Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

R 10 311

Fürstlich Bentheim'sche Bibliothek
aus dem Kloster Frenswegen
gestiftet
an die
Kais. Universitäts- und Landesbibliothek
STRASSBURG
1874.

Liber Monasterij Nemoris beate Marie virginis Ordinis Canonicorum Regularium prope Northoern

Mariale eximii viri Bernadi= ni de Buſti Ordinis ſeraphi= ci Franciſci de ſingulis feſtiuitatibꝰ beate ꝟginis ꝑ modū ſermonū tractans: omni theologia copioſum. Deniqꝫ vtriuſqꝫ iuris auctori= tatibꝰ applicatis: ꝛ arte humanitatis refertum: in omnibꝰ allegatio= nibus promptiſſimum.

E 11.561

R 10.311

1513.

Bibliothèque Nationale et Universitaire Strasbourg

¶ Beatiſſimo ac feliciſſimo in chriſto pa-
tri ac dño: d. Alexādro ſexto: ſedis apl'ice pō-
tifici maximo: frater Bernardinꝰ de Buſti
Ordinis minoꝝ minimꝰ: humilē ac debitā
cōmendationem.

LIcet pro-
pter ſummi apl'atꝰ mo-
narchiā beatiſſime pat̃
romanꝰ pontifex pater
patrū merito nuncupet̃
vt inq̄t Joannes mo. in
c. ſi eo tpe. de elect. li. vj.
⁊ Bal. in c. j. de his q̄ feu. da. poſ. in vſi. feu.
⁊ dñs cardinal' in ꝓemio ſexti. Et idō nō ſolū
inferioris dignitatꝭ ꝑncipibꝰ: federiā regibꝰ
ac imperatoribꝰ ceteriſqꝫ chriſticolis oībꝰ ſcri-
bēs: eos filios appellat: exceptis epis ⁊ ſupi-
oris dignitatis pōtificibꝰ q̄ eiꝰ frēs dicunt̃.
c. q̄ꝫ graui. de cri. fal. Ex q̄ colligit̃ ꝙ ipe ē pa
ter oīm q̄s filios appellat: vt i ꝓemio decre-
taliū ſexti ⁊ clemētinaꝝ. ⁊ i clemē. ꝑma in. §
dudū. de iureiu. ⁊ cle. ij. §. ſane. de re iudica.
vbi Sicelie regē: ſuū nomiat filiū. Vn̄ ⁊ im-
perator eiꝰ dicit̃ filiꝰ. c. ſi imperator. xcvj. diſt.
Tn̄ hic general' pat̃ oīm ſpecial'r d̄r ⁊ eſt fra
trū minoꝝ pat̃: vt habet̃ in c. Exijt q̄ ſemiat.
§. ad hec. de v̄bo. ſig. li. vj. Huiꝰ aūt ſpecia-
lis paternitatis rō eſt. Quia lꝫ chriāni oēs ro-
mani pōtificis obedientie general'r ſint ſub
iecti. c. nulli. diſt. xix. ⁊ c. ſi decreta. xxj. diſt. ⁊
c. ſiq̄s ex ſacerdotibꝰ. diſti. lxxix. ⁊. xciij. di. in
ꝑn. ⁊. iij. q. iiij. c. j. ⁊. xxv. q. j. c. generali. ⁊ i ex-
uagāti Bonifacij octaui q̄ incipit: Vnā bo-
nā. Tn̄ ipi fratres minores pedibꝰ ſancte ro
mane eccleſie vltra generalē obligationē ex
regule ſue ꝓfeſſiōe particulariter ſubijciun
tur. clemē. exiui de paradiſo. §. j. de v̄bo. ſig.
Quapropter cū me dei filiꝰ de terra mūdia-
li multis ꝓcelloſis fluctibꝰ agitata eradica-
tū: in hortum voluptatis (quē ipe fecit) trāſ
plantare dignatꝰ ſit. Qui hortulꝰ eſt fratrū
minoꝝ ſancta religio: vt dicit̃ i dicta clemē.
Exiui de paradiſo. §. j. de v̄bo. ſigni. Hinc ē
ꝙ ſciēs me h̄ in loco ſpūaliū deliciaꝝ cōſti-
tutum vt operer ⁊ cuſtodiā illū. ſicut de pa
radiſo voluptatis ꝑmo homini dixit deus
Geneſ. ij. Simul ⁊ ꝯſiderans ꝙ ſeruus ne
gligens ⁊ acidioſus q̄ acceptū talentū abcō
dit in terra: a ſuo fuit dño ꝯdemnatꝰ Mat
thei. xxv. Ne ocio vacarē q̄ mediāte antiquꝰ
hoſtis miſeras capit aīas. c. niſi cū ꝑdē. §.
veꝝ. de renūc. Collegi in hoc ameniſſimo vi
ridario diuerſoꝝ floꝝ fragrantiū multitu-
dinem copioſam: quibꝰ glorioſe regine celi
pulcerrima valeat corona fabricari. Quia
v̄o filiꝰ in patris poteſtate cōſiſtēs: q̄cq̄d ex
paternis bonis adquirit: adq̄rit. patri. hcuꝫ
oportet. C. de bo. q̄ li. ⁊ inſti. ꝑ q̄s ꝑſo. no. ad
q̄rit̃. §. ꝑmo. Cumqꝫ rex oīm q̄ in nr̄a ſūt re-
ligione dominiū ad romanā ſpectet eccleſi-
am. Cuiꝰ ꝓprietati frater minor adquirit ap
plicat̃: ſicut adquirit̃ ꝑ filium patri: ⁊ ꝑ ſer-
uum domino: vt dicit̃ in dicto c. Exijt qui ſe
minat. §. ad hec. de v̄bo. ſigni. libro. vj. Ideo
beatitudini veſtre (cuius indignus ſum fili
us ⁊ ſeruus) deſtināda cenſui: que ad hono-
rem intemerate virginis Marie in hoc dei
hortulo odorifera lilia decerpſi: atqꝫ in hoc
opere collocaui. Rogans eiuſdem beatitu-
dinis veſtre celſitudinem vt pro ſua ſolita er
ga ſeruulos ſuos beniuolentia libenti aīo
pauperculi filij ſui munuſculum ſuſcipe di-
gnetur. atqꝫ puriſſime matris dei immacu-
latam cōceptiōem ab omnibꝰ chriſticolis iu
beat inuiolabiliter feſtiuari: vt benedictus
eius filius in ꝑſenti ſeculo ꝓſperitatē ⁊ pacē
in alio v̄o felicitatem ⁊ gloriam illi conferat
ſempiternam

IN nomie domi-

ni noſtri Jeſu chriſti icipit regiſtꝝ
ſermonarij de excellētijs glioſe v̄gi
nis Marie: qđ Mariale appellat̃: atqꝫ edi
tū fuit ꝑ frēm Bernardinū de Buſti ordis
minoꝝ obſeruātie: ꝑdicatorē. Qđ q̄dē deuo
tiſſimū opꝰ q̄ſi ponēs in capite ipiꝰ bn̄dicte
v̄ginis coronā ſtellaꝝ duodecim. de q̄ habe
tur Apoc. xij. in duodecim diuiditur partes
ꝑncipales: quaꝝ ſingule particulari nomie
appellant̃

In ꝑma q̄dem parte agitur de puriſſima
illibate matris dei cōceptione. ⁊ hec nouem
continens ſermones: ꝑpetuū ſilentium nun
cupatur.

In ſcđa tractat̃ de ipiꝰ ſacratiſſime v̄gis
natiuitate ſiue origiatōe. Et hec q̄nqꝫ hꝫ ſer-
mones. ⁊ Liber vite intitulat̃

In tertia de eiuſdē noiatōe: q̄ i ſex diuidit̃
ſ̃mōes: ⁊ mare magnū hrē v̄gis d̄r

In q̄rta de ipiꝰ vita: v̄tutibꝰ ⁊ ꝯuerſatōe
⁊ iſta duodeci ſ̃mōes ꝯtinēs: viridariū regi
ne celi appellat̃.

In q̄nta de eiꝰ annūciatiōe ⁊ incarnatiōe
v̄bi ex ea. Et hec ſil'r duodeci eſt diſticta ſer-
mōibꝰ: ac gaudiū mōi noiat̃

In ſexta de eiuſdē viſitatiōe: ⁊ iſta duobꝰ
pulcris decorata ſ̃mōibꝰ: cāticū v̄ginale ap-
pellāda videt̃

In ſeptima de ſua parturitiōe. ⁊ hec q̄nqꝫ
habet ſ̃mōes: ⁊ fluuiꝰ infinite dulcedis non
īmerito vocabit̃

In octaua de ipiꝰ purificatiōe: ⁊ filij ſui i
tēplo ꝑſentatiōe. Et iſta duobus ornata ſer

monibꝫ:ſctiſſctoꝝ dedicatio ↄgrue dicet.
In nona de ei⁹ aſſimilatõe.ſ.qbꝫ rebꝫ i ſa
cra ſcptura aſſimilat.Et hec hec q̃ttuoꝛ ↄti-
nẽs ſmões:paradiſus voluptatꝫ:ſiue hoꝛt⁹
delitiaꝝ dici merebit
In decima de ei⁹ paſſiõe.ſ.gaudij ⁊ me-
roꝛis.Et hec duos deuotos cõpꝛehẽdẽs ſer-
mones:a melioꝛi ac dignioꝛi particula exul
tatio mr̃is dei denoiabit
In.xj.de eiuſdẽ aſſũptiõe q̃ angel' gaudẽ
tibꝫ facta eſt.Et iſta duobꝫ partita ſmõibꝫ:
angelica iubilatio itītulãda cẽſet
In.xij.ſꝯo ⁊ vltima de ipi⁹ coꝛonatõe ſiue
glificatõe.Et hec duos ſmões ↄtinẽs:triũ-
ph⁹ dñe paradiſi ↄuẽient' appellabit
Sermões aũt.lxiij.in totũ ↄtinet h̃ volu
mẽ.de qbꝫ tñ poterũt fieri ad min⁹ cẽtũ bo-
ne ⁊ magne p̃dicatiões
Ut aũt in eo ↄtẽta facil⁹ repiant.regiſtꝝ
hoc atqꝫ tabulã alphabeticã p̃miſi:notãs p̃-
mo partẽ p̃ncipalẽ:in q̃ q̃rẽda inuenient. de
inde ſermonẽ eiuſdẽ partis:⁊ in q̃ ipius ſer-
mõis parte fuerint.Quia ſꝯo aliq̃ partes ſũt
plixe ſm exigẽtiã rei de q̃ agit.iõ etiã aſſigna
ui lr̃am alphabeti:poſt quã cito q̃libet repe-
riet qõ querit

Aaron de ſtirpe
traxit originẽ btã ỽgo Maria.ij.
parte p̃nci.huius opis:ſermõe.j.
parte.ij.L.
Aaron virga figurabat btãm ỽginẽ.Eadẽ
pte.ſer.iij.i exoꝛ.R
Abraã de ſemĩe deſcendit btã ỽgo Eadẽ pte
ſer.j.pte.ij.L
Abraã q̃re ſol⁹ int' p̃īarchas d̾ particulari
ter p̃r chr̃i.cũ etiã ab alijs deſcẽderit.eadẽ
pte.ſer.ij.pte.ij.C
Abigail figurauit btã̄ ỽginẽ.iij.pte p̃n.ſer.
j.par.ij.E.⁊ pte.iij.X.
Abyſſus pctĩ ñ tetigit Mariã.j.pte p̃n.ſer.
vj.i exoꝛ.V
Abiſach ſunamitꝫ figurauit btãm ỽginẽ.iij
pte p̃n.ſer.j.pte.ij.E
Abſtinentiã q̃druplicẽ habuit btã ỽgo.iij.
pte p̃n.ſer.iij.pte.iij.P
Abomīatiõnẽ oim pctõꝝ ſp̱ habuit btã ỽgo
ij.pte p̃n.ſer. v.pte.vij.V.
Abſcõdit pctõꝛes ſub alis ſue miſcdie:ne cõ
tra eos ira dei d̾ſeuiat.xij.pte p̃n.ſer.ij.pte
j.D.el.ij.
Abſonũ valde fuiſſet chr̃m de matre coꝛru
pta p̱ pctm̃ incarnari.j.pte. p̃n.ſer.ix.par.
j.R ⁊ M.⁊ ſecunda parte eiuſdem ſmo
nis.y.
Abſurda multa fuiſſent ſecuta ſi btã virgo
oꝛiginali fuiſſet vicio maculata.j.pte p̃n.
ſer.vij.pte.j.y
Accedebãt hoĩes ex diuerſ mõi ptibꝫ ad be-
atã ỽginẽ:vt eã viderẽt ⁊ ab illa inſtruerẽ
tur.xj.pte p̃n.ſer.j.par.iij.I ⁊ R.
Acu ⁊ colo victũ adq̃rebat.iij.pte p̃nci.ſer-
mone.v.N
Accubit⁹ q̃ttuoꝛ habuit chr̃s.ix.pte p̃n.ſer.
j.par.xiij.Z
Adã nõ fuit p̱fectioꝛ btã ỽgie.ſꝫ ecõtra.ij.p̱-
te p̃n.ſer.v.pte.vij.V
Adã p̃ñtauit deo m̃ltas mulieres vt i eis i-
carnaret:q̃ oẽs ſũt repulſe p̄ter btãm ỽgi-
nẽ.v.par.p̃n.ſer.j.pte.iij.L ⁊ M
Adã ſi nõ peccaſſet:chr̃s ex ỽgie icarnat⁹ fu
iſſet.eadẽ pte.ſer.iiij.pte.j.p̱ totã.⁊ ſer.v.
pte.j.Q R ⁊ S.A ⁊ B.
Adam p̱ſonã nõ debuit aſſumere chr̃s vbi
ſup̱ ꝓxime y
Adamas lapis p̄cioſus figurat btã̄ ỽginẽ
iij.par.p̃n.ſer.j.par.j.C
Aduerſitates plĩmas paſſa ẽ in hac vita et
tribulatiões btã virgo.xj.pte p̃nci.ſer.j.
pte.iij.L
Adiutrix noſtra eſt btã ỽgo.iij.pte p̃n.ſer.j.
par.iij.N
Auxiliatrix nr̃e redẽptõis fuit q̃ntũ ad q̃ttu
oꝛ gnã cauſaꝝ.Ibidẽ
Auxiliũ oꝛdinariũ appellat b.ỽgo.ibidẽ.Q
Adiuuat i vita:i moꝛte:⁊ poſt moꝛtẽ:⁊ i oĩ
ſtatu.ibidem P.⁊.ix.par.p̃n.ſer.ij.parte
viij.T.
Adiuuat hoĩem efficaciter.iij.pte p̃n.ſer.j.
par.iij.O
Adiuuare nos tenet multis de cauſis.ibidẽ
Q R ⁊ S
Aduocata nr̃a eſt btã ỽgo.iij.pte.p̃nc.ſer.j.
par.iij.X.
Aduocãdo nunq̃ꝫ patit repulſam.x.par.p̃n
ci.ſer.ij.pte.vij.O
Aduocata ẽ miſerabiliũ p̱ſonaꝝ p̱ iudicẽ ſu
p̱nũ ↄſtituta.ix.par.p̃n.ſer.ij.i exoꝛ.P.
Aer figurat btãm ỽginẽ.xj.pte p̃nc.ſer.ij.p̱-
te.ij.M.
Affectu maxio nutrierũt parentes btẽ ỽgis
ipam filiã ſuã:⁊ cũ maxia ↄſolatiõe ↄuer
ſati ſũt cũ ea.iiij.par.p̃nci.ſer.j.i exoꝛ.
Affrica d̾ btã ỽgo:qꝛ nob affert auxiliũ.j.
par.p̃n.ſer.ix.pte.j.X
Agn⁹ dei q̃re appellat fili⁹ ỽgis.ix.par.p̃n.
ſer.ij.pte.xv.R
Alta eſt ſup̱ oẽs poſt filiũ btã ỽgo.iij.par.
p̃n.ſer.vj.pte.j.I
Altare dei d̾ btã virgo.v.pte p̃nci.ſer.vj.in
exoꝛdio.
Allegabat multas rõnes filio aſcẽdenti i ce
lum vt eã ſecũ duceret.xj.par.p̃n.ſer.j.p̱-
te.ij.p̱ totã.
Allegat pro nobis tanq̃ꝫ bona aduocata.ix

par.pnci.ſer.iij.i exordio
Allectori⁹ lapis figurat eā.iij.par.pnci. ſer. j.parte.j.D.
Amygdal⁹ figurat ipam.iij.par.pn.ſer.iiij. parte.v.J K L
Amaritudinē maximā habuit i paſſiōe filij iij.par.pn.ſer.ij.par.ij.L
Amplū vtex̄ ꝛ amplū intellectū ac amplu ꝫ affectū habuit.iij.par.pnci.ſer.v.parte.v. X y ꝛ Z.
Amare tenent oēs brām ꝟginē ſup oēs pu ras creaturas.xij.pte.pn.ſer.ij.pte.j.X.vſ qꝫ ad B.el.ij.
Amauit beata ꝟgo filium dulciter:fortiter ꝛ ſapienter.iiij.pte pnci.ſer.ij.parte.iij.X ꝛ Z.
Amauit creaturas dilectiōe ordinata ꝛ pul cra.eadē parte pdicti ſmonis A.vſqꝫ in fi nē illi⁹ ptis.
Amici dei ꝛ btē ꝟgis q̄ ſint.iij.par.pn.ſer.j. par.ij.G
Amor btē ꝟgis erga filiū.xj. pte pnci.ſer.j par.j.L.
Amor ei⁹ erga nos ſupat oēs alios amores xij.par.pn.ſer.ij.pte.j.Z.el.ij.
Amore dei fuit iflāmata:ꝛ pl⁹ ipa ſola deū dilexit qꝫ oēs angeli ꝛ ſcti.ij.pte pn.ſer.v. pte.v.y ꝛ Z
Amicta ſole qnō fuit.ix.pte.pn.ſer.ij.pte.vj. R.ꝛ.xj.parte pnci.ſermōe.ij.parte.vj.R. ꝛ duodecima parte pnci. ſermone.j.par te.ij.F.vbi habetur ꝙ triplici ſole amicta fuit
Amiſſo filio in tēplo q̄re tātū doluit.x.par. pnci.ſer.j.pte.iij.Z
Ancillas habꝫ brā ꝟgo ꝛ q̄ ſint.iij.par.pnci. ſer.j.pte.ij.Q.Et eiuſdeꝫ ptis ſermone.v. pte.j.R
Ancillā dei q̄re ſe appellauit.v.pte pnci.ſer. xij.pte.j.p totā.
Ancille bone omnes conditiones habuit. Ibidem
Anna mater ꝟginis q̄lis fuerit.ij.pte pnci. ſer.iij.pte.j.L
Angelox̄ multas legiones habuit ad ſuam cuſtodiam.ij.parte princi.ſmone.v.par te.vij.G.
Angelos mittit i miſteriū noſtx̄.iij.pte pn. ſer.iij.pte.iiij.G
Angelos peccātes nō debuiſſe redimi ſicut homies oñdit brā ꝟgo.iiij.pte pnci.ſer.v. pte.ij.A
Angelica natura nō debuit repari ſꝫ hūana v.pte pn.ſer.v.pte.ij.
Angel⁹ debuit mitti ad ꝟginē ſalutandam ꝛ annunciandam incarnationē dei.v.pte pnci.ſermone.iij.parte.j.a principio vſqꝫ ad R
Angel⁹ iſte cuius ordinis fuerit. Ibidem. R vſqꝫ ad X
Angelus vtrum ei apparuerit in forma cor porea humana:et in qua veſte. Ibidem. X ꝛ Z.
Angeli cognouerūt filium debere incarna ri.Eadem parte ſer.iiij.parte.j.A.ꝛ ſer.v par.j.B
Angeli annūciauerūt btē ꝟgini trāſitū ſuū felicē.v.par.pn.ſer.j.pte.v.T
Angelox̄:archangelorum ꝛ omniū alioruꝫ beatox̄ ſpirituū ordinum ꝓprietates ꝛ di gnitates habuit beata virgo.xj.parte pn ci.ſermone.ij.parte.iiij.R.vſqꝫ in finem. Et ibi pulcra de angelis ꝛ bñficijs q̄ ho mini pſtant
Anni ei⁹ in hac vita quot fuerūt.xij.pte pn. ſer.j.pte.iij.L
Annos q̄t habebat qñ ꝯcepit filium dei.iiij. pte pnci.ſer.xij.pte.ij.P
Antiq̄tas triplex i ea fuit.ix.pte pn.ſer.j.pte v.B.
Aīa mea ſoluꝫ potuit ꝓprie dicere brā ꝟgo inť oēs puras creaturas.vj.pte pn.ſer.ij. par.ij.y.
Anim⁹ eius fuit celeſtis.iij.par.pn.ſer.v.pa te.v.O.
Anna ꝓphetiſſa educauit eā i tēplo.viij.pte pnci.ſer.ij.pte.iij.X
Apparuit chr̄s mr̄i ſue in ei⁹ trāſitu:ꝛ eius aiam in ſuis brachijs recepit.xj.pte pnci. ſer.j.par.v.X
Apparuit ei poſt reſurrectionē pus q̄ꝫ Ma gdalene vel alicui alteri.x.par.pn.ſer.ij. par.v.R
Apparuit brā ꝟgo in celo mł'tis de cauſ. xj. par.pn.ſer.ij.pte.vj.H.
Appellare licꝫ ad brām ꝟginē:ſiue q̄s grauet a diabolo:ſiue a corpe ꝓprio:vel aliq̄ tyrā no ſiue inimico:aut a diuina iuſticia.iij. pte pn.ſer.iij.pte.iiij.T ꝛ V
Apis dei d̄r brā ꝟgo.iij.pte pn.ſermone.iiij. pte.ij.D
Apoſtoli interfuerūt morti eius.xj.pte pn. ſer.j.pte.v.V.
Aqua putealis:fontalis ꝛ pluuialis d̄r ꝓce dere ab ea.iij.pte pn.ſer.ij.pte.iij.B.ꝛ ſer. v.par.ij.y.
Aqua dei ē brā ꝟgo.vbi ſ.prime A
Aq̄duct⁹ diuine grē eſt Maria.iij.pte pnc. ſer.v.pte.ij.V
Aqua figurat ipam.xj.pte pnci.ſermone.ij. pte.ij.N
Aque beate ꝟginis maximā ꝛ multiplicem habent ꝟtutē.ix.pte pnci.ſermone.iij. par te.iij.X.
Aquila figurat ipam.xj.pte pnci.ſer.ij.pte vij.O.in fine.

Tabula

Ara celi eſt btā ꝟgo.vij.pte pnc.ſermone.j.par.ij.F.
Arbor celeſtis ſiue arbor dei eſt ipa ꝟgo.iij.pte pn.ſer.iiij.pte.v.M
Arca teſtamēti fuit btā ꝟgo.j.pte pn.ſer.v.pte.iij.L.⁊.xj.pte pn.ſer.j.i exor.A.⁊ eiuſdē ſmōis pte.vj.D.⁊ eiuſdē ptis.xj.ſer.ij.pte.vj.F.⁊ pte.vij.A
Arca theſauroꝝ dei fuit btā ꝟgo:⁊ etiā fuit figurata ꝑ arcam tabnaculi.iij.pte.pn.ſer.iij.pte.ij.L ⁊ M
Arca Noe figurauit ipam.xj.par.prin.ſer.ij.pte.vij.O
Arcā iſtā diuinā nō ſūmerſit diluuiū pcti.j.pte prin.ſer.v.pte.iij.L
Arcus celeſtis ſiue iris dicit btā ꝟgo.ix.parte pnci.ſermone ſecūdo parte decima per totam.
Arcus federis figurat ipam.iij.pte pnc.ſer.vj.pte.j.D.
Arguēdo ꝓ pte affirmatiua ⁊ negatiua meliꝰ cognoſcit ꝟitas imaculare ɔceptōis matris dei:⁊ cuiuſlibet ɔcluſiōis.j.pte pnci.ſer.j.pte.j.C.
Arida figurat btām ꝟginē.xj.par.pn.ſer.ij.pte.ij.D
Aſcendentē filiū in celū vidit btā ꝟgo ⁊ ineffabilr gauiſa eſt.x.pte pnci.ſermone.ij.parte.v.L
Aſcēdit i mōtana multiplr btā ꝟgo.vj.pte pnci.ſer.j.pte.iij.ꝑ totā.
Aſcēdere cupiebat cū filio aſcēdēte in celū multis ex cauſis.xj.pte pnc.ſer.j.parte.j.ꝑ totam.
Aſcēdēs chr̄s i celū q̄re mr̄em ſuā nō aſſumpſit ſecū.eodē ſer.pte.iij.ꝑ totā
Aſcendēs btā ꝟgo in celū oēs btōꝝ māſiones ⁊ angeloꝝ choros viſitauit:⁊ in ſingulis vt ibi maneret inuitata fuit:ſ; oēs trāſcendit E.eiuſdē ptis ſermōe.ij.pte.iiij.ꝑ totam
Aſſimilat auroꝛe:lune:ſoli:armate:aciei:et ſtelle maris.iij.pte pnci.ſermone.v.parte.j.Q.
Aſſumptio eius ſibi valde fuit gaudioſa.x.pte pn.ſermone ſecundo.parte ſeptima.ꝑ totam
Aſſūpta eſt i celū in aīa ⁊ i corpe.xj.par.pn.ſer.j.par.vj.ꝑ totā.
Aſſūpta ſi nō fuiſſ; pdicto mō nō diceret totalr btificata.eadē pte L.
Aſſumpta fuit cū honorabili ſocietate:ineffabili iocūditate:mirabili claritate:⁊ cū terribili poteſtate.eodē ſmone parte.vij.S.T.V.⁊ X
Aſſumpta fuit vtiliter:ſubtiliter:mirabilr ⁊ honorabilr:eiuſdē partis ſermōe.ij.parte.vj.G.
Aſſumi ipam i celū nob valde pficuū fuit.eiuſdē ſer.pte.vij.A
Atriū dei fuit btā ꝟgo.iij.parte pn.ſermōe v.par.v.R
Auctoritates generales ꝙ oēs peccauerūt i Adā:⁊ ſimiles nihil faciūt ɔtra eius illibatā ɔceptionē.j.parte pnci.ſermone.iij.pte.ij.Z.⁊ A
Auctoritates particularit dicētes chr̄m ſolū imunē fuiſſe a pctō:⁊ cetere hmōi nihil faciunt contra ipius virginis puritatem.Ibidem B
Auctoritatib; doctoꝝ ſpēalr dicētiū ipam ɔtraxiſſe pctm̄ originale.ibidē rūdet C ⁊ D.⁊ vſq; in finē illiꝰ ptis
Auguſta gaudet priuilegio imperatoris.j.parte pnci.ſermone.v.parte pma V ⁊ Z.⁊ ſimiliter beata virgo priuilegijs chriſti Ibidem
Auguſta dicit beata ꝟgo.quia auxit imperium dei ſuper homines.iij.pte pn.ſer.iiij parte.v.X
Aureolam martyrum:doctoꝝ ⁊ ꝟginū habuit.xij.parte princi.ſmone.ij.parte.j.L la.ij.
Auro diuine ſapiētie nullꝰ ſctūs veſtitꝰ fuit niſi btā ꝟgo poſt filiū.iij.pte pnci.ſer.j.par.iij.y
Aue.i.ſine aliq̄ ve peccati fuit beata virgo.prima parte pnci.ſermone quinto.parte pma A.
Aue maria quare quotidie pulſat in ſero et in mane.quinta par.pn.ſermone.iij.parte.j.Z.
Aue q̄d ſignificet.eiuſdē ptis ſer.vij.parte.j ꝑ totam.
Auroꝛa figurat btām ꝟginem.j.pte.pn.ſermone.v.parte.iij.Q.⁊.ix.pte pnc.ſer.ij.parte.iiij.ꝑ totam.

Balſamū figurat

Balſamū figurat btām ꝟginē.ix.par.pn.ſer.j.pte.x.ꝑ totam
Baptizata fuit btā ꝟgo.iiij.par.pnci.ſer.xj.pte.iij.E
Beatā dicūt eā oēs generatiōes eiuſdē partis ſer.vij.i exordio.⁊.vj.par.pn.ſer.ij.pte iij.K.in fine.vſq; ad S
Beatā dixit deꝰ ipam ꝟginem.vbi ſup proxime.M
Beatā eam dixerūt multiplr omnes angeli Ibidem N
Itē oēs hoies etiā pui ⁊ ifideles.ibidē O
Beatificāt eā maxime boni chriani.ibidem P.vſq; ad S
Beatꝰ fuit vēter:⁊ btā vbera ipiꝰ.ij.par.pn.ſer.v.pte.vij.M ⁊ N

Beatitudines omnes euangelicas habuit iiij.par.p̄n.ſer.vij.ꝑ totum
Benedicta fuit inter mlieres:in mulieribꝫ. et ſupꝛ mulieres. q̄nta parte pꝛin.ſer.viij. parte.ij.D
B̄ndixit eā deus multipliciter. ibidem.F
Benedictionē diei ſeptime. et b̄ndictionē Adā ꝛ Eue:ꝛ b̄ndictionē quā dedit Iſa/ ac Iacob filio ſuo habuit btā v̄go.v. p̄te p̄n.ſer.viij.par.ij.L
B̄ndictiones etiā pr̄iarchaꝝ filioꝝ Iacob eiuſdē par. ſer.ix.p̄te.j.ꝑ totam.
B̄ndictiones q̄ꝫ q̄s dedit balaā ppl'o iſrael. eodem ſer.par.ij.ꝑ totam.
B̄ndictiōes inſuꝑ q̄s dedit Moyſes ppl'o dei.Eiuſdē partꝭ ſer.x.ꝑ.j.ꝑ totam
B̄ndicta fuit i lūbis ꝓgenitoꝝ ſuoꝝ.j.par/ te p̄n.ſer.ij.par.iij. L
B̄ndict⁹ eſt multipl'r fruct⁹ ventris v̄gina lis.v.par.p̄n.ſer.x.p̄te.ij.per totam
Benigniſſima fuit btā virgo.iiij.p̄te.p̄n.ſer mone.viij.par.viij.ꝑ totam
B̄ndictiones mltiplices ꝯſequunt̄ facien/ tes ei⁹ coronā. xij.p̄te p̄n.ſer.j.par.iij.L
Berſabee impetrādo regnū filio figurauit btām v̄ginē.iij.p̄te p̄n. ſer.j.p̄te.iij.G
Bethleem fuit congru⁹ locus parturitiōis eius vij.p̄te p̄n.ſer.ij.p̄te.ij.ꝑ totam
Bibit de⁹ ꝛ angeli:bibūtq̄ꝫ q̄tidie peniten/ tes ē hydria ipſi⁹ v̄gis.iij.p̄te p̄n.ſer.iiij. parte.iij. F
Bona q̄ttuoꝛ facit fidelibꝫ ſuis in moꝛte.ix p̄te p̄n.ſer.iij.p̄te. ij.Q.
Bonos a mal' et melioꝛes a bonis ſemper a p̄ncipio mūdi vſq̄ꝫ ad btām v̄ginē de⁹ ſeꝑauit:vt ex ſanctioꝛibꝫ:dignioꝛibꝫ:ꝛ ex/ cellentioꝛibꝫ generationibꝫ oꝛiret̄ mater ſua.ij.p̄te p̄n.ſer.iiij.ꝑ.iij.X
Bonitas bt̄e v̄gis exceſſit bonitatē oīs pu/ re creature.iiij.ꝑ.p̄n.ſer.viij.ꝑ.vj.ꝑ totā
Bon⁹ fil i⁹ chr̄s n̄ diceret̄ fuiſſe ſi matrē ſuā in oꝛiginali pctō ꝑmiſiſſet coꝛruere.j.p̄te p̄n.ſer.j.p̄te.iij.L
Bos ꝛ aſin⁹ miraculoſe ꝯgnoſcētes filium v̄ginis creatoꝛē ſuū illum adoꝛauerunt. vij.parte p̄n.ſer .j.par.ij.E

Candelabrū dei

dicitur beata virgo.ix. parte pꝛin. ſer.j. p̄te.xv.B
Candele accenſe q̄re poꝛtant̄ in manibꝫ in die purificatiōis in ꝓceſſiōe. viij.p̄te.p̄n.ſer.j. par.j.B.vſq̄ꝫ ad F. et ſer.ij.p̄te.ij.D
Candelaria dei eſt btā v̄go.xij.par.p̄n.ſer.ij par.j.V.el.ij.
Canticū eius concoꝛdat cum decē muſicis melodijs.vbi ſ.V.el.iij.
Capaciſſima fuit gr̄a p̄ſeruatiōis ab oꝛigia/ li pctō.j.par.p̄n.ſer.j.p̄te.iij.R
Capellan⁹ eius fuit Lucas euāgeliſta.xj.ꝑ. p̄n.ſer.j.p̄te.iij.R
Capilli ei⁹ q̄les fuerint.ij.p̄te.p̄n.ſer.iiij.p̄te iij.Q
Caput ſerpentꝭ cōtriuit.p̄ma p̄te.p̄n.ſermo ne.v.p̄te.iij.R.
Charitas dei ꝛ ꝓximi excellēti⁹ fuit in ea q̄ꝫ in aliqua alia pura creatura.iiij.par.p̄n. ſer.ij.par.iij.V.ꝛ X
Charitatꝭ fructum habuit.eiuſdem partis ſer.viij.p̄te.j.ꝑ totam
Charitatis montē aſcēdit.vj.par.p̄n.ſer.j. par.iij.N
Charitatem vt accēderet de⁹ incarnari vo/ luit.vij.par .p̄n.ſer.v.ꝑ.iiij.L.ꝛ V
Charitas v̄ginis figurat̄ ꝑ ebur.ix.p̄te.p̄n. ſer.iij.par.j.
Charta fuit btā virgo ī qua ſcp̄ſit deus.ix par.p̄n.ſer.ij.par.viij.Y
Chariſſimi bt̄e virginis q̄ ſint.iij.parte p̄n. ſer.j.par.ij:B.
Caro chr̄i et matris eadem d̄r. pꝛima parte p̄n.ſermone.viij.par.j.G. et.xj.par.p̄n. ſer.j.parte.vj.I
Caro virginis ſola non fuit mater chr̄i:nec aīa ſola.ſed compoſitū ex vtroq̄ꝫ.vbi ſ̄ ꝓxime R.
Caro virginis nihil habuit coꝛruptiōis vl' impuritatis aut impugnationis.ix.par. p̄n.ſer.ij.par.v.G
Carbunculus lapis p̄cioſus figurat v̄gis filium.iij.par.p̄n.ſer.j.p̄te.j.L
Caſtrū dei d̄r beata v̄go:et caſtra eius viſce ra.q̄nta p̄te pꝛin.ſermone.iiij.ꝑ.ij.M
Caſtellum dicit̄ btā virgo multis de cauſ. ix.ꝑ pꝛin.ſer.iiij.p̄te.viij.ꝑ totam
Caſtitatꝭ fructū ī ſūmo habuit. quarta p̄te p̄n.ſer.viij.par.xij.ꝑ totam
Caſtellum rebelle eſt mundus ꝓpter ſeptē. nona p̄te p̄ncipali.ſermone.iiij. par.viij O.ꝛ vndecima p̄te p̄ncipali.ſermōe.ij. parte.j.F
Caſtroꝝ acies dicit̄ beata virgo.ix.par.p̄n. ſer.ij.par.vij.per totam.
Cauſas noſtras beata virgo aſſumens co/ ram deo ſapient̄ incipit:ꝛ multis allega/ tionibꝫ defendit:ac ad debitum finē ꝑ/ ducit.iij.par.p̄n.ſer.j.par.iij.X.vſq̄ꝫ ī fi/ nem illius partꝭ
Claritas aīe eius emittebat in coꝛp⁹ ipſi⁹ quendā fulgoꝛem et ſpecioſitatem.ij.ꝑ. pꝛin.ſer.iiij.ꝑ.iij.V ꝛ X
Claudia v̄go rhomana figurauit innocen/ tiam v̄ginis.j.p̄te p̄n.ſer.viij.ꝑ.j.N
Crater toꝛnatilis nunq̄ꝫ indigens poculis fuit beata virgo.iij.ꝑ.p̄n.ſer.j.par.ij.B

Tabula

Cecitas corꝑalis ⁊ ſpūalis quas malas cō-diciones habeat: et quō expellant᷑ a beata ỽgine.xiij.par. p̄n.ſer.ij.ꝑ.ij.T.
Cedro aſſimilat᷑ btā ỽgo.ix.par.p̄n.ſer.j.ꝑ.ij.per totam
Celū ſidereū: cryſtallinū: ⁊ empyreū dicit᷑ btā virgo.ſecūda parte prin. ſermone.iij.par.j.M.
Celi ſtellati ꝓprietates habuit.xj.par.p̄n.ſ.ij.par.ij.X.la.ij.
Celum empyreum quod intrauit btā ỽgo quale ſit.vbi ſ.ꝓxime X.la.ij.
Celos duodecim aſcendit btā ỽgo ꝓpt᷑ duodecim ſua priuilegia.Eiuſdem ſermōis par.iij.A
Celo i triplici apparuit beata virgo.xij.par.p̄n.ſer.j.par.ij.E
Cellaria dei eſt beata virgo.iij.par.p̄n.ſer.j par.ij.G.
Certificata fuit de ſuo filio pl⁹ q̄ꝫ vnq̄ꝫ aliq̄ alia mulier fuerit:maxime de duodeciꝫ vij.ꝑte prin. ſer.iij.ꝑte.ij.ꝑ totam
Ceſſare non debent p̄dicatores a laudibus imaculate.virginis:ei⁹ innocētiā defendendo. lꝫ aduerſarij eiuſdem contra eos concitent᷑ ⁊ ſcandalizent᷑.prima parte p̄n.ſer.ix.par.iij.M
Clementiſſima fuit beata ỽgo.ix. par.prin.ſer.ij.par.viij.X
Credidit btā virgo angelicis ỽb: et ꝑſtea dei filium ꝯſentiendo cōcepit.v. par.p̄n.ſer.vj par.ij.y
Cinnamomū figurat ipſaꝫ.ix.par.p̄n.ſer.j.ꝑte.ix.ꝑ totam.
Cypreſſus figurat eam.eiuſdem ſermonis par.iiij.ꝑ.totam.
Circūdedit ſola ỽgo filium in vtero.Nam alie mulieres non dicunt᷑ ꝓprie circūdare filios ſuos ꝑfecto modo.vij.ꝑte prin.ſer.v.parte.j.J
Circūciſio chr̄i magnū dedit dolorē btē virgini.x.par.p̄n.ſer.j.par.iij.in prin.
Circularꝭ figura ſignificat btām ỽginē.vij.par.prin.ſer.v.ꝑ.j.J.
Ciuitas ⁊ caſtellū dei dr̄ beata ỽgo.quinta parte prin.ſer.iij.par.j.A.et.ix.ꝑte.pri.ſer.iiij.ꝑte.vij.
De ciuitatib⁹ q̄ttuor dr̄ fuiſſe chr̄s.v.parte p̄n.ſer.iij.ꝑ.j.D
Cryſtallini celi ꝓprietates habuit btā virgo xj.par.p̄n.ſer.ij.ꝑte.ij.y.la.ij
Cognouit oīa creata i creatore.iij.par.prin.ſer.j.ꝑte.iij.V
Color eius q̄lis fuerit.ſcd̄a par.p̄n.ſer.iiij.parte.iij.P
Collum dicit᷑ beata virgo.ix.ꝑ.p̄n.ſer.ij.ꝑ.xj.per totam.
Collocutio eius cum angelo q̄lis fuerit.quinta par.p̄n.ſer.iij.parte.iij.ꝑ totam
Collocutio dei cū Gabriele qn̄ volebat eūꝫ mittere ad ipam.eiuſdē ꝑtꝭ ſer.vj.ꝑ.j.L
Columba figurat btāꝫ ỽginē.ix.parte.p̄n.ſer.ij.ꝑ.xij.per totam.
Cōmunis ꝑſona cum oībus cōueniēs et ad oēs ꝑtinens fuit beata virgo.xij par.p̄n.ſer.ij.par.j.G.el.ij.
Cōmunicauit btā ỽgo cū his qui in celo ſūt et cum his qui in terra.iij.ꝑte p̄n.ſer.j.ꝑ.iij.M.
Concepta fuit ſine peccato originali.j.par.p̄n.per totam
Concepta ſi fuiſſet in pctō plus fuiſſet punita a deo ⁊ ab eo odita ꝓ illo iſtāti q̄ꝫ aliq̄s homo mundi.eadē parte ſermone.vij.ꝑte.j.T.
Concepta ſi in originali crimie fuiſſet nō ſꝑ magnificaſſet dn̄m: nec ſꝑ exultaſſꝫ i deo ſalutari ſuo:nec ſꝑ fuiſſet a deo reſpecta per grām.vj.parte p̄ncipali.ſermone.ij.ꝑte.iij.J
Concipe quō potuit ſeruata ỽginitate.quinta parte p̄n.ſer.j.ꝑte.j.D
Cōceptionē ⁊ parturitionē filij ỽginalis oīꝫ ꝑpe oportuit credere.ſeptima ꝑte p̄n.ſermone.v.in exordio
Conche marine aſſimilat᷑ btā ỽgo.v.parte p̄n.ſer.iiij.ꝑte.ij.K
Cōciliū Baſilienſe ꝑ bullaꝫ autentica determinauit btāꝫ ỽginē ſine pctō origiali fuiſſe cōceptā.et nulli licitū eſſe de cetero in cōtrariū p̄dicare.et feſtiuitatē ipſi⁹ cōceptionis debere celebrari in oīb⁹ eccleſijs et monaſterijs chr̄iane religionis.j.par.p̄n.ſer viij.par.ij.A.
Concupiſcētia aliq̄ mala nunq̄ꝫ fuit in beata ỽgine.ij.par.p̄n.ſer.v.par.vij.B
Cōgruū fuit chr̄m carnē ſumere de muliere.quinta ꝑte.p̄n.ſer.ij.ꝑte.ij.ꝑ totam.
Congruenti⁹ fuit ipm aſſumere naturā humanam q̄ꝫ angelicam.eiuſdeꝫ ꝑtis ſer.v.ꝑte.j.X.
Cōfitebat᷑ btā virgo.quarta ꝑte.p̄n.ſer.xj.parte.iij.F.vbi etiam ponitur quid confitebat᷑.et cui.
Confirmata fuit in gratia in hac vita.p̄ma par.p̄n.ſer.j.par.iij.D.
Cōfirmatiōis ſiue chriſmatꝭ ſacramentum recepit.iiij.ꝑte.p̄n.ſer.xj.par.iij.E
Cōfutauit rōnes diaboli arguentis q̄ filius eius erat tm̄ hō ⁊ non de⁹.x.par.p̄n.ſer.ij.par.iij.D
Conſtantie ỽtutē habuit.iiij.par.p̄n.ſer.iij.par.ij.L
Conſolatiōib⁹ ſpūalib⁹ repleuit eam de⁹.ij.par.p̄n.ſer.v.par.vij.S.
Cōſolatiōem maximā in ꝑturitiōe ỽgis ha

buit nō tm̄ ipſa ⁊ Joſeph: ſedetiā deꝰ ⁊ angeli ac paſtores ⁊ ſancti patres. vij. ꝑ. ꝓn. ſer. j. par. iij. ꝑ totam.

Conſolata q̄ntū fuerit in ꝓſentatione ſui filij in templo. octaua pte ꝓn. ſer. ij. pte. iiij. A ⁊ B.

Conſenſum q̄liter ꝓſtitit angelo annunciāti. q̄nta pte ꝓn. ſer. iij. pte. iij. Q

Conſolidauit fidem noſtrā ꝑ filiū. vij. ꝑ. ꝓn. ſer. iij. par. iij. L.

Contraria fuiſſent in btā ꝟgine in eodē inſtāti ſi contraxiſſet pctm̄ originale. ꝓma par. ꝓn. ſer. vj. par. j. A

Contradictio fuiſſet in deo ſi btā ꝟgo corrupta fuiſſet orginali pctō. eadem parte. ſer. ix. pte. ij. E

Cōtemplationē maiorē habuit btā ꝟgo in vtero matrꝭ q̄ꝫ alij pueri hoīes habuerīt in etate ꝑfecta. iij. pte ꝓn. ſer. j. pte. iij. V

Contemplatiōis mōtē aſcendit. vj. par. ꝓn. ſer. j. pte. iij. N

Continentiā in ſūmo habuit. q̄rta pte prin. ſer. viij. ꝑ. xj. per totam.

Contriuit caput ſerpentꝭ multiplr̄. xij. par. prin. ſer. ij. par. j. D. la. ij.

Conuenientia mirabilis vniꝰ mēbri ad alterū fuit in corpe btē ꝟginis. ij. ꝑ. ꝓn. ſer. iiij. par. iij. O

Conueniēs fuit ꝙ chr̄s in conceptiōe et natiuitate ſua matrꝭ cōſeruaret ꝟginitatē. par. ꝓn. ſer. ij. pte. ij. P Q ⁊ R.

Conuerſatio btē ꝟginis fuit valde ſctā: famoſa: honeſta: ⁊ ordinata. iiij. pte pri. ſer. j. pte. iij. per totam

Conuerſata fuit ſp̄ cū ꝑſonis honeſtꝭ. vbi ſupra L. vſqꝫ in finem illius ptꝭ. vbi etiā ponit̄ cū q̄bꝫ cōuerſata eſt: vbi cōuerſata eſt. ibidem. R.

Copule vim ⁊ naturā ſapit btā ꝟgo. iij. par. prin. ſer. j. par. iij. J

Corona ſtellaꝝ. xij. ī capite virginis q̄d ſignificet. ⁊ qualis ſit. xj. pte prin. ſer. ij. pte vj. M. ⁊. xij. par. ꝓn. ſer. j. ꝑ. ij. D J ⁊ R

Coronam btē ꝟginis omnes dicere debēt. ꝓxima dicti ſermonis pte. iij. ꝑ totā. Et ibi de eius vtilitate

Coronam deuote dicens: male nō peribit. Ibidem P

Corona ꝓdicta eſt valde grata virgini ⁊ filio eius. Ibidem Q

Coronauit deꝰ btām ꝟginē triplici corona ſicut impatricem. ſ. ferrea: argentea: ⁊ aurea. xij. par. prin. ſer. ij. in exor. L.

Corona ꝟginis facta eſt ex. lxij. lapidibꝫ ꝓcioſis: q̄ꝝ ipſa habet ꝓprietates. ⁊ hec ſūt noīa coꝝ. Alabaſtꝝ: auripigmētū ſiue arſeraſcꝰ: adamas: ametiſtus: achades: alheſtō: abſiccos: alabādina ſiue alabandia: agiriſtꝭ: aſtrion: alectorius: aſterita: ametiſtes: beriliꝰ: calculꝰ: ſardonicꝰ: carbūculꝰ: criſopaſſus: calcedoniꝰ: criſolitꝰ: celidonius: cryſtallus: ceramꝰ: corallꝰ: corneolus: dioniſia diadocos: electrum: echites: emathites: elictropia: enidros: epiſtites: excoliceroſ: gagateſ: galactideſ: heraxipen: iaſpis: hyacinthus: iris: iena: Rauma: Rabiates: Ralcophanꝰ: liguriꝰ: liparea: margarita: magnes: melectros: menophitꝭ: mirtes: medo ſiue medꝰ melochitꝰ ſiue melocites: noſech: onichinꝰ: optaliꝰ ſiue opalꝰ: pirites: plōites: paterō: ſapphyrꝰ: ſmaragdꝰ: ſardiꝰ: ⁊ ſolix. xij. par. ꝓn. ſer. ij. par. ij. ꝑ totā. vbi pticulariter ponūt̄ ꝓdictoꝝ lapidū ꝓprietates.

Corpus myſticū eccl'ie fuiſſet mōſtruoſū ſi btā ꝟgo cōtraxiſſet originale pctm̄. j. ꝑ. prin. ſer. ix. ꝑ. ij: F

Corpꝰ btē ꝟgis fuit cōſolidatum ⁊ ſtabile. iij. par. prin. ſer. v. par. v. O.

Corpꝰ eiꝰ nūq̄ꝫ debuit corruptiōi vl' īcinerationi ſubiacere. xj. pte. prin. ſer. j. ꝑ. vj. G

Corrupta nō fuit btā ꝟgo corpe. ḡ mlto minus aīa. j. ꝑ. prin. ſer. vij. par. j. G

Coruis ⁊ ſuibꝫ ſil'es ſūt aduerſarij btē virginis. j. pte prin. ſer. iij. par. ij. H

Coruꝰ q̄re factꝰ niger dicat̄ a poetꝭ. Ibidē

Coruus nō debet indignari ſi colūba nō fuit mortuoꝝ cadaueꝝ putredine maculata. eiuſdē partꝭ ſer. vj. ꝑ. ij. J

Curam ſp̄ habuit chr̄s de ſua matre. iiij. ꝑ. prin. ſer. ij. ꝑ. iij. Z. in fine

Crucē beata virgo prima adorauit. x. parte prin. ſer. j. par. iij. L

Quid filius quare

d

dr̄ particulariter chriſtus: cum etiam ab alijs deſcēderit. ij. patre prin. ſer. ij. par. ij. L.

Debitorē fecit nobis deū btā ꝟgo. vij. par. prin. ſer. iij. par. iij. M

Debitrix eſt btā virgo ꝑ pctōribꝫ exorare. xj. par. prin. ſer. j. ꝑ. iij. M

Debellauit pctm̄ ⁊ auctorē ac cauſā eiꝰ. j. par. prin. ſer. vij. pte. j. L

Decē munera ſpōſalitia donauit deus ſue ſponſe beate ꝟgini. ij. par. prin. ſer. v. par. vij. O vſqꝫ ad Y

Decuit diuinam iuſticiam: ſapiam: bonitatem: ⁊ potentiam btām ꝟginem a morte ſuſcitare ⁊ in corpe ac aīa glorificare. xj. par. prin. ſer. j. par. vj. B C D E ⁊ F.

Dececꝰ fuiſſet filio dei matrē habere q̄ aliq̄n fuiſſet ſerua peccati. prima pte ꝓn. ſer. ij. pte. iij. T.

Decepti eſſe non pn̄t qui btām dei mr̄ē ſine

A 5

originali pctõ conceptam eſſe credunt.j.par.ꝑn.ſer.ix.ꝑ.iiij.J

Deum fecit noſtrũ frẽm beata ꝟgo.vij.ꝑ prin.ſer.iij.par.iiij.B

Deum ſemꝑ habuit ante oculos cordis.ij.par.ꝑn.ſer.v.ꝑ.vij.R.

Deo gratias qñ vocabaꝫ rñdebat.ꝛ ſic hec conſuetudo religioſorũ ab ea icepit.iiij.ꝑte prin.ſer.iij.ꝑ.j.F

Defectuoſum fũdamentũ diceretꝫ chr̃s habuiſſe ſi maꝫ eiꝰ corrupta fuiſſet origiali crimie.j.ꝑte ꝑn.ſer.vj.par.j.B

Defectuꝫ triplicẽ ipſa ꝟgo abſtulit a natura feminea.x.ꝑte ꝑncipali.ſer.j.in exordio B

Defectꝰ vel impfectiões non fuerunt in ea xj.par.prin.ſer.ij.par.vj.L

Delicias ſpũales vl' celeſtes habuit taꝫ in celo q̃ꝫ in mundo.xij.par.prin.ſer.ij.ꝑ.j.J.el.ij.

Deriuatio nomis Marie.iij.ꝑte.ꝑn.ſer.ij par.ij.B

Deſpexit omnes mundiales delicias beata virgo.ſecunda parte ꝑncipali.ſer.q̃nto.par.vij.X.

Deſcribi an conuenienter potuerit genealogia chriſti ꝛ beate ꝟgis.ij.par prin.ſer.ij.parte.j.A

Deſcripta fuit chr̃i generatio non ꝑ matreꝫ eius ſed per ſponſum Joſeph ex rõnabili cauſa.eiuſdem ſer.ꝑte.ij.B

Deſideriũ beate ꝟginis ſemꝑ tendebat ad bonum.ſcõa ꝑte ꝑn.ſermone.v.par.vij.B.et q̃nta parte ꝑncipali.ſermone ſexto parte.ij.X

Deſpõſatio beate virginis.iiij.ꝑte prin.ſer.xij.ꝑ totum.ꝛ de eiꝰ vtilitate.ꝑte.j.N

Deſponſata fuit i etate mag' idonea.eiuſdem ſer.ij.ꝑ totam

Deſponſari matrem ſuaꝫ q̃re deus voluit Eodem ſer.ꝑ.iij.per totam

Detrahi ñ dꝫ dignitati chr̃i qꝫ ꝟgo bñdicta ꝑdicaꝫ ſine pctõ concepta.j.par.prin.ſer.j.parte.ij.E

Dies figurat btãꝫ ꝟginem.ꝑma par.principali.ſer.v.parte.iij.R.et.ix.par.prin.ſer.iij.par.ij.ꝑ totam

Differentia maxima fuit inter conceptionẽ chr̃i ꝛ beate ꝟginis.lꝫ ipſa benedicta virgo non fuerit peccato maculata i conceptione.j.parte prin.ſer.j.ꝑ.ij.E

Dilexit matrẽ ſuam chr̃s ab eterno:ꝛ nunq̃ꝫ odiuit eã.eiuſdẽ part' ſer.vij.par.j.Q.

Diminui non dicuntur priuilegia ſaluatoris ꝑter ꝑſeruationẽ ſue bñdicte matris a pctõ:ſed potius augeri.Eiuſdem part' ſer.j.par.ij.E

Dimidium regni ſui dedit deus beate ꝟgini.et diuiſit imperium ſuũ cũ ea.iij.ꝑte prin.ſer.iij.par.iiij.V.

Diſcretionem ſpirituũ ſuper omnes habuit beata virgo.quarta ꝑte prin.ſer.ix.par.vij.per totam

Diſpenſatrix oim gratiaꝝ ꝛ donoꝝ ſpũſſancti facta eſt beata virgo.xij.par.prin.ſer.ij.par.j.J.

Diſputauit cuꝫ diabolo ꝛ eũ ſemꝑ ſuperauit iiij.pate princi.ſermone.v.parte prima ꝛ ſecunda ꝑ totam

Diuina natura quõ potuit vniri cum hũana in vnitate ſuppoſiti in vtero ꝟgis.quinta parte prin.ſermone primo.par.j.B.vſq; ad D

Diuerſitas inter conceptionẽ chr̃i ꝛ noſtrã.q̃nta ꝑte prin.ſer.ij.par.j.

Diuerſimode deſcendit gratia in chr̃o et beata ꝟgine.ſcõa parte prin.ſermone q̃nto.par.vij.D

Diuinitas quomodo ſuſcepit humanitatẽ in virgine.vij.parte.prin.ſermone primo par.iij.R

Docet nos filius virginis omnẽ ſcientiam vij.par.prin.ſer.v.ꝑ.iiij.R

Doctores boni antiqui non tenentes opinionem imaculate conceptionis ꝟginalis.ſi nunc viuerent errorem ſuũ reuocarent prima ꝑte prin.ſer.viij.ꝑ.j.D.

Doloſus diabolus ex malicia ſua lucrũ reportaſſet ſi beata virgo in peccato concepta fuiſſet.eiuſdẽ par.ſer.vj.ꝑ.j.L.

Dolorem in partu nõ habuit beata virgo.ſed conſolationẽ maximã:et q̃re.quinta ꝑte prin.ſer.vij.parte.j.L.et ſeptima ꝑte prin.ſer.v.ꝑte.j.A

Doluit et afflicta fuit maximo cruciatu in paſſione filij.decima ꝑte prin.ſer.j.parte prima ꝑ totam

Dolor chr̃i in paſſione fuit maximꝰ oim dolorum huiꝰ mũdi.eiuſdem ſer.ꝑ.ij.J

Domus dei ſancta ꝛ templũ ſanctũ fuit beata ꝟgo.prima par.prin.ſer.vj.ꝑte.j.L.

Domus fuit que cadere nõ potuit.iij.parte prin.ſer.v.par.v.P

Domeſtici eius qui dicantur.Eiuſdem pt' ſermone primo.parte.iij.Q.et ſermone v.parte.j.R

Dominus tecum quomõ intelligatur.quinta parte principali.ſer.viij.parte prima ꝑ totam

Domina eſt imperatrix totius orbis ꝛ oim creaturarum.prima parte prin.ſermõe q̃nto.par.j.X

Unde diciꝫ Maria.i.dominatrix vel domina.tertia parte prin.ſermone ſecunda parte.iij.D.vbi etiam oſtendiꝫ ꝙ ipſa dominaꝫ bonis ac malis ꝛ tepidis

Dominat in celo: inferno: purgatorio: ac in mundo. Ibidem

Dominium mūdi acq̄ſiuit mſ̄cis ex cauſis iiij. pte p̄n. ſer. v. parte. iij. E

Donationem ꝓpter nuptias fecit illi deꝰ. ſecūda parte p̄ncipali. ſermone. quinto. p. vij. y.

Donum ſapientie ꝛ intellectus excellentiſſime habuit beata virgo. quarta parte p̄n. ſmo. quinto in exoꝛ. et ſermone. vj. parte j. F ꝛ H.

Donum etiaꝫ conſilij habuit. Ibidē. H. vſqꝫ in finem illius ptis

Donum q̄qꝫ foꝛtitudinis. eodem ſermōe. parte. ij.

Donum etiam ſcientie. eodem ſermone par. iij.

Donum inſuper pietatis. eodem ſermōe parte. iiij.

Donum quoqꝫ timoꝛis. eodem ſermōe parte. quinta.

Dona ſpūſſancti claruerūt in ea. ix. parte p̄n. ſer. ij. par. vj. H.

Donauit ei deus multa munera: et miſit illi ſponſalicia in eius deſpōſatione. ſecūda pte p̄ncipali ſermone quinto. parte. vij. D vſqꝫ ad. y.

Dotem maximā dedit beata virgo ſuo ſpōſo celeſti. Ibidem. N.

Dotauit deus beatam virginem mſ̄tipliciter Ibidem V. vſqꝫ in finē illius ptis

Dotem ſue ſponſe accreuit deus. ibidem T

Duos cōiuges. ſcꝫ celeſtē ꝛ terrenū habuit beata v̄go. quarta. parte p̄n. ſermone. v. parte. j. N.

Duo inter alia induxerunt filiū dei vt fieret hō. v. par. pꝛin. ſer. iiij. parte. ij. J.

Duodecim domicellis ſociatā inuenit btā̄m virginem angelus Gabꝛiel. eiuſdeꝫ ptis ſer. vj. parte. ij. p totam

Dure ceruicis dici poſſunt qui imaculataꝫ conceptionē matris dei tā pateter declaratam pſequnt: ꝛ opinionē ſuā ex ptinatia deponere nolunt. j. pte p̄n. ſer. viij. par. j. D.

Ecce ancilla domini quomodo exponitur. quinta parte pꝛincipali. ſermone ſexto. parte. ij. T ꝛ V.

Eccleſia in miſſa virginis dicēs in perſona eius: Dominus poſſedit me ꝛc. denotat ipſam ſine oꝛiginali peccato cōceptam. p̄ma parte p̄ncipali. ſermone quinto. parte pꝛima B

Elephas figurat beatam v̄ginem. ix. pte p̄n. ſer. ij. parte. xiij. per totam

Electa fuit beata virgo ante mundi conſtitutionez vt eſſet mater dei. parte. pꝛinci. ſer. ij. pte. iij. T.

Elemoſynaria dei eſt. iij. pte pꝛin. ſermone. ſ. parte. ij. F

Eleuata fuit in p̄nti vita ſup mundiciā virginū et angeloꝝ: et ſuper conuerſationem et oꝑationē martyꝝ ac confeſſoꝝ: et ſup contemplationem apoſtolorum: ꝓphetaꝝ. atqꝫ patriarcharum. xj. parte pꝛincipali ſermone ſecundo. parte ſeptima. O

Eleuata eſt in celo ad culmen dignitatis altiſſime: latiſſime: ꝛ firmiſſime. ibidem P. Q et R

Eloquentie laudes. ꝛ quō beata v̄go fuit eloquentiſſima. xij. pte pꝛin. ſer. ij. parte. ij. G. el. ij.

Eucraticū. i. optime cōplexionatū fuit coꝛpꝰ eiꝰ. ij. parte. pꝛin. ſermone. iiij. parte iij. D.

Epiphanie ſermone. x. parte. pꝛin. ſer. ij. pte. iij. per totam

Equalitas ꝛ mira ꝓpoꝛtio humoꝝ fuit i coꝛpoꝛe beate virginis. ij. parte pꝛin. ſermone iiij. parte. iij. D

Erroꝛem ſuū deponere debent impugnātes conceptionem matris dei. j. parte pꝛincipali ſermone. viij. parte. j. G

Eſſentiam diuinam vtrum beata v̄go viderit in hac vita. quarta parte pꝛin. ſermone ij. par. j. P ꝛ Q

Ether figurat ipām. xj. parte pꝛin. ſermo. ij. parte. iij. B.

Euangeliſte quare diuerſimode deſcripſerēt genealogiam chr̄i. ij: parte pꝛincipa. ſmo. ij. parte. ij. B

Eucharīſtie ſacramentū deuotiſſime rcipiebat btā v̄go. quarta parte pꝛin. ſer. xj. pte iij. H

Eue contraria fuit. tertia parte pꝛin. ſermōe ij. pte. j. A. ꝛ quinta pte pꝛin. ſermone. vij. pte. j. C

Excellentie. xxxvj. ipſius v̄ginis ponūt. xij. parte pꝛin. ſermone. ij. pte. j. per totam

Excellentie eius ſm oꝛdinem alphabeti. eadē par. E. el. iij.

Exemplar omnis honeſtatis ꝛ bene viuendi fuit beata v̄go. ſecunda pte p̄n. ſermōe. v. par. x. J.

Exemplis ꝛ ſimilitudinibꝰ imaculate virginis conceptio declarat. j. par. pꝛin. ſmo. vj pte. iij. M ꝛ N

Extremā vnctionē recepit btā v̄go. quara p. p̄n. ſer. xj. par. iij. H

Exultatio de natiuitate v̄ginis maxima fuit ij. par. pꝛin. ſer. j. par. iij. O. vſqꝫ i finē illiꝰ ptis. ꝛ ſer. iij. par. iij A ꝛ B.

Exultatio de parturitione v̄ginis q̄nta fuerit. vij. p. p̄n. ſer. iij. par. j.

Tabula

Fabricauit deus matrē ſuam.iij.parte p̄n.ſermõe.v.parte.v.O

Fabricauit eã multiſ ex cauſis.ix.parte.prin.ſer.ij.in exor.ꝑ totum.

Facta eſt Maria ianua celorũ: ſublimatio. apl'orũ ꝛc.j.par.prin.ſer.iij.in exor.X.

Facies eius qualis fuerit.ij.parte princi.ſer.iiij.parte.iij.et ſer.v.parte.vij.P.vſqꝫ in finem ſermonis

Fallacias diabolicas nobis manifeſtat beata ꝟgo.ix.parte prin.ſer.ij.pte.j.L.

Famoſiſſima fuit ꝓpter quattuor.iiij.parte prin.ſer.j.par.iij.H ꝛ J.

Familiariſſima fuit deo.xij.par.prin.ſer.ij.par.ij.A.

Famulos habet: ꝛ q̄ ſunt.iij.parte.p̄n.ſer.j.parte.iij.Q

Famularũ tria genera habet.eadem pte p̄n.ſer.iij.par.iij.Q.

Flagella nõ ſempꝫ a deo mittunt hoībꝫ ꝓpter pctã.ſed aliqñ diuerſis reſpectibꝫ q̄bꝫ pmiſit btãz ꝟginē in h mũdo.flagella ſuſtinere.j.parte p̄n.ſer.ij.par.ij.O.

Franciſcus hortatus ē fratres ſuos vt btãz ꝟginē quantũ eis poſſibile eſſet ſm deum exaltarent.j.parte.prin.ſer.ix.par.j.Q.

Fecunditas magna ꝛ excellētiſſima fuit i ea.ij.par.prin.ſer.v.parte.vj.M.

Femineas miſerias nõ habuit.par.prin.ſer.v.par.j.J.

Feneſtra dei ꝛ paradiſi eſt btã ꝟgo.parte prin.ſer.v.parte.iiij.D ꝛ J.

Feneſtra vitrea q̄ erat in arca Noe figurauit eam.v.par.prin.ſer.viij.in exor.

Feria ſexta cõcepit filiũ dei.eiuſdem partis.ſer.iij.par.j.Z.

Ferula q̄ diabolum ferit dr beata ꝟgo.ix.parte.p̄n.ſer.j.par.xiij.B.

Feſtum natiuitatiſ eiꝰ quo tpe cepit celebrari.ij.parte prin.ſer.j.parte.iij.P.

Feſtum purificatiõis eiꝰ q̄ tpe inceptũ ē fieri.viij.p.prin.ſer.ij.par.iij.X.

Fleuit amariſſime btã virgo mortem filij.x.parte p̄n.ſer.j.par.j.E.

Fleuit ſepius filius eiꝰ.vbi s.G.circa finem

Fidem verum habuerit beata virgo.iiij.par p̄n.ſer.ij.par.j.N.

Fides eiꝰ fuit maxima.ibidē.O.vſqꝫ in finē

Fidem viuam: ꝑfectam: veram ꝛ firmã habuit.ibidem.G.

Fidei fructũ habuit in ſummo.eiuſdē ptis ſer.viij.par.ix.ꝑ totam.

Fidei grãm habuit in ſummo.eiuſdem ptis ſer.ix.par.iij.ꝑ.totam.

Fides in paſſiõe chũ i ipa ſola remanſit.x.parte.p̄n.ſer.j.in exor.B.

Fidei virtutem habuit.iiij.parte.prin.ſer.iij.par.ij.M.

Figuris multiplicibꝫ decarat innocētia ꝛ pſeruatio eiꝰ a pctõ originali.j.par.p̄n.ſer.v.parte.iij.R.vſqꝫ in finem illius partis.

Philomena figurat eam.vj.parte prin.ſer.ij.par.j.G.

Filius dei quare potius icarnatus ē q̃ pat aut ſpiritusſanctus.v.parte.prin.ſermõe j.parte.iij.A.

Filios ꝛ heredes dei nos fecit ꝓpter ſuũ benedictũ filiuz.vij.p.prin.ſer.iij.pte.iij.R.

Filiũ dei cõcepit vt in eo btificaremur i aia ꝛ corpe.v.pte prin.ſer.iiij.pte.j.D.

Filij boni patris ſui non ſunt illi q̄ patris ſui deuotiõem erga btãm ꝟginē nõ imitãtur.j.parte prin.ſer.ix.pte.iij.R.

Filiũ vnũ naturalē habuit.ſ.chr̄m.Aliũ vero legalem.ſ.Joannē euãgeliſtã.ꝛaliũ ſpūalem.ſ.Joannē baptiſtã.vij.parte p̄n.ſer.iiij.parte.iij.ꝑ totam

Finem vltimuz ſup oĩes adipiſci cupiebat.xj.parte prin.ſer.j.par.j.B.ſermõe.ij.i exordio.

Firmamentũ dr btã virgo.iij.parte prin.ſer.j.parte.iij.M

Frigus figurat hũilitatē eius.ix.par.p̄n.ſermone.ij.par.j.X.

Fons olei ꝑ vrbem Rhomanã cucurrit i die parturitiõis eiꝰ.vij.par.p̄n.ſer.j.p.ij.E.

Fons dr btã ꝟgo.ix.par.p̄n.ſer.iij.parte.iij.per totam et ibi etiam habet ꝙ eſt puteus et fluuius.

Fons iſte q̄re diuidit i quattuor capita eiuſdem ſer.par.v.D.

Flos florũ fuit filiꝰ eius.ij.parte p̄n.ſer.j.iexor.A.vbi etiam dr ꝙ eſt flos campi et non horti.

Formari fecit deꝰ corpꝰ mr̄is ſue omi formoſitate ac ſpecioſitate decoratũ ꝛ oibꝫ iueutibꝫ mirabile.ij.p.p̄n.ſermõe.iiij.pte ij.M

Formoſi oēs viri et mliēres q̄ vnq̃ fuerunt viderent deformes in compatiõe mr̄is dei poſt filiũ.ij.pte p̄n.ſer.iiij.par.ij.N.

Fortes nos facit btã ꝟgo cõtra oēs tētatiões ix.par.p̄n.ſer.ij.par.j.D.

Fortitudinē maximã habuit.iiij.p.prin.ſer.iij.par.ij.ꝑ totam.

Fundata fuit eius conceptio in montibꝫ ſanctis.j.par.p̄n.ſer.ij.in exor.M.et.ix.parte p̄n.ſer.iiij.pte.vij.E.

Fundamenta eiꝰ qualia fuert.iij.pte p̄n ſer.v.pte.v.O.

Fugat demones.iij.pte.ſer.v.p.prin vij.T.

Fuga ꝛ pegrinatio eius i Egypto.x.pte p̄n.ſer.j.parte.iij.Y

Fures ꝛ latrones appellari poſſunt qui gloriam innocentie ꝛ puritatis ab ipſa aufer

re conant.j.parte pn.ſer.iiij.in exoꝛ. L

Fuit de⁹ in ea multꝭ modis.v.parte pn. ſer.
viij.par.j.ꝑ totam

Fruct⁹ ipſius q̄lis fuerit.iij.par.pn.ſer.iiij.
pte.v. L ⁊ M.et.v.pte pꝛin.ſer.x.par.ij.
per totam

Fruct⁹ ſpiritus i ſe habuit.iiij.pte pꝛin.ſer.
viij.ꝑ totum

Gabꝛiel angelus

Gabꝛiel angelus annuncians chꝛiſti incarnationē
verū ſit oim angeloꝝ ſupmus.v.
parte pꝛin.ſer.iij.pte.j. R

Galban⁹ figurat btām v̾ginē.ix.pte pn. ſer.
j.par.xiiij.ꝑ totam

Gaudia oia bte v̾ginis q̄ fuerūt ⁊ vn̄ cauſa
ta ſunt.x.pte pn.ſer.ij.ꝑ totum

Gaudia q̄ nūc habet in celo.eiuſdem ſermo
nis par.vl.in fine

Gaudij fructū ⁊ iubilationē in ſūmo habu
it.iiij.par. pꝛin.ſer.viij.pte.ij.ꝑ totā

Gaudere debēt oēs ⁊ letari in die ꝑturitio
nis ei⁹.vij.par.pꝛin.ſer.j.in exoꝛdio

Gaudiū ꝑturitionis ſue fuit magnū ſm q̄
druplicē dimēſiōez.vij.ꝑ.pn.ſ.v.ꝑ.iiij. B

Gladi⁹ vulnerās demōes dꝛ beata virgo.xj
par.pꝛin.ſer.j.pte.vij. L.in fine

Gratia incipiens ſiue ꝓueniēs et ꝓficiēs ac
ꝑfecta ꝓcedit ex Maria.iij.ꝑ. pꝛin. ſer.ij.
par.ij. B

Gratie dei oēs intrāt in ipaꝫ:⁊ ab ea nobis
cōicant.iij.par.pꝛin.ſer.ij.par.ij. B

Gratias gratꝭ datas oēs habuit.iij.ꝑ.pꝛin.
ſer.ix.ꝑ totum

Gratiaꝝ plenitudinē recepit a filio rōne ap
propinq̄tiōis.j.pte pꝛin.ſer.viij.pte.j. O
et.iij.par.pꝛin.ſer.ij.par.ij. L.⁊.v.pte pn.
ſer.vij.pte.ij. V

Grās oēs alijs ↄceſſas q̄ ipi cōpetere potu
erunt recepit excellētioꝛi modo ſuꝑ oēs.j.
pte.pn.ſer.v.ꝑ.j.y.⁊.iij.ꝑ.pn.ſ.ij.ꝑ.ij. L.⁊
v.pte pn.ſer.vij.pte.ij. X

Gratie quas habuit chꝛs in eā deſcēderunt
Vn̄ habuit plenitudinē gratiaꝝ.j.par. pn.
ſermone.v.par.j. Z.⁊.v.par.pꝛin.ſer.vij.
par.ij. V

Gratia plena fuit btā v̾go in facie:in oꝛe:in
aurib⁹:in pectoꝛe ⁊ mamillis:atq3 in vte
ro ac manib⁹ ⁊ pedib⁹ ac toto coꝛpe.ij.pte
pn.ſer.v.pte.vij.y.et D vſq3 ad T

Gratioſa fuit.eiuſdē partis ſermone.v.par
te.v. R

Gratiā apl'oꝝ:euāgeliſtaꝝ:⁊ paſtoꝝ habu
it.iiij.parte pn.ſer.ix.pte.x.ꝑ totā

Gratia plena quō intelligat.v.pte pꝛin.ſer.
vij.par.ij.ꝑ totam

Gratias coꝛꝑales:mētales:⁊ celeſtes habu
it.eadē pte N. Vbi ⁊ dꝛ q̄ habuit ſeptē
plicē plenitudinē gratiaꝝ.

Gratiam:purā:plenā:etiā ſupplenā habuit
Ibidem O ⁊ P

Gratie excellētis ⁊ effluentis plenitudinem
habuit.ibidem Q

Gratiaꝝ q̄druplicē mēſurā habuit.ibidem R

Gratiā tantā quō inuenit.ibidē S. et ꝓpter
q̄s inuenit. Ibidem T

Gratiam maioꝛē nō potuit hꝛe b. v̾go nec aliq̄
pura creatura q3 ipa rcepit.ibidē. V.⁊ X

Grās oēs ſpūales ⁊ tꝑales q̄s cetere mulie
res hꝛe deſiderant habuit b.v̾go.v.parte
pn.ſer.xij.pte.ij.per totā

Generatio ipſius ⁊ parentū ſuoꝝ figurata
fuit in creatiōe mūdi.ſcda parte pꝛin.ſer.
iij.par.j. L

Genera oim linguaꝝ excellētiſſime habuit
iiij.par.pn.ſer.ix.par.viij.per totā

Generatiōes oēs btām dicunt eā.eadeꝫ pte
ſer.vij.in exoꝛ.et.vj.parte pn.ſer.ij.pte.iij.
R.in fine vſq3 ad S

Gigantee ſtirpis fuit beata v̾go.ij.par.pn.
ſer.iiij.par.iij. O

Gloꝛia eius q̄ntum differt a gloꝛia alioꝛuꝫ
beatoꝝ.ix.parte pꝛin.ſermone.ij.in exoꝛ
dio Q.et duodecima par.pn.ſermone.ij.
parte.j. S

Gloꝛia ei⁹ in ſe ↄtinet gl'iam oim angeloꝝ ⁊
ſctōꝝ.vbi ſ.ꝓxime Q.

Gutta ſpecies aromatica figurat beatā vir
ginem.ix.parte pꝛin.ſermone.j.parte q̄n
tadecima E.

Habitatio dom⁹

Habitatio dom⁹ ⁊ tabernaculuꝫ dei fuit beata vir
go.iij.parte pꝛinci.ſermone.v.pte
v. D.

Habitare decuit deū in v̾gine a nullo vnq̄3
demone vl' pctō inhabitata.j.pte pn. ſer.
viij.par.j. N

Habitat btā v̾go cū trib⁹ generib⁹ ꝑſonaꝝ
xij.par.pn.ſer.ij.par.j. B.et.ij

Hebꝛea lingua in qua educata fuit be.v̾go
fuit poꝛ ⁊ digniōꝛ oib⁹ alijs linguis.ij.ꝑ.
pn.ſer.v.par.iij. D

Hebꝛeus populus a q̄ deſcendit mr̄ dei fu
it ſanctioꝛ ⁊ deo gratioꝛ ac excellētioꝛ oi
bus mūdi ꝑplis. Ibidem

Hereditatē celeſtis patris merent amittere
qui eius digniſſimā ſponſam ⁊ matrē tā
q̄3 peccatricē conant infamare.j.ꝑ.pꝛinci.
ſer.iij.pte.iij. R

Heſter regina fuit figura beate v̾ginis.ſecū
da parte pn.ſermone.j.parte pꝛima B.⁊
tertia par.pn.ſermone.ij.par.iij. D.⁊ ſer.
tertio parte quarta. V.et ſermone quinto

parte.iiij.F.et.v.parte pn.ſer.j.in exoꝛ. et duodecima par.pn.ſermõe.ij.parte.j.V. in fine
Hominē fecit deificari beata ꝟgo. ſeptima par.pnci.ſer.iij.pte.iij.D
Honorauit chꝛs matrē ſuā in vita: in moꝛ te: et poſt moꝛtem.xij. par.pn.ſermõe. ij. parte.j.B.el.ij
Honorari debet a nobis btā virgo ſuꝑ oēs puras creaturas. Ibidē L.el.ij.
Honeſtate interioꝛi ꝛ exterioꝛi decoꝛata fu it beata virgo.ſecunda parte princi.ſer.v. parte.x.G
Honeſtas fuit ei domicella. qnta par.pꝛin. ſer.vj.par.ij.R
Honeſtatē moꝝ habuit maximā.ix.pte.pn. ſer.ij.par.j.T
Hoꝛa matutinali concepit dei filium.qnta par.pꝛin.ſer.iij.par.j.Z
Hoꝛtꝰ deliciaꝝ eſt btā ꝟgo.ix.pte pn. ſer.j. pte.j.H.vſqꝫ in finem
Hoꝛtū habet campū ꝛ viridariū.ix.pte pn. ſer.iij.par.iij.R
Hoſpitiū quomodo queſiuit humiliter in Bethleem.ſeptima parte pn.ſermone. iij parte.j.D
Humilitas fuit eius domicella. v.par. pn. ſer.vj.par.ij.V.
Humilis fuit in ſummo.iiij.pte pn.ſer.iiij. parte.ij.ꝑ totā, vbi etiā ponit de multipli ci eiꝰ hūilitate: maxime ꝙ eius humilitas fuit ꝓfunda: honoꝛata: ꝛ ꝟtuoſa.
Humilitatē maximā oſtendit ſe hēe in aīo: in ꝟbo: in facto: et in ſigno.iij. parte pꝛin. ſer. vj.parte.iij.Z.et qrta par.pn. ſer.iiij par.ij.F
Humilitatꝭ montē aſcēdit.vj.par.pꝛin.ſer. j.par.iij.L.circa finem
Humus figurat btām ꝟginē.xj.ꝑ.pꝛin.ſer. ij.par.ij.H

Iacynthus dici

tur beata virgo.iij. parte pꝛin. ſer. iiij.parte.j.C
Idria dei dꝛ btā ꝟgo.eiuſdē.ſer.pte.iiij.F
Iaſpis lapis ꝓcioſus figurat btām ꝟginē. iij.par.pn.ſmone.j.par.j.C
Ianua celi dꝛ btā ꝟgo. eiuſdem partis ſer. v.par.iiij.D
Idonea mater dei non fuiſſet ſi aliquando ꝑ pctm̄ coꝛrupta fuiſſet.j. pte pꝛin. ſer.ij. par.iij.T
Ignē ſpūſcti habuit in ſe excellentiſſime: et oēs bonas ꝓprietates ignis.xj.ꝑ. pꝛin.ſer mone.ij.par.ij.N
Illuminata fuit ſuꝑ oēs puros hoīes mū di.iij.par.pꝛin.ſer.j.par.iij.V
Illuminatrix noſtra eſt. Ibidem
Illuminare mundū venit filiꝰ virginis.vij. par.pꝛin.ſermone.v.par.iiij.A ꝛ B
Immunis fuit ab oī peccato beata ꝟgo.iiij pte pꝛin.ſermone.x.pte.ij.ꝑ totam.
Incarnatio dei ex ꝟgine vtꝝ neceſſaria fue rit ad humane nature reparationē. qnta par.pn.ſer.j.par.ij.E
Incarnari ſtatim poſt Ade lapſum qre deꝰ noluit.eiuſdē ptis.ſer. ij.parte. iij. A vſ qꝫ ad F
Incarnationē ſuam qre ꝓtraxit vſqꝫ ad fi nē mundi.ibidem F.
Incarnatiōis tēpus qre dꝛ plenitudo tem poꝛis.ibidem G
Incarnatio qre facta eſt in vere potiꝰ qꝫ in alio tempoꝛe qnta par. pn. ſermone.ij.in exoꝛdio.
Incarnatio qre facta eſt viceſimaqnta die Martij.et qua feria.ꝛ qua hoꝛa facta fu it.eiuſdem ſer.par.j.Z
Incarnatio facta eſt rōnabiliter in ciuitate Ibidem A. et in Galilea.ibidem B. et in Nazareth.ibidem C
Incarnatꝰ eſt filius dei in ꝟgie vt octo ma gna bñficia nobis conferret.eiuſdē partꝭ ſer.iiij.par.ij.ꝑ totam
Incarnari quare voluit deus. eiuſdē partꝭ ſer.v.par.j.
Incarnationē filij ꝟgīalis opata ē tota tri nitas.eiuſdē ſer.par.iij. L.ꝛ tn̄ ſola ꝑſona filij eſt incarnata.ibidem M
Incarnatio ꝑdicta facta eſt tribus medijs. ibidē X.vſqꝫ ad finē illiꝰ partis
Incarnatio ꝛ natiuitas filij dei oībꝫ creatu ris rōnabilibꝫ eſt ꝑoſtenſa.vij.ꝑ.pn.ſer.v par.iij.ꝑ totam
Incarnatio chꝛi fuit maioꝛ gratia quā deꝰ dare potuerit.xij.par.pn.ſer.ij.parte.j.X. la.ij.
Incarnatiōe filij dei plus meruit btā virgo qꝫ quodlibet indiuiduū humane nature xij.pte pꝛin.ſer.ij.pte.j.y.la.ij.
Incarnatio chꝛi pluuie aſſimilata eſt tripli ci de cauſa.v.par.pꝛin.ſer.iiij.par.ij.E.
Incomꝑhenſibiles ſunt ꝑfectiones gratia rum quas in conceptione chꝛiſti ſuſcepit beata virgo.decima parte pꝛin.ſmone.ij. parte.j.N
Indulgentiam magnā habent faciētes co ronam beate virginis.xij.par.pꝛin.ſer.j. parte.iij.M.
Inebꝛiantꝰ deuoti eius dulcedine celeſti.iij. pte pꝛin.ſer.j.par.ij.G
Inflāmauit ꝛ incitauit partus ꝟginis cha ritatem noſtrā.vij.parte pꝛin.ſer. iij.par te.iij.N
Inimicicia et diſſimilitudo abſoluta nō fu

iſſet inter btãm ꝟginẽ ꝛ diabolũ ſm diuinam ſententiam: ſi aliquando contraxiſſet originalez culpam.j.pte p̃n.ſer.ix.parte.ij.A

Iniurias btẽ ꝟgini illatas ab impugnãtibꝫ eius puritatẽ tenemur repellere.j.par.p̃n.ſer.iiij.par.ij.D

Impatientiã nunq̃ȝ habuit btã ꝟgo.ij.par.p̃n.ſer.v.par.vij.L.

Impetrat celebrãtibꝫ feſtũ ſue imaculate cõceptõis multas grãs ꝛ multa bñficia eis elargit̃.j.par.p̃n.ſer.viij.par.iij.D.vſq; i finẽ illi⁹ ſmõis

Imperatrix celi ꝛ terre eſt beata virgo.tertia parte p̃ncipali.ſermone ſcdo.parte tertia.D.ꝛ ſmone tertio.parte tertia O.ꝛ q̃rta parte.X

Impeccabil' q̃lit̃ fuerit.iiij.par.p̃n.ſer.x.pte iij.p totã

Impiguat d̾uotos ſuos ꝯſolatõibꝫ diuinis ix.par.p̃n.ſer.ij.par.j.A

Impollutam ſponſam ꝛ incõtaminatã matrem deus habere debuit.j.pte p̃n.ſermone.ij.parte.iij.V.ꝛ ſecũda parte p̃n.ſer.v parte.j.E.

Impoſſibile fuit triplici ipoſſibilitate ꝙ deus faceret beataȝ ꝟginem matrẽ ſuam in in conceptione contaminari peccato originali.p̃ma parte p̃ncipa.ſmone.ix.parte ij.y.ꝛ Z.

Improperia humane ꝯditionis que chriſt⁹ euaſit etiam ſuam matrem ex gratia euadere voluit.p̃ma parte p̃nci.ſermone.viij.parte.j.X

Impugnatiões facte cõceptioni beate ꝟginis fecerũt apparere ꝙ cũ ſit ſemꝑ magis exaltata: fuit innocentiſſima a ſpũſancto eius celebratio ordĩata.p̃ma par.p̃n.ſer.viij.par.j.O

Intellect⁹ btẽ ꝟginis q̃ȝ p̃clar⁹ fuerit.ij.par.p̃n.ſer.v.par.vij.V.ꝛ.iij.par.p̃n.ſ.j.parte.iij.V.

Intellexit oĩa intelligibilia.xj.pte p̃nc.ſer.ij.par.iij.F

Intendebat lectioni ꝛ cõtemplatiõi diuiaꝝ ſcripturarũ.v.par.p̃nci.ſermone.vj.parte.ij.N.

Integerrima fuit q̃ ad aniam ꝛ corp⁹.ij.pte p̃n.ſer.v.par.j.E

Interp̃tationẽ ſmonũ excellẽtiſſime habuit iiij.pte p̃n.ſer.ix.par.ix.p totã.

Inuitata fuit cum aſcẽderet in celum vt aliquantiſper remaneret in ſingulis elementis ꝛ celis.xj.pte p̃n.ſermone.ij.parte.ij.p totã.

Inuẽtã grãm dei tenet̃ nobꝭ reddere.iij.pte p̃n.ſer.j.par.iij.T

Inuenire quis poteſt filium virginis: ꝛ vbi xij.pte p̃n.ſermone.ſecũdo parte p̃ma N.ꝛ O.el.ij

Ioãnes euãgeliſta adoptat⁹ in filiũ ꝟginis tria inter alia p̃uilegia recepit.vij.pte p̃nci.ſer.iiij.par.iij.X

Ioãnes baptiſta in vtero m̃ris exiſtẽs ꝟtute ſalutatiõis ꝟginal' q̃ttuor p̃rogatiuas accepit.y.

Ioãnes baptiſta q̃liter adorauit btãm ꝟginẽ in vtero m̃ris ſue.vj.pte p̃n.ſer.j.par.j B.ꝛ quomõ baptizat⁹ eſt ꝛ replet⁹ ſpũſctõ ꝟtute ꝟbi ꝟginei: ꝛ habuit matrẽ dei i ſua natiuitate ſibi ſeruientẽ.eiuſdem ſer.par.iij.M.

Iocũdiſſima fuit incarnatio chr̃i deo: angel' toti generi hũano: ſctis p̃ribꝫ: ꝛ ipi bñdicte ꝟgini.v.par.p̃n.ſer.ij.p.iij.p totã.

Iocũditas magna fuit d̾ natiuitate ꝟginis parentibꝫ ei⁹: toti curie celeſti: trinitati: ac ſctis p̃ribꝫ: ꝛ ipi bñdicte ꝟgini.ij.par.p̃n.ſer.j.par.iij.p totã.

Iocũdari debẽt oẽs ꝛ exultare i die natiuitatis ꝟginalis.ij.pte p̃n.ſer.j..i exor.ꝛ pte iij.i fine.ꝛ ſer.iij.par.iij.Z.i fine

Ioachim pat̃ ꝟgis q̃lis fuerit.ij.pte p̃n.ſer.iij.par.j.L

Ioſeph volebat occl'te dimittere eã: q꜖ reputabat ſe indignũ ꝯuerſari cuȝ illa.iiij.pte p̃n.ſer.j.par.iij.L

Ioſeph an iuuenis fuerit qñ eã deſpõſauit.eodẽ ſer.par.ij.P.vſq; in finem illi⁹ partis.vbi de eius ꝟtutibꝫ ꝛ gratijs ac de gloria quam habet in patria celeſti diffuſe tractatur

Iouis bõas ꝯditões habuit btã ꝟgo.xj.pte p̃n.ſer.ij.pte.ij.T.el.ij.

Iudith figurauit eã.iij.pte p̃n.ſer.j.par.ij.E.ꝛ.ix.pte p̃n.ſer.ij.par.viij.R.

Iudei citi⁹ deſiſtẽt a ſua ꝑfidia q̃ȝ ex ꝑtinacia impugnãtes puritatẽ ꝟgis a ſua opione falſa.j.pte p̃n.ſer.iiij.par.iij.R

Iudices iniq̃ ſũt q̃ ꝯ iur' ordinẽ innocẽtiſſimã ꝟginẽ de pctõ ꝯdẽnãt.j.pte.p̃n.ſer.iij.pte.ij.B ꝛ D.

Iuſticie ꝟtutẽ habuit btã ꝟgo i ſummo.iiij pte p̃n.ſer.iij.par.j.p totã

Iuſticie btitudinẽ poſſedit.eiuſdẽ par.ſer.vij.pte.iiij.p totã

Ira nunq̃ȝ dñata eſt illi.ij.pte p̃n.ſer.v.parte.vij.L.

Rauma lapis preacioſus figurat beatam ꝟginez.xij.pte p̃n.ſermone ſecundo.parte.ij.A.el.ij.

Rabiates ſimil'r lapis p̃cioſus figurat eã.ibidẽ B.el.ij.

Tabula

Lac beate virginis habuit nõ ſolũ albedinẽ:ſʒ etiã ſaporoſitatẽ ⁊ vbertatẽ.vij.pte pn. ſer.v.pte.ij.L
Lac tripler dat nob btã vgo. Ibidẽ
Lamẽtaᵗ de dicẽtib⁹ eã pctõ fuiſſe maculatã.j.pte pn.ſer.ij.pte.ij.O.⁊ ſer.ix.p.ij.D
Lãpas accẽſa dr btã vgo.ix.pte pn.ſer.iiij.p.iij.p totã.
Lapidib⁹ pcioſis compaᵗ.iij.pte.pn.ſer.j.pte.j.D.
Laus ei⁹ ſupat laudes oim alioꝝ ſctoꝝ.xij.pte pn.ſer.ij.pte.ij.O.el.iij.
Laudare ſufficienᵗ n̄ pñt oẽs creature btãʒ vginẽ.qꝛ ei⁹ laudes ſũt iexplicabiles oib⁹ purĩ creaturĩ.ix.pte pn.ſer.ij.pte.j.Z.õ ꝗ vide i.xij.pte pn.ſer.ij.pte.j.F.la.ij.
Laudare eã dbẽt oẽs etiã pctõres.xj.pte pn.ſer.j.pte.vij.A
Laudare eã debem⁹ ꝓpᵗ debitũ:meritũ ⁊ exẽplũ.xij.pte pn.ſer.ij.pte.E.el.ij.
Lectiões mltas legit fili⁹ vgis in ſchola diuerſoꝝ ⁊ cathedra pſepij.vij.pte pn.ſer.v pte.iiij.S
Legib⁹ ſuis null⁹ pnceps ẽ ſubiect⁹:⁊ pt eas reuocare ac ſuſpẽdere.q̃propᵗ de⁹ potuit ſuſpẽdere i mr̃e ſua legẽ õ ꝯhẽdo originali pctõ.j.pte pn.ſer.j.pte.iij.R.
Legitiare nos volẽs de⁹ i filios:hũanã nãm ſibi deſpõſauit mediãte vgie bñdicta.ij.pte pn.ſer.j.pte.j.C
Legatos viginti miſerũt ſcti pr̃es ad deũ p ipetrãda icarnatõe filij vginalᵗ.v.pte pn.ſer.vj.pte.j.
Liban⁹ figurat btãm vginẽ.ix.pte pn.ſer.j.pte.iij.p totã
Liber dei eſt btã vgo:i q̃ libro oẽs legere debẽt.ij.pte.pn.ſer.ij.p.iij.D E.⁊ F.⁊.ix.pte pn.ſer.ij.pte.viij.y.
Liberalitas btẽ vginis.xij.pte pn.ſer.ij.pte j.A.el.iij.
Libeꝝ arbitriũ ei⁹ q̃le fuerit.ibidẽ. Z.la.iij
Liberata fuit ab oi tributo diabolico.ix.pte pn.ſer.iiij.i exor.
Libauit de⁹ mũm ab exterminio ob amoreʒ vgis.j.pte pn.ſer.vij.pte.j.B.
Libẽter nob cõicat gr̃as ſuas bta vgo.iij.pte pn.ſer.j.pte.iij.S
Liliũ figurat eã.j.pte pn.ſer.v.pte.iij.P.et ix.pte pn.ſer.j.pte.xv.F
Lr̃e oẽs ⁊ ſyllabe noĩs ei⁹ ſcãt excellẽtiã ipi⁹ iij.pte pn.ſer.ij.i exor.
Lõganimitatis fructũ habuit.iiij.pte pn.ſer.viij.pte.v.p totã
Luct⁹ btitudinẽ habuit. eiuſdẽ par.ſer.vij.pte.iij.p totã
Lux figurat eã.j.pte pn.ſer.vij.i exor.
Lucerna ardẽs eſt btã vgo.ix.pte pn.ſer.iiij pte.iij.p totã.
Luci cõpaᵗ ꝓpter ſex cãs.ij.pte pn.ſer.iiij.in exor.⁊.ix.pte pn.ſer.iiij.p.ij.p totã.
Luna figurat eã.iij.pte pn.ſer.j.p.iij.L
Lune ꝓprietatesh̃ʒ.ix.pte pn.ſer.ij.pte.v.per totã.⁊.xj.pte pn.ſer.ij.pte.ij.O
Luna pulcra:plena ⁊ pfecta ẽ btã vgo.ix.p.pn.ſer.ij.pte.v.S T.⁊ V.
Lunã ſub pedib⁹ quõ habuit.vbi s.pxie F.⁊.xj.par.pn.ſer.ij.p.vj.R.i pn.⁊ L.⁊.xij.par.pn.ſer.j.pte.ij.S

Magdalẽa et maria figurauerũt btãm vgineʒ.xj.par.pn.ſer.ij.par.j.F.vſqʒ ad L.excluſiue
Magnanimitatis vtutẽ habuit i ſũmo btã virgo.iiij.par.pn.ſer.iij.par.ij.N.vſqʒ ad L
Magna fecit de⁹ btẽ vgini:ita ꝙ nunq̃ʒ fecẽ nec faciet alicui pure creature talia.vj.p.pn.ſer.ij.pte.iij.S
Maiora ſm q̃d fecit btã vgo filio dei q̃ʒ ipe fecerit ſibi ⁊ toti mũdo. Ibidẽ V
Magiſtrã fideliũ reliquit chr̃s mr̃em ſuã i terris poſt ſuã aſcenſionẽ.xj.pte pn.ſer.j.par.iij.R
Magi q̃ fuerũt ⁊ vñ venerũt:⁊ quõ filiũ vgis adorauerũt ⁊ mũera ei obtulerũt.x.pte pn.ſer.ij.par.iij.p totã
Magnificat de⁹ ⁊ oẽs ſcti btãm vgineʒ.iij.par.pn.ſer.iij.par.iiij.S
Magnificat cãticũ vgis declaraᵗ.vj. par.pn.ſer.ij.par.ij.⁊.iij.p totã.Cui oĩa alia cãtica veterĩ teſtamẽti ſunt ſubordinata.eiuſdẽ ſer.par.j.Q.⁊ cõprehẽdit i ſe cãticũ vite eternę.ibidẽ R.⁊ oim alioꝝ cãticoꝝ pfectiões.ibidẽ S.⁊ ꝯcordat cũ Paᵗ noſter ibidẽ T
Magnificẽtia di dr btã vgo.xj.par.pn.ſer.ij.par.vij.P
Magnificauit multiplr̃ deũ.vj.pte pn.ſer.ij.par.ij.V.⁊.xij.pte pn.ſer.ij.p.j.V.el.iij
Maior fuit btã vgo Ioãne bap.nec ẽ ꝯ dictũ ſaluatoris di. Inᵗ natos ⁊c.j.par.pn.ſer.v.par.j.N.
Mai⁹ icõueniẽs fuiſſet aiam btẽ vgis per pctm̃ origiale corrũpi q̃ʒ ei⁹ corp⁹ i putredinẽ vti.j.par.pn.ſer.ix.pte.iij.O
Maiorẽ gr̃am fecit de⁹ btẽ vgini eã a pctõ pſeruãdo q̃ʒ ſi p⁹ caſuʒ illã ſubleuaſſet.j.par.pn.ſer.ij.p.ij. R.⁊ ſer.viij.pte.j.T
Mala ꝓuentẽtia ex pctõ originali ponunᵗ i j.par.pn.ſer.j.par.iij.L
Mãmille ſpũales btẽ vgis hñt vim attractiuã:ꝯuerſiuã ⁊ effuſiuã.vij.par.pn.ſer.v.par.ij.L

Mane figurat eā.ix.pte ꝑn.ſer.iiij.p.ij.O
Manꝰ bt̄e ꝟginis gratioſitate ſūt plene.ij.pte pꝛin.ſer.v.parte.vij.R
Manꝰ dei dꝛ b.ꝟgo.Jtē manꝰ toꝛnatilꝭ:aurea:ꝛ plena hyacinthis.iij.pte ꝑn.ſer.iiij.parte.j.p totam.
Manſuetudinē habuit in ſūmo.iiij.p.ꝑn.ſer.iij.pte.ij.D.vſqꝫ ad L.
Mare dꝛ bt̄ā ꝟgo multis ex cauſis.iij.par.pꝛin.ſer.ij.par.ij.per totam. et.ix.par.ꝑn.ſer.ij.par.iij.p totam.
Mari dn̄aꝛ.eodem ſer.pte.v.A.
Maria habet miſerēdi potētiā:ſapiāꝫ ꝛ voluntatē ꝓmptā.iij.p.ꝑn.ſer.v.p.j.R
Maria ꝟgo iuxta crucē pingi debet ad ſiniſtram chꝛi.iij.pte ꝑn.ſer.vj.par.iij.O
Maria terret demōes:fugat hereticos:cōſolaꝛ puſillanimes :et excitat angelos ac ſcrōs ad laudādū deū.iij.p.ꝑn.ſ.vj.p.iiij
Margarita lapis ꝑcioſus figurat eā (L.iij.p.ꝑn.ſer.j.par.j.B
Margaritā genuit bt̄ā ꝟgo.ibidem.
Mrimonij bona oīa fuerūt i eius cōiugio iiij.par.ꝑn.ſer.xj.parte.iij.G
Mater fuit nō ſolū chꝛi hoīs:ſed etiā dei.ij pte.ꝑn.ſer.v.parte.vj.M.ꝓpe finē.
Mater noſtra eſt ꝛ oīm viuentiū.eiuſdem ꝑꝰ ſer.ij.par.iij.G ꝛ Z.ꝛ.iij.parte ꝑn.ſer.iij.par.j.K.vbi etiā habeꝛ ꝙ dꝛ mater angeloꝝ ꝛ oīm creaturaꝝ
Mr̄ eſt miſcdie.iij.pte ꝑn.ſer.v.pte.j.T
Mater nr̄a bt̄ā ꝟgo nob̄ ꝓcurat ſupnā bn̄dictionē ꝛ hereditatē:ꝛ ſemp ſollicita eſt d nr̄a ſalute.vij.pte ꝑn.ſer.iiij.in exoꝛ.
Mater vera chꝛi fuit ꝛ chꝛs eiꝰ verus filiꝰ.codēꝫ ſer.par.j.et ſer.v.par.j.D.ꝛ fuit tota eius mr̄.ibidem.
Mater valde vnita filio fuit bt̄ā virgo.ibidē E.ꝛ valde chara.ibidē F.et in maria reuerentia.ibidem G.
Matrē dn̄i debēt diligere etiā pctōꝛes ꝛ ad eā recurrere.ix.par.ꝑn.ſer.ij.p.iiij.O
Matrē quare nō appellauit eā chꝛs i cruce ſed mulierē.codē ſer.p.viij.N.in fine
Maternitas filij dei q̄nte ſit dignitatis.xij.par.ꝑn.ſer.ij.par.j.Z ꝛ F
Maternitas hec eſt ſupꝛa capacitatē totiꝰ vniuerſi.ibidem O.
Martius mēſis fuit cōueniēs conceptioni filij ꝟginalꝭ.v.pte ꝑn.ſer.iij.p.j.Z ꝛ E
Martꝫ bonas ꝓꝓꝛietates hꝫ bt̄ā ꝟgo.xj.pte (ꝑn.ſer.ij.p.ij.G.
Martyriū paſſa eſt.x.par.ꝑn.ſer.j.pte.j.L.et par.iij.A vbi ponunꝛ diuerſa eiꝰ martyria
Martha figurauit eā.ix.p.ꝑn.ſer.iiij.p.ix.O ꝛ P.ꝛ.xj.p.pꝛin.ſer.ij.p.j.F G ꝛ H
Mrimonio nō fuiſſet idonea diuio:ſi oꝛiginali pctō captiuata fuiſſꝫ ſubiecta diabolo.j.par.ꝑn.ſer.ix.pte.j.A
Mediatrix bona nō fuiſſet inꝛ deū ꝛ hoīes ſi et ipa p pctm̄ inimica dei fuiſſet.cadē parte.j.ſer.vj.par.j.X.
Mediū dꝛ ad qđ reſpiciūt q̄ i celo ſūt:ꝛ q̄ in terra:et q̄ in inferno.iij.pte ꝑn.ſer.j.pte.iij.D.et ſtat i medio dei et hoīm triplici ex cā ix.par.ꝑn.ſer.iij.par.iiij.B
Mediatrix noſtre ſaluatiōis/ꝯiūctiōis/iuſtificatiōis/recōciliatiōis/interceſſiōis/ꝛ cōicationis fuit.iij.p.ꝑn.ſerm̄.j.par.iij.D vſqꝫ ad N
Jn medio aīaliū q̄re filius eiꝰ voluit reponi.x.pt.ꝑn.ſer.ij.pt.iij.J
Medicꝰ ꝑfectꝰ nō fuiſſꝫ chꝛs ſi medicinaꝫ a pctō ꝑſeruatiuā mr̄i ſue nō exhibuiſſꝫ.j.pt.ꝑn.ſer.vj.p.j.D
Melancholia q̄d ſit:ꝛ q̄ depellaꝛ ab ipa ꝟgine.xij.pte ꝑn.ſer.ij.par.ij.B
Memoꝛiā excellētiſſimā habuit.ij.par.ꝑn.ſer.v.pte.vij.A.
Mēſura et metrū oīm mlieꝝ fuit.j.pte ꝑn.ſer.vij.p.j.E.et oīm viuētiū.ij.p.ꝑn.ſer.v.
Mercurij bonas ꝓꝓꝛietates (par.x.J hꝫ.xj.pte ꝑn.ſer.ij.p.ij.P
Meritū eiꝰ exceſſit in ſūmo merita oīm aliorū viatoꝝ.iij.p.ꝑn.ſer.x.pt.v.p totā
Meruit effici mr̄ di ꝛ qualr.vij.pte ꝑn.ſer.iiij.pt.ij.T
Merita eiꝰ exceſſerūt merita oīꝫ alioꝝ ſctōrū.xj.pte ꝑn.ſer.ij.pte.vij.Z
Meruit plꝰ in vno actu q̄ꝫ oēs angeli ꝛ homines in cūctꝫ ſuis actibꝫ ꝛ cogitationibꝫ.xij.p.ꝑn.ſer.ij.p.j.E
Meridies figurat eā.ix.p.ꝑn.ſer.iij.p.ij.P
Michol regina figurauit eam.iij.p.ꝑn.ſer.j.pt.ij.E
Millenario ſexto a creatōe mūdi ꝯgruū fuit bt̄ām ꝟginē ꝯcipe filiū dei.v.p.ꝑn.ſer.iij pte.j.Z
Miniſtrauit chꝛo.iij.pte ꝑn.ſer.j.p.ij.E et F et ſer.v.p.v.L M et N
Miniſtra oīm grāꝝ dei eſt bt̄ā ꝟgo.iij.p.ꝑn.ſer.j.pte.ij.F
Miracl'a q̄ꝫ pl'ima ꝛ ꝓdigia inūera demonſtrāt toti mōo ꝙ ipa ꝟgo pꝛiſſima nūq̄ꝫ fuit oꝛigiali ꝯtamiata pctō.j.p.ꝑn.ſer.vij.p.ij.G.et ſer.viij.p.iij.B.et ſer.ix.p.iij.J
Miraculꝭ nullꝭ crederēt ptiaces aduerſarij imacl'ate ꝯceptiōis.eadē pte.O in fine
Mirabilꝭ ꝛ miracl'oſa fuit ꝯceptio bt̄e ꝟgīs ij.p.ꝑn.ſer.iiij.p.iij.y.ꝛ.v.pt.ꝑn.ſer.vj.pte iij.p totā
Mirabilꝭ fuit ꝯceptio chꝛi et ꝑturitio mr̄is eiꝰ.v.p.ꝑn.ſer.ij.i exoꝛ.et.p.j.L
Mirabilia.xij.ſecuta ſꝛ ex icarnatōe filij dei ex ꝟgie.eadē p.ſer.vj.p.iij.p totā
Myrrha figurat bt̄ām ꝟginē.j.p.ꝑn.ſer.v.B

ꝑte.iij. O.⁊.iiij.ꝑ.ṗn.ſer.j.par.xj.ꝑ totam.
Myrrha caſtitatiſ ⁊ gutta hũilitatiſ ⁊ caſſia pietatiſ i Maria fuerunt.iij.ꝑte.ṗn.ſer.iij (par.iij. P
Miſcōia eiꝰ eſt oim alioꝝ ſctōꝝ miſericordijs excellētioꝛ: generalioꝛ cōioꝛ ⁊ maioꝛ.iij.ꝑte ṗn.ſ.v.par.j.ꝑ totā.
Miſcōia eiꝰ inuenit̃ in mũdo ⁊ in celo: et inueniet̃ in iudicio.eadē ꝑte R.
Miſericordie eiꝰ longitudo: latitudo: et ꝓfundũ.ibidem T.
Miſcōie beitudinē habuit in ſũmo.iiij.ꝑte ṗn.ſer.vij.par.v.ꝑ totam.
Miſcōiam excellētē: cõgruētē: ⁊ patētē: naturalē: totalē ⁊ vniuerſalē habet btā ꝟgo.ix.par.ṗn.ſer.j.par.vij. R.
Myſteriũ incarnatiōis chꝛi alijs ſctis ⁊ angelis ignotũ: ſola ꝟgo ꝑfecte intellexit.ix.ꝑte ṗn.ſer.iij.ꝑte.vj. M.
Mitiſſima fuit btā ꝟgo.iiij.par.ṗn.ſer.vij.ꝑte.ij.ꝑ totam
Modeſtiā habuit in ſũmo in dictiſ: in factiſ ⁊ in cultu veſtiũ.iiij.ꝑ.ṗn.ſ.iij.ꝑ.iij. S.vl (qꝫ i finē illiꝰ ꝑtiſ
Modeſtie fructũ habuit in ſũmo.eadē ꝑte.ſer.viij.ꝑ.x.per totaꝫ.
Monile dei fuit b.ꝟgo.ix.ꝑ.ṗn.ſer.ij.ꝑ.xj. L
Montes ſpũales ihabitauit.vj.ꝑ.ṗn.ſer.j.ꝑte.iij. N ⁊ O.et in mōtibꝫ.i.cũ deuotiſ libenter morat̃.ix.ꝑte ṗn.ſer.ij.par.j. B.
Mōs dꝛ btā ꝟgo.xj.ꝑte ṗn.ſ.ij.ꝑte.vij. R.
Mons ſinai figurat eam.ix.par.ṗn.ſer.iij.par.vj.per totam
Mortua ſi fuiſſet an̄ filiũ ad quē locũ ꝑrexiſſet aīa eiꝰ.j.ꝑte ṗn.ſer.ij.ꝑte.ij. P.
Mortē q̄re voluit deꝰ pati matrē ſuā.xj.ꝑ.ṗn.ſer.j.par.iiij.ꝑ totam
Mortē ꝑtulit nō qꝛ pctm̃ originale habuerit: ſed multiſ alijs ex cauſ.j.par.ṗn.ſer.ij. (ꝑte.ij. N ⁊ O.
Mortē nō eſſe timēdā ſuo exēplo mōſtrauit.xj.ꝑ.ṗn.ſer.j.ꝑ.iiij. R
Mortuoꝝ miſſā cantātes in die cōceptiōis eiꝰ illi valde iniuriant̃: et ipa de eis conq̄ritur.j.ꝑte ṗn.ſer.viij.in exoꝛ.
Mora etiā ꝑuula in origiali pctō fuiſſꝫ illi maxio detrimento.j.ꝑ.ṗn.ſer.vij.ꝑ.j. T.et
Mulier ſunamitiſ figurauit (ſ.ix.ꝑ.j. M eam.iij.ꝑte ṗn.ſer.j.ꝑ.iij. X.
Mulieres oēs ipam figurātes fuerũt pulcre.ij.ꝑte ṗn.ſer.iiij.ꝑ.ij. R
Mulier q̄ inuenit drachmā ꝑditā fuit btā ꝟgo.v.ꝑte ṗn.ſer.xj.in exoꝛ.
Mulier q̄ oblectauit viꝝ ſuum fuit ipa dei ſponſa.vij.ꝑte ṗn.ſer.v.in exoꝛ.
Mulier q̄ volauit in deſtũ duabꝫ alis: et ē veſtita purpura et byſſo: figurat eā in celũ aſcendentē.xj.ꝑte ṗn.ſer.ij.ꝑ.j. N
Mlier q̄re dicat̃ btā ꝟgo.eodē ſer.ꝑ.vj. I
Multiplr in hac vita fuit doloꝛata.x.ꝑ.ṗn.ſer.j.ꝑ.iij.ꝑ totā.
Mundus dꝛ beata ꝟgo.xj.ꝑte ṗn.ſer.ij.ꝑt.ij. R.ꝓpe finem
Mundiciā cordis et oim opeꝝ habuit i ſũmo.iiij.ꝑte ṗn.ſer.vij.ꝑte.vj.ꝑ totā

NArdus figurat

btām ꝟginē.ix.ꝑt.ṗn.ſer.j.ꝑ.xiij.ꝑ
Natitatem chꝛi tria genera (totā creaturaꝝ int̃ cetera honorauerunt.vij.ꝑ.ṗn.ſer.j.par.iij. I
Natꝰ dei filiꝰ ex ꝟgine ſignũ nob incōꝑabilꝭ dilectiōis oñdit: eiuſdē ꝑtiſ ſer.iij.ꝑ.iij. I
Natitas btē ꝟginis hũano generi fuit neceſſaria mltiſ rōnibꝫ.ij.ꝑte ṗn.ſer.j.ꝑ.j.ꝑ totā
Natiuitas eiꝰ nō ſubiacuit q̄ttuoꝛ calamitatibꝫ q̄bꝫ alioꝝ natiuitas ē ſubiecta.iiij.ꝑte ṗn.ſer.vj.in exoꝛ.
Naturas oim creaturaꝝ ꝑfecit: ⁊ eaꝝ ꝑfectiones compleuit.xij.ꝑte ṗn.ſer.ij.ꝑ.j. R
Nauis dꝛ btā ꝟgo mltiplici ex cā.ix.ꝑte ṗn.ſer.iij.ꝑ.iiij.ꝑ totam
Nebula in aliq̄bꝫ figurat eam.xj.ꝑte ṗn.ſer.ij.ꝑte.vij. A
Nox figurat eam.ix.ꝑte ṗn.ſer.ij.ꝑte.j.ꝑ totam. Et ibi ſmo in feſto niuis
Nobiliſſima fuit: nā oēs ꝓclaritates / ingenuitates / dignitates / ⁊ nobilitates q̄ pñt eſſe in aliq̄ indiuiduo pure hũano poſuit deꝰ in ea: q̄ oēs reges ⁊ imꝑatores ⁊ q̄ſcũqꝫ viros nobiliſſimos ⁊ mlieres trāſcendit.ij.ꝑte ṗn.ſer.j.ꝑ.ij. E et D.et poſtea vſqꝫ i finē.et ſer.v.ꝑ.iij.ꝑ totā
Nobilitas eiꝰ in q̄ ṗncipalr ꝯſiſtat.eadē ꝑt.ſer.j.ꝑ.ij. D
Nobiliſſime aīe eiꝰ nobiliſſimũ corpꝰ debuit deo ꝓpari.eadē ꝑte.ſer.iiij.ꝑ.iij. Z
Nobilē ꝟginē debuit deꝰ eligere in mrem et nō ignobilē.ij.ꝑte ṗn.ſer.j.ꝑte.ij. E
Nomē btē ꝟgis ē excellentiſſimũ: et ei a deo impoſitũ: ⁊ ꝓprietatibꝫ eius ꝯſonum.iij.ꝑ.ṗn.ſer.j.in exoꝛ.
Nomē eiꝰ nō tm̃ hoies: ſꝫ etiā deꝰ ⁊ angeli venerant̃.eadē ꝑte.ſer.ij.ꝑ.iij. G et D
Nomen ipſiꝰ indicat ꝙ in ea fuit ꝟtus fidei: ſpei / charitatiſ / humilitatiſ / ⁊ liberalitatis.iij.ꝑ.ṗn.ſerm̃.v.in exoꝛ.
Nomē nllm ē ꝯuenientiꝰ btē ꝟgini q̄ꝫ regia ⁊ mr̃ miſcōie.eodē ſer.ꝑ.j. T
Nomē Jeſu.v.ꝑte ṗn.ſer.xj.ꝑ totũ
Nomināda vtꝝ ſit noie ꝓprio btā ꝟgo.eadē ꝑte ſer.vij.in exoꝛ.
Noua mlta facta ſunt in ꝯceptiōe filij ꝟginalis.eadē ꝑte ṗn.ſer.iij.ꝑ.j. E.et in eiꝰ ꝑturitione ſilr.vij.ꝑte ṗn.ſer.v.par.j. D
Nouũ faciet dñs ſup t̃rā q̄re ſit dictũ.ix.ꝑt.ṗin.ſer.iij.ꝑt.vij. Z
Nubes dꝛ btā ꝟgo.eodē ſer.ꝑ.v.ꝑ totā

Nubendo nō peccauit.iiij.pte ꝑn.ſer.xij.pte.j.L.et M

Nutrices ſpūales paruuli Jeſu.vij.pte ꝑn.ſer.v.p.v.E

OBlatio btē virginis i tēplo.viij.p.ꝑn.f.ij.p.iiij.

Obedientiā pfectiſſimā ſeruauit.v.pte ꝑn.ſer.vj.p.ij.T (B

Obſtinati ꝯ beate vginis ꝯceptionē nec rōnibꝰ/nec autoritatibꝰ/nec reuelationibꝰ/nec miracul' credere volūt.j.pte ꝑn.ſer.ix.pte.iij.Q.

Obligationē magnā habuit chr̄s erga ſuā mrem: ꝛ maiorē q̄ oēs alij filij mrībꝰ ſuis.eadē pte ſer.viij.p.j.T

Obligata eſt beata vgo pctōribꝰ.iij.pte ꝑn.ſer.j.p.iij.Q

Obſcurata tripl'r dr̄ fuiſſe in h mūdo.ix.pte ꝑn.ſer.ij.pte.v.y

Octauianꝰ impator vidit in die pturitionis eiꝰ ipam vginē in circulo aureo circa ſolē.vij.pte ꝑn.ſer.j.pte.ij.F

Octoginta diebꝰ organizatū fuit corpꝰ eiꝰ i vtero mr̄is: ꝛ tūc eiꝰ aīa infuſa fuit corpori.j.pte ꝑnc.ſer.j.p.ij.F

Oculi eius q̄les fuerint.ij.pte ꝑn.ſer.iiij.pte.iij.R

Occultabat ſuā pulcritudinem ꝛ mēbra.ix.pte ꝑnc.ſer.ij.par.j.V

Occultat pctā nr̄a.Ibidē B

Odorifera ſp fuit.eadē pte ſer.j.p.xj.R

Offīciū Marie et Marthe exercuit.eadē ſer.ij.par.vj.R.

Officiū ꝯceptionis poſt pmā partē pncipalē imediate ſubiūgit.

Officium q̄druplex deus dedit btē vgini.xj pte ꝑn.ſer.ij.pte.j.Q.

Officiū qd celebratū ē i celo i exaltatiōe ꝛ coronatiōe vgis.xij.pte ꝑn.ſer.ij.i exor.S

Officiū diſpēſandi oēs grās hꝫ btā vgo.eadē ſer.p.j.T

Olympꝰ figurat eā.xj.pte ꝑn.ſer.ij.p.iij.B.

Oliua figurat ipam.ix.pte ꝑn.ſer.j.par.vij.per totam

Omerus q̄nq bonus dormitat.j.parte ꝑn.ſer.iij.par.ij.B

Oēs ſcti circūdāt et aſſociāt eā ſic domicelli dn̄am ſuā.iij.pte ꝑn.ſer.j.p.iij.y.in fine

Oēs ſenſus ꝛ cogitatōes eiꝰ ſil' cū corpe ꝛ aīa ꝛ cūcti actꝰ ipiꝰ ſp fuerīt diuis fuitijs mācipati.ij.p.ꝑn.ſer.iiij.p.iij.S

Optimā ptē elegit in mūdo ꝛ i celo.In mūdo q̄deꝫ optimā partē caſtitatis/hūilitatis/pfectionisq vite actiue et ꝯtēplatiue atq grē et operatiōis bone: et ſil'r in celo multipl'r.xj.pte ꝑn.ſer.ij.pte.j.p totā

Operationū nr̄aꝝ regl'atorē dedit nob btā vgo.vij.pte ꝑn.ſer.iij.par.iij.N

Opīo de imaculata ꝯceptiōe ē cōior/verior/ꝛ magis pia/ac fauorabilior/ et melioribꝰ/ac fortioribꝰ fūdata rōnibꝰ.j.pte ꝑn.ſer.iij p.ij.B et D in fine

Orbis terre dr̄ btā vgo.iij.parte ꝑnc.ſer.vj par.ij.P.

Orantē/ſuſpirantē/ꝛ lachrymātē ꝑ deuotione inuenit angelus ipam quando ad eam ſalutandā pexit.v.parte ꝑn.ſer.iij.par.ij per totā

Ordines eccl'iaſticos nō recepit btā vgo: ſꝫ tn̄ oēm coꝝ vtutē in ſe excellentiſſime habuit.iiij.pte ꝑn.ſer.xj.pte.iij.D

Orta eſt de pr̄ibꝰ veteris teſtamēti/de pr̄iarchis/pncipibꝰ/iudicibꝰ/regibꝰ/ducibꝰ/ꝓphetis/doctoribꝰ/viris ſtrenuis ꝛ fortibꝰ/ſacerdotibꝰ/ꝛ ſūmis pontificibꝰ/de ꝓl'i rectoribꝰ/ꝛ ō dei cultoribꝰ/ac iuſtis hoibꝰ.ij.pte ꝑn.ſer.j.pte.ij.M

Origo fontiū diuine grē q̄re dr̄ btā vgo.iij.pte ꝑn.ſer.ij.pte.ij.B

Originale pctm̄ ꝓpt' qd ꝯhit' ꝛ qual'r.j.parte ꝑn.ſer.j.p.ij.F.in fine

Original' pcti ꝯhendi mlt'a exēpla ꝯgruētia Et qd ſit ipm pctm̄ originale.eadē pte B

Originali iuſticia fuit in ſua ꝯceptiōe iſignita.j.pte ꝑn.ſer.v.par.j.y

Origial' iuſticia qd ſit.eadē pte.ſer.j.p.iij.L

Oſtenſa fuit multipl'r gl'ificatio et aſſūptio btē vgis in corpore et aīa.xj.parte ꝑn.ſer.ij.pte.vj.per totā

Ouis dei dr̄ btā vgo.ix.par.ꝑn.ſer.ij.pte.xv p totā.

PAtientiā mirabilem habuit.ij.parte ꝑn.ſerm̄.v.parte.vij.L.et.iiij.parte ꝑn.ſer.iij parte.ij.L.

Patientie fructū habuit in ſummo.eadem parte.ſer.viij.pte.iiij.

Pacis btitudinē habuit in ſummo.eadem parte.ſer.vij.pte.vij.per totā

Pacis fructū habuit in ſummo.eadē parte.ſer.viij.pte.iij

Palma figurat eā.j.pte ꝑn.ſer.v.parte.iij.M.et.ix.pte ꝑn.ſer.j.pte.v.per totā

Platanꝰ figurat ipam.ix.par.ꝑn.f.j.p.viij

Panem celeſtē nobis ꝓtulit.iij.pte ꝑn.ſer.j parte.ij.B

Papa et curia romana cū vniuerſitate chriſtianoꝝ oim cōit': ꝛ ſil'r oim religioſoꝝ tenet opionem ō imacl'ata eiꝰ ꝯceptione.Et iō nullꝰ dꝫ in ꝯrīū affirmare.j.pte ꝑn.ſer.iij.pte.iij.per totā.

Pape auctoritas maioris eſt efficacie ꝛ ma

gis in h eſt attendenda q̄ȝ auctas oīm doctoꝝ ⁊ ſctōꝝ: ⁊ iō ſi aliq̄ doctores vl' ſcti ꝯriū ſenſerūt/ nō ē curādū. eadē pte J

Par turtuꝝ aut duos pullos colūbaꝝ quare obtulit btā v̄go ꝓ filio. viij. pte. p̄n. ſer. j. pte. iiij. O et P

Paradiſus voluptatꝫ dͬ btā v̄go. ix. p. p̄nc. ſer. j. pte. j. B. vſqȝ ad H

Partus eiꝰ fuit diſſil'is partui aliaꝝ mlieꝝ vij. par. p̄n. ſer. v. pte. j. A

Partꝰ ipiꝰ fuit mlte puritatꝫ ex pte mr̄is et ex pte plis. Ibid. B. Itē fuit mlte paupꝫ tatꝫ. Ibid C. ⁊ mlte nouitatꝫ. Ibid D

Paruulū ieſum in nob ꝯceptū ⁊ natū quō debemꝰ fouere et nutrire. vij. pte p̄n. ſer. v. pte. v. E et G

Paruulꝰ ql'r fuerit dn̄s ieſus. Ibid. F.

Paſta eſt btā v̄go fauo mell' et bibit vinum cū lacte: et eodē cibo et potu nos paſcit et potat. iij. par. p̄n. ſer. j. pte. ij. G

Paſtores pꝑerūt ad videndū chr̄m ꝓpter tria q̄ q̄libet libenē videt. vij. pte p̄n. ſer. j. pte. iij. K

Pſalmꝰ Fūdamēta eiꝰ ⁊c. quō totꝰ itelligat de btā v̄gine: ⁊ maxime d ꝯceptione eius. ix. pte p̄n. ſer. iiij. pte. vij

Pr/ filiꝰ/ ⁊ ſpūſſctūs quō occurrerūt beate v̄gini aſcēdenti in celū. xj. pt. p̄n. ſer. ij. pte. v. p totā

Prēm nr̄m fecit deū btā v̄go. vij. pte p̄n. ſer. iij. pte. ij. K.

Patres ⁊ filij beate v̄ginis qui dicantur. iij pte p̄n. ſer. ij. pte. iij. K

Pauptatē maximā habuit chr̄s in ſua natiuitate. vij. pte p̄n. ſer. ij. p. iij. ⁊ ſer. v. p. j. L

Paupcula fuit btā v̄go: et excellētiꝰ oī viatore habuit btitudinē euāgelice paupꝫtatis iiij. pte p̄n. ſer. vij. p. j. p totā

Pauptatꝫ exēplū nob dedit: et vbiqȝ paupꝫtatē ſuauit. vij. pte p̄n. ſer. j. p. iiij. H

Petm̄ origiale nō ē leuiꝰ veniali: nec ē leue: imo ḡuiſſimū ⁊ mortale ac volūtariū i radice. j. pte p̄n. ſer. ix. p. j. N O P et Q. ⁊ ponit hoiēȝ i demōis ptāte. Ibid N

Peccāt ḡuit q̄ ſimulāt btā in v̄ginē laudare vt poſtea eā poſſint d originali pctō īfamare: et q̄ vouēt opionē ꝯ imaclatā ꝯceptōeȝ eiꝰ defēdere. ibid Q et R

A planta pedis vſqȝ ad v̄ticem capitꝫ repleta fuit gratia beata v̄go. ij. pte p̄nc. ſer. v. pte. vij. Y

Pedes eiꝰ ad tria opa egregia exercitati ſūt Eadē pte. O P et Q.

Penalitates multas quare ſuſtinuit cū fuerit immunis ab omni peccato. j. p. p̄n. ſer. ij. pte. ij. O

Perfectiōes nature ⁊ gr̄e habuit. eadē parte. ſer. vij. pte. j. P

Perfectiōes v̄ginū/ ꝯfeſſoꝝ/ martyꝝ/ aplorū/ ꝓphaꝝ/ ⁊ pr̄iarchaꝝ habuit eis excellētius. xj. pte p̄nc. ſer. ij. p. iiij. a p̄ncipio vſqȝ ad R

Prepata fuit ab eterno mr̄nitati diuine. j. pte prin. ſer. ij. p. iij. T

Perſecutōes et tribl'atōes mltas tolerauit iiij. pte p̄n. ſer. vij. pte. vl. p totā

Perſeuerātie v̄tutē habuit. eadem pte. ſer. iij. pte. ij. N

Preſentatio eius i templo. eadem pte. ſer. j. pte. j. p totā

Pn̄tari in tēplo. xl. die q̄ revoluit filiꝰ eiꝰ. viij pte p̄n. ſer. j. parte. ij. per totā

Preſuauit deꝰ mūdū ab extminio ꝓpt v̄ginē naſciturā. xij. pte p̄n. ſerm̄. ij. p. j. D.

Preſuata ſi nō fuiſſȝ ab origiali pctō: n̄ habuiſſȝ ſūmā gr̄am nec ſūmā gl'iam. xij. pte p̄n. ſer. ix. par. ij. F

Predicatores cū h ſmonario poterunt p totū annū p̄dicare q̄tidie d ipa v̄gie ⁊ ſp tractare d v̄tutib ac vicijs atqȝ d ptinētib ad ſalutē. ij. pte p̄n. ſer. v. pte. vj. i fine

Pietas btē v̄gis extēdit ſup amaricatos/ d'biles/ ⁊ ifirmos/ tenebroſos/ aridos/ indeuotos. ix. pte p̄n. ſer. ij. pte. v. T

Primū et nouiſſimū nobile indiuiduū fuit filiꝰ v̄gis. ij. pte p̄n. ſer. v. pte. iij. H

Primogenitus eiꝰ dͬ chr̄s nō reſpectu ſcdi. iiij. pte p̄n. ſer. v. pte. ij. O et P

Priuilegiū dedit deꝰ btē v̄gi ꝯ legē cōem. ſ. ne ꝯtheret origiale petm̄/ qd fuit ei q̄dā priuata lex ꝓuās legē gnālē. j. pte p̄n. ſer. j. pte

Priuilegia. xij. recepit in ꝯceptōe (iij. K filij ſui. v. pte p̄n. ſer. iij. in exordio.

Priuilegia octo hȝ qb maior ē oī creatura. ix. pte p̄nc. ſer. ij. par. vj. K

Priuilegia ſiue ꝓrogatiue eiꝰ duodecim. xij pte p̄n. ſer. j. par. ij. H J et K

Porta nō fuiſſȝ i etnū clauſa: ⁊ nulli niſi do puia/ ſi aliq̄n fuiſſȝ p petm̄ apta: ⁊ diabolꝰ trāſiſſȝ p eā. j. pte p̄n. ſer. vj. p. ij. H

Portanaria dͥ ⁊ porta celi ⁊ porta regia fulgida felix ⁊ btā d virgo maria. iij. pte p̄nc. ſer. v. pte. iiij. D vſqȝ ad H

Portant chr̄m q̄ttuor gnā pſonaꝝ. viij. parte p̄n. ſer. ij. p. j. X

Potuit deꝰ btāȝ v̄ginē ab oī macl'a original' peti pſeruare q̄ mlto maiora facere potuit ⁊ fec. j. pte p̄n. ſer. j. p. iij. K

Potētiſſimā fec deꝰ b. v̄gieȝ. ix. p. p̄n. ſ. ij. pte viij. Q et R. ⁊ h fec triplici d cā. ibid S

Potētiā mariaȝ hȝ b. v̄go in celeſti curia mltis d cauſ. iij. parte p̄nc. ſer. iij. p. ij. N

Potētie aīe eiꝰ a do mirabil'r fuerūt dotate. ij pte p̄n. ſer. v. pte. vij. T in fine et V vſqȝ i finē illiꝰ ptis.

Potentiam ſuam infinitam oñdit deꝰ in fa

bꝛiĉatõe btē vgīs.ix.ꝑ.ꝓn.ſ.ij.i exoꝛ.L
Potētia fuit et ē btā vgo.xij.ꝑte ꝓnc̄. ſer.ij.
ꝑte.j.B
Potuit btā vgo facere ꝺ ꝺo qꝺ deꝰ facere nõ
poſſe dꝛ ꝺ ſeipo.xij.parte ꝓn.ſer.ij.ꝑ.j.B
Prodigia mlta oñdit deꝰ i die ꝑturitiõis v/
ginalꝭ.vij.parte ꝓn.ſer.j.ꝑ.iij.ꝑ totā.
Prophetata fuit ⁊ ꝑdicta mltiplr eiꝰ ꝑturi/
ritio.ſ.a ꝓphis/ſibyllꝭ/⁊ mltꝭ paganis. ea
dem ꝑte.ſer.j.ꝑte.j.ꝑ totā
Prophetata fuit natiuitas ipiꝰ vgis:et ſilr vi
ta eiꝰ.ij.ꝑte ꝓn.ſer.iij.parte.ij. per totā
Propheticū ſpm̄ habuit excellētiſſime.iij.
parte ꝓn.ſer.ix.ꝑte.vj.ꝑ totā
Propt̄ iſufficientiā nr̄am nõ ꝺbemꝰ ceſſare
a laudibꝫ eiꝰ:nec tñ eas ſm capitꝭ nr̄i ſen
ſū ꝑdicare:ſꝫ ſacroꝝ doctoꝝ veſtigijs ad
herere.j.ꝑte in exoꝛ.ꝓmi ſmõis B
Prouocat btā vgo deū ad miam:peccato/
res ad pniam:⁊ bonos ad bn̄ opandū.ix
parte ꝓn.ſerm̄.iiij.ꝑte.viij.D
Pudiciciā itegerrimā ſuauit.v.ꝑte ꝓn.ſer.
vj.ꝑ.ij.G
Prudentiā habuit in ſūmo.iiij.ꝑte ꝓnc̄.ſer.
iij.ꝑt.iiij. per totā.
Pulcritudo eiꝰ ipi ⁊ nobꝭ vtilꝭ fuit.ij.ꝑte ꝓnc̄.
ſer.iiij.ꝑte.j.D et J.fuit valde cõmenda
bilꝭ tā reſpectu ſui ꝗꝫ ꝓpt̄ filiū.Jbiꝺ
Pulcritudinē eiꝰ q̄re euāgeliſte nõ retulerīt.
eadem ꝑte.F.
Pulcritudinē coꝛꝑalē quā alij filij recipiūt
ab vtriſqꝫ ꝑentibꝫ:chr̄s totā recepit a ſua
bn̄dicta mr̄e.eadem ꝑte.ſer.v.ꝑ.iij.D
Pulcrā mr̄em vtꝝ debuerit eligere filiꝰ dei
Eadē ꝑte.ſer.iiij.par.j.E.
Pulcerrima fuit btā vgo:⁊ filiꝰ eiꝰ ſilr pul/
cerrimꝰ.Jbidem. Ubi deſcribit̄ q̄lis fuit
dñs ieſus ſm coꝛpꝰ.
Pulcerrimā fuiſſe btāꝫ vginē/ꝓbat̄ rõnibꝫ/
auc̄tibꝫ/⁊ exēplis.eoꝺ ſer.ꝑte.ij.ꝑ totam.
Pulcritudo eiꝰ i ꝑticulari declarat̄. eodem
ſer.ꝑte.iij.per totā.
Pulcritudo ipſius a q̄ttuoꝛ cauſis ꝓceſſit.
eadem ꝑte L
Pulcrā eē btāꝫ vginē neceſſe fuit rõne cauſe
materialꝭ/efficiētꝭ/foꝛmalꝭ/⁊ finalꝭ.Jbiꝺ
Pulcerrimꝰ fuit filiꝰ eiꝰ.eoꝺ ſer.ꝑ.iij.A
Pulcrā ſponſam debuit eligere deꝰ.eadem
ꝑte.ſer.v.ꝑ.iiij.
Pulcritudo btē vgis nllm ad ꝯcupiam ici/
tabat:ſꝫ ad caſtitatē.eoꝺ ſer.ꝑt.vij.y Z ⁊
A B et C.et.iiij. parte ꝓnc̄.ſer.iiij.ꝑte.iij.
B.et.ix.par.ꝓn.ſer.ij.par.j.T
Pulcritudinē intrinſecā habuit.iij.par.ꝓn.
ſer.iij.ꝑte.iij.D
Pulcra fuit ſuꝑ om̄es homies poſt filiū.ix.
ꝑte ꝓn.ſer.ij.ꝑte.j.G.
Purgata dꝛ lꝫ nunꝗ̄ fuerit ꝯtaminata pec
cato.j.ꝑte ꝓn.ſer.iiij.ꝑte.ij.N.
Purificari i tēplo nõ idigebat multꝭ ꝺ cau/
ſis.viij.ꝑte ꝓn. ſer.j.ꝑte.iij.ꝑ totā
Purificatõis legē ſuauit:⁊ ſilr eiꝰ filiꝰ legē
ꝓn̄tatõis mltꝭ ꝺ cauſ.eoꝺ ſ.ꝑ.iiij.ꝑ totā
Puritatē vginei coꝛꝑis cū elegerit deꝰ:mul
to magꝭ elegit puritatē aīe eiꝰ inocentꝭ.j.
par.ꝓn.ſer.viij.par.j.R
Puritas tanta fuit in ea q̄ ſub deo neq̄ ma
ioꝛ intelligi.j.ꝑte.ꝓn.ſer.ij.par.iij.V
Puritatē i ſūmo habuit.iiij.par.ꝓn.ſer.x.ꝑ.
iiij.ꝑ totā.et.xij.ꝑte ꝓn.ſer.ij.ꝑ.j.y.
Puriſſima fuit ab oi pctō.Jbiꝺ V
Puriſſimo dei filio cõueniēs hītatio ñ fuit
niſi puriſſima.j.ꝑte ꝓn.ſer.v.ꝑ.j.Z.⁊ ſer.
Puriſſimū coꝛpꝰ ac puriſſimā (viij.ꝑt.j.y
aīam et puriſſimū ſpm̄ habuit b.vgo.iij
ꝑte.ꝓn.ſer.vj.par.j.M.
Purpura veſtimenti regꝭ celeſtꝭ fuit btā v/
go.ix.ꝑte ꝓn.ſer.iiij.par.j.T.
Puteꝰ dei plenꝰ aq̄s fuit btā virgo.vij.ꝑte
ꝓn.ſer.v.ꝑte.iij.N

Qualiter ſe habu

Qit btā vgo in ꝯceptione filij dei.v.
ꝑte ꝓn.ſer.iij.par.iij.Q
Qualr nõ amiſſa vgitate ꝯcepit.ibiꝺ Z
Quare deꝰ ꝑmiſit aliq̄s titubare circa cõce/
ptionē mr̄is ſue.j.ꝑte ꝓn.ſer.iij.ꝑ.ij.G
Quare impugnātes ꝯceptionē eiꝰ ñ ceſſant:
cū tñ mõ vitas ſit clariſſima.eadē ꝑte.ſer
mone.iij.ꝑte.iij. R G et T
Quare opatio icarnatiõis filij ꝺi attribuat̄
ꝑticularit̄ ſpūiſctõ/dū dꝛ:q cõceptꝰ eſt de
ſpūſctõ:cū tñ eā opata ſit tota trinitas.v.
parte ꝓn.ſer.v.parte.iij.R
Quare chꝛiſtꝰ naſci voluit tpe hyemali.vij.
ꝑte ꝓn.ſer.ij.parte.j.P.
Quare naſci voluit tpe Octauiani.ibiꝺ.Q
Quare naſci voluit qñ iudei erant ſubiecti
regi extr̄neo.Jbiꝺ R
Quare apꝺ bethleē naſci voluit ⁊ nõ i roma
na ciuitate vlꝭ alibi.eoꝺ ſ.ꝑ.ij.ꝑ totā
Quare in nocte natiuitatꝭ cātat̄ miſſa.coꝺē
ſer.parte.iiij.y.
Quare tres miſſe coꝺē die dicunt̄.ibiꝺ.Z
Quare chr̄s naſci voluit tpe pacꝭ.ibiꝺ A
Quare in die paſceues oēs cādele extinguū
tur ꝑter vnā.xj.ꝑte ꝓn.ſer.ij.ꝑ.iij.B.i fi.
Quare incarnari voluit deꝰ.vij.ꝑte ꝓn.ſer.
v.ꝑte.iiij.per totā.
Quare btā vgo tātū voluit in paſſiõe chr̄i.x
ꝑte ꝓn.ſer.j.ꝑ.ij.ꝑ totā.
Quare nõ iuit ad ſepulcꝝ filij cū alijs muli
eribꝫ.xij.parte ꝓnc̄.ſerm̄.ij.par.j.D.el.ij.
in fine.
Quattuoꝛ mirabilia facta ſunt in vtero vi/

buit. codē ſer. ꝑte. iij. y. De iſto etiā Syme one vide i. x. par. ṗn. ſer. ij. ꝑ. iiij. ꝑ totā.
Silētiū ꝑpetuū ſeruare debent q̄ hactenꝰ ꝺ imaculate ꝟgis puritatem locuti ſunt. j. par. ṗn. ſer. ix. in exoꝛ.
Similis fuit btā ꝟgo ſuo filio in pulcritu dine. ij. parte ṗn. ſer. iiij. ꝑte. j. E
Simplicitatē aq̄linā: columbinā: ⁊ ouinam habuit. ix. par. ṗn. ſer. ij. par. xv. J
Sodomite oēs mortui ſūt i hoꝛa ꝑuritio nis ꝟginalis vij. par. ṗn. ſer. j. ꝑte. ij. E
Sol figurat btām ꝟginē. j. ꝑ. ṗn. ſer. v. ꝑ. iij. S. et. iij. ꝑ. ṗn. ſ. j. ꝑ. iij. J. ⁊. ix. ꝑ. ṗn. ſer. ij ꝑte. vj. H ⁊ J ⁊ R. et. xj. parte ṗꝛin. ſer. ij. parte. ij. R
Soles tres apparuerūt in oꝛiēte in die ꝑtu ritiōis ꝟgīalꝰ. vij. par. ṗn. ſer. j. par. ij. F
Sola btā ꝟgo inꝰ puras creaturas dicere potuit: ſine pctō ſum nata: et mūda ſū ab oī iniq̄tate. j. par. ṗn. ſer. vj. par. ij. J
Solitaria clauſa ſtabat btā ꝟgo. v. par. ṗn. ſer. vj. par. ij. M.
Solatia multa in moꝛte habuit. xj. par. ṗn. ſer. j. par. v. X.
Spūſſanctꝰ ſuꝑueniet in te quō intelligatꝰ. v. par. ṗn. ſer. v. par. iij. V.
Spūſſctūs in eam deſcēdēs ineffabili gau dio ipſam repleuit. x. par. ṗn. ſer. ij. ꝑ. vj.
Spūmſctm̄ ſuꝑ oēs btā ꝟgo recepit: ⁊ me lius oībꝰ ſe ad ipm̄ recipiendū diſpoſuit: et diligētiꝰ ipm̄ cuſtodiuit: ⁊ maioꝛē eius ꝟtutē ac opatiōnē in ſe habuit. xj. par. ṗn. ſer. ij. par. ij. N.
Sponſa dei fuit illiꝰ cōiugio ab eṫno ꝑpa ra. ij. par. ṗn. ſer. v. in exoꝛ.
Sponſa dei Maria nunq̄ꝫ caruit dilectiōe ſui ſponſi. j. ꝑte. ṗn. ſer. vij. ꝑte. j. O.
Spōſa celeſtꝫ impatoꝛis Maria traduxit eū ad habitandū in domo ſua. ij. par. ṗꝛin ſer. v. F. circa finem
Stoꝛax arboꝛ aromatica figurat eam. ix. ꝑ. ṗn. ſer. j. ꝑte. xv. E
Sūmerſa non fuit btā ꝟgo in abyſſo origi nalis pcti. j. par. ṗn. ſer. ij. in exoꝛ.
Subijci nō debuit diabolo ꝑ oꝛiginale pec catū. q2 fuiſſet in magnū dei ↄtēptū. eadē ꝑte ſer. v. par. j. F
Sublimari debuit ſuꝑ oēs choꝛos angelo rū multis de cauſis ⁊ rōnibꝰ. xj. par. ṗn. ſ. ij. par. vij. S.
Sufficiēter nō poſſumꝰ laudare eā. in ꝓlo go totius opis: ⁊ in exoꝛ. ṗmi ſer. et ṗma ꝑ. ṗn. ſer. iiij. par. iij. S. ⁊ in exoꝛ. q̄nti ſer. ⁊ ſer. vj. par. ij. J. ⁊ in exoꝛ. octaui ſer.
Spurijs ⁊ aīalibꝰ brutis ſunt deterioꝛes q̄ b. ꝟgini aduerſantꝰ. j. ꝑ. ṗn. ſer. ix. ꝑ. iij. P
Suſanna falſo accuſata a ſenibꝰ de crimie figurauit b. ꝟginē falſo imputatā q̄buſ dam antiquis doctoꝛibꝰ ꝺ oꝛiginali labe eodem ſer. par. j. R

Tabernaculū ſpi

Tabernaculū ſpiritusſancti eſt b. ꝟgo. iij. ꝑte ṗn. ſer. v. parte. v. S.
Thalamus chr̄i dꝛ: Ibidem
Taciturnitate laudabili fuit decoꝛata. v. ꝑ. ṗn. ſer. vj. par. ij. P
Trāſcendit oēs puras creaturas puritate: grā: ⁊ glīa. j. par. ṗn. ſer. vij. ꝑ. j. P ⁊ X.
Trāſitꝰ eiꝰ ex h̄ mūdo. xj. ꝑ. ṗn. ſer. j. ꝑ. v. X.
Tellus dꝛ btā ꝟgo. eadē par. ſer. ij. ꝑ. ij. H
Tēꝑantie ꝟtutē habuit. iiij. par. ṗꝛin. ſer. iij. ꝑte. iij. Z. ꝑ totam.
Templū dei fuit. iij. par. ṗn. ſer. v. ꝑte. v. V. ⁊. viij. par. ṗn. ſer. ij. in exoꝛ.
Templum dee pacꝭ Rhome cecidit in hoꝛa ꝑturitiōis eiꝰ. vij. par. ṗn. ſer. j. ꝑte. ij. E
Tēpus ſuū quō diſpēſabat b. ꝟgo. iiij. parte ṗn. ſer. j. ꝑte. iij. H
Terra bona bono ſemine ſeminata: fecūda et ad germinandū apta dꝛ beata virgo. ij parte ṗn. ſer. iij. par. j. N
Terre aſſimilatꝰ. ix. ꝑte ṗn. ſer. ij. ꝑ. viij. et. xj. par. ṗn. ſer. ij. parte. ij. in ṗn. vſq̄ꝫ ad R. ex cluſiue
Terra fuit in q̄ tota trinitas ſcpſit. ix. parte ṗꝛin. ſer. ij. par. viij. P ⁊ Q. vſq̄ꝫ in finem illius partis
Terremotꝰ ꝟginalis vn̄ ꝓceſſit. eadē ꝑ. N.
Terre huiꝰ ſeminatoꝛ ⁊ cultiuatoꝛ fuit ſpiri tusſctūs. ⁊ q̄re. ibidem O
Terribilis eſt demonibꝰ btā vgo. ix. ꝑte ṗn. ſer. ij. par. vij. ꝑ totā. ⁊. xj. par. ṗn. ſer. j. parte vij. X
Theſaurꝰ miſcdie ⁊ grē ſue atq̄ꝫ ſapiētie: pie tatis: ⁊ bonitatis ac potētie poſuit deꝰ in btā ꝟgine: quā fecit theſaurariā ſuam. iij. par. ṗn. ſer. iij. ꝑte. ij. M
Tres puellas ſuas ſpūales comites conſu luit btā ꝟgo anteq̄ꝫ angelo ꝑberet aſſen ſum. v. par. ṗn. ſer. j. par. iij. Q ⁊ P
Timoꝛata fuit in bono. ij. ꝑte ṗn. ſer. v. par. viij. E. et quinta parte ṗꝛin. ſermone. vj. ꝑ. ij. Q
Timoꝛem q̄lem habuit. iiij ꝑ. ṗn. ſer. vj. ꝑ. x. Q. vſq̄ꝫ in finē illiꝰ partis
Triplici cerimonio legis ſe ſubiecit. vj. par. ṗꝛin. ſer. ij. par. ij. J
Tribꝰ foꝛtiſſimis foꝛtioꝛ fuit. iiij. ꝑte ṗn. ſ. vj. par. ij. R ⁊ T.
Thronus dei dicitꝰ. iij. parte ṗn. ſer. iij. parte v. X. ⁊ ſeptima ꝑteꝭ ṗn. ſer. iij. in exoꝛdio. ⁊ nona parte ṗn. ſer. iij. parte ſeptima R. et vndecima parte ṗꝛin. ſermone. ij. par. iiij. Z. ⁊ par. vij. Q.

Thronus ſol luna ꝛ teſtis fidelis q̄re dicat̃ ix.par.p̄n.ſer.iiij.p̱te.vij.P

Thronoꝝ ꝓprietates habet. Eadem parte. K L ꝛ M

Tonitruū terrens demones dr̄ bt̄a ꝟgo.xj. p̱te p̄n.ſer.j.p̱te.vij.X

Turbata q̄re fuit in ſalutatiōe angelica.v. p̱te p̄n.ſer.iiij.par.iiij.J

Vallez humilitatis elegit b. virgo ad habitandū. iiij.p̱.p̄n.ſer.iiij.p̱.ij.K L et M.

Vas ꝑpetuū fuit diuine miſcdie.j.par.p̄n. ſer.vij.part.j.y

Vas admirabile fuit qḋ ꝓ vaſe deſtructo ꝑ moꝝ parentū de⁹ excellēti⁹ eo fabricauit. v.par.p̄n.ſer.v.in exoꝛ.

Vas fuit puꝝ:nouū:ꝓfūdū:ſolidū:admirandū:ꝛ aromaticū:ac continens oīa vnguenta ꝯ oēs infirmitates.ix.par.p̄n.ſer. iiij.par.iiij.p̱ totam

Vellus gedeonis figurauit eā.v.p̱te p̄n.ſer. iiij.par.ij.L.ꝛ ſer.ix.in exoꝛ.

Ve triplex ex p̱te coꝛpis ꝛ ve triplex ex parte aie:et ve triplex ex p̱te aīe ꝛ coꝛpis ſiml̕ hꝫ hō ꝓpter pctm̄.q̄bꝫ nō ſubiacuit bt̄a ꝟgo. v.par.p̄n.ſer.vij.par.j.p̱ totam

Ve etiā pene nō habuit.ibidē.H.nec ve aliarū mulieꝝ.ibidem J K ꝛ L

Veniale pctm̄ cum bt̄a ꝟgo non habuerit. multo min⁹ oꝛigīale ꝯtraxit.j.par.p̄n.ſer. vij.parte.j.

Venter ei⁹ bt̄ꝰs.eadē par.ſer.vj.par.vl.ī fine.ꝛ.ij.par.p̄n.ſer.v.par.vij.N.ꝛ.vij.par. p̄n.ſer.v.par.ij.K

Venerꝫ bonas ꝯdiciones habet.xj.par.p̄n. ſer.ij.par.ij.Q.

Verba ei⁹ fuerūt pauca:ſctiſſima:ꝛ vtiliſſima.ij.p̱.p̄n.ſer.v.p̱.vij.D ꝛ E vſqꝫ ad L. et.iiij.par.p̄n.ſer.iij.p̱.iiij.S T V ꝛ X

Verba ei⁹ oīa fuerūt ꝟtuoſa.ix.p̱te p̄n.ſer.j. p̱te.vij.L.et fuerūt extinguētia nr̄a vicia eodē ſer.p̱.viij.in fine.ꝛ par.ix.ſil̕r in fi.

Verba cantici ei⁹ q̄lia fuerūt.eadem p̱te.ſermone.j.par.v.A.

Verecūda ꝛ pudoꝛata fuit.ij.par.p̄n.ſer.v. par.ix.in fine.et.v.parte pꝛin.ſer.vj.parte ſecunda D.

Veris tp̱e concipere filiū ſuū congruuꝫ fuit bt̄a ꝟgo.v.p̱.p̄n.ſer.iij.par.j.E

Veſtiunt̃ duplicibꝫ eius deuoti.iij.par.p̄n. ſer.j.par.iij.Q

Veſtimentū triplex fecit chr̄o bt̄a ꝟgo.ix.p̱. p̄n.ſer.iiij.p̱.j.V

Veſp̱a figurat eam.eadē par.ſer.iij.p̱.ij.Q.

Vetule ſeptē impugnāt eius innocentiā.q̄ a ſeptem virginibus confutant̃.pꝛima par. pꝛin.ſer.iiij.parte.iij.Q.

Viderunt angeli filium dei debere incarnari.et ſil̕r.pr̄iarche:vt Abel Noe ꝛ Abraā. vij.par.p̄n.ſer.v.par.iij.M

Vidit etiā Iſaac ꝛ Jacob ꝛ Joſeph.ibiḋ.N

Viderūt ꝓphe:vt Moyſes ꝛ Aarō.ibidē O.

Vidit gedeō ꝛ ioſue:dauid ꝛ daniel.ibidem (P.

Viderūt etiā.xij.ſibille.ibidē Q

Videt deū bt̄a ꝟgo clari⁹ q̄ꝫ oēs ſctī.xij.p̱te p̄n.ſer.ij.par.j.K.el.ij.

Vigilans in deuotiōe bt̄a ꝟgo inueniet eaꝫ. ij.par.p̄n.ſer.ij.in exoꝛ.Z.

Vigilat cōtinue ſup̱ nos vt nos adiuuet et cuſtodiat.iij.par.p̄n.ſer.vj.par.iij.V

Vinee engaddi in nocte parturitiōis ei⁹ miraculoſe fecerūt balſamū.vij.p̱.p̄n.ſ.j.p̱.ij.

Vinea dr̄ bt̄a virgo.ix.par.p̄n. (E ſer.j.par.xij.X

Vinū dulciſſimū abūdantiſſime ꝓpinat angelis et ſctis in patria ꝛ deuotꝭ ī p̄n̄ti vita iij.par.p̄n.ſer.j.par.ij.B

Virga aurea:aromatica:vigilans:ꝛ decoꝛa appellat̃.ij.par.pꝛin.ſer.ij.in exoꝛ.

Virga p̱cutiēs demones ꝛ ꝟga directiōis ꝛ regni dei:ꝟga q̄ꝫ rectā ꝛ flexibil̕ ꝛ fructifera ꝛ valde vtil̕ dr̄.eadē p̱.ſer.iij.in exoꝛ.

Virga aſſimulat̃.ix.parte pꝛin.ſermone.j.p̱. vij.X.

Virga Moyſi figurauit eā.xj.p̱te p̄n.ſer.ij. p̱.vij.A.et ꝟga aaron.ix.p̱te p̄n.ſer.ij.parte.viij.R

Virgo vt eſſet ſimpl̕r q̄ ad animā ꝛ coꝛp⁹ n̄ debuit p̱ oꝛiginale pctm̄ coꝛrūpi.j.p̱te p̄n. ſer.v.p̱.j.V

Virgies ſeptē defendūt ꝛ ꝓbāt ei⁹ ꝯceptiōeꝫ j.p̱te p̄n.ſer.iiij.p̱.iij.Q

Virginē mr̄eꝫ debuit hr̄e chr̄s.v.p̱te p̄n.ſer. ij.p̱.ij.P vſqꝫ ī finē

Virginitas beate ꝟginis excellentiſſima fuit ſup̱ omnes alias.iiij.parte p̄n.ſer.iiij.p̱. iij.per totam.et aliquod de ea.ix.p̱te.p̄nc. ſer.ij.p̱t.j.R

Virtutes oēs habuit bt̄a ꝟgo.ij.parte pꝛin. ſer.v.par.ij.F.et.iiij.par.p̄n.p̱ totā.maxime in exoꝛ.ſecundi ſ̃monis

Virtutes theologicas habuit perfectiſſime. Eadem parte ſer.ij.per totum

Virtutes etiam cardinales habuit in ſummo.eadem parte ſer.iij.per totum

Virtutū op̱ationē in ſummo habuit.eadem par.ſer.ix.par.v.p̱ totam

Virtuoſa fuerūt oīa ei⁹ verba ꝛ op̱a.ix.par. pꝛin.ſer.j.p̱te.iiij.S

Virtutes oīm ſcōꝝ tam noui q̄ꝫ veteris teſtamēti ab ea ſumpſerūt plenitudineꝫ.xij. par.p̄n.ſer.ij.par.j.D.el.iij.

Viſitauit Eliſabeth quinqꝫ de cauſis.vj.p̱. pꝛin.ſer.j.in exoꝛ.

Viſitatione iſta nobis dedit octo documē-ta. eodem ſer. par. ij. ꝑ totam.
Vitis figurat eam. ix. par. ꝑn. ſer. j. parte. xij per totam
Vbera eius beā. vij. pte ꝑn. ſer. v. pte. ij. L.
Vngula ſpecies aromatica figurat eam. ix. pte ꝑn. ſer. j. par. xv. E
Unicornis figurat chr̄m in vtero ei⁹ deſcendentē. eadē pte. ſer. ij. pte. viij. P
Vnita magꝫ eſt deo b. ꝟgo q̄ȝ omnes ſil' pure creature. xij. par. ꝑn. ſer. ij. par. j. R. la. j. ꝛ X. la. iij.
Volūtas ei⁹ qualiter dotata fuerit. ij. parte ꝑn. ſer. v. parte. vij. y ꝛ Z
Votum ei⁹ de ꝟginitate ſeruanda quale fuerit. iiij. pte ꝑn. ſer. xij. par. j. A
Vſum liberi arbitrij habuit in vtero matrꝫ iij. pte ꝑn. ſer. j. par. iij. V.
Vterus eius multipl'r cōmendaᵗ. vij. parte ꝑn. ſer. v. par. ij. R
Vtilitas magna ꝓuenit beate ꝟgini et nobꝫ ꝓpter ꝑſeruationem eius a peccato originali. j. parte ꝑn. ſer. vij. par. iij. L.
Vtilitates q̄ ꝓuenerūt ex eius parturitiōe. vij. pte ꝑn. ſer. iij. pte. iij. ꝑ totam
Vultus hoīs q̄ apparet in luna figurat conceptionem chr̄i in ꝟgine. ix. par. ꝑn. ſer. ij. par. v. E.

XPūs quiq; poſſedit in hac vita. vij. parte ꝑn. ſermone. v. parte. j. F.

YEſus: quare appellatus eſt filius ꝟginis. et de triginta excellētijs ipſius nominis. v. par. ꝑn. ſer. xj. ꝑ totum

ZElum habꝫ dominus noſter Jeſus chr̄s de puritate matris ſue. prima parte ꝑn. in officio ꝯceptionis. lectione. iij. in octaua eiuſdem feſti
Zelum magnum animaꝝ habuit beata virgo. duodecima parte ꝑncipali. ſermōe ſecundo. parte ꝑma. y. la. ij.

Finit tabula alphabetica.

Carmina huius operis

QUia ſūt coſtitutōes ordinis minoꝝ fratrum: ꝛ maxime obſeruantiū non debꝫ aliquod opus nouum impꝛimi ꝛ publicari niſi prius ꝑ aliquē doctū ꝛ ꝓbatum fratrem a generali eiuſdē ordinis ꝑlato ad h̄ ſpecialiter deputatū fuerit diligenter examinatū ꝛ approbatū. Jdeo reuerendiſſim⁹ pr̄ frater Angel⁹ d̄ clauaſio eiuſdē ordis q̄ ad frēs ciſmōtanos vicari⁹ generalis ꝑ lr̄as ſuas deputauit venerandū patrē fratrē Dn̄icū de pōzono eiuſdē ordis ꝑdicatorē aplīcū: ad videndū ꝛ diligent' examinādū infraſcp̄tū opus. Qui eo ſtudioſe ꝑlecto: nō mō ip̄m approbauit: ſed etiā cōpoſitorē ei⁹ vt illō impꝛimi facere t hortat⁹ ē: infraſcp̄ta carmia illi ſcribens

Bernardine ideo buſtina a gente vetuſta
Te tulit oīpotēs venerāda ad ſepta minoꝝ
Hoc opus vt ſtrueres: nec te ꝓ mūere tāto
Gloria partia manet. toto celebrabiᵗ orbe
Jſte liber. clarūq; tibi ſup ethera nomen
Per genitorē oro ꝛ genitū ꝛ gēitricꝫ honorē
Acceleretᵗ op⁹: mora nulla incepta retardet.
Expetit hoc auide clangentū turba minoꝝꝫ
Nec dubita: ſed pāde ſin⁹: paſſimq; legēdū
Deprome pectoribꝫ te te ſitientibꝫ vltro.
Sed q̄ nigranti cōceptā crimine matrem
Confingūt: labijs digitos imponere tentent
Te venerāde manēt ſublimia tecta poloꝝ
Et tūc ſudoris tanti meminiſſe iuuabit
At cū ſculpt⁹ erit ad me trāſmitte libellum
Vale ꝟginis ſacriſta egregie.

Jdem q̄q; pater frater Dn̄ic⁹ ponzonus theologus eximius ac poeta ꝑclarus quelibet chꝛiſticolā ad deuote legendū infraſcriptū opus hortaᵗ dicens.
Diuine pietatis opus ꝑ tempora ſummum
Arte reuelatū a prima: ꝛ mire ordine ductū
Lector habes: dn̄aȝ merito q̄ honore potērē
Extollit: geniti ꝛ genitoris imagine puram
Aſpice: nigrāti validis ſine labe columbam
Conceptā: ſanis oculis: rōnibꝫ vnam
Celeſtis iubarꝫ ꝓductam conſpicis inſtar
Peruia nulli hoīm trina eſt cōcluſa ſigillo.
Excubat in templo ſctāſq; ad ſidera voces
Pro generꝫ pietate refert: mox angel⁹ almā
Alloquiᵗ: tumuere ſinus. regēq; receptum
Regia i thalāo ad mōtana cacumia portat
Sed cū plena dies: pepit quē fuit ab alta
Mēte pr̄. cū cūcta legas: ꝑadiſus vbiq; eſt:
Quiſq; es h̄ ſtudeas: et ſit tibi lectio ꝑnox.

Hec lege ꝟginei q̄ſquis zelator honoris.
Noſſe cupis dn̄e geſta ſtupēda tue
Hic ſua ſacrate reſonāt p̄conia vite
Quāqꝫ ſit in ſuperis gloꝛificata choꝛis

Prologus totius operis.

A INquit bea/
tus Hieronym⁹: btiſſime
atqꝫ feliciſſime pr̄:in epl'a
ad Heliodoꝛum de moꝛte
Nepotia. Grandes mate/
rias ingenia parua nō ſuf
ferūt:ꝛ ī ipō conatu vltra vires auſa ſuccū/
būt. Quātoqꝫ maius fuerit qđ dicēdū ē:tā/
to magis obruiꝛ q̄ magnitudinē rei ꝟbis ex/
plicare nō pōt. Quapropꝛ cupiēs ego de mi
rādis/ineffabilibꝫ/atqꝫ ſtupēdis ꝟtutibꝫ ac
qꝫ excellētijs btiſſime ac gl'ioſe genitric̨ dei
Marie ꝑtractare viribus deficio:obſtupe/
ſcūt ſenſus:ac memoꝛia ꝺficit.qꝛ ī maximo
pelago atqꝫ mari ingētiſſimo ſum poſit⁹:cu
ius terminū vl' finē ꝓfundūqꝫ nō repio. Vn̄
dicere poſſuꝫ cū Mātuano poeta.vj. Enei.
pauca ꝟba imutādo. Nō mihi ſi lingue cen
tū ſint:oꝛaqꝫ centū:Ferrea vox:poſo Ma/
rie ꝓmere laudes. Ipi etem̄ intemerate ꝟgi/
ni nō īmerito attribui pn̄t illa ꝟba Sedulij
poete circa p̄ncipiuꝫ ſui libri dicētis. Nullis
abolēda ꝑeuū:Tēpoꝛibꝫ ꝯſtāt ꝟtutū ſigna
tuaꝝ. Ex q̄bꝫ audaci ꝑſtringere pauca rela/
tu Vix anis cōmitto meis:ſiluāqꝫ patentē
Ingrediēs:aliq̄s nitoꝛ ꝯtigere ramos. Nā
centū licꝫ oꝛa mouēs vox ferrea clamet:Cē/
tenoſqꝫ ſonos humanū pect⁹ anhelet. Cūcta
q̄s expediat:q̄ꝝ nec lucida celi Sidera.nec
bibule numer̨ equanꝛ arene. Attn̄ qꝛ vt ſcri
biꝛ Exo.xx. Deut.v.ꝛ Matt.xv.ꝛ i.l.j.ff.de
obſe.a libe.ꝛ lib.p̄.fili⁹ teneꝛ venerari ꝛ hono
rare ꝑētes.ꝺ q̄ etiā tractaꝛ i.l.parētes.ꝛ in.l.
general'r.ff.de in ius vo.ꝛ in.l.filia. C.de pa
tria pote. Jō ne ꝯtra mādatū faciā legis na
tural'/ſcp̄ture/ꝛ gr̄e:q̄ pr̄i ac mr̄i reuerētiā p̄
cipit exhiberi:poti⁹ elegi ꝑpeti aliq̄ntulū ve
recūdie ꝛ ruboꝛis ex dicēdi ineptitudine:q̄ꝫ
magnifica p̄uilegia:excellētiſſimaſqꝫ p̄roga
tiuas pijſſime dei genitric̨ mr̄is gr̄e ac mi/
ſericoꝛdie:mr̄is q̄ꝫ nr̄e ꝛ aduocate p̄cipue ſi/
lētio ꝑtrāſire. Si em̄ impatoꝛ feſtinat dedu
cere ad effectū ea q̄ reſpiciūt oꝛnamentū rei
publice.vt ī auꝛ.ꝯſti.q̄ de digni.ī p̄n.col.vj.
nō min⁹ ē feſtinādū celebrare ꝟgieas laudes
q̄s neqꝫ mēs nr̄a pōt ꝯcipe:nec lingua ꝓfer
re. Siq̄dē ab ea mltas meruim⁹ largitates
ꝛ īnumera circa nos ei⁹ bn̄ficia ꝓfitemur:vt
ait impatoꝛ i.l.j.ī p̄n. C.de offi.p̄fec.p̄to.af.
Ad hoc etiā op⁹ aggrediēdū mltū me iducit
illđ qđ inq̄t text⁹ ī.l.p̄ſbyꝛi. C.de epi ꝛ cle.ſ.
ꝙ ſubtrahēs ꝛ celās ꝟitatē ꝑuiꝛ puniēd⁹ eſt
Lex em̄ eq̄ꝑat iſta duo:tacere ꝟitatē ꝛ expri
mere falſitatē.l.ij. C.ſi ꝯ ius vl' vti.pub.ꝛ.c.
ſuꝑ lr̄is.ꝛ c.poſtulaſti.ꝺ reſcꝑ. Nolēs igiꝛ ta
citurnitatē ꝟitat̨ offendere deū q̄ ē ꝟitas Jo
an.xiiij.ꝛ c.q̄ ꝯtēpta.viij.diſ.itemerate ma
tris ei⁹ laudes enarrare decreui:maxīe ipa
me ad h̄ exhoꝛtāte:q̄ Ecci.xxiiij.inquit. Qui
me elucidāt:vitā eternā hēbūt.

In noīe dn̄i incipit pars p̄ma p̄ncipal' hu
ius ſermonarij de excellentijs btiſſime ꝟgis
Marie:qđ Mariale appellaꝛ.in q̄ tractaꝛ
de imaculata ei⁹ ꝯceptiōe.ꝛ ꝓprio ac parti/
culari noīe ꝑpetuū ſilentiū nūcupaꝛ

In feſto immaculate ꝯceptiōis btiſſime
ꝟginis Marie Sermo p̄m⁹

TOta pul/
cra es amica mea:et
macula nō eſt i te. Cā/ B
tico.iiij. Incōueniens Ex ꝑdi/
mihi ſatis:incongruū care n̄ de
qꝫ valde:ac nō paꝝ re beat ar/
p̄henſibile p̄ma facie guit
videꝛ ꝙ ego indign⁹:inſufficiēs atqꝫ inept⁹
lingua andiā cōtaminata labijſqꝫ pollutis
laudare:extollere:atqꝫ magnificare inteme/
ratā:caſtiſſimā:imaculatāqꝫ dei ſpōſaꝫ glo/
rioſam atqꝫ btiſſimā ꝟginē Mariā. Meli/
us eſt em̄ aliquid nō facere q̄ꝫ inepte ꝛ male
agere:iuxta notata i.l.j.ff.ſiq̄s ī ius vo.nō
ierit.ꝛ i.l.q̄ꝫuis.§.ſi ꝯuenerit.ff.ad vell'.et i
l.j.§.penul.ff.qđ cuiuſqꝫ vni.ꝛ in.l.q̄tiēs.ff.
q̄ ſatiſda.cogun.ꝛ in.l.nō putauit.§.nō que
uis.ff.de bonoꝝ poſ.ꝯ tabu.imo graui⁹ q̄s
puniꝛ in faciēdo q̄ꝫ ī omittēdo:vt notat glo.
in.l.ſi moꝛa.ff.ſol'.ma. Quia igiꝛ meli⁹ ē ali
quādo ſilētio vti q̄ꝫ loq̄.l.nōnūq̄ꝫ.ff.de coll'.
bo.ꝛ neceſſaria nō ſunt momēta ꝟboꝝ q̄ bal
butiens lingua ꝓfudit.l.q̄m̄ indignū. C.de
teſta. Magnaqꝫ culpa ē immiſcere ſe rei ad
ſe nō ꝑtinenti.l.culpa.ff.de reg.iu.ꝛ c.nō eſt
ſine culpa.eo.ti.li.vj. Vn̄ dr.xv.q.j.§.ſed ob
ijciꝛ.ꝙ peccat cecus emittēs ſagittā:qꝛ ad h̄
nō eſt apt⁹.qꝛ etiā magnū ē pctm̄ p̄ſumptio
nis qđ cōmittiꝛ qn̄ q̄s illa aggredi tētat q̄ ſꝛ
totaliꝛ ſuꝑ vires ſuas:ſm Tho.ij.ij.q.xxj.
Et Seneca ī libꝛo de q̄ttuoꝛ ꝟtutibꝫ. Idcir/
co timendū videꝛ ne mihi accidat illđ Hie
remie.xlviij.c. Quia pl⁹ fecit q̄ꝫ potuit:ideo
perijt.ſ.a gr̄a dei ꝛ btē ꝟginis.vn̄ excuſand⁹
videoꝛ ſi impotentiā ꝛ inſufficientiā meā cō
ſiderās p̄dicare ceſſauero. Nam q̄s nō teneꝛ
vltra vires hereditarias:vt in caſu legis ſi/

nalis. C. ꝺ iure deli. ꝛ in. l. ꝓ hereditariis. C.
de here. actio. Et alibi dꝛ ꝙ nō tenetᷣ qͦs niſi
Ex ṗdi- inqͥtū facere pōt. vt in. l. ſūt q̄ in id. ff. de re
care ꝺbe- iudi. In ꝯͥrīū aūt me cogit ad laudandū
at ꝓbat dei genitricē ſpūſſcti ṗceptū ꝑ os dauid pſ.
vlti. di. Laudate dn̄m ī ſctis eius. Que ꝟba
exponēs diuꝰ Hiero. in ſer. ad Euſtochiū in
qͥt. Si deū ore ꝓphetico in ſctis eiꝰ laudare
iubemur: multo magis eū in hac celebritate
brē ꝟginis mr̄is eiꝰ oportet cū hymnis ꝛ can
ticis diligētiꝰ extollere ꝛ dignis deo lauda-
dare ṗconiis: ac myſticis honorare muneri
bus. Nō igitᷣ vllatenꝰ puniēdꝰ videor: ſi dei
matrē ex ṗcepto ſpūſſcti laudare conabor.
qꝛ q̄ obtēperauit venia dignꝰ eſt. l. liberoꝝ.
§. finali. in fi. ff. de his q̄ notā. infa. Et qꝺ fit
lege ꝑmittēte penā nō meretᷣ. l. graccꝰ. C. ad
l. iul. de adul. Ad h̄ etiā ꝑagendū me aſtrin
gūt innumera eiꝰ ī me beneficia. Cuiꝰ meri-
tis ꝛ intercellioē ad hāc ſcām religionē ſuꝫ
vocatꝰ a dn̄o. Bn̄ficio eñ affici hoīem decꝫ
l. ſi ſuus ea lege. ff. de ſuis expoꝛ. Quia igitᷣ
multa valēt ꝛ tenēt ſi fiāt ob remuneratioēꝫ
q̄ alſ nō tenerēt. l. aqliꝰ regulꝰ. vbi Barto. ꝛ
alii. ff. de dona. ꝛ. l. iubemꝰ nullā. C. de ſa. ſā.
ec. vn̄ apud dn̄m valere putāde ſūt laudes
q̄ genitrici ſue ꝓ receptis ab ea bn̄ficiis refe
runtᷣ. iō cū bn̄ficiatꝰ debeat eē gratꝰ erga be
nefactorē ſuuꝫ. l. ſed ꝛ ſi lege. §. ꝯſuluit. ff. de
peti. here. ꝛ. xxii. q. v. c. ꝺ forma. ꝛ c. cū ī offi
ciis. ꝺ teſta. Timeo ne ſi brē ꝟgis ī hac cele-
berrima feſtiuitate tacuero laudes: merear
oīb⁹ acceptꝭ bn̄ficiis ṗuari. qꝛ ꝓptᷣ ingratitudi
nē reuocatᷣ bn̄ficiū. §. ſciēdū. inſti. ꝺ dona. et
l. fi. C. de reuo. dona. ꝛ. l. j. ac. ii. C. de lib. ꝛ eo
rū libe. ꝛ c. octaua. xii. q. ii. ꝛ ī c. fi. de dona. ꝛ
Solutō in autᷣ. vt libri de cetero. §. illud. collᷣ. vj. Ad
argumentū aūt de inſufficiētia rn̄deri pōt:
ꝙ q̄ fecit qꝺ potuit legē adimpleuit. l. iure ciui
li. ff. ꝺ ꝯdi. ꝛ demō. ꝛ notatᷣ in. l. iure ciuili. ff.
de reg. iu. ꝛ in c. cū nō ſtat. eo. ti. li. vj. Nec vi
detᷣ ꝙ glīoſa ac piiſſima ꝟgo ī me debeat ira
ſci: ſi ꝓ meis virib⁹ eiꝰ fecero innocētiā a de-
uotis ꝓplis celebrari. Qꝺ eñ fit gr̄a ꝟtutis
nō punitᷣ: eo ꝙ actꝰ magis denotatᷣ ſm cām
q̄ꝫ ſm actū. l. j. §. remouet. ff. de poſthu. Itē
Illa q̄ malo geſta nō ſūt aīo penā nō meren
tur: vt notatᷣ in. l. j. §. fi. ff. de abige. Volūta-
te eñ ac ꝓpoſito maleficia diſtinguuntᷣ. c. cū
volūtate. de ſen. excōi. ꝛ. l. q̄ iniurie. ff. de fur.
Et ad h̄ credendū me ꝯfortat ipa eadē ꝟgo
que Eccli. xxiiii. inqͥt. Qui opantᷣ in me non
Mediū peccabūt. In hac opinionū diuerſitate: ṗdi
elegit candi. ſ. aut tacēdi ꝯſtitutꝰ reminiſcor illius
ſnīe quā notāt doc. ī. l. antiqui. ff. ſi pars he
re. pe. ꝛ in. l. ſiqͥs argentū. §. ii. C. de dona. ꝛ ī
§. ſed cū libertas. inſti. ex qb⁹ cau. manu. nō
licꝫ. ſ. ꝙ in oīb⁹ media via tenēda eſt: iuxta il
lud ꝓuerbiū: Mediū tenuere beati: vt dicit
glo. in auten. de ꝯſuli. §. j. in ꝟ. mediū. Ideo
Ouidꝰ. ii. metamor. inqͥt. Inter vtrunqꝫ te
ne medio tutiſſimꝰ ibis. Qꝺ faciebat impa
tor q̄ in. §. cū ex aliena. inſti. ꝺ reꝝ diui. dice
bat. Mediā viā eligētes ꝛc. mediū eñ pur-
gat viciū. l. fi. C. ꝺ na. lib. ꝛ c. ex trāſmiſſa. ꝛ c.
ad extirpādas. de fi. ṗſbr. Quaproptᷣ intᷣ op
poſita mediū eſt eligendū. l. ſi peculiū. §. fi.
ff. de ſtatu libe. Via eñ media ē tutior. l. nec
ſupina. ff. de iuris ꝛ fac. igno. ꝛ. l. ſolēt. ff. de
offi. ṗſi. Itē ad memoriā reuoluo aliā ſnīaꝫ
q̄ a doctorib⁹ notatᷣ ī. l. ii. §. ſiqͥs. ff. ſiqͥs cau-
tiōib⁹. ꝛ ī. l. ꝯtinuꝰ. §. itē q̄ in inſulā. ff. ꝺ ver.
obli. ſ. ꝙ ex duob⁹ ꝯtrariis fit optimū tēpe- Cōtraria
ramentū. Ea propter nec ṗme adherēs opini
oni tacebo. nec ſecundā totalr̄ approbās de
meis ꝯfiſus virib⁹ ṗdicabo. ſed ꝓprii ſenſus
intelligentiā nō ſequēs: ſanctoꝝ patꝝ innixꝰ
ſententiis quib⁹ os dn̄i locutū eſt: Inclytā il-
lā celoꝝ reginā laudare totis ṗcordiis cona
bor: quā etiā eternꝰ ſpōſus in ꝟbis ṗpoſitis
collaudat dicēs: Tota pulcra es ꝛc. Sup q̄
bus ꝟbis volēs eiꝰ imaculate ꝯceptōis eluci
dare ꝟitatē: tres ſubtiles ꝯſideratōes deuota
mēte reuoluēdas atqꝫ ſpeculādas ꝓponā
Prima dicetᷣ oppoſitiōis.
Scd̄a reſpōſiōis
Tertia ꝟo ꝯfirmatiōis

Prima pars huiꝰ ſmōis in q̄ opponitᷣ ꝯ
ꝯceptionē dei genitricis.

Quantū ad ṗmā ꝯſideratiōnē eſt C
ſciendū ſm ſnīam Ariſto. i. j. To-
picoꝝ. ꝙ arguēdo ꝓ ꝑte affirma
tiua ꝛ negatiua melius cognoſcitᷣ
ꝟitas ꝛ falſitas cuiuſlibet ꝯclōnis. qꝛ oppo
ſita iuxta ſe poſita magis eluceſcūt: ꝛ meliꝰ
ad inuicem diſcernuntᷣ. ii. de celo ꝛ mōdo. ꝛ. j.
Elenc. Vn̄ inqͥt Ariſto. ii. de aīa. ꝙ ꝯſiderās
vnū oppoſitoꝝ habet ꝯſiderare ꝛ reliquuꝫ.
Cognito eñ vno ex ꝯtrariis cognoſcitᷣ ꝛ ali
ud. l. j. ff. de his q̄ ſunt ſui vl alie. iu. ꝛ. §. nec
manifeſtū. inſti. de obliga. q̄ ex delic. naſcitᷣ.
ꝛ. l. pōponiꝰ. §. ſed his q̄. ff. de ꝓcu. ꝛ inſti. de
tute. in ṗncipio. Idcirco Ariſto. in li. ṗdica-
mentoꝝ: in ṗdicamēto relatiōis inqͥt. Dubi
tare in ſingulis nō erit inutile. Qꝺ etiā no-
tatᷣ ꝑ glo. in. l. iii. C. de ſum. trini. ꝛ fide ca. Sī
ne diſputatōe etēim nō ita clare ꝟitas innote
ſcit: adeo ꝙ in. iii. Meta. Ariſt. ait. Querē-
tes ꝟitatē ſine diſputatiōe ſimiles ſunt quo
ire ignorātib⁹. Diſputādo aūt meliꝰ veritas
inuenitᷣ: vt notatur in. l. finali. §. mixta. ff. de
munerᷣ. ꝛ hono. ꝛ in. l. diui fratres. ff. de iure
patro. ꝛ. l. ii. §. ex legib⁹. ff. de origi. iu. Quia
igitur iudicantē oportet cūcta rimari: ꝛ or-
dinem reꝝ plena inquiſitiōe diſcutere. c. ius

dicantē.xxx.q.v.⁊.l.iudices.C.de iudi.cū ſi/
milib⁹.Eapropt̄ vt meli⁹ pateat btiſſime vir
ginis puritas: ꝯtra eā in hac pte trib⁹ rōni/
bus opponemus

Prima dicet̄ redēptionis.
Secūda cōparatiōis
Tertia vo ſanctificatōis

Opīo pri ma ꝙ ſit ꝯcepta in originali

¶Pro fundamēto pme rōnis ponit̄ illa rē
gula iuris q̄ ait.Qđ fauore aliq̄ꝝ eſt intro/
ductū nō debꝫ in eoꝝ odiū retorq̄ri.l.qđ fa/
uore.C.đ legi.l.nulla iuris rō.ff.eodē.l.pl'es.
C.de fide inſtru.l.iij.§.due.ff.đ carbo.edic.
l.generalr.§.in his aūt.C.de ſecūdis nup.⁊
notat̄ in.l.nō eo min⁹.C.de ꝓcu.text⁹ ē in c.
qđ ob grām.de reg.iu.li.vj.Sed btā vgo ſi
ne pctō concepta dr.Primo vt ipa glioſioꝛ
appareat ⁊ magis laudet̄.qꝛ eſt digna oī ve
neratiōe.Vn̄ i miſſa eiuſdē canit eccl'ia.Be
nedicta ⁊ venerabil'es vgo Maria ⁊c.Et iō
de illa dicere poſſum⁹ illđ Eccl'i.xliij.Exal/
tate eā q̄ntū poteſtis:qꝛ eſt maioꝛ oī laude.
Scđo h̄ ꝑuilegiū ei attribuit̄:vt ꝑ h̄ ei⁹ fili⁹
magis honoret̄.qꝛ gl'ia filioꝝ parētes eoꝝ.
Prouerbio.xvij.Facit.l.a diuo pio.⁊.l.mi/
lites.C.de q̄ſtioni.⁊.l.iubem⁹.C.de aduo.
diuer.iudi.Et ſic opinio ꝯceptiōis introdu/
cta eſt in fauorē matris ⁊ filij.Cum igit̄ ex
hac opiniōe ſequat̄ iniuria vtriuſqꝫ nō mo/
dica:ꝯcludendum videt̄ ꝙ nō debet teneri.
¶Et aūt data hac opinione ꝓ vera ſequat̄ ꝓ/
poſitū:patꝫ.qꝛ ſi nō ꝯtraxiſſet btā vgo pec/
catū originale:nulla indiguiſſet redemptōe
cū nō haberet aliqđ peccatū actuale/morta
le aut veniale:ſm oēs docto.Nō eñ egēt q̄
ſani ſunt medico:ſed ſolum male habentes.

Libatio. Matt.ix.Ergo chr̄s nō fuiſſet redēptoꝛ vir/
ginis.qꝛ redēptio p̄ſupponit lapſuꝫ:ſicut eti
am liberatio p̄ſupponit obligatiōnē.l.decē.
ff.de v.obli.⁊ abſolutio ꝯdemnationē.vt no
tat̄ in.l.j.C.de ꝯfeſ.⁊ ꝑ Bart.in dicta.l.de/
cem.Et ſic btā vgo ꝑuata fuiſſet merito paſ
ſionis chr̄i:⁊ ei⁹ fili⁹ nō fuiſſet mortu⁹ ꝓ ea.
qđ eēt ꝯtra dictū Pauli.ij.ad Coꝝ.v.dicēt̄
Chr̄s ꝓ oib⁹ mortu⁹ ē.Nec ipe ſaluatoꝛ mū
di poſſet dici ꝑfectiſſim⁹ redēptoꝛ.Cōtrariū
aūt tenet eccl'ia q̄ canit:Chr̄e redēptoꝛ oīm.
q̄ ⁊ ipam vginē redemit.Et ꝯſequenter cō/
cludendū videt̄ ꝙ originale peccatū in cōce/
ptione ꝯtraxit.Filius eñ dei venit ſaluū fa
cere qđ perierat Luce.xix.Igit̄ beata vgo ꝑ
peccatū perierat ſi fuit a filio ſaluata ⁊ redē
pta.¶Scđo idē ꝓbat̄ rōne comparatōis ſic.
Nō ſūt tātū gl'ioſe vgis a nob̄ extollēda ꝑ/
uilegia vt detrahat̄ dignitati ſaluatoris nr̄i
Iniquū eñ eſſet aliq̄d ab vno iniuſte aufer
re vt det̄ alteri.c.nō eſt.j.q.j.c.forte.xiiij.q.v
⁊.l.aſſiduis.C.q̄ potio.in pig.habē.vbi dicit
Bal.ꝙ vnū altare nō debet denudari vt ali
ud cooperiat̄.Nec debꝫ aliquis vt cōmodū
alicui faciat alteri p̄iudicare.c.deniqꝫ.xiiij.
q.v.⁊ ca.pmū.xxij.q.ij.⁊.l.ij.§.merito.ff.ne
q̄d in lo.pub.⁊.l.fina.C.ſi ꝯtra ius vl' vtili.
pub.Nec alioꝝ honores debēt alijs nocere.
l.fi.C.de ſtatuis ⁊ imagi.Nec aliq̄s debet il
lud appetere ꝑ qđ honoꝛ alioꝝ minuat̄.C.ſi
q̄s nō obediat.xj.q.iij.Et ideo nec nos debe
mus ita laudare vginē Mariā vt diminu/
am⁹ dñi nr̄i ꝑuilegia.Nec ipa debet ſibi vel
le vſurpare talē dignitatē q̄ filio dei equalis
videat̄.Aſſumēs eñ dignitatēꝫ quā nō pōt
habere dicit̄ falſari⁹:vt inquit Barto.in.l.j.
ff.de publi.iudi.Iniuſtū etiā eſt ꝙ q̄s velit
laudē ſibi attribuere cū diminutione hono/
ris alteri⁹.c.nullus.xcix.diſt.Iniuſtū q̄ꝫ eſt
aliquē cū alterius detrimento fieri locuple/
tē.l.nā hoc natura.ff.de ꝯdi.indebi.⁊.l.rerū
q̄dem.in fine.ff.reꝝ amo.⁊.l.iij.§.ſi ſeruus
ff.de tribu.⁊ de ne.geſt.l.ſi pupilli.in pn.⁊.l.
cū hi.§.ſiq̄s de alimētis.ff.de trāſac.⁊.l.illi
citas.in pmo rn̄.de officio pſi.⁊.l.iure na/
ture.de reg.iur.Alteri eñ ꝑ alteꝝ p̄iudiciuꝫ
inferri nō debꝫ.l.nō debet.ff.de re.iu.cū ſili.
Cū igit̄ h̄ ꝑ excellētiā atqꝫ ſingularē dignita
tē attribuat̄ dño nr̄o Ieſu chr̄o ꝙ poſt Ade
lapſum ipe ſolus ꝯceptus ſit ſine pctō:dicē/
te Auguſtino in libro de baptiſmo paruulo
rum:Nō eſt in filijs hoīm quiſqꝫ ſine pecca
to excepto vno mediatore noſtro.Et i codeꝫ
li.circa fi.iteꝝ dr:Teneam⁹ fidei indeclina/
bilē ꝯfeſſionē ꝙ ſol⁹ chr̄s ſine pctō nat⁹ ē i ſi
militudinē carnis pcti.Cōcludēdū videt̄ ꝙ
nec nos hanc p̄rogatiuā debem⁹ beate vgini
attribuere.nec ipa in dedec⁹ ⁊ diminutionē
honoris dilecti filij ſui tantā ſibi debet excel
lentiā appropriare:q̄ ſibi cōpetere nō videt̄.
Nā illud qđ eſt inductū in fauorē ⁊ ꝑuilegi
um alicui⁹ ſingularis ꝑſone nō egredit̄ illi⁹
ꝑſonā.§.ſed qđ pnci.inſti.de iure natura.gē
ti.⁊ ci.⁊.l.ius ſingulare.ff.de legi.¶Tertio
idē ꝓbat̄ rōne ſctificatōis.Beata eteñ vgo
fuit in vtero matris ſctificata.Vn̄ de ipa ca
nit eccl'ia illud pſal.xlv.Sanctificauit tab/
naculū ſuū altiſſim⁹.Null⁹ aūt ſanctificat̄
niſi ꝑus animet̄.qꝛ caro ſine aīa nō eſt ſuſ/
ceptibilis grē.q̄ anteqꝫ ſctificaret̄ eius aīa
erat infuſa in eius corpore.Si igit̄ tūc fuit
ſanctificata:cū nō ab actuali mortali aut ve
niali peccato qđ tūc nō cōmiſerat:q̄ ab origi
nali ſanctificata fuit ⁊ purgata.ſctificare eñ
ē de nō ſctō ſcm̄ facere.Nā ſi tūc ſctitatē ha
buiſſet:ſctificatiōe nō indiguiſſet.Nec opoꝛ
tuiſſet ꝙ de⁹ illi ſanctitatē infunderet quam
ꝑus poſſidebat.Et btā vgo dicere potuiſſet
illud vulgare ꝓuerbiū.Qđ meū eſt ampli⁹
meū fieri nō pōt.l.⁊ an eadē.§.actiōes.ff.de
excep.rei iudi.l.iij.§.ex plib⁹.ff.de adq.poſ.

⁊ de leg.iij.l.cū q̄s.j.rñ.⁊ inſti.de lega.§.ſed ſi rē.⁊ de acti.§.ſic itaq̄.⁊ c.int̄ dilectos.§. ceterū.de fide inſtru.⁊.l.cū res.⁊.l.ſi maṫ.C. de ɔ̄hē.emp.⁊.l.ſue rei.ff.co.ti. Etſi ipa ꝟgo bñdicta petiſſz a deo ſctificari:potuiſſet illi dicere de⁹ illō Ouidij i.iij.metamoꝛ.ſ.Fruſtra petis qd̄ int⁹ habes. Qd̄ etiā notaṫ in.l. ſiq̄s ex argentarijs.§.ꝓhibet.ff.de edendo. Capꝛopter ɔcludendū videṫ ꝙ ꝑ ſctificatione ab oꝛiginali pctō fuerit emūdata. Et hec ſufficiāt ꝑ p̄ma pte hui⁹ ſmōis. Sed audi aliā partē ſi vis recte iudicare.c.j.ō cau.poſ. ⁊ ꝓpꝛiera.

¶ Pars ſcda q̄ ē reſpōſiōis.

D Scda opinio ꝙ n̄ ſit i oꝛiginali ɔcepta.

His argumētis nō obſtantib⁹ in cōtrariū ē ꝟitas:vicȝ ꝙbrā ꝟgo Maria ſine peccato oꝛiginali fuit cōcepta ¶ Nō obſtat mō p̄ma rō dicta redēptiōis.q: rñdeo ſm ſniam doctoꝛis ſubtilis in.iij.diſt.iij.ꝙ chr̄s fuit redēptoꝛ beate ꝟginis ꝑ grām ꝑuenientē eā p̄ſeruādo.q: ſi illā nō p̄ſeruaſſet:in oꝛiginali pctō incidiſſet Vñ i ipi⁹ ꝑſona p̄dixerat Dauid pſal.lviij. De⁹ me⁹ ſuſceptoꝛ me⁹:miſcdia ei⁹ ꝑueniet me. Alioꝝ aūt hoim fuit redemptoꝛ ꝑ grām ſubſeq̄ntē poſt lapſum Redēptio itaq̄ beate ꝟginis fuit ꝑfectioꝛ oī alia redēptione.q: meli⁹ eſt aliquē a vulnere defendere ⁊ p̄ſeruare q̄ poſt vulnerationē remediū adhibere.l.fi.C.in qui.cau.in inte.reſti.nō eſt neceſſa.⁊.l.j.C.q̄ñ liceat vnicuiq̄ ſe ſine iudi.vindica.facit gloſ.in.l.iij.§.cū igiṫ.ff.de vi ⁊ vi ar.que dicit ꝙ q̄s nō debet expectare vt pꝛimo ꝑcutiaṫ q̄ ſe defendat.ſed debet magis p̄uenire q̄ p̄ueniri.⁊ notaṫ in.l.vt vim.ff.de iuſti.⁊ iuṙ.⁊ in.l.j.ꝑ Bar.C.vnde vi. Poſito igiṫ ꝙ q̄s videret duos debere vulnerari ſi vnū adiuuaret ⁊ defenderet ac p̄ſeruaret.ne vulneraret̄:aliū aūt dimitteret vulnerari:ſed poſtea ꝑ medicinā eum ſanaret:diceretur ꝑfecto vtriuſq̄ ſaluatoꝛ.ſed meli⁹ ⁊ ꝑfectius de p̄oꝛi.q: ſm Scotū in.iij.diſt.iij.q.j. excellenti⁹ bñficiū eſt ſuare a malo q̄ dimittere cadere i malum ⁊ ab eo poſtea liberare. Vñ multo meli⁹ eſt int̄ amicos pacē ſuare q̄ interruptā refoꝛmare.⁊ litē ꝓhibere q̄ litigātes cōpꝛimere:vt ait Fran.de mayro.in iij.diſ.iij. Brā igiṫ ꝟgo p̄ſeruata ab oꝛiginali ꝑ grām filij ſui fuit ab illo perfectiſſime redēpta.ideo canit eccl'ia in officio cōceptiōis: Nullū redemit fili⁹ ex omni gente dignius: qui te ſeruauit ꝓuide mundā paterno ſcelere. Eo itaq̄ modo redemit chr̄s ſuā matrē eā p̄ſeruās ne caderet in pctō:q̄ etiā bonos angelos redemit p̄ſeruās ne ſimul caderent cum lucifero. De quo Berñ ſuꝑ.ij.Cañ.inquit. Chr̄s etiā angelos redemit:illos p̄ſeruādo:homies purgādo. Et tali modo loq̄ndi vtiṫ pſalmiſta dicens deo. Eruiſti animā meā ex inferno inferioꝛi:q: ei ne ad infernū deſcēderet auxiliū dedit:illamq̄ liberauit. Quia autē beata ꝟgo q̄ntū ex ſe erat ex cōditione nature apta erat cōtrahere peccatū oꝛiginale.ideo ab illo diciṫ chr̄s eam liberaſſe ⁊ ſaluaſſe. Et h̄ reſpectu dixerūt q̄dā ipā oꝛiginali peccato fuiſſe obnoxiam:nō ꝙ illud ɔtraxerit:ſed q: niſi ex ſpeciali ꝑuilegio fuiſſet p̄ſeruata:cōtraxiſſet. Et ſimili modo loquēdi etiā diciṫ Job.iiij. Ecce q̄ ſuiunt ei nō ſunt ſtabiles:cum tamē boni angeli ſint in gratia confirmati:ſm theologos in.ij.diſtin.vij.ſed hoc itelligiṫ q̄ntū ē ex eoꝝ natura:niſi fuiſſent ꝑ diuinā gratiā ſtabiles facti Ex quib⁹ patet ſolutio ad p̄mam rationē cōtrariā. Et hanc reſpōſionē appꝛobās ſanct⁹ Anſelmus:dicit in libꝛo.ij. Cur deus homo c.x. Indiguit beata virgo redēptione ⁊ chꝛiſti paſſione:nō ꝓpter peccatū quod infuerit ſed ꝓpter peccatū quod infuiſſet:niſi ipſemet ex ſpeciali ꝑuilegio eam p̄ſeruaſſet. Nō ſeq̄tur ergo:beata virgo fuit redempta ꝑ filiū a peccato oꝛigīali:ergo fuit illi obnoxia. Faciunt ad p̄dicta notata ꝑ Barto.in.l.decem ff.de ꝟbo.obli.⁊ in.l.nō vtiq̄.ff.ō excep. vbi declarat ꝙ aliquādo quis diciṫ manumiſſus qui nunq̄ fuit ſeruus:⁊ abſolut⁹ q̄ nūq̄ fuit excōmunicatus. ¶ Ad rationē aūt ſecundā que diciṫ compatiōis reſpondeṫ ꝙ ꝓpter hanc ꝟitatē creditā.ſ.ꝙ beata ꝟgo fuit ɔcepta ſine peccato oꝛigiali:nō ſequiṫ ꝙ ipa in ſua ɔceptione fuerit equalis conceptioni chꝛiſti.imo ipſe domin⁹ habuit ſingularem ⁊ excellentiſſimū modū ɔceptionis. Nam p̄mo fuit ɔceptus abſq̄ virili ſemine de puriſſimis ſanguinib⁹ beate virginis ꝟtute ſpiritusſancti:vt inquit Grego.ſuꝑ Can.⁊ Frāciſcus ō mayro.ſuper Miſſus eſt.⁊ Nico.de lyra ſuꝑ Luc.j.c. Virgo aūt fuit cōcepta ex vtroq̄ parente ⁊ ſeminum cōmixtione.

E Differentia inter ɔceptione chꝛiſti ⁊ marie

¶ Scdo chꝛiſtus in p̄mo inſtanti ſue incarnationis ſiue ɔceptionis habuit coꝛpus plene oꝛganizatum:licȝ ita minutū eſſet vt q̄ſi videri nō poſſent mēbꝛoꝝ diſtinctiōes .⁊ in eodem inſtanti infuſa fuit anima in ei⁹ coꝛpoꝛe:nec expectata fuit tempoꝛis dilatio ad oꝛganizationē coꝛꝑis:ſm Alexan.de ales in iij.parte ſumme in tractatu de ſanctificatōe beate virginis. Et Aug.in li.de fide ad Petrū. In eodem q̄ȝ inſtanti fuit chꝛiſtus plenus ſcientijs ⁊ virtutib⁹:vt dicit Nicolaus de Lyra ſuꝑ illa verba Hiere.xxxj. Nouum faciet dñs ſuꝑ terrā:femina circūdabit viꝝ. Et Franciſc⁹ de mayro.ſuꝑ illa verba Luc. j. Ecce ancilla dñi. Et Grego.ſuꝑ illud Cañ. ij. Ecce iſte venit ſaliens. Et Richar.in.iij. diſt.ij.ar.ij.q.iiij. Hoc autē nō fuit in cōce-

Tertio. ptione ꝟginis. ¶ Tertio ꝙ chr̄s nõ ſit in ori
ginali ꝯcepꝰ h̄ fuit ei ꝯueniens iure nature
⁊ neceſſario. quia nullus ꝑnceps ſuis legibꝫ
eſt ſubiectus. l. ꝑnceps. ff. de legi. l. ex impfe/
cto. C. de teſta. ⁊. §. fi. in aut. de ꝯſu. coll'. iiij.
⁊. l. ex impfecto. ff. de lega. ij. ⁊. c. cũcta. viij.
q. iij. Facit qꝺ notat dñs Anto. de butrio in
c. omnis. de pe. ⁊ remiſ. vbi ꝺr ꝙ papa nõ li
gat̃ vigore illiꝰ capituli. Beata aũt ꝟgo fuit
ꝯcepta ſine peccato nõ ex natura nec ex debi
to: ſed ex gr̃a ⁊ ꝑuilegio ſui filij. Nam vt di/
cit̃ in d. l. ꝑnceps. ff. de legi. imparator eadẽ ꝑ/
uilegia tribuit Auguſte ſiue imparatrici q̃ ipſe
habet. Ideo in ſmone ad Euſtochiũ beatus
inq̃t Hieronymꝰ. In Maria totiꝰ gr̄e q̃ eſt
in chr̄o plenitudo venit: q̃ꝫ q̃ꝫaliter. Aliter di
xit. q: qꝺ chr̄s habuit ex natura: hoc bt̄a vir
Quarto. go recepit ex gratia. ¶ Quarto i ꝑmo inſtã
ti ꝯceptionis chr̄i anima eius cõiuncta fuit
ꝑſone diuine ſm Richar. vbi ſ. qꝺ nõ fuit i
Quinto. ꝟgine. ¶ Quinto chr̄s in ſua ꝯceptione nõ
indiguit redemptione paſſiua ſiue aliq̃ pre/
ſeruante: nec habuit naturã pronã ad recipi
endã maculã peccati originalis. ⁊ ſic nec ra
dicaliter nec formalit̃ habuit nec habere po
tuit peccatũ originale. Cuius rei rõnes aſſi/
gnat Anſelmꝰ in libro ꝺ ꝯceptu ꝟginali: q̃s
breuitatis cauſa pertrãſeo. Beata aũt ꝟgo
niſi p̄ſeruata fuiſſet: peccatũ originale ꝯtra
xiſſet: q: radicaliter habebat vñ cõtraheret:
Sexto vt dicit Scotꝰ in. iij. diſt. iij. ¶ Sexto bea/
ta ꝟgo fuit ꝑ gr̃am dei liberata a rebellione
quã habuiſſet caro aduerſus ſpm̄. Hoc aũt
nõ habuit chr̄s: q: nullaꝫ rebellionẽ habere
Septio. poterat in carne. ¶ Septimo aĩa chr̄i ab
inſtãti ꝯceptiõis fuit impeccabilis ⁊ bt̄a: vt
habet̃ in. iij. ſen. diſt. xij. Nõ ſic aũt fuit aĩa
beate ꝟginis: q: in ea fuit potẽtia ad peccan
dũ: vt inq̃t bt̄us Bona. in. iij. diſt. iij. Mul/
tas alias differẽtias int̃ ꝯceptionẽ chr̄i ⁊ be
ate ꝟginis cauſa breuitatis ptrãſeo. Marie
ꝙ chr̄s in ſua ꝯceptiõe a ſeipſo accipe iuſtici/
am potuit: Maria aũt nõ. Chr̄s nõ caruit
originali peccato ꝟtute ſue paſſiõis: nec ꝟtu
te cuiuſcunq̃ʒ alteriꝰ. Maria aũt caruit il/
lo merito filialis paſſiõis future. Chriſtꝰ ve
rus deus ⁊ hõ ꝯcepꝰ eſt. Maria autẽ pura
creatura. Chr̄s de ſe oĩpotẽs. Maria de ſe
nullipotens. Vñ ⁊ de ipſa dicere poterat illꝺ
Eſaie. xlj. Ecce vos ex nihilo eſtis: ⁊ opus ve
Conclo ſtrũ ex eo qꝺ nõ eſt. ¶ Cõcludit̃ ḡ ꝙ p̄ſerua
tio glorioſe virginis ꝑ filiũ facta nõ ſolũ nõ
redundat in dedecus filij: ſed in magnã ce/
dit gloriã ipſius qui ſingulari ⁊ excellentiſſi
mo modo matrẽ ſuã redimere voluit. Ideo
beate virgini merito dici põt illud quod ego
ſcripſi in ep̄la ad ſummũ pontificẽ Sixtuꝫ
quartũ: dicens ipſi glorioſe virgini. O bñdi
cta dei genitrix te crimine ſolã immunẽ natꝰ
contulit eſſe tuꝰ. Ipſe tuam formãs animaꝫ
ſic virgo redemit: Crimina ꝙ ꝑmi nulla pa/
rentis habes. Non fuit in toto conceptꝰ ſan
ctior orbe. Si nõ de nato ſint mea ꝟba tuo.
Ex aũt ad honorem redemptoris noſtri re/
dũdet bt̄am ꝟginẽ ab originalis pc̄i macu/
la fuiſſe p̄ſeruatam: ꝓbari põt ꝑ illud Hie/
ro. in ſermõe ad Euſtochiũ dicẽtꝭ. Nulli du
biũ q̃n totũ ad laudem chr̄i ptineat: q̃cq̃d di
gne genitrici ſue impenſum fuerit ac ſolen/
niter adimpletũ. Nõ ſolũ aũt honorat̃ chr̄s
ex h̄ matris ſue honore: ſed etiã multũ letat̃
⁊ gratiſſimũ habet ꝙ a nobis ſue genitricis
puritas venerat̃. Unde Fortunatꝰ in q̃dam
homelia inq̃t. Gratiꝰ eſt obſequiũ deo quod
Marie impendit̃ q̃ꝫ qꝺ ſanctoꝝ cuilibet di/
rigit̃. ¶ Quo ad tertiã rõnem q̃ dicta ẽ ſan/ f
ctificatiõis: ſi dicat̃ ꝙ p̄dicta auctoritas Sã
ctificauit tabernaculũ ſuũ altiſſimꝰ: intelli/
git̃ de tabernaculo materiali terreno vel ce/
leſti: iuxta illud pſal. lxxxiij. Quãdilecta ta/
bernacula tua dñe virtutũ ⁊c. nihil facerent ꝯ
ꝯclõneꝫ nr̄am. veꝝ q: p̄dicta ꝟba exponunt̃
cõiter de bt̄a ꝟgine: dicere poſſumꝰ ꝙ dicta
auctoritas loquit̃ de ſctificatõe corꝑis ꝟgi/
nei. In q̃ dicũt q̃dã fuiſſe corruptionẽ ⁊ fedi
tatẽ q̃ndã ex ſemie īfecto ꝯtractã: q̃ ſm ſan/
ctũ Bona. in. iij. diſt. xxxj. art. ij. q. j. eſt i oībꝫ
corporibꝫ de ſemie ꝑmoꝝ parentũ ꝓpagatis
⁊ ẽ inclinatio q̃dã ad voluptates: q̃ facit car
nẽ rebellare ſpũi: ac decurrere ad malũ oĩ tẽ
pore Gen̄. viij. ⁊ c. oĩs etas. xij. q. j. Et ab hac
ſm eos purgatũ ⁊ ſctificatũ fuit corpꝰ eius
añ infuſionẽ aĩe. Sed ꝓ oĩm dicendoꝝ de/ Modꝰ
claratiõe ſciẽdũ eſt ſm Alex. de ales i. iij. pte ꝯceptõis
ſũme i trac. de ſctificatiõe bt̄e ꝟgis. q. vj. vbi hominis
recitat Aug. i li. lxxxiij. q. di. ꝙ ꝯceptio hũa/
na ſic debet ꝑficiſci vt ſeptẽ ꝑmis diebꝫ q̃ſi
lactis habeat ſil'itudinẽ. nouẽ ꝟo diebus cõ
uertat̃ in ſanguinẽ: deinde i duodecim die/
bus ſolidet̃: demũ deceꝫ ⁊ octo diebꝫ format̃
vſq̃ʒ ad ꝑfecta mẽbra. deinde vſq̃ʒ ad tp̄s par
tus i magnitudine augeat̃. ⁊ h̄ habet locũ i
maſcul'. In feminis aũt anteq̃ʒ ſit organiza
tũ corpꝰ req̃runt̃. lxxx. dies: vt inq̃t Aug. vbi
ſup̄. Phyſici aũt dicũt ꝙ. xl. diebꝫ organiza Organi/
tur corpus maſculinũ: femellũ aũt. lxxx. vt zat̃ puer.
notat̃. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. gallꝰ. in ꝑnci. i fi
ne colũne. ⁊. v. diſt. in ꝑn. Ante aũt q̃ʒ corpꝰ
ſit ꝑfecte organizatũ nõ īfundit̃ ei a deo aĩa
rõnal': ſed illa maſſa q̃ a phyſicis appellatur
embrio: ꝑmo ſolũ viuit vita vegetatiua. q̃a
nutrit̃ ⁊ creſcit. Deinde viuit vita ſenſitiua
q: ſentit. Vñ ꝺr Ariſt. xvj. de aĩalibꝫ: ꝙ em
brio ꝑus eſt aĩal q̃ʒ hõ. Organizato aũt cor/
pore deꝰ creat vnã aĩam rõnalẽ ſine macula
⁊ creãdo illã infundit. Nõ aũt añ organiza/

tionē infundit.qꝛ anīa rōnal' est actꝰ ꝑmus corporis physici organici: vt ait Aristo.ij.de anīa. Licꝫ aūt q̄dā dixerint ꝙ in homīe sunt tres anīe.tn̄ hoc improbat Tho.j.parte sū‑me.q.lxxvj.z.cxviij.affirmans ꝙ cū genera tio vniꝰ sꝑ sit corruptio alteriꝰ:necesse ē dice re ꝙ tā ī hoīe q̄ꝫ ī alijs aīalibꝫ qn̄ ꝑfectior for ma aduenit fit corruptio prioris.ita tn̄ ꝙ se q̄ns forma habꝫ q̄cq̄d habeat ꝑma:z adhuc ampliꝰ.Quapropt' cū aīa intellectiua creat' z infundit' a deo:simil' ē sensitiua z vegetati ua corruptis formis p̄existētibꝫ. Qn̄ āt cor pus nō ē plene organizatū:pctm̄ originale ī eo eē nō pōt.qꝛ cū sit inaīatū anīa rōnali:nō pōt hīe pctm̄ cuiꝰ subiectū ē ip̄a anīa. Unō dr mgr̄ in.ij.sniaꝝ dis.xxxj.ꝙ caro sola lꝫ sit ꝑ ɔcupiscentiā generata:nec culpā habꝫ nec actū culpe. Nō etiā aīa habꝫ illō pctm̄ anq̄ꝫ sit infusa corpi:qꝛ a deo creat' sine macula. Cūcta eīm q̄ facit deꝰ bona sunt Gen̄.j. Istō aūt corpꝰ an̄ infusionē anīe habꝫ ī se corru‑ptionē p̄dictā z inclinationē ad malum z re bellandū spiritui si cū eo ɔiungat':z ad ɔtra hendā originalis pcti miseriā:maxime ex iu stissima diuini decreti ɔdēnatiōe:q̄ ordina‑tū est ꝙ oēs de semine corrupto ꝑmoꝝ parē tū peccātiū ꝓpagati carēāt iusticia originali z ꝑuent' diuina visiōe:z eterne sint dānatiōi subiecti ꝓpter culpā ꝑmi parētis. Ob cuius inobedientiā oēs posteri eiꝰ pctōres ɔstituti st' ꝫm aplm ad Ro.v. Et hāc ordiationē ap pellat idē apl's chirographū decreti:ad Co‑los.ij. ¶ Ex quibꝫ ptꝫ ꝙ pctm̄ originale nō

B ex eo solū ɔtrahit' ꝙ aīa ɔiūgit' cū corpe infe cto:sicut dixerūt q̄dā dātes exēplū de habē‑te manꝰ pollutas q̄ ī eis recipit pomū mun dissimū ex q̄bꝫ fedat'. Nā hāc opinionē repro bat Sco.z Petrꝰ de cādia.z Frā de mayr. in.ij.sen.dist.xxx. Quia q̄litas corpal' de se n̄ pōt inficere nām spūalē:vt patꝫ exēplo radij solaris nō infecti ꝓpter feces corpales. Cū er go pctm̄ origiale nō ꝑueniat p̄ncipal'r a car ne:q̄ cū illud nō habeat in se:nō pōt ip̄m pec catū ī aīam trāsmittere:ꝫm illā sniam q̄ ait: ꝙ nemo dat qō nō habꝫ.c.ventū.j.q.j.l.ne‑mo.ff.ō reg.iu.l.traditio.ff.ō adq̄.re.do.z.l. si liberā.C.qō cū eo. Itē nec ab aīa eadē rōe qꝛ cū nullū ī sua creatiōe recipiat anīa pctm̄ z sic mūda infundat' corpi.nā deꝰ ip̄am aīaꝫ creādo sil' corpi infundit:ꝫm Aug.in li.ō ec clīasticiꝫ dogmatibꝫ.z theol'.i.ij.sen.di.xviij nō pōt corpꝰ aliq̄ viciare pctō in ip̄a infusio ne. Itē nec a parētibꝫ trāsmittit' ip̄m pctm̄ ī filios. Si eīm h̄ eēt sequeret' ꝙ generati a pa rentibꝫ baptizatis z ɔseq̄nt' ab originali pctō liberatis nō ɔtraherēt ip̄m originale pctm̄ qꝛ parētes trāsfundere nō possunt qō ip̄i nō habēt. Ideo est dicēdū ꝙ h̄ ꝑncipal'r ꝓcedit

rōne ꝑme ꝑuaricatōis:ꝓpt' quā humana na‑tura in Adā depraua z dei inimica ɔstitu‑ta:ꝑ diuinā sniam fuit dānata.atq̄ꝫ ad h̄ de le bitū in ip̄a ꝑma ꝑuaricatiōe factū ꝓ tpe sin‑gulis suppositis suis ɔtrahendū mediante corrupta carne ab ip̄o ꝑmo ꝑuaricatore ꝓ‑pagata merito ē deputata. Et h̄ innuit Am‑bro.in li.de verbis apl'i.cuiꝰ v̄ba refert ma‑gister sniaꝝ in.ij.dis.xxx.dicēs. Corruptio ꝑ ɔditionē offensiōis manet ī corpe:robur te‑nēs diuie snie date in Adā:cuiꝰ ɔsortio ma‑culat' pctō.s.anīa. Hec ille. Ad puniendā g̃ hāc culpā totiꝰ humane nature ī Adā lapse iusto dei decreto statutū est vt oīs aīa itrās corpꝰ ex semine infecto taliter ꝓpagatū infici atur.sicut etiā Leui.xiiij.fuit decretū:vt q̄s cūq̄ꝫ intraret domū leprosam efficeret' imū‑dus. Hoc aūt decretū punitiuū fecit deꝰ qn̄ (vt hr̄ in Gen̄.ij.c.)dixit ꝑmo parēti. In q̄‑cūq̄ꝫ die comederiꝫ ex eo.s.ligno scīe boni et mali:morte morieris. Tūc eīm tulit dānati‑onis sniam ɔ̄ eū z posteros eiꝰ ab ip̄o ꝓpagā dos:q̄ v̄tualr̄ ī lūbis eiꝰ erāt:si de ligno veti to comederet. Et sic deꝰ nō fuit nec ē auctor pcti sed vltor. Quare aūt istā dānatōis sentē tiā nō incurrerit chr̄s nec btā v̄go:q̄ etiā ip̄i erāt mō p̄dicto ī lūbis Ade:patuit sup̄ z eti‑am in seq̄ntibꝫ s̄monibꝫ declarabit'. ¶ Qn̄ g̃ anīa infundit' corpi ex semie infecto ꝑmo‑rū parentū ꝓpagato:tūc imediate ɔ̄bit pec‑catū originale. Et rō est.qꝛ pctō ꝑmoꝝ parē‑tū tota natura humana q̄ ī illis tūc erat to‑ta v̄tualr̄ fuit infecta ꝫm Aug.xiiij.de ciuit'. dei.z Ans'.ī li.j.de ɔcep.v̄gi.z Alexā.ō ales in.iij.pte sūme in trac.de pctō origiali.q.j.z etiā in.iij.pte sūme in tract'.de incarnatione chr̄i.z seraphicū cardinalē sctm̄ Bona.ī.ij. di.xxxj. Iō sicut si v̄tuose vixissent hoīes ab eis descēdētes fuissent remunerati:vt decla‑rat Alex.de ales in.ij.pte sūme in trac.ō pec cato originali.z Ansel.ī li.j.de ɔcep.v̄gia.c. iiij.z in li.Cur deꝰ hō.c.xviij.z sctūs Bona. ij.sen.dist.xxxiij.z mgr̄ Bar.pisanꝰ in li.bea te v̄ginis.fructu.vij.z Landulphꝰ neapoli‑tanꝰ in.ij.sen.dist.xxix.q.vj.z Linconiē.ī tra ctatu de cessatione legaliū.z btūs Thom.ī questiōibꝫ disputatis de malo.q.iiij.ar.viij. z ꝑma parte sūme.q.cj.ar.j. Ita ꝑ pctm̄ fue runt merito puniti.q̄ eīm sentit cōmodū de‑bet z sentire incōmodū.l.eū q̄.ff.de iureiu.z insti.de legiti.patro.tu.in fi. Et h̄ est qō inq̄t ep'la ad Roma.v.di. In q̄ oēs peccauerunt Et ꝓ huiꝰ ɔclusiōis noticia z ɔgruētia idu‑cit mgr̄ Frācis.de mayro.q̄ttuor exēpla ī tra cta.de ɔceptiōe v̄ginis. Primuꝫ est ꝙ sicut cōtrahit' irregularitas ī bigamo ꝓpter eccle‑sie statutū:q̄ ordinatū fuit ꝙ q̄cūq̄ꝫ ɔ̄heret cū duabꝫ vxoribꝫ sit irregulariꝫ.xxxiij.dist.c.

Rn̄ꝰ vn̄ sit origia

Quare originale ɔ̄bat

Exēpluꝫ ꝑmū

maritū.vel q̄cūq; ↄtrahit cū vidua ab alio
marito cognita:eſt etiā irregularis.xxxiij.diſ.
c.ſeriatim.⁊.xxvj.di.c.vna.⁊ c.altercatiōis
de biga.li.vj. Vl' etiā ſi duxit vxorē quōcūq;
corruptā.d.c.maritū.xxxiij.di.⁊ c.q̄ i aliq̄.lj
diſt. Ita deꝰ īſtituit vt q̄cūq; ſpūs deſpōſatꝰ
fuerit carni ꝓpagate ab Adā:obligetᷣ ad pe-
Scōm nā dāni q̄ ē pena originalᷣ pcti. ¶ Scōm ex
emplū ē. Sicut irregularitas ↄtrahitᷣ i ſpu-
rio ꝑ eiuſdē eccl'ie ſtatutū:q̄ ordinatū ē ꝙ q̄
naſceretᷣ de illegitimo coitu nō ꝓmoueatᷣ ni
ſi adueniat aliq̄d eximēs.c.inᷣ dilectos.d̄ ex
ceſ.p̄la.⁊ c.ꝟgēt.d̄ here.⁊ c.ſi gēs.lvj.di.⁊ c.
īnotuit.d̄ elec.⁊ c.ꝑ venerabilē.⁊ mult; alijs
capl'is.exᷣ q̄ filij ſint legitimi. Ita īſtitutū eſt
a deo vt q̄cūq; naſceretᷣ ꝓpagatꝰ ex ſemie adā
infecto careret originali iuſticia ⁊ p̄uaretᷣ eter-
na beatitudine:niſi ſuꝑueniat diſpēſatio.et
merito. Nā ſm̄ Sco.in.ij.ſen.diſ.xxx. Adaꝫ
accepit a deo iuſticiā originaleꝫ ꝓ ſe ⁊ ꝓ tota
ſua poſteritate:⁊ factꝰ ē debitor eiꝰ:⁊ ad illā
obligauit ſe ⁊ poſteritatē ſuā q̄ i ipo erat ſe-
minaliᷣ ⁊ radical'r.vn̄ peccādo p̄uauit ſe ⁊ po
ſteros ſuos ipa iuſticia origiali. Et iō de mē
te Sco.vt ſ̄.⁊ diſt.xxj.⁊.xxxij.⁊ mgr̄i Petri
de cādia in tractatu ſuo de ↄceptiōe btē vir
ginis pctm̄ originale diffinitᷣ ꝙ eſt carentia
iuſticie originalis debite:q: in p̄mo parente
acceptāte ⁊ ex ipiꝰ crimie deꝑdite:cui reſpō-
det obligatio ad penā dāni. Vn̄ Anſ.in li.d̄
Originale diffinitᷣ ↄceptu ꝟginali ait.c.xxvij. Hoc pctm̄ origi-
nale eſſe aliud intelligere neq̄o in eiſdē īfan-
tib⁹ niſi ipam factā ꝑ inobediētiā Ade iuſti
cie debite nuditatē:ꝑ quā omēs ſūt filij ire
Tertiū Hec ille. ¶ Tertiū exēplū eſt ꝙ nati ex parē
tib⁹ ſeruis:ſerui ſūt.inſti.de iure ꝑſo.§.ſer-
ui aūt.⁊ h̄ ex ſtatuto legis fit ⁊ mādato impe
peratoris.l.⁊ ſuoꝝ.§.j.ff.de ſta.ho. Cū g̊ fa
ciēs pctm̄ ſeruꝰ fiat pcti.Ioā.viij.potuit de
us ſtatuere vt oēs q̄ d̄ p̄mis parētib⁹ ſeruis
peccati naſcerentᷣ.eidē ſubijcerentᷣ ſeruituti.
Quartū ¶ Quartū exēplū eſt:ꝙ ſicut ↄtrahitᷣ q̄daꝫ
nota in p̄uatiōib⁹:puta in ill' q̄ naſcuntᷣ ꝑ ali
quē modū ab eccl'ia ꝓhibitū:q̄ p̄uantᷣ digni
tate eccl'iaſtica:vt pꝫ de filijs p̄ſbyteroꝝ:et
maxime in ſpurijs.i.in ſacerdotio genit;:q̄
nō p̄nt eſſe canonici in eccl'ijs patꝝ ſuoꝝ:vt
h̄r ex de filijs p̄ſby.c.cū decorē.⁊ c.ad abolē
dā.⁊ ſi ſecꝰ p̄ſūptū fuerit nō valet:niſi cū ta-
lib⁹ ſit diſpēſatū:vt h̄r in c.j.ex eo. Sic ex p̄-
uatiōe huiꝰ originalis iuſticie ↄtrahitᷣ nota
culpe q̄ fit inhabil' q̄s miſtrare altari eccl'ie
triūphātis:niſi fuerit diſpēſatū ſecū ꝑ laua-
Quintū. crū ſacri baptiſmi. Nos aūt poſſumꝰ adde-
re q̄ntū exēplū. Sepe em̄ ꝓpter inobediētiaꝫ
p̄ris etiaꝫ filiꝰ eiꝰ remanet p̄uatꝰ hereditate
ex decreto legis vel canonis:vt in c.ꝟgētis.⁊
c.excōicamꝰ.de here.⁊ i c.cū ſerui.eo.ti.lib.
vj. Similr̄ ex crimine leſe maieſtatis puni-
untᷣ filij pena p̄uatiua:vt in.l.q̄ſq̄s.C.ad.l.
iul'.maie.⁊ i c.ſiq̄s cū militib⁹.vj.q.j. Ita g̊ ⁊
m̄lto magis ex diuio decreto potuit ordiari
vt ꝓpter pctm̄ inobediētie ↄ celeſtē impatō-
rē ⁊ ꝓpter crimē leſe maieſtatis eterne filij ſic
delinq̄ntiū punirentᷣ pena dāni.i.p̄uationis
diuine viſiōis:reſpectu cuiꝰ nullū habebant
ius:licꝫ deus ex gratia ſua illā eis cōceſſiſſet
ſi in ſe nō habuiſſent aliq̄d peccatū:vt decla
rant theologi in.ij.diſt.xxxij. Alia q̄q; duo Sextuꝫ.
exēpla ponūt q̄dam dicētes:ꝙ ſicē qn̄ ꝓgeni
es aliq̄ eſt obligata tribut; ex pacto alicuiꝰ
parētis:eoꝝ filij eodē mō naſcuntᷣ obligati.
ſic q̄libet hō peccato p̄moꝝ parentū diuino
tributo originalis iuſticie naſcitᷣ obligatus.
Et ſicut puer q̄ naſcitᷣ mortuo patre naſcitᷣ Septimū
heres:⁊ paternis ſimil' obligatiōib⁹ obligatꝰ
q: hereditas tranſit cū onere ſuo.c.tua nos.
de vſuris. Sic oīs hō ab Adā ꝓpagatꝰ:ipiꝰ
reatib⁹ oritᷣ obligatꝰ. Et in h̄ ꝟificatᷣ illa ſen-
tētia q̄ dicit ꝙ heres eſt ſucceſſor vicioꝝ de-
functi.d.c.tua nos.⁊.l.ſi ego.§.parꝰ.ff.de
publica.⁊.l.ij.C.de fruc.⁊ liti.expē.⁊.l.cū he
res.ff.de diuer.tpi.⁊ p̄ſcꝑ. Iō Thren.vl.d̄r.
Pr̄es nr̄i peccauerūt ⁊ nō ſūt:⁊ nos illoꝝ ini-
quitates portauimꝰ. Et Ezech.xviij. Pr̄es
comederūt vuā acerbam:⁊ dentes filioꝝ ob
ſtupuerūt. Verū q: h̄ ſeptimū exēplū nō eſt
oino ſimile.q: filius natꝰ poſt mortē patris
repudiando hereditatē pōt declinare obliga-
tione paternā. Filiꝰ aūt ꝓpagatꝰ ab Adā nō
pōt facere ex ſe q̄n ↄtrahat hāc obligationeꝫ
Octāuū. Ideo meliꝰ ad h̄ ꝓpoſitū facit exēplum aliō.
Nā videmꝰ ꝙ aliq̄n q̄s furatᷣ cui nō ↄſentit
vxor aut filij:⁊ iuſta lege ſuſpēditᷣ:⁊ tn̄ vxor
⁊ filij ꝓpter tale furtū cuiꝰ nō fuerūt ↄſcij pu
niuntᷣ pena p̄uatiua inq̄ntū vxor p̄uatᷣ mari
to:⁊ filij patre.⁊ habēt magnū detrimentuꝫ
ex eius morte.ꝑ qd̄ tn̄ nō fit eis aliq̄ iniuſti
cia. Pōt etiā dici ꝙ amiſſio futuri lucri pro
prie nō d̄r damnū.l.fi.C.de codi. Et iō ex de
licto p̄ris p̄nt filij iuſte p̄uari tali lucro.ſ.di
uie viſiōis. ¶ Nō reuertēdo ad ꝓpoſitum
nr̄m dicūt q̄dā ſm̄ ſniaꝫ mgr̄i Pauli vene- H
ti i tractatu de ↄceptiōe ꝟgis Marie:ꝙ in Solo ar
corꝑe ꝟginis an̄ infuſionē aīe erat p̄dicta in- gumētis.
clinatio ad malū ⁊ corruptio ſeminis īfecti: F
⁊ diſpoſitio radical' ad ↄtrahēdū pctm̄ ori-
ginale ſi illi nō purgato aīa ↄiūgeretᷣ. Deꝰ g̊
q̄ d̄creuerat naſci ex ꝟgine ⁊ i tabnaculo cor
poris eiꝰ nouē mēſib⁹ habitare:nolēs mr̄em
ſuā aliq̄ pctō inq̄nari:an̄ infuſionē aīe ſctifi-
cauit ⁊ purgauit illud corpꝰ p̄cioſum:atq;
oēm infectionē ab eo abſtulit. Et ſic ītelligitᷣ
Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ.q̄ ſā
ctificato ⁊ purgato:tūc aīam illā bn̄dictam
infudit:eamq; ab originali pctō p̄ſeruauit.

Nec incōuenienſ dr̄ corp⁹ ei⁹ ſctificatū ante
q̄ eēt rōnali aīa viuificatū. nā ⁊ inaīata et
inſenſibilia ſctificari dicunſ. vñ tēplū Salo
monis ſctificatū fuiſſe teſtaſ dñs. iij. Reg.
ix. dicēs Salomoni: Sctificaui domū hāc
quā edificaſti mihi. Tabernaculū q̄ȝ ſctm̄ ⁊
vaſa tēpli ſanctificata dicunſ. Nume. vj. et
Exo. xl. ⁊ multe alie irrōnales creature ap-
pellanſ ſctificate: vt declarat Alex. de ales i

Corollariū. iij. ſen. di. ix. ar. j. q. j. Uex̄ q: nōnulli btē v̄gi
nis deuoti dicūt q̄ lȝ ipa bñdicta mr̄ dei ha
buerit potētiā ad peccādū: ſicͤ hēbāt p̄mi pa
rētes añ lapſū: nō tñ vnq̄ȝ habuit aliquā cor
ruptionē i aīa nec etiā i corpe. dicētes q̄ de⁹
q̄ ab et̄no elegit dictā v̄ginē mr̄em: cū ſit ifi
nite potētie potuit ordinare ⁊ ſtatuere vt de
ſemīe p̄moꝝ parentū añ q̄ȝ peccarēt illa por
tio reſeruareſ imaculata. ꝑ quā deberet ipa
v̄go ↄcipi. ⁊ ſic facere deſcendere ꝑ oēs gene
ratiōes vſq̄ȝ ad illā. ſicut dixerūt q̄dā factuȝ
fuiſſe de carne v̄bi: ꝑut refert Sco. i. iij. diſ.
iij. Hoc aūt q: poſſibile deo ⁊ ↄgruū fuit: et
ꝓ ↄceptiōe btē v̄ginis factū fuiſſe ꝓbari pōt
ex rōne ponēda in ſeq̄nti pte hui⁹ ſer. ⁊ ex ra-
tōib⁹ adducēdis i aliis ſeq̄ntib⁹ ſmōib⁹. Itē
poſito q̄ h̄ nō fecerit: dicūt q̄ ſaltē eſt credē
dū q̄ illud ſemen parentū btē v̄ginis q̄ de-
bebaſ ipa ↄcipi voluerit de⁹ p̄us purgari q̄ȝ
illa ↄcipeſ ex eo. Sed qd̄ ē forti⁹ dicūt q̄ po
ſito q̄ btā v̄go ↄcepta ſit ex ſemīe īfecto: po-
tuit tñ de⁹ facere vt corp⁹ illō nullā ↄtrahe-
ret feditatē: ſed imaculatū eēt. Si em̄ vt ait
apl's ad Roma. ix. pōt figulus de eodē luto
vnū vas facere in honorē ⁊ alia in ↄtumeliā
q̄re h̄ facere nō potuit oīpotēs deus. Pret-
ea expientia teſte: multa generanſ ex corru-
ptione ⁊ feditate ꝑ virtutē nature; q̄ tñ nō cō
trahūt illā corruptionē vl' feditatem. Ergo
multo forti⁹ h̄ facere potuit natura naturās
ſcȝ de⁹: cui dr̄ Job. xiiij. Qui potes facer̄ mū
dū de immūdo ↄceptū ſemīe. Itē dicunt q̄
ſi aliq̄s ſctūs repiaſ dixiſſe q̄ beata v̄go ↄce
pta fuit de ſemine corrupto ſiue infecto: de-
bet intelligi de corruptiōe penalitatis q̄ nō
cauſat originale pctm̄. nō aūt de corruptiōe
feditatis q̄ eſt cā originalis peccati. Qualiſ
aūt ſola corruptio feditatis cauſet origina-
lē culpā ⁊ nō corruptio penalitatis: declarat
ſctūs Bona. i. iij. ſen. di. xxxj. ar. ij. q. j. Iō ad
p̄dictā auctoritatē Sctificauit ⁊c̄. rñdeſ q̄

Sctificatio dr̄ mlͭ'tipliciſ. ſctificatio dr̄ mlͭ'tis modis. Prio ſctificare
idē ē qd̄ i grā ↄfirmare. Sctm̄ em̄ idē eſt qd̄
firmū: vt dr̄ glo. i. §. ſctē. inſti. de re. di. ⁊ no-
taſ in. l. ſctm̄. ff. eo. tit. ⁊ h̄ mō btī dicunſ ſctī
et ſctificati: q: ſūt in dī grā cōfirmati. Et ita
intelligiſ illud Eſaie. xiij. qui in ꝑſona dei dr̄
Mādaui ſctificatis meis. ⁊ loquiſ d̄ angel'
q̄ nunq̄ȝ peccauerūt: ⁊ tñ ſcīficati dicunſ. Et
ideo p̄dicta autoritas Sctificauit ⁊c̄. pōt d̄
hac ſctificatiōe intelligi. q: btā v̄go fuit in h̄
mōo in gratia ↄfirmata in ↄceptiōe filij ſui
vt ait Bern̄. in epl'a ad Lugdunen̄. ⁊ beat⁹
Bona. in. iij. diſt. iij. ar. j. q. vj. ⁊ Tho. in. iij.
pte ſum. q. xxvij. ar. v. in rñſiōe ad ſcd̄ȝ argu
mentū. ⁊ Alex. de ales in. iij. pte ſūme trac. j.
q. lxxxviij. ⁊ Rich. i. iij. di. iij. ar. j. q. iiij. Hec
ḡ autoritas intellecta de grē ↄfirmatiōe nō
arguit mr̄em dei i originali pctō fuiſſe ↄce-
ptā. Et hāc expoſitiōeȝ ſequiſ btūs fraſ Mi
chael de Carchano in ſuo p̄mo q̄dragēſima
li de pctō. ſer. xiiij. di. q̄ eſt q̄dā ſingular' ſā-
ctificatio q̄ aīa ſctificaſ nō purgatiōe a cul-
pa q̄ nō eſt: ſed collatiōe grē ⁊ ↄfirmatōe: ita
vt nō poſſit peccare mortal'r aut venial'r. ⁊ h̄
mō fuit ſanctificata v̄go Maria. Hec ille.
¶ Alio mō dr̄ q̄s ſctificari q̄ ab oī actu car- J
nis abſtinēs deo fuit ⁊ miniſtrat i ſinceritā
te cordis ⁊ v̄tute. Et h̄ mō dicunſ q̄dam mu
lieres ſctimoniales. ⁊ ſil'r religioſi ⁊ oēs bo-
ni eccl'ie miniſtri dicunſ ſancti. Et iō Au-
guſt. Amb. Hiero. ⁊ Greg. i ſuis epl'is ep̄os
ſctiſſimos appellāt. Illō em̄ dr̄ ſctm̄ qd̄ eſt
cultui diuīo dedicatū: vt pȝ ꝑ c. q̄ ſemel. ⁊ c.
qm̄. xix. q. iij. ⁊ c. altare. de ↄſe. diſt. j. ⁊ iō na-
zarei hac rōne dicebanſ ſctī: vt pȝ Numeri
vj. Quia igiſ btā virgo plena fuit oī v̄tute ⁊
ſpeculū oīs ſctitatis: ⁊ toto tpe vite ſue fui-
uit deo abſq̄ȝ macula: vt ait Amb. lib. ij. de
v̄ginitate: eiuſdē cultui ſꝑ fuit d̄dicata. Iō
bñ de ea dr̄: Sctificauit tabernaculū ſuū al
tiſſim⁹. Iſtas em̄ v̄tutes ⁊ ſcimonias habu
it p̄ncipal'r a grā dei a q̄ oē datuȝ optimū ⁊
oē donū ꝑfectū deſcēdit. Iac. j. Quia nō ſu
mus ſufficientes cogitare aliq̄d a nob̄ q̄ſi ex
nob: ſed oīs ſufficiētia nr̄a ex deo eſt. ij. Cor.
iij. Quia v̄o chr̄s erat nō tm̄ hō ſed etiā de⁹:
iō dicebat Io. xvij. Ego ſctifico meip̄ȝ. Hec
ḡ autoritas Sctificauit ⁊c̄. ſic intellecta ni-
hil derogat ſctiſſime v̄gīs ↄceptōi. Alio mō
dr̄ aliq̄d ſctificari. i. de nō ſctō ſctm̄ fieri. Et
h̄ aggregatū: nō ſctūs: pōt itelligi dupliciſ:
vt colligiſ ab Ariſto. i. ij. ꝑiher. ⁊ ab Alexā. d̄
ales in. iij. ſen. diſ. ix. ar. j. q. ij. ſ. negatiue tm̄
⁊ negatiue ſil' ac ꝑuatiue ⁊ ↄtrarie. Negati-
ue tm̄ dr̄ nō ſcūs ille q̄ nō hȝ ꝑfectionē v̄tutū
vel nō eſt i grā dei ↄfirmat⁹. vel q̄ nō habȝ a-
ctu ſctitatē: lȝ nō habeat oppoſitū ſctitatis.
ſicut ⁊ catul⁹ ante nouē dies dr̄ nō vidēs q̄
tñ ꝓprie nō pōt dici cecus. Item nō ſctūs ap
pellaſ ille q̄ non eſt magis ꝓnus ad bonū q̄ȝ
ad malū: nō tñ ſel' aliq̄d pctm̄ mortale habȝ
Et in h̄ ſtatu etiā hodie inueniunſ multi. Et
talis fuit beata virgo i cōceptiōe: que ⁊ſi nō
haberet peccatū originale nec actuale: tñ ꝓ-
pter hoc vt aliq̄ dicunt non erat ſancta. ⁊ ſic
erat non ſancta negatiue tm̄. Et ob hoc ſanc

ctificauit eam altiſſimus: non a corruptiõe
pcti qđ in ea nõ erat: ſed grãm ꝛ ſctitatem in
eius aĩa infundendo. Alio mõ đr non ſan-
ctus negatiue et priuatiue ſimul ꝛ ꝯrie q̃ ha-
bet oppoſitũ ſanctitatis .ſ.peccatũ. ſicut hoc
modo diceret non videns ille q̃ eſt cecus. Et
talis non fuit glorioſa virgo Maria. Et iõ
hoc modo non fuit ſanctificata. Alio modo
idem eſt ſanctificari qđ de ſancto magis ſan-
ctum fieri: vt inq̃t Rich.in.iiij.diſt.iij.ar.iij
q.iiij. Et hoc pbat p illud Apocal.vlt. Qui
ſanctus eſt ſanctificet adhuc. Et tali modo
ſanctificari apl'os a patre ſuo rogabat chri-
ſtus Joan.xvij.dicens: Pater ſctifica eos.
cũ tñ tunc eſſent ſancti: vt ait Alex.de Ales
vbi ſ.allegans gloſam ſup pdicta verba di-
centem: Sanctifica eos vt de ſanctitate vi-
te pñtis pueniant ad ſanctitatẽ iuſticie fina
lis. Et ſil'i modo ſctificauit btãm vginem al
tiſſimus: q̃ eam in ſanctitate ꝛ gratia miruꝫ
in modũ augmentauit. Alio modo aliquid
ſanctificari đr: cum a contrarietate ſanctita
tis.id eſt ab omni peccato elõgatur. ſic̃ ꝛ de
chriſto ait Apl's ad Heb.iij. ꝙ fuit ſegrega
tus a peccatoribꝫ: quibꝫ tñ nunq̃ꝫ fuit ꝯiun
ctus. Et hoc modo beata virgo ſanctificata
đr.quia ab omni peccato fuit elõgata. Alio
modo ſanctificari idẽ eſt qđ pluribꝫ modis
ſanctum fieri: vt inquit Rich.vbi ſ. Et hoc
modo btãm vginem deus ſanctificauit cui
multiplices ſanctificatiões infudit. ſicut de
chr̃o quo ad humanitatem dicit Act.x. Vn
xit eum dñs ſpũſancto ꝛ vtute. per quã vn-
ctionem ſanctificatio denotatur. Alio mo-
do ſanctificari accipit p demonſtratiõe ſiue
declaratione ſanctitatis: vt ait Alexãder de
Ales in.iij.parte ſum.q.iij. dicens ꝙ poteſt
accipi fieri ſanctũ pro innoteſcere. quia tũc
res dicitur fieri quando innoteſcit. Et idem
dicit in.iij.ſenten.diſt.ix.art.ij.q.iij. Et hoc
modo etiam filius dei đr ſanctificatus a pa
tre: ipo atteſtante q̃ de ſeipo ait Joã.x. Quẽ
pater ſanctificauit. Tabernaculũ g̃ ſuũ ſan
ctificauit altiſſimus: q̃ btẽ virginis ſctitatẽ
omnibꝫ declarauit. Alio modo ſanctificare
idẽ eſt qđ ſanctitatẽ honorare: Vñ celeſti pa
tri dicim⁹ illud Matt.vj. Sctificet nomẽ
tuũ.i.ſanctitas nominis tui ab oĩbꝫ celebre
tur ꝛ honoret. Et hoc modo tabernaculum
ſuũ ſctificauit altiſſim⁹: q̃ glioſam vginem
ſup oĩm choros angeloꝝ exaltauit atq̃ꝫ eius
ſanctitatẽ magnificauit. Et iſte expoſitiões
debent ab oĩbꝫ approbari. Verba eñ debẽt
exponi in nobiliori ſignificato.§. ſed q̃rẽs.
iſti.de iure na.gen.ꝛ ci. Jtẽ in potiori.l.j.§.
q̃ in pperuũ.ff.ſi ager vecti.vl' em.pe.ꝛ in eo
ſignificato qđ magis cõuenit.l. ꝛ puto. vbi
gloſa.ff.famil.her.ꝛ.l.ſi olei.C.locati. ꝛ.l.ſi
vno.ff.co.ꝛ.l.ſi ticius.ff. de vſuris. Jſte aũt
expoſitiones magis ꝯueniũt mr̃is dei ꝛ filij
eius dignitati. vt patere põt ex pcedẽtibꝫ. et
etiã in ſeq̃nti pte hui⁹ ſmonis meli⁹ declara
bit.g̃ ꝛc. Ex q̃bꝫ oĩbꝫ patꝫ ſolutio ad omnia
argumenta in ꝯtrariũ adducta.

¶ Pars.III.hui⁹ ſmõis q̃ đr ꝯfirmatiõis.

Quia vt inq̃t glo.in rubrica.ff. qđ
met⁹ cã. gaudẽt breuitate moder
ni: ꝛ circuit⁹ plixi debẽt euitari.l.
j.i.pn.C.cõia.de lega. Qr etiã ait R
Rich.poeta in li.đ nuptijs: Sermo breuis
lõgo gratior eſſe ſolet. Jdeo vt breuitati in-
tẽdã hãc vltimã ꝯcluſionẽ de imaclata cõ-
ceptione btiſſime vginis vnica tñ rõne cõ-
probabo: q̃ đr ſufficiẽtꝫ diuiſiõis. ſm eñ re
gulas logicales Argumẽtũ a ſufficiẽti diui
ſione bonũ ẽ. Hoc aũt argumẽtũ validũ in
iure appellãt legiſte argumentũ a ſufficienti
ptiũ enũeratiõe. de q̃ p glo.in rubrica.ff. de
act.et obli.ꝛ inſti.de obli. q̃ ex q̃ſi ꝯtu naſ.i
pn. Fit aũt h argumẽtũ qñ poſita aliq̃ ſuffi Argumẽ
cienti ac neceſſaria diuiſione poſtea aliq̃ ei⁹ tũ a diui
ptes ꝯfutant: reliq̃ aũt inferunt: vl' vna eaꝝ ſionne
tm̃: alijs oĩbꝫ negatꝫ. Arguendo igit tali ar
gumẽto: dico ꝙ circa ꝯceptiõem vgĩs Ma
rie nece eſt tenere vnã đ quinq̃ꝫ opinionibꝫ:
vicꝫ: aut ꝙ ipa bñdicta vgo non fuit capax
grẽ pſeruatiõis a pctõ originali. Et iõ nõ dꝫ
ei talis honor attribui: cui⁹ nõ fuit capax et
idonea ad illũ.l.vt gradati.§.et q̃ lege.ff.đ
mu.ꝛ ho. Aut ꝙ de⁹ neſciuit illã preſeruare.
Aut ꝙ nõ potuit pſeruare. aut ꝙ noluit eaꝫ
pſeruare. aut ꝙ potuit ꝛ etiã voluit pſuare

¶ Prima opinio eſt falſa. qꝛ beata vgo fuit Primuꝫ
capaciſſima grẽ pſeruatiõis ab origiali pec membrũ
cato. Cũ eñ fuerit capax vt eẽt mr̃ dei ꝛ vir
go pfecta añ partũ: in ptu: ꝛ poſt ptũ. Tunc q̃ꝫ
meruerit eleuari ſup oẽs ãgelicas hierarchi
as ꝛ effici regina celoꝝ. q̃nto magis fuit ca-
pax h⁹ grẽ vt ſine pctõ origiali cõcipet: certe
mlto pl⁹. Qui eñ eſt capax maioris dignita
tis ꝛ excellẽtie: mlto ẽ capacior mioris. ꝛ cui
ꝯcedit qđ ẽ mai⁹ videt etiã ꝯceſſũ qđ ẽ min⁹
l.iuriſgẽtiũ.§.adeo.ff.de pac.l.i eo.ff.đ reg.
iu.l.legatũ.ꝛ.l.ad rẽ mobilẽ.ff.de pcura.no
tat i.l.cui pacto.ff. de fuis ex.ꝛ i c.ex pte. de
deci.ꝛ i c.j.đ torne.ꝛ c.cui licet.de re.iu.i.vj

¶ Scđa q̃ꝫ opio ẽ falſa: vicꝫ ꝙ đs neſcierit
pſuare btãm vginẽ: cũ oĩs ſapia ab ipo ſit:
Ecci.j. Jpe ei eſt ifinite ſapie. vñ ad Rho.xj
inq̃t Pau. O altitudo diuitiaꝝ ſapie ꝛ ſcie
di ꝛc. ¶ Tertia ãt opio: vicꝫ ꝙ de⁹ ñ potuit
eã pſuare ẽ falſiſſima. qꝛ ẽ ꝯ pmũ articl'm fi
dei: q̃ đr. Credo i vnũ deũ prẽꝫ oipotẽtẽ. Ne
gat ei ei⁹ potẽtiã ꝯ illđ Lu.j. Apud deũ non
erit ipoſſibile oẽ vbũ. Diſputare aũt de po-

tentia ꝓncipis ē crimē ſacrilegij.l.ij.C.ð cri.
ſacri.Clarꝫ ē ergo ꝙ deꝰ potuit ipam ꝟginē pſ/
uare.Cū em̄ vt s.patuit:pcti origial' dāna/
tio ſup filios Ade ex decreto diuīo pueniat:
ſequit̄ ꝙ ipe deus pōt reuocare tale decretū
Ois em̄ res ꝑ q̄ſcūqꝫ cās naſcit̄ ꝑ eaſdē diſ/
ſolui pōt.c.ōis.de regu.iu.⁊.l.j.C.qn̄ liceat
ab empti.di.et.§.fi.inſti.quibꝫ modis tollit̄
obligatio.⁊.l.nihil tā naturale.ff.ð regu.iu.
Imo ꝓnceps pōt nō ſoluꝫ ſuſpendere legē ꝑ
ipm factā aut etiā total'r reuocare:ſꝫ etiā ꝓ
uilegia ꝯ ipaꝫ ꝯcedere:vt etiā tenet Car.flo/
rentinꝰ i cle.j.de teſta.et Inno.in c.q̄ i eccle/
ſiarꝫ.de ꝯſtit.Nemo em̄ pōt ſibi dare legeꝫ
a q̄ recedere nō liceat.l.ſiqs.in ꝓn.ff.de leg.
iij.et.l.lucīꝰ.ff.de fideicōmiſ.lib.⁊.l.qð autē
§.j.ff.de dona.int̄ vi.⁊ vx.et arg.ff.de leg.j.
l.cū filio.⁊ ð arbi.l.j.Principē aūt poſſe an
nullare ⁊ ſuſpendere leges ſuas:et circa eas
diſpēſare:patet ꝑ ea q̄ habent̄ ꝑ glo.⁊ doc.in
l.fi.C.ſi ꝯ ius vl' vti.pub.⁊.§.ſed qð ꝓncipi
placuit.inſti.de iure na.gen.⁊ c.q꜄ eiꝰ eſt ſol
uere cuiꝰ eſt ꝯdere.l.q̄ dānare.ff.de re iudi.

Deus potuit mariam preſeruare

¶ Q aūt deꝰ potuerit pſeruare b.āꝫ ꝟginē
ꝓbat̄ rōne maioritatis ſic.Deꝰ potuit facere
maiora q̄ ⁊ fecit.ergo potuit facere miora.Ans
ꝓbat̄ multipl'r eē verꝫ:Prio ſic.Deꝰ potuit
materiā ꝓmā creare de nihilo:⁊ naturā an/
gelicā ſine oi pctō:qð ē maiꝰ.ergo potuit facere
qð eſt minꝰ.ſ.pſeruare matrē ſuā ab origia/
li pctō.Scðo potuit deꝰ facere de minori ma
ius:nullo addito ⁊ ſine rarefactiōe.ſic fuit i
multiplicatiōe qnqꝫ panū:Joan.xj.⁊ coſte
Ade Gen̄.ij.Nā ð coſta Adā potuit facere
Euā:quā fecit matrē oim hoim ſine origia/
li macl'a.ergo ⁊ matrē ſuaꝫ potuit pſuare ab oi
macula.Tertio pōt deꝰ facere formā cōica/
bilē ꝑ ſe ſtantē ſine materia.qð ⁊ fecit.vt pꝫ
in ſacro altar' qð ē ſup naturā.ergo ⁊c.Pl'a ci
pt deꝰ facere q̄ꝫ nr̄ intellectꝰ itelligere:vt ait
Rich.de ſctō vic.l.iiij.de trini.Qui ergo potu
it aiaꝫ Lazari educere ð limbo vt iterꝫ corpꝰ
viuificaret:⁊ ꝑ ꝯn̄s ipm iformaret.de q̄ mi
raculo hr̄ Joā.xj.potuit ⁊ mr̄eꝫ ſuā a morte
ois pcti pſuare.Ipſe etem̄ deꝰ q̄ de potentia
ſua abſoluta poſſet oia creata annihilare et
iterꝫ creare:etiā matrē ſuam potuit pſuare.
Ait em̄ Augꝰ in li.de regimie ꝓn.ꝙ ꝓnceps
pōt a lege ſua ſubditos ſuos libare:et circa
ipam legē diſpēſare ⁊ eā annihilare.qð ⁊ fec
deꝰ in legibꝫ ſuis.Naꝫ pceptū de circūciſiōe
qð datū fuit Gen̄.xvij.vt oē maſculinū cir/
cūcideret̄:fuit ꝓmo ſuſpēſū in deſerto ꝓpt̄ la/
borē itiner':Joſue.v.deīde total'r annulla/
tū eſt:⁊ datū eſt ſacr̄m baptiſmi loco eiꝰ.vn̄
nūc circūciſio nihil valet:vt hr̄ Gal'.ij.Pre/
ceptū q̄ꝫ qð fecit general'r Leuit̄.xxj.vicꝫ ne
q̄s acciꝑet vxorē meretricē diſpenſauit cum
Oſea ꝓpheta cui pcepit accipe vxorē fornica
riā.vt hr̄ eiuſdē.j.ca.Itē legē quā tulerat ð
mr̄imonio pcipiēs vt q̄ acciꝑet vxorē nunq̄
dimitteret eam omnibꝫ diebꝫ vite ſue:vt hr̄
Deut̄.xxij.poſtea ſuſpēdit:ꝯcedēs ꝙ ſi vxor
nō iuenerit grām in ocl'is mariti vl' ꝓpt̄ ali/
quā feditatē poſſit eā repudiare Deut̄.xxiiij
qð repudiū ſeu diuortiū ꝑmittebat̄ in teſta/
mento veteri ad euitandū homicidiū.Quā
ꝯceſſionē poſtea chrīs annullauit:excepta cā
fornicatiōis:Mat.xix.Silr̄ nō ſpoliare ꝓ/
ximū fuit lex a deo data Leuit̄.xix.imo erat
lex natural':vt pōt ꝓbari ꝑ c.j.prima di.⁊ tn̄
ipam legē generalē ſuſpēdit in caſu ꝑticl'ari
⁊ circa illā diſpēſauit:qn̄ iudei egyptios ſpo
liauerūt Exo.xij.Diſpēſauit q̄ꝫ cū Abraā vt
hr̄et filios de ancilla Gen̄.xvj.vbi dr̄ Nico.
de Ly.ꝙ ipe Abraā nō peccauit.q꜄ hoc fecit
ex diuia reuelatiōe.Itē lꝫ ꝑ curſū nature de/
us ordinauerit ꝙ ſol nunq̄ q̄ſceret a motu
ſuo vſqꝫ ad diē iudicij:vt dr̄ Mgr̄ ſen.l.iiij
diſt.xlviij.c.vlt̄.tn̄ fecit ipm q̄ſcere ꝑ ſpaciū
vniꝰ diei:Joſue.x.Lꝫ q̄ꝫ ſit ꝯ naturā corꝑis
ſolar' retrocedere curſu ſuo:tn̄ deꝰ fecit illū
retrocedere decē lineis Eſa.xxxviij.q꜄ a deci
ma hora retroceſſit vſqꝫ ad primā.Lꝫ etiaꝫ
Ezechias rex Juda eēt i vltio t̄mio dierꝫ ſu/
orū:tn̄ potuit deꝰ illi ſuꝑaddere qndecim an
nos:ſic ⁊ fecit:vt i eodē ca.hr̄.Legē q̄ꝫ quaꝫ
tulerat ꝙ mľier dephēſa in adult'io deberet
lapidari Deut̄.xxij.ſuſpēdit in caſu ꝑticl'ari:
qn̄ diſpēſauit cū mľiere adult'a Jo.viij.Lꝫ
etiā legē tulerit i penā pcti di.Gen̄.iij.Me/
mēto hō ꝙ puluis es ⁊ i puluerē reuerter':
tn̄ ꝯ legē iſtā dedit priuilegiū Enoch vt ad/
huc nō ſit mortuus Gen̄.v.⁊ ſil'r Helie.iiij
Reg.ij.q꜄ adhuc viuunt:⁊ ſūt in ꝑadiſo ter
reſtri.Et credit̄ a q̄buſdā idē de ſctō Joanne
euāge.ꝓpt̄ illud Joā.xxj.Sic eū volo ma/
nere donec veniā.Et iō dr̄ priuilegiū:q꜄ pri/
uat legē.vt inq̄t Arch.i c.priuilegia.iij.diſ.
Vel q꜄ ē ꝓuata lex alicui ꝑticl'arit̄ ꝯceſſa:vt
dr̄ i d.c.ꝓuilegia.⁊ i.§.his ita rn̄det̄.xxv.q.
j.et in c.abbate.§.ſi ꝟo.de ꝟ.ſig.Mō ad ꝓ/
poſitū dico:ꝙ lꝫ deꝰ legeꝫ ſtatuerit ꝙ oēs q̄
naſcerent̄ de ſemie ꝓmorꝫ parētū dānatiōeꝫ
pcti origial' icurrāt:tn̄ ꝓuilegiū dare potu/
it genitrici ſue vt naſceret̄ ſine culpa ⁊ cū ori
ginali iuſticia ac plena grē.Deꝰ nāqꝫ nō alli
gauit potētiā ſuā legi ſacrorꝫ:vt inq̄t ſanctꝰ
Tho.in.iij.pte ſum.q.xxvij.ar.j.i ſol'.j.arg.
Et illam grām quā ifundit in aīa in bapti
ſmo potuit ſue mr̄i infūdere in ꝓmo inſtāti
ſue ꝯceptiōis:vt ꝓbat Scō.i.iij.di.iij.q.j.⁊
ꝯſr̄r facere eā ſine pctō.Itē potuit parēti/
bus btē ꝟgis ꝓuilegiū dare ꝙ prima proles
quā generarēt eēt ſine reatu culpe original'.
Eius ei eſt tollere cuiꝰ eſt dare.l.eiꝰ eſt.ff.de

reg.ſu.et oīa q̄ vno iure ꝯtrabunt̄:ꝯ̄trio iure
pereūt.l.oīa.ff.co.ti. Et iō qḋ de originali pec
cato ꝑ decretū dei generale ſtatutū eſt potu
it ꝑ aliḋ ꝯ̄triū tolli. Jmo qḋ forti⁹ ē potuiſſet
deus ſi voluiſſet etiā alios ex Adā ꝓpagatos
pſeruare ab originali pctō: ꝛ total'r annul/
lare decretū ac legē ꝯtrahēdi pctm̄ origīale
ſi ſue altiſſime maieſtati placuiſſet ꝑ rōnes p̄
dictas. Jlle igit̄ q̄ Danielē in medio leonuꝫ
potuit a morſibꝫ eoꝝ defendere Dan̄.vj.po
tuit ꝛ btām ꝟginē ab originał pctī vulnere ꝛ
morſu pſeruare. Et qui potuit grauitatē fer
ri ſuſpēdere ꝛ ꝯ̄ naturā fecit illḋ natare.iiij.
Reg.vj. potuit etiā in mr̄e ſua legē graueꝫ
originalis pctī ſuſpēdere:ꝛ ꝯ̄ cōem alioꝝ cō/
ceptionem ipam ꝯcipi ꝛ ꝓcreari facere. Jlle
etiā q̄ ſcripſit lapideas tabulas ſine ſtilo fer
reo:matrē q̄ꝫ ſuā fabricare potuit ſine origi
nali pctō. Et qui ꝓduxit panē in eremi terra
ſine aratri ꝓfeſſiōe:potuit etiā btām ꝟgineꝫ
in deſerto hūane generatiōis ſine pctī trāſī
xione ꝓducere. Et q̄ de ꝟga Aaron ſicca fru
ctū viridē ꝛ pulcerrimū fec̄ exire Num̄.xvij
potuit etiā de iudaica ꝓgenie ꝑ pctm̄ arida
ſpōſam ſuā originali iuſticia decoratā ac ru
tilantē educere. Et q̄ (vt hr̄ Dan̄.ij.) p̄cidi fe/
cit lapidē de mōte ſine manibꝫ: potuit etiaꝫ
genitricē ſuā ꝓcreari facere firmā ꝛ ſolidā ī
gr̄a ſine pctī admixtiōibꝫ. Jlle etiā q̄ potuit
facere vt ꝟgo ꝯciperet ꝛ pariet ſine corruptio/
ne ꝛ ꝟginitatis amiſſiōe:multo magis potu/
it ꝯcedere vt ipa ꝯciperet̄ ſine crimine. et q̄ flu
xum aq̄ potuit retinere :ꝛ ꝯtra naturā ſuā fe
cit fluuium iordanis retrocedere: Joſue.iij.
Aq̄s etiā maris fecit ꝯdēſari ꝛ eſſe q̄ſi ꝓ mu/
ro filijs iſrael:ꝛ nō fluere :ita vt ſiccis pedi/
bus ꝑ mare rubꝝ trāſiret Exo.xiiij. Potuit
ſil'r fluxū pctī originalis in ſua bn̄dicta mr̄e
reſtringere: ita vt mare corrupte generatio/
nis p̄moꝝ parētū imaculata poſſet aīa ꝑ/
tranſire. Jlle q̄ꝫ q̄ rubū in igne poſitū potu
it ab incēdio liberare Exoḋ.iij. ꝛ Danielē cū
ſocijs in medio ignis ne cremarent̄ defenſa/
re Dan̄.iij. ꝛ Jonā in ventre ceti ſuauit in/
columē Jone.ij. Potuit etiā matrē ſuaꝫ ab
igne pctī ꝛ a morſu diaboli atq̄ꝫ ab oī origi/
nali macula pſeruare. ¶ Quarta q̄ꝫ opinio
L est falſiſſima:vicꝫ ꝙ de⁹ potuerit q̄dē matrē
Quartū ſuā ab originali macula pſeruare. ſed nolue
membrū rit. Hoc em̄ pſuppoſito ꝓ vero: neceſſe eſſet
fateri ꝙ chr̄s nō fuiſſet bon⁹ fili⁹ erga ſuam
genitricē. Bon⁹ ei fili⁹ tenet̄ diligere matrē.
Filius l.veluti.ff.de iuſt.ꝛ iu.ꝛ.l.mīme.ff.de reli.ꝛ
ſump.fu. Debet q̄ꝫ eā ab oībꝫ ꝑiculis et da/
mnis ſm̄ ſuā poſſibilitatē libare:ſm̄ Alexā.
de Ales in.iij.pte ſū.in trac.iiij.p̄cepto deca
logi.ꝛ Rich.in.iij.diſ.xxix.ar.j.q.vj.q̄ ait ꝙ
fili⁹ tenet̄ amare parentes ſuos fideles ſuꝑ
oēs iuſtos ꝛ angelos ac ſctōs :excepto chr̄o
ac btā virgine. Cū igit̄ chr̄s ab eterno elegerit
btām ꝟginē in matrē:iuxta illḋ Ps. Elegit
eā de⁹ ꝛ p̄elegit eā. Cōcludēdū eſt ꝙ ipe cui
oīa futura erāt p̄ſētia: a cūctis malis ac da/
mnis pctī origīalis eā voluit p̄ſuare vt bo/
ni filij debitū adimpleret. Jmpiū ei eſſet ſi fi
li⁹ deferret iduere matrē ſuā nudā: cū poſſꝫ
illā decent̄ veſtire:cāq̄ꝫ ꝑmitteret cū nudita
tis vituꝑio exire:ſeu alia incōmoda ſuſtine/
re a q̄bꝫ ipe eā poſſet liberare. Jniquiſſimuꝫ
em̄ ē patrē vł matrē egere cui⁹ fili⁹ ſit ī facul
tatibꝫ.l.ſiq̄s a liberꝭ.§.ſi ipubes.ff.ḋ li.agn.
¶ Mala aūt q̄ ex origiali pctō ꝯtrahūt int̄ Mas
cetera ſūt hec. Nā q̄libꝫ illḋ ꝯtrahēs p̄mo p̄ originał
uat⁹ remanet gr̄a ſpūſſcti ꝛ iuſticia origina/ culpe
li:ſm̄ theol'.ī.ij.diſt.xxix. q̄ iuſticia originał
ſm̄ Nico.de Ly.ſuꝑ epl'am ad Rho.v.c.eſt
q̄dā hūane nature rectitudo ſm̄ quā corp⁹
aīe ſubijcit̄ ꝛ vires iteriores rōni. Jtē ꝑ ipm
pctm̄ aīa deturpata ꝛ maculata dr̄ ſm̄ Tho.
j.ꝑ.ſū.q.lxxxvj. Jtē per pctm̄ ipm ꝑdidit dō
dnium oīm aīaliū: vt declarat ſcūs Bona.
in.ij.di.xv. Jtē punit̄ moriēs ī pctō origiali
eterna pena:q̄ in eternū p̄uat̄ diuīa viſione
ꝛ gl'ia ꝑadiſi:ſm̄ theol'.in.ij.di.xxxiij. Mul
tas alias penas ꝑtrāſeo cā breuitatis q̄ icur/
runt̄ ex pctō origiali:ſolū illḋ referā qḋ inq̄t
glo.in c.ꝑ baptiſmū.ḋ ꝯſe.diſt.iiij.di. ¶ No Pēa ori/
ta ꝙ q̄druplex ē pena origiał pctī p̄cludit ia ginalis
nuā celeſtē ꝑpetuo dānat.cā eſt morꝭ tpał. pecul
ꝛ facit ipotentē ad reſiſtēdū vicijs. Jnferēte
q̄ tā maximū dānū ipo originali pctō in aīa
illḋ ꝯtrahēte ex q̄ efficit̄ filia ire:vt dr̄ Eph.
ij.ꝛ ꝯſeq̄nter inimica dei: ꝛ ſerua diaboli: q̄
ſeruitute diabolica nil turpi⁹ ꝛ vituꝑioſius
Vn̄ dr̄ Sco.in.ij.di.xxxvij. Culpa origina
lis macule eſt maxia pena nature intellectu
alis inter oēs penas:ſequit̄ ꝙ chr̄s ſi nolu/
iſſet pſeruare matrē ſuā a tātis mał cū poſſꝫ
nō fuiſſet bon⁹ fili⁹: imo ꝯ̄ p̄ceptū legis feciſ/
ſet de honore parentum:Exo.xx. Deut.v. et
Mat.xv. Nō em̄ honoraſſet eā ſic potuiſſet
imo eā multū inhonoraſſet ꝛ vilipendio ha
buiſſet. Vn̄ poſſet appellari impi⁹ fili⁹:iuxta
notata ꝑ Bal.in.l.cōgruenti⁹ in fi. C.de pa/
tria ptāte. Jtē potuiſſet nūcupari ingrat⁹ fi
lius:iuxta notata ꝑ eundē Bal.in.l.j.C.de
ingra.libe. Ex cui⁹ dictis colligit̄ ꝙ ille q̄ non
honorat matrē ſuā eſt ipi⁹ ꝛ ingr⁹ fili⁹.ſꝫ hoc
eſt nefas dicere de nr̄o benigniſſimo redem Filius
ptore:quo nunq̄ꝫ fuit melior fili⁹ erga mr̄eꝫ
ſuā:q̄ illi fuit obediēs ꝛ reuerētiſſim⁹ ī oībꝫ:
Lu.ij. Et nō veni ſoluere legē:ſꝫ adimplere
Mat.v. Vn̄ Aug⁹.in q̄dā ſermōe ait. Nū
quid non ꝑtinet ad benignitatē dn̄i matris
honorē ſeruare :q̄ legem ſoluere nō venerat
ſed adiplere. Lex aūt ſic honorē mr̄is p̄cipit

ita ꝛ inbonoꝛē damnat. Ideo incōuincibilꝛ
Quintū ꝯcludiꝛ ꝟitas qnte et vltime opinionis .ſ. ꝙ
membꝛ deus nō ſolū ſciuit ꝛ potuit ꝑſeruare beatā
ꝟginē ab oꝛiginali pctō: cuiꝰ gr̄e erat ipa ca/
pacisſima. ſedetiā voluit ipam oīno ꝑſerua/
re. Cū igiꝛ nihil poſſit diuine reſiſtere volū/
tati Gen. vi. ca. Cūqꝫ volūtas bñplaciti di/
uini ſit irreuocabilis: ꝛ neceſſario executiōi
demādeꝛ; vt ait Alexā. de Ales in. iij. pte ſū.
in trac. de lege etna. q. v. et Sco. in. j. di. xlvj
ac Tho. in. j. pte ſum. q. xix. ar. vij. Cui inſup
omia q̄cūqꝫ voluit deꝰ hec ꝛ fecerit. pſ. cxiij.
Ipſe em̄ dixit ꝛ facta ſunt. pſ. añpenul. Se
quiꝛ hec veriſſima ꝯcluſio ꝙ deꝰ q ab eterno
voluit ꝛ oꝛdinauit btām ꝟginē ab oꝛiginali
macl'a ꝑſeruare: illā abſqꝫ dubio ꝑſeruauit.
Et ad h adduci pōt illud Aug. in li. de libe/
roarbitrio dicēs. Quicq̄d tibi vera rōne fa/
ciēdū occurrit: ſcias deū feciſſe bonoꝝ oim
ꝯditoꝛē. Hec ille. Eapꝛopꝛ canamꝰ dulciter
ipi gl'ioſe ꝟgini illā antiphonā quā ꝑ tbeate
noſtro aſſūpſimꝰ. Sic fecit deuotus doctoꝛ
Alexan. de Ales: q in fine vite ſue ad reuerē
tiā pdicte ꝟginis ipam antiphonā decanta/
uit dicēs: Tota pulcra es Maria ꝛ macl'a
oꝛiginalis aut moꝛtalis vl' venialis pcti in
te nunq̄ꝫ fuit. Et his dictis feliciꝛ migrauit
ad dñm: meritis eiuſdē intemerate ꝟgis: cui
ſit honoꝛ ꝛ gl'ia in ſecula ſecl'oꝝ Amen.

¶ De eadem puriſſima Conceptione Ser/
mo ſecundus.

M **Fundamēta eiꝰ**
in montibꝫ ſanctis. Pſal. lxxxvj.
ſm eccl'ie catholice fidem nullius
pure creature cōceptio maioꝛibus extitit ꝑ/
uilegijs decoꝛata q̄ꝫ beate virginis: Ideo in
officio viſitationis eiuſdem diciꝛ. Beatiſſi/
ma ꝟgo Maria a ſuis ē pmoꝛdijs dño cō/
ſecrata. Et hoc eſt qͦ in verbis ꝓpoſitiſ Pſal
miſta cecinit di. Fundamenta eiꝰ in monti/
Mons bus ſanctis. Unde ſciendū eſt ꝙ mons in ſa
ƀ: multi/ cra ſcriptura multipliciter accipiꝛ. Pꝛimo
pliciter ꝑ chꝛō: iuxta illud Pſal. Mons dei mons
pinguis: mons in quo bñplacitū eſt deo ha
bitare in eo. Fundamentū igiꝛ beate ꝟginis
id eſt cōceptio fuit in hoc monte ſancto .i. in
ꝑſeruatione filij factuꝫ ſiue facta: ſm illud
Gen. j. In pncipio creauit deus celū et ter/
ram. in pncipio .i. in filio: ſm glo. Moꝛaliꝛ
aūt ꝑ celū intelligi poteſt aīa ꝟginis: ꝑ ter
ram aūt coꝛpꝰ eius. vtrūqꝫ em̄ deus pater ſi
mul cū filio ꝛ ſpūſancto abſqꝫ vlla coꝛrupti
one aut macula fabꝛicauit. Et ideo ſequiꝛ in
eodē capl'o. Et ſpūs dñi ferebaꝛ ſuꝑ aquas
ſcꝫ peccatoꝝ: ab eaꝝ ſummerſiōe beatā vir/
ginem ꝑſeruans. Scḋo montiū nomie in/
telliguntꝛ angeli: iuxta illud pſ. cxxiiij. Mō
tes in circūitu eius .i. angeli: ſm glo. In his
montibꝫ beata ꝟgo fundata eſt .ſ. in purita/
te angelica. Tertio ꝑ mōtē intelligiꝛ gratia
dei. iuxta illud Gen. xv. In monte ſaluuꝫ te
fac. qͦ moꝛaliꝛ exponiꝛ .i. ad dei gr̄am aſcen
de vt ſalueris. In hoc monte gratie diuine
fundata eſt dei genitrix. Non em̄ ipſa conce
pta eſt in aquis peccatoꝝ ꝛ in abyſſo oꝛigi/
nalis delicti ſicut alij homies. In q̄ꝝ ꝑſona
plangēs Dauid exclamat pſ. lxviij. d. Sal
uum me fac deꝰ qm̄ intrauerunt aque vſqꝫ
ad aiam meā. Infixus ſum in limo ꝓfundi
et non eſt ſubſtantia. Beatiſſima igiꝛ virgo
gr̄a filij ſui a pelago vicioꝝ liberata inq̄t il/
lud Pꝛouer. viij. Necdū erant abyſſi .ſ. pec/
catoꝝ: et ego iam concepta eram .ſ. in diſpo
ſitione dei qui ab eterno oꝛdinauit eam de/
bere concipi in altiſſimo monte gr̄e ꝑſeruan
tis. Ideo bene diciꝛ in verbis ꝓpoſitis. Fun
damenta eius in montibꝫ ſanctis. Et rō aſſi
gnatur in eodem pſalmo: cum diciꝛ: hō fa/
ctus eſt in ea: ꝛ ipe fundauit eam altiſſimus
Iſta autē fundamēta olim fuerūt aliqualiꝛ
mundo ignota. ſed modernis tpibus per di
uinas reuelatōnes fuerunt mirabiliter de/
monſtrata. Quod ꝓuidens in ſpū Dauid ꝓ
pheta dixit pſ. xvij. Reuelata ſūt fundamē
ta oꝛbiſterraꝝ. Immaculata em̄ beate vir/
ginis conceptio fundamentū extitit ſoliduꝫ
ſalutis mundi inq̄ntum ꝓpter ipſius virgi
nis puritatem ac ſanctiſſimā humilitatē in/
carnatus eſt in ea ſaluatoꝛ oꝛbis. De hac do
mo dei fundata in mōtibꝫ: diciꝛ Ezech. xliij.
Iſta lex eſt domꝰ in ſummitate montis: o/
mnes fines eius ſanctumſanctoꝝ. Et in ſe/
quenti ca. dicitur: Repleuit gloꝛia domini
domū dñi .i. beatam ꝟginē. De cuius illiba/
te virginis conceptione tres conſideratiōes
faciemus.

Pꝛima diceꝛ argumentationis.
Scḋa ſatiſfactionis.
Tertia ꝓbationis.

¶ Pars. I. in qua ponunꝛ argumenta con
tra conceptionem beate ꝟginis.

Septem argumentationibꝫ lꝫ falſis N
argui pōt contra beate virginis cō
ceptionem. ¶ Pꝛima q̄ꝝ diciꝛ de/ Pꝛima
functionis ſic. Peccatū oꝛiginale ratio
fuit cauſa moꝛtis: qͦ ſi nō fuiſſet: homo nō
fuiſſet moꝛtuus: vt dicūt theologi in .ij. diſ.
xx. Et ꝓbaꝛ ꝑ illud quod dixit deꝰ pmis pa/
rentibꝫ Gene. ij. Quacunqꝫ hoꝛa comederi/
tis ex eo moꝛte moꝛiemi. Sed beata virgo
Maria moꝛtua eſt coꝛpaliter: vt teſtaꝛ Hie
ronymus in ſermone ad Euſtochium. ergo
peccatū oꝛiginale incurrit. Si em̄ peccatuꝫ
oꝛiginale non habuiſſet: videretur ꝙ moꝛ/

ti ſubiacere nō debuiſſꝫ. Nā pena ſolū ſuos
debet tenere autores. l. ſancimus. C. de pe. l.
ſi pena. ff. eo. ti. l. ob maritoꝝ. C. ne vxoꝛ pro
ma. et c. illud. xj. q. iij. et c. rhomana. de ſen.
excō. li. vj. et c. placuit. et c. nulli⁹. et c. iudei. j
q. iiij. et c. ꝑuenit. de his q̄ fi. a maiori parte
cap. vbi dꝛ. Ibi debꝫ eſſe pena vbi eſt delictū
Quia ğ res que culpa caret in damnū voca
ri nō debet. c. cognoſcentes. de conſti. Ideo
ſi beata virgo non habuit culpaꝫ originalis
pctī: videret̃ iniuſte mortem ꝑtuliſſe. Imo
ꝙ neceſſario debebat eſſe immunis a morte
per illam regulam que dicit: Ceſſante cauſa
ceſſat effect⁹. c. cum ceſſante. de appella. c. cū
infirmitas. de peni. et remiſ. l. Quod dictū.
ff. de pac. l. adigere. §. quis. ff. ď iurepatro.
cum ſiľib. Qđ etiā habet̃ ꝑ Ariſto. ij. Phy-
ſicoꝝ: t. ij. de generatōe. Cum cauſa mortis
ſit pctm̄: dicēte Apľo ad Rho. vj. Stipen-
dia pctī mors. t. v. ca. eiuſdē epľe. Per vnū
hoiem pctm̄ intrauit in mundū: et ꝑ pecca-
tū mors. et. j. ad Coꝛ. xv. iteꝝ dr. Simul⁹
aūt morſ pctm̄ eſt. Quia aūt tulit penalita
tē pctī originalis. ſ. mortē corꝑalē: q̄ eſt effe-
ctus ipi⁹ pctī: ⁊ ad poſitionē effect⁹ ſequitur
poſitio cauſe. l. ſiqs. ff. de ma. teſta. videt̃ eti
am ꝙ ipa ↄtraxit pctm̄ ꝑmoꝝ parentū cum
alijs: de qb; inqt Aug. xiij. de ciui. dei. c. iij
Fatendū eſt ꝑmos qdē hoies ita fuiſſe inſti
tutos vt ſi non peccaſſent: nullū morſ gen⁹
experirent̃. Sed eoſdē ꝑmos pctōres ita fuiſ-
ſe morte mulctatos vt quicqd ex eoꝝ ſtirpe
eſſet exortū eadem pena teneret̃ obnoxium.
Secunda ratio. ¶ Scđa rō dꝛ ablationis: ſic arguēdo. Qui
dicit btām ꝟginē ſine pctō ↄceptā; aufert ei
hanc ꝑeminentiā ⁊ priuilegiū ꝙ ipa ſola cō
cepit filiū ſine originali peccato. ⁊ ſic magis
grauat̃ q̄ʒ honoret̃. qꝛ h̄ ꝑuilegiū eſt magis
ſinglare: cū ei ſoli cōpetat: q̄ʒ cōcipi ſine ori-
ginali: qđ etiā chꝛo ↄuenit. Null⁹ aūt debet
magſ grauari q̄ʒ honorari. l. imꝑatoꝛ. in ꝑn.
ff. ď le. ij. ⁊. §. hoc ſolū. iſti. ď ſin. re. ꝑ fideicō.
re. et. l. ſi hereditatem. ff. manda. ergo. ⁊c.
Tertia ratio. ¶ Tertia rō dꝛ clauſionis ſic. Tota cauſa
clauſionis ianue ꝑadiſi fuit pctm̄ originale.
vt colligit̃ ex glo. in c. ꝑ baptiſmū. de conſe.
diſt. iiij. Si ğ beata ꝟgo non fuit ↄcepta in
ipſo: ſequit̃ ꝙ introire debuiſſet in paradiſo
ſi deceſſiſſet ante incarnatiōis chꝛiſti myſte-
rium: cum non haberet peccatum retardās
ab ingreſſu ianue celeſtis. Sed hoc eſt fal-
ſum ⁊ ↄtra determinationē oim doctoꝝ et
theologoꝝ in. iij. diſt. xviij. vbi dicunt ꝙ ia-
nua paradiſi non fuit apta añ paſſionē chꝛi.
Vñ in qdam ſermone Hiero. inquit. San
guis chꝛi eſt ianua ꝑadiſi. Ergo ↄcludendū
videt̃ ꝙ fuit in originali peccato concepta.
Quarta ratio. ¶ Quarta rō dꝛ humiliationis: arguēdo ſic
Condicio maioris humilitatis expꝛeſſiua fu
it btē ꝟgini a filio tribuēda: vt ei eſſet ſiľis: q̄
exinaniuit ſemetipm̄ formā ſerui accipiens
in ſiľitudinem carnis pctī: ad Phil. ij. Sꝫ
maiorē exꝑmit humilitatē incarnatio de vir
gine peccato obnoxia q̄ʒ de virgine ſancta. ğ
decuit ꝙ mr̄ dñi qñqꝫ fuerit ſaltem origiali
peccato maculata. Et ↄfirmari videt̃ per il
lud dictū Hiero. ſup. j. Matth. ca. dicentis
Notandū in genealogia dñi nullā ſctāꝝ aſ-
ſumi mulieꝝ. ſed eas q̄s ſcꝑtura reꝑhendit:
vt q̄ ꝓpter pctōres venerat de pctōribus na-
ſcens: oim pctā deleret. ¶ Quinta rō dꝛ fal- Quinta
ſificatiōis ſic arguendo. Nullo falſo hono- ratio
re rōnabiľr honoranda eſt btā ꝟgo Maria
Pctm̄ em̄ eſt laudare aliquē de virtute aut
de bono quod nō habet: vt inqt Alexan. de
Ales in. ij. parte ſū. in tractatu de vicio adu
latiōis. Et de hoc hr̃. xxv. diſt. §. alias. Sed
dicere ipam cōceptā ſine origina li eſt ipam
falſo honorare: cū hec opinio ſe videat̃ fun-
dare in hoc ꝙ in oi poſſibili eſt btā ꝟgo ho-
norāda. ex quo ſequeret̃ ꝙ deus eā honora-
uit omni ſibi poſſibili. qđ falſum eſt. qꝛ mľ-
ta potuiſſet de⁹ facere beate ꝟgini que nō fe-
cit. aliter feciſſet eā imortalē ⁊ ab origie ſua
btām: ⁊ ꝙ nō ↄciꝑet̃ ex ↄcubitu viri ⁊ muli
eris. et ſic nō eſſet magis ꝑuilegiat⁹ chꝛs q̄ʒ
btā ꝟgo. Ergo ⁊c. ¶ Sexta rō dꝛ obligatio- Sexta
nis ſic. Illud eſt btē virgini attribuendū qđ ratio
ipam deo reddit magſ debitricē ad gratiaꝝ
debitas actiōes. ſed hr̃e tantā grām q̄ntam
nunc habet. ⁊ fuiſſe ab originali purgatam
eſt magſ inductiuū ad maiores grās referē
das rōne maioris obligatiōis bñficij acce-
pti. qꝛ tāto magſ qs alicui tenet̃ q̄nto ab eo
plura bñficia recipit. vt inqt Tho. ij. ij. q. xj
art. j. ğ ⁊c. Et hec rō cōfirmat̃ ꝑ parabolam
ſaluatoris Luč. vij. de duob; debitorib; di-
cētis. Cui multū dimittit̃ multū diligit. cui
aūt minus dimittit̃ min⁹ diligit. Munera
em̄ ⁊ honores qſcūqꝫ obligāt. vt inqt glo. in
l. ſi. mulier. ff. ad velle. Et ideo quo mai⁹ eſt
donū: eo maioꝛ eſt obligatio. iuxta illđ Gre-
goꝛij in quadā Homelia: Cum augent̃ do-
na rōnes etiā creſcūt donoꝝ ¶ Septima rō Septia
dꝛ filiatiōis ſic. Quicunqꝫ generat̃ ex matre ratio
ſubiecta alicuius dominio: ſubiectus naſci
tur eiuſdē dñi ptāti. qꝛ partus ſequit̃ ventrē
l. cū legitime. et. l. penultima. §. preterea ſi an-
cilla. ff. de ſtatu ho. et. l. partū. C. de rei ven.
⁊. l. ideꝫ pompoñ⁹. §. idē ſcribit. ff. eo. ti. ſed
btā virgo generata eſt ex matre ſubiecta ſer
uituti origialis peccati: imo etiā ex patre ei-
dem ſeruituti obligato. ğ et ipſa ſubijci de-
buit eidem originali peccato. Et iſta ſuffici-
ant q̄ntum ad argumenta impugnantium
ↄceptionem ꝟginis glorioſe.

Pars ſecunda huius ſermõis que ē ſa/
tiſfactionis·

Etalibꝫ bꝛiſſime matrꝭ dei inno/
Dcentiã impugnãtibꝫ ipa valde cõ
q̃rit dicẽs illd Job· vj·ca· Quare
detraxiſtꝭ ſmõibꝫ veritatꝭ: cũ ex vo
bis nullꝰ ſit q̃ poſſit arguere me: Ad icrepã
dũ eloq̃a ↄcinnatꝭ: ꝛ in ventũ vba pfertꝭ· nõ
enĩ inuenietis in me iniq̃tatẽ. Hec illa que
etiã de pdictꝭ eã vituꝑare querẽtibꝫ cũ filio
ſuo lamẽtat̃. dicẽs pſal·xxx·p ꝓphetã. Audi/
ui vituperationẽ multoꝝ cõmoꝛantiũ in cir/
cuitu· In eo dũ ↄuenirent ſimul aduerſum
me:accipe aiam meã ↄſiliati ſunt. Ego autẽ
in te ſpaui dñe:dixi: deꝰ meus es tu: in ma/
nibꝫ tuis ſoꝛtes mee· Eripe me de manu ini/
micoꝝ meoꝝ: ꝛ a pſequẽtibꝫ me. Erubeſcãt
impij ꝛ deducant̃ in infernũ: muta fiant la/
bia doloſa que loquunt̃ aduerſum me iniq̃/
tatẽ i ſuꝑbia ꝛ in abuſiõe· Pſalmo q̃ꝫ·xl· ite
rũ dĩ. Aduerſuꝫ me ſuſurrabãt oẽs inimici
mei:aduerſũ me cogitabãt mala mihi: vbũ
iniquũ ↄſtituerũt aduerſũ me. Et infra· In
hoc ↄgnoui qm̃ voluiſti me: qm̃ nõ gaudebit
inimicꝰ meus ſuꝑ me. Me aũt ꝓpt̃ innocen
tiã ſuſcepiſti: et ↄfirmaſti me in ↄſpectu tuo
in eternũ· Ipis q̃ꝫ aduerſarijs ſuis põt dice
re vgo bñdicta illud qđ in argumentũ inq̃t
iuriſcõſultꝰ in·l· domitiꝰ labeo·ff·đ teſta·ſcꝫ:
aut vana eſt ↄſultatio vr̃a :aut nõ intelligi/
tis de q̃ diſputatꝭ.ſ.ↄceptionis mee innocẽ/
tiã ꝛ puritatẽ· Et rationẽ huiꝰ innocentie ſue
aſſignat:dicẽs illđ Pſ̃·xvij. Deꝰ pcinxit me
vꝛtute:poſuit imaculatã viã meã. Iđo curi/
oſis diſputatoꝛibꝫ volens ſatiſfacere:ꝛ eiuſ/
dẽ intemerate vgis puritatẽ defenſare: ipſiꝰ
vgis fretꝰ ſapia:q̃ vt dĩ Sap·viij·ſcit vſuti/
as ſermonũ et diſſolutiones argumentoꝝ.

Solutio ad pͥmũ· Ad pͥmã rationẽ q̃ defunctiõis dicta eſt:
rñdeo ſcđm doctrinã Sco·l·ij·di·xix· q̃ lꝫ
hõ in ſtatu innocẽtie potuiſſet nõ moꝛi:ꝛ ita
de facto fuiſſet·qꝛ nunq̃ moꝛtuꝰ fuiſſet:obe
diendo deo ꝛ comedẽdo de ligno vite:tñ coꝛ
pus hũanũ de ſe erat coꝛruptibile ꝛ moꝛta/
le:ꝛ potuiſſet moꝛi:vt dĩ Mgr̃ ĩ pdicta diſ/
tinctione·puta Si non fuiſſet trãſlatꝰ in pa
radiſo terreſtri· vl' etiã ſi ibi non comediſſet
de ligno vite: p qđ fiebat reſtauratio humi
di radicalis deꝑditi p ↄſũptionẽ naturalis
caloꝛis. Et q̃ hoc ſit veꝝ pbat̃ p dictũ Ari/
ſto·in li·j·de generatione·ſ· q̃ oẽ cõpoſitũ ex
q̃ttuoꝛ elemẽtis eſt coꝛruptibile· Itẽ oẽ cõ/
poſitũ ex cõtrarijs eſt coꝛruptibile: ſm eũdẽ
phm in·v· Phyſic̃· di. Cõtraria ad inuicem
ſunt coꝛruptibilia·et·iiij· Phyſicoꝝ itẽꝝ dĩ.
Oia q̃ fiũt ꝛ generant̃ in tpe:etiam coꝛrum/
punt̃ in tpe·et in eodẽ li·etiã inq̃t. Oĩe coꝛ/
ruptibile neceſſe eſt aliq̃n coꝛrũpi·ſ· niſi per

ſuꝑnaturalẽ dei grãm pſuet̃. Et ob hãc cau/
ſam dĩ Augꝰ· i·ij·li·de baptiſmo paruuloꝝ
q̃ etiã ſi chꝛs non fuiſſet occiſus: moꝛtuꝰ tñ
eſſet ꝛ defeciſſet ſenio. Et idẽ recitat Sco·i
iij·di·xvj·q·j· Silr̃ ſi deꝰ hoiem nouiter de
terra foꝛmaret: nulli dubium q̃ ſue nature
derelictꝰ moꝛeret̃ p rõnes pdictas. qđ etiaꝫ
eſt ſm ſniam Phi in·j· Phyſic̃·ꝛ·x· Eth· Et
ideo patet ſolutio ad argumentũ de moꝛte
vginis. qꝛ lꝫ neceſſitas moꝛiendi ꝛ alia mul
ta mala ꝛ pene q̃ꝫplures a deo infligant̃ ꝓpt̃
oꝛiginale pctm̃:non tñ moꝛs abſolute ↄſide
rata:ꝛ poſſibilitas moꝛiendi:ꝛ alie mlt̃e na/
turales paſſiones vt fames:ſitis:ſomnus:ꝛ
hmõi:ſunt ꝓpter peccatũ. imo etiã eſſe potu
iſſent in homine innocẽte:et naturaliter fu/
iſſent: vt ſupꝛa eſt oſtenſuꝫ· Dico g̃ q̃ lꝫ deꝰ
nunq̃ꝫ infligat penam alicui ſine cauſa: ta/
men non ſemꝑ eam immittit ꝓpter peccatũ·
Vñ ſciendũ eſt ſm Bedã ꝛ Magiſtrũ i
iiij·diſt· xv·c·j· q̃ multꝭ de cauſis flagella a
deo mittunt̃ hoibꝫ· Aliq̃n vt p exemplũ pa/
tientie iuſtoꝝ flagellatoꝝ ceterꝭ det̃ exẽpluꝫ
patiẽter tolerãdi aduerſa· Vñ Tob·ij·dicit̃
de ipſo Tobia· Hãc aũt tẽtationẽ iđo pmi/
ſit deus euenire illi vt poſteris daret̃ exẽplũ
patiẽtie eius. ſicut ꝛ bti Job. Multis enim
craſſantibꝫ opus eſt exẽplo·l· aut facta ·§·fi·
ff· de penis. Aliq̃n aũt dat̃ ad cuſtodiã vtu/
tũ:ne ſuꝑbia eos temptet· vt Paulo·ij· ad Co
rinh·xij·ꝛ vt ꝑmaneat in humilitate. Job·x
Si iuſtus fuero nõ leuabo caput meũ ſuꝑ/
biẽdo ſaturatꝰ afflictiõe et miſeria. Aliq̃n ad
incutiendũ terroꝛem· Job·vj· Terroꝛes do
mini militant ↄtra me. Aliq̃n ad hoc vt ho/
mo nõ ſequat̃ carnales voluptates: vel mũ
di vanitates· Unde Petrus Riga i biblia
verſificata inq̃t Uult implere viã balaã ſed
trita flagellis: Et diuina videns tardat aſel
la viam. Amplecti mundũ quoꝛundã vota
laboꝛãt. Sed votis obſtat verbere trita ca/
ro· Nam nos a vicijs mundanis ſepe retar/
dat Coꝛpoꝛis anxietas: damna: flagella: fa/
mes· Aliq̃n vo dant̃ flagella ad ſui cogniti/
onem. Eſa·xxvj· Sola vexatio dabit intelle
ctũ. Aliq̃n ad ſtimulandũ ad bonum· Mi/
chee·ij· Surgite ꝛ ite:qꝛ nõ habetꝭ h̃ reqeꝫ·
Aliq̃n ad inſtructionem ꝛ exercitiũ virtutũ
Judic̃·iij· He ſunt gentes q̃s reliq̃t dñs vt
erudiret iſrael. Aliq̃n ad dilectiõis diuine iu
diciũ. Unde Apoc̃·iij·ait dñs. Ego q̃s amo
arguo ꝛ caſtigo. Aliq̃n ad coꝛrigẽda vl' pur
ganda pctã. vt Marie lepꝛa Nume·xij· Fa
cit ad hoc qđ dicit̃ in autent̃· vt non luxuriẽ/
tur contra na·circa mediũ ·ſ· ꝓpter talia deli/
cta: fames: terremotus: ac peſtilentie fiunt.
Aliq̃n ad initium pene ꝑpetue: vt Herodi
Act·xij·et Antiocho·ij· Mach·ix· q̃rũ' hic

Multꝭ cauſ deꝰ flagellat

> Quare virgineʒ mariã o/portuit mori: cuʒ nõ habuerit originale

oñdaꝛ q̃d in futuro ſequaꝛ. Aliq̃ñ ad glĩaʒ
dei: vt ceco nato. Joã.ix. Aliq̃ñ ad cumuluʒ
meritoꝝ ꝑ patiẽtiã: vt btõ Job.ei⁹.j.ꝛ.ij.ac
vl.ca. Jllas ꝫ naturales paſſiões q̃ in chꝛo
fuerũt ꝛ etiã in ꝑmis parẽtibꝫ ĩ ĩnocẽtia re/
manentibꝫ fuiſſent. ꝛ ſil'r morteʒ de⁹ voluit
beãm ꝟginẽ ſubire nõ ꝓpꝛ pctm̃ origiale vl'
actuale: qḋ in ea nunq̃ȝ fuit. ſed ad augmẽ/
tũ meritoꝝ. ꝛ alijs m'tꝭ de cauſis q̃ ĩfra in
tractatu de aſſũptiõe dicenꝛ: vicȝ ĩ ſer.j. ꝑte
iiij. Ut em̃ inq̃t Sco.i.iij.di.iij. põt media/
toꝛ recõciliare aliquẽ vt auferanꝛ ab eo pe/
ne inutiles ſibi ꝛ relinquaꝛ in penis ſibi vti
libꝫ. Quia igiꝛ culpa originalis non fuiſſet
vtilis btẽ ꝟgini: ideo fili⁹ dei mediatoꝛ ipi⁹
nõ ꝑmiſit eã eſſe in ſua mr̃e. Quia ꝟo pene
tꝑales ei valde vtiles eſſe poterãt ad adq̃ſi/
tionẽ maioris ꝑmij ꝑ patientiã: ideo eas ꝑmi
ſit de⁹ eſſe in btã ꝟgine: nõ q: ꝯtraxerit pec/
catũ originale: ſed qḋ eſt forti⁹ dico ꝙ etiaʒ
ꝯcept⁹ in pctõ originali põt mori: ꝛ non ꝓpꝛ
exoluendã penã originalis pcti. ſicͫ patet de
Lazaro ꝛ alijs reſuſcitatꝭ q̃ bis ſũt mortui.
Una aũt mors tm̃ ẽ debita ipi origiali pec
cato: ꝫ illoꝝ mors. Scḋa nõ ꝓceſſit ꝓpꝛ pu
nitionẽ ipſi⁹ pcti origialis. Et ſil'i morte nõ
cauſata ꝓpꝛ culpã obijt btã ꝟgo. Et ad hoc
adducere poſſum⁹ dcm̃ mgr̃i Jacobi ḋ Uo
ragine ordĩs ꝑdicatoꝝ ĩ ſmõe de plãctu be/
ate ꝟgis: vbi ait. Siq̃s bñ ꝯſideret iueniet
ꝙ q̃ acceptioꝛ fuit deo ꝛ ſanctioꝛ: ille magis
afflict⁹ eſt ĩn mũdo: nõ q̃dẽ ad purgatiõem
pctõꝝ: cũ nullũ habuerit btã ꝟgo: q̃ fuit im
munis ab oĩ pctõ: ſed ad mai⁹ meritũ ꝛ pre/
miũ ꝯſeq̃ndũ. Rñdẽdo ꝫ ad argumẽtũ ꝙ
ceſſante cã ceſſare dȝ effect⁹. Dico ꝙ h̃ ẽ veꝝ
q̃ñ effect⁹ cauſaꝛ ſolũ ab vna cã. ſed q̃ñ pl'es
cauſe eq̃ ꝑncipaliꝛ ꝯcurrũt ad ꝓducẽdũ ali
quẽ effectũ. ita ꝙ q̃libȝ eaꝝ ẽ cauſatiua effe
ctus: tũc poſito effectu nõ ſequiꝛ poſitio cu
iuſlibet cauſe. ꝛ ſil'r ceſſante vna cã ñ ceſſat
effect⁹: vt notaꝛ in.§.affinitatꝭ.inſti.ḋ nup.
et.l.ſi veneri.§.de bonis.ff. ḋ ꝑuilegijs cre.
Bar.in.l.ita ſtipulat⁹.ff.de ꝟ.ob. Cũ ꝫ cau
ſe hũane mortꝭ ſint pl'es: vt declaraui in.ij.
ꝑte Roſarij ſermonũ: ſmone.xxxvj. ꝑte.iij
Cũq̃ȝ de⁹ diuerſis ex cauſis imittat mortẽ ꝛ
alia flagella: vt ſup̃ patuit: ſequiꝛ ꝙ lȝ in be
ata ꝟgie ceſſauerit vna mortꝭ cã: nõ debuit
ceſſare ipa mors: ꝯcurrẽtibꝫ alijs cauſ na/
turalibꝫ ꝛ diuis. de q̃bꝫ ĩ ꝑdcõ ſmõe Roſa
rij diffuſe dictũ eſt. ꝛ etiã infra dicã in ſup̃/
dicto tractatu de aſſumptõe. Et iõ nõ tenet
iſta ꝯña Uirgo Maria mortua ẽ: ꝫ habu/
it originale pctm̃. nã nõ ꝓbat h̃ eſſe qḋ ab h̃
ꝯtingat abeſſe.l.nõ hoc. C.vñ legi. Proba
tio ei dȝ neceſſario ꝯcludere.l. neq̃ȝ natales
vbi Bal. C.ḋ ꝓba.c.in ꝑñtia.ex eo. Preterea

poſito ꝙ mors ſit ꝓpꝛ ſeq̃lã pcti: adhuc ñ ſe/
quiꝛ ꝙ ſi aliq̃s nõ ſit in originali pctõ ꝯce/
pt⁹ ꝓpꝛ h̃ nõ debeat mori. q: vna gr̃a pt ꝯfer
ri ſine alia. ꝛ ſic ex ſeparatꝭ nõ inferꝛ: vt ait
glo.in.l.creditori.ff.ḋ no.ope.nũ. De⁹ ꝫ po
tuit remittere culpã pcti mr̃i ſue: ꝛ nõ colle/
re penã: ad oñdẽdũ ꝙ etiã ipa fuit ꝑ filium
ſuũ redẽpta ab originali pctõ: cui mors de/
hebaꝛ: ꝛ ꝙ erat ḋ illa ſtirpe hoĩm q̃bꝫ ſtatu
tũ ẽ ſemel mori: vt dꝛ ad Heb.ix. ¶ Ad ſe/
cũdã rõnẽ q̃ dicta ẽ ablatiõis: rñdeo negan
do maiorẽ.ſ. ꝙ data imacl'ata ꝟgis ꝯceptõe
tollaꝛ ꝑuilegiũ ꝙ ipa ſola filiũ ſine pctõ cõ/
cepit. Nã ſola habuit filiũ carentẽ oĩ pctõ ꝑ
ſui naturã ꝛ eſſentiã. Btã aũt Anna ꝯcepit
filiã.ſ.gl'ioſam ꝟginẽ carẽtẽ pctõ ꝑ dei gr̃aʒ
ꝑſeruãtẽ. Meli⁹ ꝫ ẽ btãm ꝟginẽ ambobꝫ ꝑ
uilegijs gaudere ꝛ honorari.ſ. ſue imacula/
te ꝯceptionis ꝛ filij q̃ꝫuis diuerſimode: q̃ȝ
vno ſolũ. Duo em̃ bona vni ſoli ꝑferẽda ſt:
vt inq̃t Ariſt.iij. Topicꝭ. q: ſũt vtiliora. ſicͫ ꝛ
duo vincula forti⁹ ligãt q̃ȝ vnũ.§.ſed hodie
iſti.de adop. Et due rõnes ꝑferunꝛ vni.l.cũ
in adoptiuis. C.de adop. ¶ Ad tertiã ratio
nẽ q̃ dicta eſt clauſionis: rñdeo ꝙ lȝ ꝓpꝛ pec
catũ origiale clauſa ſit ianua regni celeſtꝭ:
tñ non ſequiꝛ neceſſario ꝙ q̃cũq̃ȝ abſq̃ȝ pec/
cato origiali moꝛiebaꝛ añ paſſionẽ chꝛi de/
beret illã itrare: ꝛ ꝙ ſibi eſſet apienda. Naȝ
Hieremias ꝛ Joãnes baptiſta in vtero ma
tris ſctificati: mortui ſunt ſine pctõ origina
li: ꝛ nõ intrauerũt tũc ianuã regni celeſtis.
Sil'r ſcti pr̃es q̃ erãt in limbo ꝟtute preuiſe
paſſionis chꝛi future: ꝛ ꝑ circũciſionẽ erant
liberati ab origiali pctõ: ꝛ tñ ꝑadiſũ intrare
non poterãt. Si etiã q̃s baptizat⁹ fuiſſȝ añ
mortẽ chꝛi: q̃ꝫuis ꝑ ꝟtutẽ baptiſmi purgat⁹
eſſet ab oĩ macula pcti.c.ꝑ baptiſmũ. de cõ
ſe.di.iiij. nõ tñ potuiſſet celeſtẽ ianuã itrare
ꝛ ſil'r nõ intraſſet aliq̃s hõ a deo nouiꝛ cre/
at⁹ de terra ꝛ ſine originali pctõ decedẽs añ
paſſionẽ chꝛi. q: de⁹ pꝛ ob reuerẽtiã filij de/
creuit nullũ hoiem celeſtẽ patriã intrare añ
filiũ ſuũ. Jdeo Joã.iij. dꝛ. Nemo aſcẽdit in
celũ niſi q̃ ꝛ deſcẽdit fili⁹ hoĩs. Dicũt tñ ali
q̃ ꝙ ſicͫ de⁹ ꝑſeruauit ſpẽal'r btãʒ ꝟginẽ ab ori
ginali pctõ: ita ſi mortua fuiſſet añ paſſiõeʒ
filij: ſpẽalẽ ei deputaſſȝ locũ ĩ q̃ gl'ificata eẽt
etiã añ ingreſſuȝ celi empyrei.ſ. ex diuia viſi
one ꝓpꝛ quã dici potuiſſet eſſe ĩ ꝑadiſo. Si/
cut fuit latro cui dixit Jeſus Lu.xxiij. Amẽ
dico tibi q: hodie mecũ eris in ꝑadiſo. ꝛ tñ
ipe latro nõ ĩtrauit celũ empyreũ añ aſcẽſi/
onẽ chꝛi. ſȝ ꝓ eo dict⁹ ẽ fuiſſe ĩ ꝑadiſo: q: erat
cũ chꝛo ꝛ ei⁹ diuinitatẽ ꝯtẽplabaꝛ. Jn cõi ei ꝓ/
uerbio dꝛ ꝙ vbi eſt papa ibi ẽ rhoma: vt no
tat Jn.i.c.ego. N.ḋ iureiu. ꝛ ĩ c. q̃dcũq̃ȝ.iiij
q.j. ꝛ Arch.ĩ c.ꝑñti.ḋ ꝑbẽ. ꝛ digni. ꝛ.vij.q.j

> Sol. ſecũde rationis.

> Sol. tertie rõnis.

c.ſcire. Poſſumꝰ ꝗꝫ dicere ꝙ hec oppoſitio
eſt vana. Nā deꝰ q̄ ab eterno ꝑſeruare mrē ſ
ſuā ſtatuit: ēt ne moreret aīn filiū ordiauit.

Q Ad quartā rōnem q̄ dicta eſt hūiliatiōis
rn̄deo ꝙ ſi iſta rō eſſet bona: eque ꝓbaret ꝙ
mr̄ chr̄i fuiſſet ſub actuali pctō. vn̄ ꝓceden-
do ſm ipam ꝓbaret ꝙ ṽgo glioſa fuiſſ ma
ior peccatrix q̄ vnq̄ꝫ fuerit i mūdo. qḋ falſiſ
ſimū eſt. Et ſic dato ꝑmo incōueniēti pl'a ſe
q̄rent. qḋ nō debet fieri. l. ratas. z ibi glo. al
legat Ariſto. C. de reſcin. ven. z de h etiā hr̄
in. §. cogitatio. i auc. vt iudi. ſine quoq̄ ſuf.
col. ij. Non obſtat ꝗ dictū Hiero. q: vt aliq̄
dicūt: n̄ ḋt aſſumi ſꝫ exꝑmi: vt. ſ. daret ſpes
pctōrib⁹. Nō aūt negat q̄n i ipa genealogia
fuerint multe mlieres q̄ in ſcꝑtura nō reꝑ
hendunt: cū fuerint ſctē: alit falſuꝫ diceret:
vt ḋt Nico. ḋ Lyra ſuꝑ Mat. j. ca. Vn̄ ipē
met Hieron̄. exꝑmit ḋ q̄b⁹ mlierib⁹ loquit
ſcꝫ de Raab meretrice: z de Berſabee vxo
re Vrie: ac de Ruth moabitide. Vl' pōt di
ci ꝙ Hiero. loquit ḋ parentib⁹ remotiſ: nō ꝓpi

Argumētatio — q̄s. Argumētatio āt nō dꝫ fieri a remotiſ ſꝫ
a ꝓximis. l. cū de lanconis. §. aſinā. ff. de fu.
inſtruc. facit. l. ij. ff. de ſta. ho. Vl' eſt dicēdū
ſm Nico. de Ly. vbi ſ. ꝙ opinio bti Hiero.
in hac pte nō eſt tenēda ꝑ rōnes ab ipo Ni-
colao allegatas: quas breuitatiſ cā omitto.
Preterea nō ē credēdū btm̄ Hiero. i dicta
autoritate itelligere de glioſa ṽgine Ma-
ria: quā in ſmōe ad Euſtochiū oi ſctitate ac
gr̄a repletā: atq̄ꝫ ſine pctō fuiſſe teſtat. q: ſic

Cōtrarietas — eſſet ſibi ꝯtrariꝰ. qḋ nō ꝑſumit: exq̄ ꝯrietas
euitāda ē. §. q̄b⁹ i ꝑma ꝯſtitutiōe Co. z ma-
xime in teſtib⁹: vt i. l. ij. §. penul. ff. ſi cer. pe.
Faciūt notata ꝑ Panor. i c. trāſlato. ḋ ꝯſti.

R Ad q̄ntā rōem q̄ dicta ē falſificatōis: re-
ſpōdeo ꝙ nullo falſo honore laudat btā vir
go Maria: licꝫ dicat ſine pctō ꝯcepta: imo
ṽiſſima laude extollit. Non obſtat dū ḋr ꝙ
deꝰ mlta potuit facere zc̄. q: rn̄deo ꝙ iō nō
dedit illa btē ṽgini q: ipa in q̄ꝫtū hūana cre
atura nō erat capax illoꝝ. Actꝰ em̄ actiuoꝝ
ſūt in patiēte bn̄ diſpoſito. ij. de aia. z notat
i. l. j. ḋ here. iſti. vbi ḋr nō valere relictū de-
portato. q: ē incapax. §. legari. z ibi glo. iſti.

Quare chr̄s n̄ fecit Mariā imortalē — de lega. Et iō deus nō fecit btām ṽginē im-
mortalē. q: tūc n̄ fuiſſet hō. z ſic chr̄s nō po
tuiſſet dici verꝰ hō de ſtirpe Adā. Itē nō fec
eā ab origie ſua btāꝫ. q: ſic eēt ꝑ oia eq̄lis fi-
lio. Et iō q̄ꝫuis deꝰ potuerit illā ab inſtanti
ꝯceptiōis btificare: tn̄ q: nō decuit ipaꝫ eq̄-
ri filio: nō btificauit eā in ipo iſtāti. Et idē
pōt dici de ꝯceptōe ſine cōmixtiōe ſemis vi
ri z mlierꝫ opatiōe ſpūſſcti. z de alijs ſilib⁹.
Quia aūt ꝙ mr̄ dei ꝯcipet ſine crimie erat
decētiſſimū: vt in ſeq̄nti pte huiꝰ ſer. decla-
rabit. Et ipa erat capaciſſima huius gr̄e: vt
oñſum ē ꝑcedēti ſer. ꝑ. vl. Et vt ibidē patuit
potuit deꝰ illā ꝑſuare. Abſq̄ꝫ dubio ꝯcludē
dū eſt ꝙ illā ꝑſuauit. Ad ſextā rōnē q̄ di
cta ē obligatōis: rn̄deo ꝙ ſi iſta rō eēt bona:
ꝑ ipaꝫ ꝯcluderet ꝙ btā ṽgo fuit i pctō actu-
ali mortali. q: ſi ſic fuiſſet: habuiſſet moti-
uū maioꝝ laudis z gr̄itudis erga deū: z ei

Maior eſt ꝑſuatio q̄ꝫ ſubleuatio — eēt magiſ obligata tanq̄ꝫ de maiori piculo z
dāno libata. ꝗ zc̄. Dico tn̄ ꝓ materia argu-
mēti ꝙ maior eſt gr̄a ꝑſeruationis z maior
donatio ipiꝰ q̄ꝫ ſubleuatōis a pctō: vt decla
rat Sco. in. iij. di. iiij. q. j. z i. iiij. diſ. xxij. Nā
maior gr̄a fieret hoi q̄ deberet i foueā luto
z putredie ac ſtercorib⁹ plenā cadere ſi ꝑſer
uaret ne caderet: q̄ꝫ ſi ꝑmitteretur cadere z
poſtea ſubleuaret z mūdaret. Parabola āt
allegata n̄ ꝯcludit i caſu nr̄o. q: ꝓpoſita fuit
de duob⁹ debitorib⁹ q̄b⁹ vtriſq̄ꝫ fuit debitū
dimiſſuꝫ. z ābo ceciderāt i obligatōe. Et iō
ibi ſolū fit cōꝑatio rōne ſubleuatōis. Vn̄ ex
illatiōe nō ſequit ꝙ gr̄a ſubleuatiōis ſit ma
ior gr̄a ꝑſeruatōis Imo ꝑ illā ꝑabolā ꝓbat
oppoſitū. Nā ibi ḋr glo. Aug. ꝙ ꝯmiſſa z n̄
cōmiſſa donant. q: nullꝰ eſt q̄ aliq̄ cōmittat
q̄n aliꝰ poſſet eadē cōmittere: niſi ꝯſeruaret
Btā ꝗ ṽgo Maria ab origiali pctō z ab oi
bus actualib⁹ ꝑ gr̄aꝫ dei ꝑſeruata: ſuꝑ oēs

Ad gr̄am obligat — hoies illi fuit debitrix: z ꝑ ꝯñs grata. Quā
to ei maiorē gr̄am q̄s ab aliq̄ recipit: tanto
magiſ ei obligat z ei gratꝰ eē dꝫ. l. ſiq̄s i gra-
ui. ff. ad ſill'. et. l. ſi vt certo. §. nūc videndū.
ff. cōmo. et. l. ꝑſbri. C. de epi. z cle. Et hāc re-
ſpōſionē approbās Sco. i. iiij. di. xxij. ar. iij.
q. j. inq̄t ꝙ nullꝰ ē cui deꝰ pauca donet ex h
ꝙ pauca cōmiſit: q̄n ſit eidē aliḋ bn̄ficiū da
tū maiꝰ q̄ꝫ donare. ſ. ꝑſeruare eū ab alijs i q̄
cadere potuiſſet z cecidiſſet niſi ꝯſeruatꝰ fu-
iſſet a deo: z ſic fuit cū btā ṽgie. Augꝰ. q̄ꝫ in
li. ꝯfeſſio. z i ſer. ḋ Magdalena ḋr. Illḋ di

S — mittit qḋ deo regēte nō cōmittit. Ad ſe-
ptimā z vltimā rōnem q̄ dicta eſt filiatiōis
rn̄deo: ꝙ lꝫ ḋ lege cōi oēs nati ex mr̄e ſerua
naſcant ſerui: vt i allegatiſ iurib⁹ i rōe oppo
ſita. z mlto magiſ ſi naſcant ex ambob⁹ pa-
rētib⁹ ſuis. vt patuit ſ. ſer. j. pte. iij. Tn̄ pōt
dn̄s ordinare ꝙ vnꝰ filiꝰ q̄ naſcet ex ancilla
ſua naſcat liber: ipa tn̄ mr̄e remanēte ſua.
Et ſilr ꝙ oēs q̄ naſcēt ex ea ſint liberi. vt hr̄
in. l. cū int veteres. C. ḋ fideicō. lib. q̄ textus
videt dermīnare q̄ſtionē nr̄am. Inter vete-
res em̄ dubitatio fuit vtrū h poſſet fieri. Et
ibi imꝑator determinat ꝙ ſic. Ex q̄ deciſiōe
oſtendit ꝙ lꝫ btā ṽgo ꝓgenita ſit ex mr̄e ſer-
ua originalis pcti: tamen ex diuina ordina-
tione ipſa libera z immunis naſci potuit a ꝑ-
dicta ſeruitute. Et de hoc etiam moralr po
teſt exponi textꝰ i. l. lex nature. ff. ḋ ſtatu ho.
vbi ḋr: Lex nature hec eſt vt qui naſcit ma-

erem ſequat̄: niſi lex ſpecialis aliō inducat.
hoc ibi qō fuit in cāu nr̄o.

¶ Pars.III.hui⁹ ſmōis q̄ ē ꝓbatiōis.

T Beatā ꝟginē mariā ſine originali ma
cula fuiſſe ꝯceptam ꝓbabim⁹ bre/
uitatis cā ſolū vnica rōne. Rō em̄
eſt aīa leg̃.l.cū rō.ff. de bonis dā.
⁊ tantū valet allegare rōnē q̄ntū legē.l. ſci/
re opꝫ.§.ſuffic.vbi Bal.ff.ō excu.tu. Bar.
Rō ⁊ lex ꝟo in.§.vl.in ꝑemio.ff.dic̄ ꝙ vbi habemus
idē valēt. rōnē ⁊ legē: mag̃ inherēdū ē rōni. ⁊ allegat
glo.in.l.adeo.ff.de adq̄ren.re.do. qō notat
etiā Angel⁹ dicēs ꝙ allegare legē vbi habe
mus rōnē/nihil aliō ē q̄ꝫ mētē ꝯfundere. Et
h inq̄t in ꝯſilio.xxxiij. Qō dictū allegāt no/
uiſſimi in.l.illā.C.ō colla. ¶ Sufficient̄ g̃
declarari ⁊ ꝓbari poterit inocētia ⁊ puritas
ꝟginee ꝯceptōis rōne fortiſſima ⁊ iexpugna
bili/q̄ ē electiōis. Cuius fundamētū ponit
btūs Tho.in.iij.pte ſum.q.xxvij.art.iiij.di.
Maior ꝓpoſitio Quos de⁹ ad aliq̄d elegit ita prepat ⁊ diſpo
nit: vt ad illō ad qō eligunt̄ iueniāt̄ idonei.
iux̄ illō Apl'i.ij.ad Cor.iij. Idoneos vos fec̄
miſtros noui teſtamēti. Sapiēs em̄ regl'a/
tor ea q̄ ſunt ad aliquē finem dꝫ regl'are ẜm
ordinē ipſi⁹ finis: iux̄ dictū Phi.xj. Meta.
⁊ ꝓbat̄ ꝑ c.ꝑdeſt.xxiij.q.v. Fac̄ ad ꝑdicta ꝙ
ꝑnceps aſſumendo aliquē ad officiū ſuū: ē
velle diſpēſare cū eo meliori mō q̄ pt.l. q̄daꝫ
ꝯſulebat.ff.ō re iudi. Itē aliō dictū.ſ.ꝙ qui
vult ꝯñs: vult etiā oē neceſſariū añcedēs.l.
ij.ff.de iur.om.iu. ⁊ ō.l.q̄dam ꝯſulebat.ff.ō
re iudi. Itē illud qō ē in.l.ij.C.de crimi.ſa.
ſcꝫ ꝙ crimē eſt ſacrilegij: dubitare an is di/
Minor ꝓpoſitio gnus ſit quem imꝑator elegerit. Sed gl'io/
ſa ꝟgo maria fuit electa diuinit⁹ ab eťno vt
eſſet mr̄ dei: ipa dicente illud Ecci.xxiiij. Ab
initio ⁊ añ ſecl'a creata ſum ⁊c̄. et Prouer.
viij. Ab eťno ordinata ſum et ex antiq̄s añ/
q̄ꝫ ťra fieret. Que oīa attribuit eccl'ia btē ꝟ/
gini: g̃ de⁹ ꝑ gr̄am ſuam eam ad tāmirabile
op⁹ idoneā ꝑſeruauit. Vñ de btā ꝟgine dici
pt illō Geñ.xxiiij. Hec ē mł'ier quam ꝑpara
uit dñs filio dñi mei.i.chr̄o: vt exponit Frā.
de may. in ſer. ō ꝯceptione eiuſdem ꝟgis di
cens: ꝙ de⁹ pr̄ eam ꝑꝑauit .i. añ parauit q̄ꝫ
ſordida eſſet/ qō fec̄ ꝑ gr̄am ſingularē. Et h
eſt qō illi dixit angel⁹ Lu.j. Inueniſti grāꝫ
apō deum: ſed nō fuiſſꝫ idonea mr̄ di ſi vn/
q̄ꝫ vllo tpe vel etiā in momēto fuiſſꝫ ꝑ pctm̄
āncilla diaboli: q2 nō modica filij ignominia
eſt ſi parentē habeat ꝟuū vt ē i.l.j.ff.ō libe.
cā. vñ diabol⁹ potuiſſet improꝑare chr̄o di/
cens: Genitrix tua ꝑus fuit ꝟua mea q̄ꝫ ma
ter tua. Añ fuit filia ire ac mort̃ ac maledi
ctionis q̄ꝫ grē: ꝑus filia diaboli q̄ꝫ dei. g̃ con
cludendum eſt ꝙ ꝑ diuinam gr̄am ꝑſerua/ Concluſio
ta fuit ab omni contagione et infamia atq; ſio
ꝟuitute pcti ⁊ a ſubiectione diaboli. vñ ipſa
agit de h gr̄as deo dicens illō Pſ.xxx. Sal
uaſti de neceſſitatib⁹ animā meā: nec ꝯcluſi
ſti me in manib⁹ inimici. Et hec ꝟitas cōfir/
mat̄ auctē Ambroſij in ſer. de natitate ꝟgi/
nis dicent̃: Niſi fallimur iam ťra illa bñdi Confir/
cebat̄: in cui⁹ medio dñs ſalutē oparet̄: et ex matio
q̄ ꝟitas oriret̄: ſuꝑne itaq; bñdictioni ꝑpa/
bat̄ ťra in hoīem ꝑcreata: ex q̄ naſcitura eēt
gl'ioſa ꝟgo q̄ celeſti bñdictione ſingulari re
plenda erat ꝑuilegio. En Noe a dño bñdici
tur: ⁊ in filios Sem ⁊ Japhet paťna ei⁹ bñ/
dictio dirigit̄: ſanctiſſimū naq; di genitric̃
Marie corp⁹ añ ſecula ad generandū di fi/
lium ꝑdeſtinatum ꝓpe finem mundi naſci/
turꝝ: iam in his quos ꝑdiximus frib⁹ ſub q̄
dam imagine bñdicebat̄: ex cuius medio ſa
lus mundi oriret̄. Nunq̄d nō tibi bñdiceba
tur humanitat̃ caro cū inde naſcer̃ glorio/
ſa ꝟgo. Tibi ꝑfecto bñdicenda erat caro hu
mana in tuis ꝓgenitorib⁹: q̄ ex caſtiſſimis vi
ſcerib⁹ illū eras paritura pctōrib⁹/q̄ eſt ſuꝑ
omnia bñdictus. Cōſtantiſſima ꝑculdubio
abrae fides audire meruit ꝙ in ſemine eius
bñdicerent̄ oēs gentes. Diuine itaq; digna/
tionis ꝓrogatiua ꝑꝑabat̄ q̄dā ſtirps iudai/
ca: ex q̄ celeſt̃ lumis porta naſceret̄ ꝟgo ma
ria: quā eťna dei diſpoſitione vnigeniti filij
dei mr̄em futurā certiſſime ſcim⁹ ꝑdeſtina/
tam. Hec ille. Si g̃ btiſſima ꝟgo vt digna
eēt mr̄ dei fuit ab eťno ꝑꝑata ⁊ bñdicta: ꝑfe
cto valde incōgruū eēt dicere ꝙ aliq̄ñ fuerit
ꝑ pctm̄ maledicta. Et iō in ſer. ad Euſtochiū
Hiero. inq̄t: Nulli dubiū eſt ō mr̄e dñi q̄n
tal' debuerit eē q̄ nō poſſet argui de pctō: q2
fuiſſꝫ ad improꝑiū filij. Sic em̄ nobilitas Nobili/
parentū tranſit in filios.l.liberos.ff.ō ſena. tas trāſit
et.l.j.C.de digni.li.xij. Nam nat⁹ ex ciue ci/ in poſte/
uis eſt: ⁊ natus ex comitatenſi comitatenſ ē ros.
.l.j.et.l.aſſumptio.§.filius.ff.ad muni.et.l.
cū legitime.ff.de ſta.ho. et.l.filios.C.ō mu
nici.et origi.li.x. Et ꝓpagatio alicui⁹ clari ſe/
minis ꝑculdubio ſuā nobilitat poſteritatē.
lvj.di.c.ſi gēs.et in extrauaganti Joā.xxij.q̄ ici
pit Execrabil̄. Et ō h tractat Joā. de imo.in
cle.j.de baptiſmo.in glo.ſuꝑ ꝟbo/regnū.ſic
ꝯꝝrio ignominia parentuꝫ tranſit ad filios.
Jō inq̄t ſapiēs Ecci.iij. Ne gl'ier̃ in ꝯtume
lia pr̄is tui/nō eſt tibi gl'ia: ſed ꝯfuſio. Gl'ia
em̄ hoīs ex honore pr̄is ſui: ⁊ dedec⁹ filij pa/
rens ſine honore. ¶ Quia g̃ ſi btā ꝟgo origi V
nali fuiſſꝫ vicio macl'ata ⁊ corrupta lꝫ poſt/
ea purgata ⁊ ſctificata poſt lapſum: tñ infa/
mia pcti remanſiſſet: q2 ſꝑ de ea poſſꝫ dici ꝙ
ſemel fuit in pctō. Profecto nl'laten⁹ ē credē
dū ꝙ de⁹ in pctm̄ ipam labi ꝑmiſerit: cū nō

poſſit fieri ꝺ̓ p̄terito futuꝝ: neqꝫ ab ipo deo
Vñ Hiero. ad Euſtochiū inq̄t: Audacť lo/
quoꝛ cū de⁹ oīa poſſit: ſuſcitare ꝟginē p⁹ rui
nā nō p̄t. Facta em̄ ꝑ īfectꝫ hr̄i nō pn̄t: vt ꝺ̓ꝛ i
l. in bello. §. facte. ff. ꝺ̓ cap. et poſtli. re. et. l. ve
rū ē. ff. de reg. iu. Facit. l. j. §. ſi vir. ff. ꝺ̓ adq̄.
poſ. ꝛ in auť. de eq̄li. do. §. q̄ tibi. col. vij. Vñ
inq̄t Bar. in. l. nō dubiū. C. ꝺ̓ legi. Hoc ſo/
lo p̄uať de⁹ ꝙ facta ꝑ īfectꝫ hr̄i nō pn̄t: non
tn̄ ꝑ h̄ intelligiť ꝙ de⁹ nō poſſit ī hoīe reparē
īnocentiā deꝑditaꝫ/ qꝛ h̄ pōt: imo facta pn̄ia
pcti q̄s hr̄ acſi nll'am vnq̄ꝫ macl'am ꝯtxiſſꝫ. l.
impialis. §. in pn̄ti. C. ꝺ̓ nup. ſed intelligiť ꝙ
illō qđ ſemel factum ē: de⁹ facere nō p̄t ꝙ fa
ctū nō ſit: lꝫ facere valeat ꝙ habeať acſi fa/
ctū nō eēt. Vñ Hiero. vbi ſ̄. et hr̄ i c. ſi pau/
lus. xxij. q. v. ait: Valet q̄dem libare ꝺ̓ pena/
ſed nō valet coꝛonare coꝛruptā. ¶ Ex q̄b⁹ oī
bus ſequiť indubitanť tenendū ꝙ de⁹ dile/
ctā ſponſam ſuā añ creationē mūdi electam
ab oīs pcti turpitudine p̄ſeruauit. Quis em̄
eſt hoīm q̄ ſi poſſet ſponſam ſuā facere: illaꝫ
nō abſq̄ꝫ oī macl'a ꝑcrearet? Quis ꝟo eſt ita
inſan⁹ q̄ illam in foꝛnicatiōis viciū labi ꝑmit
teret? De⁹ āt cui⁹ ꝑfecta ſūt opa: Deu. xxxij.
ꝑfecto ſanctiſſimū illō tabnacl'm btē ꝟginis
oī puritate ꝛ innocentia repletiſſimū foꝛma
uit: in cui⁹ ſacratiſſimo vtero fact⁹ hō nouē
mēſib⁹ habitaret. Et h̄ eſt qđ beatus Anſ. i
li. de ꝯcep. ꝟginali ca. xviij. loquiť/ dicens:
Decuit vt ꝯceptio illi⁹ hoīs de mr̄e fieret pu
riſſima: tanta puritate q̄ ſub deo neq̄at ma
ioꝛ intelligi. Cui de⁹ pr̄ vnigenitū ſuū quē ꝺ̓
coꝛ de ſuo genuerat eq̄lē ſibi ita dare diſpo/
nebat: vt eēt nāl'r vn⁹ idēq̄ꝫ dei pr̄is et ꝟgis
fili⁹: ꝛ quam ſibi filius ſubſtantial'r mr̄eꝫ fa
cere eligebat: ꝛ de q̄ ſp̄ūſſanct⁹ oꝑatur⁹ erat
vt ex ea ꝯcipeť ꝛ naſcereť ille de q̄ ipē ꝑcede/
bat. Hec ille. Nō fuiſſet aūt btā ꝟgo puriſ/
ſima tanta puritate q̄ ſub deo neq̄at maioꝛ
ītelligi: ſi oꝛiginali fuiſſet pctō macl'ata. Qđ
ꝑfecto incongruū indecenſq̄ꝫ tāto filio exti
tiſſet. Jō Cirill⁹ pr̄iarcha Alexandrin⁹ in li.
ꝯ̄ Neſtoꝛiū ait: Propť filium temerariū ē ī
maria ꝟgine ponere culpā aliquā vel pctm̄.
Eā ꝓpť ipa gl'ioſa dei genitrix ſic ego ſcp̄ſi in
ep'la ad ſummū pontificē Sixtū q̄rtū Lau
dať patrio nunq̄ꝫ fedata cruoꝛe: Cerbareo
nunq̄ꝫ ſubiacuiſſe iugo. Et Aug. in li. j. ꝺ̓ nā
ꝛ grā. ſ̄ dictam rōnem ꝯfirmans dič: Exce/
pta ſola ꝟgine de q̄ ꝓpť honoꝛem dn̄i nll'am
pꝛoꝛſus cum de pctis agiť hīc volo q̄ſtionē.
Scim⁹ em̄ ꝙ pl⁹ grē ei donatū fuit ad vin/
cendū ex oī pte pctm̄: q̄ ꝯcipe ꝛ parere meru
it quem ꝯſtat nll'm habuiſſe pctm̄. Hac igi
tur virgine excepta ſi oēs ſcti ꝛ ſctē dei cū vi
uerent inťrogati fuiſſent vtꝝ ſine pctō fuiſ/
ſent: oēs vna voce dixiſſent: Si dixerim⁹
qꝛ pctm̄ nō habem⁹: ipi nos ſeducim⁹: ꝛ ꝟi/
tas ī nob nō ē. Hec ille. Sꝫ rn̄dēt q̄dā nō in
telligētes Aug^m. ꝺ̓ pctis tm̄ actualib⁹ loq̄: q̄
rū iťp̄tatio ſi eēt ꝟa: neceſſe eēt dicere au/
reolū doctoꝛē Aug^m mendacē eē. Mlťi em̄
ſcti ꝛ ſctē ꝺ̓i regnāt in cel': q̄ nunq̄ꝫ actualib⁹
irretiti fuere pctis: vt inocētes ꝛ ꝑuuli añ an
nos diſcretiōis poſt baptiſmū moꝛtui. Ver
ba igiť Aug'. ſunt gnāl'r ꝺ̓ omnib⁹ pctis in/
telligenda: qꝛ dictum doctoꝝ gnāl'r loquen
tis gnāl'r ꝺ̓ꝫ intelligi: ꝛ vbi lex nō diſtinguit
nec nos diſtinguere debem⁹. l. de p̄cio. ff. de
publi. Si em̄ ꝺ̓ actualib⁹ ſolū ītelligere vo
luiſſꝫ: bn̄ h̄ exp̄mere ſciuiſſꝫ. vt dič in alio ꝓ/
poſito text⁹ in. l. vnica. §. ſin autē ad deficien
tis. C. ꝺ̓ cadu. tol. Jn his ǧ ꝟbis Aug⁹ nob
oſ̄dit neminē eē in reǧ celoꝝ quē non tenue
rit q̄n̄q̄ꝫ catena delictoꝝ. Quidā em̄ oꝛigīa
le ſolū ꝯ̄trexerūt: ꝛ nūq̄ꝫ aliq̄ actuali pctō moꝛ/
tali aut veniali macl'ati ſunt: vt p̄dicti inno
centes ꝛ ꝑuuli. Alij ꝟo nō ſolū oꝛiginali: ſꝫ
etiam actuali pctō moꝛtali: aut ſaltē venia/
li ſunt infecti. Sola aūt genitrix dei maria
nullo vnq̄ꝫ fuit vicio deturpata. Qđ etiā ꝓ/
bať aucťe Bern̄'. in homel'. xiij. ſuꝑ ꝟmōe in
cena dn̄i di. Nō eſt in filijs hoīm magn⁹ vľ
ꝑu⁹ tāta p̄dit⁹ ſcitate nec tāte religionis p̄/
uilegiat⁹ honoꝛe: q̄ nō in pctis fuerit ꝯcept⁹
vel in pctis fuerit poſt cōuerſat⁹ p̄ter mr̄em
īmaculati agni pctm̄ nō facientꝫ: ſꝫ pctā mū
di tollentꝫ. de q̄ cū de pctis agiť nll'am pꝛoꝛ
ſus volo hīc q̄ſtionē. Hec ille. Concludēdo
ǧ ꝟmonē iſtū dico ꝙ cū ad poſitionē ꝯſequē
tis ſequať poſitio ſui neceſſarij añcedentis.
§. j. inſti. ꝺ̓ teſta. tute. cū oēs credāt btāꝫ ꝟgi
nē mariā fuiſſe idoneā matrē dei: debēt etiā
credere ipāꝫ fuiſſe imunē ab oī labe pcti: qꝛ
vt ſ̄ dictum ē: aliť nō fuiſſet ꝯgrua mr̄ chr̄i.
Ex q̄b⁹ oīb⁹ p̄ꝫ intemeratā ꝟginē ab oꝛigina
li vituꝑij infamia p̄ſeruatā. Cui⁹ meritꝫ ac p̄
cib⁹ ab oīb⁹ malis ꝛ pctis nos p̄ſeruet bn̄di
ctus ei⁹ fili⁹: Amen.

¶ De eadē imaculata ꝯceptione.

¶ Sermo. III.

Abſit rem iſtam
facere vt imponamus crimē glo/
rie noſtre. j. Machab. ix. Aug⁹ ꝺ̓ x
glorioſa dei genitrice in ſerm̄. de eius natiui
tate inquit: Quis laudes beatiſſime virgis
digne decantare valeat? Facta eſt enim ma
ria ianua celoꝝ/ ſublimatō apoſtoloꝝ/ laus
martyꝝ/ iubilatio confeſſoꝝ/ ꝯtinentia ꝟgi/
num. Facta eſt Maria noꝛma p̄ncipum/ iu
ſticia regū/ ſalus oīm ꝑpl'oꝝ/ gl'ia viduaꝝ/
gaudiū angeloꝝ/ reqes aīaꝝ. Facta ē Ma/

ria ſalꝰ moꝝ/mors criminũ/vita ꝟtutũ/ꝟtꝰ
pugnantiũ/palma victoꝝ. Facta ē Maria
excelſa ſuꝑ ſidera: ſanctior ſuꝑ oēs femīas:
cuius vita inclyta cunctas illuſtrat eccl'ias.
Hec ille. Et iõ p̄dicte ꝟgini merito attribui
pñt illa ꝟba ſcp̄ta Judith.xv.ca. Tu gloria
hierl'm: tu leticia iſrl': tu honorificentia ppl'i
nr̄i. Quapꝑ̄ oēs deuoti eiuſdē imacl'ate ma
tris dei cũ ab aliq̄ exhortant̄ ad credendũ q̄
ipa ꝟgo puriſſima ꝯtaminata fuerit originali
pctõ: debēt ꝟba thematꝫ nr̄i dicere: Abſit ⁊c̄.
Suꝑ quib' tres ð eadem ꝯceptiõe ſanctiſſi
ma ꝯſideratiões faciemꝰ.

Prima dicet̄ ꝯrietatꝫ
Scḋa ꝟitatꝫ
Tertia ⁊ vltima appellabit̄ ſtabilitatꝫ

¶ Prima ps huiꝰ ſmõis in q̄ ponunt̄ ar
gumēta ꝯria imacl'ate ꝯceptioni.

y Duob' argumentꝫ inſurgũt q̄dã vl
tra p̄dicta ꝯ bñdicte regine celi cõ
ceptionē. Quoꝝ p̄mũ ðr gnãlitatꝫ
Scḋm ꝟo ſpẽalitatꝫ. ¶ Quo ad
p̄mũ adducunt̄ Primo auctes ſacre ſcp̄tu-
re: q̄ dicũt gnãl'r oēs hoies ab adã deſcēden
tes originali fuiſſe pctõ maculatos. Scḋo
auctes ſacroꝝ doctoꝝ idē affirmãtes. Jn ſa
cra etem̄ ſcp̄tura h̄ expſſum videt̄.iij. Reg.
viij.et.ij. Para.viij. vbi ðr: Nõ ē hõ q̄ ñ pec
cet. qḋ nõ intelligit̄ ð actuali ſolũ: q̄r innocen
tes ⁊ aliȷ̄ mlti illõ nõ cõmiſerũt: vt patuit ſ̄
ſer. p̄cedenti. pte vl. ḡ intelligit̄ ð originali.
Jtē Eccles.vij. inq̄t Salomon: Viꝝ ð mille
vnũ reppi. ſ. chr̄m ſm glo. Augꝫ. Mulierē
ꝟo ex oib' nõ inueni. ſ. bonã. Et Ps.xiij. dīc
dauid: Oēs decliauerũt ſil' iutiles facti ſt̄:
nõ ē q̄ faciat bonũ: nõ ē vſq; ad vnũ. Et ibiḋ
inq̄t deo: Nõ iuſtificabit̄ in ꝯſpectu tuo ois
viuēs. et ps.l. iteꝝ ait in pſona cuiuſlibꝫ ho-
minis: Ecce em̄ in iniq̄tatib' ꝯceptꝰ ſum: et
in pctis ꝯcepit me mr̄ mea. et Ps.xxj. etiaꝫ
inq̄t in pſona chr̄i: Erue a framea deꝰ aiam
meã: ⁊ ð manu canis vnicã meã. Ubi gloſa
Aug. ðr: Unica ē aia chr̄i q̄ ſola ē a pctis im
munis. Et Eſa.liij. ðr: Oēs nos q̄ſi oues er-
rauimꝰ. Et ad Ro.iij. ðr Apl's: Oēs in adã
peccauerũt ⁊ egēt gr̄a dī. Et ibiḋ: Nõ ē iuſtꝰ
q̄ſq̄ꝫ: oēs declinauert̄ ⁊c̄. et.v.ca. eiuſdē epl'e
etiã inq̄t: Sic̄ ꝑ vnũ hoiem pctm̄ itrauit in
mũdũ: ⁊ ꝑ pctm̄ mors: ita i oēs hoies mors
intrauit in q̄ oēs peccauert̄. Et ibidem. Per
vniꝰ delictũ oēs hoies in ꝯdēnationē ꝯſtitu
ti ſũt. Et.xj.ca. p̄dicte epl'e iteꝝ ait: Cõcluſit
deꝰ oia ſub pctõ vt oiũ miſereat̄. et ad Eph.
ij. ait: Eramꝰ nã filiȷ̄ ire ſic̄ ⁊ ceteri. Et.ij. ad
Coꝝ.v. ðr: Unꝰ ꝓ oib' mortuꝰ ē ⁊ reuixit. ſ.
chr̄s. Sacri q̄ꝫ doctores idē affirmãt. Unḋ
Aug.li.ij. ꝯ Jouinianũ ait: Propꝑ̄ catholi-
cã ꝟitatē ſcti ⁊ hti diuioꝝ eloq̄oꝝ ꝑtractato
res clariſſimi ſacerdotes Jreneꝰ Cyp̄anus
Ambroſiꝰ Gregoriꝰ Jnnocētiꝰ Joãnes Ba
ſiliꝰ: q̄b' velim nolim addo Hierom̄. vt oēs
omittã q̄ nõdũ dormierũt: aduerſus nos ꝓ-
ferũt oim hoim pctõ originali obnoxiã ſen-
tentiã. Uñ nemo eruit̄ niſi quē ſine lege pec
cati repugnãtē legi ꝟgo ꝯcepit. Hec ille. Et
idē.xiij. ð ci. dei. ca.xiiij. inq̄t: Oēs em̄ in illo
fuimꝰ q̄ñ vnꝰ oēs corrupit: q̄ ꝑ feminã lapſꝰ
eſt. et in c. firmiſſime. ð ꝯſe. diſt.iiij. iteꝝ ait:
Firmiſſime tene ⁊ nullatenꝰ dubites oēꝫ ho
minē q̄ ꝑ ꝯcubitũ viri ⁊ ml'ierꝫ ꝯcipit̄ i pctõ
originali naſci. Et idē ſuꝑ ps.ij. ðr: Chriſtꝰ
oēs pctõres iuenit: ⁊ ſolꝰ ſine pctõ venit. ⁊ in
li. de nuptiȷ̄s ⁊ ꝯcupiſcentiȷ̄s etiã inq̄t: Oēs
ſub pctõ naſcunt̄: ⁊ ꝑ vnũ ſolũ q̄ ſine pctõ na
tus ē libamur. Et in lib. Ench. iteꝝ ait: Per
mediatorē q̄ ſolꝰ ſine pctõ natꝰ ē recõciliari
nos oportebat. ¶ Leo q̄ꝫ papa in ſmone na Leo.
tiuitatꝫ chr̄i ðr: Dñs nr̄ pcti mortiſq̄ꝫ ðſtru
ctor: ſic̄ nll'm a reatu liberꝝ recipit: ſic ꝓ libe-
rãdis oib' venit. Gregꝫ. etiã in.xj. moral'. ca. Grego.
vlt̄. ðr: Solus redemptor in carne ſua vere
mundꝰ extitit: q̄r nihil in eo ꝑ carnalem dele
ctationē venit. Et idē ſuꝑ Exo. inq̄t: Oēs in
pctis nati ſumꝰ: ⁊ ex carnis delectatiõe ꝯce-
pti: culpã originalē nobiſcũ traximꝰ. Et iteꝝ
idem in.xij. mora. ait: Nullus ſine pctõ ē ni
ſi illeq̄ in hũc mundum nõ venit ex pctõ. Et
Hiero. ſuꝑ Luc̄. inq̄t: Solꝰ deꝰ eſt in quem Hiero.
pctm̄ cadere non p̄t. Amb. q̄ꝫ ſuꝑ idē euan-
geliũ ðr: Solus de natis ex femīa dñs Je-
ſus ſ̄rene ꝯtagia corruptele nõ ſenſit: ſed ce-
leſti maieſtati depulit. Hilariꝰ etiã queꝫ re- Hilariꝰ.
fert Augꝫ. in li. ꝯ Julianũ ait: Jn pctõ ē ois
p̄ter illũ q̄ venit in ſilitudinē carnis pcti ſi-
ne pctõ. Jdē q̄ꝫ Aug. in li. ð ꝑfectiõe iuſticie
ðr: Non fuiſſe aliquē in hac vita hoiem pu-
to excepto vno mediatore dei ⁊ hoim: cui nõ
fuerit neceſſaria remiſſio pctõꝝ. Cum igit̄
ſminus vniuerſal' diſtribuat ꝓ ſingul': ⁊ tã
tũ valeat i oib' q̄ntũ ſpẽale i ſingul'. ff. ð ad-
mi.tu. l. ſi duo. arg. ff. de le.iij. l. ſi totꝰ. in p̄n.
Cũq̄ꝫ ſminus diſtributiuus ſingl'os ſpẽal'r
comp̄hendat. l. ticia. §. fi. et. l. plib'. in p̄n. ff.
ð ꝟ. ob. et. l. et q̄ēadmodũ. §. j. ff. ð pig. Cũ
q̄ꝫ tantũ valeat aliq̄d gnãl'r dici ſic̄ ſi ſingu
la ſub eo ꝯtenta numerent̄. l. oēs. et ibi glo.
C. ð p̄ſcp̄.xxx. vel.xl. an. et. l.ij. C. de q̄dri. p̄.
Sitq̄ꝫ regula dicens: Qui omne ðr nihil ex
cludit. c. ſolite. ð ma. ⁊ obe. ff. ð le.j. l. ſi cui.
⁊ ð dam. infec. l. dãni infecti. la.j. §. emptor.
et.xix. diſt. c. ſi romanoꝝ. ⁊ ð obſer. ieiu. c.ij.
et.xxv. di. §. j. i glo. et. l. ſi a pcuratore. C. mã.
Cũq̄ꝫ in toto pars contineat̄. c. in toto. de re.
iu. li.vj. et. l. ſiq̄s. ff. de excep. rei iud. ⁊. c. pe-

nale.xiiij.q.v. Cunqꝫ in gnālib' ſpēalia in⸗ ſūt.l.ſemp.ff.ð reg.iu.et.l.ſi ita.ff.de vſu et habi.ꝛ.l.legatū.et.l.ſi tot⁹.ff.ð le.iij.ꝛ gnāl'r dictum gnāl'r debeat intelligi.l.de pcio.ff. de publi.c.q̄ circa.ð pui.et.ff.ð fui.vꝛ.p̄.l.ſi furtus.vbi glo.et in c.ij.de ꝯiu.lepꝛo.in glo. penl'.videt̄ ꝯcludendū ꝙ in his gnālib' lo⸗ cutionib' cū t̄mis vl'ib' factis etiam btā vir go comp̄hēdi debeat acſi de ea ſpēal'r fuiſſꝫ dictum ꝙ in pctō ſit cōcepta. ¶ Quo ad 2ᵐ argumentū qð ð ſpēalitatis adducunt̄ au⸗ toritates ſanctoꝝ doctoꝝ qui ſpecifice dixe runt btām v̄ginem in pctō oꝛiginali ꝯceptā

Anſ. fuiſſe. Vñ Anſ.li.ij. Cur deus homo.c.x.in quit: Lꝫ hominis chꝛi conceptio munda ſit et abſqꝫ delectatiōis carnal' pctō: attamen vir⸗ go Maria vnde chr̄s ꝛ a q̄ aſſumpt⁹ eſt: et in pctis concepit eam mr̄ eius: ꝛ ipa in Adā peccauit in q̄ omnes peccauerunt. Hec ille.

Magr̄ ſniaꝝ Mgr̄ q̄ꝫ ſniaꝝ in.iij.diſ.iij.c.j.ait: Querit̄ de carne v̄bi an p̄uſqꝫ ꝯcipet̄ obligata fuerit pctō: ꝛ an tal' aſſumpta fuerit a verbo: ſane dici p̄t ꝛ credi optet iux̄ ſanctoꝝ atteſtatio⸗ nis ꝯuenientiā ipam p̄us pctō fuiſſe obnoxi am: ſic reliq̄ v̄ginis caro: ſed ſpūſſcti opati⸗ one mūdatā: ita vt oī ꝯtagione imunis vni ret̄ v̄bo: pena tñ nō necītate / ſed voluntate aſſumentis remanente. Mariam q̄qꝫ totaꝫ ſpūſſanctus in eaꝫ ꝑueniens a pctō pꝛoꝛſus purgauit: ꝛ a fomite etiam pcti liberauit: vl' fomitē penit⁹ euacuando: vt q̄buſdā placet vel ſic extenuādo ꝛ debilitādo: vt ei poſtmo dū occaſio nullaten⁹ extiterit ad peccādum. Hec ille. Hanc etiam opīonem tenuit bea⸗

Thom. tus Tho. in p̄dicta di. ꝙ btā v̄go maria ſit ꝯcepta in oꝛiginali pctō. Et q̄daꝫ aliȷ̄ docto⸗

Gloſa⸗ res et theol'. ibidē. Tenuit etiam ꝟ Joā. teu

toꝛ decre tonic⁹ gloſatoꝛ decreti in c. pnunciandū. de

ti ꝯſe.di.iij.ꝛ Jo.an. in c.conq̄ſt⁹.de fer̄.et Ar⸗ chi. in c.firmiſſime.ð ꝯſe.di.iiij.et btūs Ber nard⁹ in epl'a ad canonicos Lugdunēſes cū q̄buſdā aliȷ̄s ſcris Cū igit̄ eccl'ia approbet di cta ſctōꝝ patꝝ: vt hr̄ i c.ſctā romana.xv.di. videt̄ ꝙ illi errent ꝛ peccent deuiātes a dete⸗ minatione p̄dictoꝝ ſanctoꝝ patꝝ q̄ btām v̄ ginē ſine oꝛiginali peccato conceptam fuiſſe dixerunt.

¶ Pars.II. huiꝰ ſmonis / q̄ ð v̄itatꝫ.

Z I-ſta ſunt argumenta q̄b' nōnulli vir ginis innocentiā impugnātes mul tos ab ei⁹ puritatꝫ veneratōe auer⸗ tere conant̄. Quapꝑ̄ glīoſa v̄go ro gat ſuū p̄ſuatoꝛē deū dicēs illð pſ.xij. Tu dñe ſuab nos: ꝛ cuſtodies nos a gnōne hac in etnū. Nos q̄ꝫ v̄itatē defenſare volentes q̄ vincit oīa ꝛ a nemīe ſugat̄: vt ð.ij. Eſdre.iij et in.l.ſi.ff.ð pba.ſil' ꝛ ꝯſiderātes ꝙ magis attēdi ð illð qð ē in v̄itate q̄ꝫ qð eſt in falſa opione.l.ſi q̄ties.ff.ð manu.vidic.et.§.ſiqs rem ſuā.inſti.de lega. dicim⁹ ꝙ his oīb' au⸗ toꝛitatib' nō obſtātib' tenēda eſt veriſſima opio de immacl'ata ꝯceptiōe mr̄is dei. Nō obſtant mō oīa dicta gnālia tā ſacre ſcp̄tu⸗ re q̄ꝫ doctoꝝ in q̄b' affirmat̄ ꝙ oēs ꝓpagati ab adam ſunt in oꝛiginali pctō ꝯcepti: vl' ſi⸗ milib' v̄bis idē in ſuba ð. Quia rn̄deo ꝙ il

la regl'a vl'is Qui omne dīc ꝛc̄. non hꝫ locū Quō itel

in his auc̄tib': nec in multis aliȷ̄s ſacre ſcri ligat̄ vl'is

pture: q̄ regulis logicalib' ꝛ grammaticali in ſac̄ ſcri

bus nō eſt ſubiecta. c. indignum. xxxviij. di. ptura.

Vñ in ſacra ſcp̄tura t̄minus vniuerſal' fre⸗ quent̄ accipit̄ ꝓ maioꝛi p̄te: vt declarat Ni⸗ co. de ly. ſup Mat. vt ibi: Exibat ad Joānē hieroſolyma ꝛ oīs iudea ꝛ omīs regio circa ioꝛdanē Mat.iij.et tñ multi nō exibant: ſꝫ maioꝛ p̄s tm̄.et ibi: videbit oīs caro qð os dñi locutū ē: Eſa.xiij.ꝛ tñ mlti nō viderunt filium dei in natiuitate ei⁹. Et ſic ad tollēdā ꝯſequentiā ſuffic̄ dare inſtantiā. §. pauonū. inſti. de reꝝ di. Et iō inq̄t mgr̄ Bar. Piſan⁹ in li. btē v̄gis. fructu. vij. ſacram ſcp̄turam vti ſepe vl'i ſm vocē q̄ nō diſtribuit vl'r: ſed tm̄ ꝓ illis q̄b' conuenit p̄dicatum: vt in iſta: Tot⁹ mund⁹ vadit poſt ip̄m. et eſt hyꝑbole tropus: et figura grammaticalis. i. locutio ſm modum loq̄ndi. Faciūt notata in. l. oēs. C. ſine cenſu vel reliq̄s. vbi gloſa magiſtral' in hac materia dat exemplū dicens: ꝙ hec vniuerſalis: omnes currunt: intelligitur de his q̄ ſunt habiles ad currendum. Et āt di ctio vl'is reſtringat̄ ad habilitatē: eſt tex. i. l. j. C. de ſa. ſan. eccl. vbi ð: Habeat vnuſq̄ſqꝫ licentiā in teſtamento relinq̄re piȷ̄s locꝫ: qð exponit glo. vnuſq̄ſqꝫ. i. habil' ad teſtandū: ſil'em q̄ꝫ reſtrictionē faciūt doc. marie Bal. poſt glo. in. l. j. C. ð ſi. inſtru. Hec igit̄ reſtri ctio t̄mini vl'is ſepe fit in ſacrꝫ ſcp̄turꝫ. Et ꝟ affirmat Hiero. in epl'a ad Damaſū papā ð filio ꝓdigo. vbi exponēs illð Luc. xv. Fili tu ſemꝑ mecū es ꝛ oīa mea tua ſunt: itelligens ꝑ p̄rem deū: ꝛ ꝑ filiū ꝓdigū pp̄l'm gentilē: ꝑ ſenioꝛē p̄p̄o iudaicū / cui de⁹ dixit: Fili ꝛc̄. ait ſic: Quō āt dei oīa iudeoꝝ ſūt: nunq̄d ange li / thꝛoni / dñationes / ceteręqꝫ v̄tutes? Per oīa intelligim⁹ legē / ꝓphas / eloq̄aqꝫ diuina. Hec em̄ eis dedit vt in lege ei⁹ meditarent̄ die ac nocte. Scōꝫ illū modū quē ſepe expo ſuim⁹ ſcp̄turaꝝ oīa nō ad totū referēda eſſe ſed ad p̄tem maximā: vt ibi. Oēs decliaue⸗ rūt ſil' inutiles facti ſunt. Et alibi: Oēs q̄ ve

nerūt añ me fures fuerūt ꝛ latrones. ꝛ Pau⸗ Joan. x.

lus ad Coꝝ. inq̄t: Oīb' oīa fact⁹ ſum vt oēs j. Coꝝ. ix

lucrifacerē. ꝛ ad Phil'. Oēs em̄ q̄ ſua ſūt q̄ Phil. ij

rūt: nō q̄ ieſu chꝛi. Hec Hiero. Ecce ḡ ꝙ au⸗

toritates pdicte qñtūcūq; gnāl'r loqñt non
debēt intelligi ð btā ꝟgine:nõ obſtāte ꝛmio
vl'i. Oꝑtet ēm ipas gloſare ſic ꝛ ceteras q̄s
refert Hiero.in pdicta epl'a. Gloſant āt ſic:
Oēs declinauerūt.ſ.q̄ mādata diuina ſuare
Expoſi- noluerunt. Oēs q̄ venerūt añ me fures fue
tio auto rūt ꝛ latrones.ſ.q̄ a me miſſi nõ fuerūt. Oi-
ritatū. bus oia factus ſum.ſ.q̄ ſm deū fieri potue-
runt. Oēs q̄ ſua ſunt q̄rūt:nõ q̄ Jeſu chri.ſ.
q̄ ſūt a charitate ſepati. Propheta etiā Pſ.
cxv.inq̄t: Ois hõ mēdax.ſ.niſi ei⁹ eloq̄a a ſpi
rituſctõ pcedant. Jlle ḡ auctes q̄ oēs pecca
uerūt in adā ꝛ pctm̄ originale ꝯtrerūt: expone
de ſunt.ſ.q̄ nõ p diuinā grām fuere pſerua-
ti:ſ; ab adā ſm cõem curſum ꝛ legē ex iordi
nata ꝯcupiſcētia ꝛ libidīe penitū cū carentia
diuīe grē ꝛ iuſticie original' ſūt ꝓpagati. Nõ
āt loquunt ð ꝓpagat; ab adā ſm legē puile-
giatā nec de pſuat; ab origiali pctõ p grām
pueniente:ſic fuit btā ꝟgo Maria. Et q̄ di
ctas oēs auctates oꝑteat gloſare. Probat:
Nā ſi ſine aliq̄ gloſa ꝛ limitatione voluerit
eas q̄s exponere:neceſſe erit dicere q̄ chrs q̄
ꝛ ipe ex adam ꝓpagatiõe deſcēdit:pctm̄ origi
nale ꝯtrxit/q̄ ð eēt hereticū pfiteri. Si ḡo in-
deuote ꝛ impugnator imacl'ate ꝯceptõis vt
in hereſim nõ labar; vis auctes illas gloſa-
re:equem⁹ in gloſando lāceas: ꝛ de pari pce
dam⁹. Tu inq̄es: Oēs peccauerūt in Adaz
pter chrm̄ p nām. Et ego dicā: ꝛ pter btā; ꝟ
De ꝓpoſi ginē p grām. ¶ Sciēdū ē ḡ q̄ orõ vl'is ve-
tionibus rificat etiam dato q̄ vna pſona vel due aut
vl'ib⁹ tres nõ comphēderent ſub ea. vt nota.in.l.
int oēs.ff.q̄ ſatiſ.co.vbi glo. Fac tex.in c.j.ð
ꝯſti.dicēs canõcs cuſtodiēdos ab oib⁹. vbi
glo.excipit papā ꝛ impatorē. Fac etiā glo. in
c.ſi ꝟo.ð ſen.ex.ꝛ in.l.j. C.cõia dele. Et h̄ pꝫ
Ecci.xl.vbi dr: Oia q̄ ð tra ſunt in trām cõ-
uertent:ꝛ tn̄ btā ꝟgo ꝛ Joānes euāg.nõ ſūt
in trām ꝯuerſi. Et Matth.xj.dr: Nemo no
uit filiū niſi pr̄:ꝛ tn̄ etiā ſpūſſctūs eū nouit.
Et ſil'r dr.j.ad Cor.xv. Oēs q̄dē reſurgem⁹.
ꝛ tn̄ btā ꝟgo nõ reſurget: cum ſit glificata i
aīa ꝛ corpe ſup choros angeloꝝ: vt dicet.j.
in trac.aſſumptiõis. Jtē illa ꝟba: Ois vtri-
uſq; ſex⁹ ꝛc.de pe.ꝛ re.c.ois. verificant:etiaꝫ
dato q̄ aliq̄s ſit exempt⁹: q: papa nõ ligat p
illð capl'm. vt ibi dr Anto.de butrio. Sil'r
illa vl'is. Quicq̄d ligaueris ſup trā ꝛc. q̄ ha
bet Mat.xvj.ꝛ in c.ſolite.ð ma.ꝛ obe.limi-
tat.ſ.claue non errante. vt in c.l'ras. de reſti.
ſpo.ꝛ ibi glo.ordinaria ꝛ doctores. Fac.l.vt
ḡdatim.§.ſed ſi lege.ff.de mu.ꝛ ho.vbi orõ
vl'is reſtringit ad idoneos ꝛ aptos compre-
hendi ſub ea. Et ad idem eſt.c. dilecto. et ibi
glo.de ſen.ex.li.vj.et.l.j.§.lex falcidia.ff.ad
l.fal. Faciūt notata p Bar.in.l.j.§.nuncia-
tio.ff.de op.no.nū.ꝛ p glo.in.l.emancipari.
ff.de adop.ſil'r abſurditas fac legē reſtringi
vt inq̄t Bar.in.l.furti.§.pact⁹.ff.ð his qui
no.infa.ꝛ tmin⁹ vl'is n̄ diſtribuit vl'r q̄ ad il
los ex q̄ꝝ diſtributõe rſultaret abſon⁹ itell's.
ar.in c.ſolite.in pn̄.de ma.ꝛ obe. h̄ aūt eēt in
cāu nr̄o. Valde ēm abſonū eēt ꝛ incõueniēs
q̄ btā ꝟgo fuiſſet originali vicio macl'ata: vt
patuit s.ſer.ij.pte.vl. Jtē vt dicūt theologi
in.j.diſ.xlvj. tminus vl'is hꝫ q̄ñq; diſtribu
tionē accõmodatā ſm cõem vſum loquēdi.
vt pꝫ Joan.j.vbi dr: Jlluminat oēm hoieꝫ
venientē in hūc mundū.i.ſm Aug^m^.nl'lus il
luminat in mūdo niſi p ipm̄:ml'ti tn̄ indiſ-
poſiti ad grām nõ illūinant. Et ita diſtribu
it tminus vl'is in cāu nr̄o:vt.j.patebit. Di-
cunt etiā theologi vbi s.q̄ tmin⁹ vl'is q̄ñq;
nõ diſtribuit p ſingul' generꝝ:ſed p generib⁹
ſinguloꝝ.vt ibi:ois lapis pcioſus opimētū
tuum. Ezech.xxviij. Et ſic nõ ſp comphēdit
ſingl'os gener; vel ſpēi cuius fit diſtributio
Preterea dicere poſſum⁹ q̄ ois regl'a q̄ñtūcū
q; gnālis plerūq; patit exceptionē.l.nam q̄ð
liq̄de.§.fi.ff.de penu.le.l.cogi.§.inde q̄rit.
ff.ad trebel.et.§.vt aūt.in aut. de nõ ali.aut
p.re.ec.col.ij.ð q̄ vide p Dynū i c.j.ð re.iu.
li.vj.ꝛ p doc.in.l.j.et in.l.ois diffinitio.ff.ð
eodem ti. Ad h̄ etiam faciunt dicta p Tho. Argumē
in.iij.pte ſum.q.xxvij.ar.j.in rn̄ſione ad 2^m^ tū Tho.
argumentū.vbi arguit q̄ btā ꝟgo non fuit
ſanctificata añq̄ nata:p Aug.ad Dardanū
ita dicentem: Sctificatio q̄ efficimur tēplū
dei non niſi renatoꝝ eſt:igit btā ꝟgo nõ fuit
ſanctificata añq̄ nata:q: renaſci pſuppõit
naſci. Et rn̄det Tho. q̄ Aug⁹ loq̄t ſm legē
cõem:ſm quā nõ regenerant aliq̄ p ſacra ni
ſi pus nati. Cui legi de⁹ potentiā ſuā nõ al-
ligauit q̄n aliq̄b⁹ ex ſpēali puilegio grām ſu-
am conferre poſſet añq̄ naſcant. Vñ Gen.
iij.dixit ml'ieri pme in pſona oim. Jn dolo
re paries filios: ꝛ tn̄ hec lex gnālis ꝛ cõis nõ
eſt ꝟificata in btā ꝟgine:q̄ cum gaudio ꝛ le-
ticia dn̄m pturiuit. Et iõ ſil'r eſt dicendū de
lege originalis peccati. Vñ in tract.de cõce-
ptione ꝟginis dic mgr̄ Petrus aureoli de
mente bti Aug;.q̄ excipienda eſt btā ꝟgo a
regulis gnālibus q̄ non ꝯueniunt ſanctita-
ti eius ꝛ ſingularitati grē ſibi collate:maxie
de maternitate dei. Hoc autem ꝓbat p di-
ctum eiuſdem Aug.q̄ gnāl'r loquit in lib.ð
bap.puuloꝝ/dicens: q̄ omnes quotq̄t fue-
runt vel ſunt vel erunt p quotidianis defe-
ctib⁹ indigent dicere orõnem dñicā.ſ.dimit-
te nob debita nr̄a/q̄ð tamen non potuit eſſe
veꝝ in btā ꝟgine: q̄ non.ꝑ aliquod actuale A
pctm̄ commiſit. Orõ ḡ q̄ñtūcūq; gnālis nõ Orõ ge-
ſemp ꝟificat in oib⁹. Vñ.j.ad Tim.ij.dicit neral' nõ
De⁹ vult oēs hoies ſaluos fieri: ꝛ ad agniti verificat
onem veritat; venire.ꝛ tn̄ non oēs ſaluant. ſp ð oib⁹.

Simil'r Aug. in li. ꝺ fide ad Petꝝ ꝺr: Firmiſ
ſime tene ⁊ nullaten⁹ dubites oib⁹ hoib⁹ bo
nis ⁊ mal' reſurrectionem carnis in aduētu
ꝺñi futurā eſſe cōem. et tñ hec gnāl'r locutio
nō cōphendit btām ꝟginem q̄ reſurrexit ī
aīa et corpe. Ea ꝓpt' exponit Nico. de ly. ſu
ꝑ dicto c. ad Titū. ij. et Tho. ⁊ alij theologi
in. j. di. xlvj. ꝙ ille t'minus vl'is non diſtribu
it ꝑ ſingul' generꝝ: ſed ꝓ generib⁹ ſingulorū.
Qꝺ etiam ſepe facit ſm iura. vt pꝫ in c. ſiq̄s
oēm. j. q. vij. ⁊ in c. ml'ier. xv. q. j. et in c. cum
humilitatē. xxij. q. ij. et in c. nam ꝯcupiſcenti
am. de ꝯſti. Item dicunt theologi vt ſ. ꝙ ſic
in ill' ꝟbis Pauli eſt diſtributio accōmoda-
ta. ſ. ꝙ nullus ſaluat' niſi deus velit. Ita hec
vl'is: oēs peccauerunt in Adā exponit'. i. nul
lus ꝯxit peccm̄ originale niſi q̄ ab adā deſcen
dit. Preterea clauſula gnālis non refert' ad il
licita. l. ſi ꝓcurator. ff. de ꝯdi. inde. et. l. Pau
lus. ff. ad muni. et c. j. ꝺ iureiu. li. vj. ⁊ ibi Ar
chi. et. xxxv. q. ix. c. qꝺ q̄s. et. xxij. q. iiij. c. ij. Il
licitū aūt fuiſſꝫ ꝙ fili⁹ btē ꝟgis nō pſeruaſſꝫ
eam ab original' pctī dāno ac infamia: vt ꝓ-
batū eſt ſ. ſer. j. ꝑte vl. ꝫ illꝺ decretum gene-
rale ⁊ lex gnālis de ꝯhendo originali pctō: ñ
ꝺꝫ includere btām ꝟginē: maxime q: in gnā-
litate nunq̄ꝫ cōphendunt' ea q̄ veriſil'e eſt
quem non fuiſſe conceſſurꝝ. l. obligatione ge
nerali. ff. de pig. ſic eſt in cāu nr̄o. Item quia
vl'is qñ fit aliqꝺ p̄mordiale ſtatutuꝫ nō oīa
cōphendit ſm Bal. in. l. omnes. C. ſine cē.
vel re. Item q: in vl'i ſtatuto non cōphen
dit' pſona loquentē: ſm Bar. in. l. j. ff. ꝙ q̄ſq̄ꝫ
iu. et ꝓbat' ꝑ. l. inq̄ſitio. vbi glo. C. ꝺ ſolu. Cū
ꝫ Auguſta gaudeat p̄uilegijs imparoris. l.
p̄nceps. ff. de legi. et mr̄ p̄uilegio filij. l. inſo-
lidū. C. ꝺ falſis. ſequit' ꝙ btā ꝟgo nō intelli-
git' cōphendi ſub hoc ſtatuto. Ad ꝯfirma
tionem etiā p̄dictorꝝ adduci pōt illud qꝺ ꝺꝛ
Hiere. vj. ſcꝫ Oēs auaricie ſtudent. et. viij.
Oēs auariciam ſectant': qꝺ tñ ad chr̄m ⁊ bea
tam ꝟginem nefas eſt referre. Item Marc.
ix. dic̄ ſaluator: Oīa poſſibilia ſunt credenti
Et. xj. Omnia q̄ orantes petitis fient vobis.
qꝺ verūq̄ꝫ reducit gloſa ad ea que expediūt
ſaluti: et non ad alia. Item Joan. xij. dixit:
Omnia trahā ad meip̄m: ⁊ tamen nō tra
hit infideles ⁊ blaſphemos. et Mar. vl. in-
q̄t: Predicate euangeliū omni creature. qꝺ
B tamen ſm Greg. ad hoīes ſolum refert'. Itē
Ps̄. ait: Exaltatum eſt nomen eius ſol⁹: et
tñ nomē btē ꝟgis exaltat' ꝑ grām ⁊ volunta
tem dei. Inſuꝑ idem ꝓpha canit deo dicēs:
Tu ſolus laborem ⁊ dolorē ꝯſideras: cū ta-
men multi miſericordes idem cōſiderent. ſ.
q̄ꝫ ad Corꝝ. vj. dic̄ Paulus: Omnia mihi li
cent: et tñ non licebat ei armis militare ſeu
aliq̄d ꝓhibitum et malum agere. Ex quib⁹
omnib⁹ pꝫ ꝙ locutio general' ſepe ē limitā-
da: et tm̄ ad licita ⁊ congrua referenda ac re
ſtringenda: et ſic eſt in caſu nr̄o. ¶ Ad auto
ritatē aūt Salomonis dicentē: ꝙ vnum vi-
rum de mille reppit. ſ. ſine pctō: mulierē ꝟo
nullam. Dico ꝙ loquit' ꝟitatem: q: ſol⁹ chri
ſtus fuit ſine pctō ipō iure ⁊ ꝑ ſue excellenti-
am nature. Maria ꝟo ꝑ grām filij ſui ⁊ ſpe
ciale p̄uilegium: vt oſtenſum eſt ſ. ſer. j. ꝑte
iij. Et ita rñdet' ad omnes ſil'es auc̄tes dicē
tes ſolum chr̄m fuiſſe ſine pctō. Nullus em̄
alius vir nec aliqua ml'ier fuit impeccabilis
ꝑ nām. Simil'r ſi exponat' dictuꝫ Salomo
nis ꝙ repperit vnum virꝝ ex mille. ſ. bonuꝫ:
ml'ierem ꝟo nllam. Dico ꝙ hoc dixit idō: q:
chr̄s ſolus fuit homo et deus: ⁊ ꝯñter ſolus
dici pōt bonus / q: nemo bonus. ſ. ꝑ eſſentiā
niſi ſolus deus. Mat. xix. et Lu. xviij. Ma
ria ꝟo non ꝺꝛ bona ꝑ eſſentiam: ſed ꝑ ꝑticipa
tionem bonitatis dei et ꝑ pſeruationem ſin-
gularem. Ad omnes etiam illas auc̄tes ge- Orōnes
nerales dicentes ꝙ nll'us vl' nemo fuit ſine vl'es ne-
pctō p̄ter chr̄m: rñdet' ꝙ t'mini negatiui nō gatiue
ſemꝑ oēs negant nec excludunt. l. neminē.
vbi glo. C. ꝺ ſa. ſan. ec. q̄ allegat. l. fi. §. pe. ff.
de mu. et ho. In omnib⁹ em̄ caſib⁹ in q̄bus
orō vl'is affirmatiua reſtringit': etiam nega
tiua extendit' ꝯcurrentib⁹ eiſdem rōnib⁹. Et
iō etiam ad oēs illas auc̄tes dicentes ꝙ tm̄
chr̄s vel ſolus filius dei fuit ſine pctō: rñdet'
ꝙ iſte dictiōes taxatiue nō excludunt eq̄pol
lens: ſm Paulum de caſtro. ꝯſilio. cccxvj. ī
fi. Fac ad h̄ tex. in. l. j. ff. ſi meſ. fal. mo. dix.
vbi ſi ꝯueniat' ne q̄s teneat' niſi ꝺ ſolo dolo.
venit tamen etiam lata culpa. Ad qꝺ etiā fa
cit textus in. l. fi. C. de reuo. do. et in. l. ob. es.
C. de p̄di. mi. Itē dictio taxatiua non exclu-
dit alium caſum habentem ſil'em rōnem. l. Dictio
cum p̄roriūcta glo. ff. de iudi. Item ad oēs taxatiua.
gnāles locutiones tam ſcp̄ture q̄ꝫ doctorꝫ
pōt rñderi ꝙ generi ꝑ ſpēm derogat'. l. in to-
to iure. ff. de re. iu. et c. generi. co. ti. li. vj. ⁊. l.
doli culpa. ff. ꝺ ꝟ. ob. Beata igit' Maria ſpe
ciali p̄uilegio preſeruata ab illa generalitate
contrahendi originale peccatum fuit exem-
pta. et ideo ipſi ꝟgini glioſe dixit deus illud
Heſter. xv. Noli metuere: non morierē: nō
enim ꝓ te / ſed ꝓ omnib⁹ hec lex conſtituta ē.
Ipā nāq̄ꝫ virgo exempta fuit ab illa lege ge
nerali: ꝑ regulam illam q̄ ait: Qui a lege pri
uata ducit' nulla ratio exigit vt a lege publi
ca conſtringat'. c. due ſunt. xix. q. ij. Et ſic pꝫ
ſol'o p̄mi argumenti generalitatis. ¶ Quo E
ad ſcōm argumentum quod ꝺꝛ ſpēalitatis: Ad 2m ar
dico ꝙ ſi aliquod dictum ſacre ſcripture vl' gumētū
doctorum reperiat' in quo btā ꝟgo ab origi
nali pctō ſanctificata ſeu purgata vl' libera
ta noiet': eſt rñdēdū vt ſ. diximꝰ ſer. j. ꝑte. ij.

General' clauſula nō refert' ad illicita

in rñſione vltimi argumenti. Uł dicas φ vt
ait Aug⁹ ſup Lu. rāta pctā dr qs cōmiſiſſe a
q̄b9 p diuinā grām ⁊ ꝟtutē fuit p̄ſuat⁹: q2
non ſolū attendit̄ qđ eſt/ſ3 etiā qđ eē pōt: eo
φ euent⁹ ſunt in ꝯſideratiōe. l. pr̄ filio. ff. de
here. inſti. l. ait facta. §. euent⁹. ff. de penis. et
§. poſteriores. inſtit̄. q. mo. teſta. infir. text⁹ ē
in. l. gnāl̄r. §. ſi libero homi. ff. de fideicō. li.
Beata igit̄ ꝟgo idō dr ab originali pctō ſctifi
cata aut purgata vł libata ſeu redempta: q2
radical̄r fuit in ea habilitas ad ꝯhendum
illđ: et ꝯtxiſſet niſi p diuinā grām p̄uenientē
fuiſſet p̄ſuata. Nam etiam nos dicimur re-
dempti a morte etna p paſſionē chr̄i in qua
actu non fuim⁹: ſed qm̄ in ipam laberemur
ſi non p̄ſuaremur/aliqs etiam a furca dr re
dimi: l3 adhuc nō ſit app̄henſus nec iudica-
tus vł ſuſpenſus: qm̄ p̄ſeruat̄ ne ſuſpendat̄:
vt ait Petrus đ cādia in trac. đ ꝯceptōe btē
ꝟgīs. Talib9 ḡq3 locutionib9 ſepe vtit̄ ſcptu
ra ſacra. vñ ps. ait: Uex̄ tñ de⁹ redimet ani-
mā meā de manu inferi. Et iterū. Saluaſti
me a deſcendentib9 in lacū ⁊c. Et Prouer.
xxiij. dr illi q̄ corripit ꝓximū: animā ei⁹ đ in-
ferno liberab: in q̄ tñ nunq̄3 fuit. Et h̄ etia3
mō pñt ſolui dicta ſanctoꝝ doctoꝝ aſſerēti-
um ipam ꝟginem in pctō originali ꝯceptā3.

D ¶ Ad auctem ꝟo Anſelmi vltra p̄dicta re-
Solutō ſpondeo φ illa ꝟba fuerūt a q̄dam maligno
auctatis ⁊ ꝟginee puritat̄ꝭ aduerſario malicioſe ad-
Anſelmi dita ⁊ Anſelmo aſcp̄ta: ꝑm Sco. in. iij. di. iij
Qđ patere pōt: q2 Anſelm⁹ in p̄cedentib9 et
in ſeq̄ntib9 affirmat btām ꝟginem ſine pctō
ꝯceptam. Uel pōt rñderi φ illa ꝟba non fue
runt ipſius Anſelmi: ſed cuiuſdā ei⁹ diſcipu
li ipm̄ Anſelmū interrogantꝭ. Dictus em̄ li
ber ꝓcedit p dialogum. Uel dicendum ē φ
illa ꝟba dixit Anſelm⁹ inq̄ſitiue ⁊ diſputati
ue: ſic̄ ⁊ nos facimus arguētes ꝯ̄ ꝯceptionē:
⁊ ponentes ea q̄ dici poſſent ab impugnato
rib9 ꝟginee puritatꝭ: quēadmodū etiā facit
Salomon q̄ in lib. Eccs dr multa in pſona
fatui: ⁊ mlt̄a in pſona ſapientꝭ: ⁊ mlt̄a falſa
ꝓponit. Et ita fac̄ Anſ. non dicendo p̄dicta
ꝟba affirmatiue ꝓ ꝟitate: alit̄ ꝯdiceret ſibij-
pſi. Nam oppoſitum tenuit: vt viſum ē ſer.
p̄cedenti. pte vl. et etiam patebit. i. ſmone ſe
quenti. Jđ p illa ꝟba non voluit oñdere ma
riam in originali pctō conceptam: ⁊ filiū dei
non: ſed voluit oñdere differentiā int̄ conce
ptionē mr̄is ⁊ filij. ſ. φ chr̄s fuit conceptus a
Maria ſine pctō carnal̄ delectatiōis. Ma
ria aūt nō ſic: ſed cū delectatione ꝯcupiſcen-
tie parentū. Nō debem⁹ ḡ inherere ꝟbis/ſed
poti⁹ menti loquentꝭ. vt ait glo. iij. in c. para-
tus. xxiij. q. i. q2 ſi ſola ꝟba intueamur: neq̄-
q̄3 chr̄s p̄ceptum ſuū impleuit: q̄ nō prebuit
ꝑcutienti maxillā: vt dr Aug⁹ in eod c. para

tus. in pn. et in c. humane. xxij. q. v. dr: φ nō
d3 aliqs ꝯſiderare ꝟba: ſed volūtatē ⁊ inten
tionē: vt etiam h̄r in c. p̄terea. et in. c. intelli-
gentia. đ ꝟ. ſig. et in. l. iij. C. đ libe. p̄te. vł ex-
he. Fac̄ ad h̄ qđ inq̄t Hierony. ſup epl̄a ad
Gal. et ponit̄ i c. marchion. j. q. j. di. Nec pu
tem⁹ in ꝟbis ſcp̄turaꝝ eē euangeliū/ſ3 i ſen-
ſu: nō in ſmonu3 folijs/ ſed in radice rōnis.
Hec ille. Senſus ḡ magꝭ attendi d3 q̄3 ver
ba: vt ꝓbat̄ p. l. ſcire leges. cū duab9 ſeq̄nti-
bus. ff. de legi. ⁊ notat̄ in. l. q̄3uis. et ibi glo.
fi. ff. de in ius vocan. et in. l. et ſi qs. §. Idem
labeo. et ibi glo. in ꝟbo/imitari. ff. de reli. et
ſump. fu. et. l. nō dubiū. et ibi glo. ij. C. de le-
gi. ⁊ p Bar. in. l. ſcire optet. §. oportet. ff. de
excu. tu. ⁊ p gloſam ⁊ Cynum in. l. j. C. q̄ ſit
longa ꝯſue. ⁊ p Dynum in c. fi. đ re. iu. li. vj.
¶ Ad auctem mgr̄i rñdeo φ non dr btā3 ꝟ- Solutō
ginem pctm̄ originale formal̄r ꝯtraxiſſe: ſed auctatis
eam a ſpū ſctō in illam p̄uenientē prorſus a Mgr̄i.
a pctō purgatam ⁊ a fomite pcti libatam. qđ
exponendū eſt vt ſ dixi in pn⁹ rñſionis hui⁹
ſcđi argumenti. ¶ Ad illđ ꝟo qđ inq̄t btūs
Tho. eſt dicēdū vltra p̄dicta φ ipe alibi cō
tradicit: vt in ſer. ſequenti dicet̄: qñ autē qs
dic̄ oppoſita: eius dictum non d3 admitti. l.
vbi repugnantia. ff. đ re. iu. Dicunt tñ q̄da3
φ btūs Tho. ꝑus commentauit ſup. iij. ſen
tentiaꝝ q̄3 ſup. j. qđ commētū dimiſit poſte
rius rōne maioris ſubtilitatis in eo ꝯtente.
Non ḡ valet argumentū ſi dicat̄: poſitus ē
in ordine formali ꝑm⁹ liber: ḡ illum ꝑus cō-
mentat⁹ eſt: q2 ſil̄r videm⁹ in legib9 vbi vna
lex p̄cedit i ordīe aliā ⁊ tñ illa q̄ p̄cedit ē facta
poſt illā cui p̄ponit̄. ſic pt3 in lib. codicꝭ: vt in
quit glo. in. l. vnica. §. primis. C. de nouo co.
ꝯfir. tal̄ em̄ ordo ſcp̄ture non attendit̄. l. nec
enim. vbi Bal. ff. de ſolu. Sil̄e etiam hui⁹
videmus: φ l3 inſtitutiones ſint ꝑme i ſcho
lis ⁊ facte ꝓ iunioribꝰ: tamen poſt libros. ff.
⁊ Codicis edite ſunt. ⁊ Accurſius illas vlti-
mo loco commentatus ē ꝑm oēs doct̄. Et idō
gloſe ibi ſunt pinguiores. Et ſil̄r fecit beat⁹
Tho. vñ poſterius ſcribens ſup ꝑmo: retra
ctauit et emendauit illud qđ dixerat ſup. iij.
In dubio em̄ p̄ſumit̄ doctor tenere illā opi-
nionē quam vltimo loco ponit: vt ait glo. in
l. q̄ filiū. §. ſabin⁹. ff. ad trebel. Nā poſterio-
ra ꝑoribꝰ derogant. §. poſteriore. inſti. quibꝰ
mo. teſta. ifir. et. l. pacta nouiſſima. C. đ pac.
et. l. iudex. ff. đ re. iu. Et ſil̄r retractauit idē i
expoſitione ſup Aue maria. de q̄ dicet̄ in ſer.
ſeq̄nti. p̄te. iij. Dicunt etiam nōnulli φ btūs
Thom. ſup. iij. locut⁹ eſt vt doctor ꝯſideran
do ꝯceptionē ꝑm cōe3 curſum nāe: ⁊ decretū
dei gnāle. In alijs ꝟo locis in quib9 tenuit
btām ꝟginem fuiſſe immunē a pctō origina
li: locutus eſt vt deuotus cōſiderādo legem

ſpēalem ꝛ ꝑuilegiū mr̄is dei ꝑ grām filij ſui
illi ꝯceſſum. Sic in ſil'i dicimus ꝙ aliqñ iu
dex iudicat ſm̄ allegata ꝛ ꝓbata velut iudex
.l. illicitas. in. §. vitas. vbi glo. ff. ð offi. pſi.
Aliqñ ꝟo vt ꝑuata pſona ſm̄ ꝯſciam. l. ſi in
E terruptione. ff. fini. regū. ¶ Ad auctes aūt
Solutō q̄rundā ſctōꝝ q̄ꝝ dicta ſunt ab eccl'ia appro
auctatū bata: q̄ dicūt ſpecifice ꝙ bt̄a ꝟgo ꝯtͬit pctm̄
doctoꝝ. oꝛigiale: r̄ndeo ꝙ qñ repiunt̄ aliq̄ dicta ſan
ctoꝝ ab inuicem diſcoꝛdātia: ita ꝙ includūt
ꝯdictoꝛia: que ſil' non pn̄t eſſe vera: q2 de q̄
libet d2 eſſe vel non eſſe: ꝛ ð nll'o ambo ſim'l
vt dic̄ Ariſto. in poſtp̄dicament. et. iiij. me
taph. Tunc lȝ dicta talium patꝝ ſint ab ec
cleſia autenticata vl' non reprobata: vnicui
q3 eſt licitum tenere qð recti⁹ eē putat: q2 cuꝫ
nō poſſit aliq̄s obligari ad ꝯfitendū ꝯdicto
ria: ꝛ nll'm eoꝝ dictū eſt reprobatū: vtrūq3
d2 autenticū: inq̄ꝫtum nō ꝯtinet aliq̄d ꝯ fi
dem: q̄ qð mag' placet teneri pōt. Et in tali
cāu ꝟificat̄ illð qð d2 ad Rom. xiiij. Unuſ
q̄ſq3 in ſenſu ſuo abundat. Et idem hr̄ in .c.
vtinam. lxxvj. diſ. Uerificat̄ etiam illa alia
ſn̄ia: Quot capita tot ſn̄ie: vt d2 in c. cū in ſa
cris. de ꝯſe. di. iiij. Et h̄ eſt qð inq̄t Aug⁹ i li.
Ench. ꝛ ponit̄ in c. in q̄b⁹. xxij. q. ij. di. In q̄b⁹
reb⁹ nihil intereſt ad capeſcendum regnū di
veꝝ credant̄ an non: ꝛ verū vera putent̄ aut
falſa: in his errare ꝛ alið ꝓ alio putare: non
eſt arbitrandū eſſe pctm̄: aut ſi eſt mīmū eſ
ſe atq3 leuiſſimū. Et Anſ. lib. j. Cur deus hō
ca. xv. ait: In ill' reb⁹ de q̄b⁹ diuerſa ſine peri
culo ſentiri pn̄t nll'm puto anime pericl'm ſi
ſic exponimus diuina dicta: vt diuerſis ſen
tentijs fauere videamur: nec arbitroꝛ repre
F hendi debere. ¶ Cum igit̄ int̄ doctores ꝛ ſā
ctos fuerit ſepe diuerſitas opionum. Nam
Hiero. ꝛ Greg. vident̄ tenere ꝙ Salomon
ſit damnatus. c. ſalomon. xxxij. q. iiij. et. c. ſi
eīm. ꝟ. Salomon. de pe. diſti. ij. Amb. aūt ꝛ
Aug⁹ vident̄ tenere ꝙ ſit ſaluus et q̄dā etiā
alij doctores: q̄s in gnāli refert glo. in d. c.
ſalomō. Sil'r ſanctus Aug⁹ in epl'a ad Hie
ro. tenet ꝙ Paulus rōnabil'r Petꝝ rep̄hen
dit: vt ip̄e ait ad Gal. ij. Hieronym⁹ aūt ſu
ꝑ epl'a ad Gal. dic̄ ꝙ peccauit: ip̄m q̄ erat ca
put apl'oꝝ rep̄hendendo. Item int̄ Augm̄ ꝛ
Hierom̄ fuit magna ꝯtrouerſia de ceſſatio
ne legalium et diuerſe opiones: vno tenente
ꝙ ceſſauerunt. ſ. Hiero°: alio ꝟo econtra di
cente. ſ. Auguſtino. de q̄b⁹ tractat Scot⁹ in
iiij. diſt. iij. q. iiij. ꝛ Alexander de ales in. iij.
In opiō ꝑte ſum. in tract̄. ð ceſſatione legalium. Jō
nib⁹ q̄lib3 haꝝ opionum ꝛ ſiſium q̄liber ſequi pōt illaꝫ
pōt ſeq̄ q̄ q̄ ſibi videt̄ melioꝛ: vt determinat Tho. in q̄
ſibi videt̄ dam q̄ſtione de q̄lib3 ꝛ Henr̄. de Gandauo
melioꝛ in. iiij. q̄libeto. q. xxxiij. Nec peccat qui tenen
do vnam opionem reprobat aliam. Sile di

cimus ꝙ qñ lex habet varios intellect⁹ vnuſ
q̄ſq3 intellectus pōt capi: dummodo ꝓbet̄ ꝑ
alias rōnes. vt inq̄t Bar. in. l. i ambiguo. ff.
de re. du. Dr̄ etiam ꝙ faciens ꝯ decretalem
aliquam habentē varios intellecus: nō pec
cat. vt notat̄ in c. capellanus. de fer̄. Ad p̄di
cta facit illud qð Aug. in c. negare. ix. di. de
ſuis operib⁹ ait: Negare non poſſum nec de
beo ſic̄ in ip̄is maioꝛib⁹ ita mll'ta eſſe in tam
multis opuſculis meis: que pn̄t iuſto iudi
cio ꝛ nulla temeritate culpari. Facit etiā ad
h̄. c. noli. et c. neq3. eadem diſt. vbi idem Au
guſtin⁹ inq̄t: Neq3 q̄rumlibet diſputatiōes
q̄uis catholicoꝝ laudatoꝝ hominuꝫ velut
ſcp̄turas canonicas h̄re debemus: vt nobis
non liceat ſalua honoꝛificētia que illis debe
tur hoīb⁹ aliq̄d in eoꝝ ſcp̄tis reprobare aut
reſpuere: ſi foꝛte inuenerimus ꝙ alit̄ ſenſe
rint q̄ꝫ ꝟitas habet diuino adiutoꝛio: vl' ab
alijs intellecta: vl' a nob. Tal' q̄ ſum in ſcri
pturis alioꝝū quales volo eſſe intellectoꝛes
meoꝝ. Hec ibi. vbi glo. ait: Nō eoip̄ſo ledit̄
fama alicui⁹ ꝙ reprobat̄ teſtimoniū ſuum.
ex̄ de excep. c. deniq3. Quia q̄ ꝯ dicta p̄dicto
rum ſanctoꝝ tenentiū ꝯ ꝯceptionem btē ꝟgi
nis ſunt dicta alioꝝ ſanctoꝝ ꝛ doctoꝝ tenen
tium ꝯrium que foꝛtioꝛib⁹ innitunt̄ rōnib⁹:
vt pꝫ ex dictis in p̄mo ꝛ ſcðo ſmone i parti
bus vltimis: et. j. dicet̄ in ſequentib⁹ ſmoni
bus. Ideo conuenient̄ poſſumus dicta p̄di
ctoꝝ puritatem ꝟginis impugnantiū repro
bare. Ait enim Aug⁹ in epl'a ad Uincentiuꝫ
de ſcp̄turis ſanctoꝝ doctoꝝ. Tale gen⁹ ſcri
pturaꝝ a ſcp̄turis diuis diſtinguendum ē:
non enim ita in eis teſtimonia ꝓferunt̄ vt ꝯ
rium ſentire non liceat. Et idem in c. ego. ix.
di. inq̄t: Ego alios ita lego vt q̄ntalib3 ſan
ctitate quanta ve doctrina polleant non iðo
veꝝ putem/ quia ita ſenſerunt: ſed q2 mihi ꝑ
alios autoꝛes vel canonicas aut ꝓbabiles
rōnes: qð a vero nō abhoꝛreat pſuadere po
tuerunt. Hec ille. Non q̄ oēs ſanctoꝝ opini G
ones tenende ſunt/ q2 aliqñ errāt. Unꝟ reci
tat Aug⁹ in li. de vnico baptiſmo. ſanct⁹ Cy
prian⁹ doctoꝛ et martyr in hunc erroꝛem la
pſus eſt vt crederet baptizatum factū poſt
ea hereticum ſi ad fidei ꝟitatem redeat iteꝝ
debere baptizari/ qð tn̄ eſt ꝓhibitū. vt in .c.
nullus. et c. rebaptizare. de ꝯſe. di. iiij. Hie
ronymus q̄3 dixit ꝙ habens vnā vxoꝛē ante
baptiſmū ꝛ aliam accipiens poſt: non eſt bi
gamus: vt d2 in c. vnius vxoꝛ. xxvj. di. Nō
improbat Aug⁹ in c. acutius. et in c. ſequen
ti. eadem diſ. Quandoq3 eīm bon⁹ doꝛmitat
homer⁹: vt d2 in cōi ꝓuerbio. et recitat glo.
in c. ſiq̄s cum nouerca. xxxij. q. vij. Et fuit di
ctum Hoꝛacij in poetria. Et ad h̄ etiā addu
ci pōt illud qð inquit Plini⁹ li. vij. natural'

hiſtorie.ca.lxiiij.di. Nemo mortaliū oībus
horis ſapit. vn̄ ⁊ Nathan pp̄ha dixit ad Da
uid.ij.Reg.vij. Fac quecū in corde tuo ſūt
q2 dn̄s tecum eſt. et putabat vera dicere: q̄a
erat pp̄ha. Et tn̄ deꝰ dixit ꝯtrarium.ſ. vt Dauid
n̄ edificaret domū dei ſicut cogitauerat: ſed
Salomon filiꝰ eius. Sepe ergo deus celat ali
q̄d vni ſancto vt poſtea cum tp̄e illud alteri
mirabiliter reuelet. Et ita factū eſt de aſſum
tione bte v̄ginis Marie: de q̄ antiq̄ tempo-
re multi dubitabāt nō credentes ipam fuiſ-
ſe aſſumptā in aīa ⁊ corpe. Vn̄ ⁊ Hiero. in
ſer. ad Euſtochiū dubitatiue loquit᷑: ⁊ n̄ au-
det determinare. et tn̄ poſtea eccl'ia approba
uit opinionē verā.ſ. ꝙ in aīa ⁊ corpe aſſum
pta ſit: vt inq̄t Hoſt. ⁊ Joan. an. ⁊ Anto. de
butrio in c. fi. de ferijs. et Inno. in ca. ne inni
taris. de cōſti. Et hanc opinionē multis ar-
gumētis pbauit Aug. in ſer. de aſſumptiōe
v̄ginis. Et ita fuit de conceptiōe eiuſdē vir-
ginis. Quoſdā em̄ doctores pmiſit deus ti-
tubare vt ſtudioſiꝰ vacarēt ſpeculatiōibꝫ. c.
fi. xxiiij. q. vi. et etiā vt poſtea mirabiliꝰ inno
teſcere faceret innocentiā matris ſue p ſup-
nas reuelatiōes et pdigia multa. Et hoc p̄ui
dit ī ſpū Ps. q̄ ait pſ. xxviij. Reuelabit do-
minꝰ cōdenſa ⁊ in tēplo eius oēs dicēt gl'iam.

Cui opi-
nioni ſit
ſtanduʒ.

¶ Quia igit᷑ illi opinioni ſtandū eſt q̄ pluri
moꝝ teſtimonio comprobat᷑. l. j. ff. de officio
q̄ſto. et cōior opinio eſt tenēda. vt in. l. athle-
tas. ff. de his q̄ no. infa. ⁊. l. int᷑ oēs. ff. q̄ ſatiſ.
co. niſi illa cōis opinio notorie falſa eſſet: vel
notabiliter de falſitate cōuincatur. l. j. §. ſed
neq3. C. d̄ ve. iu. enu. et quod notat glo. in c.
iij. de cōſue. hoc aūt eſſet in caſu noſtro ſiq̄s
diceret ꝯtrariam opinionē eſſe cōmuniorem. q2
notabiliter conuinci pōt de falſitate. vt patʒ
ex ſupradict̄: ⁊ etiā melius patebit in ſequē-
tibus. Ideo cum pro rei veritate opinio de
īmaculata conceptione ſit cōmunior: vt in-
fra patebit in parte ſeq̄nti: tenenda eſt et ab
omnibꝫ amplectenda. ¶ Preterea p̄ſuppo
ſito ſine p̄iudicio veri: ꝙ opinio contraria a
pluribus doctoribꝫ affirmaret᷑: nō tn̄ eſt te-
nenda. ſed iſta q̄ melioribꝫ innitit᷑ fundamē-
tis. Plerūq3 em̄ euenit vt is q̄ inter ceteros
debilioris eſſe videt᷑ autoritat̄ fortiore vta-
tur ratione: vt d2 in. l. j. §. ſed neq3 ex ml'titu
dine. C. de ve. iu. enu. de quo textu facit ma-
gnum feſtū Panor. in c. j. de conſti. addens
ꝙ paruulis ⁊ humilibꝫ deꝰ ſecreta reuelat.
Faciūt ad p̄dicta ea que notat idem Panor.
in c. ne innitaris. co. ti. et glo. ac doctores in
c. vt veteꝝ. et c. ego ſolis. ix. diſt. Siq̄s autem
affirmaret ꝙ vtraq3 haꝝ opinionū ē dubia
dico ꝙ tenenda eſt ps in fauorem bte v̄gis.
q2 in dubijs ſemp debemꝰ fauorabiliorem
ptem accipe. l. ſemp ī dubijs. l. ī re dubia. et
l. quotiens dubia. et. l. in obſcura. ff. de reg.
iu. et. l. fi. C. qui bo. ce. poſ. et c. fi. de trāſl. Fa
uores em̄ ſunt ampliādi. odia v̄o reſtringen
da. c. odia. de re. iu. li. vj. ⁊. l. cum q̄dam. ff. d̄
libe. ⁊ poſt. Item fauendū eſt illi pti q̄ magis
facit p religione. l. ſunt pſone. ff. de reli. ⁊ ſū.
fu. et aut᷑. nouiſſima. C. ad. l. fal. Item magis
credit᷑ duobꝫ affirmantibꝫ q̄3 mille neganti-
bus: vt ait glo. in. l. diē pferre. §. ſi plures. ff.
de arbi. et p ꝯñs magis affirmantibꝫ innocē
tiam v̄ginis debet credi q̄3 illā negantibꝫ et
accuſantibꝫ. Facit etiam ad h̄ ꝙ Ambigua
ſunt ſemp in meliorē ⁊ hūaniorem ptem int᷑-
p̄tanda. vt d2 in c. eſtote. et ibi glo. de v. ſig:
Et debemꝰ magis velle in dubioꝝ interp̄ta
tiōe ꝙ res valeat q̄3 ꝙ pereat. c. abbate. §. ſi
v̄o. de v. ſig. l. diuus. in p̄n. ff. et vſu ⁊ ha. ⁊. l.
quotiēs. C. de rebꝫ dubijs. et c. in his. de p̄-
ui. et c. q̄dā. de cōuer. coniu. Et iudices pm-
ptiores debent eſſe ad abſoluendū q̄3 ad cō-
demnandū: c. inter. in fine. d̄ fi. inſtru. ⁊ c. ex
litteris. de pba. ff. de act. et obli. l. arrianus.
et. l. reſpiciendū. ff. de penis. ⁊. §. cōmodum.
inſti. d̄ interdic. Facit c. iudicas. iij. q. ix. Vn̄
dicit᷑ ꝙ cum iura ptiū ſunt obſcura: reo poti
us eſt fauendum q̄3 actori. l. fauorabiliores.
ff. de reg. iu. ⁊. c. cum ſunt. co. ti. li. vj. Et me-
lius eſt redargui de nimia miſcd'ia q̄3 de ni-
mio rigore. xxvj. q. vi. c. allegant. et c. ponde
ret. l. d. c. nō ſat̄. lxxxvj. diſt. ⁊ c. nemo perito
rum. xj. q. iij. et c. ij. extra de ſorti. ⁊. c. veniā.
xxv. q. ix. Ex quo patʒ crudeles eſſe eos qui
cum poſſint fauere beati virgini et tenere ꝙ
nunq̄3 fuit contaminata originali pctō: pti-
naciter aſſerunt ꝯtrarium. Tales p̄ponūt ma-
trem dei condicioni cuiuſlibet mali hominis.
Nam de quocū3 etiā ſceleratiſſimo de dubio
eiꝰ malicia interp̄tat᷑ in bonū: cum q̄libet p̄-
ſumat᷑ bonus: niſi pbetur cōtrarium. c. du-
dum. de p̄ſum. ⁊. l. omnimodo. C. de in offi.
teſta. et tamen matri dei hec imponit᷑ calu-
mnia. Hec culpa aſcribit᷑ de qua nulla ha-
betur certitudo. imo pia et rationabilis pba
tio oppoſitum ſuadet. Et ideo de iſtis calu-
mniatoribus beate v̄ginis verificat᷑ illa ſen-
tentia Proſperi in li. epigrammatū dicētis
Culpare in quoq3 que non ſunt nota mali-
gnum eſt. Conſtantinꝰ impator dicebat ꝙ
pp̄ter ſacerdotalis dignitatis reuerentiam
ſi ſacerdotem dei peccantē vidiſſet: illum ne
videret᷑ pp̄ria chlamyde cooperuiſſet. xcvj. di.
c. in ſcriptur̄. Et iſti genitricē dei vitupantes
poſtpoſito om̄i reſpectu pclamant in popu
lis tumentibꝫ buccis ipam peccatricē fuiſſe.
Ad ſonitum campane cōuocant᷑ om̄es vt au
diant falſum teſtimoniū.ſ. ꝙ innocētiſſima
iniuſta fuerit. Iſti aſcēdūt alta tribunalia:
magis pulpitꝰ erigi faciūt. et nūeroſitate li-

D
Vitupe-
rat predi-
cātes ma-
riam eſſe
cōceptā ī
originali

broꝝ ſe circũdant: vt btã ꝟginem multoꝝ
voluminũ oſtentatione cõdẽnent. quã iuſte
et ſm ꝟitatẽ pctõ obnoxiã fuiſſe ꝓbare non
pñt: cum tñ in crimialibꝫ ꝓbatões eſſe debe
ant luce meridiana clariores. l. ſciãt cuncti.
C. de pba. ⁊ c. xxij. q. viij. ⁊ c. epiphaniũ. v. q.
vj. Sed qđ abominabiliꝰ eſt cum etiã ꝯ ſce
leratiſſimos qſqꝫ nõ ſoleat ferri ſnia ſangui
nis niſi in ferialibꝫ diebꝫ. Cõtra ipam tñ in-
nocentiſſimã ꝟginem in maioribꝫ feſtiꝫ ac ſo
lennitatibꝫ a talibꝫ cõdemnatiõis ſnia ꝓfer-
tur. Et cum ad malefactoꝝ audiendã cõde-
mnationẽ ſoluꝫ generali campanarũ ſigno
populus inuitet ad audiendã tñ iniuſtiſſi-
mã ſctiſſime ꝟginis condẽnationẽ: vltra ge
neralẽ ſonitum tales crudeles iudices ꝑ do
mos diſcurrentes vnũquẽqꝫ ſpãliter iuitãt
q btã ꝟgo corã plibꝫ diffamet: atqꝫ ad audi
endũ iniuſtũ iudiciũ ſepe etiã inuiti ꝑtrahũ
tur: et qñqꝫ falſis allegatiõibꝫ decepti eoruꝫ
falſam ſniam ꝯ btãm ꝟginẽ ꝓlatã verã eſſe
arbitrant. Quibꝫ ego dicere poſſũ illud Da
niel. xiij. Sic fatui filij iſrl' nõ iudicãtes ne-
qꝫ qđ veꝝ ẽ cognoſcẽtes ꝯdẽnaſtiꝫ filiã iſrael
Reuertimi ad iudiciũ: qꝛ falſũ teſtimoniuꝫ
locuti ſunt aduerſus eã. Iſti diffamatores
virginis vt dicebat qdã deuotꝰ ꝑdicator: in
h faciũt eã videri peioris ꝯdictiõis qꝫ diabo
lus q nũqꝫ aliqđ originale viciũ habuit: nec
ab alio ꝯtraxit pctm. Profecto tales ſunt ſi
miles coruis q etiã in rebꝫ mũdis ⁊ odorife
ris imũdiciã ⁊ putredinẽ qrũt. De ipſis etiã
exponi moralr poſſet qdã fabula quam po-
nit Ouid. in. ij. meta. dicens: qꝫ coruꝰ fuit in
ꝑncipio auis albiſſima ⁊ pulcerrima et ſoli
potiſſime dedicata. Quã ꝓpter qndã malaꝫ
relationẽ ſibi ab ea factã: ipſe ſol ſiue phebꝫ
de albedine in nigredinẽ eũ mutauit. ⁊ vt de
cetero eſſet lator maloꝝ rumoꝝ ipm coruũ
ꝑpetuo denigrauit. Tales qꝫ ſuibꝫ non ſunt
diſſiles q amenıſſimũ viridariũ cõſpiciẽtes
ꝓtinꝰ hincinde curſitãt vt in eo aliqđ ſterco
rꝫ reperire poſſint. Hec tñ iꝓpria ⁊ alia hmõi
oia in hoc ope poſita non ꝓferimꝰ ꝯ ſimplr
opinantes b. ꝟginẽ pctõ maculatã fuiſſe. ſed
ſolũ ꝯ maliuolos ⁊ in ſua obſtinatiõe ac ne-
qtia induratos: q ꝟitatẽ innocẽtie virginal
cogſcẽtes: illã ex certa malicia ꝑſequuntur.
Nos aũt eoꝝ ꝑtinaciã nõ imitari: ſed atten-
dentes qđ b. Amb. in. j. de offi. ⁊ in c. nõ infe
rẽda. xxiij. q. iij. Qui non repellit iniuriam
a ſocio cũ põt: tam q in vicio qꝫ ille q facit. q
ſnia etiã ꝓbat ꝑ. l. qđ g. §. j. ff. đ his q no. iſa.
et in. l. iij. ff. de noxa. ⁊ in. l. iubemꝰ. §. icono-
mus. C. đ ſa. ſan. ec. Hãc a dña nr̃a calũniã
repellamꝰ. ſi em̃ ſocij ꝓpulſanda eſt iniuria:
multo magis dñi ⁊ dñe ẽ ꝯtumelia repellẽ-
da. l. ſed ſi vnꝰ. §. ſi iuſſu dñi. in fi. ff. đ iniu.
l. cũ dñs. ff. de ſen. cõſul. ſil. imo nõ dꝫ qs ſa-
luti eoꝝ ſuã anponere: vt dꝛ in. l. j. §. eodem
aũt. ff. co. ti. Cõſiderãtes etiã qꝫ ꝟitas q diu
latuit de imaclate ꝟgis cõceptõe mõ diuer-
ſis reuelatiõibꝫ inotuit: maxie modernis do
cto. illã firmit teneamꝰ. ſꝑ em̃ q vltimi ſunt
ꝟiora ꝓſumunt. l. q filiũ. ⁊ ibi glo. ff. ad treb.
Itẽ qnto iuniores tanto ꝑſpicaciores: vt ait
glo. in. l. gallꝰ. ff. de libe. ⁊ poſt. ⁊ vltimũ ver
bũ ꝑualet. l. tutor. ff. đ teſta. tu. ⁊ finis dero-
gat principio. l. ſi. tibi. ff. ſi cer. pe. Et iđ vlti-
mũ eſt ſeqndũ. xxij. q. ij. c. vnãquãqꝫ. ⁊. ff. ad
muni. l. filij. §. vidua. vltia ei determinãt qſti-
onẽ ꝑcedẽtẽ: vt dt glo. i. l. q filiũ. ff. ad trebel.
et Bal. in aut. ex teſtamẽto. C. de colla. Ma-
xime aũt iſti opiniõi vltie ẽ fauẽdũ. qꝛ melio
ribꝫ rõnibꝫ ⁊ clarioribꝫ ꝯclõnibꝫ roborat. ar.
in c. capellanꝰ. de fe. Faciũt ad h notata per
Ho. i c. qnto. đ trãſla. ⁊ i c. j. đ ſacra vnctiõe.

Pars tertia huius ſermonis que dꝛ ſta-
bilitatis.

PRo expeditiõe huiꝰ ꝑtis vt chriſti fi
deles ⁊ deuoti ſtabiles in deuotõe
ꝟgis ꝑmaneãt: dico illud. iiij. Re
gũ. vj. ca. Plꝛes ſunt nobiſcũ qꝫ ꝯ
nos. Hãc em̃ opinionẽ tenet. Primo caput
eccl'ie ſũmꝰ pontifex cũ cardinalibꝫ et curia
romana: q in die cõceptiõis deuote cantant
in officio eiuſdẽ diei. Immaclata cõceptio ẽ
hodie ⁊c. Idipm oẽs cõfitent epi ⁊ ſacerdo-
tes catholici ⁊ fideles. id abbates ⁊ qcunqꝫ
eccl'iaſtica dignitate decorati. Id ordo ſan-
cti Bñdicti ⁊ canonici reglares: id ordo he-
remitaꝝ ſcti Auguſtini: atqꝫ ordo carmeli-
taꝝ atqꝫ huoꝝ. Id ordo fratꝝ minoꝝ. Et vt
breuit ꝯcludã: id tenẽt qſi oẽs cuiuſcũqꝫ al-
teriꝰ religiõis: paucis exceptis: qs exꝑmere nõ
ẽ opꝰ. Idẽ tenet ⁊ credit tota fideliũ vnitas.
Cuiꝰ rei teſtimoniũ reddit capelle ſereniſſi-
mi imperatoris atqꝫ oim regũ: dñationũ:
ꝑtãtũ: ciuitatũ: oppidoꝝ ⁊ villarũ eccl'ie: in
qbꝫ officiũ cõceptiõis deuotiſſime celebrat.
Cũ igit i his rebꝫ i qbꝫ nil certi ſtatuit diuia
ſcꝑtura: mos ppli di ⁊ iſtituta maioꝝ tenen
da ſint. c. i his rebꝫ. xj. di. ⁊ i re dubia ad fidẽ
⁊ certitudinẽ valeat auctas eccl'ie catholice
c. palã. ea. di. Et vbi lex deficit: ad ꝯſuetudinẽ
loci recurrẽdũ ẽ. c. đ qbꝫ. iũcta glo. xx. di. Iđ
oẽs debẽt ſeq ꝯſuetudinẽ eccl'ie i veneratiõe
puritatis ꝟginee. Ut em̃ inqt b. Tho. i. ij. ſuo
qli. q. vij. magis dꝫ ſeruari ⁊ attẽdi conſuetu-
do eccl'ie qꝫ auctas Aug. ⁊ qrũcunqꝫ ſctõꝝ.
Ex q apparet ꝑtinacia illoꝝ q nolũt diſcere
niſi i ſcholis qrũdã antiqꝝ mgroꝝ impugnã
tiũ imaclatã cõceptionẽ ꝟgis glioſe. et cõte-
mnũt ſcholas ⁊ doctrinã ſummi pontificis ⁊
ſctẽ matris eccl'ie: q venerandã ꝑdicat conce-
ptionẽ illibate ⁊ intemerate virginis Ma-

rie. Cum em̄ papa ſit chri vicari⁹.c. inť cor⸗
poralia.de trāſl.p̄.⁊ gerat vicē dei in terris.
c.q̄nto.e.ti.ex q̄ ſequiť ꝙ habet plenitudinē
prāte: vt notať in c.cōſeqns.xj.diſt. Et illud
quod facit p̄ſumiť facere autoritate dei.ex̄ ō
tranſla.pla.c.inter corp̄alia.glo.ij. Ideo ipo
approbante aliq̄d ⁊ nos approbare debem⁹
ar.inc.ſi rhomanoꝝ.xix.diſtin. Imo ipſius
ſnie magis eſt ſtandū q̄ȝ ſnie totius mundi
vt dr glo.in c.in iſtiſ.iiij.diſt. Cū igiť ſumm⁹
pontifex approbauerit officiū imaculate cō⸗
ceptionis p̄ me editū.et illud qđ edidit dn̄s
Leonardus nogarolus ꝓtonotari⁹. In qui
Indul⸗ bus officijs ſine originali pctō ꝯcepta p̄di⸗
gētie con cať.et nō ſolum approbauerit:ſȝ etiā dederit
ceptiōis. illas oēs idulgētias dicētibꝫ vl' audiētibꝫ ce
lebrari officiū ꝯceptiōis:q̄ vnq̄ȝ ab aliq̄bus
ſūmis pōtificibꝫ ſunt ꝯceſſe in officio corpo⸗
ris chri:vt patet p̄ bullā autēticā.ſequiť con
cludendū ꝙ oēs fideles debēt p̄dictū feſtuȝ
cōceptionis celebrare.p̄ c.conq̄ſt⁹.de fer.vbi
enūcranť dies feſti celebrādi. Et ibi dr. Feſti
uitatū oim ꝟgis glioſe ⁊c. Hec aūt eſt vna
de ipſis feſtiuitatibꝫ quā papa colit cum cle
ro:vt s.ḡ ⁊c. Papa em̄ approbando officiū
cōceptionis ⁊ inſtituēdo feſtū eiuſdeȝ:ꝯn̄ter
ex h̄ deťmiauit ipſam ꝟginē ſine pctō conce⸗
ptā q̄ȝ vt ait Bern̄.in epl'a ad Lugdunenſes
Nō erit feſtiuitas cōceptiōis niſi ſctūs aſſe⸗
rať q̄ ꝯcept⁹ ē. Ex q̄ tolluntť oēs autoritates
ſctōꝝ ⁊ doctoꝝ q̄ dixerūt ꝯriū:vt notat dn̄s
Opinio. Anto.de buť.in c.p̄ venerabilē.q̄ filij ſint le.
di.ꝙ in opiniōibꝫ credēdū eſt magiſ pape q̄ȝ
dictiſ ſctōꝝ.q̄ȝ pape ⁊ nō alteri data eſt ptās
Hoc fe⸗ interp̄tādi.vt patet p̄ dicū c.p̄ venerabilem.
ſtū ē ap⸗ ¶ Ex q̄bꝫ patet q̄ntū peccent illi p̄tinaces et
probatū. obſtinati q̄ ꝯ imaculatā ꝟgis cōceptionē la⸗
trant:⁊ p̄ eccl'iaȝ rhomanā approbata deſpi
ciūt:dicētes ꝙ heretici ſūt q̄ glioſam ꝟginē
ſine originali pctō ꝯceptā aſſerūt.ſed ipi ꝓpť
talia ſūt oēs excōicati:vt patet p̄ extrauagan
tē Sixti q̄rti:q̄ incipit Graue nimis.de q̄ in
fra diceť ſer.ſeq̄nti. Cū em̄ ad papam et rho
manā curiā ſolū p̄tineat diffinire atq̄ȝ deter
minare ea q̄ ſunt dubia in fide:vt ꝓbari pōt
p̄ c.maiores.de bap.et.xxiiij.q.j.c.q̄tiēs.⁊.c.
hec eſt fides.et.xxvij.di.c. huic ſedi.ei⁹ q̄ȝ ſit
emēdare atq̄ȝ corrigere errores circa fidem:
vt in c.q̄ alios.de here.⁊ in c.errat.xliij.diſt.
cui incūbit maior zelus chriane religionis.
c.officij.xxiiij.q.j. Nō approbaſſet eccl'ia rho
mana hoc feſtū:dans inſup̄ mltas indulgē
tias capellis ꝯceptionis:ſi aliquis error eſſe
poſſet circa fidē in veneratiōe ꝟginee purita
tis:nec approbaſſet opinionē minoꝝ fratruȝ
ſi nō eſſet bona. De q̄ inq̄t Anto.de buť.in c.
conq̄ſt⁹.de fer.di. Audio eccl'iaȝ approbaſſe
opinionē Minoꝝ.ſ.ꝙ nō ſit cōcepta i pctō
originali.et ita tenēdū eſt ſm ipm dn̄m An⸗
to.et Panor.in d.c. conq̄ſt⁹. Ordinatio em̄
ſedis apl'ice ligat oēs.c.ſi.de cōſti. Cū eccl'ia
apl'ica ſit mř oim eccl'iaꝝ.xij.diſt.c.j.et c.q̄s
neſciat.in fi.et de cōſe.di.iij.c. celebritatem.
et.ix.q.iij.c.cūcta p̄ mūdū. Que nō pōt erra
re nec decipi.vn̄ in c.a recta.xxiiij.q.j.dr Hec
ſctā ⁊ apl'ica mř oim eccl'iaꝝ chri eccleſia:q̄
p̄ dei oipotentiſ grāȝ a tramite apl'ice a tradi
tiōis nunq̄ȝ erraſſe ꝓbať.nec hereticiſ nouita
tibus deprauata ſuccūbit.ſed vt in exordio
normā fidei chriane p̄cepit ab auctoribꝫ ſu⸗
is apl'oꝝ p̄ncipibꝫ illibata fideten⁹ manet.
Hec ibi. Lȝ aūt q̄dā dixerint feſtū cōceptio⸗
nis nō eſſe celebrandū:vt etiā ait glo.in c.ij.
et ibi Arch.de cōſe.di.iij.tn̄ falſū eſt. Nā vt
ex ſup̄dictiſ patet:ſctā rhomana eccl'ia illud
celebrat. Vn̄ Bartolome⁹ Eps Brixenť in
ſuo rep̄torio.p̄te.ij.in ꝟbo feſtū.dr ꝙ eccl'ia
facit ſolēne feſtū in die conceptiōis btē virgi
nis.⁊ ꝙ ipa in tali die celebrauit ſolēniter i
capella ſūmi pōtificiſ i p̄ntia ei⁹ ⁊ cardinaliū
atq̄ȝ alioꝝ p̄latoꝝ. ¶ Qui ḡ dicūt petrm̄ eſſe R
hāc opinionē tenere:et p̄dicant ꝙ feſtū cōce
ptionis nō debet celebrari:cū detrahāt rho⸗ Contra
mane eccl'ie illud celebrāti:p̄nt dici de here⸗ dicentes
ſi ſuſpecti:p̄ c.oēs.xxij.diſt.vt dr mgř Pau⸗ celebrari
lus venet⁹ in trac.de cōceptiōe ꝟgis:ꝙ ſi di⸗
cať nōnullos q̄ ſe chrianos ⁊ d̄uotos appel⸗
lāt nolle hoc feſtuȝ celebrare. rn̄deo ꝙ ꝓpter
hos paucos n̄ fit ꝙ celebratio hui⁹ ſacratiſ
ſime feſtiuitatiſ nō ſit vl'is. Qȝ qđ fit a maio
ri p̄te chrianoꝝ.⁊ maxie a capite cū p̄ncipa⸗
lioribꝫ mēbris:a tota eccl'ia fieri dr. arg. i c.
licet.de elec.⁊ in c.cū in cunctiſ: de his q̄ fiūt
a ma.p̄te ca.vbi dr: Qđ fit a maiori p̄te ca⸗
pituli:totū capitulū facere videť. Ad idē fa⸗
cit text⁹ in.l.nulli.ff.qđ cuiuſq̄ȝ vni.⁊ i.l.ali⸗
ud.§.referť.ff.de reg.iu.⁊ in.l.qđ maior.ff.
ad muni. Quia ḡ non decet a capite mēbra
diſcedere:ſed oia mēbra caput ſequi debēt.
c.j.xij.diſt. Facit.l.cū in diuerſis.ff.ō reli.c.
ſum.fu.et oia acceſſoria ſuum ſequi debent
p̄ncipale.l.cum p̄ncipalis.ff.de reg.iur.et.c.
acceſſoriū.eo.tiť.li.vj. Cum caput eccl'ie ſū⸗
mus pontifex celebret feſtū imaculate cōce⸗
ptiōis:apparet illos non eſſe mēbra ei⁹ q̄ ex
p̄tinacia ⁊ obſtinatiōe ab eo diſſentiūt et ei⁹
deuotionē nō imitanť. De talibꝫ dici pōt il⸗
lud Ecci.iij. Quā male fame eſt q̄ relinq̄t pa
trē ⁊ maledict⁹ ē a deo q̄ exaſp̄at matrē. Iſti
em̄ matrē ſuam reuerendā.ſ.glioſam ꝟginē
Mariā infamāt ⁊ vilipēdūt:imo vitup̄ant
ſponſam dei et matrē regiſ celeſtiſ.et ideo me
rito p̄uari merenť hereditate celeſtis patrie
iuxta notata in.§.cauſas.in auť.vt cum.de
appel.co.col.viij.et p̄ glo.in c.q̄ntauallis.de
iureiu. Tales ꝓfecto dānantes eos qui dei

genitric̄ puritatē venerant̄:atq̄ ignorantes
ſeu blaſphemos appellātes:timere debēt ne
diſcipuli mgr̄i Joachim cenſeantur: qui ap
pellauit magiſtꝝ ſniaꝝ hereticū in illo arti-
culo in q̄ ipſe ab eccl'ia damnat̄.c.dānam⁹.
de ſum.tri.ꝛ fi.ca. Nos aūt matri miſcdiaꝝ
honorē debitū impēdentes ꝛ ei⁹ innocentiā
p̄dicantes:dicam⁹ illi cū btō Auguſtino in
q̄dā ſer. O mater dn̄i ſicut in p̄ma femina
abūdauit delictū:ita in te ſupabūdauit oīs
plenitudo gratie. ꝛ ideo ſup oēs es ignara
delicti. Hec ille. Cui⁹ intemerate ꝟgis inter
uentu nos ab omnibꝫ delictis abſoluat be-
nignus eius fili⁹. Amen.

De eadem ſacratiſſima Conceptione
Sermo quartus

Ontere brachi
um pctōris ꝛ maligni: q̄ret pctm̄
illius ꝛ non inuenief. p̄ſ.ix. Quia
bone fidei non congruit de apicibus iuris
diſputare:vt dicit̄ in.l.ſi fideiuſſor.§.q̄das
ff.mandati. Vn̄ ꝓpter cōmunē vtilitatē mul
ta ↄtra rōnem diſputandi recepta ſūt vt ait
iuriſconſultus in.l.ita vulneratus. in fi.ff.
ad.l.aqui. Jdeo aduerſarij virginee purita-
tis ita deberent a ſophiſticis ꝛ cauilloſis ar-
gumentationibꝫ deſiſtere:qbꝫ ignorantium
aīos a deuotiōe dei genitric̄ auertūt. verꝫ:
qꝛ ipſi in ſua ꝑtinacia obſtinati ꝑſiſtunt. vn̄
fures ꝛ latrones appellari pn̄t. qꝛ ſi vt inq̄t
Bal.in proemio feudoꝝ:occultator aliene
laudis fur eſt ꝛ latro.l.hereditatē.§.fi.ff.ad
l.falci.multo magis ei⁹ impugnator. Nos
illoꝝ ꝓteruiā demōſtrare volētes ſiml' ꝛ cō
ſiderātes ꝙ q̄nto pluries auꝝ ꝑ ignē trāſit
tanto maiorē adq̄rit claritatē.et ꝙ veritas
ſepi⁹ exagitata magꝭ ſplēdeſcit in lucē:vt dꝛ
in c.graue.xxxv.q.ix. Deliberauim⁹ in h̄ ſer-
mone etiā aliq̄ alia dictoꝝ aduerſarioꝝ ar-
gumenta recitare ꝛ confutare: vt imacula-
ta ꝟginis conceptio in ardenti flāma diſpu-
tatiōis reclinata:puritate ac innocentia am-
pli⁹ eluceſcat. Verificabunt̄ etem̄ ꝟba the-
mat̄ nr̄i quibꝫ ſpūſctō illuminat⁹ Ps. vi-
dēſq̄ me debere cōfutare argumēta aduer
ſantiū conceptiōi btē ꝟginis:ait mihi. Con-
tere brachiuꝫ pctōris ꝛ maligni. Deinde de
his btē ꝟginis impugnatoribꝫ ꝛ crimē in ea
querentibꝫ dixit: Queret̄ ꝛc. Sup qbꝫ verb
tres cōſideratiōes faciem⁹.
Prima dicet̄ impugnatiōis
Scda defenſionis
Tertia ꝛ vltima appellabit̄ corroboratiōis.

Prima pars huius ſermonis in q̄ impu-
gnatur ↄceptio ꝛ ei genitricis.

Uo ad p̄mā ꝑtem p̄dicatiōis nr̄e
arguit̄ p̄mo btām ꝟginē in origi-
nali pctō conceptā rōne ꝓductiōis
ſic. Oīs hō q̄ ꝑ ↄcubitū viri ꝛ mu
lieris nat⁹ eſt:in pctis ↄcept⁹ ē.vt ait Aug⁹ i
li.de fide ad Petꝝ.ſed btā ꝟgo ex tali cōcu-
bitu ↄcepta ē.g̃ ꝛc. Et confirmat̄ hec rō ꝑ di
ctū ſaluatoris Mat.vij. vbi ait. Oīs arbor
bona bonos fruct⁹ facit.mala āt arbor ma-
los fruct⁹ facit. Nō em̄ pōt arbor mala bo-
nos fruct⁹ facere: neq̄ arbor bona fructus
malos facere. Cū g̃ parētes glioſe ꝟgis fue-
rint mali ꝑ pctm̄:videt̄ ꝙ ꝛ ip̄a virgo produ
cta a tali arbore mala fuerit mala. et ↄn̄ter
ꝙ ip̄m pctm̄ contraxit. Facit ad hoc qd̄ inq̄t
glo.in.l.q̄ſq̄s.C.ad.l.iul'.maieſtatis dicens.
Sepe ſolet fili⁹ ſilis eſſe patri. ¶ Scdo idē
ꝓbat̄ rōne mediatiōis. Nā vt ait Paul⁹.j
ad Tim̄.ij. Un⁹ eſt mediator dī ꝛ hoim hō
chr̄s Jeſus.ſed mediū n̄ eſt niſi int̄ extrema
q̄ diſtant a ſeinuicē:ſcḋm ꝑhm.v. Metaph.ꝛ
notat̄ ꝑ glo. Bar.et doc.in.l.j.§.is videt̄.ff.
ſi q̄s ius di.nō obtē. Si aūt btā ꝟgo non fu-
iſſet ſub pctō:nunq̄d fuiſſet diſtās a deo.qꝛ
ſolū ꝑ pctm̄ hō elongat̄ a deo.iuxta illud p̄ſ.
lxxij. Ecce q̄ elōgāt ſe a te ꝑibūt.g̃ chr̄s non
fuiſſet mediator inter deuꝫ ꝛ ip̄am ꝟginem.
qd̄ eſſet falſum. Quare videt̄ ↄcludendū ꝙ
ip̄a in originali pctō fuit cōcepta.et ꝑ illud
a deo elōgata. ¶ Tertio idē ꝓbat̄ rōne acce
ptationis. Cū em̄ de⁹ nō ſit acceptator ꝑſo-
naꝝ:vt dꝛ Act.x.ꝛ in c.ſicut.xxij.q.iiij.ꝛ in c.
nec quēq̄ꝫ.de ↄſe.di.iiij.ꝛ c.nouit.de iudi.et
c.vl.iij.q.ix.et ca.ij.iiij.q.iiij. Fac̄ tex.in aut.
de mona.in fine principij coll'.j.ſi dicam⁹ ꝙ
de⁹ in inſtāti p̄mo ↄceptiōis p̄ſeruauit bea-
tā ꝟginē a malo origīal' pcti: cū illo tunc nō
meruiſſet aliq̄d pl⁹ q̄ꝫ alij hoīes ab Adā de-
ſcendentes:ſeq̄ret̄ ꝙ fuit acceptator ꝑſone:
ↄ̄ diuinā ſcṗturā.qd̄ cū nō ſit verꝝ: videt̄ di-
cendū ꝙ eā nō p̄ſeruauit.ſed cū alijs hoībꝫ
in originali pctō cōcipi ꝑmiſit.

Pars ſcḋa hui⁹ ſmonis q̄ dꝛ defenſiōis.

Ro dēfenſiōe imaculate ↄceptiōis
nr̄is dī rn̄deo ad p̄mū argumētū
qd̄ dꝛ ꝓductiōis:ꝙ de⁹ q̄ dedit le-
gē:d q̄ Aug.loq̄t.ſ.ꝙ oēs q̄ ꝑ ↄcu
bitū naſcunt̄:i pctō ↄcipiant̄.potuit eā circa
aliq̄ꝫ ꝑſonā mutare ꝛ diſpēſare.vt ait; Pe.d
cādia.ꝛ Frā.d may.i.iij.di.iij. Et ſup̄ ꝓbatū
ē ſer.j.ꝑte vl. Jō dictū ipi⁹ Aug.itelligit̄ nul
la ſpēali dī gr̄a itereueniēte. cui⁹ oppoſitū fu
it i caſu nr̄o. Uel dicere poſſum⁹ ꝙ Aug.lo
quit̄ de his q̄ cōcipiunt̄ interueniēte concu-
piſcētia parentū.q̄li mō nō fuit concepta mr̄
dei:vt dicūt recti⁹ ſentiētes. qd̄ ꝓbat̄ ex ver
bis angeli q̄ appuit pr̄i btē ꝟgis:vt dicet̄ in-
fra pte.ij.h⁹ oꝑis ſer.j.ꝑ.iij.nā dixit illi ꝙ tē

Apex iu-
ris

M
Primo

Scdo

Tertio

N
Ad p̄mi
rōnem

de⁹ clauſerat ad tp̄s vterū vxoris ſue Anne
vt non libidis fore ꝙ naſceret̄:ſed diuini eſſe
munerꝭ cogſceret̄. Ipſa ꝗꝫ bt̄a ꝟgo vt infra
dicet̄ ſer.vij.pte.j.reuelauit bt̄e Birgitte:ꝙ
ideo ipa n̄ fuit ꝯcepta in origiali pc̄tō.q2 ei⁹
parētes nō ſic alij ꝯiuges cōuenerūt ſil' mr̄i/
monial'r ex voluptate carnali:ſed ex dei obe
dientia ꝛ p̄cepto.Et iō ex dicto Aug.nos ar
guere poſſum⁹ ꝓ imaculata ꝟgis cōceptiōe
ſic.Bt̄a dei genitrix n̄ fuit ꝑ ꝯcupiaꝫ gentiū
generata ſic alij oēs puri homies.ḡ nō fuit
origiali vicio macl'ata.Ad autoritatē euāg.
dico:ꝙ ſi de⁹ q̄ oim naturaꝝ ē auctor ꝛ pōt fa
cere multa q̄ hoib⁹ ipoſſibilia vident̄:vt ait
Aug.xxj.d̄ ci.di.c.vij.pt facere ꝙ arbor ma
la fruct⁹ bonos faciat.et idō potuit facere ꝑ
mirabilē potētiā ſuā vt d̄ ifectꝭ parētib⁹ mū/
diſſima naſceret̄ filia.nec a nob̄ eſt de ei⁹ po
teſtate diſputādū:nec in talib⁹ ab eo ꝑactꝭ ē
ab oib⁹ rō requirēda:dicēte Aug.in ep̄l'a ad
Voluſianū.In reb⁹ a deo mirabil'r factꝭ to
Ad ſecū ta rō facti eſt potētia facientꝭ.¶ Ad ſecūdā
dam. rōnem q̄ d̄r mediatiōis r̄n̄deo: ꝙ ſic chr̄s ꝓ
alijs hoibus mediator extitit vt a ꝯcto pc̄tō
mūdarent̄.ita mr̄is ſue mediator fuit:vt ab
eo p̄ſeruaret̄.ꝛ iſta fuit ſingularꝭ mediatio.
ſicut eſſet ſiq̄s vidēs iudicēꝫ debere iraſci ꝯ
aliquē et illū punire:ei⁹ irā taliter p̄ueniret
ꝙ ſua interuētiōe nō mō ip̄m nō puniret:ſꝫ
nec ad momentū indignationē ꝯ illū vel mi
nimā aſſumeret.Chr̄s ḡ q̄ hoieꝫ lapſū repa/
rauit:et ꝓ ipſo ad patrē intceſſit:matrē ſuaꝫ
ne laberet̄ p̄ſeruauit.Maior em̄ gr̄a fit illi
q̄ cōſeruat̄ in inocentia ꝗꝫ cui remittit̄ culpa.
vt ait Aug⁹ ſuꝑ Gen̄.ad litterā.Vnde mgr̄
Leonardus de Vtino ordinis p̄dicatoꝝ in
ſuo ſermonario feſtiuo ſermone.xij.c.ij.ait.
Maioris gr̄e eſt p̄ſeruari a lapſu ꝗꝫ poſt la
pſum repari:vt patet in bt̄a ꝟgine.Hec ille.
Et ideo chr̄s matrꝭ ſue optim⁹ mediator fu
it.Et h̄ modo dici poteſt etiam mediator an
geloꝝ et illoꝝ reparator ꝛ ſaluator atq3 purga
tor.Vn̄d Dion̄.c.ij.de angelica hierar.inq̄t.
Angeli purgant̄ a ſuꝑbia et ignorantia.vbi
Linconienſ ait.Illis primis ſubſtantijs di
uina ſciā eſt velut purgans non a ſorde que
infuit:q̄ apud nos ſolet dici vera purgatio:
ſed ne inſit obſtans qd̄ gen⁹ purgatiōis eſt
ſm ꝟitatē optimū ꝛ ſufficiētiſſimū.Hec ille
Et ibidē ꝑ.ij.etiaꝫ dicit.Non purgant̄ ange
li ſic hoies a ſordib⁹ q̄ aliq̄n infuerūt:ſed p̄/
ſeruari ne aliq̄b⁹ inq̄nent̄ eſt ipſis vera pur/
gatio.Hec ibi.Nō ḡ ſequit̄:Iſte purgatus
fuit:ḡ habebat pc̄tm̄.Nam Malach.iij.d̄
chr̄o d̄r in gl'ificatiōe ſctōꝝ.Purgabit fili/
os Leui q̄ſi auꝝ.et tn̄ illi tūc nō hēbāt pc̄tm̄
Sil'r Lu.ij.d̄r:Impletū eſt tp̄s purgatiōis
Marie.cū tn̄ maculā purgādā nō hr̄et.Nā
ꝑ gr̄am filij fuerat p̄ſeruata ne illā reciperet.
Et talis fuit etiā purgatio ipſi⁹ ꝟgis et me/
diatio filij ꝓ ea.q̄ oib⁹ alijs extitit excellen/
tior ꝛ dignior:et filio ꝟgis ꝯuenientior.Lau
dabili⁹ em̄ eſt aliquē ne ꝑcuriat̄ adiuuare ꝗꝫ
poſt ꝗꝫ habuerit caput fractū ꝓcurare medi
cinā.Hoc aūt fecit dei fili⁹ matri ſue.Vn̄ ca
nit eccleſia in officio cōceptionis.Niſi dn̄s
cuſtodiſſet matrē ſuā angelus tenebraꝝ de/
nigraſſet eā.¶ Ad tertiū arg.qd̄ d̄r accepta
tionis:dico ſm theol'.in.j.di.iij.ꝙ deus nō
eſt acceptor ꝑſonaꝝ:ſed meritoꝝ.Bar.autē
in.l.j.in ꝑn.ff.de poſthu.d̄t ꝙ in his q̄ fiunt
ex mera gr̄a etiā apud deū ē acceptio ꝑſona/
rū.pl⁹ em̄ facit vni ꝗꝫ alteri.In his ꝟo q̄ ſūt
ex mera iuſticia neq3 apd̄ deū:neq3 apd̄ ho/
mines d3 eſſe acceptio ꝑſonaꝝ.ita ei iudicat
magnū ſic ꝑuū.c.nouit.de iudi.Lꝫ aūt ꝟtu
tes ꝛ merita futura a deo p̄uiſa n̄ fuerint cā
neceſſaria ipſi⁹ p̄ſeruationis.vt pōt ꝓbari ꝑ
detm̄iata a mgr̄o ſn̄iaꝝ i p̄dicta diſtintione
p̄mi.et ꝗuis diuine voluntati nō ſit aſſign
da alia cā niſi q̄a ita ſibi placuit:vt diffuſe
tractat̄ ꝑ theol'.in.j.di.xlv.Sola em̄ ei⁹ vo/
lūtas h̄r ꝓ legitima cā.ſicut eſt de volūtate
imꝑatoris.ſm glo.in.l.relegati.ff.de penis.
p̄ſumit̄ em̄ ꝓ p̄ncipe ꝙ iuſta cā fuerit mot⁹.
et intantū ꝙ ꝓbatio nō admittit̄ in cōtrariū
vt ait Anto.de but.in c.q̄ in eccleſiaꝝ.de cō
ſti.et ibi eū refert ꝛ ſequit̄ Pa.allegans de.
litterꝭ.de ꝓba.tn̄ dicere poſſum⁹ cōgruum
valde ꝛ decens fuiſſe:vt de⁹ illā quā ab eter
no p̄uidit matrē ſuam futurā ꝛ ꝟtutib⁹ ple/
nam ab omnis peccati imūdicia p̄ſeruaret.
Vna em̄ gl'ia quā q̄s habet in mūdo eſt ꝙ
habuerit parētes excellentes:ſm ſn̄iaꝫ Sa/
lomonis.xvij.Prouer.ca.et ſapiētꝭ Ecci.iij.
ſui libri ca.Maior aūt excellētia quā paren
tes alicui⁹ hr̄e poſſint:eſt ſerenitas conſcie.
iux̄ illd̄.ij.ad Coꝝ.j.Gl'ia nr̄a hec ē:teſtio/
niū cōſcie nr̄e.Vn̄ Chryſ.d̄t ꝙ melior ꝛ gra
tior eſt deo vn⁹ iuſtus ꝗꝫ tot⁹ mūdus pc̄tō/
rib⁹ plen⁹.Et pōt ꝓbari ei⁹ dictū per ea q̄ ha
bent̄ Prouer.xvj.ca.Et ꝓpt̄ h̄ regia Blācha
dixit filio ſuo Ludouico regi frācoꝝ dū eēt
puer.Fili mi poti⁹ vellē videre te mori ꝗꝫ in
pc̄tm̄ mortale cadere.Ex q̄b⁹ ꝟbis ita timu/
it pc̄tm̄ mortale ꝙ nunq̄ꝫ cōmiſit illud.Fuit
ḡ decētiſſimū vt dei fili⁹ gl'iari poſſet de hac
excellētia mr̄is ſue.ſ.ꝙ nunq̄ꝫ fuerit aliquo
pc̄tō macl'ata:ſed ſibi i puritate et mūdicia
ſimillima.Et hāc rōnē tāgēs Aug.i ſer.xliij.
de natiuitate dn̄i ait.Om̄ preciū redēptōis
nr̄e imaculatū eſſe debuerat:ꝓpterea Ma/
ria mr̄ chr̄i electa eſt:et ſuper omnes creatu
ras p̄electa:omnib⁹ gratijs fecunda:oībus
virtutib⁹ ornata:omni ſctitate in vtero ma/
trꝭ repleta:vt d̄ mūdiſſima mr̄e mūdiſſim⁹

naſcereť filiꝰ.q: ſic in celo habuit patrē im-
mortalē ⁊ etnū: ſic ⁊ in terra habuit matrē
oī corruptiōe carentē. igiť ſic in celo q̄lis eſt
pr̄ tal' eſt filius. ſic ⁊ in t̄ra q̄lis ē mr̄: tal' ſm
carnē eſt filius. In celo cū p̄re eternus ⁊ im-
mēſꝰ: īcorruptꝰ ⁊ ſublimis ē: ⁊ ī terra cū ma-
tre imaculatꝰ ⁊ māſuetꝰ. Hec ille. Eandem
etiā ſniam ponit Amb. in. iij. li. de virginibꝫ
dicēs de chr̄o Hodie q̄dem ſm hoīeȝ hō na
tus ex ꝟgīe: ſed an̄ oīa ſecula generatꝰ ex pa
tre q̄ matrē corpore virtute referat patrem.
Hec ille.

¶ Pars tertia huius ſermōis: q̄ dr̄ corrobo-
rationis.

P Narrat autores tenentes eã nõ eſſe cõceptã i originali

Hec pia ⁊ deuota opinio corroborať
ꝑ autoritatē theol'. irrefragabil' ale
x̄ādri de Ales: q̄ in li. quē d̄ btā vir
gie edidit (q̄ lib ē Tholoſe catena
tus in choro eccl'ie cathedralis) ꝓbat ipām
cōceptā dī genitricē ab original' pcti vicio p̄ſeruatā.
vbi etiā retractat q̄cq̄d ꝯ h̄ dixerat in. iij. ſen.
di. iij. Narratq̄ȝ ſtupendū miraculū ꝑ qđ ad
tenendā iſtā opinionē inductꝰ ē. de q̄ mira-
culo ꝑtranſeo cā breuitatꝭ. q: de ipſo dixi in
officio ꝯceptiōis: qđ q̄dē officiū in multꝭ ad
hanc materiā facientibꝫ ꝑutile poſt nonū et
vltimū ſermonē hꝰ ꝑme ptꝭ marial' nr̄i ſub-
nectā. Hanc q̄ȝ ſniam tenuit Varro mgr̄
Sco. in. iij. ſen. di. iij. dicens: ꝙ ſi dȝ errare:
vult potiꝰ errare in abūdantia laudis ꝟgis
Marie q̄ȝ in diminutiōe. Idē etiā tenuit et
multꝭ fūdamentꝭ approbauit mgr̄ Joã. ſco
tus in eadē di. ſil' cū mgr̄o Frāciſco de may-
ro. Landulpho neapolitano: Hugone d̄ ca-
ſtro nouo: ⁊ Petro aureoli cardinali ſctē ec
cleſie rhomane: q̄ de imaculata ꝟgis conce-
ptiōe fecit ꝑcl'arē tractatū. Idē etiā tenuit
⁊ ſubtiliť ꝓbauit dñs Andreas ſiculꝰ dictꝰ
barbatiꝰ i ꝓemio cle. ꝯ i. c. ꝯq̄ſtꝰ. d̄ ferijs. vbi
allegat Panor. dicētē ſe audiſſe ꝙ eccl'ia ap
probauit opīonē Mioꝝ: p̄cipue i ꝯſilio ba-
ſilieñ. Idē tenet dñs cardial' in d. c. conq̄ſtꝰ
di. ꝙ feſtū cōceptiōis cōiť celebrať ab oibus
eccl'iaſticꝭ: ⁊ ꝙ dȝ obſuari vt btiſſima virgo
honoreť q̄ntū plꝰ fieri pt. Idem tenuit mgr̄
Paulꝰ venetꝰ: Petrꝰ de aq̄la dictꝰ ſcotelus
Guilelmꝰ ockã: Joã. vital' magr̄ theologie
p̄clarꝰ: ⁊ mgr̄ Hēricꝰ d̄ haſſia: ⁊ Robtꝰ hol
kot: ⁊ Armanꝰ i elegāti tractatu cōceptiōis
ꝟgial': q̄ icipit Sapia edificauit ſibi domū
Itē dñs Robtꝰ eps linconieñ. Petrꝰ: Tho
mas: Joãnes de baſilea: Alexāder neq̄ȝ ma-
gnꝰ theologꝰ: Thomas de argētina: Gerar
dus odonis p̄triarcha antiochenꝰ: ⁊ q̄ȝpl'imi
alij theologi i. iij. ſen. di. iij. Et idē expſſe dt ⁊
affirmat p̄ſcꝑtus Sco. i. iij. di. xviij. Idē te
nuit dñs Pe. de cādia: q̄ fuit papa Alexan-
der q̄ntꝰ ſubtiliſſime approbās imaculatā
ꝟgis ꝯceptionem in eadē di. iij. tertij ſen. qui
poſtea exñs i pōtificatu hāc opinionē dr̄ ter
minaſſe in ciuitate Piſaꝝ anno M. cccc.xi.
atq̄ȝ ſtatuiſſe vt ab oibꝫ teneri deberet. Vñ
mgr̄ Jo. varro. i. iij. ſen. di. iij. inq̄t. Sctiſſi-
mus dñs papa Alexander q̄ntꝰ approbauit
opinionē Mioꝝ. Idē q̄ȝ tenuit ⁊ ſubtil'r ꝓ-
bauit mgr̄ Ambroſiꝰ ordinis ſuoꝝ i ſuo q̄-
drageſimali de floribus ſapie. ſer. xj. ⁊. xxxij.
Hāc inſuꝑ ꝟitatē tenuerūt īfraſcꝑti excellē-
tes theologi. ſ. mgr̄ Frāciſcꝰ martini: magr̄
Michael de Bononia: ⁊ mgr̄ Baptiſta de
ferraria: oēs ordis carmelitaꝝ. Tenuit etiā
h̄ mgr̄ Joã. de gerſon cācellariꝰ pariſieñ. in
ij. pte ſui ſmonarij ſer. xlvij. vbi introducit Joãnes
octo vetulas furibūdas impḡntes feſtū cō- de Ger
ceptiōis btē ꝟgis: q̄ꝝ ꝑma vocať lr̄a occideſ ſon.
tota ī vultu rugata. ſcđa rō litigioſa rixis co
mitata. tertia ſpēs ſophiſtica fallacijs arma
ta. q̄rta ſuꝑficies canonū penitꝰ iflammata.
q̄nta appentia legꝭ apparēs aduocata. ſexta
falſa matheſ. i. doctrina ex geſtꝭ diffamata.
ſeptia falſa poeſis apparēter ornata. octaua
ſuſpicio heretica tremēs antiq̄ta: q̄ ſꝫ alios
vocať p̄ſūptio temeraria. Deinde itroducit
p̄dictꝰ doctor octo ꝟgines ꝟecundas ⁊ timi
das i ꝯſpectu regꝭ celeſtꝭ ⁊ totiꝰ curie ſuꝑne
admirabiles defēdētes imacl'atā ꝯceptiōē
mr̄is dei: q̄ꝝ ꝑma ē vera theologia in vultu
gratioſa. ſcđa rō ꝓbabil' i geſtu amoroſa. ter
tia patēs autoritas ḡta velut roſa. q̄rta lex
canonica in hitu formoſa. q̄nta lex ciuil' tota
impioſa. ſexta ꝟo matheſ apđ inl'tos p̄cioſa.
ſeptima dulcis poeſis ſuꝑ fauuȝ dulcoroſa.
octaua fides pia: firma: ⁊ radioſa. Que ſapi
entiſſime ꝟgies ita ſubtiliť arguerūt in fauo
rē illibate ꝯceptionis: ⁊ vetulaꝝ argumenta
cōfutarūt: ꝙ rex celeſtꝭ approbauit opiniōē
de imaculata cōceptiōe mr̄is ſue. ⁊ ſtatuit fe
ſtū ipſiꝰ ab oibꝫ debere celebrari. Hāc eādē
opinionē tenuit idē doctor in. iij. trac. ſuper
Magnificat. vbi ait: In maria fuit nec̄itas
origiale pctm̄ ꝯhendi ſm cās inferiores ſm
legē ꝓpagatiōis ex cōiūctiōe viri cū femina.
Lex aūt ſuperior p̄iudicauit huic nec̄itati p̄ue
niendo caſū ꝑ ſctificationē ⁊ grām. ſic etiā
dt in alio caſu ſctūs Tho. de occurrētibꝫ tē-
pore iudicij obuiā chr̄o i aera: ꝙ ſi nō mori-
anť / h̄ nō eſt ſm cās īferiores q̄bꝫ hēbant ne
ceſſitatē moriēdi. nec ē ꝯ Apl'm di. Statutū
eſt hoibꝫ ſemel mori. deinde iudiciū. q: p̄uile
giū ſuꝑioris hoc ſuſpēdit. Nō ſecꝰ eſt in ꝓpo
ſito d̄ Maria a neceſſitate ꝯtrahendi origi
nale pctm̄ p̄uenta ⁊ priuilegiata ⁊ excellen-
tiſſime ſic redēpta q̄liter redimi non egebat
Jeſus chr̄s. q: ꝑ carnalē ꝯcubitū non forma
tus. Noſtra ḡ beata virgo ſemꝑ habuit gra
tiam gratū facientē: que originali ſuꝑ mīet

iuſticie: qua p̄mitꝰ ornata fuit Eua ſed ꝑdi-
dit. Hec ille. Eandeꝫ q̄ꝫ ſniam ꝺ innocentia
ꝟginali tenuit idẽ doctor in ſer. de natiuita-
te bte ꝟgis: cuiꝰ dicta referã in. iiij. pte huiꝰ
opis. ſer. xij. ꝑ. ij. Tenuit etiã hoc Sedulius
poeta: q̄ libro. j. in carmine paſcali inquit de
btã ꝟgine Maria. En velut te ſpinis nobił
roſa ſurgit acutꝭ: Nil qꝺ ledit habẽs vel qꝺ
obſcurat honorẽ ⁊c. Itẽ Petrꝰ cretẽſis ſuꝑ
Lu. canit de ipſa ꝟgine. Vnaꝫ nec maculam
natura reliq̄t in iſta. Idem etiã tenuit magi
ſter Bartholomeꝰ Piſanꝰ in ſuo Mariali.
Tenuit hoc doctiſſimꝰ theologꝰ mgr̄ Frã.
[Decreta lis Sixti pape de conceptiõe virginis.] de Sauona q̄ fuit Sixtꝰ papa q̄rtus: q̄ ad
extirpãdas machinatiões q̄rundã impugnã-
tiũ cõceptionẽ bte ꝟgis ⁊ fideles ppłos con-
turbãtiũ: edidit illã decretalẽ q̄ incipit Gra-
ue nimis. in q̄ ſic ꝺr. Graue nimis gerimꝰ et
moleſtũ: cũ ſiniſtra nob de q̄buſuis eccleſi-
aſticꝭ ꝑſonis referunt̄. ſed in eoꝝ q̄ ad euan-
gelizãdũ ꝟbũ dei ſũt deputati exceſſibꝫ p̄di-
cãdo cõmiſſis eo g̃uiꝰ ꝓuocamur q̄ illi ꝑicu
loſius remanent icorrecti: cũ facile deleri ne
q̄ant q̄ młtoꝝ cordibꝫ ſic publice p̄dicando
diffuſiꝰ ⁊ dãnabiliꝰ imp̄munt̄ errores. Sa
ne cũ ſctã rhomana eccłia de itemerate ſpqꝫ
ꝟgis Marie ꝯceptione publice feſtum cele
bret ⁊ ſpãle ac ꝓpriũ ſuꝑ h̄ officiuꝫ ordinaue
rit. Nõnulli vt accepimꝰ p̄dicatores in ſuis
ſermonibꝫ ad ppłm publice ꝑ diuerſas ciui
tates ⁊ terras affirmare hactenꝰ nõ erubue-
runt: et q̄tidie p̄dicare non ceſſant: oẽs illos
q̄ tenent aut aſſerũt eandẽ gł'oſam ⁊ imacu
latã dei genitricẽ abſqꝫ originał pcti macła
fuiſſe cõceptã: mortałr peccare vel eſſe here-
ticos: eiuſdẽqꝫ imaculate ꝯceptiõis officiuꝫ
celebrãtes: et audientes ſmones illoꝝ q̄ eã
ſine hmõi macula cõceptã eſſe affirmãt: pec
care grauit̄. ſed ⁊ p̄fatꝭ p̄dicatõibꝫ ñ cõtenti:
confectis ſuꝑ his ſuis aſſertionibꝫ libros in
publicũ ediderũt: ex q̄ꝝ p̄dicatiõibꝫ ⁊ aſſer-
tionibꝫ hmõi nõ leuia ſcãdala i mentibꝫ fide
liũ exorta ſũt: et maiora merito exoriri formi-
dant̄ indies. Nos igit̄ hmõi temerarijs au-
ſis ⁊ ꝑuerſis aſſertiõibꝫ ac ſcãdałꝭ q̄ exinde i
dei eccłia exoriri poſſent q̄ntũ nobis ex alto
cõcedit̄ obuiare volẽtes: motu ꝓprio: nõ ad
alicuiꝰ nob ſuꝑ hoc oblate petitiõis inſtãtiã
ſed de noſtra mera deliberatiõe ⁊ certa ſciẽ-
tia: hmõi aſſertiões p̄dicatoꝝ eorundẽ ⁊ ali
oꝝ q̄rũcũqꝫ q̄ affirmare p̄ſumerẽt eos q̄ cre-
derẽt ⁊ tenerẽt eandẽ dei genitricẽ ab origia
lis pcti macła in ſua cõceptiõe p̄ſeruatã fu-
iſſe: ꝓpterea alicuiꝰ heret̄ labe pollutos fore
vel mortałr peccare: aut eiuſdẽ conceptiõis
officiũ celebrãtes: ſeu hmõi ſmones audien
tes: alicuiꝰ pcti reatuꝫ incurrere: vtpote fal-
ſas ⁊ erroneas ⁊ a ꝟitate penitꝰ alienas. edi
toſqꝫ deſuꝑ libros p̄dictos id ꝯtinẽtes q̄ ad
h̄ autoritate apłica p̄ntiũ tenore reprobamꝰ
⁊ dãnamꝰ: ac motu ſciã et autoritate p̄dictꝭ
ſtatuimꝰ ⁊ ordinauimꝰ ꝙ p̄dicatores verbi
dei et q̄cũqꝫ alij cuiuſcũqꝫ ſtatꝰ: g̃dꝰ. ordis:
⁊ cõdiciõis fuerit q̄ decetero auſu temerario
p̄ſũpſerint i eoꝝ ſmonibꝫ ad ppłos: ſeu ałs
quõlibet affirmare hmõi ſic ꝑ nos reproba
tas ⁊ dãnatas aſſertões veras eẽ: ac dictos
libros ꝓ verꝭ legere tenere vel hr̄e. poſtq̄ꝫ de
p̄ntibꝫ ſciam habuerint: excõicatiõis ſniam
eoipſo incurrãt. a q̄ ab alio q̄ꝫ a rhomão põ-
tifice (niſi i mortꝭ articło) neq̄ant abſolutio-
nis bñficiũ obtiere. Hec ſũmꝰ põtifex. Hãc
eãdẽ opinionẽ tenet ⁊ mirabiłr ꝓbat ſanctꝰ
Bernardinꝰ i trac. de ꝯceptiõe ipiꝰ hũdicte [Appari-]
ꝟgis. quẽ ego vidi Senis. ⁊ videt̄ eẽ ſcp̄tus [tio cõpi-]
manu ꝓpria ipſiꝰ ſcti. in q̄ libro cuꝫ ſtuderẽ ⁊ [latori li-]
eſſem cũ p̄re fr̄e Bernardino ꝺ Caimis in li- [bri facta.]
braria ꝑuula i q̄ ſt̄ libri q̄ erãt ad vſũ ſancti
Bernardini: venit ad oſtiũ q̄dã fr̄ ſenex i ea
effigie ꝓpa q̄ depingi ſolet ſctũs Bernardi-
nus. ⁊ dixit vultu iocũdo Quid facitꝭ p̄res?
Ego ꝟo q̄ erã magꝭ ꝓpe oſtiũ rñdi. Nos ma-
gnam ꝯſolationẽ hẽmꝰ vidẽdo iſta opa ſcti
p̄ris nr̄i Bernardini. Ille ꝟo ſubridens ait.
Vos bñ facitꝭ. ⁊ ſtatim receſſit. Ego ãt ime-
diate dixi p̄ri fratri Bernardino caimo: Ve
re credo ꝙ iſte ſit ſctũs Bernardinꝰ ꝓpt cu-
ius amorẽ huc venimꝰ: ⁊ ꝺ q̄ loq̄bamur. Et
ip̄e rñdit. et ego ſiłr credo. Et ſic valde cõſo-
lati remãſimꝰ. Cũ aũt paulo poſt oẽs frẽs lo
ci ad cenã veniſſent i refectorio: nos diligẽt̄
cõſiderauimꝰ ſi aliq̄s fr̄ eſſet ſiłis illi q̄ nob
apꝑuerat: ⁊ neminẽ vidimꝰ. Vnꝺ firmit̄ cre
do ꝙ ipſe ſctũs Bernardinꝰ ad nos venerit
vt oñderet ꝙ ſibi erat g̃tũ ꝙ nos libent̄ lege
remus opa ꝑ ip̄m edita: maxie de imacłata
ꝯceptiõe bte ꝟgis. Et tũc ego veniebã ꝺ rho
ma ⁊ p̄ſentauerã ſũmo põtifici nr̄m officiuꝫ
de ꝯceptiõe ꝟgis. Cũ igit̄ vt patet ꝑ bullam
plũbatã Eugenij pape q̄rti: ñ tm̄ vita ſꝫ etiã
doctrina ſcti Bernardini ſit approbata ꝑ ec
cleſiã: ſequit̄ ꝙ tenere debemꝰ hãc opinionẽ
quã ip̄e ſctũs Bernardinꝰ i ſcp̄tꝭ tenẽdã tra
didit ⁊ publice p̄dicauit. Tenuit etiã h̄ ideꝫ
ſctũs Tho. de Aq̄no i. j. ſen. di. xvij. ar. iiij. in [Tho.]
ſolu. q̄rti argumẽti. Qui etiã in expoſitiõe an
gelice ſalutatiõis de btã ꝟgie inq̄t. Ipſa em̄
puriſſima fuit q̄ntũ ad oẽm culpam. q̄r nec
origiale: nec mortale: nec veniale pctm̄ icur
rit. Et iteꝝ in. j. ſen. di. xliiij. ar. iij. i rñſiõe ad
iij. arg. ſic ait. Puritas itẽdit̄ ꝑ receſſũ a ꝯ̄rio
Et iõ põt aliq̄d creatũ inueniri q̄ nihil puriꝰ
eẽ pt i rebꝫ creatꝭ ſine vlla ꝯtagiõe pcti. ⁊ tał
fuit puritas b. ꝟgis: q̄ a pctõ originali ⁊ actu
ałi fuit imũis. tm̄ iſta puritas fuit ſb ꝺo i q̄ꝫtũ
erat i ea potẽtia ad peccãdũ. Hec ille. Mgr̄

etiã Joãnes vitalis excellētiſſim⁹ theolog⁹ i
tractatu de conceptiōe ṽgis refert ſe vidiſſe
librū retractionis ſcti Tho. de eo qđ dixe
rat in.iij.ſen.ꝯ ꝯceptiōem mrīs dei. Similr̄
Rich. Rich. de media villa in expoſitiōe angelice
ſalutatiōis reuocat opiniōẽ quã ꝑus habu
erat ꝯ ꝯceptionē ṽginalē. Cui imaclate vir
gini ait Hugo ð ſctō Vic. in q̃dã ſer. O vir
go Maria antiq̃ illa mulier Eua nois tm̄
nō lepre te reliq̄t heredē q̄ nec maculam nec
rugã habuiſti q̄ vnguēto egerēt. ſed vnguen
ta grē accepiſti vt ſpeciē tuã ⁊ formã ꝯmēda
rēt. Btūs ṗo Fulbt⁹ cartonñ. epūs ſup ange
lica ſalutatōe inq̄t btē virgini: Aue Maria
electa ⁊ inſignis inf̄ filias: q̄ imaclata ſemꝑ
extitiſti ab exordio tue creatiōis. q̄ paritura
R eras creatorē toti⁹ ſcitatꝭ. Hec ille. Bea
Anſel. tus aūt Anſ. i epl'a ad coepos Anglie inq̄t:
Nō puto verũ eſſe amatorē ṽginis q̄ celebra
re reſpuit feſtū ſue ꝯceptiōis. Idē q̄ꝫ doctor
de ꝯceptu ṽgiali fecit duos libros ⁊ ſp con
cludit ꝓ hac opiniōe Vñ in.j.li.ca.iij.dr. Cū
ipa ṽgo hītaculū fuerit (vt dixi⁹) ſūmi boni:
ſi pcti alicui⁹ ex ꝑme ꝑuaricatiōis origie ma
culam traxit: q̄d dicemus: vtiq̄ꝫ diuia voce
Hiere.j. ꝓphe dr̄ Priuſq̄ꝫ te formarē in vtero noui te
et anteq̄ꝫ exires de vētre ſctificaui te. De Jo
anne q̄ꝫ angel⁹ q̄ eū nūciabat aſſeruit q̄ ſpū
Lu.j. ſctō replebif ex vt̄o mrīs ſue. Si igif Hiere
mias in gētib⁹ futur⁹ ꝓpha i vulua ē ſctifica
tus: ⁊ Joānes i vt̄o mrīs eſt ſpūſctō replet⁹:
q̄s audeat dicere ſingulare toti⁹ ſecl'i ꝓpicia
toriū ⁊ vnici filij dei dilectiſſimū reclinato
rium mox in ſue ꝯceptiōis exordio ſctiſpūs
grā ⁊ illuſtratiōe deſtitutum: atteſtãte vera
ſcꝑtura. Ubi ſpūs: ibi libtas. A ſuitute igif
ij. Co.iij oīs pcti libera fuit q̄ oīū pctōꝝ ꝓpiciatori au
la i q̄ ⁊ ex q̄ ꝑſonalr̄ hō fieret: ſpūſſcti pñtia
et opatiōe ꝯſtruebaf. Hec ille. Et iteꝝ.iiij.c.
ait. Magnitudinē opationū diuie ṽtutꝭ q̄
dã mētꝭ limpitudie ꝓ poſſe cōſiderãs: vide
or mihi videre q̄ ſi q̄d originał pcti i ꝓpaga
tiōe ei⁹ et cōis vicij extitit: illō ꝓpagãtiū ⁊ nō
ꝓpagate ꝑlis fuit. Et ifra. Si dñs caſtanee
cōfert vt inf̄ ſpinas remota cōpunctiōe cōci
piaf: alaf ⁊ formef: nō potuit h̄ dare hūano
qđ ſibi ꝑauerat tēplo in q̄ corꝑalr̄ habitaret
et de q̄ in vnitate ꝑſone ꝑfect⁹ fieret. vt lꝫ inf̄
ſpinas pctōꝝ conciꝑef: ab ipſis tñ ſpinarum
aculeis oīmode exors redderef: plane potu
it ⁊ voluit. q̄ ſi voluit et fecit. Et hãc eandeꝫ
ſniaꝫ ⁊ ſilr̄itudinē ponit idē Anſ. in li. ð exor
dio hūane ſalutꝭ. Poſt ꝑdicta aūt ṽba ſub
dit ipē Anſ. vbi s̄. Et q̄dē q̄cq̄d dignū vnq̄ꝫ
de aliq̄ extra ſuã ꝑſonã voluit ꝑperã: eſt ð te
o hriſſima feminaꝝ noluiſſe. Et in eodem.c.
etiã dr̄. Matrē te fecit ſuam ille reꝝ oīm fa
ctor ⁊ gubernator dñs: oīm inq̄uã intelligi
biliū ⁊ intellectū trãſcendentiū: et te dñaꝫ ac
imꝑatricē celoꝝ: terraꝝ ⁊ elementoꝝ conſti
tuit. et vt ita eſſes in vtero matris tue a pri
mordijs cōceptiōis opante ſpūſctō crearis.
Nunq̄d igif in tanta futura glīa ſūmi valꝫ
dei mf̄ vnica: ⁊ oīm q̄ ſūt: fuerūt: ⁊ erūt poſt
filiū tuū imꝑatrix prudēs ⁊ nobił. Nūq̄d i
exordio tuo talis eſſe debuiſti: vt oīm q̄ꝝ te
dñium gerere certiſſime nouim⁹: aut pari
tati: aut ſubiectioni poſſis addici. Hec ille.
Qui etiã. v.c. eiuſdē li. inq̄t Ille aſſertor pu
re ṽitatꝭ ⁊ a filio tuo iã celo ꝑſidente vas ele
ctiōis cognomiat⁹ oēs hoīes i Adaꝫ peccaſ
ſe fatef: vera vtiq̄ꝫ ſnia et cui ꝯdicere nefas
eſſe ꝓnūcio. ſed cū eminentiã grē dei in te ꝯſi
dero: ſic te nō itra oīa q̄ facta ſūt inextimabi
li mō cōtueor: ſic nec lege alioꝝ in tua conce
ptione demerita fuiſſe opinor ſinglari ⁊ hu
mano itellectui ipenetrabili diuitatis ṽtute
⁊ opatōe ab oī pctō adiūctiōe libtima. Hec
Anſ. In q̄ autoritate oſtendit q̄ btã ṽgo ñ
eſt de nūero oīm q̄ peccauerunt in Adã: ſed
ſuꝑ nūeꝝ oīm. ſic ſi dicaf Oēs de regno tali M...
ſunt tributarij regis. nō intelligif mf̄: vxor: ria ē ſu...
⁊ fili⁹: q̄ adimunf a nūero oīm. Idē q̄ꝫ Anſ. numer...
in d.c. infert: Pctm̄ fuerat qđ homies a pa oīm q...
ce dirimebat. ⁊ vt illud filius dei euacuaret peccau...
ſicq̄ꝫ ad pacē gen⁹ hūanū reuocaret: hō fieri rūt.
voluit. et talis: vt nihil in eo aliq̄ten⁹ rema
neret qđ non cōcordaret ei. Vñ homo a deo
diſcordabat. Quia ḡ ita fieri oportebat: ma
trē de q̄ talis hīs tolleref mūdam ab oī pctō
eſſe decebat: alif quo pacto illi ſūme purita
ti tãta coniunctiōe vniref vt indifferent que
ſunt hoīs eſſent dei: et q̄ dei hoīs eſſent. Et
in.vj.c. iteꝝ dr̄. Adhuc ꝓpone tibi palatium
qđ ſpālr̄ ſuis vſib⁹ aptū exiſtat ꝯſtruere vo
lentē: in q̄ ⁊ ipē freq̄ntiori et feſtiuiori curſu
cōuerſef: ⁊ oīb⁹ ope ei⁹ atq̄ꝫ auxilio indigēti
bus mitiori ⁊ letiori vultu rñdeat ⁊ auxilie
tur: pateref ne q̄ſo in ꝑncipio palatij funda
mētū inualidū ⁊ ſtructure q̄ foret edificãda
incōgruū ⁊ ñ coherēs: Nō puto ſic ſapet: et
ꝓpoſitū ſuū ad effcm̄ ꝓducere vellꝫ. ḡ ſapiaꝫ
añ oīa ſecl'a ꝓpoſuiſſe ſibi hītaculū qđ ſpālr̄
cohabitaret cōſtruere ſilr̄ idubitata fide te
nem⁹. Qđ aūt habitaculū iſtud fuerit ſãdu
dū innotuit. Hoc em̄ hītaculūꝫ illud ſacra
riū ſpūſſcti eſſe fatemur: in q̄ ⁊ ꝑ q̄d eadē ſa
pientia hūane nature cōiungi voluit ⁊ icor
porari. ⁊ oīb⁹ ſe pura mente cōfitentib⁹ par
cere ⁊ miſereri. quod ſacrariū aula viq̄ꝫ vni
uerſalis ꝓpiciationis cum opante ſpūſctō cō
ſtrueref: ſi fundamētū illi⁹. ſ. initiū ſiue pri
mordiū ꝯceptiōis btē Marie corruptū fuit
ipſi certe ſtructure nō cōgruebat nec cohere
bat. Hec Anſ. Qui etiã i eodē c. infert. In
ſcia ne fuit ⁊ impotens ſapientia dei ⁊ ṽtus

mundũ ſibi habitaculũ cõdere remota om̃i
labe ꝯditiõis hũane. angelis alijs peccãtibꝫ
bonos a pctõ ſeruauit. ⁊ feminã mr̃em ſuaꝫ
mox futurã ab alioꝝ pctis exortẽ ſeruare nõ
valuit. In eternitate ꝯſilij ſui fixũ ſtatuit eaꝫ
dñarī ⁊ reginã fore angeloꝝ. ⁊ nũc inferio/
rẽ angelis natã in ꝯſortiũ acceptã eſſe creda
mus oim̃ pctõꝝ: Exiſtiet ħ ⁊ argumẽtis ſuis
ꝓbet q̃ vult. ego donec oñdat mihi deꝰ aliq̃d
dignꝰ excellẽtie dñe mee poſſe dici: q̃ dixi di
co: q̃ ſcripſi nõ muto: ceteꝝ me ⁊ intentioneꝫ
meã filio eiꝰ ⁊ ei cõmitto. Et c. vij. eiuſdẽ lib
etiã d̃r. Nihil tibi dña eq̃le: nihil ꝯꝑabile eſt
Om̃e ei q̃d eſt aut ſ̃ te eſt: aut ſubtꝰ te ẽ. q̃d
ſ̃ te eſt ſolꝰ deꝰ ẽ. q̃d ĩfra te ẽ: eſt oẽ q̃d deꝰ nõ
eſt. Ad tuã tãtã excellẽtiã q̃s aſpiciet: q̃s at/
tinget: ⁊ certe vt ad hãc excellẽtiã ꝑuenires:
in hũillimo loco. i. in vtero mr̃is tue puriſſi
me oriebaris. q̃ ſi tali mõ ꝯcepta ⁊ ordinata
nõ fuiſſes in tãtã celſitudinẽ nõ ſuccreuiſſes
Et. ix. c. etiã ait d̃ dña nr̃a. quã in tãtũ culmẽ
p̄deſtinauit ⁊ extulit diuĩa potentia. quã tot
p̄rogatiuis dotauit: cũcta diſponẽs dei ſapi
entia. quã ſibi mr̃em elegit ad mũdo ſubue/
niendũ. ip̄a oim̃ ſaluãdoꝝ ineffabil' d̃i miſi/
cordia dicere morte pcti q̃ ꝑ inuidiã diaboli
occupauit orbẽ t̃raꝝ. i ſuo ꝯceptu p̄ꝑuari. vt
taceã interĩ ip̄as q̃s cõmẽoraui rõ̃es: animꝰ
euitat: intẽtio abhorret. lĩgua fateri nõ audꝫ
Qui alit̃ ſapiũt ⁊ meliꝰ approbãt: credãt. e/
go piiſſima dña q̃liſcũqꝫ fuulꝰ credo ⁊ fate/
or q̃ tu ex radice Ieſſe pulcerrima ac ꝑ ħ ab
om̃i q̃d te decoloret pcti vulnere aliena: inte
gerrima ꝑmanẽs florẽ p̄cioſiſſimũ ꝓtuliſti.
nõ q̃lẽcũqꝫ: ſꝫ ſuꝑ quẽ ſeptiformis ſpũs req̃/
Domĩnꝰ dñicꝰ bo/lanus. euit. Hec ille. Et id̃ dñs Dñicus bolanꝰ ar/
tiũ ⁊ phie doctor eximiꝰ hec ꝯſiderãs inq̃t in
ꝓemio ſui tractatꝰ de ꝯceptõe btẽ v̓gis. Nõ
ꝑuo ani dolore afficior cũ audio q̃ſdã magi
ſtrali infula decoratos: ꝑtinaciter affirmare
gl'ioſiſſimã intemeratãqꝫ v̓ginẽ Mariã ab
et̃no Ieſu chr̃i mr̃em electã a macl'a pcti ori
ginal' fuiſſe deturpatã atqꝫ in ea ꝯceptã. Nã
cũ ſacroſancta mr̃ eccl'ia talia tãtaqꝫ d̃ gl'io/
ſiſſima v̓gine Maria canat atqꝫ affirmat q̃
nulli alteri pure creature ꝯceſſa vident̃. ꝓfe/
cto poſſent in btãm v̓ginẽ modeſtiꝰ loq̃. ⁊ ita
pleno ore q̃ affirmãt affirmare nõ deberent.
Nã ſi Aug. totiꝰ fidei nr̃e lumẽ: ac ſidus cla
riſſimũ: cui datũ eſt de ſũma ⁊ incõp̄hẽſibili
trinitate dei loq̃ atqꝫ determinare: ꝓpt' honorẽ
dñi cũ de pctis ab illo agit̃: nullã de btã v̓gi
ne voluit facere q̃ſtionẽ: ꝓfecto hi maxio er/
rore ducũt̃ affirmãtes v̓ginẽ in pctõ origina
li fuiſſe ꝯceptã. Cur aũt hi nulla euidẽti rõ/
ne coacti: neqꝫ ab eccl'ia aſtricti ħ tã impie af
firmare audeãt: cãm aliã reꝑire nequeo niſi
ꝙ aſſidua eoꝝ d̃ hac recogitatio in peſſimũ
vſum cõuerſa eſt. impoſſibile potiꝰ eſſet opi/
nionẽ hãc a v̓itate alienã ex cordibꝫ eoꝝ euel
lere q̃ꝫ iudeoꝝ ꝑfidiã de illoꝝ cordibꝫ eradi/
care. Hec ille. Qui poſt m̄l'ta elegant' dicta
ꝓbat q̃ttuor clariſſimis rõnibus q̃ deꝰ po/
tuit btiſſimã v̓ginẽ ab originali pctõ p̄ſuua/
re. deinde demõſtrat octo excellẽtiſſimis rõ/
nibꝫ q̃ valde fuit ꝯueniẽs deo ip̄am p̄ſuare
Poſtea v̓o ꝓbat ꝑ octo alias rõ̃es ſũptas ex
ꝑte chr̃i: q̃ v̓go bñdicta in ſua ꝯceptiõe fuit
ſctiſſima. Poſtmodũ v̓o idẽ ꝓbat q̃ndecim
alijs rõnibꝫ ſũptis ex ꝑte ip̄ius puriſſime v̓/
ginis. Deinde autoritatibꝫ p̄dicta cõfirmat.
Cuiꝰ ſubtilia argumenta q̃ a m̄l'tis habent̃ S
ad p̄ñs non refero Btũs qꝫ Berñ. in ſer. de Berñ.
aſſumpt̃. btẽ v̓ginis inq̃t. Licet de maria lo/
q̃ geſtiãt oẽs: tñ q̃cq̃d d̃r de indicibili eo ip̄ſo
q̃d dici potuerit minꝰ gratũ ſit: minus pla/
ceat: minus acceptet̃. Quenã etiam poterit
lĩgua: etiã ſi angelica ſit dignis extollere lau
dibꝫ v̓ginẽ matrẽ. matrẽ aũt nõ cuiuſcũqꝫ ſꝫ
dei: Quenã vel angelica puritas virgini illi
audeat cõparari: q̃ digna fuit ſacrariũ fieri
ſpũſſancti. ⁊ habitaculũ filij dei: Hec Berñ
Et Aug. in tractatu de incarnatiõe chr̃i d̃t. Augꝰ
Hoĩem peperit v̓go decora: v̓go ſponſa: to/
ta pulcra: tota ſpecioſa: flos florũ: pulcritu/
do virginũ celi regina: mũdi gl'ia. O digna
digni. o ĩmaculata ĩmaculati. o ſancta ſcti. o
maria ſplẽdor mũdi: gl'ia celi q̃lem filiũ no/
bis peꝑiſti: O felix femina iter ceteras bene
dicta. cuiꝰ vent' fuit reclinatoriũ dei: ſacra/
riũ ſpũſſancti: lectꝰ eburneꝰ chr̃i: thalamus
diuĩe maieſtatiſ: quãte ſanctitatis putabimꝰ
aĩam tuã fuiſſe: q̃ ad imaginẽ dei ꝯdita ⁊ fa
cta ꝯſiſtit: cũ caro tua tantũ placuerit crea/
tori vt de ea ſibi faceret palliũ laudis ⁊ lori
cã victorioſi certaminis: Et. ĩ. iteꝝ dic̃. Tu to/
ta pulcra: tota formoſa. tota delectabil' ⁊ to/
ta gl'ioſa. tu macl'a nulla fuſcariſ: tu om̃i de
core veſtiriſ: tu om̃i ſctitate ditariſ: tu ſuꝑ oẽs
v̓gines ſctãs in carne. tu ſuꝑ oẽs angelos et
archangelos ſctã in mẽte. tu cũctas femĩas
vincis pulcritudine carnis. ⁊ oẽs angelicos
ſpũs excellẽtia ſctitatis. tu plena deo. tu re/
pleta ſpũſancto. Hec ille. Ad cuiꝰ v̓ba q̃d re/
ſpõdere poterit̃ q̃ eã aſſerũt repletã fuiſſe pec
catori. Sed forte aliq̃s eoꝝ dicet: Cũ hitũm
v̓gis marie deferã. ſi i pctõ illã ꝯceptã fuiſſe
nõ crederẽ: ip̄am maculatã nullatenꝰ p̄dica
rẽ. Cui ego rũdeo q̃ btiſſima v̓go nũq̃ꝫ tali
fuit induta veſtimẽto. Itẽ q̃ habitꝰ nõ facit
mõachũ ſꝫ deuotio ⁊ religioſa ꝯuerſatio. ca.
porrectũ. ⁊ c. vt clerici. ⁊ c. ex ꝑte. de regu. ⁊ c.
ꝯſuluit. ex̃ q̃ cle. vl' vo. Si igit̃ veꝝ vis hituꝫ
btẽ v̓gis geſtare: eiꝰqꝫ mõachꝰ ac frꝰ eẽ: ſtu
deas eiꝰ puritatẽ atqꝫ innocẽtiã honorare: ⁊
ampliꝰ noli eã ĩdumẽto imũdicie atqꝫ putre

dinis horrēde macłe coopire. Sed vna nob
cū cādidiſſimis atꝗ puriſſimis inocētie ve
ſtibꝫ illā circūdare ſatage: ita vt parit̄ deuo-
te ſalutemꝰ ipam btām ꝟginē reuerēt̄ dicen
tes illō qđ habet̄ in miſſa ꝯceptōis eiuſdē.ſ.
Sequentia de cō- Salue ſpōſa deitatꝫ: maria fons pietatꝫ: an
ceptione. gelorꝝ dn̄a. Aue dulcꝫ o maria. chr̄i mr̄ ⁊ fi-
lia vila ſine macła. tu ſol refulgēs gł'ia: celo
rū luſtrās atria. luce reples ſecła. Tu puteꝰ
honeſtatꝫ: fauꝰ dulcꝫ charitatꝫ: tu nr̄a leticia
Roſa rubēs caſtitatꝫ: liliū ꝟginitatꝫ cū om̄i
fragrātia. Tu magr̄a clemētie: mat̄ miſcđie
nr̄a delens crimīa. O norma inocentie ma-
ria plena gr̄e: tu ſtella matutina. Tu a đo fa
bricata: in ꝯceptu ꝑſeruata: nulla trahis ſce
lera. Tu in celis coronata: ab angeł venera-
ta: micās ſuꝑ ſidera. Nos famulos rege tu-
os atꝗ tibi fac deuotos ꝓ tua clemētia. Ab
inferno liberatos: nos poſtremo fac beatos
in celi militia Amen.

De eadem illibata conceptione
T Sermo quintus.

Candor eſt lucis
eterne ⁊ ſpeculū ſine macła. Sap.
vij. Inqt deuotꝰ Anſ. in li. oratio-
nū loquēs btē ꝟgini. Glorioſa ꝟgo ⁊ mater
miſcđie regina ⁊ fons totiꝰ dulcedinis ⁊ pie-
tatꝫ. qđ dicemꝰ: qcqđ em̄ ꝓtulerimꝰ minꝰ eſt
⁊ q̄ſi nihil ad ea q̄ tibi debemꝰ. Hec ille. Et
Amb. in li. đ ꝟginibꝫ ait. Quid nobilius dei
matre: qđ ſplendidiꝰ ea quā ſplēdor elegit?
Quid caſtiꝰ illa q̄ ſine ꝯtagione gn̄auit? Et
ibidē. Tanta eſt huiꝰ ꝟginis excellētia: vt ab
eiꝰ narratōe balbutient oēs lingue: excutiāt̄
oēs intelligētie: deficiāt oēs ſil'itudies ꝑabo
lice. Hec Amb. Cuiꝰ ꝟginis imaculate puri
tatē ꝓuidens Eccł'iaſticus ſui libri. c. xliij. in
qt Pulcritudinē cādoris eiꝰ admirabit̄ ocu
lus. Eius quoꝗ innocentiā ꝯſiderās ſapien
tiſſimꝰ Salomon ꝓphetico ſpū ꝟba thema-
tis noſtri ꝓdixit: dum ait. Candor eſt lu. ⁊c̄.
Suꝑ quibꝫ verbis tres conſiderationes fa
ciemus.
Prima dicet̄ oſtenſionis
Secunda teſtificationis
Tertia appellabit̄ figurationis
V ¶ Pars prima que dicit̄ oſtenſionis.
Beatā ꝟginē ſine originali pctō con
ceptā oñdi pōt q̄ttuordecim rōnibꝫ
Ratione appellationis. Prima q̄r dicit̄ appellationis. ſic
arguendo. Si btā virgo originale
pctm̄ ꝯtraxiſſet: non poſſet appellari ſimpl'r
ꝟgo. q: ſicut caro corrumpit̄ ꝑ cōmixtionem
carnalē. ita aīa ꝑ peccatū. Unde aīe pecca
trici dicit̄ Hiere. iij. Tu aūt fornicata es cū
amatoribꝫ multis ⁊c̄. Si ergo anima glioſe
ꝟginis fuiſſet corrupta pctō originali ſolū
ſcđm qđ poſſet ꝟgo noīari. qđ eſſet in ꝯueniēs
in mr̄e dei. q̄ fuit ꝟgo virginū. De q̄ canit ec-
cł'ia. Sctā ⁊ imacł'ata ꝟginitas ⁊c̄. Et q̄dā-
mō videret̄ eſſe ꝯ̄ articulū fidei đ ꝟginitate
mr̄is chr̄i. Et hac rōne in ſtudio pariſieñ ha
bet̄ opinio de imacł'ata ꝯceptiōe ꝟginis q̄ſi
articulꝰ fidei. Uñ nō pōt qs ibi ad magiſte-
riatū vł' aliū gradū ꝓmoueri q̄ dānare aude
at hāc opiñ. verā. ſ. ꝙ btiſſima ꝟgo Maria
fuit ab om̄i pctō ꝑſuata. Itē nullꝰ ibi ꝑmit-
teret̄ legere q̄ temerario auſu affirmare p̄ſū
eret ac det̄minare ꝙ mr̄ đi puriſſima fuerit
vł' ꝑ inſtans originali vicio macł'ata. Et idē
ꝑ oia ſuat̄ in ſtudio Baſilienſi. Pōt aūt p̄-
dicta rō ꝯfirmari ſic. Cūꝗ em̄ vnūqđq: ma
gꝫ đnoiet̄ a nobiliori. i. a forma q̄ꝫ a materia.
cū ipa forma det nomē ⁊ đr̄ntiā: vt ꝓbat̄. ij.
phyſ. ⁊ eſſe rei tribuat. l. ſiqs hoiem. §. ſi đte
riorē. ff. ad exi. Abſurdū eēꝫ dicere ꝙ mr̄ dei
q̄ appellat̄ nō ſolū ꝟgo ſed regina ꝟginū: fuit
ſolū ꝟgo q̄ ad corpꝰ ⁊ nō q̄ ad aiaꝫ Nā ſic aīa
eſt dignior corꝑe. l. ſancimꝰ. C. đ ſa. ſan. ec. c.
cū infirmitas. de pe. ⁊ re. cū ꝑcipimꝰ. xij. q. ij
c. ſolite. đ maio. ⁊ obe. ⁊ c. ſedulo. xxxviij. di.
Sic maior iniuria ei fieret ſi pollueret̄ q̄ꝫ ſi
corpꝰ macularet̄. cū iniuria extimet̄ tāto atri
or q̄nto dignior eſt res cui irrogat̄. §. atrox.
inſtit̄. đ iniu. Et iō ſi viliori pti. i. corpi datuꝫ
eſt ꝓuilegiū ꝟginitatꝫ. a fortiori dꝫ eē ꝯceſſuꝫ
nobiliori. ſ. aie. ¶ Scđa rō đr eq̄tōnis ſic. vt Ratione eq̄tionis Secunda
colligit̄ ex dictꝫ Phi in li. de regimie ꝑncipū
Nō dꝫ eodē mō gubnari ſuꝰ ⁊ regia: nec eq̄-
lit̄ tractari. imo melior dꝫ eſſe ꝯditio regine
q̄ꝫ ſerui. inſti. đ publi. iud. §. itē lex cornelia.
iūcta glo. cū impator: vt ſup̄ diximꝰ. donec i-
peratrici ꝓuilegia q̄ ipe hꝫ. đ. l. ꝑnceps. ff. de
legi. vbi gloſa ait. Auguſta hꝫ oia ꝓuilegia
q̄ habꝫ fiſcus. vt ſic ad vectigalia nō teneat̄.
Hoc ꝓſuppoſito dico ꝙ btā ꝟgo ē dn̄a ⁊ im
ꝑatrix totiꝰ orb ⁊ oim creaturarꝝ. ¶ Primo X
nāꝗ eſt regina celi ⁊ angelorꝝ. Uñ ipa ait il- Maria
lud Eccī. xxiiij. Girū celi circuiui ſola. ſ. tāꝗ eſt regi-
dn̄a. Propt̄ qđ inqt Chryſ. ſuꝑ Lu. Mittit̄ na celi
Gabriel angelꝰ: ⁊ egredit̄ de rege ad reginā:
de impatore ad impatricem. đ ciuibꝫ celi ad
dn̄am palatij. Ingredit̄ ad ꝟginē regi ꝑele-
ctā. ⁊ eo forte alacriꝰ: vt cū angeli ꝓus regeꝫ
haberēt. habituri eſſent ⁊ reginā: vt ad ſup-
plendos numeros angelici ordinis etiā pec-
catores poſſēt ingredi. ⁊ mater miſcđie ⁊ re-
gina celorꝝ porta fieret celi. Hec ille. Dn̄at̄ q̄
qꝫ inferno. vñ Eccī. xxiiij. ipſa inqt Profun-
dum abyſſi penetraui. q̄ſi dicat ꝙ nō ſolū de
monibꝫ in aere cōmorantibꝫ ⁊ in ſuꝑficie in-
ferni. ſed etiā illis q̄ in ꝓfūdo ſtant inferni ꝓ-
ſidet. Dn̄at̄ etiā mūdo ⁊ hoibꝫ habitātibꝫ in
eo. Uñ ibidē ſubdit. Et in om̄i ꝑplo ⁊ gente

ꝓmatū tenui. Jdeo de ipſa loq̄ns Hiero.in
ſer.ad Euſtochiū dr̄. Regina mūdi hodie d̄
terris ⁊ de pn̄ti ſecl'o nequā eripit̄.eapropter
Seruus oēs hoīes q̄ ſūt ⁊ fuerūt ſūt ſui iſti⁹ dn̄e. Et
nō debet ideo ipi dicere pn̄t illō.iiij. Regū.x. Serui
eq̄lis eſſe tui ſum⁹: q̄cūqꝫ iuſſeris faciem⁹. Cū ḡ vt ſup̄
dn̄e. dictū eſt:nō debeat ſu⁹ eſſe eq̄lis dn̄e ſue:ſe
quit̄ btāꝫ ṽginē nō fuiſſe in pctō origiali cō-
ceptā. Cū em̄ Hieremias fuerit in vtero ma
tris ſctificat⁹: vt hr̄ ei⁹.c.j. ⁊ Joānes bap.ſilr
vt ptꝫ Lu.j. ſi btā ṽgo Maria ſolū fuiſſet i
vtero mr̄is ſctificata ⁊ purgata ab oi macu
la vt p̄dicti ſcti:non fuiſſet meli⁹ tractata q̄ꝫ
ipi.imo illi ſerui fuiſſent dn̄e eq̄les: qđ eſſet
incōueniēs. Et iđ eſt dicēdū q̄ fuit ab origi-
nali vicio p̄ſuata. Et hāc rōnem tangēs bea
tus Anſ.in homel'.ↄcept̄.ait. Dignā donati
onē ſup̱ ceťos oēs ſctōs illa dꝫ hr̄e: p̱ quā oēs
ſcti ſctificant̄. Jpſa q̄ꝫ btā ṽgo hoc inſinuās
Lu.j.canit. Fecit mihi magna q̄ potēs eſt.ſ.
puritatē mihi ſup̱ oēs puras creaturas tri-
y
Ratione buēdo. ¶ Tertia rō dr̄ ↄceſſionis.cui⁹ fūda
ↄceſſiōis mētū ponit Bern̄.i q̄dā ſmone dicēs. Quic-
q̄d alijs licꝫ pauciſſimis eſt ↄceſſū nō eſt cre
dendū gl'ioſe ṽgini fuiſſe denegatū. Si em̄
imp̱ator dat alicui famulo ⁊ ſuo aliquā gra
tiā:mlto magis credendū eſt q̄ illā det im-
p̱atrici vxori ſue. p̱ illā regulā topicā. Si de
q̄ min⁹ videt̄ ineſſe ⁊ ineſt.ḡ ⁊ de q̄ magis.ij.
Topic̄.⁊ notat̄ in aut̄. multo mag̃.C.de ſa.
ſan.ec.⁊.l.ſi pign⁹.ff. q̄ po.in pig.ha. Omēs
ḡ gr̄e q̄ alicui creature collate ſunt: ⁊ btē vir
gini cōpetere potuerūt:illi ſūt ↄceſſe ⁊ excel-
lentiori mō. Vn̄ Bern̄.in quodā ſmone in-
q̄t. Priuilegia gr̄aꝝ btē ṽgini ↄceſſa nō ſolū
Maria hoib⁹:ſed etiā angel' credim⁹ ad mirāda. Et
gr̄a plēa. Fran.de maio.in.iij.ſn̄iaꝝ dicit. Credimus
citra chr̄m btām ṽginē marie fuiſſe p̱fectaꝫ:
vt plus habuerit de gr̄a in matris vtero q̄ꝫ
habeāt ſcti in celo. Et b. Tho.in.iij.p̱te ſū.q
xxvij.art.j.inq̄t. Rationabilit̄ credit̄ q̄ ea q̄
genuit vnigenitū a p̄re plenū gr̄e ⁊ ṽitatis p̄
oib⁹ alijs maiora dona grāꝝ ⁊ p̄uilegia ac-
ceperit. Sctūs q̄ꝫ Bern̄.iteꝝ ait. Legimus
Stephanū plenū gr̄a:⁊ apl'os plenos ſpiri-
tuſctō:ſed longe diſſimilit̄ a maria. Et Hie
ro.vbi ſup̄ exponēs illa ṽba āgeli.ſ. Gratia
plena.dr̄. Et bene plena gr̄a. q̄ꝛ ceteris p̱ par
tes gratia p̄ſtatur: Marie ṽo tota ſe infu-
dit plenitudo gr̄e. Et iteꝝ ibidē ait. Etſi in ce
teris p̱tib⁹ gratia fuiſſe credat̄: nō tn̄ eaten⁹
plena. Hec ille. Nec mirū ſi tantas gratias
recepit ṽgo maria:cū fuerit dei ſpōſa electa.
Vn̄ de illa inquit ſup̱nus ſpōſus Sap̄.viij.
Queſiui eam mihi ſponſam:⁊ amator fact⁹
ſum forme illi⁹. Cum ḡ angel' dederit dn̄s
innocentiā in creatione illoꝝ.vt hr̄.ij.ſen.di.
iiij.⁊.p̱ Aug.in.viij.de ciui.dei. Et ſimilr̄ p̄-
mi parentes fuerint originali iuſticia deco-
rati:vt habet̄ a theologis in.ij.di.xxix. Et ab
Anſ.li.j. de ↄceptu ṽginali. ſequit̄ q̄ ſi hec
gratia data nō fuiſſet beate ṽgini ſuis ſuis
ipſa inferior extitiſſet. qđ eſſet valde abſonū
Et ideo eſt ↄcludendū q̄ etiā ipa fuit in ſua
ↄceptione originali iuſticia inſignita. Quia
nō fuit minus chara filio ſuo q̄ꝫ angeli vel p̄
mi parētes. ¶ Quarta ratio dr̄ filiationis. z
Vt em̄ ſup̄ diximus illā innocentiā quā ha- Rōne fi-
buit fili⁹ ṽginis p̱ naturā:recepit mater be- liationis
nedicta p̱ filij gratiā. Vn̄ Hiero.vbi ſ̄.inq̄t
Jn maria totius gratie q̄ eſt in chriſto ple-
nitudo venit.ſed chriſtus fuit ſine originali
pctō:ḡ ⁊ mater eius. Et hanc rōnem tangēs
Aug.in li.ↄtra q̄nqꝫ hereſes in p̱ſona chriſti
loquit̄ dicēs. Hec quā tu deſpicis manichee
mater mea eſt ⁊ de manu mea fabricata. Ex
q̄b⁹ ṽbis innuit Aug. q̄ chr̄s fabricādo gl'io
ſam matrē ſuā p̄ſuauit eā ab originali pec-
cato: ⁊ oīb⁹ gratijs ſuis repleuit. Et h̄ p̄re
uiderat in ſpū Salomon ſapientiſſim⁹.qui
Cañ.viij.c.inq̄t de ipſa imaculata matre di.
Que eſt iſta q̄ aſcendit de d̄ſerto delitijs af-
fluens:innixa ſup̱ dilectū ſuū? Hoc etiā p̄di
xit Eſaias ꝓpheta ſui libri.iij.c. duꝫ ait. Erit
lux lune ſicut lux ſolis. Quod exponit Fran
ciſ.de mayro.in ſer. de ↄceptione eiuſdē vir
ginis de ipſa dicens. Que fuit equalis lucis
cū ſole iuſticie chr̄o p̱ gr̄am p̄ſuationis. Qđ
q̄dem ↄueniens fuit. Nam auguſta dꝫ gau
dere p̄uilegio p̄ncipis.l.bene a zenone.C.de
q̄dri.p̄.⁊ mat̄ p̄uilegio filij.l.in ſacris la.iij.
C.de primis ſacroꝝ ſcriniorꝝ.li.xij.⁊.l.pe.C
de metat̃. Facit ad hec tex.in.l.j.C.de p̄poſi
tis laboꝝ:⁊ al's allegat̄ labaꝝ ſm gloſā ibi.
vbi dr̄ imp̱ator. Quos lateris nr̄i decor illu-
ſtrat. Si ḡ ſuitores ſtātes ad latus p̄ncipis
illuſtrāt̄ ab eo. q̄ꝫto mag̃ illuſtrata fuit btā
ṽgo:q̄ nō ſolū ad latus filij ſtetit:⁊ eū in la-
terib⁹ ſuis enutriuit:ſed etiā de ſuis viſceri-
bus eum generauit. Et ideo etiā poſito ſine
veri p̄iudicio q̄ p̄ſeruari a peccato ⁊ inſigni
ri iuſticia originali beate virgini nō cōueni-
ret. Poſſemus tamen arguere ſic̄ fecit Aug.
in ſermone de aſſumptione eius: ꝓbans eaꝫ
aſſumptā in anima ⁊ corp̱e dicēs. Si ma-
rie non congruit:ↄgruit tn̄ filio quē genuit. A
¶ Quīta ratio dr̄ ſalutatōis. Nā vt dr̄ Lu. Ratione
j. Angelus Gabriel miſſus eſt a deo nūcius ſalutati-
ad btām ṽginē:qui detulit ei lr̄as ſue amba onis.
ſſiate. q̄ꝛ nuncio ſine lr̄is nō credit̄ ſecūda.C.
de collatione fundoꝝ fiſcaliū.li.xj.⁊.l.fi.C.
de man.p̄n. Erat aūt ſūme honorādus loco
illius cui⁹ vice fungebat̄.c.vlti.xciij.di. Lit
tere autē quas detulit archangelus gabriel
fuerūt ſalutationis mirabilis.ſ. Aue gratia
plena. Jn quib⁹ verbis denotauit ipam be-

atam ꝟginē fuiſſe ſine aliq̄ macl'a ꝯceptā. et
innocētia originali decoratā. Aue em̄ idē eſt
qḋ ſine ve. ⁊ iſta indefinita eq̄pollet vniuer/
ſali. l. ſi neceſſitas. §. ſi. annua. ff. de pig. ⁊ ibi
glo. ⁊. l. ſi pluribꝫ. in pͥn. ff. de le. ij. Jdeo expo
nit̄ aue. i. ſine oī ve. i. afflictiōe. qḋ veꝝ n̄ eēt
ſi original' pcti aculeo afflicta fuiſſet. Dein/
de ꝓſeqns addit. Gratia plena. nō fuiſſ; aut
plena grā ſi p̄ſuatiōis illi grā de fuiſſet. Dū
ḡ dr̄ plena grā declarat̄ ꝙ a deo fuit oīs grē
plenitudine ⁊ ꝑfectione decorata. al's dicere
mus oīpotentē in ſuis opibꝫ fuiſſe diminu/
tū ꝯtra. l. j. in pͥn. C. de emē. iuſti. co. Perfe/
ctū aūt illud dr̄ cui nihil addi pōt. l. cū ſilla/
nianū. in fi. C. ad ſilla. l. vbi autē nō apparet.
ff. de ꝟ. ob. Et ſilr̄ eſt dicēdū de h̄ ꝟbo plenū.
Nā vbi aliq̄d deeſt nō dr̄ plenū. qḋ bñ notat̄
in c. ꝑ venerabilē. q̄ fi. ſint legi. circa fi. ibi. ple
nā ptātē;. q2 intelliget̄ q̄ ad tpalia ⁊ ſpūalia.
plenitudo em̄ eſt vbi nihil valet adiūgi. ꝛc. vi/
di. c: bñq̄dē. Facit tex. i ti. de pace cōſtā. i pͥn.
ꝟ. Ad plenitudinē grē nr̄e vos recipim⁹. ⁊ ibi
Bal. Et iō ꝟbū Plena grā ꝯp̄hēdit oēs gra/
tiā ſm̄ capacitatē recipientiſ. ſic̄ ⁊ de chr̄o dr̄
Jo. j. Plenū grē ⁊ ꝟitatiſ. Et hāc rōnem ap/
probat Alexā. de Ales in. j. pte ſūme. ⁊ ſctūs
Bona. in. j. di. xliij. dicēs. Btā ꝟgo tātā ha/
buit grām ꝙ de facto nō poterat pl⁹ recipe: ⁊
quātā pura creatura recipe potuit. Ergo tal'
gratia nullū p̄ſuponit defectū. Subdit q̄;
angelus: Dñs tecū. Qḋ exponit Aug. dicēs.
Tecū in mēte: tecū in corde: tecū in vtero: te/
cū in auxilio. Hoc aūt nō fuiſſet veꝝ ſi eam
a caſu original' mali nō adiuuiſſet: ſed diabo
lum cū ipa eſſe pmiſiſſet. Jntulit etiā angel⁹
dicēs. Bñdicta tu inter mlīeres. Qḋ falſu;
B fuiſſet ſi originali maledictioni ſubiacuiſſet.
Rōe ꝟi/ ¶ Sexta rō dr̄ ꝟificationis. Ut em̄ ꝟificen/
ficatiōis tur ꝟba q̄ dicunt̄ in miſſa btē ꝟginis. ⁊ habē
tur Prouer. viij. neceſſe ē dicere illā ſine ori
ginali pctō ꝯceptā. Jbi em̄ dicit̄ in ei⁹ ꝑſona
Dñs poſſedit me in initio viaꝝ ſuaꝝ. Qḋ nō
eſſet verū ſi in ꝯceptione ſua fuiſſet btā ꝟgo
a diabolo ꝑ pctm̄ poſſeſſa. Nihil em̄ pōt per
duos dños ſub ꝑfecto dn̄io poſſideri. l. ſi vt
certo. §. ſi duobꝫ vehiculū. ⁊ ibi glo. ⁊ doc. ff.
cōmo. Et ideo mgr̄ Bartholome⁹ piſan⁹ in
li. b. ꝟginis: fructu. vij. arguit dicens. Ma/
ria ab initio viaꝝ dei poſſidet̄. ḡ non habuit
originale. Hec ille. Jn p̄dicta aūt miſſa in ꝑ
ſona eiuſdē ꝟginis ſubdit̄. Cū eo erā cuncta
cōponens. qḋ falſum eſſet ſi pctm̄ originale
ꝯtraxiſſet. durāte em̄ pctō nō erat cū deo ſed
cū diabolo. Poſtmodū ſeq̄t̄. Et delectabar
ꝑ ſingl'os dies. q̄ dictio ꝑ denotat ꝑfectiōe; ⁊
ꝯtinuationē tpis. l. ꝟbū ꝑnoctare. ff. de ꝟ. ſi.
⁊ ꝑ Bar. in. l. celſus. ff. de vſuca. ſed ſi ꝯcepta
fuiſſet in origiali pctō: nō poſſet dici delecta

ri per ſingl'os dies. q2 nō fuiſſet delectatio
ꝯtinua. De inde ſeq̄t̄. Ludens corā eo oī tpe:
qḋ eſſet falſu;. cū pctōr lōge ſtare dicat̄ a deo
Prouer. xv. c. Et iō ꝓ illo tpe vel momēto q̄
fuiſſet in originali pctō non luſiſſ; corā deo:
cū plaſphema ⁊ inimica eius dici potuiſſet. ⁊
ideo bñ dr̄ ibi corā: q̄ dictio denotat audiētiā
ei⁹ corā q̄ fit. l. corā. ff. d ꝟ. ſi. Cū ḡ pcōres n̄ ex
audiat de⁹ Joā. ix. ideo btā ꝟgo ludens corā
deo oīm tpe: nunq̄ fuit in originali peccato
¶ Septia rō dr̄ ꝟiſil'ationis. Ueriſil'e ei eſt C
ꝙ de⁹ ab originali pctō mr̄em ſuā p̄ſuaue/ Rōe ꝟi/
rit. vt p; ex ſepe dictis. Cū ḡ licitu; ſit ſūere ſil'atiōis.
ꝯiecturā de eo qḋ eſt ꝟiſil'e. l. nō eſt veriſil'e
ff. qḋ me. cau. vbi glo. notabil'. ⁊ ea q̄ veniūt
ex bona ꝯiectura dicant̄ eſſe vera. l. fi. ff. d. ꝓ
ba. Cūq; nō min⁹ attendat̄ qḋ eſt ꝟiſimile:
q̄; qḋ eſt in ꝟitate. vt ait glo. i l. tale. pactu;.
§. fi. ff. de pactiſ. ⁊ in. l. nō pñt. ff. de. legi. ⁊ i. l.
cū acutiſſimi. C. de fideicō. ⁊ in. l. ſi vnq̄;. C.
d reuo. dona. ſequit̄ debere teneri opiniōe; d
imaculata ꝟginis ꝯceptiōe. ¶ Octaua rati/ D
o dr̄ approbatōis ſic arguēdo. Jnq̄t phs. vij Rōe ap/
eth. Fama quā oēs tenēt nō oīno dependitur. probatio
Cū ḡ opio d imacl'ata virgis ꝯceptione nūc nis
ꝑ famā et opinionē cōem ſit approbbata. vt
patet ex dictis. ſ. ſer. iij. ꝑ. vlt̄. ꝯcludit̄ ipam
tanq̄; vera; tenendā eſſe ab omnibꝫ. Qn̄ em̄
de aliquo dubitat̄ recurrēdū eſt ad cōmunē
opinionē. l. cum de laneonis. §. aſina;. ff. de
fun. inſtruc. ⁊. l. j. ff. de flumibꝫ. Uera q̄; eſt
illa vulgaris ſnīa. Uox ppl'i vox dei plerūq;
repitur. ¶ Nona rō dr̄ p̄ſūptiōis. Non em̄ Rōe p̄ſū
negari pt̄ q̄n iſta ſit p̄ſumptio violēta ꝙ fili⁹ ptiōis
dei voluit ex p̄uilegio mr̄e; ſuā fore illibatā
in ꝯceptiōe. ⁊ patere poteſt ex dictis ſup̄ ſer/
mone. j. parte vlti. Cum ergo p̄ſumptio vio/
lenta habeat̄ ꝓ lege. c. afferre. de p̄ſump. er/
go ꝛc. Si igitur vt inq̄t Bal. i rub. C. de ꝯ.
emp. iudex ſedet ſpeculari per cōiecturas in
iudicando: ſicut medic⁹ per vrinā infirmita
tem diſcernit. multo magiſ nos iudicare de/
bem⁹ ꝓ virgis beate innocentia ex violenta
p̄ſumptione. ¶ Decima ratio dicit̄ nobilita E
tionis. Propt̄ nobilitatē etenī immunitas Rōe no/
conceditur. l. non tm̄. §. illienſibꝫ. ff. de excu. tu. bilitatio/
Jtē ꝓpter excellētiā ꝑſone licitū ē iura tranſ/ nis.
gredi. l. ſed reprobari. §. fi. in ꝟ. male diſcipli
natos. ⁊ ibi Bal. ff. de excu. tu. Cum igitur
beata virgo fuerit cunctis animantibꝫ creatiſ
nobilior et excellentior. ḡ ꝛc. ¶ Undecia ra/ F
tio dicit̄ ſubiectionis. Fundamentu; cuius Rōe ſb/
ponit Panor. in. c. cū. eccleſia ſancte marie. iectionis.
ꝯſti. vbi. ꝯcludit ꝙ papa nō poteſt ſe ſubijce
re iuriſdictioni imparatoris. q2 cederet in p̄iu/
dicium ſummi apoſtolatus. ⁊ ignominia ir/
rogaret̄ deo ſi vicari⁹ eius eſſet ſubiect⁹ ſecu
lari. Multo igit̄ magiſ h̄ eſſ; ſi mr̄ dei ēt vno

momēto ſubdita fuiſſet nequiſſimo diabo-
lo. Et ↄfirmanť ṗdicta ꝑ ea q̄ ponit btũs pa
ter frať Joãnes de capiſtrano in ſer. ↄceptio
nis btē ꝟginis. in quo ꝓbat poſſibilitatē. cõ-
gruitatē ⁊ realitatē ꝑſuationis: q̄ ait. Quili
bet ſpēalr ſubiect⁹ pape eſt exempt⁹. c. ſi pa-
pe. de ꝑuile. li. vj. ſed btā ꝟgo ſpēalr fuit ſub
iecta deo. ḡ mlto mag̃ fuit exēpta: ⁊ nõ ſub-
G iecta ꝑ pctm̄ diabolo. ¶ Duodecima rõ dr
parturitõis: ⁊ eſt ṗdicti pris fris Joãnis ca
piſtrani vbi ſup̄ di. Mat⁹ eſt ſine dolore pa
rere q̄ȝ ſine pctõ cõcipi. ſed btā ꝟgo ſine dolo
re pepit. ḡ et ſine pctõ ↄcepta fuit. ¶ Tertia
decima rõ dicit liberatõis. Hic em̄ agiť ꝺ
libertate ꝟginis. ſ. ꝙ nũq̄ȝ fuerit ſerua diabo
li. ſed q̄tiens dubia eſt interp̄tatio ſemꝑ pro
lib̄tate rñdendũ eſt. l. q̄tiēs dubia. ff. de reg.
iur. imo ꝓpter lib̄tatē trãſgredimur regulas
H iuris cõmunis. §. fi. inſti. de dona. ergo ⁊c̄.
¶ Quartadecima ⁊ vltima rõ dr ſupatõis.
Clarꝫ em̄ eſt ꝙ btā ꝟgo ſupat in merit̃ ⁊ vir
tutib⁹ Joannē baptiſtā: ⁊ maior eſt eo ī glia
celeſti. Quia ſcp̄tũ eſt Ps. xliiij. Aſtitit regi
na a dextris tuis ⁊c̄. Si aũt dicerem⁹ ꝙ btā
ꝟgo cecidit in pctõ origiali: ⁊ poſtea ſurrexit
ꝑ ſctificationē: ſeq̄reť ꝙ nõ eſſet maior ioan-
ne baptiſta. q: dr dñs Matt. xj. Inť natos
mulierꝫ nõ ſurrexit maior Joanne baptiſta.
Aut ḡ neceſſe eſt dicere ꝙ Joãnes eſt maior
vel ſaltē eq̄lis in glia ipſi btē ꝟgini. Et h̄ eſt
falſiſſimũ. vt pꝫ ex ſup̄dict̃. aut ꝙ chr̄s nõ
dixit verꝫ. ſ. ꝙ inter natos mlierꝫ nõ ſurrexit
maior ioanne baptiſta. Si intelligam⁹ ꝟba
chr̄i de maioritate in glia ꝑadiſi. ⁊ h̄ eſſet he
reticũ ꝓfiteri. ſ. ꝙ chr̄s fuerit mendax. q: eſt
ip̄a ꝟitas. Jo. xiiij. Aut neceſſario ↄcludēdũ
eſt ꝙ chr̄s in illis ꝟbis tm̄ loq̄ť de his q̄ ceci
dere in pctõ originali. inter quos null⁹ ſur-
rexit maior ioãne baptiſta. Chr̄s aũt ⁊ beata
ꝟgo licꝫ nati ſint ex mliere: tm̄ ioãne ſũt ma-
iores. q: ip̄i nõ ceciderũt in pctõ. ⁊ ꝑ ↄñs nõ
ſurrexerũt ab eo. ⁊ iõ ṗdicta ꝟba de ipſis nõ
intelligũť: ſed approbãt ↄclõnē nr̄am. Et in
ſili dr Mar. vlť. c. ꝙ chr̄s appuit ṗmo ma-
rie magdalene. ⁊ tm̄ eccl'ia tenet ꝙ ṗus appa
ruit mr̄i ſue: vt ait Amb. in li. ꝺ ꝟginib⁹. ſed
exponiť ꝙ ṗmo apparuit marie magdalene
q̄ȝ alijs q̄ habuerũt pctm̄. Et iõo dr de ma-
ria magdalena a q̄ eiecerat ſeptē demonia.
Ex q̄b⁹ ꝟbis innuiť ꝙ añq̄ȝ apparuerit mag
dalene peccatrici apparuit mr̄i ſue: in q̄ nul-
lũ vnq̄ȝ fuit pctm̄. Et ideo ita intelligiť ṗdi-
cta auctas de maioritate ioãnis. Quib⁹ ver
bis innuit ſaluator matrē ſuã illo eſſe maio-
rē. q: ip̄a a pctõ nõ ſurrexit.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſermonis: que diciť
teſtificationis.

Q Uãplurimi ſcti doctores teſtificã
tur ⁊ affirmãt dei geniťcē ſine ori
ginali vicio ↄceptã. Inť q̄s eſt di
uus Amb. q̄ in q̄dã ſmone expo-
nēs illõ Eſa. xj. Egrediet ꝟga de radice ieſſe:
de btā ꝟgini inq̄t. Hec eſt ꝟga in q̄ nec no-
d⁹ originať nec cortex veniať culpe fuit. Et
iſtã auctatē affirmauit btũs frať Michael
ꝺ Carcano ſe vidiſſe in q̄dã libello ſcti Am-
broſij antiq̄ſſimo adeo ꝙ nimia vetuſtate i-
cipiebat ↄſumi. ⁊ h̄ dixit Mãtue in ṗdicati
one. Jdem q̄ȝ ſctũs Amb. in omeľ. de Cain
⁊ abel iterꝫ ait. De h̄ grege ſctã ⁊ imacľata il-
la in tacta ouis ꝓceſſit btā maria: q̄ nobis ↄ̄
naturã purpureũ illũ agnũ. i. regē chr̄m ge-
nerauit. Hec ille. Quõ aũt fuiſſꝫ ꝟgo Ma-
ria ouis imacľata ſi ↄ̄xiſſet maculã originať
culpe. Itē Hiero. ſup. ix. c. Eſa. inq̄t. In au-
la ꝟginali ⁊ nulla ſorde macľata de ſpũſctõ
eſt dei ſermo ↄcept⁹: q̄ velociť ꝺ aduerſarijs
p̄rãtib⁹ ſpolia detraheret: ⁊ ſibi faceret vni-
uerſa ſuire. Sctũs q̄ȝ Jldefõſus in li. ↄ̄ in-
deuotos b. ꝟgis dr. Cõſtat igiť mariã ab ipo
originali pctõ fuiſſe imunē: ꝑ quã nõ ſolũ ṗ-
me mr̄is ſoluta eſt maledictio: verꝫ etiã oib⁹
eſt bñdictio ↄdonata. nulľ igiť poſtq̄ȝ nata ē
delict̃ ſubiacuit. neq̄ȝ origiale pctm̄ in vtero
ſctificata ↄ̄xit. Hec ille. Quã auctē ita ad lit
terã recitat Vincēti⁹ valuaceꝸ ordis ṗdica-
torꝫ in ṗmo volumie ſpecľi hiſtoriaľ. lib. vij.
c. lxv. ⁊ li. viij. c. xij. Btũs etiã Dñic⁹ in tra-
ctatu de corpe chr̄i dr: approbãs imacľatã ꝟ-
ginis ↄceptiõeꝫ. Sicē ṗmus Adã fuit ex tra
ꝟgine ⁊ nũq̄ȝ maledicta format⁹: ita decuit
ī ſcdo adã fieri. ſ. chr̄o cui⁹ tra. i. mr̄ ꝟgo ma-
ria nũq̄ȝ fuit maledicta. Btũs q̄ȝ Aug. in q̄-
dã ſmone ait. Quis potuit ī marie aĩa ſine
carne loc⁹ eē viciorꝫ: q̄ ad celi vicē ↄtinēt̃ oia
dñi tēplũ eſt effecta: Rich. ī ſup. de ſctõ vict.
in ſer. btē ꝟgis q̄ incipit. Necdũ erãt abyſſi:
inq̄t. Nõ decuit vt caro marie q̄licũq̄ȝ foret
obnoxia culpe. Nã dei ſapīa indignũ credi-
mus: vt quã ad lucē gētiũ deſtīauit: ṗuitati
bus ⁊ illecebris ſineret īuolui. nec erit ingt⁹
q̄ ꝓpe mr̄i q̄ p̄ri mr̄iq̄ȝ ṗcepit honorē exhiberi
Itē deuot⁹ Berñ. in ſer. ꝺ natiuitate ꝟginis
glioſe: q̄ incipit: De gaudijs ad gaudia. ait.
Caro marie ex adã ſumpta maclas ade non
admiſit. Demões etiã ſctiſſime dei genitric̃
mũdiciã negare nõ audēt. Vñ legiť ꝙ diabo Exēplũ.
lus a q̄dã ſctõ adiurat⁹ vt diceret ꝟitatē de
ↄceptiõe ei⁹. ſ. q̄liť fuerit ↄcepta: exclamauit
di. Sine macľa: ſine macľa: ſine macľa. In-
fideles q̄ȝ btē ꝟgis inocētiã ⁊ puritatē ↄfitē
tur. Vñ ī alchorano mahumeti dr. Null⁹ eſt
ex adã q̄n tetigerit eũ ſathan: ṗter mariã ⁊ fi
liũ ei⁹. Et ī. l. mahumetica ēt dr ꝙ mr̄ ieſu eſt
amica leg̃. q: tãtũ ꝓbaꝫ portauit ī vtõ. Jõ

ſicq̄s diceret in ea fuiſſe pctm̄: euelli debēt ei
ilico dētes ſm̄ ipā3 legē. Aqeſce igiꝛ chriane
ꝛ dei genitricꝭ inocētiā noli āpliꝰ ipugnare:
ne īfideli ꝛ diabolo crudelioꝛ erga dn̄a3 no⸗
ſtrā eſſe cōpꝛoberis.

K Pars tertia hꝰ ſmonis: q̄ dꝛ Figuratōis

Ja q̄3 figuratiōis Marie innocē
tia ꝯpꝛobaꝛ. ¶ Pꝛia āt figura hꝫ
Gen̄. ij. vbi deꝰ pater dixit. Nō eſt
Vbonū hoīe3 eē ſolū: faciamꝰ ei ad⸗
iutoꝛiū ſiꝛe ſibi .i. ſine pctō. Per qd̄ figurati
ue oñdiꝛ q̄ pmo Adā .i. chꝛo dedit deꝰ ad⸗
iutoꝛiū nr̄e ſaluꝭ btā3 ꝟginē ſiꝛe3 ei ſine pec⸗
cato. Et h̄ ē qd̄ b. Ber. i ſer. de aſſūptōe bea⸗
te ꝟgis inqt. Et q̄de3 ad reſtauratiōe3 hūani
generꝭ ſufficere poꝛat ſolꝰ chꝛs. Sīq̄dē oīs
ſufficiētia nr̄a ex ipo ē ſ3 bonū non erat nob
hoīe3 eē ſolū: ꝯgruū magꝭ erat vt adeſſ3 nr̄e
reꝑatiōi ſexꝰ vterq3. q̄ꝝ coꝛruptiōi neuter d⸗
fuiſſ3. Hec ille. Si āt h̄ factū nō eſſ3: figura
fuiſſ3 ꝑſtātioꝛ figurato. qd̄ valde incōueni⸗
ens extitiſſet. ¶ Scd̄a figura hꝫ Gen̄. iij. c.
vbi deꝰ dixit ſerpenti. Inimicitias ponā inꝛ
te ꝛ mlierē. ꝛ ſemē tuū ꝛ ſemē illiꝰ. ꝛ ipa ꝯte⸗
ret caput tuū. Per caput ſerpētis oēs ſumꝰ
ſtrāgulati: qꝛ i vtero matꝛ̄no ſumꝰ interfecti
pctō oꝛigiali. Vn̄ Ber. i ſer. de xij. ḡ dibꝫ hūi
litatꝭ ait. Oēs naſcimur moꝛituri: qꝛ pꝛius
moꝛimur naſcituri. ꝛ tanquā abſoꝛpti naſci⸗
mur moꝛtui. qꝛ i vterꝭ matꝝ ſumꝰ a ſerpēte
ſtrāgulati. Hec ille. Per hāc aūt figurā oſtē
diꝛ q̄ btā Maria q̄ caput ſerpētꝭ .i. diaboli
ꝯtriuit nō fuit ab eo ſtrāgulata. nā ꝯtrito ca
pite ſerpētꝭ nihil alid̄ pōt. Et h̄ etiā figuratū
fuit Judit. xiij. i ipa vidua Judith: q̄ āputa
uit caput holofernis: ꝑ quē diabolꝰ figuraꝛ.
De hac aūt figura ꝯtritiōis capitꝭ ſpentini
inq̄t Aug. ſuꝑ. Gen̄. Cū ſubiecto oꝛigialꝭ pec
cati caput ſit diaboli: tale caput maria ꝯtri
uit. qꝛ nlla pcti ſubiecto igreſſum habuit in
aīa3 ꝟgis: ꝛ id̄ ab oī macla īmunis fuit hec

L

Maria arca.

ille. ¶ Tertia figura fuit i arca Noe: q̄ ꝑſer
uata extitit ab aq̄s diluuij: ꝛ ferebaꝛ ſuꝑ aq̄s
vt hꝫ Gen̄. vij. c. Per qd̄ dabaꝛ itelligi q̄ be
ata Maria arca dei ꝑſuata fuit a diluuio
oꝛigialꝭ pcti. Et id̄ i officio ꝯcepꝭ dꝛ. Factū ē
diluuiū pcti ſuꝑ oēm ꝛrā: optīq3 ſūt montes
excelſi ſcōꝝ. Arca ꝟo deifera eleuata ē i ſub⸗
lime: ꝛ ferebaꝛ ſuꝑ aq̄s. Qd̄ ꝯſiderās ꝛ ꝓui
dēs i ſpū ſapiētiſſimꝰ Salomō dixit Canꝛ.
viij. Aq̄ mlte ñ potueꝛt extiguere charitatē.
ſc3 marie. nec flumia obruēt illā. ¶ Quarta
figura hꝫ Exo. xxv. de arcā veterꝭ teſtamenti
q̄ erat d̄ lignis ſethim īputribilibꝫ. Per hāc
āt arcā figurabaꝛ ꝟgo maria: i q̄ ñ fuerūt re
cōdite tabule legꝭ ſ3 ipe legiſdatoꝛ deꝰ. Per

Arce beneficia.

quā arcā q̄ttuoꝛ inꝛ alia hēmꝰ bñficia. Pri⸗
mo i ꝑiculꝭ magnū auxiliū. qd̄ ſignificatum
eſt Nu. x. Nā cū eleuareꝛ arca dicebat Mo
yſes. Surge dn̄e ꝛ diſſipēꝛ īimici tui. ꝛ fugi
ant q̄ te oderꝛt a facie tua. Scd̄o i dubijs bo
nū ꝯſiliū. qd̄ ſignificatū ē .j. Regū. xiiij. vbi
cū Saul vellet ꝯſulere deu3. dixit. Applica
mihi arcā. Tertio i aduerſitatibꝫ magnū ſo
latiū. qd̄ ſignificatū ē .iij. Re. ij. vbi Salo⸗
mō dixit Abiathar ſacerdoti. Vir q̄dē moꝛ⸗
tꝭ es ſ3 hodie nolo te īterfici. qꝛ poꝛtaſti arcā
dn̄i. Quarto iſta arca ſctiſſima nob ipetrat
diuinā bn̄dictōe3. qd̄ ſignificatū ē .ij. Re. vj
vbi dꝛ q̄ ad itroitū arce federꝭ dn̄i in domū
Obededon: deꝰ ei bn̄dixit. De hac arca inq̄t
Amb. in q̄dā ſmōe. Arca itrinſecꝰ poꝛtabat
teſtamēti tabulas. Maria aūt teſtamēti ge
ſtabat heredē. Illa intus foꝛiſq3 auri nitoꝛe
radiabat: ſ3 ſctā Maria intꝰ foꝛiſq3 ꝟgitatꝭ
ſplēdoꝛe fulgebat. Illa ꝛreno oꝛnabaꝛ auro.
iſta celeſti. hec Amb. Nos aūt addere poſſu
mus. Illa de lignis īputribilibꝫ ſctā ē. iſta ab
oī pctōꝝ putredie ꝑſuata imaclata ꝯcepta ē

M

¶ Quita figura hꝫ Eccī. xxiiij. vbi in ꝑſona
ꝟgis dꝛ. Quaſi palma exaltata ſū in cadee.

Maria palma

Palma eñ in ſignū victoꝛie poꝛtaꝛ. ꝛ ſingla
riꝛ illi ꝯuenit q̄ ſinglarē victoꝛiā habuit. Jō
Apoc. vij. de martyribꝫ dꝛ. Et palme in ma⸗
nibꝫ eoꝝ. Et hec fuit btā ꝟgo in ſua ꝯceptōe
q̄ de diabolo mirabiliꝛ triūphauit. ꝛ nū̄q3 ei
ſubiacuit. Quapꝛopꝛ de ipa ꝟgie dicere poſ
ſumꝰ illd̄ Amb. i li. ſmonū. Eſt plane palma
plana ad req̄em. honoꝛabilꝭ ad triūphū. ſꝑ vi
rens: ſꝑ veſtita folijs: atq3 id̄ nū̄q3 marceſcit
Et ita fuit ꝟgo bn̄dicta. Eapꝛopꝛ dicamꝰ il⸗
lud Can̄. vij. ſ. Aſcendā i palmā ꝛ appꝛhendā
fructū eiꝰ. ¶ Sexta figura hꝫ i eodē Eccī. c

N

vbi i ꝑſona eiuſdē ꝟgis dꝛ. Et q̄ſi plantatio

Maria roſa.

roſe in hiericho. Roſa eñ de ſpinis naſciꝛ: ꝛ
tñ ſpinā nō hꝫ. ſic ꝟgo maria q̄uis de iudea
q̄ vtiq3 pctis ſpinoſa erat nata ſit: nullū tñ
ſpine .i. pcti aculeū ſenſit. Vn̄ de ipa virgine
canit eccla officio aſſumptiōis eiuſdem. Et
ſicut dies verni circūdabāt eam floꝛes roſa⸗
rum ꝛ lilia ꝯualliū. de hac roſa pulcerrima
ꝛ imaculata ait Bern̄. in quodā ſermone. O
virgo virga nobilis: virga Jeſſe: ꝑ quā in ra
mo conualuit qui perierat in radice. Radix
amaritudinis Eua. ramus eterne dulcedis
maria. Miranda ꝛ ꝓfundiſſima diſpēſatio
diuine ſapiētie q̄ talis virga naſciꝛ de radi⸗
ce tali. talis filia de tali matre. talis libertas
de tali ſeruitute ꝓſcripta. talis imperatrix d̄
tali captiua. de tā ſicca ſpina tā floꝛens roſa.
Hec ille. ¶ Septima figura habeꝛ Eccī. xx

O

iiij. vbi diciꝛ i ꝑſona ꝟginis. Quaſi myrrha
electa dedi ſuauitatē odoꝛis. Myrrha eñ a

Maria myrrha

ſe ꝛ ab alijs ꝟmiū putredinē expellit. qd̄ btē
ꝟgini nō ꝯueniret: ſi aliq̄n ꝟmibꝫ .i. demoni⸗
bus ꝑ pctm̄ oꝛiginale ſubiacuiſſet. ꝛ ab eis

coꝛroſa eſſet. ⁊ ideo beata ṽgo q̄ innocẽtia et
puritate ſua diabolũ effugauit: dicere põt il
lud Cañ.v. Manus mee diſtillauerũt mir
rhã: ⁊ digiti mei pleni ſunt mirrha ꝓbatiſſi-
P ma. ¶ Octaua figura hẽ Cañ.ij.c. vbi cele-
ſtis ſpõſus inq̃t d̃ ſponſa ſua ṽgine bñdicta
Lilium Sicut liliũ inter ſpinas: ſic amica mea inẜ
filias. Licet enĩ liliũ inẜ ſpinas naſcaẜ: tamẽ
ſine ſpinis ẽ: ⁊ totũ candidũ atq̧ odoꝛiferũ
extat. ſic beata ṽga maria q̄uis a ꝑmis pa-
rentibꝰ per pctm̃ ſpinoſis ſit ꝓpagata: tñ ſine
macula fuit: ⁊ ꝑ mũdiciã ⁊ puritatẽ tota cã
Q dida atq̧ odoꝛifera ꝑmãſit. ¶ Nona figu-
ra hẽ Cañ.vj.c. vbi dꝛ. Que eſt iſta q̄ ꝓgredi
Auroꝛa tur q̄ſi auroꝛa ↄſurgẽs. Auroꝛa enĩ a lumie
incipit ⁊ ſꝑ in lumie creſcit q̄uſq̧ ſoli iũgaẜ:
⁊ nũq̧ lumie ꝑuaẜ. Sic beata ṽgo a lumie
diuine grẽ incipiẽs: nullis vnq̄ eſt pctõꝝ te-
nebꝛis obſcurata: ſed ſꝑ in ṽtutũ oĩm clari-
tate ſuccreſcẽs tandẽ cũ ſole iuſticie dulciſſi
mo filio ſuo in celeſti gl̃ia mirãdis circũda-
ta fulgoꝛibꝰ eſt ↄiũcta. Ideo eiꝰ claritatẽ in-
tuens Eſa. ꝓpha. xviij. ſui lib. c. inq̃t. Sicut
lux meridiana clara eſt. De hac q̧ ṽgie bñ-
dicta dici põt illud. ij. Reg. xxiij. Sicut lux
auroꝛe oꝛiẽte ſole mane abſq̧ nubibꝰ rutilat
Que ṽba exponẽs Fran. de may. de virgine
maria in ẜmone de ↄceptione eiuſdẽ dr̃. Ita
ania ṽginis reſplenduit abſq̧ nubibꝰ pctõꝝ
De hac etiã figura hẽ in officio cõceptionis:
q̄ vtunẜ q̄dam religioſi: in q̄ caniẜ. O beata
ꝓgenies ⁊ venerãda ſeries vñ ſurgit vt au-
R roꝛa maria virgo decoꝛa. ¶ Decima figura
Dies hẽ Pſ. xviij. vbi dꝛ. Dies diei eructat ṽbũ.
Qd exponit Berñ. i. angelꝰ ṽgini annũciat
arcanũ incarnatõis filij dei q̄ eſt ṽbũ patrꝭ.
Cũ ḡ ꝑ diẽ figureẜ btã ṽgo ſitq̧ dies ſꝑ ĩ lu-
mine. ſequiẜ ꝙ mẜ dei ſꝑ fuit in lumie grẽ: et
nũq̄ in tenebꝛis pcti. Ipſa ḡ puriſſima ṽgo
fuit dies illa q̄ nũq̄ habuit noctẽ delicti. d̃ q̄
dꝛ Zacharie. xiiij. Erit dies vna que nota ẽ
S dño. ¶ Undecima figura hẽ in ꝑdicto pſ.
Sol. xviij. vbi dꝛ. In ſole poſuit tabernaculũ ſuũ
Per ſolẽ enĩ intelligiẜ btã ṽgo. q: ſic ſol cla-
rioꝛ eſt oĩbꝰ ſideribꝰ: ⁊ eſt icoꝛruptibil᷑: ſic
btã ṽgo in ſua ↄceptiõe fuit clarioꝛ ⁊ purioꝛ
oĩbꝰ creaturꝭ: ⁊ fuit incoꝛrupta ab oĩbꝰ pctis
Nõ ſolũ aũt dꝛ ſol: ſed clarioꝛ ⁊ pulcrioꝛ ſole
noĩaẜ. vñ Sap. vij. ſcꝑtũ eſt. Hec eſt ſpecio-
ſioꝛ ſole. ⁊ apoc. xij. dꝛ Amicta ſole: q: ſꝑ fuit
illuſtrata lumie diuine grẽ. Ideo diciẜ in of
ficio ↄceptionis. In ſole poſuit tabernaculũ
ſuũ dñs. q: de imaculata ṽgine oĩ purita
T te fulgida natus eſt chꝛs. ¶ Duodecima fi
Stella. gura hẽ Nũe. xxiiij. vbi diciẜ Oꝛieẜ ſtella ex
Iacob. Sicut enĩ ſtella remota eſt ab omni
ꝑegrina impꝛeſſione ẜm Phm in. j. de celo
⁊ mũdo. ſic btã ṽgo ab oĩ impꝛeſſione pcti
fuit aliena. Singulariẜ aũt beata ṽgo ſtel-
le marine cõparaẜ: ⁊ ꝑ ipſam figuraẜ. vñ ca-
nit eccl'ia. Aue maris ſtella. Et ẜm Hiero.
ad Euſtochiũ. maria interꝑtaẜ maris ſtella
Stella etenĩ marina nũq̄ patiẜ occaſuꝫ: ſed
eſt ab occaſu diſtantiſſima. Beata aũt ṽgo
in ↄceptione neſciuit occaſuꝫ pctĩ oꝛiginalis
ſed ab omni pctõꝝ occaſu diſtans fuit. Alie
etenĩ ſtelle. i. ſctĩ: aliq̄n ꝑdiderunt ſplendoꝛẽ
diuine grẽ ꝑ pctm̃. de q̄bꝰ dici põt illd̃ Ioel.
ij. Stelle retraxerũt ſplẽdoꝛẽ ſuũ. Hec autẽ
ſtella fulgẽtiſſima nũq̄ fuit nec erit ſine ſplẽ
doꝛe. vnde ipſa ait illud Eccl. xxiiij. Uſq̧ ad
futuꝝ ſeculũ nõ deſinã. Ideo de ipſa ṽgine
canit eccl'ia in miſſa natiuitatꝭ dñi di. Stel
la ſemꝑ rutilans. ſꝑ clara. Ex q̄ clare oſtendi
tur ꝙ nũq̄ ꝑ pctm̃ fuit obſcura. Rõnẽ autẽ
q̄re btã ṽgo ꝑ ſtellã figureẜ aſſignat Fran. d̃
de may. in ẜmone de ↄceptione eiuſdẽ dicẽs.
Sic ſtella creata eſt ſine macl'a: ita ṽgo ma-
ria ↄcepta eſt ſine oꝛiginal' pcti plaga. Et iõ
ipſam bñdictã ṽginẽ laudare debemꝰ ⁊ dice
re O ſtella relucente chel ſolẽ parturiſti ⁊ c.
Quã oꝛoeꝫ vide in coꝛona nr̃a quã feci ĩ lau
dẽ bñdicte ṽginis cũ multꝭ alijs deuotꝭ lau
dibꝰ: q̄ ad ꝓpoſitũ huiꝰ ẜmonis ⁊ alioꝝ ſeq̄n- Hymnꝰ
tiũ duci pñt. Multe alie ſũt figure demon- de conce-
ſtrãtes innocẽtiã mr̃is dei: q̄s bꝛeuitatꝭ cau ptione.
ſa hic ꝑtrãſeo. Pro ↄcluſione aũt nr̃i ẜmõis
ſalutemꝰ deuote ṽginẽ bñdictã dicẽtes illd̃
qd̃ poniẜ in officio nr̃o ↄceptionis. ſ. Gaude
maẜ ſaluatoꝛꝭ: magni vellꝰ gedeonis. rubꝰ
igne q̄ nõ vris veri tẽplũ ſalomonis. Spon
ſa dei: ſtella maris: poꝛta celi tu vocarꝭ: mũ-
di ſalus: ſeuientis caput cedens holofernis.
Mare ſicco calle tranſis. currus mergens
pharaonis: inq̧ ſyon dñaris pulſis inde ie-
buſeis. Aſſueri regꝭ ſceptrũ caput tangẽs ṽ
go tuũ moꝛi fecit laq̄tũ aman ſctis inimicũ
Babylonis rex in predã nõ abduxit te capti-
uã: philiſtei nec golie es tranſfixa pugione:
Sic ſuũ ſol nitoꝛẽ nũq̄ ꝑdit nec decoꝛẽ: pri-
mi pris ſic tu labẽ nullã ſentꝭ nec fetoꝛẽ. Tu
ſol occaſũ neſciẽs: lunaq̧ ſꝑ rutilãs. tu ſydꝰ
lucẽ pariẽs delicti nubes ꝓfugãs. Nullꝰ in
te ↄſiderẽs vnq̄ vidit ifelices: ṽe tibi nã de-
uotꝰ eſt: neceſſe ſit beatꝰ. Ad te ḡ nos clamã
tes: in hac valle lachꝛymantes: ad nuptias
eẜnales fac venire triũphantes Amen.

¶ De eadẽ innocentiſſima ↄceptione.
Sermo. VI.

NEc dũ erant ab

yſſi: ⁊ ego iam ↄcepta eram Pro-
uerb. viij. Scdm Archidiaconuꝫ
in. c. nõne. xxxvij. diſt. abyſſus dꝛ ab a qd̃ eſt

ſine.z byſſus qͦ eſt gen⁹ lini cādidiſſimi.q̄ſi ſine byſſo.i.ſine cādore. Et iō ꝑ abyſſuz rec̄te intelligi pōt pctm̄:qͦ eſt ſine candore diuine gr̄e. imo eſſe cenſeť cū magna nigredie Quapꝛopť hoi ꝑ peccatū deturpato dicitur Threnoꝝ.iiij.c. Denigrata eſt ſuꝑ carbones facies tua. Q aūt ꝑ abyſſuz ſignificeť pctm̄ teſtať Dauid pš.xlj. dum dicit. Abyſſus abyſſum inuocat. Quod exponit Greg. dicēs. id eſt vnū pctm̄ ad aliud trahit In iſta maris abyſſo.i.in ꝓfluuio original' pcti ſūmerſi ſunt oēs ab Adam ꝓgeniti. De quib⁹ ſpūaliter itelligi pōt illud qͦ diciť Exo.xv. Submerſi ſunt in mari rubꝛo: abyſſi operuerunt eos deſcenderūt in ꝓfundū q̄ſi lapis. Iſtud tamē ꝓfluuiū demergere nō potuit glioſaz dei genitricē. Unde de eius intemerata cōceptione dicere poſſum⁹ illud Exo.v. Stetit vnda fluens: ꝯgregati ſunt abyſſi in medio mari. Ipſa quoqz beatiſſima virgo pōt gl'iari dicens illud Eccl̄i xxiiij. Girū celi circuiui ſola:z ꝓfundum abyſſi penetraui:z in fluctib⁹ marꝫ ambulaui. Dicere etiā pōt verba thematis nr̄i. Necdū erant abyſſi.ſ.peccatoꝝ:z ego iā ꝯcepta erā.ſ.in mente diuina Sapiens em̄ architectoꝛ volēs p̄clarꝫ aliqͦ atqz admirabile palaciū ꝯſtruere:diu p̄us i mēte ſua p̄cōcipit illō anq̄z ipm erigat et ad eſſe ꝓducat. Deus ḡ q̄ oim artifex:oia ꝓſpiciens.vt d̄r. Sap.j. volēs filio ſuo tēplū virgineū fabꝛicare:atqz domū ſibi dignā ꝯſtruere:p̄us.i.ab eterno p̄oꝛdinauit illā p̄ſeruare a ſumerſione original' pcti.ne ſi in illo inficereť:maieſtati ſue incōgrua habitatio reddereť. Si em̄ p̄ſeruauit coꝛp⁹ eiuſdē v̄ginis ab omi coꝛruptione:vt dictū eſt ſmone p̄ceden ti.mlťo magis p̄ſeruauit ei⁹ aiam.q̄ excellētius d̄r templū dei q̄z coꝛp⁹. vn̄ Amb.in primo lib.de v̄ginib⁹ ait. Nā ſi coꝛp⁹ v̄ginis dei tēplū eſt:anim⁹ ei⁹ q̄d eſt:quaſi dicat: mlťo digni⁹ templū. Ad p̄dicta aūt facit illud qͦ inq̄t ſeraphic⁹ cardinal' btūs Bonauē.in p̄mo ſniaꝝ.diſ.j.dicens. Omia que nūc ſunt z quecūqz fuerūt a deo ꝓducta z ꝓducentur vſqz in finē mundi fuerunt ab eterno in deo ſm cauſatiuā potentiā:z ſm ſimilitudinis p̄ſenciā.que tn̄ habent ex tēpoꝛe actualē exiſtētiā. Et ideo hoc reſpectu dei genitrix dici pōt tunc ꝯcepta:z ꝑ ꝯſequens ab oꝛiginali vicio liberata. Quia vt ait Aug⁹.xiiij.de ciui.dei c.xj.homo peccato ſuo non potuit diuinū ꝑturbare ꝯſiliū:quo oꝛdinatū fuerat ab eterno beatā v̄ginem ſine macula concipi debere. De cui⁹ ſctiſſima ꝯceptione tres ꝯſiderationes faciemus.

Pꝛima diceť rōnabilitatis.

Secunda auctoꝛitatis.

Tertia z vltima appellabiť exemplaritatꝫ.

Pars p̄ma huius ſermonis que dicitur rationabilitatis.

Decem rationib⁹ ꝓbari pōt vltra p̄dicta q̄ btā v̄go ab oꝛiginali peccato fuit imunis. Pꝛima quarū d̄r mediationis. Qn̄cūqz etem̄ est inter aliq̄s inimicicia ꝓ recōciliatione non ꝯuenit accipe tertiū:niſi ille ſit offenſi amicus.multominus autē talis mediatoꝛ debꝫ eſſe ꝑticeps delicti:ꝑ quā participationē fit z ipſe doloſus. Nam inimici amicus inimic⁹ eſt.argu. C. de in offi.teſtamen.l.liberi. de q̄ ꝑ Bal.z Cynū in.l.ſi quis teſtib⁹. C. de teſti. z ꝑ Bar.in.l.ſciendū.§.ſi accuſatio.ff.de legā.facit tex.z quod ibi notat glo.in.l.j.§.cū patronus.ꝟ.recte.ff.ď offi.p̄fec.vrbis. Et iō ei tanq̄z inimico non credereť.ff. de teſti.l.iij §.j. Uirgo itaqz que debebat mediare inter humanā naturā z chꝛiſtū venturū: non debebat eſſe rea z conſcia delicti:alioquin eſſet indigna reconciliatrix:dicente Greg. in moralibus. Cum is qui diſplicet ad interpellandum mittitur:irati iudicis animus ad iracundiam ꝓuocatur. Miſſa eſt ergo v̄go benedicta a patrib⁹ exilio damnatis tanq̄z digna reconciliatrix ad deum. que ſi non eſſet digna penā mereret.argu.in c.nihil.de elec. Sed q2 non eſt repulſa: imo iratū deū placauit:digniſſima inuenta eſt: z ꝑ ꝯſequens ſine oꝛiginali culpa. Chꝛiſt⁹ ergo inť patrez z populū mediauit:virgo inter filium z delinquentes.q̄ ſi ipſa peccaſſet: vbi eſſet ſpes noſtra:vbi reclinatoꝛiuz capitis noſtri: Si mater eſſet rea:q̄d nobis eſſet ſeruis inutilibus: Deſperare poſſemus vbi ipſa ſingulari p̄uilegio puritatis nō fulgeret. Et hanc rationem tangit mgř Bartholome⁹ piſan⁹ in li.btē v̄ginis:fructu.vij.dicēs. Maria fuit mediatrix inter nos z filiuz.ḡ debuit carere omi illo quo erat diſcoꝛdia: aliter nō fuiſſet bona mediatrix. Hec ille. Scd̄a rō d̄r ꝑfectionis. Si em̄ v̄go bn̄dicta ab oꝛiginali pctō nō fuiſſꝫ p̄ſuata:chꝛs nō fuiſſꝫ ꝑfectiſſimus redēptoꝛ.vt ꝓbat Sco.in.iij.di.iij.vbi d̄r q̄ ꝑfectiſſim⁹ mod⁹ placādi aliquē ꝓ offēſa ꝯhenda eſt p̄uenire ne offēdať. Iſta ḡ ꝯſeq̄ntia i theologia ē ſuſcipiēda. Chꝛs fuit humani generꝫ redēptoꝛ ꝑfectiſſim⁹.dei em̄ p̄fecta ſūt opa. Deuť.xxxij.ḡ aliq̄d hūanū i diuiduū fuit a pctō p̄ſuatū.z h̄ ꝓbať ſic. Perfectiſſim⁹ redēptoꝛ eſt cui nō deficit aliq̄s modus redimēdi.ꝓ ei denotat itegritatē.l. v̄bū ꝑnoctare.ff.ď ꝟ.ſi.cū igiť ſex mōis fiat redēptō.ſedꝫ q̄ oib⁹ his aliquē i hūano gn̄e chꝛs redemit. Pꝛim⁹ mod⁹ ē q̄ aliq̄s redimiť poſt lapſū in moꝛtali pctō. Et h̄ mō cōiter redimūť pctōꝛes:z redēpti fueꝛt p̄mi parētes.

x Ratione mediationis.

y Ratione ꝑfectiōis

Sex modi redemptionis.

Nã eoꝝ pctm̃ q̃ ad eos fuit actuale mortale
vt oñdit mgr̃ i.ij.diſt.xxx.ca.viij.lʒ q̃ ad nos
dicat originale. Scḋs modus eſt q̃ q̄s redi
mit poſt lapſum ĩ origiale. Et h̃ mõ redimũ-
tur pueri ⁊ q̄cunqʒ alij q̄ baptizant:ſi habeāt
ſolũ originale pctm̃. Terci⁹ modus eſt q̃ q̄s
redimit poſt lapſum in pctm̃ veniale. ⁊ hoc
modo redimunt viri pfecti q̄ ſubleuāt poſt
venialẽ cõmiſſiõem. iuxta illð Prouer.xxiiij
Septies ĩ die cadit iuſt⁹ ⁊ reſurgit. Quod
notat glo.inſti.de iuſti.et iu.in pñ.⁊ in auc.
de non ali.aut pmu.re.ec.§.vt aũt. Quart⁹
modus eſt q̃ q̄s redimit ne labat in peccatũ
mortale: vt credit de aplis poſt aduentũ ſpi
ritusſcti. Quint⁹ modus eſt quo q̄s redimit
ne labat in pctm̃ veniale. vt q̄dā putāt de ſan
cto Joāne baptiſta ꝓpter illud q̃d canit eccle
ſia in officio ei⁹: di. Ne leui ſaltē macularе
vitā famine poſſes. q̃uis Aug⁹.in li.de na-
tura ⁊ grã oppoſitũ tenere videat. Sextus
modus omniũ alioꝝ pfectiſſim⁹ eſt: q̃ quis
pſeruat ne labat in origiale pctm̃. Cũ g̃ hoc
mõ de⁹ nullũ aliũ pſeruauerit. igit tenendũ
eſt ꝙ ipſam bñdictā matrẽ ſuā tali modo re-
demit. Quia em̃ beata ṽgo vt res ſingulari
mundo donata eſt/fili⁹ eius dicere potuit il
lud quod notat in.l.ob res.ff.de pac.do.et ĩ
l.legem.C.de dona.ſ.rei quā dono legem di
co quam volo. De hoc aũt perfectiſſimo mo
Liberari do redẽptiõis tangit Rich.in.iij.diſt.xix.ar.
a pēa fit j.q.iij.dicēs:ꝙ aliq̄s liberari a pena põt tri-
triplicit. pliciter itelligi. Aut eos a pena iā habita eri
pi. Aut a reatu illi⁹ pene abſolui. Aut ab il-
lo reatu pſeruari. Hec ille. Quo q̄dē modo
fuit btā ṽgo ab originali pctõ libata. Jðo in
pſona ṽgĩs glioſe ḋr in officio conceptionis.
Magnificat aĩa mea dñm. Et exultauit ſpi
ritus meus in deo ſalutari meo. Qui me p-
ſeruauit ab originali pctõ. Et hoc fundamẽ
tũ ponit etiam Petr⁹ aureoli in tractatu de
cõceptiõe btẽ ṽgis: vbi ꝯcludit dicens. Ap-
paret g̃ ꝙ q̄ hoc negat.ſ.beatā virginẽ fuiſſe
a filio pſeruatam ab originali pctõ: derogat
excellẽtie redemptoris. Hec ille. Hoc etiam
argumentũ facit mgr̃ Petr⁹ de cādia in.iij.
A ſniaꝝ.diſt.iij. ¶ Tertia rõ ḋr reportationis
Rõne re Nullus em̃ debet ex dolo ſuo lucrũ repor-
portatio tare cui pena ḋbet.l.j.⁊.l.ne ex dolo.ff.ð do
nis. lo.l.ſi legatari⁹.C.de lega.l.dubiũ.C.de re-
pub.l.ſi ſine.C.ad vell.l.eos.in fi.C.de vſu
ris.c.dictũ eſt.xxx.q.j.c.ſedes:et c.ex tenore.
de reſcrip.et c.ex liters.de do.⁊ ꝯtu.et. C.de
vxo.mili.l.ij. Sed ſerpẽs mẽdacioꝝ artifex
inuidia motus/ſua calliditate ſeduxit hũa
nũ gen⁹ in muliere ṽgine Eua:p quā oẽs ca-
ptiui facti ſumus. Igitur oportuit aliā vir-
ginem deſtinari ſanctam ⁊ puram que non
vinceret a ſerpente:ſed ipm̃ ſerpentem ſupa
ret. iuxta illud Job.xxvj. Prudentia eius ſu
pbum pcuſſit. Alioq̄n non punito ſerpẽte de
hoc mendacio:is alliceret iterũ ad malefaci
endũ. quia facilitas venie incentiuum pbet
delinquẽdi.c.eſt iniuſt.xxiij.q.iiij.et extra de
vita ⁊ hone.cle.c.vt clericoꝝ. ⁊ ð traſla.pla.
c.pe.vbi glo. Argumẽtuʒ etiam ad hoc in.l.
ita vulnerat⁹.ff.ad.l.aq̄l.⁊ in.l.ſi q̄s.in fi. C.
de fur. Si itaqʒ virgo cõtraxiſſet originalẽ
culpā ⁊ ipſa decepta fuiſſet: diabol⁹ ex dolo A
ſuo lucꝝ reportaſſet.g̃ ⁊c. ¶ Quarta rõ ḋr Rõe cõ-
ꝯcurſionis: ſic arguẽdo. Duo pfecte ꝯtria nõ curſiõis.
pñt ſimul ꝯcurrere ⁊ ſtare in eodẽ ſubiecto:
vt ḋr phs in.ij. Periher.⁊.ij. Topic. Et nota
tur in.l.ſi ancillā.ff.de vſu.pro ſuo. Non em̃
poteſt aliquid eodem tpe eſſe pfecte albũ ⁊
nigrum: viuum ⁊ mortuũ: calidum ⁊ frigi-
dum. Similr nec aliq̄s põt eſſe eiuſdem rei
dñs ⁊ ſeru⁹. Sed beata virgo a pncipio ſue
ꝓductiõis fuit dñatrix demonũ. ſicut predi
ctũ fuerat p Dauid dño ieſu chr̃o pſ.cix. di-
centẽ. Uirgam ṽtutis tue emittet dñs ex ſiõ:
dñare in medio inimicoꝝ tuoꝝ. Ergo nõ po
tuit eodẽ tpe vel momento eſſe ſerua eorun-
dem demonũ: q̃d fuiſſet ſi p originale pecca
tum eis ſubiecta fuiſſet. ¶ Quinta rõ dicit B
demonſtratiõis ſic. Qualis eſt effect⁹ talis Rõe de-
demonſtrat fuiſſe ſua cauſa: ſm phum in.ij. monſtra
phy.et autorẽ in li.de cauſis. Et ideo arguit tionis
apls ad Roma.xj.di. Si radix eſt ſctā: ⁊ ra-
mi ſunt ſcti. Hec ille. Sed ram⁹ hui⁹ radicis
ṽginalis.ſ.chr̃s fuit ſanctus. g̃ ⁊c. Sic em̃
ex veris nõ niſi veꝝ: vt ait phs.j.poꝝ: ſic ex
imaculata ṽgine nõ niſi imaculat⁹ nat⁹ eſt.
¶ Sexta rõ dicit figuratõis. Sicut em̃ pa C
tuit in ſmone pcedenti: pte vlt. glioſa virgo Rõne fi-
Maria figurata eſt p domũ ⁊ templuʒ q̃ð guratõis
Salomon edificauit deo. de quo habet.iij.
Reg.vj. Sed templũ materiale ḋr ſanctuʒ
Iuxta illud pſ.x. Dñs in templo ſancto ſuo
Ergo ⁊ ipſa mater dei fuit ſctā ⁊ nunq̃ ma-
culata. Uñ de ipa dicit illud Aggei.ij. Ma
gna erit gloria domus iſtius nouiſſime pl⁹
q̃ʒ prime. Et ideo de iſta domo diuina.ſ.bñ-
dicta virgine dicit Dauid pſ.xcij. Domũ tu
am decet ſctitudo dñe in longitudine dieꝝ.
Q̃ð non eſſet verum ſi aliq̃n fuiſſet peccato
infecta. Similr falſũ eſſet illud q̃ð dicit.iij.
Reg.vj.in figurā ṽginis.ſ. Nihil erat in tẽ-
plo quod ñ auro tegeret.i.charitate veſtiret
Falſum eſſet etiam illud q̃d in eodem c.ſcri
ptum eſt.ſ. Malle⁹ ⁊ ſecuris ⁊ omne ferramẽ
tũ nõ ſunt audita in domo dñi cum edifica
ret. Non g̃ malleo peccati originalis vel ſe-
curi aut alio ferramẽto pcti actualis fuit be
nedicta ṽgo pcuſſa vel vulnerata. Hec igit
eſt illa dom⁹ de q̃ ſapiẽs Salomõ loq̄ns di-
cit Prouer.ix. Sapia edificauit ſibi domũ

et excidit colūnas ſeptē.qꝛ glīoſam ꝟginē ſu
ꝑ ſeptē colūnas ſeptē donoꝝ ſpūſſcti funda/
uit. Eap:opē de ipa ꝟgie cantꝰ in officio cõce
ptiõis. Hec ē domꝰ dñi firmiꝰ edificata: bñ
fundata ē ſupra firmā petrā. Et ideo de hac
briſſima ac ſctiſſima dei mr̄e dici põt illō pſ.
cxj. Glīa ⁊ diuitie in domo eiꝰ.ſ.filij dei:⁊ iu
ſticia eiꝰ manet in ſeculū ſeculi. Nos igiꝰ pu/
ritatꝭ virginee zelatores dicamꝰ dño nr̄o Je
ſu chr̄o illō pſ.xxv. Dñe dilexi decorē domꝰ
tue:⁊ locū habitatiõis glīe tue. Et etiā illud
pſ.lxiij. Replebimur i bonis domꝰ tue:ſan
ctū eſt templū tuū mirabile i eq̄tate. De hac
quoqꝫ domo puriſſima inq̄t deꝰ ꝑ figurā.iij
Regū.ix. Ego elegi ⁊ ſctificaui domū iſtam:
erūtqꝫ oculi mei ⁊ coꝛ meū ibi cunctis diebꝫ
D Rõe medicatõis ¶ Septima ratio dꝛ medicatiõis:ſic argu/
endo. Inq̄t Conſtantinꝰ affricanus in ꝑma
practice pantegni de regimie ſanitatis.c.de
diſputatione regendoꝝ ſanoꝝ. Intētio me/
dicoꝝ non eſt niſi de ſanitate cuſtodiēda:ſm
Galienū in initio ſui libri de diuerſa intētõe
medicoꝝ:q̄ ait. Medicoꝝ intētio ac volun/
tas non eſt niſi in ſanitate regenda. Mon/
ſtrauit eñ ꝙ vltimiditas medicine nihil ſit
aliud q̄ꝫ ſanitatꝭ cuſtodia. Antiq̄ eñ dixerūt
ꝙ meliꝰ ē cuſtodire ſanitatē q̄ꝫ moꝛbis repu
gnare.q̄a ſanitas in ſanis repiꝰ. ab infirmis
ꝟo eſt abſens.et meliꝰ eſt rem iuētā cuſto/
dire q̄ꝫ nō inuētā q̄rere. Sanitatꝭ eñ cuſto/
dia prioꝛ eſt q̄ꝫ īfirmitatꝭ curatio:qm̄ hō na/
turaliter eſt ſanꝰ:⁊ ſanitas eſt tēperamentū
coꝛpis. Hec ille. Quibꝫ p̄ſuppoſitꝭ ſic inferꝰ
Chriſtus tanq̄ꝫ bonus medicꝰ venit in mun
dū ad ꝓcurandū hoim ſalutē. et ideo ſama/
ritanꝰ vulnera originalis ⁊ actualis pecca/
ti curās appellaꝰ a mgr̄o ſniaꝝ in ꝑncipio q̄r
ti li. Sed boni medici triplici vtunꝰ medici/
na ſm phm.iij. Eth.ſ.p̄ſeruatiua:cõſeruati/
ua ⁊ curatiua. Quaꝝ excellētioꝛ ē p̄ſeruati/
ua.ſ.īpedire neq̄s in īfirmitatē labaꝰ: vt ſ.
patuit.ḡ debuit mr̄i ſue hāc medicinā exhi/
bere:eā p̄ſeruādo ne caderet in īfirmitatem
pctī originalis.q̄d q̄dē facere potuit: qꝛ q̄cq̄d
põt deꝰ ab aliq̄ remouere:põt etiā illō infun
di ꝓhibere.qꝛ faciliꝰ q̄d ſuſpēdiꝰ ſiue p̄ſerua
tur q̄ꝫ inductum tollaꝰ.l.patre furioſo.ff. de
his q̄ ſunt ſui vl' ali.iu.⁊ inſtiꝰ.de re.diui.§.
apū. Sed pctm̄ originale multiplr̄ põt re/
moueri:maxie ꝑ baptiſmū flūinis aut flami
nis vel ſanguis.vt declarat mgr̄ in.iiij. diſt.
iiij.⁊ ꝑ ſuā gr̄am remittiꝰ.iuxta illō ad Ro/
ma.iij. Juſtificati gratꝭ ꝑ gr̄am ipſiꝰ. Ergo
etiā potuit ꝓhibere ne in mr̄e ſua bñdicta i/
funderetꝰ:q̄d ⁊ fecit.⁊ ſic illi digniorē exhibu
E it medicinā ſalutꝭ. ¶ Octaua rõ dꝛ locatõis
Rõne locationis. Locꝰ eñ debet eſſe ꝓportionatꝰ locato: vt ait
Phs.⁊ cõmētatoꝛ.ij.de ania. tx.iiij. Phyſ.

Facit ad hoc illud q̄d inq̄t glo.in c.dudum.
de deci.dicēs. Qualia ſunt p̄dicata:talia cõ/
uenit eſſe ſubiecta. Sed ꝟgo glīoſa fuit ha/
bitatio filij dei. Un̄ ipſa inq̄t Eccī.xxiiij. Et
q̄ creauit me req̄euit in tabnaculo meo. Er/
go debuit eē ꝓportionata ipi habitatoꝛi q̄ fu
it ſine vlla pctī macl'a. Puriſſimo ḡ filio nõ
debuit eſſe mr̄ niſi puriſſima. nec decuit dei
ſapiam ſoꝛdidatū a peccato cõtaminatū ſi/
bi habitaculū deputare. Quia vt dꝛ Sap.
j. In maliuolā aniam nõ intrabit ſapia:nec
habitabit in coꝛpe ſubdito peccatꝭ. Si igiꝰ
beata ꝟgo fuiſſet originali pctõ deturpata:
nõ fuiſſet cõueniens habitaculū filij dī. Qꝛ
vt ait aplus.ij.Coꝛ.vj. Nõ eſt ꝯuentio chr̄i
ad Belial. Ergo indubitanter eſt tenēdū ꝙ
īmaculata fuit:⁊ oīm puritate repletiſſima.
Et ad hoc adduci põt illō q̄d dꝛ Soph.viij
ſcꝫ Generoſitatē illiꝰ glīficat cõtubernium
oīpotentꝭ dei. Qō exponit Fran.de may. in
ſermone de ꝯceptõe virginis dicēs: ꝙ lꝫ eiꝰ
nobilitas fuerit a regibꝫ deriuata: tñ ex di/
uinaꝝ ꝑſonaꝝ affinitate fuit ſūme gloꝛifi/
cata. Ex quo arguit ꝯſeq̄ns fuiſſe vt ſine vl/
la peccati ꝯtagione ꝯciperꝰ illa: ex q̄ oꝛirꝰ de/
bebat innocentia ⁊ iuſticia. Et hoc eſt qō ꝑ fi
gurā dꝛ Ezech.xliij.ſ. Gloꝛia dei iſrael egre/
dieꝰ ꝑ viā oꝛientalē.i.ꝑ btām ꝟginē.⁊ terra.i.
caro ipſiꝰ reſplendebit maieſtate eiꝰ.ſ.chri/
ſti.id eſt ꝑ gr̄am eiꝰ virgo benedicta fulgebit
iuſticia originali. Et hoc vt digna eſſet habi
tatio filij dei. Quis eñ ſapiēs rem valde p̄/
cioſam in luto vel in imūdo loco collocaret
Quis magnificus dñs leproſam ſibi ſpon/
ſam eligeretꝰ:aut imundā domū ꝓ ſuo habi
taculo deputaretꝰ:ꝑfecto talis dici poſſꝫ ſtul
tus. Ait eñ glo.in.§.certum.inſti.qō cū co.
Nota quē eſſe ſtultū ſi eligat malū cū poſſet
eligere bonū. vt in autꝰ.q̄bꝫ mo.na.effi. ſui.§
j. Quis eñ rõnis capax in lecto fetido imū/
dicijs pleno iacere potiꝰ aſſentiret q̄ꝫ in ſtra/
tu mūdiſſimo ⁊ ab oibꝫ imūdicijs elõgato.
nemo eñ p̄ſumiꝰ carnē ſuā odio hr̄e.vt inq̄t
glo.in rubrica.ff.in ius vo.vt eant. Btā igiꝰ
ꝟgo Maria q̄ thalamꝰ diuie fuit glīe nõ fu
it aliq̄ pctī ſoꝛde polluta. ¶ Nona rõ dꝛ de/ F
ſtinatõis: quam ponūt q̄dā dicētꝭ.ꝙ res de/ Ratõne
ſtinata ad certū locū vel finē cenſeꝰ: ad eun/ deſtinati
dē locū vel finem actu exiſtere.cle.ne roma onis.
ni.de elec.l.ex facto.§.rep.ff.de here. inſtiꝰ.
Un̄ dꝛ ꝙ idē iurꝭ eſt de veſtimēto q̄d ē in fie
ri/q̄d eſt de veſtimēto q̄d eſt in facto.l. vl' ve
ſtimentū.ff.de auro ⁊ ar.le. Sꝫ btā ꝟgo añ
ſecl'a fuit deſtinata ⁊ deputata vt eēt mater
dei ſctiſſima.ḡ ⁊c. Nec obſtat ſiq̄s diceret ꝙ
p̄dicta itelliguntꝰ de his q̄ ſunt in ꝓxio fieri.
q̄a rñdeꝰ ꝙ tal' ſꝑ fuit btā ꝟgo reſpectu dei.
cui inquit ꝓpha pſ.lxxxix. Mille anni ante

oculos tuos ſicut dies heſterna q̄ preterijt.
imo ei oīa futura ſūt p̄ntia: vt patebit.j.ſer-
mone vlt. Et facit ad p̄dicta illud q̄d notāt
doc.in.l.q̄ſitū.§.illud forraſſe.ff.de le.ij.ſcꝫ
ꝙ q̄n potētia eſt ꝺ facili reducibilis ad actū:
G iudicaṯ de ea vt de actu. ¶ Decima rō d̄r af-
Rōne af firmatōis: q̄ pōt colligi ex dictꝭ btī p̄ris fris
firmatio Joānis de capiſtrano in ſermōe de ꝯceptiōe
nis. vgīnis: vbi ꝯcludit eā fuiſſe p̄ſeruatā ab ori-
ginali. Et ſubdit ꝙ q̄dā ſaracen⁹ fili⁹ cuiuſ-
dā regꝭ vltramarini ⁊ nepos Soldani h̄ af-
firmauit exiſtēs Rome in domo dn̄i cardi-
nalis p̄neſtini/ſic arguens. Oē edificiū hn̄s
fundamētū defectuoſum/facit defectuoſuꝫ
q̄d ſupedificaṯ.facit c.cū Paul⁹.et c. p̄nci-
patus.et c.ferṯ.cū.§.ſeq̄nti.j.q.j.ḡ ſi mater
chr̄i fuiſſet defectuoſa: diceretur chr̄s habuiſſe
fundamentū defectuoſum ⁊ incōgruum ⁊c̄.
Itē plus dilexit de⁹ matrē ſuā ⁊ circa eā plu
ra fecit q̄ꝫ pater me⁹ circa me.ſed pr̄ me⁹ fecit
me liberū quātū potuit in die mee natiuita-
tis.ḡ ⁊c̄. Hec ille.

Pars.II.huius ſermōis que dicitur au-
toritatis.

H Autoritatib⁹ quoq; p̄dicta conclu
ſio roboraṯ. et p̄mo Salomonis
Prouer.vl.de mliere forti p quā
intelligiṯ vgo bn̄dicta. inq̄t. Non
extinguetur lucerna ei⁹ in nocte .i.in petō. ſeq̄-
tur: nō timebit a frigore niuis. q̄ frig⁹ pecca
ti ei⁹ aīam nō penetrauit. Et ibidē iterꝝ ait.
Byſſus ⁊ purpura indumentū ei⁹: quia ha-
buit ſp cādorē puritatꝭ ⁊ inocētie. Et iterꝝ ibi
dē dicit. Fortitudo ⁊ decor īdumētuꝫ ei⁹. q̄d
verꝝ nō eſſet ſi in ꝯceptiōe ſua circūdata fu-
iſſet fragilitate ⁊ turpitudīe originalis pec-
cati. Itē Ezech.xliij.d̄r de porta quaꝫ vidit
p̄pha in ſpū p quā ſm oēs intelligiṯ btā vgo
Maria. Porta hec clauſa erit ⁊ non apieṯ.
quod verꝝ nō eſſet ſi p petm̄ fuiſſet aliq̄n ap-
ta. Deinde ſubdiṯ. Et vir nō trāſibit p eam.
Turpi⁹ aūt fuiſſet ſi diabolus p petm̄ trāſiſ
ſet p illā. Et ideo ſctūs Maxim⁹ in q̄dā ſer
mone ſup hac ratiōe fundit⁹ ait. Hec q̄ſiuit
admirabilis dei thalam⁹: celeſte templum:
tabernaculū glorie: de quo ſpecioſus p̄dijt
ſponſus: lux gentiū: ſpes fideliū: cōdecenṯ ⁊
congrue nulla macl'a originali cōtaminata
eſt. Greg. q̄ꝫ ſup Geū. inq̄t. Quāuis btā vir
go fuerit cōcepta de p̄pagatiōe carnis peti:
tn̄ ipſa ꝯcepta fuit ſine originali. Et iterū in
ſalutatiōe vgīnis ait. Salue ſctā parēs om̄i
prorſus labe carēs ⁊c̄. Et Ambro. in quodaꝫ
ſermone de ppetua virginitate matrꝭ dei d̄r
Anima Marie nō fuit a caſu eleuata ſed p̄-
ſeruata. al's nō fuiſſet virgo: ſed petō corru-
pta. Et Origenes ſup Can. inq̄t. O vos oēs
virgines ⁊ cetere ſctē mulieres ꝯuenire vos
volo a ſiniſtrꝭ: ⁊ Mariā matrē domini mei
virginē hebreā a dextris meis ꝯſtituo. Oēs
vos maculā habetis originalis culpe deſup
conſperſam p totū: ſed non Maria. Hec il- I
le. Iſta aūt glōſa virgo ab omni labe īma-
culata fuit figurata p columbā albā ⁊ mun
diſſimā que de arca Noe egrediens atq; ni-
hil feditatꝭ tangēs: cū ramo virentꝭ oliue eſt
reuerſa: vt habeṯ Geū.viij.ca. Qō fuit i ſi-
gnū victorie. Ideo nō debet coruus contra
eam crocitare: lꝫ eo mortuoꝝ corpoꝝ putre-
dine fedato: ipa puriſſima colūba i nullo pē
nitus fuerit maculata. Ad cui⁹ intemerate
atq; colūbine vgīnis reuerēdā ꝯceptiōeꝫ de-
bet vnūquenq; inducere ipſi⁹ virginis deuo
tio. q̄n etiā nulla rō eſſet ad p̄bunduꝫ eā ſine
macula cōceptā: cum h̄ p̄uilegiuꝫ poſſit ſibi
dari ſine peccato. vt dicit Petr⁹ de candia in
iij. ſniaꝝ. diſt. iij. Hanc q̄ꝫ ſniam de imacu-
lata cōceptiōe virginis p̄bamus p dictū be- Hiero.
ati Hieronymi in ſermone ad Euſtochium
dicentꝭ. Nihil eſt candoris: nihil eſt ſplendo
ris: nihil eſt numinis: quod nō reſplēdeat in
virgine glorioſa. Et ibidem etiam d̄r Quic-
quid in Maria geſtuꝫ eſt: totū puritas: to-
tū veritas: totūq; gr̄a fuit. Et iterꝝ. Quicq̄d hu
manis dici poteſt verbis minus eſt a laude
virginis. que oīa falſa eſſent ſi in beata vir-
gine originalis iuſticia atq; innocentia non
radiaſſet: eiq; hanc laudē dare non poſſem⁹
ꝙ ab oīs peccati macl'a īmunis fuit. Ibidē
etiā Hiero. addit. Quicq̄d maledictiōis in-
fuſum ē p euā: totū abſtulit bn̄dictio Ma-
rie. Incōgruū ḡ fuiſſet vt illa q̄ a nobis ma
ledictiōem originalis peti auferre debeat: ei
dem maledictiōi ſubiaceret. Ideo idē Hie-
ro. ſubdit. Igiṯ q̄ natura non habuit: vſus
neſciuit: ignorauit ratio: mens nō capit hu-
mana: pauet celū: ſtupet terra: creatura oīs
etiā celeſtꝭ miraṯ. Hoc totū eſt q̄ p Gabri-
elem Marie diuinit⁹ nūciaṯ. Et iterꝝ in eo-
dē ſermone ait. Canitur in canticꝭ de Maria:
Hort⁹ concluſus: fons ſignatus: emiſſiōes
tue paradiſus. Hort⁹ deliciaꝝ in quo ſūt cō
ſita vniuerſa florum genera et odoramenta
virtutū. ſicq; ſignatus vt neſciat violari ne-
q; corrūpi vllis inſidijs fraudib⁹ve diaboli
Fons itaq; ſignat⁹ ſigillo toti⁹ trinitatis. Et
in ſermone annūciationis idem inquit bea-
te virgini. Quid dicam paup ingenio cum
de te quicq̄d dixero min⁹ p̄fecto ſit q̄ꝫ tua di Aug⁹.
gnitas mereṯ. Et Aug. in ſermone de natiui
tate virginis dicit. Magnifica illū o virgo
beatiſſima q̄ te ab omni peccato ſup oēs ho-
mines preſeruauit. Quis eīn dicere poterit:
ſine peccato ſum nat⁹: aut mundus ſum ab
oī iniq̄tate dicere audebit: niſi illa vgo p̄ru-

dētiſſima animarū templi dei excelſi: quam
deus ſic elegit ⁊ p̄elegit añ mōi ꝯſtitutōem
vt ſcā ⁊ īmaculata dei mater eſſʒ ⁊ filia ab
eterno p̄ſeruata incorrupta ab oī labe pctī.
Et in alio ſermone iterū dr. Sūma dei ſapi-
entia nullā in maſſa humani generꝭ inuenit
viam: ꝑ quā vt diſpoſuit in mōm veniēs ei⁹
ſubueniret luctuoſe ꝯditiōi: donec ad illam
de qua loquimur ꝟgine ventum eſt. Sed hec
mox vt in mōm ꝑ hūani generꝭ lineā venit:
tāta oīs boni ꝟtute ꝑfecte reſplēduit vt eam
dei ſapientia veridice iudicaret idoneā: vt ꝑ
ipam in hoīem veniēs/ nō tm̄ reatū primorū
parentū: ſed etiā toti⁹ mūdi peccata deleret.
Hec ille. Ex qb⁹ ꝟbis poſſum⁹ arguere bea-
tā ꝟginē ſine pctō fuiſſe ꝯceptā: ſic inferēdo
(vt inqt Hugo de ſancto vic. in libro de ſa-
cramētꝭ: quē refert Alexander de ales in. iij.
ſen. diſt. ix. ar. vi. q. j.) Illa ꝑs nature ſub pec
cato eſſe nō debuit ꝑ quā ipſa humana natu
Argumēta cõtra. ra a peccato liberanda fuit. ġ ⁊c. Q si forte
aliqs dicat ꝙ Aug⁹. tenuit ꝯtrariū in li. x. ſu
ꝑ Gen. ad litterā dicens. Caro Ade ⁊ Abrae
habebat vuln⁹ p̄uaricatiōis in lege mēbrorū
que ꝑ oēm ꝓpagata carnē trāſcurrit vſqʒ ad
corpus Marie. quia ⁊ ipm eodē modo con
ceptū ⁊ exortuʒ eſt. Rñdet ꝙ illa dictio vſqʒ
ibi ſtat excluſiue. ſic eñ accipit qñ al's pra-
uus reſultat intellectus: vt inquit Bar. in. l.
patron⁹. §. ſempronio. ff. de leg. iij. Hoc añt
eſſet in caſu noſtro: vt patere pōt ex p̄ceden-
tib⁹. Nec obſtat dū dr: q: ⁊ ipm eodē modo
conceptum ⁊ exortū eſt. quia ꝑ illa ꝟba nō di
cit ꝙ cōcepta ſit in pctō originali. Nā loquit
copulatiue dicens: cōceptū ⁊ exortū eſt. Nul
lus añt negat eā exortā ⁊ natā eſſe ſanctam ⁊
ſine pctō. Dicēdū eſt ġ ꝙ loquit ſolū de cor-
pore virginis quod affirmat cōceptū ⁊ exor
tum cum naturali inclinatiōe ad malū: que
dicitur lex membrorū: vt patet ex dictis apl'i
ad Roma. vij. et ſm Aug. habuiſſet rebel-
landi aduerſus ſpūm pronitateʒ: niſi fuiſſet
per ſpūſſancti gratiam ſanctificatū. Vl' re-
ſponderi poteſt: ꝙ quando dicta doctorū ſūt
varia: tenenda eſt illa opinio que pluries re-
perit. quia ꝟba geminata magis operant. l.
baliſta. ff. ad trebel. Bart. in. l. quēadmodū.
R ff. de agri. ⁊ cen. et notat in. l. pacta nouiſſi-
ma. C. de pact. Dato igit ſed nō ꝯceſſo ꝙ in
p̄dicta autoritate Aug⁹. intelligeret illā di-
ctionē vſqʒ/ incluſiue: tñ cum ī plurib⁹ alijs
locis exp̄ſſe tenuerit ꝯtrariū: debemus illud
tenere. quia quando dictū alicui⁹ doctoris ē
dubium in vno loco: ⁊ in alio eſt clarū: ma-
gis eſt ſtandum claro. Ad quod facit qđ vo
luit Bar. in l. priuilegia. C. de ſa. ſan. ec. vbi
ait: ꝙ quando aliqđ eſt dubiū de iure ciuili:
et clarū de iure canonico: ſtandū eſt deciſiōi
iurꝭ canonici: etiā in p̄rato ceſarꝭ. qđ ē nota-
bile: cū al's in foro ciuili ſtādū ſit deciſiōi iu-
ris ciuilis: ⁊ in iure poli deciſioni iurꝭ cano-
nici: vt inqt glo. in. §. hacten⁹. inſti. de gradi.
Vel pōt dari rñſio quā dedi ſ. ſer. iij. pte. ij.
in rñſione ad ſecundū argumentū. ſ. ſpecia-
litatꝭ. Sancta qʒ mr̄ eccl'ia in officio viſita
tionis beate ꝟginis dr. Tāte laudes ꝟginis
ꝙ hūana lingua exp̄mere nō ſufficit: nec etiā
ſancti ⁊ iuſti illā in cui⁹ ille queʒ celi capere nō
poterant ſe ꝯtulit aula ꝟginali: dignis lau-
dū p̄conijs ad plenū efferre potuerūt. Et in
miſſa eiuſdē matris dei iterū canit Sancta
⁊ imaculata virginitas qb⁹ te laudib⁹ efferā
neſcio. Et iterū dicit. Felix nāqʒ es ſacra ꝟgo
Maria: ⁊ oī laude digniſſima. Nō añt ē oī
laude digniſſimū nulla ignominia eſt affici
endū: nec illi eſt laus inocentie original' de-
neganda. Si ġ iuxta eccl'ie teſtimoniuʒ tāta
eſt intacte virgīs puritas vt ꝟbis exp̄mi nō
poſſit. vñ Petr⁹ comeſtor inqt ipi hrē ꝟgini Petrus comeſt.
Si fieri poſſet ꝙ arene puluis ⁊ vnde. Vn-
darū gutte: roſe: gēme: lilia: flāme. Ethera:
celicole: nix: grando: ſex⁹ vterqʒ Ventorū pen
ne volucrū: pecudū genus oīe. Siluarū ra-
mi: frōdes: auiū qʒ penne. Ros: gramē: ſtel-
le: piſces: angues ⁊ ariſte. Et lapides: mon-
tes: ꝯualles: terra: dracones Lingua cuncta
forēt mime depromere poſſent. Que ſis vel
q̄nta virgo regina Maria. Que tua ſit pie-
tas: nec lr̄a nec dabit etas. Profecto nō pa-
rū errare ꝯuincit q̄ illā origiali macl'a detur
patā fuiſſe arbitrat. Vt eñ probat Fran. de Ratiões Fran. de May.
may. in. iij. di. iij. Si mr̄ dñi ꝯtraxiſſet pctm̄ ori
ginale ꝑ q̄ntūcūqʒ tp̄s vl' ꝑ vnicū iſtās: pei⁹
ei fuiſſet qʒ ſi fuiſſet etnal'r dānata q̄ntuʒ ad
penā dāni ⁊ ſenſus. Cui⁹ pl'a argumēta per-
trāſeo cā breuitatꝭ. Ibidē qʒ multipl'r ꝓbat
ipam btām ꝟginē ſine origiali pctō fuiſſe cō
ceptā. Int' alia añt ſic dr. Priuilegia noui te
ſtamenti excedūt vetuſta: ſm doctrinā Pau
li ad Ro v. ca. Ibi añt fuit vna mulier ſine
peccato in ſtatu innocentie. Item ſicut chr̄s
compat ad Adā ſm humanitatē. j. ad Cor.
xv. ſic mater dñi ad Euā in rōne excedentis
ſimpl'r q̄ntū ad oēm innocentiā. ġ ⁊c. Item
nō decuit aliquē filiū matrē ſuā odio habe-
re: eum diuinū preceptū ſit ad oppoſitū. Si
añt ꝟgo contraxiſſet peccatū originale: tunc
ita ei⁹ filius eam odio habuiſſet: vt ſentētiaʒ
damnatiōis contra eam tuliſſet. ġ ⁊c. Item
decet nos attribuere matri chr̄i p̄conia lau-
dis q̄ non ſunt ꝯtra fidem. vt patet in ei⁹ ſan
ctificatione: cōfirmatione ⁊ reſurrectōe: que
nō ſunt niſi pie credita. Ergo ⁊ eodē modo
tenēdū eſt de eius p̄ſeruatione: lʒ nō habeat
exp̄ſſe ī ſac' ſcptura. In eadē etiā diſtīctōe in- L
qt p̄dict⁹ doctor. Iſta p̄ſeruatōe mr̄ dñi fuit

magꝭ redempta q̄ꝫ aliq̄s aliꝰ.q: efficaciꝰ
redimit̃ ⁊ a ſeruitute liberat̃ ille q̄ p̄uenit̃:ne
vnq̄ꝫ ſeruiat:q̄ꝫ q̄ poſt ſeruitutē eripit̃:vt pa
ter in dn̄o vnū ſuū manumittente:⁊ alt̄i an-
teq̄ꝫ naſcat̃ librātē ꝯcedēte. Itē intenſiꝰ emit̃
illud q̄d an̄ ſuū ortū adq̄rit̃ ne in alienū do
miniū cadat:q̄ꝫ q̄d poſt talē caſum recupat̃.
Maior q̄ꝫ liberatio ḋr fieri illi q̄ minus ſer
uit:⁊ maxia illi q̄ nunq̄ꝫ ſeruit.ğ ⁊c̄. Nam ſi
turci cepiſſent aliquā chr̄ianoꝝ ciuitatem et
Conſtātinopolim ⁊ oēs puellas q̄ ibi naſce-
rent̃ venderēt ꝑ certo p̄cio:puta ꝑ centū au-
reis:atq̄ꝫ eas ementiū ſeruas facerent. Ali-
q̄s aūt potēs chr̄ianꝰ exburſaret mille aure-
os ꝑ vna puella vendēda vt n̄ efficiat̃ ſerua
ſed libera remaneat patri ſuo:ꝑfecto dicere-
tur redemiſſe liberaliſſime ipam puellā. Et
ſil̃r dici poteſt in ꝓpoſito nr̄o de redēptōe be
ate v̄ginis. Sequit̃ aūt p̄dictꝰ doctor vbi ſ̄.
dicēs. Itē melior ē poſitio gr̄e q̄ꝫ ablatio cul
pe. Ex q̄bꝫ oībꝫ ɔ̄cludit ꝙ feſtū ɔceptōis eſt
Paulꝰ ḋ reuerēdū ⁊ celebrādū. ¶ Mgr̄ q̄ꝫ Paulꝰ de
Luca Luca in q̄dā excellētiſſimo ſermōe ꝓbat im-
maculatā v̄ginis ɔceptiōem decē mediȷ̄s.et
inter alia ḋt. Btā v̄go nō fuit reſoluta ī pul
uerē:ğ nec corrupta ꝑ originalem culpā. Nā
cōſtat ꝙ tabernaculo chr̄i plus derogat pcti
corruptio q̄ꝫ in puluerē reſolutio. Hec ille.
Cuiꝰ argumētū meliꝰ explicabit̃ ſermōe ſeq̄n
Lyra ti.pte.j.fūdamēto.iiȷ̄. Nicolaꝰ q̄ꝫ de Ly.ſu
ꝑ p̄mā ep̄l'am ad Theſ.ca.iiȷ̄.ait. Oēs deſcē
dētes ab Adā p̄ter chr̄m ⁊ matrē eiꝰ īcurrūt
Alanus. originale pctm̄. ¶ De ipſa etiā virgine inq̄t
Alanꝰ in anticlaudiano dicēs. Hec eſt ſtel-
la mariſ: vite via:porta ſalutiſ: Regl'a iuſti-
cie:limes pietatiſ:origo Uirtutis:venie mr̄:
thalamꝰ q̄ꝫ pudoris: Hortꝰ ɔcluſus:fons ɔſi
gnatus:oliua Fructificās:cedrꝰ redolēs:pa
radiſus amenꝰ. Uirgl'a pigmēti:vinaria cel
la:liq̄re Predita dino:nectar celeſte ꝓpinās.
Neſcia ſpineti:florēs roſa:neſcia culpe. Sol
radiās:expꝭ limi:lux nubila pellens. Spes
miſeriſ:medicina reis:tutela btīs. Proſcp̄tiſ
Baſiliꝰ reditꝰ:erranti ſemita: cecis Lumē: deiectis
req̄es:pauſatio feſſis. ¶ Btūs etiā Baſiliꝰ
in ſer.annūciatōis ait. Quid dulciꝰ frēs cha
riſſimi:q̄d iocūdiꝰ:q̄d ſalubriꝰ:q̄d feliciꝰ q̄ꝫ
de btā v̄gīe loq̄:de v̄gīe cogitare: de v̄gie p̄-
dicare:⁊ ipam in oībꝫ ſeq̄ ⁊ imitari: Hec eſt
redēptio nr̄a:ſalus:vita:ſpes:ɔſiliū:refugi-
um ⁊ auxiliū nr̄m. Hec ē q̄ fuit in vtero ma
triſ abſq̄ꝫ origīali pctō ɔcepta ⁊ generata:ab
oī maritali vicio ſegregata: omī etiā veniali
pctō ꝑuata:⁊ i cūctiſ actibꝫ ⁊ moribꝫ ſuis ſpi
rituſſcti gr̄a plena ⁊ fecūda. Nō ğ diffidas o
pctōr ſed i cūctiſ Mariā ſeq̄re ⁊ ipaꝫ iuoca.
Aſpice celū:⁊ ſic ſtellas nūerare n̄ poteriſ: ſic
nec Marie v̄tutes. Aſpice tn̄ celū:⁊ videbis

Mariā ſeraphicā ſup̄ quā dn̄s voluit ſede-
re. Aſpice celū ⁊ videbis Mariā cherubicā:
quā dn̄s voluit v̄tutibꝫ ⁊ meritiſ ſup̄ oēs cre
aturas fulgere. Aſpice celū ⁊ videbis Ma
riā angelicā:quā dn̄s voluit cūctiſ ſubueni-
re. Hec ille. Qui etiā inq̄t. O Maria tu cā-
doris ⁊ decoris forma:cui in terriſ nō ē eq̄lis
nec ī celi ianua. Et Ber.ſup̄ Miſſus ē dicit Bern̄.
Oḋ ꝑ ſe ſola trinitas ī ſola ⁊ cū ſola v̄gie vo-
luit opari:ſoli datū ē noſſe cui ſoli datuꝫ eſt
expiri. Hec ille. Si ğ huiꝰ feliciſſime v̄gis
gr̄e p̄ mltitudie ⁊ magnitudie ab hūana i-
telligētia cog̃ſci n̄ pn̄t:q̄s illi origial' iuſticie
gr̄aꝫ putabit defuiſſe. Sctūs q̄ꝫ Hilariꝰ in Hilariꝰ.
q̄dā ſer.ait. O v̄go bn̄dicta ſup̄ oēs femias
q̄ angelos vinciſ puritate: q̄ oēs ſctōs ſupas Cypanꝰ.
pietate. Et btūs Cypanꝰ ī vno ſer.ḋt. O v̄go
iuſta ⁊ oī iuſticia pleniſſima: cuiꝰ conceptio
ſingularis. Origenes etiā in q̄dā homel'.de Orige.
ipa btiſſima v̄gie loq̄ns ait. Que neq̄ꝫ ſerpē-
tis ꝑſuaſiōe decepta:nec eiꝰ venenoſis affla-
tibꝫ eſt infecta. Et btūs Anſel.i ſer.cōcep.btē
v̄gis ḋt. Hodie cōcepta eſt ſtella celi. hodie
cōcepta eſt palma v̄tutū.hodie ɔcepta eſt ia
nua celoꝝ. Que oīa falſa eſſent ſi v̄go gl'io-
ſa a vicio fuiſſet ſupata:⁊ ꝓpter pctm̄ ei fuiſ-
ſet celi ianua clauſa.

Pars.III.huiꝰ ſmonis q̄ ḋr exēplaritatiſ
M Ultiſ exēplis ⁊ ſilitudinibꝫ Ma M
rie inocentia declarat̃.de q̄bꝫ tra-
ctat b.fr̄ Michael de carchano ī
ſuo q̄dragеſimali ḋ pn̄ia: ſermōe
vȷ̄.pte vl. De q̄bꝫ aliq̄ referemꝰ ſeq̄ndo do-
ctrinā q̄ ponit̃ in.l.iȷ̄.§.videamꝰ ğ.ff.ḋ col.
bo.ſ.dicimꝰ exēplo vt res manifeſtior fiat.q̄
ſnia etiā habet̃ in.§.alie autē.inſti.de act. et
notat̃ in.l.vt rn̄ſum.C.de tranſac. Dicā ğ il-
lud q̄d hr̄ i.l.j.in p̄n.ff.ḋ p̄ſcp̄.v̄.ſ.ne res exē
plo careat:pauciſ agā. Lꝫ aūt vnū exēplū ſuf
ficiat.l.ita vulneratꝰ.ad fi.ff.ad.l.aq.tn̄ ad
maiorē virginal' inocētie declaratōem ſaltē
q̄ttuor aut q̄nq̄ꝫ naturalia exēpla cū tribus
miracl'is ſubnectā. ¶ Sicut em̄ ſolares ra- Primū.
dȷ̄ ſup̄ lutū deſcēdentes ab illo deturpari n̄
pn̄t:ſed ipm̄ potiꝰ illuminare noſcunt̃. ſic et
aīa btē v̄gis ſup̄ lutuꝫ hūane nature deſcen-
dēs a fece originalis culpe ſordidata n̄ fuit:
ſed totā potiꝰ hūanā naturā illuſtrauit. Ido
in officio ɔceptōis canit̃. Sic ſolariſ radius
corruptiōis neſciꝰ itraſti mr̄is viſcera o glo-
rioſa dn̄a. Sic etiā auꝝ ī viſceribꝫ terre nō
corrūpit̃ ſed magꝭ ꝑficit̃: ſic bn̄dicta v̄go in
mr̄is viſceribꝫ corrupa nō ē vlla macl'a: ſed
potiꝰ a ſpūſcō ſctificata. ¶ Ramꝰ q̄ꝫ a bona Scōm
arbore ꝓueniēs ī malā arborē inſertꝰ nō infi
cit̃ ab ea:ſed potius illi ꝑfectiōeꝫ tribuit:ſic
aīa gl'ioſe v̄gis a deo ꝓueniēs inſerta in cor-

pus etiā de ſemīe infecto ꝓpagatū macula-
ta nō fuit: ſed ipm poti⁹ multimoda ꝑfectōe
repleuit. Nos ꝗ̄ꝫ addere poſſum⁹ exemplū
ſalamādre: q̄ in igne ꝑmanet ꝛ ꝑ illū trāſit:
ꝛ tn̄ nō cōburit̄: nec caloris ardorē ſentit. ſic
intemerata mr̄ dei in lūbis parētū igne pec-
N cati ardentiū ꝑmāſit ꝛ ꝑ illos trāſijt: ꝛ tn̄ il-
Tertiū lius peti ardorē in ſe nō recepit. ¶ Aliā q̄ꝫ
ſilitudinē ponit Fran. de may. in ſmone de
cōceptiōe ꝟgis dicēs. Sicut aer genit⁹ ī in-
ſtanti q̄ gignit̄ a ſole illuminat̄: ita aīa virgi
nis illuminata fuit a ſole iuſticie in īnſtanti
ꝯceptiōis. Ei⁹ q̄ꝫ puritas ꝛ innocētia in fer-
culo Salomonis declarat̄. de q̄ Cant. iij. dr̄
Ferculū fecit ſibi rex Salomō de lignis li-
bani: colūnas ei⁹ fecit argēteas. reclinatoriū
Mira- aureū: aſcēſum purpureuꝫ media charitate
culum ꝯſtrauit. ¶ Miracl'oſo etiā exēplo Marie
cōceptio venerat̄. Nā cū in ciuitate Aqlana
reuerendus p̄r fr̄ Bernardin⁹ feltrin⁹ ordis
nr̄i p̄dicaſſet atqꝫ ꝓpl'm hortat⁹ fuiſſet: vt in
oī tribl'atiōe ſua btām ꝟginē dep̄caret̄ vt eū
libaret ad reuerētiā ſue imaculate ꝯceptōis.
q̄dā ml'ier finita p̄dicatiōe ad domū reuer-
ſa: inuenit pueꝝ ſuū cū gladio in manu ſua.
Cū aūt mr̄ exclamaret/ timens ne aliq̄d ſibi
mali faceret: ille cepit cum gladio aufugere
Cū ḡ curreret: gladiū ad pect⁹ caſu poſuit et
ſuꝑ eū cecidit. Qō vidēs mr̄ ei⁹/ ſtatim ele-
uauit mētē ad btiſſimā ꝟginem Mariā: ro
gans eā vt ad reuerentiā ſue puriſſime cōce
ptiōis filiū ſuū a tāto ꝑicl'o defenſaret. Mi
rabile dictu: cū gladi⁹ oēs pānos dicti pueri
ꝑtrāſiſſet: atqꝫ vſqꝫ ad carnē nudā ꝑueniſſꝫ:
ſtatim ſe reflexit acſi eēt cera mollis: ꝛ ī nul-
lo pueꝝ leſit. ¶ In ciuitate q̄ꝫ Pariſieñ (vt
refert Fran. de may. i ſer. de ꝯceptōe ꝟginis)
q̄dā mgr̄ in theologia cū deberet ī ꝯceptiōis
die ſmocinari: ꝛ vellet ī mane p̄dicare ꝙ cō-
cepta fuit in pctō originali: in nocte ſibi ſtu-
denti apparuit turba ſctōꝝ doctoꝝ parit̄ et
angeloꝝ: ꝛ ſedes pata eſt ſuꝑ quā ſedit nobi
lis regina: q̄ miſit ꝓ illo mgr̄o dicēs. O mgr̄
q̄d ego vnq̄ꝫ tibi feci q: h̄ mane vis ꝯ̄ meuꝫ
honorē predicare: ꝛ iuſſit eū flagellari. Quo
facto genuflex⁹ veniā poſtulabat. Tūc beata
ꝟgo dixit angelo Gabrieli. Uade ꝛ doce hūc
ſermonē quē mane faciat vniuerſitati Pa-
riſienſi. Cui Gabriel ait. Aperi os tuū ꝛ im-
plebo illud. Statim igit̄ mgr̄ ſenſit in corde
ſuo ſermonē pulcerrimū: in q̄ demōſtrabat̄
ꝙ regina celi ꝯcepta fuit ſine pctō originali.
et illū p̄dicauit ꝓpl'o pariſieñ mane ſeq̄nti.
¶ Aliud q̄ꝫ mirabile accidit p̄r̄i cuiuſdā fra
tris nr̄i. ſ. fr̄is Clemētis de Claris: q̄ eundo ad
feſtum ꝯceptiōis celebrādū: eq̄ in precipitiū
molēdini cadēte: ipe mirabil'r icolumis eua
ſit cū filio ad culmē: cū tn̄ pre magnitudine
caſus ſella ꝑ mediū ſciſſa eſſet in duas ꝑtes
Et ideo oēs laudem⁹ ipaꝫ bn̄dictā ꝟginē cū
deuota ml'iere dicēte dn̄o nr̄o Jeſu chr̄o illō
Lu. xj. Btūs vēter q̄ te portauit. Uere btūs
venter q̄ neſciuit maculā: vter⁹ puritatis: vte
rus inocētie: hort⁹ oī ſuauitate repletiſſim⁹:
dom⁹ dei ſcrā: tēplū manu dei factū: arca ſa
lutis: arca federis int̄ deū ꝛ hoīes: vbi recon-
ditū eſt manna ſuauiſſimū: tabernaculū or-
natiſſimū: in q̄ oēs mūdi theſauri. ciuitas dei
celeſtis edificata ex margaritis. veſtis cādida.
tunica icōſutilis deſuꝑ ꝯtexta ꝑ totū. pellis
Salomonis admirabil's. caro chr̄i imacula-
ta. mons dei. loc⁹ in q̄ abſcōdit⁹ eſt de⁹. habi
taculū ſpūſſcti. hoſpitiū diuinitatis. viſcera
deifera. ſcala paradiſi. ſol q̄ neſcit occaſum.
luna ꝑfecta. ſtella matutina. thron⁹ excelſus
ſuꝑ quē ſedet vir q̄ eſt de⁹ ꝛ hō. turris fortitu
dinis ex q̄ mille clypei pēdent. mur⁹ inexpu-
gnabilis cū ꝓpugnaculis. colūba cādidiſſi-
ma ſine felle. virga aarō pullulās. a veneno
ſerpētis pharaonis illeſa. ignis dei inextigui-
bilis. oleū ſctm̄ oī liq̄ri ſuꝑeminens. flos cā-
pi ꝛ liliū ꝯualliū. roſa redolēs. mulier ami-
cta ſole/ lunā ſub pedib' hn̄s. radix deū ger-
minās. cedr⁹ alta libani. palma ſuꝑ oēs ar-
bores exaltata. oliua in cāpis ſpecioſa: cyp̄ſ-
ſus odorifer⁹. platan⁹ iuxta aquas exaltat⁹:
cinamomū ꝛ balſamū aromatizans. Per il
lam ḡ puritatē qua tu ꝟgo inocētiſſima emi
cuiſti/ impetra nobis grāꝫ ꝑueniēdi ad gau
dia paradiſi. Amen.

De eadē excellētiſſima ꝟginis cōceptiōe
Sermo. VII.

Dixit deus:

Fiat lux: et facta eſt lux.
Geñ. j. Illuminatus do-
ctor Fra. de may. in ſer. de
cōceptiōe ꝟginis Marie
exponit ꝟba thematis nr̄i
de ipſa matre dei: dicēs ipam ꝑ lucē ꝑ mariā
fuiſſe figuratā. q: in ꝯceptōe ſua tota lucida
fuit ꝛ ſine vlla peti obſcuritate. Et iō in eodē
j. Geñ. ca. cū dr̄: vidit de⁹ lucē ꝙ eſſet bona ꝛ
diuiſit lucē a tenebris. exponit Fran. vbi ſ̄.
de ꝟgine Maria: dicēs ꝙ de⁹ tenebras pec-
cati cū ea eſſe nō ꝑmiſit. Et iō ad hoc applica
ri pōt illud Joā. j. Lux ī tenebris lucet: ꝛ te-
nebre eā nō cōprehēderūt. Lucida em̄ ꝟgo ꝑ
innocentiā/ nō fuit a peti tenebris cōprehēſa.
Uel exponat̄ ꝙ hoīes ꝓpt̄ ſuā ꝑtinaciā tene-
broſi nolunt ei⁹ claritatē cōprehēdere: q̄uis
tot ꝓdigijs toti mūdo ſit demōſtrata. Hec ḡ
gl'ioſiſſima ꝟgo eſt illa lux p̄clariſſima de q̄
dicit̄ Heſter. viij. Noua lux oriri viſa eſt. De
qua etiaꝫ dici poteſt illud Sapie. vij. Sui-

p oēm ſtellaꝝ diſpoſitiōem luci cōpata inue
nit̄ prior. Jpi q̄ʒ v̄gini cōuenire pn̄t illa v̄ba
Eſa.lviij.vbi d̄r. Orietur in tenebris lux tua.
Mater etem̄ redēptoris nr̄i tota ſplēdida ⁊
clara tanq̄ʒ lux orta eſt d̄ parētibꝫ p peccatū
tenebroſis. Jdeo mgr̄ Bartholomeꝰ piſanꝰ
in li.btē v̄ginis: volēs incipe tractatū de eiꝰ
cōceptiōe.titulū ſeptimi fructꝰ ponit dicens
Maria vt lux edita. De cuiꝰ imaculata cō/
ceptione tres ꝯſideratōes facie mꝰ.
Prima dicet̄ fundationis
Secunda opatiōis.
Tertia et vltima appellabit̄ fructificatōis.
Pars.I.huius ſermonis que dicit̄ fun/
dationis.

P Ltra argumēta in p̄cedentibꝫ ſer
monibꝫ poſita multꝭ alijs fortiſſi
mis argumētꝭ corroborat̄ veritas
Rōe gr̄i virginalis inocentie ⁊ puritatis.
ficatiōis Primū quoꝝ d̄r gratificatiōis. et accipit̄ a
Fran.de may.in ſermone de ꝯceptiōe v̄gis:
vbi ait. Sicut ab eterno fuit v̄go p̄ordina/
ta ad plenā gr̄am: ſic fuit p̄deſtinata ad pfe/
ctā naturā. Hec ille. Cū ḡ in ipa btā v̄gie fu/
erit plenitudo gr̄aꝝ: ita q̄ oēs creaturas me
ritꝭ ⁊ v̄tutibꝫ ⁊ gratijs ſupauit: iux̄ illō Hie
ro.i ſer.ad Euſtochiū dicētꝭ. Sic itaq̄ʒ vbi/
q̄ʒ cōfidenter ſctā dei canit eccl'ia: q̄d d̄ nullo
alio ſctōꝝ fas eſt credere: vt vltra angeloꝝ ⁊
archāgeloꝝ merita trāſcenderit ⁊c. Vn̄ ipſi
gl'ioſe virgini dici pōt illō Prouer.vltimo.
Multe filie ꝯgregauerunt ſibi diuitias: tu
v̄o ſupgreſſa es vniuerſas. Sequit̄ q̄ ipa di
mr̄ etiā habuit pfectionem nature: ⁊ in h̄ ſu
pauit oēs creaturas. Hanc aūt pfectiōeʒ nō
Q habuiſſet ſi originalis pctī plaga vulnerata
Ratione fuiſſet.ḡ ⁊c. ¶ Secundū fundamentū dicit̄
deſpōſa/ deſpōſatiōis. Decēs etem̄ fuit ⁊ ꝯſonū rōni
tionis vt ſpōſa caſtiſſima dei nunq̄ʒ careret gratia
ſui ſponſi: ſed ſp iūgeret̄ illi glutino charita
tis: ita vt nec q̄dē p momētū int̄ ipam ⁊ ſpō/
ſū inimicicia ꝯtraheret̄: nec diuortiū fieret:
q̄d licite fieri nō pōt ſine cauſa.xxxij.q.j.c.de
benedicto.⁊.q.vj.c.nihil.⁊ d̄ frigi.⁊ male.c.
fi. Si aūt i pctō origiali fuiſſet bn̄dicta vir/
go ꝯcepta/p illo tūc nō fuiſſet eiꝰ amica ſed
inimica: ⁊ a ſpōſo ſuo diuertiſſet ⁊ ſepata fu
iſſet.ſed int̄ ipaʒ ⁊ deū ſp fuit amicicia ⁊ dile
ctio.vn̄ ipa inq̄t Cant.vj. Ego dilecto meo ⁊
dilectꝰ meus mihi.ſ.ꝯiūctꝰ eſt.et ſp fuit vni/
tus.ḡ ſine pctō ꝯcepta fuit. Ab eterno em̄ ſp
dilexit eā vt matrē ſuā futurā: ⁊ i tpe vt ma/
trē factā: ſm̄ Sco.⁊ Hugonē de caſtro no/
uo in.iij.diſt.iij. Et ideo eā defendit a vitu/
pio pctī originalis. fuit nāq̄ʒ ille de q̄ dici po
tuit illud Ouid.in.ij.ſine tit̄.ſ. felix q̄ quod
amat defendere fortiter audet. tantus etem̄
fuit amor inter xp̄m ⁊ matrē eiꝰ q̄ de eis di

ci poterat illō eiuſdē poete.iiij.de triſtibꝫ.ſ. R
Hi duo corpibꝫ: mētibꝫ vnꝰ erat. ¶ Tertiū Rōne p̄
fundamentū d̄r p̄ſeruatiōis ſeu defenſiōis: ſuatiōis
ſic arguendo. Si deus p̄ſeruauit ⁊ defendit
v̄ginē gl'ioſam a veniali pctō q̄ n̄ p̄uat gr̄a
dei: ⁊ pōt ſtare cū charitate. vt dicūt theol'.i
iiij.diſt.xxj.⁊ ibi Sco.q.j.⁊ ſctūs Tho.j.ij.
q.lxxxix.ar.j.et h̄ vt eſſet idonea mater ſua: ⁊
ob amorē quem ei ab eterno portauit. Ergo
incōueniēs videt̄ credere q̄ pmiſerit illā la/
bi in originali pctō priuante gratia diuina.
Nō em̄ eſſet verꝰ amor ſi aliq̄s defenderet
amicū ſuū ne ad modicuʒ leuit̄ verberaret̄:
quē tn̄ p gulā ſuſpendi vel capite dimitteret
detruncari. Talis nāq̄ʒ diceret̄ fruſtra defē
dere amicū ſuū. Nā fruſtra fit q̄d factū nō
releuat.l.hec ſtipulatio.§.diuus.ff. vt lega.
nomi.cauea. Cū ḡ vt inq̄t Sco. vbi ſ̄.pctō
veniali nō correſpōdeat pena eterna ſic ori/
ginali.cū q̄ʒ inter pctm̄ mortale ⁊ veniale nō
ſit ꝓportio: q̄ infinita venialia ſi darent̄ vni
mortali/nō equarent̄ in grauitate offēſe vel
pene: vt inq̄t Rich.in.iiij.diſt.xvj.ar.ij.q.ij.
quia veniali nō dat̄ pena infinita ſicut mor
tali. Sequit̄ q̄ ridiculū eſſet credere q̄ deꝰ
dilectā ſponſam ſuā quā a veniali p̄ſeruare
voluit/cadere pmiſerit in pctō originali: q̄ō
auertit a ſūmo bono ⁊ a diuino amore: ⁊ cui
pena debet̄ eterna ⁊ infinita. Nā valde maiꝰ
malū eſt eſſe in peccato originali p vnicum
inſtans q̄ʒ in q̄ntiſcunq̄ʒ venialibꝫ p quātū/
cunq̄ʒ tpis ſpaciū. vt ꝓbat Fran.de mayr.in
iij.diſt.iij. Si igit̄ peccatū veniale minoris
grauitatis noluit deꝰ eſſe in aīa btē virgi/
nis ꝓpter eiꝰ dignitatē: q̄ eiꝰ repugnaſſet pu
ritati. vn̄ inq̄t Tho.in.iij.pte ſūme.q.xxvij.
ar.vj. q̄ ipa nunq̄ʒ peccauit venial'r. ḡ mlt'o
minus voluit deꝰ in ea eſſe originale: q̄d ma
gis eiꝰ puritati repugnat. Et ideo eā libera/
uit ⁊ cuſtodiuit ab eo: ſicut p̄dixerat Dauid
p̄ſ.xij.dicens btē v̄gini. Dn̄s cuſtodit te ab
oi malo: cuſtodiat aīaʒ tuā dn̄s. Dn̄s cuſto
diat introitū tuū ⁊ exitū tuū ex hoc nūc ⁊ vſ/
q̄ʒ in ſeculū. Et hoc fundamentū ponit ma/
giſter Petrꝰ de candia in.iij.ſen.diſt.iij.vbi
etiā dat exemplū dicēs: q̄ ſi cū aliq̄ albedie
nō poteſt ſtare gradꝰ nigredinis vt duo ꝓpt̄
eius repugnantiā: multo minꝰ poterit ſtare S
gradus vt q̄ttuor.ḡ ⁊c. ¶ Quartū funda/ Rōne o/
mentū d̄r opratiōis. Nam optabiliꝰ ē aīam ptatiōis.
nō pollui q̄ʒ corpꝰ incinerari: quia aīa p̄ci/
oſior eſt corpore.c.ſi habes.xxiiij.q.iij.ſed be
ata v̄go obtinuit de corpe ne incineraret̄. vn̄
de illo d̄r p̄ſ.xv. Non dabis ſanctū tuum vi
dere corruptiōem. Et Aug.in ſermone d̄ aſ/
ſumptione virginis dicit. Corpꝰ ſanctiſſimū
de quo chriſtus carnem aſſumpſit/ vermi/
bus traditum fuiſſe ſentire nō valeo: dicere

erubeſco. Ergo ꝛ credendũ eſt ꝙ mľto magꝭ
obtinuit aĩe ĩpollutiõem: ꝛ incõtamĩatõem.
Ideo mgr̃ Bartho. piſanꝰ ĩ li. beate ꝟginis
fructu. vij. arguit ſic ꝓ ꝯceptõe ꝟginis. In⁄
cineratio ẽ ſeq̃la pc̃i neceſſaria. Gen. iij. Ci
nis es et in cinerẽ reuerterꝭ ſꝫ ꝟgo nõ eſt in⁄
cinerata. g̃ ꝛc. Et hoc argumentũ ponit Pe
trus aureoli in trac. de cõceptiõe btẽ ꝟginis
Et ſubdit dicẽs: ꝙ btã ꝟgo potiꝰ elegiſſꝫ cor⁄
roſionẽ ꝟmiũ ꝛ ꝑpetuã incineratõeꝫ ĩ carne:
q̃ꝫ hĩc odiũ ꝛ irã atqꝫ offenſam dei ꝑ pecca⁄
T tũ originale. ¶ Quintũ fundamẽtũ dr̃ puni
Rõe pu⁄ tionis: ꝛ eſt q̃rundã theologoꝝ modernoꝝ
nitionis. in. iij. ſen. di. iij. Quod fundamẽtũ ponit re⁄
uerẽdus pr̃ frater Michael de carchano in
ſuo q̃ddrageſimali: de pnĩa. ſmõe. vij. Et poſ
ſumꝰ arguere ſic ſm p̃dictos doctores. Si
btã ꝟgo Maria fuit ꝯcepta in pc̃õ origina
li⁄fuit magꝭ punita ꝓ illo tp̃e ſiue in illo in⁄
ſtanti q̃ꝫ oẽs creature q̃ fuerũt in mũdo. q̃d ẽ
crudele ꝛ impĩiſſimũ dicere. qꝛ alij peccaue⁄
runt actualr̃: ꝛ ꝯſequẽter grauiꝰ puniri de⁄
bebãt. Et ꝓbat̃ p̃dicta cõcluſio arguẽdo ſic.
Illud q̃d plus ꝑdit ꝓ aliq̃ tp̃e⁄plꝰ punit̃. ſed
virgo Maria ſi ꝯtrarit pc̃m̃ originale plꝰ
ſola ꝑdidit pro illo tempore q̃ꝫ oẽs alij dãna
ti: q̃m̃ ſi oẽs homĩes huiꝰ mõi fuiſſent p̃de⁄
ſtinati non attigiſſent ad virginis meritum
ꝛ p̃miũ. ergo cũ pc̃õ mortali ꝑuet̃ aĩa oĩbꝫ
ſpũalibꝫ bonis: ꝛ ꝯſtituat̃ ſub ptãte diaboli:
ſequit̃ ꝙ btã ꝟgo in pc̃õ originali ſiue mor⁄
tali exiſtens⁄plus alijs ꝑdidit. qꝛ gratiaꝫ ad
quã ipſa ſola erat diſpoſita habere nõ potu⁄
it. Lꝫ em̃ amiſſio futuri lucri nõ dicat̃ ꝓprie
damnũ. l. nemo. ff. ꝓ ſocio. ꝛ. l. j. §. ſicut. ff. d
aq̃ plu. ar. Nã aliud eſt lucꝝ non cape: aliud
ꝓo damnũ ſentire. l. ſeruꝰ. C. de pac. ꝛ. l. fi. C.
de cõdi. rñ vbi ſpes ẽ radicata de p̃nti ad lu
crum ꝯſeq̃ndũ: rõne talis ſpei dicit̃ damnuꝫ
amiſſio ipſiꝰ lucri: vt inq̇t Barto. in. l. poſt
emancipatiõem. §. illud. ff. de libe. lega. et ta
le fuiſſet dãnũ ipſiꝰ beate ꝟginis: q̃ ad ipſas
g̃ras erat diſpoſita de p̃nti in inſtanti ſue cõ
ceptionis: imo ad illas ab eterno ordinata.
Prouer. viij. Itẽ cũ culpa originalis pecca⁄
ti pena damni puniat̃. i. ꝑuatione g̃re ꝛ viſi⁄
onis diuine: potiꝰ elegiſſet mater dñi oĩmo⁄
dã penam inferni q̃ꝫ diuina gratia ꝛ viſione
ꝑuari ꝑ originale pc̃m̃. quia vt dicũt theo⁄
logi ĩ. iiij. diſt. l. et Richar. noſter ibi ar. v. q.
vi. maior pena quã habent damnati eſt ꝑua
ri viſione diuina. vñ Chryſ. ſup Matth. di
cit ꝙ ſi eſſent decẽmille gehẽne⁄non poſſent
cum pena ꝛ dolore ꝑuatiõis viſionis diuĩe
comparari. Et ſubdit ꝙ ipẽ potiꝰ eligeret eẽ
in inferno cũ viſione dei q̃ꝫ extra ſine ea. Be
ata aũt virgo tanto acerbiꝰ fuiſſꝫ punita q̃n
to ad ampliorẽ g̃liam ꝛ clariorẽ dei viſionẽ
erat p̃parata. Et ideo ꝓbat venerandus pa
ter frater Ludouicꝰ de turri in ſuo tract. de
cõceptiõe ꝟginis ꝙ beata ꝟgo potiꝰ elegiſſꝫ
eſſe in inferno q̃ꝫ in offenſa dei ꝑ pc̃m̃ origi⁄
nale. Et iterꝝ: potiꝰ elegiſſet totalr̃ annihila
ri q̃ꝫ eẽ ꝑ pc̃m̃ inimica dei. Quilibet em̃ de⁄
bet potiꝰ velle nõ eſſe q̃ꝫ eſſe cũ di iniuria: vt
ꝓbat Rich. i. iiij. ſen. di. l. ar. iij. q. ij. ¶ Alio Ratõne
q̃ꝫ ſimili fundamẽto ꝓbari põt ſm eoſdẽ do oditiõis.
ctores btãm ꝟginẽ ab origialis pc̃i vicio fu
iſſe p̃ſeruatã: q̃d dr̃ oditiõis. arguẽdo ſic. Si
btã ꝟgo fuit ꝯcepta in pc̃õ originali: ſequit̃
ꝙ ipſa fuerit plꝰ odita a deo ꝓ illo tp̃e q̃ꝫ Ca⁄
in aut Iudas vľ q̃cũqꝫ aliꝰ dãnatꝰ: q̃d ẽ im
piũ ꝛ nefariũ dicere. Et ꝓbat̃ p̃dicta ꝯcluſio
ſeq̃ndo doctrinã p̃dictoꝝ doctoꝝ vbi ſ. Nã
quanto pena includẽs culpã eſt maior ꝛ gra
uior: tanto talis peccator a deo magis odit̃.
Sed pena virgis fuiſſet maior: qꝛ plura bo
na ꝑdidiſſet: ꝛ non ꝓpt̃ aliud niſi qꝛ deꝰ ipſam
in peccato concipi voluiſſet. Igit̃ illo tp̃e eã
deus plus q̃ꝫ alios odio habuiſſet. Non em̃
eſt aliud odiũ dei q̃ꝫ ſubtractio g̃re. Sic di⁄
lectio ipſiꝰ dei erga creaturã nihil aliud ẽ q̃ꝫ
gratie cõmunicatio: vt dicũt theologi in. iij
diſt. xxxij. Si igit̃ beata ꝟgo Maria in pec
cato originali fuit concepta: cõcludendũ eſt
ꝙ p̃dicto modo fuit plus ceterꝭ odita: quia
in pc̃õ originali exiſtens cõicatiõem gratia⁄
rũ ad q̃s diſpoſita erat nullatenꝰ habere po U
tuit: vt ſupra dictũ eſt. g̃ ꝛc. ¶ Sextũ p̃nci⁄ Rõe me
pale fundamentũ dicit̃ mediationis. Inter diatiõis.
extrema etem̃ neceſſario repit̃ mediũ: vt in⁄
q̇t Ariſto. viij. Phyſ. ꝛ. vij. metaph. vt notat̃
in. l. imperiũ. ff. de iuriſd. om. iu. ſed in filijs
hoim ex natis ex maſculo ꝛ femia eſt repire
aliq̃s ꝯceptos ꝛ natos in origiali pc̃õ: vt ſũt
cõiter oẽs. aliq̃s ꝟo in originali conceptos ꝛ
nõ natos: ſed in ventre matrũ ſctificatos: vt
fuerunt Ioãnes baptiſta ꝛ Hieremias. er⁄
go debuit repiri aliq̃ ꝑſona ex maſculo ꝛ fe⁄
mina generata: q̃ nec nata nec cõcepta ſit in
originali pc̃õ. Hoc aũt alicui meliꝰ non põt
cõuenire q̃ꝫ mr̃i dei. ergo ꝛc. Ad hoc etiã fun
damentũ adduci põt argumentũ ſiľe: q̃d po
nit mgr̃ Petrꝰ aureoli in tractatu de conce⁄
ptione btẽ ꝟginis di. Ad Ro. ix. apľs diſtin⁄
guit int̃ vaſa ire ꝛ vaſa g̃re ꝛ miſcõie dei tã⁄
q̃ꝫ in oppoſita vaſa. Eſt aũt regula: ꝙ ſi vnũ
oppoſitoꝝ eſt in natura: ꝛ reliquuꝫ: maxime
ſi excellentiꝰ ſit. Sed inter hoĩes inuenti ſũt
aliq̃ qui fuerũt vaſa ire ꝑpetua ꝛ erũt: vt cõ⁄
cepti in originali nec baptizati addiderunt
blaſphemias actuales: et in illis defũcti ꝑ⁄
petuo ſũt dãnati. Inueniunt̃ ꝛ alij q̃ fuerũt
vaſa ire: deinde miſcõie: vt baptizati. Ergo
repiri debet extremũ alteruꝫ excellentiꝰ: q̃d
videlicꝫ ſit aliquod vas miſericordie dei ꝑ⁄

petuum qō nūq̄ꝫ fuerit de facto vas ire: pre
ſertim cū de⁹ ad miam ꝓnior ſit q̄ꝫ ad iram.
Vñ ſi inueniť aliqō vas ire ꝑpetuū: magis
decēs ē ⁊ rōnabile q̄ꝫ iuentū fuerit aliqō mi/
ſericordie vas eťnū. Nec valet ſiqs diceret
q̄ꝫ h̄ vas fuit chřs: nam ipe miſcđia nō indi/
guit: cū miſeriā pcti nō habuerit nec hr̄e de/
buerit ď iure nec de facto: cui oportuerit mi
ſereri. Maria ṽo etſi de facto nō habuerit:
tn̄ habuiſſꝫ ſi nō fuiſſꝫ mia ꝑuenta. Hec ille.
x ¶ Septimū fundamentū dr̄ exaltatiōis ſic
Rōne ex arguendo. Sic mr̄ dei exaltata eſt in cel' ſu/
altatiōis ꝑ oēm creaturā: iux̄ illō qō canit eccl'ia in of
ficio aſſūptiōis: Exaltata ē ſcā dī genitrix ſu
ꝑ choros angeloꝝ ad celeſtia regna. Ita ex/
altari debuit in terris ſuꝑ oēs puras creatu
ras ꝑ grām: q2 gradus gl'ie correſpōdet gra
dui grē: iux̄ illud Pſalmiſte pš.lxxxiij. Gra
tiā ⁊ gl'iaꝫ dabit dn̄s. Et h̄ eſt qō inqt Hie/
ro. in ſmōe ad Euſtochiū dicēs: Quantam
grām adepta ē p̄ ceteꝝ in ťris tam excellenti
orem gl'iam obtinet in cel'. Sic ḡ ſiqs edifi
care vellet domū altiſſimā: ei nō faceret pñ
cipia ſeu fundamēta debilia/ ſꝫ ſtabiliſſima
Nam pñm eſt q̄ſi dimidiū toti⁹: vt ait phus
j. Eth. et. v. Topic. Et cuiuſq3 rei potiſſima
pars ē pñm. l.j.ff.de ori.iu. vbi gloſa allegat
illō Horacij in epl'is. Dimidiū facti q̄ bene
cepit habet. Ita deus volens btām ṽginem
ad tante ſublimitaťs apicem eleuare non vo
luit eius pncipium ſeu fundamentū .ſ. con/
ceptionis facere in debilitate pcti: ſed in ro/
bore grē ſue. Et iō magr̄ Barto.piſanus i li.
brē ṽginis.fructu.vij.arguit ſic dicēs: Ma
ria exaltata eſt ſuꝑ choros angeloꝝ: ḡ origi
nali caruit: aliť in h̄ eis eſſet inferior. Et ite/
rum idem dic̄: Maria exaltať ſuꝑ oēs crea
turas: ḡ puriſſima fuit ſuꝑ omnes: aliť non
poſſꝫ gl'iari ſuꝑ non habentes originale. Jō
in q̄dam ſmone Bern̄.dic̄: Nequaq̄ꝫ ſuper
omnes choros angeloꝝ aſcendiſſꝫ: ſi eos in
y puritate non tranſcendiſſet. ¶ Octauū fun
Rōe eui damentū dr̄ euitationis. Nam bonum ē ar
tationis. gumentū ab abſurdo euitando: vt notať in
l. Nam abſurdū.ff.ď opis liber.et in.l.q̄ ſti/
pēdia. C.ď pcu.et c.quieſcamus.xlij.di. Sꝫ
valde abſurdum fuiſſꝫ q̄ꝫ corruptrix generꝫ
noſtri eua ſine corruptione fuerit fabricata:
et viuificatrix humane nāe maria in morte
pcti ſit ꝯcepta: ḡ ipi dare debem⁹ ac tribue/
re hanc dignitatē q̄ꝫ ab omi macula pcti fu
it p̄ſeruata. De q̄ loquens Bern̄.ſuꝑ Miſ/
ſus eſt/ait: O admirandā ⁊ omi honore di/
gnam ṽginē/o feminā ſingulariť venerādā:
ſuꝑ oēs feminas admirabilē: parentū repa
ratricē: poſteroꝝ viuificatricem. Hec ille.
Ad q̄ꝫ corroborationem pōt adduci illō qō
ponit Vbertin⁹ de caſali in li.j.arboris ieſu

chřī dicēs: Sane ieſus bn̄dict⁹ ſic oīa mira
creauit ſapia: ſic illā bn̄dictā ṽginē mrēꝫ ſu
am talē ꝯdidit in tꝑe q̄lē eā elegit i ſua ſacra
tiſſima eťnitate ⁊ talē tā nobilitate nāe q̄ꝫ ꝑ/
fectione grē ꝯdidit mrēm q̄lē decebat habe
re ſuā infinitiſſimā maieſtatē: q2 in ea ⁊ ď ea
debebat ſumere qō in eťnū ſibi ēēt vnitū vni
tate ꝑſone: ⁊ ď q̄ exiret p̄ciū toti⁹ libationis ⁊
iuſtificatiōis ⁊ btificatiōis hūane. Propter
qō iſte bn̄dict⁹ ieſus hanc ſublimiſſimā ṽgi
nē tāta ꝑfectiōe ꝓduxit: vt ipi⁹ ſacratiſſime ṽ
ginis ꝑfectio ſoli deo coḡſcenda fueť: vt ď il
la verificeť illō Eccl̄.j. Jpe creauit illā in ſpū
ſctō: ⁊ vidit ⁊ dinumerauit ⁊ menſus ē. Hec
ille. Incōueniēs ḡ eēt dicere q̄ꝫ eā creauit in
pcti corruptiōe. Abſurdiſſimū q̄q3 fuiſſet q̄ꝫ
origo chřī fuiſſet minoris ꝑfectiōis q̄ꝫ origo
ade: qō nec̄e eēt fateri ſi mr̄ chřī in pctō fuiſſꝫ
ꝯcepta: ḡ vt hanc abſurditatē euitemus de/
bemus firmiť credere mrēm dei ab eo fuiſ/
ſe ab oi labe p̄ſeruatā. Hoc āt fundamentū
colligiť a mgr̄o Barto.piſano/q̄ in li.brē ṽ/
ginis.fructu.vij.arguit dicēs: Nō minoris
ꝑfectiōis fueřt nou⁹ adā ⁊ noua eua q̄ꝫ pmi:
ſꝫ pmi fuerūt facti ſine impꝑfectiōe pcti: ḡ ⁊c̄.
Jō ꝯ eoſq̄ diſputant aduerſus ꝯceptionem
btē mřis dei dr̄ dn̄s Petr⁹ hiſpan⁹ in tract.
de ꝯceptione eiuſdē ṽgis. Honeſtior diſpu
tatio eēt excellentiā aliquā ſacrate ṽgis ꝯce/
ptioni ſuꝑ p̄moꝝ p̄entū creatiōe ꝯcedere q̄ꝫ
ipaꝫ ill' inferiorē appellare p̄ſumere. Hec il
le. Incōueniēs q̄ꝫ fuiſſet vt illa q̄ totū gen⁹
hūanū ſanare venit in ſue ꝯceptionis exor/
dio vulneraret. De q̄ loqns Aug⁹ in ſmōe
de natiuitate eius dic̄ de eua et de ipa. Per/
cuſſit illa: ſanauit iſta. Item abſurdū fuiſſet
q̄ꝫ illa q̄ totū mūdū illuſtrare venerat i ſuo
p̄mordio obſcuraret. De q̄ inqt Bern̄.in q̄/
dam ſer. Marie pñtia tot⁹ illuſtrať orb: ipa
eñi ē ſtella illa nobil' ex iacob orta: cui⁹ radi⁹
vniuerſum mundū illūinat: cui⁹ ſplēdor in
ſupnis fulget ⁊ inferos penetrat. Abſurduꝫ
etiā fuiſſꝫ vt q̄ viuificare mortuos venit ipa
moreret. de q̄ inqt Aug⁹ vbi ſ. Eua occiden
do obfuit: Maria viuificando ꝓfuit. Mo/
riť aūt aia ꝑ pctm̄: vt dr̄ Ezech.xviij. Itē in/
rōueniēs fuiſſꝫ vt illa ď q̄ ait Aug⁹ vbi ſ. O
ṽgo bn̄dicta: ꝑ cui⁹ bn̄dictionē bn̄diciť oīs
creatura: in ſuo exordio malediceret. Itē q̄ꝫ
illa de q̄ inqt Aug⁹ vbi ſ. Mr̄ generꝫ nřī pe
nam intulit mundo: genitrix dñi nřī ſaluteꝫ
attulit mundo: in ſua ꝯceptione dānaret: ⁊
q̄ꝫ illa q̄ totū mundū nobilitare venerat: in
vituꝑio pcti ꝯciperet: ⁊ q̄ odorem ſuauiſſimū
deo angel' ⁊ hominib⁹ fragrare venit: iux̄ illō
Eccl̄.xxiiij. In plateis ſicut cinnamomū ⁊ bal
ſamū aromatizans odorē dedi. de q̄ inquit
Hiero.in ſmōe ad Euſtochiū. Et q2 multꝫ

ꝟtutũ erat repleta odoꝛib⁹ manans fragra/
bat ex ea ſuauiſſim⁹ odoꝛ: etiã ſpiritib⁹ an/
gelicis in ↄceptione ſua fetida ⁊ putrida eẽt.
Itẽ ꝙ illa q̃ deũ incoꝛpare debebat: ꝑus fie
ret de coꝛpe diaboli ⁊ ei⁹ mẽbꝛuʒ. Ut em̃ ait
Greg. in q̃dam homel. ⁊ Alex. de ales in. ij.
pte ſũ. in tract. de pctõ diaboli. Qui hʒ pctm̃
moꝛtale ẽ de coꝛpe diaboli ⁊ oẽs iniq̃ ſt mẽ/
bꝛa ei⁹. Et hãc rõnẽ tangit mgr̃ Joãnes ger/
ſon in ſua ioſephina dicens in pſona chꝛi de
mr̃e ſua. Et potui ⁊ volui redimens pfectius
ipam ꝑueniẽs caſũ q̃ʒ ſit releuare iacẽtẽ. To
ta fuit pulcra nll'i vnq̃ʒ obnoxia culpe. Ab/
ſit vt attrit⁹ ab ea ſerpẽs: caput eius. Antea
cõterit pcti ſub pede fedo. Abſit ⁊ vt fuerit
iam membꝝ demonis vnq̃ʒ. Hec ille. Item
abſurdiſſimũ fuiſſʒ: vt illa q̃ debebat eẽ ſpõ
ſa dei ꝑus eẽt adultera diaboli. Scdm̃ em̃
Aug[m] in q̃dam ſer. oĩs aĩa aut ſpõſa chꝛi ẽ
aut adultera diaboli. Abſonũ q̃ʒ extitiſſet vt
illa cui canit eccl'ia. Aue regia celoꝝ: aue do
mina angeloꝝ/ꝑ oꝛiginale pctm̃ fieret ſuaꝝ
ancilla demonũ: g̃ ⁊c. ¶ Nonũ fundamen
tũ dꝛ ſimilatiõis: qd̃ ponit dñs Joã. d aga/
cijs doctoꝛ ꝑgamenſis in tract. ſuo d ↄcepti
one ꝟgis dicẽs ꝙ valde cõgruum fuit ꝙ ſic
eua fuit ſil'is Ade ad coꝛruptionem: ita btã
ꝟgo maria ſil'is eẽt chꝛo ad reꝑationẽ. Et ſic
neceſſe fuit vt eẽt a pctõ imunis ſic ⁊ ipe chꝛi
ſtus. Jõ ipi ꝟgini gl'ioſe dꝛ in officio ↄceptio
nis. Maria mũdi gl'ia / lucis etne filia / te ꝑ/
ſuauit filius ab oĩ labe penit⁹. Original' ma
cula cuncta reſperſit ſecl'a. Sola poſt natũ
vicijs nunq̃ʒ ↄtacta diceris. ¶ Decimũ fun/
damentũ dꝛ actionis. Nam oẽ agens perfe
ctum agit ſm ſuam ↄgruentiam ⁊ diſpoſiti/
onẽ in ſubiectis: vt ait Ariſt. ij. d aĩa. et notaꝛ
in. l. q̃ filios. C. q̃ res pigno. obli. poſ. et. §. at
ſiq̃s. inſti. de inuti. ſti. Patʒ in ſole q̃ oĩa illu
minat ⁊ calefacit atq̃ʒ vigoꝛẽ oĩb⁹ tribuit ni/
ſi ↄ̃ria apponanꝛ. Cum igiꝛ de⁹ ſit agens pfe
ctiſſimũ cui nll's ↄ̃dicere põt: ⁊ q̃ põt in iſtã
ti omnia facere q̃ non implicant ↄ̃dictioneʒ:
vt declarat Sco. in. iiij. diſ. x. q. ij. et in q̃lib.
ſuo. q. xj. Cũq̃ʒ ipa ꝟgo bñdicta fuerit añ ſe/
cula diſpoſita ⁊ oꝛdinata vt eẽt nobilioꝛ ⁊ pu
rioꝛ creatura mũdi: vt ꝓbatũ ẽ ĩ ſmõe. ij. ꝑ.
vl. Cumq̃ʒ ipe de⁹ in illo ꝑmo inſtanti ſue cõ
ceptionis potuerit in eius animã infundere
grã̃m gratũfacientem: ⁊ ab omni pctõ pſer
uantem: vt ꝓbat Sco. in. iij. diſt. iij. ⁊ magr̃
Barto. piſan⁹ in li. btẽ ꝟgis. fructu. vij. Cũ/
q̃ʒ valde ↄgruum fuerit deo mr̃em ſuã oꝛi/
ginali iuſticia in ↄceptione ſua decoꝛare: vt
patere pt ex pcedẽtib⁹. Sequiꝛ ꝙ illã nõ tm̃
ſine oꝛiginali pctõ creauit: ⁊ pſeruauit ab oĩ
macl'a: ſedetiam mirabilioꝛi mõ ⁊ nobilioꝛi
cõdidit eã pl'ib⁹q̃ʒ ꝑuilegijs decoꝛauit q̃ʒ hu

E
Rõne ſi/milatõis

A
Rõne a/ctionis.

man⁹ poſſit ꝑcipe intell's. Jõ caniꝛ in miſſa
ↄceptionis: ⁊ dꝛ deo pr̃i: Qui dilectã ſponſã
tuã gl'ioſam ꝟginẽ mariã om̃ib⁹ ꝟtutib⁹ oꝛ/
natã fabꝛicaſti: ⁊ in puriſſima ei⁹ ↄceptione
ab oꝛigial' pcti macl'a illeſam pſuaſti: vt to/
ti⁹ eẽt inocẽtie ſpecl'm ⁊ exemplar ſctitatis: di
gnũq̃ʒ exiſteret habitacl'm vnigeniti filij tui.
¶ Undecimũ fundamentũ dꝛ libationis.
Pꝛo cuius declaratõe ſciendũ ẽ ꝙ vt dicũt
aliq̃ deuoti doctoꝛes: maxime mgr̃ Amb. oꝛ
dinis ſuoꝝ in ſuo q̃dragesimali de floꝛibus
ſapie. ſmone. iij. pte. ij. ↄcl'one. iij. ⁊ fuit di/
ctum ſcti Bernardini in q̃dam ſmone bea/
te ꝟgis. Lʒ adam ⁊ eua ꝓpt tranſgreſſionem
diuini ꝑcepti totalem meruiſſent annihilati
onem ⁊ extminationẽ cũ oĩ poſteritate ſua:
tñ ꝑuidens diuina clementia hanc puriſſi/
mã ꝟginem eſſe in lumbis ipſoꝝ radical'r: a
q̃b⁹ naſci debebat ipa nobiliſſima ſpõſa di: a
q̃ filius etni regis gnãri debebat: iuxͣ illõ pſ
De fructu ventris tui ponã ſuꝑ ſedẽ meã: ſuſ
pendit idignationẽ ſuã: et ꝑmos ꝑentes cũ
omni nã hũana ab etno extminio liberauit.
Ob eiuſdem q̃q̃ʒ ꝟgis amoꝛẽ pſuauit Noe
de diluuio / abꝛaam d cede regum / Iſaac de
hiſmael / iacob de eſau / ac ꝑpl'm iudaicũ de
manu pharaonis ⁊ de captiuitate babyloni
ca libauit. Dauid q̃q̃ʒ de leone ⁊ de Golia: ⁊
de Saul: ⁊ breuiꝛ om̃es indulgentie ⁊ libe/
rationes facte a deo inveteri teſtamento ſm
ꝑdictos doctoꝛes ob ꝟgis dilectionẽ ꝓuene
re: vñ ꝟificatum fuit illõ Pꝛouer. xxv. Gra
⁊ amicicia. ſ. btẽ ꝟgis: libant. ſ. ab oĩb⁹ mal.
Quo pſuppoſito ſic arguiꝛ. Pꝛopꝛ qd̃ vnũ/
qd̃q̃ʒ tale ⁊ illõ magis: vt ait phs. ij. meta. et
notaꝛ in. l. j. ff. de ↄ̃hen. em. ⁊ in cle. j. de reli/
quijs ⁊ vene. ſan. in glo. iij. et ꝑ Joã. d imo/
la ibidẽ. Si g̃ de⁹ ob cãm ꝟgis alios a tantis
mal' libauit ⁊ pſuauit: nõ dubiũ eẽ dʒ ꝙ mlͭ
to magis ꝟginem ipam ab oĩ malo pcti volu
it pſuare. ¶ Duodecimũ fundamentũ dici
tur debellatõis. Sicẽ em̃ q̃ ẽ cã cauſe / eſt cau
ſa cauſati: vt dꝛ in li. d cauſis: ⁊ notaꝛ ꝑ Bal
dum in. l. heredes. C. ad velle. ita ↄ̃trio q̃ de
ſtructoꝛ eſt cauſe: deſtructoꝛ etiã eſt cauſati.
bonum ẽ em̃ argumentũ a ↄ̃trio ſenſu. l. j. §.
huius rei. ff. de offi. ei⁹ cui man. eſt. iu. Cum
igiꝛ btã ꝟgo debellauerit diabolũ q̃ fuit au
toꝛ pcti: g̃ ⁊ ipm pctm̃ credẽdũ ẽ eã debella/
ſe ⁊ ſubiugaſſe: ⁊ ad h̃ põt allegari illõ Aba
cuk. iij. Percuſſiſti caput d domo impij: d/
nudaſti fundamentũ ei⁹ vſq̃ʒ ad collum.
¶ Tertiũdecimũ fundamẽtũ dꝛ ↄiũctiõis.
Nam vt inq̃t Boeci⁹. iiij. d ↄſol'. nã reſpuit
vt ↄ̃ria q̃q̃ʒ iunganꝛ: vt lux ⁊ tenebꝛe / ſed et
de⁹ lux ẽ: ⁊ tenebꝛe i eo nõ ſũt vlle Joã. j. g̃ ſi
beata ꝟgo fuiſſet quandoq̃ʒ ꝑ pctm̃ tenebꝛo
ſa ꝑ illo tũc extitiſſet diuia ↄiũctiõe idigna:

B
Rõe libe/ratiõis.

C
Rõe de/bellatõis

ĩmo ineptiſſima:q: vt dr.ij.ad Cor.vj. Nõ
eſt pticipatio luciſ ad tenebras. Cũ igitr ſemp
fuerit diuie ꝯiũctioni ꝑpata:vt ptz ex preceꝯ
E dentibꝫ:ḡ ꝛc. ¶ Quartũdecimũ fundameꝯ
Rõe deꝯ tũ dr deuentiõis:vt em̃ inqt phs.ꝗ.ij. Mera.
uentiõis In oibꝫ generũ ſpeciebꝫ ẽ deuenire ad aliqđ
vnũ qđ ſit metrũ ꝛ mẽſura oim q̄ ſr in eodeꝫ
genere/ptꝫ: nã in elementiſ ignis ẽ ꝑfectior/ĩ
aſtris ſol/in angel' lucifer/in iumentis bos/
in beſtijs leo/in auibꝫ aqla/ in piſcibꝫ ſirena
In ſpecie aũt hoim chrs ꝑmatũ tenet. Cõde
cẽs ḡ altiſſime extitit maieſtati vnã ꝑfectiſſi
mã ꝛ ſine macl'a condere mlierem:q̄ mundi
cia ac ꝟtute incompabil' intr alias velut maꝯ
tutina ſtella innocẽtia ac puritate radiaret.
Hec aũt excellentia nlli melius cõpetere po
tuit q̃ȝ mrĩ dñi nrĩ:ḡ verax eſt opio de imaꝯ
F culato ꝯceptu virginali. ¶ Quintũdecimũ
Rõne re fundamentũ dr reuelationis. Pro cuiꝰ deꝯ
uelatiõis claratione eſt ſciendũ ꝙ mlta fuerunt qbuſ
dam doctoribꝫ incognita:q̄ poſtea alijs fue
runt reuelata. Vñ Augꝰ de igne inferni du
bitauit q̄ ad eius qlitatem et localitatem in
tantum vt nll'm ad eius cognitionẽ reputet
ꝑueniſſe:niſi diuio ſpũ ei reuelatũ fuerit: vt
ipe ait.xx.de ciui.dei. De q̄ tamen igne Greꝯ
go.determinat in.iiij.dialogoꝝ:ꝛ q̄ ad qlitatẽ
ꝛ q̄ ad localitatẽ qđ forte ſciuit per diuinã re
uelationẽ. Vera ẽ em̃ eiuſdẽ Augꝰ ſnia.xj. đ
ciui.di.c.iij.di. Dei ſapia ꝑ quã facta ſr oia:
q̄ in animas ſctãs ſe trãſfert ꝛ amicos dei et
ꝓphas ꝯſtituit eis opa ſua ſine ſtrepitu intꝰ
enarrat. Hec ille. Non ſolum aũt deꝰ reueꝯ
lat interiori inſpiratione/ſed etiam vocali lo
cutione:vt inqt Scotus in ꝓlogo ꝑmi ſniaꝯ
rum. Cum ḡ pluries reuelatũ fuerit ſanctis
viris ꝙ btã ꝟgo dei genitrix fuit ſine origiꝯ
nali pctõ cõcepta. De qbꝫ reuelationibꝫ dixi
ſufficient' in officio ꝯceptionis multas:q̄ꝓ
ponit btũs Anſel.in epl'a ad epõs anglie:ſe
quitr indubitant' tenẽdum ꝙ ipa fuit ab oriꝯ
ginali macula ꝑſeruata. Fm enim doctrinã
Scoti vbi ſ. ſicut ex veris ꝓpoſitionibꝫ ſylloꝯ
giſtice ordinatis non ꝑt inferri niſi veꝝ:ita ꝛ
mlto magis ab infallibili ꝟitate nõ reuelatr
niſi veꝝ. Siqs aũt adeo eẽt ꝑtinax ꝙ negaꝯ
ret iſtas reuelationes ab eccl'ia approbatas:
ꝑfecto diceretr damnare eccl'iam: qđ maxiꝯ
mũ eẽ pctm̃ ꝓbatr ꝑ c. hec eſt fides.xxiij.q.j.
Sed dicent aliq: Quid ẽ ꝙ nob̃ nõ reuelan
tur talia? Quibꝫ rñderi põt ꝙ forte ħ ꝓcedit
vna ex duabꝫ cauſis intr alias: vel q: ipi non
merentr tales habere reuelatõẽs: aut quia ſi
eis fient forſitã poſtea nõ ꝓpalarent eas. Nã
q̄rundã eſt opio ꝙ aliq ex eis habuerint aliꝯ
qñ aliquã ſupnã reuelationẽ vl' illũinatiõeꝫ
quã vl' ſecl'aribꝫ manifeſtare noluerũt: vl' ſi
eã manifeſtauerũt ab alijs ſtulti vel mẽdaꝯ
ces reputati ſr: ꝛ forte poſtea ab eis ita liben
ter viſi ſic a coruis pauones videri ſolẽt. Oꝯ Reuelaꝯ
miſſis igitr ꝑdictiſ reuelatiõibꝫ referã reuela tio ſancte
tionẽ quã fecit btã ꝟgo maria btẽ Birgitte: Birgitte
ſic in reuelationibꝫ eiꝰ hr/dicens: Sic ſi aliꝯ
cui volenti ieiunare:q̄ deſideriũ comedendi
hret:ſed voluntas reſiſteret deſiderio:ꝑcipe
tur a ſupiori cui obediẽdũ eẽt ꝙ ꝑ obedienti
am comederet:illa comeſtio maiori remũeꝯ
ratiõe digna eſſet q̃ȝ ieiuniũ:ſic ꝑ talẽ modũ
ꝯiũctio ꝑentũ meoꝝ fuit qñ ego cõcepta fui
ſine pctõ originali:ꝙ ſic filiꝰ meꝰ ꝛ ego nũq̄ȝ
peccauimꝰ:ita nll'm ꝯiugiũ fuit qđ honeſtiꝰ
eſſet q̃ȝ illđ de q̄ ego ꝓceſſi. Et qñ pr meus ꝛ
mr ꝯuenerunt mrĩmonial'r plꝰ fecit ħ obedien
tia q̃ȝ carnal' voluptas:q: alij ꝯiuges cõueꝯ
niunt ex voluptate carnali:mei ꝟo pentes cõ
uenerũt ex obedientia ꝛ ꝑcepto dei. Sed ſci
to ꝙ mea ꝯceptio nõ oibꝫ fuit nota:q: placu
it deo ꝙ amici mei pie dubitarẽt de ꝯceptio
ne mea vt qlibet oñderet ꝫelũ ſuũ donec ꝟiꝯ
tas clareſceret in tpe ordĩato. Hec ꝟgo glo
ſa. Qđ qdẽ tps ordinatũ ẽ nũc. Aliã q̄ȝ re
uelationẽ fecit deꝰ ꝑ btm̃ Tho.đ Aqno non Reuelaꝯ
mltiſ annis elapſis. Nã cũ dñs Fantinꝰ epũs tio facta
parauij deuotꝰ btẽ ꝟgini legeret tertiã ꝑtem ꝑ ſanctũ
ſumme btĩ Thom̃.ꝛ miraretr ꝙ determinaſſꝫ Tho.
ibi ꝙ btã ꝟgo ꝯcepta fuit in origiali pctõ:ap
paruit ei btũs Tho. et dixit ei: Scias dñe
epẽ ꝙ qñ talẽ opionem poſui:ſolũ habui reꝯ
ſpectũ ad diuinũ ſtatutũ q̄ btã ꝟgo peccatũ
origiale ꝯhere debuerat:niſi ꝑ filiũ ſuũ fuiſꝯ
ſet ꝑſeruata:ſed dei filiꝰ mrẽm ſuã ab origiꝯ
nali macl'a ꝑſeruauit/ꝛ his dictiſ diſparuit.
Ipe ꝟo epũs q̄ad vixit cũ magñ ſolẽnitate feꝯ
ſtũ ꝯceptionis celebrauit: ꝛ in epatu ſuo ceꝯ
lebrari ꝑcepit. Et lꝫ ĩ eiꝰ vita hec eiꝰ viſio nõ
fuerit alijs publicata: tñ poſt mortẽ ſuã fra
ter Nico.đ padua nũc ꝓfeſſus ordis minoꝯ
rũ tũc aũt eiꝰ vicariꝰ ꝛ doctor: oia hec fideꝯ
liſſime expoſuit:aſſerẽs ſe a ꝑnominato dño
epõ hanc viſionẽ nõ ſine magna lachrymaꝝ
effuſiõe narrante ꝓprijs auribꝫ audiſſe.

¶ Pars.II.huiꝰ ſmonis/q̄ dr
oꝑationis.ſ. miracl'oꝝ.

Ut inqt Sco.in ꝓlogo ꝑmi ſniaꝝ
q.ij. miracl'a ꝑcipue a deo facta
ſunt ad inducendũ hoies ad cre G
dendũ ea q̄ credere tenentr:ꝛ ad q̄
rum noticiam natl'r ꝑuenire nõ poterant: vt
etiam dicit Augꝰ.xxij.de ciui.dei.et in li.đ vti
litate credendi. Jõ Greg.in qdam home.ſu
ꝑ Lu.đ aplis ꝑ miracl'a credẽtibꝫ ait: Quia
carnales adhuc diſcipli nll'o mõ valebãt ca
pere ꝟba myſterij:ueniũt ad miracl'm. Añ co
rũ ocl'os cecus lumẽ recipit:vt q̄ celeſtiſ myꝯ

ſterū ṽba non capent: eos ad fidē celeſtia fa-
cta ſolidarent. Hec ille. His pſuppoſitis ꝓ-
baṫ btām ṽginem ſine originali pctō fuiſſe
ↄceptam/arguendo ſic: Cū vera miracl'a ſo
lum fieri poſſint a deo vel ṽtute dei: vt oſtē-
dit Aug⁹ in li. de vtilitate credēdi: ꝓpe finē.
ḡ vbicūq̨ fiūt miracl'a ꝓ aliq̄ re: vl' ad ꝓba-
tionem alicuius rei: certiſſimū ē ꝙ illō ē ve-
rum: q̄ deus nō p̄t eē teſtis falſitatis: vt de-
monſtrat Sco. vbi ſ. Sȝ ad cōfirmationē
īnocentie ṽginal' ml'ta coruſcauere miracu
la: ꝛ q̄tidie fiunt magna ꝓdigia: ḡ credenda
eſt ip̄a intemerata dei mr̄ ſine originali pec
cato ↄcepta. Omiſſis aūt ml'tȝ miracul' q̄ re
fert Ioā. vital' in ſuo defenſorio. p̄termiſſis
etiam breuitatȝ cā ill' ꝓdigijs q̄ ad indican-
dā ſue mr̄is ſanctitatē ȝ atq̨ puritatē ſalua-
toꝛ nr̄ oſtendit. De q̄bꝰ in officio ↄceptionis
plenꝰ dixi: ſolum q̄dā alia ſtupenda ꝓdigia
de q̄ꝫ pl'ibꝰ ad pn̄s referre curabo. Poſſum
eni̅ non immerito dicere in hac materia illō
Ouid. in. ij. de reme. amo. Quid moroꝛ exē-
Primū plis q̄ꝝ me turba fatigat. ¶ Pretermittam ḡ
miracl'm miracl'm illi⁹ lectoris ordīs cuiuſdā q̄ ꝯ ↄce
ptionē ṽgis bn̄dicte p̄dicādo in medio ſmo
nis cecidit ꝛ mut⁹ effect⁹: vſum lingue q̄ad
Scōm vixit ampli⁹ non habuit. ¶ Pertrāſibo etiā
miracl'm qd̄ in anglia accidit Alexādro ne-
quā q̄ volēs ꝑ ſolennē diſputationē ꝓfanare
feſtū ↄceptiōis btē ṽgis: nocte p̄cedēte diſ-
putationē doloribꝰ magnis corrept⁹ ad coḡ
ſcendā ſuā temeritatē ſmonē ↄdidit/ q̄ inci
pit: Fiat lux. in q̄ ſuū retractauit erroꝛem.
Tertiū ¶ Itē miracl'm illō qd̄ in Cracouia euenit ī
cxxxv. vbi q̄dam lectoꝛ nomine Paul⁹ cū p̄
dicare ꝯ ↄceptionem mr̄is dī incepiſſȝ non-
dū finito ſmōe cecidit ꝛ expirauit: vt teſtaṫ
mgr̄ Henric⁹ d̄ haſſia. qd̄ miracl'm etiā legi
tur ī chꝛonica ſummoꝝ pontificū ꝛ impato-
Quartū. rū. ¶ Itē aliō ſtupendū miracl'm qd̄ ī Ale-
mania accidit in. cxliiij. vbi dū q̄dā fr̄ ordis
cuiuſdā ꝯ ↄceptionē ṽgis poſt prandiū p̄di
caſſet: imp̄cans deū ꝙ ſi veꝝ nō dixerat: af-
firmādo dei genitricē in pctō originali ↄce-
ptā faceret illū eadem die mala moꝛte ꝑire.
Finito ſmōe ad dicendas veſperas cū alijs
fribꝰ choꝝ intrauit: ſtatimq̨ lup⁹ q̄dā maxi
mus affuit: q̄ intrās eccl'iaȝ totū choꝝ tribꝰ
vicibꝰ circūgirauit oēs illoſ frēs hoꝛribilibꝰ
ac t̄ribilibꝰ ocul' aſpiciēs: ſȝ poſtmodū facto
magn̄ impetu illū p̄dicatoꝛē iuaſit: ꝛ in pn̄tia
oim ſuffocauit ac interfeć: ꝛ eccl'iaȝ exiēs nū
Quintū. q̄ꝫ ampli⁹ cōparuit. ¶ Pertranſibo etiā mi
raculū illi⁹ p̄dicatorȝ q̄ in caſtro bacl'i in pri
mo ſmōe quē ꝯ illibatē ṽgis ↄceptōȝ facie-
bat: latrare cepit. Quapꝑ imago eiuſdē vir
ginis ſup̄ foꝛes eccl'ie poſita tota ad t̄rā ceci
dit ꝛ in puluerē redacta ē: ob qd̄ ppl's p̄dica
toꝛē illū lapidare ꝛ ↄuentū deſtruere voluit
niſi brachio dn̄i caſtri illi⁹ frēs ſe defēſaſſēt.
¶ Omittā inſup̄ de illo p̄dicatoꝛe q̄ demo Sextū
niacū iueniēs adiurauit vt diceret an btā ṽ-
go in originali pctō fuerit ↄcepta: cui demō
rn̄dit: vt ill' q̄ temerarie h̄ affirmant: ſolū q̄-
dā non ml'tū antiq̄ miracl'a referā. Primū Septim
accidit in ciuitate Mantue: in q̄ cū q̄dā fr̄
ordis cuiuſdā ordinaſſet facere publicā diſ
putationē ſiue p̄dicationē ꝑ modū diſputa-
tiōis: in q̄ volebat ꝓbare ꝙ btā ṽgo ↄcepta
fuit in origīali pctō: et h̄ in pn̄tia ppl'i ꝛ mar
chionis p̄dicte ciuitatȝ: inuitatiq̨ eēnt pl'es
doctiſſimi viri: ille in eminētē locū aſcēdens
cū ml'tis ex fribꝰ ſuis: ml'tis circūdat⁹ librȝ:
cū vellet arguere ꝯ ṽgis ↄceptionē ip̄a bn̄di
cta ṽgo mutauit ṽba in oꝛe ei⁹: vn̄ dixit ad
ppl'm: ꝓpono vob̄ iſtā verā ↄcl'onem ꝙ btiſſi
ma virgo Maria ↄcepta fuit ſine originali
pctō. Cum aūt frēs ſui eum redarguerēt di
centes ꝙ male loq̄baṫ/ ille rn̄dit: nūc emen-
dabo qd̄ dixi. Et cū vellet dicere ꝯ ṽgis ↄce
ptionē: ip̄a bn̄dicta ṽgo iteꝝ coegit eū vt an-
nūciaret innocentiā ei⁹: ꝛ diceret ꝙ frēs mi
noꝛes ſunt deuoti ipſius btē ṽgis. Et ſic plu
ribꝰ vicibꝰ cuȝ ille incitat⁹ a fribꝰ ſuis vellet
attentare loq̄ ꝯ ṽgis ↄceptionē: nūq̨ potu-
it aliō dicere niſi ꝙ btiſſima ṽgo ſine origīa
li pctō fuit ↄcepta. ¶ In alia q̄ꝫ ciuitᵗᵉ italie Octauū
nō ml'tȝ ānis elapſis q̄dā magn⁹ p̄dicatoꝛ. ſ.
mgr̄ Ioā. de Viterbio imaculatam ṽginis
ↄceptionem impugnās infirmat⁹ ē ad moꝛ-
tē: cūq̨ iā nl'la ſibi eēt ſpes vite recoꝛdat⁹ eſt
miraculi qd̄ accidit Alexādro d̄ ales: q̄ ſecu
larȝ exn̄s cū nollet celebꝛare feſtū ↄceptiōis
ṽgis Marie: ſȝ ip̄am pctō macl'atā affirma
ret: ḡui infirmitate ꝑcuſſus poſtea facto vo
to ad btām ṽginē de celebrādā ei⁹ ↄceptiōe
liberat⁹ eſt. Eleuauit p̄dictus fraṫ mentē ad
btām ṽginē: fecitq̨ votū dicēs: O btā ṽgo
maria ſi veꝝ ē ꝙ ſine pcti macl'a ↄcepta fui-
ſtis: rogo mihi ſanitatē donare digneri ī ſi-
gnum vr̄e puritatȝ: ꝛ ego voueo ꝛ ꝓmitto to
to tp̄e vite mee celebꝛare feſtum ↄceptiōis ꝛ
p̄dicare atq̨ annūciare ppl'is innocentiā ve
ſtrā: ꝛ retractare q̄cq̄d al's in ↄtrium p̄dica
ui: hoc igiṫ facto voto liber factus ē: fecitq̨
ppl'm ꝑ campane ſonitū conuocari. Admi-
rantibꝰ igiṫ cunctȝ de tam repentina ſanati-
one incurabil' infirmitatȝ maxime medicis.
Ille enarrato miraculo pulcerrimū ſmonē
fecit de immacl'ata ṽgis ↄceptiōe affirmās
ꝛ approbans ml'tȝ rōnibꝰ ip̄am ab originali
peccato fuiſſe p̄ſeruatā: q̄propṫ a fribꝰ ſuis
id moleſte ferētibꝰ fuit incarcerat⁹: ſȝ a ml'tȝ
deuotis btē ṽgis liberatus nūq̨ opionem ſu
am d̄ immacl'ata ṽgis ↄceptiōe voluit retra
ctare: lȝ ſep⁹ a fribꝰ ſuis ad h̄ ꝓgēdū fuerit

diuerſimode concitatus: non ſolū ꝑcibꝫ ſed
etiam minis ⁊ pſecutionibꝫ. Immo pulcer-
rimū opꝰ edidit in q̄ int̄ alia ꝓut infraſcṗta
vic3 ꝙ v̇ginis ɔceptus fuit ſacer: ⁊ ab aīe oī
macula immunis: ⁊ ꝙ ſumma ſpūs hūani ē
infamia concipi in ira dei: caligie: ⁊ tenebra
culpe ⁊ in iniq̄tatibꝫ. Item ꝙ bti Thom. ac
veri ordis Predicatoꝝ eſt ꝓprie opīo ꝑ nll'o
inſtanti tp̄is btām v̇ginem ſubiacuiſſe ire dī
ac caligie anime. Item ꝙ cū chr̄s maluerit
homines d̄ ſuo ortu dubitare q̄3 de matris
ſue ſacroſancte fama: ɔ̄ eius tn̄ voluntatē: ⁊
famā v̇gis ſunt ꝑtinaces q̄ maculatū dicūt
fuiſſe eius celeſtē ɔceptū. Nam ɔcepta fuit
et creata anima v̇ginis in maiori/ puriori/
ac fulgidiori iuſticia q̄3 anima ade ⁊ eue: cō
ceptaq3 fuit ſine pctō originali ⁊ cum rutila
originaliq3 iuſticia. Item ꝙ ordinaria facti
reuelatio: ſine ꝑiudicio antiq̄ꝝ doctoꝝ euer
tit coꝝ ꝯrias opīones de hac re: ⁊ ꝙ l3 non
derogeꝫ illis ſctis ſi q̄dam ꝑter ſpm̄ſctm̄ ſcri
pſerit: derogaꝫ tamen hr̄e etatꝫ coꝝ dicta ſe
quentibꝫ. Item ꝙ cum mahumet dānet ab
eccl'ia: q2 duplici via in laudes chr̄i ingreſ-
ſus eſt: peiore duplicitate laudantes ⁊ vitu-
perantes v̇gis ɔceptum magꝫ ſunt damnā-
di: ⁊ ꝓcul a chr̄ianis repellēdi tanq̄3 hereti-
cos docet apl's vitandos: q̄ꝝ ſmo dulcꝫ ſer
pit ⁊ finit vt cancer in infamiā ſanctoꝝ. Itē
ꝙ vitandi ſunt vt heretici vl' ſuſpecti de he-
reſi q̄ ab initio laudant v̇ginē vt trahāt po-
pulum ad blaſphemandū eiꝰ ſacroſctm̄ ɔce
ptū. Item ꝙ peccant mortal'r q̄ fauēt q̄uis
pacto i hac re falſa hīs ɔ̄dictoribꝫ v̇ginee pu
ritati: ⁊ impugnantibꝫ vſum ⁊ approbatio-
nē tacitā ⁊ expſſam ſctē eccl'ie ſponſe chriſti
quā nunq̄3 ꝑmiſit i mīmo errare: ⁊ ſunt ini-
mici eiuſdem eccl'ie mr̄is q3 ⁊ filij dei. Hec il
le. Que oīa ipē publice ꝑdicat vbiq3 rn̄dēs
oībꝫ in ɔ̄trium facientibꝫ: maxime in euāgā-
ti/ que incipit: Graue nimis ⁊c̄. d̄ q̄ oñdit ſe
habuiſſe noticiā. Eius nāq3 v̇ba ſolū intelli-
gi debent de ill'q̄ non ex ſimplici opinatiōe:
ſ3 ex maliuolentia: obſtinatione: ⁊ ꝑtinacia:
puriſſime ɔceptioni immaculate virgīs ad
uerſanꝫ: ⁊ eodē mō eſt intelligendū de coꝝ
fautoribꝫ: ⁊ ſil'i mō exponi debent ⁊ intelli-
gi ſiq̄ i toto h̄ ope ſilr̄a repianꝫ. ¶ Predicꝰ
igiꝫ fr̄ ioānes de tanto bn̄ficio accepto a btā
v̇gine non ingratus tanto maiori reuerētia
⁊ deuotiōe ɔceptionem immacl'ate v̇gis ſta
tuit venerari q̄nto eam magis ꝑmo ſtudue
rat impugnare. Tuncq3 v̇ificatū eſt de btā
v̇gine illud qd̄ ſcṗtum eſt Eſa. lxviij. Veni-
ent ad te q̄ detrahebant tibi: ⁊ adorabūt ve-
Nonum ſtigia pedū tuoꝝ. ¶ Aliđ v̇o ꝓdigiū accidit
in vrbe aq̄lana in q̄ q̄dam deuotꝰ cōceptiōis
btē virgis hn̄s inimicitiā capitalē delibauit
inimicū ſuū inteꝛficere. Cum aūt ad ꝑagendū
homicidiū iret ſe btē v̇gini recommēdauit:
vt in h̄ facto eū defenſaret ne aliq̄d mali illi
eueniret: ſed ad interficiendū hoſtem ſuum
ipī adiutoriū ꝓberet. Btā aūt v̇go volēs de-
uotū ſuum a tāto malo retrahere: ſtatim cū
ille pugionē ſuū de vagina ad occidendū ini
micū extrahere voluit: eum totū retorqueri
fecit cū ipā vagina mō mirabili ⁊ impoſſibi
li ꝑ nām / vel ꝑ artē humanā: ita vt nll'o mō
vnq̄3 extrahi potuerit. Quo viſo miracl'o il
le d̄ pctō qd̄ ꝑagere ſtatuerat penituit. Et ſic
miracl'oſe retortꝰ ille pugio vſq3 in hodiernū
ꝑmanet diē: ſicᷓ mihi retulit q̄dam fr̄ nr̄: qui
ipm̄ pugionē ꝓpꝛijs oculis cōſpexit. ¶ Pro- Decimū
pe ciuitatē etiam Mediolani a pauc, annis
citra illđ miracl'm euenit. Cum eīn q̄dā no-
bilis btām v̇ginem ſine originali pctō con-
ceptam affirmaret: fr̄ q̄dam ordis cuiuſda3
illius opīonem valde ꝑtinacit̄ impugnabat
Quapropt̄ ille nobil' v̇ginis deuotꝰ idigna
tus ꝙ ille fr̄ ɔ̄ puritatem mr̄is dei obloq̄re-
tur/ dixit ei: Rogo deū vt faciat iudiciū int̄
me ⁊ vos. Mirabile dictu: cum iſte nobil' ꝑ
multos menſes febrē ethicā paſſus eēt q̄ cō-
tinue eū valde affligebat. Statim h̄ dicto
ꝑfecte liberatus eſt. Ipm̄ v̇o v̇ginee puritatꝫ
aduerſariū febris inuaſit: q̄ eum ꝑ multos
menſes afflixit. Et h̄ mihi narrauit nobil' ꝑ-
dictus: q̄ appellaꝫ dn̄s Franc. de Corijs.
¶ Retulit q̄3 mihi q̄dam religioſus ꝙ in q̄ Undeci-
dam terra italie: dum int̄ duos ꝑdicatores mū.
eſſet ɔtentio de cōceptione v̇ginis: q̄ꝝ vnus
aſſerebat illam fuiſſe pctō macl'atam: alt̄ v̇o
ordis Minoꝝ affirmabat ipām immacl'a-
tam ⁊ incōtaminatā. Tādē etiā int̄ m'lieres
exorta eſt altercatio: cum aūt q̄dam mātel-
lata habitu ordis illius fr̄is impugnanꝫ cō
ceptionē mr̄is dei ꝑtinacit̄ tenere vellet ɔ̄ v̇-
ginis ɔceptionē: vna deuota ml'ier tertij or-
dinis bti Franc. dixit ei: Accēdaꝫ ignis ma
gnus: ⁊ ambe introeamꝰ in illo: ⁊ q̄ ex nobis
cōbuſta fuerit falſe opīonis fuiſſe compro-
beꝫ. Cum ḡ ſmo iſte alteri placuiſſ3: vtreq3
ignē ingreſſe ſunt: illa āt mantellata ſtatim
ɔcremata ē: ipā tertij ordis nr̄i ml'iere in ꝑ-
dicto igne illeſa remanente. ¶ In alemania Duode-
etiā a tribꝫ annis citra q̄dam frat̄ nr̄ nomie cimū
Thomas d̄ Bohemia cū ita deſiccatā ⁊ vi-
gore deſtitutā hēet tybiā cū crure: ꝙ nll'am
habebat ſpem ſalutis: imo ɔſilio erat medi
coꝝ vt ea3 abſcindi faceret a corpe: ipe roga-
re cepit btām v̇ginem vt ei ſanitatē reſtitue
ret ad laudē ſue immacl'ate ɔceptōis: ad cu
ius honorē celebrauit vnā miſſam ſtās ſup
altero pede: ⁊ apodiatꝰ ſicᷓ poterat ad altare:
l3 cū maxio cruciatu finita v̇o miſſa: ꝑfecte
ſanatꝰ ē: ⁊ de illa antiq̄ ⁊ incurabili infirmi-

tate libatꝰ: ⁊ pedibꝫ ſuis cepit ambulare ĩco
lumis q̄ antea ſine alterꝰ adiutorio ire non
poterat: ⁊ ad romanā ciuitatē pedeſter ꝓfe/
ctus ē: ⁊ mihi hⱥ mane retulit miraclm iſtō.

K Decimū tertiū. ¶ Aliō ſtupendū accidit hⱥ anno in ducatu
ferrarie: nam cū ibi eēt q̄dā hō idiota demo
niū hñs: illuſtriſſimus dux ferrarie ipm̄ de
monē adiuratū interrogauit de mltꝭ q̄ſtio/
nibꝫ: ⁊ inꝰ alias ō ɔceptōe btē v̄gis. Cui de/
mon mediante lingua illꝰ illitterati ita elo/
quenꝰ rn̄dit latino ſmone vt alꝰ tulliꝰ vide/
reꝰ: ⁊ dixit ꝙ ē tenendū ipam btiſſimā v̄ginē
fuiſſe a deo p̄ſeruatā: et interrogatꝰ ō rōne:
allegauit ad lr̄am rōnes q̄s adducit Scotꝰ
ad ꝓbandū ipam di genitricē fuiſſe p̄ſerua/
tā. hoc igiꝰ videꝰ miraclm maximū ꝙ etiaꝫ
demones nō p̄nt nec audent immaclatū pu
riſſime v̄gis vituperare ɔceptū. Sꝫ forte ali/
q̄s aduerſariꝰ imaclate ɔceptionis dicet ꝙ
non ē credendū diabolo: q̄ nunq̄ꝫ dic̄ verū.
Cui ego rn̄deo: Ergo ſm̄ te etiā tūc dixit fal
ſum/qn̄ ait Mar. j. et Luc. iiij. ꝙ chr̄s erat
ſcūs dei. et qn̄ vt hꝰ Mar. v. appellauit eū
ieſum filiū dei altiſſimi. lꝫ ḡ diabolꝰ ſit men
dax de ſe: vt hꝰ Joā. viij. c. tn̄ qn̄ adiuraꝰ co
giꝰ ꝑ v̄tutē dei dicere v̄itatem: q̄ tunc magis
credenda ē qn̄ ab eo ɔ̄ voluntatē ſuam ē ex/
torta. Pretermitto ꝓ nūc mlta alia q̄ſi inūe/
ra miracla q̄ q̄tidie deꝰ facit ad inuocatio/
nē ⁊ ob reuerentiā cōceptiōis glioſe v̄gis: q̄
nimis longū eſſet illa recenſere. Pro opione
v̄o oppoſita nllm adhuc miraclm repiꝰ fa/
ctū: ꝙ ſi q̄s mētiēdo ⁊ ꝑueriēdo diceret ꝙ ō
ɔceptōe nlla facta ſūt miracla: ⁊ ꝙ ſup̄ nar/
ratꝭ nllam adhibet fidē: illi rn̄debo illō Au
guſt. xxij. ō ci. di. c. v. vbi ɔ̄ illos q̄ in fide ca
tholica negāt facta eē miracla/ inq̄t: Si iſta
miracla facta eē nō credūt: hⱥ nob grāde mi
raculū ſufficꝰ ꝙ totꝰ terraꝝ orb ſine miraculꝰ
credidit. Hec ille. Hoc igiꝰ habeaꝰ ꝓ maxi/
mo miraclo ꝙ ɔ̄riū tenētes ⁊ oſtētatiōe ſcie
intumeſcētes: ſꝑ in circulꝰ diſputatiōibꝫ ⁊ gy
mnaſijs florētiſſimis tā italie q̄ꝫ germanie ⁊
gallie: ⁊ ꝑ alias mūdi ptes tantā ɔfuſionem
patiunꝰ ⁊ ſemꝑ ſuccūbunt.

¶ Pars. III. huiꝰ ſmonis q̄ dꝛ fructificatiōis

L Poſſet fortaſſe aliq̄s dicere: Scire
vellē q̄d vtilitatꝭ ꝓueniat mr̄i dei
vl nob ꝙ ipa ɔcepta ſit abſq̄ꝫ ori/
ginali pctō: inania em̄ ſunt v̄ba q̄
nlls ſequiꝰ effectꝰ. l. fi. C. ō dona. ⁊ lex nō cu/
rat de his q̄ ſunt ſine vtilitate. §. cūq̄ꝫ. hⱥ ibi
Primꝰ fructꝰ nihil inutile: in ꝓemio inſtitutionū. Cui ſa/
tiſfacere volēs dico ꝙ ipa v̄go benedicta ex
hac p̄ſeruatiōe a pctō maiorē ɔſecuta ē glo/
riam. Ut em̄ inq̄t Sco. in. iij. di. xxij. ar. iij.
q. j. Singularꝭ ornatꝰ ⁊ glia ē aiabꝫ btōꝝ ꝑ
inocētia a macla a pctō. Itē maioris excellē Scōs
tie fuit ꝙ btiſſima dei ſpōſa v̄go maria nū/
q̄ꝫ a caſtiſſimis amplexibꝫ ſpōſi celeſtꝭ ſit ex/
cluſa q̄ꝫ ꝙ poſt excluſionē ꝑ pctm̄ factā iteꝝ
ad eiꝰ amorē ꝑ recōciliatōeꝫ fuerit admiſſa:
glioſius q̄ꝫ fuit ipam nūq̄ꝫ aliq̄ culpa inq̄na
tā fuiſſe q̄ꝫ ſi fuiſſꝫ poſt ɔ̄ctā maclam emū/
data. ¶ Inꝰ alias aūt vtilitates tres maxi/ Tertiꝰ
me ꝓpꝰ hanc p̄ſeruationē recepit. Prima: q̄
nō ſubiacuit illi legi quā oībꝫ mlieribꝫ pec/
catricibꝫ dederat dn̄s Gen̄. iij. dicēs p̄me fe
mine: In dolore paries filios ⁊ ſub viri prā/
te erꝭ ⁊ ipe dn̄abiꝰ tui. Brā em̄ v̄go ab oi ma
cula pcti p̄ſeruata/ſine vllo dolore: imo cuꝫ
indicibili ɔſolatione ⁊ iocūditate ſctiſſimuꝫ
filiū ſuū ꝑturiuit. Nō etiaꝫ fuit ſub viri prā
te vel dn̄io: q̄ ioſeph datꝰ ē ei ſponſus nō ad
dn̄ium: ſed ad obſequm. Scda vtilitas eſt: Quartꝰ
q̄ ipa btiſſima v̄go ab oī pctō aliena n̄ ſub/
iacuit illi decreto diuio/ qō pctōribꝫ ōdit de
us Gen̄. iij. dicens: Cinis es ⁊ in cinerē reuer
terꝭ. Ipa em̄ nō fuit incinerata nec a v̄mibꝰ
corroſa. Tertia vtilitas eſt: q̄ ꝓpꝰ innocen/ Quintꝰ
tiā ſuā brā v̄go audacius pōt ꝓ nob deū inꝰ/
pellare: ⁊ ipm̄ ꝓ pctōribꝫ exorare: ⁊ efficacꝰ
oēm petitionē ſuam valet impetrare. Et hⱥ ē
qō dꝛ ī officio ɔceptōis: Jubilemꝰ oēs ⁊ exul
temꝰ ꝓpꝰ immaclatam dn̄e nr̄e ɔceptionem.
valde etem̄ nob ꝓfuit btiſſimā v̄ginē nō fu/
iſſe ꝑ originale pctm̄ diuine maieſtatꝭ inimi
cam: q̄ em̄ nllo mō vnq̄ꝫ tpe deum offendit
ſed ſemꝑ in eiꝰ grā ⁊ dilectiōe ꝑmanſit: apō
ipm̄ ɔfidentius inꝰcedens eius benignitatē
⁊ miſcdiam ꝓ nob facilius impetrabit.
¶ Mgꝰ aūt Barto. piſanus in li. btē v̄gis Aliȷ̄ fructus.
fructu. vij. inq̄t Ex hac ſacra opione poſſunt
multa ad laudē ipius v̄gis inferri. Primū
q̄ hec conceptio p̄ omnibꝫ ex concubitu na/
tis fuit ſingularꝭ: quia quod aliȷ̄ contrahūt
ipa non contraxit. Et lex generalis ſingula/
rem in ipa accepit exceptionem. Secunduꝫ
quia deus legem nouam inſtituit: grāꝫ dan
do quam nulli dederat in conceptione an̄ il
lam. Tertium p̄domiatio rōnis ad carnē.
Quartum quia in ea eſt ſuppreſſa inclina/
tio ad malū ⁊ conceſſa facilitas cum poteſta
te ad bonum. Quintum quia v̄go Maria
ſic deo accepta fuit tūc ꝙ nunq̄ꝫ odita: et ſic
ſemꝑ grata fuit: q̄ ſtatim vt fuit grām ha/
buit. Sextū amotio fomitꝭ. Septimū ſcti/
ficatio ſpūſſancti: quia eius grā affuit nō q̄
peccatum remoueretur. Octauum q̄ vſuꝫ
rationis in ſua conceptione habuit. Nam ſi
Joannes baptiſta illū habuit in vtero mr̄is
ſm̄ Amb. ⁊ Aug. ergo ⁊ virgo in ɔceptione.
Nonū ab inſtāti ɔ̄ſi nō in iſtāti ſue ɔceptōis

mereri incepit: ex q̄ vſus rõnis in illa fuit: ꝛ
gr̄a ꝛ alia req̄ſita. Decimũ q꞉ ipa virgo fuit
dõ ꝯſecrata. Undecimũ q꞉ ab oi pctõ fuit i-
munis. Duodecimũ q꞉ p̄ cunct꞉ fuit dõ ac-
cepta q̄ ſequit̃ ipam ṽtuoſis opibꝯ mancipa
tã fuiſſe ãgeloꝝ cuſtodia cuſtoditã. Hec il-
le. Poſſum⁹ q̄ꝗ addere ꝙ ſi btã ṽgo nõ ha
buiſſet hanc gr̄am p̄ſeruatiõis ab originali:
actuali pctõ reſiſtere nõ potuiſſet: ſꝫ idõ ꝯ illõ
potentiã habuit: q꞉ ab originali p̄ſuata fu-
it. Et hec ꝓbant̃ auc̃te Aug' ꝯ Julianũ here
ticũ di. Profecto ſi chr̄s minor exñs origia
le pctm̃ habuiſſꝫ: grãdioris erat꞉ exñs actu-
ali nõ caruiſſꝫ: ſane q꞉ maior exñs actuale ñ
habuit: minor exñs origiale nõ habebit. hec
ille. Magnificem⁹ g̃ imaclatã dñam nr̃am
ꝛ illi hãc excellentiſſimã ꝛ vtiliſſimã ꝓrogati
uam tribuam⁹: vt ipa intcedente ad ꝯtem-
plandã ei⁹ gl'iam ꝛ puritatẽ in regnũ celorũ
ꝑuenire valeam⁹. Ipa ẽ eñ illa mlier d̃ q̄ ſa
lomõ Prouer. vl. inq̄t: Oẽs amici ei⁹ veſti
ti ſunt duplicibꝯ. ſ. veſtimẽto gr̄e diuĩe ĩ hoc
mũdo: ꝛ gl'ie ĩ altero. Ad quã infinitã gl'iaꝫ
merit꞉ eiuſdẽ intemerate mr̄is ſue nos ꝑdu-
cat dñs ieſus q̄ cũ p̄re ꝛ ſpũſctõ ſine fine vi-
uit ꝛ regnat: Amen.

¶ De eadẽ mũdiſſima ṽgis ꝯceptiõe.

¶ Sermo. VIII

m S Icut ſol oriens
mundo in altiſſimis dei et lucerna
ſplendẽs ſuꝑ candelabꝝ ſctm̃: ꝛ fũ
damenta eẽna ſup̄ petram ſolidã Ecci. xxvj.
Volens deuotoꝝ gl'ioſe ṽgis pie morẽ ge-
rere voluntati: q̄ ſic̃ eiuſdẽ illibate ꝯceptõis
officium octo diebꝯ celebrant ſm̃ morẽ ſan-
cte romane eccl'ie. Ita in ipa octaua q̃tidia-
num geſtiunt de eius puritate atq꞉ innocen
tia audire ſmonem: poſſum non immerito
cum btõ Hiero. illis dicere illud qd̃ ipe bar
batus ſenex ad Paulam ꝛ Euſtochiũ ſcribit
in ſmone de aſſumptione ṽgis dicens: Ti-
meo ſat꞉ et valde ptimeſco dum ṽris cupio
parere ꝑfectibꝯ: ne forte ſic̃ improbus ita et
indignus laudator inueniar: ꝑfecto cũ nec
ſanctitas nec facundia ſuꝑerat: vt btãm et
gl'ioſam ṽginẽ digne laudare queam: q꞉ di-
uinis ꝛ angelicis eſt excellentius p̄dicata et
laudata p̄conijs: a ꝓphet꞉ q̄dem p̄nunciata:
a p̄riarchis/figur꞉/et enigmatibꝯ p̄figura-
ta: ab euangeliſtis exhibita ꝛ demonſtrata:
ab angelo venerabil'r atq꞉ officioſiſſime ſa-
lutata. Preterea qual'ꝛ quanta eſſet ab eodeꝫ
diuinitus declarat̃/cum ait: Aue gr̄a plena
dñs tecum bñdicta tu in mulieribꝯ. Talibꝯ
nãq꞉ decebat ṽginem oppignerari muneri-
bus vt eẽt gr̄a plena que dedit celis gl'iam:
terr꞉ deũ paceq꞉ refudit: fidẽ gentibꝯ: finẽ vi
cijs: vite ordinẽ: ꝛ moribꝯ diſciplinã. Hec il-
le. Cui⁹ ṽgis inocentiã ſpũſctõ illuſtrat⁹ ſa-
piẽs Eccl'iaſtic⁹ loq̄ns d̃ mliere ſctã: ꝑ quã
intelligit̃ ſctiſſima ṽgo maria/dixit ṽba the
mat꞉ nr̄i. ſ. Sic̃ ſol oriẽs mũdo in altiſſimis
dei. ſ. fuit ipa ṽgo gl'ioſa in ſuo ortu: q꞉ ſicut
ſol creat⁹ eſt plen⁹ lumĩe ꝛ ſine vlla tenebra:
ita mr̄ dei ꝯceptione ſua ꝑcreata eſt fulgida
lumine diuine gr̄e: ꝛ nũq꞉ obſcurata fuit vl-
la peti tenebra. Dr̄ aũt orta in altiſſimis dei
. ſ. ꝓuilegijs q̄bꝯ ſuꝑ oẽm creaturã fuit deco
rata. Subdit̃ q̄ꝫ in p̄dicto themate: ꝛ ſic̃ lu
cerna ſplendens ſuꝑ candelabꝝ ſctm̃. Ipſa
eñ ṽgo ſuꝑ candelabꝝ ſctm̃ original' iuſti-
cie poſita: totũ mundũ inocẽtie ſue radijs il
luſtrauit: ei⁹ q꞉ fundamẽta fuiſſe dicunt̃ et-
na: q꞉ ꝯceptio ipius immacl'ata ab eẽno fu-
it in mente diuina p̄ordinata: ꝛ ſup̄ petrã ſo
lidã ꝯſtituta. Per petrã aũt in ſacra ſcptu-
ra: vt diu⁹ inq̄t Hiero. in q̄dam epl'a: intel-
ligit̃ chr̄s. Suꝑ hãc g̃ ſolidã ꝛ immobilẽ pe
trã. ſ. filialem p̄ſuationẽ collocata ſunt bea-
te ṽgis fundamẽta. Et idõ ipa ṽgo dicere po
terat in ꝯceptiõe ſua illõ Ps. xxvj. In petra
exaltauit me: ꝛ nunc exaltauit caput meũ ſu
ꝑ inimicos meos. Quibꝯ ꝯſiderat꞉ non poſ
ſum nõ mirari de q̃rundam duricia: ne di-
cam malicia/q̄ in die ꝯceptionis ꝛ ꝑcreatio
nis iſtius ſol' diuini non ſolũ nõ celebrãt d̃-
putatũ per eccl'iam romanã officiũ: q̄nimo
cantant miſſam mortuoꝝ: q̄ſi ipa ṽgo bñdi
cta ſit int̃ mortuos ꝑ pctm̃ cõputanda. Idõ
gl'ioſa genitrix dei de tali iniuria põt conq̄ri
dicẽs illõ Thrẽñ. iij. In tenebroſis colloca
uit me: q̄ſi mortuos ſempit̃nos. Nos tñ vi-
dentes ꝙ tales ṽgis impugnatores nihil ꝓ-
ficiunt: dicere poſſum⁹ cũ cantore ſpũſcti il
lud Ps. ij. Quare fremuerũt gẽtes ꝛ popl'i
meditati ſunt inania. Ipa ṽo ṽgo puriſſima
alloq̄ẽs deũ p̄ſeruatorẽ ſuũ inq̄t illõ Ps.
iij. dicens: Dñe q̄d mltiplicati ſunt q̄ tribu-
lant me: multi inſurgũt aduerſũ me. Mlti
dicũt aĩe mee: nõ ẽ ſal⁹ ipi in deo ei⁹. Tu aũt
dñe ſuſceptor me⁹ es: gl'ia mea ꝛ exaltãs ca
put meũ. De cui⁹ ṽgis exaltata ꝯceptõe tres
ꝯſideratiões faciem⁹.

Prima dicet̃ ꝓtectiõis
Scd̃a aſſertiõis
Tertia ṽo vltia appellabit̃ declaratõis.

¶ Pars. I. hui⁹ ſmonis
q̄ dr̄ ꝓtectiõis.

D e btã ṽgine maria falſo d̃ pctõ in-
famata ꝛ calũniata: ꝛ d̃ ei⁹ innocẽ n
tiã impugnantibꝯ ab eam origia-
li vicio ꝯtaminatã p̄dicantibꝯ: di

Ouidi⁹ ī ci pn̄t illa v̄ba q̄ Ouid. in. iiij. d faſt; d Clau dia v̄gine: q̄ cibeles nauē ꝑ tyberim funetra xit in ſue inocētie defenſionem: ⁊ turbe male opinant; d ea deteſtationem cecinit di. Clau dia q̄nta gen⁹ clauſo referebat ab alto. Nec facies impar nobilitate fuit. Caſta q̄dem ſꝫ nō eſt credita: rumoꝛ iniqu⁹ Leſerat: ⁊ falſi cri minis acta rea ē Cōſcia mens recti fame mē dacia ridet. Sed nos ī viciū credula turba ſum⁹. Ipa em̄ v̄go ſctiſſima de q̄ inq̄t beat⁹ Bon. in. iiij. di. iij. q̄ nūq̄ habuit remoꝛſum alicui⁹ pcti: nec coꝛ ei⁹ reꝑhēdit eā d aliq̄ cri mine in tota vita ſua: vt ipa cuidā ſuo deuo to reuelauit: nō curat d falſ calūnijs aduer ſarioꝝ eam vituꝑantiū. ſ. q̄ ad ſe: inq̄tū ſibi nocere nō p̄t. Immo deridet turbe cuiuſdā credulitatē: ⁊ q̄rundā ꝑtinaciā q̄ illam oꝛigi nali macula deturpatā demonſtrare cupiē tes: ei⁹ famā non ſolū reꝓb ſmonib⁹: ſꝫ eti am famoſis libell' dilacerare nō ceſſāt. Nos tn̄ ꝯ illoꝝ inſult⁹: d̄fenſiōis tela oppōnētes: lꝫ fruſtra q̄s nitit ſolē ſaccul' adiuuare. c. ſi oia. xvj. q. j. Nec optet aq̄s marinis flucti bus cōmodare: alit deriſoꝛie dici poſſet illd Ouid. in li. ſine tit. In flāmā flāmas / in ma re fundis aq̄s. Lꝫ q̄ꝫ rei ſatis demonſtrate fruſtra adijciat. l. ij. ff. d libe. lega. ⁊ in rebus clar; nō ſit op⁹ ꝯiectur; l. ꝯtinu⁹. §. cum ita q̄s. ff. d v. ob. ⁊ notoꝛiū nō indigeat ꝓbatiōe l. ſi fideiuſſoꝛ. §. q̄ ꝑ rei qualitate. vbi gloſ. ⁊ Bar. ff. q̄ ſatiſ. co. et c. ſuꝑ eo. ex de teſt. cogē. imo etiam manifeſtū qd ē min⁹ nō egeat pꝛo batiōe: ſm glo. in aut. de reſt. col. iiij. Unde Quintil. li. v. de oꝛatoꝛia inſtitutiōe ait: In reb⁹ aptis tāſtultū fit argumētari q̄ꝫ in cla riſſimū ſolē moꝛtale lumē afferre: qd em̄ rei alteri⁹ illuſtrande gr̄a aſſumit clari⁹ eſſe de bet eo qd illuminat. Tn̄ q̄ꝛ etiā notoꝛia de clarant ⁊ venuſtant allegatiōe. l. ſi adulteri um. v. idē polliōi. ff. ad. l. iul. d adul. ⁊ ꝑ Pa noꝛ. in c. l̄ris. d p̄ſum. ¶ Item ꝑ debito quo eidem pijſſime virgini aſtringimur: ſic erga dn̄am fui: ipi⁹ innocētiā ⁊ puritatē nōnull'

Rōne ſeſſionis. alijs fundamēt; defēſare conabimur: Quo rum p̄mū appellabit ſeſſionis ⁊ reqetionis. Sic em̄ chꝛs ſedere voluit ſuꝑ pullū aſine ī q̄ nemo an̄ ſederat: vt Matt. xxj. ſcp̄tū eſt: ⁊ iacere ac reqeſcere voluit ī ſepulcro in quo nondū q̄ſq̄ꝫ poſit⁹ fuerat: vt dꝛ Lu. xxiij. ſic ⁊ carnē d v̄gine ſumere voluit in q̄ nll's demō ꝑ pctm̄ ſederat: ⁊ cui⁹ aīa nūq̄ꝫ fuerat coꝛru pta vel aliq̄ pctō inhabitata. Et h̄ eſt qd Au guſt. ſuꝑ Ioā. inq̄t: Sic in ſepulcro in q̄ coꝛ pus Ieſu poſitū fuit nec an̄ nec poſt moꝛtu⁹ iacuit: ſic ipa v̄go nūq̄ꝫ aliq̄d moꝛtale cōmi ſit. Scōm fundamentū dꝛ impugnationis.

D Rōne impugnatiōis. Cū em̄ imaclata v̄gis ꝯceptio tant; ī diſpu tationib⁹ publice; ſit impugnata: ⁊ tantis machinationib⁹ fuerit exagitata: ⁊ tn̄ ſꝑ ma gis ſit exaltata: ⁊ ꝑ totū oꝛbē venerata: p̄ꝫ q̄ fuit nō ex hoim adinuentiōe: ſꝫ dei volūtate p̄dicata tanq̄ꝫ v̄iſſima. Et h̄ ꝓbat ꝑ argumē tū qd d fide chꝛi fec ſapientiſſim⁹ doctoꝛ iu deoꝝ Gamaliel Act. v. dicens: Si ex hoib⁹ eſt cōſiliū h̄ aut op⁹ diſſoluet: ſi vo ex deo eſt nō poterit; diſſoluere eos: ne foꝛte ⁊ deo re pugnare videami. Hec ille. Cui⁹ v̄bis appa ret q̄ ⁊ opio de illibata v̄gis ꝯceptiōe q̄ null' vnq̄ꝫ ꝑſecutionib⁹ potuit diſſolui eſt veriſſi ma: ⁊ ex deo inſpirante: ⁊ q̄ illam impugnā tes cū videant feſtū ꝯceptiōis p̄dicte q̄tidie maioꝛi veneratione celebꝛari in Gallia / An glia / Hiſpania / Scotia / Hibnia / Germa nia / Sclauonia / ac Pannonia / atq̄ꝫ Italia ⁊ in vniuerſis mundi ꝑtib⁹: dici q̄dāmō poſ ſunt ex obſtinatōe ſua deo repugnare. Excu

Excuſat antiq̄ doctoꝛes. ſabiles tn̄ in h̄ ſunt illi doctoꝛes antiq̄ q̄ ſo lū cōem modū ꝓpagatiōis hūane ꝯſideran tes dei mr̄em in oꝛiginali pctō ꝯceptā dixert Nā credendū ē q̄ ſi nūc viuerēt: atq̄ꝫ v̄itatē nūc clarā cog̃ſcerēt: erroꝛē ſuū reuocarent et retractarēt Nā diffinitio incauta laudabil'r eſt ſoluēda. c. diffinitio. xxij. q. iiij. Fac ad p̄ dicta illd qd dꝛ in. l. iubem⁹. in fi. C. d teſta. ſcꝫ nō em̄ peccauit antiq̄tas q̄ iſcia pn̄t; leg' p̄ſtinā ſecuta ē ꝯſuetudinē. Et illd qd dꝛ i. §. ſancim⁹. in aut. vt noue ꝯſtit. col'. v. ſcꝫ nō vi det p̄uaricare legē q̄ ignoꝛant fec ſm q̄ lex dudū tenuit: q̄ em̄ retractarēt dicta ſua p̄ꝫ ſi ꝯſiderem⁹ v̄ba ſcti Ber. in ep̄l'a ad canoni cos Lugdunēſes: in q̄ poſtq̄ꝫ poſuit opionē ſuā ꝯ ꝯceptionē in fine cōcludit dicēs. Que āt dixi abſq̄ꝫ p̄iudicio dicta ſunt ſani⁹ ſentiē tis: romane p̄ſtim eccl'ie: cui⁹ aucti atq̄ꝫ exa amini totū h̄ ſic ⁊ cetā q̄ h⁹ ſunt vniuerſa re ſeruo ipi⁹ ſiq̄d alit ſapio pat⁹ iudicio emen dare. Hec ille. Iſti vo ꝯceptiōis aduerſarij moderni q̄b⁹ reuelata v̄itas ⁊ luce clari⁹ de clarata inotuit: excuſari n̄ p̄nt ſi nō ig̃rantia peccāt / ſꝫ obſtinatōe. Et ad h̄ adduci p̄t qd i ſili ait Rich. i. iiij. di. xiij. ar. iiij. q. iiij. ſ. q̄ ig̃ rātia nō fac hereticū / ſꝫ ſuꝑbia ⁊ ꝑtiacia: ſic ſili dꝛ q̄ p̄mi mot⁹ hoiſ n̄ ꝯſtituūt aliquē ho micidā vl' reū / ſꝫ ꝑſeuerātia ⁊ obſtiatio. l. ſ. C. ſiq̄s imꝑ. ma. l. qd caloꝛe. ff. d re. iu. Itē la pſus lingue nō ē d facili trahend⁹ ad penā. l. famoſi. §. ne lubꝛicū. ff. ad. l. iul. ma. Talib⁹ aūt ꝑtinacib⁹ ⁊ obſtinatis: vt honeſti⁹ loq̄r: nō dicā cum ꝓpha: Redite p̄uaricatoꝛes ad coꝛ. ne cū Dauid pſ. iiij. Filij hoim vſq̄ꝫquo graui coꝛde: vt q̄d diligit; vanitatē ⁊ q̄ritis mendaciū: Sꝫ exhoꝛtaboꝛ illos vt erroꝛē ſu

Hoꝛtat ad banc opi. ſuſcipiendā. um deponere velint: q̄ꝛ vt ait Sen. li. d bn̄fi cijs: Laudabile eſt a cognito ⁊ damnato er roꝛe diſcedere: ſuꝑbe vo ſtulticie eſt ꝑſeuera re vt qd ſemel dictū ē q̄lecūq̄ꝫ ſit fixū ratūq̄ꝫ

maneat. Ne igit̄ de illis dici poſſit illd̄ Exo.
xxxiij. ꝛ Deu. ix. ꝛ Baruch. ij. ppl's dure cer/
uicꝫ ē. vl' id Ezech. ij. Fili dura ceruice ꝛ ido
mabili corde. ꝛ illd̄ Act. vij. Dura ceruice ꝛ i
circūciſi corde. et ne vnicuiqꝫ coꝝ dicat de⁹
illud Deut. xxxj. Ego ſcio cōtētionē tuā ꝛ cer
uicem tuā duriſſimā. vt etiā de vnoqꝫ ipoꝝ
nō verificet̄ illa ſnia Pauli ad Rho. ij. dic̄
Scdm duriciā cordis tui ꝛ coꝛ ipenitēs the
ſaurizas tibi irā in die ire. Coꝛ em̄ duꝝ male
hēbit i nouiſſimo. Eccli. iij. Itē ne ſint d̄ illis
qb⁹ ait dn̄s Leui. xxvj. Cōterā duriciā ſuper
bie veſtre. Jd̄ moneo eos vt mutēt opinionē
ſuā falſā. quia ſapientꝫ eſt mutare ꝓpoſitū i
melius. l. manifeſtiſſimi. §. ſed cū. C. de fur.
ꝛ ſ. coꝛ. ꝛ. l. ſi vēditoꝛ. §. penul. C. de ſ. expo.
ꝛ acceptēt opinionē v̄iſſimā d̄ imacl'ata vir/
ginis cōceptōe: dicēs illd̄ qd̄ iudeis obſtiatꝫ
nolētib⁹ acceptare legē chri. Baruch ꝓpheta
iiij. ſui li. c. inqt dicēs. Cōuertere Jacob ꝛ ap
p̄hēde illā. qꝛ meli⁹ eſt deſiſtere qꝫ male i/
choata ꝑficere. l. papinianus. §. meminiſſe.
ff. de inof. te. et. l. hoc edito. ff. de publica.
P ¶ Terciū fundamentū dꝛ interp̄tatiōis ſic
Rōe iter arguēdo. Bn̄ficiū ꝛ idultū p̄nceps eſt latiſ/
p̄tatiōis. ſime interp̄tādū. ꝛ in gratijs fiēda eſt pleniſ/
ſima interp̄tatio. l. ſi qn̄. C. de bonis vacā. ꝛ
l. bn̄ficiū. ff. d̄ conſti. p̄n. ꝛ extra de dona. c. cū
dilectus. §. pe. ꝛ fi. ꝛ. l. in teſtamētꝫ. ff. de re iu
di. ꝛ. l. ſi furioſi. C. de nup. ꝛ. l. j. §. cū vꝛbē. ff.
de offi. p̄re. vꝛ. ꝛ. l. verbū legis. ff. de v̄. ſigni.
De hmōi gr̄a habet̄ in c. ſedes ap̄lica. ꝛ in. c.
cam te. in v̄bo gr̄a. de reſcrip. ꝛ in c. j. in v̄bo
gratia. de cōmo. ꝛ i. c. gratia. j. q. j. ꝛ. c. nōnul
li. de reſcrip. ꝛ. l. j. §. fina. ff. de queſto. i v̄bo
gratiā. Maxie aūt de bn̄ficio fienda ē larga
interp̄tatio qn̄ ſolū reſpicit fauoꝛē illi⁹ cui
ꝯceſſum eſt: vt ꝑ doctores in c. odia. d̄ regu.
iu. li. vj. Sꝫ btē v̄gini dedit de⁹ p̄uilegiū ſu
perandi ex oī p̄te pctm̄. vt inqt Aug. in li. de
natura ꝛ gr̄a. Ergo credendū eſt ꝙ nō ſolum
dedit de actuali: ſꝫ etiā de origiali. Hoc em̄
indultū ꝛ bn̄ficiū ſolū reſpicit vtilitatē v̄gi/
nis: nō alicui⁹ iniuriā: vt declarat mgr̄ Bar
tolomeus piſan⁹ in l. btē v̄ginis fructu. vij.
Q ḡ eſt largiſſime interp̄tādū. ¶ Quartū fun
Rōe ap/ damentū dꝛ appropiquatōis. q̄to em̄ aliqs
propinq̄ appropiq̄t magꝫ p̄ncipio i q̄libꝫ genere: tāto
tōis magꝫ ꝑticipat d̄ effectu illi⁹ p̄ncipij. Vn̄ Dio
nyſius i. iiij. c. celeſtꝫ hierar. inqt ꝙ angeli q̄
ſunt deo ꝓpinquiores magis ꝑticipāt diuinaꝫ
bonitatē qꝫ hoīes. Cū ḡ chr̄s ſit p̄ncipiū gr̄e
ſm diuinitatē q̄dē auctoritate. ſm hūanitatē
tem myſterial'r: iux̄ illd̄ Joā. j. Gr̄a ꝛ v̄itas
ꝑ ieſum chr̄m facta eſt. Sequit̄ ꝙ beata vir
go q̄ fuit ꝓpinquiſſima chr̄o: qꝛ ab ea ipſe chr̄s
accepit hūanā naturā p̄ ceterꝫ d̄buit plenitu
dinē gr̄e obtinere. ꝛ ꝯſeq̄nt̄ imunitatē ab

oī pctō. Et iſtd̄ argumētū fuit mgr̄i Pauli
veneti in ſuo trac. de ꝯceptōe v̄gis. ¶ Quin R
tū fundamētū dꝛ dilectiōis. Nā vt declarat Rōne di
mgr̄ Barto. piſan⁹ vbi ſ. De⁹ pl⁹ diligit pu lectionis
ritatē mentꝫ qꝫ corporis: qꝛ oēs illā tenentur
habere: nō āt corp̄alē. Et alia rō pōt aſſig̃ri.
qꝛ affectō trahit̄ ad nobiliora ꝛ magꝫ ꝯſua/
tiua. Jd̄ glo. in. l. iſti q̄dē. in fi. ff. qd̄ me. cau.
dī ꝙ naſale ē vt res pl⁹ ꝑſeueraturas q̄s ma
gis diligat. ꝛ filiis glo. hꝫ i. l. liberoꝝ i fi. ff. d̄
v̄. ſi. q̄b⁹ p̄ſuppoſitꝫ dico ꝙ cū de⁹ elegerit in
tegritatē ꝛ puritatē vteri v̄gial' quē nūqꝫ vo
luit pollui: ſꝫ ſp̄ itactū ab oī pollutiōe ſuari:
vt i ſpū vidit Ezech. ꝓpha ſui li. xliiij. c. Ergo
a fortiori credendū ē ipm elegiſſe in virgine
puritatē itērnalē aīe ei⁹ inocentꝫ. Jd̄o Amb.
ſup Luc. ait de btā v̄gine v̄go erat nō ſolum
corp̄e ſꝫ ꝛ mente. qd̄ falſū eſſet ſi aīa ei⁹ ꝑ pec
catū origiale eēt fornicata. ¶ Sextū fūda/ S
mentū dꝛ vnionis: ꝛ eſt mgr̄i Barto. piſani Ratio eo
vbi ſ. dic̄. Caro chr̄i ꝛ marie eadem fuit: vt vnionis.
pꝫ. in. iij. ſen. di. ij. parentꝫ em̄ ꝛ filij eadē eſt
caro. vn̄ ꝛ faciūt vnū gradum. xxxv. q. v. c. j.
ḡdu. ꝛ eadē cauſa. q. iiij. §. hac aucte. Itē am
boꝝ eadē ē naſa: cū differāt ſolo noīe. l. i ſu/
is. ff. de libe. ꝛ poſthu. ſꝫ caro chr̄i nūqꝫ fuit
originali pctō obnoxia. ergo ꝛc̄. Hec ille. Et
ideo btā v̄go dixit filio ſuo illd̄ Can̄. j. Ecce
tu pulcer es dilecti mi ꝛ decor⁹: lectulus no
ſter florid⁹: tigna domoꝝ nr̄aꝝ cedrina: la/
quearia cipreſſina. ꝙ ſi caro v̄gis nō habuit
feditatē corruptiōis ſed fuit munda: multo
magꝫ aīa ei⁹ inocētia origialē ꝑ filij gr̄aꝫ ac
ep̄ta ē. ꝛ ita a diaboli ſuitute liberata. Et h̄ ē
qd̄ David p̄s. lxij. in ꝑſona ipius v̄ginis dic̄
filio dī. Adheſit aīa mea poſt te: me ſuſcepit
dextera tua. Ipi v̄o inuanū q̄ſierūt aiaꝫ me
am ſcꝫ demones volentes eā ſibi ſubiugare
Ideo btūs Job inqt. xxxj. ſui li. c. Vidi ſolē
ſcꝫ chr̄m cū fulgeret. ſ. innocētia ꝛ ſctitate: et
lunā. i. btāꝫ v̄ginē: incedentē clare. ſ. ꝑ origi/
nalē iuſticiā. Ad h̄ aūt pōt adduci ſilitudo
cuiuſdā p̄dicatoꝛꝫ dicētꝫ: ꝙ q̄dā rex fortiſſi/
mus habēs mittere ſponſā ſuā ꝑ quādā viaꝫ
glacioſaꝫ ꝑ quā oēs trāſeūtes cadebāt: miſit
ad ſubuētionē ei⁹ filiū ſuū robuſtiſſimuꝫ: q̄
ſe ratꝫ pedib⁹ ſup glaciē ꝑgens ac manu ſua
regiaꝫ ſuſtētās ipaꝫ icolumē ꝛ ſine caſu trāſ
ire fec. Moꝛtal'r nāqꝫ hec via glacioſa ē hūa
na generatio lubca a pctm̄: ꝑ quā oēs trāſ/
eūtes cadūt. Rex v̄o celeſtꝫ vt ſpōſa ſua vir/
go maria libere trāſiret fec. eā a filio ſuo ha/
bēre pedes ferratos diuitate ſuſtētari: ꝛ ſic
libera trāſire. Jd̄ Can̄. viij. dꝛ ipa dī ſpōſa ꝓ
gredi inixa ſup delictū ſuū. ¶ Septimū ar T
gumētū dꝛ obligatōis: ꝛ ē eiuſdē doctoꝛꝫ ibi Rōe ob
dē ꝛ argui p̄t ſic. Filij obligant̄ parētib⁹ i to ligatiōis
to poſſe: qꝛ nō p̄nt eis equalēs reddere vt dꝛ

viiij.eth. Nulli em̃ ſunt q̃ habeant ſup aliq̃s
talẽ obligatõez q̃lẽ habent parẽtes ſup filios
Inſti.de pa.po.§.ius aũt.ꝛ ibi glo.enũerat
octo caſus in q̃b9 filij obligãtur parentibus
Cũ ḡ chr̃s totã hũanã ſubſtãtiã corpalẽ acce
pit a btã ꝟgie:tãtũ fuit illi obligat9 quãtũ
alter filius vtriſq3 parentib9 a quib9 eſſentiã
accepit.ꝛ cõſequent̃ illi magis fuit obligat9
q̃3 aliq̃s ali9 fili9 matri ſue. Cũ ḡ fili9 teneat̃
ſubuenire neceſſitatib9 parentum.lxxxvj.di.
c.cetex.nullaq3 ſit maior neceſſitas q̃3 vt q̃s
liberet̃ ab eterna pena:ſequit̃ q chr̃s om̃ipo
tens q̃ p toto poſſe m̃ris neceſſitatib9 ſubue/
nit:illa3 ab originali pctõ cui pena debetur
eterna p̃ſuauit. Nã vt ait mgr̃ Barto. piſa
nus vbi ſup.talis p̃ſuatio fuit mai9 benefi
ciũ q̃3 remiſſio pcti.q2 aliq̃n bñ eſſe in p̃ſua/
tione vltra id quod eſt in remiſſiõe:vicz vo/
lũtatis rectitudo ꝛ ĩtegritas. Nã integrita/
tẽ nõ dicẽ remiſſio:q2 ibi fuit corruptio p cul
U pam. Hoc ḡ bñficiũ p̃ſuatiõis debuit fili9
Rõe do dare m̃ri ſue. Hec ille. ¶ Octauũ argum̃tũ
nationis d2 donatiõis.ꝛ eſt eiuſdẽ doc.ſic arguẽtꝭ vbi
ſup. Chr̃s dedit maiora ꝟgini.q2 eã ſuã ma/
trẽ fecit:ꝛ etiã donauit min9 neceſſaria.ergo
ꝛ maiora ꝛ magis neceſſaria.ſ.p̃ſeruationez
a peccato illi ↄtulit. Qui em̃ ei p̃uidit de mi
nus neceſſarijs:ꝛ q̃ p̃uidit miori piculo:nõ
eſt credendũ q maiori piculo ꝛ dãno nolu/
erit puidere. Maiorib9 em̃ dãnis ꝛ piculis
eſt cauti9 ꝛ citi9 obuiandũ et puidendũ.ca.
vbi piculũ.de elec.li.vj.ꝛ c.q̃ſcam9.xlij.di.
'X ꝛ.l.j.§.j.ff.de carbo.edic. ¶ Nonũ argumẽ
Rõe in/ tũ q̃ꝺ ponit̃ a p̃dicto doctore ibidez d2 incho
choatõiſ atiõis:ſic arguẽdo. Nõ min9 debuit ſtat9 vi
te incipe a gr̃a q̃3 ſtatus mortꝭ.q2 ſi de q̃ mi/
nus ꝛc.vt notat̃ in.l.q̃nto magis.ff.de iure
iu.ſed ſtat9 mortis in p̃mis parentib9 icepit
Rõne ex a gr̃a:ſaltẽ gratꝭ data.ergo ꝛc. ¶ Decimuz
ceptiõis. fundamentũ dicit̃ exceptiõis.q̃ꝺ colligit̃ ab
Aug.in ſermone de aſſumptõe ꝟginis dicẽ/
te q b.ꝟgo Maria ab ill' generalib9 regul'
excepta fuit a quib9 excipi pmeruit eius ſin/
gularis ſctitas et gr̃a qua ip̃a fuit digna.ſed
ip̃a fuit digna excipi ab illa regula generali
de ↄhẽdo originali pctõ:vt patet ex dictꝭ in
p̃mo ſmõe p̃te vlt̃:ḡ ab ip̃a fuit exceptuata.
Rõe or/ ¶ Undecimũ fundamentũ d2 ordinatiõis
dinatõis quod fuit aliquox doctox.q̃s recitat archi
ep̃s florentin9 in.j.pte ſum.ti.viij.c.ij.dicẽs.
Ordinãs vas ad ſacrificiũ altaris confuat
ip̃m a maculis.hoc em̃ eſt valde decẽs.hec
ille. Sed virgo fuit vas deitatis.ergo decu/
it vt p̃ſuaret̃ etia3 a macula originali. Et ita
factum fuiſſe credendũ eſt per illud dictum
Aug.in ſmone de aſſumptione virginis:q̃
ait:q vbi ſcriptura diuina nihil cõmemorat
de ꝟgine maria:inquirendũ eſt quid conue/
niat rationi.fiatq3 ipſa ratio autoritas:ſine
qua nec eſt nec valet autoritas. Jõ licz nun/
q̃3 de hac virginis p̃ſeruatõe ab origiali ſcri
ptura loqueret̃:de ip̃a tamẽ nõ eſt dubitan/
dum quin facta fuerit:q2 rationabiliter fie/
ri debuit. Unde Auguſti.in ſmone de aſſũ
ptiõe virginis dicit. Ab improperio hũane
cõdiciõis a quo chr̃s excipit̃:rationabile eſt
vt Maria excipiat̃. Facit ad p̃dicta illõ q̃ꝺ
inquit Glo.in.l.tale pactũ.§.patrẽ.ff.ꝺ pac.
que dicit q id eſt de iure ſeruandũ:licz ñ ſit
ſtatutũ:quod veriſimile eſt ſtatutũ fuiſſe ſi
de eo inquiſitũ fuiſſet. ¶ Duodecimũ fũda Rõe me
mentũ dicit̃ mediatõis ſic. Ubicũq3 extre/ diatiõis
ma ſunt habilia:mediũ p̃ſumit̃ tale qualia
ſunt extrema.vt dicit glo.in c.volumus.xvj.
q.iiij.c.cũad ſedem:de reſti.ſpo.ꝛ.ca.olim.
e.ti.et c.accedens.de cõuer.cõiu.ſed btã vir/
go fuit media inter creaturã et creatorẽ.er/
go fuit pfectiſſima omni pfectione que i cre/
atura cadere potuit:ꝛ ſm capacitatẽ huma/
ne nature diuinas pfectiones recepit.ꝛ con/ y
ſequent̃ imaculata fuit. ¶ Tertiũdecimuz Rõe diſ
fundamẽtũ d2 diſpoſitõis. Naz ſm ph̃m.ij. poſitõis.
de aĩa.act9 actiuox ſunt in patiẽte bñ diſpo
ſito.c.p venerabilẽ.de elec.ſed btã ꝟgo ab et̃
no vt eſſet mater dei diſpoſita fuit:ꝛ in cõce
ptione ſua ad h̃ p̃pata eſt. Uñ canit eccleſia
De9 q̃ pimmaculatã virginis ↄceptõem di
gnũ filij tui habitaculũ p̃paſti:ꝛ itex. De9 q̃
gl'ioſe virgis marie corp9 ꝛ aia3 vt dignũ fi
lij tui habitaculũ effici mereret̃ ſpũſctõ coo/ Rõe de
pante p̃paſti.ḡꝛc. ¶ Quartũdecimũ fũda/ lectatõis
mẽtũ dicit̃ delectatõis.q2 em̃ ppri9 loc9 ẽ cõ
ſeruatiu9 locati:vt d2.iiij.phyſ.ꝛ in li.de lon
gi.ꝛ breui.vite.ꝛ extra illũ non bñ ↄſuat̃.ca.
placuit.xvj.q.j. Jõ vnũq̃ꝺq3 naturaliter de
lectat̃ habitare i loco conueniẽti nature ſue
ſm ph̃m.iiij.phyſ. Sic talpa i terra:piſcis i
aq̃:auis i aere:ſalamãdra i igne. Cũ ḡ deus
ſit puriſſim9:vt inquit Ariſ.xij.metaph.ꝛ ſi
milia ſil'ib9 gaudeãt.eiſq3 cõiũgant̃:vt dicit̃
viij.eth.ꝛ.ij.phyſ.et notat̃ inſti.ꝺ loca.i p̃n.
ꝛ in.l.illud.ff.ad.l.aquil'.ꝛ.l.ſiquis ſeruo p/
ſuaſerit.C.de fur. Et in habentib9 ſymbolũ
facilior ſit trãſit9.ij.phyſ. et notat̃ in.l.in rẽ.
§.item quecũq3.ꝟ.nõ idẽ.ff.de rei vẽ. Opz
ↄcludere q beata virgo in qua deus ſuum
habitaculũ elegit.iuxta illud p̃s.cxxxj. Ele/
git eã in habitatiõez ſibi.fuit puriſſima.ppt̃
cui9 mundiciã dicit de9 in eo p̃s. Hec requi
es mea in ſeculũ ſeculi:hic habitabo qm̃ ele
gi eam. Ideo Alexã.de ales ſup Cañ.iiij.ait
Neq̃3 pelegiſſz eã niſi eſſz ceterꝭ creaturꝭ di
gnior:deo dilectior:trinitati gl'ioſior:ꝛ vni/
uerſis excellẽtior ꝛ purior. ¶ Quintũdeci/ Rõe de
mũ fũdamẽtũ d2 demõſtratõis. Decuit ei di mõſtrati
filiũ q̃ eſt ꝟtus ꝛ ſapia p̃ris.j.Corinth.j.de/ onis.

mõſtrare ſuã ſapiã quã hȝ in ſũmo. Sapiã
aũt ꝑfecti artificis nõ mltũ cõmẽdaꝛ qñ ꝺ re
bona facit aliqͩ incorruptuȝ vtputa ſiqs ex
lana mũdiſſima ꝛ p̃cioſiſſima faceret pannũ
p̃cioſũ. ſed ſi de lana imũda ꝛ ĩfecta macul'
fabricare ſciret pannum mundiſſimũ byſſi-
num ꝛ purpureuȝ: maxime eſſet cõmẽdabi-
lis. Chrs ḡ q oĩȝ ẽ ꝑfectiſſim⁹ artifex: vt ſuã
demõſtraret ſapiãȝ: de maſſa hũani generꝭ ĩ
fecta voluit tãqȝ ꝺ lana corrupta hũc pannũ
purpureũ ac floridũ ꝛ ſine vlla ĩfectõe. ſ. ma
trẽ ſuã fabcare: vt oẽs de ei⁹ opificio mirarẽ
tur. Sic p̄dictũ fuerat Eccĩ. xliij. vbi dicit:
Vas admirabile op⁹ excelſi

Par ſcda hui⁹ ſermõis q ꝺꝛ aſſertiõis.

IMmaculatã ꝟgĩs cõceptionẽ licet
duob⁹ vel trib⁹ teſtibus approbare
ſufficeret: qꝛ in ore duorũ vel triuȝ
teſtium ſtat omne ꝟbum. Deu. xix.
Mat. xviij. ij. ad Cor. xiij. c. Nõ ãt. xxxv. q.
vj. c. licȝ vniuerſis. de teſti. ꝛ vbi nũer⁹ teſtiũ
reqrit duo ſufficiũt. l. vbi nũer⁹. ff. de teſti. ꝛ
§. itẽ vbi. iiij. q. iij. Tñ ꝓ maiori deuotorꝝ cõ-
ſolatõe eãdẽ opinionẽ etiã multorꝝ aliorꝝ do-
ctorꝝ aſſertiõib⁹ vltra p̄dicta cõprobamus.

Gilbtus ¶ Et p̃mo autoritate Gilbti epĩ in ſermone
de ꝟgine maria dicentꝭ. De regali nempe tri
bu ꝛ ſacerdotali originẽ duxit: q ſũmũ regẽ
atqȝ põtificẽ erat paritura: cuius aĩa ꝛ caro
quã elegit ꝛ fec̃ habitaculũ ſibi ſapiã patris
ab oĩ malicia ꝛ imũdicia puriſſima fuit af-
firmãte ſcp̃tura: ꝙ ĩ maliuolã aĩaȝ nõ itroi-
bit ſapiã. nec hitabit ĩ corꝑe ſubdito peccatꝭ
Hec ille. Ipa ḡȝ bñdicta ꝟgo a filio ſuo p̃ſ-
uata põt dicere illud Iudit. xiij. Non ꝑmiſit

Paulus venetus dñs me ancillã ſuã coĩnqnari. ¶ Que etiaȝ
ꝟitas affirmaꝛ dicto mgr̃i Pauli veneti or
dinis heremitarꝝ: q in tractatu ꝺ ↄceptõe vir
gis Marie reprobãs opinionẽ ĩpugnantiuȝ
puritatẽ mr̃is dei. ꝛ rñdẽs argumẽtꝭ ꝑ ipos
factꝭ ↄ̃ ↄceptõeȝ ꝟgis ↄcludit di. In h̃ erra-
uit btũs Tho. de aqno credẽs ipaȝ ↄceptaȝ
fuiſſe in originalĩ. cui⁹ vita ꝛſi ꝑ eccl'am fuit
approbata: nõ tñ doctrina eius ꝛ maxime in
hoc. ſicut manifeſte liq̃t in vniuerſitate pa-
riſieñ: vbi ei⁹ opinio eſt reprobata. qꝛ offẽde
bat pias aures. Eſt eñ magꝭ piũ ꝛ ↄſonum
ꝟitate credere aĩam illã bñdictã infuſaȝ eſſe
carni mũde: nõ infecte. Ex p̄dictꝭ ḡ ſequiꝛ ꝙ
abſolute credẽdũ eſt btãm ꝟginem nõ fuiſſe
ↄceptã in pctõ originali. Hec ille. ¶ Mgr̃

Bartolome⁹ piſanus, qȝ Bartolome⁹ piſan⁹ i p̄dicto li. quẽ edidit
ꝺ ꝟgĩe Maria. fructu. vij. inq̃t. In oĩ mõ q
ſe diuia cõicat bonitas locũ q̃rit mũdũ. Pȝ
de tẽplo ꝛ ꝺ ↄſcia hoĩs: quã vult eſſe mũdã
ab oĩ vicio: vt cõicet ſibi grãm ſuã. Quãta ḡ
puritate debebat nitere loc⁹ ĩ q de⁹ recipi de
bebat ſinglarit̃. Certe iux̃ Anſ. ꝛ tãta puri-
tate q ſub deo maior neq̃t intelligi. ꝛ ſic fuiſ
ſe factũ credim⁹. qꝛ caro a ꝟbo aſſumpta de
puriſſimis ſãguib⁹ ꝟgis Marie: ꝟtute ſpi-
ritus ſcti nũqȝ fuit obnoxia pctõ. Hec ille. Et
ibidẽ iterꝝ ait arguẽdo ſic. Sapiẽs dꝫ elige-
re ꝙ ꝑfecti⁹ ꝛ meli⁹ ẽ. ſȝ cũ meli⁹ ſit hr̃e ma-
trẽ ſine macula qȝ cũ macl'a. ḡ chrs ſapiẽtia
increata matrẽ elegit ſine vlla macl'a. Et ite-
rum ibidẽ ait. Virgo debuit elegiſſe quãtã-
cũqȝ penã ꝑ q̃ntũcũqȝ tempus qȝ eſſe in orĩ
ginali ꝑ quodcũqȝ inſtãs. ergo ꝛc. Et iterum
dicit. Maria vocaꝛ mater gratie. ergo nul-
la gr̃a ſibi defuit quo ad numerꝝ. ſm Hiero
nymũ. Ergo nec gr̃a p̃ſuatõis. Et immedia-
te poſt ſubdit. Maria ex oĩni parte peccatũ
ↄtriuit. ḡ nulli pctõ ſubiecta fuit. Nec aliqͩ
pctm̃ põt gl'iari dñium habuiſſe ĩ ea. Hec il
le. ¶ Autoritate quoqȝ ꝓphetica ꝓbaꝛ btãm
ꝟginẽ ſine pctõ originali fuiſſe ↄceptã. Naȝ
Iob. iij. c. dꝛ. Expectet lucẽ et non videat. nec
ortũ ſurgentis aurore. Que ꝟba exponit be
atus Tho. ĩ. iij. pte ſũ. q. xxiij. de culpa origi
nalis pcti. Et etiã ita exponit archieps Flo-
reñ. in. j. pte ſum. ti. viij. ca. ij. Qui doctores
etiã ꝑ lucẽ intelligunt chrm̃. q dixit Io. viij.
Ego ſum lux mũdi. Et ꝑ aurorã intelligunt
btãȝ ꝟginẽ. q aurore cõpaꝛ. Cañ. vj Dic ḡ ꝓ
pheta ĩ ꝟbis p̄dictꝭ. Expectet. ſ. culpa origia
lis pcti: lucẽ. i. chrm̃: ꝛ nõ videat. ſ. ipm cõta-
minatũ. nec ortũ ſurgẽtꝭ aurore. i. ↄceptiõis
ꝟgis gl'ioſe. de q dici põt illͦ Ps. j. In via
pctõrꝝ nõ ſtetit: ꝛ in cathedra peſtilentie non
ſedit. Per cathedrã aũt peſtilẽtie ĩtelligi pc
origiale pctm̃. qͩ q̃ſi qdã generał peſtilẽtia
humanũ gen⁹ infecit. A qua corruptiõe bea
ta ꝟgo cõtamiata nõ fuit. Vñ Aug. in ſer. ꝺ
aſſumptione eius inq̃t. Nulla corruptio ſeqͥ
debuit Mariã: quã tãta ꝑfudit gr̃a: vt inte-
graliter viuens omniũ genuerit integrã vi-
tam. ¶ Et hãc autoritatẽ allegat Franciſ. ꝺ Fran. de mayro.
mayro. in ſmone de ↄceptõe ꝟginis Marie
dicẽs eã bñ ↄcludere ꝙ ipa bñdicta ꝟgo ſi-
ne originali peccato fuit cõcepta. Cũ delicta
eteni mr̃e ſua ſꝑ fuit filij dei gr̃a: illã ab oĩb⁹
malis p̃ſuans. Vñ aie ipi⁹ mr̃is ſue cũ ĩ cor
pore materno deberet infundi dixit ipe be-
nign⁹ fili⁹ illͦ qͩ ſcp̃tũ eſt Eſa. xliij. ſ. Noli
timere: qꝛ cũ trãſieris ꝑ aq̃s. i. lubcas ꝛ pec-
catrices generatões: tecũ ero. ꝛ flumia. i. pec
cata nõ oꝑient te. Cũ ambulaueris ĩ igne nõ
cõbureris: ꝛ flãma nõ ardebit te. ſ. pcti origi
nalis vł ↄcupiſcẽtie carnaꝛ. qꝛ ego dñs ſal-
uator tu⁹. Ouid. qȝ in. iij. li. de vetula. ĩ quo
multa p̄dixit de ipa ꝟgine naſcitura: ait ꝺ il
la. Mũda qdẽ magniqȝ animi magniqȝ de
coris: pluris honeſtatis ꝛc. ¶ Hec aũt mũ-
dicia mr̃is dei põt etiã ꝓbari vltra p̄dicta ꝑ
dictũ Ariſt. in li. de ſenſu ꝛ ſenſato. vbi inq̃t

ꝙ ſaporoſitas fontis eſt ſm̄ cōdicionē terre
de qua emanat. vn̄ aqua emanās ꝛ decurrēs
ꝑ terrā amarā ꝛ ſulfureā eſt naturalr̄ ama/
ra. ſ; emanās de terra pura ē dulcis et ſaporo
ſa. Cū ḡ fons diuine ſapie chr̄s plen⁹ oī dul/
cedine ꝛ puritate emanauerit de vgīe bn̄di/
cta: apparet ipam fuiſſe mūdiſſimā atq; oī
puritate repletā. ꝛ ideo appellat̄ locus volu
ptatis: de q̄ ſcptū eſt Gen̄. ij. Fons egredie/
bat̄ de loco voluptatis ad irrigādū ꝑadiſuꝫ.
id ē eccliam catholicā. De ei⁹ q̄ꝫ puritate ait
ſalomō Sap. vij. Nihil inq̄natū in illā icur
rit. Et ipa vgo puriſſima de ſe ipa inq̄t Ecci
xxiiij. Quaſi balſamū nō mixtū odor meus
Nō em̄ in ea ſe imiſcuit origiale pctm̄ vel a/
ctuale. Cū em̄ btā vgo: vt dictū eſt ſmōe p/
cedenti in pn̄. ſit ꝑ lucē pmariā figurata: cla/
rū eſt ꝙ in ea nō fuit vlla tenebra pcti. quia
vt ait Apl's. ij. Cor. vj. Nō eſt pticipatio iu/
ſticie cum iniq̄tate: nec ſocietas lucis ad tene
bras. Ideo de ipſa dicere poſſumus illud. j.
Joan. j. Lux eſt: ꝛ tenebre in ea nō ſunt vlle.
A ❡ Falſuꝫ eteni dixiſſet Moyſes Gen̄. j. dū
inq̄t. Vidit de⁹ lucē ꝙ eſſꝫ bona: ſi aliq̄ i ipa
iniq̄tas fuiſſꝫ. Quapropt̄ de his q̄ affirmāt
hāc lucē ꝑ pctm̄ fuiſſe tenebroſaꝫ dicere poſ/
ſum⁹ illō Eſa. v. Ve q̄ dicitis bonū maluꝫ: et
lucē tenebras: ꝛ dulce amarū. Ipa em̄ puriſ/
ſima ꝛ dulciſſima vgo inq̄t Ecci. xxiiij. Ego
q̄ſi liban⁹ nō inciſus euaporaui habitatiōeꝫ
meā. Liban⁹ aūt cādidatio interptat̄. ꝛ ſigni
ficat candorē innocētie origial' q̄ in illa nūq̄ꝫ
fuit inciſus ꝑ pctm̄. Hec eſt illa dom⁹ de q̄
dr̄ Mat. vij. ꝙ vir ſapiens. i. chr̄us edifica/
uit domū ſuā. i. mr̄eꝫ: ſup petrā. i. vtutis ſoli/
ditatē. q̄ ꝓpt̄ pluuiā aut ventū vel inundati/
onē. ſ. pcti: nō cecidit. fundata em̄ erat ſupra
firmā petrā. Hec ibi. ❡ Immaclatā q̄ꝫ fuiſ
ſe mr̄em dei teſtat⁹ fuit btūs Andreas apl's
q̄ vt legit̄ in legēda ſua dixit Egee ꝓconſuli.
Quoniā ḋ immaclata terra fact⁹ fuerat hō
pmus: neceſſario de imaclata vgine nat⁹ eſt
ꝑfectus hō fili⁹ dei: vt hoīes ꝑditos repara/
ret. Hec ille. Iſta aūt vitas ſacrarū ſcptura
rū atteſtatiōibus manifeſtat̄: vt ſup patuit.
Vn̄ btā vgo dicere pōt illud Jo. v. Scruta
mini ſcpturas: quoniā ille teſtimoniū perhi
bent de me. Sed q̄dā ſunt q̄ i ſcpturis ſcru/
tant̄ ſi virginē in iniquitate fuiſſe cōceptam
repire poſſint. De quibꝫ dici pōt illō pſ. lxiij
Scrutati ſūt iniq̄tates: defecerūt ſcrutātes
ſcrutinio. Et ſequit̄ infra. Sagitte puulorū
facte ſunt plage eorum. Et infirmate ſūt cō/
tra eos lingue eorū. Conturbati ſunt oēs q̄
videbāt eos ꝛc̄. De talibꝫ multū ſtudentibꝫ.
ꝛ vitatē ſcpturarū nō intelligentibꝫ vl' intelli
gere nolentibꝫ fuit pdictū Eſa. vj. vbi dicit̄.
Audite hec audiētes: ꝛ nolite intelliger: vi/
dete viſionē ꝛ nolite cognoſcere. Nō em̄ itel
lexerūt illud qō figuratū eſt Gen̄. xlij. ſ. ꝙ tē
pore magne cariſtie tota terra egypti fuit tri
butaria pharaoni: excepta ſacerdotali. ꝑ qō
dat̄ intelligi ꝙ licꝫ tpe cariſtie grē ex defectu
pmorū parentū omnis humana natura fue
rit tributaria pctō. btā tn̄ vgo tanq̄ꝫ ſacer/
dotal' libera fuit. De qua inquit Dauid Pſ
lxxxiiij. Bn̄dixiſti dn̄e trā tuā. Licet etiā aq̄
diluuij cooperuerint oēs montes vt habet̄
Gen̄. vij. nō tn̄ ꝑuenert̄ ad ꝑadiſuꝫ terreſtrē.
vt ait Damaſ. li. ij. Per qō figuralr̄ dat̄ itel
ligi ꝙ aq̄ pcti nō opuerūt mariā: q̄ ꝑadiſus
appellat̄. Vn̄ de illa dici pt illō Ecci. xl. Sic
paradiſus in bn̄dictiōibꝫ. Figurata eſt etiaꝫ
iij. Reg. x. vbi dr̄ ꝙ Salomō fec̄ ſibi thronū
de ebore ḡndē. ꝛ veſtiuit eū auro puriſſimo.
ꝛ ſubdit̄. nō erit op⁹ tale i cūctis regnis. Per
ſalomonē em̄ intelligit̄ chr̄s. de q̄ Mat. xij.
dr̄. Ecce pl⁹ q̄ꝫ Salomō h. q̄ ꝑauit ſibi thro/
nū. i. mr̄em bn̄dictā de ebore caſtitatis. ꝛ au/
ro puriſſimo innocētie ꝛ caſtitatis. de q̄ dici
pt illō pſ. lxxxviij. Thron⁹ ei⁹ ſic̄ ſol i ꝯſpcū
meo Hec āt puritas ꝛ inocētia pdcē vgi ma
xime ꝯgruebat: q̄ ipatori celeſti aula regia ꝛ
thalam⁹ idone⁹ ꝑpabat̄. Vn̄ Ber. i q̄dā ſer/
mōe inq̄t. Decuit reginā vginū ſine oī macu
la eē. q: genuit illū quē nullū ꝯſtat pctm̄ hre
❡ De hac etiā vgis bn̄dicte excellētia pdixe/
rat ipe fili⁹ ei⁹ Eſa. lx. di. Domū maieſtatis
mee glificabo. Hec q̄ꝫ regine celi puritas ḋ
clarat̄ ex decreto ꝯcilij Baſilienſ. de q̄ extat Concilii
rhome bulla plūbata ꝛ autētica. atq; nunq̄ꝫ Baſilien
reuocata: ſic ad lraꝫ di. Sacroſcā generalis ſe.
ſynod⁹ Baſilieſ. i ſpūſcō legitie ꝯgregata: v/
niuerſā eccl'iaꝫ repn̄tās ad ꝑpetuā rei mēori
am: Elucidātibꝫ diuine grē myſteria merce/
dem glioſam repromiſit etna pr̄is ſapia dū
ait. Qui elucidāt me vitā etnā hebūt. Qō ēt
de ipa btā vgie q̄ ipaꝫ pr̄is ſapiaꝫ dei filium
etnū i vtō ptulit: ac mūdo pepit ſacroſancta
legit eccl'ia. Nā q̄cq̄d ḋ dignitate ac ſublimi
tate vgis mr̄is educit̄ in lucē: ħ nō ē dubiuꝫ
ad laudē ꝛ honorē dei filij ſui ptinere. ꝛ q̄ ho
norificāt mr̄em ꝛ ſctitatē mr̄is: honorificāt
ꝛ elucidāt glioſū nomē filij ei⁹: q̄ ipam ſcti/
ficauit ꝛ repleuit grā. Vn̄ ſi i ceteris rebꝫ elu/
cidatio vitatis q̄ a dn̄o deo eſt pclara merita
parturit i ea re ſpēal'r fruct⁹ vbrimos affer/
re ſperāda ē. q̄ ſctificatōeꝫ ꝛ dedicatōeꝫ tēpli
illi⁹ ꝯcernit: in q̄ an̄ ſecl'a an̄q̄ꝫ terra fieret ab
etno ſibi manſionē ordiauit pma et etna vi/
tas. Idcirco maxie cōgruit vt pax habeat̄ in
q̄ſtiōibꝫ ꝯcernētibꝫ ſctificatiōeꝫ illi⁹ ꝑ quam
pax diffuſa eſt terris. Hactenus vo diffici'
q̄ſtio i diuerſ mūdi partibꝫ: ꝛ coraꝫ hac ſcrā
ſynodo ſup ꝯceptōe ipi⁹ glioſe vgis mr̄is dī
ꝛ exordio ſctificatōis ei⁹ fcā ē. q̄buſdā dicēti/

bus ipaȝ ꝟginē ⁊ ei⁹ aiaȝ ꝑ aliqḋ tp̄s aut in
ſtās tp̄is ſubiacuiſſe actualit̄ oꝛigīali pctō.
Aliq̄b⁹ ecōuerſo dicētib⁹ a pncipio creatiōis
ſue deū ipam diligendo: grāȝ eidē ꝯtuliſſe ꝑ
quā ab oꝛigīali macl'a illā btiſſimā ꝑſonā li/
berās ⁊ p̄ſuās: ſblimioꝝ ſctificatōis gn̄e re/
demit: cū fūdaret eā ipē altiſſim⁹. ⁊ ipaȝ fa/
bꝛicaret fili⁹ ḋi p̄ris vt eēt ei⁹ mr̄ i terrꝭ. Nos
āt diligēt̄ aſpectꝭ auctib⁹ ⁊ rōib⁹ q̄ iā a pl'ib⁹
ānis i publicꝭ relatiōib⁹ ex ꝑte vtꝰqȝ doctne
corā ſctā ſynodo allegate ſt̄. aliiſqȝ pl'imis i
hac ꝑte viſis. ⁊ matura ꝯſideratōe pēſatꝭ: do
ctrinā illā aſſerētē gl'ioſā ꝟginē mariā pueni
ente ⁊ opante diui mūerꝭ grā ſingulari: nūqȝ
actual'r ſbiacuiſſe oꝛigīali pctō: ſȝ imunē ſꝑ
ab oī oꝛigīali ⁊ actuali ruga ſctāȝqȝ ⁊ imacl'a
tā ſꝑ fuiſſe tāqȝ piā ꝯſonā cultui eccl'aſtico: fi
dei catholice: recteqȝ rōi ⁊ ſctē ſcpture. ab oī
b⁹ catholicꝭ approbādā foꝛe: tenēdā ⁊ ample
ctēdā diffinim⁹ ⁊ declarā⁹ nulli de cetero lici/
tū eē i ꝯtrariū p̄dicare ⁊ docere. Renouātes p̄/
terea iſtitutōeȝ ḋ celebrāda ei⁹ ꝯceptōe: q̄ tā
ꝑ rhomanā qȝ ꝑ alias eccl'ias. vi. id⁹ decēbꝛꝭ
antiq̄ ⁊ laudabili ꝯſuetudie celebraꝛ: ſtatui/
m⁹ ⁊ oꝛdinam⁹ eādē celebꝛitatē p̄fata die in
oīb⁹ eccl'iis mōaſteriis ⁊ ꝯuētib⁹ chꝛiāe reli/
giōis ſb noīe ꝯceptōis feſtiuis laudib⁹ colē/
dā eē. cūctiſqȝ fidelib⁹ ꝟe penitētib⁹ ⁊ ꝯfeſſis
ea die miſſaꝝ ſolēniis itereſſentib⁹ cētū dies
p̄mis atqȝ ſcdis veſpis totideȝ. ſmōi ꝟo ꝟbi
dn̄i ḋ ea feſtitate. xl. dies ḋ iniūctꝭ ſibi pn̄iis
cōceſſiōe ꝑpetuis tp̄ib⁹ duratura hec ſctā ſy
nod⁹ elargit̄. Datū Baſilee i nr̄a ſeſſiōe pu/
blica i eccl'ia maioꝛi baſilieſi ſolēnit̄ celebꝛa/
ta. xv. Kal'. octobꝛꝭ āno a natitate dn̄i: 1439.
Uniuer/ſitas pa/riſienſis. Hec ibi. ¶ Determiauit qȝ vniuerſitas piſi/
eñ. āno dn̄ice ntitatꝭ. 1385. Mariā mr̄eȝ dn̄i
ꝑ nullū iſtās vl' momētū oꝛigīali culpe ſbie/
ctā: ſȝ ſpēali p̄uilegio ab oī macl'a imunē fu
iſſe p̄ſuatā. De c⁹ ꝯceptiōe inq̄t Anſ. i omel'.
ꝟginee ꝯceptōis. Sic frēs chariſſimi in ſctā
eccl'ia natiuitas ſctiſſime ꝟgis Marie colit̄
⁊ veneraꝛ. ſic dȝ coli ei⁹ ꝯceptio. niſi ei ꝯcipeꝛ
etiā nūqȝ naſcereꝛ. Sic āt ad ſaluādū gen⁹
hūanū oīi necāria fuit ei⁹ ntitas: ſic necāria
fuit ei⁹ ꝯceptio. niſi eni illa ꝯcipeꝛ: redēptio
mūdi nūqȝ naſcereꝛ. In ſenſu ḡ dei ꝯcipit̄ et
naſcit̄. imo ſi diuia rō ꝑficit̄ ſpūal' ꝯceptōis
ei⁹ dies maioꝛ foꝛe approbaꝛ qȝ natiuitatis.
Erubeſcāt ḡ iſenſati q̄ tātū die tātaqȝ myſte/
ria ⁊ ſacra tenebꝛꝭ igrātie excecati reſpuūt ce
lebꝛare. Hec ille. Sctūs qȝ Ber. i q̄dā ſmo
ne approbās ꝯceptiōeȝ imacl'ate ꝟginis ait.
Propꝛiū delictū maria ñ habuit: ⁊ ab alieo
lōge inocēs fuit. Jō illi dicere poſſum⁹ illud
Eccl'i. xxxii. Age ꝯceptōes tuas. et ñ i delictis
ſed in his oīb⁹ dn̄m bn̄dicito

Pars. III. hui⁹ ſmōis q̄ ḋz declaratiōis.

B Unū ſtupēdū miraculū a ñ mltꝭ
annis citra in ꝑtib⁹ francie: oñdit
b. ꝟgo Maria ſue innocētie ḋcla
ratiuū: ſic teſtionio fidedigno ac
Primuȝ miracl'm cepi. Dū eni vn⁹ frater oꝛdis cuiuſdā p̄dica
toꝛ cū vno frē nr̄o ꝯtēderet atqȝ conareꝛ oñ/
dere ꝙ ipa dei genitrix oꝛiginali fuit vitupe
rio ḋturpata. Soci⁹ p̄dicti frīs nr̄i q̄ erat lai
cus: nō valēs ſuſtiere iiuriā ꝟgis gl'ioſe: ele/
uata manu ſeu pugno ꝑcuſſit dictū frēm p̄/
dicatoꝛē: eo ꝙ vituꝑauerat reginā celi ⁊ ma
trē dn̄i nr̄i ieſu chꝛi. Uey qꝛ ille p̄dicatoꝛ e/
rat ex nobilib⁹ ꝑentib⁹ ꝓgenit⁹: dict⁹ laic⁹ ti/
moꝛe ipoꝝ parētū ⁊ ꝯſanguineoꝝ illi⁹ talit̄
ꝑcuſſi aliq̄ȝ diu latuit. Querebāt ei vindictā
facere de ipo frē. Sȝ poſt aliq̄t dies ille laic⁹
nr̄ ꝯfidēs i adiutoꝛio inocētiſſime ꝟgis: ex/
iit ad illos cognatos ⁊ ꝓpinq̄s fratrꝭ ꝑcuſſi:
⁊ dixit ill'. Nō mala volūtate ꝑcuſſi ꝯſāgui/
neū vr̄m frēm illū p̄dicatoꝛē: ſȝ qꝛ iſamabat
puriſſimā ꝟginē mariā: aſſerēs ipāȝ peccato
fuiſſe coꝛruptā. qḋ vob eē falſiſſimū demō/
ſtrabo. Faciatꝭ ḡ ignē magnū accēdi: meqȝ ⁊
frēm illū imacl'ate ꝟgis infamatoꝛē i eo itra
re ꝑmittite. ⁊ q̄ ex nob cōbureꝛ: ei⁹ opinio fal
ſa reputeꝛ. videbitiſqȝ illū bn̄dicte mr̄is dei
calūniatoꝛē: ſolū vt mereꝛ igne cōburi. Pla
cuit aūt ſermo hui⁹ laici oīb⁹. ⁊ igne magno
accēſo ille laic⁹ app̄hēſa manu illi⁹ p̄dicato/
ris volebat eū trahere i ignē. At ille nūqȝ in/
trare voluit. cogſcebat ei ꝙ moꝛtu⁹ eēt ⁊ cō
buſt⁹. Tūc ille laic⁹ ſol⁹ itrauit i medio ignis
i noīe ꝟgis imacl'ate: rogās eā vt ſic ſine pec
cati icēdio fuerat ꝯcreata. ſic ipȝ ab illo igne
illeſū ꝯſuaret. Stetit igit̄ i illo igne ꝑ mltū
tp̄s illeſus. ⁊ vocabat illū p̄dicatoꝛē: atqȝ ipȝ
iuitabat ad intrādū ignē. Et qꝛ paucas l'ras
ſciebat laic⁹ ipē. dicebat latine loq̄ndo ſicut
meli⁹ nouerat. Ueni veni pultrone et videb
ſi btā ꝟgo fuit ꝯcepta i oꝛiginali pctō. Ad h̄
aūt tā grāde miraculū: vniuerſi q̄ aderāt ad
Scdm credēdū b. ꝟgis inocētiā ſūt iducti. ¶ Anno
etiā. iii. Bonifacii. viii. q̄dā monial' medita
baꝛ de ꝯceptōe ꝟgis. ⁊ rapta ē in extaſim. vi/
ditqȝ b. ꝟginē ſibi dicētē. Scias filia ꝙ mee
imacl'ate ꝯceptōi ⁊ ſctificatiōi interfuerūt tria
milia cherubi canentiū ⁊ di. Mr̄ dn̄i ē ma/
ria ⁊ tabnacl'ȝ trinitatꝭ. Et ſubdidit b. virgo
Certa eſto ḋ eo qḋ dixi tibi. et p̄dica h̄ eē veꝝ
ſub ſacro. Alia qȝ mōial' dū q̄dā nocte ad
C mirareꝛ ꝙ eccl'ia dei ñ celebꝛaret feſtū ꝯcept.
Tertiuȝ. b. ꝟgis: viſio ei ē oñſa h̄ mō. Nā dū doꝛmiret
vēit vox diuia ad eā di. Quare turbata mi/
rarꝭ ꝙ eccl'ia ḋi ñ celebꝛat feſtū ꝯceptōis mr̄is
mee? Ueni mecū ⁊ oñdā tibi ꝟitateȝ. Et illa
timēs ait. Quis es tu q̄ mihi loq̄rꝭ? ⁊ vox re
ſpōdit. Ne dubites qꝛ ego ſū via ꝟitas ⁊ vi/
ta. Tūc ꝯfoꝛtata ē ⁊ iuit p⁹ vocē. ⁊ duxit eāȝ

ad locū pulcerrimū ⁊ valde delectabilem.⁊
tūc vox ei dixit. Scias filia ꝑ certo ꝙ poſt-
ꝙ̄ demōes ceciderūt ď celo: āgeli cōfirmati in
grā dei oī āno feſtū ꝯceptōis mr̄is mee i ce-
leſti curia ſolēnit̄ celebrarūt. qꝛ ī mēte diuia ē
ꝑſuata ab eťno. ⁊ iō ab āgel' ē ei⁹ ꝑſuatio ſo
lēnizata. ⁊ q̄ deuote celebrabit h̄ feſtū remiſ-
ſiōe ꝯſeqͥ̄t oīm pctōꝝ. ⁊ vita eťna finalit̄ ꝑ-
Quartū fruet̄. ❡ Brūs ēt Ber. p⁹ mortē ſuā apparēſ
cuidā mōacho ſuo dixit. ꝙ ī celo fit feſtū ꝯce
ptōis. Mlťꝭ q̄ꝫ ſctis ṙuelatū fuit ꝙ maxim
gaudiū fit in celo ď ꝯceptiōe ei⁹. ⁊ iō ſilr̄ fieri
dꝫ ſolēnitas i ťra. ❡ Hoc āt feſtū ſolēnit̄ cele
brat̄ plꝫib⁹ vicib⁹ ⁊ ī plꝫib⁹ eccľijs i citate luce
q̄libꝫ āno cātādo miſſaꝫ cū organis ⁊ pulſu
cāpanaꝝ ⁊ ornatu eccľie. ⁊ ď ꝯceptōe ipā po
pulo p̄dicat̄. Et ꝓpť talē celebratē mlťa ab ea
dē ṽgie bn̄ficia ṙcipiūt̄. ⁊ miracľa ac ꝓdigia
plťima fiūt. Sꝫ q̄d dicā de ill' q̄ tātꝭ ꝓdigijs
noluūt ꝯuerti ad ꝯfitēdā hāc clariſſimā ṽita-
tē: imo q̄tidie q̄rūt i errorē ſuū alios iduce-
re. Profecto taliū cauillof locutōib⁹ n̄ ē rn̄-
ſio facīēda. Sꝫ ſi fieri poſſet ſine pctō eēt ill'
rn̄dēdū ſic rn̄dit q̄dā fr̄ ꝯuētual' ſcti Franci
ſci deuot⁹ btē ṽgis. forte ipā ṽgine illū ad h̄
faciēdū iducēte: atq̄ꝫ cēſurā eccľiaſticā de ꝑ-
cuſſiōe clerici relaxāte: ad ꝯfuſiōeꝫ ſui aduer
Quintū ſarij. Ille etem̄ p̄dicator cū p̄dicaſſꝫ i q̄dā ť-
ra lōbardie ď imacľata ṽgis ꝯceptōe. fr̄ q̄dā
ordis cuiuſdā q̄ iťfuerat p̄dicatiōi. eratq̄ꝫ
mgr̄ theologie. vľ vt ꝯuenienti⁹ dicam tene
brie. mlťꝭ ſophiſticꝭ argumētatiōib⁹ oppoſu
it ſmoni dicti fr̄is. affirmās gľioſaꝫ virginē
originali vicio fuiſſe corruptā. Uidēs autē
p̄dict⁹ fr̄ q̄ p̄dicauerat: ꝙ ille mgr̄ tenebrie
fecerat ſuis cauilloſis ꝓbatiōib⁹ ſic fecit q̄-
dā ali⁹ in libro ſuo infamatorio btē ṽgis: de
q̄ ego ſcpſi i epľa ad ſūmū pōtificē Sixtum
iiij. di. Uoluerat inductū ſua ꝑ phātaſmata
vulg⁹. Perfid⁹ inſipidū q̄ tulit auctor op⁹.
Dixit ad ppľm. O deuoti imacľate ṽgis au
diſtis argumēta hui⁹ aduerſarij dn̄e nr̄e q̄-
bus ꝯcludit ipāꝫ ꝑ pctm̄ meretricatā fuiſſe.
Sꝫ qꝛ ṽbis ill' īfamatorijs n̄ ē rn̄dēdū: faci-
am ei rn̄ſionē quā meret̄. Apꝑhēdēs ḡ ipſuꝫ
reuoluit eū ſuꝑ genua ſua. erat ei valď fortꝭ
Eleuatꝭ itaq̄ꝫ pannis: qꝛ ille mgr̄ ꝯ ſctm̄ dei
tabnaculū locut⁹ fuerat: cepit cū palmis ꝑ-
cutere ſuꝑ q̄drata tabernacľa ſua q̄ erāt nu-
da. nō em̄ habebat femoralia vľ antiphonā.
⁊ qꝛ ipē īfamare voluerat btāꝫ ṽginē allegā-
do forſitā Ariſ. i li. poꝝ. iſte p̄dicator ꝯfuta-
uit ei⁹ argumēta legēdo ī libro ſuoꝝ poſteri
orū. De hoc āt oēs q̄ aderāt gaudebāt. Tūc
exclamauit q̄dā deuota mľier dicēs. O dn̄e
p̄dicator detis ei alias quattuor palmatas
ꝓ me. ⁊ alia poſtmodū dixit. detis ei etiā q̄t-
tuor ꝑ me. ſicq̄ꝫ mlťe alie rogabāt: ita ꝙ ſi il

lorū petitiōib⁹ ſatiſfacere voluiſſꝫ: ꝑ totū diē
aliď facere n̄ potuiſſꝫ. Ille ṽo mgr̄ tandē di-
miſſus valde ꝯfuſus abſceſſit. Et tūc virgo
bn̄dicta ṽificari fecit illď qď ſcptū eſt. j. Re-
gū. ij. c. Quicūq̄ꝫ honorificabit me gľificabo
eū. q̄ aūt contēnūt me erūt ignobiles. Per-
maneāt ḡ innocētie ei⁹ aduerſarij i ignobili
tate ſua ⁊ i obſtiatiōe cordis ſui donec tene-
bris ⁊ velamie cecitatꝭ obſcuratū ⁊ coopťū
eſt. Credo em̄ ꝙ aliq̄n a tenebꝭ ꝯuertent̄ ad
lucē. ⁊ ṽificabit̄ i eis illď qď inq̄t apľs. ij. Co
rin. iij. di. Obruſi ſunt ſenſus eoꝝ. et vſq̄ꝫ in
hodiernū diē velamē poſitū ē ſuꝑ cor eoruꝫ.
Cū aūt ꝯuerſi fuerint ad dn̄m auferet̄ vela-
men. ❡ Credo etiā ꝙ ſctā mr̄ eccľia rurſum D
p̄cipiet ꝑ gn̄ale ďcretū feſtū imacľate ꝯcepti-
onis ab oib⁹ chꝛicol' ſub p̄cepto obſuari. at
q̄ꝫ officiū qď dn̄o iſpirāte ꝯfeci ab oib⁹ cito ī
cipiet celebrari. Et tūc ṽificabit̄ illď pš. cvj.
Uidebūt recti ⁊ letabūt̄. ⁊ oīs iniq̄tas oppi-
labit os ſuū. Nec timebit ſumm⁹ pōtifex ꝙ
aliq̄ pauci ꝯceptiōis imacľate aduerſarij cō
minent̄ ꝙ eū faciēt ad gn̄ale ꝯciliū ſi h̄ ſtatu-
erit ꝯuocari. Btā etenī ṽgo diſſipabit ꝯſiliū
diaboli. Nos ṽo ṽginei honoris zelatores
reuelata facie gľiam dn̄e ſpeculātes: iterim
magnificem⁹ ei⁹ puritatē: atq̄ꝫ q̄ntū poſſu-
mus ei⁹ ſctitatē extollā⁹. ❡ Ipa etenī ṽgo be Utilit… tes co… brātis… ſtū bo…
nigniſſima ꝯceptōꝫ ſuā celebrātib⁹ īpetrat ꝑ-
mo deletōꝫ pctōꝝ. Iō i officio q̄ vtūt̄ q̄dā rli
gioſi cāit̄ i feſto ꝯceptōis. Cōcept⁹ hodiern⁹
Marie ſꝑ ṽginis venenū terſit ac nexū ſol-
uit. ſ. pctōꝝ. ❡ Scďo dat eis occaſiōꝫ gau- E
dioꝝ. ⁊ iō in p̄dicto officio canit̄. Cordis ac
vocis iubilo laudes pāgam⁹ dn̄o: cui⁹ ma-
tris ꝯceptio mūdū ꝑfudit gaudio. Oēs igit̄
deuoti diē ꝯceptōis reuerent̄ debēt feſtiua-
re. qꝛ ſic ipā ab origiali triſticia libata occaſi
onē accepit gaudij. ſic ill' q̄ h̄ feſtū celebrant
ſubuēit i oīb⁹ neċitatib⁹ expellēdo triſticiā et
donādo leticiā. Iō i p̄dicto officio dr̄. Cōce-
ptus btē ṽgis meſtis reddit leticiaꝫ. Preci-
pue āt hāc leticiā dat eis iminēte morte q̄n-
do maior ē meſticia. Un̄ Amb. ſuꝑ Apoca.
ait. O q̄ꝫ gaudēs ē obit⁹ ei⁹ q̄ marie dū viue
ret ſedul⁹ fuit ⁊ deuot⁹. ❡ Tertio dat eis i ḡ
du ſuo ſtabilitōeꝫ vt nō deponāt̄. Et hoc ꝓ- F
bat Anſ. in q̄dā ſmone dicēs. Quiſq̄s p̄ſul
abbas ⁊ p̄lat⁹ es: recole diligētia hāc feſtiui
tateꝫ. ⁊ a cūctꝭ iube eā coli. qꝛ ſi eā toto corde
amaueris: nūq̄ꝫ de gradu tuo depoſit⁹ eris.
⁊ in meipō ꝓbaui qď dico. Hec ille. Et ideꝫ
ꝓbat Jordan⁹ i poſtill' ſuis dicēs. ꝙ qꝛ ṽgo
gľioſa i ſua ꝯceptiōe eſt ſingularit̄ a deo ho-
norata. iďo eiuſdē ꝯceptōis ſue deuotos cul
tores honorat. ❡ Quarto dat eis part⁹ ico- G
lumitatē. Un̄ Oroſi⁹ i epľa ad Heliodorū
ait. Corā deo noui ⁊ in ṽitate cōperi ꝙ nulla

mlr̄ i ptu piclitaṙ ſup quā d̄uote marie gr̄a
iplorat̄.ꝛ dies ꝯceptōis ei⁹ celebraṙ.Hec ille
Sic ei ṽgo bn̄dicta i vt̄o mr̄is ſue ē nō ſolū
i naturalib⁹ illeſa cuſtodita:ſ; etiā ḡtuitꝭ iſi
gnita:ſic oib⁹ mlierib⁹ illō i h̄ feſto digne re
colētib⁹ fet⁹ ꝯſuat p̄ēt⁹ illeſos ꝛ illeſas cū fi
Miraculuz. lijs ſuis ne pliciteṙ adiuuat. ¶ Vn̄ legiṙ i mi
racul' ei⁹ ꝙ i āglia circa citate cātuarien̄.vir
q̄dā ad limia apl'oꝝ nauigare volēſ:ſecū du
xit vxorē ſuā p̄gnātē:q̄ ṽginee ꝯceptōis erat
valde d̄uota. Cū aūt nauigarēt:vēit tp̄s pa-
riēdi. Periclitāte aūt mliere:ſeuiēteq; tēpe
ſtate ne oēs ſūmergerēṙ:d̄poſita ē mlr̄ ex̄ na
uē ſup tabulā.q̄ iplorās auxiliū bt̄e ṽgis p-
miſit ei ac deuouit ꝙ ſi euaderet h̄ piculum
magꝭ deuote q̄ȝ vnq; feciſſ; celebraret ei⁹ cō
ceptōe;. Stati ḡ affuit ṽgo btiſſima:q̄ eam
ad lit⁹ pduxit.atq; a picl'o aborſus libauit.
natoq; puero officiū obſtetricis adimpleuit.
Scdm ¶ Aliud ſtupēdū miraculū.accidit i ciuita
te Pergami.vbi cū q̄dā mlier ſup q̄dā ſola
rio eſſ; cū puero ſuo q̄tuor annoꝝ.ille puer
caſu cecidit de ſolario. Qd̄ vidēs mr̄ deuota
ṽgis:rogauit ipā;vt ad reuerētiā ſue imacu
late ꝯceptōis dictū pueꝝ ſic miṙabil'r cadē-
tē a picl'o libaret.qd̄ ꝛ factū ē. Nā cū ipe pu-
er ſup petras de alto cecidiſſ;:ſine vlla peni
N tus leſiōe rep̄t⁹ ē. ¶ Quito dat ṽgo puriſſi-
ma ſuis cultorib⁹ pacē ꝛ req̄em i p̄nti vita et
futura. Vn̄ Anſ.vbi ſ̄.inq̄t. H⁹ celebrato
rib⁹ ſolēnitatꝭ daṙ a filio ṽginis dn̄o nr̄o ie-
ſu chriſto pax ꝛ lōga ſal⁹.ꝛ poſt trāſitū hui⁹
vite req̄es et̄na. Hec ille. Ad quā requiē iſi-
nitā nos ꝑuenire faciat ipa ṽgo intemerata
Cui ſit honoꝛ ꝛ gl'ia i ſecl'a ſcl'oꝝ Amen.

De eadē ab oib⁹ celebranda ꝛ a nullo am-
plius impugnāda puriſſime ṽgis ꝯceptione
Sermo nonus ꝛ vltimus.

F Actū eſt ſilenti-
um i celo.i.i dei eccl'ia. Apocal.viij
Sic imaculare dei genitricis in-
nocentiam om̄es veneranṫ nouem ordines
angeloꝛum. Jta nos illius puritatē cōgruit
nouem exaltare ſmonib⁹.vt ſic nouē btōꝝ
ſpirituū choꝛis om̄ia ſctōꝝ angeloꝝ agmi-
na terminaṫ. Jta his nouē ſmōib⁹ btiſſime
ṽginis innocētia ꝑpetuo aduerſarijs ei⁹ im
poſito ſilētio claudaṫ.ſic vt d̄ illis dici poſſit
illud Neemie.v. Siluerūt nec inuenerunt
q̄d reſpōderēt. Et de me talib⁹ ſilentiū iponē
te dici poterit illud Eccl'i.xliij. Jn ſermone
ei⁹ ſiluit vent⁹. De ipis aūt ſilentiū h̄ ſaluti-
feꝝ ſeruātib⁹ ṽificabiṫ illō p̄s.cxj.ſc;. Letati
ſunt q2 ſiluerūt. Dicāt ḡ p̄dicti illō Hiere.
viij. Sileamus:q2 dn̄s nos ſilere facit.et il-
lud qd̄ notat Glo.in ꝓemio cle.in ṽ.ſilentio.
que allegat Senecā.ſ. Nos loquētes fuiſſe
ſ̄nq; penituit:tacuiſſe nunq̄;. Ego autem illṫ
dicere poſſum illud Zach.ij. Sileat omnis
caro a facie dn̄i. De ipſis quoq; dici poterit
illud Eſa.xxxvj. Siluerunt ꝛ nō rn̄derūt ei
verbum. Qd̄ vt fieri poſſit rogo dominum
noſtrū Jeſum chr̄m:vt ipe.qui ſilentiū ſapi
enter ipoſuit ſaduceis.vt d̄r Mat.xxij.etia;
omnib⁹ impugnantib⁹ innocentiā ṽginale;
ſilentiū imponere velit.vt verificeṫ illō Ju-
dicū.xiij. Juſſit fieri ſilentiū. Dicat igiṫ ipſe
celeſtis imꝑatoꝛ illō qd̄ inq̄t imꝑatoꝛ Zen⁹
in.l.fi.C.de fer.dicens. Taceat apparitio.ſ.
ꝯ mr̄e; meā:hoꝛrida vox ſileſcat.ſ.eam pre-
dicās peccatricē. Dicat etiā illō qd̄ ide; im-
ꝑatoꝛ ꝯtra Jnnocētiū calūniatoꝛes digna
pena plectēdos ſtatuit.in.l.oēs q̄.§.fi.C.de
epi.ꝛ cle.di. Nemi temeritas ſua lucratiua
ꝯcedaṫ.ſed impudēs calūniātiū refreneṫ au
dacia. Et ifra. Jāq; ſopitꝭ iurgioꝛū clamoꝛi
bus ab ipſis eoꝝ ꝯflictatōib⁹ deſiſtāt. Tl'es
nāq; iā debēt a ſolitis cōtētionib⁹ ꝯ beatam
virginē ceſſare:cū videāt eas i ſuā ignomini
am ꝛ vituꝑatōe; redūdare. Sūt em̄ de illis
de q̄b⁹ d̄r.l.ſi p̄r.in fi.ff.de iure.do. Qui effu
dit ſmone nimiū ſe iactāt in ꝓmptu ſui peri
culū incidūt. De ipis aūt dici pōt illō qd̄ iu
riſcōſultus in.l.j.ff.de in offi.teſta.inq̄t.ſc;.
Meli⁹ facerēt ſi ſe ſumptib⁹ inanib⁹ nō ve-
xarēt.cū obtinere ſpem nō laboꝛent. Qd̄ ex-
ponit Glo.i.cū laborādo qd̄ optāt obtiere n̄
valeāt. Siq̄ autē de cetero auſi fuerint recla
mare contra innocentia; ṽginalem:poterit
illis dici illō Job.xiij. Vtinā taceretꝭ vt pu
taremini ſapientes. Taciturnitas em̄ p̄bis
ꝯuenit.vt ait Spe.i ti.d̄ aduo.§.nūc d̄ exoꝛ
dijs.ṽ.poſtmodū.iuuat em̄ p̄mū tacere.l.
ex̄pſſa.ff.de reg.iu.ꝛ.l.ſi q̄s ſempꝛoniū.ff.de
here.inſti. Veꝝ q2 lic; vnuſq̄q; debeat a vi-
tuꝑatiōe mr̄is dei deſiſtere ꝛ ſilētiū ſeruare:
tn̄ oēs debēt i eius laudes exultare:ꝛ nunq̄;
ceſſare. Nō em̄ ſufficit abſtiere a pctō niſi fi-
at qd̄ bonū eſt.c.nō ſatis.lxxxvj.di.ꝛ.§.iurꝭ
p̄cepta.ꝛ ibi glo.iſti.d̄ iuſti.ꝛ iure. Jō ego ſ-
uabo illud Eſa.lxij.vbi d̄r. Qui remiſcimini
deū nō taceatꝭ. Vn̄ dicā cū Hiere.ꝓ h̄a.iiij.
ſui li.c. Nō tacebo.q2 vocem buccine audiui
ſc; ſpūſſcti:me ad ꝓclamādā ṽgis puritate;
inuitātis. De q̄ adhuc tres cōſideratiōes in
p̄ſenti ſmone faciem⁹.
Prima diceṫ elucidatiōis
Secunda ꝓpalatiōis
Tertia demonſtratiōis

Pars prima huius ſermonis que dicitur
(elucidationis.
V Ltra argumēta in p̄cedētib⁹ ſer- R
monib⁹ poſita poſſum⁹ elucida-
re bt̄e ṽgis ꝯceptōe; mlt'ꝭ alijs fū-

damentis. ¶ Quoꝝ primū dicit̄ conſecra-
Rōne cō tionis ſic. Queadmodū non ꝯuenit ꝙ illa q̄
ſecratōiſ nō eſt virgo fiat ꝟginū abbatiſſa. c. iuuencu
las. xx. q. j. et ibi glo. et Car. in cle. attēdētes.
de ſta. mo. ꝛ doc. in c. indēnitatibꝫ. ꝺ elec. in
vj. Jmo etiā violent̄ coꝛrupta: lꝫ ꝟginitatē nō
amittat nec ꝑdat aureolā n̄ debꝫ ꝯſecrari ſꝫ
Alanū. vt ꝺꝛ in ſū. ꝯfeſ. li. iij. ti. iij. q. xiiij. qꝺ
etiā tenet Thom. in. iiij. diſt. xxxiij. et. ij. ij. q.
clij. Et ꝓbat̄ ꝑ ca. ille familie. xxxij. q. v. ꝛ ca.
ſiquis non iratus. xv. q. j. Sic nō fuiſſet cō
ueniens ꝙ beata virgo cōſecraret̄ regina an
geloꝝ virginū et eis ꝑficeret̄: ſi aliqn̄ fuiſſet
pctō q̄uis modo contracto vel cōmiſſo ma-
culata ꝛ coꝛrupta. Ad qꝺ facit qꝺ ꝺꝛ ī c. pri-
mū. xxv. di. ſ. Decet p̄latū alijs eē irrep̄hēſi-
bilē ꝛ om̄i tp̄e a q̄cūqꝫ crimine immunē. Ut
ḡ natura angelica nō eſſet acephala: ſed ha-
beret caput meli⁹ q̄ꝫ luciferꝝ. ꝛ vt angel̄ pu-
riſſimis non ꝑficeret̄ aliq̄ creatura minoꝛis
puritat̄ ꝛ ꝟginitat̄ inferioꝛ: cōgruū fuit ꝙ
beata virgo eſſet puriſſima: ꝛ nunq̄ꝫ aliq̄ vi
cio ꝯtaminata. Jdeo mirādū erit: ſi aliq̄ ap̄li⁹
peccatū illi imponere p̄ſumpſerint. Na de h
etiā angeli mirari dicunt̄. Uñ in figura ſcri
ptū eſt Dañ. xiij. ꝙ audiētes famuli domus
Suſanne clamoꝛē ī pomerio. ſ. ſenū vocife-
rantiū Suſannā cōmiſiſſe adulteriū: irrue
rūt ꝑ poſticū. At vbi locuti ſūt ſenes. i. q̄dā
doctoꝛes antiq̄: erubuerūt. ſ. famuli ipi do-
mus ſuſanne. i. angeli q̄ in domo ſuſanne. i.
btē ꝟgis. ſ. ī celo miſtrāt deo. quia nūq̄ꝫ ſer-
mo hmōi fuerat de Suſanna. i. de ipſa dei
mr̄e ī toto celo empyreo. Pñt etiā ꝑ faml̄es
dom⁹ intelligi moderni deuoti btē ꝟgis ipſi
mr̄i dei ꝯtinue famulātes: q̄ mirant̄ ꝺ dict̄
aliq̄ꝝ antiq̄oꝝ ꝯ puritatē btē ꝟgis. Uñ ad li
berandā eā irruūt ꝑ poſticū. i. ꝑ argumenta
poſterioꝝ doctoꝝ. ꝛ ipi iuuenes ſeq̄ntes no
uū hoiēꝫ chꝛm erubeſcūt de ſenioꝛibꝫ ſeq̄nti
I. bus veterē Adā. ¶ Scdm fundamētū dicit̄
Rōe cō- ꝯiūctiōis. Et pōt colligi ex dictis beati Pe-
iunctōis tri rauēnē̄ epi ſup Miſſus eſt. Nos autēꝫ
poſſum⁹ arguere ſic. De⁹ ꝺbuit aſſumere ſi
bi ī ꝯiugē aliquā q̄ nō eſſet idigna. vl̄ cuius
ꝯiugiū nō eſſet lege ꝓhibitū. Nā lꝫ p̄nceps
ſit ſolut⁹ legibꝫ. l. p̄nceps. ff. de legi. cū ſi tñ
decet cū ſuis legibꝫ viuere. l. digna vox. C. e.
ti. Sꝫ mr̄imoniū ꝓhibitū eſt ꝯbi a fidelibꝫ
cū aliq̄ q̄ ſit diſparis cult⁹ ſeu infidel̄. Exo.
xxxiiij. ꝛ Deute. vij. Unꝺ mr̄imoniū ſic ꝯtū
cū infideli eſt nullū. xxviij. q. j. §. ex his. ꝛ ca.
caue. Ergo de⁹ q̄ ab etno ſibi elegit in ꝯiugē
btāꝫ ꝟginē: nō debuit ipam ꝑmittere labi in
pctm̄ q̄ efficeret̄ de ſecta diaboli. ꝛ ſic inepta
ei⁹ ꝯiugio. ꝛ maternitate filij ſui. q̄ q̄dē mr̄i-
monial̄ ꝯiūctio ꝛ maternitas q̄ ad ipm deū
ꝺꝛ fuiſſe ab etno: vt euidētiſſime patebit ex

dicendis in parte ſequēti huius ſermonis.
¶ Tertiū fundamētū ꝺꝛ reiectōis. ꝛ fuit ar M
gumētū Petri aureoli ī tractatu de ꝯcepti- Rōne
one ꝟgis. ꝛ poſſum⁹ arguere ſic. Sic abſur iectōis
dū eſſet ꝙ q̄s ꝯſecraret ī coꝛp⁹ chꝛi hoſtiā q̄
ſemel cecidit ī ſtercoꝛe vl̄ in oꝛe canis rabidi.
aut poꝛci ſeu luto ferēti. licꝫ poſtea ſit mun-
data. Uñ tal̄ hoſtia a q̄libꝫ deuoto ſacerdo-
te reijceret̄. ſic cōgruū fuiſſet ꝙ ꝺ illa q̄ ſel̄ fu
it iuoluta ſtercoꝛe ꝛ putredine pcti: et deuo-
rata oꝛe ferētis diaboli: foꝛmaret̄ coꝛp⁹ pu-
riſſimū ſaluatoꝛis nr̄i. imo credēdū ē ꝙ ipſe
chꝛs ſacerdos puriſſim⁹ eā repudiaſſet: ꝛ ac
ceptare noluiſſꝫ in mr̄em. nec de⁹ pr̄i ī ꝯiugē
Null⁹ ei generoſus ac delicati ſtomachi p̄n
ceps ꝓ potatōe ſua eligeret cyphū quē aliqn̄
vidiſſꝫ hoꝛribili ſanie adiplētū. Dat etiā p̄-
dict⁹ doctoꝛ vbi ſup̄ exm̄ ꝺ pāno de q̄ debēt
fieri coꝛꝑalia ſup q̄ coꝛp⁹ dn̄i ꝯſecrat̄: q̄ inde
cēs eſſꝫ ſi vnq̄ꝫ fuiſſet ſtercoꝛe iuolut⁹. Et cō
firmāt̄ p̄dicta alio ſil̄i fundamēto. Nā ſi in
aliq̄ calice ſel̄ ſtercoꝛizatū fuiſſꝫ: lꝫ poſtea pu
rificat⁹ eſſꝫ: nō tñ honeſtū eſſꝫ ī eo ꝯſecrare ſā
criſtimū ſanguinē dn̄i nr̄i ieſu chꝛi. Et ſic pa
ri mō incōdecēs fuiſſꝫ ī ml̄ere in q̄ ſel̄ diabo
lus pcti ſtercoꝛa ꝓieciſſet dei filiūꝫ ꝓcreari.
Pꝛetea ſi īdecēs valde fuiſſet ipm dei filiū
ex ml̄iere ab aliq̄ hoie ſtupꝛata etiā violēt̄ et
ſine ꝯſenſu ſuo generari. ꝑfecto indecentius
extitiſſꝫ eū ꝓcreari de ml̄iere a diabolo ſtup̄
ta q̄uis pctō ¶ Sꝫ ad p̄dicta rn̄dēt q̄dā q̄s
nō expedit particl̄arit̄ noiare: ſꝫ ita eos noia
bo ſeq̄ndo modū loq̄ndi in talibꝫ q̄ vtūt̄ do
ctoꝛes. i. l. q̄dā puella. ff. de iuriſ. om. iu. Di-
cūt āt ꝙ licꝫ dicere ipāꝫ ꝟginē ī ꝯceptiōe fuiſ
ſe ab oꝛigiali pctō p̄ſuatā: ꝛ dicere eā ꝯtami
natā. ſꝫ ſtatim ſubleuatā: nō ē drn̄cia niſi ſic
vni⁹ fili vl̄ capilli. q2 dicūt eā ī ſcdo inſtanti
cōceptiōis fuiſſe purgatā. Uñ p̄dicatoꝛ qui
dā oꝛdis cuiuſdā dixit ꝙ hūana natura fuit
ſic vna ꝑtica plena pannis q̄ cecidit ī luto. et
vn⁹ nō fuit infect⁹: q2 nō tetigit lutū. ſ. chꝛs.
alij ꝟo oēs pāni īfecti ſūt. q̄ꝝ tñ vn⁹ cū ceci-
diſſet ī luto ſtati ſubleuat⁹ ē ꝛ excuſſus. ſ. be
ata ꝟgo. O mirabile exēplū. o ſapiā ſtupēda
Nōne ſiq̄s cū partica ipm p̄dicatoꝛē ſel̄ in ī
ſtanti vulneraret ac foꝛtit̄ ꝑcuteret: eſſet tñ
verberat⁹ ꝛ ꝑcuſſus? Nonne ſiq̄s in inſtāti
vulneraret̄ ī vultu vl̄ decapitaret̄: aut ꝑ gu-
lā ſuſpēderet̄. vl̄ īfamis aut ſeru⁹ alteri⁹ effi
ceret̄: aut ī ſtercoꝛe caderet. ſꝑ tñ de illo dici
poſſꝫ ꝙ ſel̄ fuit vulnerat⁹ ī facie vl̄ decapita
t⁹ aut ſuſpēſus īfamiſqꝫ vl̄ ſeru⁹ aut ſterco-
re inuolut⁹? Fac ad h qꝺ ꝺꝛ i. l. fi. C. de gene-
rali aboli. vbi ſcp̄tū ē. Indulgētia q̄s liberat
notat. i. ſm glo. notatos relinq̄t. ſeq̄t̄. nec īfa
miā criminis tollit. ſꝫ pene grāꝫ fac. et ibi glo.
allegat Ouiꝺ. ī li. de pōto dicēte. pena pt de

mi.culpa pennis erit. Facit etiã ad h̃ lex.ij. C.de obſe.a libe.pa.pſtã.vbi dr̃.licz eñ ꝟbis edicti nõ habeant̃ ifames.re tñ ipã ⁊ opione hoim nõ effugiũt infamie notã. Ex qbꝫ oibꝫ apparet ꝙ male loquunt̃ illi q̃ dicũt ꝙ beate ꝟgini parꝝ nocuiſſet pctm̃ originale.q: in eo puo tpe ſteriſſet. Iſti eñ cogſcẽt errorẽ ſuuz ſi ad memoriã reducãt ſniam Goffredi i po etria ſua dicẽtiſ: ꝙ fel modicũ totũ amaricat
N ¶ Male faciũt g̃ iſti ptinaces hãc infamie notã imaculate ꝟgini iponẽdo.ſz qð deteri⁹ ẽ:tales ad defenſandã ſuã obſtiatiõnẽ dicũt ꝙ pctm̃ origiale ẽ leue ⁊ nõ mortale.imo le/ ui⁹ q̃z veniale. Et duo faciũt fundamẽta.p̃ mũ ẽ:q: pctm̃ originale nõ ẽ volũtariuz ꝺm eos.ſcðm ẽ:q: pctm̃ origiale ſolũ punit̃ pẽa dãni.vẽiale aũt pena dãni ⁊ ſenſus. Sz iſta eoꝝ ſnia ẽ ꝯ apl'm ad Eph.ij.di. Oẽs naſci/ filij ire. Cũ g̃ nõ ꝑꝑt̃ aliõ q̃z ꝑꝑt̃ origiale pec/ catũ iuxͣ ſniam Panor.i c. ꝯqſt⁹.ð feri.vbi ait ꝙ ꝑꝑt̃ tale pctm̃ ſum⁹ filij ire.g̃ ipm pctm̃ origiale ẽ mortale qð nos i ira dei ꝯſtituit: ⁊ dei grãm hñe nõ pmittit. Et ꝯfirmat̃ p̃di/ cta ꝟitas. Nã vt ait Aug⁹.xiij.de ciui.dei.⁊ iiij.de trini. Et ſctũs Remigius ſup epl'am Pauli ad Eph. Sicut corp⁹ ñ viuit ſine aĩa ſic aĩa dr̃ mortua ſine deo:⁊ ei⁹ grã:q̃ ẽ vita aĩe. Illa g̃ aĩa ꝑpter originale pctm̃ nõ ẽ i dei grã:ſz i indignatiõe ei⁹:ꝑfecto ẽ mortua. Et iõ inq̃t Petr⁹ aureoli i tractatu de ꝯceptiõe bẽe ꝟgis. Certũ ẽ ꝙ pctm̃ originale eſt mai⁹ veniali ⁊ deteſtabili⁹ deo:cũ ꝓmereat̃ ei⁹ irã ⁊ damnationẽ eternam quã veniale nõ mere
O tur. Hec ille. ¶ Quomodo autẽ originale
Originale peccatũ eſt leue propter qð omnia mala hu/
eſt g̃uiſſi mano generi euenere? Profecto ſi non eſſet
mũ. grauiſſimũ:nõ oportuiſſz grauiſſimã penã pro illo pati dei filium. Nemo igitur dicat ꝙ illud peccatum eſt leue propter quod dei filius ſic horribiliter mortuus eſt in cruce. hoc aũt peccatũ qð eſt mortale ponit homi/ nem in demonis poteſtatẽ. Si eñ exiſtens in originali peccato non eſſet poſſeſſus a di/ abolo:nõ inſufflaret baptizãs in eũ q̃ bapti zatur dicens: Exi ab eo ſathanas. Itẽ nõ fa ceret eũ abrenũciare diabolo niſi pus fuiſſz ſub eius ditione ⁊ imperio. Itẽ ꝓhibet̃ in ſa cro ſepeliri q̃ morit̃ in originali.vt ꝓbari p̃t p c.eccl'iam.de ꝯſe.di.j.vnde eſt de illis de q̃ bus dr̃ Hiere.xxij. Sepultura aſini ſepeliet̃ ⁊ h̃ vt oſtendat̃ ꝙ eſt mortu⁹ inimic⁹ chriſti. q: nõ eſt ſibi vnitus p baptiſmũ.⁊ in h̃ ſenſu exponi põt illud qð ait ſaluator noſter Luc. xj.c.⁊ Mat.xij.dicens. Qui nõ eſt mecũ cõ
P tra me eſt. quod etiam ponit̃ in.l.celicolaꝝ.
Originale C.de iudeis. ¶ Ad fundamentũ aũt p̃muz
ẽ volũta reſpõdet̃ ꝙ nõ eſt verũ ꝙ originale peccatũ
rium nõ ſit voluntariũ:imo hec eoꝝ locutio im/

plicat ꝯtradictionẽ. Si nõ eſſet volũtariuz nõ eſſet pctm̃ dicẽte Aug.in li. de libe.arbit̃. Pctm̃ adeo eſt volũtariũ:ꝙ ſi nõ eſſet volũ tariũ nullũ eſſet pctm̃.qð dictũ etiã ſacri ca nones ſepius ꝯfitent̃.vt p̃z.xlv.diſt.c.de iu/ deis.⁊.xv.q.j.c.merito.⁊.c.illa.⁊.c.nõ eſt.⁊ xxiij.q.iiij.c. Nabuchodonoſor.vbi dr̃. Va/ ſis ire nunq̃z de⁹ redderet interitũ ſi nõ ſpon taneũ inueniret̃ hõ hñe pctm̃. Cũ g̃ de⁹ red/ dat interitũ aĩe in pctõ originali exiſtẽti: vt declaratũ ẽ s.ſer.j.pte.iij.falſum ẽ dicere ꝙ originale pctm̃ nõ ẽ voluntariũ. Ad p̃dicta etiã ꝙ oẽ pctm̃ ſit volũtariũ faciũt ea q̃ ha/ bent̃ i c.ſicut eñ.xxiij.q.v.⁊ c.cũ volũtate.ð ſen.excõi.⁊.l.diſt.c.ſiqua femia.⁊ c.ſiqs.⁊ c. q̃ntũ.⁊ c.bi q̃.⁊ c.ſepe ꝯtingit.⁊. L.ad legẽm corne.de ſic.⁊.l.j.ff.de fur.l.q̃ iniurie.in p̃n. Dico ꝙ originale pctm̃ dr̃ volũtariũ in radi ce i q̃ oẽs peccauerũt:ꝺm dictũ apl'i ad Ro/ ma.iij. Vt eñ dictũ eſt ſup ſer.j.pte.ij.tota humana natura erat i Adam qñ volũtarie peccauit.⁊ ꝯſeq̃nter h̃ mõ illi pctõ conſenſit. Et iſta r̃ſpõſio colligit̃ ex dictiſ magiſtri Pe tri aureoli in tractatu de ꝯceptiõe beate vir ginis.⁊ fuit originalit̃ beati Auguſtini.q̃ vt refert magiſter ſniaꝝ in.ij.di.xxxj.in li.ꝯ Iu lianũ herericũ negantẽ in paruul' eſſe pecca tũ originale:ſic ait. Queris forte vtrũ origi nale pctm̃ ex volũtate ſit? Reſpõdeo ꝓſus ⁊ originale pctm̃ ex volũtate ẽẽ.q: h̃ ex volũ/ tate p̃mi hoĩs ſeminatũ eſt:vt in illo eſſet et in oẽs tranſiret. Hec ille. ¶ Sed reſpõdẽt
q̃dam:ꝙ licz originale ſit volũtariũ eo mo/ Ex origi
do q̃ ſup̃ dictũ eſt:tamẽ pctm̃ veniale habz nale ſit g̃
magis de volũtario. Cum igit̃ pctm̃ tãto ſit ui⁹ vẽiali
graui⁹ q̃nto magis habet ð volũtario.g̃ ve niale eſt graui⁹ originali. ¶ Sed huic pal/ leato fundamẽto r̃ndet̃ ꝙ h̃ eſt veꝝ ꝙ data paritate grauitatiſ duoꝝ pctõꝝ i ſe q̃nto ali qð eoꝝ cõmittit̃ cuz volũtate magiſ delibata ⁊ ſpõtanea:tãto eſt graui⁹. Sed data diſpa ritate illoꝝ nõ ſequit̃ general'r ꝙ illð ſit gra uius pctm̃ qð eſt magis volũtariũ. Al's ſe/ queret̃ ꝙ vnũ leuiſſimũ pctm̃ veniale com/ miſſum ſpõte ⁊ volũtarie:ac data opa eſſet graui⁹ vno homicidio aut periurio grauiſſi mo:ſiue alio ſcelere maximo qð q̃s cõmitte/ ret nõ libent̃ nec ſpontanee ſimpl'r ſed timo re alicui⁹ vl' impulſu.q̃ tamẽ nõ excuſaret eũ a mortali peccato. Et ſic nõ valet argumẽtũ p̃dictũ.q: vt p̃z ex dictis in ſuperioribꝫ ꝺmõi/ bus:originale pctm̃ eſt in ſe compabil'r gra uius omni veniali.⁊ iõ licz veniale magiſ ha beat ð volũtario.p h̃ nõ ſeq̃t̃ ꝙ ſit g̃ui⁹ ori/
ginali pctõ. ¶ Ad ſcðm ꝟo fundamentũ re Originale
ſpõdẽt aliq̃.ꝙ lz vſq3 ad diẽ iudicij nõ puni quõ pũit̃
ant̃ decedẽtes i origiali niſi pena dãni.tñ dr̃ a deo
Hugo quẽ refert Archidiacon⁹ i c.firmiſ/

ſime.de ↄſe.diſt.iiij.ꝙ tales cruciabunt̃ ſcꝫ
poſt iudiciū diuerſis tormētis:licꝫ nō ita ḡ-
uit̃ ſicut illi q̄ originali addiderūt actualia.
Et hāc opionē etiā tenet Greg.ix.moral. Et
videt̃ ꝓbare ex euāgel.ſicut em̄ pꝫ Mat.xx
v.c.oēs hoīes adducent̃ ad iudicium.⁊ vna
ps.ſ.electoꝝ ponet̃ ad dexterā iudicꝫ partē.
⁊ oēs hi ibūt poſt iudiciū ī vitā eternā.ď q̄-
rū numero nō erūt mortui ī originali pctō.
Alia ṽo ps.ſ.reprobоꝝ ponet̃ ad ſiniſtrā.Et
iſti oēs poſt iudiciū ibūt ī ignē eternū q̄ pa-
rat⁹ eſt diabolo ⁊ angelis ei⁹.Et h̄ eſt qđ inq̄t
Aug⁹.in libro de fide ad Petꝝ.⁊ habet̃ trāſ
ſumptiue in dicto c.firmiſſime.de ↄſe.diſt.
iiij.vbi ait.Firmiſſime tene non ſolū hoīes
rōne vtētes.verū etiā paruulos q̄ ſiue in vte
ris matrūꝫ viuere incipiūt ⁊ ibi moriunt̃.ſi-
ue iā de matrib⁹ nati ſine baptiſmi ſacramē
to qđ dat̃ in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti:ď
h̄ ſeculo trāſeūt:ſempiterno igni puniēdos.
q⸗ ⁊ſi peccatū ꝓprie actionis nullū habent:
originalis tñ peccati dānationē carnali con
ceptiōe ex natiuitate traxerūt.Hec ille.Ve-
rū q⸗ aliq̄ exponūt:ſempiterno igne.i.ſempi
terna pena:q̄ tñ expoſitio non videt̃ ↄuenire
textui.q⸗ nō alit̃ recedendū ē a ſignificatiōe
ṽboꝝ q̄ꝫ ipa ṽba ſonāt.l.nō alit̃.ff.de leg.j.
⁊ ṽba nō ſūt improꝑanda:ſed ſtandū eſt eis
qñ ſunt clara.l.ille aut ille.§.cū in ṽbis.ff.
de lega.iij.Itē nō ſūt lacerāda:ſed eis ē inhe
rendū.l.ſi mihi ⁊ titio.ff.de ṽ.ob.¶ Tñ vo
lēs ſalua vtraqꝫ opinione de punitiōe taliū
reſpōdere ad iſtō vanuꝫ fundamentū Dico
ꝙ etiā p̄ſuppoſito ſine veri p̄iudicio ꝙ tales
cū ſolo originali peccato moriētes nunq̄ꝫ pu
niant̃ aliq̄ pena ſenſus.tñ eoꝝ pena q̄ eſt eter
na ⁊ infinita ac ꝑpetua p̄uatio diuine viſio
nis ⁊ et̃ne gl̃ie ē grauior oī pena q̄ debet̃ pec
cato veniali:cū ſit tꝑalis ⁊ cito trāſitoria:et
ↄñter mai⁹ ē delictū originale q̄ꝫ veniale.q⸗
hō ꝑ originale ꝑpetuo dānat̃.vt pꝫ ī d.c.fir
M miſſime.nō aūt ꝑ veniale.¶ Cū igit̃ ḡuitas
pene demōſtret atrocitatē delicti.l.reſpicien
dū.ff.ď penis.⁊.c.nō afferam⁹.xxiij.q.j.ad
qđ etiā facit qđ habet̃ in aut̃.vt fratrū filij.
coll̃.ix.Et Deut̃.xxv.vbi dr̃.Pro mēſura de
licti erit ⁊ plagaꝝ mod⁹.Cōcludit̃ ꝙ origīa
le pctm̄ ē ḡui⁹ veniali:cū ei debeat̃ ḡuior pe
na.Idō dt mgr̃ Frāciſc⁹ de mayro.in.ij.ſen-
tē.diſt.iij.⁊ Sco.i.ij.di.xxxvj.⁊ i.iij.diſt.ij
ↄiūgēdo eoꝝ dicta:ꝙ mai⁹ malū eſt origīa
le pctm̄ qđ habꝫ annexā dei inimiciciā q̄ꝫ pēa
ſenſus ⁊ dāni ſine dei inimicicia.imo cū ei⁹
gr̄a:ſicut ē exiſtētiū ī purgatorio ꝑ pctō ve-
niali.Et ↄfirmāt̃ p̄dicta ꝑ ſniam p̄dicti Frā
ciſci de mayro.vbi s̄.dicen̄.ꝙ q̄libet bonus
poti⁹ eligeret eſſe ſine gl̃ia q̄ꝫ ſine dei gr̄a.q⸗
hō pōt eſſe bon⁹ ſine gl̃ia.ſicut ſūt illi q̄ ſunt

in purgatorio ꝓpter peccata venialia ꝑ q̄b⁹
puniunt̃.ſed nemo pōt eſſe bon⁹ ſine dei gra
tia.ſicut ſunt illi q̄ habēt originale peccatū.
Preterea aliq̄ theologi negāt ſup̄ dictū fun
damentū aduerſatiuū imaculate ↄceptōi be
ate ṽginis:dicētes ꝙ pctō veniali nō debet̃
pena dāni ꝓprie ſumpta:q̄ ſic accepta eſt ꝑpe
tua p̄uatio viſionis diuine ⁊ eterne felicita-
tis.Et ſic eoꝝ argumentū ē vanū ⁊ nihil cō-
cludēs.Et ↄfutat̃ etiā ex dictis mgr̃i Petri
de cādia ī tractatu de ↄceptiōe bt̃e ṽgis vbi
ait.ꝙ Aug.in libro de natura ⁊ gr̄a iō tenet
ꝙ btūs Joānes baptiſta venialr̃ peccauit:
q⸗ nō fuit p̄ſeruat⁹ ab originali.nā ſi ab ipo
originali p̄ſeruatus eēꝫ:qđ eſt maioris gra
uedinis.multo magis p̄ſeruat⁹ fuiſſet a ve-
niali qđ eſt min⁹ graue pctm̄ ꝑ illā regulaꝫ:
Si de q̄ min⁹:ḡ ⁊ de q̄ magis.c.cū ī cūctis.
vbi glo.de elec.⁊.xxxvij.diſt.c.ſi ī laicꝫ.⁊.iij.
q.iij.c.de iudiciꝫs.⁊.lix.di.c.ſi officia.⁊.xiij.
q.ij.c.nō extimem⁹.¶ Sed de maiori ḡui-
tate pcti original̃ q̄ꝫ venial̃ h̄ ptrāſeo.q⸗ ſa-
tis dixi ſup̄ ſer.vij.pte.j.Oēs ḡ attribuam⁹ Nota veneratio[nem] ↄceptio[nis]
bt̃e ṽgini hāc p̄rogatiuā atqꝫ excellentiā.ꝙ
ipa ſui filij adiutorio ⁊ beniuolētia ab omni
corruptiōe fuit cuſtodita.Vt em̄ ait ſanct⁹
Bonauē.in.iij.diſt.iij.Quicq̄d nō eſt cōtra
fidē:attribui ↄuenient̃ pōt beate ṽgini.cum
ſcꝫ ad ſuā ⁊ filij ei⁹ redūdat gl̃iam.h̄ aūt eſt
in caſu noſtro.q⸗ vt ſup̄ patuit in p̄cedētib⁹
ſmonib⁹ ad magnā dei ⁊ ṽginis laudē:glo-
riā ⁊ honorē redūdat ipaꝫ bn̄dictā celi regi-
nā a ſuo dilectiſſimo filio in ↄceptiōe ſua ab
omnis pcti vituperio fuiſſe p̄ſeruatā.Et iō
ego q̄ ſum fili⁹ bti Frāciſci:patris mei docu
menta ſuaui.Ipe em̄ ſeraphic⁹ Frāciſc⁹ ſu-
os monuit fratres vt oīa bn̄dicte matri dei
p̄uilegia attribuerēt:q̄ illi⁹ pñt excellētie ↄue
nire:atqꝫ eā oīb⁹ laudib⁹ a pura humana
creatura decent̃ pceptibilib⁹ exaltarēt.Qua
ꝓpter officiū cōpoſui de ipi⁹ puriſſime ṽgi-
nis innocētia nō vt hō q̄dā fecit de illi⁹ ↄta-
minatiōe ⁊ corruptione.Magnā em̄ infert
bt̃e ṽgini ↄtumeliā/multūqꝫ illā offendit:q̄
hymnos vel antiphonas ad ei⁹ gl̃iam cōpo
nere ſimulat:vt eā qñqꝫ pctō maculatā at-
qꝫ a diabolo poſſeſſam fuiſſe demōſtret.De
talib⁹ em̄ ſub laudis colore matrē dei vitu-
perantib⁹ ipa valde ↄqueritur dicens illud
Ouidij poete.Impia ſub dulci melle vene-
na latent.Et illud qđ inquit Hieronym⁹ in
q̄dam epiſtola.Nō dant mihi venena niſi
melle abſcondita.Et illud Deut̃.xxxij.Vua
eoꝝ vua fellis ⁊ botr⁹ amariſſimus.Fel dra
conū vinū eoꝝ ⁊ venenū aſpidū inſanabile R
¶ Tales aūt faciūt ſicut ſcorpio q̄ añ ligit Inueh[it]
⁊ cauda pūgit.Dicūt em̄ ſit̃em ſniam Lau- ↄ ipugn[an]
det̃ beata ṽgo que nō niſi ꝑ inſtās fuit con- tes

taminata pctõ. Laudata ſit mr̄ dei q̄ paruo
tp̄e ſtetit ſub diaboli. Ceſſate ceſſare a talib⁹
v̄gis laudib⁹:qb⁹ vilipēdit̄ ipa ⁊ ei⁹ dulcis fi
li⁹. Ei nāq; tal' fit iiuria ſicut hoi fideliſſimo
fieret ſi de illo q̄s diceret Iſte ē magne fide/
litatis q: nunq̄ niſi ſemel fuit ꝓditor ſui re
gis. Vl' ſi de ſapiētiſſimo viro diceret: Hic ē
ſapiētiſſim⁹. q: tm̄ ſel' fuit ſtult⁹. Aut de ali
qua mlīere caſtiſſima q̄s diceret Hec ē mu
ler puriſſima: q: nunq̄ niſi ſemel fuit ſtup/
ta. Filio aūt dei ⁊ btiſſime v̄gis tal' irrogat̄
ꝯtumelia. ſicut ſi q̄s diceret. Btē v̄gis filius
valde dilexit mrēm ſuā: q: ſemel tm̄ mortali
vulnere original' pcti ꝑcuti paſſus ē eā. Vel
ſi diceret. Chr̄s fuit magne pietatis. q: poſt/
q̄ mrēm ſuā in pcti ſterqliniū cadere ꝑmiſit
ad extrahēdā eā ꝓtin⁹ auxiliū dedit. Vnuſ/
q̄ſq; g̃ auferat rubiginē mētis ſue. ⁊ egrediet̄
vas puriſſimū ꝯceptiōis v̄gis glioſe: ita q̄
ampli⁹ n̄ poterit eā pctō maculatā p̄dicare.
imo q̄nto magis illi ꝯtri⁹ fuit: tāto ampli⁹ co
nabit̄ ipi⁹ inocētiā defenſare. Sz heu q: nō
ſic faciūt hoies q̄dā: imo oppoſitū facere ni
tunt̄. q̄ vt ex īfra dicēdis ꝑcipi pt: ſi aliquē iu
uenē ſuo aggregare potuerit ꝯſortio: ei libꝝ
q̄ndā ꝯceptōis btē ac imaculate v̄gis impu
gnatoriū legendū tradūt: vl' ab alijs exponi
faciūt vt i ei⁹ corde hāc ſuā opinionem tal'r
imp̄māt q̄ vſq; ad mortē i ea pſeuerēt. ⁊ vi
ficet̄ d̄ illo ꝓuerbiū illd̄: Qd̄ noua teſta capit
īueterata ſapit. ⁊ illa Horacij ſnia. Quo ſel'
eſt ibuta recēs ſuabit odorē Teſta diu: ⁊ ta
lit̄ vnūquēq; neophitū īſtruūt. q̄ etiā ī grā
tes lr̄as ꝯ illibatā dei genitricis ꝯceptiōez ꝑti
nacit̄ diſputare p̄ſumūt. ⁊ talit̄ in hac ꝑtina
cie ſtulticia indurant̄ q̄ oīa medicine reme/
dia ſi eis adhiberent̄: illos ſanare nō poſſent
Vn̄ q̄dā p̄dicator dicebat q̄ d̄ eis v̄ificatū ē
illd̄ Hiere. xiij. Si mutare pōt ethiops pel
lē ſuā ⁊ pard⁹ varietates ſuas: ita ⁊ vos po/
teritis bn̄ dicere cū didiceritis malū. ⁊ cām ta
lis ſtulte obſtinatōis hui⁹ gētis aſſigt̄ de⁹ p⁹
p̄dcā v̄ba di. q: oblita es mei. ⁊ ꝯfiſa es i mē
Exēpluz. datio. O d̄teſtabil' ⁊ malig̃ obſtiatio. Nā vt
retulit mihi fr̄ Thōas d̄ morauia. ⁊ fr̄ Dani
el ſilr̄ d̄ morauia ꝓuīcie bohemie atq; ordis
nr̄i. Cū q̄dā nouici⁹ i q̄dā ordie ⁊ i vna ꝓuī/
cia alemanie vellet i māib⁹ ſui p̄oris ꝓfeſſiōez
facere. dixit illi p̄or p̄dict⁹: ꝑmitte etiaz q̄ ſꝑ
defenſab opionē nr̄az q̄ v̄go Maria fuit i
pctō origiali cōcepta. qd̄ ille audiēs horruit
talē ſmōem dixit ſe h̄ neq̄q̄ facturꝝ. Vn̄ cū
alit̄ eū ad ꝓfeſſionē nollet ſcipe: ille nouici⁹
diſceſſit ab eis ⁊ ad ordinē nr̄z vēit: enarrato
qd̄ illi acciderat. atq; nūc ē ſacdos i ordie nr̄o
⁊ affirmat q̄ i ea ꝓuīcia oēs p̄dicti religioſi
faciūt ꝓfeſſiōez ſuā cū tli ꝑmiſſiōe. dixit iſu
per mihi p̄dcs fr̄ Thōas q̄ ſel' ipe d̄ſiderās
ſcire an h̄ eēt verꝝ. Cū eēt cū duob⁹ de p̄dictis
religioſ̄ i vno nr̄o mōaſterio q̄ ad hoſpitādū
ī eo venerāt: eos cū maxia iſtātia rogauit vt
ſibi dicerēt v̄itatē an talē facerēt ꝓfeſſionez.
ipi v̄o tādē ex ml'ta ꝯfidētia: lz cū timore fra
trū ſuorꝝ ne h̄ itelligerent. rn̄derūt q̄ erat ve/
rū. ⁊ q̄ ipi tali mō ſuā fecerāt ꝓfeſſiōem. ⁊ p̄
dicti frēs erāt d̄ antiq̄orib⁹. ⁊ dixerūt q̄ ēt alij
i ꝑtib⁹ ill' ſilr̄ ꝓfitent̄. Rogauerūt tm̄ iſtant̄: ⁊
ꝓmiſſionē ab ipo frē Thōa exegerūt: ne vnq̄
alicui fr̄i d̄ ordie ſuo itimarēt q̄ ipi h̄ ei ſecre
tū ſuelaſſent. O diabolica ꝓfeſſio. o dānata
ꝓmiſſio. Quid igit̄ dicā d̄ tlib⁹ ⁊ q̄lit̄ peccēt
ꝓfecto i hora mortis itelligēt. Sz vnicuiq;
corꝝ inq̄t b. vir illd̄ qd̄ ſcp̄tū ē in c. i mal. xxij.
q. iiij. ſ. In mal' ꝑmiſſis reſcinde fidē: i turpi
voto muta d̄cretū. Impia ei ē ꝓmiſſio q̄ ſce
lere adiplet̄. Fac ad h̄ lex ſi ob turpē. ff. d̄ cō/
di. ob tur. cau. ⁊. l. gnālit̄. ff. d̄ v̄. ob. q̄ ſi talit̄
vouētes p⁹ hui⁹ op̄is publicatōez ac lectōez
ī ſua duricia ꝑſtiterit cū ſuis ꝯplicib⁹ poterit
d̄ eis dici illd̄ qd̄ ſan. Joā. chryſ. i homel. ſup
Mat. inq̄t. ſ. Ois malicia ꝯfundit̄ aliq̄tiēs
rōne v̄itatis. corrigit̄ āt nunq̄. marie corꝝ q̄ ꝓ
poſito malo ⁊ nō ignorātia peccāt. Hec ille.
¶ Sz tales obſtiatos bn̄ caſtigabāt mr̄one   S
mātuane ceteq; ml'ieres imacl'ate ꝯceptōis
d̄uote: q̄ eis nolebāt panē vl' aliā elȳnā dare
niſi illā peterēt ad reuerētiā imacl'ate ꝯcepti
onis: ac renūciarēt opioni ꝯrie b. v̄gis ꝯcepti
oni. In p̄dicta nāq; ciuitate i mag̃ reuerētia
hr̄ ꝯceptio puriſſime mr̄is dei. Vn̄ pt hui⁹
illuſtris marchiōis ꝑ ꝓclamata fieri fecit p̄ce
ptū ſub pēa pecūaria: vt oēs ſolēnit̄ feſtiua/
rēt diē ſcte ꝯceptōis v̄gis marie. Nō minorē
tm̄ d̄uotiōem habuerūt ⁊ d̄ p̄nti hn̄t illuſtriſſi
mi p̄ncipes Mli. Nā deuotiſſim⁹ princeps
dn̄s Azo vicecomes dn̄s Mli q̄ fuit patru
us p̄me duciſſe Mli: dn̄e. ſ. Catarine: vice/
comitis: eccl'iam ſiue capellā pulcrā fecit pe/
nes ſuā curiā edificari: q̄ nūc cōiter appellat̄
ſctūs Gothard⁹: quā eccl'iam ꝯſecrari fec ſo
lēnit̄ a multis epis ſub titl'o imacl'ate ꝯcepti
onis v̄gis marie. p̄cepitq; vt ꝑ totū dn̄iū ſu
um oēs facerēt feſtū i die ꝯceptōis eiuſdē. or
diauit ēt p̄dcs p̄nceps d̄uot⁹ fratꝝ minorꝝ
vt cert⁹ nūer⁹ ex eis frib⁹ ibidē morarēt̄: q̄ die
noctuq; diuis officijs deſeruiēs imaculatā
v̄ginē laudaret: ac ꝓpt̄ h̄ certa edificia erigi
fec: ⁊ vſui fratꝝ d̄putari. Poſt mortē v̄o ipi
us dn̄i Azonis iclut̄ dictis edificijs cū eadez
eccl'ia i curia ducali: ⁊ nō valētib⁹ p̄dictis fra
trib⁹ ibidē cōmode ꝑmanere: ac feſtū p̄dictū
celebrare ex ordiatiōe illuſtriſſime duciſſe p̄
me mediolani p̄dictū feſtū ꝯceptiōis trāſla
tū fuit ad capellā btē v̄gis Marie q̄ ſita eſt
in eccl'ia ſcti Frāciſci. ⁊ ſilr̄ ꝯſtructa fuit per
p̄dictū dn̄m Azonē. vn̄ dicta duciſſa p̄cepit

rectoꝛib⁹ cōitatꝭ mediolani vt ſingulꝰ annis
p cōe mediolani: ⁊ p collegia ſiue paratica ar-
tiū dicte ciuitatis fieret oblatio de cōi pecu
nia ad capellā pdictā btē vgis ſitā i eccl'ia p
dicta ſcti Fracisci: cū inſ dicto cap̄. ⁊ de tāta
quātitate: q̄ quāta ⁊ queadmodū fit. i feſto ſan
cti Barnabe. Hāc etiā ordiatione fuari fe-
cit tpe ſuo illuſtriſſim⁹ dux Philipp⁹: ⁊ icly
tus pnceps Fracisc⁹ ſfoꝛtia vicecomes. vt
in eoꝝ lr̃is annuatim rectoꝛib⁹ pdictis dire-
ctis plenī⁹ ꝯtinenſ. Nec miꝝ ſi omes chriani
pncipes ⁊ cūcti duoti viri ac mlieres h⁹ ſūt
opionis pijſſime ac vſſime. nec aliſ credere
Petrus aureoli pnt. Ait eṁ mgr̄ Petr⁹ aureoli theolog⁹ ex
celleītiſſim⁹ i tractatu de ꝯceptione btē vgis
Videſ hoꝛrendū pijs aurib⁹ ⁊ animis deuo
tis. q̄ vnq̄ aia btē vgis filia ire fuerit aut i
odio dei. ⁊ q̄ fuerit diſplicens ac deteſtabilꝰ
oculꝰ diuie maieſtatꝭ. Hec ille. Qui ibidem
ad pbādū q̄ btā vgo fuit a deo pſeruata ab
oꝛigiali pctō vltra alia multa fundamēta q̄
breuitatis cauſa hic ptrāſeo. q: de ipis aliq̄-
liter tetigi in pcedētib⁹ ſmōib⁹: etiam ait ſic.
Utꝝ de⁹ potuerit mariā pſeruare ab oꝛigiali ¶ Si q̄raſ: vtꝝ de⁹ potuerit aīam vginis
ne oꝛiginale ꝯtraheret in hoꝛa infuſiōis de
abſoluta potētia ⁊ ſui oīpotētia pſeruare.
Indubitanſ dicendū eſt q̄ ſic. imo tenēs q̄
nō vel de hoc dubitās: incidit in articulū de
diuina potētia. Maioꝛis eṁ potētie eſt de⁹
parcēdo ⁊ offenſam ꝓpꝛiam remittēdo q̄ ſit
hō aut aliq̄ alia creatura rōnalis. Sed ho-
mo poſt offenſam ⁊ culpā in eū cōmiſſam re
mittere ⁊ dare liberaliſ etiā p q̄cūq: inſtanti
ḡ ⁊ de⁹ potuit dare culpā quā ꝯtraxiſſet aia
vginis in inſtāti vnionis cū carne. Hec ille.
Scdārō Qui etiā pſuppoſito ſine veri pꝛeiudicio: q̄
pctm̄ oꝛigiale ꝯhaſ ſolū rōne carnis infecte
vt dixerūt q̄dam: arguit ſic. Preterea duoꝝ
agētiū ſeſe excedentiū i vtute: ſi ambo ſimul
agere incipiāt in idē paſſum: ad qd̄ ē poti⁹ i
vtute vincit ⁊ trabit ad ſe paſſum. Hec ille.
Ad q̄ fac lex q̄riſ. ⁊ ibi Bar. ff. de ſta. ho. ⁊ te
xtus cū glo. i. l. j. §. i ppetuū. ff. ſi ager vecti.
vel emphi. pe. ⁊. §. ſiq̄s in aliena. inſti. de reꝝ
di. ſequiſ pdict⁹ doctoꝛ inferendo. Sed vt⁹
diuia potioꝛ ē ad gr̄am infundendā q̄ caro
infecta ad inficiendā aīam virginis. ḡ ſi in
inſtāti in q̄ infundebaſ aīa vginis de⁹ age
bat ad gratificandū: caro aūt ad inficiendū
p culpā: virtus diuina tanq̄ infinita traxiſ
ſet ad ſe aīam ⁊ vniuiſſet vt eſſet ſub gr̄a ⁊ nlꝰ
lo mō ſub culpa. Et ꝯfirmaſ hec rō de duo-
bus adamantib⁹ trabētib⁹ idē ferꝝ i medio
amboꝝ eque diſtanter exiſtēs. Uincit eṁ il-
le q̄ eſt potētioꝛis vtutis: ⁊ trabit ad ſe tota-
T Tertia. liter ferrū. Ampli⁹ de⁹ pōt ſuſpendere actio
nē cuiuſcūq: agētis naturalꝰ. Un̄ ſua poten
tia poteſt ignē ne ſtupā cōburat appoſitā im
pedire. Sed vtus foꝛmatiua ſe habet p mo
dū generātis i generādo carnē ⁊ impmēdo
rebelliōis maculā i carne aīata p inſtāti p q̄
iſundiſ. ḡ de⁹ pt p eodē iſtāti actiuitatē iſtā
ſuſpēdere ne impmat ꝯcupiam i aīata car
ne. ¶ Rurſuꝫ. duoꝝ effectuū realꝛ diſticto Quarta.
rū de⁹ pōt vnū ⁊ maxime poſterioꝛē ab alio
ſepare. Sꝫ i generatiōe ⁊ caro gigniſ ⁊ caro
aīaſ ⁊ ꝯcupiſcētia inſeriſ i toto aīato. ḡ de⁹
pma duo potit facere. vicꝫ q̄ caro genereſ et
infundaſ aīa. ⁊ ne aliq̄ ꝯcupia iſeraſ ¶ Ad Quinta.
huc Si illō qd̄ min⁹ videſ ineſſe ineſt: ⁊ illō
qd̄ magꝭ. Sed min⁹ videſ q̄ agēs nāle ſua
vtute pueniat effectū naturalē: ne ſit i pmo
inſtāti ſub ꝓpꝛietate ſibi debita. ⁊ tn̄ h̄ facere
pōt: ſicꝫ pt de aq̄ q̄ cū ſit nāliter frigida: pt tn̄
in pmo inſtāti fieri nō frigida ⁊ calida gene-
rari. vt ptꝫ in nālib⁹ balneis. Et ſilꝛ lapis cui
debeſ naturalꝛ loc⁹ deoꝛſum pōt nihilo mi-
nus i pmo inſtāti ferri ⁊ generari ſurſuꝫ: ſicꝫ
apparet i grādine. ⁊ h̄ ad oculū videſ. Ergo
licꝫ vgo de iure naſci debuerit i pctō ⁊ fuiſ-
ſe filia ire. multo foꝛti⁹ p diuinā potētiā fie-
ri potuit filia gr̄e ⁊ amoꝛis ¶ Itē pma ma- Sexta.
teria nāliter ē infoꝛmis ſm Aug. xij. ꝯfeſſio.
⁊ tn̄ p diuinā potētiā pōt fieri ſub actualita
te foꝛme. Ergo licꝫ maria debuerit eē ſub in
foꝛmitate oꝛiginalꝰ pcti: tn̄ potuit deo agēte
p gr̄am foꝛmari i eodē inſtāti. ¶ Preſea de V
us pōt dare aīe gr̄am p q̄cūq: inſtāti ipa ē Septia.
capax. alꝛs pl⁹ poſſet aīa cape q̄ de⁹ ꝯferre
nec cuilibꝫ nāli ⁊ paſſiue potētie coꝛrn̄deret
potētia ſupnālis actiua: qd̄ eſt abſonū dice-
re. Sed aīa capax ē gr̄e in illo inſtāti q̄ vniſ
cū carne. Nā ſi repugnaret ſibi p illo inſtāti
diuia gr̄a: aut h̄ eſſet ex pte ſui: qd̄ eē nō pōt.
tū q: ex eo eſt capax gr̄e ⁊ glie q̄ ē imago tri-
nitatis ſm Aug. Eſt aūt imago trinitatꝭ i il
lo iſtāti. tū q: pma pfectio ⁊ ſcd̄a pnt eē p eo
dē inſtāti. nec opꝫ q̄ eē pcedat tpe bn̄ eſſe.
tū q: nō repugt̄ aeri coꝛpoꝛeo illumiari lu-
mie coꝛpali i pmo inſtāti in q̄ eſt. ḡ nec aīe
illuſtrari ſplēdoꝛe gr̄e. Aut repugt̄ rōne car
nis infecte cui vniſ. qd̄ nec etiā ſtare pōt. tuꝫ
q: manēte infectiōe carnis i tpe ꝯſeq̄nti pōt
gr̄am cape. alꝛs nllo mō poſſet iuſtificari. tū
q: in viris ſctis ſtat etiā cū ſumma rebellio-
ne ⁊ ꝯcupiſcētia carnis: iuxta illud qd̄ dixit
deus aplo carnis ſtimulū patienti. ij. ad Co
rinth. xij. Sufficit tibi gr̄a mea. nā vt⁹ i infir
mitate pficiſ. ḡ de⁹ potuit i pmo inſtāti aī
me vginis ꝯferre gr̄am cui⁹ ipa naturaliter
capax fuit. ¶ Ampli⁹ de rōne oꝛiginalꝰ pecca Octaua.
ti nō eſt niſi vel ꝯcupiſcētia in carne ſemina
ta: vel puatio oꝛiginalis iuſticie debite ineſ-
ſe: vel offenſe dei ſup vtrūq: fundata. Sed
hec oīa potuit de⁹ tollere a vgie in inſtanti
ſue creatiōis. Nā ⁊ a carne ꝯcupiſcētiā. ⁊ a p

natōe iuſticie obligatōez ipam. Et ab vtroqꝫ
offenſam auferre potuit.ḡ potuit tollere to-
Nona talr̄ origialē culpā. Preterea oīa q̄ ↄcurrūt in
p̄mo iſtāti q̄ aīa carni īfundit̄:ↄcurrūt etiā
i ſcđo inſtāti ⁊ i tpe ↄſeq̄nti i q̄ ↄſtat ꝙ deꝰ pt
origiale tollere.ḡ pt eq̄lit̄ ⁊ i p̄mo. Ex q̄bꝫ cō
cludit̄ ꝙ ēt d̄ ordiaria potētia deꝰ eā potuit
p̄ſeruare. Illa āt dicunt̄ fieri poſſe d̄ potētia
dī ordiaria q̄ ſm exigētiā rōnis ⁊ eq̄tat; ſiue
ↄgruētie ↄuenietie ⁊ ↄdecētie fiēda videt̄.er
q̄ igit̄ deꝰ de potētia abſoluta v̄ginez potuit
ne pctm̄ origiale ↄberet p̄ſeruare:potuitetiā
eā p̄ſeruare d̄ potētia ordiata.potētia em̄ dī
ē ordiatiſſima:cū i eo nihil ſit irrōnabile aut
iordiatū. Hec ille. ¶ Dimitto h̄ fundamēta
q̄ facit mgr̄ Thōas d̄ argētina ordis eremi-
tap̄.ſ.Aug.q̄ i.iij.ſen. di.iij.tenet ⁊ ꝓbat du
as ↄclōnes. Prima ē ꝙ deꝰ potuit btāz v̄gi
nē Mariā p̄ſeruare ab origiali pctō. Scđa
ē ꝙ ↄgruū fuit ꝙ eā p̄ſeruaret. Deide ifert h̄
corollariū ꝙ d̄ facto ipaz p̄ſeruauit.⁊ rñdet
x argumēt; i ↄriū fact; ¶ Dimitto ēt argumē
ta venerādi pr̄is fr̄is Jaco.d̄ alba ordis mi
nop̄.q̄ int̄ alias ꝓbatōes ꝓ imacl'ata ↄcepti
one mr̄is dei factas ſic i ſnia dt. Sicut gl'io
ſa v̄go ſupnāliter ⁊ ſingulart̄ ↄcepit ⁊ pepit
⁊ ꝑ ↄſeq̄ns facta ē mr̄ dei ſupnāli ⁊ ſingula-
riſſimo mō:ita ↄdecēs fuit vt etiā in ſua ↄce
ptiōe ⁊ creatōe hr̄et aliquā p̄rogatiuā ſingu
larē ⁊ ſupnaturalē q̄ nunq̄ꝫ alicui alteri pu-
re creture ↄceſſa ſit. Et quā nemo ex Adā ꝓ
pagatꝰ ſm ꝓpagationē ſemialē vnq̄ꝫ habuit
nec habebit. Et hec fuit p̄ſeruatio ab origia-
li pctō:⁊ redēptio ꝑ grāz p̄ſeruātē q̄ ſoli mr̄i
dei ↄceſſa ē. ¶ Mgr̄ etiā Julianꝰ de iſtria
theologie doctor ſubtil'r ꝓbat hāc v̄itatē de
illibate v̄gis ↄceptōe. Cuiꝰ argumēta vt cō-
Primo. pēdioſiꝰ loq̄r ꝓnūc ptrāſeo. Ex eiꝰ tn̄ dict; pe
ſic breuit̄ argui. Oēs tenemur dn̄m nr̄m Je
ſum chr̄m honorare.⁊ h̄ nullꝰ fidel' negabit
Sed honor chr̄i ē nullū i v̄gine pctm̄ aſſere
re ſm Aug.in li.de natura ⁊ grā.ḡ oēs tene-
mur ipiꝰ v̄gis innocētiā ⁊ ab oī pctō elōga-
tionē affirmare. Itē oēs tenemur a vituꝑio
Secūdo dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i abſtinere.ſed affirmare ꝙ
btā v̄go aliq̄ fuerit maculata pctō:redūdat i
vituperiū chr̄i ſm Hiero.⁊ ſctm̄ Cirillū i li
Tertio. bro ↄ̄ Neſtoriū.ḡ oēs tenemur a tali aſſerti
one abſtiere. Preterea mr̄ dei ē honorāda ſilē
Quarto. tio oīs pctī:ſm Aug.vbi ſ̄.ḡ nō debet q̄s p̄-
ſumptuoſe dicere ꝙ aliq̄d pctm̄ habuit vel
ↄtraxit. Inſuꝑ mr̄ dei fuit a filio ſuo ꝑfectiſ
ſimo redēptore ꝑfectiſſime ⁊ nobiliſſime re-
dēpta vt oēs affirmant. Sed int̄ oēs ſpecies
redēptōis p̄ſeruatio ab oī pctō ē ꝑfectiſſima
⁊ nobiliſſima.⁊ ꝑfectiſſimꝰ redēptor ⁊ libe-
rator ē ille q̄ p̄ſeruat ⁊ eripit añ caſum:vt pꝫ
ex dictis in ſupioribꝫ ſmōibꝫ.ḡ btā v̄go fuit
a caſu originalis pctī a ſuo filio p̄ſeruata et
libata. Vn̄ dicere cū ꝓpħa pt illđ pſ.lxx. In
te ↄfirmatꝰ ſum ex vtero de vētre mr̄is mee
tu es ꝓtector meꝰ. In te cātatio mea ſꝑ.tan-
q̄ꝫ ꝓdigiū factꝰ ſum mltis:⁊ tu adiutor for-
tis. Ut em̄ dictū ē ſ̄.ſer.j.pte.ij.btē v̄gis ſe-
men q̄ debebat̄ ipa ↄcipi fuit ſm deuotiꝰ ſpe
culantes a deo in lūbis Ade v̄tual'r ↄſerua-
tū ab oī infectiōe ⁊ ꝑ oēs gnātiōes vſq̄ꝫ ad il
lā ſine aliq̄ labe trāſmiſſuz.q̄ imaculato ſe-
mie ipa ↄcepta eſt imaculata ⁊ puriſſima q̄
fuit ſedes dei.de q̄ dt ei ꝓpħa pſ.xliiij. Se-
des tua deꝰ i ſeculū ſeculi.ſ.tibi p̄parata fu-
it:⁊ ab oī labe p̄ſeruata. Et iſta oīa tāgunt̄ i
pſ.lxxxviij.vbi inq̄t deꝰ. Juraui dauid ſuo
meo vſq̄ꝫ i eternū p̄pabo ſemē tuū:⁊ edifica
bo i gnātiōe i gnātionē ſedem tuā. ¶ Ex p̄di
ctis āt oībꝫ i h̄ tractatu ꝓbat; ⁊ etiā ex infra
dicēdis:pꝫ rñſio ad oīa argumēta q̄ ↄtra i-
maculatā v̄ginis ſctiſſime ↄceptionē addu-
ci poſſent. Grās igit̄ ago tibi Jeſu bn̄dicte:
q̄ me ſuulū tuū elegiſti vt offam ꝓiicerem i
ore minothauri:ſicq̄ꝫ illud ↄcluderē ne am-
plius valeat deuorare famā:honorē ⁊ gl'iaꝫ
atq̄ꝫ ꝑpetuā inocētiā genitricis tue. Poſſuꝫ
nāq̄ꝫ dicere illđ qđ inq̄t impator i.l.j.C.d̄ of.
p̄fe.p̄to.af.poſt p̄nci.vbi ait. Quo ḡ ſmone
aut q̄bꝫ opibꝫ dignas deo grās agere debe-
amꝰ q̄ ꝑ me vltimū ſuū eccl'ie ſue iiurias vi
dicare dignatꝰ eſt:⁊ tātap̄ ꝓuinciap̄ ꝑpl'os
a iugo ſuitutis eripe.ſ.ignorātie ⁊ erroris ↄ̄
ↄceptōez mr̄is dei. Seq̄tur impator. Poſt
tāta ḡ bn̄ficia q̄ nob diuinitas ↄtulit:hoc de
dn̄i dei nr̄i miſcđia poſtulamꝰ.vt ꝓuincias
q̄s nob reſtituere dignatꝰ ē firmas ⁊ illeſas
cuſtodiat. Hoc etiā depcātes exoramꝰ pci-
bus gl'ioſe ſꝑ v̄gis Marie vt nos vltimos
ſuos ſuos dignos faciat ſuū ſuitiū adiple-
re. Hec ille. Poſſum etiā dicere illđ qđ ideꝫ
impator ait in.l.in nomie dn̄i.C.codē ti.vbi
eaſdē referēs deo grās inq̄t. Per ipm em̄.ſ.
dn̄m Jeſum chr̄m acerbiſſimos hoſtes ⁊ ty
rānos fortiſſimos diccimꝰ:ꝑ ipm mltas dif
ficultates ſupauimꝰ.ꝑ ipm ⁊ africā d̄fende
re ↄſtituti ſumꝰ. Per africā āt nos ad ꝓpoſi
tū nr̄m itelligere poſſumꝰ btām v̄ginē Ma
riā q̄ oībꝫ auxiliū affert. Sequit̄ imperator.
Ad eiꝰ igit̄ ꝓuidentiā animū noſtꝝ referen
tes:oīa recto ordine ⁊ iuſto moderamie ſuc
ceſſura ſperamus

¶ Pars ſecūda huiꝰ ſermonis que dicit̄ ꝓ-
palationis.

Volētes dei genitric; puritatē oī-
bus ꝓpalare.eā multop̄ aliop̄ do y
ctiſſimop̄ virop̄ auctibꝫ cōproba
mꝰ. Et p̄mo auctē aurelij Aug̃.
in li.ↄ̄ q̄nq̄ꝫ hereſes.q̄ i ꝑſona chr̄i d̄ v̄gie he

nedicta loq̄ns ait. Si potuit inq̄nari mani/
chee: cū ipſam facere: potui ⁊ ego inq̄nari cuȝ
ex ea naſcerer. Hanc aūt auctoritatē ſic alle
gat mgr̄ Petr⁹ aureoli i tractatu de ↄcepti
one ꝟgis Marie. licȝ dicat ꝙ aliq̄ text⁹ dicāt
Si potui ⁊c̄. Mgr̄ etiā petr⁹ de cādia q̄ fu
it archiep̄s mediolani. Et poſtea Alexāder
papa q̄nt⁹ in ſuo tractatu de ↄceptiōe ꝟgis
quē fecit ſup. iij. ſniaꝝ: ſe remittit ad aucto/
ritates allegatas p̄ ip̄m mgr̄m Petꝝ aure/
oli. ⁊ ↄſeq̄nter approbat ipſam auctēȝ bn̄ ſta
re ⁊ catholicā eſſe. Paria em̄ ſūt aliq̄d exp̄ſ/
ſe dicere per ſe: vel relationem ad aliud. l. ſi
ita. ff. de ↄdi. ⁊ demon. l. theopōp⁹. in p̄n. ff.
de dote p̄le. ⁊. l. quē heredi. vbi Bar. ff. de re
bus dub. Mgr̄ q̄ȝ Joānes gerſon cācellari
us pariſiēſis doctiſſim⁹ atq̄ȝ theolog⁹ famo
ſiſſim⁹: codē mō allegat p̄dictā auctoritatē
in ſmōe ſuo particulari de ↄceptiōe ꝟginis
Marie p̄te. ij. p̄ncipali: in argumēto. iij. ꝟgi
nis. Et ſil̄r hec auctoritas ſic allegat̄ in offi/
cio ↄceptōis imaculate ꝟginis p̄ eccl̄iam ap
probato. Vn̄ ē idē acſi ip̄e papa ⁊ eccl̄ia ipaȝ
auctēm allegaſſet. q̄ꝛ oia nr̄a merito facim⁹
q̄b⁹ auctoritatē nr̄am impartimur. l. j. §. ſed
neq̄ȝ. ꝟ. oia. C. de vete. iu. enu. Jtē q̄ꝛ q̄ cōfir/
mat dat. l. lege obuenire. ff. de ꝟ. ſigni. ⁊. l. aſ/
ſe. ff. de here. inſti. Ex q̄b⁹ pat̄ȝ q̄ntū errauē/
rit hō q̄dam q̄ p̄dictā auctoritatē hereticam
eē temerario auſu p̄ſumpſit affirmare. Nō
em̄ intellexit q̄d diu⁹ Auguſtin⁹ loquit̄ ſm
q̄ndam modū loq̄ndi ſcripturaꝝ: quo aliq̄d
dicit̄ nō poſſe fieri q̄d bono mō nō pōt fieri.
l. nepos p̄culo. ff. de ꝟbo. ſigni. ſi vel q̄d non
debet fieri: vel nō eſt cōgruū fieri ſm vrbani
tatē ⁊ honeſtatē: iuxta notata p̄ glo. ⁊ Bar.
in. l. creditores. C. de pigno. Dicit ergo Au/
guſtin⁹ vbi ſ̄. Si potuit inq̄nari manichee
mater mea cū ipam fecerē: potui ⁊ ego inq̄/
nari cuȝ ex ipa naſcerer. q̄ſi diceret. Jta fuit
q̄dāmodo incōueniēs ꝙ ego facerē matreȝ
meā inq̄natā ſicut ſi meip̄m inq̄naſſem: pa/
rens em̄ ⁊ filius cēſent̄ quaſi eadē p̄ſona. l. fi
nali. C. de impube. ⁊ aliis ſubſtitu. Vbi dici
tur ꝙ part⁹ eſt pars viſceꝝ. l. j. ff. de vētre in
ſpiciēdo. Et iō ch̄s ⁊ btā ꝟgo q̄ſi vnū idem
cenſent̄ q̄ ad humanitatē. q̄ꝛ q̄d alij filij ha/
bent a patre ⁊ a matre hoc totū habuit chri
ſtus a ſua bn̄dicta matre. ¶ Fuit ḡ impoſ/
ſibile ꝙ ch̄s ſuā matrē faceret inq̄natā tri/
plici impoſſibilitate. Primo impoſſibilitate
incōueniētie. licȝ em̄ ipa btā ꝟgo q̄ntū ex p̄te
ſui erat potuiſſet coinq̄nari. q̄ꝛ reſpectu ori/
ginis ſue habebat vn̄ peccatū originale con
traheret. tn̄ nō fuit ↄueniens nec ↄgruū aut
decens: imo incōueniēs valde ⁊ incōgruū:
ꝙ fili⁹ dei illā in ↄceptiōe ſua faceret inq̄na
ri: vt clariſſime fuit ſup̄ p̄batū ſep⁹ i p̄cedē

Impoſſibile fuit ch̄o matrē inq̄natā facere.

tib⁹ ſmōib⁹. Cū ḡ oē incōueniēs in deo dica
tur ipoſſibile. vt ait Anſ. in li. Cur de⁹ hō. et
in iure dicat̄ ꝙ oē incōdecēs eſt impoſſibile
§. impoſſibil̄. vbi glo. inſti. de here. inſti. ⁊. l.
ↄditōes. ff. de ↄdi. inſti. apparet manifeſte il
lā auctoritatē Auguſtini eē verā. ſ. ſi potuit
inq̄nari mr̄ mea cū ipam facerē ⁊c̄. q̄ſi dicat
nō potuit. q̄ꝛ indecēs ⁊ incōgruū fuit ne dici
poſſet iniuriā naſci a deo vn̄ iura naſcunt̄ ↄ̄
l. meminerint. C. vn̄ vi ⁊. l. oim̄. C. de teſta. ⁊
l. p̄ mā. C. d̄ his q̄ veni. etat̄ ipetra. Et iſta ꝟi
tas ↄfirmat̄ dicto mgr̄i ſniaꝝ i. j. diſt. xlij. di
cētis. Manifeſtū ē deū oia facere poſſe pre
ter ea ſola q̄b⁹ ei⁹ dignitas lederet̄: eiuſq̄ȝ ex
cellētie derogaret̄. Nec ille. q̄d eēt in caſu no
ſtro: vt p̄ȝ ex ante dictis. Jn ſeq̄nti etiā diſti
ctione inq̄t p̄dict⁹ mgr̄: ꝙ de⁹ nō pōt facere
niſi ea q̄ illū facere ↄuenit ⁊ rōnabile ē ip̄m
facere. Nō fuiſſet aūt rōnabile vl̄ ↄueniēs de
um facere mr̄em ſuā ſorditatā. imo ↄueniēs
⁊ rōnabile fuit totū oppoſitū ḡ ⁊c̄. Vn̄ in p̄/
dicto etiā d̄r Aug. in p̄ſona chri. Matrē me
am ego feci ⁊ locū habitatiōis mee p̄parauī
quaſi dicat: Et iō impoſſibile fuit eā in ipſa
factiōe inq̄nari impoſſibilitate. ſ. incōgruen
tie ⁊ incōdecētie. q̄ꝛ incōdecētia in p̄ncipe di
cit̄ impoſſibilis: ſaltē impoſſibilitate moꝝ:
vt inq̄t Geminian⁹ in c. ſup eo. de here. i. vj.
⁊ ideo argumentū optime valet reducendo
rem ad incōueniens. vt d̄r glo. in. l. j. C. vt q̄
deſunt aduo. allegādo. l. offici⁹. ff. de leg. iij.
Fuiſſet aūt incōueniēs ꝙ ꝟgo mater dei q̄
fuit bn̄factrix: eſſet peioris ↄditiōis q̄ȝ Eua
melefactrix. mal⁹ em̄ nō debet eſſe melioris
cōditionis q̄ȝ bon⁹: ſȝ ecōtra. l. nō ſolū. ff. de
noxa. Jtē incōdecens ⁊ abſonū fuiſſet ꝙ ipa
Eua inſipiēs p̄ peccm̄: eſſet melioris ↄditiōis
q̄ȝ Maria ſapientiſſima. ↄ̄ legē: q̄d ſeru⁹. ff.
q̄d vi aut clā. vbi d̄r ꝙ ſtult⁹ nō debȝ eē me/
lioris ↄditiōis q̄ȝ ſapiēs. Jtē nō ſolū ē incon
ueniēs ſȝ iniquū mr̄eȝ egere cui⁹ fili⁹ abūdet
l. ſiq̄s a liberi. §. ſi vl̄ parēs. ff. de libe. agno.
Jtē ſi ↄueīt iura trāſgredi ⁊ diſpēſatōes idu
cere p̄p̄t excellētē alicui⁹ ꝟtutē ⁊ ei⁹ nobilita/
tē. c. de mil̄ta. d̄ p̄hen̄. l. milites. ⁊. l. a diuo. ff.
d̄ cuſto. reo. ⁊. l. ſȝ ⁊ reprobari. §. fi. ff. d̄ execu.
tuto. Quāto magis fuit ↄueniēs i btā ꝟgine
fieri diſpēſatōeȝ q̄ ad decretū ↄ̄hēdi ifelicita
tē ⁊ miſeriā pctī origial̄: cū ipa oēm creatu/
rā nobilitate ac ꝟtute excellat. Oppoſitū āt
cū ſit icōueniēs: vt ſ̄. patuit: iō deo ipoſſibile
dici potuit. ¶ Scd̄a āt ipoſſibilitas d̄r iniu
ſticie. Vt em̄ ait Aug. i li. de ſpū ⁊ lr̄a. queȝ
refert mgr̄ i. j. di. xlij. De⁹ nō pōt facere iniu
ſta. cū igit̄ iniuſtū ſit bono filio mr̄em ſuā fa
cere coinq̄nari: vt patere pōt ex dictis in p̄ce
dētib⁹ ſmōib⁹. p̄fecto ꝙ dei fili⁹ fabricando
btām ꝟgineȝ quam ab eterno acceptauit in

2 Impoſſibilitate iniuſticie.

mrem:ↄtaminari eā faceret impoſſibile fu-
iſſe dici pōt. Et hoc ꝓbaꝛ ꝑ.l.filiꝰ q̄.ff. de cō-
di.ꝛ demō.vbi dꝛ. Ea q̄ ledūt pietatē:extima
tionē ꝛ verecūdiā.ꝛ vt generalr̄ dixerim q̄ ↄ̄
bonos mores ſunt: nec facere nos poſſe cre-
dendū eſt.bñ ḡ ſtāt illa ỽba. Si potuit inq̄
nari mr̄ mea cū ipam facerē:potui ꝛ ego inq̄
nari cū ex ea naſcerer. q2 ad impoſſibile ſeq̄-
tur qdlibet.j. Poſterioꝝ. Poſſumꝰ etiā di-
cere ꝙ fuit impoſſibile ꝑſuppoſita diuia de-
terminatiōe ꝛ ꝑdeſtinatiōe:ſiue bñplaciti di
Impoſſi uini volūtati eā ꝑſuādi ab oī macl'a. Ter
bilitate tia impoſſibilitas dꝛ ↄtradictōis implicare.
ↄdictōis Deꝰ em̄ dꝛ nō poſſe facere ea q̄ implicāt ↄdi-
ctionē.vt declarat Sco.in.iij.di.x.q.ij.ꝛ in
q̄li.ſuo.q.ij. Sed ſi deꝰ feciſſet btām ỽginez
inq̄nari vl' fabricādo ipam ꝑmiſiſſet eam in
pctm̄ labi.in ipo deo fuiſſet q̄dā impoſſibil'
ↄtradictio ḡtē. Maioꝛ pꝫ ꝑ ſup̄ allegata.ꝛ
ab oibꝫ theologi̾ teneꝛ. Minoꝛ ỽoꝓbaꝛ. Nā
licꝫ btā virgo q̄ ad nos ꝛ q̄ ad ſeipam fuerit
mr̄ dei in tpe.tm̄ q̄ ad deū cui oīa futura ab
eterno fuerūt ꝛ ſunt pn̄tia. vt ait Augu.ſup
Joā.ꝛ Alex.de ales in pma pte ſūme.q.xxiij
arti.iij.mēbri q̄rti. dici pōt iſto reſpectu ab
eterno fuiſſe mr̄ ipiꝰ dei.ꝛ ideo ipe q̄ alijs fi-
lijs legē naturalē ꝛ ſcptā de dilgēdis paren
tibꝫ daturꝰ erat:pfecto legē ipam ab eterno
erga ipam mr̄em ſuā ỽuauit. Et ↄſeq̄nter ſꝑ
ꝛ ↄtinue eā dilexit: q̄ in mēte ſua diuia ſemꝑ
ꝛ añ ſecl'a eiꝰ mr̄ fuit:cui oīa p̄terita ꝛ futura
equaliter pn̄tia ↄſtat.vt ait glo. ſuꝑ ſc̄dam
Petri canonicā c.vi. Et eodē reſpectu dei fi
lius ab eterno dici potuit ỽginis filiꝰ. Naꝫ
ſi vt habeꝛ Apoc.xiij. dꝛ occiſus ab origine
mūdi.pfecto etiā dici pōt filiꝰ ỽginis ab ori
gine mūdi. Si ḡ ỽgo gl'ioſa tali rōne ſꝑ fu-
it dei mr̄.ḡ ab eo ſemꝑ dilecta ꝛ nūq̄ꝫ odita
ſed ↄtinuo in eiꝰ gr̄a gratūfaciente firmata.
Lex em̄ nature etiā ſi nulla eēt lex gr̄e nō ca-
pit īter bonū ꝛ ſctm̄ filiū ꝛ mr̄em ſuā eſſe vn
q̄ꝫ aliq̄d odiū. Sꝫ ſi ꝑ aliq̄d vl' minimū inſtās
beata ỽgo ſubdita fuiſſet pctō originali: ꝓ il
lo inſtanti:vt ſ̄.patuit:fuiſſet a filio ſuo odi
ta ꝛ dānata. ꝛ ↄſequēter fuiſſet in deo ↄtra-
dictio impoſſibilis.ſ.ꝙ eternalr̄ ꝛ perpetuo
ipam dilexerit ſic bonꝰ filiꝰ mr̄em ſuā.ꝛ ī ali
q̄ inſtanti eam odioſam ꝛ inimicā habuerit
Duo em̄ ꝑfecte ↄ̄ria nō poſſunt ↄcurrere in
eodē ſubiecto ſimpliciſſimo ꝓ eodē inſtanti
ꝛ reſpectu eiuſdē.ij. Periher.ꝛ no.ꝑ Bal.et
glo.in autē.hoc locū. C. ſi muli.ſecun.nup.
ꝛ.l.ſi ita ſcriptū.ff.de leg.j. Ergo neceſſe fu-
it hoc reſpectu beatā ỽginē a deo immacu-
latam fabricari.ꝛ nunq̄ꝫ ꝑ originale vl' aliō
pctm̄ ab eiꝰ gr̄a ꝛ amore ſepari. In deo em̄:
vt aliq̄ theologi dicūt:aliq̄d dꝛ neceſſarium
qđ eſt ↄdecēs ꝛ honeſtū: ſicut incōdecens et
inhoneſtū dꝛ impoſſibile. vt dictū eſt ſ̄.ꝛ cō Ex bea-
ſequēter dici hoc mō pōt:ꝙ impoſſibile fuit ta virgo
ipam ỽginē a deo factā inq̄nari. Vñ ↄcludē fuit ī gr̄a
dū eſt ꝙ ipa ỽgo bñdicta fuit ī ſua ↄceptiōe ꝑſuata
deo dedicata ꝛ eiꝰ gr̄a fabricata. Et hoc ꝓba
ri pōt dicto b. Petri rauenē epi ſuꝑ miſſus
eſt.ſmone.j.q̄ ait. Mittiꝛ angelus non vt a
Joſeph ỽginē auferat.ſꝫ vt reddat eā ei cui
pignerata eſt cū fieret in vtero. Chrō ḡ ſuaꝫ
recipit ſpōſam:nō ꝑcipit alienam. Hec ille.
Cui em̄ dicat ꝙ beata ỽgo deo pignerata eſt
cū fieret in vtero: ꝛ nō dicat poſtq̄ꝫ facta eſt
in vtero.manifeſte declarat ꝙ in ipa ↄcepti
one fuit deo cōſecrata. Hanc quoq̄ꝫ ſniam
approbat dñs Aug.de ſchalaphenatis:qui
in q̄daꝫ epl'a ad reuerendiſſimū dñm. dñm
Joannē Jacobū d ſchlaphenatis epm̄ par-
mēſem:ſancteq̄ꝫ rhomane eccl'ie cardinalez A
ſic ait Preſuppoſito ꝙ in ſucceſſione cuiuſ-
libet hereditati̾ legitime potiꝰ attēdaꝛ volū-
tas interp̄tata teſtātis q̄ꝫ verba teſtamēti:ſi
occulte eiꝰ volūtati̾ rōnabilis cauſa denude
tur. Diciꝛ ꝙ licꝫ ex ſenſu verboꝝ diuini mā-
dati ꝓhibentis ligni comeſtionē ſcīe boni.ꝛ
mali ſub pena mortis nemo videaꝛ fuiſſe p̄
ſeruatus expſſe a culpa quā pmꝰ hō ↄtraxit
ex p̄uaricatōe diuini mādati.tm̄ ỽginem ab
ipa culpa in mēte dei ſingulari p̄uilegio fu-
iſſe ꝑſuatā a dño ꝑ gr̄am:rōnabilr̄ ↄceden
dū arbitramur. Cū q2 decuit ꝙ diuina ma-
ieſtas illā ꝑſeruaret ob eiꝰ vite integerrime
p̄ filijs hoiꝫ ỽtutes eximias.ꝛ ꝓ honore ma
terno.vtq̄ꝫ decoꝛ aſſumēde hūanitati̾ ſue oī
ſuſpicione macule originalis culpe careret.
Cū q2 dñs futura ꝓuidēs ỽuata iuſticia ſi-
mulq̄ꝫ munificētia ꝓ cautōe pmi parētis a
pctō.ꝛ ꝓ honore ac bono reipublice generis
humani potuit tacite in mēte ſua illā ꝑſua-
re.licꝫ ex rōnabili cā lex mandati ſui videreꝛ
abſoluta.attēto ꝙ talis ꝑſuatio nemini no
cumēto ſꝫ multi̾ bñficio eſſe poterat. Et at-
tento ꝙ ſi dñs dixiſſet pmo parēti. In q̄cun
q̄ꝫ hora de ligno a me prohibito comederis
morte morieri̾ tu cū ꝓle tua:excepta ỽgine q̄
d femore tuo egredieꝛ. Profecto cāꝫ ꝛ excu-
ſationē cl'pe ꝑſtitiſſe videreꝛ.q2 Adā leuiorē
trāſgreſſiōis ſue culpā extimare.ꝛ facilē ve-
niā rōnabilr̄ ſperare potuiſſet. Silr̄ ſapiētē
dm̄ futura p̄uidērē decuit h ſinglare ỽgis
p̄uilegiū ī eiꝰ mādato tacite p̄terire vt ↄfūde
reꝛ:pateretq̄ꝫ virꝰ callidi ſpēti̾:q̄ nec dñm in
corde ſuo venerabaꝛ.ꝛ genꝰ humanū liuēti
oculo clā ꝑſeq̄baꝛ.ſtudebatq̄ꝫ ꝑ īſidiaſ ꝛ do
lū impedire futurā dei hūaniateꝫ:indignās
hoīs naturā ī chrō.ꝛ ī ỽgie ſuꝑ angelos oēs
exaltari debere.cū argumentū future incar
natōis dī ↄcepiſſꝫ nō mō rōe finis:attēto ꝙ
homo vltimꝰ ex oibꝫ a deo factꝰ atq̄ꝫ creatus

eſt. Et attēto ꝙ in creatiōe rerꝫ ſꝑ deꝰ ordinē
circularē obſ̄uaſſet.ſꝫ etiā ex cā nature hoīs
cōmūicabilioris q̄ꝫ natura angeli. ⁊ ex cau⸗
ſa ſilr̄itudīs dei:cū deꝰ feciſſet hoīem ad ima
ginē ⁊ ſilr̄itudinē ſuā. Nouerat enī ꝙ ſilitu⸗
do cauſat amorē. ⁊ ꝙ amor ꝓprietatē habet
ꝯiungēdi amantē cuꝫ amato:⁊ ecōuerſo. Et
ꝓpterea q: ſerpēs iā petm̄ ꝓpter eiꝰ liberevo⸗
lūtatē neq̄ciā in mēte ſua ꝯceꝑat .ex lucifero
factꝰ eſt cecꝰ.obtenebratūq̄ꝫ eſt lumē intelli⸗
gentie ſue.⁊ ſic extimauit ꝙ dolo poſſet dn̄i
īcarnatōem impedire.ſi eo ꝓcurāte Adā p̄⸗
uaricaſſꝫ a lege diui mādati: q: ſibiip̄i ꝑſua
debat ſerpēs nequā ⁊ doloſus ꝙ ex culpa p̄⸗
mi parētis oīs eiꝰ ples fieret ꝯtaminata .et ꝙ
rōnabilr̄ deꝰ puriſſime nature nūq̄ꝫ ex corru
pta carne poſſet nām hoīs aſſumere. Sꝫ q:
nō nouerat diuie mētꝭ arcanū.⁊ ꝟginē i mē⸗
te dei fuiſſe p̄ſ̄uatā ab intercominata pena
mortis illuſus ꝑmanſit. Sicq̄ꝫ ſapia dei re
cte vicit ſerpētꝭ neq̄tiā;q: vbi expedit ſapien
tū eſt abſcōdere ſciam.ꝓut hr̄ Prouer.x.ca.
Hec ille. Ad que facit quod dicit gloſa in
§.⁊ ſiquis.in ꝓemio.ff.ſ. ꝙ expedit doctorē
hēe aliq̄ i ſecreto vltra ea que dt ſcholaribꝫ.
Sequitr̄ p̄dictus autor. Sꝫ q̄d naturalibꝫ
rōnibꝫ ꝑſuadere conamur ꝙ ꝟgo fuerit ab
originali culpa in mēte dei p̄ſ̄uata cū deꝰ ip̄e
arcanū mētꝭ ſue reuelauerit poſt ꝯſūmatōꝫ
peti p̄mi parētis? Quia hmōi reuelatio tūc
ꝯducebat ad maiorē doli ⁊ neq̄cie ſerpentis
ꝯfuſionē.nā ſerpēte maledicto q: irremiſſi⸗
bili culpa doli ⁊ ꝓprie eiꝰ neq̄cie fuerat p̄nci⸗
palr̄ auctor culpabilr̄ trāſgreſſiōis: dn̄s dixit
illi. Inimicicias ponā īter te ⁊ mlr̄ierē. Ex q̄⸗
rū ſenſu ꝟboꝝ denotatr̄ acſi dn̄s illi dixiſſet
Tu ſerpēs maledictꝰ es:q: feciſti h̄.ſ. petm̄
⁊ de innocēte factꝰ es nocēs ⁊ culpabilis.ſed
mulier quā Mariā interp̄teamur erit diſſi⸗
milis tibi.ſ.bn̄dicta.⁊ huiꝰ peti expers ⁊ ino
cens:abſq̄ꝫ vlla culpe macl̄a. Et ꝓpterea dr
diſſilr̄is ſerpēti.q: abſolute inimicie ꝑſuppo
nūt abſolutas diſſilr̄itudies. Et niſi ꝟgo i p̄⸗
mo inſtāti ꝯceptōis ſue fuiſſet etiā a deo p̄ſ̄
uata ab oī labe originalis culpe:nō potuiſſꝫ
dici abſolute diſſilr̄is ſ̄pēti maledicto ⁊ cul⸗
pabili.⁊ in eo ꝙ ꝟgo ei aliq̄n macl̄a origia⸗
lis culpe ꝑticipaſſet :nō abſolute inimicicie:
ſꝫ aliq̄n amicicie fuiſſe dicerentr̄ iter ſerpētē
⁊ mulierē.ſ. Mariā.qđ repugnaret veritati
diuini ſ̄monis. Ex q̄ ne p̄ſupponatr̄ aliquod
vnq̄ꝫ fuiſſe veſtigiū ſilr̄itudis ⁊ amorꝭ inť ſer
pentē ⁊ mlr̄ierē Mariā:neċe eſt dicere ꝙ etiā
in p̄mo inſtanti ꝯceptōis ſue fuerit ip̄a ꝟgo
a pena originalis culpe p̄ſ̄uata ſingulari p̄⸗
uilegio. Nec obſtat illoꝝ auctas q̄ dicūt ꝙ
oēs peccauerūt in Adā.q: excuſabilr̄ eſſe pōt
aut habēdo reſpectū ad mādatū dei abſolu
tum.nō autē ad arcanū diuine mētis. Aut
ſi talis ſermo interp̄tetr̄.ſic vicꝫ ꝙ oēs q̄ pec⸗
cauerūt:i Adā peccauerūt.acſi denotetr̄ ꝙ of⸗
fenſio p̄mi parentis fuerit fons ⁊ originalis
cauſa culpe oīm hoīm q̄ peccauerūt. Et q: ex⸗
cepta ꝟgine oēs aut actualr̄ peccauerūt:aut
ſi vixiſſent actualr̄ peccauiſſe p̄ſuꝑponuntr̄:
iuxta illđ.j. Jo.j.c. Si dixerimꝰ q: petm̄ nō
habemꝰ:ip̄i nos ſeducimꝰ ⁊ ꝟitas i nob̄ nō ē
Jō excepta ꝟgīe ceteri oēs culpe originalis
peti obnoxij eſſe dicūtr̄. Accedit ad h̄ auctas
ſacre ſcp̄ture canētis.iiij. Can̄.c. Tota pul⸗
cra es amica mea ⁊ macl̄a nō ē i te. Et hec ē
gl̄ia ꝓpl̄i chr̄iani.q: ceteraꝝ nationū matro
ne oēs ſorde offenſiōis i deū ⁊ hoīes denig̃⸗
te fuiſſe dicūtr̄. Sola aūt pulcra ꝟgo matro
na nr̄a electa fuit a dn̄o:q̄ non modo expers
fuit offenſiōis:ſꝫ tāto ꝟtutꝭ ⁊ inocētie deco⸗
re ornata floruit coraꝫ deo ⁊ hoībꝫ. ꝙ ꝟtute
altiſſimi obūbrata meruit ꝯcipe mr̄ ⁊ virgo
filiū dei mūdi ſaluatorē. Hec ille. Jō q̄dam
ꝟſificator alloq̄ns bt̄ām ꝟginē inquit.
Falluntr̄ nimium qui te contagia diri B
Declinare hoſtis virgo nequiſſe volūt
Urētes potuit pueris q̄ extinguere flāmas
Cōceptū potuit purificare tuū
Si decuit luctus ſine labe effingere matrē
Matrē leticie plus decorare decet
Si debent nati ꝓprios coluiſſe parentes
Debuit ⁊ ventrē ſic coluiſſe deus
Immunē ſponſam voluit ſi crimine leni
Sic illi voluit maius abeſſe nefas
Deſine turba fremēs p̄conia ꝟginis alme
Turbare:⁊ ꝟb̄ ipſa pone modū. Hec ille
¶ Quidā ēt aliꝰ ꝟſificator vulgarꝭ idignatꝰ
ꝯ̄ eos q̄ malicioſe ꝑſequūtr̄ inocētiā bt̄e ꝟgi⸗
nis ſub ſpecie zeli fidei exclamat dicens.

Que rabies ⁊ furor fidei cēt. Si tā ſtultoſe
ꝯtra primam veritatem cōcederetꝭ virgineꝫ
immaculatam in originali culpa conceptaꝫ.
Sed hoc non zelo fidei aut amore diuino
procedit: Sed ex quadam obſtinatione. Si
bene ꝯſiderare volumus quam normā aut
doctrinam ⁊ quale exemplum comprehen⸗
dere poſſumus. Si bene et diligēter aduer⸗
timus ſpeculum veſtrum eſt maculatum:⁊
illi ad quos ſpectat confirmatio et defenſio
fidei infimum nobis tribuunt exemplum ⁊
a deo apoſtotant. Si mihi fata tempus et C
vitam dederint videbo vindictam in vos fi
eri per virginem immaculatam. Hec ille.
¶ Dn̄s aūt p̄ſbyter Joānes de biffis i ſuo
pulcro epigrammate de annunciatione bea
te ꝟgis alloq̄ns ip̄aꝫ puriſſimā dei mr̄eꝫ ait
Tu q̄ꝫ ſic: q̄ꝫuis nōnullr̄ lingua canina
Conciperis nullo crimine virgo decēs
Quis putat erberū tāto cū numine regē

Prob facin⁹: maſculis ſe voluiſſe regi:
Eua tulit crimen mūdo: tu ſancta fugaſti
Inq3 tuo nll'o ē corp̃e mēda latēs (trātes
Suſcitat hos ſathanas furibūda mente la
Qui tua diminuūt numina clara. Uale.
¶ Hanc aūt opinionē aliqs non auderet in
partibꝫ vltramōtanis ſic neqter impugnare
q2 a p̃plis nō ſupportaref: imo oēs religioſi
eā cōiter p̄dicāt. Uñ dixit mihi vn⁹ frat no-
ſter aleman⁹: noīe frat Nicolaus vicētij de
Baſilea. q ip̄e iterfuit i Baſilea p̄dicatiōi
vni⁹ excellētis p̄dicatoris ī ꝯgregatiōe illoꝝ q
in ptibꝫ nr̃is ipugnāt imaculatā ꝯceptiōem
mr̃is dei: q i p̄ntia pl⁹ q̄3 duoꝝ miliū clerico
rū atq3 ſex miliū ſeculariū affirmauit btām
ꝟginē Mariā ſine originali pctō fuiſſe ꝯce
ptā: addēs q illi errāt q eā putāt originali vi
Iudei d- cio fuiſſe macl'atā. ¶ S3 qđ mirabili⁹ ē: eti
fenderūt am iudei dicūt q mr̃ meſſie d3 eſſe ſine pctō
ꝯceptiōe3 originali. Uñ i crema lōbardie qdā iude⁹ diſ
ꝟginis putauit cū qbuſdā fribꝫ impugnantibꝫ ꝯce-
ptionē btē ꝟgis ꝛ eos ꝯfudit: ꝓbauitq3 q ſi
veꝝ eſt q chr̃s fuerit verus meſſias. mr̃ ei⁹
fuit macl'ata ab omi pctō actuali ꝛ originali
Hāc q3 opiniōe3 vt facto imp̃meret i mētibꝫ
oim fideliū Sixt⁹ ſūm⁹ pōtifex Rhome in
eccl'ia ſcti Petri pulcerrimā edificari fec ca
pellā ſub titulo ꝯceptiōis imacl'ate virginis
Marie. Cū q ip̄e pontifex eēt hō doctiſſim⁹
apparet nō eſſe verā ſniam illoꝝ q dicunt q
opinionē de imacl'ata ꝯceptōe ꝟgis ſolū te-
nēt aliq ignorātes ꝛ idiote neſciētes lr̃as ꝛc.
Ueꝝ q2 p̄dicti dicūt ſiue extimant q ipi ſoli
habeant maiorē ſciam q̄3 oēs alij chr̃iani: vi
deāt ne ſi ex ptinacia impugnēt inocētiā ꝟgi
nalē: coꝝ ſcia ſit illa de q inqt apl's.j. Coꝝ.
viij. Scia inflat. trāſſumptiue i c. niſi cū p̄-
dē. §. ne p defectu. ō renū. De q etiā dr̃ Hie
re. lj. Stulte⁹ fact⁹ ē ōis hō a ſcia ſua. Nō q
ampli⁹ dicūt. Ois ſcia eſt i nob. Ne i ill' ꝟifi
cet illa Pauli ſnia ad Rho.j. ꝛ. xlix. di. c. hic
eteni. Dicētes ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſūt
Iſti ſolū corticē ſcie: nō medullā app̄hēdūt:
ꝯ legem ſcire leges. ff. de leg. Quia ꝟo ſciam
ꝟitatis magis de fonte q̄3 de riuul' opter q-
rere. c. ieiuniū. lxxvij. di. Iō p̄dicti ſi volūt ha
bere verā ſcienciā: debēt recurrere ad deu3 a
q eſt oīs ſapia. Eccl'i.j. q ē caput ꝛ autor oim
ſciaꝝ: a q oīs rō ſupne ꝛ etne ſcie emanauit.
c. legim⁹. §. ſ3 ecōtra. ꝟ. ōniq3. xxxvij. di. Ip̄e
aūt dñs Ieſus de⁹ et hō: in q ſunt omes the
ſauri diuie ſapiētie. ad Col'.ij. oſtēdet eis q
ſua mr̃ puriſſima cōcepta fuit ſine originali
pctō ¶ Pro hac ꝟa opiōne defendēda m'lti
ſerui dei ignē itrarēt. Nā h anno dñi qdā in
hac vrbe Mediolani ipugnarēt eā m'lti ex
fribꝫ mee curie ſubiectis: me inſtant rogaue-
rūt q p defendēda btē ꝟgis innocētia eos i
ignē cū p̄dictis ꝯceptōis aduerſarijs intra-
re pmitterē. Ego ꝟo: licz p̄fatis ſeruis dei nō
obſtaret ꝓhibitio canonica taliū experimento
rū. de qua tractaf in c. ꝯſuluiſti. ij. q. iiij. ꝛ p
Tho. ij. ij. q. xcv. arti. viij. Quia qui ſpū dei
agunf non ſunt ſub lege. vt ait apl's ad Ga-
la. v. tñ ſciens q beata ꝟgo Maria ſuā in-
nocentiā ꝛ puritatē aliter defenſaret cū ad-
uerſarioꝝ ſuoꝝ ꝯfuſione. Itē3 credēs q ipi
impugnatores imaculate ꝯceptiōis nō ac-
ceptarent talē ꝓpoſitionē de intrādo in ignē
p ſua impugnatōe affirmāda. ꝛ q ſi itrarēt
ſubito cōburerenf: imo q forte ignis nō ex-
pectaret eos intrātes ſ3 p̄ueniret: noluit ad-
quieſcere p̄dictis fratribꝫ meis. Sed ꝯſola-
tus ſum eos dicēs: q btiſſima ꝟgo nolebat
ſuā magnificare ꝯceptionē talibꝫ experimētis
¶ Ad hanc etiā opinionē firmiter tenenda3
me inducit q nunq̄3 inueni aliquē iuriſcon
ſultū modernū qui ip̄am nō affirmet eſſe ve
riſſimā. Uñ cū eſſem qdā die cu3 peritiſſimo
in vtroq3 iure dño Laurētio de buſti qnda3
p̄re meo q fuit de collegio doctoꝝ Medio-
lani annis. xlij. interrogaui eū qđ teneret de
ꝯceptōe btē ꝟginis. Et ip̄e mihi rñdit q in-
dubitāter credebat ꝛ credēdū erat ip̄am ſine
pctō originali fuiſſe ꝯceptā. ¶ Mgr̃ q3 Ia
cobꝫ de voragine ordinis p̄dicatoꝝ hāc ean
dē ſniam approbat in ſer. vj. de annūciatiōe
qſi in p̄ncipio. vbi de btā ꝟgine inqt. Prio
habuit pulcritudinē cum dr̃. Aue. i. ſine ve
teri. Fuit eñi tā pulcra q fuit ſine macula.
Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macu
la nō eſt in te. Ip̄a eñi fuit pulcra q2 ſine pec
cato originali. Tota pulcra: q2 ſine peccato
mortali. ꝛ ſine macula: q2 ſine pctō veniali.
Hec ille ad lr̃am. Et ſctūs Hiero. quē alle-
gat Alex. ō ales ſup p̄s. lxxj. ait. Uell⁹ cū ſit
de corp̃e neſcit corp̃is paſſiōes. ꝛ ſil'r be. ꝟgo
imunis fuit ab oi imūdicia. Hāc q3 opinio
nē de imacl'ata ꝟginis ꝯceptiōe tenuit ſctūs
Ioānnes Chryſ. in quadā ſua epl'a qua3 de
greco in latinū dñs Trapeſunti⁹ bononieſ
traduxit. Ip̄a ꝟo imacl'ata ꝟgo oñdit hanc
opinionē eſſe ꝟiſſimā dū ait illud Pſal. xxx.
In te dñe ſperaui nō ꝯfundar in eternū: i iu
ſticia tua libera me. Et potuerūt eſſe ꝟba di
cta a ꝓpheta in p̃ſona ip̄ius ꝟgis i hūc mun
dū introeūtis. Sequif ibidē. Eſto mihi in
deū ꝓtectorē ꝛ in domū refugij vt ſaluū me
facias. Qm̃ fortitudo mea ꝛ refugiū meu3
es tu. ꝛ p̄p̄t nomē tuū deduces me ꝛ enutri-
es me. Educes me de laqo que3 abſcōderūt
mihi: qm̃ tu es ꝓtector meus. In man⁹ tu-
as tuas cōmendo ſpm̃ meum: redemiſti me
dñe de⁹ ꝟitatis. Odiſti obſuātes vāitates ſu
p̄uacue. i. eos q vanaf ſequūf expoſitiōes ſcri
pturaꝝ ſine fructu: imo cū ſuo ꝛ alioꝝ dāno ac

vituperio. Sequit̄ ibidem. Ego aūt in dn̄o
ſperaui: exultabo et letabor in miſc̄dia tua.
Qm̄ reſpexiſti hūilitatē meā: ſaluaſti de ne-
ceſſitatibꝫ aīam meā. Nec ꝯcluſiſti me i ma
nibꝫ inimici. ſtatuiſti i loco ſpacioſo pedes
meos. Miſerere mei dn̄e qm̄ tribulor. ſ. ab
illis q̄ vitupant me: dicētes me fuiſſe in ma
nibꝫ diaboli ꝯcluſam ⁊ ab eo poſſeſſam.
D ¶ Cōtra iſtos aūt exclamat ipa ꝟgo bn̄di-
cta dicēs illō pſ̄. xxxiiij. Judica dn̄e nocētes
me: expugna impugnātes me. Apphēde ar-
ma ⁊ ſcutū. ⁊ exurge in adiutoriū mihi. Ef-
funde frameā tuā: ⁊ ꝯclude aduerſus eos q̄
pſequunt̄ me. dic aīe mee ſalꝰ tua ego ſum.
Cōfundant̄ ⁊ reuereant̄ q̄rentes aīam meā
Auertant̄ retrorſum ⁊ ꝯfundant̄: cogitātes
mihi mala. Fiāt tanq̄ꝫ puluis añ faciē vēti
⁊ angelus dn̄i coartās eos. Fiant vie coꝝ te
nebre: ⁊ angelꝰ dn̄i pſequēs eos. Qm̄ gratis
abſcōderūt mihi interitū laquei ſui: ſupua-
cui exprobrauerūt aīam meā. Ueniat illi la
queus quē i gnorat: ⁊ captio quā abſcōdit
app̄hendat eum. Et laquꝰ cadat in idipſum
Aīa aūt mea exultabit i dn̄o: ⁊ delectabit̄
ſup ſalutari ſuo. Hec illa. Que etiā dicere
poteſt illud qō in eodē pſ̄. habet̄. ſ. Surgē-
tes teſtes iniq̄: q̄ ignorabā interrogabāt me
Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis: ſterilitatē
aīe mee. Et aduerſum me letati ſunt ⁊ ꝯue-
nerūt: tētauerūt me: ſubſannauerūt me ſub
ſannatiōe: frenduerūt ſup me dentibꝫ ſuis.
Dn̄e qn̄ reſpicies? reſtitue aīam meā a mali
gnitate eoꝝ a leonibꝫ vnicā meā. Non ſup-
gaudeāt mihi q̄ aduerſant̄ mihi inimici mei
iniuſte: q̄ oderūt me gratis et annuūt ocul̄.
Qm̄ mihi q̄dē pacifice loq̄bant̄: ⁊ in iracun
dia terre loq̄ntes dolos cogitabāt. Hoc au-
tē dixi: q2 iſti aduerſarij immaculate ꝟginis
conant̄ brachio terrenoꝝ ꝑncipū īpedire ve
nerationē inocētie mr̄is dei ſub colore ⁊ ſpe
cie pietatis ⁊ honoris chr̄i. Seq̄t̄ brā ꝟgo ibi-
dē. Uidiſti dn̄e ne ſileas: dn̄e ne diſcedas a
me. Exurge ⁊ intēde iudicio meo deꝰ meꝰ et
dn̄s meꝰ i cām meā. Judica me ſm̄ iuſticiā
meā dn̄e deꝰ meus. ⁊ nō ſupgaudeant mihi.
Erubeſcāt ⁊ reuereant̄ ſil̄: q̄ gratulant̄ malis
meis. Induant̄ ꝯfuſiōe ⁊ reuerētia q̄ mali-
gna loquunt̄ ſup me. Exultēt ⁊ letent̄ q̄ vo-
lūt iuſticiā meā ⁊c. ¶ Hanc q̄ꝫ opinionē de
Mgr̄ io annes de corduba integerrima ꝟginis ꝯceptiōe ſubtilit̄ demon
ſtrat. ⁊ ꝓbat mgr̄ Joānes euāgeliſta de cor-
duba ordīs minoꝝ de obſuātia theologus
doctiſſimus. Ex cuius tractatu q̄nq̄ꝫ extra-
xi rōnes. Sed licꝫ ipe ſingulas argumento
rū ſuoꝝ partes ꝓbet: tamē ego ne hūc ſmo-
nē nimis in longū ꝓtrahā: ſoluꝫ cōpendioſe
E aliq̄d de eis referā. ¶ Prima aūt ratio ſu-
mit̄ ex infallibili p̄deſtinatiōe diuīe incarna

tionis. Pro cuius fundamēto p̄dictus do- Rō ex iſa
ctor p̄ſupponit hanc ꝟitatē: vicꝫ ꝙ licꝫ p̄mꝰ libil̄ p̄de
humane nature parens Adā nō peccaſſꝫ: tn̄ ſtinatōis
hūanā carnē ex ſua glīoſa matre dei filius
aſſumpſiſſet. Hoc aūt eſſe verū ego clariſſi-
me ꝓbabo in. v. pte huiꝰ opis: ſmone. iiij. p-
te. j. ſequēdo doctrinā Alexā. de Ales in. iij.
pte ſūme. in tractatu de incarnatiōe chr̄i. Et
Sco. in. iij. di. vij. q. iij. dubio p̄mo. et Pe-
tri de aquila ibidē. ⁊ Richar. in. iij. di. j. art.
ij. q. iiij. ⁊ ſcti Bonauēture ⁊ Frā. de may. et
Alexandri lombardi in eadē di. qui dicunt
ꝙ etiāſi Adā nō peccaſſet: chr̄s incarnatus
fuiſſet: lꝫ nō moriturus nec aliq̄d paſſurus
Hoc aūt p̄ſuppoſitū p̄dictus doctor ꝓ p̄ma
ꝯcluſione poſuit in quadā publica diſputa-
tione. in q̄ poſt nōnullas ꝯcluſiones ꝓpoſi-
tas: quodlibet ad omnē queſtionē in facul-
tate theologica et in Metaphyſica obtulit
Taliter ꝟo dictā ꝯcluſionē formauit dicēs.
Inter alias creaturas q̄s deꝰ omnipotēs de
nihilo ꝯdere dignatꝰ eſt. q̄ſuis eas vnica vo
litiōe ꝓduxerit: chr̄i tn̄ redēptoris nr̄i huma-
nitate p̄mo ⁊ ante oīa in eſſe volito ꝓduxit.
Quare haud dubiū ē: ꝙ ſi p̄mꝰ hūane natu
re parēs Adam in originali iuſticia p̄ſtitiſ-
ſet: nihilominꝰ ꝟbū caro factū eſſet. In p̄di-
cto aūt tractatu ſic in ſentētia inq̄t. Uolun-
tas diuina p̄us pro aliquo ſigno ꝓduxit ab
eterno in eſſe volito hūanitatē chr̄i: tanq̄ꝫ de-
terminatā deo infallibilit̄ vniri in vtero ſa-
cratiſſimo glīoſe virginis: q̄ꝫ voluerit ꝑmit
tere Adā peccare. Et ſil̄r eadē diuia volūtas
ꝓduxit i eſſe volito hūanitatē ꝟgis glīoſe tā
q̄ꝫ dei filiū ꝯcepture ꝓ aliq̄ ſigno ante ꝑmiſ-
ſionē lapſus p̄mi parētis noſtri. q2 caro chr̄i
caro ꝟginis ē. Ergo nullo mō peccm̄ ipm̄ iſe
cit puriſſimā ꝟginē. cuius eſſe ⁊ gr̄a mater-
nitatis dei p̄ceſſit ꝑmiſſionē ipius peccati.
¶ Scd̄a rō ſumit̄ ex correſpōſione ⁊ cōmē- F
ſuratiōe btitudinis ad gr̄am gratūfacientē Hec ē cō
ſic arguēdo ſm̄ p̄dictū doctorē. Oīs ſūme rn̄dentia
beatificādū ꝑ meritū chriſti ex ineffabili pre gratie ad
deſtinatiōe diuina: eſt prius ſumme gratifi gl̄iam
candū gratia gratūfaciēte ꝑ ideꝫ meritū iu-
xta exigētiā ſumme p̄deſtinate beatitudis:
vt eſt cōmunis ſententia theologoꝝ. Sꝫ be
ata virgo Maria fuit ſumme beatificāda
ex ineffabili p̄deſtinatione diuina ꝑ meritū
chriſti. quod patꝫ: quia exaltata eſt ſup cho-
ros angeloꝝ ⁊c. Item q2 ipa ſola tenet ſup̄
mū gradū latitudis beatificandoꝝ ex me-
rito chr̄i. Ergo prius fuit ſumme gratificā-
da ꝑ gratiā gratūfacientē iuxta exigentiam
ſue p̄deſtinate beatitudinis. Sꝫ ſi fuit i ori
ginali pctō ꝯcepta: nec habuit ſūmā gr̄aꝫ nc
ſūmā glīam. ḡ ⁊c. Cōſ aūt nō habuiſſꝫ ſūmā
gratiam patet. q2 nihil qō ꝓ aliq̄ inſtāti fuit

in dei odio:ira ⁊ indignatiõe:eſt illi vnq̃ ſū/
me gratū.q꞉ q̃cūq; poſt data gratitudīe:ſꝑ
manet ira:odiū ⁊ indignatio illi⁹ inſtātis in
ꝯſpectu diuio.Qꝛ ꝟo nõ habuiſſet ſūmā gl'i
am ꝓbat̃.qm̃ ſi nõ habuit tantā grām.ḡ ne
tantā gl'iā.potiſſime cū tali innocētie corre
ſpõdeat ſingularis gl'ia ⁊ ornat⁹. Relinqui
tur ḡ ꝙ gl'ioſa ꝟgo fuit a pctõ origīali ꝑſer/
uata poſtq̃ fuit ad ſummā gl'iam ex merito
paſſiõis chr̄i ineffabiliter ꝑelecta. Hec ille.
¶ Qui tertiā rõnē deducit ex debita diſpo
Rõne ꝑ ſitiõe ⁊ ꝓportiõe corꝑis myſtici dicens. Cer/
portiõis tū eſt apd̃ ſciētificos theologos ꝙ chr̄s etiā
corporis q̃ntū ad naturā humanā eſt caput eccl'ie tri
myſtici umphantiſ ⁊ militātis.⁊ hoc maxime: q꞉ ſicut
in naturali corꝑe caput in cetera mēbra na/
turalit̃ īfluit.ſic chr̄s oībꝫ vtriuſq; eccleſie
mēbris ſpūaliter influit:illis oībꝫ grām ⁊
gl'iam ꝓmerēdo. Ex hac aūt catholica theo/
logoꝝ ſnīa arguo ſic. In corꝑe naturali de/
bite diſpoſito ⁊ ꝓportionato aliqḋ mēbrū eſt
capiti ꝓpinqui⁹:ad qḋ ꝑmo ⁊ imediate natu
ralis influx⁹ ab ipo capite deſcendit: ⁊ ꝑ me
diū cuius cetera mēbra hmõi influētiā reci/
piūt. Ergo a ſi'li ꝓportionabiliter in corpore
myſtico erit aliqḋ mēbrū chr̄o capiti ꝓpinq/
us:cū ꝑmo ⁊ imediate chr̄s Jeſus ſpūalit̃
influat grām ⁊ gl'iam.ꝑ cui⁹ mediū cetera ec/
cleſie membra hmõi influentiā recipiūt. Ut
eīn ait Cōmētator auerrois in ꝓemio phyſi
coꝝ.Sicut eſt in naturalibꝫ:ita ſuo mõ i ſpū/
alibꝫ. Hoc aūt mēbrū chr̄o capiti ꝓpinqui/
us in gratia ⁊ gl'ia nõ eſt aliud niſi ꝟgo ma
ria:in quā ꝑmo ⁊ imediate toti⁹ grē q̃ eſt in
chr̄o(vt ait Hiero.)ſe infudit plenitudo. Ea
etiā mediatrice reliqua eccl'ie membra chr̄i
grām recipiunt.q꞉ de plenitudine ei⁹(ſicut ait
Bern̄.)capiūt vniuerſi. nec vlla etiā grā de
celo ad nos deſcēdit:niſi veniat ꝑ man⁹ ma
rie.Sed ſi virgo Maria eſt ꝯcepta in pctõ
originali: nullū mēbrū eſt in corꝑe myſtico
eccl'ie ſic capiti ꝓximū ⁊ imediatū. Quobrem
maneret monſtruoſum ex defectu tal' mem
bri. Qḋ ꝓꝫ.q꞉ cū chr̄s q̃ eſt caput:ſit natura
lit̃ ſine pctõ origīali ꝯcept⁹: ita ꝙ nõ ſolū il/
lud nõ ꝯtxit:ſed nec ꝯ̃here potuit. Si oīs alia
hūana creatura eēt ꝯcepta in pctõ originali:
cū inter nõ ꝯtrahere:nec poſſe ꝯ̃here:⁊ poſſe
ꝯ̃here ⁊ de facto ꝯ̃here intermedier poſſe cõ
trahere ⁊ de facto nõ ꝯtrahere:hoc membro
deficiente nullū membꝝ eſſet chr̄o capiti ꝓ/
ximū ⁊ imediatū qḋ ꝑmo ſuſciꝑet hāc influ
entiā imunitatiſ a pctõ origīali. ⁊ ita corpus
myſticū ſi tali ꝓpinq̃ mēbro careret eēt mon/
ſtruoſum:ac ſi naturali corꝑi collū deficeret.
Cõcludit̃ ḡ ꝙ vt corpus myſticū eēt debite
diſpoſitū ⁊ ꝓportionatū:btā ꝟgo que ſuper
oēm creaturā eſt a chr̄o i grā ⁊ gl'ia ſublima

ta:fuit illḋ mediū qḋ potuit i originali pctõ
ꝯcipi:⁊ tñ nõ fuit ꝯceptū. Et tāto forti⁹ hoc
ipm̄ ꝯcludit̃ ſi ad mēoriā reuocet̃ ꝙ ꝑdictū
caput eccl'ie chr̄s ꝑncipalit̃ grāꝫ mūdicie de
directo originali pctõ oppoſitā ipi corꝑi my/
ſtico īfluxit.qm̄ ꝑncipalit̃ ꝓpter pctm̄ origia
le remediū paſſus eſt. Ergo ꝟgo gl'ioſa hanc
influētiā recepit:q̃ ē collū corꝑis myſtici. ⁊
ꝯñter ñ fuit ꝯcepta i pctõ origiali. ¶ Quar Ratõ ex
ta rõ ſumit̃ ex rõibꝫ q̃s adducit ſctūs Tho. ſcti Tho
in.iij.pte ſūme.q.xxvij.art.iiij.in corꝑe q̃ſti/ me.
onis. Ad ꝓbandū ꝙ beata ꝟgo fuit a veni/
ali peccato ꝑſeruata vt eēt ꝑparata ⁊ diſpo
ſita maternitati dei. Tres aūt adducit rati
ones. Prima eſt:q꞉ ſicut honor parentū re/
dundat in ꝓlem: ita ꝑ oppoſitum ignominia
matris ad filiū redūdaſſet. Scḋa:q꞉ ſingu
larē affinitatē habuit ad chr̄m qui ex ea car/
nem aſſumpſit. Nõ eſt aūt ꝯuētio chriſti ad
belial. Tertia:q꞉ ſingulari mõ dei fili⁹ q̃ eſt
dei ſapia in ipa habitauit.nõ ſolū in anima
ſꝫ etiā in vtero. In maliuolā aūt aiāꝫ nõ in/
trabit ſapia. nec habitabit in corꝑe ſubdito
peccatis. vt ait Salomon Sap.j. ḡ ⁊c. Ex
his ei rõnibꝫ ꝯcludit̃ ſtricti⁹ ꝙ ꝟgo Maria
fuit ab originali pctõ ꝑſuata. ¶ Et ꝑmo ꝓpt̃ B
ꝑmā.q꞉ maior ignominia redundaret a ꝟgi
ne in ꝓlem ſuā ꝓpter pctm̄ originale q̃ꝫ ꝓpter
pctm̄ veniale rõne maioris infectiõis:turpi
tudinis ⁊ grauedinis:vt patꝫ ex ꝑcedentibꝫ
Ex ſcḋa aūt rõne ſic arguit̃. Nulla eſt ꝯuen/
tio chr̄i ad belial: Sed ſi peccatum veniale
fuiſſet in ꝟgine ꝓpter ſingl'arē affinitatē quā
chr̄s ad ipam habet exq̃ ex ea carnē aſſūpſit
eſſet ſm̄ Tho.ꝯuētio chr̄i ad belial. ḡ a forti
ori nõ debuit originale pctm̄ ꝯ̃here.q꞉ ma/
ior ſecuta fuiſſet ꝯuētio chr̄i ad belial. Itēꝫ
q꞉ ꝑ ipm̄ pctm̄ originale fuiſſet ꝓ illo inſtāti
diabolo incorꝑata: vt ꝓbatū eſt in ꝑcedenti
bus ſmonibꝫ:ꝑ veniale aūt nunq;. Item q꞉
originale eſt pctm̄ nature: quā naturā deus
aſſumpſit ex ꝟgine. veniale autē eſt peccatū
ꝑſone quā de⁹ nõ aſſumpſit. Ex tertia etiam
ratiõe pariter ꝯcludit̃ btām virginē ab ori/
ginali pctõ fuiſſe ꝑſeruatā:ſic arguēdo. In
maliuolā aniam nõ intrabit ſapia: nec habi
tabit in corꝑe ſubdito pctis. Sed ꝑ pecca/
tū originale aīa ꝟginis fuiſſet maliuola. B
eſt in dei maliuolētia ⁊ indignatiõe.⁊ corp⁹
eius maius ſubditū peccatis q̃ꝫ ꝑ veniale.
ergo ꝓpter ſingularē inhabitatiõem filij dei
in aīa ⁊ in corꝑe ipius virginis:debuit oīno
a pctõ originali ꝑſeruari:poti⁹ q̃ꝫ a veniali
Ex his igit̃ rõnibꝫ aut ſctūs Thomas nihil
ꝯcludit.aut nos longe verius cõcludimus
gl'ioſam virginē ab originali peccato fuiſſe
ꝑſeruatā. Hec ille. ¶ Qui etiā quintā rati/ Quinta
onem ſumit ex ꝓbatiõe quā facit btūs Tho ratio

mas in.iij.pte ſumme.q.xxvij.ar.j.ꝓbando
ꝙ vgo Maria fuit ſcrificata i vtero matere⸗
no: vbi ſic dicit. De ſcrificatōe vgis:ꝙ.ſ.fue
rit in vtero mr̄is ſanctificata nihil in ſacra
ſcptura tradit.tn̄ ſicut Auguſtin⁹ arguit ꝙ
fuerit aſſumpta in celis.ſic ⁊ nos poſſumus
arguere in ꝓpoſito. Et ſic arguens dicit. Ra
tionabilit̄ credit̄ ꝙ illa que genuit vnigeni⸗
tū a patre:plenū gr̄e et vitatis:maiora priui⸗
legia gr̄e accepit p̄ oib⁹ alijs. Inuenim⁹ aūt
hoc ſcrificatiōis p̄uilegiū in materno vtero
quibuſdam alijs fuiſſe ꝯceſſum: vt Hieremie
cui dictū eſt Hiere.j. Anteq̄ꝫ exires de vul⸗
ua ſcrificaui te. Et Joāni baptiſte:d' q̄ dictū
eſt Luc.j. Spūſctō replebit̄ adhuc ex vtero
mr̄is ſue. Ergo rationabiliter credit̄ ꝙ bea⸗
ta virgo ſanctificata fuit anteq̄ꝫ ex vtero na
ſceret̄. Ex hac itaqꝫ ꝓbatōe ſic arguit̄. Rati⸗
onabilit̄ credit̄ ꝙ illa que genuit vnigenitū
a p̄re plenū gr̄e ⁊ vitat̄:maior p̄uilegia gra
tie accepit p̄ omnib⁹ alijs. Sed quibuſdā alijs
priuilegiū ſanctificatiōis in materno vtero
cōtra peccatū originale legimus fuiſſe con⸗
ceſſum. Ergo illa que genuit vnigenitū dei
patris:ꝯtra originale peccatū maius priui⸗
legiū debuit accipe. Sed priuilegio ſanctifi
cationis in materno vtero ꝯtra origiale pec
catū nullū eſt maius q̄ꝫ p̄uilegiū p̄ſuatiōis
Ergo rōnabiliter credit̄ ꝙ fuerit ab ipo ori⸗
II ginali peccato p̄ſeruata. ¶ Nec valet fuga
Solutiones de ſcrificatione vgis dicentiū:ꝙ vginis ſcrificatio fuit magis ac⸗
celerata q̄ꝫ ſanctificatio alioꝝ. q⁊ ſm eos fu
it ſanctificata ꝑ minimā morulā poſſibilem
poſt ꝯceptōem. alij autē tardius. Vel ꝙ vir
go Maria i ſua ſcrificatiōe vberiorē grām
p̄ omnib⁹ alijs accepit. Qm̄ ſꝑ maneret idez
p̄uilegiū:ita ꝙ p̄uilegiū vgis ꝯ origiale pec⸗
catū nō fuiſſet alterius rōnis. Sed rn̄dēdo
particulariter. Primo ad illud de accelerati⸗
one dico:ꝙ ſi ꝓpter ꝯceptū et partuꝫ filij dei
argumētat̄ rationabilit̄ ꝙ fuerit ſanctifica
ta in materno vtero immediate poſt conce⸗
ptionem q̄ꝫcitius fuit poſſibile. A fortiori ſi
aliter opināntes intellexiſſent ꝯgruitatē ⁊ mo
dū quo nos aſſerimus glioſam virginē per
p̄ſeruatōem fuiſſe redemptā. hoc ip̄m equi⸗
dem nobiſcū adduxiſſent: vginis innocenti
am pariter ſublimātes. Nec adduxiſſent ꝓ
inconuenienti dicente: ꝙ ſi eſſet ſine pctō ꝯce
pta fuiſſꝫ chr̄o eq̄lis. vl' ꝙ nō indiguiſſet re⸗
dēptiōe ⁊ ſilia.q̄ alti⁹ ſpeculātib⁹ ridiculoſa
⁊ valde groſſa vident̄. Silr̄ ſi duo eſſent in
carcerati ꝓ aliq̄ enormi crimine.parua eſſet
ſubleuatio infamie vnius ꝓ eo ꝙ ipe aliquo
paruo tpe an̄ aliū de carcere eſſet liberatus.
Cōtra illud ſc̄do de vberiori gr̄a in ſcrificatōe
recepta:rn̄det̄ ſic arguēdo. Si decuit virgi
nē a pctō originali mūdari ꝑ maiorē ſancti⸗
ficatiōis mundiciā omnes alij mundati fu⸗
erint. et hoc ꝓpt̄ maternā dignitatē filij dei.
g̃ decuit ꝓpter eandē ratiōem tanta eā mūdi
cia ⁊ immunitate peccati tollere quanta fu⸗
it poſſibile ſub chr̄o Jeſu. Quia etiā q̄ntucū
q̄ꝫ mundicia ⁊ maxima puritate data in dei
genitrice:ꝯdignitati ꝯceptōis ⁊ maternita⸗
tis filij dī adeq̄te mīme potuit correſpōdere
¶ Nec valet fuga dicētiū ꝙ ꝑ hāc opinionē
derogat̄ legi nature a ſacra ſcptura compro
bate.ex eo ꝙ fuit ꝑ ꝯcubitū cōcepta. ⁊ iō de⸗
buit in originali ꝯcipi. Quia rn̄det̄ ꝙ mai⁹
eſt derogare p̄ori legi nature que ab ipſa na⸗
tura naturalit̄ eſt intenta et a deo inſtituta
de multiplicāda ꝓle ꝑ viri ⁊ femie cōmixtio
nem. cui tn̄ fuit derogatū qn̄ btā vgo ſuum
ꝯcepit filiū:quē nō d' viro ſꝫ d' ſpūſctō ꝯcepit
q̄ꝫ derogare i ꝯceptiōe eiuſdē vgis ſcd'e legi
q̄ eſt lex pcti q̄ a natura nō eſt naturalr̄ intē
ta. Jllū g̃ q̄ derogauit p̄me legi nature ino⸗
centis in ꝯceptōe filij ſui:ꝓpt̄ maiorē eiuſdez
vnigeniti ſui honorē ⁊ mundiciā ampliorē:
decuit etiā derogare ſecū de legi nature pec⸗
catric̄ ꝓpter ipius filij ⁊ ſpōſe ſue remouen⸗
dā vituperatiōem:puritatiſqꝫ materne ꝯſer⸗
uationē:atqꝫ vtriuſqꝫ cōmendationē

¶ Pars. III. huius ſermonis: que dicitur
demonſtrationis.

MUltis alijs miraculis ⁊ maximis
ſignis oipotēs de⁹ genitric̄ ſue i⸗
nocētiā declarauit. de q̄b⁹ aliq̄ in
feri⁹ annotabim⁹. Licꝫ em̄ vitat̄
fides vboꝝ adminicul' nō indigeat.l.j.C.ſi
mi.ab here.ſe abſti.tn̄ q⁊ magis mouēt facta
q̄ꝫ vba. vt notat̄ in.l.de quib⁹.ff.d' legi.⁊ i.l.
ea que.ff.d' ꝯtrahē.emp. Et res magis decla
rat̄ et cognoſcit̄ occulta expientia q̄ꝫ doctri⸗
na.§.fi.inſti.de gradi.⁊.l.p̄tor.§.emācipat⁹
ff.d' col.bono. Aliq̄ alia miracl'a a deo facta
ſubnectā. Quapropter ſi deuoti immacula⸗
te ꝯceptōis decipiunt̄:non niſi a deo decipi⸗
untur:cū ſub titulo ꝯceptōis mr̄is ei⁹ talia
fiāt ⁊ facta ſunt ꝓdigia q̄ a ſolo deo fieri po
tuerūt. Quia vo de⁹ nullū poteſt decipe:ido
nullus in veneratiōe ꝯceptiōis btē vgis pōt
errare. ¶ Unū āt miraculū i ciuitate Me **Miraculū.j.**
diolani anno p̄terito accidit. Naꝫ cū p̄dica
tor quidam ꝯ immaculatā vgis ꝯceptōem p̄⸗
dicaſſet. ⁊ poſt p̄dicatōem poni feciſſet tabu
lam q̄ndā in loco in quo p̄dicauerat.in q̄ ta
bula ſcripte erant autoritates quedā ꝯ vir⸗
ginis ꝯceptiōem. Caſu interfuit vnus cōce⸗
ptiōis beate virginis deuotus:qui timēs ta
li p̄dicatōe ac tabelle ad murū affixione ml'
tos a deuotiōe immaculate conceptiōis ma
tris dei poſſe auerti: cogitanſqꝫ qualit̄ huic

inconuenienti valeret obuiare. Tandē ꝓpo/
ſuit in animo ſuo deſcribi atqꝫ depingi facere
ſup portā dom⁹ ſue nō nullos doctores cum
dictiſ ſuis btē v̾gis imaculatā cōceptionem
cōmēdantibꝫ. Simil' cū miraclo ꝯ illū p̄di/
catorē facto. q: vt legit̄: poſtq̄ꝫ ꝯ btē virginis
conceptionē p̄dicauit: de pulpito deſcēdēs:
ſtatim adueniēte lupo terribili ſuffocat⁹ eſt.
Hoc autē ꝓpoſitū cum ꝑ aliqđ tp̄s implere
diſtuliſſet: egritudīe maxīa infirmatus eſt.
Cū v̾o nullis medicoꝝ remedijs ſanitatem
recuperare ſe poſſe conſpiceret: excogitare ce/
pit ꝙ forte btā v̾go ꝓpt̄ ꝓpoſiti ſui dilationē
indignata: hāc ſibi īfirmitatē euenire feciſſꝫ
Vn̄ ꝓtin⁹ illi deuouit ꝙ ſi ip̄m đ p̄dicta in/
firmitate liberaret: ip̄as autē deſcribi at/
qꝫ doctores q̄ illas edidere depingi cū p̄di/
cto lupi miraculo faceret. Quo emiſſo atqꝫ
cōpleto voto: ab ipſa infirmitate ſine medi/
cinaꝝ remedijs liberat⁹ eſt. Hoc miraculum
ipſe mihi ore ꝓprio enarrauit. Cuius etiā rei
teſtimoniū mihi ꝓhibuit aromatari⁹ q̄ illi
an̄ emiſſū votū in p̄dicta īfirmitate medici/
Scd̄m nas exhibuit. ¶ Aliud qꝫ īdiciū ſue innocē/
tie btā virgo a q̄ttuordecim annis infra de/
mōſtrauit. Nā cū reuerendū p̄trem fratrem
Bernardinū đ caymis ordis nr̄i ſūm⁹ pōti/
fex Sixt⁹ q̄rt⁹ ad hiſpaniaꝝ regē ꝓ q̄buſdā
rebꝫ valde iportātibꝫ atqꝫ chr̄ianitatiſ bonū
cōcernētibꝫ deſtinaſſet. ip̄eqꝫ ab ipſo rege q̄c
q̄d p̄dict⁹ ſūm⁹ pōtifex petebat obtinuiſſet:
ab hiſpanijs rhomā ꝑgere volens: cū Mli
eſſet vni ex ei⁹ socijs ad terrā ſctām ſupiorū
obedientia ꝓfecturo q̄ lr̄as regiſ p̄dicti ſum/
mo pōtifici directas in cuſtodia hēbat: p̄di/
ctus frater Bernardin⁹ impoſuit vt oēs lit
teras alteri ſuo ſocio aſſigret. Ille vero cum
multas lr̄as ab Hiſpaniaꝝ ꝑtibꝫ dilatas in
vno pāniculo ligatas hēret: eas fidel'r alteri
ſocio ei⁹ ꝯſiguit. oblit⁹ ꝙ lr̄as a q̄bꝫ totū ne/
gocij pōdus dependebat: in q̄buſdā corꝑali/
bus repoſuerat. vn̄ eas hieroſolymā perre/
ctur⁹ aſportauit. Cū igit̄ p̄r frat̄ Bernardi/
nus Rhomā ꝓfect⁹ eſſet: credēs ꝙ illas lit/
teras ſoci⁹ ei⁹ hēret ꝛ ad ſūmi pōtificiſ p̄ntiā
accedere deberet: volēs p̄dictas lr̄as ꝑpare
vt eas ſūmo pōtifici poſſet p̄ntare. Reuolu
tis oībꝫ lr̄is q̄s ei⁹ ſoci⁹ hēbat: inuenit illas
deeſſe ſine q̄bꝫ corā ſummo pōtifice ei⁹ indi/
gnationē timēs nō audebat apparere: ꝓpter
quod multum incepit affligi: neſciēs q̄d de
ip̄ſ lr̄is factū eſſet. Ego vero q̄ ſil' cū illo rho
mā ꝑrexerā ꝓ cōfirmatiōe noſtri officij con/
ceptionis v̾gis gl'ioſe imperrāda: deuoui ei/
dem pijſſime v̾gini ꝙ ſi gratā nob̄ hīe face/
ret a p̄dicto ſūmo pōtifice audientiā: lr̄aſqꝫ
p̄dictas repiri: tres ad gl'iam imaculate cō/
ceptionis ſue ſermones cōponerem. q̄ emiſſo
voto: ſtatim ſumm⁹ pōtifex nos vocari p̄ce/
pit atqꝫ alacri vultu ꝛ valde iocunda facie:
gratiſſimā nob̄ audiētiā dedit. ip̄mqꝫ patrē
fratrē Bernardinū ne de amiſſiōe lr̄aꝝ affli
geret̄ hortat⁹ eſt dicens ꝙ ita credebat v̾bis
ſuis ſic lr̄is ipſis credidiſſet. Sed qđ mira/
bili⁹ eſt: ꝓcurāte ipſa bn̄dicta v̾gine: ſoci⁹ p̄/
dicti patriſ fratriſ Bernardini qui abſtulerat
ipſas lr̄as anteq̄ꝫ in portu Venetiaꝝ nauē
nauigatur⁹ aſcēderet: reuoluēs p̄dicta cor/
poralia: ipſas qꝫ lr̄as repiens: eas ſtatim pre/
dicto p̄ri fratri Bernardino Rhomā tranſ/
miſit: q̄ eas ad cōfirmationē ſue fideliſſime
legatōis p̄fato ſūmo pōtifici p̄ntauit. ¶ In Tertiū
terra etiā modoetie tp̄e peſtiſ q̄dā hn̄s vlcus
morboſum: btā v̾ginē rogauit vt ad gl'iā
ſue ſctiſſime ꝯcep̄ōis eū liberaret. q̄ in ſero
emiſſa inuocatiōe mane ſeq̄nti ſe liberū rep/
perit. ¶ In ciuitate quoqꝫ Laude dū q̄daꝫ Quartū.
mlier mr̄ vni⁹ frīs nr̄i ꝑuiſſima infirmitate
laboraret: ſil'i mō imaculate ꝯceptioni beate
v̾ginis ſe deuouēs liberata eſt. Ecōtra v̾o ꝯ
innocentiā ſuā pſeq̄ntes ipſa v̾go benedicta
multipl'r indignationē ſuā demonſtrauit.
¶ Nā q̄dam terra Italie dū q̄dā religioſus R
ꝯtra ꝯceptionē beate v̾ginis p̄dicaret: dixit.
Rogo v̾ginē Mariā vt de v̾itate a me p̄di
cata aliquā faciat demōſtrationē. ſtatimqꝫ Irriſori/
hoc dicto: vna pte fūdi pulpiti ſup q̄ erat ca um ſatis
dente: ip̄e deorſū corruēs: vſqꝫ ad cingulū
pānis ſuis oībꝫ deſup remanētibꝫ cū eſſet
ſine femoralibꝫ ꝛ antiphona toti populo lu/
dibriū fuit. Sicqꝫ btā v̾go aduerſariū ſuū
ꝯfudit. ¶ In ciuitate qꝫ Mantue tp̄e illu/ Miracu
ſtris Marchionis dn̄i Ludouici aui p̄ntis lū ꝯtra i/
dn̄i marchionis: q̄dam religioſus ꝯfeſſor p̄ pugnētes
dicti marchionis rogauit ip̄m vt feſtū ꝯce/ imacula/
ptionis btē v̾gis de libro feſtoꝝ q̄ obſuant̄ tā ꝯcepti
in illa ciuitate faceret deleri. Cui ille reſpon onem.
dit ſe h̄ facere nolle: q: h̄ feſtū erat a ſuis p̄/
deceſſoribꝫ inſtitutū. Tunc ille ꝯfeſſor roga/
uit eū vt ip̄m p̄mitteret dictū feſtū cancella
re. q̄ ex tedio p̄mittēre: ille ꝯfeſſor cancellato
ꝯceptionis feſto ad ſuū reuerſus monaſteri
um mortu⁹ eſt ſine lingua. Meruit eñ illā
linguā amittere q̄ btē v̾ginis ꝯceptionē pre
ſumpſit impugn̄re. ꝑ que eñ q̄s deliq̄t: ꝑ ea ꝛ
puniri dꝫ: Sap. xi. ꝛ Exo. xxj. ꝛ notat̄ in. l. ex
facto. §. Julian⁹. ff. de vul. ꝛ pu. l. heres. ff. đ
his q̄bꝫ vt indignis. ꝛ in. l. fi. C. đ accu. ꝛ in. l.
ſi cui. ff. codē. ꝛ ꝑ glo. i. l. ſi fugitiui. C. đ ſer.
fu. ¶ In ciuitate etiam Mli q̄dā notari⁹ ꝛ
ciuis mediolanēſ dn̄s Petrus Antoni⁹ de
Bernardis q̄ erat ꝯtri⁹ opioni de imaculata
ꝯceptione btē v̾gis talit̄ ꝙ hēbat exoſū offi
ciū ꝯceptionis ꝑ rhomanā eccl'iā approba/
tū: nec volebat audire p̄dicatiōes đ ꝯceptōe
eiuſdē v̾gis: ac rep̄hendebat eos q̄ tenebant

hanc opinionē: vł ieiunabāt vigiliā ↄceptio
nis.ac festū ei⁹ celebrabāt ac obseruabant.⁊
in hac opinione sua ꝯ̄ ↄceptionē pseuerauit
ānis.xiiij.⁊ plus. vn̄ cū qdā ei⁹ fili⁹ q postea
fact⁹ est religiosus ordinis heremitaꝝ sācti
Augustini de obſuantia: existēs adhuc secu
larꝭ scpsisset sup vnū suū librū eplaꝝ sancti
Hieronymi qndā salutationē btē vgis pdi-
catā Mli a pre frē Antonio de Uercellis or
dinis Minoꝝ: in q bn̄dicta vgo Maria si-
ne culpa originalꝭ pctī fuisse laudaꝭ Ipe dn̄s
Petr⁹ pdictus cācellauit pdicta vba.⁊ scri-
psit ibidē auctē ꝯ̄riā sancti Tho. de Aqno ⁊
vnā auctēm scti Ambrosij q videꝭ ↄtra ↄce-
ptionē btē vgis: atqꝫ repbēdit filiū suū qꝛ p-
dictā salutationē scpsisset. Perseuerāte autē
eo in hac sua ptinacia: accidit sibi in estate p
xime pterita talis visio noctis tpe. Nā vide
baꝭ ei ꝙ esset in eccl'ia scti Angeli fratꝝ mi-
noꝝ de obſuantia apud Mediolanū ꝙ qꝫ
staret ꝓpe vas in q est aq bn̄dicta iuxta por-
tā maiorē eccl'ie. in quo loco cū oraret appa-
ruit btā vgo Maria in ipsa eccl'ia q venie-
bat a manu dextra capelle sācti Bernardini
site in ipsa eccl'ia: ⁊ ibat vsus eū. ⁊ ipse nota-
rius genib flexis ꝓstrat⁹ in terrā adorauit
btām vginē etiā inclinādo caput cū ei appro
pinqsset: putans ꝙ eū deberet respicere. Sꝫ
ipa ostendēs faciem turbatā reuoluit caput
suū: ⁊ noluit ipsum respicere statimqꝫ dispa
ruit. Un̄ ⁊ ipe ad se reuersus in magno do-
lore remāsit: ⁊ tot⁹ desolatus. ⁊ in ipsa nocte
ampli⁹ nō potuit dormire: cogitando ⁊ reco
gitando cām qre btā vgo ei apparuerat cuꝫ
facie sic turbata: ⁊ noluerat eum respicere.
Maxime aūt mirabaꝭ: qꝛ alia vice cuꝫ ipse
adhuc essꝫ etatis tredecim vel qtuordecim
annoꝝ: ⁊ ieiunasset septē annis ↄtinuis dieꝫ
ipius dn̄e in pane ⁊ aqua semel in omi heb-
domada: nūqꝫ frangēs ieiuniū ex infirmita
te vel alia cā: sibi apparuerat ipa vgo bn̄di-
cta. ⁊ cū ipse illi magnā fecisset reuerētiā: ipa
qꝫ iocunda ⁊ hilari facie eum respiciēs: vsus
eū fecit inclinationē capitꝭ sui. Cum igiꝭ di-
ctus notari⁹ ex pdicta scda visione sic ꝯ̄ria p
me: esset valde afflict⁹: accidit ꝙ in aduentu
pterito cū pdicaret Mli reuerēdus paꝭ fra
ter Bernardin⁹ feltrin⁹ ordinis Minoꝝ ⁊
multa diceret in laudē ↄceptionis btē vgis:
⁊ exprobaret illā ptinaciter impugntes: ipse
notari⁹ interfuit pdicatōni. Un̄ inspiratus
a deo cepit timere ꝙ pdicta visio terribilꝭ ei
a btā vgine fuisset demōstrata: qꝛ suā cōce-
ptionē impugnabat. Un̄ deuote eā rogauit
ꝙ si verū erat ꝙ ipsa esset ↄcepta sine origi-
nali pctō: in visione aliquā ei faceret hꝰc cō-
solationē: ⁊ ipse renūciaret opinioni ꝯ̄rie et
cancellaret illā postillā autoritatꝭ scti Tho-
me ⁊c. ⁊ reaptaret in libro pdicto eplaꝝ scti
Hieronymi illā salutationē cācellatā. Qua
facta inuocatione: in breui habuit de nocte
hanc visionē. Uidebaꝭ eni sibi ꝙ esset in pla
tea scti Ambrosij q est iuxta eccl'iaꝫ scti Frā-
cisci: in q eccl'ia est capella imaculate ↄcepti
onis btē vginis Marie. Et ecce in aere paꝝ
distante a terra apparuit dulcꝭ Jesus filius
bn̄dict⁹ vgis gl'iose: magna comitiua socia-
tus. eratqꝫ relucētior sole: atqꝫ i manib su-
is hēbat magnā copiā floꝝ cādidissimoꝝ et
redolentiū atqꝫ mirabilꝭr fragrātiū. mlꝭtqꝫ
gētes adesse videbanꝭ: ab eo petētes vt de p-
dictꝭ florib tā fragrātib ⁊ odoriferꝭ eis por-
rigeret. Un̄ ⁊ ipe notari⁹ ei dixit. O dulcissi
me Jesu chr̄e placeat vob et mihi porrigere
de dictꝭ florib. ⁊ ipe benignissim⁹ Jesus ap
propinqns ei ⁊ extēdens brachiū suū porre-
xit illi de dictꝭ florib manu sua qsi ꝓpe faci-
em suā extendēs. Quo actu ipse notari⁹ ad
se reuersus: grās imensas egit dn̄o nr̄o iesu
chr̄o. ⁊ tot⁹ remāsit ↄsolatus. statimqꝫ facto
mane cācellauit dictas auctēs scptas ꝯ̄ gl'io
se vginis ↄceptionē. ⁊ renouauit pdictā salu
tationē in pdicto libro. quā etiā ab eodē die
vsqꝫ nūc in sero dixit ante dormitionē: ⁊ qti-
die dicere ꝓposuit. ⁊ in scptꝭ redegit pdictas
visiones ⁊ manu ꝓpria scripsit ⁊ subscripsit
in testimoniū vitatis. ⁊ opinioni quaꝫ prius
habuerat ↄtra ↄceptionē imaculatā inteme
rate vgis totalꝭr renūciauit. cui⁹ lrās i M.
cccc.xcij. ac die pmo februarij ꝓpria ei⁹ manu
factas apud me habeo autenticas: qs ipse-
met mihi detulit. ⁊ iurauit ita esse veritateꝫ.
¶ Aliud qꝫ indiciū sue innocētie demōstra-
tiuū btā vgo ostendit. Nam cū Uigleuani
anno pn̄ti deberet fieri disputatio de ↄcepti
one btē vgis: vn⁹ baccalauri⁹ ordis cuiusdā
q ibidē cōuenerat ⁊ tenuerat vsqꝫ ad illō tē-
pus opinionē ꝯ̄riā imaculate ↄceptōi: meri-
tis ipsi⁹ btē vgis illūinat⁹ a deo: coraꝫ frib
nr̄is renūciauit opinioni sue: ꝓmisitqꝫ se de
cetero crediturꝫ ipam benedictā vgineꝫ sine
pctō originali fuisse ↄceptā. Hoc aūt ꝯfiteri
noluīt qdā in opinione sua indurati. Un̄ cuꝫ
in qdā ciuitate Italie ordinis coꝝ institu-
tor: vt cōiter ab eis teneꝭ: sit sepult⁹. quadaꝫ
die i illo monasterio frib ex more ante tūbā
sepulture qndā antiphonā canētib q icipit.
Magne paꝭ ⁊c. Audita est vox de tūba di-
cens. Neqꝫ ego pr̄: neqꝫ vos filij. Que vba lꝫ
a qbusdā interptata sint ꝙ hoc ideo diceret
ille sctūs: qꝛ frēs q hitabāt in illo ↄuentu nō
obseruabāt ordinata p ipm institutorē. Alij
vo dicūt ꝙ in illa tūba nō est corp⁹ ipi⁹ scti:
sed vnius religiosi alteri⁹ ordinis. ⁊ ideo vox
illi⁹ dixit. Neqꝫ ego paꝭ ⁊ reliq. tn̄ alij ⁊ for-
te melius opinanꝭ ꝙ hoc ideo dixit ille san-

ctus. qꝛ cũ ipſe fuerit deuotiſſim⁹ ꝯceptiõis
m̃ris dei: ipſi eam impugñre nitebant. ⁊ ideo
bñ dixit. neq; ego p̃r. ſ. vr̃ ſũ. neq; vos filij. ſ.
mei eſtis. q. d. ſicut iudeis dixit chr̃s Jo. viij.
Si filij Abrae eſtis: opa Abrae facite. Sic ⁊
vos: ſi filij mei eſſe vultis: deuotionẽ meã er-
ga ĩmaculatã ꝟginẽ Mariã tenere. vt nõ ſi-
tis de illis de qb⁹ ſctũs Amb. in q̃dam Ho-
mel. inq̃t: Radix ſctã etſi rami ĩutiles ⁊c̃. vt
etiã nõ ſitis de illis q̃s ſctũs Joãnes baptiſta
Lu. iij. a ꝓpellat genimia viparũ: q̃ materna
L viſcera crudel'r rodũt. ¶ In cãdiana etiã in
ſula vt mihi retulit vn⁹ frat' nr̃ q̃ tũc ibi ade
rat: cũ vn⁹ deuot⁹ frat' minoꝛ de ĩmaculata
ꝟginis ꝯceptione p̃dicaſſet: q̃dã viſitatoꝛ al-
terius oꝛdinis poſt prandiũ fecit p̃dicatiõis
ſignũ pulſari. Et ꝯgregato ꝓp'o cepit p̃dica
re ꝯtra bt̃e ꝟginis ꝯceptionẽ. q̃ indigne fe-
rens illuſtriſſim⁹ dux cãdie: deuotiſſim⁹ bt̃e
ꝟginis: q̃ ſmoni p̃ñs erat: p̃cepit illi viſitato
ri vt ſtatim de pulpito deſcenderet et ſileret
ſub pena indignatiõis excellẽtiſſime dñatio
nis Venetiaꝝ. Ille igit' coactus deſcendere
valde indignat⁹: miſit q̃ſdã ꝯcluſiones fra-
tri illi nr̃o p̃dicatoꝛi: iactans ſe eas velle cõ-
tra eũ diſputare. Quas ille frat' aſpiciẽs: in-
uenit in trib⁹ locis falſas in grãmatica. vñ
illi rñdit ꝙ p̃us iret ad ſcolas pueroꝝ: ⁊ po-
ſtea poſſet ire ad diſputationẽ theologoꝝ. et
ꝙ p̃us curaret caput p̃ſciani q̃d ip̃e fregerat
q̃ꝫ p̃ſumeret ĩpugñre argumẽta Scoti Btã
tñ ꝟgo temeritatẽ ſuã ꝯfundere etiã alit' vo-
luit. Nã infra paucos dies poſt ip̃m exceſſũ
dict⁹ viſitatoꝛ ſuis fratrib⁹ oĩb⁹ in ſeditio
nem ꝯtra eũ ꝯuerſis: neceſſe habuit effugere
latent' de monaſterio ſuo timẽs incarcerari
vel foꝛte etiã pei⁹ tractari ab eis. vñ ad mo-
naſteriũ noſtrũ ſupplex venit rogãs fr̃es no-
ſtros vt eũ occultatũ tenere dignarent' in mo
naſterio: donec nauigiũ ſecuꝝ trãſfretãdi in
ueniret. Cui⁹ ꝓteruiã nõ attendẽtes p̃dicti
fr̃es. ſ; bonũ ꝓ malo ſm ap'li ꝯſiliũ ad Rho.
xij. reddẽtes: eũ ĩ monaſterio ſuo charitatiue
quoad voluit tenuerũt. ¶ In Firmana etiã
ciuitate dũ q̃dã p̃dicatoꝛ ꝯ bt̃e ꝟgĩs ꝯceptio
nem p̃dicare cepiſſet: ſubito ſanguis cũ ma-
gno impetu de oꝛe ei⁹ effluere cepit: ita ꝙ nũ
q̃ꝫ inceptũ ſmonẽ ꝓſequi potuit. Sed foꝛte
aliq̃s ꝯtra me indignabit': qꝛ talia ad ĩmacu
late ꝟginis defenſionẽ miracl'a facta ꝯſcp̃ſi.
Cui ego rñdeo ꝙ dũ btã virgo illa fecit: toti
mũdo laudabil'r intimãda mõſtrauit. Ego
tñ in hoc oꝑe neminẽ ſpecial'r noïaui. Unde
ſiq̃s mihi iraſci voluerit ⁊ recalcitrare: veri-
ficabit' de eo illud q̃d inq̃t btũs Hierony. ad
Nepotianũ dicens. Neminẽ ſpecialit' ſmo
meus pulſauit. general'r d̃ vicijs diſputatio
M eſt. Qui igit' mihi iraſci voluerit prius ipſe
de ſe ꝙ talis ſit ꝯfitebit'. Hec ille. Talis nã-
q; murmuratoꝛ oſtendit ſe eſſe de ill' aduer-
ſarijs bt̃e ꝟginis de quoꝝ obſtinatione hic
tractat'. Inq̃t eñ moꝛal' Cato in ſuis docu-
mentis. Conſcius ipſe ſibi d̃ ſe putat oĩa di
ci. Talis q̃ꝫ faciet ſic equ⁹ q̃ h; clauũ fixũ in
carne: qui ſubito vt tangit' in illo recalcitrat
Ego tñ eoꝝ murmurationeꝫ ꝑuipẽdo. Nã ſi
oẽs ĩpugnatoꝛes btiſſime ꝟgis ꝯ me verbis
ac factis ĩſurgerẽt: ꝯfiderẽ in illo q̃ defenſoꝛi-
bus ſue mar' inq̃t illõ. ij. Paral'. xx. Nolite
timere nec paueatis hanc multitudinẽ Nõ eñ
eſt vr̃a pugna ſed dei. Et ꝓpterea ipoꝝ detra
ctionẽ atq; ſuſurrationẽ nõ timeo: nec curo
de eoꝝ ſcriptis me impugnãtib⁹. qꝛ nec cura-
bat ſaluatoꝛ noſter de murmurationib⁹ aut
ſcandal' phariſeoꝝ. Et ideo aliq̃ p̃dicatoꝛes
fallunt' q̃ dimittũt p̃dicare de ꝯceptione bt̃e
ꝟginis. marie in die ſue ſolennitatis: timẽtes
aliq̃s p̃dicte ꝯceptionis aduerſarios aduer
ſum ſe concitari. Bonus nãq; ac fidelis ſer-
uus nõ deb; a laudib⁹ dñi ac dñe ſue deſiſte
re: l; aliq̃s videat de p̃dictis laudib⁹ indigna
tionẽ hr̃e. Jõ vt intellexi: cũ ſup'ſcp̃t⁹ pat' fr̃
Bernardin⁹ feltrin⁹ p̃fato reſpectu nõ ſole-
ret p̃dicare de cõceptione ꝟginis benedicte.
Quadã vigilia ꝯceptionis interrogauit euꝫ
venerandus pat' frat' Sixt⁹ de M'lo oꝛdis
nr̃i de q̃ vellet in craſtino p̃dicare. Cui ille re
ſpõdit: ꝙ p̃dicare nolebat de cõceptiõe: rõne
p̃dicta: ſed aliq̃ alia ad bt̃e ꝟginis gl'iam in-
tẽdebat dicere. Predict⁹ aũt p̃r eũ hoꝛtat⁹ ẽ
vt de ĩmaculate ꝟginis ꝯceptione p̃dicaret
⁊ matrẽ dei q̃ntum digne poterat laudaret:
nec a laude dñe nr̃e ꝓpter taliũ murmurãtiũ
indignationẽ deſiſteret. De talib⁹ eñ qui ex
maliuolẽtia vl' obſtinatiõe ſcandalizant' dici
põt illud q̃d de phariſeis q̃ de ꝟbis chr̃i ſcan
dalizabãt': dixit ip̃e dñs diſcipul' ſuis Mat
xv. c. Sinite illos: ceci ſunt ⁊ duces cecoꝝ.
Quapꝛopt' p̃fatus pat' frater Bernardinus
iſti⁹ ſcti viri q̃ in vita ⁊ in moꝛte miracul' cla
ruit ꝑſuaſione ꝯfoꝛtat⁹: poſtea ſemꝑ de ipſa
ꝯceptione p̃dicauit: credens hanc eſſe beatiſ
ſime ꝟginis volũtatẽ: que ad h̃ inſinuãdum
ſue ꝯceptionis deuotis multas gr̃as elargit'.
Nam tp̃e Blanchoꝝ cum Mediolani eſſꝫ
maria peſtis: fecerũt mediolanẽſes votũ bt̃e
ꝟgini: ꝙ ſi eos liberaret: feſtum ſue ĩmacula
te ꝯceptionis celebrarẽt. Quo emiſſo voto a
dicta peſte liberati ſunt. Intellexi etiã ꝙ pri
mus dux M'li tãpꝛeclaꝝ ꝯſecut⁹ eſt domi-
niũ: qꝛ ad exhoꝛtationẽ mgr̃i Petri de can-
dia: q̃ poſtea fuit ſũm⁹ pontifex: deuotioneꝫ
p̃cipuã ſꝑ habuit ꝯceptioni beate ꝟginis ma
tris dei: quã deuote ſepius ꝑ ſctiſſimã ſuaꝫ
conceptionẽ inuocabat. Credo etiã p̃dictuꝫ
Sixtũ q̃rtũ ad ſũmi ap'lat⁹ apicẽ ꝓuectum N

q: q̃tidie ad veſpas ⁊ matutinas de imacl'a
ta ꝟgis ꝯceptione cōmemoratione faciebat
quā deuotionē etiā in pōtificatu ſꝑ vt intel-
lexi obſuauit. Nouiſſime ꝟo aliō inocentie
ſue ſtupēdū indiciū gl'ioſa ꝟgo Maria de-
De rege hiſpanie. mōſtrauit. Nā cū sereniſſim⁹ rex hiſpaniarū
ꝑ ml'tos annos elaboraſſet ꝓ captione iclyte
⁊ inexpugñbil' vrbis Granate: tādē ad puriſ-
ſime ꝟgis adiutoriū ꝯfugiēs deuote vouit
cū sereniſſima cōſorte ſua regina: ꝙ ſi eis de
p̄dicta vrbe victoriā p̄ſtaret: p̄mū ciuitatis
illi⁹ tēplū ad honorē ſue imacl'ate ꝯceptiōis
dedicari faceret atq; ꝯſecrari. quo facto vo-
to gl'ioſam de ipſa ciuitate victoriā ꝟgo illis
intemerata cōceſſit. Vñ in p̄fata vrbe ſolen-
nit' intrātes cū mag̃ epoꝝ nūero. ſuoꝝq; ꝓce
rū atq; militū poteti exercitu: votū p̄dictuȝ
ꝓtin⁹ cōpleuerūt. Animent' g̃ oēs chr̄iani p̄n
cipes ad colendā imaculatā mr̄is dei ꝯcepti
onē: atq; ipſi⁹ feſtiuitatē iubeāt in omi potē
tie ſue dñio ſolēnit' celebrari. Siqs em̄ ali-
quā a p̄dicta ꝟgie gr̄am deſiderat obtinere:
illā ad ꝯceptiōis ſue reuerētiā ſtudeat flagi-
O tare. ¶ Hoc nāq; nouiſſimo mūdi tp̄e di-
gnabit' bñdicta ꝟgo vniuerſo orbi puritateȝ
atq; inocētiā ſuā demōſtrare: rebelles ſuos
ꝓſternēs: ⁊ ſue ꝯceptiōis deuotos exaltans
magnifice. Sic fecit Alexādro nequā mag̃
theologo: cui rebelli ⁊ ꝯtrario imacl'ate ꝯce
ptiōis ipſa bñdicta ꝟgo indignationē ſuā de
monſtrauit. Silr̄ mō quo etiā demōſtrauit
De Alexandro ð Ales. Alexādro ð Ales. vñ etiā ipm ꝯuertit. Qua
propter p̄dict⁹ doctor cōpoſuit pulcerrimuȝ
ſermonē de ꝯceptione mr̄is dei: accipiēdo ꝓ
themate illō Cañ. iiij. Tota pulcra es ⁊c. in
q̃ ſic dr̄. Feſtū ꝯceptiōis btē Marie ꝯſecra-
te ꝟginis honorat' ꝓpter reuelationeȝ q̃ facta
fuit abbati Helſino vt talē diē q̃ ſignant' fu
it ſibi exp̄ſſa celebrari faceret ad honorē vir-
ginis mr̄is dei ſub inc̄minatōe morꝭ ſibi in
fligende. Cū g̃ reuelatio facta illi ſctō abbati
nō debeat diſcredi: ſicut nec reuelatōes ſancti
ꝙs p̄ribꝰ facte: pie credendū eſt ꝙ iuxta dictā
reuelationē p̄fata ſolēnitas debeat celebrari
Ad qō ſtimulamur q: natiuitas btē ꝟginis
celebrat' ꝓpter reuelationē cuidā ſolitario fa-
ctā: q̄re g̃ ꝯceptio nō debeat celebrari iuxta
reuelationē illi ſctō abbati factā? Ego igitur
doceo ⁊ aſſero ⁊ credo illos eſſe cōmendan-
dos q̃ pie ⁊ deuote feſtū ꝯceptiōis celebran-
dū dixerūt. Et h̄ p̄cipue. Nā cum mgr̄ theo-
logie exñs in ſchol' publice ꝯtrāū docerē ⁊ iſto
die ſic̄ in aliis dieb⁹ officiū doctoris in ſcho
lis exercere vellem: teſte ſole iuſticie: arripuit
me tārepentin⁹ morb⁹ ꝙ eodē die ⁊ ānis ſin-
gulis me excecauit: ita ꝙ tali die ꝯceptionis
officiū magiſterii exercere nūq̄ȝ valui. Vnō
auditores conſocii mei extimātes iſtū mor-
bum euenire mihi: q: impugnabā feſtū ꝯce
ptionis: me corripuerūt. ⁊ ſanū ꝯſiliū habui
ab eiſdē vt de illo feſto crederē ꝯtrāū: ac illud
feſtū celebranduȝ annuatim fore ſentirē. Et
hoc doceo faciēdū. ⁊ h̄ aſſero. Hec ille. Ego
autē dicere poſſuȝ cū btō Aug. in ſer. ð aſſū-
ptione ꝟgis. in q̃ poſtq̄ȝ rōnib⁹ piis ⁊ catho-
licis ꝓbauit corp⁹ btē ꝟginis nō fuiſſe corru
ptū nec a ꝟmib⁹ corroſuȝ: ſed ſil' cū aīa re-
ſuſcitatū ⁊ gl'ificatū: ait Tibi ago gr̄as chr̄e
q: de ſctā ꝟgine mr̄e tua niſi qō pium eſt ac
dignū viſuȝ eſt ſentire nō potui. ¶ Ut ei dr̄
Petr⁹ aureoli vbi ſ. eadē dici p̄nt in p̄nti q̃
ſtione. imo oīa argumēta q̃ fecit Aug. ad ꝓ- Non decuit
bandū ꝙ incōueniēs fuiſſet btē ꝟgis corp⁹ corpus ꝟgi-
in putredinē ꝟti. ml'to magꝭ ꝯcludūt incon- nis inci-
uenientiſſimū fuiſſe ei⁹ aīam pcī ſtercorib⁹ nerari,
ſordidari ⁊ putrefieri. Int' alia aūt fūdamē-
ta pōt adduci illō qō idē Aug⁹ vbi ſ. inquit
dū ait. De Maria credendū nō videt' nec ex
timabile illō cui⁹ extimationē ꝓcul pellit iex-
timabile mun⁹ qō accepit. Sup q̄b⁹ ꝟbis ar
guit Petr⁹ aureoli vbi ſ. di. Sȝ certū eſt ꝙ
maternitas dei cauſalitas oīs gr̄e: p̄ncipatio
diuīe pacis: charitatꝭ: ⁊ amicicie: repellit ex-
timationē oīs pcī. Inextiabile em̄ eſt p̄nci-
piū amicicie eſſe filiā odii. p̄ncipiū charitatꝭ
⁊ pacꝭ eſſe filiā ire. matrē dei eſſe ſuam pcī.
Ergo h̄ oīno eē nō ðbuit ſm ꝟba Aug. Hec
ille. Nō em̄ ꝯgruū fuit deo redēptionē hūa
ni generis malo inchoare p̄ncipio q̃ tā bono De bono initio.
debebat ꝑagi exitu. Ad qō facit c. p̄ncipat⁹.
j. q. j. ⁊ qō notat glo. i aut'. vt iu. ſine q̃q̃ ſuff.
§. cogitatio. coll'. ij. ꝑ textū ibi. Facit etiaȝ ad
p̄dicta ꝙ initiū eſt ſpectādū. l. iij. §. ſcio. ff. ð
mino. l. ſi ꝓcuratorē. in p̄n. ff. mā. ⁊. l. ſi id qō
§. ſi fili⁹. ff. ꝓ ſocio. ⁊. l. pōponi⁹. la. ſi. ff. de ne
go. geſt. Multū em̄ valet bonū initiū ⁊ bo-
na fides in p̄ncipio. l. q̃d g̃. in p̄n. ff. de his q̃
no. infa. l. j. ⁊. ij. C. de lōgi tē. p̄ſcꝑ. ⁊. §. ſiqs a
nō dño. inſti. de reꝝ diui. ⁊. c. fi. de p̄ſcrip. Ex
q̄b⁹ omib⁹ pȝ ꝙ incōueniēs fuiſſȝ matrē dei
hr̄e malū initiū. ¶ In p̄dicto etiā loco p̄di-
ctus doctor arguit ſic. Si (vt ait Hiero. ad P
Euſtochiū) oīs honor impenſus mr̄i redun-
dat in filiū. g̃ ſilr̄ dicendū eſt de vitupio. Or
ad quē ſpectat cōmodū: ſpectat ⁊ incōmodū
l. ſm naturā. ff. de reg. iu. ⁊. l. ſi. nō fuerint. §.
ita coiri. ff. ꝓ ſocio. Cum igit' turpitudo ori-
ginalis pcī ſūme repugnet filio: non videt'
bñ honorare chr̄m in mr̄e q̃ dr̄ in ea origina-
le pctm̄ fuiſſe. Hec ille. ¶ Et marie cū ipſa
dī mr̄ vt ſ. patuit fuerit fabricata a filio ſuo
q̃ fabricat mūdiſſima ⁊ puriſſima. Sicut g̃
ignis nunq̄ȝ fuit ſine calore. nec aq̃ aliqñ fu-
it ſine hūore: ita ⁊ btā dei genitrix nūq̄ȝ fuit
ſine innocentia ⁊ puritate: ſuiq; filii gratia ⁊
amore. Matrē igit' dei infamari ⁊ vituparī

nemo debet ſupportare. nam etiā fideles ac
boni canes ꝯ auferētes bona dñoꝝ ſuoꝝ ſo
lent latrare. rabidi ṽo canes etiam dñm ac
dñam ſuā ꝗrūt mordere. Cū ḡ ſm iura lici/
tū ſit defendere vaſallū ⁊ ſuū.l.ſed ſi vnꝰ.§.
Defendere licet. ſuus meꝰ.ff.de iniur. Itē famulū ꝯductū.l.
ij.ff.de vſu ⁊ habi. Itē filio ſpurio defēdere
patrē ſuū.ſm Bal.in.l. cū acutiſſimi.C.de
fideicō.imo etiā licitū eſt defēdere inimicū ſi
ei vis inferat̄.ſm Bal.in.l.vt vim.ff. ð iuſt.
⁊ iu. Itē aīal ꝓpriū.iuxta notata ī.l.j.§.vim
ff.de vi ⁊ vi ar.imo etiā int̄ aīalia bruta li/
cita ē defenſio.l.j.§.cū arietes.ff.ſi q̄.pau.fe
ci. Erubeſcere ꝑfecto dñt bt̄e ṽgis īpugto/
res ꝙ ſint ſpurijs ⁊ aīalibꝫ brutiſ deteriores:
cū non ſolū eā nō defendāt:ſed vitupare co/
nent̄ ꝙ ſi eā defēdere nolūt:ſaltē ori ſuo ſilē/
tiū iponāt:vt ea q̄ legūt ⁊ nō recte itelligunt:
alijs ꝯ matrē dei exponere nō pſumāt. Ipſi
eñ ſcpta tm̄ diſcurrūt:eoꝝ aūt ꝯtēta ꝓpt̄ fri
giditatē ſtomachi nō bñ digerūt:vt ð q̄buſ/
dā ſilꝫ inq̄t Cynꝰ in.l.ipiuȝ.ff.de iuriſ.om.
Q iu. ¶ Ego ṽo vt pñtē ſmonē ꝯcludā ⁊ detra
hētiū machinatōibꝫ obuiare queā:q̄ laudā/
tes bt̄e ṽgis ꝯceptionē appellāt ſomniatores
vel ſōnia recitātes:ac depuātes ſcpturas di/
uinas:ſeu falſificātes ſcrōꝝ dcā:vel eoꝝ au/
ctoritatibꝫ abutētes vl' mēdacia fingentes:
Exprobrat nō credē/tes imma/culatam ꝯceptiōeȝ Dico ꝙ ipſi alijs iponunt qð forte ipi facere
ꝯſueuerūt. Sic q̄dā ſcholaris ſtrabo erat tpe
q̄ ego legali ſtudio opaȝ dabā i ciuitate Pa/
pieſi:q̄ cū videbat aliquē ſibi ꝯtumelias di/
cere volētē:timēs ne ei iproparet ꝙ eēt ſtra/
bo.ſtatiq̄ȝ ei dicebat Tu es vnꝰ ſtrabo:q̄ꝛuiſ
ille rectos ⁊ pulcros hēt ocl'os. De talibꝫ āt
ṽificat̄ illð q̄d ponit Salomon Eccs.x.di.
Stultꝰ in via ſua ambulās: cū ipe ſit iſipi/
ens:oēs ſtultos exiſtiat. Et Seneca in li. de
moribꝫ dr̄. Hoc hȝ oīs affectꝰ vt in q̄ ipe iſa/
nit ceťos putet iſanire Et Aug.ſup pſ. cxviij
ſer.xij.ait. Hō malꝰ ſuſpicat̄ in alio qð ſetit
in ſeipo. Sciāt ḡ omēs ꝙ ea q̄ in h̄ ope ſcpſi:
aut ipe ex origialibꝫ libris extraxi:aut ab alijs
autoribꝫ ſic allegata trāſcpſi. Miracl'a ṽo
hic poſita aut ipe ocl'is ꝓprijs vidi: aut a fi/
dedignis narrata vl' deſcripta recitaui. q̄ q̄/
dē ṽa miracl'a nō potuerūt ꝑ diabolicā artē
fieri.vt patuit ſ.ſer.vij.pte.ij. vnde apparet
malignitas impugntiū inocētiā genitricis di
q̄ dicūt p̄dcta miracl'a ⁊ ꝓdigia feciſſe dia/
bolū. O inſipiētia maxia. Quis eñ ſapiens
credere poterit ꝙ diabolꝰ miracl'a faceret ad
ṽgis gl'iam quā ſp habuit in capitalē inimi/
cā? Nō eñ pſumēdū eſt quē debere extolli
ac laudari a capitali inimico:imo potiꝰ dep
mi ⁊ vitupari. Et ꝓpterea leges reprobāt te/
ſtimoniū ſimiliū.l.teſtiū.ff. de teſti. Tales
obſtinati i vitupatiōe ṽgis:nec auctibꝫ:nec
rōnibꝫ:nec q̄buſuis miracul' credūt. Vñ licȝ
de bonis chr̄ianis credētibꝫ miracul' facta ꝓ
ꝯceptiōe imaculate ṽginis ṽificent̄ illa ṽba
Ps. q̄bꝫ inq̄t deo. Teſtionia tua credibilia
facta ſūt nimis. ð ipis tñ nō ṽificat̄. Sȝ h̄ p̄/
dixerat idē ps.q̄ etiā ait deo. Nūq̄d cogſcent̄
in tenebris mirabilia tua:⁊ iudicia tua in t̄ra
obliuiōis:q.d. Nō. Iſti ei ſūt ſiles phariſeis
q̄ ð chr̄o male dicebāt: lȝ eū videret miracl'a
facietē ⁊ demonia eijcientē.vñ ⁊ dicebāt. In
beelzebub p̄ncipe demonioꝝ eijcit demonia
Mat.xij. ⁊ Mar.iij. Silr̄ ceco nato dicēti
eis de chr̄o ꝙ eū illūinauerat:ipi rñderūt(vt
hr̄ Jo.ix.)Nos ſciꝰ q̄ꝛ hic hō pctōꝛ eſt. Et ſic
ex obſtinatōe ſua nolebāt credere miraculis
chr̄i. Iſti ṽo:neſcio vtꝝ peiores ſint:nolunt
credere nec chr̄i ꝓdigijs: nec īmacl'ate mr̄is
eiꝰ.imo vt obſtinatōeȝ ſuā defendāt:dicūt ꝙ
btā ṽgo nō indiget nr̄is laudibꝫ.⁊ iðo nō cu/
rat ꝙ a nob de inocētia laudet̄. O maligna
locutio q̄ induci pñt hoīes ad blaſphemā
dā dei genitricē. Ex h̄ eñ arguēt dicētes Si
nr̄e laudes nō ſūt ei grate.ḡ nec blaſphemie
ei mlt̄ū diſplicēt. O ṽſuta demonis fallacia
q̄ hos in tāta mētis obturatiōe ꝑduxit vt nec
hoīm ṽbis:nec diuis credāt: nec iudicia dei
formidēt. Ex q̄ demōſtrāt ꝙ ſapiētes nō ſūt
Si eñ ſapent:ṽificaret̄ ð ipis illud poeticū
Caſus demētis correctio fit ſapientis. Cogſce
rent nāq̄ȝ ꝙ ſi nō mlt̄ū diſpliceret deo et bt̄e
ṽgini impugtio inocētie ſue:tā magnas vin
dictas ⁊ vltiōes ꝯ eā ꝑſeq̄ntes nō feciſſent.
Talibꝫ ex obſtinatiōe ignorantibꝫ dr̄ Deut.
xxxij. Gens abſq̄ȝ ꝯſilio eſt ⁊ prudētia: vtinā
ſapent ⁊ itelligerēt ac nouiſſima ꝓuiderent.
Hoꝝ aūt calamitati valde cōpatior. Dubi/
to eñ ꝙ ſi milia miliū ⁊ decies cētena milia
miracl'a plꝰ q̄ȝ facta ſūt declaratione inocen
tie ṽginal' fierēt:forte aliq̄s eoꝝ credere nol/
let di. Iuraui ⁊ ſtatui cuſtodire opinionē ob
ſtinationis mee. ¶ Et iō de ipis tm̄mō in oī R
bus p̄cedētibꝫ ſmonibꝫ itellexi: qñ impugn
tes puriſſime ṽgis ꝯceptiōeȝ:vt eos ad ſanā
ſniāȝ reuocarē:exprobratiōis flagello ꝑcuſſi
ſciēs ꝙ ꝑ Sal.dr̄ Prouer.xxix. Uirga atq̄ȝ
correctio tribuit intellectū ⁊ ſapiam. Nō igi
tur dico ꝙ aliq̄s hactenꝰ peccauerit q̄ lȝ er/
rauerit:btāȝ tñ ṽginē in origiali pctō ꝯceptā
nō ex ꝑtinacia ſȝ ex q̄dā ſolū igrantia ⁊ falſa
opinatiōe putauit. Illos ṽo dico peccaſſe ⁊
peccare q̄uit̄ q̄ ex obſtinatōe ac ꝑtinacia atq̄ȝ
malig̃tate puriſſime ṽgis mr̄is dei conat̄ i/
nocētiā ipugr̄e. q̄s tñ moneo vt a malo ꝓpo/
ſito ſuo ceſſet q̄ꝛ meliꝰ eſt deſiſtere q̄ȝ male ce
pta ꝑficere.l.pōponiꝰ.§.memiſſe.ff.ð iof.te.
⁊.l.q̄s ſit fugitiuꝰ.ff. de edil.edic.⁊ ꝑ Bal.⁊
doc.i.l.ſiq̄s nō dicā.C.ð epi.⁊ cle.⁊ ꝑ glo.i.l.
q̄ ea mēte.ff.de iniu. Itē q̄ꝛ licitū ē ſeipm cor

rigere:ſic etiā facit iuriſcōſult⁹ i.l. diu⁹.ff. de iu.pa.ꝛ in.l.labeo.vbi glo.ff.d ſer.ruſti.pdi. Ego aūt lꝫ (vt arbitror) nihil niſi ſm catholicā veritatē ſcpſeri: tn̄ more boī ꝛ fidel' chriani oīa i h ope poſita ꝛ ēt in oib alijs meis ſcptꝭ pn̄tibꝰ ꝛ futurꝭ ſctiſſime ſedis ap'lice iudicio ꝛ determinatōi hūil'r ſūmitto: ſciēs ꝙ ſꝫ iura: maxie vt hr̄ in c.hec ē fides.xxiiij.q.j.ꝛi.c.dānam⁹.de ſū.tri.ꝛ fi.ca. nēo iculpari dꝫ q ſua ſcpta ſubijcit ſedi ap'lice. Quā dn̄s nr̄ ieſus chrīs cū paſtore ſuo ꝓtegat ꝛ glificꝫ meritꝭ innocētiſſime matris ſue. Cui ſit honor ꝛ ſēpiterna glia ꝑ infinita ſecl'a ſecl'oꝝ. Amen.

¶ Btiſſimo atqꝫ feliciſſimo dn̄o dn̄o Sixto q̄rto: ſedis ap'lice ſūmo pōtifici ſctiſſimo: frat Bernardin⁹ de Buſti ordinis minoꝝ minim⁹ hūilē ac debitā cōmendationē.

Non fuit antiſtes: pr̄ o ſctiſſime quiſq̄ꝫ
Sed neqꝫ venturꝭ forte dieb erit
Te magꝭ intacte ꝯconia vginis optās
Et laudes ardens magnificare ſuas.
Nāqꝫ ſui totū ꝯceptus fama ꝑ orbem
Pandit officio Sixte brē tuo.
Laudat patrio nūq̄ꝫ fedato cruore
Cerbareo nūq̄ꝫ ſubiacuiſſe iugo
Undiqꝫ melliſluo fert ſuꝑ ethera cantu
Letantes videas ſic reſonare choros.
Nulla fuit tanto mlier redimita decore
Que ſpēm ſuꝑet vgo Maria tuā
Candidior niueo rutilas regina colore
Et radijs cedit clara diana tuis.
Luna ſuū ꝑdit tecū ſociata nitorem
Atqꝫ comes nullū ſol tibi lumē habet
O bn̄dicta dei genitrix: te crimine ſolā
Immunē natus ꝯtulit eſſe tuus
Ipſe tuā formās aīam ſic vgo redemit
Crimina ꝙ ꝑmi nulla parentꝭ habes.
Non fuit in toto ꝯceptus ſanctior orbe
Si nō de nato ſint mea vba tuo.
Sed licꝫ h ſacri mōſtraret pagina vbi
Turba tn̄ nuꝑ multa rebellis erat.
Ceca nimis meritos tibi gēs tollebat honores
Cōceptū referēs nō ſine ſorde tuū
Uoluerat indoctū ſua ꝑ phātaſmata vulg⁹
Neſci⁹ inſipidū q tulit auctor opus
Impia vgineā blaſphemās lingua nitorē
Gaudebat dn̄am dilacerare ſuam
Nullus erat diros in re q ſterneret hoſtes
Spernētes laudes vgo benigna tuas.
Protin⁹ vt nouit ſctiſſim⁹ iſta ſacerdos
Zelator cultus Sixtus vbiqꝫ tui
Horruit imenſum facin⁹: tantūqꝫ fideles
Cōmouit populos nō tolerare nefas
Nec mora nogarol⁹ ſapiēs leonard⁹ ameno
Hoc ſuꝑ officiū ꝯdidit eloquio.
Exultās pulcro: multūqꝫ volumie letus
Clauiger etherei maxim⁹ ipſe poli
Iuſſit vt innocui ꝯceptus feſta triūphis
Atqꝫ ꝑ octauū ſint celebrata diem
Si q̄ amiſſos tribuit tibi Sixt⁹ honores
Nāqꝫ tui curā vgo pudoris habet
Mūdicia in cunctꝭ colit nūc en tua tēplis
Jam patꝫ atqꝫ ortus glia magna tui
Nūc tua deuoti referūt magnalia frēs
Eſtqꝫ tuis totus laudib orbis ouans
Hoc aūt ſūmo reſidens in culmie pſul
Quo tua ꝑcreuit fama ꝑegit opus
Ille tuos cūcto diffudit in orbe triūphos
Eſt qbus imenſa gloria parta tibi.
Hoc igit ſolitas referas ꝓ munere grates
Gloꝛificans Sixtū vgo Maria tuū
Tā ſibi longeuā tribuas pia vgo ſalutem
Mathuſalē valeat vt ſuꝑare dies
Deniqꝫ felices poſtq̄ꝫ cōpleuerit annos
Angelicos interfac iubilare choros.
Tu vo innocue laudes q vginis optas
Sixte: ꝑcor noſtri cerne laboris opus
Inclyta vginei ꝯceptus gaudia pulcro
Gentib ac grato pandim⁹ officio
Hoc igit ſupplex rogito ſctiſſime pſul
Claurib iſta tuis tangere ſcripta velis
Robore ſiſte tuo: valeat q dicere noſtrū
Uirginis officiū cui celebrare placet
Hoc tibi nō paruas pariet ꝑ ſecl'a laudes
Et titulis cedet glia magna tuis
Inſuꝑ eterni genitrix caſtiſſima regis
Gaudia ꝯfuſis hoſtib alta feret
Te quoqꝫ celoꝝ reſonātes cantica ciues
Laudabūt: dn̄am ſic coluiſſe tuā
Ille etiā caſto ꝑepit quē corꝑe: matris
Premia cultori conferet ampla ſue.
Finis.

¶ Beatiſſim⁹ in chro pr̄ Sixt⁹ papa q̄rtus cū ſibi pn̄tatū fuiſſet ſeq̄ns officiū ꝯceptionis brē vgis: atqꝫ rogat⁹ eſſet vt ꝑ aliquē vl' aliq̄s ſapiētes theologos illud examiari faceret: dixit ꝙ ipſemet volebat examinare. Poſtq̄ꝫ vo diligent ipm officiū examiauit: ꝑmo illud oretenu⁹ approbauit: atqꝫ vt imꝑmeret ordinauit. Deinde ꝑ h infraſcptum breue apoſtolicū corroborauit ꝛ ꝯfirmauit.

¶ Dilecto filio Bernardino de Buſti de Mlo ordis Minoꝝ de obſeruātia Sixt⁹ papa q̄rtus ſalutē ꝛ ap'licā bn̄dictionē. Dilecte fili libēt ad ea ꝯcedēda iducimur q deuotōis reſpiciūt icremētū. Tuis igit i hac ꝑte ſupplicatōib iclinati: vt officiū ꝯceptiōis b. vgis Marie ꝑ te cōpilatū ꝛ ordiatū: tu ꝛ oēs q id voluerit ꝓ deuotiōe ſua dicere ꝛ recitare: libere ꝛ licite poſitꝭ ac valeatꝭ ſeu poſſint ac valeāt: ap'lica auctē tenore pn̄tiū concedim⁹ parit ꝛ idulgē⁹. Nō obſtātib ꝯſtitutōib ꝛ ordinatōib ap'licꝭ ceteriſqꝫ ꝯrijs qbuſcūqꝫ. Datū rhome apd ſctm̄ Petꝝ ſub anulo piſcatorio: die. iiij. octobris M.cccc.lxxx.

pontificat⁹ nr̄i anno decio. L. Hriſus
Reuerēdus pr̄ frat̄ Mattheꝰ de Nouaria
ordis minoꝝ: dum eſſet cōmiſſariꝰ in curia
Rhomana reuerēdiſſimi pr̄is fr̄is Angeli d̄
Clauaſio vicarij general̄ q̄ ad fr̄es de obſer
uātia in ptib⁹ ciſmontanis ex̄ns corā ſctiſſi-
mo dn̄o nr̄o Sixto.iiij.ſūmo pontifice: dixit
Placeat ſctitati vr̄e ꝙ celebrātes officiū ↄce
ptōis b. vgis Marie editū p fratrē Bernar
dinū d̄ buſti habeat eandē indulgentiā quā
ſctitas vr̄a ↄceſſit celebrātib⁹ offm̄ dn̄i Leo
nardi nogaroli. Sūmus aūt pontifex rn̄dit
Nos ſumꝰ ↄtēti, ꝛ dedit bn̄dictionē ſuā.

Incipit deuotiſſi-

mū officiū imacl'ate ↄceptionis gl'oſe vgis
Marie editū p frēꝫ Bernardinū d̄ buſti or
dis minoꝝ. Qd̄ q̄dē offm̄ approbatū eſt ꝛ cō
firmatū a ſctiſſimo dn̄o nr̄o Sixto.iiij. pōti
fice mario. Qui ad maiorē eiuſdē illibate v-
gis gl'iaꝫ: oimqꝫ fideliū deuotōꝫ: auctē apl'i
ca ↄceſſit ꝙ h̄ offm̄ poſſit in dī eccl'ia ſic alia
diuīa officia celebrari: n̄ ſolū a fr̄ib⁹ ꝛ moni-
alib⁹ d̄ ordīe b. Frāciſci: ſꝫ etiā a ceterꝭ religi
oſ ꝛ clericꝭ q̄buſcūqꝫ. In pmis veſpis an̄.

Dixit dn̄s dn̄e mee ſede a dextrꝭ inocētie
mee all'a. Ps̄. Dixit dn̄s. cū reliq̄s de
ſctā Maria. An̄. Laudate pueri dn̄am ſup
oēs gētes in ↄceptu gl'ioſaꝫ all'a. An̄. Letatꝰ
ſum in his q̄ dicta ſūt mihi: ↄcepta eſt hodie
regia celi all'a. An̄. Niſi dn̄s cuſtodiſſet ma
trē ſuā: angelꝰ tenebraꝝ denigraſſet eā all'a.
An̄. Lauda hierl'm dn̄m q̄ nō fecit talit̄ vlli
nationi ſicut ſue dulciſſime matri alleluia.
¶ Supſcpte an̄e dicunt̄ ſolū qn̄ feſtū ↄce-
ptionis venit in ſcd̄a feria. q: totū offm̄ in p
mis veſpis fit de ↄceptione. Capl'm.

Dominꝰ poſſedit me in initio viaꝝ ſuarū
anq̄ꝫ q̄cq̄ꝫ faceret a pncipio. ab et̄no or-
diata ſū ꝛ ex āt'q̄s anq̄ꝫ t̄ra fieret: necdū erāt
abyſſi ꝛ ego iā ↄcepta erā. Hymnus

Gaude mater ſaluatoris: magni vellꝰ ge-
deonis: rub⁹ igne q̄ nō v'ris veri templi
ſalomonis. Sponſa dei ſtella marꝭ: porta ce
li tu vocarꝭ: mūdi ſalus: ſeuiētꝭ caput cedēs
holofernis. Mare ſicco calle tranſiſ: currꝰ
mergēs pharaonis inqꝫ ſyon dn̄aris: pulſis
inde iebuſeis. Aſueri regꝭ ſceptrū caput tan
gēs vgo tuū: mori fecit laq̄atū aman ſctis i-
imicū. Babylonis rex in pdam nō abduxit
te captiuā: philiſtei nec golie es trāſfixa pu-
gione. Sicut ſuū ſol nitorē: nunq̄ꝫ pdit nec
decorē: pmi pr̄is ſic tu labē nullā ſentis nec
fetorē. Tu ſol occaſū neſciēs lunaqꝫ rutilās:
tu ſidus lucē pariēs: delicti nubes pfugans
Nullꝰ in te ↄſidētes vnq̄ꝫ vidit infelices: ve
tibi nā deuotꝰ eſt neceſſe ſit beatus. Ad te q̄
nos clamātes: in hac valle lachrymantes: ad

nuptias et̄nales fac venire triūphātes Amē
¶ Pōt etiā dici hymnꝰ Aue marꝭ ſtella. ℣.
Cōceptio ē hodie ſctē marie vgis all'a. Rn̄.
Cuiꝰ innocētia deuotas illuſtrat aīas all'a.
Ad mgt̄ an̄. Magnificat aīa mea dn̄m. ꝛ ex
ultauit ſp̄us meꝰ in deo ſalutari meo q̄ me p
ſuauit ab origiali pctō all'. al. al. Orō.

Deus q̄ imaculatā vgineꝫ Mariā vt di-
gna filij tui mat̄ exiſteret ab oi labe pcti
in ↄceptione ſua pſeruaſti tribue q̄ſumꝰ vt q̄
eiꝰ inocētie puritatē venacit̄ credimꝰ: ipam p
nobis apd̄ te ſempint̄cedere ſentiamꝰ. Per
eundē. Ad matut̄. inuitatoriū De imacl'ato
ↄceptu vgineo Jubilemꝰ deo ſalutari nr̄o.
Ps̄. Uenite. Hymnus.

O bn̄dicta femia quā celi laudant agmina
te ↄfitemur hodie cōceptā ſine crimine.
Sicē ſolarꝭ radiꝰ corruptiōis neſciꝰ intraſti
mr̄is viſcera o gl'ioſa dn̄a. Nullū redemit fi
liꝰ ex omi gēte dignꝰ q̄ te ſuauit pūide mū-
da pmo ſcelere. Gl'ia tibi dn̄e q̄ natꝰ es de v-
gine. ¶ In. j. nocturno an̄. Eleuata eſt Ma
rie puritas ſup choros ācgeloꝝ all'. Ps̄. Dn̄e
do. nr̄. An̄. In ſole poſuit tabernaculū ſuuꝫ
dn̄s. q: de imacl'ata vgine omi puritate ful-
gida natꝰ eſt chr̄s all'. Ps̄. Celi enarrāt. An̄.
Ab initio ꝛ an̄ ſecl'a deꝰ ordinauit eā ꝛ filio
ſuo ppauit eā all'. Ps̄. Dn̄i eſt terra. ℣. Libe
raſti me dn̄e ex ore leonis all'a. Rn̄. Et a cor-
nib⁹ vnicorniū humilitatē meam alleluia.

Ex dictis ſctōꝝ doctoꝝ Lectio pma

Beatꝰ Ambroſiꝰ in q̄dā ſmone de gl'ioſa
vgie Maria exponēs pphetīcū illud E-
grediet̄ vga de radice Jeſſe. ſic de eiꝰ inocē-
tia pteſtat̄ dicēs. Hec eſt vga in q̄ nec nodꝰ
original': nec cortex venialis culpe fuit. Hi-
lariꝰ. O vgo bn̄dicta ſup oēs femīas: q̄ an-
gelos vincꝭ puritate: q̄ oēs ſctōs ſupas pie-
tate. Hieronymꝰ. Quicq̄d in Maria geſtū
eſt: totū puritas: totū veritas: totūqꝫ gratia
fuit. Rn̄. In me gr̄a omis vite ꝛ vitatis. In
me ois ſpes vite ꝛ vtutis all'a. ℣. Trāſite ad
me omēs q̄ ↄcupiſcitꝭ me: ꝛ a generationib⁹
meis adimplemini. In me. Lcō. ij.

Idē qꝫ Hieronymꝰ inq̄t. Quicq̄d hūanis
dici pōt vbis: minꝰ eſt a laude vgis. Et
iterꝝ. Nihil eſt candoris. nihil eſt ſplendoris.
nihil eſt numinis qd̄ nō reſplendeat in vgie
gl'ioſa. Et alibi. Nulli dubiū eſt de mr̄e dn̄i
q̄n talis debuerit eſſe q̄ non poſſet argui de
pctō: q̄a fuiſſet ad improbriū filij. Rn̄. Ego
mater pulcre dilectiōis: timorꝭ: ac magnitu
dinis: ꝛ ſctē ſpei All'a all'a. ℣. Sp̄us meꝰ ſu-
per mel dulcꝭ: ꝛ hereditas mea ſup mel ꝛ fa-
uum All'a all'a. Lectio. iij

Baſiliꝰ. Quid dulciꝰ fratres chariſſimi:
quid iocundius: quid ſalubriꝰ: aut q̄d
felicius q̄ꝫ de beata vgine loqui: de virgine

cogitare: de ꝟgīe p̄dicare: ⁊ ipaꝫ in oīb⁹ ſeq̄ et imitari. Hec ē redēptio nr̄a: ſal⁹: vita: ſpes: refugiū: ꝯſiliū: ⁊ auxiliū nr̄m. Hec eſt q̄ fuit in vtero mr̄is abſq̄ originali pctō ꝯcepta ⁊ generata: ab oī maritali vicio ſegregata: oī etiā veniali pctō p̄uata: ⁊ ī cūctꝫ actib⁹ ⁊ morib⁹ ſuis ſpūſſcti grā plena ⁊ fecūda. Hieronym⁹. Ceterꝫ ꝑ ptes grā p̄ſtat̄: Marie ꝟo totā ſe infudit grē plenitudo. Rñ. Multe filie ꝯgregauerūt diuitias: tu ꝟo Maria ſuꝑgreſſa es vniuerſas Alľa alľ. ℣. Vox ei tua dulcꝫ ⁊ facies tua decora nimis Alľa alľa.

In ſcđo nocturno. Añ. Aſtitit regia a dexterꝫ tuis ī veſtitu deaurato circūdata varietate alľ. Pš. Eructauit. Añ Flumīs ip̄et⁹ letificat ciuitatē dei ſctificauit tabnaculum ſuū altiſſim⁹ alľa. Pš: De⁹ nr̄ Añ. Glorioſa dicta ſunt de ꝟgīe Maria: q̄ fundauit ⁊ p̄ſeruauit eā altiſſim⁹ alľa Pš. Fūdamēta ei⁹. ℣. Eruiſti a framea de⁹ aiaꝫ meā alľ. Rſ. Et de manu canis vnicā matrem meā alľa.

Lectio quarta. Sermo

INtemeratā matris ſue conceptionē ſaluator noſter innūerꝫ freqnt̄ ꝓpalauit indicijs. Quodā eñ tp̄e religioſi quidā in tantam conceptiōis altercationē ꝓruperunt. vt ordinis Minoꝝ frēs hereticos affirmarēt: q̄ꝫ dei genitricē ſine originali macula cōceptam ſuis in p̄dicatiōib⁹ ꝓteſtantur. Ea de re ap̄lico iuſſu ī pariſieñ ſtudio publica diſputatio ꝑacta eſt. Ad quā dicti accuſatores cū innūerꝫ pene ordīs eoꝝ doctorib⁹ cōuenire. Dñs ꝟo nr̄ Jeſus chr̄s ad ꝓtegēdam dilecte

De Scoto doctore ſubtili matris dignitatē: Scotū ordis minoꝝ doctorē eximiū ad ciuitatē illā ꝓtin⁹ deſtinauit qui aduerſarioꝝ fundamentꝫ: argumētiſq̄ꝫ oīb⁹ incōuincibili ſmone ꝯfutatꝫ: ita ꝯceptionis dñe innocētiā clariſſime cōprobauit ꝙ oēs illi frēs ſubtilitatē ei⁹ plimuꝫ admirati obmuteſcētes in diſputādo defecere. Quapropt̄ opinio mioꝝ a Pariſieñ ſtudio ilico approbat̄. Scot⁹ ꝟo: doctor ſubtil̄: ꝓpt̄ hoc appellat⁹ victor ad altiſſima vere ſophie ſtudia remeauit. Jlli aūt tāml'ti accuſatores a pauciſſimis ſupati obſtupeſcētes receſſere. Rñ. Nolite timere multitudinē iſtā. ego ei dñs adiutor vr̄ Alľa alľa. ℣. Dabo vob os ⁊ ſapiaꝫ cui reſiſtere nō poterūt oēs aduerſarij veſtri Alľa.

Lectio quinta

EAdem ēt in ciuitate ſacerdotes erant q̄dam dñe nr̄e innocentiaꝫ nō credentes: qui vt ſuā melius opinionē ꝓplis intimarēt: quēdā nobilē virū eoꝝ cōmunicātem opib⁹

Mag ad modū temeritas obſecrarunt. vt ꝑ ꝯfirmāda ipſorum ſnīa: ſe poſtq̄ꝫ aliq̄ꝫdiu finxiſſet infirmuꝫ: mori poſtremo ſimulans: ad eorum eccleſiam quaſi ꝓ ſepultura magno cuꝫ apparatu turb comitantib⁹ faceret deportari. Depoſitoq̄ꝫ i medio eccleſie feretro ſm patrie morē eoꝝ vn⁹ ad ꝓplm ꝑorat. Ad mediū ꝟo ſmonis veniens: ſic illi q̄ mortu⁹ videret̄ ex pte oipotentis dei p̄cipet: vt ſi btā ꝟgo Maria originali fuerat vicio maculata: ꝓtin⁹ a mortuis rediret ad vitaꝫ. Rñ. Alieni inſurrexerūt aduerſū me: ⁊ fortes q̄ſierunt diffamare aiam meā: et nō ꝓpoſuerunt deū ante conſpectuꝫ ſuū. Ecce eñ de⁹ adiuuat me: et dñs ſuſceptor ē aīe mee Alľa ℣. Quare fremuerūt gētes: ⁊ ꝓpl'i meditati ſunt inania? Ecce

Lectio ſexta

PRebuit aſſenſum nobilis p̄dictus ſuggeſtionib⁹ iniquis: oībuſq̄ꝫ iuxta qđ ordinatū fuerat pactis: innūeriſq̄ꝫ fere ſcholarib⁹ ciuib⁹q̄ꝫ ac diuerſorum ordinū fratrib⁹ ad exeq̄as conuocatis: predictus ſacerdos nobilē illum ꝑ dei ꝟtutē ac potentiā cōiurauit: p̄cepitq̄ꝫ vt ſi glīoſa dei genitrix ꝟgo originalē cōtraxerat maculā: ꝓtin⁹ euigilaret a mortuis. Cum aūt iteratis iuſſiōib⁹ ſepius

Recti iudiciū tuum p̄cepta repeteret: nobilis ille īmobilis ꝑſiſtebat. Qua de re mirū in moduꝫ admiratus p̄ſbyter cum ſeq̄cibus ſuis intremuit. Coniunx ꝟo ſimulatoris illius tā nefande nō inſcia fraudis: cum vſq̄ꝫ ad eccleſiā virū ſuū comitata dolorē lachrymis ſimulās perueniſſet: illū p⁹ ſacerdotꝫ iuſſa vidēs imobilē: ꝑtimuit btām ꝟginē mariti ſui malignā fictionē debitis mulctaſſe ſupplicijs: ilico ad feretrū currēs iuenit viꝝ ſuū mortuū q̄ viu⁹ ī ecclīā fuerat ꝺportat⁹. ꝓpt̄ qđ mag̃ eiulatu exclamās: talib⁹ ſacerdotē cōuicijs impetijt O ſceleratiſſīe: viꝝ meū occidiſti. Oīb⁹ igitur ꝑ ordinē fraudib⁹ a ſtātib⁹ enarratꝫ: mulier illa coniuge orbata lachrymans receſſit Sicq̄ꝫ glīoſa ꝟgo puritate ⁊ itegritatē ſuaꝫ h̄ inſigni miraclo cū maxia aduerſarioꝝ cōfuſione demōſtrauit. Rñ. Quicūq̄ꝫ honorificauerit me glīficabo eū. Qui aūt ꝯtēnunt me erūt ig̃biles alľa. ℣. Ego diligētes me diligo. ⁊ q̄ mane vigilauerit ad me iueniet me. ⁊ mecū ſūt diuitie ⁊ glīa. Qui aūt

In tertio nocturno Añ. Innocētia ⁊ pulcritudo ī cōſpectu ei⁹. ſctimonia ⁊ magnificētia in ſctificatiōe illi⁹ Alľa. Pš. Cātate. j: Añ. Qui diligitꝫ dñam annūciate iuſticiā ei⁹: ⁊ ꝯfitemini mēorie ſctitatꝫ illi⁹ Al'. Pš. Dñs regnuit exultet t̄ra. Añ. Jubilate dño oīs t̄ra: cātate ⁊ exultate ⁊ pſallite ī ꝯceptōe ꝟgīs bñdicte al. Pš. Cātate. ij. ℣. Vere dñs ē ī loco iſto alľa Rñ. Nō ē h̄ aliđ niſi domus dei et porta celi (alľ.

Lectio ſcti euāgelij ſm Lucā

IN illo tp̄e Loquente Jeſu ad turbas extollens vocem quedam mlier de turba dixit illi Beatus venter qui te portauit et vbera que ſuxiſti. Et reliqua. Homelia.

Lectio ſeptima

Amantiũ mos eſt dilectiſſimi vt amorem ſuũ tacere neq̃ant: ſed neceſſarijs charis ſuis efferãt ⁊ ꝓdãt: flãmaſq; ſuas intra pectus ſuũ cohibere nõ poſſint. Enarrãt freq̃ntius: vt ipa aſſiduitate narrãdi ſolatiũ amoris ſui captẽt ⁊ refrigeria imẽſe dilectiõis aſſumãt. Euenit ſepius vt etiã clamoroſas voces ↄtinere nõ poſſint. Ꝑpropť deuota hec mulier de q̃ euãgeliſta teſtať: glioſe virginis amore ſuccẽſa: extollẽs vocẽ ſuam de turba: dñm nr̃m alloquiť dicẽs. Btũs vẽter qui te portauit ⁊ vbera q̃ ſuxiſti. Recte btũs vẽter q̃ eťne btitudinis aditũ reſerauit. Btũs vẽter q̃ orbẽ vniuerſũ bñdictõe repleuit. Btũs vẽter p quẽ pctõres veniã: iuſti grãm: angeli leticiã: fili⁹ dei hũane carnis ſubam: toq; trinitas glĩaʒ ꝑcepit. Rñ. Btãm me dicẽt oẽs generatiões. Quia fecit mihi mag̃ q̃ potẽs eſt ⁊ ſcm̃ nomẽ ei⁹ allĩa. ℣. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue: ecce eñ ex h̃ btãʒ me dicẽt oẽs generatiões. Qꝛ fecit.

Lectio octaua

Beat⁹ igiť vẽter Marie q̃ nulli vnq̃ʒ fuit obnoxi⁹ culpe. Si eñ recte ſcꝑturas inq̃rim⁹: ſi fidelr̃ rei ṽitatẽ ſcrutamur: nõ mõ actuali ſed etiã originali maclĩa intemerata mõſtrať. Perlege ĝ codicis hui⁹ ṽitatẽ q̃ nõ ſcere geſtĩ Marie puritatẽ. Hoc etem̃ decet chři diſcipulũ/genitricĩ ei⁹ magnificare ↄceptũ. Me igiť ʒel⁹: dñeq; deuotio: agnite veritatĩ amor ac defenſio: pietatis cult⁹ ⁊ affectio ad extollẽdã ṽgis ↄceptõeʒ accẽdit. R̸. Laudate dñam oẽs gẽtes: laudate eã oẽs populi allĩa allĩa. ℣. Bñdicã illã in oi tpe: ſemꝑ laus ei⁹ in ore meo Allĩa allĩa.

Lectio nona

Qui recte diligẽtẽ ſe nõ diligit: ꝑfecto iniquus eſt ⁊ ingrat⁹. Qui ṽo amicũ odit ⁊ ꝑſequiť: imitior tigrib⁹: feriſq; oib⁹ crudelior demõſtrať. Cur ĝ dilectã dei genitriceʒ: miſeroꝝ refugiũ: deſolatoꝝ ſpem: oĩmq; noſtrũ ſingulare p̃ſidiũ ṽginẽ ꝑſeq̃r bñdictaʒ? Cur aduocatã ſeclĩ nõ amem? Cur dñam et matrẽ meã imaculatã nõ diligã? Quõ illius ṽginis reticere potero ſctitatẽ q̃ ꝑ ſua inocẽtia ↄcipe meruit ſaluatorẽ? Exaltabo ĝ cum deuota mlĩere vocẽ meã. Oſtẽdã dño deuotionẽ meã dicẽs. Btũs venter q̃ te portauit. Btã virgo q̃ te cõcepit: quã nulla vnq̃ʒ pcti contagio corrupit. Rñ. Uidi ſpecioſam ſicut colũbã aſcẽdentẽ deſuꝑ riuos aq̃ꝝ: cui⁹ inextimabilis odor erat nimis in veſtimẽtĩ ei⁹. Et ſicut dies verni circũdabant eã flores roſaꝝ ⁊ liliũ ↄualliũ allĩa. ℣. Que eſt iſta q̃ aſcendit ꝑ deſertũ ſicut virglĩa fumi ex aromatib⁹ myrrhe ⁊ thurĩ: ⁊ vniuerſi pulueris pigmẽtarij? Et ſicut.

Alia rñſoria per hebdomadã

Rñ. Oẽs moriemĩ qꝛ in Adã peccauiſtĩ. tu ṽo ne timeas o Maria inueniſti grãm apõ deũ. Nõ eñ ꝑ te ſed ꝑ oib⁹ hec lex ↄſtituta ẽ All'. ℣. Dñs cuſtodiet introitũ tuum ⁊ exitũ tuũ: ex h̃ nũc ⁊ vſq; i ſeculuʒ. Nõ eñ. Rñ. Hec eſt dom⁹ dñi firmiť edificata. Bñ fũdata ẽ ſuꝑ firmã petrã All'. ℣. Hic habitabo qm̃ elegi eã. Bñ fũdata ẽ. Rñ. Scalã vidit Jacob Cui⁹ cacumen celos tãgebat allĩa. ℣. Angelos q̃ʒ deſcẽdẽtes ⁊ aſcẽdẽtes q̃ eã lumĩe replebãt: eiq; dñs innitebat. Cui⁹ cacumẽ. Rñ. Porta hec clauſa erit pctõ ⁊ nõ aperietur Qm̃ dominus deus ingreſſus eſt ꝑ eã. eritq; clauſa p̃ncipi all'. ℣. Hec ẽ porta dñi ⁊ pctm̃ nõ trãſibit ꝑ eã Qm̃. R̸. Hec ẽ mlĩer quã ꝑꝑauit dñs filio dñi mei: pulcra nimis ⁊ decora facie: incredibilĩ pulcritudinis ⁊ formoſa valde: oĩmq; oculis gratioſa Allĩa all'. ℣. Et id adamauit eaʒ rex pl⁹ q̃ʒ oẽs mulieres: et poſuit diadema regni in capite ei⁹ Allĩa. ¶ Iſta R̸. diſtribuunť infra octauã: icipiendo ſcda die a tertio R. diei p̃me. et tertia a q̃rto. ⁊ ſic ſucceſſiue ꝑ ordinẽ. ¶ Ad laudes añ. Domũ tuã dñe decet ſctitudo: in lõgitudine dieꝝ allĩa. Ps. dñs regnuit. cum reliq̃s. Añ. Introite i ↄſpectu dñi in exultatione in conceptu dulciſſime mřis ſue Allĩa. Añ. Adheſit aĩa mea p⁹ te. me ſuſcepit dextera tua. ipi ṽo iuanũ q̃ſierũt aĩam meã all'. Añ. Spũs et aĩe iuſtoꝝ bñdicite dño angeloꝝ all'. Añ. Exultatõeſ dĩ i gutture ei⁹. byſſ⁹ ⁊ purpura idumẽtũ illi⁹ all'. Cap. Dñs poſſedit me: vt. ſ. in vſ.

Hymnus

Exultet celi contio Marie dulci filio: noſq; letemur hodie cõceptione domine: Maria mundi glĩa: lucĩ eterne filia te p̃ſeruauit fili⁹ ab omni labe penit⁹. Origĩalis macula cũcta reſpſit seclĩa: ſola poſt natũ viciis nũq̃ʒ ↄtacta dicerĩ. Maria mř grẽ: exemplar inocẽtie: te depcamur itime nos a pctõ ꝑteget. Pri nato paclito decus honor ⁊ glĩa atq; marie ṽgi ꝑ ĩfinita seclĩa Amen. ℣. Dñe decorẽ dom⁹ tue all'. R̸. et locum hitatiõis glĩe tue all'. Ad bñd. añ. Bñdict⁹ dñs de⁹ iſrl' qꝛ p̃ſeruauit ⁊ fecit redẽptiõeʒ mřis ſue allĩa allĩa. all'. Ořo vt ſ. Ad p̃mã añ. Ex omĩ tribulatiõe eripiſti me ⁊ ſuꝑ inimicos meos deſpexit ocl⁹ me⁹ allĩa. Ad tertiã añ. Rñdebo exprobrãtib⁹ mihi ṽbũ qꝛ libata ſũ ꝑ filiũ meũ al'. Cap. Dñs poſſedit me. R̸. bře. Libaſti me dñe ex ore leõis allĩa. al. ℣. Et a cornib⁹ vnicorniũ hũilitatẽ meã. al'. al. Glĩa pa. Libaſti. ℣. Eruiſti a framea de⁹ aĩaʒ meã al'. R̸. Et de manu cãis vnicã mřeʒ meã al'. Ad ſextã añ. Declinate a me maligni: p̃ſeruauit me ĝratia filij mei all'. Cap. Btũs hõ q̃ audit me: ⁊ q̃ vigilat ad fores meas q̃tidie: et obſeruat ad poſteſ hoſtij mei. qui me iuenerit iueniet vitã: ⁊ hauriet ſalutẽ a dño. R̸. bře. Eruiſti a framea de⁹ aĩaʒ meã alleluia. allĩa. ℣. Et de manu canis vnicã mřeʒ meã allĩa. al'.

Gl'ia. Eruiſti. ℣. Uere dñs ē in loco iſto all'a
R̃ñ. Nō ē h aliō niſi dom⁹ dī ꝛ porta celi al'.
Ad nonā añ. Redime me a calūnijs hoīꝫ
vt magnificē deuoti ꝯceptū meū all'a.

Capitulum

Qui audit me nō ꝯfundet. ꝛ q̄ opant̃ i me
nō peccabūt: q̄ me elucidāt vitam eter-
nam habebūt. R̃ñ. bre. Uere domin⁹ eſt in
loco iſto all'a all'a. ℣. Nō eſt h aliō niſi dom⁹
dei ꝛ porta celi all'a all'a. Gl'ia. Uere dñs. ℣.
Dñe dilexi decorē dom⁹ tue al l'a. R̃ñ. Et lo-
cum habitatiōis gl'ie tue all'a.

In ſcōis veſpis añ. Tota pulcra es Ma-
ria: ꝛ macl'a original' ñ eſt i te all'a. Añ. Sicͣ
liliū inter ſpinas: ſic Maria int̃ ade filias
all'a. Añ. Candor lucꝭ eterne ꝛ ſpeculuꝫ ſine
macula all'a Añ. Tu gl'ia hierl'm: tu leticia
iſrael: tu honorificentia ꝓpli nr̃i all'a. Añ. O
pulcerrima inter mulieres: pulcre ſūt gene
tue: collū tuū ſicut monilia All'a. Cap.
Dñs poſſedit me. Hymn⁹. Gaude mr̃. Ul'
Aue marꝭ ſtella. ℣. Conceptio eſt hodie ꝛc̄.
Ad Magnificat Añ. Sicut cedrus exalta
ta ſum in libano: ꝛ ſicͣ cypſſus in mōte ſion:
q̄ſi myrrha electa: et ſicut cinamomū ꝛ bal-
ſamū aromatizans dedi ſuauitateꝫ odoris
all'a all'a all'a. Orō vt ſ:

Secunda die ex dictis ſacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima

Baſilius. O Maria tu cādoris ꝛ deco-
ris forma: cui in terris nō eſt eq̄lis nec i
celi ianua. Cipan⁹. O ꝟgo iuſta ꝛ oī iuſticia
pleniſſima: cui⁹ cōceptio ſingl'arꝭ. Origenes
Que neqꝫ ſerpētꝭ ꝑſuaſione decepta: nec ei⁹
venenoſis afflatib⁹ eſt infecta.

Lectio ſecunda Hieronymus

Canit̃ in Canticꝭ de Maria. Hort⁹ con-
cluſus: fons ſignatus: emiſſiōes tue pa-
radiſus: hort⁹ deliciaꝝ in q̄ ſūt ꝯſita vniuer-
ſa floꝝ genera ꝛ odoramēta ꝟtutū: ſicqꝫ ſi-
gnat⁹ vt neſciat violari neqꝫ corrūpi vllis i-
ſidijs fraudib⁹ ve diaboli. Fōs itaqꝫ ſigna-
tus ſigillo toti⁹ trinitatꝭ. Sctūs Cirill⁹ pa-
triarcha Alexandrin⁹: Propt̃ filiū / temera
riū ē i Maria ponere culpā aliquā vl' pctm̄

Lectio tertia

Sanct⁹ Ildefonſus archiepꝰ Toletan⁹ in
libro btē ꝟgis dī. Btā ꝟgo Maria niſi i
vtero mr̃is ſctificata fuiſſet: minime ei⁹ natiui
tas colenda eſſet. Sed q: autoritate ſctōrū
patrū digne vt nouit veſtra charitas vene-
rat̃: conſtat eam ab ipo originali pctō fuiſſe
īmunē: ꝑ quā nō ſolum Eue ſoluta ē male-
dictio: verūetiam omnib⁹ eſt benedictio cō
donata. Nullis igit̃ poſtq̄ꝫ nata eſt delictis
ſubiacuit. nec etiā originale pctm̄ in vt̃o ſan
ctificata ꝯtraxit.

De ſermone Lectio quarta

Alijs etiā indicijs puritatē ꝛ innocentiaꝫ
ſuā ꝟgo gl'ioſa monſtrauit. De btō em̄
Guidiſaluo archiepꝰ Toloſano q̄ ꝓpt̃ ſingu
larē erga dñam nr̃am deuotiōeꝫ ei⁹ capella-
nus nūcupat⁹ ē: legit̃. q, q̄tieſcūqꝫ celebrabat
aderat ei ꝟgo bñdicta. Cū aūt i die ꝯceptio-
nis eiuſdē ſe ad ſacroſctā miſſaꝝ ſolēnia ꝓ-
pararet: appuit illi dei genitrix Maria: eiqꝫ
vnā mūdiſſimā planetā niueo cādore radi-
antē tradidit dicēs. Scias Guidiſalue me
ſine originali macl'a fuiſſe ꝯceptā. Reueren
ter igit̃ feſtū intemerate ꝯceptiōis mee cele-
brare ꝓcura. Archiepꝰ ꝟo ñ ſurd⁹ auditor:
cōpoſuit pulcerrimū de cōceptiōe ꝟgis tra-
ctatū: ordinauitqꝫ feſtū imacl'ate ꝯceptiōis ꝑ
totā hiſpaniā ſolēniter celebrari. totoqꝫ vite
ſue curriculo annuatim publice de ꝯceptiōe
btē dei genitricꝭ: oī q̄ potuit eloq̄ntia ꝑora-
uit.

Lectio quinta

Beatus Bernard⁹ abbas poſt mortē ſuā
tot⁹ lucidus cuidā de ſuis frib⁹ appuit.
Cū aūt oē ei⁹ indumētū cādidū eſſet: ſolo i pe
ctore q̄dā nigerrimi coloris macl'a videbat̃.
Querēti aūt fratri vbi illā maculā recepiſſꝫ
rñdit. Cū tali macl'a volui tibi appere: quia
dū viuerē in q̄dā extiti nō vera opiniōe: exi-
ſtimās matrē dñi nr̃i originalē maculā ꝯtraxiſ-
ſe. Dicas ḡ fili mi fidelib⁹ ꝓpl'is q̄ vidiſti.

Lectio ſexta.

In reuelatiōib⁹ btē Birgitte hr̃: q, q̄dā ca
pellan⁹ ei⁹ ſacre theologie doctor exími⁹
Matthias noīe / btāꝫ Birgittā exorauit di-
cēs. Te depcor filia vt mihi reuelare digne
ris ſi bñdicta ꝟgo Maria ab originali fuit
vicio deturpata. Btā auteꝫ Birgitta dixit.
Semel ꝟginē rogaui puriſſimā: vt moduꝫ
mihi ſue ſctiſſime conceptionis apiret. Ipſa
ꝟo rñdit. Ex Joachim ꝛ Anna parentib⁹ ꝓ-
pagatam / ſcias me ab omni pctōꝝ ſorde fu-
iſſe ꝑſeruatam. Protinus his auditis p̄dic-
tus frater opinionē ſuam depoſuit: feſtūqꝫ
imaculate conceptiōis annuatim p̄dicans:
deuotiſſime celebrauit.

De Homelia Lectio ſeptima

Uerū q: in fidei noſtre articulis expſſa hu
iuſce veritatis mentio nō habet̃: oppoſi-
tam tenētib⁹ ptem / hereſis imponere crimē
donec aliud eccl'ia ſtatuat nō debemus. Ita
ḡ domine nr̃e innocētiā ꝯceptiōis credimus
q, tñ ꝯtrariū aſſerētes: hereticos nō putam⁹
Fideliū aūt ꝯgruit pietati / dei genitricē nul
lis pctōꝝ ſordib⁹ ꝯtaminatā ꝓfiteri. Audi-
te ḡ chriani oēs ꝛ credite imaculataꝫ conce-
ptiōem ꝟginis gl'ioſe.

Lectio octaua

Sed fortaſſe aliq̄s dicat. Illi recte docent
qui cauſas de ſingulis reddunt: opor-
tet enim dicentem non ſolū verū affirmare

ſed etiã illiꝰ cauſa; aſſignare. Idcirco diſpu/
tando ꝑcedamꝰ: ⁊ fidei nr̃e cãm in mediũ ar
guẽdo ꝓferamꝰ. Quãto eñ magis rõne niti/
mur: tãto maiorẽ ṽba nr̃a autoritatẽ ſortiun
tur. Audi ẽ ṽitatẽ doctrine q̃ imaculate con
ceptiõis deuotꝰ cultor effectꝰ cõſeq̃ris gratiã
miſeratiõis diuine.

Lectio nona

Dicit btũs Tho. i. iij. pte ſũme. Quos de
us ad aliq̃d eligit/ ita ꝑpat ⁊ diſpõit vt
ad illḋ ad q̃d eligunt̃ iueniant̃ idonei: iuxta
illud apl̃i. Idoneos nos fecit miſtros noui
teſtamẽti. ſed btã virgo ab eterno fuit electa
diuinitꝰ vt eſſet mater chr̃i. Vñ ipſa ꝑ ſapiẽ/
tem dr̃. Ab eterno ordinata ſum. ẽ deꝰ ꝑ gra
tiã ſuã eã ad tãmirabile opꝰ idoneã ꝓſerua/
uit. Non fuiſſet aũt idonea mr̃ dei ſi vllo tẽ/
pore vl' etiã in momẽto fuiſſet ꝑ pctm̃ ancil/
la diaboli. q̃a dedecꝰ filij parẽs ſine honore.
ẽ mr̃ intacta dñi nr̃i ꝑ diuinã grãz fuit ꝓſer/
uata a cõtagiõe original' ⁊ actual' pcti.

Tertia die ex dictis ſacroꝝ doctorũ

Lectio prima.

Auguſtinꝰ in li. de natura ⁊ gratia de ṽgi/
ne bñdicta ꝓfitet̃ dicẽs. Excepta ſola vir
gine de q̃ ꝓpter honorẽ dñi nullã ꝓrſus cum
de pctis agit̃ hĩc volo q̃ſtionẽ. Scimꝰ eñ ꝙ
plus ei grẽ donatũ fuit ad vincendũ ex omĩ
pte pctm̃ q̃ ↄcipe ⁊ parere meruit quẽ cõſtat
nullũ habuiſſe pctm̃. Hac igit̃ virgine exce
pta/ ſi oẽs ſcti ⁊ ſctẽ dei cũ viuerẽt interrogati
fuiſſent veꝝ ſine pctõ fuiſſent: oẽs vna voce
dixiſſent: Si dixerimꝰ q: pctm̃ nõ hẽmꝰ: ipſi
nos ſeducimꝰ: ⁊ veritas in nob non eſt.

Lectio ſcḋa

Sed rñdet fortaſſe aliq̃s Auguſtinũ ḋ pec
catis tm̃ actualibꝫ loq̃. Audi rñſum ṽita/
tis. Angelicũ doctorẽ mẽdacẽ facis. Multi
eñ ſcti ⁊ ſctẽ dei regn̄t in celo q̃ nunq̃ actu/
alibꝫ irretiti fuere pctis. Si ẽ Augꝰ. ḋ actu
alibꝫ tm̃ loq̃tur: eiꝰ ilico ſnĩa velut ṽitati cõ
traria ab oĩbꝫ reprobat̃.

Lectio tertia

In his ẽ ṽbis Auguſtinꝰ nob intimare cõ
tendit neminẽ eſſe i regno celoꝝ quẽ ñ te
nuerit q̃ñq̃ꝫ catena delictoꝝ. Aliq̃ eñ origi/
nalẽ tm̃ maculã ↄtrexe: ſic inocẽtes ⁊ mlt̃i i/
fantuli q̃ pꝰ baptiſmũ prinꝰ decedẽtes: ad ce
leſtẽ gl'iam trãſiere. Alij ṽo nõ mõ origina/
li ſed actualibꝫ etiã pctis ſaltẽ venialibꝫ ſunt
infecti. Sola dĩ genitrix ṽgo oĩ puritate re/
pleta: nullo vnq̃ꝫ fuit violata pctõ.

De ſermone Lectio quarta

Legit̃ in q̃dã bti Dñici opuſculo: ꝙ cum
regularis eſſet canonicꝰ in epatu Tolo/
ſano ↄtra hereticos quoſdam diſputãdo cõ
tendit: q̃ multas ṽitati cõtrarias cõcluſiões
aſſerebant. Inter alias aũt opiniones: hanc
populis ꝓdicabant: beatã. ſ. ṽginẽ nõ fuiſſe
ab originali vicio ꝓſeruatã. Cũ ṽo beatꝰ Do
minicꝰ ſe nõ poſſe illis ṽitatẽ ꝑſuadere ↄſpi
ceret: taliter cũ eis cõuenit/ vt ſuas parit̃ cõ
cluſiones in ardenti fornace deponerẽt: que
aũt ignis ardore nõ deficerent: veridice pu/
tarent̃. Depoſuere igit̃ heretici ſuas i medio
ignis ↄcluſiões: inter alia mlt̃a dicẽtes. Ori
ginali macula ↄtaminata fuit ṽgo Maria
In ↄtrariũ ṽo btũs dñicꝰ affirmauit. ſtatĩ
ẽ falſas hereticoꝝ ↄcluſiões vorax flamma
cõſũpſit. Beati ṽo Dñici veriſſima dicta in
medio ardentis flãme ſine vlla penitꝰ leſiõe
nulloq̃ꝫ in eis ignis apparẽte indicio/ ꝑ tres
cõtinuos dies ꝑſtitere.

Lectio quinta

In regno Vngarie q̃dã in theologia mgr̃
cõtra ṽginis intacte cõceptiõem corã re/
ge ꝓdicauit: illã ſcrificatã aſſerẽs: non aũt ſi/
ne macula fuiſſe cõceptã. Qui talibꝫ irreue/
renter dictis: audacie ſue penas ꝑferẽs: prinꝰ
expirauit. In Toloſana etiã; ciuitate: frater
q̃dam itidẽ ꝓdicare nõ timuit. Finita ṽo ꝓ/
dicatione: ad capellã q̃ndã miſſam celebra/
turus acceſſit. In illa aũt imago erat gl'ioſe
virginis in marmore ſculpta. Cũ ẽ ad alta/
re frater ille aſcẽdere ꝓſumpſiſſet: btã dei ge
nitrix ṽgo vultũ valde terribilẽ ei oſtendit ⁊
iratũ: ſuamq̃ꝫ ab illo faciẽ reuoluit. ⁊ ſic vſ/
q̃ꝫ in hodiernũ ꝑmanet diem.

Lectio ſexta

In ducatu Subaudienſi iuxta mõtẽ ſan/
cti Bernardi frater q̃dam vidẽs mulie/
res ad conceptionis ꝓdicatiõem ꝑgẽtes: in/
crepauit eas: dicens puriſſimã virginẽ non
fuiſſe a dilecto filio ſuo in conceptione ꝓſer/
uatam. addiditq̃ꝫ: ſi nõ ita eſt hoc: in me ob
ſecro a beata virgine fieri miraculũ vt añ ve
ſperas emittã ſpm̃. Ita igit̃ factũ eſt. Hora
etem̃ illa inuenerũt eũ alij fratres ſuſpenſuz
ꝑ pedes ⁊ mortuũ.

De Homelia Lectio ſeptima

Quia forſitan aliq̃s tacitꝰ dicit. Audi ali/
quam ptẽ ſi vis recte iudicare. iudicantez
eñ oportet cũcta rimari: ⁊ ordinẽ reꝝ plena
inq̃ſitiõe diſcutere. Ideo cauillatiões ↄtias
videamꝰ: ⁊ aduerſantia ꝓferamꝰ argumẽta.
Oppoſita eñ iuxta ſe poſita magis duceſcũt
Poſitisq̃ꝫ iuxta ſe ↄtrarijs: maiora a minori
bus diſcernunt̃. Idcirco phs inq̃t: Potẽtes
ad vtrãq̃ꝫ ptẽ dubitare: in ſingul' ſpeculamur
veꝝ ⁊ falſũ. Et alibi. q̃rẽtes ṽitatẽ ſine diſpu
tatione: ſiles ſũt q̃ ire ignorãtibꝫ. Iuriſcõſul
tus etiã dr̃: Diſputãdo meliꝰ ṽitas iuenit̃.

Lectio octaua

PRima igitur argumẽtatio ſic procedit.
Non ſunt tantum glorioſe virginis a
deo illi data a nobis extollenda priuilegia

vt detrahat dignitati ac grē ſaluatoris nrī. Sed hoc p excellentiā dño nro Jeſu chro priuilegiū attribuit ſinglare: q ipē ſolus de pmorū ſtirpe parētū originali nō fuit pollutꝰ feditate. Vñ Augꝰ. inqt. Teneamꝰ fidei indeclinabilē ꝯfeſſionem q ſolꝰ chrs ſine pctō natꝰ eſt i ſilitudinē carnis pcti. g nō ita extollere debemꝰ vgis ꝯceptōez: vt eā filio ſuo arbitremur eqlē. Jō Augꝰ. dicit. Non eſt in filijs hoim qſqȝ ſine pctō: excepto vno mediatore noſtro.

Lectio nona

Huius falſitas argumēti lucida pōt reſpōſione diſſolui. Sm eñ iurꝫ decreta de cōi lege pncipū nemo ſuis ꝺ ſtaturꝫ alligatus. Auguſta vo ab eiſdez mariti ſui grā cenſet immunis. Chrs g celi terreqȝ dñs legi q oēs Ade filios p originali ſcelere damnauerat: nulla fuit ratione ſubiectus. ſed iure ipſo et p ſue excellentiam nature ab omni peccatorū ſorde extitit alienus. Beata aūt virgo orbis totius regina: legis illius maledictū nō p naturam: ſed p filij ſui gratiam pſeruationis euaſit. Non igit ex imaculato virginis conceptu dñi noſtri puilegiuȝ tollit: q ſolus p naturaȝ liber natus eſt a reatu. nec equalis filio mater venerāda mōſtrat: imo ex eiꝰ pſeruatōe inſignis ⁊ eximia nato pꝛogatiua confert.

Quarta die ex dictis ſacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima

Auguſtinꝰ in libro de qnqȝ hereſib in pſona chri loquit dicēs. Si potuit inqnari Manichee mr mea cum ipam facerē: potui ⁊ ego inqnari cum ex ea naſcerer. Et iterum. Nec quā deſpicis Manichee mater mea ē ⁊ ꝺ manu mea fabricata. Et alibi. Charitas feciſti vt nō ſolū Maria ñ peccaret: ſed nec qdem pctm cogitare poſſet. et ſup cūctos eā reſeruaſti ab oi labe pcti

Lectio ſecunda

In ſermonib etiā ꝺt: Sūma dei ſapiētia nullā in maſſa hūani generꝫ inuenit viā p quā vt diſpoſuit in mōm veniēs: eiꝰ ſubuenitet luctuoſe pditiōi: donec ad illā de q loqmur virginē ventū eſt. Sed hec mox vt in mōm p hūani generis lineā venit: tanta ois boni vtute pfecte reſplēduit: vt eā dei ſapiētia veridice iudicaret idoneā: vt p ipſam in hoiem veniēs: nō tm reatū pmoꝝ parentū: ſed etiā totiꝰ mōi pctā deleret.

Lectio tertia

Idem angelicꝰ doctoꝛ. O mr dñi: ſicut in pma femina abūdauit delictum: ita ⁊ in te ſupabundauit omnis plenitudo grē. et iō ſup oēs es ignara delicti. Et iteꝝ. Magnifica illum q a pctō reſeruauit. Quis eñ dicere poterit: ſine pctō ſum natus: aut mūdus ſum ab oi iniqtate dicere audebit: niſi illa virgo prudentiſſima animatū templum dei excelſi quā deꝰ ſic elegit ⁊ pelegit ante mundi ꝯſtitutiōem vt ſancta ⁊ imaculata mater dei eſſet ⁊ filia ab etno reſeruata incoꝛrupta ab oi labe peccati.

De ſermone Lectio quarta

In Toloſa qdam diſertiſſimus frater contra ꝯceptiōis imaculate virginis puritatem pdicauit. Quapropt in negare teſtimoniū vitatꝫ ſtatim finita pdicatiōe: qdā ex inſperato lupus adueniēs eū ſuffocādo ac dilacerādo occidit. Quidam etiā alius frater domine nre innocentiā cōceptiōis ipugnās: in ipſa pdicatiōe cecꝰ effectus eſt. Quo ad ſanam mentē cōuerſus miraculo: beate virgini vouendo pmiſit ſi eū illūinaret / oppoſitū pdicare quod ⁊ factū eſt.

Lectio quinta

Beatus Anſelmus quadam in epla miraculum hoc ita deſcribit. Tēpoꝛe illo quo diuine placuit pietati Angloꝝ gentem de malis ſuis coꝛrigere ⁊ ſue ſeruitutis officijs artiꝰ aſtringere: glioſiſſimo noꝛmādoꝝ duci Gulielmo eādē patriā debellādo ſubegit. Audientes aūt hoc Daci / grauiter indignati: ſe ſuo qſi hereditario iure puari: arma pparāt: claſſeſqȝ aptāt vt Noꝛmādos a data eis diuinitꝰ expellāt patria. Hoc cōperto rex prudentiſſimus Gulielmꝰ: Elſinū quēdam Remenſis cenobij abbatē in Daciā dirigit vt huiuſce rei inqrat vitatem. Elſinꝰ vo vir admodū ſagacis ingenij: ſtrenue regꝫ negocium executꝰ: ad Angliā reuerti cupiens: mare ingredit. Cūqȝ nō modicā maris ptez pſpero curſu trāſiſſet: ſubito denſis vndiqȝ ſurgentib ventis: hoꝛrida tempeſtas mare cōmouit ⁊ vndas. Fatigatꝫ itaqȝ nautꝫ nec vltra obniti valentib: fractis remis: funib ruptꝫ: cadentib velis: ſpes ſalutꝫ amittit: nihil niſi ſummerſionis ſue indiciū miſerabiliter expectat.

Lectio ſexta.

Cum igitur de ſalute coꝛpoꝝ deſpati: animaꝝ ſolūmodo curā magnis clamoꝛibus dño cōmēdarent: ⁊ beatiſſimā dei genitricē: miſeroꝝ refugiū: ac deſpatoꝝ ſpē: deuote reclamarent: Ecce ſubito quendam venerabilē virum pontificali infula decoꝛatuȝ inter medias vndas naui pximū cōſpexere. Qui talibus abbatem verbis interpellans: Vis inquit piculum euadere? Vis ad patriam ſanus redire? Cumqȝ ipſe cum fletu id ſe toto mentis affectu appetere rñderet. Scias inqt me ad te a domina nra dei genitrice Maria directū quam dulciter reclamaſti. et ſi dictis meis obtempare volueris: ſanꝰ cū comitib tuis euades ſeuientis piculuȝ maris. Pꝛomitte g deo ⁊ mihi q conceptioneȝ

puriſſime v̾ginis Marie ſolēniter celebrabis ⁊ celebrandum p̄dicabis. Cunq̄ ſe in oībus obtemꝑaturū Elſinus ſpopondiſſet: ꝓtinus ille diſparuit. ſtatimq̄ ſedatis rugientis pelagi fluctibꝫ: abbas cū ſuis oībꝫ icolumis anglicis applicuit litoribꝫ. Recepte ḡ nō immemor ſalutꝭ: de conceptiōe imaculate virginis annuatim p̄dicās: eiꝰ quoq̄ officium nō modo ipē deuoto celebrauit affectu: ſed etiā in Remēſi cenobio oībꝫ ſue dicioni ſubiectis indixit.

De Homelia Lectio ſeptima

Secunda ꝯtra v̾ginis puritatē rō ſic inſurgit. Si non ꝯtraxiſſet mr̄ dn̄i pctm̄ originale: nulla indiguiſſet redēptiōe. q2 nullū cōmiſit actuale pctm̄. Non eñ egent q̇ ſani ſunt medico: ſed male habentes. ḡ chr̄s non fuiſſet btē virginis redemptor. q̇a lapſum p̄ſupponit redemptio. et conſeq̄nter ꝑfectiſſimus redemptor nuncupari nō poſſet. Contrarium aūt tenet ecclīa q̄ canit: Chr̄e redēptor omniū. ḡ ⁊c̄.

Lectio octaua

Obiectionē iſtā ſniaꝝ .iiij. ſubtilis doctor eliminat dicēs: qꝫ chr̄s glīoſe virgīs redemptor extitit ꝑ gratiā p̄ueniētē eā a peccato p̄ſeruans. Si eñ illam nō p̄ſeruaſſet: in originalē maculam in cōceptu cecidiſſet. Alios aūt redemit hoīes ꝑ grām lapſū ſubſequentē. Fuit ergo chriſtus redemptor virginis bn̄dicte: illam ſordidari nō ſinens vlla viciorū feditate. Et h̄ etiam modo boni (q̄uis nō peccauerint) angelici ſpūs fuere redempti. Vñ Ber. ſup Cant. dr. Chr̄s etiam angelos redemit: illos p̄ſeruādo: hoīes purgando.

Lectio nona

Redēptio igit̄ v̾gīs glīoſe ꝑfectior fuit noſtra redemptiōe. Meliꝰ eñ eſt aliquem a vulnere defendere q̄ꝫ poſt vulnerationem remediū adhibere. Poſito ḡ qꝫ aliq̇s duos de ꝓximo vulnerādos cōſpiciēs: vnū ex illis adiuuaret ⁊ a vulneratiōe p̄ſeruaret. alium vo ꝑmitteret vulnerari: poſtea āt ꝑ medicine ſubſidiū illum redderet ſoſpitati: diceret̄ ꝓfecto vtriuſq̄ ſaluator: ſed meliꝰ ac ꝑfectiꝰ de p̄ori. Beata igit̄ virgo ꝑ filij ſui grām ab originali fetore p̄ſeruata / ab illo extitit ꝑfectiſſime redempta. Et ſic obiectio nō obſtat in ꝯtrariū adducta.

Quinta die ex dictis ſanctoꝝ doctorū

Lectio prima.

Richardus de ſancto Victore in ſermone qui incipit Necdū erant abyſſi: ſic integritatem v̾ginis bn̄dicte collaudat dicens: Non decuit vt caro Marie q̄licunq̄ foret obnoxia culpe. Nam dei ſapientia indignū credimꝰ vt quam ad lucem gentiū deſtinauit: prauitatibus ⁊ illecebris ſineret inuolui. Nec eñ ingratus fuit matri: qui patri matriq̄ p̄cepit honorem exhiberi.

Lectio ſcd̄a

Licet Bernardus q̄nq̄ contra imaculatam btē virginis conceptōnem ſenſerit: tñ ſuis in opuſculis freq̄nter oppoſitū affirmauit. Hec eñ eſt v̾itatis natura vt celari diutius nō poſſit: ſepiꝰ q̄ꝫ ꝯtra volūtatē annunciet̄ ꝓferētis. Dicit igit̄ deuotꝰ doctor q̄dā in ſermone: q̇ incipit De gaudijs ad gaudia. quē in natiuitate beate virginis inſcripſit. Caro Marie ex Adā aſſumpta: maculas Ade nō admiſit.

Lectio tertia

Idem quoq̄ in ſermone aſſumptiōis inquit. Quenā poterit lingua: etiamſi angelica ſit dignis extollere laudibꝫ virginem matrē: Matrē aūt non cuiuſcunq̄: ſed dei Quenā vel angelica puritas virgī illi audeat comparī que digna fuit ſacrariū fieri ſpiritusſancti ⁊ habitaculum filij dei: Hec ille. Si igitur dei genitrix virgo in originali fuit concepta peccato: Bernardi ꝓfecto ſententia non paruo falſitatis notat̄ opprobrio. q̇a ſi beatam v̾ginē peccatū corrupiſſet: angeli q̇ nunq̄ peccauere: noſtriq̄ p̄mi parētes añ lapſum ī puritate illa fuiſſent clariores. Cū ḡ dn̄am noſtrā angelis in ſanctitate creaturiſq̄ omnibꝫ Bernardus anteponat: illam proculdubio ab origīali ſorde aſſerit illibatam.

De ſermone Lectio quarta

In pago gallico canonicus erat quidā ordine ſacerdos beate virginis horas nocturnas non paruo mentis affectu ſolitꝰ decantare. Hic aūt in villa quadam cum alteriꝰ vxore fornicario miſcebat̄ amplexu. Cū igitur ſacrilega ſatiatꝰ libidine: ſemel in medio noctis ſilentio ad oppidū in quo morabat̄ redire feſtinaret: pelagus q̄ddam tranſmeare cupiens: ſolus nauem ingreſſus: dominice matris horas nauigando canere cepit. Cunq̄ inuitatoriū Aue Maria gratia plena dn̄s tecum: diceret. et iam vſq̄ ad medium fluminis ꝑtranſiſſet: Ecce demonū turba illū cum nauicula in pelagi ꝓfundū p̄cipitem dedit: eiꝰq̄ ſicut ꝓmeruerat animā rapuit ad tormenta. Tertio aūt die ad locū in quo maligni ſpūs varijs illū cruciabant tormentis: beata dei genitrix Maria innumeris ſanctoꝝ vallata fulgoribꝫ acceſſit. eſtq̄ talibꝫ iniquos demones cōuicijs allocuta: Ut quid mihi famulantis animā iniuſte affligitis: Et demones. Nos inquint illam habere debemꝰ: quia noſtris in opibꝫ occupatā dep̄hendimus. Si illius inq̇t virgo pia eſſe debet cuius opera peragebat: mea profecto

eſſe cognoſcit: qm̄ matutinas meas dū vos eū pemiſtꝭ decātabat. vnde magni rei eſtis criminis: qa erga me iniq̄ egiſtꝭ.

Lectio quinta

His itaqꝫ dictꝭ: demonibꝫ huc illucqꝫ fugientibꝫ: ſanctiſſima v̉go aīam illiꝰ ad corpꝰ detulit: hoīem ab vtroqꝫ funere ſuſcitatū arripiens de ꝓfundo pelagi ad portum incolumē adduxit. At ipſe gaudio et exultatione ꝑfuſus: ad eius pedes ilico ꝓſtratus: Chariſſima inq̄t dn̄a mea ꝛ v̉go gratiſſima: quid tibi retribuam ꝓpter tāta que mihi bn̄ficia ꝯtuliſti? Precor te ait di genitrix Maria ne ampliꝰ ī adulterina corruas feditate: feſtumqꝫ imaculate ꝯceptionis mee fidelibꝫ populis annuncians: annuatim ſolēniter celebrare procures. Hec poſtq̄ꝫ beatiſſima virgo locuta eſt: ad ethereas poloꝝ ſedes angelis comitata ꝑrexit. Canonicus autē ille eremiticā ac celibem vitam ducens: quod ſibi acciderat/cunctis audire cupientibus enarrauit: totoqꝫ vite ſue tempore intemeratum virginis cōceptū ſpecialibꝫ non deſtitit celebrare ſolennijs.

Lectio ſexta

Tempore q̄ Martinus q̄ntꝰ Romane vrbis pontificatū tenebat: quidā theologie magiſter Toloſani ſtudij rector: determinare auſus eſt btām virginem originali fuiſſe pctō corruptā. qua de re in furore populi de eadem expulſus ciuitate: Romā veniēs: apud ſummū pontificē de illata ſibi iniuria conqueſtus eſt: cōcluſionē ſuam aſſerēs publica velle diſputatiōe tutari. Audiens aūt hoc memoratꝰ antiſtes: diem fiende diſputationis indixit. Collectoqꝫ maximo doctorū conuentu: cū frater ille nō veniret: miſſus ē qui eum nuncius aduocaret. Fratres igitur apud quos gl'ioſe virginis inimicus hoſpitatus fuerat ad eiꝰ cellā ꝑgentes: ipm̄ mortuum repperiere: interiora ventrꝭ non habētē. Sicqꝫ btiſſima v̉go hoſtꝭ ſui argutias debita multatione confudit.

De Homelia Lectio ſeptima

Quanto pluries auꝝ ꝑ ignem tranſit: tāto maiorē adq̄rit claritate. Idcirco iterꝝ immaculatā beate virginis conceptionē in ardenti diſputationis flāma reclinemꝰ quo eius puritas ampliꝰ eluceſcat. Sicqꝫ ita arguamus. Glorioſa v̉go Maria fuit in vtero matrꝭ ſanctificata. Unde de illa canit eccleſia. Sanctificauit tabernaculum ſuū altiſſimꝰ. Cum igitur ab actuali mortali aut veniali crimine quod non cōmiſerat ſanctificata nō fuerit. ergo ab originali. Sanctificare enim eſt de non ſancto ſanctum facere. ergo ꝛc.

Lectio octaua

Intelligens vocabuli ſignificationē ꝑpēdet de facili argumentatiōis huiꝰ ſolutionem. Sctificare em̄ multꝭ accipit̄ modis. Primo ſctificare idē eſt q̄d in gr̄a cōfirmare. Et h̄ modo bti dicunt̄ ſcti. q: ſunt in dn̄i gr̄a cōfirmati. Dicta ḡ autoritas Sctificauit tabnaculū ſuū altiſſimꝰ: de hac pōt ſctificatiōe intelligi. Btā etem̄ v̉go in ſui cōceptione filij/ita ī dei fuit gr̄a ꝯfirmata vt amplꝰ peccare nō poſſꝫ. Et ſic p̄dicta autoritas de gr̄e ꝯfirmatōe intellecta nō arguit dn̄am nr̄am in originali pctō fuiſſe ꝯceptā.

Lectio nona

Alio etiā modo aliq̄s ſanctificari dr̄ q̄ ab omni impudico actu abſtinens: deo ſeruit ꝛ miniſtrat in omni ſinceritate cordis et virtute. Et hoc modo mulieres quedam ſanctimoniales nuncupant̄. Oēs etiam boni eccleſie miniſtri dicunt̄ ſancti. Et ideo Auguſtinus: Hieronymuſqꝫ ꝛ Ambroſius: epiſcopos ſuis in epiſtolis ſanctiſſimos appellant. Quia igitur beata virgo Maria oībꝫ extitit v̉tutibꝫ redimita: totiuſqꝫ ſpeculum ſanctitatis. omni etiam vite ſue tempore diuine dedita ſeruituti: angelicā potius vitaꝫ ducens q̄ꝫ humanā. Ideo non immerito de illa dicit̄. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. Iſtas ei v̉tutes ꝛ ſctimonias ſibi cōtulit altiſſimꝰ: a q̄ oē datū optimū ꝛ oē donum ꝑfectum deſcendit. Nihil ergo hec autoritas ſanctiſſime derogat virginis conceptioni.

Sexta die ex dictis ſacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima

Auguſtinus exponens illud Gen̄. iij. Ip̄a conteret caput tuum: ſic beatam virginem cōmendat dicens. Cum ſubiectio originalis pcti caput ſit diaboli: tale caput Maria contriuit. quia nulla pcti ſubiectio igreſſum habuit in animā virginis. et ideo ab oī macula immunis fuit. Marie etiam innocentiam angelica ſalutatio demonſtrat dicens: Aue. quaſi ſine ve. id eſt ſine peccato. Deinde ꝓſequens addit: gratia plena. Non foret autē plena gratia ſi preſeruationis illi gratia defuiſſet. Auguſtinus. In celo qualis eſt pater: talis eſt filiꝰ. Sic ꝛ in terra q̄lis eſt mater ſm̄ carnem: talis etiam eſt filiꝰ. Hec ille. Qui ergo matrem domini in conceptu aſſerit maculatam: eius quoqꝫ filium originali predicat vicio ſordidatum.

Lectio ſecunda

Bernardus. Quicquid alijs lꝫ pauciſſimis eſt conceſſum: non eſt credendum glorioſe virgini fuiſſe denegatum. Cum igitur primi parentes noſtri ſine vlla fuerint feditate procreati: aut proculdubio Bernardi fallax ſententia: aut virgo virginum

dei genitrix Maria origiali fuit iuſticia decorata. Augꝰ. Maria mr̄ chr̄i electa ē: ⁊ ſup oēs creaturas p̄electa: oibꝰ gratijs fecundata: oibꝰ v̄tutibꝰ ornata: oī ſctitate ī vtero matris repleta: vt de mundiſſima mr̄e mūdiſſimus naſcereť filiꝰ. q̄a ſicut in celo habet patrē immortalē: ſic ⁊ in terra habuit matrē oī corruptiōe carentē.

Lectio tertia

Dominicus. Sicut p̄mus Adam fuit ex terra v̄gine ⁊ nunq̄ʒ maledicta formatus Jta decuit in ſecūdo Adā fieri. Hieronymꝰ. Etſi in ſanctꝭ patribꝰ ⁊ ꝓphetis gratia fuiſſe credať: nō tñ eatenꝰ plena. In Maria eñ totiꝰ gratie que in chr̄o eſt venit plenitudo: q̄ʒq̄ʒ aliter ⁊ aliter. Hec ille. Aliter ⁊ aliť dixit. q: q̄d chr̄s habuit ex natura: hoc beatiſſima v̄go ex filij ſui eſt gratia conſecuta. Non ergo domino noſtro inferre credamꝰ iniuriam ſi benedictam illiꝰ matrē ab omni ſcelerꝫ fetore dicimus illibatam. Diuus eñ Hieronymus inquit. Nulli dubium q̄n totum ad laudeʒ chr̄i ptineat quicq̄d digne genitrici ſue impenſum fuerit ac ſolēniter adimpletum.

De ſermone Lectio quarta

Temporibꝰ Karoli regis Francorꝫ clericus q̄dam ordine leuita Ungarie regis germanus: btām dei genitricē Mariā toto corde diligēs: eiꝰ deuotiſſime horas decātabat. Hic parentū ſuorꝫ conſilio nubere volens: adoleſcentulā quandā valde pulcram accepit in ſpōſam. Facta igiť a pb̄ro nuptiali bn̄dictione: ſacriſq̄ʒ miſſarꝫ expletꝭ myſterijs. recordatꝰ eſt ſe eiuſdem btē v̄gis Marie horas die illa iux̄ morē nō cātaſſe. Quapropter oēs ab eccl'ia diſcedere mādās: ſpōſam v̄o ſuā domū deduci faciēs: ipſe ſolꝰ iuxta dn̄i altare remanſit. Cunq̄ʒ btē v̄gis horas decantans: antiphonā illam Pulcra es et decora filia hierl'm: diceret. apparuit ei dei genitrix v̄go pijſſima: benignaq̄ʒ illum facie eſt talibꝰ allocuta. Si ḡ pulcra ſum ⁊ decora: q̄d eſt q̄ me dimittis ⁊ aliam ſpōſam me derelicta ducere ↄcupiſcis? Nunq̄d nō ego ſum pulcrior illa? Nunq̄d nō ego ſum optime formoſa? nunq̄d non ego ſum valde decora? vbi vidiſti tā pulcrā?

Lectio quinta

Ad hec clericus ille defixis in terrā oculis Dn̄a (inq̄t) mea: ſimilitudo tua omnem mōi pulcritudinē excedit. Tu es ſuper choros angelorꝫ eleuata. Tu es ſuper celos celorꝫ exaltata. Quid vis ḡ vt faciam? At illa. Si carnalē ſponſam amore mei dimiſeris: me in celeſti regno ſponſā habere gaudebis Etſi cōceptiōis mee feſtum a cunctꝭ chr̄ifidelibꝰ celebrādū p̄dicabis: mecū in filij mei palatio laureatꝰ triūphabis. Talibꝰ exorſa dictis: ad celeſtia regna virgo ſe bn̄dicta recepit. Clericꝰ v̄o domū redire ↄtēnens: ad q̄ndā ꝓtinus extra p̄rie ſue termīos abbatiam ꝓperās: monachali habitu decoratꝰ ē. Poſt exiguū aūt tp̄s/ dn̄e nr̄e intercedētibꝰ meritis: ad Aqlegie patriarchatū aſſumptꝰ imaculate cōceptiōis feſtū a cunctis celebrāduꝫ p̄dicās: cum ꝓprijs etiā octauis ſolēnibꝰ annuatim exornauit officijs.

Lectio ſexta.

Uia q̄ʒ figuratōis Marie puritas demōſtrať. Jn Gen̄. eñ ſancta trinitas dixit: Non eſt bonū hominē eſſe ſolum: Faciamꝰ ei adiutoriū ſimile ſibi. i. ſine pc̄ō. Hoc autē in redemptiōis humane figurā factum eſt. Hinc Bern̄. in ſer. de aſſumptione inquit. Et q̄dem ad reſtaurationē humani generis ſufficere poterat ſolus chriſtus. ſiq̄dem oīs ſufficientia noſtra ex ipſo eſt. ſed bonum nō erat nobis hominē eſſe ſolum: cōgruū magis erat vt adeſſet nr̄e redēptiōis ſexꝰ vterq̄ʒ quorꝫ corruptioni neuter defuiſſet. Hec ille. Sicut ergo chr̄s redēptor noſter ſine originali extitit: ita repatrix noſtra Maria redemptoris mater intacta illi ſil'is in hoc fuiſſe comprobať.

De Homelia Lectio ſeptima

Alio modo ſanctificare ſignificat ideʒ q̄d ſanctū demōſtrare. Et in hoc ſenſu loq̄tur ſaluator nr̄ p̄ri ſuo dicēs. Sāctifica me p̄r. i. ſctitatē meā oibꝰ demōſtra. Hoc igitur modo btām v̄ginē ſctificauit altiſſimꝰ: q̄ eiꝰ ſctitatē ꝑ orbem vniuerſuꝫ innūeris ꝓdigijs declarauit. Poteſt ⁊ aliter dici: lʒ hoc aliq̄lr domine noſtre derogat puritati. Sanctificauit tabnaculū ſuū altiſſimꝰ: non ab originali pc̄ō q̄d nō ↄtraxerat: ſed a fomite originalis pc̄i. q̄a corpꝰ glorioſe v̄ginis ex ſemine infecto (vt q̄dā referūt) ꝓpagatū: aliquam ſm̄ eos ↄtraxerat feditatē: a qua ſanctificauit illud altiſſimꝰ ante benedicte eiꝰ anie infuſionem.

Lectio octaua

Poteſt ⁊ aliter ꝓpter contentioſos reſponderi. Sāctificare idem eſt q̄d de nō ſancto ſanctum facere. Hoc aūt aggregatū: nō ſanctus: pōt dupliciter intelligi. Priuatiue ſcʒ ⁊ Negatiue tm̄. Primo modo dr̄ nō ſanctus p̄uatiue qui habet oppoſitū ſctitatꝭ. ſic hoc modo diceret non videns q̄ eſſet cecus. et talis non fuit virgo gl'ioſa. ideo hoc modo nō fuit ſctificata. Alio mō dr̄ non ſanctꝰ negatiue tm̄: q̄ nō habet actu ſctitatē: lʒ non habeat oppoſitū ſanctitatꝭ. Et hoc etiā modo chr̄s q̄ ad humanitateʒ in ſue conceptionis inſtanti ſanctificatus agnoſcitur qui d̄ ſemetipſo inquit: quem pater ſanctificauit.

Jn tali ḡ ſenſu loquit̃ Pſ. dū canit. Sctifi-
cauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹ .i. virginem
īmaculatā in cōceptiōe ſua oī ſctitatꝭ bñdi-
ctione repleuit.

Lectio nona

Hoc aūt diuine condecēs extitit maieſtati.
De⁹ eñ (vt phoꝝ vtar ſnīa) in oib⁹ gene-
rū ſpecieb⁹ aliq̄d ſinglare indiuiduū ꝑfecit
ceterꝭ excellēti⁹: q̄d alioꝝ oim metrū eſſet et
mēſura: ex quo ieffabilis eius ſapia mōſtra-
ret. Jn elementꝭ ignis ꝓmatū tenet: in aſtrꝭ
ſol: in angelis lucifer: in iumentis bos: in be-
ſtijs leo: in auib⁹ aquila: in piſcib⁹ ſyrena: in
hominib⁹ chriſtus. Condecens ergo altiſſi-
me extitit maieſtati/ vnā ꝑfectiſſimā ⁊ ſine
macula cōdere mulierē que mūdicia ac vir-
tute incomparabilis īter alias velut matu-
tina ſtella inocētia ⁊ puritate radiaret. Hec
autem excellentia nulli meli⁹ competere po-
tuit q̄ꝫ matri dñi noſtri. Ergo verax eſt opi-
nio de imaculato ꝯceptū virginali.

Septima die ex dictꝭ ſacroꝝ doctoꝝ

Lectio prima.

Anſelm⁹ in libro de exordio humane ſalu-
tis illibate ꝟginis conceptionē originali
iuſticia decoratam ſilitudine nō incongrua
comprobat dicēs. Si q̄d originalis peccati
in ꝓpagatione matris dei extitit: illud ꝓpa-
gantium non propagate fuit. Deus eñ qui
caſtanee cōfert vt inter ſpinas: ⁊ a ſpinis re-
mota concipiat̃: alatur: ⁊ formet̃: non potu-
it hoc facere matri ſue? Plane potuit ⁊ vo-
luit. ꝙ ſi voluit ⁊ fecit.

Lectio ſcd̄a

Idem in libro de cōceptu ꝟginali ſic inq̄t.
Decuit vt conceptio illi⁹ hoīs ḋ matre fi-
eret puriſſima tāta puritate qua ſub deo ne-
queat maior intelligi: cui de⁹ pater vnigeni-
tū ſuū quē de corde ſuo genuerat eq̄lem ſibi
ita dare diſponebat vt eſſet naturalr̄ vnus
idemq̄ꝫ dei pr̄is ⁊ virginis filius. et quā ſibi
filius ip̄e ſubſtātialr̄ matrē facere eligebat.
et de q̄ ſpūſſctūs opatur⁹ erat vt ex ea cōci-
peret̃ ⁊ naſceret̃ ille de q̄ ꝓcedebat.

Lectio tertia

In epl̄a etiā ad coepiſcopos Anglie ꝓfite-
tur dicens. Non puto verū eſſe amato-
rē virginis qui celebrare reſpuit feſtum ſue
cōceptionis. Alexāder etiā de Ales q̄ irrefra-
gabilis theologus nuncupat̃: in vltimo vi-
te ſue cōſtitut⁹ tranſitu exponens illḋ Cant.
iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō
eſt in te: de ꝟgine gl'ioſa cecinit dicēs. Ma-
ria dña mea: tota pulcra es ⁊ formoſa: ⁊ ma-
cula originalis aut actualis pcti in te nunq̄ꝫ
fuit. Et hec dicens deuotus doctor benedi-
cte virgini ſe cōmendans: feliciter migrauit
ad dñm.

De ſermone Lectio quarta

Alia q̄ꝫ figura ꝑ ſapientē Eccl'iaſticū ſcri-
pta eſt: q̄ in beate ꝟginis ꝑſona ꝓloquit̃
dicens. Ego q̄ſi myrrha electa dedi ſuauita-
tē odoris. Myrrha a ſe ⁊ ab alijs ꝟmiū pu-
tredines expellit. Hec aūt ꝓprietas dñe nr̄e
nō bñ ꝯgrueret ſi aliq̄ñ a ꝟmib⁹ .i. demonib⁹
ꝑ originale pctm̄ corroſa fuiſſet. Jbidē etiā
ꝓdict⁹ ſapiēs ſubnectit: et q̄ſi plantatio roſe
in hiericho. Roſa eñ ḋ ſpinis naſcit̃: ⁊ tamē
ſpinam non habet. Sic dī genitrix Maria
q̄ꝫuis de Judea que vtiq̄ꝫ peccatis ſpinoſa
erat nata/ ſit: nullum tamen ſpine .i. peccati
aculeum ſenſit.

Lectio quinta

Salomon etiam in Canticꝭ exclamat dicēs
Que eſt iſta q̄ ꝓgredit̃ quaſi aurora cō-
ſurgens? Aurora a lumine incipit ⁊ ſꝑ in lu-
men creſcit q̄uſq̄ꝫ ſoli iungat̃ ⁊ nunq̄ꝫ lumi-
ne ꝓuat̃. ſic Maria ꝟgo puriſſima a lumine
diuie grē in ꝯceptiōe ſua incipiēs: nullis vn-
q̄ꝫ eſt pctōꝝ tenebris obſcurata: ſed ſemꝑ in
ꝟtutū oim claritate ſuccreſcēs: tandē cū ſo-
li iuſticie dulciſſimo filio ſuo in celeſti gl'ia
mirandis circūdata fulgorib⁹ eſt coniuncta
Jdeo eius claritatē intuens Eſa. dr̄: Sicut
lux meridiana clara eſt.

Lectio ſexta.

Hanc igit̃ ꝟginis excellētiam aniaduertēs
Auguſtin⁹: eam collaudat dicēs. Quis
laudes beatiſſime virginis digne decantare
valeat? Facta eſt enim Maria ianua celo-
rum: ſublimatio apoſtoloꝝ: laus martyrū:
iubilatio confeſſorū: continentia virginum:
norma ꝓncipum: iuſticia regum: ſalus oim
populoꝝ. Facta eſt Maria gloria viduaꝝ:
gaudium angeloꝝ: reqes animaꝝ. Facta eſt
Maria ſalus moꝝ: mors criminū: vita vir-
tutū: virt⁹ pugnantiū: palma victoꝝ. Facta
eſt Maria excelſa ſuꝑ ſidera: ſanctior ſuper
oēs feminas: cui⁹ vita inclyta cunctas illu-
ſtrat eccleſias. Abſit ḡ rem iſtā facere vt im-
ponamus crimen gl'ie noſtre.

De Homelia Lectio ſeptima

Ultima contra beatam virginē ꝓcella ſic
fluctuare cōtendit: ſ̄m apl'i ſententiam
oēs peccauerūt in Adam. Cū ḡ beata virgo
de ꝓmoꝝ parentū ſtirpe ꝓceſſerit: concludē-
dū videt̃ ꝙ etiā ipſa pctm̄ originale cōtraxit.
Qui eñ totū dicit nihil excludit. Aut ergo
dei genitrix peccaſſe cōuincit̃: aut apl'i ſentē-
tia falſitatꝭ aſſertiua comprobat̃.

Lectio octaua

Et apoſtoli verax affirmatio ⁊ concluſio-
ni noſtre minime cōtraria repit̃. Aut eñ
apoſtolū vlla ſine cōmentatione intelligis:
aut econtrario. Si generalr̄ apl'i verba ſine
gloſa exponenda exiſtimas: oēs peccauerūt
in Adam. ḡ ⁊ chr̄s: q̄ ⁊ ipſe ex Adā ꝓpagatio

one deſcendit. Hoc aūt eēt hereticū ꝓfiteri.
Si ḡ apl'um gloſare intēdis: eq̄m⁹ i gloſan
do lanceas: ⁊ de pari ꝓcedemus. Tu inq̄es:
Oēs peccauerūt in Adā ꝑter chr̄m ꝑ naturā
Et ego: ⁊ ꝑter beām ꝟginē ꝑ grām. Sciēdū
ḡ ꝙ regulā vl'is termi q̄ ꝑ ſingul' diſtribuit
ſuppoſit: diuinaꝝ ſcꝑturaꝝ pagina nō ſuat
q̄ logicalib⁹ nō eſt ſubiecta diſciplinis. Uni
uerſalē itaq̄ʒ terminū ꝓ maiori tm̄ ſuppoſi/
toꝝ pte: nō ꝓ oib⁹: i ſacra ſcꝑtura plerūq̄ʒ in
telligi oportet. Un̄ de filio ꝓdigo ad Dama
ſum papā Hiero. inq̄t. Mod⁹ ē ſcꝑturaruʒ
oē nō ad totū: ſʒ ad ptē ꝛferre maximā. vt ibi
Oēs decliauerūt: ſil' iutiles facti ſūt. Et ali/
bi. Oēs q̄ venert an̄ me fures fuert ⁊ latrōes
Et Paul⁹ ad Coꝝ. inq̄t. Oib⁹ oia fact⁹ ſum
vt oēs lucrifacerē. Et ad Phil'. Oēs ei q̄ ſua
ſūt q̄rūt: nō q̄ Jeſu chr̄i

Lectio nona

Hec etem̄ ꝟba ſic general'r ꝓlata cum his
gloſ intelligi opꝫt. Oēs declinauerunt
ſil' inutiles facti ſūt. ſ. qui diuia mādata ſer
uare noluerūt. Oēs q̄ venerūt an̄ me: fures
fuerūt ⁊ latrōes. ſ. qui a me miſſi nō fuerūt.
Oib⁹ oia fact⁹ ſum. ſ. q̄ ſm deū fieri potue/
rūt. Oēs q̄ ſua ſunt q̄rūt: nō q̄ Jeſu chr̄i. ſ. q̄
ſunt a charitate ſepati. Propheta etiā dicit
Ois hō mendax. ſ. niſi eius a ſpū ſcō eloq̄a
ꝓcedāt. Illud ḡ apl'i: oēs peccauerūt i Adā
exponēdū eſt. ſ. q̄ nō ꝑ diuinā grām fuere ꝑ/
ſeruati: ſed ab Adā ſm cōem ⁊ nō ꝓulegiatā
legē ꝓpagati ſūt. Talis aūt nō fuit mr̄ dn̄i
noſtri: ḡ nō infecit eā macula originalis pcti
Siquis aūt doctoꝝ beām ꝟginē ab origina
li peccato ſanctificatā aſſeruit: ꝑ grām. ſ. pre
uenientē intelligi oportet. Si ꝟo ſolū chr̄m
ſine peccato tradidit extitiſſe: exponi opepre
ciū eſt: ꝑ ſui. ſ. eſſentiam ⁊ naturā. Beata au
tē ꝟgo ꝑ filij grām ꝑſeruātē. Et ſi forcaſſe oī
no eā peccato maculatā ſanctoꝝ aliq̄s ſuis i
opib⁹ inſcꝑſit: rſpōderi poterit Auguſtini il
lud ad Uincentiū de ſcꝑturis ſcōꝝ doctoꝝ.
Tale inq̄t gen⁹ ſcꝑturaꝝ a ſcꝑturis canoni/
cis diſtinguendū eſt. nō em̄ ita i eis teſtimo
nia ꝓferunt vt ꝯtrariū ſentire nō liceat. Ju/
bilem⁹ ḡ oēs ⁊ exultem⁹ ꝓpter imaculatam
dn̄e nr̄e ꝯceptiōeʒ. Ualde etem̄ nobis ꝓfuit
beatiſſimā ꝟginē nō fuiſſe ꝑ originale pecca
tū diuine maieſtatis inimicam. que em̄ nul
lo vnq̄ʒ tempore vel momento deum offen/
dit: ſed ſemꝑ in illius gratia ⁊ dilectione ꝑ/
manſit: apud ipm ꝯfidenti⁹ intercedēs: ipi/
us benignitatem ⁊ miſcōiam ꝓ nobis facili
us impetrabit.

¶ In octaua omnia dicant de die ꝑter ea q̄
ſequūt. ¶ In ꝑmis veſpis Anti. Uirgā ꝟtu
tis ſue miſit domin⁹ ex ſion: dominare i me
dio inimicoꝝ ſuoruʒ alleluia. Antiph. Sit
nomē domini benedictuʒ ꝓpter immaculatū
virginis cōceptum alleluia. Antiph. Pro/
pter domū dn̄i dei noſtri faueam⁹ oēs ꝟgi/
nis puritati all'a. An̄. Btūs qui te diligit o
Maria: nō ꝯfundet cū loquet inimicis ſu/
is in porta all'a. An̄. Qui dat niuē ſicut la/
nā: ab originali peccato ꝑſeruauit Mariā.
all'a. ꝟſi. Dn̄s cuſtodit ab oi malo all'a. Rn̄.
Cuſtodiuit aīam tuā dn̄s all'a. ¶ Ad Ma
gnificat An̄. Q̄ pulcra es amica mea: colū/
ba mea: immaculata mea: odor veſtimēto/
rum tuoꝝ ſuper omnia aromata. Alleluia
alleluia alleluia.

Ex dictis ſacroꝝ doctorum

Lectio ꝑma.

Beatus Thomas in expoſitiōe an/
gelice ſalutatōis imaculatā ꝟginē
exaltat dicēs. Maria puriſſima fu
it q̄ntū ad oēm culpā. q: nec origi
nale nec mortale nec veniale pctm̄ incurrit.
Idē q̄ʒ in ꝑmo ſniaꝝ inq̄t. Puritas intēdit
ꝑ receſſum a cōtrario: ⁊ iō pōt aliqd̄ creatuʒ
inueniri q̄ nihil puri⁹ eſſe pōt in reb⁹ creatꝭ:
ſine vlla ꝯtagione peccati. Et talis fuit puri
tas btē ꝟginis q̄ a pctō origiali ⁊ actuali fu
it immunis. tn̄ iſta puritas fuit ſub deo in/
q̄ntū erat in ea potētia ad peccandū. ¶ Rſ.
Que eſt iſta q̄ ꝓceſſit ſicut ſol: ⁊ formoſa tā/
q̄ʒ hieruſalem. Uiderunt eam filie ſion ⁊ im
maculatā ꝑdicauerūt eam all'a. ꝟſi. Nō teti
git eā Abimelech: ſed ipa ꝯfregit caput eius
Uiderunt.

Lectio ſecūda.

Sancta q̄q̄ʒ mater eccl'ia in feſto vi/
ſitatiōis beate ꝟginis eam magni
ficat dicēs. Beatiſſima ꝟgo dei ge
nitrix Maria a ſuis eſt ꝑmordijs
dn̄o conſecrata. Et iteꝝ. Hec eſt illa de q̄ ſa
cra canunt eulogia. Mulier amicta ſole lu
nā ſub pedib⁹ habēs ſtellis coronata duode
nis. Tāte laudes ꝟginis humana lingua ex
ꝑmere nō ſufficit. nec etiā ſcti ⁊ iuſti illam in
cui⁹ ille quē celi capere nō poterāt ſe ꝯtulit au
la ꝟginali: dignis laudūʒ ꝑconijs ad plenū
efferre potuerūt. Alibi etiā canit. Sancta ⁊
immaculata ꝟginitas: q̄b⁹ te laudib⁹ efferā
neſcio. Si ergo iuxta eccleſie teſtimonium
tanta eſt intacte ꝟginis puritas vt ꝟbis ex/
primi nō poſſit. Nō parū ꝑfecto errare con
uincit qui originali illā macula deturpataʒ
fuiſſe arbitratur. ¶ Rn̄. Ornatā monilib⁹
filiam hieruſalē dominus cōcupiuit. qui ab
originali macula eam ꝑſeruauit all'a. ꝟ. O
glorioſa domina excelſa ſuꝑ ſidera: que nec
ꝑmam ſimilē viſa eſt: nec habere ſequentem
ſola ſine exemplo placuit virgo chriſti. Qui
ab originali.

Lectio tertia.

INfideles etiã beate ꝟginis excellen
tiã denegare nõ audẽt. Vñ in Alco
rano Mahumeti dicit̃ Nullus eſt
ex Adam qñ tenuerit eum ſathan: ꝓ
ter Mariã ⁊ filiũ eius. Addiſce igit̃ chriſtia-
ne ne infideli crudelior erga dñam noſtrã eẽ
cõprobheris. Mr̃is ſue puritatẽ ita zelat⁹ eſt
dñs ꝙ etiã infidelib⁹ ipam noluit eſſe recõ-
ditã. Tanto ꝑo etiã a paganis gl'ioſa dei ge
nitrix venerat̃: ꝙ illius blaſphemator horri-
bili ꝓtin⁹ morte ꝑnecat̃. Erubeſce igit̃ chri-
ſtiane. qui dñi tui matrẽ tot q̃tidie blaſphe-
mijs ad iracũdiam ꝓuocas: tot turpib⁹ ꝯtu
melijs exagitas. tot piurijs impudẽter illã
nominare pſumis. Depoſce igit̃ ſuppliciter
veniam tui criminis ante vltionẽ. Relinq̃
conſuetudinis inique ꝓteruiã. quia nouit
domina mutare ſententiã ſi tu volueris emẽ
dare delictum. ¶ Rñ. Quacũq; hora inge-
muerit peccator: oim iniq̃tatũ eius q̃s ope-
rat⁹ fuerat non recordabor Alleluia all'a. ℣.
Maior eſt ei miſcdia mea q̃z oim hominũ
miſeria. All'a all'a.

De ſermone Lectio q̃rta

DUm magiſter Alexãder de Ales
adhuc ſecularis exiſtẽs in vniuer
ſitate legeret Pariſienſi: nolletq;
immaculatũ pijſſime ꝟginis cele
brare ꝯceptũ. Volẽs illũ gl'ioſa dei genitrix
Maria ad ſanã reuocare ſniam: dũ q̃dam
conceptionis die ꝑdictus doctor ſuis legere
cepiſſet diſcipulis: tantis illum ꝑcuſſit infir
mitatib⁹ vt omnib⁹ veluti mortu⁹ videretur
Cũ aũt Alexãder in ſua ꝑmanẽs ſentẽtia: be
ate ꝟginis innocentiã adhuc ꝯfiteri deſpice
ret: alio q̃z anno dũ in eodẽ ꝯceptiõis die ꝑ-
legeret: eaſdẽ ꝓtin⁹ infirmitates incurrit. ſic
q; freq̃ntatis vicib⁹ in eodẽ feſto: in horribi
les annuatim infirmitates incidebat. Quã
obrẽ a ſuis monit⁹ diſcipulis ne glorioſe vir
ginis intemeratã ꝯceptionem impugnaret:
ad ſeipm in eadẽ exiſtẽs infirmitate reuer-
ſus: deuote vt potuit regine celi vouendo ꝓ
miſit: ſi optatã illi dignaret̃ afferre ſalutem
pulcerrimũ ſe aliq̃d opus ad ſue gl'ie ꝯcepti
onis editurũ. Emiſſo igit̃ voto: ad ꝑſtinam
protinus redijt ſanitatẽ. Tãti ꝗ nõ immemor
bñficij: egregiũ q̃ddã volumẽ melliflue con-
ceptionis inſcripſit. immaculatũq; benedicte
virginis conceptũ multis cõprobans ratio-
nib⁹: totum fuiſſe falſum ꝑdicat quicq̃d cõ-
tra illibate ꝟginis conceptionẽ ſuis vnq̃z in
operib⁹ affirmauit. ¶ Rñ. Venient ad te q̃
detrahebãt tibi: ⁊ adorabunt veſtigia pedũ
tuorum Alleluia all'a. ℣. Virga eĩn tua atq;
correctio tribuit intellectum ⁊ ſapientiam.
Alleluia all'a.

Lectio quinta.

EXemplis etiã naturalib⁹ dñe nr̃e
puritas demõſtrat̃. Sicut eĩn ſo-
lares radij ſuꝑ lutum deſcẽdẽtes:
ab illo deturpari nõ pñt: ſed poti⁹
ipm illumiare noſcunt̃. Sic ⁊ aĩa btẽ ꝟgis
ſuꝑ lutum humane nature deſcẽdẽs: a luto
original' culpe ſordidata nõ fuit: ſed totã po
ti⁹ humanã nãm illuſtrauit. Sicut etiã au
rũ in viſcerib⁹ terre nõ corrũpit̃: ſed magis
ꝑficit̃: Sic bñdicta ꝟgo i mr̃is viſcerib⁹ cor-
rupta nõ eſt vlla macula: ſed poti⁹ a ſpũſan
cto ſctificata. Ram⁹ q̃z a bona arbore ꝓue-
niens in malã arborẽ inſertus nõ inficit̃ ab
ea: ſed potius illi ꝑfectionẽ tribuit: Sic ani
ma glorioſe ꝟginis a deo ꝓueniens inſerta
in corp⁹ etiã ex ſemine infecto ꝓpagatũ ma-
culata nõ fuit: ſed ipm poti⁹ multimoda ꝑ-
fectiõe repleuit. Hec aũt oia filij ſui grã fu
ere ꝑpetrata. Null⁹ eĩn tã crudelis tãq; im-
pius repit̃ q̃ ſi mr̃em ſuã facere poſſit: eã ꝑfe
ctiſſimã facere nõ cõtendat. Dñs ꝗ noſter oi
pietate replet⁹ q̃ benedictam virginẽ de qua
erat naſcitur⁹ ſummo ſtudio ⁊ arte fabrica-
uit. ꝑfecto ſanctiſſimũ illud tabernaculũ tã
ta claritate decorauit: vt nihil nobili⁹: nihil
excellenti⁹: nihil ve puri⁹ in toto orbeterrarꝫ
valeat cogitari. ¶ Rñ. Fac mihi ſanctuari
um ⁊ habitabo in medio corꝫ. arcã ꝺ lignis
ſethim cõpinge: ⁊ deaurabis eam auro mũ-
do intus ⁊ foris All'a all'a. ℣. Elegi ⁊ ſanctifi
caui locũ iſtũ vt ſit nomẽ meũ ibi in ſempit̃-
nũ: vt ꝑmaneãt oculi mei ⁊ cor meũ ibi cun-
ctis dieb⁹. All'a all'a.

Lectio ſexta

SI q̃s aũt impotentiã in chr̃o obijci
at: audeatq; temerarie blaſphemã
do aſſerere ipm chariſſimã mr̃em
ſuã ñ potuiſſe a pctõ cuſtodire: hu
ic tanq̃z penit⁹ ignaro reſpõdendũ nõ duxi-
mus. Qui eĩn triũ puerorꝫ nõ ſolũ corꝑa ſed
etiã veſtimẽta int̃ vehemẽtiũ flãmas igniũ
ſeruare potuit illeſa. ⁊ Jonam in ventre ceti
cuſtodiuit incolumẽ. Danielẽ etiã horribili
um in medio leonũ ſaluauit intactũ. Ma-
trẽ q̃q; ſuã ꝑſeruare potuit ab omni peccato
incorruptã. Hec aũt ꝑſeruatio gl'ioſe ꝟgini
nõ mediocriter ꝓfuit. Hoi eĩn ꝑ pctm̃ ma-
culato dixerat dñs: Cinis es ⁊ in cinerem re
uerteris. Beata igitur ꝟgo a pctõ ꝑſeruata:
nec a ꝟmib⁹ eſt corroſa: nec in cinerẽ reuer-
ſa. Omni etiã mulieri filios ꝓcreanti ꝓpter
peccatũ inflixerat dicens: In dolore paries.
Dña aũt noſtra nullius peccati conſcia vllo
ſine dolore: imo cũ infallibili gaudio dulciſ
ſimũ filium ſuũ parturiuit. O igit̃ Maria
virgo puriſſima. O Maria innocẽtiſſima.
O Maria omni ſanctitate repletiſſima: mi

ſerere obſecro mihi ſeruo tuo q̄ tantū anxi⁹
ſum d̄ honore tuo. Zelus eñi puritatis tue
comedit me. Obſecro te o regina celoꝝ: dña
angeloꝝ: mr̄ miſcḋie: fons indeficiēs diuie
clementie: vt nobis famul' tuis q̄ imaculate
ꝯceptiõis tue venerāda ſolēnia colim⁹: ipe-
trare digneris a dilecto filio tuo anie ſancti
tatē: ſantitatē corpis: fructuū terre vbertatē.
oimqꝫ delectabiliū abūdantiā oēs etiā dia-
boli inſidias ⁊ fraudes a nob̄ expellas: ⁊ con
tra aduerſa omnia nos cuſtodiens: ad vitā
poſtremo ꝑducas eternā. ¶ Rñ. Cõgratu-
lamini mihi oēs q̄ diligitis dñm. Quia cuꝫ
eſſem paruula placui altiſſimo all'a. ℣. Ego.
ex ore altiſſimi ꝓdij ꝑmogenita. ego in altiſ-
ſimis habitaui: ⁊ in omni populo ⁊ gente ꝑ-
matū tenui. Quia

De Homelia Lectio ſeptima

ET ſi ex ſupioribꝫ argumētis glo-
ſe ꝟginis innocētiā: etiā nõ admo-
dū ſubtilis ꝑcipe poſſit intellect⁹:
tñ ꝓ deuotaꝝ ꝯſolatiõe mētiū/do
mine nr̄e puritatē adhuc aliter cõprobabo.
Si btā ꝟgo Maria originali fuiſſet vitio
maculata: nõ poſſet dici ſimpl'r ꝟgo. qꝛ ſicut
ꝑ luxurioſam cõmixtionē corrūpit caro: ita
aïa ꝑ pctm̄. Si ḡ originalis infectio glori
oſe dei genitricis animā ſordidaſſet: ꝟgo nõ
eſſet ſmpl'r: ſed ſm̄ q̄d tm̄modo nuncupāda
In cõtrariū aūt canit eccl'ia: Sācta ⁊ ima-
culata virginitas. ḡ concluſio noſtra veriſſi
ma demonſtrat. ¶ Rñ. Factū eſt diluuiuꝫ
peccati ſuꝑ omnē terrā. Opertiqꝫ ſunt oēs
montes excelſi ſanctoꝝ all'a. ℣. Arca ꝟo dei-
fera eleuata eſt in ſublime: ⁊ ferebat ſuꝑ aq̄s
Opertiqꝫ ſunt

Lectio octaua.

SUfficienti etiā diuiſiõe hec ꝟitas
ꝺclarat. Circa dñe nr̄e ꝯceptionem
vnū ex tribꝫ dicere neceſſe eſt. Aut
ꝙ de⁹ illā ꝑſeruare non potuit: aut
ꝙ potuit q̄deꝫ ſed noluit. aut ꝙ potuit ⁊ vo-
luit ꝑſeruare. Si ꝑmā opinionē cõprobas:
neceſſario tibi dicendū eſt ꝙ deus nõ eſt oi-
potens. hoc aūt hereticā habet prauitatem:
quia apud deū nõ eſt impoſſibile oē ꝟbum.
ḡ tu hereticus ⁊ infidelis habend⁹ es: ſi bea
tam ꝟginē ideo in originali peccato exiſti-
mas cõceptam: quia deus illā ꝑſeruare non
potuit. Si ꝟo ſecūde adheres opiniõi: ꝙ de
us potuit q̄dem: ſed noluit venerandā ma-
trem ſuam imaculatā cuſtodire: neceſſe ha-
bes ꝓfiteri chr̄m erga genitricem ſuam bo-
ni nullaten⁹ filij debitū ꝑegiſſe. Bonus nā-
qꝫ filius matrē ſuā debet diligere: eāqꝫ a cū-
ctis malis ⁊ ab omni infamia iuxta ſuā po-
tentiam liberare. Cum igit originale pecca-
tum celeſtis glorie ianuam claudat: gratiaꝫ
⁊ viſionem dei eternā aufert maculatis: ni-
hilqꝫ turpius nefanda peccati veſania exco
gitari valeat ꝑ quam filij diaboli nuncupa-
mur ⁊ ſumus. Iniquum valde ⁊ horribile
videretur ſi aſſerere quis ꝑſumeret ꝙ domi
nus noſter illā quā ab eterno elegerat i ma-
trem in tantā ignominiā/dedecus/⁊ iactu-
rā corruere ꝑmiſerit cū poſſet ꝑſeruare. Cuꝫ
ḡ dñs noſter nõ venerit ſoluere legē ſed adi
plere: ꝑfecto ꝯſtat ꝙ dilectā matrē ſuam iu
xta legis mādatū voluit honorare. ¶ Rñ.
Filij hoim vſqꝫ q̄ graui corde: vt q̄d diligit'
vanitatē ⁊ q̄ritis mēdaciū: Scitote quoni-
am dñs ipe eſt deus: ipe fecit eam ⁊ ꝑſerua-
uit eam all'a all'a. ℣. Ferculum fecit ſibi rex
Salomon de lignis libani: colūnas eius fe
cit argenteas: reclinatoriū aureum: aſcen-
ſum purpureum media charitate cõſtrauit
Scitote.

Lectio noua

SI igit deus nõ potuit ſedetiā volu
it glorioſam ꝟginem matrē ſuā ab
originali vituperio ꝑſeruare: cū ni
hil diuine poſſit reſiſtere volunta-
ti: cūqꝫ diuinū bñplacitū ſit inuiolabile: q̄a
preceptum poſuit dñs ⁊ nõ ꝑteribit: ⁊ oīa
q̄cunqꝫ voluit fecit: Inconuincibili rõne con
cludit ꝙ pijſſimus ſaluator noſter q̄ ab eter
no matrē ſuam ab originali labe cuſtodire
diſpoſuit: illam proculdubio immaculataꝫ
conſeruauit. Recte ergo deuota hec mulier
dñm noſtrum alloquit dicens. Beatus vē-
ter qui te portauit: ⁊ vbera que ſuxiſti. Hoc
etiam tiburtina Sibylla cõmemorās decā
tauit. O felix illa mater cui⁹ vbera chriſtuꝫ
lactabunt. Felix ergo Maria mater domi-
ni noſtri bñdicta. Felix Maria mūdi toti⁹
imperatrix ⁊ domina. Felix Maria ab oi
labe peccati per ſuum dulciſſimū filium pe
nitus ꝑſeruata: cui ſit honor ⁊ gloria in ſecu
la ſeculorum Amen. ¶ Ad laudes ⁊ per ho
ras Añ. Aque multe nõ potuerūt extingue-
re Marie charitatem alleluia. Añ. A cuſto
dia matutina vſqꝫ ad noctē ſperauit Ma-
ria i dño all'a. Añ. Apud dñm miſcḋia ⁊ co-
pioſa ſuꝑ Mariā redemptio all'a. Añ. Re-
ges terre ⁊ oēs populi laudate matrē domi
ni dei noſtri all'a. ¶ Ad Bñdict⁹ añ. Que ē
iſta q̄ ꝓgredit q̄ſi aurora ꝯſurgēs: pulcra vt
luna: electa vt ſol: terribilis vt caſtroruꝫ aci-
es ordinata Alleluia all'a. ¶ In ſecūdis ve
ſperis Añ. Tota pulcra es ⁊c. ꝟſi. Diffuſa
eſt gratia i labijs tuis all'a. Rꝫ. Propterea
benedixit te deus in eternuꝫ all'a. Ad Ma-
gnificat Añi. Qui mundū facere poteſt de
immundo conceptum ſemine: me fabrica-
uit filius vllo ſine crimine Alleluia alleluia
alleluia.

Ad Miſſam Introitus

Gaudeamꝰ oẽs in dño diẽ feſtũ celebrãtes ſub honore itemerate virginis Marie: de cuiꝰ imaculata ɔceptione gaudẽt angeli: ⁊ collaudant filiũ dei all'a. Ps. Celi enarrãt gl'iam dei: ⁊ opa manuũ eiꝰ annũciãt firmamẽtũ. Gl'ia pr̃i ⁊c. Gl'ia i excelſ deo ⁊c. Dñi tu ſolus ſcrũs Mariã fabricaſti. Tu ſolus dñs Mariã ꝓſeruaſti. Tu ſolꝰ altiſſimꝰ mariã ſublimaſti Jeſu chr̃e ⁊c.

Oratio.

Deus q̃ ꝑ imaculatã ꝟginis ɔceptionẽ dignũ filio tuo habitaculũ ꝑparaſti: Concede vt q̃ſqꝫ huiꝰ ſctiſſime feſtiuitatis ſolennia celebrabit i terris: ꝓſperitatẽ ⁊ pacẽ: i celis ꝟo reqem ⁊ gl'iam obtineat ſempiternã. Per eundẽ dñm ⁊c.

Lectio libri Sapiẽtie

Dominꝰ poſſedit me ab initio viaꝝ ſuaꝝ. Reqre in natiuitate eiuſdẽ ꝟgis. Graduale. Q̃ pulcra es ⁊ decora btiſſima virgo Maria: tẽplũ dei: ſacrariũ ſpũſſci. Tu quẽ celi cape nõ poterãt: ꝑ tua innocẽtia gremio ɔtuliſti. ꝟ. O pulcerrima virgo: vulnerauit formoſitas tua cor diuinũ: attraxit puritas tua creatorẽ ad vtreꝝ tuũ all'a all'a. ꝟ. Nõ eſt inuentꝰ ſimilis tui: ꝓſeruatꝰ a macula originalis pcti all'a

Sequentia.

Salue ſpõſa deitatis Maria fons pietatꝭ: angeloꝝ dña. Aue dulcis o Maria: chriſti mr̃ ⁊ filia: villa ſine macula. Tu ſol refulgẽs gl'ia: celoꝝ luſtrãs atria: luce replens ſecula. Tu puteꝰ honeſtatis: fauꝰ dulcis charitatis: tu noſtra leticia. Roſa rubea caſtitatis: liliũ ꝟginitatis: cuꝫ omni fragrãtia. Tu magiſtra clemẽtie: mater miſcõie: noſtra delẽs crimina. O norma innocẽtie Maria plena gratie: tu ſtella matutina. Tu a deo fabricata: in cõceptu ꝓſeruata: nulla trabis ſcelera. Tu in celis coronata: ab angel' venerata micãs ſuꝑ ſidera. Nos famulos rege tuos: atqꝫ tibi fac deuotos: ꝑ tua clemẽtia. Ab inferno liberatos nos poſtremo fac btõs: i celi militia Amen.

Seq̃ntia ſcti euãgelij ſm Lucã

In illo tpe Loq̃nte Jeſu ad turbas: extollẽs vocẽ q̃daꝫ mulier de turba dixit illi. Btũs vẽter q̃ te portauit ⁊ vbera q̃ ſuxiſti. At ille dixit: Quĩmo: bti q̃ audiũt ꝟbũ dei ⁊ cuſtodiũt illud

Offertoriũ

Iubilate oẽs ⁊ letamini hodie de imaculato ɔceptu ꝟgis gl'ioſe. Angeli etem̃ gaudẽt: celi applaudũt: mõs exultat: infernꝰ cõtremiſcit: dẽmones cruciant': cũ de manu dei Maria fabricat' all'a.

Oratio ſecreta.

Deus q̃ oĩs matris tue cultores exaltare ſtatuiſti: cõcede ꝓpitiꝰ: vt q̃ ſanctiſſimũ eius ɔceptũ ꝑ hec ſacra myſteria iubilando veneramur: tuam ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ illius precibus miſericordiã conſeq̃mur. Qui viuis et regnas ⁊c.

Prefatio.

Eterne deus: q̃ dilectam ſpõſam tuã glorioſam ꝟginẽ Mariã oĩb ꝟtutib ornatam fabricaſti: ⁊ in puriſſima eiꝰ ɔceptione ab originalis pcti macula illeſam ꝓſeruaſti vt totiꝰ eſſet innocẽtie ſpeculũ ⁊ exẽplar ſanctitatis: dignũqꝫ exiſteret habitaculũ vnigeniti filij tui Per quẽ ⁋ Cõmunio. Btã conceptio Marie ꝟginis que neſciuit labẽ criminis all'a.

Poſt cõionẽ oratio.

Benedicte ꝟginis Marie imaculata ɔceptiõe gaudẽtes. te ſupplices depcamur oĩpotens deus: vt q̃ ineffabilem eiꝰ innocentie puritatẽ ſincera deuotione ɔfitemur: ad ɔtemplandã illius gloriaꝫ in celeſti palatio ipã intercedente ſubleuemur. Per dñm noſtrũ Jeſum chr̃m filiũ tuũ: q̃ tecũ viuit ⁊ regnat in vnitate ſpũſſancti deus ꝑ oĩa ſecula ſeculorum Amen

⁋ Iſte ſunt rubrice huiꝰ officij. Si h̃ feſtuꝫ venerit in dñica: fiat de feſto. q: ſpecialis dei opatio fuit in tali die q̃ gl'ioſe ꝟgini ſingularis ꝓrogatiua collata eſt. ⁊ ideo officiũ dominice debet trãſferri ad diem ſeq̃ntem. In die autẽ octaue q̃ venit in dominica: fiat de ipã dñica. ⁊ officium octaue trãſferat' ad diem ſequẽtem. Et hec oĩa ſunt ordinata auctoritate ſummi pontificis: qui etiã ſtatuit ꝙ octaua huius feſti celebretur cuꝫ officio duplici. Si ꝟo dominica venerit infra octauã fiat de dominica cum memoratiõe feſti. Et q̃n fit officiũ dominice non dicant' ꝓces: nec dicat' ex debito officiũ de domina: ſicut nec dicit' in certis dieb infra octauã. Et in miſſa dominice nõ dicat' Gl'ia in excelſis. nec Ite miſſa eſt. nec Te deũ laudamus ad matutinũ. ſed nonũ Rñſoriũ dicat' ſicut fit in ceteris dñicis de aduẽtu. Quotidie aũt infra octauã fiat cõmẽoratio de aduẽtu. Q̃n ꝟo aliqua feria ĩfra octauã habꝫ antiphas laudũ de ꝓprio: tũc ad matutinũ poſt orõnẽ feſti fiat cõmẽoratio ꝺ feria. Deĩde dicant' laudes de feria cũ illis antiphonis ꝓprijs ⁊ pſalmis ſuis abſqꝫ capl'o. ꝟ. ⁊ bñdictꝰ. ſed dicto Laudate dñm de celis: cũ ſua antipha terminet'. ibi: Fideliũ anime ⁊c. ſicut olim fiebat in die ſctẽ Lucie: q̃ ñ occurrebat feria hñs laudes de ꝓprio. Iteꝫ ꝓdictꝰ põtifex ordinauit ꝙ in hac octaua nõ fiat officiuꝫ de aliquo ſancto

nec etiā de ſctā Lucia.ſʒ trāſferat̃ poſt octauā.lʒ poſtea ad petitionē cuiuſdam religioſi ꝯceſſerit ꝙ poſſit fieri de ſctā Lucia ī die ſuo ⁊ ita ſeruet̃. Ordinauit etiā ꝙ officiū Pñtationis gl'ioſe ꝟgis Marie celebret̃. xxj. die Nouēbris:⁊ fiat duplex maiꝰ:⁊ accipiat̃ officiū natiuitatis eiuſdē.ſed vbi eſt nomē natiuitatis ponat̃ nomē pñtatiōis. Facto fine: pia laudet̃ ꝟgo Maria

¶ Pars ſcđa ſupdicti ſmōarij qđ Mariale appellat̃ in q̄ tractat̃ de ſacratiſſima ꝟgis Marie natiuitate. Hec aūt ps ꝓprio ac ꝑticulari noīe Liber vite nūcupat̃.

Sermo pͥmus

[A] Egredietur ꝟga de radice ieſſe:⁊ flos de radice eiꝰ aſcēdet. Eſa. xj.c. Recitāt hiſtoriographi ꝙ antiq̄ magnoꝝ pͥncipum natalia celebrabāt. Ipi q̄ʒ pͥncipes diē natal' ſui cū ſolēnitate ⁊ iocūditate deducebāt. Vñ Mar. vj. dꝛ.ꝙ Herodes rex ī die natal' ſui cenā fecit pͥncipibꝫ ⁊ tribunis ⁊ pͥmis galilee. Subditi etiā ī diebꝫ natalicijs dñoꝝ ſuoꝝ tripudia ⁊ choreas atq̄ʒ feſtiuos ludos ī eoꝝ aſpectibꝫ faciebāt. Vñ Mat. xiiij. dꝛ. Die aūt natal' Herodis ſaltauit filia Herodiadis in medio.ſ. alioꝝ chorizantiū.⁊ placuit Herodi. Et talia natalicia regū appellabant̃ ferie ſolēnes l.fi. C. de fer̃. Et in ſilibꝫ diebꝫ oē ius ꝓrorſuʒ ceſſabat:vt habet̃ in dicta.l.fi. Glo. ꝟo in rubrica. C. eo.ti. appellat ferias repentinas:qm̄ infra annū naſcit̃ repentine filiꝰ pͥncipi. Sāncta q̄ʒ mr̄ eccl'ia bt̄i Ioānis baptiſte natiuitatē ſolennit̃ iubet celebrari.qꝛ ſctificatꝰ fuit ī mr̄is vtero:ꝑcurſorq̄ʒ fuit ſaluatoꝛꝭ. Quapropter in die natal' eiuſdē ꝑ vniuerſum orbem ab oībꝫ fidelibꝫ chr̄icolis ſingul' annis feſtiua gaudia celebrant̃. Quanto ḡ maiori deuotiōe ac reuerētia ſctiſſime ꝟgis genitricis dei debēt ſacratiſſima natalicia celebrari ꝑfecto ī iſto ſctiſſimo die debʒ humana mēs magnā ī leticiā ꝓſilire. Vñ btūs Aug. ī ſermōe hodierno inq̄r. Adeſt nobiſ dilectiſſimi optatꝰ dies btē ac venerabil' ſpq̄ʒ ꝟgis Marie. Iō cū ſūma exultatōe gaudeat terra nr̄a tāta ꝟgis illuſtrata natali. Hec ē em̄ flos cāpi de q̄ ortū eſt ꝑcioſum liliū ꝯualliū:ꝑ cuiꝰ partū natura mutat̃ ꝓtoplauſtoꝝ ḡ delet̃ ⁊ culpa. Et btūs Ioānes chryſoſtomꝰ etiā ipe ī ſmōe hodierno inq̄r. Hodie fit mōo ſaluꝭ initiū Iubilate deo oīs terra:cātate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Exaltate vocē veſtrā exaltate nolite timere:edita eſt nobis ī lucē ſpōſa dei de q̄ naſciturꝰ eſt agnꝰ dei q̄ tollit pctā mūdi. Exultate mōtes ⁊ colles ⁊ ſic̃ cera defluite. Letare hūanū genꝰ. Cātate celeſtes ſpūs Lapides nolite tacere:qm̄ hodie nata ē illa virgo q̄ ꝓtulit miri odoris fragrātiaʒ. Hec ille.

[Dies natales pͥncipū colebant̃.]

Cuiꝰ ꝟgis gl'ioſe natiuitatē ꝑuidēs ī ſpū ꝓpheta deſcͥpſit eā ſub noīe virge:dicens ꝟba thematis nr̄i. Egrediet̃ ꝟga de radice ieſſe:⁊ flos de radice eiꝰ aſcēdet. Hic aūt flos fuit Ieſus chr̄s eiꝰ filiꝰ q̄ de ſeipo inq̄t Canti. ij. Ego flos cāpi. ¶ Dicit̃ aūt flos cāpi:⁊ non horti triplici d̄ cā. Pͥo:qꝛ flos horti vt naſcat̃ terra apit̃.flos āt cāpi ſine terre aptiōe naſcit̃.ſic etiā chr̄s natꝰ ē de ꝟgie ſine ꝟginitatis eiꝰ violatōe. Scđo dꝛ flos cāpi ⁊ non horti.qꝛ flos horti ē clauſus.flos ꝟo cāpi oībus ē aptꝰ. Et ſic etiā hortꝰ pietatis chr̄i nulli claudit̃:ſʒ oēs ad ipm̄ pñt accedere ⁊ miſericordiā iuenire. Tertio dꝛ flos cāpi:qꝛ ī ꝑtibus vltramarinis naſcit̃ q̄dā flos q̄ vocatur flos cāpi:haberq̄ʒ ſtipitē aſperū ⁊ q̄nq̄ʒ folia rubea.⁊ ſcat chr̄m q̄ ꝓtulit aſꝑitatē crucꝭ et habuit q̄nq̄ʒ vulnera paſſiōis. Recte ḡ btā ꝟgo noīe ꝟge deſignat̃.qꝛ ex ea ꝓdijt flos florū:fructꝰ fructuū bñdictꝰ ieſus filiꝰ eiꝰ ⁊ dei. Et ꝙ ſupdicta ꝓphetia d̄ nullo alio itelligat̃ q̄ʒ de btā ꝟgie ⁊ de chr̄o eiꝰ filio.ptʒ ꝑ trāſlatione chaldaicā q̄ ī h̄ loco ſic hʒ. Exurget rex de filijs iſrl' ⁊ meſſias de filijs filioꝝ eiꝰ. Dꝛ āt ī ꝑfata ꝓphetia Egrediet̃ ꝟga d̄ radice ieſſe.qꝛ lʒ btā ꝟgo orta ſit de radice iudeoꝝ:tm̄ ē egreſſa nām radicꝭ. Radix ei ad ima:ꝟga ad alta tēdit.radix ī terra:ꝟga ī aere ꝑficit.radix terre humore.virga celi rore ⁊ ſol' calore creſcit. Iudei em̄ petebāt ima vicioꝝ:illa āt alta ꝟtutū. Illi erāt fixi ī terra ꝑ cupiditatēʒ terrenoꝝ:illa ꝟo nunq̄ʒ incuruata ē ad trāſitoria bona:ſed ī celo habitabat ꝑ cupiditatē ſupnoꝝ. Illi paſcebāt̃ amore carnali:hec nutrebat̃ amore ſpūali.illi frigeſcebāt amore ifidelitatis:iſta ꝟo nobiliſſima fouebat̃ calore charitatis. De cuiꝰ ꝓcreatiōe tria myſteria ꝯtemplabimur

[Christus flos cāpi]

Pͥmū appellat̃ neceſſitatis.
Scđm nobilitatis
Tertiū ꝟo iocūditatis

¶ Prima ps huiꝰ ſmōis q̄ dꝛ neceſſitatis.

[B] Natiuitatē ꝟgis gl'ioſe hūano gn̄i fuiſſe necc̄iam ꝓbat̃ tribꝫ rōnibus. Pͥa q̄ꝛ dꝛ reedificatōis. Fūdamētū cuiꝰ ē ciuile. Si em̄ tibi locaui areā eo pacto vt ī ea domū edificares ī q̄ me reciꝑes q̄ñcūq̄ʒ ad te decliarē. Tu edificaſti ī ea me recepiſti.poſtea ꝟo labe edificij vel alia culpa tua domꝰ corruit. Cōuenio te vt iterū reedifices. Querit̃ an poſſim in h̄ te ꝯuenire:⁊ claꝝ ē ꝙ ſic.l.fi.ff.loca.qꝛ ī h̄ mecū ꝯueniſti vt q̄ʒdiu locatio duraret ibi eſſet ꝯſtructa domꝰ in q̄ reciꝑes locatorē. Argu-

[Natiuitas marie fuit neccīa]

[De locatione]

mentũ ad h̃ i.l.eũ. de here.ff.de ſuitu.v᷑ba. pdío. Nã nõ edificatũ cẽſeẽ qd̃ diruptũ ẽ.ff. de leg.iij.l.q̃ ꝯcubinã. Et factũ nõ dꝛ qd̃ non durat.l.ſiq̃s aliã.ff.de ſolu.l.itẽ ſi q̃rit.§.ſi gẽma.ꝛ.l.fi.ff.õ acti.emp.facit i arg.l.ſi cui.§.affinitates.ff.de poſthu. Nõ g̃ ſufficit ſemel recipe locatorẽ niſi itez ipm̃ r̃cipiat q̃uſq̃ locatio durat. Arg.in.l.ſi ſeruit⁹.ff.de ſeruitu.v.pdi.ꝛ. C.ſi fu⁹ expoꝛ.vene.l.j. Sic g̃ in nr̃o ꝓpoſito. Nã cũ oipotẽs de⁹ locaueral paradiſuz Adã pmo homini vt ex illius coſta edificareẽ vna mulier in q̃ ipe habitaret ꝛ ex illa naſcereẽ: hec dom⁹ ſuggeſtiõe diaboli ꝛ mãdati p̃uaricatõe p ipm̃ Adã facta corruit. Debuit g̃ ille hõ ex ſua ſtirpe ꝓducere aliã mulierẽ q eſſet ſtabilis dom⁹ ꝛ nõ corrueret: durãte ſemp locatõe dei ad humanũ genus. Naturali igiẽ iure ꝛ ciuili neceſſe fuit vt illa ꝟgo naſcereẽ in q̃ fili⁹ dei habitaret q̃ dixerat p ꝓphetã pſal.cxxxj. Hic habitabo qm̃ elegi eã. Et h̃ figuratuz fuit Heſter.j.ꝛ ij.c.vbi Uaſti poꝛ regina depelliẽ p inobediẽtiã Aſueri regis: ꝛ Heſter hebꝛea loco ei⁹ ſurrogaẽ q̃ regis placuit ocul'. ❡ Scd̃a rõ dꝛ ſucceſſionis. Fundamentũ cui⁹ habeẽ in auẽ.licz. C.de natu.li.vbi dꝛ ꝙ filij naturales exiſtẽtib⁹ legitimis ſuccedere nõ p̃nt ab inteſtato. põt tñ dari vna vncia naturalibus ꝛ ꝯcubine. vel ſoli ꝯcubine ſemivncia.l.p̃ie. C.eodẽ ti. Eſt ãt vna vncia duodecima ps hereditatis. vt hꝫ inſti.de here.inſti.§.hereditas. Hoc aũt nõ ſe extẽdit ad ſpurios: vt in dicta auẽ.licz. C.de natu.li. Nos g̃ q̃ non ſum⁹ legitimi ob poꝛez foꝛnicationẽ Eue q̃ tota humana natura coꝛrupta eſt de q̃ nati ſum⁹ que fuit ancilla: nõ libera. iuxta illud pſal.cxv. Ego ſeru⁹ tu⁹ ꝛ fili⁹ ancille tue. nõ poteram⁹ ſuccedere i tota hereditate. Quia igiẽ votũ parentũ eſt trãſmittere bona ſua filijs.l.ſcripto.ff.vnde libe.l.nã ꝛ ſi parentib⁹.ff.de inoffi.teſta.l.de emãcipatis. C.de legi.here.ꝛ.l.penul.ff.de bonis lib. Ideo vt celeſtis p̃ris noſtri deſideriũ impleret q̃ ſua nobis bona eterne felicitat̃ dare affectat: opoꝛtuit ꝙ p ſeq̃ns matrimoniũ fierem⁹ legitimi de q̃ legitimatiõe habeẽ in auẽ.q̃b⁹ mo.na.effi.legi.coll.vj.circa p̃ncipiũ.ꝛ in c.ꝯq̃ſtus ꝛ c.tãta.extra q̃ filij ſint legi. Ut g̃ de⁹ p̃r legitimos nos faceret: deſpõſauit ſibi ancillã ſcz humanã naturã: accipiẽdo in m̃rem filij ſui ꝟginẽ pudicã: ꝟginẽ ſcrãm: ꝟginẽ oi laude digniſſimã Mariã hebꝛeã quã naſci neceſſe fuit vt fieret mater dei. Jõ letabũdi dicere poſſum⁹ illud Pauli ad Gal'.iiij. Nõ ſum⁹ ancille filij ſed libere: q̃ libertate chr̃s nos liberauit. ❡ Tertia rõ dꝛ ſubuentiõis. Fundamentũ cui⁹ ponit iuriſcõſult⁹ in.l.j.ff.de integrũ reſti.ꝛ i.l.ij.§.ꝟba.ff.ad velle. vbi inq̃t ꝙ deceptis ꝛ fraudatis debet ſubueniri. Cũ g̃ diabol⁹ deceperit humanũ genus mẽdacijs ſeducẽdo pmã mulierẽ: Jdo oportuit decepto homi ꝓuideri de remedio opoꝛtuno. q2 igiẽ vt inquit ph̃us.j. Poſter. Si vnũ eſt cauſa alicui⁹ effect⁹: oppoſitũ ẽ cauſa oppoſiti. Ad qd̃ eſt tex.in.l.nihil tã naturale.ff.de reg.iu.vbi diciẽ ꝙ ſi ꝯſenſus eſt cauſa ꝯtract⁹: diſſenſus ẽ cã diſtract⁹. ſicut p mulierẽ peccatricẽ a diabolo deceptã ꝛ deuictã fuit humanũ gen⁹ dep̃ditũ ꝛ a ſtatu ſuo deiectũ: ita ecõtrario debuit p mulierez innocentẽ ꝛ purã atq3 ſanctiſſimã diaboliq3 ſupatricẽ in integꝝ reſtitui ꝛ reparari. aliter ipe mẽdacij p̃r diabol⁹ de mẽdacio ſuo emolumentũ ꝯſequereẽ. qd̃ eſſe non debet. Null⁹ em̃ de mẽdacio facto debꝫ commodũ obtiere: iuẽ nota.i.l.j.ff.õ natali.reſti.ꝛ i.l.iij.§.ij ff.ſi ex noxa.cau.agaẽ.ꝛ in c.ſedes.õ reſcp. imoꝓpẽ mẽdaciũ dꝫ puniri.l.ſi dubitet.§.ita demũ.ff.de fideiuſ.ꝛ auẽ.ꝯ.q̃ ꝓp̃iã. C.de nõ nũe.pecu.ꝛ.§.ſz furti.inſti.de acti. Neceſſe igiẽ fuit puriſſimã dei genitricẽ naſci: q̃ ꝯtrita diaboli deceptoꝛis p̃rãte: hoĩem õ ſuitute illi⁹ eriperet. ꝛ quẽ ille p m̃rem culpe Euã a ſe fraudatã maledictiõi ſubiecerat: ipa mat̃ gr̃e ſuo intuẽtu ac patrocinio bñdictõib⁹ adimpleret. Qd̃ factũ eẽ teſtaẽ Hiero.i ſmõe ad Euſtoch.di. Quicq̃d maledictõis infuſum ẽ p Euã: totũ abſtulit bñdictio Marie Inſup ꝛ gr̃am infudit chr̃i oꝛt⁹ quã p̃us nõ habuerat tot⁹ mõs. Hec ille.

Marginal notes: C Rõe ſucceſſiõis — Uncia legalis — D Rõe ſubuẽtiõis

❡ Pars ſecunda hui⁹ ſmonis que dicitur nobilitatis

Licz vt inq̃t iuriſcõſult⁹ i.l.j.ff.de i inte.reſti. q̃ p ſeipm̃ ſe cõmẽdat. nõ indigeat cõmẽdatõe. qd̃ etiã hꝫ i.l.ij. C.qñ ꝛ q̃b⁹ q̃r.ps. Licz etiã dicaẽ i.l.j.i fi.ff.de dote p̃le. ꝙ ſat̃ demõſtrati fruſtra fit demõſtratio. ꝛ qd̃ patz expſſe nõ ẽ ꝓbare neceſſe. c.euidẽtia.de accu.ꝛ.l.ea q̃dem C.eo.ti. Itẽ ꝙ expſſio eoꝝ q̃ tacite inſunt nihil opaẽ.l.iij.ff.de leg.j. Ex q̃ videẽ nõ eſſe neceſſariũ b̃te ꝟginis Marie nobilitatẽ q̃ p ſe ipam ẽ euidẽter ꝛ clariſſime demõſtrata manifeſtare. tñ ad maiorẽ ip̃i⁹ ꝟginis deuotoꝝ ꝯſolatiõem aliq̃ dubia circa nobilitatẽ eius declarabim⁹. ❡ Primũ eſt Utꝝ chr̃s debuerit de m̃re nobili ꝓcreari. Et pmo argui poteſt ꝙ nõ. Inq̃t em̃ Paul⁹.j.ad Coꝝ.j. Nõ multi ſapiẽtes ſm carnẽ: nõ multi nobiles: ſed igñbilioꝛa mũdi ꝛ ꝯtẽptibilia ꝛ ea q̃ nõ ſũt elegit de⁹. ſz b̃tã ꝟginẽ elegit de⁹ ꝛ p̃elegit: g̃ nõ debuit eſſe nobil' ſed ignobilis. ❡ Itẽ glo.ſup p̃dicta ꝟba apl̃i ait. Uenit em̃ humiẽ de⁹ q̃rẽs humiles: nõ altos. Et ibidẽ etiam dicit. Non elegit reges vel ſenatores vel

Marginal note: Utꝝ chr̃s debu… / ſtus d bu… / erit õ m… / tre nobi… / pcreari

phos vl' oratores: ſed plebeos/paupes/ido/
ctoſq; piſcatores. Ergo cũ btiſſima vgo ſit p̄
oib; iſtis electa: p̄ oib; iſtis videt debuiſſe eē
plebea ⁊ paupcula. Nã vbũ humil' ꝑrie viſi
cat in plebea: in ancilla: vl' ancille filia. l. hu
milē. §. j. L. de inter. matri. de9 aũt q̃rit hu/
humiles vt patuit s̄. Itē maior humiliatio
videt ex parte dei de ignobili q̃z de nobili in
Nobili/tas vgis pbat carnari. ¶ Sed his nõ obſtantib; in ꝯrius
eſt veritas: vt declarat Albt9 magn9 ſuper
Miſſus eſt. Et poſſum9 ipam vginee nobi
litatis ꝯgruētiã ſic ꝓbare. Quãto aliqs pl9
ē eleuat9 i ſummũ: tãto magis p̄t depmi de
orſu; q̃nto eni mõs ē altior: tãto ei9 vall' ꝓ/
fundior. g̃ q̃nto mag' aliqs eleuat9 ē ſurſu;
p nobilitatē ⁊ dignitatē: tãto pl9 p̄t deſcēde
re p hũilitatē: ⁊ ꝯñter magis mereri ⁊ magis
grat9 eē deo. iuxta illd Eccl'i. iij. Quãto ma/
iores: tãto magis te humilia in oib;: ⁊ corã
deo inuenies grãm. Un̄ Bern. in q̃dã ſmõe
inq̃t. In alto nõ altũ ſape ſ; hũilib; ꝯſentire
marie vtut' ē. S; btã vgo fuit hũilitat' ꝓ/
fundiſſime. g̃ debuit eē nobilitat' ⁊ dignita
tis excellentiſſime. Jõ Aug. in q̃dã ſer. inq̃t.
q ipa btiſſima vgo nunq̃ fuiſſet ſup om̃es
choros angelo; exaltata niſi fuiſſet ſup oēs
hoies hũiliata. q; g̃ tãto hũilitas maior eſt ⁊
magis laudat: q̃nto qs magis nobilis ⁊ ma
gnus exñs humiliat. Jõ debuit dei genitrix
i altũ p nobilitatē ⁊ dignitatē eleuari: vt ei9
hũilitas ꝓfundior ⁊ grē capacior poſſet ma/
gis ab oib; laudari ⁊ a deo in celeſti glia al
Solutio ꝯrior. tius ſublimari. ¶ Nõ obſtant mõ argumē
ta in ꝯrariũ adducta. Quia reſpõdeo illud
dictũ apli loqui de p̄dicatorib; p̄mis per qs
mõs erat ꝯuertend9 ad fidē: qs ꝯgruebat eſ
ſe plebeos ⁊ indoctos: ne co; ſapiētie/potē
tie/vel dignitati aſcriberet id qd de9 p gra/
tiã ſuã illo; miſterio opabat: ⁊ ſic crux chri
euacueret. Un̄ ꝯgruebat q nõ i doctis hu/
mane ſapiētie vbis: nec in potētia dignitat':
hoies ad fidē deciperet vel cogerent. ſed ſim
plicib; ſimpliciũ vbis exteri9 diuia vtute co
operãte interi9 hũiles p hũiles vocarent. et
ſic de9 humil' exaltaret: ⁊ diabol9 q p ſupbiã
vicerat/p humilitatē vinceret. Un̄ gloſ. ſup
p̄fatũ dictũ apli ait. Niſi fideliter p̄cederet
piſcator: humil'r nõ ſeq̃ret orator. S; alid ē
in btã vgine quã decebat filiũ q̃ntũ poterat
⁊ ipſa capax erat exaltare: nobilitare: ⁊ ma/
gnificare. Nec decuit chrm vt maius ſue hu
militatis indiciũ demõſtraret: genitricē ſuã
ignobilitatis vituperio ſubdere. Ad legē au
tē humilē ſup allegatã rñdet q impator ibi
capit humilē nõ ꝓ habēte vtutē humilitat':
ſed ꝓ ignobili ac infami ⁊ vitupabili: vt p;
ibi in textu dũ dictũ ſuũ declarat i meretri/
ce ⁊ ſcenica. ¶ Tertio q̃rit i q ꝯſiſtat nobili

tas ipi9 vgis. ⁊ dicat q̃dã ſapiēs q nobilitas F
nihil aliud eſt q̃z inueterate diuitie. ⁊ in cõi In q̃ cõſi
ꝓuerbio dr q ille reputat nobil' q multas ha ſtat nobi
pet opes. Un̄ Iuuenalis ſatyra. j. ait. Uix/ litas ma
cãt diuitie ſacro nec cedat honori. Nuper in rie.
hanc vrbem pedib; q venerat albis. ¶ Re Secũdo
fert q̃z Barto. in. l. ij. in. vj. colũna. C. de di/
gni. li. xij. q q̃dam impator dicebat q nobi/
litas eſt antiq̃ eris ⁊ diuitia; poſſeſſio cu;
pulcr' regiminib; ⁊ vtutib;. Uidet g̃ q iſtã
nobilitatē nõ habuerit btã vgo q fuit paup/
cula ⁊ ꝯiunx carpentarij. ¶ Non etiã videt Tertio.
q nobilitas ei9 ſit attēdēda circa cõplexionē
corpis. q; in cõplexiõe nõ extimat nobilitas:
vt inq̃t Albert9 vbi s̄. Nã multi reges ⁊ p̄n/
cipes q nobiles appellant ſũt cõplexiõis me
lancholice ⁊ phlegmatice. ⁊ ecõtrario q̃z plu
res ruſtici ⁊ viles hoies ſũt ſanguinei ⁊ cho/
lerici: ⁊ ꝯſequent digniores cõplexionis cor/
poralis. ¶ Nõ videt etiã attēdi debere nobi Quarto.
litas alicuius q ad aniam genito; ſuo; cũ
ipa aia nõ ſit ex traduce: vt theologi ꝓbãt in
ij. diſt. xviij. maxime ſctũs Bonauē. ibidē ar
ti. ij. q. iij. ⁊ Alexã. de ales in. ij. pte ſũme i tra/
ctatu de ania. ⁊ Tho. in. j. pte ſum. q. xc. art.
iij. ⁊ in ſũma ꝯtra gētiles. li. ij. c. lxxxvj. g̃ ani
ma filij nihil accipit nobilitatis ab aia p̄ris
vl' alio; p̄deceſſo;. ¶ Nõ videt q̃z attēdē/ Quinto.
dã eſſe nobilitatē alicui9 eo q ſit ex nobili ⁊
antiq̃ atq; generoſa ꝓgenie ꝓcreat9. Ait eni
Seneca ad Lucilliũ: q nõ facit nobilitatem
atriũ plenũ famoſis imaginib;. q; qd ante
nos eſt: nrm nõ eſt. nõ eni ad nram vixerũt
gliam. Et idē i libro tragedia; inquit. Qui
gen9 laudat ſuũ aliena laudat. Et Ouid. in Nõ pulc
xiij. metamor. canit. Nã genus ⁊ pauos ⁊ q ꝺ nobili/
nõ fecim9 ipi: Uix ea noſtra voco. Et fuerũt tate.
verba Ulixis in orõne ꝯtra Aiacē p haben/
dis armis Achillis. Idē q̃z Ouidi9 in. j. de
põto ait. Nõ cēſus: nec cla; nomen auorum
Sed ꝓbitas magnũ ingenuũq; facit. Glo/
ſa etiã in. l. ſi q̃d bello. ff. de capti. ⁊ poſtli. re/
uer. dicit magis eſſe meũ qd p meã ꝓbitatē
q̃ro q̃z id qd p anteceſſores. facit. l. iij. ff. ꝺ in
terdi. ⁊ rele. Et Cicero in inuectiua ꝯ Salu
ſtiũ ait. Sancti9 eſt me meis fulgere mori/
bus q̃z maio; opinione niti vt ſim meis po
ſteris nobilitatis initiũ. Ad h q̃z adduci põt
illud qd inq̃t Cyn9 i. l. q̃ſquis. C. de poſthu. Scia p̄/
dicēs q ſcia p̄fert nobilitati generis. ⁊ lex ſ; fert nobi
⁊ reprobari. §. ampli9. ff. de execu. tuto. ꝓbat litati
q tantũ nõ debet attēdi nobilitas gener' q̃n
tum nobilitas mo;. Ideo Iuuenalis ꝯ q̃n
dã q cũ eſſet vilis morib; gliabat de gener'
ſui nobilitate exclamat li. iij. ſatira. ij. dicens
Stēmata q̃d faciũt: q̃d ꝓdeſt pontice lõgo
Sanguine cenſeri pictos oſtendere vultus
Maio; ⁊ ſtantes i currib; emilianos. Lo

ta licȝ veteres exornēt vndiqȝ cere Atria: no
bilitas ſola eſt atqȝ vnica virtus. Uſqȝ adeo:
miſerū eſt aliene incūbere fame. Malo pat
tibi ſit terſites: dūmodo tu ſis Eacide ſimil
vulcaniaqȝ arma capeſſas. Quāte terſite ſi
milem ꝓducat Achilles. ¶ Nemo ǵ de ſan
guinis ſui generoſitate debet gl'iari q̄ ex ſu-
is nō ꝓuenit meritis: maxie cū oēs ab eodeȝ
ꝑncipio trahamꝰ originē. ⁊ ſit vera ſnīa Bo
etij in .iij. de ꝯſolatōe. c. xij. dicētis. Oē hoim
genꝰ i terris ſili ꝯſurgit ab ortu. Quid genꝰ
aut pauos ſtrepit; ſi pmordia noſtra auctō
rēqȝ deū ſpectes nullꝰ degener extat: ni vici-
is peiora fouēs ꝓpriū deſerat ortū. Uñ i vul
gari ꝓuerbio dr. e le vilano chi fa le vilanie.

H ¶ Sed qd dicemꝰ de q̄buſdā q̄ cū ſint igno
bilis generis: tñ de nobilitate gloriant̃: ꝑfe
cto taliū vana gl'ia poſſet tolli ſi eis diceret̃
illō Juuenal' vbi s. ſ. Maiorꝝ pmꝰ q̄ſq̄s fu-
it ille tuorꝝ. Aut paſtor fuit aut id qō dicere
nolo. Quid etiā dicemꝰ de mulťs q̄ cum ſint
nobiles genere: ig̃biles ſe reddūt vicioſa cō-
uerſatiōe. Quāto em̄ maiores alicuiꝰ fuerūt
nobiliores tāto maius eſt vituperiū ei q̄ ab
illis deſcēdēs ꝑ viciū ſe viliſſimū facit. vt in
q̄t Saluſtiꝰ in iugurtino. Uñ claudianꝰ ca
nit. Degenerāt homines vicijs fiuntqȝ mi-
nores. Jō cuidā romano gl'ianti de maiorū
ſuorꝝ virtutibꝫ ait q̄dā florētinꝰ. Cōteſta feza
nō he di quelo bon vino. ¶ Ex p̄dictis ǵ vi-

Sola vir-tus nobi-litat det̃ q̄ btē virginis nobilitas nō ſit ꝯſiderāda
q̄ ad carnalē ꝓpagationē: ſed ſolū q̄ ad nobi
litatē virtuoſe vite. Oēs em̄ homies dici pñt
nobiles dūmodo ſint virtuoſi. ⁊ tāto ſunt no
biliores q̄nto ſunt virtuoſiores. Ait em̄ Caſ-
ſiodorꝰ in epl'is. Nec eſt indubitata nobili-
tas que moribꝫ cōprobat̃. Et Hiero. ad Ce-
lantiā inq̄t. Uera nobilitas eſt clarꝝ eſſe vir
tutibꝫ. ⁊ in. c. venerabil'. de pben. ⁊ digni. dr.
Nō generis ſȝ virtutū nobilitas gratū deo fa
cit ⁊ idoneū ſeruitorē. Et Gualteriꝰ de Caſti
liōe. libro. j. canit. Nobilitas ſola eſt animū
q̄ moribꝫ ornat. Et Ouidiꝰ in libro de vetu-
la dr. Nobilitas hoīs mens ⁊ deitatis ima
go. Nobilitas hoīs virtutū clara ꝓpago. No-
bilitas hoīs humilē reuelare iacentē. Nobi-
litas hoīs mentē refrenare furentē. Nobili-
tas hoīs nature iura tenere. Nobilitas ho-
mis niſi turpia nulla timere. Nobilitas ho
minis terrenas tenere dotes. Nobilitas ho-
minis celeſtia carpe regna. Et Ariſt. j. polit.
c. iiij. inq̄t: q̄ nihil aliō q̄ȝ virtus ⁊ malicia de-
terminat liberꝝ ⁊ ſeruū: nobilē ⁊ ignobilē. ⁊ i
c. nunq̄ȝ. lvj. diſt. dr: q̄ virtꝰ aniam nobilitat
⁊ decorat. Ecōtrario vero ō carētibꝫ virtute ait
q̄dam verſificator. Uirtute remota migrat in
exiliū nobilitatis honor. Uicioſi em̄ nō de-
bent ad honores ⁊ dignitates ꝓmoueri. l. iij.

C. de digni. li. xij. Pro determinatiōe huiꝰ
dubij dico ſm Alber. vbi s. q̄ btiſſima virgo
ſm oēm modū nobilitatis ⁊ dignitatis eſſe
debuit ⁊ fuit nobiliſſima ⁊ digniſſima in ſū
mo. Uñ dico q̄ ſi aliq̄ nobilitas eſt attēden
da in p̄dictis: maxime fuit in ipa dei genitri
ce. ¶ Si ǵ ex diuitijs aliq̄ r̄putat̃ nobilitas
ꝯtrahi: ſicut videt̃ innuere Bar. in. l. capita
liū. §. ſui. ff. de penis. dicēs q̄ populares di
uites ⁊ honeſtiores gaudēt ꝑuilegio nobili-
um. ꝑfecto ipa btā virgo fuit nobilis q̄ ex di-
tiſſimis parentibꝫ regibꝫ ⁊ ducibꝫ originem
traxit: vt infra patebit. Jtē ipiꝰ pat̃ Joachiȝ
erat diues: ⁊ ipa vnica eiꝰ filia ſȝ amore pau
pertatis oia ſua paupibꝫ erogauit: vt infra
deo dāte declarabit̃ pte. iiij. huiꝰ opis. q̄bus
diuitijs ſuis comparauit regnū celorꝝ: dicente
dño Mat. v. Bti paupes ſpū: q̄m ipoꝝ eſt
regnuȝ celorum. Jtem magi magna ſuo fi-
lio munera ⁊ valde ꝑcioſa attulerūt: q̄ oīa
etiā paupibꝫ dedit. Uñ in corona nr̄a dicit̃:
Gran theſori furno dati da li magi al ſuo
fiolmo da lei diſpenſati a poueri ꝑ amore de
dio. Qō q̄dem fecit vt tpalibꝫ diuitijs ꝯtem
ptis: celeſtiū theſaurorꝝ opes infinitas ⁊ in-
deficiētes cumlaret. De q̄bꝫ Greg. i q̄dā ho-
mel. inq̄t. Si vere diuites eē cupitis: veras
diuitias amate. Et in h̄ iſta prudētiſſima vir
go fecit more philoſophātiū q̄ virtutis amo-
re pecuniā ꝯtemnūt. l. i honoribꝫ. §. phis. ff.
de vacca. mune. l. j. in fine ꝑncipij. ff. ō vari.
⁊ extra. cog. Egit etiaȝ more fortis athlete: q̄
pugnat etiā ſine mercede. vt ait glo. in rubri
ca. ⁊ in. l. j. C. de athletis. li. xij. Si vero circa
cōplexionē corꝑis attēdit̃ nobilitas: ipa vir-
go benedicta nobiliſſima fuit q̄ ab optime
cōplexionatis viris ⁊ mulieribꝫ ꝓpagata fu-
it. Jtē ipa optime cōplexiōis ſuꝑ oēs hoies
⁊ mulieres q̄ vnq̄ȝ fuerūt vel erūt extitit. ex-
cepto eiꝰ filio dño nr̄o Jeſu chr̄o. vt infra de
clarabit̃ ſer. iiij. huius ptis. ¶ Si aūt aliq̄d I
nobilitat; dicat̃ ꝯtrahi ex eo q̄ p̄deceſſores
alicuiꝰ fuerint ſapiētes: vel aīe nobiliſſime
ac prudētiſſime ⁊ intellectꝰ ſpeculatiui ⁊ hu
iuſmodi. vel q̄ fuerint ō antiq̄ ac potēti ſtir
pe circa qō nobilitas generis attendit̃. l. ſi fu
rioſi. C. de nupt. vñ dr: Si nobilis es lauda
parētes. qō ꝓbat̃ in c. nunq̄ȝ. lvj. diſt. Nā fili
us ſeq̄t̃ dignitatē patris. l. ſenator. C. ō di
gnita. li. xij. ꝑfecto hec oīa nobilitatis inſi
gnia fuerūt in btā virgine: vt infra patebit.
¶ Uñ ſciendū ē ſm Alber. vbi s. q̄ nobili-
tas ſm carnē ē traductio carnalis originis a
parentibꝫ ſm ſeculū in diuitijs vel potētia
vel dñio ꝯſtitutis. Ex q̄bꝫ q̄ntū ex parte na-
ture eſt cauſat̃ in filijs ſil'itudo ꝯplexiōis et
ꝯformitas morꝝ ⁊ imitatio opa tiōis. homo
em̄ paupꝫ ⁊ ignobilis ſi diuitijs cepit afflu-

H Maria fuit nobiliſſima

Nobilitas carnalis

ere: incipiet delitijs magꝭ vacare: cibis delicatioribꝰ ſe nutrire: ꝛ ſic cōplexionē nobilitare: exercitijs honeſtioribꝰ occupari: pua damna minꝰ curare: paruis lucrꝭ minꝰ inhiare: dona minꝰ curare: alienū dn̄ium minꝰ timere: libertatē magꝭ appetere: maioꝝ ꝯſortia cōtrahere ꝛ coꝝ opa ꝛ mores imitari. Et ſic natura pmo ſeruilis ꝛ ignobilis: victa p ꝯſuetudinē: in ꝯtrariū trāſmutat̃. Et q̄nto hec a remotiori et diuturniori radice ad ramos trāſmittit̃: tāto magꝭ nature inclinatio indurat̃ ꝛ inſepabilioꝛ efficit̃. vt in filijs q̄ntū ex pte nature eſt ad ꝯſilia patribꝰ īueniat̃ inclinatio naturat̃. Vn̄ in cōi puerbio d̄r. Sepe ſolet filꝰ ſil̄is eſſe pr̄i. Et fuit originanaliter dictū auctoris libri q̄ d̄r Pāphilus. c. xix. l. q̄ſq̄s. C. ad. l. iul̄. maieſta. ꝛ in aut̃. d̄ refe. §. j. coll̄. ij. et notat̃ in c. tranſmiſſe. ex̄ q̄ fi. ſint le. ꝛ in c. Michael. de fi. pſbr. Et hec appellatur nobilitas carnis. Lȝ aūt aīa nō ſit ex traduce: tn̄ extr̄a in carne opat̃ plꝰ vel freq̄ntiꝰ ſm q̄ a carne amplīꝰ ad aliq̄d inclinat̃. Hec Alb. vbi s̄. Aīa em̄ ꝯiūcta corpi imitat̃ paſſiōes corpis. vt inq̄t auctoꝛ ī li. ſex pncipioꝝ.

R

Dicūt āt aliq̄ doctores: q̄ nobilitas iſta ſm carnē nō ſolū pdeſt q̄ ad gl̄iam mundi: ſed etiā multū adiuuat ad v̄tutes animi et ad bonū incitat: q̄uis ipa ſola nō cogat ad bonū vl̄ ad malū. Vn̄ inq̄t Alb. vbi s̄. q̄ lȝ q̄n̄ q̄s opat̃ ꝯtria nobilitati originis: tāto vicioſioꝛ ꝛ deteſtabilioꝛ ſit: q̄nto magꝭ agit ꝯ̄ naturalē inclinationē originis. Et ſic magis culpabilis eſt nobilis vicioſus q̄ȝ ignobilis.

Nobiles magꝭ puniunt̃

Ido leges plerūq̄ȝ magꝭ puniūt nobiles q̄ȝ ruſticos. q꞉ ruſticꝭ parcendū eſt. l. j. ff. ſiq̄s ī ius vo. nō ie. l. ſiq̄s id q̄d. §. doli. ff. de iuriſ. om. iu. Itē q̄nto q̄s ē dignioꝛ: tāto eiꝰ eſt culpa grauioꝛ. Iuxta illud Iuuenal̄. li. iij. ſatyra. ij. Oē animi viciū tāto ꝯſpectiꝰ in ſe crimē hȝ: q̄nto maioꝛ q̄ peccat hr̄. que ſn̄ia etiā ponit̃ in c. q꞉ tua. l. diſt. ꝛ in c. nulli fas. xxv. q. j. et c. precipue. xj. q. iij. Vn̄ vbi nobilitas originis pficit̃ ꝛ ornat̃ nobilitate moꝛum et operis: vtraq̄ȝ alteri pſtat incrementū laudis. ꝛ ambe merito laudant̃. q꞉ vbi ſunt eq̄lia merita ī duobꝰ: nobilitas addit gradui. l. q̄d ſi nolit. §. q̄ mācipia. ff. d̄ edi. edic. ꝛ ponit Panoꝛ. ī c. cū venerabilis. d̄ pb̄e. Silr̄ ſcia ꝛ v̄tus addit gradui itātū q̄ ſcholaris virtuoſus ꝛ ſapiēs pferat̃ in gradu doctoꝛi ignaro. vt ait glo. in. l. j. C. d̄ decurio. ꝛ coꝝ fi.

Nobilitas ꝛ ſcia addit ꝛ laudat̃

Eſt aūt ſciendū q̄ licȝ nobilitas carnis ſine nobilitate mētis nō laudet̃ ſed vitupet̃. ecōtra ꝟo nobilitas mentis ſine nobilitate carnis: tāto amplīꝰ laudat̃ quāto magis ꝓpriā vincēs naturā laudabilr̄ opat̃. vt innuit tex. in c. nunq̄ȝ. lvj. di. tn̄ nobilitas carnis eſt quaſi radix ꝛ innatū fundamētū v̄tuoſe opatōis: ita vt illō hn̄s difficilꝰ a v̄tute moueat̃. Etſi v̄tus mētis forſitan tepuerit: ipſa carnis nobilitas eam ad nobilia excitat.

A
Quāto nobilis fuerit Maria

Btā igit̃ virgo Maria fuit nobiliſſima nobilitate ſanguis ꝛ generꝭ adeo q̄ excepto filio ſuo fuit nobilīꝰ īdiuiduū oībꝰ īdiuiduis que in hūana natura fuerūt. Nā vt patet Mat. j. ipa btā v̄go deſcēdit de ſemie ptiarchali. ſ. a q̄ttuoꝛdecim ptiarchis: q̄ꝝ pcipuus fuit Abraā a q̄ q̄dragesima ꝛ vna generatōe deſcēdit. In q̄ Abraā deꝰ ꝓplm peculiarē elegit ſibi ꝛ diſtinxit ab alijs. Cui etiā dictū fuit Gen̄. xxiij. c. Pricepꝭ dei es tu apd̄ nos Cui facta ē repromiſſio d̄ chr̄o naſcituro Gen̄. xxij. ca. vbi dixit ei deꝰ In ſemie tuo bn̄dicent̃ oēs gētes. Ab h̄ nobiliſſimo ptiarcha denoīant̃ hebrei q̄ſi ex Abraā geniti: vt dicūt q̄dā: q̄uis alij dicant q̄ denoīant̃ hebrei: q꞉ ab heber deſcēderūt. Hic fuit pmꝰ q̄ ꝯfeſſus eſt fidē vniꝰ dei int̃ idolatras chaldeos adorātes ignē p deo: in quē iniectꝰ ab eis vt expiret̃ v̄tutē eiꝰ: illeſus exiuit. et hoc tāgit̃ Neemie. ix. c. Quia ab hoc nobili pncipe deſcēdit btiſſima v̄go Maria. idō illi d̄r Cant̄. vij. Quāpulcri greſſus tui ī calciamētis filia pncipis. Qd̄ expōit glo. dicēs. Id ē opa tua in exēplis ſctōꝝ q̄s imitaris et oēs excedis. Deſcēdit q̄ȝ ipſa mr̄ dei bn̄dicta. vt patet ī eodē pmo Mat. ca. a q̄ttuoꝛdecī ducibꝰ ꝛ a q̄ttuoꝛdecim regibꝰ. Ideo de illa canit eccl̄ia ī officio hodierne feſtiuitatis. Regali ex ꝓgenie Maria exoꝛta ꝛfulget.

Itē deſcēdit ex ſemine ꝓphetali: marie ex Dauid q̄ fuit eximiꝰ ꝓphaꝝ: vt dicunt theologi in. j. ſn̄iaꝝ. di. ij. Ideo canit eccl̄ia vbi s̄. Ntitas gl̄ioſe v̄gis Marie ex ſemie Abrae: oꝛta de tribu Iuda: clara ex ſtirpe Dauid. Fuit etiā exoꝛta ex ſemie ſacerdotali. ſ. de tribu Leui. vt declarat Alb. vbi s̄. q꞉ ſoluȝ tribꝰ regia. ſ. iuda: ꝛ ſacerdotalis. ſ. leuitica iungebāt ſil̄ mr̄imonia. Vn̄ btā v̄go etiā deſcēdit de ſemine Aaron ſūmi ſacerdotꝭ. q꞉ de ſtirpe eiꝰ fuit Anna mr̄ eiꝰ. vt inq̄t Ioan. Damaſce. li. iiij. ꝛ Beda ſup Lu. Et Greg. xx. moral̄. Beatus q̄ȝ Lucas. iij. ſui euāgelij ca. deſcribēs nobilitatē originis ſue: genealogiā ſuā vſq̄ȝ ad Adā ꝓtrahit.

M
A q̄bus Maria eſt nata

Vn̄ vt ꝓbat magr̄ Bartholomeꝰ Piſanꝰ in ſuo mariali. fructu. iiij. Btā v̄go oꝛta eſt pmo de multꝭ patribꝰ veteris teſtamēti: marie a decimonono incipiendo ab Adā vſq̄ȝ ad Thare. Scd̄o de ptiarchis. Tertio de pncipibꝰ. Quarto de iudicibꝰ. Quinto de regibus. Sexto de ducibus. Septimo de prophetis. Octauo de doctoribus. Nono de viris ſtrenuis et foꝛtibus. Decimo de ſacerdotibus et ſummis pontificibus. Undecimo de populi rectoribus. Duodecimo d̄ cultoribus dei: ꝛ iuſtis

parentibꝰ. vt ipe ibi latius declarat. Et ideo
dicere nō imerito possumus btē ꝟgini illud
Uirgilij in .j. Enei. Que te tam leta tulerunt
Secula q̄ tāti talē genuere parētes? Ex sup/
dictis aūt colligit̄ ꝙ xp̄s dn̄s nr̄ q̄ sine ma/
tre genitꝰ ē ſm diuinitatē: ꝛ sine p̄re ſm hūa
nitatē: totā ipam humanitatē ꝛ dignitates q̄
ad ipam sequūtur. s. cognatiōis ꝛ ꝯsanguita
tis ab ipa mr̄e sua bn̄dicta suscepit. Corpus
em̄ eiꝰ formatū fuit ex purissimis ipsiꝰ ꝟgis
sanguibꝫ ꝟtute spūsscti: vt declarāt theolo/
gi in .iij. di. ij. Quia g̈ oēs nobilitates cōcesse
hūano generi in Adam ꝑncipal'r a deo date
sunt vt descēderent ꝑ mltas generationes. ꝛ
ꝑ virginē matrē terminarent̄ in xp̄m q̄ eſʒ
vltimꝰ dux: vltimꝰ rex: ꝛ vltimꝰ p̄triarcha po
puli dei. de q̄ Apoc. ij. d̄r. Hec dicit ꝑmus et
nouissimꝰ. ꝑmus q̄ ad diuinitatē: et nouissi/
mus q̄ ad hūanitatē. Ideo apparet q̄nta sit
ipsiꝰ ꝟgis nobilitas q̄ ipm dei filiū q̄ ad hu/
manitatē nobilitauit. Et ꝯñter ex eius nobi
litate oīs creatura nobilitata ē. Quapropter
ipa bn̄dicta ꝟgo p̄t dicere illō Ecci. xxiiij. Ego
sicut nebula tegi oēm carnē. i. xp̄m. per quē
oīs caro. i. tota hūana natura est nobilitatis
N veste induta. Capropt̄ Ambro. in li. ij. de
ꝟginitate ait. Quid nobiliꝰ dī m̄re: q̄si dicat
nihil in rebꝫ creatis. Oēs ei ꝑclaritates: in/
genuitates: dignitates: ꝛ nobilitates q̄ pos/
sent esse in aliq̄ indiuiduo hūano: posuit deꝰ
in hac egregia puella q̄ oēs principes duces:
reges: ꝛ imꝑatores: ꝛ q̄scūq̧ nobilissimos vi/
ros ꝛ femias nobilitate transcendit De no/
bilitate aūt ꝟtutis eiꝰ īfra dicet̄ ꝑte. iiij. huiꝰ
opis. vbi de ꝟtuosa eiꝰ cōuersatiōe tractabi/
tur. Pronūc aūt sufficiat sacre scꝑture testi
moniū q̄ in eiꝰ ꝑsona Ecci. xxiiij. ca: inq̄t In
me oīs spes vite ꝛ ꝟtutis. Et ideo cōsiderās
Salomō nobilitatē ꝟtutū et sanguinis de/
here in btā ꝟgine relucere: exclamauit Sapi
entie. iiij. O q̄ʒ pulcra est casta generatio cū
claritate. Quia g̈ btā ꝟgo de stirpe regali ꝓ/
genita ē: regiā habuit dignitatē ſm carnem.
Nā filia q̄ d̄r regali ꝓgenie nascit̄ regal'. d̄r. l.
Feinme nobilitā/tur a ma/ritis j. C. de digni. li. xij. Qr ꝟo deo despōsata fuit
q̄ ē rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū: claꝝ est ꝙ oēs
creaturas nobilitate transcendit. Nā femis
clarissimā dignitatē mariti tribuūt. l. femie.
ff. de sena. Femie ei corruscāt radijs marito
rū. §. hoc itaq̧. in aut̄. de cōsu. Unigenitꝰ ēt
dei filiꝰ. q̄ ab et̄no decreuerat ex ea nasci ꝛ in
eiꝰ vtero habitare: illaʒ oī nobilitate decora/
uit et clarificauit. Nā parentes efficiunt̄ no/
biliores per filios nobiles. vt ait glo. i. §. ge/
neral'r. in aut̄. de dig. et matres dignificant̄
dignitatibꝫ filioꝝ: ſm Bar. in. l. j. ff. de sena.
et ꝓbat̄ ꝑ. §. h itaq̧. in aut̄. de cōsu. Ideo de
ipa dn̄i mr̄e dici pōt istō Apoc. xxj. Claritas
dei illūinauit eā. Nos q̧ʒ dicere debemꝰ illō
ij. Esdre. viij. Bn̄dictꝰ deus patꝝ nr̄oꝝ qui
dedit volūtatē in cor regis. s. filij sui clarifi/
care domū suā. i. matrē benedictam.

Pars tertia huius sermonisque dicitur
iocunditatis.

Iocundissimā fuisse virginis gloriose na/
tiuitatem manifestū est. Si enim iudeoꝝ D
gens gauisa fuit duʒ ꝑ Hester liberata fuit
Hester. viij. et Thobia illuminato magnuʒ
gaudium factum est: Thobie. xij. et Holo/
ferne superato leta fuit Judith cum popu/
lo iudaico Judith. xiiij. si Abraam gauisus
est in ortu Isaac Genesis. xx. ꝛ Anna in na/
tiuitate Samuelis. j. Regū. ij. et parentes
Joā. baptiste in eiꝰ ortu sil' cū cognatis ꝛ ami
cis suis: sic ꝑdixerat āgelꝰ Lu. j. di. Et multi
in natiuitate eiꝰ gaudebūt. Multo magis i
natiuitate huiꝰ ꝟgis cuiꝰ partꝰ victoriā mōo
atq̧ salutē attulit immēse leticie causa exti/
tit. Ideo canit ecclesia. Natiuitas tua dī ge/
nitrix virgo gaudiū annūciauit in vniuerso
mundo ꝛc. Primo igit̄ natiuitas matris Iocūda
dei iocūda fuit eius parentibus. Ut enim in parētibꝰ
eiꝰ legēda h̄r: btā ꝟgo ex parētibꝫ honestissi/
mis ac timētibꝫ deū exorta est: Joachim scʒ ꝛ
Anna. Joachim nāq̧ p̄r illiꝰ ex galilea d̄ ci/
uitate Nazareth scām Annā ex Bethleem
duxit vxorē. Amboq̧ iusti erāt: et sine repre/
hensiōe in mādatis dn̄i incedebāt: oēmq̧ suā
substantiam triphariē diuidebant. vnā p̄teʒ
tēplo ꝛ tēpli seruitoribꝫ ipendebant. aliā ꝑe/
grinis ꝛ paupibꝫ erogabant. tertiā vero suis
vsibꝫ ꝛ ꝑ sua familia reseruabāt. Et ita ꝑ an/
nos viginti ꝓlem nō hn̄tes: vouerūt dn̄o ꝙ
si eis sobolem cōcederet: eaʒ seruitio eiꝰ ꝑpe/
tuo māciparēt. Cuius rei grā cū singulis ā/
nis in tribꝫ festis ꝑcipuis hierl'ʒ freq̄ntarēt: Histo/ria natiui/tatis Ma/rie
In festo encēnioꝝ cū suis ipe Joachim ascē
dit: ꝛ cū ceteris ad altare accedēs: oblationē
suā offerre voluit Quē vidēs sacerdos cum
indignatiōe nimia repulit. ꝛ ꝙ ad altare ac/
cedere ꝑsumeret increpauit: asserēs non esse
ꝯueniens maledicto legis obnoxiū oblatiōeʒ
dn̄o legis offerre. nec int̄ fecūdos infecūdū ꝛ
q̄ ꝓl'm dei nō auxit astare. Joachim g̈ sic cō
fusum se vidēs: ꝑ pudore domū redire nolu/
it: ne sil'r a ꝯtribulibꝫ suis q̄ h audierant tā/
tū opprobriū sustineret. itaq̧ ad suos pasto/
res secessit Cūq̧ ibi aliq̄zdiu morā traxisset:
q̄dā die soli angelꝰ cū ingēti claritate appa/
ruit: et d̄ eiꝰ visiōe turbatū ne timeret admo
nuit dicens. Ego sum āgelꝰ dn̄i missus ad te
vt annunciem tibi preces tuas exauditas et
elemosynas tuas in conspectu dn̄i ascendisse
Uidi em̄ pudorē tuū ꝛ audiui sterilitatis op/
probriū nō recte tibi obiectū. peti quippe nō
nature vltor est deus. Et iō cuʒ alicuiꝰ vteꝝ

claudit ad hoc facit vt mirabiliꝰ denuo ape-
riat et nō libidinis eſſe q̄d naſcit̄: ſed diuini
fore muneris cognoſcat̄. Prima gentis veſtre
mr̄ Sara: nōne vſq̄ ad nonageſimū annū
ſterilitatis opprobriū ptulit: et tn̄ Iſaac cui
repromiſſa erat oīm gentiū bndictio genera-
uit. Rachel etiā nonne diu ſterilis fuit: et tn̄
Ioſeph genuit q̄ totius egypti dominiū ha-
buit. Quis fortior Samſone: vl' ſctior Sa-
muele: et tamē hi ambo matres ſteriles ha-
buerūt. Rationi igit̄ ꝛ exemplis crede dila-
tos diu conceptꝰ et ſteriles partus mirabili-
ores eſſe ſolere. Proinde Anna vxor tua pa-
riet tibi filiā et vocabis nomē eiꝰ Mariam.
hec vt vouiſtis erit ab infancia ſua dn̄o cōſe
crata: et adhuc ex vtero matris ſue ſpūſctō
plena: nec forinſecꝰ inter populares: ſed intē-
plo dn̄i morabit̄. Et ſic ex ſterili matre ipſa
naſcet̄: ita mirabiliter ex ea filiꝰ altiſſimi ge-
nerabit̄. cuius nomē Ieſus: et p eū oibꝰ gen
tibꝰ erit ſalus. Et tibi hoc erit ſignū ꝙ hec
oia fient. Cū pueneris ad aureā hieroſolyme
portā: Annā vxorē tuā obuiā habebis: q̄ de
tua tardatiōe mō ſollicita: tūc in tuo cōſpe-
ctu gaudebit. His dictis āgelꝰ ab eo diſceſ-
ſit: ipm̄q̄ leticia plenū reliq̄t. Anna āt cum
amare fleret: q2 quo vir ſuus eēt ignorabat.
idem angelus ſibi apparuit ꝛ eadē que viro
ſuo annunciauerat patefecit. Et vt viro ſuo
ad aureā portā obuiaret imꝑauit. Igit̄ iu-
xta angeli p̄ceptum ābo ſibi inuicē obuiātes
de mutua viſione letari et de ꝓle ꝓmiſſa ſe-
curi: adorato dn̄o domū redierūt: diuinū ꝓ
miſſum hilariter expectātes. Anna ḡ conce-
pit et ſuo tp̄e filiā peperit que vocata ē Ma-
ria cuiꝰ natiuitate non ſolū pat̄ eiꝰ ꝛ mater:
ſedetiā tota illoꝝ cognatio fuit letabūda et
miro gaudio reſꝑſa. Sed de hac iocundita
te et ſeq̄nti iteꝝ dicet̄ infra ſermone .iij. huiꝰ
ptis: p̄te vl't. Puto aūt hāc gratioſiſſimā
puellam nō ſm̄ morē aliorum naſcentiū ge-
mitū emiſiſſe: ſed cū maxima iocūditate in-
ter multa agmina angeloꝝ dulciſſima can-
tica decantantiū atq̄ ꝓ natiuitate regie ſue
exultantiū de vtero matris exiſſe: magnāq̄
leticiā cū facie ac manibꝰ demōſtraſſe: in fa-
ciem his q̄ aderant arridēdo: circūſtanteſq̄
angelos aſpiciēdo ꝛ mirādo: ac cū eis pariē
exultando. Accurrebant autē vndiq̄ gētes
vt puellam tā pulcrā tāq̄ ſpecioſam cernere
poſſent: a cuiꝰ ſacratiſſima carne miri odo-
ris fragrantia emanabat. eiuſq̄ formoſiſſi-
ma facies tā lucidi ſplēdoris radios emitte-
bat vt oēs in ſtuporem cōuerteret: nulluſq̄
vultꝰ illius elegātiam fixis valeret ocul' in- P
tueri. Scdo Natiuitas huiꝰ ſctiſſime pu- Iocūda celeſti curie
elle fuit celeſti curie iocūda. Nō ſolū em̄ illo
die quo nata eſt facta fuit in celo ſpecial' ſu-

ꝑnoꝝ ciuiū exultatio: ſedetiā omni anno in
hac die ꝑticulari feſtiuitate recolit̄ memoria
natiuitatꝭ eiꝰ. Unō vt refert Ioan. Beleth.
Poſtq̄ virgo glīoſa in celū aſſumpta fuit:
dies natiuitatis eiꝰ aliq̄nto tp̄e fideles latu-
it. Cōtigit aūt ꝙ q̄dam vir ſanctꝰ ſedule cō-
tēplatiōi inſiſtēs ſingul' annis ſexto idus ſe-
ptēbris in orōne poſitꝰ iocundiſſimā āgeloꝝ
feſtiuitatē audiret in celo. Qui cū deum de-
uotiſſime dep̄caret̄ vt ſibi reuelaret cur q̄li-
bet anno illo tm̄ die ꝛ n̄ alia h̄ audiret: diui-
num accepit rn̄ſū ꝙ v̄go glīoſa dei genitrix
Maria tali die mō fuiſſꝫ nata. et p̄ceptū fu-
it illi vt h̄ fidelibus chriāis maifeſtaret vt
concordes fierēt in hac celebritate celeſti cu-
rie. Cumq̄ȝ hoc ſūmo pōtifici ꝛ aliis itimaſ-
ſet: hunc dieꝫ in honorem natiuitatis ipſius
virginis celebrandū vniuerſalit̄ ſtatuere.
Tertio ꝛ p̄ncipalius gauiſa ē beatiſſima tri- Q
nitas de v̄ginis huiꝰ natiuitate. Gauiſus ē Iocūda
em̄ deꝰ pr̄ de nobiliſſime ac iocūdiſſime ſpō toti trini
ſe ſue ortu. Gauiſus eſt filiꝰ dei de mr̄is ſue tati.
dilectiſſime natiuitate. Gauiſꝰ eſt ſpūſctūs
puellam illā mō editā q̄ dignū ſibi eſſet ha-
bitaculū: ꝛ q̄ ſua ſctā obūbratione fecunda-
ta: illū a q̄ ipſe ꝓcedit vnigenitum dei filium
parturiret. Quarto gauiſi ſunt ſcti patres R
q̄ erāt in limbo. q̄ vt inq̄t mgr̄ Bartholomeꝰ Iocūda
Piſanꝰ in li. hte v̄gis. fructu. x. cognouerūt patribus
ab angel' natiuitatē ipſiꝰ v̄gis. tn̄ q2 deſcen- i limbo
ſus erat angeloꝝ ad ipſos deferēdo aīas iu-
ſtoꝝ in eodē loco. tū q2 cū eſſent in ſtatu gra-
tie ꝛ cōciues eoꝝ futuri ad eos viſitandos ꝛ
conſolandos deſcēdebant. Inſup q2 illā na-
ſciturā figuris et ꝓpheciis p̄dixerāt ipſi ſcti
patres: ꝛ de ortu chri in generali et ſp̄ali quo
ad tp̄s fuerant certificati vt patet de Abraā
de q̄ inq̄t dn̄s Ioā. viij. Abraā pr̄ vr̄ exulta-
uit vt videret diē meū: vidit ꝛ gauiſus eſt. ꝛ
Iacob. Geñ. xlix. de ipſo p̄dixit. ꝛ Daniel. ix. S
ca. ſui libri de tp̄e eiꝰ ꝓphetauit. nō eſt putā- O cuius
dum tale lumē poſt mortē ab eis eē amotū: pctōr re-
cū aīa exuta corꝑe recordet̄ eoꝝ q̄ in corpore cordabit̄.
geſſit. q2 in pte intellectiua ē memoria. vt pꝫ
per doc. in. j. ſen. di. iij. vnō diuiti dictum fuit
ab Abraā Recordare fili ꝛc. Lu. xvj. c. Et ꝙ
recordet̄ affirmat Aug. ix. cōfeſſionū. ꝛ Gre.
iiij. moral'. et Thōas. in. iiij. di. xliij. et. xlv.
Cognoſcentes ḡ ſcti p̄res nō ſolū ſpū ꝓpheti-
co et reuelatione: ſedetiā aliq̄ inſolita illu-
ſtratione ortū v̄ginis bn̄dicte: grās imenſas
et laudes deo dederūt: cernētes adimplēdaſ
eoꝝ ꝓphias et figuras in pte ꝛ in breui expe-
ctantes in totū cōplendas. vn̄ letabant̄ ꝛ io-
cundabant̄ atq̄ tripudiū magnū faciebāt.
et deū de tāto bn̄ficio bn̄dicētes pulcrū cā-
ticū cecinerūt. ſicut Zacharias fecit in ortu
Ioannis Lu. j. et Anna in ortu Samuel'. j.

Regū.ij. exultabat Adā vidēdo lignū vite ſcꝫ Mariā diſponi ad fructū ꝓducendū vi te eterne in medio ꝑadiſi Ben.ij. Eua letabat erumnā ſuam aboleri ⁊ maledictionē a ma ria remoueri. de q̄ Ben.iij. habeť: ⁊ loco ma ledictionis bn̄dictionem ꝯferri. Gaudebat Noe cernens arcā cōponi ad gen⁹ hūanū li berandū Ben.vij. ⁊ arcū in nube poni ad fe dus ꝑpetuū ſtabiliendū Ben.ix. Jubilabat Abraā ꝓmiſſum ſuū impleri Ben.xxj. Ja cob ſcalā ad celū ꝑtingentē erigi Ben.xxviij. Sicqꝫ oēs alij indicibili leticia gratulabāť

x ¶ Quapropť ⁊ nos debem⁹ in hac die exul tari letari: ſic admonet ſctā mať eccl'ia que

Jocūda ergo ſit ⁊ nobis — in officio hui⁹ diei canit dicēs. Cū iocūditate natiuitatē v̄ginis Marie celebremus vt ipa ꝓ nobis intercedat ad dn̄m Jeſum chri ſtū. Et iterꝫ. Corde ⁊ aīo chr̄o canam⁹ glīaꝫ in hac ſacra ſolēnitate ꝑcelſe genitricis dei marie. Ipa ei eſt feneſtra celi ꝑ quā de⁹ ocu lo ſuo miſcōie nos reſpicit. Vn̄ caniť in offi cio eiuſdē v̄gis. Intrēt vt aſtra flebiles celi feneſtra facta es. Et Can.ij. diciť. En ipē ſtat poſt parietē nr̄m. i. poſt naturā hūanā: reſpi ciēs ꝑ feneſtrā. ſ. matrem ſuam. Dicere autē pōt v̄go bn̄dicta q̄ eſt oſtiaria paradiſi illud Jo.x. Ego ſum oſtiū: ꝑ me ſiqs itroierit ſal uabiť. Jō o pctōres a patria celeſti exules i trate ꝑ portā iſtaꝫ. Jte o infirmi ad medicū. Accedite o orphani ad parentē. ꝑgite o ceci ad lumē. Properate o afflicti ad ꝯſolatiōem Ambulate o v̄gines poſt ſpeculū pudicicie Feſtinate o matres ad matrē dei. Currite o vidue ad nutricē veri ſponſi. Proficiſcimi o paupes ad theſaurarricē bonoꝝ celeſtiuꝫ. Egredimi o incarcerati ꝑ ianuā ꝑfecte liber tatis. Noſqꝫ oēs in hac miſeriaꝝ valle la borātes: rogem⁹ eā cū btō Auguſtino in ſer mone hodierno dicentes. Sancta Maria ſuccurre miſerꝭ: iuua puſillanimes: refoue flebiles: ora ꝓ ꝑplo: interueni ꝓ clero: interce de ꝓ deuoto femineo ſexu. ſentiant oēs tuuꝫ iuuamē q̄cūqꝫ celebrāt tuā ſctām natiuitatē Aſſiſte parata votis poſcentiū. ⁊ repēde oi bus optatū effectū. Sit tibi ſtudiū aſſidue orare ꝓ ꝑplo dei q̄ meruiſti bn̄dicta ꝑciū ꝓ ferre mūdi. Qui viuit ⁊ regnat in ſecl'a ſecu loꝝ Amen.

¶ De eadē ſanctiſſima v̄ginis natiuitate

Sermo .II.

v

Maria dr̄ v̄ga — Virgā vigilantem ego video Hiere.j. Virga dr̄ btā v̄go Maria. Primo au rea que ſignificať ꝑ virgam aureā. de q̄ diciť Heſter.v. Extendit rex ꝯtra reginā virgam aureā quam tenebat in manu. Cū eīn rex il le nomie Aſuerus eſſet iratus: extēſio illius virge ipm placauit. ⁊ reginā Heſter in pala tiū introduxit: ⁊ oīa impetrauit. Ipſa q̄ppe v̄go btā deū iratū placat. q: eſt nr̄a aduoca ta. Cū eīn deus ꝑcutit cor pctōris: virga au rea. i. deuotiōe v̄ginis ſtatim placatur. ⁊ illi eternā penā remittit. Et idō poſſum⁹ dicere deo illud Prouerb.xxiij. Si ꝑcuſſerꝭ eū vir ga: nō morieť. Tu v̄ga ꝑcutis eū ⁊ aīam ei⁹ ab inferno liberabis. Hec ibi. Et Eſa.xj. dr̄ d̄ chr̄o. Percutiet terrā. i. terrena corda. vir ga oris ſui. i. deuote virginis q̄ ex ore altiſſi mi ꝓdijſſe ꝑmogenita dr̄ Ecci.xxiiij. Sicut eīn ꝑtores ſolebāt v̄ga ꝑcutere ſuos ſuꝑ ca pita qn̄ volebant eis dare libertatē: ſuando modū quē refert glo. in. §. multꝭ. in v̄bo vin dicta. Inſti. de libertinis. ꝑ legē ſcdam. C. ſi aduer. liber. Sic ⁊ chr̄s cum nos ꝑcutit vir ga. i. deuotōe v̄ginali: nos facit liberos a ſer uitute diaboli. Hec q̄ꝫ btā v̄go figurata ꝑ v̄gā aureā in palatiū celeſte nos introducit q: eſt ianua ꝑadiſi. Vn̄ canit eccl'ia i officio btē v̄gis. Tu regꝭ alti ianua ⁊ porta lucꝭ ful gida. Oia etiā nob impetrat iſta v̄ga aurea q: eſt mr̄ dei venerāda. Dicit eīn ei fili⁹ ei⁹ il lud.iij. Reg.ij. Pete mr̄ mi: neqꝫ eīn fas eſt

vt auertā faciē meā a te ¶ Scd̄a btā virgo x

appellať v̄ga aromatica. d̄ q̄ dr̄ Can.iij. Que Virga

eſt iſta q̄ aſcendit ꝑ deſertū ſic virgula fumi aromatica

ex aromatibꝫ myrrhe ⁊ thurꝭ ⁊ vniuerſi pul ueris pigmētarij. Ipa q̄ppe fuit virgula ꝓ pter hūilitatē. ⁊ fuit v̄gula fumi. q: ꝯcrema ta fuit ꝑ charitatē. Et dr̄: ex aromatibꝫ myr rhe. q: fugauit diabolicas tētationes. ⁊ thu ris. q: reſtrigit fluidas cogitatiōes. Et vni uerſi puluerꝭ pigmētarij. q: i ſe habuit oēs

grās ⁊ v̄tutes. ¶ Tertio dr̄ v̄ga decora: d̄ q̄ y

Zach.v. ait ꝓpha. Aſſumpſi mihi duas vir Virga

gas. vnā vocaui decorā. aliaꝫ funiculū. v̄ga decora

q̄ vocať funiculus fuit Eua: q̄ nos ꝯſtrinxit vinculis pctōꝝ. v̄ga v̄o q̄ vocať decora: eſt v̄go Maria. Tūc ei v̄ga eſt decora qn̄ ē flo ribꝫ: folijs: ⁊ fructibꝫ bn̄ ornata. Btā igitur v̄go habuit flores. i. redolētes cogitatōes q̄ ad deū Vn̄ Ecci.xxiiij.c. ipa iqt. Flores mei fruct⁹ honoris ⁊ honeſtatꝭ. Habuit etiā fo lia. i. v̄ba ſanatiua q̄ ad ꝓximū. d̄ q̄bꝫ Ezech. xlvij. Folia ei⁹ ad medicinā. ⁊ Apoc.xxij. Fo lia ligni ad ſanitatē gentiū. Habuit q̄ꝫ fru ct⁹. i. oꝑa pura ⁊ mūda q̄ ad ſeipm. de quibꝫ

Prouer.iij. dr̄. Primi ⁊ puriſſimi fruct⁹ ei⁹ z

¶ Quarto appellať btā dei genitrix v̄ga vi Virga

gilans a Hiere. ꝓpha in v̄bis ꝓpoſitis. Ipſa vigilans

eīn vigilat ſuper deuotos ſuos vt cuſtodiat eos. vn̄ ipa dr̄ illō Can.v. Ego dormio ⁊ cor meū vigilat. Et ideo etiā nos debem⁹ vigilā tes eſſe ⁊ feruidi in deuotōe ei⁹. Nā ſi impa tor noctes ducit iſōnes ⁊ noctibꝫ vtiť ſb eq̄li tate dieꝝ ꝓ ſubditoꝝ q̄ete. vt i auť. vt iudi.

ſine quoq̃ ſuffra.ĩ ꝑn.coll'.ij.et idẽ fac̃ papa
vt in ꝓemio ſexti. multo mag̃ nos vigilare
oportet circa ꝟgis deuotiõem. Uigilãtibꝰ eĩ
ꝛ nõ dormiẽtibꝰ iura ſubueniũt.l.pupillus.
in fi.ff.de his q̃ in frau.cre.l.in ſumma.ff.d
pecu.ꝛ in ꝓemio inſtitutionũ. Jtẽ in mane ꝛ
poſt ſomnũ requirit̃ ꝑfecte meditatõis ſtudiũ.
vt inq̃t glo.in ſi.li.ꝛ.l.vnica.C.de iuſti.codi.
confirmã. in ꝟbo indefeſſo. Et ideo ad hoc
nos hortando ipſa benedicta virgo inquit:
Prouer.viij. Ego diligẽtes me diligo: et q̃
mane vigilauerint ad me inueniẽt me.btũs
q̃ audit me ꝛ qui vigilat ad fores meas q̃ti/
die.q̃ me inuenerit inueniet vitã:ꝛ hauriet
ſalutẽ a dño. Et Eccl.iiij.ca.dr̃. Qui illã di/
ligit:diligit vitã.ꝛ q̃ vigilauerint ad illã: cõ
plectent̃ placorẽ eiꝰ.q̃ tenuerint illã:vitã he/
reditabũt.ꝛ q̃ ſeruiẽt ei: obſeq̃ntes erũt ſan/
cto.ꝛ eos q̃ diligũt illã diligit deꝰ. De cuius
ꝟginis natiuitate iterum tres conſideratio
nes faciemus.

Prima dicet̃ deſcriptiõis
Scd̃a contrariationis
Tertia ꝟo appellabit̃ expoſitiõis.

Pars.I. huiꝰ ſmonis q̃ dr̃ deſcriptiõis.

A Utrū genealogia Marie ſit bñ de ſcripta.

Quia vt ſupdictũ eſt. Mathꝰ ꝑ/
mo ſui euãgelij ca.ꝛ Lu.iij. ſcpſit
genealogiã chr̃i: ꝛ ꝑ ꝯñs etiã btẽ
ꝟgis: Queri põt vtꝝ ꝯgrue et bñ
deſcribi potuit: Et Prio videt̃ ꝙ non.quia
Eſa.liij.dr̃.Generatõem eiꝰ q̃s enarrabit:q.
d.nullꝰ. Jnſup vt ex Joſephi dictis colligi/
mus in.vij.li.antiq̃tatũ.ꝛ Beda etiã idẽ re/
fert in ſua chronica. Cũ oẽs generatões he/
breoꝝ in archiuis tẽpli ſecretioribꝰ ſuarent̃
Herodes alienigena oẽs iuſſit incẽdi vt ſic
ſua ignobilitas iudeis minus ꝯtemptibilis
eſſet. Quõ igit̃ Mathꝰ elapſis annis iam
ferme q̃draginta a delerõe libroꝝ hmõi euã
geliũ ſcribẽs potuit hanc genealogiã agno/
ſcere. ¶ Ad ꝑmũ obiectũ rñdet Hiero.ſup
Matt.dicẽs. Jn Eſaia legimꝰ: Generatio/
nẽ eiꝰ q̃s enarrabit: Non ẽ putemus euan/
geliſtã ꝓphete eſſe ꝯtrariũ:vt qd̃ ille impoſſi
bile dixit affatu:hic enarrare incipiat. Quia
ibi de generatiõe diuinitat̃: hic de incarnatio
nis eſt dictũ. Hec ille. Uerũtñ ꝯ iſtã rñſio/
nẽ pleriq̃ inducũt ſniam Leonis pape i ſer
mõe de natiuitate chr̃i: vbi ait. Jn dño nr̃o
Jeſu chr̃o nõ ſolũ ad diuinã ſ; etiã ad hũa/
nã ſpectat naturã qd̃ dictũ eſt ꝑ ꝓphetam:ge/
nerationẽ eiꝰ q̃s enarrabit: Jgit̃ nec genera
tio tpalis chr̃i ſm carnẽ eſt explicabilis. Ad
qd̃ rñdet̃ ex doctrina bti Tho.in.iij.pte ſũ.
q.xxxj.ꝙ ꝟba iſta intelligunt̃ de modo icar/
natiõis q̃ ieffabilis eſt. qd̃ ex ꝟbis ſequẽtibꝰ
ipiꝰ Leonis pape ꝯcludit̃. Jnq̃t nãq;. Utrã/
q; eñi naturã in vnã ꝯueniſſe ꝑſonã/niſi fi/
des credat ſmo nõ explicat. ¶ Ad aliud ꝟo
qd̃ obiectũ eſt de cõbuſtiõe libroꝝ in quibꝰ
deſcpta erat origo nobilis iudeoꝝ. Rñdet
Nico.de Ly.ſup Mat.ꝙ Mathꝰ habuit
ꝑ reuelatiõem qd̃ nõ habuit ꝑ ſcripturã. Uñ
apl'i ꝛ euãgeliſte nõ minꝰ fuerũt illuminati:
imo mag̃ d myſterijs chr̃i q̃ꝫ ꝑ̃triarche ꝛ an/
tiq̃ ꝓphete. Quidã tñ dicũt ꝙ non oẽs illi li/
bri cõbuſti fuerunt:cũ ꝛ domi ꝯſeruarent̃ a
mlt̃ſ. Alij q̃ꝫ memorie mãdauerãt q̃ d hmõi
nobilitate didicerãt a paucis.nã Eſdras ſcri
ba vt refert Jſid.in li.vj. Etymol'.incenſam
legẽ a chaldeis: dũ iudei regreſſi fuiſſent in
hierl'm diuino afflatꝰ ſpũſctõ reparauit:cuncta
reg̃ ꝛ ꝓphaꝝ volumina q̃ fuerant a gentibꝰ
corrupta correxit. Quanto mag̃ chr̃i gene/
rationẽ retexere potuerũt Mathꝰ ꝛ Lu.q̃
ſpũmſcẽm cuꝫ alijs apl'is in linguis igneis
deſcendentẽ acceperunt:

¶ Pars.II. huiꝰ ſmõis q̃ dr̃ ꝯtrariatiõis. B

Contra hãc deſcptionẽ natiuitatis
chr̃i ꝛ btẽ ꝟgis ꝑ poni duplr̃. Pri
mã oppoſitionẽ ꝛ ꝯtrariatonẽ referrt ꝛ
ſoluit Hiero.ſup Matt.di. Que/
rat diligẽs lector ꝛ dicat: Cũ Joſeph ñ ſit pr̃
dñi ſaluatoriſ:qd ꝑtinet ad dñm ordo dedu
ctus vſq; ad Joſeph: Cui rñdebimꝰ ꝑmũ ñ
eſſe ꝯſuetudis ſcpturaꝝ vt mlieꝝ in genera
tiõibꝰ ordo texat̃. Deinde ex vna tribu fuiſſe
Joſeph ꝛ Mariã. Uñ ꝛ ex lege eã accipe co
gebat̃ vt ꝓpinquã. Hec ille. Mulier eñi nõ
poterat nubere cũ viro alterius tribꝰ qñ ad
ipſam ꝑtinebat hereditas pr̃na. vt pꝫ Nũe.
xxxvj. Btã aũt ꝟgo Maria fuit vnica Joa
chim pr̃i ſuo:ꝛ ideo cogebat̃ ex lege viro ſue
tribꝰ nubere. Et ꝓpt̃ hoc etiã iuit cũ Joſeph
in bethleẽ in ciuitatẽ Dauid vt ꝓfiteret̃ cuꝫ
eo.vt ſcribit̃ Luc.ij.ca. Et ideo Hieroñ.vbi
ſ.hoc ꝯfirmãs addit.ꝓpt̃ hoc ſil' cenſent̃ in
bethleẽ vt de vna vicꝫ ſtirpe generati. Jdeo
oẽs ſil' oprebat ipialẽ cẽſũ ꝓfiteri i Bethleẽ
ciuitate eoꝝ. Hec ille. Et idẽ Damaſcenꝰ in
q̃t dicẽs. Joſeph eñi Juſtꝰ erñs et ex Dauid
ſtirpe deſcendẽs nõ deſpõſaſſet btãm ꝟginẽ
niſi fuiſſet de tribu iuda ꝛ d familia Dauid

¶ Si ãt q̃rat̃:q̃re vt dr̃ Hiero.ꝛ Damaſ.ſa — Quare nõ genealogiʒat̃ ꝑ feminas
cra ſcptura nõ ꝯſueuit genealogiʒare mlie/
res ſic viros: Rñdet Alb.magnꝰ in lib.ſup
Miſſus ẽ:ꝙ ꝓpt̃ pl'es cauſas. Prio q; ſexꝰ
feminẽꝰ ẽ indignior:ꝛ viril' dignior.l.j.ff.de
ſena.ꝛ hoc eſt ꝓpt̃ ꝑncipalitatẽ generãdi. q;
viril' generat in femineo. Scd̃a q; ſexꝰ femi
ne ẽ natura poſterior.ꝑus ei formatꝰ ẽ Adã:
poſtea Eua.ꝛ ipa d coſta eiꝰ.ꝛ id q̃ ꝑor ẽ tpe
potior eſt i iure.l.potior.ff.q̃ potiores i pig.
habeant̃.l.diuerſis tpibꝰ.C.eo.ti.et.l.q̃ties
ff.de vſufruc. Tertia cauſa eſt.q; culpa por
fuit in femia q̃ꝫ in maſculo.vir eñi cecidit ꝑ

feminā:⁊ nō femina ꝑ viꝝ.c.Adā.xxxiij.q.v

Mlier ē debilioꝛ viro. ¶ Quarta q2 mulier eſt īfirmioꝛ: ⁊ ad opa
infirmitatꝫ ⁊ fragilitatꝫ ꝓcliuioꝛ. Eſt em̄ ſe-
xus femie debilioꝛis rōnis ⁊ ṽtutis coꝛpal'
ꝗ̄ꝫ virilis. Et iſta notant̄ in.l.ſi fuerit.§.fi.⁊
in.l.ꝗ duos.§.ſi maritus.vbi glo.ff.de reb9
du.⁊.l.q̄ teſtamēto.§.mulier. vbi glo.ait: ꝙ
mulier eſt fragilis ⁊ coꝛruptibilis.ff.ꝺ teſta.
Et ꝙ mulier ſit indignioꝛ ⁊ infirmioꝛ viro:
eſt textus in.l.in multis.cū glo.ibi.ff.de ſta.
ho.et in.l.femine.cum glo.ff.de reg.iu. Et ꝓ
pter iſtas cauſas mulier eſt ſubdita viro ⁊
inferioꝛ eo.c.Adam.⁊ c.mulierem.⁊ c.muli
er.xxxiij.q.v. Item mulier nupta efficitur ꝺ
familia ⁊ domicilio viri.l.fi.§.itē reſcripſe-
rūt.ff.ad muni. Item ꝺ̄ꝫ eſſe in poteſtate vi-
ri. vt ait glo.in.§.fi.inſti. ad ſena.con.tertu.
Item mulier debet defendi a viro ⁊ nō vir
a muliere. ⁊ hoc ꝓpter fragilitatē ⁊ debilitatē
§.contra aūt.inſti.de iniurijs. Ideo apl's.j
ad Tim.ij.inq̄t. Mulier cū ſilētio diſcat cū
oī ſubiectiōe. docere aūt mulieri nō ꝑmitto
neq3 dn̄ari in viꝝ: ſed eſſe in ſilentio. Quia
aūt btā ṽgo exēpta fuit ab oī defectu ⁊ ma-
ledictione muliebꝛi:ideo ipa genealogiat̄. ſꝫ
ꝑ ſpōſum ſuū ei9 genealogia deſcribit̄:ad de
monſtrationē dignitatꝫ ⁊ eminētie eius ⁊ ꝓ
funde hūilitatꝫ. vt ait Alb. vbi ṡ. Dignitas
em̄ eius declarat̄ dū ipſa ſola iter oēs femi-

C nas in ſacra ſcp̄tura genealogiat̄. dicit̄ ei ꝙ
oē ſingulare ⁊ raꝝ p̄cioſuꝫ ē.§.quantacūq3.
vbi glo.etiam notat in aut.de cōſu.coll.iiij.
humilitas ṽo ei9 oñdit̄ dum ꝑ aliū ei9 gene-

Concoꝛdia iuriū alogia demōſtrat̄. Scđa ꝯtieras eſt in hac
deſcriptiōe. Nā Mattheꝰ ꝺ̄ ꝙ Jacob genu
it Joſeph viꝝ Marie. Lucas ṽo dicit Jo-
ſeph fuiſſe filiū Heli. Uex q2 ꝓmptū eſt iu
ra iurib9 ꝯcoꝛdare.l.j.C.de inoff.do.⁊.§.fi.
in aut.de exhi.re. Item q2 in iure vna ꝯcoꝛ-
dia atq3 ꝯſonātia eſt aduerſario nemine cō-
ſtituto.l.j.§.nulla itaq3.C.de ve. iu.enucle.
et.§.ꝗb9.in p̄ma cōſti.co. et nullū in iure cō
trariū repit̄ ſiquis diuerſitatꝫ rōnes ſubtili
anio excutiet.ſed eſt aliq̄d noui inuentū vel
occulte poſitū qꝺ diſſonantie q̄relā diſſoluit
et aliā naturā inducit diſcoꝛdie fines effugi
entē.l.ij.§.ꝯtriū.C.de vete.iu.enu. Jꝺo huic
cōtrarietati rn̄det Aug9 in li.de ꝯſenſu euan
geliſtaꝝ dicēs. Tres cauſe occurrūt quarū

De genealogia chꝛiſti ⁊ Marie. aliquā euāgeliſta ſecut9 eſt. Un9 em̄ euange
liſta patrē Joſeph a ꝗ genit9 eſt noīauit. Al
ter ṽo vel auū maternū: vl' aliquē ꝺ cogna
tis maioꝛib9 poſuit. Aut vnus erat Joſeph
naturalis pr̄. Alter ṽo eum adoptauerat in
filiū. Aut moꝛe iudeoꝛū cū ſine filijs vnus
deceſſiſſet:ei9 vxoꝛē ꝓpinquus accipiēs filiū
quē genuit ꝓpinq̄ moꝛtuo deputauit. Hec il
le. Et hec cauſa vltima eſt verioꝛ ſm̄ beatū
Tho.in.iij.p̄te ſum.q.xxxj. Et Hiero.ſuper
Mat. hanc cām aſſignans ꝺ̄ ſuꝑ illa ṽba.
Jacob aūt genuit Joſeph. Hoc loco obijcit
nob̄ Julian9 auguſt9 diſſonantiā euāgeliſta
rū. Cur euāgeliſta Mattheꝰ Joſeph filiuꝫ
dixerit Jacob. ⁊ Lucas eū filiū appellauerit
Heli:nō intelligens ꝯſuetudinē ſcripturaꝝ
ꝙ alter ſm̄ naturā:alter ſm̄ legē ei pr̄ ſit. ſci
mus em̄ hoc ꝑ Moyſen dn̄o iubēte p̄ceptū
vt ſi frat̄ aut ꝓpinquus abſq3 liberꝫ moꝛtu9
fuerit:alius ei9 accipiat vxoꝛē ad ſuſcitandū
ſemē fratrꝫ vel ꝓpinq̄ ſui. Suꝑ hoc Africa-
nus tp̄m ſcp̄toꝛ:⁊ Euſebi9 ceſarienſis in librꝫ
diaphoniaꝝ euāgelioꝝ plenius diſputarūt
Hec ille. Dicit ḡ African9 ⁊ Euſebi9 ceſariē
ſis i eccl'iaſtica hiſtoꝛia ꝙ Mathan ⁊ Ma
thath deſcēderūt a Dauid.ſed diuerſimode
Nam Mathan deſcēdit ꝑ lineā Salomo-
nis:vt deſcribit Mat. Mathath ṽo ꝑ line
am Nathan q̄ fuit etiā ipē filius Dauid:vt
deſcribit Lu. Iſti aūt duo diuerſis tempib9
ſucceſſiue de vna eadēq3 vxoꝛe Eſta noīe fi-
lios ꝓcrearūt. De Mathan nat9 eſt Jacob
vt ꝺ̄ Mat. de Mathath aūt Heli. vt inq̄t
Lu. Heli ḡ et Jacob fuerūt fratres vterini
a diuerſis patrib9 geniti. Heli autē accepta
vxoꝛe moꝛtu9 eſt ſine ſemie. ⁊ iꝺo Jacob frat̄
eius accepit vxoꝛem fratris ſui vt ei ſuſcita
ret ſemen:ſicē p̄ceptū erat a dn̄o ꝑ Moyſen
Deut.xxv. Et ex q̄ vxoꝛe genuit Joſeph: ita ꝙ
Joſeph fuit fili9 natural' ipſi9 Jacob. Et ſic
accepit eum in genealogia Mattheꝰ .et fu-
it legalis fili9 Leui. et ſic accepit eū Lucas.
nā fili9 q̄ mō p̄dicto naſcebat̄ ſm̄ naturam
erat fili9 generātis. ſm̄ aūt legē erat fili9 de-
functi. De hoc etiā ꝺ̄ Damaſcen9 li.iiij.c.vj
Quare nō eſt mirandū ſi aliter chꝛi genealo
giā ſcribit Mattheꝰ ꝗ̄ꝫ Lucas:cū vterq3 ꝓ-
ferat ṽitatē. nā etſi multa noīa vl' alia dicat
Lucas q̄ tacet Mattheꝰ:illud eſt ſm̄ Aug.
vbi ṡ.q2 Mattheꝰ in chꝛo regiā inſtituerat
inſinuare ꝑſonam. Lucas aūt ſacerdotalē.
Quare Matt.explicat illos qui regia coro-
na fuerūt decoꝛati. Lucas aūt illos ꝗb9 di-
gnitas ſacerdotal' fuit ꝯceſſa. Mattheus
poſuit carnales patres. Lucas ṽo ſpūales
Mattheꝰ deſcribit genealogiā chꝛi deſcēde
do ab Abꝛaā ⁊ Dauid vſq3 ad Joſeph:ex eo
ꝙ declarare intēdebat aſſūptionē nr̄e hūa-
nitatꝫ a deo. Lucas aūt ꝓgreſſus eſt aſcēdē-
do a Joſeph vſq3 ad deū.q2 deſcribit redem
ptionē nr̄am in deū q̄ fit ꝑ grām adoptiōis.
Et ſic diſtingue tp̄a:cauſas:⁊ ꝑſonas ⁊ con-
coꝛdabis ſcp̄turas.c.nō debet.ꝺ ꝯſan.⁊ aff.
c.fi.de trāſla.c.ſuꝑ eo.ꝺ homi.⁊.l. apꝺ anti-
q̄s.vbi glo.C.de furtꝫ. ¶ Si aūt q̄rat̄:cuꝫ
oēs aſcendētes alicui9 appellent̄ parētes ei9
vt dicit̄ in.l.liberoꝝ.ff.de ṽbo.ſig.⁊.l.quiꝗ

litigandi.ff.ꝺ in ſuis vo. vt etiã inqͥt Hiero.
ſup Daniel'.multiq3 fuerint patriarche ⁊ re
ges a qͥbꝰ deſcẽdit chꝛis. Quare tm̃ filiꝰ Da-
uid ⁊ Abꝛaã nuncupat̃? Rñdet Hiero.ſup
Matth.dicens. Jðo aũt ceteris pretermiſſis
hoꝝ filiũ nũcupauit: qꝛ ad hos tm̃ facta eſt
de chꝛo repꝛomiſſio. Ad Abꝛaã inqͥt. In ſe-
mine tuo bñdicent̃ omnes gentes. Ad Da-
uid. De fructu vẽtris tui ponã ſup ſedẽ me-
am. Hec ille. Dauid ḡ fuit pͥncipalioꝛ inter
reges: ⁊ Abꝛaã inter pͤiarchas. Et ideo qꝛ a
poꝛi ⁊ dignioꝛi debet fieri denoiatio.§. ſi q̃-
tiens.iuncto.§.fi. Jnſti. de iure.na.gen.⁊ ci.
denoiatꝰ fuit filiꝰ Abꝛaã. qꝛ poꝛ fuit in oꝛdi-
ne patriarchaꝝ. Facit.l.q̃tiens.ff.ꝺ vſufru.
Item qꝛ erat antiqͥoꝛ.ar.in.l.ſemp.ff.de iure
imu. Filiꝰ q3 Dauid appellat̃.qꝛ ceteris fuit
dignioꝛ ⁊ ſanctioꝛ.ar.in ꝺ.§.ſed q̃tiẽs. Pre-
ponit̃ aũt Dauid ipſi Abꝛae:l3 fuerit tepoꝛe
poſterioꝛ:ꝓpter eminenciã regie dignitatis.
Non eñ eſt abſurdũ iunioꝛes ſenioꝛibꝰ an-
teferri in pͥſulatu ⁊ dignitatibꝰ ob eoꝝ ꝟtu-
tes.§.oꝛdinatiõe.in aut.de mona. coll'.j. et
ibi.glo.in verbo tempus. et glo.in.l.j. C.de
decu.li.x. Facit glo.in.l. gallus.ff. de libe.et
paſt.in pͥnci.ibi. Quãto iunioꝛes tãto pſpi-
caci oꝛes.

Quare chꝛis filiꝰ Dauid ⁊ Abꝛaam dicit̃

¶ Pars.III.huiꝰ ſmõis q̃ ꝺꝛ expoſitiõis.

D

Quo ad tertiã pte huiꝰ ſmonis qꝛ inqͥt Matthꝫꝰ ſui euangelij ca.j. qꝺ legit̃ in miſſa Natiuitatis ꝟgis ſc3 Liber generatiõis Jeſu chꝛi: Exponẽdũ videt̃ q̃re ipſa dei genitrix dicat̃ liber. ¶ Et rñdeo ꝓ triplici de cã.ſ.rõne ma
terie: ſcꝑture: ⁊ clauſure. Pꝛio rõe materie
Libꝛi eñ notabiles fiunt de pgameno q̃ ad
materiã ſeu chartã. Hec aũt charta vt ſit bo
na deb3 eſſe ſine carnoſitate ⁊ abſq3 aq̃ſita-
te ſeu hũiditate: ⁊ abſq3 ſupfluitate ſeu pilo
ſitate. Sic itaq3 fuit hec charta nitidiſſima
btẽ ꝟgis q̃ nõ habuit carnoſitatẽ peti origi-
nalis:nec aq̃ſitatẽ ſeu hũiditatẽ peti actual'
moꝛtalis:nec piloſitatẽ ſeu ſupfluitatẽ peti
venialis: vt diffuſe pbatũ ẽ ꝺ.in.j. pte huiꝰ
opis. Poſſumꝰ etiã exponere f3 q̃ſdã docto
res ꝙ btã ꝟgo nõ habuit carnoſitate3 luxu-
rie:nec aq̃ſitatẽ ſupbie. hũiditas eñ nimia
facit iflare: ⁊ hydropiſim generat. Nõ etia3
habuit ſupfluitatẽ auaricie q̃ ſupflua ꝯgre-
gat ⁊ retinet. Antiqͥꝰ aũt materia libꝛoꝝ fie
bat ꝺ coꝛtice arboꝛis ſubtilioꝛi q̃ ẽ mediꝰ int̃
coꝛticẽ groſſu3 exterioꝛẽ ⁊ lignũ. Qui coꝛtex
mediꝰ ⁊ ſubtilis ꝺꝛ liber. Uñ a tali materia
liber eſt dictꝰ. Et ego oclis ꝓpͥjs vidi ſcꝑtu
ras antiq̃ſſimas i tali materia factas: q̃ ma
teria bñ ꝯgruit btẽ marie.qꝛ facta eſt media
ſeu mediatrix inter deũ ⁊ hoies.ꝓpt̃ qꝺ canit
eccl'ia:mediatrix hoim :ablutrix criminu3:

Maria dꝛ liber ratiõe materie.

pctoꝝ venia. Et ideo pctõres diſcoꝛdes ⁊ ini-
mici dei facti.ꝓpter offenſam vt reconcilient̃
ei:debent ad iſtũ libꝛũ ⁊ ad mediatricẽ hanc
recurrere. Nã ſic ipſa mediãte ſedata eſt lis
q̃ erat iter deũ ⁊ hoies: Jta etiã p ipſam ter-
minant̃ q̃ſtiões iter hoies ⁊ diabolũ. Patet
exẽplo qꝺ legit̃ in miracul' btẽ virgis de illo
pctõꝛe magno q̃ in viſiõe ductꝰ ẽ ad iudiciũ
dei. vbi p mltas allegatões diabolꝰ pbabat
eũ eẽ ſuũ. ſed ſp p btãm ꝟginẽ ſapiẽter rñdẽ
tẽ fuit ſupatꝰ. Nouiſſime aũt allegauit dia-
bolus ꝯtra eũ ꝙ plura erãt illiꝰ mala q̃3 bo-
na. Cũ ḡ ad pceptũ iudicis appenderent̃ in
ſtatera bona ⁊ mala eiꝰ. ⁊ ſtatera ad ſiniſtrã
ptem in q̃ mala erãt ꝑpõderaret:ſubito vir-
go gl'ioſa manũ appoſuit ad pte3 ſtare in q̃
erant pauca bona: ⁊ traxit eam ad terram: ⁊
ſic ꝑponderauit alteri. Tũc diabolꝰ ꝯfuſus
abſceſſit. ⁊ ille euigilãs vitã ſuã in meliꝰ cõ-
mutauit. ¶ Scõa btã Maria ꝺꝛ liber ra-
tione ſcꝑture. In libꝛis eñ ꝯtinet̃ ſapientia
deſcripta. Et ipſa ꝯtinuit in ſe diuinã ſapiẽ-
tiã: id eſt chꝛm̃ q̃ eſt ſapiẽtia dei patris. Scri
ptura eñ libꝛi nihil eſt aliud q̃3 ꝟbum incar
natum: id eſt charta incoꝛpoꝛatũ. ⁊ repꝛeſen
tat ꝟbum dei incarnatũ in virgine. Uñ ipa
dicere poteſt illꝺ pſ.xliij. Eructauit coꝛ me-
um ꝟbũ bonũ. Jdeo deus pater ⁊ filiꝰ dixe-
runt ſpirituiſancto cuius opere conceptus
eſt chꝛs: illud Eſaie.viij. Sume tibi libꝛum
grandem ⁊ ſcribe in eo ſtilo hominis. Liber
iſte grandis fuit beata maria que continu-
it in ſe chꝛm̃: in quo vt ait apl'us ad Col'. ij.
ſunt omnes theſauri ſapientie ⁊ ſcientie dei
Scꝑtoꝛ aũt huiꝰ libꝛi fuit optimꝰ.ſ.ſpũſſan
ctus qui oĩm eſt artifex: omnẽ habẽs ꝟtutẽ
Sap.j. In hoc libꝛo poſſunt ⁊ debẽt omes
legere ⁊ ſeruare in eo contenta. Eſt eñ ille li
ber de quo ſcriptũ eſt Eſa.xxix. Dabit̃ liber
neſcienti lr̃as. quilibet enim idiota poteſt in
eo legere. Jſte eſt liber quem pͥcepit deꝰ ſer-
uari in latere arce Deut.xxxj. id eſt in latere
mentis noſtre per deuotionẽ. Et ideo de in-
deuotis ipſis benedicte virginis poteſt dici
illud pſ.lxviij. Deleantur de libꝛo viuentiũ
O igitur dulciſſima virgo fac ex tua ſolita
pietate vt de nobis ꝟificet̃ illꝺ pſ.cxxxviij. ⁊
in libꝛo tuo omnes ſcribentur. De te eñ di-
ci poteſt illꝺ Eccl.xxiiij. hic eſt liber vite. Et
illud Dañ.xij. Saluabitur omis qui inuẽ-
tus fuerit ſcꝑtus in libꝛo vite. Omnes igit̃
debemus ſemp in mente deſcripta3 habere
vitam beate ꝟginis ⁊ illam imitari: qꝛ in ea
inueniemus omnis pꝛobitatis exempla: vt
ait Ambꝛo.in libꝛo de virginibꝰ. Nã de hoc
libꝛo dici poteſt illꝺ Baruch.iiij. Hic liber
mandatoꝝ dei. ¶ Tertio dicitur beata vir-
go liber ratione clauſure. Libꝛi enim habẽt

Exẽplũ

E Ratione ſcꝑture

F Ratõne clauſure

ſua clauſura vel ſigilla. Ipſa aūt dici pōt li
ber ille: de ꝗ Apoc. v. ait Joānes euāgeliſta
Uidi in dextera dei ſedētis ſup thronū librū
ſcptū intꝰ ⁊ foris: ſignatū ſeptē ſigillis. Iſte
liber fuit btā Maria ꝗ fuit in dextra dei. i.
in eius p̄deſtinatione ⁊ p̄electione cunctoꝝ.
Nam ipſa dei p̄deſtinatio: dicitur liber vite
vt ait Augꝰ. xx. de ciui. dei. c. xiiij. et Alex. de
Ales in. iij. parte ſum. in tractatu de li. vite.
⁊ btūs Tho. in. j. pte ſum. q. xxiiij. ar. j. Pro
pter talē ꝗ ſingularē p̄electionē ⁊ p̄deſtinati
onē pōt dicere ipſa ꝟgo bñdicta illō Eccl. xx
iiij. Ego ex ore altiſſimi pdij p̄mogenita an
oēm creaturā. Et illō ps. xxxix. In capite li
bri ſcriptū eſt de me vt facerē voluntatē tu
am: deus meus volui ⁊ legē tuā in medio
cordis mei. Iſte ꝗ liber beate ꝟginis ē ſcri
ptus lr̄is aureis intus ⁊ foris. qꝛ in aīa fu
it plenꝰ habitib⁹ ſanctitatis: ⁊ in corpe ac exte
riori ꝯuerſatione refulſit actib⁹ virtuoſis. ſi
gnatus ꝟo eſt ſeptē ſigillis. i. ſeptē ſpūſſan
cti donis. Quia ꝟo hūc librū. i. btām ꝟginē
cōpoſuit deus et tradidit legendū nō ſolum
iudeis: ſꝫ oībus hoīm generib⁹ vſqꝫ in finē
mūdi ꝑcreandis. Ideo ipſa dei genitrix di
cere pōt illud Eccl. xxiiij. Memoria mea in
B generatiōe ſeculoꝝ. ¶ Hec aūt bñdicta vir
Ipa ē li go nō tm̄ eſt liber generatiōis Jeſu chr̄i fi
ber gene lij dei: ſed etiā eſt liber generatiōis oīm ſal
ratōīſ ſal uandoꝝ. Et iō merito dicere poſſumꝰ oēs il
uādoꝝ. lud qō ſcriptū eſt Act. xvij. ſcꝫ Ipſius etēm
genꝰ ſumꝰ. Btā em̄ ꝟgo Maria eſt mr̄ nr̄a
Impator em̄ celeſtis dn̄s Jeſus in throno
crucis reſidēs pdictū ſuo ore platū matrē
ſuā Joanni dedit in matrem: dicēs illi vt hr̄
Joan. xix. Ecce mr̄ tua. Uꝫ qꝛ Joānes in
terp̄taᵗ in ꝗ eſt grā. in ꝗcunqꝫ eſt dei grā: il
lius mr̄ eſt ꝟgo bñdicta. Ideo Anſ. in ꝗdā
ſermone inꝗt. Mater dei facta eſt mr̄ nr̄a.
Uñ de ipſa dꝛ Eſa. vl. Parturijt ſion filios
ſuos. Que ꝟba exponit Albertꝰ magnꝰ vbi
ſ. de illa ꝗ nos in fide ⁊ bonis opib⁹ genera
uit. Ideo bñ dꝛ Luc. ij. ꝙ ipſa pepit filiū ſu
um p̄mogenitū. ꝗ habet filios ſecūdo geni
tos. qꝛ p̄mus dꝛ reſpectu ſecūdi. l. ꝗ duos. in
p̄mo rn̄ſo. ff. ꝺ reb⁹ du. Conſtat aūt ꝙ nō ha
buit carnales. ⁊ ideo intelligiᵗ de ſpūalibus
Cura fi Sīc ꝗ mr̄ habet magnā curā ⁊ de filijs edu
liorum candis: marie infra triēniū ꝗ tpe ad hoc ne
ceſſitaᵗ. l. ij. C. de iſan. expoſi. l. penl. vbi glo.
C. ꝺ pa. pote. ⁊. l. fi. ff. vbi pupil. educ. ꝺ. Ita
btā ꝟgo de nobis ſollicitā curā gerit. Unde
ipſa dicere pōt illud Eſa. xlix. Nunqd obli
uiſci pōt mater infantuli vt non miſereaᵗ fi
lio vteri ſui? Etſi illa oblita fuerit: ego ñ ob
liuiſcar tui. Quāuis aūt amor p̄ris ad filiū
ſit ſolidior. amor tn̄ mr̄is erga illū eſt teneri
or. tū qꝛ mlier naturalr̄ ē magis benigna ꝗꝫ

vir. vt dꝛ. viij. de aīalib⁹. tū qꝛ mr̄ eſt magis
certa ipm eſſe ſuū filiū ꝗꝫ pr̄. l. qꝛ ſemp. ff. de
in ius vo. Propē maiorē ꝗ benignitatē ma
tris puulꝰ magis recurrit ad ipam ꝑ hiis que
vult ꝗꝫ ad patrē. Facit textꝰ in auc. vt ſine ꝑ
hibi. ma. debitri. coll. viij. §. qꝛ ꝟo. el. j. ꝗ di
cit ꝙ amor matris erga filios naturaliter eſt
pius. Quinta ꝗ eſt huiꝰ matris noſtre erga
nos filios ſuos benignitas: ꝗ oēs vt ad ipaꝫ
currāt in neceſſitatib⁹ ſuis iuitat dicēs illō
Eccl. xxiiij. Tranſite ad me oēs ꝗ ꝯcupiſcitis
me: ⁊ a generatiōib⁹ meis adimplemini. Et
ibidē etiā inꝗt. Ego mater pulcre dilectōis:
timoris: ⁊ magnitudinis: ⁊ ſancte ſpei. Hec
eſt mater cunctoꝝ viuentiū figurata p Euā
Geñ. ij. Ideo ſi vis illā eſſe tibi bonā mr̄em:
eſto illi bonus filius: ſeruans ꝯſiliū ſapien
tis Prouerb. j. vbi ait. Ne dimittas legem
matris tue: honora illam ſi vis ab ipſa ho
norari ⁊ in bonis ditari. quia vt inꝗt ſapiēs
Eccl. iij. Sicut ꝗ theſaurizat: ita ꝗ honorifi
cat matrē ſuā ¶ Ecōtra ꝟo de malis ꝗ inho D
norāt ⁊ vilipendūt btām ꝟginē eā blaſphe Inuehe
mantes: dici pōt illud Eccl. iij. Maledictꝰ ꝯ ī bono
eſt a deo ꝗ exaſpat matrē. Et Prouer. xv. ſcri rātes ı̄
ptū eſt. Stultus homo deſpicit matrē ſuā.
O gens tua pdita ⁊ ſceleratiſſima que hanc
tāpiam tāqꝫ gratioſam matrem virginē ſcꝫ
bñdictā a qua ꝯtinue tot recipit bñficia ma
ledicit ⁊ blaſphemijs vitupat. pfecto ipa de
iſtis maledictis ⁊ iniqſſimis filijs ꝯqriᵗ per
Ps. dicēs. Retribuebant mihi mala ꝑ bo
nis ⁊ odiū ꝑ dilectiōe mea. Nos ꝟo boni fi
lij erga ipam pijſſimā ꝟginē: rogemus illaꝫ
cantātes dulciter illud qō canit eccl'ia in of
ficio eiuſdē ꝟginis: dicens. Monſtra te eſſe
matrē: ſumat p te p̄ces: ꝗ ꝑ nobis natꝰ tulit
eſſe tuus. Uirgo ſingularis inter om̄es mi
tis: nos culpis ſolutos mites fac et caſtos.
Uitam p̄ſta purā: iter para tutū: vt vidētes
Jeſum: temp colletemur Amen.

¶ De eadem celeberrima ꝟginis natiuita
te Sermo. III.

I

Onſurget vir
ga de iſrl'. Num. xxiiij. In ꝟbis p
poſitis inſpirante deo Balaam ꝓ
pherauit de ꝟgine benedicta quam naſcitu
ram viderat de ſemine iſrael. et ideo ſubiun
git de ptāte eius ⁊ qualiter deſtruere debe
bat regnū diaboli dicens. Et pcutiet duces
Moab: vaſtabitqꝫ oēs filios Seth. et erit
idumea poſſeſſio eiꝰ. De hac etiā beate ꝟgi
nis dn̄atione ſup malignos ſpūs ꝓpheauit
Dauid ps. cix. loqns filio dei ⁊ dicēs. Uirgā
ꝟtutis tue emittet dn̄s ex ſiō: dn̄are i medio
inimicoꝝ tuoꝝ. Fuit ꝗꝫ btā ꝟgo figurata p

[Maria ꝟga moyſi] Maria ꝟgam i q̄ Moyſes fec̄ ꝓdigia mag̃ Exo. iiij. ꝛ ꝑ quā demergi fec̄ Pharaonē cū exercitu ſuo i mari rubꝛo Exo. xiiij. Jō vnicuiqꝫ nr̄m inq̄t de⁹ illō Exo. iiij. Sume ꝟgam in manu tua. i. deuotionē btē ꝟgis habeas ſꝑ ī corde. Hec aūt ꝟga diuīa. ſ. ꝟgo bn̄dicta recta fuit ꝑ intētiōis puritatē. Un̄ pſ. xliiij. inq̄t dd: Sedes tua de⁹ in ſecl'm ſecl'i / ꝟga directionis / ꝟga regni tui. Jpa em̄ fuit ſedes dei: qꝛ in ea ſꝑ requieuit. vn̄ ipa inq̄t Ecci. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabnaculo meo.

[Uirga directiōis] ¶ Fuit etiam ꝟga directiōis: qꝛ opa ſua ſꝑ in deū direxit. Fuit q̄ꝫ regni dei: qꝛ ꝑ ipaꝫ de⁹ regnū ſuū qḋ diabol⁹ vſurpauerat adq̄ſiuit. Jpa aūt ꝟga q̄uis fuerit recta q̄tuꝫ ad deū ꝑ rectā intētionē: fuit tn̄ ꝛ ē flexibil' q̄tū ad nos ꝑ compaſſionē. Nā mō flectit̄ ad iuſtos imperrādo eis grām: mō flectit̄ ad morientes expellēdo ab eis hoſtꝭ fallaciā: mō flectit̄ ad iā mortuos: aīas eoꝝ deducendo ad gl'iam: mō flectit̄ ad tribl'atos exhibēdo eis ꝯſolationē ſuā. Un̄ figurata fuit ꝑ ꝟgā Jonathe: in cui⁹ ſūmitate guſtauit mel: ꝛ illuminati ſunt ocl'i ei⁹. j. Regꝫ. xiiij.

[R. Uirga Aaron.] ¶ De hac ꝟga in figurā ſcꝑtū ē Nu. xvij. Germinauit ꝟga aaron in domo Leui: ꝛ turgentibꝫ gemmis eruperūt flores q̄ folijs dilatatꝭ i amygdalas deformati ſunt. De q̄ Amb. in ſer. ð natiuitate ꝟgis inq̄t: Accepte ſūt a moyſe ſcō ſingl'e ꝟge ð ſingul' tribubꝫ iſrl' noībꝫ eaꝝ iſcꝑte iubēte dn̄o ꝛ poſite in tabnacl'm eius: int̄ q̄s vna q̄ fuerat aarō ſeq̄nti die germiaſſe / frōduiſſe / ac ꝑpiſſe amygdalas reperit̄. Sciēs q̄ dn̄s h̄ op⁹ ſuū eē magni myſterij: iuſſit ſuari ꝟgam ad monimētū: monebant̄ em̄ filij iſrl' pn̄tia ꝟge q̄rere ſolicite q̄d ſignificaret tāmirabile factū. Sic em̄ illa ꝟga ſine q̄libꝫ nature adminicl'o fructificauit: ita ꝟgo maria ſine cōiugali ope filiū ꝓcreauit. Filiū ſane ꝑ floꝛē deſignatū ꝓpt̄ ſpēm: et per fructū ꝓpt̄ vtilitatē: eſt em̄ ſpecioſus forma p̄ filijs hoīm: ꝛ vital' refectio / nō ſolū hoīm: ſedetiā angeloꝝ. Hec ille. Fruct⁹ aūt hui⁹ ꝟge fuit amygdala / q̄ ſm̄ Aug. ſcat chꝛm: qꝛ ſicī in amygdala ſunt tria. ſ. exterioꝛ pell' fragilis: ꝛ int⁹ nucle⁹ dulcis: in medio ꝟo teſta forꝭ: Jta in chꝛo tres ſunt ſube. ſ. caro exterioꝛ q̄ habuit infirmitatē. Diuitas interioꝛ iſe hn̄s oēm dulcedinē: et aīa ſctā q̄ circa oēs paſſiōes habuit foꝛtitudinē: q̄uis āt ꝟga hec fuerit multū gracil': tn̄ fructū portauit q̄ totū gen⁹ hūanū ſatiauit: imo q̄ totū mūdum ſuo roboꝛe ſuſtētauit. Jn paſſiōe em̄ chꝛi fracte fuerūt colūne mūdi: ꝛ iſta ꝟgo totū ſuſtētauit mūduꝫ. Hec ē illa ꝟga hn̄s i ſūmitate ſua ſtimulū q̄ demōes tāq̄ꝫ boues vrgent̄ ꝛ effugant̄. Jō pt̄ dici de ipa illō Ecci. xxxviij. Stimulo boues agitat. Habet q̄ꝫ hamū q̄ diabol⁹ tāq̄ꝫ piſcꝭ decept⁹ ꝛ capt⁹ fuit ab ea. Un̄ illi ꝯuenire pt̄ illō qḋ ſcꝑtū ē Job. iiij. c. Jn ocul' ei⁹ q̄ſi hō capiēs eū: ꝛ extrahere poterꝭ leuiathan hamo: ꝛ fune ligabis linguā ei⁹: ꝛ pones circulū in manibꝫ ei⁹. Habet q̄ꝫ i ſūmitate ſua hec ꝟga laqueū ad capiendū demones tāq̄ꝫ aues. vn̄ illi pōt dici illō Job. xviij. Miſit in rete pedes ſuos ꝛ tenebit̄ plāta ei⁹ laq̄o.

¶ Notādū q̄ꝫ q̄ ſicī vſus ꝟge eſt ad dn̄ij oñſionē: qꝛ ea vtunt̄ reges ꝛ pncipes ac p̄lati. vn̄ in ſacra ſcꝑtura ponit̄ q̄nq̄ꝫ ꝟga ꝓ imꝑio. c. in calice. ð ꝯſe. di. ij. Jta btā ꝟgo data ē nob̄ tāq̄ꝫ dn̄a ꝛ regia. vn̄ illi canit eccleſia: O gl'ioſa dn̄a ꝛc. Jtē ſicī ꝟga vtimur ad ðfenſionē ꝛ ꝑcuſſionē. c. diſciplia. xlv. di. ſicī faciūt bellatores. Jta btā ꝟgo data ē nob̄ a ðo ad defenſionē nr̄am ꝛ ꝑcuſſionē demonū. Un̄ ðꝛ Eſa. xxx. A voce dn̄i pauebit Aſſur ꝟga ꝑcuſſus. Sicī etiā vtimur ꝟga ad directionē: ſicī faciūt paſtores ad dirigēdū greges ſuos: ꝛ ſacerdotes ad regulandū ſubditos ſuos. c. in calice. ð ꝯſe. di. ij. Jta data nobis ē btā ꝟgo vt nos in pn̄ti vita regat et ad paſcua etn̄a deducat. Jō de⁹ pꝛ inq̄t filio illud Michee. v. Paſce popl'm tuū ꝟga tua. Et pſ. ij. iteꝝ inq̄t: Reges eos in ꝟga ferrea. Eſt em̄ ꝟga ferrea demōibꝫ effugādis. Jdō ſubdit̄: ꝛ tāq̄ꝫ vas figuli ꝯfringes eos. Sicī etiā ꝟga vtimur ad ſuſtentationē: ſicī faciūt debiles ꝛ infirmi. Jta nob̄ data ē btā ꝟgo vt nr̄aꝫ īfirmitatē ſuſtētet. Jō q̄libꝫ afflict⁹ ad auxiliū ei⁹ recurrēs ꝛ ꝯſolationē recipiēs: pt̄ dicere deo illō pſ. xxij. Uirga tua et bacul⁹ tu⁹ ipa me ꝯſolata ſūt. Trāſſumptiue ī c. diſciplina. xlv. di. De cui⁹ digniſſime ꝟgis oꝛtu tres ꝯſideratōes iteꝝ faciem⁹.

[Uſus ꝟge.]

Prima dicet̄ creatiōis

Scda p̄nūciatiōis

Tertia ꝟo appellabit̄ exultatiōis.

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſmōis q̄ ðꝛ creatiōis.

[L Laudat parētes marie] In creatōe mūdi oñdit de⁹ creationē btē ꝟgis ac ꝑentū ei⁹. Jō ipa dicere pt̄ illō Ecci. xxiiij. Meoꝛia mea i generatiōe ſecl'oꝝ. ꝛ illō Geñ. j. Jſte ſūt gnōnes celi ꝛ t̄re / pōt exponere. i. ꝑentuꝫ meoꝝ. Dū g̃ inq̄t Moyſes Geñ. j. Jn pncipio creauit de⁹ celū ꝛ t̄rā. Figuralr̄ exponēdū ē: id ē Joachim pꝛem ꝟgis ꝛ Annā matrē ei⁹. oīa em̄ in figurā ꝯtingebāt ill': vt ait Apl's. j. ad Coꝝ. x. Sicī g̃ celū nobili⁹ ē t̄ra: ita ꝑfectioꝛ eſt pꝛ / q̄ ē p̄n^m actiuū q̄ꝫ mr̄ q̄ ē p̄n^m paſſiuū. Et iō deſcribit̄ p̄us celū factū ꝛ poſtea t̄ra. Celū aūt ðꝛ ioachim pꝛ ei⁹ / qꝛ celeſtē. i. ꝟtuoſam habuit ꝯuerſatōeꝫ. Sicī em̄ celū ē luminoſum: ita ꝛ ipe fuit illūinat⁹ lumine grē: ꝛ doctrine legꝭ diuīe. Et ſicī celū ē

purū ꝛ liberū ab oī corruptiōe: vt ḋꝛ in ꝑ ḋ ce
lo ꝛ mundo. ita ioachim caſt⁹ ꝛ mund⁹ fuit:
ſuans fidē vxori: ac nō miſcēs ſe cū alia mu
liere vt filios haberet cū vxor eēt ſteril'. Celū
q̄z dat pluuiā abundant' tpe ſuo ꝛ Joachim
vt viſum ē ſmōe .j. hui⁹ ptis pte vltima. da/
bat abūdant' el'ynas paupib⁹. Terra aūt ſi/
gnificat Annā. Nam ſic terra eſt infimū ele
mentoꝝ ꝛ ſubijcit' influentie celi: ita ipa hu
milis erat ꝛ ſubiecta in gubnatione dom⁹ vi
ro ſuo ſic eē debebat ſm diſpoſitionē iuris.
vt in c. mlierem .xxxiij. q. v. tra ſtabil' eſt i eter
nū: vt ait Salomon Eccēs .j. Et Anna ſta/
bilis/cōſtans/ ꝛ fortis fuit in ſua ſterilitate
ꝛ non turbulenta vel murmurans ꝯ deū eo
ꝙ filios ei nō daret ſic mlte mlieres faciūt
murmurantes ꝙ nō habeāt qḋ eis nociuū
eſſet. Vn̄ Valerius maxim⁹ ait: Plerūq̄z id
votiſ expoſcim⁹ qḋ nō obtinuiſſe meli⁹ foret:
orat' importune a mlierib⁹ īfecūdis ꝑ filijs
habēdis/ q̄ habiti aliq̄n ſunt cā ꝑditionis pa
rentū. Sic etiam terra atterit' mltis modis
ꝛ ſcindit' ad fructificandū: ita et Anna ieiu/
nijs/ vigilijs: et alijs modis caſtigabat cor/
pus ſuum vt ſubditum eēt rōni. Terra ḡ vt
ſubdit' in eodē .j. Gen̄. c. erat inanis ꝛ vacua
q: Anna erat ſteril' ꝛ infecunda vt mai⁹ in/
de appareret miracl'm ꝛ magnificētia ex fe/
cunditate ei collata. Et tenebꝛe erant ſup fa
ciem abyſſi. i. tenebꝛe afflictiōis ꝛ ꝯfuſionis
erant ſup faciē ipi⁹ Anne ꝛ mariti ſui; quia
tanq̄z maledicti reputabant' ſteriles fructū
gnātionis nō faciētes: et pudor eſt feminis
nuptiaꝝ ꝑmium nō hr̄e: ꝓpt' qḋ ꝑmo inſtitu
tū ē mrimoniū. c. pudor .xxxij. q. ij. Vn̄ Ju/
uenal' ſatyra .iij. inq̄t: p̄terea tormentū igēs
nubentib⁹ heret. Q nequeunt parere ꝛ par
tu retinere maritos: ꝑuant' eni ſteriles mari
mo munere mlieꝝ qḋ eſt parere ꝛ ꝑtum cō/
ſeruare. l. q̄rit'. in ꝑn. ff. de edil. edicto. Quia
ḡ vt in ſmone p̄dicto patuit Joachim ad of
ferendū deo in tēplū accedēs cū mag' impro
perio eſt reiectus. vn̄ domū ꝑ ꝯfuſione redi/
re noluit. ꝓpt' qḋ Anna viri ſui ſolacio deſti/
tuta cum lachꝛymis deū exorabat ꝑ reuerſi
one viri ſui ꝛ remotione hui⁹ opprobꝛij. Jō
ſubdit' Et ſpūs dn̄i ferebat' ſup aq̄s. ſ. lachꝛy
maꝝ ei⁹ ad ꝯſolādū eā ꝛ exaudiendū votum
ei⁹. Vn̄ ſequit': Dixit ḡo de⁹: fiat lux. i. ꝟgo
bn̄dicta: cui⁹ vita gl'ioſa lucē dedit ſecl'o: vt
canit eccl'ia. Et facta ē lux. i. maria tota luci/
da ac ſine originali pctō. Jō ſubdit': Et diui
ſit lucē a tenebꝛis. Et hec facta fuit ꝑma die
.i. in ꝑmo grē tpe. Et ſic illi⁹ creatio ſol' crea/
tionē p̄ceſſit: ꝛ ſm ſniam Petri lombardi in
ij. ſniaꝝ. di. xiij. ex ipa corp⁹ veri ſol' forma/
tū eſt. Sic ortus btē ꝟgis veri ſol'. i. chꝛi for
matio p̄ceſſit: ꝛ ex ipa ipe ſol iuſticie forma/
tus eſt. Jdeo ipſa inq̄t Ecci. xxiiij. Ego feci M
in cel' vt orirer' lumen indeficiens. Pōt etiā Maria
alit' exponi qḋ ſ̄ dictum ē de celo ꝛ tra crea/ celū ſide
ta vt ꝑ vtrūq̄z figuret' ꝟgo maria diuerſ' re/ reum.
ſpectib⁹. Primo eni ḋꝛ celum ſidereū tripli
ci de cā. ſ. ꝓpt' ornatū/motū/ ꝛ effectū. Prio
rōne ornatus. Sic eni celū ſidereum ē orna
tum varietate ſtellaꝝ: ſic Maria diuerſita/
te ꝟtutum. Jō ḋꝛ Ecci. xliij. Spēs celi. i. vir
ginis marie: gl'ia ſtellarū. i. gl'ioſa varietas
ꝟtutum. Scḋo ḋꝛ celū ſidereū rōne motus:
q: ſic celū ſidereū oēs inferiores celos ſecū
q̄tidie circūducit: ſic Maria oēs ſctōs ad i/
tercedendū ꝑ nob̄ ſecum adducit. Motor
iſtius celi eſt de⁹/ q̄ inq̄t Aggei. ij. Mouebo
celū ꝛ trā ꝛ veniet deſiderat⁹ cunctiſ gentib⁹.
Jpa ḡ btā ꝟgo tali motu agitata mouet' ad
deum ꝑ feruentē amorē. Eſt eni rota dei ḋ q̄
ḋꝛ Ezech. j. Quocūq̄z ibat ſpūs: illuc eunte
ſpū ꝛ rote parit' eleuabant' ſeq̄ntes eū: ſpūs
eni dn̄i erat in rotiſ. Mouet' etiam ad nos ꝑ
cōpaſſionē. Vn̄ canit eccl'ia: Jllos tuos mi/
ſericordes ocl'os ad nos ꝯuerte. Mouet' q̄
q̄z ad filium ipm ꝑ nob̄ exorādo. mouet' ad
āgelos ipos ad nr̄m miſteriū dirigēdo. mo/
uet' ad btōs illos vt ꝑ nob̄ orēt exhortando.
Et iō de ipa dici pōt illḋ Sap. vij. Oib⁹ eni
mobilib⁹ mobilior eſt. Tercio ḋꝛ celum ſide
reum rōne effectus Nam ſic mediante celo
iſto ſidereo ꝛ ſuis luminarib⁹ terra fecūdat':
ꝛ in fructibus multiplicatur atq̄z in auro ꝛ
argēto ac lapidibus p̄cioſis. Jta ꝟgo Ma
ria totā eccl'iam illuſtrat ſuis exēplis ꝛ fecū
dat ſpūſſcti donis: ꝛ fructificare facit opib⁹
bonis ꝛ locupletat ꝟtutib⁹ p̄cioſis: ꝛ iḋo ipſi
tanq̄z ſidereo celo dici pōt illud Ps. lxiiij.
Viſitaſti terram ꝛ inebꝛiaſti eam multipli/
caſti locupletare eam. ¶ Scḋo btā ꝟgo ḋꝛ Maria
celum cryſtallinum qḋ factum ē de aq̄s que celū cry
ſup celos ſunt in modum cryſtalli ſoliditate ſtallinū
Aque eni ſunt cogitatōes ꝛ affectōes hūane
q̄ in nob̄ ſunt fluxibiles ſed in btā ꝟgine fue
runt ſolide. i. in bono ꝯfirmate. Vn̄ Ber. in
ſmone de natiuitate ꝟgis inquit: Neq̄z eni
feſtiuis laudibus natiuitas eius celebraret'
ſi non ſancta naſceret'. i. in bono cōfirmata.
Jſte etiam aq̄ fuerunt tranſparentes ꝛ luci/
de: q: ꝑ illas dei gl'iam intuebat' ꝛ ꝯtempla/
bat': iuxta illud. j. ad Coꝛ. iij. Nos aūt reue
lata facie gloriam domini ſpeculantes ꝛc̄.

¶ Tercio ḋꝛ celum empyreum triplici de Maria
cauſa. Primo propter ineffabilem clarita/ celū em
tem. Sicut enim illud celum eſt lucidiſſi/ pyreum
mū: ita ipa tota lucet ꝛ ſplendoribus plena
eſt. Vn̄ Apoc. xij. ḋꝛ: Signum magnū ap/
paruit in celo: mulier amicta ſole ꝛ luna ſub
pedib⁹ eius ꝛ in capite ei⁹ corona ſtellaꝝ. xij.
Quia ḡ eſt lucida a parte iferiori, ideo dicit'

ꝙ luna eſt ſub pedib⁹ ei⁹: et q̄ eſt clara a ꝑte
ſuꝑiori: iō đr ꝙ in capite ei⁹ erat corona ſtel-
lar̄ duodecim. Et q̄ erat reſplẽdens a parte
medij: iō đr amicta ſole. Scđo đr celum em
pyreū ꝓpt̄ capacitatē. Sic em̄ nō p̄t excogi-
tari aliq̄s loc⁹ maioris capacitatꝫ q̄ȝ celū em
pyreū: ſic nec aliq̄ creatura pōt inueniri ma
iorꝫ charitatꝫ q̄ȝ maria: q̄ tante fuit capacita
tis vt habitatio dī facta ſit et deum in vtero
ſuo portauerit. Uñ canit eccl'ia: Tu quē ce-
li cape nō poterāt: tuo gremio ꝯtuliſti. Ter-
tio đr celū empyreū ꝓpt̄ ſublimitatē: ſic em̄
illō celum ē ſublimi⁹ oīb⁹ alijs: ſic ipa ē ſub-
limior oīb⁹ creaturꝫ. Uñ de ipa p̄t dici illud
Pſ. viij. Eleuata ē magnificētia tua ſuꝑ ce-
los. ſ. nō ſolū materiales: ſed etiam rōnales
ꝛ intellectuales. ſ. ſctōs oēs ꝛ angelos. Uir-
go igit̄ bñdicta eſt illud celū de q̄ inq̄t deus
Eſa. lxvj. Celum mihi ſedes eſt. Et Job. xlj.
Oia q̄ ſub celo ſunt mea ſūt. De h̄ celo pul-
cerrimo egreſſus ē de⁹. Uñ canit dauid pſ.
xviij. A ſummo celo egreſſio ei⁹: ꝛ occurſus
ei⁹ vſq̄ ad ſummū ei⁹. Et h̄ eſt qđ inq̄t apl's
j. ad Cor. xv. Prim⁹ hō de t̄ra t̄renus: ſcđs
hō de celo celeſtꝫ. Altitudinē aūt hui⁹ celi et
ei⁹ excellentiā nō p̄t hūan⁹ anim⁹ ꝑſcrutari.
Uñ Sap. ix. ait Salomon: Que in cel'ſūt
N — q̄s inueſtigabit? q. d. nll's. ¶ Dr̄ etiā t̄ra ipa
Maria — ꝟgo bñdicta. Primo: q̄ l; t̄ra oīm elemẽto-
tra — rū ſit infima: eſt tñ p̄ oīb⁹ elementꝫ magꝫ or
nata: ſic b. ꝟgo p̄ oīb⁹ ſctis fuit magꝫ infima
ꝑ hūilitatē: l; tñ magꝫ ornata ꝑ ꝟtutū varie
tatē: infimā ſe vocabat Luc. j. dicēs: Reſpe
xit hūilitatē ancille ſue. ſed ꝟtutib⁹ ornatam
ſe oñdebat: dicēs Eccl. xxiiij. In me gr̄a oīs
vite ꝛ ꝟtutis. Hec eſt illa t̄ra quā viſitauit
de⁹ ꝛ oīb⁹ ꝟtutib⁹ ornauit. Cui inq̄t Pſ. Ui
ſitaſti terrā ꝛ inebriaſti eam ꝛc. Scđo đr ter
ra. q̄ l; terra videat̄ in ſuꝑficie deſpecta: in-
tus tñ ꝯtinet p̄cioſa: aurꝝ. ſ. ꝛ argentū ac la-
pides p̄cioſos. Sic btā ꝟgo videbat̄ exteri⁹
deſpecta: ꝛ tñ intus ꝯtinebat celeſtē theſaurꝝ
. ſ. dei filiū. Jdō de ipa inq̄t Dauid pſ. xxxj.
Oīs gl'ia ei⁹ filie regꝫ ab int⁹. Tertio đr t̄ra
q̄ l; t̄ra ſit mlt'iplr̄ attrita: eſt tñ firmit̄ ſta-
bilita. Sic b. ꝟgo l; fuerit attrita in chr̄i paſ
ſiōe ꝑ dolorē: ſic ei p̄dictū fuerat Luc. ij. per
Symeonē dicentē: Et tuā ipſi⁹ aīam ꝑtrāſi-
bit gladi⁹: tñ fuit fortꝫ ꝑ cōſtantē fidē. Jdeo
Eccs. j. đr: Gnātio p̄terit ꝛ gnātio aduenit:
t̄ra ꝟo in et̄nū ſtat. Nam gnātio mltorꝝ p̄te-
rit a fide chr̄i: gnātio aūt latronis ꝛ Centu-
rionis venit ad fidē. Terra ꝟo. i. ꝟgo Ma-
ria in et̄num ſtetit: q̄ fidē ſemꝑ ꝟuauit. Jpa
g̃ bñdicta mr̄ dei eſt terra bona bono ſemīe
O — ſemiata/fecūda/ ꝛ ad germinandū apta.
Terra — ¶ Primo ē terra bona. Bona em̄ t̄ra cog-
bona — ſcit̄ ſcđm Uirg. georgicor̄. j. ꝑ colorē. q̄ nigre

do atteſtat̄ bonitati t̄re. Uñ cōit̄ đr: La ter-
ra negra falo bono formēto. Jpa aūt ꝟgo ha
buit nigredinē hūilitatis. vñ ipa canit Cañ.
j. Nigra ſum ſed formoſa. Hō q̄ diuti⁹ ſtat
ad feruorē ſol' efficit̄ niger ꝛ decolorat⁹. Cū
igit̄ chr̄s q̄ eſt verus ſol nouē menſib⁹ i vte-
ro ꝟgis fuerit: nō eſt mirꝝ ſi ipaȝ nigrā ꝛ hūi
lem fecit ꝛ ipam ab oī colore mūdano deco-
lorauit. Jō ipa đr Cant. j. Nolite me ꝯſidera
re ꝙ fuſca ſim/ q̄ decolorauit me ſol. Scđo
cogſcit̄ bona t̄ra ꝑ ſaporeȝ: q̄ ſi gleba t̄re aq̄
ſpargat̄ ꝛ ad guſtū ponat̄: ſi eſt dulcꝫ eſt bo-
na: ſi ē ſalſa eſt mala. Uñ Uirgili⁹ vbi ſ̄ ait:
Salſa aūt tell⁹ ꝛ q̄ ꝑhibent̄ amara Frugib⁹
infelix. Btā aūt ꝟgo fuit dulcꝫ ꝛ ſuauis. Uñ
Cant. vj. ait illi celeſtꝫ ſpōſ⁹: Pulcra es ami
ca mea: ſuauis ꝛ decora. Et Bern. in q̄dam
ſer. inq̄t: Quid ad mariā accedere trepidas
hūana fragilitas? nihil auſterꝝ in ea reperies:
nihil terribile: tota ſuauis eſt: ꝛ oīb⁹ oīa fa-
cta eſt: ꝛ omnib⁹ miſc̄die ſinū apit: vt de pul
critudine ei⁹ accipiant vniuerſi. ¶ Scđo — P
p̄ncipal'r dico ꝙ btā ꝟgo fuit t̄ra bono ſemi — Terra
ne ſeminata. Nam de⁹ in agro vteri ſui ſemi — ſemiata
nauit ſemen et̄num/ antiquum/ ꝛ nouū. i. di
uinitatem q̄ eſt et̄na/ carnem filij ſui q̄ ē anti
q̄. i. ab adam ꝓducta: ꝛ animā eius q̄ de no-
uo fuit creata. De his trib⁹ ſemīb⁹ tanq̄ȝ ex
trib⁹ farinis factus eſt ille panis celeſtis/ q̄
inq̄t Joā. vj. Ego ſum panis viuus q̄ de ce-
lo deſcēdi. Jſtō figuratum ē Geñ. xviij. vbi
abraā. i. de⁹ p̄r dixit Sare. i. ꝟgini Marie.
Accelera tria ſata farine cōmiſce ꝛ fac ſubci
nericios panes. Tunc em̄ Sara. i. ꝟgo ma
ria tria ſata farine cōmiſcuit: qñ chr̄m ex t̄rē
in his trib⁹ ſubſtantijs de ſuis viſcerib⁹ ge-
nerauit. ¶ Tertio dico ꝙ iſta t̄ra fuit fecū- — Q
da. Bona em̄ t̄ra generat fructū triceſimū/ — Terra
melior ſexageſimū/ optima centeſimū: vt h̄r — fecūda
Mat. xiij. ꝛ Mar. iiij. Jſtū aūt triplicē fru
ctū t̄ra ꝟginal' ꝓtulit. Jpa em̄ fuit nupta: et
ſic protulit fructum triceſimū/ fuit vidua: ꝛ
ſic ꝓtulit fructū ſexageſimū/ fuit q̄ȝ ꝟgo ꝟgi
num: ꝛ ſic ꝓtulit fructum cēteſimū. De q̄ đr
Geñ. xxvj. Seminauit iſaac. i. de⁹: in t̄ra il-
la. i. in ꝟgine Maria: et inuenit centuplum
H' igit̄ bñdicta ꝟgo figurata fuit i illa t̄ra
optima ꝛ fructifera fluens lacte ꝛ melle quā
ꝓmiſit de⁹ ꝑpl'o ſuo Exod. iij. Hec eſt illa t̄ra
bona hñs irriguum ſuꝑius ꝛ inferius/ quā
Caleph. i. de⁹ dedit filie ſue. i. eccl'ie in dotē
ꝓ peculari poſſeſſiōe: Joſue. xv. ¶ Quarto — R
dico ꝙ iſta t̄ra eſt ad germinandū apta: de — Terra
q̄ Eſa. xlv. đr: Apiat̄ t̄ra ꝛ germinet ſaluato — germi
rem. Hec eſt illa t̄ra d̄ q̄ dixit deus Geñ. j. — nās
Germinet t̄ra herbam virentē ꝛ facientē ſe-
men et lignum pomiferꝝ faciens fructū iuxͣ
genus ſuū. Cuius ſemen in ſemetipſo ſit ſuꝑ

p̱ ṫraꝫ. Ipa ei brā v̄go germiauit herbā virē/
tē ſcrāꝝ cogitationū ꝛ meditationū ꝛ flores
feruentiū deſiderioꝝ ꝛ fruct⁹ p̱fectraꝝ opati
onū: et lignū vite in medio p̱adiſi: ei⁹ q̄ꝫ ſe/
men remāſit ſup̱ ṫrā. ſ. exterioꝝ exemploꝝ iu
ſta q̄ alij poſſint fructificare p̱ imitationem
Hec ē illa ṫra de q̄ inq̄t dauid Pſ. lxxxiiij.
Dn̄s dabit benignitatē: ꝛ ṫra nr̄a dabit fru
ctum ſuū. ſ. ſaluatoꝛē mūdi. Et h̄ eſt qḋ p̄di
ctum fuit Eſa. iiij. vbi dꝛ: fructus ṫre ſubli/
mis. De hac etiam ṫra intellexit idē Pſ. dū
de deo ait: Operatus ē ſalutē in medio terre. i.
v̄gis gl'ioſe. Hec ē illa ṫra in q̄ debem⁹ opari
p̱ deuotionē: q2 vt inq̄t ſapiēs Prouer. xij. q̄
opaṫ ṫrā ſuā ſaturabiṫ panib⁹. i. cōſolatiōib⁹
ſpūalib⁹. Iḋ vnicuiqꝫ nr̄m inquit Moyſes
Deu. viij. Bn̄dicas dn̄o deo tuo p̱ ṫra optia
quā dedi tibi Hec inquā eſt illa ṫra bn̄dicta
quā de⁹ oim grāꝝ ſuaꝝ p̱fluuio irrigauit. ḋ
q̄ intelligi p̄t illḋ ad Ro. vj. Terra ſepe ſup̱
ſe venientē bibēs imbꝛē accipit bn̄dictionem
a dō. Hec ē illa ṫra quā de⁹ ſua habitatōe il
luſtrauit. ḋ q̄ Eſa. vj. dꝛ: Et plena erat oīs
ṫra maieſtate ei⁹. Hec ē illa ṫra ḋ q̄ ſapiens
Prouer. iij. inq̄t: Dn̄s ſapia fundauit ṫraꝫ.
Hec eſt illa ṫra q̄ pepit eṫnam ꝛ ineffabilem
v̄itatē: ſꝫm illḋ Pſ. lxxxiiij. Veritas ḋ ṫra oꝛ
ta eſt. Hec eſt illa ṫra quā bn̄dixit de⁹ Cui i/
q̄t dauid in p̄dicto pſ. Bn̄dixiſti dn̄e ṫram
S tuā. ¶ Pōt etiam exponi illḋ In pn̄° crea/
uit de⁹ celū ꝛ ṫrā: vt p̱ celū qḋ icoꝛruptibile ē
itelligaṫ aīa v̄gis q̄ a dō creata ab oi pc̄tō fu
it icoꝛrupta: ꝛ p̱ ṫrā itelligaṫ ei⁹ corp⁹ moꝛta
le a pentib⁹ p̱pagatū. Et ſꝫm h̄ exponi pōt illḋ
Prouer. xxv. Celū ſurſū ꝛ ṫra deoꝛſū. Quia
v̄o vtrūqꝫ hoꝝ excellētioꝛi mō de⁹ ꝯdidit q̄ꝫ
vnq̄ꝫ aliquā creaturā ꝛ q̄ꝫ p̄mū celū ꝛ p̄maꝫ
ṫrā. Iḋ h̄ in ſpū vidēs Ioānes euāgeliſta in/
q̄t Apoc. xxj. Vidi celū nouū ꝛ ṫrā nouā. Et
q2 brā v̄go nō ſolū in aīa: ſꝫ etiā in corp̱e fu/
it brificata ꝛ gr̄a dī plena: Iḋ inq̄t de⁹ Hieṙ.
xxiij. Celū ꝛ ṫrā ego impleo.

¶ Pars. II. h⁹ ſmōis q̄ dꝛ p̄nūciatiōis

L Inq̄t Bern̄. in ep̄l'a ad Lugdunēſes.
Nō pauc̄ moꝛtaliū eſt ꝯceſſuꝫ fas
nō ē credere tante v̄gini fuiſſe dene
gatū. Quo preſup̱poſito q̄ natitas
brē v̄gis debuerit p̄nūciari: patet ſi attēdaṫ
p̄eminētia ip̄i⁹ v̄gis ad illos q̄ fuerūt p̄nūci/
Maria ati. Nā p̱ angelū fuit nunciat⁹ mr̄i hiſmael.
debuit p̄ vt hr̄ Gen̄. xvj. ꝛ iſaac pr̄i et mr̄i Gen̄. xviij.
nunciari ꝛ Sanſon vtriqꝫ parēti. Primo mr̄i cui di/
xit angel⁹ Iudicū. xiij. Sterilʼ es ꝛ abſqꝫ li/
berꝭ: ſed ꝯcipies ꝛ paries filiū ꝛc̄. ¶ Scḋo
fuit annunciat⁹ pr̄i ſuo Manue Iudic. xiiij
ioſias q̄ꝫ p̱ p̱p̱haꝫ fuit p̄nūciat⁹. iij. Reg. xiij
Jacob q̄ꝫ ꝛ eſau fuerūt p̄nūciati diuio oꝛa/
culo Gen̄. xxv. et Ioan. pr̄i ſuo Luc. j. Si ḡ
iſti fuerūt p̄nunciati: non eſt dubitandū q̄n
etiam brā v̄go fuerit p̄nunciata q̄ foꝛtioꝛ eē
debebat Sanſone in p̱ſternēdo hoſtes infe
rioꝛes. Sublimioꝛ iſaac in meditatiōe ꝛ cō/
templatione. Hiſmaele fecundioꝛ: q2 etſi il/
le duodecim p̄ncipes generauit Gen̄. xviij.
Maria p̱ filium totum mundū ad vitā gr̄e
p̱duxit. Feruentioꝛ in obſuatione mandato
rum Ioſia: ꝛ immunioꝛ Iacob ab om̄i pc̄tō
ac Ioanne ſanctioꝛ: et omni v̄tute fecūdioꝛ.
Debuit ḡ vt inq̄t Anſ. in li. de ꝯcep. v̄gi. c. ij.
p̄nunciari p̱ angelum ſic ꝛ factum fuit. Dr̄ i
li. de infantia ſaluatoꝛꝭ. Si em̄ deus ꝯſue/
uit mittere angelum p̱ mioꝛib⁹ negocijs: ſic
Tobie Raphaelem ad curationē infirmita
tis. Tob. xij. Et Gabꝛielem ad libatione ca
ptiuoꝝ Dan̄. ix. Et Michaelē ad expugnan
dum inimicos: Apoc. xij. mľto magꝭ ꝯgruū
fuit p̄nunciari natiuitatē v̄gis bn̄dicte: que
ꝯceptura erat illum q̄ veniebat curare infir
mitates / libare captiuos / ꝛ hoſtes expugna
re / q̄ dixit Eſa. lxj. Spūs dn̄i ſup̱ me vt me/
derer contritos coꝛde ꝛ p̄dicarem captiuis
indulgentiam et diem vltionis deo noſtro.
¶ Si autē q̄raṫ q̄s angelus fuerit iſte q̄ pr̄i Quis an/
et mr̄i brē v̄gis annunciauit ei⁹ natitatem: gel⁹ p̄nū/
Rn̄det mgr̄ Bartholome⁹ piſan⁹ in lib. brē ciauit.
v̄gis. fructu. vj. q̄ licꝫ ſcp̄tura ſacra ḋ h̄ ex/
p̄ſſam nō faciat mētionē: tn̄ cōiṫ teneṫ q̄ fu/
it Gabꝛiel angelus vel alius ei eq̄lis: quia ſi
ip̄e Gabꝛiel oꝛtū Ioannis annunciauit Lu
ce. j. a foꝛtioꝛi credendū ē eū annunciaſſe oꝛ
tū Marie. Non ſolū aūt de⁹ fecit nunciari V
natiuitatē v̄ginis pr̄i ꝛ mr̄i eius: ſedetiam p̱
multa tp̱a an̄ fecit illius oꝛtum p̄dici etiā a
gentib⁹: vt fuerunt Sibylle et alij de quib⁹
plene ſatꝭ dixi in p̄ma p̱te roſarij ſmonū ſer.
xiiij. p̱te. vi. Predixit etiā de illa magn⁹ inter
aſtrologos Albumaſar li. viij. introductoꝛij
in aſtrologia: cui⁹ dicta p̱traſeo cā breuitatꝭ
Voluit q̄ꝫ deus ſue mr̄is natiuitatem p̱ ſu/
os p̱p̱has p̄nunciari. Si em̄ vt ſcriptum eſt
Amos. iij. nō faciet dn̄s v̄bum niſi p̄us reue
lauerit ſecretū ſuū ad ſuos ſuos p̱p̱has. p̱fe
cto credendū ē q̄ nō fecerit hanc v̄ginem na
ſci q̄n p̄us excellentiā ei⁹ annūciauerit p̱p̱he
tis ſuis. Iḋ Iob. xxvij. dꝛ: In manib⁹ abſcō
dit lucē et ḋ ea annūciauit amico ſuo. Qua
ex re ꝯſiderādū ē q̄ꝫtū exultauerint ſcti p̱p̱he
cū itellexerūt v̄ginē debere naſci: p̱ cui⁹ par/
tū erāt ab eṫna damnatōe libandi. De ip̄a ḡ
oēs p̱p̱he p̄dixerūt. Et p̄mo q̄ deberet deſcē Quō ...
dere ḋ ſemine dauid: q2 chr̄s ab ea nat⁹ fuit it p̄nū...
de ſemine dauid ſꝫm carnem: vt ait ap̄l's ad ta.
Ro. j. Prophetauit Eſaias. xj. ſui lib. c. di.
Egrediet virga de radice ieſſe ꝛc̄. Scḋo q̄

appellaret maria: predixit moyſes Gen. j. di.
Congregatiões q̄ȝ aq̄ꝝ appellauit maria. Cō
gregatꝫ em̄ oibꝫ gratijs ſctōꝝ in vnū locū. ſ.
in aniam v̄gis: appellauit eā mariā. i. mare
grāꝝ. Oia em̄ flumia intrant mare: ꝛ mare
nō redūdat Eccl. j. id eſt oēs grē intrāt ī ma
riam: et tn̄ ipa nō redūdat in ſupbiā. Et dꝛ
Maria media pducta/ nō correpta: qꝛ ſem
p aucta eſt in v̄tutibꝫ. Et hec dixit ſctūs Ber
nardinꝰ in ſmone. ij. d̄ nomie v̄gis addens.
Redundat tn̄ in nos mare largitatꝫ diuie:
qꝛ d̄ plenitudie eiꝰ accepimꝰ oēs: in p̄nti grāȝ
ꝛ in futuro glīam. Tertio q̄ deberet ꝯcipi ſi
ne originali pctō: pꝓhauit dauid pſ. xlv. di-
cens: Adiuuabit eā deꝰ mane dilucl'o. i. in p̄
mo inſtanti ꝯceptiōis: ne p pctm̄ corrūpat.
Quarto q̄ deberet impleri ſpūſctō ꝛ ſcrifi-
cari: pꝓhauit Dauid Pſ. xlv. dicēs: Flumi
nis impetꝰ letificat ciuitatē dei: ſcrificauit
X tabnacl'm ſuū altiſſimus. Quinto q̄ d̄ nati
uitate eiꝰ letari deberet pꝛ eiꝰ iuſtꝰ ꝛ timens
deū: ꝛ alij q̄ꝫples marie fideles ꝛ deuoti: p-
phetauit idem dauid Pſ. xcvj. di. Lux or-
ta eſt iuſto: et rectis corde leticia. Sexto q̄
deberet in tēplo p̄ntari: pꝓbatū fuit p figu-
rā. ij. Para. v. vbi dꝛ: Intulerūt arcā federꝫ
dn̄i in locū ſuum. i. ad oracl'm tēpli ī ſctā ſā-
ctoꝝ. Septimo q̄ illi debebat cibari habeꝛ
Eſa. lviij. vbi dꝛ: Suſtollā te ſup altitudinē
t̄re: ꝛ cibabo te hereditate Jacob patris tui.
Vn̄ ipa poterat dicere illud Tob. xiij. Ego
cibo ꝛ potu iuiſibili q ab hoibꝫ videri nō p̄t
vtor. Octauo q̄ debebat deſpōſari: hꝛ in fi-
gura Tob. vij. vbi pꝛ̄ hrē v̄gis dixit ange-
lus: Noli timere dare illā iſti. huic em̄. ſ. io-
ſeph timēti deū debeꝛ ꝯiūx filia tua. Nono
q̄ d̄ ſpūſctō debebat ꝯcipe ꝛ parere filiū di:
hꝛ Eſa. vij. Ecce v̄go ꝯcipiet ꝛ pariet filiū: et
vocabiꝛ nomē eiꝰ hemanuel/ qd̄ eſt interp̄ta
tū nobiſcū deꝰ. Decio q̄ debebat eſſe v̄go in
et̄nū: pꝓbatū eſt Ezech. xliiij. vbi inq̄t pꝓha:
Vidi portā in domo dn̄i clauſā: ꝛ dixit dn̄s
Y ad me: porta hec clauſa erit in et̄nū ꝛc̄. Vn-
decimo q̄ de ſuis ſanguībꝫ veſtiret deū ho-
minē factū: hꝛ Hiere. xxxj. vbi dꝛ: Nouū fa-
ciet dn̄s ſup t̄rā: feia circūdabit viꝝ. Duo-
decimo q̄ amari debebat a celeſti ſpōſo pꝓꝛ
hūilitatē: hꝛ ī figura Gen. xxix. vbi Lia vxor
Jacob dixit: vidit deꝰ humilitatē meā: nunc
amabit me vir meꝰ. Ipa aūt bn̄dicta virgo
inq̄t Lu. j. Reſpexit hūilitatē ancille ſue ꝛc̄.
Tertiodecio q̄ viſitaret heliſabet ꝛ Zacha
riam viꝝ eiꝰ ſacerdotē: in figura hꝛ. iiij. Re
gū. iiij. vbi dꝛ: Mlier ſunamitis pfecta ve-
nit ad Heliſeū. Decimoq̄rto q̄ cātare debe
bat canticū: p figurā pꝓhatū ē Exod. xv. vbi
maria ſoror aaron cecinit dicēs: Cantemus
dn̄o glīoſe ꝛc̄. Decimoq̄nto q̄ debebat mū-
do edere puulū q eēt verꝰ meſſias: hꝛ Eſa. ix
vbi dꝛ: Paruulꝰ natꝰ ē nob: ꝛ filꝰ datꝰ ē nob
ꝛ vocabiꝛ nomē eiꝰ admirabil'/ ꝯſiliariꝰ/ deꝰ
fortꝫ/ pꝛ̄ futuri ſecl'i/ p̄nceps pacꝫ. ſm aliam
trāſlationē chaldaicā hꝛ: ꝛ vocabiꝛ pmanēs
in ſecl'a meſſias. Decimoſexto q̄ ꝯcipiendo
ꝛ parturiēdo ipm nō amitteret v̄gitatē: ha-
beꝛ Eſa. vl. vbi dꝛ: Anq̄ȝ parturiret pepit ꝛc̄.
Et Cantic. iiij. Hortus concluſus fons ſi-
gnatꝰ emiſſiōes tue padiſus. Decioſeptio q̄
a magꝫ gentilibꝫ debebat viſitari ꝛ eiꝰ filius
ab eis adorari: hꝛ Tob. xiij. vbi dꝛ: Gaude-
būt ī ea oēs reges t̄re adorātes dn̄m deum
iſrl'. Deciooctauo q̄ a paſtoribꝫ debebat viſi
tari: hꝛ Hiere. vj. vbi dꝛ: Venient ad paſto-
res ꝛc̄. Deciononō d̄ filij ſui ad tēplū dedu- Z
ctiōe: hꝛ in figura. j. Reg. j. vbi dꝛ: Adduxit
pueꝝ in domū dn̄i. Vicesimo d̄ filij amiſſi
one. Tob. x. Cepit ꝯtriſtari valde ipe ꝛ vxor
eiꝰ: ꝛ ceperūt ambo flere: eo q̄ ſtatuto tpe nō
reuerteretꝛ filꝰ. Vicesimop̄mo de eiꝰ inuen
tione Tob. xj. Vidit mꝛ alōge ꝛ coḡuit filiū
ꝛc̄. Vicesimoſcd̄o de diaboli pſtratōe Gen.
iij. inq̄t deꝰ diabolo. Ipa ꝯteret caput tuū.
Vicesimotertio d̄ vite cōmēdatiōe. Judith
xv. Tu glīa hierl'm/ tu leticia iſrl'/ tu hono-
rificētia ppl'i nr̄i. Vn̄ ipa dicere poterat illō
Job. xxvij. Nō rep̄hēdit me cor meū in om̄i
vita mea. Vicesimoquarto d̄ eiꝰ gratioſita-
te Gen. xv. ca. inq̄t deꝰ: Suſpice celū ꝛ nūe-
ra ſtellas ſi potes. Qd̄ exponit mgꝛ Barth.
piſanꝰ vbi ſ. fructu. ij. Suſpice celū. i. mari
am/ et nūera ſtellas. i. grās dona eiꝰ. Vn̄ ipi
dici p̄t illō Heſter. xv. Amabil' es tu ꝛ faci-
es tua plena grāꝝ. Vicesimoq̄nto d̄ eiꝰ exal-
tatiōe ſup choros angeloꝝ: hꝛ pſ. xliiij. Aſti
tit regina a dextrꝫ tuis ī veſtitu daurato cir
cūdata varietate. Vn̄ de illa dici pōt illō. ij.
Para. xvij. Facte ſūt ei infinite diuitie ꝛ mꝛ
ta glīa.

¶ Pars. III. huiꝰ ſmōis q̄ dꝛ exultatiōis.

Vltra ea q̄ dicta ſꝛ in p̄ ſmōe hꝰ ptꝫ
pte. iij. poſſumꝰ ꝯſiderare q̄ȝtum
gaudiū fuerit ī celo d̄ ortu hꝰ ſctiſ- A
ſime puelle. Et p̄ q̄ȝtū gauiſꝰ fue- Gaudiū
rit Gabriel angelꝰ qn̄ deꝰ h̄ ſecretū ei reuela d̄ natiua-
uit: ꝛ miſit eū nūciū pꝛ̄i ꝛ mr̄i eiꝰ. Quis enar te v̄gis.
rare valeat q̄ntas grās egit: q̄ eū ad tāmira
bile opꝰ p̄elegerit: q̄ȝ celeriꝛ ꝛ cū q̄nta leticia
ad pentes v̄gis puenit: q̄ȝ iocūde fuit viſus
p agmia āgeloꝝ trāſire: atq̄ȝ alijs āgel' reue
lare. Poſtea v̄o q̄ȝ v̄gis ipiꝰ natiuitatē nūcia-
uit: rediēs ad celeſtia q̄ȝ magnū gaudiū ꝛ tri
pudiū factū ē ab oibꝫ angel' cū itellexiſſent
mariā naſciturā ipoꝝ dn̄aȝ futurā: cuiꝰ fru
ctu coꝝ reparāda erat ruina: hoſtiūq̄ȝ capi-

ta ꝯtereda. Sꝫ qd dicemꝰ ꝺ leticia quã ĩ die natitatꝭ huiꝰ puelle angeli fecerũt. Jndubie eñ vt inqt mgr̃ Bartħ. piſanꝰ vbi ſ. fructu ꝑ. credendũ eſt angelos natiuitati b. ꝟginis interfuiſſe, qꝛ oẽ ſile appetit ſibi ſile: ⁊ ei cõiungit̃ ⁊ ſociat̃ Eccĩ. xiij. Quia ḡ totũ qꝺ ĩ Maria erat ad eoꝝ redũdabat gr̃am ⁊ leticiam Jdeo arbitror de oĩbꝫ brõꝝ angelorũ ordinibꝫ copioſam mlˀtitudinẽ de celo deſcẽdiſſe: q ſponſe et̃ni regꝭ naſcẽti oĩs generꝭ muſicoꝝ dulciſſimũ ſonitũ faciebant: ſuauiſſimaqꝫ carmia cũ melliſluis ⁊ ĩeffabilibꝫ melodijs decãtabant. Que ipa bñdicta puella audiẽs ⁊ intelligẽs: qꝛ vſũ rõnis hẽbat: ma

B gnã dulcedinẽ ⁊ ꝯſolatiõeꝫ ſentiebat. Quid dicemꝰ aũt de ꝯſolatiõe quã habuerũt parẽtes eiꝰ: ꝑfecto hũanis nõ põt exprimi ꝟbis. Gaudebãt eñ Primo qꝛ cernebãt adipletuꝫ qꝺ ꝑ angeluꝫ eis fuerat nũciatũ. Scꝺo: qꝛ ꝺ opprobrio ſterilitatꝭ erãt liberati. Tertio qꝛ accedere poterãt ad tẽplũ et ſua munera cũ alijs offerre. Quarto qꝛ tã mirabili dono fuerant ditati. Si ei vnũ ꝑuũ munuſculũ tribuit gaudiũ accipiẽti. c. j. §. bñficiuꝫ. in qbꝫ cau. feu. amit. in vſibꝫ feu. qñto magꝭ tã ſingulare donum filiatiõis: Nihil nãqꝫ hñt parẽtes gratiꝰ filijs qs magꝭ diligũt qꝫ ſeipos l. iſti qdẽ. ĩ fi. ⁊ ibi glo. ff. qꝺ metꝰ cã. l. liberorũ. in fi. ff. ꝺ ꝟ. ſig. Et rõ ẽ. qꝛ int̃ patrẽ ⁊ filiũ nõ eſt differentia niſi ĩ ſolo noĩe. l. in ſuis. ff. de libe. ⁊ poſt. O igit̃ btã Anna q hãc bñdictã puellaꝫ peꝑiſti: dic q ſo qñtũ dulcedinis in eiꝰ parturitione ꝑcepiſti ⁊ ſenſiſti. Si eñ tãta in te mr̃e Joãnis fec dñs: ꝑfecto plˀa ĩ mr̃e matrꝭ ſue ꝑegit. Nonne Maria plena gr̃a te ampliꝰ ꝗtificauit: ſcrificata te ſcrificauit, illũĩnata te illũinauit. in gr̃a cõfirmata te in bono roborauit. ad bonũ ĩclinata te ad ꝟtutes incliauit. tot angeloꝝ agmibꝫ vallata te delectauit. diuia dulcedine recreata te cõſolatiõibꝫ repleuit ⁊ mentẽ tuã ad celeſtia eleuauit. Si Maria ſuo aduẽtu ⁊ filij exultare fecit Joannẽ: qñto magꝭ tuã aĩam gaudio repleuit: O qñtũ intellectꝰ tuꝰ illũinatꝰ fuit atqꝫ inflãmatꝰ affectꝰ nõ ſoluꝫ cũ illã in vtero geſtabas. ſedetiã poſt eiꝰ ortũ cũ illuꝫ in brachijs geſtabas: amplexibꝫqꝫ fouebas atqꝫ lacte tuo nutriebas. Si Sara ꝺ iſaac: Lia ꝺ filijs: Annaqꝫ ꝺ Samuele gaudebat ꝑfecto excellẽtiori iubilatione tu exultabas de filia tua meliore ac ſãctiore. et int̃ oẽs puellas bñdicta: a pr̃ibꝫ figurata: ⁊ a ꝓphis ꝑnũciata. q ſpũſcrõ repleta te qꝫ matrẽ ſuã repleuit: ſic ioãnes ſuã genitricẽ Lu. j. ¶ Sꝫ qd dicemꝰ de pr̃e eiꝰ Joachim: ꝑfecto iexcogitabili gaudio letabat̃: atqꝫ infinitas deo gr̃as exhibebat qꝛ tã nobilˀ filia ei eſſet donata. Et qꝛ qꝺ pr̃ibꝫ antiqs erat ꝓmiſſũ: ĩ ſe videbat adipletũ. Gaude igit̃ pr̃ Joachim cũ filiã habeas q domꝰ Dauid honorat̃: ꝑficit̃ et exaltat̃. Tu ḡ cũ filia tua oĩm facta impeatrice ſecure cõuoca celũ ⁊ terrã ⁊ oẽs creaturas vt tecũ deũ laudẽt. Decãta igitur ſpũ ſcrõ plenus cũ eadẽ filia tua illꝺ dulciſſimũ canticũ Lu. j. deſcriptũ dicẽs. Magnificat aĩa mea dñm ⁊c̃. Qꝛ fec mihi mag̃ q potẽs eſt. Si eñ merito filij ſui Zacharias repletꝰ fuit ſpũſcrõ: vt hr̃ Lu. j. ꝑfecto et filia tua Joãne generoſior: ⁊ ſpũſcrõ magꝭ repleta te diuiſo ſpũ repleuit ⁊ iubilare fecit. Et tũc verificatũ fuit in te illud Prouerb. xxiij. Exultat gaudio pr̃ iuſti: et q ſapientẽ genuit letabit̃ in eo. Brẽ qꝫ ꝟgini dici potat illud qꝺ in ꝑdicto ca. ſequit̃. ſ. Gaudeat pr̃ tuꝰ ⁊ mr̃ tua et exultet q genuit te. Ad hoc etiaꝫ applicari põt illud pſ. xcvj. Lux orta ẽ iuſto. ſ. Joachi: et rectꝭ corde leticia. ſ. vtriſqꝫ ꝑẽtibꝫ btẽ virginis: q mirꝝ in modũ de eiꝰ natiuitate letati ſũt. Que oĩa ꝯſiderãs mgr̃ Bartholomeus piſanꝰ inqt vbi ſ. Et nos ḡ gaudere ĩ tãta ſolẽnitate debemꝰ. Jpſa eñ oriẽte lux orta ẽ nob cecꭍ: infirmis medicina: ignorãtibꝫ doctrina: aberrãtibꝫ via: pctõribꝫ venia: ꝑiclitãtio deſꝑatꝭ: deſolatꝭ ꝯfidẽtia: rectis corde leticia: angelˀ dña: exulibꝫ patria: portꝰ naufragãtibꝫ: ſctis ⁊ iuſtꝭ vt celũ aſcẽdãt ianua porta ⁊ ſcala. Quare nos quos delictoꝝ catena ꝯſtrigit: terrenoꝝ obũbrat nebula: ſua arte diabolꝰ illudit: mũdꝰ blãdicijs allicit ⁊ carnalˀ ſꝑ titillat libido: ĩ hꝰ alme exordio decet gaudere: ñ ſolũ angeloꝝ ⁊ iuſtoꝝ exẽplo: ſꝫ et nr̃a vtilitate. vt eiꝰ cuius gaudioſe ortũ celebramꝰ intcedentibꝫ meritis triplici hoſte ſubacto: a pctis purgati: gr̃a et virtutibꝫ adornati: ad eiꝰ felicẽ glˀiam trãſeamꝰ

De eadem excellẽtiſſime atqꝫ pulcerrime ꝟginis natiuitate Sermo quartus.

T Vdeis noua C

lux oriri viſa eſt: gaudiuꝫ honor: et tripudiuꝫ apud oẽs populos: vrbes: atqꝫ prouincias: Heſter. viij. Lꝫ oẽs q ſũt in gr̃a dei noie lucis nũcupent̃: qbꝫ inqt dñs Matt. v. Vos eſtꝭ lux mũdi. Vñ Prouer. iiij. dꝛ. Juſtorũ ſemita qſi lux ſplẽdens ꝓcedit ⁊ creſcit vſqꝫ ad ꝑfectũ diẽ. Et Aplˀus. j. ad Thes. v. oĩbꝫ bonis chr̃ianis dꝛ. Oẽs filij lucꭍ eſtꝭ. Tñ beata ꝟgo Maria excellẽtiori mõ lucꭍ nomie demõſtrat̃: q oẽs ſctõs claritate ꝑcellit. Ver- Verba gnãlia
ba eñ generalˀr ꝓlata debẽt ꝟificari in excellẽtiori ⁊ ſublimiori ſignificatione. l. j. §. q in ꝑpetuuꝫ. ff. ſi ager vecti. vel emphi. pe. cum ibi no. Et ita itelligi põt illꝺ Eccĩ xxxiij. Lux lucẽ ſuꝑat ⁊ dies diẽ. De ipa ei dꝛ Sap. vij. Cãdor eſt lucꭍ et̃ne ⁊ ſpeculum ſine macula

Splēdor em̄ dr̄ ꝗ̄tū ad puritatē mētꝭ: ꝛ ſpe
culū ſine macl'a ꝗ̄tū ad honeſtatē carnis.
Tāta em̄ erat honeſtas iſtiꝰ ſpecl'i lūinoſi ꝙ
ab oīb ïſpiciētib expellebat oēs motꝰ ïhone
ſtos. Uñ ipa ꝟgo dicere pōt illud Job.xxix.
Maria lux. Lux vultꝰ mei nō cadebat in trā. ¶ Recte
aūt ipa glīoſa dei mr̄ lux vocaꝫ mlͥtiplici ex
cā. Primo: q2 ſicͭ lux hꝫ in ſuba ſua puritatē:
ſic ipa claruit ſp̄ oīmoda puritate. Uñ ï eod
vij. Sap.ca. ſubdiꝫ: Uapor ē ei ꝟtutꝭ dei et
emanatio ꝗdā claritatꝭ eius ſincera. Et idō ni
hil inq̄natū ï ea ïcurrit. Scd̄o q2 ſicͭ lux oīa
corꝑa excellit ſua dignitate/dicēte Augꝭ. in
ꝗdam ſmōe: ꝙ inꝫ oīa corꝑa lux pmū locuꝫ
tenet. ſic btā ꝟgo oīa creata excedit ſua nobi
litate. Jō Sap.vij. dr̄ de ea: Sup oēm diſ/
poſitionē ſtellaꝝ.i.angeloꝝ ꝛ ſctōꝝ: luci cō/
parata ïueniꝫ prior. Tertio: q2 ſicͭ lux omībꝰ ſe
cōicat ꝛ mox vt oriꝫ ꝑ orbē diffūdiꝫ: ſic bea/
ta ꝟgo oīb bn̄ficia ſua impꝫtiꝫ: ꝛ ſe ad ſubue
niendū eis ſp̄ exhibet ꝑatā. Uñ Sap.vj. dr̄:
Preoccupat eos q̄ ſe ꝯcupiſcūt vt ſe prior illꝭ
oñdat. Et Ecci.xv. ꝺ implorāti auxiliū eius
ſcptū ē: Obuiabit illi q̄ſi mr̄ honorificata.
Quarto q2 ſicͭ lux oīa clarificat ſua pulcritu
dine/dicēte Amb. ï ꝗdā ſ. ꝙ lux facͭ vt cetā
viſibilia appeāt pulcra ꝛ laude digna. Nihil
em̄ videꝫ niſi in lumīe: vt dr̄ in.ij.ꝺ aīa. Sic
btā ꝟgo ſua illuſtratiōe ꝛ illūinatiōe facͭ opa
nr̄a in ꝯſpectu dei eē gratioſa et glīa digna.
Jō ꝺ ipa dici pt̄ illō Lu.ij. Lumē ad reue.gē
tiū ꝛ glīaꝫ pleb tue iſrꝫ. Et ad h̄ etiā applica
ri pōt illō qd̄ ait Apl's ad Eph.v. ſcꝫ Oē qd̄ D
manifeſtaꝫ ï lūine ē. ¶ Quinto q2 ſicͭ mediā/
te luce cernimꝰ ꝑ quā viā ïcedere debeamꝰ:
ſic mediāte ꝟgine bn̄dicta cogſcimꝰ q̄ itinere
ad celeſtē patriā ꝑuenire valeamꝰ. Jō ipi di
cere poſſumꝰ illō pſ.xxxv. In lumīe tuo vi/
debimꝰ lumen. In natiuitate em̄ ipiꝰ ꝟificatū
fuit illō Eſa.ix. Ppl's q̄ ſedebat ï tenebrꝭ vi
dit lucē magnā: ambulātib in regione vm/
bre mortꝭ lux orta ē eis. Deꝰ nāqꝫ ipi ꝟgi na
ſcenti dixit illō Eſa.xlij. Dedi te ï lucē gētiū
vt apias oculos cecoꝝ. Sexto appellaꝫ lux:
q2 ſicͭ lux ē delectabilꝭ ad vidēdū: ꝛ letū ho/
minē reddit. iuxͣ illō Prouer.xv. Lux ocl'o/
Lucis cō/moditas. rū letificat aīam. et Ecci.vj. Dulce ē lumē ꝛ
delectabile ocul' videre ſolē. Et alibi dr̄ ꝙ lu
cis claritas maximā ꝛ delectabilē cōmodi/
tatē ꝑbet inhabitātib domos. vt ꝓbaꝫ ꝑ.l.
pmū.in fi.ff. ſi vſufru.pe. ꝛ in.l. ſi is qui bi/
nas.ff.ꝺ fur. E cōtrario ꝟo ſubtractio lucis
maximū dat ïcōmodū incarceratꝭ.l.j.C. de
cuſto.re. Ita iſta ꝟgo pulcerrima: q̄ vt figu
ratiue ſcptū ē Sap.vij. fuit lux ſpecioſior ſo
le: formoſitate ſua nō ſolū hoīes ꝛ angelos:
ſꝫ etiā ipm deū letificauit. Et ſubtractio ſue
claritatꝭ ꝛ gr̄e nob in hac valle miſerie ïcar/
ceratꝭ: maximū diſpendiū facͭ. Jō nō ſolum
nos eiꝰ claritatē ïtueri deſideramꝰ: ſꝫ etiā ce/
leſtꝭ ſuus ſpōſꝰ h̄ affectās inq̄t illi Cañ.ij.c.
Oñde mihi faciē tuā: ſonet vox tua ï auribꝰ
meis: vox em̄ tua dulcꝭ et facies tua decora
nimis. Et Cañ.iiij. iterum ait: Q̄ pulcra es
amica mea ꝗ̄ pulcra es. Prio āt dicͭ pulcra
.ſ. q̄ ad corpꝰ. ſcd̄o idē replicat.ſ. q̄ ad aīam.
De q̄ luce diuia etiā expōi pt̄ illō Ecci.xliij.
Pulcritudinē candorꝭ eiꝰ admirabiꝫ oculꝰ
Jō bn̄ dr̄ in ꝟbis ꝓpoſitꝭ Judeis ꝛc̄. Ipa em̄
fecͭ gaudiū ꝺo: honorē generi hūano: tripu/
diūqꝫ angel' in ſuo ortu. De cuiꝰ pulcritudīe
tres ꝯſideratiōes faciemꝰ.

Prima diceꝫ dubitatiōis.
Scd̄a ꝯfirmatiōis
Tertia ꝟo declaratiōis

¶ Pars.I. huiꝰ ſmōis q̄ dr̄ dubitatiōis.

Pro expeditiōe pme ptꝭ q̄riꝫ Utrꝫ do- E
mina nr̄a pulcritudinē corꝑalem Utrꝫ fue-
habuerit: Et ꝙ videꝫ ꝙ nō debue rit corꝑa-
rit eā hr̄e: q2 ꝓuerb.vlt. dr̄: Fallax lit pulcra
gr̄a et vana ē pulcritudo: ſꝫ ï btā ꝟgīe mīme
fuit ꝺ vanitate: ergo nec pulcritudo. Itē pulcri
tudo mlꝛ'ieꝝ magꝭ ē occaſio mali. Uñ Ecci.ix
dr̄: Uirginem ne concupiſcas ne forte ſcan
dalizerꝭ ï decore illiꝰ. Et iteꝝ ibidē. Propter
ſpēm mlꝛ'ierꝭ mlꝛ'ti ꝑierūt. Sed btā ꝟgo oīb
ꝺbuit eē cā ſaluādi: ergo nll'i cā ꝑdēdi: ꝛ ꝑ ꝯñs
nō pulcra. Itē q̄nto plꝛ'es ſꝫ cauſe hūilitatꝭ ꝛ
caſtitatꝭ atqꝫ charitatꝭ ï aliq̄ ꝑſona: tāto ma
ior ꝛ fortior ē hūilitas ꝛ caſtitas atqꝫ chari/
tas ï ea. ergo q̄ ſūmā habuit hūilitatē/caſtitatē
qꝫ ꝛ charitatē: oēs hr̄e debuit cās ipaꝝ ꝟtu/
tū. Quia igiꝫ vt inq̄t Ouid. in.j. de faſtꝭ. Fa
ſtus ïeſt pulcrꝭ ſeq̄ꝫqꝫ ſupbia formā. Uñ et
Pāphilꝰ poeta ſui li. ca.ij. inq̄t: Cōcipit ïgē/
tes aīos fiducia forme. Inqꝫ modū dñam
nō ſinit eē ſuā. Eſt qꝫ formoſitas cā luxurie:
iuxͣ illō Juuenal' li.iiij. Rara ē ꝯcordia for/ Forma ꝛ
me Atqꝫ pudicicie. vñ Ouid. ï epl'is ait: Lis pudicicia
eſt cū forma magꝭ pudicicie. Itē ē cā ïuidie. raro ſil'.
Uñ Ouid. ix. metam. inq̄t: Cupit formoſa
videri. Et ſiq̄ ē illic formoſior ïuidet illi. ergo ar
guēdo ꝑ locū ab oppoſitꝭ. Oppoſitoꝝ enim
eadē ē diſciplīa.l. q̄ accuſare.ff. ꝺ accu. cū ſi.
Cū ꝺformitas ſit cā oppoſitoꝝ.ſ. hūilitatꝭ/
caſtitatꝭ/ꝛ charitatꝭ q̄ ñ ïuidet: vt dr̄.j.Cor.
xiij. videꝫ ꝙ btā ꝟgo debuerit eē ꝛ fuerit de/
formis. Itē dñs ï ïcarnatiōe maxiam oñdit
hūilitatē: q2 exinaniuit ſemetipm formā ſui
accipiēs: vt ait apl's Phil'.ij. ſꝫ maior ē hūili
tas aſſumere carnē ꝺ ꝺformi ꝗ̄ ꝺ pulcra: q2
q̄nto remiſſiꝰ ē ꝑdicatū: tāto hūiliꝰ ē ſuū ſub
iectū. §. gnal'r. arguēdo a ꝯrio. ï aut. de dig.
col.vj. ergo dñs debuit naſci ꝺ ꝺformi. Sꝫ hic

nō obſtātibꝫ dico: ꝙ ſicͭ dn̄s nr̄ ieſ⁹ chr̄s fuit
ſpēoſus forma p̄ filijs hoīꝫ: vt p̄dixit dd̄ pſ̄
xliiij. Ita btiſſima v̄go fuit pulcerria int̄ o-
mnes filios ⁊ filias hoīm. Et vt inq̄t Alber.
mag. ſup Miſſ⁹ ē: ipa habuit ſūmū in pul
critudīe qd̄ potuit eē ī corꝑe mortali nā ope-
rāte. Hͦ em̄ argumētū ē fortiſſimū. fili⁹ pulcer
ḡ mr̄ pulcra. q: natura gignit ſibi ſilē. ar. i. l.
q̄ſqs. C. ad legē iu. ma. vbi ait glo. ſepe ſolet
fili⁹ ſiīs eē p̄ri. Silr̄ ſolet dici ꝙ op⁹ laudat
mgr̄m. Vn̄ inq̄t Proſp ī li. epigrāmatū. En
mirꝫ operū ſignis oñdit̄ auctor. Auctorēqꝫ
ſuū cōdita q̄qꝫ canūt. Et ꝓbat̄ hec ſn̄ia. §. ſā
cim⁹. ī aut. d̄ mo. quē textū allegat glo. ad hͦ
ꝓpoſitū. i. §. cūqꝫ hͦ. ī ꝓemio inſti. Op⁹ ḡ qd̄ ē
chr̄s ē formoſuꝫ. ḡ btā v̄go ē formoſa. vt ſic
ab effectu cā d̄mōſtret̄. ar. c. eſtote. d̄ reg. iu.
ibi. A fructibꝫ eoꝶ cog̃ſcet̃ eos. qd̄ etiam hr̄
Mat. vij. Effect⁹ ei eſt d̄mōſtratiu⁹ ſue cau
ſe: vt d̄r ī li. de cauſis. iij. Phyſic. ⁊. j. poſter.
Quāta autē fuerit chr̄i pulcritudo appet ex
hͦ qd̄ d̄r Mar. xiiij. ſcꝫ ꝙ iudei velauerūt fa
ciē chr̄i cū illuderēt ei ī paſſiōe: ⁊ ꝯſpuebāt ī
faciē ei⁹. Qd̄ fecerūt ſm̄ Hiero. q: ocl'i chr̄i
erāt tātū attractiui tātūqꝫ amoroſi ⁊ tātum
dulces ꝙ null⁹ erat ſic crudel' ipm aſpiciēs
q̄n māſueſceret ex aſpectu ei⁹ pulcerrio. et iō
nolebāt ei⁹ d̄corā faciēꝫ videre ne eoꝶ corda
crudelia māſueſcerēt ex elegātia ⁊ vēuſtate
ipſi⁹. Legit̄ q̄ꝫ d̄ pulcritudine filij b. v̄gis ꝙ
tpibꝫ Octauiani īꝑatoris cū ex vniuerſ mū
di ꝑtibꝫ illi qui ꝑerāt ꝓuīcijs ſcriberēt ſena-
toribꝫ Rhome nouitates q̄ occurrebant per
mūdi climata: q̄dā noīe Lētul⁹ hn̄s officiuꝫ
in ꝑtibꝫ iudee: ſcp̄ſit ſenatoribꝫ ī hūc modū.
Apparuit tpibꝫ iſtꝫ hō magne v̄tutꝫ noīat⁹ ie
ſus chr̄s q̄ d̄r a gētibꝫ ꝓpha v̄itatꝫ. quē ei⁹ di
ſcipuli vocāt filiū dei: ſuſcitans mortuos ⁊
ſanās lāguidos. hō q̄dem ſtature ꝓcere. vul
tu venerabil': quē intuentes poſſent diligere
⁊ formidare. capillos hn̄s colorꝫ nucꝫ auel-
lane ⁊ p̄mature: ⁊ plāos fere vſqꝫ ad aures:
ab auribꝫ v̄o circinos: criſpos: ⁊ aliq̄nto ce-
ruliores ⁊ fulgētiores: ab hūerꝫ vētilantes.
diſcrimē hn̄s ī medio capitꝫ iux̄ morē naza-
reoꝶ. frōtē planā ⁊ ſereniſſimā cū facie ſine
ruga ⁊ macl'a aliq̄ quā rubor moderat⁹ ve-
nuſtat. naſi et oris nulla ē ꝓrſus rep̄henſio.
barbā hn̄s copioſā ⁊ ipuberē capill' cōcolo-
rē: nō lōgā ſꝫ bifurcatā. Aſpectū hn̄s matu-
rū. ocul' glaucꝫ varijs ⁊ clarꝫ exn̄tibꝫ. in icre
patiōe horribil'. in admonitiōe blād⁹ ⁊ ama
bil': hilarꝫ ſeruata ḡuitate. nūq̄ꝫ viſus ē ride
re: flere aūt ſepe. In ſtatura corꝑis ꝓpagat⁹
et erect⁹. man⁹ hn̄s ⁊ brachia ī viſu delecta-
bilia: ⁊ totus ſpecioſus forma p̄ filijs hoīm.
Hec ibi. Ex q̄bꝫ ꝯcludit̄ matrem ipſi⁹ fuiſſe
pulcerriāꝫ. Iō illi dicere poſſū⁹ illd̄ Heſter

Epl'a de pulcritudine ieſu

xv. Facies tua plena ē gr̄aꝶ. ¶ Quāt euāge-
liū nihil ſcribit ſup eo: p̄nt eē p̄les cauſe ſm̄
Alb. vbi ſ̄. Vna: ꝙ cuꝫ dn̄a nr̄a nob̄ poſita
ſit ī ſpeculū ⁊ exēplū ſaluos fiēdi: nō eā vo-
luit euāgeliū laudare d̄ talibꝫ q̄ꝶ appetit⁹ ī-
ordinat⁹ vl' abuſus ē mltꝫ cā ꝑdēdi. Alia cā
eſt: ſcp̄ture ſufficit hͦ ꝑ locū a minori īferre:
ꝙ q̄cq̄d bonitatꝫ vl' pulcritudis in aliq̄ ſctō-
rū fuit: hͦ in ipā minimi dubitem⁹ defuiſſe.
Vn̄ ſcp̄tura magꝫ laudat eā hͦ tacite ſuppo-
nēdo q̄ꝫ v̄botenꝰ explicādo. Tacendo em̄ ꝓ
reuerētia regulā nob̄ tradidit infallibilē. ꝙ
q̄cq̄d boni vel laudis in alijs fuit. hͦ de ipſa
nō oporteat dubitari. nec in q̄ſtioneꝫ venire
debeat qd̄ nefas ē dubitare. vt ꝓbat tex. in. l.
domici⁹ labeo. ff. d̄ teſta. ⁊ ibi glo. vbi ei nul
la eſt dubitatio: ibi ſuꝑuacua ē ſcp̄tura. l. j.
in fi. ff. ad muni. Fac. ff. d̄ capti. et poſtli. re.
l. poſtliminiū. §. fi. ⁊ de cōdi. inſti. l. hec v̄ba.
et de vſurꝫ. l. ſi ſtipl'at⁹. et de le. j. l. ſi q̄n q̄s. ⁊
l. ſi creditori. ⁊ de carbo. edic. l. qd̄ labeo. ⁊ d̄
mino. l. in cauſe. j. rn̄ſo. ⁊ de v̄. ob. l. doli. et. l.
ſi ſic ſtipulat⁹. et. l. ſi dari. et. C. d̄ iur. deli. j.
et de theſau. l. j. et arbi. tu. l. cū intēdicte. Itē
ſicͭ āgeli ſūmi a donis melioribꝫ laudant̄ et
denoīant̄ ⁊ nō ab īferioribꝫ q̄ tn̄ in ipſis eſſe
nō dubitant̄. Ita ⁊ btā v̄go donis nobiliſſi-
mis ſp̄ūalibꝫ ⁊ gratuitꝫ pleniſſima: ita occu
pat et iplet aīas laudantiū euāgeliſtaꝶ ꝙ
obliuiſcunt̄ bonoꝶ corꝑaliū atqꝫ illa p̄tere-
unt. Itē euāgeliū magꝫ reſpicit ſp̄ūalia. Lex
aūt vet⁹ pl⁹ corꝑalia. ꝓpriū ḡ eſt euāgelij de
ḡtuitꝫ laudare. veterꝫ aūt teſtamēti corꝑalia
cōmēdare. Iōqꝫ dn̄a nr̄a in veti teſtamēto d̄
pulcritudie corꝑali cōmēdat̄ ꝑ figuras. In
teſtamēto aūt nouo de ſp̄ūali ꝑfectiōe ꝑ an-
gelos ⁊ euāgeliſtas. Raro em̄ vl' nuſq̄ꝫ ī no
uo teſtamēto inuenit̄ ꝙ aliq̄s de corꝑali pul-
critudie cōmēdet̄. Hec Alb. vbi ſ̄. ¶ Nō ob
ſtat mō qd̄ obiectū fuit d̄ vanitate pulcritu-
dinis corꝑal'. q: ī ea autoritate Salomō ñ
appellauit pulcritudinē vanā q: ſit mala de
ſe. ſꝫ q: caduca ē ⁊ parꝶ durabil': ſicut ⁊ alia
trāſitoria: iux̄ illud Saluſtij in catilinario.
Nam diuitiaꝶ et forme gl'ia fluxa atqꝫ fra-
gil' ē. Vn̄ Sen. in hypolito inq̄t. Res eſt for-
ma fugax. et Ouid. xv. metam̄. Nec ſpecies
ſua cuiqꝫ manet ⁊c. et. iij. d̄ triſtibꝫ. Iſta de-
cēs facies lōgꝫ viciabit̄ annis. Rugaqꝫ ī an
tiq̄ frōte ſenil' erit. Cūqꝫ aliq̄ſ dicet: fuit hec
formoſa dolebis. Et ſpeculū mēdax eē q̄re-
re tuū. Et Calphurni⁹ ī bucolicꝫ d̄c. Nō hec
ſꝑ erꝫ ꝑdūt ⁊ ḡmia flores ⁊c. Et iō Virgili⁹
in bucol'. ait. O formoſe puer nimiū ne cre-
de colori. Alba liguſtra cadūt: vaccinia ni-
gra legūt̄. Oia ḡ tp̄alia caduca ſīt ⁊ vana. de
q̄bꝫ idē Salomō inq̄t Ecc̄s. j. Vanitas va-
nitatū ⁊ oia vāitas. Ipa ei pulcritudo amit

Euāgeliſte ñ laudāt Mariā de pulcritudine

Salomō ñ guītq̄

Pulcritudo trāſit

tur.iuxta illud Ouid' in li.d medicamĩe faci
ei Formã populabit' etas. Et placid' rugis
vultus aratus erit. Et idẽ in.ij.d arte aman
di ait. Forma bonũ fragile ẽ: quãtũq3 acce-
dit ad ãnos Fit minoꝛ: ⁊ ſpacio carpit' ipſa
ſuo. Nõ ſequit' ḡ ex p̄dict̃ quin formoſitas
corpal' q2 i ſtatu vie ñ erat pmanẽs:ñ debue-
rit eẽ in btã v̄gie:ſic fuerũt alia bona corpo-
lia:vt fortitudo ⁊ hmõi q̄ tñ cũ tpe deficiũt.
iuxta illd Ouid.ij.de ponto. Oia deficiũt:
anim' tñ oĩa vicit. ¶ Nõ obſtat ẽt qd obie-
ctũ fuit d mali occaſiõe. Rñdet' q pulcri-
tudo corpal' ſimplr i ſuo genere ẽ bona. ⁊ no
bis põt eẽ vtilis. Oia ei pulcra creauit deus
ad vtilitatẽ nr̃am. vñ pſ.inqt Delectaſti me
dñe i factura tua. nã a magnitudine ſpeciei
poſt. ⁊ creatoꝛ ɔgſci vt ait Salomon Sap.
xiij. Bon' ḡ ⁊ pulcer de' i mũdo creauit bo
na ⁊ pulcra Vnd Boeti' li.iij.de cõſol. ait.
Pulcrũ pulcerrim' ipe mõ3 mẽte gerẽs ⁊c.
Nihil ãt bonũ ẽ in q̄ nõ ɔtigat malos ſcãda
lizari. q nõ tm̃ in cbꝛo homie ſcãdalizabant'.
ſic ſcptũ ẽ. Mar.vj. vñ Mat.xj. ⁊ Luc.vij.
dicebat ſaluatoꝛ Btũs q̄ ñ fuerit ſcãdaliza-
t' in me. Imo i ipo deo ſcãdalizabant'. Vnd
ſup illd pſ.lxxij. q3 bon' iſrl' de' his q recto
ſũt corde. glo.inqt. puerſis ãt puerſ' eẽ vide
tur. Tal' ãt occaſio mali ſiue ſcãdali paſſiui
ñ eſt viciũ bonã naturã hñtĩ:ſ3 culpã patiẽt̃
Sic ⁊ ipi demões in pulcerrima di iuſticia
ſcãdalizãt'. vñ Ps. ait deo. Supbia coꝝ q̄
te oderũt aſcẽdit ſp. Nec ppt' hoc in deo de-
bet eẽ iniuſticia q2 mali vl' demões ſcãdali-
zent' in ei' iuſticia. maxĩe cũ boni i ea edificẽ-
tur vnde mali ſcãdalizant'. Id inqt Aug' in
c. de occidẽdis.xxij.q.v. Abſit vt ea q̄ ppt' li-
citũ ⁊ bonũ facim' ⁊ habem' ſiqd ppt' h cui-
q3 mali p̄ter nr̃am volũtatẽ acciderit nobis
imputet'. qd eñ ẽ in vſu hoim bono et licito
vñ nõ poſſit pnicies irrogari:hec ille. Alio-
qn ñ eẽnt in domib9 fiẽde feneſtre q2 qs poſ-
ſet ſe inde p̄cipitare. nec plãtande arboꝛes q2
qs poſſet ſe in eis ſuſpẽdere. nec ferrãdi equi
q2 poſſent alicui nocere. nec debuiſſ3 de' coꝛ
nua bob' facere q2 his poſſẽt ferire. Aduer-
ſam ḡ fortunã maloſq3 euent' ſpectari neq3
ciuile neq3 naturale ẽ. l.int' ſtipulãtẽ. §. ſaci ã
ff. d v. ob. Silr' l3 i ɔſeq̄ntiã aliqd malũ eue-
niret ex pulcritudie: illd ñ d3 attẽdi: ſ3 bonũ
D p̄ncipale ad qd creata ẽ. Regl'a ei eſt qd illd
attẽdit' qd pncipal'r agit'. l. ſiqs nec cãm. ff. ſi
cer. pe. ⁊ l.j. ff. de aucto. tuto. ¶ Cõgrua ḡ fu
it pulcritudo btiſſime v̄gis ad ſui cõmẽda-
tionẽ vt naturã pficeret ⁊ grãm augmẽtaret.
q2 vt inqt Virgil. in.v.eneid. Gratioꝛ et pul
crioꝛ veniẽs in coꝛpe v̄t' Adiuuat. ⁊ Ouidi'
Forma pudicicie rara:ſed apta comes Vñ.
Fran. petracha in ſuis triumphis ait. Et la

concordia che ſi rara al mondo con ſumma
pudicicia alma beltada. Nõ debuit igit' btiſ-
ſima v̄go illo bono pu̇ari qd ab oib9 natura-
liter deſideratur. ſ. q ſint pulcri. Vñ Oui.j.de
arte amãdi ait. delectãt etiam caſtas p̄conia
forme. Di eñ i cõi puerbio. Chi dio fece bel
lo:nõ feci pouero. Ad nr̃am q3 edificatiõe3 ⁊
deuotiõe3 atq3 cõſolatõem: ɔgruũ fuit btã3 pulcritu
v̄ginẽ eẽ pulcrã. pulcra eñ ẽ caſta generatio
cũ claritate Sap.iiij. Ei' nãq3 aſpect' nulli
vnq3 libidinoſũ deſideriũ ɔcitauit:ſ3 ad de-
uotionẽ poti' maximã oẽs iducebat. vt dice
tur diffuſe in ſer. ſeq̄nti. pte.vij. ⁊ aliqd dicet'
in.iiij. pte h' opis. ſer.x. pte.j. Itẽ ad corpis
dñici cõmẽdatiõe3 cõueniens fuit pulcritu-
do i coꝛpe v̄ginis. Nõ põt eñ arboꝛ bona ⁊
nobil' fructũ malũ ⁊ igbilẽ facere Mat.vij.
¶ Nõ obſtat etiã dũ dicebat' q pulcritudo
eſt cã ſupbie: luxurie: ⁊ inuidie. q2 veꝝ eſt in
malis q male ipa vtunt': atq3 bonũ ɔuertũt
in malũ. bonis aũt ẽ adiumẽtũ v̄tut̃. ſic ⁊ d
diuitijs inqt Amb. i Homel. ſup Lu. Diui
tie ſic ſũt ipedimẽta ip̄obis: ita pbis ſũt ad
iumẽta v̄tut̃. Ad h fac illd q̄d dr Eccl.xxxix
Hec oia ſctis in bona: impijs v̄o ⁊ pctõrib9
in mala ɔuertent'. Nec eſt veꝝ q dformitas
ſit cauſa hũilitatis vel caſtitatis aut charita
tis: cũ multos defoꝛmes videamus ſupbos
luxurioſos: et ſine charitate. imo plures q3
pulcros. Nã incõpoſitio corpis et defoꝛmi-
tas denotat icõpoſitionẽ ⁊ defoꝛmitatẽ mẽ-
tis. xlj. di. c. vl. i fi. Facies eñ ſepe idicat q̄-
le ẽ coꝛ. l. obſuandũ. ſi. de of. pſi. l.iij. de teſti.
Nõ obſtãt aut p̄dict̃ auctes poetaꝝ q̄ i iu-
re ſũt allegabiles. l. ſi pr. ff. d ſolu. l. antiq. ff. ſi
ps here. pe. et. §. itẽ p̄cũi. inſti. d emp. ⁊ vẽ. et
ibi glo. notat allegando m̃ltas ɔcoꝛdantias
q2 rñdet' q formoſitas ñ ẽ cã pria ⁊ imedia-
ta illoꝝ defectuũ: l3 poſſit eẽ cã remota q̄ nõ
attendit': ſed pria. vt ait glo. i. l.iij. §. ex plib9.
ff. de adq. poſ. ⁊ in. l. i oib9 cauſ. ff. de reg. iu.
tex. ẽ in. l. cũ delaneonis. §. aſinã molẽdina-
riã. ff. de fun. inſtruc. Q aũt formoſitas nõ
ſit cã imediata ſupbie ⁊ ceteroꝝ vicioꝝ pba
tur. nã ſi ita eẽt: ceſſãte ipa ceſſarẽt ipa vicia.
p locũ a rõne ceſſante. ij. phyſic. ⁊. l. adigere.
§. q3uis. ff. de iure patro. cũ ſilib9. h aũt ẽ fal
ſũ. Itẽ ſi defoꝛmitas eſſet cã hũilitat̃ ⁊ cete-
raꝝ v̄tutũ: ceſſante ipa ceſſarẽt p̄dicte virtu
tes: p eãdẽ rõnẽ. qd manifeſte apparet eẽ fal-
ſum. ḡ ⁊c. nec etia3 fuiſſet maioꝛ hũilitas q
de' incarnat' eſſet de defoꝛmi q3 de pulcra.
hũilitas eñ ẽ gr̃e collectiua ⁊ augmẽtatiua
⁊ nũq3 diminutiua. Non eẽt ḡ filij hũiliatio
maioꝛ q̄ hũilitatẽ ⁊ dignitatẽ m̃ris i ſua no-
bilitate diminueret ⁊ laudẽ ſue caſtitat̃ aufer
ret. nã nõ miꝝ neq3 laude dignũ hoim opio
iudicaret: ſi virgo q2 eſſet defoꝛmis ⁊ q̄ſi de

Cõuenit fuit pulcritu do Marie

I

Formoſitas non eſt cã ſupbie

ſpecta vir humilis et virgo ꝑmaneret. Ecō/
uerſo aūt q̄nto virgo bt̄iſſima ꝓfundior fuit
hūilitate: ꝛ q̄nto ab altiori inferius in ſeipā
deſcendit: tāto maior fuit filij dei hūiliatio.
q̄ ſe a ſūmo celo pᵒ ipam inclinauit. Et q̄nto
ipſa virgo bn̄dicta fuit pulcrior ꝛ formoſior
tāto eiᵒ ꝑpetua ꝟginitas mūdo extitit mirabi
lior ꝛ maiori laude digna. qꝛ circa difficilia
cōſiſtit ꝟtus. ij. Eth. ꝛ is g̃dus ceteros añcel
lit quē labor ꝓlixior fecerit anteire. l. ij. C. de
of. magr̄i offi.

Pars ſecunda huiᵒ ſermonis que dr̄ con
firmationis.

R ℞ Redictā ꝯcluſiōem vicꝫ bt̄iſſimā
ꝟginē Mariā fuiſſe ꝛ eē pulcerri/
mā ꝯfirmare poſſumᵒ mltiplicit̄.
Prio autoritate Alex. d̄ Ales i. iij.
ꝑte ſūme. q. ix. mēbro. iij. art. j. vbi ait h̄ ꝯfite
ri etiā ab īfidelibꝫ. Et ſctūs Bonauē. in. iij.
di. iij. ar. ij. q. ij. dr̄ de h̄ eſſe teſtimoniū iude/
orū. qđ nec vilipendēdū eſt. Mlt̄ē ex rōnibꝫ
idē cōprobare valemᵒ. Et p̄mo rōne figura/
tionis: quā ponit Alb. vbi s̄. dicens. Figura
ſiue ſignū ſil̄itudinē hr̄e debꝫ cū ſignato: ſic
relatū debet eſſe cōforme cū referente. l. aſſe
toto. ff. de here. inſti. Sed oēs mlieres bt̄iſ/
ſimā ꝟginē figurātes: teſte ſcptura: fuerunt
Quattuor mulieres figurāt Mariam pulcerrime. g̃ ꝛ b. ꝟgo. Minor patet. Quat
tuor eīm inueniunt̄ mlieres int̄ alias bt̄iſſi/
mā ꝟginē exp̄ſſiſſime figurātes. vicꝫ Heſter
Judith Rachel ꝛ Rebecca. De Heſter ſcri
ptū eſt. j. eiᵒ ca. Erat aūt Heſter pulcra val/
de et in credibili pulcritudine: gratioſa oīm
oculis ꝛ amabilis videbat̄. Silr̄ d̄ Judith
legit̄: eiᵒ. viij. ca. Erat aūt elegāti aſpectu ni/
mis. Et ibidē. Cōſiderabāt faciē eius et erat
ſtupor in oculis eoꝝ: q̄m eiᵒ pulcritudinem
mirabant̄ nimis. Et iteꝝ. Nō eſt talis mlier
ſuꝑ terrā in aſpectu ꝛ pulcritudine et ſenſu
ꝟboꝝ. Sil̄r mō d̄ Rebecca legit̄ Geñ. xxiiij
ꝙ erat puella decora nimis: virgoq̄ꝫ pulcer
rima ꝛ icognita viro. De Rachel etiā ſcptū
eſt Geñ. xxix. ꝙ erat decora facie et venuſta
aſpectu. Et ſic ſcriptura oēs mlieres beataꝫ
ꝟginē figurātes laudat de pulcritudie g̃ cō/
cludit̄ btām ꝟgineꝫ ꝑ ipas figuratam fuiſſe
Scd̄a pulcrā. ¶ Itē corpᵒ ordinat̄ ad aīam: ita ꝙ
aīe nobiliori debet̄ corpᵒ nobiliᵒ. Unde pul/
critudo corꝑis debet corrn̄dere pulcritudi/
ni anie. qꝛ locᵒ dꝫ eſſe ꝯformis ꝛ ꝓportionatᵒ
locato. iiij. Phyſic. ꝛ. ij. de aīa. et. l. q̄m. ꝛ au/
ten. nouo iure. ibi ſeq̄nti. C. de cuſto. reo. c. ij.
de cuſto. eucha. ꝛ. c. ſane. d̄ cele. miſſa. Et no
bilitas corꝑis attēdit̄ ſm̄ nobilitateꝫ aīe ad
quā ordinat̄. Forma eīm ꝛ materia debēt eē
ꝓportionabilia. Et hinc ē ꝙ corpᵒ hūanū eſt
nobiliᵒ oībꝫ corꝑibꝫ brutoꝝ ꝓpt̄ vnioneꝫ ad
aīam rōnalē. Uñ hō dr̄ res digniſſima oīm

creaturarū. l. iuſtiſſime. et ibi glo. ff. de edil.
edic. ꝛ: §. fi. vbi glo. allegat Ouidiū. inſti. de
iure natu. gē. ꝛ ci. g̃ vbi fuit ꝑfectiſſima pul/
critudo anie: ibi etiā ꝑfectiſſima pulcritudo
corꝑis debuit eſſe. Sꝫ aīa bt̄iſſime ꝟgis fuit
nobiliſſima ꝛ ꝑfectiſſima atq̄ꝫ pulcerrima. g̃
ꝛ corpᵒ eiᵒ fuit nobiliſſimū: ꝑfectiſſimū atq̄ꝫ
pulcerrimū. ¶ Itē ꝑ pulcritudinē exterioreꝫ Ratio
ducit̄ intellectᵒ ad interiorē. ergo in btā vir/ Tertia
gine d̄buit eē pulcritudo exterioꝝ: vt ꝑ ipaꝫ
magī duceret̄ itellectᵒ eiᵒ ad alioꝝ ipaꝫ iſpi/
ciētiū ad ꝯtēplandā pulcritudinē interioreꝫ.
¶ Preterea pulcrū ꝛ bonū additū pulcro ꝛ 1
bono fac̄ magī pulcrū et bonū. qꝛ tale addi/ Quarta
tū tali: fac̄ magī tale. vt ait phs. ij. metaph.
ꝛ. vj. topicoꝝ. ꝛ notat̄ i. l. baliſta. ff. ad tre. et
i. l. iurī gētiū. §. q̄nimo. ff. de pac. vbi moder
ni dicūt ꝙ nudū pactū additū pacto nudo
facit oriri actionē. et ſic tale additū ꝛc. g̃ pul
critudo et bonitas exterior addita pulcritu
dini ꝛ bonitati interiori facit magī pulcrū ꝛ
bonū. Sꝫ bt̄iſſima ꝟgo int̄ oēs puras crea
turas optia ꝛ pulcerrima fuit. g̃ habuit pul
critudinē ext̄iorē ꝛ interiorē. Ideo in q̄dam
ꝓſa quā allegat Albtᵒ. vbi s̄. dr̄. Caſtiſſima
corꝑe ſctiſſima moribꝫ: oīm pulcerrima vir
go ꝟginū. ¶ Ite corpᵒ vnitū diuinitati ꝑfe/ Quinta
ctiſſimū ē in pulcritudie: ita vt etiam angeli
deſiderēt i ipm ꝓſpicere. j. P. j. g̃ corpᵒ im/
mediate ordiatū ad ipm fuit ſcd̄o loco pul/
cerrimū. Sed illđ fuit corpᵒ matrī ex q̄ for/
matū fuit illđ qđ diuinitati vnitū eſt. g̃ ꝛc.
¶ Inſuꝑ ſm̄ phm in. ij. de aīa. et. j. Phyſi. Sexta
a natura īſitū ē oībꝫ aīantibꝫ ſibi ſil̄e ꝓcrea/
re niſi ipedim̄tū adueniat. Si g̃ natura non
ipediat̄ vl̄ erret: filiᵒ ē ſil̄is pr̄i vl̄ mr̄i. g̃ q̄ na
ſcit̄ de mr̄e ꝛ n̄ de pr̄e: ꝛ tali oꝑante q̄ non pōt
impediri vel errare: neceſſario erit ſil̄is mr̄i
et ecōuerſo. Et ꝯſeq̄nt̄ ipe bt̄e ꝟgis filiᵒ tali/
ter ꝓcreatᵒ fuit ſil̄is mr̄i. Cū g̃ ipe fuerit pul
cerrimᵒ: incōuincibilit̄ ꝯcludit̄ matrē eiᵒ fu/
iſſe pulcerrimā. ¶ Itē ordo ē in rebꝫ natura Septima
libꝫ ꝛ i corꝑibꝫ hūanis: vt ait phs. viij. meta
phy. Bonū ei vniuerſi ꝯſiſtit i ordie. xj. me/
taph. Cū g̃ natura aliq̄d fecerit pulcrū ꝛ ali
q̄d pulcriᵒ. g̃ ꝛ aliquid dꝫ eē pulcerrimū ſm̄
qđ oīa alia pulcra diſtiguunt̄: vt ait Diony.
in li. de diuis noībꝫ. Natura eīm hꝫ aliqueꝫ
terminū ad quē pōt ꝛ n̄ vltra. Aut g̃ illū ter/
minū alicubi cōtinget repire: aut nuſq̄ꝫ. Si
nuſq̄ꝫ. g̃ defic̄ reſpectu ſuaꝝ oꝑationū. Hoc
aūt ē falſū. qꝛ natura n̄ abūdat ſuꝑfluis nec
deficit neceſſarijs: vt dr̄ phs. iij. de aīa. et. ij.
phyſic. Ergo natura ſuū ſūmū alicubi hꝫ in
pulcritudie. Nā in vnoq̄ꝫ genere ē dare ſuū
primū. x. metaph. Corpᵒ aūt naturale q̄n̄q̄ꝫ
format̄ a corꝑe naturali: ipſa natura oꝑante
naturalr̄. Aliq̄n deo oꝑante ſpūaliter. ergo

alicubi ē ſummū pulcritudīs in corpe hūa-
no deo opante. ⁊ alicubi ē ſūmū in corpe ipa
natura opante. Et ſic natura opans eſt ime-
diate ſub deo opante. Sic ḡ corpus chri qđ
de⁹ p ſeipm formauit ē pfectiſſimū ⁊ pulcer
rimū in natura qđ de⁹ potuit facere ſm ſta
tū vie. vñ q̄ viderūt Ueronicā dicūt q̄ pul-
cerrimā ⁊ glioſiſſimā repñtat faciē. Ita cor-
pus bte virgis ad h̄ imediate ordinatū: fuit
pulcerrimū ſm ſtatū vie qđ natura potuit
facere ſe opante. Jō Damaſce. inqt q̄ ipſa a
nulla illuſtriū ſupaṫ. Si ḡ alie ỽgines lau-
danṫ de pulcritudine corpali ⁊ ſpūali. vñ ca-
nit ecclia. Pulcra facie ſed pulcrior fide ⁊c̄.
ḡ btā ỽgo omī laude digniſſima debuit de
vtraqȝ pulcritudīe laudari. ¶ Alio q̄ȝ fūda
M — mēto qđ dr formatōis ſeu opatōis idē pbaṫ
q̄ fuerit — Si em̄ ɔſidereṫ fabricator ipſi⁹ ỽgis: ei⁹ p-
corpore — fecto pulcritudo demōſtraṫ. Pro cui⁹ dcla-
pulcerri- — ratiōe eſt pmittēdū q̄ ad h̄ q̄ artifex pulcrā
ma. — fac imaginē tria reqrunṫ. ſ. ſcire: poſſe: ⁊ vel-
le. Et idem ē in omī alia opatiōe ſm phm. ij.
Eth. Tu ſic. De⁹ eſt creator oim ⁊ auctor p-
mari⁹ ois generatiōis. Uñ imperator in. l. j.
in pnci. C. de veteri iu. enucle. dicit Dēm ſpē
noſtrā ad ſolam ſūme prouidentiā trinitatꝭ
hñtes: vnde et mūdi toti⁹ elemēta pceſſerūt
Et ſm hoc exponi pōt illud Joā. j. Omia p
ipm facta ſunt ⁊ ſine ipo factū ē nihil. Paṫ
aūt ⁊ maṫ cū ỽtute ſolis ſunt opatores ſecū
darij. Et ita intelligiṫ illud Phi. ij. de gene-
ratiōe. ⁊ ij. Phyſi. ſcȝ. Sol ⁊ hō generāt ho-
minē. Nihil em̄ pōt opari ſol vel hō ſine vir
tute pmi agentis. ſ. dei. Uñ imperator i. l. j. C.
de vete. iu. enucle. dicit: q̄ nihil pōt opari ſi-
ne dei adiutorio. Ait em̄ phs. viij. phyſi. Oē
agēs agit in ỽtute pmi actiui. Et iterū. j. phy.
dicit. Motus pme cauſe eſt cā mot⁹ ſcōe. Et
auctor in libro de cauſis inquit. Prima cau
ſa pl⁹ influit in effectū q̄ȝ ſcōa. Jō Hierony.
in. c. naſci. lvij. di. inqt. Inter illas ſecreti vē
tris anguſtias man⁹ oipotentꝭ dei opaṫ idē
plaſmator corpis ⁊ anie. Si ḡ oim genera-
tionū ⁊ hoim etiā infideliū de⁹ eſt auctor: et
illoꝝ pcreatiōi auxiliū pbet. mlto magꝭ cre-
dendū eſt q̄ oi ſtudio ⁊ ỽtute opat⁹ ſit in ge-
neratiōe matrꝭ ſue: p illam reglam. ij. Topi.
Si de q̄ minus ⁊c̄. Hic āt artifex et plaſma
tor ỽginis de⁹ pmo ē ſapiētiſſim⁹. de q̄ Eccl.
j. dr. Ois ſapiētia a dño deo eſt ⁊ cū illo fuit
ſemp ⁊ eſt an euū. Scdo eſt oipotēs. Unde
ipe inqt Gen. xvij. Ego dñs oipotēs. Et iſta
habenṫ in c. firmiṫ. in pn. de ſum. trini. ⁊ fi-
de catho. Cū ḡ vnūq̄dqȝ ſicut ſe habȝ ad en
titatē: ita ſe habeat ad opatiōem. vt inqt Cō
mentator. ix. metaphy. Et notaṫ in. l. j. ff. de
vē. inſpi. ⁊ i. §. pterea p alluuionē. iſti. d rerū
diui. ⁊ vniuſcuiuſqȝ natura agat quod pro-
prium eſt ei diffinire: vt ait Boecius. iiij. de
conſol. pſa. iiij. Cunqȝ vnūquodqȝ dirigat
opa ſua ſm optimū eoꝝ q̄ ſunt in ipſo: vt dr
iiij. Eth. et notaṫ in. l. item queriṫ. §. ſi gēma.
⁊. l. maritus. vbi glo. ff. loca. et. l. ſi ſeru⁹ ſer-
uū. §. ſi calicem. ff. ad. l. aquil. Et facit ad hoc
lex inter artifices. ff. de ſolu. Cōcludiṫ q̄ de⁹
cum infinita ſapientia et omnipotentia ſua
corpus beate virginis generari pulcerrimū
fecit. Et hoc eſt qđ diciṫ Prouerb. ix. Sapi
entia edificauit ſibi domū. Et pſ. lxxxvj. ho-
mo natus eſt in ea: ⁊ ipſe fundauit eam altiſ-
ſimus. Q aūt chrs voluerit matrē ſuam eē
formoſiſſimam quis dubitet? Si em̄ potu-
iſſet homo facere ad libitū ſuū illā de q̄ eſſet
naſciturus: nōne ipſam pulcerrimā feciſſet?
Cū igitur chriſtus ab eterno elegerit virgi-
nem bñdictā vt d illa carnē aſſumeret: ſicut
manifeſte fuit pdictū in pſona ỽginis Pro
uer. viij. et Eccl. xxiiij. Cunqȝ ipſe chrs eſſet
ſapientiſſim⁹ ⁊ oipotentiſſim⁹: non eſt dubi
tandum q̄n etiam voluerit ſacratiſſimū cor
pus mrīs ſue oē pulcritudine decorare. Hoc
aūt vidēs in ſpū ſapiens Eccliaſtic⁹ inquit
ſui li. xliij. ca. Uas admirabile opus excelſi.
Quis aūt niſi ſtult⁹ vel infidel' aliṫ credat?
Dicite mihi o deuoti chrīani Siquis ex vo
bis poſſet formare illam quam ſibi vellȝ eli-
gere in ſponſam: nonne ipſaȝ omī decore ac
formoſitate relucentē facere conareṫ? Deus
ergo qui iſtam ſanctiſſimā puellam an ſcl'a
ſibi in ſponſaȝ elegit: pfecto omī ſpecioſita-
te fulgentiſſimā fecit. Et ideo illi inquit ipe
celeſtis ſponſus Cant. j. O pulcerrima inter
mulieres: pulcre ſunt gene tue: collū tuum
ſicut monilia. Et Cantic. v. iterū illi dr Quo
abijt dilect⁹ tuus o pulcerrima mulierū? Et
vj. ca. etiam ait idē ſpōſus. Pulcra es ami-
ca mea: ſuauis et decora. ¶ Veniāt ḡ poete N
antiq̄ ac oratores: ⁊ cū multꝭ fictōibus atqȝ
ornatu ỽboꝝ extollāt pulcritudinē Polydo
ri Hippolyti: Narciſi. Deiphobi: ⁊ Paridis
Quos pulcerrimos iuuenes inter oēs mū-
di hoīes fuiſſe dixerūt. Laudēt etiaȝ decorē
Europe Meduſe Jole Deyāire Argie Pē-
taſilee Polyxene Helene Didonis Lauie:
Caſſandre Creuſe Proſerpine Cleopatre ⁊
Lucrecie inter oēs rhomanas mulieres pul
cerrime. Accedāt etiā hebrei ⁊ laudent ſuos
iuuenes formoſiſſimos q̄ in ſacra ſcptura dr
formoſitate cōmendaṫ. Inṫ q̄s fuit Joſeph
Saul ⁊ Jonathas Daniel ⁊ Abſolō. Ma-
gnificēt etiā ſuas mulieres d q̄b⁹ eadē ſcptu
ra inqt q̄ erāt formoſe. vicȝ dña Eua Sara
Rachel Dina Thamar Noemi Heſter Ju-
dith Abigail Berſabea Abiſach ⁊ Suſan-
na. Profecto in compatione mrīs dei oēs
turpiſſime ⁊ abſqȝ vlla pulcritudie videbūṫ

[De Dio/nyſio]
¶ Un̄ legiť ꝺ ſcō Dionyſio areopagita pħo
athenienſi:ꝙ cū eſſet cōuerſus ad fidē ꝑ btm̄
Paulū:mot⁹ fama bte ꝟgis:deſiderio vidē
di ipam ꝑrexit hierl'm. Cūqꝫ a btō Joā. euā/
geliſta fuiſſet duct⁹ an̄ illā atqꝫ in ei⁹ vultu
aſpicere voluiſſꝫ:ſtati ac ſi i luminib⁹ ocloꝝ
eēt ꝑcuſſus ſolarib⁹ radijs ex ſplēdore ema/
nāte de pulcerria facie bte ꝟgis remanſit at/
tonit⁹. Poſtmodū ꝟo aliqꝫtulū ad ſe reuer/
ſus:dixit. Niſi crederē in filiū tuū: ꝺ q̄ mihi
ꝑ Paulū p̄dicatū ē nūc plāꝫ tuis ꝓuolut⁹:
vnū te diuie maieſtatꝫ iſigne adorarē. Et ni/
ſi fides adeſſꝫ:haud mihi ꝑſuadere poſſem
deū orbis auctorē te eſſe pulcriorē. Sꝫ noui
ꝙ is incōprehēſibile lumē inhitat:a q̄ tu ad
nos radi⁹ es deſtinat⁹ vt illūinares eos q̄s
p̄ma mlier cecos ꝑtuliit. ¶ Silēꝫ etiā hi/
ſtoriā refert b. Epiphani⁹ ꝺ pulcritudine vir
ginis gl'ioſe. Legiť qꝫ in miracul' ipſi⁹ ꝟgis
ꝙ tpe Karoli magni regꝫ frācoꝝ cleric⁹ q̄dā
ordie leuita:vngarie regꝫ german⁹:hrāꝫ dei
genitricē Mariā toto corde diligēs:ei⁹ de/
uotiſſime horas decātabat. Hic aūt cōſan/
guineoꝝ ſuorum deuict⁹ impulſu ꝛ exhorta
tione:adoleſcētulā q̄ndā valde pulcrā acce/
pit i ſpōſam ꝛc. De q̄ mirabili demōſtratiōe
ꝟgial' pulcritudis vide in officio cōceptiōis
in q̄rta lectiōe ſexte diei. Cui⁹ ſpecioſiſſime
ꝟgis pulcritudinē ītuēs ſupn⁹ ſpōſus inq̄t
Can̄. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ macu
la nō ē in te. ¶ Ei⁹ qꝫ pulcritudiē ꝯſiderans
deuot⁹ Anſ. i li. orationū exclamat dicēs. O
pulcra ad vidēdū. o admirabil' ad ꝯtēplādū
O deſiderabil' ad amandū:quō effigies ca/
pacitatē cordis mei: O ꝟgo mirabil'r ſingu
larꝫ ꝛ ſingulariť mirabilis:ꝑ te elementa re/
nouanť:hoīes ſaluanť:demones ꝯculcanť ꝛ
angeli reintegranť. Hec ille. Ex quib⁹ patet
pulcritudo bte ꝟgis i generali a q̄ incipe de/
buim⁹ Nā a generalib⁹ ſꝑ ē inchoādū vt ꝺr
j. phyſ. Uel q̄ a generalibus ad ꝑticularia
deſcēdere iubet Plato:vt ait Porphiri⁹ in
ſuis vniuerſalib⁹. Jō ad tertiā ꝑtē de ꝑticu/
lari ei⁹ formoſitate loq̄ntē trāſeam⁹. Nā ad
ꝑfectā cognitionēꝫ nō ſufficit noticia ſoluꝫ in
generali ꝛ i ꝯfuſo:ſed req̄riť noticia i ꝑticu/
lari:ſm phi ſniam. vij. Eth.

Pars tertia hui⁹ ſermonis q̄ ꝺr declara/
tionis:in q̄ declarať in particulari pulcritu/
do corꝑalis beate ꝟginis.

q
Quia ꝑticulariť dicta ſūt maiorꝫ
efficacie qꝫ ſcꝑta general'r. l. ſed ſi
q̄s. §. q̄ſitū. ff. ſiq̄s cautio. l. j. in fi.
ff. ſiq̄s i ius vo. nō ie. l. ñ ſolū. ꝛ. l.
[Corꝑalis pulcritu do ꝯſiſtit in trib⁹]
pōponi⁹. ff. ꝺ ꝓcu. Jō vt ad ꝑticularē ꝟginis
pulcritudiēꝫ deſcēdam⁹. ē Sciēdū:ꝙ vt dič
Alb. vbi ſ. Corꝑalis pulcritudo conſiſtit in
trib⁹. ſ. in debita corꝑis q̄ntitate et qualitate
In eleganti mēbroꝝ diſpoſitiōe ꝛ ꝓportōe.
et in coloris venuſtate. In q̄b⁹ oīb⁹ btā vir/
go Maria elegātiſſima fuit. ¶ Primo cō/
ueniens q̄ntitas corꝑis ei⁹ pōt ꝓbari a q̄nti/
tate corꝑis filij ſui quod tanq̄ꝫ ꝑfectiſſimuꝫ
in ſuis naturalib⁹ debitā habuit quātitatēꝫ.
Corp⁹ em̄ filij generať a corꝑe generantis:
ita ꝙ de tali tale generať. et de tanto tantuꝫ:
niſi error aut impotencia impediat. vl' ꝑ viā
accidentis aliter fiat. vnde natural'r magn⁹
magnū:ac paru⁹ paruū ꝓcreat. Paru⁹ em̄
non generat magnū naturaliter. quia nemo
dat qđ nō habet. ij. Elenč. et. c. ventū. j. q. j. l.
traditio. ff. de adq̄ren. rerū domi. l. nemo. ff.
de regu. iu. l. ſi liberam. C. quod cū eo. Cū ḡ
filius ꝟgis habuerit in ſummo debitā quā/
titatem:ꝯcludiť ꝙ etiā beata ꝟgo mater ha
buit debitā quantitatē cōuenientē femine:
ꝛ ita credim⁹:vt etiā inq̄t Alber. vbi ſ. Cor/
pus aūt chr̄i fuit magne ſtature ꝛ lōgitudi/
nis:vt patet intuenti ſudariū eius in q̄ fuit
inuolutū poſt mortē. in ipſo em̄ remāſit im/
p̄ſſum ſignū ſtature ꝛ longitudis eius. ſicut
ego oculis ꝓprijs aſpexi. Corp⁹ aūt btē virgi/
nis:vt legiť in q̄dam libro de miraculis ei⁹ [Longitudo beate ꝟginis]
fuit longitudinis triū brachioꝝ. Jdeo dicit
ei ſponſus ei⁹ celeſtꝫ Canť. vij. Statura tua
aſſimilata eſt palme. Qđ exponit Nicola⁹ ꝺ
Lyra ibi dicens. ſcꝫ ꝓpter rectitudinē et alti/
tudinē. Erat em̄ ſm q̄ſdam de ſtirpe gigan/
tea:ſicut eius fili⁹. iuxta illud p̄ſ. xviij. Exul
tauit vt gigas ad currendā viam. ¶ Jn q̄li/ [Qualitas ꝯplexiōis virginis.]
tate etiam complexionis fuit beata ꝟgo pul
critudine decorata. Non em̄ fuit nimis pin
guis nec nimis macra:ſed habuit cōplexio/
nē q̄ ꝓuenit ex oīm hūoꝝ eq̄litate:ita ꝙ cor/
pus ei⁹ erat eucraticū. i. optie cōplexionatuꝫ
vt ꝺr Alb. vbi ſ. ¶ Diſpoſitio q̄qꝫ ꝛ ꝓportio
mēbroꝝ ei⁹ ſm Alb. ibidē fuit congruētiſſi/
ma. qđ ꝓbať ex ꝑte generati. Jn formatione
em̄ corporis a generante ſic formať totum a
toto:ꝙ a q̄libet ꝑte generantis ſit formatio
partꝫ generati ſibi correſpondens. Et ad hoc
applicari pōt illa regula ciuilis dicēs. Sič
ſe hꝫ totū ad totū:ita ſe hꝫ pars ad ꝑtē. l. q̄ ꝺ
tota. ff. de rei vē. l. an ꝑs. ff. ꝓ derelic. l. q̄ ſcit.
p̄n. ff. de vſurꝫ. l. in rōne. §. prorſus. ff. ad le/
gem fal. ꝛ de admi. tu. l. ſi duo. in fi. ꝛ ꝺ adq̄.
he. l. ſi ſeru⁹ eius. ꝛ de pactꝫ. l. iurꝫ gentiū. §.
adeo. Jnter generantē ḡ ꝛ genitū naturaliť
ꝛ regulariť eſt ſinguloꝝ membrorum adin/
uicem ſimilatio in forma ꝛ figura:niſi ꝑ viā
accidentis impediať. Cū igiť in corꝑe dn̄ico
formādo nullū potuerit accidere ipedimētū
cui⁹ formator extitit ſp̄ūſſctūs. Eſa. lxij. vbi
ꝺr:ſp̄ūſſctūs ductor ei⁹ fuit. Jdeo membra
illius corꝑis fuerūt elegantiſſime diſpoſitio
nis ꝛ cōgruētiſſime ꝓportiōis:ita ꝙ ocli non

fuerūt nimis grādes vł' parui reſpectu alio-
rū membroꝝ.ſilr aures: gene: os: brachia:
manꝰ:tibie:⁊ hmōi alia. Sed ſingula erant
omnibꝫ alijs correſpondētia.ǵ ⁊ de diſpoſi
tiōe ⁊ ꝓportiōe btē ꝟgis idē eſt dicendū. Le-
git aūt in ṗdicto li. miraculoꝝ eiꝰ ꝙ ipa be-
nedicta ꝟgo erat recti aſpectꝰ ⁊ decora facie
ac ſine aliqua ruga. De formoſitate etiaꝫ eiꝰ
Cant.j.loqns ipſiꝰ ſponſus ait. Ecce tu pul-
P cra es amica mea: ecce tu pulcra es. ¶ De
ipſiꝰ quoqꝫ pulcritudine dr eiuſdem li.vj.c.
Pulcra vt luna ⁊c. Et ipſa inqt Eccl.xxiiij.
Ego qſi oliua ſpecioſa i cāpis. Qō exponens
Damaſcenꝰ li.iiij.ait. Maria in domo dñi
plātata ⁊ impinguata ſpū vt oliua fructife-
ra oīs ꝟtutꝭ habitaculū facta eſt ſpecioſum
De illa qꝫ dr Franciſcꝰ petrarcha in ſuis tri
umphis.poſt hec venit q̄ in ſe oēm ꝯtinebat
pulchritudinē. Et iterū ibidē. Oculi eius ex-
cellūt oēm pulchritudinē tm̄ ego miſer ho-
muncio nolo talia declarare q̄ excedūt oēm
ſenſum ⁊ intellectū humanū:q tam dubio-
ſas res veller declarare videretur cecꝰ atqꝫ
ſurdus. Ipſi qꝫ virgini iteꝝ dicit ſponſus ce
leſtis Cant.vij.qꝫ pulcra es ⁊ qꝫ decora cha-
riſſima in delitijs. ¶ De ipſius etiam virgi
nis pulcritudine dici poteſt illō qō ego po-
ſui in epl'a ad ſummum potificem Sixtum
iiij.dicens ipſi virgini. Candidior niueo ru-
tilās regina decore. Et radijs cedit clara di-
ana tuis. Luna ſuū ṗdit cecū ſociata nitoreꝫ
Atqꝫ comes nullū ſol tibi lumē hꝫ. ¶ De co
lore āt curꝭ eiꝰ eſt ſciēdū ſm Alb.vbi ſ.ꝙ fu
it mixtꝰ ex albo ⁊ rubeo. Nā vt ait Joānicꝰ
Iſte color ꝓcedit ex eq̄litate humoꝝ.alij ꝟo
oēs colores ꝓcedunt ex ineq̄litate ipoꝝ hu-
moꝝ.vñ ṗdictꝰ color ex albo ⁊ rubeo ē nobi-
liſſimꝰ ⁊ corpi eucratico deꝺmiatꝰ:⁊ a Gali-
eno in tempata cōplexiōe poſitꝰ. Nā dr in.ij
tegni.ꝙ corpꝰ eucraticū eſt ex albo et rubeo
mixtū.et Cōſtātinꝰ in li.pātegni idē ait. Nō
ſolū aūt corpꝰ b.ꝟgis fuit huiꝰ colorꝭ:ſꝫ etiā
corpꝰ chri. Vñ de ipo ait ipa b.ꝟgo Cañ.iij
Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ē ⁊ rubicūdꝰ pulcer ⁊ de
corꝰ electꝰ ex milibꝫ. Iſte āt color corpis ꝑcat
interiorē pulcritudinē aīe. Nā color cādidꝰ
denotat puritatē. Et iō Eccs.ix. inqt ſapiēs.
Oi tpe ſint veſtimēta tua candida. Et Apo-
cal.iij.dr. Veſtimētꝭ albis īduarꝭ. Color ꝟo
rubeꝰ ſignificat charitatē. Iō Cañ.iij.ḋ fer-
culo Salomōis dr. Aſcenſū purpureū me-
dia charitate cōſtrauit. Que ꝟtutes.ſ.puri-
tas ⁊ charitas fuerꝫ in b.ꝟgie i ſūmo. Tāta
eīm puritate nituit q̄ ſub dō neqꝫ maior itel-
ligi ꝑtr Anſ.in li.de ꝯceptu ꝟginali. De ipiꝰ
aūt charitate inqt Hiero.in ſer.aſſūptiōis.
totā incāduerat diuinꝰ amor. De h ǵ mixto
colore ꝟgis dr Cant.iiij. Sic vitta coccinea

labia tua:⁊ eloquiū tuū dulce. Sic fragmē
mali punici:ſic gene tue ¶ Quātū ad colo-
rē capilloꝝ eſt ſciēdū ſm Cōſtātinū i li.pan
tegni.ꝙ capilli caput cuſtodiūt et defendūt
ac honeſtant qbꝫ ſi careat hō maxia ē ihone
ſtas.⁊ ṗcipue i mlierıbꝫ.⁊ iuꝫ h fecit natura
corpi iuuamēta ⁊ ornamēta. Dicūt aūt qdaꝫ
b.ꝟginē habuiſſe capillos cādidiſſimos: ſic
⁊ capilli filij ſui deſcribūꝫ fuiſſe cādidiſſimi
dū vidit illū Joā.euāgeliſta q inqt Apoc.j.
caput eiꝰ ⁊ capilli erāt cādidi tāqꝫ lana alba
⁊ tāqꝫ nix. Galienꝰ āt.ij.tegni dic ꝙ cerebrū
eucraticū.i.bñ diſpoſitū dꝫ hr̄e capillos ru-
beos.⁊ allegat qſdā rōes qs breuitatꝭ cā ꝑ-
trāſeo.⁊ tales videꝫ qbuſdā fuiſſe capilli btē
ꝟgis cui dr Cañ.vij. Come capitꝭ tui ſic pur
pura regꝭ iūcta canalibꝫ. Cōſtātinꝰ āt vbi ſ.
dic cerebꝝ eucraticū hr̄e capillos nigros.et
mltas rōnes allegat q̄re i capite bñ cōplexi-
onato ſunt pulcriores ⁊ meliores capilli ni-
gri. Et ita dicūt qdā fuiſſe capillos b.ꝟgis.
ſicut etiā fuiſſe dicunꝫ nigri capilli ſui filij.
de q ipa inqt Cañ.v. Come eius ſic elate pal
maꝝ nigre qſi coruꝰ.vñ Veronica p̄dicit ni
gram barbā et nigros capillos dñm habuiſ
ſe.ǵ ⁊ mr eiꝰ eiuſdē colorꝭ videꝫ capillos ha
buiſſe:maxie cū mltꝭ appareat mlier ſpecio
ſior cū capillos hꝫ nigros.iuꝫ illud Oracij i
poetria.ſpectādū nigrꝭ ocul' nigroqꝫ capillo
¶ Opinio tñ alia mihi videꝫ verior.ſ.ꝙ do
mina nr̄a hūit capillos aurei colorꝭ:iuꝫ illō
poeticū Femineū caput ſi vis formare deco
re. Crinibꝫ errutilet:nitet aureum ⁊c. Et iſte
color auctē Iſaac i libell' ſuis.⁊ Gordonij in
libello ḋ vrinis ē ſublimior inter alios colo-
res q ſūt decē ⁊ nouē ſm medicos. Non ob-
ſtat mō ꝙ chrs pꝰ reſurrectiōeꝫ oñdit ſe btō
Joāni euāgeliſte cū capite ⁊ capill' cādidis.
qꝛ fuit ad demōſtrādā ipaſſibilitatē ⁊ puri-
tatē corpis glioſi. Vł' dicēdū ꝙ Joāni ñ ap
paruit chrs:ſed angelꝰ repñtās chrm. Iō in
codē ca.ait ipe Joānes. Vidi ſilēꝫ filio hois
idē chro:q i euāgelio appellaꝫ filiꝰ hois:vt
pꝫ Mat.xvj. Qꝛ ꝟo vt ait Nicolaꝰ de Ly.
ibidē:ipſe angelꝰ appuit Joāni in forma ſa-
cerdotꝭ vt oñderet chrm fuiſſe veꝝ ſacerdo
tē. Iō aſſūpſit capilloꝝ caniciē:vt ſignifica-
ret maturitatē ⁊ ǵuitatē q dꝫ eē in ſacerdoti
bus. Nō obſtat etiā qō obijciꝫ ḋ nigredīe ca
pilloꝝ chri.qꝛ rñdeꝫ ꝙ diuerſitas cōplexio-
nū fac aliū eē colorē capilloꝝ i mlieribꝫ qꝫ i
virꝭ. Qꝛ ei viri ſꝫ fortiores naturalr qꝫ mlie
res:iō cōiꝫ hñt capillos nigros:q fortiores
ſꝫ qꝫ rubei vł' alij capilli. Qꝛ et viri naturalr
magꝭ ſꝫ calidi qꝫ mlieres:magꝭ abūdat cho
lerico hūore icēſo ⁊ ſāguie aduſto qꝫ femine.
q̄ꝝ fumoſa ſuꝑfluitas expulſa per capillos
cos ꝺnigrat. Iō ñ ē miꝝ ſi cōiꝫ capilli viroꝝ

De colo-
re curis
Marie

Q
De colo-
re capil-
lorū ma-
rie.

magꝭ tēdunt ad nigredinem ꝗ̄ꝫ mulierꝝ:q̄s
capillꝰ aurei coloris atqꝫ aliquātulū criſpꝰ
maxie oꝛnat ꝛ venuſtat. ¶ Quidā ꝟo dicūt
ꝙ chꝛs naturalr̄ n̄ habuit capillos nigros.
ſed aurei coloris. verꝝ cū tp̄e paulatim nigri
facti ſūt. qꝛ ab iſtāti ꝯceptiōis vſqꝫ ad moꝛtē
ſꝑ habuit an̄ oculos mētis rep̄n̄tatiōeꝫ oim
penaꝝ q̄s ſuſtinere debebat. vn̄ō dixit Mat
thei. xxvj. Triſtis ē aīa mea vſqꝫ ad moꝛtem
Or ꝟo ex melācholia hoīs capilli nigreſcūt
vt inq̄t Galienꝰ in. ij. tegni. Jdo nimirꝝ ſi ca
pilli chꝛi nigri facti ſunt. Nā etiā ꝓpt̄ talē cō
tinuā rep̄n̄tatiōeꝫ videbat̄ factꝰ etatꝭ q̄ſi qn̄/
q̄ginta annoꝝ. Sic patet ꝑ dictum iudeoꝝ
Joā. viij. dicētiū. Quinq̄ginta annos nōdū
h̄ēs ꝛc̄. Brāꝫ aūt ꝟginē voluit deꝰ oꝛnari oī
pulcritudine q̄ vnq̄ꝫ in aliq̄ mliere repta eſt
nec accidentaliter facti ſunt nigri eiꝰ capilli
Jō credunt̄ fuiſſe tanq̄ꝫ fili aurei ꝛ aliq̄ntu/
lū criſpi. ¶ Oclos q̄ꝫ habuit pulcerrimos ꝛ
R De ocul' Marie lucidiſſimos. Vn̄ de ipſ̄ꝫ dicere poſſumꝰ illō
poeticū. Radiāt vtriqꝫ gemelli Luce ſma/
ragdina vl' ſiderꝭ iſtar ocelli. Dic aūt Albtꝰ
vbi ſ̄. ꝙ ocl'i eiꝰ erāt nigri tēpate. Tales em̄
oculi ſm̄ eū ſūt nobilioꝛes ꝛ claroꝛes ad vi/
dendū: ꝛ etiā pulcrioꝛes. Jō Cañ. iiij. ait illi
ſpōſus eiꝰ celeſtꝭ. Ocli tui colūbaꝝ: vulnera
ſti coꝛ meum ſoroꝛ mea ſpōſa mea in vno o/
culoꝝ tuoꝝ: ꝛ in vno crine colli tui. Et Cañ.
vij. iterꝝ inq̄t. Oculi tui ſic piſcine in eſebon.
Jō aūt oculi bt̄e ꝟginis piſcine cōpant̄: qꝛ ſic
piſcina hꝫ abūdantiā aq̄ꝝ: ita eiꝰ oculi pie/
tate pleni in tribulatoꝝ afflictiōibꝫ effunde/
bāt lachꝛymas cōpaſſiōis. Eſebō ꝟo cōputa
tio interp̄tat̄. ꝑ qd̄ ſignificat̄ ꝙ oculi beate
ꝟgis erāt magne reputatōis ꝓpter eoꝝ pul/
critudinē. vt exponit Nico. de Lyra ſuꝑ ipo
vij. c. Cañ. De ipſis q̄ꝫ ꝓficata eſt ꝓphia Ja/
cob Geñ. xlix. dicētꝭ de Juda a q̄ deſcēdit be
ata ꝟgo. Pulcrioꝛes ſunt oculi eius vino ꝛ
dentes eiꝰ lacte cādidioꝛes. Ultra pulcritu
dinē aūt ocloꝝ ꝛ oim mēbꝛoꝝ eā maxime de
coꝛat indumentū regale. de q̄ pſ. xliiij. inq̄t
Dauid dño nr̄o Jeſu chꝛo filio eiꝰ Aſtitit re
gina a dextrꝭ tuis i veſtitu deaurato circun
data varietate. Hec tn̄ varietas circūdans
ipaꝫ celoꝝ reginā: n̄ ſolū ē diuerſaꝝ pulcri/
tudinū coꝛpis: ſꝫ etiā oim foꝛmoſitatū anie.
ſctiſſima q̄ppe eiꝰ aīa oibꝫ fuit ꝟtutibꝫ deco
rata: q̄bꝫ btiſſima dei genitrix ſuper oēs pu/
ras creaturas ſꝑ ſtuduit ſe oꝛnare: ſciēs ve/
rā eſſe illā poeticā ſniam q̄ ait. Coꝛpis offu/
ſcat mētꝭ caligo nitoꝛē. Eſt cū ꝟtute pulcri/
oꝛ oīs hō. Jō Hiero. i ſer. ad Euſtochiū ait.
Circūdāt eā floꝛes roſaꝝ et lilia cōualliū vt
ꝟtutes ꝟtutibꝫ fulciāt̄ ꝛ decoꝛe foꝛmoſitas
S augeat̄. Pulcerria ḡ fuit coꝛpe et pulcerria
mēte. Cuiꝰ n̄ ſolū foꝛmoſiſſimū coꝛpꝰ cū eiꝰ
ſpecioſiſſima aīa fuit dño ꝯſecratū: ſed etiā
oēs eiꝰ actꝰ: ſenſus: cogitatꝰ: ꝛ effectꝰ: dei fu
erūt ſꝑ ſuitijs mancipati. de q̄bꝫ dici pōt illō
Thꝛe. iiij. Candidioꝛes nazarei eiꝰ niue: niti/
dioꝛes lacte: rubicūdioꝛes eboꝛe antiq̄: ſap/
phyro pulcrioꝛes. Aſſimilant̄ ei niui ꝓpt̄ re/
frigeriū caſtitatꝭ. lacti ꝓpt̄ mūdiciā puritatꝭ.
ebori antiq̄ ꝛ rubicūdo ꝓpt̄ feruoꝛē charita/
tis. ꝛ ſapphyro ꝓpt̄ pulcritudinē celeſtꝭ cōtē
platōis. Et ideo huic pulcerrime ꝟgi decāte
mꝰ illā pulcerrimā laudē quā i coꝛona ipſiꝰ
ꝟgis poſui. O Maria ſtella diana ꝟginel/
la g̃tioſa. de pieta tu ſei fōtana e de dio cara
ſpoſa. O Maria de ſol veſtita ꝛc̄. vſqꝫ in fi
nē ipſiꝰ capl'i. ¶ Sciēdū ē āt ſm̄ ſniaꝫ phi i C
li. ꝑſpectiuoꝝ ꝙ q̄ttuoꝛ ſt̄ inter alia ex q̄bus Quan
cauſat̄ pulcritudo. Primū ē magnitudo. oꝛ cauſi
vn̄ ſꝫ phm̄. . iij. Etb. lꝫ ꝑui poſſint dici foꝛmo tia pu
ſi qn̄. ſ. h̄nt debitā diſpoſitōeꝫ ꝛ ꝓpoꝛtiōeꝫ mē critudi
broꝝ. n̄ tn̄ pn̄t dici pulcri. qꝛ pulcritudo req̄/
rit debitā ꝑfectiōeꝫ q̄ntitatꝭ. Res igit̄ q̄nto
maioꝛē hꝫ ꝑfectionē q̄ntitatꝭ: tanto pulcrioꝛ
reputat̄. Et iō lūa pulcrioꝛ ſtell' appet. ꝛ ſtel/
le magne ꝑuis ſtell' pulcrioꝛes. Rōne ḡ ma/
gnitudis pulcerria fuit btā ꝟgo. Unde ipſa
inq̄t Eccl'i. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectōis: ti/
moꝛis ꝛ magnitudis ꝛ ſctē ſpei. De illa q̄qꝫ
dici pt̄ illō Ezech. xxxj. Quaſi cedrꝰ i libano
pulcer ramis ꝛ frondibꝫ: excelſuſqꝫ altitudi
ne ſuꝑ oia lig̃ regiōis: ꝛ ſub vmbꝛaculo illiꝰ
bitat cetꝰ gētiū plimaꝝ. eſtqꝫ pulcerrimꝰ. in
magnitudie ſua. Oē lignū ꝑadiſi n̄ ē aſſimi/
latū ei ꝛ pulcritudini eiꝰ. et emulata ſūt eum
oia lig̃ voluptatꝭ q̄ erant in ꝑadiſo dei. Hec
ibi. Jpa etem̄ b. ꝟgo ꝺ hac pulcritudine ma/
gnitudis gl'iari poteſt dicēs illō Eccl'i. xxiiij.
Quaſi cedrꝰ exaltata ſū i libano. Scōm āt
qd̄ fac̄ aliq̄d videri pulcꝝ ē nūerꝰ. Vn̄ ponit
exēplū Ari. vbi ſ̄. d. ꝙ celū ſtellatū ē pulcriꝰ
in ea pte i q̄ ſt̄ plime ſtelle q̄ꝫ i ea i q̄ ſūt pau/
cioꝛes. Rōne āt nūeroſitatis fuit pulcerria
ꝟgo bn̄dicta: q̄ q̄ ad coꝛpꝰ i oi pte ꝛ i ſingu/
lis mēbꝛis ſingl'arē habuit pulcritudieꝫ. ꝛ q̄
ad aiaꝫ fuit ꝺcoꝛata oim ꝟtutū varietate. iu/
xta illō pſ. xliiij. Aſtitit regia a dextrꝭ tuis ꝛc̄
Vn̄ illi dici pt̄ illō Ezech. xxviij. Ois lapis
p̄cioſꝰ opimētū tuū. Tertiū ꝟo qd̄ pulcritu V
dinē generat eſt caloꝛ. vn̄ panni tincti ꝛ colo
rati ſūt alijs pulcrioꝛes. Et iō ꝺ optime veſti
to dꝛ Ezech. xxvij. Hyacinthꝰ ꝛ purpura de
inſul' eliſa facta ſt̄ opimtū tuū. Et ſilr̄ btiſſi
ma ꝟgo rōne coloꝛis fuit pulcerrima. vt ſ̄.
viſū eſt. Fuit etiā tincta coloꝛe nigro hūili/
tatꝭ: albo puritatꝭ: ꝛ rubeo charitatis. De q̄
Cant. j. ipa inq̄t. Nigra ſū ſed foꝛmoſa filie
hierl'm ſic pell' ſalomōis. Vn̄ i eiꝰ figurā dꝛ
Heſter. xv. Jpſa aūt roſeo coloꝛe vultū ꝑfu
ſa ꝛ gratꝭ ac nitētibꝫ ocul' ingreſſa ē ad regē

De ipa q̄z ðr Prouer. xxxj. Byſſus ꝛ purpu
ra indumentũ ei⁹. Eſt aũt purpura veſtꝭ re/
galis quā nulli licet poꝛtare niſi regi. vt hꝫ
C. de veſtibus oleoberis. i. purpureis. lib. xj
Quartũ aũt qδ facit aliqd videri pulcꝝ eſt
lux. vt ſ. dictũ ē. Multa em̄ q̄ videnꝭ in te/
nebꝛis feda ac nigra: adueniente luce pulcra
apparēt. Et hoc etiā reſpectu/ btā virgo tota
lucida fuit pulcerria. de q̄ ðr Cant. vj. Que
eſt iſta q̄ ꝓgrediꝭ q̄ſi auroꝛa cōſurgēs: pul/
cra vt luna: electa vt ſol ꝛc. Vnδ Bern. in q̄/
dam ſer. ait. Btā ꝟgo Maria cui⁹ vita in/
clyta cunctas illuſtrat eccl'ias: eſt lucerna q̄
cōtra oēs tenebꝛas illuminaꝭ mūdi machi/
na. et lumē q̄ de⁹ mundum illuminat ꝛ tene
bꝛas aiaꝝ nr̄aꝝ fugat. et ignis coꝛda hoīm
inflāmās: et ſuis innũerꝭ bñficijs mundum
clarificās. Tolle hūc ſplēdoꝛē qd erit mun/
dus niſi obſcuritate plen⁹? Et mūdi machi/
na qd valeret ſi hūc ſplēdoꝛē nō hr̄et. Tolle
hoc lumē ſolare: vbi dies: vbi claritas: vbi
ſerenitas? Certe nō niſi caligo iuoluēs ꝛ vm
bꝛa moꝛtis ac dēſiſſime tenebꝛe relinquunꝭ.
Quicũqꝫ ḡ ſemitas hui⁹ luminis inſecut⁹
fuerit non ambulabit in tenebꝛis: ſed hēbit
lumē vite. Hec ille. Glo. ꝟo ſup illδ. Mat.
j. et nō cognouit eā: ðt. Glīoſa ꝟgo Maria
ðr auroꝛa nocte hoꝛribilis obſcuritatis ꝛ fe
ritatis expellēs. Diciꝭ etiā luna plena lumie
eterniqꝫ ſolis receptiua: cui⁹ radij plenitudi
ne tanq̄ꝫ lucerna lucens ꝛ prefulgida: tanta
claritas de vultu ipſi⁹ coruſcabat/ qꝫ in faciē
eius Joſeph ſponſus illi⁹ aſpicere non aude
bat. Pulcerrimā etiā fuiſſe virginē bñdictā
teſtaꝭ ſctā mr̄ eccl'ia q̄ in officio aſſumptiōis
canit. Vidi ſpecioſam ſicͭ colūbā ꝛc. Et iterũ
Que eſt iſta q̄ ꝓceſſit ſicͭ ſol ꝛ foꝛmoſa tanq̄ꝫ
hierl'm? Et rurſum ei canit Pulcra es ꝛ de/
coꝛa filia hierl'm. Et in officio quotidiano.
Specioſa facta es et ſuauis in delicijs tuis
ſancta dei genitrix. Et iterum. Specie tua ꝛ
pulcritudie tua ꝛc. ¶ Quintā q̄ꝫ rōnē adde
re poſſum⁹: q̄re btā ꝟgo pulcra fuit. ſ. ꝓpter
nouitatē. Nā oīa noua ſūt pulcritudine de/
coꝛata. ꝭ. in ſcδo. in ꝓemio. ff. De⁹ aũt ſpon/
ſam ſuā oꝛnauit q̄dā ſingulari decoꝛe ꝛ ſpe/
ciali ac noua claritatis foꝛmoſitate. iuxta il/
lud Heſter. viij. Judeis noua lux oꝛiri viſa
eſt ꝛc. q̄ fuerũt ꝟba thematꝭ nr̄i. ḡ pulcerria
fuit. ¶ Poſſum⁹ aũt ei⁹ pulcritudinē fuiſſe
magnā ꝓbare ex oī genere cāꝝ q̄ ſm ꝓhum
ij. phy. ſꭤ q̄ttuoꝛ. ſ. materialꭤ. efficiēs. foꝛmalꭤ
et finalis. Prima rō ſumiꝭ a cā materiali q̄
ðr rō ꝓpagationis ꝑ ſemē electũ ab Adā vſ/
qꝫ ad illā. Solēt ei nobiles genere: eo qꝫ de/
licate ſunt geniti ꝛ nutriti: ſpecioſi eſſe coꝛpe
vt experientia docet. Vñ Seneca in li. trage/
diaꝝ ait. Generoſa in oꝛt⁹ ſemia exurgūt lu/

os. Et facꭤ ad hoc illδ poeticũ. Et placid⁹ ſan
guis nobile coꝛp⁹ alit. Fuit aũt btiſſima vir
go nobiliſſima genere inter oēs puras crea
turas. vt ꝓbatũ ē in ſmōe. j. hui⁹ ptis. ꝑte. ij.
Nāo ipotēs de⁹ ſm qꝫ exponit Nico. δ Ly.
ſup Gen. Ab initio mūdi de tpe in tp̄s ſepa
uit i hūano genere bonos a malis. ꝛ melio/
res a bonis: vt tādeꝫ eſſet in oꝛbe ppl's ei pe/
culiarꝭ ꝛ acceptiſſim⁹ atqꝫ oī nobilitate ꝓful
gēs: δ q̄ ei⁹ fili⁹ naſceretur: iuxta illδ Deut.
xxxij. Qñ diuidebat altiſſim⁹ gētes q̄ñ ſepa/
bat filios Adā. Naꝫ añ diluuiũ ſepauit fili/
os Cam a filijs ſeth. ita vt filij Cam diceręꭤ
filij hoīm: eo qꝫ vicioſi erāt ꝛ carnales. Filij
ꝟo Seth dicerenꭤ filij ð. q: boni et ſpūales
erāt: ſm illδ Gen. vj. Videntes filij dei fili/
as hoīm qꝫ eſſent pulcre ꝛc. Et q̄a generatio
ſeth ex maxia pte poſtea decliauit ad laſciui
am. vt pꝫ ibidē. iteꝝ de⁹ ſepauit/ extinguen/
do ꝑ diluuiũ vtrūqꝫ gen⁹: reſuatꝭ tm̄ paucꝭ
de genere ſeth. q: boni erāt. ſ. Noe et filij ei⁹
cū vxoꝛibꝫ. Poſt diluuiũ ꝟo iteꝝ ſepauit eli
gendo gen⁹ Sem q̄ fuit pꝛimogenit⁹ Noe.
Deinde q: filij Sem ex maxia pte facti fue/
runt idolatre: iteꝝ ſepauit ꝛ elegit heber. a q̄
dicti ſꭤ hebꝛei: q̄ ppl's dei peculiarꝭ dicebanꭤ
vt declarat Nico. δ Ly. ſup Gen. Deinde ele
git Abꝛaā vt hꝫ Gen. xij. ſepando eũ a cul/
toꝛibꝫ idoloꝝ. ꝛ poſtea Iſaac: ꝛ ñ Iſmaelem
Gen. xx. Deide Jacob ꝛ ñ Eſau. Gen. xxvij.
et ꝯſeq̄nꭤ de filijs Jacob elegit Judā et tri/
bū eius. Et ſic ſp ꝟ oꝛdie ꝓceſſit/ ſepando bo
nos a malꭤ. Et talꭤr deduxit generatiōeꝫ ꝟgi/
nis bñdicte ꝑ ꝓpagatōeꝫ nobilioꝛis ꝛ digni/
oꝛis ꝛ magꝭ deo g̃ti ſanguis q̄ nunq̄ꝫ fuerūt
i mūdo. Et iδ cū ipſa deſcēderit ꝑ tot nobiliſ
ſimas ꝛ peroptimas ſtirpes ꝛ δlicatiſſimas
generatiōes: nō ē dubitādum qꝫ fuit coꝛpoꝛe
ſpecioſiſſima ꝛ moꝛibꝫ vltra q̄ꝫ dici poſſit no
biliſſima. Non em̄ paꝝ affert ad moꝝ ꝓcla/
ritatē ꝛ coꝛpis ſpecioſitatē pentũ nobilitas.
Vñ Amb. ſup Lu. loq̄ns δ ꝑentibꝫ hti Jo.
baptiſte. inq̄t. Docet āt nos ſcp̄tura diuina
nō ſolū moꝛes i his q̄ ꝓdicabiles ſꭤ: ſed etiaꝫ
ꝑentes optere laudari veluti trāſmiſſa ima/
culate puritatꝭ hereditas i his q̄s volumus
laudare ꝓcellat. Voluit ḡ de⁹ hr̄e ppl'm ſuo
cultui δdicatū: ſanctioꝛē et nobilioꝛem inter
oēs ppl'os mūdi: q̄ ab alijs diſtict⁹ erat diſti
ctiōe veſtimtoꝝ: circumciſiōis ꝛ legꝭ ſcp̄te:
vt ex eo naſcereꭤ mr̄ filij ſui oīm ſctiſſima: ex
cellētiſſima ꝛ ſpecioſiſſima. ¶ Scδa rō pꝛo
bans bñdicte ꝟgis pulcritudinē ſumitur a
cauſa efficiente: q̄ fuit ꝟt⁹ diuia. Naꝫ vt cōiꭤ
teneꭤ Joachim ꝛ Anna ꝓceſſerāt in diebus
mltꝭ: et nūq̄ꝫ filios genuerāt: cū eſſet Anna
ſterilis: vt ſup̄ dictū ē in. iij. ꝑmi ſmonis hu
ius ſecūde ptis. Miraculoſe ḡ ſublatuꝫ eſt

Maria lux

Pulcritudo mane fuit magna

Nota filij dei et filij hominum.

ab ea impedimentū ſterilitatꝫ et ꝟtus gene-
ratiua in Joachim roborata: vt hāc gl'ioſi-
ſimā filiā generarēt. Certū eſt eñ ꝙ opa pro
ducta ꝟtute diuia pfectiora ſūt opib' q̄ ſunt
pure naturalia. q2 multo potētior eſt gr̄a q̄
natura. vt pbat multipl'r Ambroſi' in c. re-
Potentior eſt gr̄a q̄ natura — uera. de cōſe. di. ij. originalr' aūt in li. de ſa-
cramētꝫ. 7 patuit etiam in vino qd̄ dn̄s fecit
ex aqua. vt h̄r Joā. ij. Vnd̄ Chryſ. ibi inquit
Non ſimpl'r vinum: ſed vinū optimū fecit.
Talia eñ ſunt chr̄i miracula vt multo his
q̄ p naturā fiunt ſpecioſiora 7 vtiliora ſint.
Cū ḡ bt̄e ꝟginis corp' ꝟtute diuina ꝑncipa-
liter 7 pticulari mō ꝯceptū: ſicut etiā pbatū
7 declaratū eſt in pte precedenti hui' ſermo-
nis: nō eſt dubitandū ꝙ fuit pulcerrimum.
Et pōt ꝯfirmari p̄dicta rō ſic. Btā ꝟgo fuit
ꝑmū op' mirabile pductū a deo in nouo te-
ſtamēto: cū fuerit q̄ſi aurora i oriēte. i. in cō-
finio noui 7 veterꝫ teſtamēti. Solēt aūt ar-
tifices nouit' incipientes alicubi opari egre
gium aliqd̄ opus ꝑmo pducere. vt patꝫ ma
xime in pictorib'. et hoc vt in arte ſua cōmē-
dent'. §. ſancim'. in aut'. de mona. coll'. j. Te-
nendū eſt ḡ ꝙ oipotēs de' artifex ſummus
oim: oēm hn̄s ꝟtutē Sap. vij. op' iſtud pri-
mū. i. btām ꝟginē q̄tum ad corp' 7 animā
pduxit mirabiliſſimū. Et hec rō confirmat'
p ſniam venerabilis Bede: q̄ ſup Lucam ſic
ait. Nec mir̄ ſi dn̄s redemptur' mundum
opationē ſuā inchoauit a matre: vt p quā ſa
Z lus oib' opabat': eadē prima fructū ſalutis
hauriret ex pignore. Hec ille. Tertia aūt rō
ſumit' ex cā formali que eſt aīa ipſi' ꝟgis be-
nedicte. de q̄ rōne tactum eſt ſ. in pte prece-
denti hui' ſermōis. Et poſſum' arguere ſic.
Nobiliſſima aīa chr̄i Marie. — Certū eſt ꝙ aīa btiſſime ꝟgis poſt animam
chr̄i fuit 7 eſt inter oēs imo ſup oēs nobiliſſi
ma. Aīa ꝟo 7 corp' ſe habent vt materia et
forma ſm pħm in. ij. d' aīa: q̄ ait. Aīa eſt act'
et pfectio corpis phyſici organici in potentia
vitā hn̄tꝫ. Ergo ſicut aīa q̄ eſt forma reqrit
corp' p materia: ita aīa digniſſima requirit
corp' digniſſimū 7 ſpecioſiſſimū. Nobiliſſi
mo ḡ ſpūi oportuit nobiliſſimū corp' p̄para
ri. et corpus optime diſpoſitū excellētiſſimo
ſpiritui coaptari: vt pportio ſit d'bita int' ma-
teriā 7 formā. Et iō corp' gl'ioſe ꝟgis debu-
it eſſe optime complexionatū: 7 p conſequēs
venuſtiſſime coloratū. Item optime organi
zatū. 7 ꝯſeq̄nter ordinatiſſime figuratū. Et
pōt hec rō cōfirmari. q2 vt h̄r in cōpēdio the-
ologie. li. iiij. dum btā virgo filiū geſtabat in
vtero: mira claritas et ſpecioſitas in corpus
eius redundabat. non ſolū eñ in eius aīa:
ſed etiā in corpe reſplēdebat lumē diuinita-
tis. Et poſſum' exemplificare de lumine in
lucerna exiſtente a q̄ fulgor emanat. Et ſic

forma diuinalis taliter informauit corp' et
aīam gl'ioſe ꝟginis ꝙ ex oī pte ſpecioſiſſima
fuit. ¶ Quarta rō ſumit' ex cauſa finali. Nā A
btā ꝟgo ideo venit in mundū vt ex ea naſce-
ret' fili' dei. vnde firmiter credendū eſt ꝙ nō
ſolū ſm aīam: ſed etiā ſm corp' fuit ſuo be-
nedicto filio ſimillima. Videmus eñ ꝙ ſe-
pe filij ſuis parentib' tanta ſilitudine confi
gurant' vt ex eis videant' formati tanq̄ exē-
plati ab exēplari. Et iō d'r Eccl'i. iij. Mortu'
eſt pr̄ ei': 7 q̄ſi nō eſt mortu'. ſil'ꝫ eñ ſibi re
liqt poſt ſe. Et ſi h' ꝟificat' in alijs filijs na-
turali modo genitꝫ. multo magꝫ ꝟificatū eſt
in dn̄o Jeſu chr̄o 7 mr̄e ei' q̄ cū diuini ſpiri-
tus opatione concepit. et q̄r caro ſm Aug.
etiā eadē caro fuit. et ideo int' filiū 7 ipāꝫ fu-
it in pulcritudine ſilitudo. vt pbatū eſt in. j
pte h' ſmōis. Cū igit' chr̄s fuerit pulcerri'
vt ibidem oñſum ē. vn̄ ſup pſ. xliiij. ſm traſ-
latione chaldaicā d'r chr̄o. Pulcritudo tua
rex Meſſia maior ē q̄ oim filior̄ hoim: ſe-
quit' ꝙ etiā eius ſctiſſima genitrix fuit ſuper
oēs hūanas creaturas ſpecioſiſſima. Hanc
tn̄ corpalē pulcritudinē recepit chr̄s non a
patre. q2 ſicut inq̄ntum de' nō h̄z matrē: ſed
eñ pr̄em. ſic inq̄ntum hō habet matrē: ſed n̄
patrē. Illā ḡ corpalem pulcritudinē quam
alij filij recipiunt ab vtriſq2 parentib' totā
habuit chr̄s a ſola matre ſua bn̄dicta: q̄ ſm
Damaſce. de ſuis puriſſimis ſanguib' ipm
generauit. Et ideo icōuincibil'r ꝯcludit' ipā
fuiſſe ſpecioſiſſimā: p illā regulā Phi. in. ij.
metaph. Qd̄ eſt cauſa alior̄ vt ſint talia: il-
lud etiā eſt tale. Facit ad hoc qd̄ dicūt iuri-
ſte. ſ. ꝙ illud eſt in effectu: eſt etiam in ſua cā Effect' in ſua
vt notat' in. l. iij. ff. de pecu. et de peni. diſt. ij.
c. pōt diſcurſus. et. §. his itaq2. et. §. ficta. 7 d'
p̄ſumpti. c. ex ſtudijs. 7. c. l'ris. in fine. 7 d' ſta-
tu regu. c. qd̄ dei. et de noui ope. nū. ca. ij. in
fi. Cauſatū eñ ſequit' naturā ſue cauſe. Et
eiuſdē rōnis eſt cauſa 7 cauſatū. l. manumiſ
ſiones. vbi Bal. ff. de iuſticia 7 iure. Et q̄lis
eſt cauſa: talis pducit' effect'. c. fert'. 7. c. vul
nerato. j. q. j. et. l. de pupillo. ff. de noui ope.
nun. et. c. tue. de ſpon. et. c. acceſſit. et. c. ex lit-
teris. de deſpon. impu. 7. c. cū clerici. cum ibi
nota. ex' de cēſib'. Vn̄ d'r autor in li. de cauſ
ꝙ oīs effect' h̄z ſilitudinem ſue cauſe. ¶ Ex B
fructu ḡ pulcerrio ab ipa btiſſima ꝟgine p-
ducto. ſ. dn̄o noſtro Jeſu chr̄o: in quem pp̄
eius ſpecioſitatē deſiderāt angeli pſpicere. j.
Pe. j. cognoſcit' ſpecioſitas eiuſdem pulcer-
rime ꝟginis. De cuius formoſitate anime et
corpis loq̄ns btūs Epiphanius in q̄dā ep'la
inq̄t. Mores ei' erant hmōi. Honeſta erat Mores Marie
p omīa: parū loq̄ns: velocis obedientie: affa
bilis: libere ſeruiens omīb': ſine riſu: abſq2
turbatiōe: ſine ira: libēter ſe inclināns: bono-

rabilis ad om̄es. ꝛ admirabant̄ oēs in loq̄la
ipſius. ſtature erat magne. capillos hn̄s fla-
uos. ac bonos oclos. ꝛ tota erat ſpecioſitate
plena. ¶ Bernardus q̄ȝ ſuper Miſſus eſt
hom̄. ſcd̄a ait. Uirgo regia gēmis ornata v-
tutū: gēmis atq̄ȝ mentiſ pariter ꝛ corpis decore
pfulgida. ſpecie ſua ꝛ pulcritudie in celeſtibꝫ
cognita: celi ciuiū in ſe prouocauit aſpectū ita
vt celeſtis regiſ animū ad ſui ↄcupiſcentiā i-
clinaret. ꝛ celeſtē nunciū ad ſe de ſupnis ad-
duceret. ¶ Euſebi⁹ etiā ſup Lucā exponens
illud. Diſceſſit angel⁹ ab illa: inq̄t. Diſceſſit
ab illa angel⁹ nō ſolū impetrās qđ optabat:
ſed ſtupēs in vginea forma ꝛ vtutiſ plenitu-
dine. Hec ille. De q̄ formoſiſſima vgine lo-
quēs Dantes in comedia paradiſi. c. xxxvij.
ait. Soto coſi belciel come diuiſo. Uintiq̄r
to ſignori adua aduc. Coronati veniano di-
fior daliſo. Tuti cantauan bn̄dicta tue. Ne
le filiol dadam. ꝛ bn̄dicte Sien in et̄no bel-
leze tue. Quas nob̄ ↄcedere digneī om̄ipo-
tens de⁹ in eterna felicitate poſſe ↄtemplari:
p infinita ſecula ſecl̄oꝝ. Amen.

¶ De eiuſdē electiſſime ſpōſe dei natiuitate
Sermo Quintus.

AB eterno or-
dinata ſum ꝛ ex antiq̄s an̄q̄ȝ
terra fieret. Prouer. viij. ca.
In ſacra ſcptura aliquando
Alia ſpōſa — dr̄ ſpōſa dei q̄liber fidel' aīa. iuxta illđ Oſee.
ij. Deſpōſabo te mihi in fide trāſſumptiue i
c. ferī. ꝛ c. ſicut vnguēti. ꝛ. §. opponit̄. j. q. j. et
de pe. di. ij. c. ſi. eīn. ꝛ di. iij. §. illud. ꝛ de ſacra
vnc. c. vnico. §. q̄r v̄o. Hec aūt dei ſponſa. ſ.
anīa fornicat̄ p petm̄. iuxta illud Hiere. iij.
Tu aūt fornicata es cum amatoribꝫ mlt̄is.
Un̄ d mal' hoibꝫ q̄ p vicia fecerūt adulteria
anias ſuas q̄ pus erāt dei ſponſe: exponi pōt
ſpūal'r illđ Oſee. iiij. ſ. Spōſe vr̄e adult̄e erūt
Eccleſia ſponſa — ¶ Aliqn̄ ſpōſe noīe itelligit̄ eccl'ia triūphās
de q̄ exponi pt̄ illđ qđ dixit angel⁹ btō Joā-
ni Apoc. xvj. dū ait. Ueni oſn̄dā tibi ſponſaȝ
vxorē agni. De hac etiā ſponſa exponi pt̄ illđ
Apoc. xxj. Uidi ciuitatē ſctām hierl'm deſcē
dentē de celo ſic̄ ſponſaȝ ornatā viro ſuo. Ali-
qn̄ v̄o ſponſe noīe itelligit̄ eccl'ia militās. vt
in c. om̄ibꝫ. ꝛ c. lector. xxiiij. q. iij: ꝛ notat̄ in.
c. ſpōſus. xlvj. di. Et de hac ſpōſa exponi pōt
illđ Jo. iij. Qui hꝫ ſponſaȝ ſpōſus eſt. Chr̄s
em̄ de⁹ nr̄ eā ſibi deſpōſauit. Un̄ oēs chr̄iani
dicūt̄ filij iſti⁹ ſponſe ꝛ hui⁹ ſponſi. de qbꝫ i-
tellexit chr̄s qn̄ inq̄t Mat. ix. Nunq̄d pn̄t fi
lij ſponſi lugere q̄ȝdiu cum illis eſt ſpōſus. ꝛ
Mar. ij. Nūq̄d pn̄t filij nuptiaꝝ q̄ȝdiu ſpon
ſus eſt cū illis ieiunare. Et Lu. v. eādē ſn̄iaȝ
dixit. ¶ De hac deſpōſatōe eccl'ie inq̄t Pau

lus. ij. ad Cor. xj. Deſpondi vos vni viro v-
ginē caſtā exhibere chr̄o. Uirgo em̄ eccl'ia in
die iudicij ē ad ſui celeſtiſ ſpōſi nuptias pdu
cēda qn̄ media nocte clamor fiet. Ecce ſpon-
ſus venit: exite obuiā ei. Mat. xxv. Ipſe igit̄
ſpōſus nr̄ Jeſus chr̄s ↄcedat nob̄ eſſe d illis
ſponſe ſue eccl'ie filijs. d qbꝫ in p̄dicto Mat
c. dr̄ q̄ ornauerūt lāpades ſuas ꝛ exierūt obui
am ſpōſo. Spāl'r aūt ꝛ ſingulariſſimo mō
in ſcpturiſ diuis noīe ſpōſe itelligit̄ gl'ioſa v-
Maria ſponſa. — go Maria. quā oīpotēs de⁹ ſibi ab et̄no ſpō
ſam elegit: vt ei⁹ vnigenit⁹ fili⁹ tāq̄ȝ ſpōſus p
cederet de thalomo ſuo. pſ. xviij. Un̄ cū ipa
dei ſpōſa ↄcepiſſet ſaluatorē mūdi: canebāt
hri āgeli in celo: ꝛ ſcti pr̄es in limbo deſiderā
tes natiuitatē chr̄i. ꝛ dicebāt illđ Joel. ij. E-
grediat̄ ſpōſus d cubili ſuo. De hac etiā ſpō
ſa exponi pōt illud Sap. viij. ſ. Hāc amaui
ꝛ q̄ſiui mihi ſpōſam aſſumere. ꝛ amator fa-
ct⁹ ſum forme illi⁹. De⁹ em̄ rex celeſtiſ adama
uit eā ſup oēs puras creaturas. ꝛ iđ eā elegit
ſibi i ſpōſaȝ. Qđ ꝓphetatū fuit Eſa. lxij. vbi
de leticia dī ꝛ deſpōſatiōe b. vginē inq̄t ꝓphe-
ta. Gaudebit ſpōſus ſup ſpōſaȝ. Nō ſolum D
aūt de⁹ gauiſus eſt in deſpōſatiōe vginali: ſȝ
etiā tota celeſtiſ curia ꝛ vniuerſus mūd⁹. qđ
in figurā p̄nūciatū fuit Heſter. ij. vbi d ipa
heſter q̄ figurauit b. vginē dr̄. Ducta eſt ita-
q̄ȝ ad cubiculū regiſ: ꝛ adamauit eā rex pl⁹ q̄ȝ
oēs mlieres. ꝛ poſuit diadēa regni in capite
ei⁹ fecitq̄ȝ eā regīe p vaſthi. i. p Eua: q̄ hūanū
gen⁹ ſuo ptō deuaſtauit. Et iuſſit ↄuiuiū p
pari pmagnificū cūctiſ p̄ncipibꝫ ꝛ ſuis ſuis
p ↄiūctōe nuptijs heſter. ꝛ dedit requiem vni-
uerſ ꝓuincijs. ac dona largit⁹ ē iuxt magnifi
cētiā p̄ncipalē. Hec ibi. Iſtā aūt ſpōſaȝ vgi-
Sponſa iſta dili-gitur. — nē. ſ. imaculatā q̄ȝtū dilexerit de⁹: oſn̄dit ipſe
q̄ Can. iiij. c. eā ſuauit̄ iuitat ad ſuū ↄnubiū
dicēs. Ueni de libano ſpōſa mea veni d liba
no: veni coronaberiſ. Et iterꝝ ibidē inq̄t. Uul
neraſti cor meū ſoror mea ſponſa. vulneraſti
cor meū q̄ v̄ba replicat ad demōſtrandā im
mēſitatē amoriſ. Et rurſū ait. Quā pulcre ſt̄
mām̄e tue ſoror mea. ſpōſa mea. pulcriora ſt̄
vbera tua vino. ꝛ odor vnguētoꝝ tuoꝝ ſup
oīa aromata. Fau⁹ diſtillās labia tua ſpōſa
mel ꝛ lac ſub lingua tua. ꝛ odor veſtimētoꝝ
ſic̄ odor thuriſ. Hort⁹ ↄcluſus ſoror mea ſpō
ſa: hort⁹ ↄcluſus: fōs ſignat⁹: emiſſiōes tue
padiſ⁹. Quia v̄o electiōeȝ hui⁹ ſpōſe fec̄ de⁹
an̄ ſecl'a. iđ ipa merito dicere pōt v̄ba thēatiſ
nr̄i. ſ. Ab et̄no ordiata ſū. ſ. ſpōſa dei ꝛ mr̄ fi-
Ab et̄no — lij ei⁹. ꝛ ex antiq̄s an̄q̄ȝ terra fieret. i. an̄ oēm hec ſpon
corpalē creaturā. necdū erāt abyſſi. i. angeli ſa eligit̄
q̄ abyſſi nūcupari poſſūt ꝓpter coꝝ intelligē
tiam pfundiſſimā et nature ſue excellentiā
ꝛ ego iam concepta eram. ſ. in mente creato-
ris mei. ꝛ nata: ac eius coniugio preparata.

Sup̲ q̄bꝫ verbis videbim⁹ decē ꝯditiones
quas habuit hec admirabil' dei ſpōſa: q̄s ha
bere debēt oēs idonee ſpōſe cuiuſlibꝫ magni
imꝑatoꝝ. Pria dicet̄ īegritatꝭ. Scđa ꝟtuo
ſitatꝭ. Tertia gn̄eroſitatꝭ. Quarta formoſita
tis. Quīta gřioſitatꝭ. Sexta fecūditatꝭ ſiue
fertilitatꝭ. Septima copioſitatꝭ. Octaua ti/
moroſitatꝭ. Nona pudoroſitatis. Decima ⁊
vltima appellabit̄ honeſtatis.

De p̄ma ſpōſe dei cōditiōe q̄ dr̄ īegritatis

Ut diffuſe ꝓbatū ē in p̄ma ꝑte p̄n
cipali hꝰ opis īegerrimo ac ima/
culato dei filio oꝑtuit eligi mr̄em
ꝑ oīa integerrimā et imacl'atā: et
puriſſimo deo puriſſimā ſpōſam. Et iō deꝰ
paƭ dixit filio ſuo ⁊ ſpūiſctō. Ego volo mihi
creare ⁊ facere vnā ſpōſaꝫ egregiā meo mō:
ita vt ſit digna maieſtatꝭ mee ꝯnubio. Rn̄/
dit fili⁹ Et ego volo mihi fabcare vnā ꝟgi/
nē puriſſimā q̄ idonea ſit me ꝯcipe ⁊ portare
in vtero ſuo. Dixit ꝟo ſpūſſctūs. Et ego vo/
lui mihi ꝯſtruere vnū tēplū ſacratiſſimum
in q̄ facere poſſuꝫ meū habitaculū. Tūc igi/
tur tota trinitas hanc imaculatā ꝟginē ꝯci/
pi ⁊ naſci fecit quā ſꝑ ab oī macula illibataꝫ
p̄ſuauit. Nō em̄ fuiſſet btā ꝟgo idonea dei
ſponſa vl' mater ſi aliq̄n fuiſſet ꝑ peccatū di
aboli adultera ⁊ ſerua. vt clariſſime ꝓbaui/
mus vbi ſup̄. Btā ḡ Maria integritatem
ſemꝑ ꝑfectiſſimā habuit tam mentis q̄ꝫ cor
poris. Un̄ ꝟificatū fuit de illa illō. j. Theſ.
v. Integer ſpūs veſter ⁊ aīa ⁊ corp⁹ ſine q̄re
la ī aduētuꝫ dn̄i nr̄i Jeſu chri ſeruetur. Ipſa
nāqꝫ integerrima dei ſpōſa ſeruauit illō ad
Titū. ij. In omnibꝫ p̄be teip̄m exemplū bo/
norū operuꝫ in integritate. Et illud Jaco. j.
Sitis ꝑfecti et integri: in nullo deficiētes
Ut autē eſſet talis: fuit a deo p̄ꝑata ꝑ grām
p̄uenientem q̄ eā p̄ſuauit ab originali pctō et
ab oībꝫ immundicijs. Et hoc eſt qđ dr̄ Ge
neſ. xxiiij. Ipa eſt mulier quā p̄parauit dn̄s fi
lio dn̄i mei. De hoc vero null⁹ niſi vel inſipi
ens vel obſtinatus dubitare modernis tpi/
bus pōt. q̄bꝫ ē btē ꝟgis īegritas luce clari⁹
declarata. Quis em̄ ciuis: ingenu⁹ ac nobi/
lis: q̄s ſtrenu⁹ miles: q̄s ſapiens doctor. q̄s
magnific⁹ comes: q̄s excellens marchio. q̄s
p̄nceps vel dux iclyt⁹: q̄s ſereniſſim⁹ rex vel
imꝑator meretricē ⁊ ꝯtamiatā mľierē eligerꝫ
in ſpōſam: valēs ſibi eligere īegerrimā ꝟgi/
nē et ex oī ꝑte puriſſimā? Oēs ei naturaliter
appetūt ⁊ q̄rūt hīc vxorē in tactā. c. ſi dicturi
xxij. q. vj. Quid ḡ mirꝝ ſi imꝑator celi ⁊ tr̄e de/
us rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. q̄ eſt ſctūs: inno/
cens ⁊ impollut⁹. ad. Heb. vij. voluit ſibi ſā
ctū ⁊ ipollutū habitaculū p̄parare: ⁊ inocē/
tē ac imacl'atā atqꝫ oī puritate repletiſſimā

Uxor in/
tacta.

ſpōſaꝫ aſſumere? Ipe em̄ eſt ille cui dr̄. j. Pa
ral'. xxix. Tua eſt dn̄e magnificētia ⁊ ptās at
qꝫ victoria: ⁊ tibi laus. Cūcta enī q̄ ī celo ſūt
⁊ in terra: tua ſūt. Tu dn̄e regnū. ⁊ tu ſuper
oēs p̄ncipes. Tue diuitie et tua eſt gl'ia Tu
dn̄aris oīm: ⁊ in manu tua ꝟtus et potentia
magnitudo ⁊ īperiū oīm Debuit ḡ iſta ſpon
ſa dei inclyta btiſſima ꝟgo Maria eſſe ſuꝑ
oēs mūdi creat̄as īegerria ⁊ mūdiſſima. q̄ꝛ
neqꝫ hoī p̄parabat̄ habitatio ſꝫ deo. j. Paral'.
xxix. Un̄. ſ. Bonauē. i. iij. ſen. di. iij. ar. ij. q. j.
dicit. ꝙ de nulla alia pura creatura rōnabili
pōt dici illō Can̄. iiij. Tota pl'cra es amica
mea: et macl'a nō ē ī te: ſic̄ de ꝟgīe gl'ioſa. Et
ī eadē di. etiā inq̄t. ꝙ ꝯgruū fuit vt aduoca
ta hūani generꝭ nl'lꝫ hr̄et pctm̄ qđ ei⁹ ꝯſciaꝫ
remorderet. ⁊ ꝙ ipa btā ꝟgo ꝑ quā aufereba
tur opprobriū nr̄m vinceret diabolū: nec ei vl'
modicū ſuccūberet. ⁊ ꝙ imacl'ata eſſet mēte
ſic̄ fuit intemerata corꝑe ipa ꝟgo benedicta
q̄ placuit altiſſimo vt mr̄ ei⁹ fieret. Ibidem
etiā ait ſic ad lr̄aꝫ p̄dict⁹ doctor. Qm̄ igit̄ be
ta ꝟgo aduocata ē pctōꝝ. gl'ia ⁊ corona iu/
ſtoꝝ. dei ⁊ toti⁹ trinitatꝭ triclīniū ⁊ ſpēaliſſi
mū filij dei reclinatoriū. hic eſt ꝙ ſpēali grā
nullū ī ea pctm̄ habuit locū. Hec ille. Quia
aūt res dr̄ īegra anq̄ꝫ poſſideat̄. vt. l. l. ꝑ ꝑ/
te. ff. de fur. Jō btiſſima virgo a nullo dia/
bolo vnq̄ꝫ poſſeſſa ſpōſo ſuo ſꝑ fuit īegerri
ma. Un̄ ipa ſola int̄ oēs puros hoīes dicere
potuit illō Prouer. viij. Dn̄s poſſedit me ī
initio viaꝝ ſuaꝝ. Et illō ps. deo dicere valu
it. ſ. Me aūt ꝓpt̄ innocētiā ſuſcepiſti ⁊ ꝯfir/
maſti me ī ꝯſpectu tuo ineternū

Res in/
tegra.

De ſecunda ꝯditiōe ſpōſe dei que dicitur
virtuoſitatis

Uolētes ſponſaꝫ dignā accipe p̄mo
⁊ an̄ oīa ſatagūt illā bōis moribꝫ
⁊ ꝟtutibꝫ ornatā inuenire. Uirtu
tes ei ſūt aīe tegumētū ⁊ veſtimēta
ei⁹. de pe. di. ij. c. ſapiēs. cū duobꝫ. c. ſeq̄ntibꝫ
Itē ſunt q̄ſi picture quedā ad aīe ornamen/
tū. q̄ꝛ illa aīa cōpingit̄ a deo que habꝫ ī ſe ꝟ/
tutū grām renitētē c. illa aīa. eadē diſ. Itē ſt̄
ornamenta ipius aīe quibus valde decorat̄
vt ꝓbat̄ ꝑ ca. princeps. de pe. diſt. ij. Iſtis āt
virtutibꝫ ſuꝑ omnes creaturas renituit. et
ornata fuit eterni regis ſponſa glorioſa vir/
go benedicta. ī cui⁹ vtero edificauit ſibi do/
mū chrs q̄ ē dei ꝟt⁹ ⁊ ſapia. c. naſci. lvj. diſt.
Quia ꝟo ꝟt⁹ eſt veſtimentū ſalutare faciēs
aīaꝫ. ⁊ monile atqꝫ decoramētū aīe. Jō ipſa
ornatiſſima dei ſpōſa dicere poteſt illō Eſa.
lxj. Induit me. ſ. ſpōſus me⁹ veſtimēto ſalu
tis: tāq̄ꝫ ſponſam ornatā monilibꝫ ſuis. De
ꝟtuoſitate aūt ipi⁹ ſacratiſſime virgis bre/
uiter hic ptranſeo. q̄a de illa difuſe tractare
intendo in quarta ꝑte principali hui⁹ operis

f

Odoꝛ ve/ſtimētoꝝ marie. ¶ Sciendū ē aūt ꝙ tāta fuit relucētia ꝛ fra
grātia veſtimētoꝝ būſſime huꝰ ſponſe ꝙ nō
poſſet hūana intelligētia pſcrutari. Uñ ſctā
mr̄ eccl'ia in feſto aſſū ptiōis eiuſdē b. vginis
ait de illa. Cuiꝰ inextimabil' odoꝛ erat nimis
in veſtimētꝭ eiꝰ .ſ. oim vtutū. Et hac de cā de
ſcribit a ꝓpha Dauid pſ. xliiij. i veſtitu d au
rato circūdata varietate. Ipa ei būſſima v/
go ſuauit illud Proſpi in li. epigrāmatū di.
Ad patriā vite ꝺ noctꝭ valle vocari. Uirtutū
Tradu/ctio ſpōſe ḡdibꝫ ſcādite lucꝭ iter. Licꝫ aūt alie ſpōſe tra
ducāt ad habitādū in domo viri ſui. ꝺ q̄ tra
ductōe tractat in c. nec vxorē. xxxiij. q. iiij. tn̄
hec delicatiſſima ꝛ digniſſima di ſpōſa ſic ſe
vtutibꝫ oibꝫ adoꝛnauit ꝙ talit' ſuū celeſtem
ſpōſū captiauit vt traduci ſe pmitterꝫ ad hi/
tandū in domo ſpōſe ſue. Uñ ipa inqt Eccl'i.
xxiiij. Qui creauit me reqeuit in tabnacl'o
meo. Hoc ei tabnaculū tātꝭ delitijs adiple/
uit vt diceret ipe ſupnꝰ ſpōſus cū ſic adoꝛna
tā vidiſſꝫ ſpōſā ſuā. Hec reqes mea in ſecl'm
ſcl'i. h hitabo qm̄ elegi eā. pſ. cxxxj. Jō ſalu/
tat b. vginē ſctā mr̄ eccl'ia di. Salue mr̄ pie
tatꝭ ꝛ totiꝰ t̄nitatꝭ nobile tricliniū. Uerbi tn̄
icarnati ſpēale maieſtati pparas hoſpiciū.

¶ De tertia ꝯditione ſponſe celeſtꝭ que dicit generoſitatis.

B

Quia de nobilitate ac generoſitate gl'ioſe vgis Marie ſatꝭ dixi in p
mo ſ. hꝰ ptis. pte. ij. iō ad pñs cir/
ca hāc tertiā ꝯditionē breuiꝰ inſi/
ſtā. Claꝝ eſt em̄ oibꝫ ꝙ nobiliſſima ꝛ genero
ſitate pclariſſima eſſe debuit illa vgo q̄ abe/
terno fuit ppara vt eſſet ſpōſa nō regꝭ frācie
nō regꝭ hiſpanie: nō imꝑatorꝭ terreni: ſꝫ regꝭ
angeloꝝ ꝛ imꝑatoꝛis vniuerſoꝝ illiꝰ q̄ ꝑ an/
tonomaſiā ſolꝰ dꝛ dñs. cui oēs pncipes ꝛ oēs
creature elemētares ꝛ celeſtes ſubijciūt. ꝛ cu
ius imperiū a nullo depēdet: cuiꝰ ptās ē eter
na. ꝛ cuiꝰ regnū ſtabit ineternū Dan. ij. Fuit
ḡ oim creaturaꝝ digniſſima et nobiliſſima:
cuiꝰ tāta eſt dignitas ꝙ a nemine expmi pōt
Licꝫ em̄ qs hēet demoſthenis hoꝛtēſij: tullij
atqꝫ Lactantij facundiā: deficerēt ei accōmo
data vocabula ꝛ appꝛopati t'mini. nec attin/
gere poſſet vl' minimū gradū dignitatꝭ ſue
aut centeſimā excellentie eiꝰ ptem enarrare.
Muteſcit em̄ oīs lingua. offuſcat oīs intel/
lectꝰ ad eiꝰ ꝯſiderationē. Uñ Aug. in q̄dam
ſmone inqt. Quid nos tantilli: q̄d actiōe pu
ſilli in laudibꝫ Marie efferemꝰ: cum etiāſi
oim nr̄m mēbꝛa vterent in linguas cā lau/
dare ſufficeret nullꝰ: Altioꝛ em̄ celo eſt de q̄
loqmur. abyſſo pfundioꝛ eſt cuiꝰ laudes di
cere conamur. Si o vgo celū te vocē altioꝛ
es. ſi matrē gentiū: pcedis. ſi foꝛmā dei te ap
pellē digna exiſtis. Si dñam angeloꝝ: pui/
da eſſe pbarꝭ. Quid igit' digne de te dicā: q.
d. neſcio. Pōt aūt Marie dignitas ac nobi/
litas pbari ꝑ vba thematꝭ nr̄i: in qbꝫ ab eter
no dꝛ fuiſſe electa ꝛ oꝛdīata tanto myſterio.
¶ Unde notādū ꝙ vt pōt trahi ex dictꝭ ſcti Tres mē/
Bona. i. ij. ſen. di. ij. ꝛ b. Tho. i p̄ma pte ſū/ ſure enti/
me. q. x. ar. v. Tres ſūt mēſure oim entiū ſic um.
etiā tria ſūt gnā entiū. Sunt em̄ q̄dā entia
q̄ nō hn̄t pncipiū nec finē: vt entia diuina: et
eiꝰ attributa ſeu pfectiōes. ipeqꝫ ꝑſone btiſſi
me trinitatꝭ q̄ mēſurant eētnitate. q̄ caret pn/
cipio ꝛ fine: vt ait glo. in c. j. de ſū. tri. ꝛ fi. ca.
li. vj. Quedā aūt ſūt q̄ hn̄t pncipiū ſed nō fi
nē: vt angeli ꝛ aie rōnales: q̄ꝝ mēſura dꝛ euū
ſiue cui eētnitas q̄ hꝫ pncipiū ſꝫ nō finē. Sūt
vo q̄dā entia q̄ hn̄t pncipiū ꝛ finē. vt aīalia
bꝛuta plante ꝛ hmōi trāſmutabilia. et iſtoꝝ
mēſura dꝛ tps: qd habꝫ pncipiū ꝛ finē. Tps
nāqꝫ incipit in pmo inſtanti motꝰ pmi mobi
lis. ꝛ durabit vſqꝫ ad diē iudicij. Jurauit ei
angelꝰ ꝑ viuentē in ſecl'a ſecl'oꝝ ꝙ ampliꝰ tē
pus nō erit. Apoc. x. Tunc em̄ ceſſabit motꝰ
pmi mobil'. ꝛ ꝯſequēter tps hēbit finē. Sic
ḡ res eterne digniores ſunt euiternis ꝛ eui/
terne tēpalibꝫ. ita ꝛ mēſura eētnoꝝ .ſ. eētnitas
dignioꝛ eſt euo. Euū aūt digniꝰ eſt tpe. Ex q̄
apparet dignitas ꝛ excellētia btē vginis q̄ nō
electa fuit ꝛ oꝛdinata diuio ꝯnubio ꝛ mater D
nitati dei ex tpe vel euo ſed eētno. ¶ Eius q̄/ Maria
qꝫ nobilitas apparet rōne finis Nā cū finis nobilioꝛ
ſit melioꝛ oibꝫ q̄ oꝛdināt ad finē. ij. phyſicoꝝ. omibꝫ
Et q̄nto aliq̄d eſt oꝛdīatū ad nobilioꝛē finē:
tanto fit digniꝰ: ꝯcludit ꝙ ſi oēs creature ſil'
eſſent ꝯgregate. ꝛ ab vno latere poſite. ꝛ ſola
gl'ioſiſſima vgo ex alio: nobilioꝛ ꝛ excellētioꝛ
ipa ſola reputabit q̄ꝫ oēs alie ſil'. q2 ad nobili
oꝛē effectū ꝛ finē a deo eſt electa. nihil em̄ no
biliꝰ cogitari pōt ipſa matre dei. Ea ꝓpter h
vt dr ſan. Bona. in. j. di. xliiij. Si oēs creatu
re q̄ntūcūqꝫ aſcēderēt in ḡdibꝫ nobilitatꝭ eſ/
ſent pn̄tes oēs deberēt reuerētiā mr̄i dei. Et
ꝯcoꝛdat b. Tho. in. j. pte ſū. q. xxv. ar. vlt'. De
hac etiā nobilitate gl'ioſe vgis exponi pt illō
Sap. viij. Generoſitatē eiꝰ gl'ificat ꝯtuber Nobili/
niū dei. Nobil' em̄ vir nobilitat vxorē. l. mu/ tat vxoꝛ.
lieres. C. de dig. li. x. Licꝫ aūt b. vgo fuerit no
bilis genere: ꝛ digniſſima ſanguie. fuit tn̄ di
gnioꝛ moꝛibꝫ ꝛ nobilioꝛ vtutibꝫ. q̄ nobilitas
eſt excellentioꝛ. Uñ dꝛ ꝙ nobilitas moꝝ plꝰ
oꝛnat q̄ꝫ genitoꝝ. c. nos q̄. xl. di. Et alibi dicit
ꝙ nō loci nec generꝭ nobilitate: ſed vtute gr̄a
dei adq̄rit. c. illud. xl. di. Fuit ḡ ſpōſa dei no/
biliꝰ indiuiduū tā q̄ ad coꝛpꝰ q̄ꝫ q̄ ad aīam:
qd nunq̄ꝫ fuerit in mūdo excepto filio ſuo.
Quia vt ſupra viſum eſt ſmone pcedenti. ꝑ
te vlt'. deſcendit a nobilioꝛi: dignioꝛi ꝛ ſancti
oꝛi populo mūdi. Hebraicꝰ em̄ populus et
hebꝛaica lingua: vt inqt Iſi. j. ety. m̄. ꝛ Nico.

ꝺ lyra ſup ꝓlogo epl'e ad Heb. fuit ꝑoꝛ ꝛ antiqoꝛ int' oēs. ꝛ deo ḡtioꝛ ꝛ melioꝛ. Vn̄ felix dei ꝑpl's dicebat'. iuxta illꝺ pſ. Btā gēs cui⁹ dn̄s de⁹ ei⁹: ꝑpl's quē elegit in hereditatē ſibi Et pſ. cxlvij. dic' ibidē ꝓpheta. Nō fecit talit' oīm natiōi ꝛ iudicia ſua nō manifeſtauit eis.

Generoſitas marie. Quia igit' ſm ꝓhm. j. rhetō. maioꝛ eſt nobilitas ꝛ generoſitas alōge facta q̄ꝫ ꝑpe: ꝛ appa ret generoſitas dn̄e nr̄e q̄ ab exoꝛdio mundi vſq ad ſuos ꝑentes ſꝑ de nobiliſſima ſtirpe traxit originē: quā de⁹ ſꝑ ꝯſuauit ob amoꝛē ipius ꝟgis. qꝺ tn̄ nō fecit de alijs parētel' et genealogijs. Nā ſi legim⁹ chꝛonicas ꝛ hiſtoriographos inueniem⁹ ꝙ nulla fuit domus tā ſublimis q̄ aliqn̄ tādē nō ſit finita ꝛ ad nihilū redacta. Mutata nāqꝫ ſūt dn̄ia ab vno ſanguīe in aliū. ꝛ regnū ab vna ſtirpe in aliā ꝓſapia ꝟo btē ꝟgis a ꝑncipio hūani generis vſqꝫ ad ſuū filiū nūq̄ꝫ eſt finita: ſed ſꝑ a deo cuſtodita. Et ſiqn̄. ꝑpl's ille ꝑpter aliq̄ pctā eiect⁹ eſt ꝺ regno: vt ſic coꝛrect⁹ reuerteret' ad dn̄m. tn̄ de⁹ ſꝑ reſuabat lineā illā ꝑ quā debebat ipa ꝟgo ꝯcipi. ꝛ tandē reducebat i regno ꝑpl'm ſuū. ꝛ ſanguinē illū ſꝑ ab oīb⁹ piculis ꝯſuauit. Et ex q̄dā ſpeāli appropriatōe ipe de⁹ appellabat ſe deū Abraā Iſaac ꝛ Iacob. ꝛ deū Dauid: a q̄b⁹ deſcēdit ipa ꝟgo bn̄dicta. Que q2 generata eſt ex illuſtriſſimo ſāguine: iō generauit filiū illuſtriſſimū ꝛ nobiliſſimū. licꝫ eīm ſm leges fili⁹ in nobilitate ꝛ dignitate ſequat' patrē. vn̄ filij impatoꝝ dicunt' auguſti. l. iiij. di. c. Adrian⁹. nō aūt ſeq̄t' matrē vt ait Bar. in. l. filio. C. de decu. li. x. ꝛ in. l. filios. C. de muni. ꝛ origina. eodē lib. tn̄ q2 chꝛs inq̄ꝫtū hō nō hꝫ patrē: totā hūanitatis nobilitatē ꝛ generoſitatē habuit a matre q̄ eā in filiū ſuū trāſmittere nō potuiſſet niſi nobiliſſima fuiſſet. Hic aūt fili⁹ ꝟginis dꝛ ꝑm⁹ ꝛ nouiſſim⁹. Apoc. ij. q2 fuit ꝑmū nobile indiuiduū qꝺ de⁹ ab et'no ſtatuit ꝓducere. nouiſſim⁹ autē dꝛ: q2 in ipm oīs nobilitas ꝛ generoſitas t'minata eſt. O igit' ꝟgo btiſſima cū fili⁹ tu⁹ fuerit nobiliſſim⁹: illuſtriſſimus: generoſiſſim⁹: clariſſim⁹. ꝛ ſup oēs digniſſim⁹ ꝑiarcha. ꝓpha: dux ꝛ impatoꝛ: ſūmuſqꝫ rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū. Apoc. xix. ꝑfecto tu q̄ tantā nobilitatē ei tribuiſti: es nobiliſſima: illuſtriſſima: generoſiſſima ꝛ clariſſima ducissa: regia ꝛ impatrix mūdi ꝛ domina vniuerſoꝝ: q̄ toti⁹ generoſitatꝫ auctorē tuo nobiliſſimo ac ſacratiſſimo vtero ꝯcepiſti. eūqꝫ q̄ tā hoīes q̄ꝫ āgelos ꝛ oꝛbē vniuerſum nobilitate ſua nobilitauit pepiſti. Et iō ad te oēs ꝯfugere dn̄t in ſuis nēitatib⁹ te obſecrātes ꝛ dicētes. Salue ꝟa parēs chꝛi regi naqꝫ diuū. Unica ſollicitꝫ ſpeſqꝫ ſaluſqꝫ reis. Tu miſerꝫ atro iactatꝫ turbine naucꝫ. Lenius aſpirās aura vocata venis. Tu preſſos triſti ꝑpl'os belloqꝫ fameqꝫ Aſpicis: ꝛ pacis mūera leta refers. Tu feſſis tranq̄lla quies ḡtūqꝫ dolēti Solamē tecqꝫ ē: ſuſpice t'ſte nihil. Per ſacros vteri fruct⁹ caſtūqꝫ cubile. Per tibi cōmiſſi nūcia ꝟba dei. Per dulces nati vult⁹ atqꝫ oſcl'a: perqꝫ Ubera q̄ ſacro ſuxerat ille ſinu. Per te q̄ ſolita es vota exaudire ꝑcātū. Te rogo ꝑ natū caſta puella tuū Aſpicias regina ꝑcoꝝ: ḡtāqꝫ merēti Affer ope. ꝛ ꝑcib⁹ ānue diua pijs.

Nobilitas virginis ꝓbat'. Hui⁹ aūt generoſe ꝟgis nobilitatē: itegritatē ꝛ ꝟtuoſitatē poſſum⁹ etiā ꝓbare triplici rōe. Quaꝝ ꝑma dꝛ finalitatꝫ. Nā oē agēs ſine rōe agit ꝑpt' finē. ij. phyſ. ꝛ. ij. ꝺ aīa. De⁹ ḡ ad hūc finē ꝯcipi fec' ꝛ naſci beām ꝟginē vt vnigenitū filiū ſuū quē et'no ꝛ ifinito amoꝛe diligit: in vtero ſuo ꝟginali ꝯcipet. ꝛ. ix. mēſib⁹ poꝛtaret. ꝛ de ſuo puriſſimo ſangīe carneaꝫ veſtē ei fabcaret. Cū igit' dicat Phs. xj. metaph. ꝙ oꝛigo agētiū ꝛ coꝝ q̄ ſunt ad finē. dꝫ eſſe ſine oꝛdīe finis. Et. viij. eth. ꝙ ea q̄ ſt' ad finē dn̄t eē ꝓportionata fini. icōuicibilit' ꝯcludit' ꝙ itegerrimo: nobiliſſimo: ꝟtuoſiſſimo ꝛ foꝛmoſiſſimo filio ſuo de⁹ ipe fabcauit mr̄ēꝫ q̄ eū carne tegeret itegerrimā: nobiliſſimā: ꝟtuoſiſſimā ꝛ foꝛmoſiſſimā. Quis ei potētiſſim⁹ rex volēs ſuo vnigenito filio camiſiā q̄ iduat' fabricare illā nō faciat oꝛnatiſſimā ꝛ pulcerrimā: Scda autēꝫ rō huic ſil'is dꝛ localitatis. Nā loc⁹ dꝫ eē ꝯſil'is ꝛ ꝓpoꝛtionat⁹ ac ꝯnaturat' locato. iiij. phẏ. ꝛ. ij. de aīa. ꝛ. iiij. de celo ꝛ mundo. Cū igit' de⁹ ꝛ hō ieſus chꝛs tāq̄ꝫ locatū deberet reqeſcere ꝛ locari i vt'o ꝟgis qui ē ſup creat'as puriſſim⁹: ſctiſſim⁹: nobiliſſim⁹ ꝛ ē nece fuit ipaꝫ dei gēitricē eē puriſſimā ſctiſſimā ac nobiliſſimā. vt idone⁹ eēt loc⁹ ꝛ habitatio tāti locati. Tertia rō dꝛ legalitas. ſic ei de⁹ ꝑmis ꝑentib⁹ ꝛ ꝑpl'o iudaico totā nobilitatē ꝯtulit: q2 deſcēdere debat de eis hec nobiliſſima puella q̄ exhaurire debat oēꝫ illā nobilitatē ꝛ eā i ſuū filiū t'miare. vt. ſ. dictū ē ſmone ꝑcedēti. ſic etiā i lege ſua ꝑcepit eadē rōe ipi ꝑpl'o tātā mūdiciā: nō tm̄ i hūanis coꝛꝑib⁹ ſꝫ etiā i vaſis domib⁹ ꝛ caſtrꝫ ꝛ i cib: vn̄ ꝓhibuit ei comedere carnes poꝛcias. ꝛ alia mlt'a imūda Leui. xj. ꝛ ꝑcepit ꝙ lepꝛoſi mitterēt' ex caſtra. ꝛ cū eis n̄ ꝯuerſaret' Leuiti. xiij. ꝛ ꝙ null⁹ vir ſub pēa moꝛtꝫ accederet ad ml'ierē mēſtruatā Leui. xx. q̄ oīa ꝛ mlta alia ſil'ia ꝑcepit ad ꝯſuādā nobilitatem ꝛ mūdiciā ꝟgis: q̄ ex lūbis coꝝ ꝓcreari debebat: ne imūdiciā aliquā ad illā trāſmitterēt ſꝫ oīmodā mūdiciā ꝛ nobilitatē ꝛc. vt dicūt doc. Nō pꝫ: q2 habito fine: ceſſauert ea q̄ oꝛdinata erāt ad iſtū finē. Nā ḡnata ipa mundiſſima nobiliſſima ꝛ digniſſima puella ꝛ filio ei⁹: gēs iudaica q̄ ꝑ⁹ erat mūdiſſima ꝛ nobiliſſima: fcā ē oīm gētiū viliſſima ꝛ abiectiſ

ſima. Et quiſepe herbis odoriferiſ ꝛ aquis cū aromatibꝫ cōditiſ ſe balneaſſent iudei: tn̄ vt perſpiciā pꝫ fetēt vt canes ꝛ abomiabiles ſūt Reges eorū depoſuere diademata. duces infulas. ſacerdotes paſtoralia. tacuere ꝓphe. ceſſauerūt pr̄iarche. ꝛ oīs eoꝝ nobilitas ꝛ dignitas i hac excellētiſſima puella ꝛ filio eiꝰ finita eſt et ab eis exhauſta.

J De q̄rta ꝯditiōe ſpōſe dī q̄ dꝛ formoſitaſ.

Magnanimi ꝑncipes i ſpōſis ſuis non ſolum requirūt integritatē: ꝟtuoſitatē: ꝛ generoſitatē: ſꝫ etiā formoſitatem Specioſitas em̄ ꝯuenit regibus et reginis. vnde apud grecos dicit. Species priami digna ē imperio. eternus igitur rex volens ſibi idoneā ſponſam copulari: voluit eā eſſe formoſiſſimaꝫ et oī pulcritudine renitētē. De qua formoſitate ſpecioſiſſime ꝟginis ſatſ diximꝰ in ſmone ꝑcedēti. Tāta āt fuit pulcritudo beatiſſime ꝟgis. vt eiꝰ celeſtiſ ſponſus de ipa mirari videret. Vn̄ Cañ. iiij. c. dicebat. Quaꝫ pulcra es amica mea: q̄ꝫ pulcra es Sctūs ꝟo Ber. de eiꝰ formoſitate ſtupefactꝰ in q̄dā ſmone inq̄t. Quid dicemꝰ de te o pulcerrima mlieruꝫ: Si ſolem te dixeri: ſplēdidior es. Si cinamomū et balſamū aromatizans: oēs aromaticas ſpecies odorē ꝑcedis. Hec ille. Jō de ipa bn̄dicta dei mr̄e q̄ nō tm̄ fuit integerrima ſꝫ ēt ꝟtuoſiſſima. ꝛ nō tm̄ ꝟtuoſiſſima: ſed etiam generoſiſſia: ꝛ nō tm̄ genroſiſſima ꝛ nobiliſſima ſꝫ ēt formoſiſſimaꝫ poſſumus dicere illō Ouidij i. iiij. ꝺ faſtiſ. Nec facies ipar nobilitate fuit. Nec imerito. h̄ eſſe ꝺbuit Vt em̄ inq̄t idē poeta. Facies exornat amorē Pulcritudo etiā maxime ꝯuenit cū optimis moribꝫ. ſic ecōtrario vicia diſcōueniūt cū formoſitatē. iuxta illā eiuſdē poete ſniaꝫ. Nō fac ad mores taꝫ bona forma malos. Poſſumꝰ igit dicere btiſſie ꝟgini etni ipatoris ſpōſe poeticū illō. Te clare exornāt mores: te viuida ꝟtꝰ Te decor atqꝫ alte nobilitatiſ honos. Et tibi frōs leta ē ꝛ amica virētibꝫ ānis. Jngenuuſqꝫ tuo ſplendor i ore ſedet. Tu nr̄m ſidus: tu glīa nr̄a ꝑēnis. Dia tu nr̄e iura ſalutiſ habes. De illa etiaꝫ dicere valemꝰ illō. ij. Re. xxj. erat mlier pulcra nimis Qō etiā habet. iij. Re. j. Jlliqꝫ dīc ſpōſus ſuꝰ celeſtiſ illō Cañ. vij. Quā pulcra es ꝛ q̄ꝫ ꝺcora chariſſima i delicijs. Qn̄ āt deꝰ elegit dn̄aꝫ nr̄aꝫ i ſuā ſpōſaꝫ: ꝟificatū ē illō Judicū. v. Pulcerria femiaꝝ eligit ei. De angel ꝟo vidētibꝫ ipaꝫ pulcerrimā dei ſpōſam ꝟificatū ē illud Judith. x. c. Cū vidiſſent eā: ſtupentes mirati ſunt nimis pulcritudinem eius. Et iteꝝ illō qō ibidē dꝛ. ſ. Cōſiderabāt faciē eiꝰ: ꝛ erat i oclis eoꝝ ſtupor. q̄niā pulcritudinē eiꝰ mirabant nimis. Nō ſolū autē habuit beatiſſima dei ſponſa pulcritudineꝫ naturalē: ſꝫ etiā ſupnaturalē iſuſaꝫ ſibi ſupnaturaliter a ſuo dilectiſſimo ſponſo. Vnde verificatū fuit de illa illud qō in eodeꝫ ca. legit. ſ. ꝯtulit illi dn̄s ſplēdorē et pulcritudinē eiꝰ ampliauit. De q̄ exponi pōt illud Eccli. xliij. Pulcritudinē candoris eiꝰ admirabit oclus. vn̄ ſiqs eaꝫ videret: poſſet dicere illō Gen̄. xxiij. Vidi faciē tuā q̄ſi vultū dei. Et illud. Gen̄. xlvj. Jā letus moriar: q: vidi faciē tuā. Sꝫ heu q: ſi eā rogauero dicens illud. Exo. xxxiij. Oſtende mihi faciē tuā. Timeo ne mihi rn̄deat illō qō i eodē ca. hr̄. ſ. Faciē meā videre nō poteriſ. Nō enim videbit me hō ꝛ viuet. Tanta enim ē glīa vultꝰ eiꝰ vt mortalibꝫ oclis ſicuti eſt cerni nō poſſit Sꝫ o pulcerrima ꝟgo: ſi nō vis mihi oñdere faciē tuā in ea pulcritudie q̄ ſanctos in patria celeſti cōſolaris: ſaltē ne auertas faciē tuā a puero tuo. pſ̄. lxxiij. illā ſcꝫ quā aliquādo in hac miſeriaꝝ valle deuotis tuis ꝺmonſtras Cur enim faciem tuam abſcondis Job. xiij: Quare faciē tuā auertis. pſ̄. xliij. vſqꝫ q̄ auertis faciē tuā pſ̄. xij. Oſtende ergo nobis faciem tuā ꝛ ſalui erimus. pſ̄. lxxix. Jllumina faciā tuā ſup ſuū tuū. pſ̄. cxviij. Oſtēde mihi faciē: tuam ſonet vox tua in auribꝫ meis Cañ. ij. Et ſi n̄ vis vt videā te i hac vita: ſaltē ꝯcede mihi vt te in etnū ꝯtemplari poſſim i alia: vt ad impleat i me illud Job. xxxiij. videbis faciē eiꝰ in iubilo. Vos aūt deuoti beate ꝟgis ſeruare illud ad qō nos exhortatur Dauid pſ̄. ciiij. di. Querite faciē eiꝰ ſp. Faciem inq̄ꝫ pulcrā. faciē decoraꝫ. faciē oī formoſitate repletiſſimā

De q̄nta ꝯditiōe ſponſe celeſtis q̄ dꝛ generoſitatatis.

K Si omnibus ſpōſis expedit ſpōſam habere gratioſam: mlto magiſ magnis ꝑncipibꝫ. non enim ſufficeret q̄ eſſet pulcra ſi non eſſet gratioſa. Nam ſcriptum eſt Eccī. xl. Grām et ſpeciem deſiderabit oculus. ꝛ. ſic gratia id ē gratioſitas prefertur ſpeciei et pulcritudi. Et Prouerb. xj. dꝛ. Mlier g̃tioſa iuenit glīam Talis aūt fuit ſponſa regis celeſtis q̄ nō ſolū ipſi: ſed oīm oculis fuit gratioſa. ſicut per figurā dictuꝫ fuit de ea Heſter. ij. De gratioſitate āt quā habuit erga ſpōſuꝫ ſuū exponi pōt illud Eccī. xxvj. Grā mulieriſ ſedule delectabit viꝝ ſuū Jpa em̄ ꝑfectiſſime ſuauit illō qō gratioſa mulier erga viꝝ ſuū facere tenetur. q̄ int alias obligatiōes tenet ſequi virū ſuum q̄cūqꝫ pꝛexerit ſm Cynuꝫ in. l. liberte. C. ꝺ ope. liber. et Guliel. de cu. i. l. obſeruare §. ꝓficiſci. ff. de. offi. ꝓcō. ꝛ. leg. ꝛ Bar. i. l. mecuia. §. j. ff. ꝺ ānu. le. ꝛ doc. i. c. ꝺ illis. ex ꝺ ſpō. ꝛ glo. in. c. vnaqueqꝫ. xxiij. q. ij. ꝛ i. c. j. ꝺ cōiu.

lepꝛo. ꝛ xxiiij.q.j.c.ſiqs neceſſitate Semper naq; ſpõſuʒ ſuū ſecura ē q̃cū qʒ ꝑgebat q̃tuʒ hūane creature poſſibile erat. imo ita ei⁹ di-lectõe lāguebat ꝙ rogabat eū ne vnq̃; ipam relinq̃ret ſine eo: dicens Cañ.j. Trahe me p⁹ te. In odoꝛē curremꝰ vnguētoꝝ tuoꝝ. Talit aūt eū amauit ꝙ ei⁹ dilectõi nihil addi pote rat ꝑ ſtatu vie. Vñ dicere poterat illō Vir-gilij in buccol. Me tñ vrit amoꝛ: q̃s mod⁹

L adſit amoꝛi. ❡ Quia vero eius ſponſus ſer uauit legē veri amoꝛis q̄ dʒ eſſe recipꝛoc⁹.ix. ethi. iō ꝛ ipe ei gratioſiſſim⁹ fuit. Qd̄ ꝓphe-tatū fuerat: Zach.iiij. vbi de illo dr̄. Exequa bit gr̃aʒ gr̃e ei⁹. Vñ tal'r ei⁹ gratioſitati fuit attract⁹ ꝙ ipam ſeq̄bat̃ q̃cūq; ꝑrexiſſet ꝛ in domicilio ei⁹ ſp̄ manere d̄ſiderabat di. Cañ. v. Aperi mihi ſoroꝛ mea. amica mea. colūba mea imacl'ata mea ꝛc̄. Itē ↄtinue ei⁹ amplex-us deſiderabat: ꝛ bꝛachijs ſuis eā dulciter fouebat. Vñ ipa inq̇t Cañ.ij. Leua eius ſub capite meo ꝛ dextera illius amplexabit̃ me. O g̃tioſiſſima ſponſa: tu adeo ſuauit̃ ſpon-ſuʒ tuū amplexata es ꝙ ipm̄ creatoꝛē ꝛ dñm tuū ad amoꝛē tuū tal'r captiuaſti. ꝙ licet di cat Ouidi⁹ i.ij. metam. Nō bñ ↄueniūt nec in vna ſede moꝛant̃ Maieſtas ꝛ amoꝛ: ſce-ꝑri ↄ̃uitate relicta. Ipe tuo ſe ex dilectõe ni mia ſubiecit impꝛio: ꝛ claudi ſe ꝑmiſit in tuo ſcī̃ſſimo vtero. qd̄ bñ in cui ꝑſona p̄dixerat Salomon Cañ.iij. di. Queſiui illū quē dili git aīa mea. Inueni eū ꝛ tenui: nec dimittaʒ donec introducā illū in domū m̃ris mee. ꝛ i cubiculū genitricꝭ mee. Dom⁹ ei m̃ris tue ꝛ cubiculū genitricꝭ tue fuit coꝛp⁹ tuū qd̄ ipa m̃r tua tibi d̄ ſua ſubſtātia fabꝛicauit. O v̄ir-go ſcī̃ſſima ꝛ placidiſſima atq; hūaniſſima ꝓpt̃ tuā g̃tioſitatē dixit tibi ſpõſus tu⁹ illud Exo. xxxiij. Inueniſti gr̃aʒ corā me. Vñ ꝟifi catū in te fuit illō pſ̄. xliiij. Diffuſa eſt gr̃a in labijs tuis: ꝓpꝛea bñdixit te de⁹ in eternū. Et nō ſolū dedit tibi gr̃aʒ ſuā ſed etiā gl'iaʒ. ſic p̄dixerat Dd̄ pſ̄. lxxxiij. di. Gr̃am ꝛ gl'iaʒ da bit dñs Ille ḡ q̄ māſuetꝭ dat gr̃aʒ Prouer. iij. te māſuetiſſimā gr̃a repleuit. Et cū ſcp̄tū ſit Prouer. xij. ꝙ ille q̄ bonus eſt haurit ſibi gr̃aʒ. Et. xxij. eiuſdē libꝛi. c. ꝙ ſuꝑ iuſtos mo rabit̃ gr̃a Et eccl. iij. c. ꝙ q̇ ſe hūiliauerit iueni et g̃tiā. Et eiuſdē lib. xxxij. c. ꝙ verecūdia p̄i-bit gr̃aʒ: ꝛ ꝑ reuerētia dabit̃ bona gr̃a Pꝛo fecto tu optima. iuſtiſſima. humillima. vere cūdiſſima ꝛ reuerēdiſſima oī gr̃a fuiſti reple tiſſima. ꝛ omī g̃tioſitate oꝛnatiſſima.

❡ De ſexta ↄditione ſponſe celeſtis que di-citur fecunditatis.

M Inclyti ꝑncipes req̇rūt vxoꝛē q̄ non ſit ſteril'ſʒ fecūda. Si em̄ aliquā eē ſterilē ſciret: cū ea m̃rimoniū nō cō-traherēt. qd̄ ꝑncipal'r ꝑ liberꝭ ꝓcreā-dis inſtitutū ē. vt iq̇t Amb. ſuꝑ Luc. trāſſūꝑ ptū ē i.c. pudoꝛ. xxxij. q. ij. vbi ēt dr̄ ꝙ pudoꝛ ē femīs filios non ꝓcreare. E cōtra v̄o magna gr̃a ꝛ digniſſimū mun⁹ femiaꝝ eſt filios cō cipe. l. q̄rit̃. §. ſi mlier. ff. de edil. edic. ꝛ. C. de indic. vidui. tol. l. ij. Silr ꝛ p̄tib⁹ accreſcit di gnitas rõe filioꝝ. vñ dr̄ glo. in. l. in albo. C. d̄ decu. li. x. ꝙ ille q̄ hʒ filios p̄ferēd⁹ eſt in ↄſi-lio ꝛ ↄgregatõe ꝛ ſeſſiõe illis q̄ filios nō hñt Vtile eſt ḡ oib⁹ ↄiugatꝭ: maxīe regib⁹ ꝛ ma-gnis dñis: hr̄e vxoꝛē fecundā q̄ eis pariat fi lios q̄b⁹ dom⁹ regie ꝛ nobiles ſtirpes ↄſuen tur. ꝛ ipoꝝ parentū memoꝛia in lōga tp̄a ꝑ-ducat̃. Vñ iuriſcõſult⁹ in. l. liberoꝝ. ff. d̄ ver. ſig. inq̇t. Iō filios filiaſq; ↄcipim⁹ et ꝓcrea-mus vt ex coꝝ ꝓle diuturnitatꝭ nob memo-riā in euū relinquam⁹. Beatiſſima igit̃ dei ſponſa nō fuit infecunda. licʒ vnū ſolū filiū genuerit. Dicit̃ em̄ in. l. nō eſt ſine liberis. ff. de v̄bo ſig. Nō eſt ſine liberꝭ q̄ vnicū filiū hʒ Imo ipa fuit fecūdiſſima ſuꝑ oēs mlꝛ'eres q̄ vnq̃; fuerūt aut erunt. Virtus em̄ fecundi-tatis alicui⁹ mlꝛ'eris non ↄſiſtit in pariendo ml'tos filios ſed in pariendo v̄tuoſos. foꝛtes ingenioſos ꝛ ſufficiētes. Nō em̄ eſt vtile rei-publice nec parentib⁹ hr̄e ml'tos filios ma-los aut ad malū inclinatos. imo eſt dānoſū Vñ dicit̃ ꝙ melius eſt hr̄e paucos bonos q̃ʒ ml'tos malos. c. cū ſit. de eta. ꝛ qua. vbi glo. allegat ↄcoꝛdātias. Tu ḡ o v̄go gl'ioſiſſima tuo ſponſo celeſti fuiſti fertiliſſima. q: vnige nitū ei⁹ filiū pepiſti: q̄ ſolus oēs mūdi filios ꝛ filias q̄ vnq̃; fuerūt ꝛ erūt meritꝭ ꝛ v̄tutib⁹ āñceſſit. ꝛ hūane reipublice vtilioꝛ fuit. Si em̄ oēs mūdi hoīes ſil'eſſent: nō poſſēt vel ad minimū ḡdū excellētie ꝛ valoꝛꝭ filij tui bene dicti ꝑtingere. O incōꝑabil' fecūditas ſpõſe celeſtis. q̄ filiū illū ꝓtulit q̄ vniuerſū oꝛbē re demit. qd̄ oēs mūdi hoīes ꝛ cūcte ſil' creatu-re facere nō potuiſſent. vt ꝓbant docto. i. iij. ſen. diſ. xx. q: emēda ꝛ ſolutio ꝑ pctō p̄mi pa rentꝭ debebat eſſe ꝓpoꝛtionata pctō et debi-to qd̄ fuit infinitū nō rõne act⁹ in ſe: ſed q: ↄ̄ deū q̄ eſt infinit⁹ cõmiſſuʒ eſt. Itē q: p̄uauit hūanū gen⁹ felicitate īfinita. ꝛ q: coꝛrupit et ꝑdidit humanā naturā q̄ mlꝛ'iplicabil' erat q̄ſi in īfinitū. Cū ḡ finiti ad infinitū nulla ſit ꝓpoꝛtio. j. meta. ꝛ. j. de celo ꝛ mūdo. ꝛ. iij. ac. viij. phyſ. claꝝ eſt ꝙ oēs hoīes ſil' cū creatu-ris vniuerſis q̄ ſunt finite potētie nō potuiſ ſent hāc vtilitatē hūano generi facere ſ. eū de manu diaboli liberare. ꝛ ianuā paradiſi per pctm̄ clauſā illi apire: atq; eū ad eternā felici tatē ſatiſfactiõe facta ꝑ ei⁹ pctō ꝑducere: ſic fecit bñdict⁹ fili⁹ v̄ginis h⁹ gl'ioſe. De cui⁹ fe cūdiſſimo vtero inq̇t Ber. O vēter capacioꝛ cel'. latioꝛ elementꝭ. q̄ illū ↄtinere valuit quē tot⁹ mūd⁹ capē nō potuit. Illū ei filiū genu

ſt q̄ eſt de⁹ an̄ ſecl'a: q̄ ex ea carnē aſſumēs hʒ naturā diuinā ⁊ hūanaʒ in vna pſona. c. ſiq̄s eps. xxiij. di. ⁊ de ſum. tri. ⁊ fi. ca. c. j. Un̄ hec virgo fecūdiſſima fuit genitrix nō ſolū Jeſu chr̄i hoīs: ſed etiā dī. Cui⁹ ɔ̄rariū aſſerēs Theodor⁹ cōdēnat⁹ fuit ī Cōcil'. Cōſtātinopolitano: vt hr̄. xvj. di. c. ſexta. §. q̄nta. Et hec ſufficiāt p ſexta pte hui⁹ ſmōis. Nūc vo trāſeamus ad ſeptimā ptē q̄ erit plixior. Qꝛ cū delīberaui ī nūero pdicationū hui⁹ opis ñ ptērire nūex annox q̄bꝫ vixit btā vgo in hac vita mortli. ſ. lxiij. iō neceſſe erit aliq̄n lōgos facere ſmōes: q̄d tn̄ erit vtile pdicatorib. qꝛ q̄ſi ō ſingul' ptibꝫ pdicationū iſtax poterūt ſuo modo texere vnū ſmonē hn̄tes motiua. facile em̄ eſt iuētis addere: vt notāt doc. ſup glo. ī l. gallus. circa pncipiū. ff. de libe. ⁊ poſthu. Unde credo q̄ predicatores cū h ſmonario poterūt p totū annū q̄tidie pdicare de glorioſa vgine Maria: ⁊ ſp tractare de vtutibꝫ ac vicijs: atq; de ptinētibꝫ ad ſalutē.

De ſeptima conditiōe ſponſe celeſtis: q̄ dr̄ copioſitatis.

n Licet dos nō debeat pncipalr attēdi in ɔ̄hēdo mr̄imonio: iuxta illud Catonis poete ī ſuis documentis. Uxorē caue ne ducas ſub noīe dotis. Itē lʒ dos ñ ſit de eēntia mr̄imonij q̄ ſine ipa ɔ̄hi pōt. c. ſiq̄s diuis. xxx. q. v. ⁊ §. illō q̄ʒ. in aut. q. mo. na. ef. leg. col'. vj. et c. cōſanguineox. iij. q. iiij. ⁊ l. fi. C. de dona. an̄ nup. et p doc. in. l. ij. c. de nupt. et p glo. ⁊ Arch. in c. nullū. xxx. q. v. et Joā. an. in c. acceſſoriū. de regu. in li. vj. et p glo. in c. noſtrates. xxx. q. v. et in c. etſi neceſſarie. de dona. int vi. ⁊ vx. ⁊ p Inno. in c. p veſtras. co. ti. ī glo. fi. Tn̄ decēs eſt in oī mr̄imonio dotē dari. dic. c. nullū. et c. aliter. et ibi glo. xxx. q. v. que dos debet dari ſm facultatē ⁊ dignitatē pſonax. l. quero. et. l. ſiue generalis. ff. de iure dotis. et aut. ſi q̄uis. C. de rei vxo. acti. et. l. ſiq̄s ſepulcrum. §. fi. ff. de reli. ⁊ ſump. fu. et. l. penul. C. ō epiſcopali audi. et c nullū. vbi glo. xxx. q. v. et c. pmo. vbi gloſa extra de adult. Magnis g̃ pncipibꝫ magne ab vxoribꝫ dari debēt dotes. Quāto aūt maiorē habet mlier dotē: tāto libenti⁹ cum ea ɔ̄hit mr̄imoniū. Et ideo de⁹ libenter bn̄dictā vginē deſpōſauit ⁊ eā ſibi copulauit: q̄ ſibi maximā dotē portauit. Lʒ em̄ dicat q̄ femiax gen⁹ auariſſimū eſt. l. ſed ſi ego. in fi. ff. ad vell'. et de dona. int vi. ⁊ vx. l. ſi ſtipulata. §. j et notat in. l. ſi a ſponſo. C. ō dona. an̄ nup. Ipſa tn̄ btiſſima vgo liberaliſſima fuit. Nā ſponſo ſuo celeſti dotē copioſiſſimā de bonis optimis dedit. Sciens em̄ q̄ bonū quāto pmanenti⁹ tanto eſt meli⁹: vt hr̄. iij. phyſ. noluit deo dare dotē ō rebꝫ tparalibꝫ tranſitorijs: momētaneis ⁊ caducis que diu pmanere nō pn̄t: ſed de theſauris oīm virtutū q̄ ſtabiles diuitie ſunt. Un̄ in q̄dā epl'a btūs Baſili⁹ ait. Sola virt⁹ ⁊ viuēti ⁊ mortuo ſtabilis ⁊ firma poſſeſſio ē. Et Tulli⁹ in paradoxis inq̄t. Nulla poſſeſſio: nulla vis auri vl' argēti pluris q̄ʒ virtus extimāda eſt. Nouerat em̄ verā eē illaʒ ſn̄iam Siponij in epiſtolari li. v. dicētis. Hūana ſuba recti⁹ mēte q̄ʒ mole cēſenda eſt. Un̄ Tulli⁹ vbi ſ. ait. Nihil meū vel cuiuſq̄ʒ alteri⁹ eſt q̄d auferri vel amitti pōt. Et Uarro in ſentētijs ſuis inq̄t. Nemo ſuū putet q̄d ex ipm ē. Qua ex re (vt inq̄t Ambro. in q̄dā ſermone) nihil ex tēporalibꝫ rebꝫ noſtx dici pōt. ſole aūt vtutes noſtre ſunt q̄ a nob auferri non pn̄t. qꝛ intra nos ſunt. Et ideo Proſp in li. epigrā. dt. Terrenis opibꝫ cū diues gaudet iniqu⁹ Ueris ſe miſex neſcit egere bonis. Cū licet aduerſis ceſſantibꝫ oīa parcant Lege tn̄ mortis ſit faciēdus inops. At bona iuſtox nullis obnoxia dānis. Hoſtes: furta: ignes ⁊ mare non metuūt. Oīs vtutū ſemp ſubſtātia ſalua eſt Inuictis chr̄i munera nemo rapit. Hec igitur sciēs vgo prudētiſſima tādiligenter ſtuduit vtutes oēs adq̄rere q̄ effecta ē armariū plenū oīm vtutū ⁊ bonox mox. Un̄ de illa dici pōt illō Prouer. xxxj. Multe filie congregauert ſibi diuitias: tu vo ſupgreſſa es vniuerſas. Quapropt btūs Anſ. in li. ō ɔ̄ceptu vginali: ipaʒ alloq̄ns ait. Nulla creatura te dignior: nulla te ſanctior: nulla te nobilior: nulla te ſublimior ī hūano genere repit. Qō em̄ in alijs partitū eſt: in te vnitū totū repit. Hec ille. Iſtas aūt oīm vtutū dotes btiſſima vgo tradidit deo. ppt q̄s ipe celeſtis impator fecit ipam ſpōſaʒ ſuā: ⁊ fili⁹ matrē: ⁊ ſpūſ ſctūs ſuū ſacrariū. Et iō Cañ. iiij. dr̄ hort⁹ cōcluſus. Qō exponēs btūs Hiero. in ſermōe de aſſumptiōe inq̄t. Uere hort⁹ delitiax in q̄ ſunt ɔ̄ſita vniuerſa flox genera ⁊ odoramēta vtutū. Maximā g̃ dotē dedit illa nobilis ſponſa ſpōſo ſuo celeſti: cū oīm vtutū ⁊ optimox mox ornamētū ei donauit. Magnū em̄ eſt mores cōpoſuiſſe bonos: vt ait Ouidi. iij. de arte amādi. ¶ Sed eſt notādū q̄ D lʒ regulariter mlier dotet maritū: tn̄ apō hiſpanos fit ſec⁹. qꝛ viri dotāt pl'cras puellas: vt inq̄t Bartho. brixieñ in ſuo reptorio ī vbo dos. et poteſt ei⁹ dictum. ſ. q̄ aliq̄n vir dotat vxorem ɔ̄pbari p c. quidam. xxvij. q. ij. et p c. etſi neceſſe. ō dona. inter vix ⁊ vxo. lʒ glo. ibi exponat dotē. i. donatōeʒ ppt nuptias. Mulier em̄ dat viro dotem: ⁊ maritus vxori facit donationem ppter nuptias. vt inq̄t text⁹ in c. nuper. in fi. extra de dona. inter vi. ⁊ vx. de qua donatōe etiam habet in. §. eſt ⁊ aliō. Inſti. de dona. et in. l. cum veterū. C. de do.

Femie auare ſūt.

aũ nup. vbi etiam tractat᷑ de ſpõſalicijs que
donat ſponſus ſpõſe. Spõſus igit᷑ btiſſime
ṽgis de⁹ nõ ſolũ donauit ei ſpõſalicia mũe-
ra: ꝛ etiã donatiõem ꝓpt᷑ nuptias illi fecit: ſ3
etiã illi⁹ dotẽ accreuit: ꝛ noua dote ipa3 dita
Decem uit. ¶ Primo nãq3 volẽs eã ſꝑ ꝑſuare i ſuo
munera ↄnubio ꝛ nunq̃3 ab eo ſeꝑari ꝑ pcm̃: ſ3 ſꝑ eẽ
Marie ſibi ↄiũctã ꝑ charitatẽ: dedit ei q̃nq3 diſpoſi
tiua interi⁹: ꝛ q̃nq3 ꝑfectiua exteri⁹ q̃ſi dece3
mũera ſponſalicia. ſ. q̃nq3 intrinſeca ꝛ q̃nq3
extrinſeca. ¶ Primũ mun⁹ itrinſecũ fuit ar
doꝛ diui amoris. Nã ipe ſpõſus celeſtꝭ ſe ei⁹
mẽti mirabil᷑r itimabat: ꝛ eã igne ſui amoꝛꝭ
ita icẽdebat vt ipm q̃ntũ i pñti vita poſſibi-
le erat amaret. Vñ dicebat cũ pſ. Inflãma-
tũ eſt coꝛ meũ de⁹: iflãmatũ eſt coꝛ meũ ꝛc.
P ¶ Scõm mun⁹ fuit mortificatio ſenſualita
tis. Virt⁹ em̃ altiſſimi q̃ obũbꝛauit ipa3 bñ-
dictã ṽginẽ Lu. j. oẽm ſenſualitate3 q̃ poſſet
iclinare ad malũ in ea repſſit: ita vt oẽs potẽ
tie iferioꝛes eẽnt ſꝑ ſubdite ipſo rõnis: ꝛ i ap
petitu ei⁹ ſenſuali eẽt ꝑfecta modificatio: ita
vt caro ei⁹ cũ ſpũ optīe cõcoꝛdaret ꝛ ei ꝑ oĩa
pareret. Vñ dicere poterat illi cũ pſ. Vt iu-
Q mentũ fact⁹ ſũ apd̃ te: ꝛ ego ſꝑ tecũ. ¶ Ter-
tiũ mun⁹ fuit mirabil᷑ deguſtationis. Dedit
nãq3 ei actualẽ ꝛ expimẽtalẽ ſenſũ ꝛ guſtum
mĩnitatꝭ dei / vt cogſceret q̃nti filij eẽt mr̃: ꝛ
eã in ſponſam ꝛ matrẽ ſuã p̃ ceterꝭ elegiſſet.
Vñ in ↄtẽplatiõe tãti myſterij itellect⁹ eius
hẽbat actualẽ relatõe3 ad tãtã maieſtatẽ di-
uinã ꝛ ad ſuã nihilitatẽ. ꝛ ſic hũiliat⁹ i ſũmo
cũ eodẽ Pſ. decãtabat. Ad nihilu3 redact⁹
R ſũ. ſ. i tã digniſſimi ſpõſi ↄſideratõe ¶ Quar
tũ mun⁹ fuit obiectũ diuitiarꝭ. Ei⁹ nãq3 coꝛ
ita de⁹ ad ſe traxit vt ipm ſꝑ p̃ oculis ſuis ha
beret: ꝛ oẽs ei⁹ affect⁹ ſꝑ ad ipm tẽderẽt et in
illũ dirigerent᷑. Vnd̃ dicebat cũ eodẽ ꝓpheta
pſ. xv. Prouidebã dñm in ↄſpectu meo ſꝑ:
qm̃ a dexterꝭ eſt mihi ne cõmouear. Et in eo
totã ſpem ſuam ponens illi cõtinue adhere-
bat: dicens cum ꝓpha pſal. lxxij. Mihi autẽ
adherere deo bonum eſt: ponere in dño deo
S ſpem meã. ¶ Quintũ mun⁹ fuit ſuauis re-
pletionis. Tãtꝭ em̃ ſpõſam ſuã repleuit de⁹
ↄſolationib⁊ ſpũalib⁊ vt exclamaret cũ eodẽ
ꝓpha pſ. xxx. Quã magna multitudo dulce-
dinis tue dñe: quã abſcondiſti timentib⁊ te.
Et iteꝝ pſ. lxxij. Quã bon⁹ iſrl̕ de⁹ his q̃ recto
ſunt coꝛde. Et iſta q̃nq3 mũera fuerũt intrin
Mũera ſeca. ¶ Alia ṽo q̃nq3 ſunt extrinſeca. Quoꝝ
extriſeca primũ qd̃ eſt Sextum in oꝛdine fuit angeli-
Marie ce cuſtoditõis. Miſit nanq3 ei ſpõſus ei⁹ ce
leſtis multitudinẽ magnã angeloꝝ qui ſibi
tanq̃3 domine deſeruirẽt ꝛ eam cuſtodirent
Vñ ipſi attribui poteſt illud pſ. xc. Angelis
ſuis de⁹ mandauit de te vt cuſtodiant te in
oĩb⁊ vijs tuis. Credendũ eſt em̃: vt ait ſctũs

Bernardinus in quoda3 ſermone ꝙ beata
ṽgo plurimas legiões angeloꝝ habuerit ad
ſui cuſtodiã ꝛ ꝓtectionẽ: cum etiã Heliſeus
vt legit᷑. iiij. Reg. iiij. angeloꝝ multitudine3
habuerit ad ſuã defenſionẽ. ¶ Secũdũ mu T
nus extrinſecũ ꝛ ſeptimũ in oꝛdine fuit de-
monũ expulſionis. dedit em̃ ei ṽtutẽ expellẽ
di demones: ita vt ſicut ꝑ ṽtutẽ ꝛ caloꝛẽ ma
gni ignis effugant᷑ muſce: ſic a ſua ardentiſ-
ſima mẽte ꝛ inflãmatiſſima charitate demo
nia pellerent᷑: ꝛ ei ꝑ tentatiõem appꝛopinq̃re
non auderẽt. etſi aliq̃n voluerũt ad eã acce-
dere: verificatũ eſt de illis illud Hiere. xlvj
Fugierũt cõciti nec reſpexerũt. Et ibidẽ. Fu-
gierunt ſiml̕ oẽs nec ſtare potuerũt. ¶ Ter V
tiũ munus extrinſecũ q̃d eſt octauũ in oꝛdi-
ne fuit oĩm accidentiũ in bono cõuerſio. Nã
oĩa q̃ ei adueniebãt / in ei⁹ vtilitatẽ de⁹ cõuer-
tebat. Si em̃ (vt inq̃t apl̕s ad Ro. viij.) dili
gẽtib⁊ deũ oĩa coopant᷑ in bonũ. tráſſũptiue
in c. talib⁊. de pe. di. ij. ſc3 pſpera ꝛ aduerſa.
multo magꝭ ipſi ṽgini q̃ illũ ſuꝑ oĩa dilige-
bat ↄuertit ei⁹ ſpõſus celeſtꝭ oĩa in bonum.
¶ Quartũ mun⁹ extrinſecũ ꝛ in oꝛdine no-
nũ fuit pctõꝝ abominationis. Chꝛs em̃ fili⁹
ei⁹ q̃ ẽ ſapia pr̃is q̃ nõ hitat in coꝛꝑe ſubdito
pctis Sap. j. fecit illi ita ꝑfecte cogſcere ma
lignitatẽ pcti q̃ nihil ẽ abomiabili⁹: vt inq̃t
Aug. in li. meditat᷑. neq3 ꝑniciosi⁹: iuxta illd̃
Gaffredi in poetria. Peſſima res viciũ: ni-
hil eq̃ ꝑnicioſum. ꝙ illd̃ in tãta abomiatiõe
habuit ꝙ ꝑfecte ſemꝑ fugauit illud Eccl. xxj.
Quaſi a facie colubꝛi fuge pcm̃. ¶ Quītũ X
mun⁹ extrinſecũ ꝛ in oꝛdie decimũ: fuit mũ-
dialiũ deſpectõis. Dedit em̃ ei ſpõſus ei⁹ tã-
tũ affectũ ad celeſtia bona: ꝛ tantã ſupnoꝛũ
delectatiõe3 ꝙ oĩa mũdialia ſolatia ei diſpli
cebãt in compatiõe celeſtiũ. Nouerat em̃ ve-
ram eſſe ſñiam Salomonis dicentꝭ de reb⁊
mũdanis. Vanitas vanitatũ ꝛ oĩa vanitas
Eccl̃s. j. Et tráſſũptiue i c. fi. de pe. diſt. ij. Et
id̃ dicebat cũ aplõ ad Phil̕. iij. Oĩa arbitra-
tus ſũ vt ſtercoꝛa vt chꝛm lucrifacerẽ. Vñ ꝛ
de mõd̃ dicebat illud. j. Machab. ij. Omĩs
gloꝛia ei⁹ ſtercus ꝛ ṽmis. Et q̃d mirũ ſi bea
tiſſima virgo mũdialia deſpexit: cum dicat
Bern. Guſtato ſpũ deſipit oĩs caro. et affe-
ctanti celeſtia / terrena non ſapiũt. eternisq3
inhianti faſtidia ſunt tranſitoꝛia. Profecto
igit᷑ ipa beata virgo que ſpũmſanctũ ſuper
om̃es puras creaturas deguſtauerat ꝛ eter
nis delitijs ſuꝑ oẽs ihiabat: tranſitoꝛias de
litias ſuꝑ oẽs deſpexit: que ſatiare appetitu3
noſtꝝ nõ pñt. iuxta illud Gualteri poete in
Alexandriade. li. viij. dicẽtꝭ. Quid tibi diui-
tijs opus ẽ q̃ ſemꝑ auaꝭ Eſuriem pariunt᷑
quanto tibi plura paraſti Tanto plura pe-
tis: ꝛ habẽdis arcti⁹ ardes. Sicq3 fame faci

ens defectū copia nutrit. Et iō ꝑfecte ſerua/
uit illō Aratoris poete dicētiſ. Auri ceſſet a/
mor q̄ pectora ſp̄ adurit. Quo capit mortale
gen⁹: q̄ pullulat oē De radice malū: cui⁹ vi/
olenti⁹ ardet Ambitio: creſcente mō: ſtimu/
lātq̄ rapinis Addita lucra famē. Itē ſerua/
uit illō Catonis ꝯſiliū q̄ ait. Deſpice diuiti/
as ſi vis anio eē btūs. Quas ſi ſuſcipiūt mē
y dicāt ſp̄ auari. Et hec de mūerib ſpōſalicijs
q̄ de⁹ ſpōſe ſue donauit dicta ſufficiāt. ¶ Fe/
cit q̄ȝ illi donatiōes ꝓpt nuptias. q̄ȝ repleuit
eā grā a plāta pedis vſq̄ ad verticē capitꝭ. Et
iō ei apparēs angelus detulit ipaȝ donatio/
nē di. Aue grā plena. Faciē itaq̄ ſpōſe ſue lȝ
naturalr̄ pulcrā ⁊ gratioſam/ ipe celeſtꝭ ſpō
ſus fecit pulcriorē ⁊ oib gratioſiſſimā. Un̄
illi dicere poterat illō Heſter.xv. Facies tua
plena ē grāꝝ. Et notant d̄r/ grāꝝ. ad innuē/
dū q cū hac pulcritudine corꝑali hēbat vnā
aliā ſingularē prerogatiuā p̄ alijs virginib
Facies mulierꝭ ⁊ ſcris. Vult⁹ eīm formoſus mulierꝭ ſolet in/
clinare ad ꝯcupiam. Et iō d̄r Eccī.ix. Auer/
te faciē tuā a muliere compta: q̄ȝ ꝓpter faciē
mulierꝭ mlti perierūt. ⁊ ex h̄ ꝯcupiſcētia q̄ſi
ignis exardeſcit. Ad h̄ etiā adduci pōt illud
Ouidij.ij.de reme.amo. dicentis. Nō facile
eſt viſa taurū retinere iuuenca. Fortis equ⁹
viſe ſp̄ adhinnit eque ⁊c̄. Et iō mlti q̄ volen/
tes videre pulcritudinē mulieꝝ in pctm̄ cō
cupiſcētie ceciderūt: dicere pñt illud eiuſdē
poete in ſcđo d̄ triſtib. ſcȝ Heu mihi cur vi
di: cur noxia lumia fixi. Lȝ eīm mlier ſit ſan
cta: tñ pulcritudo ⁊ formoſitas ei⁹ aīas in/
ſpicientiū ad libidinē inclinat. Patet d̄ Iu/
dith: ꝓpt cui⁹ pulcritudinē ſtatim Holofer/
nes captus eſt: Judith.x. Un̄ Theodol⁹ po
eta inq̄t. Femineas vires expauit dux holo/
fernes. Inſignis vidue veſano capt⁹ amore
Et ſilr̄ capti fuerūt iudices ſenes in formoſi
tate Suſanne: Dañ.xiij. Alij q̄ȝ tyranni ca/
pti ſunt in pulcritudine v̄ginū lȝ ſancte fue
rint: vt patet d̄ ſctā Agnete: Agatha: Petro/
Nullus ꝯcupiuit Mariā. nella: Catarina: ⁊ mltꝭ alijs. Sed ex formo/
ſitate ſpōſe celeſtꝭ nullus vnq̄ȝ occaſionē con
cupiſcētie accepit: ſed poti⁹ ſiq̄s luxurioſus
eā inſpexiſſet remordebat de pctō ſuo ⁊ rep/
mebat ei⁹ ꝯcupia ſm̄ q̄ſdā theologos in.iij.
ſen.diſt.iij. Et ꝓpt h̄ illi canit eccl'ia. Speci/
oſa facta es ⁊ ſuauis ſctā dei genitrix. q̄a tā/
ta fuit ſctitas ei⁹ vt ad alios ipſi⁹ virt⁹ extē/
deret: ⁊ extingueret i eis oēm ꝯcupiam car/
nalē. Un̄ dicunt predicti theologi q Joſeph
ei⁹ ſpōſus q̄nto ampli⁹ loq̄bat ⁊ cōuerſabat
cū ea: tāto magꝭ ꝯfirmabat in ꝓpoſito v̄gini
tatꝭ quā deo vouerat ſil' cū ea. vt dicet in q̄r
ta ꝑte p̄ncipali hui⁹ opis. ſer.vlti. Et ꝓpter h̄
btā v̄go myrrhe aſſimilat. Eccī.xxiiij. Quia
ſic myrrha odore ſuo occidit v̄mes: ita ſan/
ctitas ipſi⁹ i alios radiabat: ⁊ in eis extingue
bat v̄mes ꝯcupie carnalis: ⁊ oēs inhoneſtos
mot⁹ libidinis. ¶ Hoc aūt ex q̄ttuor cauſis
ꝓcedere potuit vl' aliq̄ caꝝ ſm̄ ſctm̄ Bernar
dinū in ſuo q̄drageſimali de euāgelio eterno:
in ſermōe ſcđe ferie poſt dñicā oliuaꝝ. Et p̄/
mo ꝓpt impſſiōes. q̄a oib q̄ inclinati erāt ad
ꝯcupiam vt carnalr̄ ꝯcupiſcibil' nō apparebat
Nā ſi mlier etiā valde pulcra ꝓpter aliq̄d fa
ctū q̄d viro diſpliceat nō pōt ei vt ꝯcupiſci/
bilis apparere. ſicut patuit de Thamar filia
Dauid ſpecioſiſſima: ⁊ de Amon fratre ſuo
ij. Reg.xiij. quā ex magno odio fecit poſtea
eijci de domo: Multo magis ex ꝑte grē po
tuit hoc in bonū opari vt formoſa v̄go non
ꝯcupiſceret ab aliq̄ eā vidente. ¶ Scđo aūt Z
potuit h̄ ꝓcedere ꝓpt ei⁹ cōuerſatōem q̄ ma/
ximā ⁊ admirabilem honeſtatē ⁊ morū ⁊ ge/
ſtuū grauitatē in facie ⁊ in toto corꝑe eā in/
tuentib oſtendebat: ſuās illud.j.ad Theſ.
iiij. vt honeſte ambuletꝭ ad eos q̄ foris ſunt.
⁊ illud.j.ad Cor.xiiij. Oia ad edificationem
fiāt. Et iteꝝ. Oia honeſte ⁊ ſm̄ ordinē fiāt in
vobis. Conuerſatio igit btiſſime v̄gis fuit
honeſtiſſima: intātū q ꝑ extrinſeca ſigna ap
parebat apti⁹ q nullatenus poſſet ad fedum
aliq̄d inclinari: imo q erat tota deo dedica/
ta ⁊ ſingulariſſimū ſpūſancti habitaculum
facta. Sicut cōtingeret d̄ ſctiſſima muliere
q̄ eſſȝ q̄ſi ꝯtinue rapta. ¶ Tertio h̄ proceſſit A
ꝓpter occultationē ſue pulcritudinis. q̄ȝ eam
q̄ȝtū poterat celabat. ⁊ ñ ornabat ſe ſicut faciūt
multe mlieres quaꝝ ornatus magis incitat
ad luxuriam q̄ȝ ipaꝝ pulcritudo. iuxta illud
Ouiđ. in p̄mo d̄ reme.amo. Decipimur cul/
tu: gēmis: auroq̄ teguntꝭ Oia ps minima ē
ipſa puella ſui. Itē btiſſima v̄go coop̄iebat
optime mēbra ſua: ⁊ ſic occultabat formoſi/
tatē ſuā. Ad hoc āt adduci pōt ſilitudo cor/
poris chr̄i cui⁹ claritas poſt reſurrectiōeȝ di/
ſcipulis celabat. ⁊ ſilr̄ vltra q btā v̄go cela/
bat q̄ntuȝ poterat ſuā formoſitatem: potuit
de⁹ eā miracl'oſe celare ex malo anio aſpiciē/ B
tib vl' aſpicere volētib in eā. ¶ Quarto ꝓpt
radioꝝ ex vultu ſuo emiſſionē h̄ proceſſit: ita
vt null⁹ eā facie ad faciē fixe intueri poſſȝ ſm̄ C
q ſup̄ dictū eſt ſmōe p̄cedēti. ¶ Quinto di/
cere poſſum⁹ q h̄ proueniebat ex ſua purita/
te. Ad quod meli⁹ intelligendū eſt notandū
q vt habet Matth.xxj. ⁊ Joañ.ij. Chr̄s eie/
cit de tēplo oēs vendētes et ementes in eo.
et nedum verbis eos redarguit ſed etiā fa/
ctis. q̄ȝ flagello quod de funicl'is fecerat eos
ꝑcutiebat ⁊ nemo fuit auſ⁹ ei reſiſtere. q̄ȝuis
inter iudeos nullum p̄matū gereret. imo ſa/
maritan⁹ ab eis reputabat et ei in oib cōtra
dicere nitebant. Cauſa āt quare ei oēs obe Nota
dirēt recedendo d̄ tēplo aſſignat a doctorib

maxime a btõ Hieronẏ. ꝙ a facie ⁊ ore chri-
ſti tũc exibãt q̃dã radij ſue diuinitatis: q̇bus
territi obediẽtes fuerũt deo quẽ intelligebãt
ſub illa carne latere. Ita igiť dico ad ꝓpoſi-
tũ ꝙ a facie ꝟginis exibãt radij tãte honeſta
tis ⁊ puritatis ꝙ etiaꝫ ad alios reſultabãt et
hoc ꝓpť intrinſecã integritatẽ. Et ad h̃ cõfir-
mãdũ adduci põt: ꝙ vt dicũt ſapiẽtes ⁊ ex-
perti: ſi adſint due mlr̃es eq̃ pulcre: q̃ꝝ vna
ſit ꝟgo pudica: altera ꝟo corrupta: maioreꝫ
dabit temptatiõem aſpiciẽti ſine dei timore: et
magis iclinabit ad cõcupiſcẽtiã illa corrupta
q̃ꝫ pudica. Et rõ eſt. q̇a corrupta habet vim
inficiendi ⁊ temptandi ex duplici corruptione
ſcꝫ nature ⁊ ꝑſone. Nature q̇dem q̃ corrupta
eſt generalr̃ in tota natura humana ex pctõ
ꝑmoꝝ parentũ. et ꝑſone ſue particularis que
eſt corrupta. Altera ꝟo. ſ. virgo pudica: non
habet corruptiõem ꝑſone: ſed tm̃ nature. et
ideo minꝰ inficit. Duo em̃ vincula dant pa-
ribꝫ magis ligãt q̃ꝫ vnũ ſolũ. §. penul. ⁊ in au
ten. de ꝯſan. ⁊ vte. fra. et notať in. §. ſi ꝟo. in-
ſti. de adop. Cũ ǧ vt ꝓbatũ eſt in ꝑma parte
ꝑncipali huiꝰ opis: beata ꝟgo fuerit preſer-
uata a cõmuni corruptõe nature hũane: ⁊ in
ꝑſona ſua nullã penitꝰ vnq̃ꝫ habuerit corru-
ptionẽ: nõ eſt mirꝫ ſi aſpectꝰ eius neminẽ vn-
q̃ꝫ īfecit: imo rõne ſue īuiolabilitatis ⁊ illiba-
tiſſime atq̃ꝫ incõtaminatiſſime virginitatis ⁊ i-
ntegerrime puritatis: ad caſtitatis ⁊ honeſta-
tis amorẽ oẽs inducebat. Quare merito di-
ci põt gratia plena in facie non ſolũ rõne for
D mositatis: ſed etiã honeſtatis. ¶ Scdo eius
Maria gratioſa in ore. ſpõſus repleuit eã gr̃a in ore. Ille em̃ ḋr hĩc
os gratioſũ q̃ nullũ cũ eo pctm̃ cõmittit. De
q̃ ḋr Jacobi. iij. Siq̇s in ꝟbo non offenderit
hic ꝑfectꝰ eſt vir. Sed q̇s ẽ hic ⁊ laudabimꝰ
eũ: Eccl. xxj. Profecto ſiq̇s h̃ ſeruaret/ btũs
dici poſſet. iuxta illõ Eccl. xiiij. ⁊. xxv. Beatꝰ
vir q̃ nõ eſt lapſus in ꝟbo. De hac aũt ꝟtute
cõmẽdať dñs noſter ieſus chrs Eſa. liij. et. j.
Pe. ij. vbi ḋr: Qui pctm̃ nõ fecit: nec iuuẽtꝰ ẽ
dolus in ore eiꝰ. Eius q̃ꝫ btiſſima mr̃ põt de
hac ꝟtute cõmendari: a cuiꝰ ore nunq̃ꝫ exiuit
ꝟbũ incõpoſitũ aut ocioſum ſeu inutile. Sci
ebat em̃ verã eſſe illam moralis Catonis ſen
tentiã q̃ ait. Uirtutẽ ꝑmã puto cõpeſcere lin
guã. Proximꝰ ille deo ẽ q̃ ſcit rõne tacere. Et
ideo ipa q̃ fuit ꝓxima: optime vbi opus erat
ſilentio/ſciebat tacere. Nouerat nãq̃ꝫ etiam
veram eſſe illam Ouidij ſniam in. ij. de arte
amãdi dicentis. Eximia eſt virtꝰ ꝓſtare ſilen-
tia rebꝫ. At ꝯtra grauis eſt culpa tacenda lo
q̇. Et idõ oĩa eiꝰ ꝟba fuerũt bona atq̃ꝫ mori-
geratiſſima ⁊ edificatiõe plena: ⁊ ꝯſequẽter
gratioſa. Juxta illõ Richardi poete in li. de
nuptijs. Nil ſermone bono gratiꝰ eſſe ſolet:
Uñ de ipa bñdicta ꝟgine dici poterat illud

Judith. xj. Nõ ẽ talis mlr̃ ſuꝑ terrã ĩ aſpe-
ctu ⁊ in pulcritudine ⁊ in ſenſu ꝟboꝝ. Hoc
aũt eſſe veꝝ ꝓbať. Nã in toto textu euãgeli-
co nõ inueniť ꝙ locuta fuerit niſi ſeptẽ vici-
bus. ⁊ oĩa eiꝰ ꝟba fuerũt ſctã ⁊ edificatoria.
Uñ eã loq̃ audiẽtes poterãt ei dicere illõ q̃d
poſtea filio eiꝰ dictũ eſt Joan. vj. ſcꝫ Uerba
vite eterne habes. Hoꝝ aũt ꝟboꝝ tria dixit
deo: duo angelo: ⁊ duo hoi. Uñ plr̃a locuta ẽ
deo q̃ꝫ angelo vl' hoi. ad innuendũ ꝙ plꝰ ḋo
loq̃ debemꝰ ĩ orõne ⁊ deuotiõe q̃ꝫ cuilibet cre E
ature. ¶ Primũ aũt ꝟbũ q̃d deo dixit fuit Septẽ ꝟba marie
gr̃aꝝactiõis. q̃d hr̃ Lu. j. Qñ ei ſe extolli au-
diuit ab Heliſabet: dixit. Magnificat aĩa
mea dñm. In q̃ cantico ipa virgo glīoſa deo
gr̃as agit ꝓ tot ⁊ tantis laudibꝫ q̃s ei attribu
ebat Heliſabet: oĩa ipſi deo referẽs. Et in h̃
dedit nobis exẽpluꝫ ꝙ quotidie debemꝰ deo
gr̃as ꝓ receptis ab eo bñficijs referre. ¶ Se F
cundũ ꝟbũ eiꝰ fuit lamẽtatiõis: qñ amiſit fi-
liũ iã duodenariũ. Et tandẽ eo inuẽto dixit
Lu. ij. Fili q̃d feciſti nobis ſic: Ecce pr̃ tuus
⁊ ego dolẽtes q̇rebamꝰ te. Ex q̇bꝫ ꝟbis nobis
dedit exẽplum ꝙ ſi ꝓpter pctã nr̃a ꝑdidimꝰ
chrm̃: debemꝰ eũ q̇rere cũ dolore ⁊ cõtritiõe.
et ſic iueniemꝰ. ¶ Tertiũ ꝟbũ fuit cõpaſſio G
nis: qñ in nuptijs deficiẽte vino (vt hr̃ Joan.
ij.) dixit. Uinũ nõ habẽt. Ex cõpaſſiõe enim
mota fuit h̃ dicere: ne illi q̃ faciebãt nuptias
eſſent ꝯfuſi. Hãc aũt cõpaſſiõem etiã nunc
oſtẽdit erga nos. q̇a q̇tidie orat ꝓ nob̃ pecca-
toribꝫ dicẽs. Uinũ nõ hñt. Uinũ nãq̃ꝫ quod
hũanũ cor letificat: ſignificat gr̃am dei quã
orat nob̃ ꝯcedi a deo. et in hoc nob̃ dedit exẽ
plũ pietatis. ¶ Quartũ ꝟbũ quod eſt ꝑmuꝫ H
dictũ angelo fuit verbum honeſtatis. ſ. Quõ
fiet iſtud qm̃ virum non cognoſco: id eſt nõ
cognoſcere ꝓpono. Lu. j. Et in hoc nobis de-
dit exemplũ cauendi ab impudicis ꝟbis. q̇a
corrumpunt bonos mores colloq̇a mala. j.
ad Coꝝ. xv. Unde montanariꝰ in luna cele-
ri ca. xvj. inquit. Turpia ſinceros corrũpũt
famina mores. ¶ Quintũ verbũ fuit hũili- I
tatis qñ rñdit angelo: Ecce ancilla dñi: fiat
mihi ſm̃ ꝟbũ tuũ Lu. j. In q̇bꝫ verbis cũ ſe
vocauerit ancillam ipſa q̃ erat ſponſa dei pa
tris atq̃ꝫ electa mater filij dei ⁊ ſacrariũ ſpi-
ritusſcti: ac reclinatoriũ totiꝰ trinitatis: ⁊ cõ-
ſequẽter regina celoꝝ: dñã angeloꝝ: ⁊ totiꝰ
mũdi imꝑatrix: dedit nob̃ exẽplũ hũiliatiõis. K
¶ Sextũ ꝟbũ q̃d fuit ꝑmũ dictũ homi: fu-
it ꝟbũ charitatis ⁊ dilectiõis: qñ intrauit in
domũ Zacharie ⁊ ſalutauit Heliſabet Lu.
j. In hoc etiã dans exẽplũ ꝙ nemini ex odio L
verbũ reſerare debemꝰ. ¶ Septimũ ꝟbuꝫ
fuit veritatis ⁊ inſtructiõis: qñ (vt habeť Jo
an. ij.) dixit miniſtris nuptiarũ. Quodcũq̃ꝫ
dixerit vobis ſeruate ⁊ facite. O q̃ꝫ ſalutifeꝝ

doctrina eſt iſta. Felices nos ſi obſuabim⁹
eã. In qb⁹ vbis nos inſtruxit ꝙ ꝓximis no/
ſtris debem⁹ tradere bona documẽta. Cum
igit̃ in oib⁹ euangelijs nõ inueniat̃ ꝙ dixerit
pl'a vba q̃ȝ ſeptẽ edificatiua ac exẽplis plena
valdeq; vtilia: merito dici põt plena gr̃a in
ore ſuo dulciſſimo. Quã gratioſitatẽ ſibi in/
fudit ſponſus ei⁹ celeſtis. Iuxta illð ps̃. xliiij.
Diffuſa ẽ gr̃a in labijs tuis ⁊c̃. Ipa em̃ bea/
tiſſima vgo pfectiſſime ſuauit illð documẽ/
tũ Bern. in q̃dã ep'la dicentis Cũ aliq̇d dicis:
verba tua ſint rara. vera. ponderoſa. ⁊ ð deo
Quaſi nobis ex hac ſua morigeratiſſima lo
cutiõe diceret illð qð inq̇t imparor i. l. fi. C. ð
dona. ſ. vba ſupflua reſpuẽda eſſe cẽſemus.
⁊ in. §. illð vo. in pemio digeſtoꝝ oportet p
mũ aĩas: poſtea lĩguas fieri eruditas. Et il/
lud qð inq̇t iuriſcõſult⁹ in. l. labeo. §. fi. ff. ð
ſuppellec. le. ſ. nemo dicat niſi qð pus mẽte
agitauerit. Qui ei cuſtodit os ſuũ: cuſtodit
aiam ſuã. Qui aũt incõſiderate loquit̃: ſen/
tiet mala: Prouer. xiij. ⁊ trãſſumptiue in. §.
L ſȝ aliud. v. q. v. ❡ Tertio repleuit eã ſpõſus
Maria gratioſa in aurib⁹ eius celeſtis gratia in aurib⁹: quando miſit
ad eã Gabrielẽ angelũ q̇ dulciſſimũ ac gra/
tioſiſſimũ cantuȝ in ſuis aurib⁹ ex pte ſui de
cãtauit dicẽs. Aue gratia plena. ſ. nõ ſolũ in
ania: ſed etiã in toto corpe. plena gratia in fa
cie in ore et in aure. dñs tecũ. q̇ vt inq̇t Au/
guſtinus ex ſinu pr̃is in vteꝝ deſcendere di
gnat⁹ eſt matris. bñdicta tu in mlierib⁹. q̃ vt
inquit Origenes. ſola diuini germinis pa/
rens effici meruiſti. O gratiſſimũ cãticum
qð eternus ſponſus in gratioſiſſimis ſponſe
M ſue aurib⁹ fecit reſonari. atq; eã indicibili cõ
Gratioſa fuit i pectore ſolatõe repleris. ❡ Quarto repleuit eã gr̃a in
pectore ⁊ in mãmillis ſuis bñdictis. qð oſten/
dit Lu. x. vbi ðr ꝙ loq̇nte Ieſu ad turbas:
extollẽs vocẽ quedã mlier de turba dixit illi
Btũs venter q̇ te portauit ⁊ vbera q̃ ſuxiſti:
hec autẽ mlier fuit marcilla pediſſequa ſcẽ
Marthe q̃ ſpũſctõ edocta ⁊ inflãmata de/
uotiõe chr̃i ⁊ intemerate mr̃is eius. iõ appel
lauit btã vbera illa ſctiſſima: q: fuerũt plẽa
dulciſſimo lacte q̃ lactat⁹ eſt fili⁹ dei dulciſ
ſimus. qð q̇dẽ lac nõ venit ad pect⁹ vginis
p eam viã ⁊ modũ q̃ venit ad vbera ceteraꝝ
mlieꝝ ad q̃ aſcẽdit de ſanguie mẽſtruo ipa
rũ mlieꝝ. ⁊ ibi generat̃ lac ſm Auicẽ. ð for/
matione embrionis. Ad vbera em̃ btẽ vgis
miſit eius ſpõſus celeſtis de celo lac pcioſiſ/
ſimum in tãta q̃ntitate q̃nta potuit ſufficere
ad nutriẽduȝ ſuũ bñdictũ filiũ. O igit̃ bea/
tiſſima vgo pfecto tu fuiſti gr̃a plena in pe/
ctore. q: tue ſacratiſſime mãmille fuerũt ple
ne ſacr̃iſſimo lacte ð celo miſſo. vñ canit ec/
clia Saluatorẽ ſecl'oꝝ: ipm regẽ ãgeloꝝ ſo/
N la vgo lactabat vbere ð celo pleo. ❡ Tuum

q̃ȝ o btãꝝ btiſſima vteꝝ gr̃a repleuit ſpõſus
tuus bñdict⁹. et ideo pdicta deuota mulier
eũ btm̃ pdicauit. Tũc em̃ vter⁹ mulieris ðr
btũs qñ ɔcipit ⁊ parit filios notabiles: pul
cros: magnos: doctos ⁊ excellentes. Felix ẽ
vter⁹ ſacratiſſime vginis ⁊ gr̃a repler⁹ q̃ tam
magnũ dñm ɔcepit ⁊ pepit ꝙ tot⁹ mðs cape
ei⁹ excellẽtiã neq̇t: q̃ ſolus plus valet q̃ȝ oẽs
q̃ vnq̃ȝ in mðo fuerũt geniti. Vñ canit eccle
ſia. Quẽ terra pont⁹ ethera: colũt adorant
pdicant: trinã regẽtẽ machinã clauſtꝝ Ma
rie baiulat. Et iteꝝ. Btã viſcera Marie vir
ginis q̃ portauerũt eterni pr̃is filiuȝ. ❡ Ei⁹ O
q̃ȝ pedes ſctiſſimi repleti fuerũt gr̃a. q: ⁊ eũ/
do ⁊ ſtando ſp fuerũt i ſpõſi ſui ſeruitio exer
citati. Semp em̃ eis vſa eſt vtuoſe ⁊ ſancte Ad tria
Nã ſm ꝙ i euãgelio repit̃ ad tria opa pedes currere
ſuos mouit: dans nob exẽpluȝ ꝙ ad hec tria debem⁹
curram⁹. Primo ad op⁹ obediẽtie ⁊ hũilia/
tiõis: qñ vt hr̃ Lu. ij. iuit cũ Ioſeph in Beth
leem vbi deſcriberet̃ ſm edictũ ceſaris. Hoc
em̃ iter tantũ ſpõſo ſuo celeſti placuit ꝙ tũc
fecit ex ea naſci filiũ ſuũ Tu igit̃ o aĩa de/
uota facias q̃ tibi ex obediẽtia iniũguntur et
valde mereberis. q̇a magna eſt virt⁹ obedien/
tia: vt ait glo. in. l. deſertorẽ. §. in bello. ff. de
re mili. ⁊ eſt maximi meriti apud deũ. c. nul
la. xciij. diſt. et c. ſciendũ. viij. q. j. Lȝ autem
Octauian⁹ imparor eſſet infidelis: tñ voluit
btiſſima vgo illi⁹ obtempare mãdatis: dans
nobis exemplũ ꝙ etiã platis malis debemus
obedire in licitis ⁊ honeſtis. j. Pe. ij. et c. Iuli
anus. et c. q̃ reſiſtit. et c. ſi domin⁹. et c. impe
ratores. et c. q̇d ẽ. xj. q. iij. Ad q̇d adduci põt
illð q̇d inq̇t Virgili⁹ in. iiij. Georgi. dicens:
Eſt legũ ſuanda fides: ſupma pr̃as. Quod
mãdat fieri q̃ȝ iubet parere neceſſe ẽ. ❡ Se/ P
cundo exercuit btã vgo ſuos pedes ſacratiſ/
ſimos in ope charitatis ⁊ dilectiõis. qñ vt hr̃
Lu. j. iuit cũ feſtinatiõe in montana ad viſi/
tandũ Heliſabet. et vt ei ſeruiret: vt ðr Am
bro. ſup Lu. Ad hoc etiã op⁹ pietatis mouit
pedes ſuos qñ portauit filiũ ſuũ in egyptuȝ
ne occideret̃ ab Herode: vt habet̃ Mat. ij.
Et tunc de ipſa vificata fuit illa ſnĩa q̃ poni
tur in. vj. eneið. ſ. Vicit iter durũ pietas dat̃
ora tueri Nate tua. In itinere em̃ tãduro et
aſpo ɔſolabat̃ aſpectu ⁊ amplexib⁹ dulciſſi/
mi filij ſui ⁊ pietate materna. Et in his mo/
tib⁹ dedit nob exẽplũ exercẽdi libenter opera
pietatis. De q̃ excellenti vtute inq̇t Petroni⁹
poeta. O maria reꝝ Et merito pietas homi
tutiſſima virt⁹. Que tertio mouit pedes ſu
os bñdictos ad op⁹ latrie ⁊ deuotiõis: qñ vt
hr̃ Lu. ij. iuit ad tẽplũ ad offerẽdũ ⁊ pſentan
dũ filiũ ſuũ. Itẽ qñ (vt in eodẽ c. habet̃) i die
feſto iã filio ſuo factõ duodenario aſcẽdit hie
ruſalẽ ad adorãdũ dñȝ i tẽplo: i q̃ motu ðdiſ

nob̄ exēplū eūdi libēter ad ecclīas ꝛ ibi adorare ꝛ depcari dn̄m:iuxta illud pſ. In eccleſijs bn̄dicite do dn̄o. Ecclīa ei eſt domꝰ dī ꝛ locꝰ orōis. dicēte dn̄o Mat. xxi. Domꝰ mea domꝰ orōnis vocabit̄. Facit c. oratoriū. et c. in oratorio. xlvij. diſt.

R

Gratioſe manus

Manꝰ q̄ꝫ ſpōſe ſue repleuit deꝰ gr̄a intantū ꝙ dedit ei ptātē extendendi manꝰ ſuas ſup q̄ſcūqꝫ pctōres ad ſe recurrētes ꝛ eoꝝ aīas. Vn̄ de illa dicere poſſumꝰ illud Job. xij. In manu eiꝰ eſt aīa oīs viuentis. Et ideo ipa q̄ eſt gratioſiſſima extēdit manū ſuā in retribuēdo. ſ. ſuis ſeruitoribꝫ. pſ. liiij. Itē adiuuat manu ſua bn̄dicta ſuos deuotos. Vn̄ ipa dꝫ illō pſ. lxxxviij Manꝰ mea auxiliabit̄ ei:ꝛ brachiū meū cōfortabit eū. ſ. q̄ ad meū cōfugiet patrociniū. Dedit q̄ꝫ ſponſus celeſtꝭ bn̄dicte virgini virtutē extendēdi manuꝫ ſuā ſup̄ mare. i. ſupra amaricatos:ꝛ eos ꝯſolandi. iuxta illud pſ. lxxxviij. Ponā in mari manū eiꝰ ꝛc̄. Et ideo o gratioſiſſima ꝟgo: vnuſquiſqꝫ tribulatus debet ad te recurrere ꝛ dicere cum ꝓpha pſ. cxviij. Fiat manꝰ tua vt ſaluet me. Et pſ. cxliij. Emitte manū tuā de alto: eripe me vt nō infigar ꝛc̄. Et ꝑtinꝰ liberatus dicere poterit cū eodē ꝓpha pſal. cxxxvij. Poſuiſti ſup me manū tuā: ꝛ ſaluuꝫ me fecit dextera tua. O manus btiſſime ſcīſſime ꝟgis q̄bꝫ ſpero deduci ad locū eterne felicitatꝭ. Vn̄ de eiꝰ benignitate ꝯfiſus/dicā cū ꝓpha pſ. cxxxviij. Illuc manꝰ tua deducet me:ꝛ tenebit me dextera tua. Et iteꝝ ꝯfidenter dicā. Cara ſperanza mia tu ſey pur quella per cui ſpero anchora eſſer electo. E andare al celo alume de tua ſtella. O manꝰ bn̄dicte ſpōſe celeſtꝭ de q̄ dici pōt illō quod inq̄t Dauid de manu dei pſ. cxliiij. Aperis tu manū tuā ꝛ imples oē aīal

S

bn̄dictiōe. ¶ O igit̄ pctōꝛ bonū nouū. o peccatrix optimū nouū:nō diffidas:nō deſꝑes: etiāſi cōmiſiſti oīa pctā enormia:ſed cōfidēter ꝛ ſecure ad iſtā glīoſiſſimā dn̄am recurras. Inuenies em̄ eā in manibꝫ plenā curialitate:pietate:miſcdia:gratioſitate:ꝛ largitate. Plus em̄ deſiderat ipa facere tibi bonuꝫ ꝛ largiri aliquā gr̄aꝫ q̄ꝫ tu accipe ꝯcupiſcas. Vn̄ illi inq̄t Bern̄. Aue gr̄a plena. In vētre gratia diuinitatis. In ore gr̄a affabilitatis. In corde gratia charitatis. In manibꝫ gratia miſcdie ꝛ largitatꝭ. Hec ille. Propt̄ has igit̄ ꝓrogatiuas q̄s celeſtꝭ ſponſus beate virgini donauit:inq̄t deuotꝰ Anſel. loq̄ns deo. Quō veniā ad te niſi ꝑ Mariā ꝑ quam veniſti ad me: Qui em̄ ꝑ aliam viam vadit:potius deuiat q̄ꝫ vadat. Sanctꝰ q̄ꝫ Bern̄. ipaꝫ bn̄dictam virginē alloq̄ns ait. Sācta Maria virgo beata tu via es ꝑ quā hō venit ad deū:ꝛ pctōꝛ ad veniā:ꝛ ꝑ quā venit ad peccatorē venia. non em̄ venit ad veniam q̄ neſcit amare Mariā. Hec ille. Ecce ergo quā ſponſus celeſtꝭ magnificā donatiōem ꝓpter nuptias fecit ſponſe ſue: gr̄a eam replēdo in toto corꝑe ꝛ in oībꝫ ſenſibꝫ corꝑalibꝫ ꝛ in tota aīa. ipam etiam ſponſam ſuā bn̄dictam nō ſolū gr̄a repleuit ſed ſibi totalr̄ conſecrauit. iuxta illud pſ. xlv. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus. ¶ Dotē q̄ꝫ ſpōſe ſue

L

accreuit. Vn̄ poſſumꝰ deuote meditari ꝙ videns deus ſctitatē beate ꝟginis ꝛ dotē magnā quā habebat. ſ. oim ꝟtutū: dicere potuit parētibꝫ eiꝰ illud Gen̄. xxxiiij. Augete dotē ꝛ munera poſtulate: libens tribuā q̄d petieritꝭ/tm̄ date mihi vxorē hāc puellā. Accepta igit̄ ea in ſponſam: augmētauit eiꝰ dotē. q̄a de ꝟtute i ꝟtutē illā creſcere mirabilr̄ fecit/ita vt de ipa dici poſſet illō q̄d de filio eiꝰ poſtea ſcp̄tū eſt Lu. ij. ſ. creſcebat ſapīa:etate et gr̄a apud deū ꝛ hoīes. Sed nō ꝯtentꝰ rex celeſtꝭ ſup̄dictꝭ mūeribꝫ ſpōſalicijs ꝛ donatione ꝓpter nuptias atqꝫ augmēto dotis dilectiſſime ſpōſe ſue:ei maximā dotem dedit.

V Dotauit deꝰ intellectū marie.

Nam oēs aīe eiꝰ potētias excellētiſſime dotauit ¶ Primo igit̄ intellectū ipſiꝰ dotauit dono ſapientie ꝛ intelligētie. Tā preclaꝝ aūt eſt donū ſcīe ꝙ ſm̄ phūm. vij. Phyſ. hō dꝛ equoce de docto ꝛ indocto. Nā tanta eſt differentia inter virum doctū ꝛ indoctū: q̄nta eſt inter viuum ꝛ depictū. Hō em̄ viuꝰ habet oculos ꝛ cū eis videt: aures ꝛ cū eis audit: ceteraqꝫ ſenſuū organa ſeu inſtrumēta ꝛ cū eis opat̄ opatiōes vitales. Mortuꝰ autē ſeu depictꝰ lꝫ habeat talia inſtrumēta: cum eis tn̄ nihil opat̄. q: cū oculis quos habet nō videt:ꝛ cum auribus non audit. ꝛ ſic de ſingulis. q̄a caret aīa corpus viuificante. Dicit em̄ phs. ij. de aīa: ꝙ aīa eſt ꝑncipiuꝫ viuendi: ſentiendi ꝛ intelligendi. Cū igit̄ ꝑfectio itellectꝰ ſit ſcire: vt inq̄t cōmētatoꝛ Auerrois in. ij. de aīa. ideo doctꝰ ꝛ ſciētificꝰ dꝛ vere hō tanq̄ꝫ ſua ꝑfectiōe dotatꝰ ꝛ ꝑfectꝰ. Indoctꝰ aūt tanq̄ꝫ ꝑuatꝰ ſua ꝑfectiōe non dicit̄ ꝓprie homo. Spōſus igit̄ celeſtꝭ hanc dotē intelligentie dedit ſponſe ſue tā excellentiſſimo modo: ꙋ lꝫ natura hūana habuerit plurimos viros doctos in diuerſis ſcientijs: nemo tamen vnq̄ꝫ ea doctioꝛ fuit: imo ipſa fuit ſup omnes doctiſſima. Sciuit em̄ plꝰ q̄ꝫ

Maria oim doctiſſima

oīes grāmatici: rhetorici: logici: muſici: geometre: arithmetici: aſtrologi: phyſici: metaphyſici: legiſte: canoniſte: ꝛ theologi: et quicunqꝫ alij periti in q̄uis arte liberali vel mechanica. Que concluſio probat̄ per illam regulam Bernardi in ep̄la ad canonicos Lugdunenſes dicentis. Quicq̄d alijs licꝫ pauciſſimis eſt conceſſum: non eſt credēdū glorioſe virgini fuiſſe denegatum. Si ergo ꝑdicte ſcientie aliquibus fuerunt cōceſſe: non

eſt dubitãdũ ꝙ multo excellẽti⁹ ꝯceſſit illas
Nomen. ſpõſus celeſtis ſue ſpõſe bñdictiſſime. Pre-
terea Geñ. ij. hr̃ ꝙ Adã ipoſuit oib⁹ aialib⁹
nomẽ ei ꝯueniẽs ſm ſuas ꝓprietates. noĩa ei
debẽt ꝓprietatib⁹ rerꝫ corñdere. ꝟ. eſt ⁊ aliõ
inſti. de dona. cũ ſili. Hoc aũt Adã facere ne
ſciuiſſet niſi oẽs earꝫ ꝓprietates intrinſecas
cogñuiſſet: vt ꝯcludit Nico. de lyr. ſup h paſ-
ſu. vbi etiã dr̃ ꝙ de⁹ formauit hoiem pfectũ
nõ ſolũ q̃ntũ ad corp⁹ vt ſtatim poſſet gene-
rare: ſed etiã q̃ntũ ad aĩam in ſcia ad quã pt
q̃s natural'r attingere vt ſtatim poſſet doce
re. De ſupnaturalib⁹ aũt habuit cognitõem
Adã ſci uit tantã q̃ntũ ptinet ad ſtatũ illũ. Dicit q̃ꝫ idẽ
Nicola⁹ ſup. v. c. eiuſdẽ libri Geñ. ꝙ Adaꝫ
cognouit ꝟtutes herbarꝫ ⁊ lapidũ q̃ faciunt
ad ꝯſeruandã ſanitatẽ ⁊ vitã ꝓlõgandã. ⁊ iõ
vixit diu. ſ. dcccccxxx. annis ſm cõem trãſlati
onem biblie. ſed ſm trãſlationẽ methodij vi
xit. Mxxx. Cognouit g̃ Adaꝫ res ⁊ ꝓprieta-
tes earꝫ ita ꝙ nõ incõueniens dici põt ꝙ ille
vltime differẽtie rerꝫ ſeu ſpecierꝫ q̃ ſm phm
j. Poſteriorꝫ nobis ſunt occulte: ei fuerunt
note ⁊ clare. Et iõ optime nouit eis impone
re nomẽ ꝯcordãs earũ ꝓprietatib⁹. Uñ inq̃t
Nico. de lyra ſup Geñ. Cũ oia denotant̃: ꝓ-
prietates rerꝫ cognoſcant̃. ⁊ nullus bñ regit
ea quorꝫ naturaꝫ ignorat. Sed oia cõmiſſa
fuerũt regimini ⁊ gubernatiõi Ade ſm illõ
pſal. Oia ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊c̃. g̃ a pri
maria ꝯditiõe habuit Adã rerꝫ oim cogniti
onẽ. ⁊ hec ſnĩa eſt ſcti Bonauẽ. in. ij. diſt. xx-
iij. arti. iij. q. j. quã ſimiliter tenet Hugo de
ſctõ victo. in libro de ſacramẽtis dicẽs. Re-
rum oim q̃ cũ hoie ⁊ ꝓpter hoiem facte ſunt
Ade dedit deus cognitionẽ. Hec ille. q̃ ite-
rũ ibidẽ ait. Cognouit hõ creatorẽ ſuũ nõ ea
cognitõe qua mõ a credẽtib⁹ abſens querit̃:
ſed ea q̃ tunc p ꝯtẽplatiõis p̃ſentiã cernebat̃.
Et idẽ ponit ſcũs Bonauẽ. vbi ſ. q. iij. Et ſic
nõ cognouit p ſpeculum in enigmate. qõ ſm
Aug. xiiij. de trinitate eſt ſimilitudo obſcu-
ra: ſed p ſpeculũ clarũ ꝯtemplatõis: que cog
nitio in ſtatu innocẽtie p̃cipue vigebat. cum
ꝓpter anie puritatẽ. tũ ꝓpter carnis ⁊ viriuꝫ
inferiorꝫ ſubiectionẽ ipi aĩe: vt ait btũs Bo
nauẽ. vbi ſ. Si g̃ p̃m⁹ hõ dei p̃uaricator fu
tur⁹ talẽ habuit cognitionẽ. multo magis ẽ
credendũ dei genitricẽ innocentiſſimã ⁊ pu-
riſſimaꝫ ⁊ nunq̃ꝫ peccaturã. ⁊ cui⁹ anie caro
cũ oib⁹ virib⁹ ſuis ſemp fuit ſubiectiſſima:
creatorẽ ⁊ creaturas excellentiſſime cogno-
uiſſe. Btũs etiã Tho. in. j. parte ſũme. q. xc
iiij. arti. iij. dicit ꝙ Adã ita eſt a deo inſtitu-
tus vt haberet oim ſcientiã in q̃b⁹ hõ aptus
natus eſt inſtrui. ⁊ ꝯſequẽter habuit oẽm ſci
entiã poſſibilẽ in hac vita haberi. O glorio-
ſiſſima virgo nõne tu meruiſti eſſe pfectior

Adã? Certe ſic. Quia ab eterno electa fuiſti Marie
ad opus excellẽtius q̃ꝫ ipe Adã. Adã eñi fu- doctor
it elect⁹ vt eſſet par̃ oim hoim: tu aũt vt eẽs Adam
mat̃ dei. ⁊ ꝯſequent̃ debuiſti eſſe in oĩ ſcien
tia ipo ⁊ cũctis ei⁹ poſteris. Et h teſtat̃ btũs
Anſel. dicẽs. Oẽs theſauri ſapiẽtie ⁊ ſciẽtie ĩ
Maria. Notanter aũt dixit ſapiẽtie ⁊ ſcien
tie. quia ſciẽtia eſt cognitio rerꝫ infimarꝫ. ſa-
piẽtia ꝟo eſt altiſſimarꝫ: ſm phm. ix. Eth. ⁊. j.
Metaph. ait. ꝙ ſapiẽs eſt ille q̃ ſcit oĩa ⁊ dif
ficilia p certitudinẽ ⁊ cauſas altiſſimas: vt
igit̃ innuerꝫ Anſel. ꝙ btã ꝟgo habuit pfectã
cognitionẽ de ĩfimis ⁊ altiſſimis reb⁹: vtrũ-
q̃ꝫ terminũ poſuit: ⁊ dixit theſauros ſciẽtie ⁊
ſapientie eam habere. quia maxim⁹ theſau-
rus eſt ſapientia ⁊ ſcientia: iuxta illud Sa-
pieñ. vij. Infinitus eſt theſaur⁹ homib⁹ ⁊c̃.
Et Eccl'i. j. dicit̃ in theſauris ſapiẽtie intelle
ctus ⁊ ſcientia. Uñ inq̃t iuriſcõſult⁹ in. l. j. ꝟ. Iurꝫ ſcia
ꝓinde. ꝟ. eſt eñi. ff. de varia ⁊ extra. cog. ꝙ ci
uilis ſapiẽtia eſt theſaur⁹: q̃ nõ põt p̃cio nu-
mario cõpari. Phs ꝟo dicit in li. de bona
fortuna. c. ij. Nihil melius eſt ſciẽtia ⁊ intel-
lectu niſi de⁹. Ex quib⁹ apparet q̃ꝫ preciosam
dotẽ dedit de⁹ ſue ſponſe q̃ ei donauit omẽs
theſauros ſapiẽtie ⁊ ſciẽtie. ¶ Et notandum x
ꝙ licꝫ magnũ ſit ſcire creata. maius tñ ẽ ſci magnũ ẽ
re ⁊ intelligere creatorẽ. quia nobilius ſubie ſcire crea
ctũ eſt creator q̃ꝫ creatura. ⁊ pene nobilita- torẽ
tem ſubiecti attẽdit̃ nobilitas ſcientie: vt di
cit phs ⁊ cõmẽtator in ꝓemio libri de aĩa. O
igit̃ gl'ioſiſſima ꝟgo: habuiſti tu cognitiõeꝫ
dei? Certe ſic. ⁊ pl⁹ q̃ꝫ alia rõnalis creatura.
Nã licꝫ Moyſes ĩ veteri teſtamẽto ⁊ Pau-
lus in nouo hanc ſingularẽ dotẽ habuerint
ꝙ ante mortẽ ſuã viderũt diuinã eſſentiã nõ
ſolum in enigmate ſicut ceteri viatores: ſed
etiã ſm modũ cõprehẽſorꝫ: vt declarat btũs
Thomas. ij. ij. q. clxxv. ar. iij. ⁊ Rich. noſter
in. iiij. diſt. xlix. ar. ij. q. vj. ⁊ Aug. in li. de vi-
dendo deũ. ⁊. xij. ſup Geñ. ad lram. ⁊ glo. ij.
ad Corꝫ. xij. Idem tñ p̃uilegiũ conceſſum fu
it excellenti⁹ ipi virgini tanq̃ꝫ excellentiori
pſone. quod teſtat̃ Berñ. in q̃dam ſermõe q̃
incipit: Signũ magnũ dicens. Maria ſole
ꝑhibet̃ amicta. quia ꝓfundiſſimã diuine ſa
pientie vltra q̃ꝫ credi valeat penetrauit abyſ
ſum. vt q̃ntum ſine pſonali vnione create cõ
ditio patitur: luci illi inacceſſibili videat̃ im
merſa. Hec ille. O benedicta virgo ego cre-
do ꝙ ſicut Joannes euãgeliſta quando re-
cubuit ſup ſacratiſſimũ pect⁹ domini Ieſu
auxit fluenta euãgelij. c. legim⁹. cxiij. diſti. q̃
poſtea eructauit dicẽs ſui euangelij. j. c. In
p̃ncipio erat ꝟbum ⁊c̃. que phi ignorauerũt.
ita ⁊ tu quãdo tenebas inter brachia tua in-
fantẽ illũ dulciſſimũ Ieſum filiũ tuũ hauri
ebas fontẽ ſapientie diuine. Ipe eñi dilectiſ

ſimus filius tu⁹ emittebat radios ſue diui-
nitatis ſub illa carne innocentiſſima vſq; ad
intellectũ tuũ. Maxime aũt h faciebat cuꝫ
in tuo ſacratiſſimo vtero recubabat. Simi
liter qñ in te deſcendit ſpiritusſanct⁹ ꝛ ꝟtus
altiſſimi obumbrauit tibi. Luc. j. Tantis ra
dijs intelligẽtie ꝛ ſciẽtie te illuſtrauit ꝙ cla-
re vidiſti diuinã eſſentiã: ꝛ ꝯſequent̃ doctiſ
ſima omniũ effecta es: quia meliores erant
ſchole ille q̃ athenienſes vel pariſienſes ſeu bo
nonienſes ꝛ q̃cũq; alia mũdi gymnaſia. Et
ꝯfirmant̃ p̃dicta. q: vt inq̃t Hiero. in ſmõe
de aſſumptiõe. Apli ꝑ ſpm̃ſctm̃ oia cogno-
uerũt ꝛ in oẽm edocti fuerũt veritatẽ. g̃ vir-
go gl'ioſiſſima nõ min⁹: imo magis q̃ apli
fuit edocta. Qḋ ꝯfirmat Hieroñ. vbi ſ. di-
cẽs. Beata ꝟgo inter aplos intrans ꝛ exiẽs
familiari⁹ cũ eis cõtulit de chr̃i incarnatiõe
tãto ſiq̇dẽ veri⁹ q̃nto ab initio per ſpm̃ſctm̃
plenius cũcta didicerat: ꝛ ꝑſpexerat plenius
vniuerſa. Hec ille. Ex q̇b; oib; pꝫ quõ ſpõ-
ſus celeſtis dotauit ꝑmã potentiã btẽ virgi
nis. ſ. intellectũ theſauro ſapientie. ¶ Secũ
da potẽtia aĩe dicit̃ voluntas que tũc ẽ ple
na gratia quãdo ordinate amat creatorem ꝛ
creaturas. Hic autẽ amor ſeu charitas ſm
Aug. xv. de trini. c. xviij. eſt excellentiſſimuꝫ
dei donũ qḋ ſolũ diuidit int̃ filios regni eter-
ni ꝛ ꝑditiõis. Hoc autẽ ordinatiſſimo amo-
re repleuit deus animã ſponſe ſue. ꝛ ꝯſequẽ
ter dotauit ſcḋam eius potentiã. ſ. volunta-
tem theſauro charitatis. Ipa etem̃ ꝟgo be-
nedicta ꝑfectiſſime amauit creatorem ꝛ cre-
aturas ea mẽſura qua amare debebat. vt de
clarabit̃ in. iiij. parte ꝓncipali huius operis
ſer. ij. parte. iij. Deũ nãq; amauit feruẽtiſſi-
me ex toto corde ſuo: ex tota aĩa ſua ꝛ ex to
ta mente ſua: ꝛ ex omnib; virib; ſuis: ſm di
uinũ p̃ceptũ Deut̃. vj. Mat. xxij. Mar. xij.
ꝛ Luce. x. ꝛ ḋ pe. diſt. ij. c. charitas. §. g̃ chari
taatẽ. ꝛ de ſacra vncti. c. vnico. §. h vnguen-
to. Unde Proſper in libro epigrãmatũ inq̃t
Tota mẽte deus: tota vi cordis amet̃. Et q̇-
dem ali⁹ poeta dixit. Quo melior cũctis de-
us eſt: plus cũctis amet̃. Cato quoq; in ſuis
documẽtis ait. Si deus eſt anim⁹ nobis vt
carmina dicũt. Hic tibi p̃cipue ſit pura mẽ
te colend⁹. ¶ Q aũt btiſſima ꝟgo ſuꝑ oẽs
creaturas feruẽter deũ amauerit: imo ꝙ ipa
ſola plus eũ dilexerit: q̃ omnes angeli ꝛ ſan
cti ſimul. ꝓbat̃ ſic. Nõ eſt dubitandũ ꝙ vir-
go glorioſa fuit grata erga deum. nam ſi q̇li
bet creditur grat⁹ niſi expreſſe doceat̃ ingra
tus. l. omĩmodo. ꝛ. l. liberi. C. ḋ inoffi. teſta.
ꝛ. l. fi. §. fi. C. de ſecũ. nup. ꝛ in aut̃. vt cũ de
ap. cog̃. §. fi. ꝛ. l. ſeruos. ff. de manu. teſta. ml̃
to magis h credendũ eſt de mr̃e dei ſanctiſſi
ma. Itẽ certũ eſt ꝙ bñdicta ꝟgo fecit omne

y Dotauit volũtatẽ Marie

z

illud ad qḋ tenebat̃. Si em̃ oppoſitũ feciſſꝫ
nõ fuiſſet ſancta. ſed ipa obligabat̃ pl⁹ ama
re deũ q̃ oẽs angeli ꝛ ſcti ſiml̃. g̃ ita amauit.
Et ſi querat̃ q̃re ſic erat obligata: Rñdet̃ ꝙ
h ideo. q: ipa ſola plura ꝛ maiora bñficia a
deo recepit q̃ omnes angeli ꝛ ſancti: omneſ
q; creature ſimul. Maius em̃ bñficiũ fuit
ipam effici matrẽ dei q̃ quicq̇d collatuꝫ eſt
oib; creaturis ſimul. Quia igit̃ vt ait Gre-
go. in q̃dã homel̃. Cuꝫ augent̃ dona: rõnes
etiã creſcũt donoꝝ. qḋ etiã notari põt in. l. ꝑ-
ſbyteri. C. de epis ꝛ clericis. ꝛ in. l. ſi vt certo.
§. nũc videndũ. ff. ḋ pericu. ꝛ cõmo. rei ven.
ꝛ in. l. ſiquis in graui. ff. ad ſilleianũ. ſequit̃
ꝙ ipa magꝭ obligata erat amare deũ q̃ oẽs
angeli ꝛ ſancti. Uñ inquit Hiero. in ſermõe
aſſumptiõis. Etſi chr̃s ab omnib; ſit aman-
dus: ꝛ ex toto corde ꝛ ex tota aĩa ꝛ ex tota
virtute querẽdus. maxime tamẽ ab ea ardẽ
tius cuius erat filius. ꝛ iḋ totã eã incandue-
rat diuinus amor: ita vt nihil eſſet mũdanũ
qḋ eius violaret affectum: ſed ardor ꝯtinuus
ꝛ ebrietas ꝑfuſi amoris. Hec ille. Aliq̇ etiaꝫ
doctores dicũt ꝙ licꝫ de cõmuni lege creatu
ra viatrix nõ poſſit amare deũ actualiter et
ꝯtinue ſꝫ interrupte. q: dũ vertit̃ ad alia: nec
de deo cogitat: nec ꝯſequent̃ ipm̃ actualiter
amat: ſaltem quãdo dormit. tñ ipa gl'ioſiſſi
ma virgo de ꝑuilegio ſingulari cõtinue ꝛ ſꝑ
deum amabat actualiter. nõ ſolũ dũ vigila
bat: ſed ꝛ quãdo dormiebat ſemꝑ de deo co-
gitabat ꝛ ipm̃ amabat. quia licꝫ eius corp⁹
dormiret: anim⁹ tamẽ ꝛ cor ipius vigilabat
Hieronymus autẽ vbi ſupra addit. Nouis
quotidie inflammabat̃ deſideriorum affecti
bus: tanto ſiquidem validius quanto diui-
nis animus illius trahebat̃ intus incitamẽ
tis. Auguſtinus quoq; eam alloquens in q̇-
dam ſermone inquit. Te ipe rex regũ vt ma
trem veram ꝛ decoram ſponſam p̃ omnib;
diligens amoris amplexu ſibi ſociauit. quia
tu eam p̃ oĩb; dilexiſti. Hec ille. Ex quib;
apparet qualiter a deo dotata fuit volun-
tas virginis bñdicte. ¶ Tertia potẽtia ani-
me eſt memoria: ad quã ꝑtinet ſpecies ſenſi-
bilis ab exteriorib; ꝛ interiorib; ſenſib; ꝑce-
ptas cõſeruare. Unde ꝓpter h ipa memoria
in. ij. de aĩa: appellat̃ arca omniũ ſpecierũ.
ſcꝫ omniũ viſibiliũ: audibiliũ: odorabilium
guſtabilium ꝛ tangibiliũ: ꝛ etiã inſenſatoꝝ.
que eliciunt̃ a ſenſatis ꝑ virtutem extimati
uam: vt eſt ſpecies amicicie vel inimicicie:
quã elicit agnus ex viſione matris vel lupi.
Hec igitur memoria tũc dici põt plena gra
tia: quando viſa: audita ꝛ lecta ſalubria ſeu
ſalutifera ꝯſeruat ꝛ meminit. vtputa dei be
neficia ꝛ mãdata: chr̃i myſteria ꝛ cetera hu-
iuſmõi. O ꝟgo bñdicta habuiſti tu memo-

3 Dotauit memoriam Marie

am gratia plenā? Certe ſic. De te em̄ ſcp̄tū ē
Luc.ij. Maria ɔſeruabat oīa ṽba hec cōfe/
rēs i corde ſuo. Uerba.ſ. que de chr̄o dicebā
tur: vt exponit Hiero. Que omnia erant ſa
lubria. O miſeri mortales. O ceci homines
z vos quid meminiſtis: heu quia poti⁹ ma/
la q̄ȝ bona: iuxta illud Horacij in epl'is dicē
tis. Diſcit em̄ citi⁹ meminitq; libenti⁹ illud
Qđ quis deridet: q̄ȝ qđ ꝓbat z veneraꝛ. Et
ideo vos abutimini potentia memoratiua.
Nō ſic aūt faciebat prudētiſſima virgo. Et
cauſa quare in memoria ſemꝑ haberet diui
na beneficia z alia ſalutifera: poteſt aſſigna
ri illa q̄ poniꝛ in clemē. vnica. §. hui⁹ memo
rialis. de reli. z vene. ſan. vbi diciꝛ. Memo
ria diſtricte retineꝛ cuius donū aſpiciꝛ. Uñ
Tulli⁹ in. j. rhetor. ait. Memoria nil pdit ni
ſi id ad qđ nō ſepe reſpicit. Uirgo em̄ hriſſi/
ma ɔtinue reſpiciebat toto mētis affectu di
uina mādata z eius beneficia ceteraq; ſalu/
bria. z iō eoꝝ nunq̄ȝ obliuiſcebaꝛ. Uñ in ipa
verificata eſt illa ſentētia que poniꝛ in. l. ij. §
ſedquia diuine. z al's allegaꝛ. §. ſiqđ aūt. C.
de vete. iu. enu. ſ. omniū habere memoriaȝ z
nulli⁹ obliuiſci diuinitatis potius q̄ȝ huma
nitatis eſt. qđ etiā notat glo. in c. cū adeo. de
reſcriptis. z in ca. porrecta. de ɔfir. vti. vl' in/
utili. z in c. illud dn̄s. de cleri. excōi. mini. li/
cet em̄ memoria ſit res infirma. l. peregre. ff.
de adq̄renda poſſeſſione. z argumentū. ff. de
adimēdis lega. l. filio. z q̄ȝuis ſit res labilis.
l. ſi arbitr. ff. de ꝓba. z. l. iubem⁹. C. de teſta.
Uñ diciꝛ ꝙ etiā papā q̄nq; fallit obliuio. c.
p̄terea. vbi glo. xxiij. diſt. qđ etiā notat glo.
in dicto capl'o illud domin⁹. de cleri. excom.
mini. Tamē in beata ṽgine nunq̄ȝ eſt infir/
mata ſicut cōmuniter fit in ſenſibꝫ. ſed ſem/
per fuit ſtabilis z firmiſſima. Et ideo memo
ria naturalis Senece z ſancti Antonij pa/
duani: q̄ memoria ꝑ codicibꝫ vtebaꝛ. Itē me
moria artificialis Tullij z cūctoꝝ hoim̄ ni
hil erit in cōpararatiōe memorie ṽginis glo
rioſe. Uñ licȝ dicaꝛ ꝙ ſcp̄ture ſint inuēte cā
memorie. vt in auꝛ. vt p̄ponaꝛ nomē impaꝛ.
coll'. v. z. l. ɔtrahiꝛ. ff. de pigno. tn̄ q̄ ad ipaȝ
ṽginē nō erāt neceſſarie alique ſcripture pro
ɔſeruatiōe memorie ſue. Cum igiꝛ dicat Se
neca in ꝓemio libri declamationū. Memo/
ria eſt res ex omnibꝫ animi partibꝫ maxime
delicata. z Goffred⁹ anglic⁹ in poetria ſua
canat. Cellula q̄ meminit eſt cellula delitia/
rū zc. Uñ Tulli⁹ i. ij. rhetor. appellat memo
riā theſaurariam inuentoꝝ. Apparet q̄ȝ ſp̄/
cioſam dotem dedit ſpōſus celeſtis ſue dile/
ctiſſime ſponſe. quā taminſigni memoria il/
luſtrauit. z cui⁹ memoriā omnibꝫ bonoꝝ in
telligibiliū ſpeciebꝫ repleuit. ¶ Quarta ani
me potentia diciꝛ cōcupiſcibilis. Per experi

entiam nanq; videm⁹ ꝙ nos multa deſide/ B
ramus. ego vnū: tu aliud. ille aliud. Sicut Dotauit
ǵ nō poſſem⁹ aliq̄d videre niſi haberem⁹ po ɔcupiſci
tentiā viſiuā: nec audire ſine potētia auditi bilē
ua. z ſic de alijs. Ita nō poſſum⁹ aliq̄d deſi/
derare niſi in nobis haberem⁹ aliquā poten
tiā qua hūc affectū deſiderādi facere poſſu/
mus. z iſta potētia diciꝛ cōcupiſcibilis vl' de
ſideratiua: z pōt ɔcupiſcere bonū z malum.
Uñ quia caro z ſenſualitas deſiderat carna
lia z ſenſualia: z ex peccato p̄moꝝ parentum
eſt inclinata ad appetendū nociua. Ideo di
citur ad Gal'. v. ꝙ caro ɔcupiſcit aduerſus
ſpiritū. i. res ɔtrarias ſpiritui. i. anime ſalu/
ti. ſm̄ vnā expoſitiōem. Hanc aūt potentiā
ɔcupiſcibilē male poſſident q̄dam q̄ cum il
la appetunt z deſiderant vana z nociua: iu/
xta illud Prouerb. xxj. Anima impij deſide
rat malū. vel tēporalia appetūt cū nimio af/
fectu: cōtra illud documentū Auiani poete
dicentis. Nemo nimis cupide ſibi rē deſide
rat vllam. Hāc aūt potentiā in beata ſpōſa
ſua deus dotauit deſiderio ꝑpetuo eterno/
rū: ita vt nunq̄ȝ ɔcupiſceret niſi bonū dicēs
cū ꝓpheta pſal. cxviij. Cōcupiuit aīa mea de
ſiderare iuſtificatiōes tuas i om̄i tp̄e. Et ite
rū ibidē. Et mādata tua deſiderabā. Uñ de
hac ɔcupiſcētia bonoꝝ gratias agebat deo
pſal. cij. dicēs. Benedic anīa meo dn̄o. z oīa
que intra me ſunt nomini ſcrō eius. Et poſt
ea aſſignat ratiōnē dicēs. Qui replet in bo/
nis deſideriū tuum. Semꝑ q̄ȝ deſiderabat
virgo benedicta adipiſci gaudia patrie cele
ſtis que ſunt immutabilia. De quibꝫ Pro/
ſper i libro epigrāmatū inquit. Semꝑ erūt
quod erāt eterne gaudia vite. Gaudēdi q̄ni
am cauſa erit ipe de⁹. Nec varios pariet mo
tus diuerſa volūtas. Unū erit in cūctis lu/
men z vn⁹ amor. Iamq; bonis ſummis po
ſita expiētia felix. Nec volet augeri nec me/
tuet minui. Hec ille. Qui ibidez vnūquēq;
noſtrū ad ɔcupiſcendū bona celeſtia cū ipa
dei matre exhortaꝛ dicēs. Delicias iam nūc
ꝓmiſſi cōcipe regni. Uirtute atq; fide quod
cupis eſſe tene. Exulta agnoſcēs te verbi car
ne ꝛnatū. Cuius ſi pars es: pars tua chriſt⁹
erit. Qui ne dānandi legeres mala gaudia
mundi. Promiſſum ad regnum ſe tibi fecit
iter. ¶ Quinta anime potentia diciꝛ iraſci/ C
bilis. Et eſt illa qua iraſcimur cōtra irrogā/ Dotauit
tes nobis vel ꝓximo iniurias z damna. z po iraſcibilē
teſt bene z male exerceri. Male q̄n q̄s ex ira
moueꝛ ad vindictam: appetens vlciſci de ini
mico ſuo. z tunc hec potētia male exercetur:
adeo ꝙ quidam ſapiens vt legiꝛ in prouer/
bijs philoſophoꝝ dixit. Homo extra corp⁹
ſuū eſt cum iraſciꝛ. Facit em̄ ira amittere iu
dicium ratiōis dicente Catone: Ira impe/

dit animuȝ ne poſſit cernere verum. Unde Tullius in tuſculanis q̄ſtionibꝫ. libro. iiij. ait. Iracūdia ↄſilio inimica eſt. Perturbatio aūt animi ꝑ irā facta demōſtratˀ ꝑ ſigna corꝑis exteriora. Nam de irato inq̄t Ouidius. iij. de arte amādi. Ora tumēt ira: nigreſcunt ſanguine vene. Et. viij. metaph. idē ait Sepe ſuū feruens oculis fert ira furorē. Et Gualterꝰ in Alexādriade libro. v. dicit. Comes īdiuiſa furorȝ Precipites capit ira gradus. ⁊ fellea torquet Lumina: ↄtēnitq̄ȝ humiles ratiōis habenas. Et Uirgiliꝰ. ij. Eneid. inquit. Furor itaq̄ȝ mentē Precipitat. Et talem iram nunq̄ȝ habuit beata virgo. q̄ cum ſapientiſſima eſſet verificatū fuit in ea illud qd̄ inquit Tulliꝰ in tuſculanis q̄ſtio. ſ. ꝙ ſapiēs nunq̄ȝ iraſcitˀ. Bene aūt pōt iraſcibilis potētia exerceri ⁊ cū merito: qn̄ quis ex zelo iuſticie iraſcitˀ ↄtra peccata: iuxta illd̄ ꝓphete pſal. iiij. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. ⁊ hoc modo excellētiſſime exercuit beata ꝟgo hāc potentiā que peccata ſumme deteſtata eſt ⁊ odio habuit. Unde illi inq̄t ꝓpha pſal. xliiij. Dilexiſti iuſticiam ⁊ odiſti iniquitatem ⁊c. Bene etiā exercetˀ hec potentia quādo quis refrenat iracundiā ꝑ patientiā: ſeruādo illd̄ Ouidij in epiſtolis. Uince animū irāq̄ȝ tuā

Maria patiētiſſima

qui cetera vincis. Hoc aūt ꝑfectiſſime egit beatiſſima virgo: que cum eſſet optima: nūq̄ȝ in aduerſis ↄturbata eſt. Sed de illa verificata eſt illa Senece ad Lucillū ſnīa dicētis. Uir bonꝰ quicq̄d ei acciderit: equo animo ſuſtinebit. Sciet eñ id ſibi accidiſſe lege diuina qua vniuerſa ꝓcedunt. Cum igitˀ beatiſſima virgo ſuꝑ oēs ſciētifica fuerit: ꝑfecto oīa aduerſa ſibi a bono deo ſalubriter ꝑmiſſa cognoſcens patientiſſime tolerauit. Et cū omnes virtutes habuerit nō ē dubitandū ꝙ etiā patiētiā in ſummo poſſedit. De qua inquit Prudentiꝰ poeta. Omnibꝫ vna comes virtutibꝫ aſſociatˀ. Auxiliūq̄ȝ ſuum fortis patientia miſcet. Uirtus nam vidua eſt quā nō patientia firmat. Nō ſolum aūt patienter tolerauit aduerſa: ſed in ipſa tolerantia valde gaudebat. Unde de eiꝰ patiētia dici poterat illud Lucani in. ix. Gaudet patientia duris. Et illud Prudētij in libro de ↄflictu ꝟtutum ⁊ vicioꝝ. Ecce modeſta graui ſtabat patientia vultu. Per medias imota acies: varioſq̄ȝ tumultus. Spectabat defixa oculis: ⁊ leta manebat. Cum igitˀ dicat moralis Cato. Magna etenī morum ſemꝑ patientia ꝟtus. Apparet q̄ȝ excellenter dotauit ſpoſus celeſtis potentiaȝ iraſcibilem ſpōſe ſue tā mirabili patiētia ⁊ māſuetudine. De qua loquens Bernardus in q̄dam ſermone inquit. Reuolue diligentius euangelice hiſtorie ſerieȝ vniuerſam. ⁊ ſi q̄d forte increpatorium. ſiquid durum: ſi q̄d deniq̄ȝ ſignum tenuis indignatōis occurrerit in Maria: de cetero ſuſpectam habere. ⁊ ad eam accedere verearis. ꝙ ſi plenam magis omnis pietatis ⁊ gratie: plenāq̄ȝ māſuetudinis ⁊ miſericordie inueneris: que ad eā pertinēt gratias age ei qui talem tibi mediatricem ſua benigniſſima miſeratiōe ꝓuidit in qua nihil poteſt eſſe ſuſpectum. Hec ille.

¶ Sed vt paucis multa cōcludam dico ꝙ tam excellentē dotem dedit deus ſponſe ſue cōferendo ei gratias ſuas. Quod inq̄t Hiero. in ſermone aſſumptiōis. Oīs plenitudo gratie que in chr̄o fuit venit in Maria q̄ȝ q̄ȝ aliter: ⁊ bene. Nam pulcritudo gratie venit in chriſto ſicut in homine ꝑſonaliter deificato. ⁊ in Maria ſicut ī templo dei ꝟbo ſingulariter dedicato. In chr̄o vt in capite influēte. in Maria vt in collo corꝑi eccl'ia trāſfundente. In chr̄o vt in ſuppoſito ſubſiſtēte: ac ex vniuerſali fonte omnis boni lumē gr̄e influente. In Maria ſicut felicitˀ hec oīa tam mēte q̄ȝ carne recipiēte. Nō ſolū aūt celeſtis ſpōſus repleuit ſpōſam ſuā gratia ⁊ ſctitate: ſed etiā in ipa gr̄a ⁊ ſanctitate eam cōfirmauit ⁊ in ꝑpetuū ſtabiliuit in celebratiōe harꝝ nuptiaꝝ. ſ. in ↄceptiōe filij ſui: vt dixit in ꝑma pte ꝑncipali huiꝰ opis. ſer. j. pte. iij. Tam ampla aūt fuit dos ipiꝰ bñdicte ꝟginis vt ſoli deo cognoſcēda fuetˀ. Et ad h̄ applicari pōt illud Eccī. j. Ipe creauit illā in ſpūſctō. vidit ⁊ dinumerauit ⁊ dimēſus eſt. ſ. ipe ſolus. Sed q̄d vltra me extēdā ī exꝑmēda magnitudine dotis ꝟginalis cū ipe deus ī dotē ⁊ ꝑmiū harꝝ nuptiaꝝ ſeipm̄ ſpōſe ſue ōderit: dicēs ei illd̄ Geñ. xv. Ego ſuȝ merces tua magna nimis. Cuiꝰ tā ample dotis inſtrumentū tradidit angelꝰ Gabriel dicēs ⁊ ſcribēs: Aue gr̄a plena dñs tecum ⁊c. Quia ꝟo glorie pompe ⁊ ſolennitates ī matrimonijs illuſtriū ꝑſonaꝝ debent interuenire. vt notatur in autētica q̄bꝫ mo. nati effi. legi. §. hoc ergo. colla. vj. ideo nō eſt dubitandū in tota celeſti curia indicibilia gaudia ⁊ exultatōes īeffabiles: atq̄ȝ leticie maxime indicia: ſolēnitateſq̄ȝ magnificas ī his ſacratiſſimis nuptijs interueniſſe.

Chriſt Maria differēt ſūt plena gr̄a.

¶ De octaua ↄditōe ſpōſe celeſtis q̄ dicitur timoroſitatis

Magnū ornamentū mulieꝝ eſt timoroſitas. non q̄dē timoris q̄ ex cā mala veluti ex puſillanimitate ꝓcedit. de q̄ Lucanꝰ li. vij. inq̄t Degeneres trepidāt animi peioraq̄ȝ verſant Et lib. vij. Multos in ſumma ꝑicula miſit Uenturi timor ipſe mali. Et Uirgilius. iiij. Eneid. inquit. Degeneres animos timor ar/

guit. Huc em̄ timoꝛem nō appetūt viri eſſe
in vxoꝛibꝯ ſuis: ſed timoꝛē ꝙ ꝓcedit ex amoꝛe
quādo. ſ. vxoꝛ timet offendere viꝝ ſuum. Et
ad hꝯ ꝓpoſitum poſſet exponi illud Ouidij. i
epl'is. Res ē ſolliciti plena timoꝛis amoꝛ. lꝫ
ipe in alio ſenſu dixerit. De hoc oꝛnamēto lo
quens apoſtolꝰ ad Ephe. v. ait. Vxoꝛ time
at virū ſuū. Iſte aūt timoꝛ pōt dici caſtꝰ: de
quo habet. xxiij. q. v. §. vlti. vbi ſcp̄tū eſt. Ti
moꝛ caſtus de quo hic dicit eſt quo timemꝰ
ne tardet. ne diſcedat: ne eo careamus. Hoc
autē oꝛnamentū timoꝛoſitatis habuit ſpon
ſa regis celeſtis. Et ideo de ip̄a i figura ſcri
ptū eſt Judith. viij. Hec erat mulier famo
ſiſſima: quia timebat dominū valde. Debēt
qꝫ ſemꝑ mulieres timere ne in aliquo offen
dant pudiciciam. Et ideo euitare debēt col
loquia/conuerſationes ꝛ aſpectus viroꝛum
cum hec occaſio eis eſſe poſſint ruine. Nam
conuerſatio mutua ꝓuocat luxuriam: iu
xta illud Ouidij. iij. de arte amandi. Mo
ra ſemꝑ amātes Incitat ꝛc̄. Et ꝓpter hoc di
cit Bernardꝰ ſuꝑ Miſſus eſt. Virgines ꝙ
vere virgines ſunt ſemper ſolēt eſſe pauide:
ꝛ nunqꝫ ſecure. Et vt caueant timēda: etiam
ſecura ꝑtimeſcant: ſcientes ſe in vaſis fictili
bus theſauꝝ poꝛtare: ꝛ nimis arduū eēt in
ter homines vt angelum viuere: ꝛ in terris
moꝛe celeſtiū cōuerſari ꝛ celibem agere vitā
Hec ille. Cognoſcens igit̄ beatiſſima virgo
veram eſſe ſententiā Hieronymi ad Euſto
chiū dicentis. Raro cogitat̄ in mēte qḋ exte
rioꝛes ſenſus nō nūtiāt. Hec em̄ ſunt fene
ſtre: hec hoſtia. que ſi clauſa nō fuerint moꝛ
ti patet introitus ꝛ nil niſi funeſtū ingredit̄
In ſilentio ſūt ꝛ clauſura ac quiete cogita
tiones ꝑuerſe vitant̄. Seruauit ſemꝑ illud
quod idem Hieronymus eidem Euſtochio
ſcribit dicēs. Caue ne domū exeas. ſ. ſine ma
gna neceſſitate vel vtilitate. ꝛ ne velis vide
re filias regiōis aliene. q̄uis fratres habe
as patriarchas ꝛ iſrael parente leteris. Naꝫ
Dina domuꝫ egreſſa coꝛrumpit̄. Nolo igit̄
te ſpōſum querere ꝑ plateas: nolo te circuī
re angulos ciuitatis. Spōſus em̄ in plateis
inueniri nō poteſt. Hec ille. Ip̄a nāqꝫ virgo
benedicta a tertio anno etatis ſue vſqꝫ ad tē
pus ꝙ nupta fuit ſemꝑ in tēplo ſtetit ꝛ inde
nō diſcedebat. Vn̄ Amb. ſuꝑ Luc. exhoꝛtat̄
dicēs. Diſce v̄ginē moꝛibꝯ. diſce v̄ginē v̄ecū
dia. diſce v̄ginem oꝛaculo ſolam in penetra
libꝯ. quā nemo viroꝝ viderat angelꝰ reppe
rit ſolā ſine comite: ſolā ſine teſte ꝛc̄. Que o
mnia faciebat īter alias cauſas vt ſuā ꝑpetu
am v̄gīitatē illibatā ꝑ oīa ꝯſeruaret. Q̄ aūt hꝯ
timoꝛatiōis oꝛnamentū excellent̄ fuerit ī be
ata v̄gine ꝑtꝫ Luc. j. vbi dꝛ. ꝙ cū eſſet ab an
gelo ſalutata: turbata eſt. turbatiōe qdeꝫ nō

furoꝛis ſꝫ pauoꝛis. Et rō fuit. qꝛ vt dicūt do
ctoꝛes in. iij. diſt. iij. Apparuit ei in ſpecie hu
mana. v̄ginū aūt eſt trepidare: ꝛ ad oēs vi
ri igreſſus pauere: oēſqꝫ viroꝝ affatꝰ vereri
vt dꝛ glo. ſuꝑ p̄dicto Luc. c. De hꝯ āt oꝛnamē
to ſpōſe celeſtis inq̄t Amb. ſuꝑ Lucā. Diſci
te v̄gines ſacre non circūcurſare per alienas
edes nō demoꝛari in plateis. nō aliq̄s in pu
blico miſcere ſmones Maria in domo ſera
feſtinat. in publico manſit apud cognatā ſu
am etiā tribꝯ menſibꝯ. Nō ꝙ domꝰ eā dele
ctaret aliena: ſed qꝛ frequētius videri in pu
blico diſplicebat.

De nona ꝯditione ſponſe celeſtis que di
citur pudoꝛoſitatis

Nonū oꝛnamentū qḋ hr̄e debꝫ ſpō
ſa dꝛ pudoꝛoſitatis. Nō em̄ debet
eſſe de illis de q̄bꝯ Iuuenal' inq̄t. f
Hic nullꝰ v̄bis pudoꝛ aut reuerē
tia mēſe. ſed debet eſſe verecūda. Vn̄ apl'us
j. ad Timo. ij. ait. Mulieres ſint cū verecū
dia ꝛ ſobꝛietate ſe oꝛnātes. Debent em̄ vere
cundari facere aliquid inhoneſti: tā in ſecre
to qꝫ in publico. Unde Hieronymꝰ ad De
metriadē de v̄ginitate ſeruanda inq̄t. Quic
quid pudet dicere: pudeat etiā cogitare. Li
cet aūt dicat Pamphilꝰ poeta. Non venit a
ſola ruſticitate pudoꝛ. hoc eſt falſum de pu
doꝛe verecūdie que eſt virtus. De qua Vale
rius maximus libꝛo quarto inquit. Verecū
dia parēs eſt omnis honeſti. magiſtra inno
cētie: chara ꝓximis: accepta alienis. omī lo
co: omni tēpoꝛe fauoꝛabilē ꝓferens vultum
Hec ille. Maxime aūt hec v̄tus ꝯuenit iu
uenibꝯ. Ait em̄ Seneca ad Lucillū. epiſto
la. xj. Verecundia in adoleſcēte bonū ſignū
eſt. Et idem epiſtola. xxvj. dicit. Nutriēdus
igitur pudoꝛ. qui qꝫdiu in animo durauerit
aliq̄s bone ſpei locus erit. Diuꝰ q̄qꝫ Ambꝛo
ſius in. j. de officijs inquit. In adoleſcētibꝯ
verecundia velut q̄dam nature dos cōmen
dat̄: ꝛ eſt p̄ma diſciplina. hec in ip̄o coꝛpoꝛis
motu/geſtu ꝛ inceſſu tenenda eſt. Habitus
em̄ mētis cernit̄ in ſtatu coꝛpoꝛis. ꝛ vox que
dā eſt animi coꝛpoꝛis geſtus vel motus. In
ip̄o quoqꝫ coꝛpoꝛis decoꝛe verecūdia plus
eminet. Hec ille. Qui etiā ibidem ait. Vere
cundia eſt verba feda ſuperfluaqꝫ repꝛimere
Et Quintilianus libꝛo. viij. de oꝛato. inſtit̄.
dicit. Nihil eſt ad ꝯciliandū animos gratꝰ
verecundia. Et ideo Seneca in. ij. declama
tionū inq̄t. Efferat matrona oculos iacētes
in terrā ꝛc̄. Quod quidem faciebat matro
na noſtra virgo benedicta omni verecūdia
ꝛ pudoꝛe ſancto repleta. Vn̄ fuit illa mulier
de qua Eccl'i. xxvj. dicit̄. Gratia ſuper grati
am mulier ſancta ꝛ pudoꝛata. Ip̄a em̄ adeo

pudorata ⁊ sancta fuit ꝙ nunq̃ȝ aliquid vel
minimū qđ sctō pudori ñ ꝯueniret pegit. imo
nec vnq̃ȝ cogitauit aut dixit. Seruauit nā-
q̃ȝ illđ Amb. in p̃mo đ officiꝭ dicētis. Pul
cra ṽtus est verecūdia ⁊ gr̄a suauis: q̄ nō so
lū in factis sedetiā in ip̄is spectat ſmonib̄.
vt nec modū ꝑgrediaris in loquēdo. nec q̃c-
q̃ȝ indecoꝝ resonet in sermone. speculū nāq̃ȝ
mentis plerunq̃ȝ in verbis refulget. Hec il
le. O igitur verecundissima dei spōsa: tu nō
fecisti sicut multe nostri tēporis ṽgines nū-
cupate que in portis manētes vel per terras
vagantes vultus hominū inuerecūde aspici
unt. iuuenes libenter alloquunt̃. cum eis ri-
dent: trupbant̃ ⁊ ludunt: ac tactib̄ ⁊ gestis
dissolutis multa inhonesta faciunt. Unde
postea nocte cogitant que in die viderunt vl̃
egerunt. Sed tu virgo honestissima demis
sis in terram oculis incedebas. ⁊ adeo eras
verecunda vt nō solum in visione hominū:
sed etiam angeloꝝ erubescens quādo tibi in
humana specie apparebāt. Seruasti q̃ȝ illđ
Hieronymi ad Eustochiuȝ dicētis. ꝓterea
charissime h̄ hortor: hoc moneo: hoc mando
vobis: vt que chr̄i despōsate estis coniugio.
cui omnē castitatis vestre fidē vouistis. cui
nullum p̄ter ip̄um amatorē cognoscere sub
iureiurādo estis pollicite. Uiri cuiuscunq̃ȝ
status: ⁊ si eū sanctitas exornet. etiāsi Joāni
baptiste equaretur ī meritis: queratis effu-
gere faciē. nec liceat secū dilectione feruenti
astringi. credatis experto. Nihil omnino est
periculosi⁹ viro q̃ȝ mulier: ⁊ mulieri q̃ȝ vir.
Uterq̃ȝ palea: vterq̃ȝ ignis. Dicā audact̃: ꝓh
dolor dei templa. sp̄ussancti vasa ⁊ deo dica
ta edificia nisi diligentissima seruent̃ custo-
dia: prostibula fiunt. ⁊ aufertur tam nobile
depositū: tā preciosus thesaurus: irrecupe-
rabile decus castitatis. Omni igit̃ custodia
seruet̃ cor. Sup muros hierl̃m ponant̃ cu-
stodes. tota die ac nocte nō dormiant ne fur
introeat: ne spolia auferat q̄ penit⁹ recuꝑari
nō possunt. Hec ille.

¶ De decima ꝯditiōe sponse celestis q̄ dici
tur honestatis

Decimū ornamētū qđ in spōsa sua
reqrūt magni p̄ncipes dr̄ ⁊ hone-
statis. s. interioris ⁊ exterioris. Nō
ei sufficit ꝙ aliq̄ sit honesta ī aīo
q̄ntū ad voluntatē: sedetiā reqrit̃ honestas
q̄ntū ad euidentiā exteriorē. Honestas aūt (honestas exterior)
extrinseca hoīs ꝯsistit in custodia sensuuȝ ⁊
circūspectione ⁊ grauitate gestuū ⁊ actuum
exteriorū. ꝑ quā exteriorē grauitatem ⁊ ho-
nestatē potest fieri ꝯiectura de honestate in-
teriori. q: habitus cognoscunt̃ ꝑ actus. ij. đ
aīa. ⁊. ij. Polit. Uñ Aristo. inq̄t in. iiij. me
taphys̃. Op⁹ bonuȝ ⁊ malū ab extra indicat
q̄le sit in aīa. Et. j. de aīa idē phs ait. Ani-
ma simplex ⁊ intellectualis cognoscit̃ ꝑ mo
tum ac sensum: ⁊ ꝑ opationem sui corporis
Et ibidē. Accidētia magnā partē ꝯferunt
ad cognoscendū qđ quid est. Et. xij. metaph.
Actus specificāt habitus. Glosa q̃ȝ in c. nec
aliqua. xxvij. q. j. dicit. Per exteriora interi- (Interiora cognoscuntur per exteriora)
or voluntas dinoscit̃. Facit ad hoc illa vul-
garis sn̄ia iuris q̄ ait. Per exteriora cogno-
scunt̃ interiora. §. ceruos. Insti. de rerū di-
ui. l. naturalē. §. in his. ff. de adq̄. re. do. l. ful
cimus. §. illud sciendū. ff. ex q̄b̄ cau. in pos.
ea. Arist. q̃ȝ. in. ij. Prioꝝ ait. Per signa cor
poris nobis nota syllogizamur dispositiōes
aīe nobis ignotas. Et Amb. in li. de offi. dr̄
Habitus mētis ꝑ statū corꝑis cognoscitur.
Prosper etiā iu libro epigrāmatū: epigāma
te. xxij. inq̄t. Ex opeꝝ specie clarescūt intima
cordis. De actib̄ eīn exteriorib̄ habēt homi
nes iudicare. clemē. exiui de paradiso. §. cu-
piētes. de ver. sig. Et ideo quādo quis hinc
inde respicit mulieres: ⁊ quando mulier nu
tibus oculorum aliqua signa facit viris vel
eos respicit impudice: signū est ꝙ eius ani-
mus est impudic⁹. Et h̄ crimē habebat Pa
ris q̄ scribēs Helene: vt ponit Ouidi⁹ in epi
stolis dicebat. Et tibi ꝑ nutū signa tegenda
dabā. De q̄ vicio Aug⁹. in c. Nec solo. xxxij.
q. v. ait. Nō dicatis vos aīos habere pudi
cos si habeatis oculos impudicos. q: impu
dic⁹ ocul⁹ impudici cordis est nunci⁹. Hoc
aūt ornamentū honestatis habuit excellēti-
sime virgo benedicta q̄ in oīb̄ actib̄ ⁊ gesti
bus suis circūspectissima ⁊ honestissima fu-
it. Uñ Amb. in. ij. de ṽginitate ait. Nihil tor
uum in oculis Marie. nihil in ṽbis ꝓcax.
nihilq̃ȝ in actu verecundū fuit. Ipa eīn ꝑfe
ctissime adimpleuit illud consiliū Goffredi
in poetria dicentis. Seruem⁹ honesta ⁊ ma
la vitemus. Unde de ip̄a dici pōt illud Sa
pientie. vij. ⁊ innumerabilis honestas ꝑ ma
nus illius. Et illa de se dicere pōt illud Ec-
clesiastici. xxiiij. Fruct⁹ mei fructus honoris
⁊ honestatis. ¶ Quia aūt extrinseca hone-
stas sine intrinseca paꝝ valet. imo seruātes
honestatē exteriorē: ⁊ habētes inhonestā mē
tem sunt sil'es sepulcris dealbat̃ ⁊ ab extra
depictis: que intus plena sunt cadaueribus
mortuoꝝ ⁊ omni spurcicia. licȝ a foris appa
reant hominib̄ speciosa. vt inquit saluator
Matth. xxiij. de phariseis. Ideo oportet ꝙ
mulier nō solum sit honesta ⁊ incōtamina-
ta in opib̄: verbis ⁊ oīb̄ actib̄ exterioribus
sed etiā in cogitationib̄ ⁊ desiderijs intrin- (maior est honestas in mulieribus q̃ȝ viris)
secus. ¶ Sciēdum est aūt ꝙ ſm leges ciui-
les maior honestas reqrit̃ in mulierib̄ q̃ȝ in
mascul'. ⁊ iđ ex inhonestate punitur quādo-

ꝗꝫ mulier ꝛ nõ vir. vt notat gloſa in.l.palaꝫ. §.q̃ in adulterio.ff.de ritu nupt. Hãc autẽ intrinſecã ꝛ extriſecã honeſtatẽ habuiſſe ꝟginem benedictã patꝫ ꝑ reſpõſionẽ eius factaꝫ angelo qñ ei dixit Luce.j. Quomõ fiet iſtud quoniã virum nõ cognoſco. qḋ gloſa expo‑nit.i. in virginitate manere diſpoſui: ꝛ vi‑rum nõ cognoſcere ꝓpoſui. Et ibidẽ ait glo. Uide quanta eſt Marie cõſtancia. que licꝫ ſalutata: licꝫ cõfortata: licꝫ cõmendata: poti‑us tamẽ videt̃ nolle habere ꝓlem ꝙꝫ perde‑re virginitatẽ. Et ideo de modo querit dicen‑tis: Quomodo fiet iſtud? Bern̄.ꝗꝫ in q̃daꝫ ſermone inq̃t. O virgo prudens. O ꝟgo de‑uota: qs te docuit deo placere virginitate? Que lex: que iuſticia: que pagina veteris te‑ſtamenti hoc p̄cipit? Nos legim⁹ apoſtolum dicentẽ. De virginibꝫ p̄ceptũ dñi nõ habeo. cõſilium aũt do. Tu ꝟo nec p̄ceptũ: nec con‑ſiliũ: nec exemplũ habuiſti. Hec ille. Tanta aũt fuit honeſtas btẽ virginis ꝙ nunꝙꝫ mo‑tũ aliqueꝫ vel rebellionẽ carnis habuit: nec modicam incõtinentie cogitationẽ. imo ei⁹ honeſtas ab oĩbꝫ in eã aſpiciẽtibꝫ extingue‑bat: vt ſupra diximus omnẽ libidineꝫ: qꝛ vi‑ſ ꝗꝫ ad medullas cordis ipſorum penetrabat.

Maria speculuꝫ oĩs honeſtatis.

¶ Pro ꝯcluſione ꝟo noſtri ſermonis dico: ꝙ beata virgo in hoc ſeculo poſt chꝛm̄ fuit exemplũ ꝛ ſpeculum omnis honeſtatis ꝛ be‑ne viuendi. Uñ illud Geneſ.j. Fecit deus duo luminaria magna. luminare maius.ſ. ſolem. ꝛ luminare minus.i. lunã. exponi põt de chꝛo qui eſt ſol iuſticie: ꝛ de ꝟgine benedi‑cta que dicit̃ luna. quia ſicut luna a ſole reci‑pit lumen: ita btã ꝟgo ſplendorẽ lucis ꝛ gra‑tie: ac normã recte viuẽdi ſuſcepit a chꝛo. Et maxime in illo tp̄e q̃ cũ eo ꝯuerſata eſt. Uñ doctor q̃dam grecus ſup illud Luc.ij. Ma‑ter eius ꝯſeruabat omnia ꝟba hec ꝯferens ĩ corde ſuo: ait. Cõſidera prudentiſſimã mu‑lierũ Mariam vere ſapientie matrẽ quali‑ter ſcholaris ſit pueri. Nõ em̄ vt puero neqꝫ vt viro: ſed vt deo vacabat. ꝛ illius voces et opera repetabat. Et idcirco nihil ex dictis aut factis ab eo incaſſum illi patebat. ſed ſi‑cut ip̄m ꝟbum ꝓus in viſceribꝫ: ita nũc eiuſ‑dem modos ꝛ dicta ꝯcipiebat ꝛ ĩ corde ſuo fouebat. ꝛ hec in p̄ſenti ꝯtemplabat̃ qḋ expe‑ctabat in futuro clari⁹ reuelandũ. Et hac q̃‑dem tanꝙꝫ regula ꝛ lege ꝑ totã vitã vtebat̃. Hec ille. Erat aũt ꝟgo Maria exẽplar oĩm virtutũ. Uñ dicit̃ in ſermõe oĩm ſctõꝝ. Vir‑go Maria dei ppl'm faciẽdo monebat ſper‑nere perituri luxus ſecl'i: a lenocinio morta‑lis vite declinare: carnis pudiciciã cũ ꝟgini‑tatis honore intra cordis hoſpitia obſerua‑re: eãꝗꝫ oĩm virtutũ reginã fructũ ſalutis ꝑ‑petue ſociã eſſe angeloꝝ ſuis affirmabat exẽ‑plis. Sicut ãt ꝟginitatiſ ꝛ pudicicie: ita ꝛ oĩm aliaꝝ ꝟtutũ norma fuit. Uñ Amb. ĩ li. ḋ vir‑ginitate inq̃t. Tal' fuit Maria vt ei⁹ vni⁹ vi‑ta oĩm ſit diſciplina. Et Hiero. in ſmõe ad Paulã ꝛ Euſtoch. ait. Si placet vobis cha‑riſſime talis ac tãta ꝟgo: placeat ꝛ op⁹ ꝟtutiſ ei⁹: cuius vita oĩm diſciplina eſt. cui⁹ mores inſtituta ſunt eccl'iaꝝ. q̃ p̄cellit cũctis ꝛ ſuꝑ‑eminet vniuerſis. Et infra. Tãta erat clari‑tas ꝟtutis ei⁹ vt alioꝝ vitã q̃dãmodo obſcu‑raret. Et h̄ eſt veriſſimũ. Nã ſi btũs Joãnes baptiſta tante fuit ſctitatis (ſicut ḋ t Chꝛyſ.) vt oĩm alioꝝ vitã redderet culpabilẽ. q̃d ſen‑tiendũ eſt de m̄re altiſſimi? Et iõ Hiero. in‑q̃t. Sicut in cõpatiõe dei nemo bon⁹: ita ꝛ ĩ cõpatiõe m̄ris dñi nulla inuenit̃ ꝑfecta creatura ꝗꝫuis ꝟtutibꝫ eximia cõprobet̃. Unus eſt em̄ pater noſter q̃ eſt ĩ celis: ꝛ vna eſt mat̃ noſtra. vna eſt ꝛ forma ꝟtutũ Ma‑ria. Et idcirco imitemini moribꝫ: ſeq̃mini ca‑ſtitatẽ eius ꝛ implorare auxiliũ. Hec ille. Et merito. Nã cũ Therenti⁹ dicat in adelphis Inſpicere tanꝙꝫ in ſpeculo vitã hoĩm iubeo atqꝫ ex aliȷ̃s ſumere tibi exemplũ. Et Sene‑ca ad Luciliũ ſcribẽs ꝯſulat dicẽs. Elige ti‑bi cui⁹ tibi placeat vita. Op⁹ eſt em̄ aliq̃ ad quẽ mores noſtri ſe erigant. Niſi em̄ alicu‑ius regulã ꝓuiã aſpicias: mores eligere non valebis. Et Cato in ſuis documẽtis. Mul‑toꝝ exẽplo diſce q̃ facta ſeq̃ris. Que fugias nobis vita ẽ aliena magiſtra. Profecto oẽs chꝛiani debẽt ſibi ꝓponere ante oculos men‑tis vitã hui⁹ ſacratiſſime ſponſe celeſtis tan‑ꝙꝫ irrep̄henſibile exẽplar oĩs ꝑfectiõis: qḋ de⁹ fecit in humana ſpecie vt ipa cũ filio ſuo eẽt metrũ ꝛ mẽſura oĩm alioꝝ: ſicut fecit ꝛ ĩ oĩ‑bus aliȷ̃s geneꝝ ſpeciebꝫ ſ᷑m ſniam phi.x. me‑taphy. Jõ Amb. vbi ſ. ait. Sit nob tanꝙꝫ ĩ imagine deſcp̄ta ꝟginitas vitaqꝫ Marie: in q̃ velut e ſpeculo refulget ſpecies caſtitatis ꝛ forma ꝟtutis. Hinc ſumatis licꝫ exẽpla vi‑uẽdi: vbi tanꝙꝫ ĩ exẽplari magiſteria ſũt ex‑preſſa ꝓbitatiſ. q̃ q̃d corrigere: q̃d fugere: q̃d tenere debeatiſ oñdũt. Hec ille. Et iõ oẽs de‑bem⁹ obſeruare illḋ qḋ inq̃t de⁹ Exo.xxv. di‑cẽs. Inſpice ꝛ fac ſ᷑m exẽplar qḋ tibi in mõte mõſtratũ ẽ.i. in altitudĩe vite glioſe ꝟginis quã ego ab et̃no ordinaui ꝛ p̄paraui vt eſſet mihi ſpõſa: filiȷ̃qꝫ mei mat̃ ꝛ ſpũs vtriuſqꝫ habitatio digna: ãgeloꝝ regina atqꝫ oĩm ho‑minũ regula ꝛ mg̃ra. Cui ẽ honor ꝛ glĩa in ſecula ſeculoꝝ Amẽ.

Exẽpluꝫ.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonarȷ̃ qḋ Maria‑le appellat̃. In q̃ tractat̃ de glioſe m̄ris dei nomĩatiõe. Hec aũt ꝑs ꝓprio ac particulari noĩe mare magnũ btẽ ꝟgis nũcupat̃.

Sermo primus

Nomen virgis

A n Maria. Luc.j. Licȝ ꝓpria noia
ponanť ꝛ muteť ꝑ libito ꝓprie
volūtatis. C. de muta. nomi. l. j.
ꝛ iō de his nō curať. l. ſiqs i ſun
Noia ꝓ/pria do vocabulo. ff. de lega. Primo vñ dꝛ ꝙ dif
putatio de ꝓprio noie eſt relinquēda ꝑtinaci
bus: vt inqͣt glo. in. l. recepticia. in ꝟbo voca
bula. C. de ꝯſti. pecu. Nā de noie ꝓprio qꝛ fa/
cti eſt nō pōt reddi ratio. vt ait Bar. in. l. fi.
§. penl'. ff. ad muni. Tñ alibi dꝛ ꝙ expſſio ꝓ/
prij nois multū opať. l. ſi ſeruꝰ cōis. ff. de ſti
pu. ſeruo. l. fi. C. ꝑ quos ꝑſonas nob adq. ꝛ. l. ſi
cui balneū. ff. qbꝫ mo. vſufruc. amit. Itē ſo/
let dici ꝙ magnū ꝑuilegiuȝ eſt vocari bono
noie. l. j. iūcta gloſ. in ꝟbo hāc. C. de ſum. tri.
ꝛ fi. catho. Et nihil mali eſt honeſti hois no/
mē aſſumere. l. facta. §. ſi mādata. ff. ad tre/
bel'. Diciť etiā ꝙ ex q̄litate nois ꝓprij oſtēdiť
ꝛ arguiť q̄litas ꝑſone: vt ait glo. i rubrica. ff.
veteris: i ꝟbo Iuſtinianꝰ. ꝛ glo. in ꝓemio ſe/
xti. vbi ex noie Bonifacij arguiť ꝙ erat bo/
na facies. Propter hoc etiā Accurſiꝰ floren
tinꝰ gloſatoꝛ eximius multū gloriať de no/
mine ſuo in dicta. l. facta. §. ſi in dāda. ff. ad
trebel. in verbo ꝯditio. dicens ſe habere ho/
neſtū ꝛ pulcrum nomē. ꝛ ꝙ vocať Accurſiꝰ:
qꝛ occurrit ꝛ ſuccurrit cōtra tenebras iuris
ciuilis. Eapropter beatiſſima ꝟgo Maria
merito gloriari pōt de ſuo excellētiſſimo no
Noia ſūt rebꝫ ꝯſo/na. mine. ¶ Pro cuiꝰ declaratōe eſt ſciendū: ꝙ
vt inquit Tho. in. iij. pte ſūme. q. xxxvij. ar.
ij. Nomina debēt ꝓprietatibꝫ reꝝ correſpon
dere: vt patȝ in nomibꝫ geneꝝ ꝛ ſpecieꝝ. iiij.
metaphyſ. Ideo diciť cōmuniť ꝙ nomia de
bēt eſſe rebꝫ ꝯſona. xxj. diſt. c. cleros. xij. q. j.
c. clericos. xvj. q. j. c. ſi cupis. xxiiij. q. j. c. pu/
denda. de p̄ben. ꝛ digni. c. cū ſm apoſtolū. ꝛ
inſtiť. de dona. §. eſt ꝛ aliud. ꝛ in auť. de ꝯſu
li. §. ſed ſiquis. ꝛ. C. de epiſ. ꝛ cleri. l. decerni/
mus. ꝛ de offi. p̄fec. vr. li. j. ꝛ de defen. ciui. l.
defenſores. ꝛ. ff. de tutel. l. j. in auť. de defen.
ciui. in p̄nci. col. iij. Facit. c. penitētia. el. ſecū/
do. ꝛ ibi glo. de pe. diſt. iij. ꝛ lex a nullo. C. de
ferijs. ꝛ. l. ita vulneratꝰ. in p̄nci. ꝛ. ff. ad. l. aq/
li. ꝙ ſi hec regula locū habet in nominibꝫ q̄/
rūcunqꝫ rerum multo magis ſortiretur effe
ctum in nomibꝫ a deo impoſitis que ſignifi
cant aliqđ gratuitū donū tali nominato di/
uinitus datum: ſicut Geñ. xvij. dixit deus
Abrae. Vocaberis Abraā. qꝛ patrē multaꝝ
gentiū ꝯſtitui te. ante quippe vocať Abram
ꝑ vnū a tm̄. Et Mat. xvj. inqͣt chꝛs Simōi
Tu es petrus: ꝛ ſup hanc petrā edificabo ec
cleſiā meā. Dixit q̄qꝫ angelus Ioſeph ſpōſo
ꝟginis de nomie filij dei. Matth. j. Voca/
bis nomē eius Ieſu: ipe em̄ ſaluū faciet po
pulū ſuū a pctis eoꝝ. Ieſus q̄ppe ſaluatoꝛ i/
terp̄tať. Quia ğ nomē m̄ris chꝛi impoſitū ē
a deo: vt inqͣt Hiero. ſup Mat. ꝛ Amb. in
ſer. de natiui. ꝟgis. ꝛ Berñ. ſup Miſſus eſt.
ꝛ Anſ. i li. đ ꝯcep. ꝟgi. c. ij. ꝛ Barthol. đ piſa
in li. btē ꝟgis fructu. viij. ita ꝙ dici poterat
ꝟgini naſcēti illđ Eſa. lxij. Vocabiť tibi no/
mē nouū qđ os dñi noiauit. ꝛ Eſa. lxiij. A ſe
culo nomē tuū. Dixit q̄ȝ illi deꝰ illđ Eſa. xlv
Ego dñs q̄ voco nomē tuū. Nomē etiā ſuū
expſſit angelꝰ dū dixit illi Luc. j. Ne timeas
maria ꝛc̄. Vñ dicere poterat ipe angelꝰ illđ
Eſa. xliij. Vocaui te noie tuo qđ os dñi no/
miauit. Profecto nō eſt dubitādū maximā
eē nois eiꝰ excellētiā ꝛ ꝓprietatē. qꝛ emanauit
ab illo q̄ opꝰ impfectōis ñ nouit. c. maiores.
ꝟ. licȝ adhuc. ex̄ de baptiſmo. Itē qꝛ nomē dꝛ
excellēs ꝛ elegās qñ eſt ꝟificabile i q̄cūqꝫ eiꝰ
pte. vt dꝛ glo. in. l. iuriſgētiū. in p̄n. i glo. ma
gna. ff. de pac. ꝛ glo. i rubrica. C. de reꝝ per/
mutatiōe. Nō imerito btē ꝟgis nomē qđ in Nomen elegās
q̄liber lr̄a ꝟificabile eſt ac multas denotat p̄
rogatiuas excellētiſſimū dici debꝫ. Vñ ipſi
ꝟgini dicere poſſumꝰ illđ pſ. viij. Admira/
bile ē nomē tuū in vniuerſa terra. Ipa q̄ȝ di
cere pōt illđ Malach. j. Ab ortu ſolis vſqꝫ
ad occaſum magnū eſt nomē meū in gētibꝫ
ꝛ in oī loco. Nos ğ de noie eiꝰ dicamꝰ illud
pſal. lxxj. Sit nomē eiꝰ bñdictū i ſecula. añ
ſolē ꝑmanet nome eiꝰ. ſ. in dei p̄deſtinatiōe.
Ipi q̄ȝ ꝟgini dicere poſſumꝰ illđ Virgilij in
j. Eneiđ. Semꝑ honos nomēqꝫ tuū laudeſ
qꝫ manebūt. De q̄ nomie m̄ris dei (qđ vt re Diuiſio
fert euāgeliſta i ꝟbis ꝓpoſitꝭ dꝛ Maria) loq̄
volētes: qꝛ diuiſio aīm incitat. mentē intelli
gētis p̄pat: ꝛ memoriā artificioſe reformat.
vt ꝓbať. ff. de doli excep. l. j. in p̄n. vbi Albri/
cus de roſate. ꝛ i ꝓemio inſti. §. igiť poſt q̄n/
q̄ginta annos. ꝛ ibi glo. ꝛ ꝑ Senecā in libro
epiſtolaꝝ. xvj. epl'a. j. que eſt. lxxxix. q̄ ad to/
tū libꝝ. Ideo diuidēdo hunc ſermonē tres
ꝯſideratiōes faciemus.

Prima appellabiť approp̄atiōis
Scđa figuratiōis.
Tertia ꝟo ſignificatiōis

¶ Pars p̄ma huiꝰ ſermonis q̄ diciť appro
priationis

B Beata dei mť appellať Maria: qꝛ i B
ſe habꝫ ꝑfectiōem ꝛ ꝓprietatē q̄nqꝫ
lapiduȝ p̄cioſoꝝ: q̄ꝝ noia incipiūt
ab vna illaꝝ q̄nqꝫ lr̄arū ex q̄bꝫ no/
mē ꝟginis cōponiť. Per M. aūt denotať ꝙ
ipa dici pōt Margarita q̄ eſt lapis p̄cioſus Marga/rita.
pulcer/candidꝰ ꝛ clarꝰ. qui vt diciť in li. de
ꝓprietatibꝫ reꝝ habꝫ ꝟtutē abſterſiuā: qꝛ mē
bra a ſupfluis humoribus abſtergit. ꝛ virtu
tem reſtrictiuam. quia fluxum ſanguinis q

venteris restringit. ⁊ ꝟtutē ꝯfortatiuā q꞉ cor
debile ꝯfortat ⁊ fortificat: maxime in ꝑicu/
lis. Beata eni̅ ꝟgo Maria ꝑ grām quā no/
bis infundit habet ꝟtutē abstersiuā inq̄ntū
abstergit pctā p̄terita. habet ꝟtutē restricti/
uā inq̄ntū animū restringit ne fluat ad pec/
cata futura. habꝫ q̃ꝫ ꝟtutē ꝯfortatiuā inq̄ꝫ
tū ꝯfortat ⁊ fortificat cor ꝯtra mala p̄sentia
Ista nāqꝫ tria a deo ⁊ ab ipa petere debemꝰ
Un̄ sup illō Matt. xxvj. Orauit tertio eun
dē ꝟmonē dicens. dr̄ glo. tribꝫ vicibꝫ orauit
vt nob̄ ⁊ a p̄teritꝭ pctīs veniā: ⁊ a p̄sentibus
malis tutelā: ⁊ a futuris ꝑiculis cautelā im
petraret. Nō solū aūt ꝑ M. denotat̄ ꝙ btā
ꝟgo fuit margarita: sed etiā ꝙ ipa p̄ciosam
generauit margaritā. ¶ Un̄ sciendū est ꝙ
vt inq̄t Isid. in lib. ethymol'. xvj. Margarita
generat̄ in cōchulis marinis. ⁊ iō appellatur
margarita a mari. Certo ei tpe anni ipe cō/
chule ad litus maris se trāsferūt ⁊ ibi se ape
riūt ⁊ rorē celestē iter sua viscera recipiūt ex
cuiꝰ coagulatōe margarita generat̄. Ista co
chle siue cōchula fuit ꝟgo maria q̄ se apuit
vt rorē celestē reciperet. ⁊ margaritā .i. christum
inter sua viscera ꝯciperet. nā se apuit qñ ange
lico nūcio ꝯsensum p̄buit: vt sup eā ros spi/
ritussācti descēderet ac illā fecūdaret cū dixit
Luc. j. Ecce ancilla dn̄i ⁊c. Et tūc generata ē
p̄ciosa margarita .s. filiꝰ dei. De hac aūt spi/
ritussācti roratiōe ⁊ btē ꝟginis aptōe p̄dictū
fuerat Esa. xlv. vbi dr̄. Rorate celi desup et
nubes pluāt iustū: apiat̄ terra ⁊ germinet sal
uatorē. O igit̄ deuoti christiani cū margarita
nō sit mittēda añ porcos .i. imūdos. c. noli/
te. x. q. iij. ⁊ c. i mādatꝭ. xliij. di. ⁊ c. nōnulli. de
pe. dist. j. fugite pctī imūdiciā ⁊ ꝑ innocētiā
mundi estote sicut ille bonꝰ negociator de q̄
inq̄t saluator Matt. xiij. dicēs ꝙ inuenta
vna p̄ciosa margarita vendidit vniuersa q̄
habuit ⁊ emit eā. Debemꝰ ḡ oīa q̄ habemus
deo vendere vt possimꝰ istā p̄ciosā marga/
ritā nob̄ emere. Uendamꝰ itaqꝫ corpꝰ nr̄m ꝑ
macerationē: aīam nr̄am ꝑ purificatiōem: et
res mūdiales ꝑ elemosynarū largitionem: ⁊
tpaliū ꝯtēptionē. Ipa etenī margarita inq̄t
Prouer. viij. Qui me iuenerit: iueniet vitā
L ⁊ hauriet salutē a dn̄o. ¶ Scd̄a lr̄a huius
Adamas bn̄dicti noīs Maria est A. ⁊ denotat ꝙ ipa
est adamas: q̄ vt dr̄ in p̄dicto libro de ꝓprie/
tatibꝫ rex. dr̄ gēma recōciliatiōis ⁊ amoris
ꝟm Diascor. q꞉ iter alias ꝓprietates hꝫ ꝟtu/
tē recōciliatiuā ⁊ ad amorē inductiuā. Ipa
eni̅ btā ꝟgo recōciliauit hūanū genꝰ cū deo
⁊ amicicia int̄ eos iduxit. Un̄ ipa inq̄t Eccl.
xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectōis ⁊c. De h̄ aūt
lapide p̄cioso q̄ adamas appellat̄: ⁊ de aliis
lapidibꝫ preciosis tractat̄ i. l. fi. §. species. ff.
Rubinꝰ de publica. ¶ Tertia lr̄a est R. ꝑ quā deno
tat̄ ꝙ ipsa est rubinus siue carbūculus q̄ ē
valde splendidꝰ: ⁊ hꝫ ꝟtutē letificatiuā vt dr̄
in li. de ꝓprietatibꝫ rex. Ipsa eni̅ ḡriosa ꝟgo
letos facit viuere deuotos suos. Un̄ illi di/
cere possumꝰ illud Cañ. j. Exultabimꝰ ⁊ le/
tabimur in te. vl' pōt dici ꝟm quosdā docto
res. ꝙ ꝑ R. dnotat̄ ꝙ ipa generauit rubinū
siue carbūculū: q̄ nascit̄ in visceribꝫ sapphy/
ri habētis splēdorē ⁊ colorē celestē. vt dr̄ i p̄
dicto li. de ꝓprie. rex. Iste eni̅ sapphyrꝰ figu/
rat btāꝫ ꝟginē i cuiꝰ visceribꝫ opatōe spūssci
generatꝰ ē rubinꝰ .s. dn̄s noster Jesus christus.
Sꝫ forte aliq̄s dicet ꝙ ego i h̄ ope pono mł
ta q̄ alij scptores in suis opibꝫ posuerūt. ⁊ ꝙ
facile ē inuētꝭ addere. vt inq̄t Phs. ij. elenc.
Cui ḡ rn̄deo ꝙ q꞉ inq̄t Boeciꝰ i. ij. li. de disci
plina scholariū. miserrimi ingenij ē sp inuē/ Inuentꝭ
tis vti ⁊ nunq̄ꝫ inueniēdis. Iō in h̄ opuscu/ vti
lo multa studui nō noua dicere. q꞉ nihil di/
ctū: q̄n p̄us dictū. Nihil eni̅ est nouū sub so
le nec valet quisq̄ꝫ dicere hoc est recēs. iā eni̅
p̄cessit in secl'is que fuerūt ante nos sed pos
rū nō est memoria: vt inq̄t Salomō Eccl. j
ca. sed alit̄ q̄ꝫ a p̄decessoribꝫ dicta sunt cura/
ui cōponere: seruās documentū Senece ad
Lucillū li. v. epl'arū. epl'a. vij. dicentis apes
debemus imitari q̄ vagant̄ ⁊ flores ad mel
faciēdū idoneos carpūt. Deinde quicq̄d at/
tulere disponūt ac ꝑ fauos dirigūt. Debemꝰ
eni̅ quecūqꝫ ex diuersa lectiōe ꝯgessimꝰ sepa
rare. Deinde adhibita ingenij nostri cura ⁊
facultate in vnū saporē varia ista libamina
ꝯfundere. Hec ille. Preterea ad obiectiōeꝫ
superius factā possem rn̄dere illō qō ponit
Helinādus in chronicis suis. li. xvj. dicēs:
ꝙ Uirgilius cū ei obijceret̄ ab emulis ⁊ in/
uidis ꝙ alienos versus suo opi inserebat. re
spondit magnarū esse viriū: clauū extorque/
re de manu Herculis. Itē ad ꝯfirmationē
p̄dictorū dico ꝙ imitatus sum dictū Phi
ij. Metaphy. dicētꝭ. ꝙ nō solū tenemur age
re grās illis q̄rū opiōnibꝫ aliq̄s cōicauerit:
sed ⁊ his qui adhuc supficialiꝰ enūciauerūt
Qō declarās cōmētator dic̄ ꝙ nō tm̄ optet
reddere grās eis q̄ docuerūt nos veras opi/
niōes: vt sc̄ illi q̄ ꝯueniūt nobiscū i opiōnibꝫ
sꝫ etiā illis cū q̄bꝫ nō ꝯuenimꝰ. Isti e m̄ cū h̄
qō dixerūt excitauerūt nr̄m itellectū. ⁊ fece/
rūt nos ꝑquirere ꝑ h̄ ꝟtutē ad cōp̄hēdendū
ꝟitatē. Et qō dixit phs i h̄. c. manifestū est.
nullꝰ eni̅ p̄t ꝑ se iuenire artes opatiuas aut
ꝯsideratiuas in maiori pte. q꞉ nō cōplent̄ ni
si ꝑ iuuamentū poris ad seq̄ntē. Et nisi por
fuisset nō esset seq̄ns. Hec cōmētator. Ad ꝓ
positū aūt nr̄m reuertēdo: dico ꝙ ꝑ quartā
virginei noīs lr̄am .s. J. denotat̄ ꝙ ipa ē Ja Jaspis
spis. q̄ vt dr̄ in li. xviij. d̄ ꝓprietatibꝫ rex. red
dit hominem ipm̄ ferentē tutū sine timore.

Sic brā virgo facit nos ſecuros ab oīb⁹ ma
lis ⁊ ꝑicul'. Jō ille q̄ h̄z adiutoriū bē. v̄gis eī
dicere p̄t illō pſ. xxij. Nō timebo mala q̄m̄
D tu mecū es. ¶ Per q̄rtā vo lrām .ſ. A. deno
taꝛ ꝙ ipa ē allectori⁹. q̄ vt dr̄ vbi ſup̄. ad bo
nā fortunā bn̄dā ⁊ ꝯſeq̄ndos honores ꝓdeſt
Sic brā v̄go ꝯtribuit nob maxios honores
Vn̄ Ber. in q̄dā ſmōe inq̄t. Si mariā dili
gēter iſpicias: nihil eſt v̄tutis: nihil ſplēdo
ris: nihil glīe qd̄ ex ipa nō reſplēdeat. Nō ſo
lū aūt hoꝝ q̄nqꝫ lapidū p̄cioſoꝝ: ſꝫ etiā oīm
alioꝝ in ſe ꝯtinet v̄tutē. Jpi ei dici pōt illud
Ezech. xxviij. Ois lapis p̄cioſus opimentū
tuū Topazi⁹: iaſpis: cryſolit⁹: onyx: berill⁹:
ſapphyr⁹: carbūculus ⁊ ſmaragdus. tráſſū
ptiue in c. p̄ncipiū. §. ois. de pe. di. ij. Scien
dū q̄ꝫ ꝙ b. v̄go cōparaꝛ lapidib⁹ p̄cioſis: nō
aūt lapidib⁹ ſimpliciꝛ. q̄ꝛ appellatōe lapidū
nō cōprehendiꝛ margarita ſeu lapides p̄cio
ſi ſm̄ Bar. in. l. fi. §. ſpecies. ff. de publi. ⁊ fa
cit lex. ⁊ ſi nō ſunt. §. ꝯueniam⁹. ff. de auro et
argen. lega.

¶ Pars. II. huius ſermonis que diciꝛ Fi
gurationis.

E Nomen btē v̄ginis cōponiꝛ ex q̄n
q̄ꝫ lrīs. q̄ꝛ ipa ē figurata ꝑ quinqꝫ
dn̄as veteris teſtamenti: q̄ꝝ noīa
incipiūt ab aliqua lraꝝ hui⁹ noīs
michol Per M denotaꝛ ꝙ fuit figurata ꝑ michol
que fuit vxor Dauid regis ⁊ ꝓphete: ⁊ intan
tū placuit Dauid ꝙ cū diu fuiſſet ex̄ regnū
iſrael: noluit ꝯiūgere amiciciā cū Abner p̄n
cipe militie ꝓpl'i iſrl' niſi p̄us ſibi p̄ntaſſet eā
vt diciꝛ. ij. Regū. iij. Sic beata v̄go intātū
placuit altiſſimo ꝙ fili⁹ dei ꝑ ſubtractiōem
grē exiſtens extra regnū mundi noluit illud
ingredi ꝑ incarnationē: nec amiciciā ꝯiūge
re cū p̄mo hoīe ⁊ ei⁹ deſcendētib⁹: niſi prius
ipa virgo naſcereꝛ in mūdo. Michol et in
terp̄taꝛ pietas. ⁊ ipa fuit pietate pleniſſima.
Abigail Per A ſignificaꝛ ꝙ fuit figurata ꝑ Abiga
il: q̄ etiā fuit vxor Dauid. Cū em̄ Nabal car
melus vir ei⁹ eſſet ruſtic⁹ ⁊ male rn̄diſſet nū
cijs Dauid: ꝓpoſuit Dauid ipm̄ occidere et
oēs de domo ei⁹. At vbi intellexit h̄ Abi
gail obuiauit Dauid cuꝫ multis munerib⁹:
⁊ humilib⁹ v̄bis ipꝫ placauit: vt hr̄. j. Reg.
xxv. Sic brā v̄go cognoſcens deū eſſe iratū
ꝯ genus humanū obuiauit ei multis v̄tuti
bus ornata: ⁊ hūilitate ſua ipſum placauit.
Rachel Per R. denotaꝛ ꝙ ipa figurata fuit ꝑ Ra
chel q̄ fuit vxor Jacob: ⁊ genuit Joſeph: q̄ i
terp̄taꝛ ſaluator: vt habeꝛ Gene. xxxiij. Sic
beata virgo genuit chr̄m ſaluatorē mundi.
Judith Per J denotatur ꝙ ipa figurata fuit ꝑ Ju
dith: q̄ v̄tute caſtitat̄ occidit Holofernem
vt habeꝛ Judith. xiij. Sic brā virgo merito
ſue humilis v̄ginitatis interfecit luciferꝝ p̄n
cipē demonū ꝯterēs ei⁹ p̄tātē. Per A deno
taꝛ ꝙ ipa figurata fuit ꝑ Abiſach ſunamitē Abiſach
q̄ fuit electa ſuꝑ oēs filias iſrl' tanq̄ꝫ pulcri
or ⁊ delectabilior ad miſtrādū ⁊ ſuiēdū re
gi Dauid vt hr̄. iij. Regū. j. Sic b. v̄go fuit
electa ſuꝑ oēs mlīeres ad miſtrādū regi ce
leſti. Vn̄ ipa inq̄t Eccl. xxiiij. Jn habitatiōe
ſcā corā ipo miſtraui. Sciebat em̄ de⁹ ipaꝫ
futurā eſſe bonā miſtrā. ſ. nō q̄rētē glīaꝫ ꝓp
am ſed ei⁹ cui miſtraret. ſic faciūt boni mini
ſtri. c. ſi fuerit. de ꝯſe. diſt. iiij. Jpſa aūt v̄go
fuit miſtra reſpectu filij dei cui ſedule mini
ſtrauit. Vn̄ Aug⁹. in ſmone de aſſumptiōe
inq̄t. Mariā ſiq̄dē ⁊ op̄is exhibitiōe ⁊ fidei
v̄itate miſtrā chr̄i fuiſſe intelligit oīs q̄ ſane
ſapit. Ope certe miſtrauit qui hūc in vtero
geſſit: partūq̄ꝫ ꝓfuſum aluit ⁊ fouit: ac in p̄
ſepio reclinauit. i egyptū q̄ꝫ fugiēs abſcōdit
⁊ oēm ei⁹ īfantiā ꝓſecuta eſt ꝓ mr̄is affectu:
ita vt vſq̄ꝫ ad crucē in q̄ iā virū ꝑfectū vidit
eū pendentē: ab ei⁹ nō receſſit ꝯſectatu. Hec
ille. ¶ De hoc etiā inq̄t Bern̄. in q̄dā ſmōe.
Oia oꝑa miſcdīe erga filiū beata v̄go mini
ſtrauit. nā ipm̄ v̄ginea carne veſtiuit: eū la
cte de celo miſtrato potauit ⁊ pauit. ipm̄ no
uem mēſib⁹ i ſuo vtero hoſpitata fuit. cūq̄ꝫ
ꝑ infantiā infirmū nō ſolū viſitauit: ſed etiā
oia officia hūilitatis illi exhibuit. Ab ipo in
cruc̄ carcere ligato nō receſſit. ei⁹ q̄ꝫ ſepul
ture intereſſe voluit. Diciꝛ q̄ꝫ brā v̄go Ma
ria miſtra dei reſpectu nr̄i. ⁊ ideo honoran
da eſt a nob reſpectu ei⁹ q̄ illā fecit miniſtraꝫ
cui⁹ eſt miniſtra. c. baptiſmus. de ꝯſe. di. iiij.
Adminiſtrator em̄ bene adminiſtrās habe
tur loco dn̄i. l. q̄ fundum. §. ſi tutor. ff. ꝓ em
pto. Sciēdū q̄ꝫ eſt ꝙ de⁹ ipi miſtre ſue com
miſit officiū miſtrādi ⁊ diſpēſādi oēs elemo
ſynas ⁊ grās quas de celo in terram ad nos
mittit. Vn̄ Ber. inq̄t i q̄dā ſer. Quia tu di
gnus nō eras cui dareꝛ fili⁹: dat⁹ ē marie vt
ꝑ eā accipias q̄cq̄d habes. Jntantū em̄ eam
de⁹ dilexit vt nihil nos habere voluerit qd̄ ꝑ
manus eius nō trāſiret. Jpa aūt nō eſt aua
ra ſꝫ liberalis ⁊ larga. Vn̄ Prouer. vl. diciꝛ
de illa. Manū ſuā aperuit inopi: ⁊ palmas
ſuas extēdit ad pauꝑes. deditq̄ꝫ p̄dā dome
ſticis ſuis. ⁊ cibaria ancillis ſuis. Jpa enim
habet admiſtrationē plenā ⁊ liberā q̄ idem
importat ſm̄ Bar. in. l. inter bonorum. ff. d̄
admi. tu. Et ido ſciens ꝙ admiſtrator negli
gēs puniꝛ: iuxta no. ꝑ glo. ⁊ Bar. in. l. mācī
pia. C. d̄ ſer. fu. ſollicite circa nos officiū ſue
plenarie admiſtratōis exercet. ¶ Nō ſoluꝫ G
aūt fecit eā de⁹ elemoſynariā ſuā ꝑ quā nob
pauꝑib⁹ ⁊ eſuriētib⁹ dedit panē illū celeſteꝫ:
q̄ de ſeipo inq̄t Joā. vj. Ego ſū panis viu⁹ q̄
de celo deſcēdi: ſꝫ etiā fecit ipam cellariā ſu Maria
am. Habet ei de⁹ cellā vinariā. i. ſpūſſancti cellaria

abundantiã:in quã introduxit beatã virgi/ nẽ:ꝛ fecit eam ſuã diſpenſatricẽ. Vñ ipa ait Cañ.ij. Introduxit me rex ĩ cellã vinariam. De iſta aũt cella ꝓpinat hec ſcrã miſtra vinũ dulciſſimũ illis q̄ ſunt in via ad aliq̃lẽ ſatie tatẽ.illis ṽo q̄ ſunt in patria ad plenã ebrie/ tatẽ. Jđo ipa inq̄t eis illđ cõmune ꝓuerbiũ. Bibite leti dum vina fluunt. et illđ Cañ.v. Bibite amici ꝛ inebriamĩ chariſſimi. Sancti q̄ ſũt ĩ via ſunt amici ſui. ſed illi q̄ ſunt in patria ſũt chariſſimi. Amici ḡ bibũt:ſꝫ cha/ riſſimi inebriant̃.q: ſctis q̄ in mũdo ſunt dat grãm ſpũſſcti ad iuſtificatiõeꝫ.illis ṽo q̄ ſũt ĩ celo dat ad ꝑfectã fruitionẽ. De q̄bꝫ inquit Pš. Inebriabunt̃ ab vbertate dom⁹ tue:et torrẽte voluptatis tue potabis eos. Vł põt dici φ dei amici ſunt angeli q̄ ſũt ſibi itimo amore ꝯiuncti. Scti ṽo q̄ ſunt in patria ſũt deo chari. q: etiã illi ſunt ei ꝑ amorẽ ꝯiuncti ſicut angeli.ꝛ ſunt chariores:q: nature con formitate ꝓpinq̄.ꝛ ſunt chariſſimi .q: chariſ ſimo p̄cio ſunt empti. Quibꝫ inquit apl's.j. Coꝛ.vj.ca. Empti ei eſtis p̄cio magno: glifi care ꝛ portare deũ in corꝑe veſtro. Angeli ḡ qui ſunt amici bibũt: q: ex viſiõe diuitatis ſuas delectatõꝭ bauriũt. Hoĩes ṽo qui ſc̃ chariſſimi ebrij ſunt. Nã bibũt qñ ſuas de/ lectatiõꝭ bauriũt ex viſione diuitat̃ :ꝛ re/ bibũt qñ delectatõꝭ ſuas bauriũt ex viſio/ ne hũanitat̃. Ebrietas em̄ nõ cauſat̃ ex vno hauſtu:ſꝫ ex freq̄nti actu bibẽdi. Quia igit̃ ſancti bibũt ꝛ rebibũt :iđo ex ꝯtẽplatiõe di/ uinitatis ꝛ hũanitatis chr̄i ebrij dicunt̃. Be ata igit̃ Maria deſpiciẽtibꝫ amorẽ mũdi:ꝛ ſitientibꝫ ac deſiderãtibꝫ amorẽ dei dat po/ culũ.ſ.vinũ ſpũſſcti: qđ generat internã io/ cũditatẽ: Juxta illđ pš. qđ notat glo.in.l.j. ff.de pi.ꝛ cõ.rei ven.ſ. Vinũ letificat coꝛ ho minis. Jtẽ generat mũdiciã ꝛ puritatẽ. Vñ Zach.ix.dꝛ. Germinãs ṽgines. Generat q̄ꝫ pcti amaritudinẽ. Jđ Cañ.viij. inq̄t ipa vir go. Dabo tibi poculũ ex myrrha ꝯditũ. Ex/ pellit q̄ꝫ curas et afflictiõꝭ. Vñ de iſto vi/ no poſſum⁹ moꝛal'r exponere illud Tibulli poete diceñ. Sepe ego tẽtaui curas expelle/ re vino. Et illud Ouidij .j. de arte amandi. Cura fugit multo diluiturq̄ꝫ mero. Et illđ Horacij ĩ odis.li.j. Nũc vino pellite curas Jſtđ aũt vinũ ſpũſſcti hec diuia cellaria abũ dant̃ ꝛ copioſe ꝓpinat ꝛ effundit. Jđo ipi dꝛ Cañ.v. Umbilic⁹ tu⁹ ſicẽ crater tornatil' nun q̄ꝫ indigẽs poculis. Jpa em̄ eſt crater torna tilis inq̄ſtũ circũcirca ſꝑ vadit vt inueniat cui infundat. Quia ei aduerſari⁹ nr̄ diabol⁹
Medici dicunt̃ circũito/res tanq̄ꝫ leo rugiẽs circũit q̄rens quẽ deuoret j. Petri.v. ꝛ c.nulli.iij.q.j.iđo ipa ſꝑ circũit querẽs quẽ ſaluet more bonoꝝ medicoꝝ: q̄ circũeunt ciuitatẽ curãdo egros.ex q̄ appel/ lant̃ circũitores.l.ſi duas.§.grãmatici.cum ibi no.ff.de excu.tu. Jtẽ eſt nũq̄ꝫ indigẽs po culis.q: nunq̄ꝫ euacuat̃:ſꝫ ſꝑ plena inuenit̃. Jſta aũt cellaria eodẽ cibo nos paſcit q̄ ꝛ ſe. ꝛ eodẽ potu nos reficit q̄ et ſeipam. Vñ ipa inq̄t de ſuo cibo ꝛ potu Cañ.v. Comedi fa/ uũ cũ melle meo:ꝛ bibi vinũ meũ cum lacte meo. Tunc em̄ fauũ cũ melle comedit quã/ do chr̄m ĩ ſuo vtero geſtauit:ĩ q̄ fuit cera car nis ꝛ mel diuitat̃. Tũc etiã vinũ cũ lacte bi bit qñ ſpũſſctũs ei⁹ aiaꝫ ipleuit vino celeſt̃ grẽ.ꝛ ei⁹ carnẽ ꝑfudit lacte ṽginalis pudici/ cie. Et eodẽ mõ ipſa nos paſcit fauo mellis qñ facit nos delectari ĩ chr̄o ĩ cera ſue hũani tatis:ꝛ in melle ſue diuinitatis . Sil'r potat nos vino ꝛ lacte qñ dat nob ſpũalẽ leticiã in mẽte ꝛ mundiciã in carne.

¶ Pars.III.huius ſermonis que dicit̃ ſi/ gnificationis

SEcundũ deuotos doctores nomẽ ṽginis cõponit̃ ex q̄nq̄ꝫ l'ris ꝑ q̄ q̄n q̄ꝫ bñficia que ꝯtulit mundo: que incipiunt ab vna ipaꝝ l'raꝝ. Per M em̄ ſignificat̃ φ ipa eſt mediatrix nr̄a: ſcꝫ inter nos ꝛ deũ. Quia em̄ ꝑ media ſedãt̃ diſcoꝛdie ꝛ lites dirimunt̃.l.antiq̄.ff.ſi pars here.pe. Jđo hoĩes a deo diſcordãtes debẽt brãm ṽginem mediatricẽ iterponere vt pa/ cẽ cũ creatore ſuo poſſit reformare. Jpa nã/ q̄ꝫ nata eſt mũdo vt ꝑ filiũ ſuũ humanũ ge nus recõciliaret deo. Ante em̄ q̄ꝫ ṽgo Ma ria eſſet in mũdo tanta erat diſcordia inter deũ ꝛ hoĩem ꝓpter pcm̄ ꝑmoꝝ parentum φ nullus q̄ntũcũq̄ꝫ ſctũs ꝛ iuſtus audebat ac cedere ad deũ ꝓ gl'ia impetrãda. Sꝫ oẽs ex hac vita decedẽtes ad ĩfernũ deſcẽdebãt:bo ni ad limbũ:mali ṽo ad eternã penã ĩferna/ lẽ. Btã aũt ṽgo ſua mediatõe nob miſcđiaꝫ impetrauit ꝛ grãm atq̄ꝫ gl'iam: Juxta illud pš.xlvij. Suſcepimus de⁹ miſcđiam tuã in medio tẽpli tui.i. btẽ ṽginis :q̄ multiplicit̃ dꝛ mediũ ſiue mediatrix. Vñ Ber. in q̄daꝫ ſmõe inq̄t. Mediatrix eſt Maria iter ſolẽ ꝛ lunã.i.chr̄m ꝛ eccl'iam. Primo ḡ eſt medi atrix nr̄e ſaluatiõis:iuxta illud pš. De⁹ aũt rex noſter añ ſecula opatus eſt ſalutẽ in me/ dio terre. Qđ exponẽs Berñ.in ſer. Pentec. inquit. Operat⁹ eſt Jeſus ſalutem in medio terre.i.in vtero ṽgis Marie :ad quã ſic̃ ad mediũ ꝛ ſicut ad cauſam rex: ꝛ ad negociũ ſinguloꝝ reſpiciũt.ꝛ q̄ habitãt ĩ celo ꝛ q̄ ha/ bitãt ĩ terra ꝛ q̄ in inferno. ꝛ q̄ nos p̄ceſſerũt ꝛ nos q̄ nõ ſum⁹ ꝛ q̄ nos ſequent̃.ꝛ nati nato rũ:ꝛ q̄ naſcent̃ ab ill'. Qui in celo ſũt vt reſtau rent̃:q̄ ſunt in inferno vt eripiant̃:qui nos p̄ ceſſerunt vt ꝓphete fideles inueniant̃: qui ſe quent̃ vt glificent̃. Jdcirco btãm te dicent oẽs generatiões genitrix dei:regina celi:dñã

mũdi:que generatiõibꝰ cũctis vitã ⁊ gl'iam
genuiſti. Jn te reperiunt angeli leticiã: iuſti
grãm: pctõres veniã. Jn te ocli totiꝰ creatu-
re merito reſpiciũt. qm̃ de te ⁊ in te benigna
manꝰ oĩpotẽtis dei q̃s creauerat recreauit.
J ¶ Scḋo eſt mediatrix nr̃e ↄiũctõis ⁊ vnio
nis: q: nos diſiũctos ⁊ diuiſos a deo illi cõ-
iungit ⁊ vnit. Et ſic btã ṽgo ſapit vim copu
le. de cuiꝰ natura eſt ↄiungere ⁊ copulare di
uerſa. l. j. vbi notaẽ. ff. de iuſt. ⁊ iu. l. re ↄiũcti
ff. d leg. iij. ⁊ ponit media iter diuerſa. vt no
tat in Rubrica. ff. de iuris ⁊ facti igno. Uñ
Berñ. in ſer. aſſumptõis dr. Precioſuꝫ mu
nus terra nr̃a direxit i celũ: vt dãdo ⁊ accipi
endo amicicia felici federe copulent hũa-
na diuinis ⁊ terrena celeſtibꝰ. hec ille. Et q̃z-
tũ ad h̃ btã ṽgo appellat ſol Cañ. vj. Sic ei
ſol ſup̃ ſe hꝫ tres planetas ſupiores: et infra
ſe tres iferiores: ⁊ ipſe i medio ẽ ↄſtitutꝰ. ſic
btã ṽgo nõ hꝫ ſup̃ ſe niſi tres i trinitate pſo-
nas. ſꝫ ifra ſe hꝫ tres ſtatꝰ ſaluãdoꝝ. ſ. ṽgies
ↄtinẽtes ⁊ ↄiugatos. ⁊ ipa eſt i medio ↄſtitu
ta ↄiũgẽs ⁊ vniẽs illos tres ſtatꝰ btiſſime tri
K nitat. ¶ Tertio eſt mediatrix nr̃e iuſtifica-
tiõis. Demões ei nr̃am iuſtificatiõeꝫ ipedi-
unt vel ſuis repñtatõibꝰ nos infeſtãdo: vl'
in bonis opibꝰ nos impediendo. vl'a finali
pſeuerãtia nos retrahẽdo. Sꝫ ṽgo Maria
oĩa iſta impedimẽta expellit: ⁊ iõ nr̃am iuſti
ficatiõem pficit. De demõibꝰ aũt inq̃t pš. lo
quẽs deo. Poſuiſti tenebras ⁊ facta eſt nox:
in ipa ptrãſibũt oẽs beſtie ſilue. Catuli leo-
nũ rugiẽtes ⁊c. Deide ſubdit meditatio ṽgi
nis. Ortꝰ eſt ſol. i. ṽgo maria. Cuiꝰ ortꝰ tria
bona fecit. Pzio ei expulit oẽm tẽtatõeꝫ de-
monũ. ⁊ iõ ſubdit. Et ↄgregati ſt. ſ. leones. i.
demões ad fugiẽdũ: ⁊ i cubilibꝰ ſuis collo-
cabũt. i. i inferno abſcõdent. ¶ Scḋo hoieꝫ
reddidit expeditũ ad bonã opatiõeꝫ. iõ ſub-
dit. Exibit hõ ad opꝰ ſuũ. i. libere ⁊ expedite
faciet opa meritoria. Tertio dedit ṽtutẽ p-
L ſeuerãdi vſq ꝫ in finẽ. ⁊ iõ ſubdit. ⁊ ad opati
Media- oñe ſuã vſqꝫ ad veſpaꝫ. ¶ Quarto ẽ media
trix recõ- trix nr̃e recõciliatõis. Pctõr ei efficit inimi
ciliatõis cus dei ꝓpt pctm̃ carnal' ↄcupiẽ vel ſupbie
aut auaricie. Jſta aũt di mediatrix hos inimi
cos dei ſepe recõciliat dũ eos ad pniaꝫ reuo
cat. Jõ vocat luna Cañ. vj. Luna ei i mutat
aerẽ: ẽ vicina terre: ⁊ dñat ſup̃ mare. ſic ⁊ ṽ-
go Maria aerẽ i mutat qñ ſupbos ⁊ elatos
ad hũilitatẽ reuocat. Eſt vicina tre: q: para ẽ
auaris extiguere auariciã cupiditat trene.
Dñat ſup̃ mare. q: extiguit ⁊ exiccat aquas
carnal' ↄcupiẽ. Aq̃ eñ maris eſt lucida: ſed
amara. ſic ⁊ carnal' ↄcupia videt hꝫ ſiocũdi
tatẽ ſꝫ generat amaritudinẽ Uñ Ouidiꝰ i. ij
de arte amãdi inq̃t. Qđ iuuat exiguũ plus
eſt qđ ledit amãtes. Preponãtqꝫ aio multa

ferẽda ſuo. Sꝫ ad ꝓpoſitũ nr̃m meliꝰ p Sa
lomonẽ Prouerb. v. dr. Fauꝰ diſtillãs labia
meretricis. ⁊ nitidiꝰ oleo guttur eiꝰ. Ecce aq̃
clara. ſeq̃t: nouiſſima aũt eiꝰ amara q̃ſi ab-
ſinthiũ: ecce aq̃ amara. Propt̃ iſta tria inq̃t
btã virgo Eccl. xxiiij. pmo q ſup̃ mare am-
bulat dũ ait. Jn fluctibus maris ambulaui
Scḋo q colla ſupboꝝ calcat dicẽs. Et oim
excellẽtiũ ⁊ ſublimiũ colla ꝓpria ṽtute calca
ui. Et tertio q ipa inferiores ptes terre pene
trat dicẽs. Penetrabo inferiores ptes terre
Tũc ei ſup̃ mare ambulat qñ carnalẽ ↄcu-
piſcẽtiã i nobis ſuppeditat. Tũc ṽo ſupboꝝ
colla calcat ⁊ domat qñ ſupbos ad hũilitatẽ
incliat. Tũc aũt iferiores ptes tr̃e penetrat
qñ ꝓfundatos i amore trenoꝝ gr̃a ſue mu-
tatõis ab oĩ trena cupiditate imutat ¶ Qui M
to eſt mediatrix nr̃e itercelliõis. Jpa ei ꝓ no Media-
bis q̃tidie itercedit. Jõ Ber. i ſer. de annũci trix inter-
atiõe ait. Si ad deũ prem vereris accedere: ceſſionis
ad filiuꝫ fuge. q: hũc tibi frẽm maria dedit.
ſꝫ ſi forte in ipo maieſtatẽ verer diuinã: ad
Mariã recurre i q̃ ẽ hũanitas pura. ⁊ ipa ex
audiet ꝓ ſua reuerẽtia ¶ Sexto ipa ẽ medi
atrix cõicatõis. q: cũ adhuc eẽt i mũdo cõica-
bat cũ ſctis q̃ erãt i via. ⁊ cũ ill' q̃ erãt i pria:
⁊ q̃ztũ ad h̃ pt appellari firmamẽtũ qđ eſt i
medio aq̃ꝝ q̃ ſt ſup celos ⁊ q̃ ifra Geñ. j. vbi
dr. Fecit deꝰ firmamẽtũ i medio aq̃ꝝ. i. ſctõ
rũ q̃ ſũt i via ⁊ q̃ ſũt i pria. Jpa ei tanq̃ꝫ me-
dia cõicauit cũ vtriſqꝫ. Nã cũ ſupioribꝰ q̃ ſt
in patria habuit oĩmodã ſecuritã pfectõeꝫ. cũ
inferioribꝰ ṽo q̃ ſunt in hoc mũdo habuit me
rendi ↄditiõem. cũ ſupioribꝰ habuit ſecuri-
tatẽ ↄtra caſum. cum inferioribꝰ ṽo habuit
poſſibilitatẽ ad meritũ. cũ ſupioribꝰ exulta-
tionẽ: cũ inferioribꝰ ṽo cordis cõpaſſionem.
¶ Scḋa lr̃a nois btẽ ṽgis ẽ A. p quã ſigni N
ficat q ipa eſt auxiliatrix noſtra. Jđo Aug. Maria
in q̃dã ſmõe inq̃t. Dña nr̃a auxiliatrix nr̃a auxilia-
tuo filio nos recõcilia: tuo nato nos recõmẽ trix
da: tuo filio nos repñta. fac bñdicta p gra
tiã quã inueniſti. p pzogatiuã quã meruiſti.
p miſcdiam quã pepiſti. vt ſicut te mediãte
filiꝰ tuꝰ dignatꝰ eſt pticeps fieri infirmitat
⁊ miſerie nr̃e. ſic q̃ꝫ te itercedẽte pticipes nos
faciat gl'ie ⁊ btitudis ſue. Hec ille. Btã igit
ṽgo fuit adiutrix ſiue auxiliatrix nr̃e redem
ptiõis. ⁊ ẽ auxiliatrix nr̃e iuſtificatiõis. Pri
mo ei fuit auxiliatrix nr̃e redẽptõis q̃ztũ ad
q̃ttuor genera cauſaꝝ. đ q̃bꝰ tractat phs i. ij
Phy. Pzio q̃ztũ ad cãm efficiẽtẽ: q: illũ ge-
nuit q̃ nr̃am ſalutẽ opatꝰ fuit. Dicũt eñ iuri
ſte q idem iudicat de eo q̃ eſt cauſa alicuius
actꝰ ſicut de ipo actu. l. qđ ſeruius. ff. đ ↄdi.
cau. da. ⁊ l. q̃ occidit. §. in hac. ff. ad. l. aqui.
añpenul. §. ſi ↄſuũ. ff. vi bo. rap. l. ſi ſeruus
ſeruũ. §. inſulam. ff. ſi ſerui. ven. et. l. videa-

mus.§.fi.ff.loca. Scđo ꝗ̃tū ad cām materialē.q: de ſuis viſceribꝫ nr̃e redēptōis materiā miſtrauit. Nā part⁹ ḋ: eſſe portio viſcerū ipi⁹ mľierꝭ.l.j.§.ex h.ff.de ven.inſpi. Jō aūt ḋ: mať chři.q: materiā miſtrauit i generatiōe ei⁹:ſm Jſi.ix.etym.ꝛ Arch.in c.inuēta.xxvij.q.ij. Tertio ꝗ̃tū ad cām formalez: q: ꝑ ſuā ſcām ꝯuerſatōem nob̄ exēplū bene viuēdi ꝓbuit. Quarto ꝗ̃tū ad cām finalez. q: ad btitudinē ꝯſeq̄ndā nob̄ a deo data fuit. Vñ ḋ: Apoc.xij.ꝙ in capite ei⁹ eſt corona xij.ſtellaꝝ:q: oēs ſcti ꝑ ipaꝫ ſunt coronati.

O ¶ Scđo ipa eſt auxiliatrix nr̃e iuſtificationis. Circa cui⁹ adiutoriū tria ſunt vidēda.ſ. ꝗ̃efficacię adiuuat: ꝗ̃liť:ꝛ ꝓpter ꝗ nos adiuuat.

Adiuuat efficaciter. Primo ꝗ̃efficacię adiuuat. mľti ei ſūt q̇ adiuuāt ſꝫ nō efficacię: aut q: nō pñt: aut q: neſciūt: aut q: nolūt. Et iſtoꝝ vanū eſt auxiliū:q: nō ḋ: factū niſi efficaciter duret.l.ſi alia.ff.de ſola. Et alibi ḋ: ꝙ ỽba debēt itelligi cū effectu.l.j.ff.ne q̇s eū q̇ in ius vo.nō ic. Jpa aūt habꝫ adiuuādi poſſe.q: eſt mať oipotētie. Eccl.xxiiij. Jn hierl'm ptās mea. Habꝫ adiuuādi noſſe. q: eſt mater ſapiētie. Prouerb.xxiiij. Sapiēs mľier edificat domū ſuā. Habet adiuuādi velle.q: eſt mater miſcđie. Jō ḋ: Eccl.xxiiij. Mater pulcre dilectiōis ꝛ timorꝭ ꝛ agnitōis ꝛ ſctē ſpei. Jpa ei eſt tāte potētie ꝙ demōibꝫ ē ad terrorē. iō ḋ: mater timoris. Eſt tāte ſapię ꝙ errantibꝫ eſt ad directionē.iđo ḋ: mater agnitōis. Eſt tāte miſcđie ꝙ deſꝑantibꝫ eſt ad ſpem. ideo ḋ: mater ſctē ſpei. Jtē q: auxiliū btē ỽginis eſt neceſſariū frigidis ꝛ tepidis:iō q: eos ad dei amorē inflāmat: ḋ: mater pulcre dilectionis. Et q: eſt necariū ꝓſūptuoſis:iđo quia eos iuo timore hūiliat: ḋ: mř timoris. et q: eſt neceſſariū ignarꝭ: iō q: ſua ſapia eos illuſtrat:ḋ: mř agnitōis. ꝛ q: eſt neceſſariū puſillanimis:iđo q: eos ad ſpeꝫ venie reducit: ḋ: mater ſctē ſpei.

P ¶ Scđo videndū eſt ꝗ̃liť adiuuat.

Qualiť adiuuat. Jpſa q̇dē adiuuat hoīem in omni ſtatu.ſ.in vita:in morte:ꝛ poſt mortem. Vñ canit eccl'ia. Maria mater gr̃e:mř miſcđie. Adiuuat em̄ in vita tā bonos ꝗ̃ malos:bonos.ſ.i gr̄a ꝯſeruādo:iđo dicit: Maria mater gr̃e. malos ỽo ad miſcđiam dei ꝑ pniam reducēdo:iō dicit. mater miſcđie. Adiuuat etiā in morte ab omnibꝫ inſidijs diaboli ꝓtegendo. Jō ſubdit. Tu nos ab hoſte ꝓtege. Adiuuat poſt mortē aīas.ſ.in ſuis manibꝫ ſuſcipiēdo: ꝛ eas ad celū deducendo. iō ſubditur.in hora mortis ſuſcipe. Liberati autē ab ipa regratiant ei dicētes illō Eccl.lj. vbi q̇libet coꝝ ait. Liberaſti me ſm multitudinē miſcđie tue a rugiētibꝫ ꝑpatis ad eſcā ꝛc.

Q ¶ Tertio videndū eſt ꝓpter ꝗ adiuuat. Circa qđ notandū eſt ꝙ plura ſunt ꝓpter ꝗ nos adiuuare teneť. Et ꝑmo ꝓpť abūdantie ſue cumulū. Siquis em̄ diues fuerit ꝛ viderit frēm ſuū neceſſitatē hře:ꝛ clauſerit ab eo viſcera miſcđie:nō eſt i eo charitas dei.j. Jo.iij. Quāto etiā aliq̇s eſt ditior:tāto abūdantius debet bona ſua indigētibꝫ cōicare. iuxͣ illud Tob.iiij. Si multū tibi fuerit abundāter tribue ꝛc. Sꝫ btē ỽgini ḋ: Prouerb.vlť. Multe filie ꝯgregauerūt ſibi diuitias: tu ỽo ſupgreſſa es vniuerſas. Ergo nob̄ indigentibꝫ paupculis ꝛ famelicꝭ teneť ď ſuis abūdātijs ſubuenire. Vñ illi dicere poſſumus. Paſce fame morientē: ſi nō paverꝭ occidiſti.c.paſce.lxxxvj.di. Necare em̄ ḋ: q̇ alimenta denegat.l.necare.ff.de libe.ag. Et illud qđ ait Amb.in c.ſic hi.xlvij.di. Nō minoris eſt criminis ꝗ̃ hñti tollere cū poſſis ꝛ abūdans ſis indigētibꝫ denegare ꝛc. ¶ Secūdo nos adiuuare teneť ꝓpť debitū. Jpa ei hoībꝫ multū teneť:q: ꝓpť eos hꝫ q̇cq̇d habet q: vt ipos redimeret ꝛ plene btificaret chřs de ea icarnat⁹ eſt. Et iō ſum⁹ in caſu quē ponit glo.in.l.metū.la.ij.§.ſꝫ licꝫ.in ỽbo opere mee.ff.qđ me.cā.di. Equū eſt vt ſi habes bonū ꝓpť me:ꝛ ego habeā ꝓpť te. Nos igiť illi tenemur.q: ꝑ ipam ſumus recōciliati. ipa ỽo nobis teneť: q: ꝓpť nos eſt effecta mř dei. et ꝑ ꝯñs obligatio eſt ad antidota vt bñfaciēti bñfaciam⁹.l.aq̇li⁹ regul⁹. ff.de dona.et.l.ſꝫ ꝛ ſi lege.§.ꝯſuluit.vbi glo.ff.de pe.he. Et eſt obligatio nālis:vt inq̇t glo.i.l.ex hoc iure.ff.ď iuſti.ꝛ iure. Et nos illi tenemur ſicut libert⁹ exempt⁹ a ſuitute teneť ꝑ̄rono naturali⁹ exhibere opas.l.ſi nō ſortē.ff.libert⁹.ff.de ꝯdi.inde. Et hāc rōem tāgit Aug.in q̇dā ſmōe di. O Maria multū gaudeo:multū audeo:multūq̇ꝫ gaudiū:mľtaq̇ꝫ mihi audacia eſt. Mira loq̇r:ſꝫ ſic vere ē. Nos ei tibi teq̇ꝫ nobis mira viciſſitudo ꝯfederat.vt.ſ.ꝓ nobis habes id eſſe qđ es:nos ỽo ꝓ te id eſſe qđ ſumus. Si em̄ nulla ꝑceſſiſſet nr̃a trāſgreſſio nō eſſet ſecuta nr̃a redemptio. ꝛ ſi neceſſariū nō eſſet redimi pctōrē nō cēt neceſſariū parere redēptorē. Vt q̇d ei fieres mř ſaluatoris ſi nulla cēt idigētia ſaluťꝭ. ¶ Tertio nos adiuuare teneť ꝓpť cōmiſſum officium. Electi em̄ ad officiū teneť illud petentibꝫ impartiri.l.ꝓuidendū.§.j.C.de poſtu. Sic in ſiľi ḋ: in prorib9.l.iiij.§.hoc edictū.ff.ď dāno ifec.imo etiā ſi nō petať teneť defendere.l.ſi nō defendať.ff.de penis. Sꝫ qđ maius eſt etiā in caſu q̇ oppſſus eſſet ꝯtentus ſponte penā pati adhuc debꝫ defendi.l.non tm̄.ff.de appel. Et hoc ex quadā naturali pietate ꝓuenit:vt ibi in tex.ꝛ in glo. Poſſum⁹ āt hc.ỽginē appellare auxiliū ordiariū quo militāte ceſſat extraordinariū.ſ.alioꝝ ſctōꝝ. Facit ad hoc.l.i cauſe.la.ij.ff.de mio.

Et idõ omnes debẽt in neceſſitatibꝫ ſuis ad
eã recurrere tãq̃ ad mr̃em. q2 ſicꝰ mr̃ ſubue-
nit neceſſitatibꝫ filij ⁊ eũ alere tenet̃ ⁊ educare
ſi indiget. l. ſi qs. §. p̃ſes. ff. de libe. agno. ⁊. l.
ius naturale. ff. ð iuſt. ⁊ iu. ita ipa cui cõmi
ſit deꝰ officiũ maternũ erga nos tenet̃ nob
ſuccurrere. Vñ illi dicere debemꝰ illð qð canit
eccl'ia di. Mõſtra te eſſe mr̃em ⁊c. Nemo ḡ
ſe reputet paupem: nec in miſeria ꝑmaneat:
cũ ſit amicꝰ ⁊ filiꝰ dñe tã diuitiis potẽtis: ſed
ꝯfidẽter ad poſtulandũ ipiꝰ adiutoriũ ꝑgat.
Deus enĩ de ea ꝯfidẽs oẽs grãs faciẽdas ſi
bi cõmiſit. ⁊ ipa officiũ ſuũ diligẽter facit ⁊
abũdanter grãs diſtribuit: ſciẽs ꝙ maledi-
ctus ðr diſpẽſator auarꝰ cuiꝰ dñs eſt largus
Itẽ oibꝫ ſuccurrit. nam adiuuat tribl'atos
dãs eis patiẽtiã. ð q̃ Prouer. vl. ðr. Cõfidit
in ea cor viri ſui. Et ſequit̃. ð nocte ſurrexit:
vt ſcʒ tribulatꝫ ſubueniat. Adiuuat etiã ten
tatos dans eis victoriã. Vñ ſubdit ibidem.
Dedit p̃dam domeſticꝫ ſuis. Adiuuat q̃ʒ in
ði amore famelicos dãdo eis refectõeʒ eter-
nã: Ideo ſubdit̃. ⁊ cibaria ancillis ſuis. Ex
q̃bꝫ v̄bis colligit̃ ꝙ btã v̄go hʒ q̃ſdã famu-
los ⁊ ancillas. ⁊ iſti ſunt boni laici q̃ p̃cepta
dei cuſtodiũt. q̃bꝫ dat cibaria: q2 cibo diuĩe
grẽ eos paſcit. Habʒ etiã q̃ſdã domeſticos
⁊ iſti ſt̃ boni religioſi ⁊ viri pfecti ⁊ btẽ v̄gis
deuotiſſimi q̃ in caſtitate viuũt. Et iſtis do
meſticꝫ ſuis dat p̃dã: tũ q2 magnis diuitijs
ſpũalibꝫ eos ditat. tum q2 de hoſtibꝫ ſuis vi
ctoriã eis p̄ſtat. tũ q2 mõm: carnẽ ⁊ diabolũ
in p̃dã eis donat. De talibꝫ q̃ʒ domeſticꝫ be.
v̄gis ſubdit̃ in p̃dicto c. Oẽs domeſtici eiꝰ
veſtiti ſũt duplicibꝫ. q2 aĩas eoꝝ veſtit mꝉti-
plici v̄tute. ⁊ corpa cãdore inocẽtie. ¶ Quar
to ipa bñdicta v̄go nos adiuuat ꝑp̄t ſuũ ani
mũ viſceroſuʒ. q2 ei fuit de regali ſtirpe ꝓge
nita: idõ fuit pietatis opibꝫ dedita. Nã inq̃t
Ouið. ij. de põto. Regia crede mihi res eſt
ſuccurrere lapſis. Cõueniẽs hoĩ ẽ hoĩem ſer
uare voluptas. Non ceſſat ḡ nos adiuuare
hec regina pietate ⁊ amore caſtitatꝫ plena. nʒ
nr̃as miſ̃ias faſtidio hʒ. Quia vt ait Gual-
therus in Alexandriade. Verꝰ amor miſerũ
nunq̃ʒ faſtidit amicũ. Et ꝙ ſit pietate ple-
na manifeſtũ eſt. nã diuia pietas nouẽ men
ſibꝫ i eiꝰ vtero habitauit. ⁊ idõ ipaʒ totã pieta
te repleuit. Vñ Ber. i q̃dã ſmõe inq̃t. Quid
mirꝝ ſi pietatẽ exhibẽt viſcera pietatꝫ. Nõne
q̃ pomũ i manu ſua tenuerit dimidia die: re
liq̃ diei p̃te pomi ſuabit odorẽ: Quãtũ ḡ vi-
ſcera illa v̄tꝰ pietatꝫ affecit: in q̃bꝫ nouẽ mẽ-
ſibꝫ diuia pietas req̃euit. nãz añ mẽtẽ q̃ʒ vẽ-
trẽ repleuit. ⁊ cũ ex vtero ꝓceſſit ab eiꝰ animo
nõ receſſit. hec ille. Moriẽs ei a ꝯiũcto for-
mat̃. ⁊ idõ ðr. Si cũ bono bonꝰ eris. l. ediles
§. q̃d ḡ. vbi glo. ff. ð edil. edic. ⁊. §. cogitã dũ

in fi. in aut̃. de mona. coll'. j. ¶ Quinto nos
adiuuare tenet̃ ꝑp̄t diuiẽ liberalitatꝫ impen-
ſum illi bñficiũ. Si ei deꝰ itãtũ illi fuit illibe
ralis: nõ dʒ ipa eſſe auara: ſed de plenitudi-
ne nob effundere quã accepit. de q̃ ipa inq̃t
Eccĩ. xxiiij. In plenitudie ſctõꝝ detẽtio mea
Et fuare dʒ illð apl'i Petri ſue p̃me canoni
ce. c. iiij. Sicꝰ accepiſtꝫ grãm i alterutrũ illã
admĩſtrãtes ſicꝰ boni diſpẽſatores multifor-
mis grẽ ði. Sil'e nãq̃ʒ etiã fac̃ impator in. l.
q̃s grãs. poſt p̃n. C. ð of. p̃fec. p̃. af. vbi deſi-
derat ipartiri ſubditꝫ de illa miſcðia quã ſi-
bi fecit deꝰ. In figurã aũt ꝙ b. v̄go libenter
effundit et cõicat grãs q̃s accepit: legit̃. iij.
Regũ. j. ꝙ Berſabee filio ſuo Salomõ re-
gnũ ſuis p̃cibꝫ ipetrauit. Berſabee inẗp̄tat̃
puteꝰ ſacietatꝫ. Puteꝰ aũt nr̃. i. animus: aut
eſt ſiccus: aut ſemiplenꝰ. puteꝰ v̄o be. v̄ginis
fuit plenꝰ ⁊ ſupplenꝰ. Idõ de ſua plenitudine
nobis dʒ effundere ⁊ nob filijs ſuis tãq̃ʒ bo
na mr̃ celeſte regnũ ſuis p̃cibꝫ impetrare.
¶ Poſſumus q̃ʒ aliã rõnem aſſigr̃e: q̃ ðr in
uentrĩois. Ipa enĩ grãm dei quã hũanũ ge-
nus amiſerat iuenit. Vñ illi dictũ fuit Lu.
j. Inueniſti grãm apud deũ. ⁊ idõ tenet̃ illaʒ
nob reſtituere. q2 ðr in c. ſi q̃d inueniſti. xiiij.
q. v. Si q̃d inueniſti ⁊ nõ reddiſti: rapuiſti.
Et in c. mꝉti. eadẽ q. ⁊ cã ſcp̄tũ eſt. Multi ſi-
ne pctõ eſſe putãt ſi alienũ qð inuenerint re-
neãt: ⁊ dicũt. deꝰ mihi dedit. cui habeo red-
dere? Diſcãt h̄ pctm̃ ſil'e eſſe rapiẽ ſi q̃s inuẽ
ta nõ reddit. ⁊ ad idẽ facit. l. falſus. §. q̃ alie-
nũ. ff. ð fur. vbi Bar. dic̃ ꝙ inueniẽs alienũ
falconẽ tenet̃ illũ portare i ꝓpatulo ⁊ nõ ſub
mãtello: al's reputabit̃ fur. Et idõ btã v̄go nõ
debet grãm quã inuenit occultã tenere. ſed
nobis ꝓpalare ⁊ reddere. Vñ Alex. de Ales
ſup Lu. inq̃t ipi. Grãm quã ꝑdidimꝰ inueni
ſti nõ tibi ſoli retinẽdã: ſed nob reſtituendã
¶ Tertia lr̃a ſui nois eſt R. ꝑ quã ſignifi-
cat̃ ꝙ ipa eſt reſtauratrix ⁊ reparatrix ac recõ-
ciliatrix nr̃a. q̃ ita reꝑauit genꝰ humanũ vt
nũc ſit fortiꝰ q̃ʒ eſſet añ: q2 lapſa reꝑata cõit̃
ſunt fortiora. c. fidelior. l. di. ⁊ de pe. di. iij. c.
rerũ. Reꝑari aũt dicit̃ qð eſt totaliter deꝑ-
ditũ vel diminutũ: vt in aut̃. de man. p̃n. in
p̃n. coll'. iij. De hoc aũt bñficio a dei mr̃e re-
cepto loq̃ns Aug. in ſmõe de natiuitate vir
ginis inq̃t. Mater generꝫ nr̃i penam intulit
mũdo. genitrix domini noſtri ſalutẽ attulit
mũdo. auctrix pcti Eua. auctrix meriti Ma
ria. Eua occidẽdo obfuit: Maria viuificã-
do ꝓfuit: ꝑcuſſit illa: ſanauit iſta. Hec ille.
Et Ber. i q̃dã ſer. ait. Hec eſt btã illa maria
q̃ totiꝰ orbis reparatõem ⁊ liberatõem obtinu
it. ſalutẽq̃ʒ hoĩm ipetrauit: cui dictũ eſt. Ne
timeas Maria: iueniſti ei grãʒ quã q̃rebas
¶ Quarta lr̃a nois eiꝰ ẽ I. ꝑ quã ſignificat̃

Marginal notes: R — S — Inuenta reddenda — T — Maria restauratrix.

ꝙ ipa eſt illũinatrix nr̃a. ſm em̃ Hiero. maria interp̃tatur illũinata vł illũinatrix. Fuit em̃ p̃mo ipa illũinata. Vñ ꝺ ipa dici poteſt illᷓ Eſa. xviij. Sicut lux meridiana clara eſt. ⁊ illud. ij. Reg. xxiij. Lux auroꝛe oriente ſole mãe abſq; nubibꝫ rutilat. Habuit ẽ intellectũ magis eleuatũ et illũinatũ q̃ȝ aliq̃ vnq̃ȝ habuerit pura creatura. Sup Neronẽ q̇ habuit periciã oim̃ artiũ lıbaliũ ⁊ mechãicarũ. ſup Ariſtotelẽ q̇ oim̃ elemẽtoꝝ ac naturaliũ reꝝ noticiã habuit. Quapropt̃ regła ĩ natura nũcupat̃. Vñ cõmentatoꝛ Auerrois ſup iij. de anĩa. de ipo inq̇t. Credit̃ ꝙ iſte hõ fuit regła ĩ natura: quẽ natura iuenit ad demõſtrãdaȝ vltimã pfectionẽ ĩ ſcia toti⁹ nature. hec ille. Itẽ illumiata fuit ſup Platonẽ: qui ſubaꝝ ſepataꝝ cognitiõeȝ habuit. ſup Ptolomeũ regẽ egypti: q̇ aſtroꝝ oim̃ noticiã adq̇ſiuit. ſup Moyſen: q̇ creaturaꝝ nouit originẽ: quã Ariſt. ignorauit: vt volũt theologi in. ij. di. j. viditq; deuȝ facie ad faciẽ. vt dicit̃ Nu. xij. ſup Stephanũ q̇ vidit celos aptos. Act. vij. ſup Paulũ q̇ rapt⁹ fuit vſq; ad tertiũ celũ ⁊ audiuit arcana q̄ nõ licȝ hoĩ loq̇. ij. Coꝛ. xij. Sup Dauid q̇ fuit ſm theologos ĩ j. ſen. di. ij. eximius pp̃hetaꝝ: eo ꝙ altioꝛa pphetauit. Sup Joãnẽ baptiſtã: q̇ fuit pl⁹ q̃ȝ pp̃heta: vt ait ſaluatoꝛ Mat. xj. Sup Joannẽ euãgeliſtã: de q̃ Auguſti. inq̇t. Si paulo alti⁹ intonaſſet: tot⁹ mũdus eũ cape non potuiſſet: quãdo dixit In principio erat verbũ Et breuiter ↄcludendo ṽgo bñdicta habuit oẽm ſciam atq; cognitiõem quã vnq̃ȝ aliq̇s hoim habuerit vel habebit. Habuit em̃ tantam cognitiõem creatoꝛis. vt in ipa cognitione oĩa alia cogñſceret: vt ṽificaret̃ ĩ illa illᷓ pſ. In lumĩe tuo videbim⁹ lumẽ: Ait ei Gre. in iiij. dial. Quid eſt qᷓ neſciat ille q̇ ſcit ſcientẽ oĩa. Facit ad h̃ dictũ Ariſ. in. iij. de aĩa. in p̃n. vbi ait: ꝙ potẽtia ſenſibił ꝑcepto obiecto excellẽti impedit̃ poſtea in actu ſuo circa obiectũ minimũ. vt patet de his q̇ poſtq̃ȝ viderũt ſolẽ nõ p̃nt videre minima. Potẽtia aũt intellectuał eſt ecõtrario. nã poſtq̃ȝ intellexit ſublimia facili⁹ intelligit infima. Et ıᷓo brã virgo q̄ ad tantã cognitiõem dei fuit ſublimata ꝙ a nullo intellectu creato cõp̄hẽdi põt: nõ ſolũ exceſſit ĩ lumĩe intellect⁹ oẽs hoĩes. ſȝ etiã ſm aliq̇s: vt refert ſan. Bernardin⁹ in q̇ddrageſimali de euangelio eterno in ſmone ſcᷓe ferie poſt dñicã oliuaꝝ. dũ erat ĩ ventre m̃ris fuit ĩ maioꝛi ⁊ ſublimioꝛi ſtatu ↄtẽplatiõis q̃ȝ vnq̃ȝ aliq̇ pura creatura fuerit ĩ etate pfecta. Et lȝ ĩ vtero ſicut et ceteri cõit̃ doꝛmiret. attñ ſomn⁹ q̇ ſepelit ĩ nob liberũ arbitriũ vſũ nõ fuit ĩ ipa. Vñ dicere poterat illud Cañ. v. Ego doꝛmio ⁊ coꝛ meũ vigilat. ſ. in cõtẽplatiõe. Nec mirãdũ ſi h̃ añ debitam

Ariſto. regula nature.

etatẽ habuit. Nã brũs Nicola⁹ in infantia lactans. ij. iiij. ⁊. vj. feria lac ſumere nolebat. Scẽus ṽo Bñdict⁹ ĩ puericia cepit miracuł coꝛuſcare. Joãnes q̃ȝ bap (vt inq̇t Amb. ſup Lu.) ṽe ↄgnouit chr̃m in vtero m̃ris: nõ nã ſed grã: q̇ etiã ĩ etate q̇nq; annoꝝ fugit m̃dm ⁊ intrauit deſtũ. Si igit̃ iſti habuerũt vſum rõis añ debitã etatẽ: q̄ ẽ cõit̃ ſeptẽ ãnoꝝ: vt hr̃ ĩ c. j. de delic. pu. ⁊ ꝑ doc. ĩ c. oĩs. ꝺ pe. ⁊ re. ⁊ in c. iuuenis. de ſpõ. mł̃to magꝭ de brã ṽgine altioꝛi ⁊ excellẽtioꝛi mõ iſta credẽda ſũt: ꝑ illã ſnĩaȝ Ber. ĩ ep̃ła ad Lugduneñ. Qᷓ aliis licet pauciſſimis ẽ ↄceſſũ ⁊c̃. Scᷓo ipa ẽ illuminatrix nr̃a. q̇s in fide ⁊ in oĩ ṽtute illuminat. Et iᷓ nomẽ maria qᷓ ſignificat idẽ qᷓ illumiatrix nr̃a: cũ ſit nomẽ amicicie ⁊ bñficẽtie dȝ vnũquẽq; ad illi⁹ amoꝛẽ attrahere. Si em̃ vt ait Ouiᷓ. in li. de ponto. nomẽ amicicie barbara coꝛda mouet: q̃ȝtũ dȝ coꝛda nr̃a attrahere h̃ nomẽ amicabile illũinatricis nr̃e ṽgis gł̃ioſe? De ipa em̃ dici põt illᷓ Lu. ij. Lumẽ ad reuelatõeȝ gẽtiũ: ⁊ gł̃iaȝ plebis tue iſrł. Cui naſcẽti dixit de⁹ illᷓ Eſa. xlix. Dedi te ĩ lucẽ gẽtiũ: vt ſis ſalus mea vſq; ad extremũ t̃re. Jᷓ ipa inq̇t Ecci. xxiiij. Illuminabo oẽs ſperãtes in dño. ¶ Quinta lr̃a nois brẽ ṽgis eſt A. ꝑ quã ſignificat̃ ꝙ ipa ẽ aduocata nr̃a. q̄ñ aũt hõ hñs aliquã cãȝ hȝ ſapiẽtẽ ⁊ bonũ aduocatũ: p̃t ſperare ꝙ ꝺ ſua cauſa victoꝛiã repoꝛtabit. ⁊ cõſeq̇nt̃ cito ius ſuũ obtinebit: vt inuit tex. ĩ. l. ꝓuidẽdũ. ĩ p̃n. C. de poſt. Hãc ẽ digniſſimã aduocatã hñtes letari debemus ⁊ exultare. q̄ ipa cauſas nr̃as coꝛã deo aſſumẽs ipas ſapiẽter icipit. inceptaſq; mł̃tis allegatõibꝫ defendit. ⁊ defenſas ad ꝓſpeꝝ finẽ deducit. Prio ei ſapiẽter incipit captãdo beniuolentiã. ſ. in exoꝛdio qᷓ eſt ꝓpriũ boni aduocati. q̄ q̇libet bonus oꝛatoꝛ debet in exoꝛdio reddere auditoꝛẽ attentũ ⁊ beniuolũ: vt ait Tulli⁹ in rhetoꝛica veteri. Viciosum aũt eſt in aduocatiõe ſine vlla beniuola p̃fatiõe iudici cãm expõere. l. j. ff. de oꝛi. iu. Scᷓo iſinuat nr̃am miſeriã: ⁊ iᷓ vltio petit dei miſcᷓiaȝ. Jᷓ figurata eſt ꝑ illã mł̃terẽ ſapiẽtiſſimã q̄ dixit ad Dauid. ij. Reg. xiiij. Sicut angel⁹ dñi: ſic ⁊ dñs meus rex: vt nec maledictõe nec bñdictiõe moueat̃ De⁹ ei eſt tãte bonitatꝭ ꝙ nec nr̃is bñdictionibꝫ extollit̃: nec nr̃is pctis ⁊ maledictiõibꝫ mouet̃. Deiñ ſubdit. Oẽs moꝛimur ⁊ q̄ſi aq̄ dilabimur q̄ nõ reuertũt̃. Ecce iſinuatio nr̃e miſerie. Hois ei ſp̃us eſt vadẽs ⁊ nõ rediẽs: vt inq̇t pſ. iux̃ illᷓ Sap. xvj. Cũ exierit ſp̃us nõ reuertet̃. Deinde ſubdit. Reduc abiectũ tuũ. i. pctõꝛẽ quẽ abieciſti ꝑ culpam: reduc ꝑ tuã miſcᷓiaȝ. ecce iploꝛatio miſcᷓie. Scᷓo cauſas nr̃as mł̃tꝭ allegatiõibꝫ defẽdit: p̃mo ſapiẽ ṽbo nõ nimis ꝓlixo. ſicut ſolẽt facere ad

A

uocati dicẽtes iudici. dicã vnũ ṽbũ ꝓ cauſa mea. ꝛ poſtea multa dicũt: vt ait glo. in. l. antiq̃tas. i fi. C. ð vſufruc. Tales aũt nimis lõgi ꝛ ṽboſi ſolent aſſeſſoribꝰ eſſe odioſi: vt ait Bal. i. l. ꝓxic. ff. de his q̃ i teſta. delẽ. Dic̃ eñ Jacobꝰ beneuẽtanꝰ ſui li. c. lvij. Inuidiã generat ꝛ lõgꝰ tedio ſmo. Breuitas ṽo eſt amica iuris. §. quibꝰ ibi. ꝛ breui ſmõe ꝯſcp̃tas i j. ꝯſtitutiõe codicꝫ. Et oẽs moderni breuitate delectãt: vt ait glo. i rubca. ff. qð metꝰ cã. ꝛ idẽ ꝓbat̃ p. l. fi. C. de pci. impa. off. ꝛ i. l. ampliorẽ. §. i refutatorijs. C. ð appel. Ipa ergo aduocata nr̃a cõpẽdioſis ꝛ ſenſu plenis ſermonibꝰ animũ iudicꝫ celeſtꝫ ad ſuũ votũ inclinat. Jð ſignificata eſt p Abigail: cui dixit Dauid. j. Reg. xxv. Bñdictũ eloquiũ tuũ. ꝛ bñdicta tu q̃ ꝓhibuiſti me ne vlciſcerer me manu mea. Ecce audiui vocẽ tuã: ꝛ honoraui faciẽ tuã. Scðo aduocat pietatꝫ ſig̃. Uñ Berñ. ſup Cañ. ait. O hõ ſecurũ acceſſuꝫ habes ad deũ: vbi habes mr̃eꝫ añ filiũ: filiũ añ p̃rem. filiꝰ oñdit pr̃i vulnera ꝛ latꝰ. mr̃ oñdit filio pectꝰ ꝛ vbera. Nulla ḡ ibi poterit eſſe repulſa vbi tot ſunt charitatꝫ iſignia. Tertio aduocat ſctitatis merito. Si eñ merita aliorũ ſctõꝝ ꝓ nob apud deũ itercedũt: multo fortiꝰ merita illiꝰ q̃ plenitudinẽ obtinuit meritoꝝ ꝛ gr̃aꝝ: vt hr̃ Lu. j. poterũt nob diuinã gr̃am ipetrare. Quarto aduocat ardenti deſiderio. Deſideria ei ſctõꝝ ſũt interceſſiones ꝓ nob ad deũ. Jðo Danieli dixit angelꝰ ix. ſui li. c. Uir deſiderioꝝ es. Et ipa ṽgo dt Cañ. ij. Dũ eẽt rex i accubitu ſuo nardꝰ mea dedit odorẽ ſuauitatꝫ. Nardꝰ eſt herba calida ꝛ ml̃tũ odorifera: ꝛ ſignificat eiꝰ deſideria inflãmata q̃ ad deũ aſcendũt: ac ḡtũ ſibi odorẽ faciũt. Tertio p̃ncipalr ipa ṽgo cau-
y ſas nr̃as ad ꝓſpeꝝ finẽ ꝑducit. ¶ Tũc autẽ aduocatꝰ cãm ſuã ad debitũ finẽ ꝑducit qñ eſt ſolliciꝰ ꝛ p̃itꝰ abſq; icuria ḡtioſus. Primo ſolliciꝰ: qꝛ vigilãtibꝰ ꝛ nõ dormiẽtibꝰ iura ſubueniũt. l. ſi pupillus. ff. ð his q̃ i fraudem cre. Uñ Cynꝰ i. l. j. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝑ illũ textũ dt. Nota che porcha lẽta non mangia de pere nicie. Fac̃. l. bonoꝝ. C. q̃ admitti ad bo. poſſeſ. po. Scðo p̃itꝰ eſſe dꝫ: qꝛ aduocatꝰ illitteratꝰ nõ admittit̃ ad aduocãdũ. l. nemini. C. ð aduo. diuer. iudi. fac̃. l. ij. C. ð poſtu. Tertio req̃rit̃ i eo ḡtioſitas: q̃ reddit iudicẽ fauorabilẽ: quẽ bonũ ẽ hr̃e. l. denũciaſſe. al's icipit: q̃ rixari. §. fi. ff. ad. l. iul. de adul. iũcta l. aptiſſimi. C. de iudi. Dꝫ ḡ aduocatꝰ eẽ diligẽs ꝛ ſolliciꝰ: iuxͣ illð Ouið. iij. ð arte amãdi. Js q̃ ꝓfitebit̃ adſit facũdꝰ. Cauſam ſepe cliẽtis agat: qꝛ ſi ex negligẽtia ſua ſuccũbit i cã: tenet̃ ſatiſfacere cliẽtulo ſuo dãnũ paſſo ſm ſniam doctoꝝ: maxime Hoſt. i ſũma. in ti. de poſtu. §. q̃s poſtulare. ṽ. dixit tñ Azo. ꝛ. §. qð ꝑtinet. ṽ. Itẽ ad officiũ. ꝛ in ti. de pe. §. cui ꝯſtitẽdũ. ṽ. aduocatus: ꝛ. §. q̃bꝰ. ṽ. q̃d ð aduocatꝫ. Dꝫ etiã eſſe ſapiẽs ꝛ p̃itꝰ ſciẽs iuenire iura q̃ faciũt ꝓ ſua cã: qꝛ ſi eam ꝑdat ex ſua ignorãtia ꝛ impitia ac imprudẽtia: ad reſtitutiõem tenet̃: ſm ſniam doctoꝝ: maxime ſm Hoſt. vbi s̃. fac̃. l. idẽ iurꝫ. ff. ad. l. aqui. ꝛ c. ad aures. de eta. ꝛ q̃li. ꝛ. l. ij. et ibi glo. ff. qð q̃ſq; iurꝫ. Debet etiã eẽ ḡtioſus corã rege ꝛ familia regꝫ: qꝛ ſi odioſus eſſet nil ꝓficeret Ut ei ait Gre. in paſto. c. ij. Difficile ẽ vt qñ tũlibet recta denũciãs is q̃ nõ diligit̃ libent̃ audiat̃. ꝛ Sene. i lib. x. declamationũ inq̃t. Magna debꝫ eẽ eloq̃ntia q̃ inuitis placeat. Qñ aũt aduocatꝰ has habẽs ꝯditiões officium ſuũ bñ ꝑagit: valde eſt cõmẽdãdus ꝛ remuneratiõe dignꝰ. Uñ dr in. l. laudabile. C. de aduo. diuer. iuð. Laudabile vitecq; hoim neceſſariũ aduocatiõis officiũ p̃mijs optꝫ remunerari. ꝛ ſũt ṽba imꝑatoris: q̃ etiã in. l. aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. ait. Aduocati q̃ dirimũt ambigua facta cauſaꝝ: ſueq; defenſiõis viribꝰ i rebꝰ ſepe publicꝫ ac p̃uatꝫ lapſa erigũt: ꝛ fatigata reparãt: nõ minꝰ ꝓuidẽt hũano generi q̃ſi p̃lijs ꝛ vulneribꝰ patriã parentesq; ſuarẽt. Nec eñ ſolos nr̃o ipio militare credimꝰ illos q̃ gladijs clypeis ꝛ thoracibꝰ vtunt̃: ſꝫ etiã aduocatos. Militãt nãq; patroni cauſaꝝ q̃ gl'ioſe vocis ꝯfiſi munimine laborãtiũ ſpem vitã ꝛ poſteros defendũt. Hec ille. Fuit aũt ꝛ eſt talis aduocata ṽgo Maria. de q̃ ps̃. xliiij. loq̃ns Dauid dð inq̃t. Aſtitit regina a dextrꝫ tuis. ecce quãte ſollicitudis ẽ ꝛ diligẽtie. nõ ei vl' ad horã recedit: ſꝫ a dextrꝫ dei ſꝑ ſtat ꝛ ꝓ petõribꝰ orat Seq̃t̃. i veſtitu deaurato. ecce q̃nte ſapiẽe. Per auꝝ eñ in ſacra ſcp̃tura itelligit̃ ſapia diuia. de q̃ dr Sap. vij. Infiniꝰ ẽ theſaurꝰ hoibꝰ. Alij ei ſcti habuerũt aurũ. i. diuinã ſapientiã. ſꝫ nullꝰ fuit veſtiꝰ auro: niſi btã virgo Maria. Tũc ei diuia ſapia auro ipaꝫ veſtiuit qñ nouẽ mẽſibꝰ in eiꝰ vtero habitauit. Seq̃t̃. circundata varietate. Ecce q̃nte gr̃e. nã corã rege ꝛ eiꝰ familia intãtũ eſt ḡtioſa ꝙ oẽs eã circũdãt aſſociãt ꝛ honorant. In celo eñ tot ſunt varietates q̃t ſunt ſctõꝝ ordies: q̃ tanq̃ domicelli ꝛ domicelle reginã ſuam aſſociãt mr̃emq; dñi ſui venerãt̃. De q̃ Ber. in q̃dã ſer. inq̃t. Aduocatã p̃miſit ꝑegriatio nr̃a q̃ tanq̃ iudicꝫ mr̃ ſupplicit̃ ꝛ efficacit̃ negocia nr̃a ꝑtractabit. Propterea canit eccleſia i illa antiphona: quã dr cõpoſuiſſe Joannes Damaſce. dicẽs. Eia ḡ aduocata nr̃a illos tuos miſicordes oc̃los ad nos ꝯuerte. ſ. in p̃nti nob ipetrãs gr̃am filij tui. ꝛ i futuro vitã eternã Amen.

¶ De eadẽ beatiſſime ṽginis nominatiõe

Sermo. II

Hoc ē nomē meū

Exo.iij. Jnq̄t mgr̄ Barth.piſan⁹ i
li.btē ꝟgis:fuctu.viij.loq̄ns d̄ no
mine mr̄is dī:nō ſolū ex nois iterp̄tatiōe:ſʒ
etiā ex cōpoſitiōe lr̄aꝝ appet hui⁹ nois excel
Excellentia nois marie lentia.Ut eñ in noīe ieſu filij ſui q̄nqʒ lr̄e cō
tinent̄:ſic in h̄ noīe maria totidē ſunt lr̄e ei⁹
pfectionē oñdētes.Prima lr̄a M/miſc̄diaʒ
oñdit ⁊ pietatē ei⁹:q̄ plena ē oīs t̄ra.A/alti
tudinē ɔtēplatiōis:q̄ ɔtinue in deū fert̄.R/
religioſitatē i cultu/ritu/et ī oī ei⁹ motu.J/
innocētiā ei⁹ ⁊ puritatē:ſʒ A/affluentiā exp̄
mit graꝝ.Uel alit̄ comp̄hēdēdo curſuʒ vite
ſue.M/d̄t mirabilitatē ɔceptiōiſ ⁊ natiui
tatꝭ ei⁹.A/acceptionē ei⁹ in dī mr̄em.R/re
ctitudinē q̄ ad oēs vite act⁹.J/imitationē p
fectiſſimā ⁊ ɔformitatē ad chr̄m.A/altitudi
nē grad⁹:q̄ ſup oēs ē in glr̄ia ſublimata.Et
nō ſolū lr̄e ſʒetiā ſyllabe declarant ei⁹ magni
tudinē.Sunt eñ due ſyllabe ⁊ vna lr̄a.Pri
ma ſyllaba ma dicit maternū affectū marie
ad fideles.Scd̄a ri/demōſtrat rigorē eius
ad demones.A/vo lr̄a acceptionē pc̄ū nr̄aꝝ
a deo ipi⁹ infuentiōe oñdit.Hec ille.Et ideo
btā ꝟgo merito p̄t dicere ꝟba thematꝭ nr̄i.h̄
eſt nomē meum.ſ.excellētiſſimū ⁊ iocūdiſſi
mū atqʒ ſuauiſſimū.Nō ei ē d̄ illꝭ d̄ qb⁹ d̄r in
ep̄lis Ouid.Nomia ſt̄ ip̄o pene timenda ſo
no Nec ē t̄ribile ſic̄ fuit nomē hectorꝭ.d̄ quo
idē poeta vbi ſ̄ inq̄t i pſona penolope.Noīe
i hectoreo pallida ſp̄ erā.ſʒ nomē ē amoroſū
⁊ dulciſſimū.vñ Ber.inq̄t:O nomen glr̄ioſe
ꝟgis ſuauiſſimū/nomēqʒ iocūdiſſimū/cer
te nō ſū dign⁹ te noīare:ſʒ ſi nō ſum dignus
ꝓp̄t me:ſū dign⁹ ꝓp̄t te:q: tu es dig̃ noīari ⁊
ab oib⁹ amari ⁊ reuereri:q: p te grām adq̄ri
mus/glr̄iam impetram⁹:p te maria frāgūt̄
vincl'a/ſoluunt̄ debita/vincunt̄ vicia/ſoli
dant̄ ɔfracta/recupant̄ pdita/renouant̄ ve
tera/roborant̄ īfirma/magnificant̄ mīma/
exaltant̄ icepta,pmouent̄/īfacta pficiūt̄/pfe
cta cōſuāt̄/demōes fugāt̄/purgat̄ cor/mēs
refulget/⁊ anim⁹ īflāmat̄/liq̄ſcit pect⁹/dul
ceſcit guſt⁹ ⁊ decorat̄ aſpect⁹.Hec ille.De q̄
glr̄ioſe ꝟgis triūphāti noīe adhuc tres ɔſide
ratiōes faciem⁹.

Prima dicet̄ cauſatiōis
Scd̄a deriuatiōis
Tertia ꝟo interp̄tatiōis

¶ Pars.I.hui⁹ ſmōis q̄ d̄r cauſatiōis.

A Quare d̄r Maria Pro expeditōe p̄me ptꝭ breuiſſime q̄
rit̄ Quare mr̄ dī appellata ſit ma
ria:cū port⁹ videat̄ ꝙ debuerit ap
pellari eua:q: Geñ.iij.d̄r:Et voca
uit nomē ei⁹ eua:eoꝙ eēt mr̄ oim viuētiū:ſi
ḡ illa appellata ē eua q̄ erat mr̄ oim viuētiū
vita nature:mlr̄o forti⁹ illa btiſſima ꝟgo de
buit appellari eua:q̄ eſt mr̄ oim viuentiū vi
ta gr̄e.Eua eñ interp̄tat̄ vita.Rñdeo ꝙ de
us voluit mr̄em ſuam appellari mariā/non
ſolū rōnib⁹ allegatꝭ in p̄cedenti ſmōe:ſʒetiā
mlr̄tis alijs aſſignandis in trib⁹ ſeq̄ntib⁹ ſer
monib⁹:et etiam in.ij.et.iij.pte hui⁹ ſmōis.
q̄ q̄dē noīe ſcat̄ ꝙ ip̄a ē pijſſima mr̄ oim fide
liū:vt etiā declarabit̄ in ſeq̄nti ſmone pte.j.
Nomie ät eue vocari ñ debuit:cui ip̄a ꝟgo
bñdicta i re ⁊ effectu ɔ̄ria fuit p oia:vt inq̄t
Alb.ſup Miſſ⁹ ē ca.liiij.dī.Eua eñ dānat:
maria ſaluat.vñ ip̄a nomē eue mutauit.Il
la ei oēs hoīes gnāt in mūdū:iſta i celū.Il
la mr̄ carnal':iſta ſp̄ual'.Illa mr̄ miſerie:iſta
mr̄ mie.Illa p̄nᵐ mortalitatꝭ:iſta p̄nᵐ rege
neratiōis.Illa grām pdidit:iſta grām inue
nit.Illa trāſiuit ⁊ nos trāſire fec̄ d̄ gr̄a i cul
pā:iſta nos ſurgere fec̄ d̄ culpa i graꝫ.Illa d̄
latere viri dormientꝭ facta:iſta d̄ corde dī vi
gilantis.Illa viro ſuo occaſio fuit pditiōis:
hec viro ſuo adiutoriū redēptiōis.Illa de
ſpōſat̄ origo corruptaꝝ:hec deſpōſat̄ māſu
ra ꝟgo ꝟginū.Illa p̄ma ꝟgīatē pdidit:iſta
p̄ma ꝟgīatē dō ɔſuauit.Illa a diabolo d̄
cepta:iſta ab āgelo edocta.Illā diabolus vi
cit p ſupbiā:iſta diabolū vicit p hūilitatē.Et
ſic ptʒ q̄l'r mutauit nomē eue.Hec ille.Ideo
ip̄aʒ ꝟginē exorat eccl'ia dī.Sumēs illd̄ aue
gabriel' ore funda nos i pace mutās nomen
eue.Si ḡ vbi res pene eadē ē:q̄nqʒ ſunt di
uerſa noīa.l.diffinim⁹.C.d̄ agrico.et cēſi.li.
xj.mlr̄o magꝭ vbi fuit tāta diuerſitas debu
it etiā eē nominū varietas.

¶ Pars.II.hui⁹ ſmōis q̄ d̄r d̄riuatiōis.

B Interpretatio nominis Queri nō imerito p̄t Unde h̄ nomē
maria deriuet̄:dic̄ eñ iuriſcōſul
tus i.l.j.ff.ſi cer.pe.Bonū ē puſ
q̄ʒ ad iterp̄tationē ꝟboꝝ pueniā
mus pauca d̄ ipi⁹ tituli ſcatōe tractare.vbi
d̄r glo.p̄ma:ꝙ h̄ ſpectat ad bonū doctorē añ
oia tractare d̄ d̄riuatōe ⁊ ſcatiōe rei.io in.l.j
.ff.d̄ iu.et iu.legiſlator inq̄t:Juri opam da
turū p̄us noſſe optet vñ nomē iurꝭ d̄ſcēdat.
⁊ alibi d̄r:ꝙ bonū ē argumētū a d̄riuatōe ſi
ue ab etymologia ⁊ alluſiōe vocabl'i.l.ij.§.
appellata.ff.ſi cer.pe.et.l.j.ff.d̄ adq̄.poſ.⁊ i
ſti.d̄ teſta.in p̄n.⁊ glo.i.l.tugurij.ff.d̄ ꝟ.ſig.
exēplificat i mlr̄tꝭ ſubdēſ ꝙ vocat hāc argum
tationē ex denoīatiōe vl' ex vi nois.¶ Que Maria
rēdū ē igit̄ p̄ d̄ deriuatiōe nomis mr̄is dī.Et vnde de
rñdet̄ ſm oēs doct̄.ꝙ deriuat̄ a mari:q: ſic̄ riuat̄.
oia flumia itrāt mare ⁊ exeunt ab ip̄o:vt d̄r
Ecc̄es.j.ita oēs gr̄e diuie itrāt i btā ꝟgie:iuꝫ
illd̄ Hiero'.ad Euſtoch.Ceteris p ptes gr̄a
p̄ſtat̄:marie ꝟo tota ſe ifudit gr̄e plenitudo

ab ipa aūt ꝟgine nob cōicanť. vñ Aug⁹ i q̄
dam ſer. ait: Gr̄a plena es o maria quā apd̄
deum iueniſti: ⁊ hāc ꝑ totū mūdū diffūdere
meruiſti. De hac deriuatiōe loq̄ns Alb. vbi
ſ͞ ait: Dr̄ maria: q₂ ſic in mari eſt oīm aqua
rum ꝯgregatio: ita in ipa ē ꝯgregatio omni⸗
um gr̄aꝝ. vñ dr̄ Geñ. j. Cōgregatōes aqua⸗
rum vocauit maria: loc⁹ ḡ oīm gr̄aꝝ vocať
In mari sunt tria — maria. Hec ille. ¶ Sciendū ḡ ꝙ in mari
tria pñt ꝯſiderari. ſ. p̄ origo fontiū/ ſcd̄o ple⸗
nitudo aq̄ꝝ/ tertio amaritudo ſapoꝝ. Pri
mo igiť mare eſt origo oīm fontiū ⁊ fluuio⸗
rum: ⁊ ab ipo fluunt diuerſe aq̄. ſic a maria
q̄ eſt pn̄m oīm gr̄aꝝ fluunt ⁊ emanāt diuer⸗
ſe gr̄e. A mari q̄dem fluūt aq̄ puteales ⁊ flu⸗
uiales: ⁊ ſilr̄ a maria. de q̄ Cant. iiij. dr̄: Fōs
hortoꝝ puteus aquaꝝ viuentium: q̄ fluunt
impetu de libano. Per iſtas tres differenti⸗
as aquaꝝ intelliguntʳ tres grad⁹ gr̄arū que
om̄es a maria in nos fluunt/ q̄ ſunt Gr̄a ici
piens ſiue ꝑueniens/ gr̄a ꝓficiēs/ ⁊ gr̄a per⸗
Gr̄a ꝑue niēs — fecta. Gr̄a incipiēs ſiue ꝑueniēs ſcať ꝑ aquā
putealē: q₂ ſic pute⁹ h₃ aquā occultā: ita gr̄a
ꝑueniēs pctōri nō dať ꝓpť ſua merita: ſed q̄⸗
dā occulta dei inſpiratiōe infūdiť: ⁊ dr̄ aq̄ vi
ua ex eo ꝙ pctōrē q̄ erat mortu⁹ ꝑ culpā viui⸗
ficat: ⁊ oīa ei⁹ opa q̄ erāt mortificata ꝑ pec⸗
catū reuiuiſcere fac ꝑ gr̄am. H̄ āt fac bt̄a ꝟgo:
d̄ q̄ pt̄ expōi illō qd̄ ſcrp̄tū ē Ezech. xlv. vbi di
xit angel⁹: Aq̄ iſte. ſ. diuie: intrabūt mare. i.
bt̄ām ꝟginē: ⁊ exibūt ⁊ ſanabunť aq̄ ⁊ om̄ia
ad q̄ venerint aq̄ iſte ſanabunť ⁊ viuēt. Per
Gr̄a ꝓfi⸗ ciēs — aquā fontalē intelligiť gr̄a ꝓficiēs: de q̄ dr̄ i
p̄dicta auctē Cant. Fons hortoꝝ. Hort⁹ em̄
dei ſunt ipi ꝓficiētes: in q̄b₉ ſunt herbe ⁊ plā
te diuerſaꝝ ꝟtutū: ſ₃ nec ipe herbe nec plan⸗
te pñt germinare nec creſcere aut ꝓficere: ni⸗
ſi ſint ab ipa aq̄ gr̄e irrigate. iō dr̄ Geñ. ij. ca.
Fons aſcendebat de tra. i. d̄ ꝟgine Maria
Gr̄a ꝑfe cta — irrigās vniuerſam ſupficiē t̄re. Per aquam
ꝟo fluuialē q̄ fluit cū impetu/ intelligiť gr̄a
ꝑfecta q̄ fac fluere cū impetu: q₂ illos q̄s re⸗
plet fac ſolicitos ⁊ feruētes. ꝓpť qd̄ dr̄ Ezech.
j. Ubi erat iper⁹ ſpūs illic ḡdiebanť. Impe⸗
tus em̄ ibi accipiť i bona ſcatione. ſ. ꝓ bono
deſiderio et feruore. Tal' em̄ imper⁹ aq̄rū. i.
feruor et deſideriū a diuina gr̄a cauſatū fac
magnā leticiā aiaꝝ. et iō dr̄ pſ̄. xlv. Flumis
iper⁹ letificat ciuitatē dei. ¶ Sūt āt q̄dā aq̄
ſtātiue: q̄dā lēte: et q̄dā impetuoſe. Aq̄ ſtāti⸗
ue putreſcūt: et ſcant pctōres: q̄ ſtant et rece
ſcūt in fecib₉ pctōꝝ. vñ Hiere. xlviij. dr̄: Re
q̄euit in fecib₉ ſuis. et Joel'. j. Cōputruerūt
iumēta in ſtercore ſuo. Aq̄ ꝟo lente q̄ fluunt
ſcant tepidos/ q̄ lēte opanť. de q̄b₉ dr̄ Apoc.
iij. Utinā frigid⁹ eēs aut calid⁹/ ſ₃ q₂ tepid⁹
es incipiā te euomere d̄ ore meo. Aq̄ ipetuo⸗
ſe q̄ fluunt cū impetu ſcāt viros ꝑfectos: q̄

ſunt ſpū feruētes ⁊ ſolicite opantes: iuxͣ illō
Apl'i ad Ro. xij. Spū feruentes dño ſuien
tes. Ab iſto ḡ mari. i. a ꝟgīe maria fluūt oīa
iſta flumia: q₂ ꝑ ei⁹ gr̄az feruētes efficimur:
et diuis ꝯſolationib₉ irrigamur. Et iō d̄ ipa
dici pt̄ illō Geñ. j. Fluui⁹ egrediebať d̄ loco
voluptatꝭ ad irrigandū ꝑadiſum. ¶ Scd̄o
p̄ncipal'r ꝯſiderať i mari magna plenitudo
aq̄ꝝ: ⁊ ſic in bt̄ā ꝟgīe maria ē plenitudo gr̄a
rū. De q̄ Berñ. ſuꝑ Miſſus ē/ ait: Ipa qui
dem ē plena i ore gr̄a affabilitatꝭ: i vētre gr̄a
diuitatꝭ: in corde gr̄a charitatꝭ: i manu ſiue
in ope gr̄a miſcdīe ⁊ largitatꝭ. Hec ille. Uñ
ipa inq̄t Ecci. xxiiij. i me oīs gr̄a vite ⁊ ꝟita⸗
tis: i me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝭ/ i ipa q̄ꝓpe fuit
gr̄a vite: q₂ illū q̄ eſt vera vita geſtauit i ven
tre/ i ipa q̄q₃ fuit gr̄a ⁊ ꝟitatis: q₂ ꝟitatē ⁊ af
fabilitatē habuit i ore/ i ipa ēt fuit gr̄a ꝟtutꝭ
q₂ charitatē ⁊ oēs ꝟtutes habuit in corde.
¶ Tertio i mari ē amaritudo aq̄ꝝ et ſapoꝝ.
Et ſic in bt̄ā ꝟgīe fuit maria amaritudo. ſ. i
filij amiſſiōe et paſſione. vñ maria interp̄tať
amaꝝ mare. iō illi dic̄ Hiere. thren. ij. c. Cui
cōꝑabo te: vl' cui aſſimilabo te filia hieꝛlm:
cui adeq̄bo te: ⁊ ꝯſolabor te ꝟgo filia ſiō ma
gna eſt ei velut mare ꝯtritio tua. Et iō ipa ꝟ
go bñdicta in paſſiōe filij ſui poterat dicere
illō Ruth. j. c. Nō vocetꝭ me noemi. i. pulcrā
ſ₃ vocate me marā. h̄ ē amarā: q₂ amaritudi
ne valde repleuit me oīpotēs. Quia ꝟo tan⸗
tas amaritudines ꝑpeſſa et expta ē: iō ama⸗
ricatis magꝭ ꝯpatiť: iuxͣ illō Māruani poe
te i. j. gnei. Nō ignara mali miſeris ſuccurre
re diſco. Breuiť ḡ ꝯcludendo hāc ptē dico ꝙ
hec ꝟgo glioſa ē illō mare. d̄ q̄ pſ̄. inq̄t: Hoc
mare mag. ⁊ ſpa. ⁊c̄. In ipa ei ꝯfluxerūt ⁊ re
ducte ſūt oēs aq̄. i. gr̄e ⁊ chariſmata oīm an⸗
geloꝝ/ archangeloꝝ/ p̄ncipatuū ptātū/ ꝟtu⸗
tū/ thronoꝝ/ dñationū/ cherubin ⁊ ſeraphin
ptiarchaꝝ/ ꝓphaꝝ/ apl'oꝝ/ martyꝝ/ ꝯfeſſoꝝ
ꝟginū ⁊ oīm ſcrōꝝ. Et d̄ h̄ exponi moralr̄ pt̄
illō Ecci. iiij. Aq̄ oēs in mare ꝯuertenť. h̄ ē il
lud mare cui⁹ aq̄ ē ꝓ muro filijs iſrl'. i. bonis
deuotꝭ. Exod. xiiij. h̄ ē illō mare qd̄ dimerſit
pharaonē. i. diabolū cū exercitu ei⁹ in ꝓfūdū
vt in eo. ca. hr̄. Hui⁹ ḡ marꝭ flux⁹ ē t̄ribil' eg
ptijs. i. demonib₉. iō Pſ̄. xcij. inq̄t dd̄: Mi⸗
rabiles elatōes maris. Nec miꝝ ſi h̄ mare ꝟ
gineū ē t̄ribile demonib₉ nā ei⁹ fili⁹ eſt ill' val
de t̄ribiľ: iuxͣ illō pſ̄. Dicite dō: q̄ t̄ribilia ſūt
opa tua dñe. et iteꝝ: Tu t̄ribil' es: et qs reſi⸗
ſtet tibi? Jō nō d₃ mr̄ eis eē placida. hoc ēt ē
illud mare q̄d oē bonū ſal ꝓducit: ſine q̄ oīa
ſūt inſipida. Qd̄ ſal nos hr̄e p̄cipit ſaluator
Mar. ix. di. Habere i vob ſal. i. deuotionem
bt̄e ꝟgis. Hoc ē illō mare de q̄ dr̄ Judith. v
ca. De⁹ celi mare apuit. d̄ q̄ ēt pſ̄. lxxiij. inq̄t
ꝓ ha deo. Tu ꝯfirmaſti in ꝟtute tua mare

De electo añt ſuo õt de⁹ pſ̃.lxxxviij. Ponã i mare viã ei⁹.ipa em̃ bñdicta ỽgo ē via q̃ pueniť ad deũ. Cui inq̄t dauid Pſ̃.lxxvj. In mari via tua. Ad iſtud ḡ mare debēt om̄es chꝛiani ſe trãſferre: iuꝫ illõ pſ̃.xlvij. Trãſferenť mõtes i coꝛ mar̃. hoc ē illõ mare q̃õ totũ ſp fuit õi: iuꝫ illõ pſ̃.xciiij. Qm̃ ipi⁹ ē mare ⁊ ipe ⁊c. Hoc ē illõ mare q̃d nos a ťra eleuat: et paulatim ad alta ỽtutũ extollit. Ad q̃d applicari pt illõ Uirg. vij. eñ. Paulatim ſeſe tollit mare: et alti⁹ vndas erigit Et iõ rogem⁹ deũ dicen̄. Tu dñe q̄ feciſti in mari viam. Sap.xiiij. Qui viã feciſti i mari eq̄s tuis. Abacuk.iij. Fac vt moueať mare et plenitudo ei⁹ pſ̃.xcviij. ſcꝫ ad adiutoꝛium nr̃m fac vt cũ ſimõe ⁊ andrea fratre ei⁹ q̄ mittebãt ſua rhetia in mare Marc.j. et nos i iſto mari rhetia nr̃e deuotiõis mittam⁹: ⁊ capiamus piſces diue dulcedis. de⁹ ei repleuit piſcib⁹ aq̄s mar̃ Geñ.j. Hoc ē illõ mare iuꝫ q̃d ſedet fili⁹ dei: Mat.xiij. hoc ē illud mare ſup q̃d ambl'auit ieſus: Mat.xiiij. ⁊ Mar. vj. hoc ē illud mare de q̄ inq̄t ſalomõ Sap. xiiij. Trãſeuntes ꝑ ratē.i.ꝑ deuotionē liberati ſunt.

¶ Pars.iij. h⁹ ſmõis q̄ dr̃ iterp̄tatiõis

D Maria ſm̃ Hiero. interp̄tať dña ſiue dñatrix. iõ illi canit eccl'ia. O gl'ioſa domia excelſa ſup ſidera. Impera toꝛ dñs Nã ſi impatoꝛ ē dñs toti⁹ mũdi: l. depcatio. ff. ad. l. ro. de iac. et. l. bñ a zenõe. C. de q̄. pſcp. et c. Adrian⁹. el. ij. vbi glo. lxiij. di. et notať in. l. j. C. de ſũ. tri. et fi. ca. pariť et impatrix ē dña oꝛb: p. l. p̄nceps. ff. de legi. rõne. ſ. cõicatiõis p̄uilegioꝝ. de q̄ h̃r etiã i. l. fi. §. ij. C. de q̄. pſcp. fac. l. donatiõis. C. õ doñ. Maria dña inť vip et vx. Eſt ãt btã ỽgo maria dña celi ⁊ mũdi. Pꝛiopť dñium. õ q̄ ipa inq̄t Eccl. xxiiij. Gyꝝ celi circũiui ſola: ⁊ pfundũ abyſſi penetraui: et i fluctib⁹ mar̃ ambl'aui et i oi ťra ſteti: et i oi pp'lo et i oi gente p̄matũ tenui Ex q̄b⁹ ỽbis h̃r q ipa dñať i celo/iõ dic̄: Gyrũ celi circũiui ſola. Ipa em̃ tanq̃ dña celũ circũiuit: et vbiq̃ dñium accepit. Ul' dr̃ gyꝝ celi circũire: q᷑ oẽs ſcõs girat et circũit: eoꝝ ad incedēdũ p nob ſolicite iducit. Et dic̄ ſola: q᷑ ipa oꝛãte oẽs oꝛãt: et ipa ſilēte oẽs ſilēt. Uñ Anſ. i li. oꝛonũ dic̄: Te dña tacente nll's oꝛabit: nll'us adiuuabit: te ãt oꝛãte oẽs iuuabũt/oẽs oꝛabũt. Scõo dñať in iferno. vñ ſubdit: Et pfũdũ abyſſi penetraui. Non em̃ tm̃ dñať demõib⁹ mioꝛib⁹ q̄ ſunt i ſupficie ťre: nec tm̃ mediocrib⁹ q̄ ſt̃ i medio inferni: ſꝫ etiã maris q̄ ſt̃ in pfundo. vñ nõ dic̄: penetraui ſupficiē ťre vl' mediũ iferni: ſꝫ pfundũ abyſſi. Tertio dñať i purgatoꝛio/iõ ſubdit: et i fluctib⁹ mar̃ ãbulaui. Pena ei purgatoꝛij dr̃ fluct⁹/q᷑ ē trãſitoꝛia: ⁊ dr̃ mar̃/q᷑ eſt amara. In ill' fluctib⁹ ipa ãbulat: q᷑ meritis ſuis ml'tos a penis ill' liberat. Quarto dñať mũdo/iõ ſubdit: In oi ťra ſteti: et in oi pp'lo et i oi gēte p̄matũ tenui. In mũdo q̄dē ſt̃ tria gñã hoim. Quidã ſť mali/q̄dã boni/ q̄dam ỽo tepidi. Ipa igiť dñať mal' eos ad pniam reducēdo. Dñať bonis eos i gr̃a conſeruãdo. Dñať tepidis illos ferueňť pficere faciendo. Dñať q̄dez mal'.i. hoib⁹ ťrenis: iõ dic̄: In oi ťra ſteti/inť pctõꝛes em̃ non ſedet nec iacet: ſꝫ ſtat ipos adiuuãdo ⁊ a malo retrahēdo. Dñať etiã bonis/iõ ſubdit: i oi populo. Pp'lus em̃ dr̃ a polis q̃d ē ciuitas: vt ait glo. i. l. j. i p̄n. ff. de le. iij. Ciuitas ỽo iterp̄tať ciuiũ vnitas et ſcat bonos in q̄b⁹ ē vnitas volũtatũ/q̄ dicunt cũ pp̄ha: Unã petij a dño hãc req̄rã ⁊c. pſ̃. xxvj. In iſtis talib⁹ ỽgo p̄matũ tenet dũ eos i gr̃a di fouet. Dñať etiã tepidis/iõ ſubdit: et in oi gente p̄matuꝫ tenui. Gētes em̃ dicunť q̄ſi gētiles: q̄ñ ḡ hõ ad fidē chꝛi ꝯuertiť tũc ſpũal'r gnãť: iuꝫ illõ j. Coꝛ. iiij. In chꝛo em̃ ieſu ꝑ euangeliũ ego vos genui. Quidã igiť ſunt tales q̄les ſť geniti. ſ. ꝑ baptiſmũ: q᷑ i nll'm pficiũt: nullãq̃ ỽtutē apph̄ēdunt. In q̄b⁹ ipa p̄matũ tenet: q᷑ eos ad ferueňť opandũ puocat ⁊ iducit.

¶ Scõo p̄ncipal'r dr̃ dña ꝑpť ius dñij adq̄ſitũ. E Adq̄rit em̃ q̄s dñium alicui⁹ rei aut rõne emptõiſ ſoluto p̄cio. l. pcuratoꝝ. §. penl'. ff. de tributo. et. §. vendite. inſti. de rerũ di. aut rõne opatõis q̄ñ aliq̄s rem opat⁹ ē et eã i eē pduxit. §. ſiq̄s a dño. iſti. de re. di. et. l. dominu⁹ hoꝛreo. §. j. ff. loca. ope em̃ dicunť q̄ſi ſil'es pecunijs. l. a duob⁹. ff. de ope. libe. aut rõne electiõis: ſic p̄latis adq̄riť ius rõne electiõis: iuꝫ notata p Bar. i. l. abſenti. ff. de dona. et ꝑ doc. in c. noſti. de elec. Faciũt notata ꝑ glo. i auť. de mãda. p̄n. §. eos. col. iij. q̄ tm̃ itelliguňť ſecuta ꝯfirmatiõe ipi⁹ electiõis: q̄ñ ad aliq̄uē ſupioꝛē ptinet ꝯfirmatio: iuꝫ notata ꝑ Inno. in c. ex pte. de arbi. et in c. cum venilſent. de reſtiť. ſpol'. Maria babꝫ ius dñandi. Uirgo igiť btã hꝫ ius dñandi. Pꝛimo rõne emptiõis: q᷑ cũ fili⁹ ſu⁹ emerit ⁊ redemerit hũanũ genus ipa ad hãc redemptionē faciendã ē ml'tipl'r opata p̄ciũ ſcꝫ redēptiõis miſtrãdo: ⁊ ipm redēptorē nutriendo. Scõo rõne opatiõis: q᷑ ipa ē mr̃ dei q̄ cũcta i eē pduxit. vñ ad Heb. iij. in q̄t Paul⁹. Qui fabꝛicauit oia de⁹ ē. et impatoꝛ in. l. j. in p̄n. C. de vete. iu. enu. dic̄: A ſũme puidētia trinitat̃ toti⁹ mũdi elemēta pceſſerunt: oia aũt bona filij facta ſunt mr̃is cui ſine liber̃ moꝛiēti in oib⁹ bonis ſucceſſit ꝑ. l. j. et. l. mr̃. C. ad ſenuſcõ. tertu. ⁊ iſti. eo. §. j. Tertio rõne electiõis: q᷑ de⁹ ab eťno ipam elegit. vñ pp̄ha pſ̃. cxxxj. inq̄t: Elegit eã in ba

F bitationē ſibi. ¶ Tertio pncipalr̄ dr̄ dñā ꝓ-
pter mltitudinem ſubditoꝝ: ipa em̄ hʒ ſer-
uos/amicos/filios/ꝛ inimicos. Serui ſūt
ꝺ nouo ꝯuerſi/amici ſunt eiꝰ fideles ꝛ deuo-
ti/filij ſunt in celo bti/hoſtes eiꝰ ſūt demões
ꝛ damnati. Iſtis q̄ttuor generibꝰ ſubditorū
diuerſimode dñat̄/qḋ inuit̄ Cañ.vj. vbi dr̄:
Que eſt iſta q̄ ꝓgredit̄ q̄ſi aurora ꝯſurgens:
pulcra vt luna: electa vt ſol: t'ribil' vt caſtro
rum acies ordinata? Seruis em̄ .i. de nouo
ꝯuerſis dominat̄ tanq̄ʒ aurora: qꝛ ab eis ex-
pellit tenebras culpe ꝛ dat lucem gr̄e. Ami-
cis .i. deuotꝭ ꝛ fidelibꝰ dominat̄ tanq̄ʒ luna/
qꝛ dat eis lucem diuine ſapie ꝛ rorem celeſtꝭ
gr̄e. Filijs .i. btis dñat̄ tāq̄ʒ ſol/qꝛ replet eos
clariſſima dei viſione ꝛ feruētiſſimo eiꝰ amo
re. Inimicꝭ .i. dmonibꝰ dñat̄ tanq̄ʒ acies mi
litū ordinata/qꝛ eos terret et expellit et i fu-
gam ꝯuertit. vñ ꝺ eius dñio exponi p̄t illud
qḋ dr̄ Gen̄.j. Dñami piſcibꝰ marꝭ .i. demōi-
bus q̄ ſt̄ ſꝑ in amaritudine pene. et volucri-
bus celi .i. angel': et vniuerſis animantibꝰ q̄
mouent̄ ſuꝑ t'rā .i. hoibꝰ. Pōt etiā ꝺ h̄ expōi
illḋ qḋ dr̄ Gen̄.xxvij. Seruiāt tibi ppl'i: eſto
dñs fratꝝ tuoꝝ: ꝛ incuruent̄ an̄ te filij mr̄is
G tue .i. omnes angeli q̄ ſt̄ filij eccl'ie triūphan
Dñia venerāt maria
tis. ¶ Sciendū ē g̃ ꝙ iſti gl'ioſe dñe .i. ꝟgi
bn̄dicte oēs creature reuerenciam exhibēt: ꝛ
faciūt illḋ qḋ de filio ſuo p̄cipit apl's phil'. ij
di. In noie ieſu xp̄i oē genu flectat̄/celeſtiū/
t'reſtriū ꝛ infernoꝝ. In nomie igit̄ ꝟgis ma
rie dicunt̄ flectere genua agmia celeſtia. An
geli etenim nomen eiꝰ marie venerant̄ ꝛ eam
reuerent̄ adorant: et ip̄e filꝰ dei mr̄em ſuam
venerat̄ et laudat. Et h̄ eſt qḋ dr̄ Prouer. vl.
Surrexerūt filij eiꝰ .i. oēs angeli ꝛ bti: ꝛ bea-
tiſſimā p̄dicauerūt. vir eius .i. chr̄s ꝛ lauda
uit eā. Quia g̃ chr̄s vt ſcp̄tū ē Lu. ij. erat ſub
ditꝰ btē ꝟgi. iō ſm ſcm̄ Bernardinū i ſmōe
iij. ꝺ noie ꝟgis: hec ē vera locutio Btē ꝟgini
ſubdita ē ois creatura ꝛ deꝰ. Vñ Bern̄. ſuꝑ
Miſſus ē homel'.j. ait: Deꝰ cui ſuiūt pote-
ſtates ꝛ pncipatus obediūt/ſubditꝰ erat ma
rie: ꝛ nō tm̄ marie ſed ioſeph ꝓpt' mariā: ex q̄
eā venerat̄. ¶ Scḋo ſibi flectūt genua: oia
H t'reſtria .i. oēs gn̄ationes: ꝛ q̄ ꝓceſſerūt ꝛ q̄ ſt̄
ꝛ q̄ venture ſt̄ eam adorabūt et eiꝰ nomē ve
nerabunt̄: ſic ip̄a inq̄t Luc.j. Ecce em̄ ex hoc
btām me dicēt oēs gn̄atiōes. Tertio flectūt
ſibi genua oia infernalia .i. demones: qui ve
lint nolint ipam adorant ꝛ ad eiꝰ nominati
onē pauent ꝛ tremūt. vñ dic̄ ſctūs Gerardꝰ
ep̄s ꝛ martyr in q̄dam ſmōe. Inuite q̄ʒ ifer
nus btē Marie vlulat: ꝛ ꝓcaciſſimi demo-
nes clamant. ſm em̄ Papiā dñā interp̄tat̄
dans minas: ꝛ ip̄a inimicꝭ hūani generꝭ do
minans minas infert. Itē ſm Cathol'. iterp̄-
tat̄ dñā .i. domans manꝰ: ꝛ ip̄a domat ꝺmo

nū manꝰ ꝛ ꝑtātes. iō eā timēt ꝛ reuerent̄. Btē
igit̄ ꝟgis optimū ē dñium qḋ nulliꝰ p̄latiōi
eſt obnoxiū: ꝛ nulli creature eſt ſubditū. Vt
em̄ inq̄t btūs Bernardinꝰ ſer.iij. de noie vir
ginis: Mr̄ dñi ois creature effecta ē domia
ois creature: quō ei ſubijceret̄ creature que
mr̄ effecta ē creatorꝭ? Iō merito dici pōt ad
quālibet creaturā illḋ Gen̄.xvj. Reuertere
ad dñam tuā ꝛ hūiliare ſub manu ipiꝰ. Que
ꝟba dicta fuerūt Agar ꝺ Sara. q̄ꝑpe ip̄a ꝟ-
go vere ē ſara: q̄ pnceps interp̄tat̄: q̄ veꝝ ge-
nuit iſaac .ſ. filiū dei: in cuiꝰ ſemie bn̄dicte ſt̄
oēs gētes ꝑ quē ois creatura pncipatū habu
buit. Hec ille. Qui etiā ibidē ait: ꝙ hec dñā
nulliꝰ adiutorio eſt inita cū ab et'no rege fue
rit ſuſtētata: et figurata fuit ꝑ Heſter: q̄ a re
gis aſueri vlnis ē ſuſtētata Heſter.xv. He-
ſter āt eleuata in ppl'is interp̄tat̄: ꝛ merito ſi
gnificat ꝟginē bn̄dictā: dñam oim ppl'oꝝ. ꝺ
q̄ admirant̄ angeli di. Cañ.viij. Que ē iſta q̄
aſcēdit ꝺ deſ'to delitijs affluēs inita ſuꝑ di-
lectū ſuū? Ip̄a g̃ hʒ filium ſuum in q̄ ſt̄ oia
bona recōdita ſm dictū Apl'i ad Rho.ij. Et
iō q̄n eum ꝑdidit in tēplo poterat dicere cuʒ
ioſeph illud Tob.x. Omnia ſimꝉ in te vno
bona hn̄tes non debuimus dimittere te. De
ip̄a g̃ dñā dicere poſſumus illud Sap.vij.
Oim bonoꝝ mr̄ ē. Qꝛ igit̄ magne dñe mag̃
dona largiunt̄. ſic̄ de aſuero rege dr̄ Heſter
ij. ꝙ dona largitus eſt iux̄ magnificentiam
pncipalem. Iō hec domina nr̄a vt Bern̄. in
q̄dam ſer. ait: inuocantibꝰ eaʒ ſubuenit vni-
uerſis: et omnibꝰ miſcōie ſinū apit vt ꝺ ple-
nitudine eiꝰ accipiant vniuerſi. Ip̄a em̄ ad-
iuuante filio oia vaſa vacua oleo leticie ꝛ mi
ſericordie implet vt myſtice fuit deſcp̄tū. iiij
Reg.iiij. Hec eſt regina ſaba q̄ p̄cioſa aro-
mata .i. ꝟtutū munera: attulit i hierl'm .i. in
eccl'iam ſctām: ꝛ nō ſunt allata tā mlt'a ꝛ p̄-
cioſa aromata ſic̄ illa q̄ dedit regia ſaba ſalo
moni .i. maria filio di. vt myſtice dr̄ .iij. Re.
x. Quoꝝ portiūculā nobiſcū cōicare dignet̄
ip̄a munificētiſſima atq̄ʒ liberaliſſima dñā
cuiꝰ nomē ſacratiſſimū ſit bn̄dictū in ſecula
ſecl'oꝝ: Amē.

¶ De eiuſdē illibate ꝟgis nomiatiōe

¶ Sermo. III.

Hoc ē nomē eius
Luc.j. Inquit ſanctus Bernardi- I
nus in ſermone primo de nomine
virginis: Da mihi glorioſa virgo Maria
virtutem/ingenium/et ſermonem vt fideli
bus deuotis tuis nunciare valeam gloriam
nominis tui: non quantum eſt aut quale: ſʒ
vt tantillum ego paruulus tuus ꝺ laudibꝰ

tuis imenſis enunciẽ ad gl'iam tuã ⁊ deuo-
tionẽ meã ⁊ ſolamen oĩm me audiẽtiũ. Quip-
pe interp̃tatione ſua marie nomẽ ſonat illu-
minationẽ ⁊ amaricationẽ ⁊ dñationeʒ: nec
imerito nõ vnã tm̃ nois hʒ interp̃tationem:
nll'm em̄ nomen vnũ puto ꝟgis gl'iam poſ-
ſe enũciare. Maria ḡ nõ vna tm̄ ſʒ mltipli-
cem interp̃tationẽ hʒ: vt ſic deũ ipm nõ vno
tm̃ nomie nominam⁹/ ſʒ multis: vt ſic eius
incomp̃henſibilitatẽ enunciem⁹. ſic ⁊ gl'ioſã
ꝟginẽ multis nomib⁹ deſignam⁹: ⁊ nunc lu-
cem: nũc ſolẽ: ⁊ hmõi nomiare ſolem⁹ vt ſic
ad ſublimitatẽ ei⁹ cogſcendã aliq̃culũ ptin-
gam⁹. Immẽſitas q̄ppe gl'ie ei⁹ ois humani
ſmonis excedit inopiã. Proinde forte nõ no-
minauit eã angel⁹ volẽs poti⁹ venerari ſilen-
Imparo- tio qδ non potuit exp̃mi eloq̃o. Hec ille. Si
ris mlta em̄ terren⁹ ac tp̃alis impator multi noib⁹ nũ-
nomina cupat̃ vt ei⁹ magnanimitas ⁊ excellentia de-
monſtret̃: vt pʒ in p̃emio iſti. et. ff. mlto ma-
gis regia ⁊ impatrix celeſti diuerſ dʒ nũcu-
pari noib⁹: ſed δ vno tm̃ breuitati cã h̃ p̃tra-
ctabim⁹. Sciendũ ẽ ḡ q̃ hui⁹ tã p̃clariſſime
ꝟgis nomẽ qδ Maria nuncupat̃ int̃ alias
q̃nq̃ demõſtrat ei⁹ excellẽtias. Quaꝝ
Prima dr̃ maternal'
Scd̃a arcadial'.
Tertia regal'.
Quarta impial'.
Quinta ⁊ vltima appellat̃ auguſtal'.

¶ De. I. excellentia nois Marie/ q̃ dr̃ maternalis.

R Hoc nomẽ maria q̃nq̃ alias excellen-
tias demonſtrat ipi⁹ bẽĩſſime dñe
Mr vni- nr̃e: q̃ incipiũt ab vna lraꝝ ſuarũ.
uerſoꝝ Per/m/ em̄ ſignificat̃ q̃ ipa ẽ ma-
ter vniuerſoꝝ: iuxͣ illδ Sap. vij. Oim enim
bonoꝝ mr̃ eſt. Qδ Alb. ſup Miſſus eſt/ ex-
ponit de btã ꝟgine dicens q̃ ipa ẽ mr̃ omni-
um: q: vnũ hoieʒ genuit. ſ. chr̃m: ⁊ oẽs rege-
nerauit: pepit em̄ filiũ ſuũ p̃mogenitũ cor-
poral'r: alios ãt oẽs ſctõs ſpũal'r. Ipe enim
ieſus nõ ɔfundit̃ electos ſuos vocare frẽs p
Pſalmiſtã dicẽs: Narrabo nomẽ tuũ frib⁹
meis. quã auctẽ allegat Pau. ad Heb. ij. nã
p ɔceptũ ei⁹ ⁊ ptum ex ipa ꝟgine poſſum⁹ δ
illo dicere illδ Geñ. xxxvij. ſ. Caro et frat̃ nr̃
eſt: vt ſit ipe p̃mogenit⁹. ſ. dignitate ⁊ ſctita-
te in mltis frib⁹. i. in oib⁹ ſctis: vt ait Apl'us
Ro. viij. c. Oim igit̃ ſctõꝝ q̃s p ſpũalẽ grãʒ
mediãte ꝟgine regnãuit de⁹. dr̃ mr̃ ipa ꝟgo:
imo etiã angeloꝝ dr̃ mr̃ ſm Alb. vbi ſ. quia
ipa mediante eoꝝ reſtaurata eſt ruina. Sʒ
de hac excellẽtia maternitati h̃ p̃tranſeo: quia
ſ. in. ij. p̃te hui⁹ opis ſmõe. ij. p̃te vl. ſatis co-
pioſe declaraui quõ ꝟgo bñdicta eſt mr̃ nr̃a.

Que ꝟitas p̃bari p̃t p illδ Eſa. vl. Nunquid D
pariet terra vna die/ aut pariet̃ gens ſil'? Cõ-
ſtat em̄ q̃ nõ q̃rit δ tra ſm lrãm: q: ſtulta eſ-
ſet q̃ſtio: ḡ intelligit̃ de terra ſm figurã. ſ. de
btã ꝟgine/ q̃ terra appellat̃. vt patuit ſ. p̃te. ij.
hui⁹ opis: ſer. iij. p̃te. j. Ipa em̄ pepit oẽʒ gẽ-
tem mõ p̃dicto: imo etiã ois creature mr̃ dr̃.
vt p̃bat Alb. ibidem: q: q̃cq̃d ẽ cã cauſe/ ẽ cã
cauſati: vt ait ph̃s in li. δ cauſ. ſed ꝟgo Ma-
ria fuit origo ⁊ cã p̃ductiua filij dei: q̃ inq̃ꝫ-
tum deus ẽ cã ⁊ origo oim creaturaꝝ tã rõ-
naliũ q̃ꝫ irrõnaliũ ⁊ iſenſibiliũ. iuxͣ illδ Deu.
xxxij. Ipe em̄ eſt pr̃ tuus q̃ poſſedit et fecit et
creauit te. ḡ ipa mr̃ dei eſt mr̃ oim creatura-
rum: et non ſolum rõne creationis: ſed etiaʒ
rõne inuocationis: quã expectant fieri p filĩ-
um eius: iuxͣ illδ ad Rom. viij. Ois creatu-
ra ingemiſcit ⁊ p̃turit vſq̃ꝫ huc expectãs re-
uelationem filioꝝ dei: q: et ipa creatura li-
berabit̃ a ſuitute corruptionis in libtatẽ glo-
rie filioꝝ dei. O igit̃ mr̃ nr̃a venerãda: cum
maxima ſit affectio mr̃is erga filiũ. l. videa-
mus. vbi glo. ff. de in litẽ iuran. p̃fecto credẽ-
dum eſt q̃ tu nos filios tuos intime dilig̃.
Et cum mr̃ nõ poſſit nec debeat obliuiſci fi-
lij ſui: vt inq̃t Seuerin⁹ papa in c. ad roma-
nã eccl'iam. ij. q. vj. vbi dic̃ glo. q̃ nõ p̃ſumit̃
aliq̃ ẽẽ mr̃ niſi diligat filiũ. c. afferte. de p̃ſ-
ſump. p̃fecto tu dilectoꝝ filioꝝ tuoꝝ qui ſu-
mus nos obliuiſci non potes: ſʒ de nob con-
tinuam mẽoriã hñs neceſſitatib⁹ nr̃is ſubue-
nire non ceſſas. Si em̄ vt inq̃t Statius. x.
thebai. prolis amor crudelia vincit pectora.
non eſt dubitandum q̃ pect⁹ tuuʒ piĩſſimũ
ad p̃lem tuam diligendã tua viſceroſa pie-
tas ɔſtringit.

¶ De. II. excellentia/ q̃ dr̃ arcadial'.

Per/a/ q̃ eſt ſcd̃a lr̃a nominis virgi- T
nei ſignificat̃ q̃ btã virgo eſt arca Arca the-
theſauroꝝ dei que figurata eſt in ſauroꝝ
arca tabnaculi. de qua dixit domi-
nus ad Moyſen Exo. xxv. Fac tibi arcam δ
lignis ſethim: q̃ arca deaurata erat intus et
foris: ⁊ erant in ea manna: tabule legi ⁊ ꝟga
aaron que fronduerat. Ligna ſethim de qui-
bus fabricata erat arca iputribilia: ⁊ ſignifi-
cat theſauꝝ ꝟginitatis in ſummo q̃ fuit in
maria: caſtitas eſt em̄ ille theſaurus: δ quo
ait Apl's. ij. Coꝝ. iiij. Habemus theſauꝝ i
vaſis iſtis fictilib⁹. i. corpib⁹. nã in angelis q̃
non habent corpus virginitas non eſt p̃prie
ꝟtus: quia hoc habent a natura nõ a pugna
cum grã. Facit ad hoc glo. in. l. j. ff. de cap. ⁊
poſt li. re. dicens q̃ firmior ꝟtus eſt que ve-
nit a pugna. Eſt autem tanti valori iſte the-
ſaurus: vt dicat ſapiens Ecci. xxvj. Non ẽ di-

gna ponderatio anime ɔtinentis. Tantū āt
ponderat ꝟgitas vt ſola ſit potens repn̄tare
animas deo. vt inqt imperator in aut. ꝺ leno.
§. ſancimus. Hic aūt ꝟgitatis theſaurus ſi
ſemel amittit̃ nunq̄ȝ recupat̃/ q̄ ad p̄miū au
reole. xxxij. q. v. c. ſi paulus. ⁊ h̄ etiam inquit
Iſiꝺ. in li. ꝺ ſummo bo. et btūs Tho. ij. ij. q.
clij. et in. v. ſuo q̄li. q. iiij. Iſta aūt arca eſt au
rata intus ⁊ foris/ q: plena eſt charitate: au
rum em̄ q: p̄cioſius ē alijs metall' ſignificat
charitatem q̄ eſt maxima ꝟtutum qua erat
Maria circūdata in ɔuerſatione exteriori
⁊ actione interiori. vn̄ ꝺ ipa dici pōt illꝺ. iij.
Reg. vj. Nihil erat i templo qꝺ nō auro te
geret. Ad opa aūt ipi⁹ charitat̃ chr̄s horta
bat̃ diſcipulos Matth. v. di. Theſaurizate
vob theſauros in cel' faciēdo .ſ. opa charita
M tis. ¶ In hac arca ē theſaurus ſuauiſſime
miſcꝺie deſignate p manna/ quē theſauꝝ po
ſtulabat moyſes pplo ſuo di. Num. xx. Ape
ri eis dn̄e theſauꝝ tuū fontē aq̄ viue. ſ. miſe
ricordie ⁊ gr̄e. vn̄ et mr̄ miſcꝺie ꝟgo Maria
ꝺr. Eſt etiam in ea theſaurus ſapie ſignifica
tus p legem in arca poſitam. de q̄ ꝺr Sap.
vij. Infinitus theſaurus eſt hoīb. ſ. ſapien
tia. de qua etiam inqt iuriſconſultus in. l. ſ.
in p̄n. ff. de vari. ⁊ ex̄oꝛ. cogni. ꝙ non pōt pre
cio numario extimari: cuius ꝟba licȝ referā
tur ad ſapiam iuris ciuil': tn̄ etiam intelligi
debent de ſapia diuinaꝝ reꝝ: immo multo
mag'. Si ḡ ſcia ciuilis nō pmittit aliquem
in pauptate viuere nec i neceſſitate mori: vt
imperator in aut. de here. et fal. §. vl. col. j. mlˈ
to minus theſaurus diuine ſapie. ecōtra ꝟo
de nō habentib hūc theſauꝝ dic̄ Aug⁹ i epi
grammatib Proſperi epigrammate. lxxiiij
In magna egeſtate ſūt diuites ſapie theſau
ros non hn̄tes. His aūt theſaur' in ſummo
plena fuit btiſſima ꝟgo Maria. Nam nlla
creatura pura habuit tantā cognitionē ꝺ di
uinis reb ⁊ ptinentib ad ſalutem ſic̄ ipſa q̄
fuit mgr̄a apl'oꝝ ⁊ euangeliſtaꝝ ad docēdū
eos de myſterijs chri: vt inqt Hiero. in ſmo
ne ad Euſtoch. Nec miꝝ ſi theſauꝝ immen
ſum ſapie habuit cum in ea chr̄s requeuerit:
in q̄ ſunt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie: ſm Apl'm
ad Col'. j. et qui chr̄m nouit: theſauꝝ ſapie ⁊
ſcie nouit. vt ait Amb. cuius ſententia ponit̃
in c. legimus. in fi. xxxvij. di. Eſt etiā ꝟga in
arca deſignans prātem ⁊ dominiū eius: de
quo ſ͞ diximus in ſer. p̄ce. pte vl. Arca autē
iſta ſuabat̃ in tabernaculo vt res precioſiſſi
ma: ⁊ ita btā ꝟgo in tabernaculo eccl'ie ſiue
cordis nr̄i ē venerabilr̃ ⁊ cum deuotiōe ma
xima recolenda ⁊ conſeruanda. In iſta ete
nim arca deus non ſolum poſuit theſauros
ſapie ſue: vt etiam ſcptum ē Prouer. ix. vbi
ꝺr: Sapiens ml'ier edificat domū ſuā. i. gu

bn̄at ſctām eccl'iam ⁊ theſauꝝ pietatis et
bonitatis. Vn̄ ipa inqt Ecci. xxiiij. Tranſite
ad me omnes q̄ concupiſcit' me: ⁊ a gn̄atio
nib meis adimplemi. ſȝ etiam in ea colloca
uit theſaurū potentie ſue. iꝺ ipa Ecci. xxiiij.
ait: In hierl'm ptās mea. Et certe potentiaȝ
magnā in ciuitate ſupna habuit btā ꝟgo.
¶ Cōſueuit āt q̄s penes aliquē regē hr̄e ma II
gnum poſſe aut rōne parentele aut rōne gr̄e Maria
inuente/ aut rōne bn̄ficentie. et iſta triplici ꝺ pōt.
cā btā ꝟgo apꝺ celeſtē regē obtinet magnuȝ
poſſe. Primo rōne parentele: q: ſ. eſt mr̄ re
gis. Vn̄ Bern̄. in q̄dā ſer. ait: Non deeſt po
teſtas/ q: eſt mr̄ oipotentie: nec voluntas/ q:
eſt mr̄ miſcꝺie: nec induſtria/ q: eſt mr̄ ſapi
entie. De hac aūt cā potentie ꝟgis hr̄ figura.
iij. Reg. ij. vbi dic̄ Salomon Berſabee mr̄i
ſue: Pete mr̄ mea: neq̄ȝ em̄ fas ē vt auertaȝ
faciem meā a te. Scꝺo hȝ poſſe rōne gr̄e in
uente/ q: inuenit gr̄am apꝺ deum: vt ei dixit
angel⁹ Lu. j. Vn̄ Bern̄. ſup Miſſus eſt/ ait
Maria ꝺr gr̄a plena/ q: deo/ angel'/ ⁊ hoīb
eſt grata/ deo p humilitatē/ angel' p ꝟginita
tem/ ⁊ hoīb p fecunditatē. Tantam āt gr̄aȝ
apꝺ deum īuenit ꝙ ipam ab et̄no amauit/
⁊ a p̄ncipio mundi p omnes etates q̄ſiuit: et
tandē ſibi deſponſauit. De his trib ꝺr Sa
pien̄. viij. Hanc amaui et exq̄ſiui a iuuentu
te mea: et q̄ſiui eam mihi ſpōſam aſſumere.
Tantam q̄ȝ gr̄am apꝺ deum īuenit ꝙ ipm
p Eua regnare fecit. De q̄ in figura ꝺr He
ſter. ij. Adamauit eam rex ſup oēs ml'ieres:
habuitq̄ȝ gr̄am ⁊ miſcꝺiam cū rege: ⁊ impo
ſuit diadema regni i capite ei⁹: fecit eam re
gnare p Vaſthi. i. p eua. Tantūq̄ȝ ei⁹ amorē
ɔcepit ꝙ oēs ei⁹ petitiōes exaudiuit. vn̄ vbi
ſ͞ ꝺr: Si inueni gr̄am in ocul' tuis o rex: da
mihi animā meā p q̄ rogo ⁊ ppl'm meum p
quo obſecro. Et rex ſibi omnia ɔceſſit. Ter
tio hȝ magnum poſſe rōne bn̄ficētie. i. obſeq
uiorum q̄ ſibi exhibuit. De q̄b ſctūs Odilo i
q̄dam ſer. inqt: Ipa dei genitrix oē tp̄s dn̄i
ce infantie/ puericie/ ⁊ adoleſcētie cū illo pe
git: et obſeq̄o materne dilectiōis vt vera mr̄
vero filio miniſtrauit. et Auguſtinus i ſer.
de Annunciatiōe ait: Lacta Maria creato
rem tuum/ panē celi/ p̄ciū mūdi/ p̄be lambē
ti mammillā: vt ille p te pcutiēti p̄beat ma
xillā/ tu illi tpalē miſtra ſubam vt ipe nob ⁊
tibi vitā tribuat ſempit̄nā/ lacta q̄ fecit te vt
ipe fieret in te. Quia ḡ btā ꝟgo talia obſeq̄a
chrō p̄ſtitit: iꝺ apꝺ ipm potentiā magnā p
meruit. Quobrem merito arca teſtamēti de
buit appellari: i q̄ oēs theſauros ſuos om̄i
potēs de⁹ collocauit

¶ De. III. excellētia nominis ꝟgi
nalis/ q̄ ꝺr regal'.

R Regina celorum.

Tertia lr̃a huiꝰ nominis eſt R per quam ſignificat̃ ꝙ ipſa eſt regina celoꝝ̃ et totius orbis: de q̃ ꝓpheta inq̃t p̃s.xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c̃. vbi cõmẽdat hanc reginã ꝺ ſex ꝓrogatiuis. Primo a ꝓrogatiua excellentis pulcritudis: cum in eodem pſalmo inquit. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Nõ eñ multũ curauit de pulcritudine faciei exterioris: licʒ vt ſup̃ diximus in p̃te precedẽti huius operis ſmone.iiij. ⁊ etiã ſermone vltimo fuerit pulcerrima. Sciebat eñ ꝙ vt ꝺꝛ Prouer.vlti. Fallax gr̃a et vana eſt pulcritudo: ſed curauit de pulcritudine faciei interioris. Ideo dicit omnis gloria eiꝰ ⁊c̃. Pulcritudo autem faciei ſicut dicit Auguſtinꝰ in libro de trinit̃. eſt quando ipſa facies eſt decenter colorata: hilariter effecta: ⁊ bene ꝓporcionata. Charitas autẽ fecit animã virginis coloratam: q̃ ſignificat̃ ꝑ aurũ: q̃ induta eſt ipſa regina. Finalis ꝟo ꝑſeuerãtia fecĩ ipam bene letam: vt cum magna leticia anima eius de mundo recederet: que in bonis operibus vſqʒ in finẽʒ ꝑſeuerauit. Unde de ꝑſeuerantibꝫ dici poteſt illud Eſa.lv. In leticia egredimini. Diuerſitas autẽ virtutuʒ fecit aĩam eius bene ꝓporcionatã. Iſta ergo tria que fuerunt in beata virgine fecerũt animam eius valde pulcram. Ideo ſubditur. In fimbrijs aureis. Ipſa enim habuit finalem ꝑſeuerãtiã: q̃ notat̃ pro fimbria que eſt finis veſtimenti. Habuit etiã charitatẽ que notat̃ ꝑ hoc ꝙ illa fimbria dicit̃ fuiſſe aurea Habuit etiã ꝓporcionabilitatẽ: qꝺ ſignificatur per hoc qꝺ dicit̃: circũamicta varietate .i. virtutũ diuerſitate. Naʒ magnitudini fidei corrñdebat magnitudo ſpei. ⁊ magnitudini ſpei corrñdebat magnitudo charitatis. et magnitudini charitatis corrñdebat magnitudo opis. Habuit ḡ magnã fidẽ de q̃ Lu. j. dicit̃ illi. Beã q̃ credidiſti ⁊c̃. Habuit magnã ſpem. vñ Eccĩ.xxiiij. appellat̃ mr̃ ſancte ſpei. Magnã q̃ʒ charitatẽ habuit in tãtũ ꝙ ꝑnimia charitate lãguebat. Uñ Cañ.v.c. dicebat. Nunciate dilecto qꝛ amore langueo. Magna quoqʒ ⁊ fortia opa fecit. Et ideo ꝺ ipa dicit̃ Prouer.vlti. Manũ ſuã miſit ad fortia.

P Precioſitas veſtium marie

Scꝺo cõmendat̃ iſta regina ꝺ veſtiũ ꝓcioſitate: cũ dicit̃: Aſtitit regina a dextris tuis i veſtitu deaurato circũdata varietate. Que veſtimẽta itelligunt̃ aut ꝓut habuit ĩ mũdo: aut ꝓut habʒ in celo. Nã i mũdo exñs habuit veſtimẽtũ deauratũ .i. corpꝰ incorruptũ ⁊ illibatũ. aĩam ꝟo habuit circũdatã varietãte .i. oĩm virtutũ diuerſitate: vt ipa teſtat̃ Eccĩ.xxiiij. Uel pñt etiã itelligi veſtimẽta illa ꝓut nũc habʒ i celo. Habʒ ei veſtimẽtũ deauratũ .i. corpꝰ gl̃ia imortalitatis idutũ. ⁊ circũdata varietate .i. oĩm ſctõꝝ numeroſitate q̃ ipaʒ circũdãt: venerãt̃ ⁊ laudãt

Tertio cõmẽdat̃ iſta regia de ſpõſi nobilitate: cũ dicit̃. Cõcupiſcet rex decorẽ tuum. vbi ẽt oñdit̃ qꝫ magne ſit excellẽtie ille ſpõſꝰ qꝛ ipe eſt dñs deꝰ tuꝰ. ⁊ q̃nte ſit reuerentie. qꝛ oẽs adorãt eũ. Sicut ḡ. regina regnum gubernat: ſic beata ꝟgo qñ rex chꝛs ꝑ mortẽ ſe abſentauit. eccl'iaʒ dei in illo triduo rexit: qꝛ fidem illibatã ſuauit. Sil'r qñ rex chꝛs ad celũ aſcẽdit: ipa tãqʒ regia eccl'iaʒ gubernauit: qꝛ totiꝰ eccl'ie mgr̃a ꝑmãſit. Sil'r qñ rex chꝛs alicui faciẽ ſuã abſcõdit. tũc ipa regina miſcꝺiã ſuã maxie oñdit: qñ hõ ad ipaʒ cũ deuotõe cordis recurrit. Iꝺ illꝺ qꝺ vane mulieres dixerũt de luna: nos exponere poſſumus de iſta regina. qꝺ habet̃ Iere.xliiij. ſcʒ. Sacrificemus regine celi: et libemus ei libamina: ſicͭ fecimus nos et p̃res noſtri. et faciamꝰ ei plecentas ad colendã eam. Nam ex eo tẽpore q̃ ceſſauimus ſacrificare regine celi indiguimꝰ oĩbꝫ: et gladio et fame cõſumpti ſumꝰ. qñ ãt ſacrificauiꝰ ei ſaturati ſumꝰ panibꝫ et bene nob̃ erat: malũ qꝫ nõ vidimꝰ.

O Odor ſuauitatis marie

Quarto cõmẽdat̃ iſta regia ab odoꝛe ſua uitate: cũ ꝺꝛ Myrrba ⁊ gutta a caſſia a veſtimẽtis tuis ⁊c̃. Ubi ꝺꝛ glo. His autẽ aromatibꝫ odoꝛ ꝟtutũ ſignificat̃: q̃ odores nuptiali gaudio adhibet̃: vt i nuptijs fieri ſolʒ. Habent autẽ iſte ſpecies aromatice has ꝓprietates: vt dicit glo. ibidem. quia myrrba eſt amara: et cõſeruat carnem a putredine: ⁊ vermes expellit. Et ideo myrrba ſignificat carnis mortificationẽ: que lʒ ſit amara carni: tamẽ conſeruat a putredine luxurie: et expellit vermes male ꝯcupiſcentie. Gutta expellit omnes inflaturas ⁊ tumores. Et ideo ſignificat hũilitatẽ: que cordis elatiões curat ⁊ diſſoluit. Caſſia i aquoſis locis naſcit̃ ⁊ creſcit: ſignificat pietatẽ: que naſcit̃ in cordibus illoꝝ̃ qui ſunt cõpaſſibiles et deuoti. De his ſpeciebꝫ aromaticis et de alijs tractatur i.l.fi. §. ſpecies. ff.ꝺ publica. Iſte igit̃ tres ſpecies aromatice .ſ. myrrba caſtitatis: gutta humilitatis: et caſſia pietatis in maria fuerunt: que magnũ odorẽ fecerunt deo angelis ⁊ homibꝫ. Iſte aũt tres ſpecies aromatice ſpirabãt odorem a veſtimentis eius ⁊ domibꝫ eburneis. Ueſtis eñ fuit ipa ꝟgo que chꝛʒ vteri ſui veſtimẽto veſtiuit ⁊ circũdedit: Iuxta illud Dañ.x. Antiquus dierũ ſedit: veſtimentũ eius albũ ſicut nix. Et illꝺ Iere.xxxj. Nouũ faciet dñs ſup̃ terram femina circũdabit viꝝ.

Q

Domꝰ quoqʒ ipſius virginis fuit eburnea: qꝛ fuit caſtitate decorata. In ebore eñ caſtitas deſignatur. qꝛ elephas eſt aĩal caſtũ ⁊ nature frigide: vt dicit̃ i li. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. Quito cõmẽdat̃ iſta

Famule Marie — regina a domicellaꝝ ſiue adoleſcētulaꝝ famulatu. Solēt ei regie hr̄e domicellas q̄ ſibi famulant̄ ꝛ ſeruiūt. ꝛ q̄ꝫto ſubdite ſunt nobiliores tāto dn̄e eaꝝ ſunt digniores. §. generalit̄. in auẗ. de digni. coll'. vj. Iſta igit̄ domina regina nr̄a hꝫ tria genera famularum. Prime famule ſunt filie reguꝫ. De q̄b⁹ d̄r in eodē p̄s. Delectauerūt te filie regū in honore tuo. Scđe ſunt filie Tyri. de q̄b⁹ ſubdit̄. Et filie tyri in munerib⁹ vultū tuū dep̄cabūtur oēs diuites plebis. Tertie ſunt v̄gines De q̄b⁹ ſubdit̄. Adducent̄ regi v̄gīes poſt eā ¶ Tres eñ ſunt ſtat⁹ mulierū q̄ ipſi virgini ſeruiūt. ſ. bone vidue: que ſignificant̄ p̄ filias regū. q̄ꝛ ipe corpus ſuū in caſtitate ꝛ mūdicia bn̄ regūt. Alie ſunt ꝯiugate: que ſignificant̄ p̄ filias tyri. Tyrus eñ interp̄tat̄ anguſtia. ꝛ ſignificat ꝯiugatas q̄ multas ī mūdo anguſtias patiunt̄: ſiue in tolerādo virū qñ eſt nimis auſter⁹. ſiue in pariendo filios ꝛ educādo ac nutriēdo eos. ſiue in alijs neceſſitatib⁹ p̄curandis: iuxta illud. j. Cor. vij. Tribulatōem ꝛ dolorē cordis habebūt huiuſmodi. Tertie ſc̄ v̄gies q̄ votū ꝑpetue caſtitatis p⁹ ipaꝫ emiſerūt. q̄ꝛ ipa p̄or oīb⁹ emiſit. Filie igit̄ regū. i. bone vidue ſuā reginam delectāt. ſ. btām v̄ginē qñ ſe ī mūdicia ꝛ caſtitate cōſeruāt. Filie tyri. i. bone coniugate ſibi munera offerūt qñ oꝑib⁹ miſ̄cordie intendūt: ꝛ in ſuo ꝯiugio ordiate viuūt. Virgines aūt poſt ipaꝫ adducūt̄ qñ illā in v̄ginitate ꝛ mūdicia imitant̄.

R — Fecunditas marie — ¶ Sexto cōmēdat̄ iſta regina a p̄lis fecūditate: cū in eodeꝫ p̄s. d̄r. Pro patribus tuis nati ſunt tibi filij. Et poſſunt ibi vocari p̄res ipi p̄riarche vel prophete vel iudei infideles: a quibus ipa originem duxit. Filij aūt vocari p̄nt vel virgines vel ap̄li vel deuoti chr̄iani. Eſt ergo ſenſus. Pro p̄rib⁹ tuis nati ſunt tibi filij. i. p̄ p̄riarchis q̄ fuer̄t ꝯiugio ſuīētes: nati ſunt tibi filij. i. v̄gines ꝯiugia ꝯtēnentes. Vel p̄ p̄ribus tuis. i. p̄ ꝓphetis q̄ chr̄m ventuꝝ p̄dixerūt: nati ſc̄ tibi filij. i. ap̄li: q̄ chr̄m icarnatū vider̄t ꝛ eius euangeliū p̄dicauerūt. Vel p̄ p̄ribus tuis. i. p̄ iudeis infidelib⁹ q̄ chr̄m ꝑſequunt̄ nati ſunt tibi filij. i. boni chr̄iani: q̄ chr̄m v̄a fide ꝯfitet̄. Sequit̄. Cōſtitues eos p̄ncipes ſup̄ oēm terrā. Cōſtituūt̄ aūt p̄mi filij. i. v̄gines: ſup̄ oēꝫ terrā: qñ ſup̄ oēs ſenſus corpoꝝ ſui dn̄ant̄. Scđi filij. i. ap̄li ſup̄ oēm terram ꝯſtituūt̄ qñ ꝯculcant terrena: ꝛ ſe ad celeſtia ſubleuāt appetēda. Tales eñ oīa poſſident Vñ q̄dā ſapiēs inq̄t. Qui oīa ꝯtēnit omnia poſſidet: q̄ꝛ oīa ſub pedib⁹ habꝫ ꝛ oīb⁹ p̄eſt: oībuſq̄ꝫ dn̄at̄. Ideo ap̄ls. ij. ad Cor. vj. inq̄t Tanq̄ꝫ nihil habentes ꝛ omnia poſſidētes. Tertij āt filij. i. boni chr̄iani ſup̄ oēm terraꝫ ꝯſtituunt̄ qñ terrena oīa bn̄ ꝛ laudabiliter adminiſtrāt: oīa delectamēta q̄ de terrenis p̄cipiūt in dei gl'iaꝫ referūt: ſic fecit iꝑator Iuſtinian⁹: vt i. l. in noīe dn̄i. C. de of. p̄. vr. af. ꝛ in l. j. C. d̄ ve. iu. enu. ꝛ ī auẗ. d̄ armis. ī p̄n. coll'. vj. Et ſil'r agebat b. Fran. de q̄ canit eccl'ia in officio ei⁹. Quicq̄d in reb⁹ reppit delectamēti regerit in gl'iam factoris. Tales bōi chr̄iani dicūt deo illud p̄s. xvij. Sup̄ oēm terraꝫ gl'ia tua.

De quarta excellētia virginalis noīs que dicit̄ imperialis.

Et q̄rtam l'ram. ſ. I. denotat̄ q̄ beata v̄go eſt imꝑatrix celi et terre. Et h̄ p̄mo q̄ꝛ ipa genuit celeſtem iꝑatorē. ꝛ iō p̄ōt ab eo petere q̄cq̄d vult ꝛ obtinere qđ figuratū fuit. iij. Reg. ij. vbi mr̄ Salomōis dixit ei. Petitōem vnaꝫ peto a te. ne ꝯfūdas faciē meā. Tūc eñ faciē ſuā cōfunderet qñ illđ qđ peteret denegaret. Sic̄ impat filio rōne maternalis iuriſdictionis q̄ fuit ſubdit⁹ illi: vt habet̄ Luc. ij. m'lto magis impat oīb⁹ creaturis filio ſuo ſubiectis. Facit lex de acceſſiōib⁹. ff. de diuer. ꝛ tē po. p̄re. Eſt quoq̄ꝫ imperatrix: q̄ꝛ eſt filia celeſtis iꝑatoris. Iō illi inq̄t ꝓpha p̄s. xliiij. Audi filia ꝛ vide ꝛc̄. Eſt etiā imꝑatrix: q̄ꝛ eterni imꝑatoris eſt ſponſa. de quo d̄r Ioānis. iij. Qui habet ſponſam ſponſus eſt. Qñ v̄o de⁹ illi tradidit imperiū orbis ꝛ oīm ꝯteroꝝ ideo dixit ei illud qđ habet̄ in. j. Eneid. His ego nec metas rerū nec tp̄a pono. Imperiū ſine fine dedi. Et iō iſtam tā excellētē imꝑatricem debem⁹ oēs diligere ꝛ reuereri ꝓp̄t rōēꝫ quā ponit Vegeci⁹ in. ij. li. de re mili. c. v. dicens. Maieſtas imꝑatoris ſm̄ deū hūana diligētia ē excolēda: ꝛ ei cū auguſti nomen accepit tanq̄ꝫ p̄ſenti et corꝑali deo fidelis eſt p̄ſtanda deuotio: īpēdenduſq̄ꝫ ꝑuigil famulatus. Deo eñ vel ꝑuatus vel militaris ſeruit cuꝫ imꝑatori fideliter ſeruit: cum fideliter eū diligit qui deo regnat autore. hec ille. Cuiuſmodi eſt imꝑatrix noſtra: que a deo ſuū recepit imperiū. H⁹ aūt imꝑatricis dignitas oſtendit̄ p̄s. xliiij. dum dicit̄. Aſtitit regina a dextris tuis ꝛc̄. Et p̄mo q̄ꝫtū ad locū. q̄ꝛ ſedet a dextrꝭ filij. Qđ figuratū fuit. iij. Reg. ij. vbi Salomō fecit poni thronuꝫ m̄ris ad dexterā ſuā: fecitq̄ꝫ eā in eo ſedere. Scđo ei⁹ dignitas oñdit̄ q̄ ad habitū cū d̄r. In veſtitu deaurato. ꝛ de hoc habet̄ Apoca. xix. vbi dicit̄. Venerūt nuptie agni. et vxor ei⁹ p̄parauit ſe. ꝛ datū eſt illi vt coopiret ſe veſtimēto byſſino ſplēdēte ꝛ cādido. Et pu͛er. vl. dicit̄ Byſſus ꝛ purpura indumētū eius. Tertio q̄ꝫtū ad obſequiū famuloꝝ. cū d̄r. Circūdata varietate. ſ. angeloꝝ ꝛ ſcōrū: qui oēs beate virgini tanq̄ꝫ ſue iꝑatrici famulant̄: ipamq̄ꝫ ꝯtinue magnificāt. De famulatu aūt an-

angeloꝝ dicit ſctũs Gerard⁹ eps i q̃dã ſmo
ne. Dñs nr̃ Jeſus chrs mr̃e3 ſuã magnificat
q̃ angelicis eſt ſtipata choꝛis: archangelicis
vallata turmis: thꝛonoꝝ hincinde poſſeſſa
iubilatiõibꝫ: dñationũ circũdata tripudijs:
ꝑnciparũ circũſepta obſequijs: poteſtatu3
amplexata plauſibꝫ: virtutũ girata honoꝛi-
bus. cherubin circũſtantiata hymnificatõi-
bus: ſeraphin vndiq3 poſſeſſa ieffabilibꝫ cã-
tiõibꝫ. Qualiter aũt ceteri ſancti eidẽ famu-
lent̃ declarat ꝑdictus ſanctus in eodẽ ſmo-
ne dicens. Apoſtolozũ ſplẽdidiſſim⁹ oꝛdo i-
effabili laude illã extollit. Martyrũ exerci-
tus ſupplicat dñe ſue. Cõfeſſoꝝ mľtitudo i-
numerabilis continuũ ſibi ꝓſonat canticu3.
Virginũ candidiſſima concio iugẽ choꝛeam
ad ſuã celebrat gľiam. Hec aũt ſereniſſima
impatrix mittit angelos in miniſteriũ: ꝛ eis
ſecreta palacij cõmittit. Unde Beda in quo
dam ſermõe inq̃t. Perſuadet imo compel
lit nos celſitudo tua credere ꝙ in regno filij
tui o beata virgo Maria ita impioſe ꝑnci-
paris vt ꝑ angeloꝝ miſteria: tuis ſꝑ deuotis
ſubuenias. Si em̃ angel⁹ angelũ mittit ꝯfi
dẽter d3 credere chꝛiana deuotio ꝙ ipatrix
angeloꝝ tãto mag̃ h3 angelos ad obſequiũ
q̃nto differẽti⁹ ꝑ ilľ nomẽ hereditauit. Si ei
Joſue dux ppľi iſrľ iuſſit ſolẽ ſtare: quõ non
oia ſidera ad nutũ ipatric̃ obediãt? Si che
rubin ꝛ ſeraphin ꝺ fõte hibẽtes iferioꝛibꝫ an
geľ q̃dã arcana reuelãt: q̃nto magis gľioſa
ꝟgo ꝺ occľt̃ filij ſui ãplexu ei⁹ ꝺguſtata my
ſteria angeľ copioſi⁹ effũdit: hec ille. ¶ Tã-
tẽ ãt auctis i celeſti palacio eſt iſta ipatrix ꝙ
oibꝫ alijs ſctis intermedijs omiſſis ad ipam
licet ab omni g̃uamine appellare. Licet em̃
ſm iura ciuilia debitũ mediũ ſuet̃ i appella
tõibꝫ. l. impatores. ff. de appel. reci. tñ i ipſa
ſuat̃ ſtil⁹ iur̃ canõici. q̃ omiſſo q̃lib3 medio
appellat̃ ad ſũmũ põtificẽ. c. ſi duobꝫ. ex̃ de
appel. Quilib3 g̃ pt ad eã appellare. Unõ de
ipa dicere poſſum⁹ illõ qõ ſcptũ ẽ i. c. ad rho
manã. ij. q. vj. vbi ð2. Ad ea3 ab oibꝫ opp̃ſſis
eſt appellãdũ ꝛ ꝯcurrẽdũ q̃ſi ad mr̃e3: vt ei⁹
vberibꝫ nutriat̃: auctẽ defẽdat̃. ꝛ a ſuis opp̃ſ
ſoꝛibꝫ reuelẽt̃. q2 nõ pt nec d3 mr̃ obliuiſci fi-
lij ſui. Cõſiderẽt̃ igr̃ vnuſq̃ſq3 appellet ad ipa3
ſiue g̃uet̃ a diabolo: ſiue ab aliq̃ tyrãno: ſiue
a coꝛpe ꝓpo: aut a diuia iuſticia. Primo lic3
Theo-philus. appellare a diabolo. ſic̃ fec̃ Theophil⁹ q̃dã:
q̃ vt ſcribit̃ i miraculľ eiuſdẽ ꝟgis: ab epiſco
po ſuo a vicedñatu depoſit⁹ i tãtã deſpatio-
nẽ cecidit ꝙ diaboli ſuũ ſe fecit. ꝛ de ſua ſer
uitute chiroḡphũ manu ꝓpa ꝯſcpſit ꝛ dia-
bolo tradidit. Poſtmodũ ꝟo ad coꝛ ſuũ re-
diẽs ꝛ penitens ad ipatricẽ iſtã appellauit. ꝛ
ipa totũ irritũ fec̃: ꝛ diabolo vt Theophilo
chiroḡphũ redderet ꝑcepit. ꝛ ſic ip3 i ſtatũ ꝑ
ſtinũ reſtituit. ꝛ gra3 ac veniã ſibi ipetrauit.
¶ Scdõ lic3 appellare ad ipa3 ſiq̃s g̃uat̃ a
tyrãno: qõ p3 i b. Baſilio: cui cũ Julian⁹ a- Basili⁹. Basili⁹.
poſta ta ad ꝑliũ ꝯ ꝑſas vadẽs: minat⁹ fuiſſ3
ꝙ i ſuo reditu citatẽ ſuã dſtrueret: ſcũs Ba
ſili⁹ ad ipatricẽ iſtã appellauit. q̃ militẽ q̃n-
dã noie Mercuriũ iã defunctũ ſuſcitauit: q̃
ſuꝑ equũ ꝯſcendẽs: atq3 ad Julianũ ꝑgens:
ac lãcea fortit̃ vibrãs ip3 occidit. Jõ ðt ſcũs
Philibe⁹ i q̃dã ſer. Ueniãt ad b. Mariã iu-
ſti cũ Baſilio effectũ celerẽ ꝑcepturi. veniãt
ꝛ pctõres cũ Theophilo deſideratam grãm
adepturi. ¶ Tertio lic3 ad ipa3 appellare ſi
q̃s g̃uat̃ a coꝛpe ꝓpo. ſic̃ patuit i maria egy-
ptiaca. q̃ vt hr̃ i Uitaſpatꝝ: cũ multo tempo
re carnali ꝯcupie dſeruiſſ3: tãdẽ ad impatri
cẽ iſtã ꝯfugiẽs ꝛ appellãs ꝯcupia3 vicit ꝛ ca
ſtitatẽ ſuauit. ¶ Quarto lic3 ad ipa3 appel-
lare ſiq̃s a dei iuſticia ſe grauari ſentit. qõ ſi
gnificatũ fuit Heſter. v. vbi dicit̃: ꝙ cu3 rex
Aſuer⁹ iudeis eſſ3 irat⁹: regia Heſter ad ip3
placãdũ acceſſit. Cui rex ait. Etiãſi dimidiã
ꝑtẽ regni mei petier̃ dabit̃ tibi. Jſta g̃ ipera-
trix figurauit impatricẽ celoꝝ: cũ q̃ deus re-
gnũ ſuũ diuiſit Cũ em̃ de⁹ habeat iuſticiã ꝛ
miſcdia3: iuſticiã ſibi in h mũdo exercẽdã re-
tinuit: ꝛ miſcdia3 mr̃i ꝯceſſit. Et idõ ſiq̃s ſen
tit ſe g̃uari a foro iuſticie di: appellet ad fo
rũ miſcdie mr̃is eius

De q̃nta excellẽtia nois ꝟginalľ: q̃ dicitur
auguſtalis.

Q Uinta lr̃a hui⁹ ſacratiſſimi nois
q̃ ẽ A. ſignificat btã m ꝟgine3 eſſe
auguſtã toti⁹ oꝛbis. Sic̃ em̃ ipa
toꝛ dicit̃ auguſtus ab augẽdo: q2
q̃ntũ põt d3 ſuũ imperiũ augere: vt dic̃ glo.
ſuꝑ rubcã. ff. oꝝ. ꝛ inſtitutionũ. ita ꝟgo gľio-
ſa appellari pt auguſta. Si em̃ vxoꝛ terreni
impatoꝝ appellat̃ auguſta. l. ſi fiſc⁹. i fi. ff. ꝺ
iur. fi. ꝛ. l. fi. §. ij. C. de q̃dri. ꝑ. ꝛ. l. ꝑnceps. ff.
de legi. mľto mag̃ deſpõſata ac ꝯiũcta cele-
ſti impatoꝛi hñdcã ꝟgo appellari d3 augu-
ſta: marie q2 ipa augmẽtauit iperiũ diuinũ
ſuꝑ hũanũ gen⁹ deꝑditũ. atq3 ipa mediante
auct⁹ ẽ fideľ popul⁹ colẽs deũ. Jdeo de ipſa
dici pt illõ ꝑs. ciiij. Et auxit pplm ſuũ vehe-
mẽter. Ad iſtã igr̃ auguſtã debẽt oẽs tribu-
lati recurrere: q2 ipa neminẽ ſpernit: ſ3 om̃es
benigniſſime recipit. et ſꝑ reſidet et expectat
ad ſe veniẽtes. Uñ thꝛon⁹ dei appellat̃. Jdõ
apľs Heb. iiij. ait. Adeã⁹ cũ fiducia ad thꝛo
nũ gr̃a ei⁹ vt miſicoꝛdiã ꝯſeq̃mur et grãm
iueniã⁹ i tpe opoꝛtuno. Hic ẽ ille thꝛon⁹ ꝺ q̃
iij. Reg. x. ð2. Fec̃ rex ſalomõ thꝛonũ ꝺ ebo
re grãdẽ. ꝛ veſtiuit eũ auro fuluo nimis. Fu
it g̃ btã ꝟgo thꝛon⁹ ſalomõis. i. chꝛi. q2 in eo
nouẽ mẽſibꝫ ſedit. ꝛ eũ oi pietate repleuit. De
q̃ dici põt illõ Prouerb. xxv. Roboꝛabitur

X Maria auguſta

clemētia thronus eiꝰ. Ut em̄ inq̄t Gualtheꝛus i alexādria de li. j. Inſtabile eſt regnū qḋ nō clemētia firmat. Felicitas aūt regnātis ē famulātes amare: vt ait Caſſio. l. i. iij. epl'aꝝ epl'a. cj. Eſt q₃ thronꝰ terribil' ꝯ demōes eiꝰ deuotos impugnātes. De q̄ dꝛ Apoc. iiij. De throno ꝓcedūt fulgura ꝛ voces et tonitrua. Rogemꝰ ḡ iſtā sereniſſimā auguſtā₃: vt nos ab hoſtiū inſidijs ꝛ impugnatiōibꝫ ꝓtegens atq₃ populo dei annūerari faciens in bonis opibꝫ pſeuerātes vſq₃ ad finē: ad ꝯtēplādā₃ poſt hꝰiꝰ vite trāſitū eiꝰ gl'ioſam maieſtatē in celeſti faciat patria ſublimari. Amen.

De eiuſdē ſacratiſſime virginis noīatiōe Sermo quartus

Oleum effuſum

nomē tuū. Cañ. j. Inquit glorioſus ſanctus Bernardinꝰ in ſmone ſecūdo de nomine virginis. Nō eſt facultatis humane dilectiſſimi fratres q₃diu in hoc moꝛtali coꝛpe viuit: plene pertingere ad laudē gl'ioſe ꝟginis matris dei: q̄ omnium hoim ꝛ voces excellit et ſupat intellectum. Quis em̄ moꝛtaliū niſi diuio illuſtratꝰ oꝛaculo de vnica dei ꝛ hois genitrice q̄cq̄₃ modicū vl' grande pſumat edicere. imo nō timeat hanc pollutis labijs noiare. quā pater miſericoꝛdiaꝝ ꝛ ante ſecula deus ꝑpetuam deſtinauit i ꝟginē digniſſimā: filius pelegit in mrē₃: ſpūſſctūs noue grē domiciliū ꝑparauit: Quibꝫ laudibꝫ ſeruitꝰ hoim reginā efferret angeloꝛū: que ꝑconia dilatet moꝛtalis anguſtia vel officia ſuminiſtret: cui celeſtia parent ꝛ famulant' obſequia: qui dignā honoꝛibꝫ plauſus hominū in terris accumulabit. quā ſpirituū agmina beatoꝛū iugit' venerentur in celis: Sed q: illā vt meret' nō poſſumus laudare: ſaltē nomē eius extollere ꝓcuremus. hec ille. De q̄ noie bn̄dicto quinq₃ alias cōſideratōes faciemus cōtēplādo eiuſdem virginis q̄nq₃ ꝓrogatiuas ab vna lraꝝ ipſiꝰ nois incipiētes.

De pma ꝓrogatiua incipiente ab M. ſ. q ꝟgo Maria dꝛ manꝰ dei

Z Maria manꝰ di.

Beata dei genitrix ꝟgo in ſacra ſcriptura appellat' manꝰ dei. De qua exponi pōt illḋ Deut. xxxiij. c. Oēs ſancti in manu eius ſunt. Et illud Job. xij. In cuiꝰ manu eſt aīa oīs viuentis Per iſtam manū deꝰ nobis tribuit bona padiſi. Iuxta illud pſal. lxxiij. Extendit manu₃ ſuam in retribuēdo. Per ipam etiam electo ſuo ſuccurrit. Unḋ inq̄t Pſalmiſta pſalmo lxxxviij. Manus mea auxiliabit' ei. De qua etiā dꝛ ps. cviij. Sciant q: manus tua hec. Et ps. xciiij. In manu eius om̄es fines terre Et ideo rogabat idē ꝓpheta dicēs ps. cxviij. Fiat manus tua vt ſaluet me. ꝛ ps. cxliij. iterum dicebat. Emitte manū tua₃ de alto ꝛc. Grās igit' tibi ago dn̄e Ieſu chꝛe: q: poſuiſti ſup me manū tuā. ps. cxxxviij. De q̄ dicit' ps. cxliiij. Aperis tu manū tuā et imples oē animal bn̄dictiōe. Spero autē q ad regnu₃ celeſte me ꝑducet: iuxta illḋ pſ. cxxxviij. Qm̄ illuc manus tua deducet me. et tenebit me dextera tua. Hec eſt illa manus de qua exponi poteſt illud Sap. iij. Iuſtoꝛum anime in manu dei ſūt. Iſta eſt illa manus dei foꝛtiſſima que demones pſtrauit. ꝓpt' quod om̄es angeli eā bn̄dixerūt. iuxta illḋ Sap. x. Uictricē manū tuā laudauer't parit'. Hec eſt manꝰ dei q̄ ꝓtegit vnūquēq₃ deuotū. cui inquit dn̄s Eſa. lj. Sub vmbꝛa manꝰ mee ꝓtexi te. De qua etiā ſcptū eſt eiuſdē libꝛi. l. c Nō eſt abbꝛeuiata manus dn̄i. ſ. ad ſubueniendū nobis. Imo de ipa dici poteſt illud Eſa. v. Et adhuc manus eius extenta. Et ïdo dicit' Cantico. v. Manus eiꝰ toꝛnatiles auree plene hyacinthis. ¶ Primo ei beata virgo dicit' manus. q: ſicut in manu ſunt q̄nq₃ diſtinctiōes digitoꝝ: ſic in ipa ſunt quinq₃ effectus graꝝ. Primus nanq₃ digitꝰ manꝰ dicit' pollex a pollendo: eo q p ceteris pollet ꝟtute ꝛ ptāte. Scd̄s dꝛ index. q: p ipm oīa indicamꝰ. inſti. de publi. iudi. §. fi. vbi glo. Tertius dicit' mediꝰ: q: eſt medius hinc inḋ Quartus dicit' medicinalis: q: eo a medicꝭ certa collirgera colligunt'. Quintus dicitur auricularis: q: p eū aures ſcalpimꝰ: vt dicit Iſido. in lib. ethymo. Beata igit' maria eſt nobis tanq₃ pollex: q: potēter nos in ciuitate₃ celeſtē introducit. Eſt tanq₃ index. q: ſapienter viam q̄ ducit ad patriā ſupernam nobis oſtendit: et p illā nos deducit: iuxta illud pꝛouer. iiij. Ducā te p ſemitas eq̄tatis ꝛc. Eſt tanq₃ digitꝰ mediꝰ. q: tanq₃ mediatrix nos deo recōciliat. iuxta illud Eccl'i. xxvj. Mlier foꝛtis oblectat virū ſuū. Ipa em̄ virū ſuū oblectat qn̄ eiꝰ inimicos ad pace₃ cū eo reducit. Eſt etiā tanq₃ digitꝰ medicinal'. qn̄ vulnera pctōꝝ nr̄oꝝ ſanat: iuxta illud Eccl'i. xliij. Medicina oīm in feſtinatione nebule. i. in feſtina ſubuentiōe Marie: que dicit' nebula: q: fuit a terrenis ſubleuata. Eſt quoq₃ tāq₃ digitus auricularis. q: aurem noſtri coꝛdis apit vt verba dei audiamus: dicēs illḋ Eccl'i xxxix. Obaudite me diuini fructus. Et etia₃ Eccl'i. xliiij. Qui audit me non confundetur. ¶ Scd̄o iſta manꝰ fuit toꝛnatil'. Uas autē toꝛnatile h₃ rotūditatē ꝛ mobilitatē at₃ velocitatē q̄ cauſat' ex ipa rotūditate. vaſ ei q̄drū ad mouēdū ē tardū: ſ₃ res rotūda ad mouēdū eſt apta ꝛ velox. ſic ꝛ manꝰ b. ꝟgis leui motu ad nob ſuccurrēdū ſe erigit. Un̄ ḋ ipa dici pōt illḋ Sap. vj. Preoccupat q̄ ſe ꝯcupiſcūt vt

Maria ... digit' manꝰ ...

3 Maria toꝛna...

eis ſe poᷓ oſtendat. De illa quoqꝫ dici põt il/
lud Sap.vij. Oib⁹ mobilib⁹ mobilioꝛ eſt.
Ipa quoqꝫ btã ꝟgo dicere põt illđ Eſa.lxv.
Añq̃ȝ clamẽt ego exaudiã.ꝛ adhuc illᷓ loqn/
B tib⁹ ego audiã. ¶ Tertio iſta man⁹ fuit au/
Man⁹ aurea rea. Auꝝ ei ẽ pulcꝝ ꝛ claꝝ.ſic ꝛ ipa fuit pul/
cra in mẽte ꝑ puritatẽ:ꝛ clara i ꝯuerſatiõe ꝑ
honeſtatẽ ꝛ caſtitatẽ. Iđ de ipſa põt dici illđ
Sap.iiij. O q̃ȝ pulcra eſt caſta generatio cũ
claritate ¶ Quarto iſta ma⁹ fuit hiacynthi
na. Aſſilaᷓ ãt b.ꝟgo hyacitho rõe nois:colo
rꝭ ꝛ ꝟtutꝭ Pꝛio rõe nois.qꝛ hyacith⁹ đꝛ q̃dã
flos coloꝛẽ hñs purpureũ.đꝛ ẽt ẽẽ lapis pci
oſus. Fuit etiã nomẽ cuiuſdã pueri formo/
ſi:q̃ inẽ illos flores moꝛtu⁹ ẽ inuẽt⁹:et ab ei⁹
noie flores illi vocati ſũt hyacithi:ſꝫ fabl'as
poetaꝝ:maxie Oui.i.li.x.meram.fabl'a.vij.
Vñ ver. Flos ẽ hyacinth⁹:lapis ẽ hyacinth⁹
hõqꝫ. Cũ ſit vẽqꝫ bon⁹:melioꝛ tñ ẽ vir vtro/
qꝫ. Per qđ daᷓ itelligi q̄ ipa ꝟgo fuit tanq̃ȝ
flos.i.florida ꝑ ꝟtutũ amenitatẽ. Vñ canit
eccl'ia. Sic dies ꝟni circũdabãt eã flores ro
ſaꝝ ꝛ lilia ꝯualliũ. Ipa q̃ȝ fuit ſic lapis pcio/
ſus ꝑ̃ꝑ̃ dei et ꝓximi charitatẽ. De q̃ Eſa.xx/
viij.đꝛ. Pꝛonã in ſion.i.eccl'ia militãte lapi/
dẽ pcioſũ.i.btãȝ ꝟginẽ. De hoc lapide pcioſo
inq̄t Aug.in li.de doc.chꝛia. Si piger es ad
ꝑſcrutãdũ theſaurũ dei:non ſis piger vnam
margaritã ferre ſub ligua.ꝛ q̃ vis ſecur⁹ am
bula Ipa q̃ȝ fuit ſic vir fortꝭ ꝑ ꝯſtãtiã ꝛ ma
gnanimitatẽ. Vñ de ipa đꝛ Prouer.vl. Ac/
cinxit foꝛtitudie lũbos ſuos:roboꝛauit bra/
chiũ ſuũ. Scđo đꝛ hyacinth⁹ rõe coloꝛis.nã
ſic đr Iſiđ. vbi ſup. Hyacinth⁹ nõ habꝫ co/
loꝛẽ nimis claꝝ:nec nimiſ obſcuꝝ:ſꝫ ex vtro
q̃ȝ tꝑatũ. Cũ igiᷓ de⁹ habeat ĩfinitã claritatẽ
hõ ꝟo reſpectu dei quãdã obſcuritatẽ:beata
ꝟgo i medio ꝯſtituta nec fuit clara ſic diuia
natura:nec obſcura ſicut hũana.ꝛ fuit q̃deꝫ
minoꝛ q̃ȝ diuina:ꝛ maioꝛ q̃ȝ angelica ꝛ hũa/
na. Iđ aſſimilaᷓ lune Cañ.vj. Sic eñ clari/
tas lune ẽ minoꝛ q̃ȝ claritas ſolis: ſed maioꝛ
q̃ȝ claritas ſtellaꝝ/ſic claritas btẽ ꝟgis ẽ mi
noꝛ claritate đi ꝛ maioꝛ claritate ſcõꝛum et
angeloꝝ. Tertio đꝛ hyacinth⁹ rõe ꝟtutꝭ Ve
eñ đꝛ in li.de ꝓꝓetatib⁹ reꝝ: hyacinthus ha
bet coꝛ ꝯfoꝛtare:triſticiã expellere:ꝛ inẽ ini/
micos tutũ ſuare.ſic ipa ꝯfoꝛtat coꝛ dãs ci/
bũ gr̃e:iuxta illđ Ecci.xv. Cibauit illũ pane
vite ꝛ intellect⁹. Expellit etiã triſticiã dãs ei
leticiã iocũditatꝭ inẽne. Vñ i codeꝫ c.đꝛ. Io/
cunditatẽ ꝛ exultatõeꝫ theſaurizauit ſup eũ
Cuſtodit q̃ȝ ab inſidijs fraudis diabolice.
Vñ Sap.x.đꝛ. Cuſtodiuit eũ ab inimicis ꝛ
a ſeductoꝛib⁹ tutauit illũ

De ſcđa ꝓgatiua incipiẽte ab A.ſcꝫ q̄
beata virgo dicitᷓ apis dei

Apis in ſacra ſcꝑtura diciᷓ btã vir D
go:qꝛ fuit breuis ꝑ hũilitatẽ:vola
tilis ꝑ ſupnoꝝ contẽplationẽ mel/
lificans ꝑ celeſtis fructus ꝓducti
onem. De qua diciᷓ Ecci.xj. Breuis in vola
tilib⁹ eſt apis.ꝛ initiũ dulcoꝛis habet fruct⁹
ei⁹. De iſta ape dicit Amb.in lib.đ ꝟginib⁹.
Apis roꝛe paſciᷓ:cõcubit⁹ neſcit:mella cõpo
nit. Sic beata virgo roꝛe celeſti.i.gr̃a ſpũſ/
ſcti paſta fuit:ꝟgo ꝑmãſit:ꝛ ꝑadiſi dulcedi/
nem generauit ¶ Notãdũ aũt q̄ apis vt đꝛ Apes q̄t
i li.de ꝓꝓe.reꝝ:q̄ttuoꝛ diligũt. Pꝛio aerẽ ſe tuoꝛ dili
renũ.qꝛ tũc pl⁹ de roꝛe inueniᷓ.ꝛ tpe pluuio gunt
ſo a volatu impediunᷓ. Scđo abundãtiam
floꝛũ. Tertio ſuauẽ ſonũ. Nam dic̃ Ariſ.in
li.de aialib⁹:ꝑ cãtilenas ꝛ ſonũ ſuauẽ attra/
hunᷓ. Quarto dulce vinũ:qꝛ deficiẽte melle
dulci vino paſcunᷓ. Iſta aũt q̄ttuoꝛ btã ꝟgo
dilexit ꝛ in ſe habuit. Pꝛio ſerenitatẽ inter/
ne cõſcie:iuxta illud ps.xliiij. Ois gl'ia eius
filie regis ab intus. Et ideo ſereniſſima ap/ Impera
pellari debet:ſicut ſolẽt appellari vxoꝛes im trix ſere/
ꝑatoꝛum.l.j.C.nemĩ licere i ꝯpatõe ſpẽruꝫ. niſſima
li.x. Sup oẽs eñ ſerenitatẽ animi dilexit q̃
ꝟbũ dei ſcribere i charta vteri ſui.ꝛ illđ ſua/
uiſſimũ carmẽ.ſ. Magnificat:dño đcãtare
debebat. Sciebat eñ qđ inq̄t Ouiđ.in.j.de
triſtib⁹. Carmia ꝓueniũt animo deducta ſe
reno. Itẽ nouerat q̄ dicit Boecius in.j.de
ꝯſo. Nubib⁹ atris ꝯdita nullũ fundere pñt
ſidera lumẽ. Quia igiᷓ vt diciᷓ in c.đ apib⁹
vij.q.j.apes habent vnũ regẽ cui⁹ ducatuꝫ
ſequunᷓ. Ideo nos debem⁹ iſtã apẽ diuinaꝫ
tanq̃ȝ reginã nr̃am in oib⁹ imitari. Licet eñ
aliaꝝ apũ fera natura ſit.§.apũ:inſti.đ rerũ
diui.ꝛ.l.naturalẽ.§.apũ.ſiue apiũ.ff.de ad/
qui.re.do.hec tamẽ apis celeſtis nõ eſt fera
ſed humaniſſima que nobis oſtendit viam
omniũ bonoꝝ moꝝ:et maxime ad ſerenita/
tẽ ꝯſcientie ꝛ mũdiciã coꝛdis nos hoꝛtaᷓ di/
cens illđ Proſperi i li.epigrã. Coꝛ mũdũ et
ſapiẽs ꝟbo ꝟtutꝭ alaᷓ. Et chꝛi in nr̃o pectoꝛe
regnet amoꝛ. Scđo hec apis diuina dilexit
flores ꝟtutũ ꝛ ois gr̃e.vñ ſeq̄ᷓ.circũdata va
rietate.ſ.ꝟtutũ. Tertio ſonũ allocutõis diui
ne:de q̃ đꝛ ibidẽ. Audi filia ꝛ vide ꝛ iclia au
rẽ tuã ꝛc.ꝛ Cañ.v. Vox dilecti mei pulſantꝭ
api mihi ſoꝛoꝛ mea ꝛc̃. Quarto vinũ iocũdi
tatꝭ ſupne:iuxta illđ Cañ.vij. Guttur tuũ ſi
cut vinũ optimũ dignũ dilecto meo ad po/
tãdũ labijſq̃ȝ ꝛ dẽtib⁹ ei⁹ ad ruminãdũ. De
his q̄ttuoꝛ đꝛ Cañ.ij. En dilect⁹ meus loq̄ᷓ
mihi.ecce diuia locutio. Surge ꝓpera ami
ca mea ꝛ veni. Iã ei hyems trãſijt:iber abijt
ꝛ receſſit:ecce ſerenitas ꝯſcie.ꝛ ſubdit.flores
appuerũt i tra nr̃a: Ecce diuerſitas ꝟtutũ ꝛ
gr̃e.ſeq̄ᷓ vinee floꝛẽtes đderũt odoꝛẽ ſuũ.ecce
vinũ iocũditatꝭ ſupne. Tũc eñ aia btẽ ꝟgis

dedit odorē tanq̄ȝ flores vinea qñ repleta ſu/
gna iocūditate exultauit in deo ſalutari ſuo
vt ipa inqt Lu.j. De iſta igit̄ ape diuīa poſ/
ſum⁹ dicere illō qō ait Urban⁹ papa loq̄ns
deo ō btā Cecilia diceñ. Maria famľa tua
dñe q̄ſi apis tibi argumētoſa deſeruit

De tertia p̄rogatiua ꝟginis incipiente ab
R.ſ.ꝙ btā ꝟgo fuit regula omniū viuētiū.

E
Maria
regula
omnium

Er tertiā lr̄am nomis ꝟginei q̄ eſt
R.ſignificat̄ ꝙ ipa mater dei fuit
regľa oim viuētiū. ⁊ iō ſic inherē/
dū eſt regule iuris: ſic bononien/
ſes inherēt carocio. ſm glo.i.l.ois bona diffi
nitio.ff.de reg.iu. Ita ⁊ btē ꝟgini eſt inſiſten
dū ⁊ adherēdū. Uñ q̄lib ȝ deuot⁹ dȝ illi dice
re illō ps.lxij. Adheſit aia mea p⁹ te. Ipa ei
ꝟgo ſctiſſima ſuis exēplis totū mūdū in viā
ſalutis illumīauit: atq ȝ oib⁹ hoib⁹ normā vi
uendi dedit. Uñ canit eccľia ī offō natiuitatis
eiuſdē de ipa ꝟgie di. C⁹ vita īclyta cūctas il
luſ.eccľias. Et Amb.inqt ī lī.de ꝟgib⁹. Ha/
betis in ea exēpla ꝓbitatꝭ vt ſciatꝭ q̄d eligere
⁊ q̄d ꝛ̄pbare debeatꝭ. Cū igit̄ ſit triplex ſta
tus ī eccľia militāte.ſ.ꝟginū: ꝯiugatoꝝ ⁊ vi
duarū: ipa ī omī ſtatu ſe reppit vt oib⁹ regu
lā daret. Prio ꝟginib⁹ manēs ꝟgo añ ptū:
ī ptu ⁊ p⁹ ptū: docēs ꝟgīes ſuo exēplo ſuam
dño ꝟgitatē dedicare. Deīde ſpūſctō edocta
añ ꝯceptū filij deſpōſari adq̄euit Ioſeph an
tiq̄ paupi ⁊ carpētario: ſȝ Chr̄s.cū ipa eſſet
de ſtirpe regali iuuēculaq ȝ pulcerrima ⁊ no
biliſſima: nō dedignās illū accipe: ſȝ eū ī re/
uerētia hñs. Uñ cū filiū inuenit in tēplo ait:
vt hr̄ Lu.ij. Pr̄ tu⁹ ⁊ ego dolētes q̄rebā⁹ te
ꝓponēs ſpōſū ſibi. In q̄ regulā dedit ꝯiuga/
tꝭ vt diſcāt vxores ſubdite eē virꝭ: ⁊ ñ dedig/
nī ſi ſī paupes ⁊ vil' ꝯdiciōis. Uidua q̄ȝ fctā
ex morte ſpōſi ñ aliū ſpōſū duxit lȝ ñ ꝓhibea
tur ſcōȝ mr̄imoniū p⁹ mortē pmi viri.c.de⁹
⁊.c.aperiāt.xxxj.q.j.ſtat⁹ tñ vidualis poſt p
mū mr̄imoniū magis collaudat̄ et maioris
eſt meriti.c.nuptiarū.xxvij.q.j.et.§.cū igit̄.
in aut̄.de nō eligē.ſe nup. Exercitium aūt vi
duaꝝ eſt ieiunijs ⁊ vigilijs ac oratōib⁹ intē/
dere. Nā vt ait apľs.j.Timo.v. Uidua ī de
licijs viuēs mortua eſt. Btā aūt ꝟgo vt ait
Amb.in li.de ꝟgib⁹: h̄ faciebat de domo non
exiens niſi cū ad tēplū accederet ad orandū.
vel cū ſeq̄ret̄ ei⁹ filiū audiēdo ei⁹ p̄dicatiōeȝ
⁊ miracľa intuēdo cū maxima cordis iocūdi
tate. Et ideo illi dicere poſſum⁹ illō qō hr̄ in
corōa nr̄a b.ꝟgis.ſ. O dulciſſima mr̄ quāta
erat tua ꝯtēplatio cū videres Ioannē Petrū
et alios decē cuȝ tuo filio eūq ȝ recto tramite
ſequendo: ⁊ tu cum ipſis ꝑ triennium ex ei⁹
ore verbum diuinum audires

De q̄rta p̄rogatiua beate ꝟginis incipiē/
te ab I.ſ.ꝙ btā virgo dicit̄ idria dei.

Icet aliqui dixerint: ꝙ per quartā
litterā virginei nominis ſignificat̄
ꝙ beata virgo eſt iaculū immicoꝝ
noſtroꝝ.i.demonū: tamen quia ſu
pra ſepi⁹ declarauim⁹: ⁊ etiā infra dicemus
quō btā ꝟgo debellat demōes et eoꝝ poten/
tiā ꝯterit: ad pñs dicem⁹ ꝙ ꝑ I ſignificat̄ ꝙ
eſt idria dei. q̄ȝuis eñ idria dicat̄ vas aq̄ri/
cū: tñ ad tria officia inuenit̄ deputatū. Prio
idria deputat̄ ad aquā hauriēdā. Uñ Geñ.
xxiiij. dicit̄. ꝙ cū nūci⁹ abrae dixiſſet ad Re/
beccā. Da mihi paululū bibere: illa feſtinās
depoſuit hydriā de humero ⁊ dixit. Et tu bi
be ⁊ camel' tuis potū tribuā. Scōm aūt ex/
poſitiōem Ber̄.nūci⁹ ille quē miſit abraā vt
filio ſuo vxorē q̄reret ſignificat angelū Ga/
brielē: quē de⁹ pr̄ miſit ad Mariā vt ipaȝ fi
lio ſuo in vxorē acciperet. Per Rebeccaȝ igit̄
ſignificat̄ Maria: cui⁹ hydria.i.aīa fuit ple
na aq̄.i.gr̄a. In hac igit̄ hydria bibit ille nū/
cius Abrae: biberūt ⁊ cameli. In hac etiā hy
dria bibit architriclin⁹: vt habet̄ Io.ij. Per
nunciū igit̄ Abrae: vt dictū eſt ſignificat̄ an
gelus. Angeli eñ in hydria Marie biberūt
q: in ei⁹ virginitate delectati ſunt. Sēp eñ
eſt angelis cognata ꝟginitas ⁊c. vt ait Hie
ro.in ſer. aſſumptiōis. Biberūt q̄ȝ cameli in
hac hydria.i.penitētes. q: ſicut cameli dum
grauia pondera ſuſcipiūt humiliādo genua
flectunt. ſic veri penitētes grauē pniam hu/
militer et libenter portant. Iſti ḡ in hydria
Marie biberunt cū de eius miſericordia ⁊
pietate delectant̄. Uñ Berñ in quodā ſmo
ne ait. Nos q̄dem tui ſeruuli tibi congaude
mus in ꝟtutib⁹ ceteris. Nā laudam⁹ ꝟginita
tem: miramur humilitatē: ſed miſericordia
miſeris ſapit dulci⁹: hāc amplectimur chari
us: recordamur ſepi⁹ et crebri⁹ inuocam⁹.
Bibit q̄ȝ in hac hydria architriclin⁹.i.deus
trin⁹ delectat⁹ in eius hūilitate. vñ Berñ.in
q̄dā.ſer.ait. Supbiā eue de⁹ deſpexit: ſȝ hūi
litatē ⁊ deſpectōeȝ Marie reſpexit: hūilē re/
munerās: ⁊ humiliatā exaltās. in vtroq ȝ ḡ ſe
a deo reſpectā eſſe teſtat̄. qm̄ apud deū eius
humilitas eſt accepta ⁊ apō hoīes ei⁹ hūilia
tio ē ī glīa ꝯmutata. Sȝ dr̄ ꝙ ille hydrie de
q̄b⁹ bibit architriclin⁹ capiebāt ſingule me/
tretas binas vľ ternas. Hydria ei marie ca/
piebat binas metretas: q: geminā dilectiōeȝ
ſe dei ⁊ ꝓximi ꝯtiebat: vľ duo teſtamēta q̄ꝝ
cognitōeȝ ⁊ ſciaȝ hēbat. Capiebat q̄ȝ tres me
tretas: q: in ei⁹ vēo fuit chr̄s: ī q̄ fuerūt tres
metrete.i.tres ſubē.ſ.caro: aīa et diuinitas.
Scdo hydria deputata ē ad ꝯſuādā farinā G
Uñ.iij. Reg.xvij. dixit vidua. Uiuit dñs q:
nō habeo panē niſi q̄ȝtū pugill⁹ pr̄ cape fari
ne ī hydria: ⁊ paululū olei ī lechito. Cui He
lias ait. Fac mihi de ipa farinula ſub cineri/

F
Maria
idria

ciū panē puulū ⁊ affer ad me. Hec aūt dicit dn̄s. Hydria farine nō deficiet nec lechitus olei minuet̄. De iſta igit̄ hydria iuſſit helias fieri panē ſbcinericiū puulū: q̄ꝛ de eiꝰ puriſſima carne ꝑcepit deꝰ gn̄ari filiū ſuū: q̄ fuit panis ſbcinericiꝰ ꝓpt̄ mortalitatē. iō in figura dr̄. iiij. Reg. xix. Ecce ad caput eiꝰ ſbcinericiꝰ panis. Caput chr̄i eſt deꝰ. Tūc aūt ad caput ſuū deꝰ panē ſbcinericiū poſuit qn̄ natār̄ nr̄az mortalē ſue diuitati vniuit. Fuit ēt iſte panis puulꝰ rōe maxie hūilitat̄. vn̄ Eſa. ix. dr̄. Paruulꝰ natꝰ eſt nob. Et bn̄ ꝯiūxit Helias oleū cū faria di. Hydriā farie n̄ deficiet nec lechitꝰ olei miuet̄. q̄ꝛ ſicē maria habuit ꝑpetuā v̄ginitatē: q̄ ꝑ cādorē farie deſignat̄. ſic ⁊ indeficiētē pietatē q̄ ꝑ oleū dmōſtrat̄. vn̄ ipa inq̄t Eccl. xxiiij. Uſq; ad futuꝝ ſecl'm nō deſinā. ¶ Tercio hydria eſt ꝺputata ad ꝯſuādā luiaria. vn̄ dr̄ Iud. vij. Cūq; ꝑ gtꝝ caſtrorū i trib' ꝑſonarēt loc̄ ⁊ hydrias ꝯfregiſſēt. tenuerēt i ſiniſtr̄ māib' lāpades: ⁊ dextr̄ ſonātes tubas. Iſta hydria ꝯſuās lumia fuit v̄go maria. in q̄ tria luia ꝯſuata ſt̄. Primū lumē fuit eiꝰ corpꝰ v̄gineū. de cuiꝰ claritate dr̄ Eccl. xliij. Uas admirabile opꝰ excelſi: in ꝯſpectu eiꝰ q̄s poterit ſuſtinere? Scd̄m fuit eiꝰ aīa lumioſa: q̄ tota fuit diuie gr̄e ſplēdorib' plēa. vn̄ Eſa. lviij. dr̄ btē v̄gi. Implebit dn̄s ſplēdorib' aīaꝫ tuā. Terciū fuit ſplēdor meritoꝝ eiꝰ ⁊ opeꝝ. d̄ q̄ Sap. iij. dr̄. Bonoꝝ laboꝝ glīoſus eſt fructꝰ. Iſta tn̄ tria lumia erāt in illa hydria occl'ta: ita vt poſſet dici d̄ ea illō Ezech. xxij. Solē nube tegā. nā eiꝰ corpus v̄gineū fuit tectū nube mortalitatis. eiꝰ aīa lumioſa fuit occl'tata nube paſſibilitat̄. eiꝰ merita glīoſa ipa occultabat nube hūilitat̄. Sed qn̄ iſta hydria fuit fracta. i. eiꝰ aīa i morte a corꝑe ſepata: tūc appuerūt illa luia ꝙ̄ pt̄ dici d̄ ea qđ ſcp̄tū ē. ij. Machab. j. Tūc ſol refulſit q̄ ꝑus erat ſub nubilo. nā refulſit eiꝰ corpꝰ: q̄ꝛ veſtitū fuit dote imortalitat̄. refulſit eiꝰ aīa: q̄ꝛ fuit veſtita glīa ipaſſibilitat̄. refulſerēt eiꝰ merita: q̄ mō patēt oib' ꝑ opa pietat̄. Ipa ei eſt illa mlier d̄ q̄ dr̄ Apoc. xij. ꝙ erat amicta ſole ⁊ luna ſub pedib' eiꝰ. Tūc ei eiꝰ aīa fuit veſtita ſole qn̄ veſtita fuit ipaſſibilitate ⁊ oimoda claritate. Tūc habuit lunā ſub pedib' qn̄ oēm mutabilitatē ⁊ corruptibilitatē corꝑis ſbiugauit. Habet etiā ſtellas in capite: q̄ꝛ eiꝰ v̄tutes ⁊ merita diffundunt̄ ⁊ coruſcāt in vniuerſo orbe.

¶ De q̄nta ꝓrogatiua v̄ginei nois incipiēte ab A. ſ. ꝙ btā virgo. dr̄ amygdalus ⁊ arbor celeſtis.

I Maria amygdalus.

Beata v̄go in ſacra ſcp̄tura appellat̄ amygdalꝰ rōne arbor̄: floris ⁊ fructus. Primo rōne arboris. Ut em̄ inq̄t Iſid. in li. etym̄. xvij. qn̄ radix amygdali eſt amara dulcorat̄ ꝑ ſurculū arboris picee. Iſte ſurculꝰ eſt dei v̄bū. de quo Iaco. j. dr̄. Suſcipite inſitū v̄bū. Iſtū ſurculum in corde habebat btā v̄go. de qua dicit̄ Luc. ij. Maria aūt ꝯſuabat oīa v̄ba hec ꝯferens in corde ſuo. ⁊ iō ipa fuit tota dulcedine repleta. Si em̄ v̄bum dei mūdat ab amaritudine pct̄i: iuxta illud Ioā. xv. Uos mundi eſtis ꝓpter ſermonē quē locutus ſum vobis. multo magis potuit dulcedine replere virginē benedictā matrē ſuā: ⁊ eā ab oīi amaritudine ꝓſeruare. q̄ꝛ magis eſt facile ꝓſeruare ne q̄d inducat̄ q̄ꝫ inductuꝫ tollere. l. patre furioſo. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iu. ⁊ §. apū. in inſti. ti. de rerū diui. Dicit q̄q; Palladius ⁊ Ariſ. in li. de vege. ⁊ plantis ꝙ amygdalus a ſua amaritudine liberat̄ ꝑ immiſſionē cunei in radicē. Iſte cuneus eſt ſpiritusſctūs: qui notā oīs pct̄i quā ex radice amara iudeoꝝ ꝯtrahere poterat: ab ea elongauit ⁊ expulit. Phus quoq; vbi. ſ. dicit ꝙ ſi amygdalus vetuſta clauis ꝑforet̄ emittet guttā gumi ⁊ amplꝰ fructificabit: q̄ꝛ humor in medulla impinguat̄. Per iſtō foramē intelligit̄ occulta inſpiratio dei de qua ipa virgo inq̄t Cañ. v. Dilectus meus miſit manū ſuā ꝑ foramē: ⁊ venter meꝰ intumuit ad tactū eiꝰ. q̄ꝛ btā v̄go in bonis opib' ꝑ ꝯtactum diuie inſpiratōis excreuit. ¶ Scđo btā virgo dicit̄ amygdalus rōne floris. Sicut em̄ amygdalus ante oēs arbores flores ꝓducit: vt inq̄t Iſid. vbi. ſ. ſic ⁊ ipa ante omnes mulieres votū v̄ginitat̄ emiſit: et poſt eam mlte alie. De q̄b' dr̄. pſ. xliiij. Adducent̄ regi v̄gines poſt eā. Et ad h̄ ꝓpoſitū poſſꝫ moralit̄ exponi illō qđ inq̄t Uirgilꝰ in bucco. Et nūc ois ager: nūc ois parturit arbos. Nūc frondēt ſilue: nūc formoſiſſimꝰ ānus ⁊c̄. Ex ipa aūt v̄ginitat̄ ꝓmiſſiōe ⁊ vocatōe ſecuta eſt ꝯuerſio gentiū ⁊ reprobatio iudeo. de q̄ Eccl̄s vlti. dr̄. Florebit amygdalꝰ ⁊ impiguabit̄ locuſta: ⁊ deſiccabit̄ capparis. Tunc em̄ amygdalus floruit quādo v̄go beata votū v̄ginitat̄ emiſit. ⁊ tūc locuſta. i. gētilitas inſtabilis ⁊ vaga ſpūſſctī gr̄a impinguata fuit. Capparis aūt. i. ꝓplꝰs iudeoꝝ in diſſipationē fuit. Cappar̄ em̄ eſt frutex ſpinoſus ſuꝑ terraꝫ extenſus: vt dicit̄ in lib. de ꝓprietatib' reꝝ. ⁊ ſignificat populū iudaicū durū et rebellem ⁊ terrenis adherentē. ¶ Tertio dicit̄ amygdalus rōne fructꝰ. nam fructus eius ſunt nuces longe. Dicit aūt Augꝰ in ſmone d̄ natiuitate dn̄i: vbi loquit̄ de virga Aaron que ꝓtulit nuces: ꝙ in nuce ſūt tria ſcꝫ coriū: teſta ⁊ nucleus. Ut aūt ſupra diximꝰ pte ſecunda huiꝰ opis: ſermone. iij. in exordio: per coriū ſiue corticē nucis ſignificat̄ chr̄i caro: que habuit aſꝑitatē ⁊ amaritudinē paſſiōis

H

K

L

In nuce ſunt tria.

ꝑ nucleū ṽo eius diuitas intelligit̃ q̄ habet
dulcedinē ⁊ dedit illūinationē. ꝑ testam aūt
q̄ est firma ⁊ inter nucleū ⁊ corīu siue corticē
media significat̃ ei⁹ aīa: q̄ fuit firma cōtra
oīa aduersa: ⁊ q̄ est media inter naturā diui-
nā ⁊ carnē. q̄ꝛ mediāte aīa chr̄i diuitas eius
fuit carni vnita. Ipā igit̃ ṽgo bn̄dicta nō so
lū amygdal⁹ sed etiā arbor celestis appellat̃: q̄
D ꝓtulit folia: flores ⁊ fruct⁹. ¶ De foliis aūt
ei⁹ dr̄ Apoc. vl. Folia ṽgis ad sanitatē gētiū
Ista aūt folia fuerūt ei⁹ salubria eloq̄a. Unū
foliū val; ad sanitatē carnal' ꝯcupie: cū dixit
Luc. j. Quomō fiet istud q̄m viꝝ nō cogno
sco: Aliō ad sanitatē supbie: cū ait vbi s̄. Re
spexit hūilitatē ancille sue. Tertiū ṽo ad sa-
nitatē auaricie: cū dixit ibidē. Esurientes im-
pleuit bonis ⁊c. Flores isti⁹ arboris fuerūt vir
tutes excellētissime q̄ fuerūt in ea. de q̄bꝫ Cañ.
ij. dr̄. Flores apparuerūt in t̃ra nr̄a. i. in ṽgie
maria: q̄ dr̄ terra: iuxͣ illō ps̄. Apiat̃ terra et
germinet saluatorē. Istos flores odoriferos
ṽtutū dn̄t chr̄iani q̄rere i hac humo. i. i hūi-
li mr̄e dei: iuxͣ illō Uir. vbi s̄. Qui legitis flo-
res ⁊ humi nascētia fraga. Si moral'r expo-
nat̃: innumeris etēm fragrātissimis floribꝫ cir-
cūdata fuit ⁊ fulcita btā ṽgo: q̄ dixit Cañ. ij.
Fulcite me floribꝫ ⁊c. Fruct⁹ ṽo h⁹ arboris
fuerūt opa ei⁹. de q̄bꝫ Cañ. vij. dr̄. Uideam⁹ si
flores fruct⁹ pturiūt. Maxim⁹ aūt fructus
hui⁹ arboris fuit ille d̄ q̄ dictū fuit ipsi ṽgini
Luc. j. Benedict⁹ fruct⁹ vētris tui. Iste ei fru
ct⁹ ṽe fuit bn̄dict⁹ i odore: q̄ꝛ suauis ad odo
randū. vn̄ Eccl. xxiiij. ipa ṽgo inq̄t. Ego q̄si
vitis fructificaui suauitatē odoris. Fuit et ve-
nust⁹ ⁊ honorabil' ad intuēdū. vn̄ seq̄t̃. ⁊ flo-
res mei fruct⁹ honoris ⁊ hōestatis. Fuit ēt dul
cis ad gustādū iō Cañ. ij. dr̄. Fruct⁹ ei⁹ dul-
cis gutturi meo. vn̄ de h. ṽgie ṽificata fuit
illa poetica sn̄ia. Arbore de dulci dulcia po-
ma cadūt. Et dn̄s nr̄ ies⁹ chr̄s fruct⁹ fuit ar
boris pulcerrime Leui. xxiij. de q̄ arbore dr̄ oī
bus deuotis chr̄ianis Gen. xviij. Requiescite
sb arbore. O igit̃ b. ṽ. pfecto tu es arbor illa
celestis lignūq; vite qō de⁹ posuit i medio pa
disi: vt figuratū fuit Genes. ij: qō affert. xij.
fruct⁹ ꝑ mēses singl'os: vt dr̄ Apoc. vlt̃. Tu
es illa arbor d̄ q̄ dr̄ Daniel. iiij. Ecce arbor in
medio t̃re. i. i medio oīs creat̃e. cui⁹ altitudo
nimia: q̄ꝛ incōphensibil' est oī pure creature.
vt exponit. s. Bernardin⁹ in q̄dā ser. Cui⁹ ṽ
gis excellētiā ꝯsiderās idē. s. Bernardin⁹ in
q̄t i ser. vl. d̄ noīe ei⁹. Orem⁹ igit̃ dilectissimi
frēs dn̄a; nr̄a; ṽgie; bn̄dictā: vt q̄ mr̄ meru-
it eē iudicis secl'oꝝ: ꝓ reatibꝫ nr̄is satisfaciat
aduocata. q̄d eīm in cā pōt eē piculi vbi cās
hoīm illa ꝑorat q̄ h; vn̄ apō deū ꝓ filiis ora-
re p̄sumat: q̄ꝛ mr̄ est dei. h; ⁊ ille vn̄ hoī cle-
ment̃ ignoscat: q̄ꝛ fili⁹ hoīs ē. Ambo certati

cās miserāt̃ hūanas: mr̄ excusādo mortales
ne peāt: fili⁹ ignoscēdo pctōribꝫ vt resurgāt
Oīes g̃ genitrici ei⁹ deuotissime supplican
tes vitā nr̄am emēdem⁹: ⁊ mores cōi voto:
pari desiderio: ardenti affectu postulātes vt
eccl'ia; suā exaltet: nr̄m ministeriū acceptet:
p̄tia; tueat̃ ⁊ ꝓtegat: fideles mltiplicet: abi-
gat hostes: domesticos foueat. ⁊ oēs q̄ triū-
phale nomē iesu ac mr̄is ei⁹ marie iuocāt et
adorāt: dirigat sp ⁊ ꝯduct: q̄ cū p̄re ⁊ sp̄ūscō
i eternū bn̄dicibil' laudabil' ⁊ gl'iosus viuit
⁊ regnat ꝑ infinita secl'a secl'oꝝ. Amen.

¶ De eiusdē p̄issime ṽginis noīatione
Sermo quintus.

Cur queris
A nomē meū q̄d est admira
bile: Gen. 32. et Iudi. xiij.
Inq̄t b. Bernar. in ser. iij.
de noīe ṽgis. Testis ꝯscie est dn̄s. ꝙ si q̄n ce
lesti gr̄a largiēte exterioribꝫ curis exēpt⁹: lau-
dibꝫ ṽgis valeo tot⁹ vl' ꝑ horā occupari: tan
ta mētis leticia saucior: tātaq; interi⁹ suauita
te ꝑfundor: vt cūctis mōi vanitatibꝫ ⁊ ꝯcupi
scētiis ꝯculcatis: nil malū aut appetam q̄; cū
ipō leticie spiritu si daret̃ stari exilire ad do-
minū anteq̄; illud gaudiū spirital' curis iteꝝ
redeuntibꝫ auferat̃: ⁊ stimulāte mēoria dd̄i
ctoꝝ cithara ꝯuertat̃ in luctū ⁊ iubilus ph-
dolor in lamentū. Uide igit̃ quāte sit felici-
tatis ⁊ gl'ie in illa p̄ria dei genitricē ṽginem
bn̄dictā stipatā ordinibꝫ angeloꝝ: choris vir
ginū comitatā: vultu plēissimo gr̄aꝝ in suo
dignitatis solio p̄sidentē reuelata iā facie cō
teplari. q̄n quidē in sordibꝫ carnis adhuc et
mōi luto degētibꝫ tā leta ꝯtingit in ei⁹ nois
ꝯtēplatiōe sentire. Ad ip; itaq; marie nomē
iteꝝ ꝯtēpladū: iteꝝ atq; iteꝝ descēdere libet
Hec ille. Cui⁹ gl'iosi p̄ris vestigia sequi desi
derās: sicut ⁊ nois eius appellationē recepi.
Un̄ ad ipm orationē quādā in exordio mee
ꝯuersionis feci dicēs. Bernardine tuū sum
p̄si scīssime nomē Fac mea sit gestis ꝯsona
vita tuis Possum nō imerito timere si seru
tari velim nois ṽginei dignitatē ne ipsa vir
go mihi dicat verba thematis nostri. Quid
q̄ris nomē meum ⁊c. eīn etsi nō possum de il-
lo p̄dicare sicut meret̃: aliq̄d dicere conabor
ꝓut quisq̄s eiusdē ṽginis huulus tenet̃. Nā
bona voluntas supplebit defectum viriū. l.
alia. C. de his q̄. vt indi. ⁊ ipa bona volūtas
ꝓ facto reputabit̃. l. rep̄hēdēda. C. de insti. et
B sbsti. sb ꝯdi. fac. ¶ Sciēdū ē g̃ ꝙ ꝓpt̃ mltas
alias p̄rogatiuas nomē ṽginis ex q̄nq; l'ris
cōponit̃. Omittēdo g̃ breuitatis cā mlta que
possēt in hac maria dici: marie q̄ꝛ mltitudo
onerosa nihil h; honesti. §. fi. in aut. de resc.

Quinq; virtutes Marie

col.j.z.l.tãta.§.ↄtrariũ.C. de ve.in.enu.ſuc
cincte tangã illud qð ait mgr̃ Ambroſi⁹ ſer/
uita in ſuo q̃drageſimali ſmone.xxxix.vbi i/
dt ꝙ nomẽ marie cõpoſitũ ex q̃nq; lr̃is oſtẽ/
dit q̃nq; ỽtutes i ea ꝑcipue fuiſſe. Per M.
eni oſtendit̃ ỽtus fidei.nã hec lr̃a ex trib⁹ J.
inuicẽ colligatꝫ cõponit̃: vt oſtendat̃ ꝙ ỽgo
ꝑfectiſſima trinitatꝫ noticiam z fidẽ habuit.
Sic eñi tres J. inuicẽ colligate vnã litterã
faciũt ita tres ꝑſone diuie inuicẽ ꝑ generati/
one z ꝓceſſionẽ colligate vnũ deũ oſtendũt.
cui⁹ veri dei btã ỽgo ꝑfectiſſimã fidẽ ħuauit
Per ſcðaꝫ litterã.ſ.A ſig..ficat̃ ỽt⁹ſpei. Nã
ſic hec lr̃a eſt a ſiniſtrꝫ apta z capite curuo:z
a dextrꝫ clauſa:ſic ſctã ſpes eſt q̃ anim⁹ a ſi/
niſtris.i.a tribulationũ ꝑſſuris leto vultu
z capite cliuo ac hũiliato totũ ſe aptũ oñdit
ad omĩa ſupplicia ꝓ amore dei ꝑferenda.z a
dextrꝫ claudit̃:q; nullis dei gratꝫ donis ex/
tollit̃. vñ Greg.in moral. ait Spes in eṫni/
P
tate animũ erigit:z idcirco nulla mala q̃ ex
teri⁹ tolerat ſẽtit. ¶ Tertia lr̃a eſt R.q̃ ſcat
ỽtutẽ charitatꝫ.q̃ñ ſic R. duas tortõnes hꝫ
ita charitas vera ad dei z ꝓximi dilectioneꝫ
ſe extẽdit. q̃ñ in his duob⁹ mãdatis tota lex
pẽdet z ꝓphe: vt dr̃ Mat.xxij. ¶ Quarta lit
tera eſt J.z ſcat ỽam hũilitatẽ z nõ fictã:q;
hũilitas rectũ hoiem facit:ſic ſupbia eũ red
dit obliquũ.vñ Grego.in moral.ait. Tanto
ſit vnuſq̃ſq; vilior deo q̃ꝫto eſt ꝑcioſior ſibi.
z tãto ꝑcioſior deo q̃ꝫto vilior ſibi. De marie
aũt hũilitate inq̃t Bern.in q̃dã ſmone O vã
hũilitas q̃ deũ hoib⁹ pepit: vitam mortalib⁹
dedit:celos inouauit: mũdũ purificauit: pa/
diſum apuit z hoiũ aĩas libauit. Facta eſt
marie hũilitas ſcala celeſtꝫ:ꝑ quã de⁹ deſcẽ/
dit ad ṫras. hec ille. ¶ Quita z vltia lr̃a eſt
A.q̃ ỽtutẽ largitatꝫ oñdit. q; ſic A lr̃a apta
eſt manũ q̃ſi porrigẽs a ſiniſtrꝫ:ſic z ỽgo oi/
bus volẽtib⁹ eã ſe ꝑbet abũdãt̃: vt iq̃t Ber.
in q̃dã ſ: Sꝫ ð his ħ breuit̃ ꝑtrãſiui:q; i ꝑſe
q̃nti b⁹ opis declarabim⁹ q̃ꝫtũ iſte ỽtutes:
fides:ſpes:charitas: hũilitas z largitas ex/
cellentiſſime fuerũt in btã ỽgie.z ſolũ in hoc
ſmõe ð q̃nq; aliis ꝓrogatiuis differem⁹.

¶ De ꝑma ꝓrogatiua incipiẽte ab M.ſ. ꝙ
btã ỽgo eſt mater miſericordie.

Q

Sic in officio z dignitate nulla crea
tura eſt maior mr̃e dei:ſic dicẽs eſt
vt nullũ ſit in creaturꝫ purꝫ excellẽ/
ti⁹ nomẽ noie marie. Per ꝑmã aũt
Maria mat̃ mie
hui⁹ nois lr̃am.ſ.M. ſignificat̃ ꝙ ipa eſt mr̃
miſcðie. Miſcðia eñi ei⁹ eſt oibus miſericor
diis alioꝝ ſctoꝝ oim excellẽtior:generalior:
cõmunior z maior. Primo eſt excellẽtior: q;
omẽs alios excellit. Sicut eñi oleum ſupe/
minet oib⁹ liquorib⁹: ita ipa ſupeminet om
bus ſanctoꝝ miſeratiõib⁹. Et iõ Cañ.vj.aſſi
milat̃ aurore.lune:ſoli:z armate aciei. Aſſi/
milat̃ quoq; ſtelle marꝫ. Aurore q̃dẽ aſſimi/
lat̃:q; ei⁹ miſcðia ꝑ oib⁹ aliis eſt vtilior. Nã
ſicut aurora expellẽs noctẽ introducit diem
ſic ipa a nobis expellit tenebrã pcti z itrodu
cit diuine gr̃e lucẽ. Aſſimilat̃ aũt lune q; ſic
luna oib⁹ planetꝫ eſt magꝫ ṫre vicia:ſic ei⁹ mi
ſericordia ꝑ oib⁹ aliis ẽ nob̃ itimior. Aſſimi/
lat̃ etiã ſoli.q; ſic ſol oib⁹ planetis copioſi⁹ z
clari⁹ lumẽ ſuũ diffũdit:ita miſcðia ỽgis ꝑ/
oib⁹ aliis eſt cõmunior.q̃ vt inq̃t Bern.in q̃
dã ſmone:oib⁹ ſe diffũdit:nec eſt q̃ ſe abſcõ/
dat a calore ei⁹. Scit eñi verã eſſe illã Oui/
dij ſniam in libro ſine titulo di. Crede mihi
res eſt ingenuoſa dare.z illã Marcial poe/
te dicẽs. Quas dederis ſolas ſꝑ hẽbis opes
z illam Matthei poete in li. de tobia dicit.

Eſt ancilla dei ſimplex elemoſyna:mortis
Antidotũ:venie porta:ſalutis iter.
Liberat a mortis laqueis elemoſyna:ſordes
Abluit:actori dulce ꝓrat opus.
Vitã ꝑpetuũ venturã: preſtat honorẽ.

¶ Perpetuũ ꝑſtat ſpũale dec⁹. Et ideo ſẽꝑ
opa miſcðie voluit exercere vt ſibi gl'iaꝫ adq̃
reret:z alios a morte eterna z a pctoꝝ ſordi/
bus merito pietatꝫ liberaret. Aſſimilat̃ etiaꝫ
armate aciei.q; ei⁹ potẽtia ceterꝫ eſt potẽtior
q; hoſtes ↄterit z in fugã ↄuertit. Nec ẽ ali/
q̃d nomen terribili⁹ demonib⁹ qð ſit alicui⁹
pure creature q̃ꝫ nomẽ btẽ ỽginis. De q̃ dice
re poſſum⁹ illð pſ.cx. Sctm̃ z terribile no/
men ei⁹. Aſſimilat̃ nihilomin⁹ ſtelle maris:
q; ei⁹ miſcðia pre ceterꝫ eſt diuturnior. Sic
eñi ſtellis ceteris occidentib⁹ ipa nõ occidit:
ſic ceteris nõ exaudientib⁹ maria nõ deſerit
¶ Scðo eius miſcðia eſt omĩb⁹ generalior R
quia vbiq; generalit̃ inuenit̃ ſcꝫ in mundo:
in iudicio z in celo. Sicut aũtẽ genus peri/
re nõ poteſt.l.in ratione.§.incerte.ff.ad tre/
bel.ſic nec generalis miſcðia btẽ ỽginis vn/
q̃ꝫ peribit. Inuenit̃ autẽ eius miſcðia ꝑmo
in mundo:q; miſcðia ei⁹ plena eſt omĩs ter
ra. Nec mirũ.q; ipſa habet miſerendi poten/
tiã:ſapientiã z voluntatẽ promptã. vñ Pro
uerb.xxj.dr̃. Theſaur⁹ deſiderabilis z oleuꝫ
in habitaclo iuſti. Põt q̃ miſereri z ſubueni
re:q; habet oleũ.i. pietatꝫ affectũ. Scit autẽ
ſubuenire:q; fuit ſpeciale habitaclũ iuſti.i.
chriſti:qui eſt ſapientia dei patris. Secũdo
ſubueniet in iudicio.vñ Prouerb.vlti.dicit̃
Laudent eã.ſ.omẽs electi.in portis.i. in iu/
dicio.q; olim iudicia in portꝫ tenebant̃. opa
eius.ſ.que tunc faciet. Ipſa eñi virgo beata
cũ filio ad iudiciũ veniet: z ibi erit cuꝫ magͣ
honore q̃ꝫtum ad ſe:z in magna vtilitate q̃ꝫ/
tum ad nos. De honore autẽ quem in iudi/
cio habebit dicit̃ pſ.xliiij. Aſtitit regia a dex/

Miſericordia Marie inuenit̃

trīs ꝛc. Honorabit̄ em̄ q̄ꝫtū ad locū. quia a dextrꝭ filij ſedebit. Ideo dicit̄ Aſtitit regina a dextrꝭ tuis. Honorabit̄ q̄ꝫtū ad habitū qꝛ corꝑe glˀioſo induta erit. ideo ſubdit̄. in veſtitu deaurato. Honorabit̄ q̄ꝫ q̄ꝫtum ad cōſortiū. qꝛ oēs angeli ꝛ ſcti circa eā tāq̄ꝫ circa ſuā reginā aſſiſtent. iō addit̄. circūdata varietate. ſ. oīm ſctōꝝ diuerſitate. Scdo ibi erit ad magnā vtilitatē q̄ ad nos. vnde dicit̄ de ea Prouerb. vlti. De nocte ſurrexit ꝛ dedit predā domeſticis ſuis ꝛ cibaria ancillis ſuis ꝛ ibidē Omnes domeſtici eiꝰ veſtiti ſunt duplicibꝰ. Ancille eiꝰ ſt̄ aīe q̄ ſibi hūilit̄ fuerūt Domeſtici aūt eiꝰ ſunt illi q̄ ex itima deuotione cū ipa q̄ſi q̄ndā familiaritatē ꝯtraxerūt Ipa igit̄ tūc de nocte ſurget. qꝛ ꝫ q̄ſdā iudiciū de nocte fiet: iuxta illō Matt. xxv. Media aūt nocte clamor factꝰ eſt ꝛc. ꝛ tūc ancill̄ ꝛ domeſticꝭ ſuis dabit predā. i. demonū ꝛ reproboꝝ victoriā. qꝛ q̄libet ſcrūs ſub pedibus eos tenebit: iuxͣ illō Malach. iiij. Calcabimus īpios cū fuerit q̄ſi cinis ſb plāta pedū nroꝝ. Dabit etiā eis cibaria. qꝛ cū filiꝰ eiꝰ ſit verꝰ deꝰ ꝛ verus hō eos cibabit ꝛ reficiet in viſiōe hūanitatꝭ ꝛ ꝯtēplatōe diuitatꝭ eiꝰ. Illos etiā veſtiet duplicibꝰ. i. duplici ſtola glˀie ꝛ btitudinis. ſ. aīe ꝛ corꝑis. Tertio eiꝰ miſericordia apparet in celo: qꝛ eiꝰ claritas ī btis ē cā glˀie ꝛ leticie ꝛ honorificētie. Glˀie q̄dē: q̄a eiꝰ claritas btōs illuſtrat. vn̄ Ber. in q̄dā ſ. inq̄t. Marie p̄ntia totꝰ illūinat̄ orb: adeo vt ipa ſuꝑna ciuitas clariꝰ rutilet: v̄ginee lāpadis illuſtrata fulgoribꝰ. Eſt etiā cā leticie: qꝛ ſcti nō ſine mag̃ leticia videre p̄nt mr̄ē ꝫ ꝛ ſororē ſuā ſuꝑ oēs angelos exaltatā. Eſt etiaꝫ cā honorificētie. qꝛ magnꝰ honor ē ſctis hr̄e chr̄m fr̄ē ꝫ ſuū ꝛ btāꝫ v̄ginē mr̄ē ꝫ ꝛ ſororē ſuā q̄ꝝ vnꝰ eſt rex: altera eſt regia totiꝰ regni celeſtis. De his tribꝰ dicit̄ Judith. xv. Tu glˀia hierl̄m: tu leticia iſrael: tu honorificētiā populi nr̄i.

G ¶ Tertio eiꝰ miſcdia eſt alijs ſanctoꝝ miſericordijs copioſior ꝛ cōmunior. vn̄ aſſimilat̄ oliue campi Eccl. xxiiij. vbi ipa inquit. Quaſi oliua ſpecioſa in campis. Miſericordie em̄ alioꝝ ſanctoꝝ ſunt ſepe ſicut oliue hortoꝝ. que nobis cauſe ſunt: eo ꝙ digni non ſumus. Miſericordia aūt virginis eſt oliua campi: qꝛ oībꝰ eſt cōmunis. vnde Bern. in quodā ſermone ait. Virgo btā copioſiſſima charitate ſapientibꝰ ꝛ in ſipiētibꝰ debitricē ſe fecit: ꝛ oībꝰ miſericordie ſinuꝫ apuit ꝛc. Et ſicut eccl̄ia nemini claudit gremiū. epl̄a inter claras. C. d ſum. trini. ꝛ fide ca. ita ipſa q̄ eſt tēplū dei viuī nemini claudit gremiū pietatis.

L ¶ Quarto eiꝰ miſcdia eſt oībꝰ alijs maior q̄drupliciter dimenſione ſcꝫ longitudine: latitudine: ſublimitate ꝛ ꝓfunditate. De q̄ loquēs Bern. in q̄dā ſer. ait Quis bn̄ dicet miſericordie tue longitudinē latitudinē ꝛ ꝓfundū inueſtigare poſſit: Lōgitudo em̄ eiꝰ vſq̄ꝫ in diē nouiſſimū ſubuenit vniuerſis eā inuocātibꝰ. Latitudo eiꝰ replet orbē terraꝝ: qꝛ eiꝰ mīa plēa ē oīs terra. Sublimitas eiꝰ ciuitatꝭ ſuꝑne ruinas īſtaurauit Profūditas ſedētibꝰ in tenebrꝭ ꝛ vmbra mortꝭ ſe cōtcauit ꝛ grāꝫ obtinuit. Sit ḡ tue pietatꝭ ipaꝫ quā inueniſti apō deū grām notā facer̄ mūdo: ꝑcibꝰ tuis obtinēdo reis veniā: egenis medelā: puſillis corde robur: afflictꝭ ꝯſolatiōeꝫ: ꝑiclitātibꝰ adiutoriū ꝛ liberatiōeꝫ. Hec ille. Ex q̄bꝰ p꜔ ꝙ merito btā v̄go mat̄ miſcdie appellat̄. licꝫ em̄ diuerſ. noībus nūcupet̄: tn̄ nullū eſt ꝑclariꝰ nomē eiq̄ꝫ ꝯueniētius q̄ꝫ mater miſcdie. Nam ſi illā imꝑatricē noīes: h aliq̄ꝫtulū rigoris ꝛ timoris ingerit de hac puella q̄ mitiſſima eſt et oībꝰ grata. Si reginā dicas: ipa ſe ancillā humilē vocat. Silit̄ ſi dn̄am dn̄aꝝ: h importat ſolum quādā excellentiā ꝛ nō benignitatē. Si deā deaꝝ eā appelles: nō videbit̄ eſſe dea vel domina pctōꝝ. Non etiā videt̄ eſſe appellanda regina glˀie: qꝛ glˀia eſt tantū in celo ꝛ non in terra nec īferno nec in purgatorio: ſed miſericordia in q̄libꝫ hoꝝ eſt. ḡ maximū regnū eſt miſcdia: ꝛ ꝯſequēter maria regina ſcꝫ virgo Maria debet appellari regina ꝛ mr̄ miſericordie. nā a digniori debꝫ fieri denoīatio ꝫ. ſed quotiens. inſti. de iure. natu. gen. ꝛ ci. Inſuꝑ quicq̄d eſt ſuꝑius ſuꝑiore eſt ſuꝑius inferiore. ꝑ illā regulā. Si vinco vincenteꝫ te multo fortius vincā te. l. de acceſſionibꝰ. ff. de diuer. ꝛ tēp. p̄ſcp. ſed miſcdia eſt ſuper oīa opa dei: vt dꝛ ps. cxliiij. ḡ regnū miſericordie eſt ſuꝑ oīa regna. ꝛ ꝯñter ꝓprie ꝯuenit mr̄i dei: q̄ oīm regnoꝝ dei eſt regia. ¶ Preterea ipſa v̄go ſupra p̄trimoniū ꝛ ꝓprietatem filij ſui eſt regina. ſed hoc p̄trimoniū eſt miſericordie: qꝛ dei ꝓpriū eſt miſereri ſemꝑ ꝛ ꝑcere: vt inq̄t Grego. in quadā collecta. ḡ beata v̄go ꝓprie miſcdie eſt regina Nā locꝰ ꝓpriꝰ regis dꝛ regnū eius. ſicut ille dꝛ rex Francie cuiꝰ regnū eſt frācia. ſed locꝰ dei eſt miſcdia. vn̄ ſuꝑ illō Eſa. xviij. dicit dn̄s. ego ꝯſiderabo in loco meo inq̄t glo. Qui locꝰ eſt miſcdia Si ḡ locus ꝛ regnū chr̄i eſt miſcdia: ꝑfecto conſtat ꝙ mater eius eſt miſcdie mater ꝛ regina. Ideo illi canit eccl̄ia. Salue regia miſcdie: ꝛ iteꝝ Maria mater grē: mat̄ miſcdie Tāte em̄ dignitatꝭ ꝛ excellētie eſt mīa ꝛ clemētia ꝙ ipa ſola dꝛ nos reddere pares deo. l. fi. C. de do. inter vi. ꝛ vx. vn̄ Claudianꝰ inq̄t. Sis pius in p̄mis: nā ſi vincamur in omni Munere: ſola deos equat clemētia nobis. Maria regia miſcdia

¶ De ſcda ꝓrogatiua v̄ginei noīs incipiētē ab A. ſ. ꝙ btā v̄go dicit̄ aqueductus.

V Maria aqductꝰ.

AQueductus appellaẗ mater dei q̄. Eccī. xxiiij. inq̄t. Ego q̄ſi aqueductus exiui de paradiſo. i. ō delicijs miſericordiaꝝ dei. Per iſtū autē aqueductū fluūt aque gr̄aꝝ de celo in mundū. vñ ſequiẗ Rigabo hortū plantationum meaꝝ. Sicut ḡ aqueductus appellaẗ ſeruitus. l. ꝛ in ꝓuinciali. C. de ſerui. ꝛ aq̄. q꞉ predijs irrigandis ſeruit. ſic ꝛ ip̄a ꝟgo nob̄ ſeruiēdo gr̄am ſui filij miniſtrat. Et ſicut aqueductus eſt indiuiduꝰ ꝛ totalis. q꞉ nō poteſt diuidi nec ꝯſtitui ꝑ parte. l. vie. ff. ō ſerui. ſic ꝛ marie deuotionē integre ꝛ totaliẗ h̄re oportet. Unde q꞉ iſte aqueductꝰ nobis valde eſt neceſſariꝰ: ideo diabolꝰ ip̄m frangere conaẗ. Quod ſignificatū eſt Judith. vij. vbi diciẗ ꝙ Holofernes p̄cepit incidi aq̄ductū. q꞉ ꝑ illum fluebat fons in ciuitatē. Tunc aūt diabolus iſtū aq̄ductū incidit qñ nos a deuotione ꝟginis retrahit. Sicut em̄ ius aq̄ductꝰ ſpacio tp̄is amittiẗ. l. ſi tibi fuiturē. C. de ſerui. ꝛ aq̄. ſic ꝛ br̄a ꝟgo ceſſantibꝫ nob̄ a bonis opibꝫ deſtituiẗ. ¶ Iſte aq̄ductus cōmendabil' eſt ex ꝑte ſui: ex ꝑte nr̄i: ex ꝑte modi: et ex ꝑte aque. Primo ex ꝑte ſui: q꞉ hꝫ effluere et refluere. nā gr̄aꝝ aq̄ ꝑ ip̄ꝫ aq̄ductū nob̄ ō celo effluūt: iuxͣ illō Sap. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariẗ cū illa: ꝛ inumerabil' hōeſtaſ ꝑ manꝰ illius. Ipſe etiā aque refluūt: dū ip̄a ad referendū deo gr̄as nos inducit: iuxta illud Eccī. j. Ad loca vñ exeunt flumina reuertunẗ vt iteꝝ fluant. Eſt etiā iſte aqueductus cōmēdabilis ex ꝑte ſui: q꞉ habet magnā lōgitudinē: latitudinē ꝛ ſublimitatē. Eius āt longitudo tanta eſt ꝙ attingit a celo vſq꞉ ad terrā. vñ Bern̄ in q̄dā ſer. ait. Aqueductꝰ eſt maria: cuiꝰ nimiꝝ ſūmitas inſtar ſcale. Jacob celos tāgit: imo etiā trāſcēdit: vt illū fōtem aquaꝝ q̄ ſuꝑ celos ſunt ꝯtingere poſſit. Latitudo aūt iſtius aqueductꝰ tanta fuit ꝙ totū diuinū fonteꝫ capere potuit. vñ Bern̄. vbi ſuꝑ ait. Natus eſt fons ꝛ vſq꞉ ad nos ꝑuenit. q꞉ deſcendit illa celeſtꝭ vena ꝑ aqueductū. nō tñ fontꝭ copiā nobis exhibēs: ſed ſtillicidia gr̄e cordibꝫ nr̄is arentibꝫ infundens alij q̄dē plus: alij minꝰ accipiūt. Hec ille. Et ibidē etiā ait. Iſte aqueductꝰ eſt maria: que plenitudinē fontꝭ de corde patris accepit: et nob̄ illō ꝓut capere poteramꝰ edidit. Altitudo ꝟo iſtius aqueductꝰ tanta fuit ꝙ vſq꞉ ad fontē totiꝰ diuinitatꝭ ſe erexit ꝛ illū tetigit. vñ Bern̄. vbi ſ. ait. Quomō noſter hic aq̄ductus fontē illū attigit ſublimē? Quomō putes niſi vehemētia deſiderij ꝛ feruore deuotionis ac puritate orōnis? Quō igiẗ maieſtatē attigit inacceſſibilē niſi pulſando ꝛ querendo. ¶ Scđo iſte aqueductꝰ cōmēdabil' eſt ex ꝑte nr̄i. Nos em̄ aquas gratiaꝝ ō celo h̄re nō poteramꝰ ꝓpẗ nimiā altitudinē ſuā ꝛ nr̄am nimiā depſſionē: ꝛ iō oportuit ꝙ eſſet in medio aq̄ductꝰ. vñ Bern̄. vbi ſ. inq̄t. Propterea hūano generi tāto tp̄e flueta gr̄e defuerūt: q꞉ nōdū interceſſerat aq̄ductus. ꝛ iteꝝ. Queramꝰ gr̄aꝫ: ſed ꝑ inuētricē gr̄e mariā. neq꞉ em̄ oīpotēs deꝰ ſine h̄ aq̄ductu gr̄aꝫ vult infūdere: ſed tibi voluit vehiculū ꝓuidere q꞉ forte manꝰ tue plene ſūt ſanguie ꝛ iō q̄cquid deo offerre deſideras ḡtiſſimis illis ꝛ oī acceptiōe digniſſimis marie manibꝫ offerēdū trade ſi nō vis repulſaꝫ ſuſtinere. ¶ Tertio iſte aq̄ductꝰ cōmēdabil' eſt ex ꝑte modi. Iſte aūt modꝰ eſt triplex. Primꝰ eſt: q꞉ diuerſimode diffūdit. nā q̄buſdā ſe diffūdit in modū aq̄ putei. q̄buſdā i modū aq̄e fontꝭ: q̄buſdā ꝟo i modū aq̄ fluīs. Puteꝰ hꝫ aq̄s occultas q̄ cū labore educūẗ. ꝛ q̄ztū ad h̄ ip̄a ſe diffūdit petōribꝫ. q꞉ aq̄ gr̄e eſt eis occulta: ſꝫ tñ ꝑ laborē pnīe pōt hauriri. Aq̄ ꝟo fontis ſine labore hauriẗ ꝛ ꝯtinue emanat. q̄ztū ad hoc diffūdit ſe bonis ꝛ ſibi deuotꝭ: q꞉ ꝯtinue graciā ſuā eis tribuit: ꝛ ſine mltō labore eis cōicat. Aq̄ ꝟo fluīs in mag̃ abundātia emanat ꝛ q̄ztū ad h̄ ſe diffūdit btīs: q̄bꝫ largiẗ ꝛ abundanẗ aq̄m ſpūſſcti tribuit. Et iſta triplex drña aq̄ꝝ tāgiẗ Cañ. iiij. vbi de br̄a ꝟgīe dr̄. Fons hortoꝝ puteꝰ aq̄ꝝ viuētiū q̄ fluūt impetu de libano. ¶ Scđus modꝰ eſt: q꞉ abundāẗ ꝛ largiẗ ſe diffūdit. vñ de ip̄o dici pt̄ illō Nu. xx. Egreſſe ſt̄ aq̄ largiſſīe ita vt ꝑpl's biberet ꝛ iumēta. i. deuoti ꝛ īdeuoti ō ip̄o aqueductu bibere pñt. Aq̄ q̄dē largiẗ ſe diffūdere ꝯſueuit mltꝭ ō cauſ. Prīo ex nimia repletōe ſic pꝫ i fluīe repleto qō ꝑ loca vicia ſe diffundit. Br̄a igiẗ ꝟgo gr̄ijs plena de ſua plenitudie i corda ꝑ deuotōꝫ ſibi vicia ſe diffundit. vñ ip̄a iq̄t Eccī. xxiiij. In pleitudie ſctōꝝ detētio mea. Scđo ex violēta vētoꝝ ipulſione ſic pꝫ i mari: qō qñ vētoꝝ violētia ipelliẗ ītumeſcit atq꞉ diffūdiẗ. ꝛ idē fit i fluībꝫ. Auſter aūt ſpūſſcti ſic mētē ꝟgis afflauit ꝙ ip̄aꝫ ad diffūdēdū ipellit. iō Cañ. iiij. dr̄ Surge aq̄lo ꝛ veni auſter ꝑfla hortū meū: ꝛ fluant aromata illiꝰ. Tertio ex nimia ꝛ vehemēti ebullitōe. qñ ei vas nimis ebullit tūc aquā extra ꝓijcit. Ignis q̄dē ſpūſſcti ſic mente ꝟginis ebullire facit ꝙ ad ſpargendū nob̄ aquā ſue gr̄e ip̄aꝫ ipellit: vt nō ſit q̄ a calore ſuo ſe abſcōdere poſſit. vñ pſ. ait. Nō eſt q̄ ſe abſcondat a calore eiꝰ. Quarto ex vaſis ꝯcuſſione. Si em̄ vas plenū aq̄ cōcutiẗ mox aq̄ effundiẗ. Ipſa igiẗ ꝟgo q̄ eſt ſcitula gr̄a dei repleta ſi ab aliq̄ cū deuotiōe tāgaẗ mox gr̄aꝫ ſuā effundit. vñ Nūe. xxiiij. dr̄. Fluet aq̄ de ſcitula eiꝰ. i. ō ꝟgīe maria mr̄e eiꝰ. Quito ex vallīū depſſiōe. nā aq̄ valde ſe diffūdit i valles ꝛ i loca depſſa. vñ ōr tex. i. l. ſ. §. penulti. ꝛ fi.

V Maria diuerſimode ſe diffūdit.

Z Largiter ſe diffundit.

ff.de aq̄ plu.ar. ꝙ iõ loci īferiores ſūt pigui-
ores:q꜔ oīs pinguedo terre ad illos ꝑ aquas
defluit.⁊ ſic b.ṽgo aquā grē ſue īmittit ī cor
da hūilia:iuxͣ illō pš.Qui emittiſ fontes ī cō
A uallibꝫ.¶Quarto ꝓncipalr̄ iſte aq̄duct⁹ cō
mēdabil' eſt ex ꝑte aq̄: q꜔ h꜔ aq̄s puriſſimas
Tūc aūt ꝛ̄ Ariſ.aq̄ ē puriſſima qn̄ nullū h꜔
Aq̄ ma- ꝓpriū colorē nullūq꜔ odorē nec ſaporē.Aqua
rie puriſ- igiꝛ̄.b.marie ē puriſſima:q꜔ aufert a nob co-
ſima. lorē.i.mūdanā ꝯuerſatōē:iuxͣ illō Rho.xij.
Nolite ꝯfirmari huic ſecl'o ⁊c. aufert ēt odo
rē.i.ꝓteritoꝝ pctōꝝ vanā recordatōē:quē o-
dorē hēbat illi q̄ dicebant Nu.xj.Recorda-
mur piſciū q̄s ꝯmedebam⁹ in egypto grā ⁊c
Aufert q꜔ ſaporē.i.mūdi amorē: vt amor mūdi
ſibi deſipiat: ⁊ ſol⁹ amor dei ſibi ſapiat.Vn̄
ſic dt̄ Chryſ. in q̄dā ſer.Vere nō h꜔ ſuꝑ t̄ras
qd̄ amet q̄ donū celeſte in ṽitate guſtauerit
Vn̄ ṽo puritati iſti⁹ aq̄duct⁹ q̄dā ꝯ̄dicentes
ipm ſordidatū originali pctō fuiſſe aſſerunt
ideo merita dicere poſſum⁹ de btā ṽgie illō
Nu.xx.Hec eſt aq̄ ꝯ̄dictōis vbi iurgati ſūt
filij iſrl' ꝯtra dn̄m.i.chr̄m filiū ipius ṽginis
mr̄ē ſuā maculatā ꝑdicātes.Quia autē ille
cognoſciꝛ̄ eſſe deuot⁹ chr̄i ⁊ mr̄is ei⁹ q̄ cauil-
loſis argumētatiōibꝫ ꝯ̄dicentiū nō moueꝛ̄ a
venerāda ꝯceptinoe ei⁹.Jō ipe chr̄s inq̄t ta-
li deuoto illō pš.lxxx.Probaui te apd̄ aquā
ꝯ̄dictōis.Hec eſt illa aq̄ ſuauiſſima d̄ qua
figuralr̄ diciꝛ̄ Prouerb.v.Bibe aquā d̄ ci-
ſterna tua ⁊ fluēta putei tui.Hec eſt illa aq̄
nitidiſſima in q̄ reſplēdet vult⁹ ꝓſpicientiū.
Prouerb.xxvij.Hec eſt illa aq̄ ſalutarꝭ que
ignē extinguit ardentē:Eccl.iij.Hec eſt illa
aq̄ de q̄ moralr̄ exponi ꝑt illō Eccl.xxix.In-
itiū vite hoīs aq̄ ⁊ panis.Per aquā em̄ in-
telligiꝛ̄ ṽgo maria ꝑ panē ṽo chr̄s.q̄ d̄ ſe ipo
ait Joan.vj.Ego ſū panis viu⁹ q̄ d̄ celo de
ſcendi.tranſūptiue in c.charitas.de pe.di.ij
⁊ de ꝯſecra.di.ij.c.forte.⁊ c.oīa.⁊.c.in calice.
xxxiij.q.iiij.c.ſciatꝭ.Hec etiā eſt illa aq̄ de q̄
exponi pōt illō Ezech.xxxvj.vbi ait de⁹.Ef-
fundā ſuꝑ vos aquā mundā ⁊ mūdabami-
ni ab oībꝫ inq̄namentꝭ vr̄is.De ipa q꜔ expo-
ni pōt illō Joan.iiij.Qui biberit ex aq̄ aquā
ego dabo ei non ſitiet in eternū: ſed fiet in eo
fons aque ſalientꝭ in vitā eternā.Dicere q̄q꜔
poſſum⁹ eā figurari ꝑ aquā celicā.de q̄ tra-
ctaꝛ̄ in.l.apud trebaciū.§.j.ff.de aq̄ plu.ar.
Et ꝙ eſt aqua ꝓfluens.i.de celo cadēs:vt ex
Aqua ce- poniꝛ̄ inſti.de reꝝ diui.§.j.Itē ꝙ figuraꝛ̄ ꝑ
lica. aquā viuā.de q̄ tractaꝛ̄ in.l.ſi is q̄ in puteū.
in prin.ff.qd̄ vi aut clam.⁊ in.l.j..ff.d̄ fonte
Itē ꝙ eſt aqua bn̄dicta.de q̄ in.c.aquā.d̄ cō
ſecra.di.iij.Et ideo etiā dicere valem⁹ d̄ de-
uotꝭ ipius bn̄dicte ṽginis.Bti qui ſemināt
ſuꝑ aq̄s.c.cū Marthe.§.veꝝ.de cele.miſ.
Sicut aūt piſces viuere nō pn̄t ſine aq̄.c.pla-
cuit.xvj.q.j.ita nos male hr̄em⁹ ſine ṽginis
btiſſime grā.Iſta ei aq̄ nos ſctificās eſt nob
neceſſaria.de q̄ exponi pōt illō Nu.xix.Pe-
ribit q̄ aq̄ expiationis nō fuerit aſꝑſus.Nec
mirꝫ ſi nō hn̄s hāc aquā moriꝛ̄.Ipa em̄ ṽgo
dicere pōt de ill' q̄ ei⁹ deuotiōē derelinquūt
illō Hiere.ij.Me dereliquerūt fontē aq̄ vi-
ue.Ecōtra ṽo de ei⁹ deuoto dr̄ Eccl.xv.Aq̄
ſapiētie ſalutarꝭ potabit illū:⁊ firmabiꝛ̄ ī il-
lo ⁊ nō flecteꝛ̄.Hec eſt illa aq̄ ſaluberrima q̄
nos oībꝫ ṽtutibꝫ fructificare facit.iuxͣ illud
Eccl.l.Quaſi lilia ī trāſitu aq̄.De q̄ aq̄ nos
bibere hortaꝛ̄ dn̄s ieſus Apoc.vl.di.Qui ſi
tit veniat:⁊ q̄ vult accipiat aquā vite gratꝭ.

¶De tertia ꝓrogatiua ṽginei noīs incipiē-
te ab.R.l.ꝙ.ipſa ṽgo rore ſpūſſancti mul-
tipliciter fuit reſperſa.

SIcut terra celeſti rore ꝑfuſa gene- B
rat viridē herbaꝫ.vn̄ Deu.xxxij.di. Maria
Moyſes Fluat vt ros eloquiū me rore per-
um:q̄ſi imber ſuꝑ herbā: ⁊ q̄ſi ſtil- fuſa.
le ſuꝑ gramīa.Sic btā ṽgo inſtar terre ſpūſ
ſcti rore fecūdata generauit filiū ſuū.d̄ quo
canit eccl'ia.Deſcendit in vteꝝ ṽginis ſicut
ros ſuꝑ germē.Iſta ꝗ̄ terra rore illo diuino
madefcā genuit liliū ꝑadiſi.vn̄ Oſee.xiiij.i-
q̄t de⁹ Ero q̄ſi ros.⁊ iſrl' germiabit ſic liliuꝫ
Iſrl' ei interꝑtaꝛ̄ vidēs deū:⁊ ꝑcat btāꝫ ṽgi-
nē q̄ vidēs deū in ꝯtēplatiōe:germiauit liliū
.i.chr̄m candidū ꝑ inocētiā: ⁊ odoriferū ꝑ ṽ-
tutū fragrātiaꝫ.De q̄ germiatiōe ꝑdictū fu
erat Eſa.xlv.vbi dr̄.Rorate celi deſuꝑ:⁊ nu
bes pluāt iuſtū:apiaꝛ̄ t̄ra ⁊ germiet ſaluato
rē.Fuit etiā hec roratio ꝓmōſtrata figuralr̄
Judi.vj.i vellere Gedeonis:qd̄ rore plenuꝫ
rorauit areā ⁊ ipleuit cōchā.Iſtō ei vell⁹ fi-
gurabat vteꝝ ṽgis: i q̄ fuit plenitudo roris
.i.toti⁹ diuitatꝭ.ex q̄ plēitudīe area.i.eccl'ia:
⁊ cōcha.i.oīꝫ fideliū corda ſū̄ repleta.vn̄ B.
i q̄dā ſer.ait.Rigatur⁹ dn̄s areā celeſti rore
totū vell⁹ ꝑus infudit.redēptur⁹ em̄ genus
hūanū vniuerſū ꝑciū ꝯtulit ī maria.hec ille
¶Hec autē rorꝭ diuini infuſio btāꝫ ṽginē C
mltiplici vtilitate repleuit.Primo ei dedit Ros re-
ei refrigeratiōē ꝯ̄ eſtum carnal' ꝯcupiſcētie pleuit
iuxta illō Eccl.xliij.Ros obuiās ardori ve- mariā
nienti hūilē efficiet eū.Ideo dixit illi angel⁹
Luc.j.Spūſſctūs ſuꝑueniet in te:⁊ ṽtus al
tiſſimi obūbrabit tibi.i.ab oī eſtu ꝯcupiſcen
tie refrigerabit.Scd̄o dedit ſibi ſpūal' dul-
cedinis ꝑguſtatiōē.de q̄ Nūe.xj.dr̄ Cū de-
ſcenderet ſuꝑ caſtra ros: deſcēdebat ꝑiter et
māna caſtrū dei fuit anim⁹ ṽgis: q꜔ ſic fuit
vallat⁹ ⁊ munit⁹ ꝙ nūq꜔ potuit ingredi ini-
mic⁹.Cū igiꝛ̄ ſuꝑ illō caſtrū deſcēdebat ros
.i.ſpūſſcti roratio:d̄ſcēdebat ꝑiꝛ̄ ⁊ māna.i.ce

leſtiū p̄guſtatio. Iſtā aūt p̄guſtatōꝫ bt̄e me-
ruit ꝓpt̄ mūdiciā ꝛ puritatē quā ſuauit Sic
ei dr̄ glo. ſup illō pſ. Qui dat iumentiſ eſcam
ipoꝝ ꝛ pullis coruoꝝ īuocātibꝫ eū. Quādiu
pulli coruoꝝ hn̄t pilos albos a parētibꝫ de-
ſerunt̄: ꝛ tūc celeſti rore paſcūt̄. Quia igit̄ v̄go
btā fuit ſp̄ alba. i. puriſſima: iō celeſti refecti
one ſp̄ fuit paſta. Tertio fecit i ea ſpūalē ex-
ultatiōnē. de q̄ Prouer. xix. dr̄. Sicut ros ſup
herbā: ſic ꝛ hilaritas regie. Rex em̄. i. chriſtꝰ
ſibi areſcit qn̄ aīm ſuū īenarrabili exultatōe
pfudit. de q̄ ipa inq̄t Luc. j. Exultauit ſpūs
meꝰ in dō ſalutari meo. Et iſta exultatio fu-
it ſic ros ſup herbā: q: magnā fec̄ in ea fecun
dationē opeꝝ. Quarto dedit ſibi vite eterne
meſſionē. Dicit̄ em̄ ad Gal. vj. Qui ſemiat
in ſpū ō ſpū metet vitā eternā. Quia igit̄ btā
v̄go in ſpū ſemiauit: iō vitā eternā meſſuit.
Iſtā aūt meſſionē nō habuit a ſe: ſed a cele-
ſti rore. vn̄ poterat dicer̄ illō Job. xxix. Ros
morabit̄ in meſſione mea.

¶ De q̄rta p̄rogatiua v̄ginis incipiente ab
I. ſcꝫ q btā v̄go eſt ianua celi.

D
Maria
porta celi

Beata v̄go dr̄ ianua ꝛ porta paradi
ſi. an̄ em̄ aduentū ſuū nō erat in ce
lo aliq̄ porta p quā poſſemꝰ intrare
nec aliq̄ feneſtra p quā deꝰ ad nos
oculo miſc̄dīe reſpiceret. ideo btā v̄go facta
eſt in celeſti palacio porta celi ꝛ portanaria
dei: feneſtra dei ꝛ padiſi. Primo q̄dē facta ē
porta celi. Sicut em̄ p portā intꝰ inferimꝰ ꝛ ex
tra efferimꝰ. ꝛ ꝓpter h̄ dr̄ porta a portādo in-
tus ꝛ extra: vt ait Joan. an. in. c. infamibꝫ ō
reg. iu. li. vj. in mercu. ſic ꝛ ipſa p merita ſua
nos portat ad celū: ꝛ ad nos reportat dona
gratiaꝝ. Vocat̄ aut ab eccleſia porta regia.
porta fulgida: felix ꝛ btā. Primo vocat̄ por-
ta regia reſpectu chr̄i: cū dr̄. Tu reḡ altí ia-
nua. Sicut em̄ homo p portā exit ꝛ intrat: ſic
etiā ipe intrauit ꝛ exiuit p illā: ꝛ tn̄ ipa porta
ſp̄ clauſa pmāſit: iux̄ illud Ezech. xliiij. Por-
ta hec clauſa erit ꝛ nō aperiet̄: ꝛ vir nō trāſi-
bit p eā: qm̄ dn̄s deꝰ iſrl̄ ingreſſus eſt p eaꝫ.

E
Porta
fulgida

¶ Scđo vocat̄ porta fulgida reſpectu ſui.
vn̄ dicit̄ in officio eiꝰ. Et porta luciſ fulgida.
Deus q̄dē ſp̄ ſtat ad oſtiū cordis nr̄i: Apoc.
iij. Ego ſto ad oſtiū ꝛ pulſo: volens lucē grē
ſue infūdere. ſꝫ mali tenēt oſtiū ſuū clauſū ꝛ
nolūt recipe lumē diuinū. vn̄ Job. xxiiij. dr̄.
Ipſi fuerūt rebelles lumini: maria aūt chřo
pulſanti ꝛ dicēti illō Can̄. v. Api mihi ſoror
mea. apuit dicēs ibidē. Peſſulū oſtij mei a-
perui dilecto meo. iō lucē recepit: ꝛ tota lu-
cida facta eſt. vn̄ Apoc. xxj. dr̄. Ciuitas. i. vir
go maria: q̄ eſt oīm v̄tutū vnitas: nō īdiget
ſole. i. illumiatione angelica: neqꝫ luna. i. illu
ſtratiōe hūana: q: ipam illumiat claritas di
uina ꝛ chřī claritas hūana. Ideo ſubdit̄. ſed
claritas dei illumiabit illā: ꝛ lucerna eiꝰ erat
agnus ¶ Tertio vocat̄ porta felix. q: p ipaꝫ
ad felicitatē eternā intramꝰ. vn̄ Gen̄. xxviij.
Vidēs Jacob celū aptum: ꝛ ſcalā ſup terrā
cuiꝰ cacumē celos tāgebat: ꝛ angelos aſcen-
dētes ꝛ deſcēdentes: ꝛ deū innixū ſcale: ad-
mirādo dixit. Hec eſt domꝰ dei ꝛ porta celi.
Per qđ dat̄ intelligi q ipa eſt porta celeſtis
q: nob celū apuit. ꝛ ē ſcala celi p quā ad nos
deꝰ deſcēdit. q̄ licꝫ eſſꝫ ī terra corpe: tn̄ cacu
mē mentiſ eiꝰ tāgebat celū dilectiōe ꝛ feruo-
re ac ꝯtēplatōe. q̄ angelos ꝓ nobis mittit ad
deū: ꝛ ad nos venire facit. Cui dn̄s fuit intꝰ
q: in eiꝰ vtero fuit icorpatus. Iſtā portā cele
ſtē eua nob clauſit: ſed maria apuit. vn̄ canit
eccl̄ia. Paradiſi porta p euā clauſa eſt: ꝛ per
mariā v̄ginē iteꝝ eſt patefacta. Porta ei pa
diſi terreſtriſ tripl̄r erat clauſa ſcꝫ āgelica cu
ſtodia: flāma appoſita: ꝛ romphea bis acuta
vt hr̄ Gen̄. iij. p q̄ ſignificabat̄ clauſura padi
ſi celeſtiſ. p angelicā em̄ cuſtodiā ſignificaba
tur īmicicia: q̄ p pctm̄ facta erat inter hoīeꝫ
ꝛ deū ac angelū. p flāmā appoſitā ſignifica-
bat̄ obligatio ad penā eternā. p rompheā v̄o
bis acutā denotabat̄ ſeuera di iuſticia: q̄ cor
pus ꝛ aiam incidebat. Btā aūt maria inter
hoīeꝫ ꝛ deū ac āgelū pacē fecit. ꝛ iō p̄mā clau
ſurā remouit. vn̄ angeli in eiꝰ ptuitōe canta
uerūt vt hr̄ Luc. ij. Gl̄ia in excelſis deo: ꝛ i
terra pax hoībꝫ ꝛc̄. Ipa ēt remouit penā eter
nam: ꝛ adduxit dei grāꝫ ꝛ gl̄iaꝫ. ꝛ ſic amouit
ſcđaꝫ clauſurā. Et ideo Prouer. xj. dr̄ Mu-
lier g̃tioſa inuenit gl̄iam. Ipa etiā remouit
ſeuerā dei iuſticiā: ꝛ ꝯuertit illā ī magnā cle
mentiā. ꝛ ſic remouit tertiā cauſuraꝫ. Ideo
ſignificata fuit p heſter. Cū em̄ rex Aſſuerꝰ
ꝯtra iudeos mortiſ ſniaꝫ ꝓtuliſſet: regia he-
ſter p̄cibꝫ ſuis ipetrauit reuocatōeꝫ tāſeuere
iuſticie: ꝛ illā ī clemētiā ꝯmutauit: vt hr̄ He
ſter. viij. ¶ Scđo p̄ncipal̄r dico q btā Ma
ria ē portanaria dei: vt dr̄ Hugo ō ſctō vic.
in q̄dā ſer. Iſta em̄ portanaria theſaurū dei
nob apit: ꝛ nos in celeſte palaciū introducit
ō p̄mo hr̄ Zach. xj. vbi dr̄. Api libane portas
tuas. Libanus em̄ interp̄tat̄ cādidatio: ꝛ ſi-
gnificat v̄ginē mariā: q̄ fuit candida p mun
diciā. Ipa em̄ apit portas ſuas eo q debili-
bus ꝛ īfirmis apit portā diuie potētie. q: dat
eis v̄tutē ꝛ potētiaꝫ tentationibꝫ reſiſtendi.
Ignorātibꝫ aūt apit portā diuie ſapiētie dāſ
eis ſapiētiā pctā p̄cauēdi. Malignātibꝫ aūt
ꝛ pūerſis apit portas diuie clementie: dans
eis grām penitēdi. De ſcđo aūt. ſ. q btā v̄go
nos in celeſte palaciū introducit a q̄ eua noſ
excluſerat legit̄. ij. Re. 4. q oſtiaria purgās
triticū obdormiuit ꝛ iō Miphiboſeth inter
fectus fuit. Iſta oſtiaria fuit eua: q̄ non ſol-
licite vigilauit: ꝛ iō diabolꝰ introiuit ꝛ eiꝰ ſpūꝫ

F
Porta
felix.

G
Maria
portana-
ria.

interfecit. Sꝫ Joã:xviij.đ ꝙ ancilla oſtia-
ria Petrū in atriū ꝓncipis introduxit. qꝛ vir
go maria q̄ noiat ſe ancillā i celi palaciū nos
H introducit i ꝯſpectu eterni regiſ. ¶ Tertio đ
Maria feneſtra fenestra dei. vñ canit eccl'ia. Intrēt vt aſtra
flebiles celi feneſtra facta es. Per illā ei fe-
neſtrā deꝰ lumen gr̄e ſue nob̄ effudit. licꝫ eñ
dicat̄ in.l.ſi is q̄ binas.ff.de vſufruc.⁊ in.l.j
ff.ſi.vſufru.pe. ⁊ in.l.q̄tiēs.ff. de ſuitu. ⁊ i.l.
binas edes.ff.de ſui.vrba.p̄.ꝙ ſufficit queꝫ
h̄re tātū lumē in edib⁹ ſuis vt videat:lꝫ incō
mode ⁊ cū aliq̄ obſcuritate:tñ deꝰ nolēs nos
eſſe cū ꝑua lumīe dedit nob̄ hāc feneſtrā a-
meniſſimū ꝓſpectū cū mag̃ claritatis copia
p̄bentē. De qua Aug. in q̄dā ſer. ait. Facta ē
maria feneſtra celi:qꝛ ꝑ ipam deꝰ veꝝ ſecl'is
lumē dedit Facta eſt etiā ſcala celeſtiſ:qꝛ per
ipaꝫ deꝰ deſcēdit ad terras. Per illā etiā fe-
neſtrā deꝰ ocl'o miſcđie ad nos reſpicit. De q̄
đ Cañ.ij. En ipē ſtat poſt parietē nr̄m reſpi
ciēs ꝑ feneſtrā ꝓſpiciens ꝑ cācellos. ¶ Ubi
nota ꝙ tria ſūt q̄ chr̄m inducūt vt nos ocl'o
miſcđie reſpiciat. Primū eſt:qꝛ hꝫ nobiſcuꝫ
ſimilē nat̄ā. iđ đ ꝙ ſtat pꝰ parietē nr̄ꝫ Pari
es eñ nr̄ eſt nr̄a natura Sed dicit̄ ſtare poſt
parietē:qꝛ lꝫ habuerit veritatē nature:tñ nō
habuit vicia ipiꝰ nature nr̄e. Scđm ē: qꝛ hꝫ
nobiſcū candē mr̄eꝫ.⁊ iđ ſic ex identitate na-
ture eſt ꝓpinquus noſter:ita ex eadeꝫ mr̄e đ
frat̄ nr̄.ideo đ. reſpiciēs ꝑ feneſtrā.i. ꝟginē
mariā. Tertiū eſt:qꝛ reſpicit in ſeipo vulne-
ra ꝓ nob̄ ꝑpeſſa:q̄b⁹ factꝰ eſt redēptoꝛ noſter
I iđ đ. ꝓſpiciēs ꝑ cācellos. ¶ Quarto dico ꝙ
Feneſtra paradiſi. eſt feneſtra ꝑadiſi. iđ ſibi ſepe dicere debemꝰ
illđ Cañ.v. Api mihi ſoroꝛ mea:amica mea
colūba mea ⁊ imacl'ata mea: qꝛ caput meuꝫ
plenū eſt roꝛe: ⁊ cincini mei guttiſ noctium.
Ubi ponunt̄ q̄nqꝫ cauſe q̄re iſta feneſtraria
dꝫ deuotiſ ſuis feneſtrā celi apire. Prima eſt
magna nr̄a ꝓpinq̄tas:qꝛ eſt ſoroꝛ nr̄a. Scđa
eſt eiꝰ viſceroſa charitas:qꝛ eſt amica nr̄a.
Tertia eſt magna pietas:qꝛ eſt ſicut colūba.
Quarta eſt eiꝰ generoſitas:qꝛ eſt imacl'ata.
Quita eſt nr̄a mag̃ neceſſitas: qꝛ nos ſumꝰ
pleni frigoꝛe malicie ⁊ pcti.iđ ſubdit̄. Caput
meū plenū ē roꝛe ⁊ cincini mei guttiſ noctiū.
id eſt pctōꝝ. Ex p̄dictiſ ꝑ ptꝫ dignitas ⁊ ꝓro-
gatiua ꝟgis q̄rta.ſ. ꝙ ipſa ē nō ſolū feneſtra
ſed etiā ianua ꝑadiſi. Chr̄s ei eſt oſtiū vt ipē
teſtat̄ Joañ.x. In oſtio aūt iſto ianua eſt ꝟ-
go maria. Eſt tñ etiā ipa oſtiū qđ i figura fu
it demōſtratū in tēplo dei:i q̄ erāt duo oſtia:
q̄ ſcat̄ ꝙ in celo ſūt duo oſtia.ſ. chr̄s ⁊ btā ꝟ
go:vt inq̄t Alber.ſup miſſꝰ eſt.c.lxxxvj. Sic
aūt Donatꝰ cecinit de ſeipo dicēs. Janua ſū
rudib⁹ p̄mā cupiētib⁹ artē. Nec ſine me q̄ſq̄ꝫ
rite peritꝰ erit. Ita ipa pōt nō imerito dicere
Janua ſum cunctiſ ſuperā cupientib⁹ vrbē.
Nec ſine me quiſq̄ꝫ rite beatus erit.

¶ De quinta ꝓrogatiua ꝟginis incipiente
ab A.ſ. ꝙ btā ꝟgo eſt atriū dei.

Et quintā litterā huiꝰ ꝟginei noīs K
denotat̄ ꝙ ipa ē oiporētiſ dei atriū Maria atrium.
⁊ habitatio.⁊ iđ eiꝰ claritatē ꝯtem
plās Dauid dicebat pſ.lxxxiij. Cō
cupiſcit ⁊ deficit aīa mea in atria dñi. Nec
mirꝫ ſi h̄ atriū fuit ſplendidū ⁊ excellentiſſi-
mū:cū in eo.ix.menſib⁹ habitauerit deꝰ. De
q̄ đ Eſa.lxij. Habitabit iuuenis cū ꝟgine:
⁊ gaudebit ſponſus ſuꝑ ſpōſam:⁊ gaudebit
ſuꝑ te deꝰ tuus. De hac q̄ꝫ hitatione ipa ait
Eccl.xxiiij. In habitatōe ſctā corā ipo mini-
ſtraui. Iſta aūt habitatio ſctā pt intelligi ſꝫ
triplicē ſignificatiōeꝫ huiꝰ noīs ſctm̄. Nam
ſctm̄ idē eſt qđ mundū vel firmū aut ſāguie
tinctū.l.ſctm̄.iūcta.l.ſacra loca.§. ꝓpe.ff.de
re.di. Ipa eñ fuit ſctā.i.pura ⁊ mūda: vtin
q̄t Anſ.in li.de ꝯceptu ꝟginali:tanta purita
te q̄ maioꝛ ſub deo neq̄t intelligi. Secundo
fuit ſctā.i.firma: qꝛ ſuꝑ altitudinē diuinita-
tis fuit fūdata:iuxta illđ pſ.lxxxvj. Funda-
mēta eiꝰ in montib⁹ ſctis. Tertio fuit ſctā.i.
ſanguie tincta.qꝛ memoꝛia ſanguis ⁊ paſſi-
onis filij ſui ſꝑ fuit iugit̄ in eiꝰ mēte affixa:
vt poſſit dicere illđ Exo.xlj. Spōſus ſāgui
nū tu mihi es. ¶ In iſta habitatōne ſic ſctā L
.i.in ſeipa q̄ fuit dei habitatio:btā ꝟgo corā Maria miniſtrauit corā deo.
deo miſtrauit. Nā p̄mo miſtrauit ſibi exñti
in vtero ſubſtantiā ſue carnis.vñ Cañ.iij.đ
Egredimini filie hierl'm.i.fideles aīe:⁊ vi-
dere regē Salomonē.i.chr̄m pacificū:i dia
demate.i.in hūana carne:q̄ coronauit eū mr̄
ſua. Et đ caro chr̄i diadema:qꝛ cetere figu-
re diuerſis lineis ꝑficiūtur. ſola aūt figura
ſpherica vna tm̄ linea claudit̄. nā cetera coꝛ
poꝛa alioꝝ hoīm facta ſunt ſaltē duab⁹ line-
is.i.cōmixtiōe vtriuſq̄ꝫ ꝑentis. Coꝛpus aūt
chr̄i cōpoſitū fuit tm̄ vna linea.i.carne ꝟgi-
nea. ¶ Scđo miſtrauit ſibi egreſſo ex vtero M
nutrimētū lactiſ ꝟginei.vñ canit eccl'ia. Ipm
regē angl'oꝝ ſola ꝟgo lactabat vbere de celo
pleno. Ubi tria notat̄. p̄mo qꝛ lactabat ⁊ pa
ſcebat illū q̄ paſcit oīa. ideo alibi canitur.
Paruoq̄ꝫ lacte paſtus eſt.ꝑ quē nec ales e-
ſurit. Scđo ꝙ nō dedit ipm ad nutriendū
ſed ipa ſola eū nutriuit.iđ đ.ſola ꝟgo lacta-
bat vti bona obſeruatrix leguꝫ. q̄b⁹ cauet̄ ꝙ
mat̄ debeat filiū lactare.l. ſi ꝯpetēti. vbi glo.
L.de alen.libe. Tertio ꝙ illđ lac non fuit a
natura ꝓductū:ſꝫ đ celo miſtratū.qꝛ ꝟgies
lac naturalr̄ nō h̄nt. Ideo ſubdit̄. vbere de
celo pleno. Tertio ſibi miniſtrauit viuenti N
in mūdo neceſſario vite coꝛꝑalis:qꝛ cū chr̄s
pauꝑ eſſet:iuxta illđ pſ.xxxix. Ego aūt men
dicꝰ ſum et pauper. Mater eius ſicut dicit

Hiero. acu ⁊ colo adq̃rebat vnde ſibi ⁊ filio
neceſſaria ꝓcuraret. Ideo de ipa dr̃ Prouer.
vi. Queſiuit lanã ⁊ linũ: ⁊ opata ẽ in eis. Et
infra. Manũ ſuã miſit ad fortia: ⁊ digiti eiꝰ
appñhẽderũt fuſum. Lz eñ ſit officiũ patris
poſtq̃ꝫ ablactatꝰ eſt puer alere ipm̃ filiũ ⁊ nõ
matrꝭ. l. nec filium. C. de pã ptãte. tñ qr Io
ſeph nõ eſt verꝰ pater chr̃i: ſed ipa ỽgo totaꝫ
ſubaꝫ corꝑalẽ ei miniſtrauerat: quã alij filij
recipiũt a patre ⁊ a matre: ideo ad eã ꝑtine-
bat eũ nutrire ⁊ alere. Sed lꝫ ꝓpter inopiam
excuſata eſſet ab h̃ onere. l. ſiq̃s a liberꝭ. §. ſi
vel parẽs. ff. de libe. agno. ſicut etiã eadeꝫ de
cauſa excuſat̃ pater: vt inq̃t Bal. in d. l. nec
O filiũ. tamen imẽſa pietas ipam ỽgineꝫ im-
pellebat ad eum cũ ingenti ſollicitudine alẽ
dũ. ¶ Iſtã aũt habitationẽ tã dignã ⁊ pulchri-
lem ipſe deus ſibi edificauit: de q̃ dr̃ Pro-
uer. ix. Sapiẽtia edificauit ſibi domũ: ⁊ edi-
ficatã inhabitauit. Vñ ipa inq̃t Eccl. xxiiij.
Qui creauit me req̃euit in tabernaclo meo.
Perfectiõ etiã ha-bet tria — Et de hoc etiã dr̃ pſ. lxxxvi. Homo natꝰ eſt i
ea: et ipe fundauit eam altiſſimus. ¶ Circa
ꝑfectionẽ aũt domꝰ ſiue atrij tria ſm̃ Amb.
poſſunt conſiderari. Bonus eñ artifex pri-
mo fundamentũ bonũ ponit. q̃a facto malo
fundamento / omne quod ſupedificat̃ corru
it. c. cum Paulꝰ. j. q. j. Scd̃o poſito funda-
mento edificij mẽbra diſtinguit. Tertio ad-
iungit ornatũ. Primo eñ deꝰ fundamenta
virginis poſuit. de q̃bꝫ dr̃ pſ. lxxxvj. Funda-
menta eiꝰ in montibꝫ ſanctis. Per montes
aũt ſanctos altitudo trinitatis intelligitur.
Ipſa eñ fuit fundata ſup altitudinẽ poten-
tie patrꝭ q̃ eam in bono cõfirmauit. Sup al
titudinẽ ſapientie filij: qui eam omni ſapien
tia illuſtrauit. Sup altitudinẽ ſp̃uſſancti q̃
eam in gratia ſtabiliuit. Homo eñ de faci-
li cadit. Tum quia habet corpꝰ luteũ. Tum
qr habet fundamentũ terrenũ. De quibꝫ di-
cit̃ Iob. iiij. Qui habitant domos luteas et
terrenũ habent fundamentũ. Homo q̃dem
habet domũ luteã. i. corpus quod eſt domꝰ
anime: ⁊ de luto eſt formatuꝫ. Habet etiam
fundamentũ terrenũ: qñ ſpem ſuã ponit ſu-
ꝑ mundũ. Talis eñ ſicut dr̃ Matt. vij. edi-
ficauit domũ ſuam ſup arenam. Cadit etiaꝫ
homo: quia habet cor cinereũ. de quo Sap.
xv. dicit̃. Cinis eſt cor eius: et luto vilior vi-
ta illius. Nõ ſic aũt fuit beate ỽginis edifi-
catio. quia primo habuit corpus conſolida-
tũ. Quãuis eñ corpus eius fuerit luteũ: ta
men fornace diuini amoris fuit ſic cõcrema-
tum ⁊ conſolidatuꝫ q nunq̃ꝫ cadere potuit.
quia in eo nihil de carnalitate remãſit. iuxta
illð Eccl. xxxviij. Vapor illius exurit carnes
eius. et Eſa. j. Excoquã ad purum ſcoriã tu-
am. Vñ Hiero. in ſermone de aſſumptione

ait. Puto q quicq̃d cordis eſt: quicq̃d men-
tis humane: ſi totum adhibeas non ſuffice-
ret vt cogitare valeas quanto virgo beata
indeſinenter cremabat̃ ardore pij amoris.
Scd̃o habuit animũ celeſtẽ: q̃ totus erat in
dei amore cõuerſus. Unde Hiero. vbi ſup
ait. Totã eam repleuerat ſp̃uſſancti gratia.
et totam eam incãduerat diuinus amor: ita
vt nihil in ea eſſet quod mũdanus violaret
affectus: ſed ardor cõtinuus ⁊ ſobrietas ſu- P
ꝑfuſi amoris. ¶ Tertio ꝓ fundamento ha-
buit deum. vnde dicit̃ Cañ. viij. Innixa ſup
dilectũ ſuũ. Innixa ergo fuit ſup montem:
de quo pſal. cxxiiij. dicit̃. Qui ꝯfidunt in do-
mino ſicut mons ſion ⁊c̃. Innixa fuit ſuper
fortiſſimã turrim. de qua Prouer. xviij. di-
citur. Turris fortiſſima nomẽ dñi. Fuit igi
tur illa domus que cadere non potuit: quia
fundata erat ſup firmã petraꝫ: vt dr̃ Mat. Q
vij. ¶ Scd̃o celeſtꝭ artifex poſtq̃ꝫ ſtabile fũ-
damentũ poſuit: edificium pulcrum erexit.
iuxta illud. j. ad Cor. iij. Siq̃s aũt ſupedi-
ficat ſupra fundamentũ hoc aurũ: argentuꝫ
et lapides ꝓcioſos. Per argentum intelligit̃
eius corpus lucidũ atq̃ꝫ virgineũ. Per auꝝ
eius animꝰ diuino amore auratus. Per la-
pides ỽo ꝓcioſos intelligunt̃ virtutes eiꝰ q̃-
bus ornata fuit. ¶ Tertio poſtq̃ꝫ celeſtis ar R
tifex tã ſtabile fundamentũ poſuit: ⁊ tam pul
crum edificium erexit: ipſum edificiũ orna- In Ma-
uit atq̃ꝫ depinxit: triplicẽ. ſ. colorẽ imponen- ria ẽ plex
do. ſ. albũ colorẽ puritatis: nigrũ humilita- color.
tis: et rubeũ charitatis. Ideo ipa inq̃t Cañ.
j. Nigra ſum. ecce color niger hũilitatis. ſed
formoſa. ecce color albꝰ puritatis. ſic pelles
Salomonis. ecce color rubeꝰ charitatis. Di
cit eñ ibi glo. q Salomon fecit ſibi taber-
naculum d̃ pellibꝫ rubricatis. Pulcra ḡ eſt
ꝑmixtio. ſ. color albus: niger ⁊ rubeus. quia
pulcra coniunctio eſt puritas cum humilita
te ⁊ charitate. ¶ Non ſolum aũt beata vir- S
go dicitur atrium ⁊ habitatio ſiue domꝰ dĩ: Maria
ſed etiam appellat̃ tabernaculum ſp̃uſſancti taberna-
omni ſanctitate repletum. De q̃ pſ. xlv. inq̃t culum
Dauid. Sanctificauit tabernaculũ ſuũ al-
tiſſimus. Tabernaculũ eñ dr̃ domus deo
dedicata. c. j. et ibi Arch. de ſen. ⁊ re iudi. Et
ꝓpter hoc eccl'ia dr̃ tabernaculũ chr̃i. c. ne for
ſitan. de pe. diſt. j. Et ideo mlt̃o magꝭ ſic de-
bet noiari btã ỽgo: q̃ etiã denoiat̃ thalamus
chr̃i. Dicit̃ aũt thalamus a thalamone duce
romanoꝝ: qui cum quandã virginem Sa-
binam nomie rapuiſſet: dictuꝫ fuit ei ꝑ ora-
culum q illa virgo ipſi cõiugio tradẽda eẽt.
Et quoniã ille nuptie Thalomonis feliciter
ſucceſſerũt: ordinatũ fuit vt cubiculuꝫ ſpõſi
et ſpõſe thalamꝰ diceret̃. Quia igitur deus i
vtero ỽginis nuptias celebrauit: quãdo ſcꝫ

naturã hũanã ſibi copulauit: ideo ipſi⁹ vte/
rus recte thalam⁹ dici põt. De q̃ pſ. xviij. dꝛ.
Jn ſole poſuit tabnaculũ ſuum: ꝛ ipe tanq̃
T ſponſus ꝓcedens de thalamo ſuo. ¶ Cõſue
uerũt aũt thalami reg̃ ꝑcioſis pãnis ador/
nari: ꝛ varijs coloꝛib⁹ depingi: ꝛ diuerſis flo
Thala/mi oꝛnãt ribꝫ aſꝑgi. Thalam⁹ aũt ꝟginis adoꝛnat⁹ fu
it pãnis ꝑcioſis: purpureis: aureis ꝛ gẽmar̃
De q̃b⁹ dꝛ Cañ. iij. Ferculũ fecit ſibi rex Sa
lomõ de lignis libani. Ferculum eñ dꝛ vas
eſcaꝝ: et ſignificat ꝟginis vteꝝ in q̃ poſit⁹ fu
it ille q̃ eſt eſca oim angeloꝝ ꝛ ſcõꝝ. Et fuit
de lignis libani: qꝛ ei⁹ vterus fuit odoꝛifer⁹
ꝛ incoꝛruptibilis: ꝛ ſerpẽtũ infernaliũ expul
ſiuus. Poſtea ſubdit. Reclinatoꝛiũ fecit au
reũ: aſcenſum purpureũ media charitate cõ
ſtrauit. Ei⁹ eñ vter⁹ in q̃ chꝛs ſe reclinauit fu
it adoꝛnat⁹ pãno aureo. i. pudoꝛe ꝟgĩeo. Si/
cut eñ auꝝ eſt incoꝛruptũ: fulgidũ: ꝛ ꝑcio/
ſum: ſic ei⁹ virginitas reddidit ei⁹ vteꝝ icoꝛ
ruptum q̃ ad ſe: fulgidũ ꝑ exemplũ q̃ ad ꝓxi
mũ: et ꝑcioſum q̃ ad nos. aſcẽſum q̃ꝫ ei⁹ pur/
pureũ. i. aĩam iſlãmatã diuino amoꝛe: ꝛ aſcẽ
dentẽ in celũ ꝑ cõtemplatiõem: media chari
tate ꝯſtrauit. Charitas eñ eſt gẽma lucida
q̃ oẽs ꝟtutes facit fulgidas eſſe. De qua dꝛ
Eccĩ. ix. Gẽmula carbũculi in oꝛnamẽto au/
ri. Tũc eñ charitas eſt ꝑfecta qñ hꝫ ſecũ an/
nexã hũilitatẽ ꝛ puritatẽ. Jdeo in btã ꝟgine
fuit gẽmula hũilitat̃: ꝛ carbũcul⁹ feruentis
charitat̃: ꝛ auꝝ incoꝛruptibilis ꝟginitatis
Ecce g̃ ꝙ iſte thalam⁹ chꝛi pannis valde ꝑci⁹
oſis fuit oꝛnat⁹. Fuit q̃ꝫ varijs coloꝛib⁹ de/
pict⁹. i. diuerſis ꝟtutib⁹. Sic eñ coloꝛ niger
iuxta albũ poſitus / ipm albũ magis cõmen
dat: ſm ſniaꝫ phi. ij. de celo ꝛ mũdo. et. j. Elen.
ſic humilitas beate ꝟginis ſimł cum virgi/
nitate ꝛ alijs ꝟtutib⁹ coniuncta / ipam virgi
nitatem ꝛ alias ꝟtutes mag̃ exoꝛnat. Si ei
btã Maria fuiſſet virgo ſed ſupba: nec dõ
placuiſſet: nec filius carnẽ de ea aſſumpſiſ/
V ſet. ¶ Diuerſis quoq̃ꝫ floꝛib⁹ fuit iſte diui/
nus thalam⁹ aſꝑſus. ſ. roſa patientie. Unde
Eccĩ. xxiiij. ipa inq̃t. Quaſi plantatio roſe in
hiericho. Jtem viola hũilitat̃ ꝓfũde: ꝛ lilio
puritat̃ ꝛ mũdicie. De q̃bus Cant. ij. ipa ait.
Maria templũ Ego flos campi ꝛ liliũ ꝯualliũ. ¶ Eſt q̃ꝫ be
ata ꝟgo templũ dei. iuxͣ illõ pſ. xlvij. Suſce/
pimus deus miſcðiam tuam in medio tem
pli tui. De quo tẽplo figuratiue dꝛ. iij. Reg.
vj. Nihil erat in templo quod nõ auro tege
ret. i. charitate veſtiret. Sicut autẽ ad eccle
ſiam ꝯfugiẽtes ſunt ſecuri: ꝛ non poſſunt de
illa ꝑ violentiam extrahi. l. ꝑſenti. C. de his q̃
ad eccle. confu. et c. reꝝ. xvij. q. iiij. et c. inter
alia de imuni. ec. Sic ad beatã virginẽ con
fugientes ſunt ſecuri a demonib⁹. et nõ poſ/
ſunt ad eoꝝ ſeruitia violent̃ trahi: nec ab eis
in ꝓfundũ inferni ꝓijci. Ecce g̃ quanti ꝑuile/
gij eſt hoc templũ virginale. Foꝛma aũt hu/
ius tẽpli valde eſt ampla. Uñ dꝛ templũ q̃ſi
tectũ amplũ. Sic eñ interꝑtat̃ hoc nomẽ tẽ
plũ ſm Arch. in c. et hoc. xvj. q. vj. et ſũpſit
ab Jſid. in. v. li. etymoł. ca. iiij. Jn ipa autẽ x
ꝟgine glĩoſa fuerũt tecta valde ampla. Pri
mo q̃dem habuit amplũ vteꝝ ad deũ ſuſci/
piendũ: cui canit eccl'ia. Tu quẽ celi cape nõ
poterãt / tuo gremio ꝯtuliſti. Petr⁹ q̃ꝫ Ra/
ueñ. in q̃dã ſer. ait. Nõ erat in ꝑncipio apud
deũ intra ſe ꝟgo pepit ꝟbum. Et iterũ. Jpſa
virgo fuit maioꝛ celo: foꝛtioꝛ terra: latioꝛ oꝛ
be. Nã deũ quẽ mũdus non capit ſola cepit et
poꝛtauit eũ q̃ poꝛtat oꝛbẽ. Et iteꝝ. Quãt⁹ ſit
de⁹ ignoꝛat q̃ nõ mirat̃ hui⁹ ꝟginis vterũ:
celũ pauet: tremũt angeli: creatura nõ ſuſti/
net: natura nõ ſufficit ꝙ vna puella ſic deuꝫ
in ſui pectoꝛis hoſpitio capit: reſpicit ꝛ oble/
ctat̃: terr̃ pacẽ: celis glĩam: ſalutẽ ꝑdit̃: vi/
tã moꝛtuis dederit. Sicut eñ totũ mãna i
vrna: ꝛ tota vrna erat in arca: ꝛ tota claude/
bat̃ in tẽplo: Sic ꝛ diuitas tanq̃ꝫ mãna dul
ciſſimũ tota erat in vrna. i. in chꝛi aĩa. totaq̃ꝫ
erat in arca. i. in chꝛi carne deificata. Et hec
oĩa claudebant̃ in tẽplo. i. in ꝟgis vtero glĩo
y ſo. ¶ Secundo habuit amplũ intellectũ ad
diuinũ lumẽ ſuſcipiẽdũ. Jntellect⁹ eñ ꝟgis
nõ indigebat radijs. qꝛ hẽbat intra ſe pñtiaꝫ
ſolis. iuxta illõ Eccĩ. xxvj. Sic ſol oꝛiẽs mũ
do i altiſſimis dei ꝛc. Nec indigebat lucerna
id eſt manuductiõe alicui⁹ hoĩs. qꝛ i ſuo vte
ro habebat diuinã lucernã fulgẽtẽ. Jõ ibidẽ
ſubdit̃. Lucerna ſplẽdens ſuꝑ cãdelabꝝ ſan
ctũ. Nec indigebat ſic filij iſrł colũna ignis
vel nubis. i. manuductiõe alicui⁹ angeli. q̃a
hẽbat ignẽ diuitat̃ ꝛ nubẽ hũanitatis chꝛi.
ideo ibidẽ ſubdit̃. Colũne auree ſuꝑ baſes ar
gẽteas. ꝛ pedes firmi ſuꝑ plãtas ſtabił mu/
z lier̃. ¶ Tertio hꝫ amplũ affectũ ad cõpatiẽ
dũ. nam intra ſinũ ſue miſcðie ꝛ pietat̃ oẽs
recipit. Recipit eñ iuſtos q̃b⁹ ipetrat dĩ gra
tiã. ideo dꝛ. Maria mr̃ grẽ. Recipit pctõꝛes
impetrãdo eis miſcðiaꝫ diuinã. iõ dꝛ: mater
miſcðie. Recipit tẽtatos a diabolo. iõ ſubdi
tur: tu nos ab hoſte ꝓtege. Recipit aĩas dẽ h
mũdo exeũtes. iõ dꝛ: i hoꝛa moꝛt̃ ſuſcipe. Nõ
et aĩab⁹ nr̃is facere dignet̃ ipa ꝟgo pijſſima
ꝑ infinita ſecl'a ſecłoꝝ bñdicta Amen.

De eiuſdẽ integerrime ꝟginis noĩatiõe
Sermo ſextus

ORietur ſtella 3
ex Jacob. Nũeri. xxiiij. Jn ſa/
cra ſcriptura omnes angelici
ſpiritus ſtelle nuncupantur.
Uñ Apoc. xij. dicit̃. Et draco cauda ſua tra/

hebat magnā partē ſtellaꝝ. Itē oēs ſancti
ſtelle vocanꝛ. Vñ Gen̄.xxij.ꝛ Exod.xxxij.dꝛ
Multiplicabo ſemen tuū ſicut ſtellas celi.
Et.j.Coꝛ.xv.ait apl's Stella a ſtella differt
in claritate.i.ſctitate. Itē ſtella dicit eccl'ia.
Vñ apoc.ij.ſcꝑtū ē. Hec dicit q̄ tenet ſeptē
ſtellas in dextera ſua.i.ſanctā eccl'iam ſepti
formis dei radijs ꝑlucentem. Illi etiā hoīes
q̄ ſunt in gr̄a dei dicunꝛ ſtelle. que tūc dicit
cadere quādo a dei gratia cadūt: Iuxta illō
Apoca.viij. Cecidit de celo ſtella magna ar/
dens tanq̄ facula. Et Matth.xxiiij.ait.ſal/
uatoꝛ. Stelle cadēt d̄ celo. Sꝫ btā ꝟgo ma
ria ſingulari mō ſtella appellaꝛ. vt patet in
verbis propoſitis. Sup quib' quinq̄ cōſi/
deratiōes faciemus

In prima videbimus q̄re virgo Maria
dicatur ſtella celi

In ſcd̄a quare appellaꝛ ſtella poli

In tertia quare ſtella maris.

In q̄rta quare ſtella matutina nuncupaꝛ

In quinta ꝟo q̄re ſtella regia nominaꝛ.

Quare beata virgo dicit ſtella celi.

Conſideratio prima

B Maria cōparaꝛ ſtelle Ecōm beatū Bernardinū i ſer.j.d̄
nomine ꝟginis: ipa mater dei pōt
ſtelle tripliciter compari: vicꝫ ſtelle
celi: poli et maris. Stelle autē celi
comparaꝛ multiplici de cauſa. Pmo ꝓpt̄
ſuam denominationē. Stella q̄ppe a ſtādo
denominatur: quia in celo ſtat fixa. Unde
inquit Ptolome' in ſuo centiloq̄o: ꝙ ſtella
eſt denſioꝛ pars ſui oꝛbis. Et ꝓpter hāc ſtella
rū firmitatē dꝛ Gen̄.j. ꝙ de' poſuit ſtellas
in firmamēto celi. Btā aūt ꝟgo i celo ſuo: h̄
eſt filio imobil'r ſtetit. Pꝛio in ꝯceptōe ſua:
qꝛ n̄ cecidit ꝑ oꝛigiale pctm̄. Vñ de ipa ſub
noīe terre dꝛ Eccſ.j. Terra āt i etnū ſtat. De
ipa q̄ꝫ pōt exponi illō pſ.di.deo. Qui fūda/
ſti terrā ſup ſtabilitatē ſuā nō iclinabit i ſe/
culū ſecl'i. Scd̄o ſtetit i eo i vita ꝑ oīm ꝟtu/
tū irradiatiōeꝫ. De q̄ ſtatiōe dꝛ pſ.xliiij. Aſti
tit regina a dextꝭ tuis i veſtitu d̄aurato cir/
cūdata varietate. Tertio ſtetit i moꝛte ei' ꝑ
mētꝭ cōpaſſionē. De q̄ ſtatōe dꝛ Jo.xix. Sta
bat iuxta crucē Jeſu mr̄ ei'.ſ.imobil'r. quia
alijs ſtellis.i.diſcipul'ꝛ cadētib' d̄ celo.i.a fi/
de: ipſa ſola ſtetit. iux̄ illō Abac.iij. Sol ꝛ lu
na ſteterūt i hitaculo ſuo. Vel ſ̄m aliā trāſla
tionē: eleuat' ē ſol.i.chr̄s i cruce: ꝛ luna.i.vir
go Maria ſtetit i hitaculo ſuo. Sed hec ſta
tio fuit lugubꝛis ꝛ doloꝛe plena. Proprerea
Aug.in q̄dā ſ̄mone inducit hūanū gen' ad
chr̄m loq̄ntē ꝛ di. Mihi ridens congaudet
Eua: tibi ploꝛās cōpatiꝛ Maria. Fili' q̄ꝫ di
inq̄t Eſa.lxiij. Toꝛcular calcaui ſol': ꝛ d̄ gen
tib' n̄ ē vir mecū. q̄ſi dicat: ſolū mr̄ mea mi/
C bi vere cōpaſſa eſt. ¶ Scd̄o noīaꝛ ſtella ꝛ ei

cōꝑata eſt ꝓpt̄ ſuā oꝑatiōem. Stella em̄ pri/
mo oꝛnat celum. vñ Eccl.xliij.dꝛ. Spēs celi
gl'ia ſtellaꝝ. Et Gen̄.j.inq̄t Moyſes. Fecit
de' duo lūinaria mag.lūinare mai' vt p̄eſſet
diei. lūinare min' vt p̄eſſet nocti. et ſtellas q̄
lucerēt in firmamēto celi. Btā aūt ꝟgo facta
eſt vt oꝛnaret celū empyreū. Proinde d̄ ipa Maria
dici pōt illō Eccl.xxvj. Sic ſol oꝛiēs mōo in oꝛnat
altiſſimis dei: ſic bone mlierꝭ ſpēs ē oꝛnamē
tū dom' eius. Et Eſa.lx.inq̄t de'. Glia liba/
ni.i.ꝟgo Maria candida ꝛ lucida ad te ve/
niet ad oꝛnandū locū ſctificatiōis ſue. Se/
cūdo ſtella denotat diſtinctiōeꝫ ꝛ ꝑmutatio
nē tꝑm: annoꝝ ꝛ mēſiū ꝛ dieꝝ: vt dꝛ i li.d̄ ꝓ/
prietatib' elemtoꝝ. Et ſil'r Maria ē tēpoꝝ
annoꝝ: dieꝝ ꝛ mēſiū reſeratiua. qꝛ i ea icepit
tp̄s gr̄e ꝑ filiū: ann' remiſſiōis: dies leticie: ꝛ
mēſis oīs nr̄e ꝯſolatōis: vt ait mgr̄ Bartho
lome' piſan' i li.d̄ b.ꝟgie maria: fructu.viij.
Et ꝓpt̄ hāc oꝑatōeꝫ diſtinctōis tp̄is dꝛ ꝙ ſtel
la ſignificat. Vñ de ſtellis Gen̄.j.c.inq̄t de'
Sint i ſigna. Proinde Albumaſar in ꝑnci/
pio ſui libꝛi inq̄t. Laus deo q̄ creauit ſtellas
et poſuit oꝛnamētū ꝛ lucernas in ſignifica/
tione vt p̄berēt ductū rōnabilib'. Et rōne hu
ius oꝑatiōis ꝯuenit Marie nomē ſtelle: q̄a
ipa fuit i ſignū: iux̄ illō Eſa.xj. O radix ieſſe
q̄ ſtas i ſignū ꝓploꝝ. Signū q̄ppe ē q̄d ſe of
fert ſenſui: ꝛ aliq̄d relinq̄t itellectui.c.ſignū.
de ꝯſe.diſt.ij.et fuit dictū Aug.i.ij.li.de do/
ctrina chr̄iana. Maria aūt icarnatū deum
ſenſui p̄ſentauit: qꝛ i terꝭ viſus ē: ꝛ cū hoīb'
ꝯuer ſat' eſt: vt dꝛ Baruch.iij. Sed aliō itel
lectui dereliq̄t. qꝛ ꝑ h̄ ꝙ dei filiū in carne vi/
ſibilē exhibuit: deitatē ꝑ fidē itellectui pate/
fecit. Et q̄ vere fuit ſignū: ido Eſa.vij. Achaꝫ
petenti ſignū a deo reſpōſum eſt: Propt̄ea
dabit vobis dn̄s ſignū. Ecce ꝟgo cōcipiet et
pariet filiū ꝛc. De hoc quoq̄ ſigno Apocal.
xij.dictū eſt. Signū magnū apparuit in ce/
lo: mulier amicta ſole ꝛc. et infra. Et i vtero
habēs. Merito q̄ppe in vtero habere dꝛ: q̄a
ab ex̄ i vteꝝ virile ſemē nō traxit. ¶ Tertio D
ſtella illuminat noctis ꝓfunditatē. et ſic btā Maria
virgo illūinat mētꝭ cecitatē. Vñ aduentum illumiat
em̄ ſuū pcti nebula totū mōm occupauerat:
vt nō eſſet q̄ veꝝ lumē videre poſſet. Erant
em̄ oēs gentes q̄ſi nebule turbinib' agitate.
Vñ.ij.Pe.ij.dꝛ. Eratis em̄ tenebꝛe: nunc au
tē lux in domino. Proinde in tenebꝛis mo/
rabanꝛ. Unde de ipſis dici poterat illō Na/
um.j.ca. Inimicos eius ꝑſequētur tenebꝛe.
Tādē ꝓceſſit btā ꝟgo q̄ſi fulgida ſtella effu
gans tenebꝛas: ita vt de illa dici poſſit illud
Eccl.l. Quaſi ſtella matutina i medio nebu
le. Vñ Bern̄.ſup Miſſus eſt. inquit: Ipſa
eſt nobis ſtella ex Jacob oꝛta: cuius radius
vniuerſum mundū illuſtrat: cuius ſplēdoꝛ

in ſupnis fulget ⁊ inferos penetrat. Proin-
de in pſona eiꝰ dr̃ Eccl.xxiiij. Penetrabo infe
riores ptes terre: ⁊ aſpiciā oēs dormiētes: et
E illūinabo oēs ſpantes i dño. ¶ Quarto ſtel
Maria la noctē purificat. Siqdē p radios ſuos no
tenebras cturni frigoris denſitatē ſerenat: ⁊ rarifican
purificat do purificat. ⁊ ſilr facit Maria. In terra ei
añ aduentū huiꝰ ſtelle tenebre erāt. ſic Eſaie
lx. ſcp̃tū eſt. Ecce tenebre opient terrā: ⁊ cali-
go populos. In huiꝰ q̄z myſteriū dr̃ Exo. x.
Facte ſunt tenebre horribiles in vniuerſa ter
ra egypti. Tandem orta ē ſtella ex Jacob. ſ.
Maria: q̄ has tenebras purificauit ⁊ ſere-
nauit. Quippe ipa eſt emanatio q̄dā ſincera
oipotentis dei: vt habeť Sap. vij. Vñ Ber.
ſup Miſſus ē: ait de ea. Tolle h corpꝰ ſola-
re q̄d illumiat mūdū: vbi dies? Tolle Ma-
riā maris ſtellā: maris vtiq̄ magni ⁊ ſpacio-
F ſi: q̄d niſi caligo inuoluēs ⁊ vmbra mortis
Maria atq̄ denſiſſime tenebre relinqnť? ¶ Quin-
viuificat to ſtella viuificat: ſicē phus atteſtať. ppterea
orbis p̄mꝰ plures hz ſtellas: q2 ipe p̄cipue ē
cauſa vite in iſtis inferioribꝰ. Et hac quoq̄ ra
tiōe Maria ſtella vocať. ſiqdē mors regna-
bat ab Adā (ſm aplm ad Ro. v.) adeo q̄ nō
ſolū de morte corpali: ſed etiā de ſpūali veri
ficabiť illō. ij. Reg. xiiij. ſcz Oēs morimur.
Et illud q̄d dr̃ in. §. deinceps. in auť. dō nup.
ſcz Mors oia ſoluit. ⁊ illud pſ. Quis eſt hō
q̄ viuet ⁊ nō videbit mortē? Veniēte aūt hac
ſtella/ oīa mortua ſunt vite reſtituta. Quip
pe ipa eſt lignū vite pferens bñdictū fructū
Gen. ij. de quo guſtans/ mortē nō guſtabit i
G eternū: ſed eternalr viuet: vt dr̃ Joan. vj.
Maria ¶ Sexto ſtella temperat ſeu modificat geli
tēperat dū frigꝰ noctis: et ſic terrena ſcētia fouet ⁊ mo
dificat. Et ppter hoc Maria etiā appellatur
ſtella. Malicia q̄ppe huiꝰmōi frigida ē Vñ
Hiere. vj. ait dñs. Sicut frigidā facť ciſter-
na aquā ſuā: ſic ⁊ frigidā facit malicia ani-
mā. Tempore igiť q̄ pceſſit btā v̄go Ma-
ria/ hūani generis malicia q̄ſi cōpleta fuit: iu
xta illud Eſa. iiij. Completa eſt malicia eius.
Propterea in mūdo magnū frigꝰ erat. Vnō
Joā. xviij. dr̃ q̄ frigꝰ erat ⁊ Petrꝰ calefacie-
bat ſe. Et de h p̄dictū erat Zacharie. xiiij. vbi
dr̃. In die illa nō erit lux ſed frigꝰ ⁊ gelu. Et
Eccl. xliij. ſcp̃tū eſt. Ventꝰ aq̄lo. i. diabolꝰ fla
uit ⁊ cōgelauit cryſtallū ab aqua. Proceſſit
aūt Maria q̄ſi ſtella coruſcās: calefaciēs et
p̄fulgens: ⁊ p ɔſeq̄ns fouēs. Proinde Ber.
ſup Miſſus eſt: homel. j. ait. Ipſa eſt nobi-
lis ſtella terras pluſtrans ⁊ calefaciens ma-
gis mentes q̄z corpora: fouet virtutes: exco-
quit vicia. Ipſa eſt mulier fortis de q̄ Pro-
uerb. xl. diciť. Non timebit ſibi in die frigo-
ris: omnes eñi domeſtici eius veſtiti ſūt du-
plicibꝰ. ſ. dei ⁊ pximi charitate. vel quia p-

miſſionem habet vite que nunc eſt ⁊ future
Hec ſunt veſtimenta valde bona quibꝰ Re
becca induit filium ſuum Jacob: vt patris
benedictionem obtinere poſſet Gen. xxvij.
¶ Septimo ſtella ordinat ⁊ cōciliat. ſ. orbē- H
nam orbem inferiorē ſublimat: et virtuti ſu Maria
periori p ſui poſſibilitate aſſimilať: et ſic q̄- cōciliat
dāmodo recōciliat. Sic etiā hec ſtella fulgi
da ⁊ mundi dña ⁊ regina eccliam militantē
tanq̄z inferiorē orbem: eccl'ie triumphāti tā-
q̄z orbi ſupiori recōciliauit: nuncians pacē
his q̄ ppe: ⁊ his q̄ longe. i. eccl'ie militāti ⁊ tri
umphāti. Vnde pfecto ipſa eſt arcꝰ federis
ſempiterni poſitus in nubibꝰ celi ne interfi-
ciať ois caro Gen. ix. Nam ipſa nobis illū
genuit qui fecit vtraq̄z vnū: faciēs pacē: vt
reconciliet ambos i vno corpore: ad Eph. ij.
¶ Tertio p̄ncipalr beata virgo appellať ſtel I
la ppter ſuam ſublimationē ſeu ſituationē.
Nam ſtella locatione eſt alta: eo q̄ in firma-
mento poſita eſt q̄d eſt altum. Vñ Eccl. xliij
diciť. Altitudinis firmamentū pulcritudo
eius eſt. Sic btā virgo altiſſima eſt: eo q̄ pꝰ Maria
filiū oibꝰ aliis celſior ſit. Profecto Lu. xviij altiſſima
diciť. Qui ſe humiliat exaltabiť. Cū g̃ Ma
ria fuerit hūillima: g̃ ⁊ altiſſima. Proinde
Eccl. xxiiij. ipſa inq̄t. Ego in altiſſimis habi-
to. ¶ Quarto dicitur ſtella ppter filij emiſ- K
ſionem. Quam rōnem tangēs Bern. ſuper
Miſſus eſt; ait. Loquamur pauca ſup hoc
noīe Maria: quod interp̄tatum maris ſtel
la dicitur: et matri virgini valde cōuenien-
ter aptatur. Ipa nanq̄z ſideri aptiſſime com
paratur. quia ſicut ſine ſui corruptiōe ſidus
emittit radiū: ſic abſq̄z ſui leſione virgo par-
turit filium. nec ſideri radius ſuam minuit
claritatem: nec virgini filius ſuam integri-
tatem. Hec ille. Vnō eccl'ia canit. Sicut ſi
dus radiū/ pfert v̄go filiū pari forma: neq̄z
ſidus radio: neq̄z mater filio fit corrupta.
¶ Quinto dr̃ ſtella ppter ɔſolationem: de q̄ L
Hugo de ſctō victore in q̄dam ſermōe inq̄t.
Maria ſtella: chr̄s v̄o ſol appellať. Iō pecca
tores velut in nocte a Maria ɔſolanť: iuſti
aūt tanq̄z in die a chr̄o illūinanť. Ideo ſi pti-
meſcis ad chr̄m accedere: ad Mariā reſpice
Genus tuū cōſpicis: nihil illic q̄d timeas inue M
nis. ¶ Sexto ppter ſuā puritatē Sicut eñi
ſtella nullā habet impuritatē: ſic ⁊ btā v̄go
Maria nullā vnq̄z in ſe habuit imundiciā
Sed de illa v̄ificatum fuit illud. j. Theſ. v.
Integer ſpūs veſter ⁊ aīa ⁊ corpus ſine q̄-
rela in aduentu dñi noſtri ieſu chr̄i ſeruetur.
Habuit eñi corpus puriſſimū ſine vlla con
tagione. Vnde chr̄s dicere poteſt de ſua in-
carnatione illud Sap. viij. Veni ad corpꝰ
incoinquinatum. Habuit etiam aīam pu
riſſimā. Vnde ipſa dicere poteſt illud Sap-

pie̅tie. viij. Sortita ſum aiam bonã. Habu/
it q̃z ſpm̃ puriſſimũ. nã fuit ſp̃ cũ puriſſimo
deo ↄiunct⁹ p amorẽ. q: ſicut dr̃ Paulus. j.
Cor. vj. Qui adheret deo vnus ſpũs eſt cũ
N eo. ¶ Septimo dr̃ ſtella ꝓpt̃ velocitatẽ. Lz
enĩ (vt ſ. dictũ eſt) ſtella de ſe ſit imobilis: q:
eſt in celo fixa: tñ motu firmamẽti mouet̃ ci
tiſſime: q̃a q̃tidie luſtrat oĩa in circuitu. Si
cut etiã lapis p̃cioſus fix⁹ in anulo de ſe non
mouet̃: ſed ad motũ ⁊ reuolutionẽ anuli re/
uoluit̃: Sic q̃z btã virgo: lz vera ſit ſentẽtia
Pauli. ij. Cor. iij. ſcz q̄ nõ ſum⁹ ſufficiẽtes
cogitare aliq̃d a nob̃ tanq̃z ex nob̃: vt etiã in/
q̃t imparor in. l. j. in p̃nci. C. de ve. iu. enu. tñ
ſpũſctõ ducta/in obſeruãdis diuinis mãda
tis erat velociſſima. Vñ ipſa dicere põt illõ
pſ. Viã mãdatorꝫ tuorꝫ cucurri cũ dilataſti
cor meũ. ¶ Octauo dr̃ ſtella propt̃ dignita/
tẽ. Stella enĩ inter cetera corpalia habet ma
gnã dignitatẽ: q: vt ait phs li. de celo ⁊ mũdo:
in ſtellis nõ eſt corruptio neq̃z caſus nec er/
ror: q̃ etiaz nunq̃z fuerũt in v̾gine: q̃ ſemp fu/
it incorrupta: nec vnq̃z cecidit in aliq̃d pctm̃
vel errorẽ. Vñ dicere põt cũ Ps. ſuo celeſti
ſponſo. Tenuiſti manũ dexterã meã: ⁊ in vo
luntate tua deduxiſti me: ⁊ in glĩa tua ſuſce
piſti me. Multas alias rõnes ꝓpt̃ quas be/
ata v̾go Maria ſtella dr̃/h̃ ptranſeo cã bre/
uitatꝭ. de q̃bꝫ tractat mgr̃ Bartholome⁹ pi/
ſan⁹ in li. de btã v̾gine. fructu. viij.

¶ beata v̾go Maria dicit̃ ſtella poli
Conſideratio ſecũda

O Ropter tria mr̃ dei ſtella poli ap/
pellat̃. Primo q: ipſa ſtella polo ſi
ue cardini ẽ viciniſſima. ¶ Ad di
Duplex polus cendorꝫ aũt intelligẽtiã eſt aduer/
tendũ q̄ duplex eſt polus in hoc mũdo. Vn⁹
eſt inuiſibilis. ſ. meridionalis. reliqu⁹ v̾o ẽ vi
ſibilis. ſ. aq̃lonaris. ⁊ vterq: imobilis ẽ. Su
p quorꝫ imobilitatẽ innitit̃ tot⁹ mũdus i ſua cir
culari mora. Merito igit̃ p vtrũq: polũ itel
ligit̃ ipſe fili⁹ dei ⁊ v̾bũ patris: q̃ eſt p̃ncipiũ
oim̃ q̃ ad vnũ: ⁊ finis oim̃ q̃ ad reliquũ. q̃ in
meridie. i. in ſue maieſtatꝭ deitate nob̃ oĩno
inuiſibilis eſt. ſed in aq̃lone nr̃e hũanitatꝭ vi
ſibilis fact⁹ ẽ. Vñ Apoc. j. ipſe ait. Ego ſum
alpha ⁊ o: p̃ncipium ⁊ finis. De illo q̄ eſt in
meridie dr̃ Cant. j. Indica mihi vbi cubes i
meridie. De aq̃lonari v̾o Job. xxvij. ſcptum
eſt. Ab aq̃lone aurꝫ venit: q: ex chr̃o incarna
to ſplendor patrie ꝓceſſit. Ipſe q̃z imobilis ẽ
Sup cui⁹ imobilitatem innitunt̃ oĩa in ſuo
motu. imobiliſq: manens dat cũcta moue/
ri: vt ait Boeti⁹. iij. de ↄſol. Huic ſiq̃dẽ po/
Maria vicina chr̃o. lo fuit hec ſtella. ſ. v̾go Maria viciniſſima:
maxime in q̃ttuor. Primo in incarnatione
ſcz p carnis identitatem. q: eadẽ caro q̃ fuit
virginis matris/facta eſt caro filij dei p̃ris
Iuxta illõ Gal. iiij. Miſit de⁹ filiũ ſuum fa
ctũ ex mĺiere ⁊c̃. Part⁹ enĩ eſt ps viſcerũ. l. j
in p̃n. ff. de ven. inſpi. Quã q̃dem carnez fili⁹
dei in vnitate pſone ſuſcepit. Et ꝓpter hanc
vicinitatẽ dixit angel⁹ ipſi v̾gini Luc. j. Dñs
tecum. Scđo fuit chr̃o viciniſſima in ↄuer/
ſatione p adminiſtratiõez. Vñ h̃ eſt Ruth ca.
vl. figuratũ: vbi myſtice dr̃ de Noemi: q̄ na
tũ puerꝫ ſuſcepit ⁊ poſuit in ſinu ſuo: ⁊ nutri
cis ac gerule fũgebat̃ officio. Hinc eſt q̄ ab
ſentiã ei⁹. ſ. chr̃i ferre nõ potuit. nam dolens
cũ in templo q̃ſiuit Lu. ij. ca. Tertia fuit ſi/
bi viciniſſima in paſſione: q: ſimul cũ eo do/
loris gladio cõfoſſa ẽ: ſicut Lu. ij. p̃dictũ fu
erat ei p Symeonẽ dicentẽ: Et tuã ipſi⁹ aiaz
ptrãſibit gladi⁹. Quarto fuit ei viciniſſima
in aſſumptiõe p glĩe ſuſceptiõem. ¶ enĩ ſic
ad dexterã filij ſublimata p dictũ Bernardĩ
in q̃daz ſermone: nefas eſt dubitare. Si enĩ
incorruptio deo ꝓximũ facit: vt dr̃ Sap. vj
cum hec v̾go fuerit incorruptiſſima (q: ma/
ter incorruptiõis) ꝓfecto ipſi polo. i. filio ſuo
eſt viciniſſima. Vñ Aug. ſermone. iiij. d na/
tiuitate v̾ginis ait. Tu v̾o glĩoſa v̾go Ma
ria beata es inter omnes mulieres. Tu pla
ta cunctꝭ virginũ cateruis. Tu ſeq̃ris agnũ
quocũq: p̾xerit. Tu virgineos choros ⁊ i/
centiue carnis illecebris alienos/ p lilia ro/
ſaſq: v̾nantes ad fontẽ pennis vite potan/
dos inuitas. Tu in illa beatorꝫ brifica regi/
one p̃mi ordinis dignitatez tenes. Hec ille.
Nec immerito btã v̾go eſt filio viciniſſima.
Oim enĩ q̃rꝫ eadẽ eſt natura idẽ loc⁹ eſſe de/
bet. iuxta illõ Eccĩ. iij. ⁊. vj. Oĩa pgũt ad lo/
cũ ſuũ. Parẽtꝭ aũt ⁊ filij eadẽ eſt natura: cũ
nõ differãt niſi ſolo nomie. l. in ſuis. ff. de li.
et poſthu. ¶ Secundo dr̃ ſtella poli: q: ipſa P
ſtella eſt poli deſcp̃tiua: cũ ſit breuiſſimi cir/
culi circa ipm̃. ſed ↄſiderem⁹ hoc q̃liter ẽẽ p̃t
Tot⁹ ſiq̃dẽ mũdus deſcribit q̃ndã intelligibi/
lẽ ſpherã cuius centrꝫ eſt ipe fili⁹ dei: qm̃ ipe
eſt ſicut cẽtrꝫ in circulo: a q̃ exeũt oẽs linee. i.
vniuerſe creature: ſic dr̃ Diony. ca. iiij. de di/
ui. noibꝫ. et Paulus trimegiſt⁹ quem refert
Alexan. de ales in. iij. pte ſum. in tractatu d
cõuenientia incarnatiõis chr̃i. q. ij. Sed hec
ſphera multos circulos habet intra ſe inui/
cem ordinatos. Vnde tanto circulus eſt bre
uior q̃nto cẽtro eſt vicinior. Maximi v̾o cir
culi circa hoc centrꝫ itelligibile ſunt ipa cor/
pora celeſtia vel terreſtria. et oĩa circulũ cõ/
plent ſm̃ maiorẽ vl̃ minorẽ diſtantiã ⁊ parti
cipatiõem p̃mi. Conſeq̃nt̃ aliũ circulũ com/
plent vitã vegetatiuã habẽtia: ⁊ aliũ haben
tia vitã ſenſitiuã. aliũ v̾o habentia vitã intel
lectiuã Et inter hec omnia breuiſſimũ circu
lum facit beata virgo Maria: q̃ per mater/

nitatꝭ ꝓpinquitatē arcti⁹ cū ↄſtrinxit: ⁊ itra be-
ata viſcera clauſit ⁊ poꝛtauit: ita vt ipſa fuit
facta q̄ſi oꝛbis: ꝓpheta atteſtāte q̄ ait. Illuxe
runt coꝛuſcatiōes tue oꝛbi terre .i. virgi Ma
rie: q̄ facta ē oꝛbis filij dei. Vñ ip̄a inq̄t Eccī
xxiiij. Girū celi circuiui ſola .ſ. circulo ⁊ mo-
tu amoꝛis. Dicit eñi Berñ. ꝙ q̄ amat vehe-
menti⁹: currit veloci⁹: ⁊ ꝑuenit citi⁹. Ip̄a au
tē pre oib⁹ ſanctꝭ deū pleni⁹ ⁊ ꝑfectius dilexit
Vñ mr̄ pulcre dilectōis appellat̄ Eccī. xxiiij.
Fuit aūt amoꝛ eius ꝑ modū cuiuſdā circu-
latiōis. q̄a mot⁹ circularꝭ eſt ab eodē in idē.
Ipſa ꝟo ſic deū filiū ſuum amabat ꝙ oīa
alia nō niſi ꝓpter ipſum diligebat. Et ſic oīs
amoꝛ ei⁹ ab ipſo incipiebat̄ ⁊ in ip̄m deū redi
bat. Tertio appellat̄ ſtella poli. q: ſtella hec
eſt ſtellaꝝ oīm ꝑmaria: ſiue ſint ſtelle eterne
apparitionis / vt ſunt q̄ circūſtant polum aq̄
lonarem: ſiue ſint ſempiterne occultationis
vt ſunt ille q̄ ſunt circūſtantes in interioꝛib⁹
auſtri: ſiue ſint viciſſe apparitōis ſiue viciſſe
occultatiōis / vt q̄ ſunt in medio ſite. Sic be
ata ꝟgo ꝑmaria eſt q̄ ad glie magnitudinē
et dignitatꝭ celſitudinē inter oīa coꝛpoꝛalia:
que ſunt viſibilia: ⁊ oīa intellectualia q̄ ſunt
inuiſibilia: ⁊ oīa celeſtia luminaria q̄ ſunt q̄
dā media. quia cū ꝑmis participāt coꝛpoꝛa-
litatē: ⁊ cum alijs ꝑpetuitatē. Q aūt reſpe-
ctu poꝝ ſit ꝑmitiua: patet per illd̄ Sap. vij.
vbi d̄r. Nec cōparaui illi lapidē ꝑcioſum: q̄m
oē auꝝ in compatiōe illi⁹ arena eſt exigua. et
tanq̄ʒ lutū eſtimabit̄ argētū in compatiōe il
lius. Hec aūt ſunt ꝑcioſioꝛa inter viſibilia.
Eſt etiā ꝑmitiua oīm itelligibiliū ⁊ viſibili-
um: q: oīm ſpirituū tranſcēdit excellentiam
Vñ ip̄a inq̄t Eccī. xxiiij. Oīm excellentiuʒ ⁊
ſublimiū colla ꝓꝑia ꝟtute calcaui. Q autē
oīm celeſtiū luminariū ſit ꝑmitiua: patʒ. q:
luci cōpata iuenit̄ poꝛ. vt d̄r Sap. vij. Poſ-
ſet etiā h̄ alit̄ diſtingui: vt ſtelle ſempitne oc
cultatiōis ſint ↄtēplatiui q̄ ſꝑ deo aſſiſtunt.
Stelle ſempitne apparitionis ſint actiui: q̄
ſꝑ actiōib⁹ intēdūt. Viciſſim ꝟo apparētes ⁊
viciſſim occultātes ſint medij mixti: q̄ aliq̄n
opant̄ ⁊ aliq̄n ↄtēplant̄. Reſpectu ꝟo iſtoꝝ
oīm btā ꝟgo eſt ꝑmaria. Vñ Eccī. xxiiij. ip̄a
inq̄t. In oī populo ⁊ in oī gēte ꝑmatū tenui.
Admiranda eſt igit̄ hec ſtella. Vnde merito
Sap. vij. de illa inq̄t ſpūſſctūs. Eſt eñi hec
ſpecioſioꝛ ſole: ⁊ ſuꝑ oēm diſpoſitiōeʒ ſtella-
rū inuenit̄ purioꝛ.

Q beata virgo dicitur ſtella maris
Conſideratio tertia

R.
Maria
ſtella ma
ris.

TErtio ꝑncipal̄r compat̄ ꝟgo Ma-
ria ſtelle marꝭ. Scd̄ʒ eñi Hieroñ.
Maria interꝑtat̄ marꝭ ſtella. q̄d
etiā inq̄t venerabil̄ Beda ſuꝑ Lu.
dicens. Maria hebꝛaice / ſtella marꝭ latine.
ſyriace ꝟo dn̄a vocat̄. Et merito: q: hec to-
tius mūdi dn̄m lucē ſeculis meruit generare
ꝑennē. idō canit eccl̄ia. Aue marꝭ ſtella. Hec
etenī ſtella que appellat̄ vltramontana ſiue
vꝛſa maioꝛ / multas habet ꝓꝑietates q̄ bea-
te virgini ↄuenire ꝓbant̄. Prima d̄r illumi
natiōis. Eſt eñi nauigantiū in ꝑiculis dire-
ctiua. Per ip̄am q̄ppe ſciūt naute q̄ velificēt
aut ad aq̄lonē: vl̄ ad meridiē: aut ad oꝛientē
vl̄ occidentē. Ip̄a aūt ſtella i aq̄lone ſituata
eſt. Sic etiā ꝑ Mariā oīa ꝑicl̄a ⁊ diſcrimia
hui⁹ mūdi euitant̄: ⁊ oīa itinera certificantur
Tot aūt ſunt ꝑicl̄a hui⁹ vite ꝙ nec coꝛ potil
la cogitare: nec lingua enarrare. Q: ſic dicit̄
j. Jo. ij. Tot⁹ mūd⁹ poſit⁹ eſt in maligno. q̄ſi
dicat. Vbicūq: eſt hō ſemꝑ eſt in ꝑicl̄o. Et iō
d̄r apl̄s. ij. Coꝝ. xj. Periculis fluminū: ꝑi
culis latronū ⁊c̄. Et ad idem eſt tex. in .l. ſe-
natus. §. moꝛtis cauſa. ff. de dona. cā moꝛ.
Vbi glo. allegat hoc dictuʒ Pauli. Incipit
aūt a ꝑiculis fluminū: quia ip̄a ſunt magis
ꝑiculoſa. Et ꝓpter h̄ d̄r Eccī. xxiij. Qui naui-
gat mare narrat ꝑicula ei⁹. Et in vulgari ꝓ-
uerbio d̄r. Qui nō ꝑtrāſit mare neſcit oꝛare.
Quia ḡ nos ſumus in mari magno huius
mūdi: ideo inq̄t Greg. in moꝛal̄. Sēꝑ time-
re debem⁹: q: ſꝑ in ꝑicl̄o ſum⁹. Debem⁹ ḡ q̄ʒ
ad iſtā ſtellā marinā reſpicere. Vñ Berñ. ſu
ꝑ Miſſus eſt. homel̄. iiij. inq̄t. Iſta inquā ē
ꝑclara ⁊ eximia ſtella ſuꝑ h̄ mare magnuʒ ⁊
ſpacioſum neceſſario ſubleuata: micās me-
ritꝭ ⁊ illuſtrās exēplis. O q̄ſquis te intelliḡ
in hui⁹ ſecl̄i ꝓfluuio magꝭ int̄ ꝓcellas ⁊ tem
peſtates fluctuare q̄ʒ ꝑ terraʒ ambulare: ne
auertas ocl̄os tuos a fulgoꝛe hui⁹ ſiderꝭ ſi ñ
vis obꝛui ꝓcellis. Si inſurgūt vēti tētatio-
nū: ſi incurras ſcopulos tribulationū: reſpi
ce ſtellā: voca Mariā. Si iactarꝭ ſuꝑbie vn
dis: ſi ambitiōis: ſi detractōis: ſi emulatōis:
reſpice ſtellā: voca Mariā. ſi iracūdia: ſi a-
uaricia aut carnis illecebꝛa naniculā ↄcuſſe
rit mētꝭ: reſpice Mariā. ſi criminū imanita-
te turbat⁹: ↄſcie feditate ↄfuſus: iudicij hoꝛ
roꝛe ꝑterrit⁹: barathꝛo icipias abſoꝛberi tri-
ſticie ⁊ deſparōis abyſſo: cogita Mariā ⁊ il
lā inuoca. Hec ille. ¶ Cōuenientēr ḡ ſit⁹ ſtelle
marꝭ cū ſit i aq̄lone deſigt̄ ꝓꝑietatē Marie
Per aq̄lonē eñi tribl̄atio ſeu ꝑſecutio ſigni-
ficari ſolet ꝓpt̄ vētoꝝ ⁊ ꝓcellaꝝ vehemētiaʒ.
ideo loc⁹ Marie in aq̄lone eſſe d̄r: vt ꝑ eā au
ſteritas tribulatiōis ⁊ ꝑſecutiōis inflicte hu
mani⁹ tēꝑet̄ ⁊ mitiget̄: marie ex ↄſideratione
patientie ei⁹: q̄ valde in h̄ mūdo afflicta: oīa
aduerſa patientiſſime tolerauit. Quis eñi fi
delis de paupꝛtate audeat cōqueri cū videat
mr̄eʒ dn̄i colo ⁊ acu victū q̄rere. Quis d̄ in-
iurijs aut alijs aduerſitatib⁹ poterit deſpa-
re: ſi deuote ↄſideret reginā celi mlt̄o peioꝛa

R
Loc⁹ aq̄
lonis ma
rie appꝛo
pꝛiatur

atq; aſpiora toleraſſet: Solet etiã p aqlonez
Peccõr aquilo peccõr ſignificari. Vñ Hiere.j.dr. Ab aqlone
pandet oẽ malũ. Conuenienter ḡ loc⁹ aqlonaꝛ
ei approprīaf: eo q ipa inter peccõres ⁊ filiũ ſu
um ↄſtituaf: vt ex vna pte irã ei⁹ mitiget: et
ex altera pctm̃ extermiet. Quapꝓpter ſm Ale
xandrũ de Ales ſup pſalteriũ: Btã ỽgo iuxͣ
crucē pingi debet ad ſiniſtrã chr̃i: q2 ſtãs ad
crucē faciē tendebat ad orientē. et ſic ad ſini-
ſtrã .i. ad aqlonē ſtabat vt oraret ꝓ peccõribꝫ
q̃ ſunt ex parte ſiniſtra chr̃i. Vnd' ꝓpha in pͤ-
ſona chr̃i pendentꝭ in cruce ait pſ.cxlj. Cõſi-
derabã ad dexteraꝫ ⁊ videbam: ⁊ non erat q̃
cognoſceret me. q2 nõ erat ibi beata virgo:
ſed in ſiniſtra pte pfectiſſime cogſcēs chr̃m.
Proinde dr a peccatore Cañ.iiij. Surge aq̃
lo ⁊ veni auſter pfla hortũ meũ vt fluãt aro
mata illius. Cum em̃ ſurgit Maria p piaꝫ
interceſſionē: tunc venit auſter .i. ſpũſſanct⁹
p grẽ imiſſionē: et pflaf hort⁹ aīe p dulcedi-
nis ſpũalis ſuſceptiõem: ⁊ fluũt aromata p
multiplicē ỽtutũ opationē. De hoc aqlone ⁊
auſtro dr Eſa.xliij. Dicã aqloni: da. ⁊ auſtro
noli ꝓhibere .i. rogabo Mariã vt de gratia
ſua tribuat. et auſtro .i. ſpũiſancto ſupplicet
vt non ꝓhibeat: q̃ ꝑpoti⁹ abundanti⁹ p ipam
de ſuis chariſmatibꝫ imittat. Hec eſt virga
Moyſi q̃ vnda marꝭ rubri pcutif ⁊ diuidif:
vt inter fluctus dei populus tranſeat q̃ ad
terram ꝓmiſſiõis valeat puenire: Exo.xiiij.
S ¶ Scđo dicif ſtella maris rõne itroductio
Maria nis. Illa em̃ ſtella eſt in portũ introductiua
introdu- Et ſimilr ỽgo Maria ad terrã ꝓmiſſionis
cit ducatũ pſtat. Vñ Bern. ſup Miſſus ē: ait.
Ipſam ſequens nõ deuias: ipſam rogãs nõ
deſperas: ipſam cogitans nõ erras: ipſa pte-
gente nõ metuis: ipſa duce nõ fatigaris: ipa
ꝓpitia ad portũ puenis. ⁊ ſic i temetipo expi
ris q merito dictũ ſit: Et nomē ỽginis Ma
ria. Hec ille. Qui etiã inqt ibidē. In pičlis:
in anguſtijs: in neceſſitatibꝫ: in rebꝫ dubijs
Mariã ſp cogita: ipamq; inuoca: non rece-
dat ab ore: non diſcedat a corde. et vt impe-
tres ei⁹ orõnis ſuffragiũ/ ne deſeras cõuerſa
tionis exẽplũ. Hec ille. Et ipa ſtella fulgen-
tiſſima te faciet curſum vite bñ dirigere: ⁊ ñ
iactari vẽto vane glĩe: nec frãgi ſcopulis ad-
uerſitatum: nec abſorberi ſcylle vl' carybdis
T voragine .i. voluptatũ ſenſualitate: ſed ꝓſpe
Maria puenire ad eťne felicitatis portũ. ¶ Tertio
inflãmat dr ſtella marꝭ rõne inflãmatiõis. q̃a ipa ſtel
la ē maxie frigoris tēꝑatiua reſpect⁹ em̃ ei⁹
ſp eſt ſup mare p radioꝝ directiõem: ⁊ p cõ-
ſeq̃ns p caloris imiſſionē. Sic etiã reſpect⁹
btē ỽgis Marie ſp eſt ſup mũdũ p eťni ſplē
doris .i. filij ſui illuſtratiõem: et p ↄſequēs p
caloris ſpũſſcti cõtcationeꝫ. Quippe ipſa eſt
via p quam ſpargif lux ⁊ diuidif eſtus ſup
terrã: Job.xxxviij. Lux em̃ eterna eſt ſup te-
nebroſum mũdũ p ipſaꝫ ſparſa ⁊ manifeſta-
ta. Et ad hoc applicari põt illud q̃d ſcriptum
eſt Heſter.viij. Judeis noua lux oriri viſa
eſt: gaudiũ: honor ⁊ tripudiũ. Et ideo eſtus
diuiſus ē ſup terrã .i. calor charitatꝭ ſpũſſan
cti partit⁹ eſt vt ñ ſit q̃ iã ſe abſcõdat a calore
eius. Imo nõ eſt adeo durꝝ vel lapideuꝫ cor
q̃d iſtius ſtelle calore nõ diſſoluaf. Vñ Job
xxvj. ſcptum eſt. Lapis ſolutus calore in es
ỽtif .i. qui dur⁹ ⁊ obſtinat⁹ antea fuit: p Ma
rie dulcedinē emollif. Merito ergo marine
ſtelle nomie nuncupaf. ¶ Quarto dr ſtella V
maris rõne imobilitatꝭ ⁊ firmitatꝭ. Nã ſtel- Maria
la maris nauigãtibꝫ imobilis ⁊ firma ſp eſt: firma
q̃m ſi mobilis eſſet: recte ad portuꝫ dirigere
nõ poſſet. Vnde dr Fran. de may. in ſer. qui
incipit. Oritf ſtella. q hec ſtella dr cardo: q̃a
ſtat imobilis rota celi reuoluta ſicut cardo ī
hoſtio. Et ſili modo btã virgo tam h' i via q̃ꝫ
in patria ſp fuit firma. In via q̃dem: q2 nun-
q̃ꝫ p peccatũ declinauit: nec ad occaſum ten-
dit. Vnde dicit glo. in c.ij. de conſe. diſt.iiij.
q virgo Maria nõ potuit peccare etiã veni
aliter. Et rõ eſt: quia ſemp fuit in charitate.
q̃ aũt manet in charitate ñ poteſt peccare. c.
charitas. de pe. diſt.ij. De alijs aũt ſtellis .i.
ſanctꝭ dicif Joelis.ij. Stelle retraxerũt ſplē
dorem ſuum. Ipſa ỽo inqt Eccl.xxiiij. Vſq;
ad futurꝝ ſeculũ non deſinã. Quod nõ ſolũ
de ꝑmanētia in bono intelligi põt: ſed etiam
de ꝑmanentia ad benefaciendũ nobis. quia
alijs ſanctis ſubtrahentibꝫ lumen ſuoꝝ bñ
ficioꝝ: ipſa nobis nunq̃ꝫ deeſt: ſed ſp firma
et pſeuerans nos expectat: et ſui auxilij nobꝭ
radium preſtat. Sicut ḡ ſtella marina a ſuo
loco nunq̃ꝫ diſcedit: ſic btã virgo a ſuo filio
nec ad punctũ vnq̃ꝫ diſceſſit: et cõtinue nos
cuſtodit. Sicut em̃ dr de filio ſuo per Pſ.
Ecce non dormitabit neq; dormiet q̃ cuſto-
dit iſrl': Ita de ipſa dicere poſſumus q non
dormit ſed ſemp ꝓ nobis vigilat. Vnde ipa
poteſt dicere illud Eſa.xj. Sup ſpeculã dñi
ego ſum ſtans iugiter per diē ⁊ noctē. In pa
tria quoq; dr firma ſtare. q̃a lꝫ aīe aliorum
ſctõꝝ moueanf p appetitiõem ↄiunctõis cũ
ſuis corporibꝫ: vt inqt Magr ſniaꝝ in.iiij.
diſt.xlix. ca.fi. ipſa virgo glorioſa tam men-
te q̃ꝫ corpore in celeſti ſede q̃eſcens veluti ful
gentiſſimuꝫ ſidus emicat. ¶ Quinto dicif Z
ſtella maris ratione attractiõis. Sicut em̃ Maria
illa ſtella habens virtutem attractiuã/ ferꝝ ad celuꝫ
ad ſe trahit: ſic Maria ferreas mentes ſepe trahit
conuertit. Ferrum q̃ppe eſt durum: frigidũ
et ponderoſum. nam de terra tollitur: Job
xxviij. et c.ferrum.l.diſt. Terra autem ē du
ra: frigida ⁊ ponderoſa. et ſignificat peccato
res qui frigidi ſunt ad amandum deum:

duri ad ↄuertēdū: ꝛ pōderoſi ꝑ amoꝛē terre/
noꝝ. ꝛ ideo nunq̄ʒ ad celeſtia eleuant̄. q̄s be/
ata v̄go inflāmat/cōuertit ꝛ ad celeſtia ſub/
leuat: vt etiā infra dicet̄. Vn̄ q̄libet attract᷒
ab iſta ſtella diuina dicere pōt illō pſ. lxxiij.
Coꝛ meū ꝛ caro mea exultauerūt in deū vi/
y uum. ¶ Sexto dꝛ ſtella marꝫ rōne directio
nis. Sicut enim ſtella marꝫ dirigit nauem
ꝙ ipſa nō dirigit̄ a naui: ita beata v̄go nauē
eccleſie dirigebat ſuis meritꝫ ꝛ exemplis ꝙ
ipſa non indigebat dirigi aliq̄ꝝ alioꝝ meri/
tis: q̄a in ipa erat plenitudo oīm meritoꝛuʒ:
Apl̄i aūt ꝛ alij ſcti ita dirigebāt eccl'iam ſu/
is doctrinis ꝙ nihilomin᷒ ipi idigebāt diri/
gi ab eccl'ia ſctōꝝ meritis et interceſſionibꝫ.
Vt em̄ inq̄t tex. in. l. j. in ṗncipio. C. de iuſti.
cod. cōfir. alter alteri᷒ auxilio ſꝑ eguit. Vnd
et apl's Paulus rogabat oꝛari ꝑ ſe. vt patet
z ad Rom xv. et. j. Theſ. vlt. ¶ Septimo dꝛ
Maria ſtella marꝫ rōne appariciōis. Lʒ em̄ hec ſtel/
in apparē la ſit valde magna: tn̄ in apparencia habet
tia mini/ magnā paruitatē. ſic ꝛ beata v̄go lʒ eſſet ma
ma. xima meritis ꝛ v̄tutibꝫ: tn̄ de ſe ſentiebat hu
millima: maxime aūt in anio: in v̄bo: facto ꝛ
ſigno. Humilia de ſe oñdit ṗmo in anio: q̄a
nulli ſe ṗponebat. iuxta dictū apl'i ad Phil'.
ij. faciēs: q̄ inq̄t. Supioꝛes inuicē arbitrātes
Ipſa em̄ Joſeph ſibi ṗpoſuit Luc. ij. dicens
Pater tu᷒ ꝛ ego ꝛc. Nunq̄ʒ etiā ſe ingerebat
ſed oībꝫ locū dabat q̄ ad filiū ſuum ire vole
bant. qđ notat̄ Mat. xij. vbi dꝛ. Et ait q̄daʒ.
Mater tua ꝛ frēs tui foris ſtant q̄rentes te
Quod exponēs Bern̄. in q̄dam ſer. ait. Vbi
Maria aliq̄n̄ ṗſumptuoſa fuiſſe inuenit̄: fo
ris ſtabat q̄rens loq̄ filio: nec autoꝛitate ma
terna aut ſermonē interrupit: aut habitatio
nem in q̄ filius loq̄bat̄ intrauit. Secundo
habuit humilitatē in v̄bo qn̄ ſe ancillā voca
uit Lu. j. Tertio habuit humilitatē in ſigno
Magnū q̄ppe ſignū humilitatꝫ ſue fuit qn̄
filio ſuo iam celum aſcendente ꝛ ipſa in hoc
mōdo loco filij remanēte: in nouiſſimo tn̄ lo/
co poni voluit: volēs ſeruare illud Luc. xiij
ſcʒ Recūbe i nouiſſimo loco. Dicit̄ em̄ Act.
ij. vbi enūeratꝫ oībꝫ apl'is ſubdit̄. Hi om̄es
erant vnanimiter ṗſeuerātes in oꝛōne cum
mulieribꝫ ꝛ Maria matre Jeſu. Sicut em̄
abſente ſole inter cetera ſidera luna magꝫ il/
luminat mōm: ꝛ tn̄ infimū tenet locū: ſic ſo/
le iuſticie abſente ꝛ in celo regnāte: Maria
inter cetera mōi luminaria mōm magis il/
luminabat: ꝛ tn̄ nouiſſimuʒ locum tenebat.
Quarto habuit hūilitatē in facto. q꞉ poſtq̄ʒ
fuit mr̄ dei effecta: ancillā Heliſabet ſe fecit
Vn̄ Bern̄. in q̄dam ſer. ait. In montana cū
feſtinatiōe v̄go abijt ꝛ Heliſabet ſalutauit.
et in eius miſterio q̄ſi tribꝫ menſibꝫ hūiliter
ſtetit. Multas alias cauſas ṗpter q̄s beata
virgo appellat̄ ſtella marꝫ cā breuitatis h̄ ṗ/ Maria ſtella ma[ris]
trāſeo: q̄s ponit Alb. ſup miſſus ē. ca. clxxxv.
et mgr̄ Bartholome᷒ piſa. in li. brē v̄gis. fru
ctu. viij. et mgr̄ Frā. de may. vbi ſ. q̄ inquit:
X hec ſtella hꝫ decē ṗclaras ṗprietates v̄gi
ni mrī decētiſſime ↄueniētes. Et int̄ alia dꝛ
ꝙ iſta ſtella hꝫ ſublimitatē in exceſſu: q꞉ ē ſu
ꝑ oēs alias ſtellas. Vn̄ ꝛ ſol q̄nto magꝫ ad
ipaʒ appropinq̄t: tāto magꝫ dꝛ aſcēdere. Mr̄
aūt dñi ſm ꝙ ait Hiero. nō ſolū eſt ſuꝑ oēs
ſctōs: ſed etiā ſuꝑ oēs angelos in celo ſctōꝝ.
Itē ſicut ſeptē ſtelle notabiles voluunt̄ i cir/
cūitu hui᷒ ſtelle: et ideo ei᷒ regio dꝛ ſeptētrio/
nalis: ita mater dñi habet ſeptē ſpūs nota/
biles q̄ aſſiſtūt ei᷒ throno. iuxta illud Apoc.
j. Gr̄a vobꝭ ꝛc. ſequit̄. Et a ſeptē ſpiritibꝫ q̄ in
ↄſpectu throni ei᷒ ſūt. ꝛ ꝑ ↄñs i cōſpectu thro
ni matrꝫ q̄ ſedet a dextrꝫ ei᷒. Itē ſic ſm q̄ſdā
aſtrologos ſtelle ſuſtinēt terrā in medio mū
di: vt adamātes ipam attrahētes ne cadat ꝛ
ſūmergat̄: ita mr̄ dñi ſm Ber. ſuſtinet ſuis
ṗcibꝫ mōm inclinatū mlt'ꝫ ſceleribꝫ ad cadē/
dū in abyſſum. Itē iſta ſtella ſicut ſuꝑ om̄es
alias habet ṗprietatē attrahēdi ſiue ſuſtinen
di terram: ſic ferrū de ſui natura inclinatuʒ
ad tendendū deoꝛſum attrahit ꝛ ↄuertit ad
tendendū ſurſū: ſic̄ calamita. Et ſil'r mr̄ dñi
coꝛda ferrea duroꝝ hoīm inclinata ad iferꝫ/
nū/cōuertit ad ꝑadiſum iſluēdo ↄtritioneʒ.
Hec ille. Vn̄ de aniabꝫ ꝛ coꝛpibꝫ deuotoꝛuʒ
ipſi᷒ brīſſime v̄gis final'r v̄ificabit̄ illō Act.
xj. Recepta ſunt oīa ſurſum in celū.

X brā v̄go Maria dꝛ ſtella matutina Conſideratio q̄rta

I Maria ſtella matutina

Poteſt brā v̄go dicere illō Apoc. vl
ti. Ego ſū gen᷒ ꝛ radix Dauid: ſtel
la ſplendida ꝛ matutina. De ipſa
q̄ʒ dici poteſt illō Eccl. l. ca. Quaſi
ſtella matutina in medio nebule. In iſto em̄
mōdo erat triplex nebula. ſ. ſupbie: auaricie: ꝛ
carnalis imūdicie. Virgo āt Maria fulſit
in medio nebule ſupbie ṗpt' hūilitatē. in me
dio nebule auaricie ṗpter paupꝛtatē. i medio
nebule carnalis imūdicie ṗpter virginitatē.
¶ Aſſimilat̄ aūt v̄go iſti ſtelle ṗpt' tria. Pri
mo ṗpter denominatiōem. Hec em̄ ſtella hꝫ
mlt'a noia. Pmo ei dꝛ ven᷒: n̄ ꝙ ſit dea amo
ris: ſic̄ poetaꝝ fabule fingūt. ſʒ q̄a illos in q̄/
bus dñat̄ diſponit ad amādū. Brā aūt v̄go
pōt dici ven᷒ inq̄ntuʒ hoīes inflāmat ad dei
amoꝛē. Et iō vocat̄ mr̄ pulcre dilectōis Eccl
xxiiij. Scđo hec ſtella dꝛ ſtella matutina: et
eo ꝙ mane ſeq̄ns denūciat: ꝛ idē inchoat. et
ṗpter h̄ etiā appellat̄ Diana. Brā aūt virgo
eſt ṗncipiū noue vite. ſ. legꝫ chr̄i: ſic ſtella ma
tutina ē ṗncipiū diei ſeq̄ntꝫ. Et q̄ntū ad hoc
dꝛ Eccl. xxiiij. mater timoꝛis. Timoꝛ enim

eſt ꝑncipiũ gr̃e ⁊ noue vite:iuxta illõ Eccĩ.j.
ac Prouer.ix.⁊ pš.cx. Initiũ ſapiẽtie timor
dñi. Tertio hec ſtella dᷣ lucifer.q2 maiorem
habet vim ad illuminandũ q̃3 alie ſtelle. Be
ata aũt virgo habet maiorẽ vim ad illuſtrã
dũ mẽtes hominũ q̃3 alij ſcti. ⁊ iõ q̃ntũ ad h̃
appellaꝛ mar̃ agnitiõis. Eccľi.vbi š. Quar-
to iſta ſtella appellaꝛ heſper⁹:q2 nocte ſequẽ
tẽ reſpicit ad illuſtrandũ. Btã aũt ṽgo h̃ no
mine appellaꝛ:q2 reſpicit ⁊ illumiat pctõres
q̃ ſunt in tenebris culpe. ⁊ q̃ntũ ad h̃ dᷣ mar̃
B ſancte ſpci. Eccľi.xxiiij. ❡ Scdo btã ṽgo ap
ꝓperates pellaꝛ ſtella matutina ꝓpter approꝑationem
h⁹ ſtelle Hec eñi ſtella multas habꝫ ꝓprietates.naꝫ
cãt caliditatẽ ⁊ refrenat martꝭ maliciã:tẽpe
rat motũ appetitõis idiſcrete:atqꝫ hũiditã-
tẽ cãt ⁊ iocũditatẽ. Eodẽ mõ btã ṽgo maria
i nob hꝫ iſtos effect⁹. dat eñi calorẽ dilectõis
diuie:refrenat feruorẽ iracũdie:dat tẽpamẽ
tũ diſcretõis mature. dat etiã hũidũ ducti-
bilitatꝭ obediẽtie.q2 ver⁹ obediẽs ñ debꝫ du
ci ſenſu ꝓprio ſꝫ alieno. dat q̃3 iocũditatẽ cõ
ſciẽtie Et iſta nõtanꝛ Jac.iij. vbi dᷣ. Sapia
q̃ deſurſuꝫ ẽ pmũ q̃dẽ pudica ẽ:deide pacifi
ca:modeſta:ſuadibiľ:bonis ꝯſentiẽs:plena
miſcdia ⁊ fructib9 bonis. Btã eñi ṽgo ẽe ſa
piẽs dᷣ pudica.q2 facit aĩm pudicũ:cũ dat
calorẽ diuini amorꝭ. Amor eñi dei oẽm amo
rẽ illicitũ extinguit:⁊ oẽm carnalitatẽ reſtri-
git. Inq̃ntũ ṽo ipa refrenat feruorẽ iracun-
die dᷣ pacifica:q2 facit aĩm pacificũ. ſꝫ inq̃n
tũ dat tẽpamẽtũ diſcretõis mature dᷣ mode
ſta:q2 facit anim modeſtũ ⁊ maturꝫ. inq̃ntũ
aũt facit cor hũidũ ꝑ verã obediẽtiã dᷣ ſuadi
biľ ⁊ bõis ꝯſentiẽs.q2 ṽi obediẽtes ſt̃ ſuadi
biles ⁊ bõis ꝯſentiẽtes.c.ſciẽdũ.viij.q.j.in-
q̃ntũ ṽo dat iocũditatẽ ꝯſcie dᷣ plẽa mĩa et
fructib9 bõis.q2 ꝯſcia q̃ bõis opib9 ẽ bõa mľ
tũ ẽ iocũda:iuxͣ illõ pš.cxj. Jocũd⁹ hõ q̃ mi
ſeretꝛ ⁊ cõmodat. ❡ Tertio dᷣ ſtella matuti
C na ꝓpẽ ipi⁹ ſtelle opatõeꝫ.hec eñi ſtella habꝫ
Opatio terrere fures:fugare lupos:Eleuare ĩfirmos
illi⁹ ſtelle excitare ad cãtãdũ aues:⁊ letificare viatoreſ
Siľr officiũ ṽgis ẽ terrere demões:iuxͣ illõ
Job.xxiiij. Si ſubito apparuerit aurora ar
bitranꝛ vmbrã mortꝭ. Et pš.ait. Ort⁹ ẽ ſol.i.
lux ſolarꝭ.ſ.ṽgo maria:⁊ ꝯgregati ſt̃ ⁊c̃. Se-
cũdo fugat hereticos. vñ Aug.i q̃dã ſer.inq̃t
Gaude maria ṽgo cũctas hereſes ſola inte-
miſti i vniuerſo mõo. Tertio ꝯſolaꝛ puſilla
nimes. Jõ ait Aug.vbi š. Sctã maria ſuc-
curre miſerꝭ:iuua puſillanimes:refoue flebi
les.vñ pt eẽ vox ſua illõ qõ dᷣ Baruch.iiij.
ſcꝫ. Animequiores eſtote filij ⁊ clamate ad deuꝫ.
Quarto excitat ãgelos ⁊ ſcõs ad deũ laudã
dũ.qõ fcatũ ẽ Exo.xv.vbi dᷣ.ꝙ maria ſum-
pſit tympanũ ⁊c̃. Quito letificat oẽs viatoreſ
q̃ tẽdũt ad pͣtiaꝫ. qõ figuratũ ẽ Mat.ij.vbi
de magꝭ q̃ ibãt ad chr̃m dᷣ. Videntes aũt ſtel-
lã gauiſi ſũt ⁊c̃. Et pdictꝭ igiꝛ oib9 pꝫ ꝙ bñ
denoiata fuit btã ṽgo maria i ṽbis theatris
nr̃i. Orieꝛ ſtella ex iacob ⁊ ꝯſurget ṽga d iſrľ
Fuit eñi ſtella:q2 ſp erat i celo mẽte. ṽga ṽo
q2 i terra hitabat corꝑe. ſtella:q2 radios ſu-
os dirigit i mõm. ṽga:q2 fructũ ꝓtulit ãge-
loꝝ. ſtella:q2 emiſit radiũ i q̃ ẽ maieſtas di-
uitatis. ṽga:q2 ꝓtulit florẽ i q̃ ẽ caro huma-
nitatꝭ. ſtella:q2 nos ſtabiles faĉ i di gr̃a. ṽga
q2 nos dirigit ad et̃na gaudia. Magr̃ aũt Frã
ciſ.d may.vbi š. approbãs dc̃a i ſuꝑioribus
ait. Mr̃ dñi ſtella matutia dᷣ ꝓpꝛ q̃nqꝫ ꝓꝑe
tates iſti⁹ ſtelle q̃ ei ꝯueniũt. Quaꝝ pma ẽ:
ꝙ ſic ort⁹ iſti⁹ ſtelle i aurora diei p̃cedit or-
tũ ſolꝭ:ſic ort⁹ ṽgis p̃ceſſit ortũ chr̃i i aurora
noui teſtamẽti:q̃ dᷣ fuiſſe i natiuitate btẽ ṽ-
ginis. ⁊ ſicut illa hora incipiũt timere beſtie
ſilueſtres ⁊ hoies eẽ ſecuri. ſic orta ṽgie cepe
rũt hoſtes timere ⁊ ſancti ꝯfidere. Scda:q2
ſicut ſtella iſta dᷣ lucifer:eo ꝙ excedit pulcri
tudinẽ oim aliaꝝ:ſicut excedebat ille decorẽ
oim angeloꝝ:ita btã ṽgo ẽ pulcrior oim ſan
ctoꝝ. Tertia:q2 ſicut illa ſtella illumiat ter-
rã note:ita mar̃ dñi in hui⁹ ſeculi nocte p̃ ce
teris ſcis illumiat eccľiam ṽtute ſue ſapien
tie. Quarta:q2 ſicut illa ſtella habet ṽtutẽ ⁊
influentiã ad generandã beniuolentiã ⁊ ami
cicias ſm aſtronomos. ſic btã ṽgo ad ꝯcor-
diã faciẽdã inꝛ deũ ⁊ hoiem ⁊ verã amiciciã:
q̃ eſt gr̃a. Quita:q2 ſicut ſtella iſta dᷣ regna
re i die veneris (vñ dᷣ ven⁹) ita mr̃ dñi in illa
die ſuũ regnũ accepit:qñ angelo nũciãte ſu-
um bñdictũ filiũ ꝯcepit:⁊ tũc facta fuit regi
na mõi. Et ideo de iſta ṽgine glorioſa expo-
ni poſſunt illa dñi ṽba Apoc.ij. vbi ait. Qui
vicerit ⁊ cuſtodierit opa mea vſqꝫ in finẽ da
bo illi ſtellã matutinã. q2 poſt tentatiõem vi
ctoriã:⁊ diuinoꝝ mãdatoꝝ obſeruantiã in
celo ſublimabimur ad ꝯtẽplandã hãc ſtellã
fulgentiſſimam

❡ Pars qnta hui⁹ ſmonis:quare btã ṽgo
ſtella regia nominaꝛ

Secũdũ magiſtꝝ Frãciſcũ de may-
ro.in ſmõe de natiuitate ṽgis glo D
rioſe:ipa bñdicta dei mar̃ dᷣ ſtella Maria
regia q̃druplici rõne.ſed nos adde ſtella re-
mus q̃ntã ⁊ ſextã. Primo dᷣ ſtella regia.q2 gia
ſicut ſtella illa de q̃ habeꝛ Matt.ij. direxit
magos in ſua itineratõe ne errarẽt.⁊ ꝑduxit
ipos reges ad chr̃m. ſic mater dñi dirigit fi
deles ꝑ peregrinationẽ hui⁹ mõi ne errent a
tramite ṽtutis. Vñ ipi ṽgini dici põt illud
pſal.lxvj. Vtẽtes in terra dirigis. Et ipa cuili
bet deuoto ſuo inq̃t illõ Prouer.iiij. Ducã
te per ſemitas equitatis. Sicut etiã illa ſtel

la magos duxit ⁊ reduxit ad patriam ſuam
incolumes: ⁊ ita beata virgo nos p̄ viam hu
ius ſeculi rectā ducit ⁊ finaliter reducit ad
patriam celeſtem ad deum qui creauit nos
Unde ip̄a dicere poteſt de ſpiritu cuiuſlibꝫ
deuoti ſui illud Tob. v. Ego eū ducam ſa-
E num ⁊ reducam. ¶ Secūdo nominat̄ ſtella
regia. quia ſicut illa ſtella que apparuit ma
gis ⁊ eos direxit erat multū vicina homi-
nibꝫ: quia erat in aere: ſm̄ ꝙ dicit gloſa ſup̄
Matth. ita beata virgo eſt nobis ꝓpiquior
⁊ vicinior omnibꝫ ſanctis ad ſuccurrendū
in omnibꝫ neceſſitatibꝫ noſtris: ſicut inquit
Bern̄. Un̄ ip̄a dicere poteſt illud Hiere. xx
iij. A vicino ego ſum. De illa q̄ꝫ dici poteſt
illud quod de deo dicit̄ p̄ pſ̄. Prope eſt do-
min⁹ omnibꝫ inuocātibꝫ eum: omnibꝫ inuo
cantibꝫ eum in veritate. Nō ergo eſt de illis
qui dicunt̄ vicini eo ꝙ ſunt ſolū diſtantes p̄
centum miliaria. vt. ff. de dam. infec. l. quar
tam. §. fi. ⁊ d̄ ſerui. vrba. p̄di. l. ſi edes. cū. l. ſe
quēti. ff. cōmunia p̄di. l. ſiq̄s duas. Nō etiā
eſt de illis q̄ dicunt̄ vicini. quia nō diſtāt ab
inuicem vltra duas dietas legales. vt extra
de p̄ben̄. c. ij. li. vj. de q̄ p̄ Joan. and. in c. feli
cis. de penis. li. vj. in verbo vicina℞. ſed eſt d̄
illis q̄ dicunt̄ vicini eo ꝙ vocem clamantis
audire poſſunt. l. j. §. eo autē. ⁊ §. potuiſſe. ⁊
ff. ad ſilleianū. ⁊ ibi Jacobꝫ de are. ⁊ Bart.
in. l. ſi tertius. in p̄ncipio. ff. de aqua pluuia.
arcē. ⁊ in. l. ſi is qui vicinas. ff. de dam infec.
Ip̄a enī v̄go benedicta ita eſt nobis vicina:
ꝙ quēcunqꝫ clamorē noſtrum audit ⁊ exau-
dit: ſi ad eam cordis deuotione clamemus.
Eſt etiam de illis qui dicunt̄ vicini: quia ſūt
in eodem territorio: vt. C. de omni agro de-
ſerto. l. quicunqꝫ. libro. xj. Licet enī ſit in ce-
lo corp̄e ⁊ aīa: eſt tamen nobiſcum ſemper
per continuam ſui patrocinij p̄ſentiā. Item
eſt de illis qui dicunt̄ vicini: quia ſunt ꝯſor
tes alicuius rei. vt. ff. cōmuni diui. l. ſi meo.
⁊ de aqua plu. arcē. l. vicinus. Ip̄a enī eſt cō
ſors nature noſtre ⁊ faciet nos cōſortes ſue
felicitatis. O igitur vicina noſtra chariſſi-
ma cū vicinus p̄ſumat̄ ſcire facta vicini ſui
l. j. vbi Bar. ff. ſi cer. peta. ⁊. l. ſi ita. i fine. ff.
de fun. inſtruc. l. filiū. ⁊ ibi Bart. ff. de his q̄
ſunt ſui vel alie. iuris. ⁊ notat̄ in c. q̄rundā.
de p̄ſump. ⁊ per Bar. in. l. de etate. ff. ad fil-
lei. Profecto tu que es nobis intima ⁊ vici
niſſima ſcis optime facta noſtra. Unō de te
pōt dici illud Sap̄. ix. Scit omnia ⁊ intelli
git. Et iō o v̄go benigna quādo aliq̄s tu⁹ de
uotus ad te recurrit ⁊ tibi vult tribulatiōes
ſuas intimare: tu ei dicere potes illud Gen̄.
xlviij. Scio fili mi ſcio: ⁊ ſtatim ſalutare ei
F auxiliū afferes. ¶ Tertio appellat̄ ſtella re-
gia: q̄ ſic̄ illa ſtella ſe occultauit: vt d̄ Chry.

ſup̄ Matth. qn̄ fuit ꝓpe ciuitatē hierl'm. qd̄
int̄ alias cauſas egit. q̄ Herodes crudelis
⁊ ſcribe ac phariſei q̄rentes occidere chr̄um
nō merebant̄ illā videre. ſic btā v̄go illis ſo-
lis ſe occultat ⁊ auxiliū ſue miſcd̄ie denegat
q̄ ſunt crudeles ⁊ impij. q̄ vt ſcp̄tum eſt Ja
co. ij. Judiciū ſine miſd̄ia fiet ei q̄ nō fecerit
miſcd̄iam. Ecōtra v̄o pijs ⁊ iuſtis atꝫ eā de-
uote q̄rentibꝫ: ſicut faciebāt magi: libēter ſe
oſtēdit. Un̄ de illa d̄r Eccl. vj. Inueſtiga il-
lā ⁊ māifeſtabit̄ tibi. ¶ Quarto d̄r ſtella re G
gia: q̄ ſicut illa ſtella orta ē in oriēte: ſicut d̄r
Chry. ita btā v̄go orta ē in oriēte iuſticie ori-
ginalis ⁊ innocētie: ⁊ nō in occidēte origina
lis culpe. Et h̄ ſp̄ualr̄ ſignificarūt magi qn̄
Herodi crudeli ⁊ ip̄is iudeis dixerūt Mat.
ij. Uidim⁹ ſtellā ei⁹ i oriēte. Et nos igit̄ cum
iſtis deuotis magis dicem⁹ p̄ſeq̄ntibꝫ inno
centiā v̄ginalē: ⁊ hāc regiam ſtellā offuſcare
querentibꝫ. Uidim⁹ ſtellā ei⁹ in oriente gra
tie: ⁊ nunq̄ꝫ in occaſu indignatiōis diuine.
Et iō Frā. de mayro. vbi ſ̄. dicit. ꝙ btā v̄go
appellat̄ ſtella ſplendida. Quia ſicut corp⁹
ſplēdidum ſicut aur̄ de ſe opacū eſt niſi illu
minet̄ a corpore luminoſo: ſic mater dn̄i de
ſe quādo fuit creata: eius aīa obſcuritatē
peccati originalis cōtraxiſſet: niſi lumie ſpi-
ritusſancti p̄uenta fuiſſet. Itē q̄ ſicut ſtelle
q̄ꝫcito fuerūt create tācito fuerūt a ſole illu-
minate. ſic aīa v̄ginis i p̄mo inſtāti ſue cō-
ceptiōis fuit illuminata ⁊ iuſtificata. Itē q̄
ſicut ſplēdor ſtelle in ſe nunq̄ꝫ variat̄ aut ob
ſcurat̄: ſic v̄ginis ſctificatio nunq̄ꝫ fuit ob-
ſcurata aliq̄ macula obſcuritatis. Hec ille. H
¶ Quinto d̄r ſtella regia. q̄ ſicut illa ſtella
licꝫ aliquantulū ſe abſcōderit magis. qd̄ in-
ter alias cauſas egit: vt ip̄i magi ardentiori
deſiderio accēderent̄ videndi eā. tamē poſt-
ea cito eis apparuit: ⁊ illos vſqꝫ ad chr̄m vi-
dendū p̄duxit. Un̄ d̄r Mat. ij. Et ecce ſtella
quā viderāt magi in oriēte antecedebat eos
vſqꝫ dū veniēs ſtaret ſup̄ vbi puer erat. Sic
beata v̄go licꝫ aliqn̄ ſe abſcondat ad modi-
cū tēpus deuotis ſuis ſubtrahendo illis ſoli
tas ꝯſolatiōes quas de illa habēt: vt magis
eos incitet ad q̄rendā eam: tamen poſtea eis
ſe demōſtrat ⁊ ꝯſolatiōibꝫ replet: ac finalit̄
ad videndū ⁊ p̄petuo ꝯtemplandū filiū ſuū
in celeſti palatio p̄ducit. Un̄ ip̄a dicere pōt
ſuo deuoto illud Eſa. liiij. In modico dere-
liqui te: ⁊ in magnis miſeratōibꝫ ꝯgregabo
te. Abſcōdi faciē meā paulisp̄: ⁊ in miſcd̄ia
ſempiterna miſertus ſum tui. Ideo ſctā mr̄
eccl'ia rogat hāc ſtella regiā dicēs. Et ieſum
bn̄dictū fructū ventris tui nobis poſt h̄ exi-
lium oſtende. ¶ Sexto dicit̄ ſtella regia: q̄ I
ſicut quando magi viderunt ſtellam leticia
ineffabili repleti ſunt. Un̄ dicit̄ Matth. ij.

Videntes ſtellaꝫ gauiſi ſũt gaudio magno
valde. Jta qñ i morte deuotoꝝ ſuoꝝ appa-
ret eis btã ṽgo quã tãtis deſiderijs affecta-
uerãt i vita videre:illos indicibili exultatiõe
pfundẽs facit gaudere gaudio magno val-
de.i.tota aĩa:toto corde:tota mẽte ꝛ totis vi
rib⁊ ſpũalib⁊ ꝛ corꝑalib⁊. Fac igr̃ o ſtella ful
gẽtiſſima vt ea q̃ nũc legim⁹ ꝛ audim⁹ d̃ tua
formoſitate ꝛ gratioſitate oculo ad oculũ i-
tueri valeam⁹ ſaltẽ poſt hãc vitã. vt cantare
valeam⁹ cũ ꝓpha pſal.xlvij. Sicut audiui-
mus ſic vidim⁹ in ciuitate dñi ṽtutũ:in ci-
uitate dei nr̃i:deus fundauit eã in eternum.
Fac vt ṽificet̃ de me illud Eſa.lx. Tũc vide-
bis.ſ.iſtã ſtellã clariſſimã:ꝛ affluces.ſ.ꝯſola
tiõib⁊:ꝛ mirabit̃ ꝛ dilatabit̃ cor tuũ. Q̃ cu-
is meritis mihi ꝯcedere dignet̃ pijſſim⁹ fili⁹
tu⁹:q̃ ẽ bñdict⁹ i ſecula Amẽ.

Incipit ps q̃rta hui⁹ ſmonarij qd̃ Mari
ale appellat̃:in q̃ tractat̃ de vita ꝛ ꝯuerſatõe
btẽ ṽginis:ꝛ de ṽtutib⁊ ac gr̃ijs eiuſdẽ. Hec
aũt ps ꝓprio ac particulari noĩe viridariũ re
gine celi nũcupat̃

Sermo p̃mus

Non habet a-
maritudĩneꝫ ꝯuerſatio eius:
nec tediũ ꝯuict⁹ illi⁹:ſꝫ leticiã
ꝛ gaudiũ. Sap.viij. Quanta
A mẽtis dulcedine ꝛ q̃nta magna ſpũs ꝯſolati
one q̃ntaue teneritudie ac ſuauitate btã An
na lactauerit dilectiſſimã filiã ſuã ṽginẽ bñ
dictã. q̃nta etiã diligẽtia ꝛ ſollicitudie nõ ſo
lũ ipa mr̃ ṽgis:ſed etiã pr̃ ei⁹ Joachim ipaꝫ
ſtudioſe ſtuduerit educare:humãis nõ poſ
ſet eloquijs recẽſeri. Cũ em̃ q̃rũcũqꝫ filioꝝ
parẽtes habeant pietatis affectũ erga illos.
l.cũ furioſo.i pñ. C.de cura.furi.ꝛ.l.cũ filiũ
vbi glo.ff.d̃ here.inſti.adeo q̃ dicunt̃ mag̃
diligere filios q̃ꝫ ſeipos.l.iſti q̃dẽ.in fi.ff.qd̃
me.cã.ſ.ſcta.l.videam⁹.ff.de i litẽ iurã.ꝛ na
turali inſtictu moueant̃ ad educationẽ illo-
rũ.l.ius nãle.ff.de iuſti.ꝛ iu.l.vnica.§.v. C.
de rei vxo.acti.ſiqs.§.pr̃es.ff.de libe.agno.
ꝑfecto credendũ ẽ parẽtes hui⁹ puelle oim
pulcerrime:ſctiſſime:ſapiẽtiſſime:hũaniſſi-
me:benigniſſime:elegãtiſſime ꝛ gr̃toſiſſime
eã idicibili pietat̃ affectu dilexiſſe ꝛ nutriſſe
atqꝫ cũ illa ꝯuerſatos fuiſſe. Q̃ ei agẽs for
ti⁹ opat̃ i patiẽte nobiliori ſiue ſubiecto ṽtu-
oſiore.c.inotuit.d̃ elec.c.d̃ mĩ'ta.d̃ pbẽ.ꝛ.l.ſꝫ
ꝛ reprobari.§.fi.vbi Bal.ff.d̃ excu.tu.mari
me ãt cũ illa dulcit̃ ꝯuerſabant̃.q: vt dicũt
ṽba ꝓpoſita. Nõ hꝫ amaritudinẽ ꝯuerſatio
ei⁹ ꝛc. Sup q̃b⁊ ṽbis tres ꝯſiderationes fa-
ciemus.

Prima dicet̃ pñtatiõis
Scd̃a graduatiõis.
Tertia ṽo appellabit̃ ꝯuerſatõis

Pars p̃ma de ṽgis pñtatõe i tẽplo B
Sicut d̃r i libro de ifantia ſaluatoꝝ Maria
Erat Maria i admiratõe oĩ pp̃lo pñtat̃ i tẽ
iſrl̃.q̃ cũ triũ ẽẽt annoꝝ tã maturo plum.
greſſu ambulabat:tãqꝫ ꝑfectiſſime
loq̃bat̃ i dĩ laudib⁊:vt oẽs ſtupore ꝛ admira
tiõe ei ſubiacerẽt.q: nõ ifantula putabat̃ ẽẽ
ſꝫ vt mag̃ q̃ſi trigita ãnoꝝ:ita oroni iſtabat
ꝛ etiã facies ei⁹ vt nix reſplẽdebat.ſic vt vix
aliqs i ei⁹ vultũ itẽdere poſſet. Hec ibi. Vbi
etiã ſcꝑtũ ẽ. Virgo Maria tertio ãno cũ ab
lactata ẽẽt:abierũt cũ ea Joachim pr̃ ei⁹ ſil̃
ꝛ Anna vxor ei⁹ ad tẽplũ dñi hoſtias d̃o ob-
laturi.q̃ cũ añ fores tẽpli poſita ẽẽt:q̃ndeciꝫ
grad⁹ tẽpli ita velocit̃ aſcẽdit vt penit⁹ retror
ſum nõ aſpiceret:nec vt ſolitũ ẽ parẽtes req̃-
reret. vñ ei⁹ parẽtes parit̃ ambo obſtupuerũt
ꝛ tẽpli põtifices mirati ſũt. Cõſiderate g̃ o de
uoti chriani q̃ꝫ reuerẽter ꝛ deuote Joachim
ꝛ Anna hãc vnicã filiã ſuã deo i tẽplo pñta-
uerũt. q̃ntaqꝫ leticia pfuſi ſũt dũ illã tã hila
rit̃ aſcẽdere p illos grad⁹ ꝯſpexere:ꝛ dei ſui
tijs ſe libent̃ mãcipare. Hec aũt leticia fi C
gurata fuit.j. Reg.vj.i filijs iſrl̃:q̃ videtes
arcã gauiſi ſũt ꝛ i leticia:i dedicatiõe tẽpli.j.
Macha.ij. Scitote etiã q̃ ieffabili gaudio
de⁹ ſpõſaꝫ ſuã ſe illi offerẽtẽ ipleuit.q: null⁹
vnq̃ꝫ d̃o gr̃tior vſqꝫ ad illd̃ tp̃s tẽplũ aſcẽdit.
Licꝫ em̃ Anna mr̃ Samuel' aſcẽderit tẽplũ
dñi vt filiũ dedicaret.j. Reg.ij.ꝛ Salomõ
vt hoſtias imolaret.iij. Reg.iij.ꝛ Ezechias
rex iuda:vt gr̃as ꝓ ſanitate rependeret.iiij.
Reg.xx.ꝛ Judith ꝓ victoria obtẽta. Judith
xvj. Maria tñ mag̃ obtulit i tẽplo q̃ꝫ oẽs p̃
dicti.q̃ ſeipaꝫ ꝑpetuis dei obſequijs obtulit
ꝛ dedicauit. Pl⁹ em̃ ẽ dedicare ſe deo q̃ꝫ ſua
aut̃.igreſſi.ꝛ ibi doc. C.d̃ ſacroſanc.ec.q: pſ-
ſona ẽ dignior reb⁊.§.fi.iſti.de iure natu.gẽ.
ꝛ ciui. Q̃ ãt btã ṽgo d̃beret aſcẽdere i tẽplũ Genes.
ꝛ in illo hitare figuratũ erat Geñ.xxxiiij.vbi 35.
d̃r. Aſcẽde bethel ꝛ habita ibi. Ei⁹ q̃ꝫ collo-
catio i tẽplo figurata fuit i arca locata in ci
uitate dauid.ij. Reg.vj.ꝛ i ſctãſctoꝝ.iij. Re
gũ.viij. Vñ.ij. Paral̃.v.d̃r. Intulerũt arcaꝫ
federꝫ i locũ ſuũ.i.ad oraculũ tẽpli i ſctãſctõ
rũ. Magnã q̃ꝫ feſtiuitatẽ fecit de⁹ cũ angel̃
i dedicatiõe ſue ſpõſe ad tẽplũ.q̃ q: deducta
fuit p ſpũſſcti inſtigationẽ ꝛ angeloꝝ aſſocia
tionẽ. Jõ.ij. Reg.vj. in figura d̃r.q̃ Dauid
id ẽ de⁹ cũ cãtorib⁊.i.angelis d̃ducebat arcã
federis cũ iubilo.

Pars ſcd̃a hui⁹ ſmõis q̃ d̃r g̃duatiõis.ſ.
q̃d ſcare voluit ṽgo bñdicta qñ q̃ndeci gra

dus templi aſcendit

D I Nquit mgr̄ Bartholomeꝰ piſanꝰ i
libro bt̄e ꝟgis. fructu. xi. q᷑ q꞉ bt̄a ꝟ-
go calcabat ⁊ deſpiciebat terreſtria
⁊ apperebat celeſtia. iō aſcēdit qnde
Quīdecī cim gradꝰ tēpli q̄s ſic velocit᷑ aſcēdit ꝓpt᷑ qn
ꝯtēplatō decim ꝯtēplatiōes q̄s faciebat. ſingulā ꝑ q̄-
nes Ma libet gradu. Primo ꝯtēplabat᷑ deū eē admi
ríe rabilē ⁊ ꝯſeq̄nt᷑ oīpotētiſſimū in efficiēda cre
atura꞉ ⁊ maxime in ꝑſeruādo ipam ab omni
peccato. Scd̄m ipm affabilē ⁊ gratioſuʒ eſ-
ſe ꝯtēplabat᷑. dona nālia q̄ cūctis indidit lar
giēdo꞉ ⁊ maxie ipam ad ꝑfectiōem deducen
do ⁊ ſanctificādo Tertio amabilē꞉ beniuolū
⁊ placidū eū videbat ꝯuerſando cū patribꝫ
antiq̄s꞉ vt amicꝰ cū amico. ſicut cū Abraam
Moyſe ⁊ reliq̄s. ⁊ maxime oīa q̄ ad maluʒ
inducūt ab ipa amouēdo. ⁊ cū ea ſua dulcia
eloq̄a cōmiſcēdo꞉ ⁊ angeloꝝ familiaritatem
tribuēdo. Quarto placabilē ⁊ miſericordeʒ
noſtris facinoribꝫ indulgētiā largiēdo. ⁊ ma
xime ipam mirabiliori mō ſuꝑ oēs redimen
do. Quinto prudētiſſimū cūcta certis ritibꝫ
moribꝫ ⁊ legibꝫ gubernādo. ⁊ maxime men
tē ſuā ab oībꝫ exterioribꝫ curis reuocando.
Sexto cōmēdabilē in eligēdo ſemen Abrae
ad ſuū cultū꞉ ⁊ carnē de eo ſumēdo꞉ ⁊ ꝑcipue
ipam in matrē ſuā deputādo. Septimo ter
ribilē ꝯtra hoſtes ꝑp̄li ſui꞉ vt pʒ in Pharao
ne ⁊ alijs. Et maxime hoſtes ſuos. ſ. dmōes
⁊ pctā ſibi ſubijciēdo꞉ ⁊ pcti fomitē rep̄men-
do ⁊ extinguēdo. Octauo honorabilē ⁊ diſ-
cretiſſimū in mādatis ſuis vires nobis tri-
buendo illa obſeruādi. ⁊ ꝑcipue gr̄am ſuper
oēs alios plenā ipi ꝯferēdo. Nono venera-
bilē ob bn̄ficia impenſa꞉ ⁊ maxime ſacrificia
ad cultū ſuū ordiata꞉ ſʒ ꝑcipue ipam ad ſuū
ꝑpetuū ſuitiū aſſumēdo. Decio exorabilē ⁊
idecliabilē ad ꝑces nr̄as ⁊ maxie ſuas petiti
ones exaudiēdo. Undecio iſcrutabilē i ſuis
iudicijs꞉ ſʒ illa ſibi declarādo ⁊ demōſtrādo
Duodecimo formidabilē malignis ſpiriti-
bus ⁊ iuſtiſſimū i puniēdis obſtinatis pctō
ribꝫ ſed ſibi dulciſſimū ⁊ ameniſſimū ipum
ſpūalibꝫ ꝯſolatiōibꝫ replēdo. Tredecimo di
ligibilē ſuꝑ oīa a cūctis ⁊ ꝑcipue mētē ſuam
igne ſui amoris inflāmādo. Decimoq̄rto ve
raciſſimū i ꝓmiſſis ⁊ maxie q̄s ꝓphetis ⁊ pa
triarchis de icarnatiōe ſua ꝓmiſerat i ea ope
cōplēdo. Decimoq̄nto appetibilē ꝑ oībꝫ꞉ q̄a
eſt bonū ineffabile ⁊ optimū ac eternū꞉ ſʒ p-
cipue ſibi ipam ſui regni reginā ⁊ dn̄am ꝯſti
tuēdo. Quia aūt bt̄a ꝟgo i his q̄ndecim cō-
tēplatiōibꝫ erat mēte eleuata in deū꞉ iō eius
E corpꝰ ſine incōmoditate celerrime aſcēdit il
Aſcēſꝰ a los q̄ndeci gradꝰ. ¶ Per hūc aūt aſcēſum
vicijs ad corpalē ſignificabat bt̄a ꝟgo nr̄m aſcēſum
ꝟtutes. ſpūalē a mūdo ad deū꞉ ⁊ a vicijs ad ꝟtutes꞉ vt

inq̄t mgr̄ Bartholo. piſanꝰ vbi ſ. Primus
gradꝰ eſt lingue ordinatio ⁊ ſctificatio vt di
uinas laudes ꝑſoluat. Et iō d᷑ pſal. cxix. ſcʒ
Ad dn̄m cū tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me
Dn̄e libera aīam meā a labijs iniq̄s ⁊ a lin-
gua doloſa ⁊c̄. Scd̄s gradꝰ eſt oculoꝝ inte-
noꝝ ⁊ viriū noſtraꝝ ad deū ſubleuatio di-
uinū auxiliū depoſcentiū. ⁊ iō d᷑ pſ. cxx. ſcʒ
Leuaui oculos meos i mōtes꞉ vn̄ veniet au
xiliū mihi꞉ Auxiliū meū a dn̄o q̄ fecit celū et
terrā ⁊c̄. Tertiꝰ g̃dꝰ ē affectionū nr̄aꝝ oīm
in deū directio. ⁊ q꞉ ille q̄ totaʒ ſpē poſuit in
dn̄o expectās ab eo remūeratiōem ſuoꝝ ope
rū꞉ gaudet ⁊ letat᷑. Iō d᷑ pſ. cxxi. ſ. Letatꝰ ſū
i his q̄ dicta ſūt mihi꞉ i domū dn̄i ibimꝰ ⁊c̄.
Quartꝰ gradꝰ ē oīm pctōꝝ deteſtatio ⁊ pur
gatio. ⁊ q꞉ h̄ nō pōt hō ſua ꝟtute ꝑficere. Iō
d᷑ pſ. cxxij. Ad te leuaui oculos meos q̄ ha
bitas i cel'. Ecce ſicut oculi ſuoꝝ i mābꝫ do
minoꝝ ſuoꝝ ⁊c̄. Quintꝰ gradꝰ ē ab oī culpa
dei gr̄a ꝑſeruatio. quā vt obtinere poſſimꝰ꞉
debemꝰ decātare pſ. cxxiij. ſ. Niſi q꞉ domi-
nus erat i nob dicat nūc iſrl'꞉ niſi q꞉ dn̄s erat
i nob. Cū exurgerēt hoīes i nos forte viuos
deglutiſſent nos. Cuʒ iraſceret᷑ furor eoꝝ in
nos forſitan aq̄ abſorbuiſſet nos ⁊c̄. Sextꝰ
gradus ē cordis nr̄i i bono ſtabilitio dei gra
tia mediāte. ꝑ q̄ obtinēdo decātamꝰ pſ. cxx-
iiij. ſ. Qui ꝯfidut in dn̄o ſicut mōs ſion n̄ cō
mouebit᷑ i eternū q̄ habitat in hierl'm. Mō
tes in circūitu eiꝰ ⁊ dn̄s i circūitu ꝑp̄li ſui ex
h̄ nūc ⁊ vſqʒ in ſeculū ⁊c̄. Septimꝰ gradus
eſt ab oīs vanitatis ꝯtuitu oculoꝝ auerſio꞉
ne ꝑ feneſtras has ad aīam mors pcti ingre
diat᷑. ⁊ ꝓpt᷑ h̄ decātamꝰ pſal. cxxv. ſ. Incōuer-
tēdo dn̄s captiuitatē ſion facti ſumꝰ ſicut cō
ſolati ⁊c̄. Octauꝰ gradꝰ ē ꝯtinua i bonis ope
ribꝫ exercitatio. quā q꞉ ſine dei ꝑſidio effice-
re nō valeamꝰ. iō pſ. cxxvj. decātamꝰ dicen
tes. Niſi dn̄s edificauerit domū꞉ inuanū la
borauerūt q̄ edificāt eā. Niſi dn̄s cuſtodie-
rit ciuitatē ⁊c̄. Nonꝰ gradꝰ ē incētiuoꝝ car-
naliū ⁊ oīm voluptatū ſuppreſſio ⁊ ꝟtutum
apphēſio. ideo decātamꝰ pſ. cxxvij. dicētes.
Bti oēs q̄ timēt dn̄m q̄ ambulāt in vijs eiꝰ.
Labores manuū tuaꝝ q꞉ māducab꞉ bt̄us es
⁊ bene tibi erit ⁊c̄. Decimꝰ gradꝰ eſt diaboli
caꝝ inſidiaꝝ detectio. iō cātamꝰ pſ. cxxviij.
ſcʒ. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea
dicat nūc iſrl'. Sepe expugnauerūt me a iu
uētute mea꞉ etenī nō potuerūt mihi. Supra
dorſum meū fabricauerūt peccatores꞉ ꝓlon
gauerūt iniq̄tatē ſuā. Dn̄s iuſtꝰ ꝯcidet ceruī
ces pctōꝝ ꝯfundant᷑ ⁊ ꝯuertant᷑ retrorſum
oēs q̄ oderūt ſion ⁊c̄. Undecimꝰ g̃dꝰ ē mētꝭ
a terrēis ad celeſtia eleuatio. iō d̄cātamꝰ pſ.
cxxix. ſ. De ꝓfundis clamaui ad te dn̄e꞉ dn̄e
exaudi vocē meā. Fiāt aures tue intēdētes i

voce̅ deꝑcatōis mee ⁊c̄. Duodecimꝰ eſt ꝓprie
modicitatis ⁊ vilitatis cognitio: ⁊ ſuipꝰ vi
lificatio. Et iō cātamꝰ pſ. cxxx. ſ. Dn̄e nō ē ex
altatū cor meū: neqꝫ elati ſunt oculi mei. Ne
qꝫ ambulaui i magnis neqꝫ i mirabilibꝰ ſu/
pra me ⁊c̄. Tredecimꝰ gradꝰ ē qn̄ diabolus
nos ad deſꝑatiōem iducere vult nr̄oꝝ bono
rū opeꝝ ad mente̅ reductio. Jō cātamꝰ pſ̄.
cxxxj. ſ. Memēto dn̄e dauid ⁊ oīs māſuetu
dinis eiꝰ ⁊c̄. Decimuſqrtꝰ ē oīs diſſenſiōis ⁊
diſcordie dimiſſio. ⁊ iō cātamꝰ pſ̄. cxxxij. Ec
ce q̄ꝫ bonū ⁊ q̄ꝫ iocūdū habitare frēs i vnū ⁊c̄
Decimuſqntꝰ eſt i dei ſuitijs ⁊ mādatis ob/
ſeruandis nr̄a emācipatio. iō cantamꝰ pſal.
cxxxiij. Ecce nunc bn̄dicite dn̄m oēs ſui dn̄i.
Qui ſtatꝭ in domo dn̄i: i atrio domꝰ dei no/
f ſtri ⁊c̄. ¶ Aliť q̄ꝫ pn̄t dicti gradꝰ ꝓ nr̄a edifi
Quideci catiōe ſpūali exponi de aſſenſu nr̄o ad vitā
gdūū ex/ ꝑfectā: vt inq̄t mgr̄ Bartholomeꝰ ꝑdc̄s vbi
poſitio ſ̄. Primꝰ em̄ gdꝰ ē humane miſerie debita
iſpectio ⁊ tribulationū mūdialiū ꝯſideratō
q̄bꝰ diligenť iſpectꝭ cogimur exclamare. Ad
dn̄m cū tribularer clamaui ⁊c̄. Scd̄s eſt di
uine clemētie attētio ⁊ iploratio q̄ ꝯurgit ex
ꝑmo. ⁊ iō dicimꝰ: Leuaui oculos meos i mō
tes ⁊c̄. Tertiꝰ eſt de diuina bonitatis ꝯfidē
tia ⁊ aſſecuratio: q̄ letificati decātamꝰ: Leta
tus ſum in his q̄ dicta ſūt mihi ⁊c̄. Quartꝰ ē
ꝯfidentie ꝓprie a ſe abdicatio ⁊ in deū iacta/
tio. iō dicimꝰ: Ad te leuaui oculos meos ⁊c̄.
Quintꝰ eſt bn̄ficioꝝ dei recognitio ⁊ cōme̅/
datio q̄ nos defendit ab oī malo. iō dicimus
Niſi qꝛ dn̄s erat i nobis ⁊c̄. Sextꝰ eſt victo/
rie ꝯtra demones obtētio ex diuina grā. iō
dicimꝰ. Qui ꝯfidūt in dn̄o ⁊c̄. Septimꝰ eſt
plagaꝝ dei ſupportatio ⁊ peccatoꝝ noſtroꝝ
ꝑ pniam punitio. ideo dicimꝰ: In ꝯuertēdo
dn̄s captiuitatē ſion. Et infra. Qui ſeminā̅t
in lachrymis i exultatōe metēt. Euntes ibāt
⁊ flebāt mittētes ſemina ſua. Venientes autē
venient cū exultatōe portātes manipulos ſu
os. Octauꝰ gradꝰ eſt hūane ſpei totaľ abie/
ctio. ⁊ i ſolo deo ipiꝰ poſitio. iō cātamꝰ. Niſi
dn̄s edificauerit domū ⁊c̄. Nonꝰ eſt ſuipꝰ
ad ea q̄ ꝑcipit deꝰ implēda recollectio. iō cā
tamus. Beati oēs q̄ timēt dn̄m ⁊c̄. Decimꝰ
eſt diuine ꝓtectiōis ne in pctis corruamꝰ im
ploratio: ⁊ de ꝑſeruatōe eius regratiatio. iō
dicimꝰ: Sepe expugnauerūt me a iuuētute
mea ⁊c̄. Vndecimꝰ ē ꝑteritoꝝ pctōꝝ recor/
datiōe venie cū lachrymis efflagitatio. iō di
cimꝰ: De ꝓfūdis clamaui ad te dn̄e ⁊c̄. Duo
decimꝰ eſt ex grꝭijs a deo acceptꝭ maior hūi/
liatio. iō decātamꝰ. Dn̄e nō ē exaltatum cor
meū ⁊c̄. Tredecimꝰ ē eoꝝ q̄ i baptiſmo deo
ꝓmiſimꝰ obſuatio. iō decātamꝰ: Memēto
dn̄e dauid ⁊ oīs māſuetudis eiꝰ. Sicut iu/
rauit dn̄o votū vouit deo Jacob. Decimuſ
qrtꝰ ē dei ⁊ ꝓximi charitatiua dilectio. iō de
cātamꝰ: Ecce q̄ꝫ bonū ⁊ q̄ꝫ iocundū habita/
re frēs i vnū. ⁊ infra. Qm̄ illic mādauit dn̄s
bn̄dictionē ⁊ vitā vſqꝫ i ſeculū ⁊c̄. Decimuſ/
qntꝰ gradꝰ ē. ſicut deꝰ nunq̄ꝫ ceſſat a bn̄ficijs
nob exhibēdis: ſic i eiꝰ laudibꝰ ꝯtinua ꝑſeue
ratio. iō decātamus: Ecce nūc bn̄dicite dn̄m
oēs ſui dn̄i

¶ Pars tertia huiꝰ ſmōis de btē ꝟgis ma
rie ꝯuerſatiōe

Vita ⁊ ꝯuerſatio btē ꝟgis fuit val G
de ſctā: valde formoſa ⁊ valde ho Marie
neſta ⁊ ordiata. Primo fuit val/ ꝯuerſatō
de ſctā. qꝛ mēte n̄ habitabat i ter/ ſctā.
ris ſꝫ in celꝭ. Vn̄ ipa inq̄t Ecci. xxiiij. Ego i al
tiſſimis habitaui ⁊ girū celi circūiui ſola. ⁊
iō poťat dicere cū apl̄o ad Phil. iij. Nr̄a cō
uerſatio i celis ē. Cōuerſatio āt dr̄ totā vitā
hoīs. ſ. cogitatiōis: cordis: locutōis: oris ⁊ ef
fectꝰ opis. Jſtis em̄ tribꝰ modis ꝯuerſabať i
celis. iō dr̄ de mulieri forti Prouer. vl. Gu/
ſtauit ⁊ vidit: qꝛ bona ē negotiatio eiꝰ. Ecce
qꝛ i corde habuit deſideria ſaporoſa. ſequiť:
Os ſuū apuit ſapie ⁊ lex clemētie i ligua eiꝰ
Ecce qꝛ i ore habuit g̃tioſa ꝟba: ſequiť. Acci/
xit fortitudine lūbos ſuos: ⁊ roborauit bra
chiū ſuū. Ecce qꝛ habuit opa ꝟtuoſa. Scd̄o
eiꝰ ꝯuerſatio fuit famoſa. ſ. deo ꝑ humilita/
tē: angelꝭ ꝑ ꝟgitatē: ⁊ hoibꝰ ꝑ fecūditatē. ⁊ iō
illi dici pōt illud Judith. xv. Tu glīa hieru
ſalē. i. dei. in q̄ eſt viſio pacis. ⁊ h ꝓpť tuā hūi
litatē. ſequiť. tu leticia iſrl̄. i. angeloꝝ: q̄ facie
ad faciē ſꝑ deū vidēt. ⁊ h ꝓpť tuā ꝟgitatē. ſeq
tur. Tu iō honorificētia ꝓplī nr̄i. i. generꝭ hu
mani. ⁊ h ꝓpť tuā fecūditatē quā nob ꝓtuli/
ſti. Et iō ſequiť. qꝛ feciſti viriľr. ſ. deū ꝑ tuā
humilitatē ad terrā trahēdo. ſequiť. ⁊ ꝯfor/
tatū eſt cor tuū. ſ. ꝑ tuā fecunditatē nr̄am ſa
lutē opando. ſequiť. eo q̄ caſtitatē amauerꝭ
ſcꝫ te ꝑ ꝟginitatē angelꝭ ſociando. De his tri
bus ait Bern̄. ſup Miſſus ē. Singularis
fuit Marie ꝟginitas quā nō temerauit ſed
honorificauit fecūditas. ſed nihilominꝰ ſpe
cialꝭ humilitas quā nō abſtulit icōparabilꝭ
ꝓſus fecūditas: quā ꝟginitas ſimul comi/
tať ⁊ hūilitas. Vꝭ dici pōt q̄ aliq̄s dr̄ famo H
ſus q̄tuor de cauſis. ¶ Primo ꝓpť magnā Famoſꝰ
ſapiam: ſicut fuit Salomō: vt hr̄. iij. Reg. dicitꝭ.
x. Propť famā ſapie cuiꝰ regina ſaba venit
ab oriēte vt audiret eiꝰ doctrinā. Scd̄o q̄s ē
famoſus ꝓpť magnā potētiā. vn̄ Gen̄. vj. dr̄.
Gigātes erāt ſup terrā: iſti ſūt potētes a ſe/
culo viri famoſi. Tertio ꝓpť magnā ſctitatē
Vn̄ Judith. viij. de ipa dr̄. Hec erat oibus
famoſiſſima: qm̄ timebat deū valde. Quar
to ꝓpť magnā pulcritudinē. Vn̄ Heſter. ij
dr̄ ō ea. Erat em̄ Heſter famoſa valde ⁊ in/
credibili pulcritudine: oīm oculis gratioſa.

z amabil' videbaẽ. Jſta q̃ttuoꝛ btã Maria
excellenẽ habuit:z iõ fuit famoſiſſima. Pꝛi
mo enĩ habuit magnã ſapiam. Diuina enĩ
ſapiẽtia nouẽ mẽſibꝫ in ea habitauit. q̃pꝛo⸗
pter ipa tota dei ſapientia plena fuit. iõ apl'i
ad ipam tanq̃ʒ ad carcã ſapie recurrebant z
ipam ð oibꝫ dubijs īterogabãt. Vñ dr Be⸗
da i q̃dã homel'. Dia q̃ de dño vl' a dño di⸗
cta vl' acta coĝuerat mr̃ ỽgo in coꝛde retine⸗
bat:z ſollicite cũcta memoꝛie cõmẽdabat. vt
cũ tp̃s p̃dicãde vl' ſcribẽde icarnatõis ei⁹ ad
ueniret ſufficienẽ vniuerſa put eſſent geſta
J q̃rentibꝫ explicare poſſet. ¶ Scdõ habuit
magnã potẽtiã. Vñ Eccl'i.xxiiij. ipa inq̃t. Jn
hierl'm ptãs mea. Tã potẽs enĩ fuit q̃ dia⸗
bolũ ꝯtriuit. Gen.iij. Jpa ꝯteret caput tuuʒ.
Tãpotẽs fuit q̃ celũ apuit z deum attraxit
ad terrã:q̃ vicia ꝯfregit z ỽtutes plãtauit.
Jõ i ſer. ad Euſtochiũ Hiero. ait. Hec eſt q̃
celis dedit gl'iam:terris deũ:gẽtibꝫ fidẽ:vi⸗
cijs finẽ:vite oꝛdinẽ:moꝛibꝫ diſciplinã. Ter
tio habuit magnã ſcitatẽ. Nã añ fuit ſancta
q̃ʒ nata. Vñ Bern. in q̃dã ſer. inq̃t. Eſt itaq̃ʒ
ỽgo regia veris honoꝛis titulis cumulata. q̃
pculdubio ſctã fuit ante q̃ʒ nata. z q̃m ſctm̃
idẽ eſt qð puꝝ ſiue mundũ. ipa intantũ ſctã
fuit q̃ ei⁹ puritas fuit ſiq̃dẽ ſup̃ puritatẽ an
gelicã z humanã. de q̃ in li. de ꝯcep. ỽginali
dr Anſ. Decebat ſiq̃dẽ vt ỽgo btã ea purita
te niteret q̃ ſub deo maioꝛ nequit intelligi.
Quarto habuit magnam pulcritudinẽ. De
cui⁹ pulcritudine dr in pſal. xliiij. Dĩs gl'ia
eius zc̃. Sũt enĩ q̃dã q̃ nõ curãt niſi de pul⸗
critudine exterioꝛi. Jpa aũt curabat de inte⸗
rioꝛi. iõ dr: Dĩs gl'ia ei⁹ filie regis ab intus.
Dñtes pulcritu dinẽ Alij ſunt q̃ z ſi aliq̃ñ habẽt pulcritudinẽ in⸗
teriorẽ:tñ eã cito pdũt. Jpa aũt eam ỽuauit
vſq̃ʒ in finẽ. iõ dr Jn fimbrijs. Fimbria enĩ
eſt finis veſtꝭ. Alij ſunt q̃ z ſi diligũt deũ:tñ
adhuc aliq̃ñ iclinanẽ ad mũdũ. tales pñt dici
deaurati nõ aurei. Nã in re deaurata z ẽ au
rũ z eſt alia p̃ter auꝝ. Sic z ſui dei q̃uis di
ligãt deum:tñ adhuc oĩno nõ abſtrahunẽ a
mũdo. Res aũt aurea in totũ eſt auꝝ. iõ bea⸗
ta ỽgo Maria nõ fuit fimbria deaurata ſʒ
aurea:q2 ei⁹ coꝛ totũ ỽſum erat in aurũ. i. in
amorẽ diuinũ. Alij ſunt q̃ ꝯtenti ſũt vna pul
critudine. i. vna ỽtute. Btã aũt ỽgo habuit
varietatẽ oĩm ỽtutũ. iõ dr circũamicta vari
R etate. ¶ Tertio ei⁹ ꝯuerſatio fuit valde oꝛ⸗
Marie vita oꝛdi nata dinata z honeſta. Pꝛimo oꝛdinata:q2 vt in⸗
q̃t Hiero. i q̃dã epl'a ad Aliodoꝝ. Btã ỽgo
etiã in puericia z adoleſcẽtia ſua q̃ñ in tẽplo
moꝛabaẽ cũ alijs puellis ſuis coeuis vitã ſu
am valde oꝛdinatã ducebat. Nã a mane vſ⸗
q̃ʒ ad tertiã oꝛonibꝫ inſiſtebat. a tertia ỽo vſ
q̃ʒ ad nonã opi manuũ intẽdebat. a nona ỽo
adhuc oꝛonẽ ſuã icipiebat:a q̃ nõ recedebat

q̃uſq̃ʒ illi angel⁹ appareret. De cuius manu
eſcã accipe ſolebat:z ſic ſp̃ meli⁹ in dei amoꝛe
re pficiebat. poſt reſurrectionẽ ỽo z aſcẽſio⸗
nẽ filij ſui vitã ſuã diſpẽſabat:maxie in aſſi⸗
dua oꝛone z gr̃arũ actiõe. Vñ dr Act. j. de
apl'is. Hi hoies erãt pſeuerãtes i oꝛone cuʒ
mulieribꝫ z Maria matre Jeſu. Glo. ỽo ſu
per illud Luc. j. Exultauit ſpũs me⁹ zc̃. i pſo
na ipi⁹ ỽgis inq̃t. Totũ interioꝛis animi
affectũ i agẽdis graꝝ laudibꝫ offero. Totũ
qð viuo:qð ſentio:qð diſcerno i ei⁹ magnitu
dine ꝯtẽplãda z eius p̃cepꝭ ỽuãdis ipẽdo. Jn
ipo tñ exulto:q2 terrena nõ curo:pſpitas nõ
extollit:aduerſitas me nõ frãgit. ſʒ illi⁹ ſola
ſpũs me⁹ delectaẽ memoꝛia a q̃ ſal⁹ eterna
expectaẽ. illi⁹q̃ʒ ppetua diuitate letaẽ a q̃ ca⸗
ro mea fecũdaẽ. Occupabaẽ q̃ʒ circa ſacroꝝ
locoꝝ viſitatõem. Vñ ſctũs Odilo in q̃dã
ỽmõe inq̃t. Si ſcire volum⁹ q̃d dei genitrix
poſt chri reſurrectiõem agebat ante q̃ʒ ipſa
celos aſcenderet. loca dñice natiuitatis:paſ
ſionis:ſepulture z reſurrectõis frequẽter vi
ſitabat z i eis lachꝛymas fundebat. z oĩs ſui
ſãctiſſimi oſcula imp̃mebat. Et idẽ ait Hie⸗
rony. in ſer. de aſſumptiõe ỽginis. Nõ ſoluʒ
aũt habebat ꝯuerſationẽ exterioꝛẽ oꝛdinatã
ſʒ etiã iterioꝛẽ mẽtis regulatiõeʒ. Habebat
enĩ affectiões ſinceras z intẽtiões in oibꝫ re
ctas:ỽuãs illð Goffredi i poetria noua. Lũ⸗
ctis ſis hoꝛis:hois memoꝛ iterioꝛis. Et iõ de
ipa Amb. i li. ð ỽgitate inq̃t. Virgo erat nõ
ſolũ coꝛpe ſʒ z mẽte q̃ nullo doli ambitu ſin⸗
ceꝝ adulteraret affectũ. De ei⁹ q̃ʒ cogitatõi
bus ibidẽ p̃dict⁹ ſctũs ait. Virgo btã ad ipoſ
ingreſſus angeli:inuẽta eſt domi i penetrali
bus ſine comite ne q̃s intẽtionẽ ei⁹ rũperet:
ne q̃s obſtreperet:neq̃ʒ enĩ comites feminas
deſiderabat:q̃ bonas cogitatiões comites
habebat:q̃n etiaʒ tũc ſibi min⁹ ſola videbaẽ
cũ ſola eſſet. Nã quõ erat ſola cui tot angeli
aderãt:tot archangeli:tot ꝑhete? Hec ille.
Qui etiã ibidẽ dicit. Coꝛde erat humil':ỽbo
ĝuis:aio prudẽs:loq̃ndi potioꝛ:legẽdi ſtu⸗
dioſioꝛ:nõ i incerto diuitiaꝝ:ſʒ i p̃ce paupis
ſpẽ ponẽs:intẽta opi:ỽecũda ỽmõi: arbitrũ
mẽtis ſolita nõ hoiem q̃rere ſʒ deũ. z ibideʒ
Nihil in ea toruũ in oculis:nihil in ỽbis p⸗
caꝝ:nihil in actu inuerecũdũ:nõ geſt⁹ flagi⸗
tioꝛ:nõ inceſſus ſoliciti oꝛ:nõ vox petulãtioꝛ:
vt ipa coꝛpis ſpẽs ſimulacꝝ fuerit mẽtis et
figura pbitatꝭ. Hec Amb. ¶ Couerſatio ẽt 1
ei⁹ fuit honeſta:q2 ſp̃ cũ pſonis honeſtꝭ fuit Hõeſta
ꝯuerſata. Cõuerſatio enĩ bona reddit zeluʒ ꝯuerſatio
ad ỽtutẽ:z hõeſtatẽ pſonaꝝ ꝯuerſatio ſitiu Marie
uẽtucꝭ pfecta educatio. i auẽ. de nup. §. cogi
tandũ. in fi. coll'. j. z glo. i. l. ediles. §. quid q̃
ff. de edil'. edic. dicit p illũ textũ q̃ moꝛes foꝛ
mantur a conuictu. Conuerſationem igitur

habuit btā ꝟgo. Prio cū filio: q2 ipm nūq̄ꝫ
deſeruit:ſ3 ſꝑ ipm ſociata fuit. Prio i ei9 in/
fantili etate. Uñ Lu.ij.ď2. Inuenerūt Ma
riā ꝛ Joſeph ꝛ infante3 poſitū in p̄ſepio. Et
Mat.ij. Inuenerūt puerū cū Maria mr̄e
ei9. In egyptū q̄3 ipm ſecuta eſt. Uñ Mat.
ij. dixit angelus Joſeph in egypto exiſtenti.
Surge ꝛ accipe pueꝝ ꝛ mr̄em ei9 ꝛ vade in
terrā iuda. Secuta q̄3 eſt i tēplo cū doctori
bus diſputantē. Uñ Lu.ij.ď2. Inuenerunt
eū in tēplo ſedentē in medio doctoꝝ. Itē in
nuptijs ꝯuiuantē. Uñ Jo.ij.ď2. Nuptie fa
cte ſunt in cana galilee. Uocat9 aūt ē Jeſus
ꝛ mr̄ ei9 ad nuptias. Itē ꝑplo p̄dicantē. Uñ
Mat.xij.ď2. Adhuc eo loq̄nte ad turbas ec
ce mr̄ ei9 ꝛc. Itē in patibulo moriētē. Unde
Joan.xix. dicit̄ ꝙ ſtabat iuxta cruce3 Jeſu.
Itē de tumulo reſurgentē. q2 vt ď Amb. in
li. de ꝟginib9: ſibi p̄mo apparuit poſt reſur/
rectionē. Itē in celū aſcendentē. Uñ ſanct9
Odilio vbi ſ. inq̄t. Credim9 ipam interfu/
iſſe gaudijs aſcenſiōis dñice:ꝛ in die ſancto
Pentecoſtes cum apl'is ſpūſſcti gr̄am rece
piſſe. quā ꝯſtat ipam a ꝯceptiōe chr̄i pleniſ/
Cōuerſa ſime habuiſſe. Cōuerſata q̄3 fuit cū Joſeph
ta cū Jo viro ſuo. Uerꝫ tñ eſt ꝙ Joſeph ꝓpter ꝟginis
ſeph ſctitatē nolebat cū ipa ꝯuerſari:ſed volebat
eā occulte dimittere. Matth.j. Uñ ď Ori
genes in q̄dā homel'. Joſeph ꝟtutē myſterij
in ea cognoſcebat. ꝛ iō ſibi appropiquare ſe
īdignū eſtimabat: ꝛ hūilians ſe añ tātā ꝛ ieſ/
fabilē rē:ſe lōge facere q̄rebat: ſic̄ ꝛ be. Pe/
trus dño ſe hūilians dicebat. Recede a me
dñe: q2 hō pctō2 ſū. Iō voluit eā occulte di/
mittere dicēs. Maio2 eſt ei9 dignitas: ſup/
excellit ei9 ſctitas: nec mee ꝯgruit indignita
ti. Chryſ. q̄3 ſup Matt. ait. O ieffabil' laus
Marie: mag' credebat Joſeph caſtitati ei9
q̄3 vtero ei9:ꝛ pl9 gr̄e q̄3 nature: ꝯcepiſſe eam
māifeſte videbat:ꝛ fornicatiōe3 ſuſpicari nō
poterat. poſſibili9 credebat ml'ierē ſine viro
ꝯcipe q̄3 mariā poſſe peccare. Uñ ď ipo Jo
ſeph vidēte ſuā ſpōſa3 iuuēculā pulcerrimā
Conuer/ eſſe ꝗuidā: poterat dici illō Ouid. iiij. meta
ſata cum mo2. Facies eraſq3 iubebāt. Credere adulte/
aplis riū ꝓhibebāt credere mores. Cōuerſata q̄q3
fuit cū cetu ap'lico: Iō i ſmōe ď aſſumptiōe
Hiero. inq̄t ꝙ poſt aſcēſionē chr̄i ꝯuerſatio
Marie generalit̄ cū apl'is fuit vſq3 ad coꝝ
diſpſionē: Ipa ei apl'os letificabat p̄ſentia
ſua. Uñ q̄libet apl's dicere potat illō Sap.
viij. Intrās in domū meā ꝯq̄eſcā cum illa.
Nō eñ h3 amaritudinē ꝯuerſatio ei9: nec te
diū ꝯuict9 illi9:ſ3 leticiā ꝛ gaudiū: et i amici/
cia illi9 delectatio bona. Eos q̄q3 inſtruebat
doctria ſua. Uñ Hiero. vbi ſ. ait. Int̄ apo/
ſtolos poſt reſurrectōe3 chr̄i intrās ꝛ exiens
cū eis familiarit̄ de incarnatōe chr̄i ac reſur

rectiōe ꝯtulit. Et ibidē. Ecce dño Jeſu aſcē
dente in celū vacat apl'os ꝟgo i ſchola ꝟtu/
tū. ꝯuerſat̄ cū ſenatorib9 celi. in curia ꝑadiſi
ſub diſciplīa ſpūſſcti. toti9 q̄3 maieſtati diuie
Inuenit̄ p̄ma int̄ p̄mas cohortes ſūmi reg'
quoꝝ vita iā nō erat de terris ſ3 de cel'. De h
etiā ſic ď ſctūs Odilio vbi ſ. Intuitu dñi/
coꝝ locoꝝ ꝑacto: ꝟgo btā cū gaudio ad apl'i
cū ꝯſortiū remeabat. Cōuerſata q̄3 fuit ſpēa
lit̄ cū Joāne euāgeliſta. Uñ Hiero. vbi ſup
ait. Quāuis oēs apl'i btām ꝟginē venerati
ſint: Joānes tñ eidē ampli9 ac ſpeciali9 vſq3
in finē vite deſeruiuit: quā ſibi ab ipo magi
ſtro in cruce pēdēte cōmiſſam in ſuā q̄ſi fili
us mr̄em accepit. qñ chr̄s mr̄i dixit Muli/
er ecce fili9 tu9: vt hr̄ Jo. xix. Qui eñ inſtitu
unt̄ ſub mō vt cū teſtatori familia remane/
ant: ſiue vt illi9 filijs deſeruiāt: h adimplere
tenent̄ ſi cōmodū heredi: atq3 adipiſci letant̄
l. ill' libertis. ff. ď ꝯdi. inſti. ꝛ. l. gaio. §. impa
to2. ff. de ali. lega. Nūc ꝟo cū deuotis ſuis cō
uerſari delectat̄ ꝑ amorē ꝛ intercellionē atq3
bñficioꝝ ſuoꝝ largitōe3. Uñ ipa inq̄t Pro
uerb. viij. Delitie mee eſſe cum filijs hoim.
Rogemus ergo ipam virgine3 bñdictā: vt
vna cū dilecto ſuo nobiſcū morari ꝛ habita
re digneť in p̄ſenti ſeculo ꝑ gratiā: ꝛ in futu
ro ꝑ gloriam Amen.

De trib9 virtutib9 cardinalib9 q̄b9 beata ꝟgo ornata tēplū intrauit: ꝛ vſq3 i finē vite in eiſdē ꝟtutib9 ꝑſeuerauit Sermo. II

Multe filie con/ M
gregauerunt ſibi diuitias: tu ꝟo
ſupergreſſa es vniuerſas. Pro/
uerb. vltimo. In veteri teſtamēto deus ſpe/
cialiter dicit̄ dilexiſſe Abraam ꝓpter fidem
Uñ Geñ. xv. ď2. Credidit Abraā deo ꝛ repu
tatū eſt ei ad iuſticiam. Quod etiam recitat
apl's ad Heb. xj. Moyſen quoq3 dilexit ꝓ/
pter manſuetudinē: q2 fuit mitiſſim9 hoim
qui fuerūt in terra. vñ amicus dei appellat9
eſt. cu3 quo loquebat̄ deus facie ad faciē ſic̄
loquit̄ homo ad amicū ſuū. Exo. xxxiij. Itē
dilexit Dauid ꝓpter humilitatē. Juxta illud
pš. cxxxj. Memento dñe Dauid: ꝛ oīs man
ſuetudinis eius. Unde ipe inquit. ij. Regū
vj. Ero humilis in oculis meis. Item in no
uo teſtamento Joannem euangeliſtam pro
pter virginitatē amauit: quē ſpecial' p̄roga
tiua caſtitatis ampliori dilectiōe fecerat di
gnū: vt canit eccl'a. ꝛ fuit dictū venerabilis
Bede in q̄dam homel'. Ideo in ſacro euāge
lio appellat̄ ille diſcipul9 quē diligebat Je/
ſus: vt habet̄ Joā. xxj. Diligebat q̄3 Jeſus
Mariā magdalenā ꝛ Marthā ac Lazarū
fratrem eaꝝ: vt habetur Joan. xj. ꝛ hoc pro/

pter hoſpitalitatē p quā ipi ⁊ alij quidā ſan
cti placuerūt deo. Scūs quoq; Nicola⁹ p⸗
pter miſcđiam amic⁹ dei appellat⁹ eſt. Sed
hec oīa excellentiſſime fuerūt in btā virgine.
ğ ſup alios a deo fuit pdilecta. Si eīm dile⸗
xit Abraam q: credidit de ſe antiq̄ et vxore
ſua vetula filiū naſciturū. vel q: credidit fi⸗
liū ſuū moriturū ⁊ reſurrecturū: multo for⸗
tius dilexit beatā ꝟginē pter fidē qua cre⸗
didit ſe virginē deū pariturā ⁊ ꝟginē pmā⸗

Maria ſingularit a deo dilecta

ſurā. Itē ſi amauit Dauid pter hūilitatē:
multo magꝭ dilexit hūillimā ꝟginē. Ut eīm
inqt Aug. in quodā ſmone. Nunq̄ btā vir
go exaltata ſup choros angeloꝝ fuiſſet: niſi
eſſet humillima oīm hoīm. Itē ſi Moyſen
amauit pter manſuetudinē: multo magis
matrē ſuā: que vt canit eccl'ia: eſt ꝟgo ſingu
laris inter oēs mitis. Si autem Mariā et
Marthā pter hoſpitalitatē dilexit: ⁊ Nico
laum pter miſcđiam: hec ipum in vteri ſui
hoſpitio ſcepit: carne veſtiuit: lacte cibauit
⁊ alia miſcđie opa impēdit: q̄ nunq̄ ali⁹ ei
fecit. ¶ Itē ſi Joānē pter ꝟgitatē amauit:
mlto magꝭ mrēm ſuā: q̄ eſt ꝟgo ꝟginū. Hoc
eīm Joānes nō fuit: Jdō Albert⁹ ſup Miſ⸗
ſus eſt. c. clxvij. inqt. Ex his manifeſtū eſt ꝙ
oēs ſpēales grē q̄s circa alioꝝ ſctōꝝ ꝯuerſa
tionē eſt repire in nr̄a glīoſiſſima ꝟgine ſu⸗
perāt et eminēt māifeſte. Hec ille. Quapro
pter ſi de q̄libet ſctō ſm ſctm̄ Bonauē. dice
re poſſum⁹. Nō eſt inuētus ſil'is illi: pt̄ ali
quā excellentiā in aliq̄ ꝟtute vel grā ſeu do
no vel actu ꝟtuoſo: De btiſſima ꝟgine poſ⸗
ſumus general'r dicere ꝙ nō eſt inuēt⁹ ſil'is
illi in aliq̄ ꝟtute: q̄ vniuerſos ſctōs excellit i
ꝟtutibꝫ oībꝫ ⁊ ī donis et chariſmatibꝫ ⁊ cū⸗
ctis gratijs diuis. Uñ ipi canit Sedulius
poeta dicēs. Que nec pmā ſil'em viſa ē nec
hre ſeqntē. Et Fran. petrarcha ait. Uirgine
ſola ſine exēplo i mūdo fuit q̄ nec pmā ſimi⸗
lē viſa eſt nec hre ſequentē ⁊c. Jdō de ipa poſ⸗
ſum⁹ dicere ꝟba theatis nr̄i. ſ. Mlte filie. i.
aīe ꝯgregauerūt ſibi diuitias. i. ꝟtutes ⁊ grās
tu ꝟo ſupgreſſa es vniuerſas. De q̄bꝫ tres ꝟ⸗
tutes ſolū i pn̄ti ſmōe ꝯſiderabim⁹. ſ. fidē
ſpem ⁊ charitatē: q̄ theologice appellāt. d q̄⸗
bus hr̄. j. Cor. xiij. ⁊ i c. q: paſſus. d ꝯſe. di. ij

¶ De Fide btē ꝟgis   Cōſideratio pma.

N Maria habuit fidem

QUerit̄ vtꝝ btiſſima virgo habue
rit fidē? Et pmo videt̄ ꝙ nō. La⸗
tera ei ciuitatꝭ ſupne ſūt eq̄lia: ſicͭ
đr Apoc. xxj. ğ ⁊ ꝟtutes q̄bꝫ adq̄⸗
rit̄ videnť debere eē eq̄les. Uñ vnuſq̄ſq; bea
tus q̄ntā habuit fidē: tātā habuiſſe videt̄ di
lectionē: ⁊ ecōuerſo: et h ſp et vbiq;: Juxta il
lud Aratoris poete li. ij. Hec eſt vera fides
quā lex comitat̄ amoris. Sz btiſſima virgo
tātā habuit dilectionē ꝙ erat ſup oēm dile⸗
ctionē i via. ğ etiā habuit cognitionē tātā ꝙ
erat ſup oēm cognitiōem quā vnq̄ habuit
aliq̄ creatura. Et ſic cognitio btē ꝟgis in via
fuit excellētior cognitōe rapt⁹ q̄ eſt creature
exn̄tis in via. Sz cognitio rapt⁹ excellit fidē
et nō eſt ſm modū fidei. vt ait Alb. vbi. ſ. c.
lxxvj. ğ btā ꝟgo nō videt̄ habuiſſe fidē. Itē
ij. Cor. xij. vbi Paul⁹ ſe raptū teſtat̄ vſq; ad
tertiū celū. dicͭ Nico. de Lyr. ꝙ p tertiū celū
intelligit̄ celū empyreū: qđ đr tertiū reſpectu
cryſtallini ⁊ ſiderei. Et ibidē inqt glo. ꝙ ipſe
Paulus vidit i raptu: ſicͭ illi q̄ ſunt i tertia
hierarchia. ğ btiſſima ꝟgo ſil'r vidit ⁊ excel⸗
lentius. q: cui ꝯcedit̄ qđ ē pl⁹: đr etiā ꝯceſſū
qđ eſt min⁹. c. ex pte. de deci. ⁊ l. nō debet. ff.
de reg. iu. Sz illi q̄ ſunt de tertia hierarchia
nō vidēt p fidē. ğ nͨ btiſſima ꝟgo habuit fi
dem. Itē mundicia cordis eſt diſpoſitio ad
videndū deū: iuxta illud Mat. v. Bti mū⸗
do corde q̄m ipi deū videbunt. ğ vbi maior
eſt mūdicia: ibi maior erit viſio. ſz nll'a cre⸗
atura vnq̄ habuit puritatē tātā q̄ntā b. vir
go q̄ ea puritate nituit q̄ ſub đo maior neq̄t
itelligi: ſm Anſ. i li. đ ꝯcep. ꝟgiali. ğ nunq̄
creatura aliq̄ habuit tā altā cognitiōe: ğ ei⁹
cognitio fuit ſup raptū: ⁊ ꝯñter ſup fidē. q:
q̄cq̄d ē ſupi⁹ ſupiore: ē ſupi⁹ iferiore. ar. in. l.
đ acceſ. ff. đ diuer. ⁊ tē. pſ. Itē enī ad nō ens
īfinita ē diſtātia. vt inqt Alb. vbi ſ. ⁊ ſ. Bo⸗
naue. in. iij. di. x. ğ pctōr ⁊ nō peccatrix dicū
tur habere infinitā diſtantiā. Cū ğ eīm pctā
nr̄a diuidāt iter nos ⁊ deū: iuxta illđ Eſa. lix
Iniq̄tates vr̄e diuiſerūt iter vos ⁊ deū vim
ſequit̄: ꝙ vbi pl⁹ eſt đ pctō: maior eſt diuiſio
⁊ ecōtrario vbi min⁹ eſt de pctō: ibi maior ē
ꝯiūctio: q: ꝯ̄triaꝝ cauſaꝝ ꝯ̄trij ſunt effect⁹. ij.
Phyſ. ⁊. ij. de generatione. ğ vbi oīno nil eſt
de pctō: ibi pxia eſt ꝯiūctio. Sed nulla pu⸗
ra creatura eſt vl' fuit oīno in via ſine pctō.
Juxta illđ. j. Jo. j. Si dixerim⁹ q: pctm̄ nō
habem⁹ ipi nos ſeducim⁹: ⁊ ꝟitas in nob nō
eſt. Btā aūt ꝟgo ſola iter ipas puras creatu
ras fuit mūda ab oī pctō. de q̄ inqt Aug. in
li. de natura ⁊ grā. Excepta btā ꝟgine: de q̄
cū de pctīs agit̄: nullā pſus volo hre q̄ſtio
nē ⁊c. Ergo nūq̄ aliq̄ pura creatura ita ꝯiū
cta fuit đo ſicͭ btiſſima ꝟgo. Sz illa ꝯiūctio
eſt p cognitionē ⁊ dilectōez. ğ ſup raptū ⁊ fi
dē. ¶ Itē tres ſūt act⁹ hierarchie. ſ. purgari:
illumiari ⁊ pfici: vt inqt Dioñ. i li. de angeli
ca hierarchia. Et ſunt illi tres actus ad inui
cē ordiati: ita ꝙ maiorē purgatōez ſeqt̄ ma
ior illumiatio: ⁊ maiorē illuminatōez ſequit̄
maior pfectio. Sz btiſſima ꝟgo iter puras
creaturas purgata fuit in ſummo. ergo ei⁹
cognitio fuit ſup oēm cognitōez oīs creatu
re in via. ⁊ ꝯſeqnt̄ ſup fidem. Itē grā ⁊ glo⸗

ria ſic ſe hn̄t ad inuicē: vt ꝓportionabilit̄ ha
bens maiorē grām:habeat maiorem gl'iam
Juxta illḋ Zach.iiij. Exeq̄bit grāꝫ grē. Sꝫ
īter cōphēſores nūq̄ꝫ habuit aliq̄ pura crea
tura tāaltā cognitōēꝫ q̄ntā hꝫ btīſſima ꝟgo
in patria: ḡ int̄ viatores nunq̄ꝫ habuit aliq̄
pura creatura tāaltā cognitiōēꝫ ī via. ⁊ ꝯſe-
q̄nt̄ eiꝰ ꝯgnitio fuit ſup̄ raptū ⁊ fidē. ¶ Pre
terea btīſſima virgo fuit ſapiētioꝛ oī creatu
ra. Jn cuiꝰ ſignū liber q̄ de ſapiā ītitulat̄:de
btīſſima ꝟgine ſpēal'r ab eccl'ia exponit̄. ī ſa
piētia aūt nihil ē ō īgrātia. Cū ḡ ī fide nō ſit
plena ſapiā:ſed ex ꝑte ſolū:iuxta illḋ.j. Coꝛ.
xiij. Ex ꝑte cog̃ſcimꝰ ⁊c.ḡ btīſſima ꝟgo q̄ ha
buit plenā ſapiam nō habuit fidē ſꝫ plenam
cognitōēꝫ. Hoc etiā ꝯfirmari videt̄ ꝑ ſniaꝫ
Ber.dicētis.ꝙ ſola ꝑ ſe trinitas cū ſola ⁊ in
ſola ꝟgine voluit opari:ſoli datū ē noſſe cui
ſolū datū ē expiri. Ex q̄ aucte colligit̄:ꝙ be-
ata ꝟgo de incarnatōē ⁊ de filio dei incarna
to habuit tātā cognitiōem q̄ fuit ſup̄ fidē ꝙ
ſcꝫ tm̄mō notꝰ eſſet ſibi q̄ notꝰ erat patri. qḋ
nō pōt intelligi ō cognitōē fidei ſm quā no
D tus erat ⁊ multis. ¶ Sꝫ his argumētis nō
obſtātibꝫ dico: ꝙ ī btā ꝟgine fuit virtꝰ fidei
quā cōmēdauit Heliſabet Lu.j.dicēs. Btā
q̄ credidiſti:qm̄ ꝑficient̄ in te ea q̄ dicta ſunt
tibi a dn̄o. vbi Heliſabet attribuit fidei eiꝰ
ꝙ deū ꝯcipe meruit. Et Aug.in q̄dā ſmone
ait. Deū ꝟo nō libidīe ſꝫ fide ꝯcepit. Et ideꝫ
in li.de ꝟgibꝫ inq̄t. Beatioꝛ fuit virgo Ma
ria ꝑcipiēdo fidē chr̄i q̄ꝫ ꝯcipiēdo carnē chr̄i
Nihil em̄ marie materna ꝓpinq̄tas ꝓfuiſſet
niſi eū felicꝰ corde q̄ꝫ carne geſtaſſet. Hec il
le. ¶ Preterea cū fides ſit anulꝰ q̄ aīa deo
deſpōſat̄: Juxta illḋ Oſee.ij. Deſponſabo te
mihi ī fide in ſempiternū: Nō eſt dubitādū ꝙ
anulū iſtū voluit hr̄e. ⁊ habuit ipa ꝑdilecta
dei ſpōſa gl'ioſa ō genitrix Maria: imo ſu
per oēs viatores excellētiſſimā habuit fideꝫ.
Cū em̄ fides ſit q̄ddā lumē aīe in tenebroſo
mūdo degenti.iuxta illḋ Aratoris poete.li.
ij. Jn medijs tenebriſ ē radiata fides. claꝝ ē
ꝙ btā ꝟgo ſuꝑ oēs illumiāta: ſuꝑ oēs lumi-
ne fidei fuit illuſtrata. ¶ Jtē cū fides ſit ꝑ-
ma virtꝰ pugnās cū vicijs.iuxta illḋ Pru-
dentij poete:ī li.de ꝯflictu vicioꝝ ⁊ ꝟtutū di
cētis. Prima petit cāpū dubia ſub ſorte du
elli Pugnatura fides:aggreſti turbida vul
tu. Prouocat iſani frāgēda pect'a belli. Nō
eſt dubitādū ꝙ btīſſima ꝟgo oīm vicioꝝ ſu
per oēs ipugnatrix: excellētiorē oībꝫ habuit
fidē.qḋ etiā patuit ex effectu ⁊ ꝟtute eiꝰ. Cū
em̄ dicat apl's.j.Coꝛ.xiij. Charitas oīa cre-
dit.⁊ Mar.ix.ſcꝑtū ſit. Oīa poſſibilia ſunt
credēti:a ꝑparet in illo fuiſſe maximā fidē q̄
ꝟtute illiꝰ mirabilia opatꝰ ē. Jō Matt.xvij.
inq̄t ſaluatoꝛ. Si habueritiſ fideꝫ:dixeritis

monti vt mittat ſe in mari: obediet vobis.
Sed ad dictū ꝟginis cū dixit: Ecce ancilla
dn̄i ⁊c.ſūmꝰ mons mōtiū tulit ſe ⁊ miſit ſe ī
mare.i.in vtero ipiꝰ marie.ḡ eiꝰ fides q̄ opa-
ta eſt hūc effectū oībꝫ alijs iꝓpoꝛtionabili
ter ⁊ excellēter maioꝛ fuit fide oīm alioꝝ. P
¶ Ad argumēta āt facta in ꝯtrariū rn̄det̄ ꝙ ī Solutiones argumentorum
beata virgine fuit vt ꝑdictū eſt:maioꝛ ſapiē
tia ⁊ cognitio q̄ꝫ in aliq̄ pura creatura ī ſta
tu vie. maioꝛ.ſ.q̄ꝫ in Adā:cuiꝰ aīa in ſtatu
innocētie fuit eleuata ad vidēda celeſtia. de
q̄ Gen̄.ij.dr̄. Jmmiſit dn̄s ſoporē in Adam.
Ubi dicit glo. Extaſis illa ad hoc imiſſa eſt:
vt mens Ade intrās ſanctuariū dei nouiſſi-
ma intelligeret:⁊ particeps fieret angelice
curie. Maioꝛ q̄ꝫ fuit q̄ꝫ in Jacob. qui inq̄t
Gen̄.xxxij. Uidi dn̄m facie ad faciē:⁊ ſalua
facta eſt aīa mea.⁊ q̄ꝫ in Moyſe:de q̄ inq̄t
deꝰ Num̄.xij. Oꝛe ad os loq̄r ei ⁊ palā non
ꝑ enigmata ⁊ figuras videt deū. Maioꝛ eti
am q̄ꝫ ī Job.q̄ ſui li.xlj.c.dixit deo. Auditu
auris audiui te. Nūc aūt oculꝰ meus videt
te. Maioꝛ q̄ꝫ in Eſaia.q̄ ſui li.vj.c.inq̄t. Ui-
di dn̄m ſedentē ſuꝑ ſoliū excelſum ⁊ eleua-
tū:⁊ plena erat oīs terra maieſtate eiꝰ. Ma
ioꝛ q̄ꝫ in Paulo:q̄ raptꝰ vſq̄ꝫ ad tertiū celuꝫ
audiuit arcana:que nō licet homī loqui. vt
ipē ait.ij.ad Coꝛ.xij. Maioꝛ q̄ꝫ in Joanne
euāgeliſta:qui fuit in ſpū ī inſula pathmos
⁊ vidit arcana dei. vt habet̄ Apoc.j.⁊ requi
euit in ſinu Jeſu vt habet̄ Joan.xiij. Unde
de illo ait Aug.in q̄dā ſer. Deitatis potenti-
am limpidius ꝯtemplās ceteris cū dn̄o ad Viſio Marie
celū volans celeſtis ſapiētie hauſtū de dn̄i-
ci pectoris fonte potauit. Hec tamē cogni
tio ⁊ viſio virginis Marie nō fuit ita perfe
cta ſicut eſt viſio patrie :ſed fuit media iter
viſionē vie ⁊ patrie: vt dicit btūs Thomas
de viſione Pauli et Moyſi in.iiij.ſententi-
arū.di.xlviij.ar.ij.q.vij. Quia deū nemo vi
dit vnq̄ꝫ. Joan.j. Unde dixit deus Moyſi
petenti ipm̄ videre Exodi.xxxiij.ca. Faciem
meam videre non poteris. Non enim vide-
bit me homo ⁊ viuet ¶ Ad illud autē quod
inquit Glo. de Paulo:ꝙ vidit in raptu ſic
videt̄ in tertia hierarchia. Reſpondet̄ ꝙ ly
ſicut:nō denotat equalitatē ſꝫ ſimilitudinē:
Sicut in ſimili exponit̄ illud. Diliges proxi
mū tuum ſicut teipm̄.in.iij.ſenten.diſt.xxix
Et ibi ſanctus Bonauentura ar.j.q.iij.i ſo
lutiōe ſecūdi argumēti. Sicut etiam quan
doq̄ꝫ nō denotat om̄imodā ſimilitudinē :vt
notat̄.ff.quod me.cauſa.l. ſi cum exceptiōe.
§.quatenus.ver.ſicut in interdicto. ⁊ de pe
ri.con.rei ven.l.cuſtodiam.⁊ de recepta .l.j.
ſm vnā lecturā vt in diuina pagina Mat.
v. Eſtote perfecti ſicut et pater veſter celeſtiſ
perfectus eſt.et notatur per glo.ff. ō pigno.

acti.l.ſi cū venderet.§.fi. Et ſi dicat̄ ꝙ viſio
bte v̄ginis ꝛ alioꝝ ſupradictoꝝ fuit ſicut in
patria.ꝛ ꝙ vere vidit ip̄a ꝛ ceteri ſup̄ noīati
deū ſicuti eſt. Rn̄det̄ ſm̄ doctrinā Aug.i li.
de videndo deū.ꝛ in.xij.ſup Gen̄. ad lrām:
ꝙ ꝑ illo tp̄e erāt abſtracti a ſenſibꝫ corꝑali/
bus:ꝛ poterāt dici huic mundo mortui.et ꝑ
ꝯſeq̄ns in ſtatu vie ꝑ cognitōem vl' viſionē
aliquā nō fuerūt ſine fide. q: nil viderūt qḋ
ꝑfecte fidē euacuaret. Et ſi voluerim⁹ tene/
re opinionē Alberti vbi ſ̄.c.xcvj.dicētis:ꝙ
btā virgo habebat p̄dictas viſiōes cū q̄te
ꝛ ſine abſtractiōe: q̄lis eſt in raptu. ꝛ ꝙ talē
viſionē qualē habuit Paul⁹ i raptu ad tp̄s
ꝛ poſtea deſijt: Ip̄a perfectiori mō ꝛ ꝯtinue
habuit ab eo tp̄e q̄ mater dei facta eſt. Qui
habitus ꝑſeuerauit in ea vſq̄zdū in gl'ioſam
cognitionē ſm̄ ſtatū p̄me ꝑfect⁹ fuit. Rn̄de
tur ꝙ q: talis viſio nō fuit ita ꝑfecta in via
ꝓpter corpulentiā mortalis carnis :ſic eſt in
patria:q: corpus qḋ corrūpit̄ aggrauat ani
mā: ꝛ terrena inhabitatio deprimit ſenſum
ml'ta cogitātē: vt habet̄ Sap.ix. Iō cū ip̄a
viſiōe ſtare potuit habit⁹ fidei. cui⁹ virtute
ſuꝑans btā virgo oēs ſenſuales imaginatio
nes ꝛ rep̄ſentationes marie mereret̄. Et hoc
ꝯfirmat̄ ꝑ Aug.ſniam in li.ſoliloquioꝝ di/
centis. Dū in corꝑe eſt anima etiāſi pleniſſi/
me videat:hoc eſt:intelligat deū: q: tn̄ cor/
poris ſenſus vtunt̄ ꝓprio ope ſi nihil valent
ad fallendū.nō tn̄ nihil ad ambigenduꝫ. Et
pōt adhuc dici fides ea qua reſiſtit̄: et illud
R eſt veꝝ qḋ credit̄. Hec ille. ¶ Notandū eſt
Fides vi aūt ꝙ eſt fides viua:perfecta:vera et firma.
ua: perfe Primo fides viua eſt illa q̄ bonis opibꝫ eſt
cta: vera adornata:ſine q̄bꝫ ḋr mortua. Un̄ Jaco.ij.
ꝛ firma ſcriptū eſt. Sic corp⁹ ſine ſp̄ū mortuū eſt:ſic
fides ſine opibꝫ mortua eſt. Trāſſumptiue
in c.vnic.§.q: v̄o.de ſa.vnc.ꝛ.j.q.j.c.fert̄.et
c.ſicut vrgeri.et de pe.diſt.ij.c. ſi em̄ inq̄t. et
di.iij.c.querat.§.ꝛ ſi fides. Iſtam fidē viuā
non habēt chriani mali:de q̄bꝫ ḋr ad Titū.j
Confitent̄ ſe noſſe deū:factiſ aūt negāt. Se
cūdo fides ꝑfecta eſt q̄ charitati eſt ꝯiuncta
q: ip̄a charitas ē ꝑfectio oīm v̄tutū. Un̄ ad
Col'.iij.ḋr ꝙ eſt vinculū ꝑfectiōis.ꝛ ad Ga
la.v.ait apl's:ꝙ charitas ꝑ fidem opat̄.ſine
charitate em̄ inutilis eſt fides:vt ait apl's.j
Cor.xiij.dicēs. Si habuero oēm fidē ita vt
montes trāſferā: charitatē aūt nō habuero
nihil mihi ꝓdeſt. Trāſſumptiue in c.ſolet.ḋ
ꝯſe.di.iij.ꝛ de pe.di.ij.§.euident̄. Iſtam fi/
dē ꝑfectā nō habēt demones: de q̄bꝫ Jac.ij.
dicit̄. Demōes credūt ꝛ ꝯtremiſcūt. Trāſ/
ſumptiue in c.ſi em̄ inq̄t.de pe.diſ.ij. Illa ei
credentia demonū non eſt eis meritoria :q:
deū nō diligunt ſed odio habēt.pſ.dicente:
Suꝑbia coꝝ qui te oderūt aſcēdit ſp̄. Ter/
tio eſt fides vera que cōtemnit mundana et
amat celeſtia: Quā nō habēt auari vt dicit
Augu.in quodā ſmone vbi inq̄t. Qui verā
fidē habent de deo:terrena inordiate nō cu
piūt. Fides em̄ vincit mundū.j.Joā.v.ꝛ c.
ſciſcitantibꝫ.xv.q.viij. Iſtam fidē verā ha/
buit Moyſes:de q̄ Paul⁹ ait ad Hebre.xj.
Fide Moyſes grādis effectus negauit ſe eē
filiū filie Pharaonis:maiores diuitias ex/
timās theſauro egyptioꝝ improperiū chri.
Ecce ꝙ ꝑ fidē deſpiciebat terrena:ꝛ expectā
do remuneratōem diuinā amabat celeſtia.
Quarta fides firma eſt q̄ nō frangit̄ ꝛ mu/
tat̄ ꝓpter aliqua aduerſa: De qua ḋr Tob.ij
Uitā illaꝫ expectamus quā deus datur⁹ eſt
his qui fidē ſuā nunq̄ꝫ mutāt ab eo. Iſtā fi/
dē nō habēt inſtabiles ꝛ incōſtantes: Iuxta
illḋ Ouiḋ.in.ij.de ponto. Et cū fortuna ſtat
q̄ꝫ caditq̄ꝫ fides. Iō Uirgi.iiij.eneiḋ.inquit
Nuſq̄ꝫ tuta fides. De talibꝫ aūt inſtabilibꝫ
dicit ſaluator Luc.viij. Ad tp̄s credūt ꝛ in
tp̄e tentatōis recedūt. Talem fidē ſm̄ hunc
quadruplicē gradū habuit v̄go Maria. Pri S Maria habuit fidem
mo ei habuit fidē viuā oībꝫ opibꝫ bonis ad
ornatā. Habuit q̄dē opa neceſſitatis ꝛ indi/
gētie. Un̄ Prouer.vlti.ḋr de ip̄a. Queſiuit
linū ꝛ lanā:ꝛ opata eſt ꝯſilio manuū ſuarū.
Ut em̄ ait Hiero.i q̄dā ep̄la. Beata virgo
acu ꝛ colo ſibi et filio neceſſaria adquirebat
ꝛ ſue indigētie ſubueniebat. Habuit etiam
opa pietatis ꝛ miſcōie. Un̄ ibidē ḋr. Manū
ſuā apuit inopi ꝛc̄. Itē opa magnanimitatiſ
ꝛ ꝯſtantie. Et iḋo ibidē ſubdit̄. Accinxit for
titudine lūbos ſuos. Scḋo habuit fidē ꝑfe
ctā ꝛ charitati ꝯiūctā. Ip̄a ei p̄ nimio amo/
re ꝛ charitate erat liq̄facta ꝛ lāguida. Un̄ di
cebat Cañ.iij. Nūciate dilecto q: amore lā/
gueo. Et.v.ca.eiuſdē li.inq̄t. Aīa mea lique
facta eſt. Et iterū. Uulnerata charitate ego
ſum. Tertio habuit fidē verā: ꝑ quā deſpe/
xit oīa terrena. Per votū em̄ v̄ginitatiſ ꝯtē/
pſit oīa delectabilia carnalia. ꝑ paupertatē
quā elegit ꝯtēpſit diuitias.ꝑ humilitatē v̄o
mundanos honores. Quarto v̄o habuit fi
dē firmā;q: ceteriſ apl'is a fide cadētibꝫ ip̄a
firma ꝑmāſit. Nō em̄ cadere potuit quā p̄
ſctificauit.iux̄ illḋ pſ.xlv. Sctificauit tab/
naculū ſuū altiſſim⁹:quā fili⁹ ihitauit. Ecc̄i
xxiiij. Qui creauit me ꝛc̄. Quā ſp̄ūſſctūs cō
firmauit Lu.j. Sp̄ūſſctūs ſuꝑueniet i te ꝛc̄.
Quā angel⁹ cuſtodiuit. Un̄ ip̄a dicere pote
rat illud Judith.xiij. Uiuit dn̄s q: cuſtodi
uit me angel⁹ ei⁹. ¶ Sciēdū ḡ ꝙ in paſſiōe
chri q̄dā nō habuerūt fidē nec cōpaſſionē:ſi
cut iudei ifideles chrō inſultātes. Quidam
habuerūt cōpaſſionē ſꝫ nō fidē:ſic apl'i a fi/
de cadētes. Quidā fidē vl' meli⁹ cognitōem
ſꝫ nō cōpaſſionē:vt angeli q̄ ſunt ipaſſibiles

Sola aūt ✝go btā tūc babuit cōpaſſiōe3 íti
mā ⁊ fidē firmiſſimā. Sʒ i ea fuiſſe ✝tutē fi
dei ſup oēs excellētē q̄s dubitet? Cū em̄ oia
opa dei ⁊ mirabilia ei⁹ bñficia ſint facta ⁊ cō
ceſſa hoib⁹ ꝑpt̄ fidem. vt declarat multipl'r
apl's ad Heb.xj. dubitare nō licʒ ꝙ etiā ꝑpt̄
bñdicte ✝gis fidē de⁹ ꝯceſſit ei filij ſui incar
natiōnē. Itē cū oē qđ nō eſt ex fide peccm̄ ſit
Rho.xiiij.j.q.j.c. nō ſanat.⁊ de reſti. ſpo.c.
lras.et.xxviij.q.j.§.ex his.⁊ đ pſcp̄.c.qm̄ oē
⁊ đ ſimo.c.ꝑ tuas. manifeſtiſſimū ē nihil ſi
ne fide feciſſe b.✝ginē q̄ nunq̄ȝ peccauit. Et
cū iuſt⁹ ex fide ſua viuat. Abac.ij.⁊ ad Heb.
x.⁊ c.vbi ſana.xxiiij.q.j.⁊ de pe.di.iiij.c. in
domo.⁊ de ſa.vnc.c.vnico.§.qꝛ ✝o. cūq̄ȝ fi
des ſit donū dei.ad Eph.ij.⁊ đ ꝯſe.di.iiij.c.
grā.cū etiā fides mūdet corda: Act.xv.⁊ de
ꝯſe.di.iiij.c.ver⁹.⁊ ex fide charitas ꝓcedat.j
Cor.xiij.⁊ ad Gal.v.⁊ ad Titū.j.⁊ Iac.j.⁊
ꝑ fidē adquirat̄ vita eterna. Ioā.vj.⁊ de pe.
di.ij.c.charitas eſt aqua.⁊ diſt.iiij.§.finis.
⁊.§.ſimiliter. ꝯcludendū eſt incōuincibilit̄
ꝙ beata ✝go iuſtiſſima: et q̄ oia dei dona re
cepit: q̄ etiā ab oī pctō mūda fuit: et charita
te plena extitit: atq̄ȝ eternā gl'iam ſup omēs
excellēti⁹ habuit: etiā i pñti vita ✝tute fidei
ſup oēs incōꝑabilit̄ radiauit. Cū ei ſine fide
īpoſſibile ſit placere deo: vt ait apl'us Heb.
xj. ꝑfecto ſup oēs placuit altiſſimo. ſup oēs
✝tutē fidei habuit in ſummo.

¶ De Spe btē ✝gis Cōſideratio q̄rta.

Maria babuit ſpem Uerit̄: nūq̄d i b.✝gie fuerit ſpes?
⁊ ꝑmo argui pt̄ ꝙ n̄: ꝑ argumēta
facta ꝯ fidē. Si ei b.✝go babuit
tātā cognitionē ⁊ viſionē celeſtiū:
nō videt̄ babuiſſe ſpem: Iux̄ illō ad Rom.
viij. Que videt̄ nō eſt ſpes. Nā qđ videt q̄s:
q̄d ſperat? In ꝯriū em̄ eſt ✝itas: qꝛ i btiſſima
✝gine fuit excellētiſſime ✝t⁹ ſpei. Cū ei ſpes
ſit certa expectatō future btitudis: ꝓueniēs
ex dei grā ⁊ merit̄ ꝑcedētib⁹: vt dicūt theo
logi in.iij.di.xxvj. alit̄ nō eſſet ſpes: Iuxta il
lud Gualtheri i alexādria di. Spes quā me
ritū nō ꝓuenit a ſpe Deuiat.⁊ veꝝ dat ei ꝓ
ſumptio nomē. Cūq̄ȝ vera ſit ſententia Oui
dij.in.iij.de faſtis: qui ait. Conſcia mens vt
cuiq̄ȝ ſua eſt: ita ꝯcipit intra Pectora ꝓ fa
cto ſpemq̄ȝ metūq̄ȝ ſuo. Profecto cōſtat ꝙ
īpa q̄ fuit in dei grā ꝯfirmata ⁊ certū babe
bat ꝙ cadere nō poterat ab ea: Sʒ i ✝tutib⁹
⁊ meritis debebat ꝑſeuerare.⁊ ꝙ erat i cele
ſti gl'ia btificāda: babuit magnā ſpeʒ: ⁊ cer
tiſſime ſperabat ꝙ poſt mōi tribulatōes et
ne felicitat̄ eēt gaudijs potitura.⁊ ſup oēs
angeloꝝ choros exaltāda. Quia ei vera eſt
ſnia Aug.i li.đ ſpū ⁊ aia di. Quibuſdā affe
ctib⁹ ⁊ q̄dā amicicia aia corꝑi iūgit̄: ſm quā
amiciciā nemo carnē ſuā vnq̄ȝ odio babuit.

vt etiā dicit glo.i.l.j.ff.de in ius vo.vt cant.
⁊ originalit̄ fuit dictū apl'i ad Eph.v. Sub
dit Aug. Socia nāq̄ȝ ei⁹ eſt: licʒ ei⁹ ſocietate
ꝑgrauet̄. Ineffabili nāq̄ȝ ꝯdictōe diligit illō
amat comitē ſuū.⁊ iō libera eſſe nō pt̄. dolo
rib⁹ ei⁹ vehemēter afficit̄: formidat interitū
q̄ mori nō pōt. Hec ille. Ideo licʒ aia b.✝gi
nis in vita iſta deo ſic intellecto btā dici q̄
dāmodo poſſet: tn̄ multas moleſtias ex cor
ruptibilis corꝑis ꝯiūctiōe ſuſtiebat. m'taſ
q̄ȝ ⁊ varias aduerſitates tolerabat: đ q̄b⁹ di
cet̄ infra. q̄ oia ſꝑabat certiſſime poſt morte
de futura ⁊ in ꝑpetuā ꝯſolatiōem ꝯuertēda
Quapropt̄ ✝tute ſpei nō caruit: ſʒ ꝑfectiſſi
mo modo ſup oēs viatores illā babuit.⁊ ſic
ꝯſecuta eſt ꝑ aliū: h̄ ē ꝑ cōpūctōeʒ corꝑis qđ
al's ſimpl'r ꝑ ſe nō ꝯſeq̄ret̄. vt i ſil'i đt tex.i.l.
ariſto.ff.q̄ po.i pig.ba. Nō ḡ ē dubitādū ꝙ
✝tutē ſpei excellentiſſime babuit cui nulluʒ
bonū defuit. ſpes ei eſt hoi valde vtil': iuxta
illō Ouid.in ep'lis. Spes bona dat vires.⁊
Tibulli.li.ij. Spes mouet i meli⁹. De vtili
tate aūt ſpei plena ē oīs ſcꝑtura diuina. Un̄
Salomō Prouer.xvj.ait. Qui ſꝑat in dño Utilitas
btūs eſt. Et pſ̄.xxxiij.dr. Btūs vir q̄ ſperat ſpei.
in eo.⁊ pſ̄.xxxix. Btūs vir cui⁹ eſt nomē dñi
ſpes ei⁹.⁊ pſ̄.lxxxiij.dr deo. Btūs hō qui ſpe
rat in te. Et Prouer.xxviij.ſcꝑtū ē. Qui ſpe
rat i dño ſaluabit̄. Et Dan̄.xiij. Qui ſaluat
ſperātes in ſe: dr de deo.⁊ ad Rom.viij. ait
apl's. Spe ei ſalui facti ſum⁹.⁊ pſ̄.xvj. inq̄t
Dauid de deo. Qui ſaluos fac̄ ſperātes i ſe.
Iō ſcti oēs ſuauert̄ illō apl'i Rho.xij. Spe
gaudētes: in tribulatōib⁹ patiētes. Et dice
bāt cū eodē eiuſdē ep'le.v.c. Gl'iamur in ſpe
gl'ie filioꝝ di. Tal' ei ſpes dabat eis magnā
ꝯſolatōeʒ. Ad qđ applicari pt̄ illō Ouid.i.x
metam̄. Spes eſt q̄ captat: ſpes eſt q̄ paſcit
amantē. Et iō dicebat apl's ad Heb.vj. For
tiſſimū ſolatiū hoīs nos q̄ ꝯfugim⁹ ad tenē
dā ꝓpoſitā ſpem quā ſicancorā aie habem⁹
tutā ⁊ firmā. Que bona i btiſſima ✝gie de
fuiſſe nefas eēt dicere vel opinari: Imo cuʒ
dicat Proſper in lib. epigrāmatū. Gratior
eſt fruct⁹ quē ſpes ꝓductior edit. Dicēdū eſt
⁊ credendū ꝙ hāc ✝tutē ſpei babuit btā vir
go a ſue ꝯceptiōis ꝑmordio: ⁊ in ea ꝑſeuera
uit vſq̄ȝ ad vltimū vite. Inq̄t em̄ Quintilia
nus in li. declamationū. declamatione.vij.
Nihil mag̃ intereſſe hoim puto q̄ȝ vt ſpes i
hoie tā lōga q̄ȝ vita ſit. Un̄ īpa ✝go bñdicta
ſuauit illō Catonis ꝯſiliū di. Spem retine
ſpes vna hoiem nec morte relinq̄t. Sic aūt
btiſſima ✝go q̄tidie in ✝tutib⁹ ⁊ bonis opa
tiōib⁹ magis ꝓfecit: ⁊ oēs ſctōs meritis ex
ceſſit: ita q̄tidie in ſpei ✝tute augmētata fu
it: ⁊ retributiōem ſuoꝝ meritoꝝ ceter̄ oīb⁹
certius ſperādo expectauit.

De Charitate btē ỽgis. Cōſideratio.iij.

V
Maria
habuit
charita-
tem

Q Verit̃ q̄ charitas i b.ỽgie fuerit:
Et rñdet̃ ꝙ hūit charitatē excellē
tē ois pure creature. Nā Luc.vij.
ꝺ duob⁹ debitoꝛib⁹ qb⁹ remiſſuꝫ
fuit debitū q̄ꝝ vn⁹ debebat q̄nq̄gita: ali⁹ cen
tū: dū q̄reret ſaluatoꝛ q̄s illoꝝ pl⁹ diligat eū
qui remiſit: rñſuꝫ fuit ꝙ is cui pl⁹ donauit.
Ex q̄ colligit̃ ꝙ ille pl⁹ tenet̃ diligere cui pl⁹
donat̃: Sed btiſſime ỽgini ſup oēs creatu-
ras donatū fuit a deo. ḡ eū pl⁹ diligere tene
bat̃: ſed q̄ztū diligere tenebat̃: tātū dilexit. ḡ
maioꝛē habuit charitatē q̄ȝ aliqua creatura
Itē charitas eſt de coꝛde puro ꝛ ꝯſcia bona
ꝛ charitate nō ficta: vt ait apl's.j.ad Tim.j
ḡ vbi maioꝛ puritas: ibi maioꝛ eſt charitas.
ſꝫ btiſſima ỽgo habuit puritatē i ſūmo qua
ſub ꝺo maioꝛ neq̄t itelligi. ḡ charitatē habe
bat i ſūmo cui i creaturis eq̄lis neq̄at itelli-
gi. ¶ Pret̃ea null⁹ tātū amat aliquē q̄ntuꝫ
pr̄ ei⁹ ꝛ mr̄.l.fi.C.ꝺ cura.fu.iūcta.l.videam⁹
ff.ꝺ i litē iur̄. Sꝫ int̃ oēs creat̃as ſola btiſſi-
ma ỽgo fuit mr̄ ꝺi: ḡ nll'a creatura tātū dile
xit deū q̄ztū ipa. Itē puer.viij.inq̄t ipa b.ỽ-
go. Ego diligētes me diligo. ego pl⁹ diligen
tes pl⁹ diligo. ſꝫ de⁹ ſup oēm creaturā maxie
dilexit b. ỽginē. ḡ ipa ad eū maximā ſup oēꝫ
creaturā habuit dilectōem. Hui⁹ etiā ſignū
eſt ꝙ liber cāticoꝝ q̄ amoꝛis ꝯtinet pfectōeꝫ
ſpēalit̃ exponit̃ de btā ỽgine. ꝛ ibi a ſpōſo ce
leſti amica ꝛ chariſſima p excellētiā nomiat̃
Ex q̄b⁹ videt̃ ꝙ btā ỽgo nō habuit charita-
tē ſm cōem modū viatoꝝ: ſꝫ pfectioꝛi mō et
excellentioꝛi oī mō pfectiōis pure creature.
Sꝫ ꝯ̄ argui pōt: vicꝫ ꝙ be. ỽgo i via habue-
rit minoꝛē charitatē q̄ȝ angeli. qꝛ ſtat⁹ vie in
ferioꝛ eſt ſtatu patrie. Ergo ſummū vie infe
rius ē infimo patrie. Vñ dñs Matt.xj.ait.
Qui minoꝛ eſt in regno celoꝝ: maioꝛ ē Joā-
ne baptiſta. Ubi glo.ꝺr. Ois ſctūs qui ē cū
deo: maioꝛ eſt eo q̄ adhuc eſt in mūdo. Item
ſup illud Malach.iij. Ecce ego mitto ange
lū meū ꝛc. dicit glo. Nouiſſimus angel⁹ celi
maioꝛ eſt q̄uis hoie ¶ Ad hec rñdet̃ ſm Al

Quanta
fuerit
charitas
Marie.

ber. ſup Miſſus eſt.c.xcvj. ꝙ licꝫ charitas
btē ỽgis i via fuerit minoꝛ charitate ange-
loꝝ q̄ ad actū ꝓpt̃ ſubiecti ꝯditiōeꝫ ꝛ ꝯ̄rūj cō
iūctōem: ꝛ ita itelligunt̃ ꝯ̄ria. tñ q̄ ad ſubaꝫ
fuit maioꝛ charitate oim āgeloꝝ. Vñ ſi de⁹
angelū de nouo crearet: ꝛ ei illā charitatē i-
fūderet quā be. ỽgo i via habuit: ille angel⁹
mō p̄dicto tantū deū diligeret q̄ztū btā ỽgo
mō i patria diligit. qꝛ charitas vie ꝛ patrie ē
eadē ſm ſubam. Hec ille. Qui etiā ſubdit ꝙ
charitas btē ỽgis q̄ ad effectū fuit maioꝛ in
ſtatu vie q̄libet charitate angelica. qꝛ ange-
lica charitas nō eſt in ſtatu merendi. Quili
bet aūt act⁹ charitatꝭ btē ỽgis fuit meritoꝛi

us vite eterne ꝛ maioꝛꝭ glie q̄ȝ ſit glia ange
loꝝ. Et iſta charitas btē ỽgis magis ac ma
gis de die i diē vſq̄ȝ ad ei⁹ feliciſſimū trāſitū
creuit. ita vt impletū excellētiſſime i ea fue-
rit illō Prouerb.iiij. Juſtoꝝ ſemita q̄ſi lux
ſplēdēs ꝓcedit ꝛ creſcit vſq̄ȝ ad pfectā dieꝫ.
Quia ei vt ait Greg.xviij.moꝛ. Nō clareſcit
aīa in fulgoꝛe eterne pulcritudis: niſi p̄us
hic arſerit in foꝛnace charitatꝭ. Jdō de⁹ aī-
mā btiſſime mr̄is ſue hoc charitatꝭ igne to-
tā inflāmauit ꝛ impletū fuit illō qō ipe inq̄t
Luc.xij. Jgnē veni mittere in terrā.i. in ỽgi
nem Mariā: q̄ vt ſup patuit terra appellat̃
Subdit aūt ibidē ſaluatoꝛ. Et q̄d volo niſi
vt ardeat. Vñ Hiero. in ſer. aſſumptiōis ꝺr
ꝙ totā ỽginē incāduerat diuin⁹ amoꝛ: ita vt
nihil in ea eſſet niſi ardoꝛ cōtinu⁹ ꝛ ebrietas
pfuſi amoꝛis. Sicut aūt ignis domū illūi-
nat: viſum delectat: mēbꝛa calefacit: ligna
inflāmat: altiſſimas trabes i cinerē redigit:
ꝛ metalla liq̄facit. Sic iſte ignis charitatꝭ
mentē ỽginis glioſe illumiauit: letificauit:
ꝯfoꝛtauit: inflāmauit: ꝛ p ſctām hūilitatē q̄-
ſi i cinerē redegit. ꝛ i amoꝛē altiſſimi totalit̃
liq̄fecit. ita vt meritō hui⁹ ỽtutꝭ q̄ eſt foꝛma
omniū aliaꝝ ꝓmeruit p̄ncipal'r fieri mr̄ ꝺi
Vñ Hugo ꝺ ſctō vic. i q̄dā ſer. ait. Cōcepit
ỽgo Maria ꝺ ſpūſctō: nō qꝛ ꝺ ſpūſſcti ſuba
ſemē part⁹ accepit: ſꝫ qꝛ p amoꝛē ꝛ opatōem
ſpūſſcti ex carne ỽgis diuio partui ſubaꝫ mi
niſtrauit. Nā qꝛ amoꝛ ſingularit̃ ardebat in
coꝛde ſuo: i carne ei⁹ mirabilia faciebat. Cu-
ius dilectio qꝛ i coꝛde nō ſuſcepit ſociū. opa-
tio i carne illi⁹ nō habebat exēplū. Hec ille.

V
Maria
habuit
charita
ad pri

¶ Poſt hec q̄rit̃ ꝺ charitate b. ỽgis quā ha
buit ad ꝓximū: vtꝝ illā habuerit i ſūmo ſup
oēs creaturas: Et p̄mo videt̃ ꝙ nō: qꝛ inq̄t
ſaluatoꝛ Jo.xv. Maioꝛē charitatē nemo hꝫ
vt aiaꝫ ſuā ponat q̄s ꝓ amicꝭ ſuis. Traſſum
ptiue i c. q̄ vult. de pe. di.ij. ꝛ ꝺ renū. c. niſi cū
p̄dē. §. q̄ppe. Sꝫ ipa aiaꝫ ſuā ñ poſuit ꝓ ami
cis ſuis. ḡ maioꝛē nō habuit charitatē aliq̄s
q̄ aias ſuas ꝓ amicꝭ poſuerit. ¶ Sꝫ ꝯ̄riū ꝓ-
bat̃ p illō dictū phi.j. poſter. ꝓpt̃ qō vnūq̄d-
q̄ꝫ i p̄m magꝭ. Et iſtō ē ſūmariū Bal. i aut.
multo magis. C. de ſacroſan. ec. ꝛ ptꝫ hec re
gula. Nā ꝓpt̃ qō amam⁹: ipꝫ magꝭ diligim⁹
ſꝫ ꝓximū amam⁹ ꝓpt̃ deū. ḡ q̄ pl⁹ amat deum
pl⁹ amat ꝓximū. ꝛ ꝯſeq̄nt̃ btā ỽgo q̄ ſup oēs
creaturas pl⁹ deū amauit: ſup omnes creatu
ras pl⁹ ꝓximū dilexit. Itē eadē charitas eſt
q̄ diligit̃ de⁹ ꝛ ꝓxim⁹. qꝛ charitas ē dilectio
q̄ de⁹ diligit̃ ꝓpt̃ ſe: ꝛ ꝓxim⁹ ꝓpt̃ deū vl' i deo
vt ꝺr.iij. ſent. di.xxvij. ḡ q̄ hꝫ ſummā charita
tē ad deū: ſūmā charitatē habet ad ꝓximū
Sꝫ btā ỽgo ſūmā charitatē habuit ad deū
ḡ ꝛ ad ꝓximū. Nō obſtat mō ꝙ ꝺr illā nō po
ſuiſſe aīam ꝓximo. qꝛ rñdet̃ ꝙ imo animā

filij: et ipm filiū ꝑ primo poſuit: quē pluſq̄ ꝓpriam animā dilexit: q2 parēs pl9 diligit filiū q̄ ſeipm. di. l. iſti q̄dem in fi. ff. qō me. cā. z ꝓpam animā ſi neceſſe fuit paſſioni obtulit ꝓpa volūtate. z ſic bona volūtas ꝓ facto reputaꝛ. l. rephendēda. C. ō iſti. z ſubſti. ſub ꝯdi. fac. et. l. alia. C. ō his q̄. vt indig. imo ipa bn̄dicta ꝟgo aiā ſuā in paſſione filij crucifixit cū filio. z ſic duas aias obtulit: ſicq3 effectū dilectiōis duplicauit. Et h̄ ē qō ōz Lu. ij. Et tuam ipius animā ptrāſibit gladi9.

y ¶ Sz veniam9 ad ꝯſiderationē amorꝫ beate ꝟgis in pticulari. Et p̄ de amore erga filiū. Amabat eū illū p̄ dulcit. i. amore pcordiali z intimo / qō tal'r oſtendi pt. In chr̄o eīm triplex erat ſuba. ſ. caro / anima / z diuitas. Et i mr̄e ſil'r erat caro / anima / z ſpūs. Lz eīm aīa z ſpūs hoīs idem ſint q̄ ad ſubam: tn̄ diuerſis nuncupaꝛ noib9 ꝓpꝛ diuerſos effect9 i corpore. vt ait Aug. in li. ō ſpū z aīa. Erat igiꝛ inꝛ mr̄em et filiū triplex ꝯiūctio. ſ. carnis ad carnem ſm nām / z anime ad animā ſz amiciciā / et ſpūs ad diuitatē ſm grām. Amabat igiꝛ chr̄m amore nature vt mr̄ filiū / amore amicicie vt creatura creatorē ſuū / amore ꝟo grē vt pſuata z redempta ſaluatorē ſuū. Tā intim9 aūt amor fuit mr̄is ad filiū ꝙ ipa tota erat in amorē ꝯuerſa. Sic eīm ferrū miſſum in ignē: totū efficiꝛ ignis / ſic ipa charitate ſuccēſa z combuſta: facta erat charitas z tota p amorē liq̄facta erat z amore vulnerata: vt ipa inq̄t Cañ. v. ca. Fac ḡ o dn̄e ieſu me q̄z igne tui amorꝫ cōburi amore ip̄i9 dilectiſſime mr̄is tue: vt cognomē meū ſit ꝯñs rei / buſtū eīm ē res exuſta. vt ait glo. in c. cōuenior. in ꝟbo buſto. xxiij. q. viij. ¶ Scōo

z amauit illū fortiꝛ. i. amore forti z feruido: q2 p nllam tribl'ationem ab eo vnq̄ potuit ſeparari. Oīb9 eīm aplis in paſſiōe chr̄i fugiētib9: ipa immobil' ſtetit: pata ꝓ ipo mortem ſufferre. Iuꝛ illō Cañ. viij. Fortis ē vt mors dilectio. Fortis etiā fuit in fide. Vñ prouer. vl. ōz: Non extingueꝛ in nocte. i. in paſſiōe filij et morte lucerna ei9. i. fides. Qua ꝓpꝛ de fide ei9 pt dici illō Aratorꝫ poete. li. ij. Hec eſt vera fides quā lex comitaꝛ amorꝫ. Nā vt ait Sedulī9 poeta: Dulcꝫ amor chr̄i fortia vincla dedit. Et ꝓpꝛ h̄ nolebat recedere a cruce deſiderās ꝓ filio exponere vitam gratis. Iuxta illud Claudiani. Non q̄rit pcium: vitā q̄ debet amori. Iō Ioan. xix. ōz: Stabat iuxta crucem ieſu mr̄ ei9 z c̄. Illū eīm vſq3 ad mortē nunq̄ deſeruit. Vñ Amb. ſuper Luc. ait: Fugiētib9 aplis Maria an̄ crucē ſtabat z ꝓ prijs ocul' vulnera filij ſpectabat. Tertio amauit eum ſapienꝛ / qō ptz p tria ſigna. Primo q2 lz eius fili9 eēt delicatiſſim9: tn̄ in his q̄ dei erāt ꝯſuīs cēnt laborioſa ei nō pcebat. vñ eū ad feſtiuitates ducebat. Scōo q2 licz eū ſumme diligeret: nunq̄ tn̄ ſibi diſſuadere voluit q̄n crucē aſcenderet z mortē ꝓ hūano genere ſuſtineret. Tertio q2 lz ſciret eū in cruce maxios cruciat9 pati: tn̄ nūq̄ illi ſuaſit vt ō cruce deſcēderet z tātos dolores euitaret. Ex q̄ inſtruunꝛ parentes vt filios ſuos a puericia bonis ſtudijs aſſuefaciant: nec a bonis ꝓpoſitꝫ z opib9 pnie ipos retrahāt nec vt aſſumptā pniam deſerāt eis pſuadeant.

Chr̄s q̄z mr̄em ſuā ſummope dilexit cui9 curā ſp habuit. ſ. in infantia: q2 clauſtra pudoris ei9 illibata ſuauit. In puericia: q2 in oīb9 ei ſubdit9 fuit Luc. ij. In iuuētute: q2 in nuptijs ad ei9 voluntatē aquā in vinū ꝯuertit. Jo. ij. In paſſiōe: q2 illā ioāni commēdauit. Jo. xix. poſt reſurrectionē: q2 p̄ ei appuit reſuſcitat9 / poſt ſuā aſcēſionē: q2 ad ei9 mortē venit z ipam in aīa z corpe aſſūpſit z ad ſuā dextrā collocauit. ¶ Scōo pncipal'r dico ꝙ btā ꝟgo dilexit creaturas: ei9 āt dilectio dupliciꝛ nominaꝛ. ſ. ordinata z pulcra. De pria hr̄ Cañ. j. vbi ipa inq̄t: Ordinauit in me charitatē. De ſcda Ecci. xxiiij. vbi ait: Ego maꝛ pulcre dilectiōis. Habuit āt charitatē ordinatā. pmo ad id qō eſt ſup ſe. i. ad deū: illū p fecte amādo z ei in oīb9 obediendo z nūq̄ ab ei9 cordiali dilectiōe recedēdo: iuꝛ illō Jacobi beneuētani. c. xxxiiij. ſui li. di. Mutari neſcit imoderat9 amor. Oiaq3 etiā valde difficilia z aſpa ꝓpꝛ ei9 amorē libenꝛ tolerādo. h̄ ē eīm vn9 charitatꝫ effect9. vt hr̄ in c. hec ē charitas. ō pe. di. ij. vñ Marcial' poeta inquit: Neſcit amor vehemēs ad q̄q3 pericl'a rūpi. Scōo habuit charitatē ordinatā ad id qō ē ex ſe. ſ. ad primū ei cōpatiēdo: ſic patz in nuptijs vbi deficiēte vino ſpōſo compaſſa fuit. vt hr̄ Jo. ij. vbi Bern̄. ait: Deficiente vino i nuptijs verecūdie ꝯuiuantiū cōpaſſa ē piiſſima ꝟgo dicens filio: Vinū nō hn̄t: q̄d eīm de fonte pietatꝫ pcederet niſi pietas z c̄. vt ō pte iij. hui9 opis ſmōe. j. pte. iij. ſub lr̄a R. Tertio charitatē ordinatā habuit ad id qō eſt infra ſe. ſ. corp9 ſuū ipm rōni ſubijciēdo z in ꝟginitate ꝯſeruando. Iō vt ōz Apoc. xij. lunā ſub pedib9 habuit: q2 corp9 mutabile ſub rōne ſubiecit. Quarto ad id qō ē intra. ſ. ad animā ſuā: eā in hūilitate ꝯſeruādo: iuxta illō Deu. iiij. Cuſtodi temetipm et animā tuam ſolicite. Vñ Bern̄. ſup Miſſus ē. ait: He q̄dem due ꝟtutes. ſ. ꝟgitas z hūilitas multū ſunt ō accepte. Voluit ḡ chr̄s mr̄em ſuam eē ꝟginē: de q̄ immacl'ata immacl'atus pcederet oīm macl'as purgatur9. Voluit etiā eē hūilē: de q̄ mitꝫ z hūilis corde pdiret: hax̄ i ſe ꝟtutū hoīb9 exēplū ſaluberrimū oſtēſur9: vt eīm q̄ ſcm̄ ſec9 erat ꝯceptura: ſcrā eēt corpe: mun9 accepit ꝟgitatꝫ ſic eēt z mēte: donū ac

A Maria dilexit creaꝛas

B cepit hūilitatē. ¶ Sc̄d̄o ei⁹ dilectio fuit pulcra. Diſtinguit āt Aug⁹ q̄druplicē dilecrōē. Una ē carnal'/q̄ ē inť viꝝ ꝛ vxorē. et aliqñ ē turpis qñ ſe carnal'r nimis amāt. et iō ꝓhibeť donatio inť eos ne mutuo amore ſe inuicē ſpoliēt. l. j. vbi doc. ff. ď doñ. inť viꝝ et vx. Alia ē nālis/q̄ eſt inť pr̄em ꝛ filiū/ et aliqñ ē turpis: qñ pr̄ inordinate filiū diligit. Tertia eſt ſocial'/q̄ ē inť amicū et amicū: q̄ aliqñ eſt turpis qñ in malū ſe amāt. ꝛ de hac tractať i l. lare culpe. §. amicos. ff. de v̄. ſig. ꝛ ibi gloſ. ponit q̄ aliqñ ē turpis. Quarta ē ſpūal'/q̄ ē inť aīam ꝛ deū: et iſta ē dilectio pulcra: cui⁹ ſe mr̄em aſſerit btā v̄go Eccī. xxiiij. et ꝯſiſtit in q̄ttuor. Primo in diligendo deū: quā dilectionē Aug⁹ ſe rep̄hendit non habuiſſe dicēs. ix. ꝯfeſ. Sero te amaui pulcritudo tam antiq̄ et tā noua. Sero te amaui: inť⁹ eras et ego foris: mecū eras: ꝛ ego tecū nō eram. Sc̄d̄o ꝯſiſtit in hn̄do ſapiam dei. Uñ Prouer. xxij. ſcrp̄tū eſt: Appone cor tuū ad doctrinā meā q̄ pulcra erit cum eā ſuaueris. Tertio ꝯſiſtit in ſuādo p̄cepta et conſilia dei. iuxta illud Prouer. iij. Uie eius vie pulcre: ꝛ omnes ſemite illius pacifice. Quarto conſiſtit in puritate mentꝭ ꝛ corꝑis et honeſta cōuerſatiōe. Iuxͣ illud Sap. iiij. O q̄ʒ pulcra ē caſta gn̄atio cū charitate. Quā dilectionem q̄druplicem habuit v̄go bn̄dicta perfectiſſime. Etem ſuauit illud Deuť. xj. ſ. Ama dominū deū tuū ꝛ obſua p̄cepta ei⁹. ꝛ illď Jo. xv. Uos amici mei eſtꝭ/ ſi feceritis q̄ p̄cipio vob. Item illud Prouer. xxix. Qui amat ſapientiā letificat pr̄em. ſ. celeſtē. et illud Prouer. xxij. Qui diligit cordis mūdiciā habebit amicū regē. iō dilectione plena dicebat illud Cañ. v. Adiuro vos filie hierl'm ſi inueneritis dilectū meū vt nūcietꝭ ei q̄ꝛ amore lāgueo.

Maria habuit charitatē ſuꝑ oēs creaturas

¶ Q aūt btā v̄go ſuꝑ oēs puras creaturas habuerit amorem charitatꝭ vltra dicta in p̄cedentib⁹ etiam ꝓbari pōt ſic. Nam vt ait Augꝭ. in li. ď ſpū ꝛ aīa: Charitas ē via q̄ ꝑuenit ad deū. et ꝓbať ꝑ c. hec ē charitas. ď pe. di. ij. Sed nulla pura creatura ita ꝑfecte ad deū ꝑuenit ſic btā v̄go. ḡ nulla creatura pura ita ꝑfecte charitateʒ habuit. Itē de⁹ charitas eſt. j. Jo. iiij. et .c. abijt. xj. q. iij. Sʒ nll'a pura creatura vnq̄ʒ ita excellenť i ſe habuit deū ſic btā v̄go: ḡ ꝛc̄. Itē charitas ē finis oīm v̄tutū ꝛ p̄ceptoꝝ. j. ad Tim. j. et ad Ro. xiij. et c. charitas. de pe. di. ij. Sed nullus ita complete habuit in ſe oēs v̄tutes: neq̄ʒ ita ꝑfecte ſuauit diuina p̄cepta ſic ipa: ḡ ptʒ ꝓpoſitū. Preťea charitas eſt vincl'm animoꝝ: vt ait apl's ad Col. iij. Uñ Aug. in li. ď ſpū ꝛ anima inq̄t: Charitas ē via copulās amantē cū amato. Sʒ nll's ita ꝑfecte copl'atus fuit cū deo: ſic btā v̄go: q̄ eum ꝯcepit et ꝛ filiū ſuū fecit: ḡ ꝛc̄. Itē btā v̄go habuit oīa vtilia ꝛ cūcta ad ſalutē nc̄aria ꝑ illā regl'am Beť. ſepi⁹ allegatā: q̄cq̄d alijs lʒ pauciſſimis eſt ꝯceſſum ꝛc̄. imo ceterꝭ oīb⁹ excellēti⁹ illa oīa habuit/ q̄ꝛ melior dʒ eē ꝯditio regine, q̄ʒ ſuoꝝ: ſm̄ p̄hm in li. de regi. ꝑn. ſed charitas eſt v̄tus a q̄ oīa bona ꝓcedunt. j. ad Tim. j. et c. licʒ. in fi. ex̄ ď re. iu. Itē ſine charitate omnis opatio nr̄a eſt inutil' q̄ ad cōſequendā et̄nam retributionē. c. vide. et. c. tencam⁹. j. q. j. ſine charitate em̄ oēs alie v̄tutes nihil ꝓſunt ad ſalutē. c. ſolet q̄ri. ď ꝯſe. di. iiij. §. ſeui denť. de pe. di. ij. et di. vij. c. nll's. vñ in c. niſi cū p̄dem. §. q̄ppe. ex̄ de renū. dr̄: Si q̄ntūq̄cunq̄ʒ v̄tutū flore refulgeas: charitatē aūt i te nō habeas: nihil h̄ꝛ comprobaris. et in c. vbi ſana. xxiiij. q. j. dr̄: Ubi charitas nō ē: nō pōt eſſe iuſticia. Juſticia autē h̄ accipiť ꝓ oī v̄tute vt etiam accipiť in. v. eth̄. ꝛ in c. ad aures. ď tempo. or. ſcr̄ptum ē: Nō in ſublimitate graduū ſʒ in amplitudine charitatꝭ adq̄ritur regnū dei. ꝛ Aug⁹ in ſer. ad eremi. inq̄t: Sine charitate nll'us faciē dei vnq̄ʒ poterit intueri/ ḡ btiſſima v̄go que ſuꝑ oēs in celeſti gl'ia ē ſublimata ꝛ diuinā faciē ceterꝭ oīb⁹ excellēti⁹ intueť: excellētiſſime p̄ ceterꝭ habuit charitatem. Cū em̄ de⁹ precepit Leui. vj. di. Ignis ſꝑ ardebit in altari meo: ꝑ quē ignē ſpūal'r intelligiť charitas ꝛ ardor diui amoris q̄ ſꝑ dʒ ardere i altari hūani cordis: ꝑfecto iſte ignis ꝑfectiſſime ſꝑ exarſit i corde beate v̄gis qď ipi⁹ dei ſingl'are ac p̄cipuū altare fuit. Quo q̄dem amore ꝛ charitate nos repleri faciat ipa v̄go btiſſima nos bn̄dicens: atq̄ʒ nob̄ dicēs illď. ij. ad Coꝝ. xiij. ſcʒ gr̄a domini nr̄i Jeſu chr̄i ꝛ charitas dei et cōicatio ſpūſſcī ſit ſꝑ cū oīb⁹ vob: Amē

¶ De q̄ttuor v̄tutib⁹ cardinalib⁹ q̄ fueꝛt in gl'ioſa v̄gine. ¶ Sermo. III.

Meū ē conſiliū et equitas: mea eſt prudentia ꝛ fortitudo. Prouer. viij. inq̄t Salomon Canť. vl. de beata v̄gine: Que eſt iſta q̄ aſcendit de deſerto: delitijs affluens: innixa ſuꝑ dilectū ſuum. Per iſtas aūt delitias intelliguť eius v̄tutes q̄b⁹ ipa v̄go bn̄dicta filij ſui gr̄a plena fuit: ꝛ iō dr̄ innixa ſuꝑ dilectum ſuū. Alij em̄ filij ſunt pr̄is ꝛ mr̄is: iſte aūt filius fuit tot⁹ mr̄is: q̄ꝛ nll'm habuit patrē carnalē. vñ merito ſibi totus attribuiť: ꝛ ipa tota ſuꝑ gr̄am ei⁹ innixa ē: ꝛ de v̄tute ei⁹ abundanť aſſumpſit: ꝛ orbē vniuerſuʒ fragrantiā ſuauitatꝭ effudit. Ideo Canť. j. ipſa inquit: Dum eſſet rex in accubitu ſuo: nard⁹ mea dedit odorem ſuauitatis. Iſte autē rex

ſcʒ filiꝰ ſuus habuit tres accubitꝰ .ſ. ſinū patris/vteꝝ mr̄is/ꝛ patibl'm crucis. Nardꝰ ꝟo cū ſit herba pua odorifera ꝛ calida: p p̄mā ꝑ̄pietatē ſcat hūilitatē ꝟgis/p ſcd̄am eiꝰ ꝟginitatē/p tertiā ꝟo eiꝰ charitatē. Dū ḡ eēt rex in accubitu p̄ris odorē dedit marie hūilitas q̄ tantum placuit chr̄o ꝙ ad ipam deſcēdit. Dū aūt eēt in accubitu vteri ꝟginal'/odoreʒ dedit ꝺo eiꝰ ꝟginitas: qꝛ eiꝰ puritate paſcebat̄. iux̄ illud Can̄.ij. Qui paſcit̄ int̄ lilia .ſ. puritatis. Dū ꝟo eēt in accubitu crucis: odorē dedit eiꝰ charitas: q̄ tanta fuit ſm Amb. ꝙ parata erat ſil' cū filio pati p hūana ſalute. Nō ſolū aūt has tres ꝟtutes poſſedit: ſʒ etiā oībꝫ alijs mirabil'r radiauit. Vn̄ Can̄.iij. ꝺꝛ Que eſt iſta q̄ aſcendit de deſto ſic̄ ꝟgula fumi ex aromatibꝫ myrrhe ꝛ thuris ꝛ vniuerſi pulueris pigmentarij. Per aromata em̄ ꝛ vniuerſum puluerē pigmentariū/itelligit̄ diuerſitas oim̄ graꝝ ꝛ ꝟtutū q̄bꝫ ipa dei mr̄ in vniuerſis mūdi climatibꝫ odorē dedit. De q̄bꝫ vltra p̄dicta i alijs ſmōibꝫ tractare volētes. ꝺ q̄ttuor ꝟtutibꝫ cardinalibꝫ: q̄ ipa ꝟgo bn̄dicta in ꝟbis ꝓpoſitis ſe habuiſſe teſtat̄/i p̄nti ſmōe diſſeremꝰ.

¶ Pars.I. huiꝰ ſmōis in q̄ tractat̄ de ꝟtute iuſticie btē ꝟgis Marie.

D In p̄allegato themate nr̄o inq̄t btā ꝟgo. Mea eſt eq̄tas.i. iuſticia: plena em̄ iuſticia fuit/q̄ ſolē iuſticie nob̄ gnāuit. Sed ꝯ̄ argui pōt. Nā actꝰ iuſticie ē iuſtificare mala ꝛ punire vicia .l.j. §.j.ff.de iuſti.et iu. et ſeipm̄ ꝓpt̄ defectꝰ commiſſos inculpare. Iux̄ illud ꝓuer.xviij. Juſtus in p̄nᵒ accuſator eſt ſui. Sed in btā virgine nō fuerūt vicia. ḡ nō fuit actꝰ iuſticie in ea: et ꝑ ꝯn̄s nō fuit illa ꝟtus. de q̄ glo. ſup illud Matt.iiij. Pn̄iam agire/inq̄t: Prima ꝟtus ē p pn̄iam veterē hoīem pimere. Rn̄deo ꝙ actus pn̄ie fuit excellētiſſime in btā ꝟgine: et nobiliꝰ q̄ʒ in alijs oībꝫ viatoribꝫ/q̄d ptʒ ex h̄ ꝙ in oībꝫ alijs viatoribꝫ actus pn̄ie oñdit pctm̄ eē vel infuiſſe. Nō em̄ reſurgit p pn̄iam q̄ nō cecidit p culpā . argumētū in.l. decē.ff.ꝺ ꝟ.ob. In ipa aūt ꝟgine fuit actus pn̄ie ſine p̄n̄tia vel p̄ceſſiōe culpe. eo mō q̄ ē in patria .ſ. pfecta deteſtatio pcti ꝛ nolle peccare. Q aūt pfectionē iuſticie habuerit ptʒ ex h̄ ꝙ cū due ſint ptes iuſticie .ſ. declinare a malo ꝛ facere bonuʒ. qꝛ nō ſufficit abſtinere a malo niſi fiat q̄d bonū eſt. c. nō ſatis. lxxxvj. di. et inſtituta de iuſti. ꝛ iu. §. iuris p̄cepta. et in .l. iuſticia. §.j.ff.eo. et c.x. de forma fidelitatis. in vſi. feu. Jpa vtrāq̄ʒ ptē ſup oēs viatores habuit ꝛ ꝯn̄r oībꝫ iuſtior fuit. Q em̄ ceteris oībꝫ a malo magis declinauerit: ptʒ qꝛ ipa ſola viatrix fuit q̄ nūq̄ʒ peccauit: vt inq̄t Augꝰ in lib. de nā et grā: ꝙ ꝟo oēs viatores in boni opatiōe ſupauerit i eo mōſtrat̄ ꝙ deum genuit q̄ bona oīa regnāuit. Vt tātū effectū boni ꝓtulit ꝺ ſe ꝙ nll's pure creature effectꝰ illi in dignitate vel vtilitate potuit coeq̄ri. Cū ḡ res denoiet̄ ab effectu .l. ſtipl'atio. §. ſi opꝰ. ff. ꝺ no. oper̄. nū. ꝛ alibi dicat̄ ꝙ fructus editus pandit auctores. Ptʒ ꝓpoſitū.

Pnie acᵘ fuit in maria

Has q̄q̄ʒ iuſticie ptes circa ꝓ̄mū excellent̄ exercuit. p̄ declinando a malo ꝓximi: qꝛ nullum vnq̄ʒ leſit: ſʒ omibꝫ ſtuduit ꝓdeſſe. Vn̄ Amb. in li. ꝺ ꝟginibꝫ ait: Null'm ſolicita fuit ledere: omibꝫ bn̄ velle: maioribꝫ natu aſſurgere: equalibꝫ non inuidere: iactātia fugere: rōnem ſeq̄: amare ꝟtutē. Qn̄ illa vultu leſit p̄entes/ qn̄ diſceſſit a ꝓpinq̄s /qn̄ faſtidiuit hūilem/ qn̄ irriſit debilē/qn̄ vitauit inopē? Hiero. q̄q̄ʒ in q̄dam ſer. inq̄t: Hāc iraſcentē nll's vidit/hanc maledicentē nll's audiuit: oīs ſmo eius ita erat grā plenus vt cogſceret̄ in lingua eiꝰ deꝰ. Verba em̄ ſūt note eaꝝ q̄ ſunt i aīo paſſionū: vt ait Phs. j. pier. ꝛ auctor in li. ſex p̄ncipioꝝ. et in .l. iij. §. idē tubero. ff. de ſuppellec. le. ¶ De ſcd̄a āt pte iuſticie .ſ. faciēdi bonū: et opa miſcd̄ie ꝓ̄rio. dico ꝙ illā exercuit in ſummo ſup oēs viatores. E

Opeꝝ em̄ mie alteꝝ altero ē maiꝰ: vl' qꝛ fit ex maiori charitate. Affectio em̄ opi nomen iponit: vt ait glo. in ꝓemio inſti. in. §. fi. et in l.j. C. ad .l. cor. de ſic. vel qꝛ fit magis indigēti vel magis digno: vl' qꝛ fit cū maiori effectu impēſo: vl' qꝛ fit ex magis neceſſario ꝛ minus ſupfluo. Hec āt oīa fuerūt in btiſſima ꝟgie in ſummo. Charitas em̄ ex q̄ opa mie fecit: oēʒ creaturā excellit: vt ſ̄ patuit. Maximū etiā affectū nob̄ miſcd̄ie impendit: qꝛ nobis miſeris/captiuis/et mendicis dedit filiū ſuū deū/captiuis i p̄ciū/famelicis i viaticū/laborātibꝫ in p̄miū/infirmis in medicamentū: ꝛ cū ipo dedit nob̄ regnū celoꝝ ꝛ oē bonū/que em̄ ꝓprio filio ſuo nō pepcit: quō nō cum illo oīa nob̄ donauit? Item btiſſima ꝟgo ꝺ nullo ſibi ſupfluo: ſʒ oīno neceſſario: opꝰ miſericordie fecit filio ſuo pauꝑrimo ꝛ pegrino cui de ꝓprijs ſuis puriſſimis carnibꝫ ꝛ ſanguinibus tunicā polimitā fec̄: et quem in gremio vteri ſui hoſpitata eſt. ꝛ de ꝓprio corpe cibauit ꝛ lactauit. ¶ Sic ḡ ptʒ ꝙ btiſſima ꝟgo F
iuſticiā q̄ ad ptes ꝛ effectꝰ ſuos habuit in ſū In ſūmo
mo. Jpa em̄ ab oī malo ꝓximi etiā minimo hūit iu
ſemp cauit: ꝛ oīa bn̄ficia illi poſſibilia conti ſticiam
nue impendit: ſuans illō Ber̄. i li. de improbatione vicioꝝ di. Vir ſapiēs ꝓdeſſe cupit: nō ledere queq̄ʒ. Proximo igit̄ p̄mo ꝓfuit ꝟbo: qꝛ ſocias ſuas ſp in bono ꝯfortabat. Vn̄ in li. de infantia ſaluatoris ꝺꝛ: Solicita erat circa ſocias ſuas: ne aliq̄ ex eis in aliq̄ ſmōe

peccaret:ne aliq̄ in riſu vocē exaltaret:ne ali-
q̄ in iniurijs aut ſupbia circa parēſuā ſe eri-
geret:ſine intmiſſione deum bn̄dicebat:ꝛ ne
forte in ſalutatiōe ſua a laudibꝫ dn̄i tolleret.
ſiqs eam ſalutabat:illa ꝓ ſalutatione do gr̄a-
tias rn̄debat. Vn̄ ꝑmū ab ea exijt vt dn̄ ſalu
tant:vel vocant hoīes ſcti. Deo gr̄as dicūt.
Scd̄o ꝓfuit obſeq̄o/ qd̄ pꝫ Lu.j.qꝛ tribus
menſibꝫ in obſeq̄o heliſabet māſit. Vn̄ Am-
bro.ſ ait: Quā religioſa i ꝓpinq̄s fuerit:ſcri
ptura ſacra cōmēorat. Nam ꝛ hūilior facta
eſt: vt a deo ſe cognouit electā:ꝛ ſtatim ad
cognatam ſuā in mōtana ꝓceſſit. Non vtiqꝫ
vt exēplo crederet:q̄ iam crediderat oraclo.
Btā (inq̄t heliſabet) q̄ credidiſti/ et tribꝫ cuꝫ
ea menſibꝫ manſit. Tanti āt interuallo tpis n̄
B fides q̄rit:ſed paritas exhibet. ¶ Tertio ꝓ-
Maria fuit tpali ſubſidio. Vn̄ d illo dr̄ Prouer.vl.
ꝓfuit tē- Manum ſuā apuit inopi. Pꝫ ex h q totū
porali ſb aurū qd̄ magi obtulerūt paupibꝫ tribuit: ita
ſidio q poſtmodū in purificatiōe nō habuit vnde
agnum emere poſſꝫ. De ipius libalitate ad
paupes dr̄ in p̄dicto lib. de infantia ſaluato
ris. De eſca quā d manu angeli v̄go accipie-
bat ipa reficiebat/q̄ vo a pontificibꝫ accipie
bat:paupibꝫ erogabat. ¶ Quarto ꝓfuit exē
plo:qꝛ eius vita omnibꝫ fuit exemplū ſancti
tatiſ ꝛ religiōis. Vn̄ Amb. vbi ſ ait: Sit no-
bis tanq̄ꝫ in imagine ſcpta vita Marie. d q̄
velut ex ſpeclo refulget ſpēs caſtitatis ꝛ for
ma v̄tutis. Hinc ſumamus exempla viuen-
di: vbi tanq̄ꝫ in exēplari magiſteria ſūt expſſa
ꝓbitatis.q̄ quid corrigere/q̄d effugere ꝛ q̄d
tenere debeamus oſtēdunt. Et.j. Prodire d
domo neſcia niſi cū ad eccliam ꝯueniret: et
h ipm cum parentibꝫ ꝛ ꝓpinquis:domeſtico
operoſa ſilentio forēſi ſtipata comitatu:nul
lo tn̄ meliore ſui cuſtode: q̄ꝫ ſeipa q̄ in acceſ-
ſu aſpectuqꝫ venerabil: nō tam veſtigiū pe-
dis tolleret q̄ꝫ gradū v̄tutiſ attolleret. In eo
dem etiam lib. de infantia ſaluatoris dr̄: In
vigilijs inueniebat ꝑor. In ſapia legis eru-
ditior. In puritate purior. In humilitate ꝓ-
fundior. In carminibꝫ Dauid p̄ſtantior. In
charitate gratioſior: ꝛ in oī virtute p̄fectior.
Quia igit btā v̄go vt dictū eſt ſuis ꝓximū il
luminauit exēplis. Jō de ipſa dici pōt illud
Ecci.xxvj. Sic ſol oriens mundo in altiſſi-
mis dei: ſic mulieris bone ſpēs in ornamen
tum domus eius: lucerna ſplendēs ſup can
delabrum ſcm̄ ꝛc. p ſolē aūt in p̄dicta auto
ritate intelligit chr̄s/p mundum vo btā vir
go Maria q̄ illuminata a deo illumiat totā
eccliam militantē. Quare aūt btā v̄go dica
tur mundꝰ oñdit Cyprianus in q̄dam ſer. di.
Lego ꝛ intelligo q Maria v̄go eſt quidam
mundꝰ intelligibil ꝛ admirabil: cuiꝰ terra ē
ſoliditas hūilitatiſ. Cuiꝰ mare latitudo cha

ritatis. Cuiꝰ celū altitudo ꝯuerſatiōis ꝛ ꝯtē-
platiōis. Cuius ſol ſplēdor intelligētie. Cu-
ius luna decor mūdicie. Cuiꝰ lucifer fulgur
ſeritatis. Cuiꝰ arcturꝰ gr̄a ſeptiformis. Cuiꝰ
ſidera aliaꝝ v̄tutum ornamēta pulcerrima.
Ex q̄bꝫ oībꝫ pꝫ v̄tutē iuſticie fuiſſe excellen
tiſſime in btā v̄gine. Et p̄ ſi accipiat iuſticia
large ꝓ omni v̄tute ꝛ oī bono ope:ſic accipit
Phs.j. Pol.et.v.eth. vt etiam dr̄ Rich.nr̄
in.iij.di.xxxiij.ꝛ btūs Tho.ij.ij.q.lviij.et.j.
ij.q.cxij. Dico q v̄go btiſſima eam i ſummo
habuit q̄ p̄fectiſſime obſuauit legiſ p̄ceptuꝫ
Deu.xxiiij.q̄ dr̄:habeas iuſticiam corā dn̄o
do tuo.q̄ etiā cū filio ſuo dicebat illd̄ Mat.
xiij.et Luc.iij. Decet nos implere oēm iuſti
ciam. Si vo loq̄mur de iuſticia ſtricte ſum
pta q̄ in ſe ꝯtinet tria.ſ.honeſte viuere.alteꝝ
non ledere:et ſua cuiqꝫ tribuere. De q̄bꝫ hr̄i
l.iuſticia.§.j.ff.de iuſt.et iu.et in.§.iuriſ p̄ce
pta.inſti.eo. Dico q cum hec ſit excellētiſſi- Juſticiā
ma oīm v̄tutum moralium:vt declarat bea v̄tutē in
tus Tho.ij.ij.q.lviij.ar.vl. Vn̄ dic̄ Phs in ſūmo ha
v.Eth. Preclariſſima oīm v̄tutum videtur buit
eē iuſticia: ꝛ neqꝫ heſperꝰ neqꝫ lucifer:ita ad-
mirabil.et impator in aut. vt oēs obediant
iu.in p̄n.col.v.inq̄t:vnam q̄dē eē oīm p̄fectiſ
ſimā v̄tutem iuſticiā arbitramur.et Tullꝰ
in.j.de offi.ait: Juſticie ſplēdor eſt maximꝰ
ex q̄ boni viri noīant.et.iij.eiuſdē opis iterū
dic̄: Juſticia eſt vna oīm dn̄a reginaqꝫ v̄tu
tū. Profecto nefas eſſet credere hāc in mr̄e
dei eximiā v̄tutē defuiſſe q̄ fuit aromarium
oīm v̄tutū. Cū ſolo etem̄ ſcelerato nō pōt iu
ſticia hr̄e cōmercium.c.forus.in fi.de v̄.ſig.
Sciēs igit btiſſima v̄go dictū eē p ꝓpham
Ps.xxxiij. Ocli dn̄i ſup iuſtos: ꝛ aures eiꝰ
in p̄ces eoꝝ.et ps.xcj. Juſtꝰ vt palma flore-
bit.et ſic cedrꝰ libani mltiplicabit. et ps.cxj
In mēoria etna erit iuſtꝰ: ab auditiōe mala
nō timebit.et ps.cxvij. Vox exultatiōis ꝛ ſa-
lutiſ i tabnacul iuſtoꝝ.et Sap.iij. Juſtorū
aie i manu di ſunt:ꝛ nō tāget illos tormentū
mortiſ.ꝛ.iiij.eiuſdē li.c. Juſtꝰ ſi morte p̄occu
patꝰ fuerit:i refrigerio erit.ꝛ Prouer.x. Be
nedictio dn̄i ſup caput iuſti. Dn̄s ei diligit
iuſtos.ps.cxlv.ꝛ ſacrificiū iuſti acceptū ē:et
mēoriā eiꝰ nō obliuiſcet dn̄s. Ecci.xvj. Sci-
ens q̄ꝫ ſpū diuio filiū ſuū dictuꝝ Mat.xiij
Fulgebūt iuſti ſic ſol i reḡ pr̄is mei. ꝛ mat.
xxv. Ibūt iuſti in vitā et. Itē ſciēs q iuſtꝰ ē
dn̄s ꝛ iuſticiā dilexit.ps.vij.et q iuſti i ppe
tuū viuēt: ꝛ apd̄ dn̄m eſt merces eoꝝ Sap.
v. Jō ipa q̄ debebat ſup oēs puras creatu-
ras apd̄ dn̄m mercedē hr̄e voluit iuſticie v̄-
tutē ſup oēs poſſidere.

¶ Pars.II. huius ſmonis d v̄tute forti
tudis btē v̄ginis.

B[N]eata ꝟgo in ꝟbo thematꝭ nr̄i inquit Mea eſt fortitudo. Sup oēs em̄ puras creaturas ꝟtutē habuit for titudis. Vn̄ Salomon admirās eiꝰ fortitudinē Prouer. xl. inqͣt: Mulierem fortē q̄s iueniet? Ubi Beda dic̄: Ne Salomon h̄ q̄ſiſſe puteᷣ deſpando/ ſubdit ꝓbando. Procul ⁊ de vltis finibꝯ p̄ciū eiꝰ. h̄ ē non mimū: nō mediocre: nō deniqꝫ d̄ t̄ra: nec etiam d̄ celo t̄ris ꝓximo ē p̄ciū fortꝭ mlierꝭ huiꝰ: ſꝫ a ſūmo celo egreſſio eiꝰ. Fortitudo āt eius in tribꝯ appet. ſ. virilr̄ aggrediendo ardua: ⁊ hec d̄r ꝟtus magnanimitatꝭ: ⁊ ꝯſtanē ſuſtinēdo aduerſa: ⁊ hec ē ꝟtꝰ patiētie: ⁊ pſeuerant̄ agendo fortia: et iſta ē ꝟtꝰ pſeuerātie.

Maria fortitudiē hūit

¶ Primā ḡ ſpēm fortitudis. ſ. magnanimitatē habuit b̄tā ꝟgo q̄ q̄nqꝫ ardua aggreſſa ē ⁊ audact̄ pegit. ſciebat em̄ ſcp̄tū eē. x. cā. Audaces fortuna iuuat: timidoſqꝫ repellit. et. x metam̄. Audentes deꝰ ipe iuuat. Vn̄ nll'a ꝯtietate ab inceptꝭ deſtitit. Inqͣt em̄ Gualterus in alexādriade li. v. Nll'a rei nouitas ꝑuertere fortia dꝫ Pectora. Primū arduum fuit qn̄ ꝟgitatē deuouit: tūc em̄ nām ſuā vicit et ſe nature angelice ſociauit. Jō d̄r Prouer. vl. Accinxit fortitudine lumbos ſuos. Tūc em̄ lūbos fortitudine accinxit: qn̄ ꝓpe tuam ꝟgitatē ꝟuauit. Ibidē q̄ꝫ d̄r: Fortitudo ⁊ decor indumētū eiꝰ. et iteꝝ: Manū ſuam miſit ad fortia. Tūc em̄ manū ſuā ad fortia miſit: qn̄ ad ꝟuandā ꝟgitatē fortit̄ ſe accinxit.

Maria magnanimia

Scōm arduū fuit: q2 ꝑ ſuā ꝟginitatē et hūilitatē deū de celo ad t̄rā traxit. iō Ecci. xxvj. d̄r d̄ illa: Mulier fortis oblectat virum ſuū. Intantū em̄ iſta mlier fortis deū oblectauit ſua ꝟgitate ⁊ humilitate ꝙ ſuo odore mirifico eū de celo deſcēdere fecit: atqꝫ illū i ſuo ventre incluſit. Jō ſibi ꝯuenire pt̄ illud qd̄ Gen. xxxij. d̄r: Si ꝯ deū fortꝭ fuiſti: q̄nto magꝭ ꝯ hoīes ꝑualebis? Si em̄ in tantū fuit fortis ꝙ potuit trahere deū in ſuum vteꝝ. manifeſtū ē ꝙ etiā nos potuit trahere in celū. ¶ Tertiū arduū fuit ꝙ martyriū ſpūale virilr̄ ſuſtinuit. Cū em̄ vltimū t̄ribiliū i hac vita ſit dolor mortꝭ. iij. Eth. et. l. vltimū. ff. d̄ penis. q̄nto nā nobilior ē: tāto mors ē doloroſior ⁊ t̄ribilior. Ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ ſpūs q̄ eſt improportionabilr̄ melior corpe: ꝑ mortē ſpūalem paſſiōis improportionabili affligit̄ dolore ſup oēm dolorē mortis corpalis. Cum ḡ b̄tiſſima ꝟgo audact̄ martyriū aīe ꝑpeſſa. ſicut p̄dictū fuerat Luc. ij. Et tuā ipiꝰ aīaꝫ ꝑtrāſibit gladiꝰ/ ſequit̄ ꝙ mirabilr̄ fortꝭ fuit.

¶ Quartū arduū fuit: q2 oīm ſctōꝝ merita adq̄ſiuit. Oēs em̄ ꝟtutes et grās et merita oīa q̄ alij ſcti habuerunt pticularit̄: ipa adq̄ſiuit ⁊ habuit vniuerſalr̄. Juxͣ illd̄ Prouer. vl. Multe filie ꝯgregauerūt ⁊c̄. De hac fortitudine eius pt̄ dici illud Prouerb. x. Egeſtatem opata eſt manus remiſſa. Manꝰ au tē fortium diuitias parat. Manus remiſſa fuit manus eue: q̄ ſe et nos omnibꝯ meritis ſpoliauit: ſed manus fortis fuit manꝰ ꝟginis/ q̄ oēs ſpūales diuitias ꝯgregauit. Jō ipa inqͣt Ecci. xxiiij. In plenitudine ſctōrum detentio mea. Ubi Bern. d̄r: Uere in plenitudine ſctōꝝ eſt detentio ſua. cui nō defuit fides ptriarchaꝝ/ nec ſpes ꝓphaꝝ/ nec zelus apl'oꝝ/ nec ꝯſtantia martyꝝ/ nec ſobrietas ꝯfeſſoꝝ/ nec mundicia ꝟginum/ nec puritas angeloꝝ. ¶ Quintū arduū fuit ꝙ p̄ciū totiꝰ mundi ipa ſola inuenit. Vn̄ poſtq̄ꝫ Salomon dixit: Mulierē fortē q̄s iueniet. ſubdit: Procul et de vltimis finibꝯ p̄ciū eiꝰ. i. de ꝯiunctione dei ⁊ homis q̄ ſunt duo vltimi fines. Vnd̄ Sap. viij. d̄r: Attingit a fine vſqꝫ ad finē fortit̄. Jſtud p̄ciū fuit a iudeis ꝑ ignem paſſiōis examinatū. iux̄ illud Ps. Igne me examinaſti ⁊c̄. i. examinare ꝑmiſiſti: ⁊ tn̄ nll'am ſcoriam inuenerūt. Vn̄ ſequitur: Et non ē inuenta in me iniq̄tas. Deinde p̄ciū numerauerūt. Vn̄ Ps. xxj. idē ps. ait: Dinūerauerunt oīa oſſa mea. ⁊ tn̄ ibi nll'aꝫ diminutionē iuenerunt: ſꝫ vniuerſalr̄ oīa oſſa eius fuerunt igne paſſionis aduſta. vn̄ ꝑ Ps. ipe ait: Oīa oſſa mea ſic cremiū aruerūt. Poſtremo in ſtatera crucꝭ ipm p̄ciū ponderauerūt. Vn̄ cantat̄ in hymno crucꝭ. Statera facta corpis ⁊c̄. Sꝫ inuenerūt ꝙ nll'a cōmiſit pctā: et tn̄ ḡuiſſima fuit pena. Vn̄ Job in pſona chr̄i conq̄rit̄ dicēs. vj. ca. Utinā appenderent̄ pctā mea ⁊ calamitas quā patior in ſtatera q̄ſi arena marꝭ hec ḡuior appareret. Hec ibi. Et loquit̄ more iuris ciuil' in q̄ aliq̄n aliq̄d d̄r minus vl' ampliꝰ reſpectu eiꝰ cui nihil eſt. l. minꝰ. et. l. ꝟbū ampliꝰ. ff. d̄ ꝟ. ſig. Et q̄uis illd̄ p̄ciū ſic fuerit examinatū: numeratū et ponderatū. tn̄ nihilominꝰ a iudeis fuit reprobatū. Vn̄ ꝑ ps. ipe dn̄s inqͣt: Preciū meū cogitauerūt repellere ⁊c̄.

¶ Secūdo eiꝰ fortitudo fuit ꝯſtant̄ ſuſtinēdo aduerſa. ⁊ in h̄ cōmēdat̄ ꝟtus patiētie eiꝰ: Quā ꝟtutē diffinit Alb. ſup Miſſus ē. ca. lxxxix. di. Patiētia eſt bonꝰ habitꝰ aīe: oēs aduerſitates eq̄nimit̄ portās/ ⁊ ſubdit idē doctor: Patiētia b̄tiſſime ꝟgis fuit inuincibil' et ab omni malo culpe impaſſibil'. ḡ ipiꝰ patiētia fuit oīm alioꝝ patiētia maior improportionabilr̄: habuit q̄ꝫ ꝟtutē ꝯſtantie quā p̄dictꝰ doctor diffinit in c. ſeq̄nti di. Cōſtantia ē ſtabilitas in ꝓpoſito nō vacillās/ ⁊ ſubdit: Oīꝫ alioꝝ ſtabilitas fuit in aliq̄ mobil'. Sed b̄tē ꝟgis fuit ſtabilitas oīno immobil': ḡ eiꝰ conſtātia alioꝝ ꝯſtantie eſt improportionabil'. De ꝯſtantia ꝟo ⁊ ſtabilitate b̄tē ꝟgis paruit tpe paſſionis chr̄i. vbi apl'i chr̄m reliq̄runt ⁊

Patiēs fuit.

fidē ꝑdiderūt. Ipa aūt imobil' in oī aduerſi
tate ſtetit: ⁊ fidē incōcuſſam ſuauit. Vñ in
ꝑſona chrī dr̄ Job. xix. Pelli mee ꝯſumptis
carnib⁹ adheſit os meū: ⁊ derelicta ſunt tā
tūmō labia circa dentes meos. Per os em̄
ſcat' chrūs: q̄ intantū fuit fortꝭ ꝙ poti⁹ potu
it frangi ꝑ mortē q̄ȝ inclinari ꝑ timorē. Iſtō
os habuit dentes/carnes ⁊ pellē. Dentes ei
fuerunt apl'i: q̄ doctrinā chrī ruminabant et
ꝓplo ꝓpinabant. iux̄ illō Can. vij. Dignū di
lecto meo ad potandū/labijsq̄ȝ ⁊ dentib⁹ il
lius ad ruminandū. Carnes fuerūt ſcē mu
lieres/q̄ erant molles ⁊ fragiles. Pellis ei⁹
fuit ꝟgo Maria/q̄ ipm̄ os carne veſtiuit: ⁊
q̄ multis tribulationib⁹ expoſita fuit. Dic̄ ḡ
chrūs. Pelli mee ꝯſumptꝭ carnib⁹ ⁊c̄. Nam
circa dentes. i. apl'os nō remāſerūt niſi labia
.i. amorꝭ ꝟba/q̄ em̄ ipm̄ mortuū adhuc di
ligebant: libent' loq̄bant' de ipō. ſic pꝫ Luc.
xxiiij. in duob⁹ diſcipul' euntib⁹ in emaus. q̄
de ipō ibant loq̄ndo. Et ſic dic̄ Greg. in ho
mel'. paſchali. Amabāt et dubitabant. Car
nes ꝟo. i. ipē mulieres fuerūt ꝯſumpte. i. ex
tincte a fide. Os ꝟo ſolūmō adheſit pelli: et
pellis oſſi/q2 chrūs adheſit mr̄i: et mat' filio.
Vñ Can. j. ipa inq̄t: Dilectus meus et ego il
li. Chrūs ḡ adheſit mr̄i ipam de cruce cog̃ſcē
do: ⁊ eā diſcipulo cōmēdādo. Mr̄ ꝟo adhe
ſit filio ipm̄ amādo/illūq̄ȝ in cruce aſſocian
do/ac ei⁹ fidem illibatā ſuando/⁊ ꝓ ei⁹ amo
re mori deſiderādo. ¶ Tertio eius fortitu
do fuit ꝑſeuerant' agēdo fortia. Vñ ipa ha
buit ꝟtutē magnificētie/ quā diffinit Albe⁹
vbi ſ̄. ca. lxxvj. di. Magnificentia eſt rex
bñ geſtax felix ꝯſummatio /⁊ ſubdit ibidē:
Cōſummatio rex bñ geſtax ꝑ beām ꝟgineꝫ
excellit improportionabil'r oīs pure creatu
re ꝯſummationē: ḡ in actu magnificētie ex
cellit oēm viatorē. Habuit q̄ȝ btā ꝟgo ꝟtu
tem fiducie/q̄ eſt ſpēs fortitudis. quā diffi
nit idem doctor ca. ſequenti dicēs: Fiducia
eſt certa ſpes ꝑducēdi ad finē rem q̄ cepta ē.
⁊ ſubdit: Sed certitudo ſpei btē virgis fuit
abſoluta et infallibilis. Oim aūt aliox fidu
cia ꝯditional' ē vel fallibil': ſꝫ infallibile excel
lit fallibile improportionabil'r inq̄ȝtū tale: ḡ
ſic fiducia btē ꝟgis excellit fiduciā oīm via
tox. Hec ille. Habuit etiā ꝟtutem ſecurita
tis/q̄ ē alia ſpēs fortitudis. Quā diffinit p̄
dictus doctor vbi ſ̄ ca. lxxviij. dicens: Se
curitas ē habit⁹ ſm quē ſupuenietes incom
moditates formidant': q̄n qō inceptū ē ad fi
nē ꝑducat'. et ſubdit: Securitas btē ꝟgis fu
it ſine timore ſupatiōis: ḡ excellit ſecuritatē
oīs viatorꝭ. Igit' ipa btiſſima ꝟgo fuit oīm
viatox fortiſſima: q̄ ſuauit illō Horacij in
ſmonib⁹. Viuite fortes Fortia diuerſis op
ponite pectora reb⁹. et illō Iuuenal' lib. iiij.

M Perſeuerant' agebat.

Fortē poſce animū mortꝭ terrore carētē. Et
illō Catonis moral'. Reb⁹ in aduerſ animū
ſūmittere noli. Et illō Matthei poete in li.
Tob. c. xxx. Lubrica fortuna nō te ꝑmat alea
viuas Maior i aduerſ ꝓſꝑitate minor. Et
illō Henri. ſamarienſ. li. ij. Cōtra fortunam
ſis ꝯſtās/ſis patiēs/ſis ferre⁹. aduerſis te
neq̄ȝ frāgat hyems. Vñ ipa cū deberet fuge
re in egyptū ꝓpt' herodis metū dicebat illud
Proſꝑi in li. epigrā. Nō metuo exiliū. mun
dus dom⁹ oib⁹ vna ē. Vt em̄ inq̄t Ouid. i. j.
d̄ faſtꝭ: Oē ſolū forti pr̄ia ē vt piſcib⁹ equor
Vt volucri vacuo q̄cq̄d in orbe patꝫ. Scie
bat nāq̄ȝ btā ꝟgo verā eē illā Lucani ſniaꝫ li.
viij. di. fortiſſim⁹ ille ē Quippmpt⁹ metuenda
pati ſi comin⁹ inſtēt. Et differre p̄t. Et illam
Marcial' poete di. Sub q̄cunq̄ȝ onere ſtre
pituq̄ȝ oī ve labore. Rectū ſtare lica gl'ia nō
modica eſt. et illā Proſꝑi i li. epigrā. epigrā.
xxxv. Rectox ē aduerſa pati ⁊ tolerare mo
deſte. Nec q̄rula i queq̄ȝ voce mouere deū.
Et epigrā. xlix. Nāq̄ȝ bonos nō blāda inflāt
nec aſꝑa frāgūt. Et illā Ber. i li. d̄ iprobatōe
viciox ca. vj. Nō turbant aduerſa pios: nec
ꝓſꝑa tollūt. Et illā gualteri poete li. vj. Eſt ai
fortꝭ ſtātē ꝯtēnere mortē. Degeneres ani pe
cuſq̄ȝ igbile. ſūmū Credūt eē bonū diutur
na viuere vita. Et iō i oib⁹ aduerſitatib⁹ for
tiſſima atq̄ȝ patiētiſſima fuit vñ ꝟificata fu
it i ipa illa Ber. ſnia i li. d̄ iprobatōe viciorū.
c. iiij. di. Nulli⁹ aduerſi patiēs frōte mouet'.
Et ſua vir patiēs vota videbit ouās ¶ Huit
q̄ȝ ꝟtutē ꝑſeuerātie q̄ dupl'r dr̄ ſꝫ p̄dcm̄ doc.
vbi ſ̄. c. xcj. Vno⁹ ꝓpoſitū ꝑſeuerādi vſq̄ȝ in
finē. Alio⁹ act⁹ ꝑſeuerādi. ⁊ ſubdit idē Alb.
Volūtas b. ꟗgis ad ꝑſeuerādū fuit iflexibil'
⁊ act⁹ iceſſabil': ſꝫ oim aliox volūtas ē flecti
bil' ⁊ act⁹ ceſſabil'. ḡ h⁹ ꝑſeuerantia aliox ꝑſe
ueratōe ē iproportionabil'. De ꝑſeuerātia āt
btē ꟗgis hr̄ Act. j. vbi dr̄: Aſcēderūt vbi mane
bāt petr⁹ ⁊ iohēs/ iacob⁹ et andreas ⁊c̄. ſeq̄t:
Hi oēs erāt ꝑſeuerātes vnanimit' i orōne cū
m̄lierib⁹ ⁊ maria mr̄e ieſu ⁊ frīb⁹ ei⁹. Ex q̄b⁹
ꟗbiſ hr̄ ꝙ ad bñ dā ꝑſeuerātiā ſr̄ q̄tuor neccia
Primū ē ſctōx virox ſocietas. Vñ dr̄ ꝙ ibi
erāt petr⁹ et ioānes ⁊c̄. et iō inq̄t Seneca ad
Lucillū. Cū his ꝯuerſare q̄ te meliorē factu
ri ſunt. et in. iij. li. d̄ ira irex ait: Sumunt' a
ꝯuerſatiōib⁹ mores. et i. §. cogitādū. in aut'.
de mona. dr̄: Seniox ꝯuerſatiōe fiet iuuen
tutꝭ educatio ꝑfecta. et Amb. in. ij. d̄ offi. ca.
xx. dic̄: Plurimū ꝓdeſt vnicuiq̄ȝ bonis iūgi.
Ait em̄ ꝓpha pſ. xvij. Si cū bono bon⁹ eris
⁊c̄. et iō inq̄t auctor aſtrolabij. Infames fu
giat tua ꝯuerſatio ſp. ⁊ ſocio gaude te melio
rē frui. Ad p̄dcta etiā adduci p̄t illō qō in
q̄t Ouid. in. ij. d̄ rem̄. amo. di. In loca nōnū
q̄ȝ ſiccis arentia glebis. De p̄pe currēti flumi

F Maria in oibus bũ ſuauit.

N Fuit ꝑſeuerans.

Ad ꝑſeuerantiã requirũt q̃tuor.

ne manat aq̄. Tepidis ḡr ꝛ deuotione aridis
marie neccīa ē bonoꝝ ſocietas q̄ꝝ exēplo icitēt ad bonū. et iō inq̄t Jacobꝰ beneuentanus ſui li. c. xxxvij. Stat male ſolꝰ hō ſolus
male vadit ꝛ ipe. Qui viuit ſolꝰ mors ſibi iūcta manet. Ūn in vulgari ꝓuerbio dr̄: Soluſ p̄ viā ābulo. Mītū ē vt. ſ. patuit ē viriſ
iuuenibꝰ ſocietas ſenū. d̄ q̄ auctor lib. q̄ dicitur Facetus. c. iij. inq̄t: Doctior efficit̄ ſe moribꝰ aſſociatꝰ. ꝛ ꝓpt̄ p̄dicta dr̄ ſapiēs Ecci. xxvij. Cū viro ſctō aſſiduus eſ̄. De h̄ etiā dr̄
Prouer. xxvij. Ferrū ferro acuit̄: ꝛ hō exacuit faciē amici ſui. Tūc aūt ferrū ferro acuit̄
qn̄ vnꝰ ab alio ad bonū faciēdū acutior redditur. Tūc hō faciē amici ſui exacuit qn̄ ipm̄ i
dei amore feruentē fac̄. Jō Ecci. iiij. dr̄: Melius ē duos ēē ſil̄ q̄ȝ vnum. hn̄t ei emolimentū ſocietatꝭ ſue. Scdm̄ ē oꝛonū aſſiduitas:
iō dr̄ ꝙ erant pſeuerātes i oꝛone. Oꝛonū em̄
aſſiduitas iperrat oia: ſic h̄r Lu. xj. d̄ illo qui
ſua aſſiduitate ꝛ petēdi iportunitate tres panes obtinuit. Jmportunitate em̄ ac pſeuerātia perētiū aliqn̄ ꝯcedunt̄ q̄ al̄s nō ꝯcederent̄
c. ſi. vbi glo. d̄ reſcꝑ. li. vj. ꝛ. l. j. C. d̄ peti. bo. ſubla. Et alibi dr̄ ꝙ nō ſufficit icepiſſe niſi pſeuerent̄. l. papianꝰ. §. memiſſe. ff. d̄ ioff. te. tres
aūt panes ſ̄cāt refectionē triū potētiaꝝ. Nā
v̄tute oꝛonis mēoꝛia reficit̄ ꝯtinua dei recordatiōe. Jntelligētia v̄o fide ꝛ dei cognitiōe.
Volūtas aūt dei amore ꝛ charitate. Tertiū
ē cordiſ vnanimitas. vn̄ dr̄ ꝙ erāt pſeuerātes
vnanimit̄. Tūc āt hō h̄ȝ cordis vnanimitatē qn̄ ē vnitꝰ cū ꝓximo: amorē f̄r̄nitatꝭ h̄n̄do
Ūn ad Heb. xiij. ait apl̄s: Charitas f̄r̄nitatꝭ
maneat in vob̄. Jtē qn̄ ē vnitꝰ cuȝ deo ipm̄ p̄
deſideria q̄rēdo ꝛ in ipo q̄eſcēdo. ſic faciebat
dauid q̄ pſ. iiij. inq̄t: Jn pace in idip̄m dormiā et req̄eſcā. Jtē qn̄ ē vnitꝰ cū ſeipo: vnuȝ
ſolūmō appetendo. ſ. vltimū finē ꝛ et̄ne p̄rie
felicitatē. ſic faciebat dauid q̄ Pſ. xxvj. ait:
Ūnā petij a dn̄o hāc req̄rā vt ihabitē i domo
dn̄i oibꝰ diebꝰ vite mee. Quartū ē m̄ris familiaritas. iō ſubdit̄: cū Maria m̄re ieſu/ q̄
cū ſe illi familiares exhibēt p̄ ſp̄ualē deuotionē: q̄tuor bona ab ipa recipiūt. Prio em̄
cōicat eis diuina bn̄ficia. vn̄ Sap. viij. inq̄t
Salom̄. ꝓpoſui hāc ducē mihi ad ꝯuiuādū
ſciēs q̄m cōicabit mihi d̄ bonis ſuis. Scdo
dat eis ꝯſolatōȝ ꝯ̄ aduerſa. vn̄ ſ̄bdit̄: Et erit
allocutio cogitatōis ꝛ tedij mei. Tertio dat
leticiā ꝛ gaudiū ſ̄blevādo ſpem ad ſup̄na. iō
ibidē ſubdit̄: itrās i domū meā ꝯq̄eſcā cū illa. n̄ ei h̄ȝ amaritudinē ꝯuerſatio illiꝰ ſȝ leticiā ꝛ gaudiū. Q̄rto p̄ueīt nr̄a deſideria. iō dr̄
Ecci. xv. obuiabit illi q̄ſi m̄r̄ honorificata.

Pars. III. huius ſ̄monis de temperantia beate v̄ginis.

Dicit q̄ȝ v̄go bn̄dicta in v̄bis ꝓpoſitis in themate nr̄o: meū eſt ꝯſiliū
. ſ. tpate ꝛ modeſte viuēdi. hāc em̄
tpantie v̄tutē habuit btā v̄go excellent̄ ſup̄ oēs hoīes: vt ait Alb. vbi ſ̄. c. xcij
Tpantia aūt diffinit idē doctor ſ̄m ph̄os dicens: Tpantia ē ꝯ̄ illicitos animi impetꝰ firma et diſcreta dn̄atio. ꝛ fuit diffinitio Tullij in. ij. rhet̄. Aliā āt diffinitionē poīt glo. ſup̄ illō Mar. viij. Erāt q̄ mādu cauerāt quaſi q̄tuor milia hoīm ꝺi. Tpantia ē refrenatio cupiditatꝭ ab his q̄ tpal̄r delectāt. Huius āt v̄tutis p̄ma ē ſpēs caſtitas: q̄ excellentiſſimo mō fuit in btā v̄gine. Nā i oibꝰ alijs
viatoribꝰ caſtitas ē cū cāu ad minꝰ in p̄muȝ
motū venialem/ in ipa aūt fuit ſine cāu vllo
etiā in pctm̄ veniale vel aliquē inordinatuȝ
motū: ex q̄ eiꝰ caſtitas fuit improportionabilis. Jtē fuit excellētior caſtitate angeloꝝ qn̄
q̄ȝ ḡdibꝰ Primo em̄ ē m̄ltiplicior. Angeli ei
hn̄t caſtitatē tm̄ i ſpū. v̄go aūt i carne ꝛ ſpū.
Scdo ē nobilior: q̄ꝛ illa nāl̄is: iſta gratuita.
Tertio ē vtilior: q̄ꝛ illa ē ex̄ ſtatū merēdi: iſta
meritoꝛia. Quarto ē gl̄ioſior: q̄ꝛ illa ſine victoꝛia. hec cū victoꝛia. Quīto ē laudabilior
q̄ꝛ illa ē necc̄ia: btē aūt v̄gis voluntaria Hec
Alb. vbi ſ̄. ca. xciij. Scda tpantie ſpēs ē ſobrietas et abſtinētia/ q̄ m̄ltipl̄r fuit in btā v̄gine. Eſt āt q̄druplex ſpēs abſtinētie Prima ē abſtinere ab oibꝰ nociuis. d̄ q̄. j. ad Corinth. ix. dr̄: Ois q̄ in agone ꝯtendit ab oibꝰ
ſe abſtinet. Jſta nociua ſ̄t vicia ꝛ pctā a q̄bꝰ
ſp̄ ē abſtinēdū. Ūn Ecci. iij. dr̄: Cor ſapiētꝭ ꝛ
itelligibile abſtinet ſe a pctis. Scda ē abſtinere q̄nq̄ȝ a licitꝭ: q̄ꝛ ſic dr̄. j. ad Coꝝ. ix. oia mihi licēt/ ſȝ nō oia expediūt. oia mihi licēt: ſed
nō oia edificāt Fac ad h̄ lex ſp̄. ff. d̄ ritu nup.
vbi dr̄: Semp̄ in ꝯiūctiōibꝰ nō ſolū q̄d liceat
ꝯſiderādū ē: ſȝ ꝛ q̄d honeſtū ſit. Fac etiaȝ. c.
ꝯſuetudo. j. di. et c. facte ſunt. §. p̄terea cū. c.
ſeq̄n. iij. di. De hac āt ſpecie abſtinētie Ouid.
in ep̄l̄is ait: Eſt v̄tus placitꝭ abſtinuiſſe bonis. Tertia ē abſtinētia a ſup̄fluis: ſic a ſup̄fluitate curaꝝ et diuitiaꝝ. quā abſtinētiam
pctōres non hn̄t. Ūn Ecci. xj. dr̄: Pctōri dedit deꝰ afflictionē ꝛ curā ſup̄fluā vt addat ꝛ
ꝯgreget ꝛ tradat ei q̄ placuit deo. Hec autē
abſtinētia a ſup̄fluis cōmēdat̄ i iure a q̄ oīs
ſup̄fluitas euitat̄. §. ſane. in ꝓemio ſexti. ꝛ in
l. j. §. nulla itaq̄ȝ. C. d̄ vete. iu. enu. et. §. q̄bꝰ.
in. j. ꝯſti. co. et. l. obſ̄uādū. ff. d̄ off. pſi. ꝛ. l. fi.
C. de dena. Quarta ē abſtinere a ſup̄fluo cibo et potu. de qua Ecci. xj. dr̄: Cogitaui i corde meo abſtrahere a vino carnē meā. Taleȝ
abſtinētiā habebat Daniel/ q̄ inq̄t ſui li. ca. x
Panē deſiderabilē nō comedi. Caro ꝛ vinū
nō introierūt in os meū. Jſta aūt q̄druplex
abſtinētia inuenit̄ fuiſſe in btā v̄gine. Prio

D

P

Species abſtinentie

Q

em̄ abſtinuit a nociuis.ſ.pctis: ⁊ ab oi ſpecie
mali: ſuans illō ad Theſ. v. Ab oi ſpē mali
abſtinete vos. Scōo abſtinuit a licitiſ. licitũ
em̄ erat mr̄imoniũ ꝯhere ⁊ ꝯſũmare. ſed ipa
ab iſto licito abſtinuit ⁊ ꝑpetuã ꝟgitatē deo
vouit. Vñ dixit angelo Lu. j. Quō fiet iſtud
qm̄ viꝝ nō cognoſco. i. me nō cogñſciturã ꝓpo
no. ꝯſenſit aũt in mr̄imoniũ ꝗtũ ad ꝯiuga
lem bitationem ſimpl'r: ꝗtũ ꝟo ad copulam
carnalē nō ꝯſenſit niſi ſub ꝯditiōe: vic; ſi dō
aliꝰ placeret ꝗ ipa ꝓpoſuerat. Vñ Hugo dē
ſctō Vic. in li. de ſacris inqͭ: Suſcepit ꝟgo
ꝯiugium ſed non mutauit ꝟgitatis ꝓpoſitũ.
ſ; qdem fidem ⁊ pietas ꝯfitetꝰ ꝙ eiꝰ ꝓfeſſionē
nullatenꝰ minuit coniugal' cōſenſus ſic ipiꝰ
caſtitatē nō violauit ꝯceptꝰ nec integritatem
R abſtulit ptus ¶ Tertio abſtinuit a ſupfluis
q: nec ſupflua babuit: ſic patuit. vt ſ. dictũ
eſt in purificatiōe vbi agnũ emere nō potu⸗
it / nec ſupflua dixit: q: non ē locuta niſi ꝟba
q̄ ſpectarent ad dei bonorē vl' pri vtilitatē vl'
ad ſui bũilitatis oñſionē Nec etiã ſupflua ſ;
vtilia et nccia cogitauit. Vñ dr̄ Luc. j. Cogi
tabat q̄lis eēt iſta ſalutatio / nec ſupflua co⸗
cupiuit: ſed tm̄ vnũ necium. ſ. adberere deo
⁊ eo frui. de q̄ dr̄ Luc. x. Porro vnũ ē neciuꝫ
Maria optimã ptē elegit q̄ nō auferetꝰ ab ea
Quarto abſtinuit a neceſſariis. ſ. cibo ⁊ po⸗
tu et aliis nccitatibꝫ corpis. Vñ Amb. vbi ſ.
inqͭ: Quid exequar cibo parſimoniã / offici
orũ redundantiã: alteꝝ vltra nām ſupfuiſ⸗
ſe / alteꝝ ipi pene nature defuiſſe. illic nl'a i⸗
termiſſa tpa. h ꝯgeminatꝰ ieiunio dies. Et ſi
qñ ſucceſſiſſ; reficiēdi voluntas cibꝫ plerũq;
obuius q̄ mortē arceret nō delitias miſtra⸗
ret. dormire nō ꝑus cupiditatis ꝗ nccitatis
fuit: ⁊ tñ cũ q̄ſceret corpꝰ: vigilabat animꝰ.
q̄ freq̄ntꝰ in ſomnis aut lecta repetit aut ſom
no inrupto ꝯtiuat / aut diſpoſita gerit / aut
Sobrie⸗tas ꝟgis gerēda ꝓnũciat. Hec ille. Dicit at Alb. vbi ſ.
c. xciiij. ꝙ ſobrietas ⁊ abſtinētia in viatoribꝫ
ꝑt eē cũ errore ⁊ poſſibilitate cadēdi ſaltē i ꝑ
mũ motũ gule. Nō ſic āt fuit ſobrietas bea⸗
te ꝟgis. ꝗ excellētioꝛ fuit ſobrietate oim alio
rũ viatoꝝ. Preterea abſtinēt pleriq; aut ꝓ de
bito ſatiſfactiōis ꝓ pctō ꝑterito / aut ꝓ deleti
one pene debite in pñti / aut ꝓ cautela euaſi⸗
onis ꝓ futuro pctō: ſ; in b. ꝟgie nō fuit abſti⸗
nentia ꝓ debito ſatiſfactiōis nec ꝓ pctō ꝑte⸗
rito: ſ; ꝓ merito ſupererogationis: nec ꝓ cau⸗
tela puiſiōis: ſ; ꝓ exēplo edificatiōis: nec ꝓ
deletiōe pene / ſ; ꝓ merito gl'ie: ꝗ fuit nobili⸗
oꝛ abſtinētia cuiuſlibꝫ viatoꝝ. Hec Alb. vbi
S ſ. ¶ Tertia ſpēs tꝑantie eſt modeſtia: cuiꝰ
ptes enũerat Arch. in c. j. ꝑn. ſup ꝟbo / mode
ſtos. dē ſtatu regu. li. vj. Que ꝟtus ꝑncipal'r
ꝯſiſtit in tribꝫ. ſ. in dictiſ ⁊ in factiſ ac in cultu
veſtiũ. Primo igitꝰ dico ſ; Alb. vbi ſ. c. xcv.

ꝙ btã ꝟgo babuit modeſtiã in ſũmo i dictis
ſuis. Et arguit ſic. Nēo vnq; linguã doma⸗
re potuit Jac. iij. qō intelligitꝰ coitꝰ dē viatori⸗
bus. ſ; btiſſima ꝟgo linguã in ſũmo doma⸗
uit: q: nũq; in lingua lapſa fuit: ꝗ modeſtia
btiſſime ꝟgis in dictis oēm creaturã excel⸗
lit. Hec ille. ¶ Eſt ꝗ ſciendũ ꝙ ꝟba b. ꝟgis Verba
bũ erũt q̄nq; laudabiles ꝯditiones. Primo marie.
em̄ nō fuerũt ꝓlixa ſ; multũ pauca ⁊ breuia
Non em̄ in tota ſerie euangelii inuenitꝰ fuiſ
ſe locuta niſi ſepties: ⁊ tũc breuitꝰ. Primo lo
cuta ē bis cũ angelo: vt patꝫ Lu. j. dicendo:
Quō fiet iſtō. ⁊ Ecce ancilla dñi. Bis q; lo⸗
cuta ē beliſabet. ꝑ ſalutãdo / poſtea i laudem
dī ꝓrũpendo / dicēs: Magnificat aīa m. d.
vt ptꝫ i eodē. j. Lu. c. Bis etiã locuta ē filio.
ſel' in tēplo dicēs: Fili qd feciſti nob ſic. Lu.
ij. et ſel' in nuptiis dicēs: vinũ nō bñt. Jo. ij
Et ſel' locuta ē miſtris dicēs: Quecũq; dixe⸗
rit vob facite. Jo. ij. ſp āt breuitꝰ ē locuta niſi
qñ in laudē dī ꝓrupit. Et iō ml'tũ ē cōmēdã⸗
da: q: meliꝰ ē pauca idonee effundere ꝗ ml'
tis inutilibꝫ boies ꝑgrauari. l. cāta. §. ꝯtꝛiuꝫ.
C. dē ve. iu. enu. loq̄citas ꝟo ſcpture ē odioſa.
c. ſit rectoꝛ. xliij. dī. ꝓ ea in. l. fi. i fi. C. dē doꝛ
ꝓmiſ. notāt doc. ꝙ effundēs nimiũ ꝟmoneꝫ:
incidit in picl'm. Aduocatꝰ etiã ꝟboſus ad⸗
uocare ꝓhibetꝰ. ſm glo. in. l. ex ea. ff. dē bis qui
no. infa. ⁊ Bal. in. l. ꝓxime. ff. dē bis q̄ i teſta.
delen. Modicitas aũt colloquii ⁊ breuitas
placꝫ iuri. qō ꝓbatꝰ p. l. ſiq̄s obrepſerit. ibi. ſa
tis eſt vnũ referre. C. ad. l. coꝛ. dē fal. ⁊ p. l. ita
vulneratꝰ. in fi. ff. ad. l. aq̄. imo ſolo cōtenꝰ
ero Exēplo igitꝰ mr̄is dei breuitꝰ loq̄ntiſ diſcāt
ml'ieres raro loq̄ ⁊ nũq; in ꝟbis ꝓfluere: niſi
forte in oꝛone ⁊ laude dei. Scōo eiꝰ ꝟba nō
fuerũt leuitꝰ ꝓlata / ſ; ml'tũ ꝑmeditata. Vn⸗
de Lu. ij. dr̄: Maria āt ꝯſuabat oia ꝟba bꝰ
ꝯferēs in corde ſuo. vbi dr̄ Bed. Virginalis
pudicicie iura cuſtodiens ſecreta cbri q̄ no⸗
uerat nemi diuulgare volebat. Sed ipa qñ
ille vellet ⁊ q̄ mō vellet bec diuulgare reue⸗
lenꝰ expectabat. Et ipa qdem ſecreta tacuit
oꝛe: vigili tñ meditatōe ſcrutabatꝰ corde. Et
Bern. in q̄dam ſer. inqͭ: Ve nob q̄ ſpm̄ ba⸗
bemus in lingua ⁊ totũ ꝓferimꝰ ⁊ vndiq; ef
fluimus. Maria ꝯſuabat oia q̄ audierat i
corde ſuo. Fuit em̄ velox ad audiendũ ⁊ tar
da ad ꝓferendũ. Qui em̄ incōſiderate loq̄tꝰ dē
leuitate punitꝰ. ar. l. famoſi. ff. ad. l. iu. maie.
⁊ iō ponderanda ſunt ꝟba anq; ꝓferantꝰ. l. ꝓ
latam. C. dē ſen. ex iterlo. om. iu. ⁊. l. labeo. §.
fi. ff. dē ſuppel. le. vñ dr̄ ꝙ opoꝛtet ꝑmo aīas:
poſtea liguas fieri eruditas. §. illō ꝟo. i pꝛ.
ff. Beda q; vbi ſ. ait: Imitemur frēs piam
mr̄eꝫ dñi ꝟuātē oia ꝟba ⁊ acta ſaluatoꝛiſ nr̄i.
boꝝ meditatōe diurna ⁊ nocturna impoꝛtu
nas cogitationum nocētiuꝫ repellamus in⸗

curſus.hoꝝ crebra ꝯſideratōe nos et ꝓprios
a fabul' ſupuacuis ꝛ maledictis detractionū
colloquijs caſtigare: ꝛ ad diuine laudis fre
quētias accēdere curem⁹. ¶ Tertio ei⁹ ꝟba
nō fuerūt pſūptuoſa: ſ; ipa i loqndo fuit mul
tū timida ꝛ ꝟecūda. Vn̄ inqt Ber. in qdā ſer
mōe. Ei⁹ qdē ſmo certiſſim⁹ iudex fuit igeni
te manſuetudis ac ꝟecūdie ꝟgialis. alioꝛu;
ꝟecūdiā ſuā reputans. Ubi aūt a filio audi
uit: qd mihi ꝛ tibi ē m'r: tāq̄; mit; ꝛ hūil' coꝛ
de: nihil illi r̄ndit: ſed miſtros facere qd illis
diceret admonuit. Et ſubdit Ber. ibidē To
ties Maria audiuit filiū turb i ꝑabolis lo
qntē: diſcipulis myſteria reuelātē. vidit mi
racula faciētē. vidit i cruce pendētē: expirā
tē: reſurgentē ꝛ aſcendētē. ꝛ i his oib⁊ vox ve
recūdiſſime ꝟgis nō audit. hec ille. ¶ Quar
to ei⁹ ꝟba nō fuerūt vacua ſ; m'tū fructuo
ſa. Noluit eni icidere i. l. ſi. C. de reuo. dona.
vbi d; ꝙ iania ſt ꝟba q̄ null⁹ ſeqt effect⁹ Sꝫ
ſuauit illd qd notat i. l. ſi qn. in ꝑn. ff. d le. j.
ſc; ꝙ ſingula ꝟba i iure: ſingularē debēt pa
rere effectū. vl' ꝙ nullū ꝟbū d; poni ſine my
ſterio. Fructuoſitas aūt locutōis btē virgis
pat;. Nā locuta ē cū āgelo: et ad ei⁹ ꝟba de⁹
fact⁹ ē hō. Locuta ē cū Eliſabeth ꝛ tripudia
uit Joānes baptiſta i vtro clauſus. Locuta ē
cū filio i tēplo: ꝛ de⁹ fact⁹ ē hoib⁊ ſubditus.
Locuta ē i nuptijs ꝛ māifeſtauit glia; ſua;
chis. Et ex aq̄ fcō vino honorat⁹ ē ſponſus.
Quito ei⁹ ꝟba n̄ fuert iꝓuida ſ; m'tū diſ
creta. nā ille q loqt d; diſcrete ꝓuidere Quid
cui vbi qn̄ ꝛ quō loqt. Oia ei debēt fieri ſuo
loco mō et tpe. ꝛ iux q̄litatē rei ꝛ ꝑſone. ar. c.
ſi. vbi glo. ex̄ de trāſac. fac tex. i. l. aut facta. i
ꝑn. ff. de penis. q pōit ſeptē eē ꝯſiderāda Vir
go āt diſcrete ꝯſiderauit qd loqret. q; oia ꝟ
ba ſua fuert vtilia: ꝛ ad nr̄a; edificatōe; ꝑti
nētia. Cōſiderauit etiā cui loqret. q; nō cuili
bet viro ſ; dei angelo. in q inſtruūt m'ieres
vitare viroꝝ locutōes. Cōſiderauit iſup vbi
loqret: q; nō fuit locuta i foro ſ; in domo. in
q iſtruūt m'ieres ne i plateis loquāt: ſ; i do
mo a viris inſtruāt. Cōſiderauit etia; qn̄ loq
ret. ſc; qn̄ fuit mag' oportunū. q; ſic d; Ecci
iij. Oi negocio tps ē oportunitas. fac optie
tex. in. c. n̄ d;. d ꝯſan. ꝛ af. ¶ De iſta diſcreti
one loqndi btē ꝟgis inqt Bern̄. i qdā ſmōe
Oia q de dn̄o vel a dn̄o dicta vl' acta cognue
rat. mr ꝟgo diligent i corde retinebat: vt cu;
tps ꝑdicāde vl' ſcribēde icarnatōis ei⁹ adue
niret: ſufficiēt vniuerſa ꝓut eēnt geſta qreti
L bus explicare poſſ;. Cōſiderauit et quō loq
ret. q; n̄ clamoroſe ſ; modeſte ꝛ ſumiſſe loq
bat Nūq̄; ei clamoroſe locuta ē niſi i filij ſui
paſſiōe. Tūc ei ſ; Aug. fortit eiulauit. Brā
igit ꝟgo ſua loqndi modeſtia increpauit lo
qntē m'ierē. de q d; ꝓuer. vij. Garrula ꝛ va

ga qetis ipatiēs n̄ valēs i domo ꝯſiſtere pe
dib⁊ ſuis. nūc foris. nū i plateis: nūc iux angu
los iſidiās. ¶ Scda; q; modeſtiā. ſ. i facti;
habuit excellētiſſime b. ꝟgo. vt inqt Alb. vbi
s. ſic arguēs. Ecci. vij. d;. Nō ē iuſt⁹ q n̄ pec
cet. Et ꝓuer. xxiiij. Septies i die cadit iuſt⁹.
qd itelligit cōit de viatorib⁊ ꝛ de caſu vēiali
de q etiā h; in c. ſepties. de pe. di. iij. videt nā
q; eſſe res ſupnatural' ꝙ qs viuat ſine pecca
to. qd ꝓbat ꝑ c. penl'. ex̄ de ꝑbē. ꝛ in. §. nūc āt
xxv. di. Sine ptō eteni null⁹ viuit. c. l;. xlv.
di. S; btiſſima ꝟgo nūq̄; peccauit ꝛ nūq̄; ce
cidit: g i modeſtia factōe; creaturā exceſſit.
¶ Tertio modeſtia ꝯſiſtit i cultu veſtiū qd
ꝓbat ꝑ illd. j. Tim. ij. ſil'r aūt ꝛ m'ieres i ha
bitu ornato cū ꝟecūdia ꝛ modeſti ornantes
ſe n̄ i tortis crinib⁊ vl' auro vl' margaritis aut
veſte ꝓcioſa: ſ; qd dec; m'ieres ꝓmittētes pi
etatē ꝑ oia bona opa. Itē. j. Pe. j. qrtū nō ſit
extriſec⁹ capillatura aut circūdatio auri aut
idūmēti veſtimētoꝝ cultus. Ubi glo. ait. ſic
criſpat⁹ hit⁹. Hiero. q; i qdā epl'a dt Mu
lieres ſerico et purpura idute chr̄; iduere n̄
pn̄t. Auro: margaritis ꝛ monilib⁊ adornate:
ornomēta cordis ꝑdiderūt. Itē ſup illd Luc.
xvj. Homo qdā erat diues ꝛ induebat pur
pura ꝛ byſſo: inqt glo. Si i cultu ꝓcioſaꝝ ve
ſtiū culpa nō eſſet: ſmo dn̄i nō tā vigilant ex
primeret ꝙ diues purpura ꝛ byſſo indutus
apd inferos irremediabilit torqret. Ex qb⁊
autoritatib⁊ inuit ꝙ adhibēd⁹ ē mod⁹ cum
cultu ꝛ hitu veſtiū. Ex habitu ei ꝛ veſtitu iu
dicat modeſtia vl' incōtinētia m'ieris. l. Ite;
apd labeonē. §. ſiqs virgines. ff. de iniur. ꝛ ibi
Bal. ſūmādo dic. Talē te iudico i q̄li habi
tu te reꝑpio. ¶ Q āt vitāda ſit pōpa veſtium
ꝛ curioſus ornat⁹ corpis: h; i c. fucare. d cō
ſe. di. v. Queritur octauo q̄lit iſta modeſtia ve
ſtiū i btiſſima ꝟgie fuerit: vtꝝ deſcēdēdo ad
deſpectiſſimū hitū: vl' cōſiderādo mediocri
tatē. Et ꝙ ꝑimo mō veſtita fuerit: videt dōz
ſ; q̄ſdā ꝑ ſniā; Hiero. i qdā epl'a dicētis. Ci
nis et ciliciū ſūt arma penitētiū. Itē Chryſ.
d tunica icōſutili opiat: ꝙ d; incōſutil' ſicut
m'ier d; deformis. nō ꝙ ſit ſine forma. ſ; q;
habeat malā formā: Ita tunica iconſutil' di
cta ē: nō ꝙ fuerit ſine ſutura: ſ; q; habuerit
rudes ꝛ ineptas ſuturas ꝛ deſuꝑ ꝯtexta per
totū. i. appertiata ſic veſtimenta paupeꝝ. Si
igit veſtit⁹ dn̄i adeo fuit deſpectus et vil' ac
aſꝑrim⁹. g ꝛ in mr̄e q in oib⁊ imitatrix illius
fuit debuit eē habit⁹ deſpectiſſim⁹. ¶ Q autē
mediocritatē i veſtitu ſuauerit ꝓbatur ꝑ b.
Hiero. in qdā epl'a q inquit. Ornat⁹ veſtiu;
vt ſordes pari mō fugiēdi ſt. q; nec affectate
ſordes nec exq̄ſite d'litie laudē pariūt. xlj. di.
§. j. Itē nihil eni plac; deo q̄tū zelus aiarū
vt inqt Gre. ſup Eze. Ad zelū aūt ordiat cō

D Maria feruētiſſima i oratione

formitas. iuxta illud. j. ad Choꝛ. j. Oib⁹ oïa fact⁹ ſū vt oēs lucrifacerē. Cōfoꝛmitas āt ē ī mediocritate. Cū ḡ btiſſima ꝟgo fuerit mariā zelatrix aïaꝝ q̄ oēs marie lucrifacere voluit: ſeq̄t ꝙ oib⁹ hoib⁹ q̄tū potuit ſm deū ſe cōꝑauit. Et iō ī veſtitu mediocritatē habuit. Itē ꝟt⁹ ī mediocritate ꝯſiſtit. ij. eth. vbi etiā dīc Phs. In oib⁹ medietas ē laudāda. extrema āt vituꝑabilia ſt. Vñ Goffre. in poetria inq̄t. In oib⁹ vna eſt virtus ſeruare modum. Et Oraci⁹ in ſmōib⁹ dī. Eſt mod⁹ ī reb⁹ ſūt certi deniq̃ fines. Quos vltra citraq̃ neq̄t ꝯſiſtere rectū. Et Sen. in lib. tragediaꝝ ait. Quiſq̄s mediū defugit iter ſtabili nūq̃ tramite ꝑgit. Et iō iuriſte dicūt ꝙ ſꝑ via media dꝫ eligi. vt no. in. §. lꝫ cū liber⁹. inſti. ex quib⁹ cau. ma. nō li. ⁊ in. l. antiq̄. cū ſi. ff. ſi ꝑs hereditatis petatur. Cū ḡ btiſſima ꝟgo oib⁹ exēplū ꝟtutuꝫ exticerit: etiā ī mediocritate habit⁹ exemplū dedit.

Triplex habitus. ¶ Ad hāc q̄ſtionē r̄ndet Alb. vbi s. c. xcvj. dicēs ꝙ triplex eſt habitus. ſ. vanitatis mediocritatꝭ ⁊ hūilitatꝭ. Prim⁹ ē reprobād⁹ ſcꝫ vanitatis: ſcōs ꝑo hit⁹. ſ. mediocritatꝭ ꝑtinet ad modeſtiā tꝑantie ſꝫ cōeꝫ ſtatū ad quē tenent oēs boni chꝛiani q̄ debēt hr̄e hit⁹ mediocritatē. Terti⁹ āt hit⁹. ſ. hūilitatꝭ ē ꝑfectorū. ⁊ hꝫ ſilr̄ ſua extrēa ⁊ ſuū mediū. ꝑt ei eſſe paꝝ hūilis vl' nimis hūilis. Dicim⁹ āt ꝙ habit⁹ btiſſime ꝟgis fuit hit⁹ hūilitatis: ſꝫ mediętate. i. mediocrit' hūil'. Et ī illo ſenſu loq̄t

Color veſtiū marie. Hiero. cū dī ꝙ ornat⁹ veſtiū ⁊c̄. Idē ēt credim⁹ de veſtitu dñi ⁊ alioꝝ ſcōꝝ. ¶ Si āt q̄rat̄. cui⁹ coloꝝ eēt hit⁹ b. ꝟgis? Dico ꝙ licꝫ ſcꝓtura dē h̄ exp̄ſſā mētiōeꝫ ñ faciat ſic nec de hitu chꝛi: tñ credo ꝙ veſtimētū ei⁹ fuerit ſil'e veſtimēto chꝛi qđ ſuis māib⁹ fec b. ꝟgo. Ipa ei fec filio ſuo ꝑuulo tūicā icōſutilē: q̄ ſic corpus creſcebat: parit' creſcebat: ⁊ illi⁹ ꝓportiōi ſꝑ ꝯuēiebat. quā vſq̃ ad crucē portauit. Et hec tūica fuit coloꝛꝭ colūbini: ſic eſt hit⁹ fratrū mioꝝ. quā q̄dē tūicā b. fr̄ baptiſta de leuanto: cū eēt vicari⁹ gñal' oꝛdīs nr̄i ſel' ꝑdicās mlt̄i: dixit ſe his vidiſſe ī q̄dā caſtello ī q̄ cū mag̃ ſolēnitate ⁊ reuerētia ac mlt̄ꝭ accēſ lūmarib⁹ oñdit̄. ⁊ iurauit ꝑdictā tūicā eē coloꝛꝭ ꝑdicti. Cū ḡ talē coloꝛē elegerit chꝛs pro ſuo veſtitu credēdū ē ēt b. ꝟgieꝫ ī h̄ filio ſuo voluiſſe eē ꝯformē. Sꝫ q̄rit̄ q̄l'r btiſſia ꝟgo alios viatoꝛes ī iſta mediocritate veſtit⁹ potuit excellere: cū dē q̄cūq̃ pāno veſtes habuerit: Alij de eodē pāno vl' ſilī potuerit veſtiri: Ad h̄ r̄ndet Alb. vbi s. ꝙ q꞉ ſꝫ ꝑhm circa ꝑticl'aria ī hmōi ars mediū determiare neſcit. Deſcēdētē ei ad īdiuidua iubet Plato q̄ſcere vt inq̄t Poꝛphi. ī vniuerſalib⁹. Sigl'aria eñ q̄ ad nos dicūt̄ īfinita: nec eoꝝ ē ſcia. viij eth. Iō ī hmōi gr̄a potētioꝛ ē arte. Dicim⁹ ḡ ꝙ btiſſima ꝟgo excellit alios viatoꝛes in cultu veſtimētoꝝ. in h̄ ꝙ ſuꝑ artē ꝑ vnctionem ſp̄ūſſcti ſciuit ꝑciſe mediocritatē ī hitu hūilitatꝭ obſ͛uare ꝑfectiſſime. ḡ ſ͛uauit btiſſima ꝟgo illđ Phil'. iiij. ſ. Modeſtia vr̄a nota ſit oib⁹ hoib⁹.

I Pars. q̄rta dē Prudētia b. ꝟgis. In ꝟbis thematꝭ nr̄i dixit ꝟgo bñdicta. Mea ē prudētia. In ipa eñ vt ait Alb. vbi s. c. lxxxiij. fuit prudentia excellētioꝛ q̄ꝫ ī aliq̄ alio viatoꝛe. Iō ī officio aſſūptiōis illi canit eccl'ia dicens. Virgo prudētiſſima q̄ ꝓgrederꝭ ⁊c̄. Sciēdū ē āt ꝙ vt ait Sen. ī li. dē q̄ttuoꝛ ꝟtutib⁹. Tria ſt ad prudētiā ꝑtinētia. ſ. ꝑterita recogitare. p̄ñtia oꝛdiare ⁊ futura ꝓuidere. Iō dē īprudētib⁹ dī Deut. xxxij. Gēs abſq̃ ꝯſilio ē ⁊ ſine prudētia. Vtinā ſapent. ſ. ꝑterita: ⁊ itelligerēt. ſ. futura ac nouiſſima ꝓuiderēt. Has ēt ꝑtes prudētie ponit Tulli⁹ ī. ij. rhet̄. Et dē iſtis hī etiā ī ꝓoe. iſti. §. q̄ꝝ. dē q̄b⁹ h̄ breuit' ꝑtrāſeo. q꞉ dē ipis ī. ij. ꝑte roſarij ſmonū. ſer. viij. ꝑte vlt̄. diffuſe tractaui. Btā igit̄ ꝟgo prudētiſſima fuit. q꞉ ꝑterita ꝯtinue recogitauit. Vñ dicere poterat illđ ꝑs. lxxvj. Cogitaui dies antiq̄s: ⁊ annos etnos ī mēte habui: p̄ñtia q̄ꝫ hñ diſpoſuit ⁊ diſponit. Vñ de illa dīc ſctā mr̄ eccl'ia ī officio viſitatōis ſue. Diſponit nāq̃ īferioꝛa oïa ſua ſapia: ꝓuidētia ⁊ īduſtria ꝑpulſata. Futa q̄ꝫ optīe ꝓuidit: dū ꝓ hūilitate ſua ſe ab oib⁹ gñatōib⁹ btificādā ⁊ magnificādā eē cognuit: di. Lu. j. Reſpexit hūmilitatē ācille ſue: ecce ei ex h̄ be. me dicēt omēs gñatiōes. Fuit ēt prudēs ꝯſ͛uando oïa ꝟba hec dē filio ꝑuulo dicebāt̄: ꝯferēs ī coꝛde ſuo. Lu. ij. ſ. cū hīs q̄ ſcꝓta erāt de eo vt dī. Beda. Prudēt' q̄ꝫ diabolo occultauit ꝟgitatē ſuā: prudent' euaſit ꝑſecutōeꝫ Herodis ꝯ filium fugiēs ī egyptū cū eo. Ei⁹ q̄ꝫ prudētia appet ꝑ ea q̄ diximꝰ ī ꝑte ꝑcedēti. dē modeſtia ⁊ paucitate locutōis ei⁹. Scꝓtū ē ei ꝓuer. xj. Vir prudēs tacebit. ⁊. xxj. eiuſdē li. Verba prudētꝭ ſtatera pōderabūt̄. ⁊ ꝓuer. x. c. iteꝝ dī. Qui moderat̄ labia ſua prudētiſſim⁹ ē. Preťa ſcia ſcōꝝ prudētia ē: vt dī ꝓuer. ix. ꝑfectō hāc ſciam habuit ipa ſctāſctōꝝ b. virgo. Et ſi ſcti ambulauert ꝑ vias prudētie: iuxta illđ Prouer. ix. Ambulare ꝑ vias prudētie. ꝑfecto credēdū ē ꝙ ipa ꝟgo ꝟginū ⁊ ſcōꝝ ſctiſſima ꝑ vias ipas ābulauit. ¶ Q āt b. dei genitrix prudētiſſima fuerit ꝓbari pt̄ ꝑ illđ ꝓuer. iij. Dñs ſapia fūdauit trā. ī. b. ꝟginē. ſtabiliuit celos prudētia. Per celos āt ei⁹ ſenſus itelligi p̄ñt: q̄s dñs prudētia repleuit. Pat3 q̄ꝫ prudētia ꝟgis ſi ꝑ ſcrutemur diffinitōeꝫ ip̄i⁹ prudētie. quā ponit Tulli⁹. ij. veterꝭ rhetoꝛi. di. Prudētia ē reꝝ bonaꝝ ⁊ malaꝝ ſcia. Cū q̄ ꝯcoꝛdat ⁊ meli⁹ diffinit iuriſconſult⁹. in. l. iuſticia. §. iurꝭ prudētia. ff. dē iuſti. ⁊ iu. ⁊ ipa

[Right margin notes: A — Tria ad prudētiā ꝑtinētia — B — Prudentiſſima fuit]

roꝛ inſti.co.ti.ſ.di. Prudentia ē diuinaꝝ atqꝫ
hūanaꝝ reꝝ noticia:iuſti atqꝫ iniuſti ſcientia
Btā eteni v̄go diuinaꝝ et hūanaꝝ reꝝ atqꝫ
iuſti ⁊ iniuſt noticiā ſup oēs viatores habuit.
vt patere pōt ex dictꝭ in ꝑte.iij.huiꝰ opis.ſer.
j.ꝑte.iij.⁊ patebit ex dicēdis īfra.ſer.v.et.vj
hꝰ ꝑtis.ꝙ ſup oēs viatores prudētiſſima fu-
it. Vñ illi dixit deꝰ illō Prouerb.vij. Dic ſa
piētie:ſoroꝛ mea es: ⁊ prudētiā voca amicā
tuā. Ut ei dr̄ phs li.j. magnoꝝ moraliū.ca.
lxxxj. Prudētia ē ſic architectoꝛ v̄tutū:et vt
ait Tulliꝰ ī tuſcu.qſt.li.j. Nihil ē hoīs pru-
dētia dulciꝰ. Et Caſſio.li.vj.epl'aꝝ.epl'a.x.
inqt. Sola ē prudētia q̄ rebꝫ oībꝫ ꝑpoīt̄ qñ ī
hoīe felicit̄ iuenit̄.eſt ei mr̄ oim v̄tutū.c.j.de
of.cu.⁊.j.q.v.c.ꝑñtiū. De q̄ phs dr̄ ī.j.rhet.
c.xiij. Prudētia ē vtꝰ ītellectꝰ ſine q̄ nō ꝯſili
ari pt̄ d̄ bonis et optīs dictꝭ ad felicitatē. Et
iſta ñ iuenit̄ niſi ī bonis. Vñ Ariſ.i.vj.eth.in
qt. Impoſſibile ē aliquē prudētē eē nō bonū
Et b.Tho.ij.ij.q.xlvij.ar.xiij.probat triplici
rōe ꝙ ꝑfecta prudētia ī pctōꝛibꝫ nō eſt. Cū ꝫ
btiſſima v̄go fuerit optima ⁊ oībꝫ v̄tutibꝫ oꝛ
nata claꝝ ē ꝙ fuit prudētiſſima. Si eñi pru
dētiā ñ hūiſſꝫ:ꝓꝑe hō appellari nō potuiſſꝫ.
qꝛ vt ait phs.ij.d̄ aīa. Hō ē prudētiſſimū
aīaliū. Itē deo diſplicuiſſet ī oībꝫ opibꝫ ſuis
qꝛ vt inqt eccꝫ. Diſplicet iprudēs vñ placere
ſtudet.q̄ ꝫ ſūme placuit altiſſimo:prudentie
v̄tutē hūit ī ſūmo. Et qꝛ ī lib. ꝓblematū.ꝑte
xxx.dr̄ phs ꝙ hoīes ꝑui capitis prudētioꝛes
ſūt eis q̄ ſūt magni capitꝭ. Iō glioſa v̄go q̄ fuit
capitꝭ ñ magni ⁊ īflati.i.ſupbi ſꝫ exigui.id ē
hūillimi:prudētie v̄tute meruit adimpleri.
Tāta āt erat b.v̄gis prudētia vt eēt ī eiꝰ fa-
cie reluceret.iux̄ illō ꝓuer.xvij. In facie pru
dētꝭ relucet ſapia. Qꝛ igit̄ ꝓuer.xiiij.ſcꝑtū
eſt. In corde prudētꝭ requieſcet ſapia:⁊ indo-
ctos q̄ſqꝫ erudiet. Iō rogemꝰ ipāꝫ ſapiētiſſi
mā v̄ginē vt nos doceat ꝑ vias prudētie am
bulare.ad qḋ hortat̄ ſapiēs Prouer.ix. Pru
dētia ei p̄cioſioꝛ ē auro.vt dr̄ ꝓuer.xvj. Naꝫ
defēdit a malo:iux̄ illō ꝓuer.ij. Prudentia
ſuabit te vt eruatꝭ a via mala. Item multi-
plicat ī bono. Vñ ꝓuer.xix.dr̄. Cuſtos prudē
tie inueniet bona ſcꝫ ī p̄nti vita ⁊ ī futura glo
ria. Ad quā nos ꝑuenire faciat ipa v̄go pru
dētiſſima Amen.

De tribꝫ alijs v̄tutibꝫ b.v̄gis.ſ.orōis fer-
uentꝭ.ꝓfūde hūiliatōis ⁊ icōꝑabil' v̄gitatis.
Sermo.iiij.

EX tribus bene-

placitū ē ſpūi meo. Eccī.xxv. Tria
ſūt q̄ aīaꝫ marie deo ꝯiungūt. Pri-
mū ē feruēs orō de q̄ Ber.ī q̄dā ſer.ait. Licꝫ
ſꝑ videamur a deo ī orōe:tñ ⁊ p̄ntamꝰ ⁊ oſtē

dimꝰ nos q̄ſi facie ad faciē cū deo loq̄ntes.
Orōe ei cū d̄o loq̄mur:vt ait Auic.x.ſue me
taph.c.iij. Idē q̄ꝫ Ber.iteꝝ inqt. Orō ē hoīs
deo adherētꝭ affectio:⁊ familiarꝭ q̄dā ac pia
allocutio. Scōm ē ꝓfūda hūiliatio.de qua
Eccī.xxv.dr̄. Orō hūiliātꝭ ſe.ꝑ auditōis ſuf-
fragio deū adit. Hūilitas ꝫ ī ꝯſpcū dī nos
⁊ orōes nr̄as repn̄tat. Adeo ei ē illi ḡta ꝙ il
lā hn̄tes ſꝑ ī ꝯſpcū ſuo eē deſiderat. Vñ ſal-
uatoꝛ Mat.xix.dicebat. Sinite ꝑuulos.ſ.
hūiles vēire ad me. Tertiū ē v̄gitas.d̄ q̄ Sa
lomō ait Sap.vj. Incoꝛruptio fac̄ eſſe ꝓxi-
mū d̄o. Has āt treſ v̄tutes excellētiſſime ī ſe
hūit b.v̄go Iō dicere poterat v̄ba thematꝭ nr̄i
Sup q̄bꝫ aliq̄d d̄ his tribꝫ v̄tutibꝫ diſſeremꝰ.

Pars p̄ma in q̄ tractat̄ de feruēti orōnis
ſtudio btē v̄ginis Marie.

DIcit Alb.ſup Miſſus ē.c.lxxx.ꝙ
vtꝰ orōis ī b.v̄gīe excellentiſſima
fuit. Orō ei alioꝝ ſcōꝝ ñ innitit̄ ali
cui iuri ex ꝑte ſui:ſꝫ tm̄ miſcdīe ex
ꝑte dī. Orō āt btiſſime v̄gis innitit̄ ḡre dei:et
iuri naturali ⁊ iuſticie euāgelij:ac decalogi:
qꝛ filiꝰ tenet̄ ñ tm̄ exaudire mr̄ē:ſꝫ illi obedī
re. Iuxta illud Exo.xx.⁊ Mat.xv. Honora
p̄rē tuū ⁊ mr̄ē tuā Vñ apl's ad Eph.vj.ait
Filij obedite parētibꝫ v̄ris. Qḋ et ipa videt̄
innuere ī mō orādi:ñ vtēs orōe ſimplici:ſed
īſinuatōe dī. Ioā.ij. Uinū ñ hn̄t ⁊c. Vñ vtꝰ
orōis eiꝰ fuit excellētiſſima ī ſummo. Tū qꝛ
habebat nobiliſſimū modū orādi.vt dr̄ Hu
go de ſctō vic.ī li.de ſacris. Tū qꝛ eiꝰ orō ha
bebat rōēꝫ iuſſiōis ⁊ imperij. Tū qꝛ erat im
poſſibile eā nō exaudiri Iux̄ illō.iij. Reg.ij.
Pete mr̄ mea:neqꝫ ei fas ē vt auertā faciem
meā a te.⁊ Heſt.v. Que ē petitio tua heſter:
ꝑ q̄ re poſtulas:etiāſi petierꝭ dimidiū regni
mei obtinebis. Si ꝫ orōꝫ iuſtoꝝ exaudiet de-
us.ꝓuer.xv.⁊ c.i ꝗbꝫ.iij.q.j. m'to magis
orōēꝫ mr̄is ſue iuſtiſſime. Et ſi orō hūiliantꝭ
ſe nubes penetrat. Eccī.xxxv. Profecto ora-
tiōes hūillīe v̄gis celos penetrabāt.ipa āt v̄-
go ſꝑ orabat. Nā ⁊ qñ laborabat coꝛꝑe ꝑ cō-
tēplatōēꝫ:eleuata erat mente. Nec miꝝ. Si
eñi q̄ ꝯſuat v̄bū m'tiplicat orōēꝫ:vt dr̄ Eccī
xxxv. Profecto ipſa q̄ ꝯſuabat oīa v̄ba dei:
ꝯferēs ī corde ſuo:orones m'tiplicabat.nec
vnq̄ꝫ a vocali vl' mētali orōne ceſſabat. Fuit
ꝫ btā v̄go oim m'lieꝝ deuotiſſima:imo oim
creat̄aꝝ q̄ vnq̄ꝫ fuer̄t aut erūt a ꝑncipio mū
di vſqꝫ ī finē. Vñ Bern.ſup Miſſus eſt de
illa inqt. Uirgo ſancta:v̄go ſobꝛia.virgo de
uota.q̄s ei caſtioꝛ illa:q̄s deuotioꝛ.q̄l. [illegible] icat
Nullꝰ vnq̄ꝫ fuit. Si eñi (vt dr̄ Judith.viij)
Judith clauſa moꝛabat̄ in ſecreto cubiculo
domus ſue ieiunans et orans.⁊ Anna pro-
pheteſſa nō diſcedebat de templo ieiunijs et
obſecrationibus deſeruiēs die ac nocte. Lu.

D
Maria
feruētiſſī
ma ī ora
tione

ĥ. Et de ſctã Cecilia dicit᷑. Uirgo deo deuo-
ta ſp̱ euãgeliũ chr̄i gerebat ĩ pectore ſuo: ⁊ nõ
diebꝫ neqꝫ noctibꝫ a colloquijs diuĩs ⁊ ora-
tõe ceſſabat. q̃d de ỽgine bñdicta credendũ
eſt q̃ in terrĩs poſita tota mẽte ỽſabat᷑ ĩ celis.
Propterea Ber. vbi ſ. ait de angelo Gabele.
Quo ingreſſus eſt ad eam: puta in ſecreta-
riũ pudici cubiculi ſui: vbi illa clauſo ſuper
ſe oſtio orabat patrem ſuum in abſcondito.
Solẽt ei angeli aſtare orãtibꝫ ⁊ delectari in
his q̃s vidẽt lauare man᷒ ĩ orõne. atqꝫ holo-
cauſtũ ſctẽ deuotõis gaudẽt ſe offerre diuis
ꝯſpectui altiſſimi. Hec ille. Uñ b. ỽgo ĩ hoc
conformis fuit filio ſuo q̃ delectabatur ſoli-
tari᷒ orare. Matthei. xiiij. ⁊ Luc. vj. Jtẽ ipſa
bñdicta dei mr̄ alios ĩducebat ad orandũ. ⁊
iõ Act. j. de apl̄is dr̄ q̄ ſtabãt ĩ orõe cũ Ma-
ria mr̄e Jeſu. Efficacia ãt ei᷒ orõis pꝫ. Nã lꝫ
moyſes orãdo d̄bellauerit amalech Exo. xvij.
⁊ ſerpẽteſ fugauerit Nũe. xxj. Anna q̃ꝫ ſteri-
lis filiũ ĩpetrauit. j. Reg. j. ⁊ Helias pluuiã
iij. Reg. xviij. ⁊ Ezechias infirm᷒ ad mortẽ
ſanitatẽ recuperauerit. iiij. Reg. xx. et Daniel
cũ ſocijs ignis ĩpaſſibilitatẽ Dañ. iij. ⁊ Su-
ſanna a morte libatõeꝫ Dañ. xiij. mai᷒ tñ fu-
it incõparabilit᷑ q̄ hec deuotiſſima virgo ſuis
pijſſimis p̄cibꝫ ĩpetrauit q̃ deũ d̄ celo ad trã
deſcẽdere fec. ⁊ ei᷒ mr̄ effici ꝓmeruit: atꝫ hũa-
ni generis ſalutẽ obtinuit.

Pars ſcd̄a hui᷒ ſmõis de humilitate bea-
te virginis.

E
Maria
humilis

Humilitas bt̄e ỽgĩs fuit ꝓfũda: ho-
norata ⁊ ỽtuoſa. Prio fuit ꝓfũda
Jntãtũ ei ſe hũiliauit q̄ ancillã ſe
vocauit: cũ eẽt oĩꝫ dñã. Uñ dixit
Lu. j. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. Super
q̃d ỽbũ dic̄ Berñ. Hũilitas ſui ꝯceptũ: an-
cilla ỽo deuotõe cõmẽdat famulatũ. Secũ-
do ſe fecit ſeruã: qñ tribꝫ menſibꝫ Eliſabeth
deſeruiuit. Uñ Beda ſup Lu. ĩnq̄t. Feſtinã-
ter abijt: et zacharie domũ intrauit vt Eliſa-
beth viſitaret: ac p̄gnãti ğuide ⁊ ğndeue iu-
uencl̄a miſtraret. Et Amb. ſup Lu. ait Diſci-
te ml̄ieres ſedulitatẽ quã p̄gnãtibꝫ debeatĩ
exhibere cognatĩ. Maria nẽpe q̃ ſola prius
ĩn penetralibꝫ verſabat᷑: nõ a publico ỽgita-
tis pudor. nõ a ſtudio aſpitas montiũ: non
ab officio ꝓlixitas itineris retardauit. Ter-
tio ſe fecit oĩm infimã: vt patet Act. j. vbi re-
citatis noĩbꝫ apl̄oꝝ ipa in fine oĩm tanq̄ĩ in-
fima oĩm ex hũilitate poni voluit: ſuãs illõ
filij ſui dictũ Luce. xiiij. Recũbe in nouiſſi-
mo loco. iõ ſup oẽs exaltari ꝓmeruit. Unde
Berñ. in quodaꝫ ſmone ait. Jta exhibebat
ſe vltimã omniũ: vt oĩm nouiſſima poneret᷑
Jnfra. ſ. viduas et penitẽtes. Jnfra etiã illaꝫ
de q̃ chr̄s ſeptẽ demonia eiecerat. Merito
igit᷑ facta eſt oĩm dñã q̃ ſe oĩm exhibebat an-

cillã. Hec ille. Nihil eñ ẽ tã peculiare ipi alti
maieſtati q̄ꝫ hũilitas: p̱ quã ſola dei ſuatur
imitatio: vt dr̄ in. l. ſi. C. d̄ dona. int᷑ vi. ⁊ vx.

¶ Ut aũt meli᷒ videre poſſum᷒ q̄ꝫ ꝓfũde ſe
hũiliauit: pulcꝛ̄ erit ꝯſiderare ei᷒ vite diſcur-
ſũ: ⁊ iuenie᷒ q̄ ĩ oĩbꝫ opibꝫ ⁊ cogitatõibꝫ ⁊ lo-
cutõibꝫ ſuis ſuauit. Prio q̃dẽ in aĩo. Ut ãt
hũilitas animi ei᷒ magis elucẽſcat: cõſidere-
mus q̄ꝫtũ Eue elatio ſe erexit. Nã dic̄ Joan-
nes Damaſ. in q̃dã ſmõe. Eua ſe erexit ſup
deũ: qñ. ſ. volũtatẽ ſuã diuine voluntati pre-
poſuit vſqꝫ ad deũ: quando ei᷒ diuitatẽ ap-
petere auſa fuit. Cõtra deum: qñ. ſ. ꝯ̄ ei᷒ p̄ce-
ptũ vẽire p̄ſũpſit. Btã aũt ỽgo Maria hũi-
liauit ſe ĩfra cetas ml̄ieres ⁊ vſqꝫ ad ml̄ieres
⁊ ꝓp̄t ml̄ieres. Prio ĩfra ml̄ieres. q̃libet eñ
ml̄ier vult hr̄e ſpõſũ diuitẽ: ⁊ ĩ ptu pulcerri-
mũ thalamũ ⁊ mollẽ lectũ: atqꝫ obſequium
ancillaꝝ ⁊ abũdãtiã pãnoꝝ ⁊ cunas ad reci-
piẽdũ pueꝝ. poſt ptũ ỽo vult hr̄e q̄etẽ ⁊ ociũ.
Sꝫ ỽgo habuit ſpõſũ paupem. ꝓ thalamo
ſtabulũ. ꝓ lecto fenũ. ꝓ ancill᷑ bouẽ et aſinũ.
ꝓ pãnis p̄cioſis vilitatẽ pãnoꝝ. ꝓ cunis p̄ſe-
piũ. ꝓ q̄ete ⁊ ocio eã oportuit fugere in egyptũ.
Ecce quõ infra ml̄ieres ſe voluit hũiliare cũ
Eua ſup deũ ſe voluerit exaltare. ¶ Scd̄o
ſe hũiliauit vſqꝫ ad ml̄ieres. cũ eua ſe erexe-
rit vſqꝫ ad deũ. Jpa ei ỽgo nũq̄ꝫ alicui ſe re-
tulit ĩ ꝯſortio ml̄ieꝝ: ſꝫ cõeꝫ ⁊ tãq̄ꝫ vnã illaꝝ
ſp̱ ſe exhibuit: ſicut pꝫ ĩ circũciſiõe filij. ĩ ſui
purificatiõe ⁊ in feſtiuitatũ viſitatõe. Unde
Berñ. in q̃dã ſmone ĩnq̄t. Uirgo bñdicta nõ
indigebat purificatõe ſic̄ nec fili᷒ ei᷒ circũci-
ſiõe. Sꝫ voluit eẽ int᷑ ml̄ieres ſic̄ vna illarũ:
nã ⁊ fili᷒ fuit in medio puuloꝝ. Tertio hũi-
liauit ſe ꝓp̄t ml̄ieres. i. ꝓp̄t illaꝝ vtilitateꝫ et
fructũ. Nã nõ eñ voluit eẽ ỽgo: ſꝫ etiã hũili-
ri voluit et eẽ ꝯiugata. ⁊ poſtmodũ vidua d̄-
relicta vt oĩbꝫ ml̄ieribꝫ ſpem ⁊ fiduciã daret
ſalutĩ: oñdẽs q̄ nõ tñ ỽgĩes ſaluant᷑ ſꝫ etiã
ꝯiugate ⁊ vidue: vt dr̄ ĩ c. j. de ſũ. tri. et fi. ca.
Quiã ğ Eua habuit elatõeꝫ. Maria ỽo hu-
militatẽ: iõ ipa fuit gr̄a repleta: illa ỽo gr̄a
euacuata. Uñ Ber. vbi ſ. ĩnq̄t. Eua p̱ ſupbiã
dei creaturã ſe eẽ nõ ꝯſiderãs deo parificari
voluit. Maria ỽo factori ſuo ſe hũiliãs ſbd̄ã
ancillã ſe noĩauit. Jdeoqꝫ Eua eſt abiecta: ipa
ỽo electa. Seruauit nãqꝫ ỽgo illud q̃d dicit᷑
Judith. viij. Hũiliem᷒ illi aĩas nr̄as. Aliter
eñ gr̄a ĩpleri nõ potuiſſet niſi hũilitatẽ cor-
dis hũiſſꝫ. q: vt dr̄: j. Pet. v. De᷒ ſupbis re-
ſiſtit hũilibꝫ aũt dat gr̄aꝫ. Supbꝫ ei ad fõtẽ
gr̄e accedit cũ ore eleuato: iõ impleri nõ põt.
Juxta illõ ꝓuer. xvij. Qui exaltat os ſuũ q̄-
rit ruinã. Hũil᷑ ãt ad fõtẽ gr̄e accedit cũ ore
inclinato. ⁊ iõ ĩpleri meret᷑. ſuat ei illõ Joſue
xxiiij. Jnclinate corda vr̄a ad dñm deũ iſrl̄.
Qr̄ ğ btã ỽgo nõ habuit cor eleuatum p̱ ſup-

F
Maria
in oĩbus
hũilitatẽ
ſuauit.

G

perbiā ſʒ inclinatū p hūilitatē verā idō gratia
dei impleri meruit. Seruauit em̄ illō Pſ.
xliiij. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuā.
Supbꝰ ēt accedit ad fōtē grē cū corde clau
ſo. Qđ ſignificatū ē Zach.v. vbi dr. Miſit
maſſam plūbeā i os eiꝰ. hūilꝰ ṽo accedit cuꝫ
ore apto. iuxta illō pſ. di. Os meū apui ⁊ at
D traxi ſpm̄. ❡ Btā ṽgo acceſſit ad fōtē grē
ore apto. i. cū feruēti deſiderio. Et idō ipleta
fuit: Vn̄ d illa dr Prouer. vl. Os ſuū apuit
ſapie. Supbꝰ etiā accedit ad fōtē grē cū va
ſe pleno: q2 cor habꝫ plenū amore mundano.
Hūilis aūt accedit cū vaſe vacuo. ⁊ idō iple-
ri meret. Quapropt̄ Aug. i q̄daꝫ ſmone ait.
Vas es ſʒ plenꝰ es. funde qđ habes vt reci-
pias qđ nō habes. Fūde amorē ſecli vt iple-
aris amore dei. Btā aūt ṽgo acceſſit cū vaſe
vacuo: q2 oia mūdana deſpexit. ⁊ idō gratia
impleri pmeruit. Vn̄ ipa inqt Lu. j. Eſuriē
tes impleuit bonis et diuites dimiſit inanes
❡ Scđo habuit hūilitatē in ṽbo qn̄ dixit.
Maria humilis in verbo Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Magnaꝫ em̄
oñdit hūilitatē dicēs ſe reſpectā. acſi diceret
Nō eram digna vt in me aſpiceret: ⁊ tn̄ aſpe
xit gr̄as mihi īfundēdo. ⁊ reſpexit i meū vte
I rū deſcēdēdo. ❡ Magnā etiā hūilitatē de-
mōſtrauit qn̄ nō mrēm dei ſe appellauit nec
reginā celi: ſed ancillā chri. Vn̄ Petrꝰ raue
nen̄. in q̄dam ſermōe ait. Ecce quā vocauit
angelꝰ dn̄am: ipa ſe recognōſcit ⁊ vocat ancil-
lā: q2 deuotꝰ animꝰ infuſus bn̄ficijs ad ob-
ſequiū creſcit. augeť ad grāꝫ nō ad ſupbiam
intumeſcit: nec ad arrogantiā pſilit. Maxi-
mā ēt hūilitatē oñdit cū dixit. Reſpexit hu-
militatē ancille ſue. Non aūt dixit nobilita-
tē vl ſanctitatē. Illa aūt ancilla eſt hūillima
q̄ nō reputat ſe dignam vt etiā ſit ancilla. ac
ſi diceret. Nō tm̄ me dico reſpectā: n̄ tm̄ me
K appello ancillā. ſʒ etiā dico me vt ſim ancilla
indigna. ❡ Seruauit ḡ hūillima ṽgo illud
Prudentij in li. de ꝯflictu vicioꝝ ⁊ virtutū
dicētꝭ. Deſine grā de loq: frāgit deꝰ om̄e ſup
bum. Magna cadūt: iflata crepāt. tumefa-
cta pmunť. Diſce ſupciliū deponere: diſce ca
uere. An̄ pedes foueā q̄ſq3 ſublime minarꝭ.
Peruulgata viget nr̄i ſn̄ia chri. Scandere
celſa hūiles. ⁊ ad ima redire feroces. Quia
em̄ verā eē ſciebat ſn̄iaꝫ Claudiāi. li. j. di. In
q̄nat egregios adiūcta ſupbia mores. Et il-
lam Autoris aſtrolabij. ſ. In ſua fit preceps
diſcrimia q̄ſq3 ſupbꝰ. Intolerabiliꝰ nihil eſt
q̄ꝫ vita ſupbi. Et illā Faceti poete. c. ij. dicētꝭ.
Vt placeā cūctꝭ nullū decꝫ eſſe ſupbū. Qui
ſic inflať deſinit eſſe bonꝰ. Jō voluit ſuare
ꝯſiliū Ouiđ. ij. đ arte aman̄. di. Exue faſtus
Quiſq3 māſura curā amoris habes. ⁊ i. iij.
de triſtibꝰ. Tu q̄ꝫ formida nimiuꝫ ſublimia
ſp. Viue tibi et lōge nomia magna fuge. Et
illō Gualť. poete li. j. Parcite mortales ani
mos extollere faſtu Nouerat nāq3 verā eſſe
ſn̄iaꝫ Martialꝭ dicētꝭ. Ethereā pacē ventꝰ ⁊
ſupbia tollūt. Quapropt̄ ſp i aīo ⁊ i locutiōe
ſua hūilitatē ſuauit. Sciēs q̄ꝫ ꝙ licꝫ i mēte
q̄s habeat hūilitatē: tn̄ etiā teneť i actibꝰ exte
rioribꝰ illā demōſtrare ne ꝑpť aliq̄s actꝰ ſu-
pbiā p̄tēdētes pximꝰ ſcādalizeť. Vn̄ i. iij. de
arte amādi Ouiđ. inqt. Nō natet i vultu da
mnoſa ſupbia vr̄o. Quis ad aliđ ꝑpoſitū di-
xerit: voluit btiſſima ṽgo in oibꝰ actibꝰ ſuis
hūilitatꝭ exēplū demōſtrare. ❡ Pro cuiꝰ de
Maria humilis in signo. claratiōe dico ꝙ Tertio habuit hūilitatē in
ſigno. Si em̄ eſt magne hūilitatꝭ qn̄ q̄s pſe
cte ſe ſubijcit ſupiori: illiq3 obedit hilariter:
ſuās illō ad Heb. vlť. Obedite p̄poſitꝭ vr̄is
Signū aūt ē maioris hūilitatꝭ qn̄ q̄s equa
li obedit: eiq3 hūiliť ſubijciť. Sꝫ ſignū maxi
me hūilitatꝭ ē: qn̄ q̄s obedit ⁊ ſubijciť iferio-
ri ſuo. vt inqt glo. i cle. j. de reli. domi. Btā
aūt ṽgo oibꝰ viliorē ſe reputans nulli ſe p̄fe
rebat Et nō tm̄ ſupiori ſuo. ſ. deo: ſʒ etiā eq̄li
bus ⁊ inferioribꝰ ſe poſtponebat. vt ē. patu-
it. oibꝰq3 ſeruiebat hūiliť: ⁊ ſe oim̄ viliorē ex
timabat. Juxta illō apli ad Phil. ij. ſ. Supi
ores iuicē arbitrātes. Nūq3 ei ſtare voluit
i mōte elatōis: ſʒ ſp i valle hūilitatꝭ. Sciens
ꝙ ſicꝭ oēs aq̄ naturaliť fluūt a valles ⁊ ad lo
ca hūilia. nec illa ptrāſeūt niſi p̄us fuerit re-
pleta. ſic diuia grā illuc ingrediť vbi hūilita
tis vallis ⁊ ꝯcauū inueniť. dicēte Aug in li.
de ṽbis dn̄i. Cōfluūt aq̄ ad hūilitatē vallꝭ đ
ſupcilio mōtꝭ. Quia igiť btiſſima ṽgo ſp ele
git hitare i vallē hūilitatꝭ. idō i tali valle flu-
xit fons ſpūſſcti. creuitq3 liliū padiſi. ⁊ acceſꝰ
eſt calor amoris igniti. Propť p̄mū aūt dr
p pſ. Qui emittit fōtes i ꝯuallibꝰ: inť medi-
um mōtiū ptrāſibūt aq̄. Vnā ei vallē circū-
ſtāt duo mōtes. ⁊ hūilitatē circūſtāt due ſpe
cies ſupbie Una q̄ naſciť ex re tpali. alia ex g̃
tijs ſpūalibꝰ. Btā aūt ṽgo habuit occaſionē
ſupbiēdi ex re tpali. q2 fuit ex ſtirpe regia p-
genita. Itē ex grā ſpūali. q2 fuit in matrē dei
aſſumpta. Sed primaꝫ occaſionē repulit cū
fabro humillimo ſe in matrimoniuꝫ iunxit.
Propť qđ Bern̄. ſup Miſſus ē: ait. Queē
hec virgo tā venerabilꝭ vt ſaluteť ab angelo:
tam hūilis vt deſponſata fuerit fabro: Pul
cra pmixtio ṽginitatis ⁊ hūilitatis. nec medio
criter placet deo illa aīa i q̄ ⁊ hūilitas cōmē-
dat ṽginitatē: ⁊ ṽginitas exornat hūilitatē Hec
ille. Occaſionē ṽo ſecūdā repulit qn̄ ſe ancil
lam dei vocauit cū eſſꝫ ṽe dei ſpōſa. Et q2 ſp
in valle hūilitatis ſtetit. idō aq̄ diuie grē i eaꝫ
abūdātiſſime fluxit. Vt em̄ inqt Ber. ſuper
Miſſus eſt. Sp ſolet grē diuie familiaris
eſſe ṽtꝰ hūilitatis ❡ Ex p̄dictis igiť apparet L
ꝙ cū hūilitas ſit maior ⁊ magꝭ meritoria ac

Humilitas meritoria

Humili maiori laude digna qñ qs hũiliatᷣ hñs occaſiones ſupbiẽdi.ſ. diuitias: dignitates: pulcritudinẽ: nobilitatẽ z hmõi: q̃ʒ ſi habeat occaſiones ſe humiliãdi. vt q: eſt ignobilᷓ: miſer z vilis. profecto ↄſtat btãʒ ṽginẽ eẽ hũillimã q̃ cũ eſſʒ nobiliſſima ſanguĩe z pulcerrima corpe: vt patuit ĩ ſcõa hui⁹ opis pte. Mltas q̃ʒ habuerit diuitias z theſauros ĩ magoꝝ oblatõe. eſſetq; oĩm ṽtutũ z graꝝ plenitudine famoſiſſima et digniſſima atq; mr̃ dei ac celi terreq; regina. tñ tãpꝛofũde ſe vilificare voluit. O ṽgo glᷓioſa. O alabaſtꝝ hũilitatꝫ. O ſuauitatꝫ odoꝛ. Tu ṽgo alta generoſitate: altiſſima pulcritudine: z tñ infima es humilitate. Tu ſublimis abundanti facultate. Tu glᷓioſa dignitate: z tñ in h̃ mũdo vilis z deſpecta eſſe voluiſti pfũda humilitate. Et ideo ſup illa ṽba Lu. j. Turbata eſt in ſmone ei⁹: dicit glo. Alterata eſt ṽgo excelſitudine inaudite laudis. Si eñi vitupiũ de ſeipa audiſſʒ: in magnã leticiã (vt inqt ſctũs Bernardinus in ſmõe annunciatiõis) pſiliſſet. Delectabatᷣ eñi habitare ĩ valle pfũde hũilitatis: ĩ q̃ nõ ſolũ pfluuiũ ſcti ſpũs recepit: ſʒ etiã liliũ padiſi generauit. qð Cañ. ij. inquit Ego flos cãpi z liliũ ↄualliũ. Dᷓ eñi chr̃s liliũ ↄualliũ. q: nat⁹ ẽ de mr̃e hũili q̃ fuit ↄuallis. Sʒ tñ ĩ plᷓi ponitᷣ ↄualliũ: q: oẽs ſpecies hũilitatꝫ ĩ ea fuerũt. ¶ In hac q̃ʒ valle humilitatꝫ accenſus fuit caloꝛ diui amoꝛꝫ. In valle eñi ſolet eẽ lux celi feruẽtioꝛ q̃ʒ ĩ mõtibꝫ tribꝫ de cauſ. Pᷓma ẽ q: ignis ñ attẽditᷣ niſi ĩ ſpiſſo z hũido aere. ĩ mõtibꝫ aũt ẽ aer ſubtilᷓ. in valle ṽo ſpiſſus z hũid⁹. Alia eſt in montibꝫ aer ſubtilᷓ ex ſui leuitate huc illucq; ipellitᷣ. z ſic frigid⁹ inuenitᷣ. Tertia eſt q: radij ſolis ad latera mõtiũ deſcẽdẽtes: ſeſe reſiliẽdo ꝑcutiũt z caloꝛẽ multiplicãt. In hac igitᷣ valle hũilitatis ṽginee fuit accenſus ardoꝛ amoꝛis q̃ cauſabatᷣ ex humido ſue pietatis: z tranq̃llitate mẽtis: z exagitatione diuerſe ṽtutꝫ. ¶ Quarto habuit hũilitatẽ ĩ facto qñ Eliſabeth cognate ſue obſtetricis officiũ impendit aptãs filium: lauãſq; vtẽſilia dom⁹: aptãs lectũ: z cetera vilitatis officia exercendo atq; ſeruiẽs ipa q̃ erat dña ancille ſue. et mater dñi matri fui famulãdo. De q̃ Amb. ſup Lu. ait. Abijt Maria in montana: non q̃ſi incredula de oꝛaculo. nec quaſi incerta d̃ nũcio: nec q̃ſi dubitãs de exẽplo: ſed q̃ſi leta p voto: religioſa p officio: feſtina p gaudio Et infra. Mãſit aũt cũ Eliſabeth q̃ſi tribꝫ mẽſibꝫ. q̃ enim ꝓpter officiũ venerat inherebat officio. Ex quo demõſtrabatᷣ ei⁹ pfunda hũiliatio. Scptũ eſt eñi in c. ſiq̃s. de pe. diſ. ij. Exercitia hũilitatis ſũt ſi ſe vilioꝛibꝫ officijs ſubdat: z miſterijs indignioꝛibꝫ tradat.

Maria humilis in facto.

n

¶ Scðo ꝑncipalitᷣ in hac parte dico q̄ hũilitas btẽ ṽginis fuit honoꝛata. Eſt eñi hũilitas coacta: ſpõtanea et honoꝛata. Hũilitas coacta z ſi de ſe nõ ſit meritoꝛia: habet tñ meritũ qñ ĩpa neceſſitas ṽtitᷣ in virtutẽ. Et hec fuit hũilitas Ioſeph. de quo dᷓ ꝑ pſ. Hũiliauerũt ĩ cõpedibꝫ pedes ei⁹. Hũilitas ṽo ſpõtanea z ſi de ſe ſit meritoꝛia: hʒ tñ itra ſe cauſam vñ generetᷣ. iuxta illud Michee. vj. Hũiliatio tua ĩ medio tui. Hũilitas autẽ honoꝛata ẽ q̃ nullã hʒ coactiõeʒ nec hmõi occaſionẽ. Sʒ q̃to pl⁹ talᷓ extollitᷣ: tãto magis ad hũilioꝛa ꝓuocatᷣ. Et hec fuit hũilitas dauid: q̃ ĩ ſublimitate regia ↄſtitut⁹ dicebat. ij Reg. vj. Ludaʒ z vilioꝛ fiã pl⁹ q̃ʒ ſum. z ero humilᷓ in oculᷓ meis. Talᷓ fuit hũilitas Marie q̃ honoꝛata ab ãgelo q̃ eã ſalutauit: a patre celeſti q̃ eã ab et̃no in ſpõſaʒ elegit. a ſpũ ſancto q̃ in eam ſuꝑuenit. a filio dei q̃ de illa carnẽ aſſumpſit. a toto mũdo q̃ eã btãm ꝑdicat. Et dic. Ipa tñ de ſe hũilia ſentiẽs ſe ancillã appellauit. Qð admirãs Ber. ſup miſſus eſt: ait. Que eſt iſta ſublimis hũilitas q̃ honoꝛi cedere neſcit: inſoleſcere glᷓia non nouit. Dei mater eligitᷣ: z ancillã ſe noĩat. Nõ magnũ eſt hũilẽ eſſe in abiectiõe: magna ṽo ꝓrſus z rara ṽtus hũilitas honoꝛata. ¶ Tertio dico q̄ ei⁹ hũilitas fuit valde virtuoſa. q: ipam dei ſponſam fecit ad thalamũ chriſti et habitaculũ ſpũſſcti: atq; vniuerſo mũdo ſalutẽ attulit. Et hoc eſt quod Aug. in q̃dam ſmone ait. O vere beate Marie humilitas: que deũ et hominẽ hominibꝫ peperit. vitã moꝛtalibꝫ edidit. celos innouauit: mũdũ purificauit: paradiſum aperuit: z hominũ aĩos ab inferis liberauit. O ṽe inq̃ʒ glioſa Marie hũilitas que poꝛta celi efficitᷣ. ſcala padiſi ↄſtruitᷣ. Facta eſt certe Maria ſcala celeſtis ꝑ quã chr̃s deſcẽdit ad t̃ras. Ber. quoq; vbi ſup ait. Si Maria hũilis nõ fuiſſet: ſpũſſctũs ĩ ea nõ requieuiſſet. ſcptum eſt. Sup quẽ requieſcet ſpũs me⁹ niſi ſup hũilẽ z q̃etũ z trementẽ ſmões meos? Poꝛro ſi ſup eã nõ requieuiſſet: vtiq; filiũ dei nõ cõcepiſſet. Igitᷣ vt de ſpũſctõ ↄciperet: hũilitas fecit. Nã z ſi ex ṽginitate placuit: tñ ex hũilitate cõcepit. Vñ ↄſtat q̄ vt etiã placeret ṽginitas: ꝓculdubio hũilitas fecit. Laudabilᷓ ei ṽtus ṽginitas ſʒ neceſſaria magꝫ hũilitas. Hec ille. Chryſ. etiã ĩ q̃dã ſmõe inq̃t. Nũq̃ʒ btã ṽgo ſup oẽs angelos glᷓificata aſcẽdiſſʒ: niſi ꝑus ĩfra homies hũiliata deſcẽdiſſʒ. Quia igitᷣ glᷓioſa ṽgo ſubleuãda erat ad tãtã celſitudinẽ dignitatis: iõ fundamẽtũ fecᷓ ſibi pfũdiſſime hũilitatis. Ait eñi Aug. ĩ lib. de ṽbis dñi. Cogitas magnã ↄſtruere fabcã celſitudis: de fundamẽto ꝑus cogita huilitatis. Electa ḡ fuit ad filij dei maternitatẽ. q: dignã ſe fecerat ꝑ eximiã hũilitatẽ. Vñ grecus expoſitoꝛ ſupꝫ il

Marie humilitas honorata.

O Marie humilitas virtuoſa.

lud Lu.j. Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue: ait
Quaſi di. Ipſe ꝓuidit: ego nõ expectabã: hu/
milibꝰ erã ↄtenta. Nũc ꝟo ad ineffabile ↄſili
um eligor ꝛ exaltor de terra ad ſidera. Hec
ꝗ ꝟitas colligiꝰ ex dictꝭ Aug. i ſ. ij. ꝺ natiui
tate ꝟgis q̃ inq̃t. Dic mihi q̃ſo iã ſcriſcrõꝛuꝫ
mr̃ quẽadmodũ myrtini odoꝛis et niuei co/
loꝛis liliũ ↄuallũ: ſine ſucco hũane ꝓpagis.
ꝛ ſine imbꝛe carnal' ſemĩs i ſinu eccl'ie germi
naſti. Dic mihi q̃ſo vnica mr̃: q̃bꝰ manibus
vel q̃ deitatis articl'o i vtero tuo formatꝰ ẽ
dei filiꝰ: cuiꝰ deꝰ ſolꝰ eſt pr̃. Dico obſecro te
ꝑcũ q̃ te fec̃ vt ipſe fieret i te. Dic inquã mihi
q̃d boni egiſti: aut q̃ꝫtũ ꝑmiũ obtuliſti: per
q̃s pr̃ãtes ambiſti: q̃s ꝑronos adhibuiſti: q̃
ſuffragia ꝑmiſiſti: q̃ ſpũ vel q̃ cogitatiõe ad
ħ vt accipes ꝑueniſti: vt ꝟtꝰ ꝛ ſapia pr̃is q̃ at
tingit a fine vſq; ad finẽ foꝛtit': ꝛ diſpõit oĩa
ſuauit': totꝰ vbiq; manẽs ꝛ ſine vlla ſui mu
tatõe i vtez tuũ veniẽs: ita caſtellũ caſtũ tui
ventris incoleret vt ingrediens nõ lederet:
exiens incolume cuſtodiret: Dic mihi queſo
quẽadmoduꝫ ad ħ ꝑueniſti: Et illa. Queris
a me q̃d obtulerim munꝰ: ꝛ vnde mater effe
cta ſim creatoꝛis: Oblatio mea fuit ꝟgitatꝭ
ꝑmiſſio: nõ a me mihi data: ſꝫ ab ipſo auctoꝛ/
re bonoꝝ oĩm mihi ↄceſſa: Oblatio mea fu
it hũilitas mea: Et ideo magnificat aĩa mea
dñm. q2 reſpexit nõ auro eleuatã tunicã me/
am. nõ põpoſo cultu radiãtꝭ auri oꝛnamẽtũ
ceruicꝭ mee. aut ꝑcioſoꝝ lapidũ vl' margari
taꝝ depẽdẽtiũ i auribꝰ meis decoꝛẽ: aut gẽ/
maꝝ ruboꝛẽ attẽdit: nec fuco mẽdaci coloꝛẽ
ſed reſpexit hũilitatẽ ancille ſue. Uenit eniꝫ
ad me mãſuetꝰ: requieſcens ſuꝑ maternũ ſpi/
ritũ humilẽ ꝛ mãſuetũ ac trementẽ ꝟba ſua
Hec ille.

Pars tertia huius ſermonis de ꝟginita/
te beate ꝟginis Marie.

P Maria perpetua ꝟgo

Sicut btã ꝟgo fuit hũilis añ ꝑtũ: in
ꝑtu ꝛ pꝰ partũ: vt pt̃ ꝓbari ex dictꝭ
in ꝑcedẽti ꝑte: ita ꝑpetuã ꝟginitatẽ
ſuauit. Unõ Aug. ſuꝑ Joannẽ ait
Sicut in ſepulcro i q̃ poſitum fuit coꝛpꝰ Jeſu
nec añ nec poſt moꝛtuus iacuit. ſic ipſa nihil
vnq; moꝛtale excepit. De cuiꝰ inuiolata ꝟgi/
nitate tres ↄſideratiões facieꝰ. Pr̃ia dicetꝭ
ↄgruitatꝭ. Scd̃a ꝓbabilitatꝭ. Tertia ꝟo di/
gnitatꝭ. ¶ Pr̃io dico q̃ btãꝫ Mariã eẽ in/
tegerrimã ꝟginẽ fuit ↄgruũ q̃ttuoꝛ rõibus.
Pr̃ia ſumitꝰ ex ꝑte filij naſcẽtꝭ. ꝛ iſta ẽ q̃drũ/
plex. Pr̃ia ẽ: q2 deꝰ cõmittebat ſibi ꝑciũ redẽ
ptiõis hũane. ꝺ q̃ ꝺz Prouer. vl. Procul ꝛ ꝺ
vltimis finibꝰ ꝑciũ eiꝰ. Iſtõ eñi ꝑciũ fuit ꝓ/
cul q2 de celo. ꝛ fuit de vltimis finibꝰ. q2 de
natura diuia ſuꝑma: ꝛ natura hũana iſima
Et q2 tale ꝑciũ i eiꝰ vtero ponebatꝰ: iõ debuit
eſſe vas itegrũ ꝑ carnis itegritatẽ et ꝟginita

te. ꝟginitas eñi ẽ integritas mẽtis et coꝛpis.
De incõtinẽti autẽ ꝺz Eccl. xxj. Coꝛ fatui vas
ↄfractũ oẽꝫ ſapiaꝫ nõ tenebit. Luxurioſus ei
theſauꝝ caſtitatꝭ nõ tenet: taq; vas fractuꝫ.
vñ ꝛ fatuꝰ appellatꝰ. ꝛ Aggei. j. ꝺz. Qui mer
cedes ↄgregauit mihi eas in ſaccũ ꝑtuſum.
Scd̃a rõ eſt: q2 cõmittebat ſibi theſauꝝ cele
ſtis ſapie. Illũ. ſ. theſaurũ: de q̃ ꝺz ad Col. ij
In q̃ ſunt oẽs theſauri ſapie ꝛ ſcie dei abſcõ
diti. Et ideo debuit eſſe vas nouũ. i. ꝟgitatꝭ
glia decoꝛatũ. Qđ ſignificatũ eſt. iiij. Reg.
ij. vbi Heliſeꝰ. i. deꝰ pr̃: poſuit ſal. i. diuinam
ſapiam in vas nouũ. i. i marie vtez. De iſto
theſauro ꝺz Prouer. xxj. Theſaurꝰ deſide/
rabil' ꝛ oleũ i habitacl'o iuſti. Habitaculuꝫ
iuſti fuit mr̃ chr̃i: i q̃ fuit theſaurꝰ diuie ſa/
piẽtie ꝛ oleum miſcdie. ¶ Tertia rõ ẽ: q2 cõ Q
mittebat ſibi balſamũ diuie gr̃e: illõ. ſ. balſa
mũ ꝺ q̃ ꝺz Eccl. xxiiij. Sicut cinamomũ ꝛ bal
ſamũ aromatizãs dedi ſuauitatẽ odoꝛꝭ. vnõ
debuit eẽ vas mũdũ. Uirgitas aũt ẽ mũ/
diciã mẽtꝭ ꝛ coꝛpis. Iõ de mũdicia ꝟgis lo/
quẽs Ber. i ſer. aſſũptõis eiuſdẽ ait. Quenã
vl' angelica puritas ꝟgini illi audeat ↄpari:
q̃ digna fuit ſacrariũ fieri ſpũſſcti ꝛ habita/
culũ filij dei. Quarta rõ ẽ: q2 cõmittebat ſi
bi ſplẽdoꝛeꝫ diuine ſubẽ. de q̃ ꝺz ad Heb. j.
Qui cũ ſit ſplẽdoꝛ ſubẽ eiꝰ ꝛc̃. ꝛ iõ debuit eẽ
vas admirãdũ. Uñ Eccl. xliij. ꝺz. Uas ad/
mirabile opꝰ excelſi. Uere admirabile: q2 in
ſe habuit admirabilẽ: ꝺ q̃ ꝺz Eſa. ix. Uocabitꝰ
nomẽ eiꝰ admirabil': ↄſiliariꝰ ꝛc̃. Uere admi Uterus
rabil' fuit vterꝰ ꝟgis: i q̃ fuit ſil' ꝟgitas ꝛ fe/ Marie
cũditas. Uñ Aug. i q̃dã ſmõe inq̃t. Dipo/ admira/
tẽs filiꝰ nll'o mõ mr̃i ſue ꝟginitateꝫ abſtulit: bilis
quã naſciturꝰ elegit. Bona ẽ fecũditas i cõ/
iugio: ſꝫ melioꝛ ẽ itegritas i ꝟgibꝰ. Nõ igitꝰ
chr̃s q̃ vtrũq; poſſꝫ pſtare vt deꝰ: nũq; illud
mr̃i ſue dediſſꝫ bonũ: q̃d ↄiuges diligũt. vt
auferret meliꝰ ꝓpt̃ q̃d ꝟgines mr̃es eſſe con/
tẽnũt. Quita rõ pt̃ addi. ſ. q2 decuit vt ꝑſo/
na ſuꝑnaturalis ſuꝑ naturalitꝰ ↄciperꝰ: ꝛ mõ
miraculoſo: vt a nouitate miraculi legꝭ no/
uitas inciperꝰ. Et ideo btũs Dionyſiꝰ loq̃ns
de iſto myſterio i li. ꝺ diuis noibꝰ ꝺt: q̃ ipm
eſt cibꝰ nouis magis nouũ. Itẽ decuit vt fi
lius ꝺi nõ ↄciperꝰ ſm cõeꝫ modũ ꝓpagatiõis
hũane. q̃ ſine turpitudĩe ꝛ imũdicia fieri nõ
põt. Scd̃a rõ ꝑncipal' ſumitꝰ ex ꝑte mr̃is cõ/
cipiẽtis. Sicut ei illa terra fuit ꝟgo q̃ ꝑmum
Adã ꝓduxit. ſic ꝛ Maria debuit eſſe ꝟgo q̃
ſm Adam celeſtẽ generauit. Et ſic illa fuit
virgo q̃ fuit cã moꝛtꝭ. ſic ꝛ illa debuit eẽ ꝟgo
q̃ fuit cã vite. Et ſic illa fuit ꝟgo q̃ fec̃ coꝛrue
re virũ. ſic ꝛ illa debuit eſſe virgo q̃ fec̃ reſur
gere totũ genꝰ hũanũ. Et iſta tria tãgit Chry
ſo. ſuꝑ Mat. dicens. Uide myſteriũ: Adaꝫ
ex terra virgine formatur: filiꝰ dei ex maria

ꝟgine naſcit᷑. Illic ꝟo mortē ꝯcepit. ħ virgo
vitā generauit. Illic vir ꝑ ꝟginē ruit. ħ vir
ꝑ ꝟginē ſtetit. Illic ruina mortis. ħ triūph⁹
R victorie. ¶ Tertia rō ſumit᷑ ex ꝑte hūani ge
Virgini neriſ. Humanū q̄dem gen⁹ ꝯiugijs ſtudebat
tas q̄nti ⁊ inherebat: ⁊ ꝟginitatem ſeruare nec meri-
ſit bono- tum nec honorē eſſe credebat. ⁊ iō xp̄s ḋ vir
ris gine naſci voluit vt oñderet quāti ſit meriti
ꝟginitas: q̄ntiq; p̄mij ⁊ honoris. quā nō ſo-
lum venerat᷑ de⁹: ſ; etiā imꝑator terren⁹. qui
ait i. l. ſi q̄. C. ad ſenatuſcō. orfi. ipi pudicitie
quā ſꝑ colēdā cēſem⁹. ⁊ in. §. illō: in aut. qui.
mo. na. ef. legi. inq̄t. Nos em̄ caſtitatiſ ſum⁹
amatores. Ipa em̄ aīas dō repñtat vt d̾ in
§. ſancimus. in aut. de leno. ⁊ ꝑ glo. i aut. de
mo. §. pe. coll. j. Et hanc rōem tangēs vene-
rabilis Beda inq̄t Naſcitur⁹ in ħ mūdo do
min⁹ mr̄em ꝟginē elegit. vt ꝟginitatiſ dec⁹ ſi
bi oñderet eē ḡtiſſimū. ⁊ Hieroñ. ad Euſto.
ait. Dei fili⁹ ingrediēs mūdū nouā ſibi fami
liā iſtituit: vt q̄ in cel' habebat angelos: hēret
ꝓximos in terris ꝟgines. Idē q̄; Hiero. ad
Nicolaū ſcribit. virgitas theſauro nobiliſſi-
mo. ſ. auro: viduitas argēto: matrimonium
ꝟo ferro cōpat᷑. Et ad Nataliā. ꝟgitas pur-
pura eſt regal' q̄ q̄ſq; indutus fuerit cūctis
eminētior erit. Et Damaſ. ait. Quāto ange-
lus hoīe ſupior ē. tāto ꝟgitas eſt nuptijs ho
norabilior. Eſt em̄ tāti meriti ꝙ cū caſtitas
ꝯiugal' habeat fructū trigeſimū: ⁊ vidualis
ſexageſimū: ꝟginal' tñ h; cēteſimū. Secūdo
oñdit xp̄s q̄ti ſit p̄mij ⁊ honoriſ ꝟgitas cu;
Apoc. xij. deſcribit᷑ mulier q̄ figurat btā; vir
ginē habens. xij. ſtellas in capite: ⁊ lunā ſub
pedib; q̄ veſtita erat ſole: ⁊ i vtō habebat. ſ.
diuinū ſplēdorē. Ubi oñdit ꝙ ꝟgies beatas
ornata ſuꝑiori. qō denotat᷑ per coronam. xij.
ſtellarū. Ornat etiā ab iferiori: q: ſub pedib;
ſuis hab; lunā. i. mutabilē mūdū. Ornat ab
extiori: q: habebūt corp⁹ imortalitate veſti-
tū. ornat ab intiori q: habuit aīam glificatā
S ¶ Quarta rō ſumit᷑ ex ꝑte diui opis. opa ei
dei debēt eſſe ꝑfecta. Deut. xxxij. Cū aūt fece
rit hoīem ſine hoīe ⁊ femina ſic fuit Adam.
⁊ fecerit hoīem ſine femia: ſic Euā;. ⁊ q̄tidie
faciat hoīes de viro ⁊ feia. ḡ vt oīs poſſibil'
ꝑfectio in ei⁹ opib; reperiret: ꝯgruū fuit vt
faceret aliquē hoīe; de feia ſine viro. ſ. xp̄m
de ꝟgie Maria. Alit᷑ fuiſſ; de⁹ diminut⁹ in
opib; ſuis. ꝯ legē ſcōa;. §. ſi q: diuie. C. ḋ ve.
T iu enu. ¶ Quo ad ſcōa; ꝯſiderationem q̄ d̾
Marie ꝓbabilitatiſ. Dico ꝙ btā; Mariā ꝑpetuā ſ-
virgitas uaſſe ꝟgitatē: ꝓbari pōt Prio teſtionijs: ſe-
ꝓbatur cūdo myſterijs: tertio exēplis: q̄rto miracul'
q̄nto figuriſ. Primo teſtimonio dei: q̄ dixit
ꝑ ꝓp̄am Eſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet fi
liū: ⁊ vocabit᷑ nomē ei⁹ emanuel: qō ē iterꝑ-
tatū nobiſcū de⁹. Itē teſtionio āgeli. Mat.

j. q̄ ait Joſeph de ꝟgie Maria. Qō i ea na-
tū eſt de ſpūſſctō eſt. Itē de teſtionio hoīs fi
dedigni. Due āt erāt ꝑſone antiq̄t⁹ digne fi-
de: ſc; ꝓp̄ha ⁊ ſacerdos. Oñdit᷑ ḡ teſtimonio
ꝓp̄he Hiere. xxxj. di. Nouum faciet dñs ſuꝑ
trā: femia circūdabit viꝝ. Itē teſtionio Za
charie ſacerdotis. Nā ſic dic Origeñ. ſuper
Mat. In tēplo erat q̄dā loc⁹ ſacrat⁹ ſol' vir-
gib; deputat⁹ ad orādū. ⁊ cu; b. Maria p⁹
partū ibidē cū ceteriſ vgib; adoraret: ⁊ ſacer-
dos tēpli eā expelleret. Zacharias ſacerdos
pr̄ Joānis baptiſte eā defendebat: aſſerēs eā
ꝟginē pepiſſe. ꝓp̄t qō iudei indignati ipm in
ter templū et altare occiderūt. Scōo oñdit᷑
ei⁹ ꝟgitas multiſ myſterijs. Prio ꝟge Aarō
q̄ miracl'oſe floruit. ⁊ fructū fec. vt hr̄ Nūe.
xvij. Uñ Ber. i q̄dā ſer. ait. Nec ꝟge viroze
floriſ leſit emiſſio. nec ꝟgis pudorē ſacri par-
t⁹ editio. Et ibidē. Hec eſt ꝟga ſublimis plā
ta celeſtiſ: ſāctior vniuerſ. q̄ ꝟticē ſcem̄ erexit
vſq; ad deū maieſtatiſ. q: m̄tū i ꝓfūdū miſe
rat radices hūilitatiſ. Hec ē ꝟga ieſſe et flos
cāpi fili⁹ ei⁹. ad modū em̄ cāpi ſine oī hūoris
adminiculo ꝟginis aluus floruit. Hec ille. V
¶ Scōo oñdit᷑ myſterio porte. q̄ ſoli dño fu
it apta: ceteris aūt clauſa. Eze. xliiij. De qua
Aug. in ſmone de natiuitate dñi ait. Quid
eſt: porta hec erit clauſa: niſi q: Maria ſem
ꝑ fuit intacta? ⁊ q̄d eſt: vir nō trāſibit ꝑ eam:
niſi ꝙ Joſeph nō cognouit eā? Et q̄d ē: dñs
ſol⁹ intrat ⁊ egredit᷑ ꝑ eā: niſi ꝙ ſpūſſctūs fe-
cūdauit eā: et dñs angeloꝝ naſcit᷑ ꝑ eam. Et
q̄d eſt: clauſa erit ineternū: niſi q: Maria ꝟ
go eſt ante partū: in partu et poſt partū: hec
ille. Tertio oſtendit᷑ myſterio velleris de ce-
lo ꝑfuſa: vt habet᷑ Judicū. vj. De q̄ Berñ. in
q̄dam ſmōe ait. Quid Gedeonis ſignificat
vellus. quod vtiq; fuit tonſum ḋ carne: ſed
ſine vellere carnis: niſi carnē aſſumpta; ſine
detrimento ꝟginitatis. ¶ Tertio ꝑncipalr̄ Exēpla
oſtendit᷑ ei⁹ ꝟginitas exēplis. Ponit autem ꝟginitatis
Aug⁹. in q̄dā ſmone tria exēpla dicēs. Qui Marie
lapideas ſcpſit tabulas ſine ſtilo ferreo. ipſe
inguidauit mariā ſpūſctō. ⁊ q̄ ꝓduxit panes
i heremo ſine aratore: ipe parere fecit ꝟgine;
ſine corruptōe. ⁊ qui fecit ꝟgam ſine pluuia
germinare: ⁊ ipe fecit filiā Dauid ſine ſemie
generare. Alia quoq; ſunt exempla. Primū
eſt corꝑis glificati: q: corp⁹ xp̄i glioſū clau
ſo ſepulcro exiuit. ⁊ ad diſcipulos clauſis ia
nuis intrauit. et eodē mō clauſo ꝟgis vtero
exiuit. vt ait Gre. i omel'. paſcali. Et ita tollit᷑
argumētum qō fieri poſſet ſic ſm ph̄m. iiij.
phyſi. Duo corꝑa nō pñt eſſe ſimul in eode;
loco. ḡ xp̄s exiēs ḋ vētre mr̄is debuit frāge
re clauſtꝝ ꝟgitatiſ. q: rñdet᷑ ꝙ iſte egreſſ⁹ fu
it miraculoſus ⁊ nō natural'. ⁊ vt inq̄t bea-
tus Tho. in. iij. diſt. xxx. ar. vlt. xp̄s naſcēs

habuit doté ſubtilitatiſ Vñ Aug.in q̃dã ſer.
ait. Sicut chꝛs exijt de ſepulcro clauſo: ita
natus eſt ḋ ꝟgine clauſo ꝟginitatiſ clauſtro.
x Secundũ exemplũ eſt ſideris. de q̃ Bernꝫ.i
quodã ſer.ait. Nec ſideri radius ſuã minuit
claritaté:nec ꝟgini filius ſuam integritaté.
Tertiũ exéplũ eſt apis. Nã ſi apis ſm Am
bro.mellificat ⁊ filios generat ſine cõmixtiõe
maſculo fortiꝰ ꝟgo Maria generare potuit ſi
ne corruptione. Quarto pncipalr oñdit eiꝰ
ꝟginitas miraclo radij pcedentis a facie ꝟ
ginis. Dicit eñ q̃dam gloſa ſup illõ Matt.
j. Nõ cognoſcebat eam donec peperit ⁊c. ꝙ
Joſeph Mariã facie ad facié videre nõ po
terat: quã ſpũſſctũs in ꝯceptione penitꝰ im
pleuerat. Ideoq₃ quã deſpõſauerat in facie
nõ cognoſcebat: donec vterus eiꝰ euacuaret.
Si igit b. ꝟgo Maria ſic erat fulgida in fa
y cie:manifeſtũ eſt ꝙ erat fulgidioꝛ in ventre
Figure ⁊ fulgidiſſima in mente. ¶ Quinto oſtédit
virginitatis figura ſine figuriſ ⁊ ſilitudinib₉ quas ponit
Marie Origenes ſup Mat. dicés. Sic rub₉ ꝯbu
ri videbat:⁊ ignis eũ nõ tangebat. Exo.iij. ⁊
ſicut tres pueri in camino ignis ardentiſ nõ
ardebãt. Dañ.iij. ⁊ queadmodũ Danieli in
tra lacũ leonũ incluſo: hoſtijs nõ aptis alla
tum eſt prandiũ ab Abacuch. Dañ.vj. Ita ⁊
hec ſcã ꝟgo genuit deũ ⁊ imaclata atq₃ inte
gerrima in ꝟginitate pmãſit. Aliã q₃ figurã
z aſſignare poſſumꝰ Dañ.ij. ſcꝫ de lapide excis
Priuile ſo de monte ſine manib₉. ¶ Quo ad tertiã
gia virgini pncipalé ꝯſiderationé de dignitate ꝟginita
tatis Ma tis bte Marie eſt ſciendũ ꝙ mltas h₃ pro
rie gatiuas eiꝰ ꝟginitas. Prima eſt ꝙ fuit inte
gra in aia ⁊ corpe ⁊ ſpũ. Iux illõ.j.ad Theſ.
v. Integer ſpũs veſter aia ⁊ corpꝰ ſine q̃rela
in aduétu dñi nr̃i Jeſu chꝛi ſeruet. Ipſa eñ
nouerat verã eſſe illã Ouiõ. ſniaꝫ in.iij. ſnia
rũ dicétiſ. Nã bñ ſuet corpꝰ. adultera mens
eſt. Ne cuſtodiri ni velit. ipa põt. Nec men
té ſuare potes licꝫ oĩa claudas. Omnib₉ ex
cluſis intus adulter erit. Item ipa prudétiſ
ſima atq₃ ſapiétiſſima ꝟgo ſciebat verã eſſe
illã Iſiõ. ſniam in li. de ſũmo bono di. Nihil
valet mundũ eſſe corpe q̃ pollutꝰ eſt in méte.
Et aliã Hiero. in li. ꝯ Iouinianũ q̃ ait Illa
ꝟginitas hoſtia chꝛi eſt: cuiꝰ nec menté cogi
tatio nec carnem libido maculat. Et iteꝝ ad
Euſto. ſcribit. Virginitatiſ diffinitio é ſcam
eſſe corpe ⁊ ſpũ. q: carné ꝟginé hr̃e non pficit
ſi mente q̃s nupſerit. Quia etiã nouerit ꝙ vt
ait Aug. in li. de ꝟgini. Virginitas eſt i car
ne corruptibili: ppetua in corruptõis medi
tatio. Et q: glioſa eſt ꝟginitas illa q̃ eſt men
te ⁊ corpe. xxxij. q. v. c. ſicut eñ: Iõ mat dñi
ꝟgo illibata habuit integritaté corpis: q: il
lud ſp illibatũ ſuauit. Nec huic obſtat qõ dr
Joañ. ij. ſ. ꝙ deſcendit capharnaũ ipſe ⁊ mr
eiꝰ ⁊ frẽs ⁊ diſcipuli eiꝰ. Ex q̃ videt ꝙ btã ꝟ
go habuerit alios filios frẽs chꝛi: q: reſpon
det ꝙ noie fratrũ intelligunt germani. Vñ
Paulus ad Gal. j. ait. Alioꝝ aũt aploꝝ vi
di neminem niſi Jacobũ fratré dñi: qui erat
nepos ꝟginis de ſoroꝛe. ⁊ Abraã ⁊ Loth di
cunt frẽs. Gen. xviij. q: erãt ꝯſanguinei. ⁊ ita
accipit nomen frĩs in c. quedã lex. xxxv. q. iij.
Fraternitas eñ accipit mltis modis: vt de
clarat Joañ. an. in c. Joãnes. de regu. ⁊ Ar
chi. in c. Ad menſaꝫ. xj. q. iij. Joſeph q₃ dr pa
ter ſaluatoꝛis. Luc. ij. nõ ꝙ eũ genuerit: ſed
q: erat putatiuꝰ pater et nutriciꝰ eius. Ha
buit etiã btã ꝟgo Maria integritaté aie. q:
nunq̃₃ vel modica cogitatio illicita in eiꝰ ani
mã introiuit. Integritaté q₃ ſpũs: q: nũq̃₃ a
deo p aliqõ pctm̃ ſepata fuit. nec aliqõ vl ve
niale pctm̃ cõmiſit. Iõ dr ei Cañ. iiij. Tota
pulcra es amica mea ⁊ macula non eſt in te.
¶ Scđa progatiua eſt q: eiꝰ ꝟginitas fuit A
pma deo dedicata. Vñ Bern. in q̃dã ſer. ait Virgini
Si pcia rerũ penſamꝰ: de charitate ſup oẽs tas Ma
illa fuit q̃ ꝓpoſuit in terris angelicã vitã du rie deo
cere. Et ꝟe ꝓpoſitũ ꝟginitatiſ imobile qõ nec dedicata
aliq̃tenus titubauit: angelo filiũ pmittente.
Quia igit q̃to aliq̃s aggredit negociũ diffi
ciliꝰ: tanto ꝟtuoſioꝛ cõpbat. Nã ꝟtus eſt
circa bonuꝫ ⁊ difficile. ij. Eth. Ideo cum ait.
Hiero. ad Euſto. In carne pter carné viue
re: nõ terrena vita ſit ſed celeſtꝫ. Vñ inquit
Amb. ꝙ ſupgredit ꝟginitas cõditioné hũa
ne nature p quã hoĩes angelis aſſimilãtur.
Profecto apparet bñdicte mr̃is dei excellen
tia q̃ pma oĩm hãc ſup humanã naturã cele
ſté vitã inchoauit ⁊ aggredi auſa eſt. Ma
ioꝛ eñ eſt difficultas vnã virtuté arripe vbi
oẽs ꝯtra faciũt q₃ vbi oẽs eã obſuant. Sicͤ
eſt magiſ difficile eſt ieiunare in vna domo i
q̃ nullus ieiunat: ſed oẽs pluribꝰ vicibꝰ i die
voluptuoſe ⁊ ſplendide comedũt q₃ vbi oẽs
abſtinét. iux illõ Ouiõ. ij. de reme. amo. Nõ
facile eſuriés poſita retinebere méſa. Et mul
tũ ſaliens incitat vnda ſitim. Item facile eſt
habenti bonũ ductoré pcedenteꝫ ſequi illũ p
rectũ iter. difficile ꝟo eſt iter incõſuetũ page
re ſine ductoꝛe. Et iõ cũ btã ꝟgo oẽs cerneret
nubere. ⁊ ſolũ ad generationé filioꝝ intende
re. ⁊ maledictas ſteriles reputare atq₃ ꝟgini
taté in opprobriũ hr̃e: maria eiꝰ ꝟtus fuit p
hãc inſolitã ⁊ arduã viam incipe ambulare
⁊ vſq₃ ad finé pſeuerare. ⁊ tot milia ꝟginum
ad ꝯténédũ oẽs mũdanas delicias ⁊ hanc
viã difficilé aggredi inducere. Vñ merito ꝟ
go ꝟginũ eſt appellata. q: qõ eſt cauſa alioꝝ
vt ſint talia: illud eſt maxie tale. ij. metaph.
Quia etiam maioꝛis eſt meriti facere aliq̃d
boni ex voto q₃ ſine voto ſm Theolo. in. iij.
diſt. xxxviij. maxime Rich. ibidé. ar. ij. q. vj.

p

z canoniſtas in c.licz.ex̄ de voto. z Tho.q̄.q̄ q.lxxxviij. ar.vj. Ideo ꝟginitas bte ꝟginis quā ex voto fuauit. vt i c.btā Maria.xxvij. q.ij.fuit excellētiſſimi meriti. z qm̄ ipa votū ꝟginitatꝭ ante oēs alios emiſit: recte ꝑ amygdalū figurat̃ iter alias arbores ꝑus flores emittentē. iō de illa dr. Adducent̃ regi ꝟgiēs poſt eā. poſt eā q̄dē tpe: q2 ante ipam nulla. poſt eā ꝟo mr̃e alie ꝟginitatē deuouerunt. Itē poſt eā exēplo: q2 oib9 exēplū fuande virginitatꝭ exhibuit. Itē poſt eā dignitate. q2 ꝟginitatē cū fecūditate fuauit. poſt eā etiā vtilitate: q2 ſua ꝟginitate totū mūdū ſaluauit.

B ¶ Tertia ꝓrogatiua eſt: q2 habuit ꝟginitatē trāſfuſaꝫ. q in alios trāſfundebat̃. Nā q̄uis pulcerrima fuerit: tn̄ a nullo vnq̄ꝫ potuit cōcupiſci. q2 ei9 puritas corda oīm penetrabat z oēs mot9 illicitos in eis extinguebat. Unō de illa dicere poſſum9 id qȯ de filio ei9 dicit̃ Lu.vj.ſ. ꝟtus de illo exibat z ſanabat oēs. z iō cōparatur myrrhe z cedro. q2 ſic odor myrrhe fugat ꝟmes. z odor cedri expellit ſerpentes. ſic z odor ſue ꝟginitatꝭ de alioꝝ cordib9 expellebat mot9 brutales. ¶ Quarta ꝓrogatiua eſt: q2 habuit ꝟginitatē fecundā. Nam fuit mater z ꝟgo. qȯ q̄dē nulla vnq̄ꝫ habuit. Un̄ Seduli9 poeta ait. Salue ſctā parens enixa puerpera regē. Qui celū terrāq̄ꝫ regit ꝑ ſecl'a cui9. Numē z eterno cōplectēs oīa giro. Imperiū ſine fine manet q̄ ventre btō. Gaudia mr̃is hn̄s cū ꝟgitatis honore. Nec ꝑmā ſil'em viſa eſt nec hr̃e ſeq̄ntē. Sola ſine exēplo placuiſti femia xp̄o. ¶ Quinta ꝓrogatiua eſt: q2 habuit ꝟginitatē ornatā. Ipſa em̄ tāq̄ꝫ ꝟgo prudēs lāpades ſuas ſcꝫ corp9 z aīaꝫ ornauit oleo pietatꝭ. lychno puritatꝭ. lumie veritatꝭ. z igne charitatꝭ. Jō Ecci.xxiiij. ipa inq̄t Ego mat̃ pulcre dilectiōis. ecce ignis charitatꝭ. timorꝭ. ecce lychn9 puritatꝭ q2 ſic dr Ecci.j. Timor dn̄i expellit pctm̄. Et agnitiōis. ecce lumē veritatꝭ. z ſctē ſpei. ecce oleū pietatꝭ: qȯ in cordib9 nr̄is infundere dignet̃ ipa ꝟgo piiſſima cui9 piis orōnib9 nr̄a ſit ſꝑ aīa recōmiſſa Amen.

¶ De donis ſpūſſcti q̄ habuit excellētiſſime ipa ꝟgo hn̄dicta. Et ꝑmo de dono ſapiētie z intellect9 q̄ in diſpoſitiōe cū diabolo facta illū ꝑ oīa ſupauit. Sermo.v.

C GRatias ago deo ſuꝑ ienarrabili dono ei9. ij. ad Cor.ix. Inq̄t Alber. ſuꝑ Miſſus ē. c.xcvij. ꝙ ſeptiformis plenitudo grē ꝑ ſeptiformiū donoꝝ diſtributa: ſuꝑ oēs excellētiſſime fuit i mr̄e ſaluatorꝭ nr̄i. Ħ aūt ſic ꝓbat dicēs Sicͤ ſe hꝫ ꝟtus ad ꝟtutē: ſic ſe habet donū ad donū. ſed ꝟtutes in btiſſima ꝟgine excedūt oēs virtutes viatoꝝ. vt ſ̄. patuit. ḡ z dona eiuſdē btiſſime ꝟginis excedūt dona oīm viatoꝝ. Hec aūt dono ſpūſſcti ꝯnumerāt̃. Eſa.xj. vbi dr. Requieſcit ſuꝑ eū ſpūs dn̄i: ſpūs ſapiētie z intellect9: ſpūs ꝯſilij z fortitudinis: ſpūs ſcientie z pietatꝭ. z replebit eū ſpūs timoris dn̄i. Q aūt donū ſapiētie qȯ eſt ꝑmū ipſoꝝ donoꝝ fuerit in btā ꝟgine: ꝓbat idē Alber. vbi ſuꝑ. c. ſequēti dicēs. Ubi humilitas: ibi ſapientia: vt dicit̃ Prouerb.xj. z pſ.xviij. inquit Dauid de deo. Sapientiā ꝑſtans ꝑuulis. i. humilib9. ḡ vbi maior hūilitas: ibi maior eſt ſapiētia. z vbi ſūma humilitas: ibi ſumma ſapientia. Sed in beatiſſima ꝟgine fuit imꝓportionabilis hūilitas. ḡ z incōꝑabilis ſapientia fuit illa. Un̄ Bern. in quodā ſer. ait. Quid de deo non ſapiebat: in q̄ dei ſapiētia latebat? Chriſtus vt ait apl's: eſt dei virtus z ſapiētia. ḡ oīes theſauri ſapiētie z ſcientie dei in Maria fuerūt. Et ideo ꝓfunda z occulta dei myſteria cognouit ſuꝑ intellectuꝫ humanū: angelicū z aplicū. Ex qua autoritate patet: ꝙ btā ꝟgo non ſolū habuit ſapiētiā incōparabilē ſed etiā donū intellect9 ſuꝑ oīes creaturas excellenti9. ¶ Primo em̄ Maria cognouit ſuꝑ omnē intellectū humanū q2 ꝑ hūilitas omib9 ꝓpheris maiora z meliora dei myſteria. z maiori z meliori modo ſibi reuelata fuerunt. ipſa em̄ ea cognouit non tm̄ audiendo ꝑ inſpiratione. iuxta illud pſ. Audiaꝫ q̄d loquat̃ in me dn̄s deus. z non tm̄ videndo ꝑ ſpeculationem. iuxta illud. j. ad Cor.xiij. Uidemus nunc ꝑ ſpeculū in enigmate. ſed etiā guſtando ꝑ experiētiā. iuxta illud Prouerb vl. Guſtauit z vidit qm̄ bona eſt negaciatō ei9. Itē odorādo ꝑ deuotionē. iuxta illō Can iij. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ ſuꝑ oīa aromata. Iſti aūt duo modi totalr̃ diſtinguūt̃. qm̄ deuotio que eſt circa chri hūanitatē cōparat̃ guſtui. ſm illō Joā.vj. Qui manducat meam carnē zc. Deuotio aūt q̄ eſt circa diuinitatē aſſimilat̃ odoratui. nā faucib9 ſapores corpoꝝ. narib9 ꝟo odores ſpirituū diſcernūt̃.

E ¶ Scḋo cognouit diuina myſteria marie incarnationis domice ſuꝑ intellectū angelicum. Nā iſtud myſteriū cognouerūt ſuperiores angeli a deo imediate ꝑ infuſam inſpirationē. Medij aūt cognouerūt a ſuperiorib9 ꝑ reuelationē. z iferiores a medijs. Alij qui etiā ex eis cognouerūt ab aplis ꝑ ꝑdicationem. Unde ſuꝑ illud ad Ephe.iij. vt innoteſcat ꝑncipib9 z poteſtatib9 ꝑ eccl'iam mltiformis ſapiētia dei: dicit Gloſa ꝙ angelicis ſpiritib9 ꝑ ꝑdicationē aploꝝ aliq̄d accreuit. Et Hiero. in quodā ſermone ait. ꝙ angelice dignitates myſteriū incarnatōis plene non

D Maria būilitas nū modo lectus

cognouerūt: donec fuit chri̅ paſſio ꝯſūmata ⁊ ꝑ mundū ꝑdicata. Uirgo aūt Maria illud myſteriuꝫ dupliciť cognouit. Primo ꝑ angelicā annūciationē. angelus tamē neſciuit ſibi reuelare modū incarnatiōis: ſed tm̄ annūciauit vt dꝫ Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt: in ꝑſona angeli dicēs. Spūſſctūs ſuꝑueniet in te. i. ſuꝑ angelos ⁊ oēm creaturā in te veniet ⁊ ideo me nō interroges: qꝛ ſuꝑ me eſt. ⁊ nō potero ad illū. aſcende igiť: ⁊ ne ſteterꝭ inter angelos. qꝛ ꝑuulū cum trāſierꝭ: eum inuenies quē diligit aīa tua. ¶ Scđo cognouit ꝑ diuinā inſpirationē Un̄ Bern̄ ſuꝑ Miſſus eſt: ait Modū q̄ de ſpūſctō ꝯcipies: dei vt⁹ ⁊ ſapiētia chrī̄s in ſecretiſſimo ꝯſilio ſic obūbrando ꝓteget ⁊ occultabit. vt ſibi tm̄ notus habeať ⁊ tibi. Scies vtiqꝫ ſed illo doctore q̄ ⁊ actore. Non em̄ doceri pōt niſi a donante. nec pōt addiſci niſi a ſuſcipiēte. ¶ Tertio cognouit ꝑ beatā expientiā. Un̄ Bern̄. vbi ſ. ait. Quis em̄ excepta fortaſſis illa q̄ hec ſolo expiri meruit: intellectu capere poſſit qualť ille ſplēdor inacceſſibilis ꝟgineis ſe viſceribꝰ infuderit. Et forte iō dictū eſt obūbrabit tibi: qꝛ qđ ſola ꝑ ſe trinitas in ſola ⁊ cū ſola ꝟgine voluit opari. ſoli datuꝫ eſt noſſe cui ſoli datū eſt experiri: acſi dicat angelus. Quid a me reqris qđ in te mox experierꝭ: Et idē iterū inqť. Nemo vnq̄̄ ſic beā ꝟgo guſtauit q̄ꝫ ſuauis eſt dn̄s: licꝫ de ſctis dicať ꝑ pſ. Inebriabunť ab vbertate domus tue: ⁊ torrente voluptatꝭ tue potab eos. Nec mirꝫ qm̄ apō eam: imo ⁊ intra eā erat fons vite. Dicit aūt Simachꝰ in epiſtolari. Gratius in ipō fonte bibunť aque. ¶ Quarto cognouit celeſte myſteriū ſuꝑ intellectū apoſtolicū. qꝛ docuit totā ꝯgregationē apoſtolicā. ⁊ vniuerſaꝫ eccleſiā de ſecretis myſterijs dei. ⁊ maxīe incarnationis chri̅. Ut inqť Hiero. in ſer. ad Euſtochiū ¶ Quinto habuit intellectū illuminatū ſuꝑ oēm intelligētiā ⁊ aſtutiā demonū. qđ meliꝰ pateat: videbimꝰ in hoc ſmone diſputationē factā inter ipm̄ ⁊ demonē ⁊ beām ꝟginē. In quo tria ꝯſiderabimꝰ. Primo ſecretā ꝯtentionē ⁊ inſidiationē ipius demōis Secundo iudiciariā altercationem. Tertio ꝓo diffinitiuā ſententiā.

¶ Pars pma huius ſmonis de ſecreta cōtentione ⁊ inſidiatione quā fecit diabolus ꝟgini benedicte.

H Lōtētio demonis ꝯ hoiem.

Humani generꝭ inimicꝰ dolens naturā humanā ad illas beatiſſimas celorꝫ māſiones debere exaltari a quibꝰ ipē ꝑ ſuꝑbiā fuerat deiectus Lōuocato oim malignorꝫ ſpirituū ꝯcilio. ꝓpoſuit vt vnuſqſqꝫ cogitaret quomō hūanū genus poſſent in pſtinā redigere ſeruitutem vn̄ exurrexit quidā fraudulēꝰ machinator: atqꝫ inter om̄es demones verſutior q̄ dixit. Noſtis naturā mlīeris debiliorē exiſtere q̄ꝫ naturā viri atqꝫ ad recipiendū deceptiones ꝓniorē. Leuiter em̄ credūt mulieres: maxīe puelle. iuxͣ illō Ouiō. i epl̄is. Lerdulitas dāno ſꝑ ſolet eſſe puellis. Dn̄t etiā cor ad mutabilitatē ꝓnū. ⁊ īſtabiles ſunt in bono ꝓpoſito Un̄ Jacobꝰ bn̄uentanꝰ ſui li. c. xv. dicit. Mobile cor cunctis: ⁊ mēs ē vana puellis: Firmum ꝓpoſituꝫ femina nulla gerit. vn̄ et mlīer a mollicie mētis appellata eſt. vt dꝫ in ꝭ. ſꝫ illō. xxxij. q. vij. Jō Uirgiliꝰ in. iiij. eney. ait. Uariū ⁊ mutabile ſemꝑ Femia. vn̄ dꝫ ꝙ mlīer eſt mobilꝭ ⁊ momētanea in volūtate. l. fi. L. q̄ petan. tu. ⁊. l. lex que. in fi. L. de admi. tu. ex q̄ faciliť decipi pōt qđ in ꝑncipio mōi nos expti ſumꝰ q̄ pmā matrē oim Euā faciliť ſeduximꝰ. ⁊ ꝑ ipm̄ virū ſuū ad inobediētiā dei traximꝰ. vt habeť Gen̄. iij. Nunc ḡ ħ ꝯſiliū meū vt videamus ſi poſſumꝰ ad voluntatē nr̄am trahere illā iuuenculā ꝟgineꝫ in templo morantem que Maria diciť quā om̄es tāq̄ꝫ ſctām venerant. Ipſa em̄ incipit culturā caſtitatis que replet paradiſum ſic̄ matrimoniū replet terrā. vt i c. nuptie. xxxij. q. j. Quapropť niſi cito ꝓuideamus: totaꝫ ſectam noſtrā ad nihilū rediget. ꝙ ſi ipſam deceperimus: alios faciliter homies ad voluptates ⁊ vicia ꝑtrahemus. Ipaqꝫ mediante q̄ſcunqꝫ etiā fortiſſimos viros decipiemus. Deſtructo em̄ ꝑncipali: corruit om̄e acceſſoriuꝫ. l. ſi nemo. ff. de teſta. tu. ⁊. l. eā quā. L. de fideicō. ¶ Hoc igiť cū placuiſſet ꝯſiliū oibꝰ dixerūt illi ſerpēti ꝟſuto Tu qꝛ ħ adinueiſti ꝯſiliū ⁊ nobis om̄ibꝰ ſapientior es: vade ad eā ⁊ illā machinationibꝰ tuis ⁊ inſidijs decipe. Ille igiť demon peſſimꝰ ⁊ coluber tortuoſus: aſſumpta forma cuiuſdā ſcti heremite: ꝓrexit ad tēplū atqꝫ beām ꝟginē orantem īuenit. Cui ⁊ dixit. valde cōpatior tibi o pulcerrima atqꝫ nobiliſſima iuuenis. qꝛ florem tue iocūdiſſime iuuenturꝭ amitꝭ. atqꝫ in cōtinua dei offenſa ꝑ ſiſtis. ꝓcepit em̄ deus in ꝑncipio creatōis mūdi illō qđ hꝫ Gen̄. ij. di. Creſcite ⁊ mlītiplicamini ⁊ replete terrā. Itē Deuť. vij. Non erit apud te ſterilis vtriuſqꝫ ſexus tā in hominibꝰ in iumētis. Tu ḡ que vis ſeruare ꝟginitateꝫ: nolens ꝑplm̄ dei accreſcere a deo maledicta eris. ſm em̄ legem maledicta eſt ſterilis q̄ non relinqt ſemē ſuꝑ terrā. Deuť. xxij. vt etiā diciť. xxxij. q. iiij. ꝭ. his ita. Lonſulo ergo tibi o dilectiſſima puella ne votū iſtud ꝟginitatis ſuare velis ſed mr̄imoniū cū aliquo pulcro iuuene ꝯhere nō differas nā mr̄imoniū eſt deo gratū: qđ introducere dꝫ quandā imortalitatē hūa

D

ni generiſ.l. lege duodeci tabularū. C. de legi.
he. Vñ hortor vt ad honorē dei ex mrīmōio
q̄ nihil eſt vtilius hoīb9. vt in auē.ō reſtit. ꝛ
ea q̄ parit. §. hec nos. aliq̄s filios generare
ꝑcures. maximū eñ ꝛ ꝑcipuū munus femi
narū eſt cōcipe ꝛ tueri ꝯceptū.l. q̄rit. §. ſi mlī
er. ff. ō edili. edic. ꝛ mulieres ſunt nate ad h̄
vt pariant. ꝛ in h̄ tota volūtas earū ꝯſiſtit.l.
ij. C. ō indic. vidui. tol. iō dixit de9 Exo. xxiij.
I Nō erit ſterilis in terra tua. ¶ Cognoſcēs
aūt btā v̄go q̄ ſub agni ſpecie rapaciſſimus
lupus infernalis latebat: eleuauit mentē in
orōe ad deū rogās eū3 vt q̄d maligno hoſti
reſpondere deberet iſpirare dignaref. ſtati/
q3 ſpūſctō i ore ipius v̄ba dictante q̄ eos q̄s
replet ſepe mlta ꝯtra intentiōe3 ꝓpriā dicere
ꝯpellit: in hūc modū rñdit. O pr̄ mēdacij et
fabricator oīs mali recede a me: q2 lic3 poſ/
ſem ad obiectōem tuā rñdere q̄ h̄ tpe gratie
nō generiſ ſucceſſio: ſ3 vite ꝑfectio q̄rit. c. re/
currat. §. his ita in fi. xxxij. q. iiij. Tñ ad ma
iorē tuā ꝯfuſionē dico tibi q̄ talē deo dan/
te filiū pariā: p̄ quē tot9 ſaluādorū numerus
regenerabit: ꝛ oēs ruinoſe ſedes replebunt
De me eñ ſcp̄tū eſt illō Eſa. liiij. Letare ſte/
rilis q̄ nō paris: ꝛ exulta que non ꝑturis q̄m
mlti filij deſerte magis q̄3 ei9 q̄ habet virū.
Scias q̄3 neq̄ſſime demō q̄ nunq̄3 fuit nec
erit aliqua mulier ſic fertilis ꝛ fecunda ſicut
ego. Illū eñ filiū generabo qui totū mūdū
ſaluabit ꝛ audaciā tuam ac p̄ſumptionem te/
Cōditio merariam refrenabit. Cui demō reſpondit:
mulieris Cū femine dicanf in mltis deterioris cōditi
onis q̄3 viri.l. in mltis ff. de ſta. ho. cūq3 eq̄/
parenf male herbe ꝑpter earū maliciam: vt:
ait glo. in.l. oēs. C. de his q̄ ve. eta. ipe. ꝛ ſint
mltū fragiles. vt inq̄t glo. i.l. qui duos. §. ſi
maritus. p̄ illū textū. de re. du. et in.l. ſi fue/
rit co. ti. Itē cū ſint corruptibiles.l. q̄ teſtm̄
to. §. mulier. in glo. ff. de teſta. Cūq3 dicanf
male beſtie. ꝛ raro iueniant bone. vt ait glo.
in.l. iij. ff. de legi. Itē cū ſint p̄clitātes incō/
filijs ſuis.l. ſi pr̄. C. ō ſpō. ſintq3 labiles Nā
mulier fuit p̄ma q̄ peccauit. c. Adam. de pe/
ni. di. vij. Itē cū ſint incōſtantes.l. filia C. ō i
offi. teſta. ſintq̄3 min9 audaces q̄3 viri. C. ad
legem iuli. maieſta.l. quiſq̄s. ver. ad filias.
Miror te puellā ſic iuuenculā tāti eſſe ai et
v̄tutis vt me increpare audes. Ego eñ ſum
ille de q̄ ſcp̄tū eſt Job. xli. Non eſt ptās ſup̄
terra3 q̄ cōpef ei q̄ fact9 eſt vt nll'u3 timeret
Vñ nō ē aliq̄s vir adeo fortiſ q̄ potētiā meā
nō timeat. Tu v̄o me nō ſolū nō times ſ3 ēt
vilipēdis Cui btā v̄go rñdit. Tu es rex ſup̄
oēs filios ſupbie. vt ō2 i p̄allegato c. Ego v̄o
cū ſim hūilitatiſ ancilla nō ſolū te nō timeo
ſ3 audax ꝛ aioſa ꝯ te iuſurgere volo. Sū ete/
nim illa de q̄ tibi p̄dixit de9 Geñ. iij. Inimi
ciciā ponā inf te ꝛ mulierē: ꝛ ſemē tuū ac ſe/
mē illi9 ꝛ ipa ꝯteret caput tuū. Qua rñſiōe
diabolus ꝓſtratus atq3 amaritudie plen9
abſceſſit. Tūcq3 v̄ificatū ē illō Goffredi in
poetria di. Sepe ſagittantē didicit referire
ſagitta. Inq3 vir plage ꝯuerſa r̄currere pla
ga. Btā āt v̄go ſup̄ ipa rñſiōe cogitās admi
ratiōe replera ē q̄ de9 eā a talia dicēda q̄ ipa
nūq̄3 cogitauerat ipuliſſet. Nō eñ vllaten9
ſe reputabat idoneā vt eſſet mr̄ dei. imo nec
vt eſſet ancilla mr̄is ei9. Tūc v̄ificatū fuit i
ea illō qō poſtea ipſi9 fili9 dixit apl's Matt.
x. Nō eñ vos eſtis qui loq̄mini ſed ſpūs pa
tris v̄ri q̄ loquif in vobis
Pars ſcōa hui9 ſmonis de iudiciaria al
tercatione facta inf diabolū ꝛ btā3 v̄ginem
Reuerſus ergo ille demō ad ſocios
ſuos infernales ſic confuſus et ſup̄
atus dixit Facili9 poſſent ſaxa mol R
liri q̄3 animus huius puelle a ſan/
ctitate ſua amoueri. ſed tota ſagacitatis no/
ſtre verſutia nobis ꝑcurandū eſt vt ſummi
pontificis animū ad maritandum puellas
in templo ſeruientes inducam9 huicq̄3 v̄gi/
ni ſm legē ſpōſu3 ex cognatiōe ſua ꝓximiorē
dare faciam9: vt ſemē illū Joſeph accipiens
in coniugem: ꝛ votū v̄ginitatis trāſgrediaf:
ꝛ adulterādi occaſiōe3 ex ſpōſi antiq̄tate p̄ci
piat. His igif illis machinantib9 (q̄a vt ō2
Prouer. xxi. Nō eſt ſapientia nō eſt pruden/
tia ꝛ nō ē ꝯſiliū ꝯ dñm qō illi ad calūnia3 ꝛ
dānatiōe3 v̄gis fieri affectabāt: h̄ de9 ad il/
li9 v̄ginitatiſ cuſtodiā ꝛ teſtimoniū fieri fec.
Nā ꝛ diuio nutu Joſeph in ſpōſu3 accepit:
ꝛ v̄go ꝑmanēs de ſpūſctō dei filiū: q̄ p̄ mor/
tē ſuā redemit hūanū gen9 generauit. V̄ifica
tūq3 fuit ō dmōib9 illō pſ. Parauerūt pecca/
tores foueā ꝛ inciderūt i eā. Si āt teneam9
q̄ Joſeph fuerit pulcerrim9 iuuenis q̄n ac/
cepit btā3 v̄gie3. ō q̄ dicē9 i ſmone xij. h9 p̄tis
p̄te ſcōa. dicere poſſum9 q̄ dmones ꝑcura/
rūt ſibi hūc ſpōſu3 dari: vt viri tā formoſi cō
iūctiōe ꝛ ꝯuerſatiōe votū v̄ginitatiſ frāgeret
ipa bñdicta v̄go: i q̄ ēt fueft illuſi: vt i p̄alle
gato loco videbif. ꝑfecta igif hūana redēpti
one ipoq3 v̄ginis filio iā in celis regnāte ite/
rū demones adunati ꝯſtituerūt ſuū ꝑcura/
torē beelzebub p̄ncipē demoniorū. eūq3 lega/
tū ſuū faciētes ad allegādū ꝯ hūanū genus:
ad ch̄rm miſerft vt ſuis argumētōib9 abla/
tū eis mōi dñiu3 reſtitui faceret illoſq3 i an/
tiqua hoīs poſſeſſionē introduci ꝑcuraret. L
¶ Veniens igif beelzebub añ tribunal ch̄ri
dixit Eq̄ſſime iudex creator celi ꝛ terre. q̄ di/
xiſti Mat. xxij. Reddite q̄ ſūt ceſariſ ceſari ꝛ
q̄ ſunt dei deo. iube mihi reddi poſſeſſiones
hūani generiſ q̄ mihi iiuſte ablata ē. Scias ci
q̄ nō remittif pctm̄: niſi reſtituaf male abla

tũ.c.pctm̃.ꝺ reg.iu.li.vj.⁊.c.ſi.reꝰ.xxiiij.q.vj
cũ ſi. Cui rñdit chꝛiſ Tu noſti ꝙ merita cãꝛ
ꝑtiũ aſſertiõe panduntˀ.l.ij.in fi. C.ſi ꝑ vim
vel alio mõ.⁊.c.qliter ⁊qñ el.ij.de ace. Et ꝙ
iudicãtẽ opoꝛ; cũcta rimari ⁊ oꝛdinẽ rerũ
plena inqſitiõe diſcutere.c.iudicantẽ.xxx.di.
v.⁊ ꝙ deb; audire altã ꝑtẽ q vult recte iudi
care.c.j.ꝺ cã poſſ.⁊.ꝓ.nõ ẽ iuſtũ ẽ vt hoĩe nõ
vocato nec audito illũ tibi ad iudicẽ.l.nam
ita diuꝰ.ff.ꝺ adop.⁊.l.ꝺ vno q;.ff.ꝺ:re.iu⸗
di. Tũc demõ ait.peto igit o iuſtiſſie iudex
vt hũanuz genꝰ ꝑcipias in ius vocari.cũ ab
ea ꝑte iuſ icipiat.vt inſti.de pena teme.li.§.
fi.⁊ ex̃ ꝺ ꝓba.c.qm̃ ꝯ falſa;. Cui rñdit dñs.ꝺ
die agatˀ: Rñdit ãt demõ.ad diẽ craſtinũ fi⸗
at dilatio. Cui dñs dixit. Tu bñ noſti expien
tiã facti.vt i.l.ij.i ꝑn. C.vt i poſ.lega.⁊ ſcis
Termiꝰ legitimꝰ ꝙ via lõga ẽ a terra vſq; ad celuz:quã viã tu
bñ expꝰ es:dũ ꝑ ſupbiã tuã ꝺ celo nr̃a aucte
cecidiſti.qa ẽ ad iudices ꝑtinet legitimũ ter⸗
minũ ꝑtibꝫ ad ꝯparenduz aſſignare.vt.ff.q
ſatiſ.cog.l.de die.in ꝑn.⁊ ar.ex̃ ꝺ iure patro.
c.cũ aũt.⁊ de offi.de leg.c.de cauſis. Jõ nos
tibi ⁊ humano generi feriã ſextã futurã aſſi⸗
gnamꝰ ad cõparendũ. Et tũc ꝑcepit archan
gelo Gabrieli vt notificaret cũ tuba ferrea.
vt ex̃ de appel.c.cũ parati.⁊. C.ꝺ fe.l.dies.vt
ad dictũ diẽ genꝰ hũanũ veniat rñſuꝝ coꝛa;
M eo ⁊ allegatuꝝ qre nõ debeat demõis dñio
ſubiugari. Adueniẽte igit die venerꝭ ꝑdicta:
volẽs Adam ꝓ toto hũano genere corã iudi
ce cõparere.q; vã ẽ ſnĩa poete Quiđ.i epl̃is
di. Optima nã nullo cã tuẽre perit. rogauit
btã; ṽgie; vt ꝓ eo aduocare dignaretˀ dicẽs
O ṽgo ṽginũ tua itercellĩõe ſcꝫ ego cũ meiſ
poſterꝭ a diabolica fuimus ſuitute liberati.
Quia ẽ vt poeta inqt. Non minoꝛ eſt ṽtꝰ q;
qrere parta tueri. Ueni obſecro ⁊ nos a dia⸗
bolicꝭ inſidijs ⁊ falſis cauillatiõibꝫ defende
Perrexit igit aduocata hũani generꝭ ad tri
bunal filij.⁊ ad dexterã eiꝰ ẽ locata. Dixitq;
ad filiũ: Audiui fili mi hũanũ genꝰ ad ꝑſen⸗
tiã viã; fuiſſe vocatũ:qre ſi eſt aliqs q ꝯ illꝺ
velit allegare aſſurgat. Tũc demon his au⸗
ditꝭ demiſſa facie nõ audebat reſpicere in re
ginã celi.q; q male agit odit lucẽ.vt inqt ſal
uatoꝛ. Joã.iij. Et hꝫ ex̃ ꝺ offi.dele.c.ꝯſuluit.
⁊ no.ff.ꝺ ven.iſpi.l.j.circa mediũ. Uirgo ãt
Maria ipm demonẽ terribili oclo inſpiciens
irata voce dixit. O neqſſie demõ.mõ dicas
qcqd habes dicere ꝯ genꝰ hũanũ.licet eñ te
poſſim repellere ab accuſatõe cũ de teipo di
cere deberes qꝺ de alijs atteſtarꝭ.qꝺ eſt ꝯ le
gẽ in arenã.i fi. C.de io f.teſt.⁊.l.qm̃. C.ꝺ he
re. Jtẽ q; excõicatꝰ ⁊ repꝛobatꝰ a ſctis q caſu
nõ potes ſtare in iudicio agẽdo.c.interdici⸗
mus de iudi. Jtẽ q; es fuꝰ pene:vñ non po⸗
tes agere i iudicio.l.vix certꝭ.ff.de iudi.et.l.

qꝺ attinet.ff.de reg.iu. Jtẽ q; es ifamis.vñ
nõ potes eſſe ꝓcuratoꝛ i iudicio.c.infames.
⁊.§.tria ſunt.iij.q.vij.⁊.c.cũ deputati. Ubi
Inno.de iudi.marie q; es factꝰ infamis ex⸗
publico delicto ꝓpt qꝺ dãnatꝰ es:q caſu etiã
de iure ciuili nõ potes ꝓcurare.l.j.§.ait ꝑtoꝛ
vbi Guliel.de cuneo.ff.de poſtu. Jtem q; es
hereticꝰ.⁊ iõ ab om̃i actu legitimo es repellẽ
dus.c.excõicamꝰ.§.cupiẽtes.ꝺ here.⁊.l.ma
nicheos. C.e.ti. Hereticꝰ ei ꝺꝛ ille q l; nõ ma
le ſentiat ꝺ articl̃is fidei.tñ hꝫ ꝑuerſum do⸗
gma vl̃ ꝑuas ſeqtˀ ſeu gignit opiones.vt ait
glo.penul.in cle.j.de vſu.vbi Paulꝰ.tex.ẽ in
c.hereticꝰ.xxx.di.i c.h aũt ſcpſimꝰ.⁊.c.q.i ec⸗
cleſia.xxiiij.q.iij. Tñ vt magꝭ appareat iniq⸗
tas tua:ſũ parata oĩbꝫ tuis cauillatiõibꝫ rñ⸗
dere ¶ Tũc demõ tractꝰ ꝯ btã; ṽgie; cepit eã N
velle calumniari: ⁊ dixit Obſecro iuſtiſſime
dñe deꝰ q eſtis iuſticia.vt in c.oĩs.xlv.di.vt
iſtã malefactricẽ nõ admittarꝭ ad aduocan⸗
dũ:ſ; eã puniatꝭ ſic lex iubet. Mulier eñ ac
cipiẽs duos viros ſil̃: puniri dꝫ.vt in.l.eũ q
duas. C.ad.l.iul.de adul. Hec aũt nõ ſoluz
accepit celeſtẽ ſpõſuz ſ; etiã alteꝝ ſumpſit.ſ.
Joſeph. Rñdit aũt b.ṽgo. Ego Joſeph ac⸗
cepi caſtitatꝭ mee teſtẽ.deũ ṽgo ṽgitatꝭ mee
ꝯſeruatoꝛẽ Tũc demõ vidẽs ſe ꝯfuſuz dixit
vouẽtibꝫ ṽginitatẽ nõ ſolũ nubere:ſ; etiã vel
le nubere dãnabile eſt.c.vouẽtibꝫ.xxvij.diſ.
Tu ṽo poſtq; vouiſti ṽginitatẽ:m̃rimoniũ
ꝯtraxiſti. Rñdit b.ṽgo. O calũniatoꝛ peſſime
votũ illꝺ ego emiſi ⁊ ſuare ꝓpoſui:cũ tali tñ
ꝯditiõe ſc; ſi deo placeret:⁊ nõ alit.⁊ hec cõ⸗
ditio ſemꝑ ſubintelligitˀ tanq; appoſita.et iõ
cũ deꝰ voluerit me deſpõſari ceſſante ꝯditõe
nõ feci ꝯ votũ.ar.in c.ſuꝑ eo.de condi appo.
De h aũt meo voto diffuſe tractauert cano⸗
niſte i c.ſufficiat.⁊ i c.h.Maria.§.vt i qbuſ
dã.xxvij.q.ij.⁊ theo.i.iiij.di.xxx. ¶ Tũc de⸗ O
mõ ſic ſugatꝰ tertiã ſibi voluit calũniã iputare
di. Tu credis o iuſtiſſie iudex ꝙ m̃r tua ꝑpe
tuã ṽginitatẽ ſuauerit:⁊ ꝙ tu eiꝰ filiꝰ vnige⸗
nitꝰ fuerꝭ. Ego aũt volo ꝓbare ꝙ ipa alios fi
lios poſt te habuit ⁊ ṽgitatẽ ſuã amiſit. Nã
Matt.j.ꝺꝛ. Joſeph non cognouit eã donec
peꝑit filiũ ſuũ ꝑmogenitũ.qſi dicat ꝙ poſt⸗
ea eã cognouit. Et ibidẽ. Anteq; ꝯuenirẽt i⸗
uenta eſt i vtero hñs de ſpũſctõ.ẽ poſtea cõ⸗
uenert. Jtẽ Luc.ij.ꝺꝛ de ea. Peꝑit filiũ ſuuz
ꝑmogenitũ.ꝑmus aũt ꝺꝛ reſpectu ſcꝺi.l.qui
duos.j.rñſo.ff.de rebꝫ du.ẽ habuit ⁊ aliũ fi
liũ ſaltẽ ſcꝺm. Rñdit btã ṽgo ꝙ illꝺ ṽbum
donec:accipitˀ in ſacra ſcptura duplr.ſ.inclu
ſiue ⁊ excluſiue.ꝑmo incluſiue inq;tũ inclu⸗
dit oẽ tps poſt rẽ factã ⁊ ante.⁊ ita intelligitˀ
illꝺ pſ.cix. Dixit dñs dño meo ſede a dextrꝭ
meis:donec ponã inimicos tuos ſcabellum
pedũ tuoꝝ. Nõ eñ itelligitˀ ꝙ poſt ñ ſedebit

ſil'r Geneſ. viij. dr. Coru⁹ nõ eſt ad arcam reuerſ⁹ donec ſiccarent̃ aq̃ ſup terrã: ⁊ tñ poſtq̃ exiccate ſunt nõ rediјt. Itẽ exponit̃. nõ cognouit eã donec pepit filiũ ſuũ ꝑmogenitũ. q: eo nato dignitatẽ mr̃is ei⁹ marie agnouit Vñ Chry. dr. vere nõ cognouit eã añ cui⁹ fuerit dignitatiſ. ſed poſtq̃ pepit tũc cognouit eã q: ſpecioſior ⁊ dignior facta fuerat q̃ totus mund⁹. q: quẽ tot⁹ mũdus cape nõ poterat ĩ anguſto cubicl'o vteri ſui ſola ſuſcepit. hec ille. Sil'r nõ valet iſta ꝯſeq̃ntia. Anteq̃ ꝯuenirẽt inuenta eſt hñs in vtero de ſpũſctõ. ḡ poſtea ꝯuenerũt. Sicut nõ valet iſta ꝯſeq̃ntia. hũc non penituit ante mortẽ. ḡ poſt mortẽ penituit. imo poti⁹ valet ecõtra. ḡ nec poſt mortẽ. Sil'r Joſeph non cognouit eã ante. ḡ nec poſt. q: cognouit myſteriũ incarnationis dñice. Iſta ḡ ꝑpoſitio ante. licʒ ſepe ꝯſequẽtia indicet nõnunq̃ ea tñ. q̃ prius cogitabant̃ oñdit. ſic ſi aliq̃s diceret. Anteq̃ in portu pranderẽ nauigaui. Non intelligit̃ ꝙ in portu prãdeat poſtq̃ nauigauit ſed q: cogitabat̃ in portu pranſur⁹. ⁊ ſil'r dicendũ eſt in ꝓpoſito. Excluſiue ṽo ponit̃ hec dictio donec: ꝓ tpe determinato. ⁊ ſic nõ accipit̃ in ꝑdicta auctẽ. Et de hac materia tractãt canoniſte in c. incerta. xxxv. diſ. ſup ṽbo quouſq̃ veniat. ⁊ in c. j. de iudeis. ⁊ in c. de mľiere. ex̃ de mr̃i ꝯtra inter. ecc. ꝯc. Ibi donec tã diu ſe penitur. ⁊ ibi ꝑ Joã. de imola. ⁊ in c. cũ bone.

P de eta. ⁊ q̃li. ¶ Ad illud aũt qḋ obiectũ fuit de ꝑmogenito. Rñdeo iuďr b. ṽgo. ꝙ i ſacra ſcptura ſepe primogenit⁹ intelligit̃ ille ante quẽ null⁹ eſt genit⁹: ⁊ quẽ null⁹ añcedit: etiã ſi null⁹ eũ ſequat̃. Et ita accipit̃ in ꝑdicta auctoritate: vt dr in c. Joſeph. de ṽ. ſig. ſic etiã ſm leges exponit̃ in d. l. q̃ duos. ff. ď reb⁹ du. ⁊ in l. prim⁹. ⁊ l. ꝓprimi appellatõe. ⁊ l. in vulgari. ff. ď ṽ. ſig. ⁊ l. j. §. primis ṽo. ff. vñ cog. ⁊. §. ⁊ hec q̃dẽ in ꝓemio. ff. His igit̃ rñſionibus demõ deuict⁹ ad q̃rtũ argumẽtũ deſcẽdit dicẽs. Sereniſſĩe iudex tu noſti: ꝙ mulieres ꝓ aliq̃ poſtulare ꝓhibent̃ ⁊ aduocare q: eſt virile officiũ. vt i. l. j. §. ſexũ. ff. ď poſtu. nec ad defendẽdũ aliũ admitti dñt. l. alienã. C. de ꝓcu. ⁊ in. l. femie. ff. de reg. iu. ⁊. §. tria. iij. q. vij. ⁊. xv. q. iij. Primo rñdit b. ṽgo. O iniq̃ſſime demõ tu bñ noſti ꝙ mľier põt ſuã ⁊ ſuoꝝ iniuriã ꝓſeq̃. vt in. l. ſenat⁹. ⁊. l. de crimine. C. qui accu. nõ poſſ. ſil'r ꝓ miſerabilib⁹ ꝑſonis: puſillis ⁊ viduis bñ admittit̃. vt ex̃ de ꝓcu. c. ſi. ⁊. iij. q. vj. c. ſũt aũt. ⁊. c. ď aduo. diuer. iudi. l. petitiones. §. licentiã. ⁊. ff. de ꝓcu. l. ſuũ q̃ʒ. Ego igit̃ tanq̃ meã iniuriam et cauſaʒ ꝓpriã ꝓſeq̃ns admitti debeo. vt. C. de ꝓcu. l. q̃ ſtipendia. ⁊. ff. femias. Omes ei chriani ſunt ſui ⁊ filij mei. Debet ḡ iudex iſte iuſtiſſimus me audire. nã etiã ſi eſſem excõicata defenſiones mee eſſent audiende Ar. in c. cũ inter ꝑorẽ. ⁊ c. dilect⁹ fili⁹. extra de except. Multomagiſ igit̃ debeo admitti. cũ nulla infamia poſſim notari: ⁊ marie cũ ꝓ miſerabili hoĩe aduocare velim quẽ iſte neq̃ſſim⁹ demõ ad ſuã conat̃ redigere ſuituteq̃ eſt ꝯ iura naturalia. vt. ff. ď iuſti. ⁊ iu. l. manumiſſiones Preterea illa ꝓhibitia facta mľierib⁹ ne aduocẽt eſt rõne ſuã de pudicicie: vt p3 i dcto. §. ſexũ. h̃ aũt piculũ in me eſſe nõ poteſt Sũ etem illa de q̃ Prouer. vl. dr. Mulierẽ fortẽ q̃s iueniet? Et infra. Accinxit fortitudinẽ lũbos ſuos ⁊ roborauit brachiũ ſuũ: manũq̃ ſuã miſit ad fortia. Et iõ ceſſãte cã: ceſſat iuriſ diſpoſitio. c. cũ ceſſante. de appel. ⁊. l. adigere. §. j. ff. ď iure pa. ⁊ h̃ argmentũ vendicat ſibi locũ etiã ſi lex corrigeret̃: vt ait glo. i. l. j ff. ď legi. tuto. ¶ Tũc demõ reuoluẽs ſe ad Q

chrm dixit. O dñe nõ moueat te caro ⁊ ſanguis tu⁹. nec amor mr̃is tue. Ar. ex̃ de ꝑhẽ. c. graue. ⁊. viij. q. j. c. nihil. ⁊ c. Moyſes. Nec ꝯ me indigneriſ ſi iuriſdicionẽ tuã refutabo. Scis eñ ꝙ valde piculoſum eſt corã ſuſpecto iudice litigare. l. apertiſſimi. C. de iudi. Jõ bonũ eſt vt mat' tua nõ ſit corã te aduocata. ipa ei ex h̃ credit̃ ſuſpecta q: eſt genitrix tua vt ex̃ de appel. c. poſtremo. ⁊. c. cũ ſpeciali et. C. de aſſeſſo. ⁊ domeſti. ⁊. l. domeſtic⁹ Nolo ḡ eã aduocare corã te: ne ad ſuã ptẽ te trahat rõne affectõis. Scis eñ ꝙ nemo debet iudicare in cauſa ſua vel ſuoꝝ. vt in. l. q̃ iuriſdictione. ff. de iuriſ. om. iu. i. l. iuli⁹. ff. de iudi. l. penul. de arbi. l. vnica. C. ne q̃s in ſua cauſa. ⁊ c. inſinuate. ex̃ de of. dele. Cũ igit̃ mr̃ tua dicat hanc cãm eſſe ſuã. iõ de iure poſſum iudiciũ tuũ declinare. Tũc btã ṽgo cũ idignatiõe exclamãs dixit. O ſceleratiſſime demõ iuſtiſſimũ filiũ meũ ſuſpectũ i iudicãdo allegare ꝑſumis q̃ eſt de⁹ iuſt⁹ ⁊ iuſticiã diligẽs pſ. vij. Qui nõ ẽ acceptator ꝑſonaꝝ Act. x. ⁊ c. ſic. xxxij. q. iiij. ⁊ de ꝯſe. di. iiij. c. nec queq̃. ⁊ c. vl. iij. q. ix. ⁊. c. ij. iiij. q. iiij. ⁊ c. nouit. de iudi. facit. c. venerabil'. de ꝑben. ⁊ dign. Qui ẽ fidel' ⁊ abſq̃ vlla iniquitate iuſtus ⁊ rectus. Deut. xxxij. q̃ ñ eſt vt fili⁹ hoĩs vt mutet̃ Nume. xxiij. Nõ debet igit̃ fili⁹ me⁹ a iudicãdo ceſſare ꝓpter dicta obiecta q̃ intelligũt̃ ď puris hoĩb⁹ de quib⁹ in c. q̃ttuor. xj. q. iij. dicit̃. Quattuor iſta timor odiũ dilectõ cẽſus Sepe ſolẽt hoĩm rectos ꝑuertere ſenſus. Preterea ſemel eũ in iudicẽ acceptaſti ⁊ ad illũ veniſti ius petens: ḡ ipm nõ potes recuſare. l. j. R

in ꝑn. ff. de iudicijs. ¶ Tũc ḡ dñs Jeſus interlocutoriã tulit ſniam dicens ſe velle in cã ꝓcedere btãm ṽginẽ tanq̃ idoneã hũani generis aduocataʒ admittere. Precepitq̃ demoni vt quecunq̃ contra hoĩes ꝓducere vellet in mediũ afferret atq̃ breuiter conclude

ret.q̄a mores mulier̄ꝝ leuiter offendunt. vt i
c.forus.de ver.ſign.et.C.de ſpon.l.iiij. Dixit
aūt demon. Sapiētꝭ cuiuſqꝫ ꝓcuratoris of
ficiū eſt primo inīdictū reſtitutoriuꝫ q̄d ſibi
de iure cōpetit intētare. vt.ff.de rei vē.l.j.ꝛ.l.
is q̄ deſtinauit. melior eſt em̄ ꝯditio poſſidē
tis.ff.de rei vē.l.fi.ꝛ inſti.de inīdic.§.j.et ex̄
de fide inſtru.c.inꝫ dilectos.ꝛ.ff.de ꝟ.ſig.l.ſi
ſeruū. Quare peto me reſtitui ad p̄ſtinā poſ
ſeſſionē hūani generꝭ tormentandā ꝛ cruci/
andā:vt prius. Nā ꝓbare parat⁹ ſū me fuiſ/
ſe in poſſeſſiōe pacifica ꝛ q̄eta eiuſdē ꝛ ſpoli/
atū fuiſſe de facto.que duo ꝯuenit ꝓbare vt
q̄s reſtituat̄. vt ex̄ de reſti.ſpol.c. olim.et de
offi.dele.c.cōſultatiōib⁹.et.ij.q.j.c.iij. Quia
reintegrāda ſūt oīa ſpoliatꝭ anteq̄ꝫ vlteri⁹ ꝓ/
cedat̄. vt.ff. de vſu.l.videamus. Añ oīa em̄
agēdū eſt de poſſeſſorio.c.ij.de or.cog.ꝛ ſpo/
liato fiēda eſt reſtitutio.c.ex lr̄is.de reſti ſpo.
ſi q̄s fundū.C.ad legē iul.de vi publi. Et de
facto ſpoliat⁹/eſt de facto reſtituendus ſine
aduerſarij citatiōe ꝛ alia cauſe cognitiōe: vt
inq̄t glo.in.l.maior.ff.ō euic. Vbi ḡ debet
hō reſtitui quē lōgiſſimi tp̄is poſſeſſiōe p̄ſcri
pſi.ꝑ.l.cū notiſſimi.et.l.ſi q̄s emptiōis.C.de
Maleſi dei poſſeſſor. p̄ſcꝑ.trigin.vel q̄dra.an. ¶ Rñdit bt̄a ꝟgo
O ꝟſute draco:verꝫ eſt ꝙ illis ſpoliatꝭ reſti/
tutio fiēda ē q̄ nō vi aut clam nec p̄cario:ſed
iuſto titulo ꝛ bona fide poſſidebāt. vt.ff.q̄ō
vi aut clam.ꝑ totū.ꝛ ex̄ de reſti.ſpo.ꝑ totū.ꝛ
de p̄ſcrip.c.vigilāti. Tu aūt neq̄ſſime demō
nunq̄ꝫ hūanū gen⁹ poſſediſti:ſed ſolū ſic ſim
plex cuſtos carcerꝭ cuſtodiſti. ꝛ iō nō debes
reſtitui. Facit.l.iij.§.fi.ff.ō adq̄.poſ. Ille em̄
poſſidet cui⁹ noīe poſſidet̄.l.male igit̄.C.de
p̄ſcrip.xxx.vel.xl.an.et inſti.de int.§.poſſide
re.et ex̄ de reſti.ſpo.c.cum veniſſent.in fi. Cū
ḡ vos fili mi creaueritꝭ hūanū gen⁹:veſtriq̄ꝫ
ſint hoīes:nō potuit demon in re aliena q̄n
tūcūq̄ꝫ m̄lto tp̄e detēta hēe iuſtā poſſeſſiōem
nec bonā p̄ſcꝑtionē.q: nulla tp̄is p̄ſcꝑtio iu/
uat malefidei poſſeſſorē.ō.c.vigilāti.ō p̄ſcꝑ.
et c.poſſeſſor.de reg.iu.li.vj. Iſte ḡ iniuſtus
vſurpator hūani generꝭ ñ fuit bone fidei poſ
ſeſſor:ſed male fidei detentor. Nā aliud eſt
poſſidere:aliō ꝟo detinere. vt.ff.de rei ven.l.
officiū.in fi.ꝛ.ff.de adqui.poſ.l.iij.§.fi. Igit̄
nulla fuit demonis poſſeſſio.q̄d patet ꝑ.l.fi.
ff.de ꝟ.ſig. Nā quō rē alienā poſſedit cū ſci/
ret alienā eſſe? Certiſſime dicendū eſt eū nul
lo mō poſſediſſe. vt.C.vñ vi.l.cum q̄rebat̄.ꝛ
iij.q.vj.ſi res.cum ſi. ¶ Dis auditꝭ dñs iu/
dex de medio interlocut⁹ eſt demonē nō eſſe
reſtituendū. Tunc demon ſtridens dentib⁹
ꝛ furore replet⁹:miſſa manu ad marſupiuꝫ:
extraxit foras libellū:et cepit legere illō Ge/
neſ.iij.p̄ceptū factū p̄mis parētib⁹.ſ. Qua/
cūq̄ꝫ hora ꝯmederitꝭ ex eo:moriemini. Dixitq̄ꝫ

Ecce dñe iudex inſtrumentuꝫ a deo dictatū:
vigore cui⁹ mihi Adā cū oi poſteritate ſuā ē
ſubiect⁹. Nā ꝑ illū oīs ei⁹ poſteritas eſt infe/
cta.c.ſi hoīes.xxiiij.q.iij.et c.placuit.de cōſe.
diſt.iiij. Et rō hui⁹ infectionis aſſignat̄ in c.
iam itaq̄ꝫ.j.q.j.vbi dr̄. traxit ḡ reatū. q: vn⁹
erat cum illo ꝛ in illo a q̄ traxit q̄ñ q̄d cōtra/
xit admiſſum eſt. Reſpondit aūt bt̄a virgo.
Hoc inſtrumentū nihil valet. nam tu illud
falſificaſti dicens Geñ.iij. Nequaq̄ꝫ morie/
mini.cūq̄ꝫ ꝛ vxorē ſuā ꝑ mendacia ꝛ fraudu
lentias tuas decepiſti. Iura autē volūt non
decipiētib⁹ ſed deceptꝭ ſubueniri.ff.ad vell.
l.ij.§.hec ꝟba.ꝛ extra ō dona.c. int̄ dilectos.
et de rer̄ ꝑmu.c.cū vniuerſoꝝ.vñ tanq̄ꝫ fal/
ſari⁹ ꝛ deceptor eſt repellēdus. Nō ḡ debēt ti
bi adiudicari:ne ex tua malicia lucrū repor/
tes:et ex fraude ꝛ dolo gaudiū et vtilitatem
ꝯtra ea q̄ determinant̄ in c.ſedes.ō reſcꝑ.ꝛ in
c.ex lr̄is.de do.ꝛ cōtu.extra de cleri.nō reſi.
c.fraternitati. Quia ḡ tu ꝟſut⁹ fuiſti auctor
ꝛ inſtitutor peccati:ideo debes puniri. q̄a q̄
cām damni dat:damnū dediſſe videt̄.l.quī
occidit.§.penul.ff.ad.l.aquil.et c.ſi culpa.ō
iniur.ꝛ dam.da. His aūt reſponſionib⁹ ſu/
ꝑatus demon dixit: Si iure talis inſtrumē
ti mihi non debet̄ hō:ſaltē meus eſt iure em
ptionis.illum em̄ emi ꝓ comeſtione pomi.
¶ Rñdit aduocata generis humani: Neq̄
q̄ꝫ tibi debet̄:q̄a decepiſti eū vltra dimidiū
iuſti p̄cij ꝯ legeꝫ ſecundā.C.de reſcin. ven.et
c.cum dilecti.de emp.ꝛ ven. Et ideo ſeruari
debet illō Eſa.lx. Gratꝭ venūdati eſtꝭ ꝛ ſine
argēto redimemi. Tūc dixit dmō. O iuſtiſ/
ſime iudex:tu ſcꝭ ꙗ iuſticia req̄rit ne delicta
remaneāt īpunita.l.ſi longi⁹.ff.de iudi.l.ita
vulnerat⁹.ff.ad.l.aq̄l.l. ſtichū aut pāphilū.
ff.de ſolu.et c.fame.de ſen.ex. Ad puniendū
ergo exceſſus tenet̄ q̄libet bonus iudex ō ne/
ceſſitate.l.congruit.ff.de offi.p̄ſi.ꝛ nulli par
cere debet.c.ex tuaꝝ.de priuile. Cū ḡ hoīes
habeant in ſe grauitatē peccati quod deorſū
trahit cum ſit ponderoſum: iuxta illud p̄ſ.
qui in ꝑſona oim̄ ꝯfitet̄ dicens: Et ſicut on⁹
graue grauate ſunt ſuꝑ me.debes eos ſic re/
q̄rente iuſticia ad infernum ad centrū terre
deſcēdere facere:ꝛ non attēdere ꝟbis iſtꝭ ad/
uocate que male facit allegādo in hac cauſa
Nam vt inq̄t Ouidius.ij.de ponto. Nō eſt
confeſſi cauſa tuenda rei. Reſpondit ſapien
tiſſima aduocata. Vos fili mi/ꝓ peccatꝭ ho
minū ꝑtuliſtis mortē ꝛ lauiſtis eos a delictꝭ
eoꝝ in ſanguine veſtro. Apoc.j. Et ꝓ eis ple/
narie ſatiſfeciſtis. Unde Eſa.liij.dicit̄. Uere
dolores noſtros ipe tulit:ꝛ labores noſtros
ipſe portauit.ipſe vulneratus eſt ꝓpter iniq̄/
tates noſtras: attritus eſt ꝓpter ſcelera no/
ſtra. Et Ioā.j.dixit Ioannes baptiſta. Ecce

agnus dei ecce q̃ tollit pctã mũdi. Juſticia ĝ
nõ reqrit vt bis idẽ exigaꝛ.l.bona fides.ff.ð
reg.iur.facit.l.oĩes.C.de penis. Preterea
actio ſemel extincta nunq̃ꝫ reſuſcitaꝛ. C.ð re
miſ.pign.l.cũ ex cã.in fi.⁊.ff.de ſolu.l.q̃ res
alienas.§.areã. Ad illud aũt q̃d obijcit dia/
bolus de grauitate pcti: rñdeꝛ/ꝙ pena vite
paſſionis grauioꝛ fuit oĩbꝫ pctis:iuxta illud
Job.vj. Quaſi arena marꝫ hec grauioꝛ appa
x ret. ¶ Tũc iterꝫ allegauit diabolus dicens:
O iudex q̃ dixiſti p ꝓpħam pſ.lxxxviij. Que
pcedũt de labijs meis nõ faciã irrita. Tu in
euãgelio tuo dixiſti Joã.xij.me eſſe pncipem
hui⁹ mũdi.quo etiã noĩe appelloꝛ in c.pudor.
xxiij.q.ij.q̃d exponũt doctores.i.maloꝝ etiã
peccatoꝝ. Tu vo es pnceps bonoꝝ ⁊ iuſto/
rũ.mõ tu ſcis ꝙ cũ litigãtes ad rixã veniũt:
boni iudicꝫ eſt litẽ dirimere.vt.ff.ſi cer.pe.l.
q̃dã extimauerũt. ⁊ dare debet vnicuiq̃ꝫ ptẽ
ſuã.ff.de vſufru.l.hui⁹rei.⁊.ff. de ꝯdi.inde/
bi.l.fi.§.ſi tñ. Nã iuſticia iubet ius ſuũ vni/
cuiq̃ꝫ tribui.l.iuſticia.ff. de iuſt.⁊ iu.⁊ inſti.
co.in pn.⁊ c.j.diſt.j. Ergo placeat vob̃ dare
mihi gen⁹ hũanũ:cũ ꝓpꝛ pctm̃ cõmiſſũ ego
y ſim fact⁹ pnceps hui⁹ mũdi. Uerba eñ ſunt
intelligẽda cũ effectu. Facit.l.cũ q̃.§.docere
ff.ne q̃s eũ q̃ in ius vo.eſt vt exi.iũcta l.fi.§.
hec aũt vba.ff.ꝙ q̃ſq̃ꝫ iurꝫ.⁊ de cle.nõ reſi.c.
relatũ.circa mediũ.et de v.ſig.c.pterea.⁊ de
pe.di.j.c.hec ãt vba. Sigĝ ſum pnceps ma/
loꝝ ⁊ pctõꝝ.ſi pro q̃z.⁊ gen⁹hũanũ peccauit
ſm apl'm ad Rom.iij.vbi ait. Oẽs peccaue
rũt in Adã.ĝ d.berꝫ facere cũ effectu: vt ego
ſim pnceps oĩm maloꝝ ⁊ ñ auferre mihi q̃d
meũ eſt. Tenete ĝ.p vobis dñium bonoꝝ:⁊
dare mihi dñium maloꝝ: q̃d ſi feceritis: p/
mitto vob̃ ꝙ regnum veſtꝝ nõ erit mai⁹ q̃ꝫ
vnũ granũ milij reſpectu mei. Uera eſt eñ
ſnia Ouid.in.iij.de arte aman.di. Pluraq̃ꝫ
z ſunt ſp deterioꝛa bonis. ¶ Ad hec aduocata
hũani generꝫ rñdit. O vſute ⁊ plene oĩ falla/
cia q̃ hẽs mille nocẽdi modos.vt in c.ſciẽdũ.
xxvj.q.iij.⁊ iuſticiã poſtulare te oñdis ⁊ ꝯ/
ſideras iniuſticiã. vnũq̃ꝫ petis ab extra.int⁹
vo hẽs ꝯtrũ. vt ff.de excep.l.generaľr. Sci/
as ꝙ nõ ignoꝛam⁹ aſtutiã tuã.xvj.q.ij.c.vi/
ſis l'ris. Et iõ maliciã tuã tantꝫ coloꝛibꝫ pal/
liatã:tã ꝯfundem⁹. Et tũc ꝯuerſa ad filiũ di
xit. O fili mi dulciſſime vos ſcitꝫ ꝙ ad peti/
tionẽ hui⁹maligni demonis fuiſtꝫ in ſtatera
crucꝫ põderat⁹.vt legiꝛ.xxiij.q.j.c.parat⁹.ac
p hũani generꝫ redẽptiõe moꝛtẽ ptuliſtꝫ. vt i
c.p hũani.in pn.de homi.li.vj. Nõ eſt ĝ au
diendus iſte verſut⁹ q̃ hoꝛrẽda crudelitate ⁊
deteſtanda aſtutia moꝛtẽ appetit alioꝝ:vt i
d.c.p hũani.§.cũ igiꝛ.de homici.li.vj. Non
eñ eſt cõgruũ neq̃ꝫ iuſtũ ſup hũani generis
futuro ampli⁹ diſputare:maxie in ipſi⁹hũa/

ni generꝫ detrimentũ. trãſiuit eñ ammodo
ſnia in rẽ iudicatã. extra de re iudi.c.cũ int.
et a ſnia nõ extitit appel'atũ ſtatuto tpe. de q̃
in.l.iudicibꝫ. C.de appel.⁊ meli⁹in.l.eos.i fi.
cũ aut.hodie ibi poſita.eo.ti. et iõ ñ ẽ ampli
us appellãdũ. vt i cle.ij.ex de appel.et p doc.i
dicta.l.iudicibꝫ.⁊.l.pemproꝛias.⁊.l.fi. C.ſen A
ten.reſci.no poſ. ¶ Tũc diabolus exclama/
uit ⁊ dixit: Ueniam⁹ ad foꝛtioꝛa ⁊ incõuinci
bilia argumẽta: q̃bꝫ ꝯcludo hoĩeꝫ neceſſario
eſſe dãnãdũ.et arguo ſic. De⁹ viuit in vitate
et iuſticia. vt extra ð iureiu.c.etſi chꝛs.§. Ja
cobꝫ. Et ita dꝫ punire ꝯiũctũ ſicẽ extraneũ. vt
in.l.fi. et ibi glo.ff.de re.diui. Quapropꝛ di/
co ꝙ cũ ego q̃ ſum angelus fuerim ab ipõ ð
celo deiect⁹:nullo tñ precepto pcedente: vñ
inobediẽs dici ñ potui. De neceſſitate debet
damnare Adã ⁊ Euã cũ tota ſua poſteritate
q̃a pceptũ eis factũ a dõ obſeruare noluerũt.
magꝫ ĝ debẽt puniri q̃ꝫ ego:cũ ſit foꝛti⁹ ꝯtra
pceptũ facere q̃ꝫ pter pceptũ. vt. C. de nego.
ge.l.fi.vel ſi nõ magꝫ peccauerũt q̃ꝫ ego:ſal/
tẽ eodẽ mõ debẽt puniri.q̃a ſiľes in culpa de
bent etiã eſſe ſiľes in pena.l.ſi quenq̃ꝫ. C.de
epi.⁊ cle. Ad hec rñdit btã vgo. O miſer ⁊ i/ Differẽtia
felix/nõ ẽ ſiľe illud q̃d poſuiſti de te ⁊ ð alijs peccati
angelis cum pctõ hoim. angelus eñ peccãs angeli
merito fuit puniẽdus.q̃a nihil infirmũ in ſe et homi
habebat q̃d induceret ad peccandũ.⁊ nõ ali
q̃ infirmitate ſed malignitate deliberata pec
cauit.c.firmiter.de ſum.tri.⁊ fi.ca. Et nullo
pcepto indigebat. quia ſine pcepto aliq̃ a na
tura habuit in ſe ſapiam oĩm. q̃a cognoſce/
bat certitudinẽ boni ⁊ mali ꝓpter pfectioneꝫ
nature ſue: vt de peni.diſt.ij.c.in pmo. Et iõ
habito reſpectu ad talem certitudinẽ prauí⁹
peccauit angelus.quia ſciẽter ſe ptulit ꝯtra
deũ: q̃ꝫ peccauerit hõ q̃ habebat ĩfirmitatẽ et
fragilitatẽ carnis:q̃ ipm ad peccandũ indu
ceret. vt in c.illud.xv.q.j.et de peni.diſt.iij.c.
ille rex. Et q̃ peccauit per ignoꝛantiam dece/
ptus doloſa vſutia tua. Et ideo angelus de
altioꝛi ſtatu cecidit.ð peni.diſt.ij.c.fi.hõ eñ
talẽ certitudinẽ nõ habuit pꝛopter coꝛp⁹ q̃d
animã aggrauabat: vt diciꝛ Sap.ix. Quia
igiꝛ ſpũs pmpt⁹ eſt:caro aũt ĩfirma Matt.
xxvj.ideo tali hominũ infirmitati eſt cõpa/
tiendũ:non aũt tue ſupbie ⁊ iniquitati. Et q̃
eñ deo primioꝛ fuiſti:culpa tua fuit graui/
oꝛ.c.cõſideret.ð peni.diſt.v. ¶ Dis itaq̃ꝫ di B
ctis/reuoluens ſe ad filiũ piiſſima vgo dixit
Audiſtꝫ fili cauillatiões ⁊ falſas argumen/
tatiões iſtius iniquiſſimi demonis:in quibꝫ
nihil concludit niſi falſum. Et ideo rogo vt
eius mendacijs iam finem imponatꝫ: nihil
eñ dicturus eſt niſi falſum. Nam ſemel ma
lus ſemp pſumiꝛ malus in eodeꝫ genere de/
licti.l.ſi cui.§.hiſdem.ff.de accu.⁊.l.caſſius

ff.de ſena.et.l.iij.§.idez erit.ff.de ſuſpec.tu/
to.l.palaz.§.nõ ſolū.ff.de ritu nup. Cū ḡ ſit
mendax ꝛ mendacij pater vt vos dixiſtiſ Jo
annis.viij.nõ eſt audiēdus rõe mendacij.vt
C.de indic.vidui.tol.l.ij.in fi. Reſondit aūt
demon ꝛ dixit. Inciuile eſt aliqd iudicare ni
ſi tota lege pſpecta.l.inciuile.ff.ð legi Et iõ
o iuſtiſſime iudex audi q̄ſo allegatões meas
iuſtiſſimas: ꝛ pmitte me defendere cāz meaz
et vti iuribꝫ meis. Reſpondit autez ṽgo. O
dānate et om̄i neq̄tia pleniſſime ne meū fili/
um vt iniuſtum accuſare poſſis: dicas q̄cq̄d
dicere intēdis. Tunc demõ dixit. Hõ pecca
uit ꝯ̄ bonitatē dei infinitā: ꝛ nõ curo q̄ culpa
peccauerit: an ſua vel aliena. q2 poſito mul/
lies ꝙ ego ipm induxerim ad peccādū ſ3 iu
ra: agētes et cõſentientes pari pena puniūt.
c.nup.ꝛ c.ſeq̄nti.de ſen.excõ.c.vt clericorū3.
de vi.et bone.cle.ꝛ.§.alia. deinde lex iuſti.ð
pu.iudi.facit c.mulieres.in fine. et ibi glo.
ꝛ c.quante.de ſen.excõ.ꝛ xj.q.iij.c.q̄m mul.
tos.et.l.is q̄ opem.ff.ð fur. ꝛ de hoc eſt glo.
multū notabilis.i.l.iubem⁹.la.ij.§.ſane.C.
de ſacroſan.ec.et.l.ſi queq3.C.de epi.ꝛ cle.et
l.adigere.in prin.ff.de iure pa.iuncta.l.libe/
rorū in fi.ff.de his qui no.infa.ꝯcordat tex.
ad l'ram in c.j.de offi.dele. Sufficit ḡ ꝙ hõ
peccauit.pena eni debꝫ correſpōdere culpe. Nā
ſm q̄litatē delicti debet eſſe et plagaꝝ mod⁹
Deut.xxv.et.l.pedius.ff.de incē.rui.et nau.
Cū igit' tanta ſit culpa quāta eſt pſona offen
ſa.vt.l.§.atrox.inſti.de iniur.ꝛ c.cum illoꝝ.
de ſenten.excõ. Ideo hõ qui offendit infini/
tam dei bonitatē: infinitas debet luere pēas
Cõmiſit enim hõ crimen leſe maieſtatiſ. Vñ
ipe cū heredibꝫ ſuis eſt merito damnandus.
Scptū eſt eni: ꝙ filij paterno debent perire
ſupplicio: in quibus hereditarij criminis ex
empla metuunt'.l.quiſq̄s. C.ad.l.iul'.maie.
ꝛ extra de homici.c.ſicut dignū.cū ſi. ¶ Ad
hec beata ṽgo reſpiciēs in filiū ſuū dixit. O
fili mi chariſſime: vos qui eſtis deus et hõ
eſtiſ bonitas īfinita.ḡ hõ peccauit ꝯ̄ vos ꝛ vo
bis ē iniuria illata quā remittere poteſtis.
ꝛ ad benignitatē veſtrā ptinet remittere i iu/
rias vobis illatas.vt eſt textus multū nota/
bilis in.l.j.C.ſiquis impe.male. Ex quibus
concludit' hominē nõ debere puniri nec con/
demnari. Tunc demon dixit regine celorū.
Uos male facitis: q2 nõ vultis q3 hõ punia/
tur de pctõ cõmiſſo. qð eſt contra.l.ſancim⁹
C.de penis.et.xxiij.q.iiij.c.ſimplicē. Tūc di/
xit Jeſus. Demõ ſile amodo. quia bñ ſcis ꝙ
in cruce pependi p redemptiõe generiſ hūani
quod ſemel propter peccatū damnatū fue/
rat. Vñ nõ eſt iuſtū ꝙ de eodem pctõ bis ꝯ̄
genus hūanū ſniam pferamus. Ar.ff.nau.
cau.ſtabu.l.licet gratis.§.fi.in fi.vbi dicit'
ꝙ nõ debet ſepe de delicto eiuſdez hoīs quer/
ri. Expectādū eſt ḡ vſq3 ad diē iudicij.q2 tūc
malos male pdam. bonos aūt faciā i celeſti
gaudio triūphare. Ad hec reſpondit demõ.
Dñe Jeſu chr̄e rex gl'ie noli ſic interloq̄.quia
bñ ſcis ꝙ hõ peccauit infinite. Vñ ad olim
ꝛ ad hodie extēdit' pena ei⁹. Eſt ḡ hodie pu/
niēdus.q2 lex cū die loq̄t'.vt.l.arriani.C.de
here.ꝛ in omnibꝫ obligatiõibꝫ in q̄bꝫ dies nõ
eſt poſitus: pñti die debet'.l.in oibꝫ.ff.ð re
gu.iu.ꝛ de ver.ob.l.eū q̄.§.quotiēs.ꝛ de con
di.ꝛ demõ.l.j.in pn.ꝛ de le.ij.l.oia. Rñdit ſa
pientiſſima aduocata. Tu fale cõcludis: q2
non pbat hoc eſſe qð ab h ꝯtingit abeſſe.vt.l.
nõ nudis.l.nõ eplis.ꝛ.l.neq3 natales.C.de
pba. Scis eī ꝙ ſiq̄ culpa in hoīe fuit: eſt p gra/
tiā filij me abolita.ꝛ p eius miſericordiā can/
cellata. Ergo cū nullatenus ſit i culpa: non
eſt aliqualit' puniēdus: nõ credas ꝙ pcibus
tue calamitatiſ facias iudicez lachrymari: qð
eſſe nõ debet.vt.l.obſeruandū.§.i i cogſcen/
do.ff.de offi.pſi.facit.l.quiſq̄s.C.de poſtu.
Tūc exclamauit demon. Dñe peto mihi iu/
ſticiā exhiberi: quā ſi nõ feceriſ nõ es bon⁹ iu
dex.c.iuſtū ē.xxiij.q.ij. Rñdit btā ṽgo. Ad
huc loq̄ris maledicte. Scis eī ꝙ deus crea/
uit hoīem ad imaginē et ſilitudinē ſuā. Ge/
neſ.ij.ꝛ.C.de penis.l.ſiq̄s in metallū.ꝛ ipm
voluit eſſe heredē regni celeſtiſ et iplere ſedes
gl'ioſas ā q̄bꝫ tu cū ſocijs tuis p ſupbiā cor/
ruiſti.iuxta illð pſ.cix. Judicabit i natõibꝫ i
plebit ruinas. Nõ ḡ humanū gen⁹ d3 eē tuū
ſ3 inter hõꝝ ſpirituū agmia felicit' colloca/
ri. His aūt dictiſ ꝯuerſa ad filiū dixit. O dul
ciſſime fili: q2 bonū eſt obuiare malicijs ꝛ p
turbare pu̇erſos.qð ſi non fieret nihil eſſ3 a/
liõ q̄3 fauorē ipeccati p viribꝫ impꝫtiri: qð eſſe
nõ debet.xxiij.q.iij.c.q̄ põt obuiare.cū ſilibꝫ
Jõ peto ꝛ totiſ p̄cordijs efflagitio vt reiectiſ
friuol' ꝛ vanis allegatõnibꝫ iſti⁹ maligni de/
monis i fauorē hūani generiſ ſniaz pferatis:
ipm genus humanū a petitiõe huius pcu/
ratoris neq̄cie iferualis penit⁹ abſoluendo.
lites eni nõ debēt eſſe immortales: nec in ifi/
nitū ptrahi.l.properandu3.et.l.apertiſſimi.
C.de iudi.ꝛ.l.fratris: C.de tranſac.ꝛ.l.fi.ff.
p ſuo.et.C.de fruc.ꝛ.li.et.l.ēminato.et.C.de
re iudi.l.ij.

Pars tercia huius ſermonis de diffini/
ua ſententiatõe pdicte diſputatiõis.

His ergo omnibꝫ diligenter audi/
tis volēs iuſt⁹ iudex celeſtis litigia
cito ad debitū finē pducī: vt ita q̄/
dam extimauerūt.ff.ſi.cer.pe.et ie
ij.ff.de aqua plu.ar.et.in aut'.vt cle.ap.pro/
pri.epiſ.conue.§.fi.coll'.vj.et in.l.quiſquis.
§.preterea.C.de poſtu. Miſit Gabrielē ar/
changelum: qui tuba aurea intonans: per/

emptoꝛiū terminū ꝑtib⁹ ad comparēdū aſſi
gnaret in q̄ diffinitiuā ſniam ꝑntes audirēt
q̄ſtionis p̄dicte. Statuto ḡ die cōparentib⁹
parētib⁹.ſ.ipa aduocata hūani generꝭ cū p̄/
mis parētib⁹ ꝛ mltꝭ alijs ſctis pr̄ib⁹: necnon
p̄ncipe demonioꝛū cū multꝭ alijs malignis
ſpiritib⁹: ſaluatoꝛ nr̄ i ſuo fulgentiſſimo tri/
bunali reſidens: ꝓtulit ſniam in hūc modū.
In eterne diuītatꝭ mee noīe amē. Nos Je/
ſus mūdi ſaluatoꝛ auditꝭ oīb⁹ allegatiōib⁹ ꝑ
ꝓcuratoꝛē neq̄tie infernalis ꝯ hūanū genus
factꝭ: auditiſq₃ rn̄ſionib⁹ ſapiētiſſime aduo
cate p̄dicte generꝭ hūani: ꝛ diligēter examia/
tis iurib⁹ ambaꝝ ꝑtiū: omnib⁹q₃ ꝯſideratis
q̄circa p̄dicta vidēda ꝛ ꝯſiderāda fuerūt: ſe/
dentes ꝓ tribunali ad nr̄m ſolitū banchū iu
ris poſitū ſuꝑ thꝛonos angeloꝝ i celeſti pa/
latio nr̄o vbi reſidentiā facim⁹ ꝑſonalē: hūa
num gen⁹ hac mera diffinitiua ſnia abſolui/
mus: ꝛ ab impetitiōe ꝓcuratoꝛis neq̄tie īfer
nalis reddim⁹ abſolutū: cū h̄ cōſonet ſctiſſi/
mis ſcpturꝭ ꝛ iuridice ṽitati quā ſp̄ ſeq̄mur.
Ipm q₃ ꝓcuratoꝛē neq̄tie infernalis ex nunc
p̄cipim⁹ ad dānatiōem inferni ꝑpetuā peni/
tus ambulare: vbi ē flet⁹ ꝛ ſtridoꝛ dentiū īfi/
nitus: vt ſcptū eſt Mat.xxij. Receſſitq₃ dia
bolus cū eiulatu ꝛ clamoꝛe maxio atq₃ i ba/
rathꝛi ꝓfundū merſus ē: eṫnis ſupplicijs cru
ciādus. Lata ꝛ data ac in his ſcptis ꝓnūcia/
ta ꝛ ꝓmulgata fuit ſuꝑdicta ſnia in oīb⁹ ꝛ ꝑ
oīa ꝓut ſupi⁹ ꝯtinet: ꝑ ſuꝑdictū dn̄m noſtrū
Jeſum chꝛm ꝓ tribunali ſedētē in ſuꝑſcpto
loco: p̄ntib⁹ ſuꝑdictꝭ ꝑtib⁹: ꝛ lata ac vulgari
zata ꝑ me Joā. euangeliſtā: notariū dn̄i nr̄i
Jeſu chꝛi ꝛ curie celeſtꝭ ſcribā publicū / p̄ſen
tib⁹ Joāne baptiſta: Franciſco ꝛ Dn̄ico con
feſſoꝛib⁹: Petro ꝛ Paulo p̄ncipib⁹ aploꝝ: ꝛ
Michaele archāgelo: ꝛ multꝭ alijs ſanctis
in multitudine copioſa teſtib⁹ ad hec voca/
tis ꝛ habitꝭ ꝛ rogatꝭ: anno dn̄i M.cccc.xcij.
inditiōe decima. die p̄mo nouēbꝛis. Libera/
to igiṫ humano genere: ꝛ dn̄o in celū aſcēdē/
te: dn̄s Adā cū vxoꝛe ſua ꝛ ceterꝭ ſctis patri
bus inūeras btīſſime ṽgini grās ꝓ ſe ꝛ toto
hūano genere retulerūt: eoq⁹ ſapientiſſimis
rn̄ſiōib⁹ ſuis eos de miſerabili demonū ſer/
uitute liberaſſet. Cui ſapiētiſſime atq₃ p̄ijſſi
me virgini ſit infinita gl'ia Amen.

De alijs q̄nq₃ donis ſpūſſcti q̄ fuerunt in
btā ṽgine Sermo.vj.

Quartuoꝛ calamitates homis.

Mari abūda/
bit cogitatio ei⁹ ꝛ ꝯſiliū ei⁹ ab
abyſſo mlta Eccī.xxiiij. Quat
tuoꝛ calamitatib⁹ inṫ alias in
natiuitate ſua ſubijciṫ hō. Prima dr̄ iniq̄ta
tis. Cuilibet em̄ ex Adā ꝓpagato ꝓpṫ cōtami
natiōem pctī oꝛiginalis dici pōt illō Joā.ix.
In pctīs nat⁹ es totus. Scd̄a calamitas dr̄
meſtitatꝭ. Nā de q̄libet noſtꝝ ṽificatū fuit il
lud Sap.vij. Primā vocē ſilēm oīb⁹ emiſi
ploꝛās. Tertia ṽo appellaṫ nuditatꝭ. Quili/
bet nanq₃ hō dicere valet illud Job.j. Nud⁹
egreſſus ſum de vtero mr̄is mee. Hō em̄ na
ſcitur nud⁹: non tm̄ nuditate veſtiū: ſed etiā
nuditate ṽtutū. Quarta calamitas dr̄ tene/
bꝛoſitatꝭ.ſ.ignoꝛātie. iuxta illud Job.xxxvij.
Nos q̄ppe obuoluimur tenebꝛꝭ. Natiuitas
aūt ꝛ cōceptio glīoſe ṽgis Marie nō fuit p̄
me calamitati ſuppoſita: q2 ſine macl'a pctī
imo oī mūdicia plena cōcepta ꝛ nata eſt ipa
mr̄ dei bn̄dicta: vt dicunt moderni theolo/
gi in.iij. ſniaꝝ. di.iij. Quo ad ſecundā ṽo licz
q̄dā putāt btām ṽginē p̄mā vocē lachꝛyma/
bilē emiſiſſe: vt ſe alijs ex Adā ꝓgenitꝭ cōfoꝛ
maret: ꝛ miſerie hūani generꝭ ſe cōpati oſten
deret: tn̄ alij opinanṫ ipam in natiuitate ſua
nō fleuiſſe: ſed iocūdo ac hilari vultu ꝛ cum
magna exultatiōe de mr̄is vtero ꝓdijſſe. Nā
dicere in mēte ſua poterat illō Eſa.lxj. Gau/
dens gaudebo i dn̄o: ꝛ exultabit aīa mea in
deo meo: q2 induit me veſtimentꝭ ſalutis: et
indumēto iuſticie circūdedit me quaſi ſpō/
ſam oꝛnatam monilib⁹ ſuis. Lz etiā nudita
tē in oꝛtu ſuo habuerit coꝛꝑalē: nō tn̄ ſubia/
cuit nuditati ſpūali. Habuit em̄ in natiui/
tate ſua graꝝ ꝛ ṽtutū abūdātiā. Vn̄ dicere
poterat illō Eccī.xxiiij. In me oīs grā vite et
ṽtutꝭ. Quarte q₃ calamitati.ſ. igrātie n̄ ſub/
iacuit: cū adhuc i mr̄no vtero exn̄s liberi ar
bitrij vſū habuerit: vt ſ̄. dictū ē ꝑte.iij. hui⁹
opis. ſer.j. ꝑte vl. Predixerat em̄ ſapiēs Ec/
cleſiaſtic⁹ i ṽbis ꝓpoſitis di. A mari.ſ. diuine
maieſtatꝭ abūdauit cogitatio ei⁹ ꝛc. Suꝑ q̄
bus ṽbis de alijs q̄nq₃ donis ſpūſſcti q̄ ipa
habuit differem⁹.

Pars.I. de dono ꝯſilij btē virginis

Eatā virginē fuiſſe dono ſapie re/
pletā in p̄cedenti ſmone declarauī
mus. Unde ipa dicere poterat illō
Sap.vij. Venit in me ſpūs ſapie.
Nec mirꝝ ſi ita ſapiens fuit. Nam cum vera
ſit ſnia Proſperi in li. epigrā. di. Tranq̄llā ꝛ
vacuā curꝭ ſapia mentē Imbuit: et placidi
pectoꝛis hoſpes erit. Nō eſt mirandū ſi men
tē ipſi⁹ bn̄dicte ṽginis tranq̄lliſſimā ꝛ ab oī
bus terrenis curis remotā diuina ſapientia
repleuit. Itē cum ſapiēs dicaṫ ille q̄ h₃ plenū
aīi iudiciū.l. diē ꝓferre. in fi. ff. de arbi. Itē
ille q̄ nō errat: vt no. i.l.j. ff. de off. p̄fecti pro.
et in.l. humanū. C. de legi. ꝑfecto ꝯſtat q⁹ glo
rioſa dei mr̄ q̄ pleniſſimū aīi iudiciū habu
it et nunq₃ errauit ſapientiſſima fuit. Et cū
omnis ſapientia a dn̄o deo ſit: vt dr̄ Eccī.j
q̄ dat eā pie agentib⁹. Eccī.xliij. Profecto in

F Donum ſapientie habuit

ipſa ſup oẽs pijs opib9 repleta debuit infũdi a deo ſũma ſapia. Fons eni ſapie eſt v̈bum dĩ i excelſ. Ecci. j. Et iõ q2 vt dr̃ Prouer. xiij Qui cũ ſapiẽtib9 gradit̃ ſapiẽs erit. Jpſaqz fontẽ ſapie cħr̃m nouẽ mẽſib9 i ſuo vẽtre portauit. et cũ eo p. xxx. z tres ãnos ↄuerſata eſt dono ſapie plena fuit. i p̃c ei ſapie dux ẽ. Sapie. vij. Quapropt̃ de illa dici põt illð Pſal. cxlvj. Sapie ei9 nõ ẽ nũer9. ¶ Donũ q̃z intellect9 ipaz habuiſſe i p̃dicto ſmõe pbauim9: z poſſumus addere ſic: cũ dicat pħa p̃s. cx. Jntellect9 bonus oib9 faciẽtib9 eũ. ſ. dñi p̃cepꝛũ. Cũqz etiã dicat p̃s. cxviij. q2 de9 itellectũ dat puulis. i. hũilib9: ſeq̃t q2 b. v̈go int̃ oĩs viatores hũillima: z i obſuatõe diuioꝝ p̃ceptoꝝ feruẽtiſſima ſup oẽs p donũ itellectus fuit illũinata. Vñ dicere põt illð p̃s. xv. Bñdicã dñm q̃ tribuit mihi intellectũ. Q2 aũt i ipa fuerit donũ ↄſilij excellẽti9 q̃z i aliq̃ alio viatore, pbat Alb. ſup Miſſ9 ẽ. cap. c. arguẽs ſic. j. Jo. ij. dr̃. Vnctio ei9 doc3 vos d̃ oib9. ſed btã v̈go oib9 alijs iproportõabiliter pl9 hũit vnctiõiſ. ḡ donũ ↄſilij hũit alijs excellẽti9 iproportiõabilit̃. Jtẽ Jo. xvj. ait dñs Cũ venerit ille ſp̃us v̈itatſ: docebit vos oẽz v̈itatẽ. ſ. de agendis ad ſalutẽ. S3 in b. v̈gie ſp̃uſſctũs venit improportiõabilit̃ et docuit oẽm v̈itatẽ: iuxta illud Lu. j. Sp̃uſſctũs ſuperueniet in te zc. Ergo p̃ alijs cã improportionabilit̃ omnẽ v̈itatẽ docuit de agẽdis per donũ ↄſilij. Jtem dñs Joan. xv. Jã nõ dicã vos ſuos ſed amicos. q2 oĩa q̃cũqz audiui a p̃re meo nota feci vob. ḡ reuelatio ſecretorũ eſt effect9 dilectiõis. S3 in btã v̈gine fuit improportionabiliter dilectio reſpectu oĩm. ḡ iproportiõabilit̃ reuelatio ſecretoꝝ reſpectu cunctoꝝ. Jtẽ oĩm ſecretiſſimoꝝ ſecretorũ. ſ. incarnatõis myſteriũ ipi ſoli reuelauit. ḡ nullũ alioꝝ min9 ſecretoꝝ igrauit. Jtẽ vt dic̃ Phs. Cui9 eſt opari: ei9 ẽ z opando cognoſcere. ḡ cui9 p̃ oib9 et ſup oẽs eſt opari: ei9 p̃ oib9 z ſup oẽs eſt opando cognoſcere. ſ3 btiſſima v̈go fuit pfectiſſima obſuatrix ↄſilioꝝ ſup oẽs viatores. ergo cognitõez ↄſilioꝝ hũit ſup oẽs viatores. hoc aũt ẽ donũ cõſilij. ergo donũ ↄſilij hab3 ſup oẽs. ¶ Jtem Exo. xij. dr̃. Nõ remãebit ex eo q̃cq̃z vſqz mane. ſiq̃d r̃ſiduũ fuerit igni ↄburetſ. Glo. Qð ex agno remanet igni cõburim9 qñ h̃ qð de myſterio incarnatiõis ei9 intelligere z penetrare nõ poſſum9: poteſtati ſp̃uſſancti hũili ter reſeruamus. Ex iſta autoritate videtur q2 myſteria diuia in ſtatu vie nõ poſſum9 ad plenũ rimari et penetrare. ſed q̃dam ſp̃uiſctõ oportꝫ reſeruare. Ex alia parte videt̃ q2 nihil de veritate myſterioꝝ remaneat idiſcuſſũ. z q2 nullũ v̈bũ dñi reuertat̃ ad ipm vacuũ: qð a nullo fuerit intellectũ: Juxta illð Eſa. lv. Quõ deſcẽdit imber z nix de celo. et illuc vltra nõ reuertit̃: ſed inebriat terrã z infundit eã z germiare eã facit: z dat ſemẽ ſerenti z panẽ comedẽti. Sic erit v̈bũ meũ q̃d egredit̃ de ore meo: nõ reuertet̃ ad me vacuum: ſed faciet q̃cũqz volui: z pſpabit̃ in his ad q̃ miſi illud. Ex hoc videt̃ q2 ſupra cõem ſtatũ viatoꝝ ſit pfecta cognitio myſterioꝝ oĩm et diuinoꝝ eloquioꝝ. et tñ reqrat̃ in aliq̃ reuelatio oĩm ſecretoꝝ. hoc aũt debet̃ marie familiari z maxime amico z maxime ſapienti. Hoc aũt totũ eſt btiſſima v̈go q̃ eſt familiariſſima dei filio z amiciſſima ac prudẽtiſſima: de q̃ liber amoris q̃ eſt cantica cãticoꝝ: et liber ſapientie ſpecialr̃ exponunt̃. ita vt ea q̃ de ipſa ſapientia dicunt̃: de illa intelligantur. Jn ſapiẽtia aũt nulla eſt ignorantia ſecretoꝝ. Ergo videt̃ q2 btiſſima v̈go pfectã cognitiõem oĩm ſecretoꝝ habuit vniuerſalẽ vtpote vniuerſal' ↄſiliatrix. Turpe eñi ei fuiſſet velle docere q̃ nõ didiciſſet. vt patet per glo. in aut. de ſanc. epiſ. i p̃n. coll'. ix. Facit ad hoc c. miſeꝝ. lxj. di. et c. ordinãdus. lix. di. et c. ſic viue. et c. ſi clericatus. xvj. q. j. et c. cũ in cunctſ. de elec. Et illð q̃d Ouið. canit in. ij. d̃ triſti. dicẽs. Nð paꝝ nouit nemo docere p̃t. Alij aũt viatores oẽs cognitiõem pticularez habuert̃: vtpote nũcij diuerſi ad diuerſa nũcianda deſtinati. Hec Albe9. Vrẽ igit̃ v̈gini naſcenti potuerũt dicere angeli illð Prouer. ij. ſc3 Cõſiliũ cuſtodiet te: z prudẽtia ſeruabit te. Et ipa mr̃ dei ſapientiſſima dicere p̃t illð Prouer. viij. Ego ſapia habito in ↄſilio et eruditſ interſũ cogitatiõib9. Et illud q̃d ca. ſeq̃nti eiuſdẽ li. dr̃. ſ. Meũ eſt conſilium zc. ¶ Seruauit q̃z ipſa v̈go bñdicta admonitionẽ bti Tobie dicentſ ſui li. ca. iiij. Oi tp̃e bñdic deũ: z pete ab eo vt vias tuas dirigat z oĩa ↄſilia tua in ipo pmaneant. Sciẽs eñi mr̃ dei illð Ecci. vj. ſc3 Cõſiliari9 ſit tibi vn9 de mille: elegit deũ p ſuo vnico ↄſiliario. de q̃ Job. xij. dr̃. Apð ipm eſt ſapia z fortitudo. ipſe h3 ↄſiliũ z itelligẽtiã. et in h̃ ſuauit doctrinã Ecci. xxxij. ſcp̃tã. ſ. ſine ↄſilio nihil facias: z poſt factũ nõ penitebis. Nihil eñi vnq̃z fecit ipa v̈go ſapiẽtiſſima ſine ↄſilio ſp̃uſſancti. Nouerat nãqz q2 ea q̃ cum ↄſilio fiũt fructu ñ carebũt. l. hũanũ. C. de legi. l. dubiũ nõ ẽ. C. d̃ repu. et i h̃ obſuauit p̃cepta legſ q̃ mãdat pitiores eẽ ↄſulẽdos. l. in bonoꝝ. i fi. ff. d̃ bono. poſ. l. ij. §. fi. ff. qs or. i bo. poſ. ſed z per glo. i. l. bonoꝝ. C. q̃ admi. ad bo. poſſeſ. poſ.

Pars. II. de dono fortitudis ipſi9 v̈gis

FOrtitudinẽ fuiſſe i btã v̈gie i ſummo: pbat Alb. vbi ſ. ca. cj. ſic Quicq̃d eſt fortius fortiore: eſt forti9 in

Margin: H — Donum q̃z intellectus z cõſilij — N — Ut p̃ myſter reſeruamus myſteria diuina poſſ plenũ ... oportꝫ reſeruare — I — K

firmioꝛe.l.de acceſſionibꝫ.ff.de diuer.ꝛ tē.ꝑ.
Sicut leo q̄ eſt fortioꝛ eq̄: mľto magiſ ē foꝛ-
tioꝛ cane q̄ minꝰ eſt fortis q̄ꝫ equꝰ. Sed brā
Maria fortioꝛ tribus — v͛go fuit fortioꝛ tribꝫ fortioꝛibꝫ oī viatoꝛe.er-
go ꝛc. Iſti aūt tres fortioꝛes oī viatoꝛe ſunt
deꝰ: moꝛs ꝛ diabolꝰ. De pͥmo.ſ.de dō dr̄ Exo
di.xv. Oīpotēs nomē eiꝰ.ſed ipm̄ brā virgo
q̄daṁō ſupauit qn̄ eū hūilitate ſua hūanari
faciēs charitate vincľatū pariter ꝛ hūiliatū
ac vulneratū in ſuo v͛ginali vtero incarcera
uit. Et ſic foꝛtitudo brē v͛ginis rigoꝛeꝫ foꝛti
tudinis ꝛ ſeueritatiſ dei ſupauit ꝛ mitigauit
De q̄ Nū.c.xxiiij.dr̄. Cuiꝰ foꝛtitudo ſīlis ē rhi
noceroniſ. Rhinoceron em̄ in gremio v͛gis
māſueſcit: ꝛ figurat deū q̄ ſe in gremio v͛gi-
a nali hūiliauit. ¶ Scd̄s foꝛtiſ ē moꝛs.cui ne-
mo moꝛtaliū reſiſtere pōt. Vn̄.ij. Re.xxiiij.
dr̄. Oēs ei moꝛimur ꝛc. Et pſ.lxxxviij. Quis
eſt hō q̄ viuet ꝛ non videbit moꝛtē: q̄ſi dicat
nullus. Hac aūt foꝛtioꝛ fuit brā v͛go q̄ eam
deſtruxit. Sic em̄ moꝛs itrauit ꝑ feminā et
vitā deſtruxit.ſ.ꝑ Euā: ita ꝑ feminā Mari-
am deſtructa ē moꝛs.ſ.ꝑ fructū ventris ſui.
vn̄ dicere poťat illō Oſee.xiij. O moꝛs ero
moꝛs tua.et iō foꝛtioꝛ moꝛte fuit. Tertiꝰ foꝛ-
tis ē diabolus.de q̄ Job.xlj.dr̄. Nō eſt ptās
ſuꝑ terrā q̄ cōpeꝛ ei q̄ factꝰ ē vt nullū timeret
Et iſte erat ille foꝛtiſ armatꝰ q̄ tenebat in pa-
ce atriū ſuū. Lu.xj.ſ.mōm.q: nullꝰ audebat
eū debellare ꝛ ꝯ ipm̄ pugnare. Brā aūt v͛go
fuit foꝛtioꝛ illo.nā caput eiꝰ ꝯtriuit Gen̄.iij.
Vn̄ ō illa dici poterat illō Sap̄.x. Certamē
foꝛte dedit ei vt vinceret. Item actꝰ foꝛtitu-
dinis eſſentialis eſt firmiter adherere deo.
ſed brīſſima v͛go adherebat deo inſeꝑabilr̄
iuxta illō pſ.lxij. Adheſit aīa mea pꝰ te.ꝫ ꝛc.
Itē actꝰ foꝛtitudīs eſt terrenas cupiditates
nō tm̄ repͥmere: ſꝫ penitꝰ obliuiſci. hoc aūt nō
ꝯtingit in aliq̄ viatoꝛe ſed ſolū i ipā v͛gine in
q̄ fomes pc̄ci penitꝰ extictꝰ fuit.ꝫ habuit actū
foꝛtitudīs ꝑ modū pr̄ie ꝛ ſuꝑ oēm viatoꝛeꝫ
ſine ꝓpoꝛtiōe. Hec Albtꝰ vbi ſ͂. De v͛tute āt
foꝛtitudīs eiꝰ dixi ſ͂.ſermōe.iij.pte.ij.ideo h̄
ptrāſeo.ſolū h̄ ꝯcludo ꝙ cū nihil ſit foꝛtiꝰ ve
ritate q̄ eſt foꝛtioꝛ oībꝫ rebꝫ: vt dr̄.ij. Eſdr̄.iij.
et c.cōſuetudo.viij.diſt.ꝛ ibi glo.ꝑfecto ma
xima ē ꝛ fuit v͛gīs foꝛtitudo q̄ peꝑit ipāꝫ ve
ritatē.iuxta illud pſ.lxxxiiij. Ueritas de ter-
ra oꝛta ē.i.de v͛gine Maria: vt exponit glo.

Pars.III.de dono ſcīe ipſiꝰ v͛ginis

M D E dono ſcīe ab oībꝫ appetēdo loq̄ꝛ
deꝰ ꝑ ꝓphaꝫ Hiere.ix.di. Qui glo
riaꝛ in h̄ gl̄ieꝛ ſcire ꝛ noſſe me. De
fectꝰ em̄ eius ē cā mľtoꝝ maloꝝ.
Igrātia em̄ eſt mr̄ cūctoꝝ erroꝝ.c.j.xxxviij
diſt.et iō indoctꝰ nō dꝫ effici clericꝰ nec ꝓmo
ueri ad oꝛdiēs: ſm̄ Angelū i auꝛ.quō opoꝛ.

epiſ.§.hec de co.col.j.et ꝓbaꝛ ꝑ c.cū in cūctiſ
de elec.et c.illitteratos xxxvj.diſt. Itē nō ꝑt
bn̄ficiū retinere ſm̄ Inno.i c.cū nr̄as.de cō-
ceſ.ꝑbē. De defectu āt idoctoꝝ ꝛ illitteratoꝝ
ponīꝛ ꝑ glo.i auꝛ.de tabelli.i fi.ꝑn.in v͛bo fa
cilis.coll.iiij. De malꝛ v͛o ex igrātia ꝓcedēti-
bus dr̄ Eſa.v.ca.ꝓpēa ductꝰ ē ꝑplus meꝰ ca-
ptiuꝰ: q: n̄ habuit ſciam. Et puer.xix. Ubi n̄
eſt ſcia aīe nō ē bonū.et Ecci.xiij. Uani ſunt
oēs hoīes ī q̄bꝫ n̄ ſubeſt ſcia dei. Huiꝰ āt do Tres acꝰ ſcie
ni ponit Albtꝰ vbi ſ͂.ca.cij.tres actꝰ. Pͥmꝰ
eſt ille de q̄ Aug.i.xiiij.de ciui.dei inq̄t. Hu
ic ſcīe tm̄ illō tribuēdū eſt in q̄ fides ſalubꝛi
ma q̄ ad verā ducit btitudinē generaꝛ: nutri
tur: roboꝛaꝛ ꝛ defēdiꝛ. Et īfra. Scire quēad-
modū h̄ ipm̄ ꝛ pijs opituleꝛ: ꝛ ab ipijs defē-
daꝛ: eſt etiā ipſiꝰ ſcīe. Hec ille. Hūc actū ha-
buit b.v͛go ſuꝑ oēs viatoꝛes excellētiꝰ.ſ.fidei
defenſionē: ecclīa atteſtāte q̄ illi canit. Cun-
ctas hereſes ſola inꝛemiſti i vniuerſo mūdo.
¶ Scd̄s actꝰ ſcīe huiꝰ ē abſtinere a malīſci- b
endo turpitudinē eoꝝ. vn̄ btūs Job dicebat
ſui li.xxviij.c. Abſtinere a malo ſcia: cogitā-
re etiā ipm̄ malū ꝛ dolere. vn̄ Ecci.j. Qui ad
dit ſciam addit ꝛ doloꝛē. Sꝫ nulla pura cre
atura attingēs vſū rōnis abſtinuit a malꝛ oī
bus etiā venialibꝫ niſi ipā.cui Can̄.iiij.dicꝛ
Et macľa n̄ ē i te. Vn̄ dicere pōt illō pſ.xviij
Sine iniq̄tate cucurri ꝛ direxi. Optie em̄ ſci
ebat q̄ꝫ turpe ꝛ indecēs ſit peccare. ergo ꝛc.
¶ Tertiꝰ actꝰ ē inꝛ hoīes malos ꝯuerſari: ꝛ
irrephēſibilē vitā tenere. ſic admonet apľus
Pe.ſue pͥme canonice.ij.ca.dicēs. Cōuerſa-
tiōem v͛ram inꝛ gētes hn̄tes bonā: vt i eo ꝙ
detractant de vobꝫ tanq̄ꝫ de malefactoꝛibꝫ ꝑ
bona oꝑa vos ꝯſiderātes gl̄ificēt deū in die
viſitatiōis. Hūc āt actū ſic ꝛ pcedētē habuit
b.v͛go alijs excellētiꝰ: vt pꝛobat Alb.vbi ſ͂.
Sola em̄ ſuꝑ oēs i medio natōis pue ꝯuer-
ſari ſciuit inocētiſſime ꝛ edificatoꝛie.nā nihil
faciendoꝝ omiſit: ꝛ nihil omittendoꝝ fecit.
nulli i malo cōitauit: ꝛ oībꝫ bonū ſuū cōica-
uit. Nemi malū exēplū dedit: vt ait Amb.in
li.de v͛gibꝫ. Fuit etiā i ea donū ſcīe ꝑ modū
pͥmū q̄d ē ſcire deū ꝑfecte ꝛ ipm̄ colere: ꝛ ꝑti
mi gl̄ie ꝯgaudere. Hoc ei donū tali mō nul
li ꝯceſſū ē viatoꝝ. Et idō de brā v͛gīe oīa ſcia
diuia repletiſſima dici pt̄ illō Sap̄.x. Dedit
illi ſciaꝫ ſctōꝝ.ſ.oim: imo plꝰ q̄ꝫ oībꝫ ſctīs.

Pars.IIII.de dono pietatiſ brē v͛gis

D P Ietas ad oīa valeꝛ ꝓmiſſioneꝫ hn̄s
vite q̄ nūc ē ꝛ futuꝛe. Hꝰ āt doni pi
etatiſ tres ſūt actꝰ ſm̄ Alb.vbi ſ͂.c.
T inq̄t Paulꝰ.j.ad Tim.iiij. Pi Tres actus pietatis
ciij. Pͥmꝰ ē mouere ad oꝑa miſcdīe. Scd̄s
eſt ſcp̄turē nō ꝯdicere ſiue itellecte ſiue n̄ itel
lecte. Tertiꝰ ē ſctā honoꝛare. Qēs āt iſti tres

actꝰ pietatis fuerũt excellẽtiꝰ i btã ṽgĩe q̃ʒ i
aliq̃ alio viatoꝛe ſm p̃dictuʒ doctoꝛẽ vbi s̃.
Nã õ p̄mo actu loq̄r Aug.i c.de ciui dei di.
Pietas extẽdit i ſcpturis ad opa mĩe.q2 ipe
deꝰ i eis maxie ↄmẽdat ea ſup ſacrificia:iux̄
illõ Oſee.vj. Miſcdiaʒ volo ꝛ nõ ſacrificiũ
qõ etiã ponit Mat.ix. Sʒ i h̃ ẽ differẽtia in
ter miſcdiam ꝛ pietatẽ ſm p̃dictũ Alb.q2 mi
ſericoꝛdia mouet ad ſubleuandũ miſeriã ho
mis inq̃ntũ ꝓximꝰ ẽ.ſʒ pietatꝭ donũ mouet
ad ipẽdẽdas elÿnas hoĩ inq̃ntũ ẽ imago dei
quã venerat i ꝓxĩo. Et ꝓpꝛea legata ꝛ elÿne
q̃ fiũt paupibꝰ.marie viduis:ĩfirmis:pupillꝭ
pegrinis ꝛ ſenibꝰ:dicũt pia opa:ſm Spe.in
ti.de inſtruẽ.edi.§.nũc ṽo aliq̃.v.lxiij. Bar.
in.l.j. C.de ſa.ſanc.eccl. Jtẽ elÿna data filio
monacho dr̄ pia ſm Bal.i aut.ſilr. C.ad.le.
P fal. ¶ Quia ḡ pietas mouebat bñdictã ṽgi
nẽ ad iplẽda opa mĩe ꝛ ad cõpatiẽdũ ꝓxĩo:ñ
ſolũ q2 imago dei ſed q̃ſi deꝰ.exq̃ deꝰ factꝰ ẽ
hõ:ſequit ꝙ ip2opoꝛtionabilr fuit excellẽtiꝰ
i ipã q̃ʒ in aliq̃ viatoꝛe.iõ ad eã clamamꝰ in
antiphona: O clemẽs:o pia:o dulcꝭ ṽgo ma
ria. Si em̃ impatoꝛ appellat ſe piũ:vt i ru/
brica ꝓemij inſti.q̃d dicẽdũ ẽ õ btã ṽgĩe q̃ fu
it pietatis mr̄. Pretea pietas ꝛ miſcdia ṽgi
nis nõ tm̃ ſe exercuit erga ꝓxim.ſʒ etiã erga
deũ hoiem:cui i oĩbꝰ opibꝰ miſcdie miſtra/
uit:vt pleniꝰ dixi i.iij.pte huiꝰ opis.ſer.j.pte
ij. Et iõ oim alioꝝ pietate excellẽtioꝛ fuit.q̃ʒ
excellẽtiſſime ãt habuerit ṽtutẽ mĩe:ꝑnũc p
traſeo.q2 ſatꝭ s̃ dixi i dc̃a pte.iij.hꝰ opis ſer.
Scptu/ris nõ cõ tradicere v.pte.j. ¶ Scdm q̃ʒ actũ pietatis q̃ ẽ diuis
ſcpturꝭ nõ ↄdicere:ſʒ eis hũilr:pie ꝛ ſimplr
adq̃eſcere ꝛ aſſentire. Et q̃uis rõne myſteria
cap̄ itelligere nõ valeamꝰ:illa tñ ſine diſcuſ
ſiõe ꝛ heſitatiõe credere ꝛ iplẽda expectare:
iux̄ illõ ad Titũ.ij. Sobꝛie ꝛ pie ꝛ iuſte vi/
uamꝰ i h̃ ſeculo expectãtes btam ſpẽ ꝛ aduẽ
tũ dñi nr̄i Jeſu chꝛi ꝛc̃. Btiſſima ṽgo excel/
lẽtiſſime habuit ſup oẽs. Nulla em̃ alia cre/
atura fuit ita pia ad credẽdũ ꝛ aſſentiẽdum
oĩbꝰ ſcpturꝭ ſicꝰ ipa. Cũ em̃ angelꝰ ſibi nũciaſ
ſet qõ erat ſup oẽm rõnẽ.ſ.filiũ dei õ ipa in/
carnãdũ:pmamẽte ea i ↄgitare:ſubito argu
it di. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm ṽbũ tuuʒ
Luc.ij. ¶ Tertiꝰ etiã actꝰ q̃ ẽ honoꝛare ſctã
Sctã ho norare Vñ glo.ſup illõ Matth.v. Bti mites:ait.
Qui pie q̃rũt ꝛ honoꝛãt ſctã.ſ.loca:ſctãq̃ʒ tẽ
poꝛa:ꝛ ſacrã ac vaſa ſacra:ꝛ pſonas ſctãs:et
reliq̃as ac hmõi:fuit ſup oẽs ip2opoꝛtiona/
bilr in ipa ṽgine excellẽtiꝰ:q̃ oĩa ſctã plꝰ q̃ʒ
oẽs viatoꝛes honoꝛauit.ꝛ p quã om̃s ſcti ꝛ
ſctẽ i celeſti gl̃ia ſunt coꝛonati ꝛ coꝛonate.q2
p filiũ eiꝰ bñdictũ oẽs gl̃ificant ꝛ honoꝛant
Vñ Apoc.xxiiij.dr̄.ꝙ ſenioꝛes ꝛ q̃ttuoꝛ aia/
lia mittebãt coꝛonas ſuas ad pedes ſedẽtis
ſup thꝛonũ.q2 p humanitatẽ chꝛi(p pedes ſi
gnificatã:quã ↄtraxit õ btã ṽgĩe)ſciũt ſe glo
riã ꝛ honoꝛẽ recepiſſe.

¶ Pars q̃nta de dono timoꝛis btẽ ṽgis.

Q Utrũ tioꝛ fuerit in Maria. NRo expeditiõe huiꝰ ptꝭ q̃rit: Nun/
q̃d timoꝛ fuerit i btã ṽgie. Et p2io
videt ꝙ nõ. Vñ Alb.vbi s̃.c.ciij.
arguit ſicõ timoꝛe ſuili di. Timoꝛ
ſuilꝭ ẽ cũ pctõ.de q̃ i btã ṽgine nullã licʒ fieri
mẽtionẽ.ḡ ꝛc̃. Jtẽ arguit õ timoꝛe initiali in
c.ſeq̄n.di. Perfecta charitas foꝛas mittit ti
moꝛẽ.j. Jo.iiij.ꝛ c.q̃s nos.xxiij.q.iiij. Sʒ be
atiſſima ṽgo pfectiſſimã habuit charitatẽ.
ḡ nõ habuit timoꝛẽ ſuilẽ nec initialẽ. De ti/
moꝛe ṽo caſto arguit i ſeq̄nti c.di. Timoꝛ ca
ſtus timet ſepari.ſʒ btã ṽgo ñ timuit ſepari.
ḡ nõ habuit timoꝛẽ caſtũ. Hec ille. Pretea
nulla impfectio ſiue dfectꝰ debʒ poni i gl̃io/
ſa ṽgine.ſʒ timoꝛ ẽ ſignũ ipfectiõis ꝛ defectꝰ
ḡ ꝛc̃. Q ãt h̃ ſit veꝝ ꝓbat mltis auctoꝛitati
bus i q̃bꝰ apparet diuerſas impfectiões ꝛ de
fectꝰ ẽẽ in timoꝛe vl̓ cauſari ab eo. Nã.j. Jo
an.iiij.dr̄. Timoꝛ nõ ẽ in charitate.ꝛ ibideʒ.
Timoꝛ penã hʒ. Qui ãt timet nõ ẽ pfectꝰ in
charitate. Ac.iiij. Enei.dicebat Dido:vt re/
fert Virgil̓. Degeneres aĩos tioꝛ arguit. Et
x.eiuſdẽ li. Audaces foꝛtuna iuuat:timidoſ
q̃ʒ repellit. Timidi ãt ſeu meticuloſi dicũt il
li q̃ timẽt nõ digna ſuſpitiõe.l.fi. in p̄n.ꝛ ibi
Bal. C.de iure deli. Et iõ Judith.vij.noluit
deꝰ timidos ire ad pugnã di. Qui foꝛmido/
loſus ẽ ꝛ timidꝰ reuertat.ꝛ Ecc̃i.xxij.ſcp̄tũ ẽ
Coꝛ timidũ i cogitatiõe ſtulti ↄ iperiũ tioꝛis
nõ reſiſtit.ꝛ Apoc.xxj. Timidis ãt ꝛc̃.ſequit
ps illoꝝ erit i ſtagno ardẽtꝭ ignis ꝛ ſulphu/
re. Timoꝛ q̃ʒ ẽ ſignũ modice fidi.vñ Mat.
xiiij.inq̃t dñs diſcipulꝭ timẽtibꝰ. Quid timi/
di eſtꝭ modice fidei:ḡ i btã ṽgie nõ videt fu/
iſſe timoꝛ. Pretea vt ait Augꝰ.i li.lxxxiij.q.
ſignũ pfectõis nullꝰ timoꝛ eſt.ſʒ i gl̃ioſa dei
mr̄e fuit ſũma pfectio.ḡ nullꝰ timoꝛ. ¶ Sʒ
ↄ arguit ꝙ imo bñdicta ṽgo habuit timoꝛẽ
ẽt ſuilẽ. Nã i q̃dã ſer. Aug.inq̃t.ꝙ timoꝛ ſer
uilꝭ bonꝰ ẽ ꝛ vtilꝭ. Cũ ḡ mr̄i dei nullũ bonum
defuerit q̃ oĩbꝰ grõjs plẽa fuit.ḡ ꝛc̃. Silr vt
arguit Alb.vbi s̃.c.cv. Timoꝛ iĩtialꝭ ſimplr
bonꝰ ꝛ donũ ſpũſſci.ḡ i btã ṽgĩe fuit:quã ſpi
rituſſctũs oĩbꝰ bonis ꝛ donis ſuis repleuit.
De tioꝛe ẽt caſto arguit ſic c.ſeq̄n. Jſte tioꝛ
ẽ ſctũs ꝛ i eternũ pmanẽs:iux̄ illõ pſ.xviij.
Timoꝛ dñi ſctũs pmãet i ſeculũ ſecl̓i.ḡ ꝛc̃.
Jtẽ iſte tioꝛ creſcit creſcẽte charitate.ḡ dʒ in
ſũmo eẽ i ſũma charitate. Jtẽ ille tioꝛ naſcit
ex amoꝛe.ḡ ſi amoꝛ naſcit ip2opoꝛtionabilꝭ:ꝛ
tioꝛ ẽ ip2opoꝛtionabilꝭ.ſʒ amoꝛ btẽ ṽgis fuit
ip2opoꝛtionabilꝭ oĩ viatoꝛe:ḡ ꝛ tioꝛ. Hec ille
¶ Nos q̃ʒ ꝓbare poſſumꝰ multiplr i b.ṽgĩe R
fuiſſe timoꝛẽ. Nã cũ ipe timoꝛ fuerit in ſctõ

ſctõꝝ ⁊ perfectiſſimo oim ꝑfectoꝝ dño Jeſu
Ꝗ in ea fuerit ti/mor cħõ:in cui⁹ ꝑſona inqͥt Dauid pſal.liiij. Ti
moꝛ ⁊ tremoꝛ venert ſupꝑ me.ꝗ̃ i btã ẜgie cre
dẽd⁹ ẽ fuiſſe. Preterea i ipa fuit oĩs ꝑfectio ⁊
oẽ bonũ ⁊ oẽ iducẽs ad bonũ. ⁊ oĩs cã meri/
ti ⁊ p̄mij ac maioꝛis gl'ie. ⁊ qcq̃d laudabile
fuit i aliq̃ alio viatoꝛe: vtʒ ex ſup dict̃: maxi
me ꝑ illã regulã Bern. Quicq̃d aliq̃s lʒ pau
ciſſimis ẽ ꝯceſſuʒ ⁊c. Cũ ꝗ̃ timoꝛ dei ſit bon⁹
⁊ cã ml'toꝝ bonoꝝ ⁊ maxie vtil': ⁊ rept⁹ fue/
rit i hoĩb⁹ iuſt̃ ⁊ deo ꝗ̃t̃. Cũ em̃ met⁹ iuſt⁹
dicat̃ ille q̃ cadit i ꝯſtãtẽ viꝝ. l. metũ. C. õ biſ
q̃ vi met⁹ ve cã fi. vl' q̃ cadit i prudẽtẽ viꝝ. õ
q̃ ꝑ Inno. i c. dilect⁹. ex̃ õ eo qõ met⁹ cã. Seq̃
tur ꝙ etiã i btã ẜgie ꝯſtãtiſſima ⁊ prudẽtiſ/
ſima fuit. In cõmẽdationẽ em̃ timoꝛis tota
ſacra ſcṗtura adduci põt ꝓbãs ſupi⁹ dicta.
Laus ti/moris. Vñ Tob. iiij. inquit btũs Tobias filio ſuo.
Habebim⁹ ml'ta bona ſi timuerim⁹ deũ. ⁊
Judith. viij. dr̃ de Judith: ꝙ erat in oĩb⁹ fa
moſiſſima: qm̃ timebat deũ valde. Et eiuſdẽ
li. xvj. c. dr̃ deo. Qui ãt timẽt te magni erũt
apõ te ꝑ oĩa. Et pſ. cxiij. Bñdixit oĩb⁹ q̃ ti
mẽt dñm. ⁊ Prouer. xvij. Timoꝛ dñi bon⁹
eſt: ⁊ q̃ timet deũ i pace ẜſabit̃. Et. xiiij. eiuſ/
dẽ li. c. Sapiẽs timet ⁊ declinat a malo. Et
xv. In timoꝛe dñi dclinat oĩs hõ a malo. Et
dẽ ponit̃. xvj. eiuſdẽ li. c. Et Eccl'i. vij. Qui ti
imet deũ nihil negligit. Et Eccl'i. j. Plenitu
do ſapie timere deũ. ⁊ ibidẽ. Radix ſapie ti/
mere dñm: rami em̃ ipi⁹ lõgeui. Et. ij. c. Qui
timẽt dñm ñ erũt icredibiles ẜbo illi⁹. Qui
timẽt dñm inq̃rẽt q̃ placita ſunt illi. Qui ti
mẽt dñm p̄parabũt coꝛda ſua: ⁊ i ꝯſpectu il/
lius ſctificabũt aĩas ſuas. Qui timẽt dñm
cuſtodiẽt mãdata illi⁹: ⁊ patiẽtiã habebunt
vſq3 ad circũſpectiõem illi⁹. ⁊. vj. c. Qui ti/
met dñm eque habebit amiciciã bonã. Et. x.
c. Semẽ hoĩm honoꝛabit̃ h̃ qõ timet deum
Et ibidẽ. Qui timẽt dñm erũt i ocul' illi⁹ Et
iteꝝ. Nõ eſt maioꝛ illo q̃ timet deũ. Et. xv. c.
Qui timet deũ faciet bona. ⁊. xxj. Qui timet
deũ ꝯuertet̃ ad coꝛ ſuuʒ. ⁊. xxxiiij. Qui timet
dñm nihil trepidabit ⁊ nõ pauebit: qm̃ ipe ẽ
S ſpes eius. ¶ Cõtra ẜo de nõ timẽtib⁹ dicit̃
iiij. Regũ. xvij. Nõ timebãt dñm: ⁊ immiſit
eis dñs leones q̃ interficiebãt eos. De btõ ãt
Job dr̃ ei⁹. j. c. Vir erat ille ſimplex ⁊ rectus
ac timẽs deũ ⁊ recedẽs a malo. ⁊ iõ de⁹ glo/
rificauit eũ (q2 vt dr̃ in pſ. xiij. Timẽtes aũt
dñm gloꝛificat) ⁊ eũ adiuuit ac patiẽtiã illi
dedit. Scṗtũ eſt em̃ pſ. xxiiij. Firmamẽtuʒ
T eſt dñs timẽtib⁹ eũ. ¶ Ad ꝓpoſitũ q̃ʒ noſtꝝ
facit illõ qõ inq̃t ꝓpħa pſ. xxx. Q̃ magna ml'
titudo dulcedĩs tue dñe: quã abſcõdiſti ti/
mẽtib⁹ te. Et pſ. xxxiij. Nõ ẽ inopia timẽtib⁹
eũ. Et pſ. lxxxiiij. Prope timẽtes eũ ſalutare
ipi⁹. Et. cx. Eſcã dedit timẽtib⁹ ſe. Et. cxliij.

Voluntatẽ timentiũ ſe faciet. ⁊ deꝑcationeʒ
eoꝝ exaudiet: ⁊ ſaluos faciet eos. Et Prou.
xxxj. Mulier timẽs deũ ipa laudabit̃. ⁊ Ec
cleſiaſtici. j. Timẽti deũ bñ erit in extremis:
⁊ in die defunctiõis ſue bñdicet̃. Et. xxv. Q̃
magn⁹ ẽ q̃ inuenit ſapiam ⁊ ſciam: ſʒ nõ ẽ ſu
per timẽtes deũ. Et. xxxiij. Timẽti deũ non
occurrẽt mala: ſʒ in tẽtatiõe de⁹ illũ ꝯſerua
bit ⁊ libabit a mal'. Et Mich. vj. dr̃ dõ. Sa
lus erit oĩb⁹ timẽtib⁹ nomẽ tuũ. ⁊ Malach.
iiij. Oꝛiet̃ vob timẽtib⁹ nomẽ meũ ſol iuſticie
Et Luc. j. Miſcõia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓgenies ti
mẽtib⁹ eũ. ⁊ Job. xxviij. Timoꝛ dñi ipe ẽ ſa/
piẽtia. ⁊ pſ. cx. Initiũ ſapie timoꝛ dñi. ⁊ ideʒ
hr̃ Prouer. j. ⁊. ix. c. ⁊ Eccl'i. j. ⁊ Prouer. x. ca.
dr̃. Timoꝛ dñi apponet dies. ⁊. xiiij. In timo
re dñi fiducia foꝛtitudĩs: ⁊ filijs ei⁹ erit ſpes.
Et ibidẽ. Timoꝛ dñi fons vite vt declinet a
ruina moꝛtis. ⁊. xv. Timoꝛ dñi diſciplina ſa
piẽtie. ⁊. xix. Timoꝛ dñi ad vitã ⁊ i plenitu/
dine cõmoꝛabit̃ abſq3 viſitatiõe peſſimi. Et
xxij. Finis modeſtie timoꝛ dñi: diuitie ⁊ gl'ia
⁊ vita. ⁊ Eccl'i. j. Timoꝛ dñi gl'ia ⁊ gl'iatõ ⁊ le
ticia ⁊ coꝛona exultatõis. Et ibidem. Timoꝛ
dñi delectabit coꝛ: ⁊ dabit leticiã ⁊ gaudiũ i
lõgitudine dieꝝ. ⁊ iteꝝ. Coꝛona ſapie timoꝛ
dñi replẽs pacẽ ⁊ ſalut̃ fructũ. Et ibidẽ. Ti
moꝛ dñi expellit pctm̃: q̃ ſine timoꝛe ẽ nõ po/
terit iuſtificari. ſapia ei ⁊ diſciplĩa timoꝛ dñi
Et. x. c. Gl'ia diuitũ honoꝛatoꝝ: ⁊ paupeꝝ ti
moꝛ dei ẽ. ⁊. xix. Oĩs ſapia timoꝛ dei ⁊ in illa
timere deũ. ⁊. xxiij. Nihil meli⁹ q̃ʒ timoꝛ dei. ⁊
xxv. Coꝛona ſenuʒ ml'ta ꝑitia ⁊ gl'ia illoꝝ ti/
moꝛ dei. Et ibidẽ. Timoꝛ dei ſuꝑ oĩa ſe ſuꝑ/
ponit. Et iteꝝ. Btũs vir cui donatũ ẽ habere ti
moꝛẽ dei. q̃ tenet illũ cui cõꝑabit̃: ⁊ ibidẽ. Ti
moꝛ dei initiũ dilectiõis ei⁹. ⁊. xxvij. Si nõ i
timoꝛe dei tenuer̃ te iſtanter: cito ſubuertet̃ do/
m⁹ tua. ⁊. xxxiiij. Timẽt̃ dñm btã ẽ aĩa ei⁹.
⁊. xl. Timoꝛ dñi ſicꝑ paradiſus bñdictõis. ⁊ Eſa.
xxxiij. Diuitie ſalut̃ ſapia ⁊ ſcia. ſʒ timoꝛ dñi
ipe theſaur⁹ ei⁹. ⁊ pſ. cxj. Btũs vir q̃ timet
dñm i mãdatis ei⁹ volet nimis. ⁊ pſ. cxxvij.
Bti oẽs q̃ timẽt dñm ⁊c. Kapropẽ ꝑcipitur
Deu. vj. vbi dr̃. Dñm deũ tuũ timeb ⁊ illi ſo
li ẜuies. Et idẽ hr̃ eiuſdẽ li. x. c. ⁊ Joſue. xxiiij.
Timere dñm ⁊ ẜuire ei ꝑfecto coꝛde atq3 ẜiſ
ſimõ. ⁊. j. Reg. xij. Igit̃ timete dñm ⁊ ẜuite
illi in ẜitate ⁊ ex toto coꝛde vr̃o. Et pſ. xxxiij.
Timere dñm oẽs ſcti ei⁹ ⁊c. ⁊ Eccl'i. vij. In to
ta aĩa tua time deũ. ⁊. j. Pet. ij. Deũ time/
te. ⁊ Apocal'. xv. dr̃. Quis nõ timebit te dñe.
⁊. ij. Paral'. xix. Sit timoꝛ dñi vobiſcũ. Le
at⁹ etiã Job laudat̃ ſui li. ij. c. q̃ i ſuis tribu/
latõib⁹ imobil' i dei timoꝛe ꝑmãſit. Laudat̃
etiã Tobias iunioꝛ cũ ʒ vxoꝛe ſua. Tob. ix.
eo ꝙ cũ timoꝛe dei ꝯuiuiũ nuptiaꝝ celebra/
bãt. Neemie etiã. v. repħẽdũt̃ filij iſrl' cũ eis

dr. Quare nõ i timore dei ambulatiſ? Et pſ.
ij. ait dauid. Seruite dño i timore: z exulta
te ei cũ tremore. Et pſ. v. Adorabo ad téplũ
ſcm̃ tuũ i timore tuo. De reprob' aũt dr pſ. xiij
Nõ ẽ timor dĩ añ ocl'os eoꝝ. Jdõ inqt ſapiẽs
Eccl. xix. Da locũ timori altiſſimi. Et d' pplo
iſrl' ait dñs de' Deut. xxiiij. Diſcat tiere me
v oi tpe q̃ viuat i terra. ¶ Ex qbꝫ oibꝫ ꝯcludi
tur q' btiſſima ꝟgo Maria habuit pfectiſſi
me timorẽ dei ſup oẽs viatores: cũ pfecti' oi
bus dĩ mãdata ſuauerit z oẽs act' ꝟtuoſos
i ſe habuerit. ¶ Pro ſolutõe hui' qõnis eſt
ſciẽdũ q' diuerſi reperiunť timores ſm magi-
ſtros z theologos. i. iij. ſen. diſ. xxxiiij. z Alex.
d' ales i. iij. pte ſũme i tractatu de penalitati
bus aſſũpt̃ ar. iij. z in. iij. diſt. v. art. ij. q. iij
Quidã aũt eoꝝ ſũt mali. z de his loquũť p'
me auctes. z iſti nõ fuerũt i btã ꝟgie. Alij ꝟo
ſũt boni. z d' ipis loquunť ſcdẽ auctes. z iſti
fuerũt i mře dei. Vñ p maiori declaratione
dico q' reperiunť ſex p̃ncipales timores. Vn'
dr timor puſillanimitatiſ. z iſte ẽ mal' qñ qs
timore cuiuſlibet parui p̃iculi relinqt faciẽ-
da z ñ audet aggredi opa ꝟtuoſa. Et iſte me
tus leuis nõ excuſat ſm Bal. i. l. ea q̃. L. quõ
z qñ iudex. Met' eñ dꝫ eẽ rõnabil': vt pꝫ i
x diffinitiõe ipi'. i. l. j. ff. qd met' cã. ¶ De tali
timẽti dr Leuit. xxvj. Terrebit eũ ſonit' fo-
lij volãtis. Hũc aũt timorẽ nõ habuit beata
ꝟgo q̃ nõ fuit de ill' de qbꝫ dr pſ. xiij. Trepi-
darũt timore vbi nõ erat timor. Ali' timor
dr vicioſus. Et ſm Alex. vbi ſ. diuidiť i du-
os. Vn' appellať mũdan'. z eſt ill' q̃ eligit
peccare ne ledať in poſſeſſiõe. Ali' dr huma-
nus. z ẽ ill' q̃ eligit peccare ne ledať in cor-
pore. Jſti timores ſũt vicioſi qbꝫ qs magis
vereť homies q̃ deũ: ꝯ illd ſaluatoris dictũ
Mat. x. z Luc. xij. ſ. Nolite timere eos q̃ oc
cidũt corp': aiam aũt nõ pñt occidere. ſꝫ time
te eũ q̃ poſtq̃ occiderit corp': hꝫ ptãtẽ aiam
mittere i gehẽnã. Debet eñ q̃ſq; potius oia
mala pati q̃ pctõ ꝯſentire. c. ita ne. xxxij. q.
v. z fuerũt ꝟba Aug. in. j. de ciui. dei. Btã aũt
ꝟgo nõ habuit hos timores q̃ dicebat cũ p-
pheta pſ. lv. Nõ tiebo qd faciat mihi caro.
Et pſ. cxvij. Nõ timebo qd faciat mihi hõ.
Ali' eſt timor q̃ dr natural'. ſ. illoꝝ q̃ timent
mortẽ z alia terribilia. z iſte timor terret etiã
ꝯſtantiſſimos viros: vt ait Bal. in ſuo tra-
ctatu ſciſmatis. Et iſte timor põt eſſe dupl'r
ſm Alexã. vbi ſ. q̃ etiã allegat Damaſcenũ.
vicꝫ p̃mo vl' ſm modũ nature q̃ aia timet ſe
parari a corpe cũ q̃ habꝫ amiciciã naturalẽ.
Hic eñ timor a nã ẽ indit' hoi. vl' ſm ſenſu
alitatẽ q̃ naturalr horreſcit pati z dolores
ſuſtiere: z timet ꝯria z nociua. Et iſte timor
fuit etiã in chõ: vt inqt Joã. Damaſcen' et
Alex. vbi ſ. Vñ dr Mat. xxvj. q' cepit paue

re z tedere. Jn cui' p̃ſona p̃dixerat Dauid
pſal. liiij. Formido mortiſ cecidit ſup me. Et
idõ etiã fuit i btã ꝟgine. Scdo mõ iſte timor
ẽ ſm rõnẽ ſupiorẽ. z tal' timor nõ fuit i chõ
q̃ ſpõte iuit ad paſſiõem z ſuſtinuit mortẽ. ſi
cut p̃dictũ fuerat Eſa. liij. vbi dr. Oblat' eſt
q: ipe voluit. z talis timor nõ fuit i btã ꝟgie
q̃ mortẽ libenť ſuſtinuit quã multo tpe ante
optauit: dicẽs cũ ap'lo ad Phil. j. Cupio diſ
ſolui z eẽ cũ chõ. Ali' eſt timor q̃ dr ſuil'. Et
iſte etiã ẽ duplex. Primo q̃ aliqs timet pec-
care ſolũ metu pene tpalis vel eterne. iuxͣ il-
lud Horacij in ep'lis. Oderũt peccare mali
formidine pene zc. q̃ carmia allegat glo. i. l.
j. ff. de iuſti. z iure. Et tal' timor q: ẽ ſine cha
ritate vt ſup dcm ẽ ñ fuit i ꝟgie. Alio mõ ſm
Alexã. vbi ſ. dr ſuil' inĩtiũ qs extñs i pctõ ti
met penã eternã: ſicut fuit timor btĩ Aug. et
Hiero. q̃ (vt ipimet ſcpſerẽ i ſuis opibꝫ) pp̃
timorẽ iferni ꝯuerſi ſũt ad chĩm z ad agen-
dã pniam. Et tal' timor lꝫ ſit vtil': q: ſicut ſe-
ta filũ: ita ipe itroducit charitatẽ. vt ait Au
guſ. d' pe. di. ij. §. ſiqs tãtã charitatẽ. tñ q: p̃n
cipal'r reſpicit penã: nõ fuit i btã ꝟgie: q̃ nũq̃
habuit aliq̃d pctm̃ pp̃ qd mereref aliquã pe
nã. Dici tñ põt q' ſicut i ſctis lꝫ nõ ſit timor
iſte q̃ntũ ad ſuiturẽ: q: ẽ ſine gr̃a dei: tñ ẽ q̃n
tũ ad timiditatẽ. Jta etiã fuit i btã ꝟgie. Et
hui' opiniõis extitit Alb. vbi ſ. ¶ Ali' ẽ ti- y
mor initialis q̃ qs timet ne poſſit ſatiſfacere
deo p pctis: vt ait Alexã. de ales vbi ſ. z iſte
nõ fuit i chõ. q: p̃ſupponit defectũ z culpã
p̃ceſſiſſe. Jpe autem pctm̃ nõ fecit: nec inuẽ
tus ẽ dol' in ore ei': vt dr Eſa. liij. z j. Pet. ij
z c. vtilẽ. xxij. q. ij. z c. ſicut dñs. de ſimo. Jſte
igiť timor ſil'r nec i btã ꝟgie fuit eodẽ reſpe-
ctu: vt ait Alb. vbi ſ. Quidã tñ dicũt z bene
q' hic timor hꝫ duos oculos. Vnũ dextrum
amoriſ iuſticie ad declinãdũ malũ culpe. ali
um ſiniſtꝝ ad euitãdũ penã z ad ſatiſfacien-
dũ in hac vita p culpa cõmiſſa: ne p̃ueniať
ad etñã penã. Et ſm hoc poſſet dici q' q̃ ad
declinãdũ a malo z faciẽdũ bonũ fuit pfectiſ
ſime hic timor i btã ꝟgie: q̃ ſuauit illd Eccl'i
xij. Deũ time z mãdata ei' ſua. ¶ Ali' ẽ ti- z
mor q̃ dr caſt' ſiue filial'. Et iſte timor ſm Al
ber. vbi ſ. hꝫ duos act'. Vn' ẽ timere ſepari
a dilecto ſicut honeſta z caſta mulier cauet
ab offenſa viri z eũ timet: nõ timore flagelli:
ſꝫ metu ſepatõis ab amore ei'. Ali' ꝟo act'
reuereri quẽ diligit. Quãtũ igiť ad p̃mũ a-
ctũ btã ꝟgo nõ habuit timorẽ. q: p reuelatiõ
nẽ ſciuit ſe nõ poſſe peccare: z ꝯñter nõ habe
bat cãm timẽdi ne a deo ſepareť: cũ ſepatio
nõ fiat a deo niſi p pctm̃ Eſa. lix. Fuit ğ i be
nedicta ꝟgie tior reuerẽcial'. Eſt aũt reuerẽtia
ſm Alb. vbi ſ. mixta cũ dilectiõe ſubiectio.
Et hec timor eſt etiã in btĩs. Vñ canit eccl'ia.

Tremūt vidētes angeli ꝟſa vice mortaliū Et Job.xxvj.dr.Colūne celi pauēt ⁊ ꝯtremiſcūt ad nutū ei⁹ Et ꝑ colūnas intelligunt̄ angeli.Et ad ꝓpoſitū pōt applicari illō qd̄ inq̄t glo.ſingular̄ ⁊ Bart.i.l.j.ℌ.q̄ bonorā de.ff.q̄ꝝ rez acc.nō dat̄.di.ꝙ timor eq̄pat̄ nimie reuerētie.i.marie. Iſte aūt timor fuit in chriſto ſup̄ oēs angelos ⁊ ſctōs:vt ꝓbat Alex.de ales vbi ſ̄.q.vi.⁊ ſil'r fuit i btā ꝟgie ſup̄ oēs viatores.⁊ h̄ poſſum⁹ ꝓbare ſic arguēdo ſ̄z Alex.de ales vbi ſ̄. Timor reuerētial' eſt reſilitio a magnitudie diuie maieſtat̄ i ꝓpriaꝫ ꝑuitatē. Sꝫ btā ꝟgo ſup̄ oēs viatores reſiliit ad ꝓpriā paruitatē a magnitudie dei:cū ſe ſup̄ oēs illi⁹ maieſtati hūiliauit.ḡ ⁊c. In h̄ aūt eſt differētia ſm Alb.vbi ſ̄.int̄ timorē reuerētialē angeloꝝ ⁊ btē ꝟgis.q: timor angeloꝝ nō ē meritori⁹. Btē āt ꝟgis timor fuit cū maximo merito. Pro ꝯcl'one aūt hui⁹ ſmōis dicere poſſum⁹ illō qd̄ ait Alb.vbi ſ̄ dicēs. Sic ḡ manifeſtū ē q̄lit btā ꝟgo ſeptiformē gr̄am ſpūſſcti in ſeptē donis diuiſam habuit excellēti⁹ omni viatore ⁊ q̄dāmodo oi creatura. Hec ille. Quoꝝ donoꝝ nos facere digneť eē participes ip̄a ꝟgo piiſſima q̄ ſit i eternū bn̄dicta Amen

¶ De octo btitudib⁹ q̄ fuerūt i btā ꝟgie Sermo.vij.

a
BEatā me dicent oēs mulieres.Gen̄.xxx.Dixit Lya vxor Jacob pr̄iarche ꝟba thematꝭ nr̄i. Sꝫ glīoſa dei gēitrix altiori mō ſe cōmēdare pōt:dicēs Luc.j.Btām me dicent oēs generatiōes.ſ.celi ⁊ terre.

Ordines angeloꝝ

Generatiōes āt celi ꝯſiſtūt i nouē ordib⁹ angeloꝝ q̄ oēs eā dicūt btām.ſ.ſeraphin.q: fuit igne diuie amoris total'r inflāmata. Cherubin:q: fuit ſplēdore diuie cognitōis total'r illuſtrata. Throni:q: tota fuit mēte trāquilla ⁊ q̄eta. Dn̄ationes.q: corpi ſuo ⁊ oib⁹ vicijſ plene dn̄ata ē Uirtutes:q: gl'ia miracl'oꝝ illuſtrata extitit. Ptātes:q: potētiā demonū refrenauit. Principat⁹:q: de oib⁹ regnis ⁊ ꝓuicijs magnā hꝫ ꝓuidētiā. Archāgeli:q: d̄ oib⁹ ciuitatib⁹ ⁊ locis magnā habꝫ diligētiā. Angeli:q: de oib⁹ hoib⁹ ⁊ ſingularib⁹ ꝑſonis magnā habꝫ curā.

b

Multiplices gnātiones mariā btām dicūt

¶ Generatōes āt terre ꝯſiſtūt in ſex generib⁹ ſctōꝝ q̄ oēs dicūt eā eē btām:ex eo ꝙ oēs ꝟtutes q̄s ipi habuerūt ꝑticularit̄ i ea fuerūt vniuerſal'r ⁊ magꝭ excellent̄. Nā i ea fuit fides pr̄iarchaꝝ:ſpes ꝓphaꝝ:zelus apl'oꝝ:ꝯſtātia martyꝝ:ꝯfeſſoꝝ ſobrietas:⁊ puritas ſiue caſtitas ꝟginū. Uel pōt dici ꝙ tres generatiōes ſūt. Una ē pure ſpūal'.ſ.angeloꝝ. Scđa ē pure corpaliū. Tertia eſt ex vtroq꞉ cōpoſitoꝝ.ſ.hoim. Prima gnātio dt eē btām:q: genuit ſuū reſtauratorē.ſcđa:q: genuit ſuū reuocatorē.tertia:q: genuit ſuuꝫ redēptorē. Uel pōt dici ſm Aug.in q̄dā ſer.ꝙ q̄ttuor ſūt gnātōes hoim.vna ē ſine viro ⁊ femia:ſicut Adā:ſcđa de viro ſine femina:ſic Eua.tertia de viro ⁊ femiā:ſicut nos oēs generamur.q̄rta ē de femia ſine viro:ſicut chr̄s gnāt⁹ ē. Bn̄ igit̄ ꝟginē Mariā beatā dicūt oēs gnātiōes.q: tres p̄me gnātōes btificāt ⁊ gl'ificāt q̄rtaꝫ gnātionē ꝟgis:ex eo ꝙ ꝑ illā oēs ad celeſtē pr̄iam reuertunt̄. Uñ i p̄mo parēte fuerīt expulſi.qd̄ ſ̄catū ē Gen̄.xv.vbi dixit de⁹ Abrae ꝙ ſemē ſuū debebat eē ꝑegrinū egypto vſq꞉ ad q̄rtā gnātionē.⁊ i q̄rta gnātiōe reuerti i terrā ꝓmiſſiōis. Qualit̄ āt tres p̄me gnātōes eā dicer̄ debēt btāꝫ: dt Bern̄.i q̄dā ſer.inq̄ēs. Letare pr̄ Adā:ſꝫ tu magꝭ Eua mr̄ exulta.q: ſic oim fuiſtꝭ parētes:ita oiꝫ fuiſtꝭ ꝑemptores.⁊ qd̄ infelici⁹ ē p̄us ꝑemptores q̄ꝫ ꝑētes:ꝓpterea curre Eua ad Mariā.curre mr̄ ad filiā.filia ꝓ mr̄e rn̄deat.illa mr̄is opprobriū auferat.ip̄a pr̄i ꝓ mr̄e ſatiſfaciat.q̄m ſicut vir cecidit ꝑ feminā:ita ꝑ feminā ſubleuat⁹ ē.⁊ infra. Currite nūc mr̄es ⁊ filie.currite oēs q̄ poſt Euā parturimini ⁊ parturitꝭ cū triſticia.adite ꝟginalē thalamū.adite ſi poteſtꝭ ſororis vr̄e pudicū cubiculū. Ul' p̄t dici ꝙ ē vna gnātio i celo ſcꝫ gnātio āgeloꝝ.alia erat i inferno.ſ.ſctōrū patꝝ.tertia i purgatorio.ſ.purgādoꝝ.q̄rta ē in mūdo.ſ.hoim fideliū. Oēs ḡ iſte gnātiones ip̄am btificāt. Nā angeli ꝑ ip̄am i numero reparant̄:ſcti pr̄es d̄ ifernali carcere liberant̄.purgādi d̄ purgatorio eripiunt̄.fideles ꝑ ip̄am ſaluant̄. Un̄ Ber.i q̄dā ſer.ait. Ecce em̄ ex h̄ btām me dicēt oēs gnātōes. Ecce intuētis ⁊ demōſtrātis ē ꝟbū:acſi dicat. Ecce iā video q̄d futuꝝ ſit d̄ me:q̄s fruct⁹ ꝓcedet ex me.q̄ ⁊ q̄nta bona nō ſolū mihi ſꝫ oib⁹ generatiōib⁹ ꝓueniet ex me. Nam ⁊ angelicaꝝ gnātionū numer⁹ ꝑ meū genitū reintegrabit̄. ⁊ hoim gnātio i Adā maledicta:ꝑ bn̄dictuꝫ vētrꝭ mei fructū ad eternā bn̄dictiōem regenerabit̄. Hec ille. Merito ḡ btā p̄dicat̄ mr̄ dei:q̄ oēs btitudines euāgelicas ꝑfecte in ſe habuit q̄s ponit ſaluator Mat.v.de q̄b⁹ in ſmōe differēdū eſt

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſmōis de btitudie paupertatis btē ꝟginis

O mnes btitudies euāgelicas fuiſſe i mr̄e di excellēti⁹ oi viatore ꝓbat Alb.ſup̄ Miſſ⁹ ē.c.cvij.di. Sic ſe habꝫ btitudo pr̄īe ad btitudinē pr̄ie:ita btitu° vie ad btitudinē vie.ſꝫ b.ꝟgo i btitudie pr̄īe excellit oēs ꝯphēſores.ḡ i btitudie vie excellit oēs viatores. Itē ois arbor ex ſuo fructu ꝯgſcit̄ Mat.vij.ḡ ſi fruct⁹ fru

a Habuit oēs btitudines

ctū excellit ĩꝓportionabilr:ꝛ arboꝛ arboꝛē ĩꝓportionabilr.ſ; fructꝰ quē adepta ē btā ṽgo ex btitudine vie excellit oēm fructū patrie pure creature.ġ ꝛ eiꝰ btitudo vie excellit oēm btitudinē vie pure creature. Itē oīs pfectio ſpūal' ꝯtuita ē a charitate.ġ cū btiſſima ṽgo excellat oēs puras creaturas ĩ charitate:oēs etiā excellit q̄lib; ſpūali pfectiōe. Nā ꝛ ſeraphin ſupremꝰ oꝛdo q̄ excellit alios charitate:excellit ēt oīb; aliꝫ donis. Itē ſicͭ

Habitꝰ ꝓprietas. ſe bꝫ ſuba ad ſubam ꝛ potētia ꝛ potētiā ꝛ habitꝰ ad habitū:ita ꝓprietas ad ꝓprietatē. Facit ad h̄.l.donatōe.la.ꝗ.L.de dona.inť vi.et vx.l.cū multa.i fi.L.ð bo.q̄ li.ibi. Ut em̄ imꝑial' fortuna oēs ſupe minet alias:ita oportet ꝛ eiꝰ libalitates ſiue actꝰ culmē tenere ꝑcipuum ſeqť Albꝰ arguēdo.ġ ſi ſuba ſup ſubaꝫ ꝛ ꝓprietas ſup ꝓprietatē ꝛ potētia ſup potētiam ꝛ habitꝰ ſup hitū. Sed ſuba ſiue pſona btiſſime ṽgis poſt deū ē altiſſima ꝛ digniſſima excellēs oēm creaturā:ġ ꝛ eiꝰ potētie:habitꝰ ꝛ ꝓprietates erūt excellētes oēm creaturā. Hec Alb.vbi s̄.q̄ ĩ c.ſeq̄nti ꝓbat ĩ pticlari ꝙ btitudo paupratꝫ ĩ btā ṽgie fuit ĩ ſummo.ꝛ poſſumꝰ ſm eū arguere ſic. Dič ſaluatoꝛ Luc.vj. Bti paupes q2 vīm ē regnū dei

Btitudinē paupertatis habuit

Et Mat.v.oñdēs ð q̄b; paupib; p̄ncipalr loq̄bať:inq̄t. Bti paupes ſpū:q̄m ĩpoꝝ ē regnū celoꝝ.vbi glo.ait. Paup ſpū ꝛ hūil' coꝛde. Sed btiſſima ṽgo habuit hūilitatē ĩꝓportiōabilr maioꝛē oī viatoꝛe:vt ſup ꝓbatū

D ē.ġ ꝛ paupratꝫ btitudinē. ¶ Itē alia glo.inq̄t:Bti paupes ſpū.i.volūtate.q̄s nō neceſſitas ſ; fides ꝛ deuotio paupratꝫ btōs fac:vt ꝯtēptꝫ oīb; dn̄o viuāt. Hec aūt oīa.ſ.fides:deuotio:mōi ꝯtēptꝰ:ꝛ deo viuere:fueřt ĩ beata ṽgie excellētiꝰ oī viatoꝛe:ġ ꝛc. Addit q̄; idē doctoꝛ dicēs ſm glo.vbi ſup.ꝙ btitudo paupratꝫ bꝫ duas ptes.ſ.hūiliatiōeꝫ ſpūs:ð q̄ ſup ꝓbatū ē.eā habuiſſe ĩ ſūmo.ꝛ abdicatiōnē reꝝ:quā ēt ĩ ipa fuiſſe ĩ ſūmo ꝛ inť alia argumēta ſic ꝓbat. In reꝝ abiectōe ē oꝛdo ꝛ

Gradus paupratꝫ gdꝰ: Primꝰ gdꝰ ē dare ſupflua nāe ſ; nō pſone.vñ Aug.ð ṽbis dn̄i inq̄t. Utere ſupfluis:da paupib; nečia. Utere pcioſ:da paupibus vilia. Scd's ē dare ſupflua nō ſolū nāe ſ; etiā pſone. De q̄ Luč.xj.ðt ſaluatoꝛ. Qđ ſup ē date elyīnā.vbi glo.ait.De eo qđ eſt ſup neceſſaria dādū ē paupib;. Tertiꝰ gdꝰ ē dare nō ſolū ſupflua ſ; etiā neceſſaria. Uñ glo.vbi ſup ait. Nō ſolū exterioꝛa ꝛ nō nečaria:ſed etiā inťioꝛa ꝛ valde nečia cū ꝓrio diuidamꝰ. Quartꝰ ē oīa ſupflua ꝛ nečaria ſil' dare:ſ; ſemetipm retinere.qđ etiā aliq̄ phoꝝ fecerūt:ſ; nō ꝓpť deū. Et poſſumꝰ dare exēplū Socratꝫ.de q̄ refert Hierony.ĩ c.glía epi.al's c. Socrates.xij.q.j. Quintꝰ ē oīa dare ꝛ ſeipꝫ ſupaddere:iuť illđ Matt.xix. Si vis pfectus eē vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛ da paupibus ꝛ ſeq̄re me.ſ.te dādo. Uñ gloſa ſup illa ṽba Mat.xix. Uos q̄ reliq̄ſtꝫ oīa ꝛc.ait. Nō ðt tm̄:q̄ reliq̄ſtis oīa. Hoc em̄ ꝛ Socrates phs fecit:ꝛ multi aliꝫ q̄ diuitias ꝯtēpſerūt:ꝛ etiā poete.vt ait glo.i.l.j.ĩ fi.p̄n.ff.de muñ.ꝛ ho.ſ; ait:q̄ ſecuti eſtꝫ me.qđ ꝓpriū ē apl'oꝝ. Sextꝰ gradꝰ ē oīa dare ꝛ ſeipm relinq̄re.et p̄terea laboꝛare mālb; ſuis:vt habeat vñ tribuat neceſſitatē patiēti.ſič dicebat ſe facere apl's ad Eph.iiij.ꝛ.j.Coꝛ.iiij.inq̄t. Laboꝛamus opātes manib; nr̄is ꝛc. Et de h̄ ſuo laboꝛe etiā h̄ Act.xx. Idē q̄; ĩ ſili faciebat imꝑatoꝛ:q̄ ĩ auť.vt diuine iuſſiōes.in p̄n.inq̄t. Uolūtarios ꝓ ſubditoꝝ q̄ete amplectimur laboꝛes. Et ſilr facit papa:vt pꝫ ĩ ꝓemio ſexti. ¶ Septimꝰ gradꝰ ē oīa ꝛ ſeipm dare:et ſpū ꝛ coꝛpe laboꝛare vt paſcat ꝓximū pane ſpūali. Et iſte gdus ē maioꝛ p̄dicto. Quia vt ðt Grego. Meliꝰ ē paſcere aīam ſp victurā q̄; coꝛpꝰ qñq; moriturꝫ. Octauꝰ gdꝰ ē oīa et ſeipm relinq̄re.ꝛ de ſuba ſui coꝛpis accipe:ꝛ ad refrenationē aīaꝝ ꝓris dare. In iſto aūt gdu inť oēs viatoꝛes fuit ſola btā virgo ſm Alb.vbi s̄.q2 ð puriſſimis ſuis ſanguib; viaticū nob ꝯfecit panē ꝛ vinū:q̄ de celo deſcēdit:q̄ ē vera vita.quē q̄ religioſe māducauerit:moꝛtē nō guſtabit ĩ eternū:vt ðꝛ Jo.vj. Hunc aūt toti mōo mēdico dedit btiſſima ṽgo.de q̄ ðꝛ ĩ euāgel. Mat.xiij.ꝛ Luč.xiij. Mulier cōmiſcuit ſata tria donec fermētaref totū. Tria ſata ſūt:diuitias:coꝛpꝰ ꝛ aīa Fermentū aūt vt ðt Bern.ē fides ṽgis que deū hūane nāe cōiūxit ꝛ hoī refectionē fecit. Nonꝰ gradꝰ q̄ ē pfectiſſimꝰ:eſt oīa ꝓrio dare:ꝛ coꝛpꝰ ꝛ aīam ꝓpriā habentē diuitatē vnitā in refectōeꝫ aīaꝝ:ſub ſpecie tn̄ aliena.ꝛ h̄ fuit opꝰ miſcōie ꝛ ſūmū paupratꝫ dn̄i nr̄i ieſu chꝛi in via. Hec Alb.vbi s̄. Ubi etiā ꝯcludit dicēs. Ex his patꝫ ꝙ btiſſima virgo ſpūs paupratē q̄ntū ad reꝝ abiectionē habuit excellētiꝰ oī viatoꝛe p̄ter dn̄m Jeſū chꝛm. Q2 reꝝ nō attēdiť pfectio paupratis penes appꝛopiquationē ad ſūmū defectū ꝛ neceſſitatē:ſed penes deuotionē ꝛ volūtatē perlēdi ꝛ dignitatē pſone. Si em̄ eque paꝝ habeat miles ꝛ ruſticus:paupērioꝛ dicatur miles q̄; ruſticus:imo qđ ruſtico diuitie:militi paupras.ꝛ qđ militi diuitie:p̄ncipi paupras reputabiť. Et ſic aſcēdēdo:q̄nto q̄s dignioꝛ ē:ſi ſit ĩ eodē ðfectu:tāto erit infirmioꝛib; paupioꝛ Cōfirmanť aūt p̄dicta p illđ qđ inq̄t glo.in l.illicitas.§.ne tenuis.ff.de offi.p̄ſi.ſ.ꝙ ruſticꝰ ſi hꝫ poꝛcellū ſuat illū ſicut oculū ſuū ꝛ h̄ ꝓpť ſuā tenuitatē ꝛ reputat ſe eē diuitē in illo. De h̄ etiā ꝙ ſm q̄litatem pſone dicať diues ꝛ paup:poniť p Bar.late in.l.ſi ꝯſtāte.ĩ p̄n.ff.ſolu.ma.ꝛ ibi ĩ ſpecie exēplificat de ru

E

Maria ſūmā abiectioneꝫ reꝝ hūit.

ſtico ꝛ milite vt hic. Ar. etiã ad h in. l. nepos
ꝓculo. ff. de v. ſig. Cũ ḡ btiſſima ꝟgo p̄cellat
oẽs in dignitate: qꝛ regina celi ꝛ mr̄ domi/
ni oim. ꝛ paupꝛtate volũtariã ſuauerit. ꝛſi ñ
tm̃modo eq̃lẽ defectũ ꝛ paupꝛtatẽ ꝑpeſſa eẽt
ꝑfecto oẽs i paupꝛtate improportionabil'r ex
ceſſiſſet. O igit̃ btã ꝟgo tu es illa paupꝛrima
ꝛ ditiſſima q̃ deũ diuitẽ ꝛ hoiẽ paupem ↄcũ
piſti. iux̃ illð pſal. xj. Sil' i vnũ diues ꝛ pau/
per. Tu pauperria eras nihil terrenũ appe/
tẽdo: ſꝫ oia mũdana ↄtẽnendo. ditiſſima ꝟo
oia i deũ poſſidẽdo. Vñ dicere poteras illð
ij. Cor. vj. Nihil hñtes ꝛ om̃ia poſſidẽtes.
De te q̃ꝫ p̄dictũ fuerat Prouer. xiij. vbi dr:
Eſt q̃ſi diues cũ nihil habeat. Tu es illa ꝟ/
go paupercula quã de ſublimib⁊ celi reſpe/
xit de⁹. Vñ in cãtico tuo cecinisti: Reſpexit
humilitatẽ ancille ſue. ꝛ merito. Jnq̃t em̃ ꝓ/
pheta pſ. x. Oculi ei⁹ i paupem reſpiciũt. Et
dñs ꝑ ꝓpham Eſa. lxvj. Ad quẽ reſpiciã niſi
ad pauperẽ: Tu es illa paupcula cui⁹ oꝛo/
nẽ nunq̃ꝫ repulit de⁹. iux̃ illð pſ. xxj. Nõ de/
ſpexit depcationẽ pauperꝫ. De oꝛone em̃ tua
ꝓphatũ erat Eccl. xxj. vbi dr. Depcatio ex oꝛe
pauperꝫ vſq̃ꝫ ad aures altiſſimi ꝑueniet. Ti
bi etiã ꝓpt̃ paupꝛtatẽ tuã dedit de⁹ idicibiles
ↄſolatões: iux̃ illð pſal. lxvij. Paraſti i dul/
cedie tua paupi de⁹. Tu es illa ꝟgo pauper/
cula quam de⁹ i mr̃em ſuã elegit ꝓpt̃ ꝟtu/
tẽ ſtriſſime ꝛ humillime paupertatꝫ. Vñ ti/
bi dixit Eſa. xlviij. Elegi te i camino paupꝛta
tis. Tu ꝟo phie mgr̃a fuiſti. vere etem̃ phi/
loſophãtes pecuniã ↄtẽnunt. l. i bonoꝛib⁊. §.
phis. ff. de vaca. mune. Tu ꝟo copioſos the
ſauros q̃s nato tuo magi obtulerũt: ſtatim
paupib⁊ tribuiſti: ꝛ ſꝑ paupꝛrima viuere vo/
luiſti. Sciebas em̃ q̃ntũ leges faueãt paupꝛ
tati. vt i. l. illicitas. §. ne potẽtioꝛes. vbi Bar
to. ff. de of. p̄ſi. ꝛ ibi glo. inq̃t. Nota q͛ paupꝛ/
tas ꝓdeſt. paupes nãq̃ꝫ excuſant̃ ab onerib⁊
§. itẽ ꝓpt̃ paupꝛtatẽ. inſti. de excu. tu. Jtẽ ma/
gis ſuccurrit̃ paupi q̃ꝫ diuiti. vt not. glo. i. l.
cũ hi. §. ſi i annos. ff. de trãſac. ꝑ tex. i. l. ſiq̃s
ad declinãdã. §. licẽtiã. C. de epi. ꝛ cleri. No
ueras q̃q̃ꝫ q͛ difficile ẽ ꝟtutes ſil' ꝛ diuitias
poſſidere. c. Socrates. xij. q. ij. ꝛ q͛ onuſtus
põdere auri chꝛm pauperẽ nõ p̄t ſeq. vt i eo/
dẽ c. dr. Sciebas etiã q͛ vt inq̃t Cato: Pau
pertas ſi leta venit tutiſſima res ẽ. Vñ Lu/
can⁹ li. v. canit. O vite tuta facultas. Pau/
peris anguſti lares. o munera nõdũ Jntel/
lecta dei. Et Foꝛtunat⁹ ait. Paupꝛ i anguſto
regnat hñdo deũ. Et Juuẽc⁹ li. j. Felices hu
miles paupꝛ q̃s ſpũs ambit. Jllos nã celi re/
gnũ ſublime recepat. Voluiſti ḡ pfectiſſime
hãc ꝟtutẽ euãgelice paupertatꝫ imitãdo filiũ
tuũ q̃ eã i ſeipo dedicauit. c. Oli̾a epi. xij. q.
ij. Vñ obſuaſti illð Catonis documẽtũ di/
cẽtis. Deſpice diuitias ſi vis anio eſſe btũs.
Quas ſi ſuſcipiũt ſꝑ mẽdicãt auari. Noue/
ras nãq̃ꝫ verã eẽ illã Senece ad Lucillũ ſen
tẽtiã dicẽtis. Nemo ali⁹ eſt deo dignioꝛ: q̃ꝫ q̃
opes ↄtẽnit

¶ Pars ſcða ð btitudie mititatꝫ btẽ ꝟgis.

Secundã btitudinẽ ponit ſaluatoꝛ Mat. v. di. Bti mites: qm̃ ipi poſ ſidebũt terrã. traſſũptiue i. §. ex his xxiij. q. iiij. Hãc ãt ꝟtutẽ mititatis ſiue mãſuetudis fuiſſe ſupꝛ oẽs viatores ex/ cellẽti⁹ i b. ꝟgie: ꝓbat Alb. vbi ſ. c. cix. dicẽs ecclĩam ita affirmare: q̃ i eius officio canit. Virgo ſingularꝫ int̃ oẽs mitis. Jtẽ ſupꝛ illa ꝟba Mat. v. Bti mites: ait glo. Mites ſũt q̃ mal' moꝛib⁊ dñant̃. Sꝫ btiſſima ꝟgo mal' moꝛib⁊ pfectiſſime dñata ẽ. qꝛ ei⁹ dñiuꝫ fuit ſine pugna infioꝛi: oim ãt alioꝝ cũ pugna. ḡ habuit mititatẽ cũ excellẽtia. Sciebat ei be/ atiſſima ꝟgo verã eẽ illã Bern. ſniam i li. de ĩpꝛobatõe vicioꝝ. c. iij. dicẽtꝫ. Mitib⁊ ꝛ gra tis nemo nocere põt. Et iterꝝ ca. iiij. Mitia pacificã pariũt ↄcoꝛdia mẽtẽ. Et iõ mititatꝫ ꝟtutẽ ſtuduit i ſũmo poſſidere. Jtẽ alia glo. Mat. v. ait Mãſuet⁹ nõ irritat nec irritat̃: nec nocet nec nocere cogitat. Hec ãt oia fue rũt i btã ꝟgie cũ ĩpꝛopoꝛtionabili excellẽtia. qꝛ nullũ irritare ꝛ oia placare diſtãt ĩpꝛopoꝛ tionabili diſtãtia. ſil'r nulli nocere ꝛ oib⁊ i ſũ mo ꝓdeſſe. Hoc ãt ſolũ fuit i btiſſima ꝟgie ḡ habuit mititatẽ ſine ꝓpoꝛtõe ſupꝛ oẽs alios Vñ Bern. i q̃dã ſer. de illa ait. Diſcurre per totũ ſeriẽ euãgelij ꝛ nunq̃ꝫ inuenies ꝟbũ du rũ vel aſpeꝝ egreſſum de oꝛe ei⁹. Jtẽ arguit idẽ Alb. dicẽs. Sicut p̄miũ ad p̄miũ: ita me ritũ ad meritũ. ſꝫ btã ꝟgo poſſeſſionẽ terre viuentiũ qð ẽ p̄miũ mãſuetudis habuit ex/ cellẽti⁹. ḡ ꝛ meritũ. Jtẽ ecclĩa canit Nos cul pis ſolutos mites fac ꝛ caſtos. Sed ipã oĩ viatoꝛe magꝫ ſoluta fuit a culpa. ḡ magꝫ mi tis fuit. Jtẽ null⁹ magꝫ fuit ↄfoꝛmis chꝛo i ꝟtutib⁊ q̃ꝫ mr̃ ei⁹. ſꝫ chꝛs ſupꝛ oẽs fuit mitis Vñ ipe ait Mat. xj. Diſcite a me qꝛ mitꝫ ſũ ꝛ humil' coꝛde. qð hꝫ traſſũptiue i c. q̃ ſcitiq̃ q. vj. ḡ mr̃ ei⁹ fuit mitiſſima. ¶ Non obſtat qð dr de Moyſe Nume. xij. q͛ erat vir mi/ tiſſim⁹ ſupꝛ oẽs hoies q̃ moꝛabãt̃ i terra. qꝛ rñdet Alb. vbi ſ. q͛ intelligit̃ i generatõe ſua Verba em̃ intelligũt̃ de p̄ñti: nõ aũt de futu ro. l. ſi ita. ff. de. au. ꝛ ar. le. l. ſi a colono. ff. de ꝟ. ob. Et rõ eſt. qꝛ nõ poſſum⁹ diuiare de fu/ turo. l. ſi putatoꝛ. ff. ad le. aq. Debem⁹ ḡ itel/ ligere excellẽtiã mãſuetudis Moyſi reſpcu coetaneoꝝ ſuoꝝ vel reſpectu p̄cedentiũ. be/ atiſſima ãt ꝟgo nõ cadit i nũero alioꝝ. qꝛ nõ ẽ vna de oib⁊: ſꝫ ẽ ſupꝛ oẽs. O igit̃ ꝟgo miti/ ſima ꝑfecto tu es illa q̃ tua mãſuetudie me/ ruiſti ſupꝛ oẽs a deo amari. Cũ em̃ ſilitudo

Mat. / mitis

ſit cā dilectiōis. viij. Eth. z. l. cū fili⁹. §. pī. ff.
de le. ij. nō ē mirādum ſi de⁹ cui dr ps. lxxxv.
Q̄m tu dn̄e ſuauis z mitꝭ: tantū te dilexit z
exaltauit. ꝓdictū ei fuerat ꝯ depſſiōe demo-
nū ſupboꝝ z ꝯ tua exaltatōe Ecci. x. Sedes
ducū ſupboꝝ deſtruxit de⁹ z ſedere fecit mi
tes ꝓ eis. Tu es illa mulier mitiſſima q̄ ſup
oēs viatores a ſpūſctō ꝯ oībꝫ ad ſalutē pti-
nētibꝫ fuiſti edocta. Scptū eſt em̄ ps. xxiiij
Docebit mites vias ſuas. trāſſūptiue i c. noſ
aūt. xvj. q. j.

¶ Pars. iij. de btitudie luct⁹ btē ꝟgis

D Flēt ſaluator Luc. vj. Bti q̄ nūc fle
tis: qꝛ ridebitꝭ. z Mat. v. Bti q̄ lu-
gēt: qm̄ ipi ꝯſolabūt. Hāc āt btitu
dinē luct⁹ fuiſſe excellētiſſime i btā
ꝟgie ꝓbat Alb. vbi ſ. c. cx. ſic. Lui⁹ cā nobili
or ē: z effect⁹. l. donatōes q̄s i reginā. L. ꝯ do
na. int. vi. z vx. ſz oēs alios viatores iſtigabat
pctm̄ ad flēdū. btiſſimā āt ꝟginē ſola chari-
tas: qꝛ nullū i ſe habuit pctm̄: ſz lugebat ſo-
lū ex dilectiōe pctā ꝑplo⁹ꝝ. z qn̄ vt ait Greg.
ſtabat mr̄ doloroſa iux̄ crucem lachrymoſa
dū pēdebat fili⁹: nō min⁹ lugebat pctā cru-
cifigētiū filiū q̄ꝫ afflictionē filij: in h̄ imita-
ta filiū. q̄ (vt ait apl's Heb. v.) i cruce orauit
patrē cū lachrymis z clamore valido. ſ. vt re
laxaret pctā hūani generꝭ. Ipa em̄ vt ait An
ſel. i q̄dā ſmōe fontes fecit lachrymaꝝ ꝯ ſu
is pudiciſſimis ocul'. Vn̄ i ei⁹ ꝑſona dixerat
Dauid ps. xlj. Fuerūt mihi lachryme mee pa
nes die ac nocte. Et ps. vj. Lauabo ꝑ ſingu
las noctes lectū meū: lachrymis meis ſtra-
tū meum rigabo. Dicebat em̄ illō Hiere. ix.
Quis dabit capiti meo aquā: z ocul' meis
fontē lachrymaꝝ: z plorabo die ac nocte int̄
fectos ꝑpl'i mei. Ergo ei⁹ luct⁹ a charitate ſo
la ꝓcedēs excellentiſſime fuit ſup oēs alios.

J ¶ Itē vt ait Hiero. in q̄dā epl'a. Seruitia
q̄nto min⁹ debita tāto magꝭ ḡta. Vn̄ Aug.
i c. iā ꝟo. xxviij. q. j. inq̄t. Ea ſūt in nr̄is offici-
is ḡtiora q̄ cū liceret nob̄ nō ipēdere dilectio
nis tn̄ cā ipēdim⁹. ſz luct⁹ btiſſime ꝟgis nul
lo mō fuit debit⁹ debito neceſſitatis. qꝛ nulli
culpe obnoxia fuit: nec alicui⁹ pene debitrix
extitit. ḡ zc. Itē ei⁹ ꝯſolatio alijs ꝓporopoꝛti
onabil' fuit. ḡ z ei⁹ luct⁹. Hec Alb. Cōtrari
oꝝ em̄ eadē ē diſciplina. inſti. de tutel'. in ꝓn
ci. z. ff. eo. l. j. z inſti. ꝯ his q̄ ſūt ſui vl' alie. iu.
i ꝓn. Vn̄ de ipa mr̄e dei tpe paſſiōis filij plo
rāte ꝓt dici illō Tob. x. Flebat igit̄ mr̄ ei⁹ ir-
remediabilibꝫ lachrymis. z illud Thren̄. j.
Plorās plorauit i nocte: z lachryme ei⁹ i ma
xill' ei⁹. Dicebat āt meſtiſſima mr̄ illō Thre
no. ij. Defecerūt ꝑ lachrymis oculi mei ꝯtur
bata ſūt viſcera mea. Et illō Hiere. ix. Dedu
cāt oculi mei lachrymas: z palpebre mee de
fluāt aq̄s. Et illō. xiiij. eiuſdē li. ſcptū. Dedu
cāt oculi mei lachrymas ꝑ diē et noctē n̄ ta-
ceāt zc. z Thre. ij. Deduc q̄ſi torrētē lachry-
mas ꝑ diē z noctē nō des reqez tibi: neqꝫ ta-
ceat pupilla oculi tui. Dicere etiā poterat illō
ps. cj. Et poculū meū cu fletu miſcebā. Trāſ
ſūptiue i c. ſiq̄s diacon⁹. l. diſt. Nō em̄ vnq̄
curauit ꝯ gaudijs trāſitorijs hui⁹ mōi. De
q̄bꝫ inq̄t Martial' poeta. Gaudia nō rema
nēt ſz fugitiua volāt. Et Bern̄. i li. ꝯ iproba-
tōe vicioꝝ. c. ix. dr. Oia q̄ cernis vanaꝝ gau
dia reꝝ. Umbra velut tenuis veloci fine re
cedūt. Sciebat em̄ filiū ſuū dictuꝝ Luc. vj.
Ue vob̄ q̄ ridetꝭ: qꝛ lugebitꝭ z flebitꝭ. Ecōtra
ꝟo ꝯ lugētibꝫ dictuꝝ eodē c. Bti q̄ nūc fletꝭ
qꝛ ridebitꝭ. Nouerat etiā de ſe ꝓdictū Pro-
uer. xxxj. Ridebit i die nouiſſimo. Quia igi
tur ſic inq̄t Dauid ps. cxxv. Qui ſemināt in
lachrymis i exultatiōe metēt. Jō btā ꝟgo q̄
btitudinē luct⁹ i hac vita habuit i ſūmo: in
celeſti q̄ꝫ glia i ſūmo habuit btitudinē gau-
dij z exultatiōis

¶ Pars q̄rta de btitudine eſuriei z ſitis iu-
ſticie btē ꝟginis

Dominus nr̄ Jeſus chrs inq̄t Luc. K
vj. Bti q̄ nūc eſuritis qꝛ ſaturabi-
mini. z Mat. v. Bti q̄ eſuriūt z ſi
tiūt iuſticiā: qm̄ ipi ſaturabunt.
Trāſſūptiue i c. acceſſerūt. ꝯ ꝯſe. diſt. ij. Hāc
āt btitudinē fuiſſe excellētiſſime i btiſſima
ꝟgie: ꝓbat Alb. vbi ſ. c. cxj. ſic di. Eſurire iu
ſticiā: ē opa iuſticie difficiliora feruēt appe-
tē. Sitire āt ē opa iuſticie cōiora z faciliora
ꝯſiderare. ſic laborioſi⁹ z tardi⁹ comedit̄ q̄ꝫ
bibit̄. Eſurire āt z ſitire ꝓprie ē viatoꝝ. iux̄ il
lud Ecci. xxiiij. Qui edūt me adhuc eſuriēt.
z q̄ bibūt me adhuc ſitiēt. Saturari āt z in
ebriari ꝓprie ē cōprehēſoꝝ: iux̄ illō ps. xvj.
Satiabor cū appuerit glia tua. Et ps. xxxv
Inebriabūt ab vbtate dom⁹ tue z torrēte vo
luptatꝭ tue potab eos. Cū āt int̄ extrēa ſit re
ꝑire mediū: vt dr i. vij. Meta. z. viij. Phy.
z. l. ſi hn̄. ff. de vſurꝭ. int̄ eſurire z ſaturatuꝫ
eē mediū ē comedere. Et iſte ſtat⁹ ſm Alb.
vbi ſ. ē btiſſime ꝟgis q̄ habuit iſtā btitudi-
nē citra cōprehēſores z ſup viatores. Nulla
em̄ pura creatura ita deſiderauit iuſticiā bo
noꝝ opeꝝ i ſe z i toto hūano genere ſicut ipa. q̄
qꝛ magꝭ ſibi icorꝑauit diuinā ſapiam z graꝫ
q̄ꝫ aliq̄s ali⁹ viator. iō magꝭ eſuriuit z ſitiuit
iuſticiā bonoꝝ opeꝝ.

¶ Pars quinta de btitudine miſcdie beate
virginis

Quintā btitudinē pōit ſaluator nr̄
Mat. v. di. Bti miſericordes: qm̄ L
ipi miſcdiam ꝯſeq̄nt. Hāc āt bti
tudinē fuiſſe i ſūmo i mr̄e dei: ꝓ-
bari ꝓt ex his q̄ ſupi⁹ diximus i. iij. ꝑte huius
opis. ſer. v. ꝑte. j. Probat etiā h̄ Alb. vbi ſ.

c.cxiij.di. Btã ꝟgo ſꝫm vniuerſalē modū ec⸗
cleſie appellat̄ ⁊ ē mr̄ miſcḋie: qḋ non ꝯuenit
ꝓprie alicui alteri creature. Dicunt̄ āt aliq̄ viri
miſcḋie.i. iclinati ad miſcḋiam. ⁊ ſic habent
oēs alij cōparationē ad miſcḋiaꝫ ꝑ modū par
ticipatiuū ⁊ accidētalē. Ipa aūt ſola hꝫ cō⸗
parationē ad miſcḋiam ꝑ modū ꝑticipatiuū ⁊
accidētalē Ipa āt ſola hꝫ cōparationē ad miſi
cordiā ꝑ modū origis eēntial' ⁊ ꝑ modū ma
tris. Couenientia āt eēntial' iproportionabil'r
excedit modū inherētie accidētal' ſꝫm ſniam
phi.j. poſter.ꝙ btiſſima ꝟgo iproportōabil'r
excedit i miſcḋia vniuerſos. Itē ſꝫm vſuꝫ ec⸗
cleſie dr̄ ipa btiſſima ꝟgo regina miſcḋie: eo
ꝙ ab illa fuit origo regni miſcḋie ⁊ grē.ſ. per
gnatiōeꝫ filij ſui: a q̄ oīs grā ⁊ miſcḋia ꝓceſ⸗
ſit. Nō āt eſt cā cāe: eſt etiā cauſati. vt dr̄ i li.
de cauſ. ⁊ pbat̄ i. l. q̄ occidit. §. i hac. ff. ad le.
aq. ⁊. l. videamus. §. fi. ⁊. l. q̄ domū. ff. loca.ꝙ
⁊c. Uñ Bern̄. i q̄da ſer. inq̄t. Quicq̄d miſeri
cordie nob fil' exhibuit: h totū nob mr̄ ꝓpe
ꝯtulit q̄ filiuꝫ genuit in q̄ nob oīa donauit.
Uñ ꝯcludit Alb. vbi ſ. dicēs. Patꝫ ꝙ ꝙ oēs
alij ſūt ſui miſcḋie. btā aūt ꝟgo ē regina mi
ſericordie. Sꝫ iproportionabil'r ē maiꝰ eē re
ginā miſcḋie q̄ꝫ eē ſuū miſcḋie. ꝙ btiſſima
ꝟgo iproportionabil'r excellētiꝰ ſe hꝫ ad mi⸗
ſericordiā q̄ꝫ alij. Itē ſup illa ꝟba Matt. v.
Bti miſericordes: ait glo. Miſcḋia eſt dare ⁊
dimittē. ſꝫ h. ꝟgo iproportiōabil'r plꝰ ḋdit ⁊
dimiſit oib viatorib ſup oēs creaturas. ꝙ
habꝫ btitudineꝫ miſcḋie ſup oēs. Itē Amb.
Miſcḋia ē nullū relinq̄re i miſeria: ⁊ nullū
miſeꝝ facere. Hoc aūt i ſūmo fuit i btā ꝟgi
ne. ꝙ ⁊c. Itē Bern̄. Miſcḋia nō ſolū i elemo
ſynis ꝯſiſtit: ſed i oī pctō corrigēdo. imo h ē
opꝰ magnū charitatꝫ ⁊ miſcḋie. c. inē opa. ḋ
ſpō. c. tria ſūt genera. xlv. diſt. h aūt fuit i ſū
mo in ipa ꝟgine. ꝙ habuit i ſūmo btitudinē
miſcḋie. Itē miſcḋia reddita ē ei iproportio
nabil'r ad oēm miſcḋiam: q̄ ē ꝑmiū. ꝙ ⁊ bti⸗
tudo miſcḋie fuit in ea ad oēm miſcḋiam q̄ ē
meritū. Hec Alb. Et iō dicere poſſumꝰ btē
ꝟgini illḋ pſ. cij. Qui coronat te i miſcḋia et
miſatōib. Ipa q̄ꝫ ꝟgo pijſſima dicere pt il
lud Job. xxxj. Ab infantia creuit mecū miſe
ratio: ⁊ de vētre mrīs egreſſa ē mecū. Cū ꝙ ſcri
ptū ſit Prouer. xiiij. Miſcḋia ⁊ ꝟitas ꝑpa
rāt bona. Et. xxj. eiuſdē li. ca. Facere miſcḋiā
⁊ iudiciū magꝫ placet deo q̄ꝫ victie. Et iteꝝ
ibidē. Qui ſequit̄ miſericordiā ⁊ iuſticiā inue
niet vitā ⁊ gl'iam. Et. xxij. Qui pnꝰ ē ad mi⸗
ſericordiā bñdicet̄. Nō ē miꝝ ſi hec regia mi
ſericordie tot bona tātāq̄ꝫ gl'iam recepit i ce
leſti pr̄ia: tātūq̄ꝫ dō placuit: atq̄ꝫ ſup oēs ali
os fuit exaltata ⁊ bñdicta. Adeo em̄ fuit mi
ſicors ꝙ illi dicere poſſumus illud pſ. lvj.
Magnificata ē vſq̄ꝫ ad celos mīa tua. ⁊ ēt
illḋ pſ. lxij. Melior ē miſcḋia tua ſup vitas.
Et. lxviij. Benigna ē miſcḋia tua. Et. lxxxv.
Multe miſcḋie oib inuocātib te. ⁊ ca. vij.
Magna ē ſup celos miſcḋia tua. De ipa q̄ꝫ
dici pt illḋ pſ. xcix. In eternū miſcḋia eiꝰ. Et
iō de illa in nos diffundit abūde. Uñ dicere
poſſumꝰ illḋ pſ. cxvj. Cōfirmata eſt ſup nos
miſcḋia eius.

De mūdicia cordis btē ꝟgis

Sexta btitudo ē illa quā ponit dñs M
Matt. v. di. Bti mūdo corde: q̄m
ipi deū videbūt. Hec āt btitudo ſi
mil'r i bñdicta ꝟgie fuit i ſūmo: vt
ꝓbat Alb. vbi ſ. ca. cxiij. Ut em̄ ait Anſ. Ea
puritate nitebat q̄ ſub deo maior neq̄t itelli
gi. Itē charitas ē ḋ corde puro ⁊ ꝯſcia bona
⁊c. j. ad Tim̄. j. Sꝫ i btā ꝟgie fuit ſūma cha
ritas: ꝙ ⁊ ſūma puritas. Itē actꝰ fidei puri⸗
ficatiuꝰ illḋ Act. xv. Fide purificans corda
coꝝ. Nō etiā hr̄ de ꝯſe. di. iiij. c. verꝰ. Sꝫ be⸗
atiſſima ꝟgo habuit fidē ꝑfectiſſimā: ꝙ ⁊ cor
dis mūdiciā ⁊ puritatē. Itē ſꝫm Diony. v. c.
cele. hierar. tres ſūt actꝰ hierachie.ſ. purga⸗
re: illuminare: ⁊ ꝑficere. Et ſunt ad ſeinuicē
ordinati ita ꝙ magꝫ purgatꝰ: ē magꝫ illumi
natꝰ ⁊ magꝫ ꝑfectꝰ. Sꝫ btā ꝟgo fuit i ſūmo
ꝑfecta: ꝙ i ſūmo purgata ⁊ illumiata. Itē vi
ſio dei q̄ ē ꝑmiū huiꝰ mūdicie ē iproportiona
bil' i btā ꝟgie q̄ꝫ in aliq̄ alia creatura. ꝙ ⁊ ipa
cordis mūdicia. Itē ſup illḋ Matth. v. Bti
mūdo corde: ait glo. Mūdo corde ſunt q̄s
ꝯſcia nō arguit pctōꝝ. ⁊ mūdū cor habꝫ q̄ ſi
bi nihil ꝯſciꝰ ē. Hec āt i btā ꝟgie fuerūt i ſū⸗
mo: ꝙ habuit mūdiciā cordis i ſūmo. Unde
ipa dicere pōt illḋ Tob. iij. Mūdā ſeruaui
aīam meā. Licꝫ ꝟo mltas tribulatiōes i hac
vita ꝑpeſſa ſit: h nō fuit q: hēet i ſe aliquā pec
cati imūdiciā. Et iō dicere pōt illḋ Job. xvj.
Hec paſſa ſum abſq̄ꝫ iniq̄tate manꝰ mee cū
hērem mūdas ad deū ꝑces. Quia ꝙ innocēs
manib ⁊ mūdo corde aſcēdet ad mōtē dñi:
⁊ ſtabit i loco ſctō eius: vt ait ꝓpha pſ. xxiij.
Iō bñdicta ꝟgo oī mūdicia pleniſſima: eſt i
mōte diuie ꝯtēplatōis ceteris altius colloca
ta. Ipa em̄ ſola inter oēs ſimplices viatores
poterat dicere illud Prouer. xx. Mundū ē
cor meū: pura ſum a pctō. Hec aūt eiꝰ puri⸗
tas apparebat ex rectitudine opeꝝ eiꝰ. Scri
ptū eſt em̄ Prouer. xxj. Qui mundꝰ ē rectū
eſt opus eiꝰ. Apparet q̄ꝫ eiꝰ mūdicia ex mū⸗
dicia reꝝ ad dei cultū ꝑtinentiū. Nā Exoḋ.
xxv. ꝑcepit deꝰ de arca federꝫ ꝙ deberet ḋau
rari auro mūdiſſimo intꝰ ⁊ foris. Hec āt ar
ca figurabat mūdiſſimā ꝟginē Mariā. Itē
ꝙ fieret cādelabꝝ ductile ex auro mūdiſſi⸗
mo ibidē. Et eiuſdē li. xxxvij. dr̄ ꝙ Moyſes
fecit oraculū de auro mūdiſſimo: ⁊ mēſaꝫ fe
cit ac circūdedit eaꝫ auro mūdiſſimo. Et ſi⸗
mil'r lucernas ſeptē ḋ auro mūdiſſimo. ⁊ al⸗
tare thimiamatꝫ de auro mūdiſſimo. ⁊ thi⸗

miamata de aromatib9 mundiſſimis. Si ḡ
hec co2ruptibilia ad ſuū cultū deputata vo
luit de9 eē mūdiſſima. et ſil'r voluit chr̄s in/
uolui ſuū co2pus in ſyndone mūda Matt.
xxvij. multo mag' credēd9 eſt elegiſſe mr̄em
ſuā oi mūdicia repletiſſimā. Quā q̄dē mun
diciā mr̄is dei q̄dā impugn̄re ſtudēt: ſ3 tn̄ p̄/
ualere ꝯ ipam dei matrē nō pn̄t. q̄nimo oēs
cōit' ch2iani dn̄e ſue mūdiciā venerant. Un̄
ego in ep'la directa Sixto pōtifici maxio al
loq̄ns ipam dei genitricē dixi: Mūdicia in
cūct' colit' nūc en tua tēplis. Jā p2z atq3 o2/
nis gl'ia mag' tui. Pōt āt b. v'go gl'iari non
ſolū de mūdicia co2dis ſui: ſed etiā de mūdi
cia cuiuſlibet ſue opatōis. Un̄ dicere pōt il
lud Job. ix. Fulſerūt velut mundiſſime ma
nus mee. Et ō oi ſuo ope dicere poterat illō
Gen. xx. In ſimplicitate co2dis mei z mūdi
cia manuū meaꝝ feci hoc. Ex q̄b9 oib9 p̄cipe
poſſum9 q̄ntā dei gr̄a3 habuerit ſp̄ z i p̄nti i
ſūmo ſup oēs alios btōs habeat ipa v'go pu
riſſima. Sc̄ptū eſt eīn Prouer. xxij. Qui
diligit co2dis mundiciā ꝓpter gr̄am labioꝝ
ſuoꝝ habebit amicū regē.

n ¶ De btitudine pacis beate virginis.

Matth. v. ait ſaluato2 Bt̄i pacifici
q̄m filij dei vocabunt'. Quā bti/
tudinē in ſūmo fuiſſe in bn̄dicta
v'gie: pbat Alb. vbi ſ. c. cxiij. Ait
eīn glo ſup dicta v'ba: Bt̄i pacifici. Pacifi/
ci ſt' q̄ oēs mot9 ani rōi ſubijciūt. q2 his nihil
repugn̄t q̄ ſil'es ſt' p̄ri ſuo celeſti q̄ ē ſūma q̄es.
Hoc āt totū eſt i ſūmo i b. v'gine. ḡ z pacifi
ca eſt i ſūmo. Itē alia glo. ibidē inq̄t. Dū lex
carnis repugn̄t legi ment': nō mō alteri ſ3 nec
nob poſſum9 eē pacifici. Un̄ d̄r Bal. i c. j. in
fine pn̄. de pace iura. firma. allegās Aug. ō
ciui. dei: q2 pax vera nō ē q̄ diu pugnat' cū vi
cijs. ḡ ſup oēs ip2opo2tionabil'r b. v'go paci
fica extitit: in q̄ caro aduerſus ſpm̄ ei9 nō re
bellauit. Itē ſic ē p̄miū ad p̄miū: ita meritū
ad meritū. ſ3 alijs pacific' dat' p̄miū q2 filij
dei ſūt p adoptionē. btiſſime āt v'gini datū ē
q2 ſit mr̄ dei ſūmi p naturā: qō imp2opo2tio
nabilit' pl9 ē q3 eſſe filiū dei p adoptōe3. ḡ p̄/
miū btiſſime v'gis eſt ip2opo2tionabil'r ſup
p̄miū alioꝝ. ḡ z meritū ſup meritū. Hoc āt
eſt pacificatōis btitudo. ḡ zc. Itē pacifici di
cunt' hi q̄ faciūt pacē int' alios. H āt fecit fili9
dei: pacē faciēs his q̄ ꝓpe z his q̄ longe erant
vt ap'ls ait Eph. ij. ca. Sed mediū vniuer/
ſale p qō fuit facta pax int' deu3 z hoīes fuit
btā v'go: mediatrix: et recōciliatrix oīm. oēs
ei fuerūt recōciliādi p ipam. ḡ in pacificatōe
excellit oēs viatores: z i ſūmo fuit pacifica.
Sciebat ei q̄ntū bonū ē pax. de q̄ inq̄t Pru
dēti9 i li. de ꝯflictu vicioꝝ z v'tutū. Pax ple
nū v'tutis opus: pax ſūma laboꝝ. Pax belli
exacti p̄ciū: p̄ciūq3 p̄icl'i. Sidera pace vigēt:
ꝯſiſtūt terrea pace. Nil placidum ſine pace
deo: nec mun9 ad arā Cū cupis offerre: pbat
ſi turbida frēm Mens ipacati ſub pecto2is
oderit antro. Et ibide3. Meritoꝝ clauſula
pax ē. Nō iflata tumet: nō iuidet emula fer/
ri. Oia p̄petit' patiēs atq3 oia credit. Nunq̄3
leſa dolet: cūcta offenſacula donat. Lucan9
q̄3 de nō cog'ſcētib9 bonū pac' inq̄t. Impia
en et'na ruperūt ſecl'a pacē zc. Et Proſp i li.
epigrā. ait. Moib9 in ſctis pulcra eſt ꝯco2/
dia pac'. Uincunt' mōi p̄lia pace di. Et iteꝝ
Inſontē vitā pac' amato2 agit. Hāc aūt pa
cis btitudinē fuiſſe in innocētiſſima di mr̄e
poſſū9 etiā alio mō pbare. Nā inq̄t ꝓpha p̄ſ.
cxviij. Pax m'lta diligētib9 legēt. z Sap. iij
d̄r. Donū z pax eſt elect' dei. Et Jac. iij. ſcri/
ptū eſt. Fruct9 iuſticie i pace ſemiat'. Hec āt
oia fuerūt ſup oēs alios in b. v'gie. ḡ zc. Itē
in pace vocauit nos de9. vt ait ap'ls. ij. Co2.
vij. Ergo m'lto mag' matrē ſuā voluit eē pa
cificā. Ipa eīn genuit p̄ncipē pacis: Eſa. ix.
et illū quē appellat Greg. in plogo decreta/
liū regē pacificū q̄ eſt pax nr̄a Eph. ij. Ergo
z ipſa fuit valde pacifica. Un̄ dicere poterat
illud qō inq̄t ꝓpha dicēs p̄s. cxix. Cu3 his q̄
oderūt pacē erā pacific9. Et p̄s. iiij. In pace
in idip̄m do2miā z req̄eſcā.

¶ De btitudine pſecutōis beate v'ginis. o

Dicit ſaluato2 nr̄ Lu. vj. Bt̄i erit'
cū vos oderint hoīes: z cū ſepaue
rint z exp2ob2auerint et eiecerint
nomē veſtrū tanq̄3 malū ꝓpter fi/
liū hoīs. Gaudete in illa die z exultate: ecce
eīn merces v'a copioſa eſt i celo. et Mat. v.
idē inq̄t et etiā ait. Bt̄i q̄ pſecutionē patiunt'
ꝓpter iuſticiā: q̄m ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Que
rit' ḡ Utꝝ btitudo iſta fuerit in btā v'gine?
Et ꝯcludit Alb. ſup Miſſus eſt. ca. cxvj. q2
excellētiſſime fuit in illa. Ipa eīn multiplex
martyriū ppeſſa eſt: vt oñdet' deo dante i. x.
parte hui9 opis. ſmōe. ij. Multas q̄3 tribu/
latiōes z pſecutiōes tolerauit (maxime a iu
deis) ſibi illatas: vt ſcribit btūs Ignati9 in
q̄dā ſua ep'la. Si eīn vt d̄r in c. nulli dubiū
iij. q. j. boni a malis ſp pſecutione3 patiunt'.
Et ibidē habet' in c. q̄ ſm carne3. xxiij. q. iiij.
Et Proſper i libro epigram. d̄r. Impia ps
mundi parti eſt infeſta pioꝝ. Et vt ait ap'ls
ij. ad Tim. iij. Oēs qui pie volunt viuere in
ch2iſto Jeſu pſecutiōes patiunt'. Et vt inq̄t
ꝓpha p̄s. xxxiij. Multe tribulatiōes iuſtoꝝ.
Et p multas tribulatōes opo2tet nos intra/
re in regnum celoꝝ: vt ſcriptū eſt Act. xiiij.
Unde Proſper vbi ſ. ait. Nunq̄3 bella bo/
nis. nunq̄3 diſcrimina deſunt. Et cum quo
certet mens pia ſemper habet. Et hoc p̄mit
tit deus vt magis mereatur per patientia3:

de q̄ Cato inquit. Magna etenī moꝝ eſt ſꝑ
patia ỽtus. Et iō inq̄t Ouid. in. iiij. de triſti/
bus. Fert ſapiēs oēs caſus patient̄ amaros
Frena nec idomiti more recuſat eq̄. Scit ei
verā eſſe ſniam eiuſdē poete in li. de pōto di/
centꝫ. Sepe creat molles aſpa ſpina roſas.
Et illō Matth. poete in lib. Tobie di. Noie
paſſa dei redolet tribulatio: paſcit Paſſio:
delectat leſio: pena ſapit. Cum ḡ oīs meriti
occaſio fuerit in mr̄e dei: pfecto credēdū eſt
ipam btiſſimā ỽginē multꝫ pſecutōibꝫ ⁊ di/
uerſ tribl'atōibꝫ fuiſſe exercitatā: ⁊ eas amo
re iuſticie ⁊ ỽtutꝫ eq̄nimit̄ toleraſſe. Un̄ di/
cere poſtat illō pſ. cxviij. Multi q̄ pſequunt̄
me ⁊ tribulāt me: a teſtionīḃs tuis n̄ declia/
ui. Et illō. ij. Coꝝ. xij. Cōplaceo mihi in īfir/
mitatibꝫ meis: ī necītatibꝫ: in ꝯtūelijs: i pſe
cutiōibꝫ: ⁊ anguſtijs ꝓ chrō. Quāto em̄ ma
iores pſecutiōes ⁊ tribulatōes ꝓ iuſticia pa
tiebat̄: tāto magꝫ i charitate dilatabat̄. iuxͣ il
lud pſ. iiij. In tribulatōe dilataſti mihi. Et
igit̄ ſcptū ē. j. Pe. iij. Siq̄d patimi ꝓpͤ iuſti
ciā bti eritꝫ. Jdō gl'ioſa ỽgo q̄ tātū paſſa eſt
ꝙ oēs puros viatores i tolerādis paſſiōibꝫ
ſupauit: vt i dicta pte. iij. hui⁹ opis. ſer. ij. di
cet̄. Etiā in gl'ia ⁊ btitudine oēs exceſſit. Ad
quā nos ꝑuēire faciat ipa ỽgo btiſſima Am̄.

¶ De duodecim fructibꝫ ſpūalibꝫ q̄ fuerūt
in btā ỽgine. Sermo. VIII.

P Nquit Paulus
Gal'. v. Fruct⁹ ſpūs ſunt charitas:
gaudiū: paꝫ: patia: benignitas: bo/
nitas: longanimitas: māſuetudo: fides: mo
deſtia: ꝯtinentia: caſtitas. Hos aūt fructus
excellētiſſime fuiſſe in b. ỽgine: pbat Alb. ſu
per Miſſus eſt. c. cxix. iter alia ſic arguēdo
Eſa. iij. ſcptū ē. Dicite iuſto qm̄ bn̄: qm̄ fru/
ctū adinuētionū ſuaꝝ comedet. ⁊ pſ. cxvij.
Labores manuū tuaꝝ q: mā ducab ⁊c. ḡ in
opibꝫ bonis ē refectio ſiue fruct⁹ Sꝫ i b. vir
gine fuert opa iꝑpoꝛtiōabil'r bōa. ḡ ⁊ refe
ctio ac fruct⁹ iꝑpoꝛtiōabil'. Itē ꝓuer. xvij.
dꝛ. Secura mēs q̄ſi iuge ꝯuiuiū: ſꝫ btiſſima
ỽgo alijs iꝑpoꝛtiōabil'r ſecura fuit. ḡ alijs
iꝑpoꝛtiōabil'r ꝯuiuauit. Hec ille. Et ideo
nos poſſū⁹ dicere deo illō pſ. ciij. De fructu
opm tuoꝝ ſatiabit̄ t̄ra. i. ỽgo maria. Ipi q̄ꝫ
ỽgī in hūc mōm venienti dicere potuert āge/
li illō Job. xxij. Hēbis fruct⁹ optios. De ei⁹
ēt fructibꝫ dici pt illō ꝓuer. iij. Primi et pu/
riſſimi fruct⁹ ei⁹. De ipa ēt gl'ioſa ỽgie ỽifi/
cat illō ꝓuer. vl. De fructu manuū ſuaꝝ plā
tauit vineā. i. eccl'ie catholice. Ipa q̄ꝫ virgo
ſpūſctō repleta dicere pt illud Cañ. j. Sub
vmbra illi⁹ quē dſideraueră ſedi ⁊ fruct⁹ ei⁹
dulcĕ gutturi meo. Et illud eiuſdē lib. vij. c.

Maria fruct⁹ habuit

Aſcēdā i palmā ⁊ apphēdā fruct⁹ ei⁹. Nō ſo
lū āt ipa apphēdit ſꝫ ēt toti mōo fruct⁹ bono
rū opeꝝ ꝓtulit. n̄ ei potuit arboꝛ bōa fruct⁹
malos facere. Nā oīs arboꝛ bona fruct⁹ bo/
nos fac̄ Mat. vij. d q̄bꝫ fructibꝫ h̄ ſmōe diſ
¶ De fructu charitatꝫ btē ỽgis (ſerem⁹
Rim⁹ fructus ſpūs dꝛ charitas q̄
ſm theologos h̄ n̄ ipoꝛtat ỽtutē. d
q̄ dcm̄ ē ſ. ſꝫ actū ei⁹. Qꝫ āt h̄ fru
ctus fuerit i ſūmo in b. ỽgie: pbat
Alb. vbi ſ. ſic Charitaſ ē q̄ d t̄ra ad celū euo
cat. ⁊ ſic duo inuūt̄ q̄ ꝑtinēt ad hūc fructū. ſ.
a t̄renis ſepatio ⁊ ad celū eleuatio. Utrūq̄ꝫ
āt iſtoꝝ i b. ỽgie fuit i ſūmo. Qꝫ ei iꝑpoꝛ/
tionabil'r alijs a t̄renis ſepata fuerit: pꝫ ꝑ h̄
ꝙ nec puluis venial' pcti pedibꝫ ei⁹ adheſit.
qō oībꝫ alijs viatoribꝫ icuitabile fuit. Qꝫ āt
ad celū maxīe ſit eleuata: pbat̄ ꝑ illō Mat.
vj. Ubi ē theſaur⁹ tu⁹: ibi ⁊ coꝛ tuū erit. ḡ the
ſaur⁹ tu⁹ trahit ad ſe fructū. Sed b. ỽgo ha
buit theſauꝝ iꝑpoꝛtiōabilē i reḡ celoꝝ. ḡ
iꝑpoꝛtiōabil'r eleuabat̄ ad celū in ꝯtēpla/
tiōe ⁊ ꝯgnitōe ⁊ affectōe diuioꝝ. Un̄ ipa in/
q̄t illō Ecci. xxiiij. Quaſi cedr⁹ exaltata ſū in
labano. Liban⁹ ei q̄ iterp̄tat̄ cādidatio ſcat
eccl'iaꝫ militātē ⁊ triūphātē cādidā puritate
Sic ḡ cedr⁹ i libano ē altioꝛ oī arboꝛe: ita b.
ỽgo ē magꝫ eleuata erga deū i ecclia dilectōe
Preterea i pſ. xiiij. ⁊ xxiiij. fit t̄plex q̄ſtio. Pri/
ma ē: q̄s aſcēdet i mōtē dn̄i. Scda: q̄ſ ſtabit
i loco ſctō ei⁹. Tertia ē: Dn̄e q̄s hitabit i ta/
bnaculo tuo: aut q̄s reqeſcet i mōte ſcō tuo?
Difficile ſiq̄dē ⁊ pfectū ē aſcēdere. Difficili⁹
ỽo ē ⁊ pfecti⁹ ſtare. Difficillimū āt ⁊ pfectiſ/
ſimū ē hitare ⁊ q̄eſcere. Aſcendere ꝑtinet ad
apl'os q̄ ſt maiores ī ecclia. ſꝫ nō ꝑtinuit ad
eos hitare: ſꝫ deſcēdere. Et i figurā hui⁹ āge
li aſcēdebāt ⁊ deſcendebāt ꝑ ſcalā quā vidit
Jacob Geñ. xxviij. Un̄ ⁊ apl's Paul⁹ rapt⁹
vſq̄ꝫ ad tertium celuꝫ: vt ipe ait. ij. Coꝝ. xij.
Moxq̄ꝫ deſcēdit ad diſponēdū cubilia īſtr
moꝝ: vt pꝫ. j. Coꝝ. vij. Ad pfectiōē ḡ ſta
tū q̄ꝫ apl'oꝝ ꝑtinet aſcēdere ⁊ ſtare ac q̄eſce/
re. ſꝫ ſup ſtatū apl'oꝝ nō fuit ſtat⁹ eminētioꝛ
q̄ꝫ ſtat⁹ btē ỽgis. ḡ ad ei⁹ ſtatū ꝑtinet aſcēde/
re. habitare: ⁊ q̄eſcere. Itē Lu. xiiij. ⁊ xviij. dꝛ.
Qui ſe hūiliat exaltabit̄. Sed btiſſima ỽgo
fuit in ſūmo hūiliata. ḡ in ſūmo eleuata. Cū
ḡ charitatis fruct⁹ ſit eleuatio ad celū: mani
feſtū eſt ex his ꝙ btiſſima virgo habuit fru
ctū charitatis in ſūmo. Itē vt dꝛ Sap. vj.
Incoꝛruptio facit ꝓximū deo. qō etiā pbat̄
ꝑ. §. ſancimus. in aut̄. de leno. coll'. ij. Sed i
btā ỽgine fuit impꝛopoꝛtionabilis incoꝛru/
tio. ḡ impꝛopoꝛtionabilis vnitas deo. ⁊ ꝯſe
quēter impꝛopoꝛtionabilis fruct⁹ charitatꝫ.
Itē. j. Joā. v. dꝛ. Hec eſt charitas di vt māḋ
data ei⁹ cuſtodiam⁹. Et. ij. Joan. j. Hec eſt

De charitate btē Marie

charitas dei vt ambulem⁹ ſm mādata eius
Hoc aūt egit btā ꝟgo ſuꝑ oēs alios excellē-
tius.ꝗ ꝛc. Sentiēs ꝗ ipſa ꝟgo bn̄dicta ſe re-
pletā iſto fructu charitat[is] ꝛ oib[us] alijs fructi
bus ſeq̄ntib[us]: dicebat ſponſo ſuo celeſti illud
Cant.v. Ueniat dilect⁹ meus in hortū ſuū ꝛ
comedat fructū pomoꝝ ſuoꝝ.

De Gaudio beate virginis.

R Fructū gaudij fuiſſe in b. ꝟgine ꝓ
bari pōt ſic. Ut ait glo.ſuꝑ epl'am
Pauli Gal'.v. Gaudiū ē puritas
ꝯſcie ꝛ eleuatio ani in his q̄ digna
ſᵗ exaltāt[ur]. Sȝ hec tria: puritas ꝯſcie: et ele-
uatio ani: ꝛ dignitas donoꝝ ſpūaliū fuerᵗ i
ſūmo in ipā. vt ex p̄cedētib[us] pȝ.ꝗ habuit fru
ctū gaudij i ſūmo. Itē pſ.xcvij.dr. Uiderūt
oēs fines ṫre ſalutare dei nr̄i. Jubilate deo
oīs terra ꝛc. vbi glo.ait ꝙ viſio ſaluatoꝛ[is] eſt
cā iubilatōis. Sȝ in viſiōe iſta btiſſima vir
go i ſūmo vidit.ꝗ iubilauit i ſūmo. Itē Lu.
ij.dicebāt angeli. Annūcio vob gaudiū ma
gnū q[uia] nat⁹ ē nob ſaluatoꝛ mōi. Sȝ impro-
portionabil'r mai⁹ eſt ſaluatorē naſci ō ſe q̄ȝ
naſci ſibi. ꝗ iproportionabil'r oib[us] cām gau
dij habuit. et ſic iproportiōabil'r mag[is] oib[us]
gauiſa fuit. Itē iproportiōabil'r mai⁹ eſt ſal
uatorē naſci ſibi filiū q̄ȝ naſci ſibi dn̄m. Si
em̄ btā gēs cui⁹ eſt dn̄s de⁹ ei⁹: pſ.xxxij. ipro-
portiōabilᵗ beatioꝛ ē cui⁹ dn̄s fili⁹ ei⁹ .ꝗ ꝛc.
Itē Jo.xiiij.dr. Si diligeret[is] me gauderet[is]
vtiq[ue] ꝛc. Dilectio ꝗ eſt ꝛ imediata cā gaudij
Sȝ b.ꝟgo habuit dilectōeȝ i ſūmo. igiᵗ ha
buit etiā gaudiū i ſūmo. Itē Lu.x.ait dn̄s.
Gaudete ꝛ exultate q[uia] noīa vr̄a ſcpta ſᵗ i cel'
Et h̄ ē gaudiū de p̄deſtinatiōe etn̄a ꝛ ō p̄nti
iuſticia. ſed b.ꝟgo habuit p̄ntē iuſticiā ꝛ de
S ſua p̄deſtinatōe noticiā.ꝗ ꝛ gauiſa fuit i ſū-
mo. ¶ Iſtō aūt gaudiū nō hn̄t mali. Unde
Proſꝑ i li.epigrā.inq̄t. Fallaces cur[is] ſꝑ toꝛ
q̄nᵗ amar[is]. Et mala mēs nūq̄ȝ gaudia pac[is]
hȝ. Felices vere faciūt ſpq̄ȝ btōs. De vero et
ſūmo gaudia nata bono. Item Col'.iij.ait
apl's. Hn̄tes ſuꝑ oīa charitatē q̄ ē vinculuȝ
ꝑfectōis: ꝛ pax dei exultet in cordib[us] vr̄is. ꝗ
charitas ē cā exultatiōis. Sȝ b.ꝟgo habuit
charitatē i ſūmo.ꝗ ꝛc. Itē Phil'.iiij.dr. Gau
dete i dn̄o ſꝑ iteꝝ dico gaudete: dn̄s ei ꝓpe ē
ꝗ dei ꝓximitas ē cā gaudij. Sȝ btiſſime ꝟgi
ni i ſūmo ꝓxim⁹ fuit.ꝗ ipā ſūmū gaudiū ha
buit. Itē Rom.xiiij.ait Paul⁹. Regnū di
intra vos ē. pax ꝛ iuſticia ꝛ gaudiū i ſpūſctō
Sed btiſſima ꝟgo iproportiōabil'r pl⁹ ha-
buit i corde de reḡ dei.ꝗ iproportionabiliter
pl⁹ de gaudio in ſpūſctō. Itē pſ.lxxxviij.dr.
Miſcdia ꝛ ꝟitas p̄cedēt faciē tuā. btūſ ꝑpl's
q̄ ſcit iubilationē. ſȝ i b.ꝟgie p̄ceſſit miſcdia
in ſūmo.ꝗ ſciuit iubilationē in ſūmo. Eſt āt
iubilatio ſm Greg. in moral'. q̄ddā gaudiū

inteſuȝ qð occultari nō valet: ꝛ exp̄mi nō pt
Et h̄ gaudiū ſolū hri pt in dō: vt Bern.ſuꝑ
Eccl'iaſticū inq̄t. Itē Tob.v.ait Tobias ſe
nioꝛ. Quale gaudiū mihi ē q̄ in tenebris ſe-
deo ꝛ lumē celi n̄ video: q̄ſi dicat. nullū. Ad
qð facit.l.j.C.de cuſto.reo. vbi dr ꝙ p̄uatio
luc[is] inocētib[us] ē miſera ꝛ noxijs ſeuera. Ergo
a ꝯtrario ſenſu. qð arg. valet.l.j.§.hui⁹ rei. Argumē
ff.ō offi.ei⁹ cui mā.eſt iuriſ. In luce eſſe ꝛ lu- tū a ꝯtrio
mē celi videre ē cā leticie. qð ꝓbaᵗ ꝑ.l.q̄tiēs.
ff.de ſerui. Hoc aūt fuit i btiſſima ꝟgie i ſū
mo.ꝗ habuit gaudiū in ſūmo. Item b.ꝟgo
oib[us] viatoꝛib[us] ꝛ cōp̄rehēſoꝛib[us] eſt cā gaudij
et leticie.ꝗ plus oib[us] habuit gaudij ꝛ leticie
Quia cā eſt nobilioꝛ ꝛ potētioꝛ ſuo cauſato
c.is q̄.de ꝑcu.ꝛ.l.digna vox.C.de legi. Un̄
Sara in figura ei⁹ dr Gen̄.xxj. Riſum mi-
hi fec̄ dn̄s ꝛ oēs q̄ audierint corridebūt mi-
hi.q̄ſi diceret. Gaudiū principal'r ꝑtinet ad
me. alijs aūt in ꝯſeq̄nti ꝑ me. vn̄ Judith.xv
dr in figurā ipſi⁹ virgis. Tu glia hierl'm: tu
leticia iſrl': tu honorificētia ꝑpli nr̄i. Et Eſa.
ix. Letabunᵗ corā te ſicut q̄ letanᵗ in meſſe:
et ſic exultāt victores capta p̄da q̄n diuidūt
ſpolia. Ubi tanguntᵗ due cauſe gaudij. ſciȝ
meſſoꝝ de fructu. ꝛ victoꝝ de ſpolijs. Si ꝗ
eſt gaudiū de fructu: btā virgo habuit fru-
ctū in ſūmo. Un̄ dicere pt illð Eccl'i.xxiiij. Et
flores mei fruct⁹ honoris ꝛ honeſtatis. Iteȝ
habuit victoriā ꝛ ſpolia in ſūmo: q̄ ex fauci-
bus leuiathan totū mūdū q̄ſi ſpoliū eripu-
it.ꝗ gaudij fructū in ſummo poſſedit. Hec
Alb. vbi ſ. Quātū em̄ gaudiū fuit bē.ꝟgis
etiā aliter ꝓbari pt. Nā ſi ad partū ei⁹ gau-
det chor⁹ celeſtiū ꝛ angeli canunt deo. etſi ve
dr Mat.ij. magi gauiſi ſūt gaudio magno
valde videntes ſtellā q̄ eos ad pueꝝ natū ꝛ
matrē eius ꝑduxit. ꝑfecto nulla lingua fari
poſſet nec intellect⁹ cape ingentiſſima gau-
dia virginis glīoſe q̄ habuit in ꝯceptu filij:
in partu: lactādo eū: in portādo eū i vtero ꝛ
in gremio: ꝛ i ꝯuerſando cū eo. Idō in cātico
ſuo Lu.j. ipā ait. Exultauit ſpūs me⁹ in deo
ſalutari meo. i. extra ſaltauit ꝛ ſupra ſe ſalta
uit p̄ gaudio. Unde dicebat illð Abacuch
vlᵗ. Ego aūt in dn̄o gaudebo: ꝛ exultabo in
deo Jeſu meo. Uerificatū etiā fuit in ea il-
lud pſ.lxxxiij. Coꝛ meū ꝛ caro mea exultaue-
rūt i deū viuū. Et illð pſ.cxxv. Repletū eſt
gaudio os nr̄m: ꝛ lingua nr̄a exultatōe.

De Pace beate ꝟginis

T In p̄cedēti ſmōe tractauim⁹ de bea
titudine pac[is] mr̄is dei. idō h̄ breui⁹
me expediā de fructu pacis eiuſdeȝ
quem in ſummo fuiſſe in ea probat
Albertus vbi ſupra cap.cxxij. et nos poſſu-
mus arguere ſic: vt habeᵗ Auc.ij. et de con
ſe.diſti.j.c. Nocte ſancta. et c. et hymnis. ꝛ

c.hi duo. ⁊ c.porro. in natiuitate chɼi canc-
bāt angeli:in t̄ra pax hoib⁊ bone volūtatis.
ſed beatiſſima v̄go iproportionabil'r oib⁊ ha-
buit bonā volūtatē. ḡ iproportionabil'r oī-
bus habuit pacē. Itē Eſa.xxxij.dr. Op⁹ iuſti
cie pax.ſed b.v̄go iuſticiā habuit i ſūmo.ḡ ⁊
pacē in ſūmo. Itē pſ.lxxv.ſcptū ē. Fact⁹ ē in
pace loc⁹ ei⁹.ſ; v̄go beatiſſima iproportionabi
liter fuit loc⁹ dei.ḡ habuit pacē improportio
nabilē. Mūd⁹ ei ei⁹ pacē ꝑturbare nō potu
it.q2 ſpū pauꝑrima fuit. nᶜ etiā diabol⁹.q2
hūillima fuit.nec ſil'r caro ei⁹.q2 nullū pcti
fomitē ſenſit. Preterea vt ait Aug.i li.ꝯfeſ.
Ille ſol⁹ verā pacē h; q̄ i ſolo deo q̄eſcit.⁊ ni
hil aliō iordinate q̄rit. Vn̄ mali n̄ hn̄t pacē:
iuᵡ illō Eſa.xlviij. Nō ē pax ip̄ijs dr dn̄s. et
Hiere.xij. Nō ē pax vniuerſe carni. De tali
bus carnalib⁊ ⁊ mūdanis dr pſ.xiij. viā pacꝭ
nō cognouerūt.et Ezech.vij.q̄rent pacē ⁊ non
erit ⁊c. Verā aūt v̄go in ſolo deo q̄eſcebat et
eū ſolū ſup oēs viatores diligebat.ḡ pacē in
ſūmo hēbat. Seruauit eīm illud ꝯſiliū ꝓphe
dicētꝭ pſ.xxxiij. Inq̄re pacē ⁊ ꝑſeq̄re eā.et il-
lud apl'i Eph.iiij. Sollicite ſeruare vnitatē
ſpūs in vincl'o pacꝭ. Nec mirū ſi b.virgo ha-
buit fructū pacꝭ i ſūmo:cū fruct⁹ ventrꝭ ſui
fuerit ille quē Greg.non⁹ in ꝓlogo decreta-
liū appellat regē pacificū.

De patientia beate virginis.

v Virtus V inq̄t apl's Iac.j. Patiētia op⁹ ꝑfectū h;. Et iō iq̄t ſaluator Lu.
xxj. In patiā vr̄a poſſidebitꝭ aīas
vr̄as. Per patiā; nāq; i aduerſi-
tatib⁊ oēs ſcti gl'ificati ſt. Vn̄ Judith.viij.
dr. Oēs q̄ deo placuerūt ab initio ꝑ multas
tribulatōes trāſierūt fideles. Qui v̄o tētati
ones nō ſuſceperūt cū timore dn̄i: ꝑ ipatien
tiā ſuā iproꝑiū murmuratōis ſue ꝯ dn̄m ꝓ
tulerūt.exꝭminati ſt ab exꝭminatore. Virgo
āt beatiſſima i oib⁊ aduerſis patiētiſſima fuit
Quapropt̄ d̄ illa dr Cañ.ij. Sic liliū int̄ ſpi
nas ſic aīca mea int̄ filias. Nā ſic liliū vl' ro
ſa n̄ amittit pulcritudinē vl' amorē int̄ ſpi-
nas:ſic nec ipa ꝑdit odorē patie int̄ tribula-
tiōes. Ipa; v̄o i ſūmo habuiſſe fructū patie:
ꝓbat Alb.vbi ſ.ca.cxxxiij.ſic pſ.xciij.dr: ſ;
mltitudinē doloꝝ meoꝝ i corde meo ꝯſola
tiōes tue letificauerūt aīa; meā. ſ; beatiſſima
v̄go habuit dolorē paſſiōis p⁹ filiū ſuū i ſū-
mo.ḡ ⁊ ꝯſolatiuū fructū patie i ſūmo.q̄ eīm
fuit ſocia paſſionū: debuit ēt eē ſocia ꝯſolati
onū.c.j.d̄ ſepl'. Itē dr Prouer.vl. Date ſice-
rā merētib⁊ ⁊ vinū his q̄ amaro ſt aīo.ſ; be-
atiſſima v̄go habuit amaritudinē i ſūmo.ḡ
⁊ ſicerā ꝯſolatōis i ſūmo. Itē Eſa.lxj. Da-
bit ei dn̄s coronā ꝓ cinere:oleū gaudij ꝓ lu-
ctu:palliū laudis ꝓ ſpū meroris.ſ; beatiſſima
v̄go habuit luctū ⁊ merorē i ſūmo.ḡ et gau
diū ac ꝯſolatōe; i ſūmo ꝑ fructū patie. vn̄ v̄i-
ficatū eſt i ea illō apl'i.ij.Cor.j. Sic abūdāt
paſſiōes chɼi i nob:ita ⁊ ꝑ chɼm abūdat ꝯſo
latio nr̄a. Deīn⁹ ḡ ⁊ nos imitari patia; b.v̄-
ginis marie expectatōe future remūeratōis
Ipa ei in tribulatōib⁊ ſuis dicebat illō Ro
ma.viij. Nō ſunt ꝯdigne paſſiōes hui⁹ tp̄is
ad futurā gl'iam q̄ reuelabit in nob.

De lōganimitate beate v̄ginis

S Sc̄dm glo.ſup epl'a; ad Gal'.v.ca.
Lōganimitas eſt i expectatōe boni x
nō deficere ſ; refici. nō ſufficit ei in
cipe niſi duret ⁊ ꝑſeueret.l.ſi ꝓ pie
ḡ.v̄ſū.ff.d̄ i rē v̄ſo.et ꝑ Bar.i.l.luci⁹.ff.d̄ le.
j.⁊.l.ſiq̄s.ff.d̄ ſolu. Itē alibi dr:q n̄ q̄ icepit
ſ; ꝑſeuerauerit ⁊c.l.iij.ff.d̄ diuor.⁊.l.alia.C.
d̄ his q.vt idi.cū ſi. Qn̄ ḡ q̄s h; tolerare ali-
quē dolorē vl' laborē ad breue tp̄s.vl' expe-
ctare h; aliq̄d magnū bonū ſ; cito recipien-
dū:eq̄ aīo conat̄ ſufferre ꝓpt̄ breuitatē tp̄is
Sed qn̄ i hmōi videt ſe diu ꝑmāſuꝝ i labore
⁊ dolore vl' ꝯſeq̄ndo bono:mltū ſolet attedi
ari ⁊ fatigari ⁊ aliqn̄ deficere ex diuturnita-
te ei⁹. Sed lōganimitas retinet hoīe; ne atte
diat̄:ſ; ꝑſeuerās ꝑmaneat.etſi n̄ ita cito fini
atur labor:ſed diu maneat: ⁊ in lōgū bonū
expectatū ꝓueniat. et ſic longanimitas reſi
cit mētē q̄dā certitudīe ꝑmiſſi. Vn̄ apl's.ij.ad
Cor.vj.ait. Exhibeam⁹ noſmetipſos ſic dei
miniſtros in longanimitate. Verā autē v̄go ꝑ
mltos ānos fuit i laborib⁊ mūdi ⁊ expecta-
tiōe gl'ie.ſ.ꝑ ſexagita ⁊ tres ānos vt cōit̄ cre-
dit̄:ſemꝑq; erat magꝭ feruēs ad oē op⁹ bo-
nū.ḡ fructū lōganimitatꝭ excellētiſſime ha-
buit. Hāc aūt v̄itatē ſic ꝓbat Alb.vbi ſ.ca.
cxxiiij. Bonū expectatū reficit. ſed beatiſſima
v̄go iproportionabile gaudiū alijs expecta-
uit.ḡ fructū lōganimitatꝭ iproportiōabilit̄
habuit. Itē bonū expectatū n̄ refic̄ niſi i ali-
q̄ certū ſit hri.ḡ vbi maior eſt certitudo:ibi
maior refectio i expectādo.ſ; beatiſſime v̄gis
certitudo oib⁊ alijs iproportiōnabil'r maior
extitit.ḡ ipi⁹ expectatio oib⁊ alijs iproporti-
onabil'r fructū habuit longanitatꝭ. Itē oīs
alti⁹ expectatio ē ꝑ modū eſuriētꝭ: Expecta-
tio v̄o gl'ioſe v̄gis fuit ꝑ modū comedētꝭ:ſ;
iproportiōabil'r magꝭ d̄lectat expectatō i co
medēdo q̄; i eſuriēdo.ḡ bn̄dicta v̄go fructū
lōganimitatꝭ iproportiōabil'r habuit viato
rib⁊ vniuerſ. Hec ille. Et ſic excellit lōgani-
mitatē Abrae:de q̄ ad Heb.vj.dr. Lōgani-
mit̄ ferēs adept⁹ ē re ꝓmiſſiōe;. Excellit etiā
apl'os ⁊ alios fideles q̄b⁊ dr ad Col'.j. In oī
ope bono fructificātes ⁊ creſcētes i ſcia dei:
oī v̄tute ꝯfortati:in oī patiā ⁊ lōganimitate
cū gaudio. Vn̄ d̄ ei⁹ expectatōe dici pōt il-
lud Prouer.xvij. Gēma gratiſſima expectatō
ꝑſtolātꝭ: vbi dicit glo. Qui ꝑmia futura fi-

deliter expectat q̄ſi gēme ſplēdidiſſime poſ-
ſeſſione letat᷑. Et talis fuit lōganimis expe-
ctatio beate v̄ginis.

De bonitate virginis.

y Ut ait glo. ad Gal. v. c. Bonitas
eſt dulcedo animi. Scḋꝫ āt phm
Dulce eſt qḋ eſt amaro ĩpmixtū.
Dulciꝰ qḋ eſt amaro impmixtiꝰ.
Dulciſſimū v̄o qḋ ē amaro impmixtiſſimū.
Sꝫ animꝰ btē v̄gis fuit oĩ amaritudĩe imp-
mixtiſſimꝰ. iux̄ illḋ Sap. viij. Nō hꝫ amari-
tudinē ꝯuerſatio illiꝰ. ḡ eiꝰ animꝰ fuit dulciſ-
ſimꝰ. Jō canimꝰ ei. O clemēs. o pia. o dulcꝭ
v̄go Maria. Itē hec dulcedo ē ḋ bonis cog-
niꝭ ꝛ habitꝭ: vt ait Alb. vbi s̄. ca. cxxv. Sed
btiſſima v̄go bona nobiliſſima ĩ ſe habuit ꝛ
ꝯ̄guit. ḡ dulciſſima fuit. Itē pſ. xxx. inq̄t Da-
uid. Quā magna multitudo dulcedis tue dn̄e
quā abſcōdiſti timētibꝫ te. Sꝫ btiſſima v̄go
z nobiliſſimū timorē. ſ. reuerētie habuit ĩ ſum-
mo. ḡ ꝛ dulcedinē habuit ĩ ſūmo. ¶ Itē Iu-
dicū. vj. legit᷑ ꝙ velłꝰ dulci rore ipletū poſtea
totā areā ipleuit. Per vellꝰ āt btiſſima v̄go
itelligit᷑ q̄ totū mōꝫ dulcedīe repleuit. ḡ plꝰ
oĩbꝫ dulcedis habuit. Itē vt ḋꝛ ad Heb. ix. ĩ
arca fuit vrna cū mana. ꝑ arcā aūt h. v̄go. ꝑ
māna v̄o ſūma dulcedo deſignat᷑. ḡ ipa vir-
go ĩ ſūmo habuit dulcedinē. Itē Eccl. xxiiij
ait ipa mr̄ dei. Spūs meꝰ ſup mel dulcꝭ: ſꝫ
ꝑ mel cōiter intelligit᷑ qḋ dulciſſimū: iux̄ illḋ
Iudic. xiiij. Quid dulciꝰ melle? Ergo btiſſi-
ma v̄go habuit maiorē dulcedinē q̄ꝫ oēs
alij viatores. Itē vt ait Alb. vbi s̄. q̄nto ar-
bor altior: tāto eiꝰ fructꝰ eſt dulcior. ſꝫ beatiſ-
ſima v̄go fuit arbor oĩbꝫ altiſſima ꝛ digniſ-
ſima. vt ſup patuit in. iij. p̄te huiꝰ opis. ſer.
iiij. p̄te vi. ḡ ꝛ fructꝰ bonitatꝭ eiꝰ fuit dulciſſi-
mus. Preterea ab effectu cog̃ſcit᷑ cā: vt ḋꝛ in
li. de cauſ. et ſic bonitas fructꝰ denotat bo-
nitatē ſue arboris. q̄ꝛ q̄lis ē cauſa: talē ꝓdu-
cit᷑ effectꝰ. c. fert. et c. vulnerato. j. q. j. ꝛ c. tue
de ſpō. c. acceſſit. et c. ex lr̄is. de deſpō. ipu. l.
de pupillo. ff. de no. ope. nū. et notat᷑ in c. cuꝫ
clerici. ex̄. de cenſi. Sed fructꝰ btē v̄gis fuit
oĩ dulcedine repletiſſimꝰ. ḡ ꝛ rami. iuxta il-
lud Iac. iij. Nunq̄d fons de eodē foramine
emanat dulcē ꝛ amarā aquā? q̄ſi dicat: q̄lis
intꝰ talis ꝛ extra. Cū ḡ a btiſſima v̄gie ſum-
ma dulcedo ꝓceſſerit: patꝫ ꝙ ipa dulcedinē
ꝛ bonitatē ĩ ſūmo habuit. Et iō ipa Can. ij.
inq̄t de ſpōſo ſuo celeſti eā dulcedie replēte.
Fructꝰ eiꝰ dulcꝭ gutturi meo. In eodē q̄ꝫ ca.
iiij. ca. illi ſponſus eiꝰ. Uox eī̄ tua dulcis. et
iiij. ca. Eloquiū tuū dulce. Un̄ ꝛ ipſa dicere
poterat de v̄bo dei illud Apoc. x. erat in ore
meo tanq̄ꝫ mel dulce. Precepta q̄ꝫ dĩ erant
ſibi dulciora ſup mel ꝛ fauū: vt ḋꝛ pſ. cxviij
ꝛ iō dicebat illḋ Eccl. xxiij. Nihil dulciꝰ q̄ꝫ

reſpicere in mādatꝭ dn̄i. Ipa etiam fuit illa
quā deꝰ ꝓuenit in bn̄dictiōibꝫ dulcedis: pſ.
xx. Quapropt᷑ dicere poterat illḋ Hiere. xxxj.
Sōnꝰ meꝰ dulcꝭ mihi. Et de ipa dici p̄t illḋ
Ezech. xxxiiij. Dulci ſomno capit᷑. ꝛ illḋ Eccl.
xj. Initiū dulcorꝭ habet fructꝰ eiꝰ. De ipa q̄ꝫ
dicere valemꝰ illud. ij. Eſdre. v. Dulcedo eiꝰ
ꝛ honor in ſecula. Nō ſolū aūt deꝰ infunde-
bat aĩe btē v̄gis dulcedinē: ſꝫ etiā angeli ſu-
is dulcibꝫ eloquijs ꝛ canticꝭ in ea cauſabant
magnā iocunditatē. iux̄ illḋ Amos. ix. Stil-
labūt mōtes. i. angeli dulcedinē. q̄ vicꝫ dul-
cedine etiā totū corpꝰ v̄ginis replebat᷑. Scri-
ptū eſt eī̄ Prouer. xvj. Dulcedo aĩe ſani-
tas eſt oſſiū. Ex q̄bꝫ oĩbꝫ apparet quō excel-
lētiſſime fuit in v̄gĩe dulcedo bonitatꝭ. Un̄
q̄ꝛ q̄ntū pura creatura pōt: imitata ē boni-
tatē diuinā: Jō de illa affirmare poſſumꝰ il-
lud Sap. vij. ſ. q̄ ē imago bonitatꝭ illiꝰ. Aꝫ
aūt bonitas rei cōīt ad intrinſeca referat᷑. l.
cū qḋ. ff. ſi cer. pe. tn̄ h. v̄go habuit bonitatē
nō ſolū intrinſecā: ſed etiā extrinſecā. ꝑfectiſ-
ſime eī̄ ſp obſuauit illḋ Tullij in. iij. de of-
fi. dicētꝭ. Bonꝰ vir nō mō facere: ſꝫ nec cogi-
tare q̄dē audebit q̄cq̄ꝫ qḋ nō audeat p̄dicare
Et illḋ eiuſdē autoris q̄ in li. de amicicia in-
q̄t. Illos bonos viros appellandos putemꝰ
q̄ aſſequunt᷑ q̄ntū hoīes p̄nt naturā optimā
bn̄ viuēdi ducē. Et illud Apulei in li. ḋ deo.
Socratꝭ dicētꝭ. Nihil eſt deo gratiꝰ ꝛ ſimili-
us q̄ꝫ vir anio ꝑfecte bonꝰ q̄ ceteros añcellit
Ipa nāq̄ꝫ v̄go optima ĩ bonitate creaturas
oēs ſupauit ꝛ diuine bonitati q̄ntū poſſibi-
le fuit appropinquit. Nō eſt aūt mirū ſi oēs
ipam v̄ginē bn̄dictā diligūt. Uera eſt ei illa
Tullij ſnīa in q̄dā orone ad ceſarē dicentis
Nihil eſt tā populare q̄ꝫ bonitas. de q̄ boni-
tate ipa v̄go diffundit in oēs. Un̄ illi dicere
poſſumꝰ illḋ pſ. ciij. Apiente te manū tuaꝫ
oĩa implebunt᷑ bonitate. Et merito. Nā eī̄
bonū eſt naturalr̄ ſuipius diffuſiuū: vt ait
Dionyſius. iiij. ca. ḋ diuis noībꝫ. Quicūq̄ꝫ
ḡ efficit᷑ deuotꝰ ipiꝰ v̄gis: ꝛ illā ꝑ amorē reci-
pit in corde ſuo: dicere p̄t illḋ Sap. vij. Ue-
nerūt mihi oĩa bona pariter cū illa.

De manſuetudine virginis.

Scḋm glo. Gal. v. māſuetudo ē tra- a
ctabilis. Un̄ inq̄t Catholicō ꝙ mā-
ſuetꝰ ḋꝛ quaſi manu ſuetꝰ. iux̄ illḋ
Sap. xvj. manſuetabit᷑ ignis. Ille
igit᷑ q̄ ꝑmittit ſe tractari ſine ira ḋꝛ manſue-
tus. Et iſta eſt differētia inter patiētiā ꝛ mā-
ſuetudinē que ſiles vident᷑. q̄ꝛ patiētia mo-
derat ꝛ reglat paſſionē triſticie q̄ inſurgit ex
aliq̄ moleſtia: ne nimis ꝯtriſtet᷑. Sed man-
ſuetudo refrenat paſſionem ire ne frangat:
ꝛ ꝯtra rationē aliquid agat. Jdō glo. ſup il-
lud Iac. j. Cū māſuetudine ſuſcipite inſitū

ꝟbū: ait. ꝙ māſuetudo eſt ꝯ irā. Qui ḡ minꝰ
hꝫ de ira: magꝭ hꝫ de māſuetudīe. Sꝫ btiſſi
ma ꝟgo fuit ſine aliq̄ ira: ḡ fuit manſuetiſſi
ma. Seruauit ei illō Eccl. iij. In manſuetu-
dine pfice opa tua ⁊ ſup gl̄iaꝫ hoim diligeꝛꝭ
Nihil nāqꝫ ē tā peculiare iparorie maieſtati
q̄ꝫ māſuetudo: vt ait imparoꝛ i. l. fi. C. ō do-
na. inꝰ vi. ⁊ vx. et ideo ipē multū ſe docet mā-
ſuetū. in. l. j. C. ſiq̄s imp. male. et multū lau-
dat māſuetudineꝫ. in. l. impal. C. ō nupꝰ. vbi
ōr Bal. in p̄n. ꝙ in ſola māſuetudīe ⁊ clemē-
tia pares deo eſſe poſſumꝰ. et ideo imparrix
mūdi hāc ꝟtutē ſup oēs viatoꝛes i ſūmo ha
B buit. ¶ Hoc etiā ibidē aliꝰ pbaꝛ. Nā inꝰ ſu-
pboꝭ ſp iurgia ſūt. vt ōr Prouer. xiij. ḡ ſup-
bia p ſe eſt cā iurgioꝝ. et ſic vbi ē plꝰ de ſup-
bia: ibi ē plꝰ de iurgijs ⁊ minꝰ ō māſuetudīe
Ergo p oppoſitū: vbi ē minꝰ de ſupbia: minꝰ
eſt de iurgijs ⁊ plꝰ de māſuetudīe. Sed i be
atiſſima ꝟgie fuit hūilitas i ſūmo. ḡ ⁊ man-
ſuetudo. Itē vt ait Alb. vbi ſ. c. xxxvj. Tra-
ctabilis et māſuetꝰ eſt ille q̄ hꝫ bonos moꝛes
et ē oibꝫ ꝯformis ⁊ cōformabilꝭ in his q̄ fieri
p̄nt hmōi ſm deū. Sed btiſſima virgo fuit
hmōi: vt patuit ſ. Vn̄ Bern̄. i ſer. aſſūptio-
nis inq̄t. Oibꝫ oīa facta eſt ⁊c. ḡ māſuetiſſi-
ma fuit Illa em̄ pfecto fuit māſuetudine re
pleta que in oꝛonibꝫ ſuis a deo ſup oēs alios
eſt audita. cui hūiliū ⁊ māſuetoꝝ ſp placuit
dep̄catio: Judith. ix. Sic ḡ vt ōr pſ. xxiiij. deꝰ
diriget māſuetos i iudicio. et pſ. xxxvj. Mā-
ſueti hereditabūt t̄rā: et delectabunꝰ in mul
titudine pacꝭ ſup eā. Et pſ. xxvij. Deꝰ ſaluos
faciet oēs māſuetos t̄re. Et pſ. cxlix. exulta-
bit māſuetos in ſalutē. Et Prouer. iij. man
ſuetꝭ dabit gr̄am. Proculdubio credenduꝫ
eſt ꝙ ſuſcipiens manſuetos dn̄s: vt ait pꝓha
pſ. cxlvj. hāc māſuetiſſimā ꝟginē i celeſti pa-
tria ſup oēs puras creaturas exaltauit. Et
ideo ipi m̄ri dei q̄ pꝓꝰ fructū māſuetudinis
ad illā mirabilē ſedē pūētura erat: p̄dixit da-
uid pſ. xliiij. Propꝰ ꝟitatē ⁊ māſuetudineꝫ ⁊
iuſticiam: ⁊ deducet te mirabilꝭr dextra tua.
Sciēs em̄ ipſa ꝟgo bn̄dicta ꝙ Eccl. j. ſcꝛptū
eſt: Bn̄placita eſt deo fides et manſuetudo.
pfecit illud qd̄ cōſulit Sapiēs eiuſdeꝫ li. xj.
ca. ſcꝫ In māſuetudine ſerua aīam tuā. et h
maxime egit vt filio ſuo ꝯformareꝰ. ō q̄ pre-
dictū erat Zach. ix. Exulta ſatꝭ filia ſiō ⁊ iu-
bila filia hierl̄m: ecce rex tuꝰ venit tibi iuſtꝰ
et māſuetꝰ ⁊c. et Eſa. xj. in pſona eiꝰ ōr Ego
q̄ſi agnꝰ māſuetꝰ q̄ poꝛtaꝛ ad victimā.

De benignitate beate virginis.

C Ingt glo. Gal. v. ꝙ benignitas ē lar
gitas rex. Hūc āt fructū fuiſſe i ſū
mo in btā ꝟgine: pbat Alber. vbi ſ.
ca. cxxvij. Et nos poſſumus argue-
re ſic. Largitas rex ꝯſiſtit i dando. q: beatiꝰ
ē dare q̄ꝫ accipe. c. p̄dicatoꝛ. xvj. q. j. ⁊ c. cum
Marthe. i. j. colūna. ō cele. miſ. ⁊ h etiā inq̄t
glo. i rub. ff. cōmo. ⁊ fuerꝰ ꝟba dn̄i ieſu q̄ re-
fert Paulꝰ: ſic ōſcribiꝰ Act. xx. Sꝫ btiſſima
ꝟgo iproportiōabilꝭr plꝰ alijs dedit. q: ſic de
us pr̄ dādo nob filiū ſuū q̄ ad diuitatē nob
ſilꝭ cū illo oīa donauit: vt ōr Rhom̄ viij. ita
ipa dādo nob filiū dī q̄ ad hūanitateꝫ ab eo
miniſtratā: etiā cū illo nob oīa largita ē. Et ſic
nob ꝯtulit deū ⁊ oīa creata. ⁊ ꝯn̄ter iꝓpoꝛ-
tiōabilꝭr fuit larga ⁊ bēigna. Bēignitas em̄
ōr q̄ſi bona igneitas. Nā ſic bonꝰ ignis cale
facit etiā a lōge: ita ille q̄ bēignꝰ ē bn̄ficia ex-
hibet: n̄ ſolū amicꝭ ſed etiā inimicꝭ. Hoc aūt
egit ipa bēigniſſia dei genitrix q̄ filij ſui pfe-
ctiſſima imitatrix fuit: q̄ p crucifixoꝛibꝫ exo-
D auit Lu. xxiij. ergo ⁊c.
¶ Itē. j. ad Coꝛ. xiij. ōr Charitas patiēs ē:
benigna eſt. Ergo vbi maioꝛ eſt charitas: ibi
maioꝛ eſt benignitas. Sed btā ꝟgo in ſūmo
habuit charitatē ḡ ⁊ benignitatem. Itē beni-
gnus eſt ſpūs ſapie: vt ōr Sap. j. Sed bea-
tiſſima ꝟgo plena fuit ſpū ſapientie. vt pba
tū eſt ſ. ſer. v. huiꝰ ptis. pte. j. et ſermone. vj.
etiā pte. j. in p̄ncipio. Ergo benignitatꝭ fru-
ctu fuit repleta. Seruauit nāqꝫ illud Caſſi
odoꝛi in epiſtolis ſuis dicentꝭ. Oꝛnamētum
oim bonoꝝ eſt ſincera benignitas. Igiꝰ ſi tu
gradu: dignitate: aut virtute ſupas reliq̄s:
noli illos pedibꝫ ꝯculcare. ſed ſis amabilis
affabilis et vultu facieqꝫ placidꝰ. Hec ille.
Preterea cum deꝰ ſit benignꝰ: vt ōr Joel. ij
Vn̄ ad Titū. ij. ait Paulꝰ. Apparuit benigni
tas et hūanitas ſaluatoꝛis nr̄i dī. pfecto te-
nendū eſt matrē eiꝰ fuiſſe benignā cū oibꝫ et
ſup oēs puras creaturas habuiſſe fructum
benignitatꝭ. pfectiſſime ei ſuauit illō Ephe.
iiij. Eſtote inuicē benigni. Vn̄ p̄uidēs in ſpi-
ritu pꝓha ipam dei matrē pꝓꝰ ſuā benigni-
tatē eſſe coꝛonādā: p̄dixit illi pſ. lxiiij. Benedi
ces coꝛone anni benignitatꝭ tue.

De fructu fidei beate virgis.

E Scōm glo. ad Gal. v. fides inq̄tū ē
fructꝰ ſpūs: ōr iuiſibiliū certitudo
De q̄ iā tāgit glo. i rub. C. ō ſū. tri. ⁊
fi. ca. Dicit āt Alb. vbi ſ. ca. cxxviij.
ꝙ ōlectatio itēdiꝰ ex certitudīe tribꝫ modꝭ. De delectatio ſciēdi
Primo p ſcibiliū plꝭalitatē: vt ſi delectatio ē
i ſciēdo. q̄nto plꝭa ſciūꝰ: maioꝛ ē ōlectatio Sꝫ
btiſſima ꝟgo plꝰ oibꝫ ſciuit. ḡ maioꝛē ōlecta
tionē hūit. Scd̄o p nobilitatē ⁊ melioꝛitateꝫ
ſcitoꝝ. Maioꝛ ē ei delectatio i ſciēdo melio-
ra ⁊ nobilioꝛa. vt ē ꝯgnitio diuioꝝ q̄ ē nobi-
lioꝛ ⁊ ōlectabilioꝛ ꝯgnitiōe iterioꝝ ſm pℏm
xj. et. xviij. de aīalibꝫ. ij. ō celo ⁊ mūdo. xj. me
ta. ⁊. x. Eth. et in li. ō ſecretꝭ ſecretoꝝ ad Ale-
xandrū. Vn̄ inq̄t Tho. ſup. ij. ō aīa: ꝙ ille in-
tellectꝰ nō ē nobilioꝛ q̄ plꝭa itelligit: ſꝫ q̄ nobi-

liora cogſcit. Sȝ bẽtiſſima ỽgo ſciuit nobili
ora z digniora: qꝛ habuit ꝯgnitionẽ trinita/
tis z eterne btitudĩs ſue z alioꝝ: q̃ ſcia nihil
iocũdi⁹. Nulla em̃ eſt delectabilioꝛ ꝯgnitio
q̃ȝ ſcire deũ z ſe ab illo nunq̃ȝ ſepandũ. g̃ ꝛc.
Tertio itẽdit delectatio p modũ ſciẽdi. Nã
ſi aliq̃d ſciat̃ p reuelationẽ dei: magis dele/
ctat q̃ȝ ſi ſciat̃ p hũanã adq̃ſitionẽ z ſtudiũ.
Sȝ cognitio ỽgĩs bñdicte fuit p diuinã re/
uelatõeȝ z ſcti ſpũs iſtructionẽ: vt patuit ſ.
ſmone. v. z. vj. g̃ iproportionabilẽ hũit inui/
ſibiliũ certitudinẽ oibꝫ alijs excellẽtiorẽ. Et
Fides et fidelitas sic fructũ fidei habuit in ſũmo. ¶ Põt etiã
h accipi fides p fidelitate. iux̃ illõ Iuuenal'
li. j. ſatyra. iij. Quãtũ q̃ſq̃ȝ ſua numoꝝ ſuat
in arca: tãtũ hȝ z fidei. et Ecc̃i. xxij. Fidẽ poſ
ſide cũ amico in paupertate ill⁹ vt z in bonis
ei⁹ leteris. Et ita accipit̃ in. l. ff. de ꝯſti. pecu. z
ff. depo. l. j. §. merito. C. de act. z obli. l. bonã
fidẽ. z in. j. in p̃n. ff. de pac. z in eodẽ ſenſu ac/
cipit̃ in. l. cũ venderẽ. ff. loca. z i. l. generalit̃.
C. nũe. pecu. Et ab Ouid. in ep̃lis dicente.
Ml'ta fidẽ p̃miſſa leuãt. Et in. iij. de faſtis.
Tarda venit dict̃ difficiliſq̃ȝ fides. Et a Ca
tone dicẽte. Raro fides iõ: qꝛ m̃lti ml'ta lo
quunt̃. Et ab Eſopo fabula. xxxj. Expedit in
fido nõ irritare fidẽ. Et ab eodẽ Ouid. i. iiij
de põto. ep̃la. x. Quis laboꝛ eſt purã nõ te/
merare fidẽ? Et a Lucano i. j. li. vbi ait. Nul
la fides regni ſocijs ꝛc. Et li. viij. Ardua q̃p
pe fides robuſtos exigit annos. Et li. x. Nul
la fides pietaſq̃ȝ viris q̃ caſtra ſequunt̃. Et a
Richardo poeta in lib. de nuptijs qui ait.
Quis bon⁹ abſq̃ȝ fide? ꝛc. Heſter. vj. vbi in/
q̃t rex Aſuer⁹. Quid p hac fide honoris ac
p̃mij mardoche⁹ ſecut⁹ eſt. Et eiuſdẽ li. xvij.
ca. de eodẽ mardocheo d̃r. Cui⁹ fide z bñfi/
cijs viuim⁹. Si g̃ h accipiat̃ fides p fideli/
tate: etiã in ſũmo fuit in ipa ỽgine. Fuit em̃
fideliſſima deo. Vñ d̃ ea dici p̃t illõ Neem.
Fidelis Maria ix. Inueniſti coꝛ ei⁹ fidele corã te. De fideli/
tate q̃ȝ eiuſdẽ ỽgis p̃dixit ip̃e de⁹. ij. Reg. vij
dicẽs Dauid. Erit fidel' dom⁹ tua. et. iij. Re
gũ. xj. inquit Salomoni. Edificabo tibi do
mũ fidelẽ. Ipa em̃ ỽgo ſola cũ filio ſuo fuit
dom⁹ fidelis vſq̃ȝ in ſempiternũ corã deo
Vñ ip̃a dicere põt illõ pſ. lvj. Teſtimoniũ
meũ fidele ip̃i. Fuit etiaȝ fideliſſima generi
hũano. p̃pter cui⁹ fidelitatẽ fuit reconciliatũ
deo. Vñ de p̃mo pente dici põt illõ. j. Coꝝ.
vij. Sctificat⁹ eſt vir infidelis p m̃lierẽ fide
lẽ. Fuit etiã z ẽ fideliſſima i oibꝫ p̃miſſiõibꝫ
ſuis. Vñ d̃ ip̃a dici p̃t illud Ioſue. xxiij. im/
pleuit ope q̃d p̃miſit.

f ¶ De fructu modeſtie beate virginis.

De modeſtia m̃ris dei ſup̃ tetigi in
ſmõe. iij. hui⁹ p̃ſ. p̃te. iij. iõ h non
m̃ltũ me extẽdã. Sciendũ tñ ſm
glo. Gal'. v. q᷑ modeſtia ꝯſiſtit in dict̃ z fa/
ctis vt nã fiat exceſſus vel defect⁹ q̃ ad ỽba
vl' hitũ z geſt⁹ exterioꝛes. Mod⁹ em̃ in oibꝫ ẽ
ſuãd⁹ tã in victu q̃ȝ veſtitu z alijs. l. ſȝ etſi q̃d
§. j. ff. d̃ vſufruc. Facit. l. ſolẽt. §. nõ ỽo. ff. de
offi. pcon. z le. et. l. diuortio. §. ſi rñſo. ff. d̃ neg.
ge. Dic̃ aũt Alb. vbi ſ. ca. cxxxix. q᷑ i ỽtutibꝫ
politicis medietas duoꝝ extremoꝝ eſt ỽt⁹.
vt d̃r. ij. Eth. Vñ Ber. ait. Tene mediũ ſi nõ
vis pdere modũ. In ỽtutibꝫ ỽo theologicis
tãto aliq̃d hȝ pfecti⁹ eſſe ỽtut̃ q̃nto mag̃ ele
uat z extẽdit ad ꝯſecutõeȝ finis. Vñ modus
ibi attẽdit̃ ſm maiorẽ eleuatõeȝ ỽtut̃. fides
em̃ tãto mag̃ ẽ virt⁹ q̃nto mag̃ eleuat potẽ
tiã ad credẽdũ. Et ſil'r ſpes tãto pfecti⁹ hȝ eẽ
ỽtut̃ q̃nto mag̃ eleuat ad ſpandũ. Et ſil'r ẽ
in amoꝛe: cui⁹ modus ẽ nõ tenere modũ. vt
inq̃t Ber. Si g̃ modeſti ẽ tenere modũ: mo
deſtiſſimi in ſũmo erit tenere modũ i ſũmo.
Sũm⁹ aũt mod⁹ i via eſt eleuare potẽtiã ad
pfectiſſimũ actũ q̃ põt eſſe i ſtatu vie. hmõi
ãt eleuatio fuit i btã ỽgie. g̃ ip̃a habuit fru/
ctũ modeſtie i ſũmo. Itẽ glo. ſup illõ Ro.
xij. Rõnabile obſequiũ vr̃m. ait. Neq̃ȝ nimis
neq̃ȝ min⁹. Hoc aũt iter oẽs puras creatu/
ras ſolũ ꝯuenit b. ỽgini p̃ciſe. g̃ ꝛc. Itẽ ſpũs
ſapie eſt modeſt⁹: vt d̃r Sap. vij. Et ſapia q̃
deſurſuȝ eſt: modeſta ẽ z ſuadibil' ꝛc. Iac. iij
Sed i btã ỽgie fuit ſpũs ſapie i ſummo ſup
oẽs viatoꝛes: vt ſ. pbatũ. g̃ z modeſtia i ſũ
mo. Itẽ puer. xxij. d̃r. Finis modeſtie timoꝛ
dñi. ſed i btã ỽgie fuit timoꝛ dñi in ſũmo: vt
patuit ſ. g̃ z modeſtie fruct⁹. Ip̃a etem̃ pfe/
ctiſſime ſuauit illud Phil'. iiij. Modeſtia
v̄r̃a nota ſit oibꝫ hoibꝫ. Et illõ. j. Pe. iij. Cuȝ
modeſtia z timoꝛe ſciam hñtes bonã.

¶ De cõtinentia beate virginis. G

Continentia ſm glo. ad Gal'. v. eſt
abſtinere a bonis placitis et licit̃.
Intelligunt̃ aũt h placita ſm ſen/
ſum: nõ ſm intellectũ: vt ait Alb.
vbi ſ. c. cxxx. Nõ em̃ eſt virt⁹ abſtinere a bo
nis placit̃ ſm itellectũ: q̃ ſunt ſimpl'r bona
ſm ỽtutẽ appetẽda. A bonis aũt ſenſibilibꝫ
z delectabilibꝫ abſtinere ẽ ỽt⁹ ꝯtinẽtie. Sũ/
me ỽo delectabile ſm ſenſum eſt act⁹ gene/
ratiõis. g̃ ab hoc abſtinere eſt maximũ ỽtu/
tis. Et hoc põt eſſe tripl'r. Primo p abſtinẽ
tiam pfectam: vt in ꝯiugat̃. xxxj. diſ. c. nice/ Cõtinentia fit tripliciter
na. q̃ ab alijs ꝯtinent extra ſe. Scd̃o p abſti/
nentiã pfectioꝛẽ: vt in viduis. xxvij. q. j. c. nu
ptiaꝝ. Tertio p abſtinẽtiã pfectiſſimã: vt in
ỽginibꝫ: q̃ tãte eſt excellentie q᷑ pſuaderi põt
ſed nõ imparí. c. itegritas. xxxij. q. j. Hec au
tẽ in btã ỽgine fuit in ſũmo. g̃ z fructũ cõti/
nentie habuit in ſũmo. Preterea virtus eſt
circa arduũ z difficile. ij. Eth. ſed maxie ar/
duũ difficile videt̃ eẽ abſtinere ab actu ge/

neratiõis nature corruptibilitate. vñ Salo
mon dicebat deo Sap. viij. Nõ poſſuꝫ eſſe
ↄtinẽs niſi tu dederis. ergo vbi ẽ illa abſtinẽtia
in ſũmo: ibi eſt ⁊ ↄtinẽtia in ſũmo. ſꝫ hec fu-
it in btã ꝟgĩe. ergo ⁊c. Itẽ augmẽtat ꝟtutẽ ↄti-
nẽtie abſtinere nõ ſolũ a delectabilibꝫ licitis:
ſꝫ etiã a debitis. ⁊ quãto magis debitis tãto ma-
ior eſt ↄtinẽtia abſtinere ab illis. ſꝫ btiſſima
ꝟgo abſtinuit ab honoribꝫ ſibi debitis ſuper
oẽs creaturas, inq̃ꝫtũ erat dei mr̃. Cũ ergo ſe hu
miliauerit in ſũmo: ⁊ a reuerẽtia improporz
tionabiliť ſibi debita ↄtinuerit: pfecto habu
it fructũ ↄtinẽtie i ſũmo. Vñ de illa dici põt
illd̃. ij. Mach. xiiij. Cõtinẽtie ꝓpoſitũ tenu-
it. ſ. in ſũmo. Et q̃ apparet eiꝰ excellẽtia. Cum
enĩ nõ ſit cõdigna põderatio aĩe ↄtinẽtis: vt
dr̃ Eccl. xxvj. pculdubio excellẽtia beate vir
ginis ↄtinentis in ſũmo erit improportiona
bilis ⁊ inextimabilis.

¶ De fructu caſtitatis beate ꝟginis

Quia ſup̃ ſmõe. iiij. huiꝰ ptis tra-
ctaui de ꝟtute ꝟgitatis ⁊ caſtitatis
mr̃is dei: ideo h breuiť me expediã
de fructu eiꝰ. Sciẽdũ ergo ſm glo.
ad Gal. v. q̧ h caſtitas eſt recte vti licitis.
Ille ãt recte vtiť q̃ ſuat dictũ apl̃i. j. Cor. x.
Siue mãducatis ſiue bibitis ſiue aliud facitis
oĩa i gl̃iaꝫ dei facite. Sic faciebat imperator
q̃ in. l. j. in pn. C. de vet. iu. enu. ait. Ita ani-
mos nr̃os ad dei oĩpotẽtis erigimꝰ adiutoriũ
vt neq̧ armis ↄfidamꝰ: neq̧ nr̃is militibꝫ:
neq̧ belloꝝ ducibꝫ vl̃ nr̃o igenio: ſꝫ oẽm ſpẽ
ad ſolã referamꝰ ꝓuidẽtiã trinitatis. Oẽs ergo
actões hũane ſt̃ referibiles ad deũ. Ille igiť
pfectꝰ in ſũmo erit q̃ oẽs actꝰ ſuos i deũ re-
fert. ⁊ hmõi ſic referri ẽ vti. Vñ mgr̃ ſen. i. j.
diſt. j. inq̃t: q̧ vti eſt id qđ in vſũ venerit re
ferre ad id qđ fruendũ eſt. ſ. deo q̃ ſolꝰ ẽ fruẽ
dus. Sic ãt ↄtigit referre differẽter: ita cõ-
tingit vti differẽť. Nã aliq̃ viatores refe-
rũt i deũ aliq̃ ſolũ. alij ꝟo oĩa: ſꝫ habitualiť.
nã ipoſſibile ẽ eos ſp̃ oĩa referre actualr̃: vt
ꝓbat Alb. vbi ſ. ca. cxxxj. q: nõ eſt hõ q̃ non
peccet. iij. Reg. viij. Qui aũt peccat nõ põt
ſp̃ oĩa i deũ referre actualr̃. nã ꝓtũc qñ pec-
cat nõ refert i deũ illđ i q̃ peccat etiã venia-
liť. ſꝫ h. ꝟgo oĩa ſp̃ i deũ referebat actualr̃ cũ
nũq̧ peccaret: ſꝫ ſp̃ i gr̃a dei ſtaret: vt ſ. ꝓba
tũ eſt. ergo improportionabilr̃ ſup̃ oẽs hñ vſa
eſt licitis. ⁊ ↄſeq̃nť habuit fructũ caſtitatis in
ſũmo: ſm Alb. vbi ſ. Dicit aũt Nico. de Ly
ra. ſup̃ epl̃aꝫ ad Gal. ca. v. q̧ caſtꝰ ꝓprie dr̃ il
le q̃ nec ↄſentit ↄcupiſcẽtijs: nec etiã patiť ea
rũ moleſtias. Hec igiť excellẽtia caſtitatis
ſingulariſſimo modo ↄuenit dei genitrici: q̃
nunq̧ alicui carnali ↄcupie ↄſenſuꝫ pſtitit:
imo nec vnq̧ aliquẽ motũ eiꝰ ſenſit. ⁊ ideo in
ſũmo caſtiſſima fuit. deꝰ enĩ illã i puriſſima
ꝟginitate ſp̃ ↄſeruauit. vñ ipa dicere põt de eo
illud Hiere. iij. Dux ꝟgitatis mee tu es. Eiꝰ
q̧ꝫ caſtitatis excellẽtia oñdiť ex eo q̧ ipa non
ſuauit eã ex timore vel ꝟecũdia. ſic illa de q̃
inq̃t Ouid. Caſta eſt quã nemo rogauit ⁊c.
ſed ſuauit illud ↄſiliũ Tullij dicẽtis. Nõ ſce
no ſis caſta metu ſed mẽte fideli ⁊c. Itẽ ipa
pfecte euitauit oẽs occaſiões luxurie. vñ vo
luit eẽ pauperrima. q: vt ait Ouid. ij. đ reme.
amo. Diuitijs aliť luxurioſꝰ amor. Et in po-
tu parciſſima fuit. q: vt ait idẽ poeta vbi ſ.
Vina parãt anim veneri ſi plurima ſumas
Et luxurioſa res eſt vinũ. Prouer. xx. ⁊ lu
xurioſa. xxv. di. Itẽ nũq̧ ocio vacauit: ſciẽs
verã eſſe Ouidij ſen. i. j. de reme. amo. q̃ inq̃t
Ocia ſi tollas perire cupidinis arcus. ſꝫ ſp̃
diuerſis opibꝫ ⁊ auſteritatibꝫ oĩa libidis in
cẽtiua refrenauit: ſuãs illđ Col. iij. Morti-
ficate mẽbra vr̃a. His igiť duodeci fructibꝫ
ſpũs repleta btiſſima ꝟgo ſoluta fuit ab oĩ
lege hũana ⁊ carnali. iuxta illđ Gal. v. Qui
ſpũ dei aguntť nõ ſunt ſub lege. Per hos eti
am fructꝰ cũ ceteris ꝟtutibꝫ diabolũ pſtra-
uit ⁊ deſpexit. Cui dr̃. iiij. Reg. xvj. Spreuit
te: ſubſannauit te ꝟgo filia ſion. Figurata
q̧ꝫ fuit ipa bñdicta ꝟgo in ligno vite in me-
dio paradiſi: qđ. xij. fructꝰ ꝓtulit: vt dr̃ Apoc.
vlť. q: hos. xij. fructꝰ ſpũs nõ ſolũ i ſe habu-
it ſꝫ etiã ad ſalutẽ oĩm gentiũ mirabilr̃ ꝓdu
xit ⁊ cõicauit. Cui btiſſime ꝟgini ſit perennis
gl̃ia p infinita ſecl̃a ſecloꝝ. Amen

¶ De gratijs gratis datis btẽ ꝟginis.

Sermo. IX.

Viſo đ gratijs

gratũ facientibꝫ qualiť fuerunt in
btã ꝟgine: ↄſeq̃nter videnduꝫ eſt
de gratijs gratis datis. Sic enĩ ↄtinuatio
ordinata debet fieri de titulo ad titulũ: vt in
l. ij. ff. de ſta. ho. ⁊ in. §. qbꝫ. in. j. ↄſti. co. ⁊ i. l.
cũ delanconis. §. aſinã. ff. de fun. inſtruc. Et
ſilr̃ de libro ad libꝝ qñ cõmode fieri põt: vt
notať inſti. de acti. in pn. lꝫ hec nõ ſit oĩno ne
ceſſaria ſm glo. in rubrica. ff. de ↄdi. fur. Si
cut etiã ↄtinuatio ſolet fieri de lege ad leges
qñ cõmode fieri põt: vt eſt glo. in. l. ij. ff. đ ꝟ.
ob. et aliqñ de paragrapho ad paragraph. vt ni
habeť in. l. gallus. vbi glo. in. §. j. ff. de libe. ⁊
poſthu. Pari mõ etiã ↄſentaneũ videť ↄti-
nuare hũc ſmonẽ loq̃ntẽ de gratijs gratis
datis ad ſupraſcptos loq̃ntes đ gratijs gra
tũ facientibꝫ. Multe aũt ſũt gr̃e gratis date
q̃ꝝ aliq̃s ponit apl̃s. j. Cor. xij. di. Alij q̃dẽ
p ſpm̃ datť ſmo ſapie. alteri aũt ſmo ſciẽtie
ſm eũdẽ ſpm̃. alij fides in eodẽ ſpũ. alij gr̃a
ſanitatũ. alij operatio ꝟtutũ. alij ꝓphetia. alij
diſcretio ſpirituuꝫ. alij genera linguaꝝ. alij
interpretatio ſmonũ. Quaſdã ꝟo alias gr̃as

ponit idem Apl'us ad eph.iiij.di. Jp̄e dedit q̄ſdam q̄dam apl'os: q̄ſdam aūt ꝓphās: alios ꝟo euangeliſtas: alios aūt paſtores ꝛ doctores ad ꝯſummationē ſctōꝝ i opus miniſterij in edificationē corꝑis chr̄i. De q̄b⁹ gratijs h̄ ꝑtractabim⁹: oñdentes q̄l'r in mr̄e dei fuerūt excellentiſſime.

¶ De ſapia quā habuit btā ꝟgo in ꝯtemplatione eternoꝝ.

Utrū maria vidit āgelos p ſpēs ppꝛias

Ꝙo expeditione hui⁹ p̄me ptis q̄rit̄ vtꝝ mr̄ dei in hac vita viderit angelos ꝛ ſpūalia p ſpēs ꝓprias? Et videt̄ ꝙ ſic. Jpa em̄ (vt ait Alber. vbi ſ. c.cxxxij) videre potuit: ꝛ vidit ſpm̄ increatū p ſpēm ꝓpriā / ḡ et quēlibet aliū. Jtē i ij. dial'. inq̄t Greg. Quid em̄ nō vident q̄ videntē oia vident: ſed ipa vidit videntē oia / ḡ vidit oia. Jtē Phus ait: ꝙ intel'ls cog̃ſcit oia ꝑ̄t ſeip̄m agnoſcendū. Quicq̄d aūt eſt ſm nāam cognoſcitiuū alicui⁹: cog̃ſcet illud niſi impediat̄. Jlla aūt impedimēta ſm Auguſtinū ſunt phantaſmata corꝑaliū aīe per amorē ꝯglutinata: q̄b⁹ abſtractꝭ aīa ſeip̄am videt. Sed ab his aīa btē ꝟgis potuit ſe abſtrahere / ḡ potuit ſeip̄am videre p ſpēm ꝓpriam. Jtē ſm Aug. in li. de ſpū ꝛ anima. Aīa a p̄ncipio ſue creatiōis h₃ in ſe ꝯcupiſcibilitatē / rōnabilitatē / ꝛ iraſcibilitatē / ḡ in ſe eſt nāl'r cognoſcitiua: vn̄ poſito p poſſibile ꝙ n̄ infunderet̄ corꝑi: adhuc eēt cognoſcitiua: et nō eēt coartata p aliam nām / ḡ apta nata eſt cognoſcere oia. S₃ inordinatū eſt ꝙ aliq̄d foret cognoſcitiuū oim alioꝝ ꝛ nō ſuiꝑ̄i⁹ / ḡ anima nāl'r eſt cog̃ſcitiua ſuiꝑ̄i⁹ et oim aliorū / ḡ cognoſcet oia ꝛ ſeip̄am niſi impediat̄. hoc aūt ē impedimentū q̄d dictum eſt ſ. ſed in aīa btiſſime ꝟgis h̄ fuit ſublatū / ḡ vidit ſeip̄am ꝛ oēs angelos ꝛ oia creata. Un̄ Auguſtin⁹ in li. de ſpū ꝛ aīa inq̄t: Anim⁹ corꝑis dn̄ator / rector / ꝛ habitator videt ſe p ſeip̄m: non q̄rit auxiliū corꝑaliū oculoꝝ: imo ꝟo ab oib⁹ corꝑalib⁹ ſenſib⁹ tanq̄₃ cōpedib⁹ abſtrahit ſe ad ſe vt videat ſe in ſe: ꝛ nouerit ſe apō ſe: ꝛ dum vult deū cognoſcere eleuat̄ ſup ſe. Jtem Phs in .j. de aīa dic: ꝙ oīno et penitus difficillimū ē aliquā fidem accipe ð aīa ſm ſuam ſubam: opationes em̄ ꝛ potentias ipſi⁹ et accidentia nō eſt difficillimoꝝ cognoſcere. Si ḡ cognoſcere animā in ſe p ſuā ſpēm eē ð nūero difficillimoꝝ ē / ḡ ē ð nūero cog̃ſcibiliū / ḡ ſm Phm (q̄ nō habuit ad grām reſpectū) poſſibile eſt animā cognoſcere per ſpēm ꝓpriam / l₃ difficulter. Sed iſta difficultas amouet̄ p abſtractionē a phātaſmatib⁹ corꝑalib⁹: q̄ abſtractio fuit cōpletiſſima i cōtemplatione beate ꝟginis / ḡ vidit animas ꝛ ſpūs in ſua contemplatione. Si ḡ vt ex p̄cedentib⁹ pat₃ etiam philoſophice loquendo: anima in corꝑe citra auxilium grē gratū facientis in ꝯtemplatione ſpirituum ꝛ ſpūalium aſpectum dirigere poteſt ꝛ videre: ꝑfecto multo fortius anima btē ꝟginis eleuata ꝛ abſtracta plenitudine grē hoc facere poterat. Jtem Paulus in raptu vidit diſpoſitionem celeſtꝭ hierarchie: ꝛ beato Dionyſio reuelauit / ḡ multo magis btā virgo vidit ſtatum angeloꝝ ꝛ triumphantꝭ eccl'ie. Qð em̄ eſt conceſſum ſuo: mlto magis ꝯceſſum fuit vniuerſoꝝ dn̄e. q2 capacitas ſerui regulat̄ ſm capacitatē dn̄i. l. ſi mihi et tibi. §. in regula. ff. de le. j. Jtem Martinus vidit demones / et Jacob angelos: qn̄ dixit Gen̄. xxxij. Caſtra dei ſunt hec. Ergo et beata virgo in ſua contemplatione poterat videre angelos ꝛ demones et animā ꝓpriam: immo et ipſu₃ deū. Hac igit̄ ſapia de diuinis repleta magnifice locuta eſt ipa virgo benedicta cōponens canticum illð excellentiſſimū Magnificat anima mea dn̄m. Hac ſapia freta docuit apl'os ſapientiſſimos de multis myſterijs fidei et ſecretis diuis poſt aſcenſionem filij. Et q̄d miru₃ ſi ſapientiſſima oim fuit q̄ mr̄ fuit chr̄i: qui eſt dei ꝟtus et ſapientia: vt ð .j. Coꝝ. j. Jp̄e igit̄ dei filius q̄ dixit apl'is Lu. xxj. Dabo vobis os ꝛ ſapientiam cui nō poterunt reſiſtere omnes aduerſarij veſtri: multo excellētius dedit eam ſue chariſſime genitrici. Si enim de⁹ ſapiam p̄ſtat paruul' .i. humilib⁹. Ps. xviij. multo magis eam p̄ſtitit humillime virgini. Jō illi inq̄t Salomon Sap. vij. Dic ſapie: ſoror mea es. De eius quoq₃ ſapie profunditate dici p̄t illud Eſa. xl. Non eſt inueſtigatio ſapie eius. De ipſius etiam ſmonib⁹ p̄t dici illud Prouer. xviij. Jn labijs ſapientis inuenit̄ ſapia. et .x. eiuſdē li. ca. Os iuſti parturiet ſapiam. Si em̄ vt ſcptum ē Eccl. xxvij. hō ſanct⁹ in ſapia manet ſic ſol: ꝑfecto oim ſctōꝝ ſctiſſima virgo in ſūma ſemꝑ ſit ſapia.

¶ De grā ſcie btē ꝟgis.

Gratiam ſcie ad finem bene opandi I postulabat ꝓpha Ps. cxviij. dicēs Sciam doce me vt diſcam iuſtificationes tuas. Multiplici em̄ ex Multiplex cā q̄rūt hoies ſcire: vt ait Bern̄. i q̄dam ſer. ſcire dicens: Sunt q̄ ſcire volunt vt ſciant̄: ꝛ vanitas eſt glie. Sunt q̄ ſcire volūt vt ſciant: ꝛ curioſitas eſt. Sunt q̄ ſcire volūt vt lucrētur: ꝛ cupiditas eſt. Et ſunt q̄ ſcire volunt vt edificent ꝛ alios: ꝛ charitas eſt. De his q̄q₃ diuerſis reſpectib⁹ ſciendi tractat Arch. i c. nōne. xxxvij. diſt. et ego diffuſe dixi in .ij. pte Roſarij ſmonū. ſerm̄. xxix. pte. iij. Hec aūt

ſciuit: q꞉ nunq̄ꝫ in tentatiōe ſuccubuit. So-
phiſticam ī ſummo habuit/ q꞉ oēs aſturias
diaboli cog̃uit et oīa ſophiſmata ſua patefe
cit. Dialecticam ī ſummo ſciuit: q꞉ oīa ꝓble
mata ſoluere ſciuit. Demonſtratiuā in ſum
mo ſciuit: q꞉ nobiliſſimā ꝓpriam paſſionem
de nobiliſſimo ꝓprio ſubiecto ꝑ ſemetipāꝫ cō
cluſit. Nobiliſſimū ſubiectū eſt p̄ma ⁊ ſum-
ma bonitas. Nobiliſſima et ꝓpria eiꝰ paſſio
eſt miſcdia. Uñ in oꝛōne dicimꝰ: Deus cui
ꝓprium eſt miſereri. Hanc aūt ꝓpriam paſſi
onem de hoc ſubiecto btā v̄go concluſit: qñ
ꝑ eam tanq̄ꝫ ꝑ mediū ſumme bonus deꝰ in
ope noſtre redemptionis in ſe ſummā miſe
ricoꝛdiā demonſtrauit: q̄ſi tali vteret̃ demō
ſtratione. Quicūq̄ꝫ aufert q̄dcūq̄ꝫ malū au
feribile et confert omne bonum conferibile
ip̄e eſt ſumme miſericoꝛs/ ſꝫ deꝰ hō in nr̄a re
demptiōe abſtulit oē malū auferibile: ⁊ con
tulit omne bonū ꝯferibile/ g̃ ſumme miſeri
coꝛs. Et hoc factum ē ꝑ mediū ip̄ius btē vir
ginis de q̄ carnem aſſumpſit: ⁊ ex q̄ incarna
tus ẽ factus. Ex quo patꝫ ꝙ ip̄a habuit oēs ꝑ-
R tes logice in ſummo. ¶ Phiam etiam ha
Impera buiſſe v̄ginem gl'ioſam manifeſtū eſt. Nam
toꝛ plenꝰ imꝑatoꝛ d꞉ phia plenus. C. ad ſill'. l. penl'. g̃ ⁊
phia ip̄ſa imꝑatrix celeſtis. Ad qd̄ facit. l. ꝑnceps
.ff. d̄ legi. Item ad phiam ꝑtinet detinere fu
roꝛem amoꝛis vicioſi. §. illud q̄ꝫ in aut. qbꝫ
modis nāles efficiunt̃ legitimi. De q̄ per Al
bꝛicum de Roſate in. l. vnica. C. de ſenatuſ-
cōſul. clau. tol. Et pecunias contemnere. l. i
honoꝛibꝫ. §. phis. ff. de vaca. mu. atq̄ꝫ in di-
ctis temperatū eſſe. §. nos v̄o. i pꝛoemio. ff.
Hec aūt omnia fuerunt in dī matre. Item
philoſophia d꞉ a philos qd̄ ē amoꝛ: ⁊ ſophia
qd̄ eſt ſapientia: quaſi amoꝛ ſapientie: vt no.
in. l. j. ff. de iuſticia et iu. d̄ q̄ ꝑ Arch. viij. di.
in p̄n. Suꝑ omnes aūt btā virgo amauit ſa
pientiā/ g̃ ſuꝑ oēs habuit phiam. Et ſimilit̃
phyſicam et medicinam ꝓbat Alb. in p̄alle-
gato loco. c. cxlj. eam habuiſſe ſic: Ut inquit
Phs. j. d̄ anima: Cognitio anime valet ad
omnia: maxime ad ſcientiam nālem/ ſed he
atiſſima virgo ꝑfectiſſimā cognitionem ani
me habuit: ꝑfectiſſime eñ ſe cognouit/ g̃ ⁊c̄.
Item ꝑ diuerſas ꝓprietates lapidum/ ſpecie
rum/ lignoꝝ/ et animaliū/ et ceterarū nāliū
diuerſe figurant̃ intelligentie myſterioꝝ in
ſacra ſcp̄tura/ g̃ ſine noticia reꝝ non eſt ꝑfe-
cta noticia ſcp̄turaꝝ: ſed btiſſima v̄go perfe
cte ſciuit ſcp̄turā/ g̃ habuit in ſummo nāliū
Sciuit ſciam. Item nullus fuit moꝛbꝫ q̄ntūcūq̄ꝫ i-
mediciaꝫ curabil' q̄n ſciret et poſſet eum curare/ g̃ i ſū
mo habuit ſciam medicine. Item ip̄ſa ſciuit
curare ſolo verbo/ g̃ ſciuit medicinam i ſum
mo. Item ip̄a ſciuit curare coꝛpꝰ ⁊ animā/ g̃
in ſummo habuit medicīe cognitionem/ io

ei canit̃: Cecos tu illumina/ moꝛtuos reſu-
ſcita: da meſtis leticiam. Ut eñ d꞉ Eccleſia-
ſtici. xxxviij. Altiſſimꝰ de terra/ id eſt de v̄-
gine Maria creauit medicinā. Quapꝛop̄t
de indeuotis btē virgini dicere poſſumus il
lud Sap. j. Non eſt in illis medicamentū.
Et illud Hiere. viij. Medicus nō ē ibi. Jdo
cuilibet fideli d꞉ illud Ecci. xviij. Añ languo
rem adhibe medicinā/ id eſt v̄ginis deuoti-
onem: q̄ te p̄ſeruabit a pctoꝝ infirmitate.
¶ De ſcientijs q̄ꝫ mathematicꝭ: ꝙ in btā v̄- S
gine fuerūt: ꝓbari pōt ſm Alb. vbi ſ̄ ca. cxlij Sciuit
Nam ip̄a fuit ꝑfectiſſima ſm affectū/ g̃ ⁊ ſꝫ mathe-
intellectum. Cum g̃ dilexerit omnia diligi- maticā
bilia: ꝯcludendum eſt ꝙ etiam cognouit o-
mnia cognoſcibilia. Item ſm Hiero^m. geo
metria/ arithmetica/ ⁊ muſica/ habent i ſua
ſcia v̄itatem. c. ſiq̄s grammaticā. xxxvij. di.
⁊ v̄itas ꝑficit intellectum vt bonum eius/ g̃
⁊c̄. Pꝛeterea laudat̃ Abꝛaam ꝙ erat ꝑitus in
aſtris: et docuit egyptios aſtronomiā: ⁊ per
eam ditatus eſt. Jō videt̃ ꝙ iſtas ſcientias
ꝑfectiſſime habuerit beata v̄go quantuꝫ ad
id qd̄ vtile eſt in eis: vt per illas deueniat̃ in
cognitionem creatoꝛis ⁊ noticiā ſcp̄turaꝝ: ⁊
quantum ſcire congruit: cū ip̄i mr̄i dī nul-
lum bonum defuerit. Et q̄ntum ad muſicaꝫ Sciuit
patet ꝙ tam in veteri q̄ꝫ in noua lege erant muſicā
cantoꝛes et vſus cantus ad diuinum cultū
Cantus aūt recte ſit̃ ꝑ muſicā/ g̃ ad cultuꝫ
dei ꝑtinet ſcientia muſice/ g̃ fuit in beata vir
gine: cum ꝑ inſtrumentoꝝ pulſationem ⁊ di-
uerſam melodiam excitet̃ animi affectꝰ ad
deum: vt patꝫ in heliſeo/ q̄ faciens pſalteriū
adducere ⁊ pulſare: excitata eſt mēs eius ad
ꝓphiam: vt d꞉. iiij. Reg̃. iij. Pꝛeterea q̄cquid
ꝑfectiſſimo auditui delectabiliſſimū fuit ad
audiendum illud maxime harmoniacū fu-
it: ſed auditus filij dei nobiliſſimꝰ fuit/ ergo
vox matris ſibi delectabiliſſima fuit ad au-
diendum: et conſequenter ſumme harmo-
niaca. Uñ Cañ. ij. d꞉ ei: Sonet vox tua i au
ribꝫ meis: vox eñ tua dulcꝭ. Ergo ip̄a beatiſ
ſima v̄go effectum muſice ſcientie habuit in
ſummo. Habet eñ muſica delectationem
nālem: ⁊ in omnibꝫ etatibꝫ atq̄ꝫ oībꝫ moꝛibꝫ
vſus ip̄ius eſt amicus: vt ait Phs. viij. Po
liticoꝝ ca. vij. Item muſica letificat coꝛ ⁊ ty
bie ac pſalterium: ſuauem faciunt melodiā
Ecci. xl. Dicit quoq̄ꝫ Macrobius in lib. de
ſomno Scipionis: Omnis anima muſicis
ſonis capit̃: et muſica capit omne qd̄ viuit.
Et Boecius in muſica libꝛo. j. inq̄t: Nulla ē
omnino etas que a cantilene dulcꝭ delectati
one ſeiuncta ſit. Caſſiodoꝛus etiā lib. ij. epi-
ſtolaꝝ: ep̄la. xl. ait: Muſica triſticiam noxi-
am iocūdat: tumidos furoꝛes attenuat: cru
entam ſeuiciem efficit blandā: effugat igna

ꝑiam/ſoporantē languorē expellit/vigilanti
bus reddit ſaluberrimā q̄etem/viciatā tur/
pi amore ad honeſtū ſtudiū reuocat caſtita
tē:tollit mentiſ tediū bonis cogitationibus
ſemꝑ aduerſum:ꝑnitioſa conuertit ad auxi
liatricem grām:⁊ per dulciſſimas volupta
tes expellit animi paſſiões. Nihilq̄ʒ efficaci
us inuentū eſt ad ꝓmouendū anios q̄ʒ ꝯca/
ue cithare blanda reſultatio. Hinc etiaʒ ap/
pellatā exiſtimamꝰ chordā:qḋ facile corda
moueat. Hec ille. Si ḡ muſica tantū vtilis
etiam malꝭ:⁊ eos ad bonū inducit: mltō ma
gis bonos in meliꝰ ꝓficere faciet:et ꝯñr in
oīm bonoꝝ optima ꝟgine excellētiſſime fuit
que cordis leticiam et delectationē in ſūmo
X habuit. ¶ Quantū ꝟo ad aſtronomiā legiꝶ
Gen.j.ca. In ꝑncipio creauit deus celum ⁊
terram. vbi expoſitores ponūt plures celos
Item ibidem dr̄: Fecit deus duo luminaria
magna:ſolem ⁊ lunā et ſtellas: et poſuit ea ī
ſigna et tempora/dies et ānos. Ex q̄ videꝶ ꝙ
ſit neceſſaria vel ſaltē vtilis aſtronomia ad
intelligentiā ſcṗturaꝝ:quam q̄ʒ bt̄a ꝟgo ple
ne habuit:iō aſtronomiā excellentiſſime in/
tellexit. De arithmetica etiam eodem mō ꝓ/
bari pōt. Nam cum ſit circa nūeros: qui in
ſcripturis diuinis continent diuerſa myſte
ria:vt pʒ Dan.ix.et.xij.et computatiōes an
noꝝ de vitis antiquoꝝ ibi notanꝶ: et diuer/
ſa feſta diuerſis tp̄ibꝫ agunꝶ ⁊ in ſcṗtura agi
deſcribunꝶ:ḡ eſt neceſſaria vel ſaltem vtilis
ſcīa algoriſmi:et ꝯñr ſcīa de nūero ſcʒ arith/
metica:ḡ et in bt̄ā ꝟgine nō ē credenda defu
iſſe. Et ſimilr̄ ꝓbare poſſumꝰ de geometria:
nam in ſacra ſcriptura diuerſe menſure ſt̄ et
menſurationes:vt menſura ephi/chori/mo
dij/chades/cubiti/calami/tincitidis/⁊ alie
menſurationes: vt in tabnaculo Exo.xxxvj.
ca.et in templo Ezech.xl. De hmōi aūt ē ſcīa
geometrie. Vñ dicunꝶ geometri.i.calcula/
tores.C.ḋ decurio.l.canonem.li.x.vl' agri/
meſſores.C.de excuſa.arg.l.fi.lib.o.x.⁊.ff.ḋ
excuſa.tuto.l.geometri.ḡ cum hmōi ſciētia
ſit neceſſaria ad intelligentiam ſacre ſcriptu
re:abſq̄ʒ dubio fuit in beata ꝟgine. Et de p̄
dictis ſcientijs poteſt etiam ſic ꝓbari. Nam
cum habuerit ſcientiam legalem in q̄ mltū
curaꝶ ḋ ſcientia arithmetice in computādo:
ꝓut habeꝶ in.l.iij.§.ſexto.in glo.ī verbo biſ/
ſexto.ff.de minori. et in.l.j.in fine.in glo.in
ꝟbo/ſeptime ꝯditionis.C.ḋ iuſt.cōmit. Si
milꝶ et de geometria:vt in toto titulo.ff.ſi
menſor fal.mo.dixe.et finium regundoꝝ.et
cōi diui.⁊ in.§.penul.inſti.ḋ offi.iudi.⁊ ali/
bi ſepe:ꝑſertim ī diuīa tiberiadi Bartoli cō
cludiꝶ ꝙ vtile fuit ipam habere has ſcienti/
as. Geometria eīm eſt licita ⁊ approbata.l.ar
tem geometrie.C.de malefi.et mate. ¶ Si

autem habuerit theologiam in ſummo:ꝓ/ U
batur. Nam cum habuerit iuris prudentiā Jurſ pru
(vt ſ̄ dictum eſt)⁊ iuris prudentia ſit diuia dētia
rū reꝝ noticia:vt ḋr in.l.iuſticia.§.iurſ pru
dentia.ff.de iuſti.et iu.et inſti.co.§.iurſ pru
dentia. Cunq̄ʒ ḋ diuinis tracteꝶ non ſolum
in iure canonico.ſed etiam in ciuili:vt patet
C.de ſumma trini.et fi.ca.maxime in epiſto
la Inꝶ claras.ḡ habuit ſcientiam theologie.
Et poteſt etiam ſic probari ſm Albertum vbi Sciuit
ſ̄ ca.cxlv. Inquit pſ̄ pſal.cxviij. A manda theologi
tis tuis intellexi.ḡ impletio mandati auget am
intellectum oꝑanti. Sed beata ꝟgo manda
tum in ſummo impleuit/ergo theologiā in
ſummo intellexit. Item ibidem inq̄t idē pſ̄.
Lucerna pedibus meis verbum tuum. Sʒ
beata ꝟgo ſola nunq̄ʒ pedem affectus oſten
dit/ḡ lucerna verbi illam ꝑfectiſſime illumi
nauit. Preterea Ezech.j.dr̄: Cum eleuaren
tur animalia:eleuabanꝶ pariꝶ et rote iuxͣ ea.
Quod exponens btūs Greg.inq̄t:ꝙ cū ele/
uanꝶ doctores in vita ſcʒ ſpūali:honoraꝶ et
exaltaꝶ in eis ſcientia. Sed beata ꝟgo habu
it excellentiſſimā/ḡ etiam habuit eleuatiſſi/
mā theologie ſciētiam. Item apoſtoli ſciue/
runt theologiam cum nō didiciſſent huma/
nitus/ḡ multo fortius beata ꝟgo. Item ipa
habet aureolam p̄dicatorum:vt ꝓbabiꝶ in/
fra in vltima parte huius operſ/ergo ſciuit
theologiam. Item de beata Cecilia legitur:
Virgo glīoſa ſemper euāgelium chriſti ge/
rebat in pectore/ergo multo fortius bt̄ā vir
go. Item.j.Joan.ij.dr̄: Unctio docet vos ḋ
omnibꝫ:vbi gloꝶ.ait.ſ.ad ſalutem ꝑtinentibꝫ
Sed beata ꝟgo ſuper omnes fuit vncta/er
go improportionabilr̄ ſciuit omnia ad ſalu/
tem ꝑtinentia:de quibꝫ eſt theologia. Item
in arca erat lex dei.Exo.xxv.ſed per arcam fi
guraꝶ bt̄ā ꝟgo/ḡ ipa in ſe habuit totam le/ X
gem dei per ſcientiam ipſius. ¶ Si autem Sciuit
ſciuerit librum ſentētiaꝝ:ꝓbat Albtus vbi libros
ſ̄ ca.cxlviij. Nam materia primi libri redu/ ſniaꝝ
ciꝶ ad materiā de trinitate et de predeſtina/
tione:de potentia et voluntate dei ac gratia
eius:ſed de hac materia plurimū ſciuit bea
ta ꝟgo:q̄ potentiā et bonitatem ac grām dei
in ſummo in ſe experta fuit:et diuinam tri/
nitatē ac ſui p̄deſtinationē excellentiſſime i/
tellexit. Scōs liber eſt de angelis et operibꝫ
ſex dieꝝ ⁊ ſtatu hominis:ſed hec omnia perfe
ctiſſime ſciuit mꝶ dei/ergo ſcōm librum in
ſummo intellexit. Tertius liber eſt de incar
natione verbi:⁊ de ꝟtutibus et p̄ceptis diui
nis. Sed beata ꝟgo hec omnia ſciuit ī ſum
mo/que ꝟbi incarnationem per experientiā
cognouit:et ꝟtutes ac p̄cepta perfectiſſime
intellexit ac in ſe habuit/ergo et tertium li/
brum optime ſciuit. Item in quarto libro

agit͛ de ſacramentis et reſurrectiōe. Ipa au
tem grās ſacramentales in ſummo habuit:
vt patebit.j.ſmone.xj. huius parꝰ. Habu/
it etiam corpus ſimillimū corꝑibꝰ reſurre/
ctis: q2 eius corpus fuit immune ab oī ma/
cula culpe: et etiam a pena mortꝭ: vt dicet͛ in
fra in tractatu de aſſumptione eiuſdē. Itē
optime cognouit naturam corpoꝝ reſurgē
tium: et reſurrectionem domini ipa ꝑma vi
dit et credidit: vt ait Amb. in lib. de ꝟginibꝰ
Ergo omnes libros ſniaꝝ in ſummo ſciuit.
y ¶ Q aūt totā bibliam ⁊ omnia pure crea/
ture ſcibilia intellexerit/ꝓbat͛ ꝑ illud Joan.
xvj. vbi ait chrs aplis: Spūſſanctꝰ docebit
vos oēm ꝟitatem. ḡ multo magꝭ docuit eiꝰ
mrem. Dicit aūt Alb. vbi ſ ca. cxlix. q brīſſi
ma ꝟgo fuit ſufficient͛ pfecta ꝑ habitum na
ture et grē: potens in oꝑationes exire: ⁊ finē
conſequi cuiuſlibet ſcientie: ⁊ hec ſcia exiuit
in actum et operationem/ qñ/ vbi/ qual'r/ et
quantū ordinabat͛ ſibi ad btitudinem ⁊ aliiſ
ad ſalutem: habuitq3 pfectam cognitionem
oīm ad ſuam btitudinem ꝑtinentiū ſm ſta
tum vie. Et omnia q̄ fuerunt in eius anima
naturalia vel adq̄ſita ſic erant grā infor ma/
ta cum grā coniuncta vt omnia eſſent gtui/
ta. Concludendo ḡ hanc ꝑtem dico q de bea
ta ꝟgine dici poteſt illud Sap. ix. Scit illa
omnia et intelligit. Et nos illi dicere poſſu/
mus illud Luc. xvj. Scimus q2 ſcis omnia
Et illud Ps. cxxxviij. Mirabilis facta ē ſci
entia tua Et merito. Cum enim dicat͛. j. Re
gum. ij. Deus sciaꝝ dominus ē. pfecto non
eſt dubitandum q mrem ſuam ſcia replere
voluit. Vñ de ipa inq̄t Sap. vj. Ponam in
lucem ſciam illius. Et ipa pt dicere illō Pro
uer. xxx. Noui ſciam ſanctoꝝ. de qua ꝑ totū
orbem diffudit: iuxta illud Ecci. xxj. Scien
tia ſapientis tanq3 inundatio inūdabit. De
ſmone aūt ſcientie eius dici pōt illud Pro/
uer. xv. Letat͛ homo in ſciētia oris ſui: ⁊ ſer/
mo oportunus eſt optimus. Ipſi quoq3 vir
gini in hunc mundum venienti dicere potu
it deus illud. iij. Regꝭ. iij. Dedi tibi cor ſapi
ens et intelligens. De ipa etiam dici poterat
illud. iij. Regū. iiij. Erat ſapientior cunctis
hominibꝰ. Et illud Judith. xj. Mirabant͛
omnes ſapiam eius. Et illud Ecci. ca. xxxix.
Collaudabunt multi ſapiam eius: Et ipſa
dicere poterat illud Ecci. j. Preceſſi ſapiētia
omnes q̄ fuerunt añ me. De illa q̄q3 dicere
poſſumus illud Dan. v. Scientia et ſapien
tia inuenta ſunt in ea. Et illō Ecci. xxiij. O/
mnia vidit oculus eius. ſ. intellectualis. Ex
q̄bus omnibꝰ concludi pōt q btā ꝟgo q̄ cog
nouit omnia creata et creatorē: ſciuit nume/
rum animaꝝ in inferno exiſtentiū cum earū
penis: ⁊ eaꝝ q̄ erant in purgatorio: ⁊ in ſinu
Abrae: ⁊ in mundo: et pulcritudinē eaꝝ: et
ſilr nūeꝝ oīm angeloꝝ/ archangeloꝝ/ ⁊ ali
orum btōꝝ ſpirituum. De q̄bꝰ inq̄t Diony.
q maior eſt numerus angeloꝝ q̄3 oīm alio/
rum creatoꝝ ſimul: et q ꝓ vno angelo ſunt
decem archangeli: et ſemꝑ multiplicant͛ in
decuplo aſcendendo de ordine ad ordinem
Sciebat ḡ btā ꝟgo oīm iſtoꝝ numeꝝ et eo/
rum diſtantiam ⁊ pulcritudinem differentē
⁊ gl'iam. Item cognouit naturam diuinam
.ſ. btiſſimā trinitatem ⁊ diſtinctionem pſo/
naꝝ ⁊ ꝓprietates attributas tribꝰ pſonis me
liꝰ q̄3 vnq̄3 cognouerint vel cognoſcent om/
nes pure creature ſub celo exiſtentes. Item
oīm ſtellaꝝ nomina ⁊ ꝓprietates ſciebat Nā
deꝰ cōicauit ſibi ꝑ grāꝫ illud qō ei canit Se/
dulius dicens: Qui ſtellas numeras q̄ꝝ tu
nomina ſolus/ Signa/ ptātes/ curſus/ lo/
ca/ tpa noſti.

¶ De fide btē ꝟginis.

Vt inq̄t glo. ſuꝑ illud Pauli. j. ad z
Coꝝ. xij. Alteri fides ⁊c. Hic acci
pit͛ fides ꝓut eſt grā gratis data
ꝓ ꝯſtantia fidei vel ſmone ō fide.
Q aūt btā ꝟgo omnes ſuꝑauerit vt in fide
ſic ſumpta: ꝓbat Alb. vbi ſ. ca. cl. ſic: Nam
alioꝝ ꝯſtantia fuit deficiēs et incepta/ ipſi
us aūt non. Vñ de ea ſolet exponi illō Eccles
j. Gnātio ꝑterit gnātio aduenit: terra ꝟo in
eternum ſtat. Item Mat. xvij. inq̄t ſaluator:
Si habueritꝭ fidem ſic granum ſinapis: ⁊
dixeritꝭ mōti huic: tolle te et mitte te in ma
re: obediet vobꝭ. Granum ſinapis eſt tenax:
paruum/ ⁊ calidum/ et ſignificat fidem btē
marie: q̄ fuit ita conſtans/ certa/ et humil' q
ad ipſius dictum qñ dixit angelo: Fiat mihi
ſm ꝟbum tuum/ ſummus montiū tulit ſeō
celo et miſit ſe in mare huiꝰ mūdi ꝑ incarna
tionē ex ea: vel in mare ſui vteri. Certe nulli
us ſancti vel ſancte fuit vnq̄3 fides tam con/
ſtans ⁊ tam feruens q iſtud petere auderet
vel impetrare poſſet. Non etiam abraam: q̄
tamen (vt ait Aplus ad Rhom. iiij.) credi/
dit in ſpem contra ſpem. Credidit nanq3 in
ſpem repromiſſiōis ſibi facte ab angelo ō fi/
lio naſcituro ꝯ ſpem quam natural'r habe/
bebat. ſ. q non eſſet ei amodo filius naſcitu/
rus: cum eſſet antiquus dieꝝ et haberet vxo
rem ſterilem. Sed maior fuit fides btē ꝟgi
nis: q̄ credidit angelo ſibi dicenti: q ex ꝟgie
ꝑmanente naſceret͛ deꝰ ⁊ homo. Magꝭ eīm
eſt contra naturam ꝟginem concipe et par
re deum et hoiem: q̄3 ſterilem ⁊ vetulā ex an
tiquo viro concipe purum hoiem: ergo ipſa
improportionabiliter ſuꝑauit Abraam in fi
de: et conſequenter omnes alias: ꝑ illam re

gulam. Quicq̄d eſt ſupius ſupiore: eſt etiã
multo magis ſupius inferiore.arg.in.l.ḋ ac-
ceſſionib⁹.ff.de diuer.⁊ tem.p̄ſcp.et in ca.ex
A parte.ex̄ de deci. ¶ Item Greg. in homel.
paſchali inq̄t: Fides nõ h̄z meritũ vbi hũa-
na rõ p̄bet experimentũ. Sed iſtud a btã ṽgi-
ne creditũ maxime fuit ſup rõnẽ ⁊ experimẽ
tũ/ q̄ habuit maximũ meritũ. Ex q̄b⁹ om̄ib⁹
pʒ q̄ ipa ṽgo bñdicta habuit maximũ ha-
bitũ et actũ fidei ſup omnes viatores. Hac
aũt fidei ſue conſtantia mr̄ ḋi diabolũ ſupe
rauit: vñ ipa volẽs ꝯ eum ḋcertare dixit ḋo
illud Judith.ix. Da mihi in aĩo ꝯſtantiã ⁊
ꝯtemnã illũ: ⁊ ṽtutem ei⁹ vt euertam illum
De timore etiã demonũ p̄pt ꝯſtantiam ṽgis
põt dici illud Judith.xvj. Horruerũt per ſe
ꝯſtantiam eius. Ipa q̄q3 ṽgo de pl'imis my-
ſterijs fidei ꝑdocuit p̄mos p̄dicatores apo-
ſtolos: vñ illi dicere poterãt illud Ps.cxviij
Declaratio ſmonũ tuoꝝ illũiat. Et q2 per
ṽtutem ſmonum ſuoꝝ eccl'ia fuit bñ diſpo
ſita: iõ de ipa dici põt illud Ecci.xliij. In ſer
mone ei⁹ compoſita ſunt omnia. Et illḋ Ecci
viij. Sermo illius p̄tãte plen⁹ ẽ. Eius ãt ſer
mo ⁊ doctrina non fuit ſic illius de q̄ inquit
Cato: Turpe eſt doctori cũ culpa redarguit
ipm.et Ouiḋ.in.ij. de triſt. ḋr de ſe et ḋ alijs
malis doctorib⁹. Crede mihi mores diſtant
a carmine nr̄o.ſed p̄uauit illḋ Proſpi in li.
epigrã.dicẽs: Nõ ſatis ẽ dñi p̄cepta euoluere
lingua. Is meminit legis q̄ mẽoꝛ ẽ operis.

Habuit maximã fidẽ

B ¶ De grã ſanitatũ btẽ ṽgis.

Gratia ſanitatũ eſt curare ĩfirmos/
non medicina nãli: ſed ṽtute diui
na. Nã ope diabolico (vt fit ĩ ĩcan
tationib⁹ et ſupſtitionib⁹) curare
infirmos nõ pertinet ad grãm iſtam/ſed ad
pctm̄: vñ et p̄hibitũ eſt.xxvj.q.ij.c.illḋ.et.q.
iiij.c.igit. Hanc aũt grãʒ ſanitatũ habebãt
apl'i. Unde etiam ad vmbrã Petri tranſeũ-
tis per viã infirmi tacti ei⁹ vmbra ſanabant̄
vt ḋr Act.v. q̄ multo excellentius hec grã fu
it in ipa mgr̄a ⁊ dña aploꝝ dei genitrice ma
ria. Uñ ḋ illa ḋr Ecci.xliij. Medicina oĩm
in feſtinatione nebl'e. Nebula iſta ẽ caro chri
ſti de terra ṽginali exorta: nullo pcti ponde-
re p̄grauata: et vltra puritatẽ angelicam ele
uata: ac calore ſpũſſancti formata. Hac er-
go medicina nobis a btã ṽgine facta et p̄po-
ſita: tot⁹ mund⁹ ṽtual'r eſt ſanat⁹. Uñ Ber.
in q̄dam ſmone inq̄t: De plenitudine ei⁹ oẽs
recipiũt grãm: eger curationem: triſtis ꝯſo
lationem. Iõ eius fili⁹ inq̄t Ecci.xxiiij. Ego
quaſi fluui⁹ dorix/q̄ interp̄tat̄ medicamẽtũ
gnãtionis: egreſſus ſum de paradiſo ḋi nr̄i
.i.de btã ṽgine: que fuit paradiſus volupta
tis a p̄ncipio: in quo poſuit deus hoiem: id

eſt chr̄m: quem formauerat. Cum q̄ illḋ q̄ḋ
eſt cauſa cauſe ſit cã cauſati: vt ḋr in li.ḋ cau
ſis.et notat̄ in.l.domũ.⁊ in.l.videam⁹.in fi.
ff.locati.et in.l.qui occidit.§.in hac.ff.ad.l.
aql'. Si btã ṽgo gnãuit medicinã ⁊ medicũ
ſanatorẽ oĩm: ꝯcludendũ eſt q̄ ⁊ ipa totum
orbem ſanauit. Item ipaʒ habuiſſe grãʒ ſa-
nitatũ in ſummo: p̄bat Alb. vbi ṡ.c.clj. Et
poſſum⁹ arguere ſic. Btã ṽgo non ſolum to
tum hoiem ſanum facit in aĩa ⁊ corpore: et
curat oẽs morbos incurabiles: vt ṡ patuit:
ſed etiam poſt mortẽ curat ⁊ mortem fugat:
et etiam quos curat ſanat ad immortalita-
tem: q̄ ſuperat omnes in grã ſanitatũ. Ideo
ipa inq̄t Prouer.viij. Qui me inuenerit in-
ueniet vitam: ⁊ hauriet ſalutem a dño.

¶ De op̄atione ṽtutũ btẽ ṽgis

Super illud.j.ad Coꝛ.xij. Alij op̄a- C
tio ṽtutũ. ait glo.i. miraculoꝝ q̄ ſẽ
ꝯ nãm.i.ſolitũ curſuʒ nature.c.cũ
marthe.§.q̄ſiuiſti.ṽ.miracl'm.de
cele.miſ. Et iſta eſt differentia int̄ iſtã grãm
⁊ p̄cedentem: q2 p̄cedens vicʒ grã ſanitatũ ẽ
circa ea ad que ſe extendit etiam ṽtus natu-
ralis: ſed vbi per naturam fit ſanatio infir-
mitatũ mediantib⁹ medicinis ⁊ ſucceſſiue ꝑ
grãm diuinam fit ſubito. Sed operatio ṽ-
tutũ eſt circa ea ad que non ſe extendit potẽ
tia nature create: vt eſt illuminatio cecoꝝ: et
reſurrectio mortuoꝝ: ſolem ĩ celo firmũ ſta-
re vel retrocedere. Oĩm aũt ṽtutũ ⁊ miracu
loꝝ maximũ eſt deus homo: ſeu ṽbum ca-
ro de ṽgine factum. Uñ Hiere.xxxj.ḋr: No
uum faciet dñs ſup terram: femina circũda
bit viꝝ. Nouum aũt iſtud eſt ſup oẽs noui
tates: cuius nunq̄ʒ fuit nec erit ſil'e: iux̄ illḋ
Eſa.vi. Quis audiuit vnq̄ʒ tale: aut q̄s vidit
huic ſil'e: Ergo beata ṽgo habuit grãʒ ope-
rationis ṽtutum in ſummo. Licʒ eñi fuerit
op⁹ magnũ et mirabile q̄ḋ factum ẽ ſub Eze
chia rege Juda: qñ ſcʒ ad petitionem ei⁹ in ſi
gnum ſue ſanatiõis ⁊ remiſſiõis culpe ſol re
uerſus ẽ retro p.x.lineas ĩ horologio achaʒ
regis Juda: vt habet̄.iiij. Reg.xx. tamen q2
hoc op⁹ fuit vmbra et figura: maioꝛ fuit ipa
res figurata. Signũ etenĩ datũ fuit in ſana
tionẽ et remiſſionẽ pcti nõ vnius hoĩs ſo-
lum: ſed totius humani generis infirmi ad
mortẽ: q̄ qñ ſol iuſticie filius ḋi altiſſimi re
trocederet.x.lineis: tunc ſanaret̄ hõ. Noueʒ
linee ſunt nouẽ ordines angeloꝝ recti ãñ de
um/decima linea eſt humana natura. Re-
uerſus ẽ q̄ q̄ſi retro qñ paulo min⁹ ab ange-
lis minoratus eſt: q2 mortalis fact⁹ formaʒ
ſerui accipiens: habitu inuent⁹ eſt vt hõ: ḋr
Phil'.ij. et ſic in decima linea. Horologiuʒ
aũt ad cuius decimã lineam reuerſus ẽ ſol:

eſt btã ỽgo ex rege Achaz deſcendens: q̃ i ſe
habuit ꝑfectionẽ oĩm ordinũ angeloꝝ ⁊ ho-
minũ. O q̃nte ỽtutꝭ opꝰ: deus factꝰ eſt hõ vt
hõ fieret deꝰ/ cecꝰ illuminatꝰ/ infirmꝰ ſana-
tus eſt ꝑ ỽginem bñdictã. Cecos q̃qꝫ corpa-
liṫ multotiens illuminauit. Vñ legiṫ q̃ q̃dã
cleric̃ꝰ ei valde deuotꝰ q̃ arte ſcribendi vitam
ſuam ſuſtentabat: audiens ⁊ legens pluries
de pulcritudine ⁊ excellentia ipſiꝰ: rogabat
frequenṫ ipãm ỽginem vt illi ſemel dignare-
tur oñdere. Cui reuelatum fuit q̃ tanta ẽ cla-
ritas eius vt ſi videret eam: viſuꝫ amitteret.
Qui nimis affectuoſe eam videre cupiens:
dixit ſe non curare d̃ amiſſione oculoꝝ: dũ-
modo ſemel mereretṫ eam videre. Cogitauit
tñ ſibi in hoc ꝓuidere ne amiſſio ẽ viſus opor-
teret eum mendicare: ſcribere non valendo.
Vñ ſtatuit in mente ſua vnũ oclm̃ clauſuꝫ
tenere cũ ſibi appareret: ⁊ altero ipãm aſpice-
re: vt ſaltẽ oculus clauſus ſibi remaneret il-
leſus. Cũ igiṫ ſuꝑ h̃ anhelanti: q̃dã vice ſibi
cũ magna glĩa apperet btã ỽgo: et ille clau-
ſum vnũ oclm̃ tenere inciperet: tantã pulcri-
tudinẽ et magnificentiã in ea cum vno oclo
apto vidit q̃ non ꝯtentus vidiſſe vno oculo
niſi eam totꝭ oculꝭ vidiſſꝫ: etiãſi centũ habu-
iſſet: apuit ſubito etiã alium vt plenꝰ ꝯtẽpla-
retṫ. Qui ſubito ex immenſitate lucis vtroqꝫ
oculo orbatus eſt: nec tñ ex h̃ ꝯtriſtatꝰ eſt: ſꝫ
mirabiliṫ ꝯſolatus ex ipa viſione. Rogauit
tñ btãm mariã vt ſaltẽ vnum oclm̃ reſtitue-
ret: vt ex ſcͤptura viuere poſſet. Cui piiſſima
ỽgo vtrũqꝫ oclm̃ ꝑtinꝰ reddidit.

Maria cecos il-
lũinauit

De ſpũ ꝓphetico btẽ ỽgis

Secundũ gloſ. j. ad Coꝝ. xiij. ꝓphetia eſt ꝑ-
dicere futura vel occulta p̃ntia vel p̃teri-
ta nunciare: que via naturali ſciri non p̃nt.
Quot modis ỽo quis dicaṫ ꝓphetizare: po-
nit Bar. in. l. j. in p̃n. ff. de no. ope. nũ. Q̃ aũt
hanc gr̃am btã ỽgo habuerit in ſummo: ꝓ-
bat Alb. vbi ſ. ca. cliij. ſic: Prophetia eſt di-
uina inſpiratio/ ḡ vbi improportionabiliṫ ẽ
ſpũſſcti p̃ntia ⁊ gr̃a et inhabitatio: ibi etiam
improportionabiliṫ eſt inſpiratio et ꝓphetia.
Hoc aũt fuit in btã ỽgine: iuxͣ illud Luc. j.
Spũſſanctus ſuꝑueniet in te/ ḡ ipa in ſum-
mo habuit ſpm̃ ꝓphetie. Item ſpũſſanctꝰ in
animas ſanctas ſe transfert: et amicos dei ⁊
ꝓphas conſtituit: vt dꝛ Sap. vij. Vbi ḡ im-
proportionabilis eſt trãſlatio: eſt impropor-
tionabilis ꝓphetia ⁊ amicicia. Hoc aũt totũ
fuit in ſanctiſſima anima domine oĩm crea-
turaꝝ/ ḡ habuit ꝓpheriam in ſummo. Item
Mat. xj. dꝛ: Lex et ꝓphete vſqꝫ ad Joannẽ/
et ille fuit ꝓpheta et plus q̃ꝫ ꝓpheta: qꝛ chr̃m
digito demonſtrauit/ ſed improportionabi-
liter plus eſt chr̃m generare et nob̃ dare: q̃ꝫ
demonſtrare/ ḡ ſi ꝓpṫ demonſtrationem Joã-
nes eſt dictus eſt ꝓpha: multo fortius btã ỽ-
go dicetṫ ꝓphetiſſa. Sicut enim ſe ipãm mr̃em
⁊ ỽginem demonſtrauit corpe: ſic ipm̃ filiũ
ſuum in ꝓphis ⁊ ſcͤpturis ꝓmiſſum toti mũ-
do demonſtrauit: ⁊ ſic ſumma ꝓphetiſſa fu-
it. Vñ Eſaie. viij. dꝛ: Acceſſi ad ꝓphetiſſam.
vbi glo. ait ſcꝫ ỽginem Mariam/ ḡ ipa per
excellentiam dꝛ ꝓphetiſſa. Sequiṫ ibidem q̃
conceptũ ex ea filium iuſſit deꝰ vocari Acce-
lera/ ſpolia/ detrahe/ feſtina/ p̃dari. qḋ nomẽ
ꝑ effectum ꝯuenit chr̃o filio huius excellen-
tiſſime ꝓphetiſſe. Item ſi Caiphas eo q̃ eſſet
pontifex anni illius ꝓphauit: vt hr̃ Joã. xj. ḡ
improportionabiliṫ btiſſima ỽgo regina et
imꝑatrix mundi ſuꝑ omnes gr̃am habuit ꝓ-
phetie. Itẽ quantũ ad hanc gr̃am habuerit
ꝑ effectũ monſtrauit: qñ ꝯſcia ſecretoꝝ ⁊ p̃-
ſcia futuroꝝ: miniſtris nuptiaꝝ dixit Jo. ij.
Quodcunqꝫ vobis dixerit/ facite: ꝓuidens ſpũ
ꝓphetico q̃ filius eius volebat aquam in vi-
num conuertere. Q̃ aũt ſexus nõ repugnet
ꝓphetie patꝫ: qꝛ in nouo et veteri teſt. ꝓphe-
tiſſe fuerunt: vt patet de Maria ſorore aa-
ron Exo. xv. et Lu. ij. Anna ꝓphetiſſa cõme-
moratṫ. Actṫ. q̃qꝫ. xxj. dꝛ: q̃ Philippus habu-
it q̃ttuor filias q̃ ꝓphetabant. Preterea Joã-
nes dꝛ ꝓpha et plus q̃ꝫ ꝓpha: qꝛ p̃rem ⁊ ma-
trem q̃dãmo ꝓphas fec̃: vt hr̃ Luc. j. Mul-
to ḡ magis dici debet ꝓpha et plus q̃ꝫ ꝓphe-
ta btã virgo q̃ Joannem ꝓpham conſtituit.
nam ad eius ſalutationem exultauit in vte-
ro mr̃is: vt myſterium occultum qḋ ſpũ pro-
phetico cognouerat: eo mõ q̃ poterat oñde-
ret. Non ſolum aũt ipe Joannes ad vocem
ỽgis bñdicte conſtitutus eſt ꝓpheta: ſedetiã
am mr̃ eius facta eſt ꝓphetiſſa et ſpũſancto
repleta: vt hr̃ Luc. j. Q̃ ỽo btiſſima ỽgo ſpi-
ritum ꝓpheticũ in ſummo habuerit: in ſuo
mirabili cantico oñdit: in q̃ non ſolum p̃teri-
ta et p̃ntia occulta nunciauit: ſꝫ etiam futu-
ra excellentiſſime p̃nunciauit. Jõ illi in mũ-
dum venienti dicere potuit deus illḋ Hiere.
re. j. Prophetã in gentibꝫ dedi te. Si ḡ Pe-
trus dicebat ſue. ij. canonice. j. ca. Habemꝰ
firmiorẽ ꝓpheticũ ſmonem. Multo magꝭ
h̃ dicere poterat ipa dei mr̃/ de q̃ etiam dici
poteſt illud Ecci. xlvj. Exaltauit vocem eius
in ꝓphetia.

Maria mater ꝓphetiſſa

De diſcretiõe ſpirituũ quã habuit btã ỽgo

Prime Joan. iiij. dꝛ: Nolite credere omni
ſpũi: ſed ꝓbate ſpũs vtꝝ ex deo ſint. Et
ꝓpterea dꝛ i. l. j. §. dolũ. ff. d̃ eo ꝑ quẽ fac. erit.
q̃ faciliṫ omnibus credens d̃ facili decipiṫ: ⁊
dicitur eſſe in culpa. Facit. l. iij. §. ſed etſi ſic
. ff. de in rẽ ỽſo. Diciṫ etiam Ecci. xix. Qui ci-

E Credere facile

ro credit leuis eſt corde. Quod maxīe intelligi debet ꝺ illo qui credit cito ſpiritui ſibi aliquo modo apparenti. Angelus eñ tenebrarum tranſfigurat ſe in angelum lucis: vt ait Paulus.ij. Coꝛ.xj. Diſcretio ꝗ̃ ſpirituū eſt cognoſcere bonas inſpirationes a mal' ſuggeſtionibꝫ mundi: carnis: ꝛ diaboli. Quam gr̃am in ſūmo habuiſſe matrē dei: ꝓbat Alber. vbi ſ̃.ca.cliiij.ſic. Spūalis homo iudicat oīa.j.Coꝛ.ij.id eſt diſcernit agēda a nō agendis: ꝛ ſimulata a veris. ſed beata virgo improportionabiliter fuit ſpūalis. ergo improportionabiliter aliis oīa iudicauit. et ſic ſuꝑ oēs diſcretionem habuit. Item.ij.ad Coꝛ.ij.inquit. Paulꝰ de diabolo. Nō ignoramus aſtutias eius. ꝗ̃ multo minꝰ mater dei. Item in vitaſpatꝝ legit̃ ꝙ btūs Antonius videns totum mundū laqueis diaboli plenū: exclamauit. O qs euadet hos tantos laqos? Et vocē audiuit dicentem ſibi ꝙ ſola humilitas. ſed btā ṽgo improportionabil'r omnibꝫ aliis humilis fuit. ergo improportionabiliter ſuper oēs indeceptibilis fuit. nūꝗ̃ eñ decepta eſt: ſed deceptorē in omnibꝫ vicit. Item ꝓpriū eſt ſpūs nequā tentare ſpirituales de ſuperbia. ſed ipa nunꝗ̃ habuit ſtimulū ſupbie. ꝗ̃ a ſpū maligno maxime fuit inuincibilis: cuius machinationes ſuꝑ oēs intellexit

De genere linguaꝝ beate virginis.

F Gratia generiſ̃ linguaꝝ eſt ſcire loqui variis linguis ꝛ itelligere idiomata eaꝝ: que hō nō didicit ꝑ ſuā induſtriā: ſed ꝑ ſolā gratiā diuinā. Quā gr̃am habuit btūs Antonius de Padua ordinis noſtri: q Rhome ṗdicans itelligebat̃ ab oībꝫ nationibꝫ hoīm. Et cum ibi eſſent pñtes non ſolum latini ſed etiam greci: alemani: gallici: hiſpani: et alii multi diuerſaꝝ linguaꝝ: ſingulis videbat̃ ꝙ ṗdicaret in lingua ſua. Hāc gr̃am dedit deꝰ apoſtolis in die Pētecoſtes qñ in linguis igneis deſcendit ſuꝑ eos ſpūſſanctus Act.ij. cū quibus beata virgo erat. que ſil'r cū eis hāc gratiam linguaꝝ recepit: imo ipſis omībus excellentius: vt ait Albertus vbi ſ̃.ca.clv. ꝛ poteſt ꝓbari ꝙ ipſa habuit gratiam linguarū hoc modo. Lingue in ſignū ſunt fidelibꝫ j.ad Coꝝ.xiiij. Sed ipſa fideliſſima fuit. ergo donum lingue in ſummo habuit. Item ipſa eſt aduocata oīm. ergo debuit ſcire idiomata ſinguloꝝ. Vñ ḋt idem Alb. vbi ſ̃. ꝙ multi ex diuerſis mundi partibus audientes famā ſanctitatis beate virginis accedebant ad eam viſitandā: vt ab illa inſtruerentur in fide filii eius. quibꝫ illa loquebatur linguis in qbꝫ erant edocti ꝛ enutriti: eoſq; cōſolabat̃ ꝛ confortabat. vñ ipſi dicere poterant beate virgini illō Cant.iiij. Mel et lac ſub lingua tua. Sunt autē ſeptuagintaduo genera linguaꝝ: ſicut fuerūt diſcipuli chriſti.c. ſeptuaginta.cl.ij.xvj.diſt. que oīa perfectiſſime habuit beata ṽgo Maria

De interꝑtatione ſermonū btē ṽginis

G Interꝑtatio ſmonū ſm glo.j.ad Corīn.xij.eſt ſcpturas ſcire exponere. Qꝫ aūt btā ṽgo hāc gr̃am in ſūmo habuerit: patet ex ṗdictis in quibꝫ ꝓbatū eſt ꝙ omēs ſcripturas intellexit. Itē nō ē verbū quod dñs non reuelauerit ſeruis ſuis: vt ḋz Amos.iij. ergo multo magis matri ſue interpretationē omnium ſermonum et ſcripturaꝝ dedit. vnde in illa verificabat̃ illud Eccī.iiij. In lingua ſapia agnoſcitur ꝛ ſenſus ꝛ ſcientia ꝛ doctrina. Verba eñ ſunt note earum que ſunt in anima paſſionum: vt dicit̃ in.j. periher. ꝛ in l.i. ſex ṗn. ꝛ notat̃ in l.iij.§.idem tubero.ff.de ſuppel.lega. ꝛ facit l.nō aliter.ff.de le.j.et.l.is qui.§.fi.ff.de tuto. ꝛ cura.da.ab his.l.q̃dam.ij.de condi.inſti. ꝛ.l.diuus pius.§.de minore.al's.l.ꝺ minore.ff.de q̃ſtio. Beata igit̃ ṽgo optime ſciens omnes ſcripturas interꝑtari dicere poterat illud Eccī.lj. Dedit mihi dñs linguā mercedem meam: et ipſa laudabo eum. Appropiate ad me indocti: et congregate vos ī domum diſcipline. aperui eñ os meum cōparate vobis ſine argento ſapientiam

De gratia apl'atꝰ ꝛ euangeliſtaꝝ ac paſtorum que fuit in beata virgine.

H Apoſtolatꝰ gr̃aꝫ habuiſſe beatam ṽginē ꝓbat Alb. vbi ſ̃.ca.clvij. Nā ſi Joānes baptiſta dicit Joānis.j. Ego vox clamātis in deſerto. q.ſi diceret. Nō eñ predico voce: ſed totꝰ ſum vox ṗdicans penitentiā. quia omīs vita mea: victus: veſtitus: et habitatio inuitāt homines ad penitentiam: ex q̃ habeo gratiā apoſtolatus. Multo magis hoc dicere poterat beatiſſima virgo: cuiꝰ omnis vita erat vox inuitans homines ad innocentiā. Item proprietas apoſtoloꝝ eſt illa que habetur Matth.v. vbi chriſtus dixit illis. Vos eſtis lux mundi. ſed hoc conuenit beatiſſime virgini in ſummo. ꝗ̃ habuit gratiam apoſtolatus in ſummo. Item apl'us grece idem eſt qꝺ miſſus latine. quia fuerunt miſſi apoſtoli ad ṗdicandā fidē: vt inq̃t Arch. in c. fūdamenta. ſuper ṽbo apoſtolos. de elec. lib.vj. Sed beata ṽgo miſſa fuit in mūdo ad concipiendū ꝛ pariendū fidei auctorē. ꝗ̃ excellētius habuit gr̃aꝫ apl'atꝰ oībꝫ apl'is. Euāgeliſtaꝝ q̃ꝫ gr̃am habuit: q oīm q̃ euangeliſte ſcpſerunt magiſtra fuit. Vñ Luc.ij. dici- I

tur. Maria aũt cõſeruabat oĩa ỽba hec cõ-ferẽs in corde ſuo. vbi glo. ait: Ut cũ tps p-dicãde vel ſcribẽde incarnatõis adueniret: ſufficiẽter oĩa put eſſent geſta poſſet explica-re. ſ. fidelib: marie aplis z euangeliſtis.

K ¶ Paſtoꝝ etiã grãm habuit: q totã eccl'iaz benedicto fructu ventris ſui pauit z ↄtinue paſcit. De q pdictum fuerat Eſa. xl. Sic pa-ſtor gregẽ ſuũ paſcet. Itẽ ipa genuit eum q ſol⁹ e paſtor bon⁹ Joã. x. z trãſſũptiue in. §. ecce. ij. q. vij. q eſt magn⁹ paſtor ouiũ. Heb. xiij. ğ dignitatẽ paſtoꝝ habuit. q: ꝑ illũ vni-uerſum orbẽ cibauit. imo nõ ſolũ gregẽ: ſʒ etiã alios paſtores ipa pauit. vñ de illa dici põt illud Hiere. vj. Ad eã venient paſtores.

L ſcʒ vt paſcant̃ ab ipa. ¶ Cõcludit igit̃ Alb. ſuꝑ Miſſus ẽ. ca. clx. ꝙ oĩa dona gratis da-ta z oẽs grãs vniuerſal'r z ſĩfarie habuit b. ỽgo ſuꝑ oẽs alios excellẽti⁹: q ſibi fuert̃ col-late: z ſi nõ ad miſteriũ in eccl'ia: ad decoran-dã potẽtiã: ad nobilitandã naturã: z ad ho-norandã pſonam ſuam: et ſic ad pfectionis z delectationis augmentũ: in materiã lau-dis z oĩm bonoꝝ ſpũalium cõplementum. De qb donis nobis cõicare dignet̃ ipſa vir-go beatiſſima Amen.

De eiuſdẽ beate ỽginis ſanctitate ac pecca-ti immunitate: impeccabilitate: puritate: et meritabilitate Sermo. x.

M Templuz dei ſanctum eſt. j. ad Coꝝ. iij. Inquit bea-tus Auguſtinus in ſer. j. de aſſũp. virginis beatiſſime. Ad tante virginis pro-menda laudis preconia quõ tenue ingeniuz z iners lingua ſufficiat: cum ad hoc etiã nõ poſſit ſufficere pĥoꝝ profunda loquacitas. Nec mirum ſi hec ỽgo ſanctiſſima ſuis lau-dibus humane vocis modos exuperat: qñ ipſam humani generis excellentib meritis tranſcendit naturã. Sed nõ omnino nobis a laudib ei⁹ eſt reticendũ. q: z ſi minus ſu-ficit ſenſus inopia ad effectũ: ſufficiẽs tñ eſt apd deũ deuote mẽtis affect⁹. nec ambigẽdũ eſt quin valeat hec de ſe loquenti ſapie prebe-re igniculũ: que toti⁹ ſapie plenitudinez ſuo caſtiſſimo ꝑtulit in vtero. valetqʒ cum vult efficaciam ỽbi tribuere: q ỽbum ꝑ qd facta ſunt oĩa ỽgineis viſcerib geſtauit in corꝑe Hec ille. De iſta ğ digniſſima ỽgine iterꝫ lo-qui ꝑopãtes: qnqʒ conſiderationes in pñti ſermone faciemus.

Prima dicet̃ ſanctitatis
Scđa imunitatis. ſ. a pctõ
Tertia impeccabilitatis
Quarta puritatis
Quinta z vltima meritabilitatis.

Pars pma hui⁹ ſmonis de ſanctitate ſi-ue ſanctificatiõe beate ỽginis

Beatã ỽgiẽʒ in vtero mr̃is fuiſſe ſcti-ficatã: pbat Alex. d Ales in. iij. pte N ſum. in trac. de ſcificatiõe b. ỽgis Maria z Fran. may. in tractatu d ↄceptõe in vtero ỽginis. z ſctũs Bo. in. iij. di. iij. z b. Tho. in ſcificata iij. pte ſum. q. xxvij. ar. j. et in. iij. di. iij. z i. iiij. di. vj. ar. ij. q. j. Et hec veritas pbari põt hoc modo. Eccl'ia celebrando feſtiuat ei⁹ natiui-tatẽ. ğ fuit ſctã anteqʒ nata ex vtero. ğ fuit in vtero ſcificata. Uñ Berñ. in qdam ſer. ait. Eſt itaqʒ ỽgo regia veris honoꝝ titulis cu-mulata: q pculdubio ſancta fuit añqʒ nata. Neqʒ eñ natiuitas ei⁹ feſtiuis laudib ho-noraret̃: ſi nõ ſctã naſceret̃. Hec ille. Si eñ nõ fuiſſet ſanctificata: eccl'ia erraret celebrã-do ei⁹ natiuitatẽ. q: ſtatuit: in pctõ nõ debe-re ſtatui gaudiũ nec ſolẽnitas: ſʒ potius do-lor z luctus. Cũ ğ eccl'ia nõ poſſit errare. j. q. iiij. c. ſaluator. xxiiij. q. j. c. pudenda. z. c. a rec-ta. z in glo. in c. ita dñs. xix. diſt. z q oppoſi-tum teneret eſſet heretic⁹. patet ppoſitũ. Itẽ ſm Phm i. ij. z. viij. Topi. Si qd min⁹ vide-tur ineſſe z ineſt: ğ z id qd magis. Nã ſi rex et pnceps honorat clericum: ſequit̃ ꝙ magis de-bet honorare papam. Cũ ğ Hieremias fuerit ſcificat⁹ in vtero: vt patet ei⁹. j. ca. vbi dixit illi de⁹. Pri⁹qʒ te formarẽ in vtero noui te: et anteqʒ exires de ventre ſcificaui te. Joan-nes qʒ ſcificat⁹ fuerit i vẽtre mr̃is: vt patet Lu. j. vbi dr. Et ſpũſcõ replebit̃ adhuc ex vte-ro mr̃is ſue. Minor aũt eſt euidẽtia de ſan-ctificatiõe illoꝝ qʒ de ſcificatõe btẽ ỽginis. Ergo mľto magis ipa fuit a deo ſcificata: ꝑ Differentia ſcificationis illã regulã Ber. ſupi⁹ allegatã. Nõ aliȷs licʒ paucıſſimis eſt ↄceſſũ zc. Lõge tñ excellẽti-or fuit ſcificatio ỽgis ſcificatiõe Hieremie et Joãnis. Illoꝝ ei ſcificatio iportat emun-datiõnẽ. btẽ aũt ỽgis repletõem ſcti ſpũs et grẽ inundatiõeʒ. De hac aũt ſcificatõe pphe-tauerat Dauid pſ. xlv. di. Scificauit taber-naculũ ſuũ altiſſim⁹. Si ei Hieremias fuit ſcificat⁹ vt eſſet dignior ppha dei: z Joan-nes vt digni⁹ poſſet chr̃m digito demõſtra-re: multo magis debuit b. virgo ſcificari: vt eſſet dignior mr̃ dei: et chr̃m i ſuis viſcerib poſſet digni⁹ generare. Incõuenienẽs etenĩ fu-iſſet ꝙ tã preciosũ theſauꝝ. ſ. dei filiũ pr̃ eter-nus i vtero ei⁹ poneret: niſi ſctũs z mũd⁹ fu-iſſet. Cui inqt ppha pſ. xcj. Domũ tuam dñe decet ſcitudo in longitudie dieꝝ. Ad euitã-dum ğ illud incõueniẽs: neceſſe eſt fateri be-atã ỽginẽ fuiſſe ſcificatã. q: argumentũ va-let reducendo rẽ ad incõueniẽs: vt inqt glo-ſa in. l. j. C. vt in que deſunt adus. ꝑ legẽ offi-dius. ff. d leg. iij. ¶ Quadrupliciter aũt fuit O ſcificata btiſſima virgo. Primo in matris

Maria ſctificata q̈drupl'r

vtero vt ſ.dictū eſt.ꝛ tūc collata eſt ei gr̃a et remota ꝓnitas ad peccandū tā venialiter q̃ʒ mortal'r. Et vt ait Alex.de Ales vbi ſ.ſctificatio remouit a ꝟgine oē qḋ eē poterat inclinatiuū ad pctm̄:ad q̄ſcūqʒ carnales motus q̇ velut ſerpētes in carne hūana ſerpunt. Et hec q̇dem ſctificatio tāta fuit vt etiā poſtea ad alios extenderet ꝟtutes ſuas: atqʒ extingueret in alijs oēm concupiſcentiam carnis ꝓinde Eccl.xxiiij.ipſa inqt. Quaſi cedrꝰ exaltata ſū in libano.q: ſicͤ cedrꝰ inficit ſerpentes odoꝛe ſuo:ita eius ſctitas in alios irradians:et bonoꝝ exēploꝝ odoꝛem ſpirans extinguebat ↄcupīe motꝰ in carne ſerpētes. et hanc ꝟtutē nō habuerūt alij in vtero ſctificati:vt ſic ad alios ꝟtutē ſuā trāſfunderēt atqʒ carnales ↄcupiās extinguerēt. De hac aūt btiſſime ꝟgis ſctificatione alios fructificātes p̄dixerat Dauid in ꝑſona eiꝰ dicēs pſ. cxxj. Efflorebit ſctificatio mea. Sic aūt fuit ꝑ ſctificationē primā dei gr̃a repleta.ꝙ lʒ eiꝰ liberū arbitriū nōdū eſſet in fine vltio ſtabilitū:tn̄ nunq̃ʒ ea inclinabat ad malū:ſed ſp oꝛdinabat ad bonū:et in ſtatu innocentie ab oī pctō illibatā ꝓtegebat. Un̄ Bern̄.ad canonicos Lugdunēſes ſcribit Puto ꝙ copioſum munꝰ grẽ in eam deſcēderit que eiꝰ nō ſolū ſctificaret ortū:ſed eā ab oī pctō cuſtodiret imunē. Ideo ſpūſſctūs poterat dicere ꝟbo diuino incarnādo illud.j. Paral'. xxix. Preparaui edem ſctām. Et ipſi ꝟgini dici poterat illud Judith.viij. Tu mulier ſancta es. De hac etiā ſctificatione p̄dixerat Da

P uid pſ.xcv.dicens. Sanctimonia ꝛ magnificentia in ſanctificatōe eiꝰ. ¶ In ſcd̄a autē ſanctificatiōe q̄ facta eſt in ↄceptōe filij dei tantā largitatem et copiam ſpūſſcti accepit quantā pōt creatura viatrix accipe:non deo vnita vnitate ꝑſone:tāq̃ʒ oīmode ad diuios vſus tam mente q̃ʒ coꝛꝑe dedicata fuit tota luce diuinitatis reſplenduit. Et hoc ſignificare voluit angelus qn̄ dixit Luc.j. Spūſſanctꝰ ſuꝑueniet in te ꝛ virtus altiſſimi obūbrabit tibi.et tūc total'r fuit in dei gr̃a cōfirmata ita vt ampliꝰ peccare non poſſet. Ex q̄ concludit Alb.vbi ſ.ca.cxlvj.ꝙ ſctificatio btē ꝟgis oēs alias excedit ī h̄:q: alij ſctificati poſtea venial'r peccauerūt:ſm ip̄m:vl' ſm alios ſaltem peccare potuerunt: ipſa autem ꝟgo non:vt infra ꝓbabit̃ in.iij.pte huiꝰ ſer. De hac aūt ſctificatiōe cōfirmāte in ſctitate pōt exponi illḋ Judith.ix. Domꝰ tua ī ſctitate ꝑmaneat. Btā ei ꝟgo fuit domꝰ dei ꝑma

Q nens in ſctitate. ¶ Tertia ſanctificatio fuit qn̄ de hoc mundo beata eiꝰ aīa migrauit:et in plenitudine ſctōꝝ collocata eſt:iuxta illḋ Eccl.xxiiij. Et in plenitudine ſctōꝝ detentio mea. Quarta ꝟo cum in aīa ꝛ coꝛꝑe reſuſcitata:ſuꝑ oīm ſctōꝝ ꝛ ſctāꝝ atqʒ btōꝝ ſpirituū altitudinē iuxta ſctiſſimū filiū ſuū in ſacratiſſimo celi palatio ſublimata atqʒ indicibiliter glificata reſedit.vn̄ ipa dr̄ illḋ Eccl xxiiij. In ciuitate ſctificata ſil'r requieui

De Immunitate btē ꝟgis ab oī pctō

R Et inqt Aug.i li.de natura ꝛ gr̃a Cū de pctis agit̃ nullam pꝛoꝛſus opoꝛtet de mr̃e dn̄i facere mētiōē Ipa em̄ ab oī pctō fuit imunis. vn̄ dicere poterat illḋ Job.xxvij. Neqʒ ei rep̄hēdit me coꝛ meū in oī vita mea. Itē ſm Anſ.in li.ḋ ↄceptu ꝟginali. Ea puritate nitebat q̇ ſub deo maioꝛ neqt itelligi.ſʒ maioꝛ pōt itelligi ſi peccauit.ergo nunq̃ʒ peccauit.

S ¶ Non obſtat aūt illḋ Eccl dictū qḋ refert Leo papa in ſmōe natiuitatꝭ dn̄i:ꝛ h̄r etiā in ca.adhuc iſtāt.§.ſcimus aūt.ḋ pe.di.iij.vbi dr̄. Nemo mūdus a ſoꝛde:neqʒ infans cuiꝰ eſt vita viꝰ diei ſuꝑ terram.et Job.xv. Celi non ſunt mundi in conſpectu eiꝰ.ſ.dei.et ꝑ celos q̇dam intelligunt ſanctos.q: r̄ndet̃ ꝙ generi ꝑ ſpēm derogat̃:vt in.c.generi.ḋ reg. iu.li.vj.et in.l.in toto iure.ff.eo.ti.ꝛ.l.ſancimus.C.de penis. Per ſpeciale em̄ p̄uilegiū conceſſū btiſſime ꝟgini derogat̃ illi regle generali ꝙ oēs peccauerūt:iuxta illḋ Eccl.vij. Non eſt hō iuſtꝰ q̇ faciat bonū et nō peccet. Et idem h̄r.iij. Reg.viij.ꝛ ij. Paral'.vj.ca. et Pro.xxxiiij.vbi dr̄ deo. Nullus eſt apud te innocēs.ꝛ Eſa.lxiiij.vbi ſcptum eſt Facti ſumus imundi oēs nos: q̄ſi pannꝰ mēſtruate vniuerſe iuſticie nr̄e.

De Impeccabilitate beate virginis.

T Utrum Maria potuerit peccare

Pro expeditiōe huiꝰ pr̄ſ q̄rit̃: Nūq̇d btā ꝟgo potuerit peccare: Et ꝓmo videt̃ ꝙ ſic Nā Aug.i li.lxxxiij.q̄ſtionū dr̄ ꝙ ideo deꝰ fecit hoīē peccabilē q: glioſiꝰ eſt poſſe peccare ꝛ nō peccare q̃ʒ nō peccare ex īpoſſibilitate.ḡ hoc debuit cōuenire mr̄i dei q̄ fuit glioſioꝛ oīb; creaturꝭ. Itē Eccl.xxxj.in laudē ſcti dr̄. Qui potuit trāſgredi ꝛ nō eſt tranſgreſſus: ꝛ facere mala ꝛ nō fecit.ḡ hoc etiā illi conuenit q̄ ē oī laude digniſſima. Itē Damaſ.inqt:ꝙ om̄e creabile ē ꝟtibile ſm eē ꝛ ſm electiōē.ſm eē vt coꝛꝑalia.ſm electiōē vt rōnalia. Sʒ btā ꝟgo fuit compoſita ex vtroqʒ.ḡ.videt̃ fuiſſe ꝟtibilis in vtroqʒ. Et ad h̄ fac̃ illud Job.xv. Ecce int̃ ſcōs eiꝰ nēo imutabil'. Inſuꝑ glorioſiꝰ eſt qḋ ex victoria h̄r q̃ʒ qḋ ſine victoria. vt ꝓbat glo.i.l.pe.ff.de cap.et poſt li.reuer. Coꝛona em̄ victoꝛib; dat̃:vt ait btūs Maximꝰ in ſermone pluriū martyꝝ.ſed vbi nulla ē pugna:nulla etiā ē victoꝛia:vt dr̄ Greg. in moral'.ḡ cū in btiſſima ꝟgie maxima fu

erit ⁊ ſit gl'ia: ⁊ ipſa ↄſecuta ſit triūphātiſſimā coronā. ſequit̃ ꝙ magnā habuit victoriam: ⁊ ſic prius maximā habuit pugnam. ḡ potuit peccare. Sed contra hoc eſt autoritas Bern̄. in ſer. de natiuitate virginis di. Ego puto ꝙ copioſior gratia ſctificatiōis in ea deſcenderit ꝗ̄ in alijs in vtero ſanctificatis: q̄ totā vitam ei⁹ imunē ab omni peccato efficeret. quod nemini in natis mulierū credimus eſſe donatū. Hec ille. Itē fruſtra eſt potentia q̄ nunq̄ꝫ reducit̃ ad actū. ſicut dicimus ꝙ inania ſunt ṽba q̄ nullus ſequit̃ effectus. l. fi. C. de reuo. do. ſed btā ṽgo nunq̄ꝫ fuit peccatrix. ḡ fruſtra in ea fuiſſet potentia peccādi. Cū ḡ deus ⁊ natura nihil agāt fruſtra: vt d̾. j. Phyſi. iij. de aīa. ⁊. j. de celo et mundo. et notat̃ in. l. q̄ bis idem. ff. de ṽ. ob. ſicut etiam d̾ ꝙ in iure nihil eſt ſupfluū: vt in. §. ſane. in proemio ſexti. et in. l. j. §. nulla itaqꝫ. C. de ve. iu. enu. et in p̄ma conſti. co. § q̄bus. et in. l. ſi q̄n. in prin. ff. de lega. j. d̾ ꝙ nullū in iure ṽbū eſt poſitum ſine myſterio. videt̃ dicendū ꝙ de⁹ nō dedit btē ṽgini potentiā peccandi: q̄ fuiſſet ſupflua. vn̄ dt glo. in c. ꝑ baptiſmū. de conſe. diſt. iiij. ꝙ btā ṽgo ex miraclo nō potuit peccare. Preterea peccare n̄ eſt aliq̄d poſſe ſed poti⁹ nō poſſe: vt ait glo. in c. j. ſup ṽbo oīpotens. de ſum. trini. et fi. ca. q̄ allegat Auguſtinum de pe. diſt. ij. §. charitas. ḡ ⁊c̄. Itē phus in. ix. metaph. inq̄t ꝙ potentia eſt p̄ncipiū tranſmutatiōis in altex. ſed in btā ṽgie nullū fuit p̄ncipiū tranſmutandi in pctm̄. ḡ nulla potētia peccandi. Item cuicūꝫ inconueniēs eſt ineſſe actum: eidem inconueniēs eſt ineſſe potētiā. ſed beatiſſime ṽgini inconueniens eſt ineſſe actuꝫ peccandi. ḡ inconueniēs eſt ineſſe potentiaꝫ peccandi. Item inter non poſſe peccare: nec poſſe mereri: mediū eſt non poſſe peccare et poſſe mereri. ſed p̄mū ꝑtinet ad ſtatum cōprehenſox ſimpl'r. ſecundū aūt ad ſtatū viatox ſimpl'r. ḡ medium ꝑtinet ad ſtatū medium. ſed ille eſt btē ṽginis que fuit ſimpl'r viatrix: et ſm q̄d comp̄hendens. vt ait Alb. vbi s̄. ca. clxxv. ḡ nō habuit potētiā peccandi. Et ita concludit Alb. ibidem di. ꝙ n̄ poſſe peccare ꝑ ſe ſequit̃ naturā inuertibilē. et h̄ modo de⁹ trinitas d̾ nō poſſe peccare. Unde ait Hiero. in c. vl. de pe. di. ij. deus ſolus oīpotens d̾: q̄ cum oīa poſſit: peccare non pōt.

Nō poſſe peccare d̾ quadrupl'r.

Secūdo mō d̾ nō poſſe peccare qd̄ hꝫ vniōnem ꝑſonalē cū natura inuertibili. ⁊ h̄ mō chr̄s hō nō potuit peccare. Un̄ Damaſce. dt ꝙ impeccabilis erat dn̄s ieſus. Tertio mō d̾ nō poſſe peccare qd̄ habet ↄiunctionē vel conuerſionem totalē ad naturā inuertibileꝫ ꝑ mediū qd̄ eſt de ſui natura inſeꝑabile: vt ē habit⁹ gl'ie. et ſic ſancti in p̄ria non p̄nt peccare: iuxta illud ꝓphe pſ. cxlvij. Cōfortauit. i. roborauit: ſeras portax tuax. i. ſupne hieruſalem: vt null⁹ poſſit exire peccādo. Quarto mō d̾ nō poſſe peccare qd̄ hꝫ cōiunctionem ad naturā inuertibilē ꝑ mediū. qd̄ ⁊ſi de ſui natura in ſe quidem eſt ſeꝑabile: eſt tn̄ oīno ſeꝑatū a ↄ̄rio repugnante vl' reſiſtēte vl' impediēte. et ꝓpter hoc in ſuo ſūmo in tali ſubiecto eſt inſeꝑabile: vt eſt plenitudo gr̄e i beata ṽgie. et hoc mō d̾ b. ṽgo n̄ potuiſſe peccare. Un̄ ⁊ Bern̄. de Joſeph dt: ꝙ credebat poti⁹ ṽginē poſſe parere ꝗ̄ Mariam poſſe peccare. Et ex his patꝫ rn̄ſio ad obiecta. pugnā aūt habuit: nō tn̄ ab intra. ſ. i carne: ſed ab extra. ſ. ꝑ tribulatōes: vn̄ ⁊ victoriā. Oēs ḡ autoritates ⁊ rōnes q̄ vident̃ ꝓbare ꝙ potuerit peccare loquunt̃ de potētia ſm ꝙ opponit̃ ad nō poſſe p̄mo vl' ſcd̄o vl' tertio mō ſūptū. Patet igit̃ ꝙ nō poſſe peccare cōiunctū cū poſſe mereri: eſt ꝓpriū p̄uilegiū b. ṽginis: vt ait Alb. vbi s̄. ¶ Hoc ḡ p̄uilegiū: nō poſſe peccare: contulit illi ſpūſſctūs in ſcd̄a ſctificatiōe: cū ex ei⁹ imaculatiſ ſanguib⁹ corpus filij dei formauit: vt ait ſctūs Bo. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iij. ⁊ btūs Tho. in. iij. pte ſū. q. xxvij. ar. v. Si em̄ poſt conceptiōne filij dei potuiſſet peccare: pl'a incōuenientia ſeq̄rent̃ ſm Bern̄. Primo redūdaret in ↄtumeliam ꝓlis. q2 ei⁹ mr̃ eſſet peccatrix ⁊ ſerua diaboli ⁊ iniq̄tatis. Scd̄o eſſet in detrimētum matris. q2 ſic damnari potuiſſet. Tertio eſſet in dānū hūani generis: ⁊ in ↄtēptū toti⁹ diuini interi. q2 incarnatiōis op⁹ ſuſpectū nō imerito reddi poſſet. Un̄ oīno aſſerēdū eſt ꝙ i cōceptōe filij dei talit̃ extitit cōfirmata ꝙ voluntas ei⁹ n̄ potuit poſtea ↄuerti ad malū: nō tn̄ ꝑ liberi arbitrij ablationē: nec ꝑ alicuius potentie amiſſionē: ſed ꝓpt̃ liberi arbitrij ꝑ grām cōpletionē ⁊ ↄfortationē et defect⁹ ablationē. et h̄ ex ſingulari indulto ipi b. ṽgini collato. Et ↄfirmant̃ p̄dicta ꝑ ſniā ſcti Bo. vbi s̄. q̄ ait. Dignior fuit b. ṽgo ex hoc ꝙ mr̄ dei effecta ē ꝗ̄ ſit aliq̄s angelus in celo. Si ḡ angeli in gr̄a ſunt cōfirmati: multo magis mater dei. Hec ille.

Reſponſio ad argumē.

a

De puritate in ſūmo b. ṽginis.

Beatiſſimā ṽgieꝫ habuiſſe puritatē in ſūmo poſſibilē hr̄i ab aliq̄ pura creatura: ꝓbat̃ autoritate Anſ. ſuperi⁹ allegata: q̄ habet̃ in li. de cōceptu ṽgiali. vbi inq̄t. Decuit vt ↄceptio illius hōis de mr̄e fieret puriſſima ⁊c̄. Si em̄ aliquā ipuritatē pcti habuiſſet vel ↄtraxiſſet: nō poſſet dici hr̄e puritatē tantā q̄ ſub deo maior neq̄at intelligi. Nam ſi maior ē puritas in filio ei⁹: ipe eſt de⁹. Ad ꝓbandā aūt btē ṽgis puritatē adduci pōt illud ꝓuer. xxv. Aufer rubiginē de argēto: ⁊ egredietur vas puriſſimū.

x

Argentū fuit vterqꝫ parēs btē ꝟgis de cuiꝰ
ſemie ꝑpagata eſt btā ꝟgo. Ablata em̄ rubi-
gine ꝛ īfectōe a ſemie illo q̄ debebat ipa vir-
go ↄcipi:egreſſa eſt mr̄ dei tanq̄ꝫ vas puriſſi
mū. Si em̄ cōtamiata eſſet ipa ꝟgo aliqua
macula pcti:bꝛuta ꝛ inaniata maioꝛi purita
Vñ attē te niterent. Dicit ḡ Alb. vbi ſ. ca. clxxviij. ꝙ
dat puri maioꝛ puritas attēdit̄ ꝑ maiorē acceſſū ꝛ ap
tas. proximationē ad ſūme puꝝ. ꝛ ꝙ puritas ſe-
quit̄ naturā lumis ꝛ lumioſi: vt qḋ plꝰ ꝑtici
pat ḋ natura luc̄:plus habeat puritatis: vt
ſūma lux ꝛ ſūme lūinoſū ſūme ſit lucidū et
purū. ꝛ vbi magis ꝓpꝛie ꝛ vere eſt ꝓpꝛietas lu
cis:ibi etiā magis ꝓpꝛie ꝛ vere ſit ꝓpꝛietas pu
ritatis. Res em̄ capit ꝓuilegiū ꝛ nomen eiꝰ
rei de q̄ magꝭ ꝑticipat: vt in arg. ꝑ glo. in. l. ij
ff. de lib. leg. et inſti. de adop. §. femie. ꝛ. ff. ḋ
ſta. ho. l. q̄rit̄. Subdit Alb. vbi ſ. Vñ cū ſit
lux coꝛꝑalis ꝛ lux ſpūalis: vt ḋr Augꝰ. ſuper
Gen̄. ad lr̄am. et magꝭ ꝓpꝛie dicat̄ lux ſpūal̄
q̄ꝫ coꝛꝑalis: erit ꝛ puritatis coꝛꝑalis ꝛ ſpūa-
lis: q̄ꝛ ſpūalis eſt dignioꝛ. Puritas āt coꝛ-
poralis ḋꝛ maioꝛ ſm̄ maiorē cōuenientiā ad
ſūmā coꝛꝑalē lucē. et ſm̄ h̄ aq̄ purioꝛ ē terra
et aer q̄ꝫ aq̄: et ignis q̄ꝫ aer: et firmamētū q̄ꝫ
ignis: et celū cryſtallinū q̄ꝫ firmamētū: ꝛ ce-
lū empyreū q̄ꝫ aqueū. Silr̄ maioꝛ puritas
ſpūal̄ eſt ſm̄ maiorē ↄueniētiā ad ſūmā ſpi-
ritualē lucē: q̄ eſt deꝰ: q̄ lux eſt in tenebris lu
cens: ī q̄ tenebꝛe nō ſūt vlle: vt ḋꝛ. j. Joan̄. j.
Scḋm h̄ ḡ aīa ſenſitiua purioꝛ ē vegetati-
ua: et rōnal̄ q̄ꝫ ſenſitiua: ꝛ rōnal̄ angelica q̄ꝫ
rōnalis hūana ſm̄ naturā. ſm̄ aūt grām q̄ ē
q̄ſi lumē creatū ꝓcedēs a luce īcreata: vbi ē
maioꝛ ꝑticipatio grē: ibi maioꝛ eſt appꝛopin
q̄tio ad ꝑmā lucē. ḡ vbi grā eſt ī ſummo: ibi
appꝛopinq̄tio in ſūmo: et puritas in ſūmo.
Sed in b. ꝟgie reſpectu oīm aliarū creatu-
raꝝ nō vnitaꝝ ꝟbo diuio fuit grā ī ſūmo. ḡ
appꝛopinq̄tio ad ſūmā lucē ī ſūmo: et ↄſñter
puritas in ſūmo. Itē. j. ad Tim̄. j. ḋꝛ. Chari
tas de coꝛde puro. ſ. eſt. vbi ḡ maioꝛ eſt cha-
ritas: ibi maioꝛ eſt puritas. ſed charitas ī b.
ꝟgine fuit in ſūmo. ḡ ꝛ puritas. Petrꝰ etiaꝫ
dixit vt h̄ꝛ Act. xv. Fide purificās coꝛda eo-
rū. ꝛ loquit̄ de fide foꝛmata ꝑ charitatē. ſed
btā ꝟgo habuit fidē talē in ſūmo. ḡ ꝛ purita
tem. Inq̄t q̄ꝫ Alb. vbi ſ. ꝙ non obſtat huic
cōcluſioni ꝙ puritas ꝟgis in ſtatu vie non
plene appꝛehendebat ꝑ ſpēm lucē increatā vt
btī. q̄ꝛ h̄ ideo erat: q̄ꝛ maioꝛ lux grē ī ſubie-
cto paſſibili ↄiūcto coꝛꝑi paſſibili ac groſſo
minꝰ imutat ꝛ mouet actualr̄ q̄ꝫ minoꝛ lux
grē in ſubiecto īpaſſibili ꝛ gl'ioſo. Et h̄ appa
ret ꝑ exēplū a ſil'i. Videmꝰ eī ꝙ q̄n̄qꝫ maioꝛ
lux minꝰ illūinat ꝑ coniunctionē cū aere ob-
ſcuro: q̄ꝫ minoꝛ lux cōiūcta cū aere claro. vñ
luna q̄n̄qꝫ in nocte magis illūinat ī aere cla

ro q̄ꝫ ſol in die in aere obſcuro ꝛ obnubilato
ꝛ tñ impꝛopoꝛtionabil'r maioꝛ eſt lux ſolis
q̄ꝫ lune. Et ſic fuit in b. ꝟgie q̄ ꝛſi nō ita actu
aliter cōtinue videret deū ſūmā lucē ꝑ ſpēm
vt ſcti: ꝓpter diſtantiā coꝛꝑis ſui paſſibil'. tñ
hēbat maiorē grē hitu ꝛ ſubam q̄ꝫ ipſi. vñ et
magꝭ erat ꝓpīa luci etne. et ↄſeq̄nt̄ magis oī
bus pura. Hec ille. ¶ Poſſumꝰ autē dicere Puritas
ꝙ eiꝰ puritas fuit ꝑfecta: impmixta: et conti Marie.
nua. Fuit em̄ ꝑfecta. q̄ꝛ cū triplex ſit puritas
. ſ. hūana: angelica: ꝛ diuina: ipſa puritatem
diuinā in vtero nouē menſibꝫ poꝛtauit: ꝛ pu
ritatē angelicā trāſcendit: ꝛ oēm puritatem
humanā vniuerſal'r ſupauit. Fuit q̄ꝫ eiꝰ pu
ritas impmixta. Nō em̄ habuit admixtiōeꝫ
oꝛiginal̄ pcti. q̄ꝛ fuit a filio dei p̄ſeruata. nec
moꝛtalis actualis. q̄ꝛ fuit pr̄is potētia ↄfir-
mata. nec venialis. q̄ꝛ fuit a ſpū diuino cōſe
crata. Vñ dicere pōt illḋ Judith. xiij. Viuit
dñs: q̄ꝛ cuſtodiuit me angelus eius: et hinc
euntē et ibi cōmoꝛantē: et huc reuertentem.
Cuſtodiuit em̄ eā dñs in mūdū euntē. q̄ꝛ in
oꝛiginali fetoꝛe ꝛ putredine labi non ꝑmiſit.
Et in mūdo cōmoꝛātem. q̄ꝛ ipam a moꝛtali
ↄſeruauit. Et ad patriā reuertētē. q̄ꝛ ſiue ma
cula venial̄ pcti ipſam de mūdo ad celeſtia
euocauit. Puritas inſuꝑ eiꝰ fuit continua.
nunq̄ꝫ em̄ fuit ītērupta. vñḋ ait Ecci. xxiiij.
Uſqꝫ ad futuꝝ ſecl'm ñ deſinā. Ad ꝑdicta
etiā de puritate btiſſime ꝟgis pōt adduci ꝙ
ſm̄ leges illḋ ḋꝛ purū cui nihil ē admixtū. l.
in his. in ꝑn. ff. de ſolu. ꝛ. l. libꝛoꝝ. §. chart̄.
ff. de leg. iij. ꝛ no. in cle. ſi dignitatē. de ꝑben.
ꝛ in. l. j. §. purꝰ. ff. de reli. ꝛ ſūp. fu. Itē purū
exponit̄. i. ſine dolo. iij. q. ix. c. pura. et puꝝ ꝓ
ſimplici accipit̄. l. duos. ff. de ↄdi. ꝛ demō. et
in aut̄. vt oēs obe. iudi. §. hec cōſiderātes. in
aut̄. de nup. §. ſi ꝟo ab initio. Cū igit̄ bñdi-
cta ꝟgo fuerit ſeꝑata ab omī puritate ꝛ ſine
aliq̄ dolo: ac plena oī ſimplicitate ſcitatis:
ſeq̄t īuincibil'r ↄcludēdū ꝙ fuit puriſſima. y

De Meritabilitate btē ꝟgis Maria

Beatiſſimā ꝟgieꝫ in oī ſua opatione in oībus
ꝛ q̄libꝫ motu liberi arbitrij meritū meritis.
adq̄ſiſſe ꝓbari pōt ſm̄ Alb. vbi ſ.
c. clxxvj. Nā inq̄t Apl'ſ Col'. iij. Oē q̄dcūqꝫ
facit̄ in ꝟbo vel opē: in nomie dñi nr̄i Jeſu
chr̄i facite. Et. j. ad Coꝛ. x. Siue māducetis
ſiue bibat̄ vel aliq̄d aliḋ faciat̄: oīa in glo-
riā dei facite. Aut ḡ aliq̄s implet h̄: aut nul-
lus. Si nullꝰ: ḡ fruſtra pcipit̄ vel cōſulit̄ vl̄
monet̄. Si aliq̄s: ḡ btiſſima ꝟgo. ḡ in oī eo
qḋ fecit merebat̄. Itē q̄libet motu mereri ē
q̄ddam bonū. aut ḡ eſt cōicabile. aut non. ſi
eſt cōicabile. ḡ ſūme bonꝰ deus cōicauit illḋ
alicui. ḡ btiſſime ſue matri. Si aūt dicatur
ꝙ nō eſt cōicabile: nō videt̄ verū. quia idem
de quolibet opē ↄtingeret dicere. Itē ꝙ ipſa

btiſſima v̾go trāſcenderit in meritꝭ oēs pu-
ras creaturas: ꝓbat̃ ſic. Diuia gr̃a ſiue cha-
ritas eſt pncipiū merēdi: vt dt mgr̃ in. ij. di.
xxvij. et Tho. j. ij. q. vi. ſed btā v̾go fuit p oi
bus plena diuia gratia ꝛ charitate a primo
inſtāti q̃ habuit vſū liberi arbitrij. vt ꝓbatū
eſt in p̄cedētibꝫ ſmonibꝫ hui⁹ opis. g̃ ab illo
inſtanti cepit p oibꝫ mereri. Et cū dicat Au-
guſtin⁹ ad Bonifaciū ꝙ gratia meret̃ auge
ri: vt aucta mereat̃ et ꝑfici. g̃ creſcente gr̃a in
Maria: creſcebat rō merēdi ꝛ meritū. Pre-
terea ſi de btō Frā. dr̄ i legēda maiori quam
cōpoſuit ſctūs Bonauē. ꝙ mos erat angeli-
co viro nunq̄ꝫ ociari a bono. Quid credēdū
eſt de btā v̾gie: ꝑfecto nō eſt dubitandū ꝙ a
pmo iſtanti vſus liberi arbitrij vſq̄ꝫ ad ſuuꝫ
feliciſſimū tranſitū ſꝑ fuit i actu merendi et
ꝓbat̃: qm̄ ſi aliqn̄ vel i minimo ſpacio fuiſſet
ocioſa a bono ope ſaltē peccaſſet venialiter.
cui⁹ oppoſitū tenēt oēs doc. in. iij. diſ. iij. Itē
vbicūq̄ꝫ nō pōt in diſcernēdo rō errare: ꝛ vo
luntas nūq̄ꝫ pōt eligere malum: ibi ſꝑ eligit
bonū ꝛ optimū. Sed vtrūq̄ꝫ hoꝝ fuit i btā
v̾gine: vt patet ex dictis ſ. g̃ ipa ſemꝑ elegit
bonum ꝛ optimū. iuxta illō Luc. x. Maria
optimā ptem elegit. et ꝯſeqn̄t̃ in oi ope mere
bat̃. Itē ſm phm i li. d aīa: intellect⁹ ſꝑ eſt re
ctus. niſi qn̄ ſe imiſcet phātaſticꝭ ꝛ deducit̃
ab illis. ſed intellect⁹ btē v̾ginis nūq̄ꝫ ſe im-
miſcuit phātaſticꝭ nec deduct⁹ fuit ab ill̃. g̃
ſꝑ rect⁹ fuit. Sed rectū dr̄ cui⁹ mediū n̄ exit
ab extremis. v. Phyſic. g̃ ſꝑ directus fuit in
ſūmū bonuꝫ. et ꝯn̄ter ſꝑ merebat̃. Et hec oīa
cōfirmat ſctūs Odilio i ſer. v̾gis bn̄dicte di
cēs. Unū p certo ſcim⁹ ꝙ ois Marie actio
ſꝑ intēta fuit i dño. ¶ Nō ſolū aūt merebat̃ (*Merebat̃ in oibus paſſionibꝫ.*)
i oibꝫ opatōibꝫ ſꝫ etiā in oibꝫ paſſiōibꝫ ex li-
bero arbitrio ꝓcēdētibꝫ: vl̾ eo ꝯcurrēte i eis.
vt ꝓbat Alb. vbi ſ. ca. ſeqnti. Magnū ei eſt
meritū ex tolerātia paſſionū. iux̃ illō. ij. ad
Timo. ij. Si tolerabim⁹ ꝛ cōregnabimus.
vn̄ Paul⁹. ij. ad Co. j. inqt. Sic abundant
paſſiōes chr̄i in nobis: ita ꝛ ꝑ chr̄m abundat
cōſolatio nr̄a. Et iteꝝ ibidem dt Sciēte qm̄
ſicut ſocij paſſionū eſtꝭ: ſic eritꝭ ꝛ conſolatio-
nis. Qui em̄ ſentit incōmodū: debet etiam
ſentire cōmodū. l. ſm naturā. ff. de re. iu. cū
ſi. ¶ Concludit aūt Alb. vbi ſ. ſic dicēs. Di- (*Conclō.*)
cim⁹ g̃ ꝙ btiſſima v̾go q̄libet motu liberi ar
bitrij ad agendū vel patiendū merebat̃. ſed
nō merebat̃ motibꝫ naturalibꝫ in q̄ꝫtū natu-
ralibꝫ: ſed rōnalibꝫ gr̃a iformatꝭ. vn̄ motibꝫ
liberi arbitrij gratuitꝭ merebat̃. vbi etiaꝫ li-
berū arbitriū ꝛ gr̃a opabant̃. ſed liberꝝ arbi
triū vt iumētū: gr̃a vt ſeſſor. ſm Anſ. iux̃ il-
lud Apl̄i. j. ad Coꝝ. xv. Nō aūt ego ſed gr̃a
dei mecū. et ſic merebat̃ q̄libet motu q̄ ꝯtin
git mereri. Hec ille. De qbꝫ in ḡeralibꝫ meri

tis nos faciat eſſe conſortes ipa virgo beni-
gniſſima q̄ dixit illō Sap. vij. Sine inuidia
cōico. ſ. deuotꝭ meis in pn̄ti gr̃aꝫ: i futuro aūt
gl̃iam ſempiternā: mediante dilectiſſimo fi-
lio meo: q̄ eſt bn̄dict⁹ in ſecula Amē.

De ſacramētis eccl̄ie q̄ recepit beata v̾go
Sermo. xj.

Scōm reuelatio- z
nē notū factū eſt ſacrm̄: ad Eph. iij.
Inqt apl̄s ad Heb. vlt. Optimū
eſt gratia ſtabilire cor. Ideo aūt dr̄: optimū.
q: nihil eſt melius in vita gratia dei. Eſt em̄
ita precioſa ꝙ ꝑ eam ꝓcipitur oīe bonum.
Un̄ Eccl̄i. xl. dr̄. Gratia dei ſic paradiſus in
bn̄dictiōibꝫ Et. ij. Pe. j. Maxia ꝛ p̄cioſa no
bis donauit deus. ſ. ꝑ gr̃aꝫ ſuā. Inter alias
aūt dei gr̃a decſt gr̃a ſacramētalis. ſ. ſacroꝝ
eccl̄ie: q̄ ſm mgr̄m in. iiij. ſen. di. ij. ſūt ſeptē.
ſcꝫ Baptiſm⁹: cōfirmatio: panis bn̄dictiōis
id eſt eucbariſtia: penitētia: vnctio extrema:
ordo: et coniugiū ſiue mr̄imoniū. de quib⁹
tres ꝯſideratiōes in pn̄ti ſmone faciem⁹.
Primo vtꝝ btā v̾go illa ſuſcepit
Scdo q̄re de h ſcptura mētionē nō fecit.
Tertio q̄d vtilitatꝭ ex eis adq̄ſiuit.
Pars pma hui⁹ ſermonis vtrū btā v̾go
ſuſcepit ſacr̄a eccl̄ie.

Pro expeditiōe pme partꝭ q̄ritur:
Nunq̄d b. v̾go ſuſcepit eccl̄iaſtica
ſacr̄a: Et rn̄det Alb. ſuꝑ Miſſ⁹ e.
c. lxxij. dicens: ꝙ b. v̾go oia eccl̄ie
ſacr̄a ſuſcepit q̄ tpe ſuo fuerunt omnibꝫ ho-
minibus generaliter inſtituta et ꝓmulgata
oibꝫ obſ̃uanda: non ex neceſſitate vt alij. ſed
multiplici de cā. Primo ad ſuꝑpſi⁹ hūilia-
tionem. Scdo ꝓpter ſcandali euitationem.
Tertio ꝓpter p̄cepti impletionē. Quarto ꝓ-
pter meritoꝝ ſuperogationē. Quinto ꝓpter
hereſum cōfutationē: maxime illi⁹ q̄ ipſam
aſſerebat non fuiſſe hoīcꝫ: ſed de natura an-
gelica. Sexto ad ꝑfectoꝝ inſtructionē: vt q̄
eſt ſctūs ſcrificet̃ adhuc. Septimo ad pctō-
rū redargutionē. Pn̄t etiam iſte cauſe redu
ci ad tres: ꝓpt̃ q̄s ſacr̄a inſtituta et ordinata
ſūt int̃ alias cauſas q̄s ponūt theologi i. iiij.
diſt. j. Et ibi Rich. noſter ar. ij. q. j. Prima
cā fuit ob ſui maiorem humiliationē. Se-
cūda ob alioꝝ inſtructionem. Tertia ob ho
noꝝ exercitationē. ¶ Quantū ad pmā ſciē-
dū eſt ꝙ ſic p^m documētū q̄d īfudit nob̄ pri
ma mr̄ eua: fuit ſupbia: q̄ voluit ſe dō eq̄re
ita pma Marie v̾tus (vt inqt Amb.) eſt hu
militas: quā ipa mr̄ nr̄a ſpūalis in oibꝫ edo
cuit. vn̄ ſicut legalia obſeruauit inſtituta ꝓ
pctōribꝫ tanq̄ꝫ pctō ſubdita foret: q̄ tn̄ omni
carebat pctō: vt patet in ſacrificio purifica-

tionis ⁊ filij redēptione. ita etiā ſacra q̄ ſunt medicine ꝑncipaliꝯ pctōꝝ voluit ex hūilitate ſuſcipe: Vn̄ Bern̄. in q̄dam ſer. inq̄t illi. Vere Maria nō indiges purificatione: ſed nec filiꝰ tuꝰ circūciſiōe. Eſto ḡ ⁊ tu ſicut vna ex mulieribꝫ: ſicut ille eſt vnꝰ ex illis. ſ. pctōribꝫ ſm̄ apparētiā. Scḋo ſacra ſuſcepit btā ꝟgo ꝓpter inſtructionē aliōꝝ: vt ꝑfectos doceret ſui exemplo ſeruare leges ſupiōꝝ: etiāꝫ ſi nō tenerent̄ more īꝑatoris in. l. digna vox. C. de legi. ⁊ in. §. fi. inſti. de ioffi. teſta. ibi dicitꝫ ſoluti ſimꝰ legibꝫ: tn̄ ſm̄ leges viuere volumꝰ. et iſtud eſt ꝑfectiꝰ: qꝛ ea in bn̄ficijs noſtris ſunt gratioſiora: q̄ cū liceret nō impendere: dilectiōis tn̄ cā impēdimꝰ. c. iam nūc. xxviij. q. j. et ꝑ glo. in c. j. in fi. de ſum. trini. et fi. ca. Promulgatū aūt fuerat edictū ꝑ apoſtolos ex p̄cepto chri p̄cipient̄ Math. vlt. Eūtes docete oēs gentes baptiʒātes eos in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti: docētes eos ſeruare q̄cunq; mādaui vob. ſ. de penitentia: eucbariſtia: ⁊ alijs hmōi: Voluit ḡ btā ꝟgo hec obſeruare vt imitaret nos ſuo exēplo ad pniam. Pctōres etiā inſtruit vt non erubeſcant aſſumere remedia hūīlia inſtituta ad delendū pctā. Erubeſcūt em̄ q̄dam pctā ſua cōfiteri: contra q̄s Bern̄ in q̄dam ſer. exclamat di. O nimia inſania hoim: pudet ablui et nō pudet inq̄nari. pudet ſordes abſtergere: ⁊ nō pudet cōtrahere. Btiſſima aūt ꝟgo cū eſſet ſine pctō: ſacra in remediū ꝯ pctā inſtituta ſuſcepit ac ſi eſſet peccatrix. Tertio h̄ fecit ꝓpter bonoꝝ exercitationē: vt ſeruaret illud Apoc. vl. Qui iuſtꝰ eſt iuſtificet̄ adhuc Volēs em̄ q̄tidie merita cumlare: ſacra deuota ſumebat: vt magꝭ in merito et dei gr̄a q̄tidie creſceret ꝑ effectū eoꝝ.

Pars ſecūda huiꝰ ſermonis quare ſacra ſcptura non facit mentionē de ſacramentis a btā ꝟgine ſuſceptis.

B Albertꝰ vbi ſ̄. ca. clxxij. ponit q̄nq; inf̄ alias rōnes q̄re de ſacroꝝ ſuſceptiōe a btā ꝟgie nihil ſit expſſuꝫ in diuinis ſcpturꝭ. Prima ē: vt ꝑ hoc deuotio fideliū excitet̄: iuxta illud Eccī xxiiij. Qui edunt me adhuc eſuriēt. Et infra Qui elucidāt me vitā et̄nā hēbūt. Facit ad hoc illō qḋ ſolebat dicere Bar. ſ. ꝙ Linꝰ eiꝰ mgr̄ fecit illū mgr̄m: qꝛ ſꝑ relinq̄bat eū dubitātē: et ꝑ hoc magis exercitabat̄ poſtea ad inq̄rendā ꝟitatē. Scḋa rō fuit: vt nr̄a vana gl̄iatio repmat̄: nr̄a bona opa ꝓ mag̃ cōputādo. Vanitas em̄ hūana cupit alijs īnoteſcere ex vana gl̄ia q̄cq̄d boni ꝑegerit. quod ꝓhibet dn̄s Mat. vj. di. Cū facis elemoſynā noli tuba canere an̄ te. Btā aūt virgo cū eſſet excellentiſſimi meriti: et opa excellentiſſima plurima fecerit: vt ipſa ſacra ſuſcipiendo: ⁊ multa alia. noluit tn̄ illa exprimere vel narrari facere: vt diſcamus occultare bona opa nr̄a qn̄ nō eſt neceſſariū. ſicut ⁊ filiꝰ eiꝰ ea q̄ egit vſq; ad trigeſimū vite ſue annū: q̄ vtiq; friuola nō fuerūt: ſed oīa magnifica et excellētiſſima. nec ipa narrauit: nec ab euangeliſtꝭ exꝑmi voluit. ꝑ h̄ ſignificās nos non debere virtutes nr̄as ꝓpalare. Vera em̄ eſt ſnīa Greg. in moralibꝫ dicēſ. Studiū celeſtis deſiderij a malignis ſpiritibꝫ cuſtodire nō ſufficit q̄ h̄ ab hūanis laudibꝫ nō abſcondit. vn̄ depdari deſiderat q̄ theſauꝝ publice in via portat. Dn̄s ḡ nr̄ ⁊ dn̄a ſuas excellētias ⁊ operatiōes admirabiles ſibi notas noluerūt manifeſtare: iuxͣ illud Prouer. xxvij. Laudet te alius ⁊ n̄ os tuū: aliena labia ⁊ n̄ lingua tua. Unde Bern̄. inq̄t Increpat chri natiuitas ſe laudātes: et ſe oſtētare cupientes. Nā de nocte voluit chrs naſci. vbi ſūt q̄ tāimpudent̄ geſtiunt oſtentare ſemetipſos? Deniq; tacet chrs ⁊ nūciat angelus: laudat mltitudo celeſtꝭ exercitꝰ. ſileat ḡ os tuū: laudet te alienū. Hec ille. Tertia cā eſſe pōt ꝙ Aliq̄ ſūt
dn̄s q̄dā voluit nob eſſe dubia in via: etiam deo ſer
circa diuīas ſcpturas: vt mētes nr̄as alliciat nanda
ad cōcupiſcendū ꝑfectā cognitionē in pr̄ia. Vn̄ ſuꝑ illud Exo. xij. Non remanebit ex eo q̄cq; vſq; mane: qḋ aūt reſiduuꝫ fuerit igni cōburet̄: inq̄t Gre. Qḋ ex agno remanet cōburim̄ ādat̄: vt qḋ de myſterio incarnatōis eiꝰ penetrare ⁊ itelligere non poſſumꝰ: ptāti ſpūſſcti hūilit̄ reſeruemꝰ. vt nō ſuꝑbe q̄s audeat vl ꝯtēnere vel denegare qḋ nō itelligit ſed igni tradat. i. ſpūiſctō relinq̄t: donec oīa in futuro q̄libet cog̃ſcat. nec tn̄ interim nr̄a deuotio ſine exercitatōne torpeſcat: ſm̄ illō qḋ p̄cedit ibidē. Caput cū pedibꝫ ⁊ iteſtinis vorabit̄. Caput em̄ igni vorare eſt diuitatē illius fidei ꝑcipe. Pedes vorare eſt veſtigia hūilitatꝭ amādo ⁊ imitando tenere. Vorare inteſtina eſt ꝟboꝝ chri occlta ⁊ myſtica mādata ꝑq̄rere: q̄ voramꝰ cū auide ſumimus. In voratiōis aūt ꝟbo pigricia nr̄a rephēdit̄ q̄ ꝟba eiꝰ atq; myſteria nec ꝑ noſipſos reqrimus: ⁊ dicta ab alijs inuiti audimꝰ. Nō remanebit aūt ex eo q̄cq; vſq; mane. qꝛ eiꝰ dicta mag̃ ſūt excutienda ſollicitudie: vt an̄q; veniat dies reſurrectiōis in nocte pn̄tꝭ vite oīa mādata eiꝰ itelligēda penetrēꝰ. Hec ille. Quarta cā pōt ēē. qꝛ ſic b. Aug. in li. ḋ natura ⁊ gr̄a vnā ponit regl̄aꝫ de b. ꝟgie: vt vbicūq; ḋ pctis agit̄ de ea nolit fieri q̄ſtiōeꝫ. ita ⁊ ꝓ regl̄a ⁊ ꝓ p̄ncipio ꝑ ſe noto de ipſa ſupponat̄ in bono quicq̄d boni aliq̄ pura creatura fecerit vel receperit vt eius fuiſſe expſnullatenꝰ credat̄: cum (vt inquit Damaſ.) a nulla illuſtrium ſuperat̄. Quinta cauſa eſt: vt remoueatur ſuꝑfluitas a ſcriptura. ſicut

eīm nihil diminutū. ita ſupfluū in ipſa poſi-
tū eſt. q2 (vt ait phs) q̄ vnū dicit qd plura cō
tinet: plura dr̄. Vñ dicto ꝛ ꝓ ꝯſtanti habito
ꝙ ꝟgo Maria fuit gr̄a plena: ſupfluū fuit
addere ꝙ recepit gratias ſacramētales quas
apl̄i ꝛ alij ſcti receperūt. Fruſtra ei fit ꝑ plu
ra qd ſatis exp̄mit ꝛ fit ꝑ pauciora. l. dñs te-
ſtamēto. ff. de cōdi. inde. Ex q̄ igit̄ p̄ſupponit̄
tacite ꝙ b. ꝟgo ñ fuit exps alic⁹ boni ab alio
habiti: ſequit̄ regula ꝙ exp̄ſſio eoꝝ q̄ tacite
inſunt nihil opat̄. l. iij. ff. de le. j. et ꝙ rei ſatis
demōſtrate fruſtra adijcit̄. l. j. ff. de do. p̄le. ꝛ
ꝙ in reb⁹ claris nō eſt opus coniecturis. l. cō
C tinuus. §. cum ita qs. ff. de ver. ob. ¶ Et ad
roborandū p̄dicta adduci pōt illud. Bern.
dicētis. Si ei nec foliū de arbore: nec vnus
de paſſerib⁹ cadit ſup terrā ſine patre cele-
ſti. i. ei⁹ ordiatiōe. ḡ de ore euāgeliſte ſupflu
um defluere verbū p̄ſertim in ſacra hiſtoria
nō puto. Ōia quippe plena ſunt ſupnis my-
ſterijs ac celeſti ſingul'a dulcedine redundā
tia. Si tamē diligentem habeat īſpectionē
ei⁹ q̄ nouit ſugere mel de ſtra: oleūqȝ d̄ ſaxo
duriſſimo. Hec ille. Dic āt Albtus. vbi ſ.
Ħis ḡ rōnib⁹ btiſſima ꝟgo hūilē ſuſceptio-
nē ſacrōꝝ ꝛ in ſe hr̄e voluit ꝛ tacere. vt dū
ſe magis oīb⁹ hūiliaret. ꝛ ipam ſui hūilitatē
q̄tū in ſe erat modis oīb⁹ occultaret: ſic hūi
litate pfectā eā etiam tacendo tota ſcptura ꝑ
clamaret. Nos q̄ȝ dicere poſſumus ꝛ crede
re ꝙ de⁹ ſctis ſuis doctorib⁹ reuelauit ad ꝟ-
ginis gl'iam illud qȝ ipa ex hūilitate reticuit
ꝛ occultauit. ſ. de ſuſceptiōe eccī ſacramenti.
Et ad hoc adduci poſſūt verba thematis nr̄i
ſcȝ. Scdm reuelationē notū factū eſt ſacr̄m
ſcȝ a btā ꝟgine ſuſceptum. Vñ dr̄ Alb. vbi ſ.
Cōcedim⁹ ipā oim ſacrōꝝ gr̄as vel īſe ipis
vl' in eq̄pollēti excellēter ſuſcepiſſe.

Pars tertia huius ſermonis q̄d ſuſcepe-
rit btā ꝟgo ex ſacramentis eccleſie.

D Eatiſſimā ꝟginē eccl'iaſtica ſuscepiſ
ſe ſcr̄a: ſat̄ ex ſupiorib⁹ patuit. ꝛ p̄e
etiā vltra p̄dicta ſic ꝓbari. Nā ſa-
cramētū idē ē qd ſacrū ſignū. vt dr̄
Aug. l. x. d̄ ciui. dei. ca. v. Trāſſumptiue in c.
ſacrificiū. de ꝯſe. diſ. ij. Vel dr̄ ſacr̄m. i. ſacre
rei ſignū: qd idē eſt. Et hāc etymologiā pōit
mgr̄ in. iiij. diſt. j. vbi etiā ait ꝙ ſacr̄m eſt iui
ſibilis gr̄e viſibilis forme. Bonū aūt eſt ar-
gumentū ab etymologia vocabuli qñ nō re
pugn̄t ei⁹ diffinitiōi. l. ij. §. appellata. vbi Bar.
ff. ſi cer. pe. et. l. j. vbi moderni p⁹ Bar. ff. de
apq̄. poſ. ꝛ in pemio infortiati. ꝛ īſti. d̄ teſta.
in p̄n. vbi Angel⁹ aretin⁹. Que aūt dicat̄ ety
mologia ponit glo. q̄ allegat Ariſto. in. l. tu-
gurij. ff. de ꝟ. ſig. Sȝ i btā ꝟgīe fuerūt oīa
p̄dicta bona excellentiſſime ḡ ꝛc̄. Itē vt inq̄t

Argumētū ab etymologia

Rich. nr̄ in. iiij. diſt. j. ar. ij. q. iij. Sacramen
ta ſunt quedā ꝓteſtatio ſeu fidei cōfeſſio fa-
cta. Sed hec ſup oēs fuit in ipa ꝟgine ḡ ha-
buit ꝛ ſuſcepit ſacramēta. ¶ Itē ipa virgo
legalia ſeruauit ſicut purificationem ꝛc̄. ḡ ꝛ
euāgelica. Itē dñs dixit Joanni vt habetur
Mat. iij. Sic decet nos adimplere oēm iu-
ſticiā. glo. i. pfectā hūilitatē. et loq̄bat̄ d̄ ſuſ-
ceptione ſacri baptiſmi. ḡ. ꝓpter eādē cauſā
debuit btā ꝟgo baptizari et alia recipere ſa-
cramēta. De baptiſmo aūt in particulari ar
guit Alb. vbi ſ. ca. lxvij. di. Quicq̄d hȝ oēm
gr̄am: hȝ oē ꝯferēs gr̄am. ſed btiſſima virgo
habuit oēm gr̄am. ḡ habuit oē ꝯferēs gr̄am.
ḡ habuit baptiſmū q̄ cōfert̄ gr̄a. Item p̄ce
ptū de baptiſmo poſt ꝓmulgatōem obligat
oēs ad ſuſceptionē ſui. ḡ ꝛ btām ꝟginē. Itē
dñs baptizat⁹ fuit q̄uis ñ indigeret. ḡ ꝛ be-
ata ꝟgo debuit baptizari. Itē Joā. iij. ait ſal
uator. Amen dico vob: niſi qs renatus fuerit
ex aq̄ ꝛ ſpūſcō nō intrabit regnū dei. ſed btā
ꝟgo regnū dei itrauit. ḡ baptizata fuit. Itē
ſi nō baptizata fuiſſet: ignaros ſue ſctificati-
onis ſcādalizaſſet. ſed neminē ſcandalizauit
ḡ baptiſmū recepit. Itē de apl'is ſupponit̄
ꝙ fuerint baptizati ꝑ illud Joā. xiij. Qui lo
tus ē nō indiget niſi vt pedes lauet. Et h̄ te-
net Aug. in c. qñ. de cōſe. di. iiij. lȝ nō habe-
atur expſſe ī euāgelio. ḡ ml'to forti⁹ debet il
lud ſupponi de btā ꝟgine: q̄ fuit pfectiſſima
obſeruatrix cōſilioꝝ ꝛ p̄ceptoꝝ dei. Itē Si
nō eſſet baptizata ñ hr̄et characterē ꝑ quem
diſtingueret̄ a gētilib⁹ ꝛ iudeis. Dic ḡ Alb.
vbi ſ. ca. lxxij. ꝙ b. ꝟgo ſuſcepit ꝑ baptiſmū
characterꝭ imp̄ſſionē: ꝟtutū exercitationē: et
meritoꝝ augmentatiōem. ¶ Q̄ aūt ſacr̄m
cōfirmatiōis recepit: ꝓbari pōt ſic. Nā inq̄t
Raban⁹ quē refert Alb. vbi ſ. ca. lxviij. Cō-
firmatio eſt ſacr̄m maiori reuerentia dignū
Ergo ſi b. ꝟgo recepit baptiſmū: multo ma-
gis cōfirmationē. Itē ꝟgo bñdicta fuit ple-
ne chr̄iana. ſed hoc fit ꝑ ſacr̄m cōfirmatiōis
Vñ dr̄ Raban⁹ quē refert Alb: ibidē. Oēs
fideles ꝑ manuū Epoꝝ impoſitionem poſt
baptiſmū dedēt accipe ſpm̄ſctm̄: vt pleni in
ueniant̄ chr̄iani. ḡ ꝛ ipſa recepit ꝯfirmatōis
ſacr̄m. Dicit aūt Alb. vbi ſ. ca. lxxij. ꝙ ꝑ illō
recepit alteri⁹ characterꝭ imp̄ſſionē amplio
rē: meritoꝝ augmētationē pfectiorē: ꝛ virtu
tū exercitatiōeȝ ꝛ declarationē. Lȝ aūt ibi ñ
fuerit vnctio ſenſibilis: nō defuit tñ vnctio
inuiſibilis: cū btūs Tho. dicat i. iiij. ꝙ apl'i
fuerūt cōfirmati in die Pentecoſtes: miſſo
in eis ſpūſcō ad robur. vbi loco vnctōis vi-
ſibilis fuit ignis in forma linguaꝝ ꝑ q̄ndā
correſpōdentiā. Nā oleū eſt fomētū ignis:
et lingua bona corr̄ndet balſami odori. Be-
ata aūt Maria fuit in receptōe illa ſpūſcti

Suſcepit baptiſmum.

Suſcepit cōfirmationē

cum apl'is recipiens ſpūs paracleti vnctionē ꝙ
⁊ chriſma recepit. ¶ Q vo ſacrm̄ pn̄ie rece-
f Suſce- perit ꝓbat Alb. vbi ſ̄. ca. lxix. dicēs. Cōfeſſio
pit ſacrm̄ fuit in lege noua ⁊ veteri p̄cepta generalr oī
penitētie. bus. ꝙ btā vgo ꝯfitebat. Itē ſup illō Mat.
iij. Pniam agite: ait glo. Pnia eſt ſ̄ma vtꝰ
ſed btiſſima vgo habuit oēm vtutē. ꝙ ⁊ peni
tentiā Nō obſtat ꝙ nō habuit pctm̄. q: dicit
Greg. in c. ad eꝰ. v. diſ. Bonaꝝ mētiū eſt ibi
culpā agnoſcere vbi culpa nō eſt. Recogno
ſcebat ꝙ ſe fuiſſe debitricē pctī originalꝯ ꝯtra
hendi: ⁊ a filio ſuo redēptā: cui pctō fuiſſꝫ ob
noxia niſi diuia grā p̄ueniēte fuiſſet p̄ſuata
Dicit aūt Alb. vbi ſ̄. ca. lxxiij. cuꝫ ſe. ꝙ h ſa-
cramētū pn̄ie recepit in excellēti eq̄pollentia
nam p contritione habuit inocentie conuer-
ſationē. p ꝯfeſſione grāꝝ actionē. p ſatiſfa-
ctōne vo ſuperogationē. Itē ibidē dr ꝙ cum
ſit triplex ꝯfeſſio. ſ. accuſatio peccatoꝝ: reco-
gnitio incōgruitatis vel magnitudinis bn̄fi
cioꝝ: ⁊ ꝯfeſſio d infuſione meritoꝝ. hec fuit
ꝓprie btē vginis ꝯfeſſio. Confitebat aūt ꝙ tā
tam grām recepit quā nunꝙ de ꝯdigno me
ruit: nec oīs creatura mereri potuit: lꝫ ipa
de congruo meruerit. Hec ſil'ia cōfeſſa fuit
btō Joanni euāge. ſuo ꝓprio cōfeſſori. Hec
g Alb. vbi ſ̄. ¶ Sacramentū ꝙꝫ euchariſtie
Suſce- eam recepiſſe ꝓbatur p illud Joā. vj. vbi in-
pit Eu- quit dn̄s. Niſi manducaueritꝭ carnem filij
chariſtiā hoīs ⁊ biberitꝭ eiꝰ ſanguinē: nō habebitꝭ vi-
tā in vob. ꝙ oēs fideles tenent illud recipe
tp̄e determinato ab eccl'ia. ꝙ et btā vgo illō
ſuſcepit. Item ibidē ait ſaluator. Caro mea
vere eſt cibꝰ: et ſanguis meꝰ vere eſt potus: ꝗ
manducat meā carnē ⁊ bibit meū ſaguinē:
habet vitam eternā. Et iterū. Qui mandu-
cat hunc panē viuet in eternū. ꝙ non eſt du-
bitandū btām vginē deuote hunc panē mā
ducaſſe. Item hoc eſt ſacrm̄ amoris. ꝙ ipm
maxime debuit ſuſcipere ipſa ꝗ fuit ſumma
in amore. Dicit ꝙ Alb. vbi ſ̄. ꝙ beata vgo ex
hoc ſacro recepit dn̄ice paſſionis rememora
tionē: deuotiōis actualis exercitationē: et ꝯ
Suſce- corpalem abſentiā filij ꝯſolationē. ¶ Quan
pit extre- tū vo ad extremā vnctionē verum illā ſuſce
mā vncti perit: dubitari nō licet. Nam Jaco. ij. ſcptū
onem. eſt. Siqs totā legē ſuauerit: offenderit autē
in vno: factꝰ eſt oīm reus. Trāſſumptiue in
c. deſleat. de reg. iu. ⁊ d pe. di. v. c. frēs. Item
in iure ſolebat dici ꝙ qui cadit a ſyllaba: ca-
dit a toto. l. ij. §. deinde. ff. de regu. iu. Item
Mat. v. de ſaluator. Vnus apex nō ꝑibit a
lege donec oīa fiant. ꝙ qui tenet ad legem
obligat ad totā legē ſuandā. Cum igit b. vir
go teneret ad legē: ſequit ꝙ ſuauit p̄ceptuꝫ
legis de extrema vnctione. quā eccleſia inſti
tuit dn̄o inſpirante. vnde Marci. vj. d: ꝙ
apl'i circuībant caſtella: oleo curantes infir-

mos. Si ꝙ btiſſima vgo ꝓpt hūilitatē alia
ſuſcepit ſacra: hoc ꝙꝫ ſuſcipere debuit. maxi
me q: puſillos ſcandalizaſſet ſi nō ſuſcepiſſꝫ
eccl'ie ſacramenta. Dicit ergo Alb. vbi ſ̄. ca.
lxxiiij. ꝙ btā virgo in extrema vnctione rece-
pit complete victorie p̄terite ⁊ plene glīe fu-
ture ſignificationē. ⁊ loco remiſſionis venia
lium totius doloris mortis remiſſionē. p in-
firmitatꝭ alienationē totiꝰ corporis glificati
onē. Licꝫ eīm hoc ſacramentū potuerit btiſ
ſima vgo nō recipe: tanꝙ exempta p p̄uilegi
um: quod confert dn̄s his quos ſine infirmi
tate ⁊ mortꝭ dolore dignat euocare: ꝗ (vt vi-
deret) non tenent ad vnctionē extremā cum
oleo ad infirmos p infirmitatibꝰ inſtitutaꝫ:
vt hꝫ Jaco. v: Unde illi dici poterat illō He
ſter. xv. Non p te ſed p oībꝰ hec lex ꝯſtitu
ta eſt. Voluit eīm ipſa vgo huic p̄uilegio p ſe
introducto ꝓpter humilitatē abrenūciare: ſicꝫ
⁊ alia p̄uilegia ſua dum viueret occultauit.
Et ideo ſacramentū iſtud p pctōribꝰ inſtitu
tum humiliter ſuſcepit: vt humilitatē quam
p totam vitam tenuerat egreſſura ꝯſumma
ret. Et dum in extremo vite articulo ad con-
formitatē pctōꝝ deſcenderet dn̄o exaltante
choros oēs trāſcēderet angeloꝝ. Hec Al
ber. Qui etiam vbi ſ̄. addit ꝙ in ſacramen
to matrimonij cū ſit triplex bonū: oē iſtō
repit in ꝯiugio Marie. Vn̄ Aug. xxvij. q. ij
c. omne. inquit. Oē nuptiaꝝ bonū imple-
tum eſt in parentibꝰ chrī. ſ. fides: ples: ⁊ ſa-
cramentū. Prolē cognoſcimꝰ ipm dn̄m fili-
um vginis. Fidem: q: adulteriū nullū inter
ceſſit. Sacramentū: q: nullum diuortiū in
teruenit. Habuit autē btiſſima vgo iſtam
grām excellentiꝰ: q: mater fuit tante plis et
virgo. Item ꝓpter ſuam ⁊ ꝯiugis ꝯtinentiā
dn̄o ꝓmiſſam. Coniugia eīm ſunt ſanctiora
pari voto ꝯtinentiū. Vn̄ Aug. inqt. Tanto
ſanctiꝰ cōiuges manebatꝭ q̄nto ſanctiora cō
corditer deo placita ſeruabatis. De hoc aūt
ſacramēto hic ptranſeo. q: in ſequenti ſmo- h
ne clarius de eo tractabit. ¶ Solū autē ſa- Ordies
cramentū ordinis btiſſima virgo nō recepit n̄ recepit.
vt inquit Alb. vbi ſ̄. Hoc eīm ſm exterioreꝫ
hoiem quandā rep̄ſentat dignitatē. interius
aūt ſm vitatem ptinet ad humilē ſeruitutē
vn̄ ſtatui beatiſſime vginis opponebat ꝗ in-
teriꝰ ſummā habuit coram deo dignitatem
exterius vo ſummā habuit corā homibꝰ hu
militatē. Et ita hoc ſacrm̄ nō recepit tribus
de cauſis. Primo ꝓpt ſui ſtatus ꝯuetatē: vt
dictū eſt. Scdo ꝓpt hūilem aliaꝝ mlieꝝ cō-
formitatē. ꝗ ab h ſacro excludunt ꝓpt tria ſcꝫ
ꝓpt ſexꝰ indignitatē: ⁊ maiorē peccādi fragi-
litatē. ⁊ ꝓpter eā ꝗ ex his ſequit regimīs incō
gruitatē. Tertio nō recepit hoc ſacrm̄ ad de
ſignandū ſtatus ſui eleuationem. Oēs eīm

Oẽs em̃ dignitates eccl'ie ſunt itroducte in ſeruitiũ. vñ Matt. xx. inq̃t dñs. Reges gẽtiũ dñant̃ eaꝝ ꝛc. Vos aũt nõ ſic: ſed q̃ maioꝛ eſt veſtꝝ fiet ſic̃ vt ſuus. vbi inq̃t Bern. Nõ eſt qd ſibi blãdiat̃ celſitudo: vbi ſolſicitudo maioꝛ. vnde etiã paſtoꝛes noĩant̃ p̃lati qbꝫ dr Hiere. j. Conſtitui te ſup gentes ꝛ regna: vt euellas ꝛ deſtruas ꝛ edifices ꝛ plantes. vbi dr Bern. Diſce exẽplo ꝓphetico p̃ſidere nõ tã ad imperandũ q̃ꝫ ad ſaritandũ. diſce ſarculo tibi op⁹ eſſe nõ ſceptro vt opus facias ꝓphe. ille em̃ nõ regnaturus aſcendit: ſed extirpatur⁹. Hec Bern. Oꝛ igit̃ officiuꝫ ordinũ p̃ncipalit̃ datum fuit vicario chꝛiſti ꝛ aliis miniſtrĩ eccl'ie. Btã aũt ṽgo non fuit aſſumpta a dño in miniſteriũ ſed in ſalutis auxiliũ ꝛ regni conſoꝛtiũ ꝛ in coadiutoꝛium iuxta illud Geñ. ij. Faciam⁹ ei adiutoꝛiũ ſimile ſibi. ideo ipſa nõ debuit ſuſcipe ordinẽ q̃ nõ fuit vicaria ſed ſocia ꝛ ꝑticeps i regno. nã fuit etiã ꝑticeps paſſionis ꝓ genere hũano qñ oĩbꝫ miniſtrĩ ꝛ diſcipul' fugientibꝫ ſola ſub cruce ꝯſtitit: et vulnera q̃ filius coꝛpe ipſa coꝛde ſuſcepit. vñ ꝛ tũc gladi⁹ ipi⁹ aĩam ṽginis ꝑtrãſiuit. ¶ Lꝫ aũt ſacrm̃ p̃dictũ nõ recepit: tñ q̃cq̃d dignitatĩ vel gratie in ipſis ordinibꝫ ꝯfert: in ipa excellentiſſime fuit. In ordinibꝫ em̃ ꝯfert̃ ſeptiformis gr̃a ſpũſſancti. hec aũt oĩfarie gr̃a plena fuit. Itẽ cũ tria ſint in ſacro ordĩe. ſ. dignitas miniſterialis: p̃tãs ſpũalis: ꝛ adminiſtratio executõis. Hec oĩa btĩſſima ṽgo eq̃pollent̃ ꝛ excellent̃ in ſe habuit. Miniſtri ei eccl'ie hñt dignitatẽ bñficialẽ ꝑ characterẽ excellẽtie. btĩſſima autẽ ṽgo hꝫ coꝛonã regni eccl'ie militantĩ ꝛ triũphãtĩ. vñ ꝛ ſumm⁹ miſtroꝝ papa dicit̃ ſeru⁹ ſuoꝝ dei. Hec aũt appellat̃ regina ꝛ dña angeloꝝ ꝛ impatrix toti⁹ mũdi. Itẽ in miniſtrĩ eccl'ie eſt p̃tãs ſpũalis vel tp̃alis delegata a dño. vel ſubdelegata ꝛ vicaria. In ipſa aũt eſt plenitudo p̃tãtĩ celeſtis ꝑpetua ex autoꝛitate oꝛdiata. Itẽ in miſtris eſt executio ligãdi ꝛ ſoluẽdi ꝑ vſuꝫ clauiũ. In ipa aũt eſt dominãdi legitia p̃tãs ad ligãdũ ꝛ ſoluendũ ꝑ impiũ. ꝛ ſic q̃cq̃d eſt dignitatĩ ꝛ gr̃e in ordinibꝫ in gñe ꝯſtat btĩſſime ṽgini minime defuiſſe. Hec Alb. vbi s. Qui etiã i c. ſeq̃nti i q̃. Et ne videat̃ ṽtutes ſiue dignitates generales habuiſſe ꝛ ſpũalibꝫ caruiſſe: dicim⁹ ipſam ſinguloꝝ ordinũ dignitates ꝛ gr̃as ꝑ eq̃pollẽtiã ꝛ cũ excellẽtia poſſediſſe.

Habet gras oĩꝫ ordinũ.

Habuit nãq꜄ cũ exoꝛciſtĩ demonũ expulſionẽ. Nã de illa p̃dictũ fuerat Geñ. iij. Ipſa conteret caput tuũ. Figurata q̃q꜄ fuit ꝑ Heſter q̃ vicit Aman: ꝛ per Judith q̃ Holofernẽ interfecit Judith. xiij. Cum oſtiariis habuit introductionẽ mũdoꝝ ꝛ imũdoꝝ excluſionẽ. Unde Ezech. xliiij. dr. Poꝛta hec clauſa erit ꝛ non apiet̃: ſed dñs ingredietur ꝑ eã. q. d. poꝛta hec p̃ncipẽ ꝛ imitatoꝛes ſuos introducit: ꝛ indignis clauſa erit. Habet etiã cũ acholytis illũinationẽ. vñ Nũe. xxiiij. dr. Oriet̃ ſtella ex Jacob. Habuit cũ lectoꝛibꝫ oim̃ ꝓphetiarũ expoſitionẽ ad lr̃am in ſeipã. de q̃ ſcriptũ eſt Eſa. vij. Ecce ṽgo ꝯcipiet ꝛc. Habet cũ ſubdiaconis doctrine apl'ice oſtẽſionẽ. vñ ſignat̃ ꝑ arcã in q̃ erat deuteronomi⁹ ꝛ mãna ꝛ diuina ſapia. Jõ de ipa dici p̃t illd Sap. viij. Doctrix ẽ em̃ diſciplĩe dĩ. Habet cũ diaconibꝫ ṽbi dñi ſeruatiõeꝫ ꝛ aliis ad ſcribendũ narrationẽ ꝛ ꝯſilioꝝ dñi ꝑfectã impletioneꝫ. Vñ Lu. ij. dr. Maria autẽ conſeruabat oĩa ṽba hec ꝛc. Habet cũ ſacerdotibꝫ dñici coꝛpoꝛis ꝑ ſe ipaꝫ foꝛmationẽ: tractationẽ: ꝛ cõicationẽ. h̃ ẽ ꝙ coꝛp⁹ dñicũ mediãte ei⁹ ṽbo ꝛ ꝯſẽſu d̃ carnibꝫ ꝛ ſanguinibꝫ ipi⁹ foꝛmatum fuit: ꝛ ipm̃ familiariſſĩe ꝛ diutiſſime tractauit: ꝛ in cibũ ꝛ potũ nob̃ cõtcauit. et per hoc nos oẽs ad iugũ ſuũ ſuaue et onus leue charitatĩ ꝯligauit: et ab oĩbꝫ culpis et penis abſoluit: et vitã nob̃ et̃nã cõtulit: iux̃ illud ſaluatoꝛĩ Joã. vj. Qui mãducat me ꝛ ipſe viuet ꝓpter me. Habet q̃ꝫ cũ ep̃is clericoꝛum oꝛdinatiõeꝫ: p̃bendaꝝ collationẽ: tẽploꝝ ꝯſecrationẽ: ac ſacratarũ ṽginũ velatiõeꝫ. Oꝛdinat em̃ ep̃s ſacerdotes ꝑ ſacri collatiõeꝫ. btĩſſima aũt ṽgo ꝑ ꝯtinentie obligatiõeꝫ: iuxt̃ illud Eſa. lij. Mũdamĩ q̃ fertĩ vaſa dñi. Cõfert etiã ep̃s p̃bendas iſtituẽdo: btĩſſima aũt ṽgo p̃bẽdas faciẽdo. Cõſecrat q̃ꝫ ep̃s tẽpla coꝛꝑalia dedicãdo. btĩſſima aũt ṽgo templa ſpũalia caſtimoniã iſpirãdo ꝛ ſibi illa ſpecialit̃ vẽdicãdo. Cõſecrat etiã ep̃s ṽgines exteri⁹ bñdicẽdo. btĩſſima aũt ṽgo ꝯſecrat ṽgines interi⁹ ṽtutibꝫ adoꝛnãdo ꝛ eas filio ſuo deſpõſando. et nõ tm̃ opprobriũ ſterilitatis eis auferẽdo: ſed eas ſibi ſpũal'r i filias adoptãdo: et diuinũ cultũ dedicando: ꝛ ad ſtatũ digniſſimũ exaltãdo. iuxta illd Sap. vj. Incoꝛruptio facit eẽ ꝓximũ deo. Hꝫ etiã cũ papa btĩſſima ṽgo oim̃ eccl'iaꝝ ſollicitudinẽ. q꜄ papa ẽ p̃ĩ patꝝ. ipa ṽo ẽ mr̃ oim̃ chꝛiſtianoꝝ: imo oim̃ bonoꝝ: iuxta illd Sap. vij. Quã oim̃ bonoꝝ mr̃ eſt. Habet etiã excellẽtius papa p̃tãtĩ plenitudinẽ. papa em̃ ſolum habet eam in vita iſta ſed nõ ĩ celo nec ipurgatoꝛio nec ĩ inferno: ſic b. ṽgo. Quãuis aũt ipa mr̃ dei bñdicta ſacrã ꝑ petõꝛibꝫ iſtituta hũilit̃ ſuſceperit: nõ tñ ꝓpter h̃ peccatricẽ ſe mentiens ope falſũ dixit. ſed vltra debitũ in bonis ſe petõꝛibꝫ cõfoꝛmãs: ac vere ſe hũilẽ eſſe ope denũcians: ꝑ oĩa verũ dixit. Sicq꜄ patet ꝙ q̃cq̃d eſt dignitatis vel gr̃e in ſacramentis eccl'ie: hoc totuꝫ ṽgo bñdicta habuit plenarie: cui ſit ſempiterna gloꝛia per omnia ſecula ſeculoꝝ Amen.

De bñdicte v̄ginis Marie deſponſatione.
Sermo.xij.

Cum eſſet deſpõſata mr̄ Jeſu Maria Joſeph: iuenta eſt i vtero hñs de ſpũſctõ Mat.j. In deſpõſatione bt̄iſſime v̄ginis Marie impleta ē ꝓphia Eſa.lxij.di. Gaudebit ſpõſus ſup ſponſam. Magna etenĩ ꝛ indicibil' fuit Joſeph ꝯſolatio qñ ſibi diuio nutu ꝛ volũtate tãpreſtãtiſſima atq̃ digniſſima v̄go fuit ꝯiugio copulata. Lȝ ei magnã excellẽtiã ꝛ ſanguis generoſitatẽ recepiſſet a parẽtibꝫ: maiorẽ tñ nobilitatẽ ꝛ p̃cioſi⁹ donũ recepit a dõ ſibi talẽ vxorẽ tribuẽte. iux̄ illõ Prouer.xix. Dom⁹ ꝛ diuitie danł a pẽtibꝫ: a dño aũt vxor prudẽs. In eo etiã v̄ificatũ fuit illud Prouer.xvij. Qui iuenit mlierẽ bonã iuenit bonũ ꝛ hauriet iocũditatẽ a dño. Et illõ Eccl.xxv. Btũs vir q̃ bitat cũ mlíere ſẽſata. ꝛ ſe.ca. Mlierꝭ bone btũs vir. ps ei bona mlier bona. ꝛ.xxvj eiuſdẽ li. dꝛ. Gr̃a ſup gr̃am mlier ſctã ꝛ pudorata. ꝛ p̃t itelligi d̃ mlíere hac digniſſimã quã ſortit⁹ eſt Joſeph i ſuo ſacratiſſimo ꝯnubio. De q̃ tria myſteria ꝯtẽplabimur.
Primũ dicił v̄itatis.
Scdm̃ temporalitatis.
Tertiũ v̄o cauſalitatis.

Pars p̃ma q̃ dicił v̄itatis.

R
Vtrũ po⸗tuerit de⸗ſponſari.

Pro expeditiõe hui⁹ ptis q̃rił Vtrũ b. v̄go potuerit deſpõſari: Et p̃mo videł ꝙ nõ. Ipa enĩ fecerat votũ ꝯtinẽtie. Vñ Aug. in li. d̃ ſctã v̄ginitate inq̃t. Annũcianti angelo Maria rñdit. Quõ fiet iſtõ qm̃ virũ nõ cog̃ſco: qð pfecto nõ diceret niſi ſe v̄ginẽ deo añ vouiſſet. Et glo. ſup illõ Lu.j. Vtrũ nõ cog̃ſco: ait. Ex te agit ꝙ ipa vouerat caſtitatẽ. Nã dicũt q̃dã doc. ꝯtẽplaui ꝙ v̄go bñdicta legẽs illud Eſa.vij. Ecce v̄go ꝯcipiet ꝛ pariet filiũ: non exiſtimãs ſe eſſe illã: amore ipi⁹ v̄gis ꝯuouit v̄gitatẽ vt poſſet illi⁹ effici ancilla ꝛ pediſſeq̄ putãs eã nõ recepturã ancillas niſi v̄gines. Lñ q̃ dicat Hiero. ſup p̃mã epl'aꝫ Pauli ad Tim.ca.v. Vouẽtibꝫ v̄ginitatẽ: nõ ſolũ nubere: ſed etiã velle: dãnabile eſt. Trãſſumpti ue.xxvij.di.c. vouẽtibꝫ. videł ꝙ cũ bona cõſcia poſt tale votũ nõ potuerit deſpõſari. per tale etenĩ votũ erat obligata ad ꝯtinẽdũ. ſpõſalia aũt obligãt ad mr̄imoniũ. ꝛ mr̄imoniũ tpe debito ad ſoluẽdũ debitũ. g̃ ſi obligauit ſe ad ſpõſalia: venit ꝯ votũ ſuũ. Itẽ ſi ſic obligata fuiſſet ad oppoſita. Itẽ aut ꝯſenſit in carnalẽ copulã: aut nõ. Si ſic. g̃ p̃mã fidẽ irritã fec. Si nõ ꝯſenſit i carnalẽ copulã. g̃ nullũ fuit mr̄imoniũ. qꝛ finis mr̄imonij ē vt ſoboles ꝓcreeł. l. fi. C. de indi. vid. tol. ꝛ. c. om̃e. xxvij. q. ij. ꝓcreatio aũt fit ꝑ copulã. ceſſante g̃ fine ꝛ his q̃ ſũt ad finẽ mr̄imonij: ceſſabit mr̄imoniũ. qꝛ fini dat eſſe. l. iij. §. ſciendũ. ff. ad exhibẽ. ꝛ denoiatio fit a fine. l. ſtipulatio. §. opus. ff. de no. ope. nũ. Itẽ ꝯdicio adiecta q̃ eſt ꝯ ſubam mr̄imonij ipedit ne mr̄imoniũ fiat. v̄bi gr̃a Cõtrahã tecũ ſi ꝓcures mihi venena ſterilitatꝭ. ꝓcuratio ei ſterilitatꝭ ē ꝯ ſubam mr̄imonij. qꝛ interimit bonũ plis. g̃ impedit mr̄imoniũ. c. fi. d̃ cõd. ap. ꝛ. c. ſolet. ꝛ c. aliq̃ñ. xxxij. q. ij. Sic g̃ ſi diceret: Cõtrahã tecũ ſub hac ꝯdiciõe vt nũq̃ȝ me cognoſcas: non videł eſſe mr̄imoniũ. d. c. fi. ita nec erit mr̄imoniũ 'cũ ꝯdicio ꝯtinentie eſt adiecta g̃ videł ꝙ nulla fuit deſponſatio ex q̃ nullũ videł potuiſſe ſeq̃ mr̄imoniũ. Itẽ poſito ꝙ potuerit deſponſari: nõ tñ fuit ꝯgruũ. ſcp̃tũ eſt enĩ Sap.j. Sp̃ũſſctũs diſcipline effugiet fictũ. g̃ in iſta ſũma ſp̃ũſſcti opatiõe nulla debuit eſſe fictio. g̃ bt̃iſſima v̄go ꝑ nupta ſe gerere nõ debuit: q̃ v̄go ſꝑ manere voluit. Itẽ mr̄imoniũ p̃mo inſtitutũ fuit in officiũ cã ꝓlis: ꝛ poſtea in remediũ cã vitãde fornicationis: vt d̃r apl's. j. ad Cor. vij. vbi ait. Vnuſq̃ſq̃ȝ ſuã vxorẽ habeat ꝓpter fornicationẽ vitandã. ſed ꝓpt̃ neutrã iſtaꝝ cãꝝ ꝯgruebat eẽ mr̄imoniũ in btã v̄gine. g̃ videł ꝙ inutilis fuerit iſta deſpõſatio. ¶ Sed his argumẽtis nõ obſtantibꝫ in ꝯ̃triũ eſt v̄itas. Vñ Alb. ſup Miſſus ē. c. xxxviij. inq̄t. Dicim⁹ ꝙ iſta deſpõſatio ꝛ poſſibil' fuit: ꝛ vtilis. Poſſibil'. qꝛ licȝ btã v̄go feciſſet votũ ꝛ habuiſſet firmũ ꝓpoſitũ ꝯtinentie: poterat tñ ꝯſentire in mr̄imonialẽ ſocietatẽ. facta tñ diuinit⁹ iſpiratõe vtriq̃ȝ d̃ altro. ſ. v̄gini ꝛ Joſeph ꝙ vellet v̄go manere. ꝛ ſic ꝯſenſit i ſocietatẽ maritalẽ ꝛ nõ in copulã carnalẽ abſolute Et ꝙ videł dicere Aug. ꝙ ꝯſenſit in copulã carnalẽ itelligẽdũ eſt nõ abſolute ſȝ ſub ꝯdicioe. ſ. ſi de⁹ ſic vellet. hec ille. In oi ei actu ſꝑ ſubitelligił hec ꝯdicio: rebꝫ ſic ſtãtibꝫ. h̃ ē aliť deo n̄ diſponẽte: vt d̃r glo. in. l. qð fu⁹. ff. de ꝯdi. ob cau. ꝛ bon⁹ eſt tex. cũ rhetorica Bar. in. l. itẽ q̃riť. §. q̃ ipleto. ff. d̃ loca. Sed ꝓ maiori p̃dictoꝝ declaratõe eſt ſciẽdũ ſm ſniaȝ Petri lõbardi in. iiij. di. xxx. c. ij. ꝛ Graciani in c. btã Maria alẽ. §. ſed q̃riť. xxvij. q. ij. ꝙ btã v̄go añ deſpõſationẽ fecerat votũ mẽtalẽ caſtitatis ꝛ ꝓpoſuerat ſe illõ ſuare: ſed nõ expſſerat ore. ꝛ ſil'r vouerat Joſeph. nõ abſolute tñ vouerãt. ſed ſub ꝯdiciõe. ſ. niſi de⁹ aliť vellet vt ait Aug. in li. d̃ nuptijs. poſtea v̄o ex diuia iſpiratiõe vterq̃ȝ ꝯſenſit ſponſalibꝫ ꝛ mr̄imonio. Fuit enĩ iter eos veꝝ mr̄imoniũ: vt determinant canoniſte in c. q̃dã. ꝛ c. ex publico. de ꝯuer. cõiu. Et idẽ d̃r mgr̄ i. iiij. di. xxix. ꝛ. xxx. Qð ſic declarał ſm Rich. i. iiij. di. xxx. ar. ij. q. ij. ꝛ Tho. ſ. iiij. pte ſũ. q. xxix. ar. ij. d̃r: ꝙ ma

Z
Marie deſpõſatio fuit poſſibil'

Q. verũ ſit matrimoniũ Marie

trimoniū dr̄ eſſe veꝝ qn̄ ſuā ꝑfectionē attin-
git. Duplex aūt eſt ꝑfectio rei. Prima qdē ꝑ-
fectio in ipſa forma rei ꝯſiſtit ex q̄ ſpēm ſorti-
tur. Scd̄a aūt ꝑfectio ꝯſiſtit in oparōe rei: ꝑ
quā res aliq̄lr ſuū finē attingit. Forma autē
mrīmonij ꝯſiſtit in q̄dā idiuiſibili ꝯiunctōe
aīoꝝ ꝑ quā vn⁹ ꝯiugū fidē alt̄i ſuare tenet̄.
Finis aūt mrīmonij ē ꝓles generāda ⁊ edu-
cāda. Quātū ḡ ad p̄mā ꝑfectionē oīno fuit
veꝝ mrīmoniū inter v̄ginē ⁊ Joſeph. q: cuꝫ
nuptias nō ꝯcubit⁹ ſ ꝯſenſus faciat. l. nup.
ff. de reg. iu. ⁊ c. ex his oīb⁹. xxvij. q. ij. vterqꝫ
ꝯſenſit in copulā ꝯiugalē: non aūt in copulā
carnalē: niſi vt ſ. dictū eſt ſub ꝯdicōe ſi deo
placeret. Nā ad p̄mā ꝑfectōeꝫ mrīmonij (vt
inq̄t Rich. vbi ſ.) nō req̄rit̄ ꝯſenſus ad copu-
lā carnalē niſi iplicite ⁊ ſub ꝯdicione ſcꝫ ſi alt̄
ꝯiunx eā exegerit: etſi de⁹ debitū reddēdi nō
relaxauerit. Et h̄ mō b. v̄go in copulā carna-
lē ꝯſenſit. nec in h̄ ꝑiculo ſe expoſuit: nec ſuo
voto in aliq̄ derogauit. q: diuīa inſpiratione
certificata fuit ꝙ ioſeph nūq̄ꝫ ab ea exigeret
carnalē copulā. etſi exigeret de⁹ eaꝫ a debito
reddēdi abſolueret. vt inq̄t Aug. vbi ſ. vbi
etiā inq̄t: ꝙ poſtq̄ꝫ b. v̄go genuit filiū ſil' cuꝫ
viro ſuo v̄ginitat' votū labijs expſſit: ⁊ vter-
qꝫ in v̄gitate ꝑmāſit. Que v̄ba recitat mgr̄ i
iiij. di. xxx. ⁊ Gracian⁹ in c. j. §. cū igit̄. xxvij.
q. ij. Quantū v̄o ad ſcōm ꝑfectionē mrīmo-
nij. ſ. de generāda ⁊ educāda ꝓle: dicendū ꝙ
q̄ ad p̄mū. ſ. ad actū generatiuū ꝓlis nō fuit
h̄ mrīmoniū ꝯſūmatū. Vn̄ Amb. ſup Luc.
inq̄t. Nō te moueat ꝙ ſcp̄tura mariā ꝯiugē
vocat. nō eīm v̄ginitat' ereptio ſ ꝯiugij teſti-
ficatio ⁊ nuptiaꝝ celebratio d̄clarat̄. ⁊ Aug.
in li. d̄ nup. quē refert Graci. in c. īſtitutū. §.
Itē Aug. xxvij. q. ij. ait de maria ⁊ ioſeph cō-
iuges fuerūt mēte nō carne: ſic̄ ⁊ pentes. Ex
q̄ dat̄ intelligi ꝙ ſic̄ ioſeph pat' dn̄i dict⁹ ē nō
effectu genit̄e ſ officio ⁊ cura ꝓuidēdi: ſic et
ꝯiūx mr̄is ei⁹ appellat⁹ eſt nō ꝯiugij effectu
ſ miſtratōe neceſſarioꝝ ⁊ indiuiduo ment'
affectu. Hec ille. Et in h̄ ſenſu etiā loq̄t̄. Hie-
rony. ſup illō Math. j. Genuit virū marie;
dicēs: Cum virū audier' ſuſpicio tibi nō ſu-
beat nuptiaꝝ. ſ. ꝯſūmataꝝ ꝑ ꝯcubitū ſed re-
cordare ꝯſuetudinis ſcp̄turaꝝ ꝙ ſponſi viri
⁊ ſponſe vocent̄ vxores. hec ille. tráſſūptiue i
c. genuit. xxvij. q. ij. Aug. q̄ꝫ vbi ſ. ait. Con-
iunx vocat̄ ex p̄mo deſponſatōis fide quā cō-
cubitu nec cognouerat nec cogniturus erat
Quantū v̄o ad ꝑfectionē educāde ꝓlis fuit
veꝝ mrīmoniū vt d̄r Aug. vbi ſ. ⁊ in c. inſti-
tutū. §. iuxta hāc. xxvij. q. ij. ⁊ mgr̄ in. iiij. di.
xxx. vbi etiaꝫ inq̄t. Perfectū mrīmoniū fuit
nō in ſignificatiōe: q: mrīmoniū cōſūmatū
ꝑfecti⁹ vnionē chr̄i ⁊ eccl'ie ſignificat. ſed ex
his q̄ comitant̄ cōiugiū. ſ. ex fide: ꝓle ⁊ ſacra-
mento. q̄ tria inter chr̄i parētes fuiſſe aſſerit
Aug. in li. de nup. ⁊ in c. oīne. xxvij. q. ij. ⁊ d.
c. inſtitutū. Magiſter aūt Petr⁹ lombard⁹
in. iiij. ſen. di. xxix. d̄r d̄ mrīmonio bt̄e v̄ginis
Tanto ſancti⁹ ⁊ ꝑfecti⁹ fuit quāto a carnali
pollutione imunis fuit. Non obſtat mō di-
ctū Hiero. ſup allegatū de ꝯtrahente matri-
moniū poſt votū ꝯtinētie: q̄ peccat: q: rn̄det
Rich. ⁊ Tho. in. iiij. di. xxx. ꝙ illud intelligit̄
de illo qui abſolute vouit ſuare caſtitatē. q̄d
mater dei nō fecit anteq̄ꝫ Joſeph deſponſa-
ret̄: vt ſ. declaratū eſt. nec etiā feciſſe p̄ſumi-
tur: q: ꝙ fecerit votū iſtō eſt facti: facta aūt
nō p̄ſūmunt̄ niſi ꝓbent̄. l. in bello. §. facte. ff.
de capti. ⁊ poſtli. rc. ¶ Nō obſtat etiā q̄d di-
ctum eſt de ꝯditōne adiecta ꝯtra ſubſtantiā
mrīmonij que impedit mrīmoniū. q: intel-
ligit̄ qn̄ poſita fuit abſolute: nō aūt qn̄ poſi-
ta eſt ſub cōditione: ſicut in caſu noſtro. Nā
v̄go maria ꝯtrahēs cū ioſeph: intēdebat ta-
citehanc ꝯditionē. ſ. de nō copulādo carna-
liter niſi aliter de⁹ diſponeret. Vel dicenduꝫ
ſm Alb. vbi ſ. ꝙ illud quod dicunt iura de
conditione adiecta matrimonio intelligitur
de ꝯditione inhoneſta. c. fi. de cōdi. appo. Cō-
dicio aūt licita ⁊ honeſta nō impedit mrīmo-
niū. Unde nō eſt ſimile de voto ꝯtinentie et
de ꝓcuratione ſterilitat' ⁊ ſimilib⁹. cū etiam
coniuges poſt carnalē copulā poſſint votuꝫ
ꝯtinentie emittere: etſi emiſerint tenent̄ ob-
ſeruare: vt habet̄ extra de conuer. coniu. ca.
ad apoſtolicā. Et clarius rn̄dendo dico ꝙ ſi
quis poſt votum ſimplex ꝯtinentie mrīmo-
niū contrahat licꝫ peccet tn̄ tenet mrīmoniū
c. meminim⁹. ⁊ c. ꝯſuluit. ⁊ c. rurſus. extra q̄
cle. vel vo. ⁊. xvij. diſ. c. ſi. vir. ⁊. xxvij. q. ij. ca.
nos nouimus. ⁊ c. porrectū de regu. Beata
autē v̄go non peccauit. q: hoc ex diuina per-
miſſione ⁊ inſpiratione fecit. Facit ad hoc l.
graccus. C. ad. l. iul'. de adul. vbi h̄r ꝙ illud
quod fit lege ꝑmittente penā non meret̄. et. l.
iuſte poſſidet. ff. de aliq. poſ. vbi dicit̄. Juſte
poſſidet qui autore p̄toris poſſidet. Beata
eīm v̄go que dei voluntate ipellente nupſit:
etiā eius inſtigatione p̄us votū v̄ginitatis
fecit. vn̄ Bern. ſup Miſſus eſt. Homel. ij.
inq̄t. Deus dedit v̄gini partū q̄ ei iā ante v̄-
ginitat' inſpirauerat votū: ⁊ hūilitat' ꝓroga-
uerat meritū. Et Homel. iij: iterꝫ dicit allo-
q̄ns ipſam bn̄dictā v̄ginē. Sermo dei viu⁹
⁊ efficax an̄ tibi fact⁹ eſt mgr̄ q̄ꝫ fili⁹: tuā p̄i⁹
inſtruxit mentē q̄ꝫ indueret carnē. Ideo ḡte
deuotes exhibere v̄ginē. ⁊ neſcis ꝙ ipſi te ex-
hiberi oporteat etiā matrē. Hec ille. Ex q̄b⁹
oīb⁹ patꝫ ꝙ iſta deſponſatio fuit poſſibil'.
Fuit etiā vtilis ad multa: vt ait Alber. ibidē
Primo mrīmoniū bonū oñdat̄. Scd̄o ve-
dn̄a oīm bonoꝝ nullo bono p̄uetur. Tertio

M

N Deſponſatio Marie fuit vtilis.

vt hoſtꝭ fallat. Quarto vt teſtꝭ caſtitatꝭ ha-
beat. Quinto vt origo dñe ꝑ cōiugē ſuā de-
ſcribat. q2 nō ꝯſueuit ſcꝑturā femias genea
golizare. Sexto vt ab īfamia ſeruet. Septi
mo vt pena caueat. Octauo vt a chīo pſecu
tio tollat. Nono vt filiꝰ dei cōꝓbet. ſ. ex te
ſtimonio Joſeph: cui dixit angelus Mat. j.
Noli timere accipe Mariā coniugē tuā. qd
eīn in ea natū eſt: de ſpūſctō eſt. Decimo vt
dño fuiat. Undecimo vt ſpūale mrimoniū
ſignificet. Duodecio vt pentes ſpūales oſtē-
dant. Tredecio vt hūilitas ꝟginitati coniū-
gat. Decioq̄rto vt occaſio incurie d fama ꝟ-
ginis tollat. Deciogntō vt hūilitas z chari-
tas filij dei oñdat: q potiꝰ voluit filiꝰ fabri re
putari q̄ʒ matrē infirmari. Decimoſexto vt
mrīs dignitas hūilitati ſociet. vt q̄ʒto maioz
ſit hūiliet ſe in oībꝫ: vt ſic mat dei z vxoz fa-
bri. Hec Alb. Sed de his vtilitatibꝫ h bre-
uiꝰ ptrāſeo. q2 de ipīs tanq̄ʒ de cauſ deſpō-
ſationis btē ꝟginis in. iij. pte huiꝰ ſmōis cla
riꝰ dicemꝰ. Ad aliō aūt qd ſup obiectū eſt d
ſiſtatione ibidē rñdet Alb. ſic. Dicimꝰ ꝙ eſt ſi
mulatio deceptōis: vt in hypocritꝭ. z eſt ſiſta
tio hūiliatōis q̄ qs nō vult magnꝰ vl hūilis
ꝑdicari: ſed vilis reputari. Primā ſiſtatiōeʒ
effugit ſpūſſctūs. in hāc aūt ſcdam inhitat
vt hꝫ Eſa. lxvj. vbi ait dñs. Sup quē req̄eſ-
cet ſpūs meꝰ niſi ſup hūilē zc. Qd ꝟo obijcit
ꝙ cā mrimonij dꝫ eſſe ꝓles: vel cā vitāde foz
nicatōis: rñdet idē Alb. ſic. Dicimꝰ ꝙ h itel-
ligendū eſt d mrimonio ꝑ copulā carnalē cō
ſūmādo. Iſtiꝰ aūt mrimonij cauſe fuerūt q̄
ſupza dicte ſunt. Hec ille. Et ſic non obſtant
aliq̄ in ꝯtrariū adducta.

¶ Pars ſcda huiꝰ ſmonis q̄ dꝫ explicatis.

Cuiꝰ eta tis fuit Maria

Querit ꝑ expeditiōe huiꝰ ptis: in q̄
etate b. ꝟgo erat qñ ꝯtraxit cū Jo
ſeph z qñ ꝯcepit dñm: Et rñdet q̄
dā doc. iter qs eſt btūs Aug. i li.
de mirabilibꝫ ſacre ſcꝑture. z Frā. de mayro
ſup Miſſus eſt. ſeq̄ns Auguſtinū: ꝙ videt
fuiſſe duodecim annoꝝ. Et hec opinio pt ſic
ꝓbari. Oia facta ſt rite circa h ſctm mrimo-
niū a ſpūſctō ordinatū. g etas legitia eſt ſer-
uata: z in ea factū fuit. Etas aūt legitima ad
ꝯtrahendū mrimoniū eſt duodecim annoꝝ
in puella. l. q̄ etate. ff. d teſta. z inſti. de nup.
in pn. vbi glo. z. l. minorē. ff. de ritu nupt. z c.
ꝯtinebat. z c. atteſtatiōes. ex de deſpon. im-
pu. Itē cū mirabilia ſint q̄ deo imediate op-
ante fiūt. q̄nto aliq̄d eſt mirabiliꝰ: tāto lau-
dabiliꝰ eſt aliꝭ paribꝫ. ſed vite ꝑfectio z ꝟtu
tū ꝯſūmatio eſt nobilioz i iuuene q̄ʒ in ſene.
arg. in §. optimū. z ibi glo. in aut. de mona.
col. j. z q̄nto laudabilioz: tanto mirabilioz. g
vbi erit laudabiliſſima: erit mirabiliſſima.
ſed ꝑfectio eſt mirabilioz in iuuene q̄nto ꝑſo
na eſt minoz. g btiſſima ꝟgo in īfima etate q̄
huiꝰ gr̄e capax fuit deū in ſe ſuſcepit. z ꝯñter
in eadē etate deſponſata fuit. nā ſponſa erat
qñ dei filiū ꝯcepit. Item q̄nto aliq̄d citiꝰ da
tur tanto plus dat. §. plus aūt. inſti. de act.
vñ dici ſolet ꝙ qui cito dat bis dat: vt notat
glo. in. §. itē ſi ille. inſti. de fideiuſ. ſed beatiſ-
ſime ꝟgini tantū dedit deꝰ ꝑ incarnationē fi
lij ſui q̄ntū pure creature dare potuit. g tāci
to dedit q̄ʒcito illa capax fuit. Neſcit eīn tar
da molimina ſpūſſcti gr̄a: vt ait b. Amb. ſu-
ꝑ Lu. g ex pte dantꝭ nulla fuit moza dandi:
imo videt affectaſſe dationē. Unō z de filio
dei dꝫ pſ. xviij. Exultauit vt gigas ad currē
dā viā. ſ. celeriter. g ſtatim dedit qñ ſuſcepti
uū capax fuit. Preterea qñ aliq̄d eſt dubiū:
reducit ad intellectū iuris. vt ait glo. in. l. ſꝫ
niſi. ff. de iure do. z in. l. curat. ff. de admi. tu
to. g hec deſponſatio in dubio ꝑſumenda eſt
fuiſſe facta in ꝑdicta etate duodecim anno-
rū: q a iure dꝫ etas ad ꝯtrahēdū mrimoniuʒ
legitimū. Alb. aūt ſup Miſſus eſt. c. xxxix.
dꝫ: ꝙ cū ſupponat ꝙ in btiſſima ꝟgine fuit
oñis ꝯgruētia tā ex pte nature q̄ʒ ex pte gra
tie. ad h vt mat dei fieret credenduʒ eſt ꝙ in
tali etate deū ꝯcepit q̄ ꝑfecta fuit i ſtatu coz
poris z q̄ntitate. z ꝙ circa eandē etatē deſpō
ſata fuit tantū ante q̄ntū ſponſalia ſolent ꝑ
cedere mrimoniuʒ. vicꝫ circa duos menſes.
Ad illō aūt qd ſup dꝫ ꝙ mirabilioz z lauda
bilioz eſſet iuuētute iſta ꝑfectio: rñdet Alb.
ibidē dicēs. Dicimꝰ ꝙ cum nihil ſit laudabi
le niſi aliquo mō dependeat ab arbitrij lib-
tate: z ab habitu ꝟtutis: non ſtatim illō fieri
debuit: cū btā ꝟgo libero arbitrio vti potuit
ſed interuenire debuit tpis ꝓtractio in q̄ fie
ret z meritoꝝ accumlatio: z purificatōi quā
accepat maioz in vtero ſuccederet depuratō
z ꝟtutū exercitatio. vt oīm ꝟtutuʒ apice ſub
limata: de ꝯgruo ſuo ſingulari merito mōo
ſubuenire ꝑdito ſaluatorē gignendo. Et ſic
patꝫ ꝙ nō ſtatim deus hoc donū dedit cum
eiꝰ btiſſima ꝟgo capax fuit: ſed q2 nō tm̄ de-
dit: ſed ꝯgruentiſſimo modo tunc deum ſta
tim dedit qñ ſuſceptiuū ꝯgruentiſſimo mō
capax fuit. vt non eſſet tm̄ datum optimuʒ:
ſed donuʒ ꝑfectum z ꝑfectiſſimo modo da-
tum. Nec illa velocitas donū duplicat que
tpis ꝯgruitatē anticipiat: z a dato modum
dandi defozmat: z a recipiēte gl'iam minuit:
z dignitatē recipiēdi ab ipō excludit. Hec il
le. Que ꝯfirmari pñt ꝑ argumentū qd ideꝫ
doctoz facit ibidem dicēs. Cōtra grauitatē
moꝝ z honeſtatē eſt acceleratio mrimonioꝝ
imo in oñi re celeritas nimia nō laudat. l. ſ
A. de excu. rei iu. Nam nimia celeritas dicit
ꝑuigna iurꝭ. arg. in c. pēderet. l. diſt. z. §. ſed

alīb.v.q.v. In iſto aūt mr̄imonio ſctiſſimo
nihil incōgruū fuit vel inhoneſtū. ḡ expecta
tum fuit tp̄s oportuniſſimū ⁊ honeſtiſſimū
Itē a corpe bt̄e ꝟgis debebat formari cor/
pus chr̄i pfectiſſimū ſm naturā Cū ḡ ex ta/
li ⁊ ex magꝫ tali magꝫ tale fiat: debuit ei⁹ cor
pus eſſe pfectiſſimū ſm naturā ad generati/
onē. qꝛ nemo pōt aliq̄d ad aliū transferre ni/
ſi eo mō q̄ ipe illō habet. c. nemo pl⁹. de reg.
iu. li. vj. ⁊ l. nemo. ff. eo. ti. ⁊ c. nup. de dona.
int̄ vi. ⁊ vx. ⁊ c. diabertū. j. q. vij. ⁊ c. quō. ð cō
ſe. di. iiij. Ex q̄b vider̄ ꝙ bt̄ā ꝟgo debuit cō/
cipe filiū dei in ea etate q̄ pfectior eſt ad ꝯtra
hendū mr̄imoniū ⁊ generandū pfectiſſimū
filiū. Dicit aūt ph̄s in li. de aīalibꝫ ꝙ mlı̄er
in. xviij. anno eſt magꝫ idonea ad ꝯſūmāduꝫ
mr̄imoniū: generādū filios pfectiſſimo mō.
Reſpon/ ḡ ⁊c. ¶ Ad hanc q̄ſtionē volēs r̄ndere dico
ſio ad q̄/ ꝙ de tpe hui⁹ deſponſatōis ⁊ ꝯceptiōis chr̄i
ſtionem. nihil deīminatū in ſacra ſcptura repit̄. vñ ⁊
difficile eſt ſcire. Et ideo ſup illō pu̇er. penl̄.
Tria ſunt mihi difficilia ad cognoſcenduꝫ:
⁊ quartū penit⁹ ignoro. exponit Nico. ð Ly.
ſm vnā trāſlationē. i. viā chr̄i in ꝟginis vte/
ro in ſua incarnatione. Dicit̄ tñ in legēda b.
ꝟginis ꝙ cū ipa b̄ndicta ꝟgo eſſet. xiiij. anno
rū: ſūm⁹ pōtifex p̄ceptū fecit vt oēs ꝟgines
in tēplo educate q̄ ad etatē q̄ttuordecim an/
noꝝ puenerāt ad domū parētū ſuoꝝ reuer/
terent̄ vt legitimo mr̄imonio traderent̄. Cū
aūt om̄es alie ꝟgines huic p̄cepto obediſſēt
ſola bt̄ā ꝟgo in templo remanſit: dicēs ꝙ nō
poterat tenere viā carnal̄ mr̄imonij: qꝛ a pa
rentibꝫ ſuis fuerat ppetuis dei ſuitijs dedi/
cata: ⁊ etiā ipa ppetuā deo ꝟginitatē ex voto
mētali pmiſerat. Semel aūt deo dicatū nō
eſt ampli⁹ ad hūanos vſus trāſferendū. l. ſe/
mel. de reg. iu. li. vj. ⁊ c. mācipia. de reꝝ. p. et
c. ligna. ð ꝯſe. di. j. ⁊ c. q̄ ſemel. xix. q. iij. Que
audiēs ſūmus pōtifex: ex vna pte timebat of
fendere deū: ſi eā ad frāgendū votū caſtitatꝫ
cōpuliſſet: cū pphām dñs dicat Vouete et
reddite: pſ̄. lv. Et iteꝝ. Redde altiſſimo vo/
ta tua: pſ̄. xlix. Alia ꝟo ex pte metuebat idu/
cere nouā ꝯſuetudinē in pplō dei de ſeruāda
ꝟginitate ꝯtra p̄ceptū p̄mis parentibꝫ datū
de mltiplicāda ple Geñ. j. Qua ex re habito
ꝯſilio cū ſapientioribꝫ ⁊ antiq̄oribꝫ ppl̄i: oēs
r̄nderūt in tādifficili ⁊ inſolitare ad oraculū
Ad deuꝫ diuinū eſſe recurrēdū: q̄ q̄buſcūqꝫ rebꝫ etiaꝫ
recurrere deſpatis modū ⁊ ordinē ponere pōt. l. j. §. j.
C. de ve. iu. enu. cui⁹ voluntatē ſp debemus
inq̄rere ⁊ ꝯſiderare: vt ei bn̄placiti eſſe vide/
amur: vt in auť. de triē. ⁊ ſemiſ. in p̄n. Cū igit̄
om̄es in oratiōe deuote pſiſterent rogātes
deū vt q̄d in hac cā faciendū eſſet: illis reue/
laret. ſtatim cunctꝫ audiētibꝫ: in loco ppitia/
torij facta eſt vox dicēs: ꝙ oēs q̄ erāt de do/
mo ⁊ familia Dauid habiles ad ꝯtrahendū
mr̄imoniū: ad tēplū ante altare ꝯuenirēt ſin
guli ꝟgā in manu ferētes: ⁊ cuius ꝟga fron
duiſſet ⁊ floruiſſet ⁊ ſup ſūmitatē eius ſpūſ/
ſctūs in columbe ſpecie deſcēdiſſet (ſm Eſa.
vaticiniū j. ca. vbi ð. Egredier̄ ꝟga de radi
ce Jeſſe: ⁊ flos de radice ei⁹ aſcendet: ⁊ reqēſ/
cet ſup eū ſpūs dñi) ille eā deſponſaret tāqꝫ
ſibi a dño deputatā. Cū ḡ oēs ꝟgā ſuā por/
tantes ordinato tpe ad templū ꝯueniſſent ⁊
corā altari ſe p̄n̄taſſent: ſola ꝟga Joſeph int̄
oēs alios de domoꝫ Dauid ſtatim fronduit
⁊ flores emiſit: ac ſpūſſctūs in ei⁹ cacumine
in ſpē columbe deſcendit. Quap̄ropt̄ accla/
mātibꝫ cunctꝫ ad tāgrande miraculū: ſacra
tiſſimā ꝟginē ipſi Joſeph tāqꝫ digno tāegre
gia ꝯiuge in ſpōſam dederunt. Poſito ḡ ꝙ
vt in dicta legēda ð: ⁊ a multꝫ tenet̄ bt̄ā vir
go cū eſſet etatꝫ annoꝝ q̄ttuordecim deſpō/
ſata fuit. R̄nderi poſſet ad dictū ph̄i ð ido/
neitate pfecte generādi filios a femia i. xviij
anno: ꝙ loquit̄ de cōi curſu nature. Nō aūt
vbi eſt pfectio nature ⁊ gr̄e q̄ pficit naturaꝫ:
vt h̄r in. ij. ſniaꝝ di. xxvij. ⁊ p Alexā. de Ales
in. iij. pte ſum. in trac. ð gr̄a: ſicut fuit in bt̄ā
ꝟgine. vñ dici pōt ꝙ ipa fuit felici duploma
te vſa. ⁊ in ſili ð glo. inſti. de nup. in p̄n. ⁊ al
legat. l. ꝯtinu⁹. §. cum ita. ff. de ꝟ. ob. Ante
etatē eñi cōem ad ꝯcipiendū repiunt̄ alique
mlı̄eres ꝯceptioni apte. c. puberes. de deſpō.
impu. ⁊ c. pposuiſti. de pba. Si ḡ hoc h̄nt ali
que ex bonitate natural̄ complexiōis: vt etiā
āte duodecimū annū ꝯcipere poſſint: Mul
to magꝫ bt̄iſſima ꝟgo habēs pfectionē natu
re ⁊ gr̄e potuit eſſe pfecte idonea cōceptioni
pfectiſſime filij dei in anno. xiiij. maior eñi ē
ꝟtus gr̄e q̄ꝫ nature: vt pbat bt̄ꝰ Amb. in li.
de ſacra. Tráſſumptiue in. c. reuera. de ꝯſe.
di. ij. Videt̄ ḡ cōmunior opinio ꝙ glioſa ꝟi/
go cōpleuerat annū. xiiij. ⁊ intrauerat. xv. q̄n
ꝯcepit ſaluatorē mundi. Nā licꝫ ante illā eta
tem. ſ. in. xij. anno potuiſſet generare ſicut ⁊
alie ⁊ mlı̄to meli⁹: tñ videt̄ dicenduꝫ ꝙ deus
voluerit hāc deſponſationē fieri nō ita acce
lerate ratiōe maiorꝫ honeſtatꝫ ⁊ ḡuitatꝫ mo
rū: vt ē. dictū eſt. Et ppt̄ hanc cām ꝟgines e/
ducate in tēplo nō tradebant̄ nuptui in. xij.
anno: lꝫ tunc eēnt nubiles. ſed in. xiiij. Quā
etatē nō tranſibāt ppt̄ piculū: iuxta illō. j. ad
Coꝝ. vij. Propt̄ fornicatiōē vitandā habe
at vnaqueqꝫ mlı̄er viꝝ ſuū ⁊c. In hac ḡ eta
te voluit chr̄s matrē ſuā deſponſari nō rōne
alicui⁹ piculi: ſed qꝛ tunc erat pfectiſſime a/
pta ſue ꝯceptiōi: q̄ in deſponſata ꝟgine fieri
debebat: vt in ſeq̄nti pte hui⁹ ſer. oñdet̄. No
luit aūt hāc ſuā incarnationē vlteri⁹ proga p
ri rōnibꝫ p̄allegatꝫ ¶ Si aūt q̄rat̄ cui⁹ etatꝫ
erat Joſeph q̄ñ bt̄iſſimā ꝟginē deſponſauit:

Dico ꝙ circa hoc ē duplex opinio. Quidam
eñ dicūt ꝙ erat ſenex. ſic legit̃ in li. de infan
tia ſaluatoris. vñ etiā dr̄ ꝙ qñ iuit ad tēpluꝫ
cū alijs d̄ familia Dauid/portabat ꝟgā ſuā
abſcōditā: timēs forte derideri ab alijs ꝙ cū
eſſet vetulus vellet nubere. p̄terit tñ ad tem
plū ne faceret ꝯ mādatū ſummi ſacerdotiſ ex
p̄te dei factū. in q̄ oēs q̄ erāt nubiles de ꝓge
nie Dauidica tenebāt̃ cū ꝟga p̄dicta ad ipm
tēpluꝫ ꝓficiſci. Qñ ꝟo ſua virga floruit: ipſe
Joſeph cog̃ſcēs ꝑ h̄ miraculū: maxīe ꝑ reue
latiōem ſpūſſcti q̄ in colūbe ſpecie ſuꝑ ipſaꝫ
virgā ſuā appuerat/ ꝙ hec delicata puella ſi
bi debebat̃ in ſponſam: ⁊ ꝙ hec erat diuina
volūtas vt eā deſpōſaret: lꝫ cū rubore ipſam
virgā ſic floridā in publicū videndā ab oībꝫ
ꝓtulit: atqꝫ ꝓtinꝰ bñdictā ꝟginē deſpōſauit.
¶ Ad argumētū aūt q̄d fit ꝯ hāc opiniōeꝫ
ſcꝫ ꝙ nō videt̃ cōueniēs fuiſſe ꝙ vna puella
ſic delicata nuptui traderet̃ ſpōſo antiq̄: re-
ſpōdēt tenētes hāc opiniōem: ꝙ h̄ fuiſſet icō-
ueniēs ſi h̄ m̄rimoniū factū eſſet cā ꝓcreāde
ꝓlis: vl' ꝓpt̃ vitandā fornicatiōem. ſed ꝓpter
nullā haꝝ cāꝝ ꝯtractū fuit. ſed ſctiſſima vo
lūtate diuina ita ꝑactū eſt multiſ de cauſ. q̄s
lꝫ nr̄a fragilitas intelligere ad plenū nō pōt.
q: vera ē ſnia Pauli ad Ro. xj. dicētiſ. O al-
titudo diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſcie dei q̄ꝫ icōprehē
ſibilia ſunt iudicia eius: ⁊ inueſtigabiles vie
eiꝰ. c. ſi ex bono. de pe. di. iiij. tñ cū btō Aug.
dicere debemꝰ. Si rōne facti ꝓfunditatē iu-
dicij dei penetrare ñ poſſumꝰ: manifeſte ta-
Cauſe hꝰ deſponſationis men ſcimꝰ verum eſſe ⁊ bonū omne q̄d facit
Quāuis aūt dicat ꝓpha pſ. xxxv. Judicia di
abyſſus m̄lta. tñ p̄dicti doc. huiꝰ deſponſa-
tiōis aſſignant duas cās. ſ. ꝙ deꝰ voluit ma
trē ſuā deſponſari ſeni/ vt appareret hāc de-
ſponſationē nō libidinis cā fieri: ſed ſolū ex
obediētia ſui bñplaciti ⁊ p̄cepti. Itē ꝓpt̃ con-
futatiōem hereticoꝝ q̄s ſciebat debere opi-
nari ⁊ p̄dicare ꝙ Joſeph habuit filios car-
nales ex btā ꝟgie: et cū ea ſtetit m̄rimonial'r
ſaltē poſt parturitiōeꝫ filij dei. Quoꝝ iniq̄ ⁊
ꝑuerſa opinio potuiſſet colorari ex Joſeph
Opinio Gerſonis iuuētute. ¶ Alia eſt opinio ꝙ Joſeph eēt iu
uenis: pulcer ⁊ decorꝰ. Et int̃ alios doc. hāc
opinionē tenētes eſt magr̄ Joānes Gerſon
cācellariꝰ Pariſieſ in ſermone de ntītate be
ate ꝟginis Marie: cōſideratiōe. iij. vbi ait.
Non oportet credere ipm Joſeph iuſtū viꝝ
Marie ſenio fractū: debilitatū: aut frigidū
fuiſſe dū nupſit Marie adoleſcētule: ad ſal
uandū caſtiſſimū atqꝫ pudiciſſimū cū ea cō
uictū. Potuit nanqꝫ plus opari ſpūſſanctꝰ
in cōſeruādo caſtitatē ipſiꝰ Joſeph ꝑ repſſio
nē vl' extinctionē fomitiſ originalis in ipo q̄ꝫ
ſenectꝰ vel ſeniū opet̃. Etem̄ q̄s neſciat q̄ſdā
ſenes ſeptuagenarios aut octogēarios ſpur
ciſſimis ⁊ fediſſimis libidinibꝫ exarſiſſe: cū-
tes poſt deſideria ſua ⁊ in adinuētionibꝫ ſu
is turpiſſimis: q̄les etiā vel cogitare vel di-
cere pudor eſt fetore cōputreſcentes. Senſit
aūt ꝟginitatiſ grām q̄ dixit: ſcio ꝙ cōtinens
eſſe nō poſſū niſi dederit deꝰ. Hec ille. Hāc
ꝟo ſniam poſuit Salomō Sap. viij. Ibidē
etiā ꝓbat p̄dictꝰ doctor/ Joſeph nō fuiſſe ſe-
nē: ſed iuuenē: et dr̄. Nec viget in oppoſitū li
bellus de īfantia ſaluatoris: q: iure dānatꝰ ē
Mouet aūt ad h̄ pie credēdū multiplex rō.
Prima ꝓpt̃ myſteriuꝫ ꝓpheticū q̄ dr̄ in Eſa.
ſcꝫ. lxij. ca. Letabit̃ ſpōſus ſuꝑ ſpōſaꝫ: ⁊ habi
tabit iuuenis cū ꝟgine. vbi glo. interlinear' et
ordinaria dr̄. ſ. Joſeph cū Maria. Mouet Q Joſeph fuit iuuenis.
etiā ad h̄ finis ⁊ rō deſpōſatiōis Marie cū
Joſeph. Que rō duplex principal'r aſſignat̃.
Una ꝓpt̃ myſteriū ⁊ obſequiū p̄ſtādum ipſi
Marie ⁊ puero Jeſu eūtibꝫ i egyptū. illicqꝫ
manētibꝫ ⁊ inde remeātibꝫ ⁊ ꝯſeqnt̃ vſqꝫ ad
ꝑfectā etatē. Cōſtat aūt ꝙ ad talia ñ fuiſſꝫ ido
neꝰ hō ſenio ꝯfractꝰ ⁊ ipotens q̄ eget ampliꝰ
vt ei miſtret̃ q̄ꝫ miſtret. q̄ oneroſior Marie
q̄ꝫ obſeqntior extitiſſet. Alia rō fuit ad cōſer
uandā Marie famā apd̄ ꝑfidos iudeos: et
ad incarnatiōis myſteriū celādū demōibꝫ: q̄
rō ceſſaſſet ꝓrſus ſi Joſeph ſenex: frigidus ⁊
maleficiatꝰ palā apparuiſſet. tal' eñ q̄ pacto
credi potuiſſꝫ alicuiꝰ pr̄ īfātiſ? ¶ Queret igit̃
aliq̄s: cur ſenex depigit̃? Cui rñdeo ꝙ depin Cur Joſeph ſenex depingitur.
git̃ alicubi ſenex ꝓpt̃ mētiſ maturitatē ⁊ caſti
tatiſ ꝟtutē. ſic dr̄ Sapiēs ꝙ etas ſenectutis
vita imacl'ata. ſ. Sap. iiij. c. Quo ꝯ dr̄ ꝓphe-
ticꝰ ſermo ꝙ maledictꝰ puer cētum annoꝝ. ſ.
Eſa. lxv. Uel ideo pigebat̃ ſenex ab initio na
ſcētiſ eccl'ie dū Marie ꝑpetua ꝟgitas nōdū
(vt mō) radices fixerat in cordibꝫ fideliū: ne
ſuſpicarent̃ carnale aliq̄d de Joſeph ⁊ Ma
ria. Et hinc fortaſſis omiſſa eſt ſolennizatio
de tā venerādo letoqꝫ cōiugio. Depictū tñ i-
uenimꝰ Joſeph i etate iuuenili. Ul' dic illud
Oracij i poetria: pictoribꝫ atqꝫ poetiſ Quli-
bet audendi ſꝑ fuit eq̄ ptās. Idē q̄ꝫ doctor i
ſua Joſephina metrice inq̄t. Ergo ioſeph re
putaſſe ſenē: fecere ſeniles In ſe virtutes: vl'
neu carnalis hēet Suſpicio de te q̄cq̄ꝫ car-
nale maria Donec ꝟginitas tua fixa fidelibꝫ
eēt Cordibꝫ: inde mior ē mētio d̄ ioſeph acta
Non ſubito totam ſe monſtrat gratia mōo.
Nūc ſecꝰ eſſe decet dū toto credit̃ orbe Co-
pula ꝟginea vob ſine labe fuiſſe Mūda: de
cēs: cauta: celeſti par ⁊ honeſta. hec ille. Rō
aūt p̄ncipal' q̄re eccl'ia ſic fec eū depigi ſenē:
maturū ⁊ grādeuū/ fuit: ad amouēdā p̄dcāꝫ
hereticoꝝ opi. Uidet̃ g̃ iſtiſ ñ icōuenient̃ te-
nēdū ꝙ Joſeph erat iuuenis: pulcerrimꝰ et
formoſiſſimꝰ vt eēt ſil'is ſue ſpōſe pulcerrie ⁊
formoſiſſime. et ꝙ ſic excepto chr̄o nullꝰ vir

aut mlier vnq̄ȝ fuit pulcrioꝛ btā ṽgine: imo nec tāte formoſitatꝭ: ita excepto ipo dn̄o Jeſu ꝛ mr̄e eiꝰ nullus vir aut mulier fuit vnq̄ȝ formoſioꝛ ſcrō Joſeph: imo nec tāte formoſitatꝭ. Et ſil'r ē dicēdū de nobilitate: ſapia: puritate: ṽtuoſitatibꝯ: ꝛ gratijs ḡtꝭ datꝭ ꝛ ḡtū facientibꝯ. ¶ Et ꝑt hec opinio ſic ꝓbari.

Probatio huiꝰ opinióis

Nā credendū eſt ꝙ oīa q̄ ꝯdecētia ſunt ad honeſtū ꝛ ꝯſolatoriū mr̄imoniū/deꝰ voluerit eſſe in mr̄imonio ac deſpōſatióe mr̄is ſue bn̄dicte. Sed vt dr̄ i chronica ð nugꝭ pħoꝝ: Cleobolus vnꝰ ex ſeptē ſapientibꝯ dixit vxorē eſſe ducēdā ex paribꝯ ꝛ ecōtra. Vn̄ Ouið. i ep'lis inq̄t. Siqua voles apte nubere: nube pari. Vera eſt em̄ illa eiuſdē poete ſn̄ia vbi ſupra. Q̄ male ineq̄les veniunt ad aratra iuuenci Tā p̄mit̄ magno cōiuge nupta minoꝛ. Ḡ videt̄ ꝙ in hoc ſacratiſſimo mr̄imonio diuina inſpiratióe facta fuerit oīs ſīl'itudo poſſibil' inť ſpōſam ꝛ ſpōſum ſuū ſibi ab eťno deputatū ꝛ ꝑparatū. Et ad ħ applicari poſſꝫ illð qð inq̄t glo. in c. q̄nto. de diuoꝛ. ſ. ꝙ mr̄imoniuꝫ nō debet claudicare: q̄ȝuis ad alið ꝓpoſitum dixerit. Itē illud q̄d dicūt iuriſte ꝙ mr̄imoniū dꝫ ꝯbi cū eq̄li. l. creditoꝝ. §. j. ff māda. Et hāc rōnem approbans mgr̄ Joā. Gerſon vbi ſ. ait. Sicut decuit Mariā vt ſūma puritate niteret: ſic decuit vt hr̄et ſuo modo ſponſum puriſſimu: q cū ꝑpetua ṽgine ṽgo priꝰ ac poſteriꝰ ꝑmāeret: vterq̄ȝ regali ꝓgenie renitens ꝛ illuſtrꝭ: vterq̄ȝ ſcrificatióem in vtero recipiēs. Hec ille. Qui etiā in eiuſdē ſermonis cōſideratione ſcða inq̄t. Maria de q̄ natꝰ eſt Jeſus/ſic̄ fuit ī vtero ſcrificata ꝑus q̄ȝ naſceret̄: ita de Joſeph ṽgiali viro ſuo pia credulitate credi p̄t: q̄ȝuis nō oīno ſimiliter. Pōt forſitan hec diſſilitudo notari in ħ ꝙ Joſeph poſt oꝛigiale ꝯtrū ſcrificatꝰ eſt ī vtero baptiſmo flamis. ſic̄ Joānes bap. ꝛ aliorū plīmi Sic em̄ in officio hieroſolymitano de Joſeph cōpoſito ꝯtinet̄. Mariā ṽo ita ꝑuenit ḡra ſcrificans vt q̄ȝuis lege cōi teneret̄ obnoxia oꝛiginali iuxta cauſas vniuerſales generatióis ab Adā traducte. non ſic aūt filius eiꝰ ieſus. quia non ex virili ꝯcubitu genitus eſt. nihilominꝰ ipa ṽgo Maria lege ꝑuata ac ꝑuilegiata ſic ꝑuēta ē vt nequaq̄ȝ illud pcm̄ oꝛiginale ꝯtraheret: qm̄ ħ ꝛ potuit ꝛ decuit fieri: vt ꝑfectiſſimꝰ ſaluatoꝛ filꝰ eiꝰ ꝑfectiſſimū in ſua mr̄e modū ſaluatióis impēderet: taliter eā ſcrificādo a pctō vt in illð in q̄d aliq̄n caſura erat: ipo ſcrificāte ꝛ ḡram infundente non caderet: et ita ꝯtereret caput ſerpentꝭ antiqui nunq̄ȝ ab eius pede cōtrita. Hec ille ad l'ram. Qui etiā in ſeq̄nti ꝯſideratióe inq̄t. Maria ſic̄ habuit repſſionē fomitis oꝛiginalis ne in vicioſam exardeſceret cōcupiam: ſic de Joſeph ṽginali ſpōſo ſuo itelligi pie pōt: ꝑſertim dū mr̄imonial'r eidē cō iunctꝰ eſt. vn̄ ſicut Maria potuit ex ſententia dicere illð Sare vxoris Tobie iunioris filie Raguel. Tu ſcis dn̄e q: nunq̄ȝ ꝯcupiui viꝝ: ꝛ mūdā ſeruaui aīam meā ab oī ꝯcupia. viꝝ aūt cū timoꝛe tuo: non cū libidine mea ꝯſenſi ſuſcipe: Tob. iij. Sic ipſe Joſeph potuit apð deū gl'iari dicēs. Tu ſcis dn̄e quia nunq̄ȝ ꝯcupiui feminā ꝛ mūdā ſeruaui animā meā ab oī ꝯcupia: vxorē aūt cum timoꝛe tuo nō cum libidine mea ꝯſenſi ſuſcipe. Teſtis ꝛ aſſertoꝛ huiꝰ ſn̄ie nobis eſt Hiero. in libello de ꝑpetua ṽginitate Marie ꝯ Heluidiū. ſimil'r Hugo de ſcrō Victore in tractatu de ꝯiugio btē Marie: et alij ſcti q̄ȝplurimi. Joſeph igit̄ ꝑus q̄ȝ iūgeret̄ cū virgine Maria coꝛruptꝰ vel vxoratꝰ nō fuerat. Et ħ maxime ꝯcludimꝰ ex eo: q: ſi mr̄i ſue dn̄s iā ꝓuecte neminē dare cuſtodē voluit niſi ṽginem. ſ. Joannē euāgeliſtā. Joā. xix. q̄nto magis exiſtimandū eſt ꝙ ħ fieri voluit in adoleſcētioꝛi etate. Hec ille. Et hec rō fuit Nicolai de Ly. ſup Mat. Dicit̄ em̄ i cōi ꝓuerbio Non dare el bono bochono in mano del giotto. Et ideo tāpulcra puella nō debuit dari cuſtodiēda niſi pudiciſſimo virgini. Hāc q̄ȝ ſn̄iam ponit ꝑdictꝰ Joā. Gerſon i ſua Joſephina di. Coꝛrupto nunquid fuerat ſociāda puella Que grādeua fuit ſoli cōmiſſa Joanni: q̄ſi dicat non. Sequit̄ aūt idē doctoꝛ in ꝑdicto ṡmone ꝛ ꝯſideratóe dicēs. Sil'r filius Jeſus ſicut nō voluit naſci: ita nec nutriri niſi in puritate ṽginali. Poꝛro Joſeph ſi ab vxoꝛe poſt imediatū tp̄s nuptiaꝝ ꝯtinuit ſemetipm̄: ſicut euangeliſte teſtimoniū habet ꝙ nō cognoſcebat eam donec peprit filiū ſuū ꝑmogenitū. Matth. j. Et ħ ꝓpť reuerentiā tanti ſacramēti: tātiq̄ȝ myſterij. ħ apertiſſime dat̄ intelligi ꝙ nec poſt partuꝫ cognouit eam: qm̄ vrgētioꝛ erat rō tūc q̄ȝ priꝰ vt ab eiꝰ cognitióe abſtineret. Et ħ nob̄ non vt dubiū ſed vt certa fide tenendū iniūgit̄ ꝙ Maria poſt partū inuiolata ꝑmāſit. Addamꝰ ꝙ Joſeph cū eſſet vir iuſtus Mat. j. cū p̄terea fomitē oꝛiginalis pcti vl' repſſum vl' extinctū hr̄et. ita em̄ decebat fieri ne Marie ſpecioſitas vel familiaritas ſibi cederet in ſcādaluꝫ vel ruinā: ipſe ex ꝯuictu ꝛ cohabitatóe familiari Marie nō mouebat̄ ad libidinē ſed ad caſtitatē tam ex pſſione hm̄oi fomitꝭ in ſeipo q̄ȝ ex Marie ṽtute ꝛ merito: q̄ȝ ex diſciplinato cōuerſationis modo. Hic figuraliter pōt intelligi ð ſunamite que erat puella pulcra nimis ꝛ doꝛmiebat cum Dauid: q tamē nō cognouit eam: nec in eiꝰ cōcupiſcentiā quoſi het exarſit. iij. Reg. j. Sic em̄ certiſſimū ē ð Maria ꝯiuge ſua ꝙ ex ꝯuictu ſeu aſſociatione viri nulla cā carnis titillatio: nullꝰ prurī

Joſeph habuit fomitis repſſioē

tus: nulla illecebra ꝓuenies rõnem vł inobe
diēs ſibi vexabat eã: alioqn peccaſſet ſaltem
venialr: qd Aug⁹. negat: negāt ꝛ doctores.
q: grē plenitudinē habuit ad vincēdū ex oī
pte pctm̄ plus q̄ʒ Adã ex originali iuſticia.
Mariā nemo cō cupiſce bat ¶ Tradit dñs Bona. ſe habuiſſe a iudeo
rū fideli narratiõe q̄ꝑ null⁹ ex aſpectu glioſe
v̄gis (q̄ʒuis eēt pulcra nimis) vrebat̃ aut in
flāmabat̃ ad fedā carnis ꝯcupiam. ſed eam
poti⁹ extinguebat ille diuin⁹ aſpect⁹ q̄ſi frigi
dus qdã ex oculis ros virgine⁹ ſpiraret vł ef
flueret a mēte ſua caſtiſſima. Cū maria igit̃
grā plena fomitē repmēte manſit Joſeph re
plet⁹ grā / pctm̄ ſaltē mortale qdlibet ſupan
te. Nouit Maria myſteriū incarnationis a
ſeculis abſcōditū angelo nūciāte. nouit ꝛ Jo
ſeph admonit⁹ i ſomnis ab angelo. et (vt exi
ſtimo) pie edoct⁹ familiarit̃ a Maria. Sic
brāʒ Ceciliā legim⁹ Valeriano ſpōſo ſuo di
xiſſe: Eſt mihi myſteriū qd tibi reuelē aman
tiſſime iuuenis: ſi tota illō fide cuſtodias ꝛc.
Quidni fuerit audiētior diuino ꝯfidēs auxi
lio Maria erga ſpōſum ſuum Joſeph pudi
ciſſimū cum eſſet iuſtus / q̄ʒ Cecilia erga Va
lerianū quē vrgebat imper⁹ nuptiaꝝ? Tur
bata eſt Maria in angelica ſalutatione: ſed
non cōturbata vel incredula. Turbat⁹ ē ipe
Joſeph ad ſtupendū tante nouitatꝭ miracu
lū: ita vt nollet Mariā traducere: nō tn̄ con
turbat⁹ vel culpabilr̃ incredulus. ſed ſtupor
qdam apphēderat eū. ſicut d̄ Petro legim⁹
Lu. v. q̄ aīt ad Jeſū. Exi a me dñe qa pecca
Joſeph cōuerſa tio cum tor ſum. Joſeph em̄ ſilr̃ ꝯiungi ꝯiugio tāex
cellentiſſime virgis indignum ſe iudicabat.
Propterea nō ex credulitate ſuſpicioſa: ſʒ ex
ꝓfundiſſima hūilitate videt̃ Mariā tradu
cere noluiſſe: ſed q̄ſi dixiſſe. Exi a me dña qa
pctōr ſum. Hinc angelus ad eã Mat. j. Jo
ſeph fili Dauid noli timere accipe Mariaʒ
ꝯiugē tuā. nō dixit: noli incredulus eſſe. Vi
ſitauit Maria Zachariā ꝛ Helīſabet. Non
dubiū qn de licētia a ꝯſenſu viri ſui Joſeph
iam de ſacro incarnatōis inſtructi: viſitauit
ꝛ Joſeph vel illo tūc: vel in ſolēnitate paſca
li q̄ prima erat ꝛ ad quā ire iubebat lex i hie
ruſalē. Decātauit canticū Maria. cecinit et
ipe Zacharias. Nō dubiū qn particeps ꝛ cō
ſcius canticoꝝ iſtoꝝ Joſeph extiterit. Con
gratulata ē Maria cū ceterꝭ parētib⁹ ꝛ cogna
tis ipſi Helīſabet puerpe dū Joānē enixa ē:
a q̄ ꝯgratulatiōe Joſeph alien⁹ nō fuiſſe pu
tādus eſt. Maria filiū ſuū p̄mogenitū mox
vt nat⁹ ē adorauit cum gaudio ꝛ exultatōe.
Joſeph ab hoc adorationis gaudio ꝛ exulta
tione nequaq̄ʒ alien⁹ fuiſſe credēdus ē. Ma
ria ꝯſeruabat oīa q̄ dicebant̃ de puero Jeſu
ꝑ paſtores: ꝑ tres magos: ꝑ Symeonē: ꝑ An
nã: ꝛ ꝑ ceteros / conferens in corde ſuo: ꝛ ad
mirans nō ex ignorātia: ſed ex iſolita myſte
rij reuerentia. et Joſeph ſimilr̃. Nā ſcriptuʒ
eſt. ſ. Lu. ij. q̄ꝑ erat pr̄ Jeſu ꝛ Maria admi
rātes ſuꝑ his q̄ dicebant̃ de puero. Obedi
uit Joſeph angelo iubenti in ſomnis vt acci
pet matrē cū puero ꝛ fugeret i egyptū Mat
thei. ij. Obediuit ꝛ Maria noua illa puer
pera ꝛ delicata iuuēcula / nocte ꝯſurgēs. In
q̄ ꝑegrinatiōe laborioſiſſima dicere poterat
vterq̄ʒ ad dñm cū pſ. Cātabiles mihi erāt
iuſtificatiōes tue in loco ꝑegrinatiōis mee.
Quis aūt ſufficiēter exiſtimare poſſit egreſ
ſum: ꝓgreſſum: ꝛ ingreſſum ꝑegrinatiōis il
li⁹ ſeptēnalis: q̄nt⁹ fuerit hic labor: dolor: et
timor? et q̄nt⁹ idē diuioꝝ ſapor ꝛ dulcor ex
mutua collatōe ꝛ allocutōe Joſeph cū Ma
ria: ꝛ amboꝝ cū puero ieſu: ex recogitatione
tādē diui ꝯſilij ſuꝑ redēptiōe generꝭ hūani?
Quis det interfuiſſe collocutōnibus hmōi?
Quis ꝑegrinatiōib⁹ his cōceſſerit aſtitiſſe?
Quis iconomiā illā honeſta pauꝑtate gra
tiſſimā viri ꝛ vxoris cū filio vbi ꝓ famlo da
bat̃ aſin⁹ ꝯſiderare potit? Si vet⁹ illa mater
Helīſabet exclamauit ꝓphice ad vnicā Ma
rie ſalutatiōem. Si exultauit p̄ gaudio Jo
annes iſans i vtō ſuo: qd ex ꝯtinua cohabi
tatiōe ꝛ allocutōe cū Maria ꝛ puero ieſu iu
ſtus Joſeph accepit diuie ꝯſolatōis ꝛ illūina
tiōis dici neq̄t. Quis det hymnū d̄ cāticꝭ ſiō
ex Maria ſuauit̃ audiſſe in terra aliena? qs
det eã baiulārē in vlnis ſpecioſū forma p̄ fi
lijs hoim: q̄ blādiebat̃ arridēti: q̄ dolebat va
giēti: q̄ freq̄nt̃ tibi viro ſuo ioſeph baiulan
dū: fouendū: oſculandū q̄ʒ tradebat vidiſſe.
Hec Joā. Gerſon vbi ſ. ¶ Qui etiā in q̄rta
ꝯſideratiōe eiuſdē ſmōis ſic d̄t. Quia corp⁹ Joſeph
Marie fuit ipſi⁹ Joſeph iure mr̄imoniali: q̄ fuit pat̃
fit mutua trāſlatio corpis viri ad młierē et Jeſu
ecōtra. Proīde ioſeph dict⁹ ē pr̄ ieſu chrī ne
dū a iudeis ſ putātib⁹: ſʒ ab ipa ēt v̄gie ma
ria: dū filio ait Lu. ij. Ego ꝛ pr̄ tu⁹ dolētes q̄
rebam⁹ ꝛc. Fuit itaq̄ʒ Joſeph pr̄ Jeſu repu
tatiōe. fuit pr̄ curatōe: q: nutrici⁹. fuit tertio
pr̄ generatiōe: nō qdē ſua: ſed Marie vxorꝭ
ſue: cooꝑante ſpūſctō ꝛ qdāmō vices Joſeph
gerente / nō virili ſemie ſed myſtico ſpiramie
Propterea pater qdē Joſeph nō naturalis:
ſed legalis pueri ieſu dici pōt. cui ſpūſſanct⁹
ſuſcitauit ſemen carnali valenti⁹. Nat⁹ ē igi
tur Jeſus in terra ſeu fūdo ipſi⁹ Joſeph. De
q̄ terra exclamat Eſaias. xlv. ca. Rorate celi
deſuꝑ ꝛ nubes pluāt iuſtū: apiat̃ terra ꝛ ger
minet ſaluatorē. Et pſ. ait. Veritas de terra
orta ē. Hec ille. Cui⁹ argumentū corroborar
ri pōt ꝑ ea q̄ habent̃ i. ſ. ꝛ ex diuerſo. el. j. in
ſti. de re. di. vbi d̄r q̄ꝑ illō qd ſemiat̃ vł plātat̃
in fūdo alicui⁹: ſtati vt fecit radices i ipa ter
ra / efficit̃ ei⁹ cuius ē fūd⁹ ſiue ipa terra. De q̄

etiā hꝫ in.l.ſi firmamētū.§.penl.ff.de rei vē.
et in.l.ij.C.eo.ti.ꝛ in.l.q̄ domū.ff.ad.l.aq.ꝛ
in.l.ſi ꝑcario.ff.cōia ꝑdi.ꝛ i.l.q̄d ſit.ff.d̄ vſu/
ris.Sequit̄ ꝑdictꝰ doctoꝛ ibidē.Cur igit̄ nō
cōpetat ipſi ioſeph ius aliq̄d legale vltra ce/
teros hoīes i b̄ndicta pueri Jeſu formatiōe:
qm̄ natꝰ eſt in ea ꝛ ex ea carne cuiꝰ dn̄ium iu
re mr̄imoniali ſe trāſlatū erat in ipm̄. Hec
ille.Mulier em̄ ſui corpis ptātē non hꝫ:ſed
vir ꝛc.j.ad Coꝝ.vij.et.xxvij.q.ij.c.ſunt q̄ di/
cūt.et.§.cū ḡ.et.xxx.q.j.c.noſce.et de cōuer.
ꝯiu.c.q̄dā.et de ꝯſan.ꝛ affi.c.nō debet.Seq̄
tur Joānes Gerſon vbi ſ.Vn̄ nō ꝯfūdebat̄
Maria vocare Joſeph dn̄m ſuū:queādmo
dū ꝛ Sara Abraā Gen̄.xvij.Nam ꝛ ꝑponit
eū ſibi:dicēs filio.Pr̄ tuꝰ ꝛ ego.nec mirꝫ:q̄a
maioꝛ in Maria q̄ꝫ in Sara hūilitas.ꝛ Jo
ſeph dignitas Abrae dignitatē ſupabat.Fu
it aūt hec ꝓcreatio pueri ieſu in te Maria ꝑ
ſpm̄ſctm̄ de ꝯſenſu vero vel interꝑtatiuo vi
ri tui Joſeph.volebat em̄ ꝙ fieret voluntas
dn̄i ꝑ oīa:cū eſſet iuſtꝰ.Libet igit̄ h̄ exclama/
re.O mirāda ꝓſus Joſeph ſublimitas tua
O dignitas incōꝑabil' vt mr̄ dei:regina celi
ꝛ dn̄a mōi appellare te dn̄m nō indignū pu/
tauerit.neſcio ſane q̄d h̄ ampliꝰ habeat mira
bilis vl' hūilitas i Maria:vl' i Joſeph ſub/
limitas:q̄ꝫuis icōꝑabil'r exupet vtrūqꝫ pu/
er Jeſus b̄ndictꝰ i ſecl'a.de q̄ ſcꝑtū eſt ꝙ erat
ſubditꝰ illis.Subditꝰ fabro is q̄ fabricauit
auroꝛā ꝛ ſolē:pſ.lxxiij.Subditꝰ femie tēxtri
ne cui flectit̄ oē genu celeſtiū:terreſtriū:ꝛ in/
fernoꝝ.ad Phil'.ij.Cuperē mihi ꝟba ſuppe/
terēt ad explicādū tāaltū ꝛ abſcōditū a ſecul'
myſteriū:tāadmirandā venerādāqꝫ trinita
tē Jeſu:Joſeph e Marie.Velle q̄dem mihi
adiacet:ſed poſſe nō inuenio:ac in ipo cona/
tu deficio.vn̄ cū gr̄a ſit'r ꝛ gl'ia naturā nō tol
lat:ſed extollat ꝛ ꝑficiat:cogitemꝰ pia deuo/
tione ꝙ ſi vincl'o q̄dā naturali obligatio con
ſurgit filij ad matrē ꝛ mr̄is ad ſpōſum ſuū:
et vtriuſqꝫ.ſ.filij ꝛ mr̄is ad fideliſſimū:vigi
lantiſſimū:ꝛ ſedulū cuſtodē ꝛ nutriciū Jo/
ſeph:q̄ fuit caput Marie.Caput em̄ mulie/
ris ē vir.j.Coꝛ.xj.ca.ꝛ.c.duo pueri.d̄ deſpō.
impu.et c.cū caput.xxxij.q.v.hn̄s ide aucto
ritatē aliquā i Mariā:ſic ꝛ Maria ſuo mo
do in filiū ſuū Jeſum iure natural' mr̄nitat̄.
Quātꝰ extimādꝰ ē iuſtꝰ ipe ioſeph tūc in gl'ia Joſeph magnꝰ ſanctꝰ.
ꝛ in cel'q̄ tal' ꝛ tātꝰ iuētꝰ eſt h̄ i miſeria ꝛ i ter/
ris:ꝓfecto ſi nō mētiebat̄ ieſus q̄ Joā.xij.ait
Vbi ſū ego:illic ꝛ miſter meꝰ erit.iſte ꝓximi
oꝛ ſibi videt̄ collocādꝰ i cel'q̄ in miſterio fu/
it viciniōꝛ:obſeq̄ntioꝛ:atqꝫ fidelioꝛ pꝰ Ma/
riā inuētꝰ i terr̄.Hec ille.Ex q̄bꝫ patꝫ ꝙ nul
lus ſctūs i celo ē maioꝛ ſctō Joſeph pꝰ ꝟginē
b̄ndictā.nec huic obſtat dictum ſaluatoris
Mat.xj.di.Int̄ natos ml'ieꝝ n̄ ſurrexit ma

ioꝛ Joāne bap.q̄ꝛ rn̄det̄ ꝙ nō dixit:nō ſurre/
xit eq̄lis.Nō minorē igit̄ gl'iam hꝫ ſctūs Jo/
ſeph Joāne bap.q̄ ſaltē eſt ei eq̄l'.¶Si āt te Joānes
nere velimꝰ ꝙ ipe Joſeph ſit maioꝛ i gl'ia ce/ bap.quā
leſti Joāne bap.ꝓut inuere apte videt̄ ꝑdictꝰ ſit maior
doctoꝛ Joā gerſon.i ꝟbis ꝑallegat̄:ꝛ etiā in
allegādis iferiꝰ:poſſumꝰ rn̄dere ad obiectio
nē q̄ fieri poſſꝫ de ꝑdicta ſn̄ia ſaluatoꝛ̄:Int̄
natos mu.ꝛc.dicēdo:ꝙ ibi ſaluatoꝛ n̄ dixit:
nō ſurrexit maioꝛ in reḡ celoꝝ.ſed ſolū:non
ſurrexit maioꝛ.ſ.i h̄ mōo q̄ ad hoīm venera/
tionē.nā ab oībus credebat̄ ſctūs.Et poſito
ꝙ ſaluatoꝛ dixiſſet:nō ſurrexit maioꝛ in reḡ
celoꝝ.dicere poſſumꝰ:ꝑ regnū celoꝝ n̄ intel/
ligit de celeſti pr̄ia.Nā qn̄ predicta ꝟba dixit
dn̄s ieſus adhuc n̄ erat mortuꝰ Joānes bap/
tiſta:ꝛ ꝯn̄ter n̄ erat bt̄ūs i reḡ celoꝝ:nec cō/
ſecutꝰ fuerat et̄nā felicitatē:q̄ ꝑ regnū celoꝝ
ꝓprie ſumptū intelligit̄.ſed ꝑ reḡ celoꝝ h̄ itel
lexit eccl'iam militantē/q̄ ſepe i ſacro euāge/
lio appellat̄ regnū celoꝝ.Vn̄ i homel'.d̄ vir/
ginibꝫ ſuꝑ illa ꝟba ſaluatoris Matth.xxv.
Sil'e ē regnū celoꝝ decē ꝟgi.ꝛc.Gre.Pꝛiꝰ
q̄rēdū nob̄ ē q̄d ſit celoꝝ regnū:aut cur decē
ꝟginibꝫ cōpet̄:q̄ etiā prudētes ꝛ fatue dican
tur.dū em̄ regnū celoꝝ cōſtet q̄ꝛ reꝓboꝛuꝫ
nullꝰ igredit̄:etiā fatuis ꝟginibꝫ cur ſil'e eſſe
ꝓhibet̄.Sed ſciēdū vob̄ ē ꝙ ſepe i ſacro elo/ Regnū celoꝝ ſi.
q̄o regnū celoꝝ pn̄tis tp̄is eccl'ia d̄r.de q̄ ꝛ in
alio loco dn̄s d̄r:Mittet filiꝰ hoīs angelos
ſuos ꝛ colligēt de reḡ eiꝰ oīa ſcādala.Neqꝫ ei
in illo reḡ btitudinis in q̄ pax ſūma ē inueni
ri poterūt ſcādala q̄ colligant̄.Et inde rurſū
d̄r.Qui ḡ ſoluerit vnū de mādat̄ iſtis mini
mis ꝛ docuerit ſic hoīes:minimꝰ vocabit̄ in
regno celoꝝ.Mandatū q̄ppe ſoluit ꝛ docet
qn̄ h̄ q̄ſqꝫ ꝑdicat q̄d viuēdo nō implet.ſꝫ ad
regnū et̄ne btitudinis venire nō valet q̄ nō
vult ope iplere q̄d docꝫ.Quō ḡ i eo minimꝰ
vocat̄ q̄ ad h̄ nullo mō itrare ꝑmittit̄.Quid Minī' i reḡ celorum
itaqꝫ ꝑ hāc ſn̄iam niſi pn̄s eccl'ia regnū celo
rū ſ d̄r:in q̄ doctoꝛ q̄ mādatū ſoluerit minimꝰ
vocabit̄:q̄a cuiꝰ vita deſpicit̄ reſtat vt eiꝰ q̄ꝫ
ꝑdicatio ꝯtēnat̄.Hec ille.In illis igit̄ ꝟbis
ſaluatoris intelligit̄ ꝙ nullus int̄ natos mu
lieꝝ ſurrexerat vſqꝫ tunc maioꝛ in regno ce/
loꝝ.i.in eccleſia militante/Joāne baptiſta.
quia(vt ibidem d̄r)fuit non ſolum ꝓpha:ſed
plus q̄ꝫ ꝓpheta.et tante erat reputationis vt
reputaret̄ Meſſias.ſic patet Joan.j.Si āt
dicamꝰ ꝙ ſaluatoꝛ loquebat̄ non ſolū ꝑ pre
ſenti tempoꝛe:ſed etiam ꝑ futuro:etiāꝫ eius
ſententia eſt vera.Nam vſqꝫ ad hodiernuꝫ
diem nullus ſanctꝰ eſt in maioꝛi veneratiōe
ꝛ gl'ia apud eccl'iam militantē Joanne bap.
poſt btām virginem.Et ꝙ ſaluatoꝛ ſolū loq̄
ret̄ de maioꝛitate in hoc mundo:patet.Nā
poſt illa ꝟba Inter natos mulierū non ſur/

rexit maioꝛ Ioāne baptiſta: īmediate ſubdi
dit. Qui āt minoꝛ ē in reḡ celoꝝ maioꝛ ē illo
Sed poſito ꝙ expſſe dixiſſꝫ ſaluatoꝛ Inť na
tos mlieꝝ nullus ſurrexit vl' ſurget maioꝛ i
glīa padiſi Ioāne baptiſta: adhuc poſſꝫ tene
ri ꝙ ſctūs Ioſeph ſit maioꝛ i glīa ipō Ioāne
Deꝰ etiaȝ ꝓſuauit Ioſeph ab originali — baptiſta. Si tenere vellemꝰ opinionē vnius
deuoti ipſiꝰ ſcti Ioſeph q̄ opinatꝰ eſt ꝙ ſicut
deꝰ voluit ꝓſeruare btām ꝟginē a pctō origi
nali vt eſſet eiꝰ digna mr̄: Ita etiā voluit ꝓ/
ſeruare ſctm̄ Ioſeph vt eēt mr̄is ſue dignus
ſponſus ⁊ eiꝰ idoneꝰ pr̄ nutriciꝰ ⁊ miſter pu/
riſſimus. et q̄ntū poſſibile eſſet cōfoꝛmaret̄
in puritate ipſi inocētiſſime ꝟgini. et hāc ſuā
opinionē ꝯfirmat dicto ꝓdicti mgr̄i Ioānis
Gerſon in exoꝛdio ſermonis de natiuitate btē
ꝟginis: vbi ait. Sicut decuit vt Maria tā/
ta puritate niteret (ſicut dc Anſ.) q̄ ſub deo
maioꝛ neq̄t itelligi: Ita decuit vt Ioſeph tā
ta ꝓrogatiua polleret q̄ ſiltitudinē ⁊ couenī/
entiā exꝓmeret talis ſpōſi ad talē ſpōſam de
qua natꝰ eſt Ieſus q̄ vocat̄ chr̄s. Vn̄ ſic laus
Marie eſt laus chr̄i filij ſui: ita laus ioſeph
in ꝓconiū redundat vtriuſqꝫ: Ieſu. ſ. ⁊ Ma
rie. Et ſic ex aduerſo dc ſapiēs Eccl. iij. ꝙ de/
decus filij eſt pr̄ ſine honoꝛe. ſimil'r dedecus
ſponſe eſſet ſponſus ſine honoꝛe derelictus.
Hec Gerſon. ¶ Dicit aūt ꝓdictꝰ deuotꝰ ꝙ
ꝑ hāc ꝓſeruatiōeȝ nō ſeq̄t̄ ꝙ btūs Ioſeph ſit
eq̄lis btē ꝟgini ꝑ oīa: ſed ſolū ꝯfoꝛmis. Naȝ
excellentioꝛ fuit ꝓſeruatio ipſiꝰ mr̄is dei q̄ȝ
Differencia eiꝰ preſuatiōis — ſpōſi ſui. Ipa em̄ puriſſima ꝟgo talit̄ fuit ꝓ/
ſeruata ꝙ nullā penitꝰ infectiōem ſenſit i aīa
ſed nec etiā in coꝛpe. Ioſeph ꝟo habuit coꝛpꝰ
infectū ſic alij. ſed anteq̄ȝ in eo infūderet̄ aīa
purgatū fuit ſancti ſpūs ſctificatiōe. et tunc
creata ⁊ infuſa eſt aīa ⁊ ab originali pctō ꝓ
ſeruata: eo mō q̄ credidit mgr̄ Paulus de
Venetijs ꝓſeruatā fuiſſe glīoſam ꝟgineȝ. q̄
tm̄ credit̄ ab alijs fuiſſe excellentiꝰ ꝓſeruata.
Si aūt hec opinio eſſet vera: nō ſeq̄ret̄ ex ver
bis chr̄i ꝓdictiſ ꝙ Ioānes baptiſta eſſet ma/
ioꝛ Ioſeph. qꝛ loquit̄ de his q̄ ceciderūt i pec
cato originali ⁊ ſurrexerūt ab eo: in q̄bꝫ non
cōpꝛehēderet̄ ipe Ioſeph. ¶ Vtꝝ āt Ioſeph
ab originali macula ꝓſeruatꝰ fuerit: ipſe deꝰ
nouit q̄ talē ſibi i patrē putatiuū ⁊ gubnato/
rē hūanitatiſ ſue ⁊ dilectiſſime ſpōſe ac mr̄is
ſue puriſſime cōiugē ſuꝑ oēs mōi hoīes ele/
Quare ſcptura tacet ð Ioſeph. — git. De q̄ loq̄ns Io. Gerſon vbi ſ. ait. Sol/
uit̄ ex his q̄ſtio Cur de Marie ⁊ cur de Io/
ſeph ꝓconijs: dignitatibꝫ ⁊ excellētijs: virtu
tibꝫ: operibꝫ ⁊ geſtiſ: amplioꝛa non tradit ſcri
ptura. Neqꝫ tm̄ mōs ipſe cape poſſet q̄ ſuꝑ
his ſcribēdi eſſent libꝛos. ſed ex his q̄ diximꝰ
hꝫ deuote ꝯtēplātiſ animꝰ vn̄ facil'r aſſurgat
ad laudes quantaſlibet Marie et Ioſeph.
Quō ſic recte aſcribat eis ꝑ ſufficientiā aut
virtualē ꝯtinentiā laudes q̄s in alijs creatu
ris etiam angelicis cōſiderat. Nā habet h̄ hie
rarchicꝰ oꝛdo ſm Dioñ. vt inferioꝝ virtutes
ſint i ſupioꝛibꝫ ꝑfectioꝛi modo repoſite: quē/
admodū ſapiā ꝑfectioꝛ ē in ſeraphin q̄ȝ i che
rubin. Eſt aūt Maria ſuꝑ choꝛos angeloꝝ
ꝑ grām ⁊ glīaȝ ſublimata: q̄d de ipō ioſeph
negare nō audeo: ſed nec affirmare ꝓſumo.
Erūt igit̄ in ambobꝫ ꝑfectiōes ceteraꝝ crea/
turaꝝ irrōnabiliū ⁊ rōnabiliū: etiā angelica
rū eminēti q̄dā modo reꝑabiles ⁊ attribui/
biles. Et hoc q̄ȝ clare pateat ad cōmēdatiōeȝ
vtriuſqꝫ ꝑſpicuū eſt ſolerter intuēti: ⁊ ꝑ cōſi/
deratione intrāti cāpos ampliſſimos oīm
ꝟtutum: donoꝝ: btitudinū: fructuū: ſpūs et
ſimiliū. Hec ille. De ipſo aūt ſctiſſimo Io/
ſeph ꝓphetauit Dauid pſ. xx. dicēs deo. Pre
uenisti eum in bn̄dictiōibꝫ dulcedinis: poſu
iſti in capite eius coronam de lapide ꝓcioſo
In q̄bꝫ ꝟbis tria tangit. Primo ꝓparatōem
ꝟtualem. ibi: Preuenisti. Scdo ꝯſolatiōem
diuinalem. ibi: in bn̄dictiōibꝫ dulcedīs. Ter
tio ſublimationē triūphaleȝ. ibi: poſuiſti ⁊c.
¶ Circa pmū eſt ſciendū ꝙ diuina ſapiētia
q̄ ab eterno omnia vidit: hūc ſctiſſimū virū
nō ſolū ꝓelegit ex oībꝫ: ſed etiā ſuꝑ oēs ꝓpa/
rauit ⁊ diſpoſuit ad tāalta myſteria cogno/
ſcenda ⁊ ꝑtractāda taliter ꝙ nihil ei defuit.
Vn̄ q̄dam deuotꝰ ꝓdicatoꝛ dicebat ꝓplo de
Ioſeph a dō electo: Scias eū deductū ex al
to. Et de hoc dubitare eſſet quaſi ſacrilegiū.
Crimē em̄ ē ſacrilegij/dubitare an is dignꝰ
ſit quē ꝓnceps ad aliq̄d officiuȝ elegerit. l. ij.
C. de crimi. ſal. Et ꝯfirmant̄ ꝓdicta ꝑ illud
q̄d inq̄t b. Tho. i. iij. pte ſū. q. xxvij. ar. iiij. d.
Quos deꝰ ad aliq̄d eligit: ita ꝓpat ⁊ diſpōit
vt ad illō ad q̄d eligunt̄ iueniant̄ idonei. vn̄
dc apl's. ij. ad Coꝛ. iij. Idoneos nos fecit mi
niſtros noui teſtamēti. Cū ḡ deberet Ioſeph
eſſe cuſtos btiſſime virginis et pueri Ieſu: ⁊
eoꝝ ſocius ⁊ gubernatoꝛ: ⁊ hēre reginā celi in
ꝯiugē: ⁊ eſſe maritꝰ illiꝰ q̄ eſſet ſpōſa dei. Cre
dis ne ꝙ errauerit deus in electōe ipſiꝰ: aut
ꝙ aliq̄d ei deeſſe ꝑmiſerit: q̄n eū ꝑfectiſſimū
fecerit: ꝓfecto hoc eſſet valde erroneū ⁊ ſtul
tiſſimū opinari. Deꝰ em̄ (vt ſ. diximꝰ) cū ali
quē ad aliq̄d opꝰ ꝑagēdū aſſumit: dat ei oēȝ
ſufficientiā ad ꝑficiendū. vt etiā inq̄t Petrꝰ
Ioān. in. iij. di. iij. Et facit ad ꝓdicta. l. q̄dam
cōſulebat. ff. de re iudi. Unde de iſto ſctiſſi/
mo viro ſuꝑ familiam dei cōſtituto dici pōt
illud Lu. xij. ⁊ Matth. xxiiij. Quis putas ē fi/
delis ſeruus ⁊ prudens quē conſtituet dn̄s
ſuꝑ familiā ſuam? Ego igit̄ teneo ꝙ in toto
mundo nunq̄ȝ fuit vir ita ſufficiēs ad tādi/
gnum opus ſicut beatus Ioſeph. Unde de
ipſo dicebat q̄dam deuotus ꝓdicatoꝛ ꝓplo:
Audeo tibi dicere ꝙ fuit vir integre ratiōis

Specialis ſermo ð ioſeph.

ita ꝙ fuiſſet ſufficiēs ad regimē toti⁹ mundi
Si ī maiori et in minori. Nā q̄ erat ſufficiēs ad mai⁹: mlto magꝭ eſt
credēdus fuiſſe ſufficiens ad min⁹. Et ꝓbari
pōt hec ſnia p. l. nō debet. ex. l. de reg. iu. et c.
cui licet. eo. ti. li. vj. et. l. iuriſgētiū. §. adeo. ff.
de pac. ꝛ. l. legatū. et. l. ad rē mobilē. ff. ꝺ ꝑcu.
et ꝑ ea q̄ no. in. l. cū pacto. ff. de ſer. ex. ꝛ in c. j
de tor. et in c. ex ꝑte. de deci. Qui ḡ fuit a ꝺo
electus idone⁹ ad regimē filij ſui: q̄ in infini-
tū eſt excellentioꝛ ꝛ maioꝛ mōdo: et ad gubna-
tionē ſpōſe diuīe q̄ eſt dignioꝛ vniuerſo orbe.
mlto magꝭ credēdus ē fuiſſe ſufficiēs ad re-
gendū totū mōm. Et ideo q̄dā p̄dicatoꝛ di-
cebat. Male faciūt q̄ depingunt eū decrepi
Joſeph ꝑfectōne repletus. tū: melācholicūq; ac vilē: cū flaſcheto ad cin
gulū: hoīem tāprudentē atq; ſapia repletuȝ.
Cū em̄ btiſſima ꝟgo fuerit tāte ꝑfectōis: nō
dubium eſt ꝙ etiā ſ eius ꝯiunx fuit ꝑfectione
repletus: vt eſſet ei⁹ cōiugio idone⁹. Ait em̄
Ambro. ꝙ cōnubiū ꝺꝛ quaſi duo boues ſub
iugo vt cōueniant in trahēdo. ꝙ ſi aliter fa-
cies o tu q̄ vis nubere: Se hauerai de la ſal
ȝa: te la māgiarai. Fuit etiā btiſſim⁹ Joſeph
ſuꝑ oēs hoīes puros ſilis virgini glīoſe ī no
bilitate. q̄a inꝯ oēs q̄ ſꝯ egreſſi de ſtirpe Adā
non eſt egreſſus vir dignioꝛ ac nobilioꝛ illo.
q̄d patȝ Mat. j. in genealogia ei⁹. Nā oīs ꝑ-
fectio ꝛ nobilitas generꝭ hūani ꝛ maxie ſtir-
pis iudeoꝝ tānobilis eſt collata ī eo: vt dice
bat q̄dā deuot⁹ p̄dicatoꝛ remanēte fece ī ſac-
co. Sicut ḡ bñdicta virgo fuit de ſtirpe re-
gali: ita ꝛ btūs Joſeph cui ꝺ iure debebaꝯ re
Nobilitas Joſeph gnū. ſicut Mat. x. ca. patere pt. ¶ Fuit etiā
in eo alia nobilitas dignioꝛ: de q̄ loq̄ns mgꝯ
Joā. Gerſon in p̄allegato ſer. cōſideratōe. j.
ait. Nō faciūt nobilē antiq̄e diuitie: vt vide
tur Ariſt. deſcribere: neq; dn̄atio ſuper cete-
ros: aut aliquod hmōi tꝑale dat nobilitatē:
ſed ſeruit⁹ dei: cui ſeruire regnare eſt: cuius
agi frenis ſūma libertas eſt. Unde Agatha
theologiȝans glīabaꝯ inter opprobria dicēs
Sūma ingenuitas iſta eſt in qua chr̄i ſerui
tus comprobaꝯ. Ex q̄b⁹ eliciꝯ Mariā et Jo-
ſeph ſūma nobilitate p̄ditos fuiſſe. q̄a ſupre
mā in dei obſeq̄o etiā corꝑali exhibuere ſui-
tutē. Nobiliores igiꝯ q̄ȝ nobiliſſim⁹ regū Da
uid ſic eo ſanctiores ꝛ timoratiores ī dei fue-
Quare de⁹ ꝑmiſit Mariā ꝛ Joſeph laborare. runt ſeruitio. Hec ille. ¶ Sed h̄ oriꝯ dubi-
tatio. Cū Maria ꝛ Joſeph fuerint de ſtirpe
regia ꝓgeniti: q̄ pacto voluit deus ꝙ ipē Jo-
ſeph nutrici⁹ ei⁹ ſeruilib⁹ opib⁹ intēderet. Fu
it em̄ faber lignari⁹. Et ſilꝯ ꝺr Hiero. Ma
riā opi textrino opam dediſſe. Rn̄det magꝯ
Joā. Gerſon vbi ſ̄. di. Mirandū non eſt ſi
paupꝑtatꝭ honeſte p̄dicatoꝛ et amatoꝛ Jeſus
voluit ī honeſta paupꝑtate naſci ꝛ laborioſiſſi
mus cū laborātib⁹ educari: dans in h̄ exem-
plū oīb⁹ etiā nobilib⁹ ne vacēt inerti ocio: q̄d

eſt fomes: fōs: ꝛ origo oīm viciorꝝ: q̄m mul
tā maliciā docuit ocioſitas Eccl. xxxiij. Et oci-
oſitas ac voluptas ſunt arma diaboli. c. niſi
cū p̄dē. §. vex. de renū. et in deſiderijs ē oīs
ocioſus. c. nunq̄ȝ. de cōſe. diſt. v. De ipō igiꝯ
ſcō Joſeph ꝟificatū eſt illō ꝑſ. cxxvij. Labo
res manuū tuarꝝ q꞉ māducab/ btūs es ꝛ bñ
tibi erit. Dicit etiā ibidē mgꝯ Joan. Gerſon
vbi ſ̄. Illud q̄d de forti mliere p̄dicat ſapi-
ens Prouer. vl. Marie cōuenit: q̄ panē oci-
oſa nō comedit: ſed q̄ſiuit lanā ꝛ linū ꝛ opa-
ta ē ꝯſilio manuū ſuarꝝ. Jō rite ſubiferꝯ my-
ſtice de Joſeph viro ſuo. Nobilis ī portꝭ vir
ei⁹. Et hec de nobilitate Joſeph ꝛ Marie di Joſeph
cta ſufficiāt. Hec ille. Noli igiꝯ mirari ꝙ Jo apte fuit
ſeph fuerit faber. debuit em̄ ſic eē vt eēt con- faber
formis deo: q̄ ē oīm fabricatoꝛ. Itē q꞉ nullū
exercitiū ita cōueniebat chr̄i nutricio: marie
q꞉ nat⁹ eſt ī diuerſorio: in q̄ ꝑ. xl. dies ſm aliq̄s
q̄s ſteterūt. ꝛ ipē Joſeph (vt crediꝯ) forte ali
quā cunā ꝛ aliq̄lē reductū ibi fecit de aſſeri-
bus aut vimib⁹ ꝓ defenſiōe pueri ꝛ mr̄is ei⁹
a frigore. Itē cū eēnt ī egypto/ nullū aliō po-
terat q̄ſi hr̄e exercitiū apti⁹ ad adq̄rendū vi-
ctū q̄tidianū. Preterea q꞉ ex ligno natura hu-
mana ē ꝑdita. idō ꝯueniebat vt faber ligna-
ri⁹ diceretꝯ pꝯ recuꝑatoris ꝛ reſtauratorꝭ. Fu
it aūt figurat⁹ ī Joſeph filio Jacob quē pha
rao rex egypti fecit p̄ncipē ſuꝑ vniuerſaȝ trā
egypti: dicēs ei vt hꝛ Geñ. xlj. Ad tui orꝭ im-
periū cūct⁹ ꝑplus obediet. Tulitq; anulū de
manu ſua ꝛ dedit eū ī manu eius: veſtiuitq;
eū ſtola byſſina: ꝛ collo torquē aureā circūpo
ſuit: fecitq; eū aſcēdere ſuꝑ currū ſuū ſecun-
dū: clamāte p̄cone vt oēs corā eo genuflecte
rēt ꝛ p̄poſitū eē ſcirent vniuerſe terre egypti.
Dixitq; ei rex. Abſq; tuo iꝑio nō mouebit q̄ſ
q̄ȝ manū aut pedē in oī terra egypti: ꝛ voca-
uit ſaluatorē mōi. Hec ibi. Anul⁹ āt quē rex
etern⁹ dedit Joſeph eſt btā ꝟgo quā dedit ei
ſpōſaȝ. Ipa em̄ ꝟgo bñdicta ē ille anul⁹ quē
q̄ portauerit ī digito ſuo ꝑ deuotiōeȝ poterit
intrare ad celeſtes nuptias. Induit q̄ȝ eum
dn̄s veſte alba: q꞉ ei⁹ ꝟgitas ꝛ puritas ꝑ hāc
deſpōſatiōeȝ fuit magꝭ ꝺalbata. Torq̄s aūt
aurea ē charitas ligās coꝛ ei⁹ cū corde ꝟgis.
Inꝯ Mariā ei ꝛ Joſeph fuit amoꝛ īdicibilꝯ ꝛ
ſctiſſim⁹. nā p⁹ chr̄m filiū ſuū nullū hoīeȝ vl
creaturā aliā ita amauit ꝟgo pijſſima ſic Jo
ſeph. ꝛ ſilꝯ ioſeph btiſſimā ꝟginē ſuꝑ oēs pu
ras creaturas dilexit. ¶ Nō ē āt mirꝝ ſi chr̄s Joſeph
voluit ꝙ oēs creature obedirēt Joſeph: cū ꝛ oia obediebant
ipē illi obediēs extiterit ꝛ ſubiect⁹: vt hꝛ Lu.
ij. De q̄ inq̄t Joā. Gerſon ī ꝯſideratōe. iij. p̄-
dicti ſer. Legim⁹ puerꝝ ieſum dn̄. xij. annorū
fact⁹ eēt ſubditūȝ fuiſſe Joſeph ꝛ Marie: q̄
ſubiectio ſic inextiabilē notat hūilitatē ī Je-
ſu: ita dignitatē icōꝑabilē ſignat ī Joſeph ex

Maria. Hec ille. ¶ Quo ad ſcdm qd̄ teti-
git pñ.i v̄bis ꝓpoſitis.ſ.de ↄſolatiõe diuiali
ipi⁹ Joſeph:q2 i ſupiorib9 aliq̄ dc̄a ſūt:io bre
ui⁹ hic me expediã. Dico ãt ꝙ nunq̄ȝ fuit aut
erit aliq̄ mulier ita ↄſolata d̄ ſuo ſpõſo ſicut
btã v̄go de Joſeph.nec aliq̄s marit⁹ ita ↄſo
Joſeph lat⁹ de ſua ↄiuge ſic̄ ſctũs Joſeph de v̄gine
voluit di bñdicta. ¶ Sed hic orit̄ dubiũ q̄re Joſeph
mittere ma voluit dimittere eã:vt hr̄ Mat.j. Et rñdet̄
riam ꝙ h̄ nõ fecit ex ſuſpiciõe:q2 v̄go adeo hone-
ſta erat ꝙ d̄ ea nullã penit⁹ ſuſpicõeȝ hr̄e po
terat. Vñ Chryſ. ſup Mat.inq̄t. O inextia
bil' v̄t⁹ Marie:pl⁹ credebat Joſeph ſcitati
Marie q̄ȝ ei⁹ vẽo. Rõnē ãt q̄re eã volebat
dimittere ſup tetigim⁹.de q̄ etiã inq̄t gloſa
ſup Mat.ꝙ ex facie v̄gis egrediebat̄ q̄dam
ſplẽdor tãq̄ȝ ſi ſol fuiſſet in laterna cryſtalli.
Et io vidẽs Joſeph tantã maieſtatē:ex hũi-
militate volebat ſepari ab ea reputãs ſe idi
gniſſimũ ↄuerſari cum ipã. Sed ab ange-
lo fuit ↄfortat⁹:Mat.j.ꝛ ↄſeq̄nt̄ valde ↄſo-
lat⁹ cogi͂cẽs ꝙ de⁹ fecerat eũ dignũ habita-
re ꝛ ↄuerſari cũ ſpõſa diuia ꝛ cũ filio ei⁹ bñ-
dicto.in q̄ ↄuerſatiõe ↄſolatiões inextimabi
les habuit. Spõſa eñi deb3 cõicare bõa ſua
ſuo ſpõſo:ꝛ vxor ſuo marito.de q̄ p̄ Cynũ in
l.vbi adhuc. C.de iure do.ꝛ faciũt etiã nota
ta in.l.ſi cũ dotē.§.ſin autē.ff.ſolu.ma. Sũt
eñi duo in carne vna vir ꝛ vxor Geñ.ij.ꝛ ob
hãc cauſaȝ vn⁹ alteri debet ſubuenire:vt d̄r
in c.j.d̄ ↄiu.lepro. Preterea ſicut femie gau
dent puilegijs viroꝝ ꝛ coruſcant radijs eo-
rũ.l.femine.ff.de ſena.ꝛ.§.ſin autē.in aut̄.de
ↄſu.coll'.iiij.ꝛ.l.mulieres.C.de digni.li.xij.
Ita etiã equũ eſt viros coruſcari ꝛ illuſtrari
radijs vxoꝝ ꝛ participare de ↄſolatiõib9 ea-
Fili⁹ pñi rũ. Et io nõ eſt dubitandũ ꝙ btã v̄go cõmu
cõicet. nicauit ſuas ↄſolatiões cũ dilectiſſimo ſpõ-
ſo ſuo Joſeph:ꝛ participē fecit eũ ſuaꝝ diui
tiaꝝ ſpũaliũ:cũ etiã q̄liber fili⁹ debet cõica
re cũ patre ſuo de ſuis diuitijs.iniquiſſimũ
eñi eſſet prēm egere cui⁹ fili⁹ ſit in facultati
bus.l.ſi q̄s.§.ſi impubes.ff.de libe.agnoſcē-
Vñ d̄r in.l.parentũ. C.de alen.libe.ac parē.
Parētũ neceſſitatib9 liberos ſuccurrere iu-
ſtũ eſt. Ideo credēdũ eſt ꝙ dñs Jeſus abũ-
dãtiſſime ſubuenerit pr̄i ſuo putatiuo ꝛ nu-
tritiuo Joſeph de ſuis bonis ꝛ operib9 cele-
ſtib9 ꝛ ↄſolatiõib9 diuinis ipũm repleuerit.
Vñ cũ chr̄s haberet clauē paradiſi ꝛ vnã de
derit mr̄i ſue:dedit ꝛ vnã ſuo patri Joſeph:
vt dicebat q̄dã deuot⁹ p̄dicator. Qui aũt ha
bet clauē hab3 etiam ea q̄ ↄtinent̄ ſub claue.
O igit̄ ↄſolatiſſime Joſeph q̄nta erat dulce
do tua quã ex ſocietate filij dei ꝛ mr̄is ei⁹ p-
cipiebas. Bõne vnicuiq3 eoꝝ dicebat. In o-
dorē vnguētoꝝ tuoꝝ currim⁹. Cañ.j. Quã
to eñi ſocietas ē ſanctior tãto ē iocũdior cõ-

uerſatio.ꝛ q̄ cũ bono ↄuerſat̄:bon⁹ efficiet̄:
pš.xvij.ꝛ multo magis btũs Joſeph ↄuer-
ſando cũ ſctiſſcõꝝ dei filio ꝛ mr̄i ei⁹ q̄tidie i
ſctitate creſcebat.ꝛ ꝓficiebat de bono i meli
us:intuẽs geſta ꝛ modos ſctiſſime vite vtri
uſq3.null⁹ aũt vnq̄ȝ fuit q̄ tãtã grãm habuerit
de dulci Jeſu ꝛ bñdicta mr̄e ei⁹ ſic̄ Joſeph: Joſeph
q̄(vt credit̄)p.xxx.annos cũ eis ↄuerſat⁹ eſt i morit̄
h̄ mũdo.nã paꝝ añ baptiſmũ chr̄i mortu⁹ eſt
vt cõiter tenet̄. Si igit̄ btũs Joan.euãgeli-
ſta ſcl' dormiẽs i ſinu ieſu tãtã ↄſolationē re
cepit:ꝛ fluẽta euãgelij d̄ ei⁹ ſacri pectoris fon
te potauit.ꝛ ſi frat̄ Ruffin⁹ ſoci⁹ btī Frã.ſcl'
vidẽs gl'ioſaȝ v̄ginē ſibi apparētē cũ filio in
brachijs tãtã recepit ſuauitatē ꝙ q̄ſi ei⁹ aĩa
d̄ corpe exiuit.q̄d ipe agere d̄bebat ex ↄtiua
eoꝝ viſiõe ꝛ ↄuerſatiõe cũ ill':ꝛ ſuauiſſima
ↄiūgatõe p tot ãnos ad vnã mẽſaȝ. Dic mi-
hi o deuota aĩa q̄le gaudiũ credis hr̄e in no
cte natiuitatis dñi. Cãtabãt angeli:ꝛ ipe Jo
ſeph ex dulcedie flebat ſollicit⁹ facere ignem
ad calefaciẽdũ dulcē Jeſũ ꝛ mr̄em ei⁹. Quã Cõſolati-
ta erat teneritudo ipi⁹ Joſeph qñ audiebat oẽs Jo
benignũ dei filiũ eũ appellare p̄rem:ꝛ ſibi i ſeph
mẽſa fuire volētē. O vtinã ego vl' vnũ d̄ fra
gmētis illi⁹ ↄuiuij hr̄e poſſeȝ. Quãtũ preterea
gaudebat qñ videbat dulciſſimũ dñm ieſuȝ
i labore ꝛ artificio ſuo eũ adiuuãtē:ꝛ ſibi mi
rifica illi⁹ artis carpētarie oñdentē. Qua dul
cedine replebat̄ qñ ipm paruulũ ieſulinũ te
nebat i brachijs ꝛ dulcit̄ oſculabat̄:ꝛ ſtrige
bat ſuauit̄:nõ ſcl' tm̄ ſicut Symeõ ſenex:ſ3
q̄tidie:ꝛ adiuuabat ↄiugē ſuam v̄ginē bñdi
ctã ad faciẽdũ infantulũ q̄etiſſimũ ꝛ g̃tioſiſ
ſimũ:ꝛ linteamia lauãda. O bñdicte ioſeph
quõ potas ſufferre tãtã ſuauitatē quã dul-
cedo paradiſi dei fili⁹ te ſuis brachijs ample
xabat̄ ꝛ dulciter oſculabat̄:ꝓfecto credo ꝙ ꝛ
tu illi dulcit̄ d̄cãtabas Jeſu ſole ſerenior ꝛc̄.
Vide i officio nois Jeſu. Si ſctũs Frãciſc⁹
loq̄ns de d̄o cũ ſctã Clara rapt⁹ ē in extaſim
cũ ipã.ꝛ ita igne ſpũſſcti inflãmat⁹ vt videre
tur circũſtãtib9 ꝙ totũ monaſteriũ in q̄ erãt
arderet:q̄d agere tu d̄bebas qñ cũ ſctiſſima
ↄſorte tua v̄gine de celeſtib9 loq̄baris ꝛ cuȝ
ipo deo:ꝓfecto ſtupebas audiẽs mirabilia
q̄ nõ licet hoi loq̄.ij. Coꝛ.xij. Que cõſolatio
tua erat qñ audiebas dñm Jeſum cuȝ mr̄e
ſua colloq̄ntē:ꝓfecto tu illi dicere potas cũ
pš. Cõſolatiões tue letificauerũt aĩam meã.
Quid agebas o bõe Joſeph qñ videbas ſpõ
ſam tuã d̄nocte ſurgentē ad orõnē ꝛ i orõne
a terra eleuatã:ꝛ innumera angeloꝝ multi-
tudie circũdatã ꝛ mag̃ ſplẽdore renitentē ac
ſepe p ꝑctõꝝ ↄuerſiõe cũ lachrymis deũ de-
ꝑcãtē. Credo ꝙ ꝛ tu exurgebas ꝛ cũ orãte o-
rabas ꝛ cũ lachrymãte lachrymabaris:ꝛ tot⁹
deuotiõe r̄plebaris meritis ei⁹ dilectiſſime ſpõ

ſe tue. Si em̄ ſctā Cecilia ſuo ſpōſo feroci ⁊
īdeuoto tot celeſtes ꝯſolatōes īpetrauit: q̄d
credēdū ē tibi charıſſımo ac ſctiſſimo ſpōſo
ſuo īpetraſſe ſpōſaꝫ tuā pietate repletiſſimā
q̄ etiā ꝓ inimicꝭ ſuis īpetrat grās? O ſctiſſi/
me ioſeph ſi petrꝰ ſcl'tm̄ vidēs gl'iam ⁊ pul/
critudinē ieſu trāſfigurati dixit: vt hꝫ Mat
the .xvij. Dn̄e bonū ē nos h̄ eē ⁊c. q̄d tu dice
re debebas cui nō ſolū ſel' ſꝫ ſepiꝰ (vt pie cre/
dit̄) ſe bn̄dictꝰ ieſus trāſfiguratū ī corpe glo
rioſe oñdit? Si mľier emorroiſſa tāgēs fim
briā veſtimēti ieſu ab īcurabili īfirmitate cu
rata ē Mat. ix. ⁊ Lu. viij. Et ſi oēs q̄ tāgebāt
vl' fimbriā veſtimēti eiꝰ ſalui fiebāt a q̄cūꝗ
detiebant̄ īfirmitate. Mat. xiiij. ⁊ Mar. vj
Et ſi cecꝰ natꝰ tactꝰ digito ſaluatorꝭ cū luto
ex ſaliua oris eiꝰ facto illumiatꝰ ē Joā. ix. Et
ſi ip̄e bn̄dictꝰ ieſus tāgēs cecoꝝ oculos illu/
miabat eos Mat. ix. ⁊ tangēs manū puelle
mortue reſuſcitauit eā: vt ī eodē c. hꝫ. ⁊ ſi tan
gēs feretꝝ ī q̄ iuuenis mortuꝰ ferebat̄ ad ſe
pulturā r̄ſuſcitauit ip̄m: vt hꝫ Lu. vij. Quā
ꝟtutē ⁊ fortitudinē ī bn̄ agēdo: ⁊ feruorē ī di
uio amore ī tua aīa ⁊ corpe īprimere debe/
bāt oſcl'a ⁊ āplexꝰ bn̄dicti ſaluatorꝭ? O felix
ioſeph qn̄ b. ꝟgo plorās q̄rebat filiū ſuū cre/
do ꝙ ⁊ tu cū ea lachrymabarꝭ ⁊ dicebas illō
Tob. x. cū ip̄a piiſſima ꝟgīe. Heu me fili mi
lumē ocl'oꝝ nr̄oꝝ. ⁊ ſolaciū vite nr̄e. oīa bōa
ſil' in te vno hn̄tes nō debuimꝰ te dimittere
a nob. Quia ꝟo illi q̄ ſūt ſocij paſſionū dn̄t
etiā eē ſocij ꝯſolationū. c. j. de ſepl'. ⁊. q̄. Coꝝ.
j. Jō ip̄a btiſſima ſponſa tua voluit ſꝑ ꝙ tu
pticipares ꝺ ſuis ꝯſolatōib ſicut pticipaſti
ſꝑ de eiꝰ tribulatōib. Vn̄ cū dicēti ad eiꝰ re
uerētiā vl' vnū Aue maria ꝯferat ip̄a benig̃
ꝟgo remūeratiōnē magnā. ꝓfecto tibi tanto
tpe ſuiēti illi ⁊ ſuo filio obtinuit īdicibilē p̄/
miationē ⁊ gl'iam. Quā tertio tāgit pš. ī ꝟ/
Premia to ioſeph — bis p̄allegatꝭ dū dī deo ꝺ te. Poſuiſti ī capi
te eiꝰ ⁊c. Qualē āt ſublimatiōnē hēas ī cele/
ſti gl'ia declarat Joā. gerſon ī p̄dicto ſer. ꝯſi/
deratōe. iij. di. Felix illa dies tota celebrima
mōo Sacra docēs lcta: q̄ ſcandit ad ethera
ꝟgo Mat: ⁊ angelicos ciues ſupeuolat oēs
Huc tibi ꝟgo ioſeph ieſus ⁊ tua ſpōſa ꝓpīn/
quū Credere fas ſtatuūt ſoliū: tales ob ho/
nores Cōcinimꝰ: facite nob hec gl'ia detur.
Pro noticia aūt maiorꝭ trāſitꝰ bti Joſeph ⁊
gl'ificatōis eiꝰ ē ſciēdū ꝙ inq̄t p̄dictꝰ doctor
vbi š. Legimꝰ ī trāſitu marie ip̄m ieſuꝫ aſti
tiſſe. h̄ ei Hiero. argumētat̄. ſꝫ ⁊ ī obitu felici
ioſeph recte credēdū ē mariā ſpōſam ⁊ filiū
ieſū corpalr̄ affuiſſe. Añ ei chr̄i paſſiōnē de/
functꝰ ē. alioq̄n em̄ cuſtodia mr̄is alťi cōmiſ
ſa nō fuiſſet. Hec ille. Pie igit̄ credo ꝙ dul
cis ieſus ⁊ piiſſima ꝟgo īfirmo ioſeph ſolli/
cite ſuiebāt: ⁊ ei fercula ꝓpinabāt: atꝫ ꝓprijs
mātb qn̄ opꝰ erat eū portabāt: ⁊ circa lectuꝫ
ſtātes ip̄m ꝯfortabāt. Dicebatꝗ Joſeph do
mio ieſu: Nūc lerꝰ moriar ſperās ꝙ cito vēi
es libare nos. Jn trāſitu āt eiꝰ dixit ei ieſus. — Nota de tranſitu ioſeph
Vade dilecte mi alacrit̄ ab hac miſiaꝝ val/
le. ⁊ porta h̄ nomē bonū nouū ſctis pr̄ib ꝙ
īfra paruū tp̄s veniā ad vos: ⁊ ad celeſtia re
gna ꝑducā. Precepit aūt angel' ip̄e dn̄s di.
Subuenite ſcti dei: occurrite āgeli dn̄i ſuſ/
cipiētes aīam eiꝰ. Ad ip̄m ꝟo ioſeph de hac
vita migrātē ait. Chorꝰ angeloꝝ te ſuſcipiat
⁊ cū lazaro q̄ndā paupe eternā hēas requiē.
Aīa igit̄ ipiꝰ cū mag̃ honore ī ſinu Abrae ab
angel' delata ē. Jn reſurrectiōe āt chr̄i ī q̄ mľ
ti reſurrexerēt ex ſcis pr̄ib: vt hꝫ Mat. xxvij
Pie credit̄ ꝙ etiā ſctūs ioſeph gl'ioſus r̄ſur
rexit ⁊ ſil' cū chr̄o viſitauit bn̄dictā ꝟginē ſpō
ſam ſuā. ⁊ h̄ ſctūs Bernardinꝰ p̄dicās pa
due affirmās clamabat. Jn aīa ⁊ corpe ē ſan
ctꝰ ioſeph ī celis gl'ioſus: ⁊ viſa ē crux aurea
ſup̄ caput eiꝰ. ⁊ ſic ego credo ꝙ ſit ī vita eter
na ī aīa ⁊ corpe cū maria ⁊ īdicibili gl'ia hn̄s
clariſſimā aureolā ꝟginitatꝭ ⁊ doctrine: q: p̄di
cauit paſtorib ⁊ magis. Jtē puto ꝙ ſit apō
pedes btiſſime ꝟgis: honoratꝰ ab angel' ⁊ ſā
ctis oīb: ⁊ hn̄s magnā iuriſdictōeꝫ apō dn̄m
ieſum ⁊ ſpōſam ſuā ad īpetrādā grām ſuis
deuotꝭ. Et iō o deuoti chr̄iani habete hūc ſā
ctū ī deuotōe: q: ei multū ſumꝰ oēs obligati
Qui igit̄ vult aliq̄d a deo obtinere: accipiat
btm̄ ioſeph ꝓ aduocato ſuo añ ꝟginē bn̄di/
ctā ſpōſaꝫ eiꝰ: ⁊ btiſſimā ꝟginē apō filiū ſuū
⁊ dn̄m ieſuꝫ añ p̄rem celeſtē: ⁊ oīa īpetrabit.
¶ Pro ꝯcl'one aūt huiꝰ partꝭ ꝙ ſupdicta ꝺ — Joſeph corpore ⁊ aīa hn̄s
gl'ia ⁊ ſublimatōe ioſeph ꝯfirmat Joā. ger/
ſon vbi š. di. Legimꝰ chr̄o reſurgēte multa
corpa ſctōꝝ ſurrexiſſe ⁊ introiſſe ī ſctām ciui/
tatē hierl'm ⁊ apparuiſſe mľtis. Et hic forte
dr̄ apl'is. Accepert̄ mulieres de reſurrectiōe
mortuos ſuos. Recogitet oro piꝰ aīmꝰ ſi iu
ſtus ioſeph vnꝰ ex ill' putādꝰ fuiſſꝫ q̄ marie
appuerit chariſſime ſpōſe ſue ⁊ eā ꝯſolatꝰ ſit
Qui tādē chr̄o aſcēdēte ī celū ſil' ⁊ aſcēderit
gl'ificatꝰ: ⁊ collocatꝰ ē a dextrꝭ ipiꝰ ieſu: h̄ ē ī
portiorib bōis ſuis. Ex q̄b ꝯcludit̄ q̄ꝫ recte ⁊
q̄ꝫ gl'ioſe faciūt ⁊ fecert̄ q̄ celebritatē ꝺ ꝟgiali
ꝯiugio marie ⁊ ioſeph ꝑagere ſenſert̄ tā ꝟbiſ
q̄ꝫ ſcptꝭ ſuis. Hec ille. Qui etiā ī ſeq̄nti ꝯſi/
deratōe p̄dicti ſer. alloq̄ns ſynodū ſctē rho/
mane eccl'ie tūc ꝯgregatū ait. De celebritate
ꝟgial' ꝯiugij ioſeph cū maria: vl' de ipiꝰ feli/
ci trāſitu fieri ſolēnitatē exoptamꝰ: q̄tūs ma
rie meritꝭ ⁊ intcelliōe tāti tāꝗ potētꝭ ⁊ ipioſ
p̄roni apō ſpōſaꝫ ſuā reddat̄ eccl'ia vnico vi
ro vero ⁊ certo ſūmo pōtifici ſpōſo ſuo vice
chr̄i: noſꝗ ſingl'i ꝺo renaſcamur felici ntita
te h̄ ꝑ grāꝫ ⁊ ī ſuťo ꝑ gl'iaꝫ q̄ ē natale ſcōꝝ. in
tcedēte te: ⁊ ſi fas ē dicere q̄dā iure tuo iubē

te glorioſſime Joſeph vir Marie: de q̃ natꝰ ē
Carmia Jeſus q̃ vocat̃ chr̄s. Hec ille. Qui etiā ibidē
gerſonis alloq̄ns v̄ginē bn̄dictā metrice inq̄t. Alma
ḋ ioſeph. redēptoꝝ mr̄ cui lege ſupna Uir iuſtꝰ v̄goq₃
ioſeph cū v̄gine nupſit. Da celebrē dignū q₃
tuo ꝯſoluere cultū Cōiugio. fac nos purga-
tis ſordib₃ oēs: Poſſe deo ꝯiungi: fidei q̃ fi
dere puras. Deſpōſans aīas diuio germine
cōplet. Portio nāc ꝑſtātioꝛ eē maria Credit̃:
hec cel': hec mūdo dignꝰ orīpo. Gr̄a nā ſupat
nām gr̄a q̄ ſe Diuidit i reliq̄s: iſtā fōcal'r im
plet. Que clauſit gremio: quē n̄ totꝰ capit oꝛ
bis. Olī nā celi Gabriel feſtiuꝰ ab arce. Pre
radiās alacer totꝰ iocūdꝰ ipām Nazareth
vrbē galilee mittit̃. Illic deſpōſata viro dauī
dis ḋ ſtirpe ioſeph Qui dictꝰ erat: clauſo re
ꝑit v̄go maria Hoſtiolo: cui dixit aue: cui g̃
tia plena: cui tecū dn̄s gabriel. q̃ v̄ba ſalutꝫ
Uirgo ſilēs cogitat aīo turbata: q̃uſq₃ Nū
tius arcanū diuo ſmōe retexit. Hoc nā ſtu-
pet hocq₃ ioſeph reputās ſe Myſterijs tātꝫ
idignū voce modeſta Clamat: id vn̄ mihi: q̃ſ
ſūte deꝓcoꝛ a me Mox exi dn̄a. nec eīm mi
hi nubere tecū Fas video. dū multa ioſeph
trepidꝰ cogitaret Soluit̃ i ſomnū: cui iuſſio
celica dixit Audi clare ioſeph vxori trade vi
rū te. O nimiū dilecte deo: cui ſpōſo frequēt
Blāda ieſum gremio poſuit. fident̃ adimꝰ
Hūc thronū: reſidet vbi gr̄a ſaluificās nos
Mira ioſeph iuſti v̄tꝰ: lauſ mira mariā Cui
deꝰ vxorē ſociat: mirare ſacratū Fecūdū ꝓlis
cū v̄gitatꝫ honore Cōiugiū. faber o mirꝰ: cui
ſubdit̃ vltro. Aurorā ⁊ ſolē q̃ fabricat: hūcq₃
benigno Noīat ore prem; tali q̃₃ gaudet alu
mno. Regia ſtirps ⁊ ſacra Joſeph te reddit
ab ortu Clarꝫ iſigné titul'; te leta decēt Pau
ꝑtes manuūq₃ laboꝛ nutriuit. ob inde Stre
nuꝰ ⁊ lib a pſalmo teſte btūs. Hic vxoꝛ tua
tecū ſic vitꝫ abūdās. Te dn̄m ſpōſūq₃ vocat
Joſeph nos redde btōs. Hec ille. ¶ Frā. āt ḋ mayr.
q̄drupl'r ſup Miſſꝰ ē. ait. ꝙ h nomē ioſeph ſm Hie-
iterpⁱtat̃. ro. h₃ q̄druplicē iterꝑtatiōem huic myſterio
ꝯuenientē Quaꝝ pᵃma ē ꝙ ioſeph ḋꝛ dn̄i iuſtꝰ
qꝛ ex abūdātia ſue iuſticie ita fuit dn̄o appro
priatꝰ vt pr̄ eiꝰ diceret̃. ſic eū appellāte mr̄e.
Lu.ij. Scd̄a iterpretatio ē ꝙ iterꝑtat̃ dn̄o iu-
ſtificatꝰ. qꝛ ſic ipa v̄go fuit ſcificata vt dn̄m
pareret: ita ip̄e fuit iuſtificatꝰ vt dn̄o alimē-
ta nutritōis ꝓcuraret tāq₃ pr̄. ⁊ iō ḋꝛ Lu. iij.
ꝙ ip̄e dn̄s putabat̃ filꝰ Joſeph. qꝛ. ſ. ſeduli-
tatē patnā illi exhibebat. Nos v̄o poſſumꝰ
aſſigr̄e aliā cām huiꝰ reputatōis quā ponit
Joā. gerſon i ſua ioſephia. ſ. ꝙ dn̄o nr̄o erat
ſilis ioſeph i facie ⁊ i ceterꝫ diſpōnib₃ coꝛpis
qḋ deꝰ eē voluit. qꝛ niſi int̃ ſtaturā ⁊ effigieꝫ
chr̄i ⁊ ioſeph fuiſſet ſilitudo: nō eēt reputatꝰ
a iudeis eiꝰ filꝰ: ⁊ ꝯſeq̄nter reputaſſent btāꝫ v̄-
ginē adulterā. Ex q̄b₃ ꝯcludit̃ ꝙ ſi ioſeph fu

it ſilis chr̄o pulcerrimꝰ extitit. Dicit igit̃ Jo Joſeph
an. gerſon vbi ſ. Perſonas int̃ ſil'es ē nexꝰ ſilis chr̄o
amoꝛis. De ioſeph aſt rō ſuadet ꝙ facilialis
Forma ieſu forme ſilis reputāda fuiſſꝫ. Si
nō: q̃ pacto pr̄ eiꝰ creditꝰ eēt: Qualit̃ intacte
mr̄is ſaluaſſet honorē. Diſparitas vultꝰ ꝓ-
lis cū pr̄e putato. Gr̄a nāe fieri vult ꝯſona
ſepe. Nōne minoꝛ iacob₃ frat̃ dn̄i ꝓhibetur
Ualde ſibi ſimilis: qḋ gr̄a nō caro fecit ⁊c.
¶ Sequit̃ Frā. de may. vbi ſ. Tertia iterꝑ
tatio ē ꝙ ioſeph iterꝑtat̃ augmētū: qꝛ l₃ i ce
terꝫ deſpōſatōib₃ v̄ginū ḋ cōi lege fiat diminu
tio itegritatꝫ i ꝓpoſito dū ſpōſa dat aſſenſuꝫ
i copulā carnalē: i iſta tn̄ deſpōſatōe fuit ap-
poſitū augmētū. qꝛ tūc v̄gitatꝫ ꝓpoſitū v̄go
firmauit puritatꝫ effectū eliciēdo: occurrēte
tūc obiecto ⁊ materia caſtitatꝫ. Quarto int̃-
ꝑtat̃ appoſitio. qꝛ lic₃ in ceterꝫ deſpōſatōib₃
cōiter auferē a ſpōſo itegritatꝫ ꝓpoſitum: iſti
tn̄ ſpōſo ex tali ſacr̄ali copula nō fuit ablatū
ſed nouit̃ appoſitū cū aſpectꝰ puriſſime v̄gi
nis oēs ad caſtitatꝫ veſtigiū iclinaret. Et mlt̄
to magis eiꝰ floridū ꝯſortiū ſm btm̄ Hiero
ny. iux̄ illō ſapiētꝫ Cū ꝓpe eſt imitat̃ illā. Jo-
ſeph g̃ q̃ ante q̄₃ acciperet i ſpōſam btām v̄gi-
nē ꝓpoſuerat ſuare v̄ginitatē ꝑpetuā: vt in-
q̄t Aug. i li. de ſctā v̄gitate. qḋ ſm eūdē Au-
guſ. factū fuit de nutu vt ip̄e ioſeph eſſet di-
gnꝰ ſpōſus btē v̄gis. ꝓpt̄ iſtā deſpōſatōem n̄
mutauit ꝓpoſitū ſ₃ firmauit. vn̄ ḋꝛ Mat. j.
ꝙ cū eēt iuſtꝰ nolebat eā traducere. i. ſm Au
guſ. carnal'r cogſcere. Hec Frā. vbi ſ. Ma De moꝛ-
giſter āt Joā. gerſon i ſua ioſephina loq̄ns te ioſeph
de obitu ⁊ gl̄ia ipiꝰ ioſeph ſic canit. Uenerat
illa dies q̄ vitā moꝛte pararet Perpetuā ti-
bi iuſte ioſeph dauid inclyta ꝓles. Chr̄s ad-
eſt cū mr̄e pia: q̄b₃ officioſe Seruieras: vul
tu placido ſolant̃ euntē. Oꝛa lic₃ lachrymis
oppleuerit intꝰ aboꝛtis. Natural' amoꝛ etei
ſat credere fas eſt Ꝯ patrē ieſus ⁊ ſpōſū fle
uit moꝛientē Uirgo benigna ſuū: fidi cuſto-
dis amato Procūbit lecto: cōplexās mēbra
pudicis Oſcula dat labijs: mi vir ꝯclamat
abs te: Deſeris: ⁊ viduā paſſurā dira relin-
q̄s. Uelle tn̄ dn̄i fiat. dilecte valeto. Nil ti-
meas: dn̄s placida te ſede locabit. Protinꝰ
ip̄e ioſeph ꝓcioſa moꝛte q̄euit. Lugubres re
cipit veſtes viduata maria. Exeq̄as reddūt
deuotas nazareth vrbe. Tota virū flēt plebſ
q̄ vixerat abſq₃ q̄rela. Hib₃ i cōe bonꝰ ſctiſſi
mus heros. Certa Dauid regis ⁊ ꝓclariſſi-
ma ꝓles Caſta velut turtur ſi cōparere ſic vi
duata Sola volat reperēs arētes arboꝛe ra
mos. Pro cātu reſonat plāctu gemebunda
pudico. Sic dolet abrupto vite ſocial' amo
re. Uirgo gemēs deflēsq₃ vix plāgoꝛe mo-
deſta: At ſubito vt ſenſit ſubtriſtē filꝰ eiꝰ: ſo
lās alloquit̃: ſecretaq₃ plīma pādit. Atq₃ fu

turoꝝ ſeriē priuādo receſſet Cara mihi ꝑmis
mr̄ nolito doloꝝ Accumulare tibi cās: ſꝫ re/
ſpice mērꝫ Interiore oculo fidei cū lumie ꝗles
Collegio pīm hn̄ q̄ viuere poꝝ: Applauſus
iubiloſqꝫ ſdit cuſtodis amici. Decedēs aīa
dū libū īgreſſa ꝓpiquā. Sic etei nouit denū
ciat eē ſalutē. Nā ſaluator adeſt ego ſū ſalua
tio certa. Porro te ſolā mr̄ cuſtode carentē
Neu reputes ſubeo curā iā diſcipuloꝝ. Pli/
mꝰ aſtabit nūerꝰ mihi: iā mlïeres Serē gau
debūt ſeſe ꝑbere miſtrans Iudis vt affinis
nr̄ piꝰ iſte ioānes Dacten⁹ hec deſerta colēs
mō fluīe cepit. iordāiſ baptiſma nouū: bapti
ſmate cuiꝰ Abluat: vt ſic aqs ſcreādis ſpiri
tibꝫ vis Me ꝓpſo oñdet: digito mōſtrabit: ꝛ
agnꝰ Inquit ecce dei mōi q̄ crimia tollit. Nā
qꝫ colūbia ſpē ſupaſtitit almꝰ Spūs: ꝛ mā/
ſit i eo dū tīgiť vndis. Uidi eqdē ꝛ noui: celi
teſtāť apti Uox ego clamātꝫ i deſerto: paret o/
mnis Diliget ꝛ calleſ dño ꝓpls venienti Quē
qꝫ ſui pigeat ſcelerꝫ: q2 ꝓriat ecce Regnū ce
loꝝ: truco ē affixa ſecurꝫ. Deīqꝫ multa mihi
gēs aſſociabiť vltro Coſpicieſ ocul' tādē me
ſcādere celos. Scādere ꝛ ipſe ioſeph vt mecū
regnet i euū. Regnab pariť fuerit dū vita ꝑ
acta Nomē laus ꝛ honor dabiť ꝑ ſecl'a nob.
Procūbit mr̄ genubꝫqꝫ affuſa repēdit Gra
tes ꝛ ſpetit. fiat tua nate volūtas. Debeo ſo
lari rurſꝰ viſura ioſeph te. Et nos chr̄icole ta
lē veneremur: amemꝰ. Fūdamꝰ qꝫ ꝑces tibi
ſupplice carmie cl'es Illuſtrꝫ pͥarcha ioſeph
dauid alta ꝓpago Iuſticie cultor: clarꝫ nūe/
rāde ꝓbis Uirgineo ſplēdore micaſ: cuſtoſqꝫ
marie: Teſtꝫ nutritor ꝛ chr̄i fide miſter Cō/
ſcie myſterij qd̄ neſciuere pͦora Secl'a: tu v̄/
bū vite qd̄ erat caro factū Geſtaſti māibꝫ: et
tibi ſbditꝰ vltro Dignꝰ fieri nutu q̄ tēpat or/
bē. Tu vir tu dñs mr̄is dñi dñoꝝ Magne
ꝑegrīe dudū terrꝫ mō regis Felix i celi pͥria ſe
curꝰ. ꝛ oīs Expers terrorꝫ: labor: anxietas ꝓcul
abſūt Queſumꝰ intēde nob: miſeroſqꝫ beni
gnꝰ Inſpice nos ocul' q̄s tāta ꝑicula turbāt
Eſto ꝑegris fautor: dux: auxiliator: Deſeſſos
ſfoue tot ſcādala tolle viaꝝ. Dirige cecoſ eri
ge lapſos: optia deť Gra: dux: baculꝰ qꝫ ſpei
firmiſſimꝰ adſit. Pax i credēdo cordis me/
dicatō ſuauis. Cetamēta ſatbā: mōi: carnis
ſuꝑemꝰ. Te duce ꝑ cumlo meritoꝝ ꝛ laude
tuoꝝ. Certuꝫ ꝙ mag̃ es venerari dignꝰ ho/
nore In terrꝫ: imēſa tenet quā gl'ia cel'. Eſt et
ei chr̄e tecū tuꝰ iſte miſter. Eſt ꝛ cū ſpōſa ſpō
ſus chariſſimꝰ alma Uirgineos ne tuos ſedes
locat eq̄ pētes: Sit tn̄ hac i re ſimplex medi
tatio nr̄a: Sctis ſaluꝰ honor volumꝰ alijs
ſuis eſto. Quos ꝺ ꝑmatu ꝯtētio nulla fati/
gat Magne ioſeph mag̃ velut īgioſe pͥone
Cū deſiderio petimꝰ fer opē nr̄i miſere Celi
ea ſuſcipiat nos tādē pͥria tecū. Hec ille.

¶ Pars tertia huiꝰ ſmōis q̄ ꝺr causalitatꝫ.
ſcꝫ q̄ꝫ rōnabilr̄ ꝛ q̄ ex causa btā v̄go fuit de/
ponſata.

Ut pꝫ colligi ex mgr̄o ſniaꝝ i. iiij.
di. xxx. circa fi. ꝛ a btō Tho. ꝛ Ri Chriſ de
char. ibi ꝺ ar. ij. q. ij. i rn̄ſiōe. ij. ar. buit na/
ꝛ a btō Tho. i. iij. pte ſūme. q. xxix ſci ꝺ v̄gīe
ar. j. ꝛ a Rabano ꝛ Petro Ioānis ſup Ioā. deſpōſata
valde fuit ꝯueniens ꝯgruū ꝛ rōnabile chr̄m
naſci ꝺ v̄gine deſpōſata. ꝑmo rōne ſui. ſecū/
do rōne mr̄is ſue. tertio rōne nr̄i. Primo ḃ
fuit ꝯueniēs ꝓpť chr̄m q̄druplici rōne. Pri/
mo q̄dē vt myſteriū incarnatiōis ſue diabo
lo celareť: vt ꝺr in c. inuēta. xxv. q. ij. Uñ ꝛ ait
btūs Ignaciꝰ: ſicꝰ refert Hiero. ſup Matt.
hac de causa v̄ginē fuiſſe deſpō ſatā. Factū ē
aūt ḃ ad tutelā pueri: ne diabolꝰ ꝯtra eū ve/
hemētiꝰ nocumenta ꝓcuraret. Sciebat eñi
ipſe diabolꝰ dei filiū debere incarnari ꝑ redē
ptione humani generꝫ: ſed tempꝰ ignorabat
Uñ caute obſeruabat ad ſciendū qn̄ mōm
intraret: vt redēptionē nr̄am īpediret. Hec
aūt deſpōſatio v̄ginitatē mr̄is dei parientis
ipſi diabolo occultauit: vt ait Origenes ſup
Mat. dicēs. Que fuit causa vt eſſet deſpon
ſata Maria Ioſeph: niſi qtūs ḃ ſacrm̄ dia
bolo celareť: ꝛ ille malignꝰ fraudis cōmēta
aduerſus deſpōſatā nulla penitꝰ inueniret.
Hec ille. De hoc etiā Ambro. ſup Lucā ait.
Nō mediocris q̄ꝫ cā eſt vt v̄ginitas Marie
fallere ꝛ ꝑncipē mōi: q̄ cū deſpōſatā cerneret
viro: partū nō potuit habere ſuſpectū. fallen
di eñi mōi ꝑncipis fuiſſe ꝯſiliū ipiꝰ dñi v̄ba
declarāt cū apl'i iubenť tacere de chr̄o. Hec
Amb. Et ḃ pꝫ Mat. xvj. Itē ſanati iuben
tur tacere ꝺ remedio: vt pꝫ ꝺ leproſo Mat
thei. viij. ꝛ de cecis Matt. ix. ꝛ de puella re/
ſuſcitata Marci. v. ¶ Predictis ār nō ob/ R
ſtat ſi dicať ꝙ nō latēt diabolū ea q̄ ſūt i cor
pore: q̄ꝫuis lateāt ea q̄ ſūt in corde. q2 vt ait
Aug. i. iij. de trini. Multa q̄ cognoſceret di
abolus v̄tute ſue nature ꝓhibeť cognoſcere
a diuina v̄tute. Itē dicūt doctores ꝙ etiā la
tēt diabolū ea q̄ ſūt in corpe qn̄ appropinq̄/
re nō pōt. Diabolꝰ aūt nō poterat appropin
q̄re v̄gini ꝓpť v̄tutē ſcītatis ipiꝰ. ꝛ etiā q2 i/
pediebať a deo ꝛ ab angel' eā cuſtodientibꝫ:
ſcꝫm Frā. de may. vbi ſ. ꝛ ideo ſcire nō potuit
vtꝝ v̄go ꝯcepiſſet ſine viro cū eā maritū ha S
bere videret. ¶ Scdo ḃ fuit ꝯueniēs ꝓpter
chr̄m: ne ab infidelibꝫ tanq̄ꝫ illegitime natꝰ
abijceret. vñ Amb. ſup Lu. ait. Quid iude/
is: q̄d herodi poſſet aſcribi ſi natū ex adulte/
rio viderenť ꝑſeq̄: q̄ſi di. nihil. Ergo fuit ꝯue
niēs vt eiꝰ mr̄ deſpōſareť. q2 aliť oēs arbitra
ti eſſent chr̄m ex ſtupro fuiſſe generatū. ꝛ ſic
eū tanq̄ꝫ illegitime natū deſpexiſſent. Nā iu
ra tales deteſtanť: ꝛ pͥuāt ſucceſſiōe paterna

auť.in ꝯplexu. C.ꝺ inceſt.nup.ꝛ auť.licz. C.
Illegiti- de natu.libe. Solēt ei vt plʾimū eē imitato-
mi deſpi- res pꝛīni ſcelerꝭ.c.ſiq̄s cū militibꝫ.vj.q.j.ꝛ c.
ciunť ſi gēs.lvj.di. Et ſm canōes ſūt irregulares
lxvj.di.c.pſbroꝝ. Nec ſine diſpēſatōe ꝺbent
ad ſacros oꝛdines ꝓmoueri.c.ꝑcipim⁹.xxx-
iij.di. Cū ḡ chꝛ̄s futur⁹ eēt ſūm⁹ ſacerdos ꝛ
rex regū:debuit tali ſuſpitiōe carere:ne iudei
dedignarenť cū hr̄e regē ꝛ ſacerdotē.qꝛ filij
ex adulterio geniti abominatio ſūt deo.c.di
cat.xxxij.q.iiij. Vn̄ ꝛ ſm leges nō ꝓmouenť
ad dignitates niſi ī defectu legitimoꝝ.l.ge-
neraliť.§.ſpurios.cū glo.ff.de decu. Et hāc
rōnē tangēs Amb.ſup Lu.ait. Cū part⁹ in-
nupte lege dānet:ꝯgruū fuit vt ꝟgo deſpō-
ſareť:ne videreť chꝛ̄s a legis iniuria cepiſſe.
T ¶ Tertio fuit ħ ꝯueniēs ꝓpter chꝛm̄ vt a io
ſeph nutrireť.vn̄ ꝛ pať ei⁹ dict⁹ eſt q̄ſi nutri
ci⁹. Vt em̄ habeť Luc.ij.exiſtes vltima vir
go cū Joſeph:ꝛ inueniēs pueꝝ Jeſum in tē
plo:dixit ei: Ego ꝛ pať tu⁹ dolētes q̄rebam⁹
te. Nō negauit aūt chꝛ̄s ioſeph eē patrē ſuū
ſed rn̄dit. Quid ē ꝙ me q̄rebatis? Et in ħ ve
rificatū eſt illud Grecismi. Eſt pať hic cura:
pať eſt ali⁹ genitura. Pať em̄ ſepe q̄s appel
lať rōne curatōis ꝛ gubnatōis:vt in auť.de
armis.§.ħ aūt obſuare.ꝛ in.l.ij. C.de debi-
to.ciuita.libro.xj.ꝛ.no. C.ꝺ emē.iſti.co.in pn̄
ci. Supdictā aūt rōnē tangit Amb.ſup Lu
cā dicēs. Deſpōſata eſt vt infantis curā ge-
reret ipe Joſeph:ſiue in egyptū iens:ſiue in-
de denuo rediens. Quarto fuit ꝯueniēs hec
deſpōſatio vt ꝯſueto mō ſcptụraꝝ genealo-
gia chꝛ̄i ꝑ viꝝ ꝺſcribereť. Vn̄ Amb.ſup Lu
cā ait. Qui ī ſeculū venit:ſeculi debuit mo-
re deſcribi Viri aūt pſona q̄riť q̄ in ſenatu ꝛ
reliq̄s curijs ciuitatū generꝭ aſſerit dignita-
tē. Cōſuetudo etiā nos inſtruit ſcpturaꝝ:q̄
ſp viri originē q̄rit. Hec ille. Mulier em̄ ef
ficiť de familia viri.l.fi.§.idē reſcpſerunt.ff.
ad munici.ꝛ.l.q̄cūqꝫ. C.de miliť.lib.xij. Qꝛ
aūt btā ꝟgo ſm legē deſpōſari nō poťat niſi
V viro q̄ eſſet de tribu iuda ꝛ familia Dauid:
Propter ex genealogia ſpōſi.i. Joſeph:deꝓhendiť ge
ꝟginē fu- nealogia Marie ꝛ chꝛ̄i filij ei⁹. Scđo pn̄ci-
it ꝯuēiēs paľr dico ꝙ fuit ꝯueniēs ipm naſci de ꝟgie
deſpōſata ꝓpť ipam ꝟginē:ꝛ ħ q̄drupliči rō-
ne. Pꝛimo ne a iudeis occidereť tanq̄ȝ adul
tera:vt ait Hiero. Nā ſm leges ꝟgo adulte
ra de ſtirpe ſacerdotali cōburebať Leui.xxj.
Ipa aūt ꝟgo deſcēderat nō ſolū de tribu iu
da ſed etiā de tribu leui.ſ.de ſtirpe Aarō:vt
patuit ſ̄.i.ij.pte hui⁹ opis.ſer.j.pte.ij. Lapi
dabať q̄ȝ nō ſolū illa q̄ iā erat deſpōſata ſed
etiā illa q̄ ī domo pr̄is cuſtodiebať vt virgo
q̄n̄qꝫ nuptura cuiuſcūqꝫ alterius tribꝫ eēt.
Vn̄ dꝛ Deuť.xxij. Si nō ē in puella inuēta
ꝟgitas lapidibꝫ obꝛuēt eā viri ciuitatꝭ ꝛc̄. Itē

de iure ciuili antiq̄ capite puniebať tā adul-
tera q̄ȝ adulť.l.q̄uis. C.ad.l.iul.de adulte.
hodie ꝟo adultera retrudiť ī monaſteriū ad
agēdā pn̄iam.vt ī auť.ibi poſita. Scđo fuit
ꝯueniēs eā deſpōſari ſm Hiero.ꝛ Origenē
vt ei a ioſeph miſteriū exhibereť ꝛ ſuireť.vn̄
Chꝛyſ.ſup Mat.inq̄t illō q̄ď habeť ī c.iuē-
ta.xxvij.q.ij.di. Sicut em̄ illā poſtea cōmē-
dauit chꝛ̄s diſcipulo:ſic etiā nūc angel⁹ co-
pulat ſpōſo:nō ī fed⁹ ſolēne ꝯiugij:ſed ī ꝯſoꝛ
tiū cōis habitaculi. Hec ille. Itē ħ ꝯgruum
fuit vt ipe Joſeph ꝓcuraret neccaria ipi ꝟgi-
ni ꝛ filio ei⁹ de arte ſua.erat ēt carpētari⁹ vt
ait Chꝛyſ.ꝛ vt eā aſſociaret.ſic̄ ꝛ fecit cū ſiľ
in bethleē pꝛexit:vbi filiū ſuū pepit:ꝛ ad tē-
plū ī purificatiōe ei⁹:ꝛ cū in egyptū iuit ꝛ re-
dijt. Vn̄ Bern̄.in q̄dā ſer.inq̄t. Quia iſta de
licata puella ſola erat.iō fideli ſocio indige-
bat:a q̄ ꝛ an̄ partū ꝛ ī partu ꝛ poſt partū aſ-
ſociareť:ꝛ a laboꝛibꝫ ſleuareť. Tertio fuit cō
ueniēs vt ꝑ ħ ꝟgo ab īfamia libareť.vn̄ Am
bꝛo.ſup Luč.ait. Deſpōſata eſt ne temerate
ꝟgitatis adurereť infamia.cui⁹ grauis alu⁹
corruptele videreť inſigne ꝑferre. Maluit
aūt dn̄s aliq̄s de ſuo oꝛtu q̄ȝ de mr̄is pudo
re dubitare. Sciebat em̄ tenerā eē ꝟgis ve-
recūdiā ꝛ lubꝛicā famā pudoꝛꝭ.nec putauit
oꝛt⁹ ſui fidē mr̄is iniurijs aſtruendā. Ser-
uať itaq̄ȝ.ſ.marie ſicut pudoꝛe integra:ita in
uiolabili opīone ꝟgitas. Hec ille. Et Bern̄.
ſup Miſſus ē inq̄t. Quis em̄ eā vidēs non
deſpōſatā ꝛ tn̄ grauidā.nō poti⁹ diceret me-
retricē q̄ȝ ꝟginē? Nō ēt decebat ħ dici ꝺ mr̄e
ꝺi.tolerabili⁹ ḡ ꝛ honeſti⁹ fuit putari ieſū ad
tp̄us ꝺ ꝯiugio natū fuiſſe q̄ȝ de foꝛnicatiōe.
Hec ille. Et ī ħ apparuit charitas ꝛ benigni
tas dn̄i nr̄i ieſu chꝛ̄i:q̄ poti⁹ voluit diminui
ꝺ honoꝛe ſuo q̄ȝ ꝺ honoꝛe mr̄is ſue ¶ Quar X
to fuit ꝯueniēs:ſicut dt Alb.ſup Miſſus ē
vt patuit ſ̄.ad ħ vt dignitas mr̄is hūilitati
ſociareť:ſic ꝙ eēt ſiľ mr̄ dei ꝛ vxoꝛ fabꝛi.ſ.io-
ſeph. Vn̄ ī vilipēſiōe chꝛ̄i dicebant phariſei:
vt hr̄ Mat.xiij.ꝛ Mar.vj. Nōne hic ē fa-
bꝛi fili⁹? Cōgruū ḡ fuit vt dei genitrix ſuarꝫ
illō Eccī.iij. Quāto maioꝛ es tāto magis te
humilia in oībꝫ:ꝛ corā deo inuenies grām.
Quāto em̄ q̄s maioꝛ ē tāto magis hūilitas
cōmēdať ī eo. Vn̄ Hiero.ī q̄dā ep̄la ait. Ni
hil ē q̄ď hoībꝫ nos ita ḡtos ac deo faciat q̄ȝ
ſi vite merito magni:humilitate ſim⁹ īfimi Y
¶ Tertio pn̄cipaľr fuit ꝯueniēs btāȝ ꝟginē Propter
ꝺſpōſari ꝓpť nos.ꝛ ħ q̄drupliči rōe. Pꝛio vt nos fuit
chꝛ̄s nat⁹ ꝺ ꝟgie certi⁹ credereť teſtionio io- ꝯueniēs
ſeph q̄ mr̄em ei⁹ ꝟginē deſpōſauerat:ꝛ a tpe
ꝺſpōſatōis diligēti eū cura cuſtodierat. Nā
ſpōſa a tpe ꝺſpōſatōis erat ſub cuſtodia ſpō
ſi:vt ait Hug.cardinaľ ſup Mat.j.ꝛ Lu.j
c.ꝛ Ber.ſup Miſſus ē.di. Nos erat iude-

orū vt a die deſpōſatōis vſq; ad tp̄s nuptia
rū ſpōſi ſpōſas i cuſtodia recipent vt eax̄ pu
diciciā curioſi⁹ ſuarent: ⁊ ipi eis fideliores
exiſterēt. Hec ille. Itē erāt in eoꝝ ꝑrāte q̄ ad
obſeq̄a ⁊ ſilīa. c. mlꝛ'ierē. xxxij. q. v. ⁊ debebāt
defendi a viꝝ ſuis i his q̄ ſibi occurriſſent.
iſti. de iniu. §. ꝯ āt. Et rōnē tāgēs Amb. ſup
Luc. ait. Locupletior teſtꝫ pudoꝝ marit⁹ ad
hibetur: q̄ poſſit delere iniuriā ⁊ vindicare op-
probriū ſi nō agſceret ſacrm̄. Grego. q̄ꝫ i ho-
mel'. ſup Mat. inqt. Sicut diſcipul⁹ dubi-
tās ⁊ palpās fact⁹ eſt teſtꝫ vere reſurrectōis
ſic ſpōſus fuit cuſtos ⁊ teſtis integerrime v-
ginitatis. trāſſumptiue in c. ſic q̄ppe. xxvij.
q. ij. Et q̄ magis ꝯfirmamur i fide ꝯceptōis
A chr̄i de ſpūſctō ex v̄gine. ❡ Scd̄o fuit ꝯgru
um vt v̄ginibꝫ cauſa vitande infamie daretur
⁊ cā male excuſatōis tolleretur. Uñ Amb. vbi
ſup ait. Nō decuit v̄ginibꝫ ſiniſtra opinione
viuētibꝫ velamen excuſatōis relinq̄: ꝙ in-
famata q̄ꝫ mat̄ dn̄i videretur. Tercio fuit cō-
ueniēs vt vniuerſa eccl'ia deſignetur: q̄ cū ſit
v̄go: deſpōſata tn̄ eſt vni viro. i. chr̄o: iuxta
illō apl'i. ij. Coꝝ. xj. Deſpondi vos vni viro
v̄ginē caſtā exhibere chr̄o. Et hāc rōnē tan-
git Aug. i li. de ſctā v̄gitate. Chryſ. q̄q; ſup
Mat. inqt. Quia futuꝝ erat vt oēs ſcti d̄ ec
cleſia v̄gie naſcerentur chr̄o deſpōſata. chr̄s de
deſpōſata nat⁹ eſt ne indignī⁹ naſceretur dn̄s
B q̄ꝫ fui. ❡ Quarto fuit ꝯueniēs: vt inqt Hu
go cardinal' ſup Matt. j. ꝙ mat̄ dn̄i eēt de
ſpōſata ⁊ v̄go: vt in ꝑſona ipi⁹ ⁊ v̄ginitas ⁊
mr̄imoniū haberetur ⁊ honoraretur ꝯ hereticos
alteri eoꝝ detrahētes. Idcirco exultēt v̄gies
⁊ ꝯiugate imitātes gl'ioſam v̄ginē Mariā
deſpōſatā Ioſeph vt ipam ꝑ v̄gitatē ⁊ caſti-
tatē ꝯiugalē imitādo in p̄nti ſeculo: eā q̄ꝫ ſe-
C quantur ꝑ ſublimē gl'iam i futuro. ❡ Nos āt
addere poſſum⁹ alias q̄nq; rōnes. Pria: vt
fideles credētes eā deſpōſatā ⁊ cū ꝯiuge ha
bitātē ſine viro ꝯcepiſſe magꝫ mererētur: ⁊ ide
uoti ac obſtinati i ſua ꝑtinacia ſic eoꝝ exigē
tibꝫ demeritꝫ magꝫ idurarētur. Et hāc rōnē tā
git Amb. ſup Luc. di. ꝙ q̄ ſecularibꝫ vāita-
tibꝫ occupantur ſcire diuia nō p̄nt nec merentur.
D ❡ Scd̄a rō ē illa quā ponit Hugo car. ſup
Luc. j. c. ſ. vt b. v̄gis marie v̄bis maior fides
hēretur ⁊ oīs mētiēdi ſuſpitio tolleretur. Ut ei ait
Amb. ſup Lu. videretur mētiri inupta p̄gnās
⁊ culpā velle obūbrare mēdacio. neq; ei cre-
deretur et ſi dicerꝫ ſe v̄ginē. ⁊ iō d̄r Amb. vbi ſ.
Fides marie v̄bis aſſeritur: ⁊ mēdacij cauſa re
mouetur. cām eñ mētiēdi deſpōſata nō habu
it cū ꝯiugij p̄miū ⁊ gr̄a nuptiaꝝ part⁹ ſit fe-
miaꝝ. Hec ille. trāſſūptiue i c. pudoꝛ. xxxij.
q. ij. ⁊ ſūpra ē hec ſn̄ia orīgial'r ex lege q̄ritur. §
ſi mlꝛ'ier. ff. d̄ edil. edic. ❡ Tertia rō ē illa quā
E ponit idē Hugo card. vbi ſ. di. De feia v̄gi
ne deſpōſata naſci voluit: vt ab oī q̄du mul
ieris opprobriū tolleretur. ſ. a ꝯiugatis: a vidu
is ⁊ a v̄gibꝫ. Hec ille. Predictaꝝ aūt rōnuꝫ
p̄tē ponit Bern. ſup Miſſus eſt. di. Neciō
igitur v̄go maria deſpōſatur: q̄ ꝑ h̄ ⁊ a canibꝫ ſā
ctū abſcōditur: ⁊ a ſpōſo v̄gitas cōprobatur: ⁊ v̄-
ginis tā v̄ecūdie q̄ꝫ fame ꝓuidetur: ⁊ a ſecretis
celeſtibꝫ hoſtis excluditur. ❡ Quarta rō eſſe F
pōt illa quā ponit Chryſ. ſup Matt. Quia
ei vt d̄r Mat. xiij. erat Ioſeph faber ligna-
ri⁹. Iō ipe Chryſ. inqt. Fabro lignario Ma
ria deſponſanda erat qn̄ chr̄s eccl'ie ſpōſus
oēm ſalutē hoīm opatur⁹ erat ꝑ lignū crucꝫ
Hec ille. ❡ Quinta rō eſt vt oſtēderetur etiaꝫ
poſt ꝯſenſum i mr̄imoniū ꝑ v̄ba d̄ p̄nti lice-
re ambobꝫ ꝯiugibꝫ vl' alteri eoꝝ etiā altero iui-
to añ tn̄ carnalē copulā trāſire ad vota meli
ora: vtpote ꝑ votū caſtitatis ⁊ igreſſum reli
giōis moꝛi mōo. ex̄ d̄ ꝯuer. ꝯiu. c. ij. ⁊ ibi late
ꝑ doc. ⁊. l. deo nob. C. de epiſ. ⁊ cle. Briſſima
igitur v̄go ⁊ ſcūs ioſeph ſil' deſpōſati ⁊ mr̄imo
nio copulati ⁊ i v̄gitate ꝑſeuerātes dederūt
exēplū alijs ꝯiugatꝫ ſil' faciēdi ⁊ caſte viuēdi
Nō exēplū imitat⁹ ē ſctūs Elziari⁹ tertij oꝛ
dis bti Frāciſ. q̄ cū btā Delphina vxoꝛe ſua
quā in iuuētute vxoꝛē iuuēculā accepat: ꝑſe G
uerauit i v̄ginitate vſq; ad moꝛtē. ❡ Et hec
q̄dē de ſponſo btiſſime v̄ginis terreno dicta
ſufficiāt. Habuit nāq; aliū ſpōſum dignio-
rē. ſ. celi terreq; opificē deū. de q̄ dici p̄t illud
Ioā. iij. Qui habꝫ ſpōſam ſpōſus eſt. De⁹ ei
cū btā v̄gine ſpūale mr̄imoniū ꝯtraxit. qd̄ q̄
dē mr̄imoniū habuit triplicē gradū ac tripli
cē ꝯſenſum: ⁊ triplex bonū ac triplicē copulā
ſiue ꝯiūctionē. Primo habuit triplicē gra-
dū: q2 fuit initiatū: ratificatū ⁊ ꝯſūmatum.
Initiatū q̄dem fuit ꝑ v̄ba de futuro a ꝓphe-
ta q̄ dixit Eſaie. vij. Ecce v̄go ꝯcipiet ⁊ pari-
et filiū ⁊c. Et ab angelo q̄ ait Luc. j. Ecce cō
cipies ⁊ paries filium ⁊c. Deinde fuit ratifi
catū ꝑ v̄ba de p̄ſenti quādo ipa ꝯſenſit ⁊ di
xit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ſm̄ v̄bū tuū.
Ultimo fuit ꝯſummatū quādo filius dei in
thalamo vteri virginalis naturā noſtram ſi
bi eternaliter copulauit. Uñ clamat eccleſia
in officio diuino: Ecce completa ſunt oīa ⁊c.
❡ Secūdo in illo matrimonio fuit triplex H
ꝯſenſus. ſ. animi: verbi ⁊ ſigni. Et iſtum tri-
plicem ꝯſenſum ipa poſtmodum in cantico
ſuo expſſit Luc. j. Nā ꝯſenſum animi expſſit
cum dixit: Magnificat anima mea dn̄m. ſ.
ſpōſum meuꝫ celeſtem. Cōſenſum aūt ſigni
expſſit cū dixit: Exultauit ſpūs meus in deo
ſalutari meo Exultauit. i. extra ſaltauit. Tā
tū eñ gaudiū habuit in aīo ꝙ etiā manife-
ſtabatur in interiori ſigno. Conſenſum v̄o ver
bi expſſit cū ſubdidit. Quia reſpexit humili
tatem ancille ſue. ⁊ hoc fuit qn̄ ipa dixit: Ec

I ce ancilla dñi ⁊c. ¶ Tertio in iſto matrimo
nio fuit triplex bonū. ſ. fidei: ꝓlis ⁊ ſacramē
ti. Fidei q̇dē: q꞉ v̇ginitatis votū deo factuꝫ
ſemꝑ illibatū cuſtodiuit. Fuit etiā ibi bonū
ꝓlis: q꞉ dei filiū de ſuis caſtis viſceribꝰ ge/
nerauit. Bonū q̇ꝫ ſacri: q꞉ nunq̄ꝫ a filio ſuo
diuiſa vel ſepata fuit. Quarto in hoc matri
monio fuit triplex copula. nā in mrīmonio
carnali triplex ꝯiunctio inuenit̄. vna cauſat̄
ex ꝯſenſu aīoꝝ. ſcḋa ex ꝑmixtōe corpoꝝ. ter
tia ex indiuiſibili habitatiōe amboꝝ. ⁊ eodē
modo inter xp̄m et b̄tā v̇ginē fuit ꝯiūctio
aīoꝝ ꝑ mutuā charitatē: iuxta illḋ Can. vj
Ego dilecto meo ⁊ dilectꝰ meꝰ mihi. Fuit et
ibi ꝯiūctio corpoꝝ ꝑ nature vnitatē: q꞉ vna
caro xp̄i ē et mr̄is. vñ ṗ h̄ p̄t exponi illḋ Ge
ne. ij. Erūt duo in carne vna. Nā ad formā/
dū corpꝰ xp̄i fuerūt duo. ſ. ſpūſſctūs q̇ cor/
pus ipm̄ formauit: ⁊ b̄tā v̇go q̄ materiā mi/
ſtrauit. Fuit etiā īdiuiſibis hītatio amboꝝ
q꞉ ſic ī vita ſua dilexerūt ſe: ita ⁊ in morte n̄
ſunt ſepati. vñ Joā. xix. dr̄. Stabat iux̄ cru
cē Jeſu mr̄ eiꝰ. Cū q̇ ⁊ nos hic ſtemꝰ ꝑ amo/
rē ⁊ deuotōem: vt poſt hāc vitā habitare va
leamus cum ipo in celeſti palatio et ab illo
recipe mereamur eternā felicitatē. Amen.

¶ In noīe dñi nr̄i Jeſu xp̄i incipit q̄rta ps
huiꝰ deuoti opis qḋ Mariale appellat̄: in q̄
tractat̄ de annūciatiōe b̄tiſſime v̇ginis: ⁊ de
īcarnatōe filij dei in ea. Hec aūt ps ꝓprio ac
ꝑticulari noīe Gaudiū mḋi nūcupat̄.

Sermo. I.

a NE timeas Ma/
ria inueniſti grām apḋ deū Luc.
j. Huius diei celeberrimā feſtiui
tatē ſūmis debemꝰ ſtudijs venerari. Hec eī
eſt reſpectu p̄ncipij maior ſolēnitas totiꝰ an
ni. Hoc nāq꞉ feſtū p̄ncipiū eſt ⁊ fundamen
tū oīm aliaꝝ feſtiuitatū. Cum ḡ dicat̄ ꝙ cu
iuſq꞉ rei potētiſſima ps eſt p̄ncipiū. l. j. ff. de
ori. iu. et no. ī c. p̄ncipatꝰ. j. q. j. ⁊ ꝑ glo. ī c. j. ḋ
ꝯteſ. vñ Ariſt. ait. j. eth. c. iiij. et. v. poli. c. j. ꝙ
p̄ncipiū eſt dimidiū totiꝰ. Sꝫ in alijs feſtis
ab hac p̄ncipiū hn̄tibꝰ ⁊ ab ea cauſatis ḡtu/
lamur. mlťo magꝭ debemꝰ in iſta ſolēnitate
iubilare ⁊ iocūdari. q꞉ niſi h̄ redēptiōis nr̄e
p̄ncipiū fuiſſet: ipiꝰ finis nō eēt ſubſecutꝰ. re
motꝭ eī p̄ncipijs remouet̄ ꝑfectio ⁊ eē ab oī/
bus poſterioribꝰ: vt ait ꝯmētator Auerrois
ſuꝑ. x. Meta. Merito igit̄ hec celeberrima
dies eſt ab oībꝰ feſtiuis gaudijs recolēda in
q̄ gaudiū fuit totiꝰ mūdi. ⁊ iḋ de ipa Dauid
decātabat ps̄. cxvij. di. Hec ē dies quā fecit
dñs: exultemꝰ ⁊ letemur ī ea. Iſta etenī ē dieſ
ſacratiſſima in q̄ v̇go ex oībꝰ p̄electa magni
regꝭ Aſueri ē ꝯiugio copulata. Cū em̄ vt hr̄

Annūciatio ē p̄ncipiū oīū feſtoꝝ

Heſter. ij. ṗdictꝰ rex aſuerꝰ ḋdiſſet ſuꝑ filios
iſrl' capitalē ſniaꝫ ⁊ ſub pena morꝭ mādaſſꝫ
ne ī ꝯſpectu eiꝰ aliq̇s accederet nō vocatꝰ: ꝑ
ſuaſa Heſter a mardocheo ꝓpinq̄ ſuo: aſſū/
ptiſq꞉ duabꝰ puell' ad obſequiū ſuū. q̄ꝝ vna
eiꝰ fimbrias veſtimēti portabat: altā v̇o bra
chijs ſuis eā ſuſtētabat: acceſſit ad eū. Que
cū regis magnificētia ⁊ ornatꝰ eiꝰ pulcritu/
dinē aſpiceret cecidit ī brachijs vniꝰ ex puel/
lis ſuis. Ipe v̇o rex deſcēdēs ḋ ſolio ſuo vir/
gā quā manu tenebat ḋpoſuit ī ſignū clemē
tie: ⁊ mātbꝰ ꝓprijs ſubleuauit heſter: ⁊ ad eiꝰ
petitionē ad illiꝰ domū acceſſit: atq꞉ ꝓplꝫ iu
daicū a morte libatū exaltauit. ⁊ īfecto eiꝰ
inimico amā: oēs illius poſſeſſiōes donauit
heſter: atq꞉ eā ī regno ſuo ꝯfirmatā vxorem
ſuā ſuꝑ oēs amauit. Per aſueꝝ nāq꞉ q̇ īter/
p̄tat̄ btitudo: itelligit̄ deꝰ: ī cuiꝰ ꝯgnitōe ꝯſi
ſtit btitudo. Qui erat iratꝰ hūano generi ꝓꝑ
pctm̄ ṗmoꝝ parētū q̇ diaboli ſuggeſtiōi cō
ſenſerāt. ⁊ iḋ ſtatuerat oēm hoīeꝫ mori debe
re: vt dr̄ Heb. ix. ⁊ ad īferos deſcēdere: iux̄ il
lud ps̄. lxxxviij. Quis ē hō q̇ viuet ⁊ n̄ vide/
bit mortē: eruet aīaꝫ ſuā de manu īferi? Nō
erat āt aliq̇s q̇ ad deū accedere auderet pro
grā īpetrāda: iuxta illḋ Hiere. vij. Tu noli
orare ꝑ ꝓplo iſto: q꞉ n̄ exaudiā te. Erat ḡ fu
ror dei terribil' ꝯ oēs ita vt ad māſuetudinē
v̇ti n̄ poſſet. vñ Eſa. xxx. dr̄. Ardēs furor eiꝰ
⁊ ḡuis ad portādū. Uerūtn̄ heſter q̇ īterp̄/
tur abſcōdita. i. v̇go maria q̄ abſcōdita ⁊ oc
culta erat mōo ſꝫ mltū cognita deo. ſuaſa a
mardocheo ꝓpinq̄ ſuo. i. a ſuo ſctiſſimo ꝓpo/
ſito: vl' ab angelo ſibi ꝑticularit̄ ad cuſtodiā
deputato. vl' a gabriele archāgelo q̇ eī ꝓpin/
quus iḋ dr̄: q꞉ (vt ait Hiero. ad Euſtochiū)
Sꝑ āgel' ē cogn̄a v̇ginas. itrauit ad regē oī
potētē deū ſociata duabꝰ ancill'. i. hūilitate
⁊ puritate ſiue v̇ginitate. Sicut aūt rhinoceron
ad aſpectū alicuiꝰ ſctē v̇gis oēm deponit fe/
ritatē: ⁊ māſuetꝰ ad gremiū ipiꝰ v̇gis accedit
ſic deꝰ vidēs hāc ſctiſſimā v̇ginē amore illiꝰ
tactꝰ oī dimiſſa idignatiōe ⁊ aſꝑitate deſcē/
dit ī vteꝝ eiꝰ: atꝫ v̇gā furorꝭ ſui deponēs: eā
ſibi ꝑpetuā ꝯiugē et regni ſui ꝯſortē deputa
uit. Ipa v̇o magnitudinē myſterij īcarnati
onis eiꝰ audiēs: ⁊ tātū ſe magnificari ꝯgno
ſcēs obſtupuit: ⁊ turbata eſt turbatōe admi
ratōis ⁊ ſic attonita ⁊ territa cecidit ī brachi
is hūilitatꝭ. q̄ꝓpť illi dixit angelꝰ gabriel v̇/
ba ꝓpoſita. ſ. Ne timeas maria: inueniſti grāꝫ
apḋ deū. ſ. ꝑ quā hūanū genꝰ ab eťna dānati
one liberaſti. ⁊ ꝑcuſſo ac ḋſtructo amā. i. di
abolo illiꝰ poſſeſſiōes adq̇ſiſti. ſ. pctōꝝ aīas
ꝑ tuū filiū ad pn̄iam ꝯuertēdas: atq꞉ altiſſi
mi dei vnigenitū de ſpūſctō ꝯcipe meruiſti
De q̄ myſterio tres ꝯſiderationes faciemꝰ.

Prima dicet̄ poſſibilitatis.

Scḋa neceſſitatis.
Tertia vo appellabit̄ cauſalitatis.

¶ Pars .I. hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ poſſibilitatꝭ.

B

Ro exdeditōe hui⁹ ptꝭ z ↄfutatōe hereticoꝝ duas qōnes examiabimus. Prima vtꝝ poſſibile fuerit diuinā nām cū hūana vniri vnitate ſuppoſiti. z ſic deū fieri hoiēꝫ. ſcḋa vtrū poſſibile fuerit ꝙ ex vgie ↄciperet̄ z naſceret̄. Primā qōnē examiat Alex. d̄ ales. i. iij. pte ſū. i traᷓ. d̄ ↄueniētia icarnatōis. q. j. z Sco. in. iij. di. j. z Petr⁹ de aqla ei⁹ diſcipul⁹ ibidē q. j. et ſā. Bona. in eadē diſ. z Rich. nr̄ ibidē ar. j. q. j. z ſctūs Tho. in. iij. pte ſū. q. j. ar. j. z i. iij. ſcpto. di. j. ar. j. vbi dicit̄ ꝙ ad h̄ vt aliq̄ ſint vnibilia reqrit̄ ꝙ aliq̄ modo ſint ſiſ'ia

Uniri naturam diuinā et humanā

Eſt aūt duplex ſiſ'itudo. Una eſt ſm aliquā formā cōeꝫ pticipatā ab ipis ſiſ'ibꝫ. Et h̄ mō nulla eſt ſiſ'itudo iter deū z hoiem: creatorē z creaturā: imo iter eos eſt diſtātia penitus iproportionabil'. vn̄ dr̄ in c. dānam⁹. de ſū. tri. z fi. ca. ꝙ iter creatorē z creaturā nō pōt tāta diſſiſ'itudo notari qn iter eos ſit maioꝛ diſſiſ'itudo notāda. z h̄ reſpectu non dicunt̄ vnibiles. nā natura diuina z hūana nō ↄueniūt ſiſ' in aliquā formā cōem iter eas in genere vl' in ſpecie. Alia ē ſiſ'itudo ſm ↄuenientiā ꝓportiōis vni⁹ ad alteꝝ i ordie vl' in habitudine: ſic iuſticia creata ↄuenit cū icreata nō i genere vl' i ſpecie. qꝛ iuſticia icreata eſt ipſa diuia eēntia. iuſticia vo creata eſt q̄litas. ſꝫ ↄueniūt in habitudine ad eūdē effectū q̄ eſt reddere vnicuiqꝫ qḋ ſuū ē. de q̄ loqt̄. l. iuſticia. ff. de iuſti. z iu. z iſti. eo. i pn. Siſ'r bonitas icreata q̄ eſt de⁹: z creata q̄ eſt q̄litas: nō ↄueniūt in aliq̄ forma cōi int̄ ſe ſꝫ i ordie. qꝛ bonitas creata ordiat̄ ad bonitatē icreatā. h̄ ḡ ordinari ad aliḋ facit ſiſ'itudinē z ↄuenientiā. vn̄ bonitas creata dr̄ ſiſ'is bonitati icreate z nō ecōtra. qꝛ nūq̄ determinat̄ ſiſ'itudo reſpectu alicui⁹ deterioꝛꝭ ſꝫ reſpectu maioꝛꝭ vl' eq̄lis. z tali mō creatura ē ſiſ'is creatori z nō deo. Siſ'itudo eni nō dr̄ idētitatē. inſti. de nup. §. int̄ eas q̄ꝫ. imo nihil eſt idē cū eo: cui eſt ſiſ'e. l. qḋ nerua. ff. depoſi. Et aliqd dr̄ ſiſ'e alicui⁹ etiāſi in pl'ibꝫ differat q̄ꝫ ↄueniat cuꝫ illo. ff. d̄ ānu. lega. l. i ſingulos. Dico igit̄ ad ꝓpoſitū nr̄m ꝙ iō creatura dr̄ ſiſ'is creatori: qꝛ eſt ordinabilis ei. Solū ḡ eſt inter deū et hoiem ſiſ'itudo in ordie vl' in habitudie vni⁹ ad alteꝝ. ſ. hoīs ad deū. Et ex h̄ ſūt vnibiles nō eo mō ſm Rich. q̄ elemēta vniunt̄ in mixto: nec eo mō q̄ nutrimētū vnit̄ nutrito: nec eo mō q̄ materia z forma vnit̄ i ↄpoſito: nec eo mō q̄ accidens vnit̄ ſubiecto. Quia ad h̄ ꝙ p̄dictis modis fiat vnio reqrit̄ mutatio z opatio: necnon z poſſibilitas in q̄libet extremo. Perſona āt filij dei ē act⁹ pur⁹. vn̄ nec

Similitudo creatoris et creature

mutari pt̄ vllo mō. Iō dicēdū ꝙ natura humana fuit ſibi vnita tāq̄ꝫ nāe ſuppoſito. non in eſſe p̄ eā ↄſtituta ſicͭ ſuppoſitū creatū ↄſtituit̄ in eſſe p̄ ſui naturā ſꝫ tāq̄ꝫ ſuppoſito ↄſtituto i eē p̄ naturā diuinā. pſona em̄ filij dei nō ↄſtituit̄ i eē p̄ naturā hūanā cui⁹ ē ſuppoſitū ex tpe: ſꝫ p̄ naturā diuinā cui⁹ eſt ſuppoſitū ab eterno. ¶ Tal' aūt vniōis poſſibilitas multꝭ valet rōnibꝫ cōprobari: int̄ q̄s vna dr̄ intimatōis: alia ſimilatōis: tertia vo attributōis. Pria rō ſic ↄcludit̄ ſm p̄dictos doctores. Dē qḋ ē alteri maxie itimū z amabile eſt ei vnibile vniōe maxia: ſꝫ de⁹ ē aie intimus z amabiliſſim⁹. ḡ ſub'e rōali pfecte vniri pt̄ ſpūs increat⁹. Uer⁹ ei amoꝛ efficit vnū ex duobꝫ: vt iqt Tulli⁹ i li. d̄ amicicia. Un̄ d̄ duobꝫ verꝭ amicꝭ inqt Ouid. iiij. li. de triſtibus. Vi duo corpibꝫ mētibꝫ vn⁹ erāt. z phs ix. eth. c. iiij. z. x. et i. ij. li. magnoꝝ moraliū. c. lxxxvj. ait ꝙ amic⁹ eſt alter ipe. Qḋ etiā inquit Tulli⁹ vbi s̄. Diffinit̄ aūt amicicia ſic. Amicicia eſt vni⁹ ad alteꝝ cū charitate ↄiūctio. vt no. in. l. ſi fuerit. ff. de reꝝ di. vn̄ Dionyſius. iiij. de di. no. dt̄ ꝙ amoꝛ eſt vis vnitiua amātꝭ cū amato. z ſ. Bona. in. ij. ſen. di. xxix. in q̄ſtiōibꝫ circa litterā. z di. xlij. arti. ij q. ij. inqt. Tāta eſt vis amoꝛꝭ vt trāſformet amantē in amatū. z iḋo potuit vnire deū cū hoie. Scḋa rō ſic infert̄. Coꝝ eſt facilis vnio q̄ ad inuicē ſiſ'itudinē hn̄t. qꝛ i habētibꝫ ſymbolū. i. ſiſ'itudinē: facilioꝛ eſt trāſitus vt ait phs. ij. phyſ. z in. ij. de generatōe in c. d̄ pmiſſiōe z trāſmutatiōe elemētoꝝ. z no. in. l. ſi rē §. itē ſi. ff. de rei ven. de q̄ p̄ Albricū d̄ roſate in. l. j. ff. de iudi. Itē oia ſiſ'ia ↄiūgunt̄. iij. de regi. pn. Sꝫ hō creat⁹ ē ad dei imaginē z ſiſ'itudinē. vt dr̄ Gen. j. z i. l. ſi vindicari. ff. d̄ penis. z in. l. ſiqs. C. eo. ti. z. xxiij. q. v. c. hec imago. et de pe. di. ij. c. illa aīa. ḡ hūana natura eſt vnibil' diuie aliq̄ mō in pſona. Tertia rō ſic ꝓbat. Quicq̄d nō implicat ↄ̄dictionē vel impfectionē: ſꝫ pfectionē z dignitatē: eſt deo attribuendū. ſꝫ ipm icarnari eſt hmōi. ḡ zc. Maioꝛ pꝫ p̄ Diony. in li. de diuinis noibꝫ minoꝛ ꝓbat̄. nā diuinā naturā vniri hūane in vnitate pſone nō eſt aliud q̄ꝫ diuinā pſonā (q̄ ab eterno fuit hypoſtaſis reſpectu diuie nāe) fieri hypoſtaſim reſpectu hūane nature i tpe. hoc aūt nō dt̄ aliquā ↄ̄dictiōeꝫ vl' impfectionē: ſꝫ potius pfectionē z dignitatē ac nobilitatē. Sic em̄ cū de⁹ ſit bon⁹ ab eterno nullā tn̄ patit̄ impfectionē vel indignitatē ſi eſt cā bonitatis create in tpe: q̄ꝫuis bonitas creata longe ſit inferioꝛ bonitate icreata: ſic cū pſona filij dei ſit hypoſtaſis itellectual' z ſpūalis z icreata ab eterno: i nullo derogat̄ ei ſi ſit hypoſtaſis nāe create ex tpe. ¶ Licet aūt nō valeam⁹ de hac vnione adducere exē

C Probat vnionis poſſibilitas

D

Exēpla illi⁹ vniōis

pla in creatura que ſint totaliter ſiſ'ia: vt ait Aug. i epl'a ad Voluſianū. tn̄ duo de magis ꝯueniētib⁹ allegabim⁹. Primū eſt Alex de ales. ꝛ Rich. vbi ſ. ꝛ beati Tho. i. iij. parte ſum. q. ij. ar. j. et in. iij. ſcripto. diſt. j. ar. j. ſ. ḋ inſertōe rami trūco arboris. Nā ſicut ibi erat vn⁹ ram⁹ ꝑ naturā: ꝛ pōit al'⁹ ram⁹ ꝑ iſertio nē. ita i eadē ꝑſona in q̄ erat naturalr diuia nā ꝑ vniōez poſita eſt nā hūana. ꝛ ſic nō ſūt pl'es arbores ſȝ vna tn̄: ita nō ſ'c ibi pl'es ꝑ ſone ſȝ vna ſola. ſ. ꝑſona diuia chr̄i. Et ſic i arbore iſerta ſt pl'es fruct⁹ differētes ſpecie vt qn̄ ram⁹ vni⁹ arboꝛ̄ inſerit arbori diuerſe ſpēi. ita in vnitate ꝑſone chr̄i ſūt alie ꝓprietates ꝯuenientes nāe diuie: ꝛ alie ꝯuenientes nature hūane. Et ſic i vniōe q̄ ē ꝑ iſertiōez vnū nō eſt alterꝫ: ſed fit ḋ hypoſtaſi alteri⁹: vt qn̄ pirꝫ iſerit pomo fit vnū ſuppoſitū. ſ. vna arbor: ꝛ natura pomi nō eſt nā piri: nec ecōtra ſȝ tn̄ vterqȝ fruct⁹ ē de eē arboꝛ̄. qḋ pȝ q: hec eſt vera. iſta arbor ē pyr⁹. ꝛ etiā hec ē ṽa. iſta arbor ē pom⁹. ſic in ſiſ'i ē de ꝯiūctōe ꝛ vniōe diuie nāe et hūane i chr̄o: eo ꝙ nā diuia nō eſt hūana nec ecōtra. ſed nā diuina ꝛ hūana ſunt vnū ſuppoſitū cōe in vtraqȝ nā ſubſiſtēs. et hec eſt vera. h ē hō: demōſtrato chr̄o. et iterꝫ hec ē vera. h ē de⁹: eodē ḋmōſtrato. Nā vnio diuie nāe et hūane in ꝑſona chr̄i fac̄ eū eſſe hoīem et deū. Scd̄m exēplū ſiue ſiſ'itudinē

h

Q vnio hec fuerit i ṽgie

ponit Aug. in li. de ſpū et aīa di. Sic i vnitate ꝑſone hoīs aīa vnit corꝑi vt hō ſit: ita i vnitate ꝑſone chr̄i de⁹ vnit hoī vt chr̄us ſit

Q ātiſta vnio et icarnatio filij ḋi potuerit fieri i ṽgie ſuata ei⁹ ṽgitate ꝓbari mltipl'r pt: ſȝ breuitatꝭ cā ſolūmō duplici rōe ꝓbabimus. Pmo rōe cauſatōis. fundamtū c⁹ pōit autor i li. ḋ cau. di. Ois pma cā magis ꝛ pus influit in ſuū effectū q̄ ſcḋaria. cū igit oē pꝛius poſſit eē ſine ſuo poſteriori: ꝛ de⁹ hoīes ꝓduci faciat mediāte ſemie. g̃ etiā ſine vllo pt hoīez ꝓducere. Si ei ſol ṽtute ſua gn̄ari fac̄ ranā vl' muſcā n̄ ꝯcurrēte ad gn̄atōz aliq̄ rana vl' muſca: ſȝ ſolū ex limo l' luto. mlto magis de⁹ potuit ſua ṽtute ifinita hoīez ꝓducere nō ꝯcurrēte ſemine virili ſȝ ſolū ex puriſſimis ſanguib⁹ ṽgis bn̄dicte. Scḋa rō ḋr cōditōis. nā qn̄ legiſlator ſtatuit aliq̄d cū ꝯditiōe ꝑ h intelligit ꝙ pt euenire oppoſitū illi⁹ ſine tali ꝯditiōe. vt cū ḋr. Siqs occiderit ꝓximū ꝑ induſtriā. innuit ꝙ aliqs pt occidere ꝓximū nō data opa. Sil'r ſi dicat. Si veneris ad me dabo tibi denariū. innuit ꝙ ille pt nō venire: ꝛ ſic non recipe denariū. Cū g̃ lex dicat Leui. xij. Mulier ſi ſuſcepto ſemie pe perit maſculū immūda erit ꝛc. ꝑ h innuit ꝙ mulier aliqn̄ erat ꝯceptura et paritura ſine virili ſemine: vl' ꝙ parere poterat.

¶ Pars. II. huius ſmōis q̄ ḋr neceſſitatis.

Si q̄rat vtrꝫ ad reparatōez hūane nāe lapſe fuerit nc̄aria icarnatio filij ḋi Pro meliori declaratōe p̄ſupponēdū eſt ꝙ pctō pmoꝝ parentū tota nā hūana ē ifecta ꝛ pctō obligata: ꝛ ꝯn̄ter eēne dānatōi: q: tūc erat tota i ipis pmis parentib⁹ peccātib⁹ vt declarat Alex. de ales i. ij. p. ſū. in tractatu ḋ pctō origiali. q. j. ꝛ in. iij. pte ſū. i tract. ḋ icarnatōe chr̄i. ꝛ ſcḋ'us Bona. in. ij. di. xxxj. Et hoc ꝓbat aucte apl'i ad Rom. v di. Per vnū hoīem pctm̄ itrauit in mōm: ꝛ ꝑ pctm̄ mors. in q̄ oēs peccauerūt. trāſſūpti ue i ꝯplacuit vt qcūqȝ paruulos. de ꝯſe. di. iiij Itē p̄ſupponēdū eſt ꝙ hui⁹ caſus neceſſaria fuit reparatio ſm Alex. vbi ſ. ꝛ Anſ. in li. Cur deus hō. ꝛ beatū Bona. ꝛ Rich. in. iij. di. xx ar. j. q. j. Qḋ ſic ꝓbat. de⁹ et nā nihil agūt fruſtra. j. phyſ. iij. ḋ aia. ꝛ. j. de celo et mundo. ꝛ no. in. l. q̄ bis idē. ff. de ṽ. obli. ſȝ de⁹ creauit hoīem ad ꝯſeq̄ndū btitudinē: vt ait Aug. i li. Enchi. et ponit Mgr̄ in. ij. ſen. diſt. j. vbi ḋr. Fecit de⁹ rōnalē creaturā vt ſūmū bonū intelligeret: intelligēdo amaret: amādo poſſideret: poſſidēdo frueret. Cū g̃ ꝑ pctm̄ fuerit hūana natura deuiata a ḋo fine ſuo: ꝛ ꝑ ꝯn̄s a beatitudine: ita vt ad nihilū tēderet. ſequit ꝙ ſi de⁹ eā nō reparaſſet: mīme ſuū finē ad quē creauit eā de⁹ ꝯſecuta eſſet. et ꝑ ꝯn̄s ſapia diuina diceret defectiua fuiſſe creādo hoīem ad finē quē nūq̄ ꝯſeq̄ deberet. Hoc aūt eſt incōueniēs in deo ponere. vn̄ Anſ. i li. Cur de⁹ hō. inq̄t. Nō decet ſūmā firmitatē et firmiſſimā ſtabilitatē ſuū firmū ꝓpoſitū infirmari. nec decet ſūmā bonitatē ꝑmittere nobiliſſimas creaturas fraudari ſuo fine. hec ille. Ergo neceſſaria fuit reparatio hominis lapſi. Dū āt q̄rit: vtrꝫ ad hāc reparatiōnē neceſſaria fuit incarnatio filij dei ꝛ rn̄det ſm Alex. de ales vbi ſ. ꝛ Tho. in. iij. pte ſū. q. j. art. ij. ꝙ aliq̄d ad finē aliquē ḋr eē necariū duob⁹ mōis. Pmo ſine q̄ finis hr̄i nō pt ſicut cib⁹ eſt necari⁹ ad ꝯſuatōem vite hūane. Illḋ aūt dicit ꝓprie necariū qḋ ſi non fieret res periret vel deterior fieret. l. impēſe. ff. ḋ ṽ. ſig. ꝛ ſic nō fuit neceſſaria incarnatio filij dei ad reſtauratiōem hūani generis. q: de⁹ ꝑ ſuā oipotētē ṽtutē poterat naturā humanā mltis alijs modis reparare. Scḋo mō ḋr aliq̄d neceſſariū ad finē aliquē: ꝑ quod vitꝫ melius ꝛ ꝯueniēti⁹ ꝑuenit ad ipm finē: ſicut equus necari⁹ ḋr ad iter. Neceſſariū eīm qn̄qȝ exponit. i. ꝯueniēs. lxxvij. di. c. credo vos frēs. et ibi Arch. ꝛ neceſſitas. i. ꝯgruitas. vt in aut. de triē. ꝛ ſemiſ. circa pn. Itē aliqn̄ exponit neceſſitas. i. cōmoditas vel honeſtas xxj. q. iiij. c. j. in vltia glo. Aliqn̄ etiā exponitur neceſſario. i. vtilit: vt i pma ꝯſti. codi. in pn. ꝛ neceſſariū. i. vtile. ff. ſolu. ma. l. j. et no.

Neceſſe fuit chr̄m icarnari.

Neceſſariū dicit dupliciē

inſti.de acti.§.alie. Itē q neceſſariū expona
tur qñqȝ.i.vtile ꝛ expediēs ꝓbaſ ꝑ glo. in cle
mē.j.ꝺ ꝓcu.ꝛ.ff.de of.ꝑ.ꝑ.l.j.ꝛ.ff.ꝺ ope.no.
nū.l.ꝺ pupillo.§.meminiſſe. Ex his oībꝫ mo
dis fuit necariū filiū dei incarnari ꝛ pati ad
hūane nature repatiōnē:qꝛ iſte modus fuit
melioꝛ:vtilioꝛ:ꝯueniētioꝛ ꝛ magꝭ expediens

Nō fuit ꝯuenien-tioꝛ via redimēdi

qȝ aliqs aliꝰ.vñ Aug.in.xiij.li.de trini.ꝛ po
nit Mgr in.iij.ſen.diſt.xx.ait. Si qraſ vtꝝ
alio mō potuerit deꝰ repare hūanū genꝰ qȝ ꝑ
mortē filij ſui? Dicimꝰ ꝛ aliū modū ei fuiſſe
poſſibilē cuius ptāti cūcta ſubiacent:ſed nr̄e
miſerie ſanāde ꝯuenientiorē nullū fuiſſe nec
oportuiſſe.hec ille. Et hoc qꝛ nullus aliꝰ ita
ſatiſfaciebat diuine iuſticie.vñ vulgarꝭ poe
ta florētinus in.iij.comedia inquit. Oēs alij
modi fuiſſent inſufficientes ad iuſticiā. Si
filiꝰ dei nō fuiſſet hūiliatꝰ ad incarnandū ſe.

F ¶ Et hoc ꝓbaſ ſic. Deus ab eterno ordina
uit hoīem ad btitudinē:vt pꝫ ex ꝑdictꝭ:ꝛ hꝫ
etiā a theologis in.iiij.di.xlix.ꝛ ꝑ Tho.j.ij.
q.iij.ar.viij.ſȝ ipe ꝑ pctm̄ trāſgrediēdo mā-
datū dei eternā dānationē ꝓmeruit .aut er-
go deus debuit eū beatificare ſtāte eo ī pec
cato ꝛ nō faciēte pnīam de crimie ꝑpetrato
aut nō.nō eſt dicēdū q ſic,qꝛ tūc deus fuiſ-
ſet iniuſtus. qꝛ iniuſticia eſt ſaluare pctōꝛē:
vt dꝛ Augu.in li.de ſpū ꝛ aīa trāſſumptiue:
in.j.ſen.di.xlij.c.iiij. Itē iuſticia reqrit vt de
licta non remaneāt impunita.l.ſi longiꝰ.ff.
de iudi.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aq.l.itichū
aut pāphilū.ff. de ſolu. Deus aūt eſt iuſtus
ꝛ iuſticiā diligit(ipo di. pſ.vij.)ꝛ nō pōt fa-
cere iniuſta:vt dꝛ in ꝑdicta di.ꝑmi ſen. Si
xpo nō ſaluaſſet eū.tūc determīatio ſua q̄ ab
eterno ſtatuit ei dare beatitudinē fuiſſet fal-
libilis qḋ eē nō pt: qꝛ deꝰ infallibiliſ ſcit oīa
añqȝ fiāt.xxvj.q.v.c.vl.ī fi.ꝛ oīa nudaꝛ ap-
ta ſunt oculꝭ eiꝰ: Heb.iiij.ꝛ c.deꝰ oīpotēs.ij.
q.j.ꝛ.q.v.c.pſ hꝫ:ꝛ eſt īfallibilꝭ ꝟitas.c.ſi con
ſuetudinē.ꝛ c.q ꝯtēpta.viij.di. Ut ḡ hoc in-
conueniens remoueretꝛ ordīatio dei effectu
mādareſ:atqȝ diuīa iuſticia ꝯtareſ:neceſſe
fuit ſatiſfacere ꝑ pctō ꝑdicto Qua ſatiſfacti
one facta poſſet hō ꝯſequi btitudinē: neduȝ
ſm diuīe miſcōie magnitudinē: ſed etiā ſm
diuine iuſticie rectitudinē. Nō ꝯſtat q hō

Nō pu-rus non potuit ſa tiſfacere.

purꝰ ſiue aliq̄ creatura nō potuit ſatiſfacere
ꝓ hꝫ pctō.cuiꝰ rō aſſignaſ a Rich.ī.iij.diſ.xx.
ar.j.q.iiij.ꝛ.v.ꝛ a ſctō Bona.ī eadē di. ꝛ ab
Alex.de ales vbi ſ. Nō eīm potuit ꝑ angelū
repari:qꝛ de rōe iuſticie eſt vt q peccauit ſa-
tiſfaciat:iuxͣ illḋ Ezech.xviij. Aia q̄ peccaue-
rit ipa morieſ.trāſſumptiue ī c. ſi hēs.xxiiij.
q.iij. Quia ille q obligatiōeȝ fecit dȝ ſoluere
ꝺbitū.l.crimē.ff.ꝺ penis.ꝛ.l.ſancimꝰ. C.eo.
ti. Cū ḡ āgelꝰ nō peccauerit:nō debuit ꝑ eū
fieri ſatiſfactio ꝓ pctō ꝑmoꝝ parētū.qḋ ꝓ-

baſ etiā ꝑ ea q̄ habenſ in.l.ob maritoꝝ. C.ne
vxoꝛ ꝓ mari.ꝛ in c.rhomana .ꝺ ſen.ex.li. vj.
ꝛ in.l.ſi pena.ff.de penis.ꝛ in c.illud.xj.q.iij
ꝛ in c.nullius.ꝛ c.placuit.ꝛ c.iudei.j. q.iiij.ꝛ
in c.q̄ſiuit. extra ꝺ his q̄ fi.a ma.ꝑte ca. ꝛ ibi
glo.vbi dꝛ q nō dȝ portare penā q̄ non fecit
culpā. Et idē hꝫ in c.cognoſcētes. de conſti.
Itē reatus pcti originalis obligauit totam
humanā naturā: ꝛ ſinglꝭos eius generis ab
Adā ꝓpagādos ad eternā dānationē.ſȝ nul-
lus angelus pōt equari toti humane natu-
re ex ſe. Si igiſ ſm Anſ. in ſaſfactiōe debet
fieri reſtitutio de ablato: ꝛ emēda ꝺ iniuria
ꝛ ſic illud ꝑ qḋ fit ſatiſfactio dȝ eſſe maiꝰ qȝ
cōmiſſum vel ſaltē eq̄le.ꝛ optet plus redde-
re qȝ fuerit ablatū ꝓ ſatiſfactione iniurie vl-
tra dānū:vt pꝫ in.§.item mixta.ꝛ in.§.tri
pli.inſti.de actio.vel ſaltem tantundē. Ergo
oportebat q ille ꝑ quem ſatiſfactio debebat
fieri de pctō originali eēt tātus q poſſet eq̄-
ri toti hūane nature.ꝛ q etiā plꝰ valeret vel
ſaltē tātūdē.ſȝ nullꝰ angelꝰ ſinglꝭaris ē hmōi
ḡ ꝛc. Itē in reſtauratōe ꝛ repatiōe iſta opte-
bat q hō reſtitueret ī illa dignitate ī q̄ erat
añ pctm̄ ꝛ in q̄ remāſiſſet ſi nō peccaſſet.qꝛ
illa dꝛ ꝑfecta reſtitutio ꝑ quā oīa reſtituunſ
itegre.l.j.cū ſeq̄n. C.ꝺ ſentē.paſ.ſȝ hō añ pec
catū nulli erat ſubiectus nec fuiſſet niſi deo
imo oīa alia creata ad eius vtilitatē erāt ſibi
ſubiecta:iuxͣ illḋ pſ.viij. Oīa ſubiecīſti ſb
pedibꝫ eiꝰ ꝛc.qḋ notaſ etiā ī.l.ij.ff.de ſta.ho.
ꝛ ꝓpt hꝫ dꝛ eē digniſſimꝰ inſ oēs creaturas.l.
iuſtiſſime.ff.ꝺ edil.edic.vbi gl. allegat Uir
giliū ꝛ Ouidiū ad hoc.qḋ etiā no.ī.§.qꝛ vo
in auſ.de nupſ.ꝛ in.l.venditoꝛ homis.ff.de
euic.ꝛ inſti.de reꝝ di.§.ꝑtus ancillaꝝ.ꝛ ꝺ in.
na.gen.ꝛ ci.in fi. Sȝ ſi ꝑ angelū vl̄ aliā crea
turā redēptꝰ fuiſſet:nō eſſet ad ꝑſtinū ſtatuȝ
reſtitutꝰ.qꝛ ſic tenereſ illi angelo vl̄ alſi redi
mēti ſicut creatori. qꝛ dicūt ꝑdicti docſ.nō
minꝰ eſt bñficiū redēptiōis qȝ creatiōis. Et
ad hoc pōt applicari illud qḋ inq̄t Claudia-
nus in maiori volumīe dicēs. Nō minor eſt
ꝟtus qȝ q̄rere parta tueri. Qui etiā ibidē ait
Plus eſt ſuare q̄ſitū qȝ q̄ſiſſe nouū. Ad hꝫ
q̄ȝ applicari poſſet illud qḋ dixit īꝑatoꝛ. C.ꝺ
ve.iu.enu.l.j.§.cū qꝫ.ſ. q laudabilioꝛ eſt ille
q̄ factū ſubtiliſ emēdat eo qui ꝑus inuenit.
Semꝑ igiſ hō illi redimēti ipm fuiſſet debi
toꝛ ſue ſalutis obligatiōe naturali q̄ vult vt
bñ facientī bñ faciamꝰ.l.ſȝ ꝛ ſi lege.§.ꝯſuluit
ff.de peti.here.l.aqlꝰ regulꝰ.ff.ꝺ dona.c.cū ī
officijs.extra de teſta.ꝛ c.de forma .xxij.q.v
Itē in btitudine nō poſſȝ hō ipi angelo rō-
nabiliſ coeq̄ri;ſicꝰ nec ſuꝰ dño ſuo dȝ equari
ſȝ Matt.xij.inq̄t ſaluatoꝛ. Erūt hoīes ſicut
angeli dei ī celo. Ergo nō debuit hō redimi
ꝑ aliū qȝ per deū:vt eū adoraret ꝛ amaret ꝗ

Nō fi de buit redi mi p aliū niſi p de um.

toto corde ſuo et ex tota aĩa et ex oĩb⁹ viribꝫ
ſuis: vt pcipit̃ Deut. vj. ꝛ Matt. xxij. tranſ-
ſumptiue in c. oĩs. xiij. diſ. ꝛ i c. vnico. §. hoc
vnguẽto. de ſacra vnc. qð quidẽ pceptũ im-
plere nõ potuiſſet ſi ab alio q̃ ab ipſo deo fu-
iſſet redempt⁹. Debuit etiã ab eo redimi vt
ipm deũ ſolũ veneraret̃ nõ tm̃ vt creatorẽ ſꝫ
etiã vt redemptorẽ: q̃ dixit Eſa. xlij. Gloriã
meã alteri nõ dabo. ꝛ ĩdo debuit ipſe icarna
ri ꝛ gen⁹ humanũ redimere: ne glĩa ſua da-
ret̃ alteri rõe redẽptõis. ¶ Preterea q̃ nec an
gelus nec alia pura creatura potuerit homi
nẽ reparare pbat̃. Quia vt ait Aug. ſup Joan.
Mai⁹ eſt ð impio facere iuſtũ q̃ꝫ creare ce-
lũ ꝛ terrã. ſꝫ p lapſum hũani generis oẽs ceci-
derũt in ipietatẽ. g̃ ad h̃ q̃ de ipſis fierẽt pij
ꝛ iuſti neccaria fuit maior actio q̃ꝫ fuerit cre
atio celi et terre. Hec aũt nõ põt inueniri ni
ſi i creatore oĩm oipotẽte. g̃ ꝛc̃. Itẽ ſm Anſ.
in li. Cur de⁹ hõ. c. xx. pena debuit corñdere
delicto. q̃ꝛ p mẽſura delicti dꝫ eſſe ꝛ plagaꝝ
mod⁹ Deut. xxv. ꝛ l. reſpiciẽdũ. ff. de penis.
et l. pedib⁹. §. j. ff. de icẽ. rui. ꝛ nau. ꝛ l. j. §. ſꝫ
et q̃ porcũ. ff. ð abige. ſꝫ pctm̃ hoĩs fuit ĩfini
tũ: nõ rõne act⁹. ſꝫ q̃ꝛ p naturã hũanã puauit
bono infinito. Itẽ q̃ꝛ rem in potẽtia infinitã
corrũpit. q̃ꝛ ſi deo placeret indiuidua hũane
nature multiplicari poſſent ſine fine. Item
hec offenſa dꝛ infinita rõe di offenſi: q̃ eſt in-
finite virtutis: iux̃ illð pſ. xlvij. Magn⁹ dñs
ꝛ laudabilis nimis: ꝛ magnitudĩs ei⁹ nõ eſt
finis. Tãta ei eſt iniuria q̃ꝫta ẽ pſona offẽſa
§. atrox. iſti. ð iiu. ꝛ no. i c. cũ illoꝝ. ð ſen. ex.
Cũ igit̃ oẽs angeli ꝛ hoĩes ac cetere creatu-
re ſint potẽtie finite nõ potuerũt facere iſtaꝫ
emẽdã ꝛ ſatiſfactõem ĩfinitã. q̃ꝛ vnũq̃dq̃ꝫ ſi-
cut ſe hꝫ ad entitatẽ: ita ſe hꝫ ad opatõem: vt
ait Cõmẽtator. ix. Meta. Itẽ q̃ꝛ impoſſibi-
le eſt a potẽtia finita infinita ptrãſiri. j. Po
ſterioꝝ. Finiti em̃ ad infinitũ nulla eſt ꝓpor
tio. iij. et. viij. phyſ. j. de ce. ꝛ mun. ꝛ. j. meta.
Et ĩõ Anſ. i li. Cur de⁹ hõ. c. vj. ĩqt. Illã emẽ
dã facere nõ potuit niſi ille q̃ eſſet de⁹ ꝛ hõ.
de⁹ q̃ poſſet: hõ q̃ deberet. Ex quib⁹ claret q̃
necẽ fuit vt vniret̃ de⁹ et hõ vniõe pſonali. q̃
apð doctores icarnatio noiat̃. vt ex tali vni-
one ꝯſurgeret vna pſona q̃ ſatiſfacere poſſꝫ
ſm diuitatẽ: ꝛ in nã hũana debitrice penas
toleraret. ꝛ iſta fuit pſona chr̃i. Et h̃ ꝯfirma
tur auctẽ Aug. i li. cur q̃ñ quõ de⁹. c. vj. di.
Ad h̃ valuit naturaꝝ diuerſitas ꝛ pſone vni
tas i chr̃o ꝛ hũano generi necãria fuit. vt qð
nõ poſſet hũanitas: diuina facere natura: et
ſiqd nõ ꝯueniret nature diuie: hũana exhi-
beret. et nõ ali⁹ atq̃ꝫ ali⁹ ſed idẽipſe eẽt qui ex
vtroq̃ꝫ pfecte ext̃ns p hũanã qð ipſa debebat
et p diuinã poſſet qð expediebat. hec ille. Et
hec eſt cã q̃re hõ nũc poſſit deo ſatiſfacere p

Margin notes beside this column: "H" — "Alia rõ q̃ nulla creatura potuit hoiem reparare" — "Concluſio."

pctis mortalib⁹: q̃ꝫuis infinita dicat̃ eoꝝ of
fenſa rõnib⁹ pdictis. Quia hoc agit in virtu-
te paſſiõis chr̃i q̃ fuit meriti infiniti.

¶ Pars. III. hui⁹ ſmõis q̃ dꝛ cauſalitatis.

N
Ro expeditiõe hui⁹ ptis q̃rit̃: q̃re
poti⁹ pſona filij q̃ꝫ pr̃is vl' ſpũſſan
cti fuit icarnata: cũ etiã alie pſone
diuie potuerint icarnari: vt decla
rat mgr̃i. iij. ſniaꝝ. di. j. Ad quã dubitatiõeꝫ
rñdẽt Alexã. de ales in. iij. pte ſum. i tracta-
tu de ꝯueniẽtia incarnatiõis. ꝛ btũs Tho. i
iij. ſcripto. diſt. j. ar. ij. ꝛ in. iij. pte ſum. q. iij.
ar. viij. et ſctũs Bona. in. iij. diſ. j. ar. ij. q. iij.
ꝛ Alex. lõbar. ibidẽ et Rich. in eadẽ di. ar. ij
q. iij. dicẽtes: q̃ hoc ꝯueniẽs fuit multis ra-
tionib⁹. Quarũ vnã aſſignat Hugo de ſan
cto victore in li. de ſpũali clamore dicẽs. Cõ
gruentiſſimũ fuit rõne mediatõis vt filius
ad incarnationẽ mitteret̃ magis q̃ꝫ pater vel
ſpũſſctũs. Decebat em̃ vt q̃ erat medius eẽt
etiã mediator. Hec ille. Et ad hoc oſtendẽ-
dũ chr̃s voluit in oĩbus tenere mediũ. Na-
tus ei eſt media nocte: vt pdictũ fuerat Sa
piẽtie. xviij. Et poſitus fuit in medio aĩaliũ
Lu. ij. ſic pdictũ fuerat Abacbuch. iij. Inuẽ
tus etiã fuit i medio doctoꝝ: Lu. ij. Et trãſi-
tens p mediũ illoꝝ ibat: Luc. iiij. Et erat in
medio diſcipſoꝝ ſicut q̃ miſtrat: Mat. xx.
ꝛ Lu. xxij. In medio etiã mũdi crucifix⁹ eſt
Pſ. dicẽte. Opat⁹ eſt ſalutẽ in medio terre.
Et in medio latronũ occiſus eſt Joã. xix. ſic
pdictũ fuerat Eſa. liij. Itẽ poſt reſurrectõeꝫ
ſuã i medio diſcipſoꝝ appuit: Luc. xxiiij. et
Joã. xx. Et ĩõ etiã in incarnatiõe ſe verũ eſſe
mediatorẽ oñdit ¶ Notãdũ eſt aũt q̃ ð rõ-
ne medij ſunt iſta tria. ſ. vnire: diſtare ꝛ ino
teſcere. Primũ. ſ. vnire fecẽ chr̃s. aſſumpſit
em̃ humanã naturã in vnitate diuie pſone:
qua fecit vtraq̃ꝫ vnũ: ad Eph. ij. mundũ re-
cõciliãs ſibi ꝛ deo pr̃i. j. ad Coꝛ. v. ꝛ h̃ inq̃ꝫ-
tũ dedit ſemetipm ꝓ oĩb⁹ i redẽptionẽ. j. ad
Tim. ij. Vñ Greg. in. xx. moral'. ait. Venit
mediator dei ꝛ hoĩm chr̃s ieſus: vt q̃ꝛ p ima
nr̃a diſtabam⁹ a ſũmis: iungeret ima ſũmis
atq̃ꝫ ex eo nobis via redeũdi fieret quo ſum
mis ſuis ima nr̃a copularet. Scðo de rõne
medij eſt diſtare ab vtroq̃ꝫ extremo: vt ait
phs. ij. Eth. c. v. ꝛ no. in. l. iij. §. adiectio aũt
iſta. ff. ad. l. cor. de ſic. Chr̃s aũt incarnatus
ſm naturã hũanã diſtat a deo ꝛ ab homib⁹
ſm naturã diuinã. Tertio de rõne medij eſt
innoteſcere. Clarius ei cognoſcit̃ mediũ q̃ꝫ
extrema in ſui excellẽtia: vel ledũt vl' ſoluũt
ſenſum ſm ſniam phi. ij. eth. ꝛ. vj. pol'. Me
diũ aũt eſt magis adequatũ potẽtie: ꝛ ĩõ cla-
rius apphendit̃. Ad qð applicare poſſumus
illud Maximiani poete dicentis. Maior

Margin notes beside this column: "Quare ſol⁹ fili⁹ ſit incarnatus" — "Rõe mediatõis." — "Tria ſũt de ratiõe medij"

em̄ medijs grã rebꝫ iẽſt. Quia igiṫ chrĩs ẽm
vnũ extremũ. i. ẽm naturã diuinã potentiã
noſtrã intellectiuã intantũ excedit vt eũ cog
noſcere nõ poſſimus; ſed ẽm naturã huma-
nam melius cognoſci potuit: ideo congruũ
fuit ipm̄ incarnari. Item vt inquit Hugo
vbi ſup. Illũ qui ſatiſfactionẽ facere debe
bat ꝓ humano genere oportebat eſſe media
torẽ inter deũ ⁊ hoĩes. Filius aũt inter diui
nas pſonas tenet mediũ locũ. ergo ipẽ poti-
us debuit incarnari. Erat em̄ qſtio inter de
um ⁊ hoiem. Deꝰ ꝯquerebaṫ de hoĩe q ipm̄
offenderat: homo de deo q creaturã ſuã re-
Mediator debet liquerat. ſꝫ chrĩs ſoluit hãc queſtionẽ: medi-
tria hr̃e atorẽ ſe faciẽs ¶ Ubi notandũ q mediator
debet hr̃e cõmunitatẽ: autoritatẽ ⁊ ſtrenui-
tatẽ. Unñ humanũ genus cõquerebaṫ ſe nõ
habere cõitatẽ Job. ix. c. dicẽs. Neqꝫ em̄ vi-
ro q cõmunis eſt mihi rñdebo. Nec auctori
tatẽ que poſſet partes arguere. ⁊ idõ ibidem
dr. Nõ eſt q neutrũ poſſit arguere. Conque
rebaṫ etiã ſe nõ hr̃e ſtrenuitatẽ q poſſet diui
dere. vnde ibidẽ ſubdiṫ. Et ponere manum
ſuã in ambobꝫ. Chrĩs aũt fuit verus media
tor: q habuit cõitatẽ cũ deo inqꝫtũ deus: ⁊
cũ hoĩe inqꝫtũ homo. iuxta illud ad Gal. iij
Mediator vnius nõ eſt. ſ. nature: ſed dupli
cis. ſ. diuiẽ ⁊ humane. Scdo habuit auctẽ i
arguendo: iuxta illud qd̃ pdictũ fuerat d̃ eo
Eſa. xj. Arguet in equitate ꝓ mãſuetis terre
Tertio habuit ſtrenuitatẽ in dicendo. vnde
Matth. vij. dr. Admirabanṫ turbe ſup do
ctrina eiꝰ. Erat em̄ docens ſicut poteſtatẽ hñs
Chrĩs ḡ ſe ponẽs inter deũ ⁊ hoiem pacifica
uit oĩa. vñ Apl's ad Col. j. ait. Pacificãs p
ſanguinẽ crucis q in celis ſunt ⁊ q in terris.
Cõtingit aũt ſepe q mediator ab vtraqꝫ pte
vulneraṫ. ⁊ ſic chrĩs vulneratꝰ eſt a pr̃e: iuxta
illud Eſa. liij. vbi ipẽ pr̃ d̃ filio ait. Propter
ſcelꝰ ppl'i mei pcuſſi illũ. Itẽ ab hoĩe fuit per
cuſſus: vñ Zach. xiij. ipſe inqt. His plagis
plagatꝰ ſum in domo eoꝝ qui me diligebãt
alia rõ q ¶ Alia rõ q̃re filiꝰ potiꝰ debuit incarnari ẽ.
pr̃ nõ de- Quia pr̃ p eũ oĩa creauit: iuxta illud Joã. j.
buit icar Oĩa p ipm̄ facta ſunt. ⁊ Gen. j. In pncipio
nari creauit deus celũ ⁊ terrã. Ubi expõit Aug.
In pncipio. i. in filio. Et pſ. xxxij. dr. Uerbo
dñi celi firmati ſunt: ⁊ ſpũ oris eiꝰ oĩs v̓tus
eoꝝ. Que v̓ba exponẽs Greg. in quodã ſer.
inqt. Uerbũ dñi filius eſt pr̃is ⁊c. Itẽ Pſ.
ciij. dr David loqns deo. Oĩa in ſapia feci
ſti. i. in filio: q eſt ſapia pr̃is. Cũ ḡ in creatu-
ris videamꝰ q p eandẽ artẽ reficit artifex rẽ
artificiatã deſtructã: p quã pmo fecerat eã.
decuit deũ pr̃em p v̓bũ ⁊ ſapiam ſuã oĩa re
parare p qd̃ ⁊ p quã oĩa creauerat. Et hãc ra
tionẽ tãgit mgr̃ in. iij. di. j. di. Ordine ꝯgruo
atqꝫ alto dei ſapia fecit ꝯ filio: vt deꝰ q in ſa-
piẽtia mũdũ ꝯdiderat: eadẽ q in celis ſunt
in terris reſtauraret. hec ille. Itẽ cuꝫ filiꝰ ſit
imago dei: vt dr Col. j. ꝯgruũ fuit ipm̄ icar
nari: q ex h hꝫ ꝯueniẽtiã cũ eo q erat reparã
dus: ſcꝫ cũ hoĩe ad imaginẽ dei facto Gen. j
Quia ei p culpã fuerat d̃formatꝰ: ꝯgruẽtiꝰ
nõ potuit reformari qꝫ p ipaꝫ imaginẽ dei:
vt imago icreata imaginẽ creatã rformaret
¶ Itẽ filius dei eſt v̓bũ patrĩ. qd̃ ſic pcedit
ab ipo vt pater ſe manifeſtet p ipm̄. vñ ipſe
ait Mat. xj. Nemo nouit filiũ niſi pater: ne-
qꝫ pr̃eꝫ qs nouit niſi filiꝰ: ⁊ cui voluerit filiꝰ I
reuelare. Paruiſſima aũt in mũdo remãſe
rat cognitio dei. ⁊ in paucis añ incarnatõeꝫ
chrĩ. Cõgruũ ḡ fuit vt verbũ dei in carne ve
niẽs manifeſtaret hoĩbꝫ pr̃em. qd̃ etiã fecit.
vñ ipẽ ait Joã. xvij. Pater manifeſtaui no
men tuũ hominibꝫ quos dediſti mihi. Sicut
ergo nullo medio melius põt hõ manifeſta
re intẽtionẽ ſuã qꝫ vt v̓bũ intelligẽtie ſue vo
ci copuleṫ: ⁊ illud pferat i publicũ. Quia vt
ait Aug. Inter oĩa ſigna v̓ba obtinent pn
cipatũ. ⁊ colligiṫ ex ſentẽtia Ariſto. i. j. peri.
⁊ auctoris in lib. ſex pncipioꝝ. Et vt inquit
Speculator in ti. d̃ aduocato. §. vj. Uerba
idõ ſunt inſtituta vt p ea qs in alteriꝰ noticiã
ſuã intẽtiõeꝫ pferat. Sic nõ potuit ꝯgruen
tius deitatis fieri reuelatio ⁊ intẽtõis diuie
manifeſtatio qꝫ vt verbũ ſuũ copulareṫ car
ni: ſicut nr̃m voci. p quã nob̃ ditarꝫ noticia do
nareṫ. Sicut em̄ diſcipulꝰ iſtruiṫ ⁊ pficiṫ p h
q recipit v̓bũ mgr̃i: ſic humana natura pfi
ciṫ ex h q vniṫ v̓bo dei: a q oĩs ſapiẽtia ⁊ pfe
ctio deriuaṫ. vñ Eccĩ. j. dr. Fons ſapiẽtie ver
bũ dei in excelſis. ¶ Aliã rõnem ponit mgr̃ Alia rõ
in. iij. di. j. vbi recitat Aug. di. Non pater vl'
ſpũſſctũs carnẽ induit: ne alius eſſet filiꝰ in
diuinitate: ⁊ alius in hũanitate. ⁊ ne idẽ eẽt
pater ⁊ filiꝰ: ſi deꝰ pater d̃ hoĩe naſcereṫ. Dei
igiṫ filius hoĩs filiꝰ factꝰ eſt vt eſſet verꝰ deꝰ
⁊ verus homo vnus filius. Hec ille. Dicit
quoqꝫ idẽ Aug. in li. de trini. q dei filius nõ
queſiuit niſi matrẽ in terris. quia iam habe
bat patrẽ in celis. Et in li. Cur deꝰ homo. ite
rũ inqt. Siqs querat de illa ſũma ſempiter
naqꝫ trinitate. cur potiꝰ filij pſona debuit i-
carnari qꝫ patris ⁊ ſpũſſcti: reſpõdebimus
Quoniã ſi quelibet alia pſona icarnaretur:
eſſent duo filij in trinitate filius. ſ. dei ⁊ filiꝰ
v̓ginis. et ſic fieret in pſonis que ſp equales
eſſe debẽt ẽm dignitatẽ: inequalitas natiui
tatũ. digniorẽ nãqꝫ natiuitatẽ haberet natꝰ
ex deo qꝫ natꝰ ex v̓gie. Hec ille. ¶ Preterea
dei ſapiẽtia ⁊ virtus attribuiṫ filio: dicente
aplo. j. ad Cor. j. Nos aũt pdicamus chrĩm
dei v̓tutẽ ⁊ ſapiam. Et idõ ſic p diabolicã ma
liciã ⁊ v̓ſutã aſtutiam eſt ſeductus hõ ⁊ in
ſeruitutẽ redactꝰ: ita decebat vt p dei ſapiaꝫ

a ſeductore liberaret̄: ⁊ in pſtinā libertatē de-
duceret̄. Peruerſoꝝ ei malignitatibꝫ eſt ob-
uiandū ab eo q̄ pōt. c. paſtoral'. §. fi. de offi.
dele. Item ꝯgruū fuit vt ꝑ ipſm̄ dei filiū q̄ ē
ꝟtus ⁊ brachiuꝫ patris: hoſtis ipē dei diabo
lus debellaret̄ ⁊ vinceret̄: iuxta illḋ Lu. j. Fe
cit potētiā in brachio ſuo. diſpſit ſupbos mē
te cordis ſui. Itē fuit ꝯueniēs vt ꝑ obedien-
tiā redēptoris fieret hūana redēptio ſicꝰ ꝑ in-
obedientiā p̄mi hoīs fuit facta p̄uaricatio.
vñ Apl's ad Rho. v. ait. Sicut ꝑ vniꝰ hoīs
inobedientiā pctōres ꝯſtituti ſunt multi: ita
⁊ ꝑ vniꝰ obedientiā iuſti ꝯſtituunt̄ multi. Et
ratio ꝯgruitatꝭ patꝫ: qꝛ ꝯtraria ꝯtrarijs curā
tur. ij. Etb. ⁊ c. cum ex iniūcto. de here. ⁊ de
ꝯſe. di. ij. c. ego Berengarius. ⁊ no. in. l. j. ff. ꝓ
derelicto. ⁊ ꝑ glo. in cle. cupientes. de pe. ḋ q̄
etiā habet̄ in c. effectu. xxvj. q. vij. ⁊ ḋ pe. di. ij
c. ſiq̄s ſemel. ſed nullā pſonā ſic decebat exhi
bere obedientiā ſicut filiū patri. Obediētiaꝫ
eīm patri ſeruare tenet̄ q̄libet bonꝰ filius: vt
declarat Alex. de ales in. iij. pte ſūme in tra-
ctatu de quarto p̄cepto decalogi. Quod q̄li
ter intelligat̄ vide glo. in. l. liber homo. la. ij.
ff. ad. l. aquil'. Ergo ipſe filiꝰ dei potiꝰ debuit
incarnari: vt obedientiā ſuo patri exhiberet
ꝑ quā hoīem inobedientē ſaluaret. Iteꝫ iſte
mediator ⁊ redēptor tanq̄ꝫ verus pontifex ꝓ
hoībꝫ deputatꝰ debebat ꝓ hūano gñe ſuppli
care ⁊ orare: vt ꝓbatur ꝑ apl'm Heb. v. Sꝫ
ꝯgruentiꝰ fuit filiū orare patrē q̄ꝫ ecōtra. ḡ
ipm̄ potiꝰ decuit incarnari. Unde Anſ. li. ij.
Alia rō Cur deꝰ hō. inq̄t. Congruētius ſonat filium
ſupplicare patri q̄ꝫ aliā pſonā. ¶ Preterea
dei icarnatio facta eſt vt miſcḋia diuia oñ-
deret̄. Maior aūt miſcḋia oſtendit̄ qñ ille ī
carnat̄ qui p̄ncipaliter offenſus eſt qꝛ ꝟo hō
peccando appetijt ſapiam q̄ attribuit̄ filio in
diuinis peccauit ꝯ eā. ⁊ iō ad maiorē demon
ſtrationē diuine clemētie ꝯgruū fuit vt ipſa
dei ſapiētia offenſa incarnaret̄. ⁊ ꝓ pctō ꝯtra
ſe cōmiſſo ſatiſfaceret. Et ꝓpter h̄ ſctūs Bo-
nauē. in. iij. ſen. di. j. introducit filiū dei patri
ſuo dicentē illḋ Ione. j. Propter me manet
hec tēpeſtas ꝓijce me in mare. i. in vterū ꝟgi
nis: que (vt in tertia pte p̄ncipali huiꝰ opis
dictū eſt) appellat̄ mare. Beatus q̄ꝫ frat̄ Ia-
coponꝰ de tuderto ordinis noſtri in ſuis lau
dibꝫ dicit. Deꝰ pat̄ in q̄ eſt oīms potētia ad
filiū dulcit̄ dixit. o fili mi in te oīs ſapientia
⁊ induſtria totiꝰ redēptionis hūane. Si ſo-
nare facis h̄ inſtrumentū placebis toti curie
⁊ ſplēdere facies eā. Filiꝰ reſpondit patri O
dulciſſime pat̄ in tua volūtate ſemꝑ cum re
uerentia ſteti. Et ꝟtus obediētie ꝑ me exci
tabit̄. Si locus idoneꝰ mihi ad in habitan-
dus inuenit̄. Et tūc ſpūſſctūs reſpondit: ha-
bitatio ꝑ me vobis parata eſt: quā nullus in

habitauit. Et in ea nullū inuenitur peccatū
quia ꝑ me ſctificata eſt. ¶ Nos ꝟo hic poſ- A
ſumus ꝯtemplari ꝙ facta hac determinati- Quomo
one a ſanctiſſima trinitate de incarnatōe ver do Adaꝫ
bi eterni: diuina reuelatōe ſiue angelica an pñtauit
nunciatōe intimatū eſt p̄mo parenti noſtro deo ſeptē
dño Adam: qui redēptionē ſuā ⁊ poſteritatꝭ mulieres
ſue ex culpa ſua dānate totis affectibꝫ expe- ex quibꝫ
ctabat. ꝙ ſi aliquā dignā mulierē diuio cō- deberet ī
ſpectui pñtaret: ex ea deſideratꝭ cunctꝭ gen- carnari
tibꝫ carnē aſſumeret. Tunc dñs Adā pñta-
uit corā deo ſeptē mulieres vnā poſt aliā. q̄-
rū p̄ma fuit Sara vxor Abraā: q̄ cū geſtis
honeſtis corā deo reuerēt̄ ꝓcedens ait. Per
noſtra culpa tu ne condēnaſti nō ſtamo do-
lenti vel nr̄o delicto. De reuoca ſignore el to
interdicto. E fa mercede al hō qual tu crea-
ſti. Cui deꝰ pater rñdit. O ſara nōne memi-
niſti deriſionis quā tu mihi feciſti qñ dixi te
debere cōcipe filiū tuū Iſaac: ⁊ credere no-
luiſti te hr̄e poſſe filiū: allegās ꝙ ſenueras: ⁊
maritꝰ tuꝰ abraā vetulꝰ erat: vt habet̄ Gen.
xviij. nō eīm digna es fieri ſponſa mea. optet
eīm ſponſā meā eſſe mihi fideliſſimā ⁊ oīes
alios excedere ī fide. cui ego dixi Oſee. ij. De
ſponſabo te mihi in fide. Ipſa ḡ ſara reiecta
⁊ ſic ꝯfuſa: dñs adā pñtauit deo ſcḋā mu-
lierē: q̄ fuit Rebecca vxor Iſaac: q̄ corā deo
ꝓſtrata hūilit̄ dixit. Ad te mia ciaſcuno cri-
da. o ḡtioſo idio nnn ſtar ſi duro Trane del
nr̄o carcer li obſcuro. Aſcolta i nr̄i doloroſi
cridi. Cui rñdit deꝰ O rebecca nōne recorda
ris ꝙ malicia tua virū tuuꝫ decepiſti: ꝓua-
ſtiq̄ꝫ eſau p̄mogenituꝫ tuū bñdictione pr̄na
vt hr̄ Gen. xxvij. qꝛ igit̄ magnū eſt pctm̄ falla
cie: q̄ ꝓcedit ex certa malicia. c. brūs. §. ille ḡ
xxij. q. ij. Itē qꝛ fallacijs eſt obuiādū. l. i fun
do. ff. ḋ rei vendi. ⁊. l. j. §. cā. ff. de. edil. edi. iō
recuſo te ꝓ ſponſa mea ⁊ mr̄e filij mei. Tunc
dñs Adam pñtauit deo tertiā mlierē: q̄ fuit
Rachel vxor Iacob pr̄iarche: q̄ genibꝫ flexis
dixit. O dulciſſime domie o pietas diuia o
imenſa bonitas o benigne deus deſiſte a tua
ira ⁊ recipe hoīeꝫ ad te ſe inclinantē. Cui deꝰ
rñdit. Nōne recordarꝭ o rachel ꝙ furto ab-
ſtuliſti idola pr̄is tui laban: ⁊ abſcondiſti ea
ſubter ſtramenta cameli. Inſuꝑ etiaꝫ patri
tuo illa q̄renti mendaciū dixiſti. vt hr̄ Gen.
xxxj. qꝛ igit̄ oīe furtū eſt ꝯ meū p̄ceptum.
Exo. xx. ḋ q̄ in c. penale. xiiij. q. v. ⁊ c. oīſ. xxxij
q. iiij. Itē qꝛ oēs q̄ amāt mendaciū ſunt filij
diaboli. xxij. q. ij. c. cauete. Iḋo nolo te ī obe
diētē mādatꝭ meis ⁊ mēdacem fieri cel̄i regi
nā: cū potiꝰ merearis puniri de mēdacio. qḋ
nō dꝫ remanere ipunitū. l. debuit. ff. ḋ his q̄
no. infamia. ⁊. l. accuſatiōis. ff. de accu. ⁊ fi. ff
de rei ven. Quarta mulier pñtata ab Adaꝫ
fuit Iudit vidua q̄ ḋuote dixit. Adā offen-
v

fendit tuā reuerentiā qui fuit creat⁹ ad tuaꝫ
ſimilitudinē: noli reſpicere ad ſuā in gratitu
dinē. Sed oſtende nob̄ tuā magnā clemētiā
Cui ſpūſſctūs rñdit. O Judit nōne recorda
ris q̄ Holofernē pncipē militie reg̃ baby-
lonie occidiſti ⁊ mãib⁹ tuis caput ei⁹ āputa
ſti: vt h̄r tui li. c. xiij. Licꝫ aūt zelo dei h̄ fecerĩ
⁊ ꝑ liberatōe ꝓpl'i tui: ⁊ ɔſeqnř cū merito: tñ
nō eſt equū q̄ mľier homicida q̄ man⁹ ſuas
hūano polluit ſanguine ſit mař ſanctiſſctōꝝ.
nā ſi homicida efficiř irregularĩ: ⁊ nō pōt ꝓ
moueri ad ſacros ordines: ⁊ eijciř iā ꝓmot⁹
c. ſiquis viduā. l. diſt. ⁊ c. aliquātos. diſt. lj. ⁊
eꝫ de homicida. c. ſič dignū. ⁊ c. ſignificaſti.
mľto magĩ homicida mľier eſt ſacratiſſimo
incarnatiōis diuine myſterio incōgrua ⁊ iō
nolo in te deſcendere ad opandū ſctiſſimi ꝟ-
M bi celeſtĩ ɔceptionē. ¶ Quinta mulier fuit
ſctā Suſanna: q̄ dixit. Cū lacrimis ⁊ dolore
ad te venim⁹ cū ſuſpirijs ⁊ facie verebūda.
Et ex toto corde rogam⁹ vt errorē noſtrū ſi
placꝫ remittere velis. Cui dixit de⁹. O Su-
ſanna nōne recordarĩ q̄ vngebas te in pome
rio ⁊ ob hanc cām induxiſti illos duos ſenes
in ɔcupiſcentiā tui: vt h̄r Dañ. xiij. ⁊ ideo no
lo te fieri ſponſam meaꝫ. Qui eñ cām dāni
dat dānum dediſſe videř ca. ſi culpa. ð iniu.
⁊ dāno da. l. q̄ occidit. §. in hac. ff. ad. l. aquil'
⁊. l. ꝑtor ait. la. ij. §. hec aūt. ff. vi bono. rapto.
¶ Sexta mľier fuit Anna ꝓpheciſſima aſſi
due ſtans in tēplo: vt habeř Luce. ij. que ait.
Nō decet tantā ꝟtutē pire. Cū fide q̄ntā ha-
buerūt ſcti pr̄es q̄ ꝑ tuo amore fuerř afflicti
⁊ mortui: ɔcede nobis tuā clemētiā. Cui de⁹
reſpondit. O Anna tu ſcis q̄ vidua es ⁊ cor
rupta: q̄re non decet te eſſe matreꝫ filij mei:
⁊ ideo nolo te. mater eñ filij mei debet nite-
re tanta puritate qua in creatura aliq̄ neq̄-
at ſiľis repiri. Quia locus debꝫ eſſer ꝓportio
nat⁹ locato. iiij. ph̄yſ. Et ideo puriſſimo filio
Maria pñtata ꝑ cōcipien- do filiū — meo nō ɔuenit niſi puriſſima mater. Tunc
Adam anxiatus cepit cogitare ſi aliq̄ virgo
eſſet in mundo nulli⁹ criminis rea: q̄ repul-
ſam habere nō poſſet. Et tandē recordat⁹ eſt
de gľioſa ⁊ intemerata ꝟgine Maria: q̄ an-
te deum deducta atq̄ꝫ in terrā hūillime pro-
ſtrata demiſſis illis ſuis pudiciſſimis ocu-
lis: reuerēdiſſimis geſtib⁹ ⁊ ſuauiſſima vo-
ce dixit. Si hūana natura non eſt digna cō
ſequi grām ad te o altiſſime dñe noli reſpi-
cere grandē nřm errorē. Sed vultū tuū di-
rige ad nos benignuꝫ. Tunc deus pař dixit
filio ⁊ ſpūiſctō. Que eſt iſta q̄ aſcēdit ante cō
ſpectū noſtrū ſič virgula fumi ex aromatib⁹
myrrhe ⁊ thurĩ ⁊ vniuerſi pulueris pigmen
tarij? Uere ſpecie ſua ⁊ pulcritudine meum
attrahit animū vt cōcupiſcā decorē ſuū. Fi-
li⁹ ꝟo patri inq̄t. Si placet eterne maieſtatĩ

vt̄e deſcendā in ortū vteri hui⁹ ſacratiſſime
ꝟgis vt colligā lilia ſue nitidiſſime puritatĩ.
Nā ipa eſt ort⁹ ɔcluſ⁹: fōs ſignat⁹: cui⁹ emiſ
ſiōes paradiſus loc⁹ voluptatĩ in q̄ ſunt cōſita
vniuerſa floꝝ genera ⁊ odoramēta ꝟtutum
Spūs aūt ſctūs dixit. Nōne viderĩ quanto
charitatis ardore mens hui⁹ ſacratiſſime ꝟ
gis ſit repleta. q̄ntaq̄ꝫ in tāta ꝟtutū oim ple
nitudie ſit hūilitate decorata. Or̄ g̃ ſič ꝓphe
tatū eſt Eſaie. lxvj. Sup humilē debeo q̄eſ-
cere: replebo h⁹ puriſſime ⁊ hūillime ꝟgis tā
carnē q̄ꝫ mētē. ⁊ erit reques mea in ſecl'm ſecli
hic hitabo qm̄ elegi eā. Rñdit aūt pr̄ etern⁹
illō Sap. viij. Hanc amaui ⁊ exq̄ſiui ⁊ ꝑpo
ſui mihi ſpōſaꝫ accipe: ⁊ amator fact⁹ ſū for
me illi⁹: vnigenit⁹ me⁹ ſit vnigenit⁹ ei⁹: ⁊ ſpi-
ritusſctūs ſit habitator in ea fecūd⁹. ꝓcedat
g̃ nře nūci⁹ maieſtatĩ. ⁊ roboret aīm ꝟginis
ipaꝫ ſublimādo nouo ſalutatōis mūere Uo
ceř g̃ gabriel: ⁊ ipe tāti myſterij nūci⁹ exiſtat.
¶ Tūc dixit illi Uides gabriel illā ꝟgie c⁹ N
ſuauiſſim⁹ odor corā nob̄ fragatus? Uides
puellā illā oim ꝟtutū pulcritudine rutilātē.
Uides paradiſum voluptatĩ quē plātauim⁹ a
pncipio? vides fontē pietatĩ q̄ irrigař vniuer
ſa terra? vides ſacrariū mentĩ ſue: diuitatĩ
nře habitaculū gratioſuꝫ? Curre igiř cito et
nūcia illi nřm placitū: nūcia ei trinitatĩ ɔſi-
liū. Dixitq̄ꝫ ſibi pr̄: Accipe hāc lr̄am ⁊ da illi
ex pte mea. Dixitq̄ꝫ fili⁹. Cū iſta ꝟgo ſit ð ſua
ꝟginitate valde tenera ſum cert⁹ q̄ lectĩ lit-
teris pr̄is ex admiratiōe ſtupebit ⁊ turbabiř
⁊ iō da ſibi iſtas lr̄as noīe meo. Dixitq̄ꝫ ſpūſ
ſctūs. Sum cert⁹ q̄ diſpoſuit ꝟginitatē ꝑ-
petuā ſuare. ⁊ ɔcipi nō pōt naturaľr abſq̄ꝫ ꝟ
ginitatĩ violatōe. dubitabit g̃ ſatis q̄liter po
terit h̄ eſſe: ⁊ iō da illi iſtā aliā lr̄aꝫ noīe meo.
Miſſus eſt g̃ angel⁹ gabriel a deo in ciuita- O
tē galilee ⁊c̄. ¶ Et nota q̄ vt dr̄ Frā. ð mayr.
in trac. ſup Miſſus eſt. ſup iſto ꝟbo Gabri
el. q̄ angel⁹ appuit ꝟgini in hūana effigie ⁊
viſibili. allegās Chryſ. ſup Mat. Hoc idē
dr̄ Rich. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iiij. Pergenſq̄ꝫ
angel⁹ gabriel iuxř diuinū mādatū in ciuita
tē galilee igreſſus ad btāꝫ ꝟginē maria cū re
uerētia: eā q̄ꝫ ſalutās ſibi aſſignauit lr̄am di
pr̄is quā inuenit aſſociatā trib⁹ nobiliſſimiſ
puelľ: inř alias quaꝝ pma prudētia vocař.
ſcđa ꝟginitas. tertia ꝟo hūilitas. Accipieſq̄ꝫ
btā ꝟgo lr̄as eterni pr̄is cum maxio tremore
eas apuit: inuenitq̄ꝫ ſcriptū. Aue gratia ple
na ⁊c̄. Tunc btā ꝟgo vidēs nouitatē hui⁹ an
nūciationis: ɔſuluit pmā puellā. ſ. prudētiā:
q̄d ſibi ſup h̄ videreř. Que rñdit q̄ nō ita ci-
to ⁊ defacili ſuū pberet aſſenſum: nec iſti cō
deſcenderet: ſed bñ cogitaret ſup his. Quia
ſcptū eſt q̄ i reb⁹ arduis mature et cū maxia
deliberatione eſt ꝓcedendū: iuxta no. in. l. j.

ff. de carbo. edic. ꝛ in. l. plata. C. ꝺ ſen. ꝛ inter ſo oim iud. Et h̄ eſt qꝺ ꝺꝛ. Que cū audiſſet turbata ꝛc. Tunc Gabriel videſ eā turbatā dedit ꝛ aſſignauit ſibi ſcd̄am lr̄am ex pte filij dei. quā ſuſcipieſ cū reuerētia īuenit Ne timeas Maria: inueniſti eīm grām ꝛc. Tūc ꝯſuluit ſecundā ſociā. ſ. ꝟginitatē dicēs ſibi. O ſocia mea chariſſima: ſcis ꝙ te indiſſolubili dilectiōis vinculo amplexata ſum: ꝛ ꝺ h̄ votū feci dn̄o. qd igiť tibi ſup h̄ agendū videť. Que rn̄dit ꝙ peteret de mō. ꝛ ido dixit. Quō fiet iſtud qm̄ viꝝ nō cognoſco. i. nō cognoſcere ꝓpono. acſi apte diceret. Cū ſm viā nature īpoſſibile ſit feminā ꝯcipe abſq3 ſue integritatꝭ violatiōe: egoq3 firmiť ꝓpoſuerim mee integritatꝭ ꝟginitatē ſuare illibatā: quō ğ fiet iſtud qꝺ tu dicis: Tūc dedit illi tertiā

P lr̄am q̄ mittebať a ſpūſctō. quā aperiēs inuenit. Spūſctūs ſuꝑueniet in te ꝛc. q. d. ꝙ virtute ſpūſcti ſupplebiť qꝺ ꝟtute ſeminis virilis actiuā vim habētis fit in ꝯceptione ꝓlis. Tunc btā ꝟgo tertiā cōſuluit domicellā. ſ3 hūilitatē. Que rn̄dit illud Aug. in ſer. ꝺ natiui. ꝟginis. O btā Maria ſeculum oīe captiuū tuū depcať aſſenſū: te dn̄a mundꝰ ſue fidei obſidē fecit. noli morari ꝟgo: nuncio feſtinanť rn̄de ꝟbum ꝛ ſuſcipe filiū. da fidē et ſenti ꝟtutē. rn̄de ꝟbum bn̄dicta ꝟgo qꝺ optant ſuꝑiores. i. angeli qꝺ optāt inferiores. i. pīes incluſi. qꝺ deſiderāt poſteriores ſ3 filij ꝑ tuū filiū redimēdi. qꝺ appetūt exteriores. i. appetitꝰ creature in te ꝯſūmādi. nō tm̄ ꝓpť h̄ te extollos ꝟgo gl'ioſa: q2 h̄ potiꝰ diuie beQ nignitatꝭ eſt q3 tuoꝝ meritoꝝ. Tunc btā ꝟgo cū ꝓfundiſſima hūilitate genibus flexis manibꝫ mētꝭ pariter ꝛ corpis eleuatꝭ dixit. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſm ꝟbū tuū. Moꝝ

In aſſenſu ꝟginiſ facta ſūt quattuoꝛ miranda

q3 ꝑfecit ꝟbis ꝛ dato aſſenſu dictꝭ angelicis a btā ꝟgine in eiꝰ vtero ſacratiſſimo q̄tuoꝛ mirāda fuerūt facta: vt pōt trahi ex dictis Grego. ſup illud Can. ij. Ecce iſte venit ſaliēs. ꝛ ex dictꝭ Frā. ꝺ may. ſup h̄ ꝟbo ancilla. Primū fuit corpis chr̄i de purꝭ ſanguibꝫ ꝟginis ꝯceptio ꝛ formatio. Non eīm ſucceſſiue formatū eſt corpꝰ illꝺ ſctiſſimū ſic cetera corpa hūana: ſed in īſtanti totū. Scd̄m fuit anie chr̄i de nihilo creatio in eodē inſtanti q̄ corpꝰ fuit formatū. Tertiū fuit aīe ad corpꝰ vnio ſiue infuſio. Non eīm cōpletis. xl. diebꝫ aīa chr̄i fuit īfuſa ſuo corpi ſic in ceterꝭ fit. ſ3 ī eodē īſtanti q̄ corpꝰ fuit formatū. Quartū fuit hūanitatꝭ a diuīitate aſſūptio. formato eīm corpe ꝛ aīato diuitas in eodē inſtāti aſſūpſit hūanā naturā. vn̄ Rich. nr̄ in. iij. d. ij. ar. ij. q. iiij. dt ꝙ in eodē inſtanti fueꝛt corpis ꝯceptio ꝛ carnis ꝛ aīe vnio ꝛ in ipoꝝ ꝯiūctione hūane nature ꝯſtitutio: ꝛ carnis ꝛ anīe ꝛ hūane nature aſſūptio ad vnitatē ꝑſone filij dei. Fueꝛt ei facta p̄dicta ꝑ ꝟtutē ſpūſcti q̄ īfinitate ſue ꝟtutꝭ potuit ea facere in īſtāti. Sic ei carnē potuit formare ſine virili ſemine: qꝺ nō potuiſſ3 ꝟtꝰ creata: ita potuit eā in inſtāti formare: q3uis caro pura formari nō poſſit niſi ī tpe ꝟtute creata: ꝛ q3uis int̄ p̄dicta nō fuerit ṗus ꝛ poſteriꝰ ſm tps: fuit tn̄ ibi ṗus ꝛ poſteriꝰ ordie nať. Scd̄m ei pħm in p̄dicamētꝭ illꝺ eſt ṗus nať alťo qꝺ ē cā ipiꝰ vľ p̄ſuꝑponiť ab eo. Et ſic fuit pꝰ carnis ꝯceptio q3 aīe creatio: q2 p̄ſuꝑponiť ab ea. ꝛ eadē rōe ē pꝰ aīe creatō q3 ad eiꝰ ad carnē vnio: et vnio carnis ꝛ aīe q3 nať hūane ꝯſtitutio: et ꝯſtitutio hūane nať q3 eiꝰ aſſūptio ad vnitatē diuīe ꝑſone. nec tn̄ itelligēdū ē ꝙ ꝯſtitutio illiꝰ nať hūane ṗus ť̄miata fuerit ad aliquā actualē ſui exn̄tiā in ſeipam q3 ī ꝟbo. q2 nūq3 nec in tpe nec ī inſtāti actu fuit exn̄s ī ſe ipa: alˢ ei nō ꝟe poſſ3 dici filiū dei fuiſſe ꝯceptū ī ꝟgie: qꝺ falſū eſt. Hec ille egregiꝰ doc. Rich. Pꝫ igiť q̄nti meriti fuit h̄ hūillimū ꝟbū marie ꝟgis. ſ. ecce ancilla ꝛc. q2 tūc ꝟbū caro factū eſt ꝛ habitauit in nob. vt ꝺꝛ Jo. j. De q̄ btē ꝟginis hūilitate Hiero. ꝺt. O vere btā hūilitas marie q̄ deū hoibꝫ pepit: vitam mortalibꝫ edidit: celos innouauit: ꝑadiſum apuit: mūdū purgauit: ꝛ hoim aīas ab iferꝭ libauit. Hec ille. Cuiꝰ meritꝭ nos ab oī malo libare digneť bn̄dictꝰ filiꝰ Amen.

¶ De eadē beate ꝟginis annūciatōne ꝛ chr̄i conceptione. Sermo. ij.

R

Ecce virgo cōcipiet ꝛ pariet filiū: ꝛ vocabiť nomē eiꝰ emanuel: Eſa. vij. vt inq̄t Chryſ. ſup Mat. iudei nō dicūt: ecce ꝟgo ꝯcipiet: ſ3 ecce puella: ſ3 ſi puella idē eſt qꝺ ꝟgo: nihil o nob diuerſū ſentiūt. ſi ꝟo itelligūt ꝑ ꝟba p̄dicta ꝙ puella cōi lege ꝯiugij eēt pitura: iā nō eēt ſignū: q2 ſignū dꝫ excedeť oēs ordies reꝝ. vt ei ait Aug. ī q̄dā ſer. Ea ſūt dei mirabilia q̄ ſť hoibꝫ impoſſibilia. Q aūt hec ꝯceptio deberet eē mirabiľ pꝫ ex imediate p̄cedētibꝫ: vbi ait ꝓpha Propť h̄ dabit ipe dn̄s vob ſignū Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛc. Fuit ğ mirabile ſignū ꝙ ꝟgo cōcepit ꝛ ꝟginitatꝭ pudorē nō amiſit. ꝓpter tale ſignū dꝛ Ecci. xxxvj. Innoua ſigna: imuta mirabilia. Et Bern. in q̄dā ſer. ait. O noua miracula ꝛ ſigna mirabilia: ꝯceptꝰ fuit ſine pudore: ꝑtus ſine dolore: puer qui naſciť ꝺs eſt mať de q̄ naſciť ꝟgo eſt. Hec ille. Jdo bn̄ dꝛ in ꝟbis ꝓpoſitꝭ. ꝛ vocabiť nomē eiꝰ emanuel. i. nobiſcū deꝰ. qꝺ exponit Aug. de ſctō vic. di. Deꝰ nobiſcū eſt q̄ttuoꝛ mōis. ſ. ꝑ p̄ntiā: ꝑ ꝑticipationē hūanitatꝭ: ꝑ vinclū charitatꝭ: ꝛ ꝑ p̄ocinīū ꝟitatꝭ In p̄mo mala nr̄a cog̃ſcit

Virginē ꝯcipe eſt mirabile

Deꝰ ē nobiſcū q̄ttuoꝛ modis.

in ſcđo expꝛ⁹ eſt. in tertio cōpatiꝛ. in q̄rto auferr. Ber. aūt dī. Triplex erat hūani gn̄is indigētia. ſ. ꝯſilij: auxilij ⁊ p̄ſidij. nā faciles ſumus ad ſeducēdū: debiles ad opandū. ⁊ fragiles ad reſiſtēdū. Si diſcernere volum⁹ inter bonū ⁊ malū decipimur: ſi tētam⁹ facere bonū defici⁹: ſi conamur reſiſtere malo deijcimur. Pꝛoīn neċaria fuit ſaluatoꝛiſ p̄ńtia vt ſit nobiſcū de⁹: q̄ in nob̄ p fidē habitās cecitatē nr̄am illuiet: ⁊ nobiſcū manēs īfirmitatē adiuuet: ⁊ p nob̄ ſtās fragilitatē nr̄am ꝓpegat ⁊ ꝓpugnet. De his q̄z mirabilib⁹ ꝯceptiōis ⁊ natiuitatiſ chr̄i ꝺ ꝟgie ait Aug. in li. ꝺ ſymbolo di. Parit mr̄ ⁊ ꝟgo eſt: feta ⁊ intacta eſt: factoꝛ oīm fit int̄ oīa: portat̄ māib⁹ rectoꝛ toti⁹ oꝛb̄ lābit vbera regēs ſidera: tacet ⁊ ꝟbū eſt. Hec aūt ꝯceptio chr̄i in vtero ꝟginali fcā fuit. viij. kal̄. apꝛil̄. ⁊ eodē die reuolutiſ. xxxiij. annis paſſus fuit: ſic dī Aug. Chryſ. ⁊ Ber. Nō aūt q̄re chr̄s ꝯcipi voluit i vere eſt: q: illo tp̄e p̄mi parētes peccauerūt in q̄ etiā creati ſūt: ſ̄m ſniaꝫ Iſid. in. viij. eth. ⁊ Alex. ꝺ ales i. ij. p. ſū. ꝺ q̄ ſufficiēt̄ tractat̄ i. j. pte roſarij ſ̄monū ſer. iiij. p. ſ. Sic ei voluit pati i vere vt oñderet ſe pati ꝓ pctō ipoꝝ p̄mōꝝ pentū: ita etiā voluit illo tp̄e icarnari: ⁊ in ꝟgiali vt̄o ꝯcipi. De q̄ ꝯceptōe ꝟgini annūciata q̄ttuoꝛ ꝯſideratiōs faciem⁹.

Xp̄s voluit cōcipi et pati in vere.

Pꝛima dicet̄ diuerſitatiſ.

Scđa ꝯgruitatis.

Tertia iocunditatis.

Quarta ⁊ vltima equalitatis.

Pars p̄ma hui⁹ ſ̄monis q̄ dr̄ diuerſitatiſ.

Magna ꝓfecto ⁊ multiplex fuit diuerſitas īter ꝯceptiōeꝫ nr̄aꝫ ⁊ ꝯceptionē chr̄i ex ꝟgie. Pꝛima nāq̄ꝫ ꝯceptio nr̄a fuit imūda: cōceptio āt chr̄i mūdiſſima puriſſima ⁊ ſcīſſima. vn̄ dixit angel⁹ b. ꝟgini Luc. j. Qđ ex te naſcet̄ ſcm̄ vocabit̄ fili⁹ dī. nos ei cū pctō ꝯcipimur ⁊ cū pctō naſcimur: chr̄s āt fuit ſine pctō cōcept⁹ ⁊ nat⁹. ⁊ q: ei⁹ ꝯceptio fuit mūda: ideo mūdauit nr̄aꝫ imūdā ꝯceptōeꝫ: iuxͣ illđ Job xiij. Quis pōt facere mūdū de imūdo ꝯceptū ſemie: nōne tu q̄ ſol⁹ es? Scđo ꝯceptō noſtra fuit ex cōmixtōe ſemis vtriuſq̄ꝫ pentis: ꝯceptio āt chr̄i fcā eſt ex puriſſimis ſāguib⁹ ꝟgis: nō ex virili ſemie: ſꝫ ſpūſſcti opatōe ⁊ ꝟtute. Jō dixit angel⁹ btē ꝟgi vt hꝫ Lu. j. ſpūſſctūs ſupueniet in te: ſpūs ei ſctūs in mariā ſupuenit vt daret mr̄i ſctificatiōis gr̄aꝫ: ⁊ vt daret femie potentiā diuitatiſ receptiuā: ⁊ vt daꝛꝫ ꝟgini potētiā gn̄atiuā. Tria ei videbāt̄ ipoſſibilia. ſ. ꝙ mr̄ aliq̄ ſine pctō ſaltē venialj peret. ⁊ ꝙ feia deū ꝯcipet. ⁊ ꝙ ꝟgo gn̄aret. Spūs aūt ſctūs i ea ſupueniēs dedit ei ſctitatē vt ſine pctō peret: iuxͣ illđ pſ. xlv. Sctificauit tabnaculū ſuū altiſſim⁹. Deditq̄ꝫ potētiā diuitatiſ receptiuā vt deū ꝯcipet. vn̄ dr̄ Apo. xij. Mlier amicta ſole. tūc ei ſole amicta fuit qn̄ deū ſuo in vt̄o ꝯcepit. Dedit q̄z ꝟgini in potētiā gn̄atiuā vt manēs ꝟgo gn̄are poſſet: ſiċ dicūt ꝟba thematiſ nr̄i. vn̄ Hugo. ꝺ. ſ. vict. exponēs illđ Mat. j. Qđ i ea natū eſt: ꝺ ſpūſctō eſt. ait. Nō ꝙ ꝺ ſpūſſcti ſba ſemē pt⁹ accepit. ſꝫ q: p amoꝛē ⁊ coopatiōꝫ ſpūſſcti ex carne ꝟgis diuio ptui nat̄e ſbam miniſtrauit. Q: ei in coꝛde ꝟgis amoꝛ ipi⁹ ſpūſſcti ſinglariꝛ ardebat. iō ſpūſſctūs i ei⁹ carne mirabilia faciebat ⁊ cui⁹ dilectio in ei⁹ coꝛde nō ſuſcepit ſociū: ei⁹ opatio i illi⁹ carne nō habuit exēplū. hec ille. Tertia nr̄a ꝯceptō ñ ſtatim pficit̄: ſꝫ palatim ꝯceptū coꝛp⁹ organizat̄: vt declaratū ē in. j. pte h⁹ opis: ſer. j. p. ij. nō ſic āt fuit ꝯceptio chr̄i. q: ſtati p⁹ ꝯſēſuꝫ ꝟgis coꝛp⁹ ei⁹ organizatū ⁊ aiatū fuit: vt ꝺ. patuit ſer. p̄cedēti. lꝫ ita puū eēt vt lineamēta ei⁹ vix diſcerni poſſēt. ſꝫ poſtea i magnitudie creuit. vn̄ ſup illđ Joā. ij. Quadragita ⁊ ſex ānis edificatū eſt tēplū: ait Aug. Hic nūer⁹ pfectōi dn̄ici coꝛpis ꝯgruit: q: vt dicūt phyſici: tot dieb⁹ foꝛma hūani coꝛpis pficit̄. Nō igit̄ fuit dn̄s in iſtanti ſue ꝯceptionis pfect⁹ coꝛpali magnitudie ſꝫ gr̄a ⁊ ꝟtute. Quarto nr̄a ꝯceptio eſt naturaliſ: ꝯceptio aūt chr̄i fuit mirabiliſ ⁊ inueſtigabiliſ. fuit em̄ incarnationis hui⁹ myſteriū oīm nouoꝝ nouiſſimū iuxͣ illđ Hierem. xxxj. Nouū faciet dn̄s ſup terrā: femia circūdabit virū. fuit em̄ ſup facultatē nat̄e: rōis ⁊ mētiſ hūane. vn̄ Hiero. ad euſto. inq̄t. Qđ natura nō habuit. vſ⁹ neſciuit: ignoꝛauit rō: mēs nō capit hūana: pauet celū: ſtupet terra: creat̄a oīs etiā celeſtis mirat̄: h̄ totū p gabꝛielē marie diuinit⁹ nunciat̄. Qualiꝛ aūt iſta ꝯceptio fuit mirabilis oñdit Ber. in ſ̄mōe ꝺ natiuitate. dn̄i di. In illa aſſumptōe nr̄e carnis fecit de⁹ mixturas tres mirabiles. ꝯiūcta q̄dē ſūt tria ad inuicē de⁹ ⁊ hō: mr̄ ⁊ ꝟgo: fides ⁊ coꝛ hūanū. In p̄ma cōmixtiōe trinitas eſt in ſbſtantijs ⁊ vnitas in pſona ſiċ in diuitate ſūma trinitaſ eſt i pſonis ⁊ vnitas i ſba. ⁊ ſiċ ibi pſone nō ſcindūt vnitatē: ⁊ vnitas nō minuit trinitatē ita i hac nec pſona ꝯfundit ſbas: nec ipe ſbe pſone diſſipāt vnitatē. Scđo eſt mr̄ ⁊ ꝟgo. a ſeculo q̄ppe nō ē auditū ꝙ ꝟgo pepit ⁊ ꝙ mat ꝟgo pmāſit. Tertia ē fides ⁊ coꝛ hūanū mirū eſt ei ꝙ hūanū coꝛ his duob⁹ fidē accōmodauit. ſcꝫ ꝙ de⁹ hō eēt: ⁊ ꝙ ꝟgo pepiſſet. Sic ei ferꝝ ⁊ teſta nō pōt ꝯiūgi: ſic ⁊ hec duo nequunt miſceri ſi nō miſceat̄ glutino ſpūſſcti. q: igit̄ ꝯceptio chr̄i ſic fuit mirabiliſ: iō fuit inueſtigabiliſ: ꝓpt̄ qđ dī Joā. bap. vt hꝫ Joā. j. Cuius nō ſum dign⁹ vt ſoluā coꝛrigiā calciamēti ei⁹: Per pedē ſignificat̄ diuitas: p calciamentū caro. p coꝛrigiā autē aīa. Sicut

Marie differunt chriſti et noſtra cōceptio.

K

1

Qualiter in cōceptio chr̄i fuit mirabil.

em̄ pes mediāte corrigia calciamēto iungit᷑: ſic diuinitas mediāte aīa carni vnit᷑: q̄ aūt neſcit mediū ignorat extrema. Et qꝛ Joā. dixit ſe nō eē ſufficientē itelligere vel alij exponere chꝛi corrigiā .i. eiꝰ aīaꝫ. ꝑ ꝯñs relinq̄t ꝙ nō ſit ſufficiēs cogſcere eiꝰ pedē .i. diuinitatē. nec eiꝰ calciamentū .i. eiꝰ corpꝰ de ſpūſctō genitū. De q̄ in q̄dā ſer. dī Petrus rauen̄. Hodie eſt ieffabile ſacr̄m ꝯceptōis dn̄ice: credere magꝭ cōuenit q̄ꝫ referre. nā qd̄ natura nō hꝫ: vſus neſcit: ignorat rō: mens non capit hūana: celū pauet: terra ſtupet: creatura miraꝛ: ql'r hūanus ſmo enarrabit? Quis em̄ attiget arcanū diuinitatꝭ: partū ꝟgis: cām rex: ſeclorꝫ negociū diuinitatꝭ ꝛ carnis ꝯmertiū atqꝫ hoīem deū? Hiero. q̄ꝫ in ſer. ad Euſto. ait. Fuit igit᷑ mirabil'. qꝛ fuit ſup̄ naturā: ex eo ꝙ manens ꝟgo ꝯcepit. Fuit ſup̄ rōnē ex eo ꝙ deū genuit. Cōtra hūanā ꝯditionē ex eo ꝙ ſine dolore pepit. ꝯtra cōſuetudinē ex eo ꝙ ſine pctō de ſpūſctō ꝯcepit. Hec ille.

M
Chꝛis debuit cōcipi ꝛ naſci ꝙ femia.

¶ Pars ſcd̄a huiꝰ ſmonis q̄ dꝛ ꝯgruitatis

COngruū fuit chꝛm ꝯcipi ꝛ naſci d̄ femia ꝛ carnē de mľiere aſſūere et nō de viro vľ alia maria ꝓbat mgr̄ in. iij. diſ. xij. ꝛ ſacri doctores ibidē ꝛ b. Tho. in. iij. pte ſum. q. xxxj. ar. iiij. Et hec ꝟitas mľtis pōt rōnibꝫ corroborari. Prima dꝛ nobilitatꝭ ſic. Sicut em̄ ſi rex nobilitare vellet vnā domū totā: neceſſariū eēt ꝙ ꝛ maſculos ꝛ femias oēs ꝓuilegiaret: ſic deꝰ volens totā naturā hūanā nobilitare voluit ip̄e maſculꝰ eē ꝛ de femia naſci vt vtrūqꝫ ſexū nobilitaret. Et hec rō tāgit᷑ a mgr̄o: ꝛ fundat᷑ i dictꝭ Aug. in li. lxxxiij. q̄ſtionū dicēs. Deꝰ cū liberat nō pte aliquā tm̄ ſed totū liberat. Nō etiā hꝫ de pe. di. j. c. quē penitet. ſequit᷑ Aug. Sapiētia aūt eſt ꝟbū dei: q̄ dicit᷑ filiꝰ vnigenitꝰ: q̄ hoīe ſuſcepto liberationē hoīs indicauit. Hec ille. Ex q̄bꝫ ſic arguit mgr̄ di. Hominis aūt liberatio i vtroqꝫ ſexu debuit apparere. Ergo qꝛ virū oportebat ſuſcipe q̄ ſexus honorabilior eſt. l. j. ff. de ſena. ꝛ. l. in mľtꝭ. ff. de ſta. ho. ꝯſeq̄ns erat vt femineī ſexꝰ liberatio appēret ꝙ ille vir de femia naſcereꝛ. hec ille. Si em̄ ita peccauit ſexus maſculinꝰ ſicut femininꝰ. ꝑ pari paſſu fuit ambulādū vt in ſilī dꝛ in. l. maximū viciū. C. d̄ libe. pte. ꝛ in. §. maſclos. inſti. de exhe. libe.

Chꝛis cōceptꝰ crepit ſpem feminis

Preterea fuit etiā ꝯgruū vt in femininis ſpem ip̄e dn̄s ꝯfirmaret. Si em̄ ſexū virilē aſſumēs ab h̄ myſterio femias excluſiſſet: q̄ ſpes mľieribꝫ in chꝛo fuiſſet? Nā in penā pcti ſatꝭ fuit ſubiectꝰ femineꝰ ſexus: cū Eue dictū fuit. Sub viri ptāte erꝭ: ꝛ ip̄e dn̄abit᷑ tui: Gen̄. iij. Vn̄ vbꝫ ibidē: ſic Adam dixit deo. Mľier quā dediſti mihi: dedit mihi ꝛ cōedi. ſic eiꝰ poſteri dicebāt illd̄ Eccl. xv. A mulier initiū factū eſt pcti: ꝛ ꝑ eam oēs morimur. Quocirca vt mľier q̄ꝫ cogſceret ſe fore redēptā. ꝛ aliq̄ꝫtulū recuparet dignitatē ꝑditā. ꝯgruū fuit vt hō a deo aſſumēdus de femia ꝯciperet. vn̄ Bern̄ ſup Can̄. inq̄t. O admirādā ꝛ omī laude digniſſimā ꝟginē: o feminā ſup oēs feīas ſingulariꝛ venerādā: atqꝫ mirabilē parentū reparatricē ꝛ poſterorꝫ viuificatricē. ꝛ. j. Letare pꝛ Adā: ſed tu magꝭ exulta mr̄ Eua: d̄ q̄ ortū ē malū pꝰ cuiꝰ opprobriū i oēs trāſit mľieres. Inſtat nanqꝫ tps q̄ iā tollat᷑ opprobriū. nec hꝫ vir ꝙ āpliꝰ cauſet᷑ aduerſꝰ mľierez. qꝛ ecce ſi vir decidit ꝑ feīaꝫ: iā nō erigit᷑ niſi ꝑ feminā. hec ille. ꝛ Aug. in ſer. d̄ natiui. ꝟgis ait. Eua occidēdo obfuit: maria viuificādo pfuit. ꝑcuſſit illa: ſanauit iſta. vn̄ ꝛ merito maledictio eue i bn̄dictionē mutat᷑ marie. hec ille. Nō bn̄ ip̄m aue ꝟcat in q̄ q̄dē ſr̄ eedē lr̄e q̄ in h̄ noīe eua ſūt ſꝫ ꝑpoſtere: vt pꝫ intuēti. ꝛ ſic pꝫ ꝑma rō q̄re fuit ꝯgruū chꝛm aſſūere carnē d̄ feīa

M
Per contraria chꝛs nos redemit

¶ Scd̄a rō dꝛ ꝯtrietatꝭ. ꝓpoſuit em̄ ds nr̄aꝫ ifirmitatē curaꝛ ꝯtrijs. qꝛ vt ait Gre i q̄dā omel. ꝯtria ꝯtrijs curāt᷑: vt calida frigidis ꝛ frigida calidis. Nō ei vt ait Aug. i q̄dā ſ. morit᷑ frigꝰ niſi i calore: nec morit᷑ amaritudo niſi in dulcedie: ꝛ nō ē mortua mors niſi i vita. Peccauit ei adā in dulcedie ligni vetiti. ſatiſfecit chꝛs i amaritudie crucꝭ ꝛ felliſ. vn̄ valdē ꝯgruū fuit vt ſicut ꝑ mľierē ſupbā factū fuit iītiū ruine nr̄e: ita ꝑ mľierē hūilē ſurgeret initiū nr̄a redēptio vt ait Beda ſup Lu. Qꝛ nihil tā naturale q̄ꝫ vnūq̄dqꝫ diſſolui eo vinclo q̄ ligatū ē. l. nihil. ff. d̄ reg. iu. ꝛ. c. j. ex eo. ti. Et ad h̄ applicari poſſꝫ illd̄ Ouid. i. j. d̄ reme. amo. Vna manꝰ vob vulnꝰ opēqꝫ feret. Manꝰ ei femie nos vulnerauit: ꝛ manꝰ feīe nos ſanauit

D

¶ Tertia rō dꝛ oſn̄dēde ꝟitatis. Nā ſi chꝛs natꝰ n̄ fuiſſꝫ d̄ feīa: nullꝰ vnq̄ꝫ verꝫ hoīeꝫ ip̄m fuiſſe crediſſet: cū mľti heretici eū fuiſſe verꝫ hoīeꝫ negauerit. ꝛ ſi d̄ ꝟgine natꝰ ſit: q̄m g̅ necariū ē hūanitatē chꝛi credere. qꝛ vt Leo papa inq̄t in ſer. natiui. dn̄i: Paris ꝑicli res eſt cū in chꝛo dn̄o aut ꝑne glie negat᷑ eq̄litas: aut nr̄e nat᷑e ꝟitas. neceſſariū fuit ad oſn̄ſionē iſtius ꝟitatꝭ vt chꝛs ex femia naſcereꝛ. Hic Amb. in li. d̄ icarnatōe ꝟbi ait. Vltra ſꝫ nat᷑aꝫ veniēs mľta ſup̄ naturā fecit. Scd̄m ꝯditionē ei nat᷑e in vētro formatū ē corpꝰ: ſꝫ ſup̄ naturā ꝟgo ꝯcepit ꝟgo pepit vt crederes qꝛ deꝰ erat q̄ inouabat naturā: ꝛ hō erat q̄ ſm nat᷑aꝫ naſcebat᷑ ex hoīe. i. hūana carne. hec ille. ꝛ ꝓpē ꝑdicta iq̄t Sco. in. iij. di. iiij. ꝙ b. ꝟgo pōt dici mr̄ chꝛi natal' ꝛ miraclōſa. Predictā q̄ꝫ rōꝫ approbās Au. i ep̄la ad voluſianū inq̄t. Si oipotēs deꝰ vn̄cūqꝫ formatū hoīeꝫ nō ex mr̄no vētro ſed repēte afferret aſpectibꝫ hoīm: nōne opīonē ꝯfir

maret erroꝝ vt nō veꝝ hoīeʒ aſſūpſiſſe crede
ret: ʒ dū oīa mirabilr̄ faceret:deſtrueret qḋ
miſcḋit ſeē.nūc ꝟo ita int̄ deū ʒ hoīeʒ media
toꝛ appuit.vt in vna ꝑſona copulans vtraqꝫ
naturā:ʒ ſolita ſubliaret iſolitꝭ ʒ inſolita ſo/
litꝭ cparet.hec ille. Licꝫ aūt vt ait ſ.Bo.i.iij.

Chꝛ̄s cō gruentiꝰ carnē aſ/ ſumpſit / de femīa ʒ ꝟgine

di.xij.ar.ij.q.iij.chꝛ̄s potuiſſet aſſumere car
nē de viro ʒ mlīere ſic̄ aſſūpſit de mlīere tm̄
ʒ ꝟgie qꝛ ſic̄ opatōe ſpūſſcti purificauit vte/
rū virgīs:ſic purificare ʒ ſcificare potuit ʒ
voluiſſꝫ vim gn̄atiuā in viro ʒ mlīere vt ex
eis ſctūs naſcerer̄ abſqꝫ vlla feditate.vn̄ po/
tuit abſqꝫ icōgruētia ſi voluiſſet carnē aſſūe
re ſm̄ legē nate̅ inſtitute ꝺ viro ʒ mlīere cō/
gruētiꝰ tn̄ fuit vt carnē aſſūeret ꝺ mlīere tm̄
ʒ ꝟgie qḋ ꝓbar̄ mltꝭ rōnibꝫ ſm̄ Bo.vbi ſ̄.ʒ
P Tho.i.iij.pt ſū.q.xxviij.ar.j.ij.ʒ.iij. ¶ Et ꝓ/
mo rōe ꝯſuatōis.ſ.honoꝝ pn̄i.decet ei filiū
honoꝛare parētes: ſic̄ pceptū eſt Exo.xx.ʒ.l.
veluti.ff.de iuſti.ʒ iur.ʒ.l.liberto.ff.ꝺ op.li.
chꝛ̄s igit̄ q̄ nō venit ſoluere legē ſed adīplere
Mat.v.honoꝛauit pr̄eꝫ ſuū in vita ʒ ī moꝛ
te.in vita ipiꝰ honoꝛē q̄rēdo.vn̄ dicebat Jo.
viij.Ego honoꝛifico pr̄eꝫ meū. In moꝛte ꝟo
ꝓr̄ obediētiā eiꝰ moꝛiēdo:vt hr̄ Eph.ij.Cō/
gruū itaqꝫ fuit vt etiā ī ꝯceptiōe ſua ſuaret
honoꝛē pn̄ū.qḋ vtiqꝫ non feciſſet ſi aliū ſibi
pr̄eꝫ ab ipo deo in t̄ra q̄ſiſſet. ʒ hec eſt rō hꝛi
Bo.vbi ſ̄.Qui etiā ibidē arguit ſic.Filiꝰ dꝫ
honoꝛare mr̄eꝫ ſuā ſic̄ ʒ pr̄eꝫ iux̄ poſſibilita/
tē ſuā.qꝛ ſm̄ pħ m.viij.eth.Parētibꝫ nō pōt
equalēs reddi.ſꝫ chꝛ̄s potuit hūc honoꝛē ſer
uare mr̄i ſue vt ꝟgo ꝑmaneret.ḡ cōgruebat
vt faceret:qꝛ filiꝰ nō honoꝛās mr̄eꝫ impiꝰ eſt
vt ait Bal.in.l.ꝯgruētiꝰ.ī fi.C.ꝺ pa.po.Ne
q̄qꝫ aūt decuiſſꝫ vt filiꝰ dei q̄ oīa reſtaurare
ʒ ꝑficere venerat: mr̄eꝫ peioꝛē nob̄ redderet
q̄ꝫ accepiſſet. Si ei ioſeph āplioꝛa dona de/
dit beniamin:qꝛ frar̄ eiꝰ vterinꝰ erat Geneſ
xliij.q̄to magꝭ filiꝰ dei pcioſiſſimū donū fe
cūditatꝭ ꝟgi alis q̄ excedebat fecūditatē ꝯiu
galē ʒ ꝯtinētiā vidualē debuit dare mr̄i ſue
Et hāc rōnē tāgit Aug.in ſer.de natiui.chꝛ̄i
dicēs.Fas nō erat vt ꝑ eiꝰ aduentū violarer̄
ītegritas q̄ veniebat ſaluare coꝛrupta.ʒ iteꝝ
Electa eſt ꝟgo integra cui fecūditas matrꝭ
darer̄.ʒ facta eſt fecūda mr̄ in q̄ ꝟgīs ītegri/
tas ſuarer̄.Scḋa rō ḋꝛ decoꝛatōis.ſ.ſapien
tie et̄ne.nā Sap.vij.ḋꝛ ꝙ ſapīa eſt cādoꝛ lu
cis et̄ne ʒ ſpeclꝫ ſine macla.ʒ Heb.xj.ḋꝛ ꝙ
eſt ſplēdoꝛ pn̄e glīe ʒ figura ſbe eiꝰ.Sꝫ ſic̄
ḋt Aug.in q̄dā ſer. ʒ Amb.in li. de ꝟgitate.
Nihil ē puriꝰ mr̄e ītacta.ḡ decebat vt ex mr̄e
īcoꝛrupta naſcerer̄ ipa dei ſapia.ʒ hāc rōneꝫ
tāgit Ber.in q̄dā ſer.di.Nō decebat deū aliā
matrē q̄ꝫ ꝟginē:nec ꝟginē alium filiū hr̄e q̄ꝫ
deū.qꝛ nec maioꝛ int̄ mr̄es.nec maioꝛ int̄ fi/
lios naſci potuit.O igit̄ dn̄a mar̄ ꝑ quā talē

habemꝰ fr̄em:q̄d grāꝝ:q̄d laudis tibi retri/
buemꝰ:Hec ille.q̄ et̄ ait Deū decebat hm̄ōi
natiuitas q̄ nō niſi de ꝟgie naſcerer̄.Tal' cō
gruebat ʒ ꝟgini partꝰ vt non ꝑeret niſi deū.
Uoluit ita deꝰ illā eſſe ꝟginē de q̄ imacula/
ta imaclatꝰ pcederet oīm maclas purgatu/
rus.Et b.Amb.inq̄t.Ut coꝛpꝰ eiꝰ veꝝ oñde/
rer̄ naſcit̄ ex femia.ſed vt oñderer̄ eiꝰ diuitas
naſcit̄ ex ꝟgie.Tertia rō ḋꝛ ꝑfectōis vniuer
ſe nature.Scḋm aūt Anſ.q̄ttuoꝛ mōis pōt
deꝰ ꝓducere hoīeꝫ ad eē.Aut ſine viro ʒ fe/
mina.ſic̄ eduxit adā:Geñ.j.Aut ꝺ viro ſine
femia:ſic̄ Euā Geñ.ij.Aut de femia ʒ viro:
vt oēs cōiter generār̄.Aut ꝺ femia ſine viro
ʒ h̄ decuit fieri in īcarnatiōe filij dei rōe ſin/
gulariſſime puritatꝭ.Et hāc rōneꝫ tāgit dn̄s
Bo.vbi ſ̄.ʒ Tho.in.iij.pte ſū.q.xxxj.ar.iiij.
q̄ pōt.ſic ꝯfirmari.Sic̄ ei vt dixit b.Andre/
as aplꝯ Egee ꝓcōſului.Primꝰ Adā fuit foꝛ
marꝰ ex terra ꝟgine q̄ ante nō fuerat labora
ta:ſꝫ ſolū padiſi flumibꝫ rigabar̄:Geñ.ij.ſic
ꝯgruū fuit vt ſcḋs adam fieret ex intacta ꝟ
gine:q̄ laboꝛata nō eēt viri cōplexibꝫ:ſꝫ ſo/
lū rigata celeſti grā tāq̄ꝫ padiſi flumibꝫ.Et
hec ē terra de q̄ pſ.lxxxiiij.ait ꝓpha.Dn̄s da
bit benignitatē ʒ terra nr̄a dabit fructū ſuū
¶ Quarta rō ḋꝛ cōpletionis ſcꝫ grē diuie in
ipa ꝟgine.nā Lu.j.dictū eſt ei ꝑ angelū Aue
grā plena.Nō fuiſſet aūt plena grā ſi ꝟginī
tatꝭ ꝟtutē ʒ aureolā nō habuiſſet.¶ Quitā
rōneꝫ ponit Alex.lombar.in.iij.diſ.xij.q.vi.
di.ꝙ ſic̄ lapſus hūani gn̄is factꝰ eſt ī vtroqꝫ
ſexu.ʒ inchoatꝰ eſt in mlīere ac ꝯſūmatꝰ in
viro.ſic etiā ꝯgruū fuit ī reparōe vt ſexꝰ vter
qꝫ interueniret ʒ ſic̄ eua ꝟgo peccm̄ inchoauit
ſic maria ꝟgo ſalutē generaret.ʒ ſic ꝑ mlīerē
ichoarer̄ repatio: ʒ ꝯſūmarer̄ ꝑ vir.ſ.chꝛ̄m
dn̄m.ʒ hec rō dici pōt repationis.¶ Sexta Q
āt ḋꝛ cōmēdatiōis.ſ.ipiꝰ ꝟgitatꝭ.nā vſqꝫ ad
aduentū chꝛ̄i hec ꝟtus neſciebar̄:cū tn̄ ſit ꝑ/
cipua ʒ ſinglarꝭ.Quā ſꝑ īpatoꝛ.l.chꝛ̄s dupt
eē colendā ʒ venerādā.l.ſi q̄.C.ad ſena.ꝯſul.
oꝛ.Sed oēs illi pcepto ſe obligatos ſētiebāt
Geñ.j.Creſcite ʒ mlriplicami ʒc.ʒ ad h̄ intē
debāt:hocqꝫ affectabant.Congruū ḡ fuit vt
hec ꝟtus nob̄ oñderer̄:ʒ in vtroqꝫ ſexu vt vi
ri haberēt quē imitarer̄.ſ.chꝛ̄m ꝟginē:ʒ mu/
lieres quā ſeq̄rēr̄.ſ.eiꝰ mr̄eꝫ.ꝟgitas em̄ ē illa
q̄ replet padiſum.c.nuptie.xxxij.q.j.Ipa ei
eſt potēs deo cū fiducia hoīm aīas pn̄tare
ꝟ.ſancimꝰ.in aut̄.de leno.ʒ ꝑ glo.in.l.ij.ff.ꝺ
oꝛi.iu.ʒ in aut̄.de mona.ꝟ.pe.col.j.¶ Sep
tima rō ḋꝛ ꝯditōnis ſiue ꝓprietatꝭ ipius ꝟbi
generati.Uerbū em̄ abſqꝫ coꝛruptōe coꝛdis
ꝯcipit̄.q̄nimo coꝛdis coꝛruptio ꝑfecti verbi
ꝯceptioneꝫ non patit̄.qꝛ ergo caro chꝛ̄i ſicut
fuit a ꝟbo dei aſſumpta vt eēt ipiꝰ caro ꝓ/
pria:ꝯueniēs fuit ꝙ etiā ipa ſine coꝛruptiōe

ↄcipet. Vn̄ in q̄dā ſer. epheſini ↄcilij dr. Ne
q3 vbū nr̄m cū parit̄ corrūpit mētē: neq3 de⁹
vbum ſubale ptū eligens pemit vginitatez.
R ¶ Octauā rōnē ponit Aug. in li. d ſctā vgi-
nitate dicēs. Oprtebat caput nr̄m inſigni mi
raclo ſʒ corp⁹ naſci d vgie: vt ſcaret mēbra
ſua d vgie eccl̄ia ſm ſpm̄ eſſe naſcitura. Hec
ille. Et hec rō pōt dici ſcatōis. Hāc etiā vita
tē pbare poſſum⁹ tali rōne. Si ei ſūm⁹ ſacer
dos nullā corruptā poterat ducere in vxorē
vt hr̄ Leui. xxj. q̄to magis ſpōſa dei pr̄is de-
buit eē icorrupta z oī mūdicia pleniſſima.
¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis de bn̄dicte an-
nunciationis iocunditate.

S Quam iocūda fuerit ānūciatio hec
Ↄceptio hodierna die facta hūanis nō va
chri fuit let vbis enarrari. Fuit ei pmo io-
iocūdiſſi cūdiſſima deo. Sic em̄ q̄libet rex
ma. ſolēnizat z leticiā facit ac ferias fieri pcipit:
vt in gloſa i rubri. L. d ferijs: qn̄ ei⁹ fili⁹ ↄhit
mr̄imoniū ſic de⁹ pr̄ ineffabilē ſolēnitatē fec
qn̄ ei⁹ fili⁹ cū hūana natura p icarnationē ſe
copulauit. Jō dr̄ Mat. xxij. Sile eſt regnū
celoꝝ hoi regi q̄ fec nuptias filio ſuo. Si ei
letat⁹ eſt abraā i ortu z ablactatōe filij Gen.
xxi. q̄to magis de⁹ pr̄ de filij ſui ↄceptu z in-
T carnatōe. ¶ Scdo fuit iocūdiſſima angel'
oibꝫ q̄ ineffabilit̄ letati ſūt de filij dei icarna
tiōe q2 a ſua creatōe nūq3 fuerūt ita honora-
ti. Sic em̄ ſerui exaltāt̄ qn̄ ſoror eoꝝ germa
na ↄhit cū dn̄o ſuo: vt hr̄ in li. Heſter d iude
orū pplo exaltato z heſter cū aſuero rege cō-
trahēte. ſic angeli qn̄ aīa chri fuit vnita z de
ſpōſata vbo honorati ſūt. Eſt em̄ anīa ſoror
germana angeloꝝ: q2 ab eodē pr̄e eis ſil'is ē
pducta z d eadē mr̄e. i. de ſpūali natura. De
hac aūt iocūditate inq̄t Aug. in ſer. ānūcia-
tiōis. Egerūt in celo feſtū dū Gabriel redijt
z vgo ↄcepit. agam⁹ z nos in terris gaudia
V noua: q2 vgo ↄcepit z pepit. ¶ Tertio iocū-
diſſima fuit toti hūano gn̄i qd̄ cū deo pacifi
cauit. fuerat em̄ i maxima diſcordia cū ſuo
creatore deo: q̄ ↄ eū irat⁹ ſteterat p q̄nq3 mi-
lia annoꝝ. ſed in iſta die chrs ſe fec mediato
rē z recōciliatorē. z fuit ↄueniētiſſim⁹ media
tor: q2 erat d pgenie vtriuſq3 pr̄is. Jō dr̄ la-
pis angularis: q2 vtrūq3 parietē ↄiūxit. vn̄ ca
nit eccl̄ia. Pacē de⁹ reddidit in ſe recōcilians
ima ſūmis. z h̄ in hac bn̄dicta annūciatōe i-
X ceptū eſt: qd̄ poſt ea in paſſiōe cōpletū fuit.
¶ Quarto fuit iocūdiſſima ſctis pr̄ibꝫ i lim
bo exſtibꝫ. fuerūt ei certificati p diuinā reue-
latiōez d icarnatōe meſſie: quā toti dſiderijs
efflagitabāt z expectabāt. Jtē credēdū eſt q
gabriel angel⁹ mltis alijs angel' ſociat⁹ ſtatī
facta ānūciatōe b. vgini prexit ad ſinū abrae
i q̄ erāt illi ſcti pr̄es. atq3 cū maria exultatiōe
notificauerit eis ↄceptū eē dei filiū ex vgie.

dixitq3 ill'. gaudete pr̄es ſcti q2 hodie puella
illa ſctiſſima d q̄ pphetaſtis z i figuris pnūcia-
ſtis hūilitate ſua deū de celo ad terrā traxit:
z i ſuo vgiali vtro ↄcepit. O igit̄ pr̄ nr̄ adā: o
eua mr̄ gn̄is hūani: o abraā: o iſaac: o iacob:
o eſaia: o hieremia: o alij pr̄iarche z pphe di-
cite mihi q̄tū exultaſtis q̄tūq3 gauiſi eſtis ho
dierna die? pfecto mariaz leticiā z ienarra-
bilē iocūditatē habuiſtis. vn̄ z ānūciati ange
lo r̄ndere potuiſtis illd. iiij. Reg. vij. hec dies
boni nūcij ē. Lū ei Salomō dicat Prouer.
xiij. q dſideria cū cōpleta fuerit delectatiōez
pariūt. nō ē ābigendū vos mirꝫ i modū dele
ctatos fuiſſe: audiēdo ſūmū oim deſideriorꝫ
vroꝝ eē adipletū. Credo etiā q vob in ill' ob-
ſcuriſſimis tenebris caligātibꝫ: i q̄bꝫ p tot mi
lia ānoꝝ nō videratis lumē: hodierna die ad
ↄſolatōez vrāz z tāti gaudij certificatōez mi
rāda z clariſſia lux appuit. cui⁹ viſiōe ↄforta
ti in dei laudes z graꝝ actiōes prtin⁹ pſiliſtis
z tūc vificatū fuit illd qd̄ ſaluator iudeis di
xit Joā. viij. Abraā pr̄ vr̄ exultauit vt viderꝫ
diē meū: vidit z gauiſ⁹ ē. ¶ Quito fuit hec Y
ānūciatio z icarnatio filij dei iocūdiſſima ipi
vgini: lʒ hāc iocūditatē ei pmo factā pus po
nere debuiſſet. ſʒ in fine dimiſi. q2 q̄ i fine di
cūt̄ meli⁹ mēorie imp̄mūt̄. vt ait Gre. i q̄dā
omel'. z pbat̄ p c. liq̄do. d ↄſe. di. ij. Lōtēplari
aūt poſſum⁹ q̄tū b. vgo exultauerit q̄ ſuaꝫ
ſe facer̄ cupiebat ill⁹ vgis q̄ ↄcipe z pere de
bebat ſaluatorē: cū ei appares angel⁹ Gabri
el dixit Aue gr̄a plēa dn̄s tecū. q. d. O maria
vgo ſup oēs pelecta tu nō eris ſua: nō ācilla
nō pediſſeq̄: ſʒ dn̄a dn̄aꝝ z mr̄ dei ab etno p
ordiata. Tu es illa vgo de q̄ locuti ſunt oēs
pphe: tu es regia celoꝝ z ipatrix oim hoim z
āgeloꝝ: z oim graꝝ di receptacl'uz. ¶ Quā Z
tā vo dulcedinē i ↄceptōe ſui bn̄dicti filij ſen
ſerit cū in vētre ſuo ois padaſi dulcedo itra-
uit: qs explicꝫ ſmōibꝫ? qs h̄ excogitare pote
rit? O maria nōne p ſuauitate cōmota ſr̄ oia
viſcera tua? nonne p melliflūitate iubilauit
aia tua? nōne p altitudie myſterij i extaſi fa
cta ē mēs tua? pfectō ſi qs dixiſſꝫ tibi illd Ju
dicū. xiiij. qd̄ dulci⁹ melle? tu r̄ndere potuiſ-
ſes. ē vbū di icarnatū in vtro meo. ſi ei dulce
dinē magnā pſtat de⁹ timētibꝫ ſe (vt ait ppha
pſ. xxx) pfecto ſup oēm intelligentiā hūanā
fuit dulcedo quā dedit de⁹ ſibi ↄcipiēti ſe.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis q̄ dr̄ tpalitatis.
Circa tpalitatē icarnatōis filij di ex A
vgie q̄ri pn̄t tria. pmū dr̄ expectati
onis. ſcdm determiatiōis. tertiū vo Lh̄s nō
attributōis. ¶ Quātū ad pmū qd̄ dbuit ſta
dr̄ expectatōis: mirant̄ q̄dā z curioſe inq̄rūt tim p⁹ la
cur de⁹ q̄ eſt clemētiſſim⁹: z cui pprīū ē miſe pſum in-
reri ſp z pcere tādiu ↄtinuit in ira miſerās carnari

ſuas. videt ei eis q ſtati p⁹lapſū hūani gñis
icarnari dbuiſſʒ. amor ei fac accelerar donū
cū g bñficiū icarnatōis fuerit puri amorꝭ ꝛ
eximie charitatꝭ. iux illō Jo. iij. Sic ds dile
xit mūdū vt filiū ſuū vnigēitū daret. ꝛ Eph.
ij. Propt nimiā charitatē ſuā q dilexit nos
de⁹ miſit filiū ſuū i ſilitudinē carnis pcti. vi
det q citi⁹ debuiſſet illū mittere. nā charitas
nō tardat amico ſubuēire: ſm illō Prouē. iij
Ne dicas amico tuo vade ꝛ cras dabo tibi:
cū ſtati poſſis dare. Cōfirmat qꝫ hec ratio
q: (vt ait Caſſiō. li. iij. eplaꝝ. xl. epla) nō poſ
ſum⁹ extiare iocūdū qd nimia fuerit dilatōe
ſuſpēſū. Spes ei q differt affligit aiaꝫ Pro
uerb. xiij. vñ Mathe⁹ poeta i poetria pte. j.
c. j. canit. Pollicitū languet vltiore mora. et
Staci⁹ i. ij. thebaidos inqt. Nō guior miſe
ris mortalib⁹ addita cura Spes vbi longa
venit. Et bēric⁹ ſamariē. li. ij. ait Nā mora de
nigrat donū meritūqꝫ minorat Sꝫ cita gran
dificat mūera pua man⁹. Jō Jacobo bñuen
tan⁹ ſui li. c. xx. dt. Cū ſpōdes aliqd man⁹ ili
co vba ſequat Auget ei meritū q cito ſoluit
idē. Dr etiā i cōi puer. Qui cito dat bis dat
neſcit dare q dare tardat. ꝛ Caſſiod. li. vj. e-
plaꝝ: epla. ix. inqt. Oē ſiqdē iuſtū cū cele-
ritatꝭ cōmoda trāſit ad bñficiū. Ex qb⁹ oib⁹
videt q de⁹ iuſtiſſim⁹ dbuerit accelerar bñ-
ficiū icarnatōis ſue. ꝛ maxie q: vt dicūt qdā
B ſi pus in mūdū veniſſʒ mlti forte fuiſſet ſal-
ui q nō ſt. ¶ Sed ad hāc curioſaꝫ diſputati
onē rñdet Alex. de ales. in. iij. pte ſum. i trac.
de ꝯueniētia icarnatōis. ꝛ b. Bona. in. iij. di.
j. ar. ij. q. iij. ꝛ Rich. ibidē p oīa. ꝛ Alexā.
lomb. in eadē di. ꝛ Tho. in. iij. pte ſum. q. j.
dicēs q valde ꝯgruū fuit chrm differre icar
natōeꝫ ſuā. Primo rōe punitōis ꝛ curatōis
Scdo rōne cōmēdatōis. Tertio rōne ꝯſua-
De⁹ diſ- tiōis. Primo nāqꝫ fuit ꝯgruū h bñficiū dif
tulit in- ferre ppt puniendū hois pctm. nā facilitas
carnari venie icentiuū tribuit delinquēdi. c. q: ſe. xx-
pp̄ tria viij. di. ꝛ. l. ita. vulnerat⁹. ff. ad. l. aq. vñ mōta
nari⁹ in luna celeri inqt. Oē freqntari fac
ipunitio crimē. Accendit culpā facil dimiſ-
ſio pene. Eadē etiā ſnia hr in. c. ſʒ illō. di. xlv.
ꝛ. c. qlapis. l. diſ. ꝛ di. xciij. c. penul. ꝛ ex. d vi.
ꝛ ho. cle. c. clericoꝝ. cū ibi no. ꝛ. j. q. vlt. c. exi-
gunt. xxj. q. ij. c. placuit. ꝛ. xxiij. q. iiij. c. eſt in-
iuſta. ꝛ. xxv. q. iiij. c. loci. Quia igit Adā pu-
tauit ſe pctm leue ꝛ veniale cōmiſiſſe: vt ait
ſctūs Bona. in. ij. diſ. xxij. ar. j. q. ij. vt de⁹ ſi-
bi ꝛ poſteris ſuis oñderet q graue fuit eius
pctm: ꝯueniēs fuit bñficiū redēptionis dif-
ferre. ne ſi ſtatim ꝯceſſuꝫ fuiſſet qdāmō pec
cato ſuo hō cōmodū reportaret ꝛ peccare in
deū paꝝ formidaret Licꝫ aūt h bñficiū dici
poſſet liberali⁹ ſi ſtatim ꝯceſſuꝫ fuiſſet nō tñ
hūano generi fuiſſʒ vtili⁹. cui ex tarditate in
carnatōis oſtenſa fuit guitas peccati. Pre
terea cū extūc hoies pni facti ſint ad ma-
lū vt hr Geñ. viij. ꝛ i. c. oīs etas. xij. q. j. ꝛ. §.
ſi qs igit. in aut de mona. col. j. ꝛ. §. ſancim⁹
i aut. de leno. coll. iij. ꝛ. §. charitas aūt. d pe.
di. ij. ꝛ di. iij. c. ad huc iſtāt. v. ſcim⁹. ꝛ meli⁹
i. c. pcliu⁹. xx. q. iij. ꝯgruū fuit vt i pmo pctō
de⁹ ſeueritatē oñderet: vt ſic timore hūanāꝫ
audaciā coerceret. Oñdit āt diuie vltōis ſe-
ueritas: maxie in h q tantos clamores ꝛ lu-
ctus ſcrōꝝ patꝝ tāto tpe ſuſtinuit anqꝫ de-
ſcendere vellet. ꝛ ipe adā cū tota poſteritate
ſua etiā iuſta exul fuit a padiſo: ꝛ dcet⁹ i lim
bo penituit ei eū i h mōo. 930. ānis: ꝛ tñ op- Rñ. ad
tuit eū expectare i carcere qſi. 4000. ānis. Et argum
iō dicas ad argumētū i ꝯtriū q pcedit qñ ex
hibitio doni celerit dati pfci ei cui dat ꝛ nō
alit nā ꝛ pat nō dat ſubaꝫ ſuo filio qꝫuis eū
amet: niſi qñ ſcit illi poſſe pdeſſe Medicus
qꝫ qꝫuis egrū diligat ñ tñ ſtatim ſꝫ optuno
tpe illi tribuit medicinā. Vera ē ei ſnia Qui Oia ſuo
dij. i. j. de reme. amo. dicētꝭ. Tēporib⁹ medi- tpe ſunt
cīa valet data tpe pſūt Et data nō apto tpe facienda
vina nocēt. Quia igit oia tps hñt: Eccſ. iij.
ꝛ oi negocio ē tpis optunitas. vt dr eiuſdē li
bri. c. viij. Vñ autor li. de morib⁹ medicoꝝ
c. xv. iqt. Oia fructificāt cū vēit apta dies. ꝛ
Bellin⁹ i ſpeculo vite pte. j. ait Tēpe cun-
cta ſuo qſqꝫ git⁹ agi. Jōo de⁹ pitiſſi⁹ medic⁹
q cūcta fec bōa in tpe ſuo vt inqt Salomō
Eccſ. iij. expectauit optunitatē tpis ad icar-
natōeꝫ ſuā: ꝛ maxie cū ipe ſit iudex iuſt⁹: vt
dr pš. vij. fecit qd ad boni iudicꝭ officiū ſpe-
ctat De q Ouid. iqt. i. vj. d triſtib⁹. Judicis
officiū ē vt res: ita tpa reꝝ Querere. Jpe eñ
iudex vniuerſoꝝ de⁹ nō regit ſꝫ ipetū amo-
ris: ſꝫ ſm reglaꝫ ſapie ꝛ rōnis. ꝛ iō dona ei⁹
nō accelerant niſi ſuato dbito ordie ¶ Pre ¶
terea ſapiēs artifex ad nihil trahit iuitū cui Sic de-
dedit ſemel arbitrij libertatem. Sic g debuit buit redi
hūanū gen⁹ repare de⁹: vt ſalutē iueniret q mere vt
vellet: ꝛ q nollet qrere in ſua malicia dāna- libertas
ret. Null⁹ g qrit medicū niſi ſe cogſcat egro arbitrij
tū. Cōgruū aūt fuit ſic curare hoieꝫ: vt ſuaꝫ maneret
ifirmitatē agnoſceret ꝛ medico grat⁹ exiſte
ret: cogſcens ſe ppria vtute nō poſſe curari.
vñ ſup eplaꝫ ad Gal. inqt glo. Augu. Ma-
gno ꝯſilio factū ē vt poſt hois caſuꝫ nō ilico
dei fili⁹ mitteret. Reliqt eñ de⁹ hoieꝫ pus in
librate arbitrij vt vires nature ſue cognoſce
ret. ꝛ ita ifirmitate ſua cognita clamaret ad
remediū ꝛ gre iplorarct auxiliū. Ad illud ēt
qd dr q mlti fuiſſent ſaluati ſi citi⁹ veiſſet:
rñdet q bonū cōe pponit ſinglri. et bonum
vniuerſi bono puaato. j. eth. ꝛ. iij. pol. et c. lꝫ.
qbuſdaꝫ de regu. c. dilectiſſimi. viij. q. ij. et c.
hōe meōrie el. j. de poſt. p. ꝛ c. ſciās. vij. q. j. ꝛ
c. vbi piculū. §. cetꝝ. d elec. i. vj. ꝛ. l. fi. C. cō-

munia de le. ⁊.l.ſ.ff.ð ſolu. Et ideo cū p̄dicti
ordis ↄgruētia reqreret ꝙ icarnaret͂ i fine tē/
poꝝ ꝑ cōi ⁊ vniuerſali vtilitate: nō debuit ꝓ
p pter ſinglares ꝑſonas accelerari. ¶ Scđo
decuit h̄ bñficiū ꝑtrahi ꝓꝑ ipſius bñficij cō/
mendationē. nā tale ac tantū bñficiuꝫ q̄le eſt
incarnatiōis filij dei merito exigebat vt cre/
deret͂ fide firmiſſima: ⁊ charitate feruētiſſi/
Ut com/ ma diligeret͂ tanq̄ꝫ remediuꝫ altiſſimū atqꝫ
mēdaret͂ ſalubrimū. Jō ↄgruētiſſimū fuit vt añ chri/
bñficiuꝫ ſti aduētū p̄irēt mlta teſtimonia ꝓpheꝝ taꝫ
diſtulit i explicita i v̄bis q̄ꝫ implicita i figurꝭ: vt mltꝭ
carnari firmiſſimis teſtimonijs q̄d erat ſecretū ⁊ al
tū certiſſimū fieret ⁊ indubitabile ad creden
dū. p̄irēt etiā multiplicia ꝓmiſſa ⁊ ardētiſſi/
ma deſideria: vt ſic ꝓmiſſū expectaret͂: expe/
ctatūqꝫ differret͂: ac dilatū ampliori feruore
deſideraret͂. et ſic deſideratū tandē gratiſſi/
me exhibitū amātiſſime ſuſcipet͂: maximaqꝫ
ſollicitudie cuſtodiret͂. Ait eīn Caſſio. li. ix.
epl'aꝝ. epl'a. xxiiij. Habet h̄ hūana ↄditio vt
celerit͂ adepta faſtidio ſint: dū oē p̄cioſum
vileſcit oblatū. dulci⁹ aūt accipit͂ qđ ſub ali
q̄ dilatiōe p̄ſtat͂. Et Proſp in li. epigrā. canit:
Gratior ē fruct⁹ quē ſpes ꝓductior edit. Ex
q̄b⁹ oīb⁹ patet q̄nta ſit ingratitudo: imo ſtul
ticia nr̄i tp̄is: q̄ redēptorē incarnatū ⁊ ꝓ nob
mortuū nō tantū diligim⁹ q̄ntū ſcti p̄res af/
fectabant ⁊ amabāt ꝓmiſſum ⁊ vēturū. Uñ
Bern. in ſer. ij. ſup Cañ. dt. Ardorē deſiderij
patꝝ ſuſpirātiū chr̄i in carnē p̄ntiam freq̄n/
tiſſime cogitās: cōpūgor ⁊ cōfundor in me/
metipſo: ⁊ vix ↄtineo lachrymas ↄſideratiōe
miſerabiliū tēpoꝝ hoꝝ: ꝙ nunq̄ꝫ nob tantū
ingerat gaudiū grē hui⁹ exhibitio/q̄ntū ſan
ctꝭ veterib⁹ p̄ſtabat deſideriū ꝓmiſſoꝝ. Hec
ille. De hac aūt cā dilatiōis aduent⁹ chr̄i loq
tur Aug⁹. q̄ ſup epl'am Pauli Gal. inquit:
Multi dicēt: q̄re non añ venit chr̄s: Quib⁹
rn̄dēdū eſt. q꞉ nōdum venit plenitudo tp̄is
moderāte eo q̄ fecit tp̄a. Sciebat eīn qñ ve/
nire debebat: ⁊ etiaꝫ pati: ⁊ cetera facere. Añ
tm̄ ꝑ lōga tp̄a ſeries p̄conum p̄mittēda erat.
diu eīn p̄dicēdus erat q̄ ſꝑ erat tenēdus. q̄n
toqꝫ maior iudex veniebat: tāto p̄conū ſeri/
es lōgior p̄cedere debebat. Hec ille. Et q̄d fa
E ctū eſt ad declarandā excellētiā iudicis: etiā
Ut ordo fieri debuit ꝓ demōſtrāda eminētia ſue ma
temporū tris. ¶ Tertio decuit h̄ ꝓpter ordis cōſerua
ſeruaret͂ tionē. Reqrebat eīn maxīa dī ſapīa vt oīa or
diſtulit i/ dinata eſſent ſm loca ⁊ tp̄a. Faciūt ea q̄ no/
carnari. tant͂ in c. non debet. de ↄſang. ⁊ affi. Int͂ oīa
aūt opa diuina h̄ eſt ꝑfectiſſimuꝫ ꝑ q̄d facta
ſunt oīa. Ois aūt ꝓceſſus ab impfecto debꝫ
eſſe ad ꝑfectū: ⁊ nō ecōtra. j. ad Coꝝ. xiij. Cū
venerit q̄d ꝑfectum eſt: tūc euacuabit͂ qđ ex
pte ē. Fuit ḡ ↄgruū vt illđ op⁹ fieret in fine tē
poꝝ. vt ſicut p̄m⁹ hō fact⁹ ē ſexta die: ſic ſecū/
dus fieret in ſexta etate. Nā illa etas eſt apta
ad exercitiū ſapie. ꝓpter. ſ. multā expientiam.
Dicit͂ eīn Eccl. xxxiiij. Uir in mltꝭ expt⁹ mul/
ta cogitabit. Et qm̄ cōit͂ antiq̄ mltoꝝ habēt
expientiā: Jdeo dr̄ Job. xij. Jn antiq̄s eſt ſa/
pientia: ⁊ in mlto tp̄e prudentia. et ideo p̄fe/
runt͂ iunioꝛib⁹. l. ij. ff. de fi. inſtru. Min⁹ q̄ꝫ
ↄcupie carnalis hn̄t ſenes q̄ꝫ iuuenes. Unđ
Tulli⁹ in li. de ſenectute ait. O p̄claꝝ opus
ſenectutꝭ: aufert eīn a nobis q̄d in adoleſcē/
tia eſt vicioſiſſimū. ſ. libidinē corpis. Sic in
ſexta mđi etate vigebat ſapīa ꝓꝑ multas ꝓ/
phetias q̄ p̄ceſſerāt. et minor ↄcupia carnis
ꝓꝑ mlta iudicia dei terribilia q̄ hoīes expti
fuerāt q̄b⁹ p̄cedētes etates nō ſic abūdaue/
rant. Que oīa ↄfirmat Aug⁹. in li. Cur qñ et
quō de⁹. c. vij. dī. Qñ redēptor hō fieri digna
tus ſit: ꝓut ipſe nob donauit aliq̄ntulū inti/
memus: pater tūc aliquē mlto ampliori au
xilio indigere qñ grauiori neceſſitate vrget͂.
et tāto digni⁹ ſubſidiuꝫ ꝓmereri q̄nto diuti⁹
atqꝫ obnoxi⁹ id opando q̄ſierit. Diabol⁹ nā/
qꝫ q̄ numū deceptōis hoīb⁹ accōmodauerat
cū maxīs ⁊ intolerabilib⁹ vſurꝭ illū inſtāter
exigebat. ⁊ tādiu hoc facere ↄſueuerat ꝙ iaꝫ
hereditario iure ſe oēm carnē poſſidere pu/
tabat. Uñ b. Job dr̄. Abſorbebit fluuiū ⁊ ñ
mirabit͂. ⁊ hꝫ fiduciā ꝙ ifluat iordanis i os
ei⁹. Hinc apte inſinuās ꝙ hoſtꝭ antiqu⁹ oēs
añ ſaluatoris aduentū ita ſuos eſſe arbitra/
bat͂ ꝙ ei paꝝ đ ill' erat. vñ ēt credebat ſe obti
nere poſſe oēs i chr̄o crediturós. i. baptizan/
dos: q̄s ꝑ iordanē intelligim⁹: in q̄ fuerūt ſa
crate baptiſmi p̄mitie. Scim⁹ eq̄dē q꞉ de⁹ ſex
dieb⁹ opat⁹ ē. ⁊ i ſeptio reqeuit. Silr̄ q̄ꝫ mōꝫ
iſtū ꝑ ſex etates diſtinxit quē ñ āpli⁹ fluctua/
re p̄ſciuit: vt in etate. vij. oīa ceſſarēt ⁊ a ſuis
actib⁹ q̄ſcerēt. Hoc vtiqꝫ diabol⁹ ſciens: cū
iā ꝑ. v. etates valđ effrenate ſuꝑ hoīes dn̄iū
ſuū exercuiſſꝫ: tūc tāto effrenati⁹ ſe ad debel
lādos hoīes p̄pabat q̄nto itelligebat nō niſi
ſextā etatē ſibi ſupeſſe. Qñ ḡ diuīa pietas cō
gruēti⁹ hoīb⁹ ſuccurreret q̄ꝫ cū illoꝝ neceſſita
tē vndeq̄qꝫ igemiſcere ↄſpicerꝫ: ⁊ cū mđi finē Ut ma/
iā nūc imiere ſciret: Sꝫ nimiꝝ forṫaſſe iđ tā gnū deſi
diu vēire diſtulerat vt magnū remediū me/ deriū p̄i/
rito magnū p̄curreret đſideriū. vl' ēt vt hoīeꝫ ret diſtu
quē die. vj. ↄdiderat. vj. etate redimeret. iſu lit incar/
ꝑ vt gen⁹ hūanū q̄d iā fere ad occaſū deuene nari.
rat ⁊ ꝓ pctō ſuo totū ad ima tēdebat: cui ne
mo ali⁹ ſuccurrere potat niſi đſurſū veniret
q̄ hō fact⁹ ē illđ exigeret: ⁊ đ ſe velut podium
faceret: vt q̄cūqꝫ illi podio tenacit͂ adhereret
ab imis ſurgeret: cū illo dn̄ico podio celos
aſcēderet: ibiqꝫ eťnalr̄ ꝑ illđ ſb ſiſterꝫ. hec ille
Quārū ad ſcđm i hac pte q̄d dr̄ determiatōis
q̄rit͂: q̄re ñ expectauit vſqꝫ ad vltimū finē tē
poꝝ: ſꝫ icarnat⁹ ē in h̄ tp̄e determinato. Et tūc

Ne fervor tepeſceret i hoīe nō decuit deū ad vltimū incarnari

ſm p̄dictos doc. q̄ h̄ fuit valde ꝯgruū m̄ltiplici rōne. et omiſſa p̄ma rōe q̄ dr capit̄s .ſ. q̄ chrs ſit caput eccīe: vt dr Col'.j. ſic h̄uit aliq̄ mēbra p̄cedētia: ita h̄re debuit aliq̄ ſeq̄ntia: ne caput fieret i cauda ꝛ diceret̄ mōſtꝝ. Se cūdā rōez ponē⁹ q̄ dr tepiditat̄s. h̄ūana ei nā ꝓcliua ē mag̃ ad malū q̄ȝ ad bonū. ꝛ iō ſi diuti⁹ ꝓtraxiſſȝ icarnatōez: ꝛ fidē ꝛ ſpē ꝑdidiſſȝ. Pri⁹ ḡ veīre ipm̄ i carne n̄ decuit rōib⁹ p̄dict̄s. Si āt diuti⁹ tardaſſȝ/tepuiſſet feruoꝛ in coꝛdib⁹ h̄ūano q̄tidie. Vn̄ oꝛabat ꝓpha d. Exurge dn̄e ꝛ ne repellas ī finē. Tertio fuit h̄ ꝯueniēs rōe optūitat̄s. decebat eni ductorē ꝑfcm̄ tūc ſe viā oſ̄dere cū eēt optūitas currēdi ad brauiū. h̄ eſt i fine tp̄m: nec tn̄ añ ēminū: vt ꝑ tioꝛē iudicij ſtimlati ac ꝑ ſpē p̄mij attracti ꝛ ꝑ exēpli iformatōȝ aīati ſeq̄ poſſem⁹ efficaciꝰ ducē nr̄m. Glo ſup i c.le.j.d. ſu.tri. ꝛ fi.ca. circa p̄n. i v. ex tp̄e. p̄dicta ꝯfirmās ſic ait. Dubitari poſſȝ d tp̄e icarnatiōis q̄re tūc ꝛ nō pri⁹ vl' tardi⁹: Canōiſte dicūt ſat̄s eē dicere cū Paulo. O altitudo di. ꝛc. Ro.xj. et d pe. di.iiij.c. ſi ex bono. nā i ptāte miſerēt̄s ē q̄n ꝛ q̄ntū miſereri velit. fac de pe. di.ij.c. ſi em̄ inq̄t. vltra mediū. v. ſic. et q̄d no. ex̄ q̄ cle. vl' vo. c.ij. Dicūt tn̄ theol'. q̄ certū ē nō fuiſſe ꝯueniens añ pctm̄ deū icarnari: cū op⁹ icarnatōis p̄ncipalit̄ oꝛdiet̄ ad abolitiōez pcti. Et vt dr Luc.v. Nō ſanis ſȝ ifirmis op⁹ ē medico. Nec veīt vocare iuſtos ſȝ pctōꝛes. ij.q.j.c. m̄lti. et d pe. di.j.c. libent̄. Itē nec fuit ꝯueniēs ſtatiȝ poſt pctm̄ deū icarnari. Cū ei ex ſupbia pctm̄ ꝓueniſſet: ſic libād⁹ erat hō vt h̄ūliat⁹ recognoſceret ſe libatoꝛe idigere. q̄d mag̃ ꝯſilio dilatuȝ fuit. vt ꝯgnita ſui ifirmitate hō clamaret ad medicū ꝛ gr̄e poſceret auxiliuȝ. Ad finē v̄o ſecl'i n̄ debuit differri: vt de ipfectiōe h̄ūane nature ꝑ icarnatōez ꝓueiret̄ ḡdati ad ꝑfectionē gl'ie i fine ſecl'i. ¶ Itē fuit equū p⁹ datā legē moyſaicā ꝛ ꝓphicā quā m̄lti ſpnebāt: iuſtificari deo gen⁹ h̄ūanū ꝑ icarnatōez ꝛ tp̄e gr̄e. Q̄ ſi dilatū fuiſſȝ ad finē ſecl'i: foꝛſan reuerētia ꝛ noticia di ꝛ moꝝ honeſtas i t̄r̄s fuiſſȝ abolita. Fuit ēt h̄ ꝯueniēs ad māifeſtādā diuinā v̄tutē ſaluātē ꝑ fidē p̄teriti: p̄n̄t̄s ꝛ futuri. vt no. Ber. i rub. h⁹ titl'i. Hec glo. vbi ſ.

H
Incarnatio dr plenitudo tēporis

¶ Quātū ad tertiū q̄d dr attributōis: q̄rit̄. q̄re tp̄i icarnatōis dn̄ice attribuit̄ plēitudo: iux̄ illō Gal'.iiij. At vbi vēit plenitudo tp̄is miſit de⁹ filiū ſuū natuȝ ex m̄liere ꝛc. Ad q̄d rn̄r ſm q̄ndā glo. ſup p̄dicta v̄ba apl'i: q̄ eſt tp̄s vacuū: tp̄s ſemiplenū: ꝛ tp̄s plenū. Tp̄s vacuū fuit añ legē: q̄n hoīes dei cognitōe vacui erāt. et iō creaturas ꝛ muta aīalia adoꝛabāt. iux̄ illō Eph.iiij. Tenebꝛis obſcuratum h̄n̄tes itellectū: alienati ꝑ viā dei ꝑ igrātiā q̄ eſt i ill'. Tp̄s ſemiplenū fuit ſub lege: q̄n data ē cognitio vni⁹ dei: ſed n̄ dabat̄ gr̄a ꝑ quā poſſent ꝑfecte iplere mādata di. Tp̄s āt plenū eſt modernū. q2 mō dat̄ gr̄a ꝑ quā iplere poſſum⁹ diuia mādata. et h̄ ꝑ incarnatiōem v̄bi ꝯſecuti ſum⁹. ¶ Sed p̄dicti doc. vbi ſ. diffuſi⁹ aſſignāt cās h⁹ attributiōis. Pria dr cōꝑationis ſiue reſpect⁹ ad deū ꝛ ad angelū ac ad hoīem. Ad deū dico: q2 tūc facta ē plena vnio ꝛ ꝑticipatio diuīt̄s a creatura. q2 diuinitas fuit vnita h̄ūanitati chr̄i. q̄d pri⁹ factū nō fuerat: nec fiet in et̄nū. Ad angelū v̄o q̄a ruina āgelica repat̄ ex elect̄s hoīb⁹ ꝑ redēptionē: iux̄ illō p̄ſ.cix. Judicabit in natiōib⁹ iplebit ruinas. ſ. angeloꝝ. Ad hoīes āt m̄ltiplicit̄. tū ꝓpt̄ plenā libatiōez a culpa: ſm illō ad Col'.j. In ipo cōplacuit oēm plēitudineȝ deitat̄s ihitare: ꝛ ꝑ eū recōciliari oia. Tū ꝓpt̄ ꝯſecutiōez oim̄ bonoꝝ neceſſarioꝝ ac ſalutē. Nā q̄ntū ad itellectū reuelata ē v̄itas. q̄ntū v̄o ad effectū donata ē gr̄a charitat̄s. iux̄ illud Jo.j. Gr̄a ꝛ v̄itas ꝑ ieſū chr̄m facta eſt. Fuit ēt h̄ ꝯueniēt̄ dictū ꝑ cōꝑatōez ad oēm creaturā q̄ ex icarnatōe filij di ꝑfecta ē. Cū ei oīs creatura oꝛdinata ſit ad hoīem: ꝛ h̄ūana nā vnita ſit diuīe ꝑ incarnatōez v̄bi: cōpleta ꝛ ꝑfecta ꝑ h̄ fuit oīs creatura. Et h̄ eſt q̄d ait apl's Eph.j. Scd'ȝ h̄n̄placitū ei⁹ q̄d ꝓpoſuit i diſpoſitiōe tēpoꝝ inſtaurare oia in chr̄o. Et hec eſt rō Alex. de Ales vbi ſ. Scd'o dr tp̄s plenitudīs rōne ꝑfectiōis. tū q2 oia erāt paꝛata. q2 ſic venit dare nob̄ pacē pectoꝛis: ita voluit repire pacē tp̄is. tū q2 oia ꝓmiſſa p̄ꝛibus tūc ſ̄t ipleta: vt dt glo. ſm ſctm̄ Bona. i iij. di.j. iux̄ illud Eccī.iij. Da mercedem dn̄e ſuſtinētib⁹ te: vt ꝓphe tui fideles inueniant̄. Tertio dr tp̄s plenitudis etiā ſm Alex. vbi ſ. rōne termiatōis. tū q2 nullū aliō tp̄s expectat̄ p⁹ tp̄s chr̄i. q2 vt dr .j. Coꝛ.x. Nos ſum⁹ i q̄s fines ſecl'oꝝ deuenerunt. Unde ait dn̄s Matt.xxiiij. Nō p̄teribit generatio hec donec oia fiāt. Tū q2 i iſto tp̄e iplebit̄ nūer⁹ electoꝝ: iux̄ illō Apoc.vj. Suſtiēre adhuc modicū tp̄s donec ipleat̄ nūer⁹ fratꝝ v̄roꝝ. Tū q2 oia q̄ ſcp̄ta ſ̄t a ꝓphet̄s: h̄ tp̄e impleri debebant. nā nō ſolū de p̄terit̄s: ſed etiā d futur̄s ꝓphe p̄dixerunt. q̄ oia in iſta ſexta etate ipleta erāt: ꝯcurrēte ſeptia in q̄ mōo termiato declti oēs gl'ificādi ſunt: p̄ſtāte ipo q̄ in ipa tp̄is plenitudine carnē aſſūpſit de itemerata virgine: vt illi ꝑ amoꝛē adherentes in hac vita: cū ipſo poſtmodū gaudeam⁹ i alia in infinita ſecula ſeculoꝝ Amen.

De eadē annūciatiōe ꝛ icarnatōe filij dei. Sermo. III.

I
Priuilegia Marie ꝯceſſa i ꝯceptione filij di

Quod naſcetur ex te ſanctum: vocabit̄ filius dei. Luce.j. Beata virgo Maria

ↄceptõe filij ſui p̄mo fuit ꝑfectiſſime ſctifica
ta:ſic p̄dictū fuerat pſ.xlv. Sctificauit tab/
naculū ſuū altiſſim⁹. Scḋo grã plene fecun
data. Lu.j. Tertio i plenitudie ↄſūmata:vt
ḋr Hiero.i ſmõe ad Euſto.et Rich.de ſctõ
vic.in expoſitiõe: Ecce vgo ↄcipiet.li.ij. Tan
tã em̄ tūc plenitudinē grẽ de⁹ aie btẽ Marie
dedit:q̄ntã eã p futuro ꝓmereri debere ↄſpe
xit. Quarto donis ſpūſſcti replera.q: ſpūſſã
ctus venit ſup eã excellētiori mõ q̄ȝ vnq̄ȝ fece
rit ſup aliquã purã creaturã.ſ.ↄcipiẽdo. Lu.
j. Quinto fuit i grã ↄfirmata:ſic aſſerit Ri/
char.vbi ſ̄.⁊ Ber.i epl'a ad Lugduneñ. Nõ
em̄ habuit potētiã ad peccãdū p⁹ ↄceptiõeȝ
filij dei:vt ait ſan. Bona.in.iij.di.iij.ar.j.q.
vj.⁊ b.Tho.i.iij.p.ſūme.q.xxvij.ar.v.i rñ.
ad.ij.arg.et Alex.ḋ al'.i.iij.p̄te ſūme.q.ix.mẽ
bro.iij.ar.ij.§.ij.et Rich.ḋ media villa i.iij.
di.iij.ar.j.q.iiij. Sexto fuit de ꝑſeuerãtia in
grã ⁊ ſtabilitate finali certificata. Nã cū ſci/
uerit Maria magdalena ḋ p̄te optia electa
q̄ nõ auferet ab ea Lu.x.et aplī de ꝓmiſſiõe
ſpūſſcti in eis in ctnū: Jo.xiiij.⁊ Paul⁹ ḋ in/
ſeparatiõe ſua a charitate chri:ad Ro.viij.non
debet h̄ btiſſime vgi defuiſſe/q̄ oĩa p̄uilegia
alijs ↄceſſa obtinuit:ſm Bern. Et hãc certi/
tudinē habuit vl' hr̄e potuit diuia iſpiratõe
vl' reuelatõe. Septĩo fuit ſpū ꝓphetico radi
ata:ſic patȝ in ſuo cãtico Lu.j.in q̄ triplici lu
mine ꝓphico ſe illūinatã oñdit.ſ.p̄ntiſ:p̄teriti
⁊ futuri. Octauo ſacre ſcp̄ture myſteria ei fu
erūt reuelata.ſic patet i eodẽ cãtico.ibi: Sic
locut⁹ ẽ ⁊c. Nono fuit ei dei facies (vt pie cre
dit) reuelata: vt ait mgr̄ Barth.piſa.i li.btẽ
vgis.Tbĩo ſm q̄ poſſibile ẽ in p̄nti vita fuit
recreata.et h̄ ſeq̄t ad p̄dictū. Si em̄ Petr⁹
viſa glĩa transfigurato Jeſu dixit:Dñe bo/
nū ⁊c. Mat.xvij.q̄d facere debuit vgo btiſſi
ma deguſtata ei⁹ deitate. Decio mr̄ dei ẽ fcã
⁊ vocata:q̄ nihil p̄t dici mai⁹ ad ei⁹ laudẽ.⁊ h̄
eſt q̄d p̄dixit ei angel⁹ i vbis ꝓpoſitiſ.ſ. Nõ na
ſcet ⁊c. Undecio ſup oẽs puras creatas me/
ritiſ ⁊ glĩa ẽ exaltata atq̄ȝ oib⁹ bñdictiõib⁹ re/
pleta.ſic ipa inq̄t i ſuo cãtico di. Lu.j. Mꝫ re
ſpex.hū.an.ſuc:ecce ei ex h̄ b.me d.o.gc. De
q̄ ↄceptiõe ſacratiſſima tres pulcras ↄſidera
Prima dicet̄ miſſiõis. (tiões facie⁹.
Secunda actionis.
Tertia vo collocutiõis.

Pars.I.hui⁹ ſmõis q̄ ḋr miſſionis

ℛ Eſt q̄t b. Ber.ſup Miſſus ẽ. Hodie
vgo regia gẽmis ornata v̄tutū: ge/
minoq̄ȝ mētiſ ⁊ corꝑis pit̄ decore p̄/
fulgida:ſpecie ſua ⁊ pulcritudie ce/
li ciuiū i ſe ꝓuocauit aſpcm̄:ita vt regiſ aim i
ſuã ↄcupiaȝ iclinaret:⁊ celeſtẽ ad ſe nūciū de
ſupnis educeret.hec ille. Ad q̄ꝝ declaratõeȝ
q̄rūt̄ pl'a. Et p̄mo:vtꝝ ↄueniẽs fuerit icarna
tionẽ filij di ãnūciari b.vgi p angelū. Ad q̄d
rñdet Ric.nr̄ i.iij.di.iij.ar.ij.q.iiij.q̄ ſic.⁊ h̄
p̄t ꝓbari m̄ltiplici rõe. Prio rõe ordiatiõis:
vt.ſ.ſuaret̄ ordo quẽ de⁹ ſtatuit:q̄ mediãtib⁹
angel' diuia hoib⁹ miſtrant̄. Ait ei Dioñ.iiij
ca.celeſtiſ hierar. Diuinū ieſu bēignitatiſ my
ſteriū angeli p̄mū edocti ſt̄.poſtea p ipos ad
nos cognitiõis grã trãſiuit. Et i eo.li.et inq̄t:
Diuias viſiões glĩoſi patres nr̄i adepti ſt̄ p
medias celeſtes v̄tutes. Hec ille. Scḋȝ em̄
Iſi.vij.ety.angeli grece/latine nūcij iterp̄tãt̄
ab eo q̄ dñi volūtatẽ ꝓplis nūciarūt. Meri
to ḡ angel⁹ ad annūciãdã filij dei icarnatio/
nẽ miſſus ẽ:vt antiqu⁹ ordo ſuaret̄. Et ſi ↄ
q̄s arguat dicẽs ſm ſniaȝ Dioñ.v.ca.celeſtiſ
hierar.q̄ ſupm̄is angel' fit reuelatio imedia
te a deo ꝓp̄t eoꝝ dignitatẽ.ſȝ mr̄ dei ẽ ſup oẽs
angelos dignificata.ḡ imediate a deo debe/
bat ſibi ãnūciari h̄ myſteriū. Rñr ſm Tho.
in.iij.p̄te ſū.q.xxx.q̄ mr̄ dei ſupior erat q̄ntū
ad dignitatẽ ad quã diuinit⁹ eligebat̄:ſȝ q̄n/
tū ad ſtatū p̄ntiſ vite iferior erat ãgel'.q: ⁊ ipe
chr̄s rõne paſſibil' vite modico ab angel' mi
norat⁹ ẽ:vt ḋr Heb.ij. Veruntñ q: chr̄s fuit
ſil' viator ⁊ ↄphẽſor q̄ntū ad cognitiõeȝ diui
noꝝ:nõ idigebat ab angel' iſtrui.ſed mr̄ di n̄
erat i ſtatu ↄphẽſoꝝ:iõ de diuio ↄceptu per
angelos inſtruẽda erat. Et ſi ad h̄ obijciat̄ q̄
btã vgo ex lūine grẽ ⁊ fidei cog̃ſcebat di filiū
incarnãdū:⁊ credebat h̄ fideliſſime:q̄a i vto
m̄ris fuerat ſctificata:iõ nõ videt̄ q̄ tale my
ſteriū deberet ei p angeluȝ reuelari. Rñr q̄
lȝ vgo fidẽ hr̄et de mediatore añ annūciati/
õnẽ:tñ ex hūilitate cordis ſui nunq̄ȝ cogita/
uit ſe ad tale myſteriū ſublimãdã. igit̄ ḋ hoc
debuit p ãgelū p̄moneri. ¶ Scḋa rõ ḋr mo
dificatiõis:vt.ſ.mod⁹ redẽptiõis corrñdeat
mõ ꝑditõis.vt ſic Eua a malo ãgelo edocta
occaſio fuit nr̄e ꝑditõis:ſic Maria ab ange
lo bono iſtructa fieret cã nr̄e ſalutiſ. Bon⁹ ḡ
mod⁹ fuit hoiem repandi vt ãnūciatiõ ſalua
toris fieret ab angelo.ſic p̄ma ſuggeſtio fue
rat a diabolo. Et ſic diabol⁹ hoĩs ꝓcurauet
rat dãnatiõeȝ:ita bon⁹ angelus eū adiuua/
ret ad ſalutẽ. Et ſic diabolū miſerat maledi/
cta turba iſernal' ad Euã:vt ei iferret prauã
ꝑſuaſionẽ ⁊ mẽdacẽ aſſertiõem ac fallacẽ ꝓ/
miſſionẽ:ſic angel⁹ mitteret̄ a collegio bñdi/
cte trinitatiſ:offerẽs ei reuerẽdã ſalutatiõem
cū dixit Aue ⁊c.⁊ verã aſſertõȝ di.iueniſti ⁊c.
ac vtilẽ ꝓmiſſiõeȝ di.ↄcipies ⁊c. Et hãc rõnẽ
tãgẽs venerabil' Beda ſup Luc.inq̄t. Aptū
ꝓfecto hūane reſtauratiõis p̄ncipiū vt ange
lus mitteret̄ ad vginẽ partu ↄſecrãdã diui/
no.q̄a p̄ma hūane ꝑditõis fuit rõ cū ſerpẽns
mittebat̄ a diabolo ad mulierẽ ſpiritu ſup/
bie decipiendã:imo ipẽ diabolus veniebat q̄

Cõueniẽ bat chri/ſtū p an/gelū an/nūciari

Maria ſupior ⁊ iferior e/rat ãgel'

Bibliothèque Nationale et Universitaire Strasbourg

genꝰ hūanū deceptꝫ ꝓmis parētibꝫ imortali
tatꝫ glīa denudauit. Qꝛ igit̃ mors intrauit
ꝑ feminā: apte redit ꝛ vita ꝑ feminā3. Illa a
diabolo ſeducta viro guſtū necꝫ obtulit. hec
edocta ꝑ angelū/mōo ſalutꝫ auctorē edidit.
Hec ille. Ad h̄ etiā pōt adduci illō q̄d dꝛ i. l.
oia. ff. de re. iu. ſcꝫ Oia q̄ vno iure ꝯbūt̃: ꝯꝛio
iure peūt. Itē ad h̄ poſſet applicari illō Pro/
uer. xviij. Mors ꝛ vita in manu lingue. In
manu em̄ lingue ſerpētꝫ fuit mors peſtifere
ſuggeſtionis. In manu aūt lingue Eue fuit
mors ſtulte dubitatiōis. In mā̄u ligue Ade
fuit mors ſtulte excuſatiōis. Sed in manu
M lingue b. ꝟgis fuit vita nr̄e ſalutꝫ. ¶ Tertia
rō dꝛ reformatiōis. vt. ſ. int̃ hoies ꝛ angelos
pax reformaret̃. Angelꝰ em̄ odiebat hoiem
qꝛ ipm̄ ſua reſtauratōe defraudauerat. Hō
ꝟo odiebat angelū: qꝛ ipm̄ decepat: inq̄ntū
diabolꝰ eſt angelꝰ ꝑ naturā. Et qꝛ chr̄s carnē
aſſumebat vt vtroſqꝫ recōciliaret: iux̄ illud
ad Col. j. Pacificās ꝑ ſanguinē crucꝫ q̄ i cel̄
N ſūt ꝛ q̄ in trꝫ. Jō vtriqꝫ debuert̃ in h̄ negocio
miſteriū exhibere. ¶ Quarta rō dꝛ iſlāma/
tiōis ſiue eleuatiōis ipſiꝰ ꝟgis i deū: vt ſic ꝑ
amorē in ipm̄ eleuata ꝛ charitate iſlāmata:
maiori deuotōe ad ꝯceptū afficeret̃: ꝛ priꝰ eū
ꝯciperet mēte q̄ꝫ corpe. de q̄ Aug. in li. de ꝟgi/
nitate ait. Beatior fuit Maria ꝯcipiēdo fi/
dē chr̄i q̄ꝫ ꝯcipiēdo carnē chr̄i. Et itez idē in/
q̄t. Materna ꝓpinquitas nihil Marie ꝓfuiſ/
ſet niſi felicíꝰ chr̄m corde q̄ꝫ carne geſtaſſet.
Hec ille. ¶ Quinta rō dꝛ certificatiōis: vt
ſcꝫ tāto certior fieret de h̄ myſterio q̄nto plu/
ries ꝛ varijs modis ſup eo fuiſſꝫ iſtructa. ſ.
mētal̄r ꝛ vocal̄r. et etiā vt fides nr̄a de incar
natiōe ꝟbi plibꝫ teſtimonijs muniret̃: vt ait
O Rich. vbi ſ. ¶ Sexta rō dꝛ demōſtratiōis
ſcꝫ vt eiꝰ puritas oñderet̃. vñ Hiero. i ſer. ad
Euſto. inq̄t. Bñ āgelꝰ ad ꝟginē mittit̃: q̄a ſp
angel̄ ē cognata ꝟgitas. ꝓfecto in carne ꝑter
carnē viuere: nō hūana vita ē ſed celeſtꝫ. vñ
in carne angelicā glīam adq̄rere maioris eſt
meriti q̄ꝫ hr̄e. eſſe q̄ppe angelū felicitatꝫ eſt.
eſſe virginē ꝟtutis. dum h̄ grā obtinere niti
tur q̄d hꝫ angelꝰ ex natura Hec ille. ¶ Se/
ptima rō dꝛ repatiōis. Qꝛ em̄ ꝑ incarnatōis
myſteriū ruina angelica erat repanda: inq̄n/
tū aīe ſctē debebāt aſſumi ad ordīes ange/
licos a q̄bꝫ mali angeli ceciderūt. iō ꝯueniēs
fuit vt angelíco fieret inr̄uētu: ſm̄ Rich. vbi
ſ. ¶ Octaua rō dꝛ minoratiōis. Pro mino
ribꝫ em̄ negocijs deꝰ angelū mittere ꝯſueuit
Nā miſit Raphaelē ad curatiōem iſirmita
tū: vt hꝫ Tob. xij. et Gabrielē ad liberatiōēꝫ
captiuoꝝ: Dañ. ix. Miſit q̄ꝫ Michaelēꝫ ad
expugnatiōem inimicoꝝ: vt hꝫ Apoc. xj. Cō
gruū ḡ fuit vt angelꝰ mitteret̃ ad annūcian/
dū illū q̄ veniebat ad infirmitatū curatōēꝫ:
ad captiuoꝝ liberatiōem: ꝛ ad hoſtiū expu/
gnatiōēꝫ. iux̄ illō Eſa. lxj. Spūs dñi ſup me
vt mederer ꝯtritos corde Ecce iſirmoꝝ cura
tio. ꝛ p̄dicarē captiuis indulgentiā. Ecce ca/
ptiuoꝝ liberatio. et diē vltōis deo nr̄o. Ecce
inimicoꝝ expugnatio. ¶ Nona rō dꝛ ꝯuer/
ſationis. q̄a em̄ btā ꝟgo virginitatē deuoue/
rat: ꝛ eā ꝑfectiſſime obſeruare videbat: ideo
hoim̄ ꝯſortia fugiebat. q̄ ex re angelos vide
re ꝯſueuerat. Qꝛ ḡ ſolebat ſepe ab angelo vi
ſitari: cōueniēter debuit ab eo de tāto myſte
rio cōmoueri. ¶ Decia rō dꝛ ꝯctiōis. Debe/
bat em̄ ꝯhi ſpūale mr̄imoniū int̃ naturā di
uinā ꝛ hūanā ꝑ incarnatōem ꝟbi. et iō ꝯueni
enter debebat inr̄uenire aliq̄s idoneꝰ media/
tor. ſed nullꝰ potuit eē magꝫ idoneꝰ angelo:
q̄ oēs creaturas dignitate excedebat. ḡ ipſe
angelꝰ debuit inr̄uenire: vt eo medio ꝯiūge/
ret̃ ꝯſenſus ꝟgis cū diuio ad ꝑfectiōēꝫ mr̄i/
monij q̄d ꝯhit̃ ex ꝑtiū ꝯſenſu. l. nuptias. ff. d
reg. iu. Et ſine q̄ nō pōt eē mr̄imoniū. c. cū lo
cū. et c. tua nos. de ſpō. ꝛ. xxvij. q. ij. c. ſuffici/
at. ¶ Et hāc rōnem tāgit btūs Aug. i ſer. de P
annūciatiōe dicēs. Secreta ꝯiugia celebra/
ta ſūt i Marie thalamo: q̄bꝫ Gabriel para/
nymphꝰ inr̄fuit: ne admiraret̃ ꝟgo btā dum
ſpūſſctūs ꝓmittebat̃ eſſe maritꝰ vt naſceret̃
filꝰ ꝛ pudor maneret illeſus. Petit̃ ḡ Ma/
ria celeſtibꝫ regnis. Mittit̃ angelꝰ. Rex ipe
ſtellato micās ſolio mādata dirigit. Cocio/
nāte igit̃ deo mirant̃ ſedes: ſtupēt throni: ac
diuinꝰ ſilet exercitus. Uade inq̄t Gabriel et
ethereas ſedes rūpe: ꝛ ꝯſiliū nr̄m ꝟgini ōfer
Marie. Hec incolit parua nazareth menia
ſed ſibi parent regna celeſtia. Huic ḡ vnicū
filiū meū donare volo: vt ſit illa mr̄ eiꝰ cuiꝰ
ego ſum pr̄. Et ſubdit Aug. Statim igitur
cūcto celi audiēte ſenatu: mandato Gabriel
accepto: flāmeos oraqꝫ tonantia pauens ar/
cano paruit tremefactꝰ impio. Mox igitur
aſtrifeꝝ volatu rabido ſecauit: aerē ꝑcuſſit
lumine noctē: ac flāmeos artꝰ vibrās velut
pauo vniuerſi coloris radijs ſole obtectꝰ: ꝑ
medios celi ſinus ferebatur donec extrema
Marie tecta coruſcās ingredit̃ dicēs: Aue Q
grā plena dñs tecū. Hec ille. ¶ Ex cuiꝰ ver A ſolo
bis etiā appꝫ q̄ iſte angelꝰ non ē miſſus ab deo mitti
alio q̄ꝫ a deo. et h̄ triplici de cā fieri debuit. debuit
Prio rōne negocij ꝓ q̄ mittebat̃: q̄d tā grā/ angelus
ue erat q̄ ad illū mitti n̄ debuit aliq̄s ſubde
legatꝰ: ſic fuiſſet angelus q̄ fuiſſet miſſus ab
aliq̄ alio angelo. Scd̄a cā ē rōne ꝟgis. quia
ſm̄ Bern. nō fuiſſet ꝯueniēs q̄ deꝰ tale ſecre
tū diuerſ angelis ſpecifice reuelaſſet ꝑus q̄ꝫ
btē virgini. Tertia cā fuit qꝛ debebat mitti a
pr̄e: qꝛ h̄ erat opꝰ potētie. a filio: qꝛ erat opus
ſapie. ꝛ a ſpūſctō: qꝛ erat opꝰ grē ꝛ miſcdie.
O igit̃ admirāda legatio, o digniſſima an/

nũciatio ⁊ ex oĩ pte venerãda q̃ nec pͥmã ſilẽ
R viſa ẽ nec hñc ſeq̃nte. ¶ Scdo in hac pte q̃ri
Gabriel rit de q̃ ordine fuerit iſte angelus Gabriel.
de q̃ ordi de q̃ loq̃ns Fran. de may. ſup Miſſus ẽ. dr:
ne erat. q hoc nomẽ nõ eſt officij nomẽ ſed pſone: et q
oĩa noĩa angelica in diuia ſcptura expſſa et
ſanctis patrib' reuelata terminant̃ in el. ſicut
Michael: de q̃ hr̃ Dañ. x. et Raphael: de q̃
habet̃ Tob. xij. et Uriel: de q̃ in. iiij. li. Eſdre
hr̃. et Gabriel: de q̃ hr̃ Luc. j. et Dañ. viij. ac
ix. ca. Rõ aũt hui' terminatiõis eſt ſm eũdez
doctorẽ ibidẽ: Ut denotet̃ vltimata ↄiũctio
quã ſcti angeli hñt cũ deo in viſione btĩfica.
Iſtud eñ nomen el. in hebreo idẽ ſignificat
q̃d de' in latino. ¶ Ad q̃ſtionẽ aũt ppoſitaz
rñdet̃: q ↄ̃uis q̃dam dixerint eũ fuiſſe d̃ ifi-
mo ordine. ſ. angelico: q̃a Au. ſ. dr. Miſſus ẽ
Gabriel angelus a deo ⁊c. Itẽ lʒ alij dixerint
eũ fuiſſe archãgelũ. ſic inq̃t Alb. ſup Miſ-
ſus eſt. ca. xvij. Archangeloꝝ aũt ordo ẽ me
dius infime hierarchie. Et hoc videt̃ approba
ri p illud q̃d canit eccleſia dicẽs. Gabrielem
archangelũ ſcim' diuinit' te eſſe affatuʒ. Et
hãc opinionẽ etiã tenet btũs Tho. in. iij. ſcp.
ſen. diſt. ij. et i. iij. pte ſũme. q. xxx. tñ videt̃ eẽ
tenẽda opinio eoꝝ q̃ dixerũt ipm fuiſſe de ſu-
pͥmo ordie ſpirituũ btõꝝ. ↄ̃uis eñ pprie di
cant̃ angeli illi q̃ ſunt in vltimo choro ⁊ i fi-
ne vltime hierarchie: tñ large oẽs ſpũs bea-
ti de q̃buſcũq; ordinib' appellant̃ angeli: ſm
Iſid. vij. ethymol. Et ſic ñ obſtat dictũ euan-
gelij eũ appellãtis angelũ. q̃ etiã ſeraphin nũ-
cupant̃ angeli. Nõ etiã obſtat q eccl'ia eũ ap
pellat Archãgelũ. q̃ vt ait Diony. in li. ange
lice hierarchie: Angeli ſupmi ordinis i ſe cõ-
tinent pfectiões inferioꝝ ordinũ: vñ ⁊ eoruʒ
noĩb' appellari pñt. ſicut ⁊ ſacerdos in ſe ha-
bet pfectiõem oĩm ordinũ inferioꝝ. vñ ⁊ ſub-
Q Ga- diacon' ⁊ diacon' appellari põt. ¶ Q aũt fue-
briel fue- rit iſte angelus de ordine ſeraphico: pbat̃ p
rit de or- illõ Eſa. vj. vbi dr̃ ppha. Uolauit ad me vn'
dine Se- de ſeraphin. Si g̃ de hoc ordine fuit q̃ Eſaiã
raphico ad pphetãdũ incarnatiõem purgauit: multo
magis de ipo ordie eẽ debuit q̃ ipſam icar-
natiõnẽ nunciauit. Hic g̃ tenenduʒ: videt̃ q
iſte angelus fuit vn' de pncipalioꝝ ordis
ſeraphici. q̃d tenere videt̃ Ber. ſup Miſſus
eſt: dicẽs. Nõ arbitror hunc angelũ ad vgi-
nem miſſum de minorib' eẽ: q̃ q̃liber ex cã
ſolẽt ad terras crebra fungi legatiõe. q̃d ex
eius noĩe palam intelligi dat̃: q̃d interpͣtat̃
G fortitudo dei. Hec ille. ¶ Dicunt g̃ q̃dã do
ctores q iſte angelus Gabriel pncipalior fu
it omniũ ſpirituũ beatoꝝ poſt luciferum. et
hoc videt̃ veriſile. q̃a cũ princeps vult aliq̃d
magnifacere: p viꝝ apõ ſe fideliorẽ id agere
ſolet. Sic de' etern' volens hoc oĩm maximũ
opeꝝ ſuoꝝ facere. ſ. incarnatiõem filij ſui q̃

excedit oĩa opa dei: ſm Aug. in. xiij. de trini.
nõ fecit niſi mediante angelo fideliori ⁊ gra-
tiori: ⁊ p ↄ̃ñs altiori. q̃ tanto q̃s apud deum
eſt altior: q̃nto ei eſt gratioſior. Cũ g̃ iſte an-
gelus fuerit legat' dei ad ſpõſam ſuã: nõ de
buit eẽ legat' minor ſed legat' a latere. Et Opinio
hanc opinionẽ tenet Frã. de may. vbi ſ. Qui Fran. de
illa vba Miſſus eſt Gabriel angelus a deo: mayro.
ſic exponit. ſcʒ imediate. q̃a cõiter angeli ab
archangelis trãſmittunt̃ imediate. et archã
geli a ſupiorib'. ſ. a thronis ſm btm̃ Gre. in
moral. Ex iſta aũt imediatione videnẗ acci-
pi q̃ttuor theologica argumẽta. Primũ eſt
q iſte angelus videt̃ eẽ deo imediat'. quia
talis eſt ordo in miſſionib' q̃lis ẽ ordo in p-
fectionib' angeloꝝ: p eo q inferiores ſemp
mittunt̃ a ſupiorib': ſm btm̃ Diony. in li. de
angelica hierarchia. Cui' ratio ẽ. q̃a ordo di-
uine ſapie req̃rit vt vltima diſponant̃ p me-
dia: et media p ſuprema. Et ideo cũ iſte fue-
rit imediate a deo miſſus: videt̃ q in ordine
hierarchico ſit ei imediatus. Secundũ ar
gumentũ eſt: q iſte angelus videt̃ eẽ ſim-
pliciter oĩm ſupmus. q̃a cũ oẽs angeli ſint
inuicẽ ſubordinati vſq; ad pͥmũ queʒ appel-
lat hic Dionyſi' in li. de diuis noĩb' ſummũ
ſeraph ſolus ſupmus deo eſt imediatus. q̃
a ſupmo vſq; ad nouiſſimũ ſubordinate ex-
tendit claritatis ſue radium celeſtis pater.
Tertiũ argumẽtũ eſt q iſte angelus eſt hie-
rarcha in ordine ſeraph. q̃a cũ ſit in ordine il
lo ſupmus: ille eſt hierarcha in vnoquoq; or
dine qui in illo eſt ſupmus. Niſi forte dicat̃
q nullus angelus in hoc ordie ſeraph ẽ hie-
rarcha. q̃a nullus attingit ad tãtã pfectiõez
q̃ntã lucifer in illo ordine habuiſſet. et iõ illa
dignitas erat forſitan hoĩ reſeruata. Quar
tũ argumentũ eſt: q iſte angelus videt̃ hie-
rarcha vniuerſalis in tota hierarchia celeſti
fuiſſe. q̃a cũ ordo ſupm' ſeraphin pncipetur
oĩb' alijs ↄ̃tutib': vt patʒ i li. Diony. celeſtis
hierarchie. ille q̃ pncipat̃ in ſupmo ordie: oĩ-
bus ſimplr̃ pncipat̃. Iſta tñ argumẽta non
cõcludũt euidẽter niſi pͥmo ſuppoſito. Naʒ
angeloꝝ merita nob' ſũt incognita. ſed pter
intẽſam affectõeʒ pure mẽtis ad chr̃i pconia:
iſtũ celeſtẽ nũciũ q̃ntũ valem' alijs nõ piudi
cando nec determinãdo efferimus. Hec ille
vbi ſ. Qui etiã rñdet q̃ttuor oppoſitiõib' q̃
fieri poſſent ↄ̃ predicta. et maxĩe: ſiq̃s diceret
q cũ ſm btm̃ Diony. i li. de angelica hierar
chia: illi de ordine ſeraphico nõ mittant̃ ad
exteriora. nõ videt̃ iſte angelus fuiſſe de illo
ordine. q̃a rñdet pdict' doctor q hoc veꝝ eſt
d̃ cõi lege. nõ tñ eſt ↄ̃ eoꝝ dignitatẽ ſi ex pui-
legio ſingulari q̃ñq; mittant̃: ſicut fuit i hac
ſacratiſſima annũciatiõe: cũ pſona vbi q̃ in
infinitũ ẽ ei' nobilior fuerit i hoc myſterio in-

carnatiõis miſſa. Sʒ ꝯ ꝑdicta argui poſſet:
ꝙ eccl'ia in officio angeloꝝ ꝑmo noiat ſcm̃
Michaelē ꝗ̃ Gabrielē in hymno ad laudes
q̃ſi digniorē. Itē appellat eũ ꝑpoſitũ ꝑadiſi
dicēs. Michael ꝑpoſit⁹ ꝑadiſi quē honorifi
cãt angeloꝝ ciues. Itē appellat eũ ꝑncipē ce
leſtiſ exercit⁹. vñ canit. Collaudam⁹ veneran
tes oēs celi milites: ſed ꝑcipue ꝑmatē celeſtiſ
exercit⁹ Michaelē in ꝟtute ↄterentē zabu
lon. Ipſe em̄ eſt q̇ ſuꝑauit i bello luciferꝝ: vt
hr̃ Apoc. xij. vñ videt̃ eſſe ſupm⁹. Quib⁹ oi
bus rñderi poſſet: ꝙ ſicͭ in q̇libet regͦ cõiᵗ eſt
vn⁹ generalᵗ capitane⁹ ꝛ ꝑnceps militie q̇ ab
oib⁹ militib⁹ regiſ venerat̃. et tñ ꝑ h nõ ſequit̃
ꝙ iſte ſit ſcõs a rege: vel dignior oim i regno
eius. qꝛ ſepe repiunt̃ aliq̇ ipſo ꝓximiores re
gi: ꝛ digniores apud illũ. ſic ꝛ in ꝓpoſito. ❡ Ꝙ
aũt Michael luciferꝝ debellauit. h nõ egit in
ꝟtute ꝓpria ſed dei: q̇ ad maiorē ↄfuſionē ſu
ꝑbie luciferi fecit eũ nõ ab excellētiori ange
lo ꝑadiſi: ſed ab vno alio non ſupmo ſuꝑari
Iuxta illõ. j. ad Coꝝ. j. Infirma mõi elegit
de⁹ vt ↄfũderet fortia. ꝛ ꝓpᵗ hãc victoriã for
te poſtea eũ ꝑfecit aiab⁹ in celũ deferēdis. et
iõ eccl'ia eũ ꝑmo noiat ꝛ particulariᵗ venera
tur. Veꝝ qꝛ de his nõ repit̃ certa determiatio
in ſacra ſcꝑtura: ſaltē opoꝛꝫ ↄcludere ꝙ Ga
T
briel angel⁹ eſt apd̃ deũ excellētiſſim⁹. ❡ Ei⁹

Magnitudo Gabriel miſſi appet

aũt magnitudo appar: ex trib⁹ magnis offi
cijs q̇ de⁹ in curia ſua illi cõmiſit. Primũ eſt
reuelatio ſecretoꝝ: vt ait glo. ſuꝑ illõ Dañ.
viij. Gabriel fac iſtã intelligere viſionē. Se
cundũ eſt victoria ꝑlioꝝ. Vñ dr̃ q̇dã glo. ſu
ꝑ Dañ. ꝙ Gabriel ꝑpoſit⁹ eſt a deo ꝑlijs ge
rēdis. Tertiũ eſt aſſiſtētia añ deũ. Vñ ipe di
xit Lu. j. Ego ſum Gabriel angel⁹ q̇ aſto añ
deũ. Magnũ eſt igit̃ ſecreta reuelare. mai⁹
eſt victorias ꝑlioꝝ ↄcedere. ſed maximũ eſt
añ deũ ſp aſſiſtere. De ipſo etiaꝫ angelo inq̇t
Greg. in q̇dã Homel̃. Ad h myſteriũ ſũmũ
angelũ venire dignũ fuerat q̇ ſũmũ oim nũ
ciabat. Cõueniēs em̄ fuit ꝙ ꝓ tanta re ſingu
lariſſima: ſingularis nunci⁹ mitteret̃ q̇ eſſet
oim angeloꝝ excellētiſſim⁹. Dicit etiã Gre.
vbi ſ. Dict⁹ ē aũt Gabriel: q̇d nomē officio
ſuo ↄgruit. Gabriel em̄ dei fortitudo nomi
nat̃. Per dei nãqꝫ fortitudinē nunciãdũ erat
ꝙ ꝟtutũ dñs ꝛ potēs in ꝑlio/ad debellãdas
V
ꝑtātes aereas veniebat. ❡ Sciēdũ q̇qꝫ ſm

Gabriel multipl'r iterꝑtat̃.

Hiero. ꝙ hoc nomē Gabriel põt multiplicit̃
interꝑtari. Primo (vt ſ. dictũ eſt) fortitudo
dei. qꝛ diuia fortitudo magiſ cõnexa videtur
fuiſſe in iſta incarnatione ꝗ̃ in mõi creatiõe
Plus em̄ diſtat de⁹ a q̇libet creatura ꝗ̃ cre
atura a nihilo. Ar. in c. dannam⁹. de ſũ. tri.
et fi. catho. et ideo pl⁹ fuit facere hoiem deũ
ꝗ̃ ꝓducere de nihilo mõm. Secũdo Gabri
el interꝑtat̃ virtus noſtra deus. quia ꝟtute
diuina cõcepit virgo: nõ humana. vt decla
rat Damaſce. in. iij. ſniaꝝ ſuaꝝ. Tertio Ga
briel interꝑtat̃: cõfortauit me de⁹. Angelus
em̄ ex ꝑte dei confortauit ꝟginē. Quarto ga
briel interꝑtat̃ cõfirmatio dei. quia ꝑ ipſius
annunciatiõeꝫ ↄfirmatũ eſt coꝛ btiſſime vir
ginis. Vñ in officio diuino canit eccl'ia. Con
firmatũ eſt coꝛ virginis in q̇ diuia myſteria X
angelo nunciante ſuſcepit. ❡ Tertio in hac Gabriel
ꝑte q̇rit̃ An iſte angelus apparuerit btē ꝟgi viſibilit̃
ni in viſione corꝑali. Et rñdet Rich. nr̃ vbi Marie
ſ. et Tho. in. iij. ꝑte ſum. q. xxx. et Albt⁹ ſuꝑ appuit
Miſſus eſt. ca. xx. ꝙ ſic. Et poſſum⁹ h ꝓbare
auctoritate Auguſtini in ſermone annũcia
tionis: dicētiſ in ꝑſona ꝟginis. Venit ad me
q̇dã magn⁹ paranymph⁹ chr̃i: nõ ꝑtiarcha ꝑ
mus aut ꝓpha egregius: ſed Gabriel archã
gelus: facie rutilans: veſte coruſcãs: inceſſu
mirabilis ꝛc. Que oia ꝑtinere nõ pñt niſi ad
corporeã viſionē. Hoc ãt ↄueniēs fuit Pri
mo rõne ſimilitudinis. q̇a illud q̇d annũcia
bat̃ erat incarnatio dei inuiſibilis. vñ conue
niens fuit vt ad hui⁹ rei declaratiõem inuiſi
bilis creatura formã aſſumeret in qua viſi
biliter appareret: cũ etiã oēs apparitiões cor
porales veteriſ teſtamēti ad hãc apparitionē
ordinate fuerint q̇ dei fili⁹ apparuit in carne.
Scõo fuit ↄueniēs rõne certitudinis. Ea
em̄ que ſunt oculis ſubiecta certi⁹ cõprehen
dimus ꝗ̃ ea que ſolũ imaginamur. iuxta il
lud Oracij in poetria dicētiſ. Segni⁹ irritãt
anios demiſſa ꝑ aures Q̃ q̇ ſunt ocl'is ſub
iecta fidelib⁹. Et q̇d inq̇t imꝑator in. §. fi. in
ſti. de gradib⁹. ſ. Veritas magiſ occultata ſig
de ꝗ̃ ꝑ aureſ animis hoim infigit̃. Et Hoſt.
vbi ſ. Certior aure arbiter eſt ocul⁹. Vñ de
Chryſ. ſuꝑ Mat. ꝙ angelus nõ in ſomnis:
imo viſibiliter virgini aſtitit. Nã q̇a magnã
valde reuelatõeꝫ ab angelo accipiebat: age
bat tante rei euentus miſſione ſolēni. Tertõ
fuit ↄueniēs rõne altitudinis. ſ. ꝓpter altitu
dinē ꝛ dignitatē matris dei: que non ſolum
in mente ſed etiã in corporeo vētre erat dei fi
liũ receptura. et ideo nõ ſolum mens ei⁹: ſed
etiã ſenſus corporei erãt viſiõe angelica dele
ctãdi. ❡ Si ꝟo obijciat̃ ꝙ ſm Aug. xij. ſuꝑ
Gen. ad l'ram: intellectualis viſio ē potior et
dignior corꝑali: ꝛ ꝑcipue ipi angelo magis
ↄueniēs. Nã viſiõe intellectuali videt̃ ange
lus in ſua ſuba. viſiõe aũt corꝑali videt̃ ſolũ
in figura aſſũpta corporea. igit̃ angelus an
nũcians magis apparere debuiſſet in viſiõe
itellectuali ꝗ̃ corꝑali. Rñdet btũs Tho. vbi
ſ. ꝙ intellectualis viſio eſt potior ꝗ̃ imagi
naria vel corporalis ſi ſit ſola. Sed ipſemet
Auguſtin⁹ ibidē dicit: ꝙ eſt excellētior ꝓphe
tia q̇ habet ſimlᵗ intellectualē ꝛ imaginariaꝫ
viſionē ꝗ̃ illa q̇ habet alterã tm̃. btã aũt vir

go nõ ſolũ ꝑcepit viſionẽ corꝑalẽ: ſed etiã in/
tellectualẽ illuminationem. vñ eiꝰ apparitio fuit
nobiliſſima. ¶ Dicit aũt Albeꝰ ſup Miſſus
eſt. ꝙ iſte angelꝰ appuit btẽ vgini in hũana
ſpecie pulcerrima ⁊ i forma iuuenili ⁊ i veſte
cãdida ⁊ clara. Et facta fuit hec ſalutatõ ma
ne. ſ. i ortu diei: vt ſignificaret veri ſolis cõ
ceptũ. ſ. chꝛi. Fuerũt tñ circa h varie opiniões
q̃s refert Frã. de may. ſup Miſſus ẽ. Nã ali
q̃ dixerũt ꝙ hec annũciatio ⁊ incarnatio vbi
fuit facta media nocte. iuxͣ illud Sap. xviij.
Dũ mediũ ſilẽtiũ tenerẽt oĩa: ⁊ nox i ſuo cur
ſu mediũ iter hɜet: oĩpotẽs ſmo tuꝰ dñe a re
galibꝫ ſedibꝫ venit. Alij vo dicũt ꝙ facta eſt
hora tertiaꝝ. q: ſic pmꝰ hõ fuit illa hora ꝓdu
ctus: ita eadẽ hora debuit ɔcipi chꝛs. Et ad
auctẽ allegatã de media nocte rñdẽt: ꝙ itel/
ligit de aduẽtu ex mris vẽo i mõm. et nõ de
aduẽtu de ſinu pr̃is i vterꝫ vgĩs. Et dicũt ꝙ
vterꝰ vgĩs dɜ regal' ſedes filij dei. Alij etiam
dixerũt ꝙ hec incarnatio facta fuit veſptina
hora. ſ. in ſero hora cõpletorij. quia illa hora
multis ꝑuilegijs fuit illuſtrata: maxĩe ꝙ hac
hora ſm eos fuit creatꝰ. q: ſic hõ tanq̃ꝫ excel
lẽtior factꝰ eſt poſt oĩa aĩalia: Gen. j. Ita ſol
lũinare maiꝰ pꝰ oĩa lũinaria. et ſic i ſero. Di/
cũt ẽ iſti ꝙ fuit ɔueniens vt eadẽ hora q̃ ſol
corporeꝰ formatꝰ fuit ex luce pmaria: etiã for
maret ſol iuſticie d vgĩe itacta. Sꝫ Frã. vbi
ſ. videt tenere ꝙ myſteriũ incarnatiõis fuit
inceptũ hora veſptina. qa in ſero appuit Ga
briel angelus btẽ vgini ⁊ eã ſalutauit ⁊ icar/
natiõem filij dei ipi annũciauit. Et ꝓpt h ec/
cleſia in ſero facit pulſari Aue Maria. vt i/
q̃t ſerũs Bonauẽ. quẽ refert Frã. vbi ſ. Sꝫ
collocutio int btiſſimã vginẽ ⁊ angelũ dura
uit vſqꝫ ad horã matutinã in q̃ btã vgo con
ſenſum pſtitit ⁊ filiũ dei ɔcepit. et ꝓpter h ſm
ritũ eccl'ie poſt matutinũ. ſ. in hora incipiẽtis
auroꝛe ſonat Aue maria. vt deo ⁊ btẽ virgi
ni de cõpletõe tã excelſi myſterij graꝝ debite
actiões referant. ¶ Dicit q̃ꝫ Fran. vbi ſ. ſm
ſniam Auguſtini in. iiij. de trini. ꝙ chꝛs icar
natus fuit ⁊ paſſionatꝰ in mẽſe marcij. ſ. xxv
die. Et rõ q̃re in tali menſe voluit incarnari
et pati: fuit ꝓpt mlta ꝑuilegia iſtiꝰ mẽſis: ma
xime duo. Primũ dɜ pmordialis creatõis.
qa iſto mẽſe dɜ mõs cũ ſuo ornatu creatꝰ. Et
ideo dixit dñs Exo. xij. d h mẽſe. Mẽſis iſte
pncipiũ menſiũ pmus erit vob in mẽſibꝫ an
ni. Secundũ ꝑuilegiũ fuit iſraelitice libera
tiõis. qa iſto mẽſe fuit ꝓpls iſraeliticꝰ libera/
tꝰ de egyptioꝝ captiuitate: et eductꝰ p Mo
yſen tranſito mirabilr mari rubro. et ĩdo cõ
gruũ fuit vt ei daret tertiũ ꝑuilegiũ. ſ. reno/
uatiõis p chꝛi incarnatiõem. de q̃ pdictũ fu/
erat Hiere. xxxj. vbi dɜ. Nouũ faciet dñs ſu
p terrã: femia circũdabit viꝝ. Itẽ ⁊ q̃rtuꝫ. ſ.

I Apparu/it i ſpecie hũana

Qua ho/ra ſit fcã ſalutatio

In mar/tio chꝛs icarnatꝰ et paſſus

liberatiõis hũani generis de ſeruitute diaboli/
ca p paſſionẽ eiuſdẽ. Q aũt hec annũciatio
facta fuerit in martio: patet Luc. j. vbi hɜ ꝙ
facta eſt in menſe ſexto a ɔceptiõe ſcẽ Eli
ſabet q̃ ɔcepit btũ Joãnẽ baptiſtã. xxiiij. ſe/
ptẽbris: vt patet ex eiꝰ natiuitate. q: pſuppo/
nit ſteriſſe in vtero matris nouẽ mẽſibꝫ: ſic fie
ri ſolet cõit. et ſic ſextꝰ mẽſis a ɔceptiõe beati
Joãnis fuit martiꝰ. Vñ Beda in homel'. q̃
dã inq̃t. Quia chꝛi incarnatio ſexta etate ſe/
culi futura erat: recte ſexto menſe concepti
Joannis miſſus ad Mariã angelus naſci/
turꝝ nũciat ſaluatorẽ. Menſem aũt ſextum
martiũ intelligimꝰ cuiꝰ. xxv. die dñs nr ⁊ cõ
ceptus tradit ⁊ paſſus: ſicut ⁊. xxv. meſ de/
cembris eſt natus. Dicit aũt Fran. vbi ſ. ꝙ
in tali die in q̃ chꝛs incarnatus eſt cepit fieri
mõi creatio. Nam in illa creauit deꝰ celum
et terrã: naturã angelicã ⁊ lucẽ pmariã: vt di
cũt aliq̃ doctores. Et ideo ɔgruũ fuit vt i ta
li die crearet aĩa chꝛi q̃ celo ⁊ natura angeli/
ca eſt dignior ⁊ luce pmaria ſplẽdidior: ⁊ for
maret eius corpus quod eſt terra incõpabi
liter pcioſior. Item ibidem dɜ pdictꝰ doctor
ꝙ incarnatio dñi noſtri facta fuit in ſexta fe
ria. in qua ſic chꝛs voluit pati: vt patet Jo
an. xix. ita etiam voluit incarnari. Et hec eiꝰ
opinio ꝓbari põt. Nã ſicut pmꝰ hõ formatꝰ
fuit de terra ſexta feria: vt patꝫ Gen. j. ita cõ
gruũ fuit vt ſecundus Adã eadẽ die forma/
ret de vgĩe Maria. ¶ Dicit q̃ꝫ Frã. d may.
in ſermone annũciatiõis ꝙ ſexto millenario
annoꝝ a creatiõe mõi facta eſt incarnatio fi
lij dei. Sic eñ in ſexto die formauit hoiem
ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ ſuã impſſaꝫ: ita iſto
ſenario formauit deꝰ illũ hoiem q̃ eſt imago
dei vel eius ſilitudo expſſa ſm apl'm. Et ſic
die illo fuit hõ lapſus: iſto millenario fuit
repatus. et ſicut in iſto anno agebat ſeptua/
geſimaſcda generatio ab adã: ſic iſte hõ. lxxij
diſcipulos habuit. Hec ille. Albertꝰ aũt vbi
ſ. c. xxxj. dɜ ꝙ chꝛs rõnabiliter in ciuitate cõ
cipi debuit: ſic dicẽs. Chꝛs nõ in mari q̃ locꝰ
piſcium: non in aere qui eſt locus auiũ: nec i
campo q̃ eſt locus agreſtium aĩaliũ: ſed in
ciuitate q̃ eſt locus ꝓprius hoim cõcipi debu
it: q̃ ꝓpter nos ⁊ ꝓpter noſtrã ſalutem de celo
deſcendit. Et ibidẽ etiam dɜ Eſt ⁊ alia rõ q̃re
dñs voluit in ciuitate cõcipi. Dñs eñ qñ de
celo deſcẽdit: nõ ſine cel' nec ſine regno celoꝝ
venit: ſed celuꝫ celoꝝ ſecũ tulit. hoc eñ luci/
fer non fecit. quia ſicut fulgur de celo cecidit
⁊ celũ ibi totũ reliquit: ignem ſuũ mõ ſecum
deferens quocunqꝫ vadit. Dñs aũt id quod
fuit pmanſit: ⁊ ad matrẽ veniẽs: de bonis pa
ternis non expulſus fuit. Unde nunq̃ꝫ extra
regnum celoꝝ fuit. vnde ⁊ quando in vtero
ɔceptꝰ fuit: ipſa vgo ſuũ regnũ celorum fuit

In mar/tio creat mũdus.

I In ſexto millena/rio incar/nat chꝛs

In ciui/tate cõci/pit chꝛs

De hac ꝗ ciuitate glīoſa dicta ſunt: qm̄ oīa
q̄ ad pfectiōem ciuitatꝭ ptinent/in btiſſima
virgine inueniri ⁊ de ipſa dici pñt. Fuit em̄
fundata ſup humilitatē: p caſtitatē murata:
turrita p charitatē: ditata p paupertatē: cuſto
dita p diſcretiōem: libera īmunitate pctōꝝ:
pacifica ſupatiōe tentationū: diuino officio
oꝛnata p elegantiā moꝝ: edificata in refugi
um pctōꝝ: populoſa ꝟtute ⁊ oīm donoꝝ gra
tuitoꝝ: irrigua abūdātia oīm miſerationū:
B in altiſſimo ſita p excellētiā ꝑuilegioꝝ. Hec
In gali- ille. ¶ Qui in capl'o ſeqnti q̄rēs: q̄re in gali-
lea incar lea annunciat⁹ ſit: tandē ꝯcludit di. Dicim⁹
natus. ꝙ annunciatio ⁊ ꝯceptio dñica fieri debuit ī
Galilea: ⁊ ꝓpter factū qđ fiebat: ⁊ ꝓpter finē
ꝓpter quē fiebat. Dñs em̄ icarnat⁹ fuit vt iu-
deos ⁊ gentiles ſaluaret: ꝓpterea in regiōe q̄
ab vtriſq̄ inhabitabat̄ annūciari ⁊ ꝯcipi vo
luit. Q aūt ab vtriſq̄ ībabitaret̄: patet. et ꝑ
mo ꝙ a gentibꝫ: Eſa. ix. et p h̄ ꝙ đr trās ioꝛ-
danē galilee gentiū. Q aūt a iudeis: patet p
euāgeliſtā Lucā q̄ đr. ij. ca. Aſcendit aūt Jo-
ſeph a galilea ciuitate nazareth i iudeā. ⁊ ſic
in regiōe cōi cōcipi voluit: q꞉ p oībꝫ naſci vo
luit. non em̄ iudeoꝝ de⁹ tm̄: ſed etiā eſt gētiū
Itē regio illa ſuo noīe ꝓprietatē icarnatiōis
ꝓpꝛijſſime expſſit. Galilea em̄ iterp̄tat̄ reue-
latio ſiue trāſmigratio. In hac aūt annūci-
atiōe fiebat ſūmi ſecretoꝝ reuelatio: qñ ver-
bū quod in ꝑncipio erat apđ deū ⁊ lucē inha
bitat inacceſſibilē quā nemo vnq̄ vidit: ca-
ro factū eſt. ⁊ vidit oīs caro ſalutare dei nr̄i.
quod libꝝ aperuit ⁊ ſignacula oīa ſoluit: et
nobis oīa q̄cunq̄ audiuit a patre nota fecit.
Simili modo fiebat h̄ trāſmigratio maria de
ignorātia in ſciam: de culpa in gr̄am: de vm
bꝛa in veritatē: de ſeruitute in libertatē: de ti
moꝛe in amoꝛē: de grauitate in leuitatem: de
auſteritate i benignitatē: de diuinitate i hu-
manitatē: q̄ maxia trāſmigratio fuit. q꞉ i ea
ꝑmū ad vltimū in vnā pſonā trāſmigrauit.
Hec Alb. vbi ſ. Fran. aūt mayro. vbi ſ. dicit
Galilea fuit regio feliciſſima: vñ mlt̄itudo
apl'ica a dño ibidē incarnato fuit electa. Et
ꝓpter hoc dicebant iudei Act. ij. Nonne oēs
iſti galilei ſunt? ¶ Scđꝫ aūt btm̄ Hierony
mū Galilea h꞉ q̄druplicē interp̄tatiōem in-
carnatōis myſterio ꝯgruentē: Quaꝝ pꝛima
ēſt ꝙ galilea đr rota. et illud cōuenit icarna-
tionis myſterio. q̄a ibi rota diuinitatis fuit
vnita quadrato noſtre hūanitatꝭ. Unde ait
q̄dā ꝙ in hac ꝟbi copula in q̄ fallit oīs regu-
la circulus q̄drat̄. Rota q̄ppe ſignificat diui
nitatē. q꞉ circularꝭ figura nō h꞉ ꝑncipiū ne-
q̄ finem. ſicut eternū vere eſt ſine ꝑncipio et
ſine fine. Unde q̄dam phs diffiniens q̄d eſt
deus: dixit ꝙ deus eſt circulus cui⁹ centrū ē
vbiq̄: ⁊ circūferentia nuſq̄. Hic aūt phus
fuit Paulus trimegiſt⁹: cuius diffinitiōem
etiam refert Alexan. de Ales. in. iij. parte ſū-
me in tractatu de cōuenientia incarnatiōis
chr̄i. q. ij. Sequit̄ Fran. vbi ſ. Quadrat⁹ ꝟo
q̄ ex omni parte eſt finitus in puncto: deſignat
naturā creatā. Et idcirco circulus tūc fuit q̄
dratus quando de⁹ extitit hūanat⁹. ¶ Se-
cūda interp̄tatio eſt ꝙ Galilea đr volubilis.
Et iſtud ſignificatū huic ineffabili myſterio
congruit. quia ſicut in motu quo voluit̄ ali-
q̄d mobile: cōiungit̄ finis mot⁹ cū pꝛincipio
vt patet in celo: ita incarnatiōis myſterio pꝛi
ma natura. ſ. diuia: que eſt pꝛimū ꝑncipium
oīm: ⁊ humana que ē vltima in genere intel-
lectualiū eſt ſimꝭ copulata. vñ dicit beatus
Dionyſius in li. de diuis noībꝫ: ꝙ in iſto my
ſterio de⁹ noſtrā eternitatē reduxit ad ſuum
ꝑncipium. ¶ Tertia interp̄tatio eſt ꝙ gali-
lea đr transmeans. Et iſta ſignificatio huic
myſterio eſt ꝯueniēs. quia in eo natura hūa
na tranſmeauit ad ſuppoſitū aliene nature:
cū eſſet nata ſuppoſitari in ſuppoſito ꝓpꝛio ꝺ
ſuo genere: ⁊ tñ fuit ſuppoſitata i ſuppoſito
diuie nature: ſm̄ illđ ad Heb. ij. Nō āgelos
appꝛhēdit ſed ſemē Abꝛae ¶ Quarta inter-
p̄tatio eſt: ꝙ galilea dicit̄ trāſmigratio mea.
et cōuenit iſti myſterio. quia in eo dei filius
ſemetipm̄ exinaniuit dum verbū caro factū
fuit: Joan. j. Unde ſicut natura hūana fuit
eleuata p aſſumptionē: ita pſona diuina fu-
it inclinata p ſuſceptionem. Et ideo dei fili⁹
fuit dict⁹ viatoꝛ ⁊ p ꝯñs trāſmigratio ſibi cō
ueniebat. vñ đr ei Hiere. xiiij. Quare ſic co-
lonus futurus es in terra ⁊ q̄ſi viatoꝛ decli-
nās ad manēdū? Quare futur⁹ es velut vir
vagus? Et ſm̄ hec oīa dñs Jeſus chr̄s ꝯue
nienter in regione galilee incarnatus fuit: ⁊
galileus appellatus eſt. ¶ Sed p̄dictis op-
poni pōt ꝙ vt habet̄ Joā. vij. iudei dixerunt
Nicodemo: Scrutare ſcp̄turas ⁊ vide: q̄a a
galilea ꝓpheta nō ſurgit. ſed reſpōdet̄ ꝙ ipſi
fuerūt excecati: exiſtimātes omnē regionem
p̄ter iudeā ꝑpetuo a diuis bñficijs eſſe repel-
lēdā. Itē ſi oppona꞉ ꙩ iudei dicebāt Jo. vij.
Nunq̄d a galilea chꝛiſtus veniet? quaſi dice
rent non. ⁊ reddebant rōnem dicētes. Nōne
ſcp̄tura dicit: quia ex ſemine Dauid ⁊ bethle
em caſtello vbi erat Dauid venit chr̄s. Re-
ſpondet̄ ꝙ ipi pfidi iudei in hoc decipiebant̄
quia putabāt chr̄m in nazareth natū vbi fu
erat educat⁹: cum tñ eſſꝫ natus in bethleem
vt habet̄ Lu. ij. Si tamen iudei mēte fideli
et non obſtinata ſcripturas inſpexiſſent/po-
terant dirigi per illud vaticinium Eſa. ix.
Terra zabulon ⁊ terra neptalim via maris
trans Joꝛdanē galilee gentium. Populus
q̄ ambulabat in tenebꝛis vidit lucē magnā
ambulantibꝫ in regione vmbꝛe mortꝭ lux oꝛ-

ta eſt eis: ſic inducit euangeliſta Matth.iij
Hec Fran. de mayro. vbi ſ. ¶ Albtus aũt
C vbi ſ. c. xxxiij. ꝓbat ꝯgruum fuiſſe chr̃m cõ-
Cõgrue cipi in nazareth/ q̃ flos interp̃taẽ. Vñ etiam
ꝯcipitur ait: Vñ ḡ in nazareth conceptus fuit/ q̃ ſic
xp̃s i na flos de flore ſine mixtione de mr̃e ſaluo vgi-
zareth ginitatꝫ decore ꝓceſſit. Vñ Bern̄. ſup Miſ
ſus eſt inq̃t: In nazareth ḡ annũciatẽ chriſt9
naſciturus: q2 in flore ſperatẽ fructus ꝓceſſu
rus. Nomen igiẽ ciuitatis in q̃ ꝯcipitur exp̃
mit ſtatum temporis ⁊ finem opis ad queꝫ
venit. Cum em̃ chr̃s in nazareth cõcipitẽ hy-
ems tranſijt: temp9 innouatõis aduenit: fru
ctus appropinquauit: omnibus ſe exhibuit:
medicinam confecit: ſenſum refecit: coronã
dis petõribꝫ venit. Hec em̃ ſunt ꝓprietates
florꝫ: ꝓpẽ q̃s congruit nazareth ad locum
diuine conceptionis. Hec ille. Merito ḡ na
zareth vocatus eſt loc9 in quo conceptio flo
ris illius annunciata eſt/ qui inquit Cañ. ij
Ego flos campi et lilium conuallium. Ad
hanc q̃ꝫ annunciationem faciendam ꝯgrue
vnus ex angelis miſſus eſt. Angeli enim di
cuntẽ flores paradiſi. Nazareth aũt eſt in q̃-
dam valle montibꝫ vallata firmiſſimis: vbi
abundat ſaluia/ ruta/ et ortomilia. Per ſal-
uiam aũt ſapia/ ꝑ rutam iuſticia/ ꝑ ortomi-
liam vo bonitas deſignatẽ: q̃ oia ꝑfecte fue-
runt in filio dei rege angeloꝝ. In illo etiam
loco extant veſtigia cuiuſdam eccl̃ie que fu
it a ꝑmitiuis chr̃ianis fabricata añ cui9 alta
re adhuc eſt columna q̃dam q̃ dr̃ mediaſſe i
ter vginem et angelum/ que erat conſtituta
in medio oratorij. Conceptus q̃q3 fuit chr̃s
in Nazareth vt adimpleretẽ ꝓphetia Eſa. xj
dicens: Egredietẽ vga de radice ieſſe: et flos
de radice eius aſcendet. Vbi ſm̃ vitatem he
braicam habetẽ: Et nazareus de radice eius
aſcendet. Mr̃ enim dr̃ radix filij: ⁊ filius ap
pellatẽ flos mr̃is. xxxiij. q. iij. c. tunc ſaluabitẽ
Vbi glo. Item hoc ideo factũ eſt vt btẽ vir
Flor' tri ginis excellentia figuraretẽ. vt enim ſ dictũ
plex cõdi eſt nazareth flos interp̃tatẽ. Et floris triplex
tio eſt conditio que vgini competit. ſ. pulcritu-
do/ redolentia/ et fructuoſitas: quas ꝯditio
nes ponit Bernardus in ſer. de Aſſump. di
cens: Commẽdat flores pulcritudo/ ſuauis
redolentia/ et ſpes fructus/ gratia triplex.
Prima igiẽ cõditio dr̃ pulcritudo/ quia flo-
res ſunt pulcerrimi. Sic et btã vgo in cor-
pore et anima pulcerrima fuit. Cui dr̃ a ſpõ
ſo ſuo celeſti Cañ. iiij. Tota pulcra es ami-
ca mea et macula non eſt in te. Sup q̃ vba
ait Hugo de ſancto Victore: Pulcra i cor-
pore/ pulcra in mente/ corpore decora/ mẽte
ſincera. Scd̃a conditio floris eſt redolentia
⁊ ſuauitas odoris. Hinc ⁊ beatiſſima virgo
ſuauiſſimũ reddebat ſuaꝝ vtutũ odorẽ. Io
in ꝑſona eius dr̃ Eccl. xxiiij. In plateis ſicut
cinnamomũ ⁊ balſamũ aromatiꝫans odorẽ
dedi/ q̃ſi myrrha electa dedi ſuauitatẽ odo-
ris. Fuit aũt hic odor btẽ vginis exemplarꝫ
⁊ imaculata vita. Vñ Amb. lib. j. ð vginita-
te ait: Fuit vt virgula fumi ex aromatibus
myrrhe: q2 multis erat repleta vtutum odo
ribꝫ: manna vero q2 ex ea fragrabat ſuauiſ-
ſimus odor etiam ſpiritibꝫ angelicꝫ. Et Hie
ro. ad Paulam et Euſtochiũ in ſer. de Aſſũ
ptione inquit: Vere hortus delitiaꝝ btã vir
go in q̃ conſita ſunt om̃ia floꝝ genera ⁊ odo
ramenta vtutum. Tertia conditio floris eſt
fructuoſitas/ ſic et a vgine florentiſſima fru
ctus ille dulciſſimus exijt Ieſus bñdictus
ꝑ cuius guſtum omnes electi ſalui fiũt Vñ
Eccl. xxiiij. dic̃: Ego mr̃ pulcre dilectionis/ ti
moris/ et agnitionis/ et ſancte ſpei/ i me ois
grã/ vite/ et vitatis/ in me ois ſpes vite ⁊ v-
tutis: tranſite ad me omnes q̃ ꝯcupiſcitꝫ me
⁊ a gnãtionibꝫ meis adimplemini. Spũs em̃
meus ſup mel dulcꝫ ⁊ hereditas mea ſuper
mel et fauum. Ipa q̃q3 vgo flos eſt campi ð
q̃ ortum eſt ꝑcioſum lilium cõualliũ q̃ delet
⁊ culpa ſm̃ Aug. in ſmone de natiuitate vir
ginis. Ex quibꝫ omnibꝫ patet expoſitio euã-
gelij Luce. j. dicentis: Miſſus eſt Gabriel
a deo in ciuitatem galilee q̃ vocatẽ Nazareth
¶ Gloſa vo ſup Lucam inq̃t: Locus q̃ mit D
titẽ angel9 nazareth vocatẽ: q2 nazareus. i. ſan
ctus ſanctoꝝ nuncupatẽ venturus. Fran. aũt
de may. vbi ſ approbãs ꝑdicta ſic dicit: Na- Naza
zareth ciuitas gl'ioſiſſima nomine ſuo habꝫ reth ha-
ſex interp̃tationes huic myſterio ꝯgruentes ſex inter-
Quaꝝ ꝑma eſt q9 nazareth interp̃tatẽ flos: q̃ p̃tatiões
ſignificatio competit incarnatõis myſterio/
q2 ſic flos gignitẽ ex ſubtiliſſimis humoribꝫ
vgule: ita chr̃s dñs non fuit gn̄atus ex hũa-
no ſemine: ſed ex puriſſimis ſanguibꝫ vgis
bñdicte: ſm̃ btm̃ Dioñ. in. iij. c. de di. no. Et
iõ Eſa. xj. dr̃: Egredietẽ vga de radice ieſſe. ꝑ
btã vgine/ et flos de radice eius aſcendet. ꝑ
ipius felici ꝓle. Scd̃o nazareth interp̃tatur
ſanctitas: et h̃ ꝯuenit p̃nti myſterio: q2 lꝫ be
atiſſima vgo fuerit ſanctificata in mr̃is vte
ro: tñ illa ſctificatio nõ fuit ita plena ſic ſcti
ficatio ſcd̃a: qñ chr̃m ꝯcepit. ꝑ q̃ ſctificatio-
ne dixit ei angel9 Luc. j. Spũs ſanctus ſup-
ueniet in te ⁊ vtus altiſſimi obumbrabit tibi
bi. Tertio nazareth interp̃tatẽ ꝯſecratio: et h̃
etiaꝫ optime ꝯgruit p̃nti myſterio: q2 res dr̃
ꝯſecrata q̃ ꝑ aliquod ſacramentũ eſt deo di-
cata. Idem em̃ ẽ deo dicare et ꝯſecrare: ſm̃
glo. in c. j. ð reli. do. et ꝓbatẽ in c. eccl'ijs. et c.
in ſancta. de conſe. diſt. j. Sequitẽ Franciſc9
Iſta aũt ciuitas fuit deo dicata ꝑ ſacr̃m ſue
incarnationis ibidem celebrare. Et hoc ẽ di-
gniſſimũ ſacramentũ intẽ omnia ꝑtinẽtia ad

ꝑſonā dñi nrī Jeſu chrī ſm tpꝰ:eo mō q̄ ſa/
cramentū dr ſacrum ſecretum. Et iſto modo
iſta ciuitas fuit ſacratiſſima. Quarto naza
reth interꝑtaṭ vnctio:et h̄ etiam ꝯgruit huic
ſacro:qꝛ tunc fuit illa vnctio celebrata de q̄
fuit ꝓpheta ꝓnunciata. Dan. ix. vt qñ vnge/
ret ſanctuſſanctoꝝ:induceret iuſticia ſempi
terna. Chrīs autē q̄ dr ſanctuſſanctoꝝ in hac
ciuitate fuit vnctꝰ: qꝛ in ꝑmo inſtanti ſue cō
ceptionis ſpūſancto ſine menſura fuit reple
tus. Sic loquiṭ Petrus apl's Act. x. di. Un
xit eum dñs ſpūſancto et ꝟtute. Quinto in/
terꝑtaṭ mundicia q̄ competit incarnationis
myſterio:qꝛ in ꝟbi ꝯceptione ita fuit purga/
ta ꝟgo glo'ſa more angelico: vt purgatio di
caṭ eſſe q̄dam actꝰ hierarchicus ꝙ ipa nituit
tali puritate q̄ maior ſub deo nequit intelli/
gi: vt dic̄ Anſ. in lib. de concep. ꝟgi. lic; ſibi
fuerit maior puritas chrī q̄ eſt deus. Sexto
interꝑtaṭ cuſtodia:qꝛ ibi fuit cuſtodia aſſi/
gnata p deū ad cuſtodiendam iſtam ꝟgine;
bñdictam. Uñ Origeñ. tractans illud euan
gelicum. Inuenta eſt in vtero hñs de ſpūſā
cto:querit a q̄ inuenta et cui inuenta/et dic̄:
Ab angelis obſ̄uantibꝫ eam ad honorē eiꝰ q̄
ab ea generandꝰ erat. ¶ Sed attendendū ē
ꝙ chrīs dñs nr̄ in ſacra ſcꝑtura dr fuiſſe ð q̄/
druplici ciuitate aſpiciēdo ad diuerſas ꝓphe
tias. Primo q̄dem de ciuitate ſion ꝓgenitꝰ
fuit a regibꝫ de ſtirpe Dauid ibidem ſucce/
dentibꝫ Mat. j. Sic reges ſicilie dicunṭ frā
ci: qꝛ in francia ꝓgeniti ſunt ab antiq̄. Se/
cundo dr fuiſſe ð ciuitate nazareth:qꝛ ibi fu
it in vtero natus p ꝯceptionē in annūciatiōe
De qua natiuitate dixit angelus ad Joſeph
Mat. j. Qð in ea natum eſt de ſpūſancto ē.
Tertio dr fuiſſe de ciuitate Bethleem:quia
ibi eſt natus ex vtero: vt habeṭ Lu. ij. Quar
to dr fuiſſe de ciuitate Hierl'm/qꝛ ibi ſepul/
tus fuit. Si vt dr ſanctus petrꝰ de Rhoma
ꝛ ſctūs Jacobꝫ de galicia:et ſctūs ludouicꝰ
de Marſilia: ꝛ Antoniꝰ ð padua. Intelligē
dū tñ ꝙ inṭ omnes iſtas appellationes naza
reth obtinuit ꝑncipatū: tū qꝛ ppl's dicebat i
ſolēnitate de ramis palmaꝝ: Hic ē ieſus ꝓ/
pheta a nazareth galilee. Mat. xxj. tū qꝛ iu
dei volentes cape dñm dicebāt ꝙ q̄rebant
ieſum nazarenū Jo. xviij. Tum qꝛ in titulo
triumphali ſcꝑſit Pilatus: Jeſus nazare/
nus rex iudeoꝝ. Joā. xix. Uñ et credentes in
chrō nazareni fuerunt apellati: et chrīcolaꝝ
ſocietas dicta eſt ſecta nazarenoꝝ. Act. xxiiij
Hec Fran. de mayro. vbi ſ̄. Cum ḡ chrīs ſit
oriundꝰ de ciuitate nazareth/ claꝝ eſt:hāc ci
uitatem q̄ eſt pr̄ia ſua valde diligit. Uera ē
enim ſnīa illa Uirgilij in bucol'. ſc;. Dulcis
amor patrie. q̄ probaṭ p. l. q̄ habebat. ff. ð le.
ij. et ibi Albri. ð roſa. Uñ Ouið. li. ð ponto

Chrīs dr fuiſſe de q̄ttuor ciuitatibꝫ.

Unicuiq; dulcē ē natale ſolum.

canit: Neſcio q̄ natale ſolum dulcedīe cun/
ctos. Ducit et imemores nec ſinit eē ſui. Et
Gualtherus in alexan. lib. j. ait: O patrie na
tal' amor ſic allic; omnes ꝛc. et li. vj. Dulci/
or eſt patrius alieno ceſpite ceſpes. Et Uir/
gilius vbi ſ̄. Nos patriā fugimus ꝛ dulcia
linquimus arua. Et Caſſioð. epl'aꝝ. li. j. epi
ſtola. xxj. inq̄t: Unicuiq; patria ſua charior
eſt. Si aūt ꝑdict; opponaṭ qð ſcꝑtū ē Joā. j
cum Philippꝰ apl'us dixiſſet Nathanaeli.
Quem ſcꝑſit Moyſes in lege ꝛ in ꝓphet; in
uenimꝰ Jeſum a nazareth/ ipſe Nathanael
rñdit: A nazareth ꝑt aliq̄d boni eē. q. d. non.
Et ſic videṭ ꝙ chrīs non debuerit eē de ciui/
tate nazareth. Rñdeṭ ꝙ ſi Nathanael ꝟba
ꝑdicta dixit dubitatiue vel negatiue: vt expo
nit Chryſ. errauit. et iō Philippus eū duxit
ad chrm̄ vt ab eo inſtrueret/dicens ei: Ueni
ꝛ vide. Uel meliꝰ dr ſm Nico. de ly. ſup h̄ paſ
ſu ex mente Auguſtini ꝙ nathanael erat do
ctus in lege: ꝛ iō ſciebat chrm̄ debere ꝯcipi i
nazareth ſm vaticiniū Eſa. xj. ꝛ iō dixit predi
cta ꝟba affirmatiue. ſ. A nazareth pōt aliq̄d
boni eſſe. ¶ Quarto in hac ꝑte ad maiorem
declarationem ꝑdictoꝝ. ſ. menſis in quo fa
cta eſt incarnatio ꝟbi q̄ fuit marcius: vt ſ̄ di
ximꝰ. et ita tenet ſancta mr̄ eccl'ia. ¶ Que/
riṭ quare potius in iſto menſe facta eſt q̄ in
alio. Et rñdeṭ ſm ſnīam Bernardi ſup Miſ
ſus eſt: ꝙ hoc tempus fuit valde cōgruū ta
li myſterio. Uñ breuitat; cā dico ꝙ tempus
fuit conueniens ꝓpṭ tria. Primo ꝓpṭ nouita
tem. Nam vt inq̄t Iſido. v. lib. etymol. Hic
menſis appellaṭ menſis nouaꝝ a romanis.
Tunc enim omnia virent: ridet terra et ar/
bores: ceſſant niues ꝛ glacies: et fit aeris ſe/
renitas. Uēro arbores impinguanṭ ꝛ oīa
floreſcunt. In h̄ tpe nouo: nouus hō veniṭ i
mundum. Uñ Hiero. ad Euſtoch. ait: Ue/
rū nouū ꝛ oīm nouitatū ſupeminens noui/
tas qñ deꝰ quē ferre nō poterat mundꝰ: neq;
videre aliq̄s vt viuere poſſit/ ſic ingreſſus ē
hoſpitiū ventris vt pudoris clauſtra neſci/
ret ſic geſtatꝰ vt totꝰ deꝰ in eo eēt. Conueniē/
ter ḡ in h̄ menſe debuit ꝯcipi q̄ auctor ē mū
di. ¶ In cuiꝰ ꝯceptiōe facta ſunt q̄ttuor no/
ua. Primū fuit noua angeli ſalutatio. Unō
Berñ. in ſer. ð annunciatione ait: Iniungiṭ
angelo noua ſalutatio ꝛ nouā ꝟgo ꝓfeſſa ꝟ/
tutem noue ſalutatiōis honoraṭ obſeq̄o. Et
Hiero. vbi ſ̄ inq̄t: Non ſimplex vel ꝯſueta
fuit iſta ſalutatio: ſ; omni admiratōe digna
Scōm nouū fuit ꝟgis ſine viro conceptio.
Jō Berñ. in q̄dam ſer. Pentecoſtes ait: ſub
ſtantial'r vtero ꝟgis elapſus de ſpūſctō con
ceptꝰ eſt chrs. O magna miracula conceptꝰ
fuit ſine pudore/ ptꝰ ſine dolore/ mr̄ ſine cor/
ruptiōe. Tertiū nouū fuit rāte maieſtat; ab

E

Quare in marcio voluit cōcipi.

In cōceptiōe chrī fuerṭ. iiij noua.

breuiatio.vn̄ Bern̄.ſup Miſſus eſt/ait: In
ↄceptu partuq̄ꝫ ꝟginali noua ac mira profe
cto iſpicit q̄ diligent̄ inq̄rit. Porro agnoſcit̄
longitudo breuis/latitudo anguſta/altitu
do ſubdita. Quartū nouum fuit oīs creatu
re renouatio: q̄ꝑpe oīs creatura erat anti q̄ta
ꝛ appo vſu elongata: q̄ꝛ poſt pͥmū pctm̄ nul
la creatura habuit vſum ſuū debitū. Facta
eīm vt homi fuiret exn̄ti ſine pctō ꝛ ſubdito
deo/qn̄ ḡ hō peccauit: debitū fuitiū creatu
rap̄ amiſit. Chr̄o eīm in carne veniēti omnis
creatura pͥſtinā exhibuit fuiturē: ꝛ tanq̄ꝫ re
nouata miſteriū ſuū hoi impēdere ↄſuetū: ꝛ
ad h̄ exponi p̄t illud Apoc.xxj. Ecce noua fa
cio oīa. Scdo fuit ↄueniēs in h̄ tpe incarna
ri ꝓpt̄ delitioſitatē. Nā tpe ver̄ ſolēt q̄dam
flumina pͥncipalia inundare: vt phiſon ꝛ ti-
gris. In incarnatione aūt filij dei facta ē in-
fluētia ſpūaliū chariſmatū ꝛ donop̄: iux̄ illō
Ecci.xxiiij. Ego ſapīa effudi flumia.ſ.gr̄e et
ſcīe. Dic̄ q̄ꝫ Ijīd.v.etym̄.ꝙ ver dictū eſt: q̄ꝛ
viret: ꝛ poſt hyemē veſtit̄ tellus herbis ꝛ flo-
rib. Et phs dic̄ ꝙ ver ē pictor terre. Tertio
fuit h̄ ↄueniens ꝓpt̄ ↄformitatē. Tali eīm mē
ſe ver⁹ Adam ē de limo format⁹ ꝛ in paradiſo
collocat⁹: et inde ꝓpt̄ puaricationē expulſus.
Quis mēſiū anni fuerit pͥm⁹ — Nā int̄ oēs mēſes pͥm⁹ fuit marti⁹: vt ſ̄ di-
ximus. Lꝫ eīm apd iudeos aplis habeat̄ pri-
mus: vt dr̄ in.§.pͥmū.lxxvj.di.et p glo.in c.
celebritatē.de ↄſe.di.iij.tn̄ romani martiuꝫ
pͥmū mēſem putauerunt: vt inq̄t Arch.in c.
ieiuniū.lxxvj.di.quē mēſem pͥmū Rhomu-
lus q̄ romā cōdidit/voluit appellari martiū
in honorē Marti pr̄is ſui/vt hiſtoriogͥphi
tradūt ꝛ poete: q̄ꝛ igit̄ marti⁹ erat pͥm⁹ men-
ſiū: iō ſeptim⁹ mēſis ab eo appellat̄ ſeptēber.
ꝛ decim⁹ december: et ſic ō ſingul̄: vt p glo.i
c.ſi.q̄ incipit/oblationes.lxxv.diſ.et in.l.j.ff.
de aq̄ q̄ti.ꝛ eſti. Vn̄ dic̄ Ioan.in cle.ſ.ō re-
li.et vene.ſctōꝝ ꝙ Julius antiq̄t⁹ appellabit̄
q̄ntilis: et auguſtus ſextil̄.ſ.a p mēſe mar-
tio: ſꝫ poſtea Juli⁹ appellat⁹ eſt h̄ nomine.ad
honorē Julij ceſari: et auguſtus ad honorē
Auguſti imperatoris/et ibidem dic̄ ꝙ antiq̄-
tus non erant niſi decem menſes anni apd
romanos: q̄ꝝ pͥmus erat martius: ſꝫ poſtea
Marti⁹ dr̄ mēſis nouaꝝ frugum. — additus fuit ianuarius ꝛ februari⁹. ¶ Iſte
āt menſis martij appellat̄ menſ nouaꝝ fru-
gum Exo.xiij.qd nomen dr̄ Fran.ō mayro.
ſup Miſſus eſt/eē ↄueniens q̄uis nonduꝫ
ſint tūc fruges formate: q̄ꝛ eo tpe germina ſūt
nouit̄ ꝑpagata: et iō vocant̄ noue fruges.aut
iō ſic dr̄: q̄ꝛ mund⁹ q̄ pͥn^m habuit in h̄ menſe
fuit pͥductus in fructib ſuis: nā non pduxit
t̄ra hac pͥma vice fruct⁹ vt nunc fac̄ cū tpe: ſꝫ
in inſtanti ad impium dei. de q̄ dixit in.j.p-
te roſarij ſmonū.ſer.iiij.prc.j. Vl̄ ſic appella
tur/q̄ꝛ in paradiſo terreſtri vbi poſit⁹ fuit dn̄s

adam: ē tal̄ diſpoſitio aer̄: vt ait Frā.vbi ſ̄.
ꝙ in h̄ menſe ſūt mature noue fruges. Tali ḡ
menſe lapſo pͥmo adā: ↄuenient̄ fieri debuit
reparatio p nouū adā i eodē. Et iō tūc ē chr̄s i
carnat⁹ ꝛ in paradiſo vteri ꝟginal̄ collocatus
vt cuſtodiret illū. Eodē inſup die q̄ vet⁹ adā
ſuos p lignū dānauit: nou⁹ Adam eos p li-
gnū reparauit. O igit̄ adā gr̄as age ꝟgini bn̄-
dicte q̄ illū ↄcepit q̄ omnia mala tua et pctā
venit abolere.

¶ Pars.II.hui⁹ ſmōis/q̄ dr̄ actionis

Queritur p expeditiōe hui⁹ p̄tis. Quid
agebat ꝟgo btā qn̄ ad eā intrauit
angelus ſalutandā? Et r̄ndet̄ ꝙ
erat in actu ↄtēplationis. Dr̄ eīm
Eſa.xxx. In ſilentio et ſpe erit fortitudo vr̄a.
Sed dn̄a nr̄a h̄ marie indigebat fortitudie
fidei/ḡ debuit eē in ſilētio ꝛ ſpe/ſꝫ h̄ ē in ↄtē
platiōe/ḡ ꝛc̄. Scdm enim Phm.vij.phyſ.
Anima ſedendo ꝛ q̄ſcēdo fit prudēs. Item
Oſee.ij.c.dr̄ deus: Ducā te in ſolitudinē ꝛ lo
q̄r tecū: et p h̄ tangit̄ ſtat⁹ ↄtēplatiōis. Item
Thren̄.iij.dr̄: Sedebit ſolitari⁹ et leuabit ſe
ſup ſe.et h̄ facit ↄtemplatiuus. Cum ḡ in h̄
myſterio deberet btā ꝟgo eleuari ſup ſe ꝛ ad
deū approprinq̄re: ſequit̄ ꝙ h̄ faciebat p ↄtē-
plationē. Itē nobiliſſima operatio ↄgruit no-
biliſſimo ſtatui: vt arguit ad h̄ ꝓpoſitū Alb-
tus vbi ſ̄.c.xxxvj. Sed hec fuit nobiliſſima
operatio.ſ.ↄceptio filij dei: ḡ debuit fieri in no
biliſſimo ſtatu.ſ.ↄtēplationis. Itē ſup illud
Gen̄.xxviij. Scalā vidit iacob/ait glo. Illi
diuina ↄſpiciunt q̄ ab appetitu tpaliū oclos
claudūt. Sed btiſſima ꝟgo in h̄ ope dei for
tiſſimū aſpectū habuit/ḡ marie oclos a tpa
lib clauſos habuit: ꝛ ſic marie ↄtemplatio
ni vacauit. Et h̄ veꝝ eſſe affirmat Albt⁹ vbi
ſ̄ ca.ſeq̄n.dicens: ¶ Concedim⁹ ꝙ btiſſima
ꝟgo in actu ↄtemplatiōis fuit qn̄ ad eā iſta
annunciatio venit. Ipa eīm in hac annuncia
tione i ſummo pure creature eleuabat̄ cau-
ſalit̄ in ſummā ptātem: q̄ꝛ ſup nām deū ge-
nuit: ꝛ ad h̄ eleuabat fides. Iux̄ illō Mar.
ix. Omnia ſunt poſſibilia credenti. Itē in ſū
mā dignitatē: q̄ꝛ p hoc totius creature p re-
creationē mr̄ effecta eſt/et ad h̄ eleuabat hu
militas: iux̄ illud Luc.xiiij. Qui ſe humili-
at exaltabit̄. Deſcenſus eīm ei⁹ p humilitateꝫ
aſcendere magis eā faciebat p ↄtemplatōeꝫ.
Iuxta illud Luc.x. Reuelaſti ea puulis.ſ.
humilib. Item eleuabat̄ in ſummā chari-
tatem: q̄ꝛ deo p h̄ ſumma et maxima ꝓpinq̄-
tate ꝓpinq̄ſſima extitit: vtpote q̄ ipius filia
mr̄ ꝛ ſoror ac ſponſa fuit: ꝛ ad h̄ eleuabat di
uin⁹ amor iux̄ illud Prouerb.viij. Ego dili
gentes me diligo. Itē eleuabat̄ ad ſūmā dei

F Marial ſalutatione fuit in ↄtēplatione.

famlliaritatẽ: ꝛ illã faciebat caſtitas. Iuxͣ il
lud Sap. vj. Incoꝛruptio facit eẽ ꝓximum
deo. Oẽs aũt iſte ꝟtutes ꝑpabant ad h myſ
ſteriũ ſuas potentias eleuando habitualiꝛ:
maxime ꝟtꝰ humilitatꝫ. De q̄ loq̄ns Aug. in
q̄dam ſmone ait: Humilitas genuit nobis
deum. i. gnãri fecit. Charitas ꝟo tanq̄ꝫ forma
ꝛ vincl'm pfectionis fecit ꝯiunctionẽ actual'r
ꝛ complementũ. Vñ de ipa dr̃ Hugo de ſan
cto Vict. q̃ deũ captiuũ et ligatum de celo
Angelꝰ Mariã orantẽ inuenit — duxit in hunc mundũ. Hec Alb. ¶ Dicunt
aũt doctores q̃ angelꝰ ingreſſus eſt ad ꝟgiſ
nem orantem/ ſuſpirantẽ/ ꝛ lachrymantem.
Primo ingreſſus eſt ad eam orantem: q2 ilſ
la hora oꝛoni ardentiſſime inuigilabat. Vñ
Bern. ſup Miſſus ẽ/ inq̄t: Quo igreſſus? i
ſecreto cubiculo vbi clauſo ſup ſe oſtio oraſ
bat prẽm in abſcondito. Si eñ ꝯceptio preſ
curſoris fuit denũciata pr̃i p̄occupato in ſaſ
cro officio multo ꝓbabilꝰ eſt q̃ ꝯceptio ſalſ
uatoris fuerit denunciata btẽ ꝟgini in oꝛoſ
ne et deuotione actual'r exñti. Et ꝓbaꝶ dicto
Auguſtini li. iij. de mirabilib sacre ſcriptu
re dicentis: Mr̃ dñi orans ꝟbo angeli anſ
nunciantis ſine vllo incredulitatis aut inoſ
bedientie obiecto ꝯſenſit. Ex q̄b verbis acci
pit argumentũ Fran. de mayro. vbi ſ. q̃ ga
briel angelꝰ inuenit ꝟginem beatiſſimã i deſ
uota oꝛone exñtem: qñ eã ſalutauit. De cuiꝰ
oꝛone ad miſerendũ humano generi deũ in
clinante verificata fuit illa Ouidij ſnia in. j
de arte amandi/ di. Flectiꝶ iratꝰ voce rogan
te deus. ¶ Scd̃o ingreſſus eſt ad eam ſuſ
B Inuenit eã ãgelꝰ õſiderio ſuſpirãtẽ — ſpirantem. Nam p p̄mam ſanctificationem
btã ꝟgo inflãmata fuit ad deſideriũ incarna
tionis filij dei ꝛ ſalutis omniũ electoꝝ. Vñ
oĩs ꝟtus mentis ſue in id qd̃ poſtea in ea fa
ctũ eſt toto conatu ferebaꝶ. Ipa eñ fuit feſ
lix clauſicula totius expectationis ꝛ deſideſ
rij ꝛ poſtulationis aduentꝰ boni ieſu: in qua
omnia deſideria ſctõꝝ patꝝ p̄cedentiũ ꝯſũſ
mari et t̃minari videnꝶ: ꝓpt̃ qd̃ omnino ẽ iſ
exp̄ſſibile nob illud feruidũ deſideriũ ꝛ oꝛoſ
nis ꝟtuoſe ſuſpirium q̄ ſuſpirabat ad deum
vt filiũ ſuũ mittere dignareꝶ ad nr̃am aſſuſ
mendam nãm. Non credas aũt q̃ ad ipſuꝫ
recipiendum in carne ſua ſe dignam reputa
ret: q2 gr̃am ſctificationis eã omni virtute re
pleuit/ ſic a p̄ncipio ipam mentẽ ꝟgis in oĩꝫ
ꝟtutum radice. ſ. ſctã humilitate inabyſſaſ
uit: q̃ ſic nulla poſt filium creatura tantum
aſcendit in humilitatis pfectiſſime recogni
tione: ita nec alicui pure creature datum eſt
in via tantũ guſtare nihilum eẽ: nec tantũ ſe
annihilare ſub volitu maieſtatis diuine: ꝓpt̃
qd̃ non mirꝝ ſi oꝛo talꝰ humilitatꝫ non ſoluꝫ
penetrabat nubes: ſꝫ etiam oẽs angelicas co
hortes: et ꝯtinuo ſiſtebaꝶ ante acceptabiliſſi

mũ ꝯſiſtoꝛiũ ſctiſſime trinitatis. In ipſa er
go hora ſue annunciatiõis cũ ſuſpirijs miſ
tis filiũ dei ad incarnãdũ dep̄cabaꝶ. ¶ Ter
tio ingreſſus eſt angelus ad eã lachrymãtẽ — D Inuenit eã p̃ deuotione lachrymantem
p̄ deuotiõe et p̄ dulcedine quã ꝯcipiebat cũ
cogitabat deũ hoib adeo foꝛe ꝓpiciũ: q̃ pro
eis carnẽ aſſumeret/ lachrymantẽ inſup pre
compaſſione totꝰ humani generis ſauciati
ꝛ vulnerati et captiui ſub iugo angeli teneſ
braꝝ. O ſi vidiſſes ꝟginẽ paulo añ aduentũ
angeli in hac oꝛone feruida foꝛte et coꝛ tuuꝫ
mollires dulcedine deuotionis. Erat q̄dem
ipa vt puto in hac oꝛone plus ſolito feruenſ
tiſſima mentali eleuationi intentiſſima et di
ligentiſſima ad pſcuranda deuote myſteria
incarnationis. Tunc humil'r corde deuoto:
plangentib ocul' et vultu ad celeſtia reuoca
to dicebat deo: O clementiſſime dñe deꝰ rex
regũ q̄ bonitate tua mũdum creaſti d̃ nihiſ
lo: ꝛ poſt angelos hoiem ad tuam imagineꝫ
foꝛmatũ dñm ꝯſtituiſti creaturaꝝ vt tibi ſer
uiret et te diligeret: tibiq̄ꝫ in oib obtempaſ
ret: miſerere ei iã pdito p pctm̃: miſere boni
tate tua: miſere clemẽtia et charitate tua: aſ
peri celos ꝛ deſcende/ iam tot annoꝝ milia
pcurrerũt ꝛ ſcti p̄res ꝛ ꝓphe ꝛ p̄triarche ꝛ ami
ci tui in tenebris habitãt expectãtes lumen
tuũ. Veni obſecro pr̃ benigniſſime: veni ꝛ ne
reſpicias pctã hoim: deſcende de cel' verꝰ de
us/ veꝝ lumen/ gaudiũ/ ſolatiũ/ dulcedo et
ꝯſolatio afflictoꝝ. O ſi ocul' ꝓprijs tam grã
de myſteriũ aſpicerẽ. O q̄ꝫ letarer cũ deũ in
carne viderẽ. O q̄ntũ ſcti p̄res gaudiũ ſuſ
cipent. Rũpe moras creatoꝛ optime et veni
ad libandũ nos. Fac mihi hãc gr̃am vt tue
mr̃is ancilla et pediſſeq̄ efficiar. O ſi cernere
poſſem añq̄ꝫ moꝛiar illã bñdictã ꝟginẽ que
paritura eſt meũ ſaluatoꝛẽ. ꝓfecto illiꝰ pedi
bus ꝓuoluta eiꝰ me ſuã facerẽ ꝛ illiꝰ ſp man
datis obtẽparẽ. In his deuotiſſimis ſuſpiſ
rijs ꝛ lachrymoſ oꝛonib occupatã repperit
angelꝰ ꝟginẽ imaculatã: quã dulciꝶ ſalutaſ
uit: ꝛ iocũdiſſimo vultu ac ſuauiſſima voce
illi dixit: O maria oĩ gr̃a dei pleniſſima. O ꝟ
go ſup oẽs alias bñdicta. O puella d̃i eternĩ
ꝯiugio deputata: ſi videre a ꝑetꝫ ꝟginẽ dei
filiũ pariturã aſpice teipam. Si deſideras
creatoꝛẽ incarnari: p̄pa duote hitacl'm ſctiſ
ſimi vteri tui. Si optas ſaluatoꝛẽ d̃ celo de
ſcẽdere ꝯſenſũ p̄be ꝛ ꝯcipieꝶ ex te. Te eñ in
ſponſã ſuã pr̃ eternꝰ elegit: te filiꝰ i mr̃em ſuã
añ ſecl'a deputauit. Te ſpũſſctũs ſup oẽs ꝟſ
gines adamauit. Gaude igiꝶ ꝛ letare: q2 rex
regũ et dñs dñantiũ atq̄ꝫ impatoꝛ angeloꝝ
naſceꝶ ex te.

¶ Tertia ps huiꝰ ſmõis q̄ dr̃ collocutõis

VT inquit euangelium Luce. j. beata vir
go audita angelica ſalutatiõe turbata — I

eſt in ſmone eiꝰ: ⁊ cogitabat q̄lis eēt ſaluta-
tio iſta. Ubi apper laus vgis in auditu/i af-
fectu/⁊ in cogitatu. In auditu em̄ laudaẗ
modeſtia/q: audit ⁊ tacet. In affectu vecū-
dia/vñ turbata ē. In cogitatu vo prudentia
Maria q̄re turbata — q: cogitabat q̄lis eēt iſta ſalutatio. ¶ Tur
bata eſt aūt vt ait Nico. de ly. ſup Lucam. ⁊
Franc. de mayro. in. iiij. di. iiij. nō de viſione
angeli/ q̄m ſepe angelos videre cōſueuerat:
ſʒ q: nunq̄ʒ talia loq̄ntes audierat: ob noui
tatem igiẗ locutionis admirari cōpulſa fu-
it. Fuit ḡ turbatio non impatientie/ ſed ad-
mirationis/pudoris/ac timoris: eſt igiẗ tur
bata. i. vecundata. Angelus em̄ (vt ſ. dictū
eſt) ei apparuit in forma pulcerrimi iuuenis
Non etate ſenili/ q: illa etas dr̄ vetuſtatem
⁊ defectum in vtute ⁊ ſenſu/non in etate pu
erili: q: lʒ illa etas dicat nouitatē: tñ ēt oſten
dit imperfectionem. et iō decuit ⁊ ↄueniēs fu-
it vt appareret in etate iuuenili: q: hec etas
dīc nouitatē et pfectionem: ⁊ ille angelꝰ nun
ciare venerat eum q̄ erat nouꝰ q̄ʒtum ad hu
manitatē: et pfectus q̄ʒtum ad diuitatē. Be
ata igiẗ vgo Maria illum iuuenem pulcer-
rimū videns et nondum eū angelum eē cog-
ſcens et ſe ſolam cum eo in thalamo inueni-
ens fuit turbata. i. nimium verecunda. Uñ
Hiero. ad Euſtochium ait: Tante purita-
tis Maria extitit vt eē mr̄ dei mereret̃. Ad
quam cū Gabriel in viri ſpecie deſcendiſſet
ↄſternata ac pterrita rñdere nō potuit. Nū
q̄ʒ a viro aliq̄ fuerat ſalutata. et Amb. ſuper
Lucam dīc: Trepidare q̄dem vgis eſt et ad
omnes viroꝝ ingreſſus pauere ac oēs eorū
affatus vereri. Diſcant ḡ mulieres ꝓpoſituʒ
pudoris imitari. Maria pauet angelica ſa
lutatiōe. Scdō turbata fuit. i. expauefacta
Angelus q̄ppe cum lumine et cū candida et
luminoſa veſte ſibi appuit: (vt ſ. diximꝰ) Et
Quare angelꝰ in veſte fulgida apparuit — iō ex tali fulgore expauefacta fuit. Non em̄
venit angelus in veſte nigra/ſʒ fulgida ⁊ cā-
dida. qd̄ q̄dem ↄueniebat mltiplici rōne: vt
pbat Alb. vbi ſ. c. xxvij. Primo rōne annū-
ciantis: q: candor veſtimēti deſignabat ful-
gorē ⁊ claritatē atq̄ʒ innocentiā angeli. Se-
cūdo rōne annūciati: q: annūciabiẗ ille q̄ eſt
candor luc̄ eťne ⁊ ſpecl'm ſine macl'a. Sap.
vij. Et aſſūpſit p̄mitias nr̄e maſſe cū imuni-
tate culpe: ⁊ ſic in oīmoda puritate ⁊ clarita
te. Tertio rōne illiꝰ cui fiebat annunciatio q̄
fuit tota candida/q: ab omni pctō penitus
aliena. Quarto rōne modi ꝓcedendi in hac
īcarnatione: q: fuit ſine corruptiōe ⁊ ſine di
minutione ⁊ ſine mixtione: ſic̄ lux ꝓcedīt de
luce. Cū ḡ ↄceptꝰ iſte fuerit puriſſimꝰ: ⁊ pu-
riſſima fuerint oīa q̄ ↄcurrerūt ī hac īcarna
tione: ↄgruebat angelū venire in clare veſte.
R ¶ Btā igiẗ vgo videns angelū venire cum

tāta claritate et cū tāfulgida veſte: fuit tur-
bata. i. expauefacta. Uñ canit eccl'ia: Et ex-
pauit vgo de lumine. Tertio fuit turbata Maria
. i. nimis admirata/⁊ h̄ maxīe de duob. Pri fuit āmi
mo de eo q̄ angelus in forma hūana oſtio rata de
clauſo intrauit ad eam. Uñ Bern. vbi ſ. ait duob
Non eſt ſuſpicandū q̄ angelꝰ aptū inuene-
rit vgis oſtium: cui nimiꝝ erat in ꝓpoſito fre
quētias hoim fugere: ⁊ colloq̄a vitare ne vl'
orantis ſilentiū turbaret̃: vel ↄtinentis ca-
ſtitas temptaret̃: clauſerat vtiq̄ʒ etiā illa hora
ſup ſe habitacl'm ſuū prudentiſſima vgo: ſʒ
hominib non angel'. Proinde etſi potuit ad
eam intrare angelus nulli tñ hoim facil' pa-
tebat ingreſſus. Intrauit ḡ angelus nec fu-
it illi difficile p oſtiolū clauſum abdita vgi-
nis penetrare: cui vtiq̄ʒ ex nature ſue ſubtili
tate q̄dlibet corpꝰ q̄ntūcūq̄ʒ ſolidū ⁊ ſpiſſum
puium eſt ac facile penetrare. ¶ Scdō ad- R
mirata fuit de eo q̄ tam nouā ⁊ inauditam
ſalutationem ſibi fecit q̄ ſcʒ deus deberet eſ
ſe ſecum: non tm̄ in mente p grām: ſed etiam
in ventre p ſuſceptam hūanā nām. Uñ Pe
trus rauen̄. in q̄dam ſerm̄. ait: Quis motu
blando/affectu pio/vginem ſibi mr̄em/ fa-
mulāq̄ʒ ſibi vteret in parentē: viſcera tñ eiꝰ
turbata ſunt: ipa q̄q̄ʒ tremefacta hūana cō-
ditio cum eius conditor: deus quē tota crea
tura non capit: totum intra pectꝰ vgis ſe re
cepit. Nam vt angelū vidit: mens eiꝰ cōtre-
muit cum eiꝰ ingreſſu deitatis ſenſit ingreſ-
ſum. Hec ille. Uñ ſi Salomon debens edi
ficare deo tēplū dicebat. ij. Para. vj. Quis
ego ſum vt edificē ei domū digna? Si em̄
celi celoꝝ cape eum neq̄unt: quantꝰ ego ſuʒ
vt edificem ei domū? Multo magī debebat
h̄ dicere btā que debebat deū non in templo
materiali/ſed in vtero ſuo recipe: et ideo fu
it de h̄ in magna admiratione. ¶ Fran. aūt M
de may. in. iij. di. iiij. dīc q̄ vgo ſanctiſſima
in hac ſua turbatione cogitabat myſteriū in
carnationis vbi/ qd̄ ſibi in ſalutatione exti-
tit reuelatuʒ: ſed non modꝰ erat ſibi expſſus
ſcʒ q̄ vgo pareret: et iō timebat ne h̄ eēt vl' fi
eret cum vginitatis diminutione. Uñ ſubdiẗ
in euangelio p̄dicto. Et cogitabat qual' eſſet
iſta ſalutatio. ¶ Circa q̄ttuor aūt eius cogi Cogitatio
tatio vſabat̃. Primo circa ſalutantis q̄lita tio Ma
tem. ſ. vtrum eēt bonꝰ nuncius vel nō. Scie rie erat
bat em̄ q̄ diabolus ſepe ſe transfigurat i an circa q̄t
gelum luc̄. c. licʒ. de regularib. et. xxvj. q. v tuor
c. nimiꝝ. et. xxix. q. j. §. j. et. ij. ad Co. xj. Sʒ
p dei reuelationem ſtatim cognouit q̄ erat
bonus angelus et dei ſpecialis nunciꝰ vt aiẗ
Bern. ſup Miſſus eſt. In h̄ aūt obſeruauit
btā vgo illud Catonis conſiliū di. Qd̄ tibi
ſuſpectum eſt ↄfeſtim diſcute quid ſit. Nā-
q̄ʒ ſolent p̄mo que ſr̄ neglecta nocere. Scdō

eius cogitatio ꝟſabať circa ſalutationis noꝰ uitatem: q: a ſec'lo non eſt auditū ꝙ aliq̄ femina ab angelo ſit vocata gr̄a plena/ vel bn̄dicta: ⁊ iō talis nouitas ꝟboꝝ q̄dammodo eam turbauit ⁊ in admirationem duxit. Un̄ Petrus rauen̄. vbi s̄ ait: Venerat angelꝰ in ſpecie blandꝰ/ in ſmone terribil'/ humana ꝑferens/ diuina rep:omittens: vn̄ et ꝟginem quam leuiť ſolicitauit viſus: turbauit auditus. Et Augꝰ in ſmone de Annūciatiōe inq̄t: Poſt illius bn̄dictionis pſagium terreť ꝟgo nouitate ꝟboꝝ. Tertio ſua cogitatio ꝟſabať circa ſuā indignitatē: q: indignā ſe reputabat tali viſione ⁊ ſalutatiōe. Un̄ Ber. vbi s̄ ait: Nimiꝝ indignā ſe angelica ſalutatione reputabat: ⁊ forſitā in mente talia meditādo reuoluebat. Unde h̄ mihi vt veniat ad me ſic ſalutandam angelꝰ dn̄i? Quarto eius cogitatio ꝟſabať circa dei bonitatem q̄ tanta erat ꝙ ꝑ ipam humanū genꝰ ſaluare ⁊ redimere diſpōebat. Un̄ illi inq̄t Bern̄. vbi s̄. Inueniſti qđ an̄ te inuenire nemo potuit: gr̄am. ſ. apđ deum: dei ⁊ hoim pacē mortis deſtructionem ⁊ vite reparationē. Et Hiero. in ſmone ad Euſto. ait: Hec eſt q̄ dedit angel' gl'iam/ deum t'ris/ finem vicijs/ vite ordinē ⁊ moribꝫ diſciplinā. Iſta igiť q̄tuor in corde ſuo reuoluens noluit ſtatim rn̄dere: ſꝫ cogitabat qual' eēt iſta ſalutatio: ſuans illđ cōſilium poete dicentis: In rn̄dendo nūq̄ȝ celer eē memento. Un̄ Petrꝰ rauen̄. vbi s̄ inq̄t: Cito nāq̄ȝ rn̄dere facultaſ eſt hūane: cogitatio ꝟo ponderſ ē maximi ⁊ iudicij ꝑmaturi. et Bern̄. vbi s̄. ait: Turbata eſt/ ſed nō ꝑturbata/ ꝙ q̄ turbata eſt fuit ꝟecundie virginal'/ ꝙ non ꝑturbata fortitudis/ ꝙ tacuit ⁊ cogitauit prudentie. Turbatus ſum inq̄t ꝓpha: ⁊ non ſum locutꝰ. Cogitaui dies antiq̄s. Sic brā ꝟgo turbata eſt/ ⁊ non ē locuta: ſed cogitauit qual' eēt iſta ſalutatio. Iđ ſeq̄ť in euangelio ꝑdicto angelica ꝯfortatio. naꝫ dixit: Ne timeas Maria. ſ. de ſalutatiōe inſolita/ cuiꝰ cā ſubdiť: Inueniſti gr̄am apud deum. ſ. non ſolū ꝓ te: ſꝫ ꝓ toto hūano genere.

N ¶ In h̄ aūt cog̃ſciť angelꝰ bonꝰ a malo: ꝙ angelꝰ bonꝰ qn̄ appꝫet in ꝑnͦ terret/ in medio ꝯfortat/ in fine ꝟo letificat. Iđ iſte angelus bn̄dictam in ꝑncipio terruit qn̄ ipa turbata fuit. In medio ꝯfortauit qn̄ dixit Ne timeas Maria ⁊c̄. In fine ꝟo letificauit qn̄ eam dei filio grauidam reliq̄t. Angelꝰ ꝟo malus qn̄ in angelum lucſ ſe tranſfigurat. Primo delectat. In medio diuerſis tentatiōibꝫ mľtum ꝯturbat. In fine ꝟo mľtum contriſtat. Iſte q̄ angelꝰ cog̃ſcēs ꝙ cogitatio ꝟgis ꝟſabať circa q̄tuor ꝑdicta/ ac ille rn̄dit. Primo ad q̄litatē ſalutantſ dū ait: Ne timeas Maria: ſuꝑ q̄ dic Bern̄. Ne timeas maria. nihil h̄ doli vl' fallacie. Nullas h̄ inſidias ſuſpiceris/ non ſum hō: ſꝫ ſpūs/ nō angelꝰ ſathane: ſꝫ dei nunciꝰ. Scđo rn̄dit ad ſalutatōis nouitatē/ dum ait: Inueniſti gr̄am apđ deum. Ubi Pe. rauen̄. Timet ſiq̄dem non q̄ inuenit/ ſꝫ q̄ ꝑdit. Quid q̄ timet q̄ ſecuritatē parit/ reꝝ cām/ gaudiū ſeculoꝝ? timor non eſt vbi diuinū ē negocium nō hūanū. Quid timet Maria cui iudex ē cā/ aſſertor integritas/ teſtſ mūdicia? Tertio rn̄det ad reputatonē indignitatis ſue/ dum ait: Ecce ꝯcipies in vtero ⁊ paries filiū ⁊c̄. q. d. q̄ ꝯcipis dei filiū digna ꝓculdubio es videre angelū: q̄ es electa mr̄ dei digna es ſalutari a nūcio dei. Un̄ Ber. vbi s̄ ait brē ꝟgi in ꝑſona angeli: Ne timeas Maria. O ſi ſcires q̄ntū tua humilitas altiſſimo placeat/ q̄ntaq̄ȝ tibi apud ipm ſublimitas maneat angelico te idignā: nec eloq̄o: nec obſeq̄o iudicares: non mireriſ Maria ꝙ angelꝰ ad te venit: nam ⁊ maior angelo in te venit. Non mireriſ angelū dn̄i cū: nā ⁊ dn̄s angeloꝝ eſt tecū: poſtremo q̄d niſi angelum videas cū angelice viuas. Cur aūt indebitā tibi dixeriſ gr̄am angeloꝝ q̄ inueniſti gr̄am apđ deū? Quantū ꝟo ad q̄rtā cogitationē de bonitate diuina q̄ ꝑ cā mundū ſaluare diſpoſuerat. Rn̄det angelus approbādo eā dicēs: Vocab nomē eiꝰ ieſū. vbi Ber. ait: Ieſus hebraice/ latine ſaluator dr̄: h̄ ē nomē qđ dedit cecſ viſum/ ſurdis auditū/ claudis greſſum/ ſmonē mutſ/ vitā mortuis: totāq̄ȝ diaboli ꝑtātē đ obſeſſis corpibꝫ effugauit. Subdidit āt angelꝰ ad maiorē ꝟginis ꝯfortationē. Hic erit magnꝰ ⁊ filiꝰ altiſſimi vocabiť ⁊c̄. ¶ Ubi notandū ꝙ chr̄s dr̄ magnꝰ: ⁊ maior angeloꝝ reſpectu diuinitatis ſcḋm illđ Heb. j. Tāto melior angel' effectus q̄nto differētiꝰ ꝑ ill' nomē hereditauit. Dr̄ q̄ȝ minor angeloꝝ ꝯſiderata humanitate eiꝰ in ſe ſine diuinitate. Et ita itelligiť illđ ꝓs viij. Si rferať ad chr̄m/ minuiſti eū paulo minꝰ ab angel'. Hec āt audiēs maria ab angelo: rn̄dit vt hr̄ Lu. j. Quō fiet iſtđ q̄m viꝝ nō cog̃ſco. i. nō cog̃ſcere ꝓpono. ¶ Ubi notādū ꝙ inť angelū ⁊ ꝟginē gl'ioſam q̄ſi q̄dam dialogꝰ fuit factꝰ: ⁊ ſcḋm q̄ſdā cepit a media nocte ⁊ durauit vſq̄ȝ ad aurorā. Scḋꝫ alios āt icepit ab aurora ⁊ durauit vſq̄ȝ ad ortum ſol'. Alij āt (vt s̄ diximꝰ) dicūt ꝙ incepit i ſero ⁊ ꝑdurauit vſq̄ȝ ad horā matutinā. Nā ꝟgo angelū inťrogauit req̄rēs de mō: angelꝰ ꝟo expoſuit: deinde ꝟgo conſenſum ꝑbuit: ⁊ ꝯſentiēs vt ſic fieret rogauit. Primo igiť interrogauit ⁊ modum q̄ſiuit dicēs: Quō fiet iſtđ ⁊c̄. vbi Petrꝰ rauen̄. ait: Interrogauit zacharias angelum ⁊ punitꝰ fuit. Interrogauit Maria ⁊ laudata fuit: erat em̄ interrogationū diuerſitas: ⁊ cā ꝑ diuerſa. Hec cōg

Differt angelus bonus a malo.

A

Quare Zacharias interrogans punitus fuit ⁊ nō maria.

tra naturã credidit: Ille pro natura dubita
uit. hec icegre rei ordinẽ q̃ſiuit. Ille qꝺ deꝰ
iubebat fieri: nõ poſſe putauit. Ille impellẽ-
tibꝫ exẽplis ad fidez nõ acceſſit. hec ad fidez
ſine exẽplo ꝑcucurrit. hec mirabat̃ ꝺ ꝑtu vir
giali: ille de ꝯceptu dubitabat ꝯiugali. ⁊ ſic
ptꝫ ꝙ ꝟgo ñ dubitauit de facto ſꝫ tm̃ q̃ſiuit
de mõ. Uñ B. r. vbi ſ͠. ait. Nõ dubitat ꝟgo
ꝺ facto: ſꝫ modũ q̃rit ⁊ ordinez. nõ ei q̃rit an
fiat: ſꝫ quõ fiat. Et Amb. ſup Luc. dt. Nõ ꝺ
effectu ꝟgo dubitauit: ſꝫ accõmodauit affe-
ctũ: ⁊ ſpopõdit obſequiũ. Neqꝫ ei nõ crede-
re angelo maria debuit neqꝫ tã temere vſur
pare diuina. vñ dixit. Quõ fiet iſtud? Tem-
peratior ẽ iſta rñſioqꝫ ꝟba ſacerdotis. Hec
ait. Quõ fiet iſtud? Ille rñdit. Uñ ꝺ ſciam
Negat ille ſe credere. ⁊ q̃ſi fidei adhuc aliũ
q̃rit autorẽ. Iſta ſe facere ꝓfitet̃. nec dubitat
eſſe faciendũ qꝺ quõ fiat inq̃rit. legerat em̃
Maria. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiũ. ideo
credidit futuꝝ. ſꝫ quõ fieret ante nõ legerat
Nõ em̃ queãdmodũ fieret vl̃ ꝓphete: tanto
fuerat reuelatũ. Tantũ em̃ myſteriũ nõ ho
minis fuit ſꝫ angeli ore ꝓmẽdum. Hec ille.

Mulier tribus modis filiũ generat. ¶ Sciẽdũ ẽ aũt ꝙ tribꝫ modis ꝑt aliq̃ muli-
er filiũ generare. aut ſpũalit̃ ſicͭ fit in bapti-
ſmo vl̃ in ꝯuerſiõe ad fidẽ. Iuxta illꝺ. j. Co-
rinth. iiij. In chr̃o ieſu ꝑ euangeliũ ego vos
genui. Aut natural̃r. ſ. de viro vt fit cõiter.
Aut ſupnatural̃r. ſ. opatiõe ſpũſſcti ſine vi-
ro. Dixit ḡ btã ꝟgo. Quõ fiet iſtud ãgele di
id eſt. quõ intelligis tu ꝙ iſtũ filiũ debeam
generare. Si dicis ꝙ ſpũal̃r. qꝛ. ſ. erit meus
filiꝰ ſpũal̃. magnũ q̃dẽ erit talẽ filiũ ſpũalez
hẽre: ſꝫ tñ nihil ad me ꝑtinebit. qꝛ de mea ſub
ſtãtia nihil habebit. Si ꝟo intellig̃ ꝙ natu
raliter generabo: ⁊ ꝙ voluntas dei ſit ꝙ de
Ioſeph ſpõſo meo ipm̃ debeã generare: gau
debo q̃dẽ de tãnobili ꝓle. ſꝫ tñ dolebo de ꝑ-
dita ꝟginitate. Si aũt intelligis ꝙ ſupnatu
raliter ⁊ diuina ꝟtute generabo: gaudebo q̃-
dem de ꝓle tã magnifica ⁊ ꝺ ꝟginitate ꝯſer-
uata. Uñ Ber. ſup Miſſus eſt ait in ꝑſona
ꝟginis. Cũ dñs teſtiſ ꝯſcie mee ſciat votũ eẽ
ancille ſue vi ꝝ nõ cognoſcere: q̃ lege q̃ ordi-
ne ſibi placebit vt illꝺ faciã? Si me oportu
erit frãgere votũ vt talẽ pariã filiũ ⁊ gaude
bo de filio: ⁊ dolebo de ꝓpoſito. Fiat aũt vo
lũtas eiꝰ. Si aũt ꝙ ꝟgo ꝯcipiã ⁊ ꝟgo pariã
qꝺ vtiqꝫ ſi ſibi placuerit ipoſſibile ei nõ erit
P tũc ſciam vere ꝙ reſpexit humilitatẽ ancille
Angelus exponit modum conceptionis. ſue. ¶ Scꝺo angelꝰ modũ ſibi expoſuit ꝙ
ſcꝫ nõ ſpual̃r. nõ natural̃r: ſed ſupnaturalit̃
⁊ mirabiliter filiũ generaret dicens. Spiri-
tuſſctũs ſuꝑueniet in te. ꝺ eſt. non ꝯcipies de
humano ſemine ſed myſtico ſpiramie. quia
ſpũſſctũs in te deſcendet ⁊ de tua carne vir-
ginea accipiet ⁊ corpꝰ chr̃i ſua ꝟtute ꝑficiet

Et qm̃ ꝟgo poſſet dicere. quõ ipa cũ ſit pura
creatura poſſet diuinã lucẽ q̃ eſt inacceſſibi-
lis ſuſtinere. Angelꝰ ſubiũxit. Et ꝟtus altiſ-
ſimi obũbrabit tibi. Deꝰ q̃dẽ eſt ignis inex-
tinguibilis. Heb. xij. Deꝰ nr̃ ignis aſſumẽs
ẽ ⁊ lux inacceſſibil̃. j. Timo. vj. Lucez habi-
tat inacceſſibilẽ. Eſt etiam dulcedo ineffabi
lis. Eccl̃i. xxiiij. Spũs meus ſuꝑ mel dulcꝭ
⁊c. Habẽdo ḡ btã ꝟgo deũ in vtero habuit
diuinũ ignem: diuinã lucẽ ⁊ diuinam dulce
dinem. Si igit̃ caro tactũ modici carbonis
nõ poſſet ſuſtinere. Si oculꝰ ſolẽ non poſſet
reſpicere. Si palatũ mel dulciſſimũ nõ põt
ferre: quõ pura creatura poſſet pati tãtũ ca-
minũ diuinitatꝭ: poſſet reſpicere in ſolem tã
ĩfinite claritatis. poſſet ſuſtinere ſuauitatez
tã infinite dulcedis? ꝓculdubio non potuiſ-
ſet niſi ꝟtus altiſſimi ſibi obũbraſſꝫ. Et iꝺ di
xit ãgelꝰ. ⁊ ꝟtꝰ altiſſimi obũbrabit tibi. ignis
em̃ inextinguibil̃ ⁊ diuinꝰ ſe ſibi obũbrabit
qñ int̃ ſe ⁊ aniam ꝟgis corpꝰ aſſumptũ po-
ſuit ⁊ ſic tãtũ ardorẽ ſuſtĩere potuit. ¶ Tũc M
maria humilit̃ cõſenſit di. Ecce ancilla dñi.
Nõ em̃ filiꝰ dei in ipam veniſſet niſi cõſenſũ
ꝑbuiſſet. inuito em̃ bñficiũ nõ ꝯfert̃. l. inuito
ff. de regu. iu. Nõ eſt aũt credẽdũ ꝙ ꝟba ꝑ-
dicta ita nude ꝓtulerit: ſed ꝙ ipa genuflexa
oculiſqꝫ ⁊ mãibꝫ ad celũ leuatis ac ꝑ nimio
gaudio lachrymas cõtinere nõ valẽs cũ ma
gno cordis deſiderio exclamauit. Ecce ancil Ecce q̃d
la dñi ⁊c. Iſtud ãt aduerbiũ ecce aliq̃ñ facit demon-
demonſtrationẽ ad oculum. ſicut. j. Ioã. j. ſtrat
Ecce agnus dei. Aliq̃ñ ad intellectuz ſicͭ ibi
Eſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊c. Non em̃ fiebat
demõſtratio ad oculũ. qꝛ ꝟgo beata nonduz
erat nata. ſꝫ fiebat demõſtratio ad itellectũ.
Aliq̃ñ ꝟo demonſtrat affectũ. ſicut hꝫ Io. x.
cum iudei dixerũt de chr̃o qñ ſuꝑ Lazaꝝ la-
chrymatꝰ eſt. Ecce quõ amabat eũ. qñ igit̃
ꝟgo dixit. Ecce ancilla dñi. põt eſſe demon-
ſtratio ad oculũ: vt ſit ſenſus Ecce ꝑſens eſt
ꝓmpta ⁊ ꝑata ancilla dñi ad obediendum.
Et põt fieri demõſtratio ad intellectũ tanqꝫ
dicat ꝟgo ad angelũ: Queſiui a te modum
ꝯcipiẽdi ⁊ expoſuiſti. Et ecce ancilla dñi: mo
dũ ipm̃ intellexi ꝙ. ſ. nõ naturalit̃ ſed ſupna
turaliter ꝯcipe debeã. Poteſt etiam demon
ſtrare affectũ: vt ſit ſenſus. Ecce ancilla dñi
Offert deo ſuo ſenſus: deſideriũ ⁊ affectum
Et iꝺ ipe meũ affectũ cõpleat ꝑ effectũ. Ulti-
mo mõ orauit vt ſibi ſic veniat vt angelꝰ di-
xerat cũ ait. Fiat mihi ſm̃ ꝟbũ tuũ. Iſtꝺ ſig̃
tũ eſt Ioſue. xv. vbi dꝛ ꝙ Axa filia Caleph
ſedẽs i aſino dixit pr̃i ſuo. Pater: terrã aren
tẽ ⁊ auſtralẽ dediſti mihi: da mihi irriguam
deditqꝫ ei irriguũ ſuperius ⁊ irriguũ inferi
us. Axa ſedens in aſino eſt ꝟgo Maria que
dñabat̃ corꝑi ſuo: q̃ habuit teram arentem

.ſ.carnē ab omni humore ꝯcupiſcētie exicca
tam.terrā ꝗꝫ auſtralē.i. aīam afflatu ſpūſſā
cti inflāmatā: ꝛ tn̄ petijt irriguū ſupi⁹ et irri
guū inferi⁹ qn̄ dixit: Fiat mihi ſm verbum
tuū. Nihil em̄ ſupi⁹ diuinitate.nihil inferi⁹
mortali carne. Tūc igit irriguum ſupius et
inferi⁹ habuit qn̄ in ei⁹ vtero verbū caro fa
ctū fuit.vt.ſ.nob grām ſuā daret in pn̄ti ſe
culo ꝛ vitā eternā in futuro Amen.

De eadē filij dei incarnatione ex virgine.
Sermo.iiij.

R Virtus altiſſimi
obumbrabit tibi. Lu.j. Beatus
Aug.in ꝗdam ſer.alloquens glo
rioſam virginem Mariam inquit. Dic mi
hi iam queſo ſctiſcrōꝝ mr̄ ꝛc. vide ſupra in
ꝗrta pte hui⁹ opis.ſer.iiij.p.ij.in fi. Etiā dic
in ſmōe annūciatiōis. Audite frēs mariaꝫ
nobiſcū loqntē: carne abſentē: ſpū preſentē:
vultū auertētē a collocutiōe verecundia ꝟgi
nitatis ꝛ indicantē quō mr̄ effecta ſit creato
ris. Inqt ḡ maria: In domo mea erā puel
la iudea ꝺ dauid regꝫ ſtirpe generata. adul
ta ſū ꝛ deſpōſata. deſpōſata ſū ꝯiugi: et pla
cui alti.n̄ infuenitēte adulterio: ſꝫ infuenien
te ſpūſctō. deſpōſata ſū hoi iudeo: et placui
altiſſimo. deſpōſauit me vir iude⁹: ꝛ amauit
me Jeſus de⁹. igrauit Joſeph ſpōſus meus
ꝙ me adamaſſet deus me⁹. et putauit ꝙ de
adulterio iruiuiſſꝫ vēter me⁹. ꝟt⁹ āt altiſſi
mi obumbrabit mihi: vt dicunt ꝟba ꝓpoſita
Sup ꝗb⁹ duas tm̄ ꝯſideratiōes faciemus.
Prima dubitatiōis appellabit
Scōa ꝟo fructificatiōis.

Pars prima hui⁹ ſermonis que dicitur
dubitationis.

S Si adaꝫ n̄ peccaſſet vtruꝫ chr̄s icarnat⁹ fuiſſet

Pro expeditōe pme ptis mouetur
vna dubitatio.ſ.vtꝝ ſi Adā nō pec
caſſet fili⁹ dei incarnat⁹ fuiſſꝫ. Ad
quā rn̄det btūs Tho.i. iij.ſcripto
di.j.ar.iij.ꝛ i.iij.pte ſūme.q.j.ar. iij.cū ſuis
ſeqcib⁹ dicēs ꝙ nō. Et h̄ pbat pmo rōnibus
ſcdo autoritatib⁹. Pria rō dꝛ diuie ſapie ſic.
Diuīa ſapia in oib⁹ modū ꝯgruū ꝛ ordineꝫ
debitū adiuenit. vn̄ qꝛ hō deſerto ꝺo ad cor
poralia reuerſus lapſus fuerat. iō cōueniēs
fuit vt de⁹ carne aſſūpta: etiā corpalia ſalutꝭ
remedia hoi adhiberet. Quapropter Aug⁹.
ſup Joā. ait. Caro te excecauerat: caro te ſa
nat. qm̄ ſic venit chr̄s vt de carne vitaꝫ car
nis extingueret. Scōo idē pbat rōne diuie
miſcōie ſic. De⁹ ex miſcōia ſua pmittit pecca
ta fieri vt ex eis eliciat mai⁹ bonū. Nam vbi
abūdauit iniqtas ſupabūdauit ꝛ gr̄a. vt dr
aplꝰs ad Rhom̄.v. Et qꝛ eſſe potuit aliquid
maius humana natura: et pcipue vnio hu
mane nature ꝛ diuine in pſona chr̄i. iō diui
na miſcōia culpā i hoie pmiſit eſſe: ꝓpt illud
bonū maximū inde eliciendū. vl ꝓpt vnionē
diuine nature ꝛ humane i chr̄o. ꝓpter quod
Grego.in bn̄dictiōe cerei paſchal inqt. O fe
lix culpa ꝗ talē ac tantū meruit hr̄e redēpto
rē. ¶ Tertio idē pbat rōne diuine puidētie T
ſic. Predeſtinatio ꝛ puidētia dei ꝛ quantuꝫ
ad factū ꝛ ꝗntuꝫ ad modū falli n̄ pōt. ſic nec
pſcientia dei ꝗ futuroꝝ eſt. Et ideo ſic de⁹ p
deſtinauit ſalutē alicuius hois per orōnes
aliqꝝ implendam: ita pdeſtinauit opus in
carnationis in remediū humani pcti. Pre
terea auctoritatib⁹ idē pbat. Nā h̄ affirmat
Aug. ſup illud Mat.j. Ipe em̄ ſaluū faciet
ppl'm ſuū a pctis eoꝝ dicēs: Si homo non
peccaſſet virgo nō pepiſſet. Et iteꝝ exponēs
illud Mat.viij. Venit fili⁹ hoīs ꝗrere et
ſaluū facere qꝺ perierat. Dicit em̄ Aug.i li.
de verbis apl'i. Si hō nō peccaſſet filius ho
minis nō veniſſet.ſ.in carnē. Itē ſup illud.j.
ad Tim̄.j. Chr̄s Jeſus venit i hūc mōm pec
catores ſaluos facere. Ait ei idē Aug. Nulla
cā fuit veniēdi chr̄o dn̄o niſi pctōres ſaluos
facere. tolle vulnera tolle morbos et nulla
erit cauſa medicine. Cū ḡ remota cā remo
ueat effect⁹.c. cū infirmitas. de pe.et re.ca.
cū ceſſante. ꝺ appella. cū ſimilib⁹. vt etiam
ait phs.ij.phyſ. videt dicendū ꝙ ſi pctm̄ nō
fuiſſet: fili⁹ dei carnē nō aſſūpſiſſet. ¶ Hoc V
etiā pbat autoritate Gre. quā in miſſa reci
tat eccl'ia dicens. Nihil nobis naſci profuit
niſi redimi pfuiſſet. ſed redemptio nō fuiſſꝫ
ſi ſeruitus pcti non extitiſſet. ḡ ſi peccatum
nō fuiſſet: fili⁹ dei tpalit nat⁹ nō eſſꝫ. Aug⁹.
ꝗꝫ in ꝗdā orōne ad btām ꝟginem ait. Vt ꝗd
em̄ neſcia pcti p peccatorib⁹ pareres. ſi deeſ
ſet ꝗ peccaſſet: aut ꝗd mr̄ fieres ſaluatoris
ſi nulla eſſet indigētia ſalutis. Et Leo papa
in ſermone de trinitate ſic dicit. Si em̄ ho
mo ad imaginē ꝛ ſilitudinē dei factus i ſuo
honore māſiſſet. creator mōi creatura nō fi
eret. neqꝫ eternus tpalitatē ſubiret et equal
deo patri filius formā ſerui non aſſumeret.
Ambro. etiā ſup Lucā ſic inqt. Ille iuſt⁹ ve
nit ad pctōres vt ex peccatorib⁹ faceret iu
ſtos. pius venit ad impios: vt nos faceret pi
os. humilis venit ad ſupbos vt ex ſuperbis
faceret humiles. Et Bern. in ſmone ad mili
tes ait. Venit medicus ad egrotos: redem
ptor ad venditos: ad errantes via: ad mor
tuos vita. Hec ille. Ex quib⁹ oib⁹ rōnib⁹ et
auctoritatib⁹ videt pbari ꝛ ꝯcludi ꝙ chr̄s n̄
fuiſſet incarnatus ſi homo non peccaſſet.
¶ Sed his argumētis non obſtantib⁹. Cre X
do ꝙ ſit vera opinio Alexādri de ales i ter
tia pte ſūme. i tractatu ꝺ incarnatiōe chr̄i ꝛ
Sco. in.iij.di.vij.q.iij. dubio.j.ꝛ Petri de

Si hō ñ peccaſſet dñs carnē paſſibile non aſſūpſiſſet

aquila eadē diſ.z Ricħ.in.iij.di.j.art.ij.q.
uiij.z ſcti Bona.ac Frā.de mayr.ac Alexan
dri lōbardi i eadē diſt.ſ.ꝙ etiāſi hō nō pec
caſſet:dei filiꝰ incarnatꝰ fuiſſet:ſʒ carnē paſ
ſibilē et mortalē nullo mō aſſūpſiſſet.z hoc
pbaꝛ mulṫ rōnibꝰ.Primo rōne ſimilatiōis
ſic ſm ſniam autoris in li.ſex pncipioꝝ.Tā
to vnūqdqʒ pfectiꝰ eſt qnto magis aſſimila
tur ſuo pncipio.Cū ġ vt hꝛ Deut.xxxij.dei p
fecta ſunt opa.ſequiꝛ:ꝙ deus q creauit mū
dum:vt dꝛ Geñ.j.z Eccl.xviij.vbi ſcptum
eſt.Qui viuit in eternū creauit omnia ſiml'
Et ipas res inqntū capacitas eaꝝ attinge
bat pfectas faceret:voluit in eis ponere ſili
tudinē ſuā.Vñ bonitas diuina in creando
mōm poſuit ſilitudinē ſuā in eo ꝙ fecit eum
bonū.z magnitudo in eo ꝙ fecit eū magnū.
z eternitas in eo ꝙ fecit eū durabilem.z ſic
de ſingulis.qꝛ ſm pħ in.ij.phyſic.z.v.meta
phyſ.Dis effectꝰ naturalr aſſilaꝛ ſue cauſe.
Tūc ſic arguiꝛ.De illō p qō dignitates di
uine meliꝰ z pfectiꝰ oñdūt pfectōes ſuas et
ſilitudies.z qeranꝛ i mōo deū facere ɔgruū
fuit.cū iſte ſit nobilioꝛ finis p quē mundus
vel aliqua creatura ſit creata.Ad h eñ deꝰ
creauit mōm vt in eo oñderet ſeipm z opa
tionē ſuā intrinſecā.Sʒ ſi natura humana
eſt aſſumpta a diuina i vniōne ſuppoſiti z p
ſone.q qdē pſona ſit verꝰ deꝰ z hō:oēs diuie
dignitates hñt pfecte ſuas ſilitudies in h
ope.qꝛ bonitas diuina non pōt meliꝰ opꝰ fa
cere de creatura.nec magnitudo magis bo
nū.nec eternitas magꝭ durabilē.z ſic d aliis
dignitatibꝰ diuinis.ġ zc.Nā ſi nō eſſet aſſū
pta a diuina ipa humana natura:nulla di
gnitas diuia hēet pfectionē nec qeret i pdu
ctione mūdi.qꝛ ptās diuina ſp poſſet facere
maiꝰ opꝰ in mōo:z meliꝰ qcunqʒ ope facto.
Iſta ġ fuit vna ex cauſis incarnationis dei
vt dignitates diuine oñderent perfecte ſimi
litudines ſuas in creatura et qerarenꝛ in ea
cū in nullo alio ope intriſeco potuiſſent qe
tari omēs dignitates diuine niſi in iſto.In
iſto aūt qeranꝛ oēs diuine dignitates z ope
ratio totalis mōi:tāqʒ in ope ſūmo z nobi
liſſimo.¶Scōa rō dꝛ dilectiōis.Cū eñ qli
bʒ fidelꝭ teneaꝛ deū diligere toto corde:to
ta anima:et tota mente:vt pcipiꝛ Deut.vj.
Mat.xxij.Luc.x.z Mar.xij.trāſſumpti ue
in ca.ois.xiij.diſt.z.c.vnico.§.hoc vnguen
to.de ſacra vncti.Sequiꝛ ꝙ fuit ɔgruū de
um facere oē illud p quod meliꝰ flecti poſſet
z magis moueri ad talem dilectionē.Si ei
deus non feciſſet i natura hūana id p qō ipe
magis ab ea diligi poſſet.nollet ſe totaliter
et intime diligi ab ea.qō eſt impoſſibile cūʒ
ipſe ſit ſummum bonū.z p ɔñs ſumme di
ligibile.Vel vellet ſe diligi ſūme z totaliter
a natura humana ipo nō faciente in ea totū
illō p quod plus eū debet diligere.Et ſic re
qreret ab ea qō nō debet exigere z vellet rōeʒ
amoris potiꝰ fundari in ea qʒ in ſeipſo.qō ē
impoſſibile.Si eñ vt ait phs.j.metaphy.
Vnūqdqʒ entium nitiꝛ natura ſibi ꝓpria.Et
ſm cōmentatorē.ix.metaphi.vnūqōqʒ ſm
ꝙ ſe habet ad entitatē:ita ſe hʒ ad opationeʒ
Et deꝰ ē infinita bonitas:debet dilectio ma
gis fundari in eo qʒ in natura humana q eſt
finita.z p ɔſequēs ɔgruū fuit ad mouendū
creaturā humanā ad diligēdū eū:ꝙ ipa na
tura humana aſſumereꝛ a diuina.ita ꝙ deꝰ
et homo eſſet in vnitate ſuppoſiti et perſone
Et hāc rōnem approbat Augꝰ.in li.cur qñ
z quō deꝰ.c.vj.di.Deus homo fieri digna
tus ē:qtenꝰ tāto illū pleniꝰ diligamus atqʒ
laudemꝰ qʒto clarius eius beniuolentiā er
ga nos cognouimꝰ.¶Tertia rōne ordinati
onis ſic.Finis omīs creature eſt homo.Iuꝛ
illud phi in.ij.phyſ.z.ij.de aīa di.Nos ſu
mus qōammō finis oim:z vtimur tāqʒ ꝓpē
nos oibꝰ que ſūt.Et h dupliciter.ſ.intrinſece
z extrinſece.Intrinſece qꝛ omīs creatura ad
ipm ordinaꝛ tāqʒ ad finē ſub vltimo fine do
ſm beatū Bonauē.in.ij.diſ.xv.ar.ij.q.j.Et
patet hoc etiā Geñ.qñ dixit deꝰ.Faciamus
hoiem ad imaginē et ſimilitudinē noſtrā:vt
pſit piſcibꝰ maris et volatilibꝰ celi z beſtiis
terre.Extrinſece vero:qꝛ vltimo inter oīa cre
ata factus eſt homo.Cū igiꝛ deus vt habeꝛ
Apoc.j.z penul.ſit alpha z o:pncipium z fi
nis.ɔgruū fuit vt deus fieret homo.z ſic pn
cipiū ɔiūgeꝛ cū fine.et idem eſſet pncipiū et
finis.Figura eñ circularis qua finis ɔiūgi
tur pncipio e pfectiſſima ſm arithmeticos.
Finis aūt dei eſt pncipiū hois Vñ ait Ioā
nis.viij.Ego ſum pncipium q et loqr vobis
ġ zc.Et iſte rōnes militant etiā ſi Adam nō
peccaſſet.¶Quarta rō dꝛ ampliationis ſic
Capacitas hūane nature non eſt p pctm in
aliquo ampliata.Sed poſt peccatū natura
humana fuit capax tanti boni vt deo vnire
tur.z a deo aſſumereꝛ i vnitate pſone.Ergo
ante peccatum multo magis iſtius boni ca
pax fuit.Ergo deus humanā naturā aſſum
pſiſſet etiā ſi hō non peccaſſet:imo mlto ma
gis.ſʒ non fuiſſet paſſus nec mortuus.quia
ſm phm.ij:de generatōe.Deficiēte cā.ſ.pctō
defeciſſet etiā effectus.ſ.morṫ z paſſiōis fi
lij dei.Et iſto mō hñt intelligi omnes rōnes Reſponſio ad rōnes pme opiniōis
z autoritates alterius opinionis.quibꝰ etiaʒ
clarius ſic poteſt rñderi.ſ.ꝙ quotieſcūqʒ ad
cauſandū vnū effectū plures cauſe eque pn
cipaliter cōcurrūt.ceſſante vna tm̄:nō ceſſat
effectꝰ qui poteſt cauſari ab altera eaꝝ cau
ſarum.vt notatur:in.§.affinitatis.inſti.de
nup.z.l.ſi ventri.§.in bonis.ff.de pui.credi.

ꝛ in. l. liberoꝛū. ff. de his q̄ notā. infa. Et per
Barto. in. l. ita ſtipulatus. ff. de verboꝝ ob
ligatione. ꝛ loquitur de cauſa finali duplici
ad vnū effectū ꝯcurrente. ſicut eſt in ꝓpoſito
nr̄o. ꝛ dicit ꝙ vna ceſſante non ceſſet effectꝰ.
poſito ğ. ꝑ vero ꝙ vna cauſa incarnationis
chr̄i fuerit pctm̄: tn̄ cū alie q̄ꝫplures fuerint
ad hoc ſimul ꝯcurrentes. de quibꝫ ſupra di-
ctum eſt ꝛ dicet̄ in ſequentibꝫ q̄ꝫuis ceſſaſſet
ipm pctm̄: nō ceſſaſſet incarnatiō remanen-
tibus alijs cauſis. qꝛ ꝟo ſolum peccatum fu
it cauſa paſſionis et mortis chr̄i. ideo ceſſan
A te peccato: ceſſaſſet mors ꝛ paſſio eiꝰ ¶ Qui
ta rō dicit̄ cōicatiōis ſic. Scdm̄ Dionyſ̄. in
iiij. c. de angelica hierarchia. Bonū vt bonū
naturaliter eſt ſuīpſiꝰ cōmunicatiuum. ſed
deus eſt ſumma bonitas in abſtracto. ergo
ſumme debuit ꝛ debet eſſe cōmunicatiua:
ita vt ſi poſſibile eſſet ꝙ a creatura ꝑticipa-
ret̄: infinite deberet ei cōicari. Cum igit̄ ma
ioꝛ ſit cōmunicatio ꝑ cōpunctionem ꝑſone
diuine ipſi nature humane in vnitate ꝑſone
q̄ꝫ ſit in ꝯiūctiōe gratuita et gloꝛificata que
erit in viſione ꝛ fruitiōe dei in pr̄ia qꝛ cū illa
erit iſta ꝛ non econtrario. ğ vt deus ſumme
cōmunicaret bonitatē ſuā: etiāſi hō non pec
caſſet carnem aſſumpſiſſet. ꝛ h̄ p̄cipue vt in
ipa natura humana bonitatē ſuaꝫ cōicaret
oī creature. qꝛ ſm̄ Grego. in omel̄. ſuper il-
lud Mar. vlti. Predicate euāgelium omni
creature. Ois creature nomīe intelligit̄ ho-
mo. qꝛ cōmune aliq̄d habet homo cum om̄i
creatura. Lapides nanqꝫ ſunt: ſed non vi-
uunt. Arbuſta ſunt: viuūt ſed non ſentiunt.
Bruta ꝟo ſunt: viuūt ſentiūt ſed nō diſcer-
nunt. Hoies ꝟo ſunt: viuūt ſentiūt ꝛ diſcer-
nūt: atqꝫ cū angelis intelligūt. Ergo vt oīs
creatura bonitatē dei participaret in homīe
debuit etiāſi hō nō peccaſſet carnē aſſumere
¶ Sexto idē ꝓbatur rōne occaſionis ſic.
Omne illud qđ deꝰ ꝓuidit fiendum a p̄nci-
pio: ꝛ angeli ꝓuiderūt. ita debuit fieri nul-
la alia occaſione accedente. qꝛ ſummum bo-
nū in natura humana nō dꝫ eſſe occaſiona-
tū. ſed incarnatio filij dei eſt ſūmū bonū in
humana natura quaꝫ a p̄ncipio creationis
mōi oñdit deꝰ nōnullis angel̄. ğ nō debuit
eſſe occaſionata. ſ. ꝓpter pctm̄ facta niſi cum
p̄cioſe. ſ. ad paſſionē ꝛ mortē. ğ ptꝫ ꝓpoſitum
ꝙ aūt ante pctm̄ ꝓuiſum ꝛ p̄oſtenſum fuerit
h̄ myſteriū angelis: oſtendit Bern̄. ſuper il-
lud Jone. ij. Propter me venit hec tempe-
ſtas. Exponēs illud ꝟbum de ꝑſona filij dei
dicens. ꝙ lucifer ꝓuidit rōnaleꝫ creaturam
aſſumendā in vnitatē ꝑſone filij dei: vidit et
inuidit. Vñ inuidia fuit cauſa caſus diabo
li ꝛ mouēs ipm ad tentādū hoiem: cuius fe-
licitati inuidebat ꝛ ꝑ pctm̄ demereretur hu

mana natura aſſumptiōem ꝛ vnibilitatē ad
deum. Ex quo patet ꝙ lucifer intellexit vnio
nem humane nature. ꝛ ipm lapſuꝫ intellexit
vt impedimētum vnionis. ꝓpter qđ ꝛ procu
rauit lapſum. Ex hoc ergo relinquet̄ ꝙ cir-
cūſcp̄to lapſu adhuc eſt ponere ꝯuenientiaꝫ
incarnationis. Hec Alexander. Et de h̄ fun
damēto etiā tractabit̄ in ſequēti ſmone pre
p̄ma. ¶ Septimo idē ꝓbat̄ rōne ꝑſignatio
nis ſcꝫ ſacramēti matrimonij. certū ē em̄ an̄
lapſum fuiſſe inſtitutū mr̄imonij ſacramētū — B
dicēte dño Gen̄. j. Creſcite ꝛ multiplicami
ni ꝛ replete terrā. Et Adā. Hoc os ē ex oſſibꝫ
meis: et hec caro eſt ex carne mea. Hoc autē
dicit apoſtolus eſſe ſacramētum magnū in
chr̄o ꝛ eccl̄ia. ad Eph. v. Si igit̄ ſacramētuꝫ
h̄ inſtitutū eſt: ꝛ manſiſſꝫ etiā circumſcripto
lapſu: patet etiaꝫ quia ipſa res ſacra futura
erat. ſ. icarnatio filij dei: cuiꝰ ipm erat ſignū
¶ Octauo ꝓbatur rōne oñſionis ſic. Cum
mł̄ti eſſent modi redimēdi genꝰ humanum
ſm̄ Auguſtinū. xiij. de tri. voluit tamē deus
illud redimere iſto modo vt magis alliceret
hominē ad amorē ſui: ſed mag̃ allicebatur
ad amorē ſui ſi fuiſſet aſſūptus in ſtatu in-
nocētie: ğ etiā ſi homo non peccaſſet vt nos
ad amorē ſuū mag̃ alliceret: carnē aſſume-
re debuiſſet. Et hec veritas ꝯfirmat̄ autoꝛi-
tate Auguſtini in quodā ſmōe dicētꝫ. Que
maioꝛ cauſa veniēdi deo: niſi vt oñderet no-
bis dilectiōeꝫ ſuā. vt ſi amare pigeat: reama
re ñ pigeat. Hec ille. ¶ Nono idē ꝓbat̄ rōne — C
punitionis ſic. Nullus inde debet repoꝛtare
ꝯmodū vñ meret̄ ſuppliciū. l. j. ꝛ. l. nec ex do-
lo. ꝛ. c. ex tenoꝛe. de reſcrip. vbi habet̄ ꝙ nemi
ni malicia ſua dꝫ patrocinari. ꝛ nullꝰ ex do-
lo ſuo debꝫ lucrū ꝯſequi. et nemo ex delicto
ſuo debet facere cōditioneꝫ ſuā melioꝛem. l.
tranſactione finita. C. de trāſac. ꝛ. l. nō frau
dat̄. ꝗ. nemo. ff. de reg. iu. et qđ ibi no. ꝛ. xvj.
q. j. c. legi. h̄ em̄ eſſet contra iuſticie oꝛdinem
Si aūt deꝰ nō incarnatꝰ fuiſſet niſi peccaſſꝫ
homo: maximū cōmodū de ſuo pctō repoꝛ-
taſſet. Cū em̄ nullā maioꝛē dignitatē. nullūꝫ
qꝫ maius donū ꝛ bñficiū excellentiꝰ potue-
rit deus dare hoi q̄ꝫ ꝙ ſuā naturaꝫ aſſume-
ret. hoc aūt bñficium nō habuiſſet ſi nō pec
caſſet. Quis nō videt q̄ꝫtum bonuꝫ. q̄ꝫtūqꝫ
bñficiū aſſecutus eſt ex ſuo peccato: Ex quo
ſm̄ oꝛdinē diuine iuſticie meruiſſet eternuꝫ
ſuppliciū. ¶ Decimo idē ꝓbatur rōne beati
ficationis. Nā triplex reperit̄ beatitudo hoīs
ſm̄ doctoꝛes. Prima eſt ſubſtātialis que cō
ſiſtit in anima. ꝛ hanc ſolū in deo habet: que — D
ꝯſiſtit in tribꝫ ipſius anime dotibꝫ videlicꝫ
fruitione: tentione: ꝛ viſione. Scđa eſt ꝯſub- — Triplex beatitudo
ſtantial̄: que ꝯſiſtit in beatitudine coꝛpoꝛis
videlicꝫ claritate: agilitate: ſubtilitate ꝛ im-

paſſibilitate. Tertia dr accidentalis. quia ſi
ne iſta eſſet q̃dē homo beatus: ſed non oīno
q2 ipſi ſenſus corporei nõ haberēt plenã le/
ticiã q̃ntũ ad pñs ſpectat. Preſuppoſito eī
ſaluo meliori iudicio ꝙ oēs ſenſus hoīs
debeant eſſe in actibꝫ ſuis in cõpleta ꝑfecti/
one vt corporis beatitudo pleniſſima ſit: q̃
plenior eſſe non poſſit. q2 beatus non eſt cui
boni aliq̃d deeſt qḋ habere pōt ſm Auguſti/
num in libro de vera innocentia. Et tunc ar
guo ſic ſm p̄dictos doctores ⁊ Bona. i. iij.
diſt. j. ar. j. q. ij. Homo totalit̄ debꝫ beatifi/
cari. ſꝫ nõ beatificat̄ niſi in deo q̃ ſolꝰ eſt eiꝰ
merces. ſicut ab Abraã ait Geñ. xv. Ego ſũ
merces tua magna nimis. nec beatificatur
totalit̄ niſi beatificet̄ in aīa ⁊ corꝑe total'r.
Senſus aũt exterior nõ pōt beatificari niſi
in re corꝑali. ergo ſi tota beatitudo hoīs in
deo eſſe debet: ⁊ non ab alio: mendicari con/
gruit deũ eſſe corporeum. hoc eſt: ſibi vnire
corpꝰ in quo tanq̃ꝫ in ꝓprio obiecto corporis
ſenſus poſſint ſuã britudinē inuenire. Et li/
cet q̃s diceret ꝙ ſenſus habuiſſent ſuos actꝰ
etiã ſine h̄ ꝙ deꝰ eſſet incarnatus. vtpote vi
ſus de quo p̄ncipaliter loquimur. et cuius
appellatione omnes quandoqꝫ ſenſus ho/
minis ꝯtinent̄. vt i. l. vnica. §. videamus. C.
de rei vxo. acti. ⁊. ff. d le. ij. l. ſi mihi et Titio
in p̄n. ⁊ de iniurijs. l. itē. apud. §. ſiquis. ⁊ de
tri. vino oleoq̃ꝫ le. l. ex vſu. ⁊. C. de oīm agro
d̄ſerto. l. q̃ agros. li. xj. Nã viſus nr̄ delecta/
tus fuiſſet abſq̃ꝫ eo ꝙ deꝰ factus fuiſſet cor/
poraliter viſibilis. Vidiſſet eñ pulcritudi/
nem celoꝝ ⁊ alia corꝑalia omnia et maxime
iocundatꝰ fuiſſet videndo pulcerrima cor/
pora ſanctoꝝ. Rñdeo ꝙ veꝝ eſt: nõ tñ i deo
ſolum fuiſſet beatificatus ꝑ hanc viſionē: in
quo debet totꝰ homo beatificari. Vñ hoc eſt
ſingulare gaudiũ beatoꝝ ꝙ vidēt nr̄am hu
manitatē vnitã diuinitati. Hinc Berñ. ait
Plenũ prorſus omni ſuauitatis dulcedine
videre hoīem hoīs ꝯditorē. Ecce eñ dul/
ce lumen ⁊ delectabile oculis videre ſolem
iuſticie chr̄m dñm. de q̃ Malach. iiij. Vob
timentibꝫ nomē meũ orie̅t ſol iuſticie. Et h̄
ſingulare gaudiũ Eſaias expſſit. c. xxxiij. di/
cens. Regem in decore ſuo videbũt. Iſtam
rationē ꝯfirmat Auguſtinꝰ in lib. de ſpiritu
⁊ aīa di. Propterea deꝰ factus eſt homo: vt
totũ in ſe hominēꝫ beatificaret. vt ſiue hō in
grederet̄ intus ꝑ intellectum. ſiue egrederet̄
extra per ſenſum: in creatore ſuo paſcua in/
ueniret. Paſcua intus in cognitione deita/
tis. paſcua foris in carne ſaluatoris. Hec il/
le. Ex quibꝫ omnibꝫ claret ꝙ ſi cõſiderat̄ in
carnatio ſm circũſtantiã. vtpote: q2 aſſum/
pſit carnē paſſibilem ⁊ mortalem. ſic eſt vera
p̄ma opinio. q2 vtiqꝫ nõ fuiſſet deus incar/
natus ſi hō nõ peccaſſet. Si aũt conſiderat̄
in ſe ſimpliciter: tenendum eſt ꝙ ſi filiꝰ dei
ſm opinionem ſcḋam incarnatus eſſet. etiāꝫ
ſi homo nõ peccaſſet rationibus predictis.
Alijs quoqꝫ fundamentis poteſt eadē veri
tas declarari: que ponet̄ in ſermone ſequenti
parte prima.

Pars ſcḋa huiꝰ ſermonis que dicit̄ fructi
ficationis.

De generatiõe ⁊ ꝯceptõe filij dei ex / E
ꝟgine ꝓpheta uit Eſaias ꝓpheta ſui / Incarna
li. c. xlv. dicēs. Rorate celi deſuꝑ et / tio aſſi/
nubes pluant iuſtũ. apiat̄ terra ⁊ / mulatur
germinet ſaluatorē. Vñ eſt notãdũ ꝙ in/ / pluuie
carnatio chr̄i pluuie aſſimilat̄. q2 pluuia tri/
bus modis generat̄. ſ. ꝟtute caloris attrahē/
tis. ⁊ vaporis aſcēdētis. ac venti colligentis.
Venti eñ volãtes ſupra mare mltũ humo/
rem ſepe colligunt ⁊ ſecum ad aerem attra/
hētes in pluuiam diſſoluũt. Et ſimilit̄ bea/
ta ꝟgo his tribꝫ modis hãc celeſtem pluuiã
generauit. Gratia eñ dei ē amor dei. Amor
aũt eſt ille ignis de quo ipſe ſaluator ait Lu.
xij. Ignē veni mittere in terrã. Quia igitur
bñdicta ꝟgo fuit plena grã ⁊ amore dei: et
ꝯſequent̄ igne ⁊ calore. Ideo ꝟtute iſtiꝰ colo
ris diuinũ fontem ad ſe traxit et iſtam cele/
ſtem pluuiã generauit. de qua pš. lxxj. dicit̄
Deſcēdit ſicut pluuia in vellus. Item filius / Filiꝰ dr
dei eſt vapor ꝟtutis dei. Sap. vij. Iſte igit̄ / vapor
vapor inter ꝟginis viſcera ſine ſui inciſione
ſiue apertione ſe occultauit ⁊ poſtea in plu/
uiam ſe diffudit quando mōm famelicum
ſatiauit. Iuxta illud pš. lxxvij. Pluit illis
manna ad manducãdũ. Grã aũt virgo ait
illud Eccl. xxiiij. Quaſi libanus non inciſus
euaporaui habitationē meam. Itē ſpiritus/
ſanctus dicit̄ ventus. Iuxta illud Ioã. iij.
Spũs vbi vult ſpirat. Iſte aũt vētus flans / Spũ ſſã
in Maria eius humores collegit et corpus / ctus dici
chriſti formauit ita vt ſalutarem pluuiam / tur vētꝰ
generauit que vniuerſũm mundũ fructifi/
care fecit. Dicitur aũt Iacobi. v. Non pluit
per annos tres ⁊ menſes ſex. Anni tres ſunt
tria tempora que preceſſerãt. ſ. nature: cul/
pe ⁊ legis ſcripte. in quibꝫ pluuia benedicti/
onis nõ venit. Quartũ aũt tempꝰ eſt gratie
Et in iſto etiam nõ venit vſq̃ꝫ ad mēſes ſex.
In iſtõ aũt menſe ſexto miſſus eſt Gabriel
angelus a deo Luce. j. Et tũc rorauerunt ce
li deſuꝑ: ⁊ nubes virginalis pluit iuſtuꝫ. at
qꝫ aperta eſt terra. i. ipſa virgo benedicta. et
genuit ſaluatorem. Sed ꝓ maiori decla / Vtilita/
ratiõe p̄dictoꝝ eſt ſciendũ ꝙ filiꝰ dei incar/ / tes icar/
natꝰ eſt ꝓpter multas vtilitates homini ⁊ / natiõis
ei mundo ꝯferendas. Prio vt mōm mali/
gnitate inflãmatũ refrigeraret. ideo aſſimi/
latur rori in verbis p̄allegatis. Ros eñ ca/

ſorem temperat: ⁊ refrigeriũ preſtat. Juxta
illõ Eccĩ.xviij. Nõne ardorē refrigerat ros
Et ſic iſte ros temperauit eſtũ cõcupiſcẽtie
Juxta illud Eccĩ.xliij. Ros obuians ardori
veniẽti humilẽ faciet eum. Item adduxit re
frigerium gratie. iuxta illud Dañ.iij. Fecit
mediũ fornacis quaſi ventum roris flantē
F ¶ Secũdo incarnatus eſt vt mũdũ aridū
impinguaret. Ros em̃ quoſdã piſces mariſ
inpinguat ⁊ in aliquib⁹ regionib⁹ oues ro-
re paſcunt ⁊ impinguant. Sic iſte ros mun
dum aridũ ipinguauit. Cui dici potuit illõ
Geñ.xxvij. In pinguedine terre ⁊ rore celi
deſuper erit benedictio tua. Impinguatur
em̃ in chr̃o ex conſideratiõe ſue humanitatiſ
que appellatur terre pinguedo. et ex cõſide-
ratione ſue diuinitatis que dicitur ros celi.
¶ Tertio incarnatus eſt vt mudum ſterilẽ
G fecũdaret. Locus em̃ vbi ros nõ deſcẽdit eſt
ſterilis. Sic mũd⁹ erat ſterilis a bono opa-
tione. ſed deſcendit ros iſte in ipm ⁊ germi-
nare fecit. iuxta illõ Oſee.xiiij. Ero q̃ſi ros ⁊
iſrael germinabit quaſi liliũ. ¶ Quarto in-
carnat⁹ eſt vt mundũ famelicū ſaturaret.
vñ Nũeri.xj.dr. Cũq; deſcẽderet nocte ſup
caſtra ros: deſcẽdebat pariter ⁊ mãna. Iſto
tamẽ mãna nõ paſcunt homĩes coruini. id
eſt p peccatũ denigrati ſed paruuli: id ē. ho-
mines manſueti ⁊ p puritatẽ albi. Nã pulli
coruoꝝ q̃diu hñt pilos albos a parẽtib⁹ re-
linquunt. ⁊ tũc eleuãtes capita ⁊ aperiẽtes
roſtra celeſti rore paſcũt. Unde Ps. inquit
de deo. Qui dat iumẽtis eſcam ipſorum: et
pullis coruoꝝ inuocãtib⁹ eum. Qñ autẽ ni-
greſcere incipiũt a parentib⁹ ſuis nutriũtur
Et hec dicit gloſa ſuper p̃dicta verba pſalmi
H ſte. ¶ Quinto incarnat⁹ eſt vt poteſtatē de
Xps ros monũ coerceret. ros em̃ nocturno tpe cadẽs
venenoſa animalia arcet. ⁊ ideo venenũ coꝝ
non tantũ nocet de nocte quantũ de die ſm
ph̃m. raro etiam pungunt ſerpentes q̃diu
ſtant inter herbas irroratas. Sic iſte ros ce
leſtis ad nos veniens maliciã demõis refre
nauit. Unde ipſi filio dei dicitur Eſaie.xxvj
Ros lucis ros tuus: ⁊ terrã gigantiũ: id eſt
ſuperborum demonum detrahes in ruinā.
I ¶ Notãdũ ṽo ꝙ ros generatur ĩ medio ae
ris interſticio: a tempare calido ⁊ temperate
frigido. ¶ Tria aũt ſunt interſticia. ſ. celum
mundus: ⁊ infern⁹. chr̃i igit̃ incarnatio non
eſt effecta in ſupremo interſticio. id eſt ĩ celo
q: angelicã naturã nõ aſſumpſit. Unde ad
De⁹ nõ ē Heb.ij. inq̃t apl's. Nuſq; em̃ angelos app̃-
ĩcarnat⁹ hendit. Non etiam eſt facta in inferno. q: de
ĩ celo nec mones nõ redemit nec eis pepercit Juxta
ĩ iferno: illõ.ij. Petri.j. De⁹ angel' peccãtib⁹ non pe-
ſ; in me- pcit: ſed facta eſt in medio interſtitio. i. ĩ mũ
dio. do q: naturã hũanã aſſumpſit. Juxta illud

apoſtoli ad Gal.iiij. Miſit de⁹ filiũ ſuũ fa
ctũ ex mlĩere factũ ſub lege. Iſta aũt roratio
. i. filij dei ĩcarnatio facta fuit ex calido ⁊ fri
gido. Duo em̃ ĩduxerũt deũ vt homo fieret
ſc; abũdantia charitatis ex pte ſui que fuit
q̃ſi calor. iuxta illõ ad Rhoma.v. Cõmẽdat
deus charitatẽ ſuã in nob ⁊c. ⁊ miſeria gene
ralis ex parte nr̃i que fuit quaſi frigus. Uñ
Ps. inq̃t. Propter miſeriã inopũ ⁊ gemitũ
paupeꝝ nũc exurgã dic̃ domin⁹. In h̃ autē
fuit diſſimilitudo inter naturalẽ rorationē
⁊ iſtam ſupernaturalẽ. ſc; dei incarnationē
quia in naturali eſt temperatus calor ⁊ tem
peratum frigus. In hac aũt ſupernaturali
fuit nimi⁹ calor amoriſ. Juxta illõ ad Eph.
ij. Deus qui diues eſt in miſericordia ꝓpter
nimiam charitatem ſuam qua dilexit nos
cum eſſem⁹ mortui peccato viuificauit nos
in chriſto. Item fuit nimiũ frigus languoriſ
Juxta illud ps. Omnes declinauerũt: ſimĩ
inutiles facti ſunt: non eſt qui faciat bonū
non eſt vſq; ad vnum. ¶ Iſte autem ros ce-
leſtis deſcendit in beata virgine: que facta ẽ K
inſtar conche marine que ex rore celeſti gene
rat margaritã. Nam ſic dic̃ Iſidorus in li-
bro etymol' Concha marina certo tempore
ſe aperit ⁊ rorẽ celeſtẽ recipit: ⁊ ſic margari-
tã inter ſua viſcera gignit. Sic ṽgo btã ani
mum ſuum cõſentiẽdo aperuit quãdo dixit
Ecce ancilla dñi. et tunc ros ſpiritusſancti i
eam deſcẽdit: ⁊ ſic filiũ dei generauit. Et hãc
apertionẽ beatiſſime ṽginis ⁊ deſcenſū ſpi
ritusſancti in eã ac ſaluatoris incarnationē
ex ea: petebat ꝓpheta Eſaias in ṽbis p̃allega
tis dicens. Rorate celi ⁊c. Hec etiā virgo
benedicta fecũdata fuit ad inſtar terre: q̃ ro
re celeſti pfuſa: generat viridẽ herbam. Ju-
xta illud Deut.xxxij. Fluat vt ros eloquiū
meũ quaſi ſtille ſuper germen. Et ideo canit
eccl'ia de chr̃o dicẽs. Deſcẽdit in vteꝝ virgi-
nis quaſi ros ſuper germen. ¶ Fuit etiã bea L
ta virgo ad inſtar velleriſ gedeonis quod ro- Maria
re impletũ fuit. et deinde rorauit areā ⁊ im vellus
pleuit conchã. vt habetur Judicũ.vj. Iſtud
enim vellus figurauit vterum beatiſſime
ṽginis in quo deſcẽdit plenitudo roriſ: id eſt
totius diuinitatis. Ex qua plenitudine con-
cha: id ē oĩs eccleſia repleta eſt. Uñ Ber-
nardus in quodã ſermone inquit. Rigatu-
rus areã domin⁹ celeſti rore: totũ vellus pri
us infudit. redemptur⁹ em̃ genus humanũ
vniuerſum preciũ contulit in Maria. De q̃
dici poteſt illud Prouer.xix. Sicut ros ſup
herbam: ſic ⁊ hilaritas regine. ¶ Tunc em̃
rex celeſtis iſti regine arriſit quando de celo
ſicut ros in eius vterũ deſcẽdit. ⁊ eā velut
herbā bonã fructificare fecit. Unde ipa di
cere poteſt illud Job.xxix. Ros morabit̃ in

M meſſione mea. ¶ De ipa etiã exponi põt illõ
Caſtrum Exodi.xvj. Suaue q̃z ros iacuit p circuitũ
Maria caſtroꝝ. Caſtꝝ eñ dei fuit beate ꝟginis ani
mus: qui ita vallatus fuit ꝛ munitus ꝙ nũ
q̃z potuit ingredi inimicus. Caſtra etiã dei
dici poſſunt eiuſdẽ matris dei viſcera i qui-
bus diuina maieſtas ad habitandũ de celo
deſcendit. Unde canit eccleſia: Caſte paren
tis viſcera: celeſtis intrat gratia: venter pu
elle baiulat ſecreta q̃ nõ nouerat. Dicta ſũt
eñ caſtra ab obſeruatione caſtitatis: quã ob
ſeruabant milites antiqui. vt ait q̃dam glo
ſa in.l.qui cum vno.ff.de re mili. Caſtra eti
am aliquãdo exponunt.i. hoſpitia. vt.C.de
metatis.l.omnes.in pncipio libri.xj. Prope
ſo dicunt loca in quibꝫ eſt exercitus ad pu-
gnam. vt in.l.qui mitunt.§.finali.ff.ex qui-
bus cauſis maio. Et ideo beate ꝟginis viſce
ra in quibꝫ hoſpitatus eſt ſtetit nouẽ menſibꝫ
N dominus exercituũ fortis ꝛ potens in prelio:
merito caſtra appellari poſſunt. In iſtis er-
go caſtris.i.caſtis viſceribꝫ intemerate vir-
ginis genitus eſt ros celeſtis id eſt dei fili-
us. de quo pater eius eternus inquit Job.xx
viij. Quis genuit ſtillas roris? quaſi di. niſi
ego. De deſcenſu quoq̃z iſtius roris celeſtis
exponi poteſt illõ pſal.cxxxij. Sicut ros her
mon qui deſcendit in montem ſion. Ipe eti
am dei filius volens intrare virginis vterũ
dicebat illud Canticoꝝ.v. Aperi mihi ami-
ca mea: columba mea: immaculata mea: q2
caput meum plenum eſt rore. Hic ergo ros
ſuauiſſimus in ſacrario vteri virginalis no
uem menſibꝫ requieuit: ſicut ipe predixerat
Eſaie.xviij. vbi dicitur. Hec dicit dominus:
Ego quieſcam i loco meo ſicut nubes roris
O in die meſſis. ¶ Sexto pncipalr incarnatus
eſt filius dei vt mõm p peccatũ tenebroſum il-
luminaret. Unñ verificatum eſt illud Eſaie
ix. Populus qui ſedebat i tenebris vidit lu
cem magnam: ambulantibꝫ in regione vm-
bre mortis: lux orta eſt eis. Erant eñ hoĩes
in tenebris ignorantie obcecati ꝛ facti ſicut
beſtie: iuxta illud pſal.xlviij. Homo cum in
honore eſſet nõ intellexit: compatus eſt iumẽ-
tis inſipientibꝫ ꝛ ſimilis factus eſt illis. Et
in ſignum huius fecit deus primis parenti-
bus poſt peccatum tunicas pelliceas que fa
cte erant de pellibꝫ animaliũ: in ſignũ ſue
ignorãtie beſtialis. Beata aũt virgo eis ge
nerauit eũ q̃ dicit Joã.viij. Ego ſum lux mũ
di. De q̃ Joã.j.dr. Erat lux vera q̃ illuminat
omnẽ hominẽ venientẽ in hunc mundum.
¶ Septimo incarnatus eſt vt mũdum i do
minio diaboli poſitum a ſeruitute eius libe
raret. Ante aduentũ nãq̃z ſaluatoris noſtri
diabolus erat vt mũdi dominus ꝛ pnceps. ca.
pudor.xxxij.q.ij. Non erat aũt poteſtas ſu-
per terrã q̃ cõpareť ei. q̃ factus eſt vt nullũ ti-
meret. Job.xlj. Venit ğ leo de tribu Juda
vt ꝯ illũ dimicaret ꝛ humanũ genus de mani
bus eius eriperet: ꝛ ipm de mõi dominio eijce-
reret. Unñ ipe dñs dicebat Joã.xij. Nũc pn-
ceps mõi huius eijcieť foras. ¶ Octauo icar-
natus eſt vt nos ſuos pcti (iuxta ea q̃ habẽ-
tur ad Rom.viij. ꝛ.ij.q.vij.ca.q̃d ğ.) ad li-
bertatem innocẽtie pduceret. ꝛ de vituperio ꝛ
ignobilitate vicioꝝ: ꝟtutum nobilitate inſi-
gniret. ꝛ nos iniuſtos ꝛ ſceleratos p paſſiõẽ3
ꝛ mortẽ ſuã deo patri recõciliaret. Unñ Hie
ronymus ſup Amos ꝓpham inq̃t. Per filiũ
ꝟginis de ſeruis facti ſumus liberi: de igno
bilibꝫ nobiles: de peccatoribꝫ iuſti. q2 ſatiſfe
cit ꝓ nobis qui eramus debitores mortis.
Dicamus ğ oẽs ſaluatori noſtro O dñe Jeſu
O redẽptor noſter. O fili dei benedicte: ecce
nos ſuos eſſe ꝓfitemur cũ illa q̃ ange-
lo reſpõdit q̃ ei incarnatõem tuã annũciaue
rat: Ecce ancilla dñi: fiat mihi ſm ꝟbũ tuũ.
Quibꝫ ꝟbis ianue celeſtis hierlm apte ſũt no
bis. in q̃s itroduci mereamur ipius bñdicte
ꝟginis interceſſiõe: ꝛ tecũ ac cũ illa regnare
in ſecula ſeculoꝝ. Amen

¶ De eadẽ ſacratiſſima filij dei incarnatõe
Sermo.V.

Vas admirabile P
opus excelſi. Eccli.xliij. Ille dicit
eſſe artifex ſapiẽs ꝛ bonus: q̃ nõ ſo
lũ ſcit vas de nouo fabricare: ſed etiã ſcit de
ſtructũ in melius reparare. Nam ſubtilitas
artis p opa difficiliora cognoſcit. Difficili-
us eſt autẽ vas ꝯfractum reparare q̃z nouũ
facere. Et ideo inquit impator in.l.j.§.cũq̃z
C.de vete.iure enu. ꝙ laudabilior eſt is q̃ fa
ctũ ſubtiliter emẽdat: eo q̃ pus adinuenit. fa
cit etiã ad p̃dicta ꝙ facilius eſt aliq̃d de nouo
adq̃rere q̃z pditũ recupare. c.ſunt q̃ arbitrã
tur. ꝛ ibi glo.de pe.diſt.j. ꝛ c.reperiunť.de pe
ni.diſt.iij. ¶ Deus igiť eſt optimus artifex. Deus ho
nã vniuerſum mõm ex nihilo fabricauit ve- minẽ tan
luc vas bonum. Geñ.j. Et vas deſtructũ.ſ. q̃z vas cõ
hominẽ in melius reparauit. In hoc eñ va fractũ re
ſe depicta erat imago dei. quod vas pmi pa pauit
rentes incaute ſuantes ꝯfregerũt: q2 muta
uerũt gl'iam incorruptibilis dei ꝛc. ad Ro-
ma.j. Igiť p reparatiõe huius vaſis plora-
uit genus humanũ q̃nq̃z milibꝫ annis ꝛ vl-
tra. dicens cũ pſ. Factus ſum velut vas pdi
tum. Tandẽ audiuit deus pať eius clamorẽ:
ꝛ miſit ſapientiſſimũ artificẽ.ſ.ſpm ſctm. de
q̃ diciť Sapiẽ.j. Omniũ eñ eſt artifex q̃ po
teſt facere mundũ de immũdo ꝯceptũ ſemi
ne. Job.xiiij. Et operatione iſtius artificis fi

ſius dei incarnatus iſtud vas reparauit in
ꝟgine glorioſa p̄cioſius q̄ꝫ ꝑus. Qđ figura/
tū fuit Hiere. xviij. vbi dictū eſt Hieremie.
Deſcende in domū figuli. q̄ deſcēdit: ꝛ vidit
fieri vas q̄ddā luteū. ſed vas illud totū ꝯtri
tū eſt. Deinde đ ipa maſſa aſſumpta fecit fi
gulus vas optimū quēadmodū ipe voluit.
q̄ facto dedit illud Hieremie: in ſignū ꝙ de
us eq̄ repararet hierl'm deſtructā vt figul⁹
vas illud. Spūal'r em̄ ꝑ ꝑmū vas intelligi
tur ꝑma mulier quā diabol⁹ tentās totam
adeo ꝯtriuit ꝙ nō remanſit in ea nec in ſuis
poſteris tanta integritas vt poſſet reponi ſci
tilla diuine gr̄e in ea. Fecit ḡ de⁹ đ eadē maſ
ſa humani generis aliud vas admirabile: ſi
cut dicunt ꝟba ꝓpoſita. ſ. beatā ꝟginē Ma/
riam: ꝑ cuius ꝯceptū vas illud humani ge/
neris deſtructū reparauit: ꝛ ſupnam hieru/
ſalē in repletione angelice ruine ꝑ filiū ſuūꝫ
reſtaurauit. ita ꝙ felici⁹ eſt qđ ꝑ ipam virgi
nē lucrati ſum⁹ q̄ꝫ quod ꝑ Euam ꝑdidim⁹.
Vñ illi Chryſoſtom⁹ ſuꝑ Miſſus eſt. inq̄t.
Aue gratia plena: vltra iam nō diabol⁹ ad/
uerſum te. vbi em̄ ꝑmus vulnerauit bella/
tor: ibi ſumm⁹ medicus antidotū per muli/
erem poſuit. Per mulierē decurrit fallacia.
per mulierem emanant meliora. Nō vereta
ris culpatam cōdemnationē. Mater em̄ il
lius q̄ ꝯdemnauit efficieris. Aue anima tuꝫ
tēplū dei celi terreq̄ꝫ dña. Hec ille. Et Gre/
gori⁹ nazāzen⁹ ſuꝑ Lucā dicit. Tabulas no
ſtre nature q̄s culpa ꝯfregerat denuo ver⁹
legiſlator de terra noſtra ſibi dolauit abſq̄ꝫ
ꝯcubitu: diuinitatis ſue corpus ſuſceptibi/
le creans qđ diuin⁹ digit⁹ ſculpſit. ſ. Spūſ/
ſctūs ſuꝑueniet in ꝟgine. De hac igit̄ repara
tiōe in vtero ꝟginis facta: tres ꝯſideratōes
faciemus.

Prima dicet̄ aſſumptiōis
Scđa reparationis.
Tertia ꝟo operatiōis

¶ Pars ꝑma hui⁹ ſermonis que dicit̄ aſ/
ſumptionis

A Nſquit Aug. in li. de vera innocētia
c. lxiij. Diuinitas ꝟbi eq̄lis patri fa
cta eſt/particeps mortalitatis nr̄e.
nō de ſuo: ſed de noſtro accipiens:
vt ꝛ nos efficeremur participes diuinitatis
eius. nō de noſtro: ſed de ipius dono. Hec
De⁹ ho/ ille. Hoc aūt fuiſſe ꝯgruum. ſ. deum huma
minē aſſu nam carnē aſſumere. ꝓbari pōt vltra dicta i
mere de/ ſuꝑiori ſmone multis rōnib⁹: vt elicit̄ ex di/
buit ctis Alexandri đ ales in. iij. parte ſumme in
tractatu de ꝯueniencia incarnatiōis. ꝛ Ri/
char. ac beati Bonauentu. in. ij. diſt. j. art. ij.
q. j. ꝛ ſancti Thome in. iij. parte ſumme. q. j.
arti. vj. Et ꝑmo rōne oſtenſiōis diuine potē
tie. Nunq̄ꝫ em̄ potentia ꝑfecte oſtendit̄ niſi
effectus vtuti cauſe coequet̄. Cum igit̄ potē
tia dei ſit infinita perfecte nō oſtendit̄ niſi in
actu infinito. Omne aūt qđ creatū eſt finita
tem habet. Ergo cōgruum fuit deū incarna
ri vt oſtenderet infinitā potentiā ſuam in cō
iunctione tam diſtantium. ſ. creatoris ꝛ cre
ature. Magna em̄ oſteſa fuit eius potentia
in ꝯiunctiōe diſparium elementoꝝ vtriq̄ꝫ cō
trariarum qualitatū in vno corpore ꝛ in tan
ta concordia ꝛ equalitate: ſicut fuit in corpo
re Ade ante lapſum. Maior aūt fuit oſten/
ſio potentie ſue in ꝯiūctione illoꝝ ad ſpiritū
humanū. Maxima ꝟo in ꝯiūctione vtriuſ
q̄ꝫ. ſ. corporis ꝛ anie ad ſpm̄ increatū: inter q̄
eſt maxime diſparitas ꝛ diſtantia. De q̄ con
iunctione loquit̄ Bern̄. in ſmone de natiui
tate dicēs. Talia opera fecit illa omnipotēs
maieſtas in aſſumptōe noſtre carnis: ita mi
rabiliter ſingularia ꝛ ſingularit̄ mirabilia:
vt talia nec facienda amplius ſuꝑ terrā. ver
bum quippe ꝛ anima ꝛ caro in vnam conue
nere ꝑſonam. ꝛ tria vnum ſunt: nō cōfuſiōe
ſubſtantie ſed vnitate ꝑſone. Hec ille. Op⁹
ergo incarnatiōis diuine fuit oſtenſiu⁹ infi
nite ꝟtutis eius ꝛ potētie ſm Damaſcenū li
bro. iij. c. j. Nihil em̄ maius q̄ꝫ creatorē fieri
creaturā. ¶ Scđa rō dicit̄ declaratiōis ſū/ Declarat̄ dei ſapia
me ſapientie diuine. Sapiētis em̄ ſm phm
j. Metaph. eſt ordiare. Ordo aūt vt ait Au
guſtin⁹. xix. de ciui. dei. eſt pariū diſpariūq̄ꝫ
reꝝ vnicuiq̄ꝫ locū ſuum tribuēs diſpoſitio.
Accipit̄ aūt hic loc⁹ nō ꝓprie ſed ꝑ ꝯgruētia
ꝑ dignitate: pro gradu: vniuſcuiuſq̄ꝫ. Ergo
ad manifeſtandā ſummā ſapientiā dei con/
gruū fuit ſummā fieri ordinationē. que em̄
a deo ſunt: ordiata ſunt. ad Roma. xiij. Or
dinatio aūt ſumma in creatura eſt dum iu/
xta omnē poſſibilē modū reducit̄ in ſuū fon
tem quo vnit̄ ſuo ꝑncipio. Hoc autē nō pōt
fieri niſi illi vniatur ꝑſonaliter. Quacunq̄ꝫ
em̄ alia data: hec maior eſt ꝛ preſtantior. In
hac ḡ oſtenſiōe oſtendit deus ſuā infinitam
ſapientiam. Vñ Bern̄. in q̄daꝫ ep'la inquit.
Nemo nouit hominū nec noſcere poteſt ad
plenū: quid boni ad gratiā: quid decoris ad
gloriā: quid cōmodi ad ſalutē penes ſe ipam
ꝯtineat hui⁹ venerandi myſterij. ſ. humane
redemptiōis inſcrutabilis altitudo. Hec il/
le. ¶ Tertia ratio dicit̄ attractatiōis. q2 em̄ R
hō naturaliter attrahitur ad viſibilia ꝛ illis Attrahit̄
afficit̄. ideo cōueniens fuit vt deus ꝑ aſſum homo
ptionem humane nature viſibilis fieret: vt
ex viſibili eius humanitate ad cognitionē ꝛ
amorē eius diuinitatis inuiſibilis hoīes tra
herent̄. Et ideo Aug. ꝯtra eos q̄ q̄runt verū
deus potuerit aliter humanū gen⁹ redime/
re q̄ꝫ per incarnationē ſuam. dicit in libro de

agone chriſtiano. Poterat quidē ſed ſi alit̃ face-
ret: ſil'r nr̃e ſtulticie diſpliceret. Si em̃ non
appareret ocul' pctōꝝ: lumē eis vtiq; eternū
qd p interiores oculos videt̃: inquinatis mēti
bus videre nō poſſent. Jō aũt nos viſibilit̃
cōmonere dignat' eſt vt ad inuiſibilia ꝑpa-
demon- raret. Hec ille. ¶ Quarta rō dr demōſtrati
ſtrat̃ dei onis infinite bonitati diuine. De' em̃ cū ſit
bonitas. ſūme ⁊ infinite bonus q̃ nihil meli' cogita-
ri valet ſm Anſel. i li. monologion. debuit ſe
ſūme diffundere pñte creatura. q: ſicut d na
tura boni eſt ſe diffundere i alios: vt dictū ē
ſup in ſer. ꝑcedēti. ita de natura ſūmi boni ē
ſe ſūme diffundere. q: vnūq̃dq; nitit̃ nã ſibi
ꝓpria. j. Metaph. ſed nō ſe ſūme diffundere
pñte creatura niſi humane nãe vniret̃. q̃ ꝛc.
Licz em̃ de' pat̃ ſe diffuderit pleniſſime i fi-
liū ꝑ generatiōem ⁊ pat̃ ⁊ fili' in ſpm̃ſctm̃ ꝑ
ſpirationē. tñ hec diffuſio facta eſt creatura
nō pñte. ⁊ etiãſi nunq̃ facta fuiſſet aliq̃ cre
atura. vñ ſi ſūmū bonū nō ſe ſumme diffu-
diſſet creatura pñte: fuiſſet cogitare maiorē
diffuſionē. ⁊ cū maior diffuſio maiorē argu-
at bonitatē: fuiſſet etiã cogitare mai' bonuz
ipo deo: qd ē impoſſibile eſſe. Ad demōſtrã
dū q̃ ſūmã bonitatē ſuaz ipi creature decuit
deū incarnari. Vñ Joã. iij. dr Sic de' dile-
S xit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret. ¶ Qui
Corrobo ta rō dr corroboratiōis. ſm em̃ Rich. vbi ſ
rat̃ ſpes ꝑ incarnatioē filij dei corroborata ē ſpes no
hominis. ſtra: vt deo poſſim' ↄiūgi ꝑ clarã btãm viſio
nē ⁊ ꝑfectã fruitionē. Vñ Aug. xiij. de trini.
c. xix. inquit. q: ſi nã fili' dei miſcōia fact' ē fi-
lius hois ꝓpt̃ filios hoim. q̃nto credibili' eſt
nã filios hoim gr̃e fieri filios dei. Et iſte oēs
ↄgruitates locū habēt ⁊ ſi hō nō peccaſſet. ⁊ ꝓ-
bãt q' de' humanã carnē aſſumpſiſſz. ꝓpter
pctm̃ aũt carnē mortalez aſſūpſit vt ꝑ hoie
ſatiſfaceret. ⁊ ↄ hoſtē illi' diabolū decerta-
ret. Et h eſt qd Aug. in li. cur q̃ ⁊ quō deus
c. vj. ↄcludēdo dt. Subtilit̃ q̃ ſubtilē inimi-
cū deus expugnare voluit: ⁊ q̃ſi ſub eſca hu
manitatis hamū celauit diuitatis. qtũs ille
q̃ oēm carnē q̃ſi merito inuaſerat: carnē iue-
niret q̃ ſibi ꝓrſus nil deberet. quã dū illicite
ↄtingeret merito eã quã q̃dãmodo licite poſ
ſidebat amitteret. Sic q̃ppe hoſtis antiqu'
deludēd' erat: vt q̃ hoiem deluſerat ꝑ hoiez
deum: deluſus ⁊ ipe fieret. ⁊ ſicut incautum
hoiem callide ſibi ſubiecerat. ita ꝑ hoiez cau
tū nō callide: ſz ſapient̃ ſubijceret̃. Hec ille.
T ¶ Magis aũt ↄgruū fuit deū aſſumere na
Nō hu- turã humanã q̃z angelicã vl' alteri' creature
aāgelicā qd ꝓbat̃ ſm ſctm̃ Bona. in. iij. di. ij. ar. j. q. ij
naz aſſu ⁊ btm̃ Tho. i eadē diſt. ar. j. Et Alex. de ales
mere vbi ſ. ⁊ Rich. de media villa. in. iij. di. ij. ar.
j. q. ij. Et p̊mo rōne ꝑſonal' diſtictōis ſic. Li-
cet em̃ etiã in angel' reꝑiat̃ ꝑſonalitas ſicut
in hoie. q: angel' eſt ꝑſona: vt dr in. ij. ſniaꝝ
diſt. iij. tamē magna eſt differētia int̃ hoiem
⁊ angelū: in h q' in hũana natura eſt ꝑſona-
litas ſm Origenē. ⁊ in angelica nō. Una em̃
ꝑſona humana originat̃ ab alia: quia filius
eſt a patre. quod ita nō eſt reꝑire in angelis
Unus em̃ angelus nō ē ab alio: ſed oms ſi
mul creati ſunt. Et hec habent̃ a magiſtro
vbi ſ. Et ideo magis ↄgruebat q' de' aſſu-
meret eam naturã in q̃ eſſet talis diſtinctio
ſm Origenē: ſicut eſt in diuinis ꝑſonis tan-
q̃z magis ↄforme diſtinctiōi eaꝝ. ¶ Scōa V
rō dicit̃ exemplaris repſentationis. Homo Hō ma-
em̃ magis expſſe repſentat deum q̃z angel': gis repñ
ratiōe cuius dicit̃ microcoſmus grece. i. mi- tat deuz
nos mund' latine: ſm phm. viij. Phyſ. Ani q̃z ãgel'.
ma em̃ humana ⁊ rationalis nō tm̃ repſen-
tat deum ꝓut ↄſideratur in ſe: ſed etiam inq̃n
tum vnit̃ corpori ⁊ illud regit: ⁊ in quo toto
habitat: ſicut de' in maiori mūdo. eſt em̃ to
ta in toto: ⁊ tota in q̃libz pte: ſm Aug. in. vj
de tri. quod qualiter intelligat̃ expoſui in
ſcōa parte Roſarij ſmonū. ſermone. x. parte
p̊ma. Et iſta rōne magis dicit̃ hō factus ad
imaginē dei q̃z angelus: ſm Alexandrū de
ales vbi ſupra. ⁊ in. ij. parte ſumme i tracta-
tu de angelis. ⁊ btm̃ Bonauētură in. ij. diſt.
xvj. arti. ij. q. j. Et ratiōe huius maioris ſimi
litudinis fuit maior ratio vnibilitatis. quia
omne ſimile appetit ſuum ſimile. Eccli. xiij.
¶ Tertia ratio dicit̃ maioris compoſitiōis
Homo em̃ cōpoſitus eſt ex natura corpora
li ⁊ ſpũali ⁊ q̃dãmodo cōmunicat cuz omni
creatura: vt dictū eſt ſup ſermone ꝑcedenti.
pte p̊ma. Hinc eſt q' cum homo aſſumit̃ ⁊
deificat̃: q̃dammodo omnis creatura in eo
exaltatur: dum ſuo ſimili deus vnit̃. Et ideo
aſſumptio humane nature magis facit ad
ꝑfectionē vniuerſi q̃z aſſumptio angelice: q:
in homine maior eſt cōmunitas cū omni cre-
atura q̃z i angelo. Congruū etiã fuit vt car-
nē aſſumeret noſtri generis ſm Btm̃ Bona-
untu. in. iij. diſt. xij. arti. j. q. ij. ⁊ Rich. in ea-
dem diſt. ⁊ Alexan. in. iij. parte ſūme in tra-
ctatu de ↄueniētia incarnatōis. Et ꝓbari pt Chrs de-
multis rōnibꝫ habendo reſpectū ad peccatū buit aſſu
Et p̊ma dicit̃ ↄſeruatiōis diuine iuſticie: vt mere car
videlicz eiuſdem generis eſſet ꝑuaricator ⁊ nē nr̃i ge
ſatiſfactor. Nam ſi alteri' generis eſſet: nō neris
attribueret̃ eidem generi ſatiſfactio cui ⁊ of
fenſio. ac ꝑ hoc nō recte ſeruaret̃ iuſticie re-
ctitudo qui ab illo genere requirit emendaz
in q̃ repperit ꝑcedentē offenſam. l. ſancimus
C. d penis. ⁊ l. ſi pena. ff. eo. ti. ⁊ l. ob marito
rū. C. ne vxor ꝑ mari. ⁊ c. romane. de ſentē. ex
cōi. li. vj. cū ſil'i. Vñ Anſ. in li. Cur de' ho-
mo. dicit Si nouū hoiem facit nō ex genere
Ade: nō ꝑtinebit ad genus humanū quare

nō debuit ſatiſfacere ꝓ eo q̄ nō venit de illo. ſed ſicut iuſtuꝫ eſt vt ꝓ culpa hoīs homo ſatiſfaciat. ita iuſtum eſt vt ille qui ſatiſfecit ſit idē aut eiuſdē generis cū eo q̄ fecit pctm̄. aliter nec Adaꝫ nec aliq̄s ſatiſfacere ꝓ ſe po
x tuiſſet. ¶ Secunda ratio dicit̄ indicatiōis diuine dulcedinis ⁊ miſericordie: vt videlicet deus qui ab homine ↄtempt⁹ fuerat tan q̄ꝫ ab aduerſario ⁊ inimico ipe idem generi humano vniret̄ in chr̄o in vnitate ſuppoſiti. In hoc em̄ manifeſtat̄ mira dei ↄdeſcenſio: qui voluit ſibi cōiungere ꝑ indiſſolubile vinculum humanum genus ſibi inimicū: iuxta illud ad Roma. v. Cōmendat autē deus charitatē ſuam in nobis: quia cū inimici eſſemus reconciliati ſumus deo ꝑ mortē filij
y ſui. ¶ Tertia ratio dicit̄ diuine ſapientie determinationis: que nullo pōt infringi vicio. Decreuerat em̄ deus ⁊ ordinauerat vt totū humanū genus multiplicaret̄ ex vno ꝓpter repſentatiōem illius vniuerſalis ṗncipij qḋ eſt deus. Hoc autē ꝑ peccatū infringi nō debuit. ⁊ ideo mediator dei ⁊ hominū chriſtus homo verus nō aliunde: ſed de maſſa totius generis humani debuit formari. Unde apoſtol⁹ ad Hebreos. ij. ait. Qui ſanctificat ⁊ qui ſanctificatur ex vno omnes. ſed chriſt⁹ eſt qui ſanctificat. Qui ṽo ſanctificat̄ eſt humanū genus. ergo apparet q̄ chriſtus debuit eſſe de genere humano. ¶ Notandū q̄ꝫ q̄ nō fuit ↄgruū q̄ chriſtus aſſumeret ipm hominē ṗmū. ſ. Adam ſm Alexandrum de ales vbi ſupra. ⁊ ſanctū Bonauentu. iterū vbi ſup̄. q. ij. ⁊ hoc triplici reſpectu. Primo em̄ nō ↄueniebat reſpectu omniū creatoris. vt videlicet perſona chr̄i hominē aſſumeret peccatorē cum ipe in forma aſſumpta deberet peccatores iudicare: ⁊ nullatenus de peccato argui poſſe. nec ſm naturā aſſumentē nec ſm naturā aſſumptam. ſm quas naturas competit ei iudiciaria poteſtas. Uñ ipe dicebat Joā. viij. Quis ex vobis arguet me de pctō? Sed ſi chriſtus aſſumpſiſſet Adā: ſequeretur q̄ ꝓprietates que cōueniūt Ade conuenirent chriſto homini. igitur eſſet dicere de ipo ſicut ḋ Adā q̄ peccauit. ſed ipe eſt deus. ⁊ ꝓprietates que conueniunt illi homini aſſumpto: conueniūt filio dei cui vnitur. ergo diceretur: filius dei peccauit. quod eſt
z impium dicere: ⁊ impoſſibile eſſe. ¶ Secundo nō conueniebat reſpectu ṗmi hominis. quia nemo de ſua malicia debet reportare cōmodum: vt dicum eſt in ſermone precedēti. vt habetur etiā in c. ex litteris. de dolo et cōtuma. Sed ſi Adam ꝓpter ſatiſfactiōem de ſua culpa cōmiſſa aſſumeret̄ a verbo: reportaret ineffabilem ſublimitatem ⁊ vtilitatem: quod eſt abſurdum dicere. vt videlicet ille qui tantū ſe deiecerat per culpam: tantū exaltaret̄ vt eſſet deus. ſufficiebat nāq̄ꝫ ſibi nimiū vt ſaltē ei recōciliaret̄: nedū q̄ ipe deus efficeretur. ¶ Tertio hoc nō cōueniebat reſpectu humani generis. quia cum ille homo eſſet pene debitor: vtpote ille qui erat reus omniū animaꝝ noſtrarum: nō eſſet eius paſſio tantū deo grata quantū ſi eſſet innocens. ⁊ vix etiam ſufficeret ad ſatiſfaciendū ꝓ ſe: nedum cum alijs ſatiſfactiōem ſuā poſſet cōmunicare. ¶ Poteſt quoq̄ꝫ ꝓbari vltra p̄dicta cōueniens fuiſſe filium dei aſſumere carnem humanā alijs rationib⁹. Et primo ratione diuine p̄deſtinatiōis ſm Alexādrū de ales in. iij. pte ſūme in tract. de p̄deſtinatiōe chr̄i. ⁊ Richar. in. iij. diſt. vij. ar. ij. q. ij. ⁊ Bonauē. in eadē diſt. arti. vlti. q. ij. et Alexan. lombardū eadem diſt. vbi dicūt: q̄ hec eſt vera ꝓpoſitio q̄ filius dei fuit p̄deſtinatus eſſe homo. hoc eſt: fuit p̄uiſus ab eterno q̄ aſſumeret humanā naturā. vel q̄ p̄deſtinatū fuit ab eterno q̄ filius dei fieret homo. ⁊ h̄ ↄcedit magiſter i p̄dicta diſt. vij. tertij. Nā qui p̄ordinat̄ ad aliquid dicit̄ p̄deſtinari ad illud. ſed anteq̄ꝫ fili⁹ dei eſſet homo p̄ordinatū eſt vt fieret homo. ergo ⁊c̄. Item hec eſt vera ꝓpoſitio: homo p̄deſtinatus eſt eſſe filius dei: ſm Alexandruꝫ vbi ſupra. et Richar. ⁊ Bonauen. vbi ſup̄. q. iij. ⁊ Alexā. lombardum eadem diſt. exponendo ſic. Homo p̄deſtinatus eſt eſſe fili⁹ dei. hoc eſt: anteq̄ꝫ eſſet hō p̄uiſus ē eē fili⁹ dei. Uel ſic. Homo p̄deſtinatus eſt eſſe filius dei. id eſt p̄deſtinatum eſt vt homo ſit filius dei. Et ita intelligit̄ illud apoſtoli ad Roma. j. dicētis de chriſto homine. Qui predeſtinatus eſt filius dei in ṽtute. vbi ait gloſa. predeſtinatus eſt Jeſus vt qui futurus erat in carne filius Dauid: eſſet in virtute filius dei. Conueniens ergo fuit vt ſi Adam nō peccaſſꝫ: filius dei humanā carnem aſſumeret: cum diuina p̄deſtinatio nō poſſit falli. ¶ Secūdo idē ꝓbatur rōne angelice cognitiōis qui ſtatim ex quo creati ſunt cognouerūt incarnationē dei futurā. Unde ſanct⁹ Maxim⁹ in quodam ſmone ait. Utruꝫ angeli cognouerint futurā incarnationē ambigi nō oportet. Latuit aūt eos inueſtigabilis domini cōceptio atq̄ꝫ modus: qualiter totus in genitore: ⁊ totus manebat in omnib⁹. necnō ⁊ in virginis cellula clauſus. Unde ⁊ angel⁹ Gabriel cū virgo queſiſſet: quomō fiet iſtud: in generali tm̄ reſpondit. Spūſſctūs ſupueniet in te. Uñ dr̄ Bern̄. in q̄dam ſmone: q̄ de⁹ paī ſtatim angelis creatis oſtēdit filiū ſuū incarnādum ⁊ eis oīb⁹ obtulit ad honorandū. vnde lucifer ſupbia intumeſcēs inuidia contabeſcēs hoī aſſumendo a filio dei noluit ſubijci

[Left margin notes: Chr̄s nō debuit aſſumere ṗmū hoīeꝫ. — Right margin notes: a; Fili⁹ dei fuit p̄deſtinat⁹ eſſe homo. b; Angeli ſtatim cognouerūt incarnatiōē filij dei.]

lʒ ſeipm eq̃lẽ deo facere appetijt. ⁊ idõ merito
corruit: vt ſcptũ eſt Eſa. xiiij. Et tũc factũ eſt
pliũ magnũ in celo inter lucifeꝝ ⁊ ſeq̃ces ex
vna parte: ⁊ angelos bonos ex altera. vt ſcri
ptũ eſt Apoc. xij. Vñ ꝓiecto dracone cũ ſeq̃=
cib⁹ ſuis cãtabãt angeli dicẽtes. Facta eſt ſa
lus ⁊ ṽtus ⁊ regnũ dei nr̃i: ⁊ ptãs chr̃i eius.
¶ Tertio idẽ ꝓbat rõne demõſtrationis fe
ſtinate. mox em̃ Ade formato demõſtratuʒ
eſt incarnatiõis chr̃i myſteriũ: qñ miſit de⁹
ſoporẽ in eo. Geneſ. ij. quẽ ſoporeʒ magiſter
vocat extaſim in. iiij. diſt. xix. Tũc em̃ i for
matiõe Eue ex latere ipſius Ade intellexit ⁊
poſtea p̃dixit ſpũ ꝓphetico vniõnẽ dei cum
carne humana qñ dixit de vxore ſu a: que fi
gurabat eccl'iam ſicut ipe chr̃m. Hoc nunc
os ex oſſib⁹ meis ⁊ caro de carne mea. Ubi
dicit Alexan. vbi ſ. ꝙ ad hoc ſignificandum
facta eſt Eua ex corpore Ade: vt ſicut ipi q̃ſi
vnum corpus carnale erãt: ſic chriſtus ⁊ ec=
cleſia q̃ſi vnũ corpus ſpũale. quia eccleſia de
ipo formata eſt. Vñ ad Epheſ. v. ait apl'us.
Membra ſum⁹ corpis eius ⁊ de carnibus
eius ⁊ de oſſib⁹ eius. Ex quib⁹ omnib⁹ pꝫ ꝙ
etiã ſi Adam nõ peccaſſꝫ: dei filius humanã
carnẽ aſſumpſiſſet. Et põt alia rõ dicta nobi
litationis ⁊ ꝑfectionis aſſignari. Nam deo
cõueniebat nobilitare ⁊ ꝑficere omnia ꝑ ſu=
am incarnatiõem: nõ obſtante peccato. Vñ
ꝑ eã nobilitauit ⁊ ꝑfecit naturã humanã no
biliſſimo indiuiduo. ⁊ genus corporeũ nobi
liſſimo corporeo. ⁊ gen⁹ ſpũale nobiliſſima
anima. q̃ omnia facta nõ fuiſſent chr̃o nõ in
carnato. Itẽ omnia elementa ꝑ chr̃m dedi=
cata ſunt ⁊ ſanctificata tam in vnione natu=
re ad naturam q̃ꝫ etiã ꝑ ſingularẽ eius opa=
tionẽ. Nã terra ſanctificata eſt in grano fru
mẽti in eucbariſtia. ⁊ vinũ ⁊ aqua in ei⁹ p̃ci=
oſo ſanguine. a q̃ etiã in baptiſmate: in q̃ ſan
ctificauit oẽm creaturã. aer in aſſumptione
chriſti. ignis in miſſione ſpũſſcti in linguis
igneis. ⁊ ſic de alijs

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſmonis que dicit̃ re=
parationis.

C

PRo expeditiõe hui⁹ partis querit̃
quare de⁹ magis voluit humanaꝫ
naturã aſſumere ⁊ eam reparare:
q̃ꝫ angelicã. Ad quã dubitationeꝫ
q2 reſpõſum ẽ in q̃rta parte hui⁹ opis: ſmõe
v. parte. ij. Ideo hic nõ multũ inſudabo. tñ
ad maiorẽ declaratiõem dictoꝝ vbi ſup̃ di=
co ꝙ ꝓut põt colligi ex dictis Alexandri de
ales in. iij. pte ſũme: in tractatu de neceſſita
angelica te incarnatiõis. ⁊ Rich. in. iij. diſt. ij. arti. j. q.
nã ñ dbu iij. ⁊ beati Bonauẽture in eadẽ diſt. ar. j. q. ij.
it repari: ⁊ theologis in. iij. ſniaꝝ diſti. xxj. Multis ex
ſ3 hũana cauſis nõ debuit reparari angelica natura.
Peccatũ em̃ luciferi ⁊ ſocioꝝ eius fuit irre
miſſibile. ⁊ p̃mo reſpectu arbitrij. Nam libe
rũ arbitriũ angeli ante electionẽ ſe habꝫ mu
tabilr̃. poſt electionẽ ṽo ſe habet immutabi=
liter. liberꝝ ṽo arbitriũ hominis ſe habet mu=
tabil'r ante electiõem: ⁊ poſt electionem vſq̃ꝫ
ad mortem. Vñ phs in. iij. de regimine p̃n=
cipũ ait. Liberi ſum⁹ vſq̃ꝫ ad finẽ ad h̃ ⁊ ad
illud: ad bonũ ⁊ malum. Angelus ṽ ſic fuit
cõditus: vt ante electiõem poſſet reuolui tã
ad malũ q̃ꝫ ad bonũ. ſed poſtq̃ꝫ elegiſſet ali=
q̃d hoꝝ ſiue malũ ſiue bonuꝫ: nõ poſſet am=
plius mutari. ſed hr̃et liberꝝ arbitriũ ꝯfirma
tũ i illo ſiue bono ſiue malo. ⁊ nõ poſſet illõ
deteſtari. q2 angelus cuꝫ aliq̃d intelligit nõ
facit ſicut homo qui cognitiões ſuas accipit
in tẽpore: ⁊ nõ totum ſimĺ intelligit: ſed vnũ
poſt aliũ: ⁊ vnũ ex alio. ſicut ex p̃miſſis acci=
pit ꝯcluſionẽ. Angelus em̃ accipit ſtatim to
tum ꝯferendo ſed ſine tp̃e ⁊ ſine diſcurſu: ⁊
nõ vnũ poſt aliũ: vel vnum ex alio. Et ſic ſm
ſtatũ ſue ꝯditiõis iudicat de re tota ſimul: ⁊
iudicando videt eam totã ſimul. ⁊ ſic certiſ=
ſime iudicat ⁊ nõ põt decipi ſicut homo: er=
go ꝯſequẽter nec excuſari. Cum ṽ ſemel ele=
gerit lucifer malũ: in q̃ fuit ꝯfirmatũ ei⁹ li=
berꝝ arbitriũ: vt ait ſctũs Bonauẽ. in. ij. diſt.
vij. ⁊ habet̃ ꝑ gloſam in c. qui ep̃s. xxiij. diſt.
nõ põt amplius penitere ſiue ꝑ penitẽtiam
culpã ſuã delere: maxime q2 volũtas nõ põt
deteſtari peccatũ in ſe exiſtẽs ſine grã gratis
data diſponẽte ⁊ p̃ueniẽte. Volũtas aũt dia=
boli ſm ſctm̃ Bonauẽ. ⁊ Richar. in p̃dicta
diſtin. caret omni gratia liberꝝ arbitriũ diſ=
ponẽte. Cum igit̃ peccatũ nõ poſſit remitti
ſine gratia gratũ faciente ⁊ ſanãte. ⁊ ad hanc
ꝑtingi nõ poſſit ſine p̃dicta gratia p̃ueniẽte
⁊ diſponẽte: qua diabol⁹ p̃uatus eſt. patꝫ ꝙ
eius peccatũ eſt irremiſſibile. Sciẽduꝫ
ṽ ꝙ angelo fuit a deo p̃fixus ſtatus meren= — D Angelo
di vſq̃ꝫ ad p̃mã voluntatem bonã vel malã. — fuit p̃fix⁹
Ideo ſicut hõ poſtq̃ꝫ tp̃s meredi ptrãſijt. ſ. — ſtat⁹ me=
tempus vite q̃ntũcunq̃ꝫ ſolũ vnuꝫ mortale — rẽdi
peccatũ fecerit nõ põt vltra bonã volũtateꝫ
adquirere ſicut etiam fuit de angelis. Vn=
de Damaſcenus inq̃t. Hoc eſt in angelis ca
ſus q̃d in hominib⁹ mors. Et Augu. in libro
de fide ad Petruꝫ ait. Sic creauit angelos
deus vt qui vellent: ꝑpetuo boni eſſent: ⁊ qui
nollent: nunq̃ꝫ eos diuino munere repararꝫ
Propter caſum igitur angeli ablata eſt ei
gratia merendi. vnde quando angelus ceci
dit: ſtatim extra ſtatum merendi fuit. Ho=
mo ṽo quando peccauit nõ exiuit ſtatũ me=
rendi. ideo ſe diſponere potuit ad obtinendã
miſericordiã dei. Unde inquit Richar. in. ij
diſt. xxj. arti. j. q. iij. ꝙ humana natura non
p̃cipitauit ſe in ꝓfundũ ex tãto conatu ſicut

Pc̄m angeli fuit irremiſſibile

angeli mali q̄ in malo obſtinati ſunt ꝛ indu/
E rati. ¶ Secūdo fuit irremiſſibile reſpectu
qualitatis peccati: ꝛ h̄ triplici rōne. Primo
ratione generis peccati. nam tā angelꝰ q̄ȝ bo
mo peccauit ꝑ ſupbiam: ſed differenter. ho/
mo eñ peccauit appetendo ſcīētiā dei. Ge/
neſis. iij. vbi dixit diabolus primis parenti/
bus. Eritis ſicut dij ſcientes bonū ꝛ maluȝ.
ſed angelꝰ peccauit appetēdo oipotentiam:
vt habet̄ Eſa. xiiij. vbi dixit angelus. Ponā
ſedē meam ad aqlonē ꝛ ero ſimilis altiſſimo
Quā q̄dē oipotentiā nunq̄ȝ voluit deus cō/
municare alicui creature. quia ſm illam eſt
omniū ṗncipiū. q2 igit̄ angelus appetijt eſſe
ṗncipiū ꝛ eſſe ſimil' deo. ꝓpter h̄ appetijt illō
ad qō nullo modo erat ordinatus. ꝛ ꝓpter h̄
nō habet excuſati ōem aliquā. ꝛ ſic eius pec/
catū eſt inexcuſabile ꝛ irremiſſibile. Ad ſcīē
tiam aūt eſt homo ordinatus in glīa: nō au
tem ad oipotentiam. Peccatū ḡ homis eſt
excuſabile reſpectu p̄dicto ꝛ ꝯſeqnter reme/
diabile. nō ſic aūt fuit pcm̄ angeli. quia illō
F appetijt qō ꝓpriuȝ erat creatoris. ¶ Scd̄o
idem ꝓbat̄ rōne circūſtantie peccati. Nā in
Adam fuit aliqua ignorantia. quia mortale
credidit eſſe veniale: ſicut dicit Auguſtinus
ſuꝑ Gene. Angelus aūt nō habuit ignoran
tiam in peccando: ꝛ ideo peccatuȝ hominis
fuit remiſſibile: nō aūt peccatū angeli. Poſ
ſumus etiam dicere: q̄ Adam peccauit ex q̄
dam infirmitate humana. ideo peccauit in
patrem. Eua ex quadā ignorantia feminea:
ideo peccauit in filium. Diabolus aūt pec/
cauit ex ꝓpria ꝛ certa malicia: ꝛ ideo pecca/
uit in ſpm̄ ſanctū. quod peccatū vt ait ſalua
tor Math. xij. nō remittit̄ in h̄ ſeculo nec in
alio. qō etiā habet̄ de pe. diſt. j. c. Deꝰ qs filiis
G ¶ Tertio idē ꝓbat̄ rōne occaſionis peccati.
q̄ñ a homo alio inſtigāte ꝛ eū decipiēte pec
cauerat. ꝛ ideo ignoſcēdū fuit ei q̄ prouoca/
tus ita fecit. l. qui maior. §. ſi libertus. ff. de
bo. liber. Deceptis eñ eſt ſubueniendū. l. ij.
ff. ad tertu. ꝛ. l. ij. §. hec ꝟba. ff. ad velle. ꝛ ca.
inter. de dona. ꝛ c. cū vniuerſoꝝ. de re. ꝑmu.
Ipe ꝟo ſathanas nullū inſtigatorē habuit:
ſed ſeipm̄ ad pcm̄ ex ſua prauitate reflexit.
Quapropter homo qui per alium ceciderat
etiam ab alio reparari debuit. Unde magi/
ſter in. ij. diſt. xxj. ait de Adam. Qui aliquā
licȝ modicā cadēdi occaſiōem habuit: idcir/
co per dei gratiaȝ iuuari debuit ꝛ potuit ad
veniam. vt qui per alium ceciderat: per ali/
um iuuaret̄. qui ergo incitatoreȝ habuit ad
malum: nō iniuſte reparatorem habuit ad
bonū. Diabolus ꝟo quoniā ſine tentatione
alicuius peccauit: per aliū vt reſurgeret iu/
uari nō debuit: nec per ſe potuit. Ideo irre/
mediabile eius peccatum extitit. Peccatuȝ

ꝟo hominis ſicut ꝑ alium habuit initium:
ita ꝑ alium nō ꝯgrue habuit remediū. Hoc
etiam aſſerit apl'us ad Rhomañ. v. dicens.
Si eñ ꝑ vnius delictū multi mortui ſunt.
multo magis gratia dei ꝛ donū i gr̄am vniꝰ
Jeſu chr̄i in plures abūdauit. ¶ Tertio ṗn H
cipalit̄ ꝓbat̄ pcm̄ luciferi fuiſſe irremediabi Deꝰ ſtati
le rōne ꝓprietatis diuine iuſticie. In primis obuit pa
eñ parētibus erat tota natura humana: vt nite ãgo
ait Auguſtinus. xiij. de ciuita. c. iij. que per lũ ꝛ ñ bo
eos poſtea erat multiplicāda i alijs: ſed i an micm
gelo peccante nō erat tota natura angelica:
imo iā tota erat multiplicata. ꝛ ꝓpter h̄ diui
ne iuſticie ꝯgruuȝ fuit vt nō ſtatim puniret
hoīem vl' iudicaret q̄ȝcito peccauit donec ſpe
cies humana multiplicaret̄. ꝛ maxime nu/
merus electoꝝ. ꝛ tūc iudicarent̄ ꝛ punirent̄
q̄ eſſent puniendi. ſed ſtatim debuit punire
angelū: quia in eo nō habuit locū p̄dicta di
latio. Homo igit̄ debuit iudicari in fine vi/
te ſue: ꝛ in die iudicij. ꝛ tūc nullū erit reme/
dium ſicut nec mō angeli. ¶ Quarto idē ꝓ/ I
bat̄ rōne ꝯditiōis diuine miſcd̄ie. Cū eñ vt
ſuꝑ dictum eſt: in ṗmo homie eſſet tota hu/
mana natura: ipō perdito tota fuiſſet cor/
rupta ꝛ ꝑdita. ſed q̄ȝuis natura angelica in
aliq̄bꝫ cecidiſſet: pars tñ maior ꝑſtiterat: ſm
magiſtꝝ in. ij. diſt. xj. ſed vbi maior eſt indi/
gentia: ibi maior ſ opus eſt miſcd̄ia. l. ſiquis
ad declinandā. §. penul. C. de epiſ. ꝛ cleri. l.
vnica. C. publice letitie. li. xij. Quia igit̄ an/
gelica natura nō ceciderat tota: humana au
tē ſic: quia in radice peccauit. ideo nō fuit cō
gruū diuie miſericordie ꝛ ſumme pietati vt
ita nobilē creaturā ſicut eſt humana natura
ex toto ſineret perire. Unde ad h̄ ꝓpoſitū ad
ducit magiſter i. ij. diſt. xxj. c. p̄terea. Augm̄
in libro Enchiridion. c. xxviij. dicēte. Placu/
it vniuerſitatis creatori ꝛ moderatori: vt q̄/
niā nō tota multitudo angeloꝝ deū deſeren
do perierat: ea que perierat in eterna dāna/
tione remaneret. que aūt cū deo illa deſeren
te ꝑſtiterat: de ſua certiſſime cognita felici/
tate gauderet. at ꝟo creatura rōnalis que i
hoibꝫ erat: q̄m̄ peccatis atq̄ȝ ſupplicijs tota ꝑie
rat: ex parte reparari placuit. vñ angelice ſo
cietati ſuppleret̄ qō ruina illa minuerat. Hec
illę. Quinto idē ꝓbat̄ rōne diuine ſapien/ K
tie. Nam q2 angeli ſūt ꝯditi in ꝓpinq̄ diſpo/ Breuetē
ſitione ad glīam. cū rōne nature: q2 ſpūales pꝰ merēdi
tum rōne loci: q2 in celo empyreo. Idcirco a fuit ãgel
diuina ſapientia tempꝰ meriti eſt eis tā bre/ ꝑfixū lon
ue p̄fixum in quo mereri potuerūt ꝛ deme/ gū āt hoi
reri. homini ꝟo q2 ꝯditꝰ eſt in corpore aīali
ꝛ ita in diſpoſitōe remotiori ad glīam: quia
corpus qō corrūpit̄ aggrauat aīam. Sapi.
ix. Et etiā datus eſt ei locus diſtans ad me/
rendum. ſ. paradiſus terreſtris. ideo p̄fixꝰ

eſt ei terminꝰ lōgꝰ. ⁊ eiꝰ pctm̄ remediabile fu
it. angelicū ṽo irremediabile ⁊ inexcuſabile:
q: angelꝰ ē ſpūs: ⁊ iō debebat eē̄ fortis ⁊ ꝓm
ptus. hō ṽo habebat carnē q̄ ad bonū ſemꝑ
ē infirma: dicēte dn̄o Matt. xxvj. Spūs q̄
dē ꝓmptus ē caro aūt infirma. Infirmitas
ṽo aliqͥ̄ excuſat. l. q̄ſitū. ff. de re iudi. ⁊ etiā
fragilitas naturalis. l. ij. §. ſiq̄d aūt. C. ō ve
te. iu. enu. Aliā etiā rōnē aſſignat btūs Bo
nauē. in. ij. diſt. xxj. ar. j. q. ij. dicēs. Diuia ſa
piētia iuſte voluit iuſticiā ſuam ⁊ ſeueritatē
ſui iudicij i hoīe exercere ꝑter eternā dānati
onē in h̄ ꝙ hoīem i carne mortalē morti tra
didit: ⁊ hoīs innocētis mortē ꝓ ſatiſfactiōe
ſuſcepit. ſic vt ſpūs inuitꝰ deſereret corpꝰ ⁊
mors exigat in pena ſicut cōmiſſa fuerat in
culpa. angelꝰ āt i natura imortal' erat: ⁊ iō
nō erat via ad exercēdū in ipo ſeueritatē niſi
ꝑ mortē dānatōis eterne. Hec ille. Quare āt
natura angelica poſt pctm̄ nō fuerit capax
pnie ſicut hūana: diffuſe tractat Alexan. de
ales i q̄rta pte ſūme. q. lv. ar. j. cuiꝰ dicta bre
uitatis cauſa ꝑtranſeo

¶ Pars tertia huius ſmonis que dicitur
operationis.

L Incarnationem operata eſt tota trinitas — In hac parte q̄rit: a q̄ opata ſit icar
natio filij dei: Et rn̄r ꝙ hanc incar
nationē ṽbi tota trinitas effecit. vt
hr̄ ex de ſūma trini. ⁊ fide ca. c. fir
mit. Opa em̄ trinitatꝫ ſūt indiuiſa ab extra.
Vn̄ Aug. in. j. de trini. c. iiij. ait. ꝙ ſicut pr̄ ⁊
filꝰ ⁊ ſpūſſctūs inſeꝑabiles ſūt. ita ⁊ inſeꝑa
bilr̄ opanꝛ. ⁊ in. xiij. li. eiuſdē opis inq̄t. Nō
facit pr̄ facit filꝰ ⁊ ſpūſſctūs. ac oīa ſimł ⁊ fi
lius: ac amboꝝ ſpūs parir̄ ⁊ ꝯcordir̄ opanꝛ.
M Solꝰ filius incarnatus — Hec ille. ¶ Quāuis āt tota trinitas i incar
natōe ṽbi opata ſit: tn̄ ꝑſona filij ſola huma
nā carnē aſſumpſit. Vn̄ mgr̄ in. iij. diſt. j. ait
Dicimꝰ ꝙ nihil opaꝛ filꝰ ſine patre ⁊ ſpūſan
cto: ſed vna eſt hoꝝ opatio indiuiſa ⁊ indiui
ſibilis. ⁊ tn̄ filꝰ nō pr̄ vel ſpūſſctūs carnē aſ
ſumpſit. ipam tamē carnis aſſumptionem
ipa trinitas opata eſt: ſicut inquit Aug. de
fide ad Petrū. c. ix. dicens. Reconciliati ſu
mus ꝑ ſolū filium ſm carnē: ſed nō ſoli filio
ſm deitatem. Trinitas em̄ nos ſibi recōcili
auit ꝑ hoc ꝙ ſolum ṽbuꝫ carnē ipa trinitas
fecit. Sicut em̄ inſeparabilis eſt vnitas tri
nitatis: ita ⁊ operatio. Nō tamē eandē trini
tatē natā de virgine: crucifixam ⁊ ſepultam
catholici tractatores docuerūt: ſed tm̄ mō fi
liū. Nec eandē trinitatē in ſpecie colūbe de
ſcendiſſe ſuꝑ chr̄m: ſed tm̄ ſpm̄ſctm̄. Luc. iij
Nec eandē dixiſſe de celo: Tu es filꝰ meus
dilectꝰ: ſed tm̄ vocē pr̄is factā fuiſſe ad fili
um. Lu. iij. ⁊ Mat. xvij. ⁊. ij. Petri. ij. q̄uis
pater ⁊ filꝰ ⁊ ſpūſſctūs inſeꝑabiles ſint: ⁊ ita

inſeꝑabilr̄ operenꝛ. hec eſt mea fides: quoni
am hec eſt fides catholica. Licꝫ g̃ ſolꝰ filius
carnē aſſumpſerit: ipam tamē incarnatiōeꝫ
cum patre ⁊ ſpūſancto operatꝰ eſt. Hec ma
giſter vbi ſuꝑ. Hec autē fieri poſſe declarat
Auguſtinꝰ in ſermone de natiuitate dn̄i ꝑ
tria exempla. ¶ Primū eſt de anima. nam N
in anima eſt ratio. ⁊ vna eſt aīa ⁊ ratio: ſed Exēplis
anima aliud agit: ⁊ aliud ratio. Aīa em̄ vi ꝓbat ſolū
uit: ratio ṽo ſapit. ad animaꝫ ꝑtinet vita: ad filiū incar
rationem ſapētia. ⁊ tamē nec anima eſt ſine natū
rōne: nec ratio ſine anima. ⁊ cum vnū ſint:
anima tamen ſola ſuſcipit vitam: ⁊ ratio ſo
la ſuſcipit ſapientiam. Sic pater ⁊ filius li
cet vnum ſint ⁊ vnus deus: ad ſolum tamē
chriſtū ꝑtinet caro: ſicut ad ſolam ratiōem
ꝑtinet ſapiētia. ¶ Secūm exemplū eſt de ſo O
le. Ex vno em̄ ſolis radio ꝓcedit calor ⁊ ſplē
dor. ſed calor exiccat: ſplēdor illumin at. Ali
ud igiꝛ ſuſcipit calor: aliō ſplēdor: licꝫ calor
⁊ ſplēdor ab inuicē neq̄ant ſeꝑari. nā ſplēdor
ſuſcipit illuminationē non feruorē. calor ṽo
ſuſcipit feruorē: nō illuminationē. aliudqꝫ ſi
mul: aliō ṽo ſingularir̄ agūt: ⁊ tn̄ ab inuicē
nō ſeparanꝛ. Sic ⁊ filꝰ ſuſcepit carnē ⁊ non
deſerit prēm: nec ſe diuiſit ab eo. In diuita
te g̃ eſt eq̄litas: in carne ſola filij ꝓprietas. et
tn̄ ab eo pr̄is ⁊ ſpūſſancti nūq̄ꝫ receſſit diui
nitas. ¶ Tertiū exemplū eſt. Nā vt cithara P
muſicū melos ſonis dulcibꝫ reddat: tria pa
riter adeſſe videnꝛ. ſ. ars: manus ⁊ chorda.
Ars dictat. manus tangit. chorda reſonat ⁊
auditur. ⁊ tamen nec ars nec manus ſonuꝫ
reddunt. ſed ea cum chorda parir̄ operanꝛ.
Sic nec pater nec ſpūſſanctꝰ carnē ſuſcipi
unt: ⁊ tamen cum filio pariter operanꝛ. ſola
chorda excutit: ⁊ carneꝫ ſolus filius recipit.
operatio tamē in tribꝫ cōſiſtit. quomō ergo
pertinet ad ſolam chordam ſoni redditio: ſic
ꝑtinet ad ſolū filiū carnis humane ſuſceptō
Hec ille vbi ſ. Que exempla etiā ponit in li
bro de virginitate beate ṽginis. Solet etiā
ad hoc dari eexemplū de tribus domicellis
ſiue ſororibꝫ que ex ſeipis vnā induunt aliq̄
veſte quando nubit. omnes em̄ tres eandē
operationem faciunt: ⁊ tamen vna illarum
ſola induitur ⁊ nubit. Dari quoqꝫ poteſt ex
emplum de igne in quo eſt ſubſtautia: ſplen
dor ⁊ calor. ⁊ tamen quādoqꝫ ſplēdorē vide
mus: ſubſtantiā aūt ⁊ calorē nō ꝑcipimus.
Nā in candela ſplēdorē q̄dem ꝑcipimꝰ: calo
rem autē minime videmꝰ. Sic in ꝓpoſito fi
lius dei ſolꝰ carne veſtitus apparuit: cū ta
men eiꝰ opatio a patre ⁊ ſpūſctō diuiſa non
ſit. ¶ Q aūt vna ꝑſona diuīa incarnari po Q
tuerit ſine alia probat Petrus de aquila in
iij. diſt. j. q. ij. ⁊ ſanctꝰ Bonauētura in eadeꝫ
diſt. arti. j. q. ij. ⁊ Richar. ibidem per omnia

z Alexāder de ales in.iij.pte ſūme in tracta/
tu de ꝯueniētia incarnatiōis.cuiꝰ rōnē cau/
ſa breuitatis omitto. ¶ Sed hic q̄rit.cū in/
carnationē filij dei tota ſit trinitas opata.q̄
re totiens in ſacra ſcptura z in articul' fidei
appropriet hec operatio ſpirituiſctō dum di
citur: Qui conceptus eſt de ſpirituſancto.

R Quare appropat cōit ſpūi/ ſctō opa/tio incar natiōis

Reſpondet ſanctus Bonauentura in.iij.di
ſtin.iiij.art.j.q.j.z Alexander de ales in.iij.
parte ſumme in tractatu de cōceptione chri
ſti.z Richar.in.iij.diſt.iiij.arti.j.q.j.z btūs
Thomas in.iij.ſcripto.diſti.viij.arti.ij.q.j.
z in.iij.parte ſumme.q.xxij.arti.ij.ꝙ hoc fit
triplici de cauſa. Primo ratiōe cauſe mouē
tis deum ad humane nature ſuſceptiōem:q̄
fuit charitas. Ex amore enī maximo venit
filius dei vt carnem ſibi aſſumeret in vtero
ꝟginali:vt habet Joan.iij. Vn̄ magiſter in
iij.diſ.iiij.hanc rationē approbās ait. Non
enī ideo operatio incarnatiōis ſpūiſctō ſepi
us attribuit:qꝛ ipē eā ſine pāe z filio fecerit:
ſedqꝛ ſpūſſctūs eſt charitas z donū patris z
filij ex ieffabili dei charitate ꝟbū caro factū
eſt z inextimabili dei bono filius vniuit ſibi
formā ſerui. Hec ille. Preterea vt oſtendat
ꝙ nō ex aliq̄bꝫ meritis ſed ex ſola liberalita
te z gratia dei carnē aſſumpſit :attribuitur
chri ꝯceptio ſpirituiſctō:qui eſt ipa gratia.

S ¶ Secūdo idem pbat ratiōe ꝟtutis prepa
rantis.ſicut enī charitas dei ad hoiem mo/
uit deū pncipalr:ſic charitas ipius ꝟginis
eam maxime diſpoſuit ad hoc donū ſuſcipi
endū:vt dicit ſctūs Bona.vbi ſup. Jllud āt
quod maxime pparauit ꝟginem fuit amor.
Unde queadmodū mulier ꝯcipit p viri dile
ctionē z ipius adheſionē:que eſt cauſa deſi
deriop in amore ꝟtutis generatiue. Sic be/
ata virgo pper amoris ſingularitatē:ſingu/
lariter ꝯcepit deū ex deo.z ideo ꝯcepiſſe dr
de ſpūſancto. Unde Hugo de ſctō victore i
q̄dam libello inq̄t. Cōcepit ꝟgo Maria de
ſpūſancto:nō ꝙ de ſpūſancto ſemen partus
ſuſceperit:ſedqꝛ per amorem in operatione
ſpūſſancti ex carne ꝟginis diuio partui ſub

T ſtantiā miniſtrauit. Hec ille. ¶ Tertio idē
pbat rōne repmēde ſiue excludēde falſitatꝫ.
Jdeo nāqꝫ dicit ꝯceptꝰ de ſpūſctō:vt carna
le corpus interueniſſe nō credat.z ꝙ oīs
peccati ꝯtagio excludat.z ne credat ꝙ ſe im
miſcuerit fed itas ꝯcupiſcentie ac p hāc pec
catū originale:vt inq̄t ſctūs Bonauē.vbi ſ.
Pars ꝗ̄ vt inq̄t magiſter vbi ſ.ꝙ freq̄ns no
minatio ſpūſcti ab illo ope patrē z filiū nō
excludit:ſed potius vno nomiato tres intel
ligunt:ſicut fit ſepe in alijs operibꝫ. Unde
Auguſtinꝰ ſup hoc mouēs q̄ſtionē in libro
Enchiridion;in hunc modū eā determinat
dicens. Cum illam creaturā quā virgo cōce
pit z peperit:q̄uis ad ſolā pſonā filij ptinē/
tē tota trinitas fecerit.neqꝫ enī ſepabilia ſūt
opa trinitatis:cur in ea faciēda ſolus ſpūſ/
ſanctꝰ nominatus eſt? An ꝟo quādo vnꝰ tri
um in aliq̄ opere nomiat:vniuerſa opari tri
nitas intelligit.ita vere eſt z exemplo doce/
ri poteſt. Audiſtis ꝑpoſitā q̄ſtionē:eiuſdem
qꝫ ſolutionē. Hec magiſter vbi ſup. ¶ Pa/
terꝗ̄ ꝙ licꝫ incarnatio chri facta ſit opatiōe
totius trinitatis:tn̄ ſingulariter ſpūiſctō at
tribuit:q̄ in gl'ioſam ꝟginē ſupuenit:ſicut ei
angelus Gabriel pdixit Luce.j.dicēs. Spi/
rituſſctūs ſupueniet i te.qd̄ exponit beatus
Tho.in.iij.diſ.iiij. Primo ſupueniet in te.i.
ſup poſſibilitatem z curſum nature dando
fecunditatē z ſuando ꝟginitatē. Scd̄o ſup
ueniet in te.i.ſup id qd̄ habes de plenitudie
eiꝰ.qꝛ ſicut olim implebat mētē:ita nūc im/
plebit ventrē. Tertio ſupueniet in te.i.ſuper
te de celis veniet:qꝛ oē datū optimū deſur/
ſum eſt. Jaco.j.qd̄ notat glo.in.l.ij.ff.de le/
gi. Quarto ſupueniet in te.i.ſup merita tua
z ſupra merita omniū creaturarū. Quinto
ſupueniet in te.i.ſupra omnes q̄ ante te fue/
rūt. Et ꝟtus altiſſimi.i.dei filiꝰ qui eſt ſapiē
tia patris(vt dicit.j.ad Cor.j.) obūbrabit
tibi.i.ſub vmbra carnis tue latebit.ſub vm
bra enī carnis latuit ꝟtus deitatis ¶ Sed
hic ad maiorē pdictop declarationē dicere
poſſumꝰ ꝙ icarnatio filij dei eſt facta celeſti
nūcio mediāte:z ſpūſctō opante:ac ipa ꝟgi
ne materiā miſtrāte. Primo igit dico ꝙ fa/
cta eſt mediante celeſti nūcio:quia miſſus ē
Gabriel angelus a deo zc̄. De tali aūt nun/
cio exponi pōt illud Prouer.xxv. Aqua fri/
gida eſt anime ſitienti:z nunciꝰ bonꝰ de ter/
ra lōginqua. Aqua frigida ſitim ſedat:eſtū
tēperat:z q̄dam iocūditate in bibendo dele
ctat. Beata aūt ꝟgo Maria valde ſitiebat
aquam diuine gratie.habebat aūt eſtū ma/
gnū.i.magnū deſideriū de humani generis
ſalute. Habebat quoqꝫ magnā iocunditatē
ꝺ pmiſſa deo ꝟginitate. Et ideo Gabriel an
gelus fuit ſibi ſicut aqua frigida.qꝛ plenitu
dinē gr̄e ſibi pdixit dicēs: Aue gratia plena.
Salutē q̄ꝫ humani generis per eam fiendā
aſſeruit dicens; Et vocabis nomē eiꝰ ieſum.
id eſt ſaluatorē. Virginitatem etiā illibatā
ſibi ſeruandā pdixit dicēs:ꝙ ꝯcipet de ſpū/
ſancto z nō de ſemine humano dū ait. Spi/
rituſſctūs ſupueniet in te zc̄. ¶ Scd̄o facta
eſt hec incarnatio opatiōe ſpūſcti. Vn̄ Be/
da ſup Lucā ait. Spūſſanctꝰ in ꝟginem ſu
peruenit q̄ in eius vtero redemptoris corpꝰ
opatione ſua ſine virili ſemine de eius virgi
nea carne creauit. Et Auguſtinus in ſermo
ne de annunciatione ait. Dixit angelus: O
Maria virgo dei:filia dei:ſi a me requiris:

V Spūſſctus ſupueniet exponit

X Jncarnatio facta ē mediante nūcio

Y

quō ꝟgo parias ⁊ poſt ꝑtum ꝟgo ꝑmaneas/
quō fiat in te q̄ fecit te/ audi me ⁊ non ꝑtur/
beris in te. Spūſſanctus ſuꝑueniet in te. ita
vt nec eſtum patiaris libidīs ⁊ mas ſis crea
toris. Et Bern̄. ſuꝑ Miſſus eſt/ inq̄t: Ecce
ꝯcipies ⁊ paries filium. Concipies qḋ caro
neſcit/ non h̄z ꝯditio/ natura non admittit.
O bt̄a ⁊ vere bt̄a ꝟgo Maria q̄ p̄ter generā
di curas: p̄ter matna faſtidia ad tantā glo/
z riam germis ꝑuenit. ¶ Tertio dico ꝙ hec
ꝟgo ma/ incarnatio facta eſt ipa ꝟgine materiā mini
teriā mi/ ſtrāte/ quam materiam ſpūſſanctus ſic ſan/
niſtrauit ctificauit ꝙ nunꝗ̄ vlli vſui niſi diuino apta
fuit/ ſic dic̄ Hieron̄. in ſmone ad Euſtoch.
exemplū lane adducēs. vn̄ ait: Añ q̄dem ad/
uentum ſpūſſcti in vtero ꝟgīs, vterus eius
q̄uis impollutus ⁊ ſctūs: adhuc tn̄ vilitate
humanitat̄ erat induc̄ꝰ tanꝗ̄ lana candidiſ
ſima. Ad quā cū acceſſit ſpūſſctūs velut ea/
dē lana cū inficit̄ ſanguīe cōchili vl' muric̄,
ꝟtit̄ in purpurā. ꝟſa eſt ipa ſine coitu in ma/
trē dei: vt iam non ſit qḋ fuerat/ ſ; purpura
mundiſſima ad indumentū ſummi reḡ di/
uinitꝰ aptiſſime dedicata. De h̄ etiam ſic dic̄
Alchuinꝰ in li. ḋ trini. Bt̄a Maria lana mū
diſſima fuit: ⁊ ꝑ ꝟginitatē clariſſima: q̄ ſola eſ
ſet digna in ſe filij dei recipe dignitatē. Sic
lana conchili ſanguine intincta vt ex eadem
fieret purpura: impiali maieſtate tantū mō
digna: quā q̄ nll's eēt dignꝰ induere niſi au/
guſta p̄diꝰ dignitate. Hec ille. De cuiꝰ ꝟ/
ginitate immacl'ata dei filiū mirabil'r cōci/
piente ⁊ parturiente inq̄t Augꝰ in ſer. de na
tiuitate dn̄i. Uirga aaron ſubito ꝓduxit flo
res ⁊ frondes ac nuces/ ꝟga ꝓtulit ꝙ añ nō
habuit/ non radicata plantatiōe/ nō defoſſa
ſarculo/ nō animata ſucco/ nō fecundata ſe
minario. Uirga ḡ potuit ꝯ nām nuces edu/
cere/ ⁊ ꝟgo nō potuit nature iure dei filium
gnāre. q. d. imo multo mag̃. Hoc aūt oſten
dit exemplo ſpeculi ⁊ radij ſol'/ dicēs: Sol'
radius ſpecula penetrat: ⁊ ſoliditatē eiꝰ īſen
ſibili ſoliditate ꝑtrāſit: ⁊ tal' videt̄ extrinſecꝰ
q̄lis exiſtit intrinſecꝰ. Itaqꝫ nec cū ingredit̄
violat: nec cum egredit̄ diſſipat. Sic em̄ ſpe
culū nō rūpit radios ſol'/ ſic integritatē ꝟgi/
nis ingreſſus aut aggreſſus viciare nō potu
it diuinitat̄. Hec āt incarnatio fieri nō potuit
Ad icar/ niſi ipa ꝟgine ꝯſentiēte. Un̄ Bern̄. ſuꝑ Miſ
nādū fili/ ſus eſt/ ait: Da ꝟgo rn̄ſum: rn̄de ꝟbū ⁊ ſuſci
um opoꝛ/ pe ꝟbū: ꝓfer tuum: et ſuſcipe diuinū: emitte
tuit ꝟgi/ trāſitoꝛiū: ⁊ amplectere ſempitnū. Cōſenſuz
nē ꝯſētire igit̄ ꝟgo p̄ſtitit qn̄ dixit: Ecce ancilla ⁊c̄. Nō
exponit Bern̄. vbi ſ̄ dicēs: Uerbū qḋ erat i
p̄nꝰ apō deū fiat caro de carne mea: nolo vt
mihi fiat aut declamatoꝛie p̄dicatū/ aut ſin
gularit̄ ſignificatū/ aut imaginarie ſomni/
tū: ſed ſilent̄ inſpiratū: ꝑſonal'r incarnatum
⁊ corpoꝛal'r inuiſceratum. Hec Bern̄. in per
ſona ꝟgīs. Cū ꝗ̄ ꝟbo dei incarnato nos icoꝛ/
poꝛari faciat h̄ ꝑ amoꝛē ipa mat̄ eiꝰ bn̄dicta
vt i celeſti palatio poſtmodū illi vniamur ꝑ
gl'iam in ſecl'a ſecl'oꝝ: Amen.

¶ De eadem mirabiliſſima filij dei incar
natiōe ex ꝟgine. ¶ Sermo. VI.

Sanctificauit ta A
bernaculū ſuum altiſſimꝰ. pſ̄. xlv.
Precioſis reliquijs ſolet fieri p̄cio
ſum tabnacl'm aureum vl' argenteum: q: lo
cus dz eſſe ꝓpoꝛtionatus locato: vt ait Phs
iiij. Phyſ. et. ij. de anima. Cum igit̄ nll'm tā
p̄cioſum locale: nullāqꝫ p̄cioſioꝛem reliq̄am
mundus vnꝗ̄ hr̄e potuerit filio dei: idcirco
decuit illam hr̄e tabnacl'm p̄cioſum vbi re/
poneret̄ ſpecioſus foꝛma p̄ filijs hoīz. Hoc
aūt tabnacl'm fuit bt̄a ꝟgo Maria ſpecio/
ſa int̄ filias hierl'm: q̄ figurata fuit Exo. xxv
vbi dn̄s p̄cepit moyſi dicens: Fac mihi ſan/
ctuariū ⁊ habitabo in medio eoꝝ ⁊c̄. Per h̄
em̄ ſanctuariū figurata fuit ꝟgo bn̄dicta: q̄
ſuꝑ omnes ſanctos ſanctioꝛ eſt. Inuentꝰ eſt
aūt vnꝰ optimꝰ faber. ſ. ſpūſſanctus/ q̄ ipſam
adeo ſubtil'r oꝛnauit ꝑ artem ſuā vt fieret di
gna habitatio filij dei. repoſitaqꝫ ē in h̄ ſan/
ctuario arca theſauroꝝ oīm. ſ. ipe dei filiꝰ: in
q̄ ſunt omnes theſauri ſapie dei abſconditi:
vt ḋꝛ ad Col'. ij. In eo etiam ē altare vbi ma Maria
ctant̄ beſtie. In h̄ em̄ altari. ſ. ꝟgine gl'ioſa q̄ eſt altare
eſt altare exemplariū: ſiqs attendat reperiet exēplar.o
plene q̄l'r actus brutales ⁊ beſtiales debeat
occidere: ⁊ de occiſis facere ſacrificium deo
coꝛde ꝯtrito et humiliato. Nam in h̄ altari
inueniet malleū humilitatꝭ ad ꝯterendum
leonem ſuꝑbie: aculeum charitatis ad ferien/
dum ſerpentē inuidie: ſtimulum pauꝑtatis
ad ꝑcutiendū lapū auaricie: iacl'm ꝟginitat̄
ad interficiendum poꝛcuz immūdicie: ibiqꝫ
oīa arma para inueniunt̄ ad effuganda oīa
ꝑctā. Ibi etiā ē menſa ꝓpoſitiōis: q: in ipa ē
tam pctōꝝ q̄ʒ iuſtoꝝ refectio. In h̄ etiam al
tari ē candelabꝝ reſpiciēs ad aq̄lonē. Nā ab
aq̄lone pandet̄ om̄e malū. Hiere. j. Inde ei
ꝯſurgit tenebraꝝ p̄nceps: q̄ iſultat fidelibꝰ p̄
cipue in hoꝛa moꝛt̄. Hoc āt candelabꝝ eſt
ipſius ꝟginis adiutoꝛiū et ſubſidium cōtra
diabolum in exitu vite p̄ntis. ¶ In iſto igi B
tur tabnaculo ꝟgineo deus habitationem
ſuam elegit. Un̄ Leo papa in ſmone de Na
tiuitate ꝟginis inquit: Opoꝛtebat q̄ppe edi/
ficari domū i q̄ deſcēdēs celeſt̄ rex hr̄e digre
tur hoſpitiū. Hanc igit̄ domū dei ſapia edi
ficauit: ⁊ in ea excidit columnas ſeptē. Se/
ptem nāqꝫ hec domus ſuffulta colūnis exti/

tit:qꝛ venerabil' mater dn̄i ſeptē ſpūſſcti do
nis dotata fuit. Neceſſe eni fuit erigi prius
thalamū q̄ veniēt ad nuptias ſuſciper ſpō-
ſum. hec ille. De cui⁹ ſpōſi aduētu ad nupti
as cū btā ꝟgine angelo mediante celebratas
tres pulcras ꝯſideratiōes faciemus

Prima dicet determinabilitatis.
Scd̄a ſocietatis.
Tertia vero mirabilitatis

Pars prima huius ſermonis q̄ dicit determinabilitatis.

L

Narrat q̄dā legatio facta a ſcis ad deū pro incarnatione

NRo expeditiōe hui⁹ pt̄ꝭ poſſum⁹
deuote cōtēplari ꝙ cū p⁹ pctm̄ ade
clauſum fuiſſet celū ita vt null⁹ i-
trare poſſꝫ. Videſ āt adā ⁊ ſci p̄res
a ſuo deſiderio fuiſſe defraudatos: atqꝫ i
limbo ꝑ tot milia ānoꝝ ſteiſſe icarceratos.
ſup h̄ ſciētes ꝑ doctrinā ſacre ſcptura ſe non
poſſe ab illo carcere liberari niſi aduētu meſ
ſie: cōſiliū fecerūt int' ſe q̄d agēdū foret. Int'
alios aūt erat Dauid rex rōe dignitatꝭ regal'
ꝑncipalior: q̄ hortat⁹ eſt eos vt mitterēt lega
tionē ad dn̄m ꝑ hac gr̄a impetrāda. Legat⁹
em̄ fidel' ſanitas ē. Prouerb. iiij. Et qꝛ vt ait
Caſſio li. ij. epl'aꝝ. epl'a. vj. His legatio virū
ſapientē reqrit. ⁊ eoꝝ ſecura ſuba ē q̄ cōmit-
tit approbatis. Ideo dixit ipſe Dauid alijs
ſanctꝭ prīb⁹ illō p̄s. xlix. Cōgregate illi ſan-
ctos eius q̄ ordinauerūt teſtamentuꝫ ei⁹ ſuꝑ
ſacrificia. Elegerūt igit' viginti d̄ ſeipis ſctis
prīb⁹ p̄riarchis et ꝓphetis: q̄ electi fecerūt il-
lud q̄d d̄r. iiij. eneyd̄. ocius om̄es Imꝑio leti
parēt ac iuſſa faceſſunt. Quoꝝ primus fuit
Abel iuſtus: qui corā deo ꝓcidens dixit. O
benigniſſime de⁹: tu ſemel creaſti Adā p̄rēꝫ
meū ad finē btitudinis. vt ꝑ theologos i. iiij.
di. j. ſed ſi nō facis miſericordiā nunq̄ꝫ ꝑueī-
et ad finē ad quē cū poſteris ei⁹ ipm̄ creaſti.
Ergo debes illi miſereri: et eū cū poſteritate
ſua ad felicitatē ꝑducere. Nō em̄ ſel' placuit
ampli⁹ diſplicere nō debet. c. q̄d ſemel. de re.
iur'. li. vj. ſi q̄s te. C. de teſti. l. ꝑ fundaꝫ. ff. de
ſeruitu. ruſt. p̄. et. l. pompōi⁹. ff. de nego. geſ.
c. ꝑ tuas de ꝓba. c. quēadmodū. de iureiur. ⁊
c. horrēdos. xxxij. q. v. Et ideo vt poeta inq̄t.
Te facere ecōtra: gl'ia nulla tibi. ¶ Secun-
dus fuit Noe q̄ ait Dn̄e tuū ē miſereri ſemꝑ
⁊ parcere. Cui d̄r in p̄s. l. Cor cōtritū ⁊ hūili-
atū de⁹ nō deſpicies. Hoc em̄ eſt ꝓpriū ma-
gnanimi ani. Iuxta illō Ouid. iij. de triſtib⁹
Quo quiſqꝫ ē maior: magꝭ ē placabilis ira.
Et faciles mot⁹ mēs generoſa capit. Corꝑa
magnanimo ſatis eſt ꝓſtraſſe leōi. Pugna
ſuum finē cū iacet hoſtis habet. Cum igitur
Adam magno dolore de peccato ſuo penitu
erit et hūiliat⁹ ſit: debes ei clement' indulge
re. ¶ Terti⁹ fuit Abraā dicēs. Volo ꝓba-
re ꝙ tibi debitū eſt parcere hūano generi. qꝛ

ſi in te deficit miſc̄dia q̄ eſt ꝓprietas diuitatꝭ
c. qꝛ deitatis. d̄ pe. di. j. deficeret etiā deuꝫ ēē:
q̄d eſt ipoſſibile. Si ḡ vis eſſe de⁹ fac miaꝫ.
¶ Quartus fuit Iſaac q̄ dixit. Dn̄e odia ſũt
reſtringēda. fauores ꝟo āpliandi. c. odia. de
reg. iur'. li. vj. Licꝫ ḡ pctm̄ Ade fuerit valde
odioſuꝫ: et magnā meruerit penā: tn̄ maior
d̄ꝫ eē tua miſc̄dia. Vt em̄ ait q̄dā Glo. ſuꝑ
illō Gen̄. iiij. Maior eſt iniq̄tas mea q̄ꝫ vt
veniā merear. Maior eſt dn̄i miſicordia q̄ꝫ
oīm hoīꝫ miſeria. ḡ amplifica miſc̄dias tuaſ
q̄ ſaluos facis ſꝑantes in te. vt d̄r p̄s. xvj.

E

¶ Quit⁹ fuit Jacob p̄riarcha q̄ iq̄t Sep̄tū
eſt de te Eccl. ij. Pius ⁊ miſericors eſt domi
nus. Et ideo nō debes hūano generi miſeri-
cordiā denegare. Tu em̄ es deus clemens ⁊
pius. Exo. xxxiij. ⁊ de pe. di. j. c. quem penitet
Tu es ille de quo d̄r Magn⁹ eſt de⁹ ⁊ ma-
gna miſicordia ei⁹. de ꝯſe. di. ij. c. acceſſerūt
Tu es dn̄s magnus ⁊ ſaluator noſter. i aut'.
de eccle. titul'. §. ſi q̄s in noīe dei magni. Tu
es bon⁹ medic⁹ aīaꝝ. de pe. di. iij. c. adhuc in-
ſtāt. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodono. et xj. q. iij.
Tu es iudex miſicors. xxxij. q. j. c. apud mi-
ſericordē. ⁊ iō debes noſtri miſereri. et aīab⁹
noſtris medicinam preſtare. ¶ Sext⁹ fuit
Moyſes. q̄ ait illō q̄d ipe dixerat Exodi. iiij.
Obſecro dn̄e mitte quē miſſurus es. q̄ſi di.
Adā peccauit ⁊ ꝯuit' punit⁹ eſt. tp̄s ḡ eſt vt
ondas miſicordiam tuā ¶ Septimus fuit
Joſue: q̄ dixit. Cū ſcp̄tū ſit p̄s. cxliiij. Sua-
uis dn̄s vniuerſ': ⁊ miſ'atōes ei⁹ ſuꝑ oīa opa
ei⁹. Nō debes ꝯ hūanum gen⁹ eſſe crudelis.
¶ Octauus fuit Dauid: q̄ ait illō p̄s. lxxxiiij.
Oſt̄de nob dn̄e miſicordiā tuam: ⁊ ſalutare
tuū da nob. Et illō p̄s. cxliij. Inclina dn̄e ce-
los tuos et deſcende. ¶ Nonus fuit Salo-
mō qui ait. Nō d̄ꝫ q̄s odio alt'i⁹ p̄grauari. c.
nō d̄ꝫ de reg. iur'. li. vj. ⁊ dānū q̄d q̄s ſua cul-
pa ſentit ſibi ⁊ nō alteri d̄ꝫ iputari. c. damnū
d̄ re. iur'. li. vj. ⁊. l. q̄d q̄s ex culpa. ff. eo ti. et. c.
vl. de homi. ⁊ c. ſepe ⁊ hi q̄ ſeptimo. l. di. ⁊ fac
c. nullius. j. q. iiij. cū ſil'ib⁹. Cum igit' tot ſint
p̄riarche ⁊ ꝓphete ſancti ⁊ iuſti: nō debent tā
to tpe ſupportare penā ꝑ pctō Ade. Miſeri
cordia ei digni ſūt q̄ alieno laborant vicio.
l. legū. C. d̄ natu. li. ¶ Decim⁹ fuit Eſaias ꝓ
pheta q̄ inq̄t. O dn̄e: ego libri mei c. vij. te in-
ſpirante ꝓphetaui dicēs. Ecce ꝟgo ꝯcipiet et
pariet filiū: ⁊ vocabit' nomen ei⁹ emanuel. i.
nobiſcū de⁹. Nō ḡ d̄ꝫ mētiri ſpūs tuus. fac
igit' impleri illud quod impcatus ſum eiuſ-
dem li. c. xlv. di. Rorate celi deſuꝑ et nubes
pluant iuſtū: apiatur terra ⁊ germinet ſalua
torē. Et. lxij. c. Vtinā dirūpes celos et deſcē-
deres. Jā ei tp̄s iſtat de q̄ tu ꝑ os meū locu-
tus es: dicēs li. mei c. xiiij. Prope eſt vt vēiat
tp̄s ei⁹ et dies ei⁹ nō elōgabunt'. Miſerebit'

em̄ deꝰ Jacob ⁊ iſrl' ſaluabit. ¶ Undecimꝰ
fuit Hieremias q̄ dixit. Ego dixi ex p̄cepto
tuo: libri mei. xxxj. ca. Nouū faciet dñs ſup
terrā: femia circūdabit viꝝ. Fac ḡ hāc puel-
lā ab eterno ordinatā ſine vlla dilatiōe filiū
tuū i ſacratiſſimo vtero ſuo circūdare. ¶ Du
odecimꝰ fuit Malachias ꝓpheta: q̄ ait. Cur
me mendacē apparere p̄mittis? Nōne a tēi
ſpiratꝰ filios iſrl' ꝯſolatꝰ ſū? dicēs libri mei.
c. iij. Statim veniet ad tēplū ſctm̄ ſuū dña-
tor quē vos q̄rit͡s. ⁊ āgelꝰ teſtamēti quē vos
vult͡s. Deſcēdat igit̄ d̄ celo ille cuiꝰ nomē eſt
F admirabil' ꝯſiliariꝰ: deꝰ fortis pr̄ futuri ſecli
⁊ p̄nceps pac͡s. vt d̄r Eſa. ix. ¶ Tredecimꝰ
fuit Aggeꝰ ꝓpha: q̄ inq̄t. Tu p̄miſiſti mitte-
re meſſiam ad ſaluādū mūdū qñ dixiſti ꝑ os
meū. ij. lib. mei. c. Adhuc vnū modicū ⁊ ego
mouebo celū et terrā ⁊ veniet deſideratꝰ cū-
ctis gentibꝰ. Cū ḡ nō deceat regē labiū men
dax. Prouer. xvij. Et cū oē p̄miſſum ſit de-
bitū. l. j. ff. d̄ pac. c. q̄lit̄. extra co. ti. ⁊. l. nō mi
norē. C. de trāſac. Lūqȝ ſit vera illa ſnīa Ja
cobi beneuētani dicētis ſui libri. c. xx. q̄d da-
re noluer͡s nulli ſpōdebis amico. Dedecet h̄
cūctos p̄cipueqȝ bonos. graue eſt em̄ fidēȝ
fallere. l. j. ff. de ꝯſti. pecū. ⁊. l. cū venderet. ff.
loca. ⁊. l. generalit̄. C. de nō nume. pe. Jō nō
debes Meſſie aduētū ampliꝰ ꝓcraſtinare.
¶ Decimuſq̄rtꝰ fuit Zacharias ꝓpha q̄ ait.
Ego te inſpirāte libri mei. c. ix. p̄nūciaui ad-
uentū meſſie dicēs. Exulta ſat͡s filia ſion iu-
bila filia hierl'm: ecce rex tuꝰ venit tibi iuſtꝰ
⁊ ſaluator. veni ḡ dñe ⁊ noli tardare. ¶ De-
cimuſquintus fuit Abachuch ꝓpha q̄ inq̄t
illud libri ſui. j. c. Uſqȝ q̄ dñe clamabo et nō
exaudies? vociferabor vim patiēs. ⁊ nō ſal-
uabis. Et illō Pſ. lxxxiij. vt q̄d deꝰ repuliſti
nos iratꝰ eſt furor tuꝰ ſup oues paſcue tue.
q̄re faciē tuā auertis? obliuiſcer͡s iopie⁊ tri-
bulatiōis nr̄e. Exurge dñe adiuua nos et li-
bera nos ꝓpt̄ nomē tuū. ¶ Decimuſſextꝰ fu
it Job q̄ dixit illō pſ. lxxxiij. Nūq̄d i eternū
iraſcer͡s nob. aut extēdes irā tuā a generatōe
in generatiōe? tu ḡ exurgēs miſereber͡s ſion
q2 tp̄s miſerēdi eiꝰ q2 venit tp̄s. pſ. cj. Quid
em̄ faciā tibi o cuſtos hoim̄: q̄re poſuiſti me
ꝯtrariū tibi. ⁊ factꝰ ſum mihimetip̄i grauis.
Cur nō tollis pctm̄ meū. ⁊ quare nō aufers
iniq̄tatē meā. Job. vij. Nōne optie noſti ꝙ
vniuerſa vanitas ois hō viuēs? pſ. xxxviij. et
ꝙ hō vanitati ſil'is factꝰ ē. pſ. cxliij. ⁊ de pe.
di. ij. §. vlt̄. i fi. cū ḡ illū fragilē fecer͡s. q2 de
limo terre eū formaſti. Gen. ij. ⁊ Eccl. xvij.
e. trāſſūptiue. i c. hi duo. de ꝯſe. diſt. j. debes
eiꝰ fragilitati cōpati. nō eſt em̄ hoīs via eiꝰ
Hiere. x. Fac ḡ vt vificet̄ d̄ hoie quē ad ima
ginē tuā creaſti: illō Eccl. xij. vbi Salomō
ait. Jbit hō in domū eternitat͡s in quā itro-
duci nō pōt niſi ꝑ incarnatū filiū tuū q̄ oim̄
ſaluandoꝝ erit via v̄itas ⁊ vita. Joā. xiiij. et
c. ſi ꝯſuetudinē. viij. di. ¶ Decimuſſeptimꝰ G
fuit Ezechiel ꝓpheta: q̄ ait pſ. xxxv. Homies
⁊ iumēta ſaluabis dñe. quēadmodū magni
ficaſti miſc̄diam tuā deus. ⁊ illō pſ. xliij. Ex
urge q̄re obdormis dñe: exurge et ne repel-
las in finē. ¶ Decimuſoctauꝰ fuit Daniel
ꝓpheta: q̄ ait. Tu me appellaſti virū deſide-
rioꝝ. libri mei c. x. Adimple ḡ deſideriū me
um: ⁊ humanā aſſume naturā: vt verificet̄ il
lud Baruch. iij. c. q̄d de tua futura inter ho
mies ꝯuerſatiōe locutꝰ eſt tanq̄ȝ de p̄terita
dicēs. Hic ē deꝰ nr̄ ⁊ n̄ extimabit̄ aliꝰ aduer
ſus eum. Hic adinuenit oēm viā diſciplie. ⁊
tradidit eā Jacob filio ſuo ⁊ iſrl' dilecto ſuo.
poſt hec ſup terrā viſus ē: ⁊ cū hoibꝰ ꝯuer-
ſatꝰ ē. ¶ Decimuſnonꝰ fuit Ezechiel ꝓpha. q̄
ait. O fili d̄i bñdicte: tu p̄miſiſti eccl'e tue ꝙ
ad eā deſpōſandā i carne veires: d̄i. illō Oſee
ij. Deſpōſabo te mihi i fide. Ecce ḡ ꝙ ipa ſpō
ſa tua. ſcȝ eccl'ia fideliū deſiderat te videre et
āplecti: dicēs illō Can. j. Oſculet̄ me oſculo
oris ſui. ⁊ idō ne morer͡s veire. ſȝ intra ꝑ illā
ſacratiſſimā portā de q̄ ego p̄dixi libri mei c.
xl. ꝙ tibi ſoli erat apta. ⁊ nullꝰ vnq̄ȝ hoīȝ in-
grediet̄ ꝑ eā. ¶ Uigeſimꝰ fuit ſapiēs Eccle-
ſiaſticꝰ q̄ dixit. Cū v̄o ſit illa ſnīa poetica i. ij.
de pōto. vbi Ouidiꝰ ait. Regia crede mihi
res ē ſuccurrere lapſis. Tu q̄ es rex regum ⁊
dñs dñantiū: hūano debes lapſui ſubuēire
⁊ miſereri. maxie amore amicoꝝ tuoꝝ p̄iar
chaꝝ ⁊ ꝓphaꝝ: q̄s in diuis ſcp̄turis filios tu
os imo deos appellare feciſti: iuxta illud pſ.
lxxx. Ego dixi dij eſtis ⁊ filij excelſi oēs. Et iō
q̄lib3 eoꝝ in miſerijs exñs dicere tibi pōt illō
Oui. i epl'is. Turpe erit in miſer͡s veteri tibi
rebꝰ amico. Auxiliū nulla p̄te tuliſſe tuum.
Quāto ei magis q̄s indiget: tāto āpliꝰ inote
ſcit amici eiꝰ charitas: iuxta illō vulgare ꝓ-
uerbiū. Albiſogno ſecognoſce lamico. vñ Eſopꝰ
fabula. lxij. inq̄t. Sors aſꝑa mōſtrat amicos:
Quis amet ⁊ q̄s n̄ ſola ꝓcella docȝ. ⁊ Autor
libri q̄ d̄r Facetꝰ ca. vj. ait. Fidꝰ in aduerſ̄ co
gnoſcit̄ ois amicꝰ. Et Jacobꝰ bñuētanꝰ. ca.
xxxiij. Notꝰ i aduerſ̄ ois amicꝰ erit. Amor
igit̄ q̄ miſeris p̄rib̄ ipis afficeris te dȝ iduce
re ad ſuccurrēdū eis ḡtis et nō expectare ab
eis p̄ciū vl' mercedē quā reddere nō poſſent.
Ut ei inq̄t Claudianꝰ i maiori volumie. Nō
q̄rit p̄ciū virtus q̄ dȝ amori. Non ḡ facias eos
ampliꝰ te expectare: q̄ dicere poſſint illō Ouid.
i epl'is. Auribꝰ interdū voces captamꝰ. ⁊ oēȝ
Aduentus ſtrepitū credimꝰ eſſe tui. O igit̄
dñe deꝰ pr̄ miſc̄diaꝝ et deꝰ totiꝰ ꝯſolatiōis
q̄ ꝯſolar͡s nos i omi tribulatiōe nr̄a. ij. Cor. j.
cū ſis pr̄ nr̄. Juxta illud Deut. xxxij. Jpe ei ē
pr̄ tuꝰ q̄ poſſedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. vñ diciꝰ

tibi. Pr̄ nr̄ q̄ es ī celis. Mat.vj.ꝛ c.de q̄tidi
anis.de pe.di.iij. Si tanq̄ꝫ pr̄ oībꝫ p̄eſſe vis
ſingulos p̄ut potes adiuua ꝛ ſingulos rele/
ua q̄ ſingl'oꝝ habes ſollicitudinē. c. clemēs
viij.q.j.pr̄ eñ diligit ſuos filios.l.iſti. q̄deꝫ.
ff.qd̄ me.cā.ꝛ.l.fi. C.de cura.furi.ꝛ theſauri
ꝫat filijs ſuis.c.cū apl's.ex̄ de cenſi.ꝛ id̄ nob
debes dare theſauros eterne btitudis. Non
eñ debes facere ꝯ naturalē iſtinctū oīm bo
noꝝ patꝝ q̄ deſiderāt ꝙ filij ſint bonoꝝ ſuo
rū heredes.l.ſcp̄to.ff.vñ li.ꝛ.l. de emācipat̄
C.de legi.here.ꝛ.l.pe.ff.d̄ bo.libe. Hāc aūt
hereditatē hr̄e nō poſſum⁹ niſi p̄ filiū tuū q̄
eſt pign⁹ hereditat̄ nr̄e.ad Eph.j. Quapro
pter debes eū mittere ad incarnatōeꝫ: vt ve
rificet̄ illō ps.cxxvj. Cū dederit dilect̄ ſuis
ſōnū: ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹
H vētris. ¶ Factū ē āt cū veniſſent filij dei añ
Diabol⁹ dñꝫ: affuit int̄ eos ꝛ ſathan. Job.ij.c. q̄ ē p̄/
volens i ſut⁹ hoſtis habēs mille nocēdi modos q̄bꝫ
pedire in conat̄ hūanū gen⁹ p̄uertere.xvj.q.ij.c. viſis
carnatōꝫ lr̄is. Qui ſp̄ bonū vertit in malū ꝛ in electis
maculā imponit.ij.q.vij.c.j. Qui habꝫ ſug
geſtiōes callidas ꝛ illaq̄antes.c.nerui.et ibi
glo.xiij.di. Qui conat̄ leges d̄i deſtruere.c.
ſexto die.xxxv.di. Qui eſt hoſt̄ antiqu⁹.c.ſa
cerdotes.lxxxj.di.q̄ ſathanas ꝛ draco appel/
lat̄. Apoc.xij.ꝛ c.audi.xj.q.j. Qui ſp̄ circuīt
q̄rens quē deuoret.c.nulli dubiū.iij.q.j.et
vj.q.j.§.verꝝ. Qui eſt leo inſidiās.de pe.di.
ij.c.ſi eñ inquit.ver.liberi arbitrij. Ip̄e igit̄
ꝯſurrexit ꝯ iſr̄l.ꝛ incitauit regē.i.Deū.j. Pa
ral'.xxj.et dixit. Abſit a d̄o impietas: ꝛ ab oī
potēte iniq̄tas. op⁹ eñ hoīs reddet ei. ꝛ iux̄
vias ſingulorūꝫ reſtituet eis. Job.xxxiiij. Et
iterꝝ loq̄ns deo ait. Dñe q̄d eſt hō ꝙ memor
es ei⁹: aut fili⁹ hoīs q: reputas eū. ps.cxliij.
Ipſe eñ doloſe egit vt inueniat̄ iniq̄tas ei⁹
ad odiū.ps.xxxv. Tu aūt iuſt⁹ es ꝛ oīa iudi
cia tua vera ſunt Tob.iij. Da ḡ illis ſm̄ op̄a
coꝝ ꝛ ſm̄ neq̄ciā adinuētionū ip̄oꝝ.ſm̄ op̄a
manuū coꝝ tribue illis.ps.xxvij. Cōuertā/
tur itaq̄ꝫ pctōres ī infernū.ps. xvij. Tu eñ
de ip̄is dixiſti p̄ p̄phām. Deleant̄ de libro vi
uentiū: ꝛ cū iuſt̄ nō ſcribant̄.ps.lxxxvj. Au
diētes aūt hūani gener̄ legati illū ꝯ eos ad
uerſariū inſurrexiſſe: d̄ q̄ dr̄ Job.xlj. Nō eſt
ptās ſup̄ terrā q̄ cōparet̄ ei q̄ fact⁹ ē vt nullū
timeret potentiā aduerſarij p̄horeſcētes. c.
ſtatutū.§.cū p̄o.d̄ reſcp̄.li.vj. defecerūt viri
bus ꝛ timuer̄t valde. dixer̄tq̄ꝫ illō Eſa.xxxvij
Dies anguſtie dies hec. potētioꝛibꝫ ei pares
eſſe nō poſſum⁹.l.j.in p̄n.ff.de ali.iudi.mu.
I cau.fac.ꝛ.ff.de rei vē.l.officiū. ¶ Poſſum⁹
De⁹ hāc aūt hic meditari ꝙ audit̄ vtriuſq̄ꝫ pt̄ alle/
ꝯtrouer/ gatiōibꝫ determiare volēs de⁹ ī hac cā tāq̄
ſiā deter dua ſedebat ſup̄ ſoliū excelſū ꝛ eleuatū. Eſa.
minās vj. Sedere ei p̄ tribunali in ſentētijs p̄ferē

dis multū op̄at̄.q: ſnīa alit̄ nō valeret. arḡ
l.ij.§.ꝛ bonoꝝ.ff.q̄s ordo in bono.poſ.ſed ꝛ
fac. C.de officio ciuiliū iudicū.l.j.ꝛ in aut.
de iudi.§.ſedebūt.ꝛ c.d̄ ſen.experi.reci.l.fi.
de quo p̄ Albric̄ū de roſate in.l.fi.cū ſnīam.
C.de ſen.ꝛ inter om.iudi. Angeli aūt ſtabāt
in circūitu throni. Apocal'.vij. Quos eq̄ſſi/
mus iudex nō dedignabat̄ facere ſuos aſſeſ
ſores ī hac deciſiōe difficillima. vt cūct̄ ma
gis innoteſceret iuſticia ſua: licꝫ ip̄e nullius
egeat ꝯſilio: q̄ oīa ſciat añq̄ꝫ fiāt.c.de⁹.ij.q.j
ꝛ c.fi.i fi.xxvj.q.v. Et id̄ dr̄ theos.i.vidēs vl̄
p̄currēs. nā oīa videt et p̄currit ſm̄ Papiā
ꝛ notat̄ p̄ Arch.in c.extimāt.xj.q.iij. De⁹ ḡ
oipotēs vt nos a ſnīe p̄cipitāde p̄latōe cōpe
ſceret.lꝫ oīa nuda ꝛ ap̄ta ſint ocul' ei⁹: ꝛ oīa
ſint ei manifeſta: tñ vt nob̄ exempluꝫ daret
inq̄rende et diligent̄ examinādé v̄itat̄ ꝛ na
ture p̄cedendi in cauſis decidēdis: voluit h̄
ip̄e obſuare. vt dr̄ in c.deus oipotēs.ij.q.j.
Ip̄e igit̄ iudex diſcret⁹ q̄ p̄ſcrutat̄ cordiū ſe
creta.c.tua nos.de ſimo.ꝛ q̄ ſcit corda ꝛ vo/
lūtates hoīm.c.nouit.de iudi.ꝛ c.j.ex̄ ne ſe/
de vacan.ꝛ q̄ eſt teſtis oīm q̄ agunt̄ in h̄ mū
do.i aut.q.mo.na.ef.le.§.penl'.ꝛ extra de iu
reiu.c.ꝛ ſi chris. Cui⁹ ē theſaur⁹ oīs ſcie.c.lo/
gimus.xxxvij.di. A q̄ legiſlatores p̄ferendi
leges licentiā acceperūt.i aut. vt hi q̄ ob ſe.
ha.per.res mi.in p̄n.de quo p̄ Albri.de ro.i
l.leges ſacratiſſime. C.de legi. et ſub rubri.
ff.co.ti.licꝫ nulli⁹ ꝯſilio regat̄ q̄ oīa regit ſua
infinita ſapiētia: Iuxta illō Boe.iij. d̄ ꝯſol.
dicētis. O q̄ p̄petua mūdū rōe gubnas ꝛc.
Vñ de illo dr̄ Eſa.xl.ꝛ ad Roma.xj. Quis
ꝯſiliari⁹ ei⁹ fuit: quaſi dicat: nullus. Ip̄e ei
eſt magnus cōſilio et irrep̄hēſibilis Hiere.
xxxij. Et ꝯſiliū eius in abyſſo magna. Eccl'i
xxiiij. ꝛ ip̄e habet ꝯſiliū ꝛ intelligenciā. Job
xij. Cui⁹ ꝯſiliū in et̄nū manet.ps.xxxij.ꝛ ip̄e
eſt terribil' in ꝯſilijs ſup̄ filios hoīm.ps.lxv
De filio q̄q̄ꝫ dei q̄ eſt ſapia p̄ris dr̄ Prouer.
viij. Ego ſapia habito ī ꝯſilio: tñ vt oñderet
verā eē illā ſnīaꝫ p̄uerb.xiij. Qui agūt oīa cū Oia cū
ꝯſilio m'lta regūt̄ ſapia. ꝛ id̄ aſtut⁹ oīa agit ꝯſilio ſūt
cū ꝯſilio: vt ibidē dr̄. Que ei cū ꝯſilio fiunt: facienda
fructu nō carebūt.l.hūanū. C.d̄ legi.ꝛ.l.du
biū nō eſt. C.de repu.ꝛ ea q̄ fiūt cū ꝯſilio ſa
piētū p̄ſumūt̄ bñ facta.l.epalē. C.de epi.au
di.et d.l.humanū. C.de legi.ꝛ nō ſolēt indu
cere p̄niam. vt ita glo.i aut.de ap.§.j.i v̄bo
pleniſſime. Voluit ſe hr̄e p̄ modū ꝯſulētis:
marie vt ei⁹ ſnīa ab oībꝫ equiſſima app̄roba
ret̄: iuxta illud ps.lxxxviij. De⁹ q̄ gl'ificat̄ in
ꝯſilio ſanctoꝝ. Et ideo licet ſit ſolutus oībꝫ
legibꝫ: ſuare tñ eas voluit: ſic etiā fac̄ terre
nus imp̄ator.l.digna vox. C. de legi. et ea q̄
leges circa aſſeſſores ſtatuerūt obſuauit. d̄
q̄bꝫ tractat̄. C.de aſſeſſo.ꝛ domc.ꝛ.ff.d̄ offi.

aſſeſſo.ꝑ totũ.ꝛ in c.ſtatutũ.§.aſſeſſoꝛ.de re
ſcrip.li.vj. Allocut⁹ eſt igiť deus vniuerſos
celoꝝ ciues ꝛ dixit illud Job.xxxiiij. Judici
um eligam⁹ nob ꝛ inter nos videam⁹ q̃d ſit
meli⁹. Et illõ.ij.Re.xvj. Inite ꝯſiliũ ꝛ vide
te q̃d agere debeamus. Interrogauit ğ rex
Aſuer⁹.i.de⁹ ſapiẽs ãgelos. q̃ꝝ ſnia regia .i.
hũana natura ſubiaceret. Heſter.j. Factuꝫ
eſt aũt ſilentiũ magnũ in celo q̃ſi media ho
ra. Apoc.viij.vt ſcꝫ meli⁹ deliberaret q̃d dice/
re deberẽt.q2 vt dr Eccl.xxj. Labia prudẽtũ
ſtatera põderanť. ꝛ nemo aliq̃d debꝫ dicere
qḋ prius mẽte nõ agitauerit.l.labeo.§.fi.ff.ḋ
ſuppelle.le.ꝛ ꝯſilia nõ ſunt p̃cipitãda.ſꝫ cum
deliberatõe et maturitate danda.c.põderet
circa pn.l.di.facit.l.humanũ.C.ḋ legi.ꝛ c.
cũ i veteri.de elec. Itẽ ſnia diffinitiua nõ de
bet fieri ſine magna ḋliberatõe.xj.q.v.c.cũ
apud.ꝛ c.ſe.ꝛ.C.de penis.l.q̃ ſniam.ꝛ ḋ ſen.
ex peri.le.l.ij.ꝛ c.j.ḋ re iudi.lib.vj. nihil etiã
impoꝛtãs debet fieri ſine deliberatiõe.c.lꝫ.
d.j.xlv.diſ. Deliberatio eñi eſt valde vtilis
ꝛ neceſſaria.c.anterioꝝ.ij.q.vj.ꝛ.xj.q.iij.c.
illa ꝑpoſitoꝝ.ꝛ c.ſe. Seruauerunt igiť ſcti
angeli illõ.ij. Reg.xxiiij.delibera et vide q̃d
rñdeas. Sciẽdũ ẽ aũt ſm Dioñ.in li.de di.
no.ꝛ mgr̃m in.ij.diſ.ix.tres eſſe hierarchias
angeloꝝ q̃ꝝ q̃lib et ꝯtinet tres oꝛdĩes ſpiri/
tuũ hrõꝝ. Tranſacta igiť media hoꝛa dixit
rex celeſtis cuilibet hierarchie illud.iij. Re.
xij.qḋ das ꝯſiliũ? Rñdit aũt p̃ncipaľ ange
lus p̃me hierarchie nomĩe oĩm alioꝝ dicẽs
Rñſio p̃ Ptãs tua dñe ptãs eterna q̃ non auferet̃ et
mi cõſili regnũ tuũ qḋ nõ coꝛrũpet̃. Dañ.vij. Tu ha
arij bes ptãtẽ vite ꝛ moꝛť. Sap.xvj. Sed q̃to
potẽtioꝛ: tanto debes eſſe miſericoꝛdioꝛ. q̃a
ſm ꝓpham ps.lxj. Ptãs tibi ẽ ꝛ tibi dñe mi
ſcðia ꝛ miſereris oĩm q̃m oĩa potes. Sap.
xj.ꝛ natura tua clemẽs eſt ꝛ pia.magiſq̃ȝ ad
miſcðiam q̃ȝ ad vindictã ꝓna.c.q2 deitatis
de pe.di.j.vbi etiã dr.nulla ten⁹ vis moꝛtem
pctõris: ſꝫ vt magꝭ cõuertat̃ ꝛ viuat. qḋ fuit
p̃ncipaliť dictũ Ezech.xviij.in q̃.c.etiã tu di
xiſti. In q̃cũq̃ȝ hoꝛa ingemuerit pctõꝛ: oĩm
iniq̃tatũ ei⁹ q̃s opat⁹ fuerat nõ recoꝛdaboꝛ
trãſũptiue i c.põderet.l.diſt.ꝛ in c.ſi petr⁹.
xxiij.q.j. Facies ğ hoĩ ingemiſcẽti ꝓpter ſua
pctã miſcðiam: ne dicãt aduerſarij nr̃i. non
potuit eos itroducere in terrã quã eis ſe da
turũ p̃miſit. Deuť.ix. Tũc ſurgẽs ille ange/
lus qui erat p̃ncipalioꝛ ſcðe hierarchie dixit
Pꝛĩceps q̃ ſit digna p̃ncipatui cogitabit. et
ipſe ſup duces ſtabit. Eſa.xxxij. Scis ãt dñe
q2 in mľtitudine ꝑpľi dignitas regꝭ. ꝛ ĩ pau
citate plebis ignominia p̃ncipis Prouerb.
xiiij. Nõ ğ ꝑmittas vt tant⁹ ꝑpľs tu⁹ minua
tur. Dixiſti ei vt colloces eũ cũ p̃ncipib⁹: cũ
p̃ncipib⁹ ꝑpľi tui.ps.cxij. Ut ſedeat cũ p̃nci

pib⁹ et ſoliũ gľie teneat.j.Reg.ij. Tũc ſur/
rexit angel⁹ p̃ncipalioꝛ tertie hierarchie ꝛ di
xit. Deus deoꝝ ꝛ dñe dñantiũ Deuť.x. Dñe
vniuerſe creature exaudi me Judith.ix. Re
gnũ eñi tuũ eſt regnũ oĩm ſecľoꝝ. ꝛ dñatio
tua a generatiõe in generationẽ.ps.cxliiij.
Et tu es rex oĩm regũ ꝛ dñs oĩm ptãtũ.viij
diſt.c.q̃ ꝯ. Parce ğ dñe parce ꝑpľo tuo ꝛ ne
des hereditatẽ tuã in ꝑditionẽ: vt dñent̃ eis
natões: ꝛ dicãt in gẽtib⁹ vbi eſt de⁹ eoꝝ. Jo
elis.ij. Sꝫ cogñſcãt q2 nomẽ tibi dñs. Tu ſo
lus altiſſim⁹ ſup oẽm terrã. ps.lxxxiij. Tu
ğ q̃ ꝑaſti i iudicio thronũ tuũ: ꝛ iudicas po/
pulos i eq̃tate.ps.ix.nũq̃d ꝑdes iuſtum cũ
impio? Abſit a te vt hãc rẽ facias: ꝛ occidas
cũ ipio iuſtũ: fiatq̃ȝ iuſt⁹ ſic ipi⁹. Nõ ẽ eñi h̃
tuũ q̃ iudicas oẽꝫ trã. Neq̃q̃ȝ ğ facias h̃ iu/
diciũ. Geñ.xviij. Loq̃ui eñi q̃ eq̃tas iudicia
tua.ps.cxviij. Cũ igiť irat⁹ fuerit miſcðie re
coꝛdaberiſ. Aba.iij. Roboꝛabit̃ ei clementia
thron⁹ tu⁹. Prouer.xxv. Tu etiã q̃ es ſciaꝝ
dñs.j.Reg.ij.q̃ es ſapiẽtiſſimus ab eterno.
Eccl.j. Scis q̃ iudex ſapiẽs iudicabit ꝑpľꝫ
ſuũ: ꝛ p̃ncipat⁹ ſenſati ſtabiles erũt. Eccl.x.
Et rex ſapiẽs ſtabilimentũ eſt ꝑpľi ſui. Eccl.
vj. Tuũ ğ p̃ncipatũ q̃ẽ ſup hoĩem habes
ſtabilẽ te ſuare decet. Cũ eñi tu dñe ſapiens
ſis.ij. Reg.xiiij.debes ſuſcipe aĩas paupeꝝ.
Qui eñi ſuſcipit aĩas paupeꝝ ſapiens eſt.
Prouer.xj. Nõ ğ velit deus ꝑire aĩam ſed
retractat cogitãs ne pereat penit⁹ q̃ abiect⁹
eſt.ij. Reg.xiiij. De⁹ igiť iudiciũ tuũ regi da
ꝛ iuſticiã tuã filio regis.ps.lxxj. Ipſe eñi eſt
ſapia tua.ad Coľ.ij.ꝛ ſapia eos q̃ ſe obſuãt
libabit. q̃m oĩb⁹ potẽtioꝛ eſt ſapia Sap.x.
Fac ğ vt hoĩes ꝑ ſapiam tuã liberati ꝯſifica
ri faciãt illud Sap.iiij.ſ. Sapia tua libati
ſunt oẽs q̃cũq̃ȝ placuerũt tibi ab initio. Sꝫ
q̃d vltra poſſũ vociferare ad regẽ.ij. Reg.
xix. Niſi q̃ de⁹ charitas ẽ.j. Jo.iiij.ꝛ c.abẏt.
xj.q.iij. Et iõ parcere debes oĩb⁹: q̃m oĩa
tua ſunt q̃ amas oĩa. Sap.xj. Nunq̃d eñi
obliuiſcet̃ miſereri de⁹: aut ꝯtinebit i ira mi
ſericoꝛdias ſuas? ps.lxxvj. Quis aũt eſt hõ
vt imaculat⁹ ſit: ꝛ iuſt⁹ appareat nat⁹ ḋ mu/
liere? Ecce inter ſctõs tuos nemo imutabiľ:
ꝛ celi nõ ſunt mði i ꝯſpectu tuo: q̃to magꝭ
abominabiľ hõ ꝛ inutiľ? Job.xv. Recoꝛda
re ğ dñe hoĩm q2 caro ſunt: ſpũs vadẽs ꝛ nõ
rediẽs.ps.cxvij. Miſcðia aũt tua plena eſt
terra.ps.cxviij. ꝛ iõ ꝯgruũ ẽ te hũano gene
ri miſereri. ¶ Tũc rex celeſtis talib⁹ allega Judex
tiõib⁹ audit ſniam tulit angeloꝝ approbã deus pfe
do ꝯſiliũ. ꝛ reprobãdo ſuggeſtiões diaboli lit ſniam
ꝛ ait illõ Prouer.xj. Deſideriũ iuſtoꝝ oẽ
bonũ: p̃ſtolatio impioꝝ furoꝛ. Annuẽte igi
tur deo hrõꝝ angeloꝝ petitõi ꝛ ſctõꝝ patrũ
ſupplicatõi dixerũt oẽs p̃mates ſctõꝝ ange

loꝝ regi celeſti. Cōſiliū interūt oēs ꝑncipes
regni tui vt edictū īperatoriū exeat. Nūc ita
qꝫ rex ꝯfirma ſniam ꝛ deſcribe decretū vt ñ
muteẗ. Dañ. vj. Tūc rex ſupn⁹ ꝯſolatus eſt
ſcōs pr̄es dicēs eis. Nolite timere ꝯfortenẗ
man⁹ vr̄e. Sicut eñ̄ cogitaui vt affligerem
vos cū ad iracūdiā ꝓuocaſtiꝭ me. ſic ꝯuerſ⁹
ſum vt bñfaciā vob. Zach. vj. Dixit qꝫ Da
uid regi illō pſ̄. cxxxj. De fructu ventrꝭ tui
ponā ſup ſedē meā. Tunc exultātes oēs ſcī
pr̄es qꝛ de ſemīe iudaico deberet naſci filius
dei. ſ. de btā ꝟgine que fuit de ſtirpe Dauid
ceperūt dulciẗ canere illō Heſter. viij. dicē
tes. Judeis noua lux oriri viſa eſt: gaudiū:
honor ꝛ tripudiū apō oēs ꝑplos: vrbes atqꝫ
L ꝓuicias. ¶ Dixit aūt de⁹ pr̄ filio ꝛ ſpūiſcō.
Cōmitti/tur lega/tio gabri/eli ad ma/riam Legatū oportet nos mittere ad illā nr̄am ſpō
ſam pudiciſſimā q̄ eā animet ad ꝯſenſum ꝑ
ſtādū: annūcietqꝫ ſic ex ea filiū debere ꝑcre
ari qꝛ non ꝑuabiẗ pudicicia ꝟginali. Quib⁊
alacriẗ ꝯſentiētib⁊ vt ait Aug. i ſer. j. ď ann
ciatiōe. Veni inq̄t o Gabriel: miſter efficito
terribilꝭ ſacri. abſcōditu obſecū da miraclm
Ad req̄ſitionē ꝛ redēptionē errātꝭ Adea me
is cogor deſcēdere ſedib⁊. ilīū ei quē ad ima
ginē meā creaui: pctm̄ īueterauit; tabefecit
quē feci: offuſcauit quē plaſmaui decorem.
lupus meū depaſcit pec⁹. deſerta eſt ꝑadiſi
poſſeſſio: lignū vite ab ignea rūphea ſuaẗ.
clauſus ē voluptatꝭ agell⁹. miſereor erranti
ꝛ app̄hēdere cupio hoſtē. latere āt volo oēs
celeſtes ꝟtutes: tibi ſoli pando ſecretū. Ad
ꝟginē Mariā ꝑge. Vade ad aīatā ciuitatē
de q̄ ď. Glioſa dicta ſūt ď te ciuitas dei. va
de ad rōnalē meū ꝑadiſum. ꝑge ad orientalē
ſplēdidā portā. vade ad mei ꝟbi dignū habi
taculū. ꝑge ad ſcōm in terra celum. vade et
denūcia ei mee ꝑn̄tie imbrē. ꝑge ad ꝑ̄ꝑatum
mihi ſanctuariū. vade ad ſpōſam incarnati
onis filij mei. mōm thalamū natiuitatꝭ ei⁹
loq̄re in aureo rōnales arcana. ꝑ̄para mihi
aurꝭ introitū. ſꝫ ne ꝯturbes nec terreas ꝟgis
animū: delicatū mihi ſacrariū o ꝑpara. ꝑmā
mei vocē gaudij ꝓclama tu dicito ꝟgi Ma
rie. Aue gr̄a plena. vt miſerear ego maligni
tati Eue. Audiuit angel⁹ hec: ꝛ intra ſe cogi
tabat dicēs. Stupēdū eſt h̄ miraclm: ꝛ ōis
ꝯſciētie ꝑcellit ſenſū. Qui i cherubin terribi
lis eſt: ꝛ in ſeraphin inuiſibilꝭ. ꝛ in oīb⁊ ꝟtu/
tib⁊ angelicꝭ incōp̄hēſibilꝭ: puelle ſui hitacu
li ꝑn̄tiā repromittit. ꝛ q̄ Euā ꝯdēnauit: eius
familiā glificare i tātū cogiẗ: vt dicat ꝑ̄ꝑari
ſibi ꝑ̄ꝑatrē ingreſſum. ꝛ pōt vter⁹ cape eum
quē nō capit celū? Hec et hmōi angelo co/
gitāte: ait ad eū dñs. Quid turbarꝭ ꝛ mira/
ris o Gabriel? nūq̄d nō ꝑ⁹ a me miſſus es
ad Zachariā ſacerdotē. ꝛ natiuitatē Joānis
ei nūciaſti. Nōne ꝓ icredulitate ſniam ei ſi/
lētij ꝓtuliſti: nūq̄d nō ꝯdēnaſti ſenē ſine vo
ce eū eſſe faciēs? nūq̄d nō decreuiſti. ego au
tē ꝯfirmaui? nūq̄d nō nūciatiōis tue effect⁹
ꝓſecut⁹ eſt? nūq̄d nō effugata ſterilitate ꝯce
pit ſterilꝭ: ꝛ nature vacatio aufugit? nūq̄d ñ
tūc ē ſeges illa fertilꝭ facta q̄ iā arebat: nūq̄d
īpoſſibile eſt apō me q̄cqꝫ q̄ creaui oīa ꝟbo?
Cur ḡ ambigis? Ad hec angelū rñdētē au/
diam⁹. Dñe inq̄t ſanare culpas nāe diſſolue
re paſſionū lāguorē: deficiētū art⁹ ad vita/
lē reuocare ꝟtutē. īpare nature ꝓcreatiōis fi
lioꝝ effectū: ſoluere ſterilitatem. ꝛ vetuſtiſſi
moꝝ mēbroꝝ vetuſtā ariditatē i viriditatꝭ
reformare ſtatuꝫ: ſteriliqꝫ aruo manipuloꝝ
repēte oñdere ꝓtū: op⁹ exiſtit tue ꝟtutꝭ qđ ex
more ꝑficiẗ. Teſtis ē Sara. ꝛ p⁹ illā rebecca
ꝛ iteꝝ Anna q̄ miſie ꝛ ſterilitati ſilꝭ ſuiētes
a te librarē acceperūt: ꝟginē āt parere q̄ ď vi
ro genitura nō eſt: ſup oēm legū naturā. Et
tuā quō puelle annūciabo ꝑn̄tiā. Te eñ̄ ce/
li ꝛ terre nō capiēt fines: ꝛ quō vter⁹ capiet
ꝟginalꝭ? aut quō feret Maria ignē deitatis
tue ſedis? Et dñs ait. Si leſit ignis ꝑn̄tia i
ſolitudine rubū. ledet vtiqꝫ ꝛ mariā mea ꝑ/
ſentia. Si ꝟo ignis ille q̄ figurauit diuini
mei ignis e celo aduētū: inflāmabat q̄dē ru
bum: non aūt cōburebat. Quid vtiqꝫ dices
de veritate non in ignis flāma: ſed in ſpecie
pluuie deſcendente? Hec Aug⁹. in perſona
dei ꝛ angeli.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis que dici
tur ſocietatis.

Erexit igiẗ angel⁹ Gabriel ad ſa/
cratiſſimā ꝟginē Mariā q̄ erat ſo M
ciata duodeci puellis ſiue domi/
cellis. vt pꝫ colligi ex euāgelio Lu
ce. j. Que ꝟtuoſe domicelle inſtruebāt eā i Quō ma/ria habu/it ſocias/ q̄ eam in/ſtruebāt
tāalto myſterio. ¶ Pria q̄꞉ fuit dña ſecre/
ta ſeu clauſura ſiue ſolitaria: q̄ iſtruebat be/
atā ꝟginem vt in ſecreto meditareẗ illō pſ̄.
lxxxiij. Bñdixiſti dñe terrā tuā: auertiſti ca
ptiuitatē Jacob: remiſiſti iniq̄tatem plebis
tue ꝛc̄. Sciebat āt btā ꝟgo qꝛ delicata eſt di
uina viſio: ꝛ ñ daẗ admittētib⁊ alienā: vt ait
Ber. i q̄dā ſmōe. Vñ inq̄t Jacoponus nr̄i
ſuis laudib⁊. Sola ſolitaria inuēta. Et ïdō
ſtabat ſolitaria et ſecreta: ꝑfecte ſeruans il/
lud documentū Senece ad Lucillū dicētis
Fac qđ facere ꝯſueuiſti: ꝛ a turba q̄ntū po/
tes te ſepara. Primū argumentū cōpoſite
mētis exiſtimo poſſe ꝯſiſtere ꝛ morari ſecū.
inimica aūt eſt multoꝝ ꝯuerſatio. Recede
ḡ in te q̄ꝫtū potes. Et iteꝝ ad eundēꝫ ſcribit
Crede mihi. Qui nihil agere videẗ: maiora Notatu/ digniſſi/mū de ſo/litudine
agūt. hūana diuiaqꝫ ſilꝭ tractāt. Non igiẗ in
uenio cū q̄ te malum eſſe q̄ꝫ tecū. fuge ḡ mlꝭ
titudinē. fuge paucitatē. fuge etiam vnum.
Et q̄cq̄d facias: cito redi a corꝑe ad animuꝫ

illū noctib⁹ atq; dieb⁹ exerce .oīaq; impedi-
menta dimittēs vaca bone mēti. Nemo eīn
ad illā puenit occupat⁹. Hec ille. Seruabat
etiā btā ꝟgo illō Quintiliani li. viij. dicēt̄.
Etiā in turba: in itinere: i ꝯuiuio faciat tibi
cogitatio ipa ſecretū. Nouerat nanq; btiſſi
ma ꝟgo verā eſſe illā Proſperi ſniam in li-
bro epigrāmatū dicētis. Seruari legē pñc
vtcūq; quieti. Si mōi a ſtrepitu libera cor
da vacēt. Et ideo faciebat illō quod hortat̄
Bern. in q̄dā ſmōe di. O anima ſctā: ſola eſto
vt ſoli oīm dño ſerues teipam quē tibi ex oī
bus elegiſti. Fuge publicū: fuge z ipos do-
meſticos. Secede ab amicis z intimis: men
te: intentiōe z ſpū. An neſcis te verecūdum
hr̄e ſpōſū q̄ neq̄q̄ ſuā velit tibi idulgere pñ
tiā pñtib⁹ cet̄is? Vñ ō ipa ꝟgīe ſollicitaria
verificabat̄ illa ſnia Hiero. ad p̄ſidiū dicēt̄.
Habebis cellulā q̄ te ſolū capiat: imo ñ eris
ſolus. Angelica tecū turba ꝟſabit̄. Tot tibi
erūt ſocij q̄t ſcti. fabulabit̄ tecū ieſus. Nun
q̄d poteris talē aliū tuis ſmōib⁹ hr̄e ꝯſortem
Ad h̄ etiā adduci p̄t illō qō inq̄t Theophra
ſtus in aureolo tractatu de nuptijs dicens
Sapiēs nūq̄ ſol⁹ eē pōt. h; eīn ſecū oēs qui
ſunt: q̄q; fuerūt vnq̄ boni: z aīm liberū q̄cū
q; vult transfert. Que oia ꝯfirmans diuus
Amb. in li. de ꝟginib⁹ ait. Maria ad ipos i
greſſus angeli inuēta ē domi in penetralib⁹
ſine comite: ne q̄s intētiōnē obrūpet: nequis
obſtreperet. neq; eīn comites feminas deſi-
derabat q̄ bonas comites cogitatōes hēbat
Quinetiā tūc ſibi min⁹ ſola videbat̄ cū ſola
eſſet cui tot ſcti aderāt. tot angeli. tot pphe.
Deniq; etiā Gabriel eā vbi reuiſere ſolebat
inuenit. Hec ille. Beatiſſima igit̄ virgie ma
nēte ſic clauſa i ſecretario oratorij ſui: ſtati
affuit angel⁹ ad hoſtiū pulſās. Lucurritq;
ptin⁹ dña ſecreta: nec tñ ei ſubito aperuit: ſ;
aſpiciēs p feneſtras: pſpiciēs p cancellos. at
q; angelū ōi cognoſcēs domeſtica angelorū
ait. Deo grās. et angel⁹ rñdit ſp. Interroga
uitq; dña ſecreta: z ait illō. j. Reg. xvj. Pa-
cificus ne eſt ingreſſus tu⁹? Qui rñdit: pa-
cific⁹. Ego eīn ſum angel⁹ a deo miſſus ad
hāc ꝟginē vt annūciē ei toti⁹ mūdi ſalutē et
pacē. Tūc hec ſctā fuitrix b. ꝟgīs ānūciauit
ei dicēs. Ecce ꝟgo ſacratiſſima ꝙ angel⁹ ōi
ſtat ad hoſtiū pulſans z dicēs tibi illō Cañ.
v. Aperi mihi ſoror mea. ſ. ſm naturā. ſpōſa
ſc; eterni pr̄is. Et niſi fallor vox ei⁹ ē archan
geli Gabriel'. Cui puriſſima virgo vt apiret
aſſentiēs. rñdit illō p̄dicti pſ. lxxxiiij. ſup q̄
tūc meditabat̄. ſ. Audiā q̄d loquat̄ i me dñs
de⁹. qm̄ loquet̄ pacē in plebē ſuā z ſup ſctōs
ſuos zc. vſq; in finē. z tūc dña ſecreta apuit
N hoſtiū. ¶ Scda domicella fuit dña intelli
gentia q̄ inſtruebat btām ꝟginē; vt peteret
intellectū eorū q̄ legerat in libro Eſaie pphe
c. vij. ſ. Ecce ꝟgo ꝯcipiet zc. Vñ ipa dicebat
deo illō pſ. cxviij. Da mihi intellectū z ſcru
tabor legē tuā. Quoniā declaratio ſmonū
tuorū illuminat: z intellectū dat paruulis. i.
humilib⁹. Et ſubito angelus igreſſus ad eā
dixit. Aue gratia plena dñs tecū. Aue ſpon
ſa dei. Aue futura genitrix creatoris tui et
mei. Aue animarū templū dei. Aue ſacrari-
um ſpūſſancti. dñs tecū p grām qui ſtatim
in vtero tuo erit p aſſumptā humanā natu
rā. Poſſumus etiā dicere ꝙ hec ſecūda do
micella appellabat̄ dña audiētia que omnē
ambaſiatā ꝟgini miſſam auſcultabat attē-
te. Et hec eſt germana intelligētie. Quia vt
inq̄t Tulli⁹ in. j. artis veteris. Is maxime do
cilis eſt q̄ attentiſſime parat⁹ eſt audire. De
hac aūt domicella fit mētio Luc. j. vbi poſt
p̄dicta ꝟba angeli d; de btā ꝟgine Que cū
audiſſet. Ecce ꝙ dña audiētia p̄ſens eſt per
quā attētiſſime audiuit ſctiſſima virgo nū-
ciū dei: ponderās qōlibet ꝟbū tāte ſalutati-
onis nunq̄ al's audite. De q̄ ſctūs Ber. ſup
Miſſus eſt inq̄t. Merito ꝯcupiuit rex de-
corē ꝟginis. Fecit eīn quicq̄d lōge p̄monita
añ fuerat a pr̄e ſuo Dauid dicēre ſibi. Audi
filia z vide z inclina aurē tuā; z obliuiſcere
populū tuū z domū pr̄is tui. Quia nec po-
pulū augere pl'is ſucceſſiōe. nec domū pr̄is
ſui relinq̄re curauit heredē. S; q̄cq̄d hono-
ris in pplo. q̄cq̄d ō paterna domo rex terre
narū hr̄e potuiſſet oīa arbitrata eſt tāq; ſter
cora vt chrīm lucrifaceret. Nec fefellit eā in-
tētio. qm̄ z chrīm ſibi filiū vēdicauit. nec ppo
ſitū violauit. Hec ille. Quia g̃ btiſſima vir-
go intēta erat intelligētia diuinorū. iō meru
it audire dñm ſibi dicētē p pſ. Intellectū ti
bi dabo z inſtruā te i via q̄ gradieris. firma-
bo ſup te oculos meos. i. grām meā i te ſoli-
dabo. Nouerat aūt btā virgo verā eſſe ſen-
tentiā Iſidori in libro ō ſūmo bono dicētis.
Cū oram⁹: ipi cū deo loq̄mur. Cū legim⁹ de Lectō cō
us nobiſcū loquit̄. Omis g̃ pfect⁹ ex lectiōe mendat̄.
z meditatiōe pcedit. Que eīn neſcimus: le-
ctione diſcim⁹. qō aūt didicimus: meditati-
one ꝯſeruam⁹. Geminūq; ꝯfert bonū lectio
ſacrarū ſcripturarū. ſiue q; intellectū mentis
erudit. ſeu ꝙ a mūdi vanitatibus abſtractū
hominē ad amorē dei pducit. Tāto eīn va
na ſpes mortalitatis huius nobis vileſcit:
q̄nto ampli⁹ legēdo z audiēdo ſpes eterna
claruerit. Hugo ꝟo de ſctō victore in libro
de ſacra ſcptura ait. Nihil in hac vita dul-
cius ſentit̄. nihil auidi⁹ ſumit̄. nihil ita men-
tem ab amore mūdi ſepat. nihil ſic animū ꝯ
tentatiōes roborat. nihil ita hominem exci-
tat z adiuuat ad oīne op⁹ bonū z ad omnē
laborē ſicut ſtudiū ſacre ſcpture date ad no

ſtram vtilitatē. vt dr aplˀs ad Rho. xv. qui
ait. Quecūqʒ ſcpta ſūt: ad noſtrā doctrinā
ſcpta ſunt: vt p ꝯſolationm ſcpturaꝝ ſpem
habeamꝰ. Amb. qʒ in ſmōe de q̄dragesima
inq̄t. Quiſqs vbo chr̄i paſcit: terrenū pabu
lū nō reqret. Nec em̄ pōt ſeculi panē capere
qui pane reficit ſaluatoris. Negligit famez
corporis q̄ pabulo lectionis intēdit. nec ven
tris curā habere poterit q̄ alimentū vbi ce
leſtis adq̄rit. Hec em̄ eſt refectio que ſatiat
animā. que impinguat viſcera: cuȝ de oibꝫ
ſcripturꝫ cibū eloquij penne accipimꝰ. Hec
ille. Beatiſſima vgo q̄ attentiſſime dei vbo
intendebat adeo qꝫ ipm in corde ꝛ corpore
ſuo recepit: dicere poterat illud Hiere. xv.
Inuenti ſunt ſmones tui et comedi eos. Et
factū eſt vbū tuū mihi in gaudiū ꝛ leticiaȝ
D cordis mei. ¶ Tertia domicella fuit domia
erubeſcētia ſiue verecūdia: q̄ btiſſima vgo
erat ornata. naȝ naturalit ineſt vginibꝫ. xxx.
q. iij. c. nec illud. ꝗ multo magꝫ inerat regi
ne vginū. De q̄ vtute inq̄t Bern. ſup Cant.
Aliud ornamētū ſponſe eſt verecūdia. Ne
ſcio aūt ſiq̄d gratiꝰ vecūdia i moribꝫ hoim
dephendi q̄at. vecūdia em̄ oim eſt ornatus
etatū. ſȝ in teneriori etate ampliꝰ pulcriuſqʒ
eniteſcit. Quid amabiliꝰ verecūdo adoleſcē
te? q̄ʒ pulcra hec eſt ꝛ q̄ʒ ſplēdida gēma moꝝ
in vita ꝛ in vultu adoleſcētis? q̄ʒ vera ꝛ mi
me dubia bone nūcia: ſpei bone indolis iu
dex ꝛ vga diſcipline q̄ pudēdis affectibꝫ imi
nēs lubrice etatꝫ motꝰ actuſqʒ leues exerceat
ꝛ cōpmat inſolētes. Quid ita ſtultiloquij ꝛ
oīs deinceps turpitudis fugitans? Soror
ꝯtinētie eſt: nullūqʒ eque manifeſtū inditiū
colūbine ſimplicitatꝫ. necnō etiā ē innocētie
teſtꝫ lāpas eſt pudice mētꝫ iugit lucēs vt ni
hil i ea turpe. nihil indecoꝝ reſidere attētet
qd nō ilico illa pdat. Ipa expugnatrix ē ma
loꝝ. ꝛ ppugnatrix puritatꝫ innate. ac ſpēalis
glie ꝯſcie eſt. fame cuſtos: vite decꝰ: vtutis
ſedes: vtutū p̄mitie: nature laus: ꝛ iſigne to
tius honeſti: Rubor ipe genaꝝ quē forte i
uexerit pudor q̄ʒtū grēz decorꝫ ſuffuſo affer
re vultui ſolet. Hec ille. Ariſt. qʒ. iiij. eth. c. x
inq̄t. Laudamꝰ iuuenē verecūdū. Sapiens
etiā Eccl'iaſticꝰ. xxij. ait. Ante grandinē pi
bit coruſcatio ꝛ an̄ verecūdiā pibit grā. Be
atus aūt Bern. vbi s. inq̄t. Quid tā pprium
verecūdie q̄ʒ pprias vitare laudes? Ex q̄ ap
paret q̄ʒtū fuerit btiſſima vgo hac vtute in
ſignita. d q̄ dr Lu. j. Turbata eſt i ſmōe eiꝰ
ſ. angeli. Nā mens eius eſt alterata ex celſi
tudine audire laudis ſue. vn̄ ꝛ in facie rubo
rem vecundie demonſtrauit. qd etiā euenit
ppter aſpectū angeli i forma virili. De quo
Ambro. in. ij. li. de virginibꝫ dicit. Angeluȝ
Maria quaſi viri ſpecie mota trepidauit vt
agnoſcas aures religioſas ꝛ oculos verecū
dos. Ex quo pcipe poſſumꝰ q̄ntum erubeſce
bat ꝯſortia hoim que turbat ꝛ erubeſcit in
ſmonibꝫ angeloꝝ. pfectiſſime em̄ ſeruauit
illud quod inquit impator. in. l. vnica. C. de
mania. li. xj. di. Verecūdia caſtis moribus
pſeueret. Nec miꝝ ſi fuit verecūda cuȝ eſſet
nobiliſſima. verecūdia em̄ nobiles pdit na
tales. ca. j. vbi Archid. de regul. lib. vj.
¶ Quarta domicella fuit dn̄a taciturnitaſ P
q̄ inſtruebat eā vt nō ſtati r̄nderet ſȝ p̄us co
gitaret itra ſe altitudinē ꝯſilij diuini ſup ſa
lute generꝫ hūani. Vn̄ Bern. inq̄t. O annū
ciatio mirifica. O ſalutatio pegrina: pleni
tudinis copiā portās ꝛ vgineum corpꝰ illu
ſtrās. Preueniēs itaqʒ iudicē p̄co tā p̄clarꝰ
ꝛ mitis: feſtinꝰ pperat vt i p̄ſtorio vginitatꝫ ſuſ
cipi poſſit deꝰ maieſtatꝫ. Cogitabat aūt vgo
q̄lis eēt iſta ſalutatio q: de plenitudie ipiꝰ
debebāt accipe vniuerſi. Captiui redēptōēȝ
triſtes ꝯſolatōēȝ: pctōres veniā: iuſti grām:
angeli leticiā: deniqʒ tota trinitas gliaȝ. ꝛ fi
liꝰ dei carnis hūane ſubam. Sapientiſſima
igit vgo ornata erat diſcretiſſima taciturni
tate: ſciēs verā eſſe ſniaȝ Macrobij li. iij. ſa
turnaliū i exordio dicētis. Nihil tā cōgruū
ſapie q̄ʒ locꝫ ꝛ tpibꝫ aptare ſmōes. Vn̄ ſua
bat illō qd inq̄t Amb. in. j. de offi. c. viij. di.
Sapiēs vt loquat mlta ꝯſiderat q̄d dicat.
cui dicat: q̄ in loco ꝛ tēpe. Et autor aſtrola
bij canit. Prouidet an̄ diu q̄d recte dicere
poſſit Vir ſapiens: ſtultus imediata refert.
Obſuauit qʒ prudētiſſima vgo illō qd in
q̄t Pāphilꝰ poeta ſui libri. c. viij. ſ. Verbi p̄n
cipiū: finē qʒ reſpice vbi. Vt meliꝰ poſſis p
meditata loq̄. Itē ſuauit documētū Sene
ce ad Lucillū dicētꝫ. Tardiloquū eē te iu
beo. Nihil ei vnq̄ʒ dicebat niſi p̄us mature
p̄meditaſſet. Sciebat ei qꝫ vt ait phs. j. pol.
Magnū ornamētū mlieꝝ ē ſilētiū. Vn̄ de
eiꝰ taciturnitate ab alijs vginibꝫ imitanda.
Ait ei Amb. ſup Luc. Diſce vgo vboꝝ vita
re laſciuiā. Maria etiā ſalutatiōem angeli
verebat. Cogitabat em̄ q̄lis eſſet iſta ſaluta
tio. Et iō cū vecundia: q: pauebat: cum pru
dētia. nā b̄ndictiōis nouā famulā mirabat
q̄ nuſq̄ʒ lecta: nuſq̄ʒqʒ an̄ fuerat cōpta. Hec
ille. ¶ Quinta domicella fuit dn̄a timoroſa A
Sapiētiſſima ei vgo ſuauit illō Eccl. xviij.
Hō ſapiens in oibꝫ timet. habebat aūt non
ſuilē ſed caſtū ꝛ reuerētialē timorē. ꝛ mari
me timebat oia q̄ caſtitatē eiꝰ i aliq̄ poſſent
maculare. Et ppt h̄ timuit i viſiōe angelica
Vn̄ Ber. ſup Miſſus eſt: ait. Solēt vgīes
q̄ vere vginees ſūt ſp pauere ꝛ nunq̄ʒ eſſe ſe
cure. ꝛ vt caueāt timēda etiā i tuto pertimeſce
re: ſciētes ſe i vaſis fictilibꝫ theſauꝝ portare
p̄cioſum. ac pinde q̄cq̄d nouū: q̄cq̄d ſubitū

fuerit ortũ: ſuſpectas hñt inſidias. ꝛ totũ ꝯ ſe
exiſtimãt machinatũ. ꝛ idcirco maria turba
ta eſt in ſmone angeli. Hec ille. Quapropꝫ
neceſſe fuit ipſam ab angelo ꝯfortari. Unde
Bern̄. vbi. s. inqt. Angel⁹ intuit⁹ ꝟginẽ ꝛ va
rias ſecũ voluere cogitatiões facillime depꝛe
hendẽs: pauidã ꝯſolaꝫ. Et familiariꝫ vocãs
ex noie benigne ne timeat pſuadet. De hõ qꝫ
aurel⁹ Aug. inqt in ſmone annũciationis.
Salutat angel⁹ puellã viri ſalutatõis igna
rã. terreꝫ ꝟgo nouitate ꝟboꝝ. Ad quã ange
lus. Ne timeas Maria. ne iqt aſpectu meo
maꝫ dñi mei terrearꝭ. Ego ꝯceptiõis tue mi
niſter adueni: nõ vt ꝟgitatẽ amittas iterũe
ni. ipe me miſit ad te q̄ eſt naſcitur⁹ ex te. Et
tũc dixit dña timoroſa. Hic eſt bon⁹ angel⁹
R ꝯfortãs ꝛ letificãs ¶ Sexta domicella fuit
dña honeſta q̄ dicebat btẽ ꝟgĩ illõ. j. ad Coꝛ.
xiiij. Oia honeſte ꝛ ſm ordinẽ fiãt in vobis.
moꝝ em̄ honeſtas eſt ſuanda in oibꝫ. l. vni
ca. C. de mania. li. xj. honeſtas nãqꝫ ꝟſaꝫ cir
ca mores. l. ſcire optet. §. penlꝫ. ff. de tutoribꝫ
ꝛ curatoribꝫ dãdis ab his. ꝛ vnũ de iurꝭ p̄
ceptis eſt honeſte viuere. i. iuſticia. §. j. ff. de
iuſticia ꝛ iure. ꝛ inſti. eodẽ. §. iurꝭ p̄cepta. Et
idẽ ponitꝫ in pemio decretaliũ. Habuit ḡ be
ata ꝟgo honeſtatẽ i oibꝫ geſtis ſuis. ꝛ marie
in oculoꝝ reglatiõe. Quia em̄ vt ait Cecili⁹
firman⁹ in li. de btã vita. c. iiij. libido aſpectu
marie ꝯcitaꝫ. ꝛ Quitilia. in p̄ma declamati
one inqt. Oculi nr̄i ſunt tota luxuria nr̄a q̄
Nota de nos in oĩa q̄tidie p̄cipitãt vicia. ꝛ Seneca
oculꝭ im ad Lucillũ ſcribit. Oculi ſunt irritamẽta vi
pudicis. cioꝝ ꝛ duces ſceleꝝ. Jõ ipa ꝟgo bñdicta ſer
uauit illõ Eccĩ. ij. vbi Salomõ ait. Oculi ſa
pientꝭ in capite ei⁹. i. ſunt bñ regulati. tranſ
ſumptiue in c. accepiſti. de ꝯſe. di. iiij. ꝛ de ſa.
vncꝫ. c. vnico. §. qꝛ ꝟo. Et qꝛ ẽ duplex ocl'us
s. ocl'us mẽtis: de q̄ hꝫ in c. q̄rũdã. de elec. li.
vj. vbi Joã. an. dicꝫ. ꝙ dꝫ eſſe pur⁹. ꝑ illõ. c. ꝛ.
j. q. j. c. mlꝫti. Item ocl'us corꝑis q̄ ſiltr dꝫ eſſe
pur⁹. xxxij. q. v. c. q̄ viderit. Impudic⁹ ei ocu
lus: ipudici cordis eſt nũci⁹. c. nec ſolo. eadẽ
q. ꝛ cauſa. Jõ ita puros habuit btã ꝟgo ocu
los nõ ſolũ mẽtis ſꝫ etiã corꝑis vt de vtriſqꝫ
dictũ fuerit Cañ. v. Oculi ei⁹ ſic colũbe. trãſ
ſumptiue in. §. Ecce. xxxv. diſ. Hec em̄ puriſ
ſima ei⁹ domicella dña honeſta inſtruebat
ipaꝫ vt ſtaret cũ ocl'is depſſis ad terrã. ꝛ cũ
mlta modeſtia. Tanta aũt fuit ei⁹ honeſtas
vt nemo vnqꝫ tẽtationẽ carnalẽ õ ipa habue
rit vt in alijs ſmõibꝫ diximꝰ. Nihil ei vt ait
Amb. in li. de ꝟginitate fuit in maria toruũ
in ocl'is. nihil in ꝟbis pcax: nihil in actu in
verecũdũ. nõ geſt⁹ fractior. nõ inceſſus ſolu
tior: nõ vox petulantior ſed oĩs honeſtas.
¶ Septima domicella fuit dña prudẽtia q̄
inſtruebat btãꝫ ꝟginẽ vt prudẽꝫ de mõ incar
nationis inqreret. Jõ ipa ait. Quõ fiet iſtõ
qm̄ virũ non cognoſco: Quõ habebo filiũ q̄
neſcio vix: Quõ portabo fetũ q̄ fugio ptũ:
Quõ vacuo vẽo generabo: Unõ p̄bebo lac
labijs infantꝭ ſugere poſtulantꝭ: Et merito
iſta inqrebat prudentiſſima ꝟgo. Ut em̄ ait
Boe. ij. de ꝯſol. Rex erit⁹ prudentia metiꝫ.
Ad hanc aũt inqſitionẽ btiſſime ꝟginis re
ſpondit angel⁹. cui⁹ ꝟba ponit Aug. in quo
dã ſmone dicens in eius pſona. Ne timeas
Maria: neqꝫ expaueſcas ꝟgo ptuꝫ neqꝫ me
tuas: neqꝫ formides multũ in expta: ſm cre
de ꝛ ꝯcepiſti: Ama ꝛ pepiſti. qm̄ meruiſti g̃
tiã apud deũ. Et quã grãm: dei ꝛ hoim pacẽ
mortꝭ deſtructionẽ: vite reparationẽ. Cõcipi
es em̄ ꝛ paries filiũ: nõ cuiuſlibet meriti ho
minẽ: ſed toti⁹ ſecl'i ſaluatorẽ. Recole Ma
ria in libro Eſa. ꝓphete ꝟgineꝫ quã pariturã
legiſti ꝛ gaude ac exulta qꝛ tu eſſe meruiſti.
Tu ibi pfigurata es ꝟgo. Ecce em̄ in vẽo cõ
cipies nõ de viro: ſed de ſpũſctõ grauida erꝭ
ꝛ in corrupta maneb. Paries qdẽ filiũ: ꝛ ꝟ
ginitatꝭ nõ patierꝭ detrimentũ. efficierꝭ gra
uida ꝛ eris maꝫ ſp in tacta. ¶ Octaua do
micella fuit dña pudicicia q̄ iſtruebat btãꝫ S
ꝟginẽ vt votuꝫ qd̃ fecerat de ꝑpetua ꝟgitate
ſuanda inuiolabiliꝫ cuſtodiret: ꝛ in illibate
caſtitatꝭ ꝓpoſito vſqꝫ ad mortẽ imobiliꝫ pſe
uераret. Pudicicia em̄ eſt ꝟtus ani q̄ violẽ
tiã nõ ſentit. xxxij. q. v. in p̄n. ꝛ c. de pudicia.
Qui ꝟo caſtitate deo vouerũt irritũ faciẽdo
votũ: dãnationẽ incurrũt. xxvij. q. j. c. j. Dice
bat aũt hec domicella btẽ ꝟgini. licꝫ ſit ꝟba il
la ſnia mõtanarij in luna celeri. Res eſt dif Difficil
ficilis caſtã hñ ducere vitã. Nulla fere ma res caſte
ior qꝫ caſte viuere pẽa. Sola nãqꝫ ſuũ finiꝫ viuere
morte duellũ. Unde dꝛ ꝙ caſtitatẽ ſuare eſt
ꝑ viã artiſſimã ꝛ difficilẽ incedere. c. de his.
xxviij. di. xxxiij. q. v. c. tũc ſaluabiꝫ. circa me
diũ Unde etiã dꝛ: ꝙ caſtitas nõ niſi deo iſpi
rante habeꝫ. dicto. c. de his. Cũ de⁹ hanc ti
bi inſpirauit qui etiã res penit⁹ deſperatas
ad optatũ finẽ ꝑducere pt. l. j. §. j. C. õ vete.
iu. enu. Tibi diuĩa grã replete facillimũ erit
eã obſuare. ꝛ poſito ꝙ tibi eſſet difficile: de
bes meminiſſe ꝙ ꝟtus ꝯſiſtit circa bonuꝫ et
difficile. ij. ethi. Et ꝙ vt inqt poeta Abſqꝫ la
bore graui non poſſunt magna parari. Nul
lo igiꝫ mõ pudicicia eſt violãda q̄ eſt mlieꝝ
ornamentũ maximũ. §. q̄ vero eas. in autẽ.
quõ opor. epiſ. Licꝫ dixerit angel⁹ ꝙ de ſpũ
ſctõ ꝯcipies ꝛ ꝟginitatẽ nõ amittes. Tñ dif
ficile videꝫ in ꝯcipiendo filiũ nõ ſentire ali
qd̃ libidinis ꝛ ꝯcupiſcentie incendiũ: ꝛ non
maculare in aliquo pudicicie pudorẽ. Et iõ
cũ dicaꝫ in cõmuni ꝓuerbio. Non de ponte
cadit q̄ cũ ſapientia vadit. Sapienꝫ ꝓus in
quire ſi taliꝫ fiet hec cõceptio ꝙ in ea totaliꝫ

ceſſabit nō ſolū corpis ⁊ ſpūs corruptela:ſꝫ
etiā nec minimꝰ in ipa libidis motꝰ ſentieť.
nec aliqs indecēs actꝰ in hac generatōe inue-
nietur. De h aūt loquiť Amb.in.ij.li.ď vir-
ginibꝰ dicēs. Uide quātā pudiciciā ꝟgina-
lē in animo ſeruat:que nō ſoluꝫ odit corpo-
ris et ſpūs corruptelaꝫ:ſꝫ etiā omnē actū li-
bidinis quātūcūqꝫ fieret ſine offenſa dei.et
ad diuiaꝫ ꝑlē eēt ordīatꝰ ꝗtū ex ſe erat odio
habuit. Unō merito penſandū eſt ꝙ fuerit
hec pcipua cauſa q̄re modus ꝯcipiendi filiū
dei tā a deo pfixꝰ nō fuerit ſibi diuinitꝰ reue
latꝰ vt ꝟbo ⁊ actu hāc pfecta pudiciciaꝫ de-
mōſtraret. Hec ille. Cognoſcens autē ange
lus dño reuelānte ꝟginis cogitatiōes:dixit
ei. Noli o pudiciſſima ꝟgo expaueſcere No
li de tue ꝟginitatiſ ꝑmanētia ſollicitudineꝫ
gerere. Intacta ꝑmanebis: ⁊ de ꝑle gaude-
bis. Sine ꝯiūctiōe mortalis viri efficieris
murus altiſſimi.ꝑinde nō eſt qȯ metuas:ſꝫ
inde eſt qȯ gaudeas Tūc eniṁ dolor ſequereť
partū ſi pcederet libido ꝯceptū. Tūc ꝟo ſpi-
ritusſctūs ſupueniet in te ⁊ ꝟtꝰ altiſſimi ob-
umbrabit tibi.i. refrigerabit te ſub vmbra-
culo ſpūſſcti. Nō ḡ calorē ꝯcupiſcentie pati
verearis. Nā in te erit ꝯceptio ꝛ nō ꝯcupiſcētie
libido. Non eniṁ erit eſtus vbi vmbrā faciet
C ſpūſſctūs. ¶ Mona domicella fuit ſctā obe
diētia q̄ ab Eua fuit repulſa:ſꝫ a btā ꝟgīe ḡ-
tanť acceptata. Sciebat eniṁ ꝙ hec eſt ꝟtus
oīm ꝟtutū moraliū pclariſſima.vt declarat
btūs Tho.ij.ij.q.ciiij.ar.iiij. Itē ꝙ ſola ē q̄ fi
dei meritū poſſidet obediētia:ſine q̄ īfidelis
qſqꝫ ꝯuīciť:etiāſi fidelť eſſe videať.c. ſciendū
viij.q.j. Nouerat qꝫ ꝙ obediētes magnā a
deo recipiūt remūerationeꝫ.c.nulla.xciij.di.
Uñ dic glo.i.l.deſertorē.§.i bello.ff.ď re mi
li. Magna ē ꝟtꝰ obediētia Sciebat etiā ꝙ
meliꝰ eſt ob edire q̄ꝫ ſacrificare.j. Re.xv.⁊
d.c. ſciēdū.viij.q.j. ⁊ c.illō.ď maio.et obe.et
qȯ Prouer.xv.ſcptū ē. Mēs iuſti medita-
biť obediētiā. Et iō ſꝑ meditabať btiſſima
ꝟgo quō meliꝰ diuie volūtati ꝑ oia obedi-
ret:ſciēs verā eē illā Uirgilij ſniaꝫ i li.geor-
gicoꝝ decētiſ. Eſt legū fūāda fides: ſupma
ptās. Qȯ mandat fieriqꝫ iubet parere neceſ
ſe ē. Sicut āt mūdani reputāt lucꝝ q̄ȯdam
qñ ſatiſfaciāt volūtati ꝓprie.l.cū fuꝰ.ff.ď cō
di.ca.da.ñ ſe.ita ipa lucꝝ maximū exiſtima-
bat ſatiſfacere volūtati diuie. Quaproť ſic
pfectā obediētiā ſemꝑ obſuauit ꝙ ꝑ eaꝫ ſu-
mꝰ a morte liberati:ſic ꝑ inobediētiā ꝑmoꝝ
parentū fueramꝰ ad etnā damnatiōeꝫ ꝯdē-
nati. Uñ Aug.in ſmone de natiuitate ſpīꝰ
virginis ait.ꝑ inobediētia obediētia cōmu-
tatur.fides ꝑꝑerfidia cōpenſať. Et iterum.
O felix obedientia o inſignis grā:q̄ dum hu
militer fidē dedit celi in ſe opificē icorꝑauit.

Hec fuit ꝟe obediētia oī ſacrificio ḡtior:hec
volūtas cūctiſ hoſtijs acceptior.hinc ꝓmeru
it glīaꝫ quā poſtmodū cecinit dicēs. Ecce ei
ex hoc btām me dicēt oēs generatōes. Et lo
quiť Aug.pticulariť de obediētia pñtis my
ſterij.ſ.in ꝯſentiēdo diuini ꝟbi ꝯceptōi. Tan
tū aūt placuit deo eiꝰ obediētia vt mereret fi
liū dei ſibi facere ſubiectū ⁊ obediētem.vnō
Ber.ſup Miſſus eſt:exponēs illō. Luc.ij.⁊
erat ſubditꝰ illis:inqt. Quis? Quibꝰ? deus
hoibꝰ: deꝰ inquā cui angeli ſubditi ſunt:cui
pncipatꝰ ⁊ ptātes obediūt:ſubditꝰ ē Marie
⁊ nō tm̄ marie ſꝫ etiā Joſeph ꝓpť mariā. Mi
rare ḡ vtrūlibꝫ:⁊ elige qd ampliꝰ mireris ſiue
filij dei benigniſſimā dignatōꝫ.ſiue mr̄is eiꝰ
excellentiſſimā dignitatem. Utrūqꝫ ſtupor:
vtrūqꝫ miraculū:ꝙ feie deꝰ obtpet.hūilitas
ſine exēplo.⁊ ꝙ feia deo pncipeť ſublimitas
ſine ocio. In laudibꝰ ꝟginū ſinglariť caniť
ꝙ ſequūť agnū q̄cūqꝫ ierit Quibꝰ ḡ laudibꝰ
iudicas dignā q̄ etiaꝫ pit? diſce hō obedire.
diſce puluis obtpare.diſce terra ſubdi. Eru
beſce ſupbe cinis. deꝰ ſe hūiliat ⁊ tu te exal-
tas.deꝰ ſe oibꝰ ſubdit ⁊ tu dñari hoibꝰ geſti
ens tuo te pponis auctori. Quotiēs ei hoibꝰ
pēeſſe deſideras: totiēs deū pire ꝯtēdis. hec
ille. Faciebat igiť h. ꝟgo illō qȯ poſtea egit
filꝰ ſuꝰ:ſciēs ꝙ tāta eſt excellētia obedientie
ꝙ nihil ē pctm̄ niſi qȯ ꝯ ipam fuerit ꝑpetra
tū.pctm̄ ei eſt ꝑuaricatio legiſ diui ⁊ celeſtiū
iobediētia mādatoꝝ.vt ait Amb.in li.ď pa-
radiſo. Hec igiť ſctā domicella ſuadebat he
ate ꝟgi vt opareť ſalutē mūdi atqꝫ hortabať
ea tā grādi ſacro aſſenſuꝫ pbere. Sctūs aūt
Ber.ſup Miſſus eſt.in ꝑſona angeli ď btē
ꝟgini exportādo eā ad ꝯſentiēdū. Audiſti ꝟ-
go factum: audiſti ⁊ modū. Utrūqꝫ mirū:
vtrūqꝫ iocundū. Jocūdare filia ſion:exulta
ſatiſ filia hierl'm: ⁊ qm̄ auditui tuo datū eſt
gaudiū ⁊ leticia:audiamꝰ ⁊ nos te rñſum le
ticie qȯ deſideramꝰ ⁊c. Idē qꝫ ſctūs ibidē in
ꝑſona oīm ſanctoꝝ patꝝ inqt eidē btiſſime
ꝟgini. Expectamꝰ o dña ꝟbū miſatiōis: qs
miſerabiliť pmit ſnia dānatōis. Et certe of-
ferť tibi pciū nr̄e ſalutiſ. ſtatim libamur ſi cō
ſentis. In ſempiterno dei ꝟbo facti fuimus
oēs.⁊ ecce morimur:in tuo breui rñſo ſumꝰ
reficiēdi vt ad vitā reuocemur:h ſupplicat a
te o pia ꝟgo flebilť adā cū miſera ſobole ſua
exul de ꝑadiſo.h Abraā.h Dō.h ceteri flagi
tant ſcti pres tui q̄ habitāt in regiōe vmbre
mortiſ. h totꝰ mūdus tuis genibꝰ ꝓuolutꝰ ex-
pectat.nec imerito:qꝛ ex ore tuo pēdet ꝯſola
tio miſeroꝝ.redēptio captiuoꝝ.libatio dā-
natoꝝ:ſalus deniqꝫ totiꝰ gn̄is tui ⁊ vniuer-
ſoꝝ filioꝝ adā. Da ꝟgo rñſum. Feſtinant o
dña rñde ꝟbū qȯ terra:qȯ iferi qȯ expectāt
⁊ ſuperi. Ipſe qꝫ rex ⁊ dñs q̄ꝫtum concupi-

uit decorẽ tuũ: tantũ deſiderat tue rñſionis
aſſenſum: in q̄ nimirũ ꝓpoſuit ſaluare mõm
ꝛ cui cõplacuiſti in ſilẽtio: iã magis placeb ex
ỽbo: cũ ipe tibi clamet e celo. O pulcra inter
mlieres fac me audire vocẽ tuã. Si ḡ eũ fa
cies audire vocẽ tuã. ipe te faciet audire ſa-
lutẽ nr̃am: nũqd nõ h eſt qḋ q̄rebas: qḋ geme
bas: qḋ dieb9 ac noctib9 orando ſuſpirabas
Rñdeas itaqꝫ cito angelo. imo p angelum
dño. Rñde ỽbũ: ꝛ ſuſcipe ỽbum. pfer tuũ ꝛ
ſuſcipe diuinũ. emitte tuũ trãſitoriũ: ꝛ am-
plectere ſẽpiternũ. Quid tardas: qd trepi-
das: crede ꝯfitere ꝛ ſuſcipe. Sumat hũili-
tas audaciã: q2 etſi grata in ſilẽtio ỽecũdia:
magis tñ nũc in ỽbo pietas eſt neccaria. aperi
ỽgo btã cor fidei: labia ꝯfeſſioni: viſcera cre
atori. Ecce deſiderat9 cunctis gentib9 pulſat
ad oſtiũ. O ſi te morãte ptrãſierit: ꝛ rurſus
incipias dolẽs q̄rere quẽ diligit anima tua.
Surge curre aperi. ſurge p fidẽ. curre p de-
uotionẽ. aperi p dilectionẽ. hec ille. Tũc btã
ỽgo his ỽbis ꝯfortata ꝛ de magnifica ꝑle le
tificata ꝛ de ſuo pudore ꝛ integerrima pudi
cicia certificata: ſtatim ſurrexit: genua in ter
rã fixit: terrã oſculata fuit: ocl'os ad celum
eleuauit: brachia ad celos extendit. Et ſic cũ
maxĩo gaudio: cũ ingenti feruore: cũ indici-
bili deuotiõe: cũqꝫ ineffabili charitate dixit:
Ecce. In q̄ ỽbo denotat̃ ꝑmptitudo obediẽtie
ꝛ inceptio nr̃e ſalutis ꝛ altitudo ỽginal' ꝯtẽ-
platiõis. ꝛ demonſtratio ſue volũtatis. Hoc
Ecce poni-tur diuer-ſimode
enĩ ỽbũ Ecce. aliqñ ponit̃ expoſitiue ſiue de
mõſtratiue vl' idicatiue. vt ḋ peni. di. j. c. ec-
ce. ꝛ. xxxv. q. v. c. ecce. ꝛ inſti. ḋ rex diui. §. cũ
ex aliena planta. ꝛ. §. h amplius. ꝛ ḋ peni. di. ij
c. ſi enĩ inq̄t. ꝛ inſti. de vſufru. §. j. ꝛ. xxviij. q
j. c. ſic enĩ. §. his de cauſis. ꝛ extra de bap. c.
maiores. ver. ad id. ꝛ. ff. qḋ cuiuſqꝫ vni. l. j.
Aliqñ ponit̃ exhibitiue. vt. xxij. c. egreſſus. Ali
qñ inceptiue. vt extra da renũ. c. niſi cũ p̄dẽ.
§. ꝑpter maliciã. ꝛ. xxxvj. di. c. ecce. ꝛ de maio.
ꝛ obe. c. ſolite. Aliqñ etiã ponit̃ ꝯtẽplatiue. vt
ibi. Ecce q̄ꝫ bonũ ꝛ q̄ꝫ iocundũ habitare frẽs
in vnũ. pš. cxxxij. ꝛ. c. dilectiſſimis. xij. q. j. ꝛ.
c. nulli. iij. q. j. ꝛ oĩbus his modis pñt expo-
ni ỽba benedicte virginis cũ dixit. Ecce ꝛc.
v ¶ Decima domicella fuit dña hũilitas ſiue
dña ancilla. q̄ p̄erat familie dom9 btẽ ỽgis
ꝛ oĩa officia dom9 pagebat. Hec aũt btã
ỽginẽ inſtruebat vt de ſe licꝫ ad tantã excel-
lentiã exaltabat̃: nõ alta ſed hũilia ſentiret:
cogitaret ac diceret dicẽs ei illud Tob. iiij.
Suꝑbiã nũq̄ꝫ in tuo ſenſu aut in tuo verbo
dñari ꝑmittas. quia vt ait Marcial' poeta.
Ethereã pacẽ vẽt9 ꝛ ſuꝑbia tollũt. ꝛ ſꝫ Clau.
li. j. Inq̄nat egregios adiũcta ſuꝑbia mores
ꝛ vt ait prudenti9 in lib. de ſichomachia. c. v
frangit de9 omne ſuꝑbũ. Alta cadũt. inflata
crepant. tumefacta p̄munt̃. Sed q̄ꝫto ma-
ior es tanto magis te hũilia in oib9: ꝛ corã deo
inuenies gratiã. Eccl. iij. Virginitas enĩ cũ
hũilitate eſt admirabilis. §. hec ſcpſim9. xxx
di. Nãc aũt ỽtutẽ venit cõmendare filius
tu9. c. diſplicet. §. ſi. aũt. xxiij. q. iiij. ꝛ ipaꝫ ỽ-
bis ac factꝫ oñdet. xciij. di. c. dños. Vñ dr di-
ſcipul' ſuis Matt. xj. Diſcite a me q2 mitis
ſum ꝛ hũilis corde trãſſũptiue in c. q̄ ſe ſit. el.
ſcḋo. ij. q. vj. hec etenĩ ỽt9 eſt ꝯſuatiua oĩm
aliarũ ỽtutũ. Vñ Ber. in li. de improbatõne
viciorũ. c. ij. inq̄t. Firma ſolet ỽtus hũiles ſer
uare q̄etos. nec cadit in plana q̄ req̄eſcit hu-
mo. Huius aũt domicelle documẽta ipa ỽgo
bñdicta ꝑfecte ſuauit. qḋ patet poterit ex re
ſponſione quã angelo fecit. De q̄ inq̄t Bern.
O venerãda ỽginitas. o p̄dicãda hũilitas.
ab angelo mat' dñi appellat̃ ꝛ ſe ancillaꝫ dñi
ꝯfitet̃. Vñ ait. Ecce ancilla dñi. tãq̄ꝫ diceret.
Paratũ eſt cor meũ de9: q2 intact9 ꝑmanet
vter9 meus Reſpexit enĩ hũilitatem ancille
ſue. Venit ḡ manſuet9 implẽs celos. tranſ-
grediens p humilẽ ad ſuꝑbos. ꝛ celos nõ re
linquẽs inflatos tumore ſuꝑbie appoſito hu
militatis remedio: mitis medic9 ipe curaret.
Venit enĩ manſuet9 ꝛ mitis ſedens ſup nu-
bem leuẽ. i. ſup Mariã humilem. Hec ille.
¶ Undecima domicella fuit dña deſidero- x
ſa que incitat beatã ỽginẽ ad deſideriũ ꝯce-
ptionis filij dei ꝛ ſaluationis mundi. qḋ q̄dẽ
deſideriũ ipaꝫ taliter inflãmabat ꝙ cũ ꝓpha
dicebat. pš. xlj. Queadmodũ deſiderat cer-
uus ad fontes aq̄rũ: ita deſiderat aĩa mea
ad te de9. Sitiuit aĩa mea ad te deũ fontẽ vi
uũ. Et iterũ cũ eodẽ ꝓpha dicebat pš. xxxvij.
Dñe ante te oĩe deſideriũ meũ. Ex q̄ appa-
ret ſtrictas mentis ỽginalis. Nã vt ait Caſſio
dor9 li. iiij. epl'arũ. epl'a. v. Ex q̄litate deſide-
rij. põt mẽs honeſta cognoſci. Videbat̃ aũt
btẽ ỽgini magna mora expectatõ ꝛ tarditas
icarnatõis. Iuxta illḋ Senece in ꝑuerbijs
Etiã celeritas dei deſiderio mora eſt. Et ideo
ſubdit ꝛ dixit. Fiat mihi ſm ỽbũ tuũ. Qḋ ex
ponẽs Bern. ſup Miſſus eſt ait. Fiat in de
ſiderij ſignũ: nõ in dubitãtis indiciũ. Nã p h
ꝙ dicit Fiat mihi ſm ỽbũ tuũ. magis intelli
gendũ eſt affectũ exp̄mere deſiderãtis q̄ꝫ affe
ctũ inq̄rere more dubitãtis: q̄ꝫq̄ꝫ nihil obſtat
intelligi fiat. Ecce ỽbuꝫ orõnis. Nemo q̄ppe
orat niſi qḋ credit ꝛ ſperat. vult aũt a ſe req̄-
ri de9 qḋ pollicet̃. Et iḋ forte mlta q̄ dare diſ
poſuit p̄us pollicet̃ vt ex ꝑmiſſione deuotio
excitet̃. Sicqꝫ qḋ gratis datur9 erat deuota
orõ ꝑmereat̃. Hoc vtiqꝫ ỽgo prudẽs intelle
xit qñ p̄ueniẽti ſe mũeri gratioſitate ꝑmiſſi-
onis appoſuit meritũ ſue orõnis dicẽs. Fiat
mihi ſm ỽbũ tuũ. Fiat mihi ḋ ỽbo ſm ỽbũ
tuũ. ỽbũ qḋ erat in p̄ncipio apḋ deũ fiat ca-

ro de carne mea ſm ỽbuꝫ tuū. Fiat obſecro
mihi ỽbū nō placitū qđ tráſeat ſed ꝯceptū vt
maneat: carne videlicꝫ indutū nō aere. Fiat
mihi nō tm̄ audibile auribꝫ ſꝫ viſibile oculꝭ
palpabile manibꝫ. geſtabile bŭerꝭ. Non fiat
mihi ỽbū ſcptū ꝛ mutū. ſꝫ incarnatū ꝛ viuū
h̄ eſt nō mutꝭ figurꝭ: mortuis ipellibꝫ exara-
tum: ſed in forma hūana meis caſtꝭ viſceri-
bus viuacit̄ impreſſuꝫ. Et h̄ nō mortui cala-
mi depictiōe: ſꝫ ſpūſſcti opatiōe. eo em̄ mō fi
at mihi q̄ nemini añ me factū eſt. nemini eſt
poſt me faciēdū. Porro multifarie mlʼtiſqꝫ
modis olim deꝰ locutꝰ eſt pr̄ibꝫ in pphetꝭ. et
aliꝭs q̄dē in aure. aliꝭs in ore. aliꝭs in manu:
factū eſſe ỽbū dñi memorat̄. Mihi aūt oro
vt in vtero fiat iux̄ ỽbū tuū. ỽbū igit̄ qđ ab
alio fieri nō pōt dignet̄ in me ꝛ mihi fieri ſꝫ
ỽbū tuū. ſ. ſilent̄ inſpiratū. pſonalit̄ incarna-
tū: ꝛ corpalit̄ iuiſceratū. Hec ille in pſona ỽ
ginis. O igit̄ btiſſime ſpōſe dei ardētiſſimū
deſiderū: qđ tāte efficacie fuit vt illū facere
mereret̄ ſibi filiū p quē facta ſunt oīa. ꝛ ppt̄
qđ deꝰ exaudiuit deſiderū oim ſctōꝝ patrū
ꝛ tunc ỽificatū fuit illđ pphe pš. ix. Deſide-
K riū paupeꝝ exaudiuit dñs. ¶ Duodecima
domicella fuit dña fidelis ſiue dña creden-
tia q̄ exhortabat̄ illā vt ſi qđ optabat cōpleri
volebat in fide firmiſſima pſiſteret. qꝛ oīa
poſſibilia ſunt credēti. Mar. ix. Dicebat q̄ꝫ
ei. Per fidē tuā facies montē eleuare ſe ꝛ p-
ĳcere in mare. Luc. xvĳ. id eſt dei filiū q̄ eſt
mons dei. mons pinguis đ celo venientē fa
cies i mare vteri tui deſcēdere. Dicebat etiā
illđ Caſſiođ. li. iĳ. epl'aꝝ epl'a. iiĳ. Illi firmit̄
credere deberꝭ quē veſtris vtilitatibꝫ arride-
re cognoſcitꝭ. ſ. angelo annūcianti: ꝛ deo euꝫ
mittenti. ꝛ iteꝝ illđ Ouid. in. iiĳ. de triſti. e-
pl'a. iĳ. Crede qđ eſt ꝛ ius ac deſine tuta ve-
reri. Deqꝫ fide certa ſit tibi certa fides. Cuiꝰ
domicelle ſalutaribꝫ monitꝭ pfectiſſime ob-
tēperauit btā ỽgo. vñ Lu. j. eā laudauit Eli
zabeth de credulitate dicēs ei Beata q̄ cre-
didiſti qm̄ pficiet̄ in te q̄ dicta ſūt tibi a dño
Ipſa igit̄ ỽgo ab his duodecim domicellis
ſic bñ pſuaſa: alacri aīo ꝛ vultu iocūdo in-
q̄t ſm Aug. in q̄dā ſmone. Cōtingat mihi o
Gabriel archāgele ſꝫ ỽbū tuū. veniat ad cu-
biculū ſuū q̄ in ſole poſuit tabernaculū ſuū.
orIat̄ mihi ỽgini pmanēti ſol iuſticie in cuiꝰ
pēnis et̄ne pmanet ſctitas. Cui ppetua caſti
tate floreſcēs mea pduret integritas. Egre-
diat̄ ſic ſplēdor iuſtus. ꝛ ſaluator vt lampas
accendat̄. Procedat iā ſponſus de thalamo
ſuo. qꝛ ſecura facta ſum de pmiſſo meo Nec
mora. reuertit̄ nūciꝰ: ꝛ ỽginalē thalamū in-
gredit̄ xp̄s. efficit̄ ſubito pgnās btā dei ge-
nitrix. ꝛ cūcta p ſecl'a p̄dicat̄ hec felix. Sine
mora vt aſſenſus ỽginis pandit̄: celeſtꝭ ſpō-
ſus imaculatū corpꝰ ingredit̄. ꝛ q̄ toto mū-
do nō capit̄: puelle intacte mēbris infundit̄.
Credit monita qđ audiuit. ꝛ meruit ſcifica
ta qđ credidit. deniqꝫ tantuꝫ ſe ad celi faſti-
gia ſubleuauit vt ỽbū apđ deū in pncipio. i.
dei filiuꝫ de ſūma celi arce ſuſciperet Mox
nāqꝫ vt btiſſima ỽgo annūcianti angelo aſ-
ſenſuꝫ pbuit: ſpūs in eā deſcēdit. de q̄ dei fi-
liū ꝯcepit. Hec ille. O igit̄ rñſio gratiſſima
O ỽbū efficaciſſimū. O ineffabilꝭ vtꝰ Ma-
rie ỽginis. O inexcogitabilꝭ clemētia creato
ris. O incōphenſibilis altitudo myſteriorū
dei. vna mlʼier hebrea fec̄ inuaſionē in domo
regis eterni. vna puella ſic diuinā ſapientiā
circūuenit qꝛ ipē deꝰ inq̄t Cañ. iiĳ. Uulnera
ſti cor meū ſoror mea ſponſa. vbi glo. ait. pro
tuo amore carnē aſſumpſi. Ex ỽginis ḡ car-
ne deꝰ ſummā altitudinē veſtiuit hūilitate.
ſūmas delicias penalitate. ſummā opulētiā
paupertate. ſummā lucē tenebris. ſummū ho
norē opprobrĳs. ꝛ p eiꝰ dilectione ſummū a
mabile expoſuit flagellis. Concepto aūt dei
filio ex ỽgine angelꝰ Gabriel in celū ſe reci-
piēs filĳ dei incarnationē ſupnis ciuibꝫ nūci
auit. q̄ in cantꝰ ſuauiſſimos ꝛ inumerabiles
gratiarū actiōes prupuerūt. Hic q̄ꝫ credit̄ vt
ſ. dictū eſt ſ mone. ĳ. huiꝰ ptis. pte. iĳ. qꝛ hoc
bonū nouū etiā ſctis pr̄ibꝫ i limbo exntibꝫ an
nūciauit. Et tđ letati ſunt gaudio magꝫ valđ
Surrexerunt aūt q̄ttuor pphe cōfortātes ꝛ
añ oēs q̄ erāt in libo. Primo ſurrexit Moy
ſes ꝛ ait. Māna đ celo deſcēdit Nū. xj. gau
deāt ḡ ꝛ reficiant̄ oēs eſurietes. Scđo ſurre
xit Dauid ꝛ dixit. Exortū eſt in tenebrꝭ lumē
rectꝭ corde: miſicors ꝛ miſerator ꝛ iuſtꝰ dñs
pš. cxj. Gaudeāt ḡ ꝛ illuminent̄ oēs cecutiē-
tes. Tertiꝰ ỽo q̄ ſurrexit fuit Salomō q̄ ait
De vinea celi botrꝰ erupit. gaudeāt ꝛ vino p̄
cioſo repleant̄ cuncti ſitiētes. Bibite ḡ oēs
ꝛ inebriamini chariſſimi. Cañ. v. Quartus
fuit Daniel q̄ ſurrexit ꝛ dixit. Lapis ſine ma
nibꝫ đ mōte pciſus eſt. Daniel. ĳ. Gaudeāt ḡ
oēs fideles. Miſerūt aūt legatos ad bñdi-
ctā ỽginē q̄ grās illi egerūt: bñdixerūtqꝫ eaꝫ
vna voce ex pte oim dicētes. Tu glīa hierlʼꝫ
tu leticia iſrlʼ: tu honorificētia ppl'i nr̄i q̄ feci
ſti viriliť. ꝛ ꝯfortatū eſt cor tuū: eo qꝛ caſti-
tatē amauerꝭ. eriſqꝫ bñdicta i et̄nū. Judith.
xv. Rñdit aūt eis b. ỽgo dicēs illđ. Tob. xĳ
Bñdicite deū celi: ꝛ corā oibꝫ viuētibꝫ ꝯfite-
mini ei. qꝛ fec̄ nobiſcū miſcḋiam ſuā.

¶ Pars tertia huiꝰ ſermonis que dicit̄ mi-
rabilitatis.

Singlʼare diuitatꝭ opꝰ q̄ nūqꝫ ſit fa B
ctū ē nec fiet: fuit icarnatio filĳ dei
ex ỽgie. De q̄ ipē deꝰ inq̄t Heremie.
vj. Opus grāde ego facio. De h̄ā

inq̄t illi ꝓpha Abacbuch.iij.ſui li.c. Dn̄e op⁹
tuū.ſ.magnū eſt: ī medio annoꝝ viuifica il/
lud. Quapropt̄ Aug.in ſer.vij.ð natiuitate
dn̄i ait. O mira ⁊ inexq̄ſita compago. O no/
ua ⁊ inaudita cōmixtio. de⁹ q̄ eſt ⁊ q̄ erat cre
ator efficit̄ creatura. q̄ īmenſus eſt capit̄. diui/
tes ꝯſtituēs paup̱ efficit̄: īcorpore⁹ carne ve
ſtit̄. ſermo carneſcit: videt̄ inuiſibilis. palpat̄
īpalpabilis. ꝯprebendit̄ incōprebenſibil'. im
mortal' occidit̄. ⁊ quē celū ⁊ terra nō capit: in
pſepio anguſto locat̄. numerat̄ in ſecl'o q̄ eſt
ante ſecula. bō chr̄s ieſus. De bis mirabili/
bus opatiōib⁹ loquebat̄ Dauid pſ̄.cxxxviij.
dicēs deo Mirabilia opa tua ⁊ aīa mea co/
gnoſcet nimis. Sciendū eſt aūt ſ₃ Tho.in.
iij.ſcpto.di.iij.ar.ij.⁊.in.iij.pte ſum.q.xxxiij.
ar.iij.⁊ Alexan.de ales in.iij.pte ſum.in tra
ctatu de ꝯceptiōe chr̄i p̱ ſpūmſctm̄.⁊ Rich.
in.iij.diſ.iij.ar.ij.q.iij.⁊ ſeraphicū Bona.in
eadē di.ar.vi.q.ij.⁊ in q̄ſtionib⁹ circa lr̄am.⁊
Alexan.lombar.in eadē diſ.ꝙ formatio cor/
poꝛ̄ chr̄i de v̄gine fuit miracl'oſa. vñ Anſ. i
li.de ꝯceptu v̄ginali.c.xiij.inq̄t. Spūſſctūs
Forma/ ⁊ v̄tus altiſſimi de v̄gine mľiere virū mira/
no corpi/ biliter ꝓpagauit. Rationes aūt adductas a
chri fuit theol'.vbi ſ̄.quare hec formatio fuerit mira/
miracu/ culoſa cauſa breuitatꝭ ptranſeo. adeo aūt eſt
loſa mirabil' ꝙ a nobis eſt incognoſcibilis. vnð
Chryſ.in omel'. de natiui.dn̄i ait. Scio q̄a
v̄bum caro factū eſt: ſed quō factū ſit neſcio
Miratꝭ q2 ego neſcio? omis creatura igno/
rat. Hec ille. Multꝭ ḡ ex cauſis mirāda eſt
dei incarnatio. Primo q2 in ea dn̄s fact⁹ eſt
ſuus. de⁹ eñ eſt dn̄s vniuerſoꝝ.ij. Mach.
xiij. Et certe ipē fili⁹ dei ē rex regū ⁊ dn̄s do
minantiū: Apoc.j.⁊ cle.ij. S.fi.de ſē.⁊ re.iu.
⁊ t̄m (vt ait apl's Phil'.ij.) exinaniuit ſemet/
ipm formā ſui accipiēs: ⁊ venit miniſtrare
⁊ nō miſtrari: Mat.xx. Scdo fuit mirāda:
q2 ſumm⁹ fact⁹ eſt lim⁹. Quis excelſior dei
filio: ⁊ q̄d vili⁹ limo: ⁊ t̄n tāta dignatiōe de/
ſcendit de⁹ in limū: ⁊ tāta ſublimatōe aſcen/
dit lim⁹ in deū vt q̄cq̄d illo fecit de⁹ lim⁹ fe/
ciſſe dicat̄. ⁊ q̄cq̄d lim⁹ ptulit deus in illo p/
tuliſſe p̄dicet̄. q2 idē eſt de⁹ ⁊ bō. ⁊ nō mō bō
ſed viliſſim⁹ boim eſt reputat⁹ Eſa.liij. imo
nec vt bō babit⁹: ſicut ipē teſtat̄ p̱ ꝓpham pſ̄
xxj.di. Ego aūt ſu₃ v̄mis ⁊ nō bō: opprobriū
boim ⁊ abiectio plebis. Tertio fuit mirabi/
lis: q2 etern⁹ fact⁹ eſt tpal'. Etern⁹ eñ eſt pat̄
etern⁹ fili⁹: etn̄⁹ ſpūſſctūs vt ð2 in ſymbolo
Athanaſij: ⁊ t̄n nūc tpe incipit mēſurari: ⁊ in
cipit bīe p̄ncipiū q̄ erat in p̄ncipio apð deu₃
pr̄em: Joā.j.⁊ q̄ in cel' nō eſt poſterior pr̄e i/
cipit eſſe poſterior mr̄e in terrꝭ vñ ⁊ eternus
nūc ð2 infās octo dieꝝ: ⁊ nūc puer.xij.ānoꝝ
Lu.ij.⁊ q̄ſi incipiēs.xxx.ānoꝝ: Lu.iij. Quar
to fuit mirabil': q2 īmēſus fact⁹ eſt p̱uus. in/
mēſus eī eſt pr̄: īm̄ſ⁹ fili⁹: īmēſus ſpūſſctūs
vt ī eodē ſymbolo bī. ⁊ t̄n illa q̄ ſua magnitu
die celū ⁊ terrā īplet: vt ð2 Hiere.iij.⁊ q̄ dixit
Eſa.lxvj. Celū ſedes mea: ⁊ terra ſcabellū pe
dū meoꝝ. tāp̱u⁹ fact⁹ eſt vt vix būanis ocl'is
mēbroꝝ ei⁹ diſtinctio videri poſſet: iux̄ illud
Eſa.ix. Paruul⁹ nat⁹ eſt nob ⁊ fili⁹ dat⁹ ē no
bis. Quito eſt mirabil' hec īcarnatio: q2 icō/
p̄benſibil' fact⁹ eſt localis. Qui ei om̄i rei ad
eſt p̱ pn̄ia₃: potētiā ⁊ eſſentiā: vt declarat be/
atus Tho.in.j.pte ſum.q.xl. in anguſto vē
tris loco ꝯcludit̄. ⁊ q2 nō eſt ei loc⁹ in diuer/
ſorio: reclinat̄ in pſepio: Lu.ij. Sexto eſt mi
rāda hec īcarnatio: q2 ſimpliciſſim⁹ p̱ eā vi/
det̄ cōponi. de⁹ ei (vt ait pbs.xij.meta.) eſt ſū
me ſimplex. cui⁹ nature (vt ait Leo papa ī q̄
dā ſer.) nec addi pōt nec minui. ⁊ tūc incipit
bīe corp⁹ ⁊ aīam ⁊ mēbra diuerſa. ⁊ q̄ſi in ſe
bīet aliq̄d ſup̱fluū voluit circūcidi: Luce.ij.
Septimo fuit mirabil': q2 ſapia dei pr̄is q̄ſi
ignorās facta eſt. vñ ⁊ ad modū addiſcētꝭ ſe
babuit audiēs ⁊ interrogās legꝭ doctores. ⁊
dict⁹ eſt ꝓficere etate ⁊ ſapia corā ðo ⁊ boib⁹
Lu.ij. Octauo eſt admirāda: q2 fortis p̱ ea₃
fact⁹ eſt īfirm⁹. Ipē eñ eſt dei v̄tus ſic̄ ⁊ dei
ſapia.j.Cor.j.⁊ t̄n nūc ab vna iuuēcula vin/
cit̄: cū mēbra pānis īuoluta v̄go mr̄ alligat:
⁊ manus pedeſq₃ ctnra ſtricta cingit faſcia.
Nono ē mirāda: q2 p̱ eā diues fact⁹ eſt paup̱
nā glīa ⁊ diuitie in domo ei⁹.pſ̄.cxj. In q̄ ſt̄
diuitie ⁊ glīa: Prouer.x.a nunc ita paup̱ fa
ctus eſt vt nō babeat vbi caput ſuū reclinet
Mat.viij. ꝓpt̄ qð Thren̄.iij. ipē iq̄t. Recor
dare paupratꝭ mee. Decimo fuit mirabil': q2
panis eſuriuit: panis inquā ille q̄ de celo de
ſcendit: Joā.vj. ex q̄ oīs bō viuit. ſ. ð v̄bo dī
Deut̄.viij.⁊ Mat.iiij.⁊ c.int̄ cetera. ð of.iu.
or. Itē ille q̄ dat eſcā oī carni: vt ð2 pſ̄.cxxxv
eſurit in īfantia cū infantib⁹: ⁊ cū virꝭ vir p̱fe
ct⁹: Mat.iiij.⁊.xxj. Undecio fuit miranda:
q2 fōs ſitiuit. fons inquā ille q̄ dat aquā vi/
uā ſaliētē in vitā etn̄ā. Joā.iiij. vñ canit eccīa
p̱uo q₃ lacte paſtus eſt: p̱ quē nec ales eſurit
Sitiuit fatigat⁹ ex itinere: Jo.iiij. Sitim q̄
q₃ ſe pati oñdit ī cruce dū dixit. Sitio Joā.
xix. ¶ Scdo fuit admirabil': q2 de⁹ fact⁹ eſt
bō: iux̄ illð Joā.j. Uerbū caro factū eſt ⁊ ba
bitauit ī nob. Audite ḡ celi ⁊ obſtupeſcat ter
ra: q̄d eñ mirabili⁹: q̄d īſcrutabili⁹ q̄₃ ꝙ ex
v̄gine fact⁹ ſit de⁹ bō. O v̄go glīoſa: o v̄go
ſctiſſima: o v̄go incōp̱abil': o v̄go toti mūdo
admirabil': q̄ factorē tuū feciſti: q̄ creatore₃
orb ꝓcreaſti. q̄ genitorē vniuerſoꝝ genuiſti:
q̄ maieſtatē diuia₃ ī tuo vt̄o recepiſti: q̄ alti/
tudinē dei ad tātā būiliatō₃ īclinaſti: amore
illi⁹ quē ꝯcepiſti īpetra nob ab eo gaudia pa

De eadē btiſſime v̄ginis ānūciatōe (diſi
Sermo.vij.

a Aue gratia ple/
na Lu.j. Inq̄t dñs Andreas
ſicul⁹ dict⁹ barbati⁹: ſup.c.cō
queſt⁹.de ferijs. Pōdero vnū
ex textu h⁹ capituli q̄ nō cōmemorat nomē
ꝓpriū: ſ; ōt brē ꝟgis. ꝛ ſic exp̄mit nomē digni
tatꝫ ꝛ nō nomē ꝓpriū. Et ſepe mirat⁹ ſum ꝙ
chriani nominēt illā illuſtriſſimā dñaꝫ noie
ꝓprio: q̄ noianda eſſet noīe ſue incōp̄henſibil'
dignitatꝫ. Hec ille. Ex q̄bꝫ dixerūt q̄dā ꝙ in
ſalutatōe angelica nō debꝫ poni Maria. qđ
nomē nō poſuit angel⁹. Ad euāgeliū em̄ nō
dꝫ aliq̄d apponi: iux̄ illō Apoc.vl. Siq̄s ap/
poſuerit ad hec apponet de⁹ plagas ſup illū
ſcp̄tas in li.iſto. ❡ Sed ſciēdū eſt ſm Alb.
ſup miſſus eſt.c.lx. ꝙ angel⁹ rōnabilit̄ reti/
cuit nomē ꝓpriū btiſſime ꝟgis in ſalutatōe.
nā digni⁹ eā ſalutauit noīe noue excellentie ꝛ
dignitatꝫ: vt p mutateōꝫ nois mutatio ſtat⁹
denotaret̄. In collatōe em̄ magnaꝝ dignita
tū ſolet fieri mutatio noīm: vt patet in papa
nouiter creato. vn̄ Joan.j. dixit chr̄s Petro
Simō ioānis tu vocaberꝫ cephas. Quare
aūt pape nouiter electo mutet̄ nomen ponit
Joā.an.in proe.ſexti. in ꝟbo bonifaci⁹. An/
gelus ḡ ꝓpriū nomen ꝟginis bn̄dicte qđ eſt
Maria mutauit dicēs: grā plena. Et tūc ve
rificatū eſt illō Eſa.lxij. Uocabit̄ tibi nomē
nouū: qđ os dn̄i nomiauit. Hoc aūt nomen
Gratia plena circūlocutio eſt tm̄ ꝓprij nois
brē ꝟginis ꝛ pſone ipius. qđ nulli alij ꝯuenit
ꝓprie nec deo nec creaturꝫ. ſm ꝙ plenitudo
grē intelligit̄ ſuſceptiue tm̄. De⁹ eī nihil ha/
bet grē ſuſceptiue: ꝛ nulla alia pura creatu/
ra plena eſt grā ſuſceptiue p̄ter brām ꝟginē
q̄ ſola tantū recepit ō grā ꝙ nulla pura crea
tura pl⁹ recipere potuit. vn̄ h̄ illi ita ꝓpriū fu
it ꝙ ei angel⁹ illō p ꝓprio noīe ipoſuit. Prin
cipes nāqꝫ ꝛ maximi pōtifices nō ſolēt ꝓprio
noīe ſalutari. ꝛ iō angel⁹ ſolū exp̄ſſit nomen
ei⁹ ꝓprie dignitatꝫ ſalutādo eā. neqꝫ em̄ (vt q̄
dam dicūt) credendū eſt ꝙ ſcrā trinitas di/
xerit angelo. vade ad Mariā: ſ; vade ad illā
excellētiſſimā ꝟginē grā plenā. Licꝫ aūt eius
nomē ꝓpriū angel⁹ reticuerit p̄dicta rōne: ec
cleſia tn̄ appoſuit in ſalutatione Maria ꝓpe
grā plena: vt p grā plena recolat btiſſime ꝟ/
ginis dignitatē. p Maria aūt iclinet eā ad
ſubleuādā nr̄am neceſſitatē. ꝛ iō eccl'ia nō er
rauit. Ad illō aūt qđ ſ. dictū eſt n̄ debeat ad
euangeliū apponi rn̄det̄ ꝙ intelligit̄ de appo
ſitione falſitatis. vn̄ apl's ad Gal.j. ait. Si
angel⁹ ō celo venerit ꝛ aliō euangelizauerit
vob̄ q̄ꝫ qđ euāgelizauim⁹ vob̄: anathema ſit
De annūciatōe aūt ipi⁹ btiſſime ꝟgis duas
tm̄ ꝯſideratiōes faciem⁹.
❡ Prima dicet̄ exemptiōis: ibi. Aue.

Quare nomē p/priū reti/cet̄ in ſa/lutatōne angelica

❡ Scđa ꝟo gratificationis: ibi. grā plena.

❡ Pars p̄ma hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ exemptiōis.
Mos antiq̄ſſim⁹ eſt ꝙ cū aliq̄s a/ b
mico ſuo occurrit vel litterā aut
ambaſiatā ei mittit: in principio
ponit ꝟba ſalutatiōis. Diuerſus
autē modus ſalutatōis inuenit̄ in ſacrꝫ ſcri/
pturis. Nam dn̄s Jeſus poſt reſurrectionē
apparens apl'is dixit eis. Pax vobis. Luce.
xxiiij. ꝛ Joan.xx. Itē occurrēs mli'eribꝫ ve/
nientibꝫ a monumēto ſuo ſalutauit eas di/
cens. Auete: Matt.vl. ꝛ Joab p̄nceps mili/
cie exercitus Dauid occurrēs amaſe vt ami
cū ſalutauit eū dicēs Salue mi frat̄.ij. Re.
xx. ꝛ iudei q̄ erant hieroſolymis mittētes lit
teras eis q̄ erant in egypto amicis ſuis ꝛ ge
neris ſui ſalutauerūt eos dicētes. Salutē ꝛ
pacē bonā. ſcꝫ mittim⁹ vob̄: vt h̄r.ij. Mach.
j. Angelus aūt Raphael ingreſſus ad To/
biā ſalutans eū dixit. Gaudiū tibi ſemp ſit:
Tob.iiij. Saluator q̄ꝫ noſter p̄cepit apl'is
vt in quācūqꝫ domū intrarēt: ſalutarēt eos
qui in ea eſſent: dicentes. Pax huic domui:
Mat.x. ꝛ Luc.x. Summi aūt pontifices p
ſalutatiōe dicunt Salutē ꝛ apl'icam bene/
dictione: vt patꝫ in proemio lib. decretaliū ꝛ
ſexti ac clemētinaꝝ. Angelus autē Gabriel
non ſine magna cauſa ſalutauit beatiſſimā
ꝟginē: dicēdo Aue. qđ fecit vt oñderet expre
cui⁹ eam ſalutabat. ſ. toti⁹ trinitatis Nā hec
dictio: Aue. habꝫ tres l'ras inuentes pſonas
diuine maieſtatis. ſ. patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſcti.
Prima em̄ l'ra q̄ eſt A ſignificat ſpūmſcm̄
Ipſe em̄ ſpūſſctūs (vt ait Gre. in q̄dā omel')
amor eſt. Scđa l'ra eſt: U. ſignificās pſonaꝫ
filij: q̄ eſt ꝟbū p̄ris: ꝛ medi⁹ nō ſitu ſed nūero
int̄ patrē ꝛ ſpm̄ſcm̄. Nā tres ſūt q̄ teſtimo/
niū dant in celo. Pater: ꝟbū ꝛ ſpūſſctūs: et
hi tres vnū ſunt. j. Joan.v. Tertia l'ra eſt: E.
ꝛ ſignificat patrē. nam vt dicit Hilarius in
libro de trinitate. eternitas eſt in patre: non
ita tamē qui fili⁹ ꝛ ſpūſſctūs etiā ſit eternus
cū eo. ſed q̄ ei appropriat̄ magꝫ. Eternū em̄
iportat q̄d ſine p̄ncipio. Fili⁹ aūt ꝛ ſpūſſctūs
q̄uis nō habeat p̄ncipiū creatiōis nec facti/
onis: habent tamē principiū emanatiōis. q̄a
emanat fili⁹ a patre. ꝛ ſpiritusſctūs ab vtro
q̄: etſi ab eterno. Solus autē pater eſt ſine
aliquo p̄ncipio: q̄ a nullo ipſe emanat. Di/
cit ḡ angelus Aue. quaſi dicat: Tota trini/
tas me mittit ad te: q̄ ꝛ ipa tota opabit̄ iſtā
incarnationē in te. Uel poſſumus dicere ꝙ
p A. que eſt prima l'raꝝ: quā greci vocant al
pha: ꝛ hebrei aleph: ſignificat̄ diuitas. Per
U. autē que ſm Priſcianū in p̄mo li. eſt vl/
tima l'raꝝ alphabeti ſm latinos: ſignifica/
tur natura hūana: que eſt vltima inter natu

Diuerſe ſalutatio/nes i ſcri/pturis

ras intellectuales. Per e. aūt ſignificat btā
v̄go Maria: vel q̄a fuit hebrea: vel q̄a egre-
gia ⁊ excellētiſſima eſt inter oēs mulieres. Ap-
parēs ḡ angelus btē v̄gini dixit: Aue. q̄ſi di
ceret. Diuinitas hūanitatē recipiet ex te he-
brea ⁊ egregia atq̄ꝫ excellentiſſima virgine.
E ¶ Notandū q̄ꝫ ꝙ vera eſt illa vulgaris ſen-
tentia. Oēs dicūt e vl a q̄rq̄ naſcunt̄ ab eua
ſcꝫ i egreſſu ex vtero mr̄is. naſcunt̄ em̄ lugē-
do. Qui plorat⁹ eſt ſm Aug. in li. de ciui. di:
quaſi q̄dā ꝓpheta nr̄i incolat⁹. ſignificās ex
hoc ꝙ in vallē lachrymaꝝ ⁊ miſeriaꝝ intra-
mus. Et maſculus q̄dem in ploratu ſuo na-
ſcens pfert A. q̄ſi di. Similis ſum Ade ma
ſculus pctō ⁊ miſerijs ac multis calamitatibꝫ
et morti ꝓpt̄ eū ſubdit⁹. Femina v̄o naſcens
plorādo pfert E. q̄ſi dicat. Femīa ſum Eue
ſimilis: cui⁹ miſerijs ⁊ maledictis ſubijcior.
Sed q̄a Adā ⁊ Eua cum filijs ⁊ filiabꝫ ſuis
ab eis mortificatis viuificant̄ p v̄ginē matrē
quod ſignificat̄ p u. q̄ eſt media inter A ⁊ E.
Ipſa em̄ v̄go fuit mediatrix ⁊ genitrix vitei
ideo illi dixit angelus Aue. q̄ſi di. Tu es il-
la que viuificabis adam ⁊ euam cū poſteris
ſuis. Sciendū etiā ꝙ lr̄e hui⁹ dictiōis Aue
ɔ̄rio mō ſe habēt lr̄is hui⁹ nōis Eua. Et ideo
dixit angelus btē v̄gini: Aue. q̄ſi di. Tu in
totū ɔ̄ria es Eue. ideo ſalutando tibi dicim⁹
Aue. Et hoc eſt q̄d canit eccl̄ia dicens. Su-
mens illud aue Gabrielis ore: funda nos in
pace mutās nomē Eue. Ipſa em̄ Eua ſuos
filios fecit inimicos dei. btā aūt v̄go nos pa
cificauit deo. Eua ſupbiuit ɔ̄ dn̄m: volēs eē
ſimilis deo: Maria ſe pfundiſſime hūilia-
uit vocās ſe nō matrē dn̄i (ſic erat) ſed ancil
lam ei⁹. Eua corpalis mater cunctoꝝ viuen
tiū ſpūal' coꝝ interfectrix fuit a deo multiplicit̄
maledicta. Maria ſpūal' mr̄ oīm ſaluādoꝝ
ipoꝝ viuificatrix fuit a deo bn̄dictiōibꝫ re-
pleta. De hoc aūt inq̄t ſctūs Marim⁹ in q̄-
dam ſer. Eua poſteros ex ſua carne naſcētes
trāſtulit ad iferos. bn̄dicta v̄go ex ſua prole
natos dirigit ad celos. Ex carne Eue nati di
cunt̄ filij hoim. et carne Marie filij renati
dicunt̄ filij dei. Cedat ḡ nūc improꝑiū Eue:
q̄a vniuerſi ſum⁹ leti p partū btē v̄gis Ma
rie. Et vitā quā deſtruxerat Eua, repat v̄go
Maria. Hec ille. Et idō dixit ei angel⁹ Aue.
q̄d eſt oppoſitū de Eua. Sciēdū q̄ꝫ ꝙ lr̄a A
expſſa voce format̄ in gutture: ⁊ in gutture
cōiter hebrea locutio format̄. V pnūciat̄ in
labijs ea acuēdo. ⁊ latinus in labijs q̄dāmō
loquit̄ in palato. ⁊ in palato grec⁹ ſua v̄ba p
nūciat. Apte ḡ inq̄t angelus btē v̄gini Aue.
D q̄ſi di. Ois lingua tā hebrea q̄ꝫ latina ⁊ gre-
ca te laudat. hoc oīs doctrina atteſtat̄ myſte
riū. ¶ Sciendū etiā ꝙ hoc v̄bo Aue: oñdit̄
ſingularitas Marie. ſibi em̄ ꝓprie ɔuenit h̄

verbū: q̄d deriuat̄ ab a q̄d eſt ſine: ⁊ ve: q̄d ē
interiectio doloris: q̄ſi ſine ve. Ve em̄ impor-
tat miſeriā. Nulla aūt pura creatura fuit ſi-
ne ve ſic btā v̄go. Vn̄ inq̄t Alber. ſup Miſſus ē. ca lix. Cōcedim⁹ ꝙ btā v̄go fuit diuer-
ſimode ſine diuerſis ve. Fuit em̄ ſine ve cōi oī-
bus hoibꝫ. ſine ve ſpeciali mulieribꝫ. ⁊ ſine ve
ꝓprie matribꝫ. Ex pte em̄ corpis oīs hō p pec
catū icurrit triplex ve. ſ. ipſi⁹ corpis diſtēpa-
tionē ⁊ naturaliū appetituū inordinatiōem.
Itē ipſi⁹ corpis an̄ mortē ad aīaꝫ repugnātiōeꝫ:
ſm ꝙ caro ɔcupiſcit aduerſus ſpm̄. Gal. v.
Itē poſt mortē corpis incineratiōem. de q̄bꝫ
dr̄ Gen̄. iij. Maledicta tra i ope tuo. In la-
boribꝫ comedes ex ea cūctis diebꝫ vite tue: ſpi
nas ⁊ tribulos germinabit tibi: ⁊ comedes
herbas terre. In ſudore vult⁹ tui veſceris pa
ne tuo donec reuertaris in terrā de q̄ ſumpt⁹
es. q̄ꝛ puluis es ⁊ in puluerē reuerteris. Hec
ibi. In maledictiōe aūt opeꝝ notat̄ iordina-
tio appetituū naturaliū. In ſpinis ⁊ tribul'
concupiſcē ɔ̄ ſpūm. In labore ⁊ ſudore corpis
diſtēpatio. p reuerſionē in puluerē incinera-
tio. Primo igit̄ hoi dictū fuit iſtō triplex ve. ſ.
maledicta terra i ope tuo. ſ. corp⁹ de tra ſcm̄
In ſudore vult⁹ tui veſceris pāe tuo. Per ſu
dores aūt ſignificat̄ corp⁹ diſtēpatū cui⁹ hu-
mores reſoluunt̄ i ſudorē. Spinas ⁊ tribu-
los germiabit tibi. ſ. corpis pūctiōes ⁊ pruri
tus ɔcupiſcē ɔ̄ ſpm̄: donec reuertaris in terraꝫ
de q̄ ſūpt⁹ es. ſ. p incineratiōem. Sed ab iſto
triplici ve libera fuit beata virgo q̄ corp⁹ ha
buit eucraticū: ⁊ cū ſpū p oīa pacificū: ⁊ nun
q̄ꝫ in cineres reſoluendū. Hec Alb. vbi ſup.
In ea nanq̄ꝫ nō fuit aliqua inordinatio paſ-
ſionū: nec diſtēpantia humoꝝ vel inordina-
tio opeꝝ. q̄a ordinatiſſima fuit in oībꝫ. ⁊ nul
lus etiā prim⁹ motus ad peccādū ſeu rebel-
landū ɔ̄ ſpm̄ fuit i ipſa. Vn̄ dictū fuit d̄ illa
Gen̄. iij. Ipa ɔteret caput tuū. Caput em̄ ſer
pentis antiq̄ ſunt p̄mi mot⁹ pctī q̄bꝫ ipe inſidi
atur aīe. ſed v̄go Maria illō ɔtriuit: ex to
to extinguēs. Itē incinerata poſt mortē non
fuit: ſed glificata i corpe regnat cū filio. Vn̄
Aug. in q̄daꝫ ſermone ait. Putredo ⁊ v̄mis
ſunt opprobriū hūane cōditionis. a q̄ Ma-
rie excipit̄ natura: quā de ea Ieſus aſſūpſiſ-
ſe pbat̄. Simil'r ex pte aīe triplex ve oīs hō
incurrit. ſ. erroris: doloris: ⁊ pudoris. Error
aūt eſt triplex. ſ. in eligēdo: in diſcernendo: ⁊ Triplex
in exeq̄ndo. Errare aūt eſt aliud p alio puta error
re. ſ. falſum p vero: vl' bonū p malo. iuxta il
lud Eſa. liij. Oēs nos q̄ſi oues errauim⁹. ſ.
ꝓpter pctm̄. Et Aug. in q̄dā ſmone inq̄t. Er-
ror nō eſt natura hoīs inſtituti: ſed pena da-
mnati a deo ꝓpt̄ pctm̄. In eligēdo aūt errāt
q̄ eligūt malū ad opandum ſub ratione bo-
ni: iuxta illud Prouer. xiiij. Errant q̄ operan

tur malū. Tales em̄ eligūt malū vt bonum.
ſicͭ luxurioſus eligit delectatōez carnis ꝓ fe
licitate ſua. Et ꝯ tales electores dr̄ Eſa.v.ꝛ i
c.ſiqs hoiem.ꝛ i c ſiqs dixerit.ꝛ in c.ve vob.
xi.q.iij. Ve q̄ dicitꝭ malū bonū ꝛc. In diſcer
nēdo ſꝫo errāt q̄ ad quē finē opent̄ nō diſcer-
nūt:ſed p̄cipitāter agūt q̄ faciūt:ꝯ illō Caro
nis documētū. Quicq̄d agis prudēter agas
ꝛ reſpice finē. Dia ei denoiant̄ a fine.ij.ð aia.
et.l.ſi is q̄ q̄dragita.§.ſed ſi opꝰ.ff.ad.l.fal.
et.l.ſtipulatio.§.opꝰ.ff.de no.ope.nū.ꝛ intē-
tio nr̄a opi nr̄o nomen imponit.vt ait Amb.
in li.de offi. In exeq̄ndo aūt errāt q̄ nō opan
tur ꝛ exequunt̄ bonū qð īceperūt vl' tarde ex
pigritia agūt q̄d rō opandū ðcreuit. Vt em̄
T ait phs in ethicꝭ:oportꝫ ꝯſiliata velocit̄ exeq̄
¶ Ab iſto triplicato ve erroris exempta fu-
it btā ꝟgo.qa p̄mo nō errauit in eligēdo. Nā
optimā ptē elegit q̄ nō auferet̄ ab ea Luc.x.
Item nō errauit in diſcernēdo: quia ſꝑ opa-
ta eſt ꝯſilio manuū ſuaꝝ. Prouer.vl.id ē in
opib⁹ ſuis ꝯſiliū habebat: diſcernendo debi
tas circūſtantias ꝛ optimū finem. Nō etiaꝫ
errauit i exeq̄ndo.qa exurgēs abijt in mōta-
na cum feſtinatione ꝛc. Lu.j. Et ſic in opib⁹
ſuis fuit feruēs ꝛ velox. Q aūt nullū ve er-
roris fuerit in ip̄a ꝟgie:pbat Alb.vbi ſ.int̄
alia dicēs. Quia ſine ſpūſſcti ꝯſilio nihil fe-
cit: ideo ſine ve erroris fuit. De ve aūt dolo
ris hr̄ Eccꝭ.ij.vbi dr̄. Cūcti dies eiꝰ pleni ſūt
laborib⁹ ꝛ erūnis. Sed quō dicimꝰ de ꝟgie
ꝙ nō habuit ve doloris:cū (vt dt̄ Damaſce-
nus) dolores partꝰ fuerūt ei reſeruati i paſſi
Sapiēs one filij: Tunc em̄ aiam eiꝰ ptrāſiuit gladiꝰ
nō turbat̄ vt p̄dixerat ſerūs ille Symeō Lu.ij. ¶ Pro
iſtiꝰ oppoſitiōis declaratiōe eſt ſciēdū ſm̄ Al
ber.vbi ſ.ꝙ ſapiēs nō turbat̄: ſicͭ ꝓbat Se-
neca ad ſerenū hoc modo. Validiꝰ eſt q̄d le-
dit eo q̄d ledit̄: et fortior nō eſt neq̄tia ꝟtute
ſed ifirmior. Non ledit̄ aūt q̄s niſi a malis.
ḡ non ledit̄ ſapiens. Itē ibidē dt̄. Quicq̄d fit
in ſapientē petulāter:ſuperbe ꝛ ꝓterue:tēcat̄
fruſtra. Iteꝝ. Diuinitati nō nocet̄.ſed om̄is
ſapiens participatiue deꝰ eſt. ḡ ſapienti non
nocet̄. Item oīs iniuria eſt alicuiꝰ rei q̄ perdi
poteſt.ſapiens nihil pōt ꝑdere.qꝛ cū om̄ia in
ſe repoſuerit:nihil credidit fortune: ſed oīa
bona ſua habet in ſolido. ꝛ ſic nihil fortuna
ſibi eripe poteſt. Unde nulla turbatio cadit
in ſapientē.quia non turbat̄ vel contriſtatur
quicq̄d ei acciderit. Si ḡ nulla turbatio ca
dit in ſapientē.cum oē ve doloris ſit turba-
tio:ſequit̄ ꝙ in ſapientē nō cadit ve doloris.
Sed citra deū beata ꝟgo fuit omni ſapien-
te ſapientior ꝛ ꝑfecta.ḡ in ea non fuit ve do-
loris: q̄d intelligit̄ q̄ntum ad rōnem. qa do
lorē ſue rōni dominantē nunq̄ꝫ habuit:q̄ in
omnib⁹ ꝛ ſuꝑ oēs potētias ordinatiſſima fu
it:et in q̄ ratio ſemꝑ ſuꝑior ꝛ dn̄ans inferio
rib⁹ virib⁹ extitit. vnde q̄cq̄d dolorꝭ ſuſtinu-
it in corꝑe ſm̄ ſenſualitatē: vt in paſſiōe filij:
in materiā amoris ꝛ gaudij ſꝑ totū ceſſit ſm̄
rōnem.et ſic in ea dolor maximꝰ in paſſione
filij ſm̄ ſenſitiuā nunq̄ꝫ ꝯtrariꝰ fuit gaudio
rōnis q̄d hēbat ex cognitiōe q̄ nouerat ꝙ ex
paſſione filij ſeq̄bat̄ dei honor ex redēptione
hūani generꝭ. Sine ve ḡ doloris in rōne fu-
it.q̄uis aūt in ceterꝭ ſapientib⁹ ꝛ ꝑfectis vi-
ris hoc aliq̄n fuerit: vt.ſ.ſm̄ rōnem nō habu
erint turbatiōem vl' dolorē in aduerſis. non
tm̄ ita vniuerſal'r quin aliq̄n turbatꝰ fuerit ꝛ
offuſcatꝰ oculus rōnis: etſi nō excecatꝰ. q̄d
nō fuit in beata ꝟgine. Lꝫ etiā in oib⁹ hoib⁹
veniat ve doloris mortꝭ:iuxta illud pſ.xviij
Circūdederūt me dolores mortꝭ:q̄ ſunt ma
ximi.qa vltimū terribiliū eſt mors.iij. Eth.
tm̄ ab hoc ve btā ꝟgo libera fuit:q̄ in morte a
filio viſitata:ꝛ ad felicit̄ de hac vita migrā-
dū inuitata: cū indicibili iocūditate de hac
vita deceſſit. Et tunc ꝟificatū fuit illō Can.
v. Aia mea liq̄facta eſt vt dilectꝰ locutꝰ eſt.
¶ Tertiū ve pudoris incurrit hō ꝑ peccatū. f
Nam de p̄mis parētib⁹ in ſtatu innocētie dr̄
Gen.iij.ꝙ erāt nudi ambo ꝛ nō erubeſcebāt.
ſed poſt pctm̄ videntes ſe nudos erubuerūt
Vn̄ ꝓpt̄ pudorē fecerunt ſibi perizomata ad
coopiendū ſe. Iſtō aūt ve pudoris trāſiuit i
oēs q̄ faciūt ꝯfuſiōe digna.iuxta illō pſ. To
ta die ꝟecundia mea ꝯ me eſt.ꝛ ꝯfuſio facici
mee cooꝑuit me. Sꝫ ab hoc ve fuit imunis
btā ꝟgo.qꝛ nihil turpitudis vnq̄ꝫ geſſit: nec
in ſe habuit vel ſuſtinuit. ¶ Sciendū ꝙ ꝙ Triplex
ex pte ꝯiuncti.ſ. aie ꝛ corꝑis repit̄ in hūano ve.
genere triplex ve.ſ.ve culpe: ignorantie:ꝛ pe
ne. Ve culpe eſt triplex.ſ. originalis: actualis
mortalis:ꝛ venial'. De p̄mo dr̄ Hiere.xv.ca.
Ve mihi mater mea:qꝛ genuiſti me viꝝ rixe
Et ꝯceptu em̄ ꝯhit̄ pctm̄ originale.cū q̄ na-
ſcit̄ hō cū rixa carnis ꝛ ſpūs inuicē aduerſan
tibus: vt dr̄ ad Gal'.v. Et ab h̄ ve libera fuit
btā ꝟgo: q̄ (vt patuit i p̄ma pte huiꝰ opis) cō
cepta fuit ſine pctō originali. Et iō lꝫ oīs pu
er naſcens ploret ſuū miſerabilē ſtatū dicēs
Ha ha.q̄ſi dicat. O quāte guai qui ex Adā
et Eua deſcendit expectat. Beata tamē ꝟgo
ab hac peccati miſeria immunis de matris
vtero ridens exijt.acſi dicere vellet. Sola ri
dere poſſum que ab originalis peccati cala-
mitate ſum p̄ſeruata. Ve aūt culpe morta-
lis actualis eſt triplex ſm̄ Alber.vbi ſ.ſ. Ve
auaricie in opere:luxurie i corꝑe.et ſuꝑbie in
corde. Et de iſto triplici ve dr̄ Apoc.viij. Ve
ve ve habitantib⁹ in terra. Lꝫ ergo vera ſit il
la ſententia.j. Joan.ij. Oē q̄d eſt in mundo:
aut eſt ꝯcupiſcentia carnis: aut ꝯcupiſcētia
oculoꝝ: aut ſuꝑbia vite. tm̄ in beata virgine

nõ fuerũt. in qua fuit ſumma libalitas ꝯtra auariciã: ſumma caſtitas ꝯtra luxuriã. ⁊ ſũma humilitas contra ſupbiã: vt ꝓbatuꝫ eſt in prima parte hui⁹ opis. ¶ Septẽ aũt ſũt

H — Septẽ ve pecca ti morta lis.

ve hui⁹ culpe actualis mortalis: de qbꝫ dicitur Eſa. j. Ve genti peccatrici: ꝑplo ḡui iniqtate: ſemini nequã: filijs ſceleratꝭ. dreliqrũt deũ: blaſphemauerũt ſcṫm iſrael: abalienati ſunt retrorſum. In hac aũt autoritate notant̃ ſeptẽ peccata capitalia: quibꝫ debet̃ ve eterne damnatiõis: a quibꝫ omĩo btã ṽgo immunis fuit. ⁊ ideo bñ dicit̃ ei Aue. i. ſine aliq̃ iſtoꝝ ve. Primũ eni ẽ viciũ gule: ⁊ huic dedita gens dicit̃ peccatrix: quod ĩportat habitũ ꝑmanentẽ. Nullũ eni viciũ eſt in nob̃ ita ꝑmanẽs vt gula. quod viciũ eſt in homĩe q̃ſi habituatũ ⁊ citi⁹ exercet̃. De quo peccato dr̃ Eſa. v. Ve qui cõſurgitis mane ad ebrietatẽ ſectandã: et ad potãdũ vſqꝫ ad veſperã. Secundũ ve eſt peccatũ acidie: que aggrauat animã: vt nihil boni agere libeat: vt inqt Damaſcen⁹. Et de hoc ve dicit̃ Eccl. ij. Ve diſſolutis corde. i. negligẽtibꝫ ⁊ corde tepidis. Tertiũ ve eſt luxuria: que ſemen neqter effũdit. De quo vicio dicit̃ Amos. vj. Ve q̃ opulenti eſtis in ſion: qui laſciuitis in ſtratꝭ veſtris. Quartũ ẽ auaricia. cui vicio dediti ſũt filij ſcelerati. quia nihil ſceleſtius auaricia. vt dicitur Eccli. x. De quo dicit̃ Abachuch ij. Ve qui cõgregant auariciã malã domui ſue. Quintũ eſt ſupbia: quo vicio homines dereliquũt deũ. Et de iſto dicit̃ Eſa. xxviij. Ve corone ſupbie. Sextũ ẽ ira: ꝑ quã hoĩes peſſimi blaſphemant deuꝫ. De quo vicio dr̃ Eccl ij. Ve his q̃ ꝑdiderũt ſuſtinentiã. i. patientiaꝫ victi ab ira. Septimũ eſt inuidia. cui vicio dediti dicunt̃ alienati retrorſum a deo De⁹ eñ bona ſua cõicat. Contra qḋ fac inuidus q̃ dolet de bono ꝓximi. Vñ Orati⁹ i epiſtolis ait. Inuidus alteri⁹ marceſcit rebꝫ opimis ⁊c̃. De hoc autẽ vicio dr̃ in ep̃la Jude. Ve his q̃ abierũt in viã Cain ⁊ chore. hi eniꝫ et inuidia morti ſũt. ꝓm⁹ ꝯ Abel. ſcḋs ꝯ Moyſen. Ab oĩbꝫ autẽ ꝑdictꝭ ve libera fuit totalit̃ beata virgo q̃ nullũ vnq̃ꝫ pctm̃ cõmiſit dicente Aug. in li. de natura et gr̃a. Cum de peccatis agit̃ nullã ꝓrſus de btã ṽgie volo hr̃e q̃ſtioneꝫ. Scim⁹ eni q̀ plus gr̃e ei donatũ fuit ad vicendũ ex oĩ pte pctm̃ q̃ ꝯcipere ⁊ parere meruit quẽ ꝯſtat nullũ hũiſſe pctm̃. Fuit eñ cãdor lucꝭ et̃ne et ſpeculũ ſine macula. Sap. vij. De ve aũt pcti venial' cui debet̃ ſi hic nõ purget̃ pena purgatorij: itelligi põt illud Michee. ij. Ve vob̃ q̃ cogitatꝭ inutile. Nã cogitatiões iutiles cõit̃ ſũt peccata venialia. a qbꝫ etiã ꝑfecti nõ abſtinent. iuxͣ illud Prouer. xxiiij. Septies ĩ die cadit iuſtus. Traſſumptiue in c. ſepties. ḋ pe. di. iij

Hoc aũt ve nõ fuit ĩ ip̃a ṽgie: q̃ nũq̃ꝫ habuit aliqḋ pctm̃ etiã veniale: vt inqt ſcṫus Bonauen. i. iij. di. iij. Ve ignorãtie etiã ẽ ĩ hoĩbꝫ Neſcit eni hõ finẽ ſuũ: ⁊ ignorat vtꝝ amore an odio dign⁹ ſit: Eccẽs. ix. Ignoram⁹ nãqꝫ diẽ mortꝭ nr̃e ⁊ q̃ ꝑgem⁹. ſ. ad penã vl' ad gloriã. ⁊ an ſim⁹ ĩ gr̃a dei. Sꝫ h. ṽgo ab iſto ve fuit imunis: q̃ certa erat nõ ſolũ q̀ gr̃aꝫ dĩ habebat: ſꝫ etiã q̀ plena erat gr̃a. ãgelo ſibi hoc nũciãte q̃ mẽtiri nõ põt. Itẽ ꝑ diuinã reuelationẽ ſciuit diẽ obit⁹ ſui. ⁊ q̀ maximam gl̃iaꝫ cõſecutura erat. Ignorãtiã etiã nullã habuit de ꝑtinẽtibꝫ ad ſalutẽ. ꝑ eũ eñ plene edocta fuit: cui⁹ vnctio docet de oĩbꝫ: vt ait Alber. vbi ſ̃. ¶ Inuenit̃ etiã ĩ hoĩbꝫ ve pene

D — Triplex ve pene

Et põt eſſe triplex. ſ. ve pene pnĩe: qñ ꝯſcia remordet de pctõ: iuxͣ illḋ Aug. in. j. ꝯfeſ. Juſſiſti dñe ⁊ ita eſt: vt omnis anim⁹ inordiat⁹ ſit pena ſibĩpĩ. Et Phs in ethicis dic̃. Dis malus implebit̃ penitudie. Hoc autẽ ñ fuit in beata virgine: q̃ nunq̃ꝫ habuit remorſũ cõſcientie: vt ait ſcṫus Bona. vbi ſ̃. Scḋm ve pene eſt incliatio ad alia mala ꝑpetrãda. Vñ Gre. in moral'. dic̃. Pctm̃ qḋ ꝑ pniam nõ diluit̃ mox ſuo põdere ad aliḋ trahit. Et de h̃ dr̃ Oſee. vij. Ve eis qm̃ receſſerũt a me dic̃ dñs. ſ. peccãdo. Btã aũt ṽgo h̃ ñ habuit q̃ nulla fuit ĩ ea iclĩatio ad malũ. ⁊ ſꝑ in bono ꝑmãſit. Tertiũ ve eſt pene purgatorij. de q̃ exponi põt illḋ Hiere. xlv. Ve miſero mihi ſcꝫ dicit ille q̃ eſt in purgatorio. Itẽ ve pene gehẽne. de q̃ exponi põt illud Job. x. Si impi⁹ fuero ve mihi. ſ. q̃ ad infernuꝫ deſcendã. Ab his aũt oĩbꝫ ve btã ṽgo libera extitit. q̃ nullũ pctm̃ purgãdũ: vel ꝓpt̃ qḋ infernales penas timere deberet vnq̃ꝫ habuit. ¶ Triplex etiã ve ꝯtigit mlr̃ibꝫ ſpecialit̃. ṽgibꝫ

I — Triplex ve mulierum

ve ſterilitatꝭ. ꝯiugatꝭ ve ſubiectionis. h. his ita. xv. q. iij. ⁊ ca. addit̃. xxvij. q. ij. viduis aũt ve deſolatõis. qbꝫ vltimis duobꝫ annexũ eſt ve corruptõis. Ab iſto ãt triplici ve vt dicit Alb. vbi ſ̃. imunis fuit btiſſima dei mr̃: q̃ fuit ṽgo ſine ſterilitate: imo cũ fertilitate ac fecũditate diuie ꝓlis. Fuit etiam ꝯiugata ſine corruptiõe. q̃ cũ viro ſuo in ṽgitate ꝑmanſit: vt dictũ ẽ in ꝑcedẽti ſmõe hui⁹ opis. ſer. vlti. Fuit etiã ſine ſuitute. nõ ei in ea ĩpletũ eſt illḋ Geñ. iij. Sub viri ptãte erꝭ: ⁊ ĩpe dominabit̃ tui. Nã ip̃a nõ fuit ſubdita Joſeph. ſꝫ ĩpe illi: cui ⁊ dĩ fili⁹ ſubdit⁹ fuit Lu. ij. Fuit poſtea vidua ſꝫ ñ deſolata: fuit filio ſuo diuino aſſociata. ⁊ p⁹ ei⁹ mortẽ filio adoptiuo Joãni cõmẽdata: Joã. xix. ¶ Mr̃ibꝫ q̃ꝫ contingit multiplex ve. Vñ ſaluator ait Mat. xxiiij. Ve aũt ꝑgnãtibꝫ ⁊ nutriẽtibꝫ. Eſt nanqꝫ illis triplex ve. ſ. damnificẽtie: indigẽtie ⁊ afficiẽtie. Damnũ autẽ triplex icurrit femina cũ mater efficit̃. ſ. q̃ in conceptu per

K — Matri/bus ꝯtingit multiplex ve

dit ꝟginitatꝭ theſaurū īpciabilē: poſt cōce/
ptū/corpis venuſtatē ⁊ ſanitatē. Nō em̄ mu
lieres grauide apparēt ita pulcre ſic̄ pus: nec
ita ſane. q2 ſubijciunt mlr̄ꝭ alterationibꝫ ꝑ̄
ↄceptū. In partu aūt ꝑdūt hoim ſocietatez.
nō em̄ pn̄t viri accedere ad eas. Sed ab his
oibꝫ dānis fuit exempta btā ꝟgo. nā in cōce/
ptu nō amiſit ꝟginitatē: ſed aucta fuit eiꝰ pu
ritas. Unō canit eccl'ia: Rubū quē viderat
Moyſes incōbuſtū: cōſeruatā agnouimus
tuā laudabilē virginitatē ⁊c. Pulcritudinē
etiā nō minuit eiꝰ ↄceptio: imo ita fuit aucta
eiꝰ pulcritudo vt eā Joſeph inſpicere nō poſ
ſet fixe facie ad faciē. Et merito: q2 rex eterne
gl'ie erat in ea. Et h̄ dt̄ glo. ſup illō Lu. ij. Et
nō cognouit eā donec pepit filiū ſuū ꝓmoge
nitū. q̄ ait. Joſeph Mariā facie ad faciē nō
poterat videre: quā ſpūſſctūs a ↄceptiōe pe/
nitus repleuerat. et ideo nō cog̃ſcebat facie
ad faciē quā deſponſauerat donec vterꝰ eius
euacuaret̄. Itē in partu nō ꝑdidit hoim ſoci
etatē: imo tūc mediatrix dī ⁊ hoim ↄſtituit̄.
vn̄ ⁊ in puerpio a paſtoribꝫ ⁊ regibꝫ viſitat̄.

Triplex ve idigẽ/tie

¶ Incurrūt etiā matres ve indigētie tripli/
citer. Nā ad ↄcipiēdū indigēt cōpare. i. viro
de q̄ ↄcipiāt. poſt ↄceptū indigēt q̄ete. in pa
riendo obſtetricatiōe. Hec aūt btiſſima vir
go ī ↄceptu nō habuit cōparē. q2 ↄcepit ſpū/
ſctō coopante. Qd̄ em̄ in ea natū eſt: de ſpū/
ſctō eſt. Mat. j. Itē pꝰ ↄceptū non indiguit
q̄ete: q2 nō debilitata fuit: ſed roborata. Un̄
vt h2 Lu. j. Subito pꝰ ↄceptū exurgēs abijt
in mōtana cū feſtinatiōe ad viſitandū He/
liſabet ⁊ ſuiēdū ei. Itē in pariēdo nō indigu
it obſtetricatōe: q2 (vt inq̄t Hiero.) nulla ibi
obſtetrix fuit: nulla obſeq̄a muliez. Et tunc
ꝯpleticatū fuit illō Eſa. xxxv. Germinans ger
minabit letabūda ⁊ laudās. ſ. deū: circūſtan
tibꝫ angel' ⁊ canētibꝫ: Gl'ia in excelſis deo.

¶ Tertio ꝑncipal'r mr̄es incurrūt ve affici
entie. q̄a afficiunt̄ in ↄceptu libidīe ⁊ corru/
ptiōe: poſt ↄceptū pudore. q2 nulla ml'ier i/
uenit̄ q̄ natural'r ↄſūmato mr̄imonio n̄ eru/
beſcat. Itē afficit̄ ml'ier grauedie in portādo
in vētre ⁊ ī partu maxio dolore. Un̄ ad oſten
dēdū grauitatē doloris ml'ierꝭ parietꝭ dicit
Pſ. xlvij. Ibi dolores vt parturiētꝭ. ⁊ Gen̄. iij
ꝑme ml'ieri dixit deꝰ. In dolore ⁊ erūna par
tus tuos emittes. Traſſūptiue ī c. cū enixa.
diſt. v vbi ēt d2 de ml'iere tali. In carnis cō
mixtione voluptas eſt: in ꝑlis ꝟo ptu dolor
⁊ gemitꝰ. De ipa etiā ml'iere cōit̄ d2. Añ ptū
onerosa: in ptu doloroſa: ⁊ poſt ptū laborio
ſa. Btiſſima aūt ꝟgo ſine hmōi ve fuit. nam
cōcepit ſine libidine ⁊ corruptiōe. vn̄ illi ca/
nit eccl'ia. Domꝰ pudici pectoris tēplū repen
te fit dei: intacta neſciēs viz ꝟbo ↄcepit filiū
Non etiā habuit ve pudoris: q̄ nō fuit ſup/
poſita viro. Un̄ canit̄ ei. Gaude ꝟgo mater
chr̄i: q̄ ꝑ aurē ↄcepiſti Gabriele nūcio. Item
ſine grauamine filiū ſuū bn̄dictuz in ventre
portauit: imo cū maxima ſuauitate. Hēbat
em̄ in vtero gaudia ꝑadiſi. vn̄ Bern̄. in q̄dā
ſermone ait. Pōdus amoris tollebat pondꝰ
grauedis. Eſa. q̄z. xix. d2. Ecce dn̄s aſcendet
ſup nubē leuē. Nubes em̄ leuis fuit virgo
Maria: q̄ grauamē ī portādo dei filiū ī vte
ro non habuit. Pepit q̄z ſine dolore: imo cū
indicibili iocūditate ſaluatorē mōi. Et tunc
iplerū fuit illō Eſa. lxvj. Añq̄z parturiret pepit
maſculū. Un̄ canit̄ illi. Gaude q2 deo plena
pepiſti ſine pena cū pudoris lilio. De his āt
inq̄t Bern̄. ſup Miſſus ē. Fuit Maria ſi/
ne corruptiōe fecūda: ſine grauamie grauida: Maria
et ſine dolore puerpa. ¶ Quare aūt nō dolu pepit ſi
erit aſſignat̄ triplex rō a btō Tho. in. iij. pte ne dolo
ſūme. q. xxxv. ar. vj. ſ. naturalis: legalis: ⁊ di re quare
uinalis. Pria rō ē natural'. q2 dolor partu/
rientꝭ cauſat̄ ꝑpter apriōem meatuū: ꝑ q̄s ꝓ
les egredit̄. ſed chr̄s egreſſus ē vtero matrꝭ
clauſo: nullusq̄z meatꝰ ē aptꝰ. et ꝑ ↄn̄s non
debuit mr̄ eiꝰ ipm pariēdo dolorē ſentire. Et
ad ꝑdicta adduci poſſet illō q̄d ait Aug. in
li. de ſymbolo di. Naſcit̄ chr̄s ex ꝟgine ſicut
flos ex virga ſine ſemie ⁊c. Scd̄a rō ē legal'
Nā iuſtꝰ ⁊ innocēs n̄ d3 puniri. l. graccꝰ. C.
ad. l. iul'. de adul. ⁊ c. cog̃ſcētes. de cōſti. Cū g̃
hic dolor datꝰ fuerit ꝑme mulieri q̄a pecca/
uit: beata ꝟgo q̄ fuit inocētiſſima debuit ab
hoc dolore eſſe imunis. Tertia rō eſt diuia/
lis. Nā vbi fuit tāta dulcedo ⁊ ſuauitas nō
potuit eē dolor. Duo em̄ ↄ̄ria nō pn̄t ī eodez
inſtāti ī eſſe eidē ſubiecto: ſcḋm ph̄m ī ꝑdicamē
to q̄ntitatꝭ. et ī. ij. Topic. ⁊ no. in. l. ſi ancillā.
ff. de vſuca. pro ſuo. ⁊ ī cle. gr̄e. de reſcp̄. de q̄
plene ꝑ Car. flo. ī c. j. de ↄſti. imo ïcluſio vniꝰ
ↄ̄rij eſt alteriꝰ excluſio. ij. topic. ⁊. l. cū ꝓtoꝝ ī
pn̄. ff. de iudi. et. l. hec ꝟba. ff. de ꝟ. ſig. et c. cū
renūciat̄. xxxij. q. j. Et etiam d2 q̄ꝫ contrario
vno poſito tollit̄ reliquū. vt notat̄ in autē. de
mā. pn̄. §. neq̄z aūt. Cū igit̄ btiſſima ꝟgo ha
beret in vtero ſpūſſancti ſuauē inundantiā:
et filiū dei q̄ eſt dulcedo īfinita: vt ait Aug.
in li. de vero cultu. ꝑfecto dolere non potuit
Nam ſi (vt ait Aug. in q̄dā ſermone) tāin/
gens et tāmaxima eſt dulcedo dei q̄ꝫ ſi in in/
ferno vna gutta deſcēderet: totā damnatoꝝ
amaritudinē dulcoraret. Quid iocūditatis
ſentire debebat ⁊ dulcedis ipſa ꝟgo digniſſi
maq̄ in ſuo ſacratiſſimo vtero fontē diuine
dulcedinis habebat: ⁊ pariendo eū ſuauiſſi
me effūdebat. Ex ꝑdictꝭ igit̄ patet q̄ꝫ cōgru/
enter dixerit angelꝰ btiſſime ꝟgini: Aue. q̄ſi
ſine ve. i. ſine oī ve. q2 ī definita eq̄pollet vni/
uerſali ſcḋm iura. l. j. §. cum vrbē. ff. de offi. ꝑ
fec. vr. et. l. ſi pluribus. ff. de lega. ij. et ibi Al

bꝛicus de roſate. et c. ſi romanoꝝ. xix. diſt. et
c. quia circa. de pui. et c. vlt. de ꝯiugio lepro-
ſoꝝ. et. ff. de ſerui. vrba. pdi. l. ſi ſeruit⁹. §. j. et
l. ſi dom⁹. §. q edificiū. et ibi Jaco. de but. ff.
co. ti. ꝛ. ff. de rebꝫ dubijs. l. ſi is q. §. vtꝝ. in fi
ne. et c. vt circa. de elec. l. vj. et ibi glo. et c. pa-
ſtoralis. de dona. et. l. cū auꝝ. ff. de auro ꝛ ar
gento legato. et ꝑ Bart. in. l. ſi cū dies. §. ple
nū. ff. de arbitr. et ꝑ Dynū eꝝ de regul' iur.
in pemio li. vj. et ꝑ doctores in c. ſaluatoꝛ. j.
M q. iij. et c. ꝙ ſi doꝛmierit. xxxj. q. j. ¶ Sic aūt
ve eſt termin⁹ cōminationis ꝯtra pctōꝛes: ſic
aue eſt terminus ꝯſolationis: confoꝛtatiōis
et bñdictionis iuſtis. Recteq3 dicim⁹ cū an
gelo ipſi domine noſtre Aue. Nō em̄ fuit in
ipſa illō ve de quo dꝛ Eccl'iaſtes. iiij. Ve ſo-
li: quia ſi ceciderit nō habet ſubleuātē. Ipſa
em̄ nunq3 fuit ſola: ſed ſemꝑ deo ꝛ angelis
comitata. Nec etiam illud Eccēs. x. Ve tibi
terra cuius rex eſt puer. Beata etem̄ ꝟgo q
in diuinis ſcripturis appellat' terra: a puero
non fuit recta ſed a deo gubernata. De quo
Dan. vij. dicit' Antiquus dieꝝ ſedit. ſ. in be-
ata ꝟgine. Non fuit etiam in ea illō Eccl. ij.
Ve duplici coꝛde ꝛ labijs ſceleratis ꝛ mani-
bus malefacientibꝫ ꝛ pctōꝛi ingredienti ter
ram duabꝫ vijs. Nam fuit ſimplici coꝛde et
lingua optima ac manibus mūdiſſimis de-
coꝛata: ac ſine vlla duplicitate. Non etiā fu-
it in ea illud Eſa. iij. ca. Ve impio in malum
cum omni pietate fuerit repleta. Nō etiā fu
it in ipſa illud eiuſdem libꝛi. v. ca. Ve q tra-
bitis iniqtatē in funiculis vanitatꝫ. In ipſa
nanq3 nulla vnq3 iniquitas vel vanitas fu-
it. Nec illō quod in eodē ca. ſcptuꝫ eſt. Ve q
ſapientes eſtꝫ in oculis veſtris: cū in ſua re-
putatiōe eſſet viliſſima ꝛ valde abiecta. Nec
etiam illud eiuſdem libꝛi. ca. vj. Ve mihi qa
tacui. Ipſa em̄ non tacuit vbi opus fuit. ſed
locuta eſt cum angelo: conſenſum ſuum cō-
ceptiōi cbꝛi ꝑbendo. Nec illud eiuſdeꝫ libꝛi
ca. xxxiij. Ve q pꝛedarꝫ. Non ſolū em̄ aliena
nō abſtulit: ſed oīa ſua pauperibꝫ erogauit.
Nec illud eiuſdē libꝛi ca. xlv. Ve qui cōtradi
cit factoꝛi ſuo. Nec illud Hiere. xlv. Ve nob
quia peccauim⁹. Ipa em̄ ſemꝑ volūtatē ſu-
am diuine voluntati conformauit. et vt ſu-
pꝛa dictum eſt nunq3 peccauit. Nec etiaꝫ fu
it in ea illud Amos. vj. Ve qui opulenti eſtꝫ
Nec illud Eſa. v. Ve q potentes eſtis ad bi
bendum vinum. Ipſa em̄ ſūme abſtinentie
fuit in cibo ꝛ potu. Nec illud Matth. xviij
Ve homini illi ꝑ quem ſcandalū venit. Nō
em̄ vnq3 aliquē ſcandalizauit: ſed omnes be
ne edificauit. Nec etiā in illa fuit illō Mat
thei. xxiij. Ve vobis hypocrite. Ipſa em̄ hy-
pocriſim ſumme deteſtata ē ꝛ euitauit. Nō
etiam fuit in ea illud Lu. vj. Ve vobis q ſa-
turati eſtis. Ipſa enim de ipſa cecinit Lu. j.
Eſurientes impleuit bonis. ſ. deus. Nec fuit
in ea illud eiuſdē ca. Ve vobis q ridetis. Vl'
illud. Ve vobis diuitibꝫ. Ipſa nanq3 nunq3
diſſolutōibꝫ vacauit: nec diuitias hēre volu-
it: ſed oꝛōnibꝫ ꝛ deuotiōibꝫ dedita fuit: ꝛ di-
uitias cōtēnens paupcula eſſe voluit. Ipſam
ergo ꝯgrue ſalutam⁹ dicētes: Aue Maria.
quia nullū vnq3 ve fuit in ea q̄d ei nocumen
tū quouis modo afferret.

Pars. II. huius ſmonis que dicit' grati-
ficationis.

Gratia dei fuit multipl'r in Ma- N
ria. Unde Bern̄. in q̄dam ſermōe
inqt ꝙ habuit grās coꝛpales: men
tales ꝛ celeſtes. Grās āt coꝛpales
habuit q̄ttuoꝛ que fluxerūt in carne ei⁹: qa
ipſa fuit virginitatis pꝛimiceria ſine coꝛru-
ptione fecunda: ſine grauedine grauida: et
ſine doloꝛe puerꝑa: vt ſupꝛa dictū eſt. Gra-
tie mentales ſiue ſpūales fuerunt quattuoꝛ
que fluxerunt in eius mente. ſ. deuotio hūi-
litatis: reuerentia pudoꝛis: magnitudo cre-
dulitatꝫ: ꝛ martyriū coꝛdis. Hē celeſtes ſil'r
fuerunt q̄ttuoꝛ q fluxerūt de celo. ſ. ei⁹ in vte
ro ſctificatio: angelica ſalutatio: ſpūſancti
ſupuentio: ꝛ filij dei ꝯceptio. ¶ Poſſumus Septē-
q3 dicere ꝙ btā ꝟgo ſeptēplicē habuit graꝝ plicē gra
diuerſitatē. Pꝛio grē inuentiōem. Un̄ dixit tiā habu
ei angelus Lu. j. Inueniſti grām apō deum it.
Ubi Bern̄ ait. Inueniſti graꝫ quā q̄rebas:
inueniſti q̄d ante te inuenire nemo potuit.
Pōt g̃ peccatoꝛes ſecure ſibi dicere: Redde
nobis grām quā ꝑnob inueniſti: q2 niſi nos
peccatoꝛes fuiſſem⁹: tu talē ac tantā gratiaꝫ
nō inueniſſes. ſ. vt eſſes mater redemptoꝛis.
Secūdo habuit grē in vētre repletiōeꝫ. Jō
vocauit eam angelus gratia plenam. ¶ Eſt Triplex
aūt triplex plenitudo. Quedaꝫ eſt inſtar flu- plenitu-
minis. et iſta fuit in cbꝛō: iuxta illud pſ. lxiij do grē
Flumen dei repletū eſt aq̄s. Quedā eſt iſtar
riui. et iſta fuit in Stephano ꝛ i ceterꝫ ſctis
Un̄ pſ. ꝑdicto dꝛ. Riuos ei⁹ inebꝛians. Et q
dā eſt media inter has duas: q eſt inſtar fon
tium. et hec fuit in Maria. q2 ſemꝑ fuit ple
na ꝛ nunq3 in aliq̄ diminuta. ꝛ ſic ei⁹ plenitu
do fuit media inter plenitudinē diuinā ꝛ hu
manā: ita ꝙ ei⁹ plenitudo fuit minoꝛ q3 di-
uina: ſed maioꝛ q3 oīs alia plenitudo huma
na. Unde Bern̄. ait. Legim⁹ Stephanū ple
nū gratia ꝛ apl'os plenos ſpūſctō: ſed longe
diſſil'r a Maria. q2 nec in illo habitauit coꝛ
poraliter diuinitatꝫ plenitudo: nec illi cōce-
perunt de ſpūſancto Hec ille. Et ideo de be-
ata virgie que a deo recepit plenitudinē gra
tiaꝝ ꝛ in ſacra ſcriptura appellat' terra expo
ni poteſt illō pſ. xxiij. Dn̄i eſt terra ꝛ plenitu

do eius. Qď etiā hr̄.j. Coꝛ.x.et.viij.diſt.c.q̄
iure.et.xiij.q.ij.c.in eccl'iaſtico. et ex̄ de deci.
c.tua nob. Bt̄us q̄ȝ Hierony.ſup illō Lu.j.
Aue gr̄a plena.inq̄t. Talib' decebat ꝟginē
oppignerari mūerib' vt eſſet gr̄a plena:q̄ de
dit celis gl'iam:terrȝ deū/paceq̄ȝ refudit:gē
tibus fidem:finem vicijs:vite oꝛdinē:moꝛi
bus diſciplinā. Tertio habuit gratie accu
mulatiōem.q̄a ea q̄ alij ſancti habuerūt par
ticulariter:ipa habuit vniuerſal'r. Vñ Hie
ro.in ſermo ne aſſumptiōis ait. Bñ gr̄a ple
na:q̄a ceterȝ q̄dē p partes gr̄a p̄ſtat̄: Marie
ꝟo tota ſe infudit gr̄e plenitudo. Deſcendit
q̄ppe ſicut pluuia in vellus:et ſtillicidia ſtil
lantia ſup terrā. Plane celeſtȝ imber lapſu
placido virgineū vellus infudit: ꝛ tota diui
nitatis vnda in ei' carne ſe cōtulit:ac demū
p crucȝ patibulū expſſum oib' terrȝ pluuiā
ſalutȝ ifudit: ꝛ hūanis mētib' ſtillicidia gr̄e
p̄ſtitit. Vere ḡ plena p quā largo ſpūſſcti im
bꝛe ſupfuſa eſt oīs caro. Q ꝟo ipſa habue
rit oēs gr̄as vniuerſal'r q̄s ceteri habuerunt
particularit̄:patet. q̄a Abꝛaā q̄dē habuit fi
dem:ſȝ ipa fidelioꝛ. Moyſes māſuetudinē:
ſed ipa manſuetioꝛ. Dauid hūilitatē:ſed ipa
humilioꝛ. Joānes ꝟginitatē: ſed ipa purioꝛ
Martha hoſpitalitatē:ſed ipa liberalioꝛ.qꝛ
nouem menſib' chr̄m in ſuo vtero poꝛtauit.
Magdalena contemplationē: ſed ipa in cō
tēplatione ſublimioꝛ. Nicolaus miſcďiam:
ſed ipſa clementioꝛ: q̄a mr̄ miſcďie appellat̄.
Quarto habuit gr̄e accumulate impmixtio
nē. Alij nāq̄ȝ ſcti habuerūt gr̄aȝ: ſed cū pmi
xtione venialiū.in ipa aūt nulla fuit peccati
admixtio.iux̄ illud Cañ.iiij. Tota pulcra es
amica mea ꝛ macula nō eſt i te. Jpa em̄ fu
it pulcra:qꝛ ſine pctō oꝛiginali. Fuit tota pul
cra:qꝛ ſine pctō actuali. Fuit etiā ſine macu
la:qꝛ ſine pctō veniali. Quito habuit gr̄e im
pmixte conſeruationē ꝛ ꝯfirmatiōem. Adeo
nāq̄ȝ in gratia ꝯfirmata fuit ꝛ ꝯſuata ꝙ ab
illa nunq̄ȝ cadere potuit: eoꝙ diuina ſapien
tia ſeptē eā colūnis muniuit: Sap.ix. Per
ſeptē aūt colūnas (vt ſ. dictum eſt) intelligi
pnt ſeptē ſpūſſancti dona:q̄b' ipſa plena fu
it. Vl' pnt intelligi ſeptē ꝟtutes:tres theolo
gice ꝛ q̄ttuoꝛ cardinales ſiue politice q̄s ipa
habuit. Vñ Ecci.xxiiij.ait. Jn me oīs gr̄a vi
te ꝛ ꝟtutȝ. Sexto habuit gr̄e ꝯſeruate remu
nerationē. Quia em̄ de' dat mēſurā gl'ie ſcḋm
quantitatē humilitatȝ ꝛ gratie:ideo de' ſibi
imenſitatē gl'ie ꝯtulit.qꝛ imēſam hūilitatē ꝛ
gratiā habuit. Qm̄ em̄ pfunde ſe hūiliauit:
ideo alte ſublimari pmeruit q̄ntū ad locum
ſubiectū ꝛ affectū. Nā qꝛ ipſa recubuit in no
uiſſimo loco:iō exaltari meruit ſup choꝛos
oīm angeloꝝ. Et q̄a humilitatē habuit inte
rius in coꝛde et manſuetudinē exteri' in coꝛ
poꝛe:ideo exaltari pmeruit q̄ntū ad totū ſu
um ſubiectū.ſ.coꝛp' ꝛ aīam.qꝛ ꝛ aīa ei' fu
it gl'ificata:ꝛ coꝛp' fuit veſte imoꝛtalitatȝ i
dutū. Et qꝛ ſe hūiliauit:ſumēdo ancille offi
ciū:iō cōmiſſum ē ei officiū illuminādi ſan
ctos q̄ ſunt in via: ꝛ illos q̄ ſunt in p̄ria. Vñ
Ber.inq̄t. Marie p̄ñtia toꝛ' illūinat̄ oꝛbis:
adeo vt ipſa celeſtȝ patria clari' rutilet virgi
nee lāpadis illuſtrata fulgoꝛib'. Itē pꝓter h̄
ꝙ ſe appellauit ꝛ reputauit ancillā facta eſt
dei mr̄ ꝛ dña angeloꝝ. vñ poeta vulgarȝ in
q̄t illi. Qñ deſti ri poſta al meſſo facto. Ecco
lancilla del ſignoꝛe dicēdo laterna vita ſuo
carnal māto fece del ſangue del tuo coꝛ pꝛē
drēno. Sopꝛa di te tāta gratia infondendo
che ci aſcumangel de la ſomna altura. Tiſe
ſubiecto come bon famelio. Septio habuit
gr̄e remunerate emanatiōeȝ ſiue diffuſionē.
qꝛ ſup nos miſcďiā ꝛ gr̄am ſuam lōge:late:
ſublimit̄ ꝛ pfūde diffundit. Vñ Bern.ait.
Quis o bñdicta miſcďie tue lōgitudinē: lati
tudinē:ſublimitatē ꝛ pfūdū inueſtigare po
ſit. Lōgitudo ei' vſq̄ȝ i diē nouiſſimū ſubue
nit vniuerſ. Latitudo ei' replet oꝛbē terraꝝ:
vt miſcďia ei' plena ſit oīs t̄ra. Sublimitas
ei' ciuitatȝ ſupne ruinas iſtaurauit. Pꝛofū
ditas ei' ſedētib' i regiōe vmbꝛe moꝛtȝ redē
ptionē obtinuit. Tu ḡ pietatȝ gr̄aȝ quā apd
deū inueniſti notā facias mōo: obtinēdo re
is veniā:egris medelā:puſillis coꝛde robur:
afflictȝ ꝯſolatiōeȝ:piclitātib' adiutoꝛiū ꝛ li
beratiōnē. Hec ille. ¶ Sȝ p maioꝛi p̄dcoꝝ
declaratōe ē ſciēdū ꝙ btā ꝟgo habuit gr̄am Maria
purā:plenā: ꝛ ſupplenā. Habuit nāq̄ȝ gr̄am habuit ꝫ
purā ſine alicui' ꝯtrij admixtōe. Habuit ple plenā purā
nā gr̄aȝ ſine aliq̄ diminutōe. Habuit gr̄am
ſupplenā cum larga diffuſiōe. Pꝛio habuit
gr̄aȝ purā ſine ꝯtrij admixtione. Scti em̄ alij
in vita p̄ñti ꝛſi hn̄t gr̄am:tñ cum ea hn̄t
admixtionē. Pꝛio timoꝛȝ.ſ.ne eſſent ingrati
deo. Ecci.ix. Nemo ſcit ꝛc. vel ne caderent a
gr̄a.j.Coꝛ.x. Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne
cadat. Iſtā aūt admixtiōeȝ timoꝛis b.virgo
nō habuit:qꝛ certa erat ſe gr̄aȝ dei hr̄e:vt ſu
pꝛa dictū eſt:cū ei angel' ex pte dei dixiſſet:
Aue gr̄a plena. Sciebat etiā ꝙ a gr̄a cadere
ñ poterat. Vñ dicere poterat illō Ecci.xxiiij
Vſq̄ȝ ad futuꝝ ſeculū nō deſinā. Secundo
ſerui dei habēt admixtionē laboꝛis.qꝛ opoꝛ
tet eos multū laboꝛare ad ſenſualitatē obdo
mādā ꝛ rōni ſubijciēdā. iuxta illō.j.Coꝛ.ix.
Caſtigo coꝛp' meū ꝛ i ſeruitutem redigo ꝛc.
Iſtā aūt admixtionē laboꝛis nō habuit ꝟgo
bñdicta:quia nullos mot' rōni ꝯtrios vnq̄ȝ
pſenſit. Unde Bern.ait. Beata virgo ictus
impugnationis nunq̄ȝ ptulit:ꝛ incētiua car
nis non tolerauit.caput ſerpentis contritu
ita ꝙ eā fugiens expauit. Tertio ſancti viri

hñt admiſtionē doloris: et eo ꝙ multos de
fectus hr̄e ſe vident: etſi aliq̄s defectū ſe hr̄e
non crederet: tūc ipſe omnes hr̄et: iuxᷓ illud
Bern̄. in q̄dam ſer. Omnia illi deſunt q̄ ni-
hil ſibi deeſſe putat. Iſtam aūt admiſtionē
btā v̄go non habuit: q2 nullus defectus grē
vnq̄z in ea fuit: ſed omnes grās ⁊ v̄tutes ſp̄
habuit. Ex quo ſequit̄ ꝙ habuit grām plenā (Habuit graz plenā)
ſine aliq̄ defectu vel diminutione. Magnū
q̄ppe eſt hr̄e potētiam receptiuā grē quā ha-
bent pctōres dum ſunt in mundo: ſed ea ca-
rent damnati in inferno: et illud ē magnum
chaos qd̄ eſt in inferno: impotentia. ſ. ad gra
tiam recipiēdā: iuxᷓ illd̄ Luc. xvj. Int̄ nos et
vos eſt magnum chaos. Maius aūt eſt ha
bere guſtū ſiue guttā grē quā hñt boni dū
adhuc ſunt impfecti: et iſta gutta grē valet
eis ad bonoꝝ opeꝝ fecundationē: et ad vici
orum refrigerationē: ac ad ſitī mūdane exti
ctionē. De duobꝫ p̄mis dr̄ Can. v. Caput me
um plenum ē rore: ⁊ cincinni mei guttis no
ctium. De t̄tio dr̄ Auguſ. in q̄dam ſer. Qui
biberit de fluuio padiſi cuius vna gutta ma
ior ē oceano: reſtat vt in eo ſitī hui⁹ mūdi pe
nit⁹ extincta ſit. Maximū v̄o eſt hr̄e calicē
plenum grē quem hñt viri pfecti. de q̄bꝫ dr̄
Act. ij. Repleti ſunt omnes ſpū ſctō. Et iſte
calix grē valet eis ad ſalutem adq̄rendā: ad
fiduciā de deo obtinendā: ⁊ ad ꝯſolationem
mundanam obliuioni tradendā. De duobꝫ
p̄mis dr̄ Pſ. cxv. Calicem ſalutarī accipiā:
⁊ nomen dn̄i inuocabo. De t̄tio dr̄ Pſ. xxij.
Calix meus inebrians q̄ꝫ p̄clarus eſt. Per-
maximū āt ē hr̄e fōtē grē: quē hñt btī: et iſte
fons eos viuificat et ſatiat et inebriat: iuxᷓ il
lud Pſ. Inebriabunt̄ ab vbertate domus
tue: ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos.
Jō Cant. v. dr̄: Bibite amici et inebriamini
chariſſimi. Ad iſtū aūt fontē ſitiens peruni-
re p̄pha et ibi ſatiari petebat dicens Pſ. xlj
Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū ⁊c. Su-
permaximū v̄o eſt non tm̄ hr̄e potentiam rece
ptiuam grē et guſtū grē atq̄ꝫ calicē: ſꝫ etiam
fluuiū oīm graꝝ. Et iſtā plenitudinē hꝫ btā
v̄go maria. de q̄ dr̄ Cantī. iiij. Fons hortoꝝ
puteus aq̄ꝝ viuentiū q̄ fluunt impetu de li
bano. Ipa eſt em̄ pute⁹ aq̄ꝝ viuentiū inq̄ꝫtū
pctōres mortuos viuificat a pctō. Eſt fons
hortoꝝ inq̄ꝫtū bonos fecundat in ope bono
Eſt fluuius vadens cū impetu inq̄ꝫtū btōs
letificat in celo. Iuxᷓ illd̄ Pſ. xlv. Fluminis
impetus letificat ciuitatē dei. ¶ Tertio habu
it ⁊ habꝫ grām ſupplenam cū larga ⁊ plena (Habuit et habꝫ grām ſuplenā)
diffuſione. Vn̄ Bern̄. inq̄t: Btā v̄go velut
alteꝝ ſolem induit: q2 ſic ille ſup bonos ⁊ ma
los indifferent̄ orit̄: ſic ipa q̄q̄ꝫ p̄terita meri
ta non diſcernit: ſꝫ oībꝫ exorabilem ⁊ clemē-
tiſſimā ſe exponit: oīm q̄ꝫ neceſſitates ampliſ
ſimo miſerat̄ affectu. Tam copioſa aūt eſt ⁊
tam plena ꝙ eius plenitudinē ſenſit infern⁹:
q2 p eam expoliatus fuit / ſenſit t̄ra: q2 mor-
tuos reddidit / ſenſit celum qd̄ ſe apuit / ſen-
ſerunt angeli q̄ fuerūt repati / ſenſerūt pctō-
res q̄ fuerunt iuſtificati / ſenſerunt iuſti q̄ fu
erunt btificati. Addit etiam Ber. Virgo be
ata p̄cioſum illd̄ balſamū tanta copia: tāta
q̄ꝫ diffudit plenitudine vt copioſiſſime influ
at circūq̄ꝫ. Et iteꝝ ait: Quanto ḡ deuotio
nis affectu mariā a nobꝫ honorari voluit de⁹
q̄ toti⁹ boni plenitudinem in ea poſuit vt ſi-
qd in nobꝫ eſt ſpei: ſiq̄d grē vel ſalutis: ab ea
nouerim⁹ redūdare q̄ aſcendit affluens de-
litijs. Totī ḡ medull̄ cordis veneremur ma
riā: q2 ſic eſt voluntas eius q̄ totū nos habe
re voluit p illam. Hec ille. Habuit igit̄ btiſ-
ſima v̄go plenitudinem graꝝ. ¶ Sed notā
dum eſt ꝙ q̄druplex eſt plenitudo. Prima (Quadruplex eſt plēitudo)
dr̄ ſufficientie: quā hñt oēs electi. q̄ q̄dē hñt
omnia q̄ ſunt eis ſufficientia ad ſalutē. De
q̄ plenitudine dr̄ Act. vj. Stephan⁹ aūt ple
nus grā ⁊c. Scd̄a eſt plenitudo abūdantie:
quā habuerūt apl'i q̄ p̄ ceterī ſctis ſpm̄ ſctm̄
in maiori abundantia receperūt. Et ita ītel-
ligit̄ illud Act. j. Repleti ſunt oēs ſpū ſctō.
Tertia eſt excellentie quā habuit btā v̄go: ⁊
ita ītelligit̄ ſalutatio āgelica dicen̄. Aue grā
plena. Ipa em̄ excellētiſſime ſup oēs apl'os
⁊ ſctōs ſpm̄ ſctm̄ recepit: iuxᷓ illd̄ Prouerb.
vlt̄. Multe filie ꝯgregauerūt ſibi diuitias:
tu v̄o ſupgreſſa es vniuerſas. Cetere em̄ ha
buerūt menſurā grē: Maria aūt fontē graꝝ
rum. Cetere habuerūt v̄tutes ⁊ grās p̄ticu-
larit̄: Maria v̄o habuit oēs vlr̄. Quarta ē
plenitudo effluentie quā habuit chr̄s: vn̄ d̄
ipo dr̄ Joan. j. De plenitudine ei⁹ oēs acce-
pimus grām p grā. Prima aūt plenitudo q̄
eſt in ſanctis aſſimilatur plenitudini vaſis.
Vas em̄ habet plenitudinem menſuratā ſꝫ
ſuam ꝓportionem: ſic et de⁹ ſm ꝙ hō diſpōit
vas aīe: dat ſibi menſuram grē. iuxᷓ illud
Eph. iiij. Vnicuiq̄ꝫ data ē grā ſm mēſuram
donatiōis chr̄i. Scd̄a plenitudo que eſt in
apl'is aſſimilat̄ plenitudini riuuli decurren
tis. Ipſi em̄ riuos doctrinaꝝ ſuaꝝ ſparſerūt
⁊ ipm̄ mundū infecundū germinare fecerūt
Iuxᷓ illd̄ Pſ. lxiiij. p̄allegati. Riuos ei⁹ ine-
brians m̄tiplica genimina ei⁹ ⁊c. De iſtī ri-
uis dr̄ Eſa. xxxiij. Locus fluuioꝝ riui latiſſi
mi et patētes. Scti em̄ apl'i fuerūt loc⁹ flu-
uioꝝ p plenā a deo receptā ſapiam: ⁊ fuerūt
riui p̄manentē doctrinā: et fuerūt patētes p
ſctām ꝯuerſationē aptā. Tertia plenitudo q̄
fuit in v̄gine aſſimilat̄ plenitudini fontī. vt
ē dictū ē p illd̄ Can. iiij. Fōs hortoꝝ ⁊c. Ha
bet em̄ fructuoſam germinationē: et ido dr̄
fons hortoꝝ. Habet ppetuā effuſionē: ido dr̄

puteꝰ aqꝛ viuentiũ. Habꝫ velocē ⁊ abũdan
tē emanationē/ ⁊ iō ſeqꝛ: q̄ fluūt impetu ō li
bano. Quarta plenitudo q̄ in chꝛo aſſimila
tur plenitudi flumis: qꝛ a nll'o alio flumine
incipit: ſed a mari ꝓcedit et ſꝑ fluit. De q̄ dꝛ
pſ. ꝑdicto. Flumē dei repletū ē aqꝛ ⁊c. Iſtō
aūt flumē ſic impletū: mr̄em ſuā ſpūſctō ſic
impleuit ꝙ ſeipm̄ q̄ eſt cibꝰ angeloꝝ in ea ꝑ/
parauit in cibū hoīm/ iō ſubdit: Paraſti ci
bū illoꝝ: qm̄ ita ē ꝑparatio eiꝰ. Deinde emiſit
riuos. ſ. apl'os: q̄s ſic inebꝛiauit. i. tāta abū
dantia impleuit ꝙ ꝑ eos germīa fidei ꝑ totū
oꝛbem m'ltiplicauit/ iō ſubdit: Riuos eiꝰ i/
ebꝛians multiplica genimīa eiꝰ. Deinde illō
flumen emiſit ſtillicidia .i. in coꝛdibꝰ alioꝛū
ſanctoꝝ miſit ſpūſſcti dona: ꝑ q̄ gaudenter
eos germinare fec̄ ꝑ opa bona/ iō ſubdit: In
R ſtillicidijs eiꝰ letabit germinās. ❡ Iſtā aūt
Maria plenitudinē ſuꝑeffluentē chꝛs donauit mr̄i
hꝫ q̄dru/ ſue: qꝛ de plenitudine eiꝰ accipiunt vniuerſi:
plicē mē non tñ oībꝰ eq̄l'r ſe diffundit: ſed ſm̄ diſpo/
ſurā grā ſitionē recipientiū dat mēſuram grāꝝ. Ha
rū. bet em̄ q̄druplicē menſurā. de q̄ dꝛ Luc. vj.
Menſurā bonā ⁊ ꝯfertā ⁊ coagitatā ⁊ ſuꝑ/
effluentē dabūt in ſinū veſtꝝ. Ipa nāqꝫ q̄ſ/
dam fac̄ bñ incipe ꝑ grām incipientē: et iſtꝭ
dat menſurā bonā q̄ſdam fac̄ in medio ꝓfi/
cere ꝑ grām ꝓgredientē: et iſtis dat mēſurā
ꝯfertam: qꝛ maioꝛē grām eis ꝯfert: q̄ſdā fa/
cit ſemꝑ ꝑſeuerare: ⁊ iſtꝭ dat menſurā coagi
tatam: qꝛ grā dei ſic exagitat eos ⁊ cōfirmat
ꝙ ab ipa nunq̄ꝫ cadūt: q̄ſdā ꝟo fac̄ ſuꝑefflue
re ꝑ grām ꝑficientē ꝑ quā ipſi effluūt: mō ꝑ
ꝟba edificatoꝛia: mō ꝑ bona exempla: et mō
Quattu ꝑ miſcdīe opa. ❡ Notandū āt ꝙ ſunt q̄ttu/
oꝛ ſūt ſig̃ oꝛ ſigna plenitudis. Primū ē nō reſonare.
pleītudiſ ſic pꝫ in vaſe pleno vino: qō repcuſſum nō
ī maria reſonat. Iō dꝛ Iob. vij. Nunq̄d mugiet bos
cū an̄ pſepe plenum fuerit? Scdm̄ ē nō plꝰ
appetere: ſic pꝫ in ſtomacho pleno q̄ non plꝰ
appetit eoꝙ ſaturitatē hꝫ. Iō dꝛ ꝓuer. xj. Aīa
ſaturata calcabit fauū: aīa ꝟo eſuriens etiā
amarꝝ ꝓ dulci ſumet. Tertiū ē ſuꝑeffluere: ſi
cut patꝫ in fluuio inundante. vñ Ecci. xxiiij.
dꝛ: Qui implet q̄ſi phiſon ſapiam. Phiſon
em̄ ē fluuiꝰ ꝑadiſi t'reſtrꝭ: q̄ ō ꝑadiſo egredi/
ens: t'ram euilath circūit ⁊ iūdat. Quartū
ſignū eſt ponderoſum eē: ſic patꝫ in vaſe: qō
qñ ē vacuū/ eſt leue: ſed qñ eſt plenū/ eſt pon
deroſū. Iſta aūt q̄ttuoꝛ ſigna fuerunt in be
ata ꝟgine: ꝑ q̄ oñdit ꝙ fuit grā plena. Pꝛio
em̄ nunq̄ꝫ reſonauit ꝑ impatientiā vel mur/
murationē: lꝫ m'ltas tribulatiōes ꝑpeſſa ſit:
ſed ſemꝑ de oībꝰ deo grās egit. Scdō quia
adeo coꝛ ſuū fuit plenū amoꝛe celeſtiū ꝙ nū
q̄ꝫ mūdana appetijt: ſꝫ ſemꝑ t'rena deſpexit:
qꝛ celeſtē dulcedinē deguſtauit: iō oīs dulce
do mūdana ſibi amara fuit. Vñ ꝓuer. vl. dꝛ:
Guſtauit ⁊ vidit qꝛ bona ē negociatio eius.
Nam ſic dic̄ Chꝛyſ. Vere nō hꝫ qō ſuꝑ t'rā
amet q̄ celeſtē dulcedinē deguſtauit. Tertio
ꝑ cōtinua bñficia nunq̄ꝫ effluere ceſſauit. vñ
Bern. ſuꝑ Miſſus ē/ ait: De plenitudine eiꝰ
accipiūt vniuerſi; captiuus redemptionē: ce
cus illuminationē: eger curationē: triſtꝭ ꝯſo
lationem; pctoꝛ veniā: iuſtꝰ grām: angelꝰ le/
ticiam: filius dei hūane carnis ſubam: et to/
ta trinitas gl'iam: ita vt nō ſitꝭ q̄ ſe abſcōdat
a caloꝛe eiꝰ. Quarto intantū fuit ꝑ maxima
grē plenitudine ponderoſa: ꝙ ſi ipa ſola in
vna ſtatera poneret ab vna ꝑte: et ceteri oēs
ſcti tā noui q̄ꝫ veterꝭ teſtamēti ⁊ oēs angeli i
alia: ipa ampliꝰ ponderaret. Vñ Bern. vbi
ſ̄ exponens illō Ecci. xxiiij. In plenitudie ſā
ctoꝝ detētio mea. inq̄t: Vere i plenitudie ſā
ctoꝝ detentio eiꝰ: cui nō defuit fides pt̄iar/
chaꝝ/ nec ſpes ꝓphaꝝ/ nec zelꝰ apl'oꝝ/ nec cō
ſtantia martyrū/ nec ſobꝛietas ꝯfeſſoꝝ/ nec
caſtitas ꝟginū/ nec fecūditas ꝯiugataꝝ/ nec
puritas angeloꝝ. ❡ Si aūt q̄rat q̄l'r bñiſſi/
ma ꝟgo grām tantā inuenit? Eſt ſciendū ꝙ
eua ꝑ tria grām dei amiſit. ſ. ꝑ ſuꝑbiam/ ino
bedientiā/ ⁊ curioſitatē vanā. E contra ꝟo be
nedicta ꝟgo grām dei inuenit merito hūili/
tatꝭ quā habuit. ſ. qñ ſe ancillā vocauit. Su
ꝑ quem locum dꝛ Bern. Semꝑ ſolet eē grē
diuine familiarꝭ hūilitas q̄ cedere nō nouit
honoꝛibꝰ: inſoleſcere gl'ia neſcit/ mr̄ dī eligit:
⁊ ancillā ſe noīat. Nō ē magnū in abiectiōe
eē hūilē: magna ⁊ rara ꝟtus eſt hūilitas ho/
noꝛata. Scdō inuenit grām merito obediē
tie quā deo exhibuit qñ dixit: Fiat mihi ſm̄
ꝟbum tuum. Vñ Aug. in q̄dā ſer. ait eua oc
cidendo obfuit. Maria viuificando ꝓfuit/
ꝑ inobedientia em̄ obedientia cōmutat/ fi/
des ꝑ ꝑfidia cōpēſat. Tertio inuenit grāꝫ me
rito ſolitudis/ non em̄ fuit curioſa: ſed deo ⁊
ſibi vacauit. vñ angelꝰ nō inuenit eā in foro
tanq̄ꝫ mūdanis curꝭ inhiantē: ſꝫ in thalamo
tanq̄ꝫ ſoli deo vacantē. Dic̄ em̄ Amb. in li. ō
ꝟgibꝰ. Nō dꝫ ꝟgo eē vulgarꝭ. i. de vulgo/ nō
in foro/ nō i platea/ voce q̄rula/ geſtu lubꝛi/
ca/ facil' auditu vel affatu. Quicūqꝫ igit hec
tria hꝫ. ſ. hūilitatē. obediētie ꝓmptitudinē. ⁊
mentꝭ vacationē. dei grām poterit inuenire.
iuxͣ illō Eſa. lxvj. Suꝑ quē requieſcit ſpūs me
us niſi ſuꝑ hūilē? Ecce hūilitas. ⁊ q̄etū. Ecce
mentꝭ tranq̄llitas. ⁊ trementē ſmones me/
os ⁊ ex h̄ adimplentē. Ecce obediētie veloci/
tas. ❡ Si ꝟo q̄rat ꝓpt' q̄d btā ꝟgo inuenit
tantā grām? Rndet ꝙ non tm̄ ꝓpt' ſe: ſꝫ etiā
ꝓ nob: vt de eius plenitudine accipiamꝰ. vñ
Ber. vbi ſ̄ inq̄t: Copioſiſſima charitate bea
tiſſima ꝟgo ſapientibꝰ ⁊ inſipiētibꝰ debitricē
ſe fecit: oībꝰ miſcdīe ſue ſinū apit: vt de ple/
nitudine ſua cūcti recipiant. Hec ille. Suꝑ

S Qualit' maria inuēit grāꝫ

T Pꝛopt' nos inuenit tantā grām.

dicta aũt q̃ſi oĩa ↄfirmat Alb. ſup Miſſus
eſt. vbi int̃ alia dic̃: loquẽdo de plenitudine
gr̃e q̃ ē diſtinguere triplicē plenitudinem.
Pria ē effluxiua ꝛ non receptiua: ꝛ appellat̃
plenitudo eťna: ꝛ hec ē in deo ſolo q̃ dat gra
tiã ꝛ nõ recipit a q̃q̃ȝ. iux̃ illõ pſ. lxxxiij. Gra
tiam ꝛ gl̃iam dabit dñs. et hec plenitudo q̃
dei ē ſub figura aſueri/ q̃ iterp̃tat̃ btitudo:
deſcribit̃ Heſter. xv. vbi d̃r: Uidi te dñe q̃ſi
angelũ di ꝛ cõturbatũ ē cor meũ p̃ tiore gl̃ie
tue: valde ei mirabil' es dñe ꝛ facies tua ple
na ē oĩm gr̃az. Hãc plenitudinē recepit ꝟgo
maria i ſe: q2 deũ i mente habuit plenũ oĩm
gr̃az: et in vẽtre p̃ icarnationē. Et h̃ mõ nll's
al' habuit plenitudinē gr̃arũ niſi ipa: vt ait
Bernã. vbi ſ. Scd̃a plenitudo fuit i chr̃o ſȝ
hũanitatē. iux̃ illõ Joã. j. Plenũ gr̃e ꝛ ꝟi. Et
a Eſa. xj. d̃r: Requieſcet ſup eu ſp̃us dñi. ¶ Sȝ
ſciẽdũ q̃ oĩb ſctis data ē gr̃a ad mẽſurã: ſȝ
nob ignotã/ ſȝ illi notiſſimã q̃ oĩa ↄſtituit in
põdere/ nũero/ ꝛ mẽſura. Sap. xj. Homi ãt
chr̃o. i. aĩe ei9 ĩfuſa fuit gr̃a ab initio ſue ↄce-
ptiõis ſine mẽſura: ſm illõ Joã. iij. Nõ ei ad
mẽſurã dat de9 ſp̃m. ſ. ipi chr̃o. Fuit g̃ plen9
gr̃a/ q2 in ↄtuȝ hõ habuit p̃ gr̃am q̃ de9 hȝ p̃
nãm. Uñ d̃r Iſid. in li. d̃ trini. q̃ trinitas ſi-
bi ſoli nota ē ꝛ hoi aſſumpto. verũ q2 anima
chr̃i carni fuit vnita i ventre ꝟgĩs. ſic etiã p̃t
dici q̃ iſta plenitudo ſine mẽſura fuit i ꝟgi
ne vt dicat̃ gr̃a plena. ꝛ ita icelligit̃ illõ Hie
ro. ad Euſto. In Maria toti9 gr̃e q̃ in chr̃o
fuit venit plenitudo. Tertia plenitudo ē il-
la q̃ dat̃ ſctis ad mẽſurã. vt ſ̃ dictũ ē. Dicũt̃
aũt pleni ſȝ capacitatē ſuã: ꝛ hec plenitudo
fuit excellẽtiſſime i maria/ q̃ ſola (vt ait Al-
ber. vbi ſ̃) tãtã gr̃am habuit q̃ oĩs pura cre
atura maiorē recip̃e non potuit. Nã niſi ipa
eēt de9: nõ poſſȝ maior gr̃a intelligi q̃ȝ q̃ ſit
mr̃ dei. Hec ille. Hec g̃ mẽſura gr̃az tantũ
abũdãs fuit in ꝟgine q̃ztũ ad recipiẽdũ fuit
lata capacitas vniuerſe creature. Et merito
tantã recepit gr̃am (q2 vt inq̃t Thom. in. iij.
p̃te ſũ. q. xxvij.) q̃nto aliq̃d mag' approping̃t
p̃ncipio in q̃libet genere: tãto mag' p̃ticipat
effectũ illi9 p̃ncipij. Uñ d̃r Dioñ. iiij. ca. cele-
ſtis hierar. q̃ angeli q̃ ſt̃ deo ppinq̃ores ma-
gis p̃ticipant d̃ bonitatib ei9. chr̃s ãt ē p̃nci
piũ gr̃e ſm diuitatē auctoritatiue: ꝛ ſȝ hũa-
nitatē inſtr̃alr̃: iux̃ illud Joã. j. Gr̃a ꝛ ꝟitas
p̃ ieſum chr̃m facta ē. Trãſſumptiue i c. libē
ter. d̃ pe. diſt. j. et in c. vnico. ex̃ d̃ purg. poſt
par. ꝛ d̃ ↄſe. diſt. j. in p̃n. ꝛ diſti. ij. c. in calice.
Cũ igit̃ btiſſima ꝟgo Maria ppinq̃ſſima ei
fuerit ſm hũanitatē: q2 ex ea accepit hũanã
nãm. g̃ p̃ ceter' maiorē debuit a chr̃o plenitu
dinē gr̃e obtiere. Et iõ Alb. vbi ſ̃. ca. ccxxxvij
expoñẽdo illõ Lu. j. Inueniſti gr̃am apõ de
um/ inq̃t: Inueniſti gr̃am increatã: ꝛ in illa
ꝛ cũ illa oẽm creaturã. Uenerũt eñ tibi oĩa
bona parit̃ cũ illa Sap. vij. Hec ãt oĩa in-
ueniſti apõ deũ. Apud deũ dico ppinq̃ſſima
ſil'itudie/ dignitate/ familiaritate/ ꝛ nature
vnitate: ꝛ h̃ apõ deũ creatorē/ recreatorem/ ꝛ
gl̃ificatorē. H' ille. Qui ēt eiuſdē li. c. ccxxx
vj. exponẽs p̃dicta ꝟba/ ait: Propriũ ē regi-
ne apõ regē eē. iux̃ illõ pſ. Aſtitit regia a de
xtris tuis. ſil'r ꝛ mr̃is p̃prium eē apõ filiũ. iij
Reg. ij. vbi d̃r Poſit9 ē thron9 mr̃is reg' apõ
thronũ reg'. Itẽ ſic d̃r fili9 eē apõ p̃rem p̃pter
identitatē nature. iux̃ illõ Jo. j. ꝛ ꝟbum erat
apõ deum. ſic etiã dici p̃t mr̃em eē apõ filiũ
p̃p̃t identitatē nature: in q̃ ē vnũ cũ mr̃e: ſic
ꝛ in alia nã ē vnũ cũ p̃re. Hec ille. Ex quib
p̃ȝ gl̃ioſam ꝟginem p̃p̃t ppinq̃tatē filij pleni
tudinē gr̃e ab eo ſuſcepiſſe. ¶ Subdit q̃ȝ p̃ x
dict9 doctor eiuſdē li. cxcviij. ca. Iam g̃ ſuffi
cient̃ oñſum ē q̃l'r btã ꝟgo gr̃a plena fuerit:
q2 oẽs gr̃as gñales ꝛ ſp̃ales oĩm creaturaz
in ſummo habuit: ꝛ etiã illas a q̃b oĩs crea
tura vacua fuit. nã ꝛ gr̃am increatã i ſe totã
cõtinuit. ꝛ ſic p̃ oẽȝ modũ gr̃a plena fuit. vñ
fuit vas di gr̃a plenũ. d̃ q̃ Eccl. xliij. d̃r: Uas
admirabile op9 excelſi. Et iõ illi ſic replete oi
gr̃a dicere poſſum9 illõ pſ. xliiij. Diffuſa eſt
gr̃a in labijs tuis: p̃pterea bñdixit te de9 in et-
num. Cum eñ de9 mãſuet' det gr̃am Pro-
uer. iij. ꝛ q̃ bon9 eſt hauriat ſibi gr̃am a dño
Prouer. xij. et ſi gr̃a dei ꝛ mĩa eſt in ſanct' ei9
Sap. iiij. et ſi q̃nto q̃s eſt maior ꝛ magis ſe
humiliat: tanto maiorē apõ deũ inuenit gra
tiã Eccl. iij. Nã de9 humilib dat gr̃am. Ja
cobi. iiij. et. j. Pe. v. p̃fecto btiſſima ꝟgo mã
ſuetiſſima/ optima/ ſanctiſſima/ atq̃ȝ humil
lima debuit ampliſſimã a deo cõſeq̃ gr̃am.
Et ſi p̃ reuerẽtia accedit nob bona gr̃a Eccl.
xxxij. merito in hac ꝟgine oĩm reuerẽdiſſima
ſup̃uenit indicibil' gr̃a dei. Uñ dic̃ ſanctus
Bonauen. in. j. diſt. xliiij. ar. j. q. iij. q̃ de9 de
potentia ordiaria non põt dare tantã grati-
am alicui pure creature q̃ntã dedit ꝟgi ma-
rie. Hanc aũt gratiã ipa ſola habuit q̃ reg'
regũ ꝛ dñi dñantiũ ꝛ dei creatoris oĩm mat̃
fuit. Quia g̃ tantũ deo gratioſa eſt: iõ p̃ oĩb
ſanct' q̃cq̃d ab eo petierit impetrabit. Si ei
impetrauit nob filium dei: q̃nto magis im-
petrabit remiſſionē pctõz. Propt̃ tãtas aũt
gratias quas hȝ ꝛ nob obtinet appellat̃ thro
nus gratie dei. Iõ Apl's ad Heb. iiij. inq̃t:
Adeam9 cũ fiducia ad thronuȝ gratie ei9 vt
miſcdiam ↄſeq̃mur ꝛ gl̃iam inueniam9 cuȝ
auxilio opportuno. Ad quam ille nos p̃ueni
re faciat qui in ſeculum ſeculi viuit ꝛ regnat
Amen.

¶ De eadē iocundiſſima annũciatiõe.
¶ Sermo. VIII

y Luce ſplendida
fulgebis. Tob. xiij. Feneſtra vitrea
talis eſt nature ꝙ per ipſam intrat
lux: ſed nõ puluis nec aq̃. Rõ eſt: q2 vitꝝ eſt
corp9 diaphanũ qđ aptũ eſt ad lucẽ recipien
dum: ꝛ ẽ cũ h̄ magne ſoliditatꝭ / ꝛ iõ impene
trabile. ¶ Spũal'r aũt dico ꝙ btã ꝟgo ma-
ria fuit feneſtra luciduſſima lucẽ ferẽs oim
ſaluandoꝝ: ꝛ tã corp9 ei9 q̃ ſpũs fuerũt diui
na grã ita ſoliditati ꝙ lꝫ ꝑ ipam eꝛni ſol' lux
nob illuxerit: tñ i eã nec culpa: nec macl'a vn-
Maria feneſtra. q̃ intrare valuit. Figura ãt hui9 hĩ Geñ. vij.
In arca eñi Noe erat feneſtra vitrea ꝑ quaꝫ
lux intrabat habitantib9 in arca: ꝛ tñ aq̃ di-
luuij ꝑ feneſtrã illã nõ potuerũt itrare. Per
arcã eñi figurat̃ btã virgo: in q̃ Noe. i. vera
q̃es. ſ. fili9 di reqeuit. Eccĩ. xxiiij. Et q̃ creauit
me / reqeuit in tabnaculo meo. Aures enim
btẽ ꝟgis fuerũt diaphane: vt ꝑ ipam intra-
ret vera lux: angelo nũciante: ꝛ hãc lucẽ oib9
cõicauit. Vñ ipa inq̃t Eccĩ. xxiiij. Ego in cel'
feci vt oriret̃ lumẽ indeficiẽs. Sꝫ cũ fuit tã
te ſoliditatꝭ vt null9 pcti aq̃ potuerit i ipam
itroire. Volẽs igit̃ ad eꝛnã patriã ꝑuenire:
hãc lucẽ tota adheſione dꝫ aſpicere. Vñ ait
Amb. in li. đ ꝟgitate. Sit nob tãq̃ i imagie
deſcripta ꝟgitas: vitaq̃ marie: in q̃ velut in
ſpecl'o refulget ſpẽs caſtitatꝭ ꝛ forma ꝟtutꝭ.
De cui9 ꝟgis annũciatiõe duas tñ ꝯſidera
tiões faciem9.
Prima dicet̃ habitatiõis
Scđa ꝟo bñdictiõis

¶ Pars. I. hui9 ſmõis / q̃ đ2 habitatiõis

x Dixit angel9 btẽ ꝟgi Luc. j. Dñs te-
cũ. In q̃b9 verbis denotat̃ habita
De9 ẽ i re h9 tripl'r. tio di in ꝟgine. ¶ Sciendũ ẽ ſm
magrm in. j. ſniaꝝ. di. xxxv. ꝙ de9
đ2 eẽ i oib9 reb9 creatꝭ tripl'r. ſ. ꝑ eẽntiã / pñti
am / ꝛ potentiã / ꝛ in ſctis ſuis q̃rto mõ. ſ. ꝑ i-
habitantẽ grãꝫ / vel h̄ incohoatã / vl' in futuro
ꝯſummatã. Oib9 ãt his modis erat dñs de
us cũ btã ꝟgine ꝑfectius q̃ i ceterꝭ oib9. Dĩ
eñi de9 eẽ in creaturꝭ ꝑ eẽntiã inq̃tũ ꝑ ſuum
ꝯtinuũ influxũ ꝯſeruat creata in eſſe. Vnđ
Greg. inq̃t: Oĩa in nihilũ redirẽt niſi ea ma
nus oipotẽtꝭ ſuſtẽtaret. Et ſic expõit Chryſ.
illđ Joã. j. Sine ipo. ſ. gubnãte / factũ eſt ni
hil. i. qđ factũ ẽ nihil ẽ. Quanto aũt aliq̃ cre
atura / vel in ſpecie / vel in indiuiduo hꝫ ꝑfe-
cti9 eẽ: tãto mag' ꝑt aliq̃ mõ dici de9 ibi ma
gnus eẽ ꝑ eẽntiã. Vñ h̄ mõ magꝭ đ2 eẽ in ho
mine q̃ in brutꝭ. Et q2 btẽ marie dedit nobi
liſſimũ eẽ: q2 optie formata ꝛ cõplexionata
fuit ſuꝑ oẽs. vt dictũ ẽ ꝛ ꝓbatũ in. ij. pte hu-
ius opis. ſer. iiij. Jõ illi recte dixit angelus:
Dñs tecũ. Per pñtiã ãt đ2 eẽ de9 in oib9 cre
aturꝭ: nouit oĩa itima creature. Oĩa eñi nu-
da ꝛ apta ſũt ocul' ei9: ad Heb. iiij. De q̃ hr̃
in. j. ſniaꝝ. di. xxxv. Vñ đr glo. in. §. alie. iſti.
đ actio. ꝙ de9 ſcit itentione ꝛ corda oim. De
h̄ etiã hr̃ in c. de9 oipotẽs. ij. q. j. et c. erube-
ſcãt. xij. di. ꝛ c. tua noſ. đ ſimo. In btã ãt ꝟgie
fuit de9 ꝑ pñtiã: q2 non ſolũ vidit oĩa ſecreta
ei9. ſ. affect9 ꝛ cogitat9 ocl'o cognitiõis: ſꝫ etiã
ocl'o approbatiõis: nã oẽs act9 ei9 interiores
ꝛ exteriores vt ſctiſſimos approbauit. Per
potentiã ꝟo đ2 eẽ in creaturꝭ: q2 oib9 dat vir
tutem opandi. Vñ Jo. xv. đr ſaluator: Si-
ne me nihil poteſtis facere. Et q2 dedit btẽ ꝟ
gini ꝟtutem opandi ꝑfecti9 q̃ alteri creatu-
re: iõ đ2 ei ꝑfectius q̃ alijs: Dñs tecũ. Per
grãm aũt eſt in ſctis. Vñ. j. Joã. iiij. ſcpiũ ẽ
Qui manet in charitate in deo manet ꝛ de9
in eo. Vđ etiam hr̃ in c. abijt. xj. q. iij. Sꝫ cer
te nullus põt equari in charitate btẽ ꝟgini-
q̃ inq̃t Cañ. j. Introduxit me rex in cellã vi-
nariam. i. grẽ ſue abundantiã: et ordinauit i
me charitatem / q̃ excellenti9 fuit de9 in illa
q̃ in ceterꝭ ſanctis. Sed vltra ꝑdictos mo-
dos eſſendi fuit mõ inaudito a ſecul' ꝛ ſtupẽ
diſſimo in ꝟgine. ſ. ꝑ pñtiam corpalem: q̃ñ ꝟ
bum caro factum ẽ in ea: vt inq̃t Bern. ſuꝑ
Miſſus eſt / qui exponit: dñs tecum. ſ. cito
erit ꝑ incarnationẽ. ¶ Si ãt dicat̃ ſm phm.
Sermones inq̃rẽdi ꝛ faciendi ſunt ſm ma-
teriam đ q̃ tractat̃: vt hr̃ in. ij. Eth. vñ in ma
teria amoris non dꝫ poni nomen timoris: qđ
eſt h̄ nomen dñs. iux̃ illud Malach. j. Si
ego dñs vbi eſt timor me9? Cum ẽ tractare
tur h̄ materia ſummi amoris. ſ. icarnatio fi-
lij dei: videt̃ ꝙ nõ debuerit dicere angelus:
Dñs tecum. ſed: Pax vob vl' pax tecum. ſic Dñs te cum dno exprimit
ꝛ fili9 dei ſalutabat q̃s diligebat. Rñdet Al
ber. vbi. ſ. ꝙ in iſta ſalutatione in eo ꝙ đ2:
Dñs tecum. duo intendunt̃. Vnũ vt ꝑſona
mittentꝭ ꝓprie exprimat̃. Alteꝝ vt liberꝝ arbi-
trium btẽ ꝟgis ad credendũ ꝛ aſſentiendũ
iclinet̃. Iſta eñi duo ꝑfectiſſime ꝛ ꝓpriſſime
exprimit h̄ nomẽ / dñs. qđ a potẽtia imponit̃
. ſ. a dñando. Vñ Amb. in q̃dam ſer. inq̃t: ꝙ
dñs eſt nomen potentie: ꝛ q̃ñ abſolute đ2: ſo-
li deo appropat̃. Alij ꝟo dñi dicunt̃ ſuꝑ illi9.
ꝛ ſunt dñi aliquoꝝ pticularit̃ / vel alicui9 lo-
ci determinati. Ipe aũt deus abſolute đ2 do-
min9. q2 ẽ dñs oim. cui đ2 Heſter. iij. Domi
nus vniuerſoꝝ tu es. qđ ſoli9 dei ẽ ꝓpriũ. Et
ſic ꝑſona mittens ꝓprie nominat̃ in hac ſalu
tatione. Per idẽ etiã liberꝝ arbitriũ btẽ virgi
nis ad credendũ inclinat̃. Ad credendũ eñi
mirabilia ꝛ ꝯſentiendũ in ea marie diſponit
fides de oipotentia: q̃ credit ꝛ aduertit deuꝫ
oĩa poſſe facere: naturaſq̃ mutare et eis
impare. Vñ cum h̄ oim nouoꝝ nouiſſimuꝫ

annunciaret̄ btē v̄ginī: ad cor ei⁹ inclinandū
ad credendū cōgruētiſſime poni debuit hoc
nomē dn̄s / qđ eſt oīpotentie dmonſtratiuū.
Quia v̄o liberarbitriū btiſſime v̄gīs etiā p̄
ſe facile erat ad credendū patū: nō indiguit
expſſiſſima oīpotentie īſinuatiōe cū terrore
vt diceret̄: dn̄s oīpotens. vl': dn̄s exercituū.
ſed ſuffecit ipi⁹ leuis ānūciatio: ⁊ q̄ſi obſcu
ra expſſio potentie: q̄ p̄ h̄ nomē dn̄s impor/
tat̄. Dic̄ g̃ ei angel⁹: dn̄s tecū. q̄ſi apte dicat
Nihil credas tibi impoſſibile q̄ ſcis te dn̄m
in ſociū hr̄e / ſed dic ꝯfident̄: Oīa poſſum in
eo q̄ eſt mecū. Si em̄ aliq̄ duo vnū officiuꝫ
debeant opari: q̄d impedit ſi vn⁹ ē debil' cuꝫ
alt̄ adeo ſit fortꝭ vt p̄ ſe officiū poſſit pficere:
iſto etiā nō iuuāte? Et ex his patꝫ ſolutio ad
obm: q̄ h̄ dn̄s ponit̄ ad denotandū potētiā
B fiendi: nō timorē vl' terrorē. ¶ Poſſumus
Dn̄s te/ etiam alit̄ exponere h̄ verbū angeli ſm̄ Alb.
cū expo/ vbi ſ̄. ſ. Dn̄s tecū. i. tu es regina eiuſdē regni
nit cui⁹ ipe eſt rex: ⁊ iō tu es ſecū ⁊ ipe eſt tecū. q̄
etiā (vt ait Athanaſi⁹ in ſymbolo) dn̄s ē pat̄
⁊ dn̄s filius ⁊ dn̄s ſpūſſctūs / ⁊ tn̄ vn⁹ ē dn̄s.
Jō exponit̄ ſm̄ Bern̄. ſup Miſſus ē / ſic di/
cente. Pr̄ tecum q̄ filium ſuū fec̄ ⁊ tuū. Fi/
lius tecum q̄ ad condendū in te mirabile ſa
cramentū: miro mō ſibi fecit ſacrariū: ⁊ tibi
ſuat genitale ſignaculū. Spūſſctūs tecū q̄
cū pr̄e ⁊ filio tuū ſctificat vterū. Et q̄ pr̄i at/
tribuit̄ potētia / filio ſapiā / ſpūiſctō bonitas
⁊ beniuolentia / iō exponit̄: dn̄s pr̄ tecū exer/
cens ſummā potentiā: dn̄s fili⁹ tecū / oñdēs
eximiam ſapiāꝫ: dn̄s ſpūſſctūs tecū / exhibēs
nimiā beniuolentiā. Dn̄s g̃ pr̄ potentiā ſuāꝫ
tecū monſtrauit q̄ fac̄ magna ⁊ inſcrutabi/
lia ⁊ mirabilia abſq̄ nūero: vt dr̄ Job. v. Lꝫ
em̄ magnū fuerit creare celū ⁊ t̄rā ex nihilo:
magnū q̄q̄ in diluuio ſaluare in arca hoīes
⁊ de oī genere animaliū: magnuꝫ etiā libare
ppl'm iſrl' d̄ egypto tantꝭ mirabilib⁹: magnū
inſup ꝯducere ppl'm illū in tāto nūero p̄ de/
ſertū. xl. annis d̄ celo māna pſtito. Magnū
q̄q̄ oēs gentes cū regib⁹ ſuis d̄ t̄ra pmiſſi/
onis p̄ Joſue extminare. Magnū etiā chri/
ſtū cecos illuminare / demones effugare / i/
firmos ſanare / ⁊ mortuos reſuſcitare. Ta/
men oīa iſta magnalia excedit myſteriū īcar
natiōis / qđ eſt infinite potentie. Jō recte dr̄:
Dn̄s tecum. ſ. pr̄: q̄ fec̄ tibi mag̃ q̄ potēs eſt
Lu. j. Scđo dn̄s fili⁹ / q̄ ē dei v̄t⁹ ⁊ ſapia: vt
dr̄. j. Co. ij. tecū ē q̄ te īſinita ſua ſapia fabri
cauit: iux̄ illđ Prouer. ix. Sapia edificauit
ſibi domū. Dn̄s q̄q̄ ſpūſſctūs tecū: q̄ ex dile
ctione ⁊ amore in te deſcēdit: ⁊ filiū dei īcar
nari fec̄: iux̄ illud Eſa. lxiij. Spūſſctūs du/
ctor ei⁹ fuit. Predicta aūt oīa ꝯfirmat Ber.
vbi ſ̄. dicens int̄ alia. Cum dn̄s ſit cum oī/
bus ſctis: ſpēalit̄ tn̄ eſt cū Maria: cū q̄ vſ/
q̄ tanta ei ꝯſenſio fuit vt illi⁹ nō ſolū volun/
tatem: ſꝫ etiam ſibi carnē ꝯiungeret: ⁊ de ſua
v̄giſq̄ ſuba vnum chr̄m efficeret: vl' potius
vnus chr̄s fieret / q̄ etſi nec totus de deo / nec
totus d̄ v̄gine: totus tn̄ dei ⁊ tot⁹ v̄gīs eēt /
nec duo tn̄ filij: ſed vnus vtriuſq̄ fili⁹. Ait
itaq̄ āgel⁹: Dn̄s tecū / nec tm̄ dn̄s fili⁹ tecū
quē carne tua induis. ſed etiā dn̄s pr̄ tecū q̄
genuit quem ꝯcipis. ⁊ de⁹ ſpūſſctūs tecū: cu
ius v̄tute generās v̄go pmanebis. Btūs āt
Maxim⁹ in q̄dam ſer. ait: Dn̄s tecū i men/
te / tecū in ventre / tecū in vtero / ⁊ tecū in au
xilio. Nos aūt dicere poſſum⁹ v̄gi: Tecum
dn̄s pr̄ cui⁹ ſpōſa facta es / tecū fili⁹ cui⁹ vene
rāda mr̄ es / tecū ſpūſſctūs cui⁹ ſacrariū ele/
cta es. Tecum pr̄ et̄n⁹ q̄ anq̄ eſſes te elegit ī
filij ſui mr̄em. Vn̄ tu dicere potes illđ puer.
viij. Ab et̄no ordinata ſum. Tecū fili⁹ queꝫ
nouē menſib⁹ in vtero tuo ſacratiſſimo por/
taſti / tuo lacte pauiſti ⁊ educaſti. Tecū ſpūſ
ſanctus q̄ ē dator grār̄ū ⁊ caput influens in
nos: et te collū fec̄ p̄ qđ grē deſcendūt: ⁊ ſic ī
ſtomachū cib⁹ nō niſi p̄ collū mittit̄: ſic non
niſi p̄ te nob̄ grā deſtinat̄. Hinc ſpōſus cele
ſtis te alloq̄t̄ Can̄. vij. di. Collū tuum ſic tur
ris eburnea. ¶ Sic aūt angel⁹ dixit Gede/ C
oni: vt hr̄ Judic. vj. Dn̄s tecū virorū fortiſ/
ſime. ſic dixit tibi: dn̄s tecum mlīer̄ fortiſſi
ma / puriſſima / ⁊ ſctiſſima. Jlle inquā dn̄s
de q̄ hr̄ Deut̄. x. De⁹ deorū ⁊ dn̄s dn̄antium:
de⁹ magn⁹ ⁊ potēs ⁊ t̄ribil'. Et cui Judith. ix
dr̄: Tu es ipe de⁹ nr̄ q̄ cōterꝭ bella ab initio:
et dn̄s ē nomē tibi ⁊. xvj. eiuſdē li. c. Adonai
dn̄e de⁹ magn⁹ es tu ⁊ pclarus in v̄tute tua:
⁊ quem nēo ſupare pōt. De ipo etiā dr̄ Pſ.
xxj. Dn̄i ē regnū: ⁊ ipe dn̄abit̄ gentiū. et pſ.
xxiij. Dn̄s fortꝭ ⁊ potēs: dn̄s potēs in p̄lio. ⁊
ibiđ. Dn̄e v̄tutum ipe ē rex glīe. et pſ. cxxxiij
Dn̄e nomen tuum in et̄num: dn̄e mēoriale
tuū in gnātione ⁊ gnātionem. Et Ecci. xliij.
Terribil' dn̄s ⁊ magn⁹ vehement̄: ⁊ mirabi
lis potentia ipi⁹. Igit̄ ille dn̄s tecum quē vi
dit Eſaias / q̄ inq̄t ſui li. c. vj. dicēs: Vidi do/
minū ſedentē ſup ſoliū excelſum ⁊ eleuatū: ⁊
plena erat oīs t̄ra maieſtate ei⁹. Dn̄s ille eſt
tecū q̄ in te adimpleuit illud Eſa. xxxiij. Do/
min⁹ iudex nr̄: dn̄s legifer nr̄: dn̄s rex nr̄: ipe
veniet ⁊ ſaluabit nos. Et illđ eiuſdē li. ca. vj.
Nō erit ampli⁹ ſol ad lucēdū p̄ diē / nec ſplē
dor lune p̄ noctē illūinabit te: ſed erit tibi do
min⁹ in lucē ſempit̄nā: ⁊ de⁹ tuus in glīaꝫ tu
am. Tu v̄o v̄go glīoſa potuiſti dn̄o deo di/ Maria
cere quem tecū eē audiebas illđ. ij. Mach. extollit
xiiij. Tu dn̄e vniuerſitatꝭ q̄ nullius indiges dn̄ꝫ deū.
⁊ q̄ es domin⁹ oīm ⁊ diues in oēs q̄ inuocāt
te: ad Rom. x. Qui es rex regū ⁊ domin⁹ do
minantiū: q̄ ſolus habes immortalitatem ⁊
lucē habitas inacceſſibilē: quē nll's hominū

vidit nec videre pt̃ cui ē honor ⁊ glĩa ⁊ im/
periũ ſempiťnũ. j. Tim. vj. Qui habes i ve/
ſtimẽto ⁊ i femore tuo ſcptũ. Rex regũ ⁊ dñs
dñantiũ Apoc. xix. Quare cũ hac paupcľa
eē ⁊ habitare dignaris. lȝ eñi dicat poeta. ij.
metam. Nõ bñ ꝯueniunt nec i vna ſede mo
ranť Maieſtas ⁊ amor. tñ maieſtas tua cũ
tãto amore mecũ morari delectať. ⁊ iõ poſt/
ꝙ tu vis eē mecũ: ego ꝗȝ ſic ſꝑ fui: ita ⁊ ſem/
ꝑ volo eſſe tecũ. Tu eñi deꝰ ops es merces
mag̃ mea nimis Geñ. xv. Tu es fortiſſimꝰ
deꝰ ſpirituum vniuerſe carnis Nũe. xxiij. et
nõ ē aliꝰ deus in celo vľ in ťra q̃ poſſit facere
oga tua ⁊ cõpari fortitudi tue Deuť. iij. Tu
deꝰ meꝰ es ſpũs incorporeꝰ q̃ nec mẽbris di/
ſtinguerꝭ / nec mole cenſerꝭ. xxiiij. q. iij. c. q̃dã
ꝟ. antropomorphite. q̃ incrementũ das nob
ad bñ agendũ. xix. di. c. ſcõm. j. q. j. c. ſi fue/
rit. de ꝯſe. di. iiij. c. aliõ ē. ⁊ ex õ deci. c. cũ non
ſit in hoie. Tu es deꝰ dñs ⁊ mgr̃ ſine aliquo
pctõ. c. iij. õ ſimo. et. xxj. q. vj. c. q̃ ſine ſaluato
re. Tu es deꝰ in q̃ viuimꝰ mouemur ⁊ ſumꝰ
c. nõ obſuerꝭ. xxvj. q. vij. Tu deus meus es
ignis ꝯſumẽs ⁊ emľator Deu. iiij. Tu es de/
us fideľ ⁊ abſq̧ vlla iniq̃tate: iuſtꝰ ⁊ rectus.
Deu. xxxij. Tu es deꝰ ꝓpitiꝰ ⁊ clemẽs / miſeri
cors ⁊ lõganimis ⁊ mľte miſeratiõis. Nee.
ix. Tu es rex ois ťre deus. Pſ. xlvj. Tu es
deꝰ adiutor nr̃ in eťnum. Pſ. lxj. Tu es ille
de q̃ inq̃t ꝓpha pſ. lxxij. Quã bonꝰ iſrľ deus
his q̃ recto ſũt corde. Tu es deꝰ cordis mei
⁊ ps mea deꝰ in eťnũ. Ibiõ. Tu es deus rex
nr̃ añ ſecľa: q̃ mõ oparꝭ ſalutem i medio ťre.
Pſ. lxxiij. O deꝰ meꝰ q̃s ſilis erit tibi: Pſ.
lxxxij. Tu es deꝰ abſcõditꝰ. Eſa. xlv. Tu es
dñs deꝰ verus deꝰ viuens ⁊ rex ſempiťnus.
Hiere. x. Tu es dominꝰ deꝰ fortitudo mea.
Abacuk. iij. Tu es dñs deꝰ oim creator ťri/
biľ ⁊ fortꝭ: iuſtꝰ ⁊ mĩſicors q̃ ſolus es rex bo
nus: ſolꝰ pſtans: oipotens ⁊ eťnꝰ. ij. Mach.
j. Tu es vnꝰ deꝰ ⁊ pr̃ oim q̃ es ſuꝑ oẽs ⁊ per
oia ⁊ in oibꝫ nob. Eph. iiij. Tu es deꝰ q̃ oparꝭ
in nob velle ⁊ ꝑficere ꝑ bõa volũtate Phil.
ij. Diligã igiť te dñe fortitudo mea: dñs fir/
mamẽtũ meũ ⁊ refugiũ meũ ⁊ libator meꝰ.
pſ. xvij. Quia ãt angelꝰ dixerat bťe ꝟgi do/
minus tecũ. ipa dixit dño illõ Ouiõ. i epľis
epľa. v. Et tua ſum: tecũq̧ fui puerilibꝫ an/
nis. Et tua qõ ſupeſt tpis eē pcor.

¶ Pars. II. hꝰ ſmõis / q̃ õ: bñdictiõis.

D Benedicta fuit ꝟgo maria inť mľie/
res: i mľieribꝫ: ⁊ ſuꝑ mľierꝭ. De ꝓ
ma bñdictõe õ: Lu. j. Bñdicta tu
Triplex inť mulieres. õ ſcõa ibidẽ: bñdicta
bñdictio tu i mľieribꝫ. õ ťtio i figurã Judith. xj. Bñ/
marie. dicta filia tu a dño excelſo ꝑ oibꝫ mulieribꝫ
ſuꝑ ťrã. Iſta ãt triplex bñdictio ſic ꝑt accipi.
Prima ei q̃ õ: bñdicta inť mľieres: accipiť
penes ſtatũ: q: ipa ꝯuenit cũ ſtatu oiȝ mľie/
rũ. ſ. cũ ꝟgibꝫ: q: fuit ꝟgo icorrupta / cũ ꝯiu
garꝭ: q: fuit ꝯiugio copľata / cũ viduis: q: fu
it vidua õrelicta. Si eñi tpe paſſiõis ioſeph
ſpõſus eiꝰ vixiſſȝ: nõ eſt ꝟiſiľe q: chrĩs eã recõ
mẽdaſſet alteri iñ ſacrã q̃nq̃genariã: quã illi
recõmẽdauerat iuuẽcľam: ꝓpť hũc ãt tripli/
cē ſtatũ ꝑt ſibi ꝯuenire illõ Ecci. xxiiij. In ia
cob inhabita. i. in ꝯiugatꝭ q̃ ſr̃ in luctu mun/
dane tribľatiõis / ⁊ in iſrľ hereditate. i. i vidu
is: q̃ debẽt in orõnibꝫ deũ ꝯtẽplãdo videre. ⁊
in electꝭ meis mitte radices. i. i ꝟgibꝫ: q̃s de
us elegit vt ſibi miſtrẽt ꝓpť ſuã mũdiciã: iuꝫ
illõ pſ. c. Ambulãs i via imacľata hic mihi
miſtrabit. In ipis eñi btã virgo radices mi
ſit: q̃ ꝓma ꝟgitatꝭ ſctẽ votũ emittẽs: aliȷs vt
i ꝑpetua ꝟgitate pſiſterẽt mgr̃a ⁊ cã fuit. Se
cũda bñdictio q̃ õ: bñdicta in mľieribꝫ: acci
piť penes fructũ ſuũ ⁊ meritũ. Ipa eñi ha/
buit fructũ ⁊ meritũ oim femiarũ. Habuit
eñi fructũ triceſimũ q̃ debeť ꝯiugatis: Fru
ctũ ſexageſimũ q̃ debeť viduis: ⁊ fructũ cẽ/
teſimũ q̃ debeť ꝟgibꝫ. Ipa eñi in domo dei
fuit ſic lapis angľarꝭ q̃ ē in vnoq̧ꝫ ꝑiete non
tñ ē totꝰ i vno / nec totꝰ in altero: ſȝ eminet to
ti edificio. Ipa nãq̧ fuit in nũero matrũ q̃
ad fecunditatem: i nũero viduaꝝ q̃ ad ſpõſi
ſubtractionẽ: ⁊ i nũero ꝟginũ q̃ ad incorru/
ptionẽ: ⁊ tñ nec ex toto fuit in ꝑte matrũ: q:
fuit incorrupta: nec ex toto in ꝑte viduarũ:
q: fuit ſꝑ celeſti ſponſo aſſociata: nec ex toto
in ꝑte ꝟginũ: q: fuit fecũda. q̃uis aũt ſic fue
rit in his ꝑtibꝫ: tñ eminet vniuerſis. ꝓuerb.
vl. vbi et õ: Tu aũt ſupgreſſa es vniuerſas.
Tercia bñdictio q̃ õ: bñdicta ſuꝑ oẽs mľie/
res: accipiť penes q̃ddã ſingulare ꝓuilegiũ
qõ ipa hȝ reſpectu oim mľieꝝ. ſ. ꝟginũ / vi/
duaꝝ / ⁊ cõiugataꝝ. q: q̃cq̃d boni fuit in eis
ipa habuit: q̃cq̃d ꝟo mali ipa vitauit. In ꝟ/
ginitate eñi ē vnũ bonũ. ſ. integritas carnis.
⁊ vnum malũ. ſ. ſterilitas ꝓlis. Silr̃ in vi/
duitate ē vnũ bonũ. ſ. libtas animi. ⁊ vnum
malũ. ſ. ſolitudo ꝯſortij. Silr̃ in cõiugio eſt
vnũ bonũ. ſ. iocunditas ꝓlis. ⁊ vnũ malũ. ſ.
corruptio carnis. Btã ãt maria fuit ꝟgo ſi/
ne ſterilitate: vidua ſine ſolitudine: ⁊ ꝯiuga
ta ſine corruptiõe. Vel fuit bñdicta ſuꝑ oẽs
mľieres. ſ. ſuꝑ ꝟgines ꝓoritate: q: ꝓma ꝟgi/
tatẽ ꝟuauit. ⁊ puritate: q: poſt deum maio/
rẽ puritatem habuit. et fecunditate: q: ꝟgo ⁊
mr̃ extitit. Fuit q̃q̧ bñdicta ſuꝑ viduas. q:
fuit in orõnibꝫ feruẽtiſſima: in opibꝫ pietatꝭ
magis aſſidua: ⁊ in caſtitate magꝭ pura. Fu
it aũt bñdicta ſuꝑ ꝯiugatas. q: in ea fuit ꝓ/
les dignior / fides integrior / et ſacrm̃. i. habi
tatio indiuiſibilior. Sȝ õ iſtꝭ benedictiõibꝫ

diffuſi⁹ z clarius dicem⁹. j. in hac eadē pte.

E — Benedi- cta i mu- lierib⁹ et cur ponit.

¶ Alit᷑ ēqꝫ pt accipi iſta triplex bn̄dictio/ q̄ dr bn̄dicta int᷑ ml'ires / in ml'ierib⁹ / z ſup mu lieres. Prima em̄ ml'ier ſupbiuit vſqꝫ ad de um. i. vſqꝫ ad diuinitat̄ appetitū. ꝯ deū. i. ꝯ di pceptū. z ſup deū: in h. ſ. q̄ noluit id qd̄ de⁹ voluit eā velle. et iō volūtatē ſuā ſup di vo lūtatē poſuit: z q᷑ ſic ſupbiuit: iō maledicta fuit. Btā aūt Maria humiliauit ſe vſqꝫ ad ml'ieres p ꝯformitatem: q᷑ tāqꝫ vna illaꝝ ſe eis ꝯformabat: ſicut pꝫ in ſui purificatione. z iō bn̄dicta fuit int᷑ ml'ieres. Hūiliauit etiāꝫ ſe pt᷑ ml'ieres. i. pt᷑ eaꝝ ſalutē. Nā qd̄ Eua ſupbiendo abſtulit: Marie hūilitas ml'ieri bus reſtituit: z iō fuit benedicta in ml'ierib⁹ Hūiliauit et ſe int᷑ ml'ieres qn̄ ſe ancillā ap pellauit: z iō bn̄dicta fuit ſup oēs ml'ieres: q᷑ q̄ ſe humiliat exaltabit᷑ Lu. xviij. De bene dictiōe etiā ei⁹ in ml'ierib⁹ dt Ber. vbi ſ. Be nedicta tu i ml'ierib⁹: q̄ gnālem ml'ieꝝ euaſi ſti maledictionem: vt nec ſteril' maneas nec cum dolore parias. Concipies q̄ppe ſine cul pa / gūida er̄: ſꝫ nō grauata / paries: ſꝫ non cū triſticia / neſciens viꝝ: ſꝫ gignes filiū / illius er̄ mr̄ cui⁹ de⁹ ē pr̄: partne charitatis erit co rona tue caſtitat̄. Sapia patni cordis erit fruct⁹ vteri ꝟginal': deū deniqꝫ paries z ō ce lo ꝯcipies. De bn̄dictiōe int᷑ ml'ieres dt Pe trus Rauen. ſup Miſſus eſt: Vere benedi cta int᷑ ml'ieres q̄ celo fuit maior: t̄ra fortior z orbe latior. Deū nāqꝫ quē mund⁹ nō capit ſola cepit: portauit eū q̄ portat orbē: ſuū ge nuit genitorē: et nutriuit oīm viuentiū nu tritorē. De bn̄dictiōe ſup oēſ ml'ieres dt Hie ro. in ſer. ō Aſſump. Bn̄dicta (inq̄t) i ml'ieri bus. i. pl⁹ benedicta q̄ꝫ oēs ml'ieres: q᷑ q̄cq̄d maledictiōis p Euā diffuſum ē: totū marie bn̄dictio abſtulit. Inſup grām refudit. Idē in alio ſerm̄. ait: Eua obfuit: Maria pfuit. Eua luxit: Maria illuxit. Cadat improꝑiū eue: q᷑ loti ſum⁹ vniuerſi p ꝑtū ꝟgis Marie Vel dr fuiſſe benedicta ſup oēs ml'ieres: q᷑ triplici maledictiōi mulieres erāt ſubdite. ſ. opprobrij q̄ ad nō ꝯcipiētes. Unde dixit ra chel cū pepiſſꝫ Genef. xxx. Abſtulit domin⁹ opprobriū meū. Pcti q̄ ad ꝯcipientes: iux̄ il lud pſ. l. Ecce em̄ in iniq. ꝯcep. ſum. Et ſup plicij q̄ ad parientes. Genef. iij. In dolore pa ries filios tuos. Sola igit᷑ maria ſup om̄es ml'ieres ē benedicta: cui⁹ ꝟginitati addit᷑ fecū ditas: z fecūditati in ꝯceptu ſctitas: z ſctita ti in ꝑtu iocūditas.

F — Quadru plex ratō benedi- ctionis

¶ Hoia āt ſ̄ dicta confir mat Alb. in loco pallegato ca. cc. int᷑ alia di. q̄ q̄druplex ē rō benedictiōis. Dr em̄ benedi ctio q̄ndoqꝫ maledictiōis euacuatio: iux̄ illd̄ pſ. lxxxiiij. Benedixiſti dn̄e terrā tuā: auerti ſti cap. iacob zc. Scd̄o dr fecūdatiōis ā̄plia tio. iux̄ illd̄ Genef. j. benedixit eis di. Creſci te z ml'tipli. et reple. t̄rā. Tertio dr ſingl'ar̄ grē collatio. iux̄ illd̄ Benedixit dn̄s abraam Geñ. xxij. Quarto dr ꝯgratulātiū collauda tio. Un̄ Mat. xxj. dicebat ppl's chrō: Bene dict⁹ q̄ venit i noīe dn̄i. Et ſm oēm modum iſtū z rōnē fuit bn̄dictiſſima ꝟgo i ml'ierib⁹ bn̄dicta. Prio nāqꝫ fuit bn̄dicta euacuatōe maledictōis ml'ieꝝ. De q̄b⁹ i pcedēti ſer. tra ctauim⁹ pbādo q̄ oē ve ml'ieꝝ ablatū fuit a gl'ioſa ꝟgie. Int᷑ alias āt maledictōes ē ſte rilitas. nā vt ait Amb. Pudor ē feis nuptia rū pmia nō hr̄e. i. filios. ido opprobriū videt᷑ feis nō hr̄e plē. q̄b⁹ hec ē cā nubēdi. c. j. xxxij. q. ij. pt᷑ qd̄ vt hr̄. j. Reg. j. Fenēna exprobra bat anne q̄ ſteril' eēt: q᷑ ſterilitas lege dāna bat᷑. Ab hac āt maledictōe fuit btā ꝟgo libe ra: q̄ ꝟginitatē ſterilē i mūdo nobilitauit z ex altauit: ac i ſe dedicauit dō z ꝯſecrauit vt rē excellērē z ḡtiſſimā dō z angel': q᷑ replet padi ſum btis. c. nuptie. xxxij. q. j. Et ſic nō ſolum euacuata ē hac ml'ieꝝ maledictōe: imo carū maledictionē i bn̄dictōeꝫ mutauit. Euacua ta ē̄ꝫ fuit maledictōe illa ō q̄ inq̄t Hiero. ſu p Mat. z hr̄ in c. cōnubia. xxxij. q. ij. vbi ait: Cōnubia legitia carēt q̄dē pctō: non tn̄ tpe il lo q̄ ꝯiugales act⁹ gerūt᷑ pn̄tia ſpūſſcti dat᷑: et ſi pphā eē videat᷑ q̄ officiū gnātionis obſe quit᷑. Hec ille. Et h ē pt᷑ libidinem z dele ctationē iordiatā a q̄ſm phm rō abſorbet᷑. Hec em̄ maledictio nō fuit i ꝟgie btiſſima q̄ ſine carnali ꝯcupia gnāuit. vn̄ ſup illō Lu. j. Benedicta tu in ml'ierib⁹ / ait glo. Que ſine exēplo ml'iebris ꝯditiōis ꝟgo z mat᷑ deū ge nuiſti. In q̄b⁹ ꝟbis tāgit᷑ euacuatio pdicta rū duaꝝ maledictionū.

G — Benedi- ctio fecū ditat̄

¶ Scd̄a bn̄dictio dr fecūditat̄ ā̄pliatio ſeu ſupexaltatio. Nul la ei ml'ier vnq̄ꝫ fuit vl' erit ſic excellētiſſime fecūda ſicut b. ꝟgo: q̄ ꝟgo imacl'ata pmanens deū z hoiem ꝯcepit: z pepit creatorē z redem ptorē ſecl'i / ac recōciliatorē z reformatorē pa cis int᷑ deū z hoieꝫ. Et h ē qd̄ eccl'ia canit di. Virga Ieſſe floruit: ꝟgo deū z hoiem genu it. pacē de⁹ reddidit i ſe recōciliās ima ſūmis Benedicta ḡ int᷑ oēs ml'ieres fuit hec ml'ier q̄ diuinā maieſtatem vteri ſui carne veſtiuit Qd̄ i figura pmōſtratū fuerat Jone. iij. vbi dr q̄ rex Niniue deſcēdit ō ſolio: z idut⁹ ē ſac co ad placādā irā di ꝯ niniuē. Dei em̄ filius rex regū deſcēdit ō celeſti ſolio: z i vtero ꝟgi nali idut⁹ ē ſacco nr̄e mortalitatis: in q̄ erat theſaur⁹ ſanguis ſui cui⁹ pcio pituꝝ mūdū recōciliauit pr̄i.

H — Triplex bonū col latū ꝟgi bus

¶ Tertia bn̄dictio dr ſingu lar̄ grē collatiōis. Un̄ p maiori declaratōe dictoꝝ i pn. h⁹ pt̄ ē ſciēdū q̄ t̄plex bo^m repit᷑ a dō collatū ꝯiugat̄ / viduis / z ꝟgib⁹ / ml'ie ribus. ſ. bo^m / meli⁹ / z optim. ō q̄b⁹ Bed. i q̄dā ſer. ait: Bona eſt caſtitas ꝯiugal'. melior ꝯti nētia vidual'. ſꝫ optima ē itegritas ꝟginal': q̄

oīa excellētiſſime fuerūt ī v̄gīe bn̄dicta: ī q̄ fu
it (vt ſ̄ dictū ē) v̄gitas/ ꝯiugalitas/ ꝛ vidui-
tas/ ꝛ q̄cq̄d pfectiōis repit̄ ī eis. In v̄gitate
eſt triplex bonū. ſ. carnis icorruptio/ nulli vi
ro ſubiectio/ ꝛ angelica cōuerſatio. De p̄ dr̄
Sap. vj. Carnis icorruptio fac̄ ꝓximū deo.
Et rō ē: q: vt ait Greg. in q̄dā homel'. Tāto
vnuſq̄ſq꞉ a ſupno amore diſiūgit̄: q̄nto infe
ri⁹ delectat̄. Et ſic p ꝯriū tāto mag' vnuſq̄ſ-
q꞉ deo a ꝓximat̄ ꝛ ꝯiungit̄: q̄nto magis a
delectatiōibꝫ t̄renis abſtrahit̄. Vn̄ q: p v̄gi-
tatē abſtrahit̄ hō a maxīs delectatōibꝫ: iō
mag' approximat̄ ꝛ ꝯiūgit̄ deo: ꝛ hac d̄ cā ſi-
bylle (etiā gētiles) ꝓpt̄ v̄gitatem credunt̄ rece
piſſe ſpm̄ ꝓphetie. Sꝫ btā v̄go maria in hoc
oēs v̄gines excellit q̄ ab oī motu ꝛ cogitatio
ne turpi incorrupta fuit: ꝛ in puritate ange-
los ſupauit. Scd̄m bonū v̄ginū eſt: q: nulli
viro ſubijciunt̄ ſic ꝯiugate. de quibꝫ Aug⁹
xxxij. q. v. in c. doluit. inq̄t: q̄ dn̄s ſtatuit ꝯiu
gatas eē q̄ſi famulas virorū. ſ. in diſpoſitiōe
domus ꝛ familie. Virgines nāq꞉ ab hmōi
ſuitute ſunt libere. j. ad Cor. vij. Btā āt v̄-
go lꝫ ꝯiugata/ nō fuit ſubdita viro: ſꝫ ei⁹ do-
mina: vt patuit ſ̄ ſer. p̄cedenti. Vn̄ Joſeph
erat ſicͭ ille maritus q̄ vxorē ſuā appellabat
dn̄am ſuā ſanctiſſimā. ff. de annu. le. l. ticia.
§. q̄ marco. tal's allegat̄ lex q̄ marco. Item
erat ſicͭ ille q̄ ſuam vxorē appellabat dn̄am
ſuam reuerendiſſimā. vt in auc̄. vt iudi. ſine
q̄q̄ ſuff. §. h̄ oīno. col. ij. Tertiū bonū v̄gita-
tis ē angelica ꝯuerſatio. Oē eñ ſil'e appetit
ſibi ſil'e Eccl. xiij. Et oīa ſil'ia ꝯiūgūt̄. ij. phy-
ſicorū. et. viij. eth. Cū ḡ vt ait Hiero. ad Eu
ſtoch. angel' ſit cognata v̄gitas: iō angeli cū
v̄gibꝫ delectant̄ ꝯuerſari. Vn̄ angel⁹ appa-
rēs Joāni v̄gi: oñdit ei illa mirabilia q̄ ſcri-
pſit ī apocalypſi. ꝛ Gabriel Danieli caſtiſſi-
mo duplicē aduentū ſaluatoris manifeſtauit
Sꝫ nl'la vnq̄ꝫ pura creatura maiorē habuit
v̄gitatis puritatē: nec ſil'em btē v̄gi: ḡ ipa ha-
buit maximā angelorū ꝯuerſationē. Recte
igit̄ ei dr̄: Bn̄dicta tu in mulieribꝫ. ſ. v̄gibꝫ.

¶ In ꝯiugatis ēt triplex repit̄ bonū. ſ. fides/ — Triplex bonū cō-iugatorū
ples/ ꝛ ſacr̄m. vt ait Aug. in li. d̄ nuptijs. et
theologi in. iiij. di. xxx. Fides q̄dem: vt alt̄ al
teri ſeruet fidelitatē: nō cōmiſcēdo ſe cū alte
ra pſona. Sꝫ b. v̄go nō ſolū cū altero ſe nō
cōmiſcuit: ſꝫ nec etiā cū viro ſuo ioſeph. Vn̄
vt ait Aug. in li. d̄ nuptijs. Tāto ei⁹ ꝯiugiū
fuit ſancti⁹ q̄nto caſti⁹. Bonū aūt ꝓlis ſequi
tur ex ꝯiugio. et ꝓpt̄ h̄ ē inſtitutū mr̄imoniū
Hoc aūt bonū fuit in btā v̄gine q̄ ſup oēs cō
iugatas: vt ait Sedul⁹ poeta: Gaudia ma
tris hn̄s cū v̄ginitatis honore. Nec p̄mā ſil'em
viſa ē/ nec hr̄e ſeq̄ntē. Proles eñ aliarū ꝯiu-
gatarū ē pura creatura ꝛ peccatrix. ſed ꝓles v̄
ginis fuit de⁹ ꝛ hō ſctiſſim⁹. Tertiū bo^m^ cō
iugij eſt ſacr̄m. de q̄ apl'us ad Eph. v. inquit
Hoc aūt dico magnū ſacr̄m ī chr̄o ꝛ eccl'ia.
Sc̄at eñ ꝯiunctionē chr̄i cū eccl'ia. i. cum bo
nis fidelibꝫ p dilectionē: ꝛ h̄ q̄ ad ꝯſenſū mu
tuū voluntatis expſſum p v̄ba. Quo āt ad cō
iunctionē corporū p copl'am: ſc̄at cōiunctio
nem dei cum nr̄a humanitate in vna pſona.
ꝛ ſic indiſſolubil' ē talis ꝯiunctio. Nūq̄ꝫ eñ
ſepata eſt deitas ab humanitate poſtq̄ꝫ eā ſi
bi vniuit. Hinc ē q̄ mr̄imoniū ꝯſummatū
p copulā nunq̄ꝫ diſſolui pōt: vt corrn̄deat ſi
gnum ſig̃to. Hoc āt ſacr̄m impletū ē in vte
ro v̄ginali: in q̄ facta ē talis vnio. Et iō pma
xime bonū iſtō ꝯiugatorū repit̄ in v̄gine.

¶ In viduis āt repit̄ triplex bonū. ſ. Libtas — Triplex bonū viduarū
ꝯtēplationis. Vn̄ d̄ Anna ꝓphetiſſa vidua dr̄
Lu. ij. q̄ templū freq̄ntabat ſuiens dō ī oīo
nibꝫ die ac nocte. Scd̄m bonū ē carnis ma-
ceratio. Nā vt ait Apl's. j. Tim. v. Vidua ī
delitijs viuens mortua ē. Vn̄ ꝛ ſctā iudith
vidua ieiunijs inſiſtebat ꝯtinuis: vt hr̄ libri
ſui ca. viij. Tertium ē exercitiū in opibꝫ pie-
tatis ꝛ mie: vt oſtendit apl's in p̄allegato ca.
Vn̄ et vidua illa ſareptana Heliam cibo ne
ceſſario pauit. vt hr̄. iij. Regū. xvij. ¶ Hec — R
aūt oīa ſine compatione fuerunt in btā v̄gie
Maria. nam ieiunia nō ſolū in lege mādā-
ta ſuabat: ſꝫ etiam (vt ait Amb. in li. d̄ v̄gi-
bus) alia addebat: totaq꞉ dedita erat orōni
ꝛ ꝯtemplationi: chriſtumq꞉ mendicū ꝛ pau-
perē ſua paupertate nutriebat. Vltra aūt has
grās bonis mulieribꝫ cōes: habuit aliā ſin-
gularē: q: oīm mulierū: imo ꝛ virorū mr̄ ꝛ do
mina effecta ē: cū eū genuerit q̄ oīa creauit ꝛ
oēs redemit. Recte ḡ illi dr̄: Bn̄dicta tu in
mulieribꝫ. ſ. ſpēalem grām ſup oēs. Quarta
bn̄dictio dr̄ ꝯgratulatio laudantiū. De q̄ in
cātico triū puerorū q̄ orabāt ī camino ignis
dr̄ Dan. iij. Bn̄dicite oīa opa dn̄i dn̄o: lau — Triplex bn̄dictio ꝯgratulationis
date ꝛ ſupexaltate eū in ſecula. Hec aūt bn̄-
dictio ē triplex in b. v̄gine ſup oēs mulieres
Lꝫ eñ aliq̄ mulieres fuerint collaudate d̄ v̄
tutibꝫ ſuis ꝛ bn̄dicte ab hoībꝫ vt Judith et
aliq̄ alie. nulla tñ caren⁹ vt maria. Collauda
ta eñ fuit bn̄dicta v̄go ab angelis: vt pꝫ et
p̄cedentibꝫ: cum ei dixit angel⁹ Gabriel: Be
nedicta tu in mulieribꝫ. Et merito: q: genu-
it angelorū reſtauratorē: et ꝯciuium ſuorū re
demptorē. Reſtaurauit nāq꞉ filius ſu⁹ red-
dendo p eq̄pollentiā deꝑditum: ac multipli
cādo nūerū ꝛ augmētādo ſupadditū. ſ. q̄ꝛtā
hierarchiā. Vn̄ ipē ē glorioſus ſup oēm hie-
rarchiā cū mr̄e ſua aſſūpta ī celū d̄ q̄ gaudē
tes angeli laudātes bn̄dicūt dn̄m. vt cant
eccl'ia. Hoīes q̄ꝫ laudauerūt btām v̄ginē p he
liſabet dicētes Lu. ij. Bn̄dicta tu ī mulieri-
bus. Et rōnē hui⁹ bn̄dictiōis aſſignat Aug.
in q̄dam ſer. di. Que vitā viris ꝛ mulieribus

pepiſti. Laudata q̃ȝ fuit ⁊ ꝯtinue laudat̃ ab
oibꝯ corꝑalibꝯ rebꝯ.q꞉ eã imutauit cauſalit̃
innouãdo.q꞉ fili⁹ ei⁹ ẽ ille q̃ inq̃t Apoc.xxj.et
Eſa.lxv. Ecce ego creo celos nouos ⁊ terraȝ
no.⁊c. Itẽ oĩa corꝑalia nobilitauit ꝑ filium
ſuũ:cui⁹ corp⁹ aliq̃ mõ cũ oibꝯ corꝑibꝯ ꝯue-
nit ⁊ excedit.⁊ iõ illis de cauſ bñdicta eſt:nõ
ſolũ i mlĩeribꝯ:ſȝ etiã ab oibꝯ mlĩeribꝯ ⁊ vni
uerſ creaturiſ bñdicit̃. Vñ ſic̃ de dño dicim⁹
Bñdicite oĩa oꝑa dñi dño:ita de ipa dicere
poſſum⁹. Bñdicite oĩa oꝑa dñe oim. Albe⁹
ꝟo ſuꝑ Miſſus ẽ.c.cc.j.dr̃.ꝙ iſtã bñdictiõeȝ
ꝟgis cõprehẽdere i ſe oẽm aliã bñdictioneȝ:
facile ẽ videre ſinglã diſcurrẽti. Nos ꝟo i h̃
ſmõe ſolũ duas bñdictiões explicabim⁹ cã
breuitatiſ:alijs i ſeq̃nti ſer. dimiſſis. Predi-
(Benedictio requetionis) ctus ãt doctor i ca.ſeq̃nti inq̃t. Prima bñdi
ctio ẽ illa q̃ bñdixit de⁹ diei ſeptie i q̃ requeuit
ab oĩ oꝑe qd̃ patrarat Gen̄.j. Eſt aũt illa be
nedictio oꝑeꝝ ꝯſũmatio ⁊ eterne req̃ei ꝑfi-
guratio. In b̃tiſſima ꝟgĩe fuit ꝑfecte operũ
cõſũmatio.q꞉ oĩa creata i vno homĩe vnĩũt̃
cũ creatore.et ꝑmũ fit vltimũ et vltimũ pri-
mũ. Nõ eñ ẽ ꝑfectio mot⁹ niſi i circulo. In
ea etiã fuit nõ ſolũ future req̃ei ſignũ:ſȝ etiã
cã. Si g̃ dies ſeptĩa ẽ bñdicta ꝓpt̃ ſabbatuȝ
diei.et tñ excelſior ẽ ſabbatiſm⁹ recreatiõis
q̃ȝ creatiõis.g̃ ⁊ maior bñdictio. in oibꝯ eñ
requiem q̃ſiuit Eccl.xxiiij.⁊ in ipa ſola iuenit.
in q̃ iuenit oĩa q̃cũq̃ȝ q̃ſiuit.vñ ⁊ in taberna
culo ei⁹ requeuit:vt i pallegato ca.dr̃. Hec ẽ
eñ vera ſion quã elegit dñs in hitationẽ ſi-
bi.ibi requies mea i ſeclm ſeclĩ. ibi hitabit q̃ñ
elegit eã:pſ.cxxj. Ex q̃bꝯ appet quõ b̃tã ꝟgo
habuit ſeptie diei bñdictionẽ. Seq̃t̃ q̃ȝ ideȝ
doctor in ca.cciij. Scd̃a bñdictio q̃ bñdixit
(Benedictio ade.) deus fuit illa quã dedit Ade ⁊ Eue dicens.
Creſcite ⁊ mlĩtiplicamini ⁊ replete t̃rã ⁊ ſubij-
cite eã:⁊ dñami piſcibꝯ maris ⁊ volatilibꝯ ce
li ⁊ vniuerſ animãtibꝯ q̃ mouent̃ ſuꝑ terraȝ:
Gen̄.ij. Hec ãt bñdictio tria cõplectit̃ i ſe.ſ.
nature fecũdationẽ:terre ſubiectiõeȝ:⁊ aĩa-
liũ dñatiõem. Fecũditas ẽ duplex.ſ.carnal̃
et ſpũalis. B̃tiſſima ãt ꝟgo vtranq̃ȝ habuit
in ſũmo:vt patet ex p̃cedẽtibꝯ. Vñ de ipa dr̃
Mñ oim bonoꝝ mr̃ eſt Sap.vij. Habuit
etiã terre ſubiectionẽ i ſũmo. Terram nãq̃ȝ
corꝑis ſui p̃ oibꝯ habuit ſibi ſubiectã ⁊ i oi-
bus rõni parẽtẽ:vt ſ.declaratũ ẽ in p̃cedẽti
ſer. Dñationẽ q̃q̃ȝ habuit ⁊ ſubiectionẽ oim
aĩaliũ. Nã dñat̃ piſcibꝯ maris.i.demonibꝯ i
amaritudĩe iferni ꝯſtitutiſ. Dñat̃ etiã volati
libꝯ celi.i.eleuatiſ angelĩ ⁊ volãtibꝯ i celũ:⁊ ad
altitudinẽ cõtẽplatiõis dei. Dñat̃ etiã ꝑ mi-
ſericordiã vniuerſ animãtibꝯ q̃ mouent̃ ſuꝑ
terrã.i.oibꝯ homĩbꝯ in mobili vita ꝯſtitutis
Et ſic ipa b̃tiſſima virgo habuit benedictiõeȝ
ꝑmoꝝ parentũ. ¶ Seq̃t̃ idẽ doctor ſeq̃nti
ca.dicẽs. Iſaac benedixit Jacob Gen̄.xxvij (Benedictio Jacob.)
di. Det tibi de⁹ de rore celi ⁊ de pinguedine
terre abũdãtiã frumẽti vini ⁊ olei: et ſeruiant
tibi pplĩ:⁊ adorẽt te tribꝯ:eſto dñs fratꝝ tu-
oꝝ:⁊ incuruent̃ añ te filij mr̃is tue.q̃ male-
dixerit tibi ſit ille maledict⁹.et q̃ bñdixerit ti
bi bñdictionibꝯ repleat̃. Hec q̃ȝ bñdictio in
tribꝯ ꝯſiſtit.ſ.in abũdantia neceſſarioꝝ: vt
ibi.det tibi de⁹ ⁊c. In dignitate honoꝝ.ibi.
eſto dñs fratꝝ tuoꝝ.et i amotõe icomodoꝝ
ibi:qui maledixerit tibi ⁊c. Item ꝑ ros celi
intelligit̃ gr̃a cõtemplatiõis.et ꝑ pinguedi-
nẽ terre gr̃a actiõis. Et ex his fit frumentuȝ
fidei:et in vinũ ſpei:ac oleũ charitatiſ. Sȝ cõ
ſtat ꝙ b̃tiſſima ꝟgo hec oĩa hũit in ſũmo.ſ.
cõtẽplatiõem:actionẽ:fidẽ:ſpem:⁊ charita-
tẽ.g̃ ꝑncipiũ hui⁹ bñdictiõis Jacob habuit
in ſũmo. Scd̃o in hac bñdictiõe ẽ dignitas
honoꝝ q̃ itelligit̃ ꝑ h̃ qd̃ dr̃:ſeruiẽt tibi pplĩ
⁊ adorẽt te tribꝯ. Eſto dñs fratꝝ tuoꝝ:et in-
curuent̃ añ te filij mr̃is tue. Pplĩ eñ ſũt gẽ
tiles ad fidẽ cõuerſi:tribꝯ iudei: fratres ſui
ſũt chr̃iani:filij matris ſue ſt̃ angeli. Oẽs et
iſti o benigniſſima ꝟgo ſeruiunt tibi in eccl̃ia
militãte.⁊ adorent te hyꝑdulia in eccl̃ia tri-
umphãte.⁊ incuruant̃ añ te.q꞉ vbiq̃ȝ et oibꝯ
dñaris cũ germana tibi pietate. Tertiũ qd̃
fuit in hac bñdictiõe: icõmodoꝝ amotio et
laudis cõicatio.qd̃ intelligit̃ ꝑ h̃ qd̃ dr̃. Qui
maledixerit tibi.ſ.corde:ore:vl̃ oꝑe:maledi-
ctionibꝯ repleat̃.ſ.p̃ñtiſ vite ⁊ future.et q̃ be-
nedixerit tibi:bñdictiõibꝯ repleat̃.ſ.i hac vi-
ta ⁊ futura. Iſtã aũt bñdictioneȝ habuit in
ſũmo b̃tiſſima ꝟgo q̃ nũq̃ȝ aliqd̃ icõmodum
habuit q̃ caruiſſe ſm rõneȝ voluerit. imo oẽ
incõmodũ ſuũ ſibi cõmodũ fuit. Qui auteȝ
ipam corde:ore:vel oꝑe maledixerit:eternaȝ
maledictionẽ hereditabit. Qui ꝟo ipam cor
de:ore:vel oꝑe bñdixerit:bñdictionẽ gr̃e di-
uine in p̃ñti obtinebit:⁊ glĩe in futuro:ipſa
dicẽte Eccl.xxiiij. Qui me elucidãt vitã eter
nã hẽbũt. Ad quã nos ꝑducat oĩpotens dei
fili⁹ meritiſ ſue bñdictiſſime matris

De eiuſdẽ bñdicte ꝟginis annunciatione
Sermo.ix.

CUm deſcende (M)
ret ros:deſcẽdebat pariter ⁊ man-
na. Nume.xj. Tpe veris qñ philo-
mena cãtat:ros tũc incipit deſcẽdere et cãpi
germiare.q꞉ imber abijt. Spũaliter donec
mũdus fuit in hyeme pcti ꝓpt̃ pctñ ꝑmoꝝ
parẽtũ:ꝑuat⁹ fuit rore.i.gratia ſpiritusſan-
cti. Unde Aggei.j.dicitur. Prohibiti ſunt
celi ne darent rorem. Sed canẽte philome-
na:id eſt Gabriele archangelo illud dulce
carmen Aue gratia plena:deſcendit ros de

celo.ſ.fili⁹ dei i vterꝫ ꝟgis.et cū eo dulcedo
bn̄dictōis ⁊ grē.ceſſauitqꝫ gelu amaritudi-
nis ⁊ doloris. Hoc autē figuratum fuerat
Judic.vj.vbi legit dn̄s dediſſe ſignum Ge-
deoni ꝙ libarent filij iſrl' de manu madian:
ꝑ hunc modū.ſ.ꝙ ipē Gedeon:vell⁹ in area
poneret: et ibi tm̄ ros deſcēderet ⁊ nō in ali-
q̄ pte terre.qđ ⁊ factū ē. Et ſic poſtmodū per
cuſſo madian: q̄euit iſrl' ml'to tpe. Spūal'r
aūt illđ fuit ſignū qđ gen⁹ hūanū petebat a
dn̄o deo. Vñ pſ.lxxxv.inq̄t Dauid. Fac me
cū ſignū in bonū vt videāt q̄ oderūt me ⁊ cō
fundant. Dn̄s ꝟo dedit ſignuꝫ de rore celi ꝙ
deſcēdert in virgine Maria. vñ Eſa.vij.dr.
Propterea ipē dn̄s dabit vob ſignum Ecce
ꝟgo ꝯcipiet ⁊ ꝑiet filiū ⁊c. Qđ ſignū ꝯſcēs
Dauid ait pſ.lxxj. Deſcēdet ſic pluuia i vell⁹
⁊ ſic ſtillicidia ſtillātia ſuꝑ terrā. Nā ipa vir
go btā fuit vell⁹ q̄ celeſti agn⁹ coopt⁹ ē. Jpa
igit ſola fuit i q̄ ros deſcēdit:cui canit eccl'ia
Scta ⁊ imaculata ꝟgitas qb⁹ te laudib⁹ ef-
ferā neſcio.q: quē celi cape nō poterant:tuo
gremio ꝯtuliſti. Vñ Ber.ſuꝑ Miſſus ē ex
clamat di. O vēter capacior celis:diffuſior
terris:latior elemēti:q illū ꝯtinere valuit q̄
trib⁹ digitis molē tre appēdit. Hec ille. Jn h
aūt ſig bn̄dicto ꝑcuſſus eſt Madian.i.dia-
bol⁹:⁊ libati ſt filij iſrl'.i.fideles chri.et lōga
id eſt etna reqes data ē ill' i glia cū angel' di.
Jđ Ber.btē ꝟgini vbi s.inq̄t. Ex h btām te
dicūt oēs generatiōes.q: oib⁹ generatiōib⁹
vitā ⁊ gliam iuenisti. Jn te ei angeli leticiā:
iuſti grām:pctōres veniā meruerūt in etnū.
Merito igit in te reſpiciūt ocli toti⁹ creatu
re.q: i te ⁊ ꝑ te ⁊ de te benigna man⁹ oipo-
tētis dei q̄cq̄d creauit recreauit. Hec ille. De
q̄ benigna ꝟgie duas i h ſmōe ꝯſideratiōes
Prima dicet ꝯſecutiōis. (faciem⁹.
Scđa ꝟo ꝯfirmatiōis.

Pars pma hui⁹ ſmonis q̄ dr ꝯſecutionis.

N Benedicta ꝟgo vt ēt ſup dixim⁹ ſmone
ꝑcedēti ꝯſecuta ē oēs alias bn̄dicti
ones q̄ i ſacra ſcptura repiūt. Jnt
alias recepit bn̄dictōeꝫ oim.xij.pri
archaꝝ quā dedit ſingul' eoꝝ Jacob pr ipo-
rū:vt h Gen̄.xlix. Sꝫ q̄uis oēs dicant bn̄
dictiōes: q̄dā tn̄ illaꝝ ſt magis ꝓphie vl' male
dictiōes:qb⁹ omiſſis:illas ſolū q̄ vere ſt bn̄
dictiōes q̄lit cōprehēdant ſub bn̄dictōe bn̄
dicte ꝟgis Marie declarabim⁹. Dicit āt Al
Decem ⁊ ſeptē ꝓꝓ etates charitatis ber.ſuꝑ Miſſus eſt.ca.ccv.ꝙ cū filij Jacob
diuerſas ſignificēt virtutes. Judas ſignifi-
cat charitatē. Et iđ in pſona Jude decē et ſe-
ptē ibi ponunt ꝓꝓetates de charitate. Vnde
dr ei ſic Juda laudabūt te fratres tui:man⁹
tua in ceruicib⁹ inimicoꝝ tuoꝝ: adorabunt
te filij patris tui: catulus leonis Juda ad
ꝑdā aſcēdiſti fili mi:reqeſcens accubuiſti vt

leo et q̄ſi leena.qs ſuſcitabit eū? Nō auferet
ſceptꝝ de iuda nec dux de femore ei⁹: donec
veniat q̄ mittēd⁹ ē ⁊ ipē erit expectatio gētiū
Ligās ad vineā pullū ſuū.⁊ ad vitē o fili mi
aſinam ſuam. Lauabit in vino ſtolā ſuā ⁊ in
ſanguie vue palliū ſuū. Pulcriores ſt ocli
ei⁹ vino ⁊ dētes ei⁹ lacte cādidiores. Prima
g̃ ꝓprietas ē ꝙ charitas ē digniſſima oim ꝟ-
tutū.iuxta illđ.j.Co.xiij. Maior hoꝝ ē cha-
ritas.j.q̄ꝫ Cor.xij.dr.ꝙ ē via excellētior. Qđ
etiā hr de pe.di.ij.c.charitas. Et hoc intelli-
gitur ꝑ h qđ dr. Juda laudabūt te frēs tui.
Scđa ē ꝙ ipa ē expugnatrix pctōꝝ.iuxta il-
lud.j.Pe.iiij. Charitas opit multitudinem
pctōꝝ. Trāſſumptiue i.c.ml'te.j.q.j.et.xxiij
q.iiij.c.ipa pietas.⁊.ij.q.vij.c.queadmoduꝫ
⁊ de pe.di.ij.c.in tātū.⁊ extra de bap.ca.ma
iores. Et idē hr Prouer.x.⁊ Jac vlti. Et hoc
intelligit ꝑ h qđ dr. Man⁹ tue i ceruicibus
inimicoꝝ tuoꝝ. Tertia ē ꝙ dat ꝟtutib⁹ ēēn-
tiā ꝟtutū. Et h intelligit cū dr. Adorabūt te
filij pris tui. Quarta ē ꝙ amatrix eſt arduo
rum. Et h itelligit cū dr. Catul⁹ leonis iuda.
Quinta ē ꝙ expoliatrix ē demonū. Et hoc in
telligit cū dr. Ad ꝑdā aſcēdiſti fili mi. Sexta
eſt ꝙ victrix ē paſſionū. Et h itelligit cum dr
reqeſcēs. Septia eſt ꝙ ſuꝑatrix ē tētationū.
⁊ h intelligit cū dr. Accubuiſti vt leo. Octa-
ua eſt ꝙ facit ꝓ dilecto aīaꝫ ponere.⁊ h intel
ligit cū dr leena Nona eſt ꝙ nihil pt eā a di-
lecto ſepare.q: inſeꝑabilit eſt vnita deo.de
pe.di.ij.c.charitas. Et ideo dicebat Paul⁹
Rho.viij. Quis nos ſeꝑabit a charitate dei
⁊ h intelligit cū dr.qs ſuſcitabit eū? Decima
ē ꝙ facit in eternū regnare.j.Cor.xiij. Chari
tas nūq̄ꝫ excidit. Trāſſūptiue in.c.charitas
nūq̄ꝫ.de pe.di.ij.⁊ h intelligit cū dr. Nō au-
feret ſcep.ꝟ iu. Vndecima ꝙ facit filios do
generare.qđ intelligit ꝑ h qđ dr.⁊ dux de fe-
more ei⁹. Duodecima ē ꝙ facit chrm̄ de celo
deſcēdere.⁊ h itelligit cū dr:donec vēiat qui
mittēd⁹ ē. Tredecia ē ꝙ vnit mēbra eccl'ie in
ſe.ex q̄ totū corp⁹ ē ꝯnexū ⁊ cōpactū.⁊ h itel
ligit cū dr.ligās ad vineaꝫ pullū ſuū. Decia
q̄rta ē ꝙ vnit ⁊ ligat m̄bra cū capite.⁊ h ē qđ
dr.⁊ ad vēit o fili mi aſinaꝫ tuaꝫ. Deciaq̄nta
eſt ꝙ facit chriſtū ſuo ſanguine nos lauare.
iux illđ Apoc.j. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos
a pctis nrīs i ſanguie ſuo.⁊ h itelligit cū dr.
lauit in vino ſtolam ſuā ⁊ i ſanguie vue pal
liū ſuū. Decimaſexta eſt ꝙ fecit eū ꝑ doctri-
nā vocare: iuxta illud Joan.vl. Simō ioan
nis diligis me:paſce oues meas.⁊ h itelligit
cū dr pulcriores ſt ocl'i ei⁹ vino. Deciaſeptia
ē ꝙ fecit chrm̄ nos ſibi ꝑ ſacra icorpare:et h
ē qđ dr. Dētes ei⁹ lacte cādidiores.⁊ ſic i vni
uerſo ſūt decē ⁊ ſeptē ꝓprietates charitatis.ſ.
ꝙ ē digniſſima ꝟtutū expugnatrix pctōrum

dās ꝟtutibꝫ eē ꝟtutū: amatrix arduoꝝ: ſpo/
liatrix demonū. victrix paſſionū: triumpha
trix tentationū. facit aiam ꝓ dilecto ponere
ꝛ nūqȝ ab eo ſeparī: in eͤnū regnare: filios deo
generare: cbr̄m ꝺ celo deſcēdere: vnire mem
bra cū capite: ſanguīe cbr̄i lauare: ꝑ doctri/
nā vocare: ꝑ ſacra incorꝑare. qꝺ īntelligiť per
hoc qꝺ dr̄: Dētes ei⁹ lacte candidiores. Per
lac em̄ intelligiť māſuetudo ſacroꝝ ꝺ carne
cbr̄i ꝛ paſſiōe fluētiū. Iſte ḡ ſunt ꝓprietates
charitatꝭ in qbꝫ ꝯſiſtit bn̄dictio Iude. Sed
ad nobiliorē ſubaȝ ſequunť nobiliores ꝓpri/
etates. ḡ q̄cūqȝ hȝ charitatē in ſummo: hȝ et
has ꝓꝑetates i ſūmo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s bn̄dictiōes iu
dei ſūmo. Sȝ btīſſima oim̄ dn̄aꝝ dn̄a ha/
buit charitatē i ſūmo. ḡ et has ꝓꝑetates ha/
D buit i ſūmo. ¶ De bn̄dictiōe qȝ Zabulō in/
q̄t idē doctor ca. ſeq̄nti: ꝙ Zabulon interpre
tať zel⁹ aiaꝝ ſm mgr̄m Rich. de ſctō vic. q̄
ait. Iſte ē Zabulō q̄ iraſcēdo irā dei placare
conſueuit: q̄ pie ſeuiēdo dū hoim̄ vicia ꝑcu/
tit: q̄ſi n̄ parcēdo meli⁹ parcit. Abſqȝ dubio
nihil ſic placet deo: nihil ſic placat deū q̄ȝ ze/
lus aiaꝝ. Debet aūt zabulō n̄ ſolū delinq̄n/
tes corrigere: ſed etiā tpe ꝑſecutiōis ꝯ̄ ꝑſeq̄n
tes defendere: ꝛ ꝓmptior eſſe ad mala feren
da q̄ȝ inferēda. Et qȝ hȝ neceſſe qn̄qȝ ꝓ culpa
coꝝ iraſci: amplius dȝ dolere cū cogitur eoſ
ꝓ culpa ꝑcutere q̄ȝ cū cogiť ꝓ eoꝝ defenſiōe
puniri. Libenter ḡ ſe occurrētibꝫ ꝑiculis ob
ijcit: ꝛ ꝺ ſeuiētiū ꝓcellas tēpeſtatū ſe ſponte
opponit: vt tēpeſtatibꝫ diu fatigatos ꝛ tādē
litoribꝫ ereptos: blāde excipiat ꝛ benigne fo/
ueat. Et qm̄ ſcim⁹ fieri venationē aiaꝝ qn̄qȝ
ꝑ occultam ſuggeſtionē demonū: ꝛ qn̄qȝ ꝑ
aptā ꝑſecutiōeȝ hoim̄: vtrūqȝ nouit zabulō
cōprehēdere ꝛ caute detegere: vigilatqȝ ꝯ̄ ſe
uitiā ꝑſeq̄ntiū ꝛ ꝯ̄ fraudulētiā inſidiantium
Neſcio āt ſi p̄t hō a deo in hac vita aliquid
mai⁹ accipe. Ignoro ſi cui poſſit hac gratia
maiorē aliquā de⁹ hoi ꝯferre: q̄ȝ vt ei⁹ mini
ſterio ꝑuerſi hoīes i meli⁹ muteť: ꝛ de filijs
diaboli filij dei efficiāť. An forte cuiq̄ȝ mai⁹
eē videbiť mortuos ſuſcitare: ḡ ne mai⁹ erit
ſuſcitaſſe carnem mortuā iteꝝ morituraꝫ q̄ȝ
aiam i eͤnū victurā: ḡ ne mai⁹ erit reſtituiſ/
ſe carni gaudia mūdi q̄ȝ aīe gaudia celi: O
q̄lis dos: q̄lis dignitas talē gr̄aȝ a deo acci
pere. Nō decuit celeſtē ſpōſuȝ ſpōſe ſue aliā
dotē donare q̄ȝ vt ꝑ adoptiōis gr̄am poſſit
multos filios gignere deo: ꝛ filios ire: filios
q̄ȝ gehēne regni celeſtꝭ heredes aſcribere. hec
Zel⁹ aia ille. ¶ Ex q̄bꝫ vt ait Alb. vbi ſ. īntelligiť ꝙ ꝑ
nibȝ dec Zabulon zel⁹ aiaꝝ ſcať. q̄ hȝ decē ꝓꝑetates
ce ꝓprie Prima ꝙ odit pctm̄: et iō zelo iuſticie iuſti
tates pctōribꝫ indignanť. c. vera. xlv. di. Scđa ꝙ
maxīe placat deū. Tertia ꝙ nō parcēdo pl⁹
parcit. Quarta ꝙ nihil pl⁹ placȝ deo. Quin

ta ꝙ ꝓmptior eſt ad mala ferēda q̄ȝ iferēda.
Sexta ꝙ blāde recipit penitētē. Septia ꝙ
vigilat ꝯ̄ ꝑſecutores ꝛ manifeſtas inſidias.
Octaua ꝙ hō n̄ pōt mai⁹ donū accipe. No/
na eſt ꝙ ē dos quā celeſtꝭ ſponſus dat ſpōſe
ſue. Decia ꝙ filios dei generat. ſ. qn̄ ē diſcre/
tus ſic̄ eſſe dȝ. c. no i ꝑpetuū. xxiij. q. iij. In/
diſcret⁹ em̄ nec correctionē inducit nec ſalu/
tē. c. cū btūs. xlv. diſt. Iſte ḡ ſť ꝓꝑetates zeli
in q̄bꝫ ꝯſiſtit bn̄dictio Zabulō. Sȝ ad nobi/
liorē ſubam ſequunť nobiliores ꝓꝑetates. ḡ
q̄cunqȝ hȝ zelū aiaꝝ in ſummo: hȝ has ꝓꝑe/
tates in ſūmo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s bn̄dictioneȝ zabulon
in ſūmo. Sȝ btīſſima ꝟgo habuit zelū aiaꝝ
in ſummo. ḡ bn̄dictionē in ſūmo. ¶ De bn̄/ P
dictione q̄ȝ Iſachar dr̄ idē doctor ca. ccvij.
ꝙ fuit in btā ꝟgine. Dicit em̄ Gen̄. xlix. Iſa/
char aſin⁹ fortꝭ accubās iter terminos: vidit
terrā ꝙ eſſet bona ꝛ reqem ꝙ eſſet optia: et
ſuppoſuit hūeꝝ ſuū ad portādū: factuſqȝ ē
tributꝭ ſeruiēs. Ubi glo. inq̄t. Recte poſt na
tiuitatē Gad ꝛ Aſer Lia talē filium genuit.
qȝ niſi ꝑ abſtinentiā ꝛ patientiā mens hūa/
na ad verū gaudiū nō ꝑtingit. Oportet em̄
non ſolū delectationē falſam: ſed ꝛ vanā cō
turbationē excludere q̄ vult de ꝟitate gau/
dere. Et iſte fili⁹ Iſachar. i. merces dr̄. qȝ illꝺ
gaudiū verum tanq̄ȝ mercedē oim̄ laboruȝ
expectam⁹. Scim⁹ aūt ꝙ mare ſꝑ fluctuat
terra aūt in eternū ſtat. ſic ꝛ cetera elementa
ſꝑ in motu ſunt. et ſola terra ſtāt: cetera ſta
re neſciunt. Et ſcim⁹ qȝ oīs q̄ ꝑ varia deſide/
ria fluctuat quē adhuc ſecularīū cāꝝ ꝓcel/
la exagitat: ad illꝺ eͤnū gaudiū admittitur.
et illo torrēte voluptatꝭ n̄ potať: q̄nto min⁹
inebriať. Hec eſt terra illa bona tranq̄llitas
mētis qn̄ mēs i ſe tota colligiť: ꝛ in vno eter
nitatꝭ deſiderio imobiliter figiť. Hec eſt ter/
ra quam ꝓmiſit dn̄s dī. Vtī mites qm̄ ipſi
poſſidebūt terrā. Pro hac t̄ra Iſſachar aſin⁹
factus ꝛ fortis effect⁹: libenter ſupponit hu/
meꝝ ad portandū ꝛ fact⁹ ē tributis ſeruiēs
Mltū em̄ ſibi ſubito viluerat ſi ſe aſinum
anīal pene cetꝭ vil⁹ reputabat. Mltū cō
cupiuit terrā quā vidit: ꝓ q̄ ad oēm laboreȝ
fortꝭ ꝑdurauit. Uiderat nihilomin⁹ ꝙ ſane
ad pulcritudinē illi⁹ terre oēs pulcritudīes
iuſticie nr̄e ſūt vt pān⁹ mēſtruate. Uiderat
nihilomin⁹ ꝙ nō ſūt cōdigne paſſiōes hui⁹
tp̄is ad futurā gl'iam. In vno ḡ ſibi vilis: ī
altero fortꝭ effectus: de vno hūiliat⁹: ꝛ de al
tero roborat⁹: fortitudīs ſue hūeꝝ ad oēm
laborē libēter inclinauit. ꝛ in adq̄rēdo diui/
na n̄ ſua: vero regi tributū ꝑſoluit. Un̄ Ps̄
Ut iumētū fact⁹ ſū apꝺ te. Itē ꝓpter te mor/
tificamur tota die. Qꝛ ꝟo hui⁹ vite bōa ad
neceſſitatē nō reſpuebat: hāc terram penit⁹
non deſerebat. Qui ꝟo futuram vitam ād/

huc cape nō potat:iter termios habitabat.nā
iſtā tolerabat ad neceſſitatē:ꝛ illā cōcupiuit
ad iocūditatē.ſatagebat iſtā penit⁹ deſerere
ꝛ in illā penit⁹ intrare. Fecit ģ qđ potuit.q̄ti
die i illā nitebať:ꝛ in iſta manere cogebať.ꝛ
Gaudiū ſic int̄ termios morabať. Hec glo. ¶ Ex q̄/
mēr̄ ha/ bus cōcludit Alb.ſic dicēs. Ex his cōcludiť
bet decē ꝙ p̱ Iſachar gaudiū inēnū interp̄tať. Cui⁹ i
proprie/ his ṽbis decē ꝓprietates exp̄muntur. Pria eſt
tates. ꝙ falſaꝫ delectationē excludit. Scđa ꝙ va
nā p̱turbationē elidit. Tertia ꝙ ē merces la
boꝝ. Quarta ꝙ mēte ſtabilit:iuꝫ illud Sta
cij in.j.achileidos. Dāt gaudia vires. Quin/
ta ꝙ animū roborat. Vn̄ Hu.de ſctō vic.in
didaſ.li.ij.ait. Leticia anim⁹ repať. Sexta ꝙ
hoiēꝫ hūiliat. Septia ꝙ aim eleuat. Octa/
ua ꝙ terrā.ſ.viuentiū ꝓſpicit. Nona ꝙ req̄/
em ſentit. Decia ꝙ gl̄iam deo aſcribit ꝛ red/
dit. Iſte ģ ꝓprietates ſūt inēni gaudij:in q̄b
cōſiſtit bn̄dictio Iſachar. Sꝫ briſſima ṽgo
habuit gaudiū in ſūmo.ģ et ꝓprietates ei⁹ i
ſūmo.ģ ꝛ bn̄dictiōeꝫ Iſachar:i ſūmo.hec ille
Q ¶ Qui etiā ca.ſeq̄nti inq̄t Sequiť bn̄dictio
Dan:de q̄ dr. Dan iudicabit pplm ſuū ſicut ꝛ
alia trib⁹ in iſrl. Glo.ṽo ait. Per officium
Reſtri/ Dan illecebroſas cogitatiōes cōprehendim⁹
ctio cogi arguim⁹ ꝛ dānam⁹. Recte em̄ Dan iudici/
tationuꝫ um vocat⁹ ē. Ex q̄b⁹(ait Alb.)colligiť reſtri
ctio cogitationū inutiliū.iuꝫ illđ Hiero.ad
Ruſtic.d. Nolo ſinas cogitatiōes malas in/
trare aiam tuā.ſed dū puul⁹ ē hoſtis eū alli
de ad petrā ꝛc. Iſtā aūt reſtrictionē b.ṽgo i
ſūmo habuit q̄ taliť oēs cogitatiōes ordina
tas habuit ꝙ null⁹ vel pu⁹ motus illicit⁹ ꝯ
eā exurgere potuit. Et ſic bn̄dictioneꝫ Dan
R habuit. ¶ De bn̄dictiōe etiā Gad dr ca.ccix.
Sequiť bn̄dictio Gad. Gad accinct⁹ p̄lia/
biť an̄ eū:et ipe accingeť retrorſū. Ubi glo.
inq̄t.q₂ ad Dan p̱tinet diſciplina cogitatio/
nū. Ad Gad p̱tinet diſcipliā ſenſuū. Vn⁹ ē
ſedare ciuilē diſcordiā.ali⁹ repellere hoſtileꝫ
pugnā. hic vigilat ꝯ ciuilem ꝓditionē.ille ꝯ
hoſtiū incurſionē. Fruſtra aūt i obſeruāda
ciuiū ꝯcordia laborat:niſi eodē ſtudio gad
ciuitatē nr̄am p̱ ſenſuū diſciplinā muniat ꝛ
hoſtiliū vicioꝝ agmia inſtāte p̄lio acriter fe
riat.vn̄ dr. Gad accinct⁹ p̄liabiť an̄ eū. Gad
ꝓculdubio tūc ſic accingiť:qn̄ ſenſuū diſſo/
lutiōes p̱ diſciplinā reſtringit. Tūc fortiter
dimicat qn̄ carnalia deſideria p̱ carnis mor
tificationē trucidat. Hec glo. Ad q̄ hortať
Phus.ij. Eth.ca.xj.dicens. Quēadmoduꝫ
pueꝝ oportet ſm̄ p̄ceptū pedagogi viuere:
ſic cōcupiſcibile reſonare rōni ꝛc. Et.ij. Po
liticoꝝ ca.iiij.iteꝝ dr. Magis oportet ꝯcupi
ſcētias regl̄are q̄ꝫ ſubas. Et Ouid.in ep̄lis
inq̄t. Spne voluptates:nocet empta dolore
voluptas. Ex predicta autē bn̄dictione dicit
Alb.colligi.ꝙ p̱ Gad diſciplina ſenſuum in Diſcipli/
telligiť.cuius ſunt tres ꝓprietates. Prima ꝙ na ſenſu/
ciuitatē mentis cuſtodit. Scđa ꝙ hoſtilem um ha/
pugnā repellit. Tertia ꝙ hoſtes p̱ abſtinen/ tres ꝓpe
tiā diuertit. Has aūt ꝓprietates i ſūmo ha/ tates
buit btā ṽgo q̄ ciuitatē ſui cordis taliter cu/
ſtodiuit ꝙ nunq̄ꝫ aliq̄s hoſtiū ipam impu/
gnare attētauit.ģ bn̄dictionē Gad in ſūmo
hūit. ¶ Idē q̄ꝫ Alber.i ſeq̄nti cidt. Sequiť S
bn̄dictio neptalim.de q̄ dr. Neptalim ceru⁹
emiſſus dans eloq̄a pulcritudinis.vbi glo.
ait. Sicut ad Dan p̱tinet p̱ rep̄ſſtationē pe/
ne reprimere exurgētia intra vicia.ſic ad Ne/
ptalim p̱tinet p̱ ꝯſolationeꝫ p̄mioꝝ inflam/
mare bōa deſideria.q₂ ṽo q̄cq̄d ſcp̄tū reppe
rit ad ſpūalem intelligētiā ꝯuertit ꝯuerſio/
nis nomē accepit. Sꝫ notādū ꝙ nō aui vo/
lāti ſꝫ ceruo currenti cōpať.nā auis q̄dē vo/
lādo lōge a terra ſuſpēdiť. Ceru⁹ āt ad dan
dos ſalt⁹ terre vicinať.ſꝫ nec i ipis ſuis ſalti
bus ſepať a terra. Sic nimiꝝ neptalim dū
p̱ reꝝ viſibiliū formā q̄rit iuiſibiliū naturā
q̄ſdā ſalt⁹ dare.nō āt ad plenū volare ꝯſue/
uit.q₂ i eo ꝙ ſe ad ſūma erigit.reꝝ corp̱aliuꝫ
ſecum vmbraꝫ trahēs.ima oino nō deſerit.
ſic nouit Neptalim carnalia ſpūalib⁹ miſce
re.ꝛ per corporalia incorp̱alia deſcribere.vt
vtraq̄ꝫ hois natura i ei⁹ dictis iueniat vt ſe
mirabiliť reficiat.q̄ ex corp̱ea ꝛ incorp̱ea na/
tura ꝯſtat. Illđ aūt in hmōi dict̄ valde mi/
rabile ē:ꝙ tūc fere ſp̱ blādiūť qn̄ iuxta ſenſuꝫ
lr̄e nihil ſonare videnť.q̄le ē illđ Capilli tui
ſicͭ greges capraꝝ.ꝛ illđ. Naſus tu⁹ ſic tur/
ris libani.ꝛ ſilia.niſi forte i hmōi dict̄ h qđ
tālibēter amplectimur ex iocūda q̄daꝫ vt ita
dicā lr̄e fatuitate ad ſpūalē itelligētiā ꝯſur/
gere coartamur. Hec glo. ¶ Ex q̄b⁹ dr Al/ Contem
bertus vbi ṡ.colligi.ꝙ p̱ Neptalim intelli/ platio in
giť ꝯtēplatio inuiſibiliū p̱ viſibilia cum do/ uiſibiliū
ctrina. Ad quā ꝯtēplationē de⁹ hoiem crea
uit.ꝛ iō dedit ei oculos erectos ad celum.iu
xta illđ Ouid.in.j. Metam. Pronaq̄ꝫ cum
ſpectent aialia cetera terrā. Os hoi ſubli/
me dedit celūq̄ꝫ videre Iuſſit:et erectos ad
ſidera tollere vultus. De h etiā inq̄t Bern.
ſiluř.in microcoſmo. Bruta patēter habent
tardos aialia ſenſus. Cornua deiectis vulti
bus ora ferūt. Sꝫ maieſtatē mētis teſtante
figura. Tollit hō erectū ſolus ad aſtra ca/
put. Ut celi leges i deflexoſq̄ꝫ meat⁹. Exem/
plar vite poſſit hr̄e ſue. Aſſiſtūt oēs opi cu/
q̄nq̄ꝫ miſtri. Senſus q̄ cernūt exteriora do/
cēt. Nūci⁹ igrediť ſenſus:mētēq̄ꝫ q̄rā euo/
cat:vt certa res rōe ꝓbet ꝛc. Dēm⁹ ģ oēs cuꝫ
Neptalim erigere aīos nr̄os ad cōtēplanda
celeſtia. Dic̄ nāq̄ꝫ Sen̄.li.v.de naturali q̄ſti
one. O q̄ꝫ cōtēpta res eſt hō niſi ſupra hu/
mana ſe erexerit. ¶ Inq̄t āt Alber. vbi ṡ.ꝙ

Sex ꝓ ꝓrietates cõtēplatõiſ

huiꝰ bñdictiõis Neptalim ſũt ſex ꝓprietates
Prima ē pmioꝝ ꝯſideratio. Scõa deſide-
rioꝝ iflāmatio. Tertia ſcp̃turaꝝ ad ſpũales
intelligētiā cõuerſio. Quarta ē nec viſibiliũ
nec iuiſibiliũ derelictio, ſed inť vtrũqꝫ ſalta-
tio. Quīta ē p abſurditatē lr̃e ad ſpũalē itel-
lectũ coartatio. Sexta ē ſpũal' doctrie īſtru
ctio. Hec āt oia ipa v̾go bñdicta habuit ī ſũ
mo: q̄ ſola inť oēs hoies viatores pfectaꝫ in
via habuit cõtēplationē: ⁊ oēs ſcp̃turas ſm
oēm ſcriſpũs ſenſũ itellexit: et v̾bo icarnato
vetꝰ ⁊ nouũ teſtamētũ exp̾ſſe docuit: cuius ⁊
ipa ore ⁊ ope diſciplie dei doctrix imo gloſa
fuit. Et ſic bñdictionē Neptali in ſua bñdi-
I ctiõe icludit. Hec ille. ¶ Qui etiā in ca. xl.
inq̃t. Sequiť benedictio Aſer. de q̄ d̾r. Aſer
pinguis panis eiꝰ: ⁊ p̄bebit delitias regibuſ
Ubi glo. d̾t. Aſer q̄zuis mľtũ eſuriat paneꝫ
iuſticie: dedignať tñ eũ comedere niſi fuerit
ꝯſpſus oleo miſcõie. Ex mľta eñ delitiaruꝫ
affluētia q̄ ſibi ſp abũdat ex ſpoliꝭs ꝑ freq̃n-
ti victorie multũ eſt delicatꝰ effectꝰ. nec etiā
ſapit panis vllus q̄ntũcunqꝫ nitidus niſi ſit
oleo ꝯſpſus: intātũ vt de ipo ꝓnũciet ſcp̃tu
ra dicēs. Aſer pinguis panis eiꝰ. Si ei gau-
diũ eſt ſup vno petõre pniaꝫ agēte: q̄nta tũc
ſolēnitas erit ſup q̄libet iuſto libēter ꝑ iuſti-
tia moriēte. Uere pinguis panis eiꝰ p̄bebit
delitias regibꝫ. O q̄lis panis eiꝰ. o q̄les de-
litie eiꝰ q̄ tātũ ſapiũt regibꝫ talibꝫ. Certe re-
ges iſti iā ad nupcias introierũt q̄ ad illō cē-
nũ ꝯuiuiũ ſedēt. Iāqꝫ illo pane angeloꝝ de-
litiꝭs eťnis veſcunť. iā torrēte voluptatꝭ ine
briant. et adhuc Aſer delitias īſatiabil'r eſu
rit. Sꝫ vñ ei diuitiaꝝ abũdātia niſi vt eſt di
ctũ de hoſtiũ ſpoliꝭs in tamfreq̃nti victoria.
Quāto ei ampliꝰ atteruť hoſtes iuſticie: tan
to vberiꝰ cumlanť gaudia ꝯſcie. Hoſtibꝫ ḡ
fugatis ⁊ oibꝫ pacificatꝭ nil obſtat q̄n illa ci
uitas nr̃a experiať q̄ ſit illa pax dei q̄ exupat
oēm ſenſũ. et q̄zmag̃ ſit mľtitudo dulcedinis
tue dñe quā abſcõdiſti timētibꝫ te. Quid ḡ
miꝝ ſi eā q̄libet amator mũdi neſcit quā deꝰ
diligētibꝫ ſe abſcõdit: Qui eñ in bonis falſ
ſpem figũt: bona vera īueni re non pñt. vñ di
cunt. Quis oñdit nob̃ bona: Eſt eñ manna
abſconditũ qđ nemo nouit niſi qui accipit.
Mens eñ q̄ laudibꝫ hoim delectať: qđ ſit
in eternũ gaudiũ expiri non mereť. Hec glo.

Nouẽ iuſtifica-tio.

¶ Ex q̄bꝫ colligiť vt ait Alb. vbi ſ. q̄ ꝑ Aſer
intelligiť moꝝ iuſtificatio. Cuiꝰ h̄ nouē ꝓpri
etates ponũť. pma ē eſuries ꝑ iuſticia. ſcõa
delectatio in miſcõia. tertia diuitiaꝝ abun-
dātia. q̃rta delitiaꝝ affluētia. q̄nta hoſtiũ fre
q̄ns victoria. ſexta celeſtiũ cõuiuaꝝ p̄paratio.
ſeptia ꝯſcie exaltatio. octaua ſupne pacis ex
ꝑientia. nona abſcõdite dulcedis p̄guſtatio.
Coſtat aũt q̄ in b̾iſſima v̾gine in ſũmo fuit
eſuries iuſticie ⁊ excellētia victorie: ſicut ⁊ di
uitiaꝝ ⁊ delitiaꝝ ſpũaliũ affluētia: ⁊ ꝯuiua
rũ ⁊ pacis ⁊ delectatiõis eminētia. vtpote q̄
nos iuſtificauit ⁊ mř miſcõie extitit ſerpēteꝫ
p̄ oibꝫ ꝯtriuit: oēs filias ī diuitꝭs ſupgreſſa
abũdauit: delitꝭs affluēs inixa ſup dilectuꝫ
aſcēdit: panē angeloꝝ ⁊ vinũ oibꝫ dedit mi-
xtũ: p̄ oibꝫ ꝯſortibꝫ ſuis oleo exultatiõis vn-
cta fuit: ꝑ quā pax vera de celo deſcēdit ⁊ ve
rũ māna nouē mēſibꝫ ī ſe abſcõditũ habuit.
⁊ tũc oibꝫ ī cibũ manifeſtauit ⁊ donauit. Et
ſic bñdictio ſua bñdictionem Aſer includit
Hec ille. ¶ Bñdictio aũt Ioſeph h̄r ī dicto
ca. xlix. Gen. cũ aliꝭs oibꝫ p̄cedētibꝫ ⁊ ſequēti
bus. vbi Iacob ſic ait. Filiꝰ accreſcens Io-
ſeph. filiꝰ accreſcens ⁊ decorus aſpectu. filie
diſcurreſt ſup muꝝ: ſed exaſpaueſt eũ ⁊ iur-
gati ſũt: iuiderũtqꝫ ei hñtes iacľa. ſedit ī for
ti arcꝰ eiꝰ: ⁊ diſſoluta ſť vincula brachioꝝ et
manuũ illiꝰ ꝑ manꝰ potētꝭ Iacob. Inde pa
ſtor egreſſus ē lapis iſrael: deus pr̃is tui erit
adiutor tuꝰ. et oīpotēs bñdicet tibi benedi-
ctiõibꝫ celi deſup ⁊ bñdictiõibꝫ abyſſi iacētꝭ
deorſũ: bñdictiõibꝫ vbeꝝ ⁊ vulue. bñdictio-
nes pr̃is tui cõfortate ſť de bñdictiõibꝫ prim
eiꝰ donec veniret deſideriũ colliũ eťnoꝝ. Fi
ant ī capite Ioſeph ⁊ ī v̾tice nazarei inť fra-
tres ſuos. Hec ibi. Diť aũt Alb. vbi ſ. ca. ſe-
q̄nti q̄ hec bñdictio Ioſeph ſm itellectũ lit
teralē diuidiť ī dcē ⁊ ſeptē ptes ipaꝫ itegran-
tes. Pria ē di filiatio. Scõa diuia imitatio
Et he itelligunť ꝑ filiũ bis poſituꝫ. Tertia ē
augmētũ ſapie. Quarta augmētũ gr̃e. ⁊ iſte
due itelligũť ꝑ accreſcēs bis poſitũ. Quinta
eſt bona fama q̄ztũ ad ſeipm. et hec itelligiť
ꝑ illō q̄d d̾r: decorꝰ. Sexta ē edificatio ꝑ exē
plũ. et hec itelligiť ꝑ illō qđ d̾r: filie diſcurre-
rũt ſup muꝝ. Septia ē patia ab ope. ⁊ hec ī
telligiť ꝑ illō qđ d̾r: ſꝫ exaſpaueſt eũ. Octaua
eſt patia ab ore. ⁊ hec ītelligiť ꝑ illō qđ dicif:
⁊ iurgati ſť. Nona ē patia a cordis iniuria: ⁊
hoc eſt qđ d̾r: īuiderũt ei hñtes iacula. De-
cima ſt libatio a malo culpe. ⁊ hoc ē qđ d̾r: ſe
dit ī forti arcꝰ eiꝰ ⁊ diſſoluta ſť iacľa. Unde
cima ē tpal' origo. ⁊ h̄ ē qđ d̾r. Iñ egreſſus ē
paſtor. Duodecia ē tētatiõis ſupatio. et h̄ eſt
qđ d̾r. Deꝰ pr̃is tui erit adiutor tuꝰ. Decia-
tertia ē collatio boni glie. ⁊ h̄ ē qđ d̾r: bñdicti
onibꝫ celi deſup. Deciaq̃rta eſt collatio boni
gr̃e. et h̄ ē qđ d̾r: bñdictiõibꝫ abyſſi iacētꝭ de-
orſũ. Deciaq̄nta ē collatio boni nature. ⁊ h̄ ē
qđ d̾r: bñdictiõibꝫ vbeꝝ ⁊ vulue. Deciaſexta
ē collatio boni hereditariꝭ. et h̄ ē qđ d̾r: bñdi-
ctiões pr̃is tui ꝯfortate ſť de bñdictiõibꝫ pa
trũ eiꝰ donec veniret deſideriũ colliũ eťnoꝝ.
Deciaſeptia eſt bonitatꝭ ī alios hereditatio:
Et h̄ ē qđ d̾r: In capite Ioſeph ⁊ ī v̾tice na-
zarei inť frēs ſuos. In his āt itegrať benedi

x

ctio Joſeph. Sʒ ꝯſtat ꝙ hec oia fuerũt i btiſ-
ſima vgie i ſũmo q̃ fuit ſũma filij dei ꝛ pfe-
ctiſſima ei⁹ imitatrix: hñs plenitudinẽ ſapie
gr̃e: fame: exẽpli: patie: imũitatꝫ culpe: tp̃alis
origo chr̃i. plena ẽt bono gl̃ie: gr̃e: et nature:
q̃ oim pgenitoꝝ vtutes cũ excellẽtia habuit
ꝛ ſuam gr̃e pleĩtudinẽ ad oẽs tranſmiſit. Et
ſic patʒ q̃lr̃ bñdictio ioſeph i btiſſime vgis
bñdictiõe iclusa ſit. Hec ille. ¶ Bñdictio aũt
Beniamin hec fuit. Beniamin lup⁹ rapax:
mane comedet p̃daʒ ꝛ veſpe diuidet ſpolia.
Dic vo Alb. vbi ſ. ca. ccxiij. ꝙ hec bñdictio i
trib⁹ ꝯſiſtit. Primũ ẽ pditoꝝ oim ereptio a
culpa. Scõm de ereptiõe ꝯgratulatio i gr̃a
Tertiũ in futuro oim ꝛ ſingulorꝝ gl̃iatio in
gl̃ia. Et hec i btiſſima vgie fuerũt i ſũmo: q̃
ſũmã i ereptiõe habuit victoriã: ſũmãqʒ de
ereptis in p̃nti leticiã: ꝛ ſũmã in futuro glo-
riã. Et ſic ſua bñdictio bñdictionẽ beniami
includit. Si aũt ſm tropologicũ ſenſũ p Jo-
ſeph itelligit̃ gr̃a diſcretiõis i actiõe: p benia
min vo gr̃a cognitiõis i ꝯtẽplatiõe. Conſtat
qʒ ꝙ hec in ſũmo habuit btã vgo. Et ſic oẽs
bñdictiões filioꝝ Jacob in bñdictiõe Dñe
nr̃e cũ excellentia ſũt incluſe. Hec ille.

Pars .ij. hui⁹ ſmonis q̃ dr̃ ꝯfirmatiõis.

y

Benedictio Balaam.

Predicta vitas. ſ. oẽs ſacre ſcp̃ture
bñdictiões fuiſſe i Maria vgie
bñdicta ꝯfirmat̃ i declarãdo bñdi
ctiões Balaaʒ datas pp̃lo iſrael.
Quaꝝ p̃ma h̃r Nũe. xxiij. vbi ait. De ſũmis
ſilicib⁹ videbo eũ de collib⁹ ꝯſiderabo eũ po
pul⁹ ſol⁹ q̃ hitat ꝛ iter gẽtes ñ reputabitur.
Quis dinumerare poſſit puluerẽ Jacob: et
noſſe nũeꝝ ſtirpis iſrl̃. Moriat̃ aĩa mea
morte iuſtoꝝ: ꝛ fiãt nouiſſima mea hoꝝ ſilia
Hec ibi. Que bñdictio ſm Alb. vbi ſ. c. cc-
xiiij. hʒ qnqʒ pticulares bñdictões. Pria eſt
ꝯuerſatiõis altitudo. Et hec eſt duplex. Vel
imitatiõe angeloꝝ. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dic̃: De ſũmis ſi
licib⁹ videbo eũ. Vel imitatõe ſctõꝝ ꝛ perfe
ctoꝝ hoim. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dic̃: de collib⁹ ꝯſiderabo
eũ. Scd̃a bñdictio eſt a malis ſepatio. et hec
dupl̃r. Vl̃ a cõione demonũ. ꝛ h̃ eſt qd̃ dicit
pp̃ls ſol⁹ q̃ hitat. Vl̃ a ꝯſortio maloꝝ hoim
et h̃ ẽ qd̃ dicit: int̃ gẽtes non reputabit̃. Ter-
tia bñdictio eſt in ſe perfectio. Et hec dupl̃r.
Vel in actiõe. et h̃ ẽ qd̃ dic̃: Jacob. Vel in cõ
tẽplatiõe. et h̃ intelligit̃ p iſrl̃. Quarta eſt ſe-
minis mltiplicatio. Et hec dupl̃r. Vl̃ ẽ mul-
tiplicatio ſpũs. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dr̃: nũeꝝ ſtirpis iſrl̃.
Vel ſm carnẽ. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dicit: puluerẽ iacob.
Quita bñdictio eſt finis btitudo. Et hec du
plicit̃. ſ. bona mors. et h̃ eſt qd̃ dicit: moriat̃
aĩa mea morte iuſtoꝝ. et bñdictio poſt mor
tem. et h̃ ẽ qd̃ dic̃: fiãt nouiſſima mea horuʒ
ſimilia. Et ſic hec bñdictio prima cum ſuis
ſubdiuiſiõib⁹ decẽ hʒ bñdictiões. Quaꝝ p-
mã beatiſſima vgo hũit i ſũmo. cui⁹ ꝯuerſa
tio ſumme angelica fuit ꝛ in vtutũ dei for-
mitate. ꝛ in vgitatꝫ dignitate. In carne enim
p̃ter carnẽ viuere: nõ eſt hũana vita ſʒ ange-
lica. Scõm habuit iſrl̃ in ſũmo. q̃ oẽs p̃ios
patrũ mores oñdit in ſe ſʒ excellit eoſdẽ. Vñ
ꝛ in altiſſimis habitat hoim ꝛ angeloꝝ. Ter
tiam etiã habuit in ſũmo. Sũma eñi hũili
tas q̃ i ipa fuit cum ſupbia diaboli nihil cõe
hũit. Itẽ ab errore vel pctis gẽtiliũ imuniſſi
ma fuit. ꝛ ſic q̃rtã bñdictionẽ habuit. Quin
tã etiã i ſũmo habuit. q: ſola pfectã cõtẽpla-
tionẽ hũit in via. Sextã qʒ. q: q̃libet actiõe
liberi arbitrij meruit. Septimã etiã habuit
q: fecunditatẽ carnis ſil̃ cũ integritate poſſi-
dens deũ ꝛ hoiem genuit. in q̃ oẽs hoies in
in filios ſpũalit̃ regenerauit. et ſic etiã octa-
uã bñdictionẽ huit. Nonã ſil̃r hũit. q̃ morte
gl̃ioſa ꝛ ſine dolore ꝛ cuʒ amore mortua fu-
it. Decimã etiã hũit q̃ gl̃ioſiſſime in aĩa et
corpe reſurrexit. ꝛ ſic patʒ q̃lr̃ bñdictiões p̃i-
mo datas oẽs vgo gl̃ioſa cũ excellẽtia rece-
pit. Hec Alb. ¶ Scd̃a bñdictio Balaam
p̃ncipalis h̃r etiã Nũe. xxiij. vbi dr̃. Non eſt
idolũ in Jacob nec videt̃ ſimulacrũ in iſrl̃
dñs deus ei⁹ cũ eo eſt ꝛ clãgor victorie regꝫ
in illo. De⁹ eduxit eũ de egypto: cui⁹ fortitu
do ſil̃is ẽ rhinocerotꝫ. Nõ eſt augurũ i Ja
cob: nec diminutio i iſrl̃. Tpib⁹ ſuis dicetur
Jacob. ꝛ iſrl̃ q̃d opat⁹ ſit de⁹. Ecce pp̃ls vt
leena ꝯſurget. ꝛ q̃ſi leo erigetur. Nõ accubabit
donec deuoret p̃dã ꝛ occiſoꝝ ſanguinem bi-
bat. Hec ibi. Que bñdictio ſm Alb. vbi ſ.
ca. ſeq̃nti ſil̃r ꝯtinet decẽ pticulares bñdicti
ones. Pria ẽ imũitas pctõꝝ corpaliũ. ꝛ hoc
eſt qd̃ dr̃. Nõ eſt idolũ in Jacob. vel imuni-
tas pctõꝝ ſpũaliũ. ꝛ h̃ eſt qd̃ dr̃ nec videt̃ ſi
mulacrũ i iſrl̃. Scd̃a ẽ diuinũ auxiliũ. et h̃
eſt qd̃ dr̃. Dñs de⁹ ei⁹ cũ eo. Tertia ẽ admo
nitio p̃dicatoꝝ. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dr̃. clãgor victorie in
illo eſt. Quarta eſt de mõo eductio. ꝛ h̃ ẽ qd̃
dr̃. Dñs de⁹ eduxit eũ de egypto. Quita ẽ in
regno ꝯfirmatio ꝛ roboratio. ꝛ h̃ eſt qd̃ dic̃.
cui⁹ fortitudo ſil̃is eſt rhinocerotis. Sexta
eſt humane ſapie euacuatio. ꝛ hec eſt duplex
vel q̃ʒtũ ad aĩalẽ itellectũ. ꝛ h̃ eſt qd̃ dr̃. Non
eſt augurũ i Jacob. vl̃ q̃ʒtũ ad carnalẽ effe
ctũ: ꝛ h̃ eſt qd̃ dr̃. neqʒ diuinatio in iſrl̃. Se-
ptima ẽ diuine ſapie repletio. ꝛ hec iteꝝ eſt
duplex. vel q̃ʒtũ ad tp̃alia. ꝛ h̃ eſt qd̃ dr̃. Tẽ-
porib⁹ ſuis dicet̃ Jacob. vl̃ q̃ʒtũ ad ſpũalia.
ꝛ h̃ ẽ qd̃ dr̃ ꝛ iſrl̃ q̃d opat⁹ ſit de⁹. Octaua eſt
ꝯfidẽtia i fide. ꝛ h̃ ẽ qd̃ dr̃. Ecce pp̃ls vt lee-
na. Nona eſt exultatio in ſpe. ꝛ h̃ eſt qd̃ dicit
q̃ſi leo eriget̃. Decia eſt refectio in charitate
ꝛ h̃ eſt qd̃ dr̃. Non accubabit donec deuoret
p̃dam. Sunt aũt iſte bñdictiões cũ ſuis be
nedictiõib⁹ tredecim: q̃s oẽs bñdicta virgo

z Secunda bñdictio Balaã

excellẽtiſſime recepit. Primã em̃ ⁊ ſc̃dam in ſũmo habuit q̃ nec venialiter vnq̃ꝫ peccauit. Tertiã ẽt habuit ĩ eo ꝙ grã plẽa fuit. Quartam habuit. qꝛ oim̃ pfectiſſime doctrix fuit ope. Quintã habuit. qꝛ de mũdo oĩno ſegregatiſſima fuit. Sextã habuit. qꝛ in regni ſolio iuꝑ regẽ glĩe ipa ĩ reginã miſcðieſublimata fuit. Septimã habuit. qꝛ animalem ſenſum oĩno euacuauit. Octauã habuit. qꝛ ſup oĩs fidei eminẽtiã eminebat. Nonã habuit qꝛ carnalẽ affectũ nullũ habuit: in q̃ etiã fomes pcti extinct⁹ fuit: Decimã habuit: io q̃ diuina ſapiẽ plẽa fuit: q̃ ipam ſapiaꝫ generauit. Undecimã: duodecimã: ⁊ tertiãdecimã habuit in ſũmo: q̃ fide: ſpe: ⁊ charitate oẽs anceſſit. Et ſic patꝫ q̃lr̃ ſc̃da principal' bñdictio Balaã in bñdictiõe bñdictiſſime ꝟgĩs cũ oĩ excellẽtiſſima cõprehẽſa ſit. Hec Alb.

B Tertia bñdictio Balaã.

¶ Tertia ꝟo bñdictio p̃ncipal' ipi⁹ Balaaꝫ hȝ Nũe. xxiiij. vbi ait. q̃ꝫ pulcra tabnacl'a tua Jacob: ⁊ tẽtoria tua iſrl' vt valles nemoroſe: vt horti iuꝑ fluuios irrigui: vt tabernacula q̃ fixit de⁹: q̃ſi cedri ꝓpe aq̃s: fluet aq̃ de ſitula ei⁹: ⁊ ſemẽ illi⁹ erit in aq̃s multas. Tollet ꝓpt' Agag rex ei⁹ ⁊ auferet ſceptꝝ illi⁹. Deuorabũt gẽtes hoſtes illi⁹: oſſaq̃ꝫ eoꝝ ↄfringẽt et pforabunt ſagittis. Accubãs dormiuit vt leo ⁊ q̃ſi leena quã ſuſcitare nullus audebit. Qui bñdixerit tibi: erit ipe bñdict⁹. et q̃ maledixerit tibi: in maledictiõe reputabit. Hec ibi. Dicit aũt alb. vbi ſ̃. ca. ccxvj. ꝙ ĩ hac benedictiõe nouẽ bñdictiões ſr̃ cõprehẽſe. Prima eſt ml'tiplicatio eccl'iaſticaꝝ actionũ. Et h intelligit p illõ qð dic: q̃ꝫ pulcra tabnacl'a tua. Sc̃da eſt pulcritudo religionũ. et h eſt qð dicit: tẽtoria tua iſrl'. Tertia eſt ordo ⁊ inſtitutio p̃dicatoꝝ. ⁊ h eſt qð dicit. Fluet aq̃ de ſitl'a ei⁹ Quarta ẽ regni iudaici trãſlatio. ⁊ h eſt qð dicit. Tollet ꝓpter Agag rex eius. Quinta eſt regni gentiũ eccl'ie ſubiectio. ⁊ h eſt qð dicit: Deuorabunt gẽtes hoſtes illi⁹. Sexta eſt demonũ ↄfractio. ⁊ h eſt qð dicit oſſaq̃ꝫ eoꝝ cõfringẽt. Septia ẽ antichꝛĩ interfectio. et hoc eſt qð dicit: et pforabunt ſagitt̃. Octaua eſt a ſomno mortẽ reſurrectio. Et h eſt qð dicit: Accubans dormiuit vt leo. Nona eſt bonoꝝ ⁊ maloꝝ remũeratio. et h eſt qð ait Qui bñdixerit ⁊c. ¶ Qualiter aũt iſta tertia p̃ncipalis bñdictio cũ ſuis particul' cõueniat btĩſſime ꝟgini: facile eſt declarare. Jpa em̃ fuit (vt ſ̃. ſepi⁹ dictũ) ſũme actiõis: ↄtẽplatiõis: et doctrine. et in ſuo partu abſtulit regnum iudeoꝝ: q̃ regẽ genuit chꝛĩanoꝝ. et p ↄſeq̃ns deſtruxit regnũ gẽtium et demonũ: ⁊ antichꝛĩ: quẽ filij ſui oꝛe interficiet ſm ſniam Pauli. ij. ad Theſ. ij. ⁊ om̃es bonos ⁊ malos remũerabit: que remuneratorẽ oim̃ generauit: ⁊ ipm̃ nob in p̃miũ do-

nauit. Hec Alb. ¶ Quarta bñdictio principalis Balaã: q̃ nõ tã ð: bñdictio q̃ꝫ benedictionis cauſa. Habet etiã Nume. xxiiij. vbi ait. Orietur ſtella ex Jacob ⁊ cõſurget ꝟga de iſrael ⁊ percutiet duces Moab: vaſtabitq̃ꝫ om̃es filios Seth. et erit idumea poſſeſſio ei⁹. hereditas Seyr cedet inimicis ſuis. iſrael ꝟo fortiter aget. De Jacob erit q̃ dñet. et pdet reliq̃as ciuitatis. Hec ibi. Hec aũt bñdictio ſm Alb. vbi ſ̃. ca. ſeq̃nti diuidit in ſeptẽ ptes. Prima eſt bñdictiſſime ꝟgĩs generatio. Sc̃da filij dei ex ipa incarnatio. Tertia vicioꝝ deſtructio. Quarta hoim̃ liberatio. Quinta bonoꝝ ↄfirmatio. Sexta bonorũ dñatio. Septima maloꝝ dãnatio Pria intelligit p hoc qð ð: Orietur ſtella ex iacob. Sc̃da ex h qð dicit: ⁊ cõſurget virga de iſrl'. Tertia ex h qð ð: et pcutiet duces Moab. Quarta p h qð dicit: et erit idumea poſſeſſio ei⁹. Quinta p hoc qð dicit: Jſrael ꝟo fortiter aget. Sexta p hoc qð ð de Jacob erit q̃ dñet. Septia p h qð dicit: et pdet reliq̃as ciuitat̃. Patet g̃ q̃lr̃ he q̃ꝫ ptes oẽs bñdictiões hui⁹ vltie ꝓcedũt ⁊ depẽdẽt a benedictiõe btĩſſime ꝟgĩs: q̃ eſt radix et cauſa oim̃ bñdictionũ. Quicq̃d em̃ eſt cã cauſe: eſt cauſa oim̃ ſeq̃ntiũ cauſatoꝝ. Ũn cum btĩſſima ꝟgo fuerit cã generatiõis coꝛpalis filij dei: et illa ſit cã oim̃ bñdictionũ: patet ꝙ in ipſa ſua bñdictione alie oẽs bñdictiões cauſalr̃ ſũt icluſe. Hec Alb. Et iõ non ſolũ illi dicere poſſum⁹ cũ angelo. Bñdicta tu in mulieribus. ſed: bñdicta tu in oib⁹ creaturĩ p quaꝫ creature oẽs ſr̃ a filio ei⁹ bñdicte. Cui ſit honor ⁊ pennis glĩa p ĩfinita ſecl'a ſecl'oꝝ. Amẽ

C Quarta bñdictio Balaã.

De eadem ꝟginis Annunciatiõe Sermo. x.

BEnedixiſti dñe terram tuam: auertiſti captiuitatẽ Jacob. Remiſiſti iniquitatem plebis tue: pſ. lxxxiiij. Per ſalutationẽ angelicã factam beate ꝟgini ex pte dei humana natura q̃ p̃mo erat maledicta ⁊ extõicata: rebñdicta ⁊ abſoluta ac recõciliata fuit. Dicunt em̃ iura ꝙ ſi papa ex certa ſciẽtia aliquẽ excõmunicatũ ſalutauerit anĩo eum abſoluendi (q̃uis ꝟba abſolutiõis nõ dixerit) eo ipo abſoluit ab excõmũicatõe. c. ſi aliq̃n. ⁊ ibi glo. de ſen. excõ. arg. in. c. cum olim eſſem⁹. de ꝓuile. et. c. Adrianus. lxiij. diſt. et. c. pacem. ð conſe. diſt. ij. Nam ⁊ princeps ſola voluntate manumittit ſeruũ. l. apud eum. ff. de manumiſſ. Ergo multo magis abſoluit ſalutatio dei: benedicens beatam virginem in pſona totius humane nature. De qua poſſunt ad ꝓpoſitum noſtrũ exponi verba propoſita.

Sup q̄bꝰ duas tm̄ ꝯſideratiões faciemus.
Prima appellabit̄ adimpletiõis
Scḋa ṽo ⁊ vltima fructificatiõis
Prima ps huiꝰ ſmõis q̄ ḋr adimpletõis.

E Jn beātiſſima ṽgīe adipletas eſſe oẽs bn̄dictiões p̄ Moyſen datas filijs iſrl̄: nõ ē difficile demõſtrare. Vn̄ ſciēdū ē q̄ ipe Moyſes bn̄dixit populū iſrl̄ obſuātē p̄cepta dei. vt h̄r Deut.xxviij.di. Bn̄dictꝰ eris i ciuitate: bn̄dictus in agro: bn̄dictꝰ fructꝰ vētrꝭ tui: et fructꝰ terre tue: fructuſq3 iumentoꝝ tuoꝝ: ⁊ greges armentoꝝ tuoꝝ: ⁊ caule ouium tuaꝝ: bn̄dicta horrea tua: ⁊ bn̄dicte reliq̄e tue: bn̄dictꝰ erꝭ ingrediēs ⁊ egrediens. Dabit dn̄s inimicos tuos q̄ ꝯſurgēt aduerſū te corruētes i ꝯſpcū tuo: p̄ vnā viā venient ꝯ te: ⁊ p̄ ſeptē fugient a facie tua. Emittet dn̄s bn̄dictionē ſup cellaria tua: et ſup oīa opa manuū tuaꝝ: bn̄diceṫq3 tibi in terra quaȝ accepis. Suſcitabit te dn̄s in ppl̄m ſuum ſic iurauit tibi: ſi cuſtodierꝭ mādata dn̄i dei tui: ⁊ ambulaueris in vijs eiꝰ. videbūtq3 oẽs terraꝝ ppl̄i q̄ nomē dn̄i inuocatū ſit ſup te: et timebūt te. Abundare te faciet dn̄s oībꝫ bonis: Fructu vteri tui: ⁊ fructu iumētoꝝ tuoꝝ: fructu terre tue quā iurauit dn̄s patribꝫ tuis vt daret tibi: Apiet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū celū vt pluuiam tribuat terre tue in tp̄e ſuo Bn̄diceṫq3 cunctis opibꝫ manuū tuaꝝ: fenerabis gentibꝫ multꝭ: ⁊ ipſe a nullo fenꝰ accipies. Conſtituet te dn̄s in caput ⁊ nõ in caudā: et eris ſemp ſup̄ ⁊ non ſubter. Hec ibi. Vbi ſm Alber. ſup Miſſus eſt. ca. cxxviij. ponunt̄ decem ⁊ nouē bn̄dictiões. Prima eſt gr̄a contemplatiõis. et hec ſignificat̄ cū ḋr: Benedictus in ciuitate. Scḋa eſt gr̄a actiõis. et hec denotat̄ cū ḋr: Bn̄dictus in agro. Vnḋ glo. ibidē ait. i. habebis bn̄dictionē ꝯtēplatiue ⁊ actiue. Tertia eſt puritas deuotiõis. et hec notat̄ cum ḋr: Fructꝰ ventrꝭ tui. Quarta eſt vtilitas bone opatiõis. ⁊ hec ſignificat̄ cū ḋr Fructꝰ terre tue. Quinta eſt in alijs fructificatio. et hec eſt triplex. ſ. in laicꝭ: in clericꝭ: et religioſis. Primū ſcat̄ p̄ iumēta. Scḋm p̄ armēta. Tertiū ṽo p̄ caulas ouiū. Sexta eſt ṽtutū frugalitas. Et hec eſt duplex. Vl̄ q̄ntū ad actū. et hec notat̄ cū ḋr: Bn̄dicta horrea tua. vbi glo. ait: ṽtutū cuſtodia. Vel q̄ntū ad habitū. et hoc ē qḋ dicit̄: Bn̄dicta reliquie tue. Vn̄ glo. ibideȝ ait. i. bona volūtas q̄ remanet poſt opa. Septima eſt felix conſūmatio. Et hec eſt duplex. ſ. q̄ntū ad opationē boni. et hoc eſt qḋ ḋr: Bn̄dictꝰ ingrediens. Vel q̄ntū ad euaſionē mali. et h̄ eſt qḋ ḋr: Bn̄dictus egrediens. vbi glo. ait. Jngrediens in p̄ceptiõe p̄mij. et egrediens ab hac vita ad eternam. Octaua eſt victoria tentationū ⁊ hoc eſt qḋ dicitur: Dabit dn̄s inimicos tuos ⁊c. Nona eſt cū tentatiõe p̄uentus ⁊ hoc eſt qḋ dicit̄: p̄ vnā viā venient ⁊c. Decima eſt ſp̄ualis refectio. et hec eſt duplex. ſ. de gr̄a cõtemplationis vel contritionis. Et p̄pter hoc ḋr: Emittet dn̄s bn̄dictionem ſup cellaria tua. Vel de labore ſatiſfactionis. Et hoc eſt qḋ ḋr: ⁊ ſup om̄ia opa manuum tuarū. Vndecima eſt celeſtiū donoꝝ multiplicatio. Et hoc eſt qḋ ḋr: Bn̄dicet tibi in terra quā acceperis. Vn̄ ibi glo. ait. Gr̄a celeſtiū multiplicatio donoꝝ. Duodecima eſt ſctõꝝ aſſociatoꝝ: et hec notat̄ cuȝ ḋr: Suſcitabit te dn̄s deus tuus ſibi in ppl̄m ſanctuȝ. Tredecima eſt hoſtibꝫ timoris incuſſio. Et p̄pt̄ h̄ ḋr. Videbūt oẽs ppl̄i terraꝝ q̄ nomē dn̄i inuocatū ſit ſup te ⁊ timebūt te. Quartadecima eſt ſp̄ualiū ⁊ tp̄aliū ſucceſſio. Et p̄pt̄ h̄ ḋr. Abūdare te faciet dn̄s oībꝫ bonis. Quintadecima ē in ſubditꝭ p̄ſperatio. Et hec ē triplex. Vel i religioſis. ⁊ hec notat̄ cū ḋr. Fructu vteri tui. Vel in clericꝭ. et hec ſignificat̄ cū ḋr. et fructu iumētoꝝ. Vel in laicis. ⁊ hoc eſt qḋ ḋr. ⁊ fructu terre tue. Sextadecima ē abundantia diuine ſapīe. Et p̄pt̄ h̄ ḋr. Apiet dn̄s theſauꝝ ſuū optimū. Decimaſeptima eſt doctrine p̄eminētia. Et h̄ eſt qḋ ḋr. vt pluuiā tribuat in tp̄e ſuo. Decimaoctaua eſt bonoꝝ opeꝝ freq̄ntia. Et h̄ ē qḋ ḋr. Bn̄diceṫq3 cunctis opibꝫ manuū tuaruȝ. Decimanona eſt dignitatis excellētia. Et hec eſt triplex. ſ. in dādo ⁊ nõ accipiēdo. q2 beatiꝰ eſt dare q̄ accipe Act. xx. ⁊. xvj. q. j. c. p̄dicato. ⁊ de cele. miſ. c. cum Marthe. ṽ. ſane. Et p̄pter hoc ḋr: Tu fenerabis gētibꝫ multis. Vel in regendo ⁊ nõ ſubeſſendo. Et hoc eſt qḋ ḋr. Conſtituet te dn̄s in caput ⁊ nõ in caudā. Vel i extaltādo ⁊ non dep̄mendo. Et p̄pter hoc ḋr. Et eris ſp̄ ſup̄ ⁊ non ſubter. Vbi glo. ait. Quia eris mgr̄ et nõ diſcipulus. dn̄s ⁊ non ſuus. p̄latus ⁊ nõ ſubditus. ¶ Jſte aūt om̄es benedictiões ſm Albertū vbi ſ. ꝯueniūt beatiſſime virgini: vt patet ſingulas diſcurrēti q̄s declarare p̄ticulariter in ipa ṽgine cauſa breuitatis omitto. maxime q2 patent ex dictis in ſmõe p̄cedēti: F ¶ Bn̄dictiões q̄s3 date ab ipſo Moyſe filijs iſrael ſingulis in particulari eidem beatiſſime virgini cõueniunt que habent̄ Deut. xxxiij. vbi ait ad Ruben Viuat Ruben ⁊ non moriat̄. et ſit paruus in numero. Vbi tria dicunt̄ de Ruben. Primū q̄ viuat p̄ gr̄am. q2 gr̄a dei vita eterna. ad Rho. vj. Et hoc intelligitur per illud qḋ dicit̄. viuat. Scḋm eſt q̄ nõ moriat̄ p̄ pctm̄. Aia em̄ que peccauerit ipſa moriet̄ Ezech. xviij. ⁊. xxiij. q. iij. c. ſi habes. Et p̄pter hoc dicitur. nõ moriatur. Tertiū eſt q̄ paruus ſit numero. i. paucos ſibi ſil̄es habeat in bono

Benedictiones Moyſi

Que oīa excellētiſſime fuerūt ī ipa ꝟgine be
nedicta:in q̄ oīs grā vite fuit.ꝛ q̄ nunq̄ȝ pec
cauit:ꝛ nullā ſibi ſil'eȝ ī ꝟtutibꝫ habuit. Hec
Alber.vbi ſ̄.c.ccxix. Qui etiam c.ſeqnti ait.
Hec aūt eſt bn̄dictio Jude. Audi dn̄e vocē
Jude:ꝛ ad ꝓpl'm ſuū introduc eū. Manus
ei⁹ pugnabit ꝑ eo.ꝛ adiutoꝛ illi⁹ ꝯtra aduer
ſarios eius erit. Jn q̄ bn̄dictiōe q̄ttuoꝛ ponū
tur. Primū p̄cum exauditio. Scd̄m ad po
pulū introductio. Tertiū eſt ſuꝑ̄pius defen
ſio. Quartū eſt alioꝝ ꝓtectio. Hec autē oīa
excellētiſſime fuerūt in btiſſima ꝟgine. Jn q̄
fuit exauditio ī ſūmo. Nā.iij. Regū.ij.ipi di
ctū fuit in pſona Berſabee. Pete mr̄ mi qd̄
vis:nō em̄ fas eſt vt auertā faciē meaȝ a te.
Et in pſona Heſter ei dicit̄ Heſter.iiij.c. Et
ſi dimidium regni mei petieris impetrabis.
Jpam em̄ ꝟginē fili⁹ ei⁹ nihil ei negās hono
rat. Jtē introductio ꝓpl'i ei ꝯuenit:q̄ vt colu
mna nubis ꝓpl'um in terrā ꝓmiſſiōis intro
duxit. Jtē ſuꝑ̄pius defenſio in ipa in ſūmo
fuit quā hoſtis nunq̄ȝ vel leuit̄ ledere potu
it. Jtē alioꝝ ꝓtectio in ipa fuit q̄ nos ab ho
G ſte maligno ꝓtegit. Hec Alber. ¶ Benedi
ctio aūt Leui fuit hec. Perfectio aūt tua et
doctrina tua a viro ſc̄tō tuo quē ꝓbaſti in tē
tatiōe ꝛ iudicaſti ad aq̄s ꝯtradictiōis. Qui
dixerit patri ſuo ꝛ mr̄i ſue:neſcio vos.ꝛ fra
tribꝫ:ignoꝛo vos.ꝛ neſcierunt filios ſuos:hi
cuſtodierūt eloquiū tuū:ꝛ pactū ſuū ſuaue
rūt. Judicia tua o Jacob ꝛ legem tuā iſrael:
ponēt thimiama in furoꝛe tuo:ꝛ holocauſtū
ſuꝑ altare tuū.bn̄dic dn̄e fortitudinē eius ꝛ
oꝑa manuū illi⁹ ſuſcipe. Percute doꝛſa ini
micoꝝ eius ꝛ q̄ edūt illū nō ꝯſurgāt. hec ibi
Jn q̄ bn̄dictiōe nouē ponunt̄. Primū eſt vi
te ꝑfectio.ibi.ꝑfectio tua. Scd̄m eſt doctri
ne altitudo.ibi.ꝛ doctria tua. Tertiū ē chri
ſti eductio.ibi.a viro ſcō tuo. Quartū ē oim
abnegatio:ibi.q̄ dixerit pr̄i ſuo ꝛ mr̄i ſue:ne
ſcio vos:ſuando exhoꝛtationem ſaluatoꝛis
Mat.xix.dicētis. Ois q̄ reliq̄rit pr̄em aut
mr̄em ꝓpter me:centuplū accipiet ꝛ vitā et
nā poſſidebit. Quintū eſt p̄ceptoꝝ ꝛ ꝯſilio
rū ipletio:ibi.q̄ cuſtodiūt eloquiū tuū. Se
xtū eſt ꝑ alijs intercesſio:ibi.ponūt thimia
ma in furoꝛe tuo. Septimū ē de paſſiōe glo
riatio:ibi.bn̄dic dn̄e foꝛtitudinē eius. Octa
uū eſt remuneratio de oꝑibꝫ bonis.ibi.oꝑa
manuū ei⁹ ſuſcipe. Nonū eſt hoſtiū deſtru
ctio.ibi.percute doꝛſa inimicoꝝ ei⁹. Qualit̄
aūt ī bn̄dicta ꝟgine hec oīa fuerint:vt ait
Alb.vbi ſ̄.c.ccxxj.eſt facile videre. Jpa ei fu
it ꝑfectiſſima ī vita ꝛ altiſſima in doctrina q̄
totā legē ſciuit. Chr̄m q̄ȝ de ſuo vtero eduxit
q̄ ibi q̄draginta hebdomadibꝫ:ſex diebꝫ mi
nus q̄euit. Jtē oīa abnegauit ꝛ ꝑfectiſſimaȝ
paupꝑtatē habuit:ac oīa p̄cepta ac ꝯſilia ī ſū
mo ipleuit.ꝛ ꝑ alijs intceſſio excellētiſſima ī
illa fuit.q̄ oibꝫ dn̄m placauit.ꝛ adhuc ꝑ no
bis ꝯtinue intcedit. Jtē poſt filiū ſūmā paſ
ſionē habuit:ꝛ ſūmā hꝫ d̄ paſſiōe gl'iationē
Jtē qꝛ ſūmas ꝛ nobiliſſimas actiōes habuit
ſūmā etiā remunerationē accepit. Jtē qꝛ ſi
bi ꝛ oibꝫ nob hoſtē vicit a q̄ nunq̄ȝ victa fuit
ſuꝑ̄mū de hoſte triūphū repoꝛtauit.ꝛ ſic pꝫ
q̄lit̄ btiſſima ꝟgo habuit bn̄dictiōem Leui
Hec Alb. Bn̄dictio ꝟo Beniamin hec fuit H
Beniamin amātiſſim⁹ dn̄i hitauit ꝯfident̄ ī
eo q̄ſi in thalamo tota die cōmoꝛabit̄:ꝛ int̄
humeros ſuos reqeſcet. Hec ibi. Jn q̄ bn̄di
ctiōe ſm̄ Alb.vbi ſ̄.c.ſeqnti q̄ttuoꝛ ponunt̄
Primū eſt p̄e oibꝫ dilectio:ibi. Beniamin
amātiſſim⁹ dn̄i. Scd̄m ē ſecura habitatio.
ibi.hitabit ꝯfident̄. Tertiū ē diuia ihabita
tio.ibi.q̄ſi ī thalamo tota die cōmoꝛabitur.
Quartū ē in oꝑibꝫ illi⁹ delectatō.ibi.int̄ hu
meros illi⁹ reqeſcet. Hec āt oīa habuit in ſū
mo btā ꝟgo:q̄ ſuꝑ oēs puras creaturas dile
cta eſt a dn̄o ꝛ ſecuriſſima habitat ī regali ſo
lio ꝛ in q̄ habitauit diuitas coꝛꝑal'r.ꝛ q̄ pru
dētiſſima ml'ier ī oibꝫ delectabit viꝝ ꝛ filiū
ſuū. Hec Alb. ¶ Bn̄dictio āt ioſeph hec fu
it. De bn̄dictiōe dn̄i terra ei⁹.d̄ pomis celi ꝛ
roꝛe atq̄ȝ abyſſo ſubiacēte.d̄ pomis fructuū
ſol' atq̄ȝ lune.d̄ ꝟtice antiq̄ꝝ mōtiū.d̄ pomiſ
colliū etnoꝝ.ꝛ de frugibꝫ terre ꝛ de plenitu
die ei⁹ bn̄dictō illi⁹. Qui apparuit ī rubo ve
niat ſuꝑ caput ioſeph:ꝛ ſuꝑ ꝟticē nazarei in
ter frēs ſuos. Hec ibi. Que bn̄dictio ſm̄ Al
ber.vbi ſ̄.c.ccxxiij.ī octo ꝯſiſtit. Primū ē di
uine dulcedis p̄guſtatio.ibi.d̄ pomis celi ꝛ
roꝛe. Ros in q̄ntū illuiat itellectū.pomū in
q̄ntū refic̄ affectū. Scd̄m ē ī hūanitate chr̄i
d̄lectatio.ibi.atq̄ȝ abyſſo ſubiacēte. Tertiū ē
ī oꝑibꝫ chr̄i refectō.ibi.d̄ pomis fructuū ſol'
Quartū ē d̄ gr̄ijs eccl'ie iocūdatio.ibi.ꝛ lūe
Quītū ē d̄ gr̄ijs ꝛ ꝟtutibꝫ āntiq̄ꝝ patꝝ exul
tatio.ibi.d̄ ꝟtice antiq̄ꝝ mōtiū. Sextū ē mo
dernoꝝ ꝑfectoꝝ ꝯgr̄tulatio.ibi.d̄ pomis eter
noꝝ colliū. Septim ē de gl'ia eccl'ie triūphā
tis exultatio.ibi.d̄ fructibꝫ terre ꝛ d̄ plenitu
dine ei⁹ bn̄dictio illi⁹. Octauū ē gl'ie chr̄i ho
mis ꝑticipatō.ibi.bn̄dictio illi⁹ q̄ apparuit ī
rubo. Hec āt oīa btiſſima ꝟgo hūit ī ſūmo q̄
ſūmā diuīe dulcedis n̄ tm̄ p̄guſtationē ſꝫ et
comeſtionē ꝛ totū ī ſe māna hūit.ſūmaȝ q̄ȝ ī
chr̄i hūanitate dilectiōeȝ ꝛ delectationē hūit
q̄n ludebat coꝛā eo ī oꝛbe t'raꝝ ꝑ ſingl'os di
es. Prouer.viij. Jtē ꝑ d̄fectu eccl'ie ꝯgr̄tulati
onē:qꝛ ſūmā ad ipam hūit charitatē. Jtē de
pr̄m ſctitate exultatiōeȝ a q̄bꝫ duxit oꝛiginē.
ꝛ q̄ꝝ poſſederat ꝑfectōeȝ. Jtē d̄ ꝑfcu moder
noꝝ ꝯgr̄tulatōeȝ hūit. Quibꝫ oibꝫ ipa mgr̄a
fuit ꝛ dux ac exēplū. Jtē d̄ eccl'ie triūphātis
gl'ia ſūme gaudebat:vtpote illi⁹ imꝑatrix ꝛ

regina. de glia aũt hoīs chri nõ pte ʒ totum
habebat cũ q̃ vna eſt i nã familiarʒ i gra. in
glia ipm ⁊ ſuã gliam pl⁹ q̃ȝ ſe ⁊ ſuã ꝓpriã di-
lexit ⁊ diligit. Sic igiť ↄſtat maīfeſte bṫiſſi-
mã ꝟginē oēs benedictiões Joſeph i ſũmo
I habuiſſe Hec Alb. ¶ Benedictio aũt Gad
hec fuit. Benedict⁹ i latitudine Gad q̃ſi leo
reqeuit. cepitq̃ȝ gladiũ ⁊ ꝟticē: ⁊ vidit pnci-
patũ ſuũ q̃ i pte ſua doctor eēt reposit⁹ q̃ fu
it cũ pncipib⁹ ꝑpli ſui: ⁊ fecit iuſticias ſuas ⁊
iudiciũ ſuũ cũ iſrľ. Hec ibi. De q̃ benedicti
one dt Alb. vbi s. c. ſeqnti: q̃ ſex cõprehēdit.
Primũ ē regni dilatatio. ibi. benedict⁹ i lati
tudine Gad. Scdm ē ꝑ fortitudinē reqetio.
ibi. q̃ſi leo reqeuit. Tertiũ ē hoſtiũ ſubiectõ.
ibi. cepit gladiũ. Quartũ ē imperij adeptio.
ibi. ⁊ ꝟticē. Quintũ eſt ſui pncipat⁹ cognitio
ibi. ⁊ vidit pncipatũ ſuum. Sextũ eſt docto
ris apud ipm repoſitio. ibi. q̃ i parte ſua do
ctor eſſet reposit⁹. Hec autē oīa in ſũmo ha-
buit bṫiſſima ꝟgo. ſ. Primo regni dilationē
q̃ a ſol' ortu ⁊ occaſu bṫām ipam dicūt oēs
generatiões q̃ eſt regina celi ⁊ mōi ⁊ angelo
rũ atq̃ȝ hoīm: q̃ fortitudinē ⁊ reqem atq̃ȝ de
hoſtib⁹ victoriã habuit in ſũmo: vt iã pluri-
es declaratũ eſt. ſũmãq̃ȝ impij adeptionē ha
buit: ſuiq̃ȝ pncipat⁹ cognitionē habuit i ſũ-
mo. q̃ ſup oēs choros angeloꝝ ⁊ puras cre
aturas exaltata diuinã opationē in ſe ⁊ glo
riã plenı⁹ cognoſcit. Itē doctoris repoſitio
apud ipam fuit in ſummo. q̃ ille magiſtro-
rũ optim⁹ nouē mēſib⁹ reposit⁹ reqeuit i vte
ro ei⁹. Et ſic patʒ q̃liter bṫiſſima ꝟgo habuit
benedictiones Gad in ſũmo. Hec Albert⁹.
¶ Benedictio aũt Dan hec fuit. Dan catu-
lus leonis fluet largiter de baſan. Que be-
nedictio ſꝫm Alber. vbi s. c. ccxxv. tria cõple-
ctiť. Primũ ē humilitas. ibi. catul⁹. Scdm
fortitudo. ibi. leonis. Tertiũ ē largitas. ibi.
fluet. Hec aũt bñdictio in ipa ꝟgine glioſa
excellētiſſime fuit. q̃ vt ſup i parte. iiij. hui⁹
opis ſ mõe. iij. ⁊. iiij. ꝓbatũ eſt: ſup oēm crea
turã fuit humillima atq̃ȝ fortiſſima: adeo q̃
vicit mōm: deũ ⁊ diabolũ. Itē fuit largiſſi-
ma. Nã deo dedit mundũ: homi regnũ celo
K rũ ⁊ ipm deũ. ¶ Benedictio ꝟo Neptalim
hec fuit. Neptalim abũdantia ꝑfruet. ⁊ ple
nus erit de bñdictionib⁹ dñi: mare ⁊ meridi
em poſſidebit. Dicit aũt Albert⁹ vbi ſup c.
ſeqn. q̃ bñdictio iſta ↄprehēdit q̃ttuor. Pri
mũ eſt abũdantia donoꝝ ſpũaliũ. ibi. abun
dãtia ꝑfruet. Scdm eſt plenitudo bonoꝝ ce
leſtiũ. ibi. plen⁹ erit benedictõib⁹ dñi. Terti
um eſt pctõꝝ ↄuerſio. ibi. mare. Quartũ eſt
iuſtoꝝ ↄuerſatio. ibi. meridiem poſſidebit.
Hec aũt oīa i ſũmo fuerũt in bṫã ꝟgine q̃ et
gra plena fuit ⁊ ſup oēs glioſa: ⁊ pctõꝝ recõ
ciliatrix ⁊ mediatrix ac ſaluatrix: ⁊ iuſtorum
ↄſeruatrix. Et ſic benedictões Neptalim ha
buit. Hec Alb. ¶ Benedictio aũt Azer hec
fuit. Benedict⁹ in iſrael Azer ſit placēs fra
trib⁹ ſuis. tingat in oleo pedē ſuũ. ferrũ ⁊ es
calciamentũ ei⁹. ſicut dies iuuētutis ita ⁊ ſe
nectus tua. Hec ibi. Hec aũt benedictio ſꝫm
Alb. vbi s. c. ccxxvj. ↄtinet ſex. Primũ eſt fi-
lioꝝ mľtiplicatio. ibi. benedict⁹ i filijs Azer
Scdm ē fratꝝ dilectio. ibi. ſit placēs fratri-
bus ſuis. Tertiũ eſt miſcdie abũdãtia. ibi.
tingat in oleo pedē ſuuȝ. Quartũ ē incorru-
ptibiľ patiētia. ibi. ferrũ. Quintũ eſt ſonora
doctrina. ibi. es calciamentũ ei⁹. Sextũ eſt i
bono ↄtinuatio pſeuerãtie. ibi. ſicut dies iu-
uētutis tue. Hec aũt oīa manifeſtiſſime fuiſ
ſe in bṫã ꝟgine: patʒ ex pdictis: cũ ſit oīm bo-
noꝝ mať: ac plena charitate ad deũ: ⁊ dile-
ctione ad ꝓximũ: reginaq̃ȝ miſcdie: ſũmeq̃ȝ
patiētie ⁊ doctrine: atq̃ȝ in bono pſeuerantie.
Hec Alb. ¶ Poſt hec aũt poſuit Moyſes L
vbi s. Deuť. xxxiij. benedictionē oīm ſimľ di
cēs. Nõ eſt de⁹ ali⁹ vt de⁹ rectiſſimi: aſcenſor
celi auxiliator tu⁹. Magnificētia ei⁹ diſcur
rũt nubes. habitaculũ ei⁹ ſurſuȝ. ⁊ ſubť bra
chia tua ſempiterna. eijcit a facie tua inimi-
cũ. dicetq̃ȝ: ↄtere. habitabit iſrael ↄfidenť. et
ſol⁹ Jacob in terra frumēti ⁊ vini. celiq̃ȝ cali
gabũt rore. bṫũs es tu iſrael. q̃s ſilis tui po-
pule q̃ ſaluaris: in dño ſcutum auxilij tui: ⁊
gladi⁹ glie tue de⁹ tu⁹. negabũt te inimici tui
⁊ tu coꝝ colla calcab. Hec ibi. In hac aũt be
nedictiõe ſꝫm Alb. vbi s. c. ſeqnti nouē ↄtinē
tur. Primũ ē veri dei cognitio. ibi. Nõ ē de
us ali⁹ vt de⁹ rectiſſimi. Scdm ipi⁹ dei au-
xiliatõ. ibi. aſcēſor celi auxiliator tu⁹. Et hec
auxiliatio eſt q̃druplex. Primo apľis ſpm̃
ſctm̃ i terrã mittēdo. ibi. Magnificētia ei⁹
diſcurrũt nubes. Scdo ꝓ nob patrem inſpel-
lãdo. ibi. habitaculũ ei⁹ ſurſum. vbi glo. ait.
Corp⁹ a mortuis ſuſcitauit: ⁊ i dextra patrʒ
collocauit ⁊ ꝓ nob intercedit. Tertio grãm
ꝑuenientē ⁊ cooꝑantē porrigēdo. ibi. ſubter
brachia tua ſempiterna. Quarto hoſtē impe
dientē repellendo. ibi. a facie tua inimicũ: iu
xta illud Joã. xij. Nũc pnceps hui⁹ mōi eij
cieť foras. Tertiũ pncipale in benedictione
iſta eſt timoris mali ablatio. ibi. habitabit
iſrľ ↄfidenť. Quartũ eſt ſaturitatʒ boni poſ
ſeſſio. ibi. ſol⁹ ocul⁹ Jacob i terra frumēti et
vini. Quītũ ē ꝑfecta viſio dei ꝑ ſpēm. ibi celi
q̃ȝ caligabũt rore. vbi glo. ait. ꝓ ſubtili ac le-
uiſſima dei cognitiõe. Sextũ ē ſũme bṫitu-
dinis cõprehēſio. ibi. bṫũs es tu iſrľ. Septi
mũ ē oīb⁹ creaturʒ p̄latio. ibi. q̃s ſilis tui po
pule q̃ ſaluaris? Octauũ ē diuia ſubuētio. ⁊
hec ē duplex. ſ. vel nos iuuãdo ↄ̄ malũ. ibi. i
dño ſcutũ auxilij tui. vel ad bonũ opandũ.
ibi. gladi⁹ glie tue de⁹ tu⁹. Nonũ eſt hoſtiũ

um ſubiectõ.ꝛ hec ē etiã duplex. Una ꝙ nos
puniẽdo mõ: faciũt nobis coronas ĩ futuro
Et ad h̃ ꝓpoſitũ exponit q̃dã glo.iuxͣ illõ pſ.
cxxviij. Sup dorſum meũ fabricauerũt peccõ
res.ꝛ notatur ibi.negabũt te inimici tui.vbi
glo.ait.ſ.in pñti vita. Alia vo q̃ de coꝝ pẽa
nobis ĩ futuro erit exaltatio.ibi.tu coꝝ colla
calcab. Et ita intelligitᷣ illõ pſ. Letabitᷣ iuſtꝰ
cũ viderit vidictã. Hec ãt oĩa bꝫiſſima ṽgo
poſſedit ĩ ſũmo. Ipa eñ ſup oẽm creaturaꝫ
deũ cognuit.ꝛ nobiliſſimo auxilio inixa.ſ.ſu/
per filiũ ſuũ dilectiſſimũ corpe ꝛ aĩa glioſa
aſcendit.ꝛ ĩmuniſſima oĩs timoris mali ſub
vmbra illꝰ q̃eſcit.ꝛ torrẽte voluptatꝫ eiꝰ ſup
oẽs iebriata fuit.pfectiſſimãq ꝫ hũanitatꝫ et
trinitatis chꝛi cognitõeꝫ habuit ĩ ſũmo ꝛ ſu
pmã pꝰ filiũ bñdictiõem apphẽdit: ac ſup
oẽs puraꝝ creaturaꝝ ordĩes vt ſupior exal/
tata fuit.diuinũq ꝫ auxiliũ ſup oẽs habuit:
cũ q̃ magna ꝛ excellẽtiſſima opa fecit. Itẽ ini
micũ nõ tñ ĩ celo ſed etiã in terra ſub pedibꝫ
calcauit. Sic ḡ pꝫ q̃litᷣ bꝫiſſima ṽgo bñdi/
ctões ſingloꝝ ſinglarĩe: ꝛ vniũſoꝝ vniũſalr:
gulas ꝛ vniuerſos poſſedit in ſupmo. Hec
Alb. Et nõ ſolũ ipa fuit bñdicta: ſꝫ etiã p eã
oẽs hoĩes ſũt bñdicti. Unñ ipi naſcẽti dicere
potuit deꝰ illõ Geñ.xij. In te bñdicenẗ vni/
uerſe cognatões terre. Ipa eñ fuit illõ ſemẽ
Abrae cui dictũ fuit Geñ.xxij. Bñdicenẗ in
ſemie tuo oẽs gẽtes terre. Quãta ãt ſup bea
tã ṽginẽ venerit dei bñdictio demõſtrari pt
p illõ Prouer.x.vbi dꝛ. Bñdictio dñi ſuper
caput iuſti. Luꝫ ḡ ipa fuerit oĩm iuſtiſſima:
vt pbatũ ē ſ̃.in q̃rta pte huiꝰ opis.ſer.iij.nõ
põt dubitari ipaꝫ ſup oẽs alios fuiſſe a dño
bñdictaꝫ. Si igitᷣ bñdixit deꝰ Obededon q̃
arcã ſuã recepit ĩ domo ſuã.ij. Regũ.vj.ꝛ.j.
Paral.xiij. Quãto magis bñdixit bꝫiſſimã
ṽginẽ q̃ ipm in vtero ſuo recepit. Certe deꝰ be
nedixit oĩbꝫ q̃ timẽt ipm: vt dꝛ pſal.cxiij. Certe
ille q̃ pnꝰ ē ad miſcdiam bñdicetᷣ. Prouer.
xxij. Unñ ꝛ.ij. Regũ.ij.dꝛ. Bñdicti vos q̃ fe/
ciſtis miſcdiam.pfecto de ipa mrẽ dei q̃ ſup
omnes habuit donũ timoris dei: ꝛ in miſe/
ricordia oẽs exceſſit ṽificatũ fuit illud Eccĩ.
xxiij. Inẽ bñdictos bñdicetᷣ. Unñ tali dicere
poſſumꝰ illud Judith.xiij. Bñdicta es tu fi
lia a dño deo excelſo. Et illõ.xv.eiuſdẽ li.ca.
Bñdicta eris ĩ eternũ. Et nõ ſolũ ipa fuit be
nedicta: ſed etiã oẽs opatões eiꝰ. Unñ de ipa
pt dici deo illõ Job.j. Opibꝫ manuũ eiꝰ bñ/
dixiſti. Itẽ illi dicere poſſumꝰ illud.ij. Reg.
xxviij. Bñdictũ eloquiũ tuũ. Si ḡ in die iu
dicij dicet dei filiꝰ electis Mat.xxv. Uenite
bñdicti ꝛc.profecto ſue chariſſime genitri/
ci dicet. Ueni mrᷣ mea ſup omnes benedictiſ
ſima ad paratum tibi regnum a conſtituti/
one mundi.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſmonis que dicitur
fructificatiõis

Super illa ṽba q̃ dixit ſcã Eliſabeth M
ṽgini bñdicte Lu.j.ſ. Bñdictꝰ fru Qualitᷣ
ctus vẽtris tui: ait Ber. Nõ iõ ille chꝛus ſit
bñdictꝰ q̃ tu bñdicta: ſꝫ q̃ ille bñdi bñdictꝰ
ctus iõ tu bñdicta: q̃m ille ĩ bñdictõibꝫ te p̄/
uenit. Qualitᷣ ãt ſit iſte fructꝰ vẽi ṽgial' bñ/
dictꝰ oſtẽdit Alb.vbi ſ̃.c.ccxxx.dicẽs: ꝙ de
bñdictiõe iſtiꝰ fructꝰ poſſumꝰ loq̃ ſm tres vi
as. Uel q̃ntum ad ſignificatiõnẽ: vl' q̃ntum
ad ſuppoſitionẽ: vl' q̃ntũ ad ſubam. ¶ Quo
ad pmũ dꝛ: ꝙ iſta bñdictio hꝫ q̃ttuor ſignifi
cata. Eſt eñ bñdictio maledicti euacuatio.
ꝛ ē benedictio oĩs boni poſſeſſio.ꝛ ē benedi/
ctio fecũditatis exaltatio.ꝛ ē bñdictio ꝯgra/
tulãtiũ collaudatio.ꝛ q̃libꝫ iſtoꝝ modoꝝ et
oñi alio mõ fuit benedictꝰ btẽ ṽgis fructus
Primo eñ q̃ ad maledicti euacuatiõnẽ. Et
hoc tripl'r. Incidit eñ hõ p petm̃ triplex ma Triplex
ledictũ. Primũ maledictũ ē fomitis pũctio. maledi/
id eſt inclinatio ad malũ ꝛ delectabilia car/ ctũ hoĩs.
nis: iuxta illud ad Roma.vij. Uideo aliã le
gẽ in mẽbris meis repugnãtẽ legi mẽtis mee
ꝛ captiuũ me ducentẽ in lege pcti. Sed bea
tus fructꝰ vẽtris btẽ ṽginis.ſ. Jeſus ab oĩ
fomite pcti ꝛ inclinatiõe ad malũ fuit ĩmu/
nis. Unñ.j. Petri.ij.dꝛ. Qui petm̃ non fecit
nec dolus inuẽtus eſt in ore eius. Imo ipẽ ē
agnus dei q̃ mdĩ pctã abſtulit. Joã.j. De q̃
Aug.ĩ c.nemo.de ꝯſe.diſt.iiij.ait. Nemo tol
lit pctã mdĩ niſi chꝛs q̃ ē agnꝰ dei tollẽs pec
cata mdĩ. Scdm maledictũ inductũ p petm̃
eſt labor inueniẽde ṽitatis. Unñ Sap.ix.dꝛ.
Difficile extimamꝰ q̃ in terra ſũt: ꝛ q̃ in ꝯſpe
ctu ſũt cũ labore inuenimꝰ. Que aũt in celis
ſũt q̃s inueſtigabit? Fructꝰ aũt btẽ ṽgis fu
it benedictꝰ q̃ nullã ignorantiã habuit ſed
oẽm ſciam. Oia eñ q̃ fuerũt: ſũt vel erũt in
actu ſciuit oĩa chꝛi .iuxta illõ Heb.iiij. Oia
nuda ſunt ꝛ apta oculis eius. Tertiũ male/
dictũ eſt neceſſitas incineratõis.de q̃ habetᷣ
Geneſ.iij. Cinis es ꝛ ĩ cinerẽ reuerteris. Unñ
homi dꝛ Eccli.x. Quid ſupbis terra ꝛ cinis?
Sꝫ fructꝰ Marie ab h̃ maledicto fuit ĩmu
nis. De q̃ ĩnq̃t ꝓpha pſ.xv. Nõ dab ſcm̃ tu
um videre corruptionẽ. ¶ Scda ſignifica/ Chꝛs eſt
tio benedictõis eſt oĩs boni poſſeſſio: ſm il/ bñdictuſ
lud dictũ Abrae Geneſ.xij. Benedicã tibi ꝛ poſſeſſio
magnificabo nomẽ tuũ.ſ.q̃ ad temporalia ꝛ ne oĩs bo
nãlia: erisq ꝫ benedictꝰ.ſ.q̃ ad ſpũalia ꝛ g̃tui ni.
ta.ꝛ in te bñdicenẗ oẽs gẽtes.ſ.q̃ ad diuialia
q̃ p chꝛꝫ fructũ btẽ ṽgis q̃ deſcẽdit ab Abra
am recipiũt hoĩes bñdictionẽ glie. Fructus
aũt hic Marie: benedictꝰ ē oĩs boni poſſeſſi
one tripl'r. Primo q̃ habuit bonitatẽ hũa/
ne nãe ĩ ſũmo. Unñ Damaſ.dt.ꝙ aſſũpſit dei
filiꝰ pmitias hũane maſſe.i.humanitatẽ in

ea puritate q̄ fuit i Adã in ſtatu innocētie. ⁊
ꝓpterea dr̄ Eſa. vij. ꝙ Emanuel partꝰ ex ͨgi
ne butyrū ⁊ mel comedet: vt ſciat reprobare
malū ⁊ eligere bonū. ſ. gr̄e. Dicit aūt cōediſ-
ſe. i. vniſſe: ſicut qđ comedit incorpat ⁊ vnit
comedēti. Butyrū qđ eſt pinguedo lactis. i.
innocentiā: ⁊ mel dulce. i. ſapiētiā. Secūdū
bonum qđ in ſe habuit chřs eſt bonum diui
ne nature in ſummo: qꝛ fuit verꝰ deꝰ. Unde
apl's ad Col. ij. inqt. In q̄. ſ. chřo habitat ple
nitudo deitatis corpal'r. Et Act. x. dr̄. Deus
erat in illo ⁊c. Tertiū bonū eſt ex ꝯiūctione
diuine nature cū humana. ⁊ ſic oīne bonum
poſſedit in ſummo. De hac autē ꝯiunctione
inqt Leo papa i q̄dã ſmõe. Salua igit veri-
uſqꝫ ꝓprietate nature: ⁊ in vnã coeūte pſonã
ſuſcipit a maieſtate humilitas: a ͮtute infir
mitas: ⁊ ab eternitate mortalitas. vt qđ no-
ſtris remedijs ꝯgruebat: mori poſſet ex vno

Qualit' oia chřm laudāt.

⁊ reſurgere haberet ex altero. ¶ Tertia ſi-
gnificatio benedictiōis eſt ꝯgratulātiū lau
datio. De q̄ Raphael angelꝰ ad Tobiā ⁊ fi
liū eiꝰ inqt. Bñdicite deū celi ⁊ corā oib; vi
uētib; cōfitemini illi: qꝛ fecit vobiſcū miſe-
ricordiā ſuā. Et hec eſt triplex. ſ. angeloꝝ: ho
minū: ⁊ reꝝ corporaliū. Angeli eñ laudant
⁊ bñdicūt fructuꝫ vētris Marie: qꝛ p ipm
reſtauratꝰ eſt numerꝰ diminutꝰ eoꝝ. Uñ ec
cleſia canit deo pr̄i. Per quē. ſ. chřm maieſta
tē tuā laudāt angeli: adorāt dñationes: tre-
mūt poteſtates. Celi celoꝝqꝫ ͮtutes ac bea-
ta ſeraphin ſocia exultatiōe ꝯcelebrāt. Ho-
mies ͦo bñdicere ⁊ laudare debēt dñm ieſū
qꝛ factꝰ ē eoꝝ frat: ductor: ac redēptor: in q̄
credētes ſaluant: vt ait apl's Act. iiij. ⁊ ideo
Matth. xxj. dr̄. Et q̄ p̄ibāt ⁊ ſeq̄bant clama
bāt: Oſanna filio Dauid. bñdictꝰ q̄ venit in
noie dñi: oſanna i excelſis. Oſanna aūt idē ē
qđ obſecro ſalua nos. Hi igit q̄ p̄ibāt ſigni-
ficabāt pr̄es veterꝫ teſtamēti: q̄ ͦo ſeq̄bant:
patres noui teſtamēti. q̄ oēs debēt gaudere
⁊ ꝯgratulari de ſaluatiōe nr̄a facta p chřm.
Tertio etiā alia corpa habēt ꝯgrulari ⁊ lau
dare modo ſuo ꝓpter fructū vētris Marie.
qꝛ aliq̄ mō vnita ſūt cū ſuo creatore inq̄ntū
ipe factꝰ eſt hō. q̄ participat cū oib; corpori-
bus inq̄ntū ⁊ ipe corpꝰ habꝫ. ⁊ ipe oia demū
ſuocabit ⁊ meliorabit. Et iō (vt hr̄ Dañ. iij.)
cātabāt tres pueri i fornace dicētes. Bñdici
te oia opa dñi dño ⁊c. vſqꝫ i finē. Bñdictꝰ g̃
ē fructꝰ vētris Marie ſm triplicē ſignifica
tionē bñdictiōis. ¶ Quantū ͦo ad ſuppoſiti

Ŋ

onē bñdictio iſta hꝫ tria appellata: ⁊ p oibus
reddit locutio vera. Eſt eñ bñdictꝰ fructus

Triplex bñdictio nãe i xp̄o

iſte triplici bñdictiōe. ſ. nature: gratie ⁊ glo-
rie. ⁊ quelibet haꝝ eſt triplex. Bñdictio eñ
nature i eo fuit triplex. Habuit nāqꝫ corpꝰ
bñdictū: aiam bñdictā: ⁊ deitatē benedictā.

Corpus eñ fuit benedictū tripl'r. Primo q̄
ad materiā. qꝛ ex materia icorrupta. ſ. ex pu-
riſſimis ſanguinib; beatiſſime ͮginis fuit for
matū. Uñ Sap. viij. ait diuia ſapiētia. Ad
corpus coinq̄natū acceſſi. Scđo fuit benedi
ctū in armonia. qꝛ optime ꝓportionatū cum
oimoda ꝓportiōe humoꝝ: adeo ꝙ nō incur-
riſſet aliquā īfirmitatē ſi diu vixiſſet: ⁊ mor-
te violēta nō fuiſſet occiſus: ſed ſenio defeciſ
ſet: vt inqt Aug. Tertio fuit bñdictū in for-
ma. ⁊ h̄ tripl'r. ſ. i cōgruētia q̄ntitatis: in ele-
gātia diſpoſitiōis: ⁊ in venuſtate coloris. et
ſic in ſtatura: in figura: ac in colore fuit pul-
cerrimꝰ ͮginis fructus. Cui inqt ꝓpha pſal.
xliiij. Specioſus forma p̄ filijs hoim: diffu-
ſa eſt gr̄a in labijs tuis: ꝓpterea bñdixit te de
us in eternū. Habuit q̄ꝫ aiam bñdictā: iux
illud Sap. viij. Sortitꝰ ſum aiam bonam

Aia chři fuit bñdicta tripl'r

Fuit aūt aia eiꝰ bñdicta tripl'r. Primo rō-
ne mali ab ea elōgati. ſ. mali pcti: fomitis: et
igrātie. Scđo rōne boni in ipa ꝯcreati. ſ. in-
telligentie acutiſſime: memorie tenaciſſime:
volūtatis ad oē bonū ſine difficultate ꝓm-
ptiſſime. Habuitqꝫ oī naturaꝝ naturalem
cognitionē: ͮtutū politicaꝝ pfectionē: ⁊ ſu-
premā dei dilectionē. Habuit q̄ꝫ ad deū ſū
mā imaginis ſilitudinē: ⁊ ad corpꝰ nullā cō-
trarietatē. Uñ de chřo inqt ꝓpha pſ. xx. deo
pr̄i. Dñe pueniſti eū i bñdictōib; dulcedinis
Tertio fuit bñdicta: qꝛ habuit bñdictā diui
nitatē. ⁊ ſic habuit in ſe trinitatē. Uñ d' chřo
dicere poſſumꝰ illđ qđ canit eccl'ia. ſ. Bene-
dicta ſit ſancta trinitas atqꝫ indiuiſa vnitas
Trinitas aūt iſta ſcā in chřo eſt ſcā eiꝰ ca
ro: ſcā aīa: ⁊ ſcā deitas. ⁊ in ea idiuiſa vni
tas. ſ. in pſona. qꝛ vna eſt pſona deꝰ ⁊ hō. nō

Triplex bñdictio gr̄e i chřo

due pſone: nec duo ſuppoſita: ſed vnū. Ha-
buit q̄ꝫ fructꝰ iſte ͮginal' bñdictionē gr̄e tri
plicit. ſ. cū pr̄e gr̄am increatā: cū mr̄e gratiā
creatā ⁊ cōiunctā p vtrūqꝫ. Uñ q̄ ad p̄mum
ipe dicebat Jo. viij. Ego ⁊ pat vnū ſumus.
Quo ad ſcđm ͦo inqt Jo. vij. Mea doctri-
na nō eſt mea ſꝫ eius q̄ miſit me patrꝫ. Quo
ad tertiū aūt ait Leo papa i q̄dã ſmõe. Uer
bū dei deꝰ dei filiꝰ vt liberaret hoiem ab eter
na morte factꝰ eſt hō: ⁊ tanto federe vtrāqꝫ
naturā ꝯſeruit vt nec inferiorēꝫ cōſumeret
glorificatio: nec ſupiorem diminueret aſſū-
ptio. Hec ille. Habet etiā a patre triplicem
gr̄am increatā. ſ. ꝙ eſt deꝰ cū eodē pr̄e coet-
nus: ꝙ eſt eius filiꝰ natural'. ꝙqꝫ cū eo ē ſpi
rator ſpūſſcti: iuxta illud Joā. xvj. Mittā
vob a patre ſpm̄ ͮitatis. Aū matre etiā tri-
plicē gr̄am creatā habuit. Primo. ſ. qꝛ oēm
gr̄am ⁊ gratis datā ⁊ gratū facietē ⁊ ſingu-
lariter p̄uilegiatā habuit. vt ſicut ipa dr̄ gr̄a
plena: ita ⁊ fructꝰ vētris eiꝰ dicat gr̄a plenꝰ:
vt hr̄ Joā. j. excellētiꝰ tn̄ q̄ꝫ ipa: vt ſup patu-

ĩt ſer.vij.hui⁹ ptis. Scđo q: ſicut ipa cõicat alijs grãm:⁊ de plenitudie ei⁹ oẽs recipiũt: vt ait Ber.ſup Miſſus ẽ. Sic đ plenitudie fruct⁹ ei⁹ oẽs accepim⁹ Joã.j.pfecti⁹ tñ de plenitudie chꝛi ꝗ̃ ꝟgis. Tertio q: dat remiſſionẽ pctõꝝ:aliť tñ fili⁹ ꝗ̃ mr̃.q: fili⁹ inq̃ntũ de⁹ dat efficient̃:⁊ inq̃ntũ hõ meritoꝛie.mr̃ ꝟo ſuffragio oꝛonis ſue ipetrãdo pcõꝛibꝫ pe nitẽtibꝫ remiſſionẽ pctõꝝ. ¶ Ex pte etiã ꝯiũ cti.i.ex ꝯiũctiõe deitatis cũ humanitate habuit triplicẽ grãm. Una ꝙ fuit fili⁹ pluriuꝫ. Nã mr̃ ei⁹ habuit prem ⁊ mr̃em:nõ deũ ſed hoïeꝫ tm̃.pꝛ ꝟo chꝛi nõ habuit patrẽ nec matrẽ:nec deũ nec hoiem. Ipe aũt chꝛs habuit patrẽ ⁊ mr̃em.ſ.deũ patrẽ ⁊ hoiem matrem Scđo ex ipa ꝯiũctiõe dei cũ hoie habꝫ ꝙ ſit redẽptoꝛ:iuxta illud Mat.xx. Fili⁹ hoïs venit dare aiam ſuã in redẽptionẽ ꝓ multis. Itẽ ꝑ hãc ꝯiũctionẽ fact⁹ ẽ ſpõſus aiaꝝ. Uñ ij.Coꝛ.xj.ait apl's. Deſpõdi em̃ vos vni viro ꝟginẽ caſtã exhibere chꝛo. Itẽ ꝑ eãdẽ ꝯiũctionẽ fact⁹ eſt ſacerdos ſiue põtifex fideliũ: iuxta illud ad Heb.ix. Chꝛs aſſiſtẽs põtifex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c. Fact⁹ ꝗ̃ꝫ ẽ iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ:iuxta illud Jo.v. Pať oẽ iudiciũ dedit filio. Tertio ex hac ꝯiũctione habꝫ ꝙ ſit btitudo oïm. Uñ Joã.xvij.đꝛ. Hec eſt vita eterna vt cogñſcãt te veꝝ deũ ⁊ quẽ miſiſti ieſum chꝛm. ¶ Benedictio etiã glĩe q̃ benedict⁹ ẽ fruct⁹ Marie ẽ multiplex. Habuit em̃ glĩam cõpꝛehẽſoꝛis dũ fuit viatoꝛ:qđ nulla creatura habuit. Nã i mđo q̃libꝫ ſanctus eſt ſolũ viatoꝛ:⁊ poſt hãc vitã ſolũ cõpꝛehẽſoꝛ. Chꝛs ꝟo in h̃ mđo fuit viatoꝛ inq̃ntũ moꝛtaľ:⁊ merebať.cõpꝛehẽſoꝛ etiã ſiľ fuit q: aïa ei⁹ clare ĩtuebať diuïtatẽ cui erat vnita vt nũc:⁊ ſummã aureolã habuit ſuꝑ oẽs aureolas ⁊ pmia accidẽtalia oïa in ſũmo:vt apte intelligať đ eo illđ Eccľi.xlv. Dilectus deo ⁊ hoïbꝫ cui⁹ memoꝛia i benedictiõe ẽ:ſimilẽ illũ fecit in glĩa ſctõꝝ.ſ.etiã dũ hic vixit Nõ ſolũ aũt fuit viatoꝛ ⁊ cõpꝛehẽſoꝛ:ſed etiam viatoꝝ ductoꝛ:cõpꝛehẽſoꝝ coꝛonatoꝛ:et viatoꝝ ac cõpꝛehẽſoꝝ adiuuatoꝛ. Habuit etiã glĩam redẽptoꝛis.nã fuit hoïm liberatoꝛ:demonũ ſupatoꝛ:⁊ nãe humane exaltatoꝛ. Itẽ glĩam creatoꝛis. Ipe em̃ eſt miſcđia in ſctis:iuſticia i dãnatis:⁊ glĩoſus in ſeipo Hec Alb.vbi ſ̃. Ex q̃bꝫ apparet ꝗ̃ꝫ recte dictũ fuit btẽ ꝟgini Benedict⁹ fruct⁹ ventris tui. Nõ ſolũ aũt ipe ẽ benedict⁹:ſed etiã nos benedicit i eſſe nãe: grẽ ⁊ glĩe. Itẽ benedicit nos benedictiõe tpali:ſpũali ⁊ celeſti. Et ꝓpter h̃ inq̃t Dauid pſ.lxvj. Benedicat nos de⁹ de⁹ nr̃:benedicat nos de⁹. Ter em̃ đr deus:vt oſtẽdat hãc triplicẽ benedictionẽ.⁊ noſter:vt denotet fructũ vẽtris Marie.q: ꝑ h̃ eſt fact⁹ noſter de⁹ ſingulari mõ dũ ex ea carnẽ noſtram aſſumpſit. Et idđ nos debemus eũ tripliť benedicere.ſ.coꝛde. Uñ ꝓpha inq̃t pſ.cij. Benedic aïa mea dño:⁊ oïa q̃ itra me ſũt nomi ſctõ ei⁹. Itẽ oꝛe eũ benedicere debemus:iuxta illđ pſ.xxxiij. Benedicã dñm in oï tpe:ſꝑ laus ei⁹ i oꝛe meo. Itẽ benedicere eũ debem⁹ opе:ſicut faciebat pſ.dicẽs. Benedicã dñm i vita mea. Quãtũ ꝟo ad ſubam eſt benedict⁹ iſte fruct⁹ ſm̃ Ber.ſuꝑ Miſſus ẽ in odoꝛe:i ſapoꝛe:i ſpecie vľ decoꝛe.ẽ etiã bñdict⁹ plenitudie grẽ. Primo igiť dico ꝙ ei⁹ odoꝛ tant⁹ fuit ꝙ patrẽ recõciliauit. Unde i pſona dei patrꝫ đꝛ Gene.xxvij. Ecce odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ agri pleni cui benedixit dominꝰ. Qđ exponẽs Ber.ait. Ager plen⁹ đꝛ ꝟgo Maria:de cui⁹ vtero vite fruct⁹ fluxit credẽtibꝫ:⁊ nos oẽs de plenitudie ei⁹ accepimus. Scđo tant⁹ fuit iſte odoꝛ ꝙ demões ꝯturbauit:idđ aſſimilať odoꝛi vitis:q̃ hoïes delectat ⁊ bufones ꝯturbat. Uñ Eccĩ.xxiiij. ipã inq̃t. Ego q̃ſi vitis fructificaui ſuauitatẽ odoꝛis. Aſſimilať etiã odoꝛi myrrhe. Uñ ibidẽ ait. Et q̃ſi myrrha electa dedi ſuauitatẽ odoꝛis. Sicut em̃ myrrha expellit ꝟmes ſic odoꝛ iſti⁹ fruct⁹ expellit ⁊ ꝯturbat demones. Tertio tant⁹ fuit iſti⁹ fruct⁹ odoꝛ ꝙ totũ mđm ſuauitate repleuit:ita vt q̃libet clamet ⁊ dicat Canť.j. Trahe me poſt te:i odorẽ curremꝰ vnguẽtoꝝ tuoꝝ. Et illđ Job.ix. dicere pt chꝛs. Dies mei trãſierũt q̃ſi naues poma poꝛtãtes. Sicut em̃ i nauibꝫ poſt poma remanet odoꝛ.ſic cõpleta moꝛtali chꝛi vita:q̃ ꝑ mare hui⁹ mđi nauigat:odoꝛ ſue cõuerſatõis nobiſcũ remãſit. ¶ Scđo iſte fructus ẽ benedict⁹ i ſapoꝛe. Et pmo aïam nr̃aꝫ delectat. Uñ Canť.ij.đꝛ. Fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Capꝛopť Petr⁹ i chꝛi trãſfiguratiõe tãta iſti⁹ fruct⁹ fuit replet⁹ dulcedine ꝙ voluit ibi ſꝑ manere:vt hꝛ̃ Mat.xvij.⁊ đ h̃ pdixerat ꝓpha pſal.xxxiij.dicẽs. Guſtate ⁊ videte q̃m ſuauis eſt dñs.⁊ pſal.xxx. Q̃ magna multitudo dulcedis tue dñe:quã abſcõdiſti timẽtibꝫ te. Scđo appetitũ ꝓuocat.vñ Ber.ſuꝑ Miſſus eſt:inq̃t. Fruct⁹ iſte ſemel guſtat⁹ dulcedine ſua magis excitat appetitũ:noſq꞉ inuitat ad ſe dicẽs. Qui bibũt me adhuc ſitiẽt. Tertio oïa amara dulcoꝛat.vñ Deuť.xxxij.đꝛ. Inundatiões maris q̃ſi lac ſugit. Ille em̃ inundatiões maris q̃ſi lac ſugit q̃ mũdanas amaritudies delectabiliť recipit. Et Judith.v.ſcptũ eſt. Fontes amari dulcoꝛati ſunt eis ad bibendũ. Uñ Paulus in ſuo raptu de dulcedine iſti⁹ fruct⁹ guſtauit:⁊ oïa aduerſa põſtmodũ gaudenť ſuſtinuit. Et idđ dicebat.ij.ad Coꝝ.xij. Gaudeo in tribulatiõibꝫ meis. Quarto oïa alia dulcia in amaritudinẽ ⁊ inſipiditatẽ cõmutat. Uñ Job.xxvij.đꝛ. Aïa ſaturata.i.de amoꝝ

O Triplex grã in chꝛo

P Triplex bñdictio gloꝛie in chꝛo

Q Chꝛs bñdictus in odoꝛe

R Bñdict⁹ in ſapoꝛe

re repleta:calcabit fauū.i.deſpiciet oēm dul
S cedinē mūdanā ꝛ terrenā. ¶ Tertio iſte fru/
Chrīs bñ/ ctus ē bñdict⁹ i ſpecie ſue decore. Vñ pš. ait
dict⁹ i ſpē Ex ſion ſpēs decoris ei⁹. Ei⁹ aūt ſpēs Prio
ē tāpulcra ꝛ ſpecioſa ꝙ reqrit a nob magnā
purificationē:iuꝫ illō Mat.v. Bti mundo
corde qm̄ ipi deū videbūt. Scdo ē tā gtioſa
ꝙ i ea habem⁹ nr̄am delectationē.iuꝫ illō.j.
Pet.j. In quem deſiderāt angeli ꝓſpicere.ꝛ
Heſter.xv. Facies tua plena ē graꝝ. Tertō
ē tāglioſa ꝙ i ea habem⁹ nr̄am btitudinē:iu
xta illd pš.cxxvj. Cū dederit dilectis ſuis ſo
mnū:ecce hereditas dn̄i filij merces fruct⁹
vētris. Dr̄ āt chrīs fruct⁹ terre ꝟgial' nō rōne
T ſemis:ſʒ rōne ſoli.ar.i.l.q ſcit.ff.de vſuris.ꝛ
Triplex in.l.partū.C.de rei ven. ¶ Quarto iſte fru/
grā i xpo ctus eſt benedictus ꝓpter triplicē grē bñdi/
ctionē q̄ fuit in ipo. Prima eſt gracia vnio/
nis.de q̄ dicit Joā.j. Verbū caro factū eſt ꝛ
habitauit i nob. Scda eſt grā influxiōis. Nā
ipē eſt caput eccl'ie:ꝛ in illā influit ſenſuꝫ fi/
dei recte:ꝛ motū opatōis bone:iuꝫ illō Jo.
j. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ ꝛc. Ter/
tia grā imēſuratōis. Ipe em̄ habuit gratiaꝫ
ſine mēſura Jo.iij.vbi dr̄. Iſta aūt bñdictō
triplex ſignificata ē Deut.xxxiij.vbi dr̄. Be
nedict⁹ i filijs Aſer:ſit placēs frib⁹ ſuis.tin/
gat i oleo pedē ſuū:ferrū ꝛ es calciamentuꝫ
ei⁹. Per Aſer ei q̄ interptat' bñdict⁹:itelligit'
chrīs q̄ verā ꝛ ſempiternā hʒ btitudinē. Ipe
āt q̄ ē caput eccl'ie:ad Col.j.ꝛ de ſac vnct.c.
vnico.§.ad exhibēdū.hʒ grāꝫ influxiōis i mē
bra fideliū.ꝛ iō ē placēs ꝛ grat⁹. Et h̄ ē qd̄ dr̄
ſit placēs frib⁹ ſuis. Habʒ em̄ grām copio/
ſam ſine mēſura.iō dr̄:tingat i oleo pedē ſu/
um. Ceteri em̄ ſcti vix tingūt i oleo ſpūſſcti
digitū ſuū. Chrīs aūt a capite vſqʒ ad pedes
tot⁹ in illo oleo tinct⁹ fuit.ꝛ iō eccl'ia grati/
as agit deo pš.xxij.di. Impiguaſti i oleo ca
put meū.i.chr̄m. Habet etiā grām vniōis.ꝛ
ꝓpter h̄ dr̄:ferrū ꝛ es calciamētū ei⁹. Per fer
rū em̄ qd̄ oīa domat intelligit' patiētia dei.
p es ꝟo qd̄ eſt ipuctibile itelligit' eternitas di
Fuit em̄ iſte fruct⁹ ꝟginal' calciatus ferro ꝛ
ere.qꝛ inſepabil'r fuit vnit⁹ diuitati:q̄ habʒ
inſepabilē ptātē ꝛ interminabilē eternitateꝫ.
Cū q̄ bñdictiſſimo dn̄o nr̄o hic mereamur
vniri p amorē:vt i futuro ſecl'o illi ꝯiūgi va
leam⁹ p infinitā gl'iam Amē

¶ De Jeſu bñdicto fructu btē ꝟgis
Sermo.XI.

EGo ſum lux mū
di Jo.viij. Ex re nocti obſcura res
q̄ cadit intra ſordes vt plurites in/
ueniri nō pt:niſi accēſo lumīe diligēter q̄rat'
ꝛ euertant' loca vbi ē pdita. Spūal'r āt hūa
na nā d manib⁹ pmoꝝ parentū cecidit inter
ſordes ꝛ puluereꝫ pcti diabolo ſuadente.ꝛ
adeo imerſa ē vt īde reduci nō potuerit.qꝛ
nō erat i ea lux grē:ſʒ caligo pcti occupaue/
rat vniuerſum mūdū. Sʒ venit btā ꝟgo ma T
ria q̄ accēſo lumīe diuīo q̄ſiuit ipam hūanā Maria iuēit
nāꝫ pditā:ꝛ iuentā aſſociauit ꝛ copulauit ce drachmā
leſti āgeloꝝ collegio. Hoc āt p figurā ſigni/ decimā
ficatū ē Lu.xv.vbi dr̄.ꝙ q̄dā mulier hñs de
cē drachmas:cū vna earū eēt pdita:accēdit
lucernā ꝛ euertit domū ꝛ q̄ſiuit diligent' et
īuenit eā.ꝛ ea inuēta ꝯuocauit amicas ꝛ vi/
cinas dicēs: Cōgratulamini mihi qꝛ inueni
drachmā pditaꝫ. Per decē nāqʒ drachmas
denotant' nouē angeloꝝ ordīes ꝛ hūana nā:
ex q̄b⁹ ꝯſiſtit celoꝝ ornatus ꝛ pulcritudo.qꝛ
denari⁹ numer⁹ ē cōpletiſſim⁹. Haꝝ āt dra
chmaꝝ vna.ſ.humana nā de manu innocē/
tie cecidit:ꝛ ſordib⁹ eſt imerſa ꝛ nō erat q̄ eā
inde poſſet eruere. Ex h̄ aūt erat totū vniuer
ſum turbatū.qꝛ ſuo carebat decore.ſed tan
te calamitati cōpatiēs ſctiſſima mulier.ſ.be
ata ꝟgo Maria ipleuit ſue mentis lucernā
oleo ſctē hūilitatis:in quā lumē diuie maie
ſtatis deſcēdit. Vñ ipa inq̄t Ecci.xxiiij. Ego
feci in cel' vt oriret' lumē indeficiēs. Reuol/
uitqʒ totā domū:qꝛ.ſ.ipam hūanā nām q̄ſi
euertit ꝛ mutauit:vt ipa fieret mr̄ ꝛ ꝟginitatꝭ
pudiciciā nō amitteret. Releuauit igit' hāc
drachmā de luto infernaliū ſordiū:ꝛ ange/
loꝝ ꝯſortio adiūxit. Quo facto vocauit ami
cas ꝛ vicinas.i.aīas ſaluādoꝝ:dicēs illō Pro
uer.viij. Venite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitꝭ me
ꝛ a gnātōib⁹ meis adimplemi. Hec aūt oīa
facta ſūt in incarnatiōe ꝟbi diuini in ipa vir
gine mediāte angelica ſalutatiōe. In q̄ i vte
ro ꝟginali lux vera deſcēdit:q̄ illumiat oēm
hoiem ve.i hūc mūdū Jo.j. Vñ ipa ait Jo/
an.xij. Ego lux in mūdū veni.qd̄ etiā inſinu/
ant ꝟba thematꝭ nr̄i. De hac aūt luce eterna
incarnata vnā tm̄ ꝯſideratiōnē faciemus q̄
dicet' noiatōis.

¶ Quare fruct⁹ vteri ꝟginal' noiat⁹ ſit Je/
ſus:ꝛ de triginta excellētijs iſti⁹ nois ꝯſide
ratio vnica. x

SEcūdm ſctm̄ Bona.i euāgelio Luce
ꝛ btm̄ Thom̄.in.iij.pte ſumme.q.
xxxvij.ar.ij.fruct⁹ vteri ꝟginalis fi
lius dei cōuenientiſſime appellatus
eſt Jeſus in ſua circūciſiōe.ſicut habet' Lu/
ce.ij.vbi dicit'. Vocatū eſt nomē eius Jeſus
qꝛ noia debēt ꝓprietatib⁹ reꝝ eſſe correſpon/
dentia.§.ſed ſicut.in aut.de ꝯſu.ꝛ.§.eſt ꝛ ali
ud.inſtit.de dona.cum mult' ſimilib⁹.h̄ac
nomen ꝯuenit ꝓprietati verbi icarnati.quia
Jeſus ſaluator interptat'.c.j.de imu.ec.lib.

vj.ipe vo fili⁹ dei incarnat⁹ ē vt mōm ſalua
ret:vt dr̄ Jo.iij. De h̄ igit̄ ſacratiſſimo noīe
loq̄ aliq̄d volentes:poſſum⁹ q̄ſi innumeras
Excellen ei⁹ excellētias demōſtrare. q̄rū triginta ſolū
cie nois modo cā breuitatis explicabim⁹. ¶ Prima
Jeſu aūt dr̄ p̄deſtinatōis. Ab eterno em̄ h̄ nomē
p̄deſtinatū ⁊ p̄noiatū fuit. Vn̄ Eſa.lxiij. dr̄.
Dn̄e a ſeculo nomē tuū. Et ꝓpha Dauid pſ.
lxxj.inq̄t. Sit nomē ei⁹ b̄ndictū i ſecula:an
te ſolē ꝑmanet nomē ei⁹. In libro etern̄ etne
p̄deſtinatōis quē ſcp̄ſit de⁹:de q̄ habet̄ Exo.
xxxij.q̄ dr̄ li.vite:in q̄ ſunt ſcp̄ti oēs electi:vt
h̄r. Dan.xij. De q̄ etiā facit mētionem ſalua
tor Lu.x.di.ap̄l'is Gaudete:q̄ȝ noīa vr̄a ſcri
pta ſunt in celis. Scriptū eſt in p̄cipio h̄ no
men mellifluū Jeſus. Vnde ipe ait pſ.xxx
ix. In capite libri ſcriptū eſt d̄ me. De hac eti
am eterna noīs Jeſu p̄deſtinatiōe ⁊ p̄nomi
natiōe inq̄t ꝓpheta ipi filio dei Eſa.lxij. Vo
cabit̄ tibi nomē qd̄ os dn̄i noīauit:⁊ eris co
rona glorie ⁊ diadema regni in manu dei.
y ¶ Secunda excellentia dicitur p̄figurati
onis. Iſtud em̄ nomē p̄figuratū fuit i vete
ri teſtamēto. Triplicē em̄ Jeſum legim⁹ in
Judea fuiſſe. Prim⁹ fuit Jeſus Naue q̄ fu
it Joſue. ⁊ hic dr̄ ſaluaſſe ꝑp̄lm iſrl'.q̄ȝ intro
duxit eū in terrā ꝓmiſſiōis:quā etiā ei diui
ſit:vt h̄r Joſue.xiij.⁊.xviij.c.⁊ fuit figura do
mini nr̄i Jeſu chr̄i:q̄ introduxit oēs electos
in gl'iam ſempiternā. Scd̄s fuit Jeſus fili⁹
Joſadech q̄ fuit ſacerdos ſanctiſſim⁹:q̄ ree
dificauit templū.de q̄ Zacha.j.dicit̄. Oſtē
dit mihi dn̄s ſacerdotē magnū Jeſum. Iſte
igit̄ figurauit ſimil'r dn̄m nr̄m Jeſum chri
ſtū q̄ fuit ſacerdos:⁊ obtulit ſeipm patri i ſa
crificiū.atq̄ȝ tēplū gr̄e ⁊ veritatis edificauit
Terti⁹ fuit Jeſus fili⁹ Sidrach:qui fuit ꝓ
pheta ⁊ doctor ſapiētiſſim⁹:atq̄ȝ renouauit
ſapiētiā de corde ſuo:vt dr̄ Eccl'i.l. Et iſte ſi
mili mō figurauit dn̄m nr̄m Jeſum chr̄m q̄
fuit ꝓpha magn⁹ i ope ⁊ ſmōe:⁊ ſapiam no
ui teſtamēti ſuo ſcō ſpū innouauit. ¶ Ter
tia excellētia hui⁹ dignīſſimi noīs dr̄ ꝓpheta
tiōis. De illo em̄ ꝓphe ꝑ multa tpa an̄ incar
natiōnē ipi⁹ filij dei ꝓnūciauerūt. Vn̄ Aba
chuch ſui libri c.iij. dicebat. Ego aūt in dn̄o
gaudebo:⁊ exultabo i deo Jeſu meo. Et.iiij.
Eſdre.vij.dr̄ de⁹ pat̄. Et erit poſt annos hos
morit̄ fili⁹ me⁹ Jeſus:⁊ cōuertet̄ ſeculum.
¶ Quarta excellētia dr̄ annūciatiōis. Fuit
em̄ h̄ nomen mirificum ꝑ angelum annun
ciatū b̄ndicte v̄gini:dū ei dixit Luc.j. Pari
es filiū:⁊ vocab nomē ei⁹ Jeſum. ¶ Quin
ta excellētia dr̄ reuelatiōis. Vt em̄ h̄r Mat
thei.j.h̄ nomē magnificū a deo ꝑ angelū re
uelatū fuit Joſeph ſponſo bt̄e v̄gis. ¶ Se
x xta excellētia dr̄ ſaluatiōis. Quilibet em̄ de
uotus hui⁹ ſcīſſimi noīs ſalutem ꝯſeq̄tur
eternā. Vn̄ vt habet̄ Mat.j.angelus appa Hoc no
rēs Joſeph in ſomnis ⁊ ei p̄cipiēs vt filium men ſal
ex v̄gine naſcituꝝ appellari faceret Jeſum: uat oēs
aſſignauit rōnē dicens. Ipe em̄ ſaluū faciet
ꝑp̄lm a pc̄tis eoꝝ. Et Act.iiij.dixit Petrus
Nō eſt aliō nomen ſub celo datum homīb⁹
in q̄ oporteat ſaluos fieri credētes. Et pſ.cv
inq̄t Dauid. Saluabit eos ꝑpter nomē ſuū
Ipe ḡ fili⁹ dei rectiſſime Jeſus.i.ſaluator
dictus eſt a ſaluādo.c.decȝ.de imu.ec.li.vj.
vbi Arch. Quia eſt ille q̄ ait Eſa.xliij. Nō ē
abſq̄ȝ me ſaluator. Et Oſee.xiij. Saluator
nō ē p̄ter me. Ipe ē ille quē incarnari deſide
rabat Eſaias:dicēs ſui li.c.xlv. Apiat̄ terra
⁊ germinet ſaluatorē. Ille eſt de q̄ Zacha.ix
dr̄. Ecce rex tu⁹ venit tibi iuſtus ⁊ ſaluator.
Nomē em̄ Jeſu ſaluatoris eſt nomē regale.
Vn̄ Pilat⁹ ſcp̄ſit ſuꝑ ei⁹ crucē:Jeſus naza
renus rex iudeoꝝ:vt habet̄ Jo.xix. Ipe em̄ ē
ille de q̄ dixerūt angeli paſtorib⁹ Luc.ij. An
nūcio vobis gaudiū magnū q̄ȝ nat⁹ eſt ho
die vobis ſaluator. De q̄ etiā dicebat ap̄l's
ad Phil'.iij. Saluatorē expectam⁹ dn̄m Je
ſum ⁊c. De q̄ ſimil'r inq̄t Joānes ſue prime
canonice.iiij.c. Pater miſit filiū ſaluatorē
mōdi. De q̄ etiā dicit̄ Luc.xix. Filius homis
venit ſaluum facere qd̄ perierat. Et.j.ad Ti
mo.j. Chr̄s Jeſus venit in hūc mōm vt pec
catores ſaluos faceret. De h̄ q̄q̄ȝ p̄dictū fue
rat Job.xxx.vbi dr̄. Et ſi corruerit ipe ſalua
bit. ¶ Septima excellētia hui⁹ noīs dr̄ re A
miſſiōis. Vn̄ ſciendū eſt q̄ antiq̄t⁹ in veteri Remit
teſtamēto erat terribile nomē dei:ita q̄ inq̄t tit pctā
Eſaias ꝓpha ſui li.c.xxx. Ecce nomē dn̄i ve
nit d̄ lōginq̄ ardēs furor ei⁹ ⁊ grauis ad por
tandū. Sed hec dei terribilitas tēperata eſt
in fonte miſcōie ⁊ pietatis.i.in vtero v̄gina
li ꝑ Jeſum chr̄m dn̄m noſtꝝ. Intantū autē
h̄ p̄cioſum nomē Jeſu diuinā irā ꝯtra pecca
tores mitigat:⁊ tantū a celeſti patre venera
tur:q̄ nullū eſt adeo graue pctm̄ qd̄ ab eo ſi
per h̄ nomē venia deuote poſtulet̄:nō ꝓtin⁹
remittat̄. Vn̄ Act.x.dicebat Petr⁹. Huic
oēs ꝓphete teſtimoniū ꝑhibēt remiſſionem
peccatoꝝ accipe ꝑ nomē ei⁹ oēs q̄ credūt in
eū.⁊.j. Joā.ij.ait ap̄l's. Scribo vobis filioli
mei:q̄ȝ vobis remittunt̄ peccata veſtra ꝓp̄
nomē eius. Ea propter inq̄t ſctūs Bernardi
nus in q̄dragesimali ſuo de religiōe chr̄ia
na.ſermōe.xlix. Sicut grauit̄ eſtuāti ⁊ lōgo
ſitis ardore ſucceſſo: fons frigid⁹/ſalubris
⁊ grat⁹ efficit̄.ſic mētib⁹ iniq̄tate depſſis:no
men Jeſu culpe grauedinē ⁊ peccati merorē
expellit. Dicit̄ em̄ Act.xxij. Ablue pctā tua
inuocato nomie Jeſu. Vn̄ pſ.dicebat. Pro
pter nomē tuū dn̄e ꝓpiciaberis peccato meo.
multū eſt em̄. Hec ille. Ex q̄b⁹ colligi pōt q̄
q̄cū q̄ȝ etiā ſceleratiſſim⁹ in vltimo fine vite

cōſtitutꝰ nō valēs aliter de pctīs ſuis pniam agere niſi ꝑ cordis ꝯtritiōem. tūc ſi; vere inuocat corde hoc nomē Jeſus: remiſſiōem ꝯſequit̄ ſuoꝝ peccatoꝝ. Scriptū eſt em̄ Joelis ij. ⁊ ad Roma. x. Ois quicūq; inuocauerit nomē dn̄i ſaluus erit. Tranſſumptiue in c. adhuc inſtāt. de pe. diſ. iij. Jō pſ. dicebat pſ. lxxviij. Propter glīam nomis tui dn̄e libera nos: ⁊ ꝓpiciꝰ eſto pctīs noſtris ꝓpter nomē tuū. Magnā em̄ miſcdiam facit deus ⁊ humaniſſime iudicat ⁊ punit pctā eoꝝ qui fuerūt amatores nomis ſui. Un̄ idē ꝓpha pſ. cxviij. inqt. Aſpice ī me ⁊ miſerere mei ſm iudiciū diligētiū nomen tuū. ¶ Octaua excellētia dr̄ iuſtificatōis: ⁊ hec ſequit̄ poſt ꝑcedētem. De qua inqt apl̄s. j. ad Corinth. vj. dicēs. Sed abluti eſtis ⁊ ſctificati ⁊ iuſtifica

B ti in nomie dn̄i noſtri Jeſu chr̄i. ¶ Nona excellētia dr̄ receptionis. ſ. ſpūſſancti per huiꝰ ſanctiſſimi nois inuocatiōnē. Un̄. j. ad Corinth. xij. dicit̄. Nemo pōt dicere: dn̄s Jeſus niſi in ſpūſctō. Qd̄ exponit Alexan. de ales dicens ꝙ nemo pōt dicere corde: ore ⁊ opere dn̄s ieſus: niſi in ꝟtute ſpūſſancti. Et nullꝰ etiā pōt ꝑdicto mō ꝓferre hoc ſanctiſſimum nomē: qn̄ illa ꝓlatiōe efficiat̄ dignus vita et gloria ſempiterna. Nam omnes actus q̄ eliciunt̄ a ſpūſancto: meritorij ſunt glorie ſempiterne. Un̄ magni theſauri ⁊ diuitie recondunt̄ in hoc nomine Jeſu. Hec ille. Et ideo illud deuotiſſime adorare debemus. Ait em̄ Petrꝰ rauēnas ſup Miſſus eſt. Cū nomen

Nomē ieſu dꝫ adorari

Jeſu adoramꝰ totā deitatis maieſtatē adoramꝰ. Si ergo adorant̄ reges. i. cū reuerētia adeunt̄. ij. Regū. j. ⁊ ꝑnceps terrenꝰ dꝫ adorari mō ꝑdicto. l. ij. C. de fabri. li. xj. Jtē adorari dꝫ cum ſalutat̄. l. ij. C. de ꝯſu. li. xij. ⁊. l. j. C. de ſilētiarijs. codē li. ⁊ ſimilr̄ qn̄ ꝑncipis nomē nomiat̄ detectiōe capitis venerat̄. mlt̄o magis hoc fieri debꝫ ſanctiſſimo imꝑatoris celeſtis nomini. qꝛ ſicut adorādo imagines: nō picturā ſed picture repſentationē veneramur. ca. placuit. de cōſe. diſt. iij. Un̄ metrice dr̄. Effigiē chr̄i cum tranſis ꝓnus adora. Nō tn̄ effigiem: ſed qd̄ deſignat honora. Jta etiā debemꝰ adorare ⁊ honorare particulari aliq̄ reuerētia nomen dn̄i noſtri Jeſu chr̄i: qd̄ totius deitatis repſentat maieſta

C tē. ¶ Decima excellētia dicit̄ cumulationis ſcꝫ gratiaꝝ ⁊ meritoꝝ. Un̄ Chryſ. in q̄dam ſmōe ait. Quo nomē dn̄i diligit̄ ꝓfundius ⁊ inuocat̄ freq̄nciꝰ: eo exaltat in deū altius. ſcꝫ ꝑ meritoꝝ ⁊ gratiaꝝ cumulationē. Jō hoc itelligēs ſapiēs Eccleſiaſticꝰ ſui libri. l. j. c. iquit dn̄o Jeſu. Laudabo nomē tuū aſſidue: ⁊ collaudabo illud in ꝯfeſſiōe. Jdcirco etiaꝫ dr̄ de btīs cētū q̄dragitaq̄ttuor milibꝫ ſeq̄ntibꝫ agnū q̄cūq; ierit Apoca. xiiij. Habētes nomē eiꝰ ſcptū in frōtibꝫ ſuis. ¶ Undecima

Exaudimuri nomīe Jeſu

excellētia dr̄ exauditiōis. ſ. oꝛonū nraꝝ ī virtute nomis Jeſu. Jpe em̄ inqt Joā. xvj. Si qd̄ petieritis patrē in noie meo dabit vobis Sup quibꝫ ꝟbis ait Aug. Nō petit̄ in noie ſaluatoris: qd̄ petit̄ ꝯtra rōnē ſalutis. Proinde ſctā eccl'ia q̄ ſemꝑ ſalutaria petit: in oībus oꝛonibꝫ ſuis ⁊ petitōibꝫ exaudit̄: qꝛ ī eis ſemꝑ adiūgit in officijs ſacris Per dn̄m noſtrū Jeſum chr̄m. Un̄ Amb. ſup Joā. inqt. Nemo dicat ſe eſſe pauꝑem cū petat patrē ī noīe filij: qꝛ accipiet dona dei. Sicq; fiet diues ī dn̄o q̄ deuotꝰ extiterit eiꝰ nomini gloſo. Sūt nāq; plerīq; q̄ in neceſſitatibꝫ ſuis ꝯfidūt in tpalibꝫ bonis. ſed iuſti ꝯfidūt ī inuocatiōe dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i. Un̄ ꝓpha pſ. dīdē. Hi in curribꝫ ⁊ hi in equis: nos aūt ī nomine dn̄i dei nr̄i inuocabimꝰ. trāſumptiue

D xxiij. q. iij. §. Jtē ab aliq̄. ¶ Duodecima excellētia dr̄ deductiōis. Uirtꝰ em̄ huiꝰ ſalubrimi nois nos deducit ꝑ viam ꝟtutis. Und̄ ꝓpheta pſ. xxij. inqt. Deduxit me ſup ſemitas iuſticie ꝓpter nomē ſuū. Et ideo qꝛ om̄s ſumꝰ vt paruuli in via dei: nos exhortat̄ idē ꝓpha ad laudādū hoc ſanctiſſimū nomē q̄ dirigimur ꝑ rectā ſemitā dicēs pſal. cxij. Laudate pueri dn̄m: laudate nomē dn̄i. Poſſumꝰ em̄ dicere dn̄o Jeſu chr̄o illō pſal. xxx. Propter nomē tuum educes me ⁊ enutries me.

Honorādū eſt nomē Jeſus

¶ Tredecima excellētia dicit̄ honoratiōis. Hoc em̄ ſanctiſſimū nomē ab angel' marie venerat̄. Un̄ Orige. in q̄dā homel. inqt. Nomē Jeſu nomē ē glīoſum ⁊ oī cultu digniſſimū. Dicūt āt q̄dā deuoti doctores: maxime ſctūs Bernardinꝰ in q̄dā ſer. ꝙ cū Paulus raptꝰ fuiſſet in paradiſum (ſicut ipe atteſtat̄ ij. ad Coꝝ. xij.) Tūc didicit nomē dn̄i Jeſu ꝑfecte ab oibꝫ adorandū. Poſſumꝰ em̄ ꝯteplari ꝙ in ꝑuata viſiōe ipe Paulꝰ vidit gloſum Jeſum ꝙ ꝯſtitutꝰ erat in glīa dei pr̄is in celeſtibꝫ ſup oēm ꝑncipatū ⁊ ptātem ⁊ oē qd̄ noiat̄ nō ſolū in hoc ſeculo ſed etiā in futuro. Cū igit̄ cerneret illū in tantā glīam ſublimatū totꝰ ſpūali inflammatiōe accēſus ex amore illiꝰ magna voce exclamauit di. Jeſu amor meꝰ: Jeſu dilecte meꝰ: Jeſu redēptor meꝰ ad cuiꝰ noiatiōnē oēs ciues hi adorauerūt eū maxia reuerētia. Quia vt dr̄ Alex. de ales ⁊ ſctūs Bona. Jeſus eſt nomē deitatis relate ad hūanitatē relatiōe rōnis. Chr̄s aūt eſt nomē humanitatis relate ad diuinitatē relatiōe reali. Jn ipa em̄ angeloꝝ veneratiōe intellexit ſpūſctō edocēte ꝙ nomē Jeſu eſſet adorandū ab oibꝫ. Un̄ poſtea e celo egrediēs: ac illa q̄ viderat recolēs ſcpſit illō qd̄ hr̄ ad Phil. ij. Jn noīe Jeſu oē genu flectat̄ celeſtiū: terreſtriū ⁊ īfernoꝝ. celeſtiū. ſ. ꝑ glīam: terreſtriū ꝑ grām: ⁊ īfernoꝝ ꝑ iuſti

ciā ſempit̄naꝫ. Propter eccl'ia volens hoc ab oibꝫ adimpleri ſtatuit in c. decꝫ ꝺ in mū.ec.di. Cōuenientes in eccleſia: nom̄ illud qꝺ eſt ſup oē nomeꝫ a quo aliud ſub celo nō eſt datum hoibꝫ in q̄ ſaluꝰ fieri oporteat credētes noⷨē vicꝫ ieſu chꝛi q̄ ſaluū fac pplm ſuū a peccatiſ eoꝝ: exhibitōe reuerētie ſpecial' extollāt. ꝛ qꝺ generaliter ſcribit vt in noie ieſu omne genu flectat̄: ſinguli ſingl'arit̄ i ſeipis iplentes: pcipue cū agūt̄ miſſaꝝ ſacra ſolēnia glorioſuꝫ illꝺ nom̄ qn̄cūqꝫ recolit̄: flectant genua cordis ſui. qꝺ vl' capitiſ iclinatiōe teſtentur. hec ibi. Et hoc fuit ordiatū a papa Gregorio i ꝯcilio lugdun̄. Si igit̄ nomē dn̄i Jeſu ab oibꝫ angel' ſic venerat̄ ꝛ adoratur parꝫ q̄nta dꝫ ab hoibꝫ reuerētia honorari. Quātūcūqꝫ peccēt illi huiꝰ ſcīſſimi nois inimici qui ꝯ eccl'ie pceptū: imo ꝯ mādatū apl'icum ꝛ verius ſpūſſancti facientes nō ſoluꝫ ipi nō adorāt: ſꝫ nō adorā dū pdicāt atqꝫ illud adorātes pſequūt̄. Dicit aūt huiꝰ nois manifeſtatoꝛ gl'ioſus ſctūs paf meꝰ Bernardinus vbi ſ. Uere venerabil' reuerētia ꝛ veneratio reuerenda. vt dignitas tāti nois haberetur i terris: qꝺ angeloꝝ hierarchie venerant̄ i cel'. Tā ſingularis em̄ reuerētie eſt nomen Jeſu ꝙ ab eiꝰ venerabili laude nullꝰ excipit̄ ſtatꝰ: nullꝰ excludit̄ locꝰ: nullū pſcribit̄ tēpus: nullū remouendū eſt opꝰ. ¶ Primo em̄ nullus excipit̄ ſtatꝰ. vnde pphā ait pſ. penul. Reges terre ꝛ oēs ppl'i pncipes et oēs iudices terre: Juuenes ꝛ ꝟgīes: ſenes cuꝫ iunioribꝫ laudēt nomē dn̄i: qꝛ exaltatū eſt nomē eiꝰ ſoliꝰ. Cōfeſſio eiꝰ ſup celū ꝛ terrā. Reges aūt f're dicimus optime ſe regētes: ꝛ voluptatibꝫ corporū imperantes: iuxta illud poeticum. Tu ſi animo regeris: rex es. ſi corpe: ſerues. Que verba dixit ſancta Catarina Maxentio imperatori. Dicunt̄ etiā ppl'i q̄cunqꝫ ſunt in vnū ad honorandū nomē dn̄i nr̄i Jeſu chriſti in vnitate fidei cōgregati. Principes ꝟo ꝛ iudices ſunt angelici ciues pncipātes per potentiā: ꝛ iudicantes per ſapientiā. Juuenes ſunt charitate feruentes. virgines caſtitate fulgētes: ſeniores aūt a voluptate deficientes et a libidine frigeſcentes. iuniores ſunt balbucientes. Laudent inquit nomē dn̄i: vt nullus ſtatus: nō dignitas: non ſexus: non etas ab eiꝰ laude intelligatur excludi. quia exaltatuꝫ ē nomen eius ſolius: et confeſſio eius ſuper celum et terram. Hec auteꝫ confeſſio laudem illam ꝺſignat: que tanto nomini perhibetur in terris: etiam celebrari in celis. tamen non īmerito ſuper vtrūqꝫ ꝯſiſtit. quia nec celeſtia nec terreſtria poſſunt illis laudibus eq̄lia reperiri. Scꝺo ab eius laude nullus excluditur locus. Unde Eſa. xxiiij. ſcriptum eſt. In doctrinis glorificate dominū: et inſulis maris nomen dn̄i iſrael. Ubi eſt em̄ locꝰ vbi nō ſit diffuſum nomen dulcis ieſu: vt verificet̄ qꝺ ſcribit̄ Cant. j. Oleum effuſum nomē tuum. Propterea Apl'ſ pco gl'ioſi nominis Jeſu diffundebat hoc venerabile nomen vbi n̄ fuerat noiatū: iuxta qꝺ dn̄s Act. viij. dixit ad Ananiā. Uas electionis eſt mihi iſte vt portet nomen meū corā gentibꝫ ꝛ regibꝫ et filijs iſrael. Inde ē qꝺ tibi dn̄e Jeſu chꝛe poſſumꝰ cum pphā teſtimonium perhibere dicentes. Scꝺm nomē tuū deꝰ ſic et laus tua vſqꝫ in fines terre. Sicut em̄ in toto orbe terrarum nois Jeſu reuerētia dilatatur: ſic i eccleſia q̄ p totū mundū diſtendit̄ ipſi deuotis laudis offert̄ ꝛ miſtrat̄. Un̄ pphā inq̄t. Omnes gentes q̄ſcūqꝫ feciſti venient ꝛ adorabūt coraꝫ te dn̄e: ꝛ glificabūt nomē tuū. Et ne locum aliquē credas excluſum: audi eundē pphetā dicentē pſ. cxij. A ſolis ortu vſqꝫ ad occaſū laudabile nomē dn̄i. Tertio ab eius laude nullū pſcribit̄ tēps. Nam ſicut localit̄ non circūſcribit̄: ita nec tēporaliter diffinit̄. ppterea inquit pphā vbi ſ. Sit nomē dn̄i benedictū ex hoc nūc et vſqꝫ i ſecl'm. Sic ipe em̄ eternꝰ ē quē oēs creature in vnū laudāt ꝛ cōmendāt ita ꝛ laus eius nois in eternū pſeuerat. Hoc ḡ eſt nomē qꝺ pmanet in eternū. ſic pphā inq̄t dicēs. Sit nomen eius benedictū in ſecula. Quarto ab eius laude nullū remouendū eſt opus. Un̄ Apl'ſ ad Col'. iij. ait. Oē q̄dcunqꝫ facitis in ꝟbo aut in opere: in noie dn̄i nr̄i Jeſu chꝛi facite. Optimꝰ em̄ ordo ē vt totiꝰ ꝟbi vl' opis nr̄i a noie Jeſu initiū ꝛ origo ſumat̄: ꝛ in Jeſu cōſummatio referat̄. Nam et dn̄m nr̄m Jeſum chriſtum orōnes eccleſie terminant̄. Quare ſi dormitū accedis: ſi inde reſurgis: ſi cibū vel potū ſumere icipis vl' deſinis ſi ſcribis vl' legis ſeu aliq̄d aliud operaris: nomen Jeſu reuerentialiter interpones: exemplo Pauli q̄ h̄ ſuadebat. vn̄ Act. ix. ſcptum eſt. Diſputabat aūt Paulus in ſynogoga p oē ſabbatū: interpones nomē dn̄i Jeſu. Hec ſctūs Bern̄. ¶ Decimaq̄rta excellencia huiꝰ digniſſimi nois dꝫ timoratiōis. Demones eī h̄ ſacratiſſimū nomē valde pertimeſcūt. Nam de credentibꝫ Mar. vl. dixit dn̄s. In nomine meo demonia eijcient. Hanc em̄ ptātem dedit diſcipulis ſuis. Mat. x. di. Eijcite demonia. Quod explētes. lxxij. diſcipl'i: vt dicitur Lu. xij. reuerſi ſunt cū gaudio dicentes: dn̄e in noie tuo demonia ſubijciunt̄ nobis: Quibus chꝛs rn̄dit. Uidebā ſathanaꝫ ſic̄ fulgur de celo cadenteꝫ. q. d. Nolite mirari ſi nomē meum demones expaueſcunt qꝺ eos ab homine pellit: cū ꝟtute eius ſathanas cū omnibus āgelis ſuis ꝺ celo ſicut fulgur ceciderit. Un̄ Apoca. xij. de angelis bonis q̄ pugnauerunt cuꝫ lucifero ꝛ vicerunt eū: dꝫ. Et ipi vi-

E — Nōs ſta/ tꝰ debent nomē ie/ ſu honoꝛ/ rare

F — Demōes timēt nomē Jeſu

rūt eū ꝓpt̃ ſanguinē agni ꝛ ꝟbū teſtimonij
qḋ habebāt.ſ.noīs Jeſu. vñ exultātes cane
bāt. Facta ē ſal⁹ ꝛ ꝟtus ꝛ ptās chr̄i ei⁹. Nec
mir̄. ſi ꝑ h̄ nomē demōes effugāt̃ cū ei⁹ ſro/
rē ꝛ fortitudinē ſuſtiere ñ poſſint. vñ Hier.
x.dr̄. Magn⁹ es dñe ꝛ magnū nomē tuū in
fortitudīe. ꝛ ps. iqt pſ.cx. Scm̄ ꝛ terribile
nomē ei⁹. ſcm̄ ē q̄ppe angel' bonis. terribile
ꝟo ē demōibꝰ ꝛ viꝛ̄ impijs. vñ pſ.xcviij. etiā
dr̄. Cōfiteant̃ noī tuo mag̃: qm̄ t̃ribile ꝛ ſan
ctū ē. Si igit̃ volum⁹ demonē fugare debe/
mus facere ſic̄ fec̄ Dauid: de q̄ legit̃.j. Re.
xvij. q̄ꝛ in pera ſua accepit quinq̄ lapides ḋ
torrēte: et accepto baculo ſuo ꝓrexit ꝯ Goli/
am philiſteū: ꝛ iterfecit eū. ſic em̄ ꝛ nos de/
bem⁹ in pera.i.in mēte nr̄a accipe q̄nq̄ lapi/
des de torrēte.i.q̄nq̄ vulnera ſaluatoꝛ̄ me/
ditādo deuote ei⁹ paſſionē: q̄ ꝑ torrētē ſigni
ficat̃: iux̄ illḋ ps.cix. De torrēte in via bibit
ꝛ cū baculo.i. ī ꝟtute cruc̄ ire ꝯ philiſteū.i.
diabolū: ꝛ pſternere eū ī noīe dñi Jeſu chr̄i
Nō pōt ei diabol⁹ h̄ ſcīſſimū nomē ſuppoꝛ/
tare. Vñ legit̃ q̄ꝛ q̄dā nocte voluit ip̄e mali
gnus ſathanas ſcm̄ Antonium ḋ Padua
dormientē ſuffocare: q̄ ꝓpt̃ ſtricturā euigi/
lās atq̄ ꝓtin⁹ nomē dñi Jeſu iuocās libera
tus eſt. Nā diabol⁹ ſtatim audito h̄ noīe au/
fugit. ¶ In ciuitate q̄z papieñ q̄dā nobilis
matrona noīe dña Catarina vxoꝛ dñi Hie
ronymi de Curtonibꝰ: in cui⁹ domo ego ex̄ñs
ſcholarꝭ moꝛabar: Dū q̄dam vice ad domū
ꝑtiiſſet cuiuſdā ſue: hēbat in domo pediſſe
quā demoniacā: et loq̄ incipet ip̄a dña Ca/
tarina cū diabolo: ip̄e diabol⁹ dixit illi. Tu
bonā fortunā habuiſti: q̄ꝛ cū ego vellē intra
re in coꝛp⁹ tuū: fui ꝓhibit⁹. Cui illa ait. Qñ
h̄ fuit: et q̄re intrare in me nō potuiſti? Rñ
dit diabol⁹. Tali die qñ tu eras ī ſuꝑlimina
ri hoſtij ſale ego volui ītrare in coꝛꝑe tuo ſ;
tu īuocaſti illḋ nomē qḋ ego ſuſtiere nō poſ
ſum: ꝛ iḋ ītrare nō valui. Tunc illa ſuꝑ hoc
cogitans recoꝛdata eſt. ꝛ mihi retulit q̄ꝛ illa
die ſibi ex̄ñti in ip̄o loco tāt⁹ hoꝛroꝛ ī ip̄az ve
nit q̄ꝛ videbat̃ ei q̄ꝛ a mille demonibꝰ circun
data eēt. vñ ꝛ p̄ nimio hoꝛroꝛe capilli ei⁹ ere/
cti ſūt. ip̄a ꝟo exclamauit. O Jeſu qḋ eſt h̄? ꝛ
ſtatim fuit libata. nā oēs demōes ꝓtin⁹ au/
fugerūt. ¶ In q̄dā etiā Jtalie ciuitate (vt mi
hi retulit q̄dā fr̄ nr̄ fidedign⁹) erat q̄dā mo/
nialis q̄ diu vexata fuit a diabolo: ꝛ tādē de
cepta fuit ab eo ꝛ īducta vt ſeip̄az ſuſpēderet
ꝑ gulā. Et cū ip̄a rñdiſſet diabolo ſibi viril'r
apparēti q̄ꝛ ñ hēbat choꝛdā idoneā ad ſuſpē/
dēdū: ſtatī diabol⁹ dedit ei vnā catenā ferreaz
cū q̄ ſe ſuſpēdit. Caſu ꝟo abbatiſſa vadens
ad locū in q̄ erat illa monial' ſuſpēſa ꝛ vidēs
eam ſic ſuſpēſam: genuflexa cepit fortit̃ cla/
mare et dicere. O Jeſu. et ſtatim illa catena
ꝯfracta eſt ꝛ euanuit. ꝛ illa monial' q̄ adhuc
moꝛtua nō erat liberata fuit. oīaq̄ ſic̄ ꝑ oꝛdi
nē acciderāt ip̄i abbatiſſe ꝛ p̄dicto fratri qui
hec mihi retulit enarrauit. ¶ Narrauit q̄q̄
mihi q̄dā frater nr̄ noīe Pacific⁹ de triuilio
q̄ nūc moꝛabat̃ mecū in h̄ loco ſc̄tē Marie
de angelis apḋ mediolanū: q̄ꝛ cū ip̄e eēt con
feſſoꝛ cuiuſdā ꝯgregatiōis monialiū nr̄aꝝ:
diabol⁹ aſſūpſit formā cuiuſdā monialis ex
antiq̄oꝛibꝰ ꝛ magꝭ reputatꝭ ī mōaſterio. ꝛ di
xit cuidā moniali iuueni. O ſi ſcires q̄d pat̃
nr̄ ꝯfeſſoꝛ dicit de te tu nō hēres ī eo ꝯfidētiā
nec vnq̄ ires ad ꝯfitēdū ei: ip̄e em̄ de te de/
riſum facit: ꝛ habet malā opinionē. Credēs
āt ip̄a monial' q̄ꝛ illa ꝑſona q̄ ei loq̄bat̃ eſſet
monial' p̄dicta: adḋ cepit diffidere: ḋ ſuo cō
feſſoꝛe q̄ꝛ nūq̄ ibat ad illū: imo etiā vocata
ire differebat. ꝛ oīa diuerticula q̄rebat: vt ñ
iret. Dubitans aūt ꝯfeſſoꝛ q̄ꝛ diabolus aliq̄
ꝟſutia ip̄am decepiſſet: fecit tādē illā (lʒ cū
magna difficultate) ad ſe venire. Quā inter
rogās de cā q̄ ad eū nō veniebat ſic̄ alie mo/
niales ad ꝯfitendū: ip̄a tādē cū mltꝭ lachꝛy/
mis ꝛ ſuſpirijs rñdit q̄ꝛ talia ꝛ talia audie/
rat ḋ eo. Cognoſcēs āt ꝯfeſſoꝛ diaboli fallaciā
dixit illi. Vade ꝛ dic illi ꝑſōe q̄ tibi hec ſug/
geſſit q̄ꝛ mētit̃ ꝑ gulā. Tūc illa ad cellā ſuā
ire volēs: cū iret ſuꝑ quādā ſcalā: ecce q̄ꝛ dia
bol⁹ ī forma p̄dicte monial' ſibi denuo appa/
ruit ꝛ īterrogauit eā dicēs. Quḋ feciſti cum
ꝯfeſſoꝛe: ꝛ q̄d dixit tibi? cui illa rñdit. Dixit
mihi q̄ꝛ vos mentimini ꝑ gulā. Tūc diabolus
rñdit. ip̄e eſt vn⁹ ribald⁹ ꝛ bñ mētit̃ ꝑ gulā: ñ
aūt ego. Hoc aūt audiēs ip̄a monial' ꝛ hoꝛ/
rēs talia audire de ſuo cōfeſſoꝛe exclamauit
di. O Jeſu q̄d audio hodie? Ad hāc āt noīa
tiōem dñi ieſu ſtatī diabol⁹ diſparuit. et illa
mōial' territa cucurrit ad cellā illi⁹ monial'
ī cui⁹ forma ſibi diabol⁹ apparuerat: ꝛ oīa ei
narrauit q̄ acciderāt ꝑ oꝛdinē: ꝛ ab ea intel/
ligēs q̄ꝛ ip̄a nūq̄ ſibi talia dixerat de ꝯfeſſo
re nec cogitauerat. Jlla iuuenis perrexit ad
ꝯfeſſoꝛē ꝛ fallaciā diabolicā ei detexit: decla
rās quḋ ad noīatiōꝫ ieſu euanuit ab ocul' ſu
is ꝛ fugit. ¶ Aliḋ q̄z mirabile accidit. nā cū
b. Bernard⁹ Papiā ḋ mediolano ꝑtiiſſet:
q̄dā vxoꝛē ſuā demoniacā ad illuꝫ adduxit.
Tūc diabol⁹ ꝑ os ei⁹ dicere cepit. Nūq̄d me
de hac feia expelles? Cui ſeru⁹ dei. Berñ. rñ
dit. Nō Bernardus eijciet te: ſʒ dñs Jeſus
chr̄s. Mox aūt vt ſcēus Bernard⁹ oꝛare ce
pit: ſpūs nequā dixit. Quālibēter egrederer
ſʒ nō poſſū: q̄ꝛ nō vult de⁹ magn⁹. Cui ſcēus
Et q̄s eſt de⁹ magn⁹? Ad quē ille. Jeſus na
zarenus. Cui rurſus ait Bernardus. Vidi/
ſti ne vnq̄ illū? Quo rñdente q̄ꝛ ſic: iterū in/
terrogauit euꝫ di. Vbi vidiſti eum? Et ille.
Jn glīa. Cui ſcēus. Et tu in glīa fuiſti? Qui

Nomen ieſu fugat demones

ait. Utiqꝫ. Cui Ber. Et quō ide exiſti? Et il-
le. Cū multi cecidim⁹. Et q̄dē oīa p̄dicta vo
ce lugubri p̄ os vetl'e oib⁹ audiētib⁹ loq̄bat'.
Cui etiā ait ſcūs Bernard⁹. Nunq̄d in illā
gl'iam redire velles? Et ille mag' eiulato ex-
clamās ait. Tarde eſt. Tūc ſc̄o orante viro
dei egreſſus eſt. Sed cū be. Bernard⁹ inde
abiiſſet: eo iā elōgato: iter̄ diabol⁹ iuaſit illā.
Uir āt ei⁹ ad ſc̄m Bernardū accurrēs: qđ
acciderat īdicauit. At ille p̄cepit collo ei⁹ al-
ligari chartulā in q̄ v̄ba hec ſc̄pta erāt. In
noīe dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i p̄cipio tibi demon ne
hāc mulierē ↄtingere p̄ſumas. Qđ cū factū
fuiſſet: poſtea ad eā accedere nunq̄ꝫ auſus ē.
Ex q̄b⁹ oib⁹ ↄcludit' ꝙ demones vehemēter
timent v̄tutē nomīs Jeſu. Un̄ exclamabāt
Matth. viij. Quid nob' ꝛ tibi Jeſu fili dei?
cur veniſti an̄ tp̄s iudicare nos? Fugiunt ḡ
demones cū h' ſc̄tiſſimū nomē inuocari ſen-
tiūt acſi torq̄rent' ꝛ horribile tonitruū ſenti-
rēt: iux' illō pſ. Uox tonitrui tui in rota. Un̄
mgr' Joānes aleman⁹ in ſuo q̄dragesimali
ſ̄mōe. xix. inq̄t. Cū nomen dn̄i Jeſu deuote
inuocat': expellit' ſtatim diabol⁹. vn̄ Ps. ait
Laudās iuocabo dn̄m: et ab inimicis meis
ſaluꝰ ero. Et hūc modū inuocādi nomē dn̄i
habuit nobil' hō ille q̄ purgatoriū ſc̄i patri-
cij ingrediēs: oēs diabolicas illuſiones eua-
ſit cum dixit: Jeſu fili Dauid miſerere mei.

D Hec ille. ¶ Decimaq̄rta excellētia hui⁹ bn̄
dicti noīs dr̄ ſupatiōis. l. oīs tētatiōis. Con-
ſuetū eſt q̄ppe ꝙ q̄n q̄s cupit ꝛ q̄rit dereliq̄-
re prauā vitā: et in nouuꝫ hoīem ſe mutare:
diabol⁹ ſuis īſidijs ꝛ toto conamīe ſe oppo-
nit. Proinde Eccī. ij. dr̄. Fili accedēs ad ſer-
uitutē dei ſta in iuſticia ꝛ timore: ꝛ p̄pa aīaꝫ
tuā ad tentationē. Un̄ ꝛ Greg. ſup Euā. ait.
Appropinq̄nte ſaluatore appropinq̄t tenta-
tio. lucē rectitudinis ſequit' vmbra tētatōis.
Proinde ſi inſurgit diabol⁹ noli timere ſed
ſta in acie fortiter dimicādo: apprehende ar-
ma ꝛ ſcutū: ꝛ erige ↄtra eū vexillū ſalut'ꝭ: qđ
eſt Jeſus inuocādo illū. Nullū em̄ eſt vali-
dius remediū ↄ̄ diaboli tentamēta ꝛ mūdi
blādimenta atqꝫ ↄ̄ carnis ſpurcicias q̄ꝫ fre-
quēs Jeſu noīatio. Un̄ Ber. ſup Cant. ſer.
xv ait. Triſtat' aliq̄s veſtr̄: veniat in cor Je-
ſus ꝛ pſallat in os: ꝛ ecce exortū lumen noīs
vmbrā effugiat atqꝫ ſerenuꝫ reddit. labit' q̄s
in crimē: currit inſup ad laqueū mortis de-
ſp̄ando. Nōne ſi inuocet nomē vite ↄfeſtim
reſpirabit ad vitā? Cui aliq̄n ſtetit an̄ facieꝫ
ſalutaris nomīs duricia (vt aſſolet) cordis:
ignauie torpor: rācor animi: lāguor acidie?
Cui fons forte ſiccatus lachrymar̄: inuoca-
to ieſu nō continuo erupit vberior: fluxitqꝫ
ſuauior? Profecto nihil ita ire furorē cohi-
bet: ſupbie tumorē ſedat: ſanat liuoris vul-
nus: reſtringit luxurie fluxū: extinguit libi-
dinis flāmā: ſitim tēpat auaricie: ac totius
corporis fugat pruriginē. Siq̄dē cū nomino
Jeſū: hoīem mihi p̄pono mitē: hūilē corde:
benignū: ſobriū: caſtū: miſericordē: oīqꝫ ho-
neſtate ac ſc̄titate ↄſpicuū. Eū deniqꝫ ip̄m
deū oīpotentē exoro: q̄ ſuo me ſanet et robo-
ret adiutorio: hec oīa mihi ſil' ſonāt cū ſono
erit Jeſus. Hec ille. Sctūs q̄ꝫ Bernardin⁹
vbi ſ̄. poſtq̄ꝫ oñdit ꝙ nomē Jeſu nos defen-
dit a demonib⁹: ↄcludit dicens. Igit' ſi ↄſti-
pent' acies: ſi ↄſiſtāt caſtra: ſi exurgat aduer-
ſum te p̄liū: nō formides p̄iculū: nomē ieſu
ſonet ī corde deuoto: nomē inuoca v̄tuoſuꝫ.
Quia vt dr̄ Exo. xv. Oīpotēs nomē ei⁹: cur-
rus pharaonis ꝛ exercitū ei⁹ p̄iecit ī mare. et
ſic liberat⁹ eſt p̄pl's dei. In hui⁹ q̄ꝫ miſteriū
Jeſus Naue ſucceſſor Moyſi: fort'ꝭ ī bello-
rū noīs Jeſu v̄tute: nō p̄pria: de hoſtib⁹ triū-
phabat. Ad h' etiā exhortādū audi p̄lij ducē
cōcrepantē in ſpū. ij. ad Tim. ij. dicētē. Fili
mi ↄfortare i gr̄a q̄ eſt in chr̄o Jeſu. q̄ſi dice-
ret: arma tua ne reijcias ex tiore: ſed alacrit'
pugnā aggrediar'ꝭ inuocato noīe Jeſu ꝛ fu-
giēt p̄tes aduerſe. Neq̄unt em̄ adunata tar-
taree noct'ꝭ phātaſmata tāti nomīs lucē: tā-
tāqꝫ odoris fragrātiā ſpurciſſimi ſpūs illi:
atqꝫ tātā p̄tātē Jeſu chr̄i noīs ſuſtīere. Hec
ille ¶ Decimaſexta excellētia h⁹ p̄cioſi noīs dr̄

J

deuitatōis. Per illō ei p̄icl'a ꝛ aduerſa de-
uitant'. Multi'ꝭ em̄ p̄iculis ꝛ caſib⁹ fortuit'ꝭ
ſubiecti ſum⁹. De q̄b⁹ loq̄t' Aug⁹. xxj. ꝺ ciui.
dei: ꝛ Paul⁹. ij. ad Cor. xj. dr̄. Pericul' ī ma-
ri ꝛc. Caſus āt fortuiti hūana neq̄unt p̄u-
dentia p̄caueri. l. q̄ fortuit'ꝭ. C. ꝺ pig. act. ꝛ. l.
in reb⁹. in p̄n. ff. cōmo. et. l. ij. §. ſi eo tp̄e. ff. ꝺ
admi. re. ad ciui. p̄. Facit. l. vex̄. ff. de minori.
Ideō in his ꝛ ſil'ib⁹ iuocādū ē nomē ſalut'ꝭ
dn̄i nr̄i ieſu chr̄i: clamādo cū p̄pha pſ. liij. et
dicēdo. De⁹ ī noīe tuo ſaluū me fac. Itē ipſe
ait pſ. xc. Clamauit ad me ꝛ ego exaudiā eū
cū ip̄o ſū in tribulatōe: eripiā eū ꝛ gl'ificabo
eū. Et iter̄ ibidē. Qm̄ ī me ſp̄auit libabo eū.
p̄tegā eū q̄m ↄ̄guit nomē meū. In oīb⁹ igit'
aduerſitatib⁹ debem⁹ recurrere ad turrim
defēſiōis nr̄e. ꝺ q̄ inq̄t Salomō p̄uer. xviij.
Turr'ꝭ fortiſſima nomē dn̄i. Et vt nr̄i act⁹ p̄-
ſp̄e dirigāt': debē⁹ freq̄ntare iuocatōeꝫ noīs
h⁹ bn̄dicti: vt ex freq̄ntatōe act⁹ generet' hit⁹.
Et ad h' faciēdū vltra ↄſiliū ap̄l'i Col'. iij. ſup
allegatū: inuitamur etiā in Act'. Ap'lor̄. ca.
xvij. ꝛ. xxvj. q. v. c. nō licēt. Qđ obſ̄uabat im-
perator dicēs i. l. in noīe dn̄i. C. ꝺ of. p̄fec. p̄to.
afri. In noīe dn̄i noſtri Jeſu chr̄i ad oīa cō-
ſilia: omeſqꝫ act⁹ gerendos ſ̄p p̄gredimur.
Per ipſum em̄ iura imp̄ij ſuſcepimus. per
ipſum pacem cū Perſis in eternū cōfirma-
uimus. p̄ ip̄m acerbiſſimos hoſtes ꝛ fortiſ-

Pericl'a uitant' p̄ nomen Jeſu dei

Impera tor inuo cat nom̄ Jeſu

Tētatio- nes vin- cūt p̄ no- mē Jeſu

ſimos tyrānos deiecimꝰ: p ipm p mlťas dif-
ficultates. fugauimꝰ: p ipm ⁊ africā defen-
dere: ⁊ ſub nr̄o imꝑio redigere nob̄ ꝯceſſuȝ
eſt: p ipm q̄ȝ vt nr̄o moderamie recte guber-
neť ⁊ firme cuſtodiať confidimꝰ. Hec ille.
Qui etiā in auť. de armis. in pn̄. inq̄t Ma-
gnū deū ⁊ ſaluatorē nr̄m Jeſum chr̄m et eiꝰ
auxiliū inuocātes ſtudemꝰ oēs nr̄os ſubie-
ctos q̄ꝝ regimē ꝯceſſit nob̄ deꝰ illeſos ⁊ ſi-
Sp̄ no- ne calūnia cuſtodire ⁊c̄. Ratōeȝ aūt q̄re de-
mieř no- bemꝰ freq̄nť inuocare nomē dn̄i aſſigȝ ſctūs
mē Jeſu Bernardinꝰ vbi s. dicēs. Et h̄ em̄ mēs im-
buta atq̄ȝ habituata ſctō noie Jeſu chriſti in
oi ſubitaneo caſu atq̄ȝ inſtāti pīculo eructa-
bit ꝟbū bonū atq̄ȝ inuocabit nomē dn̄i nr̄i
Jeſu chri: ipo dn̄o teſte q̄ Mat. xij. ait. Bo-
nus homo de bono theſauro cordis ſui p-
fert bona. Sic experientia docēte videmꝰ q̄ q̄
nomē diaboli aut blaſphemias ex ꝯſuetudi-
ne freq̄ntat occurrēte repentino ac pīculoſo
caſu idipm euomit: dicēte dn̄o vbi s. Ma-
lus hō de malo theſauro cordis ſui profert
mala. q̄ꝛ ex abūdantia cordis os loquiť. Ex
habitu igiť abūdātiꝫ theſauri nois dn̄i Jeſu
mens in repētino pīculo īuocās nomē eius
in adiutorium: ſentiet ſibi ſtati Jeſum eſſe
p̄ntē: ſcp̄tura teſte: q̄ Exo. xx. ca. ait. Jn oi lo-
co in q̄ fuerit memoria nois mei veniā ad te.
Hinc in ꝑſona hmōi ꝓphe inq̄t. Tribulatio-
nē ⁊ dolorē inueni ⁊ nomē dn̄i inuocaui. Et
iterꝝ dr̄. Dirupiſti dn̄e vincula mea: tibi ſa-
crificabo hoſtiā laudiſ: ⁊ nomē dn̄i īuocabo
Hec ille. Brūs q̄ȝ frater Michael de Car-
chano in ſuo q̄drageſimali de fide in ſmōe
viij. natiuitatis inq̄t. Lege ſcp̄turā ſacrā: et
in tota ſaltua euangelica nō inuenies inuo-
cātes hoc nomē accepiſſe repulſam. Audiui
etiā q̄ȝ plurrimos enarrātes in mlťis pīcu-
lis ſiue equitādo ſiue itinerādo ſiue p mare
eūdo ſiue cadēdo in huiꝰ nois inuocatōe il-
leſos euaſiſſe. Deficiet em̄ mihi tp̄s enarra-
re q̄tiēs a magnis pīculis memi me p inuo-
catione huiꝰ nois liberatū. Qn̄ ḡ lectū itra-
tis: in noie ieſu. qn̄ comediťꝫ aut bibitis: in
noie ieſu. qn̄ equū aſcēditꝫ aut deſcēditꝫ: in
noie ieſu. qn̄ aliq̄d opꝰ incboatꝫ ⁊ qn̄ relinq̄-
tis: in noie ieſu. qn̄ loq̄ īcipitꝫ: in nomie ieſu
facite. Et ſic in oib̄ liberi eritꝫ. Hec ille. Un̄
Ps̄. inq̄t ps̄. ix. Sperēt in te q̄ nouerūt no-
mē tuū: qm̄ nō dereliq̄ſti q̄rētes te dn̄e. Et
ps̄. xliij. iterꝝ dr̄. Exurge dn̄e adiuua nos: et
libera nos ꝓpť nomē tuū. Jpm ei eſt illō no-
mē de q̄ dr̄ Exo. xv. Oipotēs nomē eiꝰ. Jdo
idē Ps̄. dicebat ps̄. cxxiij. Adiutoriū noſtꝝ
in noie dn̄i q̄ fecit celū ⁊ terrā. ¶ Decimaie
R prima excellētia dr̄ curatiōis. Per h̄ em̄ no-
mē īfirmitates ſanant ⁊ mlťa miracťa fiūt.
Un̄ Petrꝰ Rauen̄. ait. Hoc ē nomē q̄d de-
dit cecꝫ viſū: ſurdis auditū: claudis curſuȝ: Mira-
ſmonē mutis: vitā mortuis: totāq̄ȝ diaboli cula fiūt
ptātē de obſeſſis corpib̄ effugauit. Hec il- p nomen
le. Proinde Albti. de roſate in ſuo lectiona- Jeſu
rio in ꝟbo Jeſus: dr̄. Nomē Jeſu ē nō ſoluȝ
miſeroꝝ refugiū: ⁊ lugētiū ac meſtoꝝ ſola-
ciū: ſed etiā infirmoꝝ remediū. videť ei eſſe
q̄ſi tyriaca: de q̄ dr̄ Auicenna. ij. canonis: q̄
eſt ſublimior oim medicinaꝝ ⁊ melior cariū
ꝓpť ſui mlťitudinē iuuamēti. ⁊ addit q̄ illi
q̄ vtiť tyriaca tpe ſanitatꝫ nō nocēt venena: ⁊
fit ſecurꝰ ab egritudinib̄ peſtilētie. Et reue-
ra h̄ nomē ieſu nō ſolū ꝯ mala p̄ntia expellē-
da valet: ſȝ etiā ꝯ futura repellēda. ⁊ vniuer-
ſaliť ꝯ oia. Hec Albti. vbi s. Et iō ſi q̄ īfirmi-
tas tibi vľ tuis occurrit: nō ſpreto remedio
naturali recurre ad īuocationē Jeſu. Sepe
q̄dē ꝯtigit q̄ nō p̄nt remedia naturalia ad-
hiberi: vľ ꝓpť coꝝ carentiā: aut ꝓpter morbi
⁊ īfirmitatꝫ ignorātiā: ſeu q̄ꝛ ē q̄ſi irremedia-
bile malū. ꝓpť q̄d recurrēdū eſt ad remediū
q̄d fidelib̄ ſuis Mar. vl. reliq̄t deꝰ ſup ťrā
di. Signa āt eos q̄ crediderint hec ſeq̄nť: in
noie meo demonia eijciēt: linguis loq̄nť no-
uis: ſerpētes tollent: et ſi mortiferꝝ q̄d bibe-
rint nō eis nocebit: ſup egros manꝰ iponēt ⁊
bn̄ hebūt. Nec recurrēdū ē ad fatuas ⁊ īſa-
nas ⁊ oīno erroneas incātatōes q̄rūdā qui
credūt ſe īuocare nomē dn̄i: ⁊ īuocāt nomē
diaboli in īcātatiōib̄ ſuis: eo q̄ ſepe nomia
ignota ibi ponunť: atq̄ȝ ſepe mēdacia inter-
ponunť: lȝ ſepiꝰ Pr̄ nr̄ ⁊ Aue maria ad opi-
mētū malicie dicať: et q̄ȝuis aliq̄n liberari
videanť aliq̄ hmōi incātatiōib̄. tn̄ pmittēte
iudicio dei: demō ipe q̄ ex ꝟſutia ſua fecit ho-
minē vľ puerꝝ egrotari: eo īuocato p impiā
incātationē auferēs ipm infirmitatē ⁊ lan-
guorē: infligit p īfidelitatē ⁊ errorē culpam
mortalē in corde. Proinde ꝓpha ps̄. xxxix. h̄
p̄uidēs ait. Brūs vir cuiꝰ eſt nomē dn̄i ſpes
eiꝰ: ⁊ nō reſpexit in vanitates ⁊ inſanias fal-
ſas. De plurib̄ āt relatiōe fidegna teſtimo-
nio nr̄is tpib̄ audiuimꝰ q̄ iuxť ꝟbū dn̄i ſup
egrotātes manu ipoſita ad īuocationē hu-
ius gl'ioſi nois liberati ſūt. Nā ſic effuſum
vnguentū miſtrat grām ſanitatꝫ in corpib̄.
ſic nomē Jeſu dat ſalutꝫ grām aiab̄ ſiľ et
corpib̄. Unde ps̄. cv. ꝓpheta ait. Sanauit
eos ꝓpť nomē ſuuȝ: vt notā faceret populis
potētiā ſuā. Et q̄d mirabiliꝰ eſt: etiā pctōres
infideles ad inuocationeȝ nois Jeſu feciſſe
miracťa ⁊ ſanaſſe infirmos manifeſte com-
probať. Un̄ de btō Dionyſio ariopagita le-
giť q̄ cum adhuc gētilis exiſtēs diſputaret
Athenis cū Paulo: q̄dam vice cecus q̄daȝ
a natiuitate trāſibat p viā. quē videns Dio-
nyſius ait Paulo. Si vis vt credā q̄ p̄dic-
cas de Jeſu nazareno quē aſſerꝫ eē filiū dei

dic huic ceco vt in noīe eiꝰ videat. etſi illūi/natus fuerit ad inuocationē ipſiꝰ: credā illi Sed ne vtarſ ỽbis magicſ: ego ꝑſcribā tibi formā ỽboꝝ. Dic ḡ ſic. O cece: in noīe Jeſu chr̄i nati de ỽgine crucifixi ꝛ mortui q̄ reſurrexit ꝛ aſcēdit in celū: vide. Rn̄dit āt Paulus. Hoc eſt minimū ꝛ facillimuꝫ ỽtuti noīs dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i. ſed vt oīs ſuſpicio mali ď medio tollat᷑: volo ꝙ tu eadē verba ꝓferas. Cū ḡ Dionyſiꝰ ꝓdicta ỽba dixiſſet illi ceco: ſtati ꝑfectiſſime illūinatꝰ eſt. ꝛ Dionyſiꝰ credidit in dn̄m noſtrū Jeſum chriſtū. Multaq̄ȝ alia exempla adducere poſſumꝰ q̄ cau ſa breuitatſ omitto. Sicut eſt ď illo claudo ex vtero matris ſue q̄ ſtabat ad portaꝫ tēpli hieroſolymitani mēdicās: queꝫ (vt hr̄ Act. iij.) erexit ꝛ ꝑfecte liberauit Petrꝰ in nomine dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i: dū ei dixit. Jn noīe Jeſu chriſti ſurge ꝛ ambula. ꝛ ꝯfeſtim ſurrexit ꝛ ambulauit. ¶ Unū mirabile exēplū referā qđ mihi retulit pr̄ frat᷑ Bartholomeꝰ ď Portis dicēs ꝙ cū quadā vice eēt cū bt̄o fratre Jacobo de marchia ordinis nr̄i: et trāſirent ꝓpe domū cuiuſdā nobilis q̄ egrotabat īfirmitate maxia: deuicti ꝓcibꝫ cognatoꝝ ipſiꝰ infirmi: intrauerūt domū eiꝰ. q̄s cum infirmus vidiſſet rogauit ipm̄ btm̄ frēm Jacobū vt illi daret bn̄dictionē ſuā. Cū ḡ ipm̄ be-

L nedixiſſet in noīe Jeſu: ille infirmꝰ ſtati ſurrexit ſanus. ¶ Decimaoctaua excellētia huius mirabil᷑ noīs ď glorificatiōis. De q̄ inq̄t ꝓpha pſ. v. Gl'iabunt᷑ in te oēs q̄ diligunt nomē tuū. Qui vult ḡ de hoſtibꝫ victoriam reportare ꝛ in cunctis actibꝫ ſuis honorabiliter euadere: debet deuote ħ ſacratiſſimuꝫ nomē inuocare. ¶ Decimanona excellencia ď ſociatiōis. Cū illis eni̅ morat᷑ ꝛ familiariter ſtat dn̄s nr̄ Jeſus chr̄s q̄ in deuotiōe ſui nomis ꝑſeuerant. Un̄ Matt. xviij. ipſe ait Ubicū q̄ȝ fuerint duo vel tres cōgregati in noīe meo: ibi ſum ego in medio eoꝝ. Trāſ-

M

sumptiue in c. cū ſcptura. j. q. j. ¶ Uiceſima excellencia ď ꝯſolationis. De q̄ inq̄t Hugo de ſctō victore in q̄dā ſer. Jeſus nomē dulce: nomē delectabile: nomēq̄ȝ valde confortans peccātorem. De hac etiā ď᷑ ſctūs Bernardinꝰ vbi ſ. Tanta eſt ꝯſolatio aīe q̄ letat᷑ in chr̄o Jeſu: vt paupertas ꝓ diuitijs: aſꝑitas ꝓ delitijs: ꝛ vtilitas ꝓ honoribꝫ reputet᷑: cuncta ſupplicia ꝓ noīe eiꝰ illi dulcia fiant. Un̄ plus ei catena placet q̄ȝ regiꝰ honor aut corona. Propt᷑ hoc eni̅ vt ď᷑ Act. v. Jbāt apl̄i gaudētes a ꝯſpectu ꝯcilij: qm̄ digni habiti ſunt ꝓ noīe Jeſu ꝯtumeliā pati. Igit᷑ ſi mentem tuaꝫ triſticie caligo demergit: ſi grauis imineat ac ꝓcelloſa tempeſtas: ſi ꝑnicioſus ingeſſerit ſe turbo ventoꝝ: ſi maria terrificum mugitū ꝛ horrendū depromāt: ſi ꝯtrariant᷑ litora maris: ꝛ nauicula quoq̄ȝ fluctibus impleat᷑: Jeſum inuocat q̄ ī nauibꝫ dormire putat᷑: ipm̄ q̄ nec dormit nec dormitat: ꝛ plena fide dic ei. Exurge dn̄e Jeſu: quare obdormis dn̄e vel es filis dormienti? Exurgēs eni̅ ꝓculdubio Jeſus vēto cōminabit᷑: ꝛ dicet mari. Tace ꝛ obmuteſce: vētiq̄ȝ ꝯfugient. ꝛ cōplanabunt᷑ tumide vnde fluctuū: et colles eq̄litatis ꝑte terminos nō excedēt: ꝓcella ꝯuertet᷑ in aurā: et tēpeſtas cōmutabit᷑ in ſerenū. Sed hi q̄ (vt ď᷑ Prouer. ij.) letant᷑ cū malefecerint ꝛ exultāt in rebꝫ peſſimis: hec ď noīe Jeſu chr̄i ſentire nō poſſunt Nō eſt aūt q: delectatio eſt ꝯiūctio ꝯuenientis cū ꝯueniente. Quia eni̅ Jeſus eſt pax q̄ exuꝑat oēm ſenſum: nō ſapit ſuꝑbo q̄ ſꝑ iurgia q̄rit. Quia ē mūdicia ſūma: nō ſapit luxurioſo q̄ ſꝑ mēte ꝛ corꝑe q̄rit in luxuria delectari velut ſus in volutabro luti. Et q: eſt ſūma liberalitas: non ſapit auaro: q̄ affectu tꝑaliū ꝛ inſatiabili deſiderio ꝯcupiſc̄e flagrat Et q: ē ſūme mitſ: nō ſapit viro turbulento ꝛ iracūdo. Et q: eſt ſūma leticia ꝛ hilaritas ſempiterna: non ſapit acidioſo ꝛ ſpiritui triſti: q̄ deſiccat oīm ỽtutuꝫ oſſa. Quia ỽo eſt charitas ꝯſūmata: nō ſapit ingluuiei dedito cuiꝰ deꝰ vēter eſt. Sapit eni̅ aīe mūde: aīe ſctē: aīe charitate feruide. q: talis cū ꝓpha dicere pōt. Ego aūt ī dn̄o gaudebo ꝛ exultabo in deo Jeſu meo. Hec ſctūs Bernardinus: Jō Pſ. inq̄t pſ. ix. Letabor ꝛ exultabo in te: pſallā nomi tuo altiſſime. Et pſ. cxxxv etiā ait. Laudate dn̄m qm̄ bonꝰ. pſallite nomini eiꝰ qm̄ ſuaue. ¶ Uiceſimaꝑma excellē-

N

tia ď illūinatiōis. De q̄ ſctūs Bernardinꝰ vbi ſ. ait. Jllūinat᷑ intellectꝰ ad deuotā inuocationē noīs ieſu chr̄i. q: vt ſcribit᷑ Zach. vj. Oriēs nomē eiꝰ. i. veluti ſol radiās hūanā mentē. Sic eni̅ ſol iſte material᷑ diffundens radios ſuos oſtendit oīa q̄ in mundo ſunt et materialē exhibet claritatē: ſic ſolare nomē Jeſu mētes irradiat vt videāt ea q̄ ſꝫ in deo ſm̄ ꝑſpicuā veritatē. Nō eni̅ illūinat hoc nomē in ſuꝑficie tm̄: ſꝫ in medullis ſenſuum claritateq̄ȝ rationum ꝛ ỽitate ſniarū. Un̄ in ꝑncipio Apocal᷑. hr̄. Apocalypſis ieſu chr̄i quā dedit illi dn̄s facere palā ſeruis ſuis. Apoca. eni̅ reuelatio interꝑtat᷑: q̄ ꝑ Jeſum chr̄m facta ē. Un̄ Joā. ix. ca. cecꝰ illūinatus myſtice ait. Jlle q̄ ď᷑ Jeſus lutū fecit et vnxit oculos meos: et dixit mihi. Uade ad natatoria ſiloe et laua. et abij et laui: ꝛ vidi. Uiſio eni̅ ꝑtinet ad cognitionē. Unctio ỽo ad delectationē. Notumꝰ eſt dici ꝙ ſi q̄s oleū in ore tenuerit: ꝛ ad aq̄ꝝ ꝓfunda deſcēdens illđ exufflauerit: reddit aq̄ ſuꝑficiē clariorē: et abſcondita ꝑducit in lucem. Jn tenebris vſq̄ȝ huc ſumꝰ: caligat noſter oculꝰ: ceſpitat

greſſus nõ recipim⁹ viſuꝫ niſi ieſu ſue reful
gẽte lũmie radioſo notũ faciat in cordib⁹
nr̃is lumẽ ſuũ. Lumẽ eſt em̃ nomẽ Jeſu qđ
exhere cordis nr̃i myſtica reſerat. ſic lumen
ſolis materialis manifeſtat. Vñ Ber. No
ne hui⁹ nois luce de⁹ vocauit nos in admi
rabile lumẽ ſuũ? Jn hoc ſiqđẽ libro illi pa
tres antiq̃ p meditationẽ et ꝯtẽplationẽ ſic
ſtudebãt ꝙ diuinis myſterijs eruditi: litteris
mortuis ꝛ palpãtib⁹ ñ egebãt. Tu ỽo q̃nto
mag̃ a terra ſubtraheris: ꝛ ad alta te ſubtol
lis: ꝛ ad Jeſũ conuerteris intuitũ mentis: tanto
magis recipis verũ lumẽ Naꝫ vt đ Mat.
xvij. Apl̃i ad mõtis ſupciliũ iã aſſumpti ꝛ
in mõtis ſpecula cõſtituti: leuãtes oc̃los ne
minẽ viderũt niſi ſoluꝫ Jeſuꝫ ꝓpter hoc em̃
erat in glia ꝓpl̃us iudeoꝝ. Nã not⁹ in iudea
de⁹: in iſrael magnũ nomẽ ei⁹. nũc ỽo qꝛ ꝑ
diderũt ieſum: cecitas pſeuerat in eis. Hec
ille. ¶ Viceſimaſcđa excellẽtia đ inflãma
tiõis: quã ponit ſcẽs pr̃ me⁹ Bernardin⁹:
q̃ nois hui⁹ fuit ſingulariſſimus p̃dicator.
Vñ etiã ad hoc oñdendũ de⁹ trãſtulit eũ de h
mũdo ad celũ: q̃n in choro fratrũ canebat in
vigilia aſcenſionis illa antiphona ad Ma
gnificat. Pr̃ manifeſtaui nomẽ tuũ hoib⁹:
nũc ỽo ad te venio. Dicit em̃ p̃dict⁹ ſctũs
vbi. ſ. Aliã gr̃aꝫ ſpare debet aia in nomie
regis Jeſu: q̃ noiat inflamationis. ſm em̃
Ber. p nomẽ dñi venit ad rẽ nois. qꝛ p cog
nitionẽ ſui nois venit ad dilectiõeꝫ ꝛ frui
tionẽ numis. Hinc Pſ. ait Cõfitebor noi
tuo dñe: qm̃ bonũ eſt. Sup q̃ Aug. inquit
Nomẽ dñi bonũ eſt: qꝛ ipm bonũ eſt q̃ bo
ni ſum⁹ vt ipm diligam⁹ ꝛ totuꝫ cor pona
m⁹ ad eũ amandum ꝛ laudandũ. Hec ille.
¶ Viceſimatertia excellẽtia đ roborationis
de q̃ idẽ ſanct⁹ Bernardin⁹ inq̃t vbi ſ. Ali
am q̃ꝫ gr̃am in noie Jeſu aia ſpare debet:
q̃ đ roborationis. Roborat em̃ ſpũs in vir
tute hui⁹ nois ad oia aſpa pferẽda. Jn cui⁹
myſteriũ Act. xxj. ꝓpha Agab⁹ tulit zonam
Pauli: ꝛ alligãs ſibi pedes ꝛ manus dixit
Hoc đ ſpũſſctũs: Virũ cui⁹ zona hec ẽ ſic
alligabũt iudei ꝛ tradũt in man⁹ gẽtiũ. Re
ſpondit aũt Paul⁹ ꝛ dixit. Nõ ſolũ alligari
ſed et mori in hierl̃m parat⁹ ſuꝫ p noie dñi
Jeſu chr̃i. Ecce cohortis humane Centurio ꝛ
dux chr̃iane milities nõ fract⁹ piculo: nõ ſu
pat⁹ p̃lio: ỽtute dimicãs nõ furore: nõ cedit
gladijs ſed mag̃ hoſtib⁹ dat pauorẽ: ſic de
ſpicit vniuerſa ſupplicia ſicut ſolet herba pu
trefacta cõtẽni: ꝛ ſicut adamas ferri deſpi
cit ſectioneꝫ. minas et verba tyrãnoꝝ ludũ
quẽdam extimat pueroꝝ: qm̃ p̃miũꝫ erat ei
diſſolui ꝛ eſſe cũ chr̃o Stãs igit miles inui
ctus depoſitoq̃ꝫ aie ꝛ corpis torpore fragi
litatẽ nr̃am cõſolidat ꝛ puocat p noie Jeſu
ad viriliter dimicandũ: ſui ducis exemplo h
victoria iã ſecuri. q̃ ad Rho. viij. inq̃t. Cert⁹
ſum qꝛ neq̃ꝫ mors neq̃ꝫ vita neq̃ꝫ creatura
aliq̃ poterit nos ſepari a charitate dei q̃ eſt
in chr̃o Jeſu dño nr̃o. Hic ẽ equ⁹ q̃ terraꝫ vn
gula fodit: exultat audacter: i occurſum p
git armatis: cõtẽnit pauorẽ: ñ metuit vulne
ra: ñ diſcrimina: neq̃ꝫ ſanguinẽ neq̃ꝫ mortẽ:
Alacri ac ſecuro corde picl̃a ſubit armatus
noie Jeſu chr̃i. Sil̃i ardore nois Jeſu fla
grabat in corde illi⁹ puſill⁹ grex duodena
rius eccl̃ie p̃mitiue. Vñ ỽtute illi⁹ tot vicit
et fregit genera beſtiaruꝫ q̃t iugo nois ieſu
chr̃i ſubdit differẽtias nationũ. Vere bella
tores incliti q̃ flecti nõ poterant ſꝫ occidi: p
hibentes teſtimoniũ ỽbo dei: teſtimonium
ſcꝫ ieſu chr̃i cuꝫ ꝓpha dicentes. Jn noie tuo
ſpnem⁹ inſurgentes in nob Hec ille Debe
m⁹ q̃ eẽ ꝯſtãtes i oib⁹ aduerſitatib⁹ toleran
dis: dicẽtes cũ ꝓpha pſ. xxxij. Jn nomie ſctõ
ei⁹ ſpauim⁹. ¶ Viceſimaquartã excellẽtiã
ponit bñ̃s frat Michael de Carchano vbi
ſ. que đ refrigerationis: ꝛ eſt q̃ſi idẽ cũ pce
denti. Ait aũt ſic. Dico igit ꝙ hoc nomẽ Je
ſu eſt refigeriũ patiẽtib⁹: q̃uis em̃ dñs ſer
uos ſuos in tẽtatiõe ſuccũbere nõ pmittat:
nihilominus pmittit eos ſuſtinere afflicti
ones. ſed deſpandũ nõ eſt: nec obliuiſcendũ
tũc nois dulcis Jeſu: ſed tũc magis inuocã
dũ. Pro inde ꝯſolãdo patiẽtes Mat. v. ca.
ipe dñs ait. Bti eritis cũ maledixerint vob
hoies: ꝛ pſecuti vos fuerint: ꝛ dixerit oẽ ma
lũ aduerſũ vos mentientes ꝓpt nomẽ meũ
Gaudete ꝛ exultatate: qm̃ merces vr̃a copio
ſa eſt in celis: imo mẽti inflamãte amoris ie
ſu ineſtimabilis leticia ẽ p noie ei⁹ pati ſolũ
ex inebriatiõe ſui amoris ꝛ appetitu ſil̃itudis
cordis ei⁹: nl̃lo alio p̃mio expectato. Nõ
ne ſepi⁹ eſt gaudiũ homi pati p amico mor
tali: et cũ neſcit ille p q̃ talis paſſio ſuſtinet:
q̃nto magis p dño immortali Jeſu chr̃o q̃
tanta p nob paſſus eſt: Jõ Aug. inq̃t Dat
magnã audaciã nomẽ dñi ſcptũ in cordib⁹
iuſtoꝝ cõtra impetuꝫ maloꝝ: vt patienter
toleretur ꝛ prudenter euitetur: Vnde beata
Agatha iudici ſibi tormenta aſpa cõmian
ti inuicto aio rñdit dicens. Si feras mihi
pmittas: audito chr̃i nomie mãſueſcunt. ſi
ignẽ adhibueris: rorẽ ſaluificũ mihi de celo
angeli miſtrabũt. Propt ỽtutẽ ei hui⁹ ſcti
nois martyres in tormẽtis oib⁹ triũphabãt:
dicẽtes cũ ꝓpha. Adiutoriũ nr̃m i noie dñi
ꝛc. Nec mirum ſi cum tanto gaudio tanta
martyrea ſuſtinuerũt. qꝛ ipſe erat qui in eis
oia ſupportabat. ſicut apl̃us ad Phil. ij. ait
opat in nob velle ꝛ pficere p bona volunta
te. vñ ꝛ Apoc. ij. ca. ait patiẽti ꝓpt nomẽ ſuũ
dñs đ Patientiaꝫ hẽs ꝛ ſuſtinuiſti ꝓpter no

N

P Nomen Jeſu roborat.

A Nomen Jeſu refrigerat.

men meũ: ⁊ nõ defeciſti. Jlle nẽpe ꝓpť nomẽ
dñi Jeſu ſuſtinet q̃ paſſione ſua gl'ificat no/
mẽ chꝛi: ⁊ nõ ꝓpť nefaria opa ſ ꝓpť ſacra vir
tutũ inſtituta chꝛiane religiõis pſecutiões
ſuſtinet patiẽter. ſic bt̃us Pe. ſue. j. canoni/
ce. ca. iiij. inqt. Nemo vr̃m patiať q̃ſi fur vl'
homicida aut maledic⁹ aut alienoꝝ appeti/
toꝛ. Si aũt vt chꝛian⁹ nõ erubeſcat: gl'ificet
aũt nomẽ dñi iuſto noĩe. Hec ille. Nos ſo
hui⁹ excellẽtie poſſum⁹ dare exẽplũ de beato
Jgnacio epõ anthiochenõ: q̃ ductus Ro
mã ⁊ a Traiano ĩpatoꝛe exhoꝛtat⁹ vt nega/
ret dñm Jeſũ chꝛm: rñdit ꝙ h̄ facere ñ pote
rat: q: habebat nomẽ ei⁹ ſcptuꝫ in coꝛde ſuo.
Vñ cũ fuiſſet martyrizat⁹: extractũ fuit coꝛ
ei⁹ a coꝛpe: ⁊ inuẽtũ fuit nomẽ Jeſu ſcptũ in
co lr̃is aureis: ⁊ in q̃ſcunq ptes diuidebať
ſp iueniebať h̄ mellifluũ nomẽ lr̃is ipſis au R
reis inſcptũ. ¶ Vicesimaqnta excellẽtia dꝛ Refre/
refrenatõis. ſ. maloꝝ cogitationũ. Vñ ſct̃us nat ma/
Bernardin⁹ vbi s̃. ait. Scim⁹ ꝙ ipoſſibile ẽ las cogi/
mẽtẽ diuerſ cogitatõib nõ pulſari: ſ i nob tatiões.
eſt ꝓpť maximã cogitationũ diuerſitatẽ ſub
diſciplie regl'a refoꝛmari. Si eĩ memoꝛiter
nomẽ Jeſu tenuerim⁹: mẽte iã pene ſpũales
effecti: tãfacilĩť noxia ñ euagabimur cogita
tione. Sp eſt q̃ de tãti ſuauitate noĩs aliq̃d
memoꝛie cõmendandũ: qð ruminatũ iugiter
paſcat auidi⁹ appetitũ. Et ſ ipm nomẽ Jeſu
ſub effectib varijs imp̄imere memoꝛie vale
am⁹: ſcio ꝙ ml'tũ iuuat ⁊ expedit ipm imp/
mere ſub triũphali titl'o ⁊ bñficio paſſiõis:
vt iuxť apl'm ad Heb. xij. Aſpiciam⁹ ĩ auctoꝛ/
rẽ fidei ⁊ ꝯſũmatoꝛẽ ieſuꝫ q̃ ꝓpoſito ſibi gau
dio ſuſtinuit crucẽ ꝯfuſiõe ꝯtẽpta. Saltem
igiť aliq̃ diei hoꝛa recogitẽ⁹ dñice paſſiõis i/
ſignia ad fruẽdũ ſuauiť i ꝯſcia: recolẽdũq
fidel'r in memoꝛia: ⁊ pſeq̃ndũ firmiť i actio
nis induſtria. Tãte eñ pietatſ exhibite ſatſ
eſt ipiũ obliuiſci: cũ pegrinãtſ atq recedẽtſ
amici pñtia ſub memoꝛia cuiuſdã teneam⁹
ſigni. Hec ille. Ad h̄ aũt pagendũ nos hoꝛ/
taťipẽ dñs Cañ. viij. d. Pone me vt ſigna/
culũ ſup coꝛ tuũ. et Bern. ſup Cañ. ðr. No/
mẽ Jeſu ſp tibi in ſinu ſit: ſp in manu: q̃ tui
oẽs in Jeſuꝫ ⁊ ſenſus dirigant ⁊ act⁹. Nihil
eñ ita exercitatos repat ſenſus: virtutes ro
boꝛat: vegetat bonos moꝛes atq honeſtos
caſtasq fouet affectõẽs. Si ei p mẽtſ pigri
ciã atq toꝛpoꝛẽ ſedes: ſanat te ieſus. hẽs ei
in noĩe Jeſu vñ act⁹ tuos vl' puos coꝛrigas
vel min⁹ pfectos adipleas. Jtẽ vñ tuos ſen/
ſus aut fuces vt nõ coꝛrũpanť: aut ſi coꝛrum
panť ſanes. Bt̃us q frať Michael de Car
chano vbi s̃. ait. Freqnti⁹ factſ expimur dile
ctiſſimi i nob ꝙ ſubito replemur tedio ⁊ lã
guoꝛe: meſticieq põdere p̄mimur: ⁊ aridi
reddimur. hoꝛret ceſa: lectio diſplicꝫ: vagať
anim⁹: tepoꝛ ⁊ rigoꝛ i toto ſentiunť affectat
q̃ntũcũq ꝓlõgeť oꝛo: magſ tepiditate gnať
q ſuauitatſ dulcedie cõdiať: nec regni deſi
derio: nec gehẽne ſupplicio. Sõn⁹ iſte letar/
gic⁹ aut ſoluiť aut fugať. ſed facto modico
tpis itervallo ex intimo coꝛdis affectu inuo
cato Jeſu ſolitarij reſidem⁹: ſubitq alacri/
tas gaudij tã immẽſi: qð nec ligua loquiť:
nec vocabuli oꝛone pferť. Vñ Joã. xj. Cum
nõ aderat Jeſus: moꝛiť Lazar⁹: meſticia re
pleť dom⁹. ſed ecce Jeſus domũ igrediť: ſo
roꝛes plenas meſticia ex ſua pñtia ꝯſolať: la
zar⁹ q reſuſcitať. Debet igiť q̃cũq fidel' no/
mẽ ieſu ſp ĩ coꝛde gerere. Ait eñ Berñ. ſup
Canť. Qui ſequunť agnũ debẽt hre nomen
ei⁹ ⁊ nomẽ pr̃is ei⁹ ſcptũ i frõtib ſuis. Sicũ
eñ radix arboꝛis q̃nto magſ figiť in pfũdo
tãto eius fruct⁹ ampli⁹ expãdiť in excelſo. ſic
nomẽ Jeſu in intimo coꝛdis fixũ atq ſolidi
us radicatũ euenire facit abundanti⁹ ⁊ vbe
rius inundãtiã graꝝ. Hec bt̃us Michael
vbi s̃. ¶ Vicesimasexta excellẽtia dꝛ deſide S
rationis. De q̃ ſct̃us Bernardin⁹ vbi s̃. ait. Nomen
Nomẽ regſ Jeſu eſt deſiderabile. niſi ei de/ Jeſu eſt
ſideriũ in aĩa pūocaret: Eſa. xxvj. ca. nõ af deſidera
firmaret dicẽs. Dñe nomen tuũ memoꝛiale bile
i deſiderio aĩe. Hec ille. Qui etiã ibidẽ expo
nẽs illð Eſa. xij. Hauriet aq̃s in gaudio d
fontib ſaluatoꝛſ: inqt. De tuo noĩe dulciſſi
me Jeſu chꝛe vbertate ſupirrigua fundunť
aq̃ copioſiſſime ſalutares: q̃ non ſolũ ſitim
tẽperãt pctoꝝ: ſed magis pūocãt deſideriũ
⁊ eſtuare faciũt ad fruitõeꝫ dilecti donec i/
uenerit qð reqrit. Hec ille. Et ꝓpť hãc cãm
apl'i baptizabãt oẽs q̃ ꝯuertebanť ad fidem
in noĩe dñi ieſu: vt hr̃ Act. ij. ⁊. x. ca. Nõ pa/
gebãt ad ĩducẽdũ oẽs ad amoꝛẽ ⁊ deuotõeꝫ
hui⁹ ſctiſſimi noĩs. De ipo etiã vbiq p̄dica
bant. Vñ bt̃us Joã. euãgeliſta dicebat pcõ
ſuli. Nec chꝛm dñm meũ negabo: nec a p̄di
catiõe noĩs ei⁹ q̃eſcã: donec cõſũmẽ curſum
miſterij qð ſuſcepi. ¶ Vicesimaſeptima ex/ T
cellẽtia dꝛ delectationis. De q̃ loquiť ſanct⁹ Eſt dele/
Bernardin⁹ vbi s̃. di. Nomẽ Jeſu eſt dele/ ctabile.
ctabile. qs eñ ignoꝛat ꝙ ſi deſideriũ i noĩe
ieſu impleať delectat aĩam: ꝓpterea ait Ps.
Pſallite noĩ ei⁹ qm̃ ſuaue. Tãta ẽ ei ſuaui/
tas noĩs Jeſu chꝛi q̃ p iterni guſt⁹ expientiã
palatũ coꝛdis afficiť: ꝙ oꝛis labijs nõ pferť
Vñ Apoc. ij. ſcptũ eſt. Vincẽti dabo mãna
abſcõditũ: ⁊ nomẽ nouũ ſcptũ qð nemo ſcit
niſi q̃ accipit. Mãna q̃ppe abſcõditũ ieſus
eſt: q̃ penitẽtes ⁊ agonizãtes i ſolitudie mũ
di ⁊ in certamie carnis ſuauitate ſua reficit
⁊ oblectat. Nomẽ aũt nouũ ſcribiť cũ noĩs
Jeſu noticia ⁊ dulcedo iterioꝛa penetrãs la/
bijs coꝛdis ĩfundiť. qð q̃dẽ p ſolã expientiã
guſt⁹ ſpũalis agſciť. q̃a ꝟtutẽ hui⁹ noĩs ne/

mo ſcit niſi q̄ accipit. Hec ille. Ideo Dauid
pſ.lj. dicebat. Expectabo nomē tuū q̄m bo/
nū ē in conſpectu ſctōꝝ tuoꝝ. Et ō electis ō2
pſ.xliiij. Memores erūt nois tui dñe in oi
generatiōe ꝛ generatiōe3 .ſ. in vita eterna: iux̄.
illō pſ.lxviij. Et q̄ diligūt nomē ei⁹ hītabūt
in ea Que oia ꝯſiderās idē ꝓpha dicebat pſ.
cij. Bñdic aīa mea dño: ꝛ oia q̄ intra me ſūt
noi ſctō ei⁹. Et loq̄ns deo itez dicebat. Con
fiteamur noi ſcō tuo: ꝛ gl'iemur ī laude tua

V ¶ Vicesimaoctaua excellētia ō2 admiratio
Est ad/mirabile nis. de q̄ Eſa.ix. ō2. Et vocabit̄ nomē ei⁹ ad/
mirabilis: ꝯſiliari⁹ ꝛc. Ideo eni̅ admirabi
le ē h̄ nomē ꝙ de⁹ noluit illō multi̅ antiq̄s
pr̄ibꝫ reuelare. nā Moyſi dicēti ſibi Exo.iij
Si dixerint mihi filij iſrl' q̄s nomē eſt tuū:
q̄d dicā eis: rn̄dit de⁹ Sic dices ill'. q̄ ē mi/
ſit me ad vos. ꝓpterea Salomō dicebat ꝓ/
uer.iij. Qō nomē ē ei⁹: ꝛ qō nomē filij eius
ſi noſti? q.d. eſt inſcrutabile. Tāta ē eni̅ cla
ritas hui⁹ nois vt pfecte iueſtigari n̄ poſſit.
Vn̄ ſctūs Bernardin⁹ vbi ſ. ait Quātūcū/
q3 ꝓtēdas puriſſimā ocl'oꝝ aciē: ſi n̄ habue
ris ꝑ grām organi ſanitatē: videre n̄ poteri̅
excēſiuā iꝓportionabil' lūmis claritate3
Si eni̅ in ortu ſolis cū effulget ſup hemi/
ſpheriū nr̄m: claritatē radioꝝ ei⁹ neq̄s aſpi
cere: ſed reuerberari̅ lūine oriēti̅: quō ſol' iu/
ſticie ſplendorem vic3 nois ieſu ꝑ vniuerſa
mūdi climata rutilāti̅ q̄s poterit cōprehēdere?
Quapꝓpt' ī huius myſterium Geñ.xxxij. col
luctāti Iacob dixit angel⁹ magni ꝯſilij Je/
ſus chr̄s: q̄d q̄ri̅ nomē meū qō eſt mirabile?
ſtupet celū. tremūt angeli: creatura n̄ ſuſti
net: natura n̄ ſufficit: rō n̄ agſcit icarnatōis
myſteriū ꝛ nois Ieſu incōprehēſibile ſacr̄m
qō pacē terri̅: gl'ia3 cel': ſalutē ꝑditi̅: vitam
mortuis iextimabili pietate diſpēſat. Vere
igit̄ nomē mirabile qō v̄bis mirificat̄ ꝛ ſi/
gnis: qō ſb̄ modio lat'e n̄ potuit ſ3 ſupeffulſit.
l3 renitētibꝫ gētibꝫ ꝛ iudeis: q2 v̄tute ma
gna reddebāt apl'i teſtimoniū reſurrectiōis
dñi nr̄i Ieſu chr̄i. ꝛ grā mag̃ erat ī oibꝫ ill':
Act.iiij. Logū ei eſſet ꝑſeq̄ mirabilia et mi
racula q̄ in h̄ noie facta ſūt tpibꝫ nr̄is ꝛ q̄ti/
die fiūt. q̄ memoriā fallūt ꝛ ſmonē excedūt
ac in nūerādis mirabilibꝫ tāti nois ois lin/
gua angelica vl' hūana regit̄ penit⁹ ineq̄lis
Vn̄ ꝓpha volēs nec valēs explicare mirabi
lia ei⁹: q̄ſi ſbſiſtēs in illo noie: pedē q3 retra/
hēs ait pſ.viij Dñe dñs nr̄ q̄3 admirabile ē
nomē tuū in vniuerſa terra. Nā i terra viuē
tiū mirabil' ē hui⁹ nois gl'ia. ꝛ in t̄ra ꝑegri/
nātiū mirabil' ē hui⁹ nois grā ꝛ in t̄ra mo/
rientiū mirabil' ē hui⁹ nomis iuſticia vt iu
xta apl'm In noie Ieſu oē genu flectat̄ cele/
ſtiū: t̄reſtriū ꝛ ifernoꝝ: ꝛ ois ligua ꝯfiteat̄ q2
dñs nr̄ Ieſus chr̄s in gl'ia eſt dei pr̄is. hec
ille. Que oia ꝯfirmat ꝛ faciēda approbat ꝓ/
pheta pſ.cxliiij. dicēs. Laudationē dñi loq̄/
tur os meū ꝛ bñdicat ois caro noi ſctō ei⁹ i
ſeculū ꝛ in ſeculū ſeculi. ꝛ pſ.lxviij. itez dic.
Laudabo nomē dei cū cātico: ꝛ magnifica/
bo eū in laude. Et pſ.lxxj.. ait Bñdictū no/
mē maieſtati̅ ei⁹ in etnū: ꝛ replebit̄ maieſta
te ei⁹ ois t̄ra. Et pſ.lxxiiij. etiā ait. Cōfitebi/
mur tibi de⁹: cōfitebimur ꝛ inuocabim⁹ no
mē tuū.

X ¶ Vicesimanona excellētia ō2 exal
Est excelsum tatiōis. de q̄ Eſa.xij. ō2 Memērote q̄m ex/
celſū ē nomē ei⁹. Nullū ei nomē ita magnifi
cauit ꝛ exaltauit de⁹ ſic nomē dñi nr̄i Ieſu
chr̄i. Vn̄ apl's ad Phil'.ij. ait. De⁹ exalta/
uit illū ꝛ donauit illi nomē qō eſt ſup oē
nomē. Et ideo optime facit eccl'ia inſtituē/
do ꝑticulare feſtū de triūphāti noie Ieſu cū
ſpeciali officio ab vniuerſis chr̄icolis cele/
brandū. qō q̄dē officiū ego ipō dño ieſu ad/
iuuāte cōpoſui.

Y ¶ Tricesima excellētia di/
cit̄ deuotionis. Nā nomē Ieſu eſt dulce vn
guētū meditātibꝫ: iux̄ illō Cant.j. Vnguē/
tū effuſu3 nomē tuū: iō adoleſcētule dilexerū
te nimis. Qō expōnēs Orige. ait Planū eſt
ꝙ ad effuſionē olei ſequit̄ loci impinguatio
i q̄ facta ē olei effuſio. Sic ē neceſſariū vt i
cordibꝫ fidelium in quibꝫ fuerit nomē dñi
freq̄ntatū pinguis deuotio ſubſeq̄tur que
adoleſcētulas .i. nouas aīas in pñie labore
ad currēdum poſt dilectū ardētiſſime exci/
tet in amorē Hec ille. Sctūs q̄3 Bern. ſup
Cant. ſer.xv. inq̄t. Ieſu dulci̅ memoria dās
vera cordis gaudia: ſed ſup mel ꝛ oia dulci̅
ei⁹ pñtia. Nil canit̄ ſuaui⁹: audit̄ nil iocūdi
us: nil cogitat̄ dulci⁹ q̄3 Ieſ⁹ dei fili⁹. Hec
ille. Qui itez ait vbi. ſ. nō tm̄ eſt lux nomē
Ieſu: ſ3 cibꝫ. An nō totiēs confortari̅ q̄tiens
Ieſu recordari̅? Oleū ē nomē Ieſu: arid⁹ q̄3
ē ois aīe cibꝫ niſi hoc oleo condiat̄. O q̄nta
dulcedo ſtillare videt̄ ex labijs innocentis:
q̄n doct⁹ a deuota mr̄e nō valēs ad huc di/
cere Pr̄ nr̄ nec Aue Maria: cū reuerētia no
minat nomē Ieſu. Nā nomē Ieſu mel ē in
ore: ꝛ melos in aure. Hoc eſt eni̅ nomē de q̄
inq̄t dei fili⁹ Exo.vj. Nomē meū adonai nō
indicaui eis. ſ. indeuoti̅ ꝛ ꝑſeq̄ntibꝫ nomen Inuehit
meū. Quid ḡ dice⁹ de q̄buſdā religioſis de ꝯ inimi/
q̄bꝫ ſcpſit b. Bernardi. epl'a3 manu ꝓpria cos noi̅
cuidā reuerēdiſſimo cardinali legato Bo/ Ieſu
nonieñ. ſe lamētās valde ꝛ cōq̄rens ꝙ cum
ipſe multis ſudoribꝫ nomē dñi Ieſu per to
tā italiā diſcurrens feciſſet vt dignum erat
ab oibꝫ venerari: ipſi ꝯſtitutiōes q̄ſdā fece/
rūt p̄cipientes cōfeſſoribꝫ ſuis ne aliquē3 in
cōfeſſiōe audirēt q̄ h̄ gl'ioſu3 nomē i domo
ſua ſcriptu3 vel depictum teneret. et quod
crudeli⁹ ꝛ abominabili⁹ ē: cu3 coꝝ cōuerſi
ad q̄rendū panē ꝑgerent: clamabant in pla

teis ꝛ ad portas domoꝝ alta voce. Fora. Je
ſu. Faciebātq; ſibi portari ab eoꝝ nō dicam
deuotꝭ ſed cōplicib9 oēs ieſus ſcptos ꝛ depi-
ctos ꝛ cū maxio Jeſu chriſti dñi nr̄i vitupio
comburebāt: in muris aūt depictos ſeu ſcul
ptos roſtrꝭ ferreis deuaſtabāt. O turcꝭ ꝛ ſa-
racenis peiores. o tigrib9 ꝛ feris oib9 crude-
liores: vos eſtis illi de quib9 inqt Dauid lo-
qns deo pſ. lxxiij. Polluerūt tabernaculuꝫ
nois tui. ꝛ ibidē. Uſq; q̄ de9 improperabit ini-
mic9: irritat aduerſari9 nomē tuū in finē. Et
iteꝝ. Memor eſto hui9. inimic9 improperauit
dño: ꝛ pp̄l's inſipiēs icitauit nomē tuū. De
glioſo aūt Bernardino paupertatis amatore
ꝛ ſequacib9 ei9 nomē dñi Jeſu magnificātib9
ꝛ defendentib9 pphetauit idē ppha in pdicto
pſ. di. Paup ꝛ inops laudabūt nomē tuū.
Cōtra vos vero rebelles huic ſctō nomini im-
pcat deuꝫ ꝛ rogat vt vos puniat: pſ. lxxviij.
di. Effunde irā tuā in gētes que te nō noue-
rūt: ꝛ in regna q̄ nomē tuū nō inuocauerūt.
Tranſſumptiue. xxiij. q. v. §. hinc notādum
O pditi inimici nois Jeſu. pfecto iſti faciūt
ↄtra illud pceptum dei Leui. xix. Non pol-
lues nomē dei tui. De talib9 ↄquerit dī fili9
di. Eſa. lij. Nomē meū tota die blaſphemat
ſcꝫ ab ipſis. De qb9 dici pōt illud Eſa. lxiiij.
Non eſt q̄ inuocet nomē tuū. Iſti eñi volu-
erūt facere ſicut iudei dicens. illō Hiere. xj.
Mittam9 lignū in panē eius ꝛ nomē ei9 nō
memoret ampli9. De talib9 dici poteſt illud
Act. iij. Ignorātes Jeſum crucifixerūt eum
Nos vero debem9 ſuare illō Eſa. xij. Cōfi-
temini dño ꝛ inuocate nomē ei9. Memētote
qm̄ excelſuꝫ eſt nomē ei9. Et tūc dicere pote-
rim9 dño nr̄o Jeſu chr̄o illō Hiere. xiiij. No
mē tuū inuocatū eſt ſup nos. De nob q̄ꝫ dici
poterit illō Soph. iij. Sperabūt in nomie
dñi. Et illō Amoſ. v. Stabūt in ſublimita-
tē nois dñi dei ſui. De nob etiā q̄ deſcēdim9
de pp̄l'o gētili ꝛ honoram9 nomē dñi Jeſu: di
cere pōt ipſe dñs illō Malach. j. Magnū ē
nomē meū in gentib9. Et iteꝝ ibidē. Nomē
meuꝫ ē honorabile i gētib9. ꝛ iteꝝ. Offertur
noi meo oblatio munda. ſ. a nob. Iſtis vero q̄
nō ſolū iſurgere auſi ſunt ↄtra pcioſum ſan
guinē ipſi9 ꝛ puritatē mr̄is ſue: ſꝫ etiā de noie
ſctō ſuo vitupiuꝫ facere pſumpſerūt: dicere
valet illō Malach. j. Vos polluiſtꝭ nomen
meū. Et par celeſtꝭ pōt dicere filio illō Oſee.
j. Voca nomē ei9 nō pp̄l's me9. De ipſo quoq;
dño nr̄o Jeſu chr̄o dici pōt illō. j. Mach. vj
Dedit ſe vt libaret pp̄l'm ꝛ adqreret ſibi no-
mē eternū. Rogem9 ḡ ipm dñm Jeſuꝫ chri
ſtū vt nos faciat annūerari cū illis de qb9 dr
Apoc. xxij. Videbūt faciē eius: ꝛ nomē ei9 in
frontib9 eoꝝ. Propt tantas aūt excellētias
bñdicti nois hui9 exclamat ſcrūs Bernar-
din9 vbi ſ. dicēs. O nomē dei Jeſu exaltatū
ſup oīe nomē. O triūphale nomē. O gau-
diū angeloꝝ. O leticia iuſtoꝝ. O pauor in-
feroꝝ: in te omnis ſpes venie: in te oīs ſpes
grē: in te oīs ſpes glīe. O nomen dulcoro
ſuꝫ tu peccātib9 veniā pſtas: tu mores reno-
uas: tu mētes diuia dulcedie reples: tu phā
taſmata pellis. O nomē gratioſuꝫ p te alta
myſteria reuelant: p te aīe ad diuinū amo
rē inflāmant: roborant in pugna: ꝛ a cunctꝭ
picul'liberant. O nomē glioſuꝫ: nomē deſi-
derabile: nomē delectabile: nomē admirabi-
le: nomē venerabile. Tu dulciſſime nomen
regꝭ Jeſu ſic paulatī ad celi faſtigia p graꝝ
chariſmata mētes fideliuꝫ ſurſum rapis: vt
oēs q̄ ad deuotionē hui9 nois intrant: vtute
ei9 grāꝫ inueniāt ꝛ ſalutē p ieſuꝫ chr̄m dñm
nr̄m. Hec ille. Ad cui9 amorē nos hortatur
ipa vgo imaclata q̄ nobis benigne offert ad
amplexandū ꝛ oſculandū ipm bñdictū fru-
ctū ventrꝭ ſui Jeſuꝫ: dicens. Ama ieſuꝫ ſpō-
ſum tuū dilectū. Ama ieſuꝫ in toto tuo poſ-
ſe. Ama ieſum amore pfecto. Ama ieſū aīa
inamorata. Ama ieſum q̄ tibi vult bonum.
Ama ieſuꝫ q̄ p te mortē ſuſtinuit. Ama ieſū
q̄ tanta p te paſſus eſt. Ama ieſum q̄ te caro
pcio emit. Ama ieſum q̄ te caro precio emit
Ama ieſum q̄ te ad amorē ſuū inuitat. Ama
ieſum q̄ te liberauit. Ama ieſum abſq; men-
ſura. Ama ieſum mēte pura. Ama ieſum ſu-
per omnē creaturā. Ama ieſum cui es deſpō
ſata. Ama ieſum q̄ tanta bona tibi tribuit.
Ama ieſum ꝛ fac ſibi ſolenne feſtum. Ama
ieſuꝫ ꝛ iā nō deſiſte. Ama ieſuꝫ ꝛ eris ſaucia
ta. Ama ieſum ꝛ cū ipſo te ſtringe in brachia
Ama ieſum vt ſolus ipſe tibi placeat. Ama
ieſum q̄ te creauit. Ama ieſum qui ſua lacte
te potauit. Ama ieſum q̄ tuos pcutiet inimi
cos. Ama ieſum q̄ p te certat. Ama ieſum p
quē ſecurabetꝭ. Ama ieſum qui eſt tua vita
Ama ieſum ꝛ ſis abſq; omni impedimento.
Ama ieſum ꝛ cum eo ſis vnitus. Ama ieſuꝫ
ꝛ in eo conſolare. Ama ieſum anima dilecta
Ama ieſum a quo ſis refecta. Ama ieſum in
corde concepto. Ama ieſum a quo eris de-
corata. Ama ieſum ꝛ te in eum iacta. Ama
ieſum in charitate nō ficta. Ama ieſum qui
te facit ſtare erectam. Ama ieſum de ipſo re
pleta. Ama ieſum qui tantū te diligit. Ama
ieſum cum grandi feruore. Ama ieſum dul
ciſſimo amore. Ama ieſuꝫ qui te faciet gau-
dere. Ama ieſum in toto tuo poſſe. Ama ie-
ſum qui te faciet beatum.

Bernar-
dinus ex
tollit no-
mē Jeſu.

De eadem beatiſſime virgi-
nis Annunciatione.
Sermo. xij.

A T Tu es qui libe/
ras ab oī malo: Sap. vj. Uni
genit⁹ dei fili⁹ volens hūanū
gen⁹ ð manu diaboli liberare
incarnat⁹ eſt: ⁊ liberauit nos ſicut liberauit
Codrus rex Athenienſiū ꝑplm ſuū. De quo
narrat Aug. xviij. de ciuita. dei. ca. xix. ꝙ cū
regio ſua ⁊ ciuitas ingēti bello hoſtiū debel
laref: hūani auxilij diffidentia: ad oraculuȝ
Appollinis ↄfugit: ac ſciſcitat⁹ eſt quō tam/
graue bellū diſſolui poſſꝫ. Rñdit aūt Apol/
lo ꝙ hoc fieret ſi ipſe hoſtili manu occubu/
iſſet. Qð cum in hoſtiū caſtrꝭ intellectū fuiſ
ſet: ordinauerūt ꝙ nullo modo regē Athe/
nienſiū occiderēt. Uidens igiṫ Codrus ciui
tatē ſuaȝ nullo modo pacē habere poſſe niſi
ip̄e ab hoſtib⁹ interficeref: depoſuit regis in
ſignia: ⁊ habitū paupis induit: ⁊ caſtra ho/
ſtiū eſt ingreſſus. vbi q̄ndā ad pugnāduȝ ꝓ/
uocās: interfect⁹ occubuit: ſicq̄ȝ ciuitatē ſuā
liberauit. Sic etem̄ mō ṽbū dei rex eccleſie
militantꝭ vidēs humanū gen⁹ ⁊ ciuitatē hu/
ius mūdi ab infernalib⁹ hoſtib⁹ obſeſſam ⁊
captiuatā: cognoſcēſq̄ȝ eā nō poſſe aliter ita
ↄgrue ⁊ iuſte libari q̄ȝ p incarnationē ⁊ mor
tē ſuā: cū in forma dei eſſet exinaniuit ſemet
ip̄m formā ſerui accipiēs i ſiľitudinē hoīm
fact⁹: ⁊ hitu inuent⁹ vt hō: ⁊ fact⁹ eſt obediēs
vſq̄ȝ ad mortē: vt ð ad Phil. ij. ⁊ ſic libera
uit hūanū gen⁹: vt ð ei in ṽbis thematꝭ nr̄i.
Hoc aūt myſteriū incarnatiōis ⁊ paſſionis
ſue voluit hoſtib⁹ nr̄is demonib⁹ eſſe occul/
tū. q̄ȝ (vt ð. j. Cor. ij.) ſi cognouiſſent nunq̄ȝ
dñm glīe crucifixiſſent vel crucifigi feciſſēt.
Ideo ipſi dño Jeſu icarnato inq̄t Eſa. ꝓpha
ſui li. c. xlv. Uere tu es de⁹ abſcōdit⁹ de⁹ iſrľ
ſaluator. De cui⁹ incarnatiōis annūciatiōe
iterꝝ q̄ttuor ↄſiderationes faciemus.

¶ Prima diceṫ appellatiōis. ſ. ip̄ius ṽginis
eum concipientis.
Scđa cōmendationis. ſ. eiuſdem ṽginis
Tertia dictionis. ſ. ſaluationis angelice
Quarta ṽo ↄditionis. ſ. ipſius angelice ſa/
lutationis.

¶ Pars prima hui⁹ ſermonis que dicitur
appellationis.

B N Oſſet aliq̄s q̄rere qua de cā briſſi
ma ṽgo Maria cum angelo ſibi
annūciante incarnationē filij dei
loquēs appellauerit ſe ancillā di/
cens Luc. j. Ecce ancilla dñi ⁊c. Cui rñdeo ħ
vere eā dixiſſe. q̄ȝ ip̄a erat optima dei ancilla
hñs om̄es bonas q̄litates bone ancille: que
ſunt q̄ttuor inṫ alias. Primo em̄ cognoſciṫ
aliq̄ bona eſſe ancilla q̄n in hūilitate ſp ſe cō
ſeruat. ⁊ talis ancilla fuit Heſter: que (vt hī
ſui li. c. xiiij.) dixit deo Tu ſcis dñe ꝙ abo/ Cōditiones bone ancille
miner ſignū ſupbie ⁊ glīe mee: ⁊ nūq̄ȝ letata
ſit ancilla tua niſi in te dñe deus. Cōmenda
bilis em̄ fuit tanta hūilitas: q̄ cū eſſet regia
tm̄ ſic erat hūillima. Humilitas naq̄ȝ hono
rata multū eſt deo grata. Iſtā aūt humili/
tatē habuit ṽgo Maria: que licȝ ab angelo
reuerēter fuerit ſalutata: licet a pr̄e celeſti ab
eterno fuerit ſponſa electa ⁊ p̄electa: licȝ fue
rit a filio dei vt mater ei⁹ eſſet añ ſecľa depu
tata: licȝ a ſpūſctō fuerit om̄i grā repleta: lȝ
a tota trinitate fuerit i reginā celoꝝ aſſūpta:
tm̄ recogſcit ſe minimā ancillā dicens Lu. j.
Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Non medio/
cris em̄ hūilitas eſt oblata tāta glīa hūilita
tē nō obliuiſci: ⁊ honorib⁹ nō inſoleſcere nec
extolli ſed q̄nto plus honoraṫ magꝭ hūiliarꝭ
ſic fecit btā ṽgo: vt inq̄t Bern. ſup Miſſus
eſt ¶ Scđm ſignū bonē ancille eſt q̄n dñm C
iratū placat ⁊ reconciliat. ⁊ talis ancilla fuit
Abigail: q̄ Dauid iratū placauit. Un̄ ip̄a di
xit. j. Reg. xxv. Loquebaṫ obſecro āciIla tua
in aurib⁹ tuis: ⁊ audi ṽba famľe tue ⁊c. Ta/
lis q̄ȝ ancilla ⁊ mľto melior fuit b. ṽgo Ma
ria que deū ↄtra gen⁹ hūanū iratū ſua hūil
tate placauit. Eua habuit duos dños. ſ. ma
ritū: ⁊ dei filiū. ſed vnū fecit eijci de padiſo.
aliū fecit ſuſpēdi in ligno. Btā aūt ṽgo ha/
buit duos dños. ſ. dei filiū: ⁊ gen⁹ hūanū cu/
ius ipſa fuit filia. ſed vnū. ſ. dei filiū de celo
ad terrā deduxit: ⁊ nouē menſib⁹ in vr̄o ſuo
hitare fecit. Aliū ſ. gen⁹ hūanū deo recōci/
liauit. vn̄ Aug. in ſer. natiuitatꝭ ei⁹ inq̄t Ṽ/
gīnis nr̄i penā intulit mūdo. genitrix dñi nr̄i
ſalutē attulit mūdo ⁊c. ¶ Tertiū ſignū bo
ne ancille eſt q̄n inimicos dñi ſui nō recipit:
ſed ip̄os ↄfutat ⁊ expellit. hoc em̄ facere tene
tur q̄liber bon⁹ ſeru⁹ ⁊ ſubdit⁹. ⁊ ↄtra faciēs
peccat: iuxta notata p Cynū ⁊ Bal. in. l. ſiq̄s
teſtib⁹. C. de teſti. ⁊ p Bart. in. l. ſi accuſatio.
ff. de lega. ⁊ p doc. in. l. j. §. cū patron⁹. ṽ. cer
te. ff. de offi. p̄fec. v. ⁊ vbi glo. ðt ꝙ vaſall⁹ cō/
trahens amiciciā cum inimico dñi ſui: amit
tit feudum. ⁊ allegat. l. liberi. C. de inoffi. te/
ſta. Talis autē bona ancilla fuit Judith: q̄
Holofernem interfecit: ⁊ dixit (vt hī ſui li. c.
xiij.) Non pmiſit me dñs ancillam ſuā coin/
q̄nari: ſed ſine pollutione pcti reuocauit me
vob gaudentem in victoria ſua: in euaſione
mea ⁊ liberatōe veſtra. Taľ q̄ȝ ⁊ melior an/
cilla fuit btā ṽgo: q̄ caput demonū. i. ip̄ſum
p̄ncipē demonioꝝ ↄtriuit: vt p̄dixerat deus
Gen. iij. Que patrem ei⁹ ligauit. iuxta illud
Job. xl. Ligabis eū ancillis tuis. Que in do
mo Nabuchodonoſor. i. in tota curia infer/
nali fecit ↄfuſionē magnā. Iſtā talē ancillaȝ
ſuā nō pmiſit de⁹ coinq̄nari: q̄ȝ ſuauit ei⁹ ṽ/
ginitatē. Et ipſa fuit ſine pollutōe pcti. nam

babuit pcti oīs īmunitatē. Item de inimico
dei magnā fec̄ victoriā. Itē euaſit oēm ſpur
ciciā carnis: z opata eſt nr̄am liberationem
Qualiť aūt prātem demonis contriuit dicit
Ber.q ait. Multiſ verſutijs ſerpēs inſidiat⁹
eſt calcaneo Marie: ſʒ ſine cauſa. Qm̄ vni/
uerſam prauitatē hereticā ipſa ſola cōtriuit.
Alius ſiqdem illam non de ſuba carnis ſue
chīm ediđiſſe dogmatiʒabat. Ali⁹ de ſpū ſcō
nō ɔcepiſſe ſibyllabat. Alius poſt partū vir/
ginē cognitā blaſphemabat. Sed ɔtriti ſūt
inſidiatores: ɔculcati ſupplātatores: cōfuta/
ti derogatores. z btām eā dicūt oīes gene/
D ratōes. ¶ Quartū ſignū bone ancille eſt qñ
Seru⁹ fideľr ſeruit dño ſuo. Nā ſeru⁹ đr a ſeruien
ni dicit. do. facit. l. naturaľ. in pn. ff. de pſcp. ℣. z. xxiij
q. j. c. nulli. Vel đr a ſeruādo. l. z in ſeruoꝝ. z
l. libertas. §. ſeruit⁹. ff. ó ſta. bo. z. §. ſerui. in/
ſti. de iur. per. Appellatione aūt ſerui cōpre/
bendiť etiā ancilla. l. ſeruis legatiſ. ff. de le. iij
z. l. in teſtamento. §. ſerui. ff. de ℣bo. ſig. Illa
℣o eſt bona Fua z ancilla dño ſuo q̄ ad oēm
obedientiā eſt pata: iuxta illđ pš. cxxij. Ecce
ſicut ocľi ſeruoꝝ in manib⁹ dñoꝝ ſuoꝝ. Si
cut oculi ancille in manib⁹ dñe ſue: ita oculi
nr̄i ad dñm deū noſtrū zc̄. Per ocľos aūt in
telligunť affectiōes z intellect⁹. Per manū
aūt dei intelligiť ei⁹ potentia vel filius dei.
Sicut em̄ hō p manū opať: ſic p ℣bum dei
facta ſūt oīa: iuxta illđ pš. xxxij. Verbo dñi
celi firmati ſunt zc̄. Vel p manū dei intelli/
giť ei⁹ volūtas. q: ſicut hō opať manu: ſic et
de⁹ opať ſua volūtate. Vñ đr Aug. ꝙ dei fa
cere eſt a ſe fieri velle. Btā igiť ℣go āilla đi
ſuos ocľos. i. affectiones ſuas z intellectū ſp
babuit in manib⁹ dei. i. in potētia dei ɔſide/
rando in ſe ipa opa ſue potētie. vñ ipa dicit
Luc. j. Q: fecit mihi magna q̄ potēs eſt. Itē
ibidē. Feci potētiā in brachio ſuo zc̄. Habu
it etiā intellectū z affectū in đi manu. i. in fi
lio dei: ipm ſup oēm intellectū angelicū cog
noſcēdo: z eū ſup oīa diligēdo. Habuit etiā
ocľos ſuos. i. totū affectū z intētionē ſuā in
manu dei. i. in volūtate dei. q: q̄cq̄d de⁹ vo/
luit ipa ſp voluit. Nā cū ei⁹ voluit vt votuʒ
℣ginitatiſ emitteret: ſtatim emiſit. Cū etiam
voluit vt mr̄imoniū ɔtraberet: ſtati ɔbere
ɔſenſit. Itē cū voluit vt filiū dei cōciperet: ſta
tim deſiderauit z ɔſenſuʒ pſtitit. Cū etiā vo
luit vt in Egyptū fugeret: ſtatim iuit. Item
cum voluit vt inde rediret: ſtatim rediJt. Et
ſic ocľi ei⁹ ſp fuerūt in manu dei. Et ɔñr me/
rito dicere potuit. Ecce ancilla dñi. Iſta aūt
ancilla figurata fuit. j. Regū. xxv. vbi đr: ꝙ
cū Dauid. i. de⁹: miſiſſet nunciū. ſ. Gabrielē
archāgelū ad Abigail đi. Rex Dauid. i. de⁹
paťr rex celeſtiſ miſit me vt accipiat te in vxo
rē. Ipſa rñdit. Ecce famula tua ſit tua ancil/
la vt lauet pedes Fuoꝝ dñi mei. z feſtinauit
z facta eſt vxor ei⁹. In btā igiť ℣gine eſt falſi
ficata illa ſnīa Gualterij de caſtiliōe li. viij.
đi. Añ feret ſtellas tell⁹ ſeptēq: triones Ab/
luet ocean⁹ z ſiccū piſcis amabit. Quā ſerui
ad dñm ſit veri nex⁹ amoris. Inť eos nulla ē
ɔcordia. nā licʒ eť Pax ptēdať odio ɔfligiť
it⁹. Pacē vult⁹ hʒ agitāt pcordia bellū Ipe
ei loqť de Fuis coactiſ: q̄lis nō fuit b. ℣go: q̄
deo Fuiuit ex amore: iuť illđ Ouidij in li. ſi/
ne titulo. Eſt q̄ Fuitiū ferre faceť amor. Oēs
ḡ p deuotionē debem⁹ effici filij hui⁹ ancille:
z vnuſq̄ſq: nr̄m dicere poſſit deo cū ꝓpha pš
lxxxv. Saluū fac filiū ancille tue.

¶ Pars ſecūda huius ſermonis que diciť
cōmendationis.

Sicut đr Bern. ſup Miſſus eſt: ſa/
lutatio angelica in ſecretario trini/ E
tatiſ dei facta eſt z digito dei ſcpta.
Et cū in ɔſiſtorio ſupceleſtiſ palatij
annotatōe diuie maieſtatiſ ſumpſiſſet origi/
nē: vni de fortiſſimis palatij. ſ. Gabrieli da/
ta eſt ad deferēdū. In q̄ q̄dē ſalutatōe dať i/
telligi ꝙ b. ℣go habuit oēs grās ſpūales q̄s
cetere mľieres hīe đſiderāt tpaľr. Deſiderāt
em̄ hīe pulcritudinem: nobilitatē: diuitiaꝝ:
vbertatē: ſpōſum pulcrū z nobilē: famā cele
brē: z nobilē plē. ¶ Primo nāq: b. ℣go ha/ Maria
buit magnā pulcritudinē. Primo ſpūalē. q: habuit
nulla vnq̄: habuit maculā pcti: vt diffuſe p oēs gra/
baui in pma pte pncipali hui⁹ opis. Itē ha/ tias ſpi/
buit formoſitatē corpalē: vt pbaui in. ij. pte rituales.
pncipali hui⁹ opis. ſer. iiij. Et q̄ ad oēs iſtas
formoſitates dixit ei ſpōſus ei⁹ celeſtiſ Cañ.
iiij. Tota pulcra es amica mea z macľa nō
eſt in te. Nō ei fuit aliq̄ macľa i ei⁹ corpe: nō
in ſua mēte vľ mēoria vľ affectu. Nō inquaʒ
macľa originaľ pcti: non actuaľ mortaľ: aut
venialis. Et iō ad cōmēdandū eā de h. dixit
ei angel⁹: Aue. i. ſine ve alicui⁹ culpe vľ ma/
cule. z ɔñter tota formoſa. Vñ illi đr Hugo
de ſcto vic. ſup Cañ. Quā pulcra eā z ſuauis
quā ſcrutatori rex pbat: quā in ſpectori cordi
um laudat: quā diligit actor pulcritudinis:
cui teſtimoniū phibet mgř ℣itatis. Hec ille
¶ Scđo habuit magnā nobilitatē. vt pba F
tuʒ eſt in. ij. pte hui⁹ opis. ſer. j. Habuit em̄
nobilitatē originis de regali ſtirpe: vt ibideʒ
patuit. Itē nobilitatē moris. q: fuit oīm bo
noꝝ moꝝ honeſtate pclara: vt ait Amb. i li.
de ℣ginib⁹. Itē nobilitatē ℣tutis. q: oīni vir
tute tui repleta: vt đr Eccľi. xxiiij. Et hanc tri
plicē nobilitatē tangit ꝓpha pš. xliiij. dicens
Aſtitit regina a dextris tuis. Ecce nobilitas
originis. in veſtitu đaurato. Ecce nobilitas
moris. circundata varietate. Ecce nobilitas
℣tutiſ. Iſtā ḡ triplicē nobilitatē mr̄is dei in/
ſinuam⁹ cū eā Mariā in pdicta ſalutatione

appellam⁹. Ut em̄ dictū eſt in .iij. pte huius
opis: inter alias interp̄tationes Maria int̄
p̄taẜ mariſ ſtella: a ſtando in oim̄ v̄tutū fir-
mitate. Et ſic patȝ nobilitas v̄tutū. Itē inter
p̄taẜ illūinata. ⁊ p̄ h̄ denotaẜ nobilitas moꝝ
⁊ oīs honeſtatiſ in q̄b⁹ illūinata fuit. Itē int̄-
p̄taẜ dn̄a. ex q̄ denotaẜ nobilitas oꝛigis. Re
cte ḡ ei dicim⁹ Aue maria. i. dn̄a nobiliſſima
Ad p̄fectū aūt dn̄m (ſic dꝫ Dionyſi⁹ in li. de
diuis noib⁹) tria req̄runẜ. ſ. p̄eminētia: ꝯtinē
tia: ⁊ p̄manētia. Si em̄ debet eſſe aliq̄s p̄fe-
ctus dn̄s opꝫ ꝙ aliquib⁹ p̄emineat: ⁊ ꝙ ali
quos poſſideat ⁊ ſub ſe ꝯtineat: ⁊ ab ip̄o do
mino non cadat. Iſta v̄o tria habet iſta dn̄a
nr̄a. vn̄ ipſa dicit Eccī. xxiiij. Ab initio ⁊ ante
ſecula creata ſum. Ecce p̄eminētia Ipſa em̄
ante oīa ſecl'a p̄ceſſit: non t̄pe: ſed dignitate.
Et vſq; ad futuꝝ ſeculū nō deſinā. Ecce p̄-
manētia. ⁊ in hierl'm p̄tās mea. Ecce ꝯtinen
tia. Huic ḡ regine ⁊ dn̄e dicere poſſum⁹ illō
ps̄. cxliiij. Regnū tuū regnū oīm ſeculoꝝ: ⁊
dn̄atio tua in om̄i generatiōe ⁊ generationē
Tertio habuit ſpūaliū diuitiaꝝ vbertatē: iu
xta illō Prouer. vl. Multe filie ꝯgregaue-
rūt ſibi diuitias: tu v̄o ſupgreſſa es vniuer-
ſas. Uere em̄ oēs ſupgreſſa eſt. q2 ea q̄ cetere
habuerūt p̄ticulariẜ: ipſa habuit vniuerſal'r
vt s̄. pluries eſt declaratum. Sicut em̄ ſ̄m
Ph̄m ea q̄ ſparſa ſunt in aīalib⁹ p̄ naturā:
collecta ſunt in hoīe p̄ rōnem. vt ſimplicitas
in columba: benignitas in agno: liberalitas
in leone. ita oēs ḡr̄e q̄ ſparſim alijs date ſunt
in Maria inſimul fuerūt collecte. Et p̄pter h̄
ei dicim⁹: gr̄a plena. Quarto habuit ſpōſuꝫ
nobilē. ſ. deū. ideo dꝫ ei: dn̄s tecū. Fuit ei ſe-
cū dn̄s pat̄ q̄ ſponſam ſuā fecit valde poten-
tem. dn̄s fili⁹ q̄ matrē ſuā fecit valde ſapien-
tē. dn̄s ſpūſſctūs q̄ dilectā ſuā fecit valdē cle
mentē. iuxta illō puer. vlẜ. Manū ſuā miſit
ad foꝛtia. Ecce q̄ꝫ potens. ⁊ os ſuū apuit ſa-
pientie. Ecce q̄ꝫ ſapiens. ⁊ lex clemētie in lin-
gua ei⁹. Ecce q̄ꝫ clemēs. Un̄ Bern̄. i q̄dā ſer.
inq̄t. Tecū dn̄s vt te ſctificet: tecū vt te ꝯſer
uet: tecū vt faciat matrē de filia: ⁊ reginā de
ancilla: ac celū de terra. Tecū pater cū filio:
fili⁹ cum pacleto: tota trinitas ope indiuiſo.
Hec ille. Qualiẜ aūt btā v̄go fuerit ſponſa
om̄ipotentis dei: declaratū fuit in p̄cedenti
H pte hui⁹ opis. ſer. vlẜ. iō hic ptrāſeo. ¶ Qui
to habuit famā celebrē. ideo dꝫ ei Lu. j. Bn̄-
dicta tu in mlīerib⁹. i. ſup om̄es mlīeres bn̄
dicta ⁊ laudata. Ubi Bern̄. inq̄t. Bn̄dicta
tu in mlīerib⁹: q2 ſingulariſ meriti es. bn̄di-
cta: quia mulierum ſaluatrix es. benedicta:
quia v̄go ⁊ mater es. O vere femina ſuper
om̄es feminas bn̄dicta. O vere gēma inexti-
mabil' de theſauro celeſtiſ ſapie p̄ducta ⁊ to-
tius trinitatiſ artificio incōpabil'r adoꝛnata

vere tu es bn̄dicta in mlīerib⁹. q2 tu es mar-
tyrū glīa. v̄ginū decus: inocētie ſpeculū: ca-
ſtitatiſ exemplar: ⁊ integritatiſ foꝛma. ¶ Se
xto habuit nobilē p̄lē. iō ei dꝫ. Bn̄dict⁹ fru-
ctus ventriſ tui. De iſta aūt bn̄dictiōe fruct⁹
dꝫ Gen̄. xxvij. in bn̄dictiōe facta Iacob Det
tibi de⁹ abundantiā frumēti vini ⁊ olei. In In chr̄o
iſto ei fructu b. v̄gis. ſ. dn̄o ieſu chr̄o ſūt tres ſunt tres
ſubē. ſ. caro: q̄ ſignificaẜ p̄ frumētū: que fuit ſubſtātie
moꝛtua in paſſione: ſꝫ pullulauit in reſurre-
rectione: ⁊ mlt̄um fructū attulit in ſpūſſcti
miſſiōe. iux̄ illō Ioā. xij. Niſi granū frumē-
ti cadēs in terrā moꝛtuū fuerit: ip̄m ſolum
manet. ſi aūt moꝛtuū fuerit: mlt̄ū fructū af
fert. Per oleū v̄o itelligiẜ ei⁹ aīa: q̄ oleo ſpūſ
ſcti total'r fuit vncta: iux̄ illō ps̄. xliiij. Unxit
te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leticie. Per vinū aūt (q̄d
ſ̄m Ps̄. letificat coꝛ hoīs) intelligiẜ ei⁹ diui-
nitas: in cui⁹ viſione ꝯſiſtit gaudiū ⁊ iubil⁹
oīm ſctōꝝ: iuxta illō Iob. xxxiij. Uidebis fa
ciē ei⁹ in iubilo. De iſto aūt frumēto: oleo: et
vino vētet btē v̄ginis cōfecit nob̄ vnguentū
mirabile ad curāda ⁊ p̄fecte ſanāda oīa vul
nera nr̄a. iux̄ illō Eccī. xxviij. Unguentari⁹
faciet pigmēta ſuauitatiſ ⁊ vnctiones ꝯficiet
ſanitatiſ. Ex q̄b⁹ oīb⁹ patꝫ q̄liter ſalutatio btē
v̄ginis oēs cauſas cōphendit p̄pter q̄s ipſa
merito cōmendari debet.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis q̄ dꝫ dictionis. D

Salutatio angelica a p̄re ad quē ſpe
ctat autoꝛitas fuit impata: a filio q̄
ē p̄ris ſapia fuit dictata: ⁊ a ſpūſcō
fuit ꝯſcrpta. De q̄ p̄pha inq̄t pſ. xliiij
Lingua mea calam⁹ ſcribe velociẜ ſcribentiſ
Et a tota trinitate (vt s̄. dictū ē) fuit Gabrie-
li cōmiſſa. Et iſta ſalutatio tal' ⁊ tāta cū de-
uotione maria eſt dicēda. Uideam⁹ igiẜ a q̄-
bus debeat dici: q̄liter: ⁊ p̄pt̄ q̄d. Primo aūt Qui de-
dico ꝙ debet dici marie a viriſ celeſtib⁹ ⁊ de bet dice-
uotis. q̄d ſignificaẜ p̄ h̄ ꝙ iſtā ſalutatōꝫ tres re Aue
cōpoſuerūt. ſ. angel⁹: q̄ dixit. Aue gr̄a plena Maria.
dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mlīerib⁹. Eccl'ia v̄o
addidit: Maria. Elizabeth aūt adiūxit. Et
bn̄dictus fructus ventriſ tui. Et rōnem aſſi-
gnat Nicola⁹ de Lyra ſup Lu. Q2 qn̄ ange-
lus ſalutauit btām v̄ginē nōdū cōcepat dei
filiū. Et iō nō dixit: bn̄dict⁹ fruct⁹ vētriſ tui.
Sed qn̄ ip̄a v̄go ſalutabat Eliſabeth habe
bat in vtero dei filiū bn̄dictū. Angel⁹ aūt eſt
celeſtiſ ⁊ pur⁹. vn̄ Dion̄. in li. de ange. hierar.
ait. Angel⁹ eſt ſpeculū purū: clariſſimū: ⁊ in
cōtaminatū: incoinq̄natū: ⁊ imaculatū. Ec-
cleſia etiā eſt ſine macula ⁊ ruga: vt diciẜ ad
Eph. v. ⁊ in. c. eccle. de pe. di. j. Eliſabeth v̄o
fuit iuſta ⁊ ſine q̄rela: vt dꝫ Lu. j. Ex q̄b⁹ da-
tur intelligi ꝙ q̄cūq; ip̄am ſalutationē v̄gi-
neā digne ⁊ meritoꝛie vult dicere: debet ha-

bere coꝛ puꝝ ⁊ angelicū ꝙ̃tū ad deū: ⁊ eē ſine
macl'a pcc̄i ꝙ̃tū ad ſeipm: ⁊ eſſe ſine q̄rela ꝙ̃
tum ad ꝓximū. Uel pōt dici ꝙ p angelū ſi-
gnificant̄ v̄gīes: iuxta illō Bern̄. Quid deco
ri⁹ v̄ginitate: q̄ de hoīe angelū facit. Per ec-
cleſiā v̄o ſignificant̄ vidue. Eccl'ia eñ q̄dā-
modo vidua māſit: qn̄ ſpōſus ſu⁹ ad celum
aſcendit. Per Eliſabeth q̄ erat copulata ꝯiu
gio intelligunt̄ ꝯiugati. Illi igit̄ q̄ ſuant vir
ginitatē: ⁊ q̄ digne cuſtodiūt ſuā viduitatē:
⁊ q̄ licite vtunt̄ copula m̄rimoniali: hāc ſalu
tationē digne dicere pn̄t. Nihilomin⁹ tñ eti
am pctōꝛes non dn̄t ab ei⁹ ceſſare laude. Un̄
Hiero. in ſer. ad Euſtochiū ait. Si v̄go es:
lauda. q: meruiſti eſſe qđ laudas. ſi ꝯtinens
es: venerare ⁊ lauda. q: non aliunde ꝯſtat vt
poſſis ꝙ̃ gr̄a chr̄i. q̄ fuit pleniſſime in Ma-
ria quā laudas. Q ſi ꝯiugata aut certe pec-
catrix es: nihilomin⁹ ꝯfitere ⁊ lauda. q: inde
miſcđia oīb⁹ ꝓfluxit ⁊ gr̄a vt laudēt. Et ꝙ̃
uis nō ſit ſpecioſa laus in oꝛe pctōꝛis: noli tñ
ceſſare. q: inde tibi ꝓmittit̄ venia vñ et oīb⁹
Qualit̄ vt laudes. Hec ille. ¶ Scđo videndū ē q̄-
ſit dicēn- liter iſta ſalutatio ſit dicēda. Et r̄ndet̄ ꝙ eſt
dū Aue dicēda freq̄nter: hūiliter: ⁊ deuote. Primo q̄
Maria dem frequēter btā v̄ginē ſalutare debem⁹.
q: frequēter ab ipa bn̄ficia multa recipim⁹.
Iō ad h̄ ꝑagēdū exhoꝛtamur Eſa. xxiij. vbi
đr. Sume citharā. i. ſalutationē angelicā: q̄
qn̄ đr facit v̄gini q̄ndā melodiā. ⁊ circuī ciui
tatē. i. glioſam v̄ginē Mariā: in q̄ oīes ci-
ues. i. cogitatiōes fuerūt vnite in vnā fidē. ⁊
đr: circuī. q: tota ⁊ in circuitu eſt laudanda.
Nihil eī in ea fuit qđ nō fuerit laude dignū.
Deinde ſubdit ꝓpheta: Bene canta: freq̄nta
canticū vt memoꝛia tui ſit. Ille eñ bene ca-
nit q̄ coꝛde: oꝛe: ⁊ ope eā laudat. Ille canticū
freq̄ntat q̄ ab ei⁹ laude nūꝙ̃ ceſſat. ⁊ talium
v̄go btā hab; memoꝛiā: q: eos copioſe remu
nerat dum vitā eternā eis donat. iuxta illud
Eccl'i. xxiiij. Qui me elucidāt vitā eternā ha-
I bebūt. ¶ Scđo iſta ſalutatio eſt dicēda hu
milit̄. Et illa hūilitas nō tñ debet eſſe in coꝛ
de: ſ; etiā in coꝛpe. ſ. in genuflexione. Non eſt
eñ magnū ſi ad iſtā ſalutationē moꝛtal' hō
genua ponit in terrā: ad cui⁹ ꝓlationem rex
glie de celo deſcēdit in terrā. Nō eſt magnū
ſi ad illā ſalutationē ſe humiliat v̄micul⁹ ad
cui⁹ ꝓlationē altiſſim⁹ factus eſt paru⁹. Nō
eſt magnū ſi ſeru⁹ ſe hūiliat ⁊ genua flectat
qn̄ reginā celi ⁊ terre ſalutat: cui dici pōt il-
lud Judith. xi. Humiliū ⁊ manſuetoꝝ ſp ti
bi placuit dep̄catio. Tertio dicenda eſt hec
ſalutatio deuote. Tūc aūt deuote đr qn̄ đr
cū coꝛdis attentione: cum recta intentione:
⁊ cū fidei ⁊ ſpei certitudine. Debet igit̄ dici
cū attentiōe coꝛdis: ne ipa cōq̄rat̄ ⁊ dicat
illō Eſa. xxix. Popul⁹ hic labijs me hono-
rat: coꝛ aūt ei⁹ longe eſt a me. Debet etiā di
ci cū recta intētione. Multi eñ ſalutant ꝑ-
ſonas nobiles vt videant̄ eis familiares. et
ſil'r multi ſalutāt btām v̄ginē vt deuoti ei⁹
eſſe videant̄ ⁊ credant̄. De talib⁹ pōt dici il-
lud Mat. vj. Amē dico vob: receperūt mer
cedē ſuā. Debet etiā dici cū fidei ⁊ ſpei certi-
tudine: vt. ſ. ea q̄ petim⁹ ab ipa hēre ſperem⁹.
Supba eſt eñ illa dn̄a q̄ ſalutātes nō reſa-
lutat. Et q: regina n̄ra eſt hūillima: iđo eos
q̄ deuote eā ſalutāt: ipa; digne laudādo reſa
lutat etiā; ipa ad ſe inuitādo: ⁊ dicēdo illud
Eccl'i. xxiiij. Tranſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitis
me ⁊c̄. ¶ Tertio videndū eſt i hac pte ꝓpter K
q̄d ipa ſalutatio ſit dicēda. Et r̄ndet̄ ꝙ ꝓp̄ Quare
tria. ſ. ꝓp̄ debitū: exēplū: ⁊ fructū. Primo p ſit dicen-
pter debitū. q: ſalutatio debet̄ amicis: bn̄ficis: duꝫ Aue
⁊ dn̄is. ⁊ ipa ē amica n̄ra: iux̄ illō Eccl'i. xxiiij. Maria
Ego mat̄ pulcre dilectiōis. i. q̄ pulcre diligo
⁊ pulcre amari volo. Cañ. ij. Surge ꝓpera
amica mea. Eſt etiā bn̄fica n̄ra: iđo đr Sap.
vij. Propoſui p luce hēre illā ⁊c̄. ⁊ infra. Ue-
nerūt aūt mihi oīa bona parit̄ cū illa ⁊c̄. Et
eiuſdē li. c. viij. Propoſui hāc adducere mi-
hi ad cōuiuandū: ſciēs qn̄ mecū cōicabit de
bonis ſuis. De bn̄ficijs aūt q̄ ab ea reicpim⁹
đr Aug. in q̄dā oꝛone. Per te v̄go btā here-
ditam⁹ miſcđiam: miſeri ⁊ ingrati gratiam
pctōꝛes veniā: ſublimia infimi: celeſtia terre
ni: deū hoīes: moꝛtales vitā: patriā ꝑegrini.
Ideo illi pōt ꝯuenire illō ad Rhom. vl. Sa
lutate Mariā q: multū laboꝛauit in vobis
Laboꝛauit q̄dē filiū nutriēdo: in egyptū fu-
giendo: diſcipulos docendo: ꝑaupertatē ſuſti-
nendo: ⁊ p nob̄ oꝛando. Eſt etiā dn̄a n̄ra: cui
canim⁹ in officio q̄tidiano. O glioſa dn̄a ⁊c̄.
Et iō ex debito eſt a nob̄ ſalutāda. ¶ Scđo L
debem⁹ eā ſalutare ꝓp̄ exemplū. Habem⁹
de h̄ exemplū ab angelo q̄ eā ſalutauit in tha
lamo. vñ đr Luc. j. Ingreſſus angel⁹ ad ea;
dixit Aue ⁊c̄. A Joāne etiā q̄ eā ſalutauit in
vtero. vñ đr Lu. j. Exultauit infans in vtero
ei⁹. A chr̄o etiā ſalutata eſt i celo: qđ in figu-
rā hr̄. iij. Reg. ij. vbi đr. Surrexit rex in oc-
curſu; m̄ris: adoꝛauitq; eā. i. ſalutauit: qn̄. ſ.
ipam in celū reduxit. Debem⁹ ḡ erubeſcere
eā n̄ ſalutare poſtꝙ̃ eā tales ſalutār. iux̄ illō
Eccl'i. xli. Erubeſcite a ſalutationib⁹ de ſilen-
tio. vñ Bern̄. inq̄t. Inuitat nos ad Marie
ſalutationē Gabriel' exēplū: Joānis tripu-
diū: ⁊ reſalutatiōis lucrū. Tertio debemus
eā ſalutare ꝓp̄ fructu;. Si eñ eā ſalutam⁹
cū deuotione: ipa nos reſalutat cū gr̄e exhi-
bitione. Special'r aūt tres gr̄as eā ſalutan- Tres g̃-
tib⁹ dat. De q̄b⁹ hr̄ Eccl'i. xv. vbi đr. Obuia- tie dant̄
bit illi q̄ſi mater honoꝛificata. Obuiam⁹ ei ſalutanti
illi nos ſctis ꝯſiderijs ⁊ laudib⁹ deuotis. Ipa bus Ma
v̄o nobis obuiat auxilijs opoꝛtunis. ⁊ p̄mo riam

dat nobis panē gratie.ideo ſequit̄ ibidē. Ci/
bauit illū pane vite ꝛ intellectus. Scd̄o dat
ꝟtutē pſeuerātie.iō ſubdit̄ Et firmabitur in
illo ꝛ nō flectetur. Tertio dat exaltationem
glie.ideo ſequit̄. et exaltabit illū apud pro/
ximos ſuos. Quidā aūt deuotus ꝑdicator
dt q̄ qn̄ ipſaȝ bn̄dictā ꝟginē ſalutā⁹:imponi
m⁹ man⁹ in oīa ei⁹ merita ꝛ gratias. Nā cū
de excōicato dicatur.ij. Joā.canonica. Qui
dt illi aue:cōicat operib⁹ eius malignis. de
q̄ etiā hr̄ in cle.ſi ſūm⁹ pontifex de ſen.ex.et
idō dt glo.in c.ſi aliqn̄.co.ri.q̄ excōicatuȝ nō
debem⁹ ſalutare.ſȝ dicere ſibi poſſū⁹:de⁹ fa/
ciat te emēdare. Profecto ſi ſalutādo malū
dicimur ponere manū in opib⁹ eius prauis:
mlto magꝰ ſalutando ꝟginē optimā:ei⁹ cōi/
cam⁹ opib⁹ bonis.q: bonū naturalr̄ eſt ſui/
ipſi⁹ diffuſiuū ꝛ cōicatiuū:vt ait Dioñ.i.iij
de diui.noib⁹. Et iō oēs ꝟuare debem⁹ illud
documētū metricū. Uirgis intacte cū vene
ris an̄ figurā Os venerādo caue ne ſileat̄.
aue Rhome em̄ vn⁹ cardinalis facit reue/
rētiā alteri:et illi obuiās eū ſalutat ꝛ ab illo
reſalutat̄. Scriptū eſt em̄ Ecci. xlj. Erube/
ſce a ſalutātib⁹ de ſilentio. Multo ḡ magis
debem⁹ ꝟginē glioſam ſalutare deuote.

M Pars quarta huius ſermonis q̄ dr̄ con/
ditionis.

Cui⁹ cō/ditionis ſit Aue Maria.

SI queraf̄ ꝛ cuius conditiōis ſit an
gelica ſalutatio? Rn̄detur q̄ eſt di
abolo valde odioſa:btiſſime virgi/
ni valde gratioſa:et nobis valde
fructuoſa. Prio dico q̄ ē diabolo valde odi
ſa. nec mirū.q: ꝑ illā fuit territ⁹. vn̄ dr̄ Cañ
vj. Terribil̄ vt caſtroꝝ acies ordīata. Per il
lā etiā fuit ꝯfuſus:iux̄ illō Judit.xiiij. Una
mulier fecit ꝯfuſionē in domo Nabuchodo
doſor regis. Per illā q̄ȝ fuit ꝯtrit⁹:vt ꝑdictū
fuerat Gen̄.iij. vbi. de⁹ dixit diabolo Ipa
ꝯteret caput tuū. Per illā etiā fuit mortu⁹:
vn̄ figuralit̄ dr̄ Judic.iiij. Int̄ pedes Jabel
ruit:defecit ꝛ mortu⁹ ē Ziȝara.i. diabolus.
Interp̄tat̄ ei ȝiȝara excluſio gaudij:ꝛ ſigni/
ficat diabolū:q̄ a celeſti gaudio ē excluſus:
et alios excludere q̄rit. Qn̄ igit̄ diabol⁹ ſalu
tationē angelicā audit:ita ē ei ſicut ſi audi/
ret terribile tonitruū q̄ terreret̄:iux̄ illō pſ.
Uox tonitrui tui in rota. et ſic ſi ebri⁹ rota/
ret̄. et ſic ſi videret baculū ſiue clauā q̄ ꝑcu/
tiat̄:iux̄ illō Num.xxiiij. Cōſurget virga d̄
iſrl̄ ꝛ ꝑcutiet duces moab.i.demones. Iteȝ
ita eſt ſibi acſi videret gladiū q̄ vulneraret̄
et iugularet̄:iux̄ illud Judith.xiij. Amputa
uit Judit caput Holofernis. Judit em̄ in/
terp̄tatur glificās. ꝛ ſcat btām ꝟginē:q̄ ſem
per deū glificauit. Holofernes aūt interp̄ta/
tur iſirmitas diſſenſiōis. et ſcat diabolū:q̄
mltos robuſtos eneruat:ꝛ mltos pacificos
ad diſſenſiōeȝ ꝑuocat. Tūc ḡ Judith caput
Holofernis amputauit: qn̄ b. ꝟgo diabolo
dn̄ium abſtulit. Itē ita eſt ſibi acſi videret
clauū ꝛ malleū q̄ excerebraret̄. de q̄ in figura
dr̄. Judic.iiij. Siniſtraȝ manū miſit Jabel
ad clauū ꝛ:dexterā ad malleū temp⁹ Ziȝare
valde ꝑforans. ¶ Scd̄m dico q̄ iſta ſaluta/ N
tatio eſt btiſſime ꝟgini valde gratioſa. cū ei
eā audit valde gratioſe recipit. q: in ea reci/
tantur ſex ꝑuilegia q̄ ipa habuit. Primū ē:
q: ipa fuit ſpeculū tot⁹ mūdi:iux̄ ill d̄ Sap.
vij. Cādor ē luc̄ eīne et ſpeculū ſine macla.
et h̄ notat̄ cū dr̄: Aue.i.ſine ve alicui⁹ culpe.
vt ſ. dictū eſt. Scd̄m ē q̄ ipa ē lucerna ciui
tat̄ ſupne. qd̄ notat̄ cū dr̄: Maria. q̄ interp̄
tat̄ illūinatrix. vn̄ illō q̄d dr̄ de dn̄o nr̄o ieſu
chr̄o Apoc.xxj.ſ. Lucerna ei⁹ ē agn⁹:pōt dici
de ipa b. ꝟgie. Sic em̄ i celeſti pallatio chrs
eſt ſic ſol:ita b. ꝟgo ē ſic luna. et iō Ber. inq̄t
Marie p̄ntia tot⁹ illūinat̄ orbis:adeo vt et
ipa ſupna ciuitas clari⁹ rutilet ꝟginee lāpa/
dis illuſtrata fulgorib⁹. Tertiū eſt q̄ ipa eſt
aq̄duct⁹ celeſt̄ gr̄e. ſic hr̄ Ecci.xxiiij. qd̄ nota
tur cū dr̄ gr̄a plena. vn̄ Ber. h̄ affirmans ait
Proptea generi hūano fluenta gr̄e defuerūt:
q: nōdū int̄ceſſerat aq̄duct⁹. Quartū eſt q̄
ipa fuit thalā⁹ regꝰ glie:i q̄ nouē mēſib⁹ req̄
euit:ꝛ de q̄ ꝑceſſit tāq̄ȝ ſpōſ⁹ ꝑcedens d̄ tha/
lamo ſuo. pſ.xviij. ꝛ h̄ notat̄ cū ei dr̄: dn̄s te/
cū. Quītū ē q̄ ipa ē facta receptaculū bn̄di/
ctiōis eīne. qd̄ notat̄ cū dr̄:bn̄dicta tu i mlie
rib⁹. Eua em̄ icurrit maledictioneȝ:ipa ꝟo
attulit bn̄dictionē. vn̄ Aug. inq̄t. Maledi/
ctio eue i bn̄dictōeȝ mutat̄ Marie. Sextū ē
q̄ ē mēſa refectōis ſupne. qd̄ notat̄ cū dr̄:bn̄
dict⁹ fruct⁹ vētrꝰ tui. Iſtū ei bn̄dictū fructū
vētrꝰ ſui dat nob̄ ad comedēdū ꝛ bibēdū. vn̄
ait Cañ.v. Comedite ꝛ bibite amici:ꝛ iebri/
amini chariſſimi. dat ēt ſeipam nob̄ ad mā/
ducādū ꝑ deuotionem. vn̄ inq̄t Ecci.xxiiij.
Qui me edūt adhuc eſurient: ꝛ q̄ bibūt me
adhuc ſitiēt. ¶ Tertio dico q̄ ſalutatio iſta O
eſt nob̄ valde fructuoſa: q: libat a ꝯfuſione
eīna ꝛ ꝑſuat a culpa:ac dignos fac̄ vita et/
na. Un̄ ipſa ꝟgo btiſſima inquit Ecci.xxiiij.
Qui audit me nō cōfundet̄. Ecce ꝑmū. et q̄
opant̄ in me n̄ peccabūt. Ecce ſcd̄m. ꝛ q̄ elu/
cidāt me vitā eīnā hebūt Ecce tertiū. Iſta
āt regina lȝ ſit tānobil̄ ꝛ alta q̄ nō p̄t digne
laudari a nob̄ ꝑꝑt̄ ſuā ſblimitatē:ē tn̄ tāhūil̄
ꝛ pia q̄ laudes nr̄as libent̄ recipit ꝑꝑt̄ ſuam
benignitatem. Quapropt̄ eā oēs ſalutare et
laudare debem⁹. iō illō q̄d deo dr̄ Ecci.xliij.
poſſum⁹ d̄ ipa dn̄a nr̄a dicere. ſ. Bn̄dicētes
eā exaltate q̄ntū poteſtꝭ:maior ei ē oī laude.
Null⁹ em̄ ſufficient̄ laudare pōt illā quā ſic
hūilit̄ ſalutauit angel⁹:quā ſic ſinglarit̄ ele
git pr̄ eīn⁹:iux̄ illō pſ. Elegit eā de⁹ ꝛ p̄elegit

eā. quā ſic reuerent᷑ honorauit fili⁹: iux̄ illud Lu. ij. Et erat ſubdit⁹ ill'. cui ſic total'r ſe cō-miſit ſpūſſctūs: iux̄ illō Luc. j. Spūſſctūs ſupueniet in te. quā ſic vniuerſal'r adorat et collaudat tot⁹ mōs. Vñ ipa ait vbi ſ̄. Ecce eñ ex h̄ brām me dicēt oēs generatōes. Rogemus ḡ ipam ỽginē brām vt nob grāz im⁹petrare dignet᷑ a filio ſuo: q̄ ſic eam bñdicamus in h̄ ſeclo: vt poſtmodū cū illa benedicta eſſe mereamur in futuro Amen.

Incipit ſexta ps huius Sermonarij q̄d Mariale appellat᷑: in q̄ tractat᷑ de bñdicte ỽgis Marie Viſitatiōe. Sermo. I.

A Quare ỽgo abijt i mōtana

Exurgens Maria abijt in montana. Luc. j. Quinqꝫ de cauſ᷑ btiſſima virgo poſt angelicā ſalutatiōem abijt in montana ad ſalutandū Helizabet. Pmo ꝓpt᷑ pietatē. pietas ei ipaz ad h̄ induxit. Qd i ſpū ꝓuidit Salomō Cañ. iij. di. Que eſt iſta q̄ aſcēdit ꝑ deſtū ſicut virgula fumi ex aromatib⁹ myrrhe ⁊ thurꝭ: ⁊ vniuerſi pulue꞉ pigmētarij. Fuit naqꝫ b. ỽgo virgula. i. flexibil' ad pietatē: quā etſi habuit ad oēs vniuerſal'r: ꝑticularit᷑ tñ et precipue exercuit eam circa Helizabet. Dr autē: ex aromatib⁹. q꞉ fuit plena odorib⁹ oīm grāꝝ. nec mirꝝ. q̄a vt ait Oraci⁹ li. j. epl'aꝝ: epl'a. ij. Quo ſemel ē imbuta recēs ſuabit odorē Teſta diu. Vas eñ qd a pncipio ſue nature fuit repletuꝫ aliq̄ bono odore: ſeruabit diu odorē illū. et ſic ỽgo ab exordio ſue ꝯceptiōis plēa deo: i q̄ ſūt oēs ỽtutes: remāſit ſꝑ oīm aromatizātium ỽtutū odorib⁹ reſpſa: iux̄ illō ꝓuerbioꝝ. Qd noua teſta capit iueterata ſapit. Addit᷑ aūt: vniuerſi pulueris pigmētarij. q꞉ oēs grās q̄s alij ſcti habuerūt ꝑticl'arit᷑ ipa habuit vl'r. Scdo eā viſitauit ꝓpt᷑ ſctitatē. Maria eñ venit ad Eliſabeth: ⁊ chr̄s ad Joanē vt ipm ſctificaret: ſic̄ etiā poſtea venit ad baptiſmū Joānis vt eū ſctificaret: vt inq̄t Amb. ſuper Lu. vñ Petr⁹ Rauen. i q̄dā ſer. ſic ait. Idcirco ēt maria p⁹ ꝯceptū ad Eliſabeth ꝓꝑat q꞉ chr̄s q̄ i vēo ſuo erat: ioānēꝫ adhuc ꝑuulū in vētre mr̄is poſitū ſctificare feſtiat. Hec ille. Hec ille. Tertio eā viſitauit ꝓpt᷑ ꝯgratulatione ⁊ officioſitatē: vñ Amb. i occurrētꝭ di ei Domel'. inq̄t. Morale ē oib⁹ vt q̄ fidē exigūt fidē aſtruāt. ⁊ iō cū angel⁹ abſcōdita nūciarꝫ: vt fides aſtrueret᷑ exemplo ſenioꝝ feie ſterilíſqꝫ ꝯceptū marie ỽgi nūciauit: vt poſſibile dō oē qd ei placuerit aſſereret. Ubi aūt h̄ audiuit maria ñ q̄ſi icredula d̄ oracl'o: nec q̄ſi dubitās d̄ exēplo: ſed q̄ſi leta ꝓ voto: religioſa ꝓ officio: feſtina ꝓ gaudio in mōtana ꝑrexit. Quarto viſitauit eā ꝓpt᷑ impellētem charitatē ſiue ꝓpter ſpūſſcti grāz eleuātē. vñ Amb. vbi ſ̄. ait. Quo eñ iā deo plēa niſi ād ſuꝑiora ỽgo cū feſtiatiōe ꝯſcēderet. neſcit eñ tarda molimina ſpūſſcti grā. De h̄ etiā Pe. rauen. vbi ſ̄. ait. Accepto igit᷑ conſenſu ỽgis vt ſine virili ſemine ꝯciperet dei filiū: diſceſſit āgel⁹ ab ea: viſū vtriqꝫ ſubtrahēdo: ñ famulatū: atqꝫ celeſtia petit. quem ỽgo ſeq̄t᷑ dū in mōtana ꝓgredit᷑: Inſuꝑ plane ⁊ vltra angelus grā ſuꝑueniēte ꝑuenit. Eſt ḡ nimiꝝ ⁊ in angel' charitas: q̄ ſuꝑeniuit i maria. Hec ille. Quito viſitauit eā ꝓpt᷑ hūilitatē. Eādē eñ hūilitateꝫ quā angelo maria exhibuerat di. Ecce ancilla: hoib⁹ ēt exhibere curabat. et iō feſtinanter abijt i mōtana ⁊ Zacharie domū itrauit vt Eliſabeth viſitaret: ac ꝓgnāti vetule iuuēcula miſtraret. vñ Amb. vbi ſ̄. ait. Didiciſtꝭ ỽgies pudorē marie: diſcite hūilitatē: venit ꝓpinq̄ ad ꝓximū: iunioꝛ ad ſenioꝛē. nec ſolū venit: ſꝫ etiā ꝑoꝛ ſalutauit. Decet eñ vt q̄nto caſtioꝛ ỽgo ſit tanto hūilioꝛ: nouerit deferre ſeniorib⁹: ſit mgr̄a hūilitatꝭ in q̄ ē ꝓfeſſio caſtitatꝭ: ē ⁊ cā pietatꝭ: eſt etiā noꝛma doctrine. Lōtuendū eſt eñ q꞉ ſuꝑioꝛ venit ad inferiorē vt iferioꝛ adiuuet᷑: maria ad Eliſabeth: chr̄s ad Joānē. Hec Amb. Hāc etiā cāꝫ viſitādi affirmat Aug. i q̄dā ſer. di. Deniqꝫ i mōtana cū feſtinatōe ỽgo abijt: et eliſabeth ſalutata i ei⁹ miſterio q̄ſi mēſibus trib⁹ hūil'r ſtetit. Terti⁹ hic fuit ỽgis aſcenſus vt difficile rūpet᷑ triplex funiculus. Feruebat ſiq̄dē i q̄rēda grā charitas: ſplēdebat i carne ỽgitas: in obſeq̄o eminebat hūilitas. Hec ille. De q̄ viſitatōe ỽgiali tres ꝯſideratiōes facie⁹

Pria dicet᷑ lr̄al' expoſitōis.
Scda moralis inſtructiōis.
Tertia ꝑo virtualis aſcenſionis.

Pars pma h⁹ ſmōis q̄ dr̄ lr̄alis expoſitiōis

A

Narrat euāgeliū hodiernuꝫ Luc. j. deſcriptū: ꝙ maria exurgens. ſ. a q̄ete orationis et deuotiōis q̄ erat ꝓtēta oib⁹ ꝑꝑib⁹ ſuis: vt iq̄t Nico. d̄ ly. ſuꝑ h̄ ỽbo Abijt i mōtana. ꝓpriū ē nomē loci ſm q̄ſdaꝫ. q̄a loc⁹ i q̄ māebat Zacharias erat altioꝛ galilea a q̄ receſſit maria: diſtās circa. lxxiiij. miliaria a domo Zacharie: q̄ erat ꝓpe hierl'm circa q̄ttuoꝛ miliaria. Theophil⁹ āt expoſitoꝛ ait Propt᷑ h̄ āt abijt i mōtana: q꞉ Zacharias i mōtāis hītabat: cū feſtinatione. qd exponit Nico. d̄ Ly. eā feciſſe vt oñderet ꝙ ỽgo nō dꝫ morari i loco publico: nec ibi ꝯhere colloq̄a. Orige. aūt dt. Jeſ⁹ q̄ in vēo illi⁹ erat feſtiabat adhuc in ventre mr̄is Joānē poſitū ſcificare. Ut abijt ad viſitādā Helizabet cū feſtiatōe. q꞉ op⁹ bonū q̄nto fit citi⁹: tāto ētno regi ē grāti⁹: iux̄ illō ꝓuer. xxij. Vidiſti hoiem velocē in ope ſuo: corā regib⁹ ſtabit. Dicit᷑ enim ꝙ qui cito dat bis dat: vt

Poſtilla euāgelij.

no. in. §. itē ſi ille. inſti. ꝺ fideiuſ. ⁊ i. §. pl⁹ āt.
inſti. ꝺ acti. Et ſalutauit Heliſabet. q̄d fecit
ſm̄ Nico. ꝺ ly. tū q꞉ erat hūilliſſima. tū q꞉ erat
iunioꝛ: ideo p̄us eā ſalutauit: foꝛte dicēs illi
Pax tibi. ſic dixit poſtea fili⁹ eius diſcipl'is:
Pax vob. Jo. xx. ⁊ Lu. xxiiij. q꞉ etiā ad eius
obſequiū venerat: ideo p̄oꝛ eā ſalutauit. Et
factū eſt vt audiuit ſalutatiōe꞉ Marie He-
liſabet ⁊c. q̄d exponens Amb. vbi ſ. ait Cito
aūt euēt⁹ Marie ⁊ p̄ſītie dn̄ice bn̄ficia decla
rant̄. Nā ſeq̄t̄. Et factū ē vt audiuit ſaluta-
tionē Marie Heliſabet, exultauit infans i
vt̄o ei⁹. Uide diſtinctiōe꞉ ſingloꝝ q꞉ v̄boꝝ p-
p̄etates. vocē p̄oꝛ Heliſabet audiuit: ſ꞉ Jo.
p̄oꝛ grā꞉ ſenſit: illa nature oꝛdine: hic exulta
uit rōne myſterij. illa Marie: iſte dn̄i ſenſit
aduētū. Grec⁹ v̄o expoſitoꝛ ſup̄ Lu. ꝺt. Pro
pheta em̄ parēte acuti⁹ videt ⁊ audit: ſalutat
q꞉ p̄phetatū. ſed qm̄ v̄bis n̄ poterat: ſaltat in
vtero: q̄d maximū exiſtit in gaudio. q̄s vnq꞉
nouit tripudiū natiuitate antiqui⁹? inſinua
uit grā q̄ nature īgta extiterāt. recluſus ven
tre miles agnit dn̄m ac regē oꝛtuꝝ: ventris
tegmie n̄ obſtāte myſtice viſiōi. īſpexit nāq꞉
nō palpebꝛis ſed ſpū. Orige. āt inq̄t. Nō an-
tea replet⁹ fuerat ſpū: donec aſſiſteret q̄ chr̄m
gerebat i vt̄o. tūc aūt ⁊ ſpū erat plen⁹ ⁊ reſa-
lutabat in parēte. vn̄ ſeq̄t̄. Et repleta ſpūſctō
Heliſabet: exclamauit voce mag̃ ꝺi. Bn̄di-
cta tu inē m̄lieres. Cui⁹ rōne꞉ aſſigt̄ Orige.
ꝺi. Nulla em̄ vnq꞉ tāte fuit grē p̄ticeps aut
eē potit. vni⁹ ei diuini germis parēs ē vnica.
Beda v̄o ꝺt. Eadē aūt voce ab Heliſabet q̄
a Gabꝛiele bn̄dicit̄: q̄ten⁹ ⁊ āgelis ⁊ hoibꝫ ve
nerāda mōſtret̄. Theophil⁹ v̄o addit. Oꝛ āt
alie ſctē m̄lieres fuerūt q̄ tn̄ genuerūt filios
pctō inq̄natos: adiūgit. et bn̄dict⁹ fruct⁹ ven
tris tui. Orige. etiā inq̄t. Fructū aūt vētr꞉ ꝺi
genitric꞉ dn̄m dixit. q꞉ neq̄q꞉ ex viro: ſed ex
ſola Maria p̄ceſſit. Nā q̄ ſemē ſūpſerit a pa
tribꝫ, fruct⁹ coꝝ exiſtūt. Seuer⁹ v̄o ait. In q̄
p̄te emergit Eutic꞉ redargutio dū fruct⁹ vē-
tris chr̄s aſſerit̄. Ois em̄ fruct⁹ eſt eiuſdē na
ture cū plāta. Un̄ ⁊ v̄ginē relinquit̄ eiuſde꞉
fuiſſe nature cū ſcđo Adā q̄ tollit pctā mōi.
Sed ⁊ q̄ phantaſticā opinionē de carne chr̄i
confingunt: in vero dei genitricis partu eru
beſcant. nā ipe fruct⁹ ex ip̄a ſubſtātia p̄cedit
arboꝛis. Ubi ſunt etiā dicētes q̄ſi p̄ aq̄ ductū
chr̄m tranſiſſe p̄ v̄ginem. Aduertāt ex dictis
Heliſabet quā repleuit ſpūſſctūs chr̄m fru
ctū ventr꞉. Hec ille. Sequit̄. Un̄ h̄ mihi vt
veniat mr̄ dn̄i mei ad me. Iſta āt (vt ait Ni
co. de Ly.) nō poterat ſcire Heliſabet niſi p̄
reuelatiōem ſpūſſcti. Sup̄ q̄bꝫ v̄bis inquit
Amb. vbi ſ. Nō q̄ſi ignoꝛās dixit: ſcit em̄ eē
ſciſpūs grām ⁊ opationē vt mater dn̄i ma-
trē p̄phete ad p̄fectū ſui pignoꝛis ſalutet. ſed

q̄ſi non hūani hoc meriti ſed diuine grē mu
nus eſſe cognoſcat ita ꝺt. Orige. etiā ait. Lo-
quenit aūt hoc dicēs cū filio. Nā ⁊ Joānes in-
dignū ſe ſentiebat aduentu chr̄i ad ip̄m. Di
uina aūt p̄miſſio duxerat Mariā ad Heli-
ſabet: vt Joānis teſtimoniū ab vtero p̄ueni
ret ad dn̄m. Tūc em̄ Joānē dn̄s in p̄phetam
p̄ſtituit. Hec ille. Qui itex ait. Uenerat aūt
mr̄ dn̄i viſura Heliſabet miraculoſum p̄ce-
ptū quē retulerat angelus: vt p̄ hoc ſequat̄
credulitas potioꝛis ad v̄ginē manaturi. Et
ad hanc fidē facit ſmo Heliſabet dicentis:
Et brā que credidiſti: qm̄ p̄ficient̄ in te q̄ di-
cta ſunt tibi a dn̄o. Ubi Amb. inq̄t. Uides
mīme dubitaſſe Mariā: ſed credidiſſe: ⁊ iō
fructū fidei p̄ſecutā. Beda v̄o inq̄t. Nec mi-
rū ſi dn̄s redēptur⁹ mōm, opatione ſuā īcho
auit a mr̄e: vt p̄ quā ſalus oibꝫ parabat̄: ea-
dem p̄ſona fructū ſalut꞉ hauriret ex pigno-
re. Amb. aūt ſup̄ Lu. ꝺt. Sed ⁊ vos bti q̄ au
diſtis et credidiſt꞉. Quecunq꞉ em̄ crediderit
aīa: ⁊ p̄cipit ⁊ generat ꝺi v̄bū: ⁊ op̄a ei⁹ agno
ſcit. Beda v̄o addit. Ois aūt ania q̄ v̄bū ꝺi
mēte p̄cipit: v̄tutū ſtatim celſa cacumia gre
ſu p̄ſcendit amoꝛis: q̄tin⁹ ciuitatē iuda. i. cō-
feſſionis ⁊ laudis arcē penetrare: et vſq꞉ ad
p̄fectionem fidei: ſpei: ⁊ charitatis q̄ſi tribꝫ i
ea menſibꝫ valeat cōmoꝛari. Grego. aūt ſup̄
Ezech. ꝺt. Simul ⁊ de p̄terito ⁊ de p̄nti ⁊ de
futuro p̄ p̄phetie ſpūm Heliſabet tacta eſt: q̄
⁊ eam p̄miſſionibꝫ angeli credidiſſe cogno-
uit. et matrē nominās: q꞉ redēptoꝛē humani
gener꞉ in vtero poꝛtaret intellexit. Et cū oia
p̄ficienda p̄diceret: quid etiā de futuro ſeq̄-
ret̄ aſpexit. Hec ille. Dicit aūt Amb. ⁊ Ber.
ſup̄ Lu. q̄ꝛ cum in p̄mo aduētu v̄ginis ex ſa-
lutatione eius tantū vtilitatis ſenſerit btūs
Joānes ⁊ mater ei⁹: p̄fecto cōſtat eos m̄ltū
p̄feciſſe ex diuturna ei⁹ manſiōe. ſ. p̄ tres mē
ſes q̄bus moꝛa꞉ traxit in domo Heliſabet.
Quia v̄o dicit euāgeliū q̄ꝛ exultauit Joānes
in vtero matr꞉: eſt Sciendū q̄ꝛ eſt differētia
inter gaudere ⁊ exultare. quia gaudere eſt i
anio letari. Exultare aūt eſt oſtēdere gaudi-
um aliq̄ ſig̃ extrinſeco ⁊ manifeſto. Et ſi q̄rat̄
Quod fuit h̄ ſignū: Rn̄det̄ q̄ꝛ vt dicūt phy-
ſici: maxime Auicēna. xxi. tertij. ca. de gene-
ratione embꝛiōis. filius exiſtēs in vtero ma-
tris tenet terga ſeu ſpatulas v̄ſus vētrē ma-
tris: faciē v̄o verſus terga ⁊ ſpatulas matr꞉.
Cū igit̄ btiſſima v̄go ſalutaret ⁊ dulcit̄ am-
plexaret̄ ſcām Heliſabet: ſtatim b. Joānes
v̄tit faciē v̄ſus ventrē mr̄is ſue: ⁊ genibꝫ fle
xis adoꝛauit chr̄m exn̄tem in vtero v̄gis bn̄-
dicte: q̄ſi q̄rēs amplexari chr̄m: ſic mr̄ chꝛiſti
amplexata erat mr̄e꞉ ei⁹. Nō ei diſtabat nec
ſepabat̄ a chr̄o niſi p̄ tenuē vētr꞉ parietē. Sa
uiſus eſt g̃ Joānes nō ſolū interi⁹ in anio ex

Differūt gaudere ⁊ exultare.

pñtia ſaluatoris ꝛ matris ei⁹: ſed etiā tali ſi-
gno mirabili voluit indicibilē exultatiōez ſu
am demōſtrare.

Pars.II.hui⁹ ſermonis q̄ dicit̄ moralis
inſtructionis.

C Que exē plo Ma rie facere debem⁹ — IN occurrēti euāgelio dicūt̄ octo de
btā v̄gie: q̄ ꝛ nos ei⁹ imitatiōe debē⁹
facere. Prio q̄ exurrexerit ſtatī p⁹
cōceptiōem filij dei: vt nos iſtrueret
q̄ ſtatim q̄n ꝯcepim⁹ ꝓpoſitū bonū ꝛ ſalubre
(iux̄ illō Eſa.xxvj. A facie tua ꝯcepim⁹ ꝛ q̄ſi
ꝑturiuim⁹ ſpm̄ ſalutꝭ) debē⁹ exurgere a ſen-
ſualitatib⁹ ꝛ pctīs ꝛ a torpore acidie. iux̄ cō-
ſiliū ꝓphe Eſa.lij.di. Cōſurge ꝯſurge indue-
re fortitudie tua ſion. et Pauli Ephe.v.exo-
rantꝭ ꝛ di. Surge q̄ dormis ꝛ exurge a mor
tuis: ꝛ illuminabit te chr̄s. et Prouer.vj. ait
Salomō. Vſq̄ q̄ piger dormis: q̄n exurges
D a ſomno? ¶ Scdo d̄r q̄ abijt .ſ. a galilea: q̄ i-
terp̄tat̄ rota vel volubilis: vt nos inſtrueret
diſcedere ab amore ꝛ affectiōe rez̄ mūdana-
rū volubiliū: ſm̄ cōſiliū ꝓphe.ij.di. Surgite
ꝛ ite q̄ nō hēbitꝭ h̄ reqem. Vel vt inſtrueret
nos ſtatī ꝯcepto ꝓpoſito bono abire ad illō
in op⁹ ꝑducēdū: iux̄ illō Joā.v. Surge tolle
E grabatū tuū ꝛ ambula. ¶ Tertio addit̄: cū
feſtinatiōe: vt inſtrueret nos debere eē feruē
tes ꝛ veloces ad bn̄ opandū: ꝛ ad currēdam
viā diuioz̄ p̄ceptoz̄: vt dicere deo valeam⁹
cū ꝓpha. Viā mādatoz̄ tuoz̄ cucurri cū di-
lataſti cor meū. De q̄ via etiā ꝓuer.iiij. inq̄t
de⁹. Viā ſapie mōſtrabo tibi: ꝛ ducā te p ſe-
mitas eq̄tatꝭ: q̄s cū igreſſus fuerꝭ n̄ arctabū
tur greſſus tui: ꝛ currēs n̄ hēbis offendicu-
lū. Beda v̄o d̄r. Feſtinātēr ire ē nō pedū gre
ſus accelerare: ſed in fide ſp̄ ac v̄tute ꝓficere.
Itē h̄ egit vt nos inſtrueret ſine mora ꝛ feſti-
nant̄ ꝯuerti ad pniaz. iux̄ illō Eccl.v. Ne tar
des ꝯuerti ad dn̄m: ꝛ ne differas d̄ die i diē.
Sic ḡ Maria feſtinauit: ita ꝛ nos debem⁹
feſtinare ad bona opa accelerādo. ꝛ q̄cq̄d bo
ni agere valē⁹ inſtant̄ opando. iux̄ illō Eccl.
ix. Qđcūq̄ pōt facere man⁹ tua inſtant̄ opa-
re: q̄r nec op⁹ nec rō nec ſcia nec ſapiētia erit
apō inferos q̄ tu ꝓperas. Ait em̄ Chryſ. in q̄
dā ſer. Nihil ē qđ vitā nr̄am ita valeat euer
tere vt opez̄ actiōez diſſimulare ſemp q̄ dif
ferre. ſepe em̄ illud oīb⁹ nos bonis fecit exci-
Bonum de re nō ēdif ferendū — dere. Hec ille. Vn̄ dixerūt aliq̄ ſapientes q̄
bonū op⁹ nunq̄ eſt differendū: ne forte aliq̄
caſu ſupueniēte impediat̄: iuxta illō Lucani
in p̄mo. Tolle moras ſp̄ nocuit differre pa-
ratꝭ. Et iō Cato moral' in ſuis documentis
ait. Rē tibi quā noſcꝭ aptam dimittere noli:
Ne rurſus q̄ras q̄ iā neglexeras añ. Et Ora
ti⁹ in epl'is inq̄t. Tu quācūq̄ de⁹ tibi fortu-
nauerit horā Grata ſume manu: nec dulcia
differ in horā. et Proſper in li. epigrā. cani t

Quid iuuat in lōgum cās ꝑducere morbi?
Cur dubium expectat cras hodierna ſalus.
Marcialis v̄o ait. Viuēdi recte fatu⁹ ꝓcra-
ſtinat horā. et Ouid.i.j. de remedio amoris
exhortat̄ di. Sꝫ ꝓpera: nec te vēturas differ
in horas. Qui nō eſt hodie: cras min⁹ aptus
erit. et ibidē. Vidi ego q̄ p̄mo fuerat ſanabi
le vuln⁹: Dilatū lōge dāna tuliſſe more. Di-
cūt aūt p̄dicti ſapiētes q̄ malum ſp̄ differri
debet. ſi forte aliq̄s caſus ſupueniēs ipediat F
ei⁹ ꝑpetratiōem. ¶ Quarto addit̄: in mōta Celeſtib⁹
na. vt nos iſtrueret aſcēdere ad vite altitu- appropin
dinē: appetēdo celeſtia ꝛ appropinq̄ndo ad ea q̄re iube
ſuādo ꝯſiliū angeli q̄d dedit Loth Geñ.xix mur.
ca.di. Ne ſtes in oī loco circa regionē: ſed in
mōte ſaluū te fac: vt v̄ificet̄ de vnoq̄ꝫ noſtrū
illō pſ. Aſceſiōes in corde ſuo diſpoſuit i val
le lachrymaz̄ in loco quē poſuit. Etem̄ bn̄di
ctionē dabit legiſlator: ibūt de v̄tute in v̄tu-
tē: videbit̄ de⁹ deoz̄ i ſion. Abijt q̄ꝫ i mōtana
vt oñderet q̄ lꝫ via v̄tutū ſit difficil'.ij. Eth.
tn̄ nō dꝫ hō rōne difficultatꝭ deſiſtere: ſic nec
illa ceſſauit ab aſcēſu mōtano: incedēdo per
viā ſaxoſam ꝛ arduā: ꝛ pedeſter ambulādo.
Ad adq̄rēdas em̄ v̄tutes nō ſine labore ꝑue
nit̄: ſic nec ad montana ſine difficultate aſcē
dit̄. Vn̄ metrice d̄r. Abſq̄ labore graui non
pñt magna pari. In h̄ etiā labore quē ſuſti-
nuit btā v̄go aſcendēdo p hāc viā difficilem
oñdit nob̄ verā eſſe illā Senece ſniam in.ij.
li. de ira dicentꝭ: Nihil eſt tā difficile ꝛ ardu-
um q̄d nō hūana mens vincat. Et ideo lꝫ ve
rū ſit qđ ait impator in. §. ſancim⁹. in aut̄. d̄
mona. ſ. q̄ nō facilis eſt vite mutatio: ſed cū
magno fit anī labore. Nos tn̄ ſciētes q̄ ani-
mus oīa vincit: atq̄ꝫ etiā vires corp⁹ h̄re fa-
cit: ſm̄ ſniam Ouidij in.ij. de pōto: debem⁹
ꝓficiſci p viā altā q̄ ducit ad vitā Mat.vij.
ſcꝫ p viā v̄tutꝭ: q̄ eſt ardua. et nō ire p viā fa-
cilē q̄ deſcendit ad infernū. vt inq̄t Virgili⁹
vj. Eneiđ. in pſona Sibylle d. Facilis deſcē G
ſus auerni ꝛc. ¶ Quinto addit̄: in ciuitate Pctā cō
Juda. Judas aūt cōfitēs interp̄tat̄: vt nos fiteri do-
inſtrueret ad ꝯfitenda pctā noſtra ꝛ diuul- cemur.
gandas diuias laudes. maxīe eundo ad ec-
cleſias: ad p̄dicatiōes ꝛ miſſas: ac alia diui-
na officia. Vel abijt in ciuitatē Juda: vt nos
inſtrueret ad intrādū clauſtrū regularꝭ ob-
ſeruātie: q̄d eſt ciuitas cōfitentiū pctā: ꝛ lau
des deo canētiū. De q̄ ciuitate exponi mora-
lit̄ pōt illō Eccl.x. Labor ſtultoz̄ affligit eos H
q̄ neſciunt in vrbē pgere. ¶ Sexto addit̄: in Non ſeq̄
domū Zacharie: vt nos inſtrueret non debe debem⁹
re ſeq̄ cogitationes vanas: ſed ſemp memo- cogitati-
res eſſe mandatoz̄ dei ad faciendū ea: iuxta ones va-
illud Num.xv. Memores p̄ceptoz̄ dn̄i fa nas
ciunt ea. Zacharias em̄ memor dn̄i interp̄e
tatur. Intrauit etiam in domum Zacharie

vt ſeruiret Heliſabet: mr̄ regꝭ mr̄i militꝭ. In q̄ dedit nobꝭ exēplū hūilitatꝭ: vt ſeruem⁹ illō Mat. xx. Quicūqꝫ voluerit inť vos maioꝛ fi eri: erit veſter ſeruus. Qð faciebat Paul⁹ q̄ dicebat. j. ad Coꝛ. ix. Cū liber eſſem ex oibꝫ: oim me feci ſuū vt plures lucrifacerē. Hoc aūt pfectiſſime adimpleuit magr̄ hūilitatis dñs nr̄ Jeſus chrs q̄ de ſeipſo inq̄t Mat. xx Nō veni miſtrari: ſꝫ miſtrare. et Lu. xxij. di- cebat apl'is. Ego aūt in medio veſtꝝ ſū tan- q̄ꝫ q̄ miſtrat. Ob quā cām Papa vocat ſe ſer uum ſeruoꝝ dei: vt pꝫ in pemio decretali- um: ſexti ⁊ clemētinaꝝ. et ſilr̄ impatoꝛ codē reſpectu appellat ſe ſeruū. vt in. l. j. circa pn. C. de p. pto. afri. Jtē intrauit in domū Za- charie ſenis ⁊ muti: vt oſtēderet ꝙ fortioꝛes debent ire ad domos īfirmoꝝ: ⁊ ſani fratres vt īfirmis miſtrēt: ſeruādo cōſiliū Ecci. vij. dicētꝭ. Nō te pigeat viſitare īfirmos. ex hoc

I enī in dilectiōe firmaberꝭ. ¶ Septimo ad- dit. Et ſalutauit Helíſabet. vt nos inſtrue- ret in ſolo deo ſetitatē nr̄i deſiderij ⁊ ſpeꝫ no ſtrā collocare: vt poſſim⁹ dicere cū pꝑha illō pſ. lxxij. De⁹ coꝛdis nr̄i ⁊ ps nr̄a de⁹ in eťnū. Helíſabet nanqꝫ dei nr̄i ſetitas interpretať. Jtē ſalutauit Helíſabet: vt nos īſtrueret bo nū ꝓpoſitū ⁊ grām pcōceptā ꝓximis cōicare ſicut ip̄a fecit Helíſabet ⁊ puero ei⁹. Jtē ſa- lutauit Helíſabet pgnātē: vt nos inſtrueret debere ꝯgaudere de bono ꝓpoſito ab altero cepto. Quia ſcptū eſt Ecci. xlj. Erubeſce a ſa lutantibꝫ de ſilentio. Ve q̄ illis q̄ pregnātes ſpūalr̄ faciūt aboꝛtiri: ⁊ prauis cōſilijs ſuffo cant partū in vtero Scptū eſt enī Amos. j. Sup tribꝫ ſceleribꝫ filioꝝ Amon ⁊ ſup q̄tuoꝛ nō ꝯuertā eū: eoꝙ diſſecuerūt pgnātes Galaad. Jtē btā vgo intrauit domū ⁊ ſalu- tauit Helíſabet intꝰ in domo: vt oſtenderet ꝙ illi q̄ extra vagant indigni ſunt ei⁹ ſaluta- tione. qꝛ inq̄t dñs Mat. x. Nemīnē in via ſa lutaueritꝭ. Et Amos. v. dꝛ. In cūctꝭ q̄ foris ſunt dicet ve. Ambitioſi nāqꝫ amant ſaluta tiōes foꝛenſes. ſ. ſalutari in foꝛo: vt inq̄t dñs Mat. xxij. Eſau aūt qꝛ foris erat amiſit be nedictiōem paternā pmogeniture Gen. xx. Chryſ. aūt ſup Mat. inq̄t: ꝙ ideo viſitauit Helíſabet vt arcanū dei incarnatiōis myſte riū q̄d ꝓpalare nolebat: ip̄i Helíſabet cogna te ſue ſctē apiret: ⁊ ſil' cū ea ð accep̄tꝭ a dð bñ ficijs grās illi referret. Alijs ꝟo ñ manifeſta tur rōne quam Chryſ. vbi ſ. aſſignat dicēs. Celabat que ſupꝛa dicta ſunt in ſe virgo: nec cuiqꝫ hoim pādit. Nō enī credebat ab alijs poſſe fidem adhiberi mirādis relatibꝫ: imo magis putabat ſe pati cōuicia ſi diceret: q̄ſi volens ſcelus ꝓpꝛiū palliare. Grec⁹ ꝟo expoſi toꝛ ſup Lu. ait. Ad ſolā aūt refugit Helíſa- bet. ſic enī ꝯſueuerat ꝓpter cognatōem ⁊ ꝓpē certam hmōi ꝯiunctiōem. ¶ Octauo addit ꝙ manſit in domo Zacharie q̄ſi tribꝫ mēſi- bus: vt. ſ. nos inſtrueret pſeuerare in bonis opibꝫ ⁊ fugere hoim ꝯuerſatiōes q̄ debēt eui tari marie a ꝟgibꝫ ⁊ alijs iuuēculis mľieribꝫ Ait enī Hiero. in ſuo trāſitu. Ego puto ꝙ ſi cū viris femie habitauerint/viſcariū diabo-

K li nō deerit. ¶ Has aūt rōnes tāgēs Amb. i homel. occurrētꝭ dici inq̄t. Diſcite ⁊ vos ſctē mľieres ſedulitatē quā pgnātibꝫ debeatꝭ ex- hibere cognatꝭ. Maria q̄ ante ſola in itimis penetralibꝫ ꝟſabať: nō a publico ꝟgitatꝭ pu doꝛ: nō a ſtudio aſpitas mōtiū: nō ab officio ꝓlixitas itinerꝭ retardauit. In mōtana vir go cū feſtinatiōe: ꝟgo officij memoꝛ: iniurie imemoꝛ: affectu vigēte nō ſexu relicta pꝛexit domo. Diſcite ſacre ꝟgies ñ circūcurſare p alienas edes: ñ demoꝛari ī plateis: ñ aliq̄ ī publico miſcere ſmōes. Maria in domo ſe ra feſtinat ī publico māſit apð cognatā ſuā ⁊ tribꝫ mēſibꝫ. Etenī q̄ ꝓpē officiū venerat i- herebat officio. Māſit āt tribꝫ mēſibꝫ: nō ꝙ dom⁹ eā delectaret aliena. ſed qꝛ freq̄nti⁹ vi deri ī publico diſplicebat. Hec ille. Myſti- ce aūt p Mariā/q̄ ſtella marꝭ iterpťať/figu rať plat⁹: q̄ dꝫ cū ſubditꝭ māere tribꝫ mēſibꝫ ſcꝫ documētꝭ ībuēdo: exēpl' ꝯfoꝛtādo: ⁊ tpali bus fouēdo. Vñ Petro dictū fuit a dño Jo an. vl. ter: Paſce oues meas. Poſtea ꝟo de- bet reuerti in domū ſuā: ne ꝓpter aliena ne- gocia negligat ſua. iuxͣ illō Gen. xxx. Juſtū eſt vt aliqñ ꝓuideā domui mee.

Pars tertia hui⁹ ſermonis que dꝛ virtua lis aſcenſionis.

L

Exurget re dꝛ q̄s tripliciť

IN ſacra ſcptura dꝛ q̄s exurgere tri- pliciter. Aliqñ a ſomno culpe: vt di- ctū eſt in pte precedenti. vñ dicebat apl's ad Ro. xiij. Hoꝛa eſt iā nos ð ſomno ſurgere. In peccatꝭ enī ꝑmanēs dici tur doꝛmire. qꝛ ſicͭ ī ſomno doꝛmiēs nil me- ritoꝛij opis agit: q̄a vſus liberi arbitrij eſt li gat⁹: ita petōꝛ ī tali ſtatu lꝫ op⁹ agat ð gene- re bonoꝝ. nihil meret q̄ ad vitā eťnā ꝯſequē dā. Et ſicͭ doꝛmiēti ī ſomnis videť ſibi aliqñ hꝫe mľtas diuitias ⁊ delitias ⁊ ī eis gaude- re ſed euigilās ſe ill' vacuū videt ⁊ q̄ſi illuſū vñ triſtať: ita petōꝛi videť ꝙ iſta bona mūdi teneat ⁊ poſſideat: ⁊ dū ſperat ſe in eis ꝑma nere: ī moꝛte q̄ſi euigilat: ⁊ tūc cernit illa bo na fallacia fuiſſe ⁊ trāſitoꝛia ⁊ eis carere ſeu illa dimittere p moꝛtē. ſicqꝫ affligiť ⁊ mľtū doler. Vñ pſ. inq̄t. Doꝛmierūt ſomnū ſuū ⁊ nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in manibꝫ ſuis. Aliqñ aūt dꝛ exurgere penitēs in ſpe ve nie. Vñ ei q̄s de pctis ſuis pniam agit: dꝛ ſe- dere p humiliatiōeꝫ ſui. Nā ⁊ de moꝛe loq̄n di ē vt cū q̄s hūiliať dicať poſit⁹ ad ſedendū

paſſionis vocat ſeſſionẽ. dũ p̃ri ait. Tu cog/
nouiſti ſeſſionẽ meã. i. approbaſti: ⁊ gratam
habuiſti hũiliatiõem meã. Tali igit̃ hũilia/
to ⁊ ſedẽti i pnĩa dr̃: vt exurgat. ſ. ſpãdo ve/
niã peccõꝝ: ⁊ adiutoriũ grẽ ad bñ opanduꝫ.
Nã vt ait Amb. de pnĩa diſt. j. c. nemo. Ne/
mo põt digne agere pnĩaꝫ niſi q̃ ſpauerit ve/
niam. Vñ ipſis penitẽtib⁹ dr̃ p pha pſ. cxxvj
Surgite poſtq̃ꝫ ſederitis q̃ mãducatis panẽ
doloris. i. vos q̃ paſcimini dolore et lachry/
mis cõtritiõis: poſtq̃ꝫ ſederitis. i. hũiliaueritis
vos: ſurgite ad ſpem venie. Aliqñ vero dr̃
q̃s ſurgere ad pfectũ grẽ: eleuãdo ſe ad con/
tẽplandũ celeſtia ⁊ ad illa feſtinãdo. Et iſto
modo loquit̃ ſpũſſctũs anime a deo dilecte
Cañ. ij. ca. dicẽs. Surge ppera amica mea:
colũba mea: formoſa mea ⁊ veni. ſ. ad contẽ/
plationẽ ſupnoꝝ ⁊ pfectionẽ vtutũ. Iã enim
hyems. ſ. peccõꝝ tranſijt: imber. ſ. paſſionum
abijt ⁊ receſſit: flores. ſ. ſcõꝝ deſiderioꝝ ap/
paruerũt in terra nr̃a. i. in aĩa ſcã. Et iſto
tertio modo ſurrexit bñdicta virgo cuꝫ dr̃.
Exurgens Maria abijt in mõtana cũ feſti/
Multi⁹ natione. Unde dicere poſſum⁹ q̃ abijt Pri/
pr̃ abijt mo in mõtana diuinoꝝ. ſ. ſctiſſime trinitatis
maria in Nã tota trinitas in ea ſuas excellentiſſimas
mõtana. pprietates poſuit. Secũdo abijt in mõtana
angeloꝝ. Oẽs em̃ coꝝ dignitates et oĩa eo/
rũ miſteria ipſa vna ⁊ ſola in ſe cõphẽdit.
Tertio abijt in mõtana celoꝝ. q: recte ipſa
dr̃ celũ pp̃ter ſui amplitudinẽ. Habuit eniꝫ
amplũ affectũ ad diligẽdũ: amplũ vterũ ad
deũ concipiẽdũ: amplũ intellectũ ad cogno/
ſcendũ: et amplũ ſinũ ad cõpatiẽdũ. Quar/
to abijt in mõtana p̃triarcharum. Oẽs nãqꝫ
grãs ⁊ excellẽtias q̃s habuerũt p̃triarche q̃/
bus deo fuerũt accepti: mlto excellenti⁹ ha/
buit beata vgo. Quinto abijt in mõtana p/
phetaꝝ. Ipſi em̃ qñqꝫ pphetabant de p̃teri/
to: qñqꝫ de futuro: et qñqꝫ de p̃ñti occulto.
Sta aũtẽ vgo oĩb⁹ his modis excellẽtiſſime
pphetauit. Sexto abijt in mõtana femiaꝝ.
Omnes em̃ bñdictiões q̃s habuerunt dñe
veteris teſtamẽti ſparſim ⁊ ſingulatim: hec
vna virgo ſil' cõpleta eſt. Septimo abijt in
mõtana creaturaꝝ. ſ. recipiens in ſe oẽs pfe/
ctiões eaꝝ. Que oĩa (q: patẽt ex dictis i alijs
ſermonib⁹) breuitatis cã ptranſeo ad p̃ñs. ſo
lum intendens h̃ declarare quõ ipſa glorio/
ſa vgo aſcendit in montana vere hũilitatis:
fraterne charitatis: ⁊ cõtẽplatiue iocũditatis.
Quantũ ad p̃mũ. ſ. de vera hũilitate põt ex
poni illud Geñ. xix. In mõte ſaluum te fac.
Humili nã vt ait Gracian⁹ in. §. taciturnitas. de pe.
tas dicit di. j. Sine hũilitate nemini poteſt eſſe ſal⁹.
mons et Dicit̃ aũt hũilitas et vallis et mons diuerſis
vallis reſpectibus. Nam vallis dr̃ que eſt in imo.
Per humilitatẽ aũt habet̃ vera cognitio p/
prie vilitatis. Eſt em̃ hũilitas (vt ait Ber.)
virt⁹ q̃ hõ veriſſima ſui ipſi⁹ cognitõe ſibi vi
leſcit. Et ſm̃ hoc exponit̃ illõ Pſal. q̃ ait deo
Emittis fontes. ſ. gratiaꝝ: in cõuallib⁹. i. in
mẽtib⁹ hũiliũ. Mons vo dr̃ hũilitas inq̃n/
tũ p eã eleuat̃ mens ad cognitiõem dei ⁊ ali/
arũ virtutũ: ⁊ demũ exaltat̃ in celum. q: qui
ſe humiliat exaltabit̃ Matt. xiij. Et ſm̃ hoc
Anſ. in li. de ſilitudinib⁹ aſſimilat eã monti
ad quẽ aſcendit̃ ſeptẽ gradib⁹. Exurgẽs igit̃
Maria aſcẽdit hũc mõtẽ vere hũilitatis: et
viſitauit Heliſabet ſe hũiliando inferiori: p/
gens regina ad vaſallũ: dña ad ancillã: ma/
ter dñi ad matrẽ ſeruuli. Qð intelligẽs He/
liſabet viſitata ⁊ a ſpũſctõ edocta: exclama/
uit voce magna. Qð exponẽs Ber. ait. Nõ
tã clamoroſa q̃ꝫ deuota. Deuotio em̃ clamor
eſt. Nã Exo. xiiij. Moyſes. et Dañ. xiij. Su
ſanna. et. j. Reg. j. Anna/ſine voce clamaue
runt. vñ nõ clamor ſed amor clamat i aures
dĩ. Exclamauit aũt. i. ex pleno clamauit. Re
pleta em̃ ſpũſctõ Heliſabet tacere nõ potu/
it. Nã ex abũdantia cordis os loquit̃ Mat.
xij. Dixit aũt: Unde. i. q̃ iuſticia vl' q̃b⁹ meis
factis vel meritis accidit hoc mihi ſterili ſeni
ac maledicte vt veniat mater dñi mei virgo
fecũda: iuuenis: ac bñdicta ad me: ⁊ nõ ego
ad illã dñam ⁊ reginã meam. Et ita exponit
btũs Amb. in q̃dã Homel. ¶ Scdõ beata M
vgo aſcẽdit in mõtana fraterne charitatis. Chari/
Charitas em̃ dr̃ mons ille de q̃ inq̃t ppheta tas dicit̃
pſ. xlvij. Mons dei mons pinguis: mõs in mons
q̃ bñplacitũ eſt deo hitare i eo. De⁹ nãqꝫ cha
ritas eſt. j. Ioã. iiij. Et trãſſũptiue in c. abijt.
xj. q. iij. Per iſtũ igit̃ montẽ aſcendit btiſſi/
ma virgo vt ſalutaret Heliſabet: quo eã cõ/
ſolaret̃ de donis a deo receptis: ⁊ illã a vecun
die pena libaret. Ut ei dr̃ Lu. j. Erubeſcebat
Heliſabet ſe grauidaꝫ repiri in ſenectute: et
carnalib⁹ actib⁹ opam dediſſe: ⁊ ideo occul/
tabat ſe. ſed ꝯfortata ex verbis beate vginis
q̃ prius verecundabat̃ ſe eſſe grauidã: poſtea i
dño gl'iabat̃ ſe pphetam ⁊ plus q̃ꝫ pphetã cõ
cepiſſe: vt inq̃t Amb. vbi ſ. Aſcendit ĝ regi/
na celi ſup iſtũ montẽ charitatis: vt ſua ſan/
ctiſſima ſalutatiõe ſpũſctõ repleri faceret be
atũ Ioannẽ ⁊ matrẽ eius. Vñ dr̃ in euãgelio
hodierno. Et factũ eſt vt audiuit ſalutatiõeꝫ
Marie Heliſabet: exultauit infans in vte/
ro eius. Et ſic ſpũmſanctum recepit virtute
vbi virginei. et p ipm ſpũmſctm̃ baptizat⁹ ẽ
⁊ ab originali peccõ mũdatus eſt: vt inq̃t Pe
trus Damian⁹ in q̃dam ſermone. Qua reple
tione ſpũſſancti ſentiens beatus Ioannes fi
liũ dei venire ad ſe: p̃ gaudio in matris vtero
tripudiauit: et motu ſalutauit quẽ voce nõ
potuit. Exultauit em̃ quaſi geſtiens ſaluta/
re dñm ſuum ⁊ matrẽ eius: eiqꝫ aſſurgere

Ideo Chrẏ.ſup Lu.ait. Ideo chr̄s fec̄ Ma
riā ſalutare Helıſabet: vt ſmo ꝓcedēs ď vte
ro matris vbi hitabat dñs: ꝑ aures Helıſa
bet ingreſſus deſcēderet ad Joannē: vt illic
eū vngeret in ꝓpham. Hec ille. De repletiōe
q̄ʒ ſpūſſcti ipſi⁹ Helıſabet ex ỽtute ſalutatio
nis ỽginalis ď: vbi ſ͠. Et repleta eſt ſpūſan/
cto Helıſabet: ⁊ ꝓphetauit hte virgi dicens
Bñdicta tu int̄ mulieres .i. int̄ oēs mľieres
bñdictas maiori bñdictiōe inſignis. iuxta il
lud Ecci. xxiiij. In multitudine electoꝝ ha/
bebit laudem ⁊ inter bñdictiōes benedicetur
Itē bñdicta tu ſingulariter que es ỽgo cum
fecunditate ⁊ mater cū ỽginitate: ⁊ genuiſti
deū qui creauit te. ¶ Tria ỽo fuerūt in btā
virgine ꝓpter q̄ ſingulariter fuit benedicta.
Primū fuit hūilitas. Quia ỽo ſe vacuā oſtē
dit: ideo impleri meruit. Vñ ei dixit angel⁹:
Aue gratia plena. Secūdū fuit virginitas:
quā vt meli⁹ cuſtodiret/freq̄ntias hoim fu/
giebat. ꝓpter q̄d dñm comitē hr̄e meruit. vñ
ei dictū eſt: dñs tecū. Tertiū eſt: dei ⁊ ꝓximi
charitas: cui⁹ amore hoim maledicta contē
pſit: ⁊ ideo bñdicta fuit ab angelo q̄a trium/
phantē eccľiam repauit. Bñdicta q̄ʒ fuit ab
Helıſabet: q̄a eccľiam militantē iā q̄ſi mor/
tuam ſuſcitauit. Quātū em̄ fuerit btiſſima
ỽgo repleta charitate: apparuit ex hoc ꝙ ipa
poſtq̄ʒ ſalutauit Helıſabet: māſit cū ea qua/
ſi trib⁊ menſib⁊. Quia em̄ vt hr̄ Lu. j. qn̄ ipa
bñdicta dei mr̄ ꝯcepit filiū ſuū erat ſext⁹ mē
ſis conceptiōis beati Joānis. Ideo ipa pijſſi
ma virgo voluit ibi circa tres menſes ꝑma/
nere vt int̄eſſet natiuitati bti Joānis: et illi
charitat̄ obſeq̄a impēderet. O igit̄ gľioſe ꝑ/
co q̄ reginam angeloꝝ in tuo ortu tibi mini/
ſtrantē ⁊ ſeruientē hr̄e meruiſti. O imēſa re/
gine celi charitas: q̄ deū in vtero ſuo habēs
cognate ſue Helıſabet ac puero ei⁹ vt empti
cia ancilla hūillime ſuiebat. ¶ Tertio aſcē
dit in mōtana ꝯtēplatiue iocūditat̄. Contē
platio em̄ ď mons iocūdus. de q̄ inq̄t deus
Eſa. lvj. Adducā vos ad montē ſanctū meū
et letificabo eos in domo orōnis mee. holo/
cauſta eoꝝ placebūt mihi ſuꝑ altari meo. q̄a
dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit̄ cunctis po/
pulis. Hec ibi. Figurat̄ āt mons iſte ꝑ mon
tē thabor: ad cui⁹ ſūmitatē ducēs ieſus Pe/
trū Jacobū ⁊ Joānē traſſigurat⁹ eſt an̄ eos:
Mat. xvij. oſtēdēs eis aliq̄lr̄ gloriā ſuā. Ex
cui⁹ viſionis ſuauitate inebriatus Petr⁹ ait
Dñe bonū eſt nos h̄ eſſe. Ad hui⁹ g̊ montis
aſcenſum oportet ducere Petꝝ: q̄ interp̄tat̄
diſcalciat⁹. ⁊ Jacobū q̄ interp̄tat̄ ſupplātās.
et Joannē q̄ interp̄tat̄ in q̄ eſt grā. i. oportet
mōm ꝯtēnere: diabolū ⁊ ei⁹ temptationes ſup
plātare. et carnis caſtimoniā gratioſam ha/
bere. et ꝑ hanc contemplatiōem aſcēdit mēs
hūana vſq̄ʒ ad exercitium patrie ſupne. de q̄
Eſa. lj. ď. Gaudiū ⁊ leticia iuenit̄ in ea: gra/
tiaꝝ actio ⁊ vox laudis. Per hūc montē cō/
tēplatiōis tranſiuit btā ỽgo q̄ mentē ſꝑ in di
uinoꝝ cōtemplatione eleuatā tenuit. q̄d cla
riſſime in ſuo mirabili cantico myſtic̄ ſentē
tijs pleno oñdit. de q̄ in ſeq̄nti ſermone diſſe
remus. Semꝑ q̄ʒ delectata ē habitare i mō
tanis. q̄r fundamēta ei⁹ fuerūt in mōtib⁊ ſan
ctis: vt ď p̄ſ. lxxxvj. ¶ Debem⁹ igit̄ ⁊ nos ꝑ
montana iſta aſcēdere ⁊ ibi trib⁊ mēſib⁊ mo
rari. i. in alto ꝯtēplatiōis ꝑſeuerare q̄uſq̄ʒ in
nobis defecerit inordinat⁹ amor mōi: nr̄i: et
nr̄oꝝ. Siq̄dē menſis a mene ď: q̄d eſt defe
ctus. Et h̄ eſt q̄d dictum eſt Abraā Gen. xij.
Egredere de terra tua ⁊ de cognatiōe tua: et
de domo pr̄is tui: ⁊ vade in terrā quā mon/
ſtrauero tibi. Ad h̄ aūt faciendū nos hortat̄
de⁹ dicēs cuilibet noſtꝝ illō Exo. xxiiij. Acce/
de ad me in montē ⁊ eſto ibi. Iſte nanq̄ʒ eſt
mons ille de q̄ ſpūalr̄ exponi p̄t illō q̄d i co/
dē ca. ď. ſ. Habitauit gľia dñi ſuꝑ montem
ſinai. In iſto mōte exaudit de⁹ orōnes ſibi fa
ctas. vñ dicebat Pſ͠. Exaudi me de monte
ſctō tuo. Oportʒ aūt nos eē mūdos corde ſi
cū puriſſima ỽgine ad ſūmitatē hui⁹ mont̄
volum⁹ ꝑuenire. Dicit em̄ ꝓpha p̄ſ. xiiij. Dñe
q̄s hitabit in tabnaculo tuo: aut q̄s requieſcet
in mōte ſctō tuo? Et rñdit. Innocens mani
bus ⁊ mūdo corde. Iō dormiētes in pctis et
ſomnolenti ac pigri nō pn̄t aſcēdere montē
iſtū. iux̄ illō Exo. xix. Nō poterit vulg⁹ aſcen
dere in mōtē. in mōtē. ſ. cōtēplatiōis. de q̄ pſ.
lxiiij. ď. Mons ſiō in q̄ hitaſti i eo. Siō q̄p
pe interp̄tat̄ ſpeculatio: quē montē de⁹ valde
diligit: dicēte ꝓpha p̄ſ. lxxvij. Induxit eos in
montē ſcīficatōis ſue: mōtē ſion quē dilexit
Qui aūt ſuꝑ iſtuʒ montē deuote aſcenderit
ſaluabit̄. Scrptū eſt em̄ Abdie vnico ca. In
mōte ſion erit ſaluatio. Nō eſt ỽo mirandū
ſi btā ỽgo libēter mōtana aſcēdit. nā ⁊ filius
eius ſolit⁹ erat aſcēdere mōtes cā orōnis. vñ
Mat. xiiij. ď. Aſcēdit in montē ſolus orare
Et idē hr̄ Mar. vj. Iſte ē mōs de q̄ Apocal.
xxj. inq̄t btūs Joā. euāg. Suſtulit me i ſpū
in montē magnū ⁊ altū. In iſt̄ q̄ʒ mōtanis
ꝯtēplatōis btiſſima ỽgo bibebat aq̄s dulciſ
ſimas diuine ꝯſolatōis. Prophetatū em̄ fu
erat Joeľ. iij. ⁊ Amos. ix. Stillabūt mōtes
dulcedinē. ſ. mr̄i dei. De iſt̄ etiā montib⁊ ꝓ/
dixerat Dauid p̄ſ. ciij. Rigās. ſ. de⁹: montes
de ſuꝑiorib⁊ ſuis: ſuꝑ mōtes ſtabūt aq̄. ſ. di/
uine ꝯſolatiōis. In iſt̄ q̄ʒ mōtib⁊ paſcit fili⁹
ỽginis deuotos ſuos tanq̄ʒ in paſcuis. de q̄
bus dici p̄t illō Job. xxxix. Circūſpicit mō
tes paſcue ſue. In iſt̄ mōtib⁊ ſtāti ỽgini btīſ
dicte veniebat ei⁹ dulc̄ filius ad eā recreādā
Vñ ipſa inq̄t Cañ. ij. Ecce iſte venit ſaliens

Propter tria fuit Maria bñdicta

Cōtēplatio dicit̄ mons

Quomō nos aſcē dere in mōtana debem⁹

in montibꝫ. Sup iſtos mõtes ex charitate z
cõpaſſiõe deflebat ipa ꝟgo piiſſima pctã ho/
minũ: ſic ꝓbatum fuerat Hiere. ix. vbi dr:
Sup mõtes ſumã fletũ. Vñ z nos debem⁹
in iſtiſ montibꝫ pctã nr̃a deflere: vt ſim⁹ d' ill'
de qbꝫ dr Ezech. vij. Erũt in mõtibꝫ ſic colũ/
be. Colũba em̃ hꝫ gemitũ ꝑ cantu. In iſtiſ at
mõtibꝫ paſcent' ſil' cũ btã ꝟgine aĩe nr̃e ſpũa
lis ꝯſolatiõis refectõe: ſic pdictũ fuit Ezech.
xxxiiij. vbi dr: In paſcuis pinguibꝫ paſcent'
ſup montes iſrl'. Iſrl' em̃ videns deum vel
dei viſio interp̃tat'. Et iõ deus nos hortatur
aſcendere mõtes iſtos Joſue. ij. di. Ad mon
tana cõſcẽdite. Verificabit' em̃ de nob illud
Judic. j. Fuit dñs cũ iuda z montana poſſe
dit. Ad iſta at montana non pñt ꝑuenire cũ
btiſſima ꝟgine illi q ſunt implicati in terre/
nis cupiditatibꝫ: q dicere pñt illud Joſ. xvij.
Non poterim⁹ ad montana ꝯſcendere. Ad
ipa montana maxime debent paſtores z p̃/
lati ꝯſcẽdere. Sc̃ptũ ẽ ei Hiere. xxxiij. Ha/
bitaculũ paſtoꝝ in ciuitatibꝫ mõtuoſis. In
montibꝫ em̃ iſtiſ inuenient btãm ꝟginẽ q viſi
tabit eos ſic viſitauit cognatã ſuã heliſabet
A q nos etiã faciat viſitari ipe benedict⁹ ei⁹
fili⁹: Amen.

De eiuſdẽ ſctiſſime ꝟgis viſitatiõe.

Sermo. II.

Magnificat aĩa mea dñm Lu. j. Inq̃t diu⁹ Am/
bro. ſup Lu. Sic pctm̃ a mlieri/
bus incepit: ita z bona a mulieribꝫ inchoãt'.
Vñ nõ ocioſum videt' ꝙ et añ Joãnẽ Heli/
ſabet ꝓphetizat: z maria añ dñi gn̄ationem.
Seq̃t aũt: vt marie q ꝑſona melioꝛ: eo ꝓphe
tia ſit plenioꝛ. Hec ille. Btũs ꝟo Baſili⁹ ad
dit di. Virgo em̃ itẽtiõe ſublimi ac ſpecula
tiõe ꝓfunda imẽſitatẽ ꝯtemplãs myſterij:
q̃ſi ꝓfundi⁹ gradiens magnificat deũ dicẽs:
Magnificat aĩa mea dñm. Hoc aũt dul/
ciſſimũ canticũ tympaniſtria nr̃a decãtauit
i domo heliſabet qñ viſitata ac ſalutata ipa
cognata ſua: ſentiẽs humillima ẽ mr̃ ſe be/
atã p̃dicari ab heliſabet: ꝓtin⁹ in laudes dei
ꝓrupit: ꝟba thematiſ nr̃i decantans. q. d. ſcd'm
Nico. d' Ly. ſup Lu. O heliſabet tu me ma
gnificas: ſꝫ ego totũ deo attribuẽs ipm̃ ma
gnifico in h' cantico. De q tres ꝯſideratiões
faciemus.

Prima dicet' ſublimitatis
Scd'a modalitatiſ
Tertia ꝟo appellabit' cauſalitatiſ

Pars. I. huius ſmonis/
que dr ſublimitatiſ.

Sublimitas z excellẽtia cãtici ꝟginal' O
oñdit' tripl'r. Primo rõne oꝛdinati Excellen
onis. Nã vt dicunt doct. catholici: tia cãtici
oĩa cantica veteriſ teſtamẽti ſt' ſub/ Magni
oꝛdiata canticiſ noui teſtamẽti: maxime iſti ficat oſtẽ
excellentiſſimo cantico mr̃is dei: cui oĩa illa dit'
cantica velut vmbra deſeruiũt. Preceſſit em̃
p̃mo canticũ moyſi Exo. xv. ſ. Cantem⁹ dño
zc̃. Et ſcd'm ſpũalem ſenſum ſcat libationẽ a
ſeruitute pctõꝝ. Scd'o canticũ ꝓpl'i iſrael. ſ.
Aſcendit pute⁹ zc̃. Nu. xxj. Et notat largita
tẽ grãꝝ z donoꝝ. Tertio canticũ Delboꝛe. ſ.
Qui ſpõte obtuliſtiſ aĩas vr̃as zc̃. Judic. v. z
inſinuat obedientiã ſubditoꝝ. Quarto can/
ticũ eiuſdeꝫ Moyſi. ſ. Audite celi q loquoꝛ.
Deu. xxxij. z demõſtrat inſtructionẽ diuioꝝ
rum eloq̃oꝝ. Quinto canticũ Anne. ſ. Exul
tauit coꝛ meũ in dño. j. Reg. ij. Et ſig̃t vber
tatẽ ꝯ̃uitoꝝ. Sexto cantica diuerſa dauid
in pſalmis: z figurant varietatẽ dulcium ſo
noꝝ. i. gaudioꝝ mentaliũ. Septimo canti/
ca canticoꝝ Salomonis / z ſcant ꝯiunctio
nem amoꝝ. Hec autẽ oĩa cantica deſeruiſſe
cantico ꝟginali. Ptꝫ. Nam ipam tympani/
ſtriam nr̃am deſcribit euãgeliſta a vicijs ꝯ̃/
nudatã / cũ ei ꝑ angelũ dr: Aue. i. ſine ve. i.
ſine pctõ. Itẽ gratijs fecũdatã / cum ſubdit:
grã plena. ac di ſoli⁹ impio ſubiugatã / cum
infert: dñs tecũ: bñdicta tu i mlieribꝫ. q. di.
Mulieres cetere ſub viri ptãte ſunt: tu ſoli
dño q eſt tecũ. Itẽ iſinuat eã diuis eloquijs
illuſtratã: qñ cogitabat q̃lis eſſet iſta ſaluta
tio: ruminãs ſcp̃turas z iteꝝ q̃rẽs. Quõ fiet
iſtud? Item tãti filij delitijs plenã / q2 inuen
ta ẽ in vtero hñs de ſpũ ſctõ: z modulatiſ gau
dijs p̃dioratã: ac ꝑ amoꝛẽ total'r dõ ꝯiunctã:
cum ad montẽ ꝯtemplationis z diuine lau/
dis aſcẽdens cecinit dicẽs: Magnificat aĩa
mea dñm. Et exultauit ſpũs me⁹ in deo ſalu
tari meo. Et aduerte diligent' ꝙ q̃cq̃d in Oĩa i cã
canticiſ cãticoꝝ perit' / aut factũ eẽ deſcribit': ticiſ ſcp̃ta
totum z plus h' lucide habitum inſinuatur in Ma/
Nã ibi petit' oſcl'm / cũ dr: Oſculet' me oſcu gnificat
lo oꝛis ſui: vt hr̃ Cañ. j. ca. h' hr̃ ꝯiunctio. ſcꝫ dicunt'.
diuine nature cum hũana. Ibi poſtulat' tra
ctio dum dr in eodem ca. Trahe me poſt te.
Hic hr̃ diſcurſio. Nam maria ꝑgit cum fi/
lio in vtero ad Heliſabet. Ibi q̃rit' loc⁹ paſt⁹
z accubit⁹ duꝫ dr in eodem ca. Indica mihi
quem diligit aĩa mea: vbi paſcas: vbi cubes
in meridie. Hic hr̃ cubãs in vtero ꝟgis z pa
ſtus ei⁹ alimentiſ. Ibi videbat' longe ſaliens
in montibꝫ: vt hr̃. ij. ca. Hic feſtinant' ducit'
in mõtanis. Ibi q̃rebat' in lectulo z nõ repie
bat': vt habet'. iij. ca. Hic claudit' i coꝛpuſcu
lo et repit' i p̃ſepio. Ibi vocat' dilectus vt de
ſcendat: vt hr̃. vj. ca. Hic humiliat' vt ſe oſtẽ
dat. Ibi ꝯuerſio ei⁹ ad hũanã nãm ſperat': vt

bẽ.vīj.c. Hic iam facta dmonſtrat̃. Ibi in-
carnand⁹ petebat̃ ad oſcl'a ꝛ amplex⁹: vt ha-
bet̃. viij.c. Hic incarnat⁹ alit̃ ꝛ dat̃ oib⁹ eius
R desiderātib⁹ amplex⁹. ¶ Scd̃o apparet hu-
Magnificat cōphēdit cā-ticuꝫ vite eterne
ius cantici excellentia/ rōne comphenſionis
Hoc em̄ canticū comphēdit in ſe canticū vi
te et'ne ſiue fcatione eius. De q̄ celeſti cātico
dr: Apoc.xiiij. ꝙ ſcti cantabant canticū no-
uum añ ſedem dei ꝛ agni. Sciendū ḡ ꝙ p̄-
mus grad⁹ ꝛ ſumm⁹ btitudis eſt vnio diui-
nitatꝭ: in q̄ ꝯſiſtit felicitas.c.ieiuniū. de ꝯſe.
di. v. Et ex h̄ gradu tanq̄ꝫ ex fonte oīs alius
grad⁹ btitudis deriuat̃: vt inq̄t btūs Tho.
in.iiij.diſt.xlix.ꝛ oēs alij theologi ibidē. In
q̄ viſione aīa eleuata mox deū magnificat
vt p̄mus v̄ſus inſinuat. Et quia tanti boni
vnio ſine im̄eſo gaudio eē nō pōt: ſtatim ex-
ultat ſpūs in deo ſalutari ſuo: vt dr ſcd̄s ver
ſus. In h̄ aūt lumine ꝛ gaudio aīa ſeip̄am
cogſcit ꝛ videt ſe illa tanta gl'ia idignā: ꝛ ſic
fatet̃ ſe humilē ancillā: vt tertius v̄ſus ſonat
Hinc compat p̄mia ad merita ꝛ p̄miatū ad
p̄miantem/ ꝛ addit: Quia fec̄ mihi magna/
mihi indigne/ magna p̄mia tribuendo pre-
mians/ q̄ potens eſt. vt hr̄ in q̄rto v̄ſu. Inde
v̄o pſpicit nō ex meritꝭ hūilitatꝭ: ſed ex mera
miſcdia oēs btōs btitudinem ꝯſecutos: ꝛ dr
in q̄nto v̄ſu. Et miſcdia eius a ꝓgenie in ꝓge
nies ꝛc̄. Poſtmodū de ip̄a improportiōata
ꝓportione.ſ.p̄mij ꝛ p̄miate anime differens:
cum anima habeat vltra id qd̄ de ſui natu-
tura conſeq̄ pōt: fatet̃ id euenire ex mera di
potentia/ dicens in ſexto v̄ſu. Fecit potenti-
am in brachio ſuo. Sꝫ ip̄a potentiſſima ma
nu intuet̃ eq̄ſſimā iuſticiam malos merito
punientē/ ꝛ dic̄: Diſp̄ſit ſupbos mēte cordis
ſui. ꝛ depoſuit potentes de ſede. in ſeptio ver
ſu. Et q̄m non ē pua portio illi⁹ ſumme feli-
citatꝭ ſocietas btōꝝ repleta ad ſupabundan
tiam: ꝛ inebriata ab vbertate dom⁹ di: ip̄os
intuet̃: ꝛ ait in v̄ſu octauo. Eſuriētes imple
uit bonis ꝛc̄. Q̄m v̄o iſta eſuries non ē in pa
tria: ſed fuit in via: ibi intuet̃ ꝓmiſſiones fa
ctas ſub duplici teſtamento/ teſtante Ps̄.
Sic̄ audiuimus ſic vidimus ꝛc̄. exultatq̄ꝫ
in tali ꝓſpectu. Iux̄ illd̄ Cañ.j. Exultabim⁹
ꝛ letabimur in te: memores vbeꝝ tuoꝝ.i. te-
ſtamentoꝝ. Et ſic ſunt duo teſtamenta: ſic
ſubmittit duos v̄ſus.ſ. Suſcepit iſrl' pueꝝ
ſuum. et Sic̄ locutus eſt/ p nouo teſtamen
to. Sic igit̃ apparet quō iſtud canticū canti
coꝝ.ſ. Magnificat: omnia cantica continet
Magr̄ dr cātticū nouū.
padiſi. vbi effectual'r ſine ceſſatione cantat̃
hoc canticum nouum Magnificat: ſm il-
lud Ps̄. Cantate dño canticum nouū: laus
eius in eccl'ia ſanctoꝝ. Qd̄ canticū dr nouū
nouitate vniuerſitatꝭ: q: factū ē a mr̄e ꝛ do
mina vniuerſoꝝ. Itē nouitate poteſtatis: q:
nunq̄ꝫ viſa ē tanta ptās ſic̄ illa: de q̄ Hiere.
xxxj. ſcꝫ Nouum faciet dñs ſup terrā: femia
circūdabit viꝝ. Item nouitate iocunditatꝭ.
Nl'm em̄ canticū cantat̃ in eccl'ia tanta io-
cunditate ſic̄ Magnificat. Hec Ioānes do G
minici Cardinal' ſup Magnificat. ¶ Ma- Gerſon
giſter v̄o Ioannes gerſon cancellari⁹ Pari exponit
ſienſ in ſuo tractatu p̄mo ſup Magnificat Magr̄
dr: Quid approp̄atius: q̄d vt diuinius pote
rim⁹ accipe q̄ꝫ ip̄mmet pſalteriū marie de-
cachordum hñs decem v̄ſus q̄ſi totidē chor
dulas ſonoriſſimas conformit̃ ad illud vni
uerſale decachordum toti⁹ rōnal' creature
qd̄ connectit̃ ex nouē ordib⁹ angeloꝝ q̄ſi no
uē fidib⁹ argutꝭ: iūcta ex hoīb⁹ decima quā
in p̄mis pentib⁹ p pctm̄ ruptā ſumm⁹ nr̄ ci
tharifta repauit: vt ꝯcordaret pſalteriū io-
cundum cū cithara. Eſt itaq̄ꝫ p̄ma hui⁹ pſal
terij Marie chordula ſonās dei magnificē-
tiā. q: dñs ē cui⁹ eleuata eſt magnificētia ſu
p celos. Magnificat (inq̄t) aīa mea dñm.
Nō dic̄ illū vel illū: ſed ſimpl'r ꝛ antonoma-
ſice/ dñm. Scd̄o magnificat̃ in ſalutatiōe.
ꝓpt'ea vocat ip̄m ſalutare/ q: dñi ē ſal⁹. Ter
tio magnificus ē in reſpectōe hūilium ꝛ hti
ficatiōe. q̄m excelſus dñs ꝛ humilia reſpicit
Quarto magnific⁹ in magnoꝝ opatione et
nomis ſui ſctificatiōe. Quia (inq̄t) fecit mi-
hi magna q̄ potens ē: ꝛ ſctm̄ nomē ei⁹. Cōſo
nat ps̄. Quia magnificaſti ſup oē nomē ſan
ctū tuū. Quinto magnific⁹ eſt in mīa ꝛ miſe
ratiōe timētib⁹ eū. Sexto magnific⁹ in ſup
boꝝ mēte/ cordis ſui deiectiōe ſiue diſpſiōe.
Septio magnific⁹ in hūiliū exaltatōe: potē
tib⁹ de ſede depoſitꝭ. Octauo magnificus i
eſurientiū impletōe: cū diuites dimiſit ina-
nes. Nono magnific⁹ i pditoꝝ libatione. q:
ſuſcepit iſrl' pueꝝ ſuum. Decimo magnifi-
cus in ꝓmiſſoꝝ ſuoꝝ completiōe. Sic̄ locu
tus ē ad p̄res nr̄os Abraam et ſemi ei⁹ in ſe-
cula. Hec ille. Cui cū rn̄diſſꝫ ei⁹ diſcipul⁹ ſi-
bi placere hanc expoſitionē (Nā ille tractat⁹
ꝓcedit p dialogum) ſubiunxit p̄dict⁹ doctor
dicēs. Quid v̄o cenſeres ſi varios omniū or
ganoꝝ ſacre ſcp̄ture modulos: immo voces
omnis generꝭ muſicoꝝ cōcordare facerem⁹
cū h̄ Marie pſalterio decachordo? Et iteꝝ
dic̄. Scias filr' ꝙ in aurib⁹ ſuis nr̄a pſaltes
copioſiſſime ꝛ diſtrictiſſime faciebat reſona
re voces oīm muſicoꝝ: dū mentꝭ intuitū ſil'
cū plectro meditatiōis liberrimo diſcurſu
miraq̄ꝫ celeritate diffundebat vbiq̄ꝫ: dū q̄ſi
ſil' in oēs ꝛ ſingl'os ſe diffundebat affect⁹ qs
ſolet hūana mēs ſingularim variare canen-
do. Hec ille. Et iō poſſum⁹ dicere ꝙ b. virgo
figurat̃ p philomenā. q: ſic̄ iſta auis ſupat
omnes alios aues in cantu: ita btā v̄go oēs
ſanctos. Et iō illi dicere poſſum⁹ illd̄ qd̄ ca-

Laus o/nidij de philome na: nic Ouid.in li. de philomena di. Dulcis ami
ca veni noctis ſolacia pſtans. Inť aues etem
nulla tui ſilis. Tu philomena potes vocuz
diſcrimina mille. Mille vales varios rite
deferre modos. Nā qʒuis alie volucres mo
dulamine tenent. Nulla pōt modulos eq/
ualere tuos. Inſup eſt auiuz ſpacijs garrire
diurnis. Tu cantare ſiľ nocte: dieqʒ potes.
Serā tū dn̄o depromis mūera laudis ꝛc̄.
Et q̄bꝫ omnibꝫ prʒ ſublimitas huiꝰ cantici
rōne compbēſiōis, qꝛ in ſe compbendit oim
T aliop canticop pfectiōes. ¶ Tertia rō oſtē
dens excellentiā ꝛ ſublimitatē huiꝰ ē ꝯcor/
datiōis. Hoc em̄ canticū ꝯcordat cū oꝛone
dn̄ica quam fecit ſaluatoꝛ nr̄ ꝛ docuit: vt hr̄
Mat.vj.ſcʒ Pr̄ nr̄ ꝛc̄. Et hāc ꝯcordantiam
declarat Joānes dn̄ici vbi ſ. cuiꝰ vba cā bre
Pꝰ paf nr̄ magr̄ eccllit a lias ora/nōes uitatis omitto. Poſt oꝛonē ḡ dn̄icam nul/
la eſt excellentioꝛ/nulla ſublimioꝛ/nulla di/
gnioꝛ/nulla vtilioꝛ ac ſalubrioꝛ iſto bn̄dicto
cantico. Et iō cuilibꝫ deuoto inqt Eſa.xxiij.
Bn̄ cane: freq̄nta canticū. et Ezech.vij. Ca/
nite tuba.i. voce ſonora. pparet oēs.ſ.ad ca/
nendū deuote h̄ canticū. Hoc em̄ eſt illō cā/
ticuʒ qō ſuaui ſono canit Ezech.xxxiij. Hoc
etiam ē illud canticū de q̄ pdixit Dauid pſ̄
xxxix. dicens: Immiſit in os meū canticum
nouum: carmen deo nr̄o. Vn̄ dicebat Pſ̄.
lxviij. Laudabo nomen dei cum cantico: et
magnificabo eum in laude. Et Pſ̄.xcv. oēs
inuitabat ad canendū dicens: Cantate dn̄o
canticū nouum: cātate dn̄o oīs t̄ra. Et Ecci.
xxxix. dr̄: Collaudate canticū ꝛ bn̄dicite do/
minū. Et Eſa.xlij. Cantate dn̄o canticū no/
uum: laus eiꝰ ab extremis t̄re. Et Michee.
ij. ſcptum ē: Cantabo canticū cū ſuauitate.
Btā aūt v̄go dicebat cum ꝓpha pſ̄.xij. Can
tabiť dn̄o q̄ bona tribuit mihi: et pſallā no/
mini dei altiſſimi. Et pſ̄.lviij. Ut cantē foꝛ/
titudinē tuā. qō fecit cū dixit: Fec̄ potentiaʒ
in brachio ſuo ꝛc̄. Itē dicebat illō pſ̄.lxxviij
Miſcoꝛias dn̄i in et̄nū cantabo. Qō fec̄ cuʒ
dixit: Et mīa eiꝰ a ꝓgenie in ꝓ. ꝛc̄. Ipa ḡ ſua
uit ꝓceptū ſpūſſcī dicentis p os Dauid Pſ̄
xcviij. Cantate ꝛ exultate ꝛ pſallite. Vn̄ ꝛ in
eiꝰ pſona pdixerat idē ꝓpha Pſ̄.lxx. Exulta/
būt labia mea cū cantauero tibi. Dicebat qʒ
ipa bn̄dicta v̄go illō Pſ̄.c. Miſcoꝛdiam ꝛ iu
diciū cantabo tibi dn̄e. Qō fec̄ qn̄ cecinit di
cens: Depoſuit potentes de ſedeʒ exaltauit
hūiles. In h̄ aūt cantu ſuo dedit b. v̄go exē/
plū illis q̄ ſunt diuino cultui deputati: vt de
uote cantarēt cantica diuia ſm̄ oꝛdinē eccle
ſiaſticū. c. in die. de ꝯſe. diſt.v. Et cū ipa exul
tauit in deo: dedit exēplū cantādi ꝛ iubilādi
magis cozde qʒ oꝛe. ſic poſtea oꝛdinauit eccle
ſia in c. nō mediocrit. d ꝯſe. diſt.v. et c. ſedu/
lo. xxxviij. di. et c. cantantes. vbi glo. xcij. di.

¶ Pars.II. huius ſmonis/
q̄ dr̄ modalitatis.

Inqt Nico. d ly. ſup Luc. q in canti/
co btē v̄gis p̄mo ponit modꝰ can
tandi. et hec eſt ps pn̄a. Scdo ſub/
dit cā cantandi/ibi: Quia reſpexit
ꝛc̄. ꝛ hec eſt ps ſequens. Circa p̄m declarat
laus v̄gis tanqʒ magna/cum dr̄: Magnifi
cat. Scdo vt deuota/ibi: aīa mea. nō tm̄ la/
bia mea. Tertio vt dbita/cum dr̄: dn̄m. cui
debeť laus et honoꝛ. Quarto vt iocūda/ibi:
Et exultauit ſpūs meus. Quinto vt recta/
ibi: in deo ſalutari meo. Et dic in deo ratiōe
creationis/ſalutari: rōne recreatiōis/ meo:
rōne aſſumpte humanitatis: qꝛ ſic fuit ipiꝰ v̄
ginis ꝛ non alterius. Hec ille. Dr̄ aūt Ma
gnificat anima mea dn̄m. nō em̄ addēdo
aliq̄d ad eiꝰ maieſtatis magnitudinē/qꝛ imē
ſa ē: nec augeri pōt nec minui. Vn̄ Ecci.xviij
dr̄: Quis inueſtigabit magnitudinē eiꝰ ꝯ nō
eſt minuere nec addere nec iuenire magna/
lia dei. Magnificauit aūt eiꝰ magnificenti/
am oībꝫ nūciando. ſic faciebat dauid/ dicēs
pſ̄.xxxiij. Magnificate dn̄m mecū. Et hāc
expoſitionem approbat Joannes gerſon vbi
ſ. di. Dn̄s a creatura magnificať/non ī au/
gmentū ſui in ſe: ſʒ qꝛ magnꝰ eē pdicať: cani
tur ꝛ laudať/aut certe: qꝛ magnificā fac̄ ani
mā cui magna fac̄ q̄ potens eſt. Nā q̄s iuſti
ficauit hos ꝛ magnificauit. Nunq̄d paꝝ ti/
bi videť magnificata btē Marie v̄gis anīa
q̄ opationi ſupꝛa modū magnifice fuit auſa
pbere ꝯſenſum: Fiat (inqt) mihi ſm̄ vbū tu/
um. i. fiam mr̄ illius filij cui eſt pater deus.
Quid excelſius/ q̄d ſublimiꝰ ꝛ magnificen/
tius poterit cogitari: qō ꝛ vidit cum ꝓpheti
ce ſubiunxit Ecce em̄ ex h̄ beatam me dicent
oēs gnātiōes. Hec ille. ¶ Item Maria ma
gnificauit dn̄m hūiliādo ſe. iuꝝ illō pſ̄. Ac/
cedet hō ad coꝛ altum: ꝛ exaltabiť deꝰ. Ma
gnificauit dn̄m: illū oībꝫ pponēdo / dicēs cū
ꝓpha Pſ̄.cxliiij. Exaltabo te deꝰ meꝰ rex ꝛc̄.
Magnificauit dn̄m eiꝰ coꝛpꝰ myſticū augē
do. iuꝝ illō Eſa.xxxiij. Magnificatꝰ eſt dn̄s
q̄m repleta ē ſion iudicio ꝛ iuſticia. Magni
ficauit dn̄m: ipm laudādo ac dicendo cū ꝓ/
pheta pſ̄.lxviij. Magnificabo eū in laude.
Magnificauit dn̄m ipm bn̄dicēdo: iuꝝ il/
lud Ecci.xliij. Bn̄dicentes dn̄m exaltate il/
lū q̄ntum poteſtis: qꝛ ē maioꝛ oī laude. Ma
gnificauit dn̄m: eius inimicos expugnādo.
iuꝝ illō Exo.xv. Cantemus dn̄o glioſe enim
magnificatꝰ eſt ꝛc̄. Dicebat ḡ ꝯtinue ipa be
ata v̄go ſponſo ſuo celeſti cum Pſ̄. Reple/
atur os meū laude vt cantē tota die magni/
tudinem tuā. Itē dicebat cū eodē ꝓpha Ma
gnificabo eū nimis in oꝛe meo. Omnes q̄ꝫ
inuitabat ad idem faciendū dicens cū ꝓpha

Lyra exp/pōit ma/gnificat.

Deꝰ quō magnifi/cať

Maria deū ma/gnifica/uit.

pſ.lxvi. Oēs gētes magnificate eum. Dice/
bat āt ꝺo illō Exo.xv. Quis ſilis tui magni
fic⁹ in ſcītate? Et illō pſ. viii. Eleuata ē ma
gnificētia tua ſup celos. Ex h āt cātico appa
ret excellētia ꝛ altitudo atq; audacia iſti⁹ ꝺi
gniſſime ṽgis/ q̄ illū magnificare attētauit
De q̄ ꝺr Ecci. xliii. Quis magnificabit eum
ſicuti ē.q.ꝺ.nll's. Ipe naq; ē ille ꝺ quo b. iob
xxiii. ſui li.ca. ꝺicebat: Nolo ml'ta fortitudi
ne ꝯtendat mecū: neq; magnitudis ſue mo/
le me pmat. Et rōnē aſſigbat.xxxix.c. ꝺicēs:
Eſt em̄ magnus fortitudie ꝛ iudicio ꝛ iuſti/
cia: ꝛ errari nō pt. Vera ē em̄ ꝓphe ſnia ꝺicē
tis Pſ. xlvii. Magnus ꝺñs ꝛ laudabil' ni
mis: et magnitudis ei⁹ nō ē finis. Et tñ iſta
nobiliſſima puella eum magnificauit.i.ma
gnū fec. Quia em̄ ꝺñs magn⁹ i ei⁹ vtero par
uul⁹ fact⁹ ē: ꝛ i viſceribꝫ ei⁹ creuit: ꝛ lacte ei⁹
nutrit⁹ magn⁹ fact⁹ ē. Jō merito inq̄t ei⁹ mẽ
ſe illū magnificare .i. maiorē facere. Sctūs
āt Ber. inq̄t: Nō laudaꝛ h magn⁹ ꝺñs ꝛ lau
dabil' nimis / ſed pu⁹ ꝺñs ꝛ amabil' nimis.
Dic̄ q̄ btā ṽgo: Mag. aīa mea. q: lingua nō
ſuffic. Vñ glo. inq̄t: Quia tāto munere ꝺñs
me ſublimauit vt nll'o lingue officio explica
re poſſim. iō tantū animi interiorꝫ affectū i
agendis graꝝ laudibꝫ offero. Vel ꝺr: Aīa
mea. q.ꝺ. nō ſolū corp⁹ ꝛ lingua: ſꝫ pncipal'r
aīa mea magnificauit ꝺñm. De⁹ em̄ (vt ſ ꝺi
xim⁹) magnificat⁹ ē ꝛ laudand⁹ magꝭ mente
q̄ꝫ voce. iux̄ illō apl'i Eph. iiii. Cātātes i cor
dibꝫ vr̄is ꝺo. vñ ꝺicebat: Pſallā ſpū pſallāꝫ
mēte. Ex qbꝫ patꝫ ſuauitas cantici hui⁹ ṽgi
nal'. Lꝫ em̄ ꝺicaꝛ Ecci.xl. Tybia ꝛ pſalteriū
dulcē faciūt melodiam ꝛ ſup vtrūq; lingua
ſuauis: tñ dulcior ē cāt⁹ ſpūal'.ſ. iubil⁹ cordiſ
ꝛ mētalis melodia. Scptū ē em̄ Ecci. xxx.
Nō ē oblectatio ſup̄ cordis gaudiū. Quis
q̄ erit tante ſuffīciētie vt valeat explicare vel
pcipe q̄nte melodie ē cāticū qȯ inſtrumēta/
lit ṽgis ſctē aīa cātat. Cōſidera ſi vales q̄lis
ſit citbareda/ q̄lis citbara/ q̄lis ꝛ cātici ma/
teria. Nā etiā bonus cantor voce rauca vta
tur: male cantat. et bon⁹ citbareda fracto in
ſtrumento: male citbarizat Nec etiā ſufficit
vox pulcra ꝛ inſtrm̄ nobile: ſi auctor artꝭ ſit
impitus. Iux̄ illō Ouiꝺ. in. iii. li. ꝺ pōto.c.
x. Nō bñ cantantes/ labor ē audire puellas.
Itē ꝺata ꝑitia artis ꝛ inſtroꝝ cōpoſitiōe pfe
cta. ſi materia ſit ꝺiſplicibil': ꝺ ſuauitate ci/
tharizantiū ꝛ canentiū aliq̄d ſubtrabit. Ad
faciendā q̄ pfectā ꝛ ꝺelectabilē melodiā req̄
riꝛ bon⁹ magr̄: bonū inſtrm̄: ꝛ materia ſua/
uis et ꝺelectabil'/ q̄ oīa erāt in eo. De q̄ inq̄t
Virg. in. i. eñ. citbara crinit⁹ iopas. Perſo/
nat aurata ꝺocuit q̄ maxim⁹ athlas. In iſto
āt cantico citbareda eſt ſpūſſctūs: q̄ etiam i
oī inſtrumento inepto ꝛ vili ſuauiter ſonat.

Suaui/
tas hui⁹
cantici

Vt em̄ inq̄t Greg. in ſmone aploꝝ. Tetigit
pueꝝ citbaredā Dauid et pſalmiſtā fec. Te
tigit etiam pueꝝ iuniorē Danielē: ꝛ iudiceꝫ
ſenū fec. Paſtorem armentariū Amos: ꝛ p
pbetam ꝯſtituit. Piſcatorem Petꝝ: ꝛ pnci
pem aploꝝ ordinauit. Teloneariū ꝛ publi/
canū Mattheum: ꝛ aplm̄ ac euangeliſtam
creauit. Perſecutorem fideliū Paulū: ꝛ p/
dicatorē gentiū fec. Qual'r q̄ cantabit et ar/
monizabit ſpūſanct⁹: vbi inſtrm̄ eſt aīa ṽ
ginis ſctiſſime? Sꝫ adde nobiliſſimo citba
rede: ꝛ ſuauiſſimo ac optimo inſtro pcioſaꝫ
ac ꝺelectabilē materiam. Quia in h digniſſi
mo cantu cantanꝛ magnalia ꝺiuine laudis.
Vñ bñ cecinit ṽgo glioſa/ ꝺicēs: Mag. ani
ma mea ꝺñm. q.ꝺ. cū ꝓpha: Confitebor ꝺño
nimis in ore meo: et i medio multoꝝ lauda
bo eum. Pſ. cviii. Nimis inq̄t: nō reſpectu
magnificati: ſed reſpectu audientiū/ q̄ tāma
gna cape nequeunt. Vel melius exponēdo:
Confitebor ꝺño nimis in ore meo. i. ſi volue
ro magnificare ꝺeum ore meo: nimis eſſꝫ et
nimis ꝑlixum: immo impoſſibile. Vñ ꝛ pau
lus q̄ in paꝺiſo viꝺit/ loq̄ non potuit. ii. aꝺ
Coꝝ. xii. Magnificat q̄ anima mea ꝺñm: q̄
rapta eſt aꝺ viꝺenꝺum eius magnificentiā.
q: ṽbis h bñ fieri non poſſet. ¶ Et bñ notā/
dum eſt ꝙ ꝺr/ anima mea. Nullus em̄ ꝓpie
ꝺicere pt/ mea: niſi q̄ total'r hꝫ animā liberā
ab oī ſuitute: vt inq̄t Archieps florentinus
in. iiii. pte ſumme. ti. xv.c. xxviii. §. ii. vbi eti
am ꝺic̄: ꝙ triplex eſt ſuitus a q̄ oportet ēē li
berā ꝛ immunē vt ſit anima ſua. Primo eſt
ſuitus criminis ſiue vicioſoꝝ. ꝺe q̄ ꝺr Jo. viii
Qui facit pctm̄ ſuus eſt pcti. Sed pctm̄ ſi/
cut eſt triplex: ita ꝛ eius ſuitus ē triplex. Eſt
em̄ triplex pctm̄. ſ. mortale/ qȯ pfecte fac̄ ho/
minē ſuum pcti ꝛ ꝺiaboli. iux̄ illō. ii. Pet.
A quo q̄s ſuperatus eſt/ eius ꝛ ſuus eſt. Et vt
ꝺr Aug. Quis eſt ſuus tot ꝺominoꝝ q̄t vi/
cioꝝ. Et h maxime impeꝺit animā ne poſſit
ꝺeo vacare. Per originale aūt pctm̄ ſenſus
hominis ꝛ cuncta cogitatio eius ꝓna ē aꝺ ma
lum ab aꝺoleſcentia ſua: vt ꝺr Gen. viii. ꝛ c.
omnis etas. xii. q. i. Nec liberaꝛ aīa ab im
peꝺimento talis ſuitutis pugne carnis con
tra ſpm̄. vñ non pōt ita libere volare aꝺ ꝺeū
p ꝯtemplationē ꝛ vacare ꝺiuinis. Nec aliq̄
ſacramento circūciſionis vel baptiſmatꝭ vel
alterius libaꝛ a tali ſuitute: lꝫ ſubleueꝛ pl⁹ ꝛ
minus: ſꝫ ſemp remanet pugna carnis que
animā captiuā ꝺucit ſub lege pcti ſm̄ incli/
nationem: etſi non ꝺomineꝛ oīno. Veniale
āt tepefacit animā ꝛ pigriorē reꝺꝺit aꝺ aſcē
ꝺenꝺū in ꝺeū feruoreꝫ tollens ſpūs. Scȯa
ſuit⁹ eſt ſanguis ſiue ꝓpinq̄ꝝ: que etiā aīam
aliqual'r tenet captiuam: ne in ꝺeum total'r
vaꝺat. Sic̄ patꝫ ꝺe illo q̄ chriſtū ſeq̄ cupiēſ

Spūſſa
ct⁹ citba/
reda

t

Triplex
ſeruit⁹ q̄
fac̄ aiam
ēē nō ſuā

bat: ſed tñ retinebaꝛ ne eum ſeq̃ret / dicens:
Permitte me p̃us ſepelire pr̃ez meũ Mat.
viij. Cõtra quẽ defectũ .ſ. nimie affectionis
ad gentes: venit dñs mittere gladiũ ſeparatio
nis dicẽs: Veni ſeparare filiũ aduerſus pr̃ez:
ꝛ filiã aduerſus mr̃em ſuã ꝛc̃. vt hr̃. Mat. x
ꝛ Lu. xij. Et h̃ id̃: qꝛ caro ꝛ ſanguis regnũ dĩ
nõ poſſidebũt: vt ait aplꝯs. j. ad Coꝛ. xv. Vñ
ꝛ Amb. inq̃t in c. cui portio. xij. q. j. Hec ẽ ve
ra ſacerdotꝭ fuga / abdicatio domeſticoꝝ: ꝛ
q̃dam alienatio chariſſimoꝝ: vt ſuis ſe ab-
neget q̃ dõ ſuire gliſcit. Hec ille. Tertia ſer
uitus ẽ mundialiũ ꝛ frenoꝝ reꝝ: ſpinis ſuis
ſolicitudinũ animã ligatã tenentiũ ne libe-
re deo ſuire valeat: vt pꝫ de illo q̃ dño ſui-
re cupiebat pfecte. Cui interroganti dñm de
via pfectiõis / cum ip̃e dñs r̃ndiſſet: Si vis
pfectus eſſe: vade ꝛ vende oĩa q̃ habes et da
paupibꝫ et ſequere me. Triſtꝭ receſſit diſce
dens ab eo. qꝛ habebat mltas poſſeſſiones:
vt dr̃ Mat. xix. Neceſſe eſt ḡ vt aĩa q̃ vult
intelligere magnalia dei: ꝛ in ꝯſpectu eiꝯ ſo-
liꝯ ſemp meditari: a iugo cuiuſlibꝫ haꝝ ſer-
uitutũ ſit libera ꝛ imunis. In cuiꝯ figurã di
xit dñs abrae Geñ. xij. Egredere d̃ t̃ra tua. i.
de mũdanis cupiditatibꝫ / et de cognatione
tua. i. de amicꝭ ꝛ attinentibꝫ / ꝛ d̃ domo pr̃is
tui. i. de vicijs ꝛ crimibꝫ p̃ q̃ q̃s efficiꝛ filius
diaboli / ꝛ d̃ domo ac familia eiꝯ. iuꝛ illõ Jo
an. viij. Vos ex pr̃e diabolo eſtꝭ: ꝛ deſideria
pr̃is vr̃i. i. diaboli facere vultꝭ. Seq̃r ĩ dic.
ca. Geñ. et veni in t̃ram quã mõſtrauero ti-
bi. ſ. ꝯtẽplatiõis ꝛ ſuauis pfectiõis. Tal' aũt
p̃t dici filiꝯ dei renatꝯ nõ ex ſanguibꝫ iniq̃ta
tũ neqꝫ ex voluntate carnis neceſſitatũ ami
coꝝ: neqꝫ ex volũtate viri. ſ. mũdi vanitatũ.
Et ꝯñr põt dicere / aĩa mea. Cũ at nulliꝯ crea
ture pure aĩa ſit q̃ nõ fuerit ſubiecta pctõ. qꝛ
ſi dixerimꝯ: qꝛ pctm̃ nõ habemꝯ: ipſi nos ſe-
ducimꝯ ꝛ v̾itas in nob̃ nõ ẽ: vt dr̃ Joan. i ca
nonica ſua / excepta ſctã v̾gine: vt dic̃ Augꝯ.
Que etiã parentum amorẽ oblita eſt ſegrega
ta ab eis in ſua infantia ꝛ dõ totalr̃ mãcipa
ta: vt hiſtoria natiuitatꝭ eius edocet: ꝛ ab oĩ
t̃rena cupiditate elongata. Reſtat vt tal' v̾-
go ab oĩ iugo ſuitutꝭ excuſſa: totã aĩam ſuã
poſſideret ꝛ dicere ſola poterit Magnificat
anima mea dñm. et ita cecinerit vſqꝫ in finẽ.
Poterat eñi dicere cũ Ps. Meditatio coꝛ
dis mei in ꝯſpectu tuo ſemp. Hec Archieps
florentinꝯ. Cuiꝯ v̾ba aut nõ ꝯcludũt intẽtũ.
aut neceſſario eſt dicendũ ꝙ b. v̾go fuit tota
lit̃ libera ꝛ immunis a pctõ originali: aliter
nõ ſemp potuiſſet dicere / anima mea: vt ip̃e
p̃ſuppõit. Nam p̃ illo tunc: vel inſtanti q̃
fuiſſet in pctõ originali: nõ fuiſſet libera aĩa
eius: ſed ſua diaboli ꝛ pcti: vt diffuſe pbaui
mus in parte. j. huius opis. Sola ḡ beata v̾-
go int̃ puras humanas creaturas potuit di
cere illud Ezech. iiij. Anima mea non ẽ pol-
luta ab infantia mea vſqꝫ nunc. Et illud ps̃.
xxj. Anima mea illi viuet. ſ. ſemp. ꝛ nũq̃ꝫ dia
bolo ſuiet. ꝛ ꝯñr ſemp magnificabit dñm.
¶ In q̃bꝫ v̾bis apparet v̾tus ꝛ ſanctitas v̾- y
ginis: q̃ nõ egit ſicuti multi alij q̃ carmia vl'
alia opa ediderunt: in q̃bꝫ deſcpſerunt facta
egregia magnoꝝ viroꝝ: vt ab eis vl' eoꝝ po
ſterꝭ diuitias vel honores ꝯſeq̃rentꝛ. Alij vo
laborauerunt tractare materias delectabi-
les ꝛ obſcenas: vt poete. Alij ſubtilia: vt phi
Alij lucratiua: vt iuriſte. Alij tempoꝝ ſuc-
ceſſus: vt hiſtoriographi. Et ſic vt cõit̃ ad ca
peſſendam vel tp̃alem cõmoditatẽ: vl' gl'iaꝫ
ꝛ famã: vt in ppetuum duraret eoꝝ mẽoꝛia
Sic̃ Ouid. qui inq̃t in vl. Metamoꝛ. Jãqꝫ
opus exegi quod nec Jouis ira / nec ignes:
Nec poterit ferrum: nec edax abolere vetu-
ſtas. Vñ de talibꝫ verificaꝛ illõ Ecces. vl. ſcꝫ
Faciendi pl'es libros nullus ẽ finis. Btã au
tem v̾go h̃ canticum edidit p̃ciſe ad decantã
das dei laudes. ꝛ h̃ eſt eius omnis finis ꝛ in
tentio. Et id̃ dr̃: Magnificat anima mea do
minũ. ¶ Et nota ꝙ nõ dic̃ / deum: non ſpon Dñm dẽ
ſum: nõ filium: nõ pr̃em: q̃zuis q̃dlibet hoꝝ ñ deũ vel
dicere potuerit vere. Sed tñ dr̃ / dñm: vt oĩ ſilẽ aliq̃d
via p̃prias laudes fugeret ꝛ diuis tñ intẽde
ret. Si eñi dixiſſet / deum: ſuam hũilitatem
tacuiſſet: qd̃ fieri nõ poterat: cũ ea vſqꝫ ad re
dundantiã plena eſſet / ꝛ oĩ v̾bo / actu / geſtu
qꝫ ſe humilẽ et vilem p̃dicaret p̃ poſſe. Qui
eñi dic̃ deum: ſui dicentꝭ nll'am ꝯditionẽ ex
p̃mit: cũ deus nõ dicaꝛ relatiue. Si aũt di-
xiſſet: ſponſum / pr̃em / vel filium: multuꝫ ſe
laudaſſet. Et id̃ dr̃: dominũ. qd̃ nomen eſt re
latiuum ad ſuum ꝛ ancillam: qꝛ h̃ nomẽ ſer
uus et ancilla eſt nomen vilitatꝭ. Et ſic ſic̃ re
ſpondit angelo: Ecce ancilla dñi / ita nũc ce-
cinit: Magnificat anima mea dñm. Quia
ḡ btã v̾go nõ q̃ſiuit famã vel gl'iam ſuã: ſed
ſemp diuinã: id̃ deus reddidit eam gl'ioſaꝫ
ꝛ famoſam. Ip̃e eñi inq̃t. j. Reg. ij. Qui me
gl'ificauerit: gl'ificabo eum. Et nõ ſolũ ip̃a ẽ
famoſa: ſedetiam h̃ eius canticum ẽ famoſi-
us omnibꝫ alijs canticꝭ. Vnde omni die cã-
taꝛ: ꝛ hoꝛa mltum apta. ſ. in veſpis ꝛ modo
mltum grato et ſolenni magꝭ q̃ꝫ oĩa alia ec-
cleſie cantica. ¶ Alia q̃ꝫ rõne dixit bñdicta ☧
v̾go / dñm. vt. ſ. h̃ ſuum cãticũ diuĩe laudis Canticũ
redderetꝛ magnificũ. Nã ad magnã laudeꝫ magnifi
q̃ttuoꝛ req̃runtꝛ. ſ. vt ſit a magno laudante / cat ẽ ma-
magno modo / de magnis factꝭ / ꝛ d̃ magnis gnũ
pſonis. Et q̃bꝫ oĩbꝫ h̃ canticum reddiꝛ ma-
gnificũ. Nã laudans ẽ magna. ſ. anima v̾gi
nis talis ꝛ tãta. Modꝯ ẽ nobiliſſimꝯ / qꝛ exul
tauit ſpũs eiꝯ ꝛc̃. Item ẽ de magnis factꝭ q̃
in ip̃o cantico narrantꝛ. Reſtabat ḡ vt a gr-

to magna laus diceret̃ vt eſſet tota magna.
Et hoc fit cum ait / dñm. Et prudent̃ dixit
abſolute dñm. non illũ vel illũ: q2 non loqt̃
de aliq̃ dño alicuius portionis mundi vt fe
cerũt tragici ⁊ comici ⁊ hiſtoriographi / ſ3 d̃
dño vniuerſali. Cui dr̃ Heſter. xiij. Domi-
nus vniuerſoꝝ tu es et in diciõe tua cuncta
ſunt poſita. De illo loqt̃ cui ſoli dr̃ illd̃ Exo.
xxj. Dñs bonꝰ innocẽs. Qui ẽ deꝰ deoꝝ ⁊ do
minꝰ dñantium. Deu. x. Et cui dr̃ Judith.
ix. Dñs nomẽ eſt tibi ſoli / q̃ ſolꝰ ẽ dñs fortis
⁊ potẽs. dñs potẽs in ꝑlio. pſ̃. xxiij. Qui ſo-
lus eſt dñs ꝟtutum. pſ̃. xlvj. Qui ẽ dñs ex-
celſus terribil' ſuꝑ oẽm t̃ram. Ibidem. Cui
inqt idem ꝓpha pſ̃. lxxxiij. Nomen tibi do-
minꝰ. tu ſolꝰ altiſſimꝰ ſuꝑ oẽm t̃ra3. Cui etiã
dr̃ Ecci. xliij. Terribil' dñs ⁊ magnꝰ vehemẽ
ter. Et. ij. Mach. xiiij. Tu dñe vniuerſoꝝ q̃
nulliꝰ indiges. Eſt g̃ h̃ canticũ valde magni
ficum. q2 de tanto dño loquit̃: Et id̃ eſt excel
lentius oĩb; ſcp̃turis mundialib;. ¶ Quo
Tria p̃fe- ꝟo ad diuias ſcp̃turas eſt ſciendũ ſcḋm q̃ſda3
runt ſcri- catholicos doctores. ꝙ tria ſunt q̃ preferunt
pta ſcp̃tis ſcp̃ta ſcp̃tis. ſ. tempus in q̃ adinuenta ſunt:
forma tradendi: ⁊ dignitas ꝑſone tradentis.
Reſpectu p̃mi iſtud canticũ p̃ponit̃ omni-
bus ſcp̃turis veteris teſtamenti. Reſpectu
ſcḋi p̃ponit̃ omnib; ep̃lis / actib; / ⁊ ꝓphetijs /
noui teſtamenti. Reſpectu tertij p̃ponit̃ oi-
bus ſcp̃tis in euangelijs: exceptis his que d̃
ore chr̃i emanauerunt. q2 nulla ꝑſona poſt
chriſtum dignior reꝑit̃. Et id̃ h̃ canticum eſt
frequentandum ſcḋm p̃dictos doctores: q̃ eti
am dicunt ꝙ alia quoq3 rõne dixit bt̃a ꝟgo:
dñm. vt. ſ. mentem ad timorem ⁊ reuerenti-
am dei excitaret. Quia initium ſapie eſt ti-
mor dñi. Ecci. j. Iſte eñ t̃minus dñs inclu-
dit timorẽ filialem / q̃ eſt amoris. Iux̃ illud
Malach. j. Si ego dominus / vbi eſt amor
meus? Item dixit dñm vt ꝓprietates di ex-
Dñs vn- plicaret: q̃ non eſt dñs ſic tyrannus tempora
de dicat̃ lis: q̃ a depdatione ſubditoꝝ dr̃ dñs: quaſi
do minus: imo nihil / ſed multum ⁊ cuncta
ſurripio. Sed a largitione bñficiorum dici
tur dominus quaſi do minus. Et h̃ inſinu-
auit cum eius beneficia cõmemorauit. Pri
mo data ſibi in particulari dicens: Fecit mi
hi magna q̃ potens eſt. ⁊ poſtmodum bñfi-
cia data omnib; dicens: Et miſcd̃ia eius ⁊c̃.
Scḋo a liberatione opp̃ſſorum dr̃ dñs: quaſi
do manꝰ. i. adiutorium. Et h̃ inſinuauit cũ
eum ſalutarem appellauit. i. ſalutẽ dantem.
Itẽ cũ dixit: Depoſuit potẽtes d̃ ſede. ſ. opp̃
mentes alios / ⁊ exaltauit hũiles. ſ. a potenti
bus depſſos. Tertio a debellatiõe inimicoꝝ
dr̃ dñs: q̃ſi do minas hoſtib;. Et h̃ iſinuauit
cum dixit: Fecit potẽtiã in brachio ſuo: diſ-
perſit ſuꝑbos mente cordis ſui. ¶ Grecꝰ ãt
expoſitor ſuꝑ Luc. exponit hec ꝟba ꝟginis: A
Mag. anima mea dñm / dicẽs: ꝙ h̃ inqt be- Expoſitõ
ata ꝟgo. q. d. mirabilia q̃ deus p̃nunciauit: Greci et
in meo corpe exercebit. Sed aĩa mea ifru- Origẽis
ctuoſa apḋ deum nõ erit. Conuenit aũt mi-
hi ⁊ voluntatis fructũ afferre. Nã q̃nto am
plior decor miraclo: tanto teneor glificare i
me mirabilia opantẽ. Orig. aũt ſuꝑ h̃ paſſu
inqt: Si aũt dñs nec augmentũ nec detri-
mentũ recipe põt: quid eſt ꝙ Maria loquit̃
Magnificat anima mea dñm? Sed ſi ꝯſide
rem dñm ſaluatorẽ imaginẽ eẽ inuiſibil' di:
⁊ animã factã ad eiꝰ imagine3: vt ſit imago
imagis: tunc videbo q̃m in exemplo eoꝝ q̃
ſolent imagines pingere: q̃ñ magnificaue-
ro animã meã ope / cogitatione / ⁊ ſmõe: tũc
imago di grãdis efficit̃: vt ipe dñs cuiꝰ ima
go eſt in anima mea magnificet̃. Hec ille.
Et idem dic diuꝰ Amb. ſuꝑ Lu. q̃ ait: Ma-
gnificat̃ dñs: non ꝙ hũana vox ei aliq̃d ad-
iũgat: ſ3 q2 magnificat̃ in nob dñ aĩa nr̃a q̃
ad imaginẽ dei ẽ creata: ꝑ iuſticiã ſe chriſto
ꝯformat q̃ eſt imago p̃ris. Et ſic dũ ipm chri
ſtũ imitãdo magnificat: q̃dam ꝑticipatiõe
magnitudis eiꝰ ſublimior fit vt illam imagi
nem ſplendido bonoꝝ colore factoꝝ: ⁊ q̃da3
emulatiõe ꝟtutis in ſe videat̃ exp̃mere. Ma
gnificat̃ g̃ dñs non in ſe: ſ3 in nob. ſic etiã dr̃
ſctificari. Vñ ei dicimus: Sctificet̃ nomẽ
tuum. Hanc aũt magnificatiõe diuinam
fiendã ab aĩa bt̃e ꝟgis p̃dixerat ꝓpha dauid:
q̃ in eiuſdem ꝑſona inqt Pſ̃. ciij. Bñdic ani
ma mea dño: dñe deus meus magnificatꝰ
es vehement̃. ¶ Sequit̃ aũt bt̃a ꝟgo i can- B
tico ſuo dicens: Et exultauit ſpũs meꝰ in ſa- Aĩa ⁊ ſpi
lutari meo. Qđ expones Hugo Cardinalis ritꝰ idẽ ſt
dr: ꝙ anima ⁊ ſpũs idem ſunt. ſed aĩa dr̃ in-
q̃ntum animat ⁊ viuificat corpus. vñ h̃ bñvi
uendo magnificat deum q̃ fec̃ eã. Spũs ãt
dei inq̃ntum ſuꝑceleſtia ꝯtẽplat̃: cuiꝰ ꝓpe eſt
exultare in do. Et hec exultatio mlt̃ũ diſpli
cet diabolo. Vñ. j. Reg. iiij. Philiſtijm ige
muerũt dicẽtes: Ve nob. Nõ eñ fuit tanta
exultatio heri et nudiuſtertius. Ve nobis.
Quis nos ſuabit d̃ manib; ſublimiũ deorũ
iſtoꝝ. Bis ãt dr̃: Ve nob. q2 duplex ẽ exulta
tio q̃ diſplicet eis. Vna ꝯ triſticia3 ſecli. De
q̃ dr̃. ij. ad Coꝝ. vij. Triſticia ſecli mortem
opat̃. Alia ꝯ triſticia3 carnis q̃ ſpm̃ deijcit.
De q̃ ꝓuerb. xviij. ſcp̃tũ ẽ: In merore animi
. i. aĩe deijciet̃ ſpũs. Et ꝓpt̃ h̃ dr̃ ad Phil. iiij.
Gaudete in dño ſemꝑ: iterum dico gaude-
te. Hec exultatio ſiue hoc gaudium qḋ eſt i
deo: eſt ꝯ gaudium diaboli: contra gaudiũ
mũdi: ⁊ contra gaudiũ carnis. Gaudiũ ꝟo
diaboli eſt impietas cõtra deum. Prouer.
ij. Letant̃ cum malefecerint ⁊ exultant in re
bus peſſimis. Gaudium mũdi ẽ vanitas cõ

tra ꝑximū. Job.xxj. Gaudent ad ſonitum organi: ducūt in bonis dies ſuos ꝛ in pūcto ad inferna deſcendunt. Gaudium carnis ē voluptas ꝯ ſeipm̄. De quo Prouer. xiiij. dꝛ Extrema gaudij luctus occupat. In his au tem non gaudebat btā virgo/ ſed in deo. Et iō inq̄t: Exultauit ſpūs meus ꝛc̄. In q̄ nulla

Quō ſpi nr̄ Maria ne ꝗul/

eſt ſimulatio/ In deo ſalutari meo. i. in filio ſaluatoꝛe. nō in mundi honoꝛe/ nō in carnis voluptate/ nō in generꝭ nobilitate/ nō in coꝛ poꝛis pulcritudine/ nō in mūdi pſꝑitate. ſed in deo ſalutari meo. iux̄ illud Pſ̄. Coꝛ meū ꝛ caro mea exultauerunt in deū viuū. Et. j. Reg. ij. Exultauit coꝛ meū in dño: et exulta tatum eſt coꝛnu meum in deo meo. Dic̄ au tem Aug᷑. in q̄dam ſer. Exultat in dño qui terrena nō curat/ quē pſꝑitas non emollit/ quē aduerſitas tp̄alis nō frangit/ quem ſo/ la dei memoꝛia delectat. iux̄ illō Thꝛeñ. iij. Memoꝛia memoꝛ ero: ꝛ tabeſcet ī me aīa

X

mea. ¶ Pōt etiam ſic exponi: Exultauit ſpi ritus meus in deo ſalutari meo .i. a me ſcḋm carnē ꝯcepto. Uñ ipa ſola ꝛ ſpēal'r pōt dice/ re eū ſuū. Hec Hugo p̄dict⁹. Sꝫ lꝫ hec ex/ poſitio ſit bona: tñ recti⁹ ꝛ meli⁹ dixiſſꝫ expo nendo ī termīs: in q̄bꝫ loquit̄ btā v̄go eū ap/ pellans ſalutare ſuum: ꝙ ſic fuit ſuū ſaluta re vt nunq̄ꝫ eo mō fuerit alteri⁹: qꝛ nll'm ſal/ uauit redimendo a pctō oꝛiginali ꝑ grāꝫ p̄ ſuationis: niſi ipam quā digniſſimo mō re/ demit. ſic canit eccl'ia in officio ꝯceptionis/ dicēs: Nll'm redemit fili⁹ ex oī gēte digni⁹: q̄ te ſuauit ꝓuide mundam paterno ſcelere. Et iō cbr̄s dꝛ ſalutare btiſſime v̄gis ptic'lari ꝛ ſingulari modo: ꝛ ita ꝑ antonomaſiam ap pellat̄: et nll's alius pōt eum ſic nuncupare. Uera eſt em̄ illa ſnīa quaꝫ ego metrice ſcp̄ſi dicens btē v̄gini: te crimine ſolam Immu/

Uñ ſpiri tus ma/ rie ꝗul/ tauit

nē nat⁹ ꝯtulit eē tuus. Nō potuiſſꝫ aūt btā v̄go dicere deū ſaluatoꝛē ſuum ſpēalem ni/ ſi ab oꝛiginal' pcti caſu ꝛ dānatiōe p̄ſeruaſſꝫ ꝛ ſaluaſſꝫ. Hāc vo ptic'larem ac digniſſimā ſalutationem p̄uidens in ſpū Abacuk ꝓpha dixit in ꝑſona v̄ginis btiſſime ſui lib. vl. ca. Ego aūt in dño gaudebo: ꝛ exultabo in deo Ieſu meo. Ieſus em̄ idē eſt qō ſaluatoꝛ. Da uid q̄ꝫ pſ̄. lxij. ait in ꝑſona eiuſdem. In vela mento alaꝝ tuaꝝ exultabo. De⁹ em̄ alis be/ nignitatꝭ ꝛ miſcōie ſue velauit aīam v̄gis ne infici poſſet immūdicia pcti oꝛiginal'. De q̄ velatione ipa tūc: ꝛ etiam in h̄ cātico exul/ tauit: ꝛ nō ſolum ipa ꝓꝑ h̄ exultauit: ſed etiā tota ciuitas celeſtis: ita vt poſſet dici illud Heſter. viij. Exultauit tota ciuitas. ꝛ de oi/ bus ſanctis angelis de ſaluatione ꝛ p̄ſerua/ tione dñe ſue gratulantibꝫ dici poſſꝫ illō. ij. Eſdre. iij. Exultauerūt cum muſicꝭ ꝛ leticia dei. De ipa q̄ꝫ exultatione v̄gis ꝓꝑ p̄ſeruati onem a caſu oꝛiginal' pcti p̄dixit dauid pſ̄. xv. in ꝑſona ei⁹ dicens: Prouidebā dñm in ꝯſpectu meo ſemꝑ: qm̄ a dextrꝭ eſt mihi ne cōmouear. Propt̄ h̄ letatum ē coꝛ meū ꝛ ex/ ultauit lingua mea ꝛc̄. Exultare aūt debuit Maria ad grāꝝ actionem deo reddendaꝫ: qꝛ ipe deus exultauit in vtero eius vt gigas ad currendam viam. ſ. ſue ſalutꝭ ꝛ toti⁹ mū/ di. pſ̄. xviij. Uñ dicebat illō pſ̄. lxv. Exulta/ ui ſub lingua mea. In ꝑſona q̄qꝫ eius dixe/ rat dauid Pſ̄. lxx. Exultabūt labia mea cū cātauero tibi ꝛ anima mea quā redemiſti .ſ. ab oꝛiginali pctō p̄ſuando. Inuitabat etiaꝫ alios ad exultādū illō pſ̄. lxxx. Exultate deo adiutoꝛi nr̄o. et pſ̄. xciiij. dicebat: Uenite ex ultem⁹ dño: iubilem⁹ deo ſalutari nr̄o. Ad hāc etiam exultationē exhoꝛtabat̄ btām v̄gi nē Ioel ꝓpha. ij. ca. ſui lib. di. Exulta ꝛ letare t̄ra. Per t̄rā em̄ (vt ſepe declarauim⁹) intel/ ligit̄ ſpūal'r v̄go bñdicta. Nec miꝝ ſi ipa ex ultauit. Nam ꝺ alijs ſctis ſcp̄tū ē pſ̄. lxxxiij Exultauerūt in deū viuū. Et pſ̄. lxxxix. in ꝑ/ ſona coꝝ dꝛ: Exultauim⁹ ꝛ delectati ſum⁹. et pſ̄. cxxxj. etiā canit dauid dño di. ſcti tui ex/ ultēt. Et. cxliij. ꝛ iuſti tui exultabūt. Pſ̄. q̄ꝫ xlvj. dic̄ electꝭ. Iubilate deo in voce exulta/ tionis. et pſ̄. cvj. iteꝝ ꝺ ipſis ait: Annūcient opa ei⁹ in exultatione. Et pſ̄. cxvj. ſcp̄tum ē: Uox exultatiōis in tabnacul' iuſtoꝝ. et Pſ̄. cxxv. in exultatōe metent. Et iteꝝ: Uenient cū exultatione poꝛtātes manipulos ſuos. ꝛ pſ̄. cxxxj. Scti eius exultatiōe exultabūt. Quid

D

ḡ credendum ē feciſſe iſtā ſanctiſſimā et ſuꝑ oēs a deo electam v̄ginē? Profecto credēdū eſt ꝙ ſemꝑ exultabat in dño/ ſic ꝺ ea ſ̄ dictū fuerat Eſa. xlj. vbi dꝛ: Exultab in dño ꝛ ī ſan cto iſrl' letaberꝭ. Uñ ipa dicebat illō Eſa. lx. Exultabit anima mea in deo meo. Ipa ḡ fa ciebat in terris qō ſcti facient in cel'. De q̄bꝫ dꝛ pſ̄. penl'. Exultabūt ſcti in gl'ia. Et iterū: Exultationes dei in gutture coꝝ. Et Eſa. lxv ill' inq̄t deus: Gaudebitꝭ ꝛ exultabitꝭ vſq̄ꝫ in ſempit̄nū. ¶ Baſili⁹ vo exponens p̄dicta v̄ ba cantici hui⁹. ſ. exultauit ꝛc̄. ait: Primus fruct⁹ ſpūs ē paꝝ ꝛ gaudiū. Quia ḡ v̄go ſcrā ſiliꝭ. tota ſibi hauſerat ſpūs grām: merito ſubiū git: Et exultauit ſpūs meus in deo ſalutari meo. Et idem animā ꝺ ꝛ ſpm̄. Cōſueta aūt in ſcp̄turꝭ exultatiōis ꝓlatio inſinuat alacrē quendā et iocoſum habitum aīe in his q̄ di/ gni ſunt. Proinde vo exultat in dño ineffa/ bili coꝛdis tripudio ꝛ reſultatōe ī ſtrepitu ho neſti effectus. Beda aūt exponēs illō In ꝺo ſalutari meo. et aſſignans cām hui⁹ exultati onis/ inq̄t: Quia eiuſdē Ieſu. i. ſaluatorꝭ ſpi ritus v̄gis et̄na diuitate letat̄ cuius caro tē/ poꝛali ꝯceptione ferat̄. Amb. vo ꝺ: Magni ficat ḡ aīa Marie dñm et exultat ſpūs eius

E Expō ba

in deo: eo ꝙ anima ⁊ ſpū pr̄i filioqꝫ deuota:
vnum deū ꝑ quem oīa pio venerat̄ affectu.
Sit aūt in ſingul' marie anima vt magnifi
cet dn̄m. Sit in ſingul' Marie ſpūs vt ex/
ultet in dn̄o. Theophil⁹ aūt inq̄t: Ille deuꝫ
magnificat q̄ digne ſequit̄ chr̄m. ⁊ dū chr̄ia
nus vocat̄ chr̄i nō minuit dignitatē magna
⁊ celeſtia op̄ando: ⁊ tunc ſpūs eius. i. ſpūale
chriſma exultabit. i. p̄ficiet ⁊ nō mortificabi/
tur. Orige. v̄o ait: Prius āt anima magni/
ficat dn̄m: vt poſtea exultet in dō: niſi enim
antea crediderimus: exultare nō poſſumus
Hec ille. Exultare aūt ſc̄m Papiam ⁊ Hu/
guitionem ⁊ Catholicon: eſt valde vl' extra
ſaltare. ⁊ eſt gaudium qđ nō ſolū v̄bis expri
mit̄: ſꝫ etiā geſtu corꝑis ꝑ nimia leticia oſtē/
dit̄. Et tal' fuit exultatio bt̄iſſime v̄gis q̄ ex/
ultauit. i. ex̄ totius hūane nature facultateꝫ
ſaltauit ⁊ exiliuit: ac tota in et̄ne maieſtatis
ꝯtemplationem abſorpta: gaudio ac leticia
inexplicabili in aīa ⁊ in corꝑe repleta fuit.
Spūs dr̄ multipl'r. ¶ Quia v̄o dr̄ exultaſſe ſpm̄ ſuū: eſt notan/
dū ꝙ ſpūs multipl'r accipit̄: ſed q̄ꝫtū ad pre
ſens ſpectat: dico ꝙ accipit̄ Primo ꝑ flatu
hominis. Iux̄ illđ Gen̄. ij. Inſpirauit in faciē
eius. ſ. ade: ſpiracl'm vite. i. ſpm̄ ſiue flatum
Pro aere etiam q̄ reſpiram⁹ ſumit̄ ſpūs. iu/
xta illđ Pſ. Os meum apui ⁊ attraxi ſpm̄.
Iſte ḡ ſpūs Marie. ſ. flat⁹ exultauit in dō q̄
tot⁹ ad gl'iam dei diffuſus pādit magnalia
ſua. Spūs etiā inq̄ꝫtum aer dr̄ ſuus. dici p̄t
inq̄ꝫtum nō ſolū aer: ſꝫ etiam tot⁹ mūdus fa
ctus ē ſuus cū dei ſit: ⁊ ꝑ ꝯn̄s dn̄a oīm. Aer
ḡ iſte ingrediens ꝑ os v̄gis ad ſuū creatorē
q̄ ei⁹ latebat in ventre: modo ſuo, exultabat:
q: mag̃ purificat⁹: atqꝫ radijs diuitat̃ im/
pletus: dulciſſime reſonabat. ¶ Scđo ſpiri
tus dr̄ angelus. iux̄ illđ pſ. dicent̃ dō: Qui
fac̃ āgelos tuos ſpūs. Quelibꝫ āt aīa a p̄n/
cipio creatiōis ſue hꝫ angelum ad ſui cuſto
diam deputatū: vt ait Hiero. ſup Mat. et
Angel⁹ dat⁹ marie ad cuſtodiā exultauit ponit mgr̄ ſniaꝝ in. ij. diſti. xj. Btā igit̄ v̄go
habuit int̄ alios vnum ſpm̄ ſup̄mū: q̄ fortaſ
ſis nec ante nec poſtea datus ē alicui ad cu/
ſtodiam: ſed ſoli v̄gini huic ab initio reſua
tus. Sic em̄ ſola fuit mr̄ vnigeniti filij dī:
⁊ in gratuitis vniuerſis mirabil'r ſingula/
ris: ſic etiam ſane dici pōt cuſtodiā ſibi ſin/
gularē datam fuiſſe. Si em̄ habuit ſingla/
riſſimū ſpōſum ad ſuitium: et electiſſimum
apl'm ad obſequm: quare non credat̄ habu/
iſſe nobiliſſimū ſpm̄ ad auxilium. Hic igit̄
ſpūs angelicus datus ſibi ad cuſtodiam: p̄/
us exultauerat dē obediētia/ humilitate/ et
alijs v̄tutibus ipſius v̄gis alme. At vbi v̄/
bum dei eius eſt carne veſtitum: exultauit i
deo ſalutari. i. Ieſu Marie filio. q: deputa
bat̄ ad cuſtodiam: ſiue potius ad obſequm
dn̄i dei ſui. Si tenere q̄s velit ꝙ angel⁹ ma
tris ſit etiam angelus p̄lis donec naſcat̄: ſc̄m
q̄ſdam dicētes ꝙ qn̄ filius naſcit̄ accipit an
gelum ꝓprium: q: tūc eſt ſic̄ fructus ab arbo
re mr̄e p̄ciſus: ſed donec eſt in ventre mr̄is:
eſt ſub cuſtodia angeli materni tāq̄ꝫ aliqua
ꝑs mr̄is. Fructus em̄ pendens dr̄ ꝑs fundi
l. fructus. la. ij. ff. de rei vendi. Et hec opinio
fuit bti Thome in. j. ꝑte ſumme. q. cxiij. ar.
v. Uel vt aliq̄ allegant. c. cxiij. q. v. Quis er/
go explicare poterit q̄nto gaudio exultabat
ſpūs ille q̄ p̄mo vidit deum incarnatū. Qui
fuit p̄mus ſpūſſancti miſter ad illud ineffa
bile opus. Qui p̄mus corpuſculum illđ aut
formauit aut formanti aſtitit. Qui p̄m⁹ inui
ſibiles cunas deo parauit. Qui p̄mus cibū
de mr̄e in os diuinum expreſſit. Qui ſic aſſi
ſtit viſione in celo coram pr̄e: ſic aſſiſtebat i
t̄ris filio incarnato. Qui p̄mus illud vidit
deſideratum cōmerciū. Angelus q̄qꝫ Ga/
briel accepto v̄gis rn̄ſo. et v̄bo dei incarna/
to: ꝓtinus ad celum totus iocundus ac ex/
ultans celeſtem curiam letificatur⁹ aſcēdit.
Iſte autem Marie ſpūs certus de pn̄ti: ꝑ
tota hierarchia celica exultabat. Exultabat
nanqꝫ hic optimus Marie ſpūs/ qm̄ vide/
bat ipam dī mr̄em effectam: ⁊ tanto filio di
gnam. ¶ Tertio dr̄ ſpūs anima. iux̄ illud E
Eccēs. iij. Quis ſcit ſi ſpūs filioꝝ Adā aſcē Aia ma/
dit rurſum? Et vl. eiuſdem li. ca. dr̄. Reuer/ rie exul/
tat̄ puluis. i. corp⁹ in terram ſuaꝫ. ⁊ ſpūs. i. tauit
anima: ad deum q̄ dedit illum. Et iſte ſpūs
marie exultauit. Et eſt ſenſus ꝙ ſpūs. i. ani/
ma: q̄ magnificauit deum q̄ ad alios etiā ex
ultat q̄ ad ſeipam: ita ꝙ ſic̄ dilatat̄ deus. i.
magnus oſtendit̄ ꝑ os v̄gis in corda audien
tium ei⁹ magnificationem: ſic etiam creſcit
in ip̄o ſpū vel anima ſua ꝑ maiorem inherē
tiam/ capacitatem/ ⁊ dilectionem ei⁹. Uel ē
dicendum de mente q̄rundam doctorꝫ: ꝙ
anīa Marie ꝯiūcta corꝑi magnificauit do
minū. Spūs v̄o rapt⁹ a ꝯiunctione corꝑis
q̄ꝫtum ad ſenſum actualis informatiōis ex/
ultauit in dn̄o. Un̄ mgr̄ Ioannes gerſon in
tractatu ſcđo ſuꝑ Magnificat dr̄: Btā v̄go
fuit in exceſſu ſpūs vel in extaſi mentis re/
ſpectu illoꝝ q̄rum non poterant ex ſua v̄tu
te vel intelligentia ꝓpria cognitionem acci/
pere: vt quid eſſet de⁹ in ſe ⁊ in ſua magnifi
centia. Quid angeli ꝑ oīa. Quid felicitas
quā nec oculus vidit/ nec aur̃ audiuit/ nec
in cor hoīs aſcendit. Hec ille. Ex q̄ viſiōe ſu/
ꝑnaturali exultauit in dn̄o ſpūs ei⁹. O igit̄
beata beatoꝝ virgo ꝑ̄ſſima: ꝑ iſtā ineffabi/
lē exultationē tuā imperra ⁊ mihi a dn̄o quē
tātope magnificaſti: vt ⁊ ego illū digne me/
rear magnificare: et ſpūs me⁹ exultare poſ/
ſit in deo ſalutari tuo et meo. O beatiſſime

ſpūs ꝟginis glīoſe:qui ſemꝑ in dō exultauit
Nec mir̄:qꝛ in ſe deū habuit q̄ habitāt i hu
mili ſpū:Eſa.lvij. Ipſa em̄ ſuauit illō Eccī
vij. Humilia valde ſpm̄ tuū. Et ideo de⁹ ſꝑ
habuit curā de ſpū ipſi⁹ ꝟgis. Unde dicere
poterat deo illō Job.x. Uiſitatio tua cuſto/
diuit ſpūm meū. O benedicte ſpūs Marie
de q̄ dici pōt illud p̄ſ.xxxj. Nec eſt in ſpū ei⁹
dolus. Et ideo ꝯfidenter dixit in morte illō
p̄ſ.xxx. In man⁹ tuas dn̄e cōmēdo ſpm̄ meū
Spūs ¶ Quarto accipit̄ ſpirit⁹ ꝓ feruore mentis
idest fer/ iux̄ illō ad Rhom̄.xij. Spū feruentes:dn̄o
uor ma/ ſeruientes. Et.j.ad Tim̄.v. Spm̄.i.feruo/
nie exulta rē:nolite extinguere Et iſte feruor deuotionis
uit virginis glorioſe exultauit in dn̄o.i.ipſaz ex
ultare fecit. Quinto accipit̄ ſpūs ꝓ deo.quia
ſpūs eſt deus. Joan.iiij. Uel particulariter
accipit̄ ꝓ ꝑſona ſpūſſcti. Iſtū aūt ſpūm ſuū
dicit btā ꝟgo exultaſſe in deo.quia ipam ex/
ultantē fecit in ſe deo ſalutari ſuo. Sic etiaz
dr̄ ad Rhoma.viij. Ipſe ſpūs poſtulat pro
nobis gemitib⁹ i enarrabilib⁹.quia nos po/
D ſtulantes facit ⁊ gementes. ¶ Exultauit er/
go beate ꝟginis ſpūs afflat⁹ rore ſpūſſancti.
Sicut etiā dicit̄ de chr̄o Luc.x. In illa hora
exultauit Jeſus in ſpūſancto. De hac afflati
one ſpūſſancti in ipſam dei matrem predixe
rat Dauid:dicēs deo patri p̄ſ.cxlvij. Flabit
ſpūs eius ⁊ fluent aque.ſ.diuiaꝝ laudū ab
ore ꝟginis ꝑ hoc mirabile canticū. O Ma/
ria q̄s erat ille ſpūs qui tantū exultare faci/
ebat ſpūm tuum? Profecto erat ille de quo
dr̄ Sap.xij. O q̄ꝫ bonus ⁊ ſuauis ē dn̄e ſpi/
ritus tuus. Et Eccī.xxiiij. inq̄t ipē de⁹. Spi
ritus meus ſuꝑ mel dulcis. O btiſſima ꝟgo
tu ſemꝑ habuiſti iſtum ſpirituz paracletū.i.
cōſolatorem:qui te ſemꝑ in omnib⁹ ſuis ſan
ctis opib⁹ direxit. Unde dicere poteras deo
illud p̄ſ.cxlij. Spūs tu⁹ bonus deducet me
in terram rectaz. De te q̄ꝫ dici poterat illud
Eſa.lxiij. Spūs dn̄i ductor eius fuit.et idō
eam mirabil'r exultare fecit. Tu etiaz dicere
poteras illud Ezech.iij. Eleuauit me ſpirit⁹
inter celum ⁊ terā. Et illud Apocal.xxj. Su
ſtulit me in ſpiritu. Adeo em̄ eleuabit men
tem tuā ſpūſſanctus vt de ſpū tuo dici poſ/
ſit illud.j.ad Cor.ij. Spūs oīa ſcrutat̄ etiaz
ꝓfunda dei. Et ideo ꝯtinue exultabas tu in
deo ſalutari tuo. Sꝫ dic mihi obſecro o ge/
nitrix dei ſanctiſſima. Quis eſt iſte deus in
quo exultabas? Certe r̄ndere potes Iſte eſt
ille q̄ inq̄t Gen̄.xvij. Ego ſum deus omnipo
tens. Et ideo fecit mihi magna q̄ potens eſt.
Ipſe eſt ille cui dr̄ Nūe.xvj. Fortiſſime de⁹
ſpirituū. Et ideo exultauit in eo ſpirit⁹ me⁹.
Iſte eſt ille de quo dicit̄ Deut.iiij.et ad He
bre.xij. Deus noſter ignis cōſumens eſt. Et
ideo igne ſui amoris accendit ſpūm meum
ac eum exultare fecit. Ipſe em̄ eſt deus cor/
dis mei:et pars mea deus in eternū:p̄ſ.lxxij
Ipſe eſt de⁹ ſaluator meus Eſa.xij. Ipſe eſt
deus abſconditus.ſ.in ventre meo Eſa.xlv.
Ipſe eſt de⁹ dn̄s fortitudo mea. Abachuch
iij. Ipē eſt deus totius conſolationis.ij.ad
Cor.j. Iſte eſt ille deus qui locutus eſt in
ſancto ſuo:p̄ſ.cvij.id eſt in corde meo.et fe/
cit me exultantē canere laudes ſuas in can/
tico iſto:quod vult ab omnibus frequētari
ac dici cum iubilo. Unde dixit mihi Eſa.lix
Spūs meus qui eſt in te:et verba mea que
poſui in ore tuo non recedent de ore tuo:⁊ de
ore ſeminis tui amodo vſq̄ꝫ in ſempiternū.
Sicut ergo ego exaltaui in dn̄o:ita ⁊ ſe
men meum ſeruiet ipſi:p̄ſ.xxij.ſcꝫ hoc canti/
cum deuote decantando.et tunc de ſemine
deuotoꝝ meoꝝ verificabit̄ illō p̄ſ.xxxvj. Et
ſemen illius in bn̄dictione erit. Quilibet er/
go deuot⁹ meus debet magnificare mecū i
hoc cantico filiū meū.et exultare ei ac dicere
cum ꝓpheta p̄ſ.xlv. Tu es ſalutare vultus
mei ⁊ deus meus. Exultent ḡ oēs gentes.qꝛ
gentib⁹ miſſum eſt hoc ſalutare. Act.xxviij
Ipſe eſt em̄ ille de quo dicebat Jacob deo
Gen̄.xlix. Salutare tuuz expectabo dn̄e: et
erit expectatio gentium. Ipſe eſt ille de quo
Dauid rogabat deum:p̄ſ.l. dicens. Redde
mihi leticiam ſalutār̄ꝫ tui. Et p̄ſ.lxxxiij. Oſtē
de nobis dn̄e miſcd̄iam tuā: ⁊ ſalutare tuuz
da nobis. Ipſe eſt ille cui⁹ incarnatiōem vi/
dētes ꝓphete in ſpū exultabant. Un̄ Eſa.lij.
ſui libri ca. dicebat. Uidebūt oēs fines terre
ſalutare dei noſtri. Si ḡ ſancti patriarche ⁊
ꝓphete tantū exultauerunt ꝓpter huius ſalu/
taris expectationem:q̄re exultare non debet
ſpūs meus in deo ſalutari meo quē icarna/
tum habeo in vtero meo.

Pars ſecunda huius ſermonis que dicit̄
cauſalitatis.

Cauſa hui⁹ cantici ꝟginalis vt inq̄t
Nicola⁹ d̄ Lyra ſuꝑ Lu.fuit:vt dī
bn̄ficia cōnumeraret ⁊ ei grās re/
ferret. Un̄ Primo cōnumerat bn̄
ficia ſibi collata ſingularit̄. ibi. Qꝛ reſpexit
hūilitatē ancille ſue ⁊c̄. Scd̄o bn̄ficia colla/
ta pplo iudeoꝝ ſpecial'r.ibi. Suſcepit iſrael
pueꝝ ſuum. Circa ꝑmū dicit. Quia reſpexit
hūilitatē ancille ſue.q.d.ſm Nicolaū d̄ Ly.
vbi ſ̄. Bn̄ debeo magnificare ⁊ laudare dn̄z Deus re
Qꝛ reſpexit hūilitatē ancille ſue. Nam lꝫ ex ſpexit hu
oīb⁹ ꝟtutib⁹ fuerim diſpoſita ad conceptio/ militatē
nem filij dei:ſpecialiter tamē hoc fuit ex hu/ Marie.
militate. Un̄ diu⁹ Hiero.in ſuo tranſitu in
quit. Maluit de⁹ de btā Maria incarnari
ꝓpter hūilitatē q̄ꝫ ꝓpter aliam quācunq̄ꝫ vir/
tutem. Hugo aūt Cardinalis exponit hec

verba Reſpexit humilitatē ancille ſue.i.me humilē ancillā. Placuit enī ei hūilitas ancille cui diſplicebat ſupbia Eue. vt ſicut ꝑ ſupbiā Eue mors intrauit in mundū: ſic ꝑ humilitatē ancille vite pandat͛ introit⁹. Unde in figurā dixit Lia Gen̄.xxix. Uidit dñs humilitatē meā: nūc amabit me vir meus. Habuit aūt humilitatē btā ỽgo a pr̄e ſuo Dauid: q̄ dixit.ij. Reg.vj. Ludā ⁊ vilior fiā pl⁹ q̄ȝ fact⁹ ſum: et ero humilis in oculis meis. et cū ancillis de q̄b⁹ locuta es glorioſior apparebo. Itē a filio q̄ dixit Math.xj. Diſcite a me q꞉ mitꝭ ſum ⁊ humilis corde. ¶ Sȝ h̄ eſt Notandū ꝙ multipl'r reſpicit deus hominē. Primo peccata dimittendo. ſicut reſpexit Petrum Lu.xxij. Secūdo reſpicit penam infligēdo. Unde Exo.xiiij.dr̄. Reſpiciens dñs ſup caſtra egyptioꝝ: interfecit exercitū coꝝ. Et Abac.j. inq̄t deo ꝓpha. Quare nō reſpicꝭ iniq̄ agentes. Tertio reſpicit: occulta cordiū ꝯſiderādo: iuxta illud Cant.ij. En ipſe ſtat poſt parietē noſtꝝ: reſpiciens ꝑ feneſtras: ꝓſpiciens ꝑ cancellos. Et hoc modo reſpexit deus ỽginē bn̄dictā: cui⁹ occulta cordis ſꝑ tēdebāt in deū. Quarto reſpicit aliquē: eius opera acceptādo. Gen̄.iiij. Reſpexit deus ad Abel et ad munera eius ⁊c̄. Tranſſūptiue in c.ſcriptū.xiiij.q.v. et de pe.diſt.j.c.nunq̄d. ⁊ diſt.v.c. cōſideret. ⁊.iij.q.vij.c.in grauib⁹. Et hoc modo reſpexit deus oꝑa ỽginis glorioſe que illi erāt gratiſſima. Quinto reſpicit: grām inſpirando Un̄ orat Pſ. dicens. Reſpice in me et miſerere mei. Et hoc etiam modo ſemꝑ reſpexit eā: cui plenitudinē ſuaꝝ gratiaꝝ infudit. Sexto reſpicit approbādo Iuxta illud Abac.j. vbi dr̄ ei ꝓpheta. Oculi tui mūdi ſunt: et non poteris reſpicere ad iniq̄tatē.i.eam approbare. aliter non eſſet ſumme bonus. Et iſto quoq̄ modo reſpexit matrē ſuam cuius omnia opera approbauit. Septimo reſpicit remunerando: iuxta illud Gen̄.xxxj. Laborē manuū mearū reſpexit deus. Et hoc etiam modo reſpexit beatiſſimā virginē: cuius operationes magnifice remūerauit Octauo reſpicit: ab inimicꝭ defendēdo: ⁊ ab oī malo liberando: iuxta illud Exo.ij. Reſpexit deus filios iſrael ⁊ liberauit eos. Hoc q̄ꝗ modo ſingulariter reſpexit deus virginē bn̄dictā: quā ab omnib⁹ hoſtib⁹ ⁊ malis liberauit et preſeruauit. Et ideo ipſa ſola ſemꝑ deum magnificauit ⁊ exultauit in deo ſalutari ſuo. Ipſam nanq̄ȝ ſolam ſaluauit preſeruādo ab originali pctō. et ideo deus ita fuit hoc modo ſalutaris ſuus ꝙ nunq̄ȝ fuit nec erit alteri. Rōnem aūt hui⁹ magnificatiōis et exultationis aſſignat dicens. Quia reſpexit.i. ſemꝑ oculo amoris et grē aſpexit humilitatē ancille ſue.i.me q̄ ſemꝑ fui humilis ancilla eius. Non enī vnq̄ȝ ſeruiui diabolo ꝑ pctm̄ origīale. ſed ſemꝑ fui eius ſeruitijs mancipata ⁊ dedicata. In his ergo ỽbis beata ỽgo oſtendit ſe ſine originali pctō fuiſſe conceptā. et de hac ꝓſeruatione gratias agit deo ſalutari ſuo. Un̄ notandum eſt ꝙ ſicut btā ỽgo ſi ꝯcepta eſſet in peccato originali: non ſemper magnificaſſet dn̄m: nec exultaſſet ī deo ſalutari ſuo. Quia in illo inſtāti q̄ fuiſſet in pctō magnificaſſet diabolū: ⁊ exultaſſet in eo. ſicut pctōres dicunt͛ exultare in reb⁹ peſſimis Prouerb.ij. Ita etiā nō ſꝑ fuiſſet reſpecta a deo. q꞉ in illo inſtāti fuiſſet ab ipſo deo reprobata et deſpecta. nec in illo inſtanti potuiſſet ſe appellare ancillā dei. quia fuiſſet ancilla ac ſerua diaboli. ¶ O igit͛ gl'ioſa ỽgo ſꝑ a deo reſpecta: roga eum q̄ dixit Leuit.xxvj. Reſpiciaȝ vos ⁊ creſcere vos faciā: vt nos reſpiciendo ꝑ grām: faciat in bonis opib⁹ ⁊ ỽtutib⁹ ꝓficere. Tu q̄ꝗ o bn̄dicte de⁹ ſicut reſpexiſti humilitatē ancille tue et domine mee: ita nunc reſpice de ſanctuario tuo. Deut.xxvj. et reſpice ad orationē ſui tui.ij. Reg.viij. Reſpice et exaudi me dn̄e. pſ.xij. Tu qui reſpexiſti humilē ancillā tuā virginem Mariā: reſpice ad hūilitatē noſtraȝ: Iudith.vj. Reſpice dn̄e in ſeruos tuos: pſ.lxxxix. Nō eſt aūt mirandū ſi de⁹ reſpexit ỽginem Mariaȝ paupercul̄a. Nā oculi ei⁹ in paupem reſpiciunt: pſ.x. Et q̄d mirꝝ ſi humilitatē reſpexit ancille ſue: q̄ humilia ſꝑ reſpicit: pſ.cxij. ⁊.cxxxvij. Ille ergo cui humiliū ⁊ māſuetoꝝ ſꝑ placuit depcatio Iudith.ix. et q̄ ſꝑ reſpexit in oratione humiliū: pſ.cj. ſemꝑ exaudiuit et gratā habuit orōnem hui⁹ hūilis ancille ſue. Unō ipſa merito dicere pōt deo illud pſ.xxx. Reſpexiſti humilitatem meā. Ipſe enī inq̄t Eſa.lvj. Ad quem reſpiciā niſi ad humilē ⁊c̄. Et etiam hec humilis ancilla dei fuit in fide ſtabiliſſima: ideo eā reſpexit deus: cui dr̄ Hiere.v. Dn̄e oculi tui reſpiciunt fidem. O igit͛ ancilla dei: tu es illa que dicere potes illud Heſter.xiij. vbi Heſter regina in figurā tui dixit deo. Tu ſcis ꝙ nunq̄ȝ letata ſit ancilla tua niſi in te dn̄e deus. In cui q̄ꝗ figuram dixit Abigail.j. Reg.xxv. Famula tua ſit ī ancillam. O ancilla digniſſima q̄ ꝓpter humilitatem tuam facta es angeloꝝ regina. Tu bene ſciebas vt ait Ambro. ꝙ nulla maior ē dignitas q̄ȝ deo ſeruire: cui ſeruire: regnare eſt. Fac q̄ꝗ ⁊ nos ſeruos tuos: ⁊ ex benignitate tua filios tuos: vt vnuſq̄ſq̄ȝ noſtrū poſſit dicere deo illud Sap.ix. Ego ſum filius ancille tue. O hūillima dei ancilla: nunc ſuper oēs angeloꝝ choros exaltata: ꝑfecto adimpleta ē ꝓphetia tua in q̄ ꝓnūciaſti di. Ecce enī ex h̄ btāȝ me dicent oēs generatiōes. Q; aūt

De⁹ multipl'r reſpicit hominem.

R Dño ad ỽginē vt nos reſpiciat

deus ab hūilib9 honorat. vt dr Eccl. iij. Jō
te oim humillimā voluit ab oib9 merito ho
norari ⁊ btificari. Jtē quia vt inqt filiꝰ tuꝰ
Lu. xviij. Ois q ſe hūiliat exaltabit. Et deꝰ
humiles ponit in ſublime. Job. v. Et q hūi-
liatꝰ fuerit erit in glia. Job. xxij. Nō imerito
fecit te in celeſti curia ſup oim ſctōꝝ gloriaꝫ
exaltari: q humilitate tua oēs ſupaſti: ⁊ cun
ctos ad ſalutē pduxiſti. Vn̄ exclamat Aug.
in ſermone de aſſūptiōe dicēs. O vera humi
litas q deū hoib9 pepit: vitam mortalib9 edi
dit: celos innouauit: mūdū purificauit: pa-
radiſum apuit: ⁊ hoim aīas liberauit. Fa-
cta eſt Marie hūilitas ſcala celeſtis p quaꝫ
deꝰ deſcendit ad terras. Quid em̄ eſt dicere
Reſpexit hūilitatē ancille ſue: niſi approba
uit. Multi em̄ videnꝛ in ꝯſpectu hoim hu-
miles eſſe: ſed coꝝ hūilitas a deo nō reſpicit
Si em̄ veraciter hūiles eſſent: ab hoib9 nō ſe
laudari vellent: ⁊ nō in mūdo ſed in deo ſpi-
ritus coꝝ exultaret. Hec ille. Beda vo ſup
Lu. de bndicta vgine loquēs ait. Cuiꝰ hūili-
tas a deo reſpicit: recte brā ab oib9 collauda
tur. Athanaſiꝰ aūt dr. Si em̄ ſm pphām be
ati ſunt q habēt ſemē in ſion: ⁊ pxios in hie-
ruſalē: qntū debet eſſe pconiū diuine ac ſa-
croſancte vgis Marie: q ſm carnē vbi ge-
nitrix eſt effecta. Hecꝰ vo ait. Nō aūt ſe be
atā appellat inani. vetata glia. Vn̄ em̄ locꝰ
ī ipa ſupbie q ſe ancillā dn̄i nūcupauit: Sꝫ
ſacro tacta ſpū: q futura ſunt pſciuit. Hu-
go aūt cardinal exponēs illa vba Ecce enim
ex hoc btām me dicent oēs generatiōes: in-
qt. Jd eſt oēs gētes. ſ. iudeoꝝ ⁊ gentiliū: vi-
roꝝ ⁊ mulieꝝ: diuitū ⁊ pauperū: angeloruꝫ
⁊ hoim. q2 oēs p ipam ſalutare bn̄ficiū acce
perūt. hoies recōciliationē: angeli repationē
Ubi em̄ dei filiꝰ opatꝰ eſt ſalutē in medio
terre. i. in vtero Marie. que qdam mirabili
ꝓprietate terre mediū appellat. Ad illam em̄
reſpiciunt (vt Bern. inqt) et qui habitant in
celo ⁊ q habitāt in inferno. i. in purgatorio: ⁊
qui habitāt in mūdo. Primi vt reſartiātur.
Scdi vt eripianꝛ. Tertij vt reconcilienꝛ. Ex
hoc g btām te dicent oēs generatiōes o brā
vgo. q2 oib9 generatiōib9 vitā: grām: et glori
am genuiſti. mortuis vitam. pctōrib9 graꝫ.
miſeris gliaꝫ. ¶ Jdeo dr Judith. xv. Tu glo
ria hierl'm: tu leticia iſrael: tu honorificētia
ppli nr̄i: q feciſti viriliter. Primū eſt vox an
geloꝝ qꝝ ruina p ipſam repata eſt. Scdm
eſt vox hoim: qꝝ triſticia p eā letificata eſt.
Tertiū eſt vox mulieꝝ qꝝ infamia p ipſam
delata eſt. Quartū eſt vox mortuoꝝ qꝝ ca-
ptiuitas p eā reducta eſt. Hec ille. Qui etiā
vbi s. declarat: quō oēs generatiōes beatifi
cant gliosam vginē. ſ. incipientiū: pficienti-
um: pfectoꝝ: ⁊ btōꝝ. Et iteꝝ inquit ꝙ mun-

I Quō oēs generatiōes beām dicūt Mariam

dus illos dicit eſſe btōs q diuites ſunt. iuxta
illud Ps. Btm̄ dixerūt ppl'm cui hec ſunt.
Sed pphā inqt. Btūs ppl's cuiꝰ dn̄s deus
eius. Et talis fuit brā vgo. Jtē ait ꝙ oēs di-
cunt btm̄ illū a q bn̄ficia receperūt. Et ideo
nos oēs debemꝰ dicere beatā vginē Mari-
am. q2 ab ea multa recepimꝰ bn̄ficia: maxie
qttuor. ſ. Preciū nr̄e redēptionis. j. ad Coꝝ.
v. Medicamētū nr̄e egritudinis: Eccl. xxviij
Viaticū nr̄e pegrinatiōis: Joan. vij. et Pre
miū noſtre retributiōis: Gen̄. xv. et Eſa. lxij.
¶ Btiſſima igiꝛ vgo ab oib9 generationib9
btificaꝛ. Et pmo a generatione diuina. De q
inqt pr filio vt hr ps. cix. An̄ luciferꝝ genui te
De q etiā Eſa. liij. dr Generatiōem eiꝰ quis
enarrabit: ſcꝫ eternā. qſi dicat. nullus. Jpſe
igiꝛ deꝰ pr poſtq̄ꝫ cuncta creauit p verbum
ſuū cū ſpūſctō: bn̄dixit btē vgini in figuraꝫ.
et btām eā dixit qn̄ bn̄dixit diei ſeptime: in q
reqeuit ab oī ope qd patrarat: Gen̄. j. Eſt āt
iſta benedictio opeꝝ ꝯſummatio: a pctis va
catio: ⁊ eterne reqei pfiguratio. Que oīa per
fecte repiunꝛ in btiſſime vgie. Fuit em̄ ī ea
pfecta opeꝝ ꝯſūmatio qn̄ oīa creata in vno
hoie vniunꝛ cū creatore. ⁊ pmū fit vltimum
et vltimū pmū. non em̄ eſt pfectio motꝰ vel
opis niſi in circulo. Fuit ſcdo in vgine ſan-
cta a pctis vacatio. in q nullū vnq̄ꝫ fuit pec-
catū origiale vel actuale mortale aut venia-
le. Tertio hec reqes nō tm̄ fuit future reqei
ſignū ſed etiā cā. Si g ſeptia dies ē bn̄dicta
ꝓpꝛ ſabbatū dei. i. ceſſationeꝫ ab opib9. et tn̄
excellētior ē ſabbatiſmꝰ recreatiōis: q. ſ. req-
eſcēs ī vgie mūdū recreauit ſabbato recrea
tiōis. g ⁊ bn̄dictio maior. Jn oib9 em̄ reqem
qſiuit ⁊ ī ipa ſola īuenit: in q inuenit oīa qcū-
qꝫ qſiuit. vn̄ ⁊ ī tabernaculo eiꝰ reqeuit: Eccl
xxiiij. Poſtq̄ꝫ vo ipe dei filiꝰ d vgie natꝰ cō-
uerſatꝰ ē in mūdo: ſemel pdicās mlieri excla-
māti ⁊ dicēti Btūs venter q te portauit ⁊c.
Rn̄dit. Quinimo Bti q audiūt vbū dī ⁊ cu
ſtodiūt illd. q. d. Nō ſolū illa q me portauit
brā eſt: ſed etiā oēs q audiūt vbū dei ⁊ obſ-
uant ⁊ cōplēt illud ope bti ſūt. Et q2 ipa vir
go pfectiꝰ audiuit ⁊ obſeruauit oīa mādata
dn̄i ⁊ cōſilia: ideo btiſſima ⁊ bn̄dicta eſt ſup
oēs. Et ſic patet quō diuia generatio beataꝫ
dic vginē gliosaꝫ. ¶ Scdo eā dr brāꝫ gene-
ratio angelica. de q pōt exponi illud Gen̄. j.
Jſte ſunt generatiōes celi et terre. Et dr ibi
generatio creatio a deo. et generatio celi eſt
creatio angeloꝝ. Sicut Augꝰ ſup Gen̄. ad
lrām exponit illd Jn pncipio creauit deꝰ ce-
lū ⁊ terrā. i. angelicā naturā. Hec aūt gene-
ratio celi. i. angeloꝝ: beatificat: laudat: ⁊ be
nedicit multiplr vginem gliosam. Vn̄ Ga-
briel p oib9 dixit illi. Aue gratia plena: cum
ſibi nunciauit ꝯceptū filij dei. Ad partū vo

M Diuina generatio brām dc Mariā

II Generatio angelica brāꝫ dc Mariam

eius poſtq̃ angel⁹ cũ magna luce apparens
nũciauit paſtoribꝫ cũ magna iocũditate na
tiuitatẽ filij ꝟgis: facta eſt cũ ipſo mltitudo
militie celeſtꝭ.i.angeloꝝ canẽtiũ Glia in al/
tiſſimis deo.ꝛ i terra pax hoibꝫ bone volun
tatꝭ Lu.ij.q̃ſi diceret. Glia parat̃ in cel' ꝓpt̃
deũ natũ ex ꝟgine Maria: et pax recõcilia/
tionis cũ eo hoibꝫ bñtibꝫ bonã voluntatem.
In aſſumptione ꝟo ei⁹ cũ aſcendit in celũ vt
canit eccl'ia Gaudẽt angeli.ꝛ laudantes bñ/
dicũt dñm: ac admirãtes de tãexcellenti glo
ria dicũt Que ẽ iſta que ꝓgredit̃ q̃ſi aurora
cõſurgẽs ꝛc. Can̄.vj. Tpe q̃ꝫ magni Grego
rij cũ ipe Gregori⁹ in ꝓceſſione ꝓgrediẽs ꝑ
vrbẽ Rhomã cũ oi clero ꝛ pplo ad rogãdũ
deũ ꝓ ceſſatione ſeuiſſime peſtꝭ q̃ Rhoma/
nã vrbẽ inuaſerat: deferri faceret q̃ndam ta/
bulã vbi depicta erat imago btẽ ꝟgis Ma/
rie ꝓ vexillo añ ꝓceſſionem: viſi ſunt angeli
circa figurã btẽ ꝟgis canẽtes in laudeꝫ eius
Regina celi letare all'a. Quia quẽ meruiſti
portare all'a Reſurrexit ſicͣ dixit all'a. Cui
addidit Gregori⁹. Ora ꝓ nob deũ all'a. De
hac aũt bñficatiõe angelica dr̃ Can̄.vj. vbi
dr̃. Surrexerunt filie ſion ꝛ btiſſimã p̃dica/
uerũt eã. Filie em̃ ſion dicunt̃ angeli nõ ꝓpt̃
ſexũ ſed ꝓpter intelligentiã et clarã atq̃ꝫ cõti/
nuã ſpeculationẽ diuinoꝝ. Sion nanq̃ꝫ iter
ꝑtat̃ ſpeculatio. Et ad hoc creati ſunt ange/
li: qui oẽs ſurrexerũt ad laudãdã ꝛ bñfican
dã reginam ſuã bñdictã ꝟginem. ¶ Tertio
btãm dixit eã ꝛ dicit generatio hũana. De q̃
dr̃ Eccõ.j. Generatio ꝑterit.ſ.ꝑ mortẽ.ꝛ ge/
neratio aduenit.ſ.ꝑ natiuitatẽ alioꝝ hoim.
Eſt aũt triplex hoim generatio.ſ. reproboꝝ:
electoꝝ.ꝛ doctoꝝ. Et he oẽs generatiões
beatã dicunt eã ꝛ laudãt. De generatiõe pra
ua reproborum dr̃ Deut.xxxij. Generatio ꝑ
uerſa eſt ꝛ infideles filij. Et Matth.xv.inq̃t
ſaluator Generatio praua ꝛ adultera ſignũ
querit ꝛc. Iſta aũt generatio praua ac infi/
delis ꝛ adultera eſt gentiliũ: iudeorũ: ſara/
cenoꝝ: thurcoꝝ: armenianoꝝ: indianorum:
georgianoꝝ: neſtorianoꝝ: et oim ſciſmatico/
rũ ac hereticoꝝ: grecoꝝ ꝛ latinoꝝ maloꝝq̃ꝫ
chꝛiãnoꝝ: qui tñ oẽs modo ſuo benedicunt
beatã ꝟginem. Saraceni em̃ ꝛ thurci bene/
dicunt eam venerãtes in tẽplis ſuis ꝛ ei thu
rificantes: ꝛ nomẽ ei⁹ in tali reuerentia habẽ
tes ꝙ blaſphemãtes illam: graui pena mul
ctant̃: vt patet in Alchorano Mahumeti le
ge eorum. In quo libro dr̃ ſic de ipſa virgine
Dixerunt angeli. O Maria: deus annũciat
tibi ꝟbũ ex ipo ꝛ erit nomẽ eius Jeſus fili⁹
Marie. Et iteꝝ ibidẽ dr̃. Dixerũt angeli O
maria: de⁹ vtiq̃ꝫ elegit te clarã ſup̃ mulieres
ſeculoꝝ. Et mlta alia ibi dicunt̃ ad laudem
ꝟgis glioſe. De paganis ꝟo ꝛ gentilibꝫ latis

O Genera/tio hũa/na Ma/riam bea/tã dicit.

nis ptꝫ i Ouidio q̃ in li. de vetula mlta p̃di/
xit de virgie bñdicta ad ei⁹ ꝯmẽdatõeꝫ. Itẽ
de Uirgilio q̃ i li. buccolicoꝝ ait. Iã redit ꝛ
virgo: redeunt ſaturnia regna. Jam noua ꝓ
genies celo demittit̃ alto ꝛc. Nã q̃uis Hie
ro. dicat Uirgiliũ nõ hec intendiſſe dicere ð
chꝛõ vel mr̃e eius: tñ poſſibile ẽ etiã ꝙ ſicut
Caiphas ꝓphetauit de ſalute mõi ꝑ mortem
vni⁹.ſ. chꝛi.ñ h̃ itendẽs nec intelligens. ita ꝛ
Uirgili⁹ de chꝛõ ꝛ mr̃e ei⁹ bñdixerit: vt ſen/
tit Aug. Et ſilr̃ dici põt ð Ouidio ꝛ alijs pa
ganis. Ex grecꝭ ꝟo fuerũt multe Sibylle q̃
mlta ad cõmẽdationẽ chꝛi ꝛ mr̃is eius dixe/
rũt. de q̃bꝫ infra dicã i pte ſequẽti hui⁹ opis
ſmone p̃mo. Sciſmatici quoq̃ꝫ ꝛ heretici et
ſi in multis errent. vel q꞉ diuiſi ſũt ab vnita
te fidei. vel q꞉ male ſentiunt de aliquibꝫ arti
culis fidei: venerant̃ tñ beatam virginem ex
ceptis illis q̃ aſſerũt ipſam habuiſſe alios fi/
lios ex Joſeph. qð blaſphemum eſt ꝛ iniquũ
dicere de mr̃e dei. Sꝫ ꝛ mali chꝛiſtiani mõ
ſuo benedicũt ꝟginẽ glioſam. Nã ꝛ homici
de. adulteri. inceſtuoſi. blaſphemi. ꝓditores
ꝛ oim vicioꝝ ſpurcicia iſecti aliq̃ venerãt̃
ipaꝫ ieiunantes in honorẽ ei⁹ diẽ ſabbati vel
diẽ occurrẽtẽ annũciatiõis ſue ꝑ totũ annuꝫ
ſemel in hebdomada. ꝛ ieiunãtes ei⁹ vigili/
as i pane ꝛ aq̃. ꝛ faciẽtes elẏnas amore eius.
imo etiã mlte meretrices in die ſabbati non
peccarẽt ꝓpt̃ reuerẽtiã ꝟgis. ꝛ mlti vident̃ be
atã ꝟginẽ in maiori veneratiõe hꝫe q̃ chꝛm
filiuꝫ ei⁹: magꝭ ex ſimplicitate mori q̃ ſcien/
tia. Sꝫ q꞉ honor mr̃is redũdat i filiũ. Pro/
uer.xvij. patietiã hꝫ fili⁹ ði de hac q̃rũdã vi/
roꝝ ꝛ mulieꝝ ſimplicitate. Eccl'ie q̃q̃ꝫ pluri/
me ꝑ vniuerſuꝫ orbẽ ꝯſtructe ꝛ dedicate ad
honorẽ ipi⁹ ꝟgis plene imaginibꝫ ei⁹ oſten/
dũt deuotõeꝫ eximiã etiã armigeroꝝ ꝛ alioꝝ
mundanis deditoꝝ. q̃ ad ipam pijſſimaꝫ vir
ginẽ ſe cõmẽdantes cum votꝭ grãs ab ea in
numeras recipiũt: ꝛ euaſiões ex ꝑiculis ma/
ximis. Generatio ḡ etiã reproboꝝ bñdicit et
bñficat mr̃eꝫ dei. ¶ Generatio q̃q̃ꝫ rectorũ
ꝛ electoꝝ. de q̃ pſ. inq̃t. Generatio rectoruꝫ
benedicet̃. Et iterũ. Hec eſt generatio q̃ren/
tiũ dñm. Et Sap.iiij. dr̃ O q̃ pulcra eſt ca/
ſta generatio cũ claritate. Que generatio cõ
prehendit cõgregatiõeꝫ oim bonoꝝ fideliuꝫ.
ſilr̃ q̃rtũ põt beatificat ꝟginẽ bñdictã. etſi ñ
tantũ quãtum meret̃. Unde ſtatuit eccleſia
officiũ ꝑticulare quod dicit̃ ſingulis diebuſ
ad honorẽ ipi⁹ virginis: ſicut aliud officiuꝫ
ad honorẽ dei et ꝙ ſingulis diebus ter pul/
ſentur campane ad honorẽ eiuſdem bñdicte
mr̃is dei. maxime de mane et de ſero vt oẽs
ipaꝫ immaculatã ꝟginẽ genibꝫ flexis adorã/
tes venerent̃ ac bñficent: ꝛ ei ſe recõmẽdent
et de ꝑceptis ab ea bñficijs grãs agãt. Gene

Peccãtores etiã btãꝫ eã dicũt.

P Juſti etiam mariam beatã dicunt.

ratio ğ electoꝝ ⁊ oĩm fideliũ btãm dicit do-
minã nr̃am. qḋ patet ex multitudine eccl'iaꝝ
ſub ei⁹ titulo edificataꝝ. Nõ eſt em̃ ciuitas
vel caſtꝝ ſeu villa q̃ non habeat eccleſiã vel
ſaltẽ capellã aliquã ad honorẽ virgis Ma-
rie: imo plures repiunt̃ eccl'ie ei intitulate q̃ꝫ
in honorẽ ſaluatoris et alioꝝ ſctõꝝ oĩm. Et
in ipſis eccleſijs ⁊ domib⁹ puatiſ vbiqꝫ depi-
git̃ eius imago: q̃ oẽs attrahit et accedit ad
eius amorẽ ⁊ deuotionẽ. Tales nãqꝫ pictu-
re ſunt libri ignorãtiũ litteras: in q̃bus lege-
re pñt ⁊ incitant̃ ad deuotionẽ. ca. platũ. de
cõſe. diſt. iij. Et vbi in eccleſijs in pte inferi-
ori caꝝ q̃ſi in ſctã ponit imago crucifixi tã-
q̃ꝫ candelabꝝ ad illuminãdũ et incitãdũ ad
ſui imitationeꝫ. In pte ſupiori ſeu ſacrario
q̃ſi in ſancta ſctõꝝ ⁊ in loco ꝓpitiatorij . ſ. ta-
bule altariſ ponit̃ cõiter figura btiſſime v̓gis
cum filio in vlnis: vt mediãte ipa ſperemus
ꝓpitiationem a pctis nr̃is apud filium ſuũ.
Cõfictõs Hoc aũt ſalubrit̃ inſtitutum ẽ vt dũ ſacer-
ſacrm in dos diuina ſacra peragat: Mariã intuẽs:
ſpeciat cogitet q̃lis fuit: cui creditũ eſt: ſolo v̓bo ver
mariã bum carnẽ efficere. ⁊ q̃lis debet eẽ ſacerdos
q̃ v̓bo ſuo vel poti⁹ chr̃i a ſe plato vult cor-
pus chr̃i ⁊ ſanguinẽ efficere ex ſubſtantia pa-
nis ⁊ vini. ⁊ exemplo ſue hũilitatis ⁊ purita-
tis diſcat humilẽ ⁊ puram gerere mentẽ: ac
mediatricẽ ponat ipam v̓ginem pijſſimã ad
ꝓ ſe interpellandum: ad digne fidel'r mini-
ſtrandũ tantũ ſacramentũ. Fiũt in eccleſijs
pceſſiones annuatim ad honorẽ ſaluatoris
in die palmaꝝ. ⁊ ſil'r ad honorẽ matris ſue i
die purificationis ad correſpondentiam ad
ipm diem palmaꝝ. Nam ſic tũc portant̃ ra-
mi oliue cum palmis i ſignum victorie chr̃i
de morte p reſurrectionẽ futurã. ⁊ ad ſigni-
ficandũ etiã nos hñtes victoriã de vicijs p
pñiam ad vitã gr̃e reſurrecturos: Ita in die
purificatiõis cãdelas accẽſas geſtam⁹ i ma-
nib⁹: lumẽ ardẽtiſſime charitatiſ ipſi⁹ virgi-
nis deſignantes: ⁊ eã viuã. i. ꝓpitiam in nr̃is
opib⁹ ⁊ neceſſitatib⁹ hr̃e ⁊ ſemp habituros ꝓ-
teſtantes. Ipam q̃ꝫ btãm p̄dicãt ⁊ btificant
oẽs ſermocinãtes ⁊ p̄dicantes chr̃icolis: ex-
ordium ꝓ gr̃a impetrãda a ſalutatiõe ange-
lica facientes. Preterea cum octo ſint ſolenni-
tates pticulares deo cõſecrate: vt Natiuita-
tis dñi: Circũciſionis: Epiphanie: Reſurre-
ctiõis: Aſcenſiõis: Trinitatiſ: Pentecoſtes:
⁊ Corpis chr̃i. Ita octo ſunt celebritates ad
honorẽ v̓gis bñdicte. ſ. ei⁹ imaculate atqꝫ ſã-
ctiſſime Cõceptiõis: Natiuitatiſ: Pñtatiõis
ei⁹ in tẽplo: Annũciatiõis: Viſitatiõis: Pu-
rificatiõis: Aſſumptiõis: ⁊ Feſtũ niuis.
Q ¶ Tertia hoim generatio eſt ſctõꝝ doctoꝝ
de q̃ Apl's. ij. ad Coꝝ. iiij. inq̃t: In chr̃o ie-
ſu p euãgeliũ ipe vos genui. Generare ğ di-
cunt̃ doctores ⁊ p̄dicatores eccl'ie p̄lati eos Sacri et
q̃s ſua doctrina trahũt ad bñ opandũ. Btã doctores
ãt virgo a generatiõe oĩm ſctõꝝ tã noui q̃ꝫ ve btãm eaꝫ
teris teſtamẽti eſt btificata. Nam oẽs ſacre dicũt
ſcripture teſtamenti veteriſ: ⁊ omnes aucto-
res q̃ eas ediderũt: ipaꝫ v̓ginẽ in figuraꝫ btãꝫ
dicunt. Vñ Ruth. iij. d̓r Ruth: ex q̃ nata ẽ
btã v̓go. Bñdicta es tu filia a dño. ⁊ iudith
q̃ caput amputauit Holofernis et figurat
ipam v̓ginem gl'ioſam. Sil'r ab Ozia prin-
cipe popl'i iſrl' multipl'r bñdicit̃. Vñ ei d̓r vt
h̓r Judith. xiij. ca. Bñdicta es tu filia a do-
mino deo excelſo p̄ omnib⁹ mulierib⁹ ſuper
t̓rã. ⁊ bñdict⁹ dñs q̃ te direxit in abſciſione
capitiſ principis inimicoꝝ nr̃oꝝ: q̓ nomẽ tu-
um ita magnificatum ẽ vt nõ recedat laus
tua de ore hoim q̃ memores fuerint v̓tutis
tue. Et iteꝝ ibidẽ d̓r: q̓ vniuerſi filij iſrl' ado-
rauerũt dñm dicẽtes ad eã. Bñdixit te de⁹ i
v̓tute ſua: q̓ p te ad nihilũ redegit inimicos
nr̃os. Achior q̃ꝫ ex gentili fact⁹ iude⁹ ad eã
dixit: Bñdicta tu a deo tuo: q̃m in oĩ gente
q̃ audierit nomen tuũ magnificabit̃ de⁹ iſrl'
ſup te. Et. xv. eiuſdem li. ca. d̓r: q̓ Joachim
pontifex ſummus de hierl'm venit Bethu-
liã ad videndũ eã cũ p̄ſbyteriſ ſuis vniuerſ.
⁊ bñdixerũt eã oẽs vna voce dicẽtes. Quia
feciſti viril'r ⁊ ꝯfortatũ eſt cor tuũ: ideo eris
bñdicta in eternũ. Que oia fuiſſe incompa-
bilit̃ pfecti⁹ in inclyta mũdi regina per iſtas
duas mulieres figurata: aptiſſime patet.
¶ Oẽs etiã noui teſtamenti doctores ſtupẽ- R
tes bñdictiões gl'ioſe v̓gis ⁊ ei⁹ excellẽtiam:
nõ ceſſant appellare btãꝫ: atqꝫ collaudare:
bñdicere ⁊ p̄dicare hãc v̓ginẽ gl'ioſiſſimã: q̃
v̓ginitatiſ gl'ia pmanente huic mũdo lumen
et̓nũ effũdit ieſũ chr̃m dñm nr̃m. Vñ canit
eccleſia. ⁊ fuit dictũ bti Grego. di. Beata es
Maria q̃ dñm portaſti creatorẽ mundi: ge-
nuiſti q̃ te fecit et in et̓num pmanes virgo.
Et iteꝝ: Bñdicta ⁊ venerabil' es v̓go Ma-
ria q̃ ſine tactu pudoris inuenta es mr̃ ſal-
uatoriſ ⁊c̃. Oẽs etiã alij ſcti immenſis eã ex-
tollunt p̄conijs. Et ſic ptꝫ quõ ipam beataꝫ
dicũt oẽs generatiões. Etſi dicat̃ q̓ aliq̃ iue-
niunt̃ ita ſcelerati q̓ eaꝫ nunq̃ꝫ bñdicunt: ſꝫ
maledicũt. Itẽ aliq̃ ſunt non ſolũ infideles:
ſedetiã de baptizatiſ q̃ de illa noticiã nõ hñt
vt ſunt puuli. ⁊ iõ eã actual'r non bñdicunt
Dico q̓ p̄t exponi: oẽs generatiões. i. aliq̃ ḋ
oib⁹ generatiõib⁹: q̓ de omib⁹ generatiõib⁹
aliq̃ ſt̃ ꝯuerſi ad fidẽ q̃ laudãt btiſſimã v̓gi-
nem ⁊ eã btificãt: ⁊ ita exponit Nico. de Ly-
ra. et eſt diſtributio p generib⁹ ſinguloꝝ. ſic
ſepe diſtribuit terminus vniuerſal' in ſacra
ſcriptura. ⁊ etiã i iure canonico. vt i c. nã con-
cupiſcẽtia. ḋ ꝯſticu. ⁊ i c. cũ hũilitatiſ. xxij. q.
ij. et in c. ſiq̃s omnẽ. j. q. vij. ⁊ in c. mulier. xv

q.j. De q̄ diſtributiõe bẽ p theologos in.iiij
di.xlvj. Dicere tñ poſſum⁹ vt ſup eſt decla/
ratũ: q̄ q̄ſi oẽs de ſingulis generatiõibꝫ be/
atificãt modo ſuo v̄gineʒ bñdictã. et iõ eã ſp
debemus bñdicere. q̄ꝛ v̄ificabit̄ de ea illud
Nume. xxiiij. Qui bñdixerit tibi ipe erit bñ/
Q̄ꝛ btã: iõ ſp bñ/ dicenda. dict⁹. Marie aũt eã collaudare ꝛ btificare
debem⁹ de hoc ſtupendo ac valde mirabili
cãtico ab ipſo edito: et dicere ei illó. j. Regũ
xxv. Bñdictũ eloquiũ tuũ. Et illó quod ait
mgr̄ Joãnes Gerſon in. iiij. tractatu ſuper
Magnificat: dicens. Dignare nos laudare
te v̄go ſancta. o ter q̄terq; btã. Btã p̄mo q̄
credidiſti: clamat Eliſabeth. Beata ſecũdo:
quia gratia plena ſm Gabrielis ſalutatio/
nẽ. Btã tertio: bñdicta: q̄ꝛ bñdict⁹ fructus
ventrꝭ tui. Btã q̄rto: q̄ꝛ fec̄ tibi magna q̄ po
tens eſt. Btã q̄nto: q̄ꝛ mr̄ dñi. Btã ſexto: q̄a
fecundata v̄ginitatis honore. Btã ſeptimo:
q̄ꝛ nec p̄mã ſilẽm viſa es nec hẽꝛ ſequentem.
Hec ille. Merito ḡ dixit dña nr̄a Beatam
me dicẽt ꝛc̄. In eius enĩ figurã p̄dixerat Lia
Geñ. xxx. Hoc p btitudie mea: btãʒ me q̄p/
pe dicent oẽs mulieres. Mgr̄ aũt Joannes
Gerſon in. v. tractatu ſuo ſup Magnificat
aſſignat rõnem q̄re ipſa glioſa v̄go btificet̄
ab oibꝫ generatiõibꝫ: dicens q̄ hoc ideo eſt.
q̄ꝛ ipa mr̄ eſt illi⁹ q̄ fecit oẽs generatiões ce/
li ꝛ terre. ꝛ oim̄ q̄ in eis ſunt. Iteʒ q̄ꝛ ab ini/
tio ꝛ añ ſecula ipa fuit p̄deſtinata vt affinis
eſſet oim̄ generationũ in oĩ genere affinitatꝭ
ideo eam bñdicũt ꝛ laudant oẽs generatio/
nes. Eſt enĩ nr̄a ſoror ab humana ſpecie. eſt
mr̄ ex nr̄a poſt filiũ regeneratiõe. eſt cogna/
ta angelis ꝛ nobis ex ſilitudine intellectua/
lis nature. eſt vnum cor nobiſcum ꝛ vn⁹ ſpi
ritus ex dilectionis obligatiõe. Marie autẽ
eã btificant oẽs generationes. q̄ꝛ cognoſcũt
bñficioꝝ largitiões ex ea pcedere. Ideo ipſa
dic̄ Eccl. xxiiij. Memoria mea in generatõe
S ſeculoꝝ. ¶ Sequit̄ aũt v̄go bñdicta in ſuo
Q̄ꝛ fecit mihi ma gna expo nitur. cantico exponẽs q̄re ab oibꝫ ſit btificãda: et
dĩ. Quia fecit mihi magna q̄ potẽs eſt. Qđ
exponẽs Theophil⁹ ait. Oñdit v̄go non per
ſuã v̄tutẽ ſe btam p̄dicandam: ſed cãm aſſi/
gnat dicẽs. Quia fec̄ mihi mag̃ q̄ potens ẽ.
Que tibi fec̄ magna? Credo vt creatura ede
res creatorẽ: faml'a dñm generares: vt p te
mũdũ de⁹ redimeret p te illũinaret. p te ad
vitã reuocaret. Hꝛ aũt de⁹ potẽs eſſentialit̄
q̄ꝛ p ſe ꝛ ex ſe oĩa põt. Vñ ad Ro. xj. dicit̄.
Ex q̄ oĩa: p quem oĩa: ꝛ in q̄ oĩa. Ipe enĩ eſt
vere potens. q̄ꝛ de paruis ꝛ infimis fac̄ ma/
gnos ꝛ fortes. paupem enĩ facit ꝛ ditat: hu/
miliat ꝛ ſubleuat. j. Reg. ij. Beda v̄o dicit:
Reſpicit aũt hoc ad initiũ carminis vbi di
ctũ eſt: Magnificat aĩa mea dñm. Sola
enĩ aĩa illa cui dñs magna facere dignat̄:
dignis eũ p̄conijs magnificare põt. Siq̄s
v̄o q̄rat q̄ fuerint iſta magna q̄ de⁹ oĩpotens
fecit btẽ v̄gini: Rñdet Hugo cardinal' q̄ *T*
inter alia põt. xij. aſſignari. Primum fuit in *Duode/*
vtero matrꝭ ſctificatio. et nos addere debẽ⁹ *cim ma/*
Et ab originali pctõ p̄ſeruatio. Scõm ange *gna fecit*
li ſalutatio. Tertiũ gr̄e plenitudo. Quartũ *de⁹ Ma*
filij conceptio. Quintum fecũda virginitas *rie*
Sextũ v̄ginalis fecunditas. Septimũ ho/
norata humilitas. Octauũ obediẽtie pmpti/
tudo. Nonũ fidei deuotio. Decimũ eſt pru/
dens v̄ecundia. Undecimũ v̄ecunda prudẽ
tia. Duodecimũ dñium celi. Hec ille. Nos
aũt dicere poſſum⁹ q̄ deus nunq̄ȝ fecit nec
faciet aliq̄ tã magna ꝛ excellentia in aliq̄ pu
ra creatura ſic̄ fecit in virgine glioſa. Lʒ enĩ
magnũ fuerit creare de nihilo celum ꝛ terrã
ꝛ oẽʒ ornatũ eoꝝ: tñ hec q̄uis ſint ampla: ñ
ſunt adeo magna vt ſint diuine maieſtatis
capacia. Corp⁹ v̄o virginis minimũ forma/
uit in q̄ eſſential'r tot⁹ ẽ de⁹ cõtẽtus: dicente
apl'o ð chrõ ad Col'. ij. In q̄ habitat oĩs pleni/
tudo diuinitatꝭ. Et p̄pt̄ h̄ canit eccl'ia. San/
cta ꝛ imaculata v̄ginitas: q̄bꝫ te laudibꝫ ef/
ferã neſcio. Q̄ꝛ quẽ celi cape nõ poterãt: tuo
gremio cõtuliſti. Magnum p̄terea fuit qñ
de⁹ ppl'um iſrael ð manu Pharaonis regꝭ
Egypti ſignis magnis ꝛ pdigijs liberauit:
ipſo Pharaone cũ ſuis in mari ſũmerſo: vt
hꝛ Exo. xiiij. Sed mai⁹ fuit in v̄gine: q̄ꝛ non
vnũ ppl'uʒ tm̃: ſed gen⁹ hũanũ ſaluauit: dia
bolo infernali deuicto p eius filium: q̄ dixit
Lu. xij. Nunc p̄nceps hui⁹ mundi eijcit̄ fo
ras. Magnũ fuit qñ mãna de celo deſcen
dit Nũe. xj. ſed mai⁹ eſt q̄ de⁹ in v̄ginis vte
rũ deſcendit. Magnũ p̄terea fuit q̄ de⁹ pa
uit ppl'm iſrael in deſerto q̄draginta annis
mãna de celo. Itẽ q̄ de quinq; panibꝫ chrõs
magnã hoim multitudinẽ ſatiauit. Matt.
xiiij. Sʒ mai⁹ fuit q̄ in v̄gie panẽ angeloꝝ
ſcʒ chrm̃ formauit: q̄ totũ humanũ gen⁹ ſui
corp̄is ſacro paſcere ꝛ ſatiare venit: qñ ipſe
inquit Joan. vj. Ego ſũ panis viu⁹ q̄ ð celo
deſcendi. Siq̄s manducauerit ex hoc pane
viuet in eternũ. Magnũ fecit de⁹ qñ eduxit
mel de petra: oleumq; ð ſaxo duriſſimo: vt
hꝛ Deut̄. xxxij. Sed mai⁹ fecit in v̄gine ð q̄
oriri fecit petrã illam a q̄ fluxerunt aque gr̄a
rũ ꝛ oleuʒ pietatis ꝛ miſcðie: iuxta illó: j. ad
Coꝛ. x. Bibebant aũt de ſpirituali cõſequen/
te eos petra. petra aũt erat chrõs. Magnum
fecit de⁹ qñ Jordanis cõuerſus eſt i ſuũ fon
tem: vt hꝛ Joſue. iij. et etiam p̄ſ. cxiij. Sed
mai⁹ fecit in v̄gine qñ antiqu⁹ dieꝝ ꝛ canus
eternitate vidit v̄ginẽ ꝛ retroceſſit ad infan/
tiã diei vnius. ſicut p̄dixit Daniel pp̄ha. vij.
ſui l'uca. dicẽs. Antiqu⁹ dierũ ſedit ꝛc̄. Et vt
breuibꝫ oĩa magna in creaturis facta cõp̄ie/

bendaꝫ:nihil in eis tā magnificū eſt:qn̄ vno
ſolo actu ꝟgo glīoſa oēs exupet. Maximuꝫ
em̄ oim̄ q̄ vnq̄ꝫ facta ſūt aut fiēt: factum eſt
in ꝟgine.qn̄ de⁹ q̄ fecit oīa ⁊ a nullo eſt fact⁹
nec creat⁹:fact⁹ eſt fili⁹ ꝟginis:⁊ exinaniuit
ſemetipm̄ formā ſerui accipiēs:ad Phil.ij.
O mirabiliſſima ⁊ ſtupendiſſima dignatio
diuina:ꝙ in ꝟgine creator fact⁹ ſit creatura
de⁹ homo ⁊ hō de⁹:infinit⁹ fact⁹ ſit finitus:
eternus tpalis:imortalis et ipaſſibilis paſſi
bilis ⁊ morti ſubiect⁹:ditiſſim⁹ paup ⁊ ege-
nus:imēſus puul⁹ ⁊ abiect⁹. Quis vnq̄ꝫ au
diuit talia: Natura nō capit: vſus neſcit:rō
hūana nō cōphēdit:caligant oculi.ſtupe-
ſcūt aures:turbant oēs ſenſus.ecce ꝙ mūd⁹
pugillo cōtinet.ſphera centro claudit. in cē-
tro iacet circulus.de vaſe pdit figulus.fon-
tē excedit riuul⁹.ps excedit totū. lux mōſtra
tur pignotū.ſtella gignit ſolē.et vna puella
regit deū. Dicit ḡ btā ꝟgo. Ille q̄ facit mag̃
⁊ inſcrutabilia ⁊ mirabilia q̄ꝝ nō eſt nūerus
vt dr̄: Job.ix.et cui inq̄t pph̄ pſ.lxxxv. Tu es
deus q̄ facis mirabilia ſolus. Et de q̄ etiam
dr̄ pſ.cxxxv. Qui facit mirabilia magna:fec̄
mihi mirabiliſſima et inextimabilia. Un̄ di
cere pōt deo ipa ꝟgo bn̄dicta illud pſ.lxxxix.
Miſcdia tua magna eſt ſup me. ¶ Sed o
ꝟgo gratiſſima:nunq̄d tu aliq̄d feciſti deo:
Nunq̄d vicē ei reddidiſti: Profecto ſi fas ē
dicere:tu ſm̄ q̄d maiora feciſti deo q̄ꝫ ipe de
us tibi ⁊ vniuerſo generi humano. Volo ḡ
ego dicere ꝙ tu ex hūilitate reticuiſti. Tu ei
ſolū cecinisti: Quia fec̄ mihi magna q̄ potēs
eſt. Ego ꝟo cano et dico. Quia tu feciſti ma-
iora ei q̄ potēs ē. De⁹ nanq̄ꝫ hoīem de limo
terre formauit. Tu ꝟo btiſſima ꝟgo deum
de tuis puriſſimis ſanguib⁹ generaſti:⁊ illū
puriſſima carne tua cooperuiſti et velaſti.
Un̄ dicere potes illō Ecci.xxiiij. Ego feci in
celis et orirent lumē indeficiēs:⁊ ſic nebula
tegi oēm carnē. Puriſſima āt caro tua p̄ua
let oib⁹ reb⁹ mūdi. Itē de⁹ hoīem de fructib⁹
padiſi educauit.⁊ tu ipm̄ deū pauiſti vbere
de celo pleno:cui⁹ lactis vna gutta p̄ualet oī
bus lignis paradiſi:fructib⁹q̄ꝫ oib⁹ toti⁹ mū
di. De⁹ q̄ꝫ hoīem pellicea induit veſte. et tu
ꝟgo glīoſa dei filiū tuis pānicul' inuoluiſti:
⁊ poſtea tunica inconſutili induiſti q̄ p̄ualet
oib⁹ tunicis mūdi. Et ſic diſcurrendo pbare
poſſum ꝙ tu ꝟgo digniſſima ſm̄ q̄d multo
ampliora bn̄ficia ɔtuliſti chr̄o q̄ꝫ de⁹ hoī in
ſue creatiōis pmordio. Sic em̄ q̄nto pſona
cui dānū ⁊ iniuria infert eſt maioris dignita
tis:tanto mai⁹ cenſet dānū maiorq̄ꝫ iniuria
§.atrox.inſti.ō iniu.⁊.l.pror. §.atrocē.ff.eo.
ti. Ita bn̄ficia alicui collata tanto reputari
debēt excellētiora q̄nto excellētior eſt pſona
cui cōferunt. Et iō tua erga dei filiū obſeq̄a

Quid maria fecit deo

et illa q̄ ei bn̄ficia ɔtuliſti:digniſſima:excel-
lētiſſima:atq̄ꝫ q̄damō incōpabilia fuerunt.
Hoc tn̄ vt tā magna facere poſſes deo:fuit
vnū de illis magnis q̄ fecit tibi ipſi q̄ potēs
eſt: ⁊ ſctm̄ nomē ei⁹. O igit btā p oēs genera
tiones hebreoꝝ:grecoꝝ:latinoꝝ:et oim̄ ge-
neralit nationū ⁊ linguaꝝ. O ſctā ſanctaꝝ.o
pulcerrima ⁊ prudentiſſima feminaꝝ: Quid
mirꝫ ſi p nomē ſctm̄ ſuū fecit tibi tā mag̃:tā
ſtupēda:tāq̄ꝫ admirāda q̄ potens eſt. Nōne
ipſe eſt q̄ dixit Gen̄.xxxij. Quid q̄ris nomen
meū qd̄ ē admirabile: Nōne ipe ē q̄ ait Exo.
iij. Ego ſum q̄ ſum.h̄ nomē mihi in eternuꝫ.
Nōne ipe q̄ dixit Exo.vj. Nomē meuꝫ ado-
nai nō indicaui eis: Quia ḡ hoc nomē mel-
lifluū indicauit tibi:fac vt etiā nob ei⁹ ꝟtu-
tē oñdere dignet. Fac vt ei⁹ nomē bn̄dictuꝫ
deuote freq̄ntet a nob: vt dicat ipſe fili⁹ tu⁹
de nobis illud.ij.Paral'.vj. Elegi hierl'm vt
ſit nomē meum in ea. O glīoſum nomen:d̄
q̄ ppha inq̄t pſ.cx. Sanctū ⁊ terribile nomē
ei⁹. Profecto nullus vnq̄ꝫ hoc bn̄dictū no-
mē tāta deuotiōe venerat⁹ eſt ſic̄ hec ſapien-
tiſſima tympaniſtria nr̄a q̄ illō Ecci.lj.dice-
bat deo. Laudabo nomē tuū aſſidue:et col-
laudabo illō i cōfeſſione. Un̄ p ꝟtutē ipſius
diuini nois ſe ad tātam altitudinē ꝑueniſſe
pfitet dicēs. Fecit mihi mag̃ q̄ potens eſt et
ſanctū nomē ei⁹. Sup q̄b⁹ ꝟbis dr̄ Nicola⁹
de Lyra. Quicq̄d ſanctitatis pt̄ cogitari:to
tū eminēti⁹ eſt in eo: Hugo aūt cardinalis
exponit dicēs. Sctm̄ dr̄: ab effectu.q: parti
cipes ſui facit ſctōs.i.firmos et mundos:ac
finaliter btōs:iux̄ illud Joel'.ij. Ois q̄ inuo-
cauerit nomē dn̄i ſalu⁹ erit. ¶ Sequit aūt
btā virgo in cantico ſuo dicens. Et miſcdia
ei⁹ a pgenie in pgenies timentib⁹ eū. In q̄b⁹
verbis cōnumerat bn̄ficia cōiter toti huma
no generi collata. Dicit ḡ. Et miſcdia ei⁹.ſ.
in me inchoata:dilatat: ɔtinuat:⁊ multipli-
cat a pgenie.ſ.iudeoꝝ:in pgenies gentiū.i.
in oēs pgenies mūdi quas credituras p̄ui-
dit. Et hoc eſt qd̄ ſubdit:timentib⁹ eū. Non
mundū:nō diabolū:ſm̄ ꝙ exhortatur dn̄s
Matth.x.dicens. Nolite timere eos q̄ occi
dunt corpus ⁊c̄. Et ita exponit Hugo Car-
dinalis ſup Lucā.vbi etiā dicit ꝙ talibus ti
mentib⁹ deū fit miſcdia ab ipſo:iuxta illud
Malach.vl. Vobis timentib⁹ nomen meū
orietur ſol iuſticie:et ſanitas in pēnis ei⁹. Un̄
Act.x.inq̄t btūs Petr⁹. In veritate compe-
ri q: non eſt acceptor pſonaꝝ deus:ſed in oī
gente q̄ timet deū acceptus ē illi. Nicolaus
ꝟo de Ly.exponit. Et miſcdia ei⁹.i.bn̄ficium
incarnationis qd̄ ex miſcdia dei factum eſt.
Un̄ petebat Dauid dicens. Oñde nob dn̄e
miſcdiam tuam.quaſi diceret. Oſtēdiſti po
tentiam in creatione mūdi de nihilo ⁊ ſapi-

Et ſctm̄ nomē ei⁹

Et mīa eius ⁊c̄.

entiā tuā in mūdi gubernatiōe ſic ordinataʒ
et iuſticiā tuā in peccōꝝ punitiōe. ſic in dilu/
uio ꝛ ſūmerſiōe ſodome ꝛ gomorre. Et ideo
oſtēde nob̄ dn̄e miſcdiaʒ tuā in filij tui icar/
natiōe a ꝓgenie .ſ. iudaica. Nā ſic dr̄ Joā. iiij
Salus ex iudeis ē. Nā incarnatio dei facta
eſt in ṽgine iudea natiōe. Sed qꝛ bn̄ficium
incarnatiōis ad totū mūdū diffundit̄: ideo
ſubdit̄. In ꝓgenies .ſ. oīm nationū. Verūtn̄
qꝛ lꝫ hoc bn̄ficiū incarnatiōis ſe extēdat ad
oēs q̄ꝫtū ad ſufficienciā: nō tn̄ q̄ꝫtū ad effica
ciā. ſed tm̄ ad iuſtos. Ideo ſubdit̄: timētibꝫ
eum .ſ. timore filiali ꝛ caſto. Hec ille. Beda
ṽo inqͣ. A ſpecialibus ſe donis ad generalia
dei iudicia cōuertēs: toti⁹ hūani gener̄ ſta/
tū deſcribit ſubdens. Et miſcdia ei⁹ a proge
nie in ꝓgenies timētibꝫ eū: q̄ſi diceret. Non
ſolū mihi fecit magna q̄ potēs eſt: ſed ꝛ in oi
gente q̄ timet deū accept⁹ eſt illi. Orige. aūt
et Aug. inqͣ. Miſcdia dei nō in vna genera
tiōe ſed in ſempitnū extendit̄ a generatiōe in
generationem. Ipſe eteīn de⁹ inqͣ Deut. v.
Ego ſum dn̄s faciēs miſcdiaʒ in multa mi/
lia diligētibꝫ me ꝛ cuſtodiētibꝫ p̄cepta mea.
Et idē hꝫ Exodi. xx. Et pſ. cxvj. dr̄. Miſcdia
dn̄i manet in eternū. Grec⁹ ṽo expoſitor ait.
Et miſcdia ei⁹ .ſ. quā hꝫ in generatiōe gene/
rationū: nr̄am tractans ſalutē ſoli⁹ intuitu
pietatis. Miſeret̄ aūt nō q̄litercūqꝫ: ſed his
q̄s timor ei⁹ cōpeſcuit in q̄libet natiōe. Vn̄
dr̄: timētibꝫ eū q̄ ſcꝫ ad fidem ꝛ pn̄iam ꝯuer/
tunt̄. Nā q̄ obſtinati ſūt incredulitat̄ vicio
clauſerūt ſibi ianuā pietat̄. Theophil⁹ autē
dr̄. Vel ꝑ h̄ innuit ꝙ timētes deū miſcdiam
ꝯſeq̄nt̄ in generatiōe iſta .i. in p̄nti ſeculo. et
in futura .i. i ſeclo futuro. in h̄ ſeclo cētuplū
accipiētes. ꝛ i alio mlto maiora .ſ. vitā etnā.
Illis aūt q̄ nō timēt deū nec pn̄iam agūt de
petis ſuis: ſꝫ aſſidue peccāt: nō miſeret̄ de⁹.
c. diaconi. xxiij. di. Nā facere miſcdiam mal̄
nō eſt aliō q̄ꝫ ipſ̄ fauere. xiiij. q. vj. c. ſi res ali
y ena. Progredit̄ aūt ṽgo bn̄dicta in cantico
Fec̄ potē ſuo dicēs. Fecit potētiam in brachio ſuo ꝛc̄.
ciam ꝛc̄. vbi ait Hugo cardinalis: ꝙ qꝛ vt inqͣ Pſ.
Vniuerſe vie dn̄i miſcdia ꝛ ṽitas. Iō cōmē
data miſcdia dī in timētibꝫ eū: cōmēdat vir/
go prudens iuſticiā in cōtemptoribꝫ: oſten/
dens q̄d mereant̄ ꝛ q̄d fiet illis dicēs. Fecit
potentiā in brachio ſuo .i. potenter ꝑ filium
operatus eſt ꝑ quem oīa creauit ꝛ recreauit ꝛ
glificauit ꝛ ptātes aereas debellauit. Dicit̄
aūt filius brachiū patris. quia ſicut a corꝑe
exit brachium: ꝛ ab eodem: et a brachio ma
nus: ita a patre filius: et ab eodem patre ꝛ fi
lio ſpūſſctūs. Vn̄ Eccl. xxxvj. dr̄. Glorifica
Fili⁹ dr̄ manū ꝛ brachiū dextꝝ. Itēꝫ qꝛ ꝑ ipm opat̄
brachiuꝫ pater. Eſt autem filius vt brachium figuli
patris qui vaſa glorioſa de luto facit Iuxta illud

Eccl. xxxviij. Figul⁹ ſedēs ad op⁹ ſuū i bra/
chio ſuo formabit lutū ꝛ an̄ pedes ſuos cur
uabit ṽtutē ſuā. Itē eſt vt brachiū pugilis q̄
pugnando brachium regis egypti .i. diaboli
ꝯfregit. Vn̄ dr̄ Eze. xxx. Fili hoīs brachium
Pharaonis reḡ egypti cōfregi ꝛc̄. Itē eſt vt
brachiū nutric̄ ad portandū ꝑuulos. Eſa. xl
In brachio ſuo cōgregabit agnos. Et Oſee
xj. dixit de⁹. Ego q̄ſi nutrici⁹ effraim in bra/
chijs portabā eos ꝛ neſcierunt ꝙ curarē eos
Iō dr̄ Eſa. xxxiij. Eſto brachiū eoꝝ in mane
ꝛc̄. Itē fec̄ ipe fili⁹ dī potētiā i brachio ſuo in
cruce extēſo. qꝛ diabolū ſuꝑauit ꝛ captiuos
d̄ iferno liberauit. ac electos oēs ad ſuperna
leuauit. De p̄mo āt ꝛ ſcdo dr̄ pſ. Qui ꝑcuſ/
ſit egyptū cū p̄mogenit̄ eoꝝ: ꝛ eduxit iſrl̄ de
medio eoꝝ i manu potēti ꝛ brachio excelſo.
De tertio āt p̄dixit ipe dn̄s Joā. xij. Cū exal
tat⁹ fuero a terra oīa trahaꝫ ad meipſuꝫ. De
h̄ etiā brachio ſolū elect̄ ſalutifere reuelādo
dr̄ Eſa. liij. Et brachiū dn̄i cui reuelatū eſt:
Hoc ē illō brachiū q̄ territi demones amit/
tūt vires ſuas: iux̄ illud Exo. xv. Irruat ſuꝑ
eos formido ꝛ pauor in magnitudine bra/
chij tui. Fiāt imobiles q̄ſi lapis ꝛc̄. De ipſo
etiā brachio fit mentio Job. xl. ca. vbi dr̄. Si
habes brachiū ſic de⁹. De h̄ etiā brachio iqͣ
ꝓpha deo pr̄i pſ. lxxvj. Redemiſti i brachio
tuo ppl̄m tuū. Et pſ. lxxxviij. In brachio vir
tutis tue diſꝑſiſti inimicos meos. Ipe vero
de⁹ i eodē pſ. dic̄ d̄ electo ſuo. Brachiū me/
um ꝯfortauit eū. Salomō q̄ꝫ Sap. v. iqͭ d̄
dō. Brachio ſctō ſuo defendit illum. E. xvj.
eiuſdeꝫ. li. c. loq̄ns dō de mal̄ ait. ꝑ fortitu/
dinē brachij tui flagellati ſūt ꝛc̄. In iſto igit̄ Contra
brachio dī dn̄t oēs potētiā ꝛ fortitudinē at/ ponētes
q̄ꝫ ſpem ſuā ponere: ꝛ n̄ facere ſic q̄daꝫ q̄ po/ ſpem in
nūt ſpē ſuā i hoībꝫ vel rebꝫ mūdanis. Cōtra homine.
qō ſcel⁹ inqͣ Hiere. ꝓpha. xvij. ſui li. c. Ma
ledict⁹ hō q̄ ꝯfidit i hoīe ꝛ ponit carnem bra
chiū ſuū. ꝛ a dn̄o recedit cor ei⁹. De tali etiā
dr̄. ij. Paral̄. xxxij. Cū eo ē brachiū carneū. et
Ezech. xxx. ait dn̄s. Cōminuā brachiū eius
forte .i. qō ipe reputat eē validū. vn̄ ꝛ Hiere.
xlviij. d̄ tali ꝯfidēte in hūano auxilio fragili
dr̄. ꝛ brachiū ei⁹ ꝯtritū ē. Econtra ṽo ē d̄ ꝯfi/
dēte i brachio diuio. Vn̄ inqͣ Orig. Timē/
tibꝫ āt ſe fec̄ potētiā i brachio ſuo. q: lꝫ infir/
mus ad deū acceſſer̄: ſi timuer̄ eū ꝓmiſſaꝫ
ṽtutē ꝯſeqr̄. Venerabil̄ āt Beda exponēs
p̄dicta ṽba cātici ṽgīal̄ ait. hūani gener̄ ſta
tū deſcribēs: q̄d ſupbi ꝛ q̄d hūiles mereant̄
oñdit dī. Fec̄ potē. in brachio ſuo .i. i ipo dei
filio. Sic em̄ tuū brachiū ē q̄ opar̄: ſic bra/
chiū dī deꝫ ē ei⁹ ṽbū ꝑ qō opat⁹ ē mōꝫ. The
ophil⁹ ṽo dr̄. In brachio ſuo .ſ. ei⁹ filio icar/
nato potētiā fec̄: qꝛ natura deuicta ē ṽgīe pa
riēte ꝛ dō hūanato. ¶ Grec⁹ āt inqͣ vel dic.

Fecꝫ ꝑ faciet potētiā. nō vt dudū ꝑ Moyſen
ꝯ egyptios. nec ꝑ angelū: vt qñ multa milia
rebelliū ꝓſtrauit aſſyrioꝝ. nec q̄ꝗꝫ alio medi
ante. ſꝫ ĩ ꝓprio brachio triūphū docuit ĩtelli/
Diſꝑſit gibiles hoſtes ſupando. vñ ſeq̄r. Diſꝑſit ſup
ſupbos bos mēte cordis ſui. ſ. q̄zlibet mētem clarā ñ
parētē ei⁹ aduētui. q̄ ēt apuit ⁊ vicioſas oſtē
dit ſupbas eoꝝ cogitatiōes. Cirillus ỽo ait.
Mag̃ ꝓprie demonū hoſtil' caterua ĩtelligē
da eſt h. hos ei ſeuiētes ĩ t̄ra diſſipauit adue
niēs dñs. ⁊ ꝯpeditos ab eis obediētie ſue re/
ſtituit. Theophil⁹ aūt dr. Pōt ēt h ꝺ iudeis
ĩtelligi q̄s ĩ oēꝫ diſꝑſit regiōꝫ ſicꝫ nūc diſꝑſi ſꝫ
Hec ille. Vñ Nico. ꝺ ly. exponit. Diſꝑſit ſup
bos. i. legiſꝑitos ⁊ phariſeos q̄ fuerūt ſupbi
mēte cordis ſui ſpernētes ꝯſiliū dei. vt dr Lu.
vij c. Et iō ipi cū ceteris iudeis. xlij. āno a paſſi
one chr̄i fuerūt capti ⁊ captiuati ꝑ Titū ⁊ ve
ſpaſianū ⁊ ꝑ orbē diſꝑſi. Et loq̄r h ỽgo de fu
turo ꝑ modū p̄teriti ꝓpt̄ certitudinē euētus
ſue ꝓphie. Hugo ỽo cardinal' exponit. diſꝑ/
ſit ſupbos. i. diſꝑgi ꝑmiſit mēte cordis ſui. i.
volūtatū ac ſenſuū diuerſitate. Sicꝫ ei mlti
tudis credētiū eſt cor vnū ⁊ aīa vna Act. iiij
ſic ſupboꝝ ꝯrie ſꝫ opiniōes ⁊ volūtates ac ſē
ſus diuerſi. Vñ puerb. xiij. dr. Int̄ ſupbos
ſꝑ iurgia ſꝫ Vel exponat̄. Diſꝑſit. i. ab iuicē
ſepauit. vl' exules a reg̃ diuiſit ſupbos mēte
cordis ſui. q. d. ñ dico apparētes ſupbos ĩ ex
t̄iori hitu: ſꝫ ſupbos mēte cordis ſui. i. q̄ hñt
ſupbiā in volūtate ĩteriori. Sepe ei apparet
ſupbia ĩ lōgis ⁊ p̄cioſis veſtibꝫ ⁊ ĩ aliis actibꝫ
exterioribꝫ: nec tñ eſt ĩ mēte. ⁊ ſepe ĩ curta ⁊ vili
Duplex tunica ē lōga ⁊ mag̃ ſupbia. Vñ notādū ꝙ
ē ſupbia. ē duplex ſupbia. ſ. ĩterior ⁊ ext̄ior. ſicꝫ etiā eſt
duplex hūilitas. Iux̄ illō Eccl. xix. Eſt q̄ ne/
q̄ter ſe hūiliat ⁊ ĩteriora ei⁹ plēa ſꝫ dolo. Su
pbiēs aūt ſub hitu ſctitatis eſt ſūme deteſtā/
dus. c. h ſcḋ ſim⁹. xxx. di. De⁹ āt oēs iſtos ſup
bos diſꝑſit. ſicꝫ diſꝑſit edificātes turri babel
ſup faciē vniuerſe t̄re Geñ. xj. Itē diſꝑdit lu
xurioſos. i. ꝑmittit diſꝑgi a luxuria. non tm̄
mēte cordis ſꝫ etiā paſſiōe corpis. vñ ꝑſ. inq̄t.
Diſꝑierūt ĩ endor q̄ interp̄rat̄ fons g̃natiōis
Silr diſꝑgit auaros. i. diſꝑgi ꝑmittit ab a/
uaricia ⁊ mēte ⁊ corpe. Vñ Exod. v. dr. Diſꝑ
ſus ē ꝓplus ꝑ vniuerſaꝫ terrā egypti ad colli
gēdas paleas. Recte aūt diſꝑſus dr auar⁹.
q2 cuilibꝫ rei quā poſſidet dat vnā ꝑtē cordis
ſui. Et iō Eccl. x. ſcḋptū eſt. Auaro nihil ē ſce/
leſti⁹ In vita eīm ſua ꝓiecit intima ſua. i. cor
ſuū. Vñ pſ. ĩ ꝑſona auari dicꝫ. Effuſus ſum
ſicꝫ aq̄ ⁊ diſꝑſa ſꝫ oīa oſſa mea Sicꝫ ei de aq̄
nihil remanet cū effundit̄. ita ꝺ corde ſuo ni
hil remāet auaro: ſꝫ totū effundit̄ exteri⁹ ſup
rebꝫ ſuis. Hec ille. Ego ỽo dico ꝙ cuꝫ radix
oīs pcti ſit ſupbia. Eccl. x. ꝑ ſupbiā q̄ eſt re/
bellio ꝯ deū ĩtelligit̄ oē pctm̄. Et iō btā ỽgo
in his ỽbis: diſꝑſit ſupbos ⁊c. intellexit oēs
pctōres q̄s de⁹ a facie ſua diſꝑdit. ⁊ ad et̄nā
dānatōeꝫ diſꝑdet De qbꝫ exponi moral'r pōt
illō Geñ. vj. Diſꝑdā eos cū t̄ra. Et Nūe. xvj
Eos repēte diſꝑdā. Et pſ. lxxvij. dr. In mali
cia eoꝝ diſꝑdet eos. Et pſ. cxliiij. Oēs pctō/
res diſꝑdet. Et pſ. lxxxviij. inq̄t ꝓpha ad dō. Di
ſꝑdiſti inimicos tuos. Et pſ. xcj. dr. Diſꝑgēt̄
oēs q̄ opant̄ iniq̄tatē. Hoc aūt nob ĩtimauit
vt hortaret̄ nos ad pniaꝫ. Sciebat eīm ꝙ et
ſupbis ⁊ q̄buſcūqꝫ pctōribꝫ ſe ꝑ pniaꝫ hūili/
antibꝫ de⁹ indulget. iux̄ illud. ij. Paral'. xij.
vbi ipe dñs inq̄t. Quia hūiliati ſꝫ ñ diſꝑdā
eos. Vñ ⁊ ꝓpha ait pſ. lxxvij. Propiti⁹ fiet
pctis eoꝝ ⁊ nō diſꝑdet eos. ¶ O igit̄ piiſſi/ A
ma ỽgo q̄ nos ſic benigne admonuiſti: tu be Dño ad
ne vides ỽificatū eſſe de nob illō. j. Mach. ỽgine ne
xj. Diſꝑſi ſunt vnuſq̄ſqꝫ in locū ſuū. Vñ etiā diſperga
dicere potes illō. iij. Reg. xxij. Vidi iſrl' diſꝑ/ mur
ſum in mōteꝫ. Et illō. j. Paral'. x. Dereliq̄/
rūt vrbes ſuas: ⁊ huc illucqꝫ diſꝑſi ſꝫ. Et il/
lud Eccl. xlviij. Diſꝑſi ſūt in oēm terrā. Vi/
des benigna dñā ꝙ ꝺ grege filij tui. i. de cō/
gregatione chr̄ianoꝝ dici q̄dammō pōt illō
Hiere. x. Oīs grex eoꝝ diſꝑſus eſt. ⁊ ꝙ mlti
q̄ deberēt eſſe ſcti ⁊ filio tuo vniti ꝑ deuotōꝫ:
ab eo receſſerūt: ⁊ ꝑ pctm̄ diſꝑſi ſꝫ. Vñ de iſl'
dici pōt illō Thren. iiij. Diſꝑſi ſunt lapides
ſanctuarij. ⁊ ipe bñdict⁹ paſtor nr̄ dicet̄ pōt
illō Ezech. xxxiiij. Diſꝑſe ſūt oues mee. roga
igit̄ ipꝫ bñdictū filiū tuū q̄ ñ vult mortē pec
catoris ſꝫ vt mag̃ ꝯuertat̄ ⁊ viuat. Ezech. xv/
iij. De q̄ ſcḋptū eſt Eſa. xj. Diſꝑſos iuda colli
get a q̄ttuor plagis t̄re. Obſecra eū q̄ ꝯgre/
gat iſrl'. Eſa. lvj. Qui ex te hūanat⁹ ē vt filios
dei q̄ erāt diſꝑſi ꝯgregaret in vnū. Io. ij. De
q̄ etiaꝫ p̄dixit dō ꝓgenitor tu⁹ pſ. cxlvj. di.
Diſꝑſiōes iſrl' ꝯgregabit vt nos ad ſe reuo/
care ⁊ ſibi vnire dignet̄. Tu q̄ꝫ o dñā nr̄a cui
tāmagna fecꝫ q̄ potēs eſt: ꝯgrega diſꝑſiōꝫ no
ſtraꝫ. ij. Mach. j. vt tecū magnificare dñm
valeam⁹ ⁊ exultare in deo ſalutari nr̄o. Et ñ
ſim⁹ cū illis ſociati de qbꝫ in ſeq̄nti ỽſiculo
cecinisti dicēs Depoſuit potētes ꝺ ſede. Sꝫ
de illis hūilibꝫ q̄s exultandos p̄nunciaſti.
¶ Hec aūt ỽgis bñdicte ỽba exponēs Hu B
go cardinal' dr. Depoſuit potētes de ſede. i. Depoſu/
ꝺponet. q2 gl'ia pctōꝝ ſterc⁹ ⁊ ỽmis. j. Ma/ it potētes
chab. ij. Exaltauit. i. exaltabit humiles. Per
potētes aūt h intelligi pñt ſupbi. Vñ gloſa
ſup p̄dicta ỽba inq̄t. Potētes ſunt ſupbi q̄
ſup̄ modū ſe extollūt ⁊ nō in dei ỽtute ſꝫ in
ſuo potētia ꝯfidūt q̄ deponunt̄. Nā vt inq̄t
Seneca in li. tragediaꝝ. Supbos ſequit̄ vi
ctor a tergo de⁹. Et ſaluator ait Oīs q̄ ſe ex/
altat hūiliabit̄ ⁊c. Mat. xxiij. ⁊ lu. xviij. Su
pbia eīm deorſuꝫ trahit. ⁊ hūilitas ſurſuꝫ ele
uat. xcvj. diſ. c. cū ad verū. Merito aūt de/

bēt hūiles exaltari ꝛ potētes depmi q̄ humi
les ꝛ ipotētes oppresserāt. qꝛ q̄ in vno agguaꝛ
dꝫ ī alio subleuari. l. eū q. ff. ꝺ iureiur. Potē
tes eī solēt ī potētiū vires absorbere. l. gn̄alr
ff. de fideiuſ. ꝛ ꝺ solu. l. si duo. ꝛ. xvij. diſt. c. si
vir. ꝛ. lxxvj. di. ieiuniū. ꝛ. xiij. q. j. c. rogam⁹
ꝛ extra q̄ cle. vl' vouē. c. meminim⁹. ꝛ. c. ruꝛſ⁹
ꝛ ꝺ ꝯceſ. pbē. c. autoꝛitate. li. vj. Myſtice āt
exponiꝛ ſm p̄dictū doctoꝛē ſic. Depoſuit po
tētes ꝺ ſede. i. dēmōes eiecit ꝺ celo. ꝛ exaltauit
hūiles. i. hoīes loco eoꝛū ſublimauit. Unde
Eccl. x. dꝛ. Sedes ducū ſupboꝝ deſtruxit ꝛ
ſedere fec̄ mites ꝓ eis. Ex h̄ aūt ꝓcedit q̄ de
mones ita inuidēt hoīb⁹. qꝛ hoīes tenēt ꝑ hu
militatē locū eoꝝ quē ipi amiſerūt ꝑ ſupbiā.
Uel ꝑ hūiles itelligunꝛ angeli boni ī ſede fe
licitatꝭ eꝛnalr exaltati. vt ait mgr̄ Joā. ger
ſon in octauo tractatu ſuꝑ Magnificat in
ſcd̄a ptitiōe. ¶ Itē depoſuit potētes. i. iude

Judei ſr depoſiti de ſede

os. de ſede. ſ. lr̄alis intelligētie in q̄ ꝗeſcebāt:
nō inueſtigātes ſpūalē itelligētiā: ꝛ q̄ſi mgr̄i
docebant. Un̄ Matt. xxiij. inq̄t dn̄s. Sup
cathedra Moyſi ſederūt ſcribe ꝛ phariſei. ꝛ
exaltauit hūiles. i. gētiles ob hūilitatē ad ſpi
ritualē itelligētiā ad p̄dicandū fidē euāgeli
cā ſublimauit. Un̄ Eccl. x. p̄dictū fuit. Ra
dices gentiū ſupbaꝝ arefecit de⁹. ꝛ plātauit
hūiles ex gētib⁹. Et Mat. xxj. inq̄t ſaluatoꝛ
iudeis. Auferet a vobis regnū dei: ꝛ dabiꝛ
gēti faciēti fructū ei⁹. Et h̄ ſignificatū fuit. j.
Reg. iiij. vbi dꝛ q̄ Heli ſacerdos non pote
rat videre lucernā. ſ. ſpūalis intelligētie. ꝛ ce
cidit de ſella capta arca. i. finito ſacerdotio.
Un̄ Heb. vij. inq̄t Paul⁹. Trāſlato ei ſacer
dotio: neceſſe eſt vt ꝛ legꝭ trāſlatio fiet. Hec
Hugo. Et iſta fuit expoſitio Nico. de Ly. q̄
ait. Depoſuit potētes ꝺ ſede. i. iudeos q̄ erāt
potētes in lege ꝛ ꝓphetꝭ. dimittentes eos ex
ſuo demerito in ꝓfūdo erroꝛꝭ. ſꝫ q̄ dꝛ Rho.
xj. Cecitas ex pte ꝯtingit in iſrl'. Et exaltauit
hūiles. i. gentiles humilr ꝛ deuote p̄dicatio
nē apłoꝝ ſuſcipientes. Cyrillus ꝟo p̄dictas
expoſitiōes approbās inq̄t. Magna ſapie
bant demones ꝛ diabol⁹ gentiliū: ſapientes
phariſei ꝛ ſcribe hos tn̄ ꝺpoſuit. erexitq̄ hu
miliātes ſe ſub potēti manu dei. dās ill' ꝟtu
tem calcandi ſerpētes ꝛ ſcoꝛpiōes. oēmq̄ po
teſtatē inimici. Erant ꝛ iudei q̄nq̄ ptāte ſu
perbi. ſꝫ ꝓſtrauit hos incredulitas. ex gētib⁹
aūt ignobiles ꝛ hūiles ꝑ fidē ad pacē ꝯſcen
derūt. Gregoꝛi⁹ aūt dicit. Deitatis tribunal
nr̄ intellect⁹ eſſe cognoſciꝛ. ſꝫ iniq̄ ptātes poſt
trāſgreſſionē incubuerūt p̄coꝛdijs ꝓtoplaſti
tanq̄ in ꝓpꝛio ſolio. Ob hoc ḡ venit dn̄s: ac
ſpūs iniq̄s eiecit a ſedib⁹ voluptatū. ꝛ ꝓſtra
tus a demonijs exaltauit eoꝝ ꝯſciētias pur
gās ꝛ eoꝝ mētē ſtatuēs ꝓpꝛiā ſedē. Hec ille.
Hugo aūt cardinal' etiā exponēs dicēs. De
poſuit potētes de ſede. ſic Paulū ſupbientē
de legali doctrina. ꝛ exaltauit hūiles id eſt.
ipꝫ hūilē iā factū ad p̄dicādū fidē euangelij
ſublimauit. Moꝛalr aūt ſm eundem: po
tētes ſunt q̄ nō in dei ſꝫ in ſua ꝟtute ꝯfidūt. vt ſ. dixim⁹. De q̄bus Eſa. lix. dꝛ. Cōfidunt i

In ſe ꝯfidentes deponitꝛ

nihilū ꝛ loquūtur vanitates. Humiles ſūt
q̄ ſe nihil reputant ꝛ in ſolo deo confidunt.
Illos igiꝛ deponit. i. deijcit dn̄s. hos ꝟo ex
altat. Un̄. Job. xij. dꝛ. Effudit oppſſionem
ſuꝑ p̄ncipes et eos q̄ oppſſi fuerāt releuauit
Et tūc ꝟificaꝛ illō Eccl. iiij. De carcere cate
niſq̄ interdū vnus egrediꝛ ad regnū. et ali⁹ D
nat⁹ in regno inopia ꝯſumiꝛ. ¶ Exēplū aūt
depoſitionis ſupboꝝ in ſe ꝯfidētiū. ꝛ exalta
tiōis humiliū habem⁹ in Saul rege ſupbo
depoſito. ꝛ Dauid hūili ſublimato. j. Reg.
xv. ꝛ de Sobna de ſūmo ſacerdotio depoſi
to. ꝛ Eliachim exaltato. Un̄ Eſa. xxij. inquit
dn̄s ipi ſupbo ſacerdoti in ſe ꝯfitēti. Expellā
te de ſtatiōe tua ꝛ de miniſterio tuo deponā
te. ꝛ vocabo ſuū meū Eliachim ꝛ induā illū
tunica tua. ꝛ ptātē tuā dabo in man⁹ eius.
Per potētes etiā intelligunꝛ vane gl'ioſi q̄ i
fama ponūt ſuā potentiā q̄ deponūt a ſtatu
gl'e. ſic depoſiti fuerūt illi de q̄b⁹ dꝛ Geñ. vj.

Omnes potētes deponiꝛ.

Iſti ſunt potētes a ſecl'o viri famoſi ꝛc̄. Itē
deponūtur illi potētes de q̄b⁹ inq̄t Luca. li.
viij. Uirt⁹ ꝛ ſūma ptās nō coeūt. q̄. ſ. ſr vicio
ſi. Itē deponūtur illi potētes ꝺ q̄b⁹ dꝛ Eſa.
v. Ue q̄ potētes eſtꝭ ad libēdū. Et ꝑiſtos in
telligunꝛ guloſi. Item deponūꝛ iracūdi q̄ ſr
potētes ī vindicta faciēda. Un̄ in figura dꝛ
Judicū. v. Oēs potētes ī Eſebon ꝓſtrauerꝛ.
Eſebon eī interpꝛtaꝛ cingulū triſticie vl' cogi
tatio meroꝛꝭ. ꝛ ſcat iracūdos: triſtes ꝛ indi
gnatos ꝛ cogitātes ſe vlciſci de hoſtib⁹. De
ponūꝛ q̄ꝫ illi q̄ volūt eē potētes ī h̄ mōo ſuꝑ
alios vt eos ꝯculcare poſſint ꝛ oppmere: ſic
Nemroth. ꝺ q̄ dꝛ Geñ. x. q̄ cepit eſſe potēs i
tra. Et idē dꝛ. j. Paral'. j. Cū eñ de⁹ ſit ſolus
rex potēſ. vt ait apl's. j. ad Tim. vj. Nō vult
hāc ſuā potētiā ab aliq̄ vſurpari. Et iō ꝺpo
nit eū q̄ illā p̄ſumit vſupare. Un̄ Ezech. vij.
dꝛ. Quieſcere faciā ſupbiā potētꝭ. ¶ E cōtra
rio ꝟo exaltāꝛ hūiles. i. illi q̄ ſeipos viles re
putāt. ac ꝑ oīa diuīe volūtatꝭ diſpoſitioni ſe
ſubijciūt. ſuantes illō. j. Pe. v. Hūiliamini
ſub potēti manu dī vt exaltet vos in die viſi
tatōis. Scptū eſt eī Eccl. xj. Sapiētia hūi
liāti exaltabit caput illi⁹. Inter oēs aūt hūi
les tu p̄ncipatū tenes o hūillima ꝟgo ancil
la dei q̄ ſꝑ dicere potuiſti cuꝫ ꝓpha. pſ. cxxx.
Dn̄e nō ē exaltatū coꝛ meū neq̄ elati ſr ocli
mei. Neq̄ ambulaui ī magnis: neq̄ ī mira
bilib⁹ ſuꝑ me. Si nō hūilr ſentiebā ꝛc̄. ꝛ iō
ſuꝑ oēs exaltata fuiſti. Quia eñ tu fuiſti vt
valꝛ depſſa ꝑ hūilitatē. iō merito ſublimari

E Hūiles exaltanꝛ

debuiſti. Scptū eſt ei Eſa.xl. Oīs vallis ex
altabit. Quapropt̄ dicere potes illō Eccī.xx/
iiij. Quaſi cedr⁹ exaltata ſum in ī libano ⁊ q̄
ſi cypſſus ī mōte ſion. Quaſi palma exalta/
ta ſum in cades. ⁊ q̄ſi platan⁹ exaltata ſū iux
f aq̄s. ¶ Proſequit̄ aūt breſſima ṽgo ī cātico
Eſurien/ ſuo di. Eſurientes ipleuit bonis: ⁊ diuites di/
tes iple/ miſit inanes. Qd̄ exponit Nico. d̄ Lyra. di.
uit ⁊c. ꝙ ꝑ eſurientes deſignant̄ gētiles. q̄ cū magno
deſiderio ṽbū dei recepert̄. Per diuites ṽo
legiſpiti diuitijs ſcpturaꝝ p⁹ repleti. q̄s di/
miſit inanes ꝑ excecatiōꝫ eoꝝ. ⁊ falſuꝫ itelle/
ctū ſcpturaꝝ. Hugo ṽo cardinal' d̄r ꝙ ꝑ eſu
rientes intelligūt̄ nō ſolū gētiles. ſꝫ etiā oēs iu
ſticiā ⁊ gl'iam deſiderātes. iux̄ illō Mat.v.
Bti q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā qm̄ ipi ſatura/
būt̄. Trāſſūptiue in c. acceſſerit. de ꝯſe. di. ij.
Et d̄ h̄ ī figurā h̄r. iiij. Reg. iiij. vbi Heliſe⁹
repleri fec̄ vaſa vacua nō pauca. Et ad h̄ ad
duci pōt illō. j. Reg. ij. Repleti p⁹ ꝓ panibꝫ
ſe locauert̄ ⁊ famelici ſaturati ſr̄. et Prouer.
xiij. d̄r. Iuſt⁹ comedit ⁊ replet aīam ſuā. vē/
ter aūt ipioꝝ inſaturabil'. Vn̄ ſeq̄tur Et di/
uites. i. ſupbos. vl' diuites ad lr̄aꝫ dimiſit i/
anes. i. vacuos oī bono ⁊ ṽtute. iux̄ illō Gual
terij in alexādriade. Aufert pecunia mores.
nō auferre ſolet. Et hec itelligunt̄ d̄ adq̄ren/
tibꝫ diuitias ꝑ fas ⁊ nefas. q̄ remanēt ꝓuati
lumie diuie cognitōis. ⁊ tenebrati ī pctīs. c.
nōne. xxvij. di. Ad h̄ etiā fac̄ ꝙ difficile ē ſil'
ṽtutes ⁊ diuitias poſſidere. ⁊ onuſt⁹ pōdere
auri cb̄m paupeꝫ nō pōt ſeq̄. c. ſocrates. xij.
q. ij. Et ita exponi pōt illō ps. xxxiij. Diuites
eguert̄ ⁊ eſurierūt. Vl' exponat̄. ianes. i. frau
datos a ſpe ſua. Scptū eſt ei Job. xxvij. Di/
ues cū dormierit nihil ſecū auferet. apiet o/
culos ſuos ⁊ nihil īueniet. ⁊ Sap. vij. ſpes
ipij q̄ſi lanugo q̄ a vēto tollit̄. ⁊ tāq̄ ſpuma
ḡcilis q̄ a ꝓcella diſꝑgit̄. ⁊ tāq̄ fum⁹ q̄ a vē/
to diffuſus eſt. ⁊ Apoc. iij. Tu dic̄ q̄ꝛ diues
ſū ⁊ locupletat⁹. ⁊ nulli⁹ egeo. ⁊ neſc̄ q̄ꝛ tu es
miſer ⁊ miſerabil' ⁊ pauꝑ: cec⁹ ⁊ nud⁹. De ta
li etiā diuite inq̄t Proſper ī li. epigrā. Ter/
renis opibꝫ cū diues gaudet iniqu⁹. Ver̄ ſe
miſeꝝ neſcit egere bonis. Cū lꝫ aduerſis ceſ/
ſantibꝫ oīa parcāt. Lege tn̄ moꝝ ſit faciēd⁹
iops. Merito ḡ tales diuites dimittunt̄ in
anes. q̄ꝛ terreni ſr̄. Terra aūt d̄r ianis ⁊ va/
Eſurit cua. Gen̄. j. Vn̄ Hiere. iiij. inq̄t ꝓpha. Aſpe/
auarus xi terrā ⁊ ecce vacua erat. Itē remanēt auari
ianes. q̄ꝛ auar⁹ n̄ iplebit̄ pecunia. vt d̄r Eccī.
v. Vn̄ Orati⁹ in epl'is ait. Sp auar⁹ eget. ⁊
Hiero. ī ꝓlogo. ꝑncipij biblie dic̄ Auaro de
eſt tā qd̄ h̄ꝫ q̄ꝫ qd̄ nō h̄ꝫ. Auar⁹ ḡ cū nō poſſit
ipleri pecunia. nō p̄t etiā ī aliq̄ alia re ipleri.
q̄ꝛ nihil aliō amat. ⁊ ſeipm̄ ⁊ aīam ſuā vēdit
amore pecunie: vt ex ea ipleat arcā Vn̄ Eccī.
x. d̄r. Nihil ē ſceleſti⁹ q̄ꝫ amare pecuniā. h̄ ei

ſcꝫ. amator pecunie ex auaricia: aīam ſuā ve
nalē h̄ꝫ. Ex q̄bꝫ pꝫ declaratio h⁹ ṽſiculi Eſu/
rientes ⁊c̄. Sup q̄ etiā dic̄ glo. Quia hūana
ꝓſperitas p̄cipue ī honoribꝫ potētatuū. ⁊ in
abūdantia diuitiaꝝ ꝯſiſtere videt̄. poſt de/
iectionē potētiū ⁊ exaltationē hūiliū de diui
tū exinanitiōe. ⁊ paupeꝝ repletiōe mētioneꝫ
facit. Baſili⁹ ṽo approbans p̄dicta ait. Diſ/
ponit q̄dē nos pn̄s ṽbuꝫ etiā q̄ ad ſenſibilia:
edocēs reꝝ mūdanaꝝ īcertitudinē. Caduca
ſiq̄dē ſunt hec ſic̄ vnda q̄ ab ipetu vētoꝝ hic
inde diffundit̄. Intellectualit̄ aūt ſumendo
eſuriebat gen⁹ hūanū excepti̾ iudeis. hos nā Eſuriunt
q̄ꝫ ditauerat legi̾ traditio ⁊ ſcrōꝝ dogmata myſtice
ꝓphaꝝ. Quia ṽo nō hūilit̄ heſert ṽbo hūana
to: dimiſſi ſr̄ ianes nihil deferētes nō fidē: nō
ſciam. ⁊ ſpe bonoꝝ ꝓuati ſūt. et a ēterna hie/
ruſalē ⁊ a vita futura excluſi. q̄s ṽo de gēti/
bus fames ⁊ ſitis ꝯtriuerat: cū heſiſſēt dn̄o
repleti ſr̄ ſpūalibꝫ bonis. Hec ille. Glo. aūt
dic̄. Qui eťna toto ſtudio q̄ſi eſurientes deſi/
derāt ſaturabūt̄ cū chr̄s apuerit ī gl'ia. ſed q̄
ťrenis gaudēt: in fine toti⁹ btitudinis ianes
dimittet̄ Mgr̄ ṽo Joan. gerſon in tract. ix.
ſup magnificat ait. Eſuries nob̄ neceſſaria ē H
ſi tāti̾ q̄rim⁹ ipleri bōis. Eſuries aūt cauſat̄
ex euacuatiōe ſtomachi a noxijs humoribꝫ.
hāc ṽo paupertas ſpūs fac̄. Exēplū habem⁹ ie
ſu chr̄i crucifixi: q̄ nō vult biber̄ vinū ſecl'ari̾
d̄lectatōis. q̄ꝛ myrrhatū. q̄ꝛ felleū. q̄ꝛ acetoſū
ē ſpūi. Vn̄ dic̄ cū ꝓpha. Renuit ꝯſolari aīa
mea: memor fuit dei ⁊ delectat⁹ ſū. Hec ille
Qui iteꝝ ibidē inq̄t. Si eſurientes iplent̄ bo
nis. ſi bti ſr̄ q̄ eſuriūt iuſticiā: cū btitudo ni/
hil aliō ſit q̄ꝫ dei fruitō. qd̄ eſt oē bonū. ꝯn̄s
eſt ꝙ eſurientes de q̄bꝫ Maria loq̄t̄ ſint bti.
Dic̄ etiā ibi p̄dict⁹ doctor. Sic maria p̄ cete/
ris puri̾ in via eſurijt iuſticiā: ſic p̄ ceteri̾ pu
ris viatoribꝫ ipleta fuit bonis ex illo. ī illo. ⁊
ꝑ illū q̄ eſt oē bonū dicēs aīe ſue. Bn̄dic aīa
mea dn̄m: q̄ replet in bonis deſideriū tuum
¶ Quibꝫ āt bonis repleta fuerit in hac vita
ſubiſert idē doctor di. Maria ſic̄ p̄ ceteri̾ in Quibus
via cog̃uit: credidit ⁊ itellexit figuras legi̾ ⁊ bōis ma/
nature chr̄i ſacerdotiū p̄ſignātes. ſic ī ill' aut ria fuerit
ꝑ illas māducauit fruitiue bn̄dictū fructū ipleta in
vētri̾ ſui. ⁊ ſpūal'r ei⁹ ſacrm̄. vn̄ exaltauit ſpi hac vita
rit⁹ ei⁹ ī deo ſalutari ſuo. ⁊ iteꝝ ait maria dū
legebat dauid pr̄eꝫ ſuū dicētē chr̄o filio ſuo.
Tu es ſacerdos ī eternū ſꝫ ordinē melchiſe
dech. q. ſ. panē ⁊ vinū obtulit. ex tūc itellige/
bat ⁊ māducabat ſpūal'r h̄ ſacrm̄ bn̄dictuꝫ.
vn̄ cecinit Magnificat aīa mea dn̄m. Iteꝫ
pſallēs illō dauidicū. Memoriā fec̄ mirabi
liū ſuoꝝ miſicors ⁊ miſator dn̄s: eſcā dedit
timētibꝫ ſe. Credebat ⁊ itelligebat hāc eſcaꝫ
ſacr̄alē figurari ⁊ ī figura comedebat eā ⁊ te
ſtamētū ſperabat hereditati̾ eťne. ⁊ n̄ min⁹ re

fecta ē ꝛ ipleta bonis h⁹ ſacr̄i q̄ȝ p̄res āntiq̄. de
q̄bꝫ ait ap̄ls. q̄ eādē eſcā ſpūalē māducaue/
rūt. ꝛ eūdē potū ſpūalē biberūt. Bibebāt aūt d̄
ſpiritali ꝯn̄ti eos petra petra āt erat ch̄s q̄ ē
v̄e panis q̄ de celo deſcēdit. Itē maria ſtans
vl' orās i tēplo. aſpiciebat. credebat ꝛ itellige
bat oēs oblationes: victimas ꝛ holocauſta.
Sacrificia iſup̄ matutina ꝛ veſp̄tia mādu
cās iplebat̄ bonis h⁹ b̄n̄dicti ſacr̄i. etiā an̄ cō
ceptū b̄n̄dicti fruct⁹ vētr̄ ſui. Et ſic itellexit
filiū ſuū fuiſſe agnū q̄ occiſ⁹ ē ab origie mūdi
ꝑut Ioā. in Apoc. loq̄tur. ſic recolēs ſacrifi/
ciū Abel ꝛ ei⁹ martyriū. fruebat̄ ch̄o agno q̄
fuit figural'r occiſ⁹ i eo i q̄ fuerūt p̄mitie mar
tyr̄. q̄ q̄ȝ fuit v̄gitat̄ ꝯſecratoꝝ. ꝛ dū celebra/
bat̄ phaſe ſiue paſcha iudeoꝝ. celebrabat et
ip̄i⁹ aīa cū exultatōe ſp̄ūs paſca n̄rm qd̄ im/
molat⁹ ē ch̄s. quē epulabat̄ i azymis ſinceri
tat̄ ꝛ v̄itat̄ fermēto veti relicto. ꝛ fermento
malicie ꝛ neq̄tie. Itē q̄cūq̄ȝ loco fuerit corpo
ralit̄ in veſp̄e cene dn̄i ꝯcēdit an̄ ꝛ poſt iſtitu
tionē h⁹ ſacr̄i veꝝ corp⁹ ꝛ bibit ſpūal'r veruȝ
ſanguinē filij ſui pl⁹ app̄ropāte q̄ȝ ap̄li rece/
perūt. Itē veſp̄e dicte cene dicēda ē frui cor/
p̄e ꝛ ſanguie filij ſui pl⁹ app̄ropāte q̄ȝ ip̄e chri
ſt⁹ d̄r ſe cibaſſe eodē pane ꝛ vino myſtice cō/
ſecrat̄. q̄: nō in fide ſ; i clara viſiōe. nec i au/
gmētū charitat̄ ſeip̄o fruit⁹ ē Itē dicto ve/
ſp̄e ꝛ ſi nō fuit iſignita charactere ſacerdotal'
officij nihilomin⁹ tūc ꝛ ātea ꝛ poſtmodū fu/
it regale ſacerdotiū p̄ ꝯſortibꝫ ſuis iūcta. n̄ q̄/
dē ad ꝯſecrādū ſ; ad offerēdū hāc hoſtiā pu
rā: plenā ꝛ p̄fectā i altare cordis ſui. i q̄ ſp̄ ig
nis ardebat holocauſti. ſuiꝯ ei rubꝫ ardēs in
cōbuſt⁹. Itē pl⁹ ꝯplacuit dō ꝛ pl⁹ hūano gn̄i
ꝓfuit poſt ch̄m b̄n̄dictū fructū ſiue filium
ſuū: offerēdo ip̄m ſpōtanee in holocauſtū in
ara cordis ſui feruētiſſima charitate ſuccēſi
q̄ȝ uis h̄ p̄mit⁹ fieret in enigmatibꝫ ꝛ figuris
an̄ cenā hāc b̄n̄dictā fruct⁹ vētr̄ ſui. Hec ille
Qui ēt ibidē alloq̄ns ſaluatorē n̄rm ait illi.
Ieſu tua fruitio eſuriētes replēs bonis v̄tu
oſi⁹ affecit Marie ſp̄m q̄ȝ corp̄al' ꝯtrectatio
ꝛ lactatio ſuauiſſima tui ip̄i⁹ q̄ es b̄n̄dictus
fruct⁹ ventris ſui. Rō q̄: cū maiori merito.

Quō mā ducatio ſacr̄i re/ pleuit

Vn̄ exultauit ſp̄ūs ei⁹ in dō ſalutari ſuo. Et
itꝝ ait. Ieſu tua fruitio ſeu māducatio mi/
rabilior fuit ꝛ v̄tuoſior ſuo mō i maria q̄ȝ ſo
la ꝯtrectatio vl' viſio corp̄al' dū nat⁹ es i be/
thleē Iude. dū reclinat⁹ ſup̄ fenū iacuiſti in
medio duoꝝ aīaliū in p̄ſepio q̄ſi pabulū iu/
mētoꝝ. Et certe ꝯpat⁹ ē hō iumēt̄ iſipiētibꝫ
ꝛ ſil'is fact⁹ ē ill'. q̄bꝫ dedeſti cibū. ꝛ ad q̄ꝝ vi
lia ꝛ ſordida corde ſepe venis ꝯtinentibꝫ cū
eccl'ia choꝝ angeloꝝ Gl'ia i altiſſimis dō et
i t̄ra pax hoīb; bone volūtat̄ Ibidē ēt p̄di/
ct⁹ doctor ſubnectit dicēs. Ieſu tua refectio
dū maria recepit eccl'ie ſacr̄m: etiā ſacramē/
talit̄. maxīe poſt aduētū ſp̄ūſſcti q̄n̄ cepit hoc
ſacr̄m frequētari: fuit admirabilior ſuo mō
q̄ȝ matnal' gn̄atio v̄bi dei. Hec ei fruitio ſa/
cramētal' ponit gn̄ationē v̄bi dī ꝛ aliō mul
tū vltra i admiratiōnē ꝛ vtilitatē oīm ꝓge
nie i ꝓgenies timētibꝫ eū. Ieſu tua fruitō ſa
cramētal': q̄: Maria ipleta ē bonis: exēplar
erat ꝛ eſt oībꝫ fidelibꝫ q̄ eſuriāt h̄ ſacr̄m. ꝛ i/
pleant̄ bonis ei⁹ cū fidei certiſſime firmitate
Ieſu tua fruitio ſacramētalis ipleuit Ma/
riā p⁹ bonis q̄ȝ obiret. i. obuiā tibi ch̄o iret
ꝛ aſſumeret̄ in celū. Nec abhorret a pietate
fidei. q̄ tu b̄n̄dict⁹ fruct⁹ ventr̄ ſui tot⁹ feſti
uus adueniēs dedert̄ ſibi ſic poſtmodū Dio
nyſio in carcere myſteriū h̄ tui corp̄is dī. Ac
cipe h̄ mat̄ mea qd̄ mox cōplebo tibi i regno
meo. Hec ille. ¶ Recurram⁹ ḡ oēs ad hanc
b̄n̄dictiſſimā v̄ginē ꝛ dicam⁹ ei. O clauige/
raria cellarioꝝ reḡ pacifici. O repleta oīn̄i
bus bonis filij tui. Ecce q̄ nos eſuriētes cō/
uertimur ad te eſurientē olim. ad te paupe/
rē ſp̄ū: ad hūilē ancillā ch̄i. iā b̄tām: iā b̄n̄di
ctā p̄ oēs gn̄atiōes. Tu ḡ p̄ijſſima v̄go nūc
eternis epul' ſemp̄ abūdantiſſime plena por
rige nobis panē de q̄ quotidie ſplēdide epu
laris. noli negare aliq̄ micarū fragmēta vl/
cerōſis nobis ꝛ mēdic̄. q̄ꝝ ſūt tot lingue da
mātes ad tuā miſericordiā q̄t ſūt vlcera no/
ſtrā oñdētia miſeriā. panē ḡ tuū cū eſurienti
bus ꝛ egenis comede. Tob. iiij. Imitare fi/
liū tuū. q̄ aīam tuā eſurientē ſatiauit bonis.
pſ. cvi. Qui dat eſcaȝ eſurientibꝫ. pſ. cxlv.
O igit̄ v̄go benigniſſima aīam eſurientē ne
deſperer̄ Eccl'i. iiij. Sed frāge eſuriēti panē
tuū Eſa. lviij. Aīa ei n̄ra eſuriēs dabit tibi
gl'iaȝ. Baruch. ij. ca. ſi eā ipleri facies bonis
filij tui. Obſecra ḡ illū vt nos nō dimittat f
ames bonis moribꝫ ꝛ plenos p̄tis: ſic dimi/
ſit illos diuites. d̄ q̄bꝫ d̄r Mich. vj. Diuites
ei⁹ repleti ſūt iniq̄tate. Sed fac nos ꝯſeq̄ il/
las veras diuitias d̄ q̄bꝫ dic̄ ap̄ls Eph. iij. vt
i. ſ. det nobis diuitias gr̄e ſue. Fac nos ꝯſeq̄ i
ueſtigabiles diuitias gratie ch̄i. vt in eodē
c. inq̄t ap̄ls. Fac nos h̄re remiſſionē p̄tōꝝ
ſm̄ diuitias gr̄e ei⁹. ꝛ adipiſci diuitias gl'ie
hereditat̄ eius. Eph. j. ¶ Seq̄tur aūt i cā/
tico v̄ginali. Suſcepit iſrl' puꝝ ſuū: recor/
dat⁹ miſcōie ſue ꝛc̄. In q̄bꝫ v̄bis b̄tā v̄go cā
git b̄n̄ficiū i eſtimabile exhibitū toti huma/
no generi cōiter. ſ; p̄p̄l'o iſraelitico ſp̄alit̄ Vn̄
exponit Nico. de lyra. ſic Suſcepit iſrl' pue
rū puꝝ ſuū. q̄: de⁹ accepit carnē puerilē de
p̄p̄l'o iſrl'. qd̄ fuit b̄n̄ficiū illi p̄p̄l'o collatū par
ticularit̄. marie q̄ȝtū ad credētes de p̄p̄l'o il/
lo. Recordat⁹ miſcōie ſue. Ad. modū eīn̄ re
cordantiā ſe habuit q̄n̄ filiū ſuū p̄tribus an/
tiq̄s ꝓmiſſuȝ in carne miſit. Vn̄ ſubdit̄ Sic
locut⁹ eſt ad p̄res n̄ros. i. ad p̄triarchas ꝛ p̄ro

Dic ad h vt iple mur bo/ nis.

I Suſce/ pit iſrael puꝝ ꝛc̄.

pħetar͡z. Abraā ꝛ ſemini ei⁹ ſ3 ꝙ dꝛ Geñ.xxij
In ſemine tuo bñdicẽtur om̃es gẽtes terre.
In ſecl'a.qꝛ caro hũana ꝑmanebit generalit̃
deitati vnita. Hec ille. Hugo aũt cardinal'
exponit ſic. Suſcepit iſrl'.i.ꝑpl's iudaic⁹.pu
erũ ſuũ nõ dicit dñm:qꝛ venit miniſtraturꝰ
nõ dñaturꝰ. Mat.xx. Fili⁹ hoīs non venit
miniſtrari ſ3 miſtrare. vñ dicere debebãt iu
dei illõ Eſa.ix. Puer nat⁹ eſt nob:ꝛ fili⁹ da/
tus eſt nob ꝛc̃. Recordat⁹ miſcðie ſue.i.ſibi
ꝑmiſſe. Iux̃ illõ Eſa.lxiij. Miſarionũ dñi
recordaboꝛ. Vl' ſic. Suſcepit iſrl' puer͡z ſuũ
.i.ꝑpl'm iudaicũ vl' mag͡z ꝑpl'm chꝛianũ vidē
tē deũ.ad ſanandũ vt medic⁹ infirmũ.iux̃ il
lud pſ. Qui ſanat oēs īfirmitateſ tuas. Vñ
Ecci.xxxviij. dꝛ Honora medicũ ꝓpt̃ neceſſi
tatē em̃ illũ creauit altiſſim⁹. Itē ſuſcepit eũ
ad docendũ vt mgr̃ diſcipulũ. Io.xiij. Vos
vocat͡z me mgr̃ ꝛ dñe ꝛ bñ dicit͡z: ſuũ etem̃.
Vñ pſ.inq̃t. Qui doc͡z hoīe͡z ſciam. Et iter͡z
Brũs hõ quē tu erudier͡z dñe: ꝛ de lege tua
docuer͡z eũ. Itē ad regēdũ vt gubernatoꝛ re
git nauē. Vñ dicebat ꝓpha pſ.xxij. Dñs re/
git me:ꝛ nihil mihi deerit. Itē ad paſcēdũ vt
paſtoꝛ gregē ſuũ.vñ dicebat Io.x. Ego ſum
paſtoꝛ bon⁹.ꝛ Eſa.xl.dꝛ. ſicͤ paſtoꝛ gregē ſuũ
paſcet ꝛc̃. Itē ad lauandũ pollutũ. iux̃ illud
Apoc.j. Ipſe dilexit nos ꝛ lauit nos a pctis
nr̃is i ſanguīe ſuo. Itē ad ſoluēdũ vinctũ ð
carcere pctī ꝛ īferni.ꝛ illũiandũ cecũ iux̃ illõ
pſ. Dñs ſoluit cõpeditos dñs illumiat cecoſ
Itē ad ditãdũ paupem Vñ.ij.Coꝛ.viij.ait.
apl's. Propt̃ vos egen⁹ fact⁹ eſt cũ eēt diues
vt illi⁹ īopia nos diuites eſſem⁹. De h̃ etiam
dꝛ.j.Reg.ij. Dñs paupem fac̃ ꝛ ditat.pau/
perē fac̃ ſpũ ꝓpꝛio.ꝛ ditat ſpũ ſcõ. paupe͡z fac̃
ad modicũ ꝛ ditat in etnũ. His modis ſuſ/
cepit iſrl' puer͡z ſuũ. Vñ pſ.rogabat dicēs.
Suſcipe dñe ſuũ tuũ i bonũ. Aliqñ em̃ pu
er accipit̃ ꝓ ſuiēte vl' ꝓ ſuo.l.pueri.i pn.ff.ð
v̄.ſig.ꝛ le.iij.l.vxorē.§.teſtamēto.ꝛ nota.i c.
in veteri.lxxviij.diſ. Recordat⁹ miſcðie ſue.
id ē ꝑmiſſiõis ſue miſicordie̾ facte ꝛ miſicoꝛ
die̾ adiplende Abacħ.iij. Cũ irat⁹ fuer͡z mi/
ſericordie recordaber͡z. Seq̃t̃. Sicͤ locut⁹ eſt
ad pr̃es nr̃os.q̃bꝫ ꝑmiſit ſe filiũ ſuũ datur͡z.
Abraā ꝛ ſemini ei⁹.i.imitatoꝛibꝫ eius Nam
Rho.ix.inq̃t Paul⁹. Nõ oēs q̃ ex iſrl' ſũt:hi
ſunt iſraelite neq͡z q̃ ex ſemine ſunt abꝛae oēs
ſunt filij Abꝛae. Non em̃ filij carnis hi filij
dei ſunt.ſed q̃ ſunt filij ꝑmiſſionis extiman
tur in ſemine. Et ad Gal'.iij.dꝛ. Qui ex fide
ſunt hi ſunt filij Abꝛae. Et notant̃ nomiauit
Abraā in pticulari.qꝛ ei ter fuit facta ſpecia
lis ꝑmiſſio de chꝛo naſcituro. vt pat͡z Geñ.
xviij.xxj.ꝛ.xxij. Iter͡z vt habet̃ Geñ.xviij.ipſe
Abraā tres vidit ꝛ vnũ adoꝛauit.quē ꝑ ſpm̃
itellexit gerere figurā filij dei incarnãdi. Itē
ſpecialit̃ exꝑmit̃.qꝛ ꝑm⁹ a ꝑte ꝑ̄dicauit fide͡z
Vñ etiā dꝛ pat̃ fidei noſter.ad Rhoma.iiij.
In ſecl'a. Quia gl'ia beatoꝝ nunq͡z deficiet:
ſed in eternũ durabit. Vel in ſecl'a.i.ſemini
duraturo in ſecula. vl' miſericoꝛdiā ꝯſecutu
ro in ſecula ſecl'oꝝ. Nos autē dicere poſſu/
mus ꝙ in ſacra ſcꝑtura aliqñ puer accipit̃ ꝓ
paruulo Ieſu vt in miſſa natiuitat͡z ei⁹ du͡z
canit̃. Puer natus eſt nob ꝛc̃. Dicit̃ aũt pu/
er q̃ſi pur⁹ aer a puritate.ſm Arch.in c.j.de
cle.egro.lib.vj.ꝛ ſm Albꝛicũ de roſate i ſuo
repꝛtoꝛio in pꝛimo alphabeto in verbo puer.
Puer ꝓ chꝛo ſic põt etymologizari. Per p.
patris.per v verbũ. per e.eternalit̃.per r.re/
gnans ſignificat̃. Vel per p partus.p v. vir
ginis.p e.hereditatē. p r.reſtituēs. Vel p p.
paſtoꝛ.p v.verus.p e.errantes.per r.recõcili
ans vel reuocãs. Vel p p.panis. p v.viuus.
p e.eſurientes. p r.reficiēs. Ipſe em̃ eſt ille q̃
coꝛpe ſuo ꝛ p̄cioſo ſanguine reficit oēs fide/
les. Et hoc ꝑ̄dixit ꝓphetice btā v̄go dum ceci
nit. Eſurientes impleuit bonis.i. implebit
moꝛe ꝓphetico. Pꝛedicta aũt expoſitio Hu/
gonis accepta ē a gloſa ſuper Magnificat
In qua expoſitiõe hui⁹ penultimi v̄ſiculi dꝛ
Poſt generalē diuine pietat͡z ꝛ iuſticie cõme
moꝛationē ad ſingularē noue incarnationis
diſpenſationē ꝯuertit v̄ba di. Suſcepit iſrl'
puer͡z ſuũ. q̃ſi medic⁹ egrũ:viſibilis i hoīes
fact⁹ vt faceret iſrl'.i. videntē puerũ ſuũ. Et
addit Beda. Obedientē.ſ.ꝛ humilē. Nam
q̃ ꝯtemnit hũiliari nõ poteſt ſaluari. Baſili⁹
v̄o dicta in p̄cedentibꝫ approbãs ait. Iſrael
dicit nõ materialē quē ſola nobilitat appel/
latio:ſed ſpiritualē qui nomē fidei retinebit
habens ocl'os tendentes ad deũ videndũ p
fidem. Poteſt etiā ad iſrael carnalē hoc ap/
tari:cum ex eo q̃ſi infiniti crediderint. Hoc
aũt fecit de⁹ recoꝛdat⁹ miſcðie ſue. Sicut lo
cutus eſt ad patres noſtros Abraā ꝛ ſemini
eius in ſecl'a. Nam Abꝛae dixit deus. Sta/
tuā pactũ inter me ꝛ te.ꝛ ſemē tuũ poſt te in
generatiõibꝫ ſuis federe ſempiterno. vt ſim
de⁹ tuus ꝛ ſeminis tui poſt te. cui⁹ ꝑmiſſio
nis dei genitrix recoꝛdata memoꝛiam fecit.
Beda v̄o etiā inq̃t. Semen aũt dicit̃ nõ car
ne ꝓgenitus q͡z fidei eius veſtigia ſecut⁹.cui
aduentus ſaluatoꝛ͡z in ſecl'a ꝑmiſſus eſt. Il/
li em̃ dicunt filij Abꝛae q̃ eius fidē imitant̃.
xxij.q.ij.§.item opponit̃. Vnde ſaluatoꝛ Io.
viij.inq̃t. Si filij abꝛae eſtis:opera abꝛae fa
cite. Gloſa aũt exponens in ſecl'a ait. Quia
ip̄a ꝑmiſſio hereditat͡z nullo fine claudet̃:et
vſq͡z in finē ſeculi credentes nõ deerũt ꝛ bti
tudinis gl'ia erit perennis. Si aũt q̃ratur:q̃/
re de⁹ ꝑmo ꝑmiſit abꝛae incarnatione͡z filij
ſui? Poſſum⁹ inter alias cauſas aſſignare
vltra ꝑ̄dicta.ꝙ qꝛ ipſe fuit ꝑmus q̃ p̄ſbyter.i.

Puer ꝓ chꝛiſto ſumit̃

ſenior appellat⁹ eſt. vt ď i c. vl. lxxxiiij. di. Jō Jeſus puer illi merito ē ꝑmo ꝓmiſſ⁹. ¶ O igiť ſcīſſima ṽgo cui⁹ meritꝭ ⁊ interuētu ſuſcepit de⁹ pueꝝ ſuū iſrľ q̄ (vt dictū eſt) interpretatur vidēs deū. fac ⁊ me videre deum filiū tuū. fac vt in lumīe tuo videā lumē. Tu eñ Maria .i. illuminās vel illūinata vocaris. fac ḡ etiā me illuminatū ⁊ videntē. vt mihi dici poſſit illď Geñ. xxxij. Jſrael appellabiť nomē tuū. Deus eñ fili⁹ tuus bona ꝓmiſit iſraeli. Nū. x. Fac vt in me ṽificeť illď Deuť xxxiij. Btūs tu iſrael q̄s ſilis tui? Diligit ei de⁹ iſrľ ⁊ vult ſaluare eū in eternū. ij. Paral ix. Et in iſrael magnū nomē ei⁹. pš. lxxv. Vñ ipſe inq̄t Eſa. xix. Hereditas mea iſrael. Fac vt ſim ille de quo diciť Eſa. xlv. Jſrael ſaluatus eſt in dñō ſalute eterna. Fac vt ſim ille ď q̄ diciť Oſee. xiiij. Jſrael germinabit ſiť liliū. Et Baruch. iiij. Jſrľ dilectio ſibi. Jta vt mihi dicat fili⁹ tuus de⁹ meus illď Sophonias. iij. Jubila tu iſrael. Et illď Joañ. j. Ecce ṽe iſraelita in q̄ dol⁹ nō eſt. Sed nō ſufficit q̄ ſim iſrael niſi etiā puer fiam. ſ. innocētia: hūilitate ⁊ obediencia: q̄lis appellat⁹ eſt Dauid annoſus. ⁊ Abraā cētenari⁹. Ecce ei o ṽgo digniſſima q̄ de⁹ me⁹ ꝓ ſalute mea factus eſt puer tu⁹. Vñ Mat. ij. de magis ď. Jnuenerūt pueꝝ cū Maria matre ei⁹. ⁊ in eodē c. ď Joſeph ab angelo Tolle puerū et matrē ei⁹: defuncti ſunt eñ q̄ q̄rebant aiam pueri. Et Lu. ij. etiā ď. Cū cōpleti eſſent dies octo vt circūcidereť puer. ⁊ ibidē. Cū induceret pueꝝ Jeſum ⁊c. Et iteꝝ Puer autē Jeſus creſcebat ⁊ cōfortabať ⁊c. Cū igiť filitudo ſit cā amorꝭ. viij. ethic. Non eſt miꝝ ſi puer tu⁹ ita pueros diligit. Vñ Luc. xiij. ď. q̄ Jeſus apphendēs pueꝝ: ſtatuit illū ſec⁹ ſe: ⁊ ait diſcipulľ ſuis. Quicūq̄ʒ ſuſceperit puerū iſtū in noīe meo. me ſuſcipit. ⁊ Mat. ix. etiā ď. q̄ accipiēs pueꝝ ſtatuit eū in medio diſcipuloꝝ. quē cū cōplex⁹ eſſet ait. Quiſq̄s vnū ex hmōi pueris recepit in noīe meo: me recipit. Jtē Lu. xviij. ſcptū eſt q̄ offerebāt infantes ad illū vt eos tāgeret. Qď cū viderēt diſcipľi increpabāt illos. Jeſus aūt ꝯuocās eos dixit. Sinite pueros venire ad me ⁊ nolite eos vetare. taliū eñ eſt regnū dei. Et poſtea intulit di. Quicūq̄ʒ nō recepit regnū dī vt puer: nō itrabit in illď. Et iteꝝ Mat. xviij ď. q̄ q̄rentib⁹ diſcipľis q̄s maior eſſet in regno celoꝝ: Jeſus aduocās puulū: ſtatuit eū in medio coꝝ. ⁊ dixit illis. Amen dico vob: niſi ꝯuerſi fueritꝭ ⁊ efficiamini ſicut puuli. nō intrabitꝭ in regnū celoꝝ. q̄cūq̄ʒ ḡ hūiliauerit ſe ſicut puulus iſte: hic maior eſt in regno celoꝝ. Quia ṽo diſcipuli h̄ audito effecti ſunt ſiť puuli. ideo dñs me⁹ ⁊ fili⁹ tu⁹ o ṽgo bñdicta eos poſtea appellabat pueros dicēs Joañ. xxj. Pueri nūq̄d pulmentū habetis? Maxie aūt b. Joañ. euāgeliſta. ⁊ ipſe fili⁹ tuus adoptiu⁹ ⁊ tibi a filio tuo deputatus vt puer effect⁹ erat. de q̄ vt canit eccleſia dixit idē fili⁹ tu⁹. Ecce puer me⁹ dilect⁹ quē elegi. poſui ſup eum ſpiritū meū. ¶ Fac ḡ ⁊ me eſſe talē pueꝝ. ⁊ non de illis de q̄b⁹ ď. j. Coꝛ. xiiij. Nolite pueri effici ſenſib⁹. nō inq̄ʒ illū pueꝝ malū de q̄ ď Eſa. lxv. Puer cētuʒ annoꝝ morieť. Et de q̄ ď in c. Paul⁹. ij. q. vij Maledict⁹ puer centū ānoꝝ. Nō de illľ malis puerꝭ q̄ ferēt vrina. Per vrinā aūt ferentē q̄ ď corpe egrediť: ſignificāť exterioꝛa opa mali exēpli. Cōtrariū āt faciebat apľs Paulus tāq̄ʒ bon⁹ puer dans oīb⁹ odorē ſuauem boni exempli. Vñ dicebat. ij. ad Coꝛ. ij. Chrī bon⁹ odoꝛ ſum⁹ in omī loco. Nō etiā facias me effici de illis puerꝭ q̄ ſunt timidi ad bonū aggrediendū ⁊ ꝑagendū: iuxta illď Judicū. viij. Timebat: q̄ꝛ puer adhuc erat. Non de illis de q̄b⁹ diciť. j. Reg. ij. Erat peccatū pueroꝝ grande nimis corā dñō. Non de illis q̄ ſtercoꝛizant mō in lecto. mō in gremio matris. ⁊ ſignificāt luxurioſos ⁊ coꝛruptiōi carnali deditos. iuxť illď Joeľ. j. Cōputruerūt iumēta in ſtercoꝛe ſuo. Et eiuſdē lib. iij. c. Poſuerūt pueꝝ in proſtibulo. Talis fuit q̄dā puer q̄ in ſeptimo anno gñauit filiū. De q̄ per glo. xx. q. j. c. in ſūma. ⁊ ꝑ doc. in ca. ij. de deſpō. impu. ⁊ in c. fi. de eo q̄ cogno. ꝯſan. vxo. ſue. ⁊ ꝑ Hoſtiē. in ſūma. in ti. de peni. §. cui ꝯfitendi. ṽ. cui pueri. Nō de illis q̄ ſemꝑ hñt facies ⁊ man⁹ imundas. Per faciē aūt ſignificať ꝯſcientia qua cognoſcimur a deo cognitione approbationis quando eſt bona. Per manus ṽo ſignificanť actiones coꝛpales. Econtra ṽo boni pueri habēt faciē id eſt ꝯſcienciā mundā quā ſepe lauant ꝑ ꝯfeſſionem: ſeruātes ꝯſilium ꝓphete dicentꝭ Eſa. j. Lauamini: mūdi eſtote ⁊c. Et ſaluatoꝛꝭ noſtri qui ait Mat. vj. Faciem tuā laua. Similiter habent man⁹ id eſt actōnes coꝛpales impollutas. cuſtodientes illď Geñ. xxxvij. Manus veſtras ſeruate inoxias. Non etiā facias me effici de illis pueris q̄ ſtant in luto. i. dediti ſunt terrenis q̄ tanq̄ʒ lutum ſunt in cōparatione celeſtiū. Juxta illď Sap. vij. tanq̄ʒ lutū extimabiť argentū in cōparatiōe illius. Boni autē pueri rogant deū cū ꝓpha pš. lxviij. di. Eripe me de luto vt nō infigar. Nō facias me effici de illis puerꝭ q̄ ſunt debiles ad opa ṽtutum. Juxť illud Eſa. xl. Deficiēt pueri ⁊ laboꝛabūt. ⁊ iuuenes infirmitate cadent. De hoc etiā h̄ꝛ Thre. ij. vbi ď. Cum deficeret puulus ⁊ lactens in plateis. Nō de illľ q̄ generāt ṽmes. Per vermes aūt q̄ rodūt viſcera ⁊ inteſtina ſignificanť ſecrete detractōes ⁊ crudeles infamatiōes ipſoꝝ

R Orō ad mariā vt ſuſcipiat nos ſpūaliť iſrľ vt puerū

I Orō ad ṽginē ne efficiatur de malľ pueris.

Vñ.ij.Machab.ix.dꝛ:ꝙ de corpe ipſiꝰ Antiochi ſcaturiebāt vermes.nō de illꝰ q̄ nō hñt verū iudiciū rōnis.et iō nō accipiunt̄ in teſtes.l.iij.§.lex iulia.ff.de teſtibꝫ.ꝛ inſti.d̄ teſta.§.teſtes.ꝛ.iiij.q.iij.c.j.ꝛ.ij. Nō de illis q̄ dāt p̄cioſum iocale p̄ pomo.de q̄bꝫ dꝛ Thre.j.Dederūt p̄cioſa q̄q; p̄ vino ꝛc. Nō d̄ illis q̄ a mane vſq; in ſero ſp̄ comedūt:ꝛ ſignificant guloſos.de q̄bꝫ dꝛ Eſa.lvj.Canes impudētiſſimi neſcierūt ſaturitatē. Nō de illis q̄ nō clare loquunt̄.iuxta illō Hiere.j. Puer ego ſū neſcio loq̄. Tranſſūptiue in c.in ſcptur̄.viij q.j.Itē; neſciuit vocare patrē ꝛ matrē. Eſa.viij.ſ.celeſtē in orōnibꝫ ſuis:et neſciūt eū laudare ſicut eis p̄cepit ꝓpha p̄ſ.cxiij.dicēs. Laudate pueri dñm ꝛc. Nō de illis q̄ multū dormiūt.de q̄bꝫ dꝛ Eſa.lvj.Dormiētes ꝛ amantes ſomnia. Multū etiā dormire eſt multū in peccis iacere.ar.in c.ponderet.l.diſt. Non de illis q̄ magis diligunt nutricē etiā ſeruam q̄ȝ matrē.i.q̄ magis amāt laudari q̄ȝ corrigi et rep̄hēdi. Nihil aūt eſt miſeriꝰ illo q̄ vanis laudibꝫ ꝛ adulationibꝫ delectatur.c.Nihil.lxxxiij.diſt. Nō de illis d̄ q̄bꝫ dicit̄ Prouer.xxij.Stulticia colligata ē in corde pueri. Nō ſicut ille cui inq̄t Ouidiꝰ in p̄mo d̄ remedio amoꝝ. Tu q̄res:nec te q̄cq̄ȝ niſi ludere oportet. Lude:decēt animos mollia regna tuos. Non de illis qui ſeipſos diſperdūt:ꝛ ad domū reuerti neſciunt.domū.ſ.celeſtē.errātq; in deſerto huiꝰ mūdi. Iuxta illud p̄ſ.cvj. Errauerūt in ſolitudine:ꝛ viam ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. Non de illis q̄ inuicem rixant̄.iuxta illud Geñ.xxv.Collidebāt i vtero eius paruuli. Non de illis q̄ clamoroſi ſūt.iuxta illō Exo.ij.Cernens paruulū vagientē. Sed fac me pueroꝝ maloꝝ imp̄fectionē euitare cum Paulo:qui.j.Coꝛ.xiij.dicebat Cū eſſem paruulus loq̄bar vt paruulus:ſapiebam vt paruulus: cogitabā vt paruulus Cum autē factus ſum vir:euacuaui q̄ erant paruuli. ¶ Fac etiā me eē de illis puer̄ qui puero tuo ieſu aſſimilant̄:q̄ ſūt inocētes:ſeruātes illō.j.Coꝛ.xiiij.Malicia p̄uuli eſtote. Scriptū eſt em̄ Iob.xxij.Saluabit̄ innocēs mūdicia manuū ſuaꝝ. Fac vt ſim d̄ illis de quibꝫ dꝛ Dañ.j.in q̄bꝫ nulla ſit macula. Itē de illis q̄ pauc̄ ꝯtenti ſunt: ſcientes ſcriptuȝ eſſe Eccl.xxix. Initiū vite hoīs aqua ꝛ panis: et domꝰ p̄tegēs turpitudinē. Unde ap̄l'us q̄ bonus puer erat dicebat.j.Timo.vj.Habētes alimenta et q̄bus tegamur:his contenti ſimus. Et ſic ſeruauit ſobrietatem boni filij Qui etiam in limo ſiue in puluere ſedēt:ſeruantes illud Eſa.xlvij.Deſcende:ſede in puluere. Et ſic ſeruāt hūilitateȝ: qꝛ hūilē ſpiritu ſuſcipiet glīa. Prouer.xxix. Fac o mr̄ dei beatiſſima vt dicere poſſim illō.iij.Re.iij.Ego

M Petitio vt ſit de bōis pueris.ꝛ ponit ꝯditiões eoꝝ

ſum puer paruulus.ſ.hūilitate. Itē vt ſim d̄ illis bonis puer̄ q̄ motꝰ carnis nō ſentiūt:ꝛ caſtitatē p̄fectā hūāt. De q̄ dꝛ Sap.vj. Cuſtodia legū ꝯſūmatio icoꝛruptiōis. Incorruptio aūt facit eſſe p̄rimū deo. Et adiplent ꝯſiliū ap̄li dicent̄.j.Tim.j. Teipm caſtum cuſtodi. Fac me eſſe de illis pueris de q̄bꝫ dicit̄.j.Reg.xij. Mundi ſunt pueri a mlieribꝫ. Itē de illis q̄ largi ꝛ libales ſunt etiā canibꝫ.vñ Mat.xv.dꝛ.Catelli edunt de micis dñoꝝ. Sciūt em̄ ꝙ Prouer.xxij.ſcriptū eſt Victoriā ꝛ honorē adq̄rit q̄ libēter dat munera. Unde ſeruant illud ꝯſiliū dñi dicēt̄ Lu.vj. Oi petēti te tribue. Qui obediūt parētibꝫ.iuxta illō Eccl.iij. Filij ſapiētes eccleſie iuſtoꝝ:et natio illoꝝ obediētia ꝛ dilectio. Ideo dꝛ.j.Pe.j. Quaſi filij obedientie ꝛc. Scriptū eſt em̄ Prouer.xxj. Vir obediēs loquit̄ victoriā. Qui amant ſe mutuo.qꝛ Eccl.xiij.dꝛ. Oē anial diligit ſibi ſilē. Et ſic habēt charitatē:et ſunt veri diſcipuli ſaluatoris q̄ ait Ioā.xiij. In h̄ cognoſcēt oēs ꝙ diſcipuli mei eſt̄ ſi dilectiōem ad inuicem habueritis. Qui nō ꝯfidūt in ſe:ſed in patre ſuo.ſ.celeſti Sciūt em̄ ſcptū eē Hiere.xvij. Maledictꝰ q̄ ꝯfidit in hoīe:ꝛ ponit carnē brachiū ſuū.ꝛ bñdictꝰ vir q̄ confidit in dño. Unō vnuſq̄ſq; eoꝝ dꝛ cū ꝓpha p̄ſ.x. In dño cōfido ꝛc. Qui clamorē de iniurijs ſibi illatis referūt patri ſuo.ſ.celeſti.iuxta illō p̄ſ.cxix. Ad dñm cum tribularer clamaui ꝛc. Qui non ſunt ſolliciti de aliquo:ſeruantes illud q̄d ait ſaluatoꝛ Matth.vj. Nolite ſolliciti eē dicētes: Quid manducabimus ꝛ q̄d bibemꝰ aut quo opiemur. Et illud.j.Pe.v. Omnē ſollicitudineȝ veſtrā p̄ijciētes in deū:q̄m̄ ipſi cura eſt d̄ vobis. Qui cito ꝛ de modico placant̄:ſeruātes illud Eph.iiij. Sol nō occidat ſup̄ iracundiam veſtrā. Et illud Mat.vj. Dimittite ꝛ dimittet̄ vob. Et illud Eccl.xxviij. Relinq̄ p̄ximo tuo nocēti tibi. Qui homīes p̄ſonatos expaueſcūt ꝛ fugiūt. Unde Seneca ad Luciliū ait. Pueri hos amant cum q̄bꝫ ludere ꝯſueuerūt.et ſi p̄ſonatos videāt expaueſcūt. Scriptum eſt em̄ Eccl.ix. Lōge eſto ab hoīe p̄tātem occidendi habente ꝛ non ſuſcitandi. Et eiuſdē li.xiij.ca. Aduocatꝰ a potēte diſcede. Qui verecundi ſunt. Ait em̄ Sene.vbi ſ̄. Verecundia bonū eſt in adoleſcēte ſignum. Vñ Comicus poeta ait.erubuit ſalua res ē Et Eccl.vij.dꝛ. Verecūdia eiꝰ ſup̄ aurum. Et eiuſdē li.xxvj.ca.dꝛ. Gr̄a ſup̄ grāȝ mlier ſancta ꝛ pudoꝛata. Qui veraces ſunt: ſeruātes illud Eph.iiij. Deponētes mendaciū:loq̄mīni veritatem vnuſquiſq; cū p̄rimo ſuo. Scptū ē em̄ Puer.xij. Labiū veritat̄ firmū eſt i p̄petuū Iō de puer̄ inocētibꝫ dꝛ Apoca.xiiij. In ore ipſoꝝ nō eſt inuētū mēdaciū. Qui nō gl'iant̄

de pōpoſis ꝛ vanis veſtibꝫ:fugiātes illō Eccī.
xj. In veſtitu ne glieriſ vnꝗ͂. Qui ꝑmittūt ſe
regi a ſupioribꝫ ſuis ſapiētibꝫ. iuꝫ illō Oui/
dij in li. de arte amādi. In puero ē etas mol
lis ꝛ apta regi. Qui ſimplices ſūt ꝛ ſine dolo
ac duplicitate. iuꝫ illō. j. Pe. j. Sic mō geni
ti īfantes ſine dolo. Seruāt em̄ illō ſaluato
ris ꝯſiliū Mat. x. Eſtote prudētes ſic ſerpē
tes ꝛ ſimplices ſic colūbe. Et illud Ro. xvj.
vbi apl's ait. Uolo vos eē ſapiētes i bono:et
ſimplices in malo. Simplicitas em̄ iuſtoꝝ
diriget eos. Prouer. xj. ꝛ cū ſimplicibꝫ ſmo
cinatio ei⁹. ſ. dei. puer. iij. Jō dı̄ Sap. j. In
ſimplicitate cordis q̄rite illū. Qui libent̄ plo
rant ꝛ libēter ridēt. iuꝫ illō Joā. xvj. Amē di
co vob:q: plorabitiſ ꝛ flebitiſ vos: ſꝫ triſticia
vr̄a ꝟtet̄ in gaudiū. Tp̄s em̄ ē ridendi ꝛ tp̄s
flēdi Eccē. iij. Qui plorādo naſcunt̄. iuꝫ illō
Sap. vij. Primā vocē ſilem oibꝫ emiſi plo
rās. Bt̄i em̄ q̄ lugēt q̄m̄ ipi ꝯſolabūt̄ Mat.
v. ca. Qui n̄ ꝟecūdant̄ māducare panē. iuꝫ
illō Thre. iiij. Paruuli petierūt panē. i. q̄ ab
oibꝫ addiſcere n̄ ꝟecundant̄:ſed oīm panē. i.
doctrinā comedūt tāq͂ꝫ igenioſi pueri. ſic fu/
it Salomō q̄ d̄ ſe ait Sap. viij. Puer erā i/
genioſus. Qui ſp̄ ſūt hilares i bono. iuꝫ illō
Eccī. xxvj. Diuitiſ ꝛ paupis cor bonum:ꝛ i oī
tp̄e vult⁹ hilariſ. Hilarē ei datorē diligit de⁹
ij. Coꝝ. ix. Qui credūt ꝓmiſſionibꝫ. ſ. diuis.
et iō ꝯſequunt̄ eas. vn̄ Nūe. xiiij. inq̄t dn̄s.
Paruulos itroducā in t'rā q̄ diſplicuit vob
Qui amāt veſtimēta decētia ꝛ nitida. fugien/
tes illō Eccī. ix. Oi tp̄e ſint veſtimēta tua can
dida. Qui deū laudāt. iuꝫ illō p̄ſ. viij. Ex ore
īfantiū ꝛ lactē. pfe. lau. vn̄ q̄nq͂ꝫ eis dat̄ ſp̄us
ꝓphie:ſm illō Lu. j. Tu puer ꝓpha altiſſimi
vocaberiſ. Tal' puer erat apl'us q̄ dicebat. j.
Theſ. ij. Facti ſum⁹ ſic puuli i medio veſtꝝ.
Sciebat em̄ ꝙ dn̄s vocat puulos ad regnū
celoꝝ:di. Prouer. ix. Siq̄s eſt puul⁹ veniat
ad me. Et ꝙ puulos in ocul' ſuis elegit ad re
gnū. j. Regū xv. vbi dictū eſt Saul. Cū eēs
puul⁹ in ocul' tuis vnxit te dn̄s i regē. Noue
rat ēt ꝙ dn̄s ſapiaꝫ p̄ſtat puul'. p̄ſ. xviij. vt i/
q̄t Salomō puer. viij. Intelligite puuli aſtu
tiā. Et. viij. eiuſdē li. ca. Poſſidebūt paruuli
aſtutiā. Itē ꝙ dn̄s cuſtodit paruulos. cxiiij.
et ꝙ intellectū dat puulis: p̄ſ. cxviij. vn̄ ſal/
uator ait p̄ri ſuo Matt. xj. Abſcōdiſti hec a
ſapiētibꝫ ꝛ pru. ꝛ reue. ea puul'. et idē hı̄ Lu.
x. Sciebat q̄ꝫ ꝙ boni pueri hitāt cū deo. iuꝫ
illō Lu. xj. Pueri mei mecū ſt̄ i cubili. ¶ O
N igit̄ b̄diſſima b̄dōꝝ virgo ꝑiſſima:q̄ video ꝙ
ego nō ſum puer bon⁹ ſic deſiderat videri fi
li⁹ tu⁹/rogo vt cōpatiariſ mihi. ꝛ de me pue/
ro tuo dicas ei illō Mat. viij. Dn̄e puer me
us iacet i domo palytic⁹ ꝛ male torq̄t̄:ſed tu
dic ꝟbo ꝛ ſanabit̄ puer me⁹ Lu. vij. ꝛ tūc oſci

tabit puer ſepties. iiij. Reg. iiij. et ꝟificabit̄ i
me illō. j. ꝑalip. xxxiij. Cū puer eēt cepit q̄re/
re dn̄m. Dic o ꝟgo ſctiſſima filio tuo. Ne a/
uertas faciē tuā a puero tuo. p̄ſ. lxviij. Dic ei
nō illō p̄ſ. lxxxv. Da impiū puero tuo. ſed vt
exaudiet me clamātē ꝛ dicētē ſibi illō Sap.
ix. Noli me reprobare a pueriſ tuis q̄m̄ ſeru⁹
tu⁹ ſū ego ꝛ fili⁹ ancille tue. ꝛ tūc ex ſua beni/
gnitate d̄ me dicet illō Oſee. xj. Puer me⁹
iſrl' ꝛ dilexi eū. Et illō Eſa. xj. Ecce puer me⁹
exaltabit̄:ꝛ ſublimis erit valde. q̄ ꝟba hn̄t ſꝫ
vnā trāſlatiōem. Tūc q̄ꝫ dicet tibi benign⁹ fi
li⁹ tu⁹ illō Gen. xliij. Ego ſuſcipio pueꝝ. et il/
lud Job. xlij. Faciē ei⁹ ſuſcipiā. Ego āt ei exul
tās dicā. Exaltabo te dn̄e q̄m̄ ſuſ. me. p̄ſ. xx/
viij. q: me ꝓpt̄ inocētiaꝫ meā ſuſcepiſti. p̄ſ. xl.
ſcꝫ a mr̄e tua īpetratā. Itē q: me ſuſcepit de⁹
dextera tua. p̄ſ. lxij. Item q: ſal⁹ tua de⁹ ſuſcepit
me. p̄ſ. lxviij. ꝛ cū glīa ſuſcepiſti me. p̄ſ. lxxij.
Tūc em̄ dicā ei. Suſcepiſti me d̄ vētre mr̄is.
p̄ſ. cxxxviij. Fac ēt o ſctāꝝ ſctiſſima vt puer
tu⁹ oñdat ſe mihi. q: eū ex d̄fectu meo ꝑdidi.
Un̄ dicere poſſū illō Gen. xxxvij. Puer nō
cōparet:ꝛ ego q̄ ibo? Dic ḡ ei de q̄ d̄: p̄ſ. cvj.
Suſcepit eos d̄ manu inīq̄tatiſ:vt me q̄ꝫ ini
quū ſuſcipe digneꝛ. Ego aūt dico tibi o puer
dn̄e mee illō q̄d i eodē p̄ſ. hı̄. ſ. Suſcipe me
ſm eloquꝫ tuū. Tu ei dixiſti Hiere. iij. Re/
uertere ad me ꝛ ego ſuſcipiā te. Ego ꝟo toto
corde reuertor ad te ꝛ oro dicēs illō Act. vij.
Dn̄e ieſu ſuſcipe ſp̄m meū: vt te cū b̄diſſima
mr̄e tua ſp̄ magnificare poſſit ꝛ exultare i te
deo ſalutari meo:cui ſit honor ꝛ glīa Amē.

¶ Incipit ps. VII. huius opis q̄d Mariaſ/
le nuncupat̄:in q̄ tractat̄ de b̄diſſime ꝟginis
Marie parturitiōe. Hec āt ps ꝓpo ac parti
culari noīe fluui⁹ dulcedis infinite appellat̄.

Sermo I

a

ANnuncio vo
bis gaudiū magnū: q: nat⁹ ē
hodie ſaluator mūdi. Luc. ij. et
in euāge. occurrētiſ ſolēnitatis
Inq̄t Leo papa i ſer. natiuitatiſ dn̄i. Saluator
nr̄ dilectiſſimi hodie nat⁹ ē:gaudeam⁹:neq͂ꝫ
ei fas ē locū eē triſticie vbi natal' ē vite: q̄ cō/
ſūpto mortalitatiſ tiore īgerit nob de ꝓmiſſa
eternitate leticiā. nemo ab h⁹ alacritatiſ ꝑticipa
tiōe ſecernit̄. vna cūctiſ leticie cōis ē rō: q: dn̄ſ
nr̄ /pcti mortiſ q͂ꝫ d̄ſtructor ſic nullūꝫ a reatu
liberꝝ reppit:ita ꝓ liberādis oibꝫ venit. exultet
ſctūs q: appropiq̄t ad palmā. gaudeat pctōr
q: inuitat̄ ad veniā. aīet̄ gētil' q: vocat̄ ad vitā
Hec ille Que ꝟba accepit origīalr̄ ab Aug. i
ſ. iij. h⁹ ſolēnitatiſ. Dēs igit̄ i hac celebria ſe/
ſtiuitate n̄ ſolū corꝫ iubilare dēm⁹:ſꝫ ēt ore ꝛ
ligua leticiā nr̄aꝫ d̄mōſtrare vt poſſum⁹ ꝓua

lo nato dicere cū ꝓpha pſ.cxxv. Repletus eſt gaudio os nr̄m: ⁊ li. no.ex. Cām āt hui⁹ cāti gaudij aſſigt angel⁹ ī ꝟbis thematiſ nr̄i. Su ꝑ q̄bꝫ tres ſolūmō duotas ꝯſiderationes faci/ (emus.

Prima dicet ꝓphetatiōis.
Secunda declaratiōis
Tertia conſolatiōis.

B
Recitat ꝓphias ꝺ icarnatiōe chꝛi
Pars.I. hui⁹ ſmonis q̄ dr̄ ꝓphetatōis

Quia de ꝓphetijs incarnatōis ⁊ na ciuitatiſ chꝛi diffuſe tractaui i.ſ.ꝑ/ ce roſarij ſmonū.ſer.xiiij.p.iij.ido h̄ breui⁹ ptraſeo. Solū autē q̄nqꝫ ꝓphias referā ꝓphaꝝ veteriſ teſtamēti: vt ap/ pareat ꝟificatū eſſe illō Amos.iij. Nō faciet dn̄s ꝟbū.ſ.icarnari ⁊ naſci qn prl⁹ loq̄t ad ꝓ/ phetas ſuos. Haꝝ āt ꝓphiaꝝ p̄ma ꝺ ntītate ei⁹ ex ꝟgie ſepi⁹ allegata in p̄cedentibꝫ ſer.hr̄ Eſa.vij. vbi dr̄. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊ pariet fi/ liū: ⁊ vocabit nomē ei⁹ emanuel.i.nobiſcum de⁹. Scd̄a q̄ debebat naſci media nocte hr̄ Sap.xviij. vbi inq̄t Salomō. Dū mediū ſi lentiū teneret oīa: ⁊ nox ī ſuo curſu mediū it̄ hrēt: oipotens ſmo tu⁹ dn̄e a regalibꝫ ſedibꝫ veīt. Tertia q̄ deberet naſci ī via: ⁊ n̄ hrē do mū vl' hitatiōeꝫ ꝓꝑiā: hr̄ Hiere.xiiij. vbi illi dr̄ ꝓpha. Quare ſic colon⁹ futur⁹ es in t̄ra: ⁊ q̄ſi viator declinās ad manēdū. q̄re futurus es velut vir vag⁹? Quarta q̄ debebat naſci apō Bethleē hr̄ Mich.v. q̄ ꝓphia recitat ēt Mat.ij. vbi dr̄. Tu bethleē terra ephrata n̄. mima es ī milibꝫ iuda. ex te eī exiet dux q̄ re gat ꝑpl'm meū iſrl': ⁊ egreſſ⁹ ei⁹ ab initio a die bus eternitatiſ. Quīta ꝓphia q̄ fili⁹ dī q̄ ī veti teſtō dederat legē filijs iſrl': debebat corꝑal'r cū hoibꝫ ꝯuerſari ⁊ ill' dare legē euāgelicā hr̄ Baruch.iij.ca. vbi dr̄ de eo. Hic ē de⁹ nr̄ ⁊ n̄ eſtiabit ali⁹ aduerſus illū. Hic adinuēit oēꝫ viā diſciplīe: ⁊ tradidit eā Jacob filio ſuo: et iſrl' dilecto ſuo. Poſt hec ſup t̄rā viſus ē ⁊ cū hoibꝫ ꝯuerſat⁹ eſt. Et ī c.ſeq̄nti īmediate ſubinfert. Hic liber mādatoꝝ dī: ⁊ lex q̄ ī et̄ nū manet. oēs q̄ tenēt eā ꝑuenient ad vitā. q̄

C
Qꝛ iſti de icarnatiōem chꝛi ꝑdixe fideles ⁊ pagani

aūt reliq̄rit eā: ī morte. Hec ibi. ¶ Nō ſoluꝫ aūt ꝓphe dei ꝺ chꝛi natīrate ꝑdixerūt: ſed ēt i/ los ꝑdixe fideles ⁊ pagani. Int̄ q̄s fuit Albumaſar li. vij. introductorij ſui ī aſtrologia. q̄ ſm trāſla tionē Hermāni ſecūdi ⁊ Joānis hiſpalēſis dixit: q̄ vna ꝟgo hebꝛea pulcra atqꝫ honeſta ⁊ mūda: atqꝫ a viro ſuo itacta: ꝺbebat pare/ re ⁊ nutrire filiū quē appellaret Jeſū. Plato q̄ꝫ de h̄ ꝑdixit ſm Hiero. ⁊ Aug in.vij.li.cō feſ. Un̄ refert Ethic⁹ phs in cōmētario ſup il lo ꝟbo Boetij de diſciplia ſcholꝛ.ſ. Platonis ꝓbata diuinitas: q̄ in tūba Platonis inuē/ ta fuit lamina aurea ſup pect⁹ ei⁹ in q̄ ſcptuꝫ erat. Credo in ieſum chꝛm naſcituꝝ de ꝟgie paſſurūqꝫ ꝓ hūano genere: ⁊ tertia die reſur rectuꝝ. et merebunt iuſti videre dn̄m deum

ſuū Jeſum: regēqꝫ ſuū ꝟbū p̄ris atqꝫ p̄ncipi um cū eo cūcta cōponēs. Hec ille. Dicit etiā b. Tho.ij.ij.q.ij.ar.vij. q̄ mltiſ gētiliū facta fuit reuelatio de chꝛi icarnatiōe. ſic patet in Balaā q̄ ꝑdixit ꝺ natiuitate chꝛi Nume.xxiiij. di. Orietur ſtella ex Jacob ⁊c. Et in btō Job q̄ cū eſſet ꝺ ꝑplo gētili ꝓphetauit de ea ſui libꝛi ca.xix. loq̄ndo more ꝓphetico de futuriſ tāq̄ꝫ de p̄teritiſ: dū dixit. Scio q̄ redēptor me⁹ vi uit: ⁊ in nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſū: et rurſum circundabor pelle mea: ⁊ in carne mea videbo deū ſaluatoreꝫ meū ⁊c. Recitat q̄ꝫ idem doctor vbi ſ. inueniri ī hiſtorijs ro manoꝝ: q̄ t̄pe Conſtātini auguſti ⁊ Helene m̄ris ei⁹ inuentū fuit q̄ddā ſepulcrū in q̄ ia/ cebat hō laminā aureaꝫ hn̄s in pectore in q̄ ſcp̄tū erat ſic: Chꝛs naſcet de ꝟgine ⁊ credo in eū. O ſol: Helene ⁊ Cōſtantini t̄pibꝫ iteꝝ me videbis.i. videri facies. Et q̄dam putāt hoc eſſe ideꝫ cum illo q̄d refert Ethic⁹ phus ſcꝫ fuiſſe corpus Platonis talē laminam in pectore habentiſ. Legit quoqꝫ in chꝛoniciſ re/ gū Caſtelle q̄ apud Toletum ſub quodā ſa xo inuent⁹ eſt liber vetuſtiſſimus: q̄ ſcriptus erat l'ra hebꝛea: greca: ⁊ latina. et in illo dice/ bat ſic. Chꝛiſtus fili⁹ dei naſcet de ꝟgie Ma ria: et ꝓ ſalute hoim patietur. Uirgili⁹ q̄ꝫ in bucoliciſ canit. Ultima chumei iā venit car minis etas. Jam redit ⁊ virgo redeūt ſatur nia regna. Jam noua ꝓgenies celo demittit alto. Silr̄ Ouid. in li. de mutatōe vite q̄ in/ titulat de vetula: ſic ait. Una q̄dē talis feliciſ t̄pe nuꝑ Ceſariſ auguſti fuit āno bis duode/ no A reḡ nouitate ſui. Qui ſignificauit poſt annū ſextū naſci debere ꝓpham abſqꝫ matriſ coitu de virgine ⁊c. ¶ Sibylle q̄ꝫ.xij. predi/ cte ꝑdixerunt de chꝛi natiuitate: ſic declarat ſctūs Aug.xix. de tri. et Lactanti⁹ li.j.⁊.iiij. diuinaꝝ inſti. quaꝝ ſolūmō q̄nqꝫ dicta ad p̄ ſens recitabim⁹: q̄a de alijs dixim⁹ in dicto ſermone roſarij nr̄i. ¶ Prima ꝓphetia ē Si bylle pſice: q̄ ait. Ecce beſtia ꝯculcabēriſ ⁊ na ſcet dn̄s in orbē terraꝝ: ⁊ gremiuꝫ ꝟgis erit ſalus populoꝝ. Inuiſibile ꝟbū palpabitur. ¶ Scd̄a ꝓphetia eſt Sibylle libyce: que ait Ecce veniet dies ⁊ illūinabit dn̄s cōdenſa te nebraꝝ: ⁊ ſoluet nexus ſynagoge: et deſinēt labia ꝓphaꝝ: ⁊ videbūt regē viuentiū: ⁊ tene bit illū in gremio virgo dn̄a gentiū: ⁊ regna bit in miſcd̄ia: ⁊ vter⁹ matris ei⁹ erit ſtatera cūctoꝝ. ¶ Tertia ꝓphia ē Sibylle Erythꝛee dicentis. In vltima etate humiliabit deus. humiliabit ꝓles diuia. vnietur humanitati diuinitas. iacebit in feno agnus. et puellari officio educabit deus ⁊ homo. Signa autē p̄cedent apud iudeos. Mlier vetuſtiſſima ſcꝫ Heliſabet puerum concipiet. Stella or/ bis mirabit: ⁊ ducatū p̄ſtabit.ſ. magis ad

D
Quō ſibylle ꝑdixerūt de chꝛiſto.

ortũ.ſ.chři. Hic bñs annos.xxxiij.eliget ſibi
de piſcatoribꝫ ⁊ eiectꝭ hoibꝫ nũeꝝ duodena-
riũ:vnũq; diabolũ.ſ. Iudã.nõ in gladio bel
love eneadẽ vrbẽ.ſ. Romã:regeſq; ſubijciet.
ſed ĩ hamo piſcatoris.ſ. Petri. Huic qͣtuor
aĩalia.i.qͣtuor euãgeliſte: ſurgẽt in teſti-
moniũ. Huic cõtradicet a beſtia.i. antichřo
Erit aũt beſtia horribilis.ſ. Mahumet:ab
oriẽte veniens cuiꝰ rugitus vſq; ad gentes
punicas audiet.hec illa. ¶ Quarta ꝓphetia
eſt ſibylle tyburtine. que ait: Naſcet chřs in
bethleem: annũciabit in Nazareth regnãte
tauro pacifico ⁊ fundatore qͥetis. O felix illa
mr̃ cuiꝰ vbera chřm lactabũt. Hec illa. Et in
hoc ꝯcordãt cũ deuota muliere q̃ vt hř Lu.
xj.exclamauit dicẽs chřo. Btũs vẽter qui te
portauit ⁊ vba q̃ ſuxiſti. Per tauꝝ ãt in p̃di
cta ꝓphia intelligit ſm glo. Octauianꝰ impa
tor q̃ appellatꝰ eſt taurus.quia habebat tau-
rũ ꝓ inſigni. Pacificꝰ ãꝫ dictꝰ eſt: qꝛ multis
annis(vt infra dicet)ĩ magna pace mõm re-
xit:cuius tpe chřs natꝰ ẽ. ¶ Quinta ſibylla
eſt Chumica in italia nata:q̃ fuit tpe Nume
põpilij ſcdi regꝭ romãoꝝ:ſic dicẽs. In diebꝫ
illis exurget mlier de ſtirpe iudeoꝝ nomine
Maria:⁊ habebit ſpõſum noĩe Ioſeph:⁊ ꝓ-
creabit ab ea ſine cõmixtione viri de ſpũſctõ
filiꝰ dei noĩe Ieſus. et ipſa erit ꝟgo añ ⁊ poſt
partũ.q̃ ꝟo ex ea naſcet erit verꝰ deus ⁊ verꝰ
hõ:ſic oẽs ꝓphe p̃dicauerũt. Hec illa Ex q̃-
bus oibꝫ appet neq̃tia ⁊ dãnoſa iudeoꝝ ob-
ſtinatio: q̃ nec ſuoꝝ dictꝭ ꝓphaꝝ nec gẽtiliuꝫ
de chřo ſic clare loq̄ntiũ volũt credere ĩ ipm.
De q̃bꝫ canit eccl'ia in miſſa occurrenti. Si
nõ ſuis vatibꝫ credat vel gentilibꝫ:ſibyllinis
ꝟſibꝫ hec p̃dicta.

Pars.II.huius ſermonis que dicit de-
clarationis.

Natitas chři mi-racul' declaratur.

Atiuitas filij dei ⁊ parturitio ma-
tris eiꝰ diuerſis ẽ miraclis ⁊ prodi
gijs declarata. Quoꝝ p̃mũ ponit
Innocẽtiꝰ papa tertiꝰ dicẽs ꝙ Ro
me duodecim annis pax fuit. vñ romani tẽ
plũ pacꝭ pulcerrimũ ꝯſtruxẽt:cõſuluerũtq;
Apollinẽ quantũ durare deberet p̃dictũ tẽ-
plũ. Qui rñdit ꝙ duraret vſq;quo ꝟgo pare
ret. Quo audiẽtes dixerũt.ꝙ in eternũ dura-
bit. Credebãt eñi ꝙ nunq; pareret ꝟgo:put
etiã impoſſibile erat ꝑ naturã. Qua ex re ĩ fo
ribꝫ tẽpli ſcpſerũt: Templũ pacꝭ in eternum.
ſed in ipſa nocte in q̃ ꝟgo bñdicta pepit filiũ
ſuũ dñm ieſum chřm/templũ illꝺ funditus
corruit.et ibidẽ eſt mõ eccl'ia ſctẽ Marie no
ue:in q̃ ego fui. ¶ Scdm ꝓdigiũ põit Oro
ſius ⁊ Innocentiꝰ p̃dictꝰ dicentes:ꝙ in die
natiuitatꝭ dñi fons aq̃ in liq̄rẽ olei ꝟſus eſt:
et erumpẽs vſq; ad tyberim tota die illa lar
giſſime emanauit. Prophetauerat eñi Si-
bylla ꝙ qñ naſceret ſaluator ꝓrumpet fons
olei.⁊ ibi mõ eſt eccl'ia q̃ dr̃ ſctã Maria trãs
tyberim. ¶ Tertiũ ꝓdigiũ ponit Chryſ.ſup
Mat.dicens:ꝙ magis ſup q̃dã mõte orãn
tibꝫ in nocte natiuitatꝭ dñi:ſtella ſup eos ap
paruit:q̃ formã pueri pulcerrimi hẽbat:⁊ in
eius capite crux pẽdebat: q̃ magos alloq̄ns
dixit: Ite in iudeam:⁊ ibi pueꝝ natũ q̃ ẽ dei
filius inuenietꝭ. Et ipi ſtatim receſſerũt:⁊ in
iudeã ꝑrexerũt:q̄rẽtes ⁊ dicẽtes. Ubi eſt qui
natꝰ eſt rex iudeoꝝ: Vidimꝰ eñi ſtellam eius
in oriẽte ⁊ venimꝰ adorare eum: vt hř Mat.
ij. ¶ Quartũ miraculũ ponit mgr̃ Bartho
lomeꝰ piſanꝰ in ſuo Mariali dicẽs:ꝙ vinee
Engaddi faciẽtes balſamũ in nocte ntĩtatis
dñi miraculoſe floruerũt:⁊ liq̄rẽ ſuuꝫ dede-
rũt. Et hoc factũ fuit vt ſignificaret impletã
eſſe ſcpturaꝫ q̃ in ꝑſona btiſſime virgis inq̄t
Ecci.xxiiij. Sic cinnamomũ ⁊ balſamũ aro
matizãs odorẽ dedi. Et ibidem. Quaſi balſa
mũ nõ mixtũ odor meꝰ. Etꝰ aũt ſponſus ait
Cañ.ij. Uinea nr̃a floruit:⁊ fructꝰ eius dul-
cis gutturi meo. ¶ Quintũ ꝓdigiũ fuit de
boue ⁊ aſino recognoſcẽtibꝫ chřm modo ſuo
Nã cũ (vt infra dicet) deberet Ioſeph a gali
lea ꝓficiſci in Bethleẽ cũ btã ꝟgine p̃gnãte:
duxit ſecũ bouẽ:forte vt ipm venderet ⁊ cen
ſum ꝓ ſe ⁊ vxore ſua ſolueret:⁊ de reſiduo vi
ueret:maxĩe qꝛ timebat ipſam debere añ re-
uerſionẽ parere. Aſinũ ãꝫ duxit ſecum forte
vt ſup eũ ꝟgo bñdicta grauida veheret. Cũ
aũt btiſſima ꝟgo filiũ ſuũ pepit:ſtatim bos
et aſinꝰ genibꝫ flexis creatorẽ ſuũ adorauerũt
Et hoc p̃dictuꝫ fuerat Eſa.j. vbi dr̃. Cogno-
uit bos poſſeſſorẽ ſuũ: ⁊ aſinꝰ p̃ſepe dñi ſui.
iſrael aũt me nõ cog̃uit dr̃ dñs. De q̃ etiã ꝓ-
phetauerat Sibylla ſamia:a ſama ĩſula di-
cta q̃ ait: Ecce veniet diues:⁊ naſcet de pau-
ꝑcl'a:⁊ beſtie terraꝝ adorabũt eũ.clamabũt
et dicẽt. Adorate eũ in atrijs celoꝝ. Hec illa
De hoc etiam p̃dixerat ipſe dominꝰ Eſa.xliij
Glorificabit me beſtia agri. quia a comeſti-
one feni ſup quod puer ieſus iacebat abſti- De ſodomitꝭ mortuis ĩ natiuitate domini
nuit bos ⁊ aſinus. ¶ Sextum prodigiũ po
nit beatus Hieronymus ſuper Eſa.ix.ca.di
cens ꝙ in hora natiuitatis chriſti omnes ſo-
domite per vniuerſum orbem mortui ſunt.
quos fecit dei filius eradicari: ne in natura
quã aſſumpſerat tanta imũdicia inueniret.
Unde q̃dam dicunt Uirgiliũ qui illo vicio
infectus erat illa hora mortuũ eſſe. Propter
hoc etiã abominabile ſcelꝰ deꝰ mittit fames:
terremotus ⁊ peſtilentias: vt ait impator in
auten.vt non luxuri.cõtra natu.coll'.vj.circ
ca medium.et glo.in ca.flagitia.xxxij.q.vij
Quod peccatũ ꝓpter ſui turpitudinẽ appel-
lat nephãda libido.vt in.§.item lex iulia.in-
ſti.de publi.iudi.et ca.in eo.xxxij.q.iiij. Ites

appellat̄ fediſſima neq̄cia. C. de adulte. ſ. fe-
diſſimā. Tā abhorrēdum etiā eſt viciū ꝯ natu
rā ꝙ vt ait Aug⁹. de⁹ vidēs hūanā naturam
eo vicio contamīatam / fere deſijt incarnari.
¶ Septimū ꝓdigiū poſuit Euſebi⁹ ⁊ magr̄
hiſtoriaꝝ dicētes ꝙ in die natiuitatis dñi in
oriente apparuerūt tres ſoles. Qui paulatī
ad inuicē appropinq̄ntes: in vnū ſolē reda-
cti ſunt. ꝑ quod ſignificabat̄ ꝙ cognitio vni
us dei ⁊ triū ꝑſonaꝝ diuinaꝝ toti mūdo imi-
nebat: ⁊ ꝙ de⁹ ver⁹ creator ⁊ rector ſolis na-
tus erat. Q̄d ꝓdigium q̄a infideles ⁊ obſtina
ti non intellexerūt q̄d ſignificaret: ideo in er
rore ſuo remanſerunt. Vnō dicere potuerūt
illud Virgilij. iij. Eneid. Tris adeo īcertos
ceca caligine ſoles Erram⁹ pelago. ¶ Octa
uum ꝓdigiū ponit Oroſi⁹: Eutropi⁹ ⁊ Inno
centi⁹. iij. dicentes: ꝙ Octauianus imꝑator
vniuerſo orbe dicioni Romanoꝝ ſubiugato
tantū ſenatui placuit vt eum ꝓ deo colere
vellent. Prudēs aūt imꝑator ſe mortalē cō-
ſiderans ⁊ cognoſcēs: īmortalitat̄ nomē no
luit vſurpare. Ad illoꝝ āt importunā inſtā-
tiā Sibyllā ꝓpheciſſam aduocauit: ſcire vo
lens ꝑ eius oracl'a ſi in mūdo aliq̄s eo maior
aliq̄n naſci deberet. Cū ḡ in hac die natiuita
tis dñi ꝯcilium ſuꝑ hac re cōuocaſſet. ⁊ ſibyl
la in camera imꝑatoris oraculis īſiſteret: ho
ra circiter tercia: vel ſm̄ aliq̄s ſexta: aere liq̄-
do: puro ac ſereno exiſtēte: circulus aure⁹ cir
ca ſolē apparuit ⁊ in medio circuli ꝟgo q̄daꝫ
pulcerrima ſtans ſuꝑ aram / pueꝝ geſtās in
gremio. Tunc ſibylla ceſari oſtendit. Cū aūt
imꝑator ad p̄fatam viſionē plurimū admi-
raret̄: audiuit vocē de celo dicenteꝫ. Hec eſt
ara celi. Dixitq̄ꝫ ei ſibylla. Hic puer maior te
eſt: et ideo ipm̄ adora. Intelligens igit̄ im-
perator ꝙ hic puer maior ſe erat: ei thura ob
tulit ⁊ deū ſe appellari nō ꝑmiſit. Ipa vo ca-
mera ad honorē btiſſime ꝟginis dedicata ē.
vnde vſq̄ꝫ in hodiernū diē dr̄ ſancta Maria
ara celi. et eſt in ordinis noſtri monaſterio:
et ego in ipſa eccl'ia ⁊ capella miſſaꝫ celebra-
ui. Legit̄ quoq̄ꝫ ꝙ quādo Hieremias ꝓphe-
ta in egyptū deſcendit: dedit egyptijs ſignū
ꝙ tunc idola ſua corruerent q̄n virgo pare-
ret. Et ideo ſacerdotes egypti imaginē virgi
nis cū puero in ſecretario templi adorabant.
Sed in nocte qua bñdicta ꝟgo filiū ſuū pe
perit / omnia idola corruerūt. Rome etiam
erat q̄dā magna ſtatua in aere diabolica ar
te ſubleuata. de q̄ rñſum erat ab idolis ꝙ n̄
caderet donec ꝟgo pareret. Vn̄ in ſacratiſſi
ma nocte natitat̄ dñi cecidit. ꝑ q̄d ſignifica
tū eſt ꝙ ꝑtās ꝑncipis demonū ꝑ virginē cō-
trita fuit. Ad cui⁹ bñdicte ꝟginis glīaꝫ hāc
deuotā laudē dicam⁹ Salue regina miſeri
cordioſa ⁊c. vide in corona noſtra. cxxxviij.

Pars tertia huius ſermonis que dicitur
conſolationis.

De conſolatōnib⁹ ex hac benedicta — *S*
chr̄i natiuitate habit̄ nemo poſſet
ſufficiēter ſermocinari: tñ ꝓ ꝯſola
tione veſtra quinq̄ꝫ ad pn̄s refere — *Magne*
mus. Prima dr̄ diuinalis. ſ. ipſi⁹ dei. Solēt — *gr̄e ꝓſtāt*
em̄ p̄res q̄n eis naſcit̄ fili⁹: maxīe ꝑmogenit⁹ — *i ntitate*
tantā in leticiā ⁊ gaudiū ꝓſilire: ꝙ etiā nun- — *dñi fide-*
ciāti ſibi parturitiōem ipam: aliq̄ in ſignuꝫ — *libus.*
boni ⁊ gratiſſimi nūcij mūera largiunt̄. ⁊ eo
maxīe q̄n ꝑ m̄lta tp̄a in deſiderio bñdi ipm̄
filiū ꝑmanſerunt. Cū igit̄ de⁹ ꝑ multa milia
annoꝝ ſteterit in deſiderio bñdi filiū ex īma
culata virgine: vt patet Eſa. xlix. vbi ipe ait.
Nunq̄d ego q̄ alios parere facio: ipe nō pa-
riā? Ego q̄ alijs generatiōem tribuo: nunq̄d
ſterilis ero? q. d. non. ſed tp̄e debito ⁊ ordina
to filiū ex puriſſima virgine habebo. Seq̄t̄
ꝙ in hac ſacratiſſima natiuitate filij ſui dile
ctiſſimi ſigna maxime dilectōis oñdit: ⁊ do-
naria gr̄e ſue abūdantiſſime elargit⁹ eſt: et
annuatim in die iſta elargit̄. Nō ſolū auteꝫ
p̄r celeſt̄ gauiſus eſt: ſed etiā ſpūſſctūs q̄ hu
ius generatiōis mediator fuit. Eſa. lxiij. Et
ipe fili⁹ in die natalis ſui ꝯuiuiū fecit ⁊ omi
anno facit ꝑmatib⁹ ſuis. i. angelis ⁊ ſcīs ac
deuotis ſuis. Sic̄ ⁊ ō Herode legit̄ Mat.
xiiij. et Mar. vj. ꝙ in die natalis ſui fecit ce-
nam ꝑncipib⁹ ſuis ⁊ tribunis ac ꝑmis gali-
lee. Oēs igit̄ ī hac die ꝯfidēter poſtulēt a deo
q̄ſcūq̄ꝫ volūt gr̄as: ⁊ faciliime eas poterunt
ipetrare. Magni etem̄ ꝑncipes ī natalicijs
ſuis ſe ſubdit̄ ſuis liberaliſſimos ſolēt exhi-
bere. ¶ Scōa ꝯſolatio dr̄ ſpūalis. ſ. ſpiritu- — *Angeli*
um btōꝝ: oīm vicꝫ angeloꝝ q̄ in hac natiui — *letant̄*
tate indicibili gaudio iubilarūt. Vn̄ vt ha-
bet̄ Luc. ij. poſtq̄ꝫ angelus nūciauit paſtori
bus natiuitatē ſaluatoris: facta ē cū eo mul-
titudo celeſtis exercitus laudantiū deum et
dicentiū: Glīa in excelſis deo ⁊c. Gr̄as em̄
deo referebāt ⁊ valde exultabāt: q2 nat⁹ erat
ille q̄ coꝝ ruinā venerat repare. De q̄ ꝓpheta
uerat Dauid pſ. cix. di. Iudicabit in natiōi-
bus implebit ruinas. De hoc āt gaudio an-
geloꝝ inq̄t Aug. ī ſer. x. de natitate dñi dicēs
Hodie chrs̄ in leticia eſt: ⁊ diabolus ī luctu
Hodie angeli in exultatiōe: ⁊ demones ī cō- — *N*
fuſione. Hec ille. ¶ Tertia cōſolatio dr̄ pa- — *Natitas*
ſtoralis. Sed anteq̄ꝫ ad ei⁹ declaratiōeꝫ ve- — *chr̄i eſt a*
niamus eſt ſciēdū ꝙ natitas dñi fuit a trib⁹ — *triplici*
generib⁹ creaturaꝝ int̄ alias venerata: q̄ ali — *creatura*
q̄d morale nob̄ īnuūt. Prio ab angel̄: q̄ (vt ſ̄ — *venerata*
dictū eſt) annūciauerūt ipaꝫ natiuitatē dul-
citer decantantes. Per q̄s ſignificant̄ inno
centes ⁊ iuſti q̄ partum virginis digne cele
brant ⁊ decātant ī cordib⁹ ſuis deo: ſm̄ cōſi-
liū apl̄i Col. iij. Scōo ab aīalib⁹ fuit hono-

rata.ſ.a boue ꝛ aſino iuxta pſepe aſtantibꝫ ꝛ
circũdãtibꝫ regẽ natũ. Et iſta aĩalia ſimpli-
cia ꝛ laborioſa ſignificãt hoĩes ſimplices ac
bñ opantes:q partũ ỽgis ꝑ opa miſcdie ve-
nerant. Quos ꝛ ipe dñs i celeſti pãa honora
bit. Iux illud ad Ro.ij. Glia honor ꝛ pax oĩ
opanti bonũ. Tertio fuit honorata a paſto-
ribꝫ:ꝑ q̃s ſignificant aĩaꝝ plati:q vigilãt ſu
ꝑ gregẽ ſuũ. Unicuiqꝫ em̃ plato inquit dñs
Ioã.xxj. Paſce oues meas. Prelati igit oẽs
debẽt ḋ ſubdit̃ ſuis diligẽter curã hr̃e:ſi na
tiuitatẽ chr̃i cũ ſctis paſtoribꝫ volũt honora
re:ꝛ cũ ipſis in hac die cõſolationẽ de puulo
Ieſu recipe. Fuit em̃ hec natiuitas valde cõ
ſolatoria pdict̃ paſtoribꝫ q cuſtodiebãt vigi
lias noctis ſup gregẽ ſuum. Et erat ille loc⁹
ꝓpe ciuitatẽ Bethleẽ ꝑ vnũ miliare: qbꝫ(vt
dr Luc.ij.)apparuit angelus dñi:et claritas
dei circũfulſit illos:ꝛ timuerũt timore mag̃
Uidẽtes em̃ angelos moriebant: Iudic.xiij
Scdꝫ aũt Bedã ſup Lu.apparuit angel⁹ cũ
claritate:q̃d in nulla alia apparitoẽ angelica
factum repit.vt oſtenderet ꝙ nat⁹ erat ille q
illũinare venerat eos q in tenebris et in vm-
bra mort̃ ſedent: ad dirigẽdos pedes ſuos
in viam pac̃.Luc.j. Dixit aũt illis angelus.
Nolite timere: Ecce em̃ euãgelizo vob gau-
diũ magnũ q̃d erit oĩ ꝑplo:qa nat⁹ eſt hodie
ſaluator qui eſt chr̃s dñs in ciuitate Dauid.
Et hoc vobis ſignũ.ſ.do. Inuenietĩ infantẽ
pannis inuolutũ ꝛ poſitũ in pſepio. Cõſide-
ra g̃o aĩa deuota q̃ntũ exultauerũt ſcti pa-
ſtores meſſiã natũ eſſe:ab angelo audientes
ſimul ꝛ vidẽtes multitudinẽ maximã ange-
loꝝ poſt iſtã annũciatioẽꝫ cũ ipo angelo dul
citer canentẽ ꝛ in celũ iubilãdo aſcẽdentem.
Sequit aũt in euãgelio. Et factũ eſt diſceſ-
ſerũt angeli ab eis in celũ/paſtores loq̃bant
ad inuicẽ dicẽtes. Trãſeam⁹ vſqꝫ Bethleẽ ꝛ
videam⁹ h̃ ỽbũ q̃d fecit dñs ꝛ oñdit nob. Et
venerũt feſtinãtes ꝛ inuenerũt Mariã ꝛ Io
ſeph ꝛ infantem poſitũ in pſepio. Uidentes
aũt cognouerũt de verbo q̃d dictũ erat illis
de puero hoc. ꝛ oẽs q audierãt mirati ſũt de
his q dicta erant a paſtoribꝫ ad illos. Et re-
uerſi ſũt paſtores laudãtes ꝛ glificãtes deũ
de oĩbꝫ q audierãt ꝛ viderãt: ſic dictũ eſt ad
illos. ¶ Sed ꝓ maiori declaratioẽ pdictoꝝ
est ſciendũ ꝙ hõ libenter videt tria. Primo rẽ
dilectã ꝛ charam. vbi em̃ eſt amor:ibi oclus
libenter reſpicit. Et ideo paſtores affectuoſe
ꝑrexerũt ad videndũ chr̃m fideliſſimũ ami-
cũ:qui venerat in mõm propter nimiã cha-
ritatẽ ſuã vt ſaluaret eos. Uñ apl's ait Eph.
v. Chr̃s dilexit nos ꝛ tradidit ſemetipm pro
nobis ꝛc. Secundo libẽter videt homo rem
pulcrã. Nam vt dr Aug⁹.vj.muſice. Nihil
amamus niſi pulcrũ. Uñ etiã Dionyſi⁹ in li.

R
Tria li-
benter vi-
demus

de diui.no.ait. Bonũ ꝛ pulcrũ fm oẽm rõnẽ
cuncta deſiderant intueri. Qr igit chr̃s erat
ſpecioſus forma p filijs hoim: vt dr pſ.xliiij
ideo eum videre ſũmope deſiderabãt. Ter-
tio videt hõ libẽter rẽ nouã ꝛ rarã. Uñ vul-
go dr ꝙ oĩa noua placẽt. et ꝙ ſunt pulcritu-
dine decorata. vt in.ſ.in ſcdo.in ꝓemio.ff.
Perrexerũt g̃ paſtores ad videndũ oim no
uiſſimoꝝ nouiſſimũ.ſ.deũ hũanatũ. O pa-
ſtores currite: currite ꝛ videbit̃ admirandã
nouitatẽ/videre eũ q ad dexterã pr̃is ſedet i
feno reclinatũ:ꝛ illũ cui celũ ſedes eſt pſepis
anguſtia detineri. et q vniuerſum mõm no-
uo veſtit ornatu:pãnĩ vilibꝫ iuolui.ꝛ q dñs
eſt angeloꝝ collocari i medio iumentoꝝ.ꝛ q
toti mõo dñat in alieno naſci.et cui oĩs crea
tura ſuire tenet/obſtetricũ i ſua natiuitate ca
rere famulatu.hñtẽ diuerſoriũ ꝓ palatio:p-
ſepe ꝓ ſolio:pãnos paupcl'os ꝓ purpureo et
regali idumẽto:ac bruta aĩalia ꝓ regia fami
lia. videre puulũ infinitũ. Et iõ dr. Uidẽtes
cognouerũt ḋ ỽbo.ſ.incarnato.q̃d dictũ erat ill'
de puero h.ſ.puulo nato. Cogitate igit o de
uoti chriſtiani q̃le fuit gaudiũ iſtoꝝ paſtoꝝ
qñ domũ illã plenã multitudine angeloꝝ et
celeſti claritate irradiatã ingreſſi/ſaluatorẽ
mõi natũ iuenerũt:oculis ꝓprijs ꝯſpexerũt:
et forte(vt piũ eſt credere)manibꝫ ꝯtrectaue
rũt ꝛ dulcit oſculati fuerũt. Poſſum⁹ aũt de-
uote ꝯtẽplari ꝙ ſtatim q̃ paſtores domũcu
lã illã intrauerũt: videntes puerulũ ipm tã
pulcrũ ac formoſũ:a cui⁹ facie radij clariſſi-
mi exibãt.ꝛ quẽ ageli adorabãt ꝛ laudabãt:
ꝓni in terrã maxĩa hũilitate ꝛ reuerẽtia ado
rauerũt eũ. Deinde hriſſimã ỽginẽ ceperunt
magnificare:hãc deuotiſſimã laudeꝫ dulcit
decãtãtes. Laudata ſit ſp virgo delicata mr̃
grandis meſſie: A deo et no ꝯſecrata gaude
gaude Maria:qr hodie ridet curia celeſtis
ꝛ oẽs iubilãt. Glia i excelſ eos cãtãdo audi
uim⁹ cuſtodiẽdo pecora noſtra. Et ideo ad te
venim⁹ videre hec noua:tu qꝫ nos facias be
nedicere a tuo puerulo:ꝛ nob tuum dulciſſi
mũ natũ brachijs nr̃is ꝯſtringere pſta. Ui-
dens aũt beata virgo ſanctos illos paſtores
deſiderãtes oſculari bñdictum filiũ ſuum:
vultu iocũdo intuebat ipm: ſcire affectans
vtrũ eſſet cõtentus. Pius aũt puer facie pla
cida ꝛ alacri inſpiciebat illos hrõs paſtores
atqꝫ ſignis qbꝫ poterat manuũ ꝛ vultus de-
monſtrabat ſe eſſe cõtentiſſimũ:imo eos in-
uitare ad ſe oſculandũ ꝛ amplexandũ vide-
bat. Quapropt hriſſima ỽgo filij ſui volũta
tẽ cognoſcẽs:eis filiũ ſuũ oſculãdũ ꝛ ample
xandũ porrexit.q̃ reuerẽdiſſime ac deuotiſſi
me amplexato:atqꝫ ab eo bñdictioẽ recepta
pleni ineffabili ꝯſolatioẽ receſſerũt. Letetur
itaqꝫ paupes: qr ditiſſim⁹ oim paupꝝ factus

oīpotens de⁹ p̄mo ſe paupib⁹ manifeſtauit
Lecent q̄ʒ paruuli.q: altiſſim⁹ ⁊ cūctoꝝ ma/
ximus ſe īfimū ac minimū fecit. Vn̄ h̄ feſtū
ē maxie fratꝝ minoꝝ. Et ad h̄ inſinuādū vo
luit ip̄e paruul⁹ Jeſus locū natiuitatꝭ ſue eē
ſub cura fratꝝ ipoꝝ. Tūc aūt de⁹ fact⁹ ē hō
qn̄ hoīes volebāt dīj extimari. Tūcq̄ʒ fact⁹
ē puer paruul⁹: qn̄ hoīes d̄ſiderabāt magni
reputari. Nō tn̄ p ſuſceptionē hui⁹ puitatis
tpal'⁊ hūanal' ē in aliq̄ ībonorata vl' dimiu
Quō hu/ ta magnitudo diuitatis et̄nal'. Sicut ei d̄c
mana nā Tho.i.iīj.pte ſū.q.ij. diuitas ſuſcepit hūani
ſit aſſum tatē q̄ſi p modū inſertiōis. put ei eſt ram⁹ in
pta a v̄bo arbore: ſic q̄dāmō hō ī v̄bo. Itē q̄ſi p modū
ībabitatōis. Vn̄ ſicut ībabitatio dom⁹ non
mutat ībabitātē: ſic nec hūanitas diuitatē.
Per modū q̄ʒ induitiōis: iux̄ illō Phil'.ij.
Habitu iuent⁹ vt hō. Sicut g̃ veſtis nō mu
tat eā ponentē: ita nec humana paruitas di/
uinā celſitudinē. Mod⁹ tn̄ iſti⁹ vniōis ē in/
effabil'. vn̄ Joā.bap. dicebat Jo.j. Cui⁹ n̄ ſū
dign⁹ corrigiā calciamēti ſoluere. Per corri
giā nāq̄ʒ q̄ adaptat calceū: itelligit ei⁹ diuini
tas: q̄ glificauit ⁊ ſibi ꝯiūxit hūanitatē. ac ſi
diceret btūs Joānes. Ego neſcirē nec aude/
rē exponere hāc inexplicabilē vnionē. Et idō
q̄dā p̄dicator dicebat f̄m ſctm̄ Bona. Quā/
to magis declarare intēdo: tāto pl⁹ nodus
Hortaṫ cordis ſtringiṫ. De hac tn̄ admirabili vniōe
hodie oēſ habemus cauſam maximē exultationis ⁊ le
debere ticie. Gaudeant g̃ omnes fideles cū ip̄is pa
gaudere. ſtorib⁹ in tanta hui⁹ diei feſtiuitate. qd̄ fieri
debere vt oſtenderet ſancta mr̄ eccleſia: or/
dinauit ꝙ q̄libet nō habēs votū abſtinēdi a
carnibus in ſexta feria poſſit eas comede/
re in ſignū leticie ſi natiuitas domini vene/
rit dicta feria. c. ſi. de obſer. ieiu. Et idē dicē
dū ē de ſabbato. c. q: dies. de ꝯſe. diſ. v. ⁊ ibi
doc. Ad hāc aūt leticiā nos hortaṫ Aug. i q̄/
dā f̄mōe de natiuitate dn̄i di. Exultate v̄gi/
nes chr̄i ꝯſors vr̄a ē mr̄ chr̄i. Exultate vidue
chr̄i: q: ip̄e fecundā v̄ginitatē cui vouiſtis ꝯti
nētie caſtitatē. Exultate ꝯiugate fideliṫ viuē
tes: ⁊ oēs chr̄iani diuina p̄cepta obſeruātes
quia eſtis mr̄es eius ſi facitis voluntatē pa
tris ei⁹. Ip̄e em̄ dixit. ſ. Mat. xij. Qui fece/
rit volūtatē patris mei qui ī celis eſt hic me
us frater ⁊ ſoror ⁊ mater eſt. Ego aūt dico:
Exultate ⁊ vos peccatores: q: liberator ve/
ſter nat⁹ eſt: de cui⁹ ortu in figuraʒ Sāſon
dictū eſt mr̄i ei⁹ Judicū. xiij. cui angel⁹ ait:
Cōcipies ⁊ paries filiū; cui⁹ caput nō tāget
nouacula: erit em̄ nazare⁹ dei ab īfantia ſua
⁊ ex matris vtero. ⁊ ip̄e incipiet liberare iſrl'
de manu philiſtinoꝝ. Iſte em̄ fili⁹ v̄gini p
angelū annūciat⁹: ab vtero mr̄is nazareus
id eſt ſctūs de manu philiſtinoꝝ. i. demonū
cepit pctōres liberare in natiuitate: ſed ꝯſū/
mauit ī ſua paſſiōe. Figura āt eius aduēt⁹
pōt illa aſſignari q̄ hr̄.j. Reg. vlti. vbi dicit.
Porro rex iſrl' mutauit habitū ſuū. ⁊ igreſ/
ſus ē bellū. venit em̄ mutatꝭ veſtib⁹. i. aſſū/
ptis hūane nāe q̄litatib⁹: ne a diabolo agſce
reṫ. ⁊ vt ꝯfidētē demonē de ſua potētia ag/
grederet. ⁊ manu ad manū atq̄ʒ ictu ad ictū
cū eo decertaret. illūq̄ʒ p̄ſternēs: pctōres de
māu ip̄i⁹ eripet. Jubilēt g̃ hodierna die oēs
tā iuſti q̄ʒ pctōres. q: ecōtrario ꝯtriſtanṫ ma
ledicti demōes. Vn̄ legiṫ ꝙ cū q̄dā p̄dicator
veller i craſtino p̄dicare d̄ natiuitate ſalua/
toris. ſathanas voluit eū ſtrāgulare ſed non
potuit. Et int̄rogat⁹ ab eo q̄re h̄ facere volu
iſſet: r̄ndit. q: nihil p̄t p̄dicari xp̄i qd̄ tātum
nos affligamur ⁊ potētia nr̄a dimiuaṫ q̄ntū
xp̄i filij dei īcarnatiōem ⁊ natiuitatē. Exul
tēt itaq̄ʒ vniuerſi fideles: ⁊ dulcia cātica mo
dulenṫ. facta eſt em̄ pfecta ꝯſonātia int̄ nām
acutā ⁊ g̃uē. i. int̄ facturā ⁊ factorē. Et idō in/
qt pſ. Pſallite dn̄o i cithara ⁊ voce pſalmi. i
tubis ductilib⁹ ⁊ voce tube cornee. Jubilate
in ꝯſpectu regꝭ dn̄i. moueaṫ mare ⁊ plenitu
do eius: orbis terraꝝ ⁊ qui habitāt in eo ⁊c.
¶ Quarta ꝯſolatio fuit ſctōꝝ patꝝ i limbo I
exiſtētiū. Cōtēplanṫ em̄ q̄daʒ deuoti dicētes Pr̄es in
ꝙ ille angel⁹ q̄ natiuitatē chr̄i paſtorib⁹ an/ libo gau
nūciauit. vl' ali⁹ ad libū deſcēdit cū claritate debāt.
mag̃. ānūciauitq̄ʒ eis meſſiā ab ātis tāto tpe
expectatū ex v̄gie natū eē. Quidā aūt dicūt
ꝙ i illa hora q̄ chr̄s nat⁹ ē: nō ſolū obſcuritaſ
noctꝭ i meridianā lucē ꝯuerſa eſt ſup hemi/
ſpheriū nr̄m ⁊ toti⁹ orb ſupficiē illuminauit:
ſʒ etiā vſq̄ʒ ad limbū deſcēdit. d̄ q̄ maxio ſplē
dore ſtupefacti ſcti p̄res deſiderabant ſcire
vn̄ tanta claritas p̄cederet. Tūc ſurrexit rex
Dauid in mediū ⁊ dixit. Nōne recordamini
p̄res ac fr̄es ꝙ hodie ſt̄ nouē mēſeſ ab illo die
q̄ nob āgel⁹ filiū dei īcarnatū eē ānūciauit?
Gaudere itaq̄ʒ: q: iſta lux ē illa d̄ q̄ ego p̄dixi
pſ. cxj. Exortū ē in tenebrꝭ lu. rectꝭ corde: mi
ſericors ⁊ mīſator ⁊ iuſt⁹. Tūc ſurrexit Eſa/
ias p̄pha ⁊ ait. Hec lux ē illa d̄ q̄ ego p̄pheta
ui li. mei c. ix. di. Popul⁹ q̄ ſedebat i tenebrꝭ
vidit lucē magnā: ambulātib⁹ i regiōe vm/
bre mortꝭ lux orta ē eis. puul⁹ nat⁹ ē nob ⁊ fi
li⁹ dat⁹ ē nob. Sctā q̄ʒ Heſter regia ſurgēs
inqt. Hec ē illa lux de q̄ li. mei. viij. c. fuit p̄/
dictū. ſ. iudeis Noua lux oriri viſa ē. gaudi
um: honor ⁊ tripudiū apō oēs p̄p̄los: vrbes
atq̄ʒ p̄uincias. Ip̄is g̃ ſctis p̄rib⁹ i hac feſtina
collocutiōe exiſtētib⁹ apparuit angel⁹ dn̄i: ⁊
iocūda voce ait. Annūcio vob gaudiū ma/
gnū ⁊c. Tūc Moſes canere cepit di. O vere
brā nox q̄ expoliauit egyptios. ditauit hebre
os. hec nox ē de q̄ ſcptū ē. Et nox ſicut dies il
lumiabiṫ. ⁊ nox illumiatio mea i delicijs me
is. hec nox ē q̄ ſola meruit ſcire tps ⁊ horā q̄
ff

chr̄s de ṽgine naſci dignat⁹ eſt. Tūc oēs ſan
cti patres ceperunt btām ṽginē collaudare:
dulcit' decātātes ꝛ dicētes
Laudam⁹ oēs meſſiā incarnatū
Faciam⁹ dulce cāticū puerulo hodie nato
O fili ṽgis Marie Jeſu gratioſe
Trahe nos de carcere tenebroſo
Et tu virgo benedicta ſpōſa eťni pr̄is
Fac vt nr̄a offenſio ꝯdonet' nobis a tuo dul
ciſſimo nato

M
Quō ma-
ria ð nati-
uitate fi-
lij gaude-
bat.

¶ Quinta ꝯſolatio fuit beatiſſime ṽginis
q̄ debuit poni ante p̄cedētes. ſed ideo eam in
fine poſui. quia ea q̄ in fine dicunt' meli⁹ me-
morie imp̄munt'. vt notat' in. l. ꝛ liq̄do. ff. de
ꝯdi. ꝛ demō. Et idē dt̄ Greg. in homel. p̄te
coſtes. Dico igit' ꝙ beatiſſima ṽgo de partu
ritiōe ꝛ natiuitate filij ſui bn̄dicti indicibilē
ꝯſolatōem recepit. q̄ ſine vllo dolore: imo cū
maxi a iocūditate ꝛ ſuauitate eū parturiuit:
ſic ſup̄ pbatū eſt i pte p̄cedēti hui⁹ opis. ſer.
vij. parte. j. Et habet' a theologis in. iij. diſt.
iiij. ꝛ ibi b. Bona. ꝛ Alexā. lōbar. ar. j. q. vij.
Uñ ipa bn̄dicta ṽgo reuelauit btē Birgitte
ꝙ in parturitiōe ſui filij tota repleta fuit dul
cedine: nō ſolū q̄ ad omnia mēbra corpis: ſꝫ
etiā q̄ ad oēs potētias anie. Gaudebat etiaꝫ
q꞉ pepc̄rat ſuata ṽginitate cū pudoris lilio
Uñ legit' in chronicis ordinis noſtri ꝙ de⁹
ſemel reuelauit btō Egidio nr̄o. ꝙ p̄tor ibat
ad eū: vt interrogaret q̄liter ṽgo parturijt.
Cui frat' Egidi⁹ prexit obuiam cū baculo i
manu. Et cum ei appropinquaſſet: dixit illi
Scio q̄d q̄ris. Tūc autē leuauit baculū ter
ram pcutiēs ꝛ dicens: virgo ante partū. Et
ecce ſtatim liliū ortum eſt. Deinde iteꝝ dixit
virgo in partu. Et ecce aliud liliū. Percuſ-
ſit etiā tertio dicēs: virgo poſt partū. Et ſta-
tim aliud lilium exortum eſt in ſignū pudi-
citie ṽginalis. Jocūdabat' etiā de filio: q꞉ ſi
bi erat vnic⁹ ꝛ tot⁹ ſuus. in cui⁹ generatiōe
null⁹ pat' habebat partē. Et iō ſic ſm̄ Sco-
tū in. j. ſen. tota ṽt⁹ eterni pr̄is eſt in filio ſm̄
diuinitatē. ſic in ipius chr̄i humanitate erat
tota ṽtus matris. Cōſolabat' etiā ſūmopere
ꝯſiderās q̄ntū bonū eſſet ipam pepiſſe talē
filiū. Uñ nō ſolū gaudebat de ſe ſed etiā de
oibꝫ ſaluādis p ſuū partū. ſ. hoibꝫ p̄teritis: p̄
ſentibꝫ ꝛ futuris. Jubilabat inſup. q꞉ vt in-
q̄t Petr⁹ Joānis ſup Lucā. Nō ſolū ꝯſide-
rabat humanitatē paruuli: ſed etiā diuinita
tē ṽbi eterni. ꝛ clari⁹ q̄ꝫ fecerit Paul⁹ q̄n ra
ptus fuit in celū. ij. Cor. xij. ꝛ q̄ꝫ Stephan⁹
vidēs celos aptos: ꝛ Jeſum ſtantē a dextris
dei. Act. vij. A corpe etiā filij ſui: maxime a
vultu iocūdiſſimo exibat ſplēdor mirabilis
totū illuminās mūdū. ꝛ ſapor ac ardor indi
cibilis maternū letificans corpus ꝛ aīam.
Poſſumus aūt deuote ꝯtēplari. ꝙ bn̄dicta
ṽgo ꝛ Joſeph ſciētes natiuitatē chr̄i ꝓximo
imminere: diligēter ſe p̄parabant ſm̄ ſuam
paupertatem ad recipiendū filiū dei. ṽgo para
bat pāniculos ꝛ alia neceſſaria: vt faciūt mu
lieres q̄n ſunt ꝓpe partū. Joſeph ṽo emit vi
tulū vt faceret feſtū. Cum aūt audiſſet fieri
p̄ceptū imperatoris vt oēs ad ciuitates a q̄bꝫ
trahebāt originē ꝓficiſcerent'. de q̄ meli⁹ di-
cet' in ſeq̄nti ſermone cepit flere. ꝛ ſic lachry-
mās prexit domū ꝛ cum maxima triſticia ꝛ
dolore narrauit p̄coniū q̄d ſub pena mortis
ſenſerat fieri ipi beate ṽgini: ꝛ dicebat. Heu
mihi miſero: q꞉ cū neceſſe habeā ire ad ciui-
uatē bethleē: nō potero videre ſctām natiui
tatē filij dei a patribꝫ ita deſideratā. nec po-
tero ſponſam meā adiuuare ꝛ ſuire ei ſicut
meret'. ducere aūt illā p tā lōgā ꝛ laborioſaꝫ
viā piculum eſt. Piiſſima aūt ṽgo ꝯſolaba
tur eū dicēs. Ne plorer̄ ego eñi deo adiuuā-
te incolumis veniā vobiſcū. ꝛ ibi pariā filiū
meū ſicut ꝓphe p̄dixerūt. Meli⁹ eñi ſciebat
ꝛ intelligebat ꝓphetias q̄ꝫ ipi ꝓphe q̄ eas ſcri
pſerāt. Tūc ſctūs Joſeph eā reuerēter ponēs
ſuper aſinā: manu ducebat vitulū. Ecce quō
regina celi vadit comitata. Et tunc ṽificata
fuit ꝓphetia Aggei. ij. c. di. Adhuc vnū mo-
dicū dt̄ dn̄s ꝛ ego mouebo celū ꝛ terrā: ma-
re ꝛ aridā: ꝛ mouebo oēs gētes: ꝛ veniet deſi
derat⁹ cūctis gētibꝫ. Modicū dixit: q꞉ par
uū tēpus tranſiuit a ꝓphetia Aggei vſq꞉ ad
natiuitatē chr̄i. Tūc aūt de⁹ mouit celū: q̄a
angelicos ſpūs totāq꞉ celeſtē curiā p natiui
tate filij ſui gaudio ac leticia ac tripudio re
pleuit. Jtē mouit terrā. i. ṽginēꝫ Mariā. vt
ſicut terra dat nobis fructū corpalē: ita ipſa
nobis fructum vite pariēdo p̄duceret. Mo
uit q̄ꝫ mare ꝛ aridā. q꞉ oēs gētes tūc ꝛ p ma-
re ꝛ p terram ꝓficiſcebant' ſinguli ad ſuas ci
uitates natiuas. In ciuitate g̃ Bethleemiti
ca cū tādem puenīſſent ꝓpter tarditatē hore
ṽificatū fuit in ipis illud cōmune ꝓuerbiū Quō Jo-
Semp caret bono hoſpitio ꝛ bona cena qui ſeph cū
ad hoſpitandū vadit tarda hora. Nam licet maria p-
omibꝫ indifferent' debeat fieri hoſpitalitas gnāte nō
c. q̄ieſcam⁹. xlij. diſt. q̄ etiā apud barbaros in iuenit ho-
uiolabilit' cuſtodit'. ca. offerat. xxxij. q. vij. tn̄ ſpitiū
ipos (q꞉ forte ſine pecunijs erāt) nullus (licꝫ
cū magnis p̄cibꝫ ꝛ amore dei rogarēt) hoſpi
tare voluit. Un⁹ eñi hoſpitalari⁹ vidēs Jo
ſeph pauperculū ꝛ btām ṽginē grauidā cogi-
tabat ꝙ ipa occuparet totam vnā cameraꝫ.
vñ dixit eis. Si citius veniſſetis habuiſſet̄
hoſpitiū: nūc ṽo tota dom⁹ plena eſt hoſpiti
bus ꝛ ideo recedite. Ali⁹ ṽo cogitās ꝙ parū
cū eis poſſit lucrari dixit. Ego expecto vnū
magnum dn̄m cū magna comitiua: ꝛ ideo
nō poſſum vos hoſpitari. Alter autē interro
gans ſanctū Joſeph vñ veniret. Intellecto

itinere qȯ fecerāt:dixit ei. O ſtulte ſenex q̃ȝ/
magna fuit indiſcretio tua ducere iſtā puel
lā ſic delicatā ꝑ tāaſꝑam ⁊ difficilē ac lōgaȝ
viā.nolo i domo mea hoſpitari gētes idiſcre
tas.Ad aliū ḡ cū ꝑueniſſet:ille cepit eū irri/
dere dicēs ſocijs ſuis. Videte iſtū inſipientē
ſenē q̄ ē zelotypꝰ ſue vxoris:⁊ iō ipam vbiqȝ
ſecum ducit. Vade igit̃ ſenex fatue:q2 nolo
ſtultos nec zelotypos tenere in domo mea.
Aliꝰ aūt dixit ei. O ſenex dementate:q̄re cir
cūducis ꝑ totā ciuitatē hāc iuuēculā grauí/
dā? Reduc eā ad hoſpitale mulieꝝ. Cum ḡ
ad illud ꝑueniſſet reqrēs hoſpitiū:rn̄ſum ei
fuit ꝙ illud erat hoſpitale infirmoꝝ. vn̄ ibi
nō poterat hoſpitari. Alt̄ ꝟo hoſpes inqt. O
inueterate dieꝝ maloꝝ:crudel̃ ⁊ impie:q̄re
vxorē tuā cū vtero tāmagno ⁊ partui ꝓpinq̄ſ
ſimā cū ꝑiculo aborſus in tāmagnū tumul
tū hoim adduxiſti? q̄re nō dimiſiſti eā reqe/
ſcere in domo tua?ne credas ꝙ velim ꝑmit
tere ꝙ pariat in domo mea:⁊ ↄturbet mihi
totū hoſpitiū. Vade ḡ ⁊ q̄re alibi habitacu/
lū. Hec aūt oia fiebāt diuina diſpoſitiōe.q2
hoſpites illi erāt mali:⁊ nō merebant̃ hanc
grām:vt in eoꝝ domo chr̄s naſceret̃. Ab oī
bus igit̃ vituꝑioſe repulſam hn̄s:neceſſe ha
buit ad diuerſoriū declinare. In q̄ itroducta
dilectiſſima ſpōſa dei ⁊ ſua:nō ſine lachry/
mis dixit deo. O dn̄e deꝰ ꝑcite mihi ꝙ i tā vi
li loco collocaui mr̄em vr̄am. Cū āt ꝑrexiſſȝ
Joſeph ꝑ ciuitatē ad ꝓcurādū cibaria ꝑ aīa
lib?:⁊paleā ꝑ ſternēdis iumētis:⁊ vt faceret
lectulū ſicut meliꝰ poſſet regine celi. Jpa bn̄di
cta ꝟgo partui vicina ↄtēplabat̃ īteri hūili/
tatē dei ⁊ ſui nihilitatē:⁊ dicebat. O dn̄e de
us rex regū ⁊ impator angeloꝝ q̄s ſum ego
vt habitare dignatꝰ ſis nouē mēſib⁹ i vtero
meo? Que ē ſufficiētia ancille tue:vt parere
⁊ educare ↄ̄beat regē et̃ne glie? Sȝ poſtq̄ȝ ti
bi placuit me eligere i tuā mr̄em:fiat volū/
tas tua ſctiſſima ⁊ cū magn̄ deſiderio a ſctis
ꝑrib⁹ expectata. O felix illa hora in q̄ vide/
bo te deū meum ex me natū.qn̄ te meis bra
chijs dulcit̃ aſtringā:ore ↄ̄oſculabor ⁊ meo
lacte paſcā. In talib⁹ āt deuotꝭ orōnib⁹ exn̄/
te ꝟgie:⁊ deo īfinitas grās ↄ̄ tāto bn̄ficio ſi/
bi collato referēte r̃uerſus ē Joſeph:⁊ diuer
ſoriū illō ꝑut ſc̄m poſſibilitatē ſuā valuit or
dinauit. Sȝ cū btīſſima ꝟgo ſciret ꝑ diuinā
reuelationē ſe i hac nocte ſacratiſſima debe
re filiū ſuū ꝑturire:tota ipa nocte i orōne de
uotiſſime ſtetit. Prima igit̃ vigilia noctꝭ ve
nit de celo lux valde ſplēdida:q̄ ſolā virginē
cooꝑuit.⁊ magna multitudo angeloꝝ ꝑme
hierarchie parit̃ deſcēdit dulcit̃ canētiū illū
ꝟſiculū pſal. Egrediat̃ dn̄s de loco ſctō ſuo:
veniet vt ſaluet ꝑplm ſuū. In ſcda aūt vigi/
lia noctis venit lux maior de celo:q̄ non tm̄

Mariā ⁊ Joſeph cooꝑuit:ſȝ etiam totā do
mūculā ſiue tuguriū in q̄ erat btā ꝟgo.⁊ cuȝ
ea luce parit̃ deſcēdit magna multitudo an
geloꝝ ſcđe hierarchie dulciſſime canentiū ⁊
dicētiū. Ecce iā venit deſideratꝰ cūctis gēti
bus. In hora ꝟo medie noctis venit de celo
maxima lux:q̄ nō ſolū domū illā itra ⁊ extra
cooꝑuit:ſed etiā totā ciuitatē imo etiā totuȝ
mōm illumiauit:ita vt q̄libȝ miraret̃ ꝙ me
dia nocte dies clara videbat̃.⁊ cū ea luce ꝑit̃
deſcēdit maxia mlˀtitudo āgeloꝝ tertie hie/
rarchie dulciſſime canētiū illō Eſa.xlv. Ape
riatur terra ⁊ germiet ſaluatorē.⁊ iſti oēs āge/
li i hūana ſpecie pulcerria apparebāt ⁊ btām
ꝟginē laudabāt atqȝ ei grās r̃ferebāt:q2 coꝝ
reſtauratorē generaſſet. O bn̄ dicte Joſeph:
dic mihi q̄d tūc faciebas?ꝑfecto lachrymas
ex deuotiōe ↄtinere n̄ poſſes. Jpa ꝟo ꝟgo be
atiſſima tō abſorpta i abyſſo diuie ↄtēplati
onis ⁊ ↄſolacōis:ſenti ēs i vtero ſuo ſacratiſ
ſimo moueri filiū ſuū ⁊ exire velle.eleuatꝭ de
uotiſſime māib⁹ ⁊ ocul̃ i celū.atqȝ gēib⁹ fle/
xis deo grās agēs de tāto bn̄ficio ꝑpit dul
ciſſimū filiū ſuū.q̄ ab ea tanq̄ȝ radiꝰ de luce
ꝓceſſit.eūqȝ ꝓtinꝰ r̃uerēdiſſime btā ꝟgo ad/
orauit ſil̃ cū Joſeph ⁊ oib⁹ ill̃ āgel̃ q̄ dulciſſi
mas faciētes melodias decātabāt illō pſal.
xliiij. Specioſꝰ forma ꝑ̄ filijs hoim:diffu/
ſa ē grā i labijs tuis:ꝓpterea bn̄dixit te deus
i eternū. O ꝟgo bn̄dicta.o virgo ſctiſſima.o
ꝟgo feliciſſima.q̄d egiſti tūc de filio tuo?eūȝ
ne oſculata ⁊ amplexata fuiſti? ꝑfecto tue i/
effabili pietati ↄgruit vt nob̄ aliq̄d ↄ̄ tuis cō
ſolatiōib⁹ reuelare digneris.de eo tibi dice/
re poſſum illud Jacoponi nr̄i in ſuis laudi/
bus dicentis.

Dic maria dulciſſima cum q̄nto deſiderio
mirabaris filium tuū hominem ⁊ deū
Quādo parturiebas abſqȝ dolore.

Primū te eū adoraſſe credo o grā plena ⁊c.
vide in corona noſtra c.viij. ¶ Poſſumꝰ au
tē ↄtemplari ꝙ poſtq̄ȝ bn̄dicta ꝟgo filiū pe/
perit ⁊ adorauit:ↄſiderās eius diuinā maie
ſtatē nō audebat eū tāgere. Vidēs tn̄ eū nu/
dū in tāti frigoris algore:⁊ cupiēs eū pānis
inuoluere atqȝ affectās ipm oſculari ⁊ ample
cti:quē aīalia ſuo flatu calefaciebāt:intue/
bat̃ iocūda facie filiū ſuū bn̄dictū rogās eū
vt ſibi oſ̄ndere dignaret̃ q̄d agere ↄ̄beret. Jpe
ꝟo amoroſus Jeſus in maternis brachijs ire
geſtiēs manib⁹ ⁊ pedib⁹ atqȝ alacri vultu:⁊
oculoꝝ nutib⁹ idicabat mr̄i:⁊ efflagitare vi
debat̃ vt eū reciperet in vlnis ſuis. Tūc btiſſi
ma ꝟgo inqt filio.poſtq̄ȝ me ita alacrit̃ inui
tas:poſtq̄ȝ i brachijs meis venire deſideras
poſtq̄ȝ meo lacte cibari affectas.poſtq̄ȝ i gre
mio meo reqeſcere appetis:q̄ i vtero meo no
uē menſib⁹ habitaſti:ↄfident̃ te in brachijs

meis accipiā ⁊ amplexabor. Cūqꝫ fuerent
cū accipiēs oſculata ē ſuauiter ⁊ amplexata.
Ipē ṽo dulcis filiꝰ mrēm ſuā ſilr ſuis ꝑuulis
brachijs ad collū eiꝰ appoſitis amplexatꝰ ē: ⁊
oſcula illiꝰ labijs impſſit ⁊ de vberibꝰ eiꝰ lac
de celo ꝓpiatū ſuxit. Ipa ṽo ṽgo bṫiſſima (vt
dr Luc. ij.) pānis eū īuoluit ⁊ reclinauit ī p-
ſepio. qꝛ nō erat ei locꝰ ī diuerſorio. Et ꝯſide
rās ineffabilē filij dei hūilitatē: cepit nō ſine
lachrymis eū alloq̄ dī. O fili bn̄dicte q̄nta ē
tua erga hūanū genꝰ benignitas ⁊ clemētia
Tu eñ q̄ es eternꝰ: factꝰ es tpalꝭ ⁊ puerulꝰ.
tu imortalꝭ ⁊ ipaſſibilꝭ factꝰ es paſſibilꝭ ⁊ mor
talꝭ. Tu oim creator/factꝰ es creatura. tu do
minꝰ āgeloꝝ ac rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: for-
mā ſui accepiſti. tu ſctiſſ(ctoꝝ): ſilitudinē pec
catoꝝ aſſūpſiſti. tu oipotēs deꝰ: factꝰ es hō
infirmꝰ. tu ſapiā ⁊ eloq̄ntia pr̄is: factꝰ es in-
fans ⁊ q̄ſi loq̄ ignarꝰ. tu oim ditiſſimꝰ: fa-
ctus es paupculꝰ. tu panis angeloꝝ factꝰ es
famelicꝰ. tu q̄ veſtis aues celi: natꝰ es nudꝰ.
tu q̄ regis orbem vniuerſum: ab alio regeris
⁊ gubnaris. tu quē celi cape nō pn̄t: ī h vili tu
gurio detineris. O maxīa maieſtatis tue hūili
tatio. O idicibilꝭ māſuetudo. O icōpabilꝭ be
nignitas. O admirāda diuitatis tue vilifica-
tio. Alij reges naſcunt de potēti regina. tu i-
pator celi ⁊ terre natꝰ es ē ṽgine paupcula.
Alij reges naſcunt ī ciuitate metropolitana
tu natꝰ es apō ꝑuulū oppidū. Alij ipatores
naſcunt in regali palatio: tu natꝰ es ī vili di
uerſorio. Alij reges q̄n naſcunt reclinant in
lecto aurato: molli plumeo. tu reclinatꝰ es ī
abiecto ⁊ pūgenti p̄ſepio. Alij reges tegunt
pānis ſericis ⁊ aureis. tu īuolutꝰ es vilibꝰ pā
niculꝭ. alij ipatores hn̄t mltitudinē regū: du
cū: baronū: famuloꝝqꝫ ac ſuoꝝ eis aſtātiū ⁊
⁊ ſuiētiū: tu habes bouis ⁊ aſini famulatū:
⁊ iſtiꝰ paupcl'e mr̄is tue obſequiū. Poſt hec
aūt ṽba vidēs btā ṽgo ꝙ dulciſſimꝰ eiꝰ filiꝰ
deſiderabat iteꝝ redire in brachijs matris.
rurſum accepit eū ī vlnas ſuas: ⁊ ab oſculis
eiꝰ ceſſare nō potat. Et aſpiciēs ocłos eiꝰ pul
cerrimos dicebat. Iſti ſūt oculi q̄ ꝯtēplant
bonos ⁊ malos. manꝰ āt tāgēs dicebat Iſte
ſūt manꝰ q̄ celos formauerūt. ⁊ pedes ſilr tā-
gēs aiebat. Iſti ſūt pedes q̄ꝝ ſcabellū ado-
rat. Tu es deꝰ meꝰ. tu es pn̄cator meꝰ. tu es
filiꝰ meꝰ. tu es dn̄s meꝰ. tu es ſaluator mūdi.
tu es expectatꝰ ⁊ deſideratꝰ a cūctis ꝓpl'is: tu
es vita mea. tu es tota ſpes mea. tu ꝯſolatio
mea. tu gaudiū angeloꝝ. tu dulcedo ꝑadiſi.
tu gl'ia btōꝝ. tu redēs aīaꝝ. tu fabricator
celoꝝ. Decātabat q̄ꝫ btā ṽgo ponēs filiū ſu
um dulciſſimū ī gremio ⁊ dicebat. Gremio
mr̄is reſidet ſapiā pr̄is. filiꝰ iſte meꝰ regt vbi
qꝫ deꝰ. Et ī his dulcibꝰ eloq̄is oſculabat nūc
frōtē: nūc ocłos: nūc genas: nūc ora: nūc ma
nus: nūc pedes dilecti filij ſui. O ṽgo oī ꝯſola
tiōe repletiſſima. fac obſecro ⁊ nos vl' aliq̄d
mimū ē iſtis ꝯſolatōibꝰ tuis ſentire. maxīe cū
ipē filiꝰ tuꝰ a te ſuauit āplexatꝰ ⁊ oſclatꝰ ac
ſuis collū tuū ſuauitē ſtrigēs brachijs lābe-
bat lac ṽgineū ē mām ill' eiꝰ. Porrige nobꝭ ſi
nō totū (filiū tuū āplexādū ſic feciſti paſtori
bus.) ſaltē ſūmitatē pedis vl' manꝰ eiꝰ ad re
uerent tāgēdū ⁊ oſculādū. ⁊ ꝯcede nobꝭ vt ſic
te cū filio tuo diligamꝰ ⁊ veneremur in hac
vita vt poſtmodū tecū ⁊ cū illo regnemꝰ in
eterna ſecula ſeculoꝝ Amē.

De eiuſdē btē ṽginis parturitiōe
Sermo. II.

Germinans ger
minabit ⁊ exultabit letabūda ⁊ lau
dās. Eſa. xxxv. Suſcepit eādē be-
atiſſima ṽgo inextimabile gaudiū: cū vidit
ſe pepiſſe ſine corruptōe ⁊ dolore. Nō āt gau
dij pōt aſſignari. Nā ſi (vt hr̄ Jo. xvj.) mlier
cū parit triſticiā hꝫ. cū āt pepit maſculū iā ñ
memit p̄ſſure ꝓpt gaudiū qꝛ natꝰ ē hō ī mū-
dū. mlto magis gaudere debuit bn̄dicta mr
dei q̄ pepit ſine dolore. neqꝫ habuit triſticiā.
nec (vt q̄dā fatue arbitrant) iacēs pepit filiū
ſuū. neqꝫ obſtetricū habuit adiutoriū. Vnō
Hiero. aduerſus Heluidiū ait. Nlla ibi ob
ſtetrix fuit. nulla mulieꝝ ſedulitas intceſſit
ipa pānis īuoluit. ipa matr ⁊ ṽgo. Credo igit
ꝙ appropinq̄nte hora partꝰ ſenſerit ṽgo pu
riſſima tātā intꝰ leticiā q̄ntā nō ſenſerat vn-
q̄ꝫ oibꝰ diebꝰ vite ſue. ⁊ oēs ſenſus ſpūales ⁊
corꝑales q̄dā ienarrabili ſuauitate replebā
tur. ⁊ ſic repleta gaudio cū imēſo dulcorē a
nulla vnq̄ꝫ creatura guſtato pepit melliſluū
filiū ſuū. O gaudiū ṽe icogitabile cū virgo
gl'ioſa videbat oculꝭ corporeis quē ſcti pr̄es
ceteriqꝫ electi tantū affectauerāt videre. quē
etiā nō alteriꝰ filiū eē ſciebat q̄ꝫ ſuū p̄prꝰ ⁊ dei
De h aūt gaudio btē ṽgis p̄dixit Eſaias p-
pheta ī ṽbis thēatis nr̄i. Sup q̄bꝰ q̄ttuor ꝯſi-
deratiōes facie mꝰ
Prima dicet tēporalitatis
Scd̄a localitatis
Tertia paupratis
Quarta ṽo cauſalitatis
Pars p̄ma q̄ dr tēporalitatis
Ro expeditōe huiꝰ ꝑtis ē ſciēdū ꝙ
Nō chr̄s tanq̄ꝫ dn̄s ⁊ ꝯditor oim ele-
git ſibi tp̄s ī q̄ naſceret: ſic ēt elegit
ſibi mr̄em ē q̄ naſceret. vn̄ noluit
naſci ī eſtate. ſꝫ ī ꝓfūdo hyemis. ſ. viij. kal. ia
nuarij: q̄n aſꝑitas hyemalꝭ ē maior. ⁊ ſic non
delectabilē eſtatis ſꝫ aſꝑitatē hyemis ad nati
uitatē ſuā elegit vt extūc carnis afflictōēꝫ iā
pateret ꝓ ſalute nr̄a. Cuiꝰ tpis ꝯueniētia et

Cōgruo tpe chr̄s nasci voluit.

Cōgruitas ad natiuitatem chr̄i assignat᷑ ſm Tho.in.iij.pte ſum.q.xxxv.ar.viij.trib⁹ rōnib⁹. Et pmo rōne radicatōis. Nā illo tpe lucis ſolaris claritas augmētū recipit.z iō tūc chr̄s naſci voluit qn̄ tal' lux augeri icipiebat vt oñderet᷑ q ipe veniebat vt hoīes crederēt in lucē diuinā.ac tādiu in hac luce pficerent q̄diu ptingerēt vſq3 ad pfectū diē vite eterne.z vt demōſtraret᷑ q ipe eſt lux ꝟa q̄ illuminat oēm hoīem venientē in hūc mōm Joan.j. Vñ Aug.in ſer.x.de natiuitate dñi ait Hodie nat⁹ ē chr̄s.illuminat⁹ eſt mōs.exultate ꝟ ꝟgies.ſctā ꝟgo nob pepit cui ſine corruptiōe nubatis.exultate oēs chr̄iani:natal' eſt chr̄i.exultati ꝟui:natalis ē dominātis.exultate liberi:natalis eſt libertat̄.exultate debiles ac egroti:natal' eſt redēptoris. Hec ille.

R Tpe pacis chr̄s voluit naſci.

¶ Scd̄o ꝯgruū fuit chr̄m tali tpe naſci.ſcz tpe Octauiani ceſaris.nā tūc erat totus mōs ſub impio ipi⁹ iꝑatoris romani i pace Et iō chr̄s voluit iſto tpe naſci.q: pacē oib⁹ dare veniebat.vñ Hiero.ſup Eſa.inqt. Veteres reuoluam⁹ hiſtorias z iuenием⁹ vſq3 ad.xxviij.annū ceſar̄ Auguſti i toto orbeterrax fuiſſe diſcordiā ꝯtrā.ortō aūt dño bella ceſſauerūt:iuxᵗ illō Eſa. Nō leuabit gēs ꝯ gentē gladiū.ad oñdēdū q chr̄s iō naſci voluit vt filios q̄ erāt diſpſi ꝯgregaret i vnū: vt eēt vn⁹ paſtor z vnū ouile Jo.x. Hec ille. nō tn̄ ſolū ceſſauerūt tūc bella:ꝗnimo an̄ chr̄i natiuitatē p.xij.annos maxīa pax fuit i toto mōo.ad oñdēdū q ille naſcebat᷑ q̄ ē pax nr̄a faciēs vtraq3 vnū:vt ait apl's Eph.ij. Dicē etiā q auctē iſti⁹ vni⁹ pncipis z iꝑatoris totus mōs deſcpt⁹ ē:iuxᵗ illō Luce.ij. Exijt edictū a ceſare Auguſto:vt deſcriberet᷑ vniuerſus orb. Ubi Greg.ait. Quid ē q naſcituro dño mōs deſcribit᷑:niſi q: ille veniebat i carne q̄ electos ſuos aſcriberet in eternitate. Quo ꝯ de reprob p pphā dr̄. Deleant᷑ de libro viuētiū z cū iuſtis nō ſcribant᷑. Jn q̄buſdā ꝟo chronicis legit᷑:q appropinq̄nte chr̄i natiuitate Octauian⁹ p mōm vias publicas fieri pcepit.z oīa debita romanis dimiſit:vt oſtēderet᷑ q ille i mōm veniebat q̄ debita pctōꝝ volebat dimittere.z cui debebāt viā cordiū ad illi⁹ ſuſceptiōem oēs ppare.iuxᵗ illō Eſa.xl. Cōſalami pple me⁹ dr̄ dñs.loq̄mi ad cor hierl'm:q dimiſſa ē iniq̄tas illi⁹.ſ.p icarnatiōnē filij dei ſuſcepit ꝺ manu dñi duplicīa p oib⁹ pctis ſuis.vox clamātis i deſerto:parate viā dñi:rectas facite ſemitas dī nr̄i. Predicte⁹ āt imꝑator Octauian⁹(vt ſcribit Suetoni⁹ z Eutropi⁹)nat⁹ ē ex pr̄e Octauio ſenatore.z mr̄e Actia nepte Julij ceſaris.genita ex Julia ſorore ipi⁹ ceſar̄.q̄ nupſerat Lucio balbo. De h̄ Octauiano refert Plini⁹ i.ij.li bro nālis hiſtorie:q cū q̄dā vice vrbē romanā itrarꝫ:apparuerūt ſtelle i modū corone poſite ſup caput ei⁹. Hic ſedat̄ oib⁹ bell' orbē totū ſubegit impio romano:cūct̄ inimic̄ z turbātib⁹ romanū iperiū deuict̄. Vñ canebat Ouidi⁹ i.j.de faſt̄. Jupit᷑ arce ſua totū cū ſpectat i orbē. Nil niſi romanū qd̄ tueat᷑ habꝫ. Que ꝟba dixit tpe hui⁹ Octauiani imꝑatoris. Regnauit āt ānis.lvj. Duodecim cū Marco anthonio z Marco lepido.z.xliiij. ꝑ ſe. Et vt dr̄ Solin⁹ ꝺ mirabilib⁹ mōi.tēpore hui⁹ Auguſti plīmū arma ceſſauerūt et igenia valde floruerūt. Fuerūt ei tūc Horaci⁹ flacc⁹:ꝟgili⁹.ouidi⁹.macer.catull⁹ veroneſ therēti⁹.varro:marc⁹ tulli⁹ cicero.appollodor⁹.valeri⁹.meſalla.valeri⁹ maxim⁹.ſaluſti⁹:z alij q̄pl'imi.z vt dr̄ Oroſi⁹. Octauianus ipe rediēs victor ab oriēte cū triplici triumpho vrbē igreſſus ē.z tūc Auguſt⁹ appellat⁹ ē.z ſalutat⁹ eo q ipiuꝫ romanū auxiſſet Cū ꝗ pacificū teneret ipiū:edictuꝫ fec̄(vt ſ. dēm ē)vt dſcriberet᷑ vniuerſus orb.vt ſciret qd̄ puīcie z qd̄ hoīes eēnt i toto orbe.z dicebat᷑ deſcptio.q: nūer⁹ eoꝝ q̄ cēſuꝫ ferebāt redigebat᷑ i ſcpt̄:vt refert mgr̄ i hiſtoria ſcholaſtica. Dicebat᷑ āt pfeſſio:q: ꝗlib3 offerens denariū ſuū pſidi.pōebat illū ſup caput ſuū z pprio ore pſitebat᷑ ſe eē ſubditū ipio romano. Regnāte igit᷑ iſto iꝑatore pacifico chr̄s fili⁹ dī naſci voluit rōne quā pōit venerabil' Beda ſup Luc.dī. Naſcitur⁹ i carne dei fili⁹ ſic ꝺ ꝟgie nat⁹ ꝟgitat̄ ſibi dec⁹ oñdit eē ꝗ tiſſimū. Hic pacatiſſimo tpe ſecl'i pcreat᷑ q̄ pacē q̄rere docuit.z pac̄ ſectatores reuiſere dignat᷑. Nullū āt potuit mai⁹ eē pac̄ idiciū q̄3 vna totū orbē deſcptiōe ꝯcludi.cui⁹ moderator Auguſt⁹ tāta.xij.ānis circa tps dñice natiuitat̄ pace regnauit:vt bell' toto orbe ſopit̄ pphetie pſagiū ad lr̄am videat᷑ impleſſe. Hec ille. Theophil⁹ ꝟo dr̄. Cōueniens erat vt p chr̄m mltoꝝ deoꝝ cult⁹ ꝺficerꝫ et vn⁹ de⁹ coleret᷑.vñ vn⁹ rex orbi ipaſſe deſcribit᷑. Nec exiſtiare debem⁹ regē regū Jeſuꝫ chr̄m ſub deſcptiōe mōi natū abſq3 myſtica z rōnabili cā. Quapropt᷑ Orige.ait. Diligēti⁹ intuēti maīfeſtū ē:ſacrm̄ q̄ddā ide ꝟcari.q i toti⁹ orb pfeſſiōe deſcribi oportuerit chr̄m vt cū oib⁹ ſcpt⁹ oēs ſctificaret. ¶ Tertia rō q̄re tali tpe naſci voluit chr̄s dr̄ ſubiectōis.q:.ſ. tūc iudei ſub iugo ꝟuitut̄ erāt.z iō q: chr̄us venit nos ꝺ ſtatu ꝟuitut̄ i ſtatū librat̄ reducere.ſic̄ mortalitatē nr̄am ſuſcepit vt nos ad vitā reduceret.ita vt dr̄ Beda.ſeipm naſcēs ꝟuituti ſubdidit vt a ꝟuitute libaret. Unde Chry.ſup Mat.ait. Qñ iudaica gēs ſub iudaic̄ regib⁹(q̄uis pctōrib⁹)erat:pphe mittebant᷑ ad remediū ei⁹.nūc āt qn̄ lex dī ſub prāte reḡ iniq̄ tenebat᷑ naſcit᷑ chr̄s.q: maḡ z deſꝑabil' ifirmitas medicū artificioſioreꝫ q̄re-

R Tpe regis alienigene iudeorum naſci voluit chr̄s

De Octauiano ceſare.

bat. Hec ille. Preterea voluit xp̄s naſci tp̄e
regꝭ alienigene: vt impleret̃ ꝓphetia Jacob. Ge
neſ. xl.ix. Nō auferet̃ ſceptꝝ d̄ iuda nec dux
d̄ femoꝛe ei⁹ donec veniat q̄ mittēd⁹ ē. ⁊ ipſe
erit expectatio gentiū. Et iō iſto die debem⁹
deo laudes reddere: ⁊ et̃nā gl'iam tota mēte
cogitare. q̄m eū de⁹ fec̄ ſingularit̃ gl'ioſuꝫ fi
liū ſui natitate. Vñ Aug. ſer. xxiiij. d̄ natitate
dñi ait. Hodie vitas d̄ terra oꝛta ē: xp̄s de
carne nat⁹ ē. gaudete itaq; ac ſolēnit̃ hūc di
em celebrate et̃naq; dona ſpe firmiſſima cō-
cupiſcite. filij dei ee accepta ptāte pſumite.
ꝓpt̃ nos ei tpal' effect⁹ ē tēpoꝝ effectoꝛ. ꝓpter
nos i carne apparuit mōi ꝯditoꝛ. ꝓpt̃ nos cre
at⁹ ē creatoꝛ. q̄d adhuc moꝛtales reb⁹ moꝛta
lib⁹ oblectamini. ⁊ fugitiuā vitā ſi fieri poſ-
ſet tenere conamini: ſpes lōge clarioꝛ effulſit
i terrꝭ: vt terrenis vita pmitteret̃ i cel'. Hec
ille. Et q̄b⁹ oīb⁹ pꝫ q̄ꝫ cōgruo tp̄e xp̄s d̄ vgi
ne nat⁹ eſt.

¶ Pars ſcd̄a hui⁹ ſmōis q̄ d̄r localitatis

S / Chꝛs ſpecial'r q̄tuoꝛ ciuitates elegit

Sicut dñs nr̄ elegit tp̄s natiuitatis
ita etiā elegit locū. Vñ ſciendū ſm
Tho. i. iij. pte ſū. q. xxxv. q̄ xp̄s ſpe
cial'r q̄ttuoꝛ ciuitates elegit. ſ. naza
reth ſue ꝯceptōi. hierl'm ſue paſſiōi. romā ec
cleſie pncipatui: ⁊ bethleē ſue natitati. Prio
eīn voluit i nazareth ꝯcipi ⁊ nutriri: ad exp
mēdā hūiliationē ⁊ extirpādā elatiōeꝫ. nā ſu
ꝑbi hoīes d̄ h̄ p̄cipue gl'iant̃ q̄ de ciuitatib⁹
nobilib⁹ ducūt originē: in q̄b⁹ volūt p̄cipue
honorari. Xp̄s āt vt ſuā hūilitatē oñderet: ⁊
iſtoꝝ ſupbiā ⁊ vanā gl'iaꝫ ꝯfutaret ꝯriū fec̄
q2 apō ciuitatē paruā ⁊ igbilē voluit ꝯcipi ⁊
nutriri. vñ Jo. j. dicebat Nathanael. A naza
reth p̄t aliq̄d bōi ee: q̄ſi admirat⁹ q̄ xp̄s a tā
vili citate eēt oꝛiūd⁹. Scd̄o elegit hierlꝫ paſ
ſiōi. tū vt i ea ꝓpt̃ ſui nobilitatē ſedē regni cō
ſtrueret ⁊ tēplū dei edificaret. ⁊ ſic hierl'm eſ
ſet ſil' ciuitas regal' ⁊ ſacerdotal'. Sacerdo
tiū āt xp̄i ⁊ regnū ei⁹ p̄cipue ꝯſūmatū eſt i
paſſiōe ei⁹. tū ꝓpt̃ ſui hūiliatōeꝫ ⁊ nr̄aꝫ erudi
tōeꝫ vt dc̄m ē. Et his d̄ cauſ noluit i hierl'm
naſci: ſꝫ poti⁹ opprobriū pati. Tertio inſup
noluit naſci i roma: q2 ſic d̄r i q̄dā ſer. ephe-
ſini ꝯcilij. Si maxiam romā elegiſſet citatē
ꝓpt̃ potētiā ciuiū imitatiōem oꝛbterraꝝ pu-
taret. ſi ꝟo fili⁹ fuiſſet iparoꝛꝭ: vtilitati h⁹ mū
di aſcriberet. Sꝫ vt hūanitas xp̄i oſtēderet̃
⁊ diuitas cognoſceret̃ oꝛbē trāſfoꝛmaſſe trarū:
pauꝑculā elegit mr̄eꝫ ac paupioꝛē ⁊ igbilio-
rē p̄triam. Nā vt d̄r apl's. j. Coꝛ. j. Infirma
mōi elegit de⁹ vt ꝯfun. foꝛ. Sꝫ bñ elegit ro-
mā eccl'ie ſue pncipatū: vt vicꝫ ipa eēt caput
eccl'ie. tū i ſignū ꝑfecte victoꝛie. tū vt exide fi
des d̄riuaret̃ ⁊ diffūderet̃ ꝑ vniuerſū mōm.
tū vt ſua ptās magꝭ oñderet̃: ⁊ ſic ipe xp̄us
magꝭ agnoſceret̃: ſm illō Eſa. xxvj. Ciuitateꝫ
ſublimē hūiliabit. ⁊ ꝯculcabit eā pes paupe- Rhoma caput oꝛbis
ris: ⁊ greſſus egēoꝝ. i. apl'oꝝ Petri ⁊ pauli
Roma ei ē caput oīm citatū. iſti. de ſatiſda. his
tu. §. fi. ⁊ ēt ē caput toti⁹ oꝛ. h. l. nemi. C. d̄ ꝯſu.
li. xij. ⁊ ē cōis p̄tia. l. roma. ff. ad muni. ⁊ oim
trāꝝ ac nationū ꝯtiet pncipatū. ij. q. vij. c. be
ati. ¶ Quarto elegit bethleē ſue natitati: vt
ſup̄ dc̄m ē. q2 i oīb⁹ actib⁹ ſuis ſe hūilē exhi-
bere voluit. vñ d̄r i euāge. h⁹ feſtiuitatꝭ Lu.
ij. q̄ cū p⁹ emanatū edictū iparoꝛꝭ de d̄ſcꝑti
one oꝛb oēs irēt vt ꝓfiteret̃ ſingl'i i citatē ſuā
aſcēdit ⁊ Joſeph a galilea d̄ citate nazareth
i iudeā citatē dauid q̄ vocat̃ bethleē. eo q̄ eſ
ſet d̄ domo ⁊ familia dauid. vt ꝓfiteret̃ cum
Maria d̄ſpōſata ſibi vxoꝛe p̄gnāte. Dauid
ei erat d̄ ciuitate bethleē: vt h̄r. j. Regū. xvj.
¶ Tres āt rōes poſſum⁹ aſſigr̄e: q̄re apō ci- T / Quare i bethleē voluit naſci
uitatē iſtā voluit xp̄s naſci vltra p̄dictas. q̄
rū Pria d̄r adimpletōis. ſ. ꝓphie q̄ h̄r Mich. v
Tu bethleē ⁊c̄. quā poſui i p̄cedēti ſer. pte. j.
Scd̄a rō d̄r iterp̄tatōis. q2 ſm Greg. i moꝛ. ſci
bethleē iterp̄tat̃ dom⁹ pānis. Ipe āt xp̄s ait
Jo. vj. Ego ſū pānis viu⁹ q̄ de celo deſcēdi. q̄
ad hāc iterp̄tatōeꝫ ꝟificādā / i bethleē eū na-
ſci ꝯgruū fuit. vñ Gre. i home. nati. dñi ait.
Loc⁹ i q̄ dñs naſcit̃ dom⁹ pānis antea vocat⁹
ē. q2 futuꝝ ꝑfecto erat vt ille ibi ꝑ nām car-
nis appereret q̄ electoꝝ mētes i et̃na ſatietate
r̄ficeret. Tertia rō d̄r ꝟcatōis. q2 vt Gre. i p̄
dicta hom. inq̄t. ꝓpt̃ hūanitatē quā aſſūpſe-
rat q̄ſi i alieō naſcebat̃. n̄ ſm ptātē: ſꝫ ſm nāꝫ
Et ēt d̄r Bed. In diuerſoꝛio loco egetvt nob
mltas māſiōes i domo pr̄is ſui p̄pparet. ⁊ vt
d̄r Aug. i. ij. ſer. d̄ purificatiōe ꝟgis. In p̄ſe-
pe digt⁹ ē pōi vt eēt pioꝝ cibaria ſumētoꝝ.
q̄ ēt Aug. ꝓpt̃ p̄dicta hoꝛtat̃ fideles ad r̄uerē
tiā h⁹ loci i q̄ xp̄s nat⁹ ē: i li. j. ꝯ Julianū di-
Venerare natitatē q̄ a trene natitatis vicul̃
libat⁹ es. honoꝛare bethleē puſillā ⁊ mimā ꝑ
quā tibi regreſſus ad ꝑadiſuꝫ patefact⁹ ē

¶ Pars tertia hui⁹ ſermōis que dicit̃ pau
pertatis.

Luce. ij. d̄r. Factū ē āt cū eēnt ibi. ſ. V
apō bethleē. impleti ſ̄c dies vt pareꝫ
⁊ pepit filiū ſuū p̄mogenitū. h āt n̄
accipit̃ p̄mogēit⁹ r̄ſpcu ſcōi. ſic̄ i. l. q̄ duos. j. Primogenit⁹ d̄r
r̄ñſo. ff. de reb⁹ dubijs. ſꝫ d̄r p̄mogēit⁹: q2 cuꝫ
nemo añcedit. ſic̄ i. l. p̄xim⁹. ff. d̄ ꝟ. ſig. ⁊ ēt h̄r
i d. l. q̄ duos. ſeq̄t̃ i euāgel'. ⁊ pānis eū iuoluit
⁊ recliauit i p̄ſepio. q2 nō erat ei loc⁹ i diuer-
ſoꝛio. ⁊ tūc ꝟificatū ē illō Luc. ix. Vulpes fo
ueas hñt ⁊ volucres celi nidos. fili⁹ āt hoīs
nō hꝫ vbi caput ſuū reclinet. Diuerſoꝛiū ꝟo Diuerſoriū eſt
q̄d ſit tractāt legiſte i. l. ſi hoꝛreū. q̄ eſt lex. iij.
ff. i q̄b⁹ cau. pig. vl' hypo. ꝯhi. ⁊ canōiſte in c.
q̄m. xix. q. iij. Sꝫ ſm mgr̄m i ſcholaſtica hi-
ſto. d̄r optimētū q̄ ē int̃ duas domos: ſub q̄
eūtes ad colloq̄ndū. vl' ꝓpt̃ aerꝭ intēperiē di

uertebāt. In h̄ ḡ diuerſorio ſm̄ q̄ſdā Joſeph
q̄ faber erat ꝑauit p̄ſepe boui ꝛ aſino. vl' ſm̄
alios ibi erat p̄ſepe ꝑ m̄lta tp̄a factū ad ſuiti
um trāſeūtiū. Dicūt aūt q̄dā deuoti doctores
ꝙ cū Joſeph cū btā ꝟgie veniſſet ad ciuitatē
bethleē. tū q꞉ paupes erāt. tū q꞉ tarde vene/
rāt. plane eīm̄ ꝑreperāt. q꞉ btiſſima ꝟgo erat
vicina partui: vn̄ fuerāt ꝺ vltimis. Itē q꞉ ex
ipa ciuitate m̄lte reges ꝛ potētes ꝑſone ori/
ginē traxerāt: tā m̄lte gētes aduenerāt ꝙ oēſ
habitatōes erāt occupate cū hoſpitijs. vn̄ nō
potuerūt hoſpitiū iuenire. ꝛ neceſſe habuerūt
ad diuerſoriū ſe rducere. Nos ꝟo dicere poſ
ſum⁹ ꝙ h̄ diuia volūtate factū ē vt nob̄ da
ret exēplū humilitatꝫ ꝛ paupꝫtatꝫ amplectēde
Itē vt ꝟificaret ꝓphetia Eſa. j. Cognouit bos
poſſeſſorē ſuū: ꝛ aſin⁹ p̄ſepe dn̄i ſui ꝛc̄. ꝛ Ba
ruch. iij. ca. vbi dꝛ filio dei. In medio duoꝝ
aīaliū cog̃ſcerꝫ ſm̄ vnā trāſlationē. Voluit
aūt dn̄s poni i medio iſtoꝝ duoꝝ aīaliū vt oñ
deret ꝙ ꝑplm̄ iudaicū ꝛ gētilē ꝯiūgere debe/
bat ad ſuū ſuitiū. Nā tūc arat̄ in boue ꝛ aſi
no q̄n̄ diuerſe ꝓfeſſiōis hoīes ſil' ꝯiūgunt̄ in
vno officio. c. i noua. xvj. q. vij. Mirare q̄ſo
aīa deuota q̄꞉ extrēa fuerit paupꝫtas regꝫ ce/
loꝝ ꝛ oīm creaturaꝝ ꝓ te naſcētꝫ. Audi Hie
ro. ad marcellā dicētē. Quo ſmōe q̄ voce ſpe
lūcā tibi ſaluatoris exponā: ꝛ illō p̄ſepe i q̄ in
fantul⁹ vagijt: ſilētio magꝫ q̄꞉ ſmōe honorā
dū ē. vbi ſūt late portic⁹: vbi aurata laq̄aria
vbi dom⁹ dānatoruꝫ penis laboreq꞉ veſtite.
vbi iſtar palatij opibꝫ extructe baſilice. vt vi
le corpuſculū hoīs p̄cioſi⁹ ābulet. ꝛ q̄ſi mūdo
q̄cq꞉ nō poſſit eē ornati⁹ tecta ſua magꝫ ve/
lit aſpicē q̄꞉ celū: Ecce i h̄ ꝑuo terre foramie
celoꝝ ꝯditor nat⁹ ē. h̄ iuolut⁹ pānis. h̄ viſ⁹ a
paſtoribꝫ. h̄ demōſtrat⁹ a ſtella. h̄ adorat⁹ a
magꝫ. Et idē ad Euſtoch. inq̄t. Ille cui⁹ pu/
gillo mōs ꝯcludit̄: p̄ſepis cōtinet̄ anguſtia.
Quid erat videre filiū dī iuolutū pānis: va
gietē: lachrymātē ꝛ p̄ frigore tabeſcētē. Ea/
m⁹ oēs q̄ſo cū paſtoribꝫ ꝛ dicam⁹ ſibi O an
geloꝝ rex digniſſime q̄ ꝓ nob̄ ad hāc necita/
tē veiſti: ꝛ ex paupcula m̄re nat⁹ i tuguriolo
viliſſimo nō hēs vbi caput reclines. q̄d vis a
nob̄: q̄d tibi gr̃ū ꝑſoluere poſſum⁹. vis auꝝ
vl' argētū: placēt tibi gēme vl' iocalia vl' p̄ci
oſa q̄q꞉ delectabilia: ſꝫ ſi forte iſta ſpꝛeuerꝫ q̄
faciūt eīm̄ ad ornatū n̄ ꝓ tua necitate. domū
accipes ad habitādū. ligna ad pānos calefa
ciēdū. ꝛ mox īfantul⁹ iſte clamabit. O rōna
les creature: nolo mō̄ diuitias: nolo delici/
as. nolo magnificētias. ecce carnē aſſumpſi
vt ꝓ vob̄. xxxiij. annis laborās affligar i deſi/
nent̄. in fame ꝛ ſiti. in vigilijs. in ꝑegriatōi/
bus. i anguſtijs. i ꝑſecutiōibꝫ. i plagꝫ. i ꝟberi
bus. ꝛ i ſanguis effuſiōe vſq꞉ ad mortem. ſi
mihi placere cupitꝫ q̄ vos ita diligo. ꝑtā ve

r exclamat Hiero. i pſepe dn̄i

ſtra mihi donate. illa ſuꝑ hūeros meos po/
nite: dolētes i corde vr̄o de oībꝫ cōmiſſis vr̄
ſtris. ꝛ ego ꝓ vob̄ oībꝫ ſatiſfaciā. ego oīm pe/
nitentiā portabo. O hūani cordis duricies:
cur nō mollirꝫ: cur nō flecteris. cur nō moue
ris ad vocē ſaluatoris: Sꝫ tu q̄d faciebas o
ꝟgo piiſſima q̄n̄ factorē oīm videbas i aſſū/
pta carne tam īfimo i loco natū: credo ꝙ la/
chrymas ꝯtīere n̄ poterāt ocl'i tui q̄ tāto ma
gis cōpatiebarꝫ q̄n̄to eras certior ꝺ altitudi
ne ſacri. Nēpe animꝫ hūan⁹ excogitare non
ſufficit q̄lit̄ tu ꝟgo benigniſſima dilecti filij
tui artiſſimā paupꝫtatē defleuiſti. Sꝫ o bn̄di
cta ꝟgo aliq̄ntulū ꝯſolare: ꝯſiderās ꝙ fili⁹
tu⁹ fec̄ more bonoꝝ ꝛ excellētiū impatoꝝ: q̄
an̄ ſe deferri faciūt vexilla ſua q̄ ad pugnā ꝯ
hoſtes deferre īcedūt. Fili⁹ eīm̄ tu⁹ i hūc mū
dū vēiēs ſignū ꝛ vexillū an̄ ſe portauit i q̄ pi
cta ē hūilitas: paupꝫtas ꝛ auſteritas: q̄bꝫ ma
lignū hoſtē diabolū debellauit

¶ Pars q̄rta hui⁹ ſmōis q̄ dꝛ cauſalitatꝫ

PRo expeditōe hui⁹ ꝑtis q̄rit̄ q̄ de
cā i nocte natiuitatis dn̄i miſſa cele
bret̄: cū i alijſ feſtiuitatibꝫ tm̄ i die
celebrare liceat: Ad q̄ð rn̄det The
leſphor⁹ a Petro papa q̄rto: vt hr̄ ꝺ ꝯſe. di. j
c. nocte ſctā. ꝙ nocte ſctā natiuitatꝫ dn̄i ſalua/
toris miſſas celebrāt p̄ſbri ꝛ hymnū āgelicū
ſcꝫ Glia i excelſ i eis ſolēnit̄ decātāt. q̄m̄ et
eadē nocte ab āgelo paſtoribꝫ ē nūciat⁹. ꝛ ſbi
to facta ē cū āgelo m̄ltitudo militie celeſtꝫ
laudātiū ꝛ dicētiū Glia i excelſ deo. Suꝑ q̄
dr̄ glo. ꝙ hec ꝟba tm̄ dc̄a ſūt ab āgelo. ſꝫ alia
ſcꝫ Et i terra pax hoībꝫ bōe volūtatis: addit
Hilari⁹. ¶ Querit̄ ſcd̄o q̄re tres miſſe cele/
brant̄: Rn̄det Ber. i glo. ex̄ de cele. miſ. c. cō
ſuluiſti. ꝙ celebrāt̄ ꝓpt̄ myſteriū. q̄m̄ ꝑ illas
tres miſſas repn̄tant̄ tres ſtat⁹. ſ. ſtat⁹ an̄ le/
gē: ſub lege: ꝛ ſtat⁹ gr̄e. Nā illa q̄ cātat̄ i no/
cte repn̄tat ſtatū illoꝝ q̄ fuert̄ an̄ legem. q̄m̄
oēs erāt i tenebris. Et iō i aliq̄bꝫ ecclijs dꝛ i
p̄ma miſſa: Popul⁹ q̄ ambulabat i tenebris
Scd̄a miſſa dꝛ i aurora. ꝛ ſignificat tp̄s ſub
lege i q̄ iā icipiebāt ex ꝑte ſcire chr̄m ꝓpt̄ dc̄a
legꝫ ꝛ ꝓphāꝝ: ſꝫ nō plene. ꝛ iō cātat̄ int̄ diē et
noctē. Et itroit⁹ dꝛ Lux fulgebit. Tertia dꝛ i
die. ꝑ quā deſignat̄ tp̄s gr̄e. ſ. p̄ns in q̄ orta ē
lux chr̄s dn̄s nr̄. ꝛ iō i officio miſſe dꝛ: Puer
nat⁹ ē nob̄. Alij aūtē dicūt: ꝙ i chr̄o ſūt tres
ſubē. ſ. diuitas: aīa ꝛ corp⁹. Iō i ei⁹ natiuita
te tres cātant̄ miſſe. vna i nocte ꝓfūda. ad ſi
gnificandā diuitatē q̄ oīno nobis ē occulta.
Alia i aurora: ad denotādā ei⁹ aīam q̄ nob̄
parti fuit occulta ꝛ ꝑti꞉ maīfeſta. Tertia cā
tat̄ luce clara: ad ſignificādā ei⁹ carnem q̄ a
nob̄ fuit maīfeſta. ¶ Tertio q̄rit̄ q̄re chriſt⁹

y

x Quare tres miſſe cātant̄ in die natal' dn̄i.

A Quare tpe pacis nasci voluit.

nasci voluit tpe pacꝭ? Rñr vltra rõnes ſ̄.al legatas q̄ h̄ fec̄ vt ipleret̄ ꝓpheciã Eſa.ij. Cõflabũt gladios ĩ vomeres:ꝛ lãceas ſuas ĩ fal ces.nõ leuabit gẽs ꝯ gẽtẽ gladiũ:nec exercebunt̄ vltra ad pliũ. Itẽ(vt ait Hugo cardi nal' ſup Luc.ij.h̄ egit vt oñderet q̄ ipe reformatur⁹ erat pacẽ int̄ deũ ꝛ hoĩes.int̄ iudeũ ꝛ gẽtilẽ.int̄ hoĩeꝫ ꝛ ãgelũ.fecerat ſiq̄dẽ pacẽ ĩ celo:ꝛ venit facere pacẽ ĩ terra. Vñ Job.xxv.dr.Qui facit ꝯcordiã ĩ ſublimib⁹ ei⁹. Itẽꝫ ad demõſtrãdũ q̄ ipe ẽ rex pacific⁹:vt canit eccl'ia ĩ ſolẽnitate occurrẽti.ꝛ ſic appellat eũ Grego.non⁹ ĩ ꝓlogo decretaliũ.q̄r ḡ auctor pacꝭ ñ bñ colit̄ niſi tpe pacꝭ.cle.ij.§.ſcim⁹.d̄ ſepul.ꝛ c.decꝫ.d̄ imu.ecc.li.vj. Jõ voluit vt tpe natiuitatꝭ ꝟificaret̄ illd̄ Eſa.xxxij. Sedebit ꝓpl's me⁹ ĩ pulcritudie pacꝭ:ĩ reqe opulẽta.ꝛ ĩ tabnacul' fiducie.trãſſũptiue ĩ c.fũdamẽta.§.ꝓinde officij.d̄ elec.li.vj.q.d.naſcẽdo. Pacꝭ leuitas ſopiat q̄d belli calamitas introduxit.l.j.in p̄n.C.d̄ cadu.tol. Jntãtũ nãqꝫ eſt amator pacꝭ q̄ eã vſqꝫ ad ſanguis effuſionẽ q̄ſiuit.vñ vt ait pſ̄.lxxv.Fact⁹ ẽ in pace loc⁹ ei⁹. Jn h̄ etiã oñdit q̄ deſiderabat in nob eſſe pacẽ:iux̄ illd̄ pſ̄.lxxxiij.Audiã q̄d loq̄tur ĩ me dñs de⁹:q̄m loquet̄ pacẽ ĩ plebẽ ſuã.Seruem⁹ ḡ ꝛ pacẽ ꝛ ꝯcordiam ſi volumus paruulũ ꝟgis filiũ libent̄ ꝯuerſari nobiſcũ. Vñ apl's.ij.Cor.xiij.inq̄t.Pacem habete ꝛ de⁹ pacꝭ erit vobiſcũ.ſ.hic ꝑ grãm ꝛ ĩ alia vita ꝑ gl'iam Amẽ.

de pace

¶ De eadẽ hrĩſſime ꝟgis parturitõe
Sermo.III.

B

Peperit filiũ ſuũ p̄mogenitũ Luc.ij. Decꝫ regiã maieſtatẽ aliq̄ñ viſitare gẽtẽ ſuã.ꝛ ꝑmittere ſe videre a ſuis ſuis.ꝛ cũ ill' int̄duꝫ loq̄:eiſqꝫ grãs elargiri:p̄cipue q̄ñ raro ab eis viſ⁹ ẽ. Cõſueuit ãt rex iſta faciẽs pari facere ſoliũ vl' thronũ ei⁹ decori regio ꝯgruẽtẽ.q̄ q̄dẽ thron⁹ multiplici ſit ornat⁹ apparatu Spũal'r rex etern⁹ de⁹ remotus ſtetit a ſuo ꝓpl'o indignat⁹ ꝓpter culpã humani generis illi a p̄mis parẽtib⁹ trãſfuſam. Sed tpe plenitudinis adueniẽte q̄ñ voluit rex nr̄ ſe ꝓpl'o ſuo maĩfeſtare ꝛ ipm ꝑſonal'r viſitare.fec ſibi thronũ pulcerrimũ.ſ.ꝟginẽ gl'ioſam.per quã viſ⁹ ẽ cũ hoĩb⁹ ꝯuerſari ꝛ puelle brachijs baiulari.d̄ q̄ throno inq̄t ꝓpha pſ̄.lxxxviij Thron⁹ ei⁹ ſic dies celi.De h⁹ q̄ꝫ throni inocẽtia hr̄.iij.Reg.xiij.vbi dr̄. Rex ꝛ thron⁹ ei⁹ ſit inocẽs. Nã ñ ſolũ chr̄s ſꝫ etiã btã ꝟgo ab oĩ pctõ imũis fuit. Hui⁹ ãt throni admirabilis figura hr̄.iij. Reg.x.vbi legit̄ ſalomoneꝫ feciſſe ĩ domo libani thronũ d̄ ebore grandẽ quẽ veſtiuit auro mũdiſſimo.ꝛ hẽbat ſex ḡdus. Inferioritas aũt ꝛ ſũmitas ei⁹ rotũda erat.ꝛ ĩ ꝑte poſteriori erãt due man⁹ tenẽtes ſedile hĩcĩde.ꝛ duo leões ſtabãt iux̄ man⁹ ꝛ xij.leũculi ſtabãt ſuꝑ ḡd⁹.ꝛ ĩ illo ſolio ſedẽs rex Salomõ ꝯferebat grãs. Spũal'r nãqꝫ ꝑ hũc thronũ intelligit̄ ꝟgo gl'ioſa q̄ fuit d̄ ebore ꝑ ꝟgĩtatẽ.ꝛ deaurata ꝑ ꝑfectã charitatẽ.ſed ḡd⁹ iferiores ſc̄ ſex gnã ſctõꝝ:ſuꝑ q̄s ſublimata ſedet vltra choros ãgeloꝝ.ſ.ſpũs archaꝝ:ꝓphaꝝ:apl'oꝝ:martyꝝ:ꝯfeſſoꝝ ꝛ ꝟginũ. Sũmitas ꝟo h⁹ throni ꝓ tãto dr̄ rotũda:q̄r rotũditas ĩ figura ꝑfectõeꝫ ſ̄cat.eo q̄ ſit capacior oĩb⁹ figurꝭ. Nã ſublimitas gl'ioſe ꝟgis gẽitricꝭ dĩ oĩb⁹ ẽ latior ꝛ ꝑfectior.ipa ei cũ cherubin ẽ ſapiẽtiſſima.cũ ſeraphin ardẽtiſſima.oẽſqꝫ alias hꝫ ꝑfectões angeloꝝ ꝛ ſctõꝝ ipis oĩb⁹ excellẽti⁹. Vñ Paulin⁹ diacon⁹ ĩ ſer.ꝟgis ait. Nec miꝝ frẽs chariſſimi ſi hec admirabil' ꝟgo ſcõꝝ celſitudinẽ trãſcẽdit mortaliũ.cũ ĩ hac ꝑte ẽt excellat hrõꝝ agmina ãgeloꝝ. Hec ille. Due ãt man⁹ tenent ipam.ſ.due nãe chr̄i.humanitas ꝛ diuitas. Duo q̄ꝫ leões iux̄ ipam q̄ſi ad cuſtodiã ertes:ꝛ ab hereſib⁹ cuſtodiẽtes.ſũt duo teſtamẽta. Duodeci ꝟo leũculi ſc̄.xij.articli fidei q̄s habuit ꝛ ſꝑ tenuit. Jn h̄ ḡ throno ſedens chr̄s rex pacific⁹ ꝓber ſe ꝓpl'o clemẽtẽ ꝛ benignũ ac ꝓſto oĩb⁹ ad hũc thronũ accedẽtib⁹ dona elargit̄. vñ Anſ.ĩ medita.hrẽ ꝟgis dr̄ ipi mr̄i dei. Tu dña porta vite:ianua ſalutꝭ:adit⁹ reparatõis:aula vniũſal' pietatꝭ ac gnal' ꝛcõciliatõis vas ꝛ tẽplũ:ꝛ ſal⁹ vniuerſoꝝ.tu oñdiſti mõo dñm ꝛ deũ ſuũ quẽ neſciebat. Tu viſibilẽ exhibuiſti mõo creatorẽ ſuum quẽ p⁹ ñ videbat. Tu genuiſti mõo ꝛſtauratorẽ q̄ ꝑdit⁹ idigebat. Tu pepiſti mõo recõciliatorẽ quẽ re⁹ ñ habebat.ꝑ fecũditatẽ tuã pctõr imũd⁹ ẽ iuſtificat⁹:exul educt⁹.celũ ſidera:terra:fluia:dieſ:nox ꝛ q̄cũqꝫ ꝓtati hũane vl' vtilitati ſc̄ obnoxia ĩ amiſſis d̄ q̄b⁹ valde ḡtulãt̄ ſc̄ ꝑ te q̄dãmõ ꝛſuſcitata.q̄dã ieffabili grã dotata. Hec Anſ. De cui⁹ imaculate ꝟgis ꝑturitõe tres ꝯſideratões faciem⁹

Exclamatio anſelmi ĩ ꝟginem

Maria ꝑ thronũ ſalomõiſ ſignat̄

Prima dicet̄ exultatõis
Scda certificatõis
Tercia ꝟo fructificatõis

Qualit̄ d̄ ntitate dñi gaudere dhemus

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſmõis q̄ dr̄ exultatõis

Quãtũ gaudere ꝛ exultare ĩ hac celeberrima feſtiuitate debeam⁹ vltra dc̄a ĩ ſer.j.hui⁹ ꝑtꝭ:ꝑte vl.oñdit̄ ex h̄ q̄ gaudiũ h⁹ ſacratiſſime natiuitatꝭ dñi nr̄i a ſtella magꝭ ĩ oriente ꝛ a ſibylla octauião ĩ occidẽte:ꝛ ab ãgelo paſtorib⁹ ĩ iudea:q̄ ẽ ĩ medio mõi cũ maxima leticia ẽ ãnũciatũ.ſi ḡ tãtũ exultat ſublimitas ãgeloꝝ.m'to magꝭ iocũdari ꝛ gaudere dꝫ hũilitas hoĩm ita ꝑ h̄ ſubliata.q̄r nat⁹ eſt ꝑncip'r nob. Nõ ei(vt ait apl's Heb.j.)angelos ſꝫ ſemẽ abrae apphẽdit de ꝟgie nat⁹.

Fili⁹ eternũ dĩ vt hoĩez libaret ab eterna mor-
te fact⁹ ẽ hõ: vt ait Leo papa ĩ ſ.nati. Et hac
ꝺ cã marie dꝫ letari hũanũ gen⁹. Nã ſi ĩ aliq̃
ciuitate obſeſſa a peſſimis ĩimicꝭ hoĩes illi⁹
ciuitatꝭ fame ⁊ ſiti deficiẽtes oẽs ĩ ꝑicłu eſ-
ſent vt traderẽt in oꝛe gladij ad moꝛtẽ. q̃dã-
qꝫ adueniẽs eos libaret: q̃s ibi eſſet q̃ nõ ſũme
gauderet ⁊ ſolẽnia ageret? Cũ igr̃ citas hui⁹
mũdi obſeſſa eẽt ⁊ poſſeſſa a diabolo et ãgel'
ei⁹: adeo ꝙ deficiebãt hoĩes fame vitatꝭ et ſi-
ti bõitatꝭ. vñ hic migñtes ad moꝛtẽ eťnaꝫ de
ſcẽdebãt. vẽit de celo vẽi ꝟgiał rex magn⁹ fa
ct⁹ pu⁹: dñs foꝛtꝭ ⁊ potens: dñs potẽs inpꝛe
lio ꝯ antiquũ hoſtẽ. ⁊ nos de manu ei⁹ eripu
it ⁊ libauit. ⁊ iõ ſũmope nos opꝫ gratulari.
Figura at h⁹ hr̃. iiij. Re. xix. vbi dꝛ ꝙ tpe eze
chie regꝭ iude obſeſſa fuit citas regał' hierlꝫ
ab ĩmẽſa mltitudie exercit⁹ Sẽnacherib re
gꝭ aſſyrioꝝ. et ita coartata ꝙ hoĩes ei⁹ tie-
bãt capi. atꝫ ĩ mlťa amaritudie anxietateqꝫ
lachꝛymãtes reſidebãt. ſꝫ media nocte ãgel⁹
dei deſcẽdẽs de celo libauit eã occiſ. clxxxv.
milib⁹ viroꝝ ꝺ exercitu ſennacherib: ꝓpter qꝺ
deuict⁹ ⁊ ꝯfuſus reuerſ⁹ ẽ ĩ ťrã ſuã: ꝑpl's aũt
libat⁹ mlťꝭ dieb⁹ feſtiuauit gr̃as agere deo:
replet⁹ mlťꝭ diuitijs ꝺ ſpolijſ ĩimicoꝝ. q̃ꝫto
g̃ magꝭ exultare dꝫ gen⁹ hũanũ ꝺ aduẽtu re-
gꝭ ãgeloꝝ. q̃ ĩ carne apparẽs ꝓſtratꝭ hoſtib⁹
ei⁹ ꝺ ipoꝝ ſupnis cubilib⁹ glioſiſqꝫ ſedibuſ:
atqꝫ celeſtib⁹ opib⁹ illam copioſe ditauit.

¶ Sup oẽs ãt hoĩes gaudere debuit ipa q̃
illũ pepit ꝟgo bñdicta. Sꝫ foꝛte q̃s dicꝫ. vñ
gaudiũ hr̃e potuit de ptu iſto cũ ſola eſſꝫ cuꝫ
vetulo ioſeph ſpõſo ſuo nõ ĩ domo a frigoꝛe
⁊ vẽtꝭ ꝓtecta ſꝫ ĩ pãdochio vndiqꝫ tenebꝛoſo
⁊ magꝭ aĩalib⁹ q̃ꝫ hoĩb⁹ apto: nõ ꝯfoꝛtata a
ſocietate mlꝛieꝝ eã viſitanciũ: ſꝫ ab oĩb⁹ feis
ſegregata. nõ ĩ lecto q̃eſcẽs ſꝫ ĩ ťra vel lapide
duro. vbi ñ erat ignis defuiẽs ſed frig⁹ intẽ-
ſũ medie noctis. vbi etiã nõ erãt cibi delica
ti q̃b⁹ indigẽt mlꝛieres ĩ ptu. non cõfectiones
nõ vina ꝑcioſa. ſꝫ auſteritas et paupcas ĩ mẽ-
ſa. Que g̃ illi fuit cã gaudẽdi? Ad hec reſpõ-
deret beã ꝟgo ſi pñs adeſſꝫ. Gaudiũ exptа ſũ
⁊ delectatõeꝫ q̃ declarari nõ põt. Illud enĩ)
vt ait deuot⁹ me⁹ Ber̃ ſup Eccleſiaſticũ) ſo-
lũ eſt veꝝ ⁊ plenũ gaudiũ: qꝺ nõ de creatu-
ra ſꝫ de creatoꝛe ꝯcipit̃. cui ꝯpata oĩs aliũde
iocũditas meroꝛ eſt. oĩs ſuauitas doloꝛ ẽ. oẽ
dulce amaꝝ ẽ. oẽ poſtremo qꝺ delectare põt
moleſtũ ẽ. Si enĩ ꝓpha gaudebat ĩ dño ⁊ ex
ultabat ĩ deo ieſu ſuo. Abac. iij. q̃re ego gau
dere ⁊ exultare ĩ eo ñ debui ex vtero meo na
to? Si Abꝛaã a lõge ꝓuidẽs filij mei ntitа-
tẽ exultauit. vt hr̃ Jo. viij. quõ ego ſine igẽti
gaudio ⁊ exultatõe eẽ potui: cũ ipꝫ meſſiam
ex me genitũ vidi: certe coꝛ meũ ⁊ caro mea
exultauerũt in deũ viuũ. q̃ cũ ſit fons ⁊ oꝛigo
oĩs bonitatꝭ: oĩs dulcedĩs ⁊ ſuauitatis: cu-
ius odore reuiuiſcũt moꝛtui. cui⁹ aſpectu le
tificãt̃ ãgeli. cui⁹ iuſſu mouẽt̃ celi: ſupabũ-
dabã gaudio ipm ex meis viſcerib⁹ genera-
tũ aſpiciẽdo. nec egebaꝫ ꝯſolatiõe hũana cũ
abũdarẽ diuia. nec ſocietate mlꝛieꝝ cũ adeſ-
ſet exercit⁹ ãgeloꝝ canentiũ. nec ťrenuꝫ cibũ
affectabã. qꝛ panẽ viuũ ꝺ celo miſſũ oẽꝫ ſapo
rẽ ⁊ oẽ delectamẽtũ in ſe ꝯtinẽtẽ. ⁊ oẽꝫ appeti-
tũ ſatiantẽ hẽbam. Mirabile igit̃ mõ gaui-
ſa ẽ btiſſima ꝟgo cũ vidit eťnã felicitatẽ exſe
ꝓgenitã. nã gaudiũ oꝛit̃ ex bono adepto. vñ
Job. iij. dꝛ. q̃i effodiẽtes theſauꝝ gaudentqꝫ
vehement̃ cũ inuenerit ſepulcrũ. ⁊ h̃ qꝛ ſpãt
ibi iuenire theſauꝝ qꝺ cupiũt. Antiq̃ ei in ſe
pulcrꝭ dñoꝝ cũ eis ponebãt theſauros. cum
g̃ q̃ꝫto mai⁹ ẽ bonũ tanto mai⁹ gaudiũ ſeq̃t̃
cũ hꝛ ꝑfecto ex ſũmo ⁊ vlꝛi bono hito a bñdi-
cta ꝟgine ex pturitiõe ſui filij in effabil' ei cõ-
ſolatio cauſata ẽ. Marie ꝟo gaudebat qꝛ li-
cet alie mr̃es ñ poſſent ĩ ꝟitate dicere filiũ ex
toto eẽ ſuũ cũ ex pte ſit viri: ipa tñ ſola pepe-
rit filiũ ex toto ſuũ ¶ Poſſũ⁹ aũt duote me
ditari circa pturitiõeꝫ b. ꝟgis. ꝙ lꝫ ipa bñdi-
cta ꝟgo nõ eẽt obligata edicto Auguſti ceſa-
ris ꝺ deſcꝑtõe faciẽda. qꝛ erat mr̃ regꝭ oĩm ꝑ
ꝯceptiõeꝫ ei⁹ effecta. tñ adꝭ oñdendũ exẽplũ
obediẽtie ⁊ reuerẽtie maioꝛib⁹ ⁊ ꝑſidẽtib⁹. ẽt
ſecłarib⁹ ⁊ diſcolis ĩpendẽde voluit obedire
Octauiano infideli Juxta illud. j. Petri. ij.
Subditi eſtote dñis vr̃is. ñ tm̃ bonis ⁊ mo
deſtis ſꝫ etiã diſcolis ⁊ malis. ⁊ ꝓpť candem
cãm voluit etiã fili⁹ ei⁹ obedire ꝑceptꝭ ꝑnci-
pũ ſecłariũ. vt ꝑtꝫ ĩ ſolutõe cẽſus Mat. xvij.
Vñ inq̃t Greg. in c. q̃d ergo. xj. q. iij. Quid g̃
miꝝ ſi ꝑtõ: hõ obediẽtie ĩ pñtis vite bꝛeui-
tate ſe ſubijcit: q̃ñ hãc mediator dei ⁊ homi-
nũ tenuit? Beã igit̃ ꝟgo vt dictã obedienti-
am adipleret diſceſſit a citate ſua nazareth
q̃ erat in ꝓuincia galilee ⁊ ꝑrexit ĩ bethlem q̃
erat in ꝓuincia iudee. cui⁹ diſceſſio valde fu-
it moleſta illis bõis mlꝛierib⁹ q̃ erant vicine
hitatiõĩ virginis in nazareth. vt ꝯtẽplat̃ dñs
Jo dñici in q̃dã ſer. Nã vidẽtes beãꝫ ꝟgĩeꝫ g̃
uidã. lꝫ crederẽt eã ex ioſeph cõcepiſſe. expe-
ctabãt cũ mag̃ deſiderio pñtes eã eẽ ĩ ptu ei⁹
Erat ei tm̃ pulcritudo et honeſtas ⁊ ſctitas
affabilitaſqꝫ ⁊ ſapia eius ꝙ videbat̃ q̃ſi vna
fruitõ ꝯuerſari cũ ea ⁊ loq̃ ſecũ. ꝓpť qꝺ vicine
ei⁹ affectabãt eẽ cũ ea. ſꝫ ipa ſe totã ꝺo ꝛ̃uãs
amabat ſolitudinẽ: ac rariſſime ad oſtiũ do
mus ſe repiebat: min⁹ ad feneſtras aſpicie-
bat. ſꝫ ĩ tẽplo ⁊ ĩ domo oꝛõĩ vacabat hoĩꝫ cõ-
uerſatiõeꝫ fugiẽs. vt cũ ꝺo ⁊ ãgel' familiari⁹
ꝯfabularet̃. ⁊ ĩ lege dñi meditaret̃ die ac no-
cte Verã ei ſciebat eẽ. Pꝛoſpi ſniaꝫ ẽ li. epig̃.
dicẽtꝭ. Scrutari legem pñt vtcunqꝫ ſereni. ſi
mõi a ſtrepitu liba coꝛda vacẽt. Poterant g̃

Quõ ma-
na ꝺ ptu
gaude-
bat

Quare
Maria
voluit
obedire
edicto
ceſaris.

ille vicine dicere int̄ ſe. Venit ꝑcerto dies pt⁹
ei⁹. ⁊ tūc indigebit nr̄o adiutorio: ac vocare
nos faciet ad adiuuandū: itrabimuſq; do⁄
mūcl⁹ ⁊ hēm⁹ copiā cōuerſandi cū ea. O q̄
erit gratioſus fructus tā ſancte tanq̄ hōeſte
ac pulcre iuuencule. ita humil' eſt ⁊ amoroſa
q̄ dare alij nollet ad lactādū filiū ſuū: ſ; ipm
ſuis vberib; lactabit. Sz cū tenebit illū in
gremio vl' brachijs ſuis: nos aliq̄n reuerēter
auferem⁹ illū de maib; ſuis ⁊ ducem⁹ in do
mos nr̄as. ⁊ ꝯſolatiōe; hēbim⁹ d̄ filio ſuo. et
ita ip̄a neēe hēbit q̄nq; ꝯuerſari nobiſcū. Sz
diuia diſpoſitione p̄dicte mł'ieres fraudate
ſt̄ a ſuo deſiderio. Nā ip̄a pijſſima ꝟgo cum
ſpōſo ſuo Joſeph ad bethleemiticā vrbē ꝓfe
cta ē. vbi vt ꝯtēplat̄ ſctūs Vinc. in q̄dā ſer.
cū ad q̄ddā hoſpitiū diuertiſſet. hoſpes cer⁄
nēs Joſeph vilib; veſtib; idutū ⁊ paupe; ar
bitrat⁹. dicit ei Nō poſſū hōe ſenex vos ho
ſpitari: quia pl'es nobiles expecto iſto ſero.
⁊ tūc. ſ. ioſeph cog̃uit vera; eſſe illam. Ouid.
ſniam. i. ij. d̄ arte amādi Ipe lic; vēias mu⁄
ſis comitat⁹ homere. Si nihil attuler̄ ibis
homere foras. Et in j. de faſtis. Paup vbiq;
iac;. Perrexit ḡ ad aliū hoſpitē: q̄ interroga⁄
uit eū di. Dn̄e q̄t eq̄taturas ⁊ famulos hēſ;
q̄ rn̄dit nullas: ſ; aſellū ⁊ bouē ⁊ vxore; meā
tm̄. Ac ille iquit. Iſtud hoſpitiū nō eſt ꝑ vo⁄
bis: ſ; ꝑ hn̄tib; mł'tā pecuniā ad expēdendū:
ite ad hoſpitale paupeꝝ. Iuit igr̄ ad aliū ho
ſpite; q̄ dixit illi. O ſenex miſer: quō nō eru⁄
buiſti ducere in vxorē tā delicatā iuuenculā
vade ad aliō hoſpitiū: q; h̄ nō poteris mane⁄
re Et ſic paupcul⁹ Joſeph neſciebat q̄ iret. ⁊
p̄cipue dolebat de btā ꝟgine quā ſciebat ma
trē dn̄i ab oib; hoib; venerādā ⁊ nouerat te⁄
nerā eſſe ꝟgis ꝟecūdiā. vn̄ valde dolebat de
d̄riſionib; q̄ eis fiebāt ꝓpt̄ paupratē. iuxta il⁄
lud Iuuenal'. li. j. Nil h; infelix paupras du
rius in ſe Quā q̄ ridicl'os hoies fac̄. Sz cō⁄
fortabat eū b. ꝟgo di. illō Sen̄ ad Lucillū.
Placeat nob̄ q̄cq̄d do plac; ob h̄ ipm q̄ō ſi⁄
bi plac;: ⁊ etiā forte ꝯfortando eū q̄ hec tri⁄
ſticia ꝟteret̄ in gaudiū. dicebat illō Ouid. in
li. d̄ pōto Sepe creat molles aſpera ſpina ro
ſas Nō ḡ diffidam⁹ de diuia bonitate: ſ; fir⁄
mit̄ ſupnū expectem⁹ adiutoriū. Nā nō ē ab
breuiata man⁹ dn̄i. Eam⁹ igit̄ ad aliquē lo⁄
cū remotū a tumł'tu hoim vt poſſim⁹ q̄eti⁹
d̄o vacare ⁊ ip̄e cui ē cura d̄ oib; ꝓuidebit no
bis Querētes ḡ iuenerūt diuerſoriū ſiue cro
tā atq; tuguriū. i q̄ itrātes pepit ibi ꝟgo glo
ſa ſuū benedictū filiū gaudiū mr̄is hn̄s cū ꝟ
ginitat̄ honore. Ut ei inq̄t Orige. ſup. Luc.
Sicut Abachuch itrauit ad Danielez i lacū
leonū d̄ferēs ei prādiū bonū: et exiuit n̄ apt̄
oſtijs ſ; clauſis. ſic b. maria ſaluis clauſtris
odoris cōcepit ⁊ pepit filiū ſuū p̄mogenitū
Cui ꝓtin⁹ genuflectēs ⁊ eū adorans dixit.
Salue mi dilecte fili: adoro te deū meum:
q̄ dignat⁹ es ꝑ ſalute mea ⁊ oim hoim hanc
vallē lachrymaꝝ intrare. Poſtmodū ꝟo de⁄
oſculata ē faciē gratioſi ſui filij dei. O facies
plēa oim ḡtiaꝝ in quā deſiderāt āgeli ꝑſpi⁄
cere. Deide deoſculās man⁹ dicebat. O ma⁄
n⁹ btiſſime q̄t infirmos eſt̄ ſanature: q̄t mi⁄
racl'a opature: Oſculabatur ēt pedes di. O
ſctiſſimi pedes q̄ꝯtū diſcurret̄ ꝑ varias citta
tates ⁊ caſtra ad docēdū ⁊ laborādū ꝑ ꝯuer
ſione pctōꝝ: ⁊ in talib; ſuauiſſimis eloquijs
dulcit̄ āplexabat̄ ſuū chariſſimū vnigenitū
tota repleta dulcedine ab eo ſil'r ſuauiſſime
āplexata: ita vt dicere poſſet illō Can̄. ij. Le⁄
ua ei⁹ ſub capite meo: ⁊ dextra illi⁹ āplexabit̄
me. ⁊ ip̄e puul⁹ Jeſus ꝟba mr̄is lābēs ⁊ oſcu
lās dicere poterat illō Can̄. iiij. q̄ pulcre ſunt
māme tue ſoror mea. ſpōſa mea: pulcriora ſt̄
ꝟba tua vino: ⁊ odor vnguētoꝝ tuorū ſuper
oīa aromata: fau⁹ diſtillās labia tua ſponſa.
mel ⁊ lac ſub ligua tua. ⁊ odor veſtimtoꝝ tu
oꝝ ſic̄ odor thur̄. Gaudebat ḡ btiſſima ꝟgo
⁊ ſil' valde obſtupebat de admirabili natiui⁄
tate filij ſui. q̄ nat⁹ erat d̄ ip̄a matre ſine pic.
mirabat̄ q̄ eternitas facta ſit noua. imēſitas
ꝑua. pulcritudo deformis: maieſtas abiecta
ſapia muta. fortitudo ifirma. iuſtitia vt rea
⁊ opulētia facta ſit egena

Pars ſcd̄a hui⁹ ſmōis q̄ d̄r certificatiōis

Nulla mulier de ſuo ꝑtu vnq̄ fuit
certior btā ꝟgie. vt ptz. xij. diſcurrē
do Prio em̄ fuit certificata d̄ ma⁄
terna habilitatiōe. i. q̄ erat electa a
d̄o vt eēt mr̄ filij d̄i. Un̄ ille inq̄t āgel⁹ Luc. j
Inueniſti grā; apd̄ deū. ecce ꝯcipies i vtero ⁊
paries filiū. et ſic fuit certificata q̄ erat ido⁄
nea mr̄ filij d̄i. Scd̄o certificata fuit de futu
re ntiuitat̄ vaticiatiōe. Si ei alij ꝓphe ꝓphe
tātes fuert̄ certificati a d̄o itrinſec⁹ de ꝟitate
quā p̄dicebāt q̄ ſic erat veꝝ. ſic ip̄i ſpū ꝓphi⁄
co videbant ⁊ annunctiabāt. ſic ip̄i ſil'r con⁄
gnouit certiſſime facta reuelatōe āgelica ſpū
ꝓphetico eo q̄ erat illa ꝟa futura mr̄ filij dei
quā ꝓphete p̄dixerāt. Tertio fuit certificata
d̄ mr̄ni amor̄ duratōe. Mltenāq; ſt̄ mr̄es q̄
pariūt filios q̄ tn̄ i ꝓceſſu tpis ꝑdūt grā; vi⁄
roꝝ ⁊ filioꝝ. Maria āt n̄ ſolū i ſuo cōceptu
certificata fuit q̄ in ſuo vt̄o fieret iduiſibil̄
vnio diuitatis ⁊ hūanitat̄ i vna ꝑſona. ſ; ēt
fuit i ḡtia ꝯfirmata ſ; oēs theol'. i. iij. ſniarū
di. iij. Quarto certificata fuit d̄ nois filij dei
diuulgatōe. ⁊ h̄ q̄n dixit illi āgel⁹: vt hr̄ Lu. j.
Hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ altiſſimi vocabit̄. q̄ō
factū eſt q̄n dedit illi de⁹ nomē q̄ō eſt ſup oē
no. ſ; q̄ ait apl's Phil'. ij. vt. ſ. noiet̄ de⁹ ⁊ fi⁄
li⁹ dei. Quito certificata fuit d̄ regni filij ſui
ꝑpetua duratiōe ⁊ h̄ q̄n dixit illi āgel⁹. Et re
gni ei⁹ nō erit finis. In c⁹ ſignū hēm⁹ q̄ oia
gna ⁊ impia finē habuert̄. Et verificata fuit

Quō Joſeph hoſpitiū q̄rens deri detur

Maria fuit de p̄tu ſuo certiſſima.

ſnia Goffredi in poetria di. ca.xxxiij. Hoc vnū pſcire potes: q2 nulla ꝑtās Eſſe moroſa pōt.q2 res fortuna ſecundas Impat eſſe breues.ſi vis exempla.pones Reſpice fortunas. emarcuit illa poꝝ. Florida pſpitas. mios ſb uertit athenas. Iliō arrides magne carta-ginis arces Scipio. ſ3 mīti romā:fuit alea fati Ipe vſa breui.breuis eſt diſtantia leti. Hominis ꝛ meſti.nox ē vicina diei. Nec aliēa docent:ꝛ te tua fata docebūt:hec ille. Nihil ei eſt ſtabile ac ꝑpetuū in h̄ mūdo hoib9.l.ij. §.ſ3 q2 diuie.L.ď ve.iu.enu.ꝛ.§.vt āt ī auť. ď nō alie.aut ꝑmu.re.ec.ꝛ.§.hāc dicentes.in auť.vt oēs obe.iudi. De dn̄ationib9 aūt cito trāſeūtib9(iuxta illď Lucani.in.j. Sūmiſqꝫ negatū ſtare diu.(pt3 diſcurrēdo breuiť ꝛ cō ſiderādo finitionē triū regnoꝝ potētiſſimoꝝ Finitū nāqꝫ ē regnū aſſyrioꝝ i.MCCxlix.an nis. Regnū medoꝝ non durauit niſi annis. cclix. Regnū rhomāoꝝ ſb regib9 durauit. ccxliij.annis. In ſignū ꝟo ꝙ regnū chr̄i non hēbit finē iā durauit.MCCCCxcij..nec vnqꝫ termiabiť. ¶ Sexto certificata fuit ī Ioan. exultatōe Luc.j.vbi dixit Helizabet. Exul-tauit i gaudio infans i vtero meo. Hec eīm exultatio fuit iuſitata:ꝛ iō miracłoſa :max-ime q2 facta fuit ī vtero.ꝛ ēt accelerat9 fuit ī infante vſ9 rōnis ꝛ volūtatꝭ: vt poſſ3 inť vi-ſcera mr̄na agnoſcere:credere ꝛ conſentire.

¶ Septio certificata fuit ī helizabet teſtifi catiōe:q2 dictū fuerat ꝑ āgelū Lu.j. Et ecce heliza.cognata tua ꝛ ipa ꝯcepit filiu3 ī ſene-tute ſua. Cūqꝫ maria iuiſſ3 ī montana:et ſa-lutaſſ3 heliza.ipa teſtificata fuit ꝟba āgelica fore vera di. Vn̄ h̄ mihi vt mr̄ dn̄i mei veni at ad me. ¶ Octauo certificata fuit Ioſeph approbatiōe.cui angel9 apparuit in ſomnis: Mat.j.di. Noli timere accipe mariā ꝯiugē tuā:qď ei in ea natū ē:de ſpūſctō eſt. Qď fa-ctū Ioſeph approbauit dū ipa3 in vxorē du-xit.ꝛ ſil'r cū eo ꝟgitatē ꝑpetuā vouit. ¶ No-no certificata fuit paſtoꝝ veneratiōe: qb9 in hac nocte apparēs angel9 dixit illud Lu.ij. Annūctio vob̄ gaudiū magnu3 qď erit oīm ꝑplo:q2 nat9 ē vob̄ hodie ſaluator ꝛc̄. Qui pa ſtores venerť ꝛ īuenerť iuxͣ ꝟbū angeli.ꝑ qꝫ paſtoꝝ veneratiōe3 fuit certificata b. Ma-ria. ¶ Decio certficata fuit āgeloꝝ iubilati-oñ.vn̄ Lu.ij.c.legiť ꝙ facta fuit multitudo celeſtꝭ exercitus cū āgelo canētiū ꝛ dicētiū. Glia ī altiſſimis deo ¶ Undecio certificata fuit ſcti Symeōiſ āplexatiōe.vn̄ legiť Lu.ij. ꝙ cū q̄dragesimo die natitate chr̄i Maria ꝛ ioſeph portauerť ieſū ad tēplū:tūc Symeō fuit duct9 ſpū in tēplū. Cūqꝫ vidiſſ3 iſte ſenex puer ieſū: eodē ſpūſctō iſpirat9 cog̃uit eum mūdi ſaluatorē. Aperiēs āt brachia ſua ſeni lia ip3 āplexat9 eſt di. Nūc dimittꝭ ſuu3 tuū dn̄e ꝛc̄. Que ꝟba cū āplexu tāferuido fuerť. marie manifeſtatiua filij ſui natitatꝭ iocun de. Duodecio ꝛ vltio fuit certificata ſcte An ne vaticinatōe. Nā legiť Lu.ij.ꝙ ipa nō re-cedebat ď templo ſuiēs deo die noctuqꝫ ieiu nijs ꝛ orōnib9 vacās. ꝛ ſpū di mora ī ipa ho-ra q̄ puer fuit pn̄tat9 ſup altare: ſuꝑuenit et ipa ꝛ dn̄m laudabat:ꝛ ſpū ꝓphetico plena oi bus pn̄tib9 expectātib9 redēptōz iſrł loq̄bať q2.ſ.h̄ ꝑuul9 nuꝑ nat9erat mūdi ſaluator. Et eſt aduertēdū ſm Tho.ꝑte.iij.q.xxxvj.ar.v. ꝙ iſte due manifeſtationes ſť excellentiores alijs reuelationib9.

¶ Pars.III.huius ſmonis/q̄ dr̄ fructi ficationis.

Inde Leo papa in q̄dā ſer. Que h̄ ſa-cramētū mēs cōphēderet ? Que hāc grā3 valeat lingua narrare:q ď.nul la. nihil eīm vtili9 ſalubri9 qꝫ hūano generi ꝯtigere potuit qꝫ chr̄i ort9 ď cui9 vtili tatib9 aliq̄d breuiť in hac ꝑte loq̄mur.omit-tēdo q̄ ꝙ chr̄s ꝑ hūanitatē quā aſſumpſit fa ctus ē mediator nr̄ ꝛ ſatiſfactor ꝓ pctis/atqꝫ redēptor hūani generꝭ.iuxͣ illď Apo. iiij.vbi ei dr̄: Redemiſti nos dn̄e de9 in ſanguie tuo ꝛc̄. Solū referā ſex fructificatōes. Pͥa q̄ꝫ dr̄ iclinatōis.ſ.diuie maieſtatꝭ. Nā videm9 tꝑaľr ꝙ nō ꝑuā grām ſibi deputāt fieri ſub-diti ſi rex aut pnceps eorum digneť viſitare ſua hitacula. Quātā ꝫ grā3 fec̄ nob̄ dn̄s de9 nr̄ creator ꝛ gubnator oim creaturarū: Ad nos deſcēdit ď cel'.ꝛ tenebras nr̄as viſitauit Ex q̄ colligit Amb.ī q̄dam ſer. cū q̄nta ſolici tudie hoies ſe ꝑpare debēt ad chr̄i natitate3 ſuſcipiēdā di. Ecce ſiq̄s nr̄3 ſeniorē ſuū ī do mū ſuā ſuſcipe ďbuiſſ3:ab oib9 ſordib9 ꝛ imū dis reb9 ipam domū mūdaſſ3 ꝛ q̄cūqꝫ necia cēnt ſm ſuā poſſibilitatē ꝑpaſſ3. Etſi h̄ facit mortal' ſuſceptur9 mōtalē:qꝫto mag' ſe mū dare d3 creatura vt ſuo creatori appenti in carne nō diſpliceat. Hec ille. Qui ibide3 po-nit dei dignatōe3 di. Ille iuſt9 venit ad nos pctōres vt ex pctōrib9 faceret iuſtos.pi9 ve-nit ad ipios vt ex ipijs faceret pios.hūil' ve-nit ad ſupbos vt ex ſupbis faceret humiles. q̄d pla? Ille nā bonus venit ad nos hoies q̄ pleni eram9 oib9 mal'. Hec Amb. Sed ſi iſtā iclinatōe3 melius vis attēdere.ꝯſidera ꝙ ex hac dn̄i nr̄i natitate: ipe q̄ eſt creator ꝛ pr̄ nr̄ De q̄ Deu.xxxij.dr̄: Ipe eīm eſt pr̄ tuus q̄ poſ ſedit ꝛ fec̄ ꝛ creauit te.dignatus ē fieri frater nr̄. Quā iclinationē tāgit Aug'. i.xiij.de tri. Vn̄ Apl's ad Heb.ij. ait: Non ꝯfundiť eos vocare frēs/di. Narrabo nomen tuum fri-bus meis.pſ.xxj. Ipe qꝫ inq̄t Magdale-ne vt hr̄ Io.xx. Vade ꝛ dic frib9 meis. aſcen do ad pr̄em meū ꝛc̄. Et iō ipe dn̄s a nob̄ ap-pellať frať nr̄.vt i c.olim.viij.q.j. O qꝫ igēs eſt hec grā. O qꝫ benigna diuie maieſtatis

B

Utilitates nati chr̄i

CX chr̄s eſt frr̄ nr̄

inclinatio. vt is qui vniuerſoꝝ eſt dn̄s fiat fr̄
miſeri petõris. Hic filij iſrl' audiẽtes q₂ deꝰ
viſitaſſ₃ eos: adorauerũt pni i terrã. Exo. iiij.
In cuiꝰ figurã Areuna vidẽs regẽ dauid ad
ſe venientẽ: egreſſus ẽ obuiã illi. ⁊ adorauit
pno vultu in terrã: ac dixit. Que cã ẽ vt dn̄s
meꝰ rex vẽiat ad ſuũ ſuũ. vt hr̄. ij. Re. vl. ⁊. j.
Paral'. xxj. Sic qlibet aĩa deuota cõſide-
rãs tãtã dignõnẽ ⁊ iclinatiões₃ altiſſime ma-
ieſtatis di: dicere d₃ illõ qð hr̄ Job. vij. Quid
ẽ hõ q₂ magnificas eũ: aut q̃d apponis erga
eũ cor tuũ: viſitas eũ diluculo: ⁊ ſubito pro-
bas illũ. Et ps. vij. Quid ẽ hõ ꝙ mẽor es eiꝰ:
aut filiꝰ hoĩs qm̄ viſitas eũ. Huic autẽ ſic
dn̄o ſuo obuianti occurret ipe rex celeſtis. et
amplexãs illũ dicet ei. Ego ſuz fr̄ tuꝰ noli ti-
mere. Heſter. xv. Hec igr̄ fuit pma vtilitas
natiuitatis dn̄i nr̄i ieſu chr̄i. q₂ fr̄ nr̄ effectꝰ eſt
Quã q̃dẽ pꝰ ꝯceptiões₃ ſuaз deſiderabat ſctã
mr̄ eccleſia: di. illud Can̄. viij. Quis mihi det
te frem meũ ſugentẽ vbera mr̄is mee vt inue-
niã te foras? q. d. lic₃ p incarnatiões₃ fr̄ meus
factꝰ ſis: deſidero tñ te foras videre. ſ. ex vte
ro iã egreſſum p natiuitatẽ vt te deoſcularer
te adorẽ. ¶ Scd̄a fructificatio dr̄ ſublimati
onis. Nõ eſt ei adeo paupcula ⁊ ĩfirmi gene
ris mlier q̃ non nobilitet ſi a nobili ducat̃ in
mr̄imoniũ. ⁊ vtiq₃ iuxta nobilitatẽ viri eſt ẽt
nobilitas vxoris ſm̄ leges. C. de legib. l. mli
eres. ⁊. ff. de ſenatorib. l. femie. Cũ g̃ natura
nr̄a iũcta ſit mr̄imõialit̃ ipi regi regũ ⁊ dn̄o
dn̄antiũ Apoca. xix. c. et ſic iũcta dei filio q̃s
digne poſſit exprimere ipiꝰ exaltatiõem? De h̄
eñ mr̄imonio ait apl's Eph. v. Sacr̄m hoc
magnũ eſt i chr̄o ⁊ i eccl'ia. Trãſſumptiue i
c. debitũ extra ð biga. Hãc ei ſibi copulauit
chr̄s ſc₃ naturã nr̄am i thalamo vteri ṽgial'
Hic Gre. ait Iã intelligit charitas vr̄a q̃s ẽ
rex regis filij p̄. ille vtiq₃ cui p ps. dr̄. Deꝰ iu
diciũ tuũ regi da. ⁊ iuſticiã tuam filio regi.
Qui fec̃ nuptias filio ſuo. Tũc ei deꝰ pr̄ deo
filio nuptias fec̃ qñ hũc i vtero ṽginis hũa-
ne nature cõiũxit qñ dñm añ ſecl'a fieri volu
it hoiẽ₃ in fine ſecl'oꝝ. Vterꝰ ãt geitricis ṽgis
hꝰ ſpõſi thalamꝰ fuit. ð q̃ dr̄ pſ. xviij. Tanq₃
ſpõſus pcedens ð thalomo ſuo. De h̄ ⁊ Leo
papa i ſer. i natali dn̄i ait. In natali eñ dn̄i
fr̄es chariſſimi q̃ſi in nuptijs ſpũalib ſpõſe
ſue ecc'ie chr̄s adiũctꝰ ẽ. Tũc ṽitas de t̃ra or
ta ẽ. tũc iuſticia ð celo pſpexit. pceſſit ſpõſus
ð thalamo ſuo h̄ ẽ ṽbũ dn̄i ð vt̃o ṽgiali. pro-
ceſſit ei ð ſpõſa ſua eccl'a. i. hũanã carnẽ ſuſce
pit. Cũ ita ex nobilitate ſpõſi ſpõſe metiatur
nobilitas. q̃ta ẽ nobilitas nr̄e nature que di
ṽbo ẽ ꝯiũcta? vñ tãta vnitas ẽ int̃ hoiẽ₃ illũ
⁊ deũ: vt deꝰ dicat̃ h̄ hõ. O mag̃ nobilitas o
mira nr̄e nature ſublimitas. ⁊ in tante ſubli
mitatis ⁊ exaltatõis ſignũ ãgeli q̃ añ natiuitatẽ

ſe ab hoĩb adorari patiebãt̃: vt pz Gen̄. xvj
⁊ in pl'ib alijs locis. h̄ pꝰ chr̄i incarnatiões₃ et
natiuitatẽ nõ patiunt̃: vt pz Apoc. vl. vbi qñ
b. Joannes euãgeliſta voluit ãgelum adora
re: phibuit ãgelꝰ di. Vide ne feceris. ꝯſuus
eñ tuꝰ ſũ ⁊ frm̄ tuoꝝ. Vñ Gre. in home. ſup
illõ. Erant appropinq̃ntes ⁊c̃. ſic ait. Timet
angelus ab hoĩe adorari: qñ naturã huma-
nã videt in deo ſic ſublimatã vt fieret vna p-
ſona. Et ideo cõſiderantes p incarnationem
filij dei humanã naturã tantũ nobilitatam
⁊ exaltatam inſtruimur vt eã diligent̃ cõſer-
uemus ne eã inq̃nemus ⁊ maculemꝰ peccã-
do. Vnð Aug. in li. de vera religione ſic ait.
Demõſtrauit nobis deꝰ q̃ excelſuz locũ int̃
creaturas habeat natura hũana in h̄ ꝙ hoi-
bus in vero hoĩe apparuit. Et Leo papa in
ſer. de natiuitate dn̄i ſic dr̄. Agnſce o chr̄iane di-
gnitatẽ tuã: ⁊ diuine ꝯſors factꝰ natre noli i
veterẽ vilitatẽ degeneri ꝯuerſatiõe redire ⁊c̃.
Et q̃uis hec ꝯiũctio: int̃. ſ. pſonã diuinam et
hũanã naturã ſit facta i ꝯceptiõe: i natiuita-
te tñ innotuit: tãq₃ ſi in ꝯceptiõe facta fuiſſet
dſpõſatio. h̄ ṽo bannũ nuptiaꝝ: ⁊ ẽt tradu-
ctio. Qua ppt̃ Aug. magnificat iſtã nati
uitatẽ in ſer. j. de accidẽtib ad grãz di. Hec Augꝰ ꝙ
natiuitas mira ẽ: q₂ q̃lẽ genuit: tal' ⁊ genuit. tollit na-
tõ ṽgo mr̄ q₂ ṽbũ caro factũ ẽ. ſi ei hec q̃ genuit niuitatẽ
it tal' ẽ: illõ qð genuit q̃le ẽ? Vis noſcere q̃lis chr̄iſti
ẽ q̃ ſic natꝰ ẽ: Audi q̃s ⁊ q̃ntꝰ eſt. Verbũ pa-
tris: artifex mũdi: lumẽ celi: pax terre: itegri-
tas ṽgis: fecũditas mr̄is: ãgeloꝝ laus: hoim
ſalus: deſtroꝝ via: errãtiũ venia: vulnerato-
rũ medicina: bonoꝝ iocũditas: martyrũ vi-
ctoria: ĩfantiũ palma. Adhuc ampliꝰ audi.
Qui ſicut natꝰ eſt extinctor mortis. oppreſſor
diaboli: petra fũdamẽti: lapis angularis: mõſ
dei: ſcala celi: ianua padiſi: ciuitas regis ma-
gni: agnꝰ et paſcua: ſpõſus ⁊ ſponſa: reſurre
ctio ⁊ eterna vita. qm̄ p ipm ⁊ ex ipo ⁊ i ipo
ſunt oĩa. hec ⁊ q̃cũq₃ dixerimꝰ de deo pua ſt
Nõem ſufficit lingua enarrare vel laudare
quã mẽs pauida ⁊ firma nõ valet ꝯphẽdere
Hec tñ Maria q̃ talẽ pepit ṽgo ⁊ mr̄: gr̄a
fecundata: ſpũſctõ ĩpgnata. nouũ germen.
nouꝰ partꝰ agnſcit. videt ocul': mirat̃ mẽte: ite
gra pſeuerat i carne. Amplectit̃ manib quẽ
portat mundũ regẽtẽ₃. Lac infudit celeſti po
tu. figit dulciſſima oſcula pia mater ṽbo. q₂
miſericordia ⁊ ṽitas occurrerunt ſibi. ⁊ quẽ
ocul' carnis intuet̃ filiũ: mente ꝯſpicit deum
Suſcepiſſe ſe gaudet ppetuã poſteritatẽ nõ
amiſſa itegritate. vitã fert i gremio: ṽitatem
portat i corde. qm̄ ṽitas de terra orta ẽ: ⁊ iu-
ſticia de celo pſpexit. Maria de hoĩe: pr̄ ter-
ra: chr̄s ex maria ſine hoĩe pr̄e: ṽitas ex terra
hec ille. Qm̄ igit̃ iſta oĩa ꝯueniũt chr̄o ſ₃ hu
manitatẽ: pz ꝙ natura hũana ex i carnatõe ⁊

D Q hũana natura nobilitata et exaltata eſt

natitate filij di mlr'ũ ſit ſublimata. ¶ Ter/
I tia vtilitas i hac pre d' oñſionis .ſ. dilectóis
Maria dei ad nos. Cũ eñ ex magnitudine doni ar/
dilectio gui ſoleat magnitudo amoris. Iuxta illud
ad nos Greg. in omel'. penthecoſtes. Probatio di/
oñditur lectóis exhibitióe opis. vñ ad h' ꝓpoſitũ dñs
in natiuita approbauit ſniam phariſei Lu. vij. Certe ex
te declaratur chri icarnatióe z natiuitate maximus amor
dei ad nos oñdit'. Quid ei mai⁹. qd ſublimi⁹
nob dare potuit q̃ʒ filiũ ſuũ eq̃leʒ ſibi: Vñ z
ipe chr̃s ex h' argues ait. Ioã. iij. Sic de⁹ di/
lexit mũdũ vt filiũ ſuũ vnigeitũ daret vt oĩs
q̃ credit in illũ ñ peat ſʒ hẽat vitã eternã. Hic
bñ exclamat Greg. di. O iextimabil' dilectio
charitat̃: vt ſuũ redimeres filium tradidiſti
Inde ẽ qd canit eccl'ia. Propt' nimiã chari/
tate ſuã q̃ dilexit nos de⁹: miſit filiũ ſuũ i ſi/
militudinẽ carnis pcti. vt hr Eph. ij. z Rho.
viij. Magnã ei charitatẽ de⁹ nob oñdit i eo
q' miſit legatũ ad nos. iuxta illud Abdie. j.
Auditũ audiuim⁹ a dño z legatũ ad gentes
miſit De q̃ dr̃ Prouer. xiij. legat⁹ fidel' ſani/
tas Et. j. Ioan. iiij. dr̃. In h' appuit charitas
di i nob: qm̃ de⁹ filiũ ſuũ vnigẽituʒ miſit in
mõm vt viuam⁹ p eũ. Maria vero. q: miſit
eũ in ſilitudinẽ carnis pcti. vt ſplendor p̃rne
glie ñ ſolũ carnis nube velaret' ſʒ etiã ſilitu/
ne pcti denigraret'. vt pctór ei circũciſ⁹ eſt et
redempt⁹. Lu. ij. Hic iteꝝ. j. Ioã. iiij. dr̃: In
h' ẽ charitas ñ q: nos dilexerim⁹ deuʒ ſʒ qm̃
ipe prior dilexit nos. z filiũ ſuũ miſit ꝓpitiati/
onẽ p pctis nr̃is. Vere ñ video quõ mai⁹ ſi/
gnũ dilectióis de⁹ p̃r nr̃ oñdere potuiſſet. vñ
Ber. in li. d' diligẽdo deo. excellentiã h⁹ dile/
ctióis ꝯſiderãs ait. Multũ meruit de⁹ d' nob
q̃ z i merit̃ ſeipm dedit nob. Quid eñ meli⁹
ſeipo poterat dare: g̃ ſi dei meritũ q̃rit': illd ẽ
pcipuũ qm̃ ipe prior dilexit. dignus plane vt
reamet'. pſertim ſi aduertat' q̃s: q̃s: q̃re et q̃ʒ/
tũ amauerit: q̃s eñ: nõne is cui oĩs ſpũs cõ/
fitet'. ds me⁹ es tu qm̃ bonoꝝ meoꝝ ñ eges:
ps. xv. vera h⁹ charitas maieſtat̃ q̃ppe non q̃/
rẽtis q̃ ſua ſũt. j. Coꝝ. xiij. Quib' ãt tãta cha
ritas exhibet': Cũ adhuc iq̃t inimici eſſem⁹ p
mortẽ filij eius reconciliati ſum⁹. vt dicitur
Rho. v. Dilexit g̃ nos deus g̃tis et inimicos.
ſʒ q̃ntũ dilexit: ſic vt filiũ ſuũ vnigenitũ da/
ret. Sup q̃ ait Abrꝫ. Nemo amator carnali
um etiã ſi ſit ſup modũ inſaniẽs ita exarde/
ſcere pt i amorẽ dilecte ſue queãdmodũ de⁹
effundit' i amorẽ aiaꝝ nr̃aꝝ. z certe nõ puũ
donũ nõ pua vtilitas ẽ oñdiſſe ſe tm̃ hoiem
diligere. Qua propt' Aug. i ſer. ix. d' nati. dñi
ait Sic g̃ pctm̃ z pẽa pcti q̃ p ſcel⁹ corrupte
mlier̃ intrauit i mõm. p inuiolate ṽgis ptũ
auſert'. z q: in ꝯditióe gener̃ hũani p mlierẽ
q̃ d' ſolo viro facta ẽ ꝯtigit vt mor̃ vinculo
teneremur obſtructi h' i redẽptióe hũani ge/
ner̃ diuia bonitas egit vt p viꝝ q̃ d' ſola mu
liere nat⁹ ẽ vita hoib' redderet'. Illic hũanaʒ
nãm neq̃ſſima deceptõe ſibi diabol⁹ in pcti
ſilitudine ſociauit hũanã. hic de⁹ nãm i vni
tate pſone ſuſcepit: ibi feia decepta eſt vt fie
ret filia diaboli. h' ṽgo gr̃a repleta ẽ vt fieret
mr̃ ſũmi atq; icõmutabil' vnigeniti dei. Ibi
angel⁹ deiect⁹ p ſupbiam ſeducte mlier̃ ani
mũ obtinuit. h' de⁹ humilians ſe p miſcõiaʒ:
vteꝝ icorrupte ṽgis ex ea naſcitur⁹ impleuit
Dei eñ fili⁹ Ieſus chr̃s q̃ in forma dei erat:
ipe (ſm Aplm) ſemetipm exinaniuit formã
ſui accipiẽs. formã ſui. i. nãm ſui in ſuã ac/
cepit ille de⁹ pſonã / atq; hoim factor in ſili/
tudinẽ hois fact⁹ / habitu inuentus vt hõ. z
hũiliauit ſemetipm fact⁹ obediẽs pr̃ vſq; ad
mortem cruc̃. Hec ille. ¶ Quarta vtilitas *R*
dr̃ adoptóis. Nõ eñ ſufficere diuie maieſta *Adopta/*
ti viſũ ẽ ſi nos viſitaret. ſi nr̃aʒ ſibi nãm mr̃i *ti ſum⁹ i*
monialr̃ copl'aret. ſi ſe nos diligere ſũme d'/ *filios per*
mõſtraret: ſʒ vt oẽm dilectóis g̃dũ expleret. *chr̃i nati*
Nos q̃q; voluit adoptare i filios vt ꝯfiden *uitatẽ*
ter dicere poſſemus: Pat' nr̃ q̃ es in celis zc.
Mat. vj. q' qd añ icarnationẽ nõ poterãt di
cere ſcti. Ob h' eñ vt ait Aug. in q̃dã ſmõe
d' natitate dñi. Unigenitus q̃ eſt i ſinu p̃ris
dignatus ẽ naſci ex homie verus hõ: vt nos
naſci faceret ex deo. Hoc ãt Apl's oñdit di/
cens Gal'. iiij. Cũ aũt venit plenitudo tpis:
miſit de⁹ filium ſuum factũ ex mliere: factũ
ſub lege: vt eos q̃ ſub lege erãt redimeret: vt
adoptionem filioꝝ recipemus. Ecce eñ ſm
Aug. vbi s. queãdmodũ nat⁹ de⁹ hõ fecit vt
nos hoies naſceremur ex deo. Qd etiã oſtẽ/
dit btũs Ioãnes. j. ca. euangelij ſui dicens:
Quotq̃t aũt receperunt eũ dedit eis p̃tãtẽ fi
lios dei fieri his q̃ credunt in nomie ei⁹. Et
hãc adoptionẽ recepim⁹ in hoie ſcdo quã p/
dideram⁹ in pmo. Hec ille. Per chr̃m g̃ ho
minẽ filij facti ſum⁹ ſaltẽ meritorie. Et h' tã/
git ſctũs Boñ. z alij doc. i. j. diſ. xxvj. et i. iij.
di. x. maxie ipe. s. Boñ. ar. vj. q. ij. dicẽs: q' ſi
q̃rat' an ſimus filij adoptõis p chr̃m. Hoc
pt dupl'r intelligi / aut ſm cãʒ effectiuã / aut
meritoriã. Si importat cãm meritoriam vl' *Dupl'r*
diſpoſitionẽ: abſq; dubio veꝝ eſt q' ſum⁹ fi/ *ſum⁹ filij*
lij adoptionis p chr̃m. Ipſe eñ nob meruit *adoptiui*
gr̃am p quam ſum⁹ filij adoptiui: inq̃ʒtum
eſt caput eccl'ie: vt hr̃ Col'. j. z ad Eph. v. et i
cle. vnica. i pn. d' iureiu. et i c. vnico. §. ſʒ vbi.
de ſa. vnc. z h' nõ ſolũ reſpicit diuinã nãm: ſʒ
etiam nãm aſſumptã. Si vero iportat cãʒ ef/
fectiuã adhuc veꝝ eſt. De⁹ eñ pat' nos ado
ptauit p filiũ z ſpm ſctm̃ q̃ ad ꝯſummationẽ
Ad nr̃am eñ adoptionẽ duo ꝯcurrunt. ſ. re
demptio q̃ facta eſt p filij miſſionem: z gra/
tificatio que facta eſt p miſſionem ſpũſſan/
cti. Et hoc eſt qd dic' Auguſt. in lib. de ſpũ et

ſia c.vj. A pr̄e p̄ filiū ꝛ ſpm̄ſctm̄ ad nos di/
uia deſcēdūt. pr̄ ſiqdē tradidit filiū q̄ redie
ret ſeruos. miſit ſpm̄ſctm̄ q̄ ſeruos adopta/
ret in filios. filiū dedit i p̄ciū redēptiōis. ſpi/
ritūſctm̄ in p̄uilegiū adoptiōis. hec ille. Hāc
āt vtilitatē extollit Joānes apl's in .j. canōi/
ca .c.iij. dicēs. Uidete q̄lē charitatē de⁹ pat̄
nob̄ oñdit vt filij d̄i nomiemur ꝛ ſim⁹. Sic
ꝛ apl's Paul⁹ Gal.iij. dt. Oēs ei filij d̄i eſtꝭ
p̄ fidē q̄ ē in chr̄o ieſu. Et vt oñdat q̄nta vtili
tas tibi īde p̄ueniat ēt vltra dignitatē filiati
onis Arguit ſic Ro. viij. di. Non em̄ acce/
piſtis ſpm̄ ſeruitꝭ iterꝫ i timore: ſꝫ accepiſtꝭ
ſpm̄ adoptiōis filioꝝ dei. Ipē eni ſpūs teſti/
moniū reddit ſpūi nr̄o q̄ ſum⁹ filij d̄i. Si āt
filij ꝛ heredes: heredes q̄dē dei: coheredes āt
chr̄i. Ecce q̄nta vtilitas vt heredes dei ſim⁹.
Hāc eandē ſnīaꝫ ꝯfirmat ad Gal. iiij. ca. di.
Fili⁹ ad/ Jā nō eſt ſu⁹ ſꝫ fili⁹. q̄ ſi fili⁹ ꝛ heres per de
optiu⁹ ēt um. Et merito. nā nō ſolū fili⁹ naturalis: ſed
eſt heres. etiā adoptiu⁹ eſt heres p̄ris adoptantꝭ. l. pe/
nul. C. de adop. ꝛ. l. ſi pr̄. ff. e. ti. ꝛ. §. itē adop/
tiuos. inſti. de here. que ab inteſt. defe. Et
p̄dictis etiā patꝫ quantū nos diligat pat̄ nr̄
celeſtis filios ſuos. Nā fili⁹ dicit̄ a filos gre
ce qḋ eſt amor latine. vt no. i ſti. q̄ da. tu. poſ.
§. fi. Itē q̄nta ſit dignitas nr̄a. Nā fili⁹ ado/
ptat⁹ ꝯſeq̄t̄ nomē dignitatꝭ paterne. l. cū ado
ptiuū. C. de decu. li. x. Uñ fili⁹ regꝭ vl' comi/
tis d̄r rex vel comes. xxiij. q. j. c. vl. Et iō no/
bis inq̄t ps̄. Ego dixi dij eſtꝭ ꝛ filij excelſi oēs
O q̄nta ḡtia: cū vt ait Aug. Qui ſerui digni
nō eram⁹ filij efficimur. Et ſic patet q̄rta vti
X litas. ¶ Quīta v̓o d̄r ꝯſolatiōis ſcꝫ fidei nr̄e
Per xp̄i Cū enim (vt inq̄t apl's Ro. x.) ex verbis Eſa.
natiuitatem liij. ca. fides ſit ex auditu. audit⁹ aūt p̄ verbū
d̄ fide no chr̄i. Reuera niſi chr̄s p̄ſonalit̄ veniſſet: vix
ſtra con/ fuiſſent credita q̄ p̄phete p̄dixerūt. Tā ar/
ſolamur. dua em̄ ſunt credibilia nr̄e fidei q̄ eā homi/
ni aſſerenti vix vl' vnq̄ꝫ hō credidiſſet. vñ ne/
ceſſariū fuit vt ipa veritas p̄ ſe deſcenderet:
nobiſq̄ꝫ viſibilis appareret: vt ex viſibilibus
ad inuiſibilia raperemur. ꝛ mens noſtra tā/
to tam firmi⁹ audita crederet: q̄nto cuꝫ a q̄
audiſſꝫ fallere n̄ poſſe mīme dubitarꝫ. Hic
cauſam natiuitatis ſue ipē teſtat⁹ ē Jo xviij.
di. Ego in hoc nat⁹ ſum ꝛ ad h̄ veni in mūdū
vt teſtimoniū p̄hibeā veritati. Et iō nunc tā
to infidelitatis peccatū maius eſt q̄nto et is
qui hāc p̄dicauit v̓itas eſt. Hinc ait Joānis
xv. Si nō veniſſem ꝛ locut⁹ eis nō fuiſſem:
peccatū nō haberēt. nūc aūt excuſationē non
habēt de pctō ſuo. Sic etiā vt fidem āntiq̄ꝝ
patrū confirmaret viſibilis voluit apparere
in ſpecie ignis et flamme. Exodi. iij. et. xx. c.
Uos inq̄t audiſtis q̄ꝛ de celo locutus ſū vob̄
Quia igit̄ fides nr̄a magis certificat̄ ex hoc
q̄ non angelo vl' homini: ſꝫ ipi deo loq̄nti cre
dit voluit fili⁹ dei incarnari. Uñ Aug. xj. de
ciui. dei ait. Ut hō fidēti⁹ ambularet ipa ve
ritas dei fili⁹ hoīe aſſumpto ꝯſtituit atq̄ꝫ fū
dauit. Hec ille. Et ſic patꝫ quinta vtilitas
¶ Sexta āt d̄r ꝯfirmatiōis. ſ. ſpei nr̄e. Quis S
em̄ nūc pōt eē deſpatiōis loc⁹ vbi ſe vidꝫ hō Per chr̄m
effectū dei filiū: illū ſuū frem effectū. De hoc natū ꝯfir
Ber. ait. Merito mihi ſpes mag̃ eſt i chriſto mat̄ ſpes
puro ei q̄ iā me ſpernere n̄ poterit. os d̄ oſſi/ noſtra
bus meis ꝛ caro d̄ carne mea. h̄ ei mouit fra/
tres ioſeph ne eū interficerēt. Gen. xxxvij. cū
Judas dixit. Caro ei ꝛ fr̄ nr̄ eſt: ſic chr̄s ieſus
ex q̄ hō fact⁹ ē ꝛ fr̄ nr̄ miſeret̄ nr̄i: etiā ipo iu/
re p̄pinq̄tatis. Nēo ei carnē ſuā vnq̄ꝫ odio ha
buit ſꝫ nutrit ꝛ fouit eā: vt ait apl's Ephe. v.
trāſſumptiue i ca. n̄ extimem⁹. xiij. q. ij. Item
oīs hō naturalit̄ diligit p̄ximū ſibi. Ecci. xiij.
ꝛ tenet̄ eū diligere. xiij. q. iiij. c. dꝫ hō. ꝛ d̄ pe.
di. ij. §. p̄rios aūt ꝛ. §. p̄inde. Dic āt Mōta
narius i luna celeſti Quiſq̄s amat ſeruit. er/
go chr̄s dꝫ nobis ſuccurrere tāq̄ꝫ nr̄ p̄xim⁹.
oēs ei hoīes rōe eiuſdē nature dicūt̄ p̄ximi.
de pe. di. ij. c. charitas. §. item nō illi. Uñ no
bis p̄ btām v̓ginē fact⁹ eſt debitor ex q̄ fact⁹
ē hō. Ait ei Caſſidorus li. xij. epl'aꝝ. epl'a. v.
Gratificante natura illis ampli⁹ debemus q̄
nobis aliq̄ p̄ximitate iūgunt̄. Poſſum⁹ aūt
inducere dn̄m Jeſū ad ſubueniendū nobis
ꝛ eū rogare ne p̄mittat nos cōburi igni ifer/
nali: dicendo illi illud Oracij in .ij. li. epl'arū
epl'a. xix. Nā tua res agit̄ paries cū p̄xim⁹ ar
det. Preterea p̄ hoc q̄ fili⁹ dei eſt vnit⁹ nob̄
nr̄am aſſumendo carnem: maxime ſpes nr̄a
erigit̄ q̄ diligamur ab eo. Uñ Aug⁹. xiij. de
trini. ait. Quid eſt ei qḋ tātū mētes erigat et
ab immortalitatis deſpatione ſubleuet q̄ꝫ q̄
nos tanti fecit deus vt ei⁹ fili⁹ imutabiliter
bonus in ſe manēs qḋ erat ꝛ a nobis accipi/
ens qḋ nō erat dignet̄ nr̄m iure ꝯſortiū ma/
la noſtra moriendo p̄ferre. Et. x. d̄. ciui. dei c.
xxix. ait. Gr̄a dei nō potuit grati⁹ cōmendari
q̄ꝫ vt ipē vnic⁹ dei fili⁹ i ſe icōmutabilit̄ ma/
nēs indueret hoīem ꝛ ſpem dilectiōis ſue da
ret hoīb⁹ hoīe medio q̄ ad illum ab hoībus
veniret̄: q̄ tā lōge erat imortal' a mortalib⁹. i
cōmutabil' a cōmutabilib⁹. iuſt⁹ ab impijs.
beatus a miſeris. ꝛ q̄ꝛ naturalit̄ indidit nob̄
vt hr̄i imortaleſq̄ꝫ eſſe cupiam: manēs beat⁹.
ſuſcipienſq̄ꝫ imortalitatē: vt nobis tribueret
qḋ amam⁹ p̄periēdo ꝯtēnere docuit qḋ tie/
mus. Hec ille. ¶ Preterea charitas nr̄a ad N
deū p̄ incarnationē ꝛ natiuitatē filij dei ma/ Charitas
xime excitat̄ ꝛ flāmatur. Uñ Aug. i li. de ca/ nr̄a exci/
thezizandis rudib⁹ ait. Que maior eſt cā ad/ tat̄ p̄ chr̄i
uēt⁹ dei niſi vt oñderet dilectiōēꝫ ſuā in nob̄. natiuitatē.
Et p̄mo ſubdit. Si amare pigebat: ſaltē nō
reamare pigeat. Itē p̄ natiuitatē filij. d̄i regu
lata ē nr̄a op̄atio. q̄ꝛ ipaꝫ nob̄ exēplum p̄re/

buit recte viuēdi ꝛ recte opandi. Unde Aug⁹ in q̄dam ſer. de natiuitate dn̄i ſic ait. Hō ſequendus nō erat q̄ videri nō poterat. vt ḡ exhiberet hōi ꝛ q̄ ab hoīe videret ꝛ quē hō ſeq̄retur: de⁹ fact⁹ hō. Et in li. de agone chr̄iano ait Hec medicina hoīm tanta ē q̄nta nō pōt cogitari maior. Nam q̄ ſupbia ſanari pōt ſi hūilitate filij dī nō ſanat̄: ꝛ q̄ auaricia ſanari pōt ſi paupertate filij dei nō ſanat̄: Que iracundia ſanari pōt ſi patientia filij dei nō ſanatur: q̄ īpietas ſanari pōt que charitate filij dei n̄ ſanat̄. Poſtremo q̄ timiditas ſanari pōt ſi reſurrectiōe chr̄i n̄ ſanat̄: Erigat ḡ ſpē ſuā gen⁹ hūanum ꝛ recognoſcat naturā ſuā. Uideat q̄ītū locū habeat in opib⁹ dei. Hec ille. Poſtremo ex natiuitate filij dei pducitur hō ad ſui plenā fruitiōem. Nā p hūanitatē chr̄i collata eſt nobis ad plenū participatio diuinitatis que vere eſt britudo hoīs. Un̄ Auguſti. in q̄dam ſermōe de natiuitate dn̄i ſic ait: Fact⁹ ē de⁹ hō vt hō fieret de⁹. De iſta āt ꝛ alijs pdictis vtilitatib⁹ ait idē Aug⁹ in ſer. viij. d̄ natiuitate dn̄i. Ceſſat oīs ſollicitudo: chr̄ius ad nos charitas venit. ceſſet omnis infirmitas: hodie ſaluator apparuit. ceſſent bella. d̄ſinant lites: hodie pax vera de celo deſcēdit. ceſſet hoīs amaritudo: hodie p totuȝ mūdū melliflui facti ſunt celi. Fugiat mors q2 vita nobis eſt data de celo hodie ſup terraȝ. gaudent āgeli: letant̄ archāgeli: gloriant̄ ꝓphete: inuitant̄ ſancti. turbant̄ mali: ḡtulant̄ boni In p̄ſenti p ḡr̄am: et in futuro p gl̄iam in ſecula ſclōrum Amen.

De eadē btiſſime ꝟginis parturitione
Sermo .iiij.

Quō ma ria ſe inter ponit pro pctōe.

Ne dimittas legē matris tue. Prouerb. j. Nulla res eſt adeo difficilis quam non repu⁊tet p̄ficere mr̄n⁹ amor. Exemplum videmus ī gallina. q̄ cū ſit aīal infirmum et debile: pro liberatiōe tn̄ pulloꝝ aggredit̄ fortiora ſe vt canē imo ꝛ hoīem. ꝛ parit̄ ꝓ educatiōe filioꝝ ſollicite laborat. Hoc ꝓ tāto dictū ē vt oſtendat̄ ꝙ mr̄ feruēti affectu filios diligit. Spūalit̄. Pctōr p̄n̄ti vita oīm ē cōſilio deſtitutus niſi ꝟginis mr̄is (q̄ ſingulari p̄rogatiua dicitur mr̄ pctōꝝ et aduocata) adiuuet̄ interuētu. Hec em̄ oīni ſollicitudīe ſe interponit ꝓ filijs ſuis: etiā ꝯ̄ fortiorē ſe. q2 cū pctōr p culpā mereat̄ mortē: ipſa totis virib⁹ deū inuadit p̄cib⁹ ꝛ ſuffragijs: ꝛ ꝓ pctōre īterce dit. id ſiq̄s ei⁹ ꝯſilio adq̄euerit: d̄ filio pditiōis filiū faciet heredē gl̄ie. Cui⁹ figura h̄r Gen̄. xxvij. vbi Rebecca dedit Jacob filio ſuo ꝯſiliū de habēda hereditate p̄mo geniture. vide ibi hiſtoriā. Per rebeccā nāq3 q̄ interp̄tat̄ multū accepit ſignificat̄ btā ꝟgo maria. q̄ ſup oēs alios plus gr̄e accepit: cui d̄r illō puer. xxxj. Tu ſupgreſſa es vniuerſas. Per p̄rem Jacob Iſaac q̄ interp̄tat̄ riſus: itelligit̄ chriſt⁹ diſpēſator hereditatꝫ ſupne. ¶ Sȝ nota ꝙ hec hereditas debet̄ ſctō ꝛ iuſto: de q̄ inquit de⁹ p pſ̄. Et ego p̄mogenitū ponā illum ꝛc̄. Per Jacob aūt lenem. i. politū / intelligitur pctōr ꝟtutib⁹ ſpoliat⁹. Igit̄ hec p̄yſſima mr̄ cupiēs hūc pctōrē ducere ad pn̄iam ꝛ ad hereditatē celi obtinēdā / d̄t ei: Audi ꝯſiliū meum fili mi: iuxt̄ illō pſ̄. xxxiij. Uenite filij audite me: Porta inq̄t duos hedos. ſ. ꝯtritionē ꝛ ꝯfeſſionem: ꝛ ego eos igne charitatꝫ decoquā. dabiſq3 eos p̄ri tuo chr̄o vt tibi bn̄dicat an̄ mortem. Sed rn̄det pctōr. Ego ſū lenis. ſ. ſenſualitatib⁹ ꝛ delicijs ꝛ ſpoliat⁹ ꝟtutib⁹ ac meritꝫ. Qui vero hereditatē p̄mogeniture vult obtinere dȝ eē piloſus. i. ꝟtutib⁹ plen⁹. cogꝰſcet ḡ me pctōrē ꝛ ſine virtutib⁹ ac maledicet mihi. Sȝ ꝯfortat eū mr̄ ſua. ꝛ ſic ei⁹ ꝯſilio obediēs: pgit ad gregē fideliū: ꝛ rediēs ad p̄reȝ chr̄m tāgit̄ ab eo. Qui iueniēs eū veſtitū ꝟtutib⁹ p hūilitatē: ꝛ hn̄tē manuȝ piloſaȝ p effectū boni opis / d̄t: Uox q̄dē vox iacob ē: ſȝ man⁹: manus ſr̄ eſau. acſi dicat: Uox q̄ intonuit ꝯ̄ te ꝓpter pctā tua erat vox peccantꝫ: ſȝ man⁹ tua videt̄ man⁹ iuſti: et ſic nō cogꝰſcit ip̄m. q2 ip̄e ait Eze. xviij. In q̄cūq3 hora igemuerit pctōr: oīm iniq̄tatū eius q̄s opat⁹ fuerat nō recordabor. Bn̄dic ḡ eū i rore celi ꝛ pinguedie t̄re: tribuēs h̄ ei grāȝ: ꝛ ī futuro gl̄iam. Quia igit̄ bonū ē ꝯſiliū matris nr̄e: ad illā recurrere debem⁹. Un̄ Ber. in q̄dā ſer. ait: O pctōr: ſi ad maieſtatē filij dei nō audes accedere vt nō liq̄fias q̄ſi cera a facie ignis: vade ad mr̄em meā: ꝛ oñde illi tua vlcera: ꝛ fili⁹ oñdet p̄ri latus ꝛ vulnera. Pr̄ nō negabit filio poſtulāti: nec fili⁹ negabit mr̄i īterpellāti: nec mr̄ negabit pctōri plorāti. Hec ille. Ipa em̄ ſp ꝓ nob̄ orat ſuū dilectiſſimū filiū. De cuius pturitione tres cōſideratiōes faciemus.

Prima dicet̄ appellationis.
Scd̄a meritatiōis
Tertia vero filiatiōis

¶ Pars. I. hui⁹ ſmonis / q̄ d̄r appellatiōis

Pro expeditiōe hui⁹ pꝫ q̄rit̄ Nunq̄d b. ꝟgo ꝓ eo ꝙ pepit dn̄m nr̄m ieſū chr̄m vere appellāda ſit mr̄ dī. Et reſpōdet Rich. in. i. iij. di. iiij. art. ij. ꝙ b. ꝟgo vere appellāda ē mr̄ dī. q2 oīa q̄ req̄runt̄ ad rōnē mr̄nitatis fuerūt in ipa reſpectu ieſu chr̄i. vn̄ ſic chr̄s d̄r ver⁹ fili⁹ ꝟgis. ita ipa d̄r ei⁹ vera mr̄. p̄mū pꝫ Lu. j. cū ei dixit angel⁹ Paries filiū ꝛc̄. et Lu. ij. d̄r: Pepit filiū ſuū p̄mogenitū. Et i eod̄ ca. et h̄r ꝙ btā ꝟgo

P Maria ſit vera mr̄ dei

dixit dño Jeſu chřo. Fili qd feciſti nobis ſic?
Scdm ꝟo pꝫ Mat. ij. vbi angel' dixit Jo-
ſeph. Accipe puer̃ ꝛ mr̃eꝫ ei'. ꝛ Lu. ij. dr̃ Di-
xit mr̃ eius ad illũ ꝛc. ꝛ Jo. ij. ſcriptũ eſt. erat
mr̃ Jeſu ibi. Jo. Joã. damaſcen' inqt. Theo
tocon ꝟo ſctãm mariã p̃dicam' ꝟginẽ. ꝛ in. c.
Cyrilli approbať i ephiſina ſynodo dr̃ Si qs
nõ ꝯfiteť ſctãm ꝟginẽ genitricẽ dei: anathẽa
ſit. Et ſancta mater ecclĩa in diuinis officijs
illã ſic crebro noiat. vñ in officio miſſe iducit
p̃ncipiũ cuiuſdã ſalutatiõis Sedulij poete
qui ait Salue ſctã parẽs enixa puerpera re
gẽ. Qui celũ terrãqꝫ regit p̃ ſcl'ã: cui' nume
et eterno cõplectẽs oia giro. Imperiũ ſine fi-
ne manet. q̃ ventre btõ Gaudia mr̃is habẽs
cuꝫ ꝟginitatis honore. Nec p̃mã ſimilẽ viſa
es nec hr̃e ſequentẽ. Sola ſine exemplo pla-
cuiſti femia chřo Et iteꝝ. Virgo dei genitrix
quẽ tot' ñ capit orb. In tua ſe clauſit viſcera
factus hõ. In eadẽ etiaꝫ miſſa canit eccleſia.
Poſt p̃tum ꝟgo inuiolata p̃mãſiſti: di geni-
trix intercede pro nobis. Et in veſperis Aue
maris ſtella dei mr̃ alma. Et in completorio
Sub tuũ p̃ſidiũ cõfugim' ſctã dei genitrix
Et in letanijs. Scta di genitrix ora p̃ nobis
Si em̃ ei' fili' ñ fuiſſet de' ꝛ hõ. quõ. xl. die-
bus ſtetiſſꝫ in deſerto ſine corp̃ali cibo? Mat.
iiij. ꝛ ſup̃ vndas maris ſiccis pedib' ãbulaſ-
ſet Mat. xiiij. et p̃pria ꝟtute reddidiſſet ceco
nato viſuꝫ. Joan. ix. ꝛ quadriduano mortuo
vitã. Joã. xj. ꝛ faciẽ ſuã in ſol' claritatẽ tranſ-
formaſſet in trãſfiguratione. Mat. xvij. ꝛ fu
rentes iudeos et Pilati milites vnica voce
ad terrã p̃ſtraſſet. Jo. xviij. ꝛ quõ proximus
morti tã fortiter clamaſſet vt petre ſcindereť
Matt. xxvij. Et iõ filio virginis dr̃ Eſa. xlv.
Vere tu es deus abſcõdit'. Merito igitur
Quõ illa gloriosa dr̃ ꝯcepiſſe ꝛ pepiſſe deũ ¶ Quare
ſit vera. aũt hec ſit ꝯueniens ꝛ p̃pria locutõ: declarat
Maria ẽ ſ. Bonauẽ. in. iij. diſt. iiij. ꝛ b. Tho. in. iij. p̃te.
mater dĩ q. xxxv. ar. iiij. q2 oẽ nomen ſignificãs in cõ-
creto naturã aliquã: põt ſupponere p̃ q̃libet
hypoſtaſi illius nature. Cũ aũt vnio icarna-
tiõis ſi facta in hypoſtaſi: manifeſtũ eſt ꝙ h
nomẽ de' põt ſupp̃õere p̃ hypoſtaſi hñte hu-
manã naturã ꝛ diuinã. ꝛ iõ quicq̃d conuenit
diuine nature ꝛ hũane põt attribui illi p̃ſone
ſiue hypoſtaſi. ſm ꝙ p̃ ea ſupponit nomen
ſignificãs humanã naturã. Cõcipi ãt ꝛ naſci
p̃ſone attribuiť ꝛ hypoſtaſi ſm naturã illam
in q̃ ꝯcipiť ꝛ naſciť. Cũ ḡ in ipo p̃ncipio ꝯce-
ptiõis fuerit hũana natura aſſumpta a diui
na p̃ſona: cõueniens ẽ ꝙ vere poſſit dici deũ
eſſe cõceptũ et natũ de ꝟgie Et h em̃ dr̃ aliq̃
mľier alicui' mr̃. q2 eũ ꝯcepit ꝛ genuit. Qua
re ꝛ btã ꝟgo vere dr̃ mr̃ dei. nõ ꝙ ſit mr̃ diui
nitatis. ſꝫ q2 p̃ſone hñtiſ diuinitatẽ ꝛ huma-
nitatẽ eſt mr̃ ſm humanitatẽ. ꝛ ideo dr̃ mať
dei p̃pter cõmunicatiõeꝫ idiomatũ. Et ita ex
poni dñt verba q̃ ponit Aug' in li. de eccleſi
aſticis dogmatib' di. Nat' eſt ſm veritateꝫ
diuine nature ex deo dei fili' natus ẽ ſm ꝟi-
tatẽ hũane nature ex homine hois fili'. vt ſi
adoptõe: nõ appellatiõe. nõ nũcupatiõe: ſed
natura i vtraqꝫ natiuitate naſcẽdo filij nom̃
haberet. Hec ille. ¶ Fuit ḡ ꝟgo ſctiſſima ve Q
ra ꝛ natural' mr̃ chři. qd̃ p̃bať ex dictiſ b. Tho. Quo magis
in. j. p̃te ſum. q. xxvij. ꝛ i. iij. p̃te. q. xxxij. ar. iij. ſit vera ꝛ
Nã ad rõneꝫ ꝟe p̃nitatiſ vl' mr̃nitatis ꝛ filia naturalis
tiõis ꝯcurrũt p̃cipue tria. Primũ eſt genera mr̃ chři
tio viuentiũ. vt viuũ generet viuũ. ꝛ p̃pterea
q2 ignis generãs nõ eſt qd̃ dã viuẽs. nõ dr̃ pr̃
aut mater ignis generati. Scdm ẽ collatio
ſubſtantie. Naꝫ faber lignoꝝ nõ dr̃ pr̃ ſcãni:
aut cuiuſlibet alteri' artificij qd̃ ipe fabricat
q2 nõ cõicat ſibi ſubſtãtiã ſuaꝫ. Tertium eſt
materie p̃parate adminiſtratio. p̃pterea ter-
ra nõ dr̃ p̃prie mr̃ hois q2 ẽ materia remota.
Quartũ vero addi põt quod eſt aſſimilatio
in natura ſpecifica. Jõ capill' a h hoie gene-
rat' nõ dr̃ filius hois. q2 nõ aſſimilať homi-
ni ſpecifice. Cuꝫ ḡ btã ꝟgo viuens genuerit
chřm viuenteꝫ: cõicauerit qꝫ ei corpulentam
ſubſtantiã. adminiſtrauerit qꝫ ad formatiõꝫ
corp̃is ei' materiã p̃paratã ꝛ chřs ab ea ge-
tus fuerit ei ſiml' i ſpecie. q2 p̃fect' homo fu-
it ex aĩa rõnali ꝛ hũane carne ſubſiſtens. ſe-
quiť ꝙ fuit ei' naturalis filius. et ipſa ipſius
vera mater. Si ãt aliqs obijceret: ꝙ chřs ex
btã ꝟgine miraculoſe nat' eſt. ſed miraculo-
ſa generatio nõ ſufficit ad rõnem maternita
tis vel filiatiõis. nõ em̃ dicim' Euam fuiſſe
filiã Ade. ḡ videť ꝙ chřs nõ debeat dici fili'
ꝟginis. Rñdere poſſum' ſm Damſ. in. iij. li.
ꝙ natiuitas t̃palis q̃ chřs natus eſt p̃pter no
ſtrã ſalutẽ eſt qd̃ammõ ſm nos. qm̃ nat' eſt
hõ ex muliere ꝛ tp̃e ꝯceptiõis debito. ſup̃ nos
aũt: qm̃ non ex viri ſemĩe ſed ex ſpũſctõ et de
ſctã ꝟgine ſup̃ legẽ cõceptiõis. Ex q̃ vt iquit
b. Tho. in. iij. p̃te ſum. q. xxxv. ex p̃te matris
natiuitas illa fuit naturalis. ſꝫ ex p̃te operatio-
nis ſpũſcti fuit miracľoſa. vñ ipſa ꝟgo bene
dicta eſt vera mr̃ dei. Quis ḡ explicare vale
at q̃to affectu filiũ ſuũ geſtauit i vtero. pe-
perit i diuerſorio. reclinauit in p̃ſepio ſuoqꝫ
lacte pauit vbere de celo pleno? Quis enar-
rare ſufficiat quãto gaudio ei' iſantilia mẽ-
bra ꝯtrectabat. dũ inuoluebat pãnis ꝛ ſtricta
cigebat faſcia? Quis iſup̃ excogitare q̃at q̃-
tiſſima fuerit ãboꝝ ꝯuerſatio amoris pin-
guedĩe plena? Cõuiuebãt profecto dulciter:
colloq̃bãť ſuauiť ꝛ ꝟgo ore melliſluo fili mi
ſep' igemĩabat. audiebatqꝫ rñdentẽ filium
cũ om̃i reuerẽtia. Genitrix mea colẽdiſſima.
mr̃ mea dulciſſima. parẽs mea amãtiſſima.
ſuauiſſimaqꝫ ſibi inuicẽ oſcula p̃pinabãt.

¶ Pars.II. hui⁹ ſmōis/
q̄ dr̄ meritatiōis.

R. An Maria meruerit fieri mr̃ dei.

Pro expeditiōe hui⁹ ꝑtis q̄rit̃ Nun/
qd btā ꝟgo meruerit fieri mr̃ dei?
Et rn̄det̃ ſm Rich.in.iij.diſt.iiij.
ar.iij.q.j.ꝙ incarnatio filij dei ꝑt
ꝯſiderari dupl'r.ſ.q̄ꝫtum ad eēntiam ꝛ q̄ꝫtū
ad circūſtantiā. Primo mō nll'ꝰ vnq̄ꝫ potu
it mereri incarnationē filij dei. Qḋ ꝓbari ꝑt
mltipl'r:ſꝫ ad p̄ns ſolū ꝓbabimꝰ duobꝫ mo
dis. Primo: q2 fundamentū meriti nō pōt
cadere ſub merito. ſꝫ incarnatio filij dei ſem
ꝑ fuit fundamentū oīs meriti poſt lapſum
hūane nature: inq̄ꝫtū ſine fide eiꝰ implicita
vel explicita nūq̄ꝫ potuit q̄s mereri vitā eter
nam. Vn̄ Augꝰ.in lib.ench.c.penl'.di. Nec
antiq̄ꝝ q̄cūq̄ꝫ iuſtoꝝ p̄ter fidem chr̄i ſalutē
potuit inuenire/ꝗ̃ ꝛc̄. Jō inq̄t Ap̄ls ad Ti/
tū.iij. Apparuit benignitas ꝛ hūanitas ſal/
uatorꝭ nr̄i dei/ nō ex opibꝫ iuſticie q̄ fecimꝰ
nos:ſꝫ ſm ſuam miſc̄diam ſaluos nos fecit
Et ꝯfirmant̃ p̄dicta ꝑ illḋ qḋ dr̄ Rho.xj.ſcꝫ
ſi gr̄a dei iā nō ex opibꝫ:alioq̄n iā nō eſt gr̄a.
Dec ibi. Que eīm non dat̃ gratꝭ/non ē gr̄a.
c.gr̄am.j.q.j.ſꝫ ſm Aug.xiij.ḋ tri.c.xix. In
rebꝫ ꝑ t̄p̄s ortꝭ illa ſumma gr̄a fuit:ꝙ hō in
vnitate ꝑſone ꝯiunctꝰ eſt deo/ꝗ̃ nulliꝰ meri/
to eſt deꝰ incarnatꝰ/ſed ex mera gr̄a. Qui ꝰin/
carnationē nō potuiſſe ab aliq̄ mereri/ꝓbat̃
alio mō ſic. Nam incarnatio filij dei fuit i/
finita/tum q2 deꝰ eſt infinite excellentie:iux̃
illḋ Ps.xlvij. Magnus dn̄s ꝛ laudabil'ni
mis ꝛ magnitudīs eius non eſt finis. Tum
q2 fuit ad reparandam humanā nām:q̄ q̄ꝫ/
uis non habuerit infinitatē indiuiduoꝝ in
actu/habuit tn̄ in potentia: vt ait Porphi/
rius in vl'ibꝫ:q2 niſi deus p̄fixiſſet numerū:
erat apta nata cōicari in infinitū/ꝗ̃ meritū
nullius hoīs puri:īmo nec oīm hoīm ſiml':
ſufficere potuit ad impetrandā filij dei in/
carnationem.ꝑ quā humana natura erat re
paranda. ¶ Si aūt loq̄mur de p̄dicta īcar
natione ſcḋo mō.ſ.q̄ꝫtum ad circūſtantiā.ſ
ꝑt eē dupl'r.ſ.aut q̄ꝫtū ad circūſtantiā t̄p̄is/
aut q̄ꝫtum ad circūſtantiā ꝑſone in qua de/
bebat incarnari. Primo mō pōt dici ꝙ ſan
cti p̄r̄es veterꝭ teſtamēti meruerūt ꝙ filius
dei naturā humanā aſſumeret eo t̄p̄e q̄ īcar/
natus eſt. Ipi eīm feruentiſſimis deſiderijs
ꝛ orōnibꝫ p̄ſuppoſita filij dei incarnatiōe fu
tura meruerūt eiꝰ accelerationē. Nā ſm oēs
theologos maxime ſcīm Bon.in.iij.diſt.iiij
ꝛ Rich.ibidem.ar.iij.q.ij.et in.iiij.diſt.xv.
ar.iiij.q.vij.ꝛ b.Tho.ij.ij.q.lxxxiij.art.xvj.
Ille q̄ orat pie:humil'r ꝛ reuerent̃:fidel'r et
ꝑſeuerant̃:et petit neceſſaria ad ſalutē:me/
ret̃ exaudiri a deo. Iux̃ illḋ Mat.vij. Dis
q̄ petit accipit:et q̄ querit inuenit: ꝛ pulſanti

Incarnatio q̄ꝫtū ad circū/ſtantiā tē/poris ca/dit ſub merito

apiet̃. Sed ſancti p̄r̄es q̄ fuerunt an̄ chr̄i ad
uentū:ſic petierunt filij dei incarnationem
eis nec̄iam ad ſalutem/ dicētes illḋ Eſa.xlv.
Rorate celi deſuꝑ ꝛ nubes pluāt iuſtū: ape/
riat̃ t̄ra ꝛ germinet ſaluatorem/ꝗ̃ ꝛc̄. ¶ Si S
ꝟo loq̄mur q̄ ad circumſtātiā ꝑſone diſtin/
guendū eſt de merito ſm theologos: maxie
Rich.et ſcīm Bon.in.iij.diſt.iiij.ꝛ etiam i
ij.di.xxvij.ar.ij.q.ij. Vn̄ ꝓ maiori declarati
one p̄termittēdo hic q̄s dicat̃ hn̄meritꝰ ſꝫ le
giſtas.ḋ q̄ late ꝑ Bald.in.l.iubemꝰ. C.de ſa
croſan.eccle.vbi allegat mlt'a iura. Et ſm ca
noniſtas.de q̄ ꝑ glo.in c.ſi q̄s de ſuis.xij.q.
ij.ſequendo ſolum doctrinam theologicā.
dico ꝙ eſt meritum condigni/meritum con
grui/ꝛ meritum digni. Meritum cōdigni
eſt illud in quo non reperit̃ ꝑfecta rō meren
di:quando ſcꝫ eſt adeq̄tio meriti ad p̄miūꝫ:
vtputa ſi q̄s ꝑ vnum diem ſeruit alicui labo
rando fidel'r:meret̃ de condigno certā mer
cedem ſiue p̄mium:vtputa groſſum vl' car/
linum. Meritum digni/ꝛ congrui eſt:quan
do non eſt ꝑfecta adequatio meriti ad p̄mi/
um. Sed differentia eſt int̃ meritum digni
ꝛ congrui: q2 meritum digni eſt completū i
actu. Meritum ꝟo ꝯgrui eſt meritū nō oī/
no ꝑfecte completū:ſꝫ tn̄ exiguum hn̄s defe
ctū. Vel eſt ꝑfecta diſpoſitio et ꝓpinq̄tas ad
ꝯſeq̄ndam aliquā mercedem in futuro. Exē
plum aūt vtriuſq̄ꝫ ſic dare poſſumus. Qui/
dam rex potentiſſimꝰ ꝓ ſua magnificētia ꝓ/
clamari fac̄:ꝙ ſi q̄s ꝑ vnam diem fuierit da
bit ei decē milia talenta auri:tūc ſi q̄s ei fuie
rit ꝑ illam diē:merebit̃ ipa decē milia talen/
ta:nō merito ꝯdigni: q2 maiꝰ eſt p̄miū q̄ꝫ ſit
meritū laborꝭ. ꝛ ſic non ē adeq̄tio meriti ad
p̄miū:merebit̃ tamen ipa talenta merito di
gni:q2 cū ſic placuerit regi ꝓmittere ille q̄ ei
fuiuit ꝑ diem factus eſt dignꝰ ipo p̄mio ex
regia libalitate p̄parato. Sed poſito ꝙ q̄s
fuerit ꝑ illam diem: ſed ex laſſitudine ꝑ ali
quā hore morulam q̄eeuerit a fuitio ſiue la/
bore:licꝫ nec merito condigni/nec merito di
gni mereat̃ ipa talenta:q2 non laborauit ꝑfe
cte ꝑ integrum diem:tn̄ merito ꝯgrui dicet̃
mereri illḋ p̄miū.q2 qḋ minimū eſt ꝓ nihilo re
putat̃.l.qḋ minimum.ff.ḋ re.iu.c.reuera.vbi
glo.de ꝯſe.di.ij. Et ſil'r ſi q̄s cū a p̄ncipio diei
ceperit feruent̃ laborare ꝛ ꝑſeuerauerit vſq̄ꝫ
ad.xxiij.horā ꝛ vlteriꝰ ꝓſequat̃ laborando. il
le q̄ videbit eū ꝓpe finē laborꝭ dicet. Iſte me/
ret̃ decē milia talēta auri. Vel dicet: Ille lu
cratus ē decē milia talenta auri:q2 eſt ꝓpe cō
plemētū meriti:ꝛ paꝝ deficit:ꝛ eſt diſpoſitꝰ
ad ꝑficiendū ꝛ ꝯſequendū p̄miū. Vn̄ poſi/
tito cāu ꝙ aliq̄ ſupueniente impedimēto ſi/
ne culpa ſua nō potuerit ꝑficere. licꝫ nec me
rito cōdigni nec merito digni meret̃ ipa ta/

Triplex meritū ſcꝫ cōdi/gnum di/gnum et ꝯgruum

lenta:tñ ipe merebiť merito ↄgrui. ¶ Mo/
T do ad ꝓpoſitum nr̃m dico ꝙ lʒ btã ỽgo Ma
Quomõ ria non meruerit merito condigni concipe/
Maria re chr̃m:q₂ bñficium incarnationis eſt ſup̃
meruit i/ merita oim̃ angeloꝝ ⁊ cunctaꝝ creaturarũ.
carnatio vñ ⁊ ſupra merita ipſius ỽgis benedicte:ta/
nẽ chr̃i men q₂ ex benignitate ſua de⁹ diffinivit ꝑ ſa
lute humani gener̃ carnem aſſumere ꝺ vna
muliere.ipa btiſſima ỽgo a ꝑncipio ſue vite
vſq₃ ad incarnationem filij dei merebať eſ/
ſe mať dei merito congrui.q₂ propť excellen
tiam ſanctitatis ſue ⁊ ꝑfectionem ỽtutum:
ad hoc erat magis idonea ⁊ diſpoſita q̃₃ oẽs
alie mulieres que vnq̃₃ fuiſſent aut future
eſſent in mundo. Et vbi ỽba illa ſctiſſima ꝓ/
tulit.ſ. Ecce ancilla domini. ⁊ ſuum conſen
ſum verbo firmauit:ilico meruit merito di
gni concipe chriſtum ⁊ effici mať dei. Tunc
eñi inuenta eſt exceſſiſſe merita oim̃ electo/
rum. Et maxime propť eminentiam q̃ttuor
ỽtutum. Prima fuit obedientia / dũ dixit:
Ecce.exhibuit nãq₃ ſe tantum ꝓmptiſſimam
ad obediendũ deo q̃nto fieri põt a pura cre
atura:⁊ inteſiſſima fuit illius voluntas q̃n
tum intendi potuit. vñ nõ tantũ intenſa fu
it voluntas abrae:dum voluit filium imo/
lare/ aut q̃rumcunq₃ q̃ ꝓ dei obedientia du
ra ⁊ aſpera queq₃ pati nõ recuſarũt. Scd̃a
ỽtus fuit humilitas/ quam demonſtrauit
dũ ait:ancilla dñi. Tunc eñi tantũ deſcẽdit
in nihilum reſpectu dei ꝙ nulla vnq̃₃ creatu
ra ita viluit ſibiipſi ꝓ deo ſicut ipa. et licʒ ma/
gna fuerit humilitas Abrae / cum dixit Ge
neſ.xviij.ca. Loquar ad dñm meum cũ ſim
puluis et cinis. Et Job cum dixit.xvij.c. ſui
lib. Putredini dixi:pať meus es : mať mea
⁊ ſoror mea vermibꝰ. Et Dauid Pſ.xxj. dũ
ait: Ego aũt ſum ỽmis et non hõ:opprobri/
um hoim̃ et abiectio plebis. Tñ humilitas
ỽgis benedicte ſupauit iſtoꝝ ⁊ q̃rumcunq₃
alioꝝ humilitatẽ. Propťea in cantico ſuo ce
cinit Lu.j. Reſpexit humilitatẽ ancille ſue:
ecce eñi ex h̃ btãm me dicent omnes genera
tiones. Tertia fuit eius fides / quam expli/
cauit dum ꝓſecuta eſt: Fiat mihi. Tunc eñi
captiuauit oẽʒ intellectũ in obſequm dĩ.cre/
diditq₃ ſimplr̃ ⁊ puriſſime q̃cunq₃ fuerãt ſi/
bi ꝑ angelum intimata. Hinc Helíſabet cõ
mendans illam dixit: Btã q̃ credidiſti : qm̃
ꝑficienť in te q̃ dicta ſunt tibi a dño. Quar/
ta ỽtus fuit charitas/quã demõſtrauit duʒ
ait:ſm ỽbum tuum. Tunc eñi oẽ cor ſuũ et
oẽ eẽ atq₃ oẽ obtulit volũtarie deo. Quaꝓpť
tantã dei grãm in h̃ actu recepit ꝙ ſicut ꝑfecti
ones diuine oĩ intellectui ſunt incõꝑhenſibi
les.ſic ꝑfectiones grãꝝ q̃s btã ỽgo ſuſcepit
in ↄceptiõe filij dei ſolo diuio intellectui et
anie chr̃i fuerũt cõꝑhẽſibiles. Vñ crediť
ꝙ ad illam abyſſum impſcrutabilẽ oim̃ cha
riſmatũ ſpũſſcti q̃ in ipam dei genitricẽ de/
ſcẽderunt in hora cõceptiõis filij ſui: intellꝰs
human⁹ vel angelic⁹ nũq̃₃ potuit attingere.
Mira nãq₃ pl'a opatus eſt deus in ỽgine. ⁊
q̃dem grandia q̃₃ ea q̃ ſcpta ſunt aut excogi
tata ſm ſniam diui Hiero. in ſmone ad Eu
ſtoch. Pro concluſione aũt huius partis di Concłõ.
co ꝙ q₂ btã ỽgo fuit puriſſima ⁊ nunq̃₃ aliq̃
pcti ſorde maculata/atq₃ omnibꝰ ỽtutibꝰ re
dimita. meruit effici mať dei merito ↄgrui.
Iuxͣ illud Anſ. in lib. de ↄceptu ỽginali. De
cuit vt ↄceptio illius hoĩs ꝺ mr̃e fieret pu
riſſima tãta puritate qua ſub deo neq̃at ma
ior intelligi ⁊c̃. Vñ canit eccleſia: Beata vi/
ſcera Marie ỽgis q̃ meruerũt portare eter
ni pr̃is filium.

¶ Pars. III. hui⁹ ſmonis/
q̃ ꝺr filiationis

Vt patere põt ex p̃dictis. ſicut btã ỽ/
go eſt vera mr̃ dei. ita ⁊ dei fili⁹ ẽ V
verus filius ỽgis. ita ꝙ ipa bñdi
cta ỽgo hʒ vnũ ⁊ eundẽ filiũ cum
deo. ¶ Notandũ tñ ꝓ maiori declaratiõe p̃
dictoꝝ ꝙ q̃₃tum ad pñs ſpectat triplex repi Triplex
tur filiatio.ſ.nãlis/legal'/ ⁊ ſpũal'.lʒ q̃nq₃ ge ẽ filiatio
nera filioꝝ diſtinguãť a iuriſt̃. vt ꝑ glo. in/
ſti. de adop. in ꝑn. ⁊ in auť. q̃bus mo. na. effi.
ſui. §.ij. ¶ Filiatio nãlis eſt:q̃ q̃s efficiť fili⁹
ꝑ carnalem gnãtionem. Filiatio legal' ẽ que
fit ꝑ impialem adoptionem. Filiatio ſpũal' ẽ
q̃ fit ꝑ ſpũalem baptiſmi regnãtionẽ. Et ſm
hanc triplicẽ filiationẽ ỽgo Maria habuit
tres filios. Prim⁹ fuit chr̃s quẽ ꝑ nãlem ge Maria
nerationẽ habuit.q₂ eũ ꝺ ſuis viſceribꝰ gnã/ hũit tres
uit. Vñ Gal'.iiij. dicit Apl's: Miſit de⁹ filiũ filios.
ſuũ natũ ex mlr̃ere ⁊c̃. Et Ro. j. Qui fact⁹
eſt ex ſemine Dauid ſm carnẽ. Ex q̃bꝰ ỽbis
habeť ꝙ btã ỽgo ex ꝓgenie Dauid duxit ori
ginẽ. Si eñi chr̃s ſm carnẽ ex ſemie dauid
natus eſt.et in carne chr̃i nõ fuit niſi ſemen
virginis:manifeſtum ẽ ipam ex ſemine dauid
deſcendiſſe. Non ſolum aũt h̃ oñdiť ex apl'i
ca auctoritate:ſed etiam ex teſtimonio eccle
ſie q̃ errare non põt. Ait eñi: Natiuitas glo
rioſe ỽgis Marie ex ſemine Abrae: orta de
tribu Juda clara ex ſtirpe Dauid. Oſtendi
tur etiam h̃ ex voce ipſius Dauid ꝓphe ipaʒ
exorant̃ vt Gabrieli aſſentiat/ dicens ei pſ.
xliiij. Audi filia et vide ⁊c̃. Quia igiť btã ỽ/
go fuit mr̃ filij dei: ⁊ ipe dei fili⁹: ex tali ma
ternitate tria ↄſecuta eſt. ¶ Primo maťne Maria
auc̃tis impium. Vñ Lu. ij. ꝺr: Et erat ſubdi ex filiatiõ
tus illis. Jõ Auguſti. inq̃t: Hoc ſinglarit ne ſua
illa femina habuit vt ſibi habeat naſcẽdi hu tria cõſe/
manitate ſubditũ quẽ nõ ſolũ humana:ỽꝝ cuta ẽ
etiã angelica natura venerať ⁊ adorat altiſſi

mū. Scđo ꝯſecuta eſt miſcōie ꝛ pietatꝭ perfe
ctū affectum. Vñ Berñ. in q̄dam ſer. inq̄t:
Quantū viſcera illa ꝟtus pietatis affecit: q̄
bus nouem menſibꝫ pietas reqͤuit: nā ꝛ an
mentē q̄ȝ ventrē repleuit: ꝛ cū ex vtero ꝓceſ-
ſit ab animo non receſſit. Tertio ꝯſecuta eſt
ſublimationē ad filiū. Vñ Damaſ. inquit:
Decuit mr̄em ad filiū ſublimari: vt ad ipm
x aſcenderet ſicͭ ipe ad illā deſcēderat. ¶ Se-
cundꝰ filiꝰ bt̄e ꝟgis fuit ioānes euāgeliſta/
q̄ fuit eius filius ꝑ imperialē adoptionē. Eſt
aūt adoptio q̄dam legalꝭ filiatio: inducta ad
ſolatiū coꝝ q̄ filios n̄ hn̄t. l. cū eū. C. ď adop.
ꝛ. l. adoptio. ff. eodem ti. Quia āt btiſſima
ꝟgo erat in morte nr̄i ſaluatoris ꝓuāda ſuo
dilectiſſimo filio. iō ad aliq̄lem ꝯſolationeꝫ
eius ipe impatoꝛ celeſtꝭ in tribunali crucis
ex̄ns publico edicto Joannē mr̄i ſue in filiū
adoptauit/dum ait: Mlier ecce filius tuꝰ.
Joānes hȝ tria ꝑuilegia — Ex illa āt adoptione Joannes tria ꝓuilegia
habuit. Primū eſt ꝙ factus eſt Gabrielꝭ ar-
changeli ſocius. Vñ Petrꝰ Damianus in-
q̄t: Joannes archangelo Gabrieli ad cuſto-
diam dei mr̄is ſocius eſt datus vt ille inte-
gram ꝟginem inuiſibilꝛ cuſtodiret: ꝛ iſte fo
rinſecus fragilitati femīe obedientie ſue mi
niſterium exhiberet. Scđm eſt ꝙ factus eſt
ꝟbo đi magꝭ intimus. Vñ idem doctoꝛ ait:
Quanto Joannes familioꝛ cum mr̄e dei cō
ſuaꝶ: tanto vicinioꝛ ꝟbo efficiꝶ. Tertium eſt
ꝙ factus eſt quadam ſpūali gr̄a fratꝭ ſalua-
toris/dicente eodem doctoꝛ. Sicͭ dixit dn̄s
mr̄i. Hic eſt filius tuus/ita dixit diſcipulis
Hoc eſt corpus meum. et cauſatum fuit in
illis ꝟbis effectꝰ: vt ilico panis ille dn̄icū fie
ret corpꝰ. Ex q̄daꝫ itaq̄ȝ ſimilitudine (ſi dice
re audeamꝰ) btūs Joannes nō ſolū filij poſi
tus eſt nomine: ſȝ ꝓpt̄ iſta ꝟba dn̄ica q̄ddam
maius neceſſitatꝭ ſacramentū apud beataꝫ
y ꝟginem meruit obtinere. ¶ Tertius filiꝰ fu
it Joānes baptiſta/ q̄ fuit eius filius ꝑ ſpūa
lem baptiſmi regenerationē. Ipa eñ eū ba
ptizauit/non baptiſmo fluminis: ſȝ baptiſmo
flaminis. ſicͭ dicͭ Ab: yꝭ. Cum eñ beā ꝟgo ma
ria ſalutauit Heliſabet: vox ſalutatiōis per
aures eiꝰ ingrediens ad pueꝝ deſcendit. ꝟtu
te cuius ſalutationis puer ſpm̄ſcm̄ accepit.
Vñ dixit Heliſabet bn̄dicte ꝟgini. Ecce eñ
vt facta ē vox ſalutatiōis tue in auribꝫ me-
is: exultauit in gaudio infans in vtero meo.
Per illam ḡ ꝟgis ſalutationē recepit Joan
nes ſpūſſancti infuſionem. ſicͭ ꝓdixerat Ga-
briel angelꝰ pr̄i ſuo zacharie Luc. j. di. Spi
ritu ſancto replebiꝶ adhuc ex vtero mr̄is ſue
Per illā āt ſpūſſcti repletionē meruit a pec-
cato originali emundationē. Si ḡ ad voceꝫ
ſalutationis Marie puer ſpūſctō repletꝰ eſt
ꝛ ab origiali peccato purgatus: apte claret
ꝙ bt̄e ꝟgis ſpūalis filius effectus eſt: qꝛ per
ſpm̄ſcm̄ ꝑ eam fuit baptizatꝰ. ¶ Sciendū
eſt igiꝶ ꝙ btūs Joannes in vtero materno
ex̄ns: ꝟtute ſalutationis bt̄e ꝟgis q̄ttuoꝛ pro
gatiua accepit. Primo exultationem: qꝛ ex-
ultauit in vtero mr̄is audiens melliflua ver
ba bt̄e ꝟgis. Scđo a peccato originali pur-
gationem: vt ſ dictum ē. Tertio ſpūſſcti re-
ceptionem. qꝛ deum in vtero ꝟginali eē cog
uit: ꝛ illum vt potuit ꝑ illam exultationē in
vtero adorauit. Quarto ſpūſſcti repletiōeꝫ:
qꝛ non ſolum ipe repletus eſt ſpūſancto pro
phetico: ſedetiam mr̄em repleri fecit. Vnde
Luc. j. Poſtq̄ȝ dictū eſt ꝙ exultauit infans
in vtero eius. Sequiꝶ: ꝛ repleta eſt ſpūſan-
cto Heliſabet: ꝛ ꝓphetauit ꝛc̄. Sȝ his dua
bus vltimis filiationibꝫ dimiſſis ꝯcludamꝰ
nr̄m ſmonem in filiatione naturali dn̄i nr̄i
Jeſu chri ex ꝟgine. de q̄ ꝛ de eius effectu lo
quens Berñ. inq̄t: Cum deus cum omni-
bus ſit: ſpēalꝛ tñ eſt cum Maria: cum qua
tanta vtiq̄ȝ cōnexio ei fuit vt illiꝰ nō ſolū vo-
luntatē: ſedetiam carnē ſibi ꝯiungeret. et de
ſua ꝟginea ſuba vnū chrm̄ efficeret/ vlꝭ potiꝰ
vnꝰ chris fieret: q̄ licȝ nec totꝰ ď deo/nec totꝰ ď
ꝟgine: totꝰ tñ dei ꝛ totꝰ ꝟgis eēt/nec duo eſ-
ſent filij: ſȝ vnꝰ vtriuſq̄ȝ filiꝰ: q̄ ē bn̄dictꝰ i ſe
cula ſeclꝛoꝝ. Amen.

Joānes bap. q̄t-tuoꝛ pro-gatiua accepit

¶ De eiuſdē btiſſime ꝟgis parturitiōe.

¶ Sermo. V.

Gratia mulieris z
ſedule delectat viꝝ ſuū Ecci. xxvj.
Multum honorꝭ ꝯfert viro ſua
vxoꝛ ſollicita. ſi ꝯtingat pegrinos ad domū
ſuā declinare q̄ cōmode nō poſſet illꝭ miſtra
re niſi vxore mediante. Quedam eñ mulie-
res ſunt ita ꝓmpte. et (vt vulgariꝶ dꝛ) auiſa
te ꝙ dicto citius (vt ita loquar) videt̄ oīa
ad viri nutū miſtrare. ¶ Spūalꝛ: pr̄familias
domꝰ eſt deꝰ patꝛ: q̄ volens moꝛtalibꝫ pe
grinis nimio frigoꝛe fatigatꝭ ꝓuidere de ci-
bo: voluit ꝟginē Mariā ſuā eē ſponſā: cuiꝰ
ſolicitudinē ecclꝛie filijs ad ꝯuiuiū diuinum
venientibꝫ ꝓpararet neceſſaria. De q̄ ſponſa
dꝛ pſ̄. cxxvij. Vxoꝛ tua ſicͭ vitꝭ abūdās in la
teribꝫ domus tue. Et figuraꝶ Geñ. xviij. vbi
dꝛ: ꝙ cum tres angeli i foꝛma triū viroꝝ ve
niſſent ad tabnaclm̄ Abrae. vocauit Abraā
vxorē ſuā Sarā ꝛ dixit ei: Accelera tria ſa-
ta ſimile cōmiſce: ꝛ fac ſubcinericeos panes
Per tres aūt viros intelliguꝶ tres potētie
anīe. q̄bꝫ ipa aīa deo ꝛ angelꝭ aſſimilaꝶ. Vel
ꝑ tres viros intelligiꝶ triplex hoim genꝰ: ſeu
triplex tp̄s. ſ. tp̄s legꝭ nature/ſcpture/ ꝛ gr̄e.
In omi eñ tp̄e fuerunt omnes potentie aīe

pegrine a deo poſt lapſum Ade. Itē oēs
hoīes cuiuſcūqꝫ gener̄ ⁊ ꝯditiōis fuerūt pe
regrini: et neceſſe habuerūt applicare ad ta/
bernaculū abꝛae.i.ad fidem eiꝰ quā habuit
de Meſſia venturo. Volēs ḡ deꝰ oībꝫ hoībꝫ
tam veter̄ ꝗꝫ noui teſtamēti ꝓuidere d̄ vero
pane.i.de filio ſuo/ q̄ eſt panis viuꝰ d̄ celo de
ſcēdens Joan.vj. Elegit ṽginē bn̄dictam q̄
tria ſata ſimile cōmiſcuit (vt inq̄t Bern̄.) dū
in vtero ſuo nouū/antiquū/⁊ etn̄ū ꝯiunxit.
nouū.ſ.animā chꝛi de nouo creatā/antiquū
.i.corpus eius de natura veteris Ade ꝓdu/
ctum/⁊ etn̄ū.i.dei ṽbum: q̄ ꝯiunctione miri
fica oēs fideles refecit: nō ſolū poſteros per
ſacramenti ſuſceptionē: ſꝫetiam ꝑmos ꝑ cre
dulitatem. Vn̄ inq̄t Leo papa in q̄dam ſer/
mone. Verbi incarnatio h̄ ꝯtulit faciēdo q̄
fecit ꝙ ſacramentū ſalutis humane in nulla
vnq̄ꝫ antiq̄tate ceſſauit. Nam q̄ p̄dicauerūt
apl'i.hec annunciauerūt ꝓphe/ nec ſero ē im
pletū: qđ ſemꝑ eſt creditū/nec minꝰ adepti
ſunt q̄ in illū crediderunt ꝓmiſſum ꝗꝫ q̄ re/
ceperūt donatū. Hec ille. Fuit ḡ btā virgo
Maria illa mulier ſedula: q̄ viꝝ ſuū.i.ſpō/
ſum celeſtē deū oblectauit: dū venientibꝫ ad
eū pegrinis.i.hoībꝫ ꝑ fidem/ panē dulciſſi
mū.i.filiū ſuum ꝯcipiendo ⁊ parturiēdo ꝓ/
tulit. De qua dei mr̄e ⁊ eius partu q̄nqꝫ ꝯſi/
derationes facienꝰ.

- Prima dicet̄ ꝯditionis
- Scđa cōmendationis
- Tertia oſ̄ſionis
- Quarta inductionis.
- Quinta ṽo expoſitiōis

¶ Pars. I. huiꝰ ſmonis/ q̄ dr̄ ꝯditionis
.ſ.partus virginalis ⁊ ipſiꝰ ṽgis ꝑturient̄.

A
Pria ptꝰ
marie et
aliarum
mlieꝝ

Pro expeditione ꝑme part̄ ſmonis
nr̄i: eſt ſciendū ꝑmo ꝙ partꝰ btē ṽ
ginis fuit diſſimil' a partu aliarū
mlieꝝ. Cetere eñ mlieres an̄ par
tum hn̄t timorē ne ī partu ꝑiclitent̄. In par
tu hn̄t dolorē: ⁊ poſt partū incurrūt languo
rem. Btā aūt ṽgo nec an̄ partū timorē habu
it: nec in partu dolorē/nec poſt partū lāguo
rem. Primo eñ an̄ ꝑtū timere nō potuit: q̄
ſe ab eterno a pr̄e celeſti electā ſciebat in ſpō/
ſam.iux̄ illđ pſ̄.cxxxviij. Elegit dn̄s ſion: ele
git eam in habitationē ſibi. Per ſion nāqꝫ i
telligit̄ btā ṽgo: q̄ ſemꝑ dei gl'iam ſpecl'aba
tur. Sion eñ ſpeculatio interꝑtat̄. Nō etiā
debuit timere q̄ dei filium in vtero habebat:
Eccl.xxiiij. Qui creauit me reqeuit in taber/
naculo meo. Timere nō potuit in quā ſpūſ/
ſanctꝰ cū plenitudine gr̄e ſuꝑuenit. Luce.j.
Spūſſanctus ſuꝑueniet in te: ⁊ quā dei an/
gelus cuſtodiebat. Angelꝰ eñ eā cuſtodiuit
⁊ in mundū venientē ⁊ in mūdo exntē: et de
mūdo recedētē. Vn̄ ipa dicere poterat illđ Ju
dith.xiij. Viuit dn̄s qm̄ cuſtodiuit me an/
gelus eius. ⁊ hinc euntē. ⁊ ibi cōmorantē. et
inde reuertentē. Scđo in partu non habuit
dolorem. ⁊ h̄ ꝯueniens fuit mlt̄ rōnibꝫ. d̄ q̄
bus tractaui in.v.pte huius opis ſmōe.vij.
pte.j.de q̄bꝫ vnam tangit Hugo de ſctō Vi
cto. dicēs: Eua poſtq̄ꝫ malā delectatione cō
ceperat: ꝙ filios in dolore paritura eēt audi
uit: vt apte demonſtraret̄ ꝙ nō idcirco pari
at cū dolore eoꝙ a viro: ſedq: ex libidine cō
cepit. Btā aūt ṽgo nō ſolū ſine libidine ꝯce/
pit/ſed nec de ſemine viri accepit. ⁊ iđ ſine do
lore filium edidit. Aliā etiā rōnē tangit ꝑdi
ctus doctor dicēs: Abſit vt triſticia ⁊ gemi/
tus ibi infuenerit vbi gaudiū oīmode ꝑdi
cat̄. Gaudebat eñ in imenſum d̄ tanta ꝓlis
maieſtate. de ꝯſeruata ſibi ṽginitate. de hūani
gener̄ ſaluatiōe. ⁊ de angelica iubilatiōe. q:
ibi angeli aderant q̄ epithalamiū decātabāt
Et iteꝝ idē ait: Abſit vt ibi triſticia interuene
rit: ad cuius partū mlt̄itudo angeloꝝ ceci/
nit. Tertiā rōnem aſſignat Damaſ. q̄ inq̄t:
Btā ṽgo dolores q̄s effugit pariens. hoc in
chꝛi paſſione ſuſtinuit. Tertio poſt partum
nllm̄ ſenſit languorē. Non eñ potuit lāgue
re q̄ medicinā celeſtē.i.filiū dei in vtero poꝛ
tauit: q̄ (ſic dr̄ Mat.iiij.) ſanat oēs lāguores
⁊ oēs infirmitates. Itē nō potuit languere
illa cū q̄ erat gigas fortiſſimꝰ: q̄ oēm imbe/
cillitatē ſuſtentauit. de q̄ dr̄ pſ̄.xviij. Exulta
uit vt gigas ad currendā viā ⁊c̄. Vn̄ Aug.i
q̄dam ſmone in ꝑſona ṽgis loquit̄/ di. Qui
natus eſt ex ventre meo exiuit vt gigas ma/
gnificꝰ: ⁊ vent̄ meus nō ē pudore euacuatꝰ.
Nō potuit etiam languere illa cū q̄ erat dī
ṽtus que ipam confoꝛtabat ⁊ firmit̄ roboꝛa
bat. d̄ q̄ dr̄ Eſa.xl. q̄ lapſis dat ṽtutem: ⁊ his
q̄ non ſunt fortitudinē ⁊ robur mlt̄iplicat. q̄
ſibi refrigeriū p̄ſtabat ⁊ nullam pati moleſ/
ſtiam ꝑmittebat. Vn̄ dixit ei angelus Lu.j.
Virtus altiſſimi obumbꝛabit tibi. ¶ Scđo B
ꝑncipal'r in hac parte eſt ſciendum ꝙ partꝰ
btē ṽgis fuit mulce puritat̄. ⁊ hoc dupl'r ſcꝫ
ex parte mr̄is ⁊ ex parte ꝓlis. Primo eñ in
mr̄e fuit tanta puritas ꝙ nec in cōceptu/nec
in partu ṽginali ſua potuit violari ṽginitas:
ſed ſuata puritate virginali ipa eum conce
pit ⁊ pepit. nec mirū: q: ipa eſt ſidus dei: iđo
pepit filiū tanq̄ꝫ diuini ſplendoꝛis radium:
Sidus eñ radiū ſuū emittit ſine ſui corru/
ptiōe. ⁊ ṽgo pepit filiū ſuū ſine violatiōe. vn̄
canit eccl'ia: Sic ſidus radiū ꝓfert: ṽgo fili
um pari forma: neqꝫ ſidus radio: neqꝫ mat̄
filio fit coꝛrupta. Hinc etiā ē ꝙ ꝓpha oꝛtum
chꝛi aſſimilat luci/ dicēs Pſ̄.xcvj. Lux oꝛta
eſt iuſto. Et pſ̄.cxj. iteꝝ ait: Exoꝛtum ē in te/
nebꝛis lumē rectis coꝛde. Itē q: btā ṽgo eſt

Partus
marie fu
it mulce
puritat̄.

campus dei.idõ filium ſuum gnãuit tanqȝ flo
rem amenũ. Sicut em̃ flos de campo orit̃ ſine
campi foſſione. ſic chr̃s de v̄gine natus ē ſine
m̃ris corruptione. Vñ ipa inqt Cañ.ij. Ego
flos campi. Quia v̄o ē liban⁹ dei. idõ gnãuit
thus odorifer̃. Sicut ãt thus qd̃ emanat cor/
tice nõ inciſo eſt magis odorifer̃ z p̄cioſũ. ſic
filius v̄gis q̄ egreſſus eſt nõ inciſo cortice.i.
nõ violato v̄ginali pudore totũ orbem ſuo
odore repleuit. Vñ ipa v̄go inqt illud Ecci.
xxiiij. Quaſi liban⁹ nõ iciſus euaporaui ha/
bitationē meã. Scdõ iſta puritas attendit̃
ex pte p̄lis. In chr̃o em̃ ē diuitas: aia z corp⁹
Ei⁹ ãt diuitas ē puriſſima. De q̄ Sap. vij.
dr̃: Candor ē lucis et̃ne: z ſpecl'm ſine macla.
Ei⁹ q̄ȝ aia a dõ fuit puriſſima creata Vñ ipe
fili⁹ v̄gis dicere põt illd Sap. viij. Sortit⁹
ſum aiã bonã. Ei⁹ etiam caro fuit pura. qr
de puriſſimis ſanguib⁹ v̄gis aſſumpta. Vñ
Damaſ. ait: Tēplũ ꝯſtruxerat ſibi chriſtus
ex caſtis z puriſſimis ſanguib⁹ v̄gis aia rõ/
nali z intellectuali animatũ p̄mitias maſſe
C nr̄e. ¶ Tertio in hac pte dico q̄ part⁹ v̄gis
Partus fuit m̃lte paupertatis. vt ſ̄ declaratũ ē in.ij.ſer
marie fu mone hui⁹ ptis. pte.iij. Caruit em̃ btã v̄go oi
it multe bus ill' q̄ cetere m̃lieres in ptu ſuo deſiderãt
paupertatis hr̃e. Primo nãqȝ caruit ſuſtentiũ p̄ſitia: quia
nll'am ſutricē habuit: ſed ipa (vt inqt Hie
ro. ꝯ Heluidiũ) puer̃ pãnis inuoluit z in p̄/
ſepio collocauit. Nll'a em̃ m̃lier aſſiſtere vo
luiſſȝ paupcule pegrine in diuerſorio poſite
z in media nocte. loco ãt domicellar̃ habuit
bouē z aſinũ. Scdõ caruit pãnor̃ copia q̄b⁹
ſe z puer̃ tegere poſſȝ. Vñ Bedõ.in q̄dã ſer.
de dño nr̃o ait: Qui totũ mundũ vario veſtit
ornatu: pãnis vilib⁹ inuoluit̃. Tertio caruit
ignis p̄ñtia q̄ m̃ltum vtil' fuiſſȝ ꝓpt̃ hyemē z
noctē: tam ad calefactionē pueri z mēbror̃
ꝯſolationē q̄ȝ etiã ad illumiatione loci tene/
broſi. Quarto caruit cibor̃ abundantia. qr
cum eēt paupcula pce viuebat. z puer̃ nõ nu
tricib⁹ dabat lactãdũ/ ſȝ ꝓpꝛijs vberibus nu
triebat. Vñ canit eccl'ia. Ipm regē angelor̃
ſola v̄go lactabat vbere de celo pleno. Quin
to caruit camere pulcritudine z lecti molli/
cie. Nã p camera habebat ſtabl'm: qd̃ nõ eſt
habitacl'm hoim/ ſȝ iumentor̃. p lecti mol/
licie puer habuit p̄ſepe z fenũ. Iſtã aũt tantã
paupertatē chr̃us in ſe z in m̃re eligere voluit
vt diuitũ ſupbiã ꝯfunderet: z paupib⁹ ꝯſo/
lationē daret. Vñ Berñ. inqt: Nimir̃ ſi vo
luiſſȝ venire poterat mouēdo celũ ꝯcutiēdo
trã. z emittēdo fulgura nõ ſic ãt pceſſit. ſȝ ñ
D tm̃ hõ fact⁹ ē: ſȝ etiã paup. z paupem matrē
Partus elegit q̄ careret cunis q̄b⁹ infantē recliaret.
marie fu z h̄ fec hũanã volēs ꝯculcare ſupbiã. Hec il
it multe le. ¶ Quarto p̄ncipal'r dico q̄ pt⁹ v̄gis fuit
nouitatis m̃lte nouitatis: accipiēdo nouũ ꝓprie. Nõ em̃

dr̃ nouũ qd̃ alṙs ē vſitatũ.l.nõ ē nouum. vbi
docto. ff. de legi. nec dr̃ nouũ qd̃ aliqñ factũ
eſt.ſȝ mõ renouet̃. c. achaci⁹. xxiiij.q.j. z c. ſa/
tis.xxxiiij.q.j. et c.p̄cepṫs.xij.di.ſȝ illud ꝓprie
dr̃ nouũ qd̃ nũqȝ fuit. c. auaricie. z ibi Archi
dia. de elec.li.vj. Iſta aũt nouitas marie fu/
it triplex. Nam p̄ fuit nouitas gnãtiõis. no
ua em̃ z inaudita gnãtio fuit qñ de ſola ma
tre voluit naſci. Vñ dic Aug. in ſer. de nati/
uita. dñi. Precefferat p̄ma gnãtio ſine viro
z femina ſic in Adam. Scda de viro ſine fe/
mina ſic eua. Erat tertia de viro z femina ſi
cut in nob. Reſtabat g̃ quarta ſine viro de fe
mina cunctis viuentib⁹ deſiderata: q̄ tres p̄di
ctas libauit. Scdõ fuit ibi nouitas vniõis.
qr ſm Berñ. in vnam p̄ſonã vnita ſunt tria
.ſ. nouũ/ antiquũ/ z et̃num. vt ſ̄ dictũ eſt.ſ.
anima/ caro/ z diuitas. Item vnita eſt ſup̄/
ma natura.ſ. ipa diuitas z natura media.ſ.
aia. z natura infima.ſ. caro. Tertio fuit no/
uitas ſignor̃. de q̄ inqt Berñ. in ſer. de nati
uita. dñi. Innoua dñe ſigna/ immuta mira
bilia: q̄m ipa ꝯſuetudine viluerũt p̄ora. pla/
ne ſol' ortus z occaſus. t̃re fecunditas. tem/
por̃ viciſſitudo. miracl'a magna ſunt: ſȝ to/
tiens viſa viluerunt. Ecce (inqt) noua facio
om̃ia. z vere noua miracl'a. cõcept⁹ fuit ſine
pudore. partus ſine dolore. z m̃r ſine corru/
ptiõe. v̄go pepit. z poſt ptũ v̄go inuiolata p̄/
manſit. fecunditatē m̃ris h̃ñs cũ v̄ginitatis ho
nore. De iſta etiã mirabili nouitate dr̃ Aug.
in lib. de ſymbolo. Parit m̃r z v̄go. feta z i/
tacta. factor oim fit creatura. portat̃ mani/
bus q̄ regit omnia. lambit vbera. regēs ſide
ra. tacet z v̄bum eſt. necdũ q̄s eſſet demon/
ſtrabat. z vniuerſa creatorem ſuum indica
bant. Et hec ſufficiant q̄ ad ꝯditiones part⁹
v̄ginal'. ¶ Quantum v̄o ad conditiones ipi E
us v̄gis m̃ris parturientis ē ſciendum. q̄ m̃r Maria
chr̃i p̄mo fuit filio valde vnita. Vñ ipa in/ fuit chrõ
qt Cañ.ij. Dilectus meus mihi z ego illi. et valde
vij. eiuſdem li.c. iter̃ ait: Ego dilecto meo z vnita
ad me ꝯuerſio ei⁹. Intantũ aũt fuit m̃r filio
vnita. q̄ ſine ea nõ ꝯcipit̃. Nã Luc.j. dixit ei
angelus: Ecce ꝯcipies in vtero z paries filiũ
Nec mir̃: qr ei⁹ vter⁹ erat flos puritatis. Iu/
xta illd Cañ.j. Lectul⁹ nr̃ florid⁹. ſine m̃re fi/
lius non inuenit̃. Vñ Mat.ij. dr̃: Intrãtes
domũ iuenerũt puerũ cũ Maria m̃re eius.
Nec mir̃/ qr ipa eſt via v̄itatis: q̄ Ecci. xxiiij.
inqt: In me ois gr̃a vite z v̄itatis. Sine m̃re
filius non crucifigit̃. Vñ Joã. xix. dr̃: Sta/
bat iux̃ crucem Jeſu m̃r ei⁹ zc̃. Nec mir̃. qr
ipa eſt mat̃ pietatis: et ex pietate materna ibi
ſtabat: et cum illo crucifigi parata erat. Nã
ei p̄dictum fuerat Luc.ij. Tuam ipſius ani
mã ptranſibit gladi⁹. Sine m̃re ſpõſſance⁹
a filio non deſtinat̃. Unde Act.ij. dr̃: Erant

oẽs pſeuerantes in oꝛone cū mľierib⁊ ⁊ ma-
ria mr̄e Jeſu: ⁊ ſic oꝛātes receperūt ſpm̄ſcm̄
Nec mir̄: qꝛ ipa eſt aq̄ductus gr̄e ſpūalis.
Iuxͣ illud Eccl. xxiiij. Ego q̄ſi aqueductus
Maria exiui de paradiſo. ¶ Scdo dico ꝙ mr̄ chri-
fuit chro ſti fuit filio valde chara. qd̄ q̄dem ille oñdit
valď cha qñ in cruce exñs tantā curam de ea habuit
ra ꝙ illā ioāni recōmēdauit. Chr̄s nāq; in hac
vita q̄nq; habuit ⁊ poſſedit. Habuit q̄dē ali
qñ q̄ndam (lꝫ paruā) ꝓ expenſis ſibi datam
pecuniā. Habuit corpꝰ ⁊ animā: habuit ma
trē ⁊ eccľiam. Ea aūt q̄ fuerūt viliſſima: cu-
ſtodi viliſſimo. ea xͦo q̄ fuerūt chara ⁊ chariſ
ſima. cuſtodib⁊ charis ⁊ chariſſimis cōmen
dauit. Nā pecuniā quā ꝯtemptibilē ⁊ viliſſi
mā reputauit: cuſtodi viliſſimo. i. Jude ſca-
rioth recōmēdauit. Corpꝰ xͦo ſuū charis cu-
ſtodib⁊ dimiſit. ſ. Joſeph de arimathia ⁊ ni-
codemo. Eccľiaꝫ aūt quam habebat chario
rē: chariori cuſtodi tradidit. ſ. Petro apľo:
ſꝫ mr̄em quam habebat chariſſimā: chariſſi
mo cuſtodi cōmendauit. ſ. Joanni euangeli
ſte. Animā xͦo quā habebat ſuꝑchariſſimā:
cuſtodi ſuꝑchariſſimo recōmendauit. ſ. pa-
tri eťno / dicens Luc. xxiij. Pať in manꝰ tu-
as cōmendo ſpm̄ meū. Ex h̄ aūt ꝙ Joannes
a chro ſuꝑ oẽs alios diſcipľos dilectꝰ: vt Jo
an. xxj. hr̄ mariam in cuſtodiā accepit: oſtē-
diť ꝙ ipa bñdicta Maria filio ſuo chariſſi-
B ma fuit. ¶ Tertio dico ꝙ fuit i maxima re-
Maria uerentia filio. Qď patꝫ ex q̄nq;. Primo qꝛ ſi
fuit i ma bi ſubditus eē voluit: iuxͣ illď Luc. ij. ⁊ erat
xima re- ſubditus illꝭ. Scdo qꝛ eius voci ꝓtinꝰ obedi
uerentia uit. ſic patꝫ Jo. ij. Cū eñ vinū in nuptijs de-
chro. feciſſet. ⁊ xͦgo dixiſſet miſtrꝭ. Quodcūq; di-
xerit vob̄ facite: ſtatim vt filius cognouit ꝙ
mr̄ h̄ dixerat: miracľm fecit: ⁊ aquā in vinū
mutauit. Tertio ex eo ꝙ filiꝰ in occurſum ꝑ
rexit: qñ. ſ. ipa de hac vita tranſiuit. Quar-
to ex hoc ꝙ ipam ad ſuam dexterā colloca-
uit. Quinto ex h̄ ꝙ eam nr̄am petitionariā
fecit. De quib⁊ trib⁊ vltimis hr̄. iij. Regū. ij.
ſub figura Berſabee mr̄is Salomōis: vbi
ďr: Surrexit rex in occurſum mr̄is: adora-
uitq; eā. Ecce qꝛ reuerenť ſibi obuiauit. poſi
tusq; eſt thronus mr̄is regis: que ſedet ad
dextram eius. Ecce qꝛ eam ad ſuam dexterā
collocauit. Deinde ſubdiť: Dixitq; ei mater
Petitionē vnā ꝑuulam ego dep̄coꝛ a te: ne
cōfundas faciem meā. Dixitq; ei rex: Pete
mr̄ mi: neq; eñ fas eſt vt auertā faciē meā a
te. Ecce qꝛ noſtram petitionariam eam fec̄.
D ¶ Quarto dico ꝙ btā xͦgo fuit dei filio ve-
Maria ra. qď patꝫ ex eo ꝙ ſibi carnis ſubſtantiā mi
fuit vera niſtrauit: atq; ꝯuenientē locum ac ꝯueniēs
mr̄ dei nutrimentū ei exhibuit: ⁊ nouem menſibus
eum in vtero poꝛtauit ⁊ fouit. ⁊ ei nato ď ne
ceſſarijs ꝓuidit. Jď ipe dñs nr̄ Sap. vij. in-
q̄t: In ventre mr̄is figuratꝰ ſum caro. Ecce
locus ꝯueniens nouem menſiū tp̄e coagula
tus ſum in ſanguine. Ecce qꝛ in eiꝰ vtero no
uem menſib⁊ ſtetit: ita ꝙ ſic diť Augꝰ ⁊ Da
maſcenꝰ de decimo aliq̄d tetigit. Pōt enim
mulier poꝛtare filium decē mēſib⁊ in vtero ⁊
nō plus niſi ꝑ duos dies vltra decimū men
ſem. l. in teſtamēto. §. fi. ff. de ſuis ⁊ legi. he.
et. §. mulier. vbi glo. in auť. de reſti. ⁊ ea que
pa. colū. quarta. et. l. gallus. in p̄n. vbi glo. i
xͦbo menſes. ff. de libe. et poſthu. et ibi per
Bal. et. ff. ď ſtatu homi. l. ſeptimo mēſe. vbi
glo. Poſtea ſequiť ex ſemine hoīs. Ecce qꝛ eī
ſubam carnis miſtrauit / et diť hoīs nō ho-
minū. Ceteri eñ ſunt nati ex ſemine hoīm.
chr̄s aūt ſolum ex ſemine hoīs. i. xͦgis. Un-
de chr̄s non vocat ſe filiū hoīm: ſꝫ filium ho
minis. vt hr̄ Mat. xvj. et. xxvj. et Marc. ij.
ix. et. x. Lu. v. et. vj. et Joan. xiij. c. ⁊ vocatur
ibi ſemen eius ſanguis xͦgineus a ſpūctō to
taliť depuratus. Deinde ſubdit: Et delecta-
mento ſomnij ꝯuenientis Ecce ꝯueniens nu
trimentū ⁊ miſterium. Jpa eñ vt vera ma-
ter eum natū pannis inuoluit ⁊ ſuo lacte pa
uit. Uñ canit eccľia. Membꝛa pannis inuo
luta xͦgo mr̄ allegat: ⁊ manus pedeſq; cru-
ra ſtricta cingit faſcia. Et iterū: Jpm regē an
geloꝝ ſola xͦgo lactabat ⁊c̄. Jďo qñ ipa xͦgo
vult nob̄ filium placare: poteſt dicere illď. ij
Mach. vij. Fili miſerere mei que te i vtero
nouē menſib⁊ poꝛtaui: ⁊ lac triennio dedi et
alui: ⁊ in etatē iſtā ꝑduxi. ¶ Quinto dico ꝙ I
btā xͦgo fuit chri tota mať: qꝛ ei totā ſubam Maria
coꝛpalem miſtrauit: ita ꝙ nullus pať aliq̄d fuit tota
ſibi dedit. Jďo ďr Hiere. xxxj. Nouū faciet mr̄ chri
dñs ſuꝑ terram: femia circūdabit viꝝ. So-
let aūt homo circūdare qď ſuū ꝓpriū ē. Nul
la ḡ mľier inquā pueꝝ ꝑfecte circūdedit: qꝛ
caro pueri tota ſua nō fuit / ſꝫ pr̄ ibi ꝑtem ha
buit. Uirgo āt btiſſima filiū ſuū i vtero cir-
cūdedit: qꝛ ibi de alieno nihil fuit. vñ fuit ſic
figura circularꝭ. Nā alie figure ſm̄ Aug. ex
plib⁊ lineis ꝑficiunť. figura xͦo circularis
vna tm̄ linea claudiť: coꝛpꝰ āt chri formatū
eſt tm̄ vna linea. i. ſola carne xͦginea. Jllud
etiā qď ē circūdatū ex oi ꝑte eſt clauſum Nā
ſi aliq̄ aptura ibi fuerit: hñ circūdatum nō
erit. Nulla igiť mľier pueꝝ in vtero circūde
dit: qꝛ nľľa clauſa in ꝯceptione / ſed oīs apta
fuit. ſola aūt xͦgo filiū circūdedit: qꝛ ex omi
ꝑte clauſa fuit. ſ. añ ꝑtū / in ꝑtu / ⁊ poſt ꝑtū.
Et iď ďr Cañ. iiij. Poꝛtꝰ ꝯcluſus / fōs ſigna
tꝰ ⁊c̄. Sexto fuit filio ſuo pia ⁊ ſtudioſa mr̄:
qꝛ ei ſolicite oia pietatꝭ officia exhibuit vt dif
fuſe tractaui in. iij. ꝑte huius opis. ſer. j. ꝑ. ij.
Et iď h̄ ꝑtranſeo.

¶ Pars. II. huius ſmonis / que ďr com
mendatiōis.

R Extollens ... [initial] Nquit deuota qdā mlier dño nro
Jeſu chřo. vt hř Lu.xj. Btūs vēter
q̄ te portauit ⁊ vbera que ſuxiſti. Et
cōiter tenet ꝙ hec mlier fuit beata
Marcellina pediſſeq̄ ſctē Marthe. In qui
bus vbis cōmēdat ventrē illū ſacratiſſimū
q̄ dñm nřm Jeſum chřm pepit ⁊ vbera eius
ſctiſſima q̄ ipm vgineo lacte nutrierūt. De p
mo aūt.ſ. de vētre vginali dixit deꝰ ſponſe ſue
Venter Cañ.vij. Vēter tuꝰ ſicut aceruꝰ tritici vallatꝰ
Marie lilijs. Eiꝰ ei vēter fuit plenꝰ illo tritico, de q̄
cōmēdat dr Jo.xij. Niſi granū frumēti cadēs i terra
mortuū fuerit ⁊c. Hoc aūt triticū fuit inſtar
acerui. Aceruꝰ eni tritici i imo eſt latꝰ. in me
dio ꝑtim latꝰ ⁊ ꝑtim anguſtꝰ. Chřs aūt q̄ȝtuȝ
ad naturā īfimā.i. hūanā fuit nobis manife
ſtus: q̄ȝtū vo ad naturā mediā.i. aīam fuit
partim occultꝰ ⁊ partim manifeſtꝰ. ſȝ q̄ȝtuȝ
ad naturā ſummā.i. diuinā. fuit nob valde
anguſtus.i. occultꝰ. Jſtud aūt triticū fuit ge
neratū in vētre ipiꝰ bñdicte vgīs q̄ fuit val
latus lilijs. Et dicit lilia in plurali. qa oīa q̄
in ipſa fuerūt pura ⁊ munda fuerūt. habuit
eñi mūdas cogitatōes: intētiōes: locutiones
et opatiōes. Et dicit vallatꝰ. qꝛ venter eius
lilijs puritatis et mūdicie vndiqȝ fuit circū
datus.ſ. intꝰ et extra. ſurſum et deorſuȝ. a de
xtris ⁊ a ſiniſtris. añ et retro. ita ꝙ hoſtis in
eꝰ cor nūq̄ȝ itrare potuit. nec aliquā impuri
tatē immittere valuit. Nā intꝰ inueniebat li
lium puritatꝭ. extra liliū caſtitatis. ſurſum li
liū cōtemplatiōis. deorſuȝ liliū humilitatis
a dextris liliū temꝑantie. a ſiniſtris liliū pa
tientie. ante liliū ꝓuidētie de futuris. retro
liliū iuſticie de ꝑteritis. Ex qb pȝ q̄ȝ vere lo
Eſt tha cuta ſit ꝑdicta mulier dicēs. Beatus venter
lamꝰ ſpō q̄ te portauit. Nos vo dicere poſſumꝰ Be
ſi atus venter marie virginis q̄ fuit thalamꝰ
chři iuxta illō pſ.xviij. Tāq̄ȝ ſpōſus procedēs
de thalamo ſuo. q̄ fuit requies ſaluatorꝭ ſui.
Vñ ipa vgo inquit Eccī.xxiiij. Qui creauit
me requieuit in tabernaculo meo. Qui fuit
fons omniū gratiaruȝ. iuxta illud Cañ.iiij.
Fons hortoꝝ: puteꝰ aquaꝝ viuētiū ⁊c. In h
aūt diſtat ille fons ab alijs fontib ꝙ alij fō
tes aquā hauriūt ab inferiori. et redundant
ad ſupꝰ. Jſte vo fons celeſtis aquas ſuarū
graꝝ hūit a ſupiori.i. ab altitudine trinitatꝭ
⁊ fluit ad nos inferius per dona ſue largita
tis. O btiſſime vēter mřis dei. ꝑfecto tu fu
iſti apotheca oīm chariſmatū dei. Vñ Ber.
Eſt apo inqt. Apotheca ē Maria oīm graꝝ i q̄ cele
theca. ſtis pigmētariꝰ cū oīb ſuis vnguētis ſe col
locauit. ⁊ cū oīb delicijs accubuit. Tu fui
ſti ſpūſſcti habitaculū. vñ inqt angelꝰ Lu.j.
Spūſſctūs ſupueniet in te. ve eñi ſupuenit
qꝛ ſup oēȝ aliā creaturā i te deſcēdit. Tu fu
iſti armariū diuie ſapie. ꝯtinēs illū d quo dr

ad Col'.ij. In q̄ ſunt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie
dei abſcōditi. Tu fuiſti receptaculū lucꝭ eter
ne: ꝯcipiēs illū de q̄ ſcriptū eſt Sap.vij. Cā
dor eſt lucis eterne et ſpeculū ſine macula.
Et Heb.j. Qui cū ſit ſplēdor gl'e ⁊c. Tu mū
do ꝓduxiſti ſuauitatē diuini odoris. Unde
dicere potes illud Eccī.xxiiij. Ego q̄ſi vitis
fructificaui ſuauitatē odoris. iō adoleſcētu
le.i. aīe deuote clamant ⁊ dicūt illud Cañ.j.
Trahe me poſt te: in odorē curremꝰ vnguē
torū tuoꝝ. Tu pepiſti ꝑadiſi dulcorē: illū vi
delicȝ q̄ dixit Cañ.j. Spūs meꝰ ſup mel dul
cis. Tu ꝓtuliſti ignē etnū diuini amorꝭ. illū
ſcȝ de q̄ ſcptū eſt ad Heb.xij. Deus nř ignis
ꝯſumēs ē. Qui qdē ignis in te nouē menſib
habitās: totā te charitatis ardore incendit.
Unde Hiero. in ſmone ad Euſtochium ait.
Mariā totā impleuerat ſpūſſanctus ac to
tam incāduerat diuinꝰ amor: ita vt i ea nihil
eſſet qō mūdanꝰ violaret affectꝰ. Sic ei au
rū ad ꝑſentiā ignis liq̄ſcit. ſic ⁊ eiꝰ aīa ad ꝑ
ſentiā ignis diuini tota liq̄facta fuit. Unde
ipa virgo beatiſſima dicebat illud Cant.v.
Aīa mea liq̄facta eſt. Eius q̄ȝ vēter dulcedi
ne indicibili repletus eſt. Et ad hoc exponi
poteſt illud qō ipa ſponſa dei inqt Cañ.v.ſ.
Venter meus intremuit ad tactuȝ eius.ſ. ex
nimia ⁊ inſolita ſuauitate quā ſenſit in cōce
ptōe illius. De hoc ſanctiſſimo ventre expo
ni poſſunt illa verba. Prouer.xviij. Si at
tribuat deo.ſ. de fructu oris mei replebit vē
ter eius. Jſte eſt ille venter btiſſimꝰ q̄ nobis
pepit fructū ⁊ mercedē ſalutis eterne. Vnd
Dauid pſ.cxxvj. inqt. Cū dederit dilectꝭ ſu
is ſomnum: ecce hereditas dñi filij merces
fructꝰ vētris. De q̄ fructu ad dei dexterā ex
altādo ponit deꝰ dicere ipi btē vgini illō pſ
cxxxj.ſ. De fructu vētrꝭ tui ponā ſup ſedē me
am. De ſecretꝭ aūt ꝯſolatiōib huiꝰ btiſſimi
vētrꝭ vginalis poſſumus dicere illud Pro
uer.xj. Qui inueſtigabit oīa ſecreta vētris?
De iſto etiā vētre pleno aq̄ diuine dulcedis
ꝑncipalit intelligi debēt vba ſaluatoris nři
Jo.vij. dicētꝭ. De vētre eiꝰ fluēt aq̄ viue. Ta
lem ḡ ꝯſideremꝰ ventrē et replebimꝰ mentē
Exclamemꝰ q̄ȝ cū duota mliere ꝑdicta: ⁊ di
camꝰ dño nřo ieſu chřo. Btūs vent q̄ te por
tauit: vēter.ſ. imaclatꝰ: venter itactꝰ: venter
ſctūs: puritate plenꝰ: innocētia decoratꝰ: vē
rus illibatꝰ: vterꝰ mūdiſſimꝰ: vēter īpollutꝰ
Btūs vēter q̄ etne btitudis aditū reſerauit.
btūs vēter q̄ orbē vniuerſū bñdictōe ꝛpleuit
btūs vent ꝑ quē petōres veniā: iuſti grām:
angeli leticiā: filius dei hūane carnis ſubſtā A
tiā: totaqȝ trinitas gl'iam ꝑcepit. ¶ De bea Cōmen
titudine vo vbeꝝ ſequit. ⁊ vbera q̄ ſuxiſti.ſ. dāt vba
ſunt btā. ipa eñi pauerūt paſcētē oīa. Sȝ ſci marie q̄
endū ē ꝙ btā vgo habet vbera ſpūalia. q̄ ſūt tria hūt.

eius pietas ⁊ charitas q̈bꝫ nos ꝯſolaꝛ ⁊ nu/
trit: Iux̄ illō Eſa.lxvj. Satiamini ab vberi
bus ꝯſolatōis veſtre. ¶ Hñt āt vbera vim
attractiuā. ꝯuerſiuā ⁊ effuſiuā. Primo hñt
vim attractiuā: cum ſit ſpongioſa ⁊ poroſa.
Et eodē modo vbera ꝟgis bñdicte hñt vim
attractiuā: quia nos ad ſe ⁊ ad deū trahunt
Sūt aūt quattuor que naturalr̄ trahūt. ſcꝫ
ſimile. calidū. ⁊ quedā ꝓprietas reꝝ. ſic patet
ī adamāte. ⁊ vacuū. ⁊ ſilr̄ iſta q̄ttuor īducūt
btāꝫ ꝟginē: vt p̄ vbera ſue charitatꝫ ⁊ pietatꝫ
nos ad ſe trahat. Vñ ꝓꝑ iſta q̄ttuor poſſu/
mus ſibi dicere illud Cañ.v. Aperi mihi ſo/
ror mea: amica mea: colūba mea ⁊ imacl'ata
mea. Primū quidē qd̄ attrahit eſt ſimile. et
ideo ipa nos debet attrahere ꝓꝑ ſil'itudineꝫ
nature. vñ ei dr̄ Soror mea. Ut em̄ ſcrptum
eſt Eccī.xiij. Omne animal diligit ſimile ſibi
Secūdū qd̄ attrahit ē calidū. et iō ipa nos
debet attrahere ꝓpter calidū charitatꝫ itime
⁊ hac rōe dr̄: amica mea. i. que me itime dili
git. Vñ ipa inq̄t Cañ.v. Ego dilecto meo. ſ.
intēdo p̄ amorē. ⁊ ad me conuerſio ei⁹. Ter/
tiū qd̄ attrahit eſt proprietas naturalis. ſic
apparet de calamita attrahente ferrum. ⁊ iō
ipa virgo nos ferreos. i. in malo obſtinatos
⁊ duros debꝫ attrahere ꝓpter ꝓprietateꝫ ſue
miſericordie. Sic em̄ deo ē ꝓpriū miſereri ſꝑ
⁊ parcere. ſic etiā mr̄i ei⁹. ⁊ ideo ſubdiꝛ. Colū
ba mea. Sicut em̄ columba caret felle. ſic ⁊
ipa nō hꝫ fel amaritudīs: ſꝫ tota plena ē dul
cedine pietatꝫ. Iō ei dr̄ Cañ.j. Meliora ſūt
vbera tua vino: fragrātia vnguētis optimis
Ubera em̄ Eue fuerūt plena vino. i. ſentētia
mordacis iuſticie. Sꝫ vbera btē virgis fue/
runt meliora. q: plena ſūt lacte dulcꝫ miſeri
cordie. Quartū qd̄ attrahit eſt vacuū. ⁊ iō
ipa nos dꝫ attrahere ꝓꝑ vacuū hūilitatꝫ ꝓ/
funde. vnde ſubdiꝛ. Immacu'ata mea. Ipa
em̄ oino ſe euacuauit ab oībꝫ macul' mundi
maxime a macula ſupbie. Sic em̄ ſuperbia
cor fac̄ inflatū. ſic hūilitas cor facit vacuū.
Quia aūt illud dr̄ vacuū i q̄ nihil eſt. l. ſi. ff.
d̄ iiuſto. rup. irritoqꝫ teſ. Ipa ꝟgo bñdicta re
cte vacua ab omni ſuperbia fuit. que nihil
elationis vnq̄ꝫ in ſe habuit. et iō a tali vacui
Ubera tate regine noſtre debem⁹ attrahi. vt nō al/
hñt vim ta ſed hūilia ſentiam⁹. ¶ Scdō dico q̄ vbe/
ꝯuerſiuā ra hñt vim ꝯuerſiuā. ſūt em̄ poſita in pecto/
re vt cordi ſint vicina. vt ſic p̄ caloreꝫ cordis
fiat decoctio ſanguinis. ⁊ i materiā lactis fa
cilius ꝯuertaꝛ. Vñ lac dr̄ ſanguis bis coct⁹
ſemel in venis ⁊ ſemel in māmill'. ⁊ ſm̄ Pa
piam dr̄ lac a leucos grece qd̄ eſt albū latine
q: ſanguis in māmillis efficiꝛ albꝰ: vt iquit
Archid. in c. deniqꝫ. iiij. di. Iſtam autē vim
ꝯuerſiuā in nobis hñt vbera ꝟginis gl'ioſe.
faciūt em̄ in nobis q̄ttuor ꝯuerſiones. ꝓpter
quas ipa dicit Eccī.xxiiij. Ego mr̄ pulcre di
lectiois ⁊c̄. Primo nāqꝫ p̄ vbera ſue charitatꝫ
⁊ pietatis ipa ꝯuertit frig⁹ noſtrū in colorē.
qñ a nobis expellit torporē: ⁊ nobis dat fer/
uentē amorē. Ideo dic̄. Ego mr̄ pulcre dile/
ctiōis. i. q̄ frigus ⁊ torporē expello: et calorē
diuini amorꝫ iduco. Scdō ꝯuertit nr̄m me
rorē in gaudiū ⁊ delectatōeꝫ. qñ: ſ. aufert tri
ſticiā ſeculi. ⁊ dat timorē dei. ſ. filialē: q̄ qui/
dē eſt delectatio cordis: Iux̄ illō Eccī.j. Ti/
mor dñi delectabit cor. ⁊ dabit leticiā ⁊ gau
diū i lōgitudinē dieꝝ: Iō ſeq̄ꝛ. ⁊ timoris. De
iſta aūt delectatōe diciꝛ Eſa.xv. Delectabiꝛ i
fans ab vbere. q̄uis ſi in ꝓꝑia ſignificatiōe
accipiaꝛ īfans. ſ. p̄ eo q̄ fari nō pōt. vt i. l. mu
lier. ff. de ꝟ. ob. Unde puer ſtatim cū egredi
tur d̄ vtero matrꝫ diciꝛ infans. l. aretuſa. ff.
de ſta. ho. Iſta verba principalius intelligi
poſſunt de dño nr̄o Ieſu chr̄o infante qui d̄
lectabaꝛ ſugere vbera ſuauiſſima matrꝫ ſue
benedicte. Tertio ꝯuertit tenebras noſtras
in lucē quando. ſ. expellit a nobis ignoranti
am ⁊ errorē. ⁊ dat verā dei cognitiōeꝫ. Ideo
ſubdit. ⁊ agnitionis. De hac aūt ꝟtute expo/
ni pōt illud Eſa.lx. Māmilla regū lactabi
mini. Reges em̄ fuerūt apl'i ⁊ ſacri expoſito
res. Horū vero regina fuit btā virgo Ma/
ria. Tūc aūt iſtoꝝ regū māmilla lactamur
qñ eoꝝ ſacris doctrinis ac meritis ⁊ exēplis
in dei erudimur cognitiōe. Quarto ꝯuertit
tēpeſtatē i trāq̄llitatē. qñ. ſ. aufert dubietatē
vacillātē. ⁊ dat ſpem aīe ⁊ tranq̄llitatē. ideo
ſubdit. ⁊ ſancte ſpei. Spes em̄ aīaꝫ firmat
⁊ trāq̄llā fac̄: Iux̄ illō ad Heb.vj. Cōfugi⁹
ad tenēdam ꝓpoſitā nobis ſpem: quaꝫ ſicut
ancorā anime habem⁹ tutā ac firam. Iſtaꝫ
ſpem ꝓpheta ab vberibꝫ beate virginis ſe re
cepiſſe gl'iabaꝛ dicēs pſ̄.xxj. Spes mea ab
vberibꝫ mr̄is mee. ¶ Tertio vbera hñt vim Ubera
effuſiuā. q: lac effundūt. Eſt aūt lac cādidū hñt vim
nitidū: frigidū et pigue. et ſignificat q̄ttuor effuſiuaꝫ
bñficia q̄ recepim⁹ ab vberibꝫ charitatꝫ ⁊ pi
etatis btē ꝟginis Marie: de q̄bꝫ dr̄ Thren.
iiij. Candidiores nazarei ei⁹ niue. nitidiores
lacte rubicūdiores ebore āṫiq̄: ſapphyro pul
criores. Eſt em̄ lac cādidū. q: nazarei. i. eius
deuoti: ab ipo recipiūt cādorē innocentie. iō
dr̄. Cādidiores nazarei ei⁹ niue. Secūdo lac
eſt mūdū. q: ei⁹ deuoti recipiūt ab ea nitorē
mundicie. Iō ſubdiꝛ. nitidiores lacte. Ter/
tio lac ē natura frigidū: q: recipiūt ab ea re/
frigeriū ꝯ eſtū ꝯcupie. Idō ſubdiꝛ: Rubicū
diores ebore āṫiq̄. Ebur ei ē natura frigidūꝫ
Quarto lac eſt pingue. q: ab ei⁹ vberibꝫ re/
cipiūt pinguedinē deuotiōis interne. Ideo
ſubdiꝛ: ſapphyro pulcriores. Sapphyr⁹ em̄
hꝫ colorē ethereū. vñ ſignificat celeſte deſide
riū. Et ꝓpter vnuſq̄ſqꝫ deuotus ad alteriꝰ

dicat illδ Prouer.vij. Ueni inebemur vbe/
ribꝫ.ſ.bñdicte ꝟgis. Ipa enim dat nobis tri
plex lac ſpũale. Primũ ẽ lac celeſtꝫ doctrine
Sicut em̃ nutrix groſſa cibaria comedit ꝛ ſibi
incorpat:et in lac ↄuerſa puero infũdit. Sic
btã ꝟgo magnas et difficiles ſñias mẽorie
cõmendabat Iux̃ illud Lu.ij. Maria ↄſer/
uabat oĩa verba hec ↄferẽs in corde ſuo. Et
x illa poſtmoduz ſic digeſta diſcipul' effudit.
vt ait Beda ſup Luc. Secũdo dat nobꝫ lac
pietatꝭ et miſericordie.ſanguis em̃ in nobis
ſepe accendit᷑.ꝛ ſic cor ad iracũdiam ↄcitat᷑
Sꝫ in beata ꝟgine totus ſanguis iracũdie
cõuerſus fuerat in lac dulcis miſericordie.
q: nihil in ea ſeuey vel auſtey fuit:ſed tota
lactea ꝛ mellea.i.dulcis ꝛ pijſſima extitit:iu
xta illud Cañ.iiij. Mel ꝛ lac ſub lingua eiꝰ
Uñ Berñ.ait. Reuolue totã ſcp̃ture ſeriez.
ꝛ ſi qδ in Maria auſtey inuenerꝭ.de cetero
eam ſuſpectã habeas.ꝛ ad ipaꝫ accedere ve
rearis. Tertio ipa dat nobꝫ lac ſpũal' gratie.
Uñ dicere poteſt illud Eſa.lv. Uenite emi/
te abſqꝫ argẽto ꝛ abſqꝫ vlla cõmutatõe vinũ
ꝛ lac. Per q̃ intelligimꝰ graꝫ dei letificãtẽ ꝛ
dulcorantẽ aiaꝫ. Ad p̃ſtandũ aũt iſtã gr̃am
nõ reqrit btã ꝟgo a nobꝫ magnã p̃cũ ſonori/
tatẽ:ſꝫ tm̃ mẽtꝭ affectũ:et iδ dic̃ Abſqꝫ argẽ
to. Nec reqrit vt cũ ea aliquã cõmutatõeꝫ fa
ciamꝰ.ſꝫ gratis donat.ꝛ iδ inqt.ꝛ abſqꝫ vlla
cõmutatõe. Nec mirũ ſi δ h̃ vino et lacte ipa
nobis abũdant᷑ effundit:cũ eo plena ſit Uñ
Cañ.v.ait. Bibi vinũ meum cũ lacte meo.
¶ Sciẽdũ aũt ꝙ ſanguis q̃ cõuertit᷑ in lac
ex illa duplici decoctione de qua ſup̃ dictũ ẽ
non ſolũ trahit albedinẽ:ſed etiã ſaporoſita
Lac ma/ne habu itria. tẽ et vbertatẽ. Lac igit᷑ beate ꝟgis p̃mo ha/
buit albedinẽ quã traxit a duplici decoctõe
Prima decoctio fuit facta ab igne ſpũſſan/
cti in vtero mr̃is ſue qñ ſpũſſctus eã ſancti/
ficauit. Scδa ꝟo in filij dei ↄceptõe qñ i eaꝫ
ſpũſſctũs ſupuenit. Scδo eiꝰ lac habuit ſa/
poroſitatẽ:quã traxit a ſpũſſcti depurgatõe
Nunqꝫ em̃ aliq̃ mulier habuit lac tãſaporo
ſum ſicut ipa. Et rõ eſt:q: lac aliay muliey
habet multũ impuritatꝭ.ꝛ iδ nõ p̃t eſſe mul/
tũ magni ſaporis. Lac aũt b.ꝟginis ſic fuit
a ſpũſancto depuratũ ꝙ factũ ẽ dulciſſimuꝫ
ꝛ nimiũ ſaporoſũ.ꝛ q: fuit optimi ſaporis.iδ
fuit optimi nutrimẽti. De q̃ lacte inqt Aug.
in ſmone annũciatõis. Lacta Maria crea/
torẽ tuũ:panẽ celi:p̃ciũ mũdi. Prebe lãben
ti mãmillã:vt ille p te ꝑcutiẽti p̃beat maxillã
Lacta eũ qui fecit te talem vt ipe fieret in te
Tertio eius lac habuit vbertatẽ a celeſti ſũ/
miniſtratõe. Nõ em̃ lac ſuũ fuit a natura ꝓ
pinatum:ſed de celo largit᷑ ſumminiſtratũ.
Unde canit eccleſia. Ipm regẽ angeloy ſo/
la ꝟgo lactabat vbere δ celo pleno. Ipa igit᷑
virgo tãdulci ac ſaporoſo lacte mammillas
plenas habens de filio ſuo nato gaudebat:
dicens illud Cañ.j. Inter vbera mea cõmo
rabit᷑.ꝛ ipi filio ſuo blandiẽdo dicebat illud
Cañ.vij. Dabo tibi vbera mea. De iſtis aũt
vberibꝫ p̃dixerat ſpõſus celeſtꝫ:qui i eodẽ c.
inquit. Erũt vbera tua ſic̃ botri vinee. Hãc
autẽ mr̃em lactantẽ filiũ dei ꝛ ipm paruulũ
Ieſum deſiderabat videre ſynagoga q̃ dice
bat Cañ.viij. Quis det mihi te frẽm meum
ſugentẽ vbera matris mee? Ipi quoqꝫ ꝟgi/
ni dicebant p̃res veterꝭ teſtamenti illud Cã
ticorũ.j. Exultabimus et letabimur i te me
mores vberũ tuorũ. De iſtis etiã vberibꝫ ex
ponere poſſumus illud. Eſa.lxvj. Sugetis
ꝛ ad vbera portabimi.et ſup genua blãdiet᷑
nobis ſicut mater blandit᷑ filio ſuo.

Pars tertia huius ſermonis que dicitur
oſtenſionis.

In ¶carnatio ꝛ natiuitas filij δi oĩbꝫ
creaturꝭ rõnalibꝫ ẽ poſtẽſa. Prĩo an
gelis:vt iqt Aug.v.ſup Geñ.ad lit
terã.ꝛ ſ.Ber.ſup Ione.j.c.dicẽtes. M Natiui/tas chri omĩbꝫ eſt oſtenſa
ꝙ Lucifer coĝuit naturã hũanã debere ꝑue
nire ad hãc dignitatẽ vt eẽt deꝰ. Hoc quoqꝫ
myſteriũ p̃cognituꝫ fuiſſe angel' declarat b.
Tho.ij.ij.q.ij.ar.vij. ¶ Scδo h̃ myſteriuꝫ
fuit oñſũ p̃triarchis.vicꝫ i Abel:in q̃ fuerunt
tria iuſticie p̃conia.ſ.ꝟginitas:ſacerdotiũ:ꝛ
martyriũ:qbꝫ ipe p̃mꝰ geſſit figurã chr̃i:vt
inqt Aug.in li.diuerſay q̃ſtionũ ad Oroſiũ
ꝛ etiã ſup Mat. Uidit etiã h̃ myſteriũ Noe
in arca federꝭ.de q̃ Geñ.ix.dixit deus. Hoc
erit ſignũ federꝭ iter me ꝛ t'rã. Arcũ meũ po
nã in nubibꝫ celi. Qδ exponẽs Ioãnes euan
geliſta Apoc.x.c.δr. Uidi altey ãgelũ fortẽ
deſcẽdẽtẽ de celo amictũ nube:ꝛ iris i capite
eiꝰ. Iſte aũt angelꝰ ẽ filiꝰ dei. Nubes ꝟo le/
uis ẽ hũanitas δ ꝟgĩe ſũpta. Uñ Eſa.xix.δr.
Aſcẽdet dñs ſup nubẽ leuẽ. Arcꝰ ãt iſte ẽ di
uinal' miſeratõ. Nã i arcu ſt̃ due p̃tes. Pria
q̃ eſt fortis eſt lignũ.ſecũda debilis eſt linũ.
Et tñ pars debilior.ſ.linũ ſiue chorda incli/
nat ptẽ fortiorẽ.ſ.lignũ. Et ſilr in chr̃o hũa/
nitas tanqꝫ pars debilior inclinauit diuinita/
tẽ fortiorẽ ad ſagittãdũ diabolũ ꝛ miſerẽdũ
homi. Et iſte arcus apparuit i celo.i. i vtero
ꝟgiali in ſignũ federꝭ.i.nr̃e ſaluatõis. Abra/
am q̃qꝫ vidit h̃ myſteriũ:de quo δr Geñ.xv.
Eleuans aũt oculos ſuos Abraam cũ occu
buiſſet ſol apparuit clibanꝰ fumans.ꝛ lam/
pas ignis trãſiẽs p diuiſiõeſ illas. Per cli/
banũ autẽ fumantẽ intelligit᷑ vterꝰ virginal'
ſpũſancto obumbratꝰ Lu.j. Per lampadeꝫ
vero intelligit᷑ chriſtus. Iuxta illδ Eſaie.vj.
Saluator eiꝰ vt lãpas accẽdat᷑. Iδ gauiſus
eſt Abraã vt δr Io.viij.vidẽs diẽ dñi incar/
nãdi. ¶ Iſaac etiam vidit h̃ myſteriũ ꝑ figu

Figura incarnationis ꝛ natiuitatis chriſti

N ram que habet̃ Gen̄.xxv. vbi dr̄ ꝙ Abraam
dixit ad ſeruū ſeniorē domus ſue. Non acci
pies vxorē filio meo i terra quā habito: ſꝫ ad
terrā et cognatōeꝫ meā ꝓficiſceris. ꝛ inde ac
cipies vxoreꝫ filio meo Yſaac. Et iſta ſponſa
tandē fuit Rebecca. de q̄ in eodē ca. dr̄: ꝙ eo
tp̄e Yſaac ambulabat ꝑ viam q̄ ducit ad pu
teū: cuius nomē eſt viuentis: egreſſus fue/
rat ad meditādū in agro inclīata iā die. Cū/
qꝫ leuaſſet oculos: vidit camelos venientes
ꝓcul. Rebecca quoqꝫ inſpecto Yſaac deſcen
dit de camelo: et tollens cito palliū cooꝑuit
ſe. Seruus aūt cūcta que geſſerat narrauit
Yſaac. Qui introduxit eam in tabernaculuꝫ
Sare matris ſue. ꝛ accepit eā in vxorē. et in
tantū dilexit eam ꝙ dolorē q̄ ex morte mr̄is
ſue acciderat tēperauit. Allegorice aūt expo
nendo dico. ꝙ ꝑ Abraam qui interp̄rat̃ pa/
ter multarū gentiū ſignificat̃ deus: qui ē pa
ter omniū ꝑ creatōem. Seru⁹ autē ſu⁹ fuit
Gabriel: cui de⁹ dixit cū incipe vellet myſte/
riū incarnatōis ſue. Nō accipies vxorem fi/
lio meo in terra quam habito. i. de celo i quo
principaliter habitat: vbi eſt angelica natu/
ra. Non eīn fuit voluntas dei p̄ris ꝙ filius
ſuus angelicā naturā aſſumeret ſꝫ humanā
Unde ad Hebre. ij. dicit̃. Nuſq̄ꝫ ei angelos
app̄hēdit ſed ſemē abrae. Igit̃ accepit filius
dei vxorē in alia terra: i qua nos cognati ei⁹
ſcꝫ ꝑ aīam creatā ab eodem patre habitam⁹
Hec autē vxor Rebecca ſignificat humanā
naturā ſiue eccl'iam. Rebecca enim interp̄/
tatur multū accepit. quia magnū fuit: imo
maximum ꝙ filius dei ſe ei ſociaret. et plus
q̄ꝫ ſi totū mundū ꝛ totū celū ſibi daret. Yſa/
ac vō qui interp̄tatur riſus: eſt dei fili⁹: q̄ ri/
ſus eſt ꝛ gaudiū oīm electoꝝ. ꝛ q̄ in ſua nati
uitate totū mundū letificauit. Ipe vō egreſ
ſus eſt ad meditandū in agro. i. in mūdo qn̄
diſpoſuit oīa que ꝑtinent ad ſalutē noſtram
Ambulabat autē ꝑ viam que ducit ad pute
um. Hec vō via eſt charitas. de q̄ Aug. de
laudibꝫ eius inq̄t. Uia igitur es o charitas.
Qualis via: ſupexcellens. Cui⁹ via: hominis
ad deū: ꝛ dei ad hoīes. Per iſtam viaꝫ venit
filius dei ad puteū. Pute⁹ aūt fuit vgo be/
nedicta. Puteus certe plenus aq̄s ſalutari/
bus. Unde ipi inquit angelus. Aue gr̄a ple/
na. Puteus inquā altus cōtemplatiōe et ꝓ/
fundus hūilitate. pute⁹ latus charitate. pu
teus irriguus ſanctitate. puteus apert⁹ oī/
bus gratioſitate. Puteus enim eſt apert⁹. l.
fluminū. §. fi. ff. de dam. infec. ꝛ al's allegat̃
l. ſi damni. §. item videam⁹. eodē ti. cum ibi
no. Iſte eſt puteus q̄ appellat⁹ eſt viuentis
ꝛ vidētiſ. Gen̄. xvj. Hic ē pute⁹ aq̄ꝝ viuētiū
Can̄. iiij. Et ideo cuilibet noſtꝝ dicit̃ Pro/
uer. v. Bibe fluenta putei tui. Sequitur au
tem in p̄dicta hiſtoria. Et inclinata erat iam
dies. id eſt vltima etas et finis temporū erat
Cunqꝫ leuaſſet oculos ſuos intendens in fi/
nē mūdi: vidit camelos. i. gentiles ad fideꝫ
venientes dorſo curuo: quia idolis erant de
diti. Rebecca vō. i. eccl'ia viſio Yſaac. i. chr̄o
deſcendit de camelo. i. de cōuerſatōe veteris
vite. et pallio ſe operuit: quia priſtinā cōuer
uerſatōem erubuit: ꝛ pallio honeſtatis ſe co
operuit. Quā Yſaac. i. chr̄us in tantū dilexit
ꝙ eam ſibi in ſponſaꝫ copulauit. et dolorem
qui ex morte mr̄is. ſ. Eue vel ſynagoge acci/
derat ꝓpter p̄uaricatōem tēperauit. Hāc aūt
meditationē Yſaac. ſ. ꝙ tūc cognouerit chri
ſtū incarnādū: declarat eccl'ia q̄ canit d chr̄o
Uergente mundi veſꝑe vti ſponſus de tha/
lamo egreſſus honeſtiſſima vginis matris
clauſula. Quibꝫ vbi aliq̄lr̄ tangit hanc figu
ram. ¶ Jacob etiā vidit hoc myſteriū. q: vt
habet̃ Gen̄. xxviij. Uidit ſcalā ſuꝑ terrā: cu/
ius cacumen ꝑtingebat ad celū: ꝛ dominuꝫ
innixū ſcale. et angelos dei aſcendētes ꝛ de/
ſcendentes ꝑ eaꝫ et ait. Uere dn̄s eſt in loco
iſto. Et iteꝝ Gen̄. xxxij. inq̄t. Uidi dn̄ꝫ facie
ad faciē: et ſalua facta eſt aīa mea. Per hāc
aūt ſcalā itelligit̃ hūanitas chr̄i. cui ꝯiūcta
eſt diuinitas q̄ eſt leticia āgeloꝝ. ¶ Joſeph
q̄ꝫ cognouit myſteriū dn̄ice incarnatiōis qn̄ ex
poſuit ſomniū pincerne Pharaonis d tribꝫ
ꝓpaginibꝫ i vite: di. Tres ꝓpagines tres ad/
huc dies ſunt: poſt quos recordabit̃ Pha/
rao miſterij tui. ꝛ tūc reſtituet te in gradū p̄
ſtinum. Gen̄. xl. Tres ei dies ſignificāt tria
tempora. ſ. legis naturalis: ſcripte et gratie.
In tertio aūt tp̄e deus pater miſertus ē ge
neri humano: et ipm̄ reſtituit ad ꝑcipādūꝫ
gl'iam diuinitatis in chr̄o. ¶ Tertio princi/
paliter dico ꝙ ꝓphete viderūt h̄ myſterium.
Moyſes vicꝫ in rubo ardēte: et nō cōbuſto
Exo. iij. Per ignē eīn figurabat̃ ſpūſſanct⁹.
cuius virtute vgo cōcepit. q̄ igne deſiderat
eccl'ia aduri dicens deo. Ure igne ſcriſpūs
renes nr̄os. et cor nr̄m dn̄e ꝛc. Per rubum
vō figurabat̃ vterus vginalis: Juxta illud
qd̄ canit eccl'ia dicēs. Rubū quem viderat
Moyſes incōbuſtū conſeruataꝫ agnouim⁹
tuā laudabilē virginitatē: dei genitrix inter
cede ꝓ nobis. Aaron aūt vidit h̄ myſterium
qn̄ virga ſua ſicca ꝛ arida floruit: frōduit: ꝛ
fructū amygdalinū fec̄ Numeri. xvij. Per
hanc eīn virgā figurabat̃ b. vgo. de q̄ Eſaie
xj. p̄dictū fuit. Egredict̃ vga de radice Jeſſe
ꝛ flos de radice eius aſcendet. et q̄ nō natu/
raliter ſed vtute dei. ¶ Gedeon q̄ꝫ h̄ myſte/
riū vidit in vellere: qn̄ pluuia deſcēdit i vel/
lere terra nō madefacta Judic̄. vj. Per plu/
uiam eīn figurabat̃ dei filius: q̄ deſcēdit in
vellere. i. in vtero virginis Juxta illud ps.

A

Prophetis oſtenſa ē icarnatio xp̄i

P

lxxj. Deſcendit ſic̃ pluuia in vellus terra nõ
madefacta.i. ꝟgitate mr̃is incorrupta: Iux̃
illõ qđ canit eccl̃ia. Qñ natus es ieffabiliter
ex ꝟgine: tũc implete ſunt ſcp̃ture: ſicut plu/
uia in vell⁹ deſcẽdiſti vt ſaluum faceres ge/
nus humanũ ⁊c̃. Joſue etiã vidit hoc myſte
rium in ſtatione ſolis quãdo dixit. Sol con
tra Gabaon ne mouearis. et ſtetit ſol ſpacio
vnius diei in medio celi: Joſue.x. Quia ſol
id ẽ filius dei: đ quo Malach.iiij. dicit. Uo
bis timentibꝫ nomen meũ orietꝛ ſol iuſticie.
ſtetit in medio celi.i.i vtero ꝟgiali. Uñ pſ.
inq̄t. Suſcepim⁹ de⁹ miſcđiaȝ tuam in me/
dio templi tui. Dauid qȝ h̃ myſteriũ ꝓuidit
qñ ꝓphauit pſ.lxxxiij. di. Ueritas đ terra or/
ta eſt.i. filius dei: qui inquit Joannis.xiiij.
Ego ſum via veritas ⁊ vita. eſt ortus de ter/
ra: id ẽ de virgine Maria. Similiter h̃ my
ſteriũ cognouit Daniel ꝓpheta. qui ait ſui li
bri ca.vij. Aſpiciebã in viſione noctis: ⁊ ecce
in nubibꝫ celi q̄ſi filius hominis veniebat.
⁊ dedit ei dñs poteſtatẽ: honorẽ et regnũ. po
teſtas eius ptãs eterna q̄ ñ auferetꝛ. ⁊ regnũ
Q qđ nõ corrũpetꝛ. ¶ Quarto ꝑncipaliter cog/
Sybille uerũt hoc myſteriũ duodecim Sibylle. qua
eam co rum Prima ſcȝ Perſica depingitꝛ veſtita au
giouerit rea veſte cũ velo albo in capite. Scđa vero
icarnatis ſcȝ Libyca depingitꝛ ornata ſerto viridi flor/
onẽ chri in capite: veſtita pallio honeſto: ⁊ nõ multũ
iuuenis. Tertia autẽ Delphica veſtita veſte
nigra: et capillis circũligatis capiti. in ma/
nu cornu tenens: et iuuenis. Quarta ꝟo chi
mica: veſtita celibina veſte deaurata: capil/
lis per ſcapulas ſparſis. et iuuenis. Quinta
autẽ ſcȝ Erythrea monachali veſte iduta. ni
gro velo in capite: manu geſtãs gladium nu
dum nõ mltũ antiq̄: mediocritꝛ iſacie turba
ta. habens ſub pedibꝫ circulũ aureũ ornatũ
ſtellis ad ſiĺitudinem celi. Sexta ꝟo.ſ. Sa
mia iuuenis: habens formoſũ pect⁹: ſubtili.
velo capite coop̄to. manuȝ ad pectus tenẽs
enſem nudũ ſub pedibꝫ habens. Septima
aũt ſcȝ Cumana veſtita aurea veſte: librum
apertũ ⁊ altũ in manu geſtans. et aliũ librũ
in ſiniſtra habens ſup genu capite diſcoop/
to. Octaua ꝟo.ſ. Helleſpontina vetula ⁊ an/
tiqua: veſte rurali induta. ligato velo antiq̄
capite ſub gula circũuoluto vſqȝ ad ſcapu/
las q̄ſi deſpecto habitu. Nona autẽ.ſ. Phri
gia: induta veſte rubea. nudis brachijs. an/
tiqua facie ſaturnina. crinibꝫ ſparſis ꝑ dor/
ſum: digito indicãs. Decima.ſ. Tyburtina
multũ ſenex: veſte rubea induta. deſuper ad
collũ pellẽ hircinã ꝑ ſcapulas habẽs. capilꝉ
diſcoop̄tꝭ. breue i manu tenẽs. Undecima.ſ.
Europa: decora: iuuenis. facie rutilãs velo
ſubtiliſſimo capite ligato: iduta veſte aurea
breue in manu tenens. Duodecima ſcilicet

Agrippa: veſtita roſea veſte: nõ multũ iuue
nis. manũ tenẽs in gremio q̄ſi admirans. et
ſiniſtrã manum tenẽs oñdens dorſum cum
breui ſcripto. Quaꝝ dicta hic non refero. q̄a
ſup poſui in p̄mo ſermone huius ptis. Et in
prima pte roſarij ſermonum. ſermone.xiiij.
Quinto ꝑncipaliter dico ꝙ hoc myſterium
fuit oſtenſum ⁊ declaratũ viſibiliter patribꝫ
noui teſtamenti. q̄bꝫ inq̄t ip̄e ſaluator Luce
viij. Uobis datum eſt noſſe myſteriũ regni
dei. Uñ etiam aplis dicebat Luce.x. Beati
oculi q̄ vident q̄ vos videtis.ſ. filiũ dei hũa
natũ ⁊ natũ ex virgine.

Pars quarta huius ſermonis que dicitꝛ inductionis.

Si q̄ratꝛ q̄d induxerit filiũ dei veni/ R
re in hũc mõm: Rñdetꝛ vltra p̄di/ Ebr̃s ve
cta ſm ſctm̃ Bonauẽ. in vltima q̄/ nit in car
ſtione ꝓlogi ſniaꝝ: ꝙ ip̄e dñs venit nẽ vt eſſz
vt eſſet magiſter noſter. Si em̃ ip̄e nõ doce/ mgr̃ nr̃
ret. fruſtra q̄s legẽdo laboraret. Legerat ip̄e
in illo ſtudio celeſti ſubtilẽ theologiã. theolo
gicaſqȝ altiſſimas ſpiritibꝫ angelicis in thro
no diuinitatis i medio trinitatꝭ. Et nunc ve
nit practicar̃ ſtãdo iter Mariã ⁊ Joſeph ĩ
medio bouis ⁊ aſini. Quia em̃ hõ ꝑ pctm̃ fa/
ctus erat vt beſtia: iuxta illud pſ. Cõparat⁹
eſt iumẽtis inſipientibꝫ ⁊ ſiĺis fact⁹ eſt illis
Ideo in ſtabulo et inter beſtias eũ queſiuit
ibiqȝ poſuit ſuã cathedrã ad legẽdũ oẽs ſci/
entias. taliter ꝙ q̄libet de q̄cũqȝ ſcia ibi poſ/
ſet diſcere. O grãmatice veni ſi vis audire Quõ oẽſ
tuã lectiõem. Dicit ille p̄ceptor interrogans artes di/
pueꝝ. Quot ſunt partes orõnis: Et ipſe re/ ſcõtur a
ſpõdet Octo.ſ. Nomẽ ꝟbum ⁊c̃. Et ego di/ chriſto.
co tibi ꝙ inuenies practice oẽs has ptes in
h̃ puero. Primo ei eſt nomẽ. q: Jeſus. Se/
cũdo ꝟbũ.ſ. eternũ. Tertio pricipiũ. quia ca
pit nomen ⁊ ꝟbũ.i. hũanitatẽ ⁊ diuinitatem
Quarto eſt ꝓnomẽ. q: appellatꝛ chr̃s. et nos
nũc dicimur chriſtiani a chr̃o. ⁊ in ꝑadiſo ap/
pellabimur ieſuani a Jeſu. Quinto eſt p̄po
ſitio. cui vnũ tm̃ accidit.ſ. q: ſeruit caſui. et
tm̃ accuſatiuo ⁊ ablatõ. nõ ntõ.i. illis qui ap
petũt nominari ⁊ exaltari ſup alios ex ſup/
bia. Nõ genitiuo.i. illis q̄ gloriantꝛ de gene/
re. vel q̄ generatiõi laſciue.i. luxurie deſerui
unt. Non datiuo.i. his q̄ dant ad rodenduȝ
ꝓximo. Nec vocatiuo.i. adulatoribꝫ ⁊ ſimu/
latoribꝫ ac hypocritis q̄ dicunt dñe dñe ⁊c̃.
Seruiuit tñ accuſatiuo. q: orauit ꝓ accuſa
toribꝫ ⁊ crucifixoribꝫ. Et ablatiuo. id eſt his
qui ſibi abſtulerũt honorẽ. ꝓ quibꝫ apud pa
trẽ interceſſit. vt habetur Luc. xxiij. ⁊ predi/
ctum fuerat Eſa.liij. O rhetorice ⁊ tu q̄d q̄/
ris: Nõne ita ornate eloq̄ vt corda flectere
poſſis: Sȝ q̄d tantũ inflexit ... mundum q̄ſtũ
doctrina chr̄i: Unde humanũ genus ... di

cere de chꝛo illð qð dꝛ in .iiij. eneið. Sol⁹ hꝫ
inflexit ſenſus animūq; labātē Impulit. O
dialectice qd q̄ris? Certe vitatē. Veni igitur
ad puerꝝ iſtū q̄ eſt vitas Joānis. xiiij. et .c. q̄
ꝯtēpta. viij. diſ. O arithmetice qd q̄ris? Nō/
ne numerꝝ? Unde incipis numerare dicens
Unus: duo: tres ⁊c. Ecce ꝙ in hoc puero eſt
vnus. i. vna pſona. duo. i. diuinitas et hūa/
nitas. et tres. i. anima: coꝛpus ⁊ eterna maie
ſtas. O geomet. quid queris niſi figuras cir
culares ⁊c. Audi quid de deo dicit Trime/
giſtus. Deus eſt ſicut ſphera intelligibilis
cuius centrū eſt vbiq;: circūferentia vo nuſ
q̄ꝫ. Sꝫ i ipo q̄drat circul⁹: qꝛ ipe de⁹ fact⁹ ē
hō qui eſt de quattuoꝛ elementis ⁊ humoꝛi/
bus. O muſice: veni ſi vis audire melodiaꝫ
dulciſſimā. Nū q̄ꝫ ei audiſti tā ſuauē armo/
niā de ſa nature acute. i. factoꝛis: in ſa natu/
re grauis. i. facture. et inter has notas cātāt
omnes angeli et ſancti. O aſtronome vis be
ne diuinare? veni ad pꝛeſepium et inuenies
pulcerrimū aſtrolabiū in quo poteris vide/
re tuā foꝛtunā. vade ⁊ inſpice ⁊ videbis ſolē
in vgine inter ſcoꝛpionē et librā. i. deum ira/
tū ⁊ iuſte punientem. O nobilis intellect⁹ viſ
altas res addiſcere? vade ad ſcholā iſti⁹ hā/
bini. qꝛ ipe ē infinite ſapiētie Nā ſapie ei⁹ nō
eſt nūer⁹. ps. cxlvj. O phe qd q̄ris niſi ſapiē
tiam humanoꝝ vel celeſtiū. Veni ḡ ad par/
uulū iſtū q̄ oñdet tibi mūdanaꝝ ⁊ tpaliū re
rum vanitatē Juxta illud Eccs. j. Vanitas
vanitatū ⁊ oia vanitas. Ac faciet amare cele
ſtia dicēs. Que ſurſū ſunt q̄rite: nō q̄ ſup ter
rā. Col. iij. O iuriſta q̄ optas ſcire iuſticiam
hñ admiſtrare. i. ius ſuū vnicuiq; tribuere
⁊c. l. iuſticia. ff. ð iuſti. ⁊ iure. veni ad gymna
ſiū hui⁹ paruuli q̄ tibi oñdet hoc facere: di/
cens. Reddite q̄ ſunt ceſarꝭ ceſari: et q̄ ſunt
dei deo Mat. xxij. O medice ecce ꝙ altiſſi/
mus de terra. i. de virgine Maria creauit
medicinā. Ecci. xxxviij. Nam puer iſte fact⁹
eſt oim languentiū medicina: q̄ ſolo vbo cu
rat oim īfirmitatū genera. Vñ Sap. xvj. in
quit Salomō illi. Tu dñe ſmo ſanat oīa
O theologe: vis verā ſciam de deo? Ecce ꝙ
puerul⁹ iſte de⁹ eſt: q̄ docet hoiem ſcienciaꝫ.
ps. xciij. Iſte autē omniū doctoꝝ optimus
nō in thꝛono ſedet aureo: vt faciebat Hiar
chas b'agmanus: ſicut refert Hiero. in epi
ſtola ad Paulinū: docēs de natura ⁊ de mo
rib;: ac de curſu dieꝝ ac ſideꝝ. Nō in regali
requeſcit ſolio: ſic Salomon. j. Paral. xxviij
diſputās ſup lignis: a cedro libani vſq; ad
iſopū. ⁊ diſſerēs de iumētis ⁊ volucrib;: re/
ptilib;q; ⁊ piſcib; ⁊c. iij. Reg. iiij. Ecce ei pl⁹
q̄ꝫ Salomon hic Mat. xij. Sed ei⁹ ſchola
eſt duerſoꝛiū. ei⁹ cathedra pꝛeſepiū. Ipi⁹
ſedes eſt fenū. O digniſſima ſchola. o ſacra/
tiſſima cathedra. ¶ Currite oēs et pgite ad
audiēdū iſtū paruulū q̄ mltas legit lectiōes
Pꝛima eſt ꝙ ipſe verus deus et homo ē ſu/
per omia diligendus. Ratio eſt: quia ipe p/
oꝛ dilexit nos: et tradidit ſemetipm pꝛo nob
j. Joannis. iiij. Scda ꝙ ei eſt inſtanter obe
diendum: qꝛ ipe p nobis fact⁹ eſt obediens
⁊c. ad Phil. ij. Tertia ꝙ p ipſo et pꝛimo eſt
moꝛiendū. j. Petri. ij. Chꝛus p nob paſſus
eſt vobis relinq̄ns exemplū vt ſequami ve/
ſtigia eius. Quarta ꝙ opoꝛtet ſemp oꝛare:
⁊ nunq̄ꝫ deficere. Lu. xviij. Ipe em̄ nō ſolum
in vita: ſed etiā pꝛim⁹ moꝛti oꝛauit in cruce:
vt dicit Heb. v. Quita ꝙ a peccato eſt abſti
nendū. Ipe em̄ venit effundere ſanguinem
vt nos ſanaret a peccatis noſtrꝭ. Apocal. j.
Sexta ꝙ mundus eſt ſpernend⁹: ſicut ipſe
poſtea fecit fugiens cum iudei vellent eū fa
cere regē. Joan. vj. Septima ꝙ inimicis eſt
parcendū: ſicut ipe poſtea fecit ſuis occiſoꝛi
bus. xxiij. Octauo ꝙ ab incepto opere bono
nō eſt ceſſandū: ſic ipe poſtea egit qui ab in
cepto hūane redēptionis ope nunq̄ꝫ ceſſauit
donec pfecte cōpleuit. Unde in cruce dixit.
Cōſummatū eſt Joā. xix. Itē licꝫ ſibi a iude
is ſuggereret vt deſcēderet de cruce. Mat.
xxvij. Ipſe tñ noluit: ſed in cruce voluit mo
ri et terminare. Nona ꝙ pene et aduerſa ſūt
patienter tolerāda: qð poſtea oſtendit facto
Ipe em̄ in tot tribulatōib; nō aperuit os ſu
ū: vt pdictū fuerat Eſa. liij. Decima ꝙ ca/
ro eſt macerāda: iuxta illð ad Col. iij. Moꝛ
tificate mēbꝛa veſtra ⁊c. Ipe em̄ vt nos ad p
dicta aniaret: venit ad tolerandū multa ma
la. ⁊ ſponte ſubdidit coꝛpus multis afflicti/
onib;. Vñ inq̄t Eſa. l. Coꝛpus meū dedi pcu
tientib;. et genas meas vellentib;. Faciē me
am non auerti ab increpantib; ⁊ ꝯſpuētib; i
me. Ante em̄ q̄ꝫ de⁹ incarnaret dicebant ho
mines. Dio a ha bon tēpo. Non pꝛouo mai
vno affano al mūdo. Et ideo ipſe venit expe
riri ⁊ pꝛobare vt exemplo ei⁹ diſcamus aſpe
ra ſufferre: ⁊ ſenſualitatē moꝛtificare ⁊ refre
nare. Et pꝛoꝑ h etiā in magna ſiti potari volu
it aceto et felle. Joā. xix. Undecima lectio fu
it ꝙ ꝯtinue debem⁹ aīam nr̄am deo cōmen
dare. Qð ipe poſtea fec̄ q̄ in cruce ſpm̄ ſuum
pr̄i cōmendauit Lu. xxiij. Duodecima lectio
fuit de oib; vtutib;. Supbis em̄ legebat ð
humilitate quā in ſeipo oſtendebat: qꝛ exina
niuit ſeipm ⁊c. ad Phil. ij. Auaris de euā/
gelica paupertate. qꝛ inuolut⁹ erat vilib; pān
culis ⁊ ſic de ſingulis. Stabat autē ad pe/
des Salomonis regina Sabba. i. vgo hñ/
dicta: audiēs ſapiam ei⁹ q̄ fact⁹ eſt nob ſapi
entia a deo. j. Coꝛ. ij. Has aūt lectiōes cepit
legere mgr̄ iſte exími⁹ i diuerſoꝛij gymnaſio
q̄s repetiuit poſtea in doctoꝝ medio i tēplo

S
Quō xp̄s legit mltas lectiones.

Venit

Luc.ij. Sȝ lecturā ſuā ꝯpleuit ĩ cruciſ pulpi
(margin: t) to. ¶ Venit q̄ȝ fili⁹ dei in mūdū vt infinitā
(margin: Propter) ſuā charitatē ⁊ clemēciā demōſtraret. Ut ei
(margin: charitatē) dr̃ Pe. dami. i tercio In h̃ chrĩ myſterio pfū
(margin: venit in) dū pelag⁹ diuie clemētie demonſtrat̃. Apte
(margin: mundū) ſūt em̄ chataracte celi. ⁊ deſcēdit abundātia
bonitatiſ diuie. Un̄ ap̄ls Eph.ij. ait. Propt̃
nimiā caritatē ſuā q̄ dilexit nos de⁹: cū eſſe-
mus mortui pctĩs: cōuiuificauit nos chr̃o:
cuius gracia ſaluati ſum⁹: vt oñderet abun
dantes diuitias gr̃e ſue in bonitate ſup nos
in chr̃o ieſu. Et. j. Joañ. iiij. dicit̃. In h̃ appa-
ruit charitas dei in nobis qm̄ filiū ſuū vni-
genitū miſit in mundū vt viuam⁹ p euȝ. O
chr̃iane: ama benignū filiū ṽgis quē amor
trāſportauit de celo ad terrā. O. charitas oĩ
potens ligans oĩpotentē. O dulciſſime par-
uule. O benigniſſime Jeſu. O clemētiſſime
dñe celi ⁊ terre. q̄re in mundū veniſti? Certe
ſi digneris mihi rñdere: dices. Perfarte in-
amorare. Fecerat naq̄ȝ deus hoiem ad ima
ginē ſuā. Gen̄.j. Sed videns ꝙ nec ſic ama-
bat eum: ait. Ego faciā me ad imaginē ⁊ ſi-
militudinē ei⁹. vt vel ſic amet me in ſeip̄o. i.
in ſua imagie ⁊ ſilr̃itudine. qꝛ ſilr̃itudo eſt cā
dilectiōis. viij. ethi. Ama ḡ frēȝ tuū ⁊ carnē
tuā. ⁊ dic paruulo Jeſu illō Cañ. viij. Quis
mihi det te fratrē meū ſugentē vbera matriſ
mee vt inueniā te ⁊ deoſculer. ⁊ iā me nemo
deſpiciat? Non pōt aūt q̄s ſe excuſare: qꝛ fa-
ctus eſt viſibil̃ ⁊ oib⁊ ſenſib⁊ ſenſibilis: vade
(margin: v) igit̃ ⁊ amplectere eū. ¶ Sȝ dicet aliq̄s. Si
fuiſſem ego ĩ Bethleē qñ nat⁹ eſt recepiſſem
eū ⁊c. Sed quō recepiſſes tūc cū nō cogno-
ſceret̃ ſi nūc cognitū non recipis? Et q̄s eius
corp⁹ in hac feſtiuitate ea q̄ ꝯuenit deuotōe
⁊ p̄paratiōe recepit? Tantā ḡ clemenciā de-
mōſtrauit de⁹ ſciens ꝙ ad faciendū ſe ama-
ri nulla melior ē via q̄ȝ amare. Et dixit. Erḡ
homo me nō amat. tāta ſigna amoriſ ei oſtē-
dam ꝙ me amabit. ligabo em̄ eū catena au-
rea dilectōis ⁊ charitatiſ. Qui aūt ab oib⁊ dȝ
amari: ideo voluit aduentū ſuū toti mōo in
timari. Un̄ ſic qñ dñs papa vult egredi de
palatio. tota Rhoma h̃ itelligit ad excuſſio
nē bombarde de caſtello ſcti Angeli. Ita e-
greſſus maximi pape. i. filij dei de vtero ṽ-
ginali itimat⁹ fuit p intonatōȝ impial' edicti.
Unō Lu. ij. Exijt edictū a ceſare Auguſto
⁊c. Et ſic tot⁹ orbis cognouit aduenifſe ſuuȝ
dñm. vñ celū miſit ſtellā. aer ſplēdorē. Sol
ṽo (vt ait Amb.) accelerauit ortū ſuuȝ vt ad
marie nuptias veniret. Pergam⁹ igit̃ ⁊ nos
ad viſitandū puerꝫ bñdicte ṽginis. Et ne ti-
meam⁹ ad illā ire qꝛ aliqñ eū offenderimus
Scim⁹ em̄ ꝙ puer turbat⁹ de facili placat̃.
Da ei pomū. ⁊ pax fctā erit. Vade ḡ ⁊ da iſti
puulo pomū. i. cor tuū inflāmatū ⁊ rubicū-
dū p feruorē. q̄d ip̄e appetit dicēs illō Pro-
uer. xxiij. Prebe mihi cor tuū: ⁊ ocl̃i tui viaſ
meas cuſtodiāt. ¶ Venit q̄ȝ ſaluator noſter (margin: x)
in mundū vt q̄ttuor dura: ⁊ q̄ſi inflexibilia (margin: Venit vt)
mollificaret ⁊ flecteret q̄ erāt iſta. ſ. Celū ne- (margin: dura fle-)
minē recipiēs. Angel⁹ hoiēȝ nō diligēs. De⁹ (margin: cteret.)
hūano gn̄i recōciliari nolēs. Et mors nemi-
ni parcēs ⁊ oēs abſorbēs. Sed iſta q̄ttuor fe
cit ṽginis fili⁹ flexibilia. Unō pš. de illo ait
Inclinauit celos ⁊ deſcēdit ⁊ caligo ſub pe-
dib⁊ ei⁹. Factū eſt em̄ flexibile celū vt hoies
ſuſcipiat Angel⁹ vt hoies diligat. Ipſe de⁹
deſcēdit ⁊ hoies recōciliauit. Et caligo ſub
pedibus eius fuit. qꝛ mortem ſuppeditauit. (margin: y)
¶ Venit inſup vt pfectū dñium mōi h̃rē vi (margin: Venit vt)
deret̃. Scd̄m em̄ dionyſiū ad pfectū domi (margin: dñium)
niū tria reqrunt̃. ſ. p̄eminētia. ꝯtinētia. ⁊ per (margin: haberet)
manētia. Sed de⁹ nō videbat̃ dñari ĩ mōo
nec q̄ȝtū ad p̄eminētiā. Juxta illō. Eſa. lxvj
Facti ſum⁹ q̄ſi in p̃ncipio cū nō dñareriſ nr̃i
nec q̄ȝtū ad ꝯtinētiā. eiuſdē libri. c. xxvj. Dñe
de⁹ nr̃ poſſedert̃ nos dñi abſq̄ȝ te. Nec q̄ȝtū
ad pmanentiā. qꝛ videbat̃ a dñio cecidiſſe ⁊
alijs renūciaſſe iux̃ illō Eſa. xix. Tradā egy-
ptū ĩ manu dñoꝝ crudeliū Sȝ p natiuitatē
ſuā ip̄m dñiuȝ recupauit. Un̄ Luc. j. dictuȝ
fuit. Hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ altiſſimi vocabit̃
Ecce p̄eminentia. Et dabit illi dñs ſedē Da-
uid p̃ris ſui ⁊c. Ecce ꝯtinētia. Et regni ei⁹ nō
erit finis. Ecce pmanētia ¶ Venit q̄ȝ vt noſ (margin: z)
ad bñ opandū habilitaret. Ante aduentū ei (margin: Venit vt)
ip̄ius hoies nullū bonū p q̄d iuſtificaret̃ fa- (margin: ad opan-)
cere poterāt. Un̄ dicebat illō Eſa. liiij. Oēs (margin: dum ha-)
iuſticie nr̃e q̄ſi pānus mēſtruate. Et iō indi- (margin: bilitaret.)
gebant iuſtificatore. Et ꝓpter h̃ fact⁹ eſt nob
iuſticia. Un̄ ap̄ls ad Rho. v. ait. Juſtifica-
ti ex fide pacē habeam⁹ ad deū p Jeſuȝ chri
ſtum. ¶ Venit etiaȝ vt ṽificaret̃ illa ꝓphia (margin: &)
Eſa. ix. Popul⁹ q̄ ſedebat in tenebriſ vidit lu-
cem magnā ⁊c. Tenebre nanq̄ȝ q̄ttuor incō
moda inducūt. ſ. horrorē. obſcuritatē. triſtici
am ⁊ frigiditatē. Ante ip̄i⁹ aūt aduētū hoieſ
erāt in tenebris. qꝛ erāt in horrore ⁊ timore.
ex eo ꝙ erāt in ptāte demonū traditi. Unde
tunc dici poterat illō Exodi. x. Facte ſunt te
nebre horribiles in vniuerſa t̃ra egypti Erāt
etiā in obſcuritate: qꝛ erāt mltiplici ignoran
tia inuoluti. Un̄ dicere poterant illud Job.
xxxvij. Nos q̄dem iuoluimur tenebriſ. Erāt
q̄ȝ in triſticia. qꝛ dei viſione erāt p̄uati. Unō
dicere poterat hūanū gen⁹ illō Tob. v. Qua
le gaudiuȝ mihi eſt q̄ in tenebris ſedeo ⁊ lu-
men celi nō video. Erāt etiā hoies in frigo-
re. qꝛ erant ab igne diuini amoris elongati.
De q̄ dr̃ ip̄e ſaluator Luc. xij. Ignē veni mit
tere in terrā. Iſte aūt ꝓpl's ambulās in tene-
bris hodie vidit lucē magnā. ſ. dñm Jeſum
q̄ ait Joañ. viij. Ego ſum lux mundi. Lux

aūt hꝫ aſſecurare.i.illūīnare.letificare.ꝛ ca/
B lefacere. Primo ḡ chr̄s aſſecurauit hoīeꝫ ex
Lux fac pellēdo ab eo timorē ac refrenādo demonis
q̄ttuoꝛ p̄tātem. Un̄ ps. inq̄t. Ortus eſt ſol.i.Chr̄s.
ꝛ ↄgregati ſūt.ſ. demōes. ꝛ in cubilib' ſuis
collocabunt. Scd̄o nos illumīauit dās ve
rā dei cognitionē.iuxta illō Lu.j. Illumia/
re his q̄ in tenebris ꝛ in vmbra mortꝭ ſedēt:
ad dirigēdos pedes nr̄os ī viā pacꝭ. Tertio
nos letificauit reſtituēs dei viſionē.de q̄ ex/
poni pōt illō Prouerb.xv. Lux oclo℞ letifi/
cat aīam. Quarto nos inflāmauit īfundens
diuinū amorē. Unō ps. inq̄t. Ignē miſit vt
luceret eis p̄ noctē. Iſta ḡ q̄ttuoꝛ hodie an/
gel' de celo nob̄ attulit. Remouit ei obſcu/
ritatē ꝛ induxit illumiatiōnē. Un̄ de paſto/
rib' dr̄ Luc.ij. Claritas dei circūfulſit illos.
Remouit etiā timorē ꝛ iduxit ſecuritatē cū
ait Nolite timere. Remouit ḡ triſticiā ꝛ in
duxit leticiā dī. Ecce euāgelizo vob̄ gaudiū
Gaudiū magnū. ¶ Hoc aūt gaudiū fuit magnū ḡ
magnuꝫ tū ad q̄druplicē dimēſionē. Nā fuit altū ta/
in natiui lit ꝙ vſqꝫ ad celos aſcēdit.ꝛ angelos ſic leti/
tate chr̄i. ficauit:ꝙ celos reliq̄rūt:ꝛ ad paſtores veniē
tes ſuū eis gaudiū retulerūt. Fuit etiā ꝓfun/
dū.q: infernū penetrauit ꝛ ſctōs p̄res q̄ erāt
in limbo letificauit.iux̄ illō Eſa.ix. Ambulā
tib' in regione vmbre mortꝭ lux orta eſt eis.
Fuit ḡ longū q: iuit vſqꝫ ad oriētem ꝛ ma
gos ſic letificauit ꝙ ſua regna reliq̄runt ꝛ ad
pue℞ cucurrerūt. Iuit etiā in occidentē: vbi
Auguſtū letificauit.ita ꝙ ipſius Chr̄i ima/
gine viſa thura illi obtulit. Un̄ Sap.viij.
dr̄. Attingit a fine vſqꝫ ad finē fortit̄ ꝛc̄. Fu/
it inſup latum.q: ꝑfudit p̄teritos. Ioā.viij.
Abraā pat̄ veſter exultauit vt videret diem
meū: vidit ꝛ gauiſus eſt: ait ſaluatoꝛ. Itē p̄/
ſentes Un̄ angel' dixit paſtorib'. Annūcio
vob̄ gaudiū magnū qō erit om̄i p̄plo. Lu.ij
Itē extēdit̄ ad futuros. Un̄ Amb. ait. Hec
ē gl'ia natal' dn̄i vt ī futu℞ trāſeat ad p̄deſti
natos ꝛ in ꝑpetuū māeat ad deuotos. Quar
to angel' remouit frigiditatē:ꝛ adduxit ve℞
ignē cū annūciauit chr̄i ortū dī. Nat' eſt vo
C bis hodie ſaluatoꝛ ꝛc̄. ¶ Scd̄o venit chr̄s ī
Uenit mūdū vt hūani generꝭ īfirmitates ſanaret.
chr̄s vt Homo em̄ inter alias patiebat̄ q̄nqꝫ infir/
infirmi/ mitates.ſ.tumorē ſuꝑbie. cecitatē ignorātie.
tates ſa/ inſipiditatē in mēte. vulnerationē culpe ꝛ fe
naret. torē ↄſuetudīs praue. Sed ab ipīs īfirmita
tib' nos ſaluauit fili' v̄gīs p̄ q̄nqꝫ remedia
q̄ adduxit. Portauit em̄ carnē de q̄ fecit em
plaſtrū.ſanguinē de q̄ fecit collyriū.ſpm̄ hu
manū de q̄ fecit mel dulciſſimū. Aīam: que
fuit vas vnguētariū. Et diuitatē q̄ fuit bal/
ſamū p̄cioſum. Prima igit̄ infirmitas erat
tumoꝛ ſuꝑbie.q̄ p̄mo ort' eſt in celo. Deinde
in terreſtri ꝑadiſo. ꝛ tandē ſparſus eſt ī toto

mūdo. Et iō chr̄s de ſua carne fecit empla/
ſtrū qō ipm̄ tumorē maturauit ꝛ fregit. Fit
aūt emplaſtrū de herbis ꝛ floribꝫ abſciſſis:
ↄtritis ꝛ coctis. Caro aūt chr̄i fuit herba ſic
ꝛ noſtra. Iuxta illō Eſa.xl. Om̄is caro fenū
Fuit etiā flos.ꝛ h̄ ꝓpter innocentiā ꝛ purita
tē.ꝛ fuit abſciſſus p̄ mortē. Eſa.liij. Abſciſſ'
eſt de terra viuētiū: ꝛ ↄtrit' p̄ flagellationē.
Ibidē. Attrit' eſt ꝓpter ſcelera nr̄a Et coct'
p̄ pena℞ nimiā aduſtionē. Un̄ inq̄t p̄ ps. Oſ
ſa mea ſic cremiū aruerūt. Ecce bullitatꝭ ex/
emplū.ſuꝑbie medicamentū. Scd̄a infir/
mitas erat cecitas ignorātie. Et idō chr̄s de
ſanguīe ſuo fecit collyriū q̄ ceci illuminātur
Et ꝓpter h̄ dr̄ Apoc.iij. Collyrio vnge oclos
tuos vt videas. Iſtud aūt collyriū factū eſt
de ſaliua ꝛ terra Ioā.ix.id ē de deitate ꝛ hu/
manitate. Et de melle ꝛ cera.i.de diuinitate
melliflua ꝛ carne incorrupta. Figura āt hu
ius collyrij habet̄.j. Reg.xiiij. de Ionatha.
q̄ guſtauit de fauo mell'.ꝛ illūīnati ſunt ocl'i
eius. Tertia infirmitas erat inſipiditas in
mente:q̄ ſpūalia ſibi deſipiebant. Et iō chr̄s
de ſpū ſuo mel dulciſſimū fec:qō inſipidita/
tē hoīs dulcorauit. Un̄ ait Eccl.xxiiij. Spi/
ritus me' ſup̄ mel dulcis. Eius aūt dulcedo
nō ſentiebat̄ qn̄ in vaſe corꝑis clauſa teneba
tur. Sed qn̄ inclinato capite tradidit ſpm̄:
tunc ei' dulcedo repleuit celū ꝛ mundū Un̄
canit eccl'ia. Hodie p̄ totū mundū melliflui
facti ſunt celi. Quarta infirmitas erat vul/
nus culpe. Iuxta illō Eſa.j. Uuln' ꝛ liuoꝛ ꝛ
plaga tumēs ꝛc̄. Et iō chr̄s de aīa ſua fecit
vnguētariū in quo ↄtinent̄ om̄ia vnguenta
oīm vulne℞ ꝛ infirmitatū. Om̄ia em̄ vulne
ra aīe cauſant̄ aut ex infirmitate.aut ex ig/
norantia.aut ex malicia. Sed Ioā.j.dr̄. Ui/
dimus gl'iam eius.i.gl'ioſam miſericordiaꝫ
eius.que ſanat vulnus cauſatū ex malicia.
Sequit̄ paulopoſt. Plenū gratie ꝛ verita/
tis. Gratia aūt eius ſanat vulnus cauſatuꝫ
ex infirmitate: v̄itas v̄o vuln' cauſatū ex ig
norātia. Quinta infirmitas erat fetoꝛ. Chr̄s
attulit diuinitatē tan̄q̄ balſamū p̄cioſum:
cui' odorē ſenſit Lazar' q̄driduan' ac feti/
dus ꝛ reuixit Ioā.xj. Eſt aūt p̄ma dies ma/
la delectatio Scd̄a malus ↄſenſus. Tertia
malū op'. Quarta mala ↄſuetudo.ꝛ tūc hō
efficit̄ fetid' corā deo ꝛ mūdo. Qui ḡ ad odo
rem iſti' balſami nō reſurgit: magꝭ eſt inſen
ſibilis q̄ꝫ mortu' fetidus ꝛ imundus. Pro/
pter has aūt curatiōes inq̄t ꝓpha de chr̄o ps
ciij. Qui ſanat om̄es infirmitates tuas. Et
Aug.p̄dicta ↄfirmans inq̄t. Magn' de ce/
Infirmi lo venit medic': q: p̄ totū mūdū magnus ia/
tates di/ cebat egrotus. ¶ Poſſum' aūt dicere ꝙ q̄/
uerſimo/ dam infirmitas cauſat̄ in hoīe ex comeſtio/
de oriunt̄ ne. ꝛ tali modo īfirmatus ē Adam; qui de/

pomo vetito comedit. ꝛ iõ infirmitatē mētꝭ
ꝛ corꝑis icurrit. Hoc aūt viciū gule hodie
in mltis dn̄atur. ꝛ iõ ſepe infirmanť ꝛ mori/
unť. Scriptum eſt em̄ Eccl.xxxvij. In multꝭ
eſcis erit infirmitas. ꝛ ꝓpter crapulā mlťi ꝑ/
ierūt. Hanc aūt infirmitatē venit ſaluatoꝛ
nr̄ ſaluare ꝑ dietā ieiunādo q̄dragīnta diebꝫ
ꝛc̄. Mat.iiij. vt etiā nos doceret abſtinere a
nociuo cibo. ꝛ gulā refrenare: ſi volum⁹ ſani
viuere. Qui em̄ abſtinēs eſt adijciet ſibi vi/
tam. Eccl.xxxvij. Scdo cauſať infirmitas
ex nimia frigidatiõe Peccatū ei mortale eſt
notabiliť frigidū. ita ꝙ ignē diuini amoris
extinguit. vn̄ Hiere.vj. dr. Sicut frigidā fac̄
ciſterna aquā ſuam: ſic frigidā facit malicia
aiam. qd̄ frig⁹ pcti facit aiam pigrā in bono
ope. iuxͣ illd̄ Prouer.ij. Propť frigus piger
arare noluit. i. cor ſuū ſcindere ꝑ ↄtritionē. ꝛ
ſerere ꝑ bonū opus Hanc aūt infirmitatē
ſanauit ꝑ ſudorē ſanguineū. In ſudore ei la
chrymaꝝ hõ frigid⁹ inflāmať. Vn̄ ait Greg.
de Magdalena ꝙ frigida venit ad chr̄m ſꝫ
iflāmata receſſit poſt lachrymas. Ignis igi
tur amorꝭ q̄ erat in chr̄o: ipm ſudare fec̄ ſan
guinē Vn̄ Lu.xxij. dr. Et fact⁹ eſt ſudor vul
tus ei⁹ ſic̄ gutte ſanguis ꝛc̄. Et ſic nr̄am infir
mitatē frigidatiõis curauit. Tertia infirmi
tas cauſať ex nimietate ꝛ corruptione ſangui
nis. Sanguis aūt nimi⁹ dr abundātia ter/
renoꝝ. q̄ ſepe eſt cauſa pcti. Vn̄ pſ. ait. Pro
dijt q̄ſi ex adipe iniq̄tas eoꝝ. Sanguis aūt
putrid⁹ dr ipa carnal' ↄcupiſcentia q̄ aīam
maculat. ꝛ corā deo putridā facit. De h̄ aūt
ſanguie exponi põt illd̄ Eſa.j. Cū mltiplica/
ueritꝭ orōnes veſtras nõ exaudiā vos. Ma
nus em̄ vr̄e ſanguie plene ſunt. Et Oſee.iiij.
Sanguis ſanguinē tetigit. Hanc aūt infir
mitatē ſanauit ꝑ minutionē ſanguis in ma
nibꝫ ꝛ pedibꝫ ꝛ latere ꝛc̄. Iſtā aūt minutiõeꝫ
nos facim⁹ qn̄ venā oris nr̄i in ↄfeſſione apí
mus. Vn̄ Prouer.x. dr. Vena vite os iuſti
os aūt ipioꝝ operit iniq̄tatē. Quarta īfirmi
tas cauſať ex humoꝝ. i. vicioꝝ corruptione.
Vn̄ pſ. ait. Nõ eſt q̄ faciat bonū nõ eſt vſqꝫ
ad vnū. Corrupti ſunt ꝛ abominabiles facti
ſunt ꝛc̄. Et iſtā infirmitatē ſanauit fili⁹ ꝟgi/
nis ꝑ aſſumptionē amare medicie. de q̄ ipſe
ait pſ.lxviij. Dederūt in eſcā meā fel: ꝛ in ſiti
mea potauerūt me aceto. Et iõ ꝛ nos debe/
mus bibere amarā potionē ↄtritiõis ꝛ dolo
ris pctōꝝ noſtroꝝ Iuxta illud Hiere.xxxij.
Pone tibi amaritudinē ꝛc̄. Que medicina
quāto erit amarior tāto erit ꝟtuoſior ad ma
los humores expellēdos. De q̄ exponi põt il
lud Eſa.xxiiij. Amara erit potio bibētibꝫ eā.
Alias q̄ꝫ infirmitates hūanas venit chr̄s ſa
nare vnguētꝭ ſue grē. De q̄bꝫ dr Eccl.xxxviij
Vnguentarius ↄficiet vnguenta ſanitatis.

¶ Venit etiā in mundū fili⁹ dei ꝑditos ſal/
uare Vn̄ pſ. ait. Deus aūt rex nr̄ ante ſecl'a
opat⁹ ē ſalutē in medio terre. i. in hūana car
ne. Caro em̄ chr̄i nõ dr terra ſed mediū terre
Natura q̄ppe nr̄a habuit duplicē extremita
tē. vnā q̄ fuit ſub inocētia. Aliā ꝟo q̄ mõ eſt
ſub miſeria. Chr̄s ḡ aſſumpſit naturā nr̄am
cū innocētia ꝛ q̄ꝫtuꝫ ad h̄ ꝑticipauit cū ꝑma
extremitate. Itē aſſumpſit eaꝫ cū miſeria. i.
cū penalitate. ꝛ q̄ꝫtū ad h̄ ꝑticipauit cū ſcd̄a.
Nat⁹ q̄ꝫ eſt vt reduceret exules ꝛ ꝑegrinos
ꝛ iõ venit portās ſecū regnuꝫ. Propť qd̄ dr
Eſa.ix. Et fact⁹ eſt ꝑncipat⁹ ſuꝑ humeꝝ ei⁹.
Iſte aūt ꝑncipat⁹ eſt dignitas regal': quam
portauit vt nos reges faceret. vel eſt onus
pctōꝝ nr̄oꝝ qd̄ portauit vt nos alleuiareꝫ. iu
xta illud Eſa.liij. Vere languores nr̄os ipe
tulit. Vel eſt crux quā ipe ſuis humerꝭ por/
tauit. vt nos tanq̄ꝫ ad vexillū colligeret. Iu
xta illd̄ Eſa.xj. Leuabit dn̄s ſignū in natio/
nes ꝛc̄. Quia igiť fili⁹ dei tantū nos honora
uit q2 fecit nos ſiles ſibi in creatione. et frēs
ſuos in redēptiõe. ꝛ faciet coheredes in glifi
catione atq̄ꝫ hūanatus eſt ꝓ nr̄a ſalute. Iđo
merito debem⁹ eum honorare. ꝛ debitas ei
grās referre. Modus aūt referēdi grās ali
qn̄ fit ꝑ ſolā vocꝭ expſſionē. Aliqn̄ ꝑ manuū
eleuationē. Aliqn̄ ꝑ genuflexionē. Aliqn̄ per
totā corꝑis ꝓſtrationē. Et h̄ ſignificatū eſt
Gen̄.xvij. vbi Abraā audita futura natiui/
tate Iſaac: cecidit in faciē ſuā ſcꝫ grās refe/
rendo. Oēs ḡ nõ ſolū corde ꝛ corꝑali venera
tione grās puerulo nato referam⁹. ſed etiaꝫ
ſmone: dicētes illd̄.iiij. Reg.vij. Hec dies
boni nunciȷ̄ eſt. ſi tacuerim⁹ ꝛ noluerim⁹ nū/
ciare: ſceleris arguemur. In terrā q̄ꝫ nos ꝓ/
ſternere debem⁹ ſaltē corde. vt de ſua viſita
tiõe ſibi grās repēdam⁹. Sic figuratū fuit
Exo.iiij. vbi dr. Audierūt ꝙ viſitaſſet dn̄s fi
lios iſrl'. ꝛ ꝓni adorauerūt. Legiť q̄ꝫ Ione.
iij. ꝙ rex indut⁹ eſt ſacco. ꝛ ſedit in cinere. et
oēs ſui ei⁹ idē fecerūt. Tūc aūt rex chr̄s ſedit
in cinere: qn̄ indut⁹ eſt carne. Et iõ ꝛ nos de/
bem⁹ ei ↄfirmari ī hūilitate ꝛ grās illi refer
re tympanū aſſumētes ꝛ dī. illd̄ Exo.xv. Cā/
tem⁹ dn̄o ꝛc̄. In tympano ei eſt forma ſphe/
rica pell' raſa ꝛ ꝑ ipm cauſať melodia Et ſic ī
chr̄o eſt diuitas eťna. caro q̄ fuit crucifixa ꝛ
aīa om̄i iubilatõe plena. Itē tympanū fit đ
corio in ligno extēſo ꝛ ꝟga ꝑcuſſo. ꝛ coriū. i.
corp⁹ chr̄i fuit extēſum in cruce. iuxͣ illd̄ pſ.
Extendēs celū ſic̄ pellē. Et ꝑcuſſuꝫ diſciplia
pr̄is. Eſa.liij. Propť ſcel⁹ ꝓpl'i mei ꝑcuſſi eū
Iſtud ḡ tympanū debem⁹ aſſumere ꝑ medi
tationē. ꝛ ſibi cātare ꝑ graꝝ actionē iuxͣ illd̄
apl'i.ij. Theſ.ij. dicentꝭ. Nos aūt grās age
re debem⁹ deo ſp. Itē debem⁹ dicere deo cū
ꝓpha pſ.xxxij. In pſalterio decem chordaꝝ

D
Uenit chr̄s ꝑditos ſal/uare

Grās referimus mltiplr.

pſallā tibi. Per pſalteriū ei decē chordaꝝ in
telligit͛ chꝛis incarnat⁹ in q̄ fuerūt q̄nqȝ choꝛ
de. i. q̄nqȝ vulnera q̄bꝰ oñdit͛ ei⁹ hūanitas. ꝛ
q̄nqȝ alie q̄bꝰ oſtēſa fuit ſua diuia maieſtas
ſcȝ natiuitas ſupnaturalꝭ. glīa reſurrectōis
maieſtas aſcenſionis. miſſio ſpūſſcti ꝛ iudi
ciaria poteſtas.

E Moralitates circa chꝛm natum.

¶ Pars. V. hui⁹ ſmonis q̄ ōꝛ expoſitionis.
Volēs aliq̄d moꝛalitatꝫ tāgere cir
ca expoſitionē euāgelij p̄ntꝫ ſolen
nitatꝫ. Dico q̄ p Mariā q̄ illūi
nata iterp̄tat͛ ſignificat͛ aia a deo
inſpirata ꝛ illūinata. q̄ tūc ꝯcipit ꝛ parit Je
ſum. i. ſaluatoꝛē: q̄ñ bonū ꝓpoſitū ꝯcipit coꝛ
de. ꝛ poſtmodū illō ꝑducit in ope. Et iō bo
ni religioſi q̄ a deo iſpirati de itrāda religiōe
ꝓfeſſionē i ea fecerūt: p̄nt dicere dō illō Eſa.
xxvj. A facie tua ꝯcepim⁹ ꝛ ꝑturiuim⁹ ſpm̄
ſalutꝫ. Iſtū aūt pueꝝ ſic ꝯceptū extrahit de
vētre m̄ris auſteritas vite cātās ꝛ iubilās i
penis ꝛ moꝛtificatōe carnis cū puulo vagiē
te. Paupꝑtas āt illū pānis iuoluit. hūilitas
ꝟo i pſepio reclinat. Et iſte tres ꝟtutes ſunt
q̄ſi tres optie obſtetrites. Sed o religioſe: ſi
iſtū puulū i te natū vis nutrire ꝛ fouere: at
tende q: eſt iuoluēdus. reclinād⁹. cuſtodien
dus. leuādus. lauād⁹. deducēdus: ꝛ cibād⁹.
Et ad hec oīa q̄rende ſt͛ nutrices gꝛoſe ꝟgi
nes. q: eſt ꝟginitatꝫ fili⁹. i. ſpecioſe virtutes.
Excludende aūt ſūt rugoſe vetule. i. iuetera
te malicie: q: malo oclō tenellū puulū ſolēt
faſcinare. Iſte aūt bone nutrices nō dn̄t eſſe
ſole. q: ꝟtutes ꝯſociant͛ i charitate. Ait ei ꝓ
pha pſ. xliiij. Adducent͛ regi. ſ. nato. ꝟgines
in plurali. vt ſcȝ huiāt ſedulo officio: poſt eā
reginā q̄ xp̄m de ſpūſctō genuit. debēt ḡ eſſe
gemine ad oīa officia. Primo aūt iuoluen
dus eſt puulus ſed nō niſi mūdis pānis. Fe
rāt igit͛ due puelle pānos mūdos. Vna pā
nos abluat: p̄mittens q̄ eos q̄tidie lauabit
Et hec eſt ꝯtritio q̄ dicit. Lauabo ꝑ ſingulaſ
noctes lectū meū lachꝛymis meis ſtratū me
um rigabo. pſ. vj. Altera pānos extendit vt
deſiccent͛ ad ſolē. ꝛ hec eſt ꝯfeſſio: q̄ abſcōdi
ta ꝑducit i lucē: dicēs. Dixi ꝯfitebor aduer
ſum me iniuſticiā meā dño ꝛc. pſ. xxxj. Se
cūdo ad reclinādū pueꝝ due ſe offerūt. Vna
lectū parat. ꝛ hec eſt ſcrā meditatō: q̄ ſternit
coꝛ floꝛibꝰ ſcptura ꝝ ꝛ cātat cū ſpōſa. Lectu
lus nr̄ floꝛidus. Cañ. j. Alia pueꝝ reclinat. ꝛ
hec eſt charitas q̄ Jeſum amplexat͛ bꝛachijs
amoꝛꝫ. ꝛ int͛ ſua ſuauiſſia vbera fac eū doꝛ
mire di. Faſcicul⁹ myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi
int͛ vbera mea cōmoꝛabit͛ Cañ. j. Tertio ad
puerū cuſtodiendū due ſe offerūt. Vna eū
cuſtodit a ſtrepitu itrinſeco. ꝛ hec ē trāquil
litas q̄ claudit cubiculū. ꝛ ſi modicū q̄d ſini
ſtrū audierit ōt. Quis es tu q̄ clamas ꝛ inq̄e
tas regē? j. Reg. xxvj. Altera eū cuſtodit ab i
curſu extrinſeco. ꝛ hec ē emulatio q̄ nihil ſi
niſtrū ſinit itrare i toto domo coꝛdis vꝭ coꝛ
poꝛꝫ. q̄ ſi viderit oclm: aurē vꝭ aliquē ſenſuꝫ
aliq̄d a ꝓpoꝛtare nociuū: clamat. Filij moꝛtꝫ
eſtis vos: q: nō cuſtodiſtꝫ dn̄m vr̄m regē. j.
Reg. xxvj. Hāc h. Petr⁹ clauiclari⁹ regis
vr̄i locat oſtiariā m̄lto melioꝛē q̄ȝ illa quā i
uenit i domo p̄ncipis ſacerdotū. Jo. xviij. Et
magꝫ ſollicitā q̄ȝ illa q̄ purgās triticū Iſbo
ſeth: obdoꝛmiuit. ij. Re. iiij. Quis ē (inq̄t b.
Petr⁹) q̄ vobꝭ noceat ſi boni emlatoꝛes fue
ritꝫ. j. Pe. iij. Aia mea hāc loca ad ianuā coꝛ
dis ſi vis chꝛm cuſtodire. q: dura ſic ifern⁹
emlatio. ꝛ lāpades ei⁹ lāpades ignis atqȝ flā
maꝝ Cañ. viij. Quarto ad pueꝝ leuādū due
ſe offerūt. vna eū excitat ꝛ euoluit q̄tiēs ſonu
erit hoꝛologiū amoꝛꝫ. ꝛ hec ē ſollicita deuo
tio q̄ ſinglā myſteria voluit ꝛ rumiat. q̄bꝰ q̄
ſi pānis iuolut⁹ eſt puer nr̄ ieſus q̄ amict⁹ eſt
lumie ſic veſtimēto. pſ. cxviij. Reuela (ait. pſ
deo) oclōs me. ꝛ ꝯſide. mira. ō le. tua. Deuo
tio nāqȝ eſt feruoꝛ mētꝫ reuoluēs aiaȝ i chꝛꝫ.
vñ ꝓpha ait pſ. lxij. De⁹ de⁹ me⁹ ad te de lu
ci. Sitiuit i te aiam. q̄ȝ m̄ltiplr͛ tibi ca. mea.
Alta ꝟo eū alloq̄t: ſȝ ñ niſi ō legitia ſnia ipi⁹
ꝛ hec eſt attēta oīo q̄ ōt. Dñe labia mea ape.
ꝛc. pſ. l. Nmōi aūt vox eſt dulcꝫ puulo. ꝛ iō
poſtea ſil͛ cātāt ōuotio ꝛ oīo. Exurge q̄re ob
doꝛmis dñe: exurge ꝛ ne repellas in finē pſ.
xliij. Quito ad pueꝝ balneādū due ſe offerūt.
vna balneū parat. ꝛ hec eſt pietas. q̄ videns
lachꝛymātē pueꝝ. ꝛ audiēs ei⁹ ploꝛatū: educ
aquā calidā abūdant͛ ō fōtibꝰ coꝛdis ſui: di.
Aia mea liq̄facta ē vt dilect⁹ locut⁹ eſt. Cañ.
v. Et nō ſolū aq̄ abluit ſȝ vnguēto vngit ꝛ ait
Factū eſt coꝛ meū tāq̄ȝ cera liq̄ſcens. pſ. xxj.
vñ illi ōt puul⁹. Odoꝛ vnguentoꝝ tuoꝝ ſup
oīa aromata. Cañ. iiij. Alta ꝟo pueꝝ tenet.
ꝛ hec eſt pſeuerātia. q̄ tādiu tenet donec ſibi
placuerit i hac lachꝛymaꝝ valle i aq̄s noſtre
miſerie balneari. di. Tenui illū nec dimittā
Cañ. iij. Sexto ad pueꝝ ōducēdū due ſe of
ferūt. Vna eū geſtat dicēs cū Pau. j. Coꝛ. vj.
glificate ꝛ poꝛtate dū i coꝛpe vr̄o. ꝛ hec ē obe
diētia ñ coacta. q̄ a poſterioꝛi ē. doꝛſū poꝛtat
onera ꝯ coꝛ. ſȝ m̄rna ꝛ volūtaria q̄ filiū a p̄te
anterioꝛi poꝛtat ſup pect⁹ delicioſe inter bꝛa
chia. ꝛ ſic vult poꝛtari ꝑuul⁹ nr̄ Jeſ⁹ di. Po
ne me vt ſigculū ſup coꝛ tuū. ꝛ ſic ſigculum
ſup bꝛachiū tuū. Cañ. viij. Altera p̄cauet ne
gerula oſſēdat ad lapidē ipatiētie. ꝛ ſic ledat
puulū q̄cūq̄ȝ occaſione. ꝛ hec ē circūſpectio q̄
iugit͛ clamat obediēti iuſto. Qui ſe exiſtiat
ſtare videat ne cadat. j. Coꝛ. x. Cantant ḡ he
due deducētes puulū. Incipit āt obedientia
iubilans in opibꝰ ꝛ ōt. In maibꝰ poꝛtabunt

tc. Et rn̄det circūſpectō ꝑcauēs ab extrioribꝫ ne vn̄ q̄ꝫ offendas ad lapidē pedē tuū. pſ. xc. Septiō ad puer̄ cibādū ſe due offert. Una eū paſcit. ꝛ hec eſt miſcdia. q̄ mēbra ei⁹ reficit. Un̄ ipſe dn̄s ait Mat. xxv. Eſuriui ꝛ dediſtis mihi māducare ꝛc̄. ꝛ ſubdit. Qd̄ ei vni ex minimis meis. ſ. mēbꝛ̄ feciſtꝭ. mihi feciſtis Hec tn̄ nō de furfure cibo porcoꝝ imitatrix Cain. ſed d̄ ſimila delicatiſſia imitatrix abel parat polētā. deinde ī manu pueri ponit pomū cantās. Oia poma noua ꝛ vetera dilecte mi ſuaui tibi. Cañ. vij. Altera v̄o eū lactat ꝛ potat. ꝛ hec ē māſuetudo: q̄ d̄ cordis vberibꝫ dulces ſmones eliq̄t. nōne inq̄t ſapiēs. Ardorē refrigerabit ros: ſic ꝛ v̄buꝫ. Eccl. xviij. Hec d̄r puulo. Dabo tibi v̄ba mea. Cañ. vij Et iteꝝ. Dabo tibi poculū ex vino ↄdito Cañ viij. Ipe aūt puer rn̄dit ei. Fau⁹ diſtillās labia tua mel ꝛ lac ſub ligua tua Cañ. iiij. Iſtꝭ aūt nutricibꝫ officiū ſuū dulcit̄ explentibꝫ: ꝛ nūc reclinātibꝫ: nūc excitātibꝫ: nūc paſcētibꝫ nūc deducētibꝫ ꝛc̄. in ſpūali tripudio enutritus: puer Jeſ⁹ creſcit etate ac ſapiētia ꝛ gratia corā deo ꝛ hoibꝫ Lu. ij. Et tūc dicere poſſum⁹ illō Eſa. ix. Paruul⁹ nat⁹ eſt nob̄ ꝛ fili⁹ dat⁹ eſt nob̄. ¶ Loq̄ndo aūt d̄ chr̄o ad litterā dico. ꝙ licꝫ ipe dn̄s Jeſus hodie fuerit puul⁹ q̄ꝫtū ad etatē. matrē. ſtaturā. familiā. pomū. lectū. cibū. ꝛ veſtimētuꝫ. Pōt tn̄ dici ꝙ fuit puul⁹ triplici alia rōe. Primo: q2 offēſus de facili pōt placari. vt ſ. dixim⁹. Qui ei añ dixerat tāq̄ꝫ iplacabilis Ezech. vij. Non parcet ocl'us me⁹ ſuꝑ te ꝛ nō miſerebor: mō d̄r Eſa. xl. Predicate ān̄ū placabilē dn̄o Secundo q2 emēdo facilit̄ decipi pōt puul⁹. vn̄ aliq̄n ꝑ vno pomo dat totā ſuā hereditateꝫ. Olim aūt de⁹ regnū ſuū valde care vendebat. q2 nullus ipm emere poterat. nec ꝑ aliq̄ gui pnīa. nec ꝑ morte aliq̄ ſꝫ mō dat ipm regnū ꝑ calice aq̄ frigide. Mat. x. imo etiaꝫ ꝑ vna bona volūtate. Un̄ inq̄t pſ. Deſideriuꝫ pauperꝫ exaudiuit dn̄s Jō deū q̄dāmō decipim⁹. q2 ei⁹ regnū q̄ſi ꝑ nihilo ab eo obtinemus. Un̄ pſ. d̄r deo. Pro nihilo ſaluos facies illos. Et de hebreis ī figurā eoꝝ ait. Pro nihilo habuerūt terrā deſiderabilē. Tertio d̄r puul⁹. q2 ad inſtar puuli dꝫ a nob̄ ſpūal'r cōcipi ꝑ bona ꝓpoſita. ꝛ poſtea ꝑturiri ꝑ bona opa vt ꝑdixim⁹ iux̄ ꝑallegatam autoritateꝫ Eſa. xxvj. A facie tua ↄcepim⁹ ꝛc̄. Sed mlti ſūt q̄ aborſuꝫ faciūt. q2 bonū ꝓpoſitū ad op⁹ nō ꝑducūt. iux̄ illō Eſa. xxxvj. Uenerūt filij vſq̄ꝫ ad partū. ꝛ v̄tus nō eſt pariēdi. Debet q̄ꝫ nutriri ꝑ ꝑſeuerātiā. ꝛ iō cuilibꝫ fideli d̄r de⁹ pat illō Exo. ij. Accipe pueꝝ iſtū ꝛ nutri mihi. Debet etiā portari ꝑ patientiā. iux̄ illō Eccl. vj. Subijce humeꝝ tuū ꝛ porta illā. ſ. ſapientiā que eſt chr̄s. Si eñ ipm ſaluatorem portauerim⁹ ꝑ deuotionē in h̄ ſecl'o. ipe nos ab angelis ſuis portari faciet in celum: ꝑenniter regnaturos cum eo q̄ eſt bn̄dictus in ſecula ſecl'oꝝ Amen.

Pars. VIII. hui⁹ ſmonarij qd̄ Mariale appellat̄: in q̄ tractat̄ d̄ bn̄dicte mr̄is dei purificatōe. Hec āt ps ꝓprio ac ꝑticl'ari noīe dedicatio ſcriſcrōꝝ nūcupat̄. Sermo ꝑmus.

Lumē ad reuelationē gentiū. Lu. ij. Hodie ſacroſctā mat̄ eccl'ia ſūma cū veneratione ꝛ reuerētia ac honore ſolēnitatē deuotiſſimā purificatōis immaculate v̄ginis matrꝭ dei ac redēptoris nr̄i feſtiuis laudibꝫ venerat̄. q̄ꝫobrē ↄgruū videtur vt ꝛ nos puuli ei⁹ deuoto mentꝭ affectu de tanta feſtiuitate memoriā recolam⁹ Un̄ q2 inq̄t phs. j. eth. ꝙ ſmones inq̄rēdi ſūt ſm materiā de q̄ ſūt. tūc ei ſufficient̄ dicet̄ ſi ſm ſubiectā materiā dicet̄. Jō licꝫ de tā celeberrima ſolēnitate ſmocinari me ineptū videā: tn̄ ꝑ modulo ingenij mei aliq̄d eloq̄ amore eiuſdē pijſſime v̄gis de ſctiſſima ipi⁹ purificatione conabor. Ait eñ Leo papa ī ſmone de dn̄ica īfra octauā natiuitatꝭ dn̄i. Nō adē nō tacendi vbi orit̄ difficl'tas fandi. Marie aūt ad ꝑdicādū d̄ hac feſtiuitate me inducit diui Amb. dictū in li. d̄ v̄ginitate q̄ ait. Talis fuit Maria vt ei⁹ vita oīm ſit diſciplia. Un̄ nō ē vllaten⁹ dubitādū ꝙ q̄cūq̄ꝫ ꝑegit: ꝛ maxime dū puulū filiū ſuū in tēplo ꝑn̄tauit cū ingēti myſterio ꝛ ꝑ oīm hoīm eruditōe ꝑfec. Ipa nāq̄ꝫ fuit lumē qd̄ gētibꝫ ī tenebrꝭ cecutietibꝫ ſolē iuſticie dei filiū reuelata facie cōtēplandū oñdit. De cui⁹ purificatōe q̄ttuor ↄſiderationes faciem⁹.

Prima dicet̄ illuminationis
Secunda cauſationis
Tertia dubitationis
Quarta v̄o appellabit̄ purificationis

Prima ps hui⁹ ſmonis q̄ d̄r illūinatiōis. B

Ore intelligere deſiderāt mlti q̄re eccl'ia ordinauit ꝙ ī iſto feſto purificatōis v̄gialis portent̄ candele in manibꝫ accenſe. ꝓpter qd̄ hec feſtiuitas cādelaria appellat̄. Non aūt ſtatuit h̄ fieri in annūciatione q̄ eſt tā magna feſtiuitas ꝛ maior iſta. nec etiā in aſſumptione q̄ eſt maior oīm v̄ginis feſtiuitatū. Nō etiā ī natiuitate eiuſdē ſed ſolū in purificatōe. Uidet̄ eñ eis ꝙ ſaltē in aſſumptiōe deberēt potius portari cādele accenſe ad ſignificandū ꝙ ſic in celis illo die a tota curia celeſti cuꝫ hymnis ꝛ cāticis ac laudibꝫ honorata ē. ſic ꝛ

f Quare dn̄a noſ fuerit puul⁹

A

Quare cādele accenſe hodie portētur.

in terrꝭ honorari debeat. Un̄ ꝯ̄pleſ mouerꝭ
nouitate reꝝ viderēſ i p̄nti ſolēnitate ꝯfluerꝭ
plebē ad eccl'ias. cū lumiarib⁊ ꝓceſſionalr̄ ꝓ
gere. Quib⁊ vt tante admiratōis cā tollar. ꝛ
deuotōe poti⁹ ꝙ̄ admiratiōe icitent: ſatiſfa
cere cupiēs dico ꝙ q̄druplici rōe h̄ ꝯuenien
tiſſime eccl'ia ordiauit. Pmo ꝓpt̄ remouēdā
erroneā ꝯſuetudinē. ſcd̄o ꝓpt̄ oñdendā v̄gis
puritatē. tertio ꝓpt̄ colēdā hodiernā p̄ntatio
Ut ritus idolorum mutaretur. nē. q̄rto ꝓpt̄ nr̄aꝫ iſtructūꝫ. ¶ Qua ad p̄mā
rōnē dico ꝙ vt refert autor rōnal' diuinoꝝ.
Rhomāi qn̄ culturꝭ idoloꝝ dediti erāt: d̄ qn̄
to i q̄ntū āñū in kal'. februarij ad honorē fe
brue mr̄is martꝭ (quē deū belli appellabāt)
luſtrabant vrbē tota nocte cū cereis ꝛ facib⁊
accēſis. vt ei⁹ fili⁹ eis d̄ hoſtib⁊ victoriā darꝫ
cui⁹ genitricē tantꝭ laudū p̄conijs efferebāt
Et iſtō ſpaciū dicebar luſtꝝ. Un̄ canit eccl'ia
Luſtrꝭ ſex q̄ iam pactꝭ. Sex ei luſtra faciūt.
xxx. ānos. Nā ſpaciū. v. ānoꝝ appellar luſtrū
vt in aut. hec ꝯſti. ino. in fi. coll'. viij. ꝛ no. i. l.
ſiq̄s nec cām. §. penl'. ff. ſi cer. pe. ꝛ. l. itē q̄ritꝭ.
§. ſi ipl'ero. ff. loca. In eodē etiā mēſe ſacrifi
cabāt Plutoni q̄ dicebar febru⁹. ꝛ reputaba
tus ab eis de⁹ iferni: vt ipe cū ceterꝭ dijs ife
roꝝ ꝓpitiarer aiab⁊ dānatoꝝ. Cui ēt offere
bāt hoſtias ſolēnes excubātes cū laudib⁊ in
tēplo cū cereis accēſis. Arbitrabār etiā rho
māi ſeq̄ntes. q̄rūdā poetaꝝ fabulas. marie
Ouid. in. iiij. de faſtꝭ. ꝛ. v. metam̄. ꝙ in p̄nci
pio hui⁹ mēſis Pluto de vrbe tulerit Pro
ſerpinā ob ei⁹ formoſitatē: quā fecit deā. vn̄
Ceres mr̄ ei⁹ ꝛ cogti cū facib⁊ eā q̄ſierūt i no
cte i mōte ethna q̄ eſt i ſicilia. i q̄ d̄r eē porta
iferni. ꝓpt̄ q̄d ml'ieres rhomane his dieb⁊ fe
ſtū lūinariū exercebāt. ꝛ iſtā hiſtoriā (vel ve
ri⁹ fabulā) rep̄ntātes: vrbē rhomanā cū faci
bus ꝛ lūinarib⁊ circūibāt. Quos abomiabi
les errores ꝯſiderās Sergi⁹ papa ſil' ꝛ cog
ſcēs ꝙ difficile eſt reſiſtere ꝯſuetudini q̄ aſ
ſilar nare. vij. eth. Un̄ ꝯſuetudo d̄r altā na
tura. vt ait glo. i. l. j. ff. ad macedo. ꝛ d̄ poſtu.
l. j. §. beſtias. ꝛ d̄ adq̄. re. do. l. natale. §. i his.
ꝛ d̄ libe. ꝛ poſt. l. ſiq̄s poſthumos. i p̄n. ꝛ iſti.
de re. di. §. cernēs. vbi glo. Aiaduertēs p̄di
ctas hereticas ꝛ diabolicas ſup̄ſtitōnes ad
huc eſſe recētes i ꝓpl'is chr̄ianis rōne aſſuefa
ctiōis q̄s oportebat igenio ſub iugo chr̄i flecti
pia cautela ſtatuit hūc diē cū cereis b̄ndictꝭ
ꝛ ꝓceſſiōe ſolēni ꝓ orbē tꝛaꝝ ad honorē hti
ſime v̄gis Marie mr̄is dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i di
nr̄i celebrari. q̄ nō fuit rapta a plutōe deo in
fernali ſꝫ ſuſcepta i ſpōſam a deo oipotēti et
et̄no q̄ fec̄ celū ꝛ terrā. nec fuit mr̄ martꝭ dei
belli: ſꝫ illi⁹ q̄ ſol⁹ ē ver⁹ de⁹ q̄ fec̄ pacē eterni
p̄ris ſui cū hoīe. Remāſit ḡ eadē ſolēnitar ꝓ
ceſſiōis ꝛ illūinatōis: ſꝫ alia fit intētōe ꝙ̄ p⁹.
Fit ei ad ſignificādū ꝙ pulcerria atqꝫ ſctiſ

ſima dei genitrix fuit illō lumē q̄d orbē vni
uerſū ꝑ filiū ſuū illuſtrauit. ¶ Scd̄o h̄ fuit
ordinatū ꝓpt̄ oñdēdā v̄gis puritatē. Q2 eñi
hti̅ſſima v̄go ſp̄ fuit pura. mūda. clara. ꝛ im
macl'ata. volēs eccl'ia hāc ſuā puritatē ꝛ ope
rū claritatē oñdere: ne aliq̄s decept⁹ voca
bulo purificatōis crederꝫ eā aliq̄n fuiſſe ma
culatā. ſtatuit vt oēs cū cereiſ accēſis n̄ mor
tuis eā honorarēt. volēs ꝑ lumē ſignificare:
ꝙ ipa v̄go b̄ndicta fuit tota ſplēdida lūino
ſa int⁹ ꝛ foris. Int⁹ ꝑ durā ꝯſciam ac ſinceri
tatē ꝛ ſctāꝫ volūtatē quā ꝯiūctam ſp̄ hūit cū
d̄o. Exteri⁹ v̄o ꝑ oimodā ſctitatē. Un̄ de ipa
fulgētiſſia mr̄e dei dicere poſſum⁹ illō Apo.
j. Facies ei⁹ ſic̄ ſol lucꝫ in v̄tute ſua. ¶ Ter
tio ad h̄ inſtitutū fuit ꝓpt̄ recolendā hodier
nā p̄ntationē. Sic̄ ei declarabir in pte vl. h⁹
ſmonis. hodie corpal'r p̄ntat⁹ fuit dn̄s Jeſ⁹
in tēplo. Ubi fuerūt q̄ttuor ſctiſſimi hoīes.
q̄ cū laudib⁊ ꝛ iubil' ac lumiarib⁊ ipm̄ hono
rabāt. ſ. Maria ꝛ Joſeph. Simeon ꝛ An
na ꝓpheriſſa. q̄ oēs cū alijs etiā adorauerūt
reuerēter ipm̄ dn̄m nr̄m Jeſuꝫ chr̄m. q2 non
eſt veriſil'e ꝙ ſctūs ille ſenex eſſet ſol⁹ qn̄ hrā
v̄go in tēplo p̄ntans filiuꝫ ſuū dedit illuꝫ in
vlnas ei⁹. Hoc igir eccl'ia rep̄ſentans facit
ꝓceſſionē cū cereo accenſo q̄ in manib⁊ por
tar. ꝑ quē ſignificar ipe dn̄s Jeſus. q̄ hodie
ad templū eſt portat⁹. Tria eñi ſunt i cereo
accēſo. ſ. cera. lychiniū ſiue ſtupinū. ꝛ ignis.
que ſignificāt tria q̄ ſunt ꝛ erant in Chriſto.
Cera eñi ſignificat carnē chr̄i ſine cōmixtōe
ꝛ corruptione viri. Lychinū v̄o albū in cera
latēs ſignificat aiam chr̄i puriſſimā ꝛ omni
ſctitate cādidiſſimā in corpe latentē. Ignis
v̄o ſiue lumē ſignificat diuinitatē chr̄i. q2 vt
d̄r ad Heb. xij. Deus ignis ꝯſūmēs eſt. ꝛ ſe
pe legir apparuiſſe in igne. vt in rubo. Exo.
iij. ꝛ in colūna ignis Exo. xiij. Item deſcen
dit in igne ſuꝑ montē ſinai. Exod. xix. Et iō
inq̄t q̄dam verſificator. Hanc in honore pie
candelā porto Marie. Accipe ꝑ ceram car
nē de v̄gine verā. Bombicꝭ puritas aiam ꝑ
optime notat. Per ſūme lumen deitatꝭ tolle
cacuminē. ¶ Quarto h̄ fuit iſtitutū ꝓpt̄ nr̄aꝫ
inſtructōꝫ. In h̄ ei inſtruimur ꝙ ſi volum⁹
an̄ deū eſſe purificati ꝛ mūdi tria nob̄ ſunt
neceſſaria. ſ. fides vera. actio bona. ꝛ intētio
recta. Duo p̄ma. ſcꝫ fides vera cū opatōe bo
na ſignificont ꝑ cādelā i māu accēſaꝫ. De q̄b⁊
inq̄t Gre. i q̄daꝫ omel'. Ille v̄e credit q̄ exer
cet opando q̄d credit. Sꝫ h̄ eſt notanduꝫ. ꝙ
tria ſūt q̄ cuſtodiūt cādelā ne extinguar. ſ. q̄n
abſcōdir a vento ac alijs cādel' aſſociar. ꝛ ei
ſufficiēs pabulum miniſtratur. Qui ḡ non
vult extigui: abſcōdar a vētō laudis hūane.
aggreger ꝛ vniar ꝯgregatiōi ſctē ꝛ hēat pa
bulū orōis ꝯtinue. Tria qꝫ ſūt q̄ impediūt

C Ut oſtenderet virginis puritas

D Ut recoleret hodierna proceſſio.

E Ut moraliter inſtrueremur

necandela extīcta reaccendat.ſ.remotio.hu-
mectatio.ꝛ groſſi corpis iterpoſitio. Multi
ḡ ſunt q̄ nō accēdunt.ſiue q: pdicatoribꝫ nō
appropinqūt nec adiūgūt. Deut.xxxiij. Qui
appropinqūt pedibꝫ eiꝰ accipiūt de doctrina
illiꝰ. Siue q: aq̄s deliciaꝝ humectāt.j. Coꝝ.
ij. Animalis hō nō pcipit q̄ ſūt ſpūs dei Siue
q: amor terrenoꝝ i eis interponitur Mat.
xiij. Sollicitudo ſecl'i iſtiꝰ ꝛ fallacia diuitia
rū ſuffocant vbū. ¶ Sciendū eſt etiā q̄ ſicut
candela ſine lumie dr̄ mortua ꝛ lumē p ſe ſi-
ne cādela nō bn̄ lucꝫ: ſed mortuū eſſe videt.
ita ꝛ opatio ſine fide: ꝛ fides ſine bona opa-
tione mortua eſt. Iac.ij.ꝛ c.fert.ꝛ c.ſic vrge
ri.ꝛ.§.opponit.j.q.ꝛ de pe.di.ij.c. ſi eñ.ꝛ di.
iij.c.qrat.§.illō autē.ꝛ de ſacra vnct.c.vni-
co.§.q: vo. Ad qd̄ applicari pt̄ illō qd̄ dicūt
iuriſte.ſ.q̄ nō ſufficit fides niſi pbate artis
experiētia ſubſequat.l.j. circa pn̄.ff. de ven.
inſpi.ꝛ.l.j.C.de decre. ab or.fa.ꝛ.l.j.in pma
colūna.C.de iuſti.codi.cō. Per lychinū aūt
ſignificat intētio recta q̄ ſtat intꝰ in aia ſicut
lychinus in cādela. Nā aliqn̄ fit opus qd̄ ab
extra videt bonūꝫ: ꝛ eſt de ſe de gn̄e bonoꝝ:
ſed ꝓpt̄ malā volūtatē nō eſt meritoriū. imo
vicioſuꝫ: Puta ſi mlier paupꝑtate cruciaret:
ꝛ tu de tua ſuba ei ꝓuideres. h̄ qdēꝫ eſt de ſe
bonū ꝛ ab extra videt laudabile ꝛ meritoriū
eſt eñ opꝰ miſcdie. Sed ſi tu h̄ faceres ma
la intētiōe: vt.ſ. p hāc elemoſynā eaꝫ trahere
poſſis ad ꝯſentiēdum pctō. vl' vt vanā glīaꝫ
ꝯſeq̄ris ab alijs.totū h̄ opus eſſet ad deme-
ritū. Ecce ḡ q̄ intētio bona requirit vt.ſ.oīa
opa tua facias amore dei ꝛ cū intentōe bona
ꝛ h̄ mō portab candelaꝫ accenſaꝫ in manibꝫ.
Hodie tplici ð candes las defe rimus ¶ Pro maiori etiā declaratiōe pdictoꝝ di-
cere poſſumꝰ q̄ cādelas in purificatione de-
ferimꝰ rōne vginis chri ꝛ nr̄i. In vgine eñ
fuerūt q̄tuor progatiue q̄ p candelā intelli-
gunt. Prima eſt vginitas in carne.q̄ ſignifi
cat p cerā: quā apes generāt ſine corruptiōe
De ipa autē dr̄ Eſa.vij. Ecce vgo ꝯcipiet ꝛc.
Scda eſt puritas in mēte. q̄ ſignificat p ly-
chinū candidū intꝰ in cera occultatū. De ipa
naq̄ꝫ dr̄ pſ.xliij. Ois glīa eiꝰ filie regꝭ ab i-
tus. Tertia eſt ſcrificatio in vtō: q̄ ſignificat
p h̄ q̄ ille cādele ſcrificant ꝛ bn̄dicūt. De ipa
etēn̄ dr̄ pſ.xlv. Scrificauit tabnaculū ſuuꝫ
altiſſimꝰ. Quarta eſt claritas i ꝯuerſatōe.q̄
ſignificat p lumē. De qua dr̄ Sap.iiij. O q̄
pulcra eſt caſta gn̄eratio cū claritate. ¶ Se
cūdo candelā deferimꝰ rōne chri. Cādela eñ
hec ſignificat chrm rōne ꝯpoſitiōis ꝛ ꝯſum-
ptiōis. Quo ad pmū dico q̄ in cādela accen
ſa ſunt tria.ſ.cera.lychinū ꝛ lumē. vt ſ̄.etiā
diximꝰ.ꝛ i chro eſt triplex ſuba.ſ.caro ſine ſe
mine gn̄ata. Vn̄ pſ.inq̄t in pſona chri. Fa-
ctū eſt cor meū ſic cera.ſ.in generatione.ſed
liq̄ſcēs i paſſiōe. Scdo ē ibi lychinꝰ.i.aia cā
dore inocētie decorata.iux̄ illō Sap.vij. Cā
dor eſt luc eterne ꝛc. Tertio ibi eſt lux.i. diui-
tas lumīoſa.iux̄ illō Io.j. Erat lux va ꝛc. Et
ſic ignis vnit cere mediāte lychino.ſic diui-
nitas vnita ē carni mediāte aīa. De his aūt
tribꝫ dr̄ Cañ.v. Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ē.ſ.p can
dorē mūdicie.ꝛ rubicūdꝰ.ſ.p fulgorē diuita
tis.ꝛ electꝰ ex milibꝫ.ſ.ꝓpt̄ icorruptionē car- Chrs ſi-
nis ¶ Scdo chrs ſignificat p cādelā rōe cō gnificat
ſūptōis. Sic ei cādela accēſa ſe totā ꝯſumit p cādelā.
in nr̄m ſuitiū.ſic Chrs totū ſe ꝯſūpſit in no
ſtrū obſequꝫ Nā ꝯſumpſit carnē ſuā p vul-
nerationē ꝛ attritionē. Vn̄ Eſa.liij. dr̄ Ipſe
vulneratꝰ eſt ꝓpt̄ iniq̄tates nr̄as: ꝛ attritꝰ eſt
ꝓpt̄ ſcelera nr̄a. Cūſūpſit etiā ſāguinē ꝑ ꝓtota-
lē effuſionē. Vn̄ angeli admirātes dixert ei
Eſa.lxiij. Quare rubꝝ eſt indumētū tuuꝫ et
veſtimēta tua ſic calcantiū i torcularit. Cō-
ſumpſiſſe q̄ꝫ dr̄ aīaꝫ p triſticiā ꝛ dolorē. Vn̄
Mat.xxvj.ipe ait. Triſtis eſt aia mea vſq̄ꝫ
ad mortē. Itē ꝯſumpſit vitā corpalē p abbre
uiationē. Vnde in pſona eiꝰ dr̄ Eſa.xxxviij.
Precīſa ē velut a texente vita mea. Cōſūpſit
et ſubam tpalē vſq̄ꝫ ad denudationē. Vn̄ de
ſpoliātibꝫ eū i morte ipe ait pſ.xxj. Diuiſert
ſibi veſtimenta mea ꝛc. ¶ Tertio pncipalit̄ Propter
cādelas deferimꝰ rōne nr̄i. Per cādelā eñ ac- nos por-
cenſaꝫ ſignificat q̄ debemꝰ hre vitā ſctām ꝛ tamꝰ can
famā pclarā. Primo autē vitā ſctām faciūt delam
bona opa: fides ꝛ recta intētio ſincera. Opa
tio bona ſignificat p cerā q: ſicut cera medi-
ante rore celeſti gignit. ſic bona opatio a dō
tm̄ habet. iux̄ illō ad Phil'.ij. Deus eſt qui
opat in nob velle ꝛ pficere ꝓ bona volūtate.
Fides aūt intelligit p lumē. Vt eñ candela
ſine lumie nō lucet: ſic noſtra opatio ſine fi-
de deo nō placet. Iuxta illō ad Heb.xj. Si-
ne fide impoſſibile eſt placere deo. Intentio
vero recta ſignat p lychinū qd̄ eſt occultum
ꝛ candiduꝫ ꝛ lumis baiulū. Sic eñ intētio
nr̄a debet eſſe occulta. Vn̄ Grego.in q̄dam
omel'.ait. Sic aūt ſit opus in publico vt tn̄
intentio maneat in occl'to. Debet etiā eſſe cā
dida.i.pura. Iuxta illō Matt.vj. Si ocu-
lus tuus ſimplex fuerit totū corpꝰ tuū luci-
dum erit. debet q̄ꝫ eſſe lumis baiula. q: de-
bet opa nr̄a corā deo pſentare: ꝛ ab eo remu
nerationē expectare. De q̄ Mat.vj.inq̄t ſal
uator.ꝛ pater tuꝰ q̄ vidit in abſcondito red-
det tibi. Scdo p candelā ſignificat fama p-
clara. Cādela eñ accēſa lucet. abſcōdita non
emittit ſplēdorē ꝛ extīcta fetet. Sūt āt q̄daꝫ
feruētes in vita ꝛ lucidi i doctrina.q̄ ſunt ſic
cādela accenſa. ꝛ de ſingl'o coꝝ dici pōt illō
Ioā.vj. Ipſe erat lucerna ardēs ꝛ lucēs añ
dn̄m. Alij vo ſunt ꝯtenti hre bonā vitā tm̄.
ꝛ abſcondūt ſuam doctrinā. ꝛ iſti ſunt ſicut

cādela abſcōdita. facientes cōtra dictū ſalua-
toris q̄ ait Lu. xi. Nemo accendit lucernā ⁊
abſcōdit eā ſub modio ⁊c. Sunt etiā alij q̄
nec ardēt nec lucēt: ſed fetent p̱ mala opa. Et
iſti ſunt ſicut candela extincta q̄ q̄dē nō luc3
ſed fetet. Et de iſtoꝝ fetore dicit Eſa. xxxiiij
c. De cadaueribꝫ eoꝝ aſcēdet fetor. Anie em̄
pctōꝝ ſunt cadauera. q2 ſunt mortue. Iuxta
illō Ezech. xviij. Aīa q̄ peccauerit ipa mo-
rietur. c. ſi habes. xxiiij. q. iij. pctm̄ ei eſt mors
anie. Et de talibꝫ cadaueribꝫ aſcendit fetor p̱
malū exēplū. Nos ꝑo illos nō imitari debe-
mus ſ3 fuare illō qd admōet ſaluator Mat
v. di. Sic luceat lux v̄ra corā hoibꝫ vt vide-
ant v̄ra bona opa ⁊ glificēt pr̄em v̄rm q̄ ī ce
lis eſt. Et tūc poterim⁹ digne intereſſe cāde-
laꝝ pceſſioni in hac ſacratiſſima die. Hec ē
em̄ illa ſolēnitas tantis decorata myſterijs
tātiſq3 honoribꝫ ſublimata. quā oēs pcipua
debēt deuotione celebrare. Vn̄ Aug. in q̄dā
ſmone inq̄t. Celebrem⁹ ḡ diē feſtū nō hūane
deuotiōis ſed diuine dignatiōis. nō infirmi
tatis ſed eternitatꝭ. nō informatiōis ſed re-
formatōis dn̄i nr̄i Jeſu chri. Hec ille. Ad p
ceſſionē q̄3 ꝑplē mi cū pfunda hūilitate ⁊ de
uotiſſima meditatiōe incedere debes: reco-
gitādo dignationē altiſſimi dei. q̄ hodie par
uulus ad tēplum portari voluit. vt nos ma
gnos in celeſti faciat felicitate. Conſiderādo
inſup̱ ꝙ p̱ hāc pceſſionē repn̄tam⁹ tā ſalutife
rū magnūq3 ſacrm̄. Sūma ḡ cū reuerentia
⁊ honeſtate debes aſſociare bn̄dictā dei ma
trē ad tēplū incedentē cum illo ſuo pulcerri-
mo. xl. dieꝝ gigantello in brachijs: atq3 illū
cū ea eterno pr̄i p tot⁹ mūdi ſalute offerre.
Cādelas etiā bn̄dictas magna cū deuotōe ī
domibꝫ ſuis dn̄t ſinguli cuſtodire. Ad audi
endā q̄3 p̄dicationē de tā celeberrima feſtiui-
tate dn̄t oēs cū puritate cordis ⁊ anie mūdi
cia accedere. ibi deuotiſſime p̱manere. Pre
dicatores etiā dn̄t mundi ⁊ puri eſſe ab om̄i
pctōꝝ imūdicia q̄tu3 hūana fragilitas pa-
titur. q̄ puriſſime ⁊ immacl'ate ꝟgis purificatō3
volūt ꝑplis declarare. Videm⁹ ei ꝙ ſi aliq̄s
indign⁹ loq̄t de aliq̄ excellēti ac nobiliſſima
pſona. illi dr̄ ꝙ pus vadat ad lauādū os ſuū
Dēs ḡ q̄ volūt de hac puriſſima ꝟgiē loq̄: p
us dn̄t mēte ⁊ labijs eſſe mūdari. Vn̄ qlibet
pctōr ſentiēs in ſe alicui⁹ pcti imūdiciā deb3
dicere illō Eſa. vj. Vir pollut⁹ labijs ego ſū
in medio ꝑpli polluta labia hn̄tis ego habi-
to. Deinde rogare d3 dn̄m vt mittere digne
tur ſeraphin de celis q̄ tāgens labia iniq̄tatē
auferat ⁊ p̄cordia emūdet. q̄ de tā excellentꝭ
regine purificatōe digne valeat p̄dicare.

¶ Pars ſecunda huius ſmonis que dici-
tur cauſationis.

PRo expeditōe hui⁹ ptis q̄rit q̄ de
cā de⁹ ordinauerit p̄ceptū cerimo-
niale p̄ſentatiōis pueri in tēplo q̄-
dragеſimo die natiuitatꝭ eius. qd
hr̄ Leui. xij. Ad qd rn̄dent expoſitores ibi. ꝙ
h fecit mltiplici ex cauſa. Primo vt p̱ h ītel
ligat: ꝙ ſicut corp⁹ pueri q̄draginta diebꝫ in
matrīo vtero organizat. ⁊ q̄dragеſimo die
aīa corpi infundit ſic in tēplū vt inq̄t Aug.
in li. lxxxiij. q̄ſtionū. ⁊ Alex. de ales in. iij. pte
ſum in tractatu de ſctificatiōe b. ꝟgis. q. vj.
⁊ glo. ordiaria ſup̱ Leui. xij. c. ⁊ de h etiā tra-
ctant legiſte in. l. gall⁹. in pn. ff. de libe. ⁊ poſt
hu. ⁊ canoniſte. v. di. in pn. Ita q̄dragеſimo
die a natiuitate puer ī tēplū materiale dn̄o
debet p̄ſentari. Scd̄o vt ſic aīa poſt q̄dragi-
ta dies corpi infuſa ſtatim p̱ culpā pctō ma-
culat. ſic puer q̄dragеſimo die tēplū ingredi
ens p̱ hoſtias ab ipa macula ampli⁹ expiet.
Tertio ſm Frā. de may. in ſer. pn̄tis ſolēni-
tatꝭ: vt det īrelligi ꝙ ſic in q̄dragita ſūt q̄tu
or ⁊ decē. ita illi q̄ volūt tēplū celeſte igredi.
debēt decē p̄cepta cū fide q̄ttuor euāgelioꝝ
pfecte ſeruare. Quia ꝟo corp⁹ femie organi-
zat in octoginta diebꝫ. ⁊ octogeſima die aīa
corpi infundit ſm p̄dictos doctores Jō ſm
p̄ceptū p̄dictū legꝭ puella debebat pn̄tari in
tēplo octogeſimo die. Sciendū ḡ ꝙ quādo
mlier pepereat maſculū: efficiebat imunda
ſeptē diebꝫ a ꝯſortio hoim ⁊ ab ingreſſu tē-
pli. poſt ſeptē aūt dies efficiebat mūda q̄ ad
ꝯſortiū hoim. ſed quo ad ingreſſum templi
remāebat imunda vſq3 ad q̄dragеſimū diē
in quo p̄ſentabat filiū in templo ⁊ purifica-
bat. Si ꝟo pepiſſet feminā remanebat imū
da: quo ad ꝯuerſationē hominū. ⁊ quo ad in
greſſum templi. xiiij. diebꝫ. poſt q̄s efficieba
tur munda q̄ ad hoim ꝯuerſationē remane-
bat aūt imūda q̄ ad igreſſū tēpli vſq3 ad. lx-
xx. diē in q̄ pn̄tabat filiā in tēplo ⁊ purifica-
bat. Et hec oia habent Leui. xij. Cauſas aūt
q̄re de⁹ voluit tātā eſſe differētiā ī organiza
tiōe corpis femīe ⁊ pueri ⁊ infuſiōe anie eoꝝ
aſſignt doctores vbi ſ. Prima ē: q2 chrs aſſū
ptur⁹ e. at carnē ī ſexu virili. iō vt ipm hono
raret ⁊ ampliorē ſibi grā3 faceret: voluit vt ci
ti⁹ formaret: ⁊ mat citi⁹ mūdaret. Scd̄a vt
q̄m mlier p⁹ peccauit q̄3 vir. ⁊ fuit cā pcti vi
ri. vt in c. Adā de pe. di. vij. Vn̄ Ecci. xxxvij
dr̄ A mlīere initiū factū eſt pcti. ⁊ p̱ illā oēs
morimur. ⁊ p̱ ꝯn̄s deu3 pl⁹ fatigauit q̄ nr̄is
mal' opibꝫ fatigat. iux̄ illō Eſa. xliij. Serui-
re me feciſti ī pctis tuis ⁊ p̄buiſti mihi labo
rē ī iniq̄tatibꝫ tuis. ſic erūnt ei⁹ ab erūnis vi
ri duplicate ſūt exteri⁹ in mūdo. Unde inq̄t
glo. ordinaria ſup̱ Leui. xij. ꝙ tota maledi-
ctio Adā data eſt ſup̱ Euā. Et vltra ei addi-
dit deus. In dolore ⁊ erūna paries ⁊c. Ita

Quare pueri debet offerri in templum .xl. die.

Quare corp⁹ femie tardius organizatur

etiã duplicarent͛ eius erũne in vtero. Tertia cã eſt vt oſtenderet͛ ꝙ ſp̱ mlier debet eſſe ſub iecta viro. Jõ noluit eã de⁹ añ vir̃ formare: nec equaliter: ſed poſt in duplũ.

Pars. III. huius ſermonis que dicit͛ Dubitationis.

Ꝙ ỽgo nõ indige/bat puri ficatiõe

Non imerito h̃ q̃ri põt. Nunqd btã ỽgo idigebat purificari? Et rñr ſm oẽs doctores ſuꝑ euãgelio hodierno. ⁊ b. Tho. i. iij. p. ſũme. q. xxxvij ꝙ nõ. Uñ dico ꝙ nõ indigebat: nec rõne ſui ꝑturiẽtꝫ: nec rõne ꝓlis: nec rõne legꝫ: nec rõe myſterij ſiue ſignificatiõis. Primo nõ indigebat rõne ſui. nihil em̃ purificat͛ niſi imũdũ. ſed ipa tota erat puriſſima: tota ſctiſſima: ⁊ tota mũdiſſima. Siqdẽ ſpũſſctũs ſctificauerat ei⁹ mẽtẽ. iux̃ illõ Lu. j. Spũſſctũs ſuꝑueniet in te. Fili⁹ dei ſctificauerat ei⁹ vẽtrẽ. iõ ei dictũ fuit vbi ſ. ⁊ virt⁹ altiſſimi obũbrabit tibi. Pr̃ ỽo celeſtꝭ ſctificauerat ei⁹ ventrẽ ⁊ mẽtẽ. iux̃ illõ p̃ſ. xlv. Sctificauit tabnaculũ ſuũ altiſſim⁹. Scdo nõ idigebat purificatione rõne ꝓlis. qꝛ i filio nulla fuit ipuritas: ſed oimoda ſctitas. Jn ipo nãqꝫ fuit triplex natura. ſ. diuitas vera: aia lucida: ⁊ caro immaculata. Uñ Sap. vij. dr̃. Cãdor ẽ lucꝭ eterne: q̃ ad aiam lucidã. ⁊ ſpeculũ ſine macl'a: q̃ ad carnẽ imaculatã. ⁊ imago bonitatꝭ dei q̃ ad diuitatẽ verã ſm quã fili⁹ dei ẽ imago dei pris. iuxta illõ Col. j. Qui ẽ imago dei iuiſibilis. Ꝙ etiã nõ idiguerit purificatiõe rõne ꝓlis: patet. Nã vas plenũ flore ameno: ⁊ repletũ balſamo: ac ꝑfuſũ ſolari radio: nullaꝫ ex his imũdiciã ꝯbit: ſꝫ efficit͛ magis purũ et

Lex puri ficatiõis nõ cõprẽ hẽdebat Mariã

magꝭ odorifer̃ ac magꝭ lucidũ. ¶ Tertio ñ indiguit purificatiõe rõne legꝭ. Lex em̃ purificatiõis poſita Leui. xij. ca. tria ſupponebat ſcꝫ fractiõem ỽginitatꝭ. vñ dr̃: mlier. q̃ ſcat ſe- ſuos fractiõeꝫ in ꝯcipiẽdo ⁊ pariẽdo. Supponit ẽt ſeminũ cõmixtionẽ. et iõ dr̃: ſi ſuſcepto ſemie. Tertio ſupponit aſſimilatõeꝫ: vt. ſ. fili⁹ ſit ſilis parẽtib⁹ i natura. Jõ dr̃: peꝑit maſculũ. Jſta aũt tria i ỽgie ñ fuerũt. nã i ea nulla fuit fractio ỽginitatꝭ: ſed ꝑpetua illibatio q̃a fuit ỽgo añ ꝑtũ: i ꝑtu: ⁊ p⁹ ꝑtũ. Jbi ẽt nõ fuit ſeminũ cõmixtio. qꝛ nõ ꝯcepit ex ſeminũ cõmixtiõe: ſꝫ ex myſtica ſpiratõe. ⁊ iõ ad hãc legẽ ñ tenebat͛ in q̃ ipa ñ cõprehẽdebat͛. Qñ em̃ aliq̃ lex dat͛ ſub ꝯditiõe: nõ obligat niſi illos q̃s tãgit illa ꝯditio: vt ait Fran. de may. vbi ſ. Cũ ḡ lex dicat. Mlier ſi ſuſcepto ſeie peꝑit maſculũ imũda erit ⁊c̃. cõcludit͛ ꝙ btã ỽgo q̃ nõ peꝑit ſuſcepto ſemie: nõ fuit imunda. qꝛ obligatio ſub ꝯditiõe ñ ligat añ ipletã ꝯditiõem. l. cedere diẽ. ff. d ỽ. ſig. l. legata. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. j. C. de ꝯdi. iſer. c. de illis. et c. vex. ex̃ de ꝯdi. appo. ⁊ no. i c. nõ ſolũ. xxxij q. viij. Dicit ḡ glo. ſuꝑ Leui. xij. ca. ꝙ Moyſes ſpũ dei cogñſcens ꝙ btã ỽgo debebat cõcipe ⁊ parere filiũ ſine ſemis ſuſceptiõe: ⁊ cõſequẽter nõ fieri imũda myſterialr̃: addidit. Si ſuſcepto ſemie ⁊c̃. q̃ſi diceret. Nemo intelligat hãc obligatiõeꝫ imũdicie ꝯhẽde cõphẽdere matrẽ filij dei: q̃a ipa nõ ꝯcipiet nec pariet filiũ de ſemie ſuſcepto: ſed de ſpũſctõ. et idcirco imaculata ꝑmanebit. De q̃ Ser. i q̃dam ſer. inq̃t. Putas em̃ ꝙ dictur⁹ Moyſes mulierẽ q̃ peꝑiſſet filiũ imũdã eſſe: nõ timuerit ſuꝑ matrẽ dñi blaſphemiã irrogare? Et idcirco ꝓmiſit. Si ſuſcepto ſemie. alioqn ſi non paritura ꝓuidiſſꝫ ſine ſemine ỽginis: q̃ neceſſitas erat de ſuſcepto ſemiſe facere mẽtionẽ? Patet ḡ ꝙ lex illa matrẽ dñi nõ includit q̃ nõ ſuſcepto ſemine filiũ peꝑit. Hec ille. Uñ inq̃t Frã. de may. in ſer. occurrentꝭ ſolẽnitatis. Jn inſtitutiõe hui⁹ ſacri clare ꝓphetauit Moyſes ꝙ ỽgo erat paritura ſine virili ſemie. Et ſic iſti⁹ ſacri inſtitutio iſert virginis partũ: cum dr̃. Si ſuſcepto ſemine peperit maſculũ ⁊c̃. Nam qñ q̃s in aliq̃ lege vl' pacto aut ꝓmiſſiõe vel iuramẽto apponit cõditionẽ: ꝑ h̃ dat intelligere ꝙ caſus ille qñqꝫ eueniet vel ſaltem euenire poſſet ſine tali cõditiõe. Alioqn illa cõditio fruſtra ⁊ inuanũ eſſet apposita. Exemplũ de lege habem⁹ Exo. xx. vbi de⁹ dedit legẽ. Siq̃s occiderit ꝓximũ ſuũ cum hac conditione ꝙ hoc fecit ꝑ induſtriã: ab altari inq̃t meo euelles eũ. Jſta aũt ꝯditio apposita dat itelligere ꝙ ſi aliq̃s erat occiſurus ⁊ nõ ꝑ induſtriam: et ille non erat euellendus ſic ab altari: vt ibi patet. Exẽplũ de pacto habem⁹. ij. Reg. iij. vbi Dauid fecit pactũ cũ Abner ꝓncipe militie ꝑꝑli iſrael cũ hac ꝯditiõe ꝙ redderet ei vxorẽ ſuã Michol. Ex q̃ dedit intelligere ꝙ aliter poterat euenire factũ pacꝭ. et ideo dixit. Nõ videbis aliter faciẽ meã. Exẽplũ ꝓmiſſiõis hẽm⁹ Joſue. xv. vbi Caleph ꝓmiſit dare filiã ſuã vxorem cũ hac ꝯditiõe. ſ. ſiq̃s caperet ciuitatẽ quã expugñbat. qꝛ notũ erat ꝙ poterat dare ſine tali conditione. et ideo appoſuit cõditiõeꝫ. Exẽplũ iuramẽti habem⁹ p̃ſ. cxxxj. vbi dr̃ ꝙ de⁹ iurauit Dauid dare regnũ ſempiẽnuꝫ filijs ſuis: ſi cuſtodierint legẽ ſuã: dans itelligere ꝙ aliter eſſet ſi cõditio nõ eueniſſet. De⁹ ḡ q̃ dixit ꝑ Moyſen. Mlier ſi ſuſcepto ſeie peperit maſculũ ⁊c̃. dedit intelligere ꝙ qñqꝫ mulier eſſet paritura maſculũ ſemie ñ ſuſcepto. aliter fruſtra addidiſſet: ſi ſuſcepto ſemie. cũ via naturali alit͛ parere ñ poſſꝫ. Sic hõ ñ pt̃ videre ſine ocul' aptꝭ: nec ambulare ſine motiõe pedũ. Hec ille. Nos aũt dicere poſſum⁹ ex mẽte ipſi⁹ doctoris ꝙ hec locutio diuia de mliere pariẽte ꝯtinet duo. ſ. vnũ affirmatiuũ ex ỽbis: cũ dr̃. Mlier ſi ſuſcepto ſeie peperit maſculũ immũda erit. Alit͛ ỽo negati

nū ꝟtualr ꝯtinet.ſ.mlier ſi ñ ſuſcepto ſemie
pepit maſculū:nō erit imūda. Quo ꝑſuppo/
ſito dico:ꝙ ſi ꝑdicta locutio negatiua q̄ i af/
firmatiua ꝟtualr icludit nō fuiſſet ꝟificabi/
lis:dei ꝟbū q̄d ꝑ moyſen dixit fuiſſꝫ ridiclo/
ſum.ſic ridiclosa eēt ꝓmiſſio ſiq̄s ꝑnceps di
ceret ſubdit̄ ſuis.ſiq̄s ambulauerit ſine pe/
dib⁹ vl locut⁹ fuerit ſine lingua:vel viderit
ſine ocul':dabo ſibi cētū. Et iō vt ſac̄ di ſcptu
ra ñ dicat̄ ridiculoſa poſuiſſe:Zōcludēdū eſt
Moyſen diuio ſpū illūinatū de ꝯceptione ꝛ
ꝑturitiōe puriſſime ꝟgis i ꝑdict̄ ꝟbis ꝓphe/
taſſe.q̄ ſine virili ſemie ꝯcipiēs/ imūda fieri
ñ debebat. Et iō venerabil' Beō ſup Lu.ait
Si legꝫ ipi⁹ ꝟba diligēti⁹ iſpexerꝫ:ꝑfecto re/
pies ꝙ ipa dei genitrix ſic a cōmixtiōe virili:
ſic a legali iure ſit imūis Nō eī ois mlier pa
riēs:ſed ea q̄ ſuſcepto ſemie peperit deſignat̄
imūda:ritu q̄ꝫ legꝫ docet̄ eē mūdāda ad diſti
ctionē.ſ.illi⁹ q̄ ꝟgo ꝯcepit ꝛ pepit. Hec ille.
Lir⁹ etiā expoſitoꝛ vbi ſ̄.ait. Reuera nō icū
bebat neceſſitas ꝟgi ſacre vt diei purgatōis
ei⁹ expectaret̄:q̄ cū ex ſpūſctō ꝯcepiſſꝫ caruit
ꝯiugio. Tertio nō fuit i filio ꝟgis tm̄ aſſimi
latio nature hūane:ſed fuit ēt ibi ſublimitas
nature diuie. Uirgo eī pepit filiū ꝛ ſibi ſil'eꝫ
q̄ntū ad nām hūanā: ꝛ ſibi diſſil'eꝫ q̄ntū ad
naturā diuinā.et iō obligatio legal' i ea locū
hēe nō potuit. Quarto nō indiguit purifica/
tione rōne myſterij ſiue ſignificatōis. Lex ei
ꝑcepit vt puer die.xl.ꝛ puella die.lxxx.ratōe
aſſignata i ꝑte ꝑcedēti in tēplo pn̄taret̄.ſ. qꝛ
vſq̄ꝫ ad illō tp̄s organizat̄ corp⁹ ꝛ ifūdit̄ aīa.
Sed iſtō myſteriū ſiue ſignificatio ñ habu/
it locū i chrō.qꝛ i eodē iſtāti ꝯceptōis ſuit fu/
it plene organizatū corp⁹ eius:ꝛ aīa eidē coꝛ
poꝛi ifuſa:ꝛ vtrūq̄ꝫ.ſ. aīa ꝛ corp⁹ diuinitati
vnitū fuit.ꝛ ſtatim ꝑfect⁹ deus ꝛ ꝑfect⁹ hō fu
it: ſm oēs doctoꝛes catholicos:maxie Aug.
in li.de fide ad Petꝝ.ꝛ Greg.ſup cantica.ꝛ
Alexā.de ales in.iij.ꝑte ſūme.in tractatu de
ſctificatione ꝟginis. et Nicolaū ō Ly.ſuper
Hiere.ꝛ Fran.de mayro.ſup Lu.ꝛ Rich.ō
media villa in.iij.ſniaꝝ.di.ij.ar.ij.q.iiij. Er/
go nulla īdiguit purificatiōe ipa imaculata
mr̄ ei⁹ Maria.

Pars.IIII.huius ſermonis que dicitur
purificationis.

Quare voluit purificari.

Porte aliq̄s dicet Lū vt ſ̄.ꝓbatum
eſt btiſſima ꝟgo nō idiguerit puri
ficatiōe:nec fili⁹ eius pn̄tatiōe. Qre
voluit iſtā cerimoniā purificatōis
et pn̄tatiōis obſeruare: Ad q̄d rn̄dēt docto/
res ꝑdicti:maxie btūs Tho.ꝛ Frā.de mayr.
vbi ſ̄.ꝙ h̄ rōnabil'r fecit. Nos aūt dicere poſ
ſumus ꝙ q̄ndecim de cauſis h̄ egit. Primo
rōne hūilitatꝫ. Decebat em̄ vt ꝟgo q̄ ꝓpt hūi
litatē ſuā electa fuerat mr̄ dei ſubderet ſe le/
gis cerimonijs.nec ꝑ alijs ſe oñderet ſingu/
larē:q̄d fuiſſet ſignū ſupbie.ſed cū ceterꝫ mu
lierib⁹ ſe hūilit̄ ꝯformādo.filiū ſuū imitaret̄
De q̄ Bern.ait. Qui ſine pctō eſt ñ dedigna
tur pctōꝛ reputari. Uñ idem Ber.in ſermōe
purificatōis inq̄t. Putas nō poterat anim⁹
ꝟginis cōmoueri ac dicere: Quid mihi op⁹
eſt purificatiōe: Lur abſtineā ab ingreſſu tē
pli:cui⁹ vterus neſciēs viꝝ fact⁹ eſt tēplū ſpi/
ritusſcti: Lur nō ingrediar tēplū q̄ pepi tem
pli dn̄m: Nihil i h̄ ꝯceptu:nihil i partu ipu/
rū fuit.nihil illicitū.nihil purgandū.nimiꝝ
cum ꝓles mea iſtā purgatōem venerit face/
re delictoꝝ. Uere o btā ꝟgo nō habes cām:
nec tibi op⁹ eſt purificatiōe. Sed nunq̄d fi
lio tuo op⁹ erat circūciſiōe: Eſto int̄ mlieres
tanq̄ꝫ vna illaꝝ. Nā ꝛ fili⁹ tu⁹ ſic eſt i medio
pueroꝝ. Hec em̄ hūilitas ñ ſolū ex ꝑte mr̄is
fuit:ſed etiā ex ꝑte filij q̄ ſil'r legi ſe ſubijcere
voluit. In ntitate em̄ habuit ſe vt paup hō.
in circūciſiōe vt paup ꝛ pctōꝛ ꝛ hō.ſed hodie
vt paup:pctōꝛ ꝛ ſeru⁹. Paupeꝫ etem̄ ſe oſtē
dit in eo ꝙ paupeꝝ oblatiōem elegit. pctōꝛeꝫ
in eo ꝙ ipe cū mr̄e voluit expiari. ſeruū ꝟo i
eo ꝙ baptizari voluit:ñ ꝓpt culpā purgādā:
ſꝫ ꝓpt ei⁹ maximā vtilitatē oñdēdā. Hec ille
Sic aūt mr̄ dei dedit nob̄ exēplū hūilitatꝫ ꝛ
cōitatꝫ dū voluit alijs mlierib⁹ eē cōis:ita ēt
dedit exēplū pauptatis. vbiq̄ꝫ em̄ regia celi
pauptatē ſuauit: vt patꝫ i ſuo ꝯiugio: qꝛ nō
fuit deſpōſata ipatoꝛi:ſed paupi fabꝛo. Itē i
ſuo puerpio:in q̄ ñ habuit reꝝ abūdātiā ſed
magnā penuriā.in ſuo q̄ꝫ nutrimēto:qꝛ ſic dt
Hiero.colo ꝛ acu victū adq̄rebat:vñ ſe ꝛ ſal
uatoꝛē mūdi nutriebat. In ſuo ēt offertoꝛio
hodierna die pauptatꝫ exēplū dedit. qꝛ obla
tiōem hūiliū ac viliū ꝑſonaꝝ atq̄ꝫ pauperū
obtulit. ¶ Scđo h̄ egit rōne approbatiōis: Ut appro-
vt.ſ.approbaret legē veṫis teſti h̄ ꝑcipientē a probaret
deo eē datā.ꝯ hereticos q̄ dixerūt eā datā fu/ legem.
iſſe a diabolo. Et hāc rōnē tāgēs Orig.in q̄/
dā homi.inq̄t. Ubi ſūt q̄ deū legꝫ negāt a chro
fuiſſe i euāg.ꝑdicatū:an putādū ē ꝙ filiū ſu
um bon⁹ de⁹ ſub lege inimici fec̄ quā ipe nō
dederat. In lege eī moyſi ſcptū ē q̄d ſeq̄t. Oē
oē maſculinū adapiēs vuluā ſcm̄ dn̄o voca
bit̄. Hec ille. ¶ Tertia rō dr̄ obſuatōis. Lꝫ Ut legē
eī ꝑnceps ſit ſolut⁹ ſuis legib⁹.l.ꝑnceps.ff.ō ſeruaret.
legi.tn̄ decet eū legib⁹ viuere.l.dig̃ vox.L.c.
ti.l.ex ꝑfecto.L.ō teſti.ij.q.vij.c.nos ſi icōpe
tent̄.et c.ꝯfidim⁹.et c.iō.S.his ita rn̄det̄.xxv
q.j.et c.iuſtū ē.ix.di.et c.cū oēs.de ꝯſti.et.ff.
q.j.et c.iuſtū ē.ix.di.et c.cū oēs.de ꝯſti.et.ff.
q̄d q̄ſq̄ꝫ iu.ꝑ totū.maxime i.l.j.vbi dr̄. Quis
aſpnabit̄ idē ius ſibi dici q̄d ipſe alijs dixit
vl' fec̄:q̄d q̄s i alti⁹ ꝑſonā equū eē credidit:id
in ſua q̄ꝫ ꝑſona valere patiat̄. Ideo chr̄s vo/
luit ſuare legeꝫ quā ipſe dederat:lꝫ ad eā nō
teneret̄ ꝑ naturā ſuaꝫ.nec mr̄ ei⁹ ꝑ ſui grām

q̄ auguſta ex gr̄a ĩpatoris gaudet ꝑuilegijs
ei⁹.ð.l.ꝑnceps. Feie eñ corruſcāt radijs ma/
ritoꝝ.§.ſi ꝓo.⁊ al's allegat.§.hec itaq̃ȝ.ĩ au/
ten.ð ꝯſu.⁊.l.feie.ff.ð ſena. Et hāc rõnē ꝓba
mus dicto eiuſdē ſaluatoꝛ̄ nr̄i q̄ inq̄t Mat.
v. Nõ veĩ ſoluere legē ſȝ adiplere. ¶ Quar/ (Ut ꝓphe ne imple rentur)
ta rõ ð̄ꝛ v̄ificatõis:vt.ſ.v̄ificarent ea q̄ ꝑdi/
xerāt ꝓphe ð ꝑn̄tatõe chr̄i ĩ tēplo:marie Ag/
gei.ij.vbi inq̄t de⁹. Adhuc vnū modicū eſt ⁊
ego mouebo celū ⁊ tr̄ā:⁊ veniet deſideratus
cũctiſ gētib⁹.⁊ iplebo domū iſtā gl'ia.ſ.tēplū
Salomõis. Itē Dan̄.vij.inq̄t ꝓpha. Aſpici/
ebā ego ĩ viſiõe noctiſ:et ecce ĩ nubib⁹ celi q̄ſi
fili⁹ hois veniebat:⁊ vſq̃ȝ ad antiquū dierū
ꝑuenit.⁊ in ꝯſpectu ei⁹ obtulerūt eū. Ps.q̃ȝ
ꝑſ.x.cecinit dicēs. Dñs ĩ tēplo ſcrõ ſuo.ſ.ve/
niet. Et Malach.iij.ꝑdictū fuerat. Statiȝ
veniet ad tēplū ſcm̄ ſuū dn̄ator quē vos q̄ri
tis:⁊ angel⁹ teſtamti quē vos vultiſ. ¶ Qui (Ut excu ſationes tolleret)
ta rõ ð̄ꝛ excuſatiõis.ſ.ne tp̄e ſue ꝑdicatõis iu
dei ſe excuſare poſſent:⁊ dicere chr̄o. Doctri
nā tuā nolũ⁹ accipe:q̄ꝛ diſſil'is es ꝑrib⁹ nr̄is:
⁊ legiſ traditiões nõ obſeruas. Ut ḡ eis oēs
cās dubitādi ⁊ reſiſtēdi auferret:voluit legiſ
cerimonias obſeruare. Et hāc rõnē tangit b.
Tho.i.iij.pte ſũme.q.xxxvij. ¶ Sexta rõ ð̄ꝛ (R)
liberatõis. Ut eñ ð̄i fili⁹ nos libaret a iugo (Ut figu ra ceſſa/ ret)
ꝑceptoꝝ cerimonialiū legiſ antiq̄:voluit ipe
eā cū mr̄e ſua ꝑfecte adiplere. Et hāc rõnem
tāgēs venerabil' Beda ĩ ſer.feſtiuitatiſ hodi/
erne inq̄t. Ut nos a legiſ vinclo ſolueremur:
ſic chr̄s ita ⁊ b. Maria legi ē ſpõte ſubiecta
Intātū aūt ē lex purificatiõis ablata ꝙ mu
lier ſi vult ꝑt eadē hora q̄ filiū pepit intrare
tēplū ð̄i vt ei gr̄as referat.c.ſi mlier.de ꝯſe.
diſt.v.et c.j.de purifi.p⁹ ptū. Hoc etiā ē illð
q̄d inq̄t Paul⁹ Gal.iiij.dicēs. Miſit de⁹ fi
liū ſuū natū ex mliere factū ſub lege:vt eos
q̄ ſub lege erāt redimeret. Btūs ꝟo Tho.in
iij.pte ſũ.q.xxxvij.ar.iij.addit ð̄i. Et vt iuſti
ficatio legiſ ĩ ſuis mēbris ſpũalr̄ ipleret. Nā
ꝓpt hoc ipm voluit hoſtias legales ꝑ ſe offer
ri q̄ erat ꝟa hoſtia:vt figura ꝟitati ꝯiūgeret:
et ꝑ ꝟitatē figura approbaret. Hec ille. Ut ḡ
lex purificatõis ⁊ ꝑn̄tatiõis termiaret:volu
it ipe ad eā venire. Nā ſic̄ expiencia videm⁹
adueniēte luce ceſſant tenebre:⁊ adueniente
ſplēdore ſolis recedit vmbra. Et ita adueni/
ente purificatiõe ꝟa q̄ ē chr̄s:ceſſauit typica.
id ē figuratiua purificatio. Sic̄ eñ ĩ circūci
ſione chr̄i euacuata ē lex circūciſiõis:⁊ muta
ta fuit circūciſio ĩ baptiſmū:ſic nūc ĩ purifi/
catiõe inocētiſſimi chr̄i ⁊ puriſſime mr̄is ei⁹
euacuata fuit illa purificatio antiq̄. Un̄ Au
guſt.ĩ q̄dā ſer.ait. Dñs q̄dē ſuſcepit circūciſi
onē ablatur⁹ ipam circūciſionē.ſuſcepit vm
brā datur⁹ lucē.ſuſcepit figurā:ipletur⁹ veri
tatē. Ipe eñ nob leges dedit. Hec ille. Chr̄s
nāq̃ȝ nob verā purificatõem attulit.ſ.fidem
Iuxͣ illð Act.xv. Fide purificās corda eoꝝ.
Ut ḡ chr̄s ille veri purificatõi finē iponeret
et hāc nouā ac nobilioꝛē.ſ.fidē induceret:vo
luit purificari. Hinc ē ꝙ ꝑn̄tes de cetero nõ te/
nent ad ſolutiõem illaꝝ antiq̄ꝝ ſolutionū ꝑ
filijs.nec mr̄es ad purificatõem vl' tēpli in/
greſſiõem.nec filij ad illā redēptiõem:de q̄ ĩ
ſeq̄nti ſmõe dicet.q̄ꝛ chr̄s oīa abſtulit. Und̄
merito honorād⁹ ⁊ gl'ificād⁹ ē. Hinc Aug.ĩ
q̄dā ſmone ait Quis igit̄ fr̄es chariſſimi nõ
adoret ꝑmū ⁊ nouiſſimū:initiū ⁊ finē: Quiſ
inq̄ȝ nõ adoret eū ꝑ quē aſpirauit dies ⁊ fu/
gate ſunt vmbre: Nat⁹ eñ eſt ipatoꝛ vt ab/
ſolueret pctõꝛ. Dñs nāq̃ȝ Ieſus tribuit nob
magnā ſpem ꝑ carnē quā ſuſcepit:magnaȝ
gr̄am:magnā ꝯſolatiõem. Hec ille. ¶ Se/ (A)
ptima rõ ð̄ꝛ occultatiõnis.ſ.diaboli. Nā ſic̄ (Ut dia/ bolo my/ ſteriū ce/ laret)
inq̄t Aug.iij de tri. Diabol⁹ multa ꝑt ꝟtute
ſue nature:a q̄b⁹ tn̄ ꝓhibet diuīa ꝟtute. Un̄
ꝟtute ſue nature poterat diabolus cog̃ſcere
matrē dei n̄ fuiſſe corruptā:ſed ꝟginē remā/
ſiſſe.ꝓhibit⁹ tn̄ ē a deo cog̃ſcere modū pt⁹ di
uini. Nā in ĩfantia chr̄i optebat ĩpediri ma/
liciā diaboli ne eū acri⁹ ꝑſeq̄ret q̄n chr̄s nec
pati diſpoſuerat nec ꝟtuteȝ ſuā oñdere vole/
bat:ſȝ oib⁹ alijs ĩfātib⁹ ſe ſil'eȝ exhibere. Un̄
Leo papa ĩ ſer.ephie ait:ꝙ magi iuenert Ie
ſū q̄ntitate ꝑuū:aliene opis ĩdigētē:fādi ipo
tētē:⁊ nulla ab hūane ĩfātie gnalitate diſcre
tū. Cū ḡ btā ꝟgo veit hodierna die ĩ tēplū vt
purificaret:occl'tatū fuit diabolo ꝙ ipſa eēt
mr̄ dei. ¶ Octaua rõ ð̄ꝛ abiectõis:ne.ſ.chr̄s (Ne a iu/ deis abij ceret)
ab ĩfidelib⁹ abijceret tāq̃ȝ illegitie nat⁹. Un̄
Amb.ſup Lu.ð̄i. Quid iudeis:q̄d Herodi
poſſet aſcribi:ſi natū ex adultio videret ꝑſe/
q̄. Nā ð natiſ ex adultio ð̄ꝛ in c.ſi gēs.lvj.ð̄i.
de tali cõmixtiõe meretricū. Exiſtimādū eſt
degeneres ꝓl'os ⁊ ĩg̃biles ⁊ furētes libidine
foꝛe ꝑcreādos:⁊ ad extremū vniuerſam ple
bē ad deterioꝛa ⁊ ĩg̃bilioꝛa ꝟgētē:⁊ nouiſſime
nec bello ſectari foꝛtē:nec ſtabilē:nec hono/
rabilē hoib⁹:nec deo amabilē eē ꝟturā. hec
ibi. Propt̄ea b. ꝟgo hodie offert filiū ſuū in
tēplo:vt approbet ex lege ꝙ n̄ ē nat⁹ ex forni/
catiõe. ¶ Nona rõ ð̄ꝛ defenſiõis:vt.ſ.defēde (M)
ret b. ꝟgo ne occideret. Naȝ ex pte mr̄is ſue (Ne vt a/ dulta oc cideret.)
erat de ſtirpe Aarõ:vt dictū ē in.ij.pte.ꝑnci
pali h⁹ opis.ſ.j.ꝑ.ij. Uirgo āt ð ſtirpe ſacer/
dotali ꝓpt ſtupꝛū occidebat.ſic̄ ſcptū ē Leui.
xxj. Sil'r ſm legē lapidabat nõ ſolū illa q̄ iā
erat deſpõſata vl' nupta:ſed etiā illa q̄ in do
mo ꝑr̄is cuſtodiebat:vt ꝟgo q̄nq̃ȝ nuptura.
Di eñ Deut.xxij. Si nõ eſt ĩ puella iuenta
ꝟginitas:lapidib⁹ obruēt eā viri ciuitatiſ ill⁹
⁊ moꝛiet:q̄m nefas fecit ĩ iſrl' vt fornicaret ĩ
domo ꝑr̄is ſui. Btā igit ꝟgo Maria hodie
venit in templū vt ſe reddat immunē ab hac

N pēa.ne.ſ.a iudeis tāq̄ʒ adultʾa occideretᷣ. De
Ut here/ cima rō ꝺ: deteſtatiōis. deteſtādꝰ em̄ erat er
tici ꝯfu/ roꝛ hereticoꝝ q̄ male ꝺ hūanitate chꝛī ſenſe/
tarētur rūt: maxie Heluidij q̄ dicere ꝑſūpſit matreʒ
chꝛī a ioſeph pꝰ ꝑtū fuiſſe carnalʾr cognitam
Ꝭ ei derogat dignitati ꝛ ſctitati mřis dei q̄ i/
gratiſſima videretᷣ ſi tāto filio ꝯtēta n̄ eēt. ꝛ ſi
ꝟgitatē q̄ i ea miraclʾoſe ꝯſuata fuerat ſpōte
ꝑdere voluiſſet ꝑ carnis ꝯcubitū. Deteſtādꝰ
etiā fuit erroꝛ Maichei q̄ dixit chꝛm̄ n̄ veꝝ
ſʒ phātaſticū coꝛpꝰ habuiſſe. Ꝭ ei derogat di/
gnitati ꝑſone aſſumētꝭ: q̄ cū ſit ꝟitas: nō de/
cuit vt i opꝛ eiꝰ aliq̄ fictio eēt. Reprobādꝰ ēt
fuit erroꝛ Ualētini q̄ ꝺt chꝛm̄ attuliſſe coꝛpꝰ
celeſte. q: ſic n̄ ſaluaretᷣ ꝟitas hūane nature i
chꝛō. Refutantᷣ āt hi erroꝛes ꝑ Ꝭ ꝙ b. ꝟgo fu
it ꝟa mř chꝛī. vt hꝫ Mat. j. Un̄ i caplʾis Ci/
rilli approbatꝭ i ephesina ſynodo ꝺ: ꝙ ſiq̄s n̄
ꝯfitetᷣ b. ꝟginē genuiſſe ſm carnē veꝝ deum
anathēa ſit. et Ro. ix. inq̄t aplʾs: ꝙ ex iudeis ē
ſm carnē chꝛs q̄ ē ſup oia deꝰ bn̄dictꝰ i ſeclʾa.
Nō ē aūt ex iudeis niſi mediāte b. ꝟgie. Jō
hodie ipa p̄ntat ipm̄ i tēplo tāq̄ʒ eiꝰ ꝟa ꝛ na/
turalʾ ac dig̃ ꝛ imaclʾata mř: deteſtās ſup̄di/
Ut tem/ ctas erroneas opiones hereticoꝝ. ¶ Unde/
pluʒ ſan/ cima rō ꝺ: ſctificatōis. ſ. tēpli. Un̄ Aggei. ij
ctificaret pꝰ ꝓphiaʒ ſup̄ſcꝑtā ꝺ aduētu chꝛī i tēplū: ſub
ditᷣ. Et mag̃ erit gl̄ia domꝰ iſtiꝰ nouiſſime plꝰ
q̄ꝫ pme. et. j. Ex die iſta bn̄dicā ꝛc. Malach.
q̄ʒ. iij. pꝰ ſup̄ ſcꝑtā ꝓphiaʒ ſubditᷣ. Jpe ei q̄ſi
ignis ꝯflās ꝛ q̄ſi herba fullonū. ꝛ ſedebit cō/
flās ꝛ emūdās argētū: ꝛ purgabit filios leui
Sic̄ g̃ vt ſctificaret baptiſmū Joā. vēit ad
baptiſmū: vt inq̄t Hiero. Aug. ꝛ Chꝛyſ. ſup
Mat. ita vt ſctificaret tēplū/voluit i eo p̄ſen
tari. Un̄ Gre. niſſenꝰ ſup Lu. ait. Qui terre/
ne ꝯtagia coꝛruptele nō ſenſit: nō indigebat
in tēplo ſctificari ꝑ quē ſctiſſctōꝝ ipm̄ erat
D tēplū ſctificādū. ¶ Duodecima rō ꝺ: ſignifi
Propter catōis. ſ. ꝓpᷤ myſticā ſignificatōeʒ. Nā Leui.
myſticaʒ xij. c. p̄cipitᷣ: vt illi q̄ poſſent offerrēt agnum
ſignifica ſilʾ ꝛ turturē ſiue colūbā ꝓ filio vlʾ filia. q̄ ꝟo
tionem n̄ ſufficerēt ad offerēdū agnū/offerrēt duos
turtures aut duos pullos colūbe. Chꝛs g̃ q̄
cū diues eēt; ꝓpᷤ nos egenꝰ factꝰ ē: vt illiꝰ ino
pia diuites eēmꝰ. vt ꝺ. ij. Coꝝ. viij. ꝓ ſe pau
peꝝ hoſtiā offerre voluit. ſic̄ ꝛ i ipſa natitate
pānis iuolutᷣ ꝛ reclinatᷣ in p̄ſepio. Uoluit āt
de iſtꝭ aialibꝫ ꝓ ſe oblatiōem offerri ꝓpᷤ eoꝝ
ſignificatōem. Turtur em̄ q: ē auis loq̄x: p̄/
dicatōem ꝛ ꝯfeſſiōeʒ fidei ſcat. q̄a ꝟo ē anial
caſtū: ſignificat caſtitatē. et q̄a eſt ſolitariuʒ
aial: ſignificat ꝯtēplatiōeʒ. Colūba ꝟo ē ani
mal manſuetū ꝛ ſimplex: vn̄ ſcat māſuetudi
nē ꝛ ſimplicitatē. Quia aūt ē anial gregale:
ſignificat vitā actiuā. Omōi ꝟo hoſtia ſigni
ficabat ꝑfectiōeʒ chꝛī ꝛ mēbꝛoꝝ eiꝰ. Utrūq̄ʒ
aūt iſtoꝝ aialiū ꝓpter ꝯſuetudinē gemēdi

p̄ſentes ſanctoꝝ luctꝰ deſignat. Sed turtur
que eſt ſolitaria: ſignificat oꝛationū lachꝛy/
mas. Colūba ꝟo q̄ eſt gregalis ſignificat pu
blicas oꝛatiōes ecclʾie. Utrūq̄ʒ aūt anial du
plicatū offertᷣ: vt ſctitas ſit nō ſolū in aīa ſed
etiā in coꝛpe. Et hec oia ꝓbantᷣ ꝑ dicta ſacro/
rū expoſitoꝝ p̄ntꝭ euāgelij ſilʾ illa ꝯiūgendo
Dicit em̄ Beda i hom. Hoſtia aūt hec pau
peꝝ erat. p̄cepit q̄ꝓpe dn̄s i lege vt q̄ poſſent
agnū ꝓ filio aut filia ſimlʾ ꝛ turturē ſiue co/
lūbā offerrēt. q̄ ꝟo nō ſufficiebāt ad offeren/
dū agnū: duos turtures vel duos columbe
pullos offerrēt. g̃ dn̄s cū diues eſſet: pauꝑ fi
eri dignatꝰ ē: vt nos ſua pauꝑtate diuitiarū
ſuaꝝ donaret eē ꝑticipes. Cirillꝰ ꝟo ait. Ui/
dendū eſt aūt q̄d hec oblata inſinuāt. nimi/
rū loq̄ciſſima ē turtur i auibꝫ. at colūba eſt
aial māſuetū. Talʾ āt factꝰ ē erga nos ſalua/
toꝛ/māſuetudinē ꝑfecte colēs: ꝛ vt turtur oꝛ/
bē allexit: replēs oꝛtū ſuum ꝓpꝛijs melodijs.
Occidebatᷣ g̃ turtur ꝛ colūba: vt ipe ꝑ figu/
ras nob̄ pādatᷣ paſſurꝰ in carne ꝓ vita mūdi
Hec ille. Et Beda vbi ſ. ꝺt. Ulʾ colūba ſim
plicitatē: turtur indicat caſtitatē. q: ꝛ colū/
ba ſimplicitatꝭ: ꝛ caſtitatꝭ amatoꝛ eſt turtur.
ita vt ſi ꝯiugē caſu ꝑdiderit: nō vltra aliam
q̄rere curet. Merito g̃ turtur ꝛ colūba dn̄o
offeruntᷣ in hoſtiā. q: ſimplex ꝛ pudica fide/
liū ꝯuerſatio ē illi iuſticie ſacrificiū gratuʒ.
Athanaſiꝰ āt addit. Jō ꝟo bina iuſſit offerri
q: hoīe ꝯſiſtēte ex aīa ꝛ coꝛpe duplū a nob̄ po
ſcit deꝰ: caſtitatē. ſ. ꝛ māſuetudinē nō ſolum
coꝛꝑis ſʒ ēt aīe. alioq̄n erit hō fictoꝛ ꝛ hypocri
ta: gerēs in tegumētū occulte malicie inocē/
tiā apparētē. Beda ꝟo vbi ſ. etiaʒ ꝺt. Cū aūt
vtraq̄ʒ auis ꝓpᷤ ꝯſuetudinē gemendi p̄ſētes
ſctōꝝ luctꝰ ꝺſignetᷣ: i Ꝭ tn̄ differt ꝙ turtur ſo/
liuagꝰ. colūba āt gregatim volare ꝯſueuit. ꝛ
ob id iſte ſecretas oꝛōnū lachꝛymas: illa pu
blicos ecclʾie ꝯuētꝰ iſinuat. Ulʾ colūba q̄ gre
gatim volat: actiue vite freq̄ntiā ꝺmōſtrat.
turtur ꝟo q̄ ſinglʾaritate gaudet: ſpeclʾatiue
vite culmia denūciat. Et q: eq̄ vtraq̄ʒ condi
toꝛi accepta eſt hoſtia: ꝯſulte Lu. veꝝ turtu/
res an pulli colūbaꝝ ꝓ dn̄o ſint oblati nō di
xit: ne vnū alti viuēdi oꝛdinē p̄ferret: ſʒ vtrū
q̄ʒ ſeq̄ndū doceret. hec ille. ¶ Per oblatiōes
g̃ q̄ fiebāt i tēplo i purificatiōe: ſcatᷣ oblatio
quā facere dn̄t q̄ volūt intrare tēplum celeſte.
Ut ei ſepe ſup̄dictū ē oēs debānt offerre aut
agnū: aut duos turtures: aut duos pullos
colūbaꝝ. Btā aūt ꝟgo n̄ obtulit agnū: vlʾ q:
paupcula erat: vlʾ q: veꝝ illū agnū ꝺi offere/
bat q̄ abſtulit pctā mūdi: vt ꝺ: Jo. j. Jlli g̃ of
ferētes agnū igrediuntᷣ tēplū celeſte q̄ ꝺo of
ferūt inocētiā: iux̄ illō pſ. Ego āt in innocētia
mea igreſſus ſū: redime me ꝛ miſerere mei.
Et iſti dicuntur diuites: vt ait Hugo car

P Moralizatio oblationū

dínalis sup Lu. q2 redēptio aīe viri diuitie
ꝓprie: Prouer. xiij. Illi ṽo offerētes turturē
intrāt celeste tēplū: q̄ vitā sequūt ꝯtēplatiuā.
Colūbā offerūt — Sed illi offerūt colūbā z igrediunt tēplum
padisi q̄ duote vitā ducūt actiuā. Utraqз āt
auis bina ponit: q2 z vtraqз habet gemitū p
cātu. Et vita ꝯtēplatiua dз hr̄e duplicē ocu
lū. vnū ad ꝯtēplandū z desiderādū celestia:
et aliū ad vidēdū z despiciēdū terrena. z siłr
vita actiua dз hr̄e duplicē actū animi. s. vnū
erga se ad sui gubnatiōeз. z aliū erga ꝓximū
ad illi9 edificatiōem. Utraqз etiā vita dз hr̄e
duplicē gemitū s̄m Greg. Nā ꝯtēplatiua dз
hr̄e gemitū amoris: q̄ fit p desiderio p̄rie ce
lestꝭ. z gemitū deuotiōis q̄ fit p ꝯsideratiōe
dn̄ice passiōis. Siłr z actiua vita dз hr̄e du
plicē gemitū. Unū cōpūctōis p pctis ꝓprijs.
et aliū cōpassiōis p pctis z miserijs alienis.
ita vt vnusq̄sqз actiuā vel ꝯtēplatiuā pagēs
vitā/dicere possit illō Thre. j. Multi sūt ge
mit9 mei. De gemitu aūt amoris exponi pōt
illō Cā. ij. Fulcite me florib9: stipate me ma
lis: q2 amore lāgueo. De gemitu ṽo duotōis
illud Roma. viij. Spūs postulat p nob ge
mitib9 inenarrabilib9. De gemitu āt doloris
p pctis ꝓprijs exponit illō ps. Rugiebā a ge
mitu cordis mei. De dolore ṽo cōpassiōis p
ximi illud Thren. j. Oēs porte ei9. s. hierl'm
Ut discas destructe: idō sacerdotes ei9 gemētes. ¶ Tre
mus nos decima rō ē p̄ntatiōis: quā ponit Urbanu
deo p̄sen s9 sup Lu. di. Sed qn̄ a p̄ntis aspectib9 la
tare — tuit dn̄s aut q̄s loc9 excipit ab eius impio: vt
ibi existendo semot9 a p̄re sit: nisi afferat hie
rosolymā z introducat in tēpluз? Sed forte
cā nr̄i hmōi scp̄ta sūt. Sic em̄ nō grā sui hō
fact9 ē z circūcisus i carne: sed vt nos p grāз
faceret deos: z vt spūalr circumcidamur: sic
ꝓpt nos sistit dn̄o: vt discam9 dō p̄ntare nos
ipsos. Beda qз vbi s̄. ait. Post trigesimū āc
z tertiū circūcisiōis diē dn̄o sistit: mystice isi
nuans neminē nisi circūcisum vicijs: dn̄icis
dignū esse ꝯspectib9: neminēqз nisi mortali
tatis nexib9 absolutū supne ciuitatꝭ gaudia
Q — posse pfecte subire. Hec ille. ¶ Decimaq̄rta
Ut nos — rō ē instructiōis: vt. s. nos istrueret q2 si vo
istrueret — lum9 tēplū eternū supne patrie itroire: debe
mus nos renouare: q̄ renouatio figurat per
aīalia i tēplo deo offerēda. Un̄ sciēdū q2 i ve
teri testamēto p̄cipue fiebat oblatio d sex ge
nerib9 aīaliū. de trib9 volatilib9: q̄ sūt passer
turtur z colūba. z de trib9 gressibilib9: q̄ sūt
bos: ouis z capra. ad demonstrādū pcti re
atū. De9 em̄ creauit hoīem innocentē: q̄ si in
inocētia pstitisзꝭ: nō fuisset necesse ipm̄ aīa
liū sanguine expiari: nec ꝓpriā sensualitatē z
carnē mactare. q̄d significat in aīaliū morte
Sed postq̄з cecidit oportuit ipm̄ redimi p im
molatiōeз agni imaculati: z p p̄ciū sanguinis

iesu chr̄i. Un̄ p sacrificia illoꝝ aīaliū n̄ aufe
rebat pctm̄: sed p̄cabat imolatio iesu chr̄i. Et
p illa sacrificia istruebat hō imolare suā sen
sualitatē seu bestialitatē sui p̄ui desiderij. et
q̄ ad pctā spūalia q̄ designāt per aues. z q̄ ad
pctā carnalia q̄ p bestias denotant. Nā hō i — In inocē
statu inocētie habuit sex. s. sagacitatē q̄ ad i — tia sex ha
tellectū. rectitudinē q̄ ad iudiciū. bonitatē q̄ — buimus.
ad volūtatē. strenuitatē q̄ ad effectū. sobrie
tatē q̄ ad victū. z mā suetudinē q̄ ad ꝯuersa
tionē cū alijs. Sз p pctm̄ oia ista pdidit. Ce
cidit em̄ a sagacitate i hebetudinē. a rectitu
dine i obliq̄tatē. a bonitate in maliciā. a stre
nuitate z fortitudine i segniciē z timiditatē.
a sobrietate i ingluuiē. z a mā suetudie in fu
rorē z crudelitatē. Renouari g̃ dз hō ab he
betudine i sagacitatē p sollicitudinē vigilan
tie: idō offerebat passer: vt hr̄ Leui. xxiij. Et
ꝓpt h̄ Ps. inq̄t. Uigilaui z fact9 sum sic pas
ser solitari9 in tecto. Renouari etiā debet ad
rectitudinē p simplicitatē. et iō offerebat co
lūba: Leui. xij. Et ꝓpt h̄ inq̄t saluator Mat.
x. Estote simplices sic colūbe. Renouari etiā
debet ad bonitatē p dilectōem sincerā. z idō
offerebat turtur: q̄d ē aīal fidele in diligen
do. et ꝓpt h̄ dr̄ i euāge. hodier. Obtulerūt par
turturꝝ. Renouari etiā dз ad strenuitateз p
obediētiā. z ideo offerebant boues: vituli et
vacce: q̄ sūt aīalia obediētia. Un̄ puerb. xiiij
dr̄ Ubi nō sūt boues p̄sepe vacuū est. Reno
uari ēt dз ad sobrietatē p austeritatē psimo
nie. et iō offerebant capre siue hedi: q̄ sūt aīa
lia hn̄tia pilū z cibū asperꝝ. et ꝓpt h̄ dr̄ Cant.
iiij. Capilli tui sic grex capraꝝ. Renouari et
debet ad mā suetudinē p tolerantiā. z iō offe
rebant oues siue agni: q̄ sunt aīalia mā sue
tissima. Et ꝓpt h̄ dicebat saluator discipulis
suis Mat. x. Ecce ego mitto vos sicut oues
in medio lupoꝝ. ¶ Decimaq̄nta rō ē puri — R
gationis. q2 em̄ vt inq̄t apl's Rom. xv. Que — Ut doce
cūqз scp̄ta sunt: ad nr̄am doctrinā scp̄ta sūt — ret nos d
Ideo debem9 scire q2 saluator nr̄ voluit sił — bere pur
cū mr̄e sua ad purificatiōem ire: vt nob insi — gari.
nuaret: q2 si ipi q̄ fuerūt sine crimie voluerūt
purificari: mlt̄o magꝭ nos pctōres z macul
ac vicioꝝ imūdicijs iuoluti debem9 purga
ri. s. int9 z extra. Int9 em̄ dз volūtas purifi
cari ab oī mala affectiōe. iux̄ illō ps. Exerci
tabar z scopebā spm̄ meū. Itē intentio ab oī
duplicitate: iux̄ illō Iac. iiij. Purificate cor
da vr̄a duplices aīo. Itē rō ab oī ꝑturbatōe.
sic em̄ in aq̄ turbida imago nō lucз: sic ratō
turbata veꝝ n̄ videt. Idō puer. xv. dr̄. Aufer
rubiginē de argēto. i. ꝑturbatiōem ab aīo: z
egrediet vas purissimuз. i. rō erit clara z pu
ra. Et Eze. xij. inq̄t de9. Purissimas reddā
aq̄s ei9. Tūc em̄ de9 aquā purissimā reddit
qn̄ rōnē turbatā clarā z pacificā fac. Scd̄a

debem⁹ purificari ex q̄ntū ad oēs ſenſus cor
poris exteriores. Nā debet purgari ocl'i ab illi
cita viſiōe. Vn̄ pſ. dicebat do. Auerte ocu
los meos ne videāt vanitatē. Itē aur' ab il
licitoꝝ auditiōe: iux̄ illud Eccl. xxviij. Sepi
aures tuas ſpinis: ⁊ noli audire linguā ne
quā. Itē os a p̄ua locutōe: dicēte aplo Eph.
iiij. Ois ſmo mal⁹ d' ore vr̄o n̄ pcedat. Item
man⁹ ab illicita opatiōe: dicen̄. cū pſ. Laua
bo int' innocētes man⁹ meas. Itez odorat⁹ a
laſciua odoratiōe. iux̄ illd' Amos. vj. Optio
vnguēto delibuti ⁊c. Iſta āt oīa purgāda ſt
a negligētia ⁊ torpore. iux̄ illud Eccl. vij. De
negligētia purga te cū paucis. Debem⁹ q̄z pu
rificari opib' pietatis. Miſcdia eni ⁊ elemo
ſyna purgāt pctā: vt dr̄ Tob. xij. et Prouer.
xv. ſcptū ē q̄ p miſcdiam ⁊ fidē pctā purgan
tur. et Lu. xj. ait dn̄s. Date elemoſinā ⁊ ecce
oīa mūda ſūt vob. Sic eni aq̄ extinguit ignē
ita elīa pctm̄: Eccl. iij. Itē p ↄfeſſionem fit
iſta purgatio. vn̄ dr̄. j. Machab. iiij. Tēplū
purgatū fuit p Iudā ⁊ ſocios ei⁹. Iudas n̄o
interptat' ↄfeſſio. Studeam⁹ g̈ eſſe talit' mū
dati ab omni vicio: vt de nobis v'ificari poſ
ſit illd' Iudic. xvj. Purificati obtulerunt ſa
crificia. i. ſit' cū puriſſima v'gie: q̄ hodie obtu
lit p nob filiū ſuū in tēplo. Qui eſt bn̄dict⁹ i
ſecula ſeculoꝝ Amen.

De eadē intemerate v'ginis cōceptione
Sermo II

S Suſcepimus de⁹ miſcdiaz tuā inmedio tē
pli tui. pſ. xlvij. In ſacra ſcri
ptura aliq̄n accipit' tēpluz p
tēplo ſpūali. de q̄ inq̄t apl's. j. Cor. iij. di. Ne
ſcitis q: tēplū dī eſtis vos. Et. vj. eiuſdē epl'e c.
itez ait. Neſcitis q: mēbra vr̄a tēplū ſūt ſpūſſā
cti q̄ i vob ē. Et. ij. Coꝝ. vj. etiaz dr̄. Vos eni
eſtis tēplū dei. Sup oēs aūt electos btiſſima
Maria templū
dei genitrix v'go ē tēplū diue maieſtatis. Vn̄
de ipſa merito itelligi pn̄t v'ba pꝑoſita. De q̄
tēplo etiā intelligi ſpūal'r pōt illd' q̄d inq̄t de
us. iij. Reg. xj. di. Templū qd' ſcrificaui noi
meo ꝑpitiaui. Sed heu q: de q̄buſdā hodie
v'ificatū eſt illd'. ij. Paral. xxiiij. Dereliq̄rūt
tēplū dn̄i dei ſui. et illud. ij. Eſdre. j. Pollu
erūt tēplū ſctm̄ dn̄i. ⁊ illud pſ. lxxviij. vbi p
pheta inq̄t deo. Polluerūt tēplū ſctm̄ tuum
Quidā eni nō ſolū dereliq̄rūt deuotōez quā
hr̄e tenent' erga btā; v'ginē Mariā: ſed etiā
eā blaſphemāt: ⁊ eā maculatā ⁊ pollutā oſtē
dere q̄rūt. ⁊ iō nō ē mirꝝ ſi ei⁹ excellētiā ⁊ ma
ieſtatē ↄtēplari atq̄z illi⁹ puritatē ↄceptōis i
telligere n̄ pn̄t ꝑpt' ſuā obſtinatiōez. Vn̄ d' ill'
v'ificat' illd'. ij. Paral. vij. Nō poterāt ſacer
dotes igredi tēplū dn̄i. At n̄o nunc cōit' oēs
chr̄iani hui⁹ ſacratiſſimi tēpli v'ginal' ſctita
tē venerant': iō de illis v'ificatū eſt illd'. iiij.
Re. xj. Ingreſſus eſt oīs ꝑplus templū dn̄i.
Merito g̈ dr̄ btā v'go tēplū: q̄d interptat' .i.
tectū amplū: ſm Iſid'. xv. etym. et Arch. xvj
q. vj. c. ex h̄ vitim⁹. q: fuit tā ampla charitate
vt deū i ſe recipe potuerit. In h̄ tēplo lauda
bat dn̄m pnceps ꝑphaꝝ Dauid. vn̄ dicebat.
Adorabo ad tēplū ſctm̄ tuū: ⁊ ↄfitebor noi
tuo. Hoc eni ē illd' tēplū de q̄ ſpūal'r itelligi
pt illd' Ezech. xliij. Ingreſſa ē gl'ia dn̄i tēplū.
et illd' Apoc. xv. Impletū eſt tēplū dn̄i maie
ſtate ei⁹. Hoc ēt ē illd' tēplū de q̄ dr̄ Apoc. xj
Aptū eſt tēplū dei i celo. Btā ei v'go ſp ē pa
rata ſubuēire recurrētib' ad eā atq̄z eos de
fēdere ab oib' mal'. quēadmodū ēt eccl'ia de Cōfugiē-
fēdit ⁊ adiuuat puulos expoſitos an̄ eā. c. ſi. tes ad ec-
lxxxvij. di. Et ſic rei ad eccl'iaz ↄfugiētes nō cleſiam
debēt ſm iura extrahi violent' d' ea: vt hr̄ i c.
rex. xvij. q. iiij. et c. int' alia. de imu. ec. ⁊. l. pū
cti. C. de his q̄ ad ec. ↄfu. ita ad btām v'gineꝫ
recurſū hn̄tes ſaluant' ab hoſtib' ⁊ liberant'.
Vn̄ ipa figurata fuit p illud tēplum de q̄. j.
Mach. x. dr̄. Quicūq̄z ↄfugerint i tēplū ob
noxij regi in oī negocio dimittant'. Aial'r n̄o
tēplū accipit' p eccl'ia mariali. vt i c. ex mlt'is.
j. q. iij. et ita exponere poſſum⁹ v'bū thematis
nr̄i: in q̄b' oēs chr̄iani debēt deo gr̄as refer
re: q̄a receperunt ſaluatorē in tēplo p matrem
ſuā hodie pn̄tatū. Ipm nāq̄z recepit ſctūs il
le ſenex Symeō i vlnas ſuas de ſinu glioſe
v'gis: cui tāq̄z pſone cōi ⁊ toti⁹ hūane nature
pcuratori ipa pꝑiſſima v'go filiū ſuuz dona
uit ⁊ liberal'r obtulit. De q̄ ſctiſſima ſolēnita
te pn̄tatōis dn̄i nr̄i Ieſu chr̄i: ⁊ purificatiōe
mr̄is ei⁹ itez q̄ttuor ↄſideratiōes faciem⁹.
Prima dicet' expoſitiōis
Scd̄a ſubiectionis
Tertia declarationis.
Quarta n̄o appellabit' ↄſolatiōis.
Pars. I. hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ expoſitiōis.
T Voles moral'r exponere euāgeliū
hodiernū / dimittā expoſitōez lra
lē illoꝝ v'boꝝ: Poſtq̄z cōpleti ſūt
dies purgatōis Marie ⁊c. In p
cedenti eni ſermone patuit q̄ nō fuit purga
ta ab aliq̄ macula: ſed voluit ſeruare cerimo
niā purgatiōis ad exēplū n̄e hūilitatis. Nec
eni eſt vera hūilitas q̄ nō vult hūilis pdica
ri: ſed vilis reputari: vt ait Bern̄. Aliās q̄z d'
cauſis h̄ egit: q̄s ibidē retulim⁹. Sed adde Pro quo tē-
re poſſum⁹ q̄ etiā voluit ad tēplū ire p puri plo volu-
ficatiōe ꝑpt' exēplū et meritū obediētie q̄ pl⁹ it purga-
facit q̄z tenet' facere: vt inq̄t Hugo cardinal' ri.
ſup Lu. vbi etiā dr̄ q̄ beata v'go hoc etiaz fe
cit in ſignum futuri ⁊ faciēdi. Concept⁹ eni
Marie ſignificat conceptū fidelis aīe: cui
ius ſpōſus eſt chr̄s. iuxta illd' Io. iij. Quib'

ſponſam ſpõſus ē. Ipe em̄ illi inqt Oſee. ij. Deſpõſabo te mihi ĩ fide. Semē ſponſi ē ei⁹ grã q̄ fecũdat aĩa: iuxta illõ Eſa. vj. Semē ſctm̄ erit q̄d ſteterit in ea. Ex h̄ aũt ſemie naſcunt filij ſcti. i. ſctã deſideria z bona ꝓpoſita ac opa. Vñ ſuſcipiẽti tale ſemē inqt ꝓpha ps. cxxvij. Et videas filios filioꝝ tuoꝝ. Sic aũt btã v̄go Maria voluit purgari (lʒ ñ indigeret) ita poſt partũ bonoꝝ opeꝝ debet ſe aĩa repurare imũdã: iux̄ illud Job. ix. Verebar oĩa opa mea ſciens q̄ nõ parceres delinqnti. Et ĩfra. Si lot⁹ fuero q̄ſi aqs niuis: z fulſerint velut mũdiſſime man⁹ mee: tñ ſordib⁹ intinges me. ¶ Moralr etiã p Mariam ſignificat vita actiua z cõteplatiua. Dr̄ em̄ ſtella marĩ. vñ ſtella ad ɔteplatiõem ptinet. mare v̄o ad actiõeʒ. Purgari aũt debet vita actiua a ſordib⁹ opeꝝ z ab imũdicia affectionũ z a turpitudine cogitationũ. q̄ tria tangunt Eſa. j. cũ dr̄ Lauami. ſ. ab imũdicia affectionuʒ: mũdi eſtote. ſ. ab oib⁹ immũdis opib⁹: z auferte malũ cogitationum vr̄aꝝ q̄ ad tertiũ. Cõteplatiua aũt vita purgari debet ab affectib⁹ z cogitatõib⁹ tm̄. vñ ɔteplatiuo dici pt̄ illõ Joſue. xvij. Non hẽbis ſortē vnã: ſed aſcẽdes in mõtē. ſ. ɔteplatiõis: z ſuccides tibi atq; purgabis ad habitandũ ſpacia. ſ. fugiẽdo oĩa mũdana. ¶ Dũ aũt dr̄ in euãgelio q̄ Maria z Joſeph tulerũt pueꝝ Jeſum in hierl̄m zc. in h̄ dat forma parẽtib⁹ vt offerãt filios ſuos dño: eos ducẽdo ad eccleſias z p̄dicatões z iſtruẽdo in bonis morib⁹ z ỳtutib⁹: ſuãdo illõ Eccĩ. vij. Filij tibi ſũt, erudi illos: z ĩcurua eos a puericia eoꝝ. et Leui. xv. dr̄. Docebitĩ filios iſrl̄ vt caueãt imũdicias z ñ moriant ĩ ſordib⁹ ſuis. Prouer. q̄ʒ. iiij. inqt Salomõ. Nã z ego fili⁹ fui p̄ris mei tenell⁹ z vnigenit⁹ corã mr̄e mea: z docebat me. Sʒ m̄lti offerũt filios ſuos potı⁹ diabolo q̄ʒ deo: curioſe ac vicioſe ornãdo z vicijs ac mal̄ morib⁹ eos ĩbuẽdo. vñ Ps̄. õ ill̄ inqt. Jmmolauerũt filios ſuos z filias ſuas demonijs. Eſt et̄ h̄ notãdũ q̄ dr̄ Jeſus portari in hierl̄m. nã Matt. ij. dr̄ portari in egyptũ. z Mat. iiij. dr̄ duci ĩ deſertũ: z portatus ĩ mõtē excelſũ z ſup pĩnaculũ tepli. Hierusalē ei ē vita ɔteplatiua vbi ē ỳe pacĩ viſio ſic em̄ interp̄tat hierl̄m. vñ cãit eccĩa: Vrbs btã hierl̄m dicta pacĩ viſio. Egypt⁹ v̄o ſcat vitã actiuã: vbi ē meror z turbatio. ſic em̄ interp̄tat egypt⁹. Et iõ inqt dñs diſcipul̄ ſuis Joã. xvj. Jn mũdo p̄ſſurã hẽbitĩ. et Luc. x. dr̄ q̄ Maria ſedebat ſec⁹ pedes dñi. Martha v̄o ſollicita erat z turbata circa plĩma. Deſertũ v̄o ē clauſtꝝ. vbi ieiunat z diabol⁹ ſupatur. Mõs excelſus ē veſtigiũ p̄latiõis. Pinaculũ tepli ē ſedes mḡralis. Jn his igit q̄ngʒ locĩ iueniri pt̄ ieſus. i. ſal⁹. Sed tñ ɔſiderãdũ eſt q̄s eũ ibi portauerit. Nã in hierl̄m z ĩ egyptũ ipm portauit Maria z Joſeph. i. augmẽtũ. ſ. fides z charitas. Spũs aũt ſctũs duxit eũ ĩ deſertũ. Jn mõtē v̄o z ſup pinaculũ tepli tulit eũ diabol⁹. Jdõ lʒ etiã de⁹ ferat aliq̄s ſup mõtē p̄latõis z ſup pinaculũ cathedre mḡralis: tñ valde timẽdũ eſt tã p̄latĩ q̄ʒ mḡris ne eos diabol⁹ in ipm mõtē p̄latõis z ſedis magiſtral̄ portauerit. vñ Maria flẽs z dolens dicebat Joã. xx. Tulerũt dñm meũ z neſcio vbi poſuerũt eũ. ſ. an ſup montē: an ſup pinnaculũ. ¶ Dicit aũt glo. ſuper Luc. q̄ q̄ttuor p̄ſone portauerũt Jeſum in hac die ſcʒ Maria z Joſeph: Symeõ z Anna. p q̄s ſcat q̄ chrs p grãm a q̄ttuor p̄ſonis portat. Pᵒ ab illis q̄ hñt pniam amarã: q̄ ſignificant p Mariã: q̄ amaꝝ mare interp̄tat. z taliť portabat apl̄s di. Gal̄. vj. Ego ei ſtigmata dñi Jeſu in corpe meo porto. Et Heb. xiij. Exeam⁹ ad eũ ex̄ caſtra: improperium ei⁹ portãtes. Scđo portat ab illis q̄ hñt bonã opatione ɔtinuã: q̄ ſignificant p Joſeph: q̄ (vt dixim⁹) interp̄tat augmẽtũ. Tales em̄ ab adoleſcẽtia incipiũt: z vſq; ad mortē nõ deficiũt. Vñ Thren. iij. dr̄. Bonũ erit viro cũ portauerit iugũ dñi ab adoleſcẽtia ſua. Tertiõ portat ab his q̄ hñt etiã in aduerſis lõganimitatē z pſeuerãtiã: ſeruãtes illõ Eccĩ. vj. Subijce humeꝝ tuũ z porta illam. ſ. diuinã ſapiẽtiã. Quidã aũt ſubijciũt os: quia ſciũt alios inducere ad pniam. Quidam digitos q̄ aliq̄lem ſeu modicã habent patientiã. Quidã manũ ſiniſtraʒ qui ſũt patiẽtes in paruis tribulatõib⁹ z aduerſis. Quidã manũ dextram: q̄ ſunt patiẽtes in pſperis. Quidam v̄o ſubijciũt humeros: q̄ ſunt patiẽtes in grauibus tribulatõib⁹ z penis. Quarto portatur ab ill̄ q̄ hñt puritatē z mũdiciã: q̄ ſignificantur p Annã: q̄ mũdiciã z ɔtinẽtiam ſuauit. Portãt em̄ chrm̄ q̄ hñt mũdiciam corpis. j. Coꝝ. vj. Glificate z portate deũ ĩ corpe v̄ro. Jtē illi q̄ hñt puritatē mentĩ. Vñ ſponſa iuitat ſponſum Cañ. j. dicens. Lectulus nr̄ floridus. Beatus igit ille de q̄ verificabit illõ Gen. xlix. Suppoſuit hũeꝝ ſuũ ad portãdũ ſcʒ dñm ieſum. Jpe em̄ ſaluator in morte ei⁹ dicet illud Ezech. xij. Jn humerĩ portat⁹ ſuʒ ſcʒ a te. et ideo ego nunc portabo te in celum ¶ Per oblatiões aũt que fiebãt in purificatione moraliter ſignificabat oblatio quã q̄libet chriſtianus redemptori ſuo debet offerre. De qua Berñ. in q̄dã ſermõe inqt. Quis mihi tribuat vt oblatiõem meã dignet maieſtas tãta ſuſcipe? Duo minuta habeo dñe corpus z aĩam dico. z hec tibi pfecte poſſum in ſacrificium laudis offerre. Bonũ em̄ mihi longeq; glorioſius atq; vtilius eſt vt tibi magis offerar q̄ʒ deſerar mihijpſi. Nam ad

Jeſus a q̄ttuor p ſonis moraliť portatur.

Oblationes hodierne q̄d ſignificẽt moralr.

Quomõ ... magis ... debet purgari.

... filios ... deo ... debe.

Jeſus por ... ad ... loca.

meip̄m aīa mea ꝯturbaṫ. Hec ille. Dēs ḡ de
uote offeram⁹ nos dn̄o nr̄o iesu chr̄o: q̄ p̄ no
bis obtulit seip̄m deo pr̄i. ⁊ q̄tidie p̄sentem⁹
ista duo mūera. sicut faciebat q̄dam religio
sus dicēs ei. Quid tibi p̄ tāt̄ꝫ reddā dulcissi
me grates Saluator meritꝫ: nil satꝫ esse pōt
Ut tn̄ exigua vel saltē in p̄te rependā Que po
tero tota munera mēte ferā. De ē igiṫ toto mi
hi q̄d ꝯtingit i orbe. Atq3 aīam iuncto corpe
semp̄ habe. O igiṫ deuoti chr̄iani vt nō igra
ti sim⁹ dn̄o nr̄o iesu chr̄o de tāto nob̄ collato
bn̄ficio: si nō habem⁹ res tp̄ales quas illi of-
feram⁹: saltem offerre festinem⁹ sibi cor no-
strū imaculatū. hoc est em̄ q̄d ipse a nob̄ hr̄e
desiderat: dicens illud Prouer. xxi. Fili p̄be
mihi cor tuū. O igiṫ fornicator ⁊ adulter. O
luxuriose ⁊ imūde: si aliud offerre non p̄ua-
les: saltē offer illi pctm̄ cordis tui. et tu aua-
re insatiabilitatē tuā. et tu pessime pctōr con
tritionē oīm pctōꝝ tuoꝝ. q̄a cor ꝯtritū ⁊ hu
miliatū de⁹ nō despiciet: ps̄. l. Un̄ idē ꝓpheta
inq̄t ps̄. lxxxiiij. Audiā q̄d loquaṫ in me dn̄s
de⁹: q̄m̄ loqueṫ pacē in plebē suā: ⁊ sup̄ sctōs
suos: ⁊ in eos q̄ ꝯuertunṫ ad cor. ¶ Sequiṫ
in euāgelio. Et ecce hō erat in hierl̄m: cui no
men Symeon ⁊c̄. Pro cui⁹ declaratione est
notandū q̄ dn̄s sciens multos se hr̄e debere
ꝯdictores: multos adhibuit sue icarnatiōis
testes: lꝫ magꝫ credaṫ duob⁹ affirmantib⁹ q̄3
multꝫ negātib⁹ ⁊ ꝯdicētib⁹ s̄m Inno. in c. q̄d
p̄sonale. de v̄. sig. et Jo. an. in c. j. de resc̄p. li.
vj. et glo. i. l. diē. §. si plures. ff. d̄ arbi. Volu-
it etiā hr̄e testes digniores q̄b⁹ magꝫ crediṫ.
etiam qn̄ tot sunt ab vna p̄te q̄t ab alia: s̄m
glo. in auṫ. de testi. §. scim⁹. coll. vij. ⁊ Spe.
in ti. de testi. §. qm̄. v̄. porro. et p̄baṫ in. l. iij. i
p̄n. ff. d̄ testi. Primo aūt adhibuit Mariā
⁊ Joseph. Scd̄o angelos. Tertio pastores.
Quarto reges. s. magos. Quinto Symeo-
nē ⁊ Annā senes: q̄ oēs nato dn̄o testimoniū
reddiderūt. Joānes v̄o ⁊ Helisabet nōdum
nato sed cōcepto testioniū suū dederūt. Pro-
phete v̄o ⁊ p̄triarche ab initio mūdi factꝫ et di
ctis nec ꝯceptū nec natū: sed ꝯcipiendū ⁊ na
sciturū ac passuꝝ p̄sagiati sunt. Apl̄i v̄o natū
passum ⁊ glr̄ificatū vbiq3 p̄dicauerunt. Oēs
ḡ isti testes fuerūt dn̄ice icarnatiōis. Quib⁹
Esa. xliij. ip̄e dn̄s ait. Uere vos om̄es testes
mei. De hac aūt testificatiōe inq̄t Amb. sup̄
Lu. Non solū ab angelis ⁊ ꝓphis: a pastori-
bus ⁊ a parentib⁹: sed etiā a seniorib⁹ ⁊ iustis
generatio dn̄i accepit testimoniū. ¶ Seq̄ṫ
Et hō iste iust⁹ ⁊ timorat⁹ ⁊c̄. Iste Symeon
cōmendaṫ p̄ncipal'r de trib⁹. Primo em̄ q̄n
tū ad ꝓximū d̄r iust⁹. Scd̄o q̄ntū ad deum
d̄r timorat⁹. Merito aūt post iusticiā subdi
tur timor. q̄r ip̄se timor est custodia iusticie.
iuxͣ illō Eccl. j. Qui sine timore ē nō poterit

Christus voluit hr̄e testes sue incarnatiōnis

iustificari. Tertio d̄r. Et sp̄ūssctūs erat in eo
q̄ntū ad se. In ip̄o aūt daṫ forma cuilib3 bo
no sacerdoti q̄ d3 esse hō p̄ māsuetudinē. Nā
Mat. v. d̄r. Beati mites qm̄ ip̄si possidebunt
terrā. i. ecclīam. Scd̄o debet esse Symeō. i.
audiēs merorē p̄ ꝯfessiōem. sicut faciebat p̄-
pheta q̄ ait Eze. iij. Ueni ad trāsmigratōem
et sedi vbi illi sedebant: ⁊ mansi ibi septē die
bus merēs i medio eoꝝ. Tertio debet eē iu-
st⁹: alioq̄n māsuetudo ⁊ cōpassio ⁊ facilitas
venie occasionē tribueret delinq̄ndi. c. vt cle-
ricoꝝ. ex̄ d̄ vi. ⁊ ho. cle. ⁊ c. pe. vbi glo. de trāſ
la. p̄. et in auṫ. vt hi q̄ obli. se. ha. p̄bi. res mi.
§. vt aūt nō dem⁹. et c. est iniusta. xxiij. q. iiij.
Et ꝓpṫ hoc d̄r q̄ nimia mansuetudo crudeli
tas est. c. ipsa pietas. eadē q̄stione ⁊ cā. Ideo
inq̄t Salomō Sap. j. Diligite iusticiā q̄ iu-
dicatis terrā. Quarto debet esse timoratus.
Scr̄ptū est em̄ Eccl. xxvij. Si non in timore
dn̄i tenuerꝫ te instanṫ: cito subuerteṫ dom⁹
tua. Quinto debet esse sollicit⁹ p̄ cōi vtilita-
te. Un̄ d̄r hic: Expectās ꝯsolationem israel.
Seruabat em̄ illō Act. xx. Attēdite vobis ⁊
vniuerso gregi. Sexto debet esse habitacu-
lū sp̄ūsscti p̄ hūilitatē. Quia hūilib⁹ dat gra
tiam de⁹: Jaco. iiij. Un̄ d̄r. Et sp̄ūssctūs erat
in eo. Scr̄ptū est em̄ Esa. lvi. Sup̄ quē respi-
ciā nisi sup̄ hūilē ⁊ q̄etū. ¶ Pōt ⁊ aliṫ expo-
ni s̄m moralitatē3 hoc q̄d d̄r. Et ecce hō erat
in hierl̄m ⁊c̄. Hierusalem em̄ q̄ (vt s̄. dictu3
est) interp̄tatur visio pacis: significat eminē
tiam vite claustralis: ex q̄ videri pōt pulcri-
tudo pacis celestꝫ in quā ascendit popul⁹ dei
Qui aūt sunt in imo vite secularis nō p̄nt q̄
remota sunt videre. Symeon v̄o figurā te-
net bonoꝝ claustraliū. Unde dicunṫ h̄ sex̄ d̄
eo q̄ debent esse in bono claustrali. Primu3
est vt sit audiens tristiciā: quod hoc nomen
Symeon sonat. Nam ea q̄ ad lucrū penitē
tialē excitant libēter debet audire: nō ea que
cōmouent ad risum. Ait em̄ saluator. Bti q̄
lugēt qm̄ ip̄i ꝯsolabunṫ. Mat. v. Ecōtra v̄o
de dissolutꝫ inq̄t Lu. vj. Ue vob̄ q̄ riderꝫ: q̄a
lugebitꝫ ⁊ flebitꝫ. In h̄ ḡ nomīe symeon insi
nuaṫ nobis amor discipliē. Secundum est
amor obedientie. q̄d notatur ibi: iust⁹. Uul-
gariter em̄ ille iust⁹ d̄r q̄ nihil vult de alieno
habere. Justus ḡ est ille qui de his q̄ a se ali
enauit cum claustrū intrauit nihil vult ha-
bere. Ideo Bern̄. dicebat fratrib⁹ suis. Qui
vestri curā semel nobis cōmisistꝫ: q̄d rursus
de vobis vos intromittitis. ¶ Tertiū est ti
mor. vn̄ addiṫ. timoratus. Initiū em̄ sapieti
mor dn̄i Eccl. j. Deb3 ḡ claustralis esse talis
vt v̄ificeṫ de eo illud Esa. xj. Et replebit eum
sp̄ūs timoris dn̄i. Quartū est q̄ habeat con
tinuā anhelationem ad sp̄ūales ⁊ supernas
ꝯsolatiōes. Ideo d̄r. Expectās ꝯsolatōe3 isrl̄.

Symeō ē forma boni sacerdotꝫ

Symeō tenet formā boni claustralis.

Nõ eñ ꝺꝫ q̃rere mũdanã ꝯſolationẽ q̃ amit
tere fac̃ diuinã/ dicẽte Ber. Delicata ẽ diuia
ꝯſolatio: ⁊ nõ daƭ admittẽtibꝫ alienã. Quin
tũ eſt deſideriũ ꝓficiendi. Jõ ꝺꝛ: Et ſpũſſan
ctus erat in eo. Ut eñ ait Berñ. teſtis inha
bitantꝭ ⁊ trahentꝭ ſpũſſcti ẽ bona voluntas.
Nã ſic appet in vel' cum a ventis feruntƭ. ſic
bñ appet cũ ventꝭ ſpũſſcti coꝛ hoĩs ꝑculit. qꝛ
eũ ad bonũ ꝓpoſitũ ⁊ opꝰ ꝟtuoſum implen/
dum induc̃. iuxƭ illõ pſ. Spũs tuꝰ bonꝰ de
ducet me in ẽrã rectã. Sextũ eſt ꝙ deſideret
videre cħm añ moꝛtẽ ſuã/ idõ ꝺꝛ: Rñſum
accepat Symeon a ſpũſctõ nõ viſuꝝ ſe moꝛ
tem niſi videret cħm dñi. Debet autem ap
petere illã viſionẽ quã efflagitabat pſ. di.
Uiſita nos in ſalutari tuo: ad videndũ ĩ bo
nitate electoꝝ tuoꝝ. Appet eñ dñs Jeſꝰ. ⁊ ſi
ñ ſꝑ coꝛꝑalr: tñ ꝟtualr ⁊ ſpũalr ꝑ intnã ꝯſo
lationẽ electis ſuis: ita vt q̃ſi certos eos red
det de ſalute ſua/ dicens aĩe fideli illud pſ.
Salus tua ego ſum. Uñ ipſi electi talẽ fidu
ciã de ſalute ſua habentes in hac vita dicũt
cũ aplo illõ Phil. j. Cupio diſſolui ⁊ eẽ cuꝫ
A cħo. ¶ Seqƭ euangeliũ. Et venit in ſpũ in
Qualiť templũ. Hoc ãt factũ eſt vt oñdaƭ ꝙ et nos
obuiare debemꝰ in ſpũſctõ obuiare cħo dño veniẽti
cħo de in templũ: vt poſſit de vnoq̃ꝫ nr̃m dici illud
bemus Eſa. lxiiij. Occurriſti letãti ⁊ faciẽti iuſticiaꝫ
Propť h̃ aũt iſta ſolẽnitas nõ ſolũ purifica
tio ⁊ candelaria/ ſedetiã hypopanti .i. occur/
ſus vel obuiatio appellaƭ: vt ait Alex. ꝺ ales
in. iiij. ſui cõpendij. Debet igiƭ q̃libꝫ itrare ec
cleſiã ex deuotõe ⁊ non ex cupiditate. ſic aliq̃
faciunt q̃ ſolũ ꝓpť pecuniã ad eccl'ias vadũt
vt cantent. ſic dicebat q̃dã. Dñe miſerere. ʒa
candilla ʒa dane. Nõ ꝺꝫ etiam q̃s intrare in
templũ in ſpũ ſuꝑbie/ ſic ambitioſi: qui ſibi
vſurpãt dignitates eccl'iaſticas. Nõ in ſpũ
auaricie ſic ſimon magꝰ. Non in ſpũ inanis
glie: ſic illi q̃ ſe oꝛnãt pompatice: vt appare/
ant hoĩbꝫ alijs maioꝛes ⁊ dignioꝛes. Nõ in
ſpũ ſimulatiõis: ſic hypocrite vt videantur
alijs ſanctioꝛes. Nõ in ſpũ luxurie: ſic illi q̃
iõ ad eccl'ias vadunt vt mlieres videant: et
mulieres vt videant viros: ⁊ ꝯcupiſcant vl'
ꝯcupiſcanƭ. Nõ in ſpũ vanitatꝭ: ſic illi q̃ va/
dunt ad eccl'ias cã ſolatij. vel vt vana loq̃nƭ
ſiue ꝺ ꝑ̄galibꝫ. Nõ in ſpũ accidie: ſic illi q̃ ĩ ec/
cleſijs doꝛmiũt qñ dicunƭ diuina officia vl'
qñ ꝑ̄dicaƭ ⁊ nõ oꝛãt: nec ſtãt attenti. Tales
eñ nõ iueniũt cħm: nec illũ amplexanƭ bꝛa
B chijs ſpũalibꝫ aĩe. Jn ſpũ g̃ ſctõ ꝺꝫ vnuſq̃ſq̃ꝫ
Cħm ac templũ intrare: vt poſſit pueꝝ Jeſum vide/
cipere in vl re ⁊ amplecti cũ ſctõ Symeone. ¶ Seq̃uƭ
nas mo aũt in euangelio ꝙ ꝑ̄dictꝰ Symeon accepit
raliť deb eũ in vlnas ſuas. i. in bꝛachia ſua. ad innuẽ/
bemꝰ. dum ꝙ ꝑ opa bona veniƭ ad ſalutẽ. Nõ eñ
ſufficit fides habenti tpˢ ⁊ modũ bñ opan/

di: iuxƭ illõ Jac. ij. Quid ꝓderit fratres ſi fi/
dem dicat q̃s ſe habere: opa autẽ nõ habeat:
nunq̃d poterit ſaluare eũ: quaſi dicat non.
Uñ etiã addit. Sicut coꝛpus ſine ſpũ moꝛ
tuũ eſt: ita fides ſine opibꝫ moꝛtua eſt. Unõ
j. Coꝛ. iij. ꝺꝛ. Unuſq̃ſq̃ꝫ ꝓpꝛiã mercedẽ acci/
piet ꝭm ſuũ laboꝛẽ. Glo. ꝟo ſuꝑ h̃ euãgelio
dicit ꝙ ꝑ hoc ꝙ ſenex accepit ĩfantẽ: inſtrui/
mur ꝙ depoſita vetuſtate debemꝰ induere
nouitatẽ vite: iuxƭ illõ Rho. xij. Renouami/
ni ſpũ mẽtis vře: ⁊ induite nouũ hoĩeꝫ q̃ ꝭm
deũ creatus eſt. Jtẽ ꝑ hoc ꝙ vlne iuſti ſenis
coꝛꝑe ſuſcepti pueri teguntƭ: ſignificaƭ ꝙ lex
vetus ogienda erat gr̃a euangelica. Jtẽ ꝑ h̃
denotabaƭ ꝙ mundꝰ in pctis iueteratꝰ cħri/
ane infantie nouitate erat induendus. Jteꝫ
vt inq̃t Hugo card. vbi ſup. Symeon q̃ Je
ſum in vlnis poꝛtauit: tenet figurã bonoꝛuꝫ
actiuoꝝ. Maria ꝟo que in vtero ipſum de/
tulit: tenet figuram bonoꝝ cõtemplatiuoꝝ
qui in coꝛde cħm geſtant. Joſeph aũt q̃ cre
ditur eũ in humeris ĩ egyptũ poꝛtaſſe: tenet
figurã p̄latoꝝ: q̃ magĩ ꝓ cħo laboꝛãt: ⁊ mi/
nus eius viſione perfruunƭ. Hec ille. Beda
ꝟo ſuꝑ illa ꝟba: iuſtꝰ ⁊ timoꝛatus ait. Quia
difficulter iuſticia ſine timoꝛe cuſtoditƭ. Nõ
illũ dico timoꝛem q̃ tẽpoꝛalia ſibi bona ſub/
trahi ꝑhoꝛreſcit: quẽ perfecta dilectio foꝛas
mittit: ſed timoꝛeꝫ domini ſanctũ q̃ manet ĩ
ſecl'a. quo iuſtus deum quãto ardentiꝰ dili
git tanto ſolertiꝰ offendere cauet. Et Amb.
addit. Et bñ iuſtꝰ q̃ nõ ſuã ſꝫ ppl'i gr̃aꝫ req̃/
rebat. Uñ ſeq̃ƭ. Expectãs ꝯſolatõem Jſrael
Quod exponit Greg. niſſenus dicẽs. Nõ vti
q̃ꝫ mũdanam felicitatẽ in cõſolatõeꝫ Jſrael
pꝛudens Symeon expectabat ſꝫ verã trãſla
tionẽ ad ꝟitatis decoꝛẽ ꝑ ſeꝑationem a legis
vmbꝛa. Habuerat nanq̃ꝫ ꝑ oꝛacl'a ꝙ viſurꝰ
eſſet cħm dñi ꝑ̄us q̃ꝫ de ſecl'o pñti tranſmi
graret. Uñ ſequiƭ: Et ſpũſſanctus erat ĩ eo:
a quo. ſ. iuſtificabaƭ. Amb. aũt dicit: Cupie/
bat ipe q̃dem coꝛꝑe vincul' fragilitatꝭ abſol
ui: ſed expectabat videre ꝓmiſſuꝫ. Sciebat
eñ quia beati ocl'i qui viderẽt dñm. ¶ Gre C
go. ꝟo. xviij. moꝛal'. inquit. Jn quo etiam di Quanto
ſcimꝰ q̃zto deſiderio ex plebe iſraelitica ſan/ ꝺſiderio
cti viri icarnatiõis eiꝰ myſteriũ videre cupie quiſq̃ꝫ ꝺꝫ
rũt. Beda aũt dic̃: Uidere aũt moꝛtẽ expia ſatagere
ri eam ꝑcat. Multũ q̃ꝫ felix. moꝛteꝫ videbit videre
carnis q̃cunq̃ꝫ cħm dñi ꝑ̄us oculis carnis
videre ſategerit ꝯuerſationẽ habẽdo in cele
ſti hierl'm: ac tẽpli dei limina freq̃ntãdo. h̃ ẽ
ſanctoꝝ (in quibꝫ deꝰ habitat) exẽpla ſectan
do: Eadẽ aũt ſpũs gr̃a qua olim ventuꝝ p̄/
cognouerat: et nunc venientẽ cognouit. Uñ
ſequiƭ. Et venit in ſpũ in tẽplũ. Ubi inquit
Oꝛigeñ. Et tu ſi vis tenere cħm ⁊ amplexa/
ri manibꝫ: omĩ laboꝛe nitere vt ducẽ habeas

ſpm̄: veniaſqꝫ ad templū dei. Greg̃. ꝓo ait:
Q̄ꝫ beat⁹ ille ſacer ad ſacra introitus: ꝑ queꝫ
ad vite t̄minū maturauit: bt̄e manus q̄ ver
bum vite palpauerunt: ⁊ vlne q̄ꝫ q̄s ad ſuſce
ptionē ꝑauit. Beda aūt inq̄t: Accepit aūt iu
ſtus ſ̄m legem puerꝝ ieſum in vlnas ſuas vt
ſignificet iuſticiā opeꝝ q̄ ex lege erat ꝑ man⁹
⁊ brachia figuratoꝝ. humili q̄dem: ſed ſalu
tari fidei euangelice gr̄e imitanda. Accepit
ſenior infanteꝫ xp̄m: vt inſinuet h̄ ſecl'm q̄ſi
ſi ſenio iā defectū ad infantiā ⁊ innocentiam
xp̄iane religionis redituꝝ. Hec ille. In q̄bꝰ
v̄bis ꝯfirmat ea q̄ ſupi⁹ diximꝰ de ſenectute
Symeonis. Orig. ꝓo de eodem Symeone
loq̄ns ait: Si ad tactum fimbrie veſtimēti
mlr̄ier ſanata eſt: q̄d putandū ē d̄ Symeone
q̄ in ſuas vlnas accepit infantē. ⁊ gaudebat
videns puulū a ſe geſtari q̄ venerat ad vin-
ctos ſoluēdos? ſciēs nemīnē eū poſſe de clau
ſtro corp̄is emittere cuꝫ ſpe future vite: niſi
eū quē in brachijs ꝯtinebat. ¶ Aug⁹ aūt in
ſer. hodierne feſtiuitatꝭ d̄ tanta filij dī humili
tate ⁊ tāg̃ndi myſterio exultans exclamauit
di. O oīpotentia naſcentꝭ / o magnificētia d̄
celo ad t̄rā deſcendentꝭ. adhuc in vtero por-
tabat: ⁊ ex vtero mr̄is a Joan. baptiſta ſalu
tabat: in tēplo p̄ntabat: et a Symeone ſene
famoſo / annoſo / ꝓbato / coronato cog̃ſceba
tur. Tūc cog̃uit: tūc adorauit: tūc dixit. Et
nūc dn̄e dimitte ſuum tuū in pace. Quia vi
dert ocl'i mei ſalutare tuuꝫ. Differebat exire
de h̄ ſeculo vt videret natū ꝑ quē ꝯditū ē ſe
culum. Agnouit infantē ſenex: et fact⁹ eſt in
puero puer. Innouatus eſt in etate: q̄ꝛ plen⁹
erat pietate. Rogo fr̄es chariſſimi q̄s ſit iſte
ſenex Symeon? quā magnitudinē ſentiebat
in puulo? Nō videbat mr̄ portabat: q̄d itel
ligebat mundū regebat. Ipa ferebat ⁊ xp̄s
regebat. Symeon ſenex ferebat xp̄m infan
tem: xp̄s regebat Symeonem in ſenectute
Quid igit̄ dixit Symeon / audite: Nunc di
mittis dn̄e ſuū tuū i pace. In pace inquam
quā cōmēdatur⁹ es diſcipul' tuis di. Paceꝫ
meā do vob: pacē relinq̄ vob. Dictū em̄ fue-
rat ei a dn̄o q̄ nō guſtaret mortem niſi vide
ret xp̄m dn̄i natū. Natus eſt xp̄s. ille venie
bat ⁊ iſte ibat. ſꝫ niſi veniret ille iſte ire nole-
bat. Iā ſenect⁹ matura excludebat: ſꝫ ſincera
pietas detinebat. At vbi nat⁹ eſt xp̄s: at vbi
eū a mr̄is manibꝰ portatū vidit: ⁊ diuinā in-
fantiā pia ſenect⁹ agnouit. Accepit eū i mani
bus ſuis ⁊ dixit: Nūc dimittꝭ dn̄e ſuū tuū i
pace. Impletū ē deſideriū ſenis in mūdi ipi
us ſenectute. Ipe ad ſenē venit q̄ mūdū iue
teratū iuenit. In iſto q̄dē ſecl'o diu eſſe nole
bat: xp̄m i h̄ ſecl'o videre cupiebat: cātās cū
ꝓpha ⁊ di. Oſ̄nde nob dn̄e miam tuā: ⁊ ſalu.
tuū da nob. Deniqꝫ vt noueritꝭ ita eē: iſtius

D
Exultās
admirat̄
Aug⁹ hu
militatē
xp̄i.

modi leticiā ꝯcludit di. Nūc dimittꝭ dn̄e ſer
uū tuū i pace. Quia viderūt ocl'i mei ſaluta
re tuū. Hec ſunt teſtimonia tua dn̄e Jeſu:
anq̄ꝫ tibi ſterneret̄ fluct⁹ marꝭ: cāpi cederēt
imꝑanti: anq̄ꝫ vent⁹ te iubēte ſiluiſſꝫ: mortui
te vocante ſurrexiſſent: ſol te moriēte paluiſ-
ſet: t̄ra te reſurgente tremuiſſꝫ: celū te aſcen
dente patuiſſꝫ: adhuc em̄ i manibꝰ mr̄is por
tabarꝭ: ⁊ iā dn̄s orb ag̃ſcebarꝭ. Hec ille.
¶ Dixit ḡ Symeon: Nūc dimittꝭ ſuū tuū.
vbi Theophil⁹ ait: Sꝫ d̄r dn̄e ꝯfitentꝭ eſt q̄ꝛ
ipe mortꝭ eſt ⁊ vite dn̄s. ⁊ ſic puerꝝ quē ſuſce
pit deū ꝯfitet̄. Orig̃. ꝓo addit. q. di. Q̄ꝫ diu
xp̄m nō tenebā clauſus erā: ⁊ d̄ vinculꝭ exi
re nō poterā. Baſili⁹ āt d̄r: Si voces iuſtoꝝ i
q̄ras: oēs ſup h̄ mūdo et⁹ flebili mora inge
miſcunt. Heu mihi (dīc Dauid) q̄ꝛ incolat⁹
meus ꝓlongatus eſt. Amb. ꝓo inq̄t. Vide ḡ
iuſtū velut corp̄e carcere mol' iclufum vel-
le diſſolui vt incipiat eē cum xp̄o. Sed qui
vult dimitti veniat in templū: veniat in hie-
ruſalē: expectet xp̄m dn̄i: accipiat in mani-
bus v̄bū dei: ⁊ ꝯtemplet̄ velut q̄buſdā fidei
ſue brachijs: tūc dimittet̄ vt nō videat mor
tē q̄ viderit vitā. Grec⁹ aūt expoſitor ait: Sy
meon bn̄dicebat deū int̄ cetera q̄ ꝓmiſſa ſi-
bi facta ſortita erāt efficacie v̄itatē. Nā ꝯſo
lationem iſrl' ocul' ꝑſpicere meruit ⁊ manibꝰ
portare. Hec ille. Deſiderium em̄ ſi cōpleat̄
delectat aiam. Prouer. xiij. Et hō ſe reputat
lucrari qn̄ q̄d deſiderat obtinet. l. cum ſuus.
cū ibi no. ff. d̄ ꝯdi. cau. da. nō ſe. Et ideo valde
delectat⁹ ē Symeon d̄ cōpletione ꝓmiſſi di
uini. In pace aūt dixit ſe dimitti. q̄ꝛ d̄ ſanctꝭ
d̄r: Ecci. xliiij. Corpa ipoꝝ in pace ſepulta ſūt
Vn̄ Dauid Pſ̄. iiij. dicebat: In pace in id-
ipm dormiā ⁊ requieſcam. Grec. ꝓo niſen⁹ inq̄t
Quia poſtq̄ꝫ xp̄s culpā hoſtilem deſtruxit:
nos q̄ꝫ pr̄i recōciliauit. facta ē tranſlatio ſan
ctoꝝ in pace. Origenes aūt dīc: Quis eſt q̄
de ſeculo iſto recedit in pace niſi is qui intel
ligit q̄ꝛ deus erat in xp̄o: mundū recōcilians
ſibi: nihilqꝫ habet inimicū deo: ſed bonā pa
cem in bonis in ſe opibꝰ aſſumpſit. Grec⁹ ꝓo
ait: Fuerat aūt ſibi repromiſſum non viſuꝝ
ſe morteꝫ niſi p̄us videret xp̄m domini. Et
ideo impletum oſ̄ndens ſubdit: Quia vide-
rūt ocl'i mei ſalutare tuū. Nō exponēs Hu-
go cardinal' ſup Lucam dīc: Oculi. ſ. exteri-
ores ⁊ interiores. interiores deuꝫ: exteriores
hoīem. quia ipſum quem tenebat i brachijs
veꝝ deum ⁊ veꝝ hoīem credidit: ⁊ tādem vi
ſurū ſe facie ad faciē ſperauit. Sic etiam de
abraā dixit dn̄s iudeis. Abraam pat̄ veſter
exultauit vt videret diē meū: vidit ⁊ gauiſ⁹
eſt Jo. viij. Beati ḡ fuerunt ocl'i Symeōis
Inquit em̄ ſaluator diſcipulis ſuis Luce. x.
Beati oculi qui vident que vos videtꝭ. Dij

E
Canticū
Nūc di-
mittꝭ ex-
ponit̄

pit aũt Symeõ/ſalutare tuũ.i.chr̃m.ꝺ q̃ ꝺꝛ
Lu.ix. Fili⁹ hoĩs nõ venit pdere/ſʒ ſaluare.
Sequit̃ aũt: Q̃ꝺ paſti añ faciẽ oĩm pploꝝ.
q: oẽs ppl'i eũ deſiderabãt ⁊ expectabãt. De
iudeis eñ hr̃ Eſa.lxiij.vbi pp̃ha in pſona oĩʒ
dicebat. Utinã dirumpes celos et deſcẽde/
res. De gentib⁹ aũt Geñ.xlix.vbi ꝺꝛ: Et erit
expectatio gentiũ. et Aggei.ij. Ueniet deſi/
derat⁹ cunctĩ gentib⁹. De vtriſq; etiã Eſa.lij
ꝺꝛ: Pꝛepauit dñs brachiũ ſctm̃ ſuũ in ɔſpe
ctu oĩm gentiũ: ⁊ videbũt oẽs fines t̃re ſalu
tare dei. Cyril.aũt ꝺt: Fuerat chr̃i myſteriũ
qꝺ paruit ĩ vltimis tpib⁹ ſecl'i p̃paratũ añ mũ
f di ɔſtitutionẽ Uñ ſeq̃t̃: Q̃ꝺ paſti añ faciem
oĩm pploꝝ. Greg. ꝯo inq̃t: Attendire etiã ſa/
gacitatẽ digni ⁊ venerandi ſenis añq̃ȝ dign⁹
videret̃ bre̅ viſiõis p̃ſtolabat̃ ɔſolatiõeʒ iſrl'.
vt aũt qꝺ poſtl'abat obtinuit: exclamauit ſe
vidiſſe ſalutẽ oĩm pploꝝ. Adeo eñ infantis
ineffabile iubar illuſtrauit eũ vt pceſſu tpis
ſecutura mox ſibi fierent nota. Theophilus
aũt addit. Signant̃ ꝺt: añ faciẽ: vt .ſ. oĩb⁹
ei⁹ incarnatio apperet. Hoc aũt ſalutare ꝺt
ẽẽ gentiũ lumen ⁊ gl'iam iſrl'. Uñ ſeq̃t̃: Lu/
men ad reuelationẽ gentiũ ⁊ gl'iam pleb tue
iſrl'. Q̃ꝺ exponens Athanaſi⁹ ait: Gẽtes añ
chr̃i aduentũ in vltimis tenebrĩ erãt ɔſtitu
te: ac cognitiõe diuĩa p̃uate. Cyril. ꝯo addit
Sed chr̃s adueniens fact⁹ ẽ lux tenebroſis
⁊ erraticĩ q̃s diabolica man⁹ p̃ſſit. vocati ſt̃
aũt a deo p̃re ad noticiã filij/q̃ ẽ lux vera. hec
ille. De h̃ aũt p̃dictũ fuerat Eſaie. ix. vbi ꝺꝛ.
Pplo gẽtiũ q̃ ambulabat ĩ tenebrĩ vidit lu
cẽ magnã: ambulãtib⁹ in regiõe vmbꝛe moꝛ
tis lux oꝛta ẽ eis. Gre. ãt niſen⁹ ait: iõ ſignã
ter dixit pleb tue. q: nõ ab eis tm̃ ẽ adoꝛat⁹/
ſʒ inſup ex eis ẽ ſm̃ carnẽ nat⁹. Beda ꝯo ait
Et h̃ reuelatio gentiũ iſrl' gl'ie p̃fert̃. q: cuʒ
plenitudo gentiũ introierit: tũc oĩs iſrl' ſal/
uus erit. Hec ille. h̃ aũt inq̃t Paul⁹ Ro.xi
Hugo ãt car. vbi .ſ. exponẽs h̃ ꝟbũ Lumẽ
ad reue. gentiũ. ait: Nota q̃ ab h̃ ꝟbo habu
it occaſionẽ eccl'ia vt cũ lumib⁹ faceret pceſ
ſionẽ. Eſt ãt cãdela q̃ſi q̃dã liber laicoꝝ eis
oñdens q̃l'r ignis charitatĩ chr̃m in nr̃m ſer
uitiũ expẽdit. Uñ ⁊ nos debem⁹ ad h̃ attẽde
re vt ei luceʒ bonoꝝ opeꝝ repẽdam⁹. ¶ Cõ
cludendo ãt hãc p̃te dico q̃ ſẽtus ſymeõ in h̃
cãtico laudauit puulũ ieſũ q̃drupl'r. Pꝛio
q̃ ſit pax. de q̃ Aph.ij.ꝺꝛ: Ipe eñ eſt pax nr̃a
⁊c. ⁊ Col'.i. Pacificans p ſanguinẽ ſuũ ſiue
q̃ i cel' ſiue q̃ i t'rĩ ſt̃. Scꝺo q̃ ſit ſal⁹. vñ mat.
i. dictũ fuit Joſeph. Ipe eñ ſaluũ faciet po
pulũ ſuũ a pctis eoꝝ. Tertio q̃ ſit lumẽ. de
q̃ Jo.i.ꝺꝛ: Erat lux ꝟa q̃ illuminat oẽm ho/
minẽ venientẽ in hũc mundũ. Quartuʒ q̃
ſit gl'ia. de q̃ inq̃t Dauid pſ.xvi. Satiaboꝛ
cũ appuerit gl'ia tua.

¶ Pars .II. huius ſmonis/quẽ ꝺꝛ ſubie
ctionis.

Quia p̃mus angel⁹ ⁊ p̃m⁹ hõ lumẽ H
gl'e amiſerunt ppt' ſupbiã ſuã: lu Oblat⁹
men rape volẽtes diuĩe gl'ie: pp̃s hodie fa
ſim⁹ de⁹ hoiem q̃ in tenebrĩ ſede/ cto ſe hu
bat hui⁹ mũdi: ⁊ lumẽ celi videre nõ poterat milẽ oſtẽ
vt dixit Tobias Raphaeli angelo Tob.v. dit
decernẽs illuminare: ⁊ viã ducentẽ ad lumẽ
gl'ie ꝟbo ⁊ exemplo ei oñdere. lumẽ .ſ. ꝟbum
diuinũ ꝺ lumine p̃re genitũ miſit in mundũ
obumbratũ carne hũana: ſm̃ illꝺ qꝺ pmiſe/
rat p Ezech. pp̃ham ei⁹ l.h.xxxij.c.di. Solem
nube tegã. i. deitatẽ ꝟbi nube hũanitatĩ. vñ
hũilitatẽ docuit ꝟbo cũ dixit Mat.xj. Diſci
te a me q: mitĩ ſum ⁊ humil' coꝛde. Et hodie
facto ſe oñdit hũilẽ qñ in tẽplo voluit p̃ntã/
ri ip̃e q̃ ſuoſ electos fac̃ ſibi tẽplũ: ac (vt q̃dã
dicũt) q̃nq; ſiclis redimi tãq̃ȝ fu⁹ q̃ ẽ dñs vni
uerſoꝝ. ⁊ p ſe ſacrifi^m offerri tãq̃ȝ ſi eẽt peccõꝛ
expiand⁹ oblatiõe: q̃ cũctoꝝ pctã purgauit.
a m̃re ꝟgĩe vt puul⁹ ⁊ infirm⁹ ẽ depoꝛtat⁹: q̃
ĩmenſus oĩa poꝛtat ⁊ ſuſtẽtat ꝟbo ꝟtutĩ ſue.
Uñ Amb. in ſer. hodierno inq̃t. Offer b. ma
ria ꝟgo tanq̃ȝ legẽ obſuans in tẽplo quẽ edi
diſti: vt nõ oĩb⁹ ſʒ paucĩ reuelet̃. Quis ẽ iſte Hãc hu
quẽ genuiſti: o q̃ʒ puus: o q̃ʒ magn⁹ ẽ quẽ pe militatẽ
periſti. puus in hũanitate: magn⁹ in diuita admira/
te. pu⁹ in regno iudeoꝝ: magn⁹ in regno gen tus Am
tiũ. Quis putas nob poſſet indicare int̃ hu/ broſi⁹ af/
iuſcemodi obſeq̃a animi tui ſenſum: cũ hinc fectu ex/
cerneres ex te natũ tãtillũ infantẽ: illinc attẽ clamat
deres deũ ĩmẽſum: hic creatũ: illic creatoꝛẽ.
hic infirmũ: illic foꝛtiſſimũ. hic alẽdũ: illinc
alẽtẽ. hic nõ loq̃ntẽ: illic angelos docẽtẽ? q̃s
inquã pectoꝛĩ tui arcana reuelare valeat q̃b⁹
modis cogitatũ ad vtrãq; flectebas: cũ vnũ
dei atq; hoĩs filiũ in manib⁹ tenẽs: hic ado/
rares vt dñʒ: illic oſcularerĩ vt puulũ? Quis
ad tã ineffabile miraculuʒ non obſtupeſcat?
Quis nõ pene elinguis fiat? Tenet puella ĩ
gremio ſuũ ⁊ oĩm creatoꝛẽ. O admirãdũ ſpe
ctaculũ ad qꝺ nõ ſolũ hũana: verũ etiã ange
lica ſtupeſcit natura. Hec ille. Hoc etiã ẽ il/
lud lumen qꝺ p̃parauit de⁹ p̃r añ faciẽ oĩm po
puloꝝ: vt p ſuũ exẽplũ oĩs pfectionis ſemitã
nob oñderet. Ois eñ chr̃i actio nr̃a ẽ inſtru
ctio. c. ſolẽnitas. el.ij. ⁊ ibi glo. ꝺ ɔſe. di.j. ⁊ c.
ſi ſol⁹. viij. di. facit. c. dñs nr̃. lvj. di. ⁊ c. ſigni/
ficaſti. de elect̃. ⁊ c. de⁹ oĩpotẽs. ij. q. j. Ipſe D
ergo chr̃s fuit lumiare mai⁹ qꝺ de⁹ dedit no Quõ cã/
bis vt vniuerſuʒ oꝛbẽ illũinaret. Beata aũt dele ſig/
virgo fuit lumiare min⁹: cui⁹ vita inclyta cũ nãt mari
ctas illuſtrat eccl'ias. Et iõ hodie ĩ ſignũ hu/ am
ius dant̃ cãdele accẽſe ĩ manib⁹ fideliũ. cãde
la eñ rep̃ntat bñdictã ꝟginẽ. q: ſicͭ in cãdela
ẽ cera moll' ⁊ ductil' ſignificãs hũilitatẽ. ⁊ ly
chin⁹ alb⁹ ſignificãs puritatẽ. ⁊ lumẽ ardẽs

inuēs charitatē: ita ipſa i ſūmo habuit iſta ꝑ
fectiſſime: in qbꝫ eā debem⁹ imitari: qꝛ ei⁹ vi
tā nob̄ de⁹ dedit i exēplū. vñ b. Tho. i. iij. pte
ſum. q. xxxvij. ar. iiij. ait: Sic plenitudo grē
a chr̄o deriuat̄ in mr̄em: ita decuit vt mr̄ ei⁹
hūilitati ↄformaret̄. ꝛ iō ſic chr̄s lꝫ legi nō eſ
ſet obnoxi⁹: voluit tñ circūciſionē ꝛ alia legꝭ
onera ſubire: ad demōſtrādū hūilitatꝭ ꝛ obe
diētie exēplū. eadē rōne voluit ꝛ mr̄em ſuā i
plere legꝭ obſuātias: qbꝫ tñ nō erat obnoxia
I Hec ille. ¶ Vñ ſciendū ꝙ ipa bñdicta vgo

Maria ſubiecit ſe tri plici legi

Ma ſe ſubiecit triplici cerimōie legꝭ. Prio ſe ſub
didit legi purificatiōis q̄ data erat mſierib
gnāntibꝫ filios ſꝫ modū nāle: vt dr̄ i ſpecl̄o
hiſto. Nā coīt̄ ois mlier ↄcipit cū libidioſa
delectatōe / qđ ꝓuenit ex corruptiōe pcti pri
moꝝ pentū. ꝛ iō de⁹ ordiauit oēs mlieres ſic
ↄcipientes debere purificari ab hac imūdi
cia. Quā ordinatōꝫ voluit imaclata vgo ob
ſuare: vt ſe ↄformaret filio ſuo / q̄ cū eēt ino
cētiſſim⁹ int̄ pctōres reputat⁹ ē: vt p̄dictū fu
erat Eſa. liij. Et formā ſui accepit i ſilitudi
nē hoim fact⁹ Phil. ij. O igit̄ ꝓfūda hūili
tas atqꝫ ꝑfectiſſima obediētia glioſe vgis q̄
meruit ō diabolo ꝑfectā victoriā reportare.
Sic em̄ diabol⁹ vicerat Euā inobedientem
diuio mādato: ita ipa obediēs illū ſuꝑauit.
Scptū ē em̄ Prouer. xxi. Vir obediēs loq
K tur victoriā. ¶ Scdo ſe ſubiecit legi pñtati

Proles erat ſub iecta du plici legi

onis. Vñ ſciēdum ē ꝙ ō ple nata duplex p̄ce
ptū tradebat̄ i lege. Vnū qdē gnāle q̄ꝛtū ad
oēs: vt. ſ. cōpletꝭ diebꝫ purificatiōis mr̄is in
tēplo pñtaret̄: ꝛ offerret̄ ꝓ ea ſacrificiū: ſiue
eēt maſcul⁹ ſiue feia: vt hr̄ Leui. xij. Et h̄ qdē
ſacrificiū (vt inqt gloſ. ſup Leui.) fiebat ad
expiationē pcti: in q̄ ꝓles erat ↄcepta ꝛ nata
qꝛ reglarit̄ ois q̄ naſcit̄: i origiali pctō naſci
tur. Et lꝫ ꝑ circūciſionē p̄dictū pctm̄ origia
le tolleret̄: tñ etiā purificatioꝛ pñtatio erat i
dicta ad ↄfirmatōꝫ circūciſiōis: ꝛ maiorē ō
letionē fomitꝭ ipi⁹ pcti. Sic etiā nūc lꝫ ꝑ ba
ptiſmū tollat̄ pctm̄ origiale: tñ poſtea ſuſci
pit̄ ſacr̄m ↄfirmatiōis ꝛ chriſmat̄ baptizat⁹
c. j. ꝛ ibi glo. ō ↄſe. di. v. Vñ inqt glo. i c. rñſo.
de ſen. ex. ꝙ ↄtemnens ſacr̄m ↄfirmationis
poſt baptiſmū nō ē chrianus. facit etiā ad h̄
glo. in c. veniens. ō trāſac. Pñtabat̄ qqꝫ ꝓ
les in templo: non tñ ad expiationē: ſꝫ etiam
ad quandā ↄſecrationē ipſi⁹. Et iō aliqd of
ferebat̄ in holocauſtū: ꝛ aliqd ꝓ pctō. Diui
tes em̄ offerebāt agnū in holocauſtū: ꝛ tur
turē aut pullū columbe ꝓ pctō. Pauꝑes vo
par turtuꝝ vl̄ duos pullos colūbaꝝ: vnū in
holocauſtū: ꝛ alterꝝ ꝓ pctō. Si aūt q̄rat̄ / q̄re
de⁹ iuſſit offerri pullos colūbaꝝ ꝛ ñ colūbas.
Rñdet Bern. ꝛ Hugo card. ſup Luc. ꝙ h̄
idō fec: qꝛ laſciuam auem i tali etate offerri
decuit ꝓ ſaluatore: in q̄ luxui apta nō eſſet.

Aliud vo erat p̄ceptū de p̄mogenitꝭ tā in L
hoibꝫ q̄ꝫ in iumētis. Sibi em̄ dñs depuța

Preceptū p̄mo geniture

uerat omne primogenitū iſrl̄: ꝓ eo ꝙ ad libe
ratōēꝫ ppl̄i iſrl̄ ꝑcuſſerat p̄mogenita egypti
ab hoie vſqꝫ ad pecus p̄mogenitis iſrael re
ſeruatis: vt hr̄ Exo. xiij. ꝛ Deut̄. xv. Primoge
nita aūt leuitarū nō redimebant̄: qa deputa
ti erāt ad ꝑpetuū dei cultū: alij vo p̄mogeni
ti aliaꝝ tribuū redimebant̄ qnqꝫ ſiclis argē
ti: vt hr̄ Nūe. xviij. Et iō aliq dicūt brāꝫ vgi
nē redimiſſe filiū ſuū qnqꝫ ſiclis. ſed alij (et
forte melius) dicūt eā nō redemiſſe eū: qa to
talit̄ diuinis erat mancipat⁹ officijs: ꝛ ſacer
dos erat in eternū ſꝫ ordinē Melchiſedech
ſicut p̄dictū fuerat pſ. cix. Et hec pñtatio fi
gurata fuit. j. Reg. j. qñ Anna obtulit filiuꝫ
ſuū Samuelē dño corā Heli ſummo ſacer
dote. nā pari mō: imo excellētiori obtulit be
ata vgo filiū ſuū dño coraꝫ ſctō Symeone:
q̄ fuit nō ſolū p̄mogenitus ipi⁹ ſctiſſime vgi
nis: vt hr̄ Lu. ij. ſed etiā ē p̄mogenit⁹ i mul
tis fratribꝫ: Rom. viij. ꝛ c. ſctūſſctōꝝ: Dañ.
ix. ꝛ iō ipſi ſoli ↄuenit ꝓpe illō qđ lex dicebat
. ſ. ꝙ omē p̄mogenitū maſculinū ſanctū deo
vocabit̄: vt hr̄ Exo. xiij. ꝛ etiā recitat̄ in euā
gelio hodierno. Vñ Gre. niſen⁹ inqt. Sol⁹
autē hic part⁹ maſculin⁹ ſctūs eſſe ↄſpicit̄ q̄
nihil de femineitate culpe portauit. vnde et
Gabriel q̄ſi hoc decretū ad ipm ſolū ꝑtinere
memorās dicebat. Qđ ex te naſcet̄ ſctm̄ vo
cabit̄ fili⁹ dei. ꝛ in ceterꝭ qdē p̄mogenitꝭ ſan
ctos illos vocari euangelica ſolertia ſtatuit
tanqꝫ oblatiōe diuia ſortitos huiuſmodi no
men. At in toti⁹ p̄mogenito creatura qđ na
ſcit̄ ſctm̄ ꝓnūciat angel⁹ q̄ſi ꝓprie ſctm̄ eēns
Amb. qꝫ idē affirmās ait. Sol⁹ ꝑ oia in na
tis de femia ſctūs fuit dñs ieſus. quē ꝑ figu
rā futuri myſterij legꝭ diuie p̄ſcp̄ta ſignabāt
eo ꝙ ſol⁹ ſctūs eccl̄ie vginis ad generādos
ap̄los aꝑiret genitale ſecretū. Tertio ſub M
iecit ſe brā vgo cerimōie oblatōis offerēs ꝓ
ſe ꝛ filio: qđ in lege fuerat ordinatum. De q̄
oblatiōe facta ꝓ chr̄o admirat⁹ ſanct⁹ Cyril.
exclamat dicēs. O ꝓfunditas ſapiētie ꝛ ſciē
tie dei: offert hoſtias qui ꝑ ſinglas hoſtias
honorat̄ cū pr̄e. Figuras legꝭ cuſtodit vitas
q̄ legis eſt ↄditor. ſic de⁹ legē cuſtodit vt hō.
vñ ſequit̄. vt darēt hoſtiā: ſꝫ ꝙ dictū ē i lege
dñi: par turturū aut duos pullos colūbaꝝ.
Sꝫ hic q̄ri pōt qdnā fecerit brā vgo de the
ſauro illo quē obtulerāt magi filio ſuo i ma
gna quātitate: ꝛ quō infra ſic paucos dies a
die epiphanie ſit facta adeo pauꝑcula ꝙ nō
potuit emere agnū ad offerendū. Ad qđ re
ſpōdet̄ ꝙ ipſa nō fec vt faciūt mlti q̄ theſau
rizāt in h̄ mūdo: ꝛ pauꝑibꝫ nihil ipendūt: ſed a regibꝫ
ſuauit illō pſ. Diſpſit dedit pauꝑibꝫ. vñ ni
hil ſibi ſuauit. Et rō hui⁹ pōt aſſigri. Q̄ꝛ (vt

Quid fecerit maria cum theſauro chrio oblato

inqt Auerrois in lib. ꝺ ſuba orb) Mã reple
ta vna forma nõ ſuſcipit diuerſas formas. vt
bi grã. Pulpitũ poſtq̃ habuit iſtam formã
nõ pt hr̃e aliã manẽre pma. Silr vana mu/
lier hñs frõtẽ meretricꝫ nõ pt hr̃e frontẽ ſeu
faciẽ honeſtatꝫ: ⁊ cor plenũ imũdicia nõ põt
eẽ plenũ puritate. Cũ igr̃ b. vgo fuerit reple
ta pietate circa ꝓximũ ⁊ amore diuio: nõ po
tuit repleri cupiditate ⁊ amore rez̃ trenaz.
Et iõ dedit paupib⁹ ⁊ diſpẽſauit theſauz p̃/
dictũ: vt ſic pietatẽ erga ꝓximũ ꝯſeruaret: ⁊
ſteritatꝫ formã nõ amitteret p trenoz abũdã
tiã. Nouerat eñ filiũ ſuũ amatorẽ eẽ paup/
tatis: ⁊ oclos ei⁹ in paupem reſpicere: vt ait
dõ ps̃. x. ⁊ verã eẽ illã Señ. ad Lucil. ſniam
q nemo ali⁹ ẽ deo dignior q̃ ꝗ opes ꝯtẽpſit.
Sciebat q̃ꝫ q onuſt⁹ põdere auri chr̃m pau
¶ perẽ nõ pt ſeq. c. ſocrates. xij. q. ij. ¶ Sꝫ pro
morali declaratiõe p̃dictoz poſſet h̃ fieri ſex
q̃ſita. Primũ vnde mouet̃ offerẽs hãc obla
tionẽ. Scd̃o p quẽ defert̃ tal' oblatio. Terti
um q̃d ẽ iſta donatio. Quartũ ꝗ dirigit̃ tal'
oblatio. Quintũ cui dat̃ tal' offerẽda bñdi/
ctio. Sextũ ꝗ fuerit hui⁹ p̃ntatiõis aſſocia/
Vñ debe- tio. ¶ Ad pm rñr q a bethleẽ mouet̃ offerẽs
at offerẽs iſtã oblatõꝫ ad ſcandũ q q̃cũqꝫ vult ꝺ ſe fa
moueri cere cũ ieſu ſacrifim p̃ recedere dꝫ a bethleeꝫ
.i. a cura carnis. qꝛ vt ait apl's Ro. viij. Si
ſm car. vixeritꝫ moriemi. ſ. vita ſpũali. ⁊ ite
rũ: Qui in carne ſt̃ ꝺo placere nõ p̃nt. Lꝫ eñ
antiq doct. dicãt q bethleẽ interp̃tat̃ dom⁹
panis/ tñ moderni interp̃tant̃ domũ carnis
Qui g̃ vult ꝺo mũdã oblationẽ offerre dꝫ re
cedere ꝺ domo carnis. i. ſenſualitatꝫ ⁊ ſolici
tudis tpaliũ: ⁊ ſuare illõ Geñ. xij. vbi abraã
audiuit dominum dicentem ſibi: Egredere
ꝺ tra tua ⁊ ꝺ cogñõe tua ⁊ ꝺ domo p̃ris tui.
Ad h̃ etiã faciẽdũ hortat̃ ꝓpha di. Ps̃. xliiij.
obliuiſcere ꝓplm tuũ ⁊ domũ p̃ris tui: ⁊ ꝯcu
piſcet rex ſpẽm tuã. Dom⁹ aũt p̃ris ẽ caro quã
a p̃re nr̃o recipim⁹: vt i ea q̃ꝫdiu h̃ viuim⁹ ha
bitem⁹. a q̃ domo ſpũal'r recedere debemus
Q .i. ab ei⁹ ꝯcupiſcẽtijs elõgari. ¶ Ad 2m dico
Per quẽ q maria ⁊ ioſeph fecert̃ hãc oblatõꝫ. ⁊ h̃ ad i
oblatõ ꝺ ſinuãdũ q ad bñfaciendũ dꝫ te dirigere pu
bet defer ra vgo maria. i. pura ⁊ recta itentio. qꝛ vt ait
ri Amb. in li. ꝺ offi. Intẽtio tua opi tuo nomẽ
iponit. ⁊ oĩa denoĩant̃ a fine. ij. ꝺ aĩa. ⁊. l. ſi is
q. xl. §. ſed ſi op⁹. ff. ad. l. fal. ⁊. l. ſtipl'atio. §.
op⁹. ff. ꝺ ope. no. nũ. Et iõ finis marie ẽ atten
dend⁹. l. deniqꝫ. ff. ꝺ mio. et. l. papinian⁹. §.
memiſſe. ff. ꝺ ioſ. teſta. Dꝫ q̃ꝫ ibi eẽ ioſeph q̃ i
terp̃tat̃ accreſcẽs vl' augmẽtũ: ad denotãdũ
q qñ q̃s aliquã deo oblatõeꝫ fac̃ opando ali
q̃d boni ꝓ amore ei⁹: dꝫ hr̃e voluntatẽ creſcẽ
di ſp de bono in meli⁹: iuxͣ illõ ps̃. Ibũt ꝺ v̄/
tute in v̄tutẽ. ⁊ pl⁹ faciendi ad p̃ns ſi poſſet.
Bona eñ voluntas ꝓ facto reputabit̃: qñ p
nos nõ ſtat q̃n eã effectui mãcipem⁹. l. cũ he
res. §. ſtich⁹. el. ij. ff. de ſta. li. ad idẽ fac̃ tex.
in c. dixi. et ml'tꝫ. c. ſe. ꝺ pe. di. j. ¶ Ad 3m rñr P
q dñm nr̃m Jeſum chr̃m tulerũt ⁊ p̃ntaue Quid de
rũt deo: ad denotandũ q ille q̃ vult ꝺo gra/ beam⁹ of
tum ſacrificiũ offerre/ dꝫ ſibi dñm Jeſũ pre ferre
ſentare. i. vitã ſuaꝫ ipſi⁹ vite ꝯformare. Qui
eñ (vt dꝛ. j. Jo. ij.) dc ſe in chr̃m credere: de/
bet ſic̃ ille ambl'auit ⁊ ip̃e ambulare: maxie
in hũilitate: ꝯſiderãdo q ille q̃ eſt via v̄itas
⁊ vita. Jo. xiiij. ſe duci ab alijs tanq̃ ignarũ
pmiſit. Vñ euãgeliũ inq̃t: Cũ inducerẽt pu
erũ Jeſum ⁊c̃. Et ille q̃ ſol⁹ ſctũs ⁊ bonus ẽ
tanq̃ imund⁹ voluit cũ mr̃e expiari. ⁊ ille q̃
celo nõ capit̃ ⁊ oĩa regit: hodie in vlnis ſenis
ſe recipi ⁊ portari pmiſit. ¶ Ad 4m rñdet̃ q Q
ad tẽplũ obtulerũt: ad denotãdũ q debem⁹
eccl'ias freq̃ntare: ⁊ ibi oꝛones nr̃as deo of/
ferre/ dicente ps̃. In eccl'ijs bñdicite dño de
fontib⁹ iſrl'. ¶ Ad 5m rñr q ad Symeoneꝫ R
ſacerdotẽ tulerũt: ad ſignificãdũ p cui⁹ ma/
nus debeat fieri ſacrifim nr̃m. qꝛ p man⁹ ſy/
meonis/ q̃ interp̃tat̃ obediẽs. q̃re g̃ tibi i pa/
trem ſpũalẽ aliquẽ timoratũ/ iuſtũ et diuis
mandatꝫ obedientẽ. qꝛ male põt alijs p̃cipe
q̃ nõ didicit obedire. Aſſume tibi aliquẽ du
ctorem in q̃ ſit ſpũſſanct⁹/ q̃ ſit antiquus. i.
practicus ⁊ expt⁹: q̃ ſit mũd⁹ ⁊ liber a vicijs
ne p malũ exemplum vel doctrinã peſtiferã
ad illa te inducat. Elige g̃ viꝝ irrep̃henſibi
lem ſub cuius gubnatione regarꝫ. qꝛ ſtatus
ſubditoz eſt integritas p̃ſidentium. c. mira
mur. lxj. di. E contra v̄o langueſcente capite
cetera mẽbra ſub ip̃o dolent. c. ſunt plimi. ⁊
c. ex merito. vj. q. j. Et ꝓpt̃ hoc leges ordina/
uerũt: vt aſſumend⁹ ad docendũ alios: p̃cel
lat ceteros morib⁹. l. magr̃os. C. de ꝓfeſſo. et
medi. li. x. Jõ Seneca hortabat̃ Lucillum
epiſto. liij. dicens: Illum elige doctorẽ queꝫ
magis admireris q̃ cum audieris. ¶ Ad S
ſextum rñr q par turturũ aut duos pullos
columbaz ſil' in p̃ntatione chr̃i obtulerunt.
Si aũt dicamus q etiam q̃nqꝫ ſiclos ꝓ re/
demptione dederunt: h̃ fuit ad denotanduꝫ
q q̃nqꝫ ſenſus corpis debent offerri deo i ſa
crificium: vt q̃dam deuoti doctores dicunt
Jõ euangeliſta ſpũſctõ duct⁹ poſuit diſiun
ctiue par turtuz: aut duos pullos colũbaz
qꝛ aliq̃b⁹ ꝯuenit offerre turtures: aliq̃b⁹ v̄o
columbas: nec oẽs volunt offerre turtures
nec omnes colũbas. Aliq̃ eñ q̃ volunt deo Quid a/
ſacrificiũ offerre ⁊ remanere in vita actiua ⁊ ctiui ꝺbe
habitu laicali: ſecũ debent deferre par turtu ant offer
rũ. i. vnitatẽ: q̃ denotat̃ p vnũ par. ⁊ fidelita re
tẽ/ q̃ p turtures deſignt̃. Tu g̃ q̃ in laico habi
tu vis deo ſacrificare: ſua vnitateꝫ vt non q̃
ras vel ſeq̃ris ſectas diuiſiões: ptialitates ⁊
hmõi. ſꝫ vnionẽ dilectiõis ⁊ charitatꝫ dãdo

el'ynas ⁊ ſubueniēdo ꝑpꝛis: faciēdo illō qḋ dꝛ
Tob.iiij. Si mltū tibi fuerit abundant' tri
bue/ſi exiguum habuerꝭ ex h̄ exiguo cōica.
Serua ꝗ̄ȝ fidelitatē: faciēdo illō qḋ ī eodē c.
dꝛ.ſ. Attende tibi ab oī fornicatōe: ⁊ pter vxo/
rē tuā nō patiarꝭ crimē ſcire. Serua fidē le/
gēdo ⁊ audiēdo ſacras ſcp̄turas: audiendo
diuia officia p̄dicatōes qꝫ: ⁊ ill' credēdo opi/
bus adimple/⁊ ſic offeres dn̄o par turtuꝝ.
Quid p/fecte dēbeant dō offerre ¶ Alij vo volētes ſe pfecti⁹ dn̄o ꝯſecrare itran
do religionē debēt offerre duoſ pullos colū
baꝝ. ꝑ binariū aūt nūeꝝ (q̄ ē p̄n^m diuiſiōis)
deſigt' ꝙ tales debēt eē diuiſi.i. ſepati a mū/
danis: ſȝ int' ſe debēt eē q̄ſi vnum par.i. ſiml'
vniti ⁊ ſine diuiſiōe. qꝛ inq̄t ꝓpha Ps. cxxxij
Ecce q̄ȝ bonum ⁊ q̄ȝ io.ba. frēs in vnum. Co/
lūbaꝝ pulli ſ' calidi/ſȝ caſti: ad inuenduȝ ꝙ
religioſi debēt eē calidi.i. feruētes ī diuino
amoꝛe/ſȝ puri ⁊ mundi a carna^{te}: ſ'uādo il/
lud Luc.xij. Sint lumbi vr̄i p̄cincti: et lu/
cerne ardentes in manib⁹ vr̄is. Columbaꝝ
pulli nō volāt diſcurrēdo/ſȝ clauſi manēt in
nidis ſuis. ſic ⁊ religioſi nō debēt diſcurrere
vagi ꝑ ciuitates ⁊ villas niſi ꝓ mag̃ neceitate
vl' vtilitate. qꝛ religioſus ex̄ cellā ſuā vl' mo
naſterium ē ſic piſcꝭ ex̄ aquā. c. placuit. xvj.
q.j. debēt ḡ remanere clauſi ī cell' ⁊ ī clauſtrꝭ
ſuis. qꝛ loc⁹ ē ꝯſuatiu⁹ locati: vt dꝛ. iiij. phyſ.
Colūbe gemūt loco cāt⁹: ⁊ ita religioſi debēt
lugere pctā ſua ⁊ dātiū eis el'ynas. ne ſint d
ill' qb⁹ dꝛ ps. cxxvj. Qui māducatꝭ panē do/
lorꝭ. Debēt q̄ȝ ꝯſūmare vitā ſuā ī fletu ⁊ me/
roꝛe pnie. Vn̄ mōach⁹ dꝛ a monos grece qḋ
latie dꝛ vn⁹: ⁊ achos qḋ ē triſtꝭ: q̄ſi vn⁹ ⁊ triſtꝭ
d.c. placuit. xvj. q.j. Debēt eīm lugere in h̄ ſe
culo: vt poſt morteȝ gaudeāt in celo: iux̄ illō
Henrici ſamarienſ' lib. ij. Vna ſerena dies
mltoꝝ nubila penſat. Et luteū tergit qḋ fac
vnda ſoluȝ. In illa eīm feliciſſima die trāſit⁹
boni religioſi oīs meſticia ī ſempit'nū gaudi
um ꝯuertet'. Sic etiā colūbe hitant ī cauer/
nis petre. petra āt erat chꝛs: vt ait apl'us. j.
Coꝝ. x. ſic vita religioſoꝝ dȝ eē confixa ī cru
ce cū chꝛō: vt vnuſqſqȝ eoꝝ dicere poſſit cum
Paulo ad Gal'. vj. Mihi āt abſit gl'iari ni
ſi in cruce dn̄i nr̄i Jeſu chꝛiſti. Columbe hn̄t
collum variatū ac q̄ſi depictū ⁊ totū fulgen
tē. ⁊ ſic religioſi debēt eē ſpecl'm alioꝝ ⁊ lux
mundi ꝑ bonum exēplū: ſ'uādo illō qḋ hoꝛ/
tat' ſaluatoꝛ Mat. v. dicens. Vos eſtis lux
mundi. Sic luceat ⁊c̄. Joānes āt andree in
c. vnico. d ſa. vnc. ponit ſeptē ꝓpꝛietates colū/
be dicēs ꝙ ſ'cant ſeptē dona ſpūſſcti ꝯ ſeptē
pctā moꝛtalia. Sed h̄ d ꝓpꝛietatib⁹ alijs colū
be ptranſeo. qꝛ in. ij. pte roſarij ſ'monū. ſer.
xxxviij. pte. iiij. poſui ſedecim eius ꝓpꝛietates.
ſolū dicā illō qḋ inq̄t ſaluatoꝛ mat. x. ſ. Eſto/
te ſimplices ſic colūbe. vt poſſitꝭ cū puriſſi/
ma virgine maria hodierna die oblationem
mundam offerre.

¶ Pars tertia huius ſermonis que dici
tur declarationis

Pro maioꝛi declaratione p̄dictoꝝ V
ſunt videnda duo. Primū ē circa
ſignificationem ſacri purificatio
nis. Scdm circa purificationem
bt̄e v̄gis. Quo ad p̄mū dicit Fran. d mayr.
vbi. ſ. ꝙ ſ'm ſenſum myſticum mlier decu/
bans in puerpio imūda ē aīa peccatrix: q̄
cōcepit pctm̄ cōſentiendo ⁊ pepit pficiendo.
De q̄ cōceptu ⁊ ptu infeliciſſimo dꝛ Jaco. j.
Concupiſcētia cū cōcepit parit pctm̄. Pctm̄ Moral'
vo cū ꝯſummatū fuerit generat moꝛtē Jſta purifica/
aūt mlier poſt talem ptum imundiſſimū et tio anie
doloꝛoſum ꝯuertēs ſe ad ſeipam. ⁊ itelligēs
pctm̄ ꝓpꝛium dȝ p̄mo ꝯſummare ſuā imūdi
ciā ſeptē dieb⁹. i. ſepteȝ pſalmis pnialib⁹ qb⁹
culpa abſtergit'. Quoꝝ p̄m⁹ eſt pctī recoꝛda
tio aſſidua. ſic dicebat ſanctus Ezechias: vt
hr̄ Eſa. xxxviij. dum ait deo: Recogitabo ti/
bi omnes annos meos in amaritudine ani
me mee. Scḋs dies eſt pctī ꝯſideratio pfun
da: vt intēte ꝯſideret q̄ntū malū fecit ī eo ꝙ
di maieſtatē letal'r offendit. ſic faciebat ſan
ctus Dauid di. Qm̄ iniq̄tatē meā annuncia
bo ⁊ cogitabo ꝓ pctō meo. Ad qḋ hoꝛtat' ꝓ/
pheta Hiere. ij. di. Vide vias tuas in ꝯualli
.ſ. humilitatis ꝓfunde. Tertius dies eſt pec
cati deteſtatio amara: vt tibi peccaſſe diſpli
ceat ⁊ pctm̄ abhoꝛreat. ſic faciebat Ps. di.
Iniq̄tatē odio habui ⁊ abominat⁹ ſū. Quar
tus dies eſt pctī renūciatio pfecta: vt ꝓponat
firmit' nūq̄ȝ ad ꝑpetrata redire nec ꝑpetratꝭ
delectari. ſic illi q̄ letant' cū malefecerint: et
exultāt in reb⁹ peſſimis: vt inq̄t Salomon
ꝓuer. ij. Quint⁹ dies pctī lamētatio: vt plo/
ret ⁊ lugeat ꝓpt' pctā cōmiſſa ſic faciebat ps
q̄ dicebat: Laboꝛaui ī gemitu meo: lauabo
ꝑ ſin. no. lec. me. la. me. ſtra. me. r. De⁹ eīm ex
ꝯtritiōe plāgēti pctā ſua ꝑcit ⁊ indulget. Ad
qḋ applicari poſſȝ illō Oui. in. j. d ponto di.
Parcēdū eſt aīo miſerabile vuln⁹ hn̄ti. Se
duli⁹ ēt inq̄t. Culpa fugit: cedunt lachꝛymis
delicta refuſis. Satꝭ āt ē dur⁹ cui⁹ mētꝭ do
loꝛem oculi carnis nequnt declarare: vt ait
Aug. d pe. di. iij. §. his auctib⁹. ⁊ al's allegat'
c. ſunt pl'es. Sext⁹ dies eſt remiſſionis expe
ctatio: vt nō deſpet d mīa dei. q̄ ē maioꝛ omī
culpa. ſic deſpauit pditus ille Cain: q̄ dixit
Gen. iiij. Maioꝛ ē iniq̄tas mea q̄ȝ vt veniaȝ
merear. Septimus dies ē remiſſiōis exoꝛa
tio vt rogare deū n̄ ceſſet ꝓ remiſſiōe tātoꝝ
peccaminū: dicēs cū publicāo Lu. xviij. De⁹
ꝓpiti⁹ eſto mi. pctōꝛi: ⁊ cū ceco mēdico. Jeſu
fili Dauid miſere mei. vt in eo. c. Lu. habet'.

Iſti; ꝙ ꝯſũmat; .vij. diebꝫ .ſ. i actibꝫ virtuoſis
q̃bꝫ imũdicia pcti ꝯſumit̃: debꝫ iſta mlier .i.
aīa peccatrix octauo die circũcidere puez
quē pepit pollutũ .i. ſordidatũ actũ. Iſta at̃
circũciſio fit ꝑ actũ ꝯfeſſiōis i q̃ p̄cidit̃ pecca
tũ: ſic i circũciſiōe carnis p̄putiũ. De q̃ men-
tis circũſione dr̃ Deut. xxx. In illo die circũ
cidet dñs cor tuũ et aīam tuā: ꝛ .x. eiuſdē li-
bri .c. inq̃t de⁹. Circũcidite p̄putiũ cordiſ vr̃i.
Sʒ poſt iſtā emũdatiōem .vij. diez dr̃ lex ꝙ
illa mulier debet manere in ſua purificatiōe
xxxiij. diebꝫ. Iſti aũt .xxxiij. dies ſignificãt vi
tā chr̄i: q̃ vixit triginta tribꝫ annis. ſicut doce
mur in euãgelio q: poſtq̃ʒ eſt a pctō emũda-
ta: nō pōt pſeuerare in bono niſi imitãdo ea
q̃ chr̄s opat⁹ ē in ſua vita. ſic docet Aug⁹. in
li. d vera religiōe. Et tãdē i fine iſti⁹ vite pce
dēt; ꝑ iſtos .xxxiij. dies. talis aīa offert ſacer
doti nr̄o .i. chr̄o: qui eſt ſacerdos in eternum
ſm ordinē melchiſedech. ad oſtium taberna
culi .i. ad itroitũ paradiſi: duos pullos colũ
barũ .i. intellectũ ꝛ volũtatē fertiliſſimā fru-
ctibꝫ bonoz opez. Uel ꝑ duos pullos colũ
baz intelligit̃ aīa et caro caſtiſſima. quibus
oblationibꝫ talis aīa intromittit̃ in taberna
x culũ patrie celeſti; ꝛ eterne felicitatiſ. ¶ Quo
Un̄ ꝛ q̄n ad 2m de purificatiōe v̄gis ē ſciendũ ꝙ (vt le
ſic iſtius- git̃ in q̃dā hiſtoria: ꝛ etiam refert mgr̃ Alb.
[...]ib feſtū de padua in ſer. p̄ntis feſtiuitatiſ) feſtũ puri
ficationis gl'oſe v̄gis antiq̃tus noꝫ fiebat.
Tpe aũt Juſtiniani auguſti apd̄ Conſtanti
nopolim facta eſt magna hoim mortalitas
Aũq̃ʒ plaga inualeſceret nec vllũ remediuʒ
poſſet reꝑiri: reuelatum eſt cuidā ſancto vi-
ro vt q̃rto nonas Februarij purificatio bea
te v̄gis celebraret̃: ꝛ ſic oīs mortalitas ceſ
ſaret in hoibꝫ. Quā ſolēnitatē dum fideles
celebrarent: oīs peſtis abſceſſit. ¶ Dic̃ q̃q̃ʒ
Fran. de may. vbi ſ̄. ꝙ btā v̄go poſt partũ fi
lij ſtetit in Bethleem vbi pepērat vſq̃ʒ ad diē
q̃dtrageſimũ: in q̃ venit in hierl'm ꝛ obtulit
d̄o filium in illo templo in q̃ ipā fuerat edu
cata. In q̃ templo morabat̃ Anna ꝓphetiſſa
que diu ibi ſteterat. nam vt hr̃ Lu. ij. hec ſan
ctiſſima mulier cum vixiſſet .vij. annis cum
viro ſuo tranſtulit ſe poſt mortem viri ad tē
plũ et ibi morā traxit vſq̃ʒ ad annos .lxxxiiij.
Scd̄m autē cōem opionem habebat annos
xx. q̄n ad habitandũ in templo acceſſit Ex q̃
colligim⁹ ꝙ in eo ſtetit annis .lxiiij. Cum igit̃
mr̃ dñi ibi fuerit educata (vñ dic̃ Aug. in q̃
dam ſermone ꝙ ioſeph accepit eā de templo
dñi/ q̃ tpe nullo dubitante erat ibi ipa An-
na ꝓphetiſſa. nam adhuc non tranſierat an-
nus a tpe q̃ btā v̄go fuerat de templo aſſum
pta) Conſtat ꝙ ipa d̄i mat̃ bñdicta fuit ſub
y cara iſti⁹ ſanctiſſime ꝓphetiſſe educata. Hec
Frā. ¶ Qui etiam ibidem inq̃t ꝙ ſenectus
ſancti Symeonis fuerat a deo detenta in h̄ ¶ X ſime
ſecl'o: nec trãſiret donec poſſʒ ſctis p̄ribꝫ i lim on ſenec-
bo detentis nunciare noua dñice natiuitatis. tute dten
Quemadmodũ aliq̄n ꝯtingit nuncios retie tus r̄ñſũ
ri vt videant rez euentum ad certius nunci accepit a
andũ. Un̄ chr̄o viſo dr̄: Nunc dimittis ꝛc̄. ſpũſctō
Et tunc ipleta fuit ꝓphetia Malach. iij. vbi
deus dixit: Ecce ego mitto angelũ meũ .i. Sy-
meonē/ q̃ ꝑꝑabit viam añ te. Et ibidem dr̄:
Et ſtatim veniet ad templũ ſctm̄ ſuum dña
tor quem vos q̃ritiſ ꝛc̄. Sic em̄ btūs Joan-
nes p̄nunciauit p̄ribꝫ chr̄m ad inferna vetu
rum ſm Greg. ita ſanctus Symeon p̄nun-
ciauit eum ad t̃ram veniſſe. Ipe em̄ fuit pri
mus q̃ illuc ꝑuenit de ſanctiſ poſt chr̄i aduē
tum. Hec ille. Tpe aũt iſtius Symeōis (vt
dicunt doctores) erat cōmunis opīo apd̄ o-
mnes intelligentes ꝙ īminebat aduent⁹ xp̄i
ſm ſigna a ꝓphis ꝛ p̄triarchis data. Quapp̄t
Symeon feruentius deum p̄rez rogabat ꝓ
emiſſione redemptoriſ. Et iō vt dic̃ euangeli
um occurrentiſ feſtiuitatiſ. R̄ñſum accepit a
ſpũſancto .ſ. q̃ in ipo erat: vt dic̃ glo. non viſu
rum .i. experturum ſe mortez: niſi videret chri
ſtum dñi. Un̄ dicere poterat illud Job .xix.
In carne mea videbo deum ſaluatorē meũ.
Dic̃ aũt mgr̃ Albertus de Padua vbi ſ̄. No
tandum ꝙ r̄ñſum nō dat̃ niſi petenti ꝛ interro
ganti. Un̄ cum dr̄ ꝙ iſte hō recepit r̄ñſum a
ſpũſancto dat̃ intelligi ꝙ frequent̃ cũ ſuſpi
rijs lachrymis et gemitibꝫ orãdo clamabat
ad altiſſimũ vt mitteret ꝯſolationem iſrl'. et
forte v̄ba plorantiſ ꝛ orantiſ hec orãt. O dñe
q̃re tardas: q̃re faciē tuā auertiſ ꝛ obliuiſceriſ
inopie ꝛ tribl'atōis nr̄e: Tu ei diſtuliſti chri
ſtũ tuũ vſq̃ʒ adhuc: ſʒ iſtat tp̄s oportunum:
nũc ē expediēs. Mitte ḡ ſaluatorē ꝓditiſ/ ca
ptiuis redēptorē/ ꝛ ꝯſolatorem meſtiſ. Ueni
dñe liba nos: ſcio at̃ q: nō lōge ē tp̄s aduēt⁹
tui. ꝛ iō nolo mori niſi te videā: ꝑ quē mors
inimica vincet̃. volo viuere donec fontē vite
amplectar. nolo ex h̄ ſecl'o recedere niſi tu ve
nias ꝑ quem ꝯditum ē ſecl'm. Quibꝫ dictis
rurſus ad lachrymas ꝛ gemitus ꝯuertebat̃
deprecans deum vt hoc ſuum deſiderium
adimpleret. Unō reſpondit ei ſpũſctūs il-
lud Dañ. x. Noli timere vir deſiderioz/ cō-
fortare: ꝛ eſto robuſt⁹. Dixit q̃ʒ ei de⁹. Cōfi-
de ſenior: vigorē ſume: nō te frãgat etas ḡui
or. nō te ꝯcutiat mors vicinior: n̄ morieriſ ni-
ſi videas: niſi etiā tãgas: niſi vlteri⁹ ãplexe-
ris chr̄m. Quo r̄ñſo ſenex ſctūs valde ꝯforta
tus eſt ꝛ q̄ſi iuuenis effect⁹ ex feruore. ¶ Sʒ
d h̄ lati⁹ dicet̃ in ſeq̄nti pte: q̃ nullaten⁹ ꝯtriat̃
his q̃ h̄ dicũt̃. Nã potuit eē ꝙ ſctūs ſymeon
mľto tpe rogauit deũ ꝓ miſſiōe meſſie: quē
tñ neſciebat de ſpũſctō debere concipi Et ſic
pſeuerãdo i hac ſua petitōe tãdē certificat⁹

eſt ꝛ riſum habuit in egypto. vt in dicta pte
ſeqnti dicet. ¶ Pro ꝯcłone aūt hui⁹ ptis eſt
ſciendū ꝙ inqt Franc. d mayro. vbi ſ. expo
nens illa v̄ba euāgelij hodierni. Poſtq̄ȝ im
pleti ſunt dies purgatōis Marie: in celeſti
patria q̄tuoꝛ gradus impletiōis inueniunt
Quattuor gd⁹ i/pletōis i patria — Quoꝝ p̄m⁹ ē ſm ꝯtinēti exigētiā. et iſto mō
ſunt plene aīe ſctōꝝ diuina gl'a. qꝛ data ē eis
felicitas ſm exigētiā ſuoꝝ meritoꝝ. de qua
plenitudie ad lr̄am dicit ꝓpha ps. xv. Adim
plebis me leticia cū vultu tuo: delectatōes i
dextera tua vſq̄ȝ in finē. Scd̄s ḡdus eſt ſm
ꝯtinētis ſufficiētiā. et iſto mō ſunt plene gr̄e
voluntates angeloꝝ: qꝛ nō ſolū ſm exigētiā
meritoꝝ: ſed etiā ſm ſufficientiā donoꝝ na/
turaliū acceperūt magnā felicitatē. vt dicere
poſſint deo illō ꝓpheticū ps. lxxxix. Repleti
ſumus mane miſericordia tua: exultauim⁹ et
delectati ſumus. Terci⁹ ḡdus eſt ſm ꝯtinē/
tis excellētiā: vltra quā nihil capi pōt. et iſto
mō eſt plena donis gr̄e aīa v̄ginis bn̄dicte
q̄tū cape pt: q̄tuis nulli⁹ āgeli capacitas ſit
talit̄ ſic adimpleta. De q̄ plenitudine ſcriſſi
mus Gabriel Luc. j. inquit. Aue gr̄a plena.
Quart⁹ grad⁹ eſt ſm ꝯtinētis redūdātiā: ſi
cut aīa chr̄i: a qua fluit fons gr̄e ad vniuer/
ſam eccl'iaȝ. ſic teſtat̄ btūs Jo. j. c. euāge. ſui
di. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹ gra
tiā ꝓ gr̄a. quā q̄dē grāȝ cōicaui mr̄i ſue. Qꝛ
v̄o qn̄ aliqd vas ē totalr̄ plenū ſm totā ſuaȝ
excellētiā: ipoſſibile eſt illō ad aliquā ptē icli
nari quin redūdet. Jdeo qꝛ mr̄ dn̄i h mō eſt
gratia adimpleta: deuotis eſt p̄cibus incli/
nāda: vt ſup nos redūdare faciat de ſua gr̄a
Rogem⁹ igit̄ ipam pijſſimā v̄ginē: vt ſicut
cōſolata eſt ſctm̄ ſymeonē ſenē dū eū tāgere
ꝛ oſculari pmiſit filiū ſuū. ita etiā dignet̄ no
bis ſuū impēiri pꝛocīniū: ꝛ impetrare a puu
lo ſuo Jeſu hāc ꝓ nob grāȝ. ꝙ ſi eū nō poſſu
mus (qꝛ nō meremur) videre in h ſeculo: ſal/
tem feliciter videamus in futuro.

Pars quarta hui⁹ ſermonis que dicitur
conſolationis.

B De ei⁹ cō ſolatiōe. — LIcet beata v̄go Maria in hac die
habuerit aliq̄ntulū doloꝛis: habuit
tn̄ plus ꝯſolatōis. Unde videndū
eſt in hac parte p̄mo de cui⁹ ꝯſola/
tione. ſcd̄o de Symeōis exultatiōe. Quo ad
p̄mū dico ꝙ q̄lib; aīa fidel' deb; deuote ꝯtē
plari q̄nta fuerit benignitas ſaluatoꝛis nr̄i
dn̄i ieſu chr̄i: q̄ hodierna die ad tēpluȝ velut
petōꝛ voluit depoꝛtari: ꝛ puulus. xl. dierum
in ſacerdotis manib' p̄ſentari. Cogita ergo
o deuota aīa quō infantul⁹ chr̄s puulorum
more ꝓpt̄ frig⁹ plāgebat: ꝛ dic ei. O ieſu dul
cis. O impatoꝛ mūdi. O ſaluatoꝛ nr̄: q̄d plā
gis bone Jeſu? q̄d ploꝛas fili dei? O peccatoꝛ
ecce ꝙ plāgit impaſſibil' peccatū tuū. Cogi/
tabat nanq̄ȝ hodierna die dulcis Jeſus ꝙ ſic
nūc offerebat̄ in tēplo: ita alia vice offerri de
bebat in cruce: ad colūnā: ad effuſionē ſāgui
nis: ad pūcturas ſpineas: ad moꝛtē i medio
latronū: lācea pfoꝛari: clauis trāſfigi: ꝛ viru
perioſe occidi. Flebat igit̄ et mater ei⁹ pijſſi/
ma flebat Joſeph: ꝛ ſe a lachꝛymis cōtinere
n̄ poterāt vidētes dei filiū lachꝛymari. Hec
tn̄ triſticia v̄gis ꝛ ſponſi ſui ꝓtin⁹ i ꝯſolatōꝫ
v̄ſa eſt qn̄ in tēplo exn̄tes audierūt ſymeonē
ꝛ Annā tāta p̄conia de puulo Jeſu p̄dicātes
atq̄ȝ illū tāq̄ȝ veꝝ deū adoꝛātes: O q̄nta cō
ſolatio fuit tunc ipius gl'ioſe virgis qn̄ ſuo
ſpōſo celeſti cū idicibili hūilitate ac reuerē
tia obtulit ſuū filiū bn̄dictū. ac audiuit ſpō
ſum ſuū ḡtioſe ei⁹ oblatōem ſuſcipiētē: atq̄ȝ
v̄bis ſūis dulcit̄ rn̄dentē. ¶ Poſſum⁹ eīn B
deuote meditari ꝙ ipa bn̄dica v̄go cū pueꝛ
ſet ad tēplū geſtans reuerēter i brachijs no/
biliſſimū illū gigātellū ſpecioſū forma p̄ fi/
lijs hoim: genib' flexis ac manib' iunctis cū
ꝓfūdiſſima coꝛdis deuotōe oblatōeȝ ſuā fec
dicens. O bn̄dicte ꝛ gratioſe deus Ego ſum
ancilla tua cui miſiſti altā ambaſiatā vt eſſē
mater vnigeniti tui. Nūc offero tibi grādē
meſſiam hunc nobilē puerulum hominem
et deum ſuſcipe nunc ꝑ tuam benignitatem
hunc fructū ſapoꝛoſum natū de vtero meo
Et oblatio mea ſi tibi ſit accepta remitte no/
bis noſtrū defectū ꝛ benedic nos ſi tibi pla/
cet ſponſe dilecte. Ad hec autē v̄ba puriſſi/
me v̄ginis deſcēdit lux magna de celis: que
illā ac puerum ſuū cooperuit. repletūq̄ȝ eſt
tēplū gl'ia domini. Audiuitq̄ȝ ipſa bn̄dicta
v̄go ſponſum ſuū celeſtē in hec verba ſibi re
ſpondentē. O maria virgo puriſſima domi
cella gracioſa pulchꝛa et virtuoſa ſup oēs
creaturas. O chariſſima ꝛ dilecta ſponſa tā
nobilē figuram habes tam clarā ꝛ lumino/
ſam vt radios ſolis obtenebꝛas. O Maria
tuum donum tam acceptū mihi eſt ꝛ gratū
vt ob amorem tui condono mūdo ſcelerato
ꝛ oibus qui tibi puro coꝛde ſeruiunt. Et per
tuum amorē dabo eis eternam cōſolationē.
Sis bona ꝛ diligens nutrix filij mei delica
ti ꝛ eris imperatrix mei ſtat⁹ ꝛ regni. O q̄le
gaudium: o quanta ſuauitas. o q̄ȝ immenſa
dulcedo: o q̄ȝ ineffabilis iocunditas tūc ani
mam puriſſime virginis repleuit: cū ex vna
parte audiret benignuȝ ſponſum ſuum hec
ſibi melliflua v̄ba ꝓpinantē. ex alia v̄o vide/
ret mlr̄titudinē angeloꝝ copioſam filiū ſuuȝ
referent̄ adoꝛātē. Ex alia āt teneret i brachijs
ip; dulciſſimū filiū ſuaues amplexus eius
collo ꝛ melliflua oſcula oꝛi ſuo dulcit̄ imp̄/
mētē. Flebat ſctūs Joſeph ex deuotōe audi
ens ꝛ vidēs hec mirabilia. ꝛ tot⁹ ꝯſolatōe re

L plebat ¶ Poſt ↄſolatõez bõ marie ꝛ ioſeph
ſubſecuta ē cõſolatio ſancti ſenis ſymeonis
(De bibliotheca Ptolomei) Pro cuiꝰ melioꝛi declaratõe eſt ſciendū ꝑm
mgr̄m hiſtoriaꝝ ꝙ Ptolomeꝰ philadelphꝰ
rex egypti fuit valde ſtudioſꝰ ꝛ librorꝝ cupi⸗
dus. vñ ſue bibliothece p̄fecerat q̄ndā ſapiē
tē noīe demetriū. a q̄ cū q̄ſiſſet nūez librorū
q̄ erāt ī ſua bibliotheca: rñdit adeſſe librorū
xxiiij. milia volumīa: ꝛ cito poſſe ac creſcere
vſq3 ad. l. milia volūīna. Addiditq3 nūciatū
ſibi eē iudeos hr̄e legē diuinā digito ipiꝰ dei
viui ſcp̄tā. ꝓ q̄ ſūmope erat inſudādū: vt ex
hebreo in grecū traducta eloquiū ī archiuiſ
regalibꝫ haberet̄. ſ3 multū eſſe q̄ poſſet h̄ age
re niſi natiōe hebreū. Nā theopōpꝰ cū hiſto
rijs q̄s ſcribebat hāc voluiſſet interſerere: ī
amētiā verſus eſt. Et ob eādē cāz Theotectus
factus eſt cecꝰ. Quare mi domīe rex Ptolo
mee tibi ſupplicādū eſt ſūmo iudeorꝝ pōtifi
ci vt deſtinare digneꝛ viros greca ꝛ hebrai⸗
ca lingua ꝑitos: q̄ hāc legē de hebreo ī grecū
traducāt. Hoc aūt audiēs q̄dā ex ↄſiliarijs
(Hiſtoria translationis bibliae per interpretes) regiſ Ariſtiꝰ noīe: ac calamitati iudeorꝝ cōpa
tiēs ſubiūxit dicēs. Bonū eſt mi rex qð De⸗
metriꝰ inſinuat. ſed vt faciliꝰ obtineas qð ī⸗
petrare optz: redde pōtifici captiuos q̄s deti
nes iudeorꝝ. Cuiꝰ ↄſiliū placuit regi: ꝛ iude⸗
orū captiuos. cxx. milia liberauit. Juſſitq3
dari eis. cxx. marcas auri vl' argēti. Quo fa⸗
cto Eleazar ſummus ſacerdos ei deſtinauit
et ſingul'. xij. tribubꝫ ſex viros ſapiētiſſimos
vtraq3 lingua: q̄ ſūt numero. lxxij. vt legē di
uinā iterꝑtarent̄. Qui cū ad regē ꝑueniſſent
facta ꝓus magna diſputatōe ꝛ ꝓbato in cō⸗
ſpectu Ptolomei ꝙ tm̄ vnꝰ ē deꝰ. date ſt̄ ſin
gulis ſingule camere: et deputat̄ cuſtodibꝫ
nullꝰ alteri loqui ſcribere poterat: vel q̄uis
mō aliq̄d inſinuare. Et diuiſa biblia cōtigit
Symeoni ſeni liber Eſaie iterꝑtādus. Qui
cū veniſſet ad illū locū Eſa. vij. Ecce ꝟgo cō
cipiet ꝛ pariet filiū. ſtupefactꝰ ac timēs ne
Ptolomeꝰ diceret ī diuīa ſcp̄tura eſſe mēda
ciū (q2 ipoſſibile videbat̄ ꝙ ꝟgo ↄciper ꝛ pa
reret filiū) abraſit li ꝟgo ꝛ ſcp̄ſit alma. H̄ em̄
vocabulū aliq̄n idē ſignificat qð ꝟgo abſcō⸗
dita. Aliq̄n alma idē eſt qð ſcā. ꝛ ſic accipit̄
in c. alma. de ſe. ex li. vj. ꝛ in. c. j. de reli. ꝛ vene
ra. ſanc. eodē li. vbi dicit̄. Alma mat' eccleſia
ꝛ ita etiaz accipit̄ in c. antiquis. ix. q. iij. vbi
dr̄. alme ſedis nr̄e ꝛc̄. Et almꝰ idē eſt q̄d ſan⸗
ctus. vñ ſctūs Benedictꝰ dr̄ almificus in. c.
ſunt nōnulli. xvj. q. j. Aliq̄n alma idez eſt qð
pulcra vel excelſa: et ita accipit̄ ī. l. j. C. nego
ciatores ne militēt. li. xij. vbi dr̄. in alma vrbe
Nō ſolū aūt iterꝑtat̄ ſcā vel pulcra vl' excel
ſa: ſed etiā nutrices: vt ait Catholicon. De q̄
iterꝑtatōe tractat Arch. in. c. gl'ioſus de re⸗
li. ꝛ ve. ſan. li. vj. vñ etiā illa q̄ nō eſt virgo dr̄

alma. ꝛ ita appellāt poete venerē q̄ virgo nō
fuit. qð oñdit Virgiliꝰ q̄ i. j. enei. introducit
Didonē: q̄ Enee inq̄t. Tu ne ille Eneas quē
dardanio anchiſe. Alma venꝰ frigij genuit
ſimoēt̄ ad vndā. Cū āt Symeō ſcripſiſſet:
Ecce alma concipiet: repperit poſtea diuitꝰ
ibi ſcriptū Ecce ꝟgo ↄcipiet. Vñ ſcðo abra⸗
ſit virgo ꝛ ſcp̄ſit alma. ꝛ iterum poſtea rep⸗
perit ſcp̄tū Ecce ꝟgo ↄcipiet. Vñ rurſus et (Quō ſy⸗)
tertio abraſit ꝟgo: ꝛ ſcripſit alma: ꝛ ſil'r po⸗ (meoni ta)
ſtea reꝑpit ſcp̄tuz: Ecce ꝟgo ↄcipiet. ꝛ illa di⸗ (cta ſit re⸗)
ctio ꝟgo erat ſcp̄ta lr̄is aureis. Quapropter (uelatio.)
cogſcēs Symeō h̄ eē celeſte myſteriū: ꝓſtra
tus ī terrā orauit dñm vt ei reuelare digret̄
q̄dnā h̄ ſignificaret. ꝛ an mr̄ redēptor̄ debat
remanere ꝟgo ī ↄceptu: ꝑtu ꝛ poſt ꝑtū. roga
uitq3 deū vt ſibi ↄcederet videre ipaz ꝟginē
cū filio an̄q3 moreret̄. ꝛ rñſuz accepit ꝙ illa
ꝟgo pareret meſſiā filiū dei q̄ redimeret iſrl'
ꝛ ꝙ ipe n̄ moreret̄ donec ipm reciperet ī vlnis
ſuis. ꝛ ꝓpt' h̄ dr̄ ī hodierno euāge. Rñſū acce
perat ſymeō a ſpūſctō nō viſurꝝ ſe mortē niſi
videret chr̄m dñi Et vēit ī ſpū ī tēplū. vbi dē
glo. ꝙ cū ibi b. ꝟgo aduēcaſſet: ſpūſſctūs re⸗
uelauit ſymeōi ꝛ dixit. Ecce ſymeō ꝙ ↄpletū
ē deſideriū tuū. ecce ꝙ iā videb meſſiā tibi ꝓ
miſſū. vade igit̄ cito ad tēplū: ꝛ ibi eū reꝑieſ
ꝛ ī brachijs tuis accipies ꝛ deuote adorab.
¶ Cogita ḡ aīa d̄uota q̄nto cū gaudio ꝛ ex (O)
ultatiōe ac feruore ſctūs ille ſenex ſymeō ad (Quanto)
tēplū ꝓꝑauit. ꝛ q̄nta cū reuerētia ſaluatorē (d̄ſiderio)
mūdi adorauit. ↄſidera etiā q̄nta fuerit bñ⸗ (ſymeō ad)
dicte ꝟgis clemētia ꝛ benignitas q̄ filiū ſuuz (tēplū ꝓ⸗)
ipi ſymeōi oſculādū ꝛ amplexādū libalit' ob (perauit)
tulit. Vñ ſequit̄ ī euāgelio. Et accepit eū ī vl (videre)
nas ſuas. O Symeō q̄d agiſ: an forte neſcī (chr̄m)
ꝙ iſte eſt q̄ terrā palmo ↄcludit: Nōne ipe ē
quē celi celorꝝ cape nequnt: vt dr̄. ij. Paral.
ij. Quō ḡ eū capis ī brachijs tuis: O bñdi⸗
cte ſenex tu cōpleuiſti vnū d̄ maxis d̄ſiderijſ
q̄ hēbat btūs Aug. Tria em̄ cupiebat q̄ ha⸗
bere nō potuit. ſ. videre rhomā ī flore. Pau⸗
lū p̄dicātē: et chr̄z ī carne. O cū q̄nta ſuauita
te: cū q̄nta leticia: cū q̄nta dulcedine: ꝛ cum
q̄nta teneritudine bñdictū Jeſuz in manibꝫ
tuis ſuſcepiſti. q3 dulcit' ſtringebas int' bra⸗
chia. q3 ſuauia figebas oſcula. O deuoti chr̄i
ani rogemꝰ ḡ nos ꝑijſſimā ꝟginē vt etiā no
bis porrigere digneꝛ ſicut obtulit ſymeoni
puerꝝ ſuū bñdictū: vt poſſimus eū amplecti
ꝛ oſculari ¶ Arbitror āt ꝙ ſctūs ille ſenex ſy (E)
meon habens dñm Jeſuz ī manibꝫ exclama (Exulta⸗)
uit: ꝛ dixit O bñdicte puer: tu es creator me (tio ſyme)
us: tu es deꝰ meꝰ: tu es redēptor meꝰ: tu es (onis dux)
expectatꝰ a cūct̄ gētibꝫ: tu ſctōꝝ gl'ia: tu āge (acciperet)
loꝝ dñs. Jſte ſt̄ manꝰ q̄ vniuerſū orbē fabri (puerum.)
cauerūt. hi ſt̄ pedes q̄ꝝ ſcabellū adorat̄. iſti
ſūt oculi bonos et malos cōtēplātes: nūc vi⸗

dent te oculi mei. nũc tractant te man⁹ mee. nũc ergo dimitte me exire de hoc ſeclo vt vadã ad ſctõs pr̃es q̃ ſunt in limbo: et portẽ eis hoc bonũ nouũ. Dimitte me ne videã te i cruce ſuſpenſum. ne videã te inter duos latrones crucifixũ. O Maria ecce ꝙ tuã ipi⁹ aĩam ꝑtrãſibit gladi⁹: q̃ ꝟba lachrymando dicebat ſctũs Symeõ ipi btẽ ꝟgi. O q̃t gemitus: q̃t ſuſpiria: q̃t lachryme ibi ſunt effuſe ab iſto ſancto ſene vna cũ ipſa ꝟgie ex recordatione paſſiõis chr̃i. Sz dimiſſa hac lugubri meditatõe reuertamur ad exultatõez ipi⁹ Symeonis. Credo em̃ ꝙ tanto geſtiuit gaudio vidẽs ſaluatorẽ mũdi: ac cũ in vlnis ſuis baiulãs: vt ꝟbis exꝑmi n̄ poſſit. O bñdicte ſenex quẽ accepiſti i vlnis tuis? nõne regẽ regũ et dñm dñantiũ? Quẽ ad tuũ pect⁹ dulcit̃ deduxiſti: nõne filiũ dei? Quẽ ſuauit̃ aſpexiſti: ⁊ iocũdo vultu tibi arridẽtẽ ⁊ blãdientẽ ꝯtẽplatus es: nõne creatorẽ vniuerſi ⁊ ſaluatorẽ mũdi? O felicia brachia. o btẽ oculi tui. o felices man⁹ tue q̃ meruerũt tanto ꝑuilegio decorari. Decãtabat ergo iſte bñdict⁹ ſenex ⁊ dicebat. Nũc dimittis ſuũ tuũ dñe ſm ꝟbum tuũ i pace Quia viderũt ocl'i mei ſalutare tuum. Viderũt n̄ ꝑ ſomnũ: nõ ꝑ phãtaſmata: n̄ i figurã: ſz viderũt corꝑal'r. viderũt pñtial'r. viderũt certitudial'r: viderũt facie ad faciẽ ſaluatorẽ ſecl'oꝝ ac plaſmatorẽ meũ. O dulcis Jeſu iã ꝯtẽt⁹ moriar. iã ſecur⁹ ex hac vita recedã. iã gaudẽs ꝑmos parẽtes cũ pr̃iarchis ⁊ ꝓphetis viſitabo ⁊ annũciabo eis ꝙ te palpabilẽ ꝑbuiſti i mãib⁹ pctõꝝ. annũciabo eis ꝙ te tetigerũt man⁹ mee. ꝙ te amplexata ſũt brachia mea. ꝙ viderũt te ocl'i mei. O ſiquis vidiſſz illũ btm̃ ſenẽ: poſtq̃ꝫ ãplexato ⁊ adorato dño receſſit vt ad domũ ſuaz ꝑgeret: et ibi ex hac vita migraret: nõ potuiſſet ſe a lachrymis ꝑ deuotõe ꝯtinere. Exiſtimo enĩz ꝙ ꝑ viã ibat dulcit̃ decãtãdo. Nũc dimittis ſeruũ tuũ dñe ⁊c̃. Et cũ his dulcib⁹ cãticis cum ad domũ ſuã ꝑueniſſet genib⁹ flexis in terrã: manibuſq̃ꝫ ⁊ oculis i celũ eleuatis gr̃as agẽs deo d̃ tãto myſterio ſibi reuelato ⁊ oñſo: feliciter migrauit ad dñm. Cui ſit honor ⁊ gl'a in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Incipit pars nona huius ſermonarij qđ Mariale appellat̃. Hec ãt pars Hort⁹ deliciaꝝ ſiue ꝑadiſus voluptatis ꝓꝓo noie nuncupat̃. ⁊ i ea tractat̃ d̃ btiſſime mr̃is dei aſſimilatione. A
Sermo primus.

Speciose et delicate aſſimilaui te filia ſion. Hiere. vj. ca.

Inquit magiſter Bartolomeus piſanus in ſuo Mariali. Omniũ rationabiliũ et intellectualiũ ſpirituũ appetit⁹ ſtudiũ: ſollicitudo ⁊ cura. et ſi ad ſũmi boni plenitudinẽ obtinendã veluti imꝑfecti ad ꝑfectũ: effectus ad cãz: inquieti ad q̃etẽ: ⁊ q̃ ſit finis ad finẽ tẽdat incitet̃ ⁊ ꝑgat: ꝓut expientia ꝯuincit ph̃ie: qr̃ atteſtãt̃ ⁊ ſcri. Ad id vtiq̃ꝫ bonũ ꝑcipiẽdũ obtinẽdũq̃ꝫ ſic hũana natura iualida cernit̃ ⁊ ꝓbatur: vt gr̃a remota nec ad ipm̃ q̃rendũ aſſurgat: et intellect⁹ attingere neq̃at: naturalib⁹ cũctis frret⁹. Naz ergo naturã ad deũ ꝑticipãdũ vt finẽ ab ipo actore oim̃ dõ ꝯditã ⁊ creatã: ſz ad ꝯſeq̃ndũ ipotẽtẽ effectã tã pctõ q̃ꝫ viribꝰ cernẽs ⁊ attẽdẽs altiſſim⁹: lz lucem iacceſſibilẽ habitet vt ad ipm̃ hõ hr̃et acceſſũ tã ꝑ fuſo q̃ꝫ i pñti: tenebras poſuit latibulũ ſuũ. vicz carne ſe veſtiendo hũana. vt quẽ cernere hic i ſua deitate n̄ poſſum⁹: i nr̃a ſaltẽ mortalitate cõſiſtẽtẽ viderem⁹. Sz q̃ i loco hic nr̃m celebratũ ẽ gaudiũ vt de⁹ nob ꝑſonal'r vniret̃: fieretq̃ꝫ deus hõ. ⁊ ſũma imis: t̃renis celeſtia: ⁊ diuia mortalib⁹ necterent̃: niſi i horto ꝯcluſo: fonte ſignato: ꝑadiſi medio: thalamo veri ſpõſi: ſalomonis lectulo: cubiculo aſueri: ſũmi di tẽplo celo: loco ⁊ oracl'o: vẽtre. ſ. ⁊ vt̃o itemerate ꝟgis marie? Hoc i ſole altiſſim⁹ tabnaculũ locauit: carnẽq̃ꝫ ex ei⁹ puriſſimis ſanguinib⁹ aſſũpſit. ⁊ vt gigas potẽs ex ea integra manẽte exiuit. ac ſe ꝑ filijs hoĩz ſpecioſũ oculis mortaliũ vidẽdũ obiecit Maria ergo cũ mediũ fuerit vt lux ſupna i pñti pãderet̃ hoib⁹ indubitãt̃ ẽ tenẽdũ ipaz nũc i gl'ia eẽ portã: viã ſcalã et ianuã. vt deitas i pr̃ia cernat̃ beatifice ⁊ fidelib⁹ referet̃. Hec ille. Si igitur btã ꝟgo a nob q̃rat dicẽs illud Eſa. xl. c. Cui aſſimilaſtis me? nõ ſolũ eã aſſimilare poterimus ꝑdictis. ſz etiã vnuſq̇ſq̃ꝫ nr̃m ei rñdere potit ꝟba thematis nr̃i. Sup q̃b⁹ videbimus q̇ndecim aſſimilatiões ipi⁹ bñdicte ꝟginis

Ꝙ mater dei aſſimilat̃ ꝑadiſo voluptatis ⁊ d̃r hort⁹ deliciaꝝ Aſſimilatio. j.

D E benedicta virgine dicit̃ i figura Geneſ. ij. Plantauit deus paradiſum voluptatis. i. Mariam a ꝑncipio: id eſt in partibus orientis. ſcz gratie. In q̃ poſuit hominem quem formauerat. quia deus i eius vtero poſuit chriſtum quem operatione ſpũſſcti formauit. Ille ãt loc⁹ ẽ valde amen⁹. qr ibi ſũt oia illa q̃ viridariũ faciũt amenũ: q̃ etiã fuerũt i btã ꝟgine. Et int̃ alia ſũt q̇nq̃ꝫ. Primũ ẽ diuerſitas arboꝝ. Vñ d̃r Geñ. ij. Produxit de⁹ omne lignũ pulcrũ viſu et ad veſcẽdũ ſuaue. Iſta autem diuerſitas arborum fuit in mr̃e dei. que dicit Eccleſiaſtici. xxiiij. Quaſi cedr⁹ exaltata ſum in libano ⁊c̃. Ubi ponuntur ſex differentie arborum que fuerunt in ea. ſ. cedrus ꝯtẽplatiõis excelſe. cypreſſus odoriferre fame. palma gl'ioſe victorie. roſa patiẽtie

A Maria ꝑadiſus dicit̃ ꝓpt̃ quinq̃ꝫ

oliua miſcordie:ꝛ platan⁹ fidei pfecte. Pla
tan⁹ eñ hꝫ folia ad modū ſcuti. ꝛ ſignificat
fidē. ſiue q: ad modū ſcuti hꝫ tres anglꝰos. i.
tres articlꝰos pncipales: qbꝰ credit in ſanctā
trinitatē. ſiue q: ad modū ſcuti deferꝭ ꝛ hꝫ i
leua. i. in pñti vita: ꝛ nō i dextra. i. i btitudie
q: hic ē fides: ibi viſio ꝛ ſpēs: ſiue q: fides eſt
nobis ſcutuꝫ ꝯtra diaboli tentamēta. vnde
apſ̄s ad Eph. vj. ait. In oībꝰ ſumētes ſcutuꝫ
fidei: vt poſſitis oīa tela inimici ignea extigue
re. Nō tm̄ aūt i padiſo erat diuerſitas arbo⸗
rū: ſꝫ maxime fuit ibi a deo poſitū lignū vite
in medio padiſi. Geñ. ij. De quo ſic dr̄ Aug.
Virgo maria padiſ⁹ dr̄. In cui⁹ i medio po
ſitum eſt lignū vite: cui⁹ folijs ſanantꝭ īfirmi
cui⁹ odor viuificat mortuos: cui⁹ ſapor dul
corat amaros: cuius vmbra refrigerat miſe
ros: cui⁹ aſpect⁹ letificat angelos. Hec ille.
C ¶ Scdo i padiſo fuit iocunditas riuuloꝝ.
vñ Geñ. ij. dr̄. Fluui⁹ egrediebatꝭ de loco vo
luptatꝭ ad irrigādū padiſum q̄ diuiditur in
q̄ttuor capita. Iſte fluui⁹ padiſi ē abūdātia
ſpūſſcti: q̄ fuit copioſiſſime in maria. ꝛ diui
ditꭓ in q̄ttuor capita. q: vnū mittit ad cōtem
platiuos: dans eis grām ꝛ deuotōēꝫ orandi
Aliū mittit ad actiuos dans eis grāꝫ pſeue
rādi. Aliū mittit ad p̄latos dans eis grām
pſidēdi. Aliū vero mittit ad ſubditos dans
D eis grām obediēdi. ¶ Tertio fuit in padiſo
aure tenuis gratū refrigeriū. vñ Geñ. iij. dr̄
de Adā. Cū audiſſet vocē dñi deambulātꝭ i
padiſo ad aurā poſt meridiē. Iſtō aūt refri⸗
geriū fecit in btā ꝟgine ſpūſſcti grā: iuxꝭ illō
Lu. j. Spūſſctūs ſuperueniet in te: ꝛ virtus
altiſſimi obūbrabit tibi. i. ab oī eſtu carnalꝭ
E ꝯcupiſcētie refrigerabit. ¶ Quarto i padiſo
fuit cāt⁹ auiū: maxie ſpūaliū. ſ. āgeloꝝ. q̄ lau
dē dei ſp cantāt: iuxꝭ illud Job. xxxiij. Cū me
laudarēt aſtra matutina ꝛ iubilarēt oēs filij
dei. Iſte igiꝭ aues. i. angeli ad honorē bñdi⸗
cte ꝟgis decātauerūt i ſuo ortu: iuxꝭ illō Heſter. viij. Judeis noua lux oriri viſa eſt ꝛc.
Cantauerūt etiā i ſuo ptu dicēn. Glīa in excel
ſis deo ꝛc. Lu. ij. Itē i ſua aſſumptōe. vñ in
figura p̄dictū fuerat. ij. Reg. vj. Deducebāt
arcā dñi. i. btām ꝟginē cū iubilo et clangore
tube. Et etiā mō cātāt i ſua glꝭificatiōe et filꝭr
chis cum eis laudat matrē ſuam: iuxta illō
Prouerb. vl. Surrexerunt filij eius et bea⸗
tiſſimā p̄dicauerūt: vir eius ꝛ laudauit eaꝫ.
F ¶ Quito i padiſo terreſtri fuit dulcedo fru
ctuū. ꝺ qbꝰ licitū erat comedere: dicēte dño.
Geñ. ij. De omī ligno padiſi comede. Vnuſ
tm̄ fruct⁹ fuit ꝓhibit⁹: ꝺ q̄ ibidē ſubdit de⁹.
De ligꝭ aūt ſcīe boni et mali ne cōedas. Btā
aūt ꝟgo maria meliorē ꝛ dulciorē fructū ꝓ⸗
tulit illū. ſ. de q̄ ipi ꝟgī dictū fuit. Lu. j. Bn̄⸗
dict⁹ fruct⁹ vētrꝭ tui. Iſte etiā ē fruct⁹ ille q̄
inq̄t Joā. vj. Ego ſuꝫ panis viu⁹ q̄ ꝺ celo de
ſcēdi. Fruct⁹ q̄ de ſcīe boni et mali fuit occa
ſionalꝭr cauſatiu⁹ mortis: dicēte dño Geñ. ij
p̄mis parētibꝰ. Quacūq3 hora comederitis
ex eo morte moriemi. hic aūt fruct⁹ b. ꝟgis
eſt viuificatiu⁹ Vñ dixit. Ego ſū panis viu⁹
Fruct⁹ etiā oīs padiſi terreſtrꝭ fuit ꝺ humo
ꝓduct⁹: iuxꝭ illō Geñ. ij. Produxit aūt dñs
de⁹ de humo omē lignū ꝛc. ſꝫ fruct⁹ ꝟgialis
fuit de celo delat⁹. vñ ait: q̄ de celo deſcendi
Itē fruct⁹ ligni vite poſit⁹ i medio padiſi cō
ſuabat vitā corpalē. Vñ p⁹ pctm̄ Ade dixit
de⁹ āgelꝭ Ge. iij. Videte ne forte ſumat ꝺ lig
vite ꝛ viuat in eternū. Iſte aūt fructus cele
ſtis dat nobis vitā celeſtē ꝑpetuā. Vñ dicitꝭ
Jo. vj. Si q̄s mādūcauerit ex h̄ pane viuet
i eꝭnū. Btā igiꝭ ꝟgo q̄ nobꝭ attulit hūc cibuꝫ
bñdictū: facta ē q̄ſi nauis iſtitoris de longe
portās panē ſuū Prouerb. vl. ¶ O igiꝭ dñe G
de⁹ q̄ formaſti adā i agro damaſceno: ꝛ poſt Ex orat
ea eū trāſtuliſti i padiſo treſtri Geñ. ij. Et ibi actor in
Nico. de ly. ꝛ c. illō. ꝛ ibi Glo. xl. di. ꝛ ꝑ glo: i beatam
l. aſſumptō. ff. ad muni. ꝛ ꝑ magiſtꝝ ſen. i. ij ꝟginem.
di. xvij. ꝛ ꝑ mgr̄m in hiſt. eccl'iaſtica. De q̄ꝫ
de agro dameſceno i q̄ eſt terra rubea. i. ꝺ ru
bedie pctī eripe: ꝛ libera me ꝺ ſanguibꝰ. pſ.
l. ac traſfer i padiſū treſtrē ad deuotiōēꝫ bñ⸗
dicte mr̄is tue. q̄ eſt amenior padiſo illo tre
no. Fac vt ſupeꝫ oēs i amore h⁹ amenitiſſimi
padiſi. ita vt i bono dicaꝭ ꝺ me illō Eze. xxxj
Cedri nō fuerꝭ altiores illo i padiſo dei. traſ
ſumptiue i c. pncipiū. de pe. di. ij. Hic eſt eñ
ille padiſus ꝺ q̄ iq̄t fili⁹ dei Ecci. xxiiij. Ego
ſicꝭ aq̄ duct⁹ exiui de padiſo. Iſte āt ꝟgialis
padiſ⁹ aliū padiſū ꝓduxit. Vñ dixit illi ei⁹
ſpōſ⁹ celeſtꝭ Can. iiij. Emiſſiōēs tue padiſ⁹
Et iō ipē padiſus celeſtꝭ dñs nr̄ poſtea dixit
latrōi ꝯuerſo. Hodie mecū ērꝭ i padiſo. Lu.
xxiij. ꝛ trāſſumptiue i c. baptiſmi vicē. ꝺ ꝯſe.
di. iiij. O igiꝭ dñe ieſu padiſe de padiſo rogo
te ne emittas me vnq̄ꝫ de h̄ padiſo volupta
tis ſic eieciſti Adā Geñ. iij. ꝛ c. Adā. ꝛ c. q̄ libꝫ
xl. di. Grā ei h⁹ bñdicte mr̄is tue q̄ ē ſic padi
ſus i bñdictiōibꝰ Ecci. xxiiij. Fac ḡ vt dicere
poſſim ꝯtinue illō Geñ. iij. Vocē tuā audiui
in padiſo. Fac vt ñ ſolū ſcꝭ mihi dici poſſet
illō Eze. xxviij. In delicijs padiſi dī fuiſti. ſꝫ
ꝑpetuo dicaꝭ illō. ij. Cor. xij. Rapt⁹ ē in pa⸗
diſū. ꝛ illō Ecci. xliiij. Trāſlat⁹ ē in padiſum
ꝛ tūc ero ſecur⁹ ꝛ cōſolat⁹. Cū eñ de padiſo
materiali dicaꝭ Geñ. iij. q⁹ de⁹ collocauit añ
padiſum voluptatis cherubin ꝛ flāmeū gla
diū atq3 ꝟſatilem ad cuſtodiendū ne q̄s in⸗
troeat. multo magis ad cuſtodiā iſti⁹ celeſtꝭ
padiſi collocauit multos angelos ꝛ flāmaꝫ
ignis ſpūſſancti ad defendendū ne aliq̄s de
mon vnq̄ꝫ eū introiret ꝑ peccatū: et nō ſoluꝫ
ad cuſtodiendū ipm padiſū: ſꝫ etiā eos q̄ i iſ

loꝝ deuotõez ingrediunt᷑. O igit᷑ felix:o fortunatus:o btũs ille q̄ in paradiſũ iſtũ deuoto mẽtis affectu introierit. Nã inquit ſaluator noſter Apoc.ij. Dabo ei edere de ligno vite qđ eſt i paradiſo dei mei. In h᷑ etiã paradiſo inueniet oĩa bona q̄ dicunt᷑ fuiſſe in paradiſo materiali. de q̄ ait Damaſ.li.ij. Paradiſus i oriẽte poſitus eſt:omĩ terra excelſior:tẽperato ꝛ tenuiſſime ac puriſſimo aere fulgẽs: plãtis ſꝑ floridis comat⁹:ac bono odore plen⁹:lumineqꝫ replet⁹. hec ille. Et idẽ dic̃ Aug.ſuꝑ Geñ.ꝛ.xiij. de ciui.dei. Berñ.etiaꝫ ſuꝑ Cañ. inq̄t. Habitabat homo in paradiſo et in loco voluptatis ꝯuerſatio ei⁹. vbi nihil doloris aut moleſtie ſentiebat:odorifer̨ ſtipat⁹ malis et pomis:fulcitus floribꝫ: honore et glĩa coronatus:ꝛ magna claritate ob inſigne diuine ſilitudis refulgebat. Et erat ei ſors atqꝫ ſocietas cũ btã plebe angeloꝝ.ꝛ cũ milicia celeſt̨ curie atqꝫ exercit⁹. Hec ille. Albricus ãt đ roſate in ſuo dictionario in ꝟ.paradiſus:dr̃. Iſte paradiſus dr̃ amenũſſim⁹ ex mirificis inſertiõibꝫ:ex pulcerrimis plãtatiõibꝫ: ex fragrãtiſſimis aromatibꝫ:ex ꝟnantibꝫ floribꝫ:ex tempatiſſimis roribꝫ:ex moderatiſſimis vent̨ et flatibꝫ:ex ameniſſimis auiũ cãtibꝫ:ex puriſſimis fluminibꝫ:ex validiſſimis ſepibꝫ ꝛ ex oculiſſimis cuſtodibꝫ. Ibidẽ etiã inq̄t p̄dict⁹ doctor ſ꜃ Catholicõ ꝙ paradiſus dr̃ q̄ſi parãs dei viſũ. Que oĩa excellẽtiſſime fuiſſe i paradiſo nr̃o ꝟgiali poſſent moraliter declarari:ſꝫ breuitat̨ cã pertrãſeo:relinq̄ns illa ꝯtẽplãda ſagaciſſimo ac prudẽtiſſimo lectori:q̄ nouit ſugere mel đ petra:oleũqꝫ đ ſaxo duriſſimo: atqꝫ de exiguis eximia cogitare.

M
Maria aſſimilat᷑ horto deliciaꝝ.

¶ Scđo p̄ncipalr̃ in hac pte dico ꝙ btã ꝟgo ẽ hort⁹ deliciaꝝ:quẽ q̄dẽ hortũ de⁹ manu ſua plãtauit. Vñ in figura dr̃ Heſter.j.c. Iuſſit rex.i.de⁹:ꝯuiuiũ p̄pari in veſtibulo horti ꝛ nemoris.i.i vtero ꝟgis: quod regio cultu et manu ꝯſitũ erat. Tũc em̃ deus ibi parauit ꝯuiuiũ q̄ñ naturã hũanã ſue diuinitati vniuit. De iſta etiã plantatione dicit᷑ Eccl. xiiij. Plantauit illuꝫ dominus. Item đ ipa bñdicta ꝟgine põt exponi illud Ezech.xvij. Plãtabo eã et erũpet i germẽ:ait dñs. Et illud eiuſdẽ li.c.xlvij. Suꝑ aq̄s multas plãtata eſt. Secũdo de⁹ iſtũ hortũ plãtatũ ꝯſeuit diuerſis arboribꝫ.i. diuerſis ꝟtutibꝫ. Vñ in hui⁹ ſignificatõe põt exponi illđ qđ dr̃ Eccl. ij. vbi ait Salomõ.i.de⁹. Feci hortos et pomeria:ꝛ ꝯſeui ea cũcti gener̨ arboribꝫ. Et dicit:hortos in plurali:q: de⁹ cõſeuit ꝛ hortuꝫ ſui corporis ꝟginitate.ꝛ hortũ ſue mẽtis hũilitate. Tertio ipm cõſertũ diuerſ᷑ riuis gratiaꝝ irrigauit ꝛ quodãmodo iebriauit. iux᷑ illud Eccl.xxiiij. Rigabo hortũ plãtationuꝫ mearũ et inebriabo part⁹ mei fructũ. Quarto ipm irrigatũ totũ ameniſſimũ fec̃: iuxta illđ Ezech.xxvij. Terra illa iculta.i. Maria q̄ fuit integra ꝛ illibata facta eſt vt hort⁹ voluptatis. Et in iſtũ hortũ ſic delicioſũ deus deſcẽdit ꝛ ibi comedit:q: carne et ſanguine ꝟgis ſe ibi pauit ꝛ lilia collegit.q: in ei⁹ puritate multũ delectat⁹ fuit. Vñ Cañ.vj.inq̄t ipſa ſponſa celeſtis. Dilectus meus deſcẽdit in hortum ad areolã aromatũ vt paſcatur in hortis ꝛ lilia colligat. Iſte aũt hort⁹ fuit clauſus: irriguus: amenus et fructiferus.

Primo nanqꝫ fuit hortus clauſus:quia ita ſꝑ habuit btã ꝟgo cor clauſũ malo ꝙ nũq̄ꝫ i illđ ſubintrauit aliq̄ demõis ſuggeſtio vl̃ p̄ua delectatio.ꝛ h᷑ ẽ qđ dr̃ Cañ.iiij. Hort⁹ cõcluſus es ſoror mea ſpõſa:fõs ſignat⁹.qđ iđ dr̃:q: nũq̄ꝫ ei⁹ cor ſubintrauit aliq̄s p̄u⁹ ꝯſenſus:de⁹ em̃ ipam ſignauit ꝛ clauſit.ꝛ ipſe ſolus clauẽ portauit:cui⁹ theſaur⁹ it⁹ latebat. Ꝙ aũt p̄dicta ꝟba Cãticoꝝ itelligãt᷑ de btã ꝟgine pz ꝑ glo.in c.oibꝫ.xxiiij.q.j. ¶ Et notandũ ꝙ i p̄allegata autoritate bis dr̃ hort⁹ ꝯcluſus.q: ꝟgo glĩoſa in corꝑe ꝛ i aĩa ſic ab omĩ infectõe ꝛ vicio clauſa fuit ꝙ nunq̄ꝫ aliquã maculã recepit.

I
Hortus clauſus.

Scđo fuit hort⁹ irriguus.iuxta illud Cañ.iiij. Fons hortoꝝ pute⁹ aquarũ viuẽtiũ que fluũt impetu de libano. Aque em̃ grãꝝ iſtius horti bonos fecundãt ꝛ ideo dr̃.fons hortoꝝ. Boni em̃ ſunt hort⁹ dei q̄ ſenſus ſuos clauſerũt ꝯ᷑ delectamenta mũdi. Iſte etiã aq̄ pctõres mortuos in peccatis viuificãt.ꝛ ideo dr̃.pute⁹ aq̄ꝝ viuẽtiũ. Mali em̃ q̄ ſunt ꝓfundati in peccat̨ ſũt puteus diaboli.ꝛ ideo deo de malis dr̃ ps̃.liij. Deduces eos in puteũ interit⁹. Vñ etiã exorabat deũ idẽ ꝓpheta dicens ps̃.lxviij. Neqꝫ vrgeãt ſuꝑ me puteus os ſuũ. Aque igr̃ btẽ virginis ĩđo dicũt᷑ viue.q: ipos peccatores ꝑ peccatũ mortuos ad vitam grẽ reuocant. Iſte etiã aque beatos in celo letificãt.ꝛ ideo dr̃.q̄ fluũt impetu de libano. Vñ ꝛ ꝓpha iq̄t ps̃.xlv. Flumis impet⁹ letificat ciuitatẽ dei.

Hortus irriguus.

Tertio iſte hort⁹ fuit amenus.ꝛ ĩđo poſtq̄ꝫ ſpõſus celeſt̨ ſponſam ſuã cõmendãs dixit Hortus ꝯcluſus es ꝛc̃. ſtati amenitatẽ iſti⁹ horti deſcp̄ſit dicẽs. Emiſſiões tue paradiſus malorũ punicoꝝ cũ pomoꝝ fructibꝫ. Cyp⁹ cũ nardo:ꝛ croce⁹ cũ fiſtula:ꝛ cinnamomuꝫ cũ vniuerſ᷑ lignis libani.myrrha ꝛ aloes cũ oibꝫ p̄mis vnguẽtis. Ecce q̄ꝫ amen⁹ ꝛ delicioſus eſt hort⁹ iſte.q: emiſſiões ſue.i.ꝟtutes quas emittebat:fuũt q̄ſi paradiſus.i. delicioſe ꝛ amene. Deĩde oñdit ſuã amenitatẽ:q: ibi fuer᷑t malapunica cũ pomoꝝ fructibꝫ.i. virtutũ odorabilitas ꝛ deuotõis myrrha ſuauitat̨. Nã malapunica hñt grña ordiata ꝛ poma ſunt dulcia. Ad iſta aũt poma ipa ſponſa inuitat ſponſum ſuũ dicens Cant.v. Ve-

Hortus amenus.

niat dilectꝰ meꝰ in hortū vt comedat fructū
pomoꝝ ſuoꝝ. Ibi etiā fuit cyprꝰ cū nardo.i.
fama odorifera ꝛ humilitas ꝓfunda. qꝛ cy-
prus eſt herba humillima: ꝛ nardꝰ eſt odoꝛꝭ
boni. Vñ Tibullꝰ ait. Illiꝰ puro diſtillēt tē-
pora nardo. Ibi q̄ꝫ fuit nardus ꝛ crocꝰ.i. fer
uens charitas ꝛ celeſtis ꝯtēplatiōis ſublimi
tas. Nardꝰ em̄ eſt herba calida ꝛ crocꝰ habꝫ
colorē aureū. Vñ Virgiliꝰ.iiij.georg. ait. Et
glaucas ſalices caſſiā crociq̄ꝫ rubentē. Et ō
hac herba fit optimū ꝛ vtiliſſimū vnguētū:
vtinq̄ꝫ Pliñ.xxi.li. nālis hiſtorie. Vñ Pro
pertiꝰ canit. Et crocino nares myrrheꝰ vn-
gat onyx. Ibi etiā fuit fiſtula ꝛ balſamū cū
vniuerſis lignis libani: qꝛ in ea fuit puritas
ꝯſciētie: odoꝛ bone fame: ꝛ incoꝛruptibilitas
i carne. Fiſtula em̄ habet ſuā ꝟtutē i medul
la: ꝛ cinnamomū habꝫ odorē ſuū i cortice. li
gnū ꝟo libani eſt ipu͂tribile. Ibi q̄ꝫ fuit myr
rha ꝛ aloes cū oībꝰ p̄mis vnguētꝭ. qꝛ i ea fu-
it amaritudo tribulatōis ꝓ filij ſui paſſiōe.
ꝛ amaritudo cōpaſſiōis ꝓ miſeroꝝ cōpaſſio
ne ꝛ afflictiōe: atq̄ꝫ ſuauitas deuotōis i mē-
te. Myrrha em̄ eſt amara ꝛ ſimilr̄ aloes. vn
guēta ꝟo ſūt ſuauia. ¶ Quarto iſte hortꝰ fu
it fructiferꝰ. Tūc em̄ hortꝰ fructificat qñ be
ne irrigat̄. ꝛ vētꝰ frigidꝰ ꝛ ſiccꝰ ab eo amoue
tur: ꝛ vento calido ꝛ humido bñ ꝑflat̄. Et ſic
iſte hortꝰ fuit fructiferꝰ. Nā p̄mo fuit bñ ir
riguꝰ. mō lachrymis doloris p̄ filij paſſione
mō lachrymis cōpaſſiōis ꝓ miſeroꝝ afflicti
one. mō lachrymis deuotōis ꝓ deſiderio ce
leſtis patrie. ꝛ mō lachrymis lamētatiōis ꝓ
incolatu p̄ñtis miſerie. Vñ ſibi pōt ꝯuenire
illud qđ đ: Eſa.lviij. Eris q̄ſi hortꝰ irriguꝰ:
ꝛ ſicut fons cuiꝰ nō deficiūt aq̄. Scđo ven-
tus aq̄lonaris ab iſto horto fuit excluſus. nā
ab auſtro ſpūſſcti fuit ꝑfuſus. Vñ Cañ.iiij
ait celeſtis ſpōſus. Surge aq̄lo (alia aūt lr̄a
đ: Fuge aq̄lo) ꝛ veni auſter ꝑfla hortū meū:
ꝛ fluāt aromata illiꝰ. Per aq̄lonē aūt intelli
git̄ ſuggeſtio diaboli. Aq̄lo em̄ ē ventꝰ frigi
dus ꝛ ſiccꝰ ac pluuie diſſipatiuꝰ. Diabolꝰ eī
infrigidat a đi amore: iuxͣ illud Eccl'i.xxiiij.
Frigidꝰ ventꝰ aq̄lo flauit. Itē deſiccat ꝛ eua
cuat ab oī deuotiōe: iuxͣ illđ Iob.xxvi. Qui
extendit aq̄lonē ſup̄ vacuū. Itē diſſipat cele-
ſtis gr̄e pluuiā: iuxta illud Prouer.xxv. Vē
tus aq̄lo diſſipat pluuiā. Sed iſte ventꝰ ab
horto ꝟginali penitꝰ fuit fugatꝰ. nō em̄ potu
it aliq̄đ frigus immittere: qꝛ ipa ſemꝑ fuit fer-
uētiſſima. nec in aliq̄ deſiccare. qꝛ ſemꝑ fuit
deuotiſſima. nec aliquam guttā celeſtis plu
uie ab ea expellere. qꝛ om̄i gr̄a fuit pleniſſi-
ma. Per auſtꝝ aūt intelligit̄ afflatio ſpūſſā
cti. Auſter em̄ eſt ventꝰ calidꝰ ꝛ humidꝰ ꝛ fe
cūdatiuꝰ. q̄ q̄đē hortū ꝟginalē ꝑflauit: qꝛ fe-
cit ipam calidā ꝑ charitatē. humidā ꝑ pieta
tem: ꝛ fecūdā ꝑ opeꝝ vbtatē. ꝛ ſic fluxerunt
aromata odorifera. qui odoꝛ ad inſtar balſa
mi q̄dāmodo deū recreauit: ꝛ ad inſtar cin-
namomi homies ꝯfortauit. qꝛ cinnamomū
ſtomachū ꝯfortat: ꝛ ad inſtar myrrhe demo
nes effugauit. qꝛ odoꝛ myrrhe ꝟmes expellit
Et ꝓpter iſta tria đꝛ i ꝑſona ꝟgis Eccl'i.xxiiij.
Sicut cinnamomū ꝛ balſamū aromatizās
odorē dedi: ꝛ q̄ſi myrrha electa dedi ſuaui-
tatē odoris. ¶ De iſto aūt horto ab hͦ auſtro 2
ꝑflato inquit Berñ. in ſer. de natiuitate vir
ginis. Hortꝰ plane deliciaꝝ eſt Maria. quā
nō ſolū afflauit veniēs: ſed etiā ꝑflauit ſu-
ꝑueniēs auſter ille diuinꝰ: vt vndiq̄ꝫ fluant
aromata illius. In iſto etiā horto fuit viola
humilitatis: liliū ꝟginitatis: roſa charitatis
ꝛ vinea florida fecūditatis. Iſta aūt auſtro
ſpūſſcti ꝑflata magnū fecerūt odorē. nā hūi
litas odorē fecit deo: ꝟginitas odorē fecit an
gelo: charitas odorē fec̄ diabolo: q̄ odoꝛ ipm̄
ꝑcuſſit. Vñ i ꝟginis figurā đꝛ deo Iudith
ix.c. Percuties eū labijs charitatis mee. Fe
cūditas aūt iſtiꝰ vinee odorē fecit mūđo: iuxͣ il
lud Eccl'i.xxiiij. Ego q̄ſi vitꝭ fructificaui ſua
uitatē odoris. In iſtū hortū ſic delitioſuꝫ in
troiuit rex celeſtis. Vñ Heſter.vij.đꝛ. Intra
uit rex i hortū arboribꝰ ꝯſitū. Ipe q̄ꝫ celeſtꝭ
ſpōſus inq̄t Cañ.vi. Deſcēdi in hortū meuꝫ
vt viderē poma ꝯualliū: ꝛ iſpicerē ſi floruiſ
ſet vinea ꝛ germiaſſent malapunica. Et ipa
ſpōſa dei inq̄t filio ſuo illud Cañ.vij. Veni
dilecte mi: mane ſurgamꝰ ad vineas: videa
mus ſi floruit vinea: ſi flores fructꝰ parturi
unt. ſi floruerūt malapunica. Ibi dabo tibi
vbera mea: oīa poma noua ꝛ vetera dilecte
mi ſuaui tibi. Hec ibi. Rogemꝰ ḡ oēs vt ēt
nob dare dignet̄ de iſtis pomis ſuis: ꝛ dica-
mꝰ ei ſinguli illđ Cañ.viij. Tu q̄ habitas in
hortis fac me audire vocē tuā. De ipa em̄ q̄
erat futura hortꝰ dei p̄dictū fuit Eſaie.lviij.
Erit q̄ſi hortꝰ voluptatꝭ terra corā eo. Ter-
ra nāq̄ꝫ.i. btā ꝟgo fuit corā deo q̄ſi hortꝰ vo
luptatis. Fac igit̄ o bñdicta ꝟgo vt nos ꝯti-
nue habitemꝰ i hortis iſtis. ꝛ ꝟificet̄ de nob
illđ Amos.ix. Facient hortꝰ ꝛ comedent fru-
ctus eoꝝ. Tu em̄ es ille hortꝰ in quē introi-
uit Ieſus Io.xiij. Fac ḡ vt mihi dicat pat̄
eternꝰ illud Ioā.xviij. Ego te vidi in horto
cū eo. Btūs em̄ ille erit q̄ hortulū iſtū bñ co
luerit: ꝛ i eo delectatiōem ſuā poſuerit. Ipiꝰ
nāq̄ꝫ dñs Ieſus hortulanꝰ ē Io.xx. Nō ei er
rauit Magdalēa: q̄ (vt ibidē đꝛ) eū hortula
nū putauit. Iſte ē ille hortꝰ q̄ fructū vite eṫ-
ne nob ꝓduxit: ꝛ florē paradiſi ꝯnauit. Et iō
nō imerito dicere poſſum cuilibꝫ fideli illđ
poeticū: pauca ꝟba imutādo. Hortulꝰ iſte
parit fructū cū flore ꝑennē. Cū fructu florēꝫ
collige carpe duo

R Hortus fructiferus.

·¶ Q beata ꝟgo dicit᷑ cedrus
Aſſimilatio. II.

Cedrus ſignificat btã ꝟginẽ Ma
riã: q̃ inq̄t Eccl'i. xxiiij. Quaſi cedrꝰ
M exaltata ſum in libano. Sũt autẽ
duo genera cedroꝝ. Unũ qḋ naſci
tur i libano. Aliud ꝟo cedri genꝰ qḋ naſcit᷑ i
Maria locis maritimis. Primũ genꝰ cedri ↄſidera
cyp̄ſſus. tur q̄ntũ ad arborẽ/fructũ ⁊ ſuccũ. Primo
eiꝰ arbor eſt alta: imputribil': odorifera ⁊ ſp
virens. Et ſic btã ꝟgo Maria fuit alta p ce
leſtiũ ↄtẽplatiõem. Unñ ipa ait Eccl'i. xxiiij.
Ego in altiſſimis habitaui. Et de illa põt di
ci illud Amos. ij. Altitudo cedroꝝ altitudo
eiꝰ. Fuit etiã imputribil' p oĩmodã incorru-
ptionẽ. Fuit eñ figurata p arcã dei: q̃ facta
fuit de lignis ſethim imputribilibꝫ. Exodi
xxv. Fuit q̃z odorifera p repletionẽ oĩm ꝟtu
tũ ⁊ chariſmatũ: iuxta illud Cañ. iiij. Odor
vnguẽtoꝝ tuoꝝ ſup oĩa aromata. Unñ Hu-
go de ſctõ victo. in q̃dã ſmõe alloq̄ns ipam
btãm ꝟginẽ ait. Nullꝰ in grã tibi ſimil' eſſe
potuit: per quã grã ſup oẽs hominũ filios
venit. Spũſſctũs in tua ſingulariter humi
litate venit: q in tua ꝟginitate miraculũ nul
li compabile fecit. Idcirco odor vnguẽtorũ
tuoꝝ ſup omnia aromata. Filius tuꝰ vnctꝰ
tu q̃z es vncta. Ille q̃dẽ ſup te ⁊ p̄ cũctis par
ticipibꝫ ſuis accepit vnguẽti plenitudinem:
tu ꝟo poſt ipm p̄ cunctis ſuauitatẽ. Fuit eñ
ſemp virens: q2 plãtata fuit ſup aquas oĩm
gratiaꝝ: iuxta illud Hiere. xvij. Erit q̃ſi li-
gnũ qḋ tráſplãtat᷑ ſup aquas qḋ ad humo-
rẽ mittit radices ſuas: ⁊ nõ timebit cũ vene
rit eſtus. Et erit foliũ eiꝰ viride: ⁊ in tpe ſic-
citatis nõ erit ſollicitũ. Unñ Hiero. in ſer. de
aſſũptiõe de hac ſacratiſſima ꝟgine ſecreto-
rũ ↄtẽplatrice celeſtiũ ſup illud qḋ de ipa ca
nit eccl'ia p̄cẽs. Vidi ſpecioſam q̃ſi colũbã
aſcendentẽ deſup riuos aquaꝝ ait. Quia ſu
per aquã refectiõis educauit eam dñs: et ea
multi riui deducti totã terrã irrigãt delitia
N rum. ¶ Scḋo cedrꝰ ↄſiderat᷑ q̄ntũ ad fru-
Cedri ctum. Nã poma illiꝰ cedri in aliq̃ parte ſũt
fructꝰ dulcia: in alia ꝟo acetoſa: ⁊ in alia inter dul
ce ⁊ acetoſum ſunt media. Similr ꝟgo ali-
quãdo fuit plena dulcedine: aliq̄n amaritu
dine: aliq̄n ꝟo ſimul vtroq̃. Nam fuit tota
plena dulcedine in chr̄i acceptiõe: iuxta illud
Canti. iiij. Fauus diſtillãs labia tua ſponſa
mel ⁊ lac ſub lingua tua. Que ꝟba expõẽs
Hugo de ſctõ victo. in pſona chr̄i ait. Mel
erat diuitas: mera cera ꝟo humanitas tua.
inde meipum feci fauũ mellis. qḋ eñ impſ
ſum eſt in te: aſſũptũ eſt in te. Hec ille. Qui
etiã alloquẽs btãm ꝟginẽ inq̄t. O q̃ dulcis
⁊ ſuauis es q̃ ſola digna eras vt ſupne dul-
cedinis oſculum in tuo ↄſpectu ſuſcipes: et
totiꝰ mũdi ſuauitatẽ in partu ſtillares. ideo
mel ⁊ lac ſub lingua tua. h' eſt ꝟbũ pr̄is ſub
carne tua: ⁊ ſub lingua tua. q2 abſconditum
mel ⁊ lac deꝰ hõ. Mel diuitas: ⁊ lac huma-
nitas. q2 mel de rore celi: ⁊ lac exp̄mit᷑ d car-
ne. Scḋo fuit plena amaritudine i filij paſ-
ſiõe ſicut p̄dixerat ei Symeon Luc. ij. dicẽs
Et tuã ipſius aĩam ptrãſibit gladius. Unde
Bern. alloq̄ns btãm ꝟginẽ ait. Aĩam chr̄i
nõ attigit crudelis lancea. q2 chr̄us iã ſpm̃
ſuũ emiſerat: ſed tua ibi erat. Nã gladiꝰ do
loris animã tuam ptrãſiuit: vt te plꝰ q̃ mar
tyrẽ nõ immerito p̄dicemꝰ. In q̃ nimiꝝ ſen
ſum corporee paſſiõis exceſſit affectꝰ cõpaſſi
onis. Tertio fuit dulcis ⁊ amara poſt chri-
ſti aſcenſionẽ. Amara q̃dẽ ꝓpter filij ſubtra-
ctiõem. Unñ Hiero. vbi s. inq̄t. Quãtis pu
tas virgo filij doloribꝫ afficiebat᷑: quo deſi-
derio eſtuabat dũ aĩo reuoluerat cũcta q̃
viderat ⁊ audierat. Puto q quicq̃d huma
ne ꝟtutis eſt cogitare nõ ſufficiat ⁊c. Fuit eti
am plena ↄſolatiõe ꝓpter filium quẽ ad pa-
tris dexterã ſublimari videbat. Et ꝓpter fi-
deliũ inſtructiõem: q2 eoꝝ magiſtra remã-
ſerat: ⁊ apl'os ac diſcipulos docebat. Unde
Hiero. vbi s. ait. Ecce dño Jeſu aſcẽdente i
celũ virgo vacat in ſchola virtutũ: ac medi
tat᷑ in lege mandatoꝝ dei: vt ipa ſit forma
diſcipline chr̄i ⁊ exemplũ pfectionis. Cõuer
ſat᷑ cũ ſenatoribꝫ celi infra curiam paradiſi:
ſub diſciplina ſpũſſcti. Inuenit᷑ p̄ma int̄ p̄-
mas cohortes ſummi regis. quoꝝ vita iam
nõ erat de terris: ſed de celis. ¶ Tertio ce- O
drus ↄſiderat᷑ q̄ntum ad ſuccum: qui multi cedri ſuc
plicẽ habet ꝟtutem. Nã caliginẽ oculoꝝ de cꝰ ad mlta
tergit: tumorẽ dep̄mit: carnes a putrefactio ta valet
ne cuſtodit: ⁊ cõtra morſus ſerpentũ nobis
ſubuenit: vt dr̄ in li. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. Iſte
aũt ſuccꝰ eſt amor ſiue charitas btẽ ꝟgis: q̃
i nob multa bona facit. nã detergit caliginẽ
ignorãtie lumie ſue ꝟitatis. ⁊ iõ vocat᷑ Eccl'i
xxiiij. mat᷑ agnitiõis. q2 ignorãtiam repellit ⁊
verã de deo nob cognitiõem infundit. Unñ d
ipa exponi põt illud Prouer. xiiij. Sapiẽs
mulier edificat domũ ſuã. Scḋo dep̄mit tu
morẽ ſupbie exẽplo ſuo humilitatis. Nõ eſt
eñ aliq̃s ita ſupbꝰ: nec ita ſublimis q̃ nõ de
beat humiliari ex ↄſideratiõe tãte humilita
tis. ⁊ tũc btã ꝟgo de ſupbis ad hũilitatẽ ſuo
exẽplo reuocatis dicet illḋ Eccl'i. xxiiij. Oim
excellẽtiũ ⁊ ſublimiũ colla ꝓpria ꝟtute calca
ui. Tertio cuſtodit a putredine luxurie ꝟtu
te ſue ꝟginitatis ⁊ puritatis. ⁊ iõ aſſimilat᷑ myrrhe
Eccl'i. xxiiij. vbi ipa ait. Quaſi myrrha electa
dedi ſuauitatẽ odoris. Sicut ei myrrha ↄſ
uat carnẽ a putrefactiõe. ſic eiꝰ puritas ⁊ ꝟgi
tas ↄſuat nos a b oĩ fetore carnal' ↄcupiſcẽ
tie. Quarto ſubuenit nob ↄ morſus ſerpẽtũ

id eſt demonũ impulſo ſue peãtis. Nã Geñ.iij
dixit de⁹ diabolo. Ipa cõteret caput tuum.
Tũc eñ Maria caput ſpẽtis cõterit qñ p̃/
uas ſuggeſtiões dmonũ a nob expellit. Si
cut igiꝛ cedr⁹ libani (q̃ cãdidatio interp̃taꝛ)
odore ſuo fugat ſpentes ⁊ inſficit ꝟmes: ſic
ipa btiſſima ꝟgo fugat ſpẽtes.i.demones: ⁊
extiguit ꝟmes.i.p̃uas cogitatiões: ⁊ reddit
Cedrus maritima. cãdidas mẽtes. ¶ Scdo dico q̃ ẽ q̃dam ce/
dr⁹ maritima q̃ ẽ parua ſ3 fructifera ⁊ odo/
rifera. ⁊ figurat bñdictã ꝟginẽ: q̃ fuit parua
ꝑ humilitatẽ: fructuoſa ꝑ fecũditatẽ: ⁊ odo/
rifera ꝑ ſanctitatẽ. Poma aũt iſti⁹ cedri tri/
plicẽ habẽt ſubaȝ. Prima eſt calida: media
tẽperata. vltima ꝟo eſt frigida. fruct⁹ igiꝛ
iſti⁹ cedri ſignificat bñdictũ fructũ btẽ ꝟgi/
nis dñm nr̃m Jeſum chr̃m: q̃ cõſtat ex trib⁹
ſubſtãtijs.ſ.diuinitate: aĩa ⁊ carne. Quaꝝ p̃/
ma.ſ.diuinitas eſt valde calida. q2 eſt oĩm vi
cioꝝ cõſũptiua: ⁊ omniũ cordiũ iflãmatiua.
iuꝛ illõ ad Heb.xij. De⁹ nr̃ ignis cõſumẽs ẽ.
Media ãt.ſ.aĩa fuit valde tẽperata. q2 oẽs
ꝟtutes i ipa ſuũ tenuere mediũ. ⁊ nulla vn/
q̃3 ad aliqd declinauit extremũ. Ultima ꝟo
ſc3 caro fuit frigida: q2 ab oĩ inordinato calo/
Fruct⁹ btẽ ꝟgis pom re fuit penit⁹ aliena. O igiꝛ bñdicta ꝟgo tu
es illa arbor diuina ſuꝑ oẽs fructuoſa. de q̃
p̃t exponi illõ pſ.lxxix. Arbuſta ei⁹ cedros
dei. ⁊ illõ pſ.xcj. Sicut cedr⁹ libani mĺtipli
cabiꝛ. ⁊ illõ Nũe.xxiiij. Quaſi cedr⁹ ꝓpe aq̃s
ſc3 diuiaꝝ gr̃aꝝ. ⁊ illõ pſ.ciij. Cedri libani
q̃s plãtauit.ſ.dextera dei. ⁊ ſequiꝛ i eodẽ pſ.
Illic paſſeres nidificabãt. paſſeres.i.humi/
les. Paſſer nãq3 ẽ auis ꝑua. In tuo eñ exẽ
plo ⁊ p̃ſocinio o ꝟgo hũillima oẽs dṽoti tui
faciũt ſuũ fundamẽtũ: ⁊ nidũ ſue deuotõis
i te cõſtituũt. Tu eñ es illa de q̃ p̃dixit de⁹
Ezech.xvij. di. Sumã d medulla cedri ſub/
limis ⁊ plãtabo ſuꝑ mõtẽ excelſu3 ⁊ eminẽtẽ.
In mõte ſublimi iſrl̃ plãtabo illã ⁊ erũpet i
germen: ⁊ faciet fructũ: ⁊ erit i cedꝝ magnã
⁊ hitabũt ſub ea oẽs volucres: ⁊ vniuerſum
volatile ſub vmbra frõdiũ ei⁹ nidificabit. et
ſciẽt oĩa ligna regiõis: q2 ego dñs hũiliaui li
gnũ ſublime: ⁊ exaltaui lignũ humile. Hec
ibi. De te q̃3 expõi p̃t illõ Eccĩ.l. Quaſi plã/
tatio cedri i mõte libano. Sicut eñ hec ce/
drus ẽ altiſſima ⁊ oĩm arboꝝ dña ⁊ regina:
vt ait Raban⁹ ſuꝑ pſ. ita tu es oĩm ſctõꝝ al
tiſſima atq3 regina. O igiꝛ dñe de⁹ mitte mi
hi obſecro ligna cedrina de libano.ij. Para.
ij.i.deuotionẽ btiſſime ꝟgis mr̃is tue. vt poſ
ſim dicere cũ alijs deuotis eius illõ Cañ.j.
Ligna domoꝝ nr̃aꝝ cedrina. Et vt cordi no
ſtro (qd ẽ hoſtiũ aĩe) faciam⁹ illõ qd dr̃ Cañ.
viij.ſ. Cõpingam⁹ illud tabuľ cedrinis. Fac
igiꝛ o bõe ieſu vt faciã volũtatẽ tuã i lignis
cedrinis.iij. Reg.v. Fac vt ꝟficeꝛ in meli/
lud.iij. Reg.vj. Texit domũ laquearibus cedri
nis. ⁊ iteꝝ illõ. Operuit domũ lignis cedri
nis: ⁊ parietes dom⁹ intrinſec⁹ tabulatis ce
drinis: Fac vt de porticu aĩe mee ꝟficeꝛ illõ
qd in.vij.eiuſdẽ li.c.habeꝛ.ſ. Porticũ texit li
gnis cedrinis a pauimẽto vſq3 ad ſũmitatẽ
Fac etiã vt de me dici poſſit illõ qd in eodẽ3
c.ſcp̃tũ eſt.ſ. Tabulatis cedrinis veſtiuit to
tã camerã.i.aĩam. ⁊ illõ qd in.vj.eiuſdẽ li.c.
habeꝛ.ſ. Cedro oĩs dom⁹ intrinſec⁹ veſtieba
tur. ⁊ iteꝝ ibidẽ. Oĩa cedrinis tabuľ veſtie/
banꝛ: nec oĩno lapis apparere poterat i pari
ete. Per lapidẽ eñ h moraľr itelligi p̃t pec/
catũ: qd i die iudicij nõ apparebit i illo q̃ fu
erit veſtit⁹ h cedro p̃cioſo i.deuotiõe btiſſi/
me ꝟgis. Fac igiꝛ o benigne ieſu vt tibi i ꝟi/
tate dicere poſſim illõ.ij. Regũ.vij. Uides
q̃ ego habitẽ in domo cedrina: ⁊ illõ.j. Pa
raľ.xvij. Ego habito i domo cedrina

¶ Q̃ btã ꝟgo dr̃ liban⁹ Aſſimilatio.iij.

Licet ſcḋm grãmaticos liban⁹ in ma/ P Maria liban⁹
ſculino accipiaꝛ ꝑ mõte i feminino
ꝑ arbore: ⁊ i neutro ꝑ thure. tñ ſcri
ptura ſacra q̃ aliqñ trãſgrediꝛ regu
las Donati: vt certi⁹ exp̃mat itellectũ ſpũſſã
cti. ⁊ q̃ nõ ẽ ſubiecta reguľ Priſciani. vt i.c.
idignũ.xxxviij.diſt. accipit i maſculino liba
nũ ꝑ arbore. cui aſſimilaꝛ btiſſima ꝟgo. Uñ
ipa ait Eccĩ.xxiiij. Ego q̃ſi liban⁹ nõ inciſus
euaporaui hitationẽ meã. Ab iſta eñ arbo
re qñq3 fit th⁹ cortice iciſo: ⁊ illõ nõ ẽ ita bo/
nũ qñq3 ꝟo fluit cortice nõ iciſo: ⁊ h ẽ magis
lucidũ ⁊ magis electũ. ⁊ tali libano nõ iciſo
aſſilaꝛ btã ꝟgo. In q̃cũq3 ãt ſignificatõe li/
ban⁹ accipiaꝛ cãdorẽ ſonat. In ꝟgie ꝟo fue/
rũt tria cãdida ⁊ nõ iciſa.ſ.ſpũs: aĩa ⁊ cor/
pus. De q̃b⁹ dr̃.j.ad Theſ.v. Ipe ãt de⁹ pa/
cis ſctificet vos ꝑ oĩa: vt iteger ſpũs vr̃ ⁊ aĩa
⁊ corp⁹ i die dñi nr̃i Jeſu chr̃i ſine q̃rela ſueꝛ
Sicut ãt h dr̃ liban⁹ mõs: hec liban⁹ arbor.
⁊ h libanũ th⁹. ſic dr̃ nũc ab apľo Hic ſpũs:
hec aĩa: h corp⁹. Spũs ḡ marie dicaꝛ mons
libani: corp⁹ ꝟo ipi⁹ dicaꝛ thus libani ſiue li
banũ. Iſta eñ tria nõ ſolũ fuerũt cãdida ꝑ
puritatẽ. vñ illis nomẽ libani optime cõgru
it. ſed etiã fuerũt nõ inciſa ⁊ nunq̃3 diuiſa. ⁊
iõ bñ dixit beatiſſima ꝟgo: Quaſi liban⁹ nõ
inciſus ⁊c. Spũs eñ eius nunq̃3 fuit a deo
diuiſus: quia nunq̃3 ab eo ꝑ pctm̃ aliquod
ſeꝑatus fuit. Aĩa q̃3 ei⁹ nunq̃3 fuit diui/
ſa a rõne. q2 ab ei⁹ dominio nunq̃3 receſſit.
Corpus etiã ipi⁹ nunq̃3 fuit diuiſu3: q2 ſemꝑ
integꝝ ⁊ illibatũ remãſit. Talis ḡ libanus
euaporauit habitationẽ ſuã. q2 illos i q̃b⁹ ha
bitat ꝑ gr̃am euaporat.i.odore bono replet
ꝑ odoriferã cõſciẽtiã. Uñ ibidẽ ipa ait. Et ſi/
cut cinamomũ ⁊ balſamũ aromatizãs odo

rē dedi ⁊c. Quoſdā eīm ꝯfortat vt pſeuerēt i
domo gr̄e. ⁊ iſtis eſt odor cinnamomi: q2 ci/
namomū habet ꝯfortare. Quoſdā ꝟo pſer/
uat a corruptiōe culpe. ⁊ iſtis eſt odor balſa
mi. q2 balſamū a corruptōe pſeruat. A qbuſ
dā aūt fugat ꝟmes tētatiōis diabolice. ⁊ iſtꝫ
ē odor myrrhe q̄ fugat ꝟmes. Brīſſima igiꝉ
ꝟgo ſuauit illō Eccl'i. xxxix. Quaſi libanus
odorē ſuauitatis habete. Et iō de ipa dici pt
illud Can̄. v. Spēs ei⁹ vt libani. ⁊ illō Eſaie
xxxv. Gloria libani data eſt ei. De illa q̄ꝫ ex
poni pōt illud qō pdictū fuerat Oſee. xiiij.
Erumpet radix ei⁹ vt libani. Aperi igiꝉ o li/
bane portas tuas Zach. xj. vt in me diſcur/
rat fons hortoꝝ ⁊ puteus aquarū viuentiū
q̄ fluūt impetu d̄ libano Can. iiij. Et tu dn̄e
Jeſu q̄ in h̄ mōte cādido natus es: dic mihi
illud Hiere. xxij. Aſcende libanū. i. deuotio/
nē matris mee. Felix eīm ille q̄ de lignis iſti⁹
libani faciet ſibi ferculū. ſicut Salomō in
figurā fecit Canti. iij. Fac vt de me ꝟificeꝉ il
lud Eſaie. lx. Gloria libani ad te veniet. ⁊ il/
lud Ezechiel. xvij. Aquila grādis magnarū
alarū lōgo membroꝝ ductu plena plumis ⁊
varietate venit ad libanū. ⁊ tulit medullā ce
dri ⁊ ſummitatē frondiū eius. ⁊ trāſplanta/
uit eā in terrā p ſemine: vt firmaret radices
ſup aquas multas. ⁊ cū germinaſſet creuit i
vineam latiorē: ⁊ fructificauit in palmites:
⁊ emiſit ꝓpagines.

Ꝙ brā ꝟgo diciꝉ cypſſus Aſſimilatio. IIII.

N Cypſſus arbor

Fingūt fabule poetaꝝ q̄ qdā puer
noie Cypariſſus in ſui nois arbo/
rem ꝯuerſus eſt. De q̄ p Ouidiuꝫ
tractaꝉ i. iij. li. metamor. De hac ꝟo
arbore q̄ cypariſſus d̄r loquiꝉ Uirgili⁹ i. iij
Eneid. di. Aeree q̄rcus ⁊ conifere cypariſſi. ⁊
Martialis ait. Daphneas platanos ⁊ aere/
as cypariſſos. Hanc tn̄ arborē latini cōmu
niter appellāt cypſſum. quā etiā aliq̄ muta/
to y greco in u noſtꝝ appellāt cupreſſum: iu
xta illud Uirgilij in pmo Georgi. Et tenerā
a radice ferēs ſiluanę cupreſſum. de q̄ vide
C. de cypreſſis ex luto damnatoꝝ ſup rubri
ca li. xj. Sacra aūt ſcriptura appellat dictaꝫ
arborē cypreſſum: cui aſſimilaꝉ beata virgo
q̄ inq̄t Eccl'i. xxiiij. Quaſi cypreſſus in monte
ſion. ſ. exaltata ſum. Eſt aūt cypreſſus arbor
odorifera: ſolida ⁊ ꝟtuoſa: vt ait Jſido. xvij
Etymol'. Quo ad pmū dico q̄ lignū cypreſſi
exiccatum magis redolet q̄ꝫ viride: ⁊ iō igni
appoſitū vel ſoli expoſitum multū redolet.
Hui⁹ q̄ꝫ ligni odor fugat ſerpētes ⁊ ꝟmes.
Et rōne iſti⁹ odoris diciꝉ cypreſſus ꝟgo be/
nedicta. Fuit eīm odorifera pmo. q2 fuit ab
omni humore mundani amoris penit⁹ exic
cata. Secundo q2 fuit igni ſpūſſancti appo
ſita: imo tota fuit in ignem amoris ꝯuerſa.
Tertio: q2 fuit ſoli diuino expoſita. imo ipa
fuit ipō ſole tota veſtita: vt diciꝉ Apoc. xij.
Et q2 ſic fuit tota odorifera. iō odor ſue ſan/
ctitatis expellit ſpētes. i. diabolicas tētatio/
nes. ⁊ ꝟmes. i. malas cogitatiōes cōſcientiā
corrodētes. Ꝙ Scdo cypreſſus eſt arbor ſo
lida. ex qua ſoliditate accidit q̄ non pōt pu/
trefieri: nec aliq̄ pōdere flecti. ⁊ q̄ eſt apta cō
ſeruatiōi: vt ait Jſido. vbi ſ. Et eodē mō be
atiſſima virgo ſic fuit in dei grā ſolidata q̄
eius corpus nunq̄ꝫ potuit putrefieri: nec in
vita p aliquā corruptiōem: q2 fuit pditum
ꝟginitate. nec in morte p aliquā reſolutionē
q2 fuit veſtitū immortalitate. Sicut etiā cy
preſſus pōdere aliq̄ non curuaꝉ: ſed ſemp in
ſua rectitudine pſeuerat. ſic brā ꝟgo intātuꝫ
fuit i dei grā ſolidata q̄ nullo pōdere alicu/
ius tribulatiōis vnq̄ꝫ fuit a ſua rectitudine
incuruata. Paſſa ē eīm magnū pōd⁹ tribula
tiōis qn̄ puella tenera ⁊ delicata ⁊ de nouo
ſurgēs a partu in egyptū fugit: ⁊ p ſeptē an/
nos ibi pegrina remāſit. Paſſa ē etiā magnū
pōd⁹ tribulatiōis qn̄ filiū ſuū vidit an̄ ocu/
los ſuos crucifigi ⁊ vulnerari. Sed qm̄ ſoli
data erat i grā dei: iō flecti n̄ potuit p aliquā
ipatiētiā. ſꝫ ſp tenuit rectitudinē iuſticie ⁊ fi
dei ac grē. nec miꝝ ſi fuit ſic firma ⁊ ſolida:
q2 ſeptē colūnis. i. ſeptēꝫ donis ſpūſſcti fuit
ſtabilita ⁊ fundata: iuxꝉ illō Prouer. ix. Sa
piētia edificauit ſibi domū: ⁊ excidit colūnaſ
ſeptē. Eſt etiā lignū cypſſi aptū ꝯſeruatiōi. ⁊
ꝓpt h̄ de ipō fiūt capſelle ⁊ alia vaſa i qb9 ſcō
rū reliq̄e ꝯſeruanꝉ. q2 ꝓpt ſuā ſoliditatē non
patiꝉ vt res poſite i eo aliquā recipiāt corru
ptionē. Q2 igiꝉ brīſſima ꝟgo fuit valde ſoli/
da i ꝓpoſito ꝟginitatꝫ ⁊ i imo hūilitatꝫ. iō eius
ꝟtr⁹ fuit idonea ad recipiēdū ac ꝯſuādū ⁊ re
tinēdū d̄i filiū nouē mēſib9 i ꝟtō ei⁹ Ꝙ Ter
tio cypſſus eſt arbor ꝟtuoſa. Oia eīm q̄ in cy
pſſo ſūt medicialia ⁊ ꝟtuoſa exiſtūt. ſ. folia:
cortex ⁊ fruct⁹: vt d̄r Plateari⁹ ⁊ Diaſco. p/
ut etiā poniꝉ i li. de ꝓpric. reꝝ. Et ſimlr oia q̄
fuerūt in brā ꝟgie ꝟtuoſa extiterūt. Primo
folia. i. ei⁹ ꝟba fuerūt valde virtuoſa. Nam
vnum verbum dixit. ſ. Ecce ancilla domini.
Luce. j. qō fuit tante ꝟtutis q̄ deum incar/
nari fecit. Aliud etiā ꝟbum dixit. ſ. ſalutādo
Eliſabeth. vt ibidē h̄r. qō fuit tāte ꝟtutis vt
ipam Eliſabeth repleri ſpūſctō ⁊ Joānē in
ei⁹ vtero exultare fecerit. Aliud q̄ꝫ ꝟbum di
xit. ſ. Fili q̄d feciſti nobis ſic: quod fuit tan/
te virtutis q̄ deum hominib9 ſubditum fe/
cit. Unde ſequitur: Erat ſubditus illis. Lu/
ce. ij. Aliud inſuper ꝟbuꝫ dixit vt habeꝉ Jo/
an. ij. ſ. Uinū nō habēt. qō fuit tāte ꝟtutis q̄
aquā in vinū ꝯuerti fecit. Ei⁹ etiā cortex. i.

R

S

ꝯuerſatio tãte fuit ꝟtutꝫ ⁊ gratioſitatꝫ ꝙ faciebat deo magnã gl'iam: angel' magnã leticiã ⁊ hoibꝫ magnã honorificẽtiã. iuxta illud Judith. xv. Tu gl'ia hierl'm. i. dei. i. q̃ ẽ viſio pacꝫ nr̃e. tu leticia iſrl'. i. ãgeloꝝ: q̃ vidẽt deũ facie ad faciẽ. tu honorificẽtia pp'li nr̃i. i. totius generꝫ hũani. Ei⁹ etiã fruct⁹. i. opa fuerũt magne ꝟtutꝫ. Vñ ð illa ðr Prouer. vl. Manũ ſuã miſit ad fortia. Jſta aũt fortia q̃ fecit notant̃ Judith. xv. vbi poſt p̄dicta ꝟba Tu gl'ia hierl'm ⁊c. ſubdit̃. Qr feciſti virilr ⁊ cõfortatũ ẽ cor tuũ: eo ꝙ caſtitatẽ amauerꝫ. et poſt viꝝ tuũ aliũ neſcierꝫ. Jõ man⁹ dñi ꝯfortauit te: ⁊ eris bñdicta i eternũ. Ex qbꝫ ꝟbis colligit̃ ꝙ q̃ttuor fortia ⁊ mag̃ opa fec. Primũ ꝙ diabolicã ꝟtutẽ ꝯfregit. qð notat̃ cũ ðr: q: fregiſti virilr ⁊ ꝯfortatũ eſt cor tuum. Tũc em̃ virilr egit qñ caput Holofernis. i. ꝟtutẽ diaboli ꝯfregit. Scðm ẽ q: carnalẽ cõcupiſcẽtiã i ſe penit⁹ reſecauit. qð notat̃ cuꝫ ðr: eo ꝙ caſtitatẽ amauerꝫ ⁊c. Tertiũ ẽ quia manũ diuini auxilij ad ſe iclinauit. qð notat̃ cũ ðr. iõ man⁹ dñi ꝯfortauit te. Quartũ eſt: q: ſibi bñdictionẽ et̃ne gl'ie adq̃ſiuit. qð notat̃ cũ ðr: eris bñdicta i et̃nũ. Propt̃ ſup̃ dictas aũt ſiſitudies q̃s hꝫ btiſſima ꝟgo cũ cyp̃ſſo poſſum⁹ ð illa dicere illð Eccl'i. l. Sicut cyp̃ſſus i altitudie ſe extollẽs. ſ. fuit

¶ Q̃r btã ꝟgo ðr palma aſſimilatio. v.

t Palma ſignificat btãm ꝟginẽ. Vñ ipa inq̃t Eccl'i. xxiiij. Quaſi palma exaltata ſum i cades vbi ðr Nico. de lyra. ꝙ cades ẽ loc⁹ i q̃ optime creſcũt palme. ſicut etiã liban⁹ ẽ loc⁹ in q̃ optimi creſcũt cedri: ⁊ mõs ſion cyp̃ſſis: ⁊ hiericho roſis valde ꝯgruit. ⁊ ſic de alijs locis magis aptꝫ ad augmẽtũ certaꝝ arboꝝ qui noiant̃ i ſacra ſcp̃tura: maxie i p̃rime allegato. c. ẽ dicẽdũ. Btã em̃ dei mr̃ iõ ſil' arboribꝫ natis in locis ſibi magis ꝯuenientibꝫ aſſimilat̃: vt oſtẽdat̃ ꝙ ipa habuit in ſe p̄fectionem Palma quãtũ ad arborẽ oẽm q̃ in talibꝫ arboribꝫ põt reperiri. ¶ Sed q̃ ad p̄ñtẽ aſſimilationẽ eſt ſciendũ ꝙ palma ꝯſiderari põt q̃ntũ ad arborẽ ⁊ q̃ntuꝫ ad folia ⁊ q̃ntũ ad fruct⁹. De p̃mo inq̃t Amb. in q̃dã ſmõe. Eſt plane palma vmbroſa ad req̃em: honorabil' ad triũphũ: ſemp̱ virẽs: ſemper veſtita folijs: atqꝫ iõ ñ marceſſit. Quas palme p̄prietates etiã ponit Jſið. xvij. Etym. Btũs ꝟo Greg. i moral'. ait. ꝙ palma iferi⁹ eſt anguſta. ſup̱i⁹ ꝟo ramoꝝ expãſione ẽ lata. Primo igit̃ palma ẽ vmbroſa ad reqem. ei⁹ vmbra ad reqeſcẽdũ ẽ grata. Et ſilr vmbra btẽ ꝟginis Marie (q̃ eſt ꝯſideratio vite ſue) refrigeriũ nobis p̄ſtat: ⁊ malũ ignẽ refrigerat. Nã ꝯſideratio ſue paup̱tatis refrigeriũ dat ꝯ̃ eſtũ auaricie: ꝯſideratio ſue hũilitatis refrigeriũ dat ꝯ̃ eſtũ ambitõis hũane. cõſideratio ſue caſtitatꝫ dat refrigeriũ ꝯ̃ eſtuꝫ carnalis ꝯcupiſcentie. Vñ qlibꝫ ſic refrigeratus põt dicere illud Cañ. ij. Sub vmbra illius quẽ deſiderauerã ſedi. ¶ Scðo palma ẽ u Palma datur victoribꝫ. honorabilis ad triumphũ. vñ antiqtus in ſignũ victorie dabat̃ palma in manibꝫ triũphãtis: vt inq̃t Jſið. xvij. Etym. Et in huius ſignificatõe ðr de martyribꝫ q̃ mõm vicerũt Apoc. vij. ꝙ palme erãt i manibꝫ eoꝝ. p̄pter h̃ etiã ponit̃ palma p̱ victoria ſiue p̱ fine laboris: vt. C. de p̃nci. agẽti. i rebꝫ. l. j. li. xij. cũ ibi nota. Et in h̃ ſenſu põt exponi illud Deutero. xxv. Quẽ iuſtuꝫ ꝯſpexerint: illi iuſticie palmã dabũt. Et illud qð canit Proſper in lib. epigrã. epigrã. xx. di. Palmã q̃ capit̃ gloria finis habet. Sed notandũ ꝙ ſũt q̃dam q̃ nõ habẽt palmã in manibꝫ ſed habere p̱ponũt. q: mõ nõ vincũt ſed vincunt̃. in futuro aũt vincere intẽdũt. ⁊ iſtud eſt incertũ. Alij ꝟo ſũt qui nõ habent palmã i manibꝫ ſed in ore: q: multũ bene ſciũt alios docere artẽ vicendi: ſed ſeipos nõ docẽt: ⁊ iſtud eſt vanuꝫ Alij aũt ſunt q̃ habẽt palmã in manibꝫ. i. in operibꝫ: q: pugnãt ⁊ vincũt: ⁊ hoc eſt p̄fectũ Duo p̃ma Paulus ap'lus a ſe remouebat: ⁊ tertiũ ſe habere dicebat. Non em̃ volebat currere ſiue pugnare in futuro tm̃. q: h̃ erat incertũ. Et iõ dicebat. j. ad Coꝝ. ix. Ego igit̃ ſic curro nõ quaſi i incertũ. Nec volebat pugnare ꝟbo alios inſtruẽdo: ⁊ ip̃e ſuccũbẽdo quia hoc fuiſſet vanũ. ⁊ ideo ſubdit. Sic pugno nõ quaſi aerẽ ꝟberans. vox em̃ nihil aliud eſt q̃ꝫ aeris tenuiſſim⁹ ict⁹. Sed pugnabat facto hoſtẽ. i. corpus ſuũ feriendo. ⁊ ideo ſubdit. Sed caſtigo corp⁹ meũ ⁊ in ſeruitutẽ redigo ⁊c. Btã ꝟgo Maria nõ in futurũ nec ſolo ꝟbo: ſed facto pugnabat. Et q: faciebat illð qð de machabeis ðr. ij. Machab. ij. Manu q̃dẽ pugnãtes. ſꝫ deũ corde ſp̱ orantes. iõ ſp̱ vicebat ⁊ palmã in manu tenebat. vñ Prouer. vlt. ðr de illa. Manũ ſuã miſit ad fortia. tũc ei manũ ad fortia miſit qñ mũdũ cũ ſuis vãitatibꝫ ſup̱auit. Tertio palma x Palma ſp̱ viret ẽ ſp̱ virẽs. ⁊ ſimilr btã ꝟgo ſp̱ habuit virides cogitatões: q: fuerũt ſcrẽ. virides intẽtiões: q: fuerũt recte. virides affectiões: q: fuerũt munde. ⁊ virides op̱atões: q: fuerũt ſolliciꝫte. q̃ omnia valde fuerũt deo grata: iuxta illud Eccl'i. xl. Grãm ⁊ ſpẽm deſiderabit oculus. ⁊ ſup̱ hec virides ſatiões. De hac viriditate btẽ ꝟginis exponi põt illud Hiere. xvij. vbi p̄dictũ fuit. Et erit foliũ eius viride. De ipa q̃ꝫ põt expõi illð Geñ. j. vbi dixit deus. Germinet terra. i. btã ꝟgo Maria (q̃ i ſcp̃tura diuia app̱ellat̃ t̃ra) herbã virẽtẽ. Jpa etei ꝟgo ſp̱ fuit virẽs. Vñ ſicut palma hꝫ viroꝝ

ꝑpetuitatē:⁊ diuturnis veſtit̃ folijs ⁊ ea cōſ
uat nō ſolū i eſtate ſed etiā in hyeme. ſic glo
rioſa ꝟgo virorē fidei ſp̄ tenuit ⁊ nunq̄ᷓ ami
ſit. nec tp̄e eſtatꝭ.i.ꝓſꝑitatis. nec tp̄e hyemis
id ē aduerſitatꝭ.ſ.tp̄e paſſiōis qn̄ diſcipuli et
alij fideles ꝑdiderūt fidē. ¶ Quarto palma
nō marceſcit. Et ſilr̄ ꝟgo nūq̄ᷓ fuit corrupta
ſʒ ſp̄ remāſit integra tā q̄ ad ſpm̄ q̄ᷓ q̄ ad aiaꝫ:
q̄ᷓ etiā q̄ ad corp⁹. iux̃ ꝯſiliū apl̄i.j. ad Theſ.
v. Corp⁹ em̄ ei⁹ corrūpi nō potuit. q: fuit di
uinitate iballſamatū. iux̃ illud Eccl̄i.xxiiij.
Sicut cinnamomū ⁊ balſamū aromatizās
⁊c̄. Anīa q̄ꝫ ipi⁹ corrūpi nō potuit. q: cū aīa
filij ſui fuit vnita: imo q̄dāmō de duabꝫ aīa
bus vna effecta eſt. qḋ innuit̃ Luc.ij. dū btē
ꝟgini p̄ Symeonē dr̄. Tuāipi⁹ aiam ꝑtrāſi
bit gladi⁹. tuāipi⁹ aiam.i.aiam tuā q̄ ipi⁹ ē.
vl̄ aiam ipi⁹ q̄ eſt tua. Spūs etiā ei⁹ nō po/
tuit corrūpi: q: fuit tot⁹ deificat⁹. ⁊ q̄dāmo/
do tot⁹ in dei amorē ꝯuerſus. Un̄ Hiero. in
ſer. ad Euſtoch. ait. Totā eā ſpūſſcti repleue
rat gr̄a: totā incāduerat diuin⁹ amor. Poſ/
ſum⁹ etiā hic dicere ꝙ ſicut palma habet ſti
pitis firmitatē. Eſt em̄ trūc⁹ ei⁹ magne ⁊ im
putribilis firmitatis. Sic trūcus ipi⁹ bea/
te ꝟgis habuit iputribilē ꝟgitatē: q: fuit vir/
go nō ſolū an̄ partū ſed etiā i partu ⁊ p⁹ par
tū. ¶ Quinto palma (vt ſ. dictū eſt) iferius
eſt anguſta: ſupi⁹ ꝟo eſt lata. ꝑ qḋ ſignificā/
tur tria de ſctis viris: vt dr̄ Grego. i moral.
Primo ꝙ iferi⁹ ſūt arti ⁊ anguſti ad apperē
dū terrena. ſupi⁹ ꝟo ſūt lati ad amādū ⁊ ap
perēdū ſpūalia ⁊ eterna. Quo ad p̄mū facit
illud qḋ dr̄.j. ad Timo.vj. Habentes victū
⁊ veſtitū: his ꝯtenti ſim⁹. ecce q̄ᷓ anguſti ſūt
ad terrena. De ſecūdo aūt dicit̃.j. ad Coꝝ.v
Charitas dei diffuſa eſt i cordibꝫ veſtris ⁊c̄.
Ecce q̄ᷓ lati ſūt ad ſpūalia ⁊ eterna. Et de hac
ſimilitudine viri ſancti cū palma habet̃ in c.
oīs.xlvij. diſt. Secūdo dicit Greg. vbi ſ. ꝙ
ſerui dei inferi⁹ ſunt infirmi corꝑe: ſuperius
ꝟo ſunt fortes in mēte. Un̄ Paul⁹.ij. ad Co
rinth.xij. dicebat. Cum infirmor tūc potens
ſum. Tertio dicit Grego. ꝙ ſerui dei a par/
uis incipiunt: ſed ad magna ꝑueniūt: iuxta
illḋ Prouer.iiij. Juſtoꝝ ſemita q̄ſi lux ſplē/
dens ꝓcedit ⁊ creſcit vſq̄ꝫ ad ꝑfectum diem.
Maria igit̃ fuit anguſta in infimis amore
terrenoꝝ: ſed alta in ſūmis in amore celeſti/
um. q: ſemꝑ ibi habitabat: iuxta illud Eccl̄i
xxiiij. Ego in altiſſimis habitaui. Fuit etiaꝫ
debilis corpore: ſed fortis in mente. q̄ q̄dem
fortitudo ſpōſum ſuum celeſtem multū de/
lectabat: iuxta illud Prouerb.xxv. Mulier
fortis oblectat viꝝ ſuū. Incepit etiā ab infi/
mo loco humilitatis: ⁊ ꝑuenit ad ſummū lo
cū btitudinis. Un̄ inq̄t Luc.j. Reſpexit hu
militatē ancille ſue. ecce q̄ᷓ infima. Ecce em̄
ex hꝯ btām me dicēt oēs generatiōes. ecce q̄ᷓ
ſūma. ¶ Scḋo p̄ncipal̄r dico ꝙ palma ꝯſi
derat̃ q̄ntū ad folia. cui⁹ q̄dem folia ſūt ſur
ſum eleuata: in infimo ſūt pūctiōe acuta: in
lateribꝫ ſūt incidētia: in medio plana ⁊ ſua/
uia: in lōgū ꝓtēſa eſt: ⁊ ſūt ſp̄ virētia: vt dr̄ in
li. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. Iſta igit̃ folia ſignifi/
cāt ꝟba Marie q̄ ipa dr̄ i cātico ſuo. Nā ibi
dixit ꝟba ſurſum eleuata qn̄ deū magnifica
uit ⁊ i ipo exultauit dicēs. Magnificat aīa
meā dn̄m. Et exultauit ⁊c̄. Scḋo ibi dixit ꝟ/
ba acuta: qbꝫ dmōes ꝑforauit: cū ait. Quia
reſpexit hūilitatē ancille ſue. Nihil em̄ eſt qḋ
ita hoſtē ſupbū ſupet ⁊ ꝓſternat ſicut ꝟba hu
militas. Tertio habuit ꝟba plana ⁊ ſuauia:
qbꝫ dei bn̄ficia i ſe cognouit dicēs. Quia fe/
cit mihi mag̃ q̄ potēs ē. Quarto habuit ꝟba
i lōgū ꝓtēſa qbꝫ vſq̄ꝫ i finē mōi a gn̄atiōe in
generationē dei miſcḋiam oībꝫ affuturā eſſe
ꝑdixit: cū ait. Et miſcḋia ei⁹ a ꝓgenie i ꝓge/
nies timētibꝫ eū. Quinto habuit ꝟba inciſi/
ua: qbꝫ vicia incidebat. Nā a potētibꝫ incide
bat ſupbiā dicēs. Fecit potentiā in brachio
ſuo: diſperſit ſupbos ⁊c̄. A diuitibꝫ incide/
bat auariciā dicēs. Eſurientes ipleuit bonis:
⁊ diuites dimiſit inanes. Sexto habuit ꝟba
virētia: qbꝫ admonuit ꝙ bn̄ficiū icarnatōis
diuine in cordibꝫ nr̄is ſemꝑ debet virere di/
cēs ſuſcepit iſrl̄ pueꝝ ſuū ⁊c̄. vſq̄ꝫ in finē cā/
tici. ¶ Tertio p̄ncipal̄r dico ꝙ palma ꝯſide
rat̃ q̄ntū ad fruct⁹ q̄s ꝓducit. Sed nota ꝙ
palma multū fructificat qn̄ eſt plātata in ter
ra arida: vel qn̄ radijs ſolis eſt expoſita. vel
qn̄ palme maſculine eſt vicina. quia afflā/
ta a vēto maſculine palme feminine fructi/
ficāt. Et hec oīa ponit Plini⁹.xiij. li. natura
lis hiſtorie. c.v. ⁊ Ariſt. in li. de vegetabilibꝫ
⁊ plātis. ⁊ etiā ponunt̃ i li. ḋ ꝓprie. re. optime
etiā fructificat qn̄ ē antiq̄ta. Dr̄ ei ꝙ palma
generoſa nō fructificat an̄. c. ānos: ⁊ tūc facit
fruct⁹ dulciſſimos. Btā igit̃ ꝟgo fructū illū
ꝓtulit. de q̄ dr̄ Cant.vij. Aſcendā in palmā
⁊ apphēdā fructū eius. nec miꝝ ſi hec pal/
ma ꝟginal̄ ita bn̄ fructificauit. Fuit em̄ pal
mo ei⁹ aīa plātata i terra arida. i. i carne ab
oī humore carnal̄ ꝯcupiſcētie deſiccata. Et
de hꝯ moral̄r exponi pōt illud Gen̄.j. Cōgre
gent̃ aq̄ q̄ ſub celo ſūt in locū vnū. i. in totū
aliū mōm: ⁊ appareat arida. i. ꝟgo Maria
ab oībꝫ aq̄s ꝯcupiſcētie penit⁹ aliena. Scḋo
fuit radijs ſol̄ expoſita. Sicut em̄ ſol magi
lucē ſuā diffundit i lunā ⁊ poſtea i ſtellas ⁊
poſtea i nubes ⁊ poſtea i mōtes. dei de i val/
les. ſic ſol iuſticie chr̄s claritatē ſuā p̄ncipa/
liter diffundit i lunā. i. i bn̄dictā ꝟginē mari
am ⁊ poſtea i ſtellas. i. i angelos: ⁊ poſtea in
nubes. i. i apl̄os: ⁊ poſtea i mōtes. i. in docto
res: ⁊ vltimo in valles. i. in ſubditos hum/

y Palma non marceſcit

x Palma ē iferi⁹ anguſta.

z Palma q̄ntū ad folia

B Palmaꝝ fruct⁹

leſ. Tertio fuit ſpōſo ſuo deo nō tm̄ vicina
ꝛ nō tm̄ ꝯiūcta: ſed totalr̄ innixa: iuxta illud
Cañ. viij. Que ē iſta q̄ aſcēdit de deſerto deli/
cijs affluēs: innixa ſup dilectū ſuū. Quarto fu
it antiq̄ta. Eſt aūt q̄ntū ad pn̄s ꝓpoſitū ſpe/
Triplex antiq̄tas — ctat triplex antiq̄tas. Una ē quā facit ſenſus
maturitas: iux̄ illō Sap. iiij. Cani em̄ ſunt
ſenſus hoīs. Iſtā ṽo antiq̄tatē maturitatis
habuit btā ṽgo d̄ q̄ dr̄ Lu. ij. Maria ꝯſerua
bat oīa ṽba hec ꝯferēs i corde ſuo. Scd̄a an
tiq̄tas ē illa quā facit vite ſctitas. iuxta illō
qd̄ i pal̄l. c. hr̄. ſ. Et etas ſenectutis vita ima
culata. Et iſtā etiā antiq̄tatē habuit: q2 fuit
ſine macula Cañ. iiij. Tota pulcra es ami/
ca mea ꝛ macula nō ē in te. Tertia ē: quā fa/
cit moꝝ ḡuitas ꝛ honeſtas. vñ d̄ tali ſene dr̄
Sap. iiij. Cōſūmat᷒ i breui expleuit tp̄a mlt̄
ta. ꝛ ibidē. Senect᷒ em̄ venerabil̄ ē ꝛ nō di/
uturna: neq3 nūero annoꝝ cōputata. Et iō d̄
iuuene tp̄e: ſed ſene moribꝫ dr̄ Job. xlj. Exi/
ſtimabit abyſſum q̄ſi ſeneſcentē. Diabol᷒ ei
magis timet ꝛ plus dolet cū videt iuuenē in
abyſſo hūilitatis ꝛ aliaꝝ ṽtutū imerſuz q̄3 cū
aſpicit ſenē eiſdē ṽtutibꝫ deditū. Et iō ſemp̄
valde timuit btām ṽginez: q̄ a p̄meua etate
fuit imerſa i abyſſo oīm bonoꝝ moꝝ ꝛ ſapiē
tie diuine. Predictū em̄ fuerat de illa Eccl̄i
xxiiij. A mari abūdabit cogitatio ei᷒: ꝛ ꝯſili/
um illi᷒ i abyſſo magna. Et i eodē c. ip̄a in/
q̄t. Profundū abyſſi penetraui. Et ꝯñter h̄
C — tertio mō antiq̄ fuit: ꝛ ideo ſūme fructuoſa.
Alijs pal/me aſſimila/tur — ¶ Alijs q̄3 rōnibꝫ ip̄a btiſſima ṽgo aſſimila
tur palme. Sicut em̄ palma habꝫ radicē ꝓ/
fūditatē. hꝫ em̄ radicē i terrā multū defixā.
ſic bn̄dicta ṽgo habuit radicē ꝓfunditatē. i.
cordis ꝓfundiſſimā hūilitatē. ꝛ iō de᷒ reſpe/
xit humilitatē ancille ſue. Lu. j. Itē ſicut pal
ma habꝫ culmīs ſublimitatē. q2 ē arbor ma/
gne ꝓceritatis ꝛ altitudīs. ſ3 ad cedri altitu
dinē nō ꝑtigit: vt d̄t glo. ſup ps̄. Sic btā vir
go magnā hꝫ altitudinē meritoꝝ ꝛ p̄mioꝝ:
iux̄ illō qd̄ ſupius allegatū ē Eccl̄i. xxiiij. vbi
ip̄a ait. Ego i altiſſimis habitaui. ſ3 tn̄ nō ꝑ/
uenit ad altitudinē cedri. i. chr̄i. ꝓp̄t hāc aūt
altitudinē de ip̄a ṽgine dici p̄t illō Cañ. vij.
Statura tua aſſimilata ē palme. Sicut eti
am fruct᷒ palme. ſ. dactyli ſūt ſuauiſſimi: ita
etiā fruct᷒ btiſſime ṽgis fuit ſuauiſſim᷒. de
q̄ ip̄i ṽgini dr̄ Luc. j. Bn̄dict᷒ fruct᷒ ṽtris
tui. Qui etiā fruct᷒ palme tāto dulcior ꝛ ſa/
poroſior ē q̄nto imediati᷒ radijs ſol̄ exponit̄
nō eſt miꝝ ſi fruct᷒ ṽginal̄ fuit dulciſſim᷒ ꝛ
ſapidiſſim᷒ cū radijs eterni ſol̄. i. diuīs ſplē
doribꝫ imediate ſit ꝯiūct᷒: imo ip̄e ē ſplēdor
glie diuie. Heb. j. Sicut etiā palma ē arbor
pulcerrima. Unñ Leuit. xxiij. dixit de᷒ filijs
iſrl̄. Die p̄mo mēſis ſeptimi ſumetis fruct᷒ ar
boris pulcerrime ſpatulaſq3 palmaꝝ: ꝛ leta
bimini corā dño deo vr̄o. Sic etiā btiſſima
ṽgo fuit pulcerrima. cui dixit ei᷒ celeſtis ſpō/
ſus Cañ. j. O pulcerrima mulieꝝ pulcre ſūt
gene tue ꝛc̄. Sicut etiā palma lōgiſſimo tp̄e
ꝑdurat: iux̄ illō Job. xxix. Sicut palma mlt̄
tiplicabo dies: ita btā ṽgo n̄ ſolū lōgiſſimo
tp̄e ſ3 in eternū ꝑdurabit. Unñ ip̄a inq̄t Eccl̄i
xxiiij. Uſq3 ad futuꝝ ſeculū nō d̄ſinā. Quia
āt mr̄ dn̄i nr̄i ieſu chr̄i dr̄ i ſacra ſcptura ciui
tas dei: vt p3 ps̄. lxxxvj. iō merito etiā appel
lat̄ vrbs palmaꝝ. q2 habꝫ oēs ꝓprietates ip̄i᷒
palme. Felix igit̄ ille erit q̄ ꝑ deuotionē i iſta
vrbe ſp̄ habitabit. Btūs ille d̄ q̄ i morte ſua po
terit dici illō Judi. iij. Poſſedit vrbē palma
rū. ꝛ illō eiuſdē li. iiij. c. Sedebat ſub palma
id ē ſub vmbra ꝛ ꝓtectōe ṽgis glioſe. ꝛ d̄ cu
ius aīa dici poſſit illō. ij. Para. iij. Sculpſit
i eā palmas. O igit̄ bone Jeſu q̄ dixiſti Nee.
viij. Afferte ramos palmaꝝ. Cōcede mihi vt
tibi obuiā deuote veniā cū ramis palmaꝝ. ſic
dū adhuc mortal̄ eēs tibi obuiauerūt pueri
hebreoꝝ Jo. xij. Fac vt deuotio mr̄is tue nū
q̄3 a me diſcedat. vt d̄ me dici poſſit illō Eccl̄i
l. Steterūt circa illū q̄ſi rami palmaꝝ. ꝛ illud
Ezech. xlj. Palme celatura erat i ꝑiete tēpli
id ē aīe mei. Nō ē āt miꝝ ſi mr̄ tua appellat̄
palma. Nā ꝛ de capill̄ tuis dr̄ Cañ. v. Come
ei᷒ ſicut elate palmaꝝ. Preterea ſi de q̄libꝫ ſā
cto dr̄ ps̄. xc. Juſt᷒ vt palma florebit. Quare
mr̄ tua ſctōꝝ ſctiſſima ꝛ iuſtaꝝ iuſtiſſima tā
q̄3 palma excellētiſſima floruiſſe nō credat̄.

¶ Qr beata ṽgo dicit̄ roſa
Aſſimilatio. VI.

Roſa dr̄ btiſſima ṽgo. Unñ ip̄a inq̄t — D
Eccl̄i. xxiiij. Quaſi plātatio roſe in
hiericho. Hiericho q̄ppe interp̄tat̄
luna: ꝛ ſignificat eccliam militātē
q̄ ad modū lune q̄3diu ē in p̄nti vita mltos
defect᷒ hꝫ. In hac ḡ hiericho btā ṽgo ē plāta — Qualita/tas roſe
ta. q2 int̄ nos ꝛ deū ē media ꝯſtituta. ¶ Ro
ſa aūt p̄t ꝯſiderari q̄ntū ad ſui q̄litatē: ame/
nitatē ꝛ ṽtutē. Primo q̄litas ei᷒ ē q̄druplex
Una ē q̄ roſa eſt frigida i folijs ꝛ calida i ſe
mine: ita q̄ paſſiōes calidas ſanat frigidita
te folioꝝ: ꝛ paſſiōes frigidas caliditate ſemi
nū. Scd̄a eſt q̄ roſa eſt aq̄ſa ꝛ rorida. i. rore
plena. Tertia ē q̄ roſa q̄nto pl᷒ ꝯtrectat̄ tā/
to maior ei᷒ odor ſentit̄. Quarta ē q̄ roſa de
ſpinis naſcit̄ ꝛ tn̄ ſpinā nō habꝫ nec illā imi/
tat̄. Et ꝓp̄t hec oīa btiſſima ṽgo roſe aſſimi/
lat̄. Quidā em̄ ſūt frigidi i amore dei ꝛ iſtaꝝ
frigidā paſſionē ip̄a ſanat dū eoꝝ corda ad
dei amorē iſlāmat. Et iō dr̄ d̄ illa Prouer. vl
ti. Non timebit domui ſue a frigoribꝫ niuis
Oēs em̄ domeſtici ei᷒ veſtiti ſūt duplicibꝫ.
Frig᷒ niuis ē frigiditas mētis. Cōtra qd̄ fri
gus ip̄a ſuos domeſticos. i. deuotos veſtit

duplicib9.i.charitate dei ꝛ ꝓximi. Quidam
ꝟo alij ſūt calidi.i.malo igne ↄcupiſc̄ iſlāma
ti:q̄ꝝ calidā īfirmitatē ipa ſanat.q: ī eiſ ignē
male ↄcupiſc̄ extiguit ꝛ rorē grē refrigerātis
īfundit. Et iō dr̄ Eccl'i.xliij. Ros obuiās ar/
Roſa eſt rorida — dori venienti humilē efficit eū. Scđo ipa ē ro
ta rorida.i.rore ſpūſſcī plena. Vn̄ angel9 ei
dixit: Aue grā plena Luc.j. Iſtū āt rorē diui
ne grē ab ea excutimus qn̄ ipam p̄ ↄſideria
feruētia exoram9. Iſta āt excuſſio aliqn̄ fit
calore ſol':ꝛ aliqn̄ calore ignis. Sol eſt chr̄s
iuxta illud Malach.iiij. Vob timētib9 no/
men meū orietꝛ ſol iuſticie. Ignis ē ſpūſſcūs
de q̄ ſaluator ait Luc.xij. Ignē veni mittere
ī trā. Qn̄ ḡ ad ipam vehemēter afficimur ex
eo q̄ ſolē iuſticie i ſuo vtero habuit:tūc ꝟtu
te ſol' ab ea rorē grē excutim9.qn̄ ꝟo ad ipā
vehementꝛ afficimur ex eo q̄ ignis ſpūſſcī i
eā ſupuenit:ꝛ ei9 ꝟtute dei filiuꝫ generauit:
tūc ꝟtute ignis ab ipa rorē grē impetram9.
Iſta āt deſideria feruētia ipa i nob generat:
imo etiā p̄occupat:iuxta illđ Sap.vj. Pre
occupat q̄ ſe ↄcupiſcūt vt ſe illis p̄or oſtēdat
Tertio ipa valde fuit ↄtrita.i.tribulatiōib9
afflicta.ꝛ q̄nto maiores ſuſtinebat ↄtritōes
tāto maiores reddebat odores.nā i egypto
expulſa dedit odorē patientie.in paſſiōe filij
gladio pforata dedit odorē fidei pfecte.i tri
bulatiōib9 ꝟo q̄s a iudeis paſſa eſt dedit o/
dorē actiōis gratiaꝝ.nā de oīb9 ſuis aduer/
ſitatib9 grās deo referebat. Poſſum9 ḡꝫ di
cere q̄ q̄nto aliq̄s magis ↄtrectat btiſſimā
ꝟginē de ea meditādo:loq̄ndo:ꝛ ſcribendo:
tāto maiorē ſentit deuotiōis odorē. Quarto
ipa fuit d̄ iudeis p̄ petm̄ ſpinoſꝛ nata:ſed tn̄
ipa nunq̄ fuit aliq̄ petō īfecta:nec coꝝ mo
res eſt imitata. Vn̄ canit eccl'ia in q̄dā offi/
cio q̄ vtuntꝛ aliq̄ religioſi. Sicut ſpina roſaꝫ
genuit iudea Mariā. Iudei em̄ erāt ſupbi:
ſꝫ Maria hūillima.iudei erāt vicijs pleni:
ꝛ ipa grā pleniſſima.iudei erāt terrēa appe/
tētes:ꝛ ipa celeſtiū auidiſſima.iudei erāt lu
xurie d̄diti ꝛ ipa caſtiſſima. Seruauit nāq̄
ↄſiliū p̄ris ſui Dauid ſibi di.pš.xliiij. Audi
filia ꝛ vide ꝛ obliuiſcere ṗpl'm tuū ꝛ domuꝫ
p̄ris ſui. Domū em̄ p̄ris ſui ꝛ ṗpl'm ſuū ē ob
lita:q: ei9 mores nō fuit imitata. Fuit etiaꝫ
iſta roſa nata d̄ Eua ſpinoſa:ſꝫ ei9 nām nō ē
imitata. Vn̄ Ber.i q̄dā ſer.inq̄t. O ꝟgo ꝟga
nobil':ꝟga ieſſe p̄ quā i ramo ↄualuit q̄ p̄e/
rat i radice. Radix amaritudis Eua: ram9
etne dulcedis maria. Mirāda ꝛ pfundiſſi/
ma diſpēſatio diuie ſapie q̄ tal' ꝟga naſcitꝛ d̄
radice tali:tal' filia d̄ tali mr̄e.tal' libras d̄ ta
li ſuitute p̄ſcp̄ta:tal' imperatrix d̄ tali capti
E — ua:d̄ tā ſicca ſpina tāflorens roſa. ¶ Scđo
Roſa eſt amena. — roſa p̄t ↄſiderari q̄ntū ad ſuā amēitatē. Ipa
em̄ ex ſua amenitate delectat viſum:olfatuꝫ
guſtū ꝛ tactū:vt dr̄ Pli.li.xx.nāl' hiſ. Et ſilr
btā ꝟgo delectat nos q̄ntū ad ſpūalē viſum
ſua pulcritudie:q: ei9 ſpēs ē valde ḡtioſa.vn̄
i ei9 figura dr̄ Heſter.ij. Erat pulcra valde
ꝛ icredibili pulcritudie ꝛ oīm ocul' ḡtioſa ac
amabil' videbatꝛ.ꝛ.xv.c.etiā dr̄. Ipa āt roſeo
colore vultū pfuſa:ac ḡtꝫ ꝛ nitētib9 ocul' ꝛc̄.
Delectat etiā āgelos:q: facies ē valde gl'ioſa
Vn̄ pſal.xliiij.dr̄ ei. Vultuꝫ tuū depcabuntꝛ
oēs diuites plebis.diuites em̄ pleb ſūt āgeli
q̄ p̄ ceterꝫ hn̄t diuitias regni celoꝝ. Delectat
ḡꝫ ip̄m chr̄m:q: ei9 facies eſt valde ſpecioſa.
vn̄ in p̄allegato pš.ei dictū fuit. Cōcupiſcet
rex decorē tuū. Ipe em̄ Can̄.ij.illi inq̄t. Oſtē/
de mihi faciē tuā:ſonet vox tua i aurib9 me/
is.vox em̄ tua dulcis ꝛ facies decora nimis
Et ꝓpꝛ iſta tria dr̄ ei illđ Iudith.xv. Tu gl'ia
hierl'm.i.chr̄i q̄ eſt pax nr̄a:ad Eph.ij. Tu le
ticia iſrl'.i.angeloꝝ q̄ i celo ſp̄ vidēt faciē pa/
trꝫ. Mat.xviij. Tu honorificētia ṗpl'i nr̄i.i.
generꝫ hūani. Nā oē hoim gen9 i terrꝫ ſilī cō
ſurgit ab ortu ꝛc̄.vt ait Boet.in.iij.de ↄſol.
c.vj. Oēs em̄ hoīes traxerūt originē ab Adā
Eccl'i.xlix.ꝛ iō dicuntꝛ ħ reſpectu vn9 ꝓlus
In viſiōe ḡ faciei btē ꝟgīs chr̄s gloriatꝛ:an/
gel9 letatꝛ:ꝛ humanū gen9 honoratꝛ. Secun — Roſa de
do delectat ſpūalē olfatū p̄ ſui odoris īmen — lectat ol/
ſitate.de q̄ odore dr̄ Can̄.iiij. Odor veſtimē — factum
toꝝ tuoꝝ.i.ꟗtutū ſicut odor thurꝫ.q: ꝛ deo
fuit gratum ſacrificiū ꝛ recreauit animū no
ſtrū. De iſto etiam odore dr̄ pš.xliiij. Myr
rha ꝛ gutta ꝛ caſia a veſtimentis tuis ꝛc̄.
Myrrha em̄ q̄ eſt amara ſignificat caſtita/
tē ſiue carnis mortificationē.gutta q̄ tumo
res frāgit ſignificat humilitatē.caſia ꝟo q̄ i
aq̄s naſcitꝛ ſignificat fidē:q̄ in baptiſmo pci
pitꝛ. Iſte nāq̄ tres ꝟtutes fuerūt in ipa val
de odorifere. Nā caſtitas ſiue ꝟginitas fecit
odorē angelo:humilitas deo:ꝛ fides ei9 odo
rē fecit toti mūdo. Tertio delectat ſpūalē gu/
ſtū ſua ſuauitate. Vn̄ ipa inq̄t Eccl'i.xxiiij.
Qui edūt me adhuc eſuri.ꝛ q̄ bi.me adhuc
ſitiēt. Ipa ei reficit mēoriā cogitatiōib9 ſctīs
itelligētiā itentōib9 rectꝫ:ꝛ volūtatē affectōi
bus mūdis. Et iō dr̄ Eccl'i.xv. Cibauit illuꝫ
pane vite ꝛ itellect9:ꝛ aq̄ ſapie ſalutarꝫ pota
bit il. Ipa nāq̄ cibat mēoriā pāe vite:qn̄ i ta
lib9 cogitatōib9 eā reficit.ꝛ intelligētiā pane
itellect9 qn̄ rectꝫ intētiōib9 eā paſcit.ꝛ volun
tatē potat aq̄ ſapiētie ſalutarꝫ:qn̄ ſapidis af
fectiōib9 eā nutrit. Quarto delectat ſpūalē
tactū ſua hūanitate ꝛ lenitate. Vn̄ Ber.in/
q̄t. Quid ad mariā trepidat accederꝛ hūana
fragilitas?nihil auſteꝝ in ea:nihil terribile
inuenies:tota ſuauis ē. Quia igitꝛ ē ita ſua/
uis:ab oīb9 ē q̄rēda:arripiēda ꝛ amplexāda
Querenda p̄ meditatiōem:iuxta illud Sa/
pien̄.viij. Hāc amaui ꝛ exq̄ſiui a iuuētute

mea. Arripiēda ẜo ē ꝑ imitationē/ ꝛ ample/
xāda ꝑ deuotionē.et iō dꝛ.puer.iiij. Arripe il
lā ꝛ exaltabit te:et gl'ificaberiſ ab ea cū cā fue
ris amplexatus. Dabit capiti tuo augmēta
grãꝝ:ꝛ corōa iclyta ꝓteget te. Propt' iſta āt
oīa canit eccl'ia: Speōſa facta es ꝛ ſuauis ī
delitijs tuis ſctā dei genitrix. Per h̄ eīm qḋ
dꝛ ſpēoſa:notaṫ ꝙ ipa delectat ſpūalem affe
ctū. Per h̄ ꝙ dꝛ: ꝛ ſuauis.notaṫ ꝙ ipa ſpūa
lē delectat guſtū.ꝑ h̄ ẜo,ꝙ dꝛ: ſctā dei geni/
trix:notaṫ ꝙ ipa delectat ſpūalē olfatū. In
h̄ eīm ꝙ dī genitrix fuit i vtero ſuo balſamū
ꝑadiſi habuit.et ideo tota odorifera fuit.

f Virtus roſe — Tercio roſa pt̄ ꝯſiderari qꝫtū ad ſuā ẜtu
te.ſiqdem ex roſis aliqñ fit electuariū:aliqñ
oleū vl' collyriū aut emplaſtrū:et diuerſe ꝑ/
paratōes ꝯ diuerſas infirmitates. Maxie
aūt hꝫ roſa ẜtutē ſuꝑ qdruplicē īfirmitatē.
Ipa eīm ſtomachū ꝛ cor ꝯfortat: fluxū vētriſ
refrenat:ocl'os clarificat: ꝛ dolorē capitiſ ſa/
nat: vt dꝛ i li.d ꝓpe.re.qs ẜtutes roſe cū mł
tis alijs ponit Pli.vbi ſ.ꝛ ſil'r b.ẜgo cor cō
fortat dādo charitatē dei:q intantū cor forte
faē vt ꝓpt' chrīm vitā etiā ꝑuipēdat ꝛ morteꝫ
libent' ſubeat:iuxͣ illō Can.viij. Fortis eſt vt
mors dilectio.vn̄ Aug.inqt: Oīa ſeua ꝛ im/
mania/facilia/ et ꝓpe nll'a faē amor. Ipa qꝫ
fluxum pctōꝝ refrenat dando timorē:q pctā
vitare faē:iuxͣ illō puer.xv. In timore dn̄i dꝫ/
clinat oīs hō a malo. Ipa qꝫ ocl'm intell'us
clarificat dādo diuioꝝ cognitōꝫ.q qdē cog/
nitio ocl'm mētiſ illūinat.iuxͣ illō pſ. Decla/
ratio ẜmo.t. il.ꝛ iteꝝ: Preceptū dn̄i luci. il.
ocu. Ipa etiā caput mētiſ (q ē ſpes) ſanat qñ
ſpē nr̄am tepidā ad celeſtia deſideria ſuble/
uat. Q ei ſpes ſit caput mētiſ ꝓbaṫ ꝑ illud.j.
Theſ.v. Et galeā ſpē ſalutiſ aſſumite. Propt'
iſta āt oīa dꝛ Ecci.xxiiij. Ego mr̄ pulcre dile/
ctōis. Ecce ꝙ cor ꝯfortat ꝑ charitatē.ꝛ timo
ris. Ecce ꝙ fluxū viciōꝝ reſtringit ꝑ timoreꝫ
ꝛ agnitōis.ecce ꝙ ſpūalē viſū clarificat ꝑ di
uinoꝝ illūīnationē.et ſctē ſpei. ecce ꝙ caput
mētiſ ſanat ꝑ ſpei ſubleuationē. Pro ꝯcl'one
āt hui⁹ ptiſ dico ꝙ b.ẜgo fuit illa roſa d q ex
poni poſſꝫ illud Virgilij in culice di. Et roſa
purpureo creſcit rubicūda colore. Semꝑ ei
fuit qſi roſaꝝ flos in diebꝰ ẜnis: Ecci.l. Ser
uauit nāqꝫ documētū qḋ i eiuſdē li.xxxix.c.
hr̄.vbi dꝛ: Quaſi roſe plantate ſuꝑ riuos aq
rum fructificate.

Q b.ẜgo dꝛ oliua. Aſſi'latio.vij.

b Oliua arbor — Beatiſſima ẜgo ꝑ oliuam figuratur.
Oliua eīm ꝯſiderari pt̄ qntū ad ar
borē ꝛ qꝫtum ad fructū ꝛ qꝫtuꝫ ad
liqrē. Qꝫtum ad pᵐ ē ſciendum ꝙ
oliua ē viriditatiſ ꝯtinue:ē ſignū recōciliati/
onis facte:ē ſignū victorie aſſecute: ꝛ ē fecū/
da i ſobole. Et qꝫtū ad iſta qttuor oſtēdiṫ de

btā ẜgie qlis fuit qntū ad ſe ipam ꝛ qꝫtū ad
deū: ꝛ qꝫtū ad demōes ꝛ qꝫtū ad nos. Prio
igiṫ oliua eſt viriditatis continue:qꝛ viret in
eſtate:i hyeme:in vere ꝛ in autūno.ꝛ qꝫtū ad
h̄ oñdiṫ de btā ẜgie qlis fuit qꝫtū ad ſe viri/
ditatē ſue ſctitatiſ nūqꝫ amiſit:nec ī eſtate cō
ſolatiōis:nec ī hyeme tribulatiōis.vn̄ dicere
poterat illō Job.xxvij. Donec deficiā nō re/
cedā ab innocētia mea. Juſtificatiōeꝫ meaꝫ
quā cepi tenere nō deſerā. Tenuit etiā viridi
tatē ſctitatiſ in vere iuuētutiſ ꝛ ī autūno ſene
ctutiſ qꝛ eūdē feruorē quē hūit ī iuuētute hūa
uit ī ſenectute.vn̄ pt ſibi ꝯuēire illō Deu.xx/
xiij. Sić de⁹ iuuētutis tue ita ꝛ ſenect⁹ tua.
Scḋa oliua ē ſignū rcōciliatōis facte.vn̄ dꝛ Oliua ſi
in hiſtorijs romanoꝝ ꝙ qñ legati rhomāoꝝ gnū recō
mittebanṫ ꝑ pace faciēda:portabant ramos ciliacōis.
oliuaꝝ:ꝓut etiaꝫ refert Iſi.xvij.etym. Et qꝫ/
tū ad hoc oñdiṫ qlis fuit btā ẜgo qꝫtū ad de
um:qꝛ ipm nob recōciliauit: Vn̄ in ſignum
hui⁹ recōciliatiōis facte āgeli in ei⁹ ꝑturitiōe
cātauerūt Gl'ia in excelſis deo: ꝛ i terra pax
hoīb bone volūtatiſ. Lu.ij. Hec ē illa mł'ier
ſapientiſſima q recōciliauit Dauid filio ſuo
ij. Reg.xxiiij.et q deū recōciliauit generi hu
mano.hec ē illa colūba innocētiſſima:q por/
tauit in arca Noe ramū oliue virētib folijs
in ore ſuo. Geñ.viij.tranſſumptiue in c.vni/
co.§.qꝛ ẜo de ſa.vnc.ꝑ h̄ indicans deuꝫ hoī
ē recōciliatū. Tertio oliua eſt ſignū victorie
aſſecute. Nā olim apud athenas victores ra Oliua ſi
mis oliuaꝝ cōſueuerāt coronari:ſicut dicit gnum vi
Pliñ.li.xvij.naturał' hiſtorie: et ponitur ē ctorie.
in li.de ꝓprie.reꝝ. Et qꝫtū ad h̄ oñdiṫ qualiter
btā ẜgo ſe hūit qꝫtū ad demōes:qꝛ eos ſuꝑ/
auit ꝛ vicit. Ipa qppe ꝯtriuit caput diaboli
ce ſuggeſtiōis.iuxͣ illō Geñ.iij. Ipſa cōteret
caput tuū Itē ꝯfudit aſtutiā ſue deceptiōis
iuxͣ illō Judith.xiij. Vna mł'ier hebrea feē
ꝯfuſionē in domo nabuchodonoſor. Item
eiecit eū a dn̄o ſue prātis:iuxͣ illō Judith.ix.
Erit mēoriale nōis tue cū man⁹ femie deie/
cerit eū. Quarto oliua eſt fecūda i ſobole:qꝛ Oliua ē
multas nouellas plātatiōes generat. ꝛ qꝫtū fecūda in
ad h̄ oñdiṫ qlis ſit b.ẜgo qꝫtū ad nos. Ipſa ſobole.
eīm tanqꝫ mł'ier fecūda multos filios gene/
rat in fide ꝛ grā.vn̄ dicere pōt cū ꝓpha pſ.lj.
Ego aūt ſicut oliua fructifera i domo dī ꝛc.
Itē ei dici pōt illō pſ.cxxvij. Filij tui ſić no/
uelle oliuaꝝ i circuitu mēſe tue. Ipa ẜo fili/
os qs generat p⁹ ea ſecū ī mēſa cibat: iuxͣ il/
lud Ecci.xv. Cibauit illū pane vite ꝛ intelle/
ct⁹. Ipa ei cibat itellctm̄ dī ꝯgnitōe: ꝛ affectū
dī timore:q amor ē vita aīe. Scḋo oliua ꝯſi D
deraṫ qꝫtū ad fructū. Scḋm āt Iſiḋ.vbi ſ. Fructus
fruct⁹ oliue ꝓmo rubeſcit:poſtea vireſcit:d/ oliue.
inde nigreſcit. Et ſil'r btā ẜgo fuit rubea per
charitatē:viridis ꝑ ẜginitatē: ꝛ nigra ꝑ hūi/

litatē iuxta illō. Can̄.j. Nigra ſuz: ecce nigre
do hūilitatꝭ: ſꝫ formoſa: ecce viredo ꝟgītatis
Sicͭ pelles ſalomōis: ecce rubedo caritatis
Uľ pōt dici ꝙ fruct⁹ iſti⁹ oliue fuit chriſt⁹ q̄
fuit viridis in tota ſua ꝯuerſatione: iuxͣ illō
Lu.xxiij. Si in viridi lig̃ h faciūt: i arido q̄d
fiet? Fuit ēt rube⁹ i paſſiōe. vn̄ āgeli dixerūt
ei in ei⁹ aſcēſiōe illō Eſa.lxiij. Quare rubꝛū ē
indumētū tuū? Fuit aūt niger in morte: iuxͣ
illō Apoc.xvj. Sol fact⁹ ē niger ꝛc. Tertio
oliua ꝯſideratur q̄ntuꝫ ad liq̄rē. De q̄ liq̄re ſic
dꝛ Jſidō.xvij.li. Ethym. Surgit oleū ex ama
ritudine radicꝭ in pabuluꝫ lumis. i refectio
nem eſurientꝭ ꝛ i medicinā vulnerꝭ. Si igitͬ
oleū oliue ē valde vtile mortalibꝰ: nā in luce
nis ponitͬ ad illūiandū ꝛ ad ignē nutriendū:
ꝛ languidis mēbꝛis apponitͬ ad medendū: ꝛ
cibis additͬ ad cōdiendū. Sic oleū btē ꝟgis
.i. pietas ei⁹ illūiāt tenebꝛoſos in dei agnitō
ne. vn̄ appellatͬ mrͣ agnitiōis Ecci.xxiiij. qḋ
q̄dē facit lūie ſue grē. ꝛ iō ipa inq̄t in p̄dicto
c. penetrabo inferiores ptes terre: et inſpiciā
oēs dormiētes. ꝛ illuminabo oēs ſperantes i
dn̄o. Jpa q̄ꝫ curat languidos ꝛ ſanat vulne
ratos medicia ſue miſcdie: iuxͣ illō Ecci. xx
iij. Medicina oīꝫ in feſtinatōe nebule. i. fe
ſtina miſatiōe marie. Poſſum⁹ ēt dicere ꝙ
eos ꝯſolidat dei timore. q̄ expellit peccatum.
Eccľi.j. Pctm̄ eſt languoꝛ aīe. Et ꝓpͤ h ipa
dꝛ mrͣ timorꝭ. Eccľi.xxiiij. Jpa q̄ꝫ cibat ꝛ nu
trit ſuos deuotos mľtiplici ꝯſolatiōe ꝛ ſati
at famelicos dulcedine grē ꝛ viſitatōis ſue:
iuxta illud Prouer.vlť. De nocte ſurrexit et
dedit p̄dā domeſticꝭ ſuis et cibaria ancillis
ſuis. imo nos oēs inuitat di. Ecci.xxiiij. Trā
ſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitꝭ me: ꝛ a generatio
nibꝰ meis adimplemini. ¶ Nō i merito igitur
oliua ſignificat miſcdiam btē ꝟgis. vn̄ ipſa
inq̄t Ecci.xxiiij. Quaſi oliua ſpecioſa i cam
pis. Ex q̄bꝰ ꝟbis hꝛ ꝙ ipa hꝫ miſericordiā ex
cellentē ꝯgruentē ꝛ patentē. Pͥo āt hꝫ miſi
cordiā excellētēꝫ. ꝛ h patꝫ ꝑ h ꝙ vocatͬ oliua.
ſicͭ em̄ oleū ſupeminet oībꝰ liq̄ribꝰ. ꝛſi ſubt⁹
ponatͬ ſupnatat. ſic miſcdia btiſſime ꝟgis ſu
ꝑeminet oībꝰ alioꝝ ſctōꝝ miſatiōibꝰ. vn̄ de
ipa exponi pt illō Ecci.xxviij. Miſcdia hōis
ſcꝫ cuiuſlibꝫ alteri⁹ circa ꝓximū ſuum. Mi
ſericordia āt ei⁹ ſuꝑ oēm carnē. Scdo habet
miſcdiam ꝯgruentē. q: tūc marie miſcdiam
exhibet qn̄ maioꝛ neceſſitas iminet. qḋ nota
tur ꝑ h ꝙ dꝛ ſpecioſa. q: ſicut dꝛ Eccľi.xxv.
Specioſa ē miſcdia i tpe tribulatiōis. Ter
tio hꝫ miſcdiaꝫ cōem ꝛ patentē. qḋ notatͬ per
hoc ꝙ dicitͬ: in campis. Ad oliuas ei hortoꝝ
nō ptꝫ oībꝰ ingreſſus. ad oliuas aūt cāpoꝝ
oībꝰ eſt acceſſ⁹. Quidā em̄ ſcti ſunt ſic oliue
hortoꝝ: q: tenēt miſcdias ſuas clauſas: eo ꝙ
digni non ſumus eas recipe. Btā aūt virgo
habꝫ miſcordias oībꝰ cōmunes ꝛ aptas Et
iō ipa oēs inuitat ad ſuā miſicordiā di. illō
Prouer.ix. Venite cōmedite panē meuꝫ: et
bibite vinū. ſ. miſicordie mee: et illō Eſa.lv.
Omēs ſicientes venite ad aq̄s ꝛc. ¶ Pōt ēt
dici ꝑ h ꝙ dꝛ q̄ſi oliua ſpecioſa in campis: de
notatͬ ꝙ ipa habet miſicordiā naturalē tota
lem ꝛ vniuerſalē. Primo em̄ habet miſicor
diam naturalem: ꝙ notatͬ cū dꝛ. quaſi oliua.
Sol⁹ em̄ de⁹ ē ꝓpꝛie oliua. i. ipa miſcdia: q:
ipi naturale eſt ꝛ ꝓpꝛiuꝫ miſeri ſpͬ ꝛ pcere: vt
canit eccľia. btā aūt ꝟgo ē q̄ſi oliua. q: in tan
tū ē miſeri aſueta et ad miſicordias ita pro
pta ꝙ q̄dāmō ē dei ſimillima. Scdo hꝫ mi
ſicordiā totalēꝫ. ꝙ notatͬ ꝑ h qḋ dꝛ: ſpecioſa.
q: i omī ſui pte eſt pulcra. ſ. in ramis i folijs
ꝛ i fructu. Aliq̄ em̄ hn̄t miſicordiā in ramiſ
.i. in corde ꝑ affectū ꝯpaſſiōis. Alij ꝟo in fo
lijs. i. i ꝟbis ꝑ affectū ꝯſolatiōis. Alij āt i fru
ctu. i. in ope ꝑ affectū exhibitiōis. Uirgo āt
Maria ē oliua ſpecioſa: q: hꝫ miſcdiaꝫ i cor
de exhibēdo materne cōpaſſiōis affectū. ꝛ in
oꝛe ꝓ nobis aduocādo apud deū. et i ope ex
hibēdo noh ſue miſeratiōis auxiliū. Tertio
habꝫ miſcdiam vniuerſalē. qḋ notatͬ ꝑ h qḋ
dicitͬ i campis. Sūt em̄ q̄dam ſcti q̄ videntͬ
hꝛe miſcdiam ſpēaleꝫ. q: aliq̄bꝰ ſubueniunt.
et aliq̄bꝰ nō. Alij ꝟo ꝑticľarē: q: ſuꝑ aliq̄bus
infirmitatibꝰ videntͬ accipiſſe a deo ptatem
curādi: vľ in certis grͣijs ſubueniendi. ſic be
atus Anthoni⁹ ſuꝑ aduſtiōe cuiuſdā ignis.
Et ſctōs Leonard⁹ ſuꝑ incluſos in cuſtodia
carceris ꝛ hmōi. Quidā ꝟo ſcti videntͬ habe
re miſcdiaꝫ localē: q: maioꝛa bn̄ficia p̄ſtant
in aliq̄bus locis. ſicut in loco ſue ſepulture:
vel ibi reliquie ꝯſeruantͬ. Quidā auteꝫ tem
poralē: q: aliq̄bꝰ tēpoꝛibꝰ magis ſubueniunt
ſicut ptꝫ in martyribꝰ ꝛ in alijs ſctis qui tpe
ſue paſſiōis vel canonizatiōis: qn̄. ſ. efficiun
tur noui chꝛi milites ſunt ſe iuocātibꝰ magꝭ
liberales. Miſcdia aūt bn̄dicte ꝟginis ē ſicͭ
oliua in campis: q: oībꝰ eſt vniuerſalis atq̄ꝫ
cōmunis oībꝰ ꝑſonis: ſuꝑ oībꝰ moꝛbis curā
dis ꝛ grͣijs cūctꝭ ꝯcedēdis: ꝛ i oībꝰ locꝭ ꝛ atq̄ꝫ
tempoꝛibꝰ. ¶ Poſſum⁹ ēt dicere ꝙ beatiſſi
ma ꝟgo aſſimilatͬ oliue mľtꝭ alijs ex cauſis
Nam oliua in arboꝛe ſiue ligno hꝫ ſoliditatē
ꝛ ſiľr ipa fuit valde ſolida in fide. vn̄ de illa
dici pōt illō Ecci.l. Quaſi vas auri ſoliduꝫ:
et ſicͭ lignū oliue ē imputribilis et puritatis
ſic ipa fuit imputribiľ et puriſſima in carne
Fuit nāq̄ꝫ illud lignū de q̄ dꝛ Eſa.xl. Lignū
imputribile ſibi elegit artifex ſapiēs. Jtē ſicͭ
oliua i medulla eſt mľte humoroſitatis. ita
ipa fuit plena humoꝛe gratie in mēte: iuxta
illō Lu.j. Aue grͣa plena. Jtē ſicͭ oliua habꝫ
in fronde viriditatē (naꝫ vt ſuꝑ diximꝰ: folia
oliue ſemꝑ virent) ſic folia. i. ꝟba btē ꝟginis

I. Liq̄r oli
ue.

R. Triplex
miſcdia
marie.

Maria
debūit miſe
ricordiaꝫ
naturalē
totaleꝫ et
vniuerſa
lem.

I. Maria
oliua ali
is ratiōi
bus

niſi ſp fuerūt virida.i.ꝟtuoſa. In oī em̄ ꝟbo ſuo viro᷑ virtutis apparuit. Ei⁹ ei prudētia apparuit ī inq̄rēdo: qn̄ dixit angelo: Quō fiet iſtud ⁊c. Lu.j. Humilitas āt in cōſentiēdo qn̄ dixit: Ecce ancilla dn̄i ⁊c. ibidē. Deuotio āt in laudando deū: cū ait: Magnificat aīa mea dn̄z. ibidē Dilectio charitatꝭ iq̄rendo: qn̄ dixit. Fili q̄d feciſti nob ſic? ego ⁊ pr̄ tuus ⁊c. Lu.ij. Pietas in cōpatiendo: cū dixit Uinū non hn̄t. Jo.ij. ⁊ ſic de alijs ei⁹ verb. Itē ſicut oliua habet in flore ſuauitatē. naꝫ flores ei⁹ ſuauiꝭ redolent. ita flores b. ꝟginis id eſt. ei⁹ mores odore boneſtatis plurimum redolebāt Nā tanta florebat ipa virgo morū honeſtate vt in eius aſpectu oīs tentatio carnalꝭ ab eā inſpiciente fugareꝭ. vt ait. Hiero. Et iō de illa dici pōt illud Job xv. Eiceꝭ q̄ſi oliua ꝓijciens florem. et illud Aggei.ij. Lignum oliue floruit. Sicut etiā oliua habet in fructu vnctuoſitatem. et quāto oliue ſꝭ nigriores exteri⁹: tāto ſunt maturiores ⁊ vnctiores interius: et ad exp̄mendum ex eis oleū ſunt aptiores. Similiter fruct⁹. i. operatiōes beatiſſime virginis: q̄uis exteri⁹ nigreſcerēt ꝑ humiliatiōem: tn̄ iteri⁹ habebāt imenſaꝫ grē ⁊ deuotiōis vnctionē. Et iō oēs debem⁹ h̄ oleo vngi: vt de q̄libet noſtruꝫ verificeꝭ illud ps. ciij. Ut exhilaret faciē eius ī oleo. tranſſumptiue in ca. vnico. §. q᷑ vero de ſacra vnctione. Ue aūt illi de q̄ ꝟificaꝭ illud. Deuꝭ. xxviij. Oliuas habebis: ⁊ illis nō vngeris. Beati aūt illi q̄ dixerūt huic oliue: Impera nobis: Judicū. ix. Hec eſt ei oliua pullulans. Ecci. xxiiij. Nō ſolū aūt ipa diciꝭ oliua: ſꝫ etiā ei⁹ fili⁹. Un̄ d̄ ambob⁹ dici pōt illō Zach. iiij. ⁊ Apoc. xj. Hi ſunt due oliue quia igitur dn̄s nr̄ de hac oliua natus ē pōt dici de eo illud Oſee. xiiij. Erit quaſi oliua ramus eius. Et ꝓpterea de illo ꝓhetatū fuit Zach. xiiij. vbi d̄r. Stabunt pedes ei⁹ ſup montem oliuarū: qui eſt ɔtra hieruſaleꝫ ad orienteꝫ. In ipo etem̄ monte oliueti Jeſus libenꝭ morabatur vt pꝫ Matth. xxvj Mar. xj. ⁊ Jo. viij. O igitur ameniſſima oliueta. ſ. chriſti et beatiſſime virginis. Et beati illi de quibus dici poterit in eorum more illō Hiere. ix. Poſſiderūt olineta ⁊ ligna pomifera. Iſtis aūt dici poteſt illud Deuꝭ. vj. ⁊ Joſue. xxiiij. Dedit vobis deus oliueta que nō plantaſtis. O igitur domine de⁹: qui p̄cipis nobis illud Neemie. viij. dicen̄. Afferte frondes oliuaꝝ. fac vt ī me verificetur illō Deu. viij. vbi populo iſrael dictum eſt Introducet te dn̄s in terram ī q̄ naſcuntur oliue. Si em̄ me in hoc oliueto ſemel introduxeris: tantum: non ſolum de frontib⁹: ſed etiam de oliuis colligam: q̄ tibi placitum ſacrificiuꝫ de ipſis quotidie offeraꝫ.

Q bt̄ā ꝟgo dicitur Platan⁹ Aſſimilatio. viij.

Platano aſſimilaꝭ virgo benedicta Primo rōne adaq̄tionis. q᷑ ſicꝭ platanus optime creſcit iuxta aq̄s ſm illud Ouī. i. j. de reme. amo. Quā platan⁹ riuo gaudet: q̄ꝫ ꝓpl's vnda. Et q̄ꝫ limoſa cāna paluſtris humo. Ita bt̄ā ꝟgo optime creuit iuxta aq̄s diuine grē. ⁊ ideo illis ꝟſib⁹ nos addere poſſum⁹ ⁊ dicere. Graꝫ ſic ſanctā fouit diuina Mariā. Et ꝓpꝭ h̄ ipa inquit Ecci. xxiiij. Quaſi platan⁹ exaltata ſum iux aq̄s. Scōo aſſimilaꝭ platano rōne eq̄tionis. q᷑ ſicꝭ platan⁹ lꝫ aſcēdat in altū: iux illō Uirgilij in culice. Nā p̄mū prona ſurgebāt valle patētes Aeree platanus. tamen ad altitudinē cedri libani n̄ aſcēdit: iux illud Eze. xxxj. Et platani nō fuerūt eq̄les frondib⁹ illi⁹ Trāſſūptiue in c. p̄ncipiū. d̄. pe. di. ij. Sic bt̄ā ꝟgo lꝫ in altū aſcēderit ꝑ ꝟtutū oīm ſublimitatē: nō tn̄ ꝑuenit vſqꝫ ad altitudinē cedri. i. filij ſui. Tertio aſſimilaꝭ platano rōne inſtiōis. q᷑ ſicut platan⁹ lꝫ de ſe ſit ſterilꝭ: tn̄ ſi inſeraꝭ facit bona poma: iux illō Uirgilij in. ij. georg. Et ſteriles plātani malos geſſere valētes. Sic bt̄iſſima ꝟgo lꝫ ꝓpꝭ votū ꝟgitatis eſſet ſterilꝭ: tn̄ ꝑ inſertiōem ſpūſſcti produxit ex ſe ⁊ ꝓtulit ī vtero ſuo pomū dulciſſimū ꝑadiſi. Quarto aſſilꝭaꝭ platano rōe dilatationis. ſ. folioꝝ. Platan⁹ em̄ eſt arbor ſic dicta ꝓpꝭ latitudinē folioꝝ. vt ait Iſid. xvij li. Ethym. eo q̄ ei⁹ folia ſunt patula ⁊ ampla Nā platos grece planū d̄r latine. Folia autē ꝟginis benedicte. i. ei⁹ ꝟtutes q̄b⁹ ornata fuit ei⁹ vita: fuerūt patula ꝑ exemplū: ⁊ ampla ꝑ meritū: ⁊ tn̄ plana. i. hūilia ꝑ d̄ſpectū. quia q̄ntūcūqꝫ eēt grā ⁊ ꝟtutib⁹ plena: tn̄ ſe ſemꝑ hūiliabat ⁊ d̄ſpiciebat ancillā dī ſe vocando Quito aſſilꝭaꝭ platano rōe ɔplexiōis. q᷑ platan⁹ eſt arbor frigida et ſicca. d̄r ī li. de ꝓprie. re. ⁊ b. ꝟgo ab oī ardore auaritie frigida fuit: ⁊ ab oī humore ɔcupiſcētie ſicca: q᷑ terrena toto corde deſpexit. ⁊ nihil in ſe ɔcupiſcētie habuit. Sexto aſſimilaꝭ platano rōe curationis. Nā folia platani ad curandas paſſiones calidas ⁊ humidas īfirmitatū ſꝭ valde vtilia: q᷑ hūoreꝫ d̄ſiccāt ⁊ calorē tp̄āt: reuma reſtrigunt ⁊ ɔ̄ tumorē calidūꝫ ocl'oꝝ iuuāt: ſꝫ Diaſco. put ēt ponꝭ in li. de ꝓprie. re. ⁊ a Plin̄. in. xij. li. naturꝭ. hiſt. Silꝭr etiā folia b. ꝟgis. i. ei⁹ ꝟba qn̄qꝫ ardorē auaricie tp̄ant ſicut qn̄ dixit ī ſuo cātico. Eſurientes impleuit bonis ⁊c. qn̄qꝫ vo humorē luxurie deſiccāt ſicꝭ qn̄ dixit angelo. qm̄ viꝝ nō cognoſco. Luce. j. Qn̄qꝫ etiā fluxū reumatū. i. cogitationū coartāt. Nā velut reuma capitis ad inferiora fluēs eſt cogitatio mentis ad inferiora tendens. quā ꝟgo benedicta ſuo verbo et

xẽplo ad ſupiora reuocat ⁊ reſtrīgit dicens
Magnificat anima mea dñm. Et exultauit
ſpũs me⁹ in deo ſalutari meo. Dic ẽm in do
⁊ nõ in mõdo. Itez ↄtra tumorẽ.i.ſupbiã; iu-
uant ei⁹ ṽba:cũ dr. Fecit potẽtiã in brachio
ſuo:diſpſit ſupbos ⁊c. et depoſuit potentes
de ſede ⁊c. Dic q̃; vnicuiq; ſupbo illud Job
xv. Quid te eleuat cor tuũ et q̃ſi mag̃ cogi-
tans attonitos habes oculos? Quid tumet
ↄ deũ ſpũs tuus

N Q brã ṽgo dr cinnamomũ Aſſilatio.ix.
Cinnamomo aſſilat ṽgo btiſſima
que Ecci.xxiiij.inqt. Sicut cinna-
momũ et balſamum aromatizans
odorẽ dedi. Eſt aũt cinnamomum
ſpẽs ſicca calida ⁊ aromatica:ſ; Diaſcoꝝ et
Platcariũ.put etiã ponit in li.de ꝓpri.re. de
q̃ ſpecie fit mẽtio in.l.ſi.ff.ð publica. Et ſilr
ĩpa fuit ſicca in carne p ↄtinẽtiã ⁊ ꝑcitatem.
Cinamo- calida in aĩa p feruorẽ ⁊ charitatẽ et aroma
mũ ↄgſci- tica i vtroq; ꝓpt mũdiciã ⁊puritatẽ ¶ Eſt ãt
tur p.v. ſciẽdũ q cinnamomu; cognoſcit p q̃nq; ſig̃
q̃n eſt bonũ.ꝓpt q̃ ṽginẽ bñdictã merito rep
ſentat. Primo ex colore.q: nõ d; eſſe pallidu;
nec nigꝝ:ſed ſurruffum.vt dr in li. de ꝓprie.
re. Et ſimilit beata ṽgo nõ fuit pallida p va-
nã gl'iam:nec nigra p alic⁹ peccati maculã:
ſ; ſurruffa p charitatẽ ſuccenſa;. iuxta illud
qð inqt Hiero.in ſmone aſſũptõis dl. To-
tam ĩpa; icanduerat diuin⁹ amor.totãq; re
pleuerat ſpũſſcti gr̃a.vt in ea nihil ẽet quod
mundan⁹ violaret affect⁹. ſed ardor ↄtinu-
us ac perfuſi amoris ebrietas ⁊c. Scðo co-
gnoſcit ex odore.q: ex ſua aromaticitate ml'-
tũ ↄfortat cerebrum et fluxum reſtringit:vt
dr in p̃dicto li.ð ꝓprie.re. A cerebro aũt fluũt
ſenſ⁹ et mot⁹. Odor igit ſctitatꝫ btẽ ṽginis
ↄfortat ṽtutẽ motiuã:dũ eam allicit ad bñ
opandum.ↄfortat etiã ṽtutẽ affectiuam dũ
illam inflãmat ad diligendu;. Itẽ ṽtute; i-
tellectiuã dũ eã illũiat ad cognoſcẽdũ. Iſte
etiã odor ſue ſctitatꝫ reſtringit fluxũ carnali
tatis:et iõ aſſilat odori thurꝫ.cui⁹ ṽtute re-
ſtringit fluxus reumatis.vnð ei dr Cañ.iiij.
Odor veſtimẽtoꝝ tuoꝝ ſicͭ odor thurꝫ. Ter
tio cognoſcit cinnamomũ ex ſapore.q: appe-
titũ acuit ⁊ iõ in ſalſamẽtꝫ poni ↄſueuit. ⁊ ſi-
milit brã ṽgo inflãmat nr̃m deſideriũ ⁊ acu
it appetitũ. vñ Ecci.xxiiij.ĩpe iqt. Qui edũt
me adhuc eſuriẽt ⁊c. Quarto cognoſcit ex ſb
tilitate.groſſũ ei cinnamomu; ñ ẽ bonũ:ſed
ſubtile.vt dr i d li.ð ꝓprie.re. Et ſilr brã ṽgo
ñ fuit groſſa p ſupbiã:ſ; ſubtiliſſima p maxi
mã hũilitatẽ. vñ illi dixit ds Eze.xvj. Indui
te ſubtilib;. Sbtilib; ei eã veſtiuit q̃n dedit
ei hũilitatẽ i corde:⁊ mãſuetudinẽ in ↄuerſa
tiõe;. Cinamomũ etiã in h̃ figurat hũilitatẽ
ĩpius ṽginis.q: ſitu breui naſcit:ramo hũili

ac depſſo:vt iquit Solin⁹ in li. de mira.mũ.
Quito cognoſcit cinamomũ ex ṽtute. Quã-
do eñ ẽ bonũ ac laudabile h; ml'tiplicẽ ṽtu
tem:vt dr in p̃dicto li. de ꝓprie.re. de q̃ ẽt tra
ctat Pliñ.li.xij.natu.hiſto. ⁊ val; marie ↄ la
bioꝝ defectũ.i.pctã locutionũ. Iſta ãt locu-
tionũ vulnera ſanat beata.ṽgo ſua locutiõe
moderata. Oia ei ſua ṽba fuerũt nroꝝ vul-
neꝝ medicĩa:⁊ nr̃aꝝ locutionũ exẽpla. Ipa
ei fuit diſcreta i inq̃rendo:hũil' in obediẽ-
do:⁊ pia in cõpatiẽdo:vt declarauim⁹ i.vij.
pte hui⁹ ſer. Itẽ fuit curial' in ſalutãdo:q̃n
ſalutauit Helíſabet Lu.j.⁊ fuit g̃ta in reg̃-
tiando:q̃n.ſ. di bñficia recog̃ſcẽs reg̃tiata ẽ
do di. Magnificat ⁊c. Itẽ fuit moderata i re-
ſpõdẽdo:q̃n (vt hr Lu.ij.) dixit Fili q̃d feciſti
nob ſic. Fuit q̃; ſapiẽs i ↄſulẽdo:q̃n miſtris
nuptiaꝝ dixit: Quocũq; dixerit vob facite Jo
ij. Propt iſtas ꝓprietates q̃s h; btiſſima vir
go dr de illa ſpõſ⁹ ei⁹ celeſtꝫ. Fiſtula ⁊ cina-
momũ cu; vniuerſ lignis libani ⁊c. Ipa q̃;
ſuo ſpõſo dicere põt i bonũ illð Prouer.vij.
Aſpſi cubile meũ cinamomo.

Q brã ṽgo dr balſamũ Aſſilatio.x. O
Beatiſſima ṽgo aſſimilat balſamo
Eſt ãt balſamum arbor ſiue frutex
duoꝝ cubitorũ in q̃ntitate:ſiliſq;
viti i ſtipite:in folijs ṽo rute: vt dr
Iſið.xvij.li. Ethym. et ſic dr glo.ſup.iiij. Cañ.
Olim balſamũ naſcebat i vineis engaddi:⁊
iſtar vinee colebat.ſ.i duob; hortꝫ regijs q̃-
rũ maior.xx.iugeꝝ erat. vt ẽt inqt Pliñ.lib.
xij.natu. hiſt. Sed (ſicͭ legit in q̃dã hiſto) fa
cta captiuitate iudeoꝝ. Cleopatra regia il-
las vites in egyptũ trãſtulit:⁊ i q̃da; campo
vbi ſt.vij.fontes ĩpſas plãtauit. In vno q̃rũ
fontiũ dcã ṽgo dũ i egyptũ fuger; dr lauaſ-
ſe pueꝝ ieſũ ⁊ faſcias et alia liteamia q̃b; in-
uoluebat ei⁹ corp⁹. Vñ dicũt ille vites non
ferre fructũ niſi a chriſtianis ſolũmõ excolant
⁊ ſi ad alia locũ portẽt ⁊ ibi plãtent ñ appbẽ
dũt nec radices faciũt niſi cũ p̃dicti fontꝫ aq̃
balneent.⁊ ñ ſolũ tãdiu ibi viuũt ⁊ fructifi-
cãt q̃diu cũ p̃dicta aq̃ nutriũt. Sic aũt dic
glo.ſ Ecci.xxiiij. Oia q̃ in balſamo ſt:ṽtuo-
ſa ſt.ſ.lignũ:fruct⁹ ⁊ liq̃r.ð c⁹ ṽtutib; ponit
Pliñ.vbi ſ.⁊ diffuſe põit i li.ð ꝓprie.re.ſ;bre
uitatꝫ cã oẽs ei⁹ ꝓprietates ñ refero. Suffi-
ciat ãt in generali dicere q vt dr Pli.vbi ſ.
Balſamũ eſt arbor tota medicinal'.lignũ q̃-
dẽ eſt ṽtuoſum ⁊ odoriferꝝ: fruct⁹ ṽtuoſior
liq̃r ãt ẽ ṽtuoſiſſim⁹ ⁊ ſuauiſſim⁹. Et iõ bñ p
balſamũ ṽgo bñdicta ſignificat.q: oĩa q̃ in
ĩpa fuerũt ṽtuoſa ⁊ odorifera extiterũt. Per
lignũ ãt itelligit ei⁹ corp⁹ ṽgineũ. cortex ṽo
hui⁹ ligni fuit ei⁹ ↄuerſatio exterior. ſemen
autẽ hui⁹ balſami fuit eius aĩa bñdicta in
terra mũda.i. i carne ṽginea ſeminata. Dico

igit̃ pmo q̄ iſtud lignū.i.corp⁹ ꝟgineū i tā⁼
tū fuit ꝟtuoſuȝ q̄ deū traxit ad ſuū vterꝫ. vñ
ipa ꝟgo inq̄t Cañ.j. Dū eſſet rex in accubitu
ſuo nard⁹ mea dedit odorē ſuauitatꝭ. Nar⁼
dus em̄ ē herba aromatica ⁊ nigra. de q̄ etiā
pcioſū ꝯficit̃ vnguētū. ⁊ ſignificat btāȝ ꝟgi⁼
nē cui⁹ corp⁹ fuit aromaticū ꝑ odorē purita
tis: iux̃ illō Eccl.xxiiij. Sicꝫ cinnamomuȝ et
balſamū aromatizās odorē dedi. traſſūpti⁼
ue in c. vnico. ff. ad exhibendum de ſa. vnct.
Sȝ ipa habuit nigredineȝ hūilitatꝭ. iux̃ illō
Cañ.j. Nigra ſuȝ ſed formoſa. Itē plena fu
it vnguētis oim̄ grãꝫ: iux̃ illō Cañ.j. Trahe
me poſt te. in odorē curremꝰ vnguētoꝫ tuo⁼
rū. Scđo fruct⁹ balſami ē pcioſus. ē aūt i co
lore rubicūd⁹: in odore aromatic⁹: et interi⁹
vi ē melliflu⁹. ⁊ ſcat btē ꝟgis fructū bñdi⁼
ctū. ſ. dñm nr̃m ieſuȝ xp̄m: in q̄ fuerūt tres
ſubẽ. ſ. caro: q̄ fuit i paſſiōe rubicūda: iux̃ il⁼
lud Eſa.lxiij. Quare rubꝫū eſt idumētū tu⁼
uȝ ⁊c. ⁊ aīa q̄ fuit aromatica. i. odore oīȝ vir⁼
tutū repleta. iux̃ illō Cañ.iij. Sicꝫ ꝟgula fu⁼
mi ex aromatibꝫ. et diuitas q̄ eſt dulcedo et
ſuauitas nr̃a. iux̃ illō Eccl.xxiiij. Spūs me
us ſuꝑ mel dulcꝭ ⁊c. Tertio dico q̄ in balſa⁼
mo ē liq̄r pcioſiſſim⁹. Rami ei balſami reſci
dūt̃: ⁊ inde ſtillat liq̄r balſami miri odoris: vt
Iſi.xvij.li. Ety. Et iſte odor fuit i btā ꝟgie: q̄
dr̃ Eccl.xxiiij. Quaſi balſamū non mixtum
odor me⁹. Et pt̃ intelligi iſte odor vl' de odo
re vteri ꝟgial': vel de odore ſue ſctitatꝭ. Qñ ei
ipa bñdicta ꝟgo habebat i vtero xp̄m. tunc
ibi habebat balſamū. ⁊ iō ibi fuit odor balſa
mi nō mixti. Nulla em̄ fuit commixtio na⁼
turarum. quia natura diuina et hūana non
fuerūt mixte. ſȝ vnite. vñ canit eccl'ia. Id qđ
fuit ꝑmāſit et qđ ñ erat aſſūpſit. Nō etiaȝ ibi
fuit cōmixtio ſeminū. q꞉ ꝟgo nō ꝯcepit ꝺ hu
mano ſemie: ſȝ miſtico ſpiramīe. Nec ēt fuit
i bñdicta ꝟgie cōmixtio vicioſa ꝑ aliqđ pec⁼
catū. alit̃ ñ poſſȝ in ꝟitate dicere pdicta ver⁼
ba: q̄ſi balſamū nō mixtū odor me⁹. Non ei
fuiſſȝ balſamū nō mixtū ſi cum ea cōmixtū
fuiſſet originale pctm̄. Erubeſcat ḡ ⁊ iam ſu
is cauillatiōibꝫ finē ponant. q̄ hæreticꝰ oñ de
re conati ſt̃ h̄ puriſſimū atq̄ ipermixtiſſimū
balſamū fuiſſe putredie atq̄ fetore original'
pcti ꝯtaminatū. ¶ Quāuis āt in cōceptione
ꝟgiali ñ fuerit aliq̄ mixtio: fuit tñ ibi triplex
ꝯiūctio. Nā (ſicꝫ dt̃ Bern̄) ꝯiūcta ſūt ad inui⁼
cē de⁹ ⁊ hō: mr̃ ⁊ ꝟgo: fides ⁊ cor hūanū. Si
aūt per illa verba q̄ſi balſamū ñ mixtū odor
me⁹. itelligam⁹ odorē ſctitatꝭ ꝟgial'. Eſt ſciē
dū q̄ balſamo aliqñ admiſcet̃ oleuȝ. aliquā⁼
do mel: ⁊ ſic ſophiſticat̃ ⁊ falſificat̃ atq̄ corrū
pit̃. Sūt ei q̄dā admixti melli cardial' dele⁼
ctatiōis: ⁊ aliq̄ qui hñt ſolū oleū extiorꝭ ni⁼
torꝭ: ⁊ iō ſt̃ balſamū ſophiſticatū. Btā āt ꝟgo

Fruct⁹ balſami

P

Balſami falſificatio

fuit balſamū nō mixtū: q꞉ nunq̄ꝫ dilexit mel
carnal' delectatōis: ſȝ ſuauit̃ ſꝑ itegerrimaȝ
ꝟginitatē: nec habuit tm̄ oleū exterioris nito⁼
ris: ſȝ dilexit interiorē ſctitateȝ. iux̃ illō pſ.xl
iiij. Ois gl'ia ei⁹ filie regꝭ ab int⁹. Balſamū
āt nō mixtū ⁊ verꝫ a balſamo mixto ⁊ ſophi⁼
ſticato ꝑ q̄ttuor ſig̃ cognoſcit̃. ꝑ q̄ etiā virgo
btiſſima eē balſamū verꝫ ⁊ non mixtū ꝓbat̃.
Primū ſignū ē: q꞉ balſamū purꝫ ſi ponat̃ in
veſte vel in pāno lineo ipm non maculat nec
inficit: vt dr̃ Iſiđ.li.xvij. etym̄. ⁊ etiā ponit̃ in
li. ꝺ ꝓꝑie. re. ſi aūt ē mixtū ſtatim ꝑ macl'as
ſe diffundit. Pulcritudo mlierꝭ ſepe aſpiciē
tē ꝯmacl'at q̄ſi balſamū mixtū: iux̃ illō Eccl
ix. Propt̃ ſpēm mlierꝭ mlti pierūt. Pulcri⁼
tudo aūt b. ꝟgis q̄ſi balſamū purꝫ nll'm aſpi
ciētē vnq̄ꝫ macl'abat: ſȝ poti⁹ odore ſue ſctita
tis corda penetrans abſtergebat: et illicitos
mot⁹ extinguebat. Scđm ſignū ē: q꞉ ſi balſa
mū purū ponat̃ in aq̄ ſtatim fundū petit et
ibi q̄eſcit. ſi ꝟo eſt balſamū mixtū ſtatim ſuꝑ
aquā enatat: vt ait Iſi. vbi ſ. Aq̄ āt eſt flux⁹
mūdanaꝫ deliciaꝫ diuitiaꝫ ⁊ honoꝫ. In q̄
aqua cū aliq̄ ponunt̃ mox ſuꝑenatāt ⁊ extol⁼
lunt̃ tanq̄ꝫ balſamū mixtū. Btiſſima āt vir⁼
go in maxio honore poſita ſe nō extulit: ſed
mox fundū hūilitatis petijt dicēs. Ecce ancilla
dñi. Tertiū ſignū ē. q꞉ balſamū verꝫ ſi pona
tur i lacte ſtatim coagulat̃. balſamū ꝟo mi⁼
xtū i ipo lacte diffundit̃: vt ait Iſiđ. vbi ſ.
¶ Sciēdū ē āt q̄ ē q̄ddā lac liq̄dū: ⁊ q̄ddaȝ
coagl'atū ⁊ q̄ddā pingue. ceteri ꝟo ſcti fuert̃
lac liq̄dū. q꞉ a diuia gr̃a aut effluxert̃ aut ef⁼
fluere potuerūt. Et iō dicebat apl's Heb. ij.
Oportȝ nos obſuare ea q̄ audiuim⁹ ne ꝑeffluamus.
Apl'i āt poſt aduentū ſpūſſcti fuert̃ q̄ſi
lac coagl'atū: q꞉ fuerūt in gr̃a dei ſolidati et
firmati. vñ cantat̃ ꝺ eis. Sicꝫ lac coagl'ati ſt̃.
Btā āt ꝟgo nūq̄ꝫ fuit lac liq̄dū. q꞉ fuit i iſtā
ti ſue ꝯceptiōis ſctificata: ⁊ in ꝯceptiōe diui
ꝟbi totaliter in diuina gratia confirmata et
ſtabilita. vnde ꝺ illa expōi pt̃ illō Pſ. xlvij.
Mōs dī mōs pinguis: mōs in q̄ bñplacitū
eſt deo hitare i eo. Fuit em̄ mōs ꝑ ꝟtutū alti
tudinē: ⁊ coagl'at⁹ ꝓpt̃ gr̃e ꝯfirmationē: ⁊ pin
guis ꝓpt̃ ſpūſſcti plenitudinē. Quartū ſignū
eſt: q꞉ ſi balſamū verꝫ i manu teneat̃ ⁊ radio
ſol' exponat̃ ſtatim caleſcit et igneſcit: ita vt
vix i manu teneri poſſit: ſm Iſi. vbi ſ. Bal⁼
ſamū āt mixtū nihil hoꝫ fac. Radi⁹ ſol' ē ꝟ⁼
tus ſpūſſcti q̄ iſtud verꝫ balſamū. i. ꝟgis ani
mū ita calefecit q̄ totū igne diui amorꝭ iflā
mauit. ⁊ q̄dā mō in ſolē ꝯuertit. Et iō Apoc.
xij. ꝺſcribit̃ ipa ꝟgo amicta ſole. Recte ḡ he
atiſſima ꝟgo ꝑ balſamū deſig̃t̃: ⁊ maxīe: q꞉
ipm̄ balſamū ſcat odorē bone fame. c. vnico
in fine pme colūne. ꝺ ſa. vnc. Et ipa totū mū
dū ſue bone fame odore repleuit.

Verꝫ balſamū cognoſcit̃

Q̄ beā v̄go d̄r myrrba Aſſilatio.xj.
Sciēdū eſt q̄ triplex myrrba iuenit̄
ſcʒ myrrba pnīa:electa ⁊ pbatiſſima
Q Myrrba p̄ma ē pnīa et amaritudo
Triplex gen⁹ myrrbe. incipiētiū ſiue penitētiū.de q̄ dicit̄
Cañ.v.et i c.vnico.§.h̄ vnguento de.ſa.vnc.
Man⁹ mee diſtillauerūt myrrbā. Myrrba
lecta ē pnīa clauſtraliū q̄ dicūt cū ꝓpha pſ.
lxxxiij. Elegi abiect⁹ eſſe i domo dei mei ma
gis q̄ʒ babitare i tabnacul' pcc̄oꝝ. q̄rū q̄lib3
recte viuēs dicere p̄t illud Ecci.xxiiij. Qua
ſi myrrba electa dedi ſuauitatē odoꝝ. Myr
ra pbatiſſima ē pnīa pfectoꝝ. q̄rum q̄lib3 p̄t
dicere illud Cañ.v. Digiti mei pleni ſ̄t myr
rba pbatiſſima. Iſti ei ſolo deſiderio celeſtiū
p̄tie ⁊ dei amore affligunt̄. Beata aūt virgo
voluit bre myrrbā p̄mā cū penitentib⁹: cum
tū ipa eēt inocētiſſima. Myrrbā q̄ʒ electam
cū clauſtralib⁹:cū tū oīm clauſtraliū eēt ma
giſtra. Et myrrbā pbatiſſimā cuʒ pfectis q̄ʒ
ipa fuit ſup oēs puras creaturas pfectas p
fectiſſima. et ideo illi inquit David pſ.xliiij.
Myrrba et caſia a veſtimētis tuis ⁊c. et ipſa
btiſſima v̄go dicere p̄t i bono illō Prouer.
vij. Aſpſi cubile meū myrrba. Ipa ei babu
it in ſe oēs ꝓprietates myrrbe. de q̄b⁹ tractat
Pliñ.in.xij.li.natu.biſto. et Diaſcor⁹ et au
Myrrbe ꝓprietates. tor li.d̄ ꝓprie.re. Inter alias aūt v̄tutes myr
rbe ē reumata et flux⁹ iordinatos rſtringere
digeſtiōem ꝯfortare:viſcoſos bumores pur
gare:a putrefactiōe pſeruare:fetorē emūda
re:labioꝝ vlcera curare.cerebrū confortare:
v̄mes necare:carnē ſupfluā corrodere:ac bo
nā et ſanā ꝯſeruare. Btā āt v̄go nos a fluxu
illicito reſtringit:ad bñ incepta dirigenda et
pficiēda ꝯfortat:malas a nobis affectōnes
auferendo cor nr̄m purgat.a pcti putrefactōe
nos pſuat:fetorē mali exēpli a nobis elōgat
a delicto labioꝝ ſanat:itellectū nr̄m ꝯfortat
v̄mes carnalitatū occidit:a nob curas ſup
fluas tollit:⁊ i bono ꝓpoſito nos ꝯfirmat ⁊ p
ſeuerare facit. Quia igit̄ dña nr̄a in ſe babet
oīs v̄tutes myrrbe et alioꝝ aromatū ⁊ vn
guētoꝝ. Idō d̄ ipa inq̄t ei⁹ ſpōſus celeſtis Cañ.
iiij. Myrrba et aloes cū oīb⁹ p̄mis vnguētis
et ꝓptea cuʒ de ipa būanitatē accepit dixit il
lud Cañ.v. Meſſui myrrbā meā cuʒ aro
matib⁹ meis. Recte ḡ fili⁹ v̄ginis appellat̄
myrrbe faſciculus. vñ ipa d̄ illo ait Cañ.j. Fa
ſcicul⁹ myrrbe dilect⁹ me⁹ mibi: inter verba
mea cōmorabit̄.et eiuſdē li.c.v. de ipo ēt ait
Labia ei⁹ lilia diſtillātia myrrbā p̄mā. ¶ O
igit̄ dñe de⁹ da mibi bāc grām vt vadā ad
montē myrrbe ⁊ ad collē thuris. Cañ.iiij. Iſte
eni mons myrrbe odorifera ē v̄go btiſſima
mr̄ tua:q̄ ſp̄ fuit tota odorifera. Et q̄d mirū
cum ipa fuerit vas plenū balſamo tue ſapie
Ecci.xxiiij. Quaſi balſamū non mixtū odor
me⁹:⁊ bort⁹ plen⁹ lilio oīs mūdicie. Cañ.ij.
Sic liliū int̄ ſpinas ſic amica mea int̄ filias
Alabaſtrū q̄ʒ plenū vnguēto deuotiōis ⁊ grē
Cañ.iiij. Odor vnguētoꝝ tuoꝝ ſup oīa aro
mata. Ipa etiā fuit apotbeca plena aroma
tib⁹ virtutū. Cañ.v. Gene tue ſic areole aro
matū. vbi Bern̄ ait. Si vas pigmētarij diu
ſuat aromatū fragrātiā:q̄ʒto mag apotbe
ca oīʒ grāꝝ:i q̄ celeſtis pigmētari⁹ cū oīb⁹ ſuiſ
vnguētis ſe collocauit:⁊ cuʒ oīb⁹ ſuis delicijs
accubuit. Fuit ēt cellariū plenū vino celeſti
um doctrinaꝝ. vñ ipa inq̄t. Cañ.ij. Introdu
xit me rex i cellā vinariā. ⁊ Cañ.vij. ei d̄r. Gut
tur tuū ſic vinū optim. ¶ Notādū ē āt q̄ odor
mltipl'r cauſari ꝯuenit. Prio ex ꝯcrematōe
ſic th⁹ ꝯcrematū ē igne reddit odorē:iux̄ illō Odor cauſatur mltipl'r
Ecci.l. q̄ſi th⁹ redolēs i dieb⁹ eſtatis:⁊ q̄ſi th⁹ ar
dēs i igne. Aliqñ vo cauſat̄ ex ꝯtritōe: ſic aro
mata integ̃ parꝝ redolēt:ſʒ ꝯtrita ⁊ i pulue
rē redacta magnū odorē faciūt. Aliqñ āt ex
aptōe:ſic balſamū i vaſe clauſū odorē ñ red
dit ſʒ vaſe fracto l' apto odorē diffūdit. vñ de
Magdalena d̄r Ioā.xij. q̄ poſtq̄ʒ alabaſtꝝ
vnguēti fregit dom⁹ ipleta ē ex odore vnguē
ti. Aliqñ ēt cauſat̄ ex diuerſoꝝ floꝝ ⁊ berba
rū redolētiū aggregatōe: ſic p̄tū plenuʒ di
uerſis florib⁹ ⁊ berb redolētib⁹ magnū facit
odorē. Vñ dicebat Iſaac de filio ſuo Iacob
Geñ.xxvij. Ecce odor filij mei ſic odor agri
pleni cui bñdixit dñs. Maxie āt tūc flores ⁊
berbe ꝯſueuerūt redolere qñ a vēto auſtrali
fuerūt pflate:iuxta illō Cañ.iiij. Surge aq
lo et veni auſter pfla bortū meū:⁊ fluant aro
mata illi⁹. Iſtis āt q̄ttuor modis odor cau
ſabat̄ in v̄gine glioſa. Primo ex ꝯcrematōe
Ipa eīm triplici igne tota fuit concremata.ſ.
igne doloris dū filij ſui acerbā paſſionē co
gitabat. Igne deſiderij dū ad filiū ſuū p ge
re eſtuabat.⁊ ea q̄ dixerat ⁊ fecerat memoria
reuoluebat ⁊ igne amoris:q̄ tota erat igni
ta ⁊ i amorē cōuerſa. De q̄ triplici igne dicit
Piero.in ſer.aſſump. Quātū putas eadem
v̄go filij dolorib⁹ afficiebat̄:q̄ amore crucia
bat̄:⁊ q̄ d̄ſiderio eſtuabat:dū aīmo reuolue
bat cūcta q̄ viderat ⁊ audierat: Puto q̄ q̄c
q̄d būane v̄tutis ē cogitare ñ ſufficiat. Nā ⁊ſi
diligebat ex toto corde chr̄m:nouis tū inflā
mabat̄ q̄tidie p̄ntia ei⁹ abſens affectib⁹ d̄ſide
rioꝝ. quā nimiꝝ totā ſpūſſctūs repleuerat
grā. ⁊ totā incāduerat diuin⁹ amor ⁊c. Extā
ta igit̄ iſti⁹ ignis ꝯcrematiōe magnū de cor
de ſuo bolocauſtū faciebat. q̄d deo magnū
odorē reddebat. Vñ i b⁹ figura d̄r Geñ.viij
q̄ Noe obtulit ſuper altare bolocauſtū deo:
odoratuſq̄ʒ eſt dñs odorē ſuauitatis. Dicit̄
aūt bolocauſtū ſacrificiū q̄d totū eſt icenſū
Cor igit̄ btiſſime v̄gīs d̄o fuit odoriferū bo
locauſtū:q̄r totū fuit incenſuʒ igne doloris ⁊

igne deſiderij celeſtis ⁊ igne amoris. Scḋo
cauſabaꝰ in ea odor ex ꝯtritiõe ſiue pulueri-
zatõe. vñ de ipa inqȝ eiꝰ celeſtis ſpõſus q̃ſi ad
mirãdo. Cañ. iij. Que ẽ iſta q̃ aſcẽdit ꝑ deſer
tũ q̃ſi virgula fumi ex aromatibꝫ myrrhe et
thuris: ⁊ vniuerſi pulueris pigmẽtarij: Per
aromata eñi itelligũꝰ di bñficia: q̃ ipa piſtil-
lo dÿotiõis i corde ſuo terebat: dũ illa mẽte
ſedula cogitabat. Per myrrhã ꝟo ſcãꝰ ama
ritudines paſſiõis filij ſui: q̃s ipa piſtillo do
loꝝ i corde ſuo terebat dũ eas freqñt mẽte ſe
ſedula cogitabat et amara ſuſpiria emitte-
bat. ꝑ thꝰ ãt ſcanꝰ eiꝰ iflata ⁊ odorifera deſi-
deria: q̃ ipa piſtillo amoꝝ terebat dũ ea i cor
de ſuo nouis deſiderijs renouabat. Per vni
uerſos ꝟo pulueres pigmẽtarij: itelligũꝰ eiꝰ
ꝟtutes: q̃s ipa piſtillo laboꝝ terebat dũ ꝟtu
tes ſuas ꝑ opa ꝯtinua exercebat. Illi ei hñt
ꝟtutes itegras: q̃ eas hñt ocioſas: et ꝑ mlta
bona opa exercitatas. dr ḡ. Que eſt iſta que
aſcẽdit ⁊c̃. Uirgula fumi ꝓcedẽs ex aroma-
tibꝫ eſt bñficioꝝ di aſſidua recogitatõ. Uir-
gula ꝟo fumi ꝓcedẽs ex myrrha ẽ paſſionis
ſui filij amara recordatio. ꝟgula ãt fumi ꝓ-
cedẽs ex thure ẽ deſiderioꝝ celeſtiũ ꝯtinua re
nouatio. ꝟgula ꝟo ꝓcedẽs ex vniuerſis pul-
ueribꝫ pigmẽtarij eſt ꝟtutũ ſuaꝝ aſſidua ex-
ercitatio. Magnũ ḡ odorẽ deo faciebat q̃ ſic
terebat eiꝰ bñficia ꝑ meditatõnes. et filij ſui
ſupplicia ꝑ dolorẽ ⁊ celeſtia deſideria ꝑ feruo
rẽ. ⁊ oẽs ꝟtutes ꝑ exercitatioẽs. Uñ d ipa di-
ci põt illḋ Nu. xi. Frãgebat mola ⁊ terebat i
mortario. ſ. cordis ſui oĩa p̃dicta. ex q̃ ꝯtriti-
õe emanabat fragrãtiſſimꝰ odor. Tertio cã
baꝰ odor i ea ex aptõe. odor ei ſuꝰ ñ fuit clau
ſus ſȝ aptꝰ ⁊ manifeſtꝰ i tãtũ ꝙ aſcẽdit i celũ
⁊ penetrauit ifernũ. ⁊ diffuſus ẽ ꝑ totũ mũ-
dũ. nã odor ſue hũilitatis ⁊ ꝟginitatis in celũ aſcẽ
dit: ⁊ deũ ac angelos letificauit. ⁊ ideo aſſilaꝰ
nardo. Cañ. i. Dũ eẽt rex i accubitu ſuo nar-
dꝰ mea dedit odorẽ ſuauitatis. Nardꝰ eñi eſt
herba pua ⁊ odorifera. ⁊ i q̃ñtũ eſt pua ſcat
eiꝰ hũilitatẽ. in q̃ñtũ ꝟo ẽ odorifera ſcat eius
ꝟginitatẽ. Odor aũt ſue ſcitatis infernũ pe
trauit: ⁊ ſctõs pr̃es i limbo exñtes recreauit:
⁊ demões terruit ac ꝯturbauit. ⁊ ideo aſſilaꝰ
odori vinee Cañ. ij: vbi dr vinee florẽtes odo
rẽ dederũt. Odor eñi vinee hoĩes recreat ſed
ſpẽtes ꝯturbat. ⁊ ſilr odor ſcitatis eiꝰ ſctõs
pr̃es ꝯfortauit: ⁊ demões expulit et ꝯtriſta-
uit. Odor ꝟo ſue fecũditatis totũ mõm ſuaui
tate rpleuit: ⁊ ideo aſſilaꝰ odori vnguẽtoꝝ. In
tñ ei oẽs hoĩes odore fecũditatis ſui ſe attra
ctati ꝙ poſt ipaȝ trahi et currere ſp exoptãt
dicẽtes. Cañ. i. Trahe me poſt te: i odorẽ cur-
remꝰ vnguẽtoꝝ tuoꝝ. Quarto cauſabiꝰ i ea
odor ex diuerſoꝝ floꝝ et herbaꝝ. i. ꝟtutũ ag
gregatiõe. nã i ea fuit liliũ mũdicie: roſa ru-
bẽs charitatis imẽſe: viola hũilitatis ꝓfunde:
myrtꝰ ꝯpantie: cũ ceteris floribꝫ ꝟtutũ ⁊ grẽ.
Iſte ãt ꝟtutes i ea fuerẽ valde odorifere: q̃z
auſtro ſpũſſcti fuerẽ ꝑflate. Auſter ei ẽ vẽtꝰ
calidꝰ/ hũidꝰ/ ⁊ fecũdatiuꝰ. Auſter igiꝰ ſpũſ
ſcti eã iflãmauit ꝑ amorẽ: ⁊ hũectauit ꝑ dÿo
tionẽ: atq̃ȝ fecũdauit ꝑ bonoꝝ opeꝝ mltipli
cationẽ. Ita ꝙ ipa ſp do obtulit holocauſtũ
ſuauiſſimi odoris atq̃ȝ incẽſi. ſic p̃cipiꝰ offer-
ri Nũe. xxviij. O igiꝰ ꝟgo odorifera q̃ ſcis ꝙ
vnguẽto ⁊ varijs odoribꝫ delectaꝰ cor. Pro
uer. xxvij. oñde mihi cellã aromatũ ⁊ odora
mẽtoꝝ vnguẽti optimi. Eſa. xxxix. vt odorez
ſuauitatis ſuſcipiã. Ezech. xx. Ue erẽt illꝰ q̃
nares hñt ⁊ nõ odorabũt. Pſ. cxiij. ve illi d
q̃ dici pt illḋ Ecci. xxx. Nõ mãducat nec odo
rabit. ſ. odorẽ tue dÿotiõis ⁊ ſcitatis. quẽ ꝑ or
bẽ vniuerſũ diffudiſti: odorẽ. ſ. hõe opionis
⁊ fame. d q̃ tractaꝰ i c. lȝ d accu. odorẽ inquã
oĩs boni exẽpli. Tu ei ſp dicere potuiſti illḋ
ij. Coꝝ. ij. Chri bonꝰ odor ſumꝰ i oĩ loco. trãſ
ſũptiue i c. nabuchodonoſor. xxiij. q. iiij. ⁊ in
c. vnico. §. ad exhibẽdũ. d ſa. vnc. Tu ita ab
iſtãti tue ꝯceptiõis odoribꝫ oĩm graꝝ reple-
ta es ꝙ ſp illã fragrãtiã retinuiſti. iuxͣ illḋ cõ
mune ꝓuerbiũ. Qd noua teſta capit inuetera
ta ſapit. ⁊ illḋ qḋ inqȝ Horaciꝰ i eplis. Quo
ſelꝰ imbuta eſt recẽs ſuabit odorẽ Teſta diu

Maria vitis ꝓprietates ſex

Q ꝰ brã ꝟgo dr vitis.

Aſſimilatio. xij.

Uiti aſſimilaꝰ brã ꝟgo mltis rõnibꝫ. Prio
rõne radicis. nam vt vitis fructificet bonũ
liq̃rem dȝ eẽ plantata ⁊ radicata in loco in q̃
reuerberet calor ſolꝰ: et vbi ſit puritas aeris ⁊
dulcedo t̃re. Calor eñi ſolis ẽ viti nectarꝰ. et
q̃nto directius ⁊ diuturniꝰ reſpicit ſolẽ: tan-
to fructum exhibet dulciorem Item aer cla
rus ⁊ purus eſt viti valde ꝓficuus. ⁊ ꝯ̃rio
aer nubiloſus eſt illi mltum nociuus. Itez
t̃ra dulcis eſt ei valde vtilꝰ ⁊ ad bonũ fructuz
ꝓducendum adiuuatiua. ⁊ ꝯ̃ eſt d amara:
ſm Uirgil. in. ij. geor. ⁊ ꝓpẽ h in collibꝫ bene
altis ac ſoli expoſitis rõne dulcis humoris ⁊ pu-
ri aeris ac fortis caloris vinee mltum bñ fructi
ficant. ⁊ h dicta oĩa habenꝰ in li. de ꝓprie. re.
In iſto loco alto radicata fuit btiſſima ꝟgo
. i. in altitudine ꝯtemplatiõis ⁊ ſcitatis. vñ
pſ. lxxxvj. dr de illa. Fundamenta in monti
bus ſanctis. Item radix ſui cordis fuit optie
reuerberata radijs ⁊ calore ſolꝰ. i. feruore cha
ritatis ⁊ diui amoris. Habuit etiã ſerenitatẽ
⁊ claritatem aeris. i. nitorem puritatis in men
te. Item dulcedinem t̃re. i. dulcorẽ benigni
tatis in ꝯuerſatione: ⁊ ſuauitatẽ ꝟginitatis in
carne. Scḋo fuit ſilis viti rõne ſtipitis. Sti
pes eñi ſiue lignum vitis inter arbores mltũ
creſcit. vñ ſupra domos. ⁊ arbores ⁊ circa fe
neſtras domorum circũduci pt. Et ſilr bea-

cıſſima ꝟgo ſup oēs ſcōs ⁊ ſcās magis cre-
uiti merito ⁊ in grē cumulo: iuxta illō Pro
uer.vi. Multe filie ꝯgregauerūt ſibi diuitı-
as: tu ꝟo ſupgreſſa es vniuerſas. Item ipſa
circūit feneſtras ⁊ domos.i.aīas ſuoꝝ deuo
toꝝ ſua ꝓtectōe.iuxta illō Sap.vj. Dignos
ſe ipa circūit q̄rens ⁊c. imo ipa circūit totum
mundū. vñ Cañ.iij.dr. Surgā et circuimi-
bo ciuitatē. O vitis digniſſima q̄ nō ſolum
circūit vniuerſū orbē ꝓtegēdo: ſ; etiā circūit
celum illuſtrādo. vnde ipa inqt Eccl.xxiiij.
Gyꝝ celi circuiui ſola. Tertio fuit ſil'is viti
in palmite. palmes eñ vitis naturalit̄ ē fle-
xibilis. ⁊ illō qō appēdit q̄buſdā capitꝛol'
q̄ſi q̄buſdā brachijs ꝯſtringit. q̄ꝝ adminicu
lo in alta ſe erigit: ⁊ a vētis ac pluuijs tutus
cōſiſtit: vt dr Iſid.xvij.Ety. Et ſil'r animus
btē virgis fuit ꝑ fidē ad ꝯſentiendum flexi
bilis: cum dixit angelo. Ecce ancilla dñi ⁊c.
Itē chꝛm filiū ſuū nō ſolū brachijs carnis
dulcit̄ ſtrinxit ⁊ tenuit: ſ; etiā brachijs aīe.ſ.
intellectu ꝑ fidē ⁊ affectu ꝑ charitatē: ita ꝙ
ipm nunq̄ dimiſit. vñ Cañ.iij. inqt. Tenui
illū nec dimittā. et cū illo aſcendēs in altū de
ꝟtute in ꝟtutē ſic ad alta ꝑuenit ꝙ nec vento
ꝑſecutiōis nec pluuia tēptatiōis ab ei⁹ fide vl'
amoꝛe diſceſſit. Quarto aſſil'at viti rōe frō-
diū ſiue folioꝝ. Folia eñ vitis vulnera mū-
dāt ⁊ mūdata ſanāt: vt dr i li.de ꝓp̄.rez. Et
btiſſime ꝟginis ꝟba ſūt q̄dā ſaluberrima fo
lia vulnera vicioꝝ nr̄oꝝ mūdāt et ſanāt: vt
patere pōt ex dictis.in.viij.⁊.ix.pte hui⁹ ſer.
Quīto fuit ſil'is viti rōe floꝛis. In eſtate eñ
vitis floꝛ et ⁊ odoꝛ florētis vinee expellit oē
venenoſum. vñ fugiūt ſerpētes dū vinea flo
ret: vt dr in p̄dic.li.de ꝓp̄.re. Tāq̄ igit̄ flo-
res vitiſ fuerūt moꝛes btiſſime ꝟginis.q̄ tāti
odoꝛiſ.i.tante honeſtatis fuerūt ꝙ oēs ſerpē
tes.i.venenoſas cogitatōes et tentationes a
coꝛdib⁹ aſpicientiū effugabāt vt.ſ. ſepe dixi
mus. vñ dicere poſſum⁹ illō Cañ.ij. Floꝛes
appuerūt in terra nr̄a.i.in virgine Maria.
Sexto aſſil'at viti in liq̄re. Ex vite eñ ꝓce-
dit p̄mo liq̄r aq̄: q2 ab ipa vite putata et ici-
ſa exit aq̄ ad modū lachꝛyme. Nā cū vitiſ vul
neratur tpe veris lachꝛymas de ſe emittit. Et
ſil'r qñ tpe veris fuit btā ꝟgo vulērata pro-
pter paſſionem filij ſui: iuxta illud Lu.ij. Et
tuā ipi⁹ aīaꝫ ꝑtrāſibit gladi⁹. amariſſimas
lachꝛymas emiſit. q̄ tante fuerūt ꝟtutiſ ꝙ ad
ꝯpaſſionē filiū ei⁹ iclinauerīt. vñ eā ex ꝯpaſſi
one diſcipulo cōmēdauit dicēs i cruce beato
Joāni euāge. Ecce mr̄ tua. Ex vite etiā ꝓce-
dit liq̄r vini. q̄ moderate ſumpt⁹ coꝛpa plus
q̄ oēs alij liq̄res ꝯfoꝛtat: ⁊ letificat coꝛ hoīs
ps.ciij. et no.i.glo.i.l.j.ff.ō peri. et ꝯmo.rei
vē. Itē mltas infirmitates ⁊ moꝛbos curat
atq̄ nutrimētū bonū p̄ſtat: vt inqt Iſi.xxj.

li.Ety. Et ſil'r p̄dicta oīa facit btiſſima virgo
deuotis ſuis. Nā deficiētes ꝯfoꝛtat. ō q̄bus
dicere pōt illō Zach.x. Cōfoꝛtabo eos i do-
mino Letificat et merētes. vnde ait Eſa.lvj.
Letificabo eos i dño. ⁊ Hiere.xxxj. ꝯſolaboꝛ
eos ⁊ letificabo a doloꝛe ſuo. Itē curat lāgu-
ētes. vñ de ipa exponi pōt illō Job.v. Ma-
n⁹ ei⁹ ſanabūt. Et ipa inqt deuoto ſuo illud
Hiere.xix. Sanabo te a vulnerib⁹ tuis Su
os q̄ʒ deuotos nutrit cibo ⁊ potu celeſti. vñ
illi dicere poſſum⁹ illō Sap.xvj. Angeloꝝ
eſca nutriuiſti pplm tuū: ⁊ panē de celo p̄ſti-
tiſti eis oē delectamētū in ſe hñtē: ⁊ oīs ſa-
poꝛis ſuauitatē. Hec āt diuīa vitiſ inqt Eccl
xxiiij. Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuauitatem
odoꝛis: ⁊ floꝛes mei floꝛes honoꝛiſ ⁊ honeſta.
In q̄b⁹ ꝟbis oñdit q̄lis fuerit reſpectu filij
reſpectu ſui. p̄mo eñ reſpectu filij ipſa fuit
vitis q̄ ꝓtulit fructum pulcrum ſuauiſſimū
et odoꝛiferū. et iō dixit. Ego q̄ſi vitis fructi-
caui. Primo aūt ꝓtulit fructū pulcrū: quia
fuit a deo p̄ie ſanctificata et ab oī inmūdicia
p̄ſuata. Si eñ terren⁹ agricola purgās vi-
neā facit vt fructū pl⁹ afferat: vt dr Joā.xv.
q̄nto magiſ celeſtis agricola ſcificādo ⁊ p̄ſer
uādo hāc vitā digniſſimā ab oī impfectōne
⁊ ſupfluitate fecit eā ſup oēs alias vites que
putatōe i digēt fructificare. Scrificauit igit̄
de⁹ pr̄ hāc vitē celeſtē p̄mo in ei⁹ plātatiōe.i.
in ſua ꝯceptiōe: ⁊ iō ꝓtulit fructū magnū ⁊
pulcrū. Itē eā ſcrificauit in ſpūſſcti ſup eam
miſſiōe. ⁊ tūc ꝓtulit fructū pulcrioꝛē ⁊ maio
rē. ſ; cū ſcrificauit eā ſplēdoꝛiſ ſui.i. filij in ei⁹
vtero icarnatione: tū ꝓtulit fructū maximū
et pulcerrimū. Scdo hec vitis fec̄ fructum
ſuauiſſimū. q2 fuit caloꝛe ſpūſſcti excocta. et
ideo dr in ꝟbis p̄allegatis: fructificaui ſua-
uitatē. Tūc eñ vitis dulcē fructum ꝓducit
qñ radius ſolis ei⁹ vuā exurit. ⁊ iō dr Cañ.
j. Botr⁹ cypri dilect⁹ me⁹ mihi i vineis eng-
addi. olim āt loc⁹ ille vocabat̄ ocul⁹ ſol'. q2 ſi
cut dr. ſol recto radio locū illū reſpicit. ꝓpter
qō vuas illas valde exurit ⁊ ſic vinea illa vi-
nū ſuauiſſimū ꝓducit. iuxta illō Cañ.ij. Fru
ct⁹ ei⁹ dulciſ gutturi meo. Btā āt ꝟgo fuit to
ta igne ſpūſſcti calefacta. vt ait Hiero.i ſer.
ad Euſto. ⁊ iō fructū ſuauiſſimū tāq̄ optīa
vinea ꝓduxit. vñ Cañ.vij. dixit ei ſpōſus ce-
leſtiſ. guttur tuū ſicut vinū optimū dignū dile
cto meo ad potādū: labijſq̄ ⁊ dētib⁹ illi⁹ ad
ruminādū. Tertio iſta vitiſ fec̄ fructū odoꝛi-
ferū. ex eo ꝙ fuit a dī filio imbalſamata. ⁊ iō
ſubdit in ꝟbis p̄allegatis odoꝛiſ. Fili⁹ eñ dei
q̄ eſt veꝝ balſamū nouē mēſib⁹ in ei⁹ vtero
habitauit: ⁊ tādē de ipa i natiuitate exiuit. ⁊
iō ipa bñ tūc dicere potuit ꝟba p̄allegata.ſ.
botrus cypri.⁊c. Ille eñ vinee illo tpe balſa
mū ꝓducebāt. vñ ipa fuit vinea engaddi: q̄

T Qual' fuit maria r'ſpectu filij.

optimū ꝛ ꝑfectiſſimū balſamū ꝑduxit.ſ.do
minū nr̄m Jeſum chr̄m:iuxͣ.illō Eccl.xxiiij.
Sicut cinamomū ꝛ balſamū ꝛc̄.ꝛ ibidem.
Quaſi balſamū nō mixtū odoꝛ me⁹. Sicut
igr̄ vitꝭ aquā putrefactā ↄuertit ī vinū ſua
uiſſimū ꝛ odoꝛiferū:ſic bt̄a ꝟgo amoꝛē mōi
ꝗ eſt tanq̄ aq̄ putrida ↄuertit in nob in amo
rē dei ꝗ eſt tanq̄ vinū ſuauiſſimū ꝛ odoꝛiferū
replēs aīam ſuauitate deuotōis:ꝛ ipam īui
tās ad odoꝛē ſue imitatōis.ꝗ guſtato ſtatim
¶ Qualis fuit ma/ria reſpe ctu ſui — exclamat dicēs illō Cañ.j. Trahe me poſt te
in odoꝛē curremꝰ vnguentoꝝ tuoꝝ. Scdō
ꝑncipalit̃ dico ꝙ ꝟgo bn̄dicta oñdit q̄lis vi
tis ipa fuerit reſpectu ſui.cum vbi ſ̄.ait. Et
floꝛes mei floꝛes honoꝛꝭ ꝛ honeſtatꝭ. Floꝛes
em̄ eiꝰ.i.ꝟtutes fuerūt corā deo ꝛ hoīb valde odoꝛifere:intm̄ ꝙ eaꝝ odoꝛ deū delecta
bat.ita vt de ipo dici poſſit illō Gen̄.viij. O
doꝛatꝰ eſt dn̄s odoꝛē ſuauitatꝭ. hoīes q̄ȝ re/
creabat. vn̄ Cañ.ij.dꝛ. Vinee floꝛētes dedert̄
odoꝛē ſuū.demōes etiā effugabat.ad qð ap/
plicari pōt illō Cañ.ij. Capite nob vulpes ꝑ
uulas q̄ demoliūt̃ vineas. nā vinea nr̄a flo/
ruit. Itē ipam in extaſim rapiebat. vn̄ excla
mabat Cañ.ij. Fulcite me floꝛib: qꝛ amoꝛe
langueo. Iſtos aūt floꝛes.i.ipas ꝟtutes ha/
buit cū fructib.i.bonis opib.ꝛ iðo inq̄t vbi
ſ̄. Floꝛes mei fructꝰ honoꝛꝭ ꝛ honeſtatꝭ. Si
cut ei floꝛes oīno ſūt inutiles niſi fructꝰ ſeq̄t̃
ſic ꝛ ipe ꝟtutes oīno ſunt vacue ſi opa bona
nō ſubſequāt̃ cū fieri pn̄t. Et iō inq̄t apl's.ij.
Coꝝ.vj. Hoꝛtamur ne inuacuū gr̄aȝ dei reci
piatꝭ. De fructib aūt iſtoꝝ floꝝ bt̄e ꝟginis
dꝛ Cañ.vij. Videamꝰ ſi vinea floꝛuit ſi flo/
res fructꝰ ꝑturiūt. Ipa ei nō habuit ꝟtutes
ocioſas.vn̄ de illa dꝛ Prouer.vl. Panē oci/
oſa nō comedit. Quia aūt oīa opa ſua facie
bat ad honoꝛē dei.iuxͣ illō apl'i.j. Coꝝ.ix.
Siue comeditꝭ ſiue bibitꝭ ſiue aliq̄d aliō fa/
citꝭ: oīa in honoꝛē dei facite.iō dꝛ ibi. fructꝰ
honoꝛꝭ.qꝛ in oī tp̄e ſuo gl'iaȝ ꝛ honoꝛē dei ī/
tēdebat.qꝛ etiā opa ſua faciebat ad vtilitatē
ꝛ edificationē ꝓximi.iō ſubdit̃.ꝛ honeſtatis.
Eius ei opa tā honeſta erāt ꝙ oēs vidētes at
trahebāt. Vt em̄ inq̄t Tulliꝰ in.j. rhetoꝛice.
honeſtū eſt qð ſua vi ad ſe nos allicit ꝛ digni
tate trahit. De hac etiā vite pōt itelligi illud
qð dꝛ Gen̄.xl. Videbā corā me vitē ī q̄ erāt
tres ꝓpagines creſcere paulati in gēmas: et
poſt floꝛes matureſcere. Ex q̄b ꝟbis hꝫ ꝙ in
iſta vite fuerūt tres ꝓpagines: ꝛ in q̄libet ꝓ/
pagine fuerūt tria.ſ.gēme:floꝛes ꝛ vue. Per
tres ꝓpagines itelligunt̃ tres ī trinitate ꝑſo/
ne.ꝑ alia tria q̄ fuerūt in ꝓpagine intelligūt̃
tres in chr̄o ſubē. Iſta igit̃ vitꝭ.ſ.ꝟgo bn̄di/
cta habuit tres ꝓpagines in ſe.i.tres ꝑſonas
diuias.ſ.ꝑſona pr̄is:q̄ chr̄i incarnationē ī ea
fecit.ꝑſona q̄ȝ ſpūſſcti:q̄ ſilr ꝑ gr̄am ſuā ī ca/
li generatione coopatꝰ eſt. Itē ꝑſonā filij dei
q̄ in eiꝰ vtero humanatꝰ eſt. In illa aūtē ꝓpa
gine.i.in chr̄o:fuit gēma:fuerunt ꝛ floꝛes et
vua.i.natura diuina:aīa ꝛ caro. Per gem
mā em̄(q̄ eſt ꝑncipiū floꝝ ꝛ fructuū)intelli/
git̃ eius diuinitas: q̄ eſt cā ꝛ ꝑncipium oīm
reꝝ.vn̄ interrogatꝰ chr̄s a iudeis q̄s eſſet:re
ſpondit. Principiū q̄ ꝛ loquoꝛ vob Ioā.viij
Per floꝛes aūt intelligit̃ eius aīa q̄ oīm vir
tutum odoꝛib fuit plena. vn̄ de illa dici pōt
illō qð ꝓpha ꝑdixit pſ̄.cij. Tanq̄ flos agri ſic
efflorebit. Per vuā ꝟo intelligit̃ eiꝰ caro: q̄
fuit plena muſto.i.ſanguie ꝑcioſo. ꝛ tandeȝ
fuit poſita in toꝛculari crucꝭ:ꝛ inde emana/
uit muſtū noſtre redemptiōis. vn̄ qn̄ angeli
dixerūt chr̄o illō Eſa.lxiij. Quare rubꝝ eſt ī
dumentū tuuȝ ſic calcantiū in toꝛculari ipſe
rn̄dit. Toꝛcular calcaui ſolus ꝛc̄. ¶ De iſta x
etiā vite pōt exponi illō qð dꝛ Judicū.ix. vbi
in ꝑabola recitat̃ ꝙ ierūt ligna vt vnguerēt
ſup ſe regē: ꝛ dixerūt ficui oliue ꝛ viti vt eis
imꝑarēt. Que ↄſentire noluerūt. rn̄dit ei fi/
cus ꝙ nolebat dſerere dulcedinē ſuā. Oliua
ꝟo ꝙ nolebat deſerere pinguedinē ſuā. Vi/
tis autē inq̄t ꝙ nolebat deſerere ſuā iocun/
ditatē. Per iſta em̄ tria.ſ.ficū: oliuā ꝛ viteȝ
intelligit̃ bt̄a ꝟgo. Ipſa em̄ dꝛ ficus ꝓpt̃ dul
cedinē ſue pietatꝭ ꝛ miſcdie. Itē oliua ꝓpter
pinguedinē ſpūalis gr̄e. Vitis ꝟo ꝓpter leti/
ciā iocunditatꝭ interne. Ligna autē ſiluaruȝ
fuerūt iudei duri ꝛ inflexibiles ac ſilueſtres
q̄ libenti⁹ voluiſſent ꝙ bt̄a ꝟgo fuiſſet prin/
ceps ſue ſynagoge q̄ȝ chr̄i eccl'ie. ꝛ iō dixerūt
ei. Veni impa nob.i. veni ꝛ relinq̄s chr̄m tu
um ꝛ ſis dn̄a ſynagoge nr̄e. Sȝ ipa dn̄a re/
nuit.qꝛ ſi h̄ feciſſet: amiſiſſet dulcedineȝ ſue
pietatꝭ ꝛ pinguedinē gr̄e ſpūalis: ꝛ leticiā in
terne iocunditatꝭ. Propt̃ qð pr̄ ſuꝰ Dauid ꝑ
mltos annos anq̄ naſceret̃ eā admonuit vt
ſynagogaȝ oīno dimitteret: ꝛ chr̄o regi filio
ſuo ſꝑ adhereret: dicēs pſ̄.xliiij. Audi filia
ꝛ vide ꝛ inclina aurē tuā:ꝛ obliuiſcere ꝓplm
tuuȝ ꝛ domū pr̄is tui. Et ↄcupiſcet rex deco
rem tuū:qm̄ ipe eſt dn̄s deꝰ tuꝰ. O igit̃ ꝟgo
bt̄iſſima q̄ȝtum nos chr̄iani tibi obligati ſu
mus.q̄ vitꝭ illa fuiſti q̄ illō dulciſſimū vinū
ꝓtulit qð letificat deuȝ ꝛ hoīes: Judicū.ix.
De q̄ vite nūq̄ꝫ ꝟificatū ē illō Eſa.xxiiij. In/
firmata ē vitꝭ.nec illō Hiere.viij. Nō ē vua
in vitib. Tu em̄ nūq̄ꝫ īfirmata es ꝑ pctm̄:ꝛ
ſꝑ plena vuis fuiſti ꝟtutū. Bt̄us igit̃ ille de
q̄ dici poterit illō Gen̄.xlix. Ligās ad vitem
aſinū ſuū.i. coꝛpꝰ ſuū ad imitandā caſtitatē
bt̄e ꝟginis aſtringens. Beati oēs nos ſi ð
vnoq̄q̄ȝ nr̄m dici poterit illud.iij. Regū.iiij
ꝛ.j. Mach.xiiij. Vnuſquiſq̄ȝ ſedit ſub vite
ſua. O requies ſuauiſſima ſub hac diuia vi
te requieſcere:ꝛ de dulciſſimo illiꝰ fructu car/

pere ꝛ comedere. Nō ſolū autē hec bn̄dicta
ꝟgo dꝛ vitꝫ: ſꝫ etiā vinea dei electa quā ipſe
plantauit: vt dꝛ Eſa. v. Un̄ ipe ait Hiere. ij.
Ego te plantaui vineā electā. Et ideo ei⁹ fi/
lius ſe appellat vitē: Joā. xv. dicēs Ego ſuꝫ
vitis vera. ſ. in hac vinea nata. Sed heu q̄a
de multꝭ ꝯq̄rit dei filius dicens illō Eſa. ij.
Uos deuaſtati eſtis vineā meā. ꝛ nos dicere
poſſum⁹ dn̄o nr̄o Jeſu chr̄o illō Hiere. xij.
Paſtores multi demoliti ſunt vineā tuam.
De q̄libꝫ etiaꝫ ꝓphanāte ꝯceptiōeꝫ bt̄iſſime
ꝟgis: xpi⁹ inocentie cultū ac venerationem
ꝯternēte ꝯquerit̄ ideꝫ ſaluatoꝛ dicens illud
Joel. j. Poſuit vineā meā in deſertū. Bt̄ūs
aūt ille de quo dici poterit in moꝛte ſua illō
Prouer. vl. De fructu manuū ſuaꝝ planta
uit vineā. Pone igit̄ me o dn̄e de⁹ cuſtodē ī
hac vinea tua. Nō em̄ dicā Uineā meā non
cuſtodiui: Can̄. j. ſed ſepe circūdabo eā. ꝛ fo
diā ī ea toꝛcular: ꝛ ī medio ei⁹ edificabo tur
rim Mat. xxj. vt eā deuaſtare nō poſſint be
ſtie agri. Tu ḡ clemētiſſime de⁹ q̄ dicꝭ nob
illud. iiij. Reg. xix. Plātate vineas ꝛ come/
dite fruct⁹ eaꝝ. Qui etiā dixiſti Ezech. xxviij
Plātabūt vineas ꝛ habitabūt ꝯfidēter. Et
Amos. ix. Plantabūt vineas ꝛ bibēt vinuꝫ
eaꝝ. ꝛ Michee iiij. Sedebit vir ſubt⁹ vine/
am ſuā. et Zach. iij. Uocabit vir amicū ſuuꝫ
ſubtervineā ſuam. ꝛ eiuſdē lib. c. viij. Uinea
dabit fructū ſuū. ꝛ Malach. iij. Nō erit ſte
rilis vinea ī agro. Da mihi iſtā vineā tuā fer
tiliſſimā: vt faciā eā mihi hoꝛtū electum. iij.
Reg. xxj. vt mediāte tua gr̄a ꝑ laboꝛē ꝛ mi/
niſteriū meū creſcat hec vinea in deuotiōe fi
deliū: ita vt verificet̄ de illa qō dicit̄ Ezech.
xvij. ſ. Creuit in vineā latioꝛē. Tu igit̄ pr̄fa/
milias q̄ plātaſti vineā: Lu. xx. ꝛ Mat. xxj.
q̄ exiſti p̄mo mane ꝯducere opa͛rios ī vineā
tuā: Mat. xx. q̄ dixiſti eis. Ite in vineā meā:
ꝛ qō iuſtū fuerit dabo vob: vt in eodē ca. hr̄.
Dic etiā mihi illud Mat. xxj. Fili vade ho/
die opa͛ri in vineā meam. O ſuauis opa͛tio o
dulcꝭ laboꝛ: o melliflua cultura hui⁹ vinee
ex q̄ colligit̄ vinū illō qō ē exultatō anīe ꝛ coꝛ
pis: Eccl. xxj. De q̄ vino ꝟificabit̄ illō Pro
uerb. iij. ꝛ Joel. ij. Uino toꝛcularia redūda
būt. ꝛ illō Hiere. xiij. Om̄is lagūcula īple/
bit̄ vino. ꝛ illō Eſa. xxiiij. verificabit̄ de nob.
ſ. Cū gaudio bibēt vinū. Ipſa em̄ ꝟgo bt̄iſſi
ma vxoꝛ tua: q̄ eſt ſicut vitis abundās in la/
teribꝫ dom⁹ tue: pſ. cxxvij. nob ꝯtinue ꝓfert
vinū ſuū dulciſſimū di. Bibite amici mei ꝛ
inebꝛiamini chariſſimi: Can̄. v.

**Ꝙ beata virgo dicit̄ nardus
Aſſimilatio. xiij.**

Nardus figurat bt̄ām ꝟginē. in cu/
ius ꝑſona canit eccl'ia illud Can̄. j.
Dū eſſet rex in accubitu ſuo nard⁹
mea dedit odoꝛē ſuū Sup q̄bꝫ ꝟbis tria ſūt
videnda. p̄mo q̄d ſit nardus. ſcd̄o q̄s ſit iſte
regꝭ accubit⁹: tertio q̄s ſit iſte odoꝛ tāgrat⁹
¶ Circa p̄mū notādū eſt ꝙ nard⁹ eſt herba Quid ſit
ꝑua: odoꝛifera: calida ꝛ ꝟtuoſa: vt inq̄t Iſiō nardus
xvij lib. ety. Inq̄ꝫtūt aū ē ꝑua ſignificat gl'io
ſe ꝟginis ꝓfundā hūilitatē. que licet virtuti
bus ꝛ nobilitate eēt maxia: ꝛ ī matrē dei ele/
cta. ſꝑ tn̄ ſe reputauit ꝑuā et abiectā ex hūili
tate: et ꝓꝑ'a a diuia gr̄a fuit reſpecta: iux̄ il/
lud Lu. j. Reſpexit hūilitateꝫ ancille ſue ꝛc̄.
Inq̄ꝫtū ꝟo eſt odoꝛifera ſignificat eius ꝟgi/
nitatē. cui⁹ mēoꝛia deo et hoībꝫ fecit odoꝛē:
iux̄. illō Sap. iiij. O q̄ꝫ pulcra eſt caſta gene/
ratio cū claritate. Immoꝛtal' eſt ei memoꝛia
ei⁹. q̄m̄ apud deū nota eſt ꝛ apud homines.
Inq̄ꝫtū aūt eſt calida ſignificat bt̄iſſime vir
ginis feruētē charitatē. q̄ tanta fuit ꝙ deum
d̄ celo ad terrā traxit. vn̄. Aug⁹. exclamat di.
O charitas q̄ꝫ magnas vires habes: deū de
celo ad terrā depoſuiſti: Inq̄ꝫtū aūt eſt ꝟtu/ Uirtus
oſa denotat ei⁹ pietatē. Uirtus aūt nardi ſi/ nardi.
ue ſpice ei⁹ ſm̄ Diaſcoꝛ ꝛ Platearium: ꝛ ſicut
dꝛ ī li: d̄ ꝓꝑ'ie. her. eſt q꞉ cerebꝛū ꝛ ſtomachū
atq̄ꝫ coꝛ debile ꝯfoꝛtat. īflaturaꝫ q̄q̄ꝫ ſtoma/
chi depꝛimit: ꝛ fluxū ventrꝭ reſtringit. Et ſi/
milit̄ pietas gl'ioſe virginis confoꝛtat in tri
bulatione: depꝛimit coꝛ ab elatione. ꝛ reſtrin
git ventrē a carnali delectatiōe Poſſumus
q̄q̄ꝫ dicere ꝙ q꞉ ī cerebꝛo ē ſenſ⁹: ī ſtomacho
appetitus: et in coꝛde amoꝛꝭ affect⁹ Chꝛiſtus
q̄ſi ſpica nardi ſenſuꝫ nr̄m cōfoꝛtauit ꝑ fidē
appetitū excitauit ꝑ ſpē: ꝛ. affectū īflāmauit
ꝑ charitatē. Docuit ei nos cognoſcere diui/
na: appetere ſupna ꝛ diligere eterna. ꝛ docu/
it nos ī deū credere: in ip̄o q̄ꝫ ꝯfidere: et cum
amare. Itē nard⁹ ſiue ſpica ei⁹ maſticata hu
moꝛē ligue d̄ſiccat: et ſurditatē auriū ſedat
ꝛ q꞉ iciſiua ꝛ diuiſiua ē vſq̄ꝫ ad ītima pene/
trat Un̄ ꝛ lapidē frāgit: vt dꝛ ī li. d̄ ꝓꝑ'ie. re.
ꝛ hec oīa cōperiūt b. ꝟgini: q̄ ſuo exēplo nos
docuit liguā ꝯtinere: aures deo apire ꝛ gla/
dio doloꝛꝭ aīaꝫ penetrare: ſiq̄deꝫ ei pauca et
rō nalia dixit. Aures angelo diligēt̄ apuit. ꝛ
tp̄e paſſiōis filij ſui ei⁹ aīam doloꝛꝭ gladius
ptrāſiuit. In p̄mo docuit nos hūoꝛē lingue
deſiccare. ſ. lubꝛicitatē loq̄citatꝭ refrenare: q꞉
os lubꝛicū opa͛tur ruinas. Prouer. xxvj. In
ſcd̄o ab auribꝫ coꝛdis ſoꝛditatem fugare. ne
foꝛte verificet̄ d̄ nob illō pſ. cxiij. Aures ha
bēt ꝛ n̄ audiēt. ꝛ illō pſ. xxxvij. Tāq̄ꝫ ſurd⁹
n̄ audiebā. In tertio aūt docuit nos gladio
ꝟbi dei vl' doloꝛꝭ de petō aīaꝫ ꝑfoꝛare. ita vt
lapis. ſ. coꝛdis lapidei duricia (iux̄ illō Job
xlj. Coꝛ eius indurabit̄ q̄ſi lapis) frangatur
et dirūpat̄. et verificet̄ illō pſ. ciiij. Dirupit
petram et fluxerūt aq̄. ſ. lachꝛymaꝝ ex cōtri
tōe. ¶ Circa ſcd̄m p̄ncipale ē ſciendū ꝙ iſte

F Accubit⁹ chũi quatuor. Rex chr̄s habuit īter alias q̃ttuor accubitus. Prim⁹ quē ſp̄ habuit ꝛ habebit ē in ſinu patris: iux̄ illud Ioã.j. Unigenit⁹ q́ eſt in ſinu p̄ris ip̄e enarrauit. Scd̄s eſt vter⁹ m̄ris: d̄ q̄ ip̄a inq̄t Ecci.xxiiij. Qui creauit me requeuit in tabnaculo meo. Terti⁹ fuit lignū cruc̄ in q̄ ip̄e chr̄s accubuit ꝛ obdormiuit. vñ ei d̄r Cañ.j. Indica mihi vbi cubas in meridie? Ad lr̄am ei in meridie accubuit in cruce. ꝛ h̄ ei p̄dictū fuerat ī p̄ſona Iude Geñ.xlix. vbi d̄r. Requieſcens accubuiſti vt leo. Ip̄e ei fuit leo de tribu Iuda Apoc.v. Ad p̄dicta etiam applicari pōt illd̄ Nūe.xxvij. Accubās dormiuit vt leo. Quart⁹ accubit⁹ ē cor hoīs: ī q̄ chr̄s p̄ verā fidē habitat ꝛ requieſcit: iux̄ illud Eph.iij. Habitare chr̄m p̄ fidem in cordib⁹ vr̄is. ¶ Circa tertiū p̄ncipale ē vidēdū q̄s ſit odor iſte odor tāgrat⁹, p̄ eo q̄ d̄r. Nard⁹ mea dedit odorē ſuū. Ad qd̄ r̄ndet q̄ dū eſſet rex .i. chr̄s: in accubitu ſuo .i. in ſinu p̄ris: odorē dedit Marie hūilitas. q̄ ip̄m adeo delectauit q̄ ad ei⁹ vter̄ deſcēdit. Cū ei ſe hūiliauit di. Ecce ancilla dñi ꝛc̄. ſtatim chr̄s de ſinu p̄ris ad ei⁹ vter̄ venit. Dū aūt eēt iſte rex in ſcd̄o accubitu .i. in vtero v̄gīs: odorē dedit Marie v̄ginitas. q̄ chr̄s ī vtero m̄ris v̄ginitate ip̄ius ꝛ puritate paſcebat̄: iux̄ illud Cañ.ij. Qui paſcit̄ inter lilia .i. inter pudica ꝛ v̄ginitate fragrantia bt̄e v̄ginis viſcera. Dum v̄o iſte rex eſſet in tertio accubitu .i. in ligno crucis: odorē dedit Marie charitas. que tanta fuit q̄ iuxta crucē filij ſtabat pata p̄ hūano gñe martyriū ſuſtinere. Un̄ Amb. ſup Luc. inq̄t. Forſitan q̄ cognouerat p̄ filij mortem mūdi redēptionē futurā: putabat aula regalis ſe ſua morte publico iuri aliq̄d additurā. Iniq̄tum aūt iſte rex eſt in q̄rto accubitu .i. in corde hoīs: odorē dat Marie pietas: que nūq̄ deſinit ſed ſp̄ deū ad miſcd̄iam ꝛ pietatem inducit. Un̄ Hugo de ſctō vict. in q̄daꝫ ſmone ait. Maria eſt ſtella: chriſtus ſol. Et ideo pctōres velut in nocte a Maria ↄſolāt̄ iuſti v̄o tanq̄ in die a chr̄o illūinant̄. Itaq̄ ſi p̄timeſcis ſupplicatur⁹ ad chr̄m accedere: ad Mariā reſpice. gen⁹ tuū ↄſpicis: nihil illic qd̄ timeas inuenis. Ex q̄b⁹ oīb⁹ patꝫ q̄m bene p̄prietates nardi odorifere fuerūt ī btā v̄gine. Si aūt Magdalena frangēs alabaſtrum nardi ſpicati p̄cioſi: vt h̄r Mar.xiiij. repleuit totā domū ex odore ip̄ius vnguēti vt d̄r Ioã.xij. q̄nto magis illa q̄ corā deo fregit alabaſtrū cyp̄icū nardo: ꝛ nardi cū crocoſiſtula ꝛ cinnamomo cū oīb⁹ p̄mis vnguent̄. Cañ.iiij. dedit ei odorē ſuauiſſimū. De ip̄a igit̄ btā v̄gine ſp̄ dici potuit illd̄ Tibulli. Illi⁹ puro diſtillāt tp̄a nardo.

Q̄ beata v̄go figurat̄ per galbanum.

Aſſimilatio.xiiij.

F Galban⁹ .i. ferula. Ingquit glīoſa dei genitrix Ecci.iiij. Quaſi ſtorax ꝛ galban⁹ ꝛ vngula ꝛ gutta vaporaui habitationē meaꝫ. Aſſilatur aūt galbano rōne arbor̄ liquor̄ ꝛ v̄tutis. Primo rōne arboris. Arbor eñ ſiue planta ex q̄ p̄cedit galbanus d̄r ferula ſꝫ Iſid. xvij. li. ethi. ꝛ d̄r ferula (vt idē dicit) a feriēdo. q̄ pueri ꝛ puelle ſolēt de ramis hm̄oi vapulare. l. j. §. impuberis. ff. ad ſille. ꝛ. c. felic̄. § cū aūt. de penis. li. vj. Btā q̄ v̄go bñdicta d̄r ferula: q̄ diabolū ferijt. diabol⁹ eñ hēbat magnā potenciā: magnā aſtuciā ꝛ magnā maliciā. Ip̄a v̄o ↄtriuit ei⁹ potenciā: ſicut p̄dictū fuit Geñ.iij. dū ip̄ſi diabolo dñs ait. Ip̄a ↄteret caput tuū. Cōfudit q̄ꝫ ei⁹ aſtuciā: iux̄ illd̄ Iudith.xiiij. Una mulier hebrea ↄfuſionē fecit in domo nabuchodonoſor ꝛc̄. Itē deiecit ei⁹ maliciā: iux̄ illud qd̄ in ip̄ius p̄ſona d̄r eiuſdē li. c. ix. Erit memoriale noīs tui cū man⁹ femīe deiecerit eū. ¶ Scd̄o aſſilatur galbano rōne liquor̄: q̄ d̄r galban⁹ a galla qd̄ eſt lac. eſt etiā pigmen- (L Liquo galbani) tū ex illo ſucco ꝛ diuerſis ſpēb⁹ ↄfectū. Iteꝫ eſt gutta magni odoris. vñ Exo.xxxiij. dicit̄ Moyſi a dño. Sume tibi galbanū boni odoris. De q̄ ſpecie fac̄ mētionē Lucan⁹ li. ix. di. Peregrinaq̄ galbana ſudant. Per iſta autē ſpēm ſignificat̄ v̄go btīſſima: q̄ ad inſtar lactis fuit alba .i. pura ꝛ mūda. iux̄ illd̄ Cañ.v. Oculi ei⁹ ſicut columbe ſup̄ riuos aq̄r̄ q̄ lacte ſunt lote. Ip̄a eñ fuit columba p̄pt̄ ſimplicitatē ꝛ ſincerā intētionē ꝛ fuit ſup̄ riuos aquar̄ p̄pt̄ gr̄e plenitudineꝫ ꝛ fuit lota lacte p̄pt̄ maximā puritatē. vñ illi dicere poſſum⁹ illud Cañ.iiij. Mel ꝛ lac ſub lingua tua. Et ip̄a dicere pōt d̄o illd̄ Iob.x. Sicut lac mulſiſte me. Inſtar q̄ꝫ pigmēti fuit diuerſis v̄tutū aromatib⁹ plena. vñ Cañ.iij. de illa d̄r. Que eſt iſta que aſcendit p̄ deſertū ſicut virgula fumi ex aromatib⁹ ꝛc̄. Itē eſt ꝛ fuit tota odorifera. ꝛ ideo illi d̄r. Odor vnguentor̄ tuor̄ ſup̄ oīa aromata. q̄ ei⁹ odor ad inſtar cinnamomi ↄfortat cor ↄtra ict⁹ tribulationū: ꝛ inſtar balſami p̄ſeruata putredine peccator̄: ꝛ ad inſtar myrrhe fugat v̄mes tentationū: iux̄ illd̄ Ecci.xxiiij. Sicut cinnamomū ꝛ balſamū aromatizans odorē dedi: ꝛ q̄ſi myrrha electa ꝛc̄. ¶ Tertio aſſilat̄ galbano rōne v̄tut̄ ſiue efficacie ei⁹. (D Uirtus galbani.) Iſta eñ ſpēs aromatica eſt tāte v̄tutis q̄ vulnerat ſanat: ſ̄pētes fugat: frigidas paſſiōes curat: ꝛ morbū caducū alleuiat: vt d̄r in li. d̄ p̄prie. herbarū. Et ſil̄r btā v̄go ſanat vulnera pctōr̄. Nā fugat pctm̄ ſup̄bie ex ↄſideratōe ſue hūilitatis. ꝛ pctm̄ luxurie ex ↄſideratōe ſue v̄ginitat̄ ac pctm̄ auaricie ex ↄſideratōe ſue paup̄tat̄ ꝛ ſic de ſingul̄. Et ideo cuilibet pctōri ad eā recurrenti pōt dicere ip̄a v̄go p̄iſſima illud

Dicē.xx. A vulneribꝫ tuiſ ſaluabo te. Scđo
fugat tentatiões demonū. vñ Judith.vj.đr
in figurā. Tradidit eū dñs i manu feīe ⁊ cō
fudit eū. Jpa em̄ hꝫ demonē i ſua ptāte ⁊ eū
qñ vult pōt expellere ⁊ fugare. Tertio inflā-
mat frigidos ad amorē celeſtiū. vñ đr Pro-
uer.vl. Nō timebit domui ſue a frigoribꝫ ni
uis. oēs eī domeſtici eiꝰ veſtiti ſunt duplici-
bus. Jpa em̄ hꝫ duplicia veſtimēta.ſ. veſti-
mētū deauratū: ⁊ veſtimētū varijs coloribꝫ
ɔtextū: iuꝫ illđ pš.xliiij. Aſtitit regina a dex-
trꝭ tuis i veſtitu deaurato circūdata varie
tate. Et iſta duplicia veſtimēta induit dome
ſticos.i. deuotos ſuos: dās eis veſtimētū de-
auratū.i. aureā charitatē: ⁊ diuerſis colori-
bus ɔtextū.i. ꝟtutū varietatē. Et iđ illi q̄ ſꝭ
ſic induti: nō timēt frigꝰ pctōꝝ: qꝛ ſꝑ caleſcūt
ꝑ amorē celeſtiū. Quarto alleuiat i auarꝭ af
fectū terrenoꝝ. Auaricia em̄ eſt ſicꝫ morbꝰ ca
ducꝰ. Sicꝫ em̄ laborātes morbo caduco ca-
dūt in terrā: ſic auari ſꝑ adherēt trenis. Btā
autē ꝟgo iſtū morbū ſanat exēplo ſue paup-
tatis. qꝛ oīa trena deſpexit. vñ Bern. in q̄dā
ſer. đ illa inq̄t. Quicq̄d honoꝝ in ꝑplo: q̄cq̄d
de paterna domo rex trenaꝝ hr̄e potuit: oīa
arbitrata ē vt ſtercora: vt chr̄m lucrifaceret.
Quilibꝫ ḡ q̄ iſto morbo caduco infirmꝰ eſt:
dꝫ rogare ꝟginē glioſam dicēs ei illđ Eccl.
xxiij. Ne ſinas me cadere in illa exprobrati-
one: ⁊ om̄e malū deſideriuꝫ auerte a me.

Ex btā ꝟgo đr liliū Aſſimilatio.xv.

E Licet multꝭ alijs arboribꝫ ⁊ plantis
atq̄ʒ herbis odoriferꝭ ⁊ rebꝫ aroma
ticꝭ aſſilēꝛ ꝟgo btiſſima: tñ breuita
tis cā ꝑnūc ſolū pticulariꝛ declara
bo in h̄ ſmōe quō ipa đr liliū Dimittā ḡ ad
plenū declarare q̄re ipſa appelleꝛ ſtorax: vn-
gula ⁊ gutta Eccl.xxiiij. Jtē q̄re ipa dicat in
eo.c. Ego q̄ſi terebinthꝰ extēdi ramos meos
Maria ſtorax ⁊ rami mei honoꝝ ⁊ gr̄e. ¶ Sufficit aūt cō
pēdioſe dicere de p̄dictꝭ aſſilatōibꝫ ꝙ ſtorax
ſm̄ Jſi.xvij.ethi. eſt arbor arabie: cuiꝰ fumꝰ
purgat aerē corruptū: ⁊ fugat oēm vaporeꝫ
⁊ fumū peſtilentē. Et ſilr̄ b. ꝟgo q̄ eſt ſicꝫ vir
gula fumi ex aramatibꝫ. Cañ.iij. purgat ae-
rē corruptū.i. aīam nr̄am ſiue ſpm̄ hn̄tē cor
ruptioneꝫ pctōꝝ. Vñ de illa dicere poſſumꝰ
illđ Tob.xij. Jpa eſt q̄ purgat pctā. Fugat
etiā oēm vaporē ⁊ fumū peſtilentē maloruꝫ
ſuggeſtionū diaboli. vñ de h̄ fumo ꝟginali
dicere poſſumꝰ illđ Tob.vj. Fumꝰ eiꝰ effu-
gat oē genꝰ demonioꝝ. ⁊ đ malo vapore pcti
ab eo fugato dici pōt illđ Sap.ij. Nebula
diſſolueꝛ q̄ fugata eſt a radijs ſol. ¶ Vngu
Maria vngula la q̄ʒ eſt ſpēs aromatica ſic dicta ſm̄ Jſi.i li.
xvij.ethi. ⁊ Nico. đ Ly. ſup.xxiiij.c. Eccl. qꝛ
eſt vngui ſilis. Et alio noīe diciꝛ onycha. Et
hec ſpēs poniꝛ in ɔfectione tymiamatꝭ vt hꝫ
Exo.xx. Et figurat btam ꝟginē: de q̄ ɔfectū
eſt odoriferꝝ tymiama.ſ. dñs nr̄ Jeſus chrs
q̄ ſuo pr̄i oblatꝰ eſt ſicꝫ ſacrificiū ḡtiſſimū ſu
per oīa alia. vñ ipe inq̄t đ incentiōe manuuꝫ
ſuaꝝ i cruce. pš.cxl. Eleuatio manuuꝫ meaꝝ
ſacrificiū veſptinū. Jpe etem̄ ſolꝰ ꝑfecte iple
uit mādatū qđ hꝫ Exo.xx. vbi đr Ad veſpuꝫ
vret tymiama ſempitnū. Diciꝛ aūt ſm̄ Jſi.li.
iiij.ethi. tymiama a tymo flore odorifero.
qꝛ hec ɔfectio p̄cioſiſſima q̄ appellaꝛ tymia-
ma redolet ſuauiꝛ ſicut tymus. Sola igitur
btā ꝟgo q̄ cōpoſuit hoc p̄cioſuꝫ tymiama ex
puriſſimis ſanguibꝫ ſuis tanq̄ʒ ex ſpēbꝫ aro
maticꝭ ſicut bona vnguētaria: ⁊ illđ obtulit
deo in pr̄ificatione in tēplo: ſuauit p̄ceptū dei
qđ hꝫ Exo.xx. vbi đr. Facies tymiama cōpo
ſituꝫ ope vnguētarij mixtū diligēter ⁊ purū
ac ſctificatōe digniſſimū: ⁊ pones ex eo corā
teſtimonij tabnaculo: ſanctū ſctōꝝ erit vob
tymiama. ⁊ talē cōpoſitionē nō facietꭍ i vſus
veſtros: qꝛ dño ſctm̄ eſt. ¶ De gutta etiam
q̄ eſt ſpēs aromatica: ⁊ eſt lachryma cuiuſdā Maria
arborꝭ: ⁊ a medicꭍ appellaꝛ aromaticū: vt ait gutta
Jſid.xvij.ethi. ſolū h̄ dico ꝙ hꝫ ꝟtutē diſſol
uendi ⁊ relaxandi. Vñ vt ait glo. ſup illđ pš.
xliiij. Myrrha ⁊ gutta ⁊ caſſia ⁊c. oēs tumo
res ⁊ iflatōes ſedat. Et ſilr̄ ꝟgo bñdicta ſua
interceſſione diſſoluit tumores pctōꝝ nr̄oꝝ
vñ cuilibet ad eiꝰ patrociniū recurrēti dici pōt
illđ Eccl.iij. Sicꝫ i ſereno glacies ſolueꝛ pctā Maria
tua. ¶ De therebintho q̄ʒ arbore magꭍ q̄ in terebinthꝰ
ſyria naſciꝛ ſm̄ Pliniū li.xij. naturał hiſto.
cuiꝰ folia ſunt denſa. nihil aliud dicā niſi ꝙ
ſm̄ Jſido.xvij.ethi. ⁊ Diaſco. ⁊ auctorē li. de
ꝓprie.re. eiꝰ folia: fructꝰ: cortices ⁊ ſemia ſūt
medicinalia. Et ſilr̄ b. ꝟgo fuit tota die me-
dicinalis: imo ex ea gn̄ata eſt medicina oīm
īfirmitatū.ſ. filiꝰ dei. Ad q̄d applicari pōt il
lud Eccl.xxxviij. Altiſſimꝰ creauit de tra.i.đ
ꝟgie Maria medicinā. Radix etiā terebin
thi in vino decocta ſtomachū ɔfortat: ⁊ h̄ do
lorē capitꭍ iuuat: vt ait pliniꝰ in.xxiiij.li. p̄di
cti opis.c.vj. Et ſilr̄ b. ꝟgo q̄ đr radix Eſa.xi
⁊ hn̄ nā mr̄ eſt radix filij ſui.xxiiij.q.iij.c. tūc
ſaluabiꝛ.i fi. ⁊ ibi no. decocta i vino ſpūſſcti
ſtomachū nr̄ʒ.i. aīm ɔfortat: ⁊ dolorē capitꭍ
.i. mētis nr̄e. q̄ diciꝛ caput: vt in.c. vnico.§.
h̄ vnguēto. de ſacra vnct. aufert ⁊ ſedat. ⁊ iđ
ipa cuilibet deuoto ſuo inq̄t illud Cañ.viij.
Dabo tibi poculū ex vino ɔditū. ¶ Liliū aūt f Maria
dici pōt ꝓpter multas cauſas. Prima eſt: qꝛ lilium
liliuꝫ ab extra eſt candidum: intus aureū in
tuſq̄ʒ ⁊ extra odoriferū: vt inquit Jſido.xvij
ethi. Licet em̄ iueniaꝛ lilia alteriꝰ coloris:
vt crocei ⁊ purpurei: tñ liliū albū eſt meliꝰ ⁊
efficatiꝰ: vt ait Diaſcorꝰ ⁊ Plateariꝰ: vt etiā
đr in li. de ꝓprie.re. de quo lilio nūc loq̄ns di

co ꝙ ſiſr btā v̄go fuit extra in carne cādida
ꝑ v̄ginitatē: iuxͣ illō Sap. vij. Cādor eſt lu-
cis eterne ⁊c̄. Scḋo intus in mente fuit au-
rea ꝑ charitatē Sicut em̄ aurū nūq̄ pōt cor-
rūpi: ſic nec eiꝰ charitas vnq̄ potuit extigui
iuxͣ illō Cañ. viij. Aque mlͤte nō potuerunt
extinguere charitatē. Tertio intꝰ ⁊ extra fuit
odorifera ꝑ hūilitatē. Habuit em̄ hūilitatē
intꝰ in corde: ⁊ exteriꝰ in ꝯuerſatione Et iſta
hūilitas deo tātū odorifera fuit ꝙ ipm̄ ad ſe
traxit. Vn̄ illi dicere potuit eiꝰ ſponſus cele-
ſtis illō Cañ. j. Trahe me poſt te ⁊c̄. ⁊ nō tm̄
deū ad ſui amorē traxit: ſ; etiā oēs hoīes ad
ſe trahit. Et iō de illa dici pōt illō Job. xxj.
Oēm hoīem ad ſe trahit. Et ipa dicere pōt il-
lud Joā. xij. Oīa trahā ad me. ſ. nō ſolū deū
⁊ hoīes: ſed etiam angelos ⁊ alias creaturas
Iſta aūt ſunt tria lilia q̄ btām v̄ginē marie
circūdederunt. ſ. hūilitas: v̄ginitas ⁊ chari-
tas. De q̄bꝫ dͭ Bern̄. in ſmone ḋ natiuitate
eiuſdē. Chr̄s q̄ nūc iter lilia paſcit̾ vtiq̄ copi-
oſiꝰ apḋ Mariā ꝑ lilioꝝ m̄ltitudine paſce-
bat̾. An nō lilia ſūt decus v̄ginitatꝭ i ſigno
b hūilitatis cū ſupeminētia charitatꝭ. ¶ Se-
cunda cauſa q̄re v̄go bn̄dicta dͥ liliū eſt: q̄a
liliū habet rectū haſtile ſurſu;: ſ; tn̄ folia eiꝰ
ſunt pendētia deorſu;. ⁊ q̄ꝫtū flos eiꝰ altiꝰ in
haſtili erigit̾: tāto caput ſubmiſſiꝰ inclinat̾.
Et ſiſr animꝰ btē v̄ginis tāq̄ haſtile fuit ſꝑ
rectꝰ ad deū: ſibi de bn̄ficijs ab eo receptꝭ re-
gratiādo: ⁊ in ipm̄ ſpūalr̄ exultādo Sic em̄
liliū q̄cq̄d h; odoris ⁊ candoris totū mittit
ad ſūmū. ſic ipa q̄cq̄d habuit ſctitatis ⁊ gr̄e
c totū ſꝑ remiſit ad deū. Folia autē. i. v̄ba ha-
buit inclinata deorſum: de ſe hūiliā ꝓferēdo
vn̄ inq̄t Luc. j. Magnificat aīa mea dn̄m
⁊c̄. Ecce haſtile rectū. Sed audi folia deor-
ſum pendētia. Quia reſpexit humilitatē an-
cille ſue. Quāto em̄ eſt magis exaltata: tan-
tō eſt ad maiorē humilitatē inclinata. In hꝰ
aūt figurā dͥ Exo. xxv. Facies cādelabꝝ du-
ctile de auro mūdiſſimo: haſtile eiꝰ ⁊ lilia ex
ipo ꝓcendentia. Candelabꝝ em̄ dei facta eſt
Maria. q̄ fuit ductilis ꝑ obedientiā: ⁊ de au-
ro puriſſimo ꝑ charitatē ꝑfectā. Cuiꝰ haſtile
fuit eiꝰ intētio recta: ⁊ lilia fuerūt eiꝰ v̄ba hu-
milia: q̄ oīa ꝓcedebāt ex ipa. Mundani aūt
hoīes ecōtrario hn̄t haſtile reflexū deorſum
ꝑ obliquā intētionē: iuxͣ illō Mat. xxj. Oīa
opa ſua faciūt vt videant̾ ab hoībꝫ. Folia āt
. i. v̄ba hn̄t elata ſurſu; ꝑ iactantiā: ſupbiā et
elationē iuxͣ illō pſ. Iniq̄tatē in excelſo locu-
ti ſunt. ⁊ iterꝫ. Poſuerūt in celum os ſuū ſcꝫ
viris ſctis ⁊ celeſtibꝫ detrahēdo: ⁊ ſe vſq̄ ad
celū magnificādo. ſed tn̄ vt ſubinfert idē ꝓ-
d pheta. lingua eoꝝ trāſiuit in terra. i. ḋ trenis
loq̄ndo ⁊ ea diligēdo. ¶ Tertia cā q̄re b. v̄-
go dͥ liliū eſt. q: liliū integꝝ redolet: ſ; ꝯfri-

catū poſtea fetet. Corpꝰ aūt btiſſime v̄ginis
fuit tāq̄ liliū integrū: q: ſꝑ ꝑmāſit illibatu;
⁊ ideo ſꝑ fuit odoriferū. Fuit em̄ vnctū vn-
guēto odorifero. qḋ q̄dē vnguētum fuit ꝯfe-
ctū de tribꝫ ſpeciebꝫ aromaticꝭ. de q̄bꝫ Eccl.
xxiiij. dͥ. Sicut cinnamomū ⁊ balſamū aro-
matizās ⁊c̄. Fuit em̄ ꝯfectū de cinnamomo
hūilitatꝭ. Cinnamomū em̄ h; colorē cinereū. et
ꝓpt̾ h̄ dͥ cinnamomū: ſm̄ glo. ſup Eccliaſti-
cū. ⁊ iō eiꝰ hūilitatē repn̄tat Fuit etiā ꝯfectū
ḋ balſamo diuinitatꝭ. Tūc ei deꝰ eiꝰ vterꝫ ibal-
ſamauit qn̄ diuinitatē ſuā ibi poſuit. Fuit q̄;
ꝯfectū de myrrha caſtitatꝭ. Myrrha em̄ cō-
ſuat corpꝰ a putredīe: ⁊ ſignificat caſtitatē:
q̄ ꝓſuat corpꝰ a corruptōe Iſto igit̾ ꝓcioſiſſi-
mo vnguēto eiꝰ corpꝰ inunctū ſꝑ remāſit inte-
grū atq̄ odoriferꝝ. De q̄bꝫ vnguētis dicit̾ ei
Cañ. iiij. Odor vnguētoꝝ tuoꝝ ſup oīa aro-
mata. Nr̄a aūt corpa cū ſint corrupta ſr̄ feti-
da: iuxͣ illō Eſa. xxxiiij. De cadaueribꝫ aſcen-
det fetor ¶ Quarta cā q̄re v̄go imaculata dͥ
liliū eſt. q: liliū orit̾ de ſpinis ⁊ tn̄ ſpinā non
h;. ⁊ ſiſr v̄go btā nata eſt ⁊ ꝯcepta de pentibꝫ
ꝑ pctm̄ originale ſpinoſis: ⁊ tn̄ ipa vlla; ſpi-
nam nūq̄ habuit. Et iō de illa inq̄t eiꝰ ſpon-
ſus celeſtꝭ Cañ. ij. Sicut liliū inter ſpinas:
ſic amica mea iter filias. Item ſic̄ liliū inter
ſpinas natū ꝓpt̾ h̄ nō amittit ſuū colorē nec
odorē. imo q̄ꝫto plus a ſpinis pungit̾ tanto
magꝭ eius odor ſentit̾. ſic btā v̄go lic; inter
ſpinas. i. iudeos ſpinoſos ⁊ malos ꝯuerſata
ſit: ⁊ ab eis ſepius ꝑ tribulatiōes puncta ſit:
tn̄ nunq̄ amiſit candorem ſue innocētie nec
odorē ſue fame: imo q̄ꝫto magꝭ pungebat̾ af-
flictionis tāto maiorē ſpirabat odorē patien-
tie ⁊ ſctitatꝭ. ⁊ iō ipa fuit q̄ſi liliū in tranſitu
aq̄ Eccl. l. Quia q̄ꝫto aq̄ tribulatōis ꝑ ipam
tranſijt tāto magꝭ illā redolere fec. ¶ Sed f
hic eſt ꝯſiderandū ꝙ qn̄ lilia ponūt̾ cū lilijs
maiorē reddunt odorē. qn̄ vo ſunt cū ſpinis
nihilominꝰ ſeruāt ſuum odorē. qn̄ aūt ſpine
ponūt̾ cu; ſpinis tunc dāt ſibi mutuas pun-
ctiones: Quādo em̄ boni ſunt inſil̾: tūc ſunt
lilia cu; lilijs: ⁊ tot dant odores quot hn̄t v̄-
tutes. vn̄ Matth. xviij. dicit dn̄s. Vbicūq̄
fuerint duo vel tres ꝯgregati in nomie meo
ibi ero in medio eoꝝ. Ipſe em̄ eſt liliu;: q̄ ait
Cañ. ij. Ego flos campi ⁊ liliū ꝯualliū. Scti
autē viri ſunt hortꝰ dei in q̄ creſcūt lilia v̄tu-
tum. Et ideo Cañ. vj. inq̄t btā v̄go. Deſcen-
dit dilectus meꝰ in hortū ſuum ad areolam
aromatꝭ: vt paſcat̾ in hortis ⁊ lilia colligat.
Quādo igit̾ ſerui dei ſunt inſil̾ ꝯgregati tūc
ſunt ſic lilia cu; lilijs poſita in horto diuino
⁊ ipſe chr̄s q̄ eſt amator lilioꝝ eſt i medio eo-
rum: ⁊ colligit lilia v̄tutū. Quādo aūt boni
ſt̾ cu; mal̾: tunc lilia ſunt cu; ſpinis: ⁊ tunc
boni dn̄t ſuare cādorē ſue innocētie: ⁊ odo-

rē ſue fame. Et tale liliū cū ſpinis erat Pſ.q
dicebat Cū his q oderūt pacē erā pacificus.
Qn̄ ꝟo mali ſunt cum mal'ꝫ: vt ſupbi cū ſupꝫ
bis ⁊c. tunc ſpine ſunt cuꝫ ſpinis ⁊ ſe mutuo
pungūt iuxᷓ illō Prouer. xiij. Inter ſupbos
ſp iurgia ſunt. ⁊ Nau. j. Sicē ſpine ſe inuiceꝫ
R rodūt. ¶ Quinta cā q̄re ꝟgo glio̾ſa d̾ liliū
eſt: qꝛ liliuꝫ habet ſex folia: ⁊ hꝫ ſex angulos
in radice iuxta numeꝝ ſex folioꝝ. Sex autē
folia fuerūt ſex ꝟba q̄ dixit btā ꝟgo. duo anꝫ
gelo. ſ. Quō fiet iſtud. ⁊ Ecce ācilla dn̄i: Lu.
j. Vnū Elizabeth qn̄ eā ſalutauit: ⁊ deū bn̄ꝫ
dixit: ibidē. Duo filio. ſ. Fili qd feciſti nobis
ſic: Lu. ij. ⁊ qn̄ dixit. Vinū nō habēt: Io. ij.
Vnū etiā cum miniſtris nuptiaꝝ: cum ait.
Q̄ocūqꝫ dixerit vobis facite: ibidē. Iſta ꝟo
ſex folia ſiue ꝟba ꝓceſſerunt ex radice chariꝫ
tatis. qꝛ oīa fuerūt charitate ⁊ pietate plena
Et q̄uis ſit vna radix charitatꝫ tn̄ hꝫ ſex diꝫ
lectōnis modos. ſicē radix liliȷ̄ q̄uis ſit vna
tn̄ habet ſex angulos. Prim⁹ modus fuit q̄
ipa dilexit deū: illū ſup oīa reuerēdo. Scd̄s
q̄ dilexit aīam ſuā: ipaꝫ in om̄i ſctitate cuſto
diendo. Tertius q̄ dilexit corp⁹ ſuuꝫ: ipm in
ꝟginitate ꝯſeruando. Quart⁹ q̄ dilexit dome
ſticos ⁊ ꝓpinquos: ipos bonis morib⁹ inforꝫ
mando. Quint⁹ q̄ dilexit amicos in deum.
Sextus q̄ dilexit inimicos ꝓpter deū. Dicit
em̄ Greg. in q̄dā omel'. Ille veracit' charita
tē habet q ⁊ amicū diligit in deū ⁊ inimicuꝫ
diligit ꝓpter deū. ¶ Sexta cā q̄re d̾ lilium
eſt. qꝛ thalami ⁊ cenacula regū liliȷ̄s adornā
tur vt iocundi⁹ q̄eſcāt ⁊ veſcant'. Et qꝛ vter⁹
btē ꝟginis fuit thalam⁹ ⁊ cenaculū chr̄i: ideo
totus fuit liliȷ̄s adornat⁹ ⁊ circūdatus: iuxᷓ
illud Can̄. vij. Venter tuus ſicut aceru⁹ triꝫ
tici vallat⁹ liliȷ̄s. Tota em̄ fuit liliȷ̄s vallata
nā a ſupiori fuit vallata lilio eminētis chaꝫ
ritatis. ab inferiori lilio ꝓfunde humilitatꝫ.
ab interiori lilio ꝑpetue puritatꝫ a dextris li
lio tēperantie in ꝓſpis. a ſiniſtrꝫ lilio patien
tie in aduerſis. ab anteriori lilio ꝓuidētie in
futurꝫ. a poſteriori lilio iuſticie in p̄teritꝫ. qꝛ
ꝓ p̄teritis bn̄ficȷ̄s deo ſp grās referebat. ⁊ h̄
debitū iuſticie reddebat. Et qꝛ fuit liliȷ̄s val
lata ⁊ circundata: idō de ipa canit eccl'ia. Sicē
dies verni circūdabāt eā flores roſaꝝ ⁊ lilia
ꝯuallium. Inter iſta autē lilia chr̄s paſceba
tur. vn̄ ipa inq̄t Can̄. ij. Dilectus me⁹ mihi ⁊
ego illi q paſcit' inter lilia. Nam mō paſceba
tur lilio ſupiori: qꝛ delectabat' i ei⁹ charitate
Modo paſcebat' lilio iferiori: qꝛ delectabat'
in ei⁹ hūilitate. Modo lilio īteriori: qꝛ deleꝫ
ctabat' in ei⁹ puritate. Mō lilio exteriori. qꝛ
delectabat' in ei⁹ ꝟginitate. Mō lilio a dexꝫ
tris: qꝛ delectabat' in ei⁹ tēperātia. Mō lilio
a ſiniſtris: qꝛ delectabat' in ei⁹ patiētia. ⁊ ſic
de reliq̄s. Et qm̄ ſic tota fuit florida: idō oīa q̄

ꝑ ipam deo offerim⁹ ſūt ei accepta. vn̄ Ber.
in ſer. d̾ natiuitate ipius ꝟginis inq̄t. Quicꝫ
q̄d illō eſt q̄ꝺ deo paras offerre gratiſſimis
manib⁹ Marie trade. Nimiꝝ cādidiſſima
quedā lilia ſūt. nec cauſabit' ille lilioꝝ amaꝫ
tor inter lilia nō inuentū q̄cq̄d illō ſit q̄ꝺ iter
man⁹ Marie inuenerit. Hec ille. ¶ Septi Virtus
ma cauſa q̄re d̾ liliuꝫ eſt: qꝛ liliū m̄tiplices liliorꝫ
hꝫ ꝟtutes. de q̄b⁹ tractat Plini⁹ in. xx. li. na
tural' hiſto. ꝓut etiaꝫ ponit' in li. de ꝓprie. re.
Inter alias autē ꝟtutes eſt ꝙ tumorē ſedat:
ſaniē purgat ⁊ morſuꝫ ſerpentꝫ curat. Et ſit'
btā ꝟgo ſanat tumorē ſupbie exēplo ſue hu
militatis: purgat q̄ꝫ ſaniē luxurie exēplo ſue
ꝟginitatis: ⁊ curat morſum ſerpētis auariꝫ
cie exēplo ſue paupertatꝫ. Auar⁹ em̄ eſt cib⁹ ſer
pentis. qꝛ diligēdo terrena efficit' terra. q̄ eſt
cib⁹ ſerpentꝫ. cui inq̄t de⁹ Gen̄. iij. Terrā coꝫ
medes cunctꝫ dieb⁹ vite tue. ⁊ ideo auar⁹ eſt
dat⁹ ſerpenti infernali in cibuꝫ iuxᷓ illō Eſa.
lxv. Serpenti panis puluis ei⁹. Rogemus
ḡ dn̄m nr̄m Ieſum chriſtū vt ꝟtute hui⁹ p̄ꝫ
cioſiſſimi liliȷ̄ ꝟginalis nō pmittat nos a ſer
pente maligno deuorari. dicentes cum ꝓpha
pſ. lxxiij. Ne tradas beſtias aīas ꝯfitentes
tibi. ſed introducat in ꝑadiſum ſuaꝝ deliciaꝝ
vt in eo paſcamur ⁊ delectemur int' lilia fra
grantia ꝟtutum genitricꝫ ſue bn̄dicte ꝑ infiꝫ
nita ſecula ſecl'oꝝ. Amen.

¶ De aliȷ̄s q̄ndecim Aſſiīlatiōib⁹ b. ꝟginis.
Sermo. ij.

Deus oſtēdet
splendorē ſuū in te q̄ ſub celo z
eſt Baruch. v. c. In creatione
btiſſime ꝟginis deus demon
ſtrauit ſuā potentiā infinitā. Tāto em̄ prinꝫ
ceps eccl'iaſticus vl' ſecl'aris maiorē potenꝫ
tiā ſe hr̄e oſtendit: q̄nto maiora facta ꝑagit.
Et idō rhomani in h̄ ſe hr̄e magnā potētiā oſ̄
derunt ꝙ vniuerſum orbē ſuo imperio ſubꝫ
iugarūt. Vn̄ regnū eoꝝ ferreū deſcribitur
Dan̄. ij. ad innuendū ꝙ ſicut ferrū domat reꝫ
liqua metalla: ſic ipi ſibi ſubdiderūt omnia
mundi regna. Potentia ḡ dei infinita in h̄
oſ̄dit' ꝙ ipm regnū rhomanoꝝ cum toto or Potētia
be nō vi armoꝝ: ſed ꝑ ſimpliciū ⁊ illitterato dei oſ̄dit'
rum apl'oꝝ p̄dicationē ritui ⁊ fidei chr̄iane in ꝯuerſi
ſubegit. Magis tn̄ ei⁹ potentia in mōi crea one rhoꝫ
tione relucet. Om̄es em̄ mundi p̄ncipes cū manoꝝ
om̄i ſua potentia non poſſent vel vnā puuꝫ
lam formicā aut vermiculum vnum creare.
Unde ꝯcludit beatus Tho. j. parte ſumme
q. xl. arti. v. ꝙ creare non pōt eſſe ꝓpria actio
niſi ſolius dei. Et Aug. in. iij. de trinita. inq̄t
ꝙ nec boni nec mali angeli poſſunt eſſe crea
tores alicuius rei. Et ratio eſt iſta. Quia vt

dicit Magr̄ in. ij. diſt. j. Creare eſt de nihilo aliq̄d facere. ſed cū inter nihil ⁊ aliq̄d ſit infinita diſtātia (vt ait ſanct⁹ Bonauen. in. iiij. diſt. x. ⁊ Fran. de May. in q̄dam ſermōe de corpe chr̄i) Ad hoc vt q̄s de nihilo poſſit aliq̄d agere: neceſſe eſt vt habeat infinitā potē-
Potētia dei oñdi tur in cre atiōe ma rie.
tiā: quā non habent oēs ſimul creature. Et iō ſolus de⁹ potuit oīa de nihilo creare. Qui dixit ⁊ facta ſunt: mādauit ⁊ creata ſunt. pſ. antepenl'. et c. renera. de conſe. diſt. ij. et c. fraternitaſ. xxv. q. x. Ex quo patuit eius infinita potentia. Sed ſi magnā oſtendit potentiam in creando celum ⁊ terrā angeloſq̄ cū alijs creaturiſ: mlto maiorē oſtendit in creatione glorioſe vginis Marie. q̄s ipſa eſt nobilior ⁊ excellētior oīb⁹ creaturiſ ſimul: cū ad nobiliorē ⁊ excellentiorē finem ⁊ effectū ſit a deo electa ⁊ creata. Et ideo vt inq̄t ſctūs Bonauen. in. j. diſt. xliiij. ⁊ btūs Tho. in. iij. pte ſumme. q. xxv. ar. vl. Si oēs creature q̄ntūcunq̄ aſcēderēt in gradib⁹ nobilitatis eſſent pſentes: oēs deberent reuerentiā matri dei. Ex hoc itaq̄ q̄ deus eā elegit ⁊ creauit: atq̄ tā altam ⁊ magnā ꝯſtituit / ſūmā ⁊ infinitā potentiā ſuam demōſtrauit. ¶ Scdo oſtendit ſummā ſapientiā ſuā in eodē ope. Magr̄ etenī ſapientia in bellatore eſſe dinoſcit: q̄ndo armis aduerſarij ſui eum vincit. Sicut ille diſputator q̄ aduerſariū ſuum ſup eaſdē rationes ⁊ auctoritates quas ille ad defenſionem ſuam adduxerat / conuincit: magnā ſapiam ſe habere oſtendit. Et idem eſt dicēdū de pugnante in bello militari: q̄ hoſtē ſuum ꝓprijs armis ipſi⁹ pſternit. Et ideo in h̄ oſtendit deus ſapientiā ſuam q̄ diabolū hoſtem ſuū (qui mediante femina gen⁹ humanū ſibi ſubiecerat) etiam p feminā voluit debellare: q̄ fuit ei⁹ bñdicta mater q̄ caput ipſi⁹ diaboli cōtriuit: vt p̄dictum fuerat Gen. iij.
M Oſtēdit mi beni gnitaſ di
¶ Tertio oſtendit ſuam benignitatē: clemētiam ⁊ ꝯdeſcenſionē. Magna etenī benignitas eſt inclyti pncipis: quando ſe oñdit affabilē: benignū ⁊ domeſticū ſuis inferiorib⁹ ⁊ ſubditiſ. et q̄nto humiliores ⁊ viliores ſunt illi quib⁹ oſtēdit familiaritatē ⁊ affabilitatē: tanto benignior iudicaſ. Et ꝓpter hoc laudatur chr̄s de benignitate. q: etiā cum publicanis ⁊ peccatorib⁹ mādūcabat: vt hr̄ Mat. ix. Item q̄a tā humaniter cū mlīere ſamaritana loquebaſ: vt dicit Joan. iiij. de q̄ diſcipuli eius mirabanſ (vt ibidem dr̄) q̄ pcedebāt ſm Aug. ⁊ Chryſ. non ꝓpter mali ſuſpiciōē aliquā. ſed ſtupebant q̄ tā ſapiens ⁊ pſpicui ingenij mulierē inopem ⁊ ſamaritanā alloq̄retſ. Sed ſup omnē benignitatis ſue demonſtrationē hec fuit ſtupenda ⁊ admirabil' clementie ⁊ humilitatis oſtenſio: q̄ non ſolum homini voluit domeſtic⁹ fieri: ſed etiā illorū obedientie ſubmitti: eligens hanc imaculatā virginē: cui vſq̄ ad mortem obediret. ⁊ nō ſolum ipſi: ſed etiā ſponſo eius ꝓpter ipſam: vt habeſ Lu. ij. ¶ Quarto oſtēdit p hāc electionē ipſi⁹ bñdicte vginis ſingl'arē excellē- N
Oſtēdit
tiam ⁊ vnicā prerogatiuā. Sibi enī ſoli conceſſit maximū puilegiū oīb⁹ puilegijs excel excellētia
Marie
lentius que vnq̄ ipſe de⁹ cōceſſit vel cōcedet tam angelis q̄ etiā q̄buſcūq̄ puris hominib⁹ ſcʒ vt eſſʒ mater dei. Ex quo apparet ipſius dñe noſtre ſublimitas ⁊ celſitudo ineffabil' ⁊ incōprehēſibilis. Cum enī ſm logicos tria ſint genera correlatiuoꝝ. ſ. equiparationis: vt amicus: ſimilis ⁊ vicinus. ſuppoſitionis: vt filius: ſeruus: ⁊ diſcipulus. ⁊ ſuppoſitionis: vt pater: mater: dñs ⁊ magr̄. Cū btā vgo ſit mater dei: ⁊ deus fili⁹ eius: ⁊ oīs fili⁹ ſit naturalr̄ inferior matre ⁊ ſubdit⁹ eius: ⁊ mater p̄lata ⁊ ſupior filio. ſequiſ q̄ ipſa bñdicta virgo ſit ſupior deo: et ipſe de⁹ ſit ſubdit⁹ ei⁹ ratione humanitatiſ ab ea aſſumpte. Et ideo d̄ hoc loq̄ns Bern. in q̄dam ſermōe inq̄t. Iſta eſt beate vginis glīa ⁊ excellēs p̄rogatiua q̄ vnum eundēq̄ filiū cum deo patre meruit habere cōmunē. Et Amb. ſup Lu. ait. Bene gratia plena dr̄: quia grām quam nulla alia habuit a deo conſecuta eſt: quia mater dei ē effecta. Quare aūt ad tantā ſublimitatē ſit eleuata: oſtendit Anſel. di. Maria ꝓpt peccatores facta eſt mater dñi: quia ſanctior ea caſtior ⁊ humilior in genere humano nulla potuit inueniri. Et Bern. in q̄dam ſer. inq̄t: Non decebat deum alia mater q̄ virgo: nec virginē alius filius q̄ de⁹. q̄a nec maior inter matres: nec maior inter filios naſci potuit. ¶ Quinto btām vginē mūdo edidit de⁹ O
vt oſtēderet ſe eſſe pfectiſſimū artificē ⁊ magiſtrū. Ad hoc enī vt q̄s ſit pfectus opifex requiriſ q̄ ſciat facere omnia ptinentia ad illā artem. Ut enī ait phūs. vj. eth. ars eſt habitus quidam cum ratiōe vera faciēdi ⁊c. Oꝝ igiſ quattuor modis poteſt homo pduci. ſ. ſine viro ⁊ femina: vt Adam. vl' ſine femina de viro: vt Eua. vel de viro ⁊ femina: vt oēs homines cōmuniter generanſ. voluit de⁹ fabricare virginem bñdictam vt in ea conciperetſ eius vnigenitus ſine viro. Et ſic p iſtū q̄rtum modū generationis ſe ſummū opificē humani generis declararet. ¶ Sexto eā fabricauit vt noſtre indigentie ſubueniret. Oꝫ enī boni iudicis officiū eſt aſſignare aduocatum orphanis ⁊ miſerabilibus perſonis. l. ne quicq̄. §. aduocatus. ⁊. §. pleruq̄. et. §. obſeruare. ff. de offi. pcon. ⁊ le. ⁊. ff. de poſtu. l. j. §. ait pretor. et. l. puidendum. Eodē titulo. ⁊. ff. ex qui. cau. maio. l. ab hoſtibus. §. ſed quod ſimpliciter. et facit extra de offi. iudi. c. j. vbi gloſa Hoſtien. et alij doct. et c. j.
Oſtēdit eē pfectiſſim⁹ magiſter.
P Maria eſt miſerorū aduocata

vt lite nõ ɔteſta. Vñ in ɔſtitutiõib) reg᷑ ſici/
lie ɔtinet᷑: ꝙ aduocat⁹ fiſci teneat᷑ patrocina/
ri ⁊ aduocare ꝑ cauſis miſerabiliũ ꝑſonarũ
Ideo deus oĩpotens videns miſerabilitatẽ
hũani gener᷑: tanꝗ̃ bon⁹ iudex viuoꝝ ⁊ mor
tuoꝝ ꝓuidit nobis de optima aduocata: fa/
bricãdo hanc ſapientiſſimã ꝟginem: vt apd
ipm ꝓ nob ɔtinue intercederet ⁊ cauſas no/
ſtras ꝓoraret. ¶ Septimo ipam fabricauit
vt regnũ impȳ ſui exornaret. Ornamentum
etem regni eſt hẽe nõ ſolum regẽ ſed etiã re/
ginã. et impȳ nõ tm̃ hẽe impatorẽ: ſed etiam
impatricẽ. Unõ videm⁹ ꝙ de⁹ poſtꝗ̃ creauit
viꝝ / dixit Geñ. ij. Non eſt bonũ hoiem eẽ ſo
lũ: faciam⁹ ei adiutoriũ ſile ſibi. ⁊ tunc crea
uit mlierẽ: quã ei m̃rimonio aſſociauit ⁊ cõ/
ſtituit eos reges terre. Ad ornamẽtũ igitur
regni t̃reni eſt ꝙ habeat regẽ ⁊ reginã. Et ꝓpt
hoc qñ aliq̃s rex nõ habet vxorẽ: eius ſubditi
plerũq; ei ſupplicãt vt eã accipiat. Supnũ ꝗ̃
celoꝝ regnũ volẽs rex terren⁹ ⁊ impator oĩpo
tens decorare: fabricauit hãc btiſſimã ꝟginẽ
vt illã regni ⁊ impȳ ſui faceret dñã ⁊ impa
tricẽ: vt verificaret᷑ ꝓpheria dauid pſ. xliiij. et
dicẽſ. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu
deaurato circũdata varietate. Aſtitit eñ be
ata ꝟgo a dextr᷑ dei. q: in potiorib) bonis ei⁹
vltra oẽs ſctõs poſt filiũ exaltata reſedit. Et
bñ dr̃ eſſe ornata veſtitu deaurato. q̃a ẽ in ce
leſti patria cum corꝑe gl'ificato. ex cui⁹ ſplen
dore poſt filium ſuũ tota luceſcit ciuitas be/
atorum. Circũdata aũt eſt varietate gr̃aruz.
Tantũ ꝟo differt gl'ia ipſi⁹ btiſſime ꝟgis a
gl'ia alioꝝ btõꝝ q̃ntũ ſol differt a ceteris lu/
minarib) celi. Et q̃dãmõ ſic cetera lũinaria
illuſtrant᷑ a ſole: ſic tota celeſt᷑ curia a gl'ioſa
ꝟgine letificat᷑ ⁊ decorat᷑. Vñ Berñ. in ſer. de
aſſumptiõe eius inq̃t. Glorioſa virgo dum
celos aſcendit: etiã ſupnoꝝ gaudia ciuium
copioſis augmẽt᷑ cumulauit. Nam ſi puuli
necdũ nati Ioãnis aĩa liq̃facta ẽ vt Maria
locuta eſt. quenã fuit illa exultatio ciuiũ ſu/
pnoꝝ: cum ⁊ eius audire vocem ⁊ videre fa
ciem: eiuſq; btã ꝑfrui p̃ñtia meruerit. Aug.
quoq; in ſermone ð natiuitate ꝟginis illi ait
Ipm celũ quẽ penetraſti o ꝟgo btã: necnon
cuncta q̃ in eo ſunt ɔtenta noua ⁊ ineffabili
gl'ia decoraſti: ꝓoremq; ei⁹ gl'iam vltra ꝗ̃ di
ci põt tua p̃ſentia magnificaſti: noua ⁊ ꝑcel/
lenti tuaꝝ ꝟtutũ dignitate irradians: imen
ſaq; gr̃aꝝ tuaꝝ luce ꝑluſtrãs. Et itez Ber.
in q̃dam ſer. inq̃t. Marie p̃ñtia tot⁹ illuſtra
tur orbis: adeo vt ipa etiã celeſt᷑ patria cla/
rius rutilet ꝟginee lãpadis illuſtrata fulgo/
re. Propter q̃ oĩa ipſi bñdicte ꝟgini optime
ɔuenire p̃nt ꝟba themat᷑ nr̃i: in qb) ei p̃dixit
ꝓpha di. De⁹ oſtendet ⁊c. Sup qb) alias q̃n/
decim aſſimilatões ꝑſcrutabimur eidẽ do/
mine noſtre conuenientes.

Maria eſt ornamentum celeſt᷑ imperij.

¶ beata virgo per niuem figuratur
Aſſimilatio p̃ma

Solent aliq̃ curioſe inq̃rere q̃re ſan/
cta mater eccl'ia ordinauit feſtum
ſolẽpnizare ad honorẽ beatiſſime vir/
ginis. v. Auguſti ꝓpter vnuz mira/
culũ niuis ab ea factũ in tali die. Cum nõ ꝑ/
tereat momentũ tp̃is q̃d nõ illuſtret᷑ multis
⁊ q̃ſi ifinit᷑ miracul' eiuſdẽ intemerate m̃ris
dei. Cauſa aũt hui⁹ inq̃ſitiõis originat᷑ ex q̃/
dã iuriſtaꝝ ſñia dicentiũ ꝙ vbi ẽ eadẽ rõ: ibi
debet eẽ eadẽ iur᷑ diſpoſitio. l. a ticio. ff. ð ꝟ.
ob. l. j. C. de libe. p̃te. vel exhere. c. traſlato. de
ɔſtit. et de ſiĺib) idẽ debet eſſe iudiciũ: vt ait
phs. ij. Topic. et no. in. l. ſeruis legatis. ff. de
le. iij. ⁊ in. l. nõ poſſũt. ff. de legib). ⁊ in. l. ſi lig
bellũ. C. de diuer. re. ⁊ in. l. loci. §. ſi fundus.
ff. ſi ſerui vẽ. et. ij. q. j. c. mlti. in fi. ⁊. ij. q. vj. c.
qui ſentit. et in aut. qb) mo. na. effi. legi. §. li/
ceat igit᷑. Quapropt᷑ eis videt᷑ ꝙ eadẽ ratiõe
deberent ab eccl'ia feſtiuari oẽs illi dies in q̃/
bus ꝓdigia magna ipſi⁹ gl'ioſe ꝟgis videm⁹
coruſcare. Quoꝝ heſitatiõi volens ſatiſface
re: lz dicat᷑ in. l. non oim. ff. de legi. Non oim
q̃ a maiorib) noſtr᷑ ɔſtituta ſũt rõ reddi po/
teſt: tñ ſm paruã ingenȳ mei cognitiõem vi/
det᷑ ꝙ bñdicta dei genitrix voluit miraculũ
hoc niuis a nob ſuꝑ alia particularit᷑ feſtiua
ri ꝓpter multã ſimilitudinẽ quã ipſa hz cum
ꝓprietatib) niuis. de qb) habet᷑ i diuerſis ſa/
cre ſcp̃ture cap'lis: in qb) ipa btiſſima mater
dei aſſimilat᷑ niui. maxime aũt Dañ. vij. vbi
dr̃. Antiqu⁹ dieꝝ ſedit: veſtimentũ ei⁹ albũ
ſicut nix. De⁹ eñ q̃ eſt antiqu⁹ dieꝝ. i. añ oẽs
dies: q̃a ẽ etern⁹: ſedit in vtero gl'ioſe virgi/
nis: ⁊ in eo req̃euit nouẽ menſib). Veſtimen
tum aũt eius fuit album ſicut nix. quia ipſa
virgo puriſſima que tanꝗ̃ veſtimẽto circũ/
dedit eũ ſuo ſacratiſſimo vtero. iuxta illud
Hiere. xxxj. Nouũ faciet dñs ſuꝑ terrã: fe/
mina circũdabit virum. q̃ ei⁹ diuinitatẽ te/
xit ⁊ induit ſua carne. fuit candidiſſima ꝑ in/
nocentiã. ¶ Pro cui⁹ ꝟitat᷑ declaratõe tria
myſteria ɔtẽplabimur de niue. Primũ erit
de ei⁹ aſpectu. Secõm de ipſi⁹ tactu. Tertiũ
ꝟo de illi⁹ effectu. Quo ad p̃mũ dico ꝙ nix
eſt aſpectu alba: pulcra ⁊ diſgregatiua. Al/
bedo aũt (vt dr̃ Algaſel in ſua phyſica. ⁊ po/
nit etiã in li. de ꝓprie. re.) eſt color ex luce cla/
ra ⁊ m'ta i corꝑe ꝑſpicuo generat⁹. vnde q̃ñ/
to in materia ꝑſpicua eſt lux clarior: tãto al/
bedo eſt intenſior ⁊ nigro impmixtior. Et cã
hui⁹ albedinis in niue eſt frigidũ. q: quãdo
materia ſubſtantialr̃ ẽ humida: ⁊ in illa do/
minat᷑ frigiditas: generatum ex ea eſt albũ
Et vt dicit phus. xix. de aialib) nix generat᷑

Quare ſit feſtum niuis inſtitutum

et aere vapoꝛoſo declinante ad humiditatē
aqueā. ꝛ hoc ꝑ frigidi actiōem. Frigꝰ em̄ al⸗
bificat hūidā materiā. Virgo aūt ſacratiſſi⸗
ma a ſupna luce in ſuo corꝑe albedinē ꝟgini
tatꝭ habuit q̄ aliter haberi nō pōt. iuxͣ illud
Sap. viij. Scio ꝙ aliť ꝯtinens eſſe nō poſ⸗
ſum niſi dn̄s dederit. ¶ Qͣ aūt ꝑ albedinē ſi⸗
gnificeť ꝟgitas: patet ſacre ſcptture teſtimo⸗
nio. Nā Apoca. iij. de ꝟginibꝫ inqͣt dn̄s ieſus
Ambulabūt mecū in albis: qꝛ digni ſūt. Et
eiuſdē li. vj. ca. dꝛ. Date ſūt eis ſingule ſtole
albe. ꝛ. vij. ca. Amicti ſtolis albis. Vtrām ꝟo
matrē dei ſine ꝟginitatꝭ violatione cōcepiſſe
ꝛ peꝑiſſe filiū ſuū: pbať ꝑ illō q̄d de ea predi
ctū fuerat Eſa. vij. vbi dꝛ. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ
pariet filiū ꝛc̄. Nec obſtat hereticoꝛum ſiue
phoꝝ oppoſitio dicentiū ꝙ duo corꝑa n̄ poſ
ſunt eſſe in eodē loco. iiij. phyſ. Ergo chriſtꝰ
exiēs de vētre matris debuit frangere clau⸗
ſtrū ſue ꝟginitatꝭ. Quia rn̄deť ꝙ iſte exitꝰ fu
it miraculoſus ꝛ nō naturalis. Vel ſm̄ btm̄
Tho. in. iiij. diſt. xxx. ar. vl. rn̄deť: ꝙ chꝛs na
ſcens habuit dotē ſubtilitatꝭ. vn̄ Aug. inqͣt
Sicut chꝛs exijt de ſepulcro clauſo: ita natꝰ
eſt de virgine/ clauſo virginitatis clauſtro.
Beda q̄ꝫ ſuꝑ Luc. ait. Sicut chꝛs in ſūma
pace natꝰ eſt vt ſe pacē diligere oſtēderet: ita
de ꝟgine naſci voluit vt virginitatꝭ decꝰ ſibi
gratiſſimū eſſe mōſtraret. Is ḡ q̄ virginita⸗
tē in ſe ſeruauit/ matrē ꝟginē hr̄e voluit. pu
tatiuū patrē Joſeph virginē ꝯſeruauit. Joā
nē baptiſtā ꝑcurſoꝛē ſuū ꝛ euāgeliſtā ſibi fa
miliarē cuſtodiuit ꝟgines. ſepe illud ꝓpheti⸗
cū in ſe replicans. Ambulans in via īmacu
lata hic mihi miniſtrabit. Hec ille. ¶ Dico et
ꝙ ꝑ albedinē niuis figurať innocentia ꝛ pu
ritas ipſiꝰ imaculate ꝟginis: que nunq̄ꝫ fuit
maculata vel denigrata ꝑ aliq̄d peccatū. iuxͣ
illud Can̄. iiij. Et macula nō eſt in te. Erube
ſcant ḡ illi q̄ hāc niuē candidiſſimā nigram
qn̄qꝫ fuiſſe oſtendere conanť. Qui eiꝰ albiſſi⸗
mā animā nigredine pcī deturparā affirma
re non vereneť: cum ꝓpheta in verbis ꝑallega
tis dicat de chꝛiſto. Veſtimēta eius alba ſic̄
nix: ꝛ non nigra ſicut coꝛuus. Nos ꝟo cādi⸗
diſſimā dn̄aꝫ noſtrā denigrare abhoꝛrētes:
eius innocentiā quātū poſſumꝰ veneremur
ꝛ in iſta niue nos ab oīm criminū nigredine
dealbare conemur: vt verificeť de nobis illō
pſ. lxvij. Niue dealbabunť i Selmon. Sel⸗
mon em̄ ſm̄ Hiero. interpͣtať ꝟtutis obum
braculū: ꝛ ſignificat ipām virginē bn̄dictaꝫ
ſuꝑ cuiꝰ puritatꝭ ꝛ ſctitatꝭ vmbꝛa pctōꝛes de⸗
albanť. Recurre ḡ o peccatoꝛ ad patrociniū
btē virginis: requieſce ſub vmbꝛaculo ſue pie⸗
tatis: ꝛ dic ei illud pſ. l. et. l. diſt. c. cum exau⸗
diero. ſ. lauabis me ꝛ ſuꝑ niuem dealbaboꝛ.
¶ Scdō nix eſt aſpectu pulcra. et hoc ꝓpť a

[Left margin notes: "Ma[ria] albe[dinē] [vir]ginitatis habuit" (beside "ſum niſi dn̄s dederit"); "Nix ſigt innocētiā." (beside "lata hic mihi miniſtrabit")]

bedinem. vnde cum videmus iuuenē albū:
dicimus. O q̄ꝫ pulcer iuuenis. Et mulieres
lauāt faciē vt fiat alba: et ipſe dicunť pulcre.
Sacra etiā ſcptura cū aliq̄d pulcrū vult iſi⸗
nuare compať illud niui. Vn̄ Mat. xvij. de
pulcritudine veſtiū chꝛi in tranſfiguratione
eius inqͣt euangeliſta. Veſtimēta eius facta
ſunt alba ſicut nix. et Mar. ix. dꝛ. Veſtimē⸗
ta eiꝰ cādida nimis ſic̄ nix. ꝛ Apoca. j. Caput
eiꝰ ꝛ capilli eiꝰ tanq̄ꝫ nix. Nō imerito igiť ni⸗
ui compať btiſſima virgo ꝓpter ſuā pulcritu
dinē. de q̄ ſatꝭ diximꝰ in ſcōa pte ꝑncipali hu
ius opis. ſer. iiij. Ita em̄ fuit pulcra ꝙ nul⸗
la mulier q̄ntacūq̄ꝫ decoꝛata fuerit formo⸗
ſitate in eiꝰ cōꝑatione videreť pulcra. Nō eu⸗
ropa: ob cuiꝰ pulcritudinē (vt dicūt q̄dā) ter⸗
tia ps mōi dꝛ europa. Nō meduſa: q̄ ſe aſpi⸗
ciētes reddebat imobiles: vt fabule referūt
poetaꝝ. Nō Jole: cuiꝰ amoꝛe inſaniuit Her
cules. Nō dianira: ꝓpter quā bella geſſerunt
Achelous ꝛ Hercules. Nō argia: quā tāar⸗
denť amauit polinicꝰ edippi rex thebaꝝ. Nō
pāraſilea: in cuiꝰ faciē totꝰ intuebať exercitꝰ
tanq̄ꝫ in ſpeculū. nā q̄ſi ſol videbať in terris
Nō poliſena: q̄ ad ſuū amoꝛē traxit Achillē
fortiſſimū. Nō helena greca: ꝓpť cuiꝰ pulcri
tudinē originē habuerūt bella troiana. Non
dido ſidonia: quā tantū amauit ſichꝰ hercu
lis ſacerdos. Nō lauina filia regꝭ latini: cuiꝰ
amoꝛe captꝰ ē rex turnꝰ: tot bella geſſit cum
troiano enea. Nō lucrecia romanoꝝ mulieꝝ
decꝰ. Nō aliq̄ mulier hebꝛea: etiā ex illꝭ q̄ i ſa
cra pagina dicunť fuiſſe pulcre nimis. i. val
de. Sic em̄ ſepe exponiť i diuis ſcripturꝭ. vt
ibi. Nimis honoꝛati ſūt amici tui deꝰ: nimis
ꝯfoꝛtatꝰ eſt pncipatꝰ eoꝝ. pſ. cxxxviij. et etiaꝫ
ita qn̄qꝫ exponiť ſm̄ leges: vt no. i. l. in teſta
mēto. ff. de ſuis ꝛ legi. ꝛ i. l. iij. C. de here. acti.
Oēs em̄ pulcritudines q̄ fuerūt tā i virꝭ q̄ꝫ i
mulieribꝫ ſūt nihil in cōꝑatiōe formoſitatis
chꝛi ꝛ mrīs eiꝰ: que de ſeipā inqͣt Eccī. xxiiij.
Ego mr̄ pulcre dilectōis. vbi glo. ait. Pul⸗
cra mr̄ dicta eſt q̄ pulcritudiē ꝯcepit filiū ꝛc̄.
Eſt ḡ vt nix btā ꝓpter pulcritudineꝫ: iuxͣ illō
Thꝛen̄. iiij. Candidioꝛes nazarei eius niue:
nitidioꝛes lacte: ſaphyro pulcrioꝛes. Legiť
aūt ꝙ ꝑdicātibꝫ aptīs ꝛ aliq̄s non valentibꝫ
ꝯuertere: mittebant eos ad btiſſimā virginē
q̄ admirantes formoſitatē bn̄dicte matrꝭ dei
et eiꝰ ſapientiſſima eloq̄a: cōuertebanť ad fi⸗
dem: cognoſcētes illū eſſe veꝝ deum q̄ tanta
pulcritudine renitentē fecerat matrē ſuam.
Ipām em̄ formoſiſſimā virginē ad nos de⸗
ſtinauit deꝰ vt cūctꝭ ꝓplīs oſtenderet pulcri⸗
tudinē eiꝰ. Heſter. j. ¶ Tertio nix ē aſpectu
diſgregatiua. ſ. viſus. ꝛ h̄ etiā ē rōne albedis
Albedo em̄ eſt diſgregatiua viſus: vt dꝛ i li.
de ſenſu ꝛ ſenſato. et ideo in li. de ꝓprie. re.

[Right margin notes: "S / Nix pul⸗ critudiēꝫ Marie ſigt" (beside the opening lines); "T / Nix aſpe ctū caſtitis ꝟgīs ſigt" (beside the last lines)]

ſcḃtū eſt. Nix cādoꝛe ſuo et pulcritudine ad
ſui aſpectū oculos intuētiū ꝓuocat. ſed ſi ni/
mis diu aſpiciat̃: ſpēm viſibilē diſgregat et
immutat. Hec ibi. Sic igit̃ ſi q̇s longo tpe fi/
xis oculis aſpiciat niuem ſibi immutat ſpūm
viſibilē: et ei generat vertiginē quādā: ita vt
poſtea non bñ diſcernat nec capiat volupta/
tem ex alicuius rei pulcre aſpectu. Sic btē
ꝟginis aſpectus erat diſgregatiuus viſus:
ita ꝙcūcꝫ q̇s eēt libidinoſus ſi in eā aſpi/
ciebat ſtatī ardoꝛ ꝯcupiſcētie et libidīs ab
illo diuertebat̃: ſm ꝙ inq̇t Alex. d̓ ales in. iij.
pte ſum. in tractatu de ſanctificatōe btē vir/
ginis. q. viij. ⁊ ſctūs Bonauē. in. iij. ſen. diſ.
iij. Hoc autē ꝓcedebat multis ex cauſis. d̓ q̄
bus tractauimus in. ij. pte ꝑncipali huius
Maria ꝯſpicientibus nō potuit ꝯcu/piſci. opis: ſer. v. ꝑ. vij. Quidā em̄ radij q̄ſi ſola/
res ex eius vultu lucidiſſimo coruſcabāt: ita
vt eā fixis oculis nemo poſſet intueri. vt ibi
dē diximꝰ. nec mirꝫ. Si em̄ deo apparente in
nube ſup mōtē ſinai: ⁊ loq̄nte cū Moyſe nō
poterat ipe Moyſes intueri abyſſum clari/
tatis eius: ſꝫ ponebat velamē ſup faciē ſuā:
Exo. xxxiiij. multo minus poterāt hoīes in/
tuēri claritatē btiſſime ꝟginis: in q̄ erat deꝰ
nō vt in nube: ſed vt in mr̄e. q̄ erat illa ſtella
fulgētiſſima. de q̄ ortus eſt ſol eterne clarita
tis. Et h̄ etiā dr̄ Nico. de Ly. ſup Mat. c. j.
allegās ſiḿitudinē vultus Moyſi: cuiꝰ clari
tatē non poterat tueri pp̄ls iſrl̄: qn̄ locutus
fuerat cū deo. ſic recitat Paulus. ij. Coꝛ. iij.
multo itaqꝫ magis radiabat ꝟginis btiſſi/
me facies: que nouē mēſibꝫ deū portauit in
vtero. et ideo erat ꝯcupiſcētie diſgregatiua.
Poſſumꝰ q̄ꝫ dicere ꝙ hoc etiā ꝓcedebat ex
diuia ꝟtute. Expiētia em̄ teſte videmꝰ ꝙ de/
monū fallacia ⁊ incitatōe ſepe viri quidā cō
tēnūt vxoꝛes ſuas pulcerrimas et eaꝝ pul/
critudine nō mouent̃ ad ꝯcupiſcentiā: ſꝫ po/
tius ex aſpectu ꝯcubinaꝝ turpiuꝫ. Multo
igit̃ magis potuit hoc deus in bono opari in
ꝟgine: vt eiꝰ pulcritudine nemo ad cōcupi/
ſcentiā ꝯcitaret̃ ſꝫ potius diſtraheret̃. Dicūt
q̄ꝫ quidā deuoti doctoꝛes ꝙ inſpicientes ad
btām ꝟginē remanebāt vt attoniti ex eiꝰ cla/
ritate. Videmꝰ ei q̄nqꝫ aliquē ita occupatū
⁊ abſtractū i aſpectu alicuiꝰ figure vt nō ſen
tiat etiā ſi vocet̃. Moꝝ etiā honeſtas ipſius
bñdicte ꝟginis etiā laſciuoꝝ hoim mentes
ad bñ viuēdū inducebat. Mulier em̄ facie
pulcra: ſi bñ moꝛigerata fuerit bonos incita
bit ad deuotionē amplioꝛē: malos aūt ple/
Quod honeſte mores ma/los allici unt. rūqꝫ ad cōpūctionē. ¶ Ad qđ facit exemplū
qđ retulit pr̄ frater Ludouicꝰ de Vincētia
oꝛdis nr̄i: dicēs ꝙ in quadā naui ex vna pte
erant duo fratres minoꝛes: ex alia ꝟo erat q̄
dā meretrix cū multis ſcholaribꝫ: q̄ ꝑ padū
ibant a ferraria paduā. In qua quidē naui
dicta meretrix cū ipſis ſcholaribꝫ diſſolutio
nes multas faciebat. Mox aūt vt ſemel in/
tuita eſt illos frēs honeſte ſtātes ⁊ deuote in
ipa naui: magno ruboꝛe demiſit in ima ocu/
los: ⁊ nūq̄ꝫ poſtea auſa ē illos leuare. Scho
lares ꝟo hincinde ipam ſtimulātes nutibꝫ
increpabāt. ipa aūt eos rephēdebat ⁊ hoꝛta
bat̃ vt attēderēt ⁊ imitarent̃ ꝑdictoꝝ fratrū
honeſtatē. Poſtea ꝟo applicata naui ad litꝰ
hoꝛa veſptina cū hoſpitati fuiſſent apud q̄n
dam indeuotū hoſpitē. ⁊ necdū pranſi frēs
etiā de cena diffiderēt: meretrix illa ad ſe vo
cauit hoſpitē ⁊ dixit vt frēs ipſos bñ tracta/
ret: q: de ſua pecunia oīa ſolueret. q̇d ille pri
nus fecit. Vidētes aūt frēs tantā abūdātiā
eſcarū/ timuerūt ne hoſpes ſpe lucri iſta eis
tā copioſe miſtraret. q̄bꝫ non audētibꝫ come/
dere (q: n̄ habebāt vn̄ ſoluerēt) dixit hoſpes
ꝑdict̄. Nolite timere: nā illa meretrix oīa ſe
ſoluturā ꝓmiſit q̄ in naui vobiſcū fuit. Tūc
frēs deo grās referentes: cibum ſumpſerūt.
Poſtea ꝟo cōpleto prandio ſiue cena: predi/
cta meretrix velut alta Magdalena lachry/
mis madefacta vēit ad eos dicēs. O patres
O angeli dei. O ſerui Jeſu chr̄i fideles: bñ/
dicti vos a dn̄o q̄ me honeſtate vr̄a reuoca/
ſtis a carnis mee putredine. vn̄ poſt fratruꝫ
monita pniāꝫ egit. O ſancta honeſtas tu es
illa de qua dr̄ Eccl. xxvj. Grā ſup grāꝫ mu
lier ſctā ⁊ pudoꝛata. grā. ſ. honeſtatis in ſe. et
ſup grām in alijs libidinē extinguēdo: ſic fu
it in btā ꝟgine bñdicta. Et ideo inq̇t Amb. Ambro. deſcribit honeſta/tē marie.
in. ij. li. de ꝟginibꝫ. Sit nobis tanq̄ꝫ in exem
plari deſcripta virgitas vitaqꝫ Marie: de q̄
velut a ſpeculo refulget ſpecies caſtitatis et
foꝛma ꝟtut̄. hinc ſumat̄ licꝫ exēpla vbi tan/
q̄ꝫ in exemplari magiſteria ſūt expſſa ꝓbita/
t̄. Que q̇d coꝛrigere: q̇d fugere: q̇d tenere de
beatis oſtendūt. ꝑmus diſcedit ardoꝛ nobi/
litas eſt matri. Quid nobiliꝰ dī mr̄e? Quid
ſplēdidius ea quā ſplēdoꝛ elegit? Quid caſti
us ea q̄ ſine ꝯtagione generauit? Nā de cete
ris eius ꝟtutibꝫ q̇d loq̄r? Virgo erat non ſo
lū coꝛpe ſed etiā mente: que nullo doli ambi
tu ſinceꝝ adulteraret affectum coꝛde humi/
lis: verbo grauis: animo prudēs: loquendi
parcioꝛ: diſcendi ſtudioſioꝛ: nō in incerto di/
uitiarū: ſed in p̄ce pauperis ſpem reponens.
Intēta opi: verecūda ſermoni: arbitrū men/
tis ſolita non hoiem q̄rere ſed deū: nullū le/
dere: omnibꝫ bene velle: maioꝛibꝫ aſſurgere:
eq̄libꝫ n̄ inuidere: fugere iactantiā: rōnē ſe/
q̄: amare ꝟtutē. Qn̄ iſta vultu leſit parētes?
qn̄ faſtidiuit humilem? qn̄ deriſit debilem?
quādo vitauit inopē? eos ſolos cetus viroꝝ
inuiſere ſolita erat quos miſcōia non erube
ſceret: neqꝫ verecundia p̄teriret. Nihil toꝛ/
uum erat in oculis eius: nihil in verbis ꝓcax

nihil in actu inuerecũdũ: non geſt⁹ fractior: nõ ĩceſſus ſolutior: nõ vox petulãtior: vt ipſa corpis ſpẽs ſimulacrũ fuerit mentĩ ꝛ figura pbitatĩ. Bona quippe dom⁹ in ipſo veſtibulo debet agnoſci. Ut pmo prẽdat ĩgreſſu nihil intus latere tenebraꝝ: et mens noſtra nullis repagulis corpalib⁹ impedita tanꝗ lucerne lux int⁹ poſita foris luceat. Quid ḡ exequar ciboꝝ ꝑſimoniã: officioꝝ redundantiã: alterũ vltra naturã ſupfuiſſe: alteꝝ vo ipſi nature defuiſſe. Illic in illa tpa intermiſſa: hic cõgeminatos ieiunio dies. Et ſi qñ volũtas ſucceſſiſſet: cib⁹ plerũqȝ erat obui⁹ q̃ mortẽ arceret: nõ delicias miſtraret. Dormire nõ prius cupiditatis qȝ neceſſitatis fuit. et tñ cũ quieſceret corpus/ vigilabat animus: q̃ freq̃nter in ſomnis aut lecta repetit: aut ſomno ĩterrupta cõtinuat: aut diſpoſita gerit: aut gerẽda diſponit. Prodire domuȝ neſcia: niſi cũ ad eccliam ɔueniret. ꝛ hoc ipam cũ parentib⁹ ꝛ ꝓpinquis. Domeſtico opoſa ſilẽtio: forẽſi ſtipata comitatu: nullo meliore tamen ſuo cuſtode qȝ ſeipa. In inceſſu aſpectuqȝ venerabil: que non tã veſtigiũ pedis colleret qȝ gradu ꝟtutis attolleret ꝛc. Et infra. Sic Maria intẽdebat oib⁹ quaſi a plurib⁹ moneret̃. ſic oia implebat ꝟtutis officia vt non tã diſceret qȝ doceret. Talẽ euangeliſta mõſtrauit: talem angelus repperit: talem ſpũſſanctus elegit. Quid in ſingulis moror: hanc parẽtes dilexerunt: extranei pdicauerũt/ q̃ digna fuit ex qua dei filius naſceret̃. Hec Amb. ¶ Alia etiã ex cauſa non fuit ɔcupita: q̃a pulcritudinẽ ſuã q̃ntũ poterat occultabat: ꝛ mẽbra ſua optime coopiebat. Nam honeſte veſtes que corpus bene tegunt/ pſeruant a cõcupiſcẽtia. Econtra vo veſtimẽta inhoneſta ꝛ ornat⁹ meretrici⁹ eſt cauſa ɔcupiſcẽtie. Nam videntes iuuenes mulierẽ ſic inducam arbitrant̃ eaȝ eſſe meretricẽ vel habere animũ fornicandi. Talis eñ quiſqȝ eſſe pſumit̃ qualeȝ eũ veſtes indicant. l. item apd labeonẽ. §. ſi quis ꝟgines. ff. de iniurijs. exteriora nãqȝ demõſtrãt interiora. l. fulcimus. §. illud ſciendũ. ff ex qbus cauſis in poſſeſſionẽ eat̃. et. §. ſeruos. inſti. de reꝝ diuiſione. naturaleȝ. §. in his. ff. de adq̃. re. do. Et ideo eã ɔcupiſcũt. q: ſperãt illã ſue maledicte volũtati ɔſenſum pbiturã. O igitur femia vana: o rete diaboli: o mlier laſciua: o beſtia ĩfernalis: o iuuẽca fetida: vt quid oſtendis pectus: ſpatulas ꝛ mãmillas: q̃re ſic infaſciata incedis: cur ſic inhoneſte veſtiris: quare faciem tuam depingis: q̃re ipam liras: cur pellem extendis: cur membra tua oſtendere homib⁹ q̃ris: niſi vt omnes ad cõcupiſcentiã tuam ꝓuoces: niſi vt illoꝝ aias capias: niſi vt eas tecum ad infernales cruciatus ꝑducas: Si eñ non haberes carnes

V Hone- / ſte veſtes / pſeruant a / ɔcupia.

venales: non portares eas ad macellũ. Sicut ḡ ſignum vini vel alterius rei venalis facit bonam pſumptiõem iurĩ ꝙ talia ſunt venalia. l. nec emere. C. de empt. ꝛ ven. ſic tua ĩhoneſtas ꝛ expoſitio ac publica oſtenſio carnium tuaꝝ ĩſinuat ꝙ in aio es corrupta ꝛ carnes ipſas venales habes. Abſconde igit̃ nuditatem tuam: cela carnes tuas: ꝛ fuge virorum conſortia: exemplo virginis: de qua inquit Ambro. ſup Lu. Diſcite virgines non circũcurſare ꝑ alienas edes: nõ demorari in plateis: non aliquos in publico miſcere ſermones. Maria in domo ſera ꝛc. O igit̃ femine diſſolute: o pictrices faciert: o platearie: o balchonarie: o mulieres inhoneſte: que totũ ſtudiũ veſtꝝ poſuiſtĩ in demõſtratione veſtre pulcritudis: an neſcitĩ ꝙ ille theſauꝝ ſancte virginitatis amittere cupit qui illum freq̃nter in publico gerit: Capite ḡ exemplũ beatiſſime ꝟginis de qua inq̃t Amb. vbi ſ. ꝙ videri freq̃ntius in publico diſplicebat: et ideo neminẽ ad ɔcupiaȝ ꝓuocabat: ſicut tubalarina impudica facis. quod eſt maximũ peccatũ ꝛ grauiſſima pena cruciandũ. Noli igit̃ amplius tot chrĩanoꝝ animas illaq̃are et p̃cioſum ſanguinẽ ieſu chriſti conculcare impudicicijs tuis. ſed exẽplo beatiſſime virginis induere veſtimẽtis albis honeſtatĩ. et ſic non incitabis aliquem ad libidinẽ. ſed vnuſquiſqȝ ſeruabit de te illud Prouer. vi. Non ɔcupiſcet pulcritudinẽ eius cor tuum. et Eccl. xxv. Non ɔcupiſces mulierẽ in ſpecie. Noli ſic freq̃nter morari in porta: ſic libenter pdire ad ſpectacula: cõſiderãs ꝙ Dina filia Jacob quia ad videndũ mlieres regionis pgrexit: quia in publico apparuit: quia pulcritudinem ſuam oſtendit/ pſtituta fuit Geñ. xxxiiij. Et ĩdo te hortat̃ ꝓpha Hiere. iij ca. exclamans ꝛ dicẽs. Reuertere ꝟgo ad ciuitates tuas. i. ad conſciam in camera tua. ſicut faciebat intemerata virgo Maria.

¶ Secundũ myſteriũ de niue eſt de ipſius tactu. Pro cui⁹ declaratiõe dico ꝙ nix ẽ tactu frigida: poroſa: ꝛ elapſiua. Quo ad primũ non oportet venire ad pbationem. q: quod patet expſſe non eſt pbare neceſſe. c. euidentia. de pba. ꝛ. l. ea quidem. C. de accu. Manifeſtũ eſt eñ niuẽ eſſe frigidã: q̃ etiã frigeſcere facit manũ tãgẽtĩ. vñ dicit̃ Eccl. xliij. Uentus aquilo flauit aquã frigidaȝ. i. niuẽ. de q̃ dicit̃ Prouerb. xxv. Sicut frigus niuis ꝛc. Et eiuſdem libri vlt. ca. dicitur. Non timebit domui ſue a frigoribus niuis. Beata igitur virgo frigida fuit. i. humilis. Homies enim frigus habentes vadũt ſtrictis humeris: capite flexo: ꝛ humiliter in manibus ſufflant. Unde gloſa ſup illud Apoca. iij. Utinã frigidus eſſes ꝛc. ait. Seruum ſibi ido

X Frigidi- / tas niuis / Marie / hũilitatẽ / ſignat

neū dn̄s frigidū optat: vt frigore nuditateꝫ
agnoſcat: ⁊ pānis idigere ſe ſciat: ⁊ humilis
reddat̃ ad poſcēda veſtimēta ⁊ tegumēta nu
ditatiſ. Uidem⁹ em̄ ꝙ paupes hūili⁹ elemoſy-
nā petūt tp̄e frigoris q̄ꝫ in eſtate. dicūt em̄ i-
tra ſe tp̄e eſtatiſ. Si non inuenero in ciuitate
panē: ibo extra ⁊ comedā fructus agroꝝ. In
hyeme aūt nō ſūt fruct⁹ i agriſ. nec audēt de-
morari in plateis ꝓpter frig⁹: maxie qn̄ ſunt
male induti. et ſic inſtanti⁹ ⁊ iportuni⁹ petūt
elemoſynā tp̄e frigoris. Frig⁹ nāq̄ꝫ hūiliat n̄
tm̄ paupes: ſed etiā diuites: quos aliquādo
delectat aptare ignem ⁊ apponere ligna ſub
ferculis. Dicite o femie luxate ⁊ ſcholate: nū-
quid in hyeme libenter coopitis nuditatē ve
ſtram: et q̄d ꝑgebatis in eſtate inceſſu maturo
⁊ graui ac faſtu pleno: In hyeme celeriter
ꝑperatis. Frigida ḡ fuit bn̄dicta ꝟgo. i. calo
re ſupbie vacua: ſed frigore hūilitatis plena
q̄ tāhumilis fuit vt nullibi legat̃ ꝙ ſe matrē
dei appellauerit: nō reginā: nō dn̄am: ſed an
E cillam/ dicēs. Ecce ancilla dn̄i. Lu. j. ¶ Se
Poroſitas niuiſ capacitatē gr̃aruꝫ Marie ſignat cundo nix eſt poroſa tanq̄ꝫ ſpongia ſuſcepti
bilis aquaꝝ. et hinc eſt ꝙ magna niuiū q̄nti
tas ſi p̄mat̃: reducit̃ ad modicā q̄ntitatē. Et
ſil'r poroſa fuit btiſſima ꝟgo: q̄ tantaꝝ gra-
rū imbrē ſuſcepit: vt ex eius abundantia ois
creatura repleta ſit. Un̄ Bern̄. exponēs illa
ꝟba cantici ꝟginalis Ecce em̄ ex hoc beataꝫ
me dicent oēs generatiōes: ait. Ecce intuen-
tis eſt aduerbiū ⁊ demōſtrantiſ. acſi dicat. Ec
ce iam video q̄d futuꝝ ſit de me: q̄s fructus
ꝓcedet ex me: que ⁊ quanta bona nō mihi ſo
li ſed omnib⁹ generationib⁹ ꝓuenient ex me
Nam ⁊ angelicaꝝ generationū numerus ꝑ
meū genitū reitegrabit̃: ⁊ hoim generatio in
Adā maledicta/ ꝑ ventris mei fructus bene
dictionē ad eternā generatiōem regenerabit̃
Hec ille. O igit̃ virgo oim gratiaꝝ capaciſ-
ſima: que illum in ſe ſuſcepit quem tot⁹ mū-
dus non capit: que illū ꝯtinuit q̄ magnitudi
ne ſua omnē celoꝝ capacitatē excedit: q̄ tan-
tam infuſionē gratiaꝝ recepit ꝙ nunq̄ꝫ aliq̄
pura creatura ſimilē habuit vl' habebit. Ait
em̄ Hiero. in ſermone ad Euſtochiū. Ceteriſ
ꝑ partes gratia p̄ſtat̃. Marie ꝟo tota ſe iſu
F dit gratie plenitudo. ¶ Tertio nix ē elapſi-
Elabilitas niuis Marie inexplicabilē elucidatiōem ſignat bilis. Si em̄ de niue corp⁹ hn̄ ſphericū forma-
tū ſit/ cito elabit̃ e manib⁹: vl' pila diu palmis
tractata liqueſcit. que q̄nto fortius ſtringit̃
tanto citius elabit̃ vl' in aquā ſe cōuertit. Et
ſil'r bn̄dicta ꝟgo de contrectantiū manibus
elabit̃. quia ſua magnitudine ſcriptores ſuaꝝ
laudū elaborāt: et nec q̄dem minimā parteꝫ
ſufficienter tractare ſeu exp̄mere pn̄t. Nam
de illius geſtis dici poteſt illa legalis ſenten
tia ꝙ plura ſunt negocia q̄ꝫ vocabula. l. iiij. §
negocia. ff. de nego. geſt. ⁊ l. hec ꝟba. ff. de p-

ſcrip. ve. Et ideo ſi omnes oratores ⁊ poete q̄
fuerūt ⁊ erunt: adeſſent. ⁊ de ipſi⁹ ꝟtutib⁹ ⁊
excellētijs ſcribere vellent: in elucidando vel
vnam de p̄rogatiuis: verificaret̃ illa Man
tuani poete ſn̄ia in. j. Eneid. ſcꝫ. Ant die clau
ſo cōponet veſꝑ olympo. Si em̄ tota maris
arena ⁊ aqua ſe in linguis cōuerteret: ſi folia
arboꝝ loq̄rent̃: ſi oēs creature loq̄ poſſent et
laudare btām virginem vellent: ⁊ ſi oēs bea
ti ſpūs ⁊ ſancti dei eius dignitatē ⁊ excellen-
tiam ac gl'iam exp̄mere attentarent: non va-
lerent ad plenuꝫ explicare nec attingere lau-
des cōuenientes illi que deum parere meruit
Et ideo exími⁹ ꝓphaꝝ Dauid lꝫ diceret pſal.
xliiij. Lingua mea calam⁹ ſcribe velocit̃ ſcri-
bentis Tamen in laudib⁹ btiſſime virginis
exp̄mendis ſe inſufficienteꝫ cōfeſſus ē dicēs
p̄ſ. lxxxiij. Deficit aia mea in atrijs dn̄i. Ipſa
em̄ ſacratiſſima virgo d̄r in ſacra ſcriptura
atrium dei. vt declarauimus in. iiij. ꝑte p̄nci
pali hui⁹ opis: ſermone. v. ꝑte. v. Ego ꝟo in
hoc ope fatigat⁹: dico cum btō Job libri ei⁹
ca. xix. Quis mihi tribuat vt ſcribantur ſer-
mones mei quos. ſ. p̄ nimia ſublimitate ⁊ co
pioſitate virtutū beate ꝟginis ꝓferre nō poſ
ſum. De q̄b⁹ non immerito dicere valeo illud
Joan. vlti. Nec ip̄m arbitror mundū capere
poſſe eos q̄ ſcribendi ſunt libros. Ex q̄b⁹ oib⁹
patet q̄ntum ille ſit deceptus/ q̄ꝫ q̄ꝫ paruꝫ de
gl'ioſe virginis excellētia ⁊ ꝟtutib⁹ informa-
tus: qui omne quod de illa dici poteſt ſeptē
ſe aſſerit poſſe explicare ſermōib⁹. ¶ Tertiū B
myſteriū eſt de niuis effectu. Nix em̄ habet Sicut nix
plures effectus qui ponunt̃ in libro. xj. de p- terrā: ſic
prietatib⁹ reꝝ. in ca. de niue. quoꝝ ſolum re- Maria
feram ⁊ declarabo ſeptem: ꝓpter ſepteꝫ ꝟgis terrenos
ipſius gaudia. ⁊ erūt tanq̄ꝫ ſeptem theſauri. ipinguat
de q̄b⁹ d̄r Job. xxxviij. Nunq̄d ingreſſus es
theſauros niuis? Quantū ad p̄mū effectū ſic
d̄r ad l'ram in p̄dicto libro de ꝓprietatib⁹ re-
rū. Ex mora niuis ſuper terrā hum⁹ impin-
guat̃. Sua em̄ frigiditas poros terre clau-
dit. Unde reuocato calore ad interiora radi
cū ⁊ ſeminū/ fit hūoꝝ interioꝝ attractio ad
radices: ⁊ ipſoꝝ inuiſcatio: ex qua terra im-
pinguat̃. Und' nix herbas malas ⁊ ſupfluas
mortificat ⁊ attenuat. bonas ꝟo nutrit ⁊ im
pinguat. Hec ibi. Et ſimil'r beata virgo im
pinguat terraꝫ. i. nos terrenos: qui eramus
macilenti pre penuria panis celeſtis: qui nō
dum erat in terram deſtinatus: quē ip̄a no-
bis oriri fecit. Unde ipſe fructus ꝟtri ꝟgi-
nalis inquit Joan. vj. Ego ſum panis viu⁹
qui de celo deſcendi. de quo benedicto pane
comedim⁹ ⁊ impinguati ſumus. ſicut Pſal
miſta p̄dixerat dicens. Pingueſcent ſpecio-
ſa deſerti: ⁊ exultatiōe colles accingent̃. Btā
igit̃ virgo nō fuit ſicut ille niues que corru-

perũt ſegetes. de q̄bus in. l. fiſtulas. §. fi. ꝺ ꝯ. emp. ſed fuit illa nix que a deo miſſa eſt ĩ mũdum vt ſua cooꝑtione veſtiret ⁊ impinguaret terram hũane gñationis. vñ ꝺ eo inquit ꝓpha pſ. cxlvij. Qui dat niuẽ ſic lanã. Hec ẽ illa q̄ quẽlibꝫ ſuũ deuotũ impinguat ꝯſolationibꝰ diuis. Ad qꝺ applicari poſſꝫ illꝺ Eccleſiaſtici. xxvj. Bõa mulierꝫ ſedule delecta-

B bit virũ ſuũ: ⁊ oſſa illiꝰ impinguabit. Secꝺs niuis effectꝰ ponit̃ in p̄dicto li. ꝺ ꝓprie. rerũ. vbi ſic ꝺr: Nix etiã ſua p̄ñtia loca fetida ⁊ fimalia ⁊ ſterq̄linia tegit ⁊ occultat: et ſimilit̃ bñdictiſſima virgo occl'tat turpitudinẽ delictoꝝ noſtrorum: dum eius intuentu veſtimur indumẽto inocẽtie ⁊ ſctitatis/ qꝺ ipa nos aſſumere hortat̃ dicẽs illꝺ Apoc. iij. Veſtimẽtꝫ albis iduarꝫ vt nõ appeat ꝯfuſio nuditatis tue. Pctõri eñ dic̃ deꝰ Hiere. xiij. Nudaui femora tua ꝯ te. In cuiꝰ ſignũ adã ⁊ eua poſt pctm̃ ſe nudos cogñuerunt ⁊ erubuert̃ Geñ. iij. Sic ãt illi nudi fuerũt ꝑ culpã: ita e ꝯrio vgo bñdicta veſtita fuit ꝑ innocentiã. vñ de ipa inq̄t Dauid pſ. xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato ⁊c̃. Et q2 ſic eſt bñ veſtita: etiam nos veſtit de ſua ſuꝑabundantia. Quaꝓpt̃ ꝺ ſuis ꝺr Prouer. vlt̃. Oẽs domeſtici eius veſtiti ſunt duplicibꝰ. Et ipa eſt indumẽtũ nr̃m. ſic in vbis p̄allegatꝫ oſtẽ-

Sic nix fetida ſic Maria turpitudinꝫ viciorũ tegit

C dit pſ. di. Qui dat niuem ſic lanã. i. btã v ginem ſic nr̃e nuditatis tegumentũ. ¶ Tertius niuis effectꝰ ponit̃ in p̄dicto li. de ꝓprie. re. vbi ſic ꝺr: Itẽ nix ferꝫ ⁊ aĩalibꝰ nocumẽtũ p̄ſtat. q2 eoꝝ tegit paſcua ⁊ veſtigia manifeſtat. vñ tp̄e niuis fera a venatoribꝰ ꝺ facili capiunt̃. Et ſil'r vgo bñdicta nob dolos ac iſidias ⁊ machinatões diaboli mãifeſtat. vt in laqum cadat quẽ nr̃is pauerat pedibꝰ. Et vt ꝺ q̄libet nr̃m deuincente diabolum vtute ⁊ intuentu ipſiꝰ vgis dici poſſit illꝺ. iij.

Sic nix veſtigia ſic maria iſidias diaboli manifeſtat

D Reg. xxiij. et. j. Paral. xj. Interfecit leonem ĩ medio ciſterne tp̄e niuis. ¶ Quartꝰ niuis effectꝰ ponit̃ ĩ eodem li. de ꝓprie. re. vbi ſic ꝺr. Item nix vi caloris reſoluta terrã imbuit/ remollit/ ⁊ inebriat: quã añ reſolutionẽ frigiditatꝫ ſue coartatiõe in ſua ſuꝑficie fortiꝰ indurabat: vt dic̃ Greg. Hec ibi. Et ſil'r btã vgo ſuo exẽplo nos duros. i. fortes ⁊ ꝯſtantes facit ꝯ tentationes mũdi/ carnis/ ⁊ diaboli: dicens nob illud qꝺ canit eccl'ia in officio apoſtoloꝝ. Eſtote fortes in bello ⁊c̃. ⁊ poſtq̄ꝫ victores euaſimꝰ vi ſue charitatꝫ nos liq̄facit ⁊ inebriat deuotione: vt pſ. illi p̄dixit ꝺ nob

E Inebriabunt̃ ab vbtate domus tue: ⁊ torrẽte voluptatꝫ tue potab eos. ¶ Quintus niuis effectꝰ in p̄dicto li. ꝺ ꝓprie. re. ponit̃. vbi ſic ꝺr. Item nix ꝓpt̃ ſue ſubẽ mollicieẽ ⁊ leuitatem in ſuo deſcenſu ſtrepitũ vel ſonũ non generãt: imo inſenſibil'r de occulto aeris deſcendens intẽſtitio ſuauit̃ ſuꝑficiei t̃re ſe applicat ⁊ equal'r ſe coaptat. Et ſil'r bñdicta vgo ꝺ alto nos reſpicit ⁊ ad nos deſcendit: nõ in ſtrepitu aut furore magne ſeueritatis ꝓpt̃ pctã nr̃a: ſed in dulcedine ⁊ pietate humanit̃ ad nos venit: ⁊ equal'r. i. taꝫ ad iuſtos q̄ꝫ ad pctõres: ⁊ p̄ſto eſt omnibꝰ inuocatã. vñ ꝺ illa dici põt illꝺ Sap. vj. Puſillum ⁊ magnũ

F diligit ⁊ equal'r ẽ ei cura de omnibꝰ. ¶ Sextus niuis effectus ẽ ille q̄ ponit̃ in p̄dic. li. ꝺ ꝓpe. re. vbi ſic ꝺr. Item aq̄ niuea potẽtiali ⁊ actuali frigiditate ſua fluxũ venerꝫ repmit ⁊ ꝯſtringit. Et ſil'r aq̄ grẽ vginal'r repmit lubricos ne cadãt ĩ fornicatões ⁊ adulteria. Quot eñ ipſius vgis adiutorio ⁊ deuotõe ac eius puritatꝫ ⁊ honeſtatis exẽplo abſtinent a labe carnalitatꝫ: q̄t fratꝝ obſuantiũ caſtitatem monaſteria: q̄t monialiũ clauſure: q̄t in ſeculo dimiſſi ⁊ dimiſſe: q̄t vgines vtriuſq3 ſexus: q̄t vidue honeſte: q̄t maritate ſuãt thoros illibatos: q̄t q̄ ꝑus fuerunt ꝓcliui ad libidinem ſe reſtrinxerũt ⁊ effluere ꝑ voluptates ſpurcicias ceſſauert̃. Iſta eñ nix reſtrinxit venas libidinũ. vñ ꝺ q̄libꝫ tangente iſtaꝫ niuẽ ꝑ deuotionem: ⁊ bibente aq̄s grẽ eiꝰ verificabit̃ illꝺ Oſee. xiiij. vbi ꝺr: Siccabit ve-

Maria ſua grã lubricos reſtrigit.

G nas eiꝰ. ¶ Septimus niuis effectꝰ ponit̃ ẽt in p̄dicto li. ꝺ ꝓprie. reꝝ. vbi ſic ꝺr. Itẽ loca alta ⁊ mõtuoſa nix frequentat: ⁊ diutiꝰ ĩ montibus q̄ꝫ in vallibꝰ ꝑſeuerat: q2 venti frigidi liberius in montibꝰ q̄ꝫ in vallibꝰ ꝯualeſcunt. Inſuꝑ valles ſunt mõtibꝰ calidiores ꝓpt̃ maiorẽ aggregationem ⁊ ꝯfractionẽ radiorum ſol': ⁊ iꝺ niues ĩ mõtibꝰ plꝰ abũdãt. Hec ibi. Mõtes ãt ĩ ſacra ſcptura ſcant ſctõs q̄ ſunt alti ꝑ celeſtiũ ꝯtemplationẽ. ⁊ ita accipitur in pſ. cxxiiij. vbi ꝺr: Mõtes in circũitu eius. ⁊ Pſ. cxiij. exultauerunt vt arietes: et colles ſicut agni ouium. In his aũtem mõtibꝰ deſcendit libent̃ btã vgo: q2 hõibꝰ deuotꝫ ⁊ ſctis dat abũdantiã ꝯſolationũ: ⁊ ſuꝑ eos deſcẽdere fac̃ grãm ſpũſſcti q̄ ꝑ niuẽ deſignat̃: vt ipa vgo dixit liberio pape: ſic legit̃ in officio niuis. ⁊ iꝺ ꝺ q̄libꝫ deuoto hñte graꝫ btẽ vgis p̄t expõi moral'r illꝺ. j. Mach. xiij. Erit tibi nix mlta valde. Nec miꝝ ſi bñdicta vgo libent̃ in mõtibꝰ morat̃ ⁊ grãs ſuas effundit. Nam ⁊ dilectꝰ filius eiꝰ magnifica fec̃ in mõtibꝰ. In mõte eñ trãſfiguratus eſt Mat. xvij. Orauit in mõte. Lu. xv. ⁊ xxj. docuit diſcipl'os in mõte Joan. vj. et Mat. v. In mõte q̄ꝫ deſcẽdit deꝰ ad Moyſen Exo. xix. O igit̃ hõies t̃reni/ o mortales depſſi ĩ iniq̄tate/ o onuſti pctõꝝ ſarcina: deponite pondus tã graue. vos eñ eſtꝫ illi de q̄bꝰ ꝺr Exo. xix. Non poterit vulgꝰ aſcẽdere ĩ mõtẽ. ſ. cũ grauamine tantoꝝ criminũ. ꝯtendite ꝗ leuitate vtutum aſcendere in montẽ dei ad illuꝫ

Maria freq̄nt̃ ĩ ſctõs deſcẽdit

ſcꝫ de q̄ inq̄t pſ̄. Mons dei mons pinguis
mons in q̄ bn̄placitum ē d̄o hitare i eo. etem̄
dn̄s habitabit in finē. Mōs. ſ. deuotiōis et
ɔtēplatiōis. de q̄ moralr̄ intelligit̄ illō Gen̄.
xix. In mōte ſaluū te fac. Ibi em̄ īuenies ni/
uē. i. v̄ginē glīoſam niue candidiorē quā ad
te mittet deus. de q̄ d̄r Job. xxxvij. Qui pci
pit niui vt deſcēdat ſup t̄rā. et Ecci. xliij. Im
perio ſuo accelerauit niuem. Mitte igit̄ ad
me iſtā niuē o dn̄e de⁹. dealbabis em̄ ero cū bn̄ lo
tus fuero q̄ſi aq̄s niuis. Job. ix. c.

Quod beatā v̄go d̄r ſcala celi
Aſſimilatio. ij.

B Beata v̄go Maria d̄r ſcala quā vidit
iacob patriarcha Gen̄. xxviij. ſtantē
ſup t̄rā: cui⁹ cacumē celū tāgebat.
Angeliq̄ꝫ aſcēdebāt et deſcēdebāt
p eā ⁊ dn̄s ipſi ſcale inherebat/ quā viſionē
exponēs Damaſ. in q̄dā ſer. ait: Intellectua
lis ſcala ē v̄go Maria: ex t̄ra em̄ hꝫ natiuita/
tē: caput āt ad celū. Oīs q̄ppe mlīerꝫ caput
eſt vir. ſꝫ hec q̄m̄ virū nō cognouit: caput hꝫ de
um. Hec ille. D̄r āt ſcala: q: ſic p ſcalā ab al
to ad ima deſcēdit̄/ ſic p iſtā ſcalā fili⁹ dei ad
nos deſcēdit/ q̄ nunq̄ꝫ deſcēdiſſꝫ niſi iſta ſca/
la affuiſſꝫ: q̄ humilitate ſua ac puritate deū
inclinauit vt p ipam deſcenderet: ⁊ ipſi inhe
reret. vn̄ ipa ait Lu. j. Quia reſpe. hu. ⁊c̄. vbi
Bern̄. ait: O vera hūilitas q̄ deū hoib⁹ pe/
perit/ vitam mortalib⁹ edidit/ celos inoua/
uit/ mundū purgauit/ et aīas hoim a morte
liberauit. Facta eſt marie humilitas ſcala ce/
leſtꝫ p quam de⁹ ad t̄rā deſcēdit. v̄go q̄dem
v̄ginitate placuit/ ſed hūilitate ɔcepit. Hec il
le. Nam hūilitas ipſi⁹ bn̄dicte v̄gis ſup oīa
deo placuit. vn̄ tūc ex hūilitate facta eſt mr̄
dei/ cum dixit: Ecce ancil. dn̄i ⁊c̄. Luc. j. vbi
Caſſiod. inq̄t: Erubeſcant elati: vbi em̄ locū
credunt hr̄e ſupbiā: cū celum et t̄rā ab hūili
tate videant occupatos. D̄r etiam ſcala: q: p
ipam angeli ad nr̄am ꝓtectionem deſcēdunt
et grē diuine p eam nob̄ donant̄: et nō niſi p
hanc ſcalam celū ſcandere poſſum⁹. vn̄ inq̄t
Bern̄. O v̄go ſcala ſublimis in ſublime v̄ti
cem ſctm̄ erigꝫ vſq̄ꝫ ad ſedentē in throno: et
vſq̄ꝫ ad dn̄m maieſtatꝫ/ o q̄ꝫ in altū mittꝫ ra
dicem hūilitatꝫ. Cui ꝑfecto ſcale dn̄s inni⁹
eſt: q: nihil nos deus hr̄e voluit qd̄ p marie
man⁹ nō trāſiret: ⁊ nihil ex opib⁹ nr̄is ſibi eſ
ſe gratū/ niſi p man⁹ marie offerat̄. Jō mo/
dicū illō qd̄ deo offerre deſideras gr̄iſſimis
marie manib⁹ cura tradere ſi repulſam non
vis hr̄e. Hec ille. Hoc etiā ptꝫ exēplo qd̄ le/
git̄ in chronicꝫ nr̄is. ſ. q̄ q̄dam die ſctūs Frā
ciſc⁹ vidit duas ſcalas/ vnā rubeā: cui chr̄s
innix⁹ erat/ et aliam albā: in q̄ v̄go erat. Et
cum admonita bt̄i Fran. frēs ſcalā rubeam
aſcēdere conarent̄: dū ire inciperent retro mlt̄/
ti cadebāt ⁊ aſcēdere nō poterāt. De q̄ re ſan
ctus Fran. flendo dolebat. Cui chriſt⁹ dixit:
Fac vt frēs tui ad mr̄ꝫ meā currāt ⁊ ad ſca/
lā albā atq̄ꝫ p eā aſcēdāt. Tūc b. Franc. excla
mare cepit dicēs: Currite frēs ad ſcalā albā
et aſcendite p eā. Qd̄ facientes frēs a btā v̄/
gine leta facie ſuſcipiebant̄: ⁊ in celū cū faci/
litate aſcendebāt.

Quod btā v̄go d̄r mare
Aſſimilatio. iij.

I Sicut declaraui in. iij. pte principali
hui⁹ opis. ſerm̄. ij. pte. ij. btā v̄go d̄r
Maria a mari: q: hꝫ in ſe ꝓprietates
marꝫ. Hic āt addere poſſum⁹ q̄ ſic
in mari (vt d̄r in li. de ꝓprie. rer̄.) ſunt duo va/
pores. ſ. humid⁹ ⁊ ſicc⁹/ ſiue ſubtil̄ ⁊ groſſus
et p motū et agitationē vndar̄ ps ſubtilior
reſoluit̄ et remanet groſſior: q̄ v̄tute ſol̄ ca/
lefacta fit ſalſa: ⁊ aduſta efficit̄ amara. Sic
in beata v̄gine fuerunt duo vapores. i. amo/
res erga filiū. Unus nālis ad illius huma/
nitatē: q̄ erat vt vapor groſſior. Alius ſpūal̄
ad ipſius diuinitatem/ q̄ erat vt vapor ſubti/
lior. Et ſm̄ hoc habebat de deo duas ɔſolati
ones. Unam ſm̄ ſenſualitatem. Aliam v̄o
ſm̄ rōnem. In paſſione āt filij ſui propt̄ mo
tū ⁊ agitatōꝫ vndar̄. i. afflictōꝫ ⁊ vexatōꝫ pe/
nar̄ et dolor̄ chr̄i: pars ſubtilior. i. conſola/
tio ſm̄ rōnem videbatur reſoluta. Abunda
bat aūt in ea vapor groſſior. i. affectio natu
ral̄/ que intantum calefacta eſt et aduſta ca/
lore ſol̄. i. feruore cruciatus ⁊ mortis chriſti/
qui eſt ſol iuſticie. quia tota facta eſt amara.
Un̄ Job. xl. d̄r: Feruēſcere faciet ſic ollam p
fundum maris. i. cor v̄gis. quod quantum
feruebat amore tantum vrebat̄ dolore. Et
ideo ipa ad modum olle bullientis extra fu
dit aquas lachrymar̄. Sed notandū q̄
d̄r in p̄dicto libro de ꝓprietatib⁹ rerum. ſm̄
Ph̄m in libro de animalib⁹: q̄ a mari pōt
abſtrahi ſalſedo. Nam ſi homo accepit vas
cereū nouū crudū ⁊ clauſerit eius orificium
et miſerit ipm̄ vacuū in mari: aqua maris
in eo intrās efficiet̄ dulcis. Iſtud vas cereū
nouū et crudū fuit corpus filij v̄gis poſt re/
ſurrectionem. Per cerā em̄ q̄ mollis eſt itel
ligit̄ eius caro delicatiſſima: que noua erat
inq̄ꝫtum erat nouitate incorruptibilitatis ⁊
imortalitatꝫ iduta. D̄r autem eius caro cru
da: quia omnis decoctio penalitatꝫ et paſſio
nis p̄terite ab ea fuit ablata. Orificium ve/
ro huius vaſis clauſum fuit per clauſuraꝫ
impaſſibilitatis: ne intrare amplius poſſit i
eo aliq̄ amaritudo tribulationis. Et ſic vas
cuū omni amaritudine poſitū ē in mari. id ē
oſtenſum pijſſime v̄gini: que ex amaritudie
erat velut mare. et ipm̄ vas dulcorauit ei⁹
amaritudinē: et in dulcē aquā ɔuertit. et in

Duo vapores in mari duos amores i maria ſignat

K quō mare dulcorat̄

ſe hauſit dū cor eius indulcoratū in viſione
ꝛ ↄtemplatiōe ſui corpis reſuſcitati ꝛ glifi/
cati indicibili ſuauitati ꝛ gaudio eius bn̄di/
1 ctus fili⁹ letificauit. ¶ Figura aūt hui⁹ ama
Figura ritudis ꝟginal' ex paſſione filij ſui ꝛ dulco/
ſurrecti ratiōis ex reſuſcitatōe ꝛ apparitiōe ei⁹: p̄t aſ
onis xpi ſignari Tob.x. vbi d͛r: ꝙ miſſo Tobia a p̄re
tobia p̄ ſuo cū angelo ſibi comite in Rages ciuitate
caſtit medoꝝ ꝓ recupandis decē talentis ex chiro
grapho debitis p̄fixo eidem filio redeundi
t͛mino. Mr̄ eius interim valde dolebat ꝓ
abſentia filij ſui: ꝛ q̄tidie reditum expecta/
bat: ꝛ oi die pgebat ad loca p q̄ ſperabat fi/
lij aduentū. Quadā aūt die cū ſic inſpiceret
circūq̄z vidit filiū ſuum venientē: ꝛ añ euz
magnā familiā ꝛ diuitiaꝝ ml'titudinē vnde
poſt lachrymas mltas iocundata ē ſūmope
de filij viſiōe. Per tobiam em̄ p̄t intelligi hu
manitas chr̄i/p angelū cui ſociatus ē Tobi
as pōt intelligi diuitas: q̄ ipſi hūanitati xp̄i
vnita erat. Ipe em̄ chr̄s deſcēdit in rages ci
uitatē medoꝝ.i. ad infernū hītationē demo
nū ꝛ recupauit decē talenta.i. decimū ordi/
nem hūani gener̄ in celo collocandū: cui ex
obligatōe chirographi diui decreti debebat͛
mors et͛na ꝓp͛ pctm̄. vñ ipe dn̄s Jeſus lace/
rauit chirographū obligatōis: ꝛ ipa decē ta
lenta recupauit: q: ſctōs p̄res de limbo infer
nali eduxit: ꝛ hūanum gen⁹ ꝺ morte ppetua
libauit p ꝟtutem ſue paſſiōis. Vñ Apl's ad
Col'.ij. ꝺ ipo inq̄t. Delens qꝺ aduerſus nos
erat chirographū decreti qꝺ erat ↄ͛riū nob:
ꝛ tulit de medio affigens illꝺ cruci. Cū igit͛
fili⁹ ꝟgis abſentat⁹ eēt ab ea p paſſionem et
mortē ad quā miſſus erat a p̄re ſuo celeſti: q̄
ait Eſa.liij. Propt͛ ſcelus ꝑpl'i mei pcuſſi il
lū. vñ ipe ſaluator ait Petro Joā.xviij. Ca/
licē quē dedit mihi p̄r nō vis vt bibā illum?
Mr̄ eius doloribꝫ plena remanſit: ꝛ lachry
mas amaras emittēs nūerabat dies q̄s pat͛
eius p reſuſcitatōe ipſius aſſignauerat. ꝛ exi
bat ad loca ſacre ſcp̄ture q̄ loq̄bant͛ ꝺ eius re
ſurrectiōe. Cum aūt hora reſurrectiōis imine
ret: ꝛ anxi⁹ ꝓ ei⁹ reditu lachrymaret͛: ecce ꝙ vi
dit magnā familiā.i. angeloꝝ mltitudinem
ſuū filiū p̄cedentē: ꝛ ipm̄ filiū totū glioſum
aduentare/ q̄ ei dixit ſeq̄ntia ꝟba: que ponit
Dialog⁹ Anſ. in q̄dā ſerm̄. O Maria ꝟgo ꝟginū ſin
Marie gular̄ roſa celice amenitatis / plucidum ſi/
cū ſo rey dus/lucerna diui lumis ſuſcep tua. In tuo
ſurgente Jeſu p̄ oibꝫ gaude gaudio magno: q: quem
vt hoiem pepiſti: ꝛ ꝓprijs vberibꝫ lactaſti: et
quē vidiſti in cruce pendentē: nūc vides i ce
lo regnantē: et oēm latitudinē celeſtiū / t͛re/
ſtrium/ ꝛ infernoꝝ maieſtati eius inclinatā
ꝛ oēm inimicoꝝ exercitum attritum. Poſt
hec aūt ꝟba ꝛ dulces amplexus dixit btā ꝟ/
go. Bn̄dictus q̄ venit in noie dn̄i. ꝛ nūc fili ꝛ
dn̄e mi ſuſcipe p̄ces ancille ꝛ mr̄is tue: ꝛ p̄/
ſta vt q̄ſq̄s ad me q̄zuis pctōr acceſſerit tuā i
dulgentiā petiturus: illā abundant͛ ipetra/
re ſe noſcat: ꝛ callidi hoſt̄ inſidias in huius
vite tranſitu ſecurus ptrāſeat. Et ait ad ipſā
dn̄s. O intemerata ꝛ in et͛num bn̄dicta ma
ter mea: q: ex incomꝑabili charitate tua illꝺ
petiſti qꝺ me ſummope adimplere delectat:
ego te facio mr̄em mīe ꝛ clementie. cōſtituo
te reginā angeloꝝ: mgr̄am apl'oꝝ: gubnatri
cem totius eccl'ie mee: orbis vniuerſi dn̄am
ꝛ impatricē: ꝛ do tibi ptātem impandi q̄d/
cunq̄z voluer̄: et volo ꝙ ſis in terrorem de
monū: et ꝙ etiā q̄cunq̄z ſcelerati pctōres ha
beant ſpem ꝛ ↄfidentiam ad te recurrēdi. fa
cioq̄z te aduocatā pctōꝝ: ꝛ fontem pietat̄ et
gr̄e. ꝛ volo ꝙ tu ſis adiutorium et ꝓtectio iu
ſtoꝝ vt omnes gaudeant de te: ↄſolent͛ p te:
ꝛ letent͛ in te. Tu em̄ gl'ia hierl'm: tu leticia
iſrl': tu honorificentia ꝑpl'i mei. Merito igi
tur ꝟgo Maria d͛r fuiſſe illa mar̄ aq̄ que p
vas cere noue fuit in dulcedinem ↄuerſa.
¶ Scdo aſſil'at͛ mari. q: ſicut mare (ꝛ d͛r in p̄/ M
dicto li. de ꝓp:ie.re. et fuit ſnia pħi in.j. me/ Sic ma
ta. ꝛ Auicēne li.ix. nãlium q̄ſtionū) eſt origo re ẽ origo
ꝛ p̄n^m oim aquaꝝ: caput et hoſpitiū flumi/ oim aq̄ꝝ
nū: et fons imbriū: ita ipſa bn̄dicta ꝟgo fuit ſic maria
p̄ncipium diuinaꝝ gr̄aꝝ inq̄ztum p̄ncipali/ grã.
us ꝓp͛ ipam filius dei incarnatus eſt: p quē
ois gr̄a mundo elapſa eſt. Item ois gr̄e ple/
nitudo in ipam deſcendit tanq̄z in hoſpitiū
idoneum: ꝛ p eius merita ꝛ interceſſionem in
alios diffuſa eſt. Item lz terra.i. eccleſia mi/
litans aliq̄n a nubibꝫ q̄ ſunt in aere.i. a ſan/
ctis q̄ ſunt in celo: et a flumibꝫ.i. a ſanctis vi
ris et ml'ieribꝫ q̄ ſunt in mundo: irriget͛.i. eo
rum orōnibus diuine gr̄e gr̄am ꝛ adaquati
onem recipiat: tamen abundantius et freq̄n
tius a mari.i. ab ipa glioſa ꝟgie attrahit plu
uiam ſalutis ꝛ influentiam gr̄arum. Nam
gr̄e alioꝝ ſanctoꝝ ſunt mime reſpectu gr̄aꝝ
eius. Vñ de ill' dici p̄t illud Eccl.xvij. Qua/
ſi gutte aque maris deputati ſunt. Dr̄ quo/
q̄z in p̄dicto lib. de ꝓp:ie.reꝝ: ꝙ mare eſt ſub
ſidium in neceſſitatibꝫ: ꝛ refugium in picu/
lis/ac itineris compendiū: ꝛ laborant̄ lucꝝ.
Que oia conueniunt ipſi beatiſſime ꝟgini: q̄
eſt ſpes et refugium oim piclitantium ꝛ mi/
ſeroꝝ ac tribulatoꝝ. Vñ illi dici pōt illꝺ pſ.
Spes oim finium t͛re et in mari longe. Itē
p eius medium citius puenit͛ ad portum ſa
lut̄. Unde deo inq̄t Pſ. In mari via tua.
Item ſicut illi negociatores q̄ volunt cito diui
tes fieri frequentant mare. Sic ad ipam be
atam ꝟginem recurrentes ſiue contemplan
do eius exēpla: ſiue eā deuote ſalutādo ꝛ cō/
mendo eius p̄conia/ vel implorando ipſius
ſuffragia/celeſtis gr̄e theſauros cumulant.

Vñ in huius figurã dr̃ ꝺ diſcipul' chr̃i q̄ ꝑ/
rexerũt ad mare Jo.vj. Item ſm̃ Iſido. xiij
etym. mare dr̃ pelag⁹ q̄ſi pellens vndas. Et
ſil'r beatiſſima ꝟgo repellit a nob vndas ten
tationum. vñ in figurã dr̃ Jone.j. q̄ tulerũt
ionã et miſerũt in mare: et ceſſauit tẽpeſtas.
Per Jonam aũt moral'r intelligit̃ oꝛo pura
et deuota: que tunc in mare mittit̃ qñ brẽ ꝟ/
gini Marie porrigit̃: et tũc tempeſtas men
N tis nr̃e eius intuitu ſedat̃. Vl'tra alie ꝓꝓeta
tes mar̃ ponunt̃ in ꝓallegato li. ꝺ ꝓꝓe. reꝝ.
ſcꝫ in ipo mari ꝓcreant̃ diuerſi lapides ⁊ gẽ/
me mire ꝟtutis: et vndaꝝ eius attritu poli/
te: ꝑ motũ ipſius ad litora iactant̃. Item ma
re om̃ia cadauera et imunda a ſe eijcit. Itẽ
mare ꝑ occultas ſui abyſſi venas tam fonti/
bus q̄ꝫ flumib⁹ materiaꝫ fluxus admiſtrat.
vt dr̃ Hiero. ſup Eccle. Itẽ eſt animaliũ mł'
tiplic̃ forme ꝓductiuũ mag̃ q̄ꝫ t̃ra: vt inq̄t
Rabanus ſup Eccleſiaſticũ. xliij. ibi. Illic
ꝓclara et mirabilia opa ⁊c̃. vñ pſ̃. ait: Illic
reptilia quoꝝ nõ ẽ numer⁹. Item ẽ mł'tipli/
cis infirmitat̃ curatiuũ. Sanat enĩ aq̄ ma
ris hydropicos/ vlceroſos/ ſcabioſos/ ⁊ mł'
tas alias egritudines. vt dr̃ Cõſtãtin⁹: Que
oĩa poſſent breuiſſime ꝟgi appropari. ſed bre/
uitatis cauſa deuotis mentib⁹ hec ſpeculan
da relinq̄.

Ex brã ꝟgo dr̃ aurora
Aſſimilatio. iiij.

M Inq̄t Salomon de ꝟgine gl'ioſa Cã
ticoꝝ. vj. Que eſt iſta que ꝓgredit̃
q̄ſi aurora ꝯſurgens: pulcra vt lu/
na: electa vt ſol: terribil' vt caſtrorũ
acies ordinata. Quib⁹ ꝟbis indicat ꝟgis ex/
cellentiã. In die enĩ nihil eſt pulcrius ſole/ i
nocte nihil pulcrius luna/ i ꝯfinio diei ⁊ no
ctis nihil pulcrius aurora/ in certamine ꝟo
nihil pulcri⁹ acie caſtroꝝ bñ ordinata. Hec
ſũt Salomonis ꝟba q̄tidie recitat eccl'ia in
officio ꝓme ipſius bñdicte ꝟgis. et iõ illa ex/
planare intẽdo. Sed in hac parte ſolum de/
clarabo quõ appellat̃ aurora. Habꝫ enĩ ei⁹ ꝓ
prietates: de q̄bus dr̃ in lib. de ꝓꝓie. reꝝ. Au
rora eſt finis noctis ꝓcedent̃ ⁊ diei ſequent̃
ꝓn^m. ⁊ dr̃ aurora quaſi aurea hora: eo q̄ ruti
lantem ad modum auri diffundit colorem.
vt dr̃ Iſid. Vñ et ſol in aurora a grec̃ chryſi
ſtomos. i. auri domus appellat̃. Nam radij
eius ſplẽdentes aureas comas demonſtrãt
Et ſil'r brã ꝟgo fuit finis noctis culpe: ⁊ ꝓn/
cipium diei. i. gr̃e: q: ipa ꝓma concepta fuit
ſine culpa origiali: ⁊ cũ rutila iuſticie ⁊ gr̃e.
qd̃ bñ Job. iij. c. ꝓnunciatũ fuit. vbi de pctõ
origiali dr̃: Obtenebrent̃ ſtelle. i. ſcti: caligi/
ne eius: expectet lucem. i. chr̃m et nõ videat:
nec ortum ſurgent̃ aurore. i. ꝟgis gl'ioſe. et
iõ in officio cõceptionis dr̃: Aurora a lumie

Sic aurora finis noct̃ ſic Maria culpe eſt

incipit: ⁊ ſemꝑ in lumine creſcit quouſq̄ꝫ ſo/
li iungat̃ ⁊ nunq̄ꝫ lumine ꝓuat̃. Et ſil'r Ma
ria ꝟgo puriſſima a lumine diuine gr̃e in cõ
ceptione ſua incipiens null' vnq̄ꝫ eſt pctõꝝ
tenebr̃ obſcurata: ſed ſemꝑ in ꝟtutum oĩm
claritate ſuccreſcens: tandem cũ ſole iuſticie
dulciſſimo filio ſuo in celeſti gl'ia mirandis
circũdata fulgorib⁹ eſt ꝯiuncta. Iõ eius cla
ritatem intuens eſaias dr̃: Sic lux meridia
na clara eſt. qd̃ habet̃ eius libri. xviij. c. Sa/
lomon q̄ꝫ de illa inq̄t Sap. vij. Candor ẽ lu
cis et'ne: et ſpecl'm ſine macl'a. Et Hiero. ad
Euſto. dr̃: Nihil eſt candor̃/ nihil eſt ſplẽdo
ris/ nihil eſt numinis: qd̃ nõ reſplẽdeat in ꝟ
gine gl'ioſa. Item in ꝓdicto lib. de ꝓꝓie. reꝝ
dr̃: q̄ aurora dr̃ quaſi aura rorans: eo q̄ i au
rora ros generat̃ et deſcẽdit ex cuius hume
ctatione ĩfundit̃ terra: ⁊ aer̃ caliditas tem
perat̃: et herbe in ſua viriditate ꝯſeruant̃. et
ſil'r brã ꝟgo generauit rorẽ celeſtem. i. dei fi/
lium: q̄ gr̃a ſua totam t̃ram. i. modum: infu
dit: ⁊ caliditatem ꝯcupiſcentie extinxit: ⁊ ma
trem ſuã in viriditate ꝟginitat̃ conſeruauit. vñ
ꝺ illo canit eccl'ia. Deſcendit in vteꝝ ꝟgis ſic
ros ſup gramen. Item ſic manna deſcende
bat in aurora. Exod. xvj. Nam qñ deſcende
bat ros: deſcendebat parit̃ ⁊ manna Num.
xj. Ita tota dulcedo ꝑadiſi in eius vteꝝ de/
ſcendit: ⁊ poſtea in natiuitate ꝑ vniuerſum
orbẽ ſparſa fuit. vñ in die natiuitat̃ dñi canit
eccleſia. Hodie ꝑ totũ mundũ melliflui fa/
cti ſunt celi. Item ſic ros deſcẽdens in auro
ra conchas marinas fecũdat ⁊ in eis gignit
margaritas. ita ſpũſſanctus in ea ſupueni/
ens eã fecũdauit ⁊ ꝓcioſam celi margaritã i
ipa gnãri fecit. ¶ Poſſum⁹ q̄ꝫ dicere q̄ ros
iſtius aurore eſt decoratiuus/ dulcoratiu⁹ et
refrigeratiuus ac fructificatiuus. Ipſa enĩ
breuiſſima ꝟgo quaſi aurora diuine gr̃e rorem
nob abundant̃ infundit. ꝺ q̄ exponi põt illd̃
qd̃ dr̃ Geñ. xxvij. In rore celi deſuꝑ erit bñ/
dictio tua. et iſte ros ẽ decoratiuus. q: vt dr̃
in dicto li. de ꝓꝓie. re. In aurora conche ma/
rine ſe apiunt ⁊ rorẽ ſuſcipiẽtes margaritas
ꝯcipiũt. q̄ poſtea in ornament̃ ad decorẽ po
nunt̃. et ſil'r aĩe deuote dñ iſti aurore. i. ꝟgi
ni bñdicte ꝑ affectũ deuotiõis ſe apiunt: ro/
rẽ gr̃e ſupne ſuſcipiũt: ꝑ quẽ margaritas cã/
didas. i. affectiões puriſſimas ꝯcipiunt. q̄ ſũt
aĩe ornamẽta. Et iõ iſti aurore dr̃ Eſaie. xxvj
Ros lucis ros tuus. q: lucidas ⁊ mundas
gnãt affectões. Item iſte ros ẽ dulcoratiu⁹
q: ſic mãna dulcis ad modũ mell' deſcende/
bat in aurora. vt .ſ̃. diximus. ita iſta aurora
infundit interne dulcedinis gr̃am his q̄ tri/
bulato ſunt corde. Et idõ qñ ꝓcordia noſtra
ſentiũt dulcedinẽ ab ipa ꝟgine imiſſam: põt
de illis dici illud Exod. xvj. Suauis ros ia

Sic ros in aurora ſic maria chr̃m gnãt

P Sic ros eſt decoratiuus ſic maria

cuit ꝑ circuitū caſtroꝝ. Jtē iſte ros eſt refri-
geratiuus.q2 in nob̄ refrigerat eſtū ⁊ ardorē
libidis: iux̄ illud Eccl.xviij. Nonne ardorē
refrigerabit ros? Et eiuſdem li.c.xliij. Ros
obuians ardori venienti hūilem efficiet eū.
Jſte etiā ros eſt fructificatiuus.q2 nos fru-
ctificare fac̄ in bonis opib9.vñ ipa ꝟgo dice-
re p̄t illō Oſee.xiiij. Ego q̄ſi ros: iſrl' germi
nabit q̄ſi liliū. Dr̄ q3 in p̄allegato li.de ꝓꝓe.
reꝝ.ꝙ aurora lumē a ſole imperrat. Et ſilr̄
ipa ꝟgo bñdicta velut aurora rutilans nob̄
imperrat lumē diuine cognitōis ⁊ īſpiratio
nis. Vñ ꝺ ipa dici p̄t illō.ij. Reg.xxiij. Sic
lux aurore mane abſq3 nubib9 rutilat ¶ Jn
p̄dicto q3 li.ꝺ ꝓꝓe.re.dr: ꝙ i ortu aurore flo
res p̄mo clauſi apiunt̄: et herbe q̄ eſtu p̄cedē
te marceſcūt in aurora erigunt̄: vires aia-
les in aurora ꝯfortant̄: ⁊ aialiū egritudines
alleuiant̄ ⁊ diminuunt̄. aurora imitat̄ nām
ver⁊ ⁊ in ea humor ſanguine9 dñat̄. ⁊ iō ſōn9
dulcior eſt in aurora. Vñ dr aurora q̄ſi au-
rea hora.i.optima. Jtem in aurora aues le-
tificant̄ ⁊ ad cantandū excitant̄. vñ dr auro
ra q̄ſi auiū hora. Que oia p̄nt btiſſime ꝟgi-
ni approꝑari. Jpſa em̄ eſt q̄ flores clauſos.i.
mentes humiliū apit ad bñ agendū: vt odo
rem boni exempli vndiq3 circūfundāt. Jpa
depſſos ⁊ marcidos aios ꝑ merorē erigit ꝑ
ſp̄us ꝯſolationē ꝑ ipam q3 infirmi recipiūt
aie ⁊ corpis ſanitatē. vires aie recipiūt vigo-
rem ſanguis dulcedis ⁊ d̄uotōis recipit au
gmentationē ⁊ oēs eius deuoti capiunt illā
ſuauē dormitionē. ꝺ q̄ dr Pſ. cxxvj. Cū de-
derit dilectis ſuis ſomnū: ecce hereditas do
mini filij merces fruct9 vent⁊. Jpa etiā ē il-
la aurora q̄ aues.i. deuotas mētes in altū ꝑ
ꝯtemplationem volātes excitat ad dei laudē
dicēs illō pſ.xcix. Jubilate deo oīs t̄ra: ſui-
te dño in leticia. Jtē ſic aurora eſt latronum
expulſiua. Nā latrones q̄ de nocte ī tenebr⁊
exeunt: apparēte aurora fugiunt ⁊ ſe abſcon-
dūt: iux̄ illō Job.xxiiij. Si ſubito appuerit
aurora arbitrant̄ vmbrā mort⁊. ſic demōes
tanq3 inſani ⁊ extriti fugiunt cū hanc auro-
rā.i.ꝟginē glioſam in corde alicuius ꝑ deuo
tionem fulgere cogſcūt. Non ſolū āt iſta au
rora refulgens demōes in fugā ꝯuertit: ſed
etiā in ꝓfunduz inferni demergit. vñ in hui9
figurā dr Exo.xiiij. ꝙ aduenīēte aurora ſiue
vigilia matutina ſubmerſus ē in ꝓfundū to
tus exercitus pharaonis. Dr̄ q3 aurora ipa
ꝟgo glioſa.q2 ſic aurora expellit tenebraſ no
ctis ⁊ adducit lucem diei ſic ipa oia noctis
vicioꝝ tenebroſa opa ⁊ cūctas tenebras pec
catoꝝ a nob̄ expellit: ⁊ lucē diuīe gr̄e nob̄ ad
ducit. Vñ dicere tūc poſſum9 illō ad Rho.
xiij. Nox p̄ceſſit: dies āt appropinquit. abij-
ciamus g̃ opa tenebrarū ⁊ induamur arma

luc⁊ ſic vt in die honeſte ambulem9. Sicut
etiā in aurora volucres cant9 reſumūt. vt. ſ.
dixim9. ſic in ortu iſti9 aurore angeli letifica-
ti fuerūt intantum ꝙ ipſi angeli q̄ p̄us no-
lebant nos illuminare purgare et ꝑficere:
poſtea aduenīēte iſta aurora cepert̄ nos diſ-
ponere ad ſuſcipiendū illūīnationē gr̄e pur
gationē culpe ⁊ ꝑfectionē glie. Et iſta tria ſi
gnificant̄ Gen̄.xxxij. Nā cū angel9 dixiſſ3 ia
cob: dimitte me: qm̄ aurora eſt. ipe iacob eū
dimittere noluit donec tria bñficia ab eo cō
ſecutus ē.ſ. purgationē ſue affectiue. et h̄ no
tat̄ cū dr: ꝙ emarcuit neru9 femoris ei9. Jtē
illūīnationē intellectiue. qō notat̄ in h̄ ꝙ im
poſuit ſibi nomē iſrl'.i. vir vidēs deū. Jtē ꝑ-
fectionē glie: ⁊ h̄ notat̄ ꝑ h̄ ꝙ bñdictionē ab
eo obtinuit illā.ſ.ꝺ q̄ dr Eph.j. Bñdixit nos
oi bñdictōe in celeſtib9. ¶ De aurora etiā ſic Jacob i
dr in p̄dic.li.ꝺ ꝓꝓe.re. Dux lucifer ī aurora: aurora
⁊ orient⁊ ſol' p̄ntia nūciat̄ eē ꝓxima ⁊ vicina. tria bñfi
p̄cedit em̄ aurora ſol' ortū: ⁊ ei9 viſiōe oēs le cia ꝯſecu
tant̄. Et ſilr̄ lucifer gr̄e diuīe ort9 ē in hac au tus ē
rora.i. in ꝟgine Maria. ⁊ ipa gēmis ꝟtutū
oiū adornata chr̄m ſolē iuſticie nō ſolū p̄mō
ſtrauit: q̄nimo in ſuū vteꝝ traxit: ⁊ nob̄ pepe
rit: ex q̄ letata ē ois creatura. Vñ Bern̄. illi
inqt: Recte o Maria aurore officiū ipleui-
ſti. Jpe em̄ ſol iuſticie de te ꝓceſſur9 ortū ſu-
um q̄dā matutinali irradiatōe p̄ueniēs ī te
luc⁊ ſue radios copioſe tranſfudit. Hec ille.
Merito etiā aurora ꝯſurgēs dr btā ꝟgo. q2
ſic fere ⁊ beſtie ad latibl'a ꝯfugiunt aurora
ꝯſurgēte: ⁊ hoies audaciores ſūt ī aurora q̄3
noct⁊ tpe ſic exorta et nata hac aurora ꝟgi-
nali beſtie infernales expulſe ſunt ad latibu
la ſua: ⁊ hoies audaciā receperūt q̄ p̄us ml'-
tū eoꝝ potentiā ptimeſcebāt. Añ aduētū nā
q3 h9 ꝟgis totū p̄cedēs tps fuit nox ⁊ obſcuri
tas: i q̄ hitabat gen9 hūanū petō p̄moꝝ pa-
rentū obtenebratū: ⁊ fere īfernales.i. demo
nes audenti9 ꝯ ipm ſeuiebāt ⁊ ei dñabant̄ et
hoies timidi erāt in ꝯſpectu dei ⁊ angeloꝝ
ꝓpt̄ maclam peti. Sed hac bñdicta aurora
radiāte fugit diabol9 ad latibulū ſuū: et hu
manū gen9 factū eſt audax ⁊ ſecuꝝ apparere
corā deo ⁊ petere ab eo grām. Figura āt hu
ius hr̄ Gen̄.xxxij. vbi hr̄ ꝙ cū iacob valde ti
meret aduentū Eſau: apparuit ei de9 in for-
ma angeli: cum q̄ ipe iacob luctatus eſt to-
ta nocte. aduenīēte āt aurora dixit ei dñs Di
mitte me. Jā em̄ aſcēdit aurora. Jpe ꝟo ia-
cob rñdit: Non dimittā te niſi p̄us bñdixer⁊
mihi. Et bñdixit eū in eodē loco ⁊ dixit: Si
ꝯ deum fort⁊ fuiſti: q̄nto mag⁊ ꝯ homines ꝑ
ualebis? Et tunc iacob ait: Vidi dominū fa
cie ad faciem: ⁊ ſalua facta eſt anima mea or
tuſq3 eſt ei ſtatim ſol. Hec ibi. Spūalr̄ aūt
ꝑ h̄ ſcat̄ ꝙ hō ꝓpt̄ pctm̄ fact9 valde timidus

Alie ro- rigacio- nes.

poterat dicere cū Pſ. Timor et tremor ve-
nerūt ſup me: et ɔtexerūt me tenebre. Vn̄ la-
borās cū deo in lucta petitōis ⁊ obſecratōnis
ꝑ totā noctē culpe nō potuit eū vincere vl' in-
clinare ad miam. Sȝ ɔſurgente hac fulgen
tiſſima aurora / ait dominꝰ: Dimitte me: ec
ce aurora miſc̄die Maria aſcendit. q. d. Ad
illā ammodo ꝯcurre: ab illa poſtula q̄cquid
vis. Nō vocaberiſ vltra Jacob .i. luctator / ſȝ
Jſrl'. i. videns deum humanatū. et q̄ ꝑus vl
torem timebas cog̃ſces redemptorē. Hec q̄
qȝ aurora mirabil'r ɔfortauit hoies. Añ em̄
eius ortū hō infeſtabaꝛ m'tiplici tentatione
Impediebaꝛ a bono ope: ⁊ retrahebaꝛ a fina
li ɔſūmatōe. Sȝ in aduētu iſtiꝰ aurore om̄ia
hec ceſſauerūt. Vn̄ ꝓpha ait pſ. ciij. Ortꝰ eſt
ſol. i. ṽgo maria nata eſt in mūdo / ⁊ ɔgrega
ti ſūt. ſ. demōes / ⁊ i cubilib; ſuis collocabūꝛ
.i. in inferno. Ecce tentationū ceſſatio et exi-
bit hō ad opꝰ ſuū. ecce ad bn̄ opandū expedi
tio. ⁊ ad opationem ſuā vſq; ad veſpam. ec-
ce in bono ope pſeuerātia ⁊ final' ɔſūmatio.
Aurora ¶ Notandū ṽo ſm Jſi. in li. etym. ꝙ idē eſt
et dilucu aurora ⁊ diluculū; vt etiā d; in li. d ꝓꝓ. reꝫ.
lū idē ſūt ⁊ d; diluculū: q; diei ē lucidū ⁊ luminoſū pn
cipiū. vn̄ aurora d; ab aere ꝑmo illūīnato:
diluculū ṽo a luce. Q̄n̄q; tn̄ ꝑ diluculū itel-
ligiꝛ chr̄s: ⁊ ꝑ auroram ipa ṽgo bn̄dicta. Et
ita pt exponi illō Job. xxxviij. Nunq̄d pꝰ or-
tū tuū p̄cepiſti diluculo: ⁊ oñdiſti aurore lo-
cū ſuū? Inq̄t āt mgr̄ Jacob; d voragine i li.
brē ṽgis in ṽbo aurora: allegādo Dionyſ. ꝙ
lux d ſe eſt inuiſibil' ocul' corꝑalib; niſi incor
poreꝛ. vn̄ adueniente ad nr̄m hemiſꝑium lu
ce ſolari incorꝑaꝛ groſſiori aeri: et ſic dilucu
lum ⁊ aurora efficiꝛ. Deꝰ igiꝛ q̄ ē lux: vt d;. j.
Joā. j. et q̄ lucē habitat inacceſſibilē. j. ad Ti
mo. vj. de ſe erat inuiſibil' / ſed adueniens ad
nr̄aȝ habitationē groſſiori materie. i. hūane
nature ſe vniuit: ⁊ ſic diluculū fec: qn̄. ſ. ṽbū
caro factū eſt ⁊ hītauit in nob Jo. j. Jpa eti
am lux in vtero ṽgis ſe poſuit: ⁊ ſic auroraȝ
fec. Deꝰ igiꝛ diluculo p̄cepit qn̄ filiū ſuū q̄ ē
ṽa lux icarnari ɔſtituit. aurore ṽo locū oſtē-
dit qn̄ in brā ṽgie Maria hītationē elegit:
iuꝛ illō pſ. Elegit eā in habitationē ſibi. Dr̄
āt aurora. q; ſic aurora eſt media inꝛ noctē ⁊
diem: ſic ipa ṽgo ē mediatrix inꝛ deū ⁊ ho-
minē. Vn̄ legiꝛ in chronicꝭ ordis nr̄i ꝙ cū de
us ꝯ mōm eēt iratꝰ ꝓpꝛ pctā: ⁊ veller ꝯ eū vl
tionē ſuā exercere: inꝛponēs ſe ṽgo brā eiꝰ ſen
tentiā reuocauit. Hec āt aurora rutilās dat
Q pctōrib; radium ſue mie. Et iō ei canit ecc̄ia
Mariā Maria mr̄ gr̄e mr̄ mie. ¶ Mr̄em igiꝛ dn̄i
diligere diligere ⁊ q̄rere debent etiā pctōres: ⁊ ad eā
et q̄rere recurrere ſic ad mr̄em. nā ⁊ canū catuli ma-
dn̄i pec- trē diligūt: ⁊ adhuc ceci voce ⁊ odore eā ag-
catores noſcūt: ac mām̄as eiꝰ q̄rūt; ⁊ dētiū acumie

compmētes vberiꝰ effūdere cogūt. Qn̄ etiā
eſuriūt mr̄na vbera q̄rula voce petūt. Sūt
āt velut canū. i. demonū catuli oēs pctōres
q̄ filij ſꝛ diaboli / nō nā: ſȝ imitatōe ⁊ malicia.
vn̄ d ill' d̄t dn̄s Jo. viij. Vos ex pr̄e diabolo
eſtiſ. hi tn̄ mr̄em mie reuereri ⁊ diligere d̄bēt
q; ipa nō deſinit etiā pctōres adiuuare. Et lȝ
ipſi ſine malicia inꝛꝰ ceci: ita vt eiuſdeȝ ṽgis
bonitatē ⁊ gl'iaȝ nō videāt ɔtēplādo: voce ta
men ⁊ odore eam cog̃ſcere debēt: ⁊ audire vo
cē ipſiꝰ vocātiſ ⁊ dicētiſ illō Ecci. xxiiij. Trāſi-
te ad me oēs q̄ ɔcupiſcitis me: et a gn̄ationi
bus meis adimplemi. Item debēt cog̃ſcere
eius odorē in exemplis vite ipſiꝰ ⁊ eā imita-
ri / ſtudere / ⁊ q̄rere mām̄as deuotōis eius: ⁊
acutiſ dentib;. i. inſtātib; ⁊ feruentib; orōni-
bus ꝑmere vbera mie eiꝰ vt abūdanꝛ eis ꝓpi
net lac ſue dulcedīs ⁊ pietatiſ. Ad cuiꝰ degu-
ſtationē debēt ɔtinue anhelare: ⁊ q̄rula voce
⁊ affectu eā efflagitare: vt ṽificeꝛ de eis illud
Eſa. lxvj. Repleami ab vberib; ɔſolatōis eiꝰ
Et vnuſq̄ſq; pctōr dicere deb; illud pſ. xxj.
Spes mea ab vberib; mr̄is mee.
¶ Ex brā ṽgo d; luna ¶ Eſſilatio. v. R
B eatiſſima ṽgo merito appellaꝛ Lu
na: q; h; oēs bonas ꝓꝑetates lune Lune ꝓ
d q̄b; Baſiliꝰ in li. hexameron mē- ꝑetates
tionē fac dī. Luna ē decor noctis:
mr̄ roriſ / miſtra hūoris / dn̄atrix mariſ / men
ſura tp̄is / emulatrix ſol' ⁊ immutatrix aeriſ.
Que ſeptē ꝓꝑetates optie ɔueniūt mr̄e dei.
Prīo igiꝛ dico ꝙ luna ē decor noctiſ nō ſolū:
q; ipam noctē illumiat: ſȝ etiā q; in nocte de
cor ipiꝰ lune appeꝛ: p̄cipue qn̄ ē plena. Et ſil'r
brā ṽgo i nocte. i. i obſcuritate pn̄tiſ vite ex̄ns
fuit plena luce diuie gr̄e. Vn̄ ei angelꝰ dixit:
Aue gr̄a plena Lu. j. Itē luce dine pn̄tie. vn̄
ibidē ſubiūxit angelꝰ / dn̄s tecū. Itē luce ṽgi
nal' mūdicie: iuꝛ illō Sap. vij. Cādor ē luciſ
etne. ¶ Sȝ notandū ꝙ ipa ṽgo d; luna pul
cra Can̄. vj. pulcra vt luna. Itē luna plena.
vn̄ de illa dici pt illō Ecci. l. Quaſi luna ple
na in dieb; ſuis lucet. Itē luna pfecta. vn̄ per
pſ. dn̄s iq̄t: Thronꝰ eiꝰ ſic ſol i ɔſpectu meo
⁊ ſic luna pfecta in etnū. ¶ Prīo āt d; luna Maria
pulcra / imo pulcrior q̄ȝ luna. Luna ei h; lu- luna pul
cē mutuatā / eclipſatā / variatā / ⁊ macul' re- cra
ſperſam. ꝓ q̄dem h; lucē mutuatā: q; nō lu-
cet luce ꝓꝑa / ſed a ſole mutuata. Hypocrite
āt hn̄t lucē mutuatā / nō a vero ſole iuſticie:
ſȝ ab hūano fauore. Vn̄ Jo. v. inq̄t ſaluator
hypocritiſ / phariſeis / ⁊ ſcribis. Quō poteſtiſ
vos credere q̄ gl'iaȝ ab iuicē accipitiſ: ⁊ gl'iaȝ
q̄ a ſolo deo ē nō q̄ritiſ. Jpa ṽo gl'ioſa ṽgo ha
buit q̄dē lucē mutuatā / ſed a ſole iuſticie: nō
ab exteriori fauore: iuꝛ illō pſ. Ois gl'ia eiꝰ
filie regiſ ab intus ⁊c̄. Scd̄o luna h; lucē ecli
pſatā. Lux autem brē ṽgis in paſſiōe ſui filij

ꝓpᵗ dolorꝫ vehementiā ex ꝑte corꝑis eclipſa-
ta viſa eſt et obſcurata ꝑ triſticiā: ſ; tñ ex ꝑte
aīe tenuit ſpūs fulgorē ꝑ fidei firmitatē ⁊ cō-
ſtantiā. Vñ l; alia lūīnaria mūdi.ſ.apl'i fue-
rint eclipſati tūc fidē ꝑdendo: ipā tñ ſꝑ luxit
fidei lumē fuando. Et de h in ꝑſona eiᵘ ꝑdi-
ctū fuerat Ecci.xxiiij. Vſq; ad futurꝫ ſecl'm
nō deſinā. ¶ Tertio luna h; lucē variatā:
q: ſepe i luce variat᷑. vñ d: Ecci.xxvij. Stul-
Quadruplex mutabilitas tus vt luna mutat᷑. Eſt q̄druplex mutabili-
tas. Prima in mente/ q̄ ꝑ diuerſas affectio-
nes ſepe mouet᷑. Scd'a in corꝑe/ qd ml'tipli-
ci mutabilitati ⁊ corruptiōi ſubijcit᷑. Tertia
eſt fortūe: q: ipa tꝑalia ↄtinue variāt᷑. Quar-
ta ē culpe/ q̄ ē in peccōrib: q̄ d vicio ſꝑ fluūt i
viciū. Sꝫ iſtā q̄druplicē mutabilitatē ſem-
ꝑ ſub pedib habuit btā v̄go: iux̄ illd Apoc.
xij. Et luna ſub pedib eiᵘ: q: oēm animi mu-
tabilitatē et inſtabilitatē ſꝑ vitauit ⁊ gl'ia in-
corruptibilitatꝫ in corꝑe induta eſt: t̄rena q̄;
⁊ tꝑalia cūcta ↄculcauit: et ab oī culpa ſem-
ꝑ imunis extitit. ¶ Quarto luna h; lucē ma-
cul'reſꝑſam: cuiᵘ ml'tiplex cā aſſignat᷑ in li.
d ꝓpe.re. Btā āt v̄go nll'as macl'as habuit
nec in cogitatiōib: q: ſꝑ fuerunt recte. vñ ei
d: Cañ.iiij. Tota pulcra es amica mea. Nec
in affectib/ q̄ ſemꝑ fuerūt mūde. et iō ibidē
ſubdit᷑: et macl'a nō ē in te. ¶ Scdo dico ꝙ
S Maria luna plena ipa v̄go bñdicta fuit luna plena. Tūc aūt lu-
na eſt plena qñ h; plenitudinē in luce/ in vir-
tute/ et in figura. et iſtā triplicē plenitudinē;
habuit btā v̄go Maria. Primo em̄ habuit
plenitudinē lucꝫ.i. puritatis in carne. iux̄ il-
lud Sap. vij. Nihil inq̄natū in illā icurrit:
candor ē em̄ lucꝫ et̄ne ⁊ ſpecl'm ſine macl'a: ⁊
imago bonitatis illiᵘ. In carne em̄ ſua nihil
fuit corruptionis. et iō d: nihil inq̄natū in il-
lā icurrit. Itē nihil impuritatꝫ. et iō d: Can-
dor ē em̄ lucꝫ et̄ne: ⁊ ſpecl'm ſine macl'a. Itē
nihil impugnatiōis: q: ad ſilitudinē ⁊ ima-
ginē filij ſui in carne ſua pacifica et q̄eta fu-
T it/ et iō ſubdit᷑: et imago bōitatꝫ illiᵘ. ¶ Se-
cūdo habuit plenitudinē v̄tutis.i. pietatꝫ in
oꝑe. Eius em̄ opᵘ pietatis oſtendit᷑ ſuꝑ ama-
ricatos. q: ſic luna h; v̄tutem ſuꝑ mare: ita
ipa extendit ſuā pietatē ſuꝑ poſitos in angu-
ſtia et amaricatōe: ⁊ ꝓpᵗ h appellat᷑ etiā ſtella
maris. Eius q̄q; pietas oſtendit᷑ ſuꝑ debiles
et infirmos. q: ſic creſcente luce lune melio-
rant᷑ oīa hūida: vt d: i li. d ꝓpe.re. ita appen-
te v̄gis pietate fortificant᷑ oīa ifirma. Oſtē-
dit᷑ inſuꝑ ſuꝑ tenebroſos: q: ſic luna lucet de
nocte: ita btā v̄go nob dat radiū ſue illuſtra-
tionis et ↄſolationis in tribl'atione. Oſten-
dit᷑ q̄; ſuꝑ aridos ⁊ indeuotos. q: ſic creſcen-
te luce lune creſcūt medulle: vt d: in li. d pro-
prie.re. ita adueniente v̄gis lune creſcit hō i
deuotōe. Deuotio em̄ ē medulla ⁊ irrigatio
oſſiū.i. v̄tutū. iux̄ illd ꝓuer.iij. Sanitas q̄p-
pe erit vmbilico tuo: et irrigatio oſſiū tuorꝫ.
Et iō q̄lib; indeuotᵘ ⁊ aridᵘ ſpū deb; rogare
hāc lunā plenā vt impinguet oſſa ſua: et im-
pleat medulla d̄uotiōis/ dicen̄. ei cū ps. Aīa
mea ſic t̄ra ſine aq̄ tibi. Et tunc de illo v̄ifica-
bit᷑ illd Ecci.xxvj. Gr̄a ml'ierꝫ ſedule.i. v̄gis
marie: delectabit virꝫ ſuū.i. ſuū deuotū ⁊ oſ-
ſa illius impinguabit. Tertio habuit pleni-
tudinē figure. Tūc em̄ luna ē plena qñ h; fi-
gurā ꝑfecte ſphericā ſiue rotūdā. Figura āt
ſpherica eſt mobilis/ capax/ et fine carēs. Et
iſta ꝓpetas ↄgruit charitati ꝑfectiſſime ipſi-
us gl'ioſe v̄gis/ q̄ ad modū figure rotūde ſi-
ue ſpherice fuit mobiliſſima.i. ꝓmptiſſima
ad bñ oꝑandū ⁊ oīb ſubueniēdū: latiſſima
ad capiendū diuinū amorē: et ad oēs ad eā
recurrētes ſuſcipiendū. iux̄ illud Ecci xxiiij.
Trāſite ad me oēs ⁊c. Itē fine carēs.i. inde-
ficiētiſſima ad ꝑſeuerādū. vñ d charitate eiᵘ
q̄ fuit veſtimētū aīe: pt dici ei illd Deu.viij.
Veſtimentū tuū nequaq̄; vetuſtate defecit.
Et ipa poſſat dicere illd Eſa.lj. Juſticia mea
nō deficiet. Et d oꝑe eiᵘ fructuoſo v̄ificatū
eſt illd Ezech.xlvij. Nō deficiet fructᵘ eius.
Btūs āt erit ille de q̄ v̄ificabit᷑ illd Prouer.
vij. In die plene lune reuertet᷑ i t̄rā ſuā. Ter-
ra em̄ nr̄a ꝑadiſus eſt. ad quā ille ingrediet᷑
q̄ huius plene lune ꝑfecta deuotiōe ꝑfruet᷑.
De ipa q̄; btā v̄gine dici pt illd Ecci.l. Qua-
ſi luna plena in dieb ſuis lucet. ¶ Tertio
d: luna ꝑfecta. tūc āt luna eſt ꝑfecta qñ illu- T
minat totā noctē. Sunt aūt q̄dā q̄ hñt lucē Maria
plenā: q: hñt vitā actiuā ⁊ ↄtēplatiuā. alij v̄o luna ꝑfe-
ſemiplenā: q: hñt tm̄ alterā illarꝫ/ ſed alij va- cta
cuā: q: carent vtraq;. Btā v̄go ſemꝑ fuit lu-
na ꝑfecta: q: vtraq; vita refulſit. Luna etiā
eſt ꝑfecta qñ lucet in ꝑncipio noctꝫ et in me-
dio ac in fine. Imꝑfecta v̄o qñ ſolum lucet i
ꝑncipio vl' in medio aut in fine. Sunt aūt q̄-
dam q̄ fulgēt in ꝑnᵒ noctꝫ: ſic hñ incipiētes/
alij in medio: ſic hñ ꝓficientes/ alij v̄o in fi-
ne: ſic hñ ꝑſeuerātes. Btā āt v̄go fulſit i ſuo
ꝑnᵒ: q: i ↄceptiōe ſua fuit iuſticia oīgiali de-
corata et i v̄tro mr̄is ſctificata. In medio: q:
ꝑ ſpm̄ ſcm̄ de filio dei fuit fecūdata. In fine
v̄o q: ad chr̄i dextram gl'ioſe fuit aſſumpta.
vñ deᵘ pr̄ ꝑ ꝓphā ait ps.lxxxviij. Thronᵘ
eius ſic ſol in conſpectu meo: ⁊ ſic luna ꝑfe-
cta in et̄nū: et teſtꝫ in celo fidel'. Ipa em̄ fuit
ſic luna ꝑfecta in ſua ↄceptione et ſanctifica-
tione. et ſic ſol in filij dei conceptiōe ⁊ partu-
ritione. et ſic teſtis in celo fidel' in nr̄a apud
deum aduocatiōe. Vl' pōt dici ꝙ ipa ē thro-
nus dei in q̄tum deᵘ in ipa ſedit ⁊ req̄euit:
et ſic ſol in q̄tum iuſtꝫ dat lucem ſapie ⁊ ca-
lorem diuine gr̄e. et ſic luna ꝑfecta in q̄tū lu-
cet peccōrib/ q̄ ſunt in nocte culpe. et ſic teſtꝫ

fidel' inq̃tũ de v̄itatem corã deo ꝑ vtriſq̃
.ſ. iuſtꝭ et pctõꝛibꝫ. q: ſic dꝛ ꝓuer. xiiij. Te
Maria ſp adiutorium tentatiſ pbet ſtis fidel' non mentiet᷑. ¶ Sciendũ eſt q̃ʒ ꝙ
ꝑ noctem ſignificat᷑ tribulatio vel tentatio ſi
ue obſcuritas pc̄i. Quidam ãt ſcti adiuuãt
in ꝑncipio tentationis ſeu tribulatiõis. aliq̃
aũt in medio/ et aliq̃ in fine: ip̄a aũt in princi
pio/ medio/ et fine dat adiutoꝛium ſuum in
q̃cunq̧ aduerſitate ⁊ tentatione. Item pec/
catoꝝ tenebrꝭ inuolutos nũq̃ʒ ceſſat lumine
ſue benignitatis illuſtrare: vt de ipſis tene/
bꝛis valeant exire. Et id̃o dꝛ Geñ. j. Fecit deꝰ
duo luminaria magna. Luminare maiꝰ .i.
chꝛm: vt p̄eſſet diei .i. iuſtis: ⁊ luminare mi
nus .i. beatam v̄ginem vt p̄eſſet nocti .i. pctõ
ribus. Sic etiam luna ceteris planetis citi
us ꝑficit ſuum curſum: vt dꝛ in lib. de ꝓpe.
reꝝ. ita b̄tiſſima v̄go Maria p̄ ceteris ſan/
ctis ſuum velocius p̄bet pctõꝛibus ⁊ tenta/
tis ⁊ tribulatis auxilium. Et ſic luna ceterꝭ
planetis ⁊ ſideribꝫ ē magꝭ t̄re vicina: ita ip̄a
in omnibꝫ neceſſitatibꝫ eſt nob̄ p̄ cunctꝭ aliꝭ ſ
ſanctꝭ ꝓpitia. Sic etiam a paganis luna di/
cebat᷑ regina celi (vt p3 Hiere. xliiij.) ita be
ata v̄go eſt celi dñ̃a. vñ illi canit eccl'ia: Aue
regina celoꝝ. De ip̄a etiam luna dꝛ Ecci. xj.
ſm̃ vnam lr̃am Vas caſtroꝝ in excelſis i fir
mamento celi reſplendens gl'ioſe. Luna em̄
dꝛ vas caſtroꝝ: q: olim mlĩeres caſte et viri
ip̄am colebant: et eam Lucinã appellabant.
Vñ Virgilius i buc. ait: Caſta faue lucina:
tuus iam regnat Apollo. Habebant em̄ vir
gines pagane duas quas deas putabant .ſ.
Lucinam et Veſtam. Hec aũt lucina ꝑ ſin/
copã dꝛ luna. Iſtud aũt vas caſtroꝝ fuit v̄/
go beata: q̃ intra viſcera ſue pietatis recipit
omnes q̃ hñt mundiciam caſtitatꝭ. et reſplẽ
dent in firmamento celi gl'ioſe. q: in eccleſia
militante dat oĩbꝫ exẽplũ v̄gitatꝭ ꝑpetue. Si
cut etiã de nocte abſente ſole luna int̄ ſidera
p̄matũ tenet: et tanq̃ʒ abſente rege .i. ip̄o ſo/
le ip̄a regnũ vt regina gub̄nat. Silr̄ quãdo
rex chr̄s ex aliqua cã faciem ſuã alicui abſ/
condit: tũc v̄go bñ̃dicta matie marie miſeri
coꝛdiã ſuã oñdit. Nec miꝝ ſi iſta luna v̄gia/
lis eſt ita pia: ita ꝓpitia: atq̧ ita tribulatꝭ cõ
paſſiua. Ip̄a em̄ in mũdo mltas tribulatio
nes eſt paſſa. vñ põt dicere illud qd̄ inq̇t Di
do troianis tribulatꝭ. ꝓut refert Mantua/
nus poeta .j. Enei. Nõ ignara mali miſeris
X ſuccurrere diſco. ¶ Quemadmodũ em̄ lu/
Maria hũit tres magnas tribl'ationes na tripl'r obſcurata videt᷑: ſm̃ ꝙ dꝛ Auguſt.
Aut quando eſt vacua: aut quãdo eſt nube
tecta: aut qñ eſt eclipſata. Et ſilr̄ ip̄a beata v̄
go in hac vita tres habuit magnas afflicti/
ones et tribulationes. Vna fuit quando
Herodes voluit interficere filiũ ſuũ: et ipſa
in egyptũ fugit. Tũc em̄ omni ꝯſolatõe va
cua fuit. que em̄ cõſolatio ſibi eẽ poterat qñ
ipſa puella delicata: q̃ de ꝑtu recẽter ſurrexe
rat in terrã lõginquã ꝑ vias aſꝑas fugere co
gebat᷑: ⁊ pueꝝ ſic tenellũ ꝑ tã longũ iter atq̧
inter tãta ꝑicula ſecũ ferre: ⁊ inter idolatras
manere. Scd̄am aũt tribulatõeʒ habuit qñ
filiũ ſuũ amiſiſſ credidit. Tũc em̄ fuit nube
tecta. q: nubes obſcura dolorꝭ ⁊ triſticie eiꝰ
animã occupauit. vñ ipſa poſtmodũ filio di
xit Luc. ij. ꝙ cũ doloꝛe ip̄m req̇ſiuit. Tertia
tribulatio beate v̄ginis fuit in filij ſui paſſi
one. ⁊ tũc fuit eclipſata. Luna em̄ qñ eclipſat᷑
tota ſanguinolẽta videtur. Et ipſa in moꝛte
filij ſui fuit doloꝛꝭ gladio vulnerata ⁊ cruen
tata. vñ Joel'. ij. dꝛ. Sol .i. chr̄s: v̄tet᷑ in tene/
bꝛas .ſ. ꝑ moꝛtẽ. ⁊ luna .i. v̄go Maria in ſan/
guinẽ .ſ. ꝑ meroꝛẽ ⁊ doloꝛẽ. Et Apocal'. vj. dꝛ.
Luna tota facta eſt vt ſanguis. Sed de his
tribulatõibꝫ b̄te v̄ginis dicã in .x. ꝑte princi
pali huiꝰ oꝑis ſmone .j. ⁊ ideo hic ꝑtranſeo.

Scd̄a ꝓprietas lune eſt ꝙ ipſa dꝛ mat᷑ ro *y*
ris: vt habet᷑ in li. de ꝓpꝛie. re. Nã humidita
tẽ aeri imp̄mit ac influit: ⁊ ip̄m aerẽ alterãs
⁊ imutãs i ipiꝰ ſuꝑficie roꝛẽ gignit. Vñ ma/
nifeſte videmꝰ ꝙ eſtiuali t̄pe q̃nto luna ẽ cla
rioꝛ ⁊ ꝯñter aer ſerenioꝛ: tãto abũdantiꝰ ros
ſuꝑ gramia ſe extẽdit. Roꝛi ãt aſſil'at᷑ filiꝰ di
vt declaraui in .v. ꝑte ꝑncipali huiꝰ oꝑis ſer.
iiij. ꝑte .ij. Huiꝰ ãt roꝛꝭ ip̄a v̄go bñ̃dicta mr̄
fuit. Iſtũ nãq̧ roꝛẽ deus totũ poſuit i vtero
eius. q̃ poſtea ex eo ꝑ natiuitatẽ ꝓcedẽs totũ
mũdũ irrigauit. vñ Berñ. inq̇t. Rigaturus
areã dñs celeſti roꝛe totũ vellus p̄us īfudit.
Redẽpturꝰ em̄ genꝰ hũanũ vniuerſuʒ p̄ciũ
ꝯtulit in Maria. Tertia lune ꝓprietas q̃ *z*
habet᷑ in p̄dic. li. de ꝓpꝛie. re. eſt: q: ip̄a eſt hu/
moꝛis miſtra. nã ibi dꝛ: Luna eſt oĩm humo
rũ augmentatiua. q: ꝑ occulta nature ſpira
mina fluxus ⁊ refluxus augmẽtant᷑. vñ i eiꝰ
decremento in oſſibꝫ medulle: in capitibꝫ ce
rebꝛa: ⁊ hũoꝛes in coꝛꝑibꝫ diminuũtur et in
eiꝰ incremẽto mltiplicant᷑. vñ eiꝰ defectu oĩa
cõpatiunt᷑. ⁊ eiꝰ decremẽtũ eſt inferioꝝ detri
mẽtũ. Hec ibi. Et ob hãc cauſaʒ melius eſt
minuere ſanguinẽ in lune augmẽto q̃ʒ in de
cremẽto. Sʒ ſigna ꝓ edificijs icidere ⁊ arbo *Nota ſigna qñ incidi dñt vel arbores plantari*
res inſerere vel plãtare eſt meliꝰ in detrimen
to q̃ʒ in augmẽto. ⁊ rõ eſt. q: cũ in augmento
lune creſcãt hũoꝛes: ſi tũc arboꝛes inſereres
vel plãtares humoꝛ nimiꝰ q̃ in planta abun
daret a natura bñ regi nõ poſſet. vñ fructus
v̄miculoſos faceret. Ligna em̄ tũc inciſa edi
ficijs nõ ſunt apta. q: ꝓpt̄ humiditatẽ inclu
ſam ad putredinẽ ſũt ꝑata: ⁊ a v̄mibꝫ facilit̄
coꝛrodunt᷑. Btã aũt v̄go nullũ humoꝛẽ ſuꝑ
fluũ genuit: ſʒ oĩs humoꝛꝭ boni miſtra fuit.
Tres aũt hũoꝛes īter alios miſtrauit .ſ. cõce
ptionis: nutritiõis ⁊ deuotõis. Conceptiõis

humorē admiſtrauit ſpūiſctō:q2 ipa de pu/
riſſimis ſanguib9 ſuis materiā miſtrauit ge
neratiōi filij dī. Spūs aūt ſctūs ipm corp9
organizauit z formauit. vñ ipa bñdicta ꝟgo
fuit vā mr̄ chri:q2 ſm phm h ſoluz ꝑtinet ad
rōnē maternitatꝭ vt materiā admiſtraret cō
ceptiōi.z iō dr̄ Mat.j. Cū eēt deſpōſata mr̄
Jeſu Maria zc. Scōm humorē nutritiōis
admiſtrauit chro qñ eū lactauit vbere d ce/
lo pleno.ꝓpterqd dr̄ Lu.xj. Btūs vēter q te
portauit z vbera q ſuxiſti. Tertiū ūt humo/
rē deuotiōis admiſtrat cuilibet ſuo filio ad
optiuo. Hz eñ duo vbera qb9 lactat filios
ſuos adoptiuos:ex vno infundēs hūorē grē
iuſtis:z ex alio humorē miſcdie peccōrib9. Et
iō ecclīa vocat eā matrē grē z miſcdie. Btūs
igit ille q cotidie paſcit lacte ab iſtꝭ vberib9 ꝓ
pinato.tātā eñ dulcedinē ſentiet ꝙ dicet ipi
dulciſſime ꝟgini illud Cañ.j. Meliora ſunt
vbera tua vino fragrātia vnguētis optimis

A ¶ Quarta ꝓprietas lune ē ꝙ dñatur mari.
Luna do- Nā dr̄ i dicto li.d ꝓpe.re. Luna ē aqꝝ marꝭ
minatur attractiua. Sicut eñ adamas trahit ferrū
mari poſt ſe: ſic luna mouet z attrahit poſt ſe oce
anū.vñ in ſuo ortu intumeſcit mare z creſcit
ex ꝑte orietali z decreſcit ex ꝑte occidētali.et
ecōuerſo qñ eſt in occaſu creſcit mare ex ꝑte
occidētali atqz decreſcit ex ꝑte orietis.et ſm
ꝙ luna plus vel min9 ꝑficit in lumie:ſic pl9
vel min9 in ſuo fluxu ſe extendit vel retrahit
ipm mare. vt dic̄ Marcianus. Macrobi9
ſꝯo in li. Ciceronis ait. Ocean9 in incremēto
lune retinet modū iſtū. Prio eñ die creſcen
tis lune fit copioſior ſolito z abūdat in ſum
mo:ſz ſcdo minuit:z ſic vſqz ad diē ſeptimū
Deinde iteꝝ creſcit ꝑ ſeptē dies:ita ꝙ i.xiiij.
die eſt iteꝝ plenū in ſūmo. Vñ in nouilunio
ſꝑ eſt mare pleniſſimū z etiam in plenilunio
Mare Dec ibi. ¶ Mare aūt moralit accipit tri/
moralit bus modis. Naz vno mō dr̄ mare hui9 vite
triplicit amaritudo.z ſuꝑ h mare h.ꝟgo hz ꝟtutem:
accipit. q2 ei9 pietas (vt.ſ. dixim9) oñdit ſuꝑ illos
q ſūt i tribulatiōis amaritudie poſiti. vñ de
illa dicere poſſum9 illō Mat.viij. Venti et
mare obediūt ei. Per vētos āt itelligunt ad
uerſitates exteriores.z ꝑ mare amaritudies
inferiores. Vel ꝑ vētos itelligūt violētie tēta/
tionū.z ꝑ mare ꝑturbatio tribulationū. Se
cūdo mare vocat peccōꝝ inquietudo. vñ. Eſa.
lvij. dr̄. Cor impij qſi mare feruēs qd qeſce/
re nō pōt. Sed qñ iſta luna orit peccōrib9 eos
luce ſue miſcdie illuſtrādo:tūc creſcit mare
id ē cor eoꝝ ex ꝑte orietꝭ grē:z decreſcit ex ꝑ/
te occidētꝭ culpe.ſz econtra (qd de9 auertat) ſi
iſta luna eis occideret.i.ꝑ ſuā miſcdiaz ipis
nō adeſſet.tūc mare cordis eoꝝ creſceret ex
ꝑte culpe occidētis:z decreſceret ex ꝑte oriē/
tis grē. Tertio vocat mare mōi viciſſitudo

ſeu mutabilitas:iuxt illō pſ.xcviij. Moueā
tur mare z plenitudo ei9.z Mat.viij. Mo
tus magn9 fact9 eſt in mari. Sic aūt ſ. oñ/
ſum eſt mare ꝟtute lune hz qdruplicē muta
bilitatē. Vna eſt repletiōis:z iſta eſt in noui
lunio. Scda eſt diminutōis:z iſta ē vſqz ad
ſeptimū diē. Tertia eſt augmētatiōis:z iſta
eſt vſqz ad.xiiij. diē. Quarta eſt iterate reple
tiōis:z iſta eſt in plenilunio. Et ſilr ꝟtute.i.
auxilio btē ꝟginis peccōres in ira dei exiſten/
tes replent aqua pnīe:z decreſcit i eis miſe/
ria culpe:z auget ꝑfect9 grē:z tādē ꝑueniūt
ad plenitudiē glie. ¶ Quinta ꝓprietas lune B
eſt illa.de q inqt ꝓpheta pſ.ciij. Fecit lunaz Luna eſt
in tempꝰ. Nam ipa eſt menſura tpis.q2 ſm menſura
motū lune accipiunt anni lunares:q apd iu tempis.
deos obſuant.vnd Ecci.xliij.dicit. Luna in
oibus in tpe ſuo oſtēſio tpis z ſignū eui. Et
ɔtinet ann9 lunaris.cccliiij.dies.vñ patet ꝙ
ann9 ſolaris ſuꝑat annū lunarē in.xj.diebus
Quapropter iudei z arabes ſeruātes annuz
lunari faciunt ſuū annū minorē qz ſit nr̄.xj.
dieb9:ꝑter qdrātē vni9 diei. Jtē ſz lunā diſti
guunt mēſes lunares. Vñ mēſis dr̄ a mene
grece qd eſt luna latine.eo ꝙ hebrei ex curſu
lune mēſes vocabāt. Et accipit mēſis luna
ris apud iudeos z arabes ſm curſum lune
i toto zodiaco donec ſolē attigat.qd facit in
xxix.dieb9 cū dimidio: vt aſtrologi dicūt. Et
hec oia hñt i li.d ꝓpe.re. Dies āt lunaris ſm
arabes incipit i ſero ab occaſu ſolis:eo ꝙ or/
tus lune fit tpe occaſus ſolis.z ſic ſz eos nox
ꝑcedit diem. Sed greci z alij q nō vtunt in
mēſib9 ſuis viſiōe noue lune cōputāt diē ab
ortu ſolis cū nocte ſua vſqz ad ortū ſequētis
diei.z ſic ſm eos dies ꝑcedit noctē: vt dr̄ Al
phagran9 differentia pma. Et ſilr accipit di
es ab ecclīa q ad feſti celebratiōz.c.j.z.c.qm̄
de fer.ſz q ad eſum carniū z ieiuniū icipit di
es a media nocte.z ſic ſuat lex more rhoma
no.ff.de fer.vbi dr̄. More rhomano dies a
media nocte icipit. Ex ꝑdictis aūt pz ꝙ luna
habet dies mēſes z annos.ſz tñ habz mēſes
z annos breuiores qz ſol Et ſilr btiſſima vir
go q dr̄ luna habuit plenitudinē graꝝ z vir/
tutū z donoꝝ ſic̄ z chrs q dr̄ ſol: ſz tñ i mino
ri gradu. licet excelſerit oēs alios electos
Et ad hoc moralit ꝑt exponi illud Ecci.xxxiij
Dies diē ſuꝑat z annus annū. ¶ Sexta ꝓ/ C
prietas lune eſt ꝙ ipa dr̄ emulatrix ſolis.nā Luna e-
aliqñ ipi ſoli eſt ante:aliqñ retro:aliqñ ſuꝑ z mulat ſo
alqñ ſubtus. vñ luna aut eſt cū ſole in ɔiun/ lem
ctōe qñ aſcēdit: aut a latere: vt qñ a ſole rece
dit vel qñ ad ſolē reuertit,aut in plena oppo
ſitiōe.qñ.ſ.totalit ſoli opponit. Et ſilr beata
virgo añ chrm eſt ſol iuſticie. Fuit qzcuz ad
etatē carnis.z ſic mr̄ ē añ filiū q ad hūanita
tē.ſz q ad diuinitatē ipa ꝟgo de eo dicere pote/

rat illō. Joan.j. Uñ me nat⁹ eſt. Itē fuit poſt
chr̄m q̄ʒtū ad mortē. q2 chrus mortu⁹ ē pus
ea. Itē ipa fuit ſup chr̄m magna auctoritate
q2 ipē dn̄s hūiliter ei ſubiect⁹ fuit z ſibi obe
diuit: vt pz Lu.ij. Itē fuit ſub chr̄o nō ſoluʒ
ratōe dignitatꝭ inq̄ʒtū ipe erat de⁹: ſʒ etiā ſit⁹
localitate cū erat in cruce ſuſpēſus. Tūc em̄
ipa ſtetit inferius ſub eo iux̄ crucē: vt habet
Joan.xix. Sʒ notādū ꝙ q̄n luna eſt ſub ſole
ita ꝙ recto diametro eſt inter nos et ſoleʒ ſo
let eē eclipſis.i. defect⁹ ſolis cauſatiua. z hoc
fuit in paſſiōe chr̄i. q2 b. mr̄ ſub filio merens
ſtetit: et eclipſis ſol'.i. mortꝭ chr̄i ꝑ tāto cau-
ſatiua fuit inq̄ʒtū naturā q̄ pati z mori poſſʒ
ex ipa chr̄s aſſumpſit. Sʒ nota ꝙ eclipſis ſo
lis ſm̄ naturā nō pōt accidere niſi in cōiun-
ctione ſol' et lune: q̄n ſol ē in capite draconis
z luna in cauda: vl' ecōtra: vt dr̄ i li. ꝺ ꝓpꝛe re.
vñ dicit Albumaſar in li. de motu planetaꝝ.
Si luna inter nos z ſolē obuiat defectū ra-
dioꝝ nobis facit in capite vel in cauda dra-
conis. Et ſil'r iſta luna ꝟginal' dupliciter ſo
leʒ.i. chr̄ʒ dicit̄ quodāmō obſcuraſſe. primo
quādo ipm̄ ꝯcepit z carne veſtiuit. tunc em̄
paulomin⁹ ab angelis minorat⁹ ē q̄n exina-
niuit ſemetipm̄ formā ſerui accipiens: vt dr̄
ad Phil'.ij. Uñ hoc fuit q̄ſi in cauda draco
nis.i. in humana carne: que fuit caput z ꝓn
cipiū pcti. Quando in morte chr̄i que fuit in
cauda draconis inq̄ʒtū draco infernal' ſuuʒ
dominiū termiauit: iſta luna ſolē obſcurari
fecit inq̄ʒtū tenebras ſui doloris ad cor filij
trāſmiſit. Tūc em̄ (vt dr̄ Mat.xxvij.) facte ſt̄
tenebre ſuper vniuerſam terram. q2 tenebre
amaritatōis z afflictiōis repleuerūt ꝟgineʒ
mariā (que terra in ſcriptura appellat̄) z ipſa
cum tāta obſcuritate ſe ſoli.i. chr̄o: ſub cruce
oppoſuit: ꝙ eū ſil'r ex ſui cōpaſſiōe obſcurari
fecit. Dicit̄ q̄ʒ in predicto li. de ꝓꝓrie. re. ꝙ q̄n
luna ē ſub ſole: q̄ʒuis lumē ꝑdat ex parte ter
re nō tñ ꝑdit ex ꝑte celi. vñ quādo ſoli cōiun-
git̄ nihil luminis ad terrā dirigit. ſed tamen
ex ꝑte celi i plena illumiatōe ꝑſiſtit. Et ſil'ter
bt̄a ꝟgo q̄ʒuis i paſſiōe filij ex parte terre.i.
terrene carnis videret̄ obſcura. ex ꝑte tamen
celi.i. aīe celeſtꝭ z ratiōis erat clariſſima ꝑ fi
dei lumē. Ipa aūt luna tūc fuit imꝑfecta ſo
lis ꝯiunctiōe q̄n ſup dilectū ſuū inixa ad ce-
lū eſt aſſūpta. Nunc ꝟo a latere eius manet.
q2 ad filij dexterā in throno collocata eſt: iux̄
illō pſ. xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis zc̄.
Quod ꝑ figurā preoſtēſuʒ fuit i matre Sa-
lomonis. iij. Reg.ij. Fuit aūt oppoſita ſoli
in annūciatiōe. quia tūc quāto ſol.i. deus vl'
angelus ex parte dei eā cōmēdabat: tāto ipſa
econtrario magis ſe vilificabat: dicēs. Ecce
ancilla domini. Unde quia tūc luna hñ im-
pletur luie q̄n eſt ſoli oppoſita. ideo bt̄a ꝟgo
ex tali oppoſitōe repleta eſt diuino ſplēdore
Et iō dixit Luc.j. Reſpexit hūilitatē ancille
ſue zc̄. ¶ Septima ꝓprietas lune ē ꝙ ipſa ē
imutatrix aeris: et mediāte aere maxime im Luna im
mutat corpa hūana. Uñ Hypocras in ꝓn- mutat ae
cipio ꝓnoſticoꝝ de luna loq̄ns ait. Eſt q̄ddā rem
celeſte ſidus in q̄ oportet medicos ꝓuidere:
cuius ꝓuidentia eſt mirabilis z ſtupenda. z
Galienus in cōmētō de diebꝰ creticis dicit.
Rem certā que nō fallit intendat medicus:
quā docuerūt aſtrologi egyptioꝝ ꝙ ꝑ ꝯiun-
ctionē corꝑis lunarꝭ cū ſtellis fortunatꝭ fiūt
egritudines terminabiles ad bonū: ex ꝯ̄trijs
ꝟo ꝯtrarie.ſ. ad malū. Itē dr̄ in li. de ꝓꝓe. re.
ꝙ circa hūani corꝑis mutationē lunarꝭ vir-
tus potiſſime opat̄. z hoc accidit tum ꝓpter
ſui motus velocitatē. Tū etiaʒ ꝓpter ipi⁹ ad
nos vicinitatē. Tū ꝓpter occultā ſibi natura
liter inſitā ꝑtātem. z iðo morboꝝ mutatio-
nē medicus ꝑfecte nō diſcernit qui lunares
effectus in corꝑibꝰ nō cognoſcit. Sicut igit̄
luna habet dñium ſup infirmitates corpora
les: vt etiam dicit Hypocras in lib. de iudi
cijs infirmitatis ſm̄ lunā. ſic bt̄a ꝟgo habet
dominiū ſup morbos taʒ corꝑales q̄ʒ ſpūa-
les: vt.ſ. faciat eos ſanari vl' ad mortē termi
nari ſm̄ deuotionē vel indeuotionem ipſoꝝ Alie pro
infirmoꝝ ad eā. ¶ Multi alij effect⁹ z ꝓꝓrie prietates
tates lune ponunt̄ in ꝑdic. lib. de ꝓꝓre. re.ſ. ꝙ lune
luna hʒ naturā ſil'em ſpeculo qð lumen reci
pit ab alio z illō poſtea reflectit. Itē ꝙ luna ē
ſue forme z figure mutatiua. Diuerſas ei fa
cies ſui luminis oñdit ad t'rā: q2 nūc circularē
nūc arcualē aſpectibꝰ hoim̄ ſe oñdit. Iteʒ ꝙ
ipa luna eſt fecūditatis miſtratiua terre ſe-
minibꝰ. z iō a gētilibꝰ appellabat̄ ꝓſerpina z
dea ſeminū q̄ ꝓijciunt̄ in terra. Iteʒ dicebat̄
diana z dea ſiluaꝝ z nemoꝝ: q2 aeris de no-
cte paſcua q̄rētibꝰ in nemoribꝰ z in ſiluis lu
minis bñficiū admiſtrat. et iðo gētiles eam
etiā appellabāt deā venatoꝝ: q2 venatio fit i
ſiluis. z ꝓpter hoc dianā cū arcu depingebāt
eo ꝙ venatores arcubus vtebant̄. Itē (vt di
cit Albumaſar vbi ſupra) luna eſt aeris mū
dificatiua: motu ei ſuo ꝯtinuo aerē rarificat
Uñ ſi ñ eēt mot⁹ ſphere lune aerē ex noctur-
na vapoꝝ exhalatōe groſſicies iſiceret z non
modicā corruptionē generaret. Que oīa de-
uotus ꝯtemplator poterit breuiſſime ꝟgini ap
plicare: ſed breuitatis cauſa i his nō inſiſto.
¶ Solū aūt aliq̄ pauca ꝑ ꝯcluſione huius E
ꝑtis dicaʒ ꝑmo ꝙ luna appellat̄ bt̄a ꝟgo ꝓ- Sicut lu
pter ſuā humilitatē: q2 luna eſt oībus plane na ē oim
tis inferior: z ipa bñdicta ꝟgo oībus ſanctis īfima: ſic
humilior. Uñ in numeratōe apl'oꝝ voluit i ꝟgo ma-
fine oīm numerari tanq̄ʒ inferior z vilior: vt ria ē oim
patʒ Act.j. Habet aūt luna hoc ꝓpriū: quia hūillima
creſcit vſq̄ʒ ad diē decimūq̄rtū vl' q̄ndecimū

quſ[?]ꝙ in ip̄a cuiuſdā hoīs imago integra vi
deaꝶ: ꝛ vltra nō creſcit ſꝫ poſtea decreſcit Et
eodē mō b. ꝟgo creuit vſqꝫ ad etatis ſue an/
num. xiiij. vl'. xv. ꝛ tūc chr̄s qui eſt imago dī
ꝑ incarnationē in ei⁹ vtero apparuit vir ꝑfe
ctus: non q̄ ad etatem: ſed quo ad ſapiam et
oīm graꝝ plenitudinē: iuꝫ illud Hiere. xxx/
iij. Nouū faciet dn̄s ſuper terraꝫ: femia cir
cūdabit viꝝ. Poſtq̄ꝫ āt intātū creuit ſtatim
in ſua reputatione decreſcere cepit. vn̄ n̄ ma
trē dei: nō reginā celi: ſed ancillā ſe vocauit
Lu. j. Et ideo dr̄ Eccī. xliij. de luna ꝙ eſt lu/
minare qd̄ minuiꝶ in ꝯſumatiōe. qꝛ ꝟgo btā
multū ſe humiliauit in filij ſui conceptione.
Uel pōt dici ꝙ iſta luna multū creuit in fi/
lij ſui ꝯceptiōe: ſꝫ poſtmodū decreuit ꝑ triſti
tia ꝛ dolore in ei⁹ paſſiōe. Luna āt creſcēs hꝫ
cornua ꝟſus ſolis ortū: decreſcēs ꝟo verſus
ſolis occaſum. vt dr̄ in p̄dicto li. d̄ ꝓꝑie. reꝝ
cui⁹ cauſam ꝑ nūc ꝑtranſeo. Et ſil'r btā ꝟgo
habuit duo q̄ ipaꝫ diſpoſuerūt ad chr̄i ortuꝫ
ſ. hūilitateꝫ ꝛ virginitatē. cū quib⁹ quaſi cuꝫ
duob⁹ cornib⁹ eius ortū reſpiciebat. Ei⁹ autē
occaſū. i. ei⁹ paſſionē reſpexit cū duob⁹ alijs
cornib⁹. ſ. cū dolore quē hūit de ipius morte
et cū gaudio quē hūit de redemptiōe gene/
ris hūani. ¶ Scd̄o ꝛ vltimo dico ꝙ ipa vir
go fuit perfectior luna. qd̄ denotaꝶ ex hoc ꝙ
Apoc. xij. luna ſub pedib⁹ ei⁹ deſcribiꝶ. Pro
cui⁹ declaratiōe eſt ſciēdū ꝙ ꝑ lunā deſigna
tur mutabilitas quadruplex. Prima ange/
licoꝝ ſpirituū. qui ſūt mutabiles ꝑ naturā
ſed imutabiles facti ꝑ grām. de q̄b⁹ dr̄ Job
iiij. Ecce q̄ ſeruiūt ei nō ſunt ſtabiles. ꝛ in an
gelis ſuis reppit prauitatē. Scd̄a eſt fortu/
ne in reb⁹ tꝑalib⁹: iuxta illud Ecc̄s. j. Uani/
tas vāitatū ꝛ oia vanitas: ꝛ nihil ſtabile ſub
ſole. vn̄ Bern̄. in li. de iprobatione vicioꝝ. c.
ix. ait. Oia q̄ cernis vanaꝝ gaudia reꝝ. Um
bra velut tenui veloci fine recedūt. Tertia ē
culpe i pctōrib⁹. ſ. de culpa i culpā. iuxta illd̄
Oſee. iiij. Sanguis ſanguinē tetigit. i. vnuꝫ
pctm̄ ad aliud traxit. Quarta eſt miſerie in
hūanis corꝑib⁹: iuꝫ illud Job. xiiij. Homo
natus de muliere breui viuens tꝑe. repletur
multis miſerijs: qui q̄ſi flos egrediꝶ ꝛ ꝯteriꝶ
ꝛ nūq̄ꝫ in eodē ſtatu ꝑmanet. ꝛ imꝑator in. l.
ij. §. ſꝫ qꝛ diuine. C. de ve. iu. enu. ait. Huma
ni iuris cōditio ſemꝑ in infinitū decurrit et
nihil eſt in ea qd̄ ſtare ꝑpetuo poſſit. multas
etem̄ formas edere natura nouas deprope/
rat. ꝛ in aut. vt oēs obe. iu. §. dicēres. Etiaꝫ
dicit nihil pene i ſemetipſo manet: ſed currit
natura ſemꝑ multas euoluens mutationes
quas neqꝫ p̄uidere facile eſt neqꝫ predicere.
ꝛ in aut. de nō alie. aut ꝑmu. re eccle. §. vt āt
iteꝝ inq̄t. Quid em̄ erit ſtabile iter hoīes cū
oīs nr̄ ſtat⁹ ſub ꝑpetuo motu ꝯſiſtat. ꝛ Oui.

F Quadruplex mu/tabilitas rerum

xv. Meta. ait. Cūcta fluūt: oīſqꝫ vagā s for/
maꝶ imago. Ip̄a qꝫ aſſiduo labūꝶ tꝑa motu
Nō ſecus ac flumē: neqꝫ em̄ ꝯſiſtere flumē.
Nec leuis hora p̄t: ſꝫ vt vnda impelliꝶ vnda
Urgeturqꝫ eadē veniēs: vrgetqꝫ p̄orē. Tꝑa
ſic fugiūt ꝑiter: ꝑiterqꝫ ſequunꝶ Trāſit in eſta
tē poſt ver robuſtior annus Fitqꝫ valēs iu/
uenis: neqꝫ em̄ robuſtior etas Ulla nec vbe
rior: nec q̄ magꝭ ardeat vlla ē. Nec ſpēs ſua
cuiqꝫ māet: rerūqꝫ nouatrix. Ex alijs alias re
parat natura figuras. Nil eq̄dē durare diu
ſub imagine eadē Crediderī: ſic ad ferrū ve/
niſtꝭ ab auro Tꝑa: ſic totiēs ꝟſa eſt fortuna
locoꝝ. Hec aūt q̄druplex luna. i. mutabili/
tas fuit ſub pedib⁹ btē ꝟgis. Pria ei muta/
bilitas creature celeſtꝭ ei⁹ ſubiecta ē impio.
vn̄ ip̄a dicere p̄t illd̄ Gen̄. xxxvij. Uidi ſolē ꝛ
lunā ꝛ ſtellas adorare me. Per ſolē ei itelli/
giꝶ ſup̄ma angeloꝝ hierarchia: ꝑ lunam me
dia: ꝑ ſtellas aūt infima. Oēs ei angeli ipaꝫ
btiſſimā ꝟginē adorāt ꝛ venerāꝶ. Mutabi/
litatē qꝫ fortune ſub pedib⁹ habuit: q̄ ſuauit
illd̄ apl'i ad Phil'. iij. c. dicen̄. Oia arbitrat⁹
ſum vt ſtercora: vt chr̄m lucrifacerē. Et qꝛ ꝑ
volūtariā pauꝑtatem cūcta tꝑalia deſpexit:
inamiſſibiliꝶ ꝛ imutabiliter oia poſſedit. iuꝫ
illd̄ Deuꝶ. xj. Ois locus quē calcauerit pes
veſter: veſter erit. Mutabilitatē etiaꝫ culpe
ſub pedib⁹ habuit. qꝛ ab oi pctō innocentiſſi/
ma fuit. vn̄ illi inq̄t ꝓpha p̄s. cxx. Per diē ſol
nō vret te. neqꝫ luna ꝑ noctē. qꝛ nec in die ꝓ/
ſꝑitatis cecidit in pctā ꝑ amorē male inflam
mantē. neqꝫ in nocte aduerſitatꝭ ꝑ deſꝑatōꝫ
vn̄ a Pſ̄. ipa nō ſimpl'r dr̄ luna. ſꝫ luna ꝑfe/
cta in eternū. Luna em̄ tūc erit ꝑfecta qn̄ ſi/
ne macula erit. ꝛ ꝟificabiꝶ illd̄ Eſa. xxx. Erit
lux lune ſic̄ lux ſolis. qd̄ in btā ꝟgine imple/
tū fuit. Un̄ ꝛ q̄rtā mutabilitatē hūane miſe
rie ſub pedib⁹ poſuit. nā impletū eſt in ea il/
lud p̄s. lxxj. Orieꝶ in dieb⁹ ei⁹ iuſticia ꝛ abū
dātia pacis. donec auferaꝶ luna. i. mutabili
tas ſm glo. Sic̄ em̄ luna creſcit et decreſcit
ſic ꝛ corp⁹ humanū multiplici mutabilitati
ſubijciꝶ. iuxta illud ad Rho. viij. Uanitati
creatura ſubiecta ē ꝛc̄. Et qꝛ ipa miſeria mu
tabilitatis tolleꝶ in reſurrectiōe. ideo ſubdiꝶ.
Et ip̄a creatura liberabiꝶ a ſeruitute corrupti
onis. Ab iſta aūt ſeruitute btiſſima ꝟgo libe/
rata ē: q̄ ꝑfectā ſui corꝑis imutabilitatē poſ/
ſidet: ꝛ ſuꝑ oēs choros angeloꝝ in aīa ꝛ cor
pore glīficata eſt. ꝛ ideo de illa exponi pōt il/
lud. ij. Reg. xxij. Caligo. i. humana mortali
tas ſb̄ pedib⁹ ei⁹ ꝛ aſcēdit ſuꝑ cherubī ꝛ vola
uit. volauit ſuꝑ pēnas vētoꝝ. Quadrupliciꝶ
igiꝶ btā ꝟgo lunā poſuit ſb̄ pedib⁹ ſuis. ſ. cele
ſtē naturā ei p̄ſidēdo: ꝓſꝑitatē tꝑalē cā deſpi
ciēdo: oēm culpā ipaꝫ penit⁹ cauēdo: ꝛ hūa
nā miſeriā imortalitatē induēdo. Ipa eſt er

Q̄s mu tabilitas fuit ſub pedibus Marie

go luna incedēs clare Job.xxxj. de qua etiaȝ
dr̄ Abacbuch.iij Sol.i.chr̄s: luna.i.b.vir
go maria ſteterūt i habitacl'o ſuo.q: ſꝑ firmi
permāſerūt in oī ope v̄tuoſo

¶ beata virgo maria dicitur ſol Aſſimilatio. vj.

B Beatiſſime v̄gini inq̄t deuot⁹ Bēr. O virgo ſublimis in veſtis Jeſuȝ deū ſumme maieſtatis carnis ſubſtātia: qui te ineffabili veſtit gl'ia. Tu veſtis ſolē nube: ſole ipa veſtiris. Hec ille. Hoc āt eē veꝝ teſtaꝶ btūs Joānes euangeliſta Apoc.xij. vbi ait. Signū magnū apparuit in celo. mulier amicta ſole ꝛc. ꝑ quaȝ itelligiꝶ ipa v̄go bn̄dicta. q̄ dr̄ amicta ſole.i. ornata clariſſimo fulgore gr̄e ſpūſſcti Et hec gr̄a fuit ſeptiformis ſm̄. vij. dona ſpūſſcti. q̄ fulſerūt in ea ꝛ rep̄ntanꝶ in ſeptē effectib᷒ ſol'

Septeȝ effectus ſolis ¶ Prim⁹ ſol' effect⁹ ē calefactio: ꝛ ſignificat donū ſapie: q̄ ſpūs icaleſcit in amorē dei. vn̄ Ecci.xliij. dr̄: Sol tripliciꝶ exurēs mōtes.i. excelſas mētes inflāmās. Tripl'r aūt inflāmat.ſ. amore dei: ſui ꝛ ꝓximi: vl' in amorē dī iflāmat tripliciꝶ.ſ. ex toto corde: ex tota aīa et ex tota mēte. Seq̄tur āt in p̄dicto Ecci.c. et radios igneos exufflās.i. calidas affectiōes imutans. vn̄.ij. Machab.j. dr̄. Refulſit ſol q̄ prius erat in nubilo: ꝛ accēſus ē ignis maxim⁹. ſpūs ei guſtās deū ꝑ donū ſapie marceſcit i amorē ipi⁹. vn̄ Aug. inq̄t deo Guſtaui ꝛ eſurio ac ſitio: tetigit ꝛ exarſi i ꝯcupiſcētiā tuā. Btā aūt v̄go vt oñdat ſe hr̄e hūc effectū inq̄t Ecci.xxiiij. Qui edunt me adhuc eſuriēt: ꝛ q̄ bibūt me adhuc ſitiēt. Scd̄us effect⁹ ſol' ē illuiatio. et ꝑtinet ad donuȝ intellect⁹. vn̄ Ecci.xliij. dr̄. Sol illuminans ꝑ oīa reſpicere facit: in celo ſumma gaudia: i inferno ſūma ſupplicia: in mūdo preſſuras et anguſtias: in hoīe in ſeip̄o pctā ꝛ negligentias Vn̄.j. Mach.vj. dr̄. Refulſit ſol in clypeos aureos.i. in chr̄ȝ ꝛ v̄ginē mariā: ꝛ reſplēduerūt mōtes ab eis.i. electoꝝ mētes. ¶ Terti⁹ effect⁹ ſolis ē denudatio. q: fac̄ veſtes exuere. Et ad donū ꝯſilij referꝶ. quod docet veterem ꝯuerſatiōeȝ ꝛ ſeclarē vitā deponere: iuxͣ illud Mat.xix. Si vis ꝑfect⁹ eſſe vade ꝛ vēde oīa que habes: ꝛ da pauperib᷒: ꝛ veni ſequere me. Et hūc effectum etiaȝ habet beata virgo. vn̄ q̄libet aīa ei deuota pōt dicere illō Cañ. Nolite me ꝯſiderare ꝙ fuſca ſim. q: d̄ colorauit me ſol.i. colorē p̄ſtine ꝯuerſatiōis mutare me fecit. ¶ Quart⁹ effect⁹ ſolis ē cōſolidatio. ꝛ ad donū fortitudis ꝑtinet. ꝑ qd̄ ſpūs cōſolidaꝶ. vn̄ Ecci.xxvij. dr̄. Hō ſanctus id eſt firm⁹ i ſapia manet. De btā aūt v̄gine dici pōt illō.j: Pe.v. Cōfirmabit ꝯſolidabitq;. ¶ Quit⁹ effectus ſol' eſt toti⁹ hūane vite regulatio: et ad donū ſcie ꝑtinet. ꝑ qd̄ ſcim⁹ hn̄ ꝯuerſari i medio natiōis p̄ue atq; ꝑuerſe. Vn̄ ipa v̄go bn̄dicta hortaꝶ deuotos ſuos dicēs illud ad Phil'.ij. Oīa facite ſine murmuratōe ꝛ heſitatōib᷒: vt ſitis ſine q̄rula et ſimplices filij dei ſine rep̄heñſiōe i medio natiōis p̄ue ꝛ ꝑuerſe: inter q̄s luceꝫ ſic luminaria in mūdo verbū vite ꝯtinentes ꝛc. Sext⁹ effectus ſolis eſt liq̄factio. ꝛ ꝑtinet ad donū pietatis: q̄ liqueſcit aīa ad cōpaſſionē ꝓximi vn̄ Exo.xvj. dr̄. Cū incaleſceret ſol liq̄fiebat manna. et Sap.xvj. ſcriptū eſt. Qd̄ ab igne nō poterat exterminari: ſtatim ab exiguo radio ſolis calefactū liq̄fiebat. Beate aūt v̄ginis pietas liquefacit corda nr̄a ad cōpaſſionem. vn̄ illi dicere poſſumus illō pſ̄.cxlvij. Flabit ſpūs eius et fluēt aq̄. Septimus effectus ſolis eſt deſiccatio humoꝝ. ꝛ ꝑtinet ad donū timoris: q̄ carnalis ꝯcupiſcētia deſiccatur. vn̄ Jaco.j. dr̄. Exort⁹ eſt ſol cū ardore et areſcit fenū.i. carnē: q: oīs caro fenum: et oīs gl'ia eius q̄ſi flos feni. Eſa.xlij. Propter hos aūt ſeptē ſolis effect⁹ dr̄ Eſa.xxx. Lux ſolis ſeptēpliciꝶ erit ſicut lux ſepteȝ dierū. Per hos ꝗ̄o ſeptē effectus ſolis diuini ſaluaꝶ hō et ideo dr̄.j. Reg.xj. Cras erit vob ſalus: cum incaluerit ſol qui neſcit occaſum. vn̄ Eſa.lx. etiā dr̄. Nō occidet vltra ſol tu⁹. ¶ Qui ſol ē btiſſima v̄go Maria. vn̄ pſ̄.xviij. dr̄ de eo In ſole poſuit tabernaculū ſuum. Qd̄ exponēs Nico. de Ly. dt ꝙ v̄go Maria recte nominaꝶ ſol ꝓpter plenitudinē gr̄e. ꝛ ꝙ in ea habitauit chr̄s ſic in tabernacl'o ſuo. ꝛ ꝓpter qd̄ Maria ſol ꝓpter ſepteȝ excellētias

in ꝑſona ei⁹ dr̄ Ecci.xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Poſſum⁹ autē dicere ꝙ ipa bn̄dicta v̄go aſſimilaꝶ ſoli ꝓpͤ ſeptē excellentias in ea repertas. Prima eſt nobilitatis. ſicut em̄ ſol oriꝶ ex alto cū ſplendore multo. ſic beatiſſima virgo Maria orta eſt ex alta ꝓgenie.ſ. ex regali ſtirpe: et cum ſanctitatꝫ ſplēdore. Nō em̄ orta eſt cū originalis pcti obſcuritate. et ideo eccl'ia facit feſtum de eius illibata ꝛ fulgētiſſima ꝯceptōe De ipa em̄ gl'ioſa v̄gine dici pōt illud Ecci. xxvj. Sicut ſol oriēs mūdo in altiſſimis dei ſic ml'ieris bone ſpēs in ornamētū dom⁹ ſue Sicut etiā ſol eſt planeta nobilis ꝯditionis ꝛ materie ꝛ forme. vn̄ materia eius ita ſatiaꝶ ſua forma ꝙ vlteriorē formā nō appetit: ꝛ ꝓpter hoc eſt icorruptibilis: ſicut ꝛ alij celi. vt trahi pt̄ ex dictis btī Tho. in.j.ꝑ.ſū.q.ix.ar. ij. Iſta aūt inferiora vt vegetabilia ꝛ ſenſibilia ſunt corruptibilia. et forme coꝝ non ſunt ita nobiles vt ſatient ſuā materiā: imo vt dr̄ j. Phyſi. Materia ſꝑ appetit formā ꝛc. Ita btiſſima v̄go eſt ita nobili materia et forma decorata ꝙ aliā ampli⁹ nō appetit: cū ſiti corruptibilis ꝛ in aīa ꝛ corpore beatificata. Secūda ſolis ꝓprietas dr̄ formoſitatis. habꝫ ci

pulcritudinē in aſpectu.licet em̄ mlr̄i plane
te ſint formoſi:vt venus. iupiter et luna:tñ
oib᷒ formoſior ⁊ ad vidēdū delectabilior eſt
ſol.vñ Eccl.xj.dr. Delectabile eſt oculis vi-
dere ſolē.Et ſilr̄ btā v̄go plena fuit pulcritu
dine ſup oēs alios poſt filiū.vñ ei dicit a do
Cañ.iiij.Tota pulcra es amica mea ⁊c.⁊ dr
tota.i.īt⁹ ⁊ foris ad differētiā hypocritaꝝ:q
ſolūmō ab ex̄ bñt apparētiā ſctitatis.Tertia
ſolis ꝓprietas eſt impmixtibilitatis. Videm⁹
em̄ p experientiā q ſol tranſit ſuis radijs p fe-
ces ⁊ lutū ⁊ alia imūda ⁊ ſordida:⁊ tñ nō in-
ficit aliq̄ macula:qr natura ei⁹ ē ipermixtibi
lis.i.nō pōt pmiſceri alijs reb᷒ extraneis. Et
ſilr̄ btā v̄go licz fuerit in hac vita q̄ eſt fecib᷒
pctōꝝ plena:⁊ in q̄ ſine pctō null⁹ viuit.xlv.
diſt.c.licet.tñ nulla pcti macula fuit infecta
ſed ſp remāſit mūdiſſima ⁊ inocētiſſima.Et
ideo in pdic.Eccl.c.ſubinfert ei⁹ ſpōſus cele-
ſtis.⁊ macula nō eſt i te.Quarta ꝓprietas ſo
lis eſt luminoſitatis. Sic em̄ ſol lune ⁊ oib᷒
planetis ⁊ ſiderib᷒ dat lumē:vt dr in li.de ꝓ-
priet.re.⁊ vniuerſuz orbē illuīat.ita btiſſima
v̄go dedit lumē.ſ.boni exēpli toti mūdo.vñ
Ambro.in li.ij.de v̄ginitate ait. Talis fuit
Maria vt eius ſoli⁹ vita ſit oim̄ diſciplina.
Sancta q̄z mater ecclia de illa canit. Cui⁹
vita glīoſa lucē dedit ſeclo.⁊ iteꝝ.Cuius vi
ta inclyta cūctas illuſtrat ecclias.Quinta ꝓ
prietas ſolis dr fructuoſitatis. Videm⁹ ei q
blada:legumina:alijq̄z fruct⁹ matureſcūt ⁊
ſaporoſitatē adq̄runt v̄tute ſolis.Si aūt nō
eſſet influētia ei⁹ pdicta oia remanerēt acer
ba ⁊ inſipida atq̄z impfecta. O igit virgo lu
cidiſſima v̄e tu es ſol noſter fructuoſiſſim⁹
qm̄ oēs fruct⁹ noſtri te mediāte efficiūt ma
turi.i.oia opa nr̄a:vt ieiunia:orōnes:elemo
ſyne ⁊ ſilia mediāte tua intceſſiōe ſūt dō gra
ta ⁊ nob̄ vtilia.⁊ ſine illa ſūt acerba ⁊ a dō ñ
acceptant.et idō inq̄t Bern̄.Modicū illud
qd̄ deo offerre deſideras gratiſſimis illis ⁊
oi acceptatiōe digniſſimis Marie manib᷒
cura tradere ſi nō vis repulſam ſuſtinere.ni
hil em̄ nos deus hr̄e voluit qd̄ p man⁹ eius
nō trāſiret:Hec ille.Sic etiā ſol oia inferio
ra fecūdat ⁊ eoꝝ generatiuā potētiā excitat
adiuuat ⁊ ꝯfortat:ſic ipa bn̄dicta v̄go nos
fructificare facit opib᷒ bonis p donū timo-
ris dei.de q̄ dr Eccl.xv.Qui timet deū faci-
et bona.Ipa em̄ dr mat timoris Eccl.xxiiij.
Qui aīas ſibi deuotas ad timēdū deū indu
cit.Et idō oēs debem⁹ q̄tidie dep̄cari iſtū ſo
lē vt nos in vita v̄tuoſa pſeuerare ⁊ fructifi
care faciat:iux illō Sap.xvj.Opꝫ pueni
re ſolē ad bn̄dictionē.ſ.obtinēdā:⁊ ad ortum
ſol' adorare.Sexta ꝓprietas ſolis dr genera
litatis:qr orit generalit ſup bonos ⁊ malos
Mat.v.⁊.xxviij.diſt.c.ſi.⁊ oēs tā iuſtos q̄z
pctōres calefacit.Et ſilr̄ beata virgo ē gene-
ral' ⁊ vniuerſalis oim̄ aduocata.vnō Bern̄.
inq̄t.Queadmodū ſol orit ſup bonos et ma-
los indifferēter:ſic marie benignitas nō diſ
cernēs merita ſeſe exorabilē oib᷒ ⁊ clementiſ
ſimā prebet:oim̄ deniq̄z neceſſitates āpliſſi-
mo miſeret affectu.Et iteꝝ ipam bn̄dictam
v̄ginē idē doctor alloq̄ns ait. Pctōrez o ma
ria quēlibet fetitū nō horres non deſpicis ſi
ad te ſuſpirauerit.Tu illū a deſperatōis ba-
rathro pia māu retrahis:ſpei medicamē aſ-
piras:ac toti mūdo deſpectū materno affe-
ctu āplecteris:foues nec deſeris q̄uſq̄z tremē-
do iudici recōcilies.Hec ille.O igitur pecca
tor:o peccatrix etiā ſi feciſſes oia pctā que cō
mitti vel excogitari poſſint ⁊ que vnq̄z oīs
mūdi hoīes ⁊ mlr̄ieres cōmiſerunt.Et ſi tua
ſcelera ī numero excederēt numeꝝ ſtellaꝝ in
celo ⁊ arene maris:⁊ mlr̄o plures eſſent q̄z
frōdes arboꝝ ac folia herbarū noli ī deſpa-
tōez venire:ſz ad iſtū ſolē ſtatī recurre:⁊ iniq̄
tas tua ſicut nebula diſſoluet que fugata ē
a radijs ſol.Sap.ij. Septima ꝓprietas ſol'
dr incōprehēſibilitatis. Videm⁹ em̄ q ſol ē
incōprehēſibilis.ita q ī ſua rota videri non
poteſt.Tanta em̄ ē ſua lux:⁊ tāta eſt debili-
tas noſtroꝝ oculoꝝ q nō poſſum⁹ oculis fi-
xis ſolē nſpicere:⁊ ſi oculos ad eum figim⁹
ledunt.qr dr in.ij.de aīa.Excellens ſenſibile
corrūpit ſenſum. Hec autē ꝓprietas cōpetit
btiſſime v̄gini.Nā ipē cōcepit et pepit filiuz
dei clauſtris ſuis v̄ginalib᷒ ſp pſeruatis in
tegerrimis intactis ⁊ inuiolatis. Quō aūt hoc
potuerit eſſe naturali rōe ⁊ via hūana cape
⁊ itelligere nō poſſum⁹ niſi q nō ē impoſſibi
le apō deū oīe verbū.Luc.j.vñ Hiero.in
ſmone ad Cuſto.ait. Nō natura nō habuit
vſus neſciuit:ignorauit rō.mēs nō capit hu
mana:hoc totū geſtū eſt in maria. ¶ Predi Alie ſol' ꝓprieta-tes
ctis q̄z ꝓprietatib᷒ addere poſſum⁹ q b.v̄go
hz ſilitudinem cū ſole i ſitu. Nā ſic ſol poſi-
tus ē in medio planetarū hn̄s tres ſub ſe et
tres īfra ſe.ſic btā v̄go exaltata ē ⁊ ſublima-
ta i ſua aſſumptiōe:ita q ſup ſe non hz niſi
tres perſonas diuinas:⁊ infra ſe habet tres
āgelicas hierarchias ⁊ p ꝯñs totā curiā an-
geloꝝ ⁊ hoim̄ q̄ erunt ad ordines angelicos
aſſumēdi.⁊ īō de illa inq̄t deus. pſ.lxxxviij.
Thron⁹ ei⁹ ſic ſol in ꝯſpectu meo. Itē ſic ſol
habz maximā velocitatē:qr q̄tidie currit ab
oriēte in occidētē:ſic ipa v̄go itemerata velo
ciſſima fuit in motu obedientie.quia diuine
volūtati p angelū ſibi expoſite cito cōſenſit
dicēs.Ecce ancilla dn̄i ⁊c.Itē in motu beni-
uolētie.quia ſtatim aſcēdit in mōtana cum
feſtinatōe ⁊ ſalutauit Elizabeth:Lu.j. In q̄
dedit nobis exemplum aſcendēdi ad ſupio-
ra p ꝓfectū v̄tutū ſine negligētie tarditate.

Jtē ī motu dilīgētie: qꝛ ſolicite reqſiuit filiū
ſuū: q̄ remāſerat ī tēplo Luc. ij. Jtē ſicē motu
ſolis generaꝛ calor et inflāmatio in corpore
ei expoſito. vn̄ vt dꝛ ī ꝑſpectiua et ad expien
tiā videꝛ: ſi ꝯ ſpeculū concauū ſtupa ponaꝛ
⁊ ſoli exponaꝛ a calore generato incēdiꝛ Jta
btā ꝟgo mentes puras ⁊ ſibi deuotas q̄ ſūt
vt ſpecula mūda: inflāmat ad dei dilectionē
vn̄ ipā mater pulcre dilectōis appellaꝛ Ecci
xxiiij. Jtē ſicut ꝑ irradiationē ſolis oīa nob
deteguntꝛ: ⁊ inter oēs colores diſcernimus:
⁊ nigrū ab albo diſtinguimꝰ. Sic ipā men-
tib nr̄is dat lumē diſcretiōis ⁊ vera cogniti
onē viciorꝝ atqꝫ ꝟtutū. vn̄ dꝛ mr̄ agnitionis
Ecci. xxiiij. Hoc aūt lumīe carent illi miſeri
q̄ reuerentiā nō habēt erga illā: ſꝫ potiꝰ ꝯtra
eā infelices linguas ſuas relaxāt ipām blaſ-
phemātes. Jtē h̄ lumīe ſunt ꝑuati illi q̄ eius
puritatē ꝑſequuntꝛ. vn̄ dicere poſſunt illud
Sap. v. Juſticie lumē nō luxit nob: ⁊ ſol in-
telligētie nō eſt ortus nobis. ⁊ illud Ecci. vj.
d̄ q̄libꝫ corꝝ dici pt. Nō vidit ſolē nec cogᵛuit
diſtātiā boni ⁊ mali. De aliqb etiā iſtorꝝ di-
ci pt illd̄ pſ. lvij. ſupꝫ cecidit ignis. ſ. obſtina-
tiōis vl̄ vane glīe ⁊ ꝓpe reputatiōis: ⁊ nō vi
derēt ſolē. Atqꝫ vtinā d̄ qbuſdā dici n̄ poſſit
illd̄ pſ. ciij. Ortus eſt ſol. ſ. in mētib fideliū
⁊ ꝯgregati ſunt. ſ. ad obſcurandū illū. Spe-
ro aūt ꝙ verificabiꝛ illud Naū. iij. Ortꝰ eſt
ſol ⁊ auolauerunt locuſte. vt tn̄ illi q̄ ex mali
cia conabiꝛ obſcurꝝ reddere ſeu videri facere
iſtū ſolē clariſſimū: ita vt d̄ illo dici queat il
lud Ecci. xlvj. Jn iracundia eiꝰ īpeditꝰ eſt ſol
Nō ſolū aūt ipā bn̄dicta ꝟgo appellaꝛ ſol. vn̄ d̄
de illa dici pōt illud Judicū. v. Sicut ſol in
ortu ſuo ſplendet ſed etiā de ea dici pōt illud
Sap. vij. Hec eſt ſpecioſior ſole. ⁊ illd̄ Ecci
xxiiij. Oculi eiꝰ multo lucidiores ſunt ſupꝫ ſo
lem. O igr̄ ſol fulgētiſſime rogo vt ſupꝫ nos
lumē tuū diffundas: ita vt de nobis ꝟificeꝛ
illud Malach. iiij. Vobis timētib nomen
meū orieꝛ ſol iuſticie: dicit dn̄s. ⁊ illd̄ Mat-
thei. iij. ⁊ Mar. iiij. Ortus eſt ſol ⁊ eſtuaue-
rūt. ſ. charitatis ⁊ deuotōis calore. O ſol cla
riſſime illumīa oc̄los meos ne vnqꝫ obdor-
miā in morte: ne dicat inimicus meꝰ ꝑualui
aduerſus eū: pſ. xv. ⁊ faciē tuā illumina ſupꝫ
ſuū tuū: pſ. cxix. Sicut em̄ ſol habet ꝟtutē
fortificatiuā. vn̄ in eius aſcenſu ſuper nr̄m
hemiſpheriū ꝟtutes aīaliū roboranꝛ ⁊ forti
ores efficiunꝛ: ⁊ vſqꝫ ad diē mediā augmētā
tur. ⁊ qn̄ ad occaſum declinat debilitanꝛ: et
iō in ſomniū aīalia reſoluunꝛ. vn̄ ⁊ flores in
ortu ſolis apiunꝛ q̄ in eiꝰ occaſu claudūtur.
Sic tu o btiſſima ꝟgo d̄uotos tuos ꝯfortaſ
⁊ roboras: ⁊ ad ſpem et̄ne vite ꝯ̄ſeqn̄de eos
ſbleuas. vn̄ mr̄ ſctē ſpei appellarꝭ Ecci. xxiiij
Ve aūt illi ī cuiꝰ corde occidit lumē iſtiꝰ ſolis

nā d̄ illo ꝟificabiꝛ illd̄. iiij. Reg. xxviij. Mor-
tuus eſt occidēte ſole. Pro ꝯcluſione autem
huiꝰ ꝑtis dico ꝙ ſicut beata ꝟgo ē velut au-
rora petōrib ⁊ tāqꝫ luna tribulatꝭ: ſic ē tāqꝫ
ſol iuſtis: q̄s dupl'r illumiat. ſ. ꝑ exēplū ⁊ bn̄
ficiū. Per exēplū: qꝛ ipā ē ſpeculū diuinū in
q̄ dn̄t oēs ſpeculari: d̄ q̄ dꝛ Sap. vij. Cādor
eſt lucis eterne ⁊ ſpeculū ſine mac̄la. Scd̄o
lucet oīb ꝑ bn̄ficiū. vn̄ inq̄t Ecci. xxiiij. Ego
mr̄ pulcre dilectiōis: timoris ⁊ magnitudis
⁊c̄. Dat em̄ nob dilectōꝫ ꝑ quā inflāmemur.
timorē ꝑ quē hūiliemur: magnitudinem per
quā ad tolerādū aduerſa roboremur: ⁊ ſcāꝫ
ſpem ꝑ quā ad ſperādū celeſtia animemur.

J Maria ſicut ſol dupliciter illumiat

¶ Alexāder aūt d̄ ales ſupꝫ pſ. xviij. inquit.
Sol dꝛ b. ꝟgo: qꝛ ſicut ſol illūinat: ⁊ ipſa q̄a
abſtulit oēs hereſes mūdi. ſicut cātat ecc̄ia
Gaude maria ꝟgo: cūctas hereſes ſola iter-
emiſti ī vniuerſo mūdo Et qꝛ ſicut ſol ferꝛ ſupꝫ
lunā: ſic ipā ſupꝫ tpalia. vn̄ Apoc. xij. Appa-
ruit ſignū magnū in celo. mulier amicta ſo-
le. i. maria hn̄s ꝯtēpta tēporalia ſol. Jtē qꝛ ſicē lumē
ſolis nūqꝫ deficit: ſic ipā ꝟgo ſola ſterit ī fide
in paſſiōe. vn̄ Cañ. vij. illi dꝛ. Statura tua q̄
. ſ. in fide ſteriſti: aſſimilata ē palme: q̄ viror ē
foliorꝝ nūqꝫ amittit. ſicē nec tu fidei virtutē.
Jtē dꝛ ſol. qꝛ ſicē ſol lunā: ita ꝟgo illuiat eccle
ſiā. vn̄ Bern̄. ait. Tolle mariā. q̄d reſtat niſi
tenebre: Jtē dt Aſtronomꝰ ſolē octies eē ma
iorē terra. ⁊ ſil'r b. ꝟgo octo habet ꝑuilegia
q̄bus ē maior oīm terra. i. oīm femia vl̄ oī
rōnali creatura. Jpā ei nec ꝑmā ſimilē viſa
ē nec hīe ſeqntē. Pria eſt noua ꝓfeſſio ꝟgini
tatis. vn̄ Lu. j. ipā ait. Qm̄ virꝫ nō cognoſco
. i. me nō cognoſciturā ꝓpono. Nulla autem
aūt ipām ꝓfeſſa fuerat ꝟginitatē. vn̄ recte dꝛ
ꝟgo ꝟginū q̄ſi ſignifera et exēplar ꝟginitatꝭ.
Scd̄a excellentia eſt hūilitatis. vn̄. Lu. j. ait
Ecce ancilla dn̄i. ⁊ reſpexit humilitatē ancil
le ſue. Tertia: ꝯ̄ceptio ſine libidine. vn̄ Lu.
j. ei dꝛ. Et ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi. ⁊ h̄
ꝑ rubꝝ ſignificaꝛ Exo. iij. Quarta: partus
ſine dolore. vn̄ Lu. j. ei dꝛ. Aue grā plena ⁊c̄.
Quinta: fecūditas ſine corruptōe. vn̄ ei di-
ctū eſt. Lu. j. Qd̄ ex te naſceꝛ ſctm̄ vocabitur
filius dei. Sexta: ꝟginitas ſingularꝭ. Mul
te peperūt duces ⁊ reges: ſola maria pepit fi
liū dei. vn̄ ipā dicere pōt. Quaſi cedrꝰ exalta
ta ſum in libano. Ecci. xxiiij. Septima: mi-
niſtratio ſpecial'. Multe alie ⁊ ml'ti aliȷ̄ rece
perūt filium dei ī domib ſuis: vt Martha
Lu. x. ⁊ Zacheꝰ. xix. ſola maria ī ꝓprio vtero
non vno die ſed nouem menſib. Ecci. xxiiij.
Qui creauit me ⁊c̄. Vn̄ in aſſumptiōe legiꝛ
euāgeliū de Maria ⁊ Martha. qꝛ btā ꝟgo
vtrūqꝫ officiū pleniſſime habuit. Cōtēplati
ua em̄ fuit ⁊ ſolitaria. Vn̄ ingreſſus ē ange
lus ad eā. Lu. j. Jtē maria ꝯſuabat oīa ꝟba

K

Maria maior oībus aliȷ̄s feminis.

hec ꝯferēs i corde ſuo: Lu. j. Sicut magdalena ſedēs ſec⁹ pedes dn̄i audiebat verbum illi⁹. Lu. x. Itē martha habuit officiū: quia chrm̄ i hoſpitio vētris ſui recepit: et ei mltis annis miſtrauit. ⁊ Elizabeth cog̃te ſue Lu. j. Octaua dignitas fuit ſuſcitatio corꝑalis. de q̄ Hiere. xiiij. dr̄ ſo. Soliū gl̄ie tue recordare: nec irritū facias fed⁹ tuū nobiſcū. hec ex Alexā. Btā eni ꝟgo fuit ſoliū ſuꝑ q̄ ſedit de⁹. qḋ valde fuit i ſublime eleuatū: iux̄ illḋ Eſa. vj. Vidi dn̄m ſedētē ſuꝑ ſoliū excelſuʒ et eleuatū. Vn̄ de⁹ potuit dicere illud Eſa. xiiij. Sup aſtra celi exaltabo ſolium meum

¶ beata virgo dicitur acies caſtroꝝ aſſimilatio. vij.

1 Tentat[ur] a diabo[lo] maria [di]cit acies caſtroꝝ

Beatiſſima virgo tentatiſ ⁊ a diabolo afflictis eſt in eorum adiutorio velut caſtrorum acies ordinata: ſicut eaʒ vidit in ſpiritu Salomon Can̄. vj. Dicit eni Bern̄. in quodam ſermone. Non ſic timent hoſtes viſibiles quamlibet caſtrorum multitudinem copioſam: ſicut aeree poteſtates Marie patrociniū: vocabulum ⁊ exēplū. Fluūt eni et pereūt ſicut fluit cera a facie ignis: vbicūq̄ʒ inuenerit crebraʒ ipi⁹ recordationē deuotā iuocatiōʒ ⁊ ſedulā imitationē. Hec ille. Quia eni btā ꝟgo ꝯtriuit caput diaboli: vt ꝑdixerat de⁹ Gen̄. iij. ⁊ figuratū fuit in Judith. āputāte caput Holofernis. Judith. xiij. Iō ipe diabol⁹ eā ſummope timet. Quapropt̄ ſicut illi q̄ ambulare hn̄t ꝑ viā ꝑiculoſam: vt ꝑ deſertū et nem⁹ plenū feris crudelib⁹ vel latronib⁹ tranſeuntes occidētib⁹ q̄runt fortem ⁊ bonā ſocietatē q̄ eos adiuuare poſſit. ⁊ maxie qn̄ nocturno et tenebroſo tp̄e neceſſe hn̄t tranſire per loca ipa horribilia. Ita nos q̄ ꝑ deſtū hui⁹ mūdi neceſſe hēm⁹ traducere vitā nr̄aʒ ſi volum⁹ ꝑuenire ad patriā celeſtē. In q̄ deſerto ſt̄ beſtie iſernales ⁊ hoſtes terribiles q̄ nos occidere q̄rūt: ⁊ aīas nr̄as vna cū corꝑib⁹ rapere ad tormēta. qḋ etiā deſtū plenū eſt tenebris petōꝝ ad ꝓfundū iferni trāſeūtes demergi faciētiū: debem⁹ ꝑ noſtra optia ſocia accipere deuotionē ipi⁹ bn̄dicte ꝟgis: q̄ nobis in tenebris ambulātib⁹ lumis ſui claritatē miniſtrabit: ⁊ ꝯ oēs beſtias atq̄ʒ hoſtes defenſiōis ſue patrociniū ꝓſtabit: ⁊ ipos inimicoſ nr̄os in fugā conuertet. Ait eni Bern̄. Sicut fluit cera a facie ignis: ita ad iuocationē virginis toti⁹ malignoꝝ ſpirituū exercit⁹ diſſipatur. ⁊ itex. Celi ridēt: āgeli gaudēt: mūd⁹ exultat: infern⁹ cōtremiſcit: demones fugiūt cū dr̄ Aue Maria. Btūs igit̄ ille q̄ ſꝑ ē cū ꝟgie gl'ioſa ꝑ deuotiōeʒ: ⁊ dr̄ illi: pone me iuxta te: ⁊ cuiuſuis man⁹ pugnet ꝯ me: Job xvij. nā ⁊ ſi ambulauero i medio vmbre mortis nō timebo mala: qm̄ tu mecū es. pſ̄. xxij

Demones eni eā vidētes dicūt: heu heu q̄a caſtra dei ſunt hec. Gen̄. xxxij. ve nob ve nobis: quia arca federis dn̄i venit in caſtris. j. Reg. iiij. De habēte etiā adiutoriū ⁊ ꝓtectionē ipius ꝟginis dicent demones. Multa ſunt nimis caſtra eius: Joel. ij. ⁊ caſtra fortia valde. j. Mach. iij. Sʒ heu q̄r de multis dici ꝑt illḋ. j. Mach. ix. Multi ſubtraxerūt ſe de caſtris. i. de ſocietate ⁊ deuotiōe ipius ꝟgis. De q̄ inq̄t ei⁹ ſpōſus celeſtis. Can̄. vij. Quid videſ in ſunamite niſi choros caſtrorū. ſ. q̄b⁹ ꝑata eſt defendere ab inimiciſ oēm deuotum ſuum.

¶ btā ꝟgo fuit terra in qua tota trinitas ſcripſit. Aſſimilatio. viij.

Beata ꝟgo Maria dicit̄ terra rōne ꝓductiōis. qm̄ ſicut ex terra flores ꝓducunt̄ ⁊ pullulant pleni amena fragrātia: ſic ex ipa ꝟgine glorioſa flos oī ſuauitate fragrātiſſim⁹ Jeſus chriſtus ꝓduct⁹ eſt: q̄ de ſeipo dixit Can̄. j. Ego flos cāpi ⁊c. Itē dr̄ terra rōne ſubuētōis. q̄a ſic t̄ra cuilibet nr̄e idigētie ſubuenit. nā in cibū grana frumēti hordei ⁊ alia ſegetū genera ꝓſtat. ouiculas nutrit vt de veſtimētiſ nobis ꝓuideat. ex boum corijs calciamēta. ⁊ ſic ḋ alijs ꝓpat. Et ſil'r glorioſa ꝟgo cibū oīa bona i ſe ꝯtinentē ex ſua puriſſima carne generauit: viʒ chrm̄ gl'ioſum: vn̄ de illa dicere poſſum⁹ illḋ pſ̄. lxxvij. Dedit illis manna ad mādducādū: ⁊ panē celi dedit eis. Paneʒ angeloꝝ māducauit hō: cibaria miſit eis in abundātia. Et ipi gl'ioſe ꝟgini pōt dici illud Sap̄. xvj. Panē de celo ꝓſtitiſti eis oē delectamentū in ſe hn̄tē ⁊ oīs ſaporis ſuauitatē. Itē dicit̄ terra ipa ꝟgo piiſſima rōne repletionis. Terra eni (vt dr̄ in li. de ꝓꝓe. re. ſm̄ ꝙ inq̄t Ariſto.) qn̄ eſt ſpongioſa patit̄ faciliter motū ⁊ agitatiōeʒ ex vēto ſubintrāte poros ſuos ⁊ replēte. ex cui⁹ agitatiōe generat̄ terre motus. Et ſil'r ꝟgo bn̄dicta fuit ſpongioſa ꝑ pietatē ⁊ compaſſionē. vnde ventus. i. dolor tribulatōis et paſſiōis filij in eam intrās repleuit atq̄ʒ terremotū in ipa fecit. lʒ eni in loco ſubſtiterit ꝑ fideʒ firma: fuit tn̄ anxietate valde cōquaſſata. vn̄ dr̄ Mat. xxvij. Et terra mota eſt. i. ꝟgo maria tota in lachrymas ⁊ ſuſpiria cōmota eſt. Et ad inſinuandū ſuā ſtationē in fide: ⁊ cōmotionē ex cōpaſſiōe canit eccl'ia Stabat mater doloroſa iux̄ crucē lachrymoſa dū pēdebat fili⁹. Et quid mirū: vbi ei mr̄ ſtare debebat niſi iux̄ lectū filij ſui dilecti morietiſ: ⁊ cū eo trāſfigi i corde q̄ trāſfix⁹ erat in corꝑe: Tāto aūt fuit tunc repleta dolore ꝙ chrs in cruce cernēs mr̄em lachrymis rigantē vultū ⁊ anxietatib⁹ repletiſſimā volēs eā aliqualiter cōſolari ⁊ alloq̄ dixit ei. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Nā nō voluit eā noie

M Sic t̄ra flores: ſic Maria chriſtum ꝓduxit.

N

mr̃is appellare: ne ex tali maternitatꝭ voca-
bulo (qḋ eſt nomē dulcedīs et pietatis) ipā3
vehemētius ad dolendū cōmoueret. ¶ Tri-
Maria plici aūt ex cā ipſam Joanni ꝯmēdauit. Pri-
cōmēdat mo rōne ſui. Decebat em̄ vt ipe ꝯditoꝛ legis
Joanni legē ſuā obſuaret ḋ honoꝛādis ꝑentib; Exo-
ex tripli- di. xx. Scḋo rōe nr̄i: vt nos iſtrueret de parē-
ci cauſa tib; nr̄is curā habere nō ſolū in vita: ſ3 etia3
in moꝛte. Tertio rōne ꝟginis cui amittenti
filiū ꝑ ꝯſolatiōe legauit fidelē diſcipulū. De
hac tn̄ cōmutatōe inqt Bern̄. O qlis cōmu-
tatio Joānes ei ꝑ Jeſu traditꝛ: ſuus ꝑ dn̄o:
diſcipulus ꝑ mgr̄o: filius Zebedei pro filio
dei: purus homo pro ꝟo deo. Hec ille. Non
eſt ḡ mirū ſi ꝟginalis terra tremuit: q̄ talem
O cōmutationē ſenſit. Huius aūt terre ꝟgina-
lis pꝛeꝑatoꝛ: aratoꝛ: ſeminatoꝛ et cultiuatoꝛ
fuit ſpūſſanctus: vt naſcereꝛ in ea fruct⁹ bn̄-
dictus totius mōdi: iux̄ illḋ Luc. j. Spūſſan-
ctus ſuꝑueniet in te ⁊c̄. Congruū nanq3 erat
vt amoꝛ materiā ꝑpararet ⁊ diſponeret: ac me-
diatoꝛ ⁊ oꝑatoꝛ exiſteret illi⁹ ꝯiūctōis ⁊ gene-
ratōis q̄ ex maxia dilectōe fiebat: cum ꝓpter
grandē amoꝛē erga humanā naturā verbu3
eternū caro factū ſit: iux̄ illud Joā. iij. Sic
deus dilexit mundū vt filiū ſuū vnigenitu3
daret. ⁊ ad Tit. j. Appuit benignitas et hu-
manitas ſaluatoꝛis nr̄i dei: nō ex opib; iuſti-
cie q̄ fecimus nos: ſ3 ſm̄ ſuā miſcḋiam ſal-
P uos nos fecit. ¶ Jpa q̄3 ꝟgo ſctiſſima fuit
illa terra de q̄ exponi p̄t illḋ Joā. viij. Jeſus
aūt inclinās ſe deoꝛſum digito ſcribebat in
terra. Jeſus em̄ ad eā ꝑ myſteriū incarnati-
onis ſe inclinauit ⁊ in eā ſcribēdo multipli-
citer bn̄dixit. Eo aūt mō chr̄s ad ꝟginē ſe in-
clinauit q̄ vnicoꝛnis venaꝛ ⁊ capiꝛ. nā vt ait
Natura Jſiḋ. xij. li. ethi. vnicoꝛnis eſt aīal ferociſſi-
vnicoꝛ- mū ita appellatū eo q̄ habeat in fronte vnū
nis ḋſcri- coꝛnu foꝛtiſſimū ⁊ acutiſſimū. qḋ qcqd im-
bitur petierit aut ventilat aut ꝑfoꝛat. ⁊ idē etiā po-
niꝛ in li. de ꝓprie. re. vbi etiā ḋr. Rhinoceron
q̄ idē eſt qḋ monoceron. i. vnicoꝛnis: cū ele-
phante ſepe certamē habet: quē vulneratu3
in ventre ꝓſternit. Tante aūt eſt foꝛtitudis
vt nulla venātiū ꝟtute capiaꝛ. S3 ſicut aſſe-
rūt q̄ ḋ naturis rex̄ ſcripſerūt: ꝟgo puella ꝓ-
poniꝛ q̄ venienti ſinū apit. Jn q̄ ille oī fero fe-
rocitate depoſita caput pōit. ſicq3 ſopoꝛatus
vel inermis capiꝛ. Et Plini⁹ li. viij. c. xj. ait
Rhinoceros i media frōte hn̄s coꝛnu hoſtꝭ
eſt elephātis. Qn̄ ſuū coꝛnu limat ad ſaxa ⁊
acuit. ⁊ ſic ꝑparat pugne: ⁊ inclinatōe aluū im-
Unico- petit elephātis: quē ſcit ptē coꝛpis eſſe molli-
nis chr̄3 oꝛē. Unicoꝛnis aūt iſte figurat vnigenitū ḋi
ſignat filiū: q̄ Nūm. xxj. foꝛtiſſim⁹ de⁹ oīm ſpuūm
vniuerſe carnis nūcupaꝛ. q̄ h3 inimicū dia-
bolū quē ꝟtute diuitatꝭ ꝓſtrauit. Hunc ſcti
patres ⁊ diuerſi venatoꝛes multis annis ca-
pere conati ſūt ⁊ nūq3 potuerūt. Na3 Abel:
Noe: Abraā: Jſaac: Jacob: Moyſes et alij
pꝛiarche ſuis cū retib;. i. ſuſpirijs ⁊ clamori-
bus ꝓſecuti ſunt ⁊ nūq3 eū vincere valuerūt
vn̄ tūc ſua retia lōgiſſima ⁊ ampliſſima. ſc3
figuratōis circa hitatō3 ipi⁹ vnicoꝛnis extē-
derūt: i q̄b; tādē icideret ⁊ capi poſſ3. Poſt
illos āt venerūt alij venatoꝛes nō min⁹ imo
magis audaces: q̄ ipi vnicoꝛni ꝓpius acceſſe-
rūt. ſ. Dauid: Eſaias: Hieremias: Daniel ⁊
alij ꝓphe. multūq3 in venatiōe ei⁹ fatigati ſūt
ſed videntes q̄ illū cape neqrent retia ſua. ſ.
ꝓphatiōis circa ei⁹ habitaculu3 expāderūt a
q̄b; exire nō poſſet: ſ3 tādē i eis incidēs cape-
reꝛ. Hūc q̄3 foꝛtiſſimū vnicoꝛnē btūs Joan-
nes baptiſta cū vidiſſet in deſerto ꝯtremuit
⁊ nō auſus fuit illū cape: vn̄ canit eccl'ia. Ba-
ptiſta ꝯtremuit: ⁊ nō eſt auſus ꝯtingere ſan-
ctū dei ꝟticē. Jpm̄ āt vna puella ꝟgo. ſ. dn̄a
nr̄a ſue fragrātꝭ humilitatꝭ: ꝟginitatꝭ: charitatꝭ
aliarūq3 odoꝛe ꝟtutū ad ſe traxit atq3 ei ſua-
uiſſimū fidei ſue ſinū apiēs illū manſuetiſſi-
mū fecit: adeo q̄ in ei⁹ vtero reqeuit. vn̄ illū
poſtea alijs venatoꝛib; cum q̄rentib;. ſ. apl'is
tradidit capiēdū. ⁊ ideo ſaluatoꝛ nr̄ eis dixit
Lu. x. Amē dico vob̄ qm̄ mlt̄i reges ⁊ ꝓphe
voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ nō viderūt
Capꝛopꝛ̄ ipi ꝟgini inqt Aug. in ſmone nati-
uitatꝭ eiuſdē. Gratulare btā ꝟgo: chr̄s rex ex
ſolio ſuo venit i vtero tuo: ex ſinu pr̄is i vtex̄
dignat⁹ eſt deſcēdere mr̄is. ¶ Q aūt i ſacra ſcri-
ptura dei fili⁹ appelleꝛ vnicoꝛnis p3 pſ̄. xx-
viij. vbi ḋr. Dilect⁹ queadmodū fili⁹ vnicoꝛ-
niū ⁊ pſ̄. lxxvij. itex̄ ſcriptū ē. Edificauit ſicut
vnicoꝛniū ſanctificiū ſuū i terra quā funda-
uit in ſcl'a. i. dei fili⁹ ꝑparauit ſibi reclinatoꝛiū
inſtar vnicoꝛnis i ꝟgine Maria. ¶ Hoc āt Q
reclinatoꝛiū vt tāto habitatoꝛi idoneū eēt to-
ta trinitas in eo ſcpſit tres mirabiles ꝓpeta-
tes. nā pr̄ inſcpſit ſuā potētiā: faciēs eā potē-
tiſſimā: fili⁹ ſuā ſapiam faciēs illā ſapiētiſſi-
mā: ſpūs āt ſctūs ſuā clemētiā faciēs eā cle-
mētiſſimā. Pꝛio aūt de⁹ pr̄ ſcpſit in illā ſuā De⁹ tria ſcripſit i terrā mariam
potētiā faciēs eā tāpotētē q̄ valet oīb; ſbue-
nire: ⁊ diabolū tyrānū ferociſſimū ſbiugare
ac fugare. De q̄ ſingulariſſimo dono ad lau-
dē ipi⁹ eterni pr̄is ipa i ſuo cātico cecinit di-
cēs Luc. j. Quia fecit mihi mag̃ q̄ potēs eſt
Magnū q̄ppe ē oēm beſtiā nociuā poſſe fu-
gare: ſ3 diabolū ferociſſimū tyrānū poſſe ſb-
iugare: cui i potētia nō ē ſilis in t̄ra Job. xlj
eſt maximū. ⁊ tāto magꝭ q̄to ipa ꝟtute ſua
facit vt nō audeat appꝛopinq̄re. Nec miru3
q: ſi cedr⁹ naturaliꝛ tāte eſt potētie q̄ ſolu3
ꝑ vmbꝛā fugat ſerpētes ⁊ oīa venenoſa: q̄to
magꝭ ipa cedr⁹ dei in celi libano exaltata ꝑ
ſingularē ſuā ꝟtutē fugat ſpētē antiquū di-
abolū: ita vt hoi ipam deuote iuocāti appꝛo-

pinq̄re nō audeat vl' nocere. Et iō dbemꝰ cū
Innocētio petere ꝛ dicere. Aue dei mr̄ alma
q̄ ex dignitate q̄ mr̄ dei es imꝑare potes an
gel' ꝛ demonijs.cōpeſce demōes ne nob no-
ceāt.pcipe angel' vt nos cuſtodiant. ¶ Vir
go āt ipa figurať ꝑ lapidē pcioſū q̄ vocať ia
ſpis:quē q̄cūqꝫ ſuꝑ ſe portauerit:vt dꝛ i li.de
ꝓprie.re.ſecurꝰ ꝛ tutꝰ reddiť. Et ſilr q̄cūqꝫ ſe
cū habuerit deuotionē ꝛ affectuoſam inuo
catiōem btiſſime ꝟgis:tutꝰ ac ſecurꝰ efficieť
ab inimicis q̄buſcūqꝫ. Vn̄ legiť ꝙ q̄dā mona
chꝰ fuit i q̄dā ꝯgregatiōe deuotiſſimꝰ ac fa-
miliariſſimꝰ ꝟgis glioſe:q̄ ſel' iſtigāte inimi
co:tantū bibit i cellario ꝙ ſine ſenſu oīno pu
tabať.ꝛ cū eſſet ſero ꝛ ſic ebriꝰ cellariū exiēs
ꝟſus eccl'iam tēderet ꝑ clauſtrū:apparuit
ei diabolꝰ in forma cuiuſdā tauri mire ma-
gnitudis demōſtrās ꝙ eū vellet cornibꝫ ꝑfo
rare. Et ecce ſubito vidit q̄ndā pulcerrimaꝫ
puellā veniētē:ceſariē ſuꝑ humeros diffuſā
hn̄tēꝫ:ꝛ in ſua manu dextera niueā ꝟgam te
nentē.que diabolū increpauit:qꝛ talia face-
re famlo ſuo ꝑſumpſerat.ꝛ iuſſit vt cito diſ
cederet:nec ei q̄cq̄ꝫ mali facere auderꝫ. Qui
bus dictis demon diſparuit. Deinde cū ce-
ptū iter monachꝰ ille pageret ꝛ eccl'ie appro
pinq̄ret:diabolus q̄ſi canis nimis terribilis
ex improuiſo in eū ꝓſilijt. Et iteꝝ pdicta pu
ella affuit ꝛ demonē repulit. Demū illo itrā
te eccl'iam:inimicꝰ terribilioꝛ q̄ꝫ prius velut
leo immaniſſimꝰ aduerſus eū rugiēs quaſi
eū deuoraturꝰ apparuit. Sed puella q̄ pri-
mo ꝛ ſecūdo eū liberauerat iteꝝ apparēs:di
abolū acriter ꝟga quā in manu tenebat ver
berauit dicēs. Quia mihi obedire noluiſti.
hec ad preſens habere meruiſti.ꝛ ſtatim dia
bolus vt fumꝰ euanuit:nec vltra apparuit.
Poſtea ꝟo pijſſima illa puella manu appre
hēdens ipm monachū ad lectū ſuū reduxit.
Lectūqꝫ diſcooꝑuit ac ipm intra locauit:et
caput eiꝰ reclinauit:ac crucis ſignū i eiꝰ frō-
te premiſit. Et cū mirari cepiſſet dicēs. Que
es tu bona puella q̄ tāta mihi bn̄ficia preſti
tiſti: Rn̄dit. Ego ſum Maria mr̄ dei.ꝛ ſta
tim diſparuit. Que oīa ille monachꝰ poſtea
alijs ꝑ ordinē enarrauit:atqꝫ vitā ſuā in me-
liꝰ emēdauit. Hic ſane ꝑpēdi pōt q̄ntū po-
tens eſt btiſſima ꝟgo:q̄ nos exiſtentes i me-
dio leonū:i medioqꝫ draconū ꝛ ſerpentū in-
fernaliū defendit ne ab eis deuoremur:occi
damur:ſtrāgulemur:ꝛ mordeamur:ꝛ ne ab
iſto hoſte noſtro diabolo ad infernales pe-
nas deportemur. ¶ Siqs aūt q̄rat Quare
cū diabolꝰ ſepte Tobie ſeptē viros Sare ſtrā
gulauerit ꝓpter pctīn coꝝ(vt hꝫ Tob.vj.)n̄
etiā trucidet oēs q̄s i manꝰ ſuas tradāt pec-
cata mortalia: Rn̄deo ꝙ h iōo ꝓcedit:quia
deꝰ dedit hoībꝫ hāc ꝟginē potētiſſimā:q̄ ha-

Exēpluꝫ quō maria ſuos defendit.

R Maria non ſinit peccōres ſtrāgulari ſicut viros ſare

bet in manu ꝟgam ferreā ad arcēdas beſti-
as īfernales ꝛ ipos demōes effugādos. Vn̄
illi inq̄t ps. Reges eos in ꝟga ferrea:ꝛ tanq̄
q̄ꝫ vas figuli ꝯfriges eos. Hec aūt ptās ipi-
us glioſe ꝟginis figurata eſt Exodi.vij.i vir
ga Aaron q̄ ꝟſa eſt i colubꝝ:ꝛ deuorauit vir
gas incātatoꝝ. Ptās em̄ ipſiꝰ q̄ nobis ē tā
q̄ꝫ ꝟga gracil' ꝛ vtil':eſt valde terribil' demo
nijs ꝛ deuorat potētiā ſpirituū tenebrarum.
Hoc etiā figuratū eſt i Judith d̄ q̄ hꝫ ſui li.
xiij.c.ꝙ Holofernē peſſimū hoſteꝫ ꝑpl'i dei
occidit. Ipa em̄ btā ꝟgo a deo ptātē accepit
defendēdi ſuos duotos ab īſidijs ꝛ ꝑſecuti
onibꝫ diaboli. Et ſic filij iſrl' glificabāt ipaꝫ
Judith d̄ victoria ꝯ̄ Holofernē obtēta:ita ꝛ
nos glificare ac magnificare debemꝰ mr̄em
dn̄i nr̄i d̄ ſua potētia ꝛ magnificētia:vt d̄ nu
mero illoꝝ iueniamur d̄ q̄bꝫ ꝓbatū ē pſal.c
xliij. Gliam regni tui dicēt:ꝛ potētiā tuā ꝓ-
nūciabūt. ¶ Couenīēs āt fuit ꝙ deꝰ tātā po
tētiā glioſe ꝟgini ꝯferret triplici rōne. Prio
qꝛ elegerat eā vt eſſet regia celi.nā ſi Salo-
mō(vt hꝫ.iij.Reg.ij.)dixit mr̄i ſue berſabee.
Pete mr̄ mea:neqꝫ eīn̄ fas ē vt auertā faciē
meā a te.q̄nto magꝭ decuit eṫnū pſem vt nl'
lā ſue potētie ꝑcitatē oſtenderat ei quā elege
rat vt eēt celoꝝ imꝑatrix. Et iō illi dꝛ ps.xl-
iiij. Aſtitit regia a dextris tu.ꝛc. Scdo ei tan
tā potētiā ꝯtulit:qꝛ ꝑ illū gr̄a ꝑ pctīn ꝑdita i
ueniri debebat. Vn̄ Lu.j.ei dixit āgelꝰ: In-
uēiſti gr̄aꝫ apd̄ deū.ꝑdiderat ei eā ipa āti q̄
mr̄ nr̄a Eua:ꝛ q̄nqꝫ milibꝫ annis ꝛ vltra i ꝑ-
ditōe ꝑdurauerat.ſed ꝟgo glioſa eā adiue-
nit. Vn̄ Ber.illi inq̄t. Inuenuſti gr̄am quaꝫ
q̄rebas ꝛ quam an̄ te iuenire nemo potuit.
Tertio ei ꝯtulit deꝰ magnā potētiā:qꝛ ipſa
eiꝰ filio chrō magna ꝯferre d̄bebat.ſ.eū de
ſuis puriſſimis ſanguibꝫ i vṫo ſuo formare
ꝛ lacte ſuo ſacratiſſimo enutrire.ꝛ eum q̄ ve
ſtit oīa iduere.ipmqꝫ totiꝰ mōi gubnatoreꝫ
regere ꝛ gubnare.ꝛ iō ipa i cātico ſuo cecinit
di. Quia fecit mihi magꝰ q̄ potēs eſt ꝛc. De
hac aūt potēti ꝟtute ab ipo deo ipi ꝟgini cō
ferēda inq̄t angelꝰ ei dē Luc.j. Et ꝟtꝰ altiſſi-
mi obūbrabit tibi:q.d.te faciet potētiſſimā et
ꝟtute fortitudis plenā. ¶ Tātā aūt potētiā
ſuā exercet h. ꝟgo nos adiuuando nobiſqꝫ
ſubueniēdo i vita:i morte:ꝛ poſt mortē. Co-
ſidera ḡ o deuote chrīane ꝙ ſi hrēs amicuꝫ
q̄ oēm vite tue idigētiaꝫ ſubleuaret:tibi cha
rus eēt.ſꝫ ſi nō ſolū i vita ſedetiā i morte ti-
bi ſuccurreret:charioꝛ ꝓfecto exiſteret.ſi aūt
i vita ꝛ i morte:ac poſt mortē ſubuenire tibi
nunq̄ꝫ ceſſaret:iſte tibi ꝓculdubio ḡtiſſimꝰ
eēt ꝛ oēs i amicicia tua an̄celleret. Sꝫ pau-
liſꝑ iſpice q̄s i hac vita ſit amicꝰ tuꝰ.ſi mōm
q̄ris:decipit.ſi parētes ꝛ ꝯſanguieos:ipſi te
mortuū aſſociabūt tumulo:ꝛ recedent:te ſo

S Debuit deꝰ dare Marie magnā ꝑtātem

T Maria adiuuat i triplici ſtatu.

lā ibi ſepulcrū relinquentes. Briſſima aūt v̄go
hoīb9 duo pſtat bn̄ficia i vita. Unū iuſtis.ſ.
gr̄e diuie. Aliud vo pctōrib9.ſ. diuie miſcōie
Et iō eā appellat eccl'ia mr̄em gr̄e ⁊ matrem
miſcōie.q.d. O maria q̄ es graꝝ diuinaꝝ di
ſtributrix ⁊ ꝯſeruatrix:cōſua iuſtos i gr̄a q̄
nihil eſt melius.⁊ quā q̄ habꝫ (vt Aug.inq̄t)
oīa alia habꝫ.q̄ eā nō habꝫ:fruſtra cetera co
nat̄ h̄r̄e. Tu ḡꝫ o maria q̄ es mat̄ Jeſu chr̄i q̄
eſt ſūma miſcōia ora ꝓ pctōrib9. Tu em̄ es
multe miſcōie oīb9 inuocātib9 te.pſ.lxxxv.
Scōo i morte adiuuat:in q̄ diuerſa ꝑlia de
mones hoīb9 inferūt:qn̄ v̄ificat̄ illō apl'i ad
Eph.vj. Nō eſt nobis colluctatio aduerſus
carnē ⁊ ſanguinē:ſꝫ aduerſus ꝓ̄ncipes ⁊ po/
teſtates:aduerſus mōi rectores tenebraruꝫ
haꝝ. Jpa em̄ pꝗſſima v̄go ſuū adiutorium
nob̄ ꝓ̄bet. Et iō eam rogat eccl'ia dicēs. Tu
nos ab hoſte ꝓtege. Tertio ſubuenit p9mor
tē:qn̄.ſ.aīa trāſit de corpe ne demōes illam
rapiāt. Et iō eam orat eccl'ia dicens. Et hora
mortis ſuſcipe. Jpa aūt v̄go clementiſſima
nec in tali hora deſerit ſuos deuotos:ſed eis
morientib9 aſtat:amenīſſime v̄ginū cetu co
mitata.⁊ cantātib9 angelis aīas ipoꝝ deuo/
toꝝ ſuoꝝ ad paradiſi gl'iam facit deportari
O igit̄ v̄go bēigniſſima ſuccurre mihi i illa
hora horribili.ſcio em̄ ꝙ omnia potes Job
xlij. De te nāqꝫ dici pōt illud Sap.vij. Luꝫ
ſit vna.ſ.dei ſponſa:omnia pōt. Tu miſere/
ris oīm:q2 oīa potes. Sapiē.xj.⁊ ſubeſt tibi
cū volueris poſſe. Sap.xij. Tu ḡ ſi vis po/
tes me mūdare: Luc.v.⁊ ideo ſicut potes ad
iuua nos Marci.ix. Tu em̄ faciēs facies:⁊
potens poteris.ij. Regū.xxvj. De te nanqꝫ
dici pōt illō Sapiē.x. Oīm potētior eſt. Et
iō fac vt de te dicere poſſim illud.ij. Reguꝫ
xxij. Liberauit me ab inimico meo potētiſſi/
mo. Oīa em̄ poſſibilia ſunt tibi. Mar.xiiij.
Et tu dicere potes illud Gen̄.xxxix. Nec qc
q̄ꝫ eſt qō nō in mea ſit ptāte. Tu etiā dn̄aris
ptāti maris.motū aūt fluctuū eius tu miti
gas.pſ.lxxxviij. Et de te poſſum9 dicere illō
Eccl'i.xvij. Dedit illi de9 ptātē eoꝝ q̄ ſūt ſuꝑ
terrā. Et tu dicere vales illō Eccl'i.xxiiij. Jn
hierl'm ptās mea. De te ḡꝫ v̄ificatū eſt illud
Dan̄.iiij. Ptās tua i termios vniuerſe terre
Et iteꝝ. Ptās ei9 ptās eterna i generatiōe ⁊
generationē. Et illō Joſue.ix. Audiuim9 fa
mā potētie ei9. Et illō Eccl'i.xliij. Mirabil'
potētia ipi9. Et iō o potētiſſimaꝝ creatura/
V
Deꝰ ſcri/ rū potētiſſima:excita potētiam tuā ⁊ veni vt
pſit i ma ſaluos facias nos.pſal.lxxix. ¶ Scōo ꝓ̄nci
ria ſapen paliter dico ꝙ fili9 dei ſcꝑſit in mr̄e ſua ſapi
tiam entiā ſuā:faciēdo ipam ſapientiſſimaꝫ. Nec
miꝝ ſi gl'ioſa v̄go facta eſt ita ſapiēs:cū ipa
in vtero ſuo nouē mēſib9 tenuerit fontē ſapi
entie ⁊ ſciētie dei.⁊ in gremio ſuo ſepi9 balu/
lauerit eū.de q̄ dr̄ Sap.vij. Sapia edifica/
uit ſibi domū.i.dei fili9 q̄ eſt ſapia pr̄is:ele/
git ſibi beām v̄ginē ad habitandū.⁊ iō ſapia
ipam repleuit. Un̄ dicere pōt illō Sap.vij
Oīm artifex docuit me ſapiam. Cōueniēt̄
aūt ſapiētiſſima fuit.q2 ſic ꝓ̄ma mlier Eua
ꝑ ſuā inſipiētiā maximā dedit occaſionē no
ſtre dānatōis:ita ſcōa mulier in q̄ mutatū ē
illud nomē eua in aue:ſua ſapiētia debebat
eſſe occaſio nr̄e ſaluatiōis. Et ſic ille maledi
ctus artifex diabol9 infinitos q̄dāmodo ha
bet nocēdi modos ꝑ maliciā ſuā:vt dr̄ Au/
guſti.in libro de natura demonū.⁊ facit ca.
ſciendū.xxvj.q.iiij. Sic iſta v̄go bn̄dicta q̄/
ſi infinitos habꝫ modos nos docēdi ⁊ reuo/
cādi ab errorib9 ꝑ ſapiam ſuam:vt reuocet
aīas ſinguloꝝ a corruptōe. Job.xxxiij. Jpa
ḡꝫ ē illa q ꝑ ſapiam ſuā placat irā dei:ne con
tra mōm deſeuiat in vltionē. Cū em̄ in ſacra
ſcꝑtura ſepi9 inueniat̄ pctā acriter punita a
deo fuiſſe:vt pctm̄ iobediētie Adā q̄ſeū cum
poſteritate ſua eiecit de paradiſo Gene.iij.
Et pctm̄ luxurie tpe q̄ miſit diluuiū delen/
tē oīa aīalia:exceptis paucis i arca ſaluatis.
Gene.vij. Itē pctm̄ elatiōis i edificatōe tur
ris Babel tpe gigantiū ꝓpter qō diſꝑſit eos
ꝑ vniuerſuꝫ orbē ⁊ miſit cōfuſionē linguaꝝ
Gen̄.xj. Itē pctm̄ ꝯtra naturā:ꝓpter qō ſub
uertit ſodomā ⁊ gomorrā ⁊ alias ciuitates
hoc vicio infectas igne ⁊ ſulphure Gen̄.xix.
Pctm̄ ḡꝫ murmuratōis Dathan ⁊ Abiron
q̄s a terra viuos deglutiri fecit Nume.xvj.
Et pctm̄ vane gl'ie Dauid in numeratōe po
puli:ꝓp̄ qō.lxx.milia viroꝝ peſte mori fecit.
ij. Regū.xxiiij. Et pctm̄ irreuerētie ſeu irriſi
onis:ꝓp̄ qō ignis de celo deſcēdit ⁊ ꝯſūpſit
duos q̄nq̄genarios cū ſocijs eoꝝ miſſos a re
ge Juda ad Heliā.iiij. Regū.j. Item pctm̄
blaſphemie Sēnacherib.ꝓp̄ qō.clxxxv.mi/
lia viroꝝ pugnatoꝝ ab angelo dei īterfecta
ſūt.iiij. Regū.xix. Quid ē ꝙ in hodiernis tē
porib9 i q̄b9 tot cōmittūt̄ inobediētie ꝯ deū:
tot fiūt fornicatōes:tot ſodomie:tot regnāt
elatōes ⁊ ſupbie ac vane gl'ie:tot murmura/
tiōes ac irreuerētie dei ⁊ ſctōꝝ ei9:totqꝫ blaſ
phemie:de9 nō flagellat mōm:nō eū totalit̄
ſubuertit:cū nunq̄ꝫ tāta fuerint in ipo flagi
tia ſicut in iſtꝭ miſeris dieb9:ꝑfecto h̄ iō ꝓce
dit:q2 hec nr̄a ſapiētiſſima aduocata ei9 irā
ſua mitigat prudētia. Et iō Caſſian9 h̄ ꝯfide
rās ait. Tu patrona humani generꝭ:tu cun
ctis afflictis medica ſingularꝭ. Quis tuo nō
eget munere cū ſit peccare cōe? Figurata āt
fuit h.v̄gis ſapia i Heſter regina ſapiētiſſi/
ma q̄ Aſueri regꝭ irā mitigauit:⁊ ꝑpl'm iſrl'
ne deleret̄ liberauit Heſter.vij.vn̄ de ipa v̄ifi
catū fuit illud Eccl'i.xxxix. Collaudabūt oēs
ſapiam ei9:⁊ vſqꝫ in ſeculū nō delebit̄:⁊ no/

men ei⁹ req̄ret̃ ĩ gnãtiõe ⁊ gnãtionẽ. Oẽs igi
tur ad iſtã ſapiẽtiſſimã aduocatã debent re/
currere cũ deũ cognoſcũt ꝓpt̃ ſua pctã ↄ̃ eos
iratũ eẽ. Uñ Ber. ait. O pctõꝛ ſi ad ↄſpectũ
pr̃is accedere times ne liq̄ſcas q̃ſi cera a fa/
cie ignis: vade ad mediatricẽ mr̃ẽ ʒ miſcõie
⁊ oñde ei vuln⁹ ⁊ vlcera: ⁊ ipſa ꝓ te oñdet fi/
lio pect⁹ ⁊ vba: ⁊ fili⁹ pr̃i lat⁹ ⁊ vulnera. Pat̃
nõ negabit filio: fili⁹ nõ negabit mr̃i. ⁊ mr̃ ñ
negabit tibi. Hec ille. Nemo igit̃ ↄ̃ſperet cũ
cãm ſuã tali patrona tutari valeat. Null⁹ ĩ
erroꝛe ꝑmaneat cũ ad illã ſapientiſſimã ma
giſtrã ſꝑ recurrere ⁊ ab ea inſtrui poſſit. Illi
em̃ ĩ mõm veniẽti dixit de⁹ illõ. iij. Reg. iij.
Dedi tibi coꝛ ſapiens ⁊ intelligẽs intantũ vt
null⁹ añ te ſilis fuerit: nec poſt te ſurrectur⁹
ſit. De ipa q̃ʒ exponi põt illõ Prouerb. xiiij.
Sapiẽs mulier edificat domũ ſuã. i. eccl'iaʒ
catholicã. Et illõ. iij. Reg. iiij. Erat ſapiẽtioꝛ
cũct̃ hoĩb⁹. ⁊ illõ. ij. Paral'. xj. Sapiẽtioꝛ ⁊
potẽtioꝛ fuit ſuꝑ oẽs. Et illõ Iudith. xj. Mi
rabãt̃ oẽs ſapiaʒ ei⁹. ⁊ Heſter. xiij. Sapia ⁊
fide ceteros ꝑcellebat. Et illõ pš. clvj. Sapi
entie ei⁹ nõ ẽ numer⁹. Ipa q̃ʒ dicere põt illõ
Eccs. j. Precelli ſapia oẽs q̄ fuerũt añ me: ⁊
trãſiui ad ↄtẽplãdã ſapiaʒ: ⁊ ſapia ꝑſeuera.
mecũ. Et illõ Sap. vij. Optaui ⁊ venit ĩ me
ſpũs ſapie ⁊c. ⁊ Eccl'i. lj. In ſapia vixit ania
X mea. ¶ Tercio pncipal'r dico ꝙ ſpũſſanct⁹
De ſcri/ ſcpſit ĩ gl'ioſa ꝟgine clementiaʒ ſuam: ⁊ fecit
pti ma cam clemẽtiſſimam. Dignũ em̃ fit vt ipe ſpi
ria demẽ ritusſctũs illam roboꝛaret clementia q̄ thꝛo
tiam nus altiſſimi ⁊ clementiſſimi pncipis eẽ de/
bebat. iuxta illõ Prouer. xx. Roboꝛabit̃ cle/
mentia thꝛon⁹ ei⁹. Nam thꝛon⁹ diuie miſeri
coꝛdie eſt ipſa ꝟgo Maria mr̃ clementie et
miſcõie. Figurata aũt fuit clementia ei⁹. ij.
Reg. xvij. ĩ illa ml'iere q̄ Ionathã Achimã
fugiẽtes a facie Abſalõis q̄rẽtis eos occide/
re abſcõdit ex clemẽtia ĩ puteo: expãdẽdo ve
lũ ſuũ ſuꝑ os putei: vbi latuerũt q̄uſq; fui
ipi⁹ Abſalõis eos q̄rẽtes receſſerũt. Ex q̄ fi/
gura dat̃ intelligi ꝙ pctõꝛes q̄ deũ pctis of/
fendũt: mr̃ miſcõie occultat velo clemẽtie in
pfunditate hũilitat̃ ſue: ſi ad eã ↄfugerit q̄/
uſq; ira ⁊ vĩdicta dei ceſſauerit. Clementia
ꝟo ipi⁹ ꝟgis excellit oẽs alias q̄ ĩ creatur̃ re
ꝑiri pñt. vñ ſicut Virgili⁹ collaudat Dianã
ſuꝑ alias deas paganoꝝ: ⁊ Didonẽ ſuꝑ ali/
as mulieres di. i. j. Enei. Regina ad tẽplum
foꝛma pulcerrima dido Inceſſit: magna iu/
uenũ ſtipãte caterua. Qual' ĩ eurote ripis: aut
ꝑ iuga cynthi. Exercet Diana choꝛos quam
mille ſecute. Hinc atq; hinc glomerant̃ hoꝛ
reades: illa pharetrã Fert humero: gradiẽs
q; deas ſuꝑeminet oẽs. Tal' erat dido: talẽ
ſe leta ferebat. Per medios iſtãs opi regnis
q; futuris. Sil'r nos ſuꝑ oẽs creaturas lau

dare debem⁹ gl'ioſam ꝟginẽ de clementia ⁊
benignitate: q̄ ſuꝑ oẽs ſcõs inſtat opatiõi no
ſtre ſalut̃: ⁊ regnũ nob̄ eternũ ĩ futura vita
ꝓcurat ⁊ p̄pat ex ſua miſcõia. Et oĩb⁹ vni/
uerſal'r clemẽtiſſima ẽ ⁊ ꝓmptiſſima ad ſub
ueniẽdũ. Uñ Berñ. ĩ q̄dã ſer. eã alloq̄ns in/
q̄t. Ille ſol⁹ o ꝟgo btã laudes tuas ſileat q̄
te fidelit̃ inuocataʒ ſenſerit ĩ ſuis neccitatib⁹
defuiſſe: Et q̄d mirꝝ ſi inuocata adeſt q̄ etiaʒ
nõ vocata p̄ſto eſt. De illa ḡ dicere poſſum⁹
illõ Prouer. xvj. Clemẽtia ei⁹ q̃ſi imber ſero
tin⁹. ⁊. xxxj. eiuſdẽ li. c. Lex clemẽtie ĩ lingua
ei⁹. Ipſi⁹ em̃ benignitas ẽ illa de q̄ dꝛ Pro/
uer. xj. Clemẽtia p̄pat vitã. Licʒ em̃ ſit alta
regina: q: ẽ celi terre dña: tñ erga nos ſubdi
tos ſuos nõ vtit̃ impio ſʒ clemẽtia. vñ dice/
re põt illõ Heſter. xiij. Cũ vniuerſum oꝛbeʒ
mee diciõi ſubiugaſſeʒ: volui nequaq̃ʒ potẽ/
tie abuti magnitudie: ſed clemẽtia ⁊ lenita/
te ſubiugare ſubiectos: vt abſq; vllo terroꝛe
vitã trãſigẽtes: optata cũctis moꝛtalib⁹ pa
ce fruerent̃. O igit̃ clemẽtiſſima dña q̄ nun
q̃ʒ petitiões deuote tibi ſupplicãtiũ repellis
oꝛo vt audias nos ꝓ tua clemẽtia Act. xxiiij
¶ Poſſum⁹ q̃ʒ exponere illõ q̄ dꝛ Ioã. viij
ſcʒ digito ſcribebat ĩ terra: dicẽdo ꝙ ad actũ
ſcribẽdi q̄ttuoꝛ req̄runt̃. ſ. ſcptoꝛ: inſtrumen
tũ ſiue res ſcribẽda: attramẽtũ: ⁊ charta ſiue
alia materia. Et tũc tal' ſcptura pt̃ tradi ad
legendũ cuilibʒ legere ſciẽti. Spũal'r ãt hec
oĩa ↄcurrerũt ĩ liberatiõe mulieris adultere
de q̄ hr̃ ĩ p̄dicto euãgelio. ꝑ quã figuratur
hũana nã ĩ pctõ lapſa. q: ibi fuit digit⁹ dei/
ſcʒ ſpũſſctũs ſcptoꝛ: attramentũ fuit rubeus
ſanguis chr̃i. Charta aũt ĩ q̄ ſcpta ẽ fuit be/
ata ꝟgo Maria: q̄ fuit liber in q̄ pus ꝓphe/ Maria
te deſſignauerũt modũ ĩcarnatõis ⁊ natiui/ charta in
tat̃ filij dei ex ea: ⁊ paſſiõis ei⁹ ⁊ oẽ myſteri q̄ ſcpta ẽ
um hũane redẽptiõis fiende ꝑ ꝟbũ dei. Fu/ paſſio xpi
it em̃ btiſſima ꝟgo tanq̃ʒ mũdiſſima charta
mẽtal'r chr̃i ſanguie aſpſa: ſm illõ Lu. ij. Et
tuã ipi⁹ aiaʒ ptrãſibit gladi⁹. In iſta ãt char
ta ſiue terra puriſſima fuerũt ſcpta ſeptẽ do
na ſpũſſcti. Et ibi poſſum⁹ legere q̄nta paſſa
ſit ⁊ q̄nta nobis ↄtulerit. Figura aũt huius
habet̃ Leuit. xiiij. vbi Moyſes aſpſit ꝓpitia/
toꝛiũ q̄ erat in tabnaculo ſanguie vituli di
gito ſuo. vt ꝑ h̄ accedẽtes ad tabnaculũ inue
nirẽt remiſſionẽ pctõꝝ ⁊ eis ꝓpiciaret̃ deus.
Spũal'r em̃ ꝑ altare ad q̄ ſol⁹ ſũm⁹ ſacer/
dos accedebat: ſignificat̃ immaculata ꝟgo
ad quã ſol⁹ ſũm⁹ ſacerdos fili⁹ dei deſcẽdit
vt ibi ↄficeret hoſtiã quã ꝓ nobis ĩmolaret.
Ipa ꝟo btiſſima ꝟgo ſepties aſperſa ẽ ſãgui
ne vituli. q: ſepties ꝑcuſſa ẽ gladio paſſiõis
redẽptoꝛis nr̃i. Primo a Symeone. Scdo
q̄ñ tota nocte audiuit ipm flagellari. Tertõ
q̄ñ mane ad domũ Pilati vidit euʒ ſpinis

coronari. Quarto qn̄ audiuit eū ad mortē
ꝯdēnari: ⁊ ſup humeros ei⁹ crucē imponi.
Quinto qn̄ audiuit euꝫ cruci affigi. Sexto
qn̄ vidit ipſum in cruce expirare. Septimo
qn̄ vidit lat⁹ eius lācea tranſfigi ⁊ apiri. Cō
patiebat̄ em̄ ei tanq̄ꝫ vna caro cū dilecto fi-
lio ſuo. ⁊ paſſiōes oēs q̄ fiebāt ipi filio erant
tot vulnera in corde matris: vt inq̄t Hiero.
in q̄dam ſmone. Fuit ḡ piiſſima ꝟgo altare
in cui⁹ corde occiſus eſt vitul⁹ ſacrificij: ⁊ il
lius ſanguine ſepties aſpſa eſt aīa ei⁹. Item
ipa facta ē lib̄ federꝫ in q̄ ſcpſit ſpūſſctūs. vij
dona ſua ceterꝫ abūdāti⁹. Cupiētes ḡ ad vi-
tā eternā pue̅nire: ſtudeāt in libro iſto die ac
nocte: ⁊ i eo ſe faciāt aſcribi ꝑ deuotōeꝫ. Hic
em̄ ē iſte liber de q̄ dr̄ deo pſ. cxxxviij. In li-
bro tuo oēs ſcribent̄. Hic ē liber vite ⁊ teſta
mentū altiſſimi ⁊ agnitio ꝟitatꝫ. Eccl. xxiiij.
In h̄ libro oēs etiā ideote legere pn̄t. de q̄ dr̄
Eſa. xxix. Dabit̄ lib̄ neſciēti lr̄as. Ue āt illis
indeuotꝫ de q̄bꝫ dr̄ ꝓpha. pſ. lxviij. Deleant̄
de libro viuētiū: ⁊ cū iuſtꝫ nō ſcribant̄. Qui-
bus etiā ait de⁹ Eſa. l. Quis ē hic liber repu
dij mr̄is vr̄e: q̄ dimiſiſtꝫ eā: Spero tn̄ q̄ꝫ de
aliq̄bꝫ ꝟificabit̄ illō Eſa. xxix. In modico ⁊ i
breui audiēt ſurdi ꝟba libri ꝺ tenebris ⁊ cali
gine: ⁊ oculi cecoꝝ videbūt: ⁊ addēt mites i
dn̄o leticiā: ⁊ paupes hoīes i ſctō iſrl̄ exulta
būt ⁊c̄. Hic etiā ē lib̄ mādatoꝝ dei Baruch
v. In die āt finali ꝟificabit̄ illō Dan̄. vij. Iu
diciū ſedit ⁊ libri apti ſūt. Tūc ei vnuſq̄ſq̄ꝫ
iudicabit̄. nūq̄d i h̄ libro ſtuduerit: ⁊ iſpiciet̄
ſi i eo ſcpt⁹ ſit. Saluabit̄ nāq̄ꝫ oīs q̄ ſcpt⁹ in
uenietur i libro vite: Dan̄. xij. O vtinā ⁊ ego de
ill̄ iueniar ꝺ q̄bꝫ dr̄ Lu. iij. Quoꝝ noīa ſcri-
pta ſūt i libro vite. Fac o btā ꝟgo vt ꝺ me ꝟi
ficet̄ illō Apoc. x. Accepi libꝝ ꝺ manu āgeli:
⁊ cū deuoraſſeꝫ illū: fact⁹ ē i ore meo tāq̄ꝫ mel
dulce. Scio em̄ o bn̄dicta dei mr̄ q̄ nō itra-
bit i ciuitatē ſupnā niſi q̄ ſcpt⁹ ē in libro vite
agni. Apoc. xxi. De ideuoto āt tuo ait filius
tu⁹ eiuſdē li. c. iij. Delebo nomē ei⁹ ꝺ libro vi
te. Qui āt nō ē ſcpt⁹ in libro vite mittet̄ i ſta
gnū ignis Apoc. xx.

¶ Q btā ꝟgo dr̄ ſpeculū dei.

Aſſimilatio. IX.

z
Maria
dr̄ ſpecu-
lū ꝓpt q̄t-
tuor

Benedicta ꝟgo Maria dr̄ ſpeculuꝫ
q̄druplici de cā. Pmo ꝓpt̄ ſpeculi
cōpoſitōeꝫ. Speculū em̄ cōponit̄
ex vitro ⁊ plūbo. Per vitꝝ āt qḋ ē
lucidū ſcat̄ ei⁹ ꝟginitas: q̄ fuit lucida corā dn̄o
iux̄ illō Sap. iiij. O q̄ꝫ pulcra ē caſta gnātio
cū claritate. Per plūbū ꝟo qḋ ē ductile ⁊ hꝫ
colorē cinereū: ſignificat̄ ei⁹ hūilitas. q̄ꝛ veri
hūiles ꝺ facili ad oē bonū ducunt̄ ⁊ reputāt
ſe cinerē: iux̄ illud Gen̄. xviij. Loq̄r ad dn̄m
meū cū ſim puluis ⁊ cinis. Et ſicut plūbū ꝑ
ſe: ⁊ vitrū ꝑ ſe nō facit ſpeculū niſi ſimul̄ iun

gant̄: ſic nec Marie humilitas ſine ꝟginita
te: nec ei⁹ ꝟgitas ſine humilitate feciſſet eam
ſpeculū dei: in q̄ ei⁹ imago refulſit. ſ. chrīus.
De iſta ꝯiūctōe ꝟgitatꝫ ⁊ hūilitatꝫ inq̄t Hu
go de ſctō victo. O ꝟgitas ⁊ hūilitas quō i
vnū ꝯuenitiſꝫ: q̄d feciſtꝫ: ſic ſublimaſtis hu-
milē: ſic fecūdaſtꝫ ꝟginē: vt ꝟgo pariat dei fi
liū: ⁊ hūil̄ habeat ſpōſum deū. Sicut āt ſpe
culū recipit i ſe figurā ei⁹ q̄ fecit illū: ita bea-
ta ꝟgo i ſuo vtero recepit eū q̄ creauit ipaꝫ.
Un̄ i ei⁹ pſona dr̄ Eccl. xxiiij. Qui creauit me
req̄euit in tabnaculo meo. Sicut ḡ fabrica-
tor ſpeculi q̄ntū cūq̄ꝫ magn⁹ ſit tn̄ totā ima-
ginē ſuā i eo ꝯſpicit. Ita licꝫ de⁹ q̄ btām vir-
ginē fecit ſit imēſus: tn̄ totū ſe in ea recepit.
Un̄ Eſa. xij. dr̄. Exulta ⁊ lauda habitatio ſi-
on. i. ꝟgo bn̄dicta q̄ es ſpeculū dei. Syō em̄
ſpeculatio ſiue ſpeculū interp̄tat̄. q̄ꝛ magn⁹
i medio tui ſctūs iſrl̄. Pſal. q̄ꝫ. lxxxvj. dicit̄.
Nunq̄d ſion dicet hō: ⁊ hō nat⁹ ē i ea: ⁊ ipe
fundauit eā altiſſim⁹. Sicut aūt ſpeculū ni
ſi eſſet terſum ⁊ claꝝ nequaq̄ꝫ q̄s imaginem
ſuā in eo ꝯſpiceret. ſic de⁹ imaginē ſuā. i. fi-
liū ſuū i ꝟgine nō poſuiſſet niſi puriſſima fu
iſſet. Et iō dr̄ de ea Sap. vij. Cādor eſt lucꝫ
eterne ⁊ ſpeculū ſine macula. Oꝛ igit̄ ſuo i-
ponat ſilenciū q̄ clariſſimū dei ſpeculū p̄di-
cat fuiſſe originali vicio maculatū. ¶ Se- Sic radi
cūdo dr̄ ſpeculū ꝓpt̄ radij ſolarꝫ penetratōeꝫ us vitrū:
Sicut em̄ radi⁹ ſolarꝫ intrat ⁊ exit ſpeculū ſic chrīus
ſine ipi⁹ ſpeculi corruptiōe: ſic ⁊ chrīs q̄ ē ve- mariano
rus ſol iſtud ſpeculū intrauit i ꝯceptu ⁊ exi- corrupit
uit in partu ſine ꝟginitatis ei⁹ violatiōe. de q̄
inq̄t Aug. in ſer. de natiuitate dn̄i. Solis ra
dius ſpeculū penetrat ⁊ ſoliditatē illi⁹ inſen
ſibili ſubtilitate ꝑtranſit: ⁊ talis videt̄ intrin
ſecus q̄lis eſt extrinſecus. ita q̄ nec cū ingre
dit̄ nec cū egredit̄ illud diſſipat: q̄ꝛ in ingreſ-
ſu ⁊ egreſſu ei⁹ ſpeculum integrū pſeuerat.
Speculū ḡ nō rumpit radi⁹ ſolis: ⁊ integri
tatē ꝟginis ingreſſus aut egreſſus viciare
potuit diuinitatis: quaſi di. nō. ¶ Tertio di-
cit̄ ſpeculū ꝓpter reꝝ pn̄tiū repn̄tatiōeꝫ. Oia
em̄ q̄ ibi ſūt relucēt i ſpeculo. ⁊ ſil̄r in btā vir
gine tanq̄ꝫ in ſpeculo dei oēs debēt inſpicere
⁊ poſtea maculas ſuas diluere ⁊ tergere. Nā
ſupbi cognoſcēt ibi ſuas maculas reſpicien
do ad ei⁹ humilitatē. Auari reſpiciēdo ad il
lius paupꝑtatē. Luxurioſi reſpiciēdo ad ipi⁹
ꝟginitatē. Ait em̄ Hiero. in ſer. de aſſūptōe
Chrīs ꝟginē mr̄em elegit vt ipa oībꝫ eēt exē-
plū caſtitatis. Oēs igit̄ pctōres in h̄ ſpeculo
inſpiciētes videbūt quō ⁊ qua ex pte ſint in
fecti. Et ecōtra ꝟtuoſi itueri poterūt ꝟtutes
⁊ bonos mores ipi⁹ quos debēt imitari. Si
cut em̄ ſctā romana eccl̄ia eſt ſpeculū ⁊ ex-
emplū oībꝫ fidelibꝫ. c. em̄ ꝟo. xix. diſ. Ita mr̄
chrīi debet eſſe ſpeculū ⁊ exēplū oībꝫ chrīi-

anis. Et iō inq̄t btūs Amb. i. ij. li. de ꝟginitate.
Sit vob tanq̄ i imagiē deſcpta ꝟginitas: vi
taq̄ marie: a q̄ velut e ſpeculo refulget ſpeci
es caſtitatꝭ ⁊ forma ꝟtutꝭ. Et h̄ figuratū fu-
it Exo. xxxviij. vbi dr̄ ꝙ Moyſes fecit labiū
eneū cū baſi ſua d̄ ſpeculꝭ mulierꝝ. Sacerdo
tes em̄ in illis ſpeculꝭ maculas faciei ſue re-
ſpiciebāt: ⁊ eas lauabāt: vt ſic mūdi accederēt
ad ſacrificādū. Sic em̄ ⁊ nos maculas mētꝭ
nr̄e i h̄ ſpeculo ꝟginali debemꝰ inſpicere ⁊ eas
lauare: vt ſic poſſimꝰ mundo corde ⁊ corpe
deo ſuire. Sicut āt ſpeculū imagiēs oīm tā
paruoꝝ q̄ꝫ magnoꝝ i ſe recipit: ⁊ de q̄libꝫ re
q̄ꝫ ſit pulcra vl' deformis ꝟitatē indicat. ſic ⁊
ꝟgo glīoſa oēs ad ſe veniētes recipit itra vi-
ſcera ſue pietatꝭ: ⁊ ad inſtar ſpeculi oībꝫ ſui
ſtatꝰ q̄litatē oñdit. ¶ Quarto dr̄ ſpeculū ꝓ-
pter ipiꝰ ſpeculi fulgorē. Ipa etem̄ tota fuit
fulgida. Vñ Hiero. inq̄t Sane credo ꝙ vir
go maria tota fuit fides i credēdo: tota ocu-
lus i coḡſcēdo: tota charitas i diligēdo: tota
ſtꝰ i opando: tota cādor i ꝯcipiēdo: tota ſplē
dor i pariēdo: ⁊ tota decꝰ i aſcēdēdo

¶ Q bt̄a ꝟgo dr̄ arcꝰ celeſtꝭ ſiue iris
Aſſimilatio. X.

B Arcus celeſtis ꝑcat ꝟginē glīoſaꝫ ꝓpter generationē: diſpoſitionē ⁊ colorationē. Prio ꝓpter gnātionē. Nā arcꝰ p̄dictꝰ (vt dr̄ i li. d̄ ꝓprie. re.) generat̄ i nubibꝫ i nube lucida ꝯcaua et aq̄ſa ex reflexiōe radij ſolarꝭ i eā. Bt̄a āt ꝟgo fuit nubes inq̄ntū fuit a terrēis eleuata ꝑ ce leſtiū ꝯtēplatiōeꝫ. ⁊ fuit lucida ꝑ fulgidā cō uerſationē. ⁊ ꝯcaua ꝑ hūilitatē. ⁊ aq̄ſa ꝑ com paſſionē ⁊ pietatē. q2 hꝫ cor melleū ⁊ ductile ad cōpatiēdū. Radiꝰ igit̄ ſolarꝭ .i. gr̄a dei re fulſit i Maria: q̄ fuit nubes lucida: cōcaua ⁊ aq̄ſa: ⁊ ſic arcꝰ celeſtis fuit effecta. Scd̄o dr̄ arcꝰ celeſtis ꝓpter diſpoſitionē. Arcꝰ em̄ il le ita ē diſpoſitꝰ ꝙ eſt ſine chorda ⁊ ſine ſagit ta: ⁊ ꝟſus nos tenet cornua. Quidā aūt ſunt ſicut arcꝰ cū chorda ⁊ ſagitta. q2 extēdunt̄ a nimia idignatōe: ⁊ iaciūt ſagittas .i. cōmina tiōes cum nimia crudelitate. ⁊ tenēt cornua verſus ſe. .ſ. indulgētiā ⁊ bñficiētiā. q2 inimi cis ſuis nolūt indulgere: nec amicis bñficia exhibere. Sed bñdicta ꝟgo ē ſine chorda in dignatōis. q2 eſt tota mitiſſima. ⁊ eſt ſine ſa gitta cōminatiōis. q2 eſt tota dulciſſima. vñ Bern. ſup Miſſus eſt: ait. Quid humana fragilitas trepidat accedere ad Mariā: ni hil em̄ auſterꝝ in eaꝫ: nihil terribile: tota ſua uis eſt. Habet aūt duo cornua .ſ. gr̄am ⁊ mi ſericordiā. ⁊ iſta tenet ꝟſus nos. q2 iuſtꝭ dat gr̄am ⁊ peccatoribꝫ indulgentiā ⁊ miſcd̄iaꝫ. ⁊ iō appellat̄ mr̄ gr̄e ⁊ miſcd̄ie. Dū ḡ iſte ar cus ſine chorda ⁊ ſagitta iclinat ad nos cor nua: ſignificat ꝙ bt̄a ꝟgo nō vult nos ferire ſed nobis miſereri ⁊ parcere. ⁊ ꝙ ꝓpter ſuaꝫ imēſam pietatē ſemꝑ filiū ſuū iducit ad par cendū ⁊ nō feriēdū: dicēs illd̄ Joel. ij. Par ce dn̄e parce ꝑplo tuo ⁊c̄. Tertio dr̄ arcꝰ cele ſtis ꝓpter colorationē. Ut em̄ dr̄ Beď. ⁊ ha bet̄ etiā i li. d̄ ꝓprie. re. Arcꝰ ille ex q̄ttuor ele mētꝭ ꝯhit colores. Nā ex igne ꝯtrahit colo rē rubeū: ex aq̄ ceruleū: ex aere hiacynthinū: ⁊ ex terra gramineū ſeu viridē. Et ſilr̄ iſti q̄t tuor colores fuerūt i bt̄a ꝟgine. Habuit ei colorē rubeū: q2 tota fuit igne diuini amorꝭ inflāmata. Et iſtū colorꝫ traxit ab illo igne de q̄ dr̄ ad Heb. xij. Deꝰ noſter ignis cōſu mēs eſt. Scd̄o habuit colorē ceruleū. q2 to ta fuit ꝑ cōpaſſiōem liq̄da effecta: iuxta illd̄ pſ. Factū ē cor meū tanq̄ꝫ cera liq̄ſcēs i me dio vētris mei. Et iſtū colorē traxit ab aq̄s .i. ab oībꝫ tribulatiōibꝫ ⁊ miſerijs. necab aq̄s diuinaꝝ gr̄aꝝ. de q̄bꝫ dr̄ Eſa. lv. Oēs ſitiētes venite ad aq̄s. Tertio habuit colorē hiacyn thinū. q2 ſemꝑ fuit in celeſtibꝫ ꝯuerſata: iuxta illd̄ Eph. iij. Nr̄a aūt ꝯuerſatio in celis eſt. Et iſtū colorem traxit ab aere. .i. a mētis ſue puritate. q2 i mēte eiꝰ ſemꝑ fuit ſerenitas pu ritatis. Quarto habuit colorē viridē: q2 tota fuit i ꝯuerſatiōe viridis ⁊ amena. Et iſtū co lorē traxit a terra .i. a ſua aīa: ex q̄ ꝟtutes ge nerabant̄ ꝑ q̄s gratioſa deo ⁊ hoībꝫ reddeba tur. Eius aūt viroꝝ ꝟtutū oīm alioꝝ ſancto rū ꝟtutes ſupabat. Vñ Eccl'i. xl. dr̄. Gratiaꝫ ⁊ ſpēm deſiderabit oculus: ⁊ ſuꝑ hec virides ſatiōes .i. ꝟtutes virētes ex terra ꝟginea ꝓce dentes. Qualit̄ aūt ipa fuit deo ⁊ hominibus gratioſa dr̄ Gilbtus ep̄s. Uirtutes Marie deꝓmebāt in cogitatiōe ⁊ affectiōe cordis ineffabilē armoniā: quā ipa creatrix ⁊ inha bitatrix eiꝰ dei ſapiētia delectabat̄ audire. Coruſcabat q̄ꝫ foris ⁊ in ſuꝑficie ſermōis ⁊ ītꝰ: vñ poſſent hoīes glorificare deū ⁊ exem pla ſalutis accipe. Hec ille. Poſſumꝰ q̄ꝫ di cere ꝙ ꝑ colorē igneuꝫ ſiue rubeū ſignificat̄ feruor charitatis. ꝑ hiacynthinū nitor ſerita tis. ꝑ ceruleū teneritudo pietatis. ꝑ viridēꝫ ꝟo viroꝝ ꝟginitatis eiꝰ. Bt̄a igit̄ ꝟgo figurata ē ꝑ illū arcuꝫ de q̄ dr̄ Geñ. ix. Dixit deꝰ: h̄ eſt ſignū federis qd̄ do int̄ me ⁊ vos in genera tiōes ſempiternas. Arcū meū ponā in nubi bus ⁊ erit ſignū federꝭ int̄ me ⁊ int̄ terrā. cū q̄ꝫ obduxero nubibꝫ celū apparebit arcꝰ me us i nubibꝫ: ⁊ ꝛcordabor federꝭ mei qd̄ pepi gi vobiſcū. ⁊ ñ erūt vltra aq̄ diluuij ſuꝑ t̄rā ad d̄lēdā oēm carnē. Uidebo em̄ arcū meuꝫ i nubibꝫ ⁊ recordabor federis ſempit̄ni. De ipa ḡ bñdicta ꝟgie dicere poſſumꝰ illd̄ Eccl'i l. Quaſi arcꝰ refulgēs int̄ nebulas glīe ⁊c̄. ⁊ illud Ezech. j. Quaſi arcꝰ cū fuerit i nube in die pluuie. Et illd̄ Abac. iij. exponi pōt d̄ ipa ꝟgie. vbi deo inq̄t ꝓpha. Suſcitās ſuſcitab

Maria ſicarcꝰ hꝫ q̄ttuor co lores

arcũ tuũ: iuramẽta tribubꝰ q̃ locutꝰ es. Itẽ
illõ Apoc. iiij. Sedes poſita ẽ i celo: ⁊ ſup ſe
dẽ ſedẽs. ſ. filiꝰ dĩ. ⁊ iriſ erat i circũitu ſedis ⁊c̃

¶ Q brã ỽgo dr collum
Aſſimilatio. XI.

Ollũ i ſcptura appellaṫ ỽgo bñdi
cta. vñ Cañ. j. dr. Collũ tuũ ſic mo
B nilia. Prio ãt videbimꝰ q̃re dicaṫ
collũ. Scḋo q̃re dicaṫ ſic monilia
Primo g̃ ẽ ſciẽdũ ꝙ ipa aſſimilaṫ collo ꝑ re
Maria ſpectũ ad deũ: ad ſeipam ⁊ ad nos. Prio ꝑ
dr colluʒ reſpectũ ad deũ dr collũ triplici rõne. Prio
triplici rõne ꝯiũctõis. Sic ei collũ ꝯiũgit caput cor
ratiõe pori: ſic ⁊ ipa chr̃m q̃ ẽ caput nr̃m: eccl'ie q̃ eſt
corpꝰ ſuũ: vnit. Q eñ chr̃us ſit caput eccl'ie
pʒ ꝑ aplm Col. j. Hec ãt ꝯiũctio ⁊ vnio i eiꝰ
vtero facta fuit qñ ð ea chr̃s carnẽ aſſũpſit
⁊ ſibi vniuit: qñ. ſ. ỽbũ caro factũ ẽ ⁊ habita-
uit i nob: Ioã. j. Scḋo dr collũ rõne media-
tiõis. Sic eñ collũ ẽ mediũ inṫ caput ⁊ cor
pus: ſic ⁊ ipa ẽ mediatrix inṫ deũ ⁊ nos. vñ
dr mediũ tepli. pš. xlvij. In tẽplo q̃dẽ ſṫ tres
diuiſiões. Pria ẽ ſacrariũ. vltia ẽ corpꝰ ipĩu
Media ỽo ẽ chorꝰ. Sicut g̃ chorꝰ ẽ medius
inṫ ſacrariũ ⁊ corpꝰ: ſic ⁊ ipa ẽ mediatrix inṫ
deũ ⁊ humanũ genꝰ. Tertio dr collũ rõne re
ctitudis. Sic eñ collũ ẽ rectũ: ſic ⁊ ipa i oi-
bus q̃ agebat rectã intẽtionẽ hẽbat. vñ Cañ.
vij. dr. Collũ tuũ ſic turriſ eburnea. Dr ei tur
ris ꝓpṫ rectitudinẽ. ⁊ eburnea ꝓpṫ puritatem
¶ Scḋo dr collũ ꝑ reſpectũ ad ſeipam. ⁊ h̃
ꝓpṫ tria. Primo ꝓpṫ eminentiã ⁊ dignitatẽ.
Sic eñ pꝰ caput collũ eminet oibꝫ mẽbris:
ſic ⁊ ipa poſt chr̃m eminet oibꝫ ſctis. ⁊ iõ aſſi
milaṫ cedro Eccĩ. xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata
ſum i libano. Sicut eñ cedrꝰ excedit oẽs ar
bores i altitudine: ſic ⁊ ipa excedit oẽs ſctõs
in dignitate. Scḋo ꝓpṫ eloq̃ntie g̃tioſitatẽ.
Sicut eñ i collo formanṫ ỽba: ſic ⁊ ipa i cõ
ſpectu dei ꝑ nob loquiṫ bona. Que ỽba deꝰ
ita libenṫ audit vt dicat ei Canti. ij. Sonet
vox tua i auribꝫ meis. vox ei tua dulciſ. Ter
tio ꝓpṫ cõpaſſionẽ ⁊ pietatẽ. Sicut eñ collũ
de facili flectiṫ: ſic ⁊ ipa ad cõpaſſionẽ de fa-
cili cõmoueṫ. Flectiṫ ãt collũ mõ a dextris:
mõ a ſiniſtriſ: mõ ad añ: ⁊ mõ ad tergũ. Et ſi
milr ipa mõ flectiṫ ad illos q̃ ſũt i dextris. i.
i ꝓſperitate dãdo eis tẽperãtiã. mõ ad eos q̃
ſũt a ſiniſtris. i. i aduerſitate: dãdo eis patiẽ
tiã. mõ ad illos q̃ ſũt añ. ⁊ mõ ad eos q̃ ſũt a
tergo. Boni q̃dẽ habẽt faciẽ ſuã añ deũ. ma
li aũt habẽt tergũ: iuxta illõ Hiere. ij. Uerte
rũt ad me tergũ ⁊ nõ faciẽ. Flectiṫ g̃ ad illos
q̃ ſunt añ deũ: ꝯſeruãdo eos i grã. ⁊ ad illos
q̃ ſibi ỽtunt tergũ: inducẽdo eos ad piñam.
Tertio dr collũ ꝑ reſpectũ ad nos. ⁊ h̃ ꝓpter
tria nob neceſſaria. Prio ꝓpṫ ſuſtẽtationeʒ.
Sicut eñ collũ ſuſtẽtat corpꝰ: ſic ⁊ ipa nos
oẽs ſupportat. ⁊ ꝓpṫ h̃ etiã dr colũna: de qua
ſcptũ eſt Eccĩ. xxiiij. Thronꝰ meꝰ i colũna nu
bis. Thronꝰ eñ dei fuit brã ỽgo: q̃ etiã ẽ co-
lũna inq̃ntũ nos ſuſtẽtat. ⁊ ẽ nubes inq̃ntuʒ
nos a terrenis eleuat. Scḋo dr colluʒ ꝓpter
ſũminiſtrationẽ. Sicut eñ a capite median
te collo deſcẽdunt i corꝑa oia nutrimẽta: ſic
chr̃o ꝑ ỽginẽ i nos veniunt oia dona. Ipa ãt
nõ ẽ auara: ſed manuʒ ſꝑ apit ⁊ nob grãs ſpi
rituales tribuit. Uñ Prouer. vl. dr. Ma-
nũ ſuã apuit iopi: ⁊ palmas ſuas extẽdit ad
pauperẽ. Tertio ꝓpṫ reſpirationẽ. Sicut eñ
a collo iterior aer emittiṫ: ſic ꝑ ipam nr̃a de-
uotio deo p̃ntaṫ. ⁊ ſic exterior aer ꝑ collum ad
corpꝰ trahiṫ: ſic ꝑ ipam nob ois grã iſpiraṫ.
Uñ Eccl'i. iiij. dr. Sapia filijs ſuis vitã iſpi
rat. ¶ Scḋo videduʒ ẽ q̃re dicaṫ: ſic moni- C
lia. Circa qḋ ẽ ſciẽdũ ꝙ monile ẽ ornamẽtuʒ Maria
pectorale qḋ ꝯficiṫ ex auro ⁊ argẽto ⁊ lapidi monile.
bus p̃cioſ: ⁊ ex his tribꝫ ꝯfectũ. ⁊ iſtud ẽ mo
nile dei. Iſta ãt ſũt illa tria de q̃bꝫ dr. j. Ti-
mo. v. Integer ſpũs vr̃ ania ⁊ caro ſueṫ ſine
q̃rela. Ipa eñ habuit corpꝰ aureũ. i. icorru-
ptũ: aiam argẽteã. i. lucidã ⁊ purã: ⁊ ſpm̃
corã deo p̃cioſuʒ. Dr ãt monile a munere. q̈
ſpõſi talia ornamẽta ſpõſis ſuis oli dare cõ-
ſueuerãt vt ſe ornarẽt. vl' dr a muniẽdo: q̈
pectꝰ ſponſe munit ne aliq̃s manꝰ ipudicas
apponat. vl' dr ab vniẽdo: q̈ duo ora capitꝗ
iũgit: ⁊ q̃ſi vnũ ð ipis facit. ⁊ iõ dr monile a
monos qḋ ẽ vnũ. vl' ſic dr a monẽdo. q̈ ad-
mõebat vidẽtes abſtiere ab illa tanq̃ꝫ a ꝯiu-
gata. oli eñ ſolũmõ nupta deferebat moni
lia. Et ſic pʒ ꝙ monile q̃ttuor hẽbat facere. ſ.
pectꝰ ornare: pectꝰ munire: diuiſa ꝯiũgere: ⁊
oẽs admonere. Et ſilr iſta q̃ttuor fac nob il
lud monile dei. nã nos ornat ſuis exemplis.
vñ Eccĩ. xxv. dr. Sicut ſol oriẽs mũdo i altiſſi
mis dei: ſic mlieriſ bone ſpẽs i ornamẽtũ do
mꝰ ſue. Scḋo munit pectꝰ nr̃m ſuis p̃ſidijs
ne demões illõ itrare poſſint. Et iõ dr Cañ.
vj. Terribil' vt caſtroꝝ acies ordiata. Ter-
tio diuiſos ⁊ ſeꝑatos a dõ ꝯiũgit. pctã eñ a
deo diuidũt. vñ Eſa. lix. dr. Iniq̃tates vr̃e di
uiſerũt inṫ vos ⁊ deũ. Sʒ iſtoſ ſic diuiſos ipa
deo vnit cũ veniã eis adq̃rit. Quarto aias
nr̃as ſiḡt. ꝑ qḋ demões admoneṫ ne ipas cõ
tigãt cũ ſint ſpõſe dei: iuxᷓ illõ Oſee. ij. Deſpõ
ſabo te mihi i fide. Iſtud ãt ſiḡculũ ab oibꝫ
ſcipi dꝫbere admonet dĩ. Cañ. viij. Pone me
vt ſignaculũ ſup cor tuũ

¶ Q brã ỽgo dr columba
Aſſimilatio. XII.

Olũba ſignificat btãm ỽginẽ ꝓpṫ D
pl'a i q̃bꝫ ipa colũba cõmẽdabil' ẽ. Maria
Prio eñ cõmẽdabil' ẽ q̃ ad nidũ. ſic colũ-
q̈ nõ nidificat i terra: nec i arbore: ſed in fo- ba cõmẽ
ramine petre. Et ſilr brã ỽgo nõ nidificauit: dabilis

nec coꝛ ſuū poſuit in terrena cupiditate: nec
in ſublimi elatiõe: ſed in filij ſui vulneribꝫ et
paſſiõe. Vñ ei dꝛ Cañ. ij. Surge ꝓpa amica
mea: columba mea ꝛ veni i foꝛamibꝫ petre.
Iſta igit̄ colūba hitabat in petre foꝛamibꝫ.
qꝛ ꝑ recoꝛdationē ꝯtinuā ſꝑerat in chꝛi vul-
neribꝫ. Vñ dicēti filio illō Thꝛe. iij. Recoꝛ-
dare paupꝑtatꝭ ꝛ trāſgreſſiõis mee. i. trāſgre-
ditꝭ ꝛ exceſſiue paſſionis mee ꝛ abſinthij ac
fellis: Ipa rñdit illud qō i eodē ca. dꝛ. Me-
moꝛia memoꝛ ero ꝛ tabeſcet in me aīa mea
Vel pōt dici ꝙ chꝛs in hac vita habuit ples
nidos. ſ. ꝑſepiū: patibulū: et ſepulcrum: et in
iſtis nidis hec diuina colūba frequētiſſime
hitabat. qꝛ loca hitationis chꝛi cū deuotione
marie viſitabat. vñ dꝛ ſctꝰs Odilio. Si vo
lumꝰ ſcire q̄d dei genitrix pꝰ filij reſurrectio
nē agebat: ſine dubio loco dñice natiuitatꝭ:
paſſiõis: ſepulture: ꝛ reſurrectiõis freq̄nt̄ vi
ſitabat: i eis lachꝛymas fundebat: ꝛ oꝛis ſui
ſctiſſimi oſcula imꝓmebat. Hiero. q̄ꝫ in ſer.
de aſſump. ait. Foꝛtaſſis ꝑ nimio amoꝛe i lo-
co q̄ filiꝰ eiꝰ ſepultꝰ eſt eā hitaſſe credimus:
q̄ pijs paſceret̄ ītēiꝰ amoꝛ obtutibꝫ ꝛc.

¶ Scd̄o cōmēdabil' eſt colūba q̄ ad cibum
qꝛ non comedit cadauera: ſed electa gña. Et
ſilr b. ꝟgo nō afficiebat̄ circa terrena ac mū-
dana: ſꝫ circa celeſtia ꝛ etna. Paſcebat̄ em̄ il
lo grano frumēti de q̄ dꝛ Io. xij. Niſi granū
frumēti cadēs in terraꝫ moꝛtuum fuerit ꝛc.
Granū nāqꝫ frumēti hꝫ reficere ꝛ ſatiare: et
q̄tū ad h̄ ꝑtīat chꝛi diuinitateꝫ. Et in h̄ ſenſu
expōi pt̄ illud pſ. Ex adipe frumēti ſatiat te.
Itē hꝫ exteriꝰ ruboꝛē. ꝛ q̄tum ad h̄ ꝑtīat eius
carnē ſāguīe rubꝛicatā: iux̄ illō Eſaie. lxiij.
Quare rubꝛū eſt indumētū tuū ꝛc: Hꝫ q̄ꝫ i-
terioꝛē cādoꝛē. et q̄tū ad h̄ ꝑtīat eiꝰ aīam can
doꝛe mūdicie fulgidā. Sap. vij. Cādoꝛ ē lu-
cis eterne. Et ꝓpt̄ iſta tria dꝛ b. ꝟgo Cant. v.
Dilectꝰ meꝰ cādidus: q̄tū ad aīaꝫ fulgidā.
et rubicūdus q̄tū ad carnē cruētatā. electꝰ
ex milibꝫ: q̄tū ad diuinitateꝫ ſupꝛemam Iſta
igit̄ colūba h̄ gño delicatiſſimo veſcebat̄. qꝛ
circa chꝛi diuinitatē pleniſſime delectabat̄.

¶ Tertio cōmēdabil' eſt colūba q̄tū ad ge
mitū. qꝛ nō hꝫ cātū vanitatꝭ: ſed gemitū cō-
paſſiõis. Ipa etem̄ ꝟgo cū alijs ſctis mlīeri
bus i chꝛi paſſiõe gemitꝰ emittebat. vñ dice-
re poterat ill'. Quaſi colūbe meditātes geme
mus: Eſaie. lix. De gemitu aūt eiꝰ inq̄t deuo-
tus Anſ. O dña mea miſericoꝛdiſſima q̄s fō
tes lachꝛymaꝝ dicā erupiſſe de pudiciſſimis
ocul' tuis cū attēderes vnicū filiū tuū inno-
centē coꝛā te flagellari: ligari: mactari: ꝛ car-
nē de carne tua ab impijs crudelr̄ diſſecari?
Quibꝫ ſingultibꝫ extiabo puriſſimū pectus
tuū vexatū eē cuꝫ audires: Mlier ecce filiꝰ
tuꝰ: ¶ Quarto cōmēdabil' ē colūba q̄tū ad
volatū. qꝛ ñ volat ſolitaria: ſꝫ gregatim ꝛ aſ-
ſociata. Vrā āt ꝟgo ē illa mlīer amicta ſole:
d̄ q̄ dꝛ Apoc. xij. ꝙ date ſt̄ ei due ale ad volā-
dū i deſtū. Iſte em̄ due ale ſt̄ amoꝛ ꝛ ſpes: q̄-
bus volabat ad celū/dicēs cū pſ. Quis mi-
hi dabit pēnas ſic colūbe: et volaboꝛ requie
ſcā. Nō āt ſola volabat: ſꝫ alios ad volandū
ſecū trahebat. ſ. apl'os. Vñ ſctꝰs Odilio ait
Deide ad notū ſibi refugiū. ſ. aplicū ꝯſoꝛtiū
circūitu dñicoꝝ locoꝝ pacto cum gaudio re
meabat. Hiero. q̄ꝫ i ſer. de aſſūp. inq̄t: Poſt
aſcēſionē chꝛi marie ꝯuerſatio ad exēplū hu
mane vite cū apl'is vſqꝫ ad diſꝑſionem fuit.
qd̄ Lu. i Actibꝫ apl'oꝝ cōmēoꝛat di. Hi oēs
erāt ꝑſeuerātes i oꝛone cuꝫ maria mr̄e Ieſu.

Quito cōmēdabil' ē colūba q̄ ad ſimplicem
ꝯtuitū. hꝫ ei colūba magnā ſimplicitatē. iux̄
illō Matt. x. Eſtote ſimplices ſic columbe.
Hrē āt ꝟgī inquit eiꝰ ſpōſus celeſtis Cañ. i.
Oculi tui colūbaꝝ. i. ſimplr̄ aſpicientes. Vñ
Hiero. i ſer. ad Euſto. d̄ illa inq̄t: Erat cādi-
da mlrꝭ meritoꝝ ꝟtutibꝫ/ac dealbata niue
candidioꝛ ſpūſſcti mūeribꝫ: ꝛ in oībꝫ colūbe
ſpēm repñtās. qꝛ q̄cq̄d i ea geſtū ē totū puri
tas ꝛ ſimplicitas: totū ꝟitas ꝛ grā fuit: totū
mia ꝛ iuſticia q̄ de celo ꝓſpexit. Habuit igit̄
b. ꝟgo ſimplicitatē i itētiõe: qꝛ ſꝑ dei glīaꝫ q̄
ſiuit i affectõe. qꝛ deū ſine admixtiõe mūda-
ni amoꝛꝭ ſꝑ dilexit/i oꝑatõe: qꝛ oīa que facie
bat: ad honoꝛē deiꝫ ꝓxi vtilitatem faciebat.
Tal' āt ſimplicitas mlrū ē deo gta. vñ illi dꝛ
j. Par. xxix. Scio dñe qꝛ ſimplicitatē diligis
Et iō Sap. j. iq̄t Salo. In ſimplicitate coꝛ
dis q̄rite illū. Sexto ꝯmēdabil' ē colūba q̄-
tū ad ꝛſidētiā: qꝛ reſidet iux̄ fluēta aqꝝ. iux̄
illō Cāt. v. Ocl'i tui ſic o. colūbaꝝ ſup riuoſ
aqꝝ q̄ lacte ſt̄ lote. ꝛ ꝛſidēt iux̄ fluēta pleniſſi-
ma. De b. āt ꝟgie Hiero. exponēs illō Cañ.
Vidi ſpēoſā ſic colūbā aſcēdētē d̄ſup riuos
aqꝝ/ait: Quaſi colūba ſpēoſa fuit: qm̄ illiꝰ
colūbe ſpēꝫ ac ſimtem d̄mōſtrauit q̄ ſup chꝛi-
ſtū vēit: d̄ſup riuos aqꝝ: qꝛ ſup aquā refecti
onis educauerat eā deꝰ. et q̄ mlti riui dedu-
cti totā ťrā irrigāt. Dr̄ āt ꝙ colūba iō ſup ri
uos aqꝝ moꝛat̄ vt ide vmbrā accipitrꝭ aſpici
at. vl' vt ſiti ſuā extiguat. vl' vt ꝯ eſtū ſe refri-
geret. ꝛ ſilr̄ b. ꝟgo ſꝑ moꝛat̄ iux̄ plenitudieꝫ
ſpūſſcti vt iſidias diabolicas a ſuis fidelibꝫ
ꝑcaueri faciat. ꝛ iō figurata fuit ꝑ reginā he
ſter q̄ fraudulētiā Amā recog̃uit ꝛ ꝑpl'm ſuū
ſaluauit. Scd̄o ſiti amoꝛꝭ mundani ꝑ diuū
amoꝛē penitꝰ i ſe extinxit. qꝛ ſic dꝛ Aug. q̄ bi
berit d̄ fluuio ꝑadiſi (cuiꝰ vna gutta maioꝛ ē
oceano) reſtat vt i eo ſitꝭ mōi penitꝰ extiguat̄
Tertio ꝯ eſtū oīm tribulationū ſe refrigera
uit. iux̄ illō Hiere. vj. Inuenietꝭ refrigeriū
aīabꝫ vr̄is. Fert̄ ꝙ i ꝑtibꝫ vltramarinis volē
tes reges ꝛ ꝓncipeſ aliq̄ noua mag̃ ſignifica

re hñt apd̃ ſe colũbã cui⁹ pulli ſr̃ ĩ regiõe illa
E ad quã noua tranſmittere cupiũt. ⁊ ligantes
Colũba lr̃as ad pedeſ colũbe dimittũt illã. q̃ neq̃q̃ q̃
lr̃as defe eſcit q̃uſq; ad regiõe; illã puenerit ĩ q̃ ppos
rens filios eẽ nouit. ⁊ tũc gẽtes illi⁹ regionis cog
ſcũt illã eẽ colũbã regiã et accipiẽtes lr̃as de
pedib⁹ ei⁹: cogſcũt noua q̃ mittit eis dñs ſu
us. Spũal'r eram⁹ oẽs ĩ regiõe vmbre mor
tis pp̃t culpã: ⁊ nullũ bonũ ſcire poťam⁹ de
placatõe eťni reg̃ erga nos. ſ; veniẽs hec di
uia colũba cãdidiſſima. ſ. gl'ioſa ỽgo maria
a ſupno rege miſſa portauit nobis priuilegiũ;
nr̃e reparatõis et ſalutĩ. ⁊ figura hui⁹ hʒ Gen.
viij. vbi dr̃ q̃ colũba reũſa ẽ ad arcã; portãs
ramũ oliue virẽtĩ. ⁊ tũc cogũuit Noe ⁊ q̃ icluſi
erãt ĩ arca ceſſaſſe aq̃s diluuij ſup t'rã. Spi
ritual'r ãt ſignificat q̃ gen⁹ hũanũ erat in ar
ca origial' peti incluſũ et detẽtũ. cooperuerant
ei aq̃ h⁹ culpe mõtes ⁊ colles. i. ſctõs ⁊ iuſtos
adeo vt null⁹ poſſ; ex̃ hũc carcerẽ appere ac
exire: ſ; veniẽs hec colũba eis portauit oliuã
virẽtẽ pacĩ ⁊ recõciliatõis. q: ipa effudit ⁊ de
dit ſaluatorẽ: p quẽ carcer nr̃ cõfract⁹ ẽ: et do
min⁹ nr̃ nob̃ reconciliat⁹. vñ de carcere iſto
educti ad celi palatiũ pducimur. vñ Ber. ipi
bñdicte colũbe nr̃e inq̃t. Inueniſti o b. ỽgo g̃
tiã quã nẽo añ te iuenire potuit iferni. ſ. capti
uatõe;: pctõ; libatiõ;: oẽ; mũdi reſtauratõe;
celi reparatõe;: ãgelo; ⁊ hoim cõſolatiõem.
F Q' btã ỽgo dr̃ elephas Aſſilatio. xiij.
Proprie Beata ỽgo figurať p elephãtẽ. de q̃
tates ele dicit Iſi. xij. ety. q̃ dr̃ ab elphio grece
phãtĩ. qd̃ ẽ mõs latie. ⁊ h ẽ pp̃t maxiã; ſui
corpis q̃titatẽ. qd̃ q̃dẽ aial (vt dr̃ i
li. d̃ pprie. re. ⁊ põit Iſid. vbi ſ.) in reb⁹ bellicĩ
aptũ ẽ. In his eĩ aialib⁹ medi et p ſe ligneis
turrib⁹ ⁊ caſtrell' collocatĩ tãq̃ d̃ muro dimi
cãt ⁊ iacl'a mittũt d̃ q̃; pugna hr̃. j. Mach.
vj. Subifert q̃; ibidẽ Iſi. q̃ ȝgnitõe ⁊ mẽo
ria p cetrĩ brutĩ aialib⁹ vigẽt: gregati icedũt
⁊ motu q̃ valẽt ſe ſalutãt: vt dr̃ Solin⁹ i li. d̃
mirabilib⁹ mũdi. nec ãpli⁹ q̃; ſemel gignũt et
vnũ tm̃ filiũ. Itẽ dr̃ Plin. li. v. natu. hiſto. q̃
ſi elephas hoiẽ; errãtẽ ſibi obuiũ viderit i ſo
litudine: pmo ne ip; tĩeat ali q̃ntulũ de via
ſe ſbtrahit: ⁊ tũc q̃dũ figit ⁊ paulati ipm pce
dẽs viã ei oñdit. ⁊ ſi draco illi occurrerit viri
lit' ſe ei oppõit. ⁊ hoie; dẽfẽdit. Et li. viij. ẽt dr̃ q̃
elephas it' oia aialia ẽ maxie vtutĩ: ita q̃ vix
in hoib⁹ tãta pbitas iuenit'. nã certĩ tpib⁹ ſil'
ȝueniũt ad flumẽ: ⁊ ibi ſe abluũt et balneãt:
⁊ poſtea ſibĩnuicẽ iclinãt et ad locũ ſuũ rede
unt. ⁊ iuuenes ſuos eũdo ⁊ reuertẽdo ante ſe
ire faciũt: q̃s diligẽti cura cuſtodiũt ⁊ iſtru
unt ad ſil'e faciẽdũ. Itẽ qñ filij eo; egrotant
q̃ſdã herbas ſalubres eis ȝgregãt: ⁊ anteq̃;
eis vtanť ſupio capite eas ad celũ leuãt: ⁊ q̃
dã religiõe a numie ſupno ſibi auxiliũ poſtu
lant. Que oia pñt hr̃e ỽgini applicari. ſed cã
breuitatĩ ſolũ explicabim⁹ ⁊ declarabim⁹ q̃n Maria
q; elephãtĩ pprietates. Qua; pma eſt q̃ in ſicut ele
ter oia agreſtia anialia eſt magĩ obediẽs: vt phas obe
dr̃ Ariſt. li. de aialib⁹. de q̃ etiã Solin⁹ vbi ſ. diẽs fuit
ait. Elephas ſuũ liberatorẽ diligit: et eidem
obediẽs manſueſcit. Iſta aũt obediẽtia fuit
in b. ỽgine q̃ nõ tm̃ obediuit deo ſuo ſupiori
⁊ pſuatori ac liberatori ab originali pctõ et
ab oib⁹ alijs vitijs: ſ; etiã ſue inferiori. ſ. De
lizabet apud quã trib⁹ mẽſib⁹ ſtetit ⁊ ſibi in
ptu ſeruiuit. Obediuit etiam ſuo eq̃li. ſ. Io
ſeph: q̃ in q̃ntũ ſpõſ⁹ ſuus ſibi erat eq̃lis Nã
ſecuta ẽ eũ pgnans in Bethleẽ. ſecuta q̃; eſt
illũ in egyptũ euntẽ ⁊ inde reuertẽtẽ. Scda
pprietas elephantũ eſt illa quã ponit Plini⁹
li. viij. vbi ait. Boni ſunt ſenſus: et idem dr̃
Ariſt. viij. de anialib⁹. ſequit' Plinius Et ſt̃
anialia ita docilia. q̃ regẽ cognoſcere et q̃ſi
adorare inſtruunť ⁊ nitunť q̃ ı reuerẽtie gr̃a
genua ſua flectere. Itẽ ad nutũ mgr̃i ſui ele
phas aquã de fluuio vel de ſitula haurit et
circũſtantes aſpgit. et h ego vidi oclis pp̃is
in ciuitate Mli fieri ab vno elephante. Et
ſilr̃ b. virgo ſup oẽs puras creaturas ſenſu
viguit et itellectũ ſupauit. q: ibi pfũda my
ſteria ceterĩ ãpli⁹ cogũuit. vñ Ber. ſup Miſ
ſus ẽ: ait. Quis (excepta fortaſſis illa q̃ hoc
ſola expiri meruit) itellectu cape poſſit q̃liter
ille ſplẽdor ĩ acceſſabil' ỽgineis viſcerib⁹ ſe i
fudit. nã qd̃ ſola p ſe trinitas i ſola: et cũ ſola
ỽgie voluit opari: ſoli datũ eſt noſſe cui ſoli
datũ ẽ expiri. Ipa q̃; ſup oẽs reges celeſtem
adorauit: ⁊ aquã d̃ ſitl'a ei⁹. i. gr̃a; tãabũdãť
hauſit q̃ oẽs nos aſpſit. vñ de illa expõi põt
illud qd̃ fuit Eſa. lij. pdictũ. ſ. Aſpget gẽtes
mltas. Tertia pprietas elephãtĩ ẽ qua; põit
Ariſ. viij. de aialib⁹. ſ. q̃ ẽ maxie domeſtica
bil' Nã de facili domeſticať: ⁊ cũ hoib⁹ paci
fice comorať. ⁊ ſil'r b. ỽgo fuit domeſtica per
ȝformitatẽ mo;. ñ ei fuit ſingl'arĩ ſed cõis.
Nã voluit ȝuenire cũ ỽgib⁹: ⁊ iõ ỽgitatẽ vo
uit. ⁊ cũ ȝiugatĩ: ⁊ iõ mr̃imoniũ ȝtx̃. Itẽ; cũ
viduis: ⁊ iõ p⁹ mortẽ Ioſeph viduale; vitã
duxit Itẽ fuit pſona cõis. q: deo: ãgel': ⁊ hoi
bus placeř ſtuduit. vñ Ber ĩ q̃dã ſer. ait. btã
ỽgo Maria dr̃ gr̃a plẽa. q: deo: ãgel': ⁊ hoi
bus fuit g̃ta. deo p hũilitatẽ: ãgel' p ỽgitatẽ
et hoib⁹ p fecũditatẽ. Quarta pprietas ele
phãtĩ ẽ illa de q̃ inq̃t phs. xiiij. d̃ aialib⁹. ⁊ po
nit' i li. de pprie. re. vbi dr̃. Sũt elephãtes na
turalit' bẽigni: q: felle carẽt. accñtalit' tñ ele
phas efficit' ſeuer⁹ qñ ad pliũ ȝcitať: aut qñ
nimis puocať. Et ſil'r b. ỽgo ñ hʒ fel alic⁹ i
dĩgñtõis vl' iracũdie: ſ; tota ẽ dulcĩ: ſuauis:
⁊ benigna. Vñ ei canit eccl'ia. Specioſa fa
cta es ⁊ ſuauis ⁊c̃. et Ber. ſup Miſſus ẽ: ait
Quid hũana fragilitas accedere trepidas

ad Mariā: Nihil ī ea auſterū: nihil terribi-
le iueniet: tota em̄ ē ſuauis. Efficit̄ tñ ſeue-
ra demōibꝫ qñ ꝯ eos ꝓ nob̄ p̄liat̄. ꝛ ideo dici
tur Can̄. vj. Terribil' vt caſtroꝝ acies ordia
ta. Quinta ꝓꝓꝛietas elephātis ē ꝙ pugt cuꝫ
dracone. eſt em̄ ei⁹ īimic⁹. vñ dr̄ Pliñ. li. viij.
Int̄ elephātem ꝛ dracone ē ꝑpetua dimica-
tio. Et ſilr̄ int̄ btā̄m ꝟginē et diabolū eſt ꝑpe
tua inimicitia. ſicut dñs ipi diabolo p̄dixit.
Geñ. iij. di. Inimicitias ponā int̄ te et mlie-
rē ꝛ ſemē tuū ꝛ ſemē illi⁹. ¶ Notādū eſt aūt
ꝙ elephas duobus modis draconeꝫ vincit.
Primo caput ei⁹ ꝯterēdo: ꝛ tūc draco terri-
biliť plāgit. iuxͣ illō Michee. j. Faciā plā-
ctū velut draconū. Scdō aquā in ei⁹ faciem
ꝓijciēdo. nā in flumie ſe ꝓijcit qñ draco ſibi
appropinq̄t et aquā cū roſtro in ei⁹ faciē ꝓij-
cit et ſic eū excecat ꝛ a ſe repellit. Et eodē mō
b. ꝟgo diabolū ſupauit. Pmo em̄ ꝑ ſuā hūi-
litatē caput diaboli. i. ei⁹ ſupbiaꝫ cōtriuit. ſi-
cut ipi diabolo p̄dixerat de⁹ Geñ. iij. di. Ip-
ſa cōteret caput tuū. vñ Abac. iij. illi dr̄ Per-
cuſſiſti caput ḋ domo ipij. Sic ei diabolus
Euā vicerat ꝑ ſupbiā: ſic a Maria vict⁹ ē ꝑ
hūilitatē verā. vñ. Ber. inq̄t. Eua ꝑ ſupbiā
dei creaturā ſe eē nō ꝯſiderās: deo parificari
voluit. Maria vero hūilit̄ factori ſuo ſe ſub-
dēs ācillā ſe noīauit. ideoqꝫ illa eſt abiecta:
iſta vero electa. Scdō diabolū vicit: ipſum
q̄dāmō excecādo: et in faciē ei⁹ aquam ꝓijci-
endo. Diabol⁹ em̄ obſuabat ſi aliqñ aliq̄ vir-
go ꝯcipiet: vt ſic myſteriū dñice īcarnatiōis
ſcire poſſet. ſed ꝟgo ipm̄ excecauit ꝛ in faciē
ei⁹ aquā ꝓiecit qñ virū accepit. q: tunc iſtud
myſteriū ſibi occultauit. vñ Berñ. ait Ideo
ꝟgo deſpōſat̄: q: ꝑ h̄ a ſecret̄ celeſtibꝫ hoſtis
excludit̄ et Amb. inq̄t. Ideo de⁹ celauit na-
tiuitatis ſue ſacr̄m: q: ſi p̄nceps huiu⁹ ſeculi
cognouiſſet nūq̄ꝫ ꝓ ſalute nr̄a chr̄m crucifi-
gi ꝓcuraſſet. Hīc igit̄ ꝟgini (q̄ oēs demōes
ſupauit et debellauit) dici pōt illud Eſaie. lj.
Vulneraſti dracones. Et illō Apoc. xx. Ap-
p̄hendit draconem ſerpentem antiquū.

Sic ele-phas dra-coneꝫ: ſic maria di-abolū vi-cit.

¶ Q b. ꝟgo figurat̄ ꝑ gallinā
¶ Aſſilatio. xiiij.

G Alline habenti pullos aſſimilatur
piiſſima domina noſtra. Hec em̄
gallia p̄ ceter̄ alijs auibꝫ ꝛ gallis
q̄ttuor de nouo aſſumit. ſcilicet cō-
paſſionem: ſollicitudinem: magnanimitatē
et in fouendo oua curam aſſiduam. Primo
aſſumit compaſſionem: quia ſuper pullos
paruulos et infirmos tantam compaſſionē
habet ꝙ videtur ſimul infirmari. et ipſaꝫ cō-
paſſionē oſtendit ꝛ in plumis ſiue alis: quia
tota efficit̄ hiſpida. Et ī voce: q: efficit̄ tota
rauca. Scdō aſſumit ſollicitudinē. ꝛ h̄ ī tri-
bus. ſ. paſcendo. q: grana vndiqꝫ q̄rit: et cū
inuenerit pullos vociferādo illuc venire fa-
cit. Scdō cuſtodiendo. q: ſub alis ſuis eos
cuſtodit: ꝛ ab inſidijs milui illos ꝓtegit. vñ
dñs inq̄t Matth. xxiij. Hierl'ꝫ hieruſalem
q̄tiēs volui cōgregare filios tuos: quemad-
modū gallia cōgregat pullos ſuos ſub alas
et noluiſti. Tertio aſſumit magnanimitatē
q: cū naturalit̄ cetere galline et aues ſint pa-
uide. ipſa tamē hoīes inſequētes pullos ſu-
os non ſolum nō fugit: ſed etiaꝫ in ipſos in-
ſurgit: eoſqꝫ roſtro ꝛ alis ac clamoribꝫ īuadit.
Aſſumit ꝛ quarto magnā curā et diligentiā
in fouendo oua: q: ſe ipſaꝫ negligit et ſuper
oua ſꝑ incūbit. ¶ Propt̄ igit̄ iſta q̄ttuor b.
virgo ꝑ gallinā ipſam figurat̄. Primo ꝓpter
cōpaſſionē quā ipſa oñdit. Fecit em̄ ſe hiſpi-
dam. i. vilem et abiectam ꝓpter magnaꝫ ſui
corporis afflictionē. Et iō poterat dicere illō
Can̄. j. Nolite me cōſiderare ꝙ fuſca ſim q:
decolorauit me ſol. acſi di. Poſtqꝫ ſol. i. chri-
ſtus ſe decolorauit ſuſtinēdo viliſſimā paſſi-
onē: et ego decolorauī me ꝑ maximā corꝑis
mei afflictioneꝫ. Intantū em̄ cōpaſſa ē filio
ſuo patiēti ꝙ q̄dāmō facta fuit rauca De ip-
ſa nāqꝫ ſic inq̄t mgr̄ Iac. de voragie ordis p̄-
dicatoꝝ in li. ſuo b. virgis. Raucedo accidit
vl' ex nimio clamore: l' ex nimio labore ſiue fa-
tigatōe Ipa igr̄ filio ī cruce exn̄te tm̄ clama-
uerat eiulādo. ꝛ tm̄ mēbra ſua fatigauerāt ꝓpe-
ct⁹ ꝯtūdēdo: brachia obſtrīgēdo: mā⁹ allidē-
do: ꝙ tō fcā erat lāguida ꝛ tō rauca. Tm̄ et
fleuerat ꝙ ocl'i ei⁹ q̄dāmō ꝯfecerāt. Et iō me-
rito dicer̄ potuit cū ꝓpha. Laboraui clamās:
rauce fcē ſt̄ fauces mee: defecer̄t ocl'i mei ꝛc.
Hec ille. Scdō aſſilat̄ huiuſmōi gallie ꝓpt̄
magnā ſollicitudinē quaꝫ de nobis hꝫ in pa-
ſcendo et cuſtodiendo. Naꝫ cū eſſet in p̄ſenti
vita nos paſcebat cibo doctrine. iuxta illud
Prouer. xxxj. Os ſuū apuit ſapia: et lex cle-
mētie in lingua ei⁹. Mō etiaꝫ nos paſcit ci-
bo gr̄e. vñ ibidē. dr̄. De nocte ſurrexit: dedit-
qꝫ p̄dam domeſtic̄ ſuis: et cibaria ācill' ſuis.
Hꝫ etiā ſollicitudinē in cuſtodiendo. q: ſub
alis ſuis nos cuſtodit: et ab inſidijs diaboli
nos ꝓtegit. Ipa em̄ ē illa mulier cui date ſt̄
due ale magne Apoc. xij. Vna ē ala mie ſub
q̄ pctōres cōfugiūt vt deo recōcilient̄. Alia ē
ala gr̄e ſub q̄ iuſti cōſiſtūt vt in gr̄a ꝯſeruent̄
p̄mi pn̄t illi dicere cū ps. Sub vmbra alaꝝ
tuaꝝ ꝓtege me a facie ipioꝝ q̄ me afflixerūt
Scdis aūt dr̄ et cuilibet eoꝝ ps. xc. Scapul'
ſuis obūbrabit tibi: et ſub pennis ei⁹ ſꝑabis.
Quilibet em̄ iuſt⁹ viuens ſub ꝓtectione btē
virginis pōt ſꝑare ꝙ ꝯſequet̄ gl'iaꝫ et̄ne feli-
citat̄. Tertio aſſilat̄ hmōi galline ꝓpt̄ mag-
nimitatē Eſt ei tā magnimis ꝛ tā fort̄ ꝙ oēs
nr̄os hoſtes inuadit et eos a nobis expellit
Eſt em̄ (ſicut dr̄ Cant. vj.) terribilis vt ca-

Maria gallia dr̄.

ſtroꝝ acies oꝛdiata. Sicut em̄ acies bñ oꝛdia-
te hoſtib⁹ ſūt in magnū terroꝛē ſic ꝙ ſtatī ſe-
pe fugiūt ⁊ frangunt̄: ſic demões ipaꝫ valde
timēt ⁊ a facie ei⁹ fugiūt: et oēs eoꝝ acies cō
fringunt̄. vñ Cañ. vij dr̄. Quid videꝭ i ſuna
mite niſi choꝛos caſtroꝝ. Quarto aſſimilat̄ gal
line. q: diligent̄ nos fouet donec in filios dī
nos generet. Vnd̄ pōt dicere illd̄. j. Coꝛ. iiij.
In chr̄o ieſu ꝑ euāgeliū ego vos genui. No
tandū eſt aūt ꝙ gallina ſepe fouet oua ꝓpꝛia ⁊
oua anatū et pauonū. ſ; cū oēs creuerit: veri
pulli ei⁹ ipi m̄ri adherēt. pulli ꝟo anatum in
aq̄s ſe emergūt: pauones aūt de ſua pulcri-
tudine gl'iantes: nutricē; relinquūt. Et ſil'r
b. ꝟgo m̄ltos fouit ⁊ nutrit: ſ; ꝑ ingreſſu tē-
poꝛis veri filij et deuoti ipaꝫ ſꝑ ſequūt̄ ꝑ de-
uotionē. alieni ꝟo deſerūt eā: ac ſe aq̄s deli-
tiaꝝ imergūt. alij ꝟo de ſuis mundanis ho-
noꝛib⁹ gl'iantes ⁊ itumeſcētes: ei⁹ deuoti eē
dedigat̄ ⁊ eā derelinquūt. vñ ipa pōt ꝯq̄ri ⁊
dicere cū ps̄. Filij alieni mentiti ſūt mihi: filij
alieni inueterati ſūt ⁊ claudicauerunt a ſemitꝭ
ſuis. Sepe ei b. ꝟgo illos q̄ erāt a deo alieni
aſſumit ad fouēdū ⁊ nutriēdū. ſ; poſtq̄ eos
nutriuit ſibi mētiunt̄: q: eā deſerūt ⁊ ingrati ſibi
exiſtūt: ⁊ inſup in peccis inueteraſcūt. ⁊ nulli ve-
ro claudicāt volētes ſuire diabolo et ſibi. et
iō ipa nō imerito dr̄ p̄dcā ꝟba. ſ. Filij alieni ⁊c̄.

D Ouis dei dr̄ b. ꝟgo Aſſimilatio. xv.

OUis dei dr̄ gl'ioſa ꝟgo ꝓpt̄ quinq̄
Pꝛio ꝓpt̄ fetū. Oues em̄ ſunt m̄l-
tū fecūde. ⁊ ſil'r ipa ſic fuit fecūda
ꝙ illum fructum ꝓtulit q̄ totum
mundum ſatiauit. De quo ipſa inquit Eccl'i
xxiiij. Ego quaſi vitis fructifcaui ſuauitatē
odoꝛꝭ Ubi notādū ꝙ iſte fruct⁹ ē ſuauiſſim⁹
i ſapoꝛe: ⁊ iō dr̄ fructificaui ſuauitatem. Eſt
amēiſſim⁹ i odoꝛe: ⁊ iō addit: odoꝛꝭ. Et ē ho
norific⁹ ⁊ hōeſtiſſim⁹ i ſpē ſiue decoꝛe: et idō
ſbdit: ⁊ floꝛes mei fruct⁹ honoꝛꝭ ⁊ honeſtatꝭ
Et dr̄ flos ꝓpt̄ amenitatē: et fruct⁹ ꝓpt̄ ſatie-
tatē. Scdo dr̄ ouis ꝙtū ad paſtū. Naꝫ ouis
nō cōmedit herbā putridā: ſ; herbā virētem
Herba putrida eſt amoꝛ pcti faciēs aīam
putreſcere et fetere. iux̄ illd̄ Joel. j. Compu-
truerūt iumenta in ſtercoꝛe ſuo. Herba ꝟo
ſicca ⁊ arida ē amoꝛ mūdi q̄ cito ſiccat̄ ⁊ are
ſcit. iux̄ illd̄ Jac. j. Exoꝛt⁹ eſt ſol cū; ardoꝛe
et aruit fenū ⁊ flos ei⁹ decidit ⁊ decoꝛ ei⁹ de-
ꝑijt. Herba aūt virēs eſt amoꝛ dei q̄ aīaꝫ fa-
cit virentē ⁊ deo gratā ⁊ placentē. Pꝛimā er-
go herbā b. ꝟgo abhoꝛruit. ſecundaꝫ cōtem-
pſit. et tertiā germiauit. iux̄ illd̄ Gen. j. Ger-
minet terra herbā virentē. Iſta ei terra figu
rat b. ꝟginē: q̄ herbā virentē germiauit: quia
dei amoꝛe ſꝑ plēa fuit. Iſtū paſtum hec ouis
dī habuit i hac vita. Mō ꝟo h; alia paſcua
gl'ioſa. de q̄b⁹ Ezech. xxxiiij. In paſcuis vber
rimis paſcā oues v̄ras: ⁊ in mōtib⁹ excelſis
et ibi requieſcēt in herbis virentib⁹: et paſcuis
pinguib⁹ paſcent̄ ſup montes iſrl'. Ubi nota Paſcua
ꝙ ei⁹ paſcua ſūt vbꝛima: pinguia et virentia Marie.
Pꝛio ſūt vberrima. q: paſcit̄ i cognitōe ſūme
ꝟitatꝭ. ſiue ei ingrediat̄ ad ꝯtēplādā diuini
tatē: ſiue egrediatur ad ꝯſiderandaꝫ chꝛiſti
hūanitatē: vbiq̄ iuenit vbꝛimā ſacietatē. iu-
xta illd̄ Jo. x. Ingrediet̄ et egrediet̄ ⁊ paſcua
inueniet. Scdo paſcit̄ i delectatione ſumme
ſuauitatꝭ. ⁊ iſta ſūt paſcua pīguia. vñ ipa inq̄t
cū ps̄. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleat̄ aīa
mea. et illi dici pōt illd̄ pſ. cxlvij. ⁊ adipe fru
mēti ſatiat te. illi⁹. ſ. frumēti de q̄ dr̄ Jo. xij.
Niſi gnū fru. ⁊c̄. Tertio paſcit̄ i viroꝛe ſum
me eternitatꝭ. Et iſta ſūt paſcua virētia q̄ nū-
q̄ ſiccari poterūt ſ; ſꝑ virētia erūt. ⁊ iō dice I
re pt̄ cū ꝓpha ps̄. xxij. In loco paſcue ibi me Maria
collocauit. ¶ Tertio dr̄ ouis ꝓpt̄ ſimplicita hūit tri-
tē verā. Hūit ei ſimplicitatē aq̄linā: colūbi- plicē ſim
nā: ⁊ ouinā: Siplicitas aq̄lina ē: q: ſimplici plicitateꝫ
ītuitu reſpicit celū ⁊ ſolē. et iō pullos ſuos q̄s
viderit cū vno oc'lo reſpicere ad celuꝫ ⁊ cum
alio ad t̄raꝫ: tāq̄ d̄generes a ſe abijcit. et ſil'r
b. ꝟgo ſimplici intuitu coꝛdis ſui ſꝑ ad deū
reſpexit. nec ad terrā oc'los ſuos vnq̄ refle-
xit. ⁊ iō opa lucida ſꝑ hūit: iux̄ illd̄ Matt. x.
Si oculus tuus ſimplex fu. to. coꝛ. t. lu. e.
Scdo hūit ſimplicitatē colūbinā Colūba ei
(vt ſ. dictū eſt i aſſil'atione. xij.) caret felle. et
diligit ꝯparē ſimpl'ci amoꝛe. ⁊ ipa caruit felle
amaritudīs: ⁊ tota fuit plēa melle dl'cedis ⁊
ſuauitꝭ. vñ ipa ait Ecci. xxiiij. Spūs me⁹ ſup
ꝑ mel dulcꝭ ⁊c̄. Tertio hūit ſimplicitatē oui
nā. Ouis ei nullū ledit ſ; oib⁹ ſuit. q: d̄ lacte
ſuo nutrit ⁊ d̄ carne paſcit ac d̄ lana veſtit. et
ſil'r b. ꝟgo nullū vnq̄ leſit ſ; noſ nutrit ſuis
doctrīs: paſcit ſuis meritꝭ: ⁊ veſtit ſuis exē-
pl'. Vl' meli⁹ dicere poſſum⁹ ꝙ noſ nutrit la
cte ſue d̄uotōis: paſcit carne filij ſui quā ipa
generauit. de q̄ ipe ei⁹ fili⁹ inq̄t Jo. vj. Caro
mea ꝟe eſt ci. Veſtit ēt nos veſtimēto grē in
h̄ ſecl'o. ⁊ glīe in futuro. ⁊ ꝓpt̄ h̄ dr̄ Pꝛouerb.
vl. Oēs amici ei⁹ veſtiti ſūt duplicib⁹. De illa
q̄; expōi pōt illd̄ pſ. cxxvij. Qui dat niueꝫ ſic
lanā ¶ Quarto dr̄ ouis ꝓpt̄ obediētiā ſpōta Maria
neā. Oues ei m̄ltū ſūt obediētes voci paſtoꝛꝭ: trib⁹ obe
iux̄ illd̄ Jo. x. Oues mee voceꝫ meā audiunt. diuit
Mag̃ obediētia ē audire vocē dei p̄cipiētꝭ
maioꝛ audire vocē dī ꝯſulentꝭ. ſed maria eſt
audire vocē dī inſpirātis. Btā aūt ꝟgo tāq̄
bona ouis dī oīb⁹ his vocib⁹ obediuit. p̄cepī
at ei de⁹ ꝙ ter i āno feſta ſolēnia celebꝛarent̄
vt pꝫ Exo. 33. ⁊ oēs i hierl'ꝫ aſcēderēt ad tēplū
viſitarēt. ſ. feſto paſce: pētecoſt. ⁊ ſcenofegie.
qd̄ q̄dē p̄ceptū ipa obſuauit. vñ puerū ſuū
duodēariū ſecū duxit Lu. ij. Scdo obediuit
d̄o ꝯſulēti. Seruare ei ꝟgitatē nō ē p̄cepti ſ;

cōſilij.vn̄ dr.i. Cor.vij. De ꝟginibꝫ p̄ceptū
dn̄i nō hēo: ꝯſiliū aūt do ꝛc̄. et iſtō ꝯſiliū ipſa
ſuauit q̄ ꝟgitatē deo vouit. et iō dixit āgelo
Quō fiet iſtō: qm̄ viꝝ n̄ cog̃ſco.i.n̄ cog̃ſcere
ꝑpono Lu.j. Tertio obediuit deo inſpiranti
Cū ei angelꝰ Gabriel ſibi aduētū filij dī nū-
ciaſſꝫ: illa tā grādia ꝛ tā inſolita.ſ.ꝙ ꝟgo cōci
pet ꝛ peret deū: credere n̄ potuiſſꝫ niſi deꝰ ſi
bi intꝰ iſpiraſſet. ꝛ iō diuie iſpiratiōi adq̄e-
ſcēs cōtinuo obediuit dī. Ecce āc[i]lla dn̄i ꝛc̄
Propt̄ hec tria p̄dicta p̄dixerat ei p̄r eiꝰ Da
uid pſ.xliiij. Audi filia ꝛ vide ꝛ iclia aurem
R tuā ꝛc̄. ¶ Quito dr ouis ꝓpt̄ cognitōnē mu
Chriſtus agnus tuā. Oues ei cog̃ſcūt paſtorē: ꝛ paſtor cogno
ſcit oues ſuas. vn̄ ſaluator nr̄ dicebat Jo.x.
Ego cog̃ſco oues meas: ꝛ cog̃ſcunt me mee.
Et ſilr̄ chr̄s (q̄ ait vbi ſ. Ego ſū paſtor bōꝰ)
cog̃uit mr̄ez ſuā i vita ſibi tāq̄ꝫ filꝰ obedie(n)
do: Lu.ij. Cog̃uit ēt in morte: eā diſciplo cō
mēdādo Joā.xix. Cog̃uit ēt pꝰ mortē: eā ad
et̄nā gl̄iaꝫ deducēdo: ꝛ ad ſuā dexterā collo-
cādo. Btā igit̄ ꝟgo fuit illa ſctā ꝛ imacl̄ata
ouis q̄ nob̄ pepit illū imacl̄atū agnū de quo
dr Joā.j. Ecce agnꝰ dī q̄ tollit pctā mūdi. Et
Hiere.xj. ipē ait. Ego q̄ſi agnꝰ māſuetꝰ qui
portat̄ ad victimā. vt em̄ dr̄ Aug. Chr̄s ꝓpt̄
mlt̄a dictꝰ eſt agnꝰ: marie ꝓpt̄ pietatē ꝛ mā-
ſuetudinē. Agnꝰ ei dr ab agnō grece qd̄ ſcat
pium latine. Agnꝰ nāq̄ꝫ ocl̄o pio ꝛ māſueto
aſpicit ſuū occiſorē. ꝛ ipē piꝰ ieſus ocl̄o pieta
tiſ iſpiciebat ſuos crucifixores: ꝛ ꝓ eis patrē
orabat: Lu.xxiij. Itē pio ocl̄o reſpexit latro-
nē q̄ eū pauloante plaſphemauerat: et ait ei.
Amē dico tibi qm̄ hodie mecū eris i padiſo
Lu.xxiij. Itē dr agnꝰ ꝓpt̄ mlt̄as alias ꝓprie-
tates. nā agnꝰ int̄ oīa alia aīalia marie iue-
nit̄ innocēs: vt dr i li. d̄ ꝓprie.re. ꝛ pōit Iſi.xij.
ety. Nullū em̄ ledit dēte: nec cornu: nec vng-
ue ꝛ q̄cq̄d i eo repit̄ totū vtile ē.ſ. caro ad ci-
bū: pellis ad variū vſū: pilꝰ ad indumētū: fi-
mus ad terre ipinguatōnē: vngula et cornu
ad medicationem. Itē qn̄ vidit lupū gradū
figit ꝛ ſibi ſimplici vultu pci petit: captꝰ ab
hoſte: ligatꝰ a carnifice nō ſe defēdit. et ſiue
ſpolief vellere ſiue cute ſic aīal innocuū ob
muteſcit. ſiue ei ducat̄ ad paſcua ſiue defe-
ratur ad victimā: nec gemit nec murmurat
nec calcitrat: ſed obedit. Que oīa dn̄o nr̄o ie
ſu chr̄o optīe applicari p̄nt. Sꝫ breuitatiſ cā
ſolū explanabo dictū Iſid. vbi ſ. q̄ ait Lati-
ni agnū ab ag̃ſcēdo putant dictū: eo ꝙ p̄ ce-
teris aīalibꝫ mr̄eꝫ ſuā noſcat: adeo vt i mag̃
grege ſtati ad balatū vocē noſcat parētiſ. hec
ille. Et ſilr̄ dn̄s nr̄ agnꝰ bonꝰ ꝛ piꝰ i cruce pē
dēs ag̃uit vocē mr̄is ſue balātiſ.i. lachrymā-
tiſ. vn̄ ei r̄ndit d. Mulier ecce filꝰ tuꝰ Jo.xix.
Et iō in Miſſa cātat̄ Agnꝰ dei ꝛc̄. q̄ſi dī ec-
cleſia. Agne dī q̄ ag̃uiſti matrē ſibi obedie(n)-
do miſerere nob̄. Agne dei q̄ ag̃uiſti mr̄eꝫ eā
recōmēdādo miſerere nob̄. Agne dī q̄ ag̃uiſti
mr̄em ei cōpatiēdo i cruce: ꝛ poſt mortē ſuā
illā ad pacē et̄nā deducendo: dona nob̄ pacē
Silr̄ ꝛ mr̄ ag̃uit filiū in vtero eū nouē mēſi
bus fouēdo. Itē ex̄ vteꝝ: eū lacte ꝟgineo nu
triēdo. Ag̃uit i mōo: ſibi tāq̄ꝫ filio fiducialr̄
impando. vn̄ ait Jo.ij. Vinū n̄ hn̄t. q.d. mi
raculū fac: aquā i vinū ꝯuertēdo: ꝛ ſic eis vi
nū impēde. Ag̃uit etiā eū i patibl̄o ipm̄ aſſo
ciādo. vn̄ Cañ.ij. inq̄t: Dilectꝰ meꝰ mihi.ſ. i-
tēdit: ꝛ ego illi. Et eiuſdē lib. ca.vij. iteꝝ ait:
Ego dilecto meo: ꝛ ad me ꝯuerſio eiꝰ. Hec ē
illa ouis dī q̄ impleuit p̄ceptū d̄ duabꝫ tuni
ciſ: qd̄ hr̄ Lu.iij. vbi dr: Qui hꝫ duas tuni
cas det vnā nō hn̄ti. Sic em̄ ouis vnā ſup-
abūdātē tunicā.ſ. piloꝝ dat tōſori: ꝛ aliā ſer-
uat ſibi: Ita iſta ouis benigniſſima q̄ in ma
xima abūdātia hꝫ idumētū diuīe gr̄e: d̄ illa
nob̄ oī anno/imo oī die cōicat. O igit̄ ouis
innocētiſſima fac etiā nos oues effici.i. fide-
les ꝛ inocētes. Oues em̄ dicūt̄ fideles ꝓpt̄:
inocētie fructꝰ dātes: vt p̄ꝫ p Inno. i c. i ſcri
ptur̄. in p̄n. viij. q.j. Itē oues appellant̄ oēs
boni chr̄iani: vt p̄ꝫ p glo. in ep̄la int̄ claras
ſup ꝟ. oues. C. de ſū. tri. ꝛ fi. ca. Filꝰ em̄ tuꝰ
miſſus ē ad oues q̄ pierāt: Mat. xv. et. ij. q.
vij. §. ecce oñſum. Fac vt ſimꝰ d̄ ill̄ ouibꝫ de
q̄bꝫ inq̄t paſtor bonꝰ filꝰ tuꝰ Joā.x. dī. Alias
oues habeo q̄ non ſunt ex h̄ ouili.ſ. iudaico.
Trāſſumptiue i c. hāc ſocietatē. d̄ pe. di. iiij.
De ill̄ inquā de q̄bꝫ idē filꝰ tuꝰ dixit: Bonꝰ
paſtor aīam ſuā ponit ꝓ ouibꝫ ſuis. Jo.x. et
xxiij. q. iiij. c. tres ꝑſonas: Fac vt filio tuo di-
cere valeamꝰ cū ꝓpha pſ. lxxviij. Nos āt po
pulꝰ tuꝰ: ꝛ oues paſcue tue ꝯfitebimur tibi i
ſecl̄m: Amen.

De eiuſdē itemerate ꝟgis aſſil̄atōe Ser.iij.

In medio eccle- R
ſie laudabo te Pſ. xxj. Alex. d̄ ales
ſup pſ. lxxx. exponēs illa ꝟba eiuſdē
pſ. Teſtioniū in ioſeph poſuit/ ait: Joſeph
filꝰ accreſcēs ꝛ p̄ri chariſſimꝰ religioſꝰ ē. in q̄
poſuit deꝰ teſtioniū bonoriſ b. ꝟgis: q꞉ p vo-
tū caſtitatiſ eiꝰ ꝟgitatē bonorat/ p votū obe-
diētie obediētiā ancille dn̄i /p votū paupta-
tis illꝰ paupertatē: q̄ (vt dr̄ Hieron.) ita paup
erat ꝙ colo ꝛ acu adq̄rebat vn̄ ſe ꝛ ſaluatorē
mōi paſcebat. Poſuit ēt teſtioniū in ioſeph
q꞉ ipa b. ꝟgo ē teſtis ꝛ aduocata i cā coꝝ q̄ eā
bonorāt. vn̄ freq̄nt̄ cātamꝰ d̄ ipa Eia ḡ aduo
cata nr̄a ꝛc̄. De h̄ teſtionio dr̄ deꝰ p̄r in pſ. Et
thronꝰ eiꝰ ſic ſol i cōſpectu meo. i. btā ꝟgo q̄ ē
thronꝰ veri ſalomōis chr̄i: ꝛ teſtiſ i celo fidel̄
Ibi ei teſtat̄ ꝛ allegat ꝓ nob̄. Vn̄ q̄dā ſcrūs
bō narrauit ꝙ cū q̄dā religioſi freq̄nt̄ cātan

tes illaȝ antiphonā Salue regina: dicerent
ꝟbū illō Eia ergo aduocata nr̄a ⁊c. plies vide-
rāt i ſpū ipam mrē᷑ dn̄i ante filiū ſui pſterni
pn̄ciā: ⁊ p totiꝰ illiꝰ ordis ↄſeruatiōe pcari.
Hec ille. Et iō ordo nr̄ ſp ſtuduit hanc beni-
gnā aduocatā magnificare. Et ipa bn̄dicta
mr̄ di h videſ dedit dotē ſuā tpalē quā hȝ i h
ſeclo .ſ. loca tre ſcē in mān ⁊ gubnatiōe ordi
nis nr̄i. Ex q̄ inuit φ ipa dȝ ab ordie iſto ſin-
gularit̄ magnificari ⁊ honor ipſius ⁊ filii ſui
defendi. Qpropt̄ ego ordinis iſtius fuulꝰ q̄ri
die dico bte ꝟgi ꝟba theatr̄ nr̄i .ſ. In medio
eccie .i. oim chr̄ianoꝝ: laudabo te. Sup q̄bꝫ
ꝟbis ſolū .vij. alias aſſilatiōes ↄtēplabimur

M Ꝙ btā ꝟgo p ebur figurata ē Aſſilatio .j.

Ebur hȝ cādorē: ruborē: frigiditatē
⁊ ſolidatē. Cādor ſcat Marie puri
tatē ⁊ ꝟgītatē. ⁊ ideo ei dicit̄ Can̄.v.
Venter tuꝰ eburneꝰ diſtinctꝰ ſapphy-
ris. Qr ei vt dictū ē Ebur hȝ cādorē. ſapphy-
rꝰ ꝟo hȝ colorē celeſtē. p h dat̄ itelligi φ eius
puritas ⁊ fuit cādidior q̄ hūana. et celeſtior
q̄ āgelica. vn̄ Ber. i ſer aſſūpt̄. inq̄t. Si dili-
gēt̄ attēdas i Maria ſinglās ꝟtutes: iueies
ſinglāres eē q̄ videbāt̄ cōes. q̄ eni vl āgelica
puritas ꝟgi illi audeat cōpari: q̄ digna fuit
ſacrariū fieri ſpūſſcti et hitaculum filii dei.
Rubor aūt ſcat eiꝰ charitatē que in ipa nū-
q̄ extingui potuit: iuxta illō Can̄ .viij. Aque
mlte n̄ potuerūt extiguere charitatē. Et q̄ di
bolū pcuſſit ⁊ pforauit: iux illud Judith .ix.
Percutiā eū labiis charitatis mee. Et q̄ ipſaȝ
ꝟginē decorauit ⁊ ornauit: iux illō Cant .iij.
Ferculū fec ſibi rex ſalomon ⁊c. ſeq̄t̄. media
charitate ↄſtrauit. et eiuſdē li. ca .ij. ipa inq̄t
Ordinauit i me charitatē. De eiꝰ āt charita-
te iq̄t Ber. Ipa ē mlier amicta ſole q̄ velut
alteꝝ ſolē induit. q̄r ſic ille ſup bonos ⁊ ma-
los indifferent̄ orit̄: ita ipa pterita merita n̄
diſcutit: ſed oibꝫ exorabilē ⁊ clemētiſſimā ſe
exponit ⁊ oim neceſſitates āpliſſimo miſeret̄
affectu. Frigiditas ſcat refrigeratiōeȝ ſpūſ-
ſcti ⁊ extinctiōeȝ fomitis. vn̄ dixit ille āgelus
Lu .j. ſpūſſctūs ſupueniet i te .i. te ab oi eſtu
ↄcupīe refrigerabit. vn̄ Aug. i ſer. ānūci. ait.
Spūſſctūs ſupueniet in te vt nec eſtū paria
ris libidis: ⁊ mr̄ ſis creatoris. et ſubdit. Id-
circo q̄dē eni di vtꝰ obūbrat ne portans deū
fragilitas hūana ſuccūbat: ⁊ vt eſtas corpis
neſciat quā di vtꝰ obūbrat. Soliditas aūt
ſcat ↄſtātiā ſue ꝟtutis: que tanta fuit φ lȝ tpe
paſſiōis chr̄i oēs Apl̄i fuerit cōfracti: ipſa
tn̄ ſolida ⁊ firma pmāſit. vnō figurata fuit.
iij. Reg .x. vbi dr̄. Fecit ſibi ſalomō thronū
de ebore gn̄dē. Ipſa ei fuit thronꝰ di: q̄r deꝰ
in ipa reqeuit Eccī .xxiiij. et fuit de ebore: q̄a
ſolida ⁊ firma pmāſit. et fuit grandis: quia
dignitas oēm angelicā dignitatē trāſcendit

De eiꝰ aūt ↄſtātia inq̄t Amb. ſup Lu. Ma-
ria fugiētibꝫ apl̄is an̄ crucē ſtabat ⁊ piis ocu
lis vulnera filii ſpectabat. Scdi q̄ȝ Paral.
ix. dr̄. Fec ſalomō ſoliū eburneū .i. chr̄s btāȝ
ꝟginē: q̄ fuit ſoliū ipiꝰ ſalomonis celeſtis. Et
iō illi inq̄t pp̄ha pſ. xliiij. Sedes tua deꝰ i ſe-
culū ſe. ⁊c. infra. a domibꝫ eburneis ex q̄bꝫ
delectauerūt te fi. re. i ho. t. Aſtitit regina ⁊c
Ipi q̄ȝ ꝟgi inq̄t eiꝰ ſpōſus celeſtis. Can̄ .vij.
Collū tuū ſic turris eburnea De illa ēt dici pt
illō Thre .iiij. Candidiores ſt̄ nazarei eiꝰ ni-
ue: rubicūdiores ebore ātiq̄ ⁊c. h āt ebur pci-
oſuȝ defert̄ de india: vt hr̄ Ezech .xxvij. vnō
Virgil. canit. India mittit ebur. De pulcri
tudie ēt ipiꝰ ꝟgis dicere poſſumꝰ illō Ouiō
ii. metam. Impubeſq̄ȝ genas ⁊ eburnea col-
la decꝰ q̄ȝ. Ebur eni ſcat. pulcritudinē. quia
res eburnee dicūt̄ pulcre vn̄ Virgl .iij. geor.
canit. Hipodameq̄ȝ hūeroq̄ȝ pelops iſignis
eburno. ⁊ Propriꝰ inq̄t. Siue lire carmē di-
gitis pcuſſit eburnis .i. eburneis. Sic etiā
Tybullꝰ accipit di. Hanc pmum veniens
plectro modulatꝰ eburno. De ipa q̄ȝ virgie
bn̄dicta exponi poſſet moralit̄ illō Heſter .j.
ſcȝ φ tētoria regis Aſſueri q̄ erāt aerei coloris
et carpaſini ⁊ hiacynthini ſuſtentabant̄ fu-
nibꝫ byſſinis ac purpureis: q̄ eburneis circu
lis iſerti erāt: ⁊ colūnis marmoreis fulciebā
tur. ſed breuitatis cā ptrāſeo. N

Ꝙ btā ꝟgo dr̄ dies Aſſilatio ſecunda.

Dies dr̄ a dyon grece q̄d ē clax la-
tie vt dr̄ Iſi. i li. etym. ⁊ ſcat b. vir-
ginē q̄ tota fuit celeſti claritate p
fuſa. Si ei alii ſcti dicūt̄ dies: iux
illō .j. Th. v. Oēs vos filii lucis eſtis ⁊ filii dei
In q̄bꝫ tn̄ aliqn̄ fuit aliq̄ tenebra culpe. mlt-
to fortiꝰ illa dȝ dici dies in q̄ ſp lux diuia ef-
fulſit: ⁊ nūq̄ aliq̄ tenebra locum hūit: vt ait
mgr̄ Iac. de voragie i li. b. ꝟgis: vbi etiā dr̄.
Si i iſto mōo viſibili corpꝰ apacū .i. tra: ſo-
li ſe n̄ interponeret: tūc ſol ſp diē faceret ⁊ nū-
q̄ nox eēt In Maria igitur nihil vnq̄ fuit
opacū: nihil trenū: nihil rōni ↄtriū. ⁊ iō nulla
nox vnq̄ ibi eē potuit: ſȝ ſp tāq̄ dies lucida
radiauit. hec ille. Et allegat illō Zach. xiiij.
Erit dies vna q̄ nota ē dn̄o. Non dies neq̄
nox .i. n̄ viciſſitudo dieꝝ ⁊ noctiū. Iſta talis di
es q̄ nūq̄ hūit noctē ē b. ꝟgo Maria. q̄r ſic
dr̄. Sap. vij. Hec ē ſpecioſior ſole. Ex q̄bus
ꝟbis pdictꝰ doctor aut n̄ ↄcludit itentū: aut
neceſſe ē ↄcludere ex eis φ ꝟgo luciduſſima
nūq̄ obſcurata fuit p originale peccatum.
De iſto etiā die dr̄ pſ. xviij. Dies diei eructat
ꝟbū: ⁊ nox nocti idicat ſciaȝ: Chr̄s ei fuit de-
es et btā ꝟgo ſilr. Qn̄ igit̄ in ſil erant ⁊ mu
tuo loq̄bant̄: tūc dies cū die erat: ⁊ dies diei
verbū eructabat. E cōtra ꝟo Adam erat nox
et Eua ſilr: ⁊ ambo ſciaȝ dei voluerūt hic. et

O. ⁊ īō tūc nox nocti īdicauit ſciam. ¶ Sȝ no
Dies hȝ tres partes pncipales
tādū eſt ꝙ dies hȝ tres ptes pncipales. Pri⸗
ma mane appellat᷑ a mene qḋ eſt bonū. qꝛ ni⸗
hil eſt luce meli⁹: vt ait Iſi. ī li. eth. Et hec ps
eſt finis dormitōis: initiū opatiōis: hora ſo⸗
brietatꝫ ⁊ celebrare digeſtiōis: vt dꝛ ī li. de ꝓ⸗
pri. re. Que oia optīe ꝯueniūt b. ꝟgini. Nā p
mo fuit finis dormitōis. Pctōres eī dormi
unt in pctis. iux̄ illḋ. j. Theſ. vl. Qui dormi⸗
unt nocte dormiūt. Ipſa igit᷑ ꝟgo bn̄dicta ē
finis dormitiōis: qꝛ finē fecit vicijs ⁊ pctis.
Vn̄ Hiero. in ſer. aſſūpt᷑. de illa inq̄t. Dedit
celis gl'iam: terrꝫ deū paceq̄ꝫ refudit: gētib⁹
fidē: vicijs finē: vite ordinē: ac morib⁹ diſci⸗
plinā. Scḋo eſt initiū opatiōis. ante aduen
tū em̄ ſuū hoīes bn̄ opari nō poterāt. qꝛ de⸗
mones eos īpediebāt. ſed ipa demōes ipedi
entes expulit ⁊ hoīes ad bn̄ opandū expedi⸗
tos fecit. iux̄ illḋ pſ. Ort⁹ eſt ſol. i. ꝟgo Ma
ria: ⁊ ꝯgregati ſt᷑. ſ. demōes: ⁊ ī cubilib⁹ ſuis
collocabunt᷑. ſ. in īferno. ⁊ exibit hō ad opus
ſuū: ⁊ ad opationē ſuā vſq̄ꝫ ad veſpam. Ter
tio fuit mane ſobrietatꝫ. Habuit em̄ magnā
ſobrietatē in ꝟbo. qꝛ rariſſime repit᷑ fuiſſe lo
cuta. vn̄ glo. ſup Lu. ait. Si Maria iuenit᷑
ante pceptū apl'i tacuiſſe: debem⁹ poſt pce⸗
ptū Apl'i magꝭ doceri q̄ꝫ docere. Habuit et
ſobrietatē in cibo. Vn̄ inq̄t Amb. ī li. ḋ ꝟgi.
Si Maria eſuriebat: cib⁹ plerūq̄ꝫ obui⁹ q̄
mortē arceret: nō delitias miſtraret. Habu
it q̄ꝫ ſobrietatē ī actu licito: ſic̄ eſt mr̄imoni⸗
alis copl'e: a q̄ voluit abſtinere ⁊ ꝟginitatē ſer⸗
uare. ſciebat em̄ verā eſſe ſniāꝫ Ouidij di. in
eplis. Eſt virtus placitis abſtinuiſſe bonis.
P ¶ Scḋa ps diei eſt meridies. q̄ q̄dē ceteris
horis ē magꝭ calida: magꝭ ſicca: magꝭ clara:
⁊ magꝭ eq̄l' ſiue media. qꝛ tūc ſol ē in medio
celi ⁊ eq̄lit᷑ ab ortu ⁊ occaſu videt᷑ diſtare: vt
dꝛ ī li. ḋ pp. re. vbi ēt hꝫ ꝙ meridies dꝛ q̄ſi me
dia dies: vel q̄ſi mera dies. qꝛ tunc clarior ⁊
purior eſt ſol qn̄ de medio celi rutilat: ⁊ totū
orbē illūinat pari claritate. Btā igit᷑ ꝟgo dꝛ
meridies. qꝛ ceterꝭ ſctis eſt magꝭ calida. i. di
amore accēſa: imo tota fuit in ignē amorꝭ cō
uerſa: vt ait Hiero. in ſer. ad Auſto. Itē fuit
ceterꝭ ſctis magis ſicca. i. ab omi hūore ꝯcu⸗
piſcētie penit⁹ aliena. vn̄ vocat᷑ tra ſitiēs: iux̄ illḋ
Eſa. liij. Et ſic̄ radix ḋ terra ſitiēti. Fuit etiā
ceteris ſctis magꝭ clara. i. luce diuīe ſapiētie
magꝭ plena. vn̄ Apoc. xij. vocat᷑ mlier ami⸗
cta ſole. i. ſapie diuīe ſplēdore. Nā ſic̄ dt Be
da. qn̄ b. ꝟgo Eliſabeth ſalutauit: ſpūſſctūs
ipi Eliſabeth ſciam pn̄tiū: pteritoꝝ: ⁊ futu⸗
roꝝ dedit. Pn̄tiū q̄dē qꝛ ipāꝫ dei matrē eſſe
cogīuit: ⁊ fructū vētris ſui eſſe bn̄dictū pdi⸗
cauit. Preteritoꝝ aūt: qꝛ ꝯſenſū Marie cre
dētis intellexit. Futuroꝝ ꝟo: qꝛ a dn̄o pficiē
da q̄ illi dicta fuerāt āuūciauit. Deinde ſub⸗
dit Beda. Quis ḡ dicere vl' extimare ſufficī
at q̄ tūc gr̄a ſpūſſcti dei genitricē repleuerit:
cui tāta ī mr̄e pcurſoris lux celeſtꝭ emicuerit
Eſt etiā media. i. mediatrix īter deū ⁊ nos ef
fecta. de q̄ medio inq̄t Pſ. Suſcepim⁹ de⁹
miſcdiāꝫ tuā in medio tēpli tui. i. in vtro ꝟgi⸗
nali. Et iterꝝ. De⁹ aūt rex nr̄ an̄ ſecl'a opat⁹ ē
ſalutē ī medio tre. i. ī Maria ꝟgie. ¶ Ter⸗ Q
tia ps diei dꝛ veſpa a q̄dā ſtella occidētali q̄
dꝛ veſper⁹ ſiue heſper⁹: q̄ ſolē occidentē ſeq̄t᷑
⁊ tenebras ſeq̄ntes comitat᷑. vt dt Iſi. vbi ſ.
⁊ ponit᷑ in li. ḋ ꝓpri. re. vbi etiā dꝛ ꝙ hora iſta
dꝛ ſero a ianuis clauſis ſiue ſeratꝭ. qꝛ qn̄ ve⸗
nit veſpa fores ſerant᷑: vt oīa in domo ma⸗
neant tutiora. In hora aūt veſptina hō a la⸗
bore req̄eſcit: mercedēꝫ accipit: ⁊ in domo ſe
recolligit. Et ſil'r b. ꝟgo tāq̄ꝫ heſper⁹ ſp ſolē
. i. chr̄m comitata eſt. ⁊ ſero. i. in fine vite q̄t⸗
tuor ſuis fidelib⁹ facit. Primo nāq̄ꝫ a labori
bus ſuis eos q̄eſcere facit: iux̄ illḋ Apoc. xiiij.
Amodo em̄ iā dt ſpūs vt req̄eſcāt a laborib⁹
ſuis ⁊c̄. Scḋo eis mercedē tribuit Illa em̄
merces eſt fruct⁹ vētris ſui. i. ei⁹ bn̄dict⁹ fili⁹
iuxta illḋ pſ. cxxvj. Cū dederit dilectis ſuis
ſomnuꝫ ecce hereditas dn̄i filij merces fru⸗
ct⁹ ventrꝭ. Tertio cū deuotꝭ ſuis cenā facit.
ī q̄ cena ill' apponit panē vite: illū. ſ. q̄ ait Jo.
vj. Ego ſum panis viu⁹ q̄ de celo deſcēdi. Il
lum etiā panē de q̄ dꝛ Eccl. xv. Cibabit illuꝫ
pane vite ⁊ intellect⁹. Apponit etiā cibū dele
ctabilē. i. ſeipām: q̄ ait Eccl. xxiiij. Qui edunt
me adhuc eſurient: ⁊ q̄ bibūt me adhuc ſitiēt.
Apponit etiā diuerſa cibaria. i. diuerſas refe
ctiones ⁊ gaudia. Vn̄ puerb. vlt. dꝛ. Dedit
cibaria ancill' ſuis. Quarto deuotos ſuos ī
domū celeſtē ītroducit. ⁊ īō vocat᷑ porta pa⸗
radiſi ⁊ feneſtra celi. Vn̄ canit eccl'ia. Intrēt
vt aſtra flebiles celi feneſtra facta es De iſta
die exponi moral'r pōt illḋ q̄d dicūt Iuriſte:
lꝫ ad aliḋ ꝓpoſitū. ſ. ꝙ dies interpellat ꝓ hoīe
extra ḋ loca. c. vl. ⁊. L. ḋ ꝯ. ⁊ cōmit. ſtip. l. ma⸗
gnā. O igit᷑ chr̄iani memētote diei hui⁹ in q̄
egreſſi eſtis ḋ egypto. ſ. pctī. ⁊ de domo ſui⸗
tutis. ſ. diaboli. Exo. xiij. Hec em̄ dies boni
nūcij. ij. Reg. iiij. Hic ē ſctūs dies dn̄i Ne⸗
em. viij. ⁊. ij. Eſḋ. ix. Hec ē dies quā fec dn̄s:
exultem⁹ ⁊ letemur in ea: pſ. cxvij. O ſctiſſi
ma dies in q̄ ꝟificata fuit ꝓphia dauid di. pſ
cxxvij. Fecit ſolē in ptātē diei. Sol em̄ iuſti⸗
cie chr̄s in ptātē dat⁹ eſt ſue genitricꝭ. Sed
heu qꝛ multi indeuoti b. ꝟgis pn̄t dicere illḋ
Lu. xxiiij. Inclinata ē iā dies. Vob aūt o de
uoti dico illḋ Rhom. xiij. Nox pceſſit: dies
aūt appropinquit: abijciam⁹ ḡ opa tenebra⸗
rū ⁊c̄. Ecce nūc dies ſalutꝭ. ij. Coꝝ. vj.

¶ Btā ꝟgo dꝛ fons Aſſimilatio. iij.

Fons eſt b. ꝟgo Maria: iux̄ illḋ Can. R
iiij. Fons hortoꝝ pute⁹ aq̄ꝝ viuentiuꝫ.

q̄ fluūt impetu d̄ libano. In q̄bꝫ ṽbis nota-
ri pōt ꝙ ipſa hꝫ hortū: campū: ⁊ viridariuꝫ.
ita ꝙ q̄ ad hortū ipa eſt fons: q̄ ad campuꝫ ē
puteꝰ aq̄ꝝ viuentiū: viridariū ṽo fluuius q̄
Maria fluit cū impetu. Per hortū autē ſignificant
fons hor boni ⁊ bṅ ṽgis deuoti q̄ ſenſus ſuos clauſe
torum runt. De q̄libet eñ bona aīa ſponſa dei pōt
dici illō Cañ. iiij. Hortꝰ ꝯcluſus fons ſigna
tus ⁊c̄. Debet eñ claudere os ſuuꝫ a vanis
ṽbis: ⁊ manꝰ ſuas ab opibꝫ ṗuis. ⁊ ſic de ſin
gulis ſenſibꝫ corꝑalibꝫ. ⁊ tūc erit hortꝰ ꝯclu
ſus. Item debet ſigillare cor ſuū a cogitati-
onibꝫ imūdis. ⁊ tūc erit fōs ſignatꝰ. In iſto
aūt horto ſunt herbe virentes ⁊ redolētes. i.
ſctē ṽtutes ⁊ deuote meditatōes. Sunt etiā
flores. i. mūde affectiones. Ibi etiā creſcunt
arbores folia virētia ⁊ fructꝰ ſuaues hñtes
Per arbores aūt intelligunť diuine ꝯtēpla-
tiones in altū ſe erigētes. ꝑ folia aūt ſctā ver
ba. ⁊ ꝑ fructꝰ bona oꝑa. Et iō ſubdiť in ṗdi-
cto ca. Emiſſiōes tue ꝑadiſ. Sꝫ notanduꝫ
ꝙ nec iſte herbe: nec flores: nec arbores pñt
fructificare nec creſcere niſi iſte fons ṽginal'
mittat eis aquā ſue gr̄e. Aduenientē autē aq̄
iſtiꝰ fontis: herbe ṽtutū ⁊ ſctōꝝ deſideriōꝝ
creſcūt. q̄ꝛ bñdictionē ab iſto fonte accipiūt
vñ. Heb. vj. d̄ꝛ. Terra ſepe venienteꝫ ſuꝑ ſe
bibens imbrē: ⁊ generās herbā optimā illis
⁊ q̄bꝫ coliť accipit bñdictioneꝫ a deo. Flores
etiā creſcūt: q̄ꝛ mūde affectiones magꝭ redo
lent corā deo: iuxta illō Cañ. ij. Flores appa
ruerūt: vinee florētes odorē dederūt. Arbo-
res etiā ꝓducūt folia ſctōꝝ ṽboꝝ ⁊ fructum
bonoꝝ opeꝝ. Vnd̄ Hiere. xvij. d̄ꝛ. Erit foliū
eiꝰ viride ⁊ in tꝑe ſiccitatꝭ nō erit ſollicitum:
S nec aliq̄ñ deſinit facere fructū. Et iō bñ d̄ꝛ ꝙ
Puteus ipa eſt fons hortoꝝ. Per campos aūt intel-
aquaꝝ ligunť mali ⁊ pctōres q̄ nō hñt aliquā clau-
ſurā: nec in ore ſuo. q̄ꝛ illud laxant ad detra-
ctōnes. nec in manibꝫ ſuis. q̄ꝛ illas extendūt
ad illicitas oꝑatiōes. nec in corde ſuo. q̄ꝛ ibi
recipiūt imūdas cogitatiōes. Et de talibꝫ d̄ꝛ
Prouer. xxiij. Per agrū hoīs pigri trāſiui
⁊ ꝑ vineā viri ſtulti: ⁊ maceria lapidum erat
deſtructa. Vñ q̄ꝛ nō hꝫ aliquā clauſurā nec
maceriā: ideo male beſtie. i. demones vadūt
⁊ veniūt in cor eiꝰ. Ad qd̄ exponi pōt illō Job
xx. Vadent ⁊ veniēt ſuꝑ eum horribiles. Et
qm̄ tales male beſtie vadūt ⁊ veniūt: iō her
bas cōculcāt: flores diſſipāt: ac fructꝰ deuo-
rant. q̄ꝛ oēs ṽtutes ⁊ affectiōes ac deſideria
⁊ cūcta bona oꝑa deſtruūt ⁊ ꝯſumunt: ita ꝙ
oīa efficiunť arida ⁊ mortua. Vñ Eſa. xv. d̄ꝛ
Aruit herba. ſ. redolentiū ṽtutū: ⁊ defecē ger
men. ſ. bonoꝝ opeꝝ: ⁊ nitor oīs interijt. ſ. vi-
rentiū affectionū. Sed tñ iſtis cāpis in q̄bꝫ
ſunt oīa arida ⁊ mortua btā ṽgo ſepe eſt pu
teꝰ aq̄ꝝ viuentiū. Aq̄ eñ eius ſunt viuētes
q̄ꝛ faciūt reuiuiſcere in corde oēs mortuas
volūtates: ⁊ virere oēs aridas affectiōes: et
ꝯſeq̄nter fructificare ꝑ bonas oꝑatiōes. Vñ in
q̄r P̄s. Et cāpi tui replebunť vbtate. Et iō
bñ d̄ꝛ puteꝰ aq̄ꝝ viuētiū. Iſte ſunt ille aq̄ vi-
uentes de q̄bꝫ d̄ꝛ Ezech. xlvij. Oīa ad q̄ vene
rit torrens viuēt. ¶ Per viridariū ṽo itel
ligiť ꝑadiſus: in q̄ ſunt diuerſi flores. ſ. roſe
martyꝝ: viole cōfeſſoꝝ: ⁊ lilia ṽginuꝫ. Item
diuerſe arbores. Quidā eñ ibi ſunt q̄ fuerť
vt credrꝰ ꝑ eminētē vitā. Alij vt cypreſſus ꝑ
odoriferā famā. ⁊ ſic de ſingul'. Quas gra-
tias ꝯſecuti ſūt mediāte ṽgīe. Vñ ipa dice-
re pōt illō Eccē. ij. Feci hortos ⁊ pomeria ⁊
ſeui ea cūctꝭ generibꝫ arboꝝ. In iſto virida
rio ſiue pomerio ṽgo btā ſpaciať mō inter li
lia ṽginū: mō iter violas cōfeſſoꝝ: mō inter
oliuas pītacbaꝝ: q̄ fuerūt deditī oꝑibꝫ miſe
ricordie. mō inť palmas apl'oꝝ: q̄ totū mun
dū ſuꝑauerāt. mō iter cedros ṗlatoꝝ: q̄ fue
rūt eminētes dignitate. mō iter cyꝑſſos reli
gioſoꝝ: q̄ odore ſue puritatꝭ ſerpētes. i. d̄mo-
nes a ſe fugauerūt. In iſtō āt viridıdariū ſi-
ue pomeriū iſte fons ſiue fluuiꝰ mittit aq̄s
ſuas cū impetu. i. largiť ⁊ abūdanter. Ad h̄
aūt ꝙ fluant aq̄ cū impetu tria req̄runť. ſ. ꝙ
de alto veniāt: ꝙ in abundantia fluant: et ꝙ
nullā reſiſtētiā inueniāt. Iſtas igiť aq̄s iſte
fons ſiue fluuiꝰ celeſtꝭ effluere facit in viri-
dariū ꝑadiſi a mōte altiſſimo trinitatꝭ: ⁊ fa
cit eas effluere in abundātia maxima pleni-
tudīs. q̄ꝛ nullū pctī obſtaculum inueniūt in
bris. Et iō bñ d̄ꝛ: q̄ fluunt impetu de libano.
De iſtꝭ etiā aq̄s exponi pōt illud pſ. xlv. Flu
minis ipetus letificat ciuitatē dei. ¶ Sed
ꝓ maiori declaratione ṗdictoꝝ pulcruꝫ erit
videre q̄lis eſt iſte fons ṽginalis: et q̄les ſūt
aq̄ eiꝰ: et q̄liter iſte fons diuidiť. Circa ṗmū
aūt eſt notādū ꝙ iſte fons eſt ſignatus ⁊ apd̄
deū poſitus ac i fluuiū cōuerſus ꝑpetuuſq̄ꝫ
et dulcꝭ ac amenus. Primo dico ꝙ eſt fons Quomō
ſigñatꝰ: iuxta illud Cañ. iiij. Hortꝰ ꝯcluſus maria eſt
ſoror mea ſpōſa: hortꝰ cōcluſus fons ſigna- fons ſi-
tus. Bis aūt d̄ꝛ hortꝰ concluſus. et ſemel: ſi- gnatus.
gnatꝰ. Intellectus eñ ṽginis fuit hortꝰ dei.
q̄ꝛ plenꝰ erat fide ⁊ dei cognitōe. Affectꝰ eiꝰ
fuit hortꝰ dei: q̄ꝛ plenꝰ erat amore dei. Vterꝰ
eius fuit fons dei q̄ꝛ plenꝰ erat aq̄ celeſtis
gr̄e. Deꝰ igiť clauſit eiꝰ intellectū: vt nihil in
ipm̄ intrare poſſet igrātie vl' erroris. Clau-
ſit etiā eiꝰ affectū: vt nihil in ipm̄ itrare poſ-
ſet mūdani amoris. Signauit ṽo ſuū vte-
rū ſigillo ṽginal' pudoris. Scd̄o fuit fons
apd̄ deū poſitꝰ. vñ P̄s. inq̄t deo. Qm̄ apd̄
te eſt fons vite: ⁊ in lumie tuo videbimꝰ lu
mē. Eſt eñ fons: q̄ꝛ refrigerat ab eſtu cōcū-
piſcētie. ⁊ et vite: q̄ꝛ viuificat a morte letal'
culpe. ⁊ eſt lūinoſus: q̄ꝛ in fundit nob lumen

cognitiõis diuie. ꝛ ē apd deū poſit⁹: ꝛ iō co/
pioſe pōt effluere. Tertio eſt fons ī flumē cō
uerſus: iuxͣ illō Heſter. xj. Paru⁹ fons cre/
uit in flumen maximū: ꝛ in aq̄s pl'imas re/
dūdauit. Ipſa em̄ fuit paru⁹ fons ī ſua hūi
li ꝯuerſatione ꝛ reputatiōe. ſed creuit in flu/
mē maximū in filij dei ꝯceptiōe: ꝛ redūdauit
in aq̄s pl'imas ī ſua in celū glioſa aſſūptiōe
vbi inīatū redūdat ꝙ de ſua plenitudine nō
ceſſat effluere: ꝛ illis q̄ ſunt foras. i. q̄ adhuc
ſunt in exilio: ꝛ ill' q̄ ſunt in plateis celeſtꝭ hie
ruſalē iuxͣ illud Prouer. v. Deriuent̄ fontes
tui foras: ꝛ in plateis aq̄s tuas diuide. Acci
pit̄ aūt aliqñ flumē ꝑ aq̄ ſupabūdātia. vt. ff.
de aq̄ plu. ar. l. j. §. deniq3 ait. Que q̄dem aq̄
celeſtꝭ ſupabūdantia fuit in ipſa ꝟgine. ꝛ iō
eā nob̄ cōicauit abūde. Quarto eſt fōs ꝑpe/
tu⁹. iuxͣ illud Eſa. lvj. Erit q̄ſi hort⁹ irrigu⁹:
ꝛ ſic fons aq̄ꝝ cui⁹ nō deficient aque. Amor
nāq3 mūdi nō eſt ꝑpetu⁹ ſed cito labit̄. q2 eſt
ſic aq̄ ciſterne. Vñ ꝯq̄rit̄ deus Hiere. ij. di.
Me dereliq̄rūt fontē aque viue: ꝛ foderunt
ſibi ciſternas diſſipatas q̄ ꝯtinere nō valēt
aq̄s: Mūdus em̄ eſt ſic ciſterna ꝑforata q2
nō h3 ꝯſolationē verā: ſed fictā. nec ꝑmanen
tē: ſed cito effluentē. nec plenā: ſed vacuā. iu
xta illō. ij. Joā. ij. Mūdus trāſit ꝛ ꝯcupia
ei⁹. Quito eſt fons dulcꝭ ꝛ amen⁹. Sed no/
ta ꝙ fons de mari orit̄. ſed ꝑ meat⁹ ſubterra
neos dulcorat̄. ꝛ ſic ipſa aq̄ dulcorata fonti
īmittit̄: ꝛ potabil' reddit̄. Et ſil'r ipa bñdicta
ꝟgo de ꝑpl'o iudaico amaricato ꝑ pctm̄ ori/
ginale fuit orta. ſed tñ ſine ipſi⁹ pcti origina
lis amaritudine fuit cōcepta. q2 ſcḋm aliq̄s in
lumbis parentū fuit ſemē q̄ ipa debebat̄ cō/
cipi purgatū. ꝛ ſic ipa gr̄a dei ꝑueniēte ꝛ ſcti
ficāte ſic totalit̄ fuit dulcedine repleta ꝙ vn/
diq3 emiſit aq̄s dulciſſimas grāꝝ. Vñ de ꝓ
genitoribꝫ btē ꝟginis fuit ꝟificatū illō Ju/
dith. vij. Fontes amari dulcorati ſunt ad bi
bendū. ¶ Scḋo ꝑncipalit̄ eſt videndū qua
les aq̄s h3 iſte fons. Et rñdet̄ ꝙ aq̄ ipius ſūt
valde ꝟtuoſe. Nā mlꝭtiplicē hñt ꝟtutē. Pri
mo nāq3 hñt ꝟtutē refrigeratiuā. Et iō val/
de grate ſūt aīe ſitiēti. i. deū deſiderāti Juxͣ
illō Prouer. xxv. Aqua frigida hoī ſitienti.
Sed notandū ꝙ aq̄ fontꝭ in eſtate eſt frigi/
da ꝛ in hyeme ē calida: ꝛ maxīe aq̄ putei: q̄ ēt
dr̄ fons. Et ſil'r b. ꝟgo in eſtate ꝑſpitatis dat
aquā frigidā. i. grām refrigeratiuā: ne mēs
nimis inardeſcat terrenoꝝ affectibꝫ In hye
me ꝟo aduerſitatꝭ dat aquā calidā. id ē gra/
tiā inflāmantē: ne mens aduerſitatibꝫ ꝑſſa
a dei amore tepeſcat. Ipa aūt in aduerſita/
te fuit feruentior: q2 iuxta crucē ſtabat. In ꝓ
ſpitate ꝟo hūilior. q2 dei ancillā ſe noīabat.
Scḋo hab3 ꝟtutē eleuatiuā. Vñ pōt dicere
illud Joā. iiij. Aqua quā ego dabo fiet in eo
fons aq̄ ſalientꝭ in vitā eternā. Sed nota ꝙ
aq̄ quantū deſcendit tantū etiā aſcendit. Et
ſil'r aq̄ grē tantū hoīem ſubleuat ad celeſtia
q̄ntū ipſe deſcendit deſpiciēdo infima ꝛ ter/
rena. Sunt aūt q̄dā q̄ retinēt ſibi neceſſaria
ꝛ ſupflua ꝛ nihil paupibꝫ largiunt̄. Et talis
erat ille diues q̄ induebat̄ purpura ꝛ byſſo:
vt dr̄ Lu. xvj. Quia igit̄ iſti nihil deſcēdunt
ideo nihil aſcendūt. Alij ſunt q̄ retinēt neceſ
ſaria ꝛ ſupflua: dant tñ ꝑtē ſupfluoꝝ paupi
bus. de q̄bꝫ dr̄ Lu. xj. Qd ſupeſt date elemo/
ſynā ꝛ ecce oīa mūda ſunt vob. Et iſti q2 paꝝ
deſcendūt: iō etiā paꝝ aſcendūt. Alij ꝟo ſūt
q̄ dant paupibꝫ oīa ſupflua: ꝛ ſibi retinēt ne
ceſſaria. De q̄bꝫ dr̄ Luc. iij. Qui habet duas
tunicas det vnā nō hñti. Vna em̄ eſt tunica
neceſſitatꝭ ꝛ alia ſupfluitatꝭ. Tunica aūt ne/
ceſſitatꝭ pōt retineri. ſupfluitatꝭ ꝟo d3 paupi
bus erogari. Et iſti multū aſcendūt. q2 etiā
multū deſcendut. Alij autē oīa relinquūt tā
neceſſaria q̄3 ſupflua. ꝛ ſe amore dei paupes
faciūt. ſicut fecerūt apl'i qui dixerunt chriſto
Mat. xix. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa ꝛc. Et ō his
multi inueniunt̄ viri ꝑfecti q̄ mūdo totalit̄
renūciantes ꝛ religionē intrātes votū paup
tatis faciūt. Et iſti q2 maxīe deſcēdunt: etiā
maxīe aſcēdunt. ſ. vſq3 ad chri ſocietatē: ꝛ vſ/
q3 adiudicariā ptātem. Vñ Matt. xix. inq̄t
ipe ſaluator. Amen dico vob ꝙ vos q̄ reliq̄/
ſtis oīa ꝛ ſecuti eſtis me: in regeneratōe cum
ſederit fili⁹ hoīs in ſede maieſtatꝭ ſue: ſede/
bitꝭ ꝛ vos ſup ſedes iudicātes duodecim tri
bus iſrl'. Tercio h3 ꝟtutē viuificatiuā: quā
deſiderabat hūanū gen⁹ añ hui⁹ ꝟgis aduē/
tū: dicēs illō Nūe. xx. Dñe deus me⁹ exaudi
clamorē ꝑpl'i mei: ꝛ api eis theſauꝝ fontꝭ aq̄
viue. Et dicit: api. q2 deſup ꝛ a deo eſt hmōi
aq̄ effuſio ꝛ emanatio. q̄ fluxit in btām ꝟgi/
nē a ſupiori. i. a ſpūſctō. Vñ Lu. j. dixit ei an
gel⁹. Spūſſctūs ſupueniet in te ꝛc. Ipa aūt
bñdicta ꝟgo cōicauit eam nob inferioribꝫ et
nos viuificauit. Vñ illi dicere poſſum⁹ illō
Neemie. ix. Tu viuificas oīa hec. Oēs g̃
q̄ volūt viuificari accipiant de aq̄ iſti⁹ bñdi
cti fluminis. Oīa em̄ flumia de iure gentiū
ſunt publica. ff. de adq̄. re. do. l. adeo. §. ꝙ ſi
toto alueo. de q̄ etiā tangit̄ in. l. iiij. ff. de re.
di. Et iō in flumie publico oībꝫ nauigare li/
cet. ff. vt in flu. pu. na. li. ꝑ totū. Quarto ha/
bet ꝟtutē irrigatiuā ꝛ germinatiuā. De irri/
gatōe dr̄ Geñ. ij. Fons aſcēdebat de t̄ra irri
gans vniuerſam ſupficiē terre. De germina/
tione aūt dr̄ Eſa. lv. Deſcendit imber de ce/
lo ꝛ vltra nō reuertit̄. ſed iebriat terrā ꝛ ger/
minare eā facit. Dicit āt ſaluator Mar. iiij.
ꝙ terra ꝑmo germinat herbā. deinde ſpicā.
ꝛ poſtmodū plenū frumētū in ſpica. Iſte em̄
fons celeſtꝭ terrā aīe nr̄e facit ꝑmo germia/

t
Quales aq̄s ha/
buit ma/
ria.

re herbã.i.dei timorẽ:q̃ ẽ pncipiũ noue vite
Deinde ſpicã.i.pniam aſperã. ⁊ poſtmoduȝ
plenũ fructuȝ in ſpica.i. charitate. M: ſic dr
ad Rhom.xiij. Plenitudo leg̃ eſt dilectio.
Quito h3 ꝟtutẽ mũdatiuã. Nã in iſto fõte
mũdant̃ ⁊ lauant̃ actiui ⁊ ↄtẽplatiui.⁊ etiaȝ
ipi pctõres imũdi. Vñ Zach.xiij.dicit̃.Erit
fons patẽs dom⁹ Dauid hitantibꝫ hierl'm ĩ
ablutionẽ pecoris ⁊ mẽſtruate. Per Dauid
em̃ q̃ interp̃tat̃ manu fort̃:itelligunt̃ actiui
Per hierl'm ꝟo q̃ interp̃tat̃ viſio pacis intel
ligunt̃ ↄtẽplatiui. Nomĩe aũt pecoris itelli-
gunt̃ illi q̃ cõmittũt pctã mortalia carnalia:
Noie ꝟo mẽſtruate intelligunt̃ illi q̃ cõmit-
tũt pctã mortalia ſpũalia. Dẽs em̃ in iſto fõ-
te celeſti dñt lauari Nã actiui qñ cõmittunt
aliquã negligentiã. Contẽplatiui qñ peccãt
ꝑ aliquã inanẽ gl'iaȝ ſiue ineptã leticiã.⁊ pec
catores tã carnalia q̃3 ſpũalia pctã cõmittẽ-
tes hñt in aĩa ml'tiplicẽ maculã.⁊ iõo in iſto
y fonte dñt extergere illã. ¶ Tertio pncipal'r
Quomõ est vidẽdũ q̃liter iſte fons diuidit̃. Et rñdet̃
Maria ꝙ diuidit̃ in q̃ttuor capita.vt pꝫ Geñ.ij. Et
fons di- h̃ iõ q: de ꝟgine bñdicta egreſſus eſt chr̃s q̃
uiditur in nos fluxit q̃ttuor maria bñficia.ſ.creatio
nis:recreatõnis:iuſtificatiõis ⁊ gl'ificatiõis
Et iſta dicũt̃ flumia M: flumẽ ciuitatẽ ĩ quã
fluit q̃ttuor bñficia inferre ↄſueuit. Nã ne-
ceſſaria apportat:ſuperflua exportat:ſordes
abluit:⁊ ſitim extinguit. Bñficiũ em̃ creati-
onis oĩa neceſſaria generi hũano ꝺportauit.
Bñficiũ recreatiõis oĩs ſupflua exportauit:
oĩa.ſ.pctã ⁊ opa diaboli. Bñficiũ ꝟo iuſtifi-
catõis oĩa imũda abluit. Bñficiũ aũt gl'ifi-
catiõis ſitim extinguit:iux̃ illõ Ps. Inebria
bunt̃ ab vbertate domus tue:⁊ torrente vo-
luptatis tue potabis eos.

¶ Xbtã ꝟgo dr nauis Aſſimilatio.iiij.

z Maria dr nauis. Nauis dr bñdicta mr̃ dei ml'tiplici
rõne. Primo rõne cauſe efficient̃.
q: tota trinitas eã fecit ac fabrica-
uit. Nã de⁹ pr̃ in ea poſuit ſuã po-
tentiã inq̃3tũ potentiã diuitat̃ receptiuã illi
ↄtulit. Fili⁹ aũt in ea poſuit ſuã ſapiam inq̃3
tũ ſigillũ ꝟgitat̃ integꝛ ſuauit. Spũs ꝟo
ſctũs in ipa poſuit gr̃aȝ ſuã inq̃3tũ plenitu-
dinẽ gr̃e ſibi dedit. Et iõ de q̃libet pſona di-
uina dici põt illud.ij. Paral'.xx. Particeps
fuit vt faceret nauẽ q̃ iret in tharſia. Scdo
dr nauis rõne cauſe marial'. De materia em̃
h⁹ nauis hr̃ Eccl'i.xxiiij.vbi ipa ait. Quaſi ce
drus exaltata ſum ĩ libano. Eſt igit̃ iſta na-
uis facta de cedro ꝟginitat̃ q̃ cedrus facit
ipam deo gratã ⁊ odoriferã.⁊ ei⁹ carnẽ ſua-
uit incorruptã. Itẽ facta eſt de cypſſo chari-
tat̃ q̃ cypſſus eſt tãte fortitudis ⁊ ſoliditat̃
ꝙ nulli oneri cedit. Et ſilr̃ charitas b.ꝟgis
nulli tribulatiõi vnq̃3 cedere potuit.iux̃ illõ
Cañ.viij. Fortis ẽ vt mors dilectio. Et ibiõ
Aq̃ ml'te nõ potuerũt extinguere charitatẽ.
Itẽ facta eſt õ oliua pietat̃ q̃ ſꝑ viret. q: ei⁹
pietas nũq̃3 alicui deeſt:nec in vere iuuẽtut̃
nec in autũno ſenectut̃: nec in hyeme tribu-
latiõis:nec in eſtate alicui⁹ mali feruor̃. Fa
cta eſt etiã de platano hũilitatis. Eſt em̃ pla
tanus arbor ampliſſima.⁊ hũilitas ſic btã
ꝟginẽ ampliſſimã fecit ꝙ illũ in vtero ſuo re
cepit quẽ celi capere nõ pñt. Nã ſic dic Bern̄.
Maria ex ꝟginitate placuit:ſed ex hũilitate
ↄcepit. Tertio dr nauis rõne cauſe formalis
Forma em̃ nauis eſt:q: ſupi⁹ eſt apta:inferi
us clauſa:in pncipio ſtricta:in fine anguſta
⁊ in medio lata. Et ſilr̃ b.ꝟgo fuit ſupi⁹ ap-
ta ad amorẽ celeſtiũ.inferi⁹ clauſa ad amorẽ
t̃renoꝝ. Fuit etiã in pncipio ſtricta.q: ĩ ini-
tio natiuitat̃ filij ⁊ parturitõis ſue cor eius
fuit ſtrictũ afflictiõe:intelligẽs ꝙ Herodes
volebat filiũ ſuũ occidere.vñ neceſſe habuit
ĩ egyptũ fugere. Fuit q̃3 in fine.ſ.vite filij ſui
anguſta.q: gladio paſſiõis ei⁹ fuit vulnera-
ta. Fuit etiã in medio lata.q: toti⁹ trinitat̃
nobile triclinũ eſt. Dr nauis effecta. Quar-
to rõne cauſe final'. Eſt em̃ facta vt deũ in ce
lo ad terrã portaret.iux̃ illõ Prouer.vlt. Fa
cta eſt velut nauis inſtitoris delonge portãs
panẽ ſuũ. Iſte eſt ille pãis q̃ ait Joã.vj. Ego
ſum panis viu⁹ q̃ de celo deſcẽdi Quẽ panẽ
nob b.ꝟgo delõge portauit. Iſta em̃ dictio
delõge:dr diſtantiã locoꝝ.q: de celo ad t̃raȝ
eſt maxia diſtãtia. Vel dr diſtãtiã meritoꝝ.
q: nl'la nr̃a merita meruerũt vt de⁹ hõ fieret
Vel dr diſtantiã ſtatuũ. Cũ em̃ tres fuerint
ſtat⁹ hoĩs. Un⁹ añ pctm̃ ſub inocẽtia Scõs
poſt pctm̃ ſub culpa ⁊ pena. Terti⁹ ſub gr̃a
⁊ Quart⁹ erit ſub gl'ia. Chr̃s carnẽ hũanaȝ
accepit delõge.i.de pmo ſtatu hũane nature
q̃.ſ.fuit ſine pctõ ⁊ ſub inocentia. nihilomi-
nus tñ de ſingul' ſtatibꝫ chr̃s aliq̃d accepit.
Nã de pmo accepit imunitatẽ.õ ſcõo pena-
litatẽ.de tertio gr̃e plenitudineȝ. de q̃rto ꝟo
gl'ioſam fruitionẽ.q: ei⁹ aĩa btã fruebat̃ di
uinitate. Ad iſtũ panẽ comedendũ ipa ꝟgo
nos inuitat dicẽs illõ Prouer.ix. Comedite
panẽ meũ:⁊ bi.vi.qõ miſ.vo. Idem aũt vo-
cat̃ vinũ ⁊ panis.ſ.chr̃s. Ipm aũt vinũ btã
ꝟgo miſcuit qñ aquã hũanitatis vino diui
nitat̃ vniuit.cũ.ſ.de ſuis puriſſimis ſangui
nibꝫ materiã hũanitatis deo miſtrauit. Pa
nẽ q̃3 iſtũ ipa fecit.⁊ h̃ ſignificatũ fuit p illã
mulierẽ de q̃ inq̃t ſaluator Mat.xiij.ꝙ tria
ſata farine miſcuit.q: b.virgo cooꝑante gr̃a
ſpũſſcti corp⁹ ⁊ aĩam ac diuitatẽ in chr̃o vni
uit. Fermẽtũ aũt in hac cõmixtiõe fuit fidel'
ipi⁹ ꝟgis bñdicte. Quinto dr nauis rõne ar
boris q̃ in iſta naui erecta fuit. de q̃ arbore

dꝛ Ezech. xvij. Cedrū de libano tulerūt vt fa-
cerēt malū. Iſta arboꝛ fuit chꝛ̄s q̄ in iſta na
ui ꝟgis fuit erect⁹: q̄ aſſimilat̄ cedro nō ſolū
ꝓpt̄ ſui ſublimitatē: ſ; etiā ꝓpt̄ fruct⁹ q̄litatē.
Poma ei cedria ī aliq̄ ſui pte ſ̄t dulcia: ī ali-
q̄ acerba: ꝛ in aliq̄ int̄ dulce ꝛ acerbū ſūt me-
dia. p q̄ ſ̄canī̄ tres in chꝛ̄o nature. nā in chꝛ̄o
eſt diuitas dulciſſima: caro q̄ fuit amaritu-
dine plēa: ꝛ aīa q̄ fuit doloꝛe repleta in q̄ſtu;
ſue nature reliēta patiebat̄. ꝛ erat dulcedine
plena inq̄ſtū diuitate fruebat̄. Sexto dꝛ na-
uis rōne veli qḋ ibi appenſū fuit. ſ. chꝛ̄s. de q̄
velo exponi pōt illḋ Ezech. xxvij. Byſſus va
ria ḋ egypto ɔtexta eſt tibi ī velū. Dꝛ āt iſtḋ
velū fuiſſe variū. q: pictū fuit de coloꝛe albo
rubeo: ꝛ aureo. Ex carne eñ chꝛ̄i fluxit coloꝛ
albꝰ ꝓpt̄ ſuā puritatē. ex aīa coloꝛ rube⁹ ꝓpt̄
ſui charitatē. ex diuitate ꝟo ei⁹ coloꝛ aureus
ꝓpt̄ ſuā p̄cioſitatē. Vn̄ ipſa b. ꝟgo inq̄t Cañ.
v. Dilect⁹ me⁹ candid⁹: q̄ ad p̄mū. ꝛ rubicū-
dus: q̄ ad ſcḋm. ꝛ elect⁹ ex milibꝰ: q̄ ad tertiū
Septimo dꝛ nauis rōe mercīū q̄bꝰ onerata
fuit: q̄ q̄dē fuerūt ei⁹ ꝟtutes ꝛ grē: marie hūi
litas: ꝟgītas: ꝛ fecūditas. Nā p mercē hūili-
tatꝭ fuit grā deo. p mercē ꝟgitatis angelo. p
mercē ꝟo fecūditatis toti gn̄i hūano. Et ꝓpt̄
hec tria illi dic̄ illḋ Iudith. xv. Tu glīa hie-
ruſalē. i. dei Hierlm ei viſio pacꝭ interp̄tat̄.
q̄ pax ꝟa ī ſolo ḋo hꝛ̄. Tu leticia iſrl̄. i. āgelo-
rū q̄ ſp deū vidēt. Iſrl̄ ei dei viſio ſiue ſpecl̄a
tio interp̄tat̄. Tu honoꝛificētia ppl̄i nr̄i. i. to-
A ti⁹ gn̄is hūani. ¶ De iſta naui exponi pōt il
lud Mar. vj. Erat nauis ī media marꝭ. In
q̄bꝰ ꝟbis tria tāgūt̄ ḋ ipa bn̄dicta ꝟgīe Pri-
mū dꝛ fructuoſitatꝭ. ibi: erat nauis. Scḋm
officioſitatꝭ. ibi: ī medio. Tertiū ꝟo g̃cioſita
tꝭ. ibi. marꝭ. Inq̄ſtū ei appellat̄ nauis oñdit̄
ei⁹ fructuoſitas. Nauis eñ valet ad mltas
opportūitates. Dꝛ igit̄ nos ī mari tēpeſtuoſo
h⁹ mōi poſiti mltꝭ indigem⁹: iō de⁹ nob̄ de
Maria iſta nauicl̄a ꝓuidit. ¶ Vn̄ notādū ꝙ b. ꝟgo
vt nauis vt ſpūalis nauis valet maxīe ad tria. Prio
valet ad ad trāſfretādū occurſus picl̄oſos mūdialis
tria. occupatiōis. Scḋo ad deferēdū ꝓuēt⁹ deli-
tioſos diuial̄ ɔſolatōis. Tertio ad debellā-
dū īcurſus anguſtioſos demonial̄ tētatiōis
Prio igit̄ nob̄ valet ad trāſfretādū h̄ mare
qḋ ɔtinue vētꝭ ɔtrijs flātibꝰ nauigā⁹. ſ. mare
iſti⁹ mōi. de q̄ inq̄t p̄ſ. Hoc mare magnū et
ſpacioſū manibꝰ ꝛc̄. In q̄ q̄dē mari ī maxīs
picul̄ ſūmerſiōis ſtam⁹. Vn̄ nob̄ dici p̄t illḋ
Eccl̄i. xliij. Qui nauigāt mare narrēt picula
marꝭ. In q̄bꝰ oībꝰ piculis ipa bn̄dicta virgo
nos adiuuat. Et iō Ber. inq̄t. Si icurrꝭ ſco-
pulos tribulationū. ſi inſurgūt vēti tētatio-
nū: Mariā cogita: Mariā īuoca. Ipa ei eſt
nauis de q̄ ſpūal̄r exponi pōt illḋ Act. xxvij.
Niſi hi ī naui māſerint: vos ſalui fieri n̄ po-
teſtꝭ. Scḋo nob̄ detulit theſauꝝ maximū. ſ.
chꝛ̄m ī q̄ ſ̄t oēs theſauri ſapie ꝛ ſcie ḋi abſcō
diti Col. ij. Tertio nob̄ val; ad ḋbellādū py-
ratas iſti⁹ marꝭ. ſ. demōes. De ipa ei dꝛ Cañ.
vj. ꝙ ē t̄ribil̄ vt caſtroꝝ acies oꝛdiata. Et iō
dꝛ Sap. xiiij. Exiguo ligno credūt hoīes aīa
mas ſuas. ꝛ trāſeūtes mare p ratē libati ſūt.
Bn̄ āt dꝛ exiguo ꝓpt̄ hūilitatē. Vn̄ et ipa ait
(vt recitat eccl̄ia) Cū eſſē puula placui altiſ-
ſimo. Hec ē illa nauis ḋ q̄ dꝛ Lu. v. Aſcēdit
chꝛ̄s ī nauim q̄ erat Simōis. q̄ iterp̄tat̄ obe
B diēs. ¶ Scḋo p̄ncipal̄r oñdit̄ ꝙ iſta nauis
ē officioſa. cū dꝛ. erat ī medio. ē ei mediatrix
ḋi ꝛ hoīm. Stat aūt in medio triplici de cā. Vas pu-
Prio ad excuſāda nr̄a facinoꝛa. De q̄ Bern̄ rum.
ait. Dn̄a nr̄a. mediatrix nr̄a. aduocata nr̄a. Maria
tuo filio nos recōcilia. tuo filio nos recōmē- ſtat ī me-
da. excuſet apḋ deū integritas tua culpā nr̄e dio.
coꝛruptiōis. ꝛ hūilitas tua ḋo grā nr̄e veniā
iperret vanitati. hec ille. De ipa q̄; exponi p̄t
illud Eſa. xix. In die illa erit altare in medio
terre egypti. ꝛ clamabūt ad dn̄m a facie tri-
bulantꝭ. ꝛ mittet eis ſaluatoꝛē. Scḋo ſtat in
medio ad iperrāda chꝛ̄i chariſmata. de quo
Ber. iq̄t. p te acceſſū hēm⁹ ad filiū o bn̄dicta
iuētrix grē. genit̄x vite. mr̄ ſalutꝭ. vt p te ſuſ-
cipiat nos q̄ p te dat⁹ ē nob̄. Et idē Ber. et dt
Op⁹ ei ē mediatoꝛe ad mediatoꝛē dn̄m. nec
alt̄ nob̄ vtilioꝛ ē q̄; maria. fidel̄ ei eſt q̄ ſcris
āridorū ꝛ virꝭ ꝛ mlīeribꝰ ꝓpiauit. Et Eze. xx
vij. ait dn̄s. Dabo ſctificatiō; ī medio eoꝝ ī
ppetuū. i. mariā ſctificatō; nob̄ iperrātē. Vt
ei inq̄t Ber. Nihil nos hīe voluit qḋ nō trā-
ſiret p man⁹ marie. Et ḋ h̄ etiā exponi p̄t illḋ
Ezec. xxviij. Poſui te ī mōte ſcrō ḋi ī medio
lapidū ignitoꝝ. i. oīm ſctoꝝ. tāq̄; ſ. dn̄a; ꝛ re
ginā. ꝛ q̄ſi glīe datricē ꝛ baiulatricē. Et h̄ eſt
qḋ petebat Ber. dicēs. Mediatrix nr̄a fac p g̃
tiā quā īueniſti. p p̄rogatiuā quā meruiſti. p
miſcḋia; quā pepiſti vt q̄ te mediāte fieri di-
gnat⁹ eſt p̄ticeps infirmitatꝭ ꝛ miſerie nr̄e. te
q̄; intercedēte p̄ticeps nos faciat glīe ꝛ beitu-
C dis ſue. ¶ Tertio p̄ncipalit̄ demōſtrat̄ in ꝟ
bis p̄dictꝭ ei⁹ g̃cioſitas dū dꝛ. marꝭ. Eſt ei in
mari n̄ vt vallata fluctibꝰ ſ; tāq̄; directiua ꝛ
liberatiua a tēpeſtatibꝰ Et iō dꝛ Maria: q̄ſi
marꝭ ſtella. Vn̄ eā ſalutat eccl̄ia di. Aue ma-
ris ſtella. Poſſum⁹ eñ dicere deo illḋ Sa-
pie. xiiij. Dediſti ī mari viā ꝛ iter fluct⁹ ſemi
tā firmiſſimā. De ipa q̄; Bern̄. inq̄t. Tolle
coꝛp⁹ h̄ ſolare qḋ illumiat mōm: vbi dies?
Tolle Mariā maris ſtellā. marꝭ vtiq̄; ma-
gni ꝛ ſpacioſi. q̄d erit niſi caligo īuoluēs et
vmbꝛa moꝛtꝭ. Pro ɔcluſiōe aūt hui⁹ p̄tꝭ di-
co. ꝙ tot ſunt tāti q̄; hui⁹ mōi q̄ inſufflāt pe-
riculoſi venti. ꝙ niſi hec nauis tutiſſima ha-
beret̄: vix vn⁹ de mille ſaluaret̄. Hāc igit̄ na
uē oēs debēt aſcendere q̄ ad poꝛtū eterne ſa-

lut; volũt ꝓſperis velis feliciť ꝑuenire. Unđ Ber. ait. O hõ ſi ad ꝯſpectũ dei pr̃is accedere times: ne liq̃ſcas q̃ſi cera a facie ignis. vade ad mediatricẽ mr̃e; miſcđie ⁊ oñde ei vulnus ⁊ vlcera. ⁊ ipa ꝓ te oñdet filio lac ⁊ vbera. ⁊ filiꝰ oñdet pr̃i latꝰ ⁊ vulnera. Pať non negabit filio: nec filiꝰ mr̃i. nec mr̃ tibi. Hec ille. Ipa aũt btiſſima ỽgo eſt illa nauis đ q̃ exponi põt illđ Mat. viij. vbi đr: ꝙ aſcẽdẽte Ieſu i nauiculã ſecuti ſť deñ diſcipli eiꝰ. Si ĝ aſcẽderimꝰ ipam nauẽ: poterimꝰ nauigare mare ⁊ flumia. ij. Eſđ. iiij. Hec etenĩ nauꝭ eſt ꝑncipal' inter eas de q̃bꝫ đr ꝑſ. cxiij. Illic naues ptrãſibũt ⁊ Iob. ix. Quaſi naues poma portãtes. Licz aũt ꝓprie nauis ſit marina ⁊ ratis fluuial': vt nota. ff. de ſer. l. ſoler. Tñ ꝑ nauẽ ſepe intelligimꝰ ſiue marina ſiue plu uial' ſit. ff. đ exerci. l. j. §. nauẽ. ⁊ de incẽ. rui. ⁊ nau. l. ſ. ⁊. iij. ⁊. l. rat;. ⁊ tal' eſt bñdicta ỽgo q̃ mediãte euadimꝰ ſecuri ⁊ liberi ab oĩbꝫ ꝑiculis maris ⁊ fluminũ.

C. b. ỽgo đr nubes Aſſimilatio. v.

D Nubiũ gñatio — Nubes tripl'r põt ꝯſiderari. ſ. q̃ʒtũ ad eiꝰ generationẽ: q̃litatẽ: ⁊ ỽtutem. Fit aũt generatõ nubes (vt đr in li. de ꝓprie. re.) aliq̃ñ ex vaporibꝫ maris. aliq̃ñ ex vaporibꝫ ťrenis ⁊ aliq̃ñ ex vaporibꝫ corrupt;. Et ſm hec nubes đr btã virgo. ⁊ etiã hoĩes terreni ⁊ corrupti. Ipſa aũt b. ỽgo đr nubes inq̃ʒtũ ex mar; vaporibꝫ generať. Talis eñ nubes generať q̃ñ ỽtute caloris ſolaris marini vapores attrahunť ⁊ in nubẽ cõdenſanť. ⁊ eadẽ ỽtute oĩs amaritudo illoꝝ vapoꝝ in dulcedinẽ cõmutať. Et ſimiliť in b. ỽgie tanq̃ʒ in diuia nubecula oĩs amaritudo mar;. i. hũani gener;. ſ. pcti original' in dulcedinẽ ꝯuerſa eſt iuſticie origial': ỽtute radij ſolar;. i. filialis ꝓſeruatõis. Unđ iij. Reg. xviij. đr. Ecce nubecula ꝑua aſcendebat de mari: ⁊ tñ ipſa erat dulcis ⁊ melliflua. Poſſumꝰ etiã dicere ꝙ in iſta virginea nube fueřt mľti amari vapores. i. mľte amare tribulatõnes. Uñ ⁊ Maria amaꝝ mare interpťať. Que tñ tribulatões ỽtute ſolis. i. diuini amoris in dulcedinẽ ſibi cõuertebanť. Unus vapor marinꝰ fuit tribulatio quã ab Herode paſſa fuit q̃ ipam vſq; in egyptum fugauit. Sed tñ iſtud exiliũ leuanť ⁊ patienter ſuſtinuit. Aliꝰ vapor marinꝰ fuit tribulatio quã habuit in paſſiõe filij. ⁊ iſte dolor tẽpabať ex eo ꝙ ꝑ filij mortẽ expectabat hũani gener; ſalutẽ. Dolor etiã partꝰ ⁊ dolor mortis ſunt q̃dã vapores marini: q̃ tñ in ipa totaliť in dulcedinẽ ſunt ꝯuerſi. q: ſine dolore pepit: ⁊ ſine dolore de h̃ mundo tranſiuit.

E ¶ Sc̃đo nubes ſignificat hoĩes terrenos: q̃ñ. ſ. ex vaporibꝫ ťrenis generať. Uapores ei terreſtres ſunt affectiones hoĩm mũdanoꝝ ⁊ terrenis implicatoꝝ. q̃ ꝑ ſe ad celeſtia aſcẽdere nõ pñt. Sed b. ỽgo ỽtute ſui caloris. i. amoris: ab amore ťrenoꝝ corda eoꝝ eleuat: ⁊ inter viſcera ſue pietatis q̃dãmõ ea in nubes cõdenſat: ⁊ ad amorẽ celeſtiũ ſurſum leuat. Tertio generať nubes ex humoribꝫ corruptis. ⁊ tũc aeris corruptio ⁊ peſtilẽtia ſubſequiť. Iſte aũt nubes ex corruptis hũoribꝫ generate: ſunt imundi pctõres. de q̃bꝫ diciť Ioel'. j. Cõputruerũt iumẽta in ſtercore ſuo Et ideo alios inficiũt. iuxta illđ. j. Coꝝ. xv. Corrũpunt bonos mores colloq̃a mala. Et j. Coꝝ. v. Modicũ fermentũ totã maſſam corrũpit. ¶ Sc̃đo nubes ꝯſiderať q̃ʒtũ ad q̃litatẽ. Eſt eñ cõcaua. Itẽ eſt a terra eleuata: ⁊ motu ꝯtinuo agitata. Primo q̃dem eſt ꝯcaua ⁊ ad modũ ſpõgie cauernoſa. vt đr in li. đ ꝓprie. re. Et iđ impſſionis celeſtiũ de facili eſt receptiua. Et ſil'r b. ỽgo fuit cõcaua ꝑ hũilitatẽ. ⁊ iđ valde idonea fuit ad recipiendũ celeſtiũ gr̃aꝝ infuſionẽ quã recepit: nõ in ꝑte ſicut alij ſcti: ſed totã eiꝰ plenitudinẽ. vt ait Hiero. in ſer. ad Euſto. Et q: ꝑ ceteris ſctis habuit gr̃am: etiã ꝑ ceter; recepit gl'iam. iuxͣ illđ Exo. xvj. Gl'ia dñi apparuit i nube. Ipa etiam vocať luna. de q̃ diciť Ecci. xliij. Uas caſtroꝝ in firmamẽto celi reſplendẽs gl'ioſe Luna eñ đr vas caſtroꝝ. q: nõ ſolũ a ſole: ſʒ etiã a ſtellis ⁊ planet; đr recipe aliquã imutationẽ. Et ſil'r btã ỽgo a ſole. i. a deo recipit oĩm gr̃aꝝ infuſionẽ. ⁊ a ſtellis. i. ab angelis ⁊ ſctis recipit ꝯtinue gl'iaʒ ⁊ honorẽ. ¶ Secundo nubes eſt a terra eleuata. ⁊ licz đ terra genereť: tñ in terra nõ morať. Et q̃nto nubes fuerit mag; eleuata tanto videť eſſe minor. Quãto aũtẽ eſt terre vicinior tanto videť eſſe maior. Et ſil'r b. ỽgo lʒ fuerit in mũdo nata: tñ cõuerſabať in celo. ⁊ erat a terreno amore eleuata. Et q̃nto plus ad celũ eleuabať: tanto mag; de ſe hũilia ſentiebat. vñ eleuata vſq; ad maternitatẽ dei ⁊ vſq; ad regnũ celi ⁊ dñatum mũdi. tñ ſe viliſſimã reputabit dĩ. Reſpexit humilitatẽ ancille ſue. Homines aũt mũdani q̃nto plus vicinanť terre: tanto mag; eloganť a celo: ⁊ de ſe tãto maiora ſentiũt ⁊ amplius ꝑ ſupbiam intumeſcũt. Tertio nubes eſt motu ꝯtinuo agitata: q̃ agitatio ſiue motio ꝓcedit a ſue nature leuitate: ⁊ ab aeris ſubtilitate: ac a ventoꝝ impulſione. Nos aũt nõ ſumꝰ agiles ſʒ pigri ⁊ deſides ad bñ opandũ. ⁊ habemꝰ impedimentũ a corꝑe qđ hʒ corruptionez. ⁊ ab aĩa q̃ hʒ terrenã affectionẽ. De quibꝫ diciť Sap. ix. Corpus qđ corrũpiť aggrauat animã: ⁊ depmit terrena inhitatio ſenſum multa cogitantẽ. Habemꝰ etiaʒ impedimenũ a ſpũ nr̃o: qui q̃ñ nõ habet deũ eſt ſibi põdus grauiſſimũ. Uñ Aug. i li. ꝯfeſſionũ inq̃t do

F Nubiũ q̃litas.

G

Qm̄ tui plenus nō ſum oneri mihi ſuz. Btā
aūt ꝟgo Maria ad bn̄ oꝑandū fuit velociſ
ſima: ꝛ habuit corp⁹ leue ex eo ꝙ fuit incor/
ruptiſſima. Et habuit aīam ſubtilē: qꝛ fuit
tota puriſſima: ꝛ ab om̄i pctō penit⁹ aliena.
Habuit etiā ſpm̄ deo plenuꝫ q̄ eā mouebat
ad om̄e bonū. qꝛ fuit ſpūſctō pleniſſima. ꝛ iō
vocat̃ nubes leuis Eſa. xix. vbi dicit̃ Aſcen/
det dn̄s ſuꝑ nubē leuē. i. btām ꝟginē: ꝛ ingre
diet̃ egyptū. i. mūdū. Btā em̄ ꝟgo leuis fuit
qꝛ nullā pctī grauedinē habuit. Leuis fuit.
qꝛ ꝟginitatis integritatē ſuauit Leuis fuit:
qꝛ nulli niſi deo placere ſtuduit. Leuis fuit:
D Nubiū effectus. qꝛ ſine corruptōe de ſpūſctō ꝯcepit. ¶ Ter/
tio nubes ꝯſiderat̃ q̄tū ad effectū ſiue oꝑa/
tionē ꝛ ꝟtutē. Nubes em̄ terrā fecūdat: eſtū
mitigat: ꝛ arcuꝫ celeſtē generat. vt dꝛ in li. de
ꝓꝛie. re. Et ſil'r b. ꝟgo imbꝛe ſuaꝝ grāꝝ totā
eccl'iam irrigat ꝛ fecundat. Eſt em̄ fons pa/
diſi q̄ vniuerſaꝫ terrā irrigat. ꝛ in q̄ttuoꝛ ca/
pita diuidit̃. qꝛ q̄buſdā dat ꝟtutē prudentie
vt ſibi ꝓuideāt a ꝑicul' futurꝭ. Quibuſdam
ꝟtutē iuſticie: vt deo ſatiſfaciant de offenſis
ꝓteritꝭ. Quibuſdā ꝟtutē foꝛtitudinis vt ſint
ꝯſtantes in aduerſis. Quibuſdā ꝟo ꝟtutem
tꝑantie vt ſint abſtinētes in ꝓſperis. Scdo
nubes eſtū mitigat. nā interponēdo ſe inter
nos ꝛ ſolē vmbꝛā generat ꝛ refrigeriū p̄ſtat.
Et ſil'r b. ꝟgo inter ſolem ꝛ nos ſe interponit
dū dei iuſticiā ad miſcōiam flectit. ꝛ ſic noƀ
refrigeriū magnū facit. Sunt etiā multi q̄
patiunt̃ eſtus tribulationū ꝛ carnaliū ꝯcu/
piaꝝ. Sed ipa hos eſtus roꝛe ſue grē refri/
gerat dum eis patiam tribuit ꝛ ꝯcupiſcētiaꝫ
carnalē extinguit. iuxta illō Eccī. xviij. Nō/
ne ardoꝛē refrigerabit ros: Ipa ḡ ꝟgo eſt il
la nubes oīm maloꝝ nr̄oꝝ mitigatiua. de q̄
Ps. ait. Expandit nubem in ꝓtectionē eoꝝ.
Tertio nubes arcū celeſtē in ſe parit. Qui q̄
dē arc⁹ hꝫ coloꝛeꝫ igneū: viridē: ꝛ celeſtē. Mꝛ
igit̃ b. ꝟgo erat ꝯcaua. i. humilis. ꝛ roꝛida. i.
grā plena: iō in ſe genuit arcū celeſtē. i. chr̄m
q̄ eſt ſignū federꝭ int̃ nos ꝛ deū ꝑ quē de⁹ ꝓ/
miſit dare grām ꝛ gl'iam: Qui q̄dē hꝫ coloꝛē
igneū q̄ ad diuītatē iux̃ illō Heb. xij. Deus
noſter ignis ꝯſumēs eſt. Itē coloꝛē viridē q̄
ad carnē q̄ roꝛe puritatꝭ ſꝑ refloꝛuit: ꝛ etiam
moꝛtua ſetere nō potuit: ſed ſꝑ viroꝛe enitu
it. Unde ipe dn̄s inq̄t ꝑ Ps. Refloꝛuit caro
mea ꝛc. Habuit etiā coloꝛē celeſtē q̄ ad aīaꝫ:
q̄ ſꝑ in celeſtibꝫ hitabat. iuxta illō Joan. iij.
Nemo aſcendit in celū niſi q̄ ꝛ deſcēdit fili⁹
hoīs q̄ eſt in celo. Merito igit̃ bn̄dicta ꝟgo
dꝛ nubes: marie qꝛ ſicut nubes eſt ſolarꝭ ra/
dij incoꝛpoꝛatiua: ꝛ tn̄ radi⁹ q̄ in ipa nube in
coꝛpat̃ ipaꝫ penetrās ꝛ exiens nō ſcindit nec
ipa nubes diuidit̃: Sic ipa dn̄a nr̄a filiū in
ſe recepit ꝛ carne veſtiuit: ꝛ ſine ſui coꝛrupti

one peꝑit. Un̄ de ipſa loq̄ns celeſtꝭ pat̃ inq̄t
Ezech. xxxij. Solē nube tegam. Itē ſicut nu
bes eſt laboꝛātiū recreatiua: ſic ꝛ ipſa eſt oīs
laboꝛꝭ nr̄i ꝯſolatiua. Un̄ Eccī. xxxv. dꝛ. Spe
cioſa miſcōia dn̄i in tꝑe tribulatiōis: q̄ſi nu
bes pluuie in tꝑe ſiccitatꝭ. Item ipa eſt ſicut
nubes reſoluta in pluuiā q̄ eſt ſeminū fecun/
datiua: germīatiua: nutritiua: impinguati/
ua: augmētatiua: ꝛ m'tiplicatiua. Juxta il/
lud Job. xxxvij. Frumētū deſiderat nubes.
Un̄ de ea dici pōt illō Eſa. xviij. Nubes ro/
ris in die meſſis. Nā ipa infundēdo diuine
grē roꝛē facit nos m'tiplicare bonoꝝ operū
meſſem. Ipa q̄ꝫ figurata fuit ꝑ illā lucē de q̄
dꝛ Mat. xvij. Nubes lucidā obūbꝛauit eos
Ex q̄ figura fuit htē ꝟgis claritas inocentie
demōſtrata. Natural'r em̄ nubes nō eſt luci
da: imo ꝓpt̃ ſuā denſitatē ꝛ obſcuritatē ꝓuat
nos radijs ſolis. Ideoq̄ꝫ ꝙ ſit lucida hꝫ ſuꝑ
naturā. Quāuis ḡ om̄is alia pura creatura
hūana ab Adā deſcēdens fuerit nubes ob/
ſcura ꝑ pctm̄ oꝛiginale offuſcata: tn̄ hec di/
uina nubecula: ꝓua. ſ. ꝑ hūilitatē: in q̄ rex e/
tern⁹ trāſfigurat⁹ eſt: ꝛ de terribili iudice in
patrē pijſſimū mutat⁹ eſt: tota fuit lucida: ꝑ
ſuꝑnaturalē ꝟtutē ab om̄i tenebꝛa p̄ſerua/
ta. Et figurata fuit ꝑ nubē illā: q̄ (vt hꝫ Exo.
xiij.) ducebat filios iſrl' ꝑ deſertū. Un̄ ꝑdu/
xit eos ad petram oꝛeb vbi data eſt aq̄ ꝑp'o.
Que nubes in die ꝓtegebat ſole: nocte ꝟo il
lumīabat: oñdēs illis viā ꝑ quā ambularēt.
Ipſa ei ꝟgo gratioſa nos ꝓtegit ab incēdijs
tētationū. ꝛ illūinat in nocte tenebꝛoſa igrā/
tie: ꝛ oñdit noƀ viā celeſtis pr̄ie: ꝛ nos ducit
ad fluēta diuīe grē. Hec eſt illa nubes de q̄
exponi poſſet illō. j. Coꝝ. x. Patres nr̄i oēs
ſub nube fuerūt. Trāſſūptiue in c. neq̄q̄ꝫ. de
ꝯſe. diſ. iiij. Sed q̄d miꝝ ſi mater dei nubes
appellat̃: cū etiā p̄dicatoꝛes oēs ſctī tali noīe
nūcupent̃. vt pꝫ in c. reuertimini. xvj. q. j. Un̄
Eſa. lx. ca. de illis dꝛ. Qui ſūt iſti q̄ vt nubes
volāt: Tales aūt nubes placēt deo. v. diſ. in
fi. ꝛ. vj. di. in pn̄. Et iō ipa gl'ioſa ꝟgo oīm p̄/
dicatoꝝ mgr̄a fuit. ꝛ eſt deo ſuꝑ oēs gratiſ/
ſima. Iſta eſt illa nubes de qua dici pōt illō
Nūe. x. Eleuata eſt nubes de tabnaculo fe/
derꝭ. O igit̃ dn̄e de⁹ pone nubē veſtimentuꝫ
meū: Job. xxxviij. Fac vt ſim de illis de q̄bꝫ
dꝛ p̄ſ. lxxxvij. Deduxit illos in nube diei. Et
vt in me ꝟificet̃ illō p̄ſ. ciij. Qui ponis nu/
bē aſcēſum tuū. Et vt thꝛon⁹ me⁹ ſit in colū
na nubis Eccī. xxiiij. Ut cum mediante hac
clara nubecula aſcēdero in celū dicat̃ de me
illō Eccī. xlv. Induxit illū in nube. Fac ḡ vt
de aīa mea ꝟificet̃ illō Ezech. x. Dom⁹ reple
ta eſt nube. i. ꝟgis deuotione.

Q. beata ꝟgo dicit̃ mons ſinai.
Aſſimilatio. vj.

I Nota de monte Sinai

Mons ſinai vt dr̄ in li. de ꝓprie. re. eſt in Arabia. vt etiã ait apl's ad Gal. iiij. Et eſt ĩ ꝓuincia Madi-an. De q̄ Joſephꝰ in li. ij. antiq̄tatũ inq̄t. Sina mõs eſt excelſus ⁊ ad paſcua egregiꝰ: optias herbas ferẽs. Eratq̄ꝫ opinio habitare ibi deũ. Et iõ penitus ibi nemo paſce-bat oues. q: paſtores illuc minime ambula-re p̄ſumebãt. Huic mõti appropinq̄ns moy-ſes: ꝓdigiũ vidit. ſ. igneũ rubũ nõ cõburen-tẽ: ⁊ eiꝰ viriditatẽ ⁊ florẽ nullatenꝰ depaſcẽtẽ ⁊ eiꝰ ramos fructiferos nullo incẽdio deua-ſtantẽ: q̄uis flãma velox ⁊ vehemẽs nimis eſſet. Vñ de illo igne dñs ad Moyſen locu-tus eſt. Idẽ q̄ꝫ Joſephꝰ. iij. li. ait. Aſcendit Moyſes in ſina. q̄ mons eſt excellẽtiſſimꝰ in ill' regionibꝰ. Et q: fmo erat deũ circa eum habitare ⁊ erat terribil': iõ circa radices hꝰ mõ-tis hebrei ſua tabnacula locauerũt ⁊ ibi deũ videre in igne ⁊ ĩ nube. ⁊ ipm ꝑſonal'r loq̄ntẽ audire meruerũt. Dr̄ itaq̄ꝫ mõs ſinai mons diuĩe habitationis: angelice freq̄ntationis: mõs lumĩs ⁊ inflãmatiõis: mõs pluuie ⁊ ro-ris: mons paſcue ⁊ refectiõis: mons ſapie ⁊ eruditiõis. q: de illo monte dñs Moyſen ⁊ ꝓpl'm inſtruebat ⁊ ei legẽ cõferebat. Mons miſcðie ⁊ ꝓmiſſiõis. q: inde bona inaudita ꝓpl'o ꝓmittebat. Mons iuſticie ⁊ cõminati-onis. q: timorẽ inſpiciẽtibꝰ inferebat. Mõs amicicie ⁊ ꝯfederatiõis. q: mediãte lege po-pulũ ibidẽ ſibi ſempit̃no federe deꝰ vniebat Mons mũdicie ⁊ puritatꝭ. Mons leticie ⁊ iocũditatꝭ. q: nulli ad montẽ accedere po-terãt niſi q̄ mẽte ⁊ corpe mũdi erãt. Ibi etiaꝫ illi q̄ mõi erãt corã dño cũ leticia comede-bãt ⁊ bibebãt. Dicit̃ etiã mõs clemẽtie ⁊ pie-tatꝭ ſiue ꝓpitiatiõis: ⁊ mons ſacrificij ⁊ orõ-nis. nã ibi dño imolabat: ac p̄cibꝰ Moyſi ⁊ ſupplicatõibꝰ deũ ſibi placatũ ⁊ ꝓpiciũ audie-bãt. Hec ibi. ¶ Que oĩa poſſent bñdicte vir-

Octo ſimilitudines montꝭ ſina ad Mariã

gini optĩe applicari. ſꝫ breuitatꝭ gr̃a ſolũ refe-rã octo ſil'itudĩes q̄s ipſa dña nr̃a hꝫ cũ iſto mõte ſctõ. Prima ẽ. q: ſic mõs ille fuit mõs miſcðie ⁊ ꝓmiſſiõis. q: ĩ eo apparẽs dñs mo-yſi ĩ rubo: ⁊ cõpatiẽs afflictõi ꝓpl'i ſui ꝓmiſit libare eũ a ſeruitute Pharaõis ⁊ egyptioꝝ ꝑ manũ ipſius moyſi: vt hr̄ Exo. iij. Sic b. v̄go tãq̄ꝫ miſcðie regia fuit ꝓmiſſa ⁊ figurata ĩ il-lo eodẽ rubo. ſic ecc'ia cãtat dĩ. Rubũ quẽ vi-derat moyſes ĩcõbuſtũ: ꝯſuatã agnimꝰ tuã laudabilẽ v̄ginitatẽ dĩ genitrix intcede ꝓ nob. Itẽ ꝓmiſſio facta moyſi d̃ libatiõe p̄dicta: q̄ figurabat libationẽ gñis humani d̃ ſeruitute diaboli. ⁊ oẽs alie ꝓmiſſiões facte in veti te-ſtõ. ꝓ dicta libatiõe in ipa v̄gie cõplete ſunt. Nã in eã deſcẽdit filiꝰ dĩ ⁊ carnẽ hũanã aſſũ-pſit ꝓ nr̃a libatione. Et iõ de illa dici põt illõ Exo. xix. Deſcẽdit dñs ſuꝑ mõtẽ ſinai ¶ Se-cũdo q: fuit mõs angelice freq̄ntatiõis. Ibi eñi freq̄nt̃ angelꝰ ex ꝑſona dñi appuit ⁊ lo-cutꝰ eſt moyſi. Vñ dr̄ Act. vij. ꝙ appuit illi ĩ deſerto mõtꝭ ſinai angelꝰ in igne flãme rubi ⁊c̃. Et ĩ eodẽ c. dr̄ de moyſe. Hic eſt q̄ fuit in eccl'ia in ſolitudine cũ angelo q̄ loq̄bat̃ ei in mõte ſina ⁊ cũ p̄rĩbꝰ nr̃is: q̄ accepit v̄ba vite dare nob. Et ſil'r b. v̄go fuit ab angelo viſita-ta ⁊ ſalutata: ⁊ d̃ v̄bo vite edocta. ſic p̄ꝫ Lu. j. Tertio q: ſina fuit mõs lumĩs ⁊ inflãma-tiõis. nã in eo appuit dñs ĩ flãma rubi Exo. iij. Itẽ eiuſdẽ li. c. xix. dr̄: ꝙ totꝰ mõs ſinai fu-migabat eo ꝙ aſcẽdiſſet dñs ſuꝑ eũ in igne. ⁊ aſcẽdebat fumꝰ ex eo q̄ſi de fornace. Et hoc factũ eſt in b. v̄gie q̄ñ ſpũſſctũs q̄ eſt ignis. i. amor diuinꝰ in eã ſuꝑuenit: ⁊ ipam eſtuantẽ deſiderio fumare fecit: ⁊ mẽtẽ eiꝰ totã illũi-nauit ac iflãmauit. Lu. j. vbi ei dixit angelꝰ Spũſſctũs ſuꝑueniet in te ⁊c̃. Quarto q̄a fuit mõs pluuie ⁊ roris. Et ſic fuit b. v̄go in filij dei ꝯceptione. Vñ ꝓpha p̄dixerat p̄ſ. lxxj Deſcẽdet ſic̃ pluuia in vellus: ⁊ ſic̃ ſtillicidia ſtillãtia ſuꝑ terrã. Hãc aũt pluuiã ⁊ irrora-tionẽ meruit b. v̄go ſuſcipe. q: hũillima erat Nã a ſuꝑbis ⁊ elatꝭ fugit. Vñ. ij. Reg. j. dr̄. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniat ſuꝑ vos. Quinto: q: ſina fuit mõs diuĩe ha-bitatõnis. Et ſil'r b. v̄go fuit habitaculũ dei. Vñ Pſ. ait de ea ſub noĩe montis. Mons dei mõs pinguis: mõs in q̄ bñplacitũ eſt ho-bitare in eo. Etenĩ dñs hitabit in finẽ. ſ. ſecu-loꝝ. i. in vltima etate mũdi. Et iteꝝ idẽ Pſ. ait. Dñs in eis ĩ ſinai in ſctõ. Sexto q: fuit mõs ſapie ⁊ eruditiõis. Vñ Leuit. xxvj. dr̄. Hec ſunt p̄cepta atq̄ꝫ iudicia ⁊ leges q̄s de-dit dñs inter ſe ⁊ int̃ filios iſrl' in mõte ſinai ꝑ manũ Moyſi. Et ſil'r b. v̄go illuꝫ mundo edidit q̄ eſt v̄bum ⁊ ſapia patris: q̄ eſt dux ⁊ legifer noſter: ꝑ quẽ reges regnãt: ⁊ legũ cõ-ditores iuſta diſcernũt. Septimo q: ẽ mõs iuſticie ⁊ cõminationis. Et ſil'r hꝰiſſima vir-go ſic̃ ſibi deuotꝭ ⁊ reuerẽtibꝰ eſt ſalutꝭ refu-gium: ita ꝯtẽptoribꝰ ⁊ blaſphematoribꝰ erit ad mortis ⁊ ꝑditionis iudiciũ. Vñ Exo. xix. dr̄ de mõte ſinai. Cauete ne aſcendatꝭ in mõ-tem: nec tangatꝭ fines illiꝰ. Omis eñi q̄ teti-gerit monteꝫ morte moriet̃. Octauo q: ſina erat mons paſcue ⁊ refectionis Vñ dr̄ Exo. iij. ꝙ deꝰ apparuit Moyſi cũ minaſſet gre-gem ad interiora deſerti ad montẽ dei Oreb q: ſcꝫ ibi erant bona paſcua. Oreb eñi eſt ꝑs montis ſinai: vt dr̄ in li. de ꝓprie. re. Et ſil'r b. v̄go in aſſũptione ſua ꝑuenit ad paſcua eter-ne felicitatꝭ: ad que etiã gregẽ fideliuꝫ ad ſe recurrentiũ ſuo exemplo ⁊ adiutorio iugit̃ introducit.

¶ beata virgo dicit̃ thronus
Aſſimilatio. vij.

T Thronꝰ dupl'r accipit̃. ſ. ꝓ tertio or/
dine ſupme hierarchie qui dr̃ ordo
thronoꝝ. Et ꝓ ſolio regali. Et oibꝫ
iſtiſ modis bt̃a ꝟgo thronꝰ dei pt̃ ap
pellari. Primo em̃ dici pōt thronꝰ ex eo ꝙ ha
bet ꝓprietates illoꝝ angeloꝝ q̄ throni nuncu
Sex proprietates thronoꝝ pant. Que q̄dē ſunt ſex ſm̃ Dioñ. in li. de an
gelica hierar. Prima eſt maxia celſitudo: q̄
bt̃e ꝟgini ꝯuenit: q̄ ait Eccl. xxiiij. Ego in al/
tiſſimis habito: ⁊ thronꝰ meus in colūna nu
bis. Ipſa em̃ habitat ī altiſſimis: q̄a ſup oēs
ſctōs eſt exaltata ⁊ ſublimata: ⁊ ad dexteraꝫ
filij collocata. Vñ dr̃ in figurā. iij. Reg. ij. ꝙ
poſitꝰ eſt thronꝰ mr̃i regiſ ad dexteram eius.
S ¶ Scd̃a ꝓprietas eſt regiſ circūdatio: q̄ etiaꝫ
ipſi cōuenit. de q̄ dr̃ Hiere. xxxj. Nouū faci/
et dñs ſup terrā: femīa circūdabit viꝝ. In q̄
bus ꝟbis triplex nouitas denotat̃. Prima ē
q̄a circūdat. i. ſine corruptione generat. Illō
em̃ eſt circūdatū q̄d eſt ex oī pte clauſū. Se
cunda ē: q̄a circūdat viꝝ. Vñ Bern. ait. Si
dixiſſz: infantē vl' paruulū: nec nouū videre
tur nec miꝝ. Sed vir erat Ieſus necdū etiā
natꝰ: ſapīa/ nō etate: nō q̄ntitate corpis/ ſed
animi vigore. Habuit em̃ plenitudinē ſapie
⁊ ꝟtutis ab inſtanti ſue ꝯceptiōis. Tertia ē:
q2 dr̃: ſup terrā. Eccl'ia q̄dem generat q̄tidie
filios in celo ſine corruptione ⁊ cū grē pleni/
tudine. Vñ obitꝰ ſctōꝝ natale dr̃. q̄a tūc na/
ſcunt̃: ⁊ iſtud nō eſt nouū. Sed ꝙ iſta talis
generatio fiat ſup terrā: iſtud eſt oīm nouo/
Maria ſtabilis filio rū nouiſſimū. ¶ Tertia ꝓprietas thronoruꝫ
eſt ſtabilis collocatio. Et iſta ſil'r beate virgi
ni cōuenit: q̄ ſtabilis fuit filio in vita: in mor
te: ⁊ poſt morteꝫ. Nā in vita fuit ſibi ſtabil' ꝑ
amorē. q2 nūq̄ꝫ ab eiꝰ amore diſceſſit. In mor
te fuit ei ſtabilis ꝑ aſſociatiōem. q2 iuxta cru
cē eiꝰ ſꝑ ſtetit. Et poſt mortē fuit ſtabilis per
fidē. q2 nunq̄ꝫ eā amiſit. Quidā em̃ diſcipu/
li ab eo diſceſſerūt ꝑ fidem ⁊ ſocietatē: ſed nō
ꝑ amorē: vt apl'i. Alij diſceſſerūt a fide: ſed n̄
ab amore nec a ſocietate: ſicͭ ſctē mlieres q̄ iu
xta crucē chr̄i ſteterunt. Bt̃a aūt ꝟgo ſꝑ im/
mobilis ſtetit: et in fide: ⁊ in amore: ⁊ in ſoci/
etate. Quarta ꝓprietas thronorum eſt regis
ſuſceptio. Et iſta etiam ꝯuenit bt̃e ꝟgini: que
excellentiori modo p̄ ceteriſ chriſtuꝫ ſuſcepit.
Oēs em̃ tā boni q̄ꝫ mali chr̄m ſuſcipiūt ꝑ eſ/
ſentiā ⁊ p̄ntiaꝫ. Boni ſc̄do ipm ſuſcipiūt ꝑ in/
habitationē grē. Virgo aūt bt̃a ipm ſuſcepit
ꝑ grē plenitudinē in mēte. ⁊ ꝑ p̄ntiā corpaleꝫ
in ventre. Quinta ꝓprietas thronoꝝ eſt regiſ
delatio. Et iſta ſil'r cōuenit bt̃e virgini q̄ chr̄i
ſtū de celo detulit. Et iō vocat̃ ferculū a de/
ferēdo. iuxͣ illud Cañ. iij. Ferculum fecit ſibi
rex Salomō ⁊c̃. Vocat̃ etiā nubes Eſa. xix.
vbi dr̃. Aſcendet dñs ſup nubē leuē ⁊c̃. Ipſa
em̃ nobis chr̄m tanq̄ꝫ pluuiā ſalutarē cōplu
it: iuxͣ illud Eſa. xlv. Nubes pluant iuſtū ⁊c̃.
Vocat̃ etiā nauis. q2 deportauit nobꝫ panem
angeloꝝ. Vñ Prouer. vl. dr̃. Facta eſt q̄ſi na
uis iſtitoris delōge portās panē ſuū. ¶ Se/ M
xta ꝓprietas thronoꝝ eſt familiariſ apparitio Maria
Et iſta ſimil'r bt̃e Marie cōuenit. Familia/ aptiꝰ oibꝰ
riꝰ em̃ ⁊ aptius myſterium incarnatiōis ſibi incarna/
chr̄s manifeſtauit q̄ꝫ ceteris ſanctiſ vel ange tiōeꝫ no/
lis. Nā Salomō dixit ſe illō ignorare Pro/ uit.
uer. xxx. dicēs Tria ſunt mihi difficilia: ⁊ q̄r
tum penitꝰ ignoro. ſ. viam iuuenis in adole/
ſcentia ſua. i. viam chriſti in incarnatiōe ſua
de virgine intacta: ſm̃ expoſitiōem Nicolai
de Lyra. Ioānes etiā baptiſta dr̃ ſe nō eē di/
gnū ſoluere corrigiā calciamēti chr̄i: Ioan. j
id eſt non eſſe ſufficientē exponere ꝓfundi/
tatē tanti myſterij. Gabriel q̄q3 angelus de
modo requiſitꝰ: ipm nō expoſuit: ſed ad ſpi/
ritūſanctū virginē remiſit dicēs: Spūſſan/
ctus ſuꝑueniet in te ⁊c̃. acſi diceret ſm̃ Ber.
ſuꝑ Miſſus eſt. Quid a me q̄riſ q̄d ipa mox
expieriſ: Scies ſcies ⁊ feliciter ſcies: ſed illo
doctore q̄ actore. Ego miſſus ſum nunciare
ꝟginalem ꝯceptū: non creare. Virgo aūt be
nedicta ill'ō myſteriū non em̃ ſciuit ꝑ īfuſam
ſapīam: ſed maxīe ꝑ expientiā. Vñ Ber. vbi
ſ. ait. Qualit̃ ſplēdor ille inacceſſibilis vir/
ginis ſe infuderit viſceribꝰ: ſoli datū eſt ſcire
cui ſoli datū eſt expiri. ¶ Secundo dico ꝙ N
ipſa fuit thronꝰ. i. ſedes ⁊ ſolium ſūmi regiſ Maria
q̄ ſedit in vtero ſuo. Et nunc eſt thronꝰ dei in ſoliū ſū/
mūdo. ⁊ etiam erit in iudicio. Chr̄s em̃ fecit mi regis
eam thronū ſuū dum eēt in vētre eiꝰ. In cuiꝰ
figurā dr̃. iij. Re. x. et. ij. Paral'. ix. Fecit rex
Salomon thronū de ebore grandē ⁊ veſti/
uit eū auro mūdiſſimo nimis. Iſte em̃ thro
nus fuit d̃ ebore ꝑ ꝟginitatē. ⁊ de auro ꝑ fer
uentē charitatē: ⁊ grādis ꝑ maximā hūilita/
tē. Nā q̄nto fuit hūilior: tanto corā dō facta
eſt ſublimior. Chr̄s ḡ reqeuit in eiꝰ ꝟginita/
te: q̄a diligit mundiciā. ⁊ in eius charitate: q2
amat fraternā ꝯcordiā. ⁊ in ipſiꝰ hūilitate: q2
diligit mentē tranq̄llā. Scd̃o ipſa eſt thronꝰ
dei peccatoribꝰ q̄ ſunt in mūdo. Et ideo dr̃ ad
Heb. iiij. Adeamus cū fiducia ad thronum
gratie vt miſcdiam conſeq̄mur ⁊ grām inue/
niamus in tēpore oportuno. Quidā em̃ pec/
cant ex timore male hūiliante: ſicut Petrꝰ q̄
timore mortis chr̄m negauit. Et iſti accedē/
tes ad eam: magnā p̄nt hr̄e fiduciaꝫ. Et ideo
dr̃ Adeamus cū fiducia ad thronū grē. Alij
ſc̄do peccāt ex amore male inflāmante. ſicͭ Da
uid q̄ malo amore inflāmatꝰ in adulteriū ce
cidit. Et ſicͭ Matthēꝰ mala cupiditate alle/
ctus illicita lucra exercuit. Et tales ad iſtum
thronū accedentes inueniūt miſcdiam. et iō
ſubdit̃: vt miſcdiaꝫ ꝯſeq̄mur. Alij ſc̄do peccāt
ex ignorantia excecāte. ſicut aplꝰs q̄ ait. j. ad

Timo.j. Ignorās feci in incredulitate. Et ta/
les ad iſtū thronū accedētes inueniūt gratiā.
Et ideo addit. Et grām inueniam⁹ ī tpe opoꝛ
tuno. ¶ Tertio ipa erit thron⁹ chī ī iudicio

O Maria thronus chrī in iudicio.

Et h̄ q̄ntū ad illos q̄ erūt a dextrꝭ Nā illos q̄
erūt a ſiniſtrꝭ chꝰs iudicabit. Vn̄ Apoc.iiij.
dr. De throno ꝓcedūt vulnera ꝛ voces ꝛ toni
trua. Ipe em̄ chꝰs oēs ad iudiciū citabit: di
cēs. Surgite moꝛtui veīte ad iudiciū. Et tal'
citatio dr tonitruū. Itē citatos examiabit di
cens. Eſuriui ꝛ n̄ dediſtꝭ mihi mādu care ꝛc̄.
Et iſte ſunt voces q̄ de throno ꝓcedūt. Ulti
mo ꝯ citatos ꝛ examiatos ſniam fulmiabit
dicens. Diſcedite a me maledicti in ignē et/
nū ꝛc̄. Et iſta v̄ba dicunt vulnera de throno
ꝓcedentia. Illi v̄o q̄ erūt a dextris: ad v̄ginē
gl'ioſam tanq̄ȝ ad thronum gratie ꝛ miſcd'ie
ꝯfugient. Vn̄ pſ. lxxxviij. inq̄t de⁹ Thronus
ei⁹ ſicut ſol ī ꝯſpectu meo: ꝛ ſicut teſtis ī celo
fidelis. Ipa em̄ in iudicio exn̄s erit corā deo
ſicut ſol. qꝛ p̄ ceterꝭ habebit maioꝛē ſplēdoꝛē
ſapie: ꝛ maioꝛē caloꝛē grē ꝛ glie. Et erit ſic te/
ſtis fidelis. qꝛ corā filio ſuo d̄ nob̄ bonū teſti/
moniū ꝑhibebit. Vn̄ in q̄dā officio canit ipi
virgini. Recoꝛdare virgo mater dū ſteteris
in conſpectu dei ſic ſol refulgēdo: vt loq̄rꝭ ꝓ
nob̄ bonū teſtimoniū: ꝛ auertas indignatio
nem ſuam a nobis. ¶ Alexander aūt d̄ ales

P Multa fuerūt in throno ſalomo/ nis.

ſup p̄dicto pſ. inq̄t. Notandū ꝙ mlta fuerūt
in throno Salomonis q̄ myſtice in throno
chī.i. in btā virgine poſſum⁹ aſſignare: q̄ in
his v̄ſib⁹ compꝛhēdi pn̄t. Ligna ſedile man⁹
ebur auꝝ brachia ſcamnū. Argentuȝ leo rex
purpura pina gradus. In btā em̄ v̄gine fue
runt ligna foꝛtitudinis ꝛ pſeuerātie. Unde
Cant.iij. dr. Ferculū fecit ſibi rex Salomō
de lignis libani.i. de cedris q̄ ſunt foꝛtioꝛes ꝛ
impuꝛtibiles. Sunt ꝛ alia ligna libani que
ei competunt. Vn̄ ipa dr Eccl.xxiiij. Quaſi
cedr⁹ exaltata ſum in libano: ꝛ ſicut cypreſ/
ſus ꝛc̄. Itē ſedile ꝛ man⁹.iij. Re.x. Duc ma/
nus tenētes ſedile. Sedile eſt charitas bea/
te v̄ginis: ſm ꝙ Cañ.iij. dr. media charitate
ꝯſtrauit. Man⁹ due: opa p̄uilegiata hūili/
tatis ꝛ pietatꝭ. Ebur caſtitas.iij. Reg.x. Fe/
cit thronū de eboꝛe grandē. Fuit em̄ de ebo/
re ꝑ mundiciā ꝛ grādis in ꝯtinentia. qꝛ in ea
extinct⁹ fuit fomes. Auꝝ.ſ. ſapie.iij. Reg.x.
Ueſtiuit eū auro fuluo nimis. et.ij. Paral.
ix. auro mūdiſſimo. Brachia lōga ad defen
ſionē noſtrā: ꝛ ad dandū adiutoꝛiū lōge po/
ſitis.i. petōꝛib⁹.ij. Paral.ix. Brachiola duo
altrinſec⁹. Foꝛte chꝰs puer brachiolis ill'am
plexat⁹ eſt illam. Scamnū.ij. Paral.ix. Et
ſcabellū aureū. q̄ſi dicat. Diuitias ꝛ ſapiam
terrenā pedib⁹ ꝯculcauit. Apoc.xij. Mulier
amicta ſole ꝛ luna ſub pedib⁹ ei⁹. Itē pedes
id eſt affectus ei⁹ vtebant auro rōnis. Argē/
tum.i. eloq̄ntia. q̄a ipſa eſt aduocata noſtra.
Cant.iij. Colūnas eius fecit argenteas. Leo
Sicut aūt dr.iij. Reg.x. ꝛ.ij. Paral.ix. q̄ttu
oꝛdecim leones erāt. Quia ḡ leo eſt terribile
anial: q̄ttuoꝛdecim leones ſunt ſeptē v̄tutes
btē virginis: ꝛ ſeptē dona: q̄ꝝ odoꝛ terret ſer
pentē veterē.i. diabolū. Vn̄ de ipa dr Cañ.vj.
Terribilis vt caſtroꝝ acies oꝛdinata. Rex:
q̄a ſolus rex ſedet in throno: ꝛ ſolus chꝰs in
btā v̄gine. Ezech.xliiij. Princeps ipe ſedebit
in ea. Purpura.i. martyriū. Cañ.iij. Aſcēſū
purpureū. Martyr aūt fuit btā v̄go: ꝛ ſi non
coꝛꝑe: tn̄ mente. ſm illud Lu.ij. Et tuā ipſi⁹
aiaȝ ptrāſibit gladi⁹. Pina.iij. Reg.x. Sū/
mitas throni rotunda erat. Cant.iij. Recli/
natoꝛiū aureū.i. ꝑfectio firma ſine angulis
ꝛ ſcrupulis. Gradus ſex q̄b⁹ aſcendit ad eaȝ
ſm ꝙ dr.iij. Reg.x. ꝛ.ij. Paral.ix. Et ſūt ſex
partes veneratōis.ſ. reuerētia: deuotio ī coꝛ
de: ſalutatio: ꝛ gratiarūactio in oꝛe: obſequi
um: ꝛ p̄ſtatio in ope. Et ī q̄libet gradu ſedet
leo.i. timoꝛ dn̄i. Eccl.xxv. Timoꝛ dn̄i ſuꝑ oia
ſe ſuppoſuit. De hoc ḡ throno chī dicit de⁹
pater. Et thron⁹ ei⁹ ſicut ſol in cōſpectu meo
Sol ſplendet ꝛ calet ſiue ardet. in quo nota
tur gemina ſtola: quam verāq̄ȝ pie credit ha
bere beata virgo in conſpectu dei: vt ſplēde/
at ꝛ fulgeat ſicut ſol ſm ſtolam coꝛpoꝛis: et
amoꝛe ferueat ſm ſtolam aie. Et ſicut luna
ꝑfecta in eternum. Dicit aūt Innocenti⁹ pa/
pa ꝙ ſicut rationabil'r aſſerunt q̄ de naturꝭ
reꝝ ediſſerūt: luna frigiditatem cauſat ꝛ hu
miditatē. Frigiditas deſignat virginitatē: ꝛ
humiditas humilitatē. Ignis v̄o de quo ve
nit ſiccitas natural'r ſublimia petit. Aq̄ v̄o
a qua ꝓcedit humiditas q̄ſi grauis natura/
liter petit humilia. Frigiditas igit ꝛ humidi
tas lune: virginitas ꝛ humilitas ē Marie:
que frigida fuit ꝯtra eſtum luxurie: ꝛ humi
da ꝯtra faſtū ſuꝑbie. Quia v̄o ſꝑ pſeuerauit
in virginitate ꝛ humilitate: ꝛ in gloꝛia etiam
apparet ei⁹ virginitas ꝛ hūilitas. ideo bn̄ dr
ꝙ eſt in ꝯſpectu dei ſicut luna ꝑfecta in etnū
que ſ. nunq̄ȝ patit detrimentū. Et teſtis ī ce
lo fidelis. Ipſa em̄ oꝛat ibi ꝓ petōꝛib⁹: et te/
ſtat ꝙ filius dei ꝓ eis factus eſt homo. Vn̄
dr Bern. Mater oſtendit filio pectus ꝛ vbe
ra. Propter q̄d dr Hiere.xiiij. Solij gloꝛie
tue recoꝛdare: ne irritū facias fedus tuū no/
biſcum. Beata igit virgo eſt thronus: ſol: lu
na: ꝛ teſtis. Qꝛ thronus eſt: iudicē continet.
q̄a ſol: ꝓducit terrenaſcentia. q̄a luna: noctis
tenebras diſcutit. q̄a teſtis: cauſas abſoluit.
Si petōꝛ es et times iudiceȝ: hec tenet eum.
Si penitens cupis de terrenis curis exire:
hec ſolis caloꝛē ꝓducit. Si nox aduerſitatū
vel ignoꝛantie te p̄mit: luna eſt. Si cauſis
vexaris a ſpiritib⁹ immundis vel deſiderijs

importunis.vel i morte ipeterꝫ:teſtꝫ tibi erit
ſi eã invocaſti ad videndũ opatura ꝛ vitam
Vñ in generali ↄfeſſiõe dꝛ.Cõfiteoꝛ deo ꝛ b.
Marie ꝛc̃.qſi dicat vnuſqſqꝫ. Volo ꝙ ipſa
ſciat pniaꝫ meã ꝛ ſit teſtꝫ cõfeſſiõis mee ipa
et oẽs ſcti.Vñ Oſee.xj.in fine dꝛ. Judas au
tẽ teſtꝫ deſcẽdit cũ deo ꝛ cum ſctis fidelibꝫ.
Nec tm̃ ẽ teſtꝫ:ſed teſtꝫ fidel̃.Studeas ꝙ hĩc
bonã cauſam.qa ꝑ te ñ mẽtiet̃. Prouer.xiiij
Teſtꝫ fidelis nõ mentiet̃. Hec Alexã.vbi s̃.
Vnuſqſqꝫ ꝙ deuotꝰ bt̃e ꝟgis põt dicere illõ
Job.xvj.In celo teſtis meꝰ. Quã gl̃ioſam
ꝟginẽ oro vt ꝑ me teſtificari digne͂t in tpe q̃
dãda erit ſnia vite mee:vt eiꝰ teſtimonio mẽ
dacis aduerſarij falſitatibꝫ ſupatis:ab oĩbꝫ
ĩpuratiõibꝫ abſoluat:ꝛ cũ ipſa patrona mea
aſcendere merear ad deguſtãda padiſi gau/
dia:p infinita ſecula ſeculoꝝ. Amen.

De eiuſdem btiſſime ꝟgis aſſimilatõe.
Sermo.IIII.

A LIberaſti me
dñe ſcḿ multitudiꝫ miſcõie
tue.Eccl.lj. Signuꝫ magne
libertatꝫ ꝛ nobilitatꝫ ẽ alicu/
ius ciuitatꝫ vl̃ terre ſi ipa alijs oĩbꝫ tributũ
ſoluẽtibꝫ nõ ſit tributaria. Ex q̃ apparet lib/
tas ꝛ nobilitas bñdicte ꝟginis Marie. Nã
cũ oĩs creatura pure hũana fuerit pctõ ſub/
dita:ꝛ ↄñter demoni tributaria:ipa tñ ima/
culata ꝟgo ab h̃ tributo fuit exẽpta.qa a cu/
iuſcũqꝫ pcti macl̃a fuit aliena. Huiꝰ ãt figu
ra hĩ Geñ.xlvij. Nã in illa magna egeſtate
ꝛ cariſtia graui tota terra egypti fuit tribu/
taria Pharaoni:excepta terra ſacerdotali q̃
liba fuit ex ꝓuilegio reg̃. Qua figura deno/
tat̃ ꝙ tpe q̃ fuit tanta egeſtas gr̃e.et qñ erat
penuria illiꝰ frumẽti de q̃ factꝰ eſt panis cele/
ſtis.ſ.chr̃s:tota hũana natura fuit p pecca/
tũ tributaria pctõ.ſolaqꝫ mr̃ ſacerdotis ma
gni chr̃i fuit ab eo imunis ex diuio ꝓuilegio
illã pſeruante. De ipſa aũt dira ſeruitute hu
mana dꝛ Thre.j.Quõ ſedet ſola ciuitas ple
na ꝓplõ Facta eſt q̃ſi vidua dña gẽtiũ. Pri/
ceps ꝓuinciaꝝ facta eſt ſub tributo. Vocat̃
nãqꝫ hũana natura dña aliaꝝ creaturaꝝ i/
ferioꝝ:iux̃ illud Ouid.in.j.metamoꝛ. San
ctius his anĩal mentꝫqꝫ capaciꝰ alte Deerat
adhuc.ꝛ q̃d dñari in cetera poſſet. De libera
tione ꝟo huiꝰ terre dixit ꝓpha pſ.lxxxvj. Glo
rioſa dicta ſunt de te ciuitas di. Hec igit̃ fu
it terra ſacerdotalis de q̃ natꝰ eſt ſũmꝰ ſacer/
dos q̃ ꝛ hoſtia ꝑ nobis eſt imolatꝰ. Vñ Leo
papa in ſermone de natiuitate virginis ait.
Obſecro dilectiſſimi fratres mei hãc noſtre
ſalutꝫ hiſtoriã intẽdite diligẽter: coꝛda vigi/
lent:oculi nõ doꝛmiant:creatoꝛ nãqꝫ oĩm de

beatiſſima ꝟgine carnẽ ſumens ſine pctõ na
tus eſt ꝛ in mõdo cõuerſatus. Ecce ſacerdos
magnꝰ nulla in ſe hñs pctã. Et idcirco dignꝰ
ꝛ potẽs fuit vt ſacrificiũ offerẽs aliena mũ/
daret pctã. Quia igit̃ in rebꝫ hũanis inueni
ri nõ poterat pciũ nr̃e redẽptionis:redẽptoꝛ
nr̃ ſemetipm̃ obtulit hoſtiã in odoꝛẽ ſuauita
tis. Sicqꝫ ipe factꝰ eſt ſacerdos:ſacrificiũ:re
dẽptoꝛ:ꝛ pciũ. Hec ille. Hñ igit̃ decuit regi/
nã illã fecundã q̃ talẽ ꝓduxit fructũ liberã fi
eri ab oĩ tributo pcti. Vñ Aug.in li.de natu
ra ꝛ gr̃a:ait. Excepta b.ꝟgine de q̃ ꝓpt̃ hono
rẽ dñi nullã ꝓrſus cũ de pctis agit̃ hĩc volo
q̃ſtionẽ. Si oẽs ſcti ꝛ ſctẽ dei cũ viuerẽt int̃/
rogati fuiſſent vꝛꝝ ſine pctõ fuiſſent:omnes
vna voce dixiſſent: Si dixerimꝰ q: pctm̃ nõ
habemꝰ:ipi nos ſeducimꝰ ꝛ ꝟitas in nob̃ nõ
eſt. Et ideo de hac imunitate ꝛ ſingl̃ari ſui li
beratiõe a pctõ ipa bñdicta virgo gr̃as agit
deo in ꝟbis ꝓpoſitꝫ. De q̃ innocẽtiſſima ꝟgĩe
adhuc octo alias aſſimilationes pſcrutabi/
mur.

Q bñdicta virgo dicit̃ vellus
Aſſimilatio.j.

AlExãder de Ales expõnẽs illõ pſ. R
lxxj. Deſcendit ſicut pluuia in vel
lus: et ſic ſtillicidia ſtillantia ſup
terrã.ait. Vellus eſt ꝟgitas Ma
rie. Terra hũilitas ipſiꝰ. Pluuia eſt deitas
vel gr̃a. Stillicidia abũdãtia gr̃aꝝ ꝛ dono/
rũ. Dicit ꝙ ꝓpha. Deſcẽdet ſic pluuia i vellꝰ.
ſcꝫ deꝰ in vteꝝ ꝟgis. Vellus em̃ Maria fu/
it roꝛe gr̃e ꝛ diuitate plena.area.i.iudea ſic/
ca ꝑmanente. Vñ Hiero.ait. Vellus cũ ſit
de coꝛpe neſcit coꝛpis paſſiões. Et ſilr̃ b.ꝟgo
imunis fuit ab oĩ imũdicia. Et nota ꝙ ꝓpꝛie Velleris
tates vellerꝫ q̃ bt̃e ꝟgini ↄueniunt in his ꝟſi ꝓprieta/
bus ↄtinent̃. Succida veſtꝫ ouis ñ ſentit:ñ tes.
ſonat icta. Hirta pilo molli:bibulo:tingitqꝫ
parato. Pectit̃:nent:texũt:ꝙ frigoꝛa pellat
ꝛ oꝛnet. Succida eſt btã ꝟgo.i.ſucco pietatꝫ
plena. Judic.vj. Expꝛſſo vellere conchã roꝛe
cõpleuit.. Nos ſumꝰ conche. Itẽ veſtꝫ ouis ẽ
Maria.i.precio ſimpliciũ ꝛ inocẽtiũ. Pro
uerb.vl. Omnes domeſtici eius veſtiti ſunt
duplicibꝫ.i.ſtola gemīa. Item non ſentit be
ata virgo motus carnales. Non ſonat icta.
Lu.ij. Et tuam ipſiꝰ animã ptranſibit gladi
us. Et de charitate dꝛ.j.ad Coꝛ.xiij. nõ ir/
ritatur. Item hirta.i.hirſuta.i.ſiml̃ ſe tenẽs
Act.j. Hi erant omnes oꝛantes in cenaculo
cum mulieribꝫ ꝛ Maria matre Jeſu. Et ad
litteram hirſuta fuit.quia non erat compta
j.Petri.iij. Quarum non ſit exterius capil
latura:aut circundatio auri ꝛc̃. Pilo mol/
li id eſt cogitatione pia. Vnde bene conue/
nit ei illud Hieremie.xxix. Ego cogito cogi
tationes pacis Item bibulo.ſupple ꝟbi dei

Lu.ij. Maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec confe-
rēs in corde ſuo. Itē ringitqꝫ ꝑato.q: fuit ve
rēcūda. Eccl.xxvj. Gr̄a ſup gr̄am mlier ſctā
ꝛ pudorata. Lu.j. Turbata ē i ſmōe ei⁹. Itē
pectūt b. ꝟginē bone ancille.i. dilatāt laudi-
bus ꝛ honorib⁹. ſic lana carpinata ampli⁹ di
lataꝛ. Eccl.xxiiij. In medio ꝑpli ſui glificā-
bit. Itē nent ſubtiles ꝑdicatores de b. ꝟgine
Exo.xxxv. Mlieres docte dederūt q̄ ꝯueꝛāt.
id eſt ꝑdicatores docuerūt q̄ cogitauerunt.
Itē texūt pliras orōnes. Tob.ij. Ibat Anna
ad op⁹ textrinū q̄tidie. Itē pellit frigora infi-
delitatꝫ. Vn̄ cantat eccl'ia. Gaude Maria
ꝟgo: cūctas hereſes ſola interemiſti i vniuerſo
mōdo. Itē ꝛ ornat. Act.ix. Oſtēdebāt tunicas
ꝛ veſtes q̄s faciebat illis dorcas. Dorcas in-
terptaꝛ caprea vl' damula. ꝛ ſcāt btām ꝟgi-
nē quā cōpat ſpōſus celeſtꝫ capree: di. Cant.
iiij. Duo vba tua ſic duo hinnuli capree ꝛc.
G Hec oīa Alex. vbi ſ. ¶ Poſſum⁹ āt dicere
Maria ꝙ b. ꝟgo dr̄ vell⁹ ꝓpter q̄nqꝫ cāſ. Pmo em̄ dr̄
vell⁹ ꝓpt vellus. q: vellus ē de carne exciſum: ſed ſine
quinqꝫ. carnis corruptiōe. Et ſil'r ipa ꝟgo bn̄dicta ex
ciſa fuit de carnali iudea: ꝛ tn̄ non fuit pcō
corrupta. Vn̄ Ber. ait. Quid Gedeonis ſi-
gnificat vell⁹ qd̄ vtiqꝫ de carne ſed ſine car-
nis vulnere deciſum in area poſitum eſt: niſi
carnē aſſūptā de carne ꝟgis ꝛ ſine detrimen
to ꝟgis? Ecce Maria velleri ꝯpaꝛ: q̄ deū ita
ꝯcepit vt cū toto hauriret corpe: nec eiuſdē
corpis ſciſſurā pateretꝛ: ſed eēt mollis ad ob
ſequiū: ſolida ad ſctimoniā. Quāuis igitur
vellus ſit d̄ corpe: tn̄ neſcit corpis paſſiōes.
q: Maria lꝫ fuerit in carne: tn̄ vicia carnis
neſciuit. nec vnq̄ꝫ corruptiōem ſenſit: ſed ſp
īpolluta ꝛ illibata pmāſit. Scdō dr̄ vell⁹: q:
fuit rore ſpūſſcti ꝑfuſa. Qd̄ fuit figuratum
Judic.vj. vbi dr̄ ꝙ vell⁹ gedeonis iplerū eſt
rore: area ſicca remanēte. q̄d Gedeon expſſit
et cōchā impleuit. Vell⁹ q̄dē bibulū ē ꝛ mul-
tū roris recipit: ꝛ expſſū leuiꝛ effūdit. Cor ei
btē ꝟgis erat bibulū.i. valde ſitibūdū ad ro
rē ſpūſſcti ſuſcipiēdū. Et iō recipe meruit ple
nitudinē grāꝝ. Vn̄ Petr⁹ Rauen̄. inqt. Ille
celeſtꝫ imber elapſu placido ſe in ꝟgineū vel
lus effudit: totaqꝫ diuinitatꝫ vnda bibulate
noſtre carnis i vellere ſe locauit. vn̄ patibu-
lo crucꝫ expſſa terris oib⁹ pluuiā ſalutꝫ effū-
deret: ac vitalibus partita ſtillicidijs: fidei
germina irrigaret. Qr igiꝛ iſtud vell⁹ ꝟgineū
ſic ē plenū: ideo nō pōt tālem deſiderio tangi
vel exp̄mi q̄n ſtatim ipleat cōchā.i. aīam ad
ipam recurrentē. Hoc aūt vell⁹ repletū fuit
rore original' iuſticie. area.i. iudaica gēte in
ſiccitate pcti remanēte. Tercio dr̄ vellus: q̄a
fuit celeſti pluuia madida. vn̄ Ber. expōnes
illō pſ. Deſcēdet ſic pluuia i vell⁹ ꝛc. ait. Plu
uia voluntaria quā ſegregauit de⁹ hereditati
ſue: placide ꝑus ꝛ ſine ſtrepitu opatōis hu
mane ſuo ſacratiſſimo elapſu ꝟgineū ſe de-
miſit in vterū. Poſtmodū aūt vbiqꝫ terrarū
diffuſa ē ꝑ opa ꝑdicatoꝝ nō iā ſic pluuia in
vellus: ſed ſic ſtillicidia ſtillātia ſup terrā cū
q̄dā ſtrepitu ꝟboꝝ ac ſonitu miracl'oꝝ. Hie
ro. q̄ꝫ inqt. Plane celeſtꝫ imber ꝟgineū vell⁹
infudit: ꝛ tota diuitatꝫ vnda i carne ſe conti
lit. Deinde ꝑ crucꝫ patibulū expſſū: oib⁹ ter-
rꝫ pluuiā ſalutꝫ effudit: ꝛ auidis mētib⁹ ſtil-
licidia grē pſtitit. ¶ Quarto dr̄ vell⁹. q: ad I
iſtar vellerꝫ fuit tincta: ꝛ maxīe colore rubeo
Et ſic ei⁹ caro facta eſt purpura celeſtꝫ impe
ratoris. Vn̄ Alcuin⁹ in li. de trini. ait. Btā
Maria lana mūdiſſima fuit ꝛ ꝟginitate cla
riſſima: q̄ ſola digna eſſet in ſe filij dei recipe
dignitatē: ſic lana cōchilij ſanguinē: vt ex ea
fieret purpura impiali maieſtate īmmō di-
gna: quāqꝫ nullus dign⁹ eſſꝫ induere niſi au
guſta ꝑdit⁹ dignitate. Quinto dr̄ vellus. q:
ad veſtimētū chr̄i ꝑpatiōem ꝛ fabricatiōem
fuit valdē idonea. De lana q̄dē ouis ſine ip-
ouis leſiōe aſſumiꝛ ꝛ idumētū ꝑpaꝛ. ¶ Tri L
plex aūt veſtimentū fecit filio ſuo btā virgo. Maria
Primū fuit materiale. ſ. tunica īcōſutil' quā fecit tri-
ipa bn̄dicta ꝟgo miro ope īfanti filio ſuo fec plex veſti
q̄ puero creſcēte creſcebat. Secūdū veſtimē mentum
tū fuit corpale. Nam ſpūſſctūs de ei⁹ carne chriſto.
aſſumpſit: ꝛ corp⁹ chr̄i ſine ꝟgitatꝫ violatiōe
ꝑpauit ꝛ fecit. q̄d etiā dici pt veſtꝫ icōſutilis.
Alioꝝ em̄ corpa ex duab⁹ ptib⁹.i. ex ſemie pa
tris ꝛ mr̄is ꝯſuunꝛ. Corp⁹ aūt chr̄i fuit incō-
ſutile. q: factū eſt ſctiſpūs opatiōe. Tertiū ē
veſtimētū ſpūale: q̄d nob facit/ q̄n fide ꝛ ce-
teris ꝟtutib⁹ nos induit ꝛ ad diuinū amorē
nos calefacit. iuꝛ illō Job.xxxj. De velleribꝫ
ouiū meaꝝ calefact⁹ eſt. Oues aūt chr̄i ſunt
ꝟgines ei⁹. Eaꝝ ꝟo vellera ſunt ipaꝝ merita
et exēpla. Precipua aūt ouis dei eſt ꝟgo bn̄
dicta q̄ ſuis meritꝫ nos induit ꝛ calefacꝛ. Vn̄
Prouer. vl. dr̄. Nō timebit domui ſue a fri-
goribꝫ niuis. Oēs em̄ domeſtici ei⁹ veſtiti ſūt
duplicib⁹. Duplicia aūt veſtimēta ſunt fides
et opa. vel dilectio dei ꝛ ꝓximi. vl' vita acti-
ua ꝛ ꝯtēplatiua. Que duplicia idumēta de-
uotis ſuis impetrat. et ideo ab eis oē frigus
expellit ꝛ fugat.

Q beata virgo dicitur lux
Aſſimilatio.ij.

Ego ſum lux mundi: dicit ſaluator Joā.viij. Dū lucem ha K
bētꝫ credite i lucē: vt filij lucis ſitis.
Sup q̄b⁹ ꝟbis ad maiorē dclaratio
nē ꝛ ꝯfirmatiōeꝫ dictoꝝ in ſcda pte
ꝑncipali huius opis: ſermone.iiij. in exor. di
coꝙ beata ꝟgo diciꝛ lux. quia lux tenebras
repellit. iuxta illō Joan.j. Et lux in tenebris
lucet. De ipſa aūt ꝟgine inquit Damaſcen⁹:
Aufer lucē: ꝛ omnia in tenebris: oia icognita

remanebūt. Sic btā Maria dū verū lumē mūdo effudit: cecitatē ꝛ īfidelitatē tenebras ef fugauit. Vn̄ Maria interp̄tat̄ illūinatrix. Ipa em̄ est illa lux aurore q̄ oriēte sole mane absq̄ nubib⁹ rutilat: vt dr̄. ij. Reg. xxiij. Ipa nāq̄ peccōres purgat a tenebris peccōꝝ lūine grē sue. Et ideo dr̄: lux aurore. Quia v̄o frigidas mētes calefacit: ideo assimilat̄ luci solis orientē. Et q2 estū ꝯcupie refrigerat: ꝛ a nubibus carnaliū passionū aīas serenat: ideo assimilat̄ luci matutine q̄ est cū refrigerio. et luci serene q̄ est absq̄ nubib⁹. De ipa etiā exponi pōt illō Hester. viij. Iudeis noua lux oriri visa est: gaudiū: honor: ꝛ tripudiū ꝛc̄. Est em̄ gaudiosa īcipiētib⁹ q̄b⁹ spūales cōsolationes impēdit. honorabilis ꝑficiētib⁹: q̄s ab oīb⁹ impugnatiōib⁹ ꝓtegit. sed tripudiosa ē ꝑfectē: q̄s ad celestia gaudia ītroducit. Sic etiā lux insidias pādit: nā latebras illustrat et patefacit in q̄b⁹ īsidie abscōdunt̄. Sic ipa insidias diaboli deuotē suis patefacit ne decipiant̄. Et ideo diabolus istā lucē multū timet ꝛ fugit. iuxta illud Ioā. iij. Nō venit ad lucē vt n̄ arguant̄ op̄a ei⁹. Sicut etiā lux securitatē parit. vn̄ hoīes q̄ de nocte pauescūt: in die securi vadūt. ꝛ h̄ ideo ꝓcedit: q2 nō timent offendiculū. iux̄ illud Ioā. xj. Qui ambulat in die nō offendit: q2 lucē hui⁹ mūdi videt. Nō aūt timēt q̄ ī luce vadūt: aut pedis offendiculū: aut hostis latentē incursum: vl' phātasmatē terrentē aspectū. Et sic̄ illi q̄ beatā v̄ginē sequunt̄ ꝛ ei adherent ꝑ deuotiōem illuminant̄ ꝛ ꝓtegunt̄ ab ea: vt neq̄ cadant peccādo: nec a demōib⁹ decipiant̄: nec a phātasmatib⁹ terreant̄. Et iō oīb⁹ chr̄ianis dico illud Ro. xiij. Induamur arma lucē sic vt ī die honeste ambulem⁹. Arma em̄ lucē sunt exēpla btē v̄ginis: q̄ q̄cunq̄ indut⁹ fuerit. s. illa seq̄ndo: tut⁹ erit ab oīb⁹ p̄dictē. Sic etiam lux celestiū corpoꝝ v̄tutes ad nos vehit. Vn̄ fm̄ Auicennā lux ipa est vehiculū v̄tutū celestiū: q2. s. celestia luminaria mediāte luce agūt ꝛ mouēt ista īferiora. Ita mediāte btā v̄gine deuenit ad nos chr̄s q̄ est dei virt⁹: vt dr̄. j. ad Coꝛ. j. Mediante ḡ ista diuina luce celestē grā nob infundit̄: ꝛ deueniūt ad nos diuine miseratiōes. Et ideo dicam⁹ deo illō Eccl. xxxvj. Miserere nr̄i de⁹ oīm ꝛ respice nos: ꝛ ostēde nob lucē miserationū tuaꝝ. Sicut etiā lux diuersas res nasci facit. vn̄ dr̄ Dionys. iiij. ca. d diui. no. ꝙ lux oīb⁹ corp̄ib⁹ grātā ꝯfert. Sic btā v̄go genuit illū q̄ multos nasci fecit dei filios ꝑ grām. et adduxit eos ī glīam q̄s nō dedignat̄ vocare frēs: ad Hebre. ij. Oēs aūt q̄ chr̄i fratres sunt pn̄t dici filij spūales hui⁹ lucē. sicut innuūt v̄ba in p̄ncipio hui⁹ p̄tis posita. Absit ḡ vt velim⁹ hāc clarissimā lucē tenebris peccōꝝ obscuratā p̄dicare: ne de nobis dicat̄. Omīs q̄ male agit odit lucem ꝛ q̄rit tenebras. s. in ea inuenire. xviij. q. ij. c. ꝑniciosum. Ne sim⁹ de illis de q̄bus dr̄ in c. hinc etem̄. xlix. dist. Albuginē h̄z in oculo q̄ v̄itatē lucē videre non sinit̄: q̄ arrogantia sue sapie excecat̄. Pupilla nāq̄ oculi nigra videt. albuginē v̄o tolerās nihil videt. Qui em̄ sibi candorē sapie tribuit: a luce sup̄ne cognitiōis se excludit. et eo claritatē veri luminis nequaq̄ penetrat quo se apō se per arrogantiā exaltat. sicut de q̄busdā dr̄ ī ep̄la ad Rom. Dicentes se esse sapiētes stulti facti sūt. Hec ibi. Nos v̄o hāc lucē serenissimā q̄ntū possum⁹ extollam⁹ v̄ginem. s. fulgētissimā: cui cōpetūt oēs ꝓprietates lucis: q̄s ponit Aug. sup̄ Gen̄. ad lrām dicēs. Lux ē substantia sūme simplex: sūme multiplex in efficacia: sūme mobilis ꝛ absolute penetratiōis ꝛ minime resistentie ꝛ sūme: disparia ꝛ ꝯ̄ria generās ꝛ cōciliās: sūme ꝯuertibilis: oīs naturalis motiōis p̄ncipiū ꝛ origo: sūme ꝑfectibilis: sūme iocūda: sūme cōicabilis. Vn̄ luce in corp̄ib⁹ nihil ē vtili⁹: nihil cōmuni⁹: nihil pulcri⁹: nihil veloci⁹: nihil subtili⁹: nihil impassibili⁹: nihilq̄ v̄tuosi⁹ īuenit̄. Hec ille Et loquit̄ d luce creata. Btā em̄ v̄go fuit sūme simplex simplicitate colūbina: seruās illud Matt. x. Estote simplices sic̄ columbe. Itē sūme m̄ltiplex in efficacia. nam m̄ltiplices filios spūales q̄tidie generat deo. Vn̄ illi p̄dictū fuit illud Iob. v. Multiplex erit semen tuū. Et hoc est illō semē de q̄ dixit de⁹ serpēti antiq̄ Gen̄. iij. Inimicicias ponā inter te ꝛ mulierē ꝛ semen tuū ꝛ semē illi⁹. Semē ḡ diaboli sunt oēs btē v̄gis aduersarij. Semen aūt mr̄is dei sunt oēs ei⁹ fideles ꝛ deuoti. Multipl'r q̄z īstruit deuotos suos. Vnō illi dici pōt illud Iob. viij. Spūs multiplex sermo oris tui. Itē est sūme mobilis. vn̄ pro hac ei⁹ ꝓprietate ac ꝑ p̄cedenti possum⁹ allegare illō Sap. vij. vbi dr̄. Est em̄ in illa spiritus intelligētie sc̄tūs: multiplex: subtil': modest⁹: disert⁹: mobilis: īcoinq̄nat⁹: cert⁹: suauis: amās: bon⁹: acutus: q̄ nihil vetat: bn̄faciēs: ꝛ hūan⁹: benign⁹: stabilis: secur⁹: oēm habens v̄tutē: oīa ꝓspiciēs: ꝛ q̄ capiat oēs: spūs intelligibilis ꝛ mūdus. Oīb⁹ em̄ mobilibus mobilior est: ꝛ attingit vbiq̄ ꝓp̄ suā mūdiciam. Hec ibi. Ex q̄b⁹ etiā patet alia ei⁹ ꝓprietas. s. ꝙ est summe penetratiōis. Ipa q̄q̄ est sūme ꝛ mīme resistētie. Sūme diabolo quē continue impugn̄t ꝛ cui ꝓ nr̄a salute resistit. Minime aūt nob. q2 nob ad eam recurrētibus n̄ resistit: sz ꝯtinue nos sub sua ꝓtectiōe recipit. Ipa etiā disparia ꝛ ꝯ̄ria generauit ꝛ recōciliauit. Nō em̄ erat ꝯ̄rius deo ꝓp̄ peccatū. ꝛ maxima disparitas inter creatorem ꝛ creaturā adeo ꝙ non potest tāta dissilitudo

Proprietates lucis Marie cōueniunt.

notari q̄n ſit etiā icōpabil'r maioꝛ.c. dāmna
mus. de ſum. trini. ⁊ fi. ca. Btā igiṫ v̄go deū
generās ⁊ hoīez: ꝯiūxit diſparia i vnitate ꝑ/
ſone. ⁊ hūanaꝫ naturā diuie cōciliauit. Alie
etiam ꝓꝛietates lucis ſup̄ poſite aptiſſime
patēt cuilibꝫ deuote ſpeculāti. ꝙ ſcꝫ fuerūt i
ipa bn̄dicta v̄gine. De qb9 etiā aliq̄s tangit
Salomō Sap̄. vij. vbi poſt p̄dicta v̄ba ſta/
tim ſubdit: Vapoꝛ eſt em̄ v̄tutꝫ dei. Et iō ni
hil inq̄natū in illā icurrit. Candoꝛ eſt em̄ lu/
cis eterne ⁊ ſpecl'uꝫ ſine macl'a maieſtatꝫ dei
⁊ imago bonitatꝫ illi9. Et cū ſit vna oia pōt.
⁊ ꝑmanēs i ſe oia inouat. ⁊ i animas ſctās ſe
trāſfert. ⁊ amicos dei ⁊ ꝓphas ꝯſtituit. hec ē
ſpecioſioꝛ ſole: ⁊ ſuꝑ omnē ſtellaꝝ diſpoſiti/
onē luci cōpata inueniṫ pōr.

¶ beata v̄go diciṫ lāpas accēſa
Aſſimilatio. iij.

Finito cōpletoꝛio i eccl'ia extinguūṫ
oīa lūinaria excepta lampade: que
die ac nocte ardet corā altari maio
ri: q̄a ibi coꝛp9 dn̄i ē. Et q̄n ſacriſta
vel alius frāṫ lumīe idiget: vadit ad lāpadē
⁊ inuenit. Sp̄ūalr̄: tp̄e paſſiōis chr̄i oē fidei
lumē q̄dāmō fuit extinctū. q2 oēs diſcipl'i eo
relicto fugerūt Mat. xxvj. Sed vna lāpas
tm̄mō accēſa remāſit. ſ. btā v̄go Maria: i q̄
lumē fidei luxit ⁊ exarſit ignis charitatꝫ. et
hec ſtetit iuxta altare. i. iuxta crucē in q̄ pen/
debat coꝛp9 dn̄icū: ſm̄ illō Joā. xix. Stabat
iuxˢ crucē Jeſu mr̄ ei9. In cui9 ſignū tribus
noctib9 vltimis maioꝛis hebdomade cū te/
nebꝛe fiūt/oia lūinaria extinguūṫ: vno exce
pto: q̄d latet ſub altari ſm̄ cōſuetudinē aliq̄/
rū ecclaꝝ. ſed poſt modicū cūctꝫ oſ̄ndiṫ. Hec
em̄ oia ſignificāt illō q̄d ſ. dixim9. Per exti/
ctionē em̄ alioꝝ lūinariū: denotaṫ extinctio
fidei oīm apl'oꝝ ceteroꝝqꝫ fideliū. Per cā/
delam v̄o q̄ nō extinguiṫ ſed aliq̄ntiſꝑ celaṫ:
ſignificaṫ btā v̄go q̄ ſola mente latebat i cru
ce cum chr̄o ſuſpēſa: lꝫ in coꝛpe ſemimoꝛtua
iaceret iuxˢ crucē. Non eſt igiṫ aliq̄ tp̄e extin
ctū lumē ei9. ſicut p̄dictū fuerat Prouer. vl.
vbi d̄r. Non extingueṫ in nocte lucerna eius
Figura āt hui9 h̄r Exo. xxvij. vbi p̄cepit de9
ꝙ in tēplo ſꝑ lucerna arderet q̄ nunq̄ꝫ extin/
gui debebat. Hec em̄ lucerna fuit btā v̄go
q̄ ſꝑ ꝑmāſit accēſa corā diuino altari: ⁊ nūq̄ꝫ
fuit extincta: ſed ſeruauit lumē diuie gratie
p̄bēdū viatoꝛib9 vnde poſſint videre viā ſa/
lutꝫ. Nec eſt aliq̄s tācec9 cui lumē iſtud non
poſſit viſū reſtituere. Et iō ei9 deuoti dicunt
illi cū pſ. In lumine tuo videbim9 lumē. O
igiṫ dn̄e de9 q̄ accēdiſti hāc lucernā: ⁊ n̄ abſcō
diſti eā ſub modio: ſed poſuiſti ſuꝑ cādelabꝝ
vt luceat oib9 q̄ i domo ſūt: ſic nob̄ facere cō
ſuluiſti Mat. v. ⁊ Mar. iiij. Non me ꝑmit/
tas eſſe de illis q̄ caligātib9 oculis nō vidēt
hanc lucernā fulgentiſſimā. ſicut Heli de q̄
d̄r. j. Re. iij. nō poterat videre lucernam dn̄i
Ipa nanqꝫ v̄go a p̄ncipio ſue foꝛmatōnis a
te illūinata/nunq̄ꝫ fuit lūine p̄uata. Vn̄ d il/
la dicebat ꝓpha pſ. xvij. Qm̄ tu illuminas lu
cernā meā dn̄e: de9 me9 illūina tenebꝛas me/
as. q. d. Sic tu illūinaſti matrē tuā quā cre/
aſti lucernā meā ⁊ oim fideliū: ita fac vt me
diāte hac luciḋiſſima lucerna illūineṫ tene
bꝛe pctōꝝ meoꝝ. Hec ē em̄ lucerna ſplēdens
ſuꝑ cādelabꝝ ſcm̄ Eccl'i. xxvj. Ad cui9 lumen
q̄cunqꝫ hn̄ direxerit greſſus ſuos: poterit (cū
ad ſuꝑnā p̄tiaꝫ ꝑuenerit) dicere illō Job. xxix.
Splēdebat lucerna ei9 ſuꝑ caput meū: ⁊ ad
lumē ei9 ambulabā in tenebꝛis.

¶ bn̄dicta virgo d̄r vas dei
Aſſimilatio. iiij.

Vas dei appellaṫ b. v̄go multiplici x
ter. Primo vas puꝝ ⁊ nouū. iuxˢ Maria
illud q̄d in figurā d̄r. iiij. Regū. ij. vas puꝝ
Afferte mihi vas nouū ⁊ mittite
in illud ſal. Iſtud em̄ vas nouū fuit vterus
ipſi9 v̄ginis. q̄a vt ait magṙ Jacob9 de voꝛa/
gine in li. btē virginis. ideo d̄r nou9: q̄a ab oī
vetuſtate culpe penit9 fuit mūdus. In iſtud
aūt vas ſal ſapie miſſū fuit q̄n chr̄s q̄ eſt dei
ſapia in vteꝝ ei9 intrauit. Nō ſolū aūt illud
vas fuit nouū ⁊ puꝝ: ſed etiā fuit puriſſimū
iuxta illud Prouer. xxv. Aufer rubiginē de
argēto ⁊ egredieṫ vas puriſſimū. De9 ei ſm̄
aliq̄s abſtulit rubiginē ac infectioneꝫ omnē
a ſemine q̄ debebaṫ ipa v̄go ꝯcipi. et ſic egreſ
ſum eſt vas puriſſimū coꝛpis ſui. vel ſaltem
an̄ infuſionē aīe virgīs ſctificauit altiſſim9
tabernaculū ſuū. i. coꝛp9 virgineū. pſ. xlv. Et
ſic ꝑ conceptiōeꝫ egreſſum eſt in eſſe vas pu
riſſimū. i. ipſa virgo que fuit vas diuinum
omni puritate repletiſſimū. Poſſum9 etiam
dicere ꝙ ipſa v̄go in ſua imaculata ꝯceptōe
fuit purū vas q̄d ab originali pctō fuit p̄ſer
uatum. In ꝯceptiōe aūt v̄bi dei fuit vas pu
rius q̄d a peccabilitate fuit liberatum. Fuit
em̄ tunc ipa virgo in gr̄a confirmata: ita vt
non poſſet peccare nec moꝛtal'r nec venial'r:
ſm̄ theologos in. iij. diſt. iij. In aſſūptiōe āt
ei9 gl'ioſa q̄n i coꝛpe ⁊ aīa fuit gl'ificata: vas
iſtud factum eſt puriſſimū. q2 imoꝛtalitate
ac impaſſibilitate atqꝫ et̄na fuit puritate de
coꝛatū. Secundo fuit vas ꝓfundū ꝑ ꝓfun/
dā humilitatē. et ideo meruit dei gratia ꝓſū
de adimpleri. Coꝛ nanqꝫ noſtruꝫ eſt vas q̄d
tunc ꝓfunde fodiṫ q̄n ꝓfunde humiliamur.
Sed ſunt q̄dam q̄ꝝ coꝛ tm̄ cauaṫ ⁊ fodiṫ in
ſuperficie: q̄a hn̄t hūilitatem in oꝛe ⁊ exteri/
oꝛi ꝯuerſatiōe. ſuꝑbiā v̄o hn̄t in coꝛde. iuxta
illud Eccl'i. xix. Eſt q̄ neq̄ter ſe hūiliat: ⁊ iteri/
oꝛa eius plena ſnut dolo. Alij v̄o ſunt qui ha
bent coꝛ foſſum ⁊ concauum vſqꝫ ad medi/

um. ſicut ſunt ſerui dei: q̄ ſicut hũiliant̄ exte-
rius in ſigno cõuerſatõis: ſic etiã hũiliant̄ in-
terius in medio cordis. de qbus dr̄ Michee. vj.
Hũiliacio tua i medio tui. Nullus āt vnq̄ꝫ fu-
it q̄ habuerit coꝛ cõcauũ vſqꝫ ad ꝓfundũ. i.
q̄ ita ſe hũiliauerit ſicut chr̄s ꝛ btā virgo. Ille
em̄ ꝓfũde ſe hũiliat q̄ tantuꝫ deſcẽdit q̄ntuꝫ
deſcẽdere põt. Chr̄s autẽ h̄ egit qñ deſcendit
vſqꝫ ad ſuſceptionẽ nature nr̄e: et vſqꝫ ad to
lerationẽ pene ꝛ mortis vitupioſe. Uñ inq̄t
apl̄s Phil. ij. ꝙ exinaniuit ſemetipm̄ formã
ſerui accipiẽs ꝛc. Sil'r ꝛ b. vgo nõ potuit ꝓ
fundius deſcẽdere: nec magis ſe hũiliare q̄ꝫ qñ
ipa q̄ erat celi terreqꝫ dña et dei mr̄ electa ſe
ancillã ꝛ pediſſequã appellauit. Et qꝛ ꝓfun-
dius ſe hũiliauit q̄ꝫ aliq̄ creatura: iõ tantã gra
tiã recepit q̄ntã aliqua pura creatura recipe
Vas ſolidum. potuit. ¶ Tertio vas dr̄ ſolidum. qꝛ nunq̄ꝫ
frangi potuit Uñ de illa dici põt illõ Eccl. l.
Quaſi vas auri ſolidũ oꝛnatũ oĩ lapide p̄cio-
ſo. Cetere aũt mlieres frãgunt̄ in ꝯcipien-
do ꝑ vginitatis violationẽ ſiue defloꝛationeꝫ
In pariẽdo aũt frãgunt̄ ꝑ doloꝛẽ ꝛ afflictio
nẽ. Frãgunt̄ etiaꝫ in vita ꝑ multoꝝ pctõꝝ ꝑ-
petrationẽ. qꝛ q̄dlibet pctm̄ frangit coꝛ hũa-
nũ. Uñ Eccl. xxj. dr̄. Coꝛ fatui q̄ſi vas cõfra
ctũ: oẽm ſapientiã nõ tenebit. Frãgunt̄ etiaꝫ
in obitu ꝑ in cinerationeꝫ ſeu coꝛruptionem.
Ipa aũt bñdicta vgo fuit vas ſoliduꝫ. qꝛ in
ſuo cõceptu habuit integritatẽ: in ptu iocũ-
ditatẽ: i vita vtutis ſtabilitatẽ: i obitu vo idu
Maria vas mirabile. it imoꝛtalitatẽ. ¶ Quarto fuit vas admirã
dũ: iuxͣ illud Eccl. xliij. Uas admirabile opus
excelſi. Si em̄ eſſet aliqõ vas qõ maius ſeipo
cõtineret: ita ꝙ ſup capacitateꝫ totius nature
create cõtentũ eſſet in ĩfinitũ maius ꝯtinẽte: ꝛ
tñ ab ipo ꝯtineret̄: iſtõ eſſet vas mirabile et
ſtupendũ. ſed ſi vas extñs clauſũ reciperet in ſe
aliq̄d ꝛ effũderet ſine aliq̄ ſui aptõe: iſtõ vas
diceret mirabilis ꝛ ſtupẽdius. Si vo eſſet ali-
qõ vas qõ vinũ et aquaꝫ ſil' ſine aliq̄ medio
contineret: et tñ nulla cõmixtio fieret: ꝓfecto
iſtõ vas eſſet mirabiliſſimũ ꝛ ſtupẽdiſſimũ.
Tale āt vas fuit b. vgo. qꝛ illõ qõ ĩ ſuo vẽo
cõtinebat maius in ĩfinitũ ſe erat. Iſtõ g̃ vas
vgineũ qõ ꝯtinuit deũ quẽ celi et celi celoꝝ
capere nequnt. ij. Paral. vj. fuit mirabile et
ſtupẽdũ. et iõ canit eccl'ia: ꝛ fuerũt vba diui
Aug. di. Scã ꝛ imacl'ata vgitas qbus te lau-
dibus efferã neſcio. qꝛ quẽ celi cape nõ po. tuo
gre. cõ. Ipa etiã extñs clauſa dei filiũ ĩ vtero
ſuo recepit ꝑ ꝯceptiõeꝫ. Et ſil'r itactis clauſtris
vgitatis illũ effudit ꝑ parturitiõeꝫ Et iõ voca
tur Cañ. iiij. hoꝛtus ꝯcluſus ꝛ fõs ſigtus. In
iſto etiaꝫ vaſe ſui vteri habuit vinũ diuitatis
et aquã hũanitatis. ꝛ tñ nll'a facta ẽ cõmixtio
ſeu cõfuſio naturaꝝ: vñ canit eccia. Deus hõ
factus eſt id qõ fuit ꝑmãſit: ꝛ qõ ñ erat aſſum
pſit: non cõmixtionẽ paſſus neqꝫ diuiſioneꝫ.
Quinto fuit vas aromaticũ. In cuius ei vẽo ꝛ
aĩo fuerũt ſpẽs oim aromatũ. i. vtutũ. De q̄
bus ipa inq̄t Eccl. xxiiij. In me oĩs gr̄a vie ꝛ
vitatis: i me oĩs ſpes vite ꝛ vtutis. Naꝫ ipa eſt
ſpẽs aromatica q̄ viuificat moꝛtuos. ꝛ iõ ait
In me oĩs ſpes vie. Ipſa etiã eſt ſpẽs illa q̄
illũinat cecos. ꝛ iõ ſubdit: ꝛ vitatis. Itẽ eſt il-
la ſpecies q̄ ſanat infirmos ꝛ deſpatos. et iõ
addit: in me oĩs ſpes vite. Iteꝫ eſt illa ſpẽs q̄
roboꝛat ꝛ ꝯfirmat debiles et lãguidos. et iõ
ſubiũgit: ꝛ vtutis. In iſto etiã vaſe ꝯtinẽtur
vnguẽta ꝯ oẽs ĩfirmitates. Nã ĩ ea ẽ vnguẽ-
tũ qõ depmit tumoꝛeꝫ ſupbie. ſ. cõſideratio
ſue hũilitatis. Iteꝫ illõ qõ extinguit hydropi-
ſim auaricie. ſ. ꝯſideratio ſue paupTatis. Et
illõ qõ expurgat imũdiciã luxurie. ſ. ꝯſidera
tio ſue honeſtatis ꝛ vgitatis. et ſic de ſingulis.

Qr b vgo dr̄ rota dei Aſſimilatio. v.

Vidit ezechiel ꝓpha ſui li. c. j. Appuit
rota vna ſup trã iuxͣ q̄ttuoꝛ aialia
habens quattuoꝛ facies. Hec aũt A
rota ſignificat btãꝫ virginẽ. Ipſa
enim fuit rota demõibus terribil'. Sicut em̄
leones terrent̄ qñ audiũt ſtrepitũ rotaꝝ: ita
ipſi demones fugiũt cũ audiunt inuocari ꝛ
nomiari hãc rotã diuinam Unde deo inq̄t
Ps. Uox tonitrui tui in rota. Iſta aũt rota
ſup terrã fuit a terrenis eleuata cogitatione:
affectione: et conuerſatione. Iteꝫ fuit iuxta
q̄ttuoꝛ animalia: que ſcõm expoſitoꝛes ſig-
nificãt euangeliſtas: iuxta quos ipſa fuit cũ
eis cõuerſando: atqꝫ eos inſtruendo. Habet
quoqꝫ quattuoꝛ facies. i. quattuoꝛ virtutes
cardiales ſcꝫ iuſticiã: prudẽtiã: foꝛtitudinẽ:
et tpantiaꝫ. Uel q̄ttuoꝛ facies. i. q̄ttoꝛ aſpec-
tus: quoꝝ vnuꝫ vertit ad deum pro nobis
intercedẽdo. Aliũ ad padiſũ. i. ad btõs: eos
letificãdo. Letificãt̄ em̄ ſcti q̄ ſt̄ i celo ñ ſolũ
reſpectu regis: ſꝫ etiã regine: q̄ mediãte ſalua-
ti ſt̄ Tertiũ vo vtit ad mũdũ miſerẽdo ꝛ ꝓ-
tegẽdo: Quartũ āt vtit ad diabolũ exterren-
do ꝛ expellẽdo. Uñ dr̄ demõibus ẽe tribil' vt
caſtroꝝ acies oꝛdinata Cañ. vj.

Qr beata virgo dicit̄ ſedes dei.
Aſſimilatio. vj.

Inq̄t aq̄la volãs Joannes euãgeli-
ſta Apoc. iiij. Uidi: ꝛ ecce ſedes po
ſita erat i celo. ꝛ ſ. ſedẽ ſedens ꝛc. B
Hec āt ſedes figurat btãꝫ vgineꝫ
q̄ dr̄ ſedes rõe artificij qꝛ ad modũ ſedis fu-
it artificia. Nã ſedes ẽ a tra eleuata: ꝛ iferius
clauſa ꝛ ſupius apta. Ipa āt bñdicta vgo fuit
eleuata a mũdo: clauſa pctõ: et apta deo. Et
ideo ꝓpheta inq̄t deo ſpal. xliiij. Sedes tua
deus in ſcl'm ſcli ꝛc. Iſta āt ſedes poſita eſt
in celo. ſ. empyreo. adhuc viuens poſita erat
affectione et contemplatione. Nunc autem

eſt ibi glīficata habitatiōe. Vñ idē ꝓpħa ait
pſ. x. Dñs in celo ſedes ei⁹ ⁊c. Vł poſita eſt. i.
ꝑ fidē firmit̄ ſtabilita: in celo. i. in eccłia mili
tāte. Sup hāc aūt ſedē ꝟgineā erat ſedēs. ſ.
chr̄s dei fili⁹: q̄ lꝫ ſup ipam eēt dignitate: tñ
in ea ſedit ⁊ q̄euit incarnatiōis hūilitate. iux̄
illud Ezech. xliiij. Princeps ipe ſedebit i ea.
De hac āt ſeſſiōe p̄dictū fuerat Eſa. xvj. vbi
dr̄. Prepabit̄ in miſcđia ſoliū: et ſedebit ſup
illud in veritate. Et pſ. ix. inq̄t Dauid. Sedi
Sñia ſe ſti ſup thronū q̄ iudicas iuſticiā. Sedere ei
dendo fe ꝑ tribunali in ſententijs ꝓferēdis / mltū ope
ratur. rat̄. Et ideo debent ſedendo ſententiare iu/
dices: vt ꝑ glo. in c. bone. de poſtu. p̄la. q2 ſen
tentia aliter non valeret. Arg. ff. qs ordo in
bo. poſ. ſer. l. ij. §. et bonoꝝ. Et facit. C. de of
fi. ciui. iudi. l. pma. et i auten. de iudi. §. ſede/
bunt. et. C. de ſen. ex peri. reci. l. fi. Sup iſtā
igit̄ regalē ſedem oīa iudicia ſua deus faci/
et. Vñ pſ. xxviij. dr̄. Sedebit dñs rex in eter
nū. et pſ. xlvj. De⁹ ſedet ſup ſedem ſcām ſuā
De qua ſede etiā inq̄t Eſaias ꝓpheta ca. vj.
ſui libri dicēs. Vidi dñm ſedentē ſup ſolium
excelſum ⁊ eleuatū ⁊c. Iſta aūt ſedes excelſa
⁊ eleuata ab oī ſtercore pcti fuit deo añ ſecu/
la ordinata. Vnō ipſi deo inq̄t ꝓpħa pſ. xcij.
Parata ſedes tua ex tunc a ſeculo tu es. Et
rōnem hui⁹ aſſignat pſ. ſeq̄nti: dicēs. Nun/
q̄d adheret tibi ſedes iniq̄tatis: quaſi dicat.
Abſit. De hac etiam ſede idē ꝓpħa ait pſ. cij.
Dñs in celo parauit ſedē ſuā: ⁊ regnū ipſius
oīb9 dñabit̄. Qui vult ḡ a deo obtinere ali/
quā grām: debet eum rogare ⁊ dicere illud
Sap. ix. Mitte illam de celis ſanctꝭ tuis: et
de ſede magnitudinis tue. Sicut autē de⁹
cui dr̄ Baruch. iij. Qui ſedes i ſempiternū.
ſemꝑ ſedit in virgine ꝑ grām: ⁊ nunq̄ ꝑmi/
ſit diabolū i illa ſedere ꝑ culpā. Ita etiā ipſa
bñdicta ꝟgo ſub vmbra gratie eius ſemꝑ ſe/
dit. Vñ inq̄t Cañ. ij. Sub vmbra illi⁹ quem
deſiderauerā ſedi. Ipſa etiā ꝓpe filiū ſuū ſe/
det in celo. iuxta illud pſ. xliiij. Aſtitit regina
a dextrꝭ tuis ⁊c. Lꝫ eñi aduocati nō debeant
ſedere cū iudicib9. in auten. vt ab illuſtrib9. ⁊
qui ſupra eos ſunt. §. ſancim⁹. ⁊. C. de poſtu.
l. q̄ſq̄s. Tñ hoc fallit in q̄buſdam aduocatꝭ
ꝓpter eoꝝ dignitatē. C. ð offi. diuer. iudi. l. fi.
Et talis eſt btiſſima ꝟgo.

❡ Bñdicta virgo dr̄ ciuitas dei
Aſſimilatio. vij

C
Exponit̄ pſ. Fūdamēta ei⁹ ⁊c.

ALexander de Ales ſup pſ. lxxxvj.
exponit illū pſalmū de btā ꝟgine:
ſic dicēs. Fundamēta ei⁹ in mōti/
bus ſctis. i. in ꝓphis ⁊ pīarchis et
regib9 ex q̄b9 ipſa btā ꝟgo originē traxit. ſic
patet in genealogia eius Mat. j. Ipſa etiā
dr̄ ſion Eſa. xxviij. Mittā in fundamētꝭ ſion
lapidem angularē ꝓbatū p̄cioſum in funda
mēto fundatū. Cui⁹ ſion porte fuerunt q̄nq̄
ſenſus q̄ clauſi fuerūt ꝯ oē noxiū ⁊ ihoneſtū
et apti ad bonū. Vñ aures ei⁹ q̄ clauſe erāt
ꝯtra mōi ſtrepit⁹: qñ ingreſſus eſt angel⁹ ad
eam / apte ſunt ſalutatiōi ei⁹. Et porta ei⁹ cor
dis q̄ ꝯ conſenſum viri clauſa erat: apta fu/
it diuine voluntati: qñ dixit. Fiat mihi ſm ver
bum tuū. Ezech. xliiij. Porta hec clauſa erit
⁊ non apiet̄: ⁊ vir non tranſibit ꝑ eā: qm̄ dñs
deus iſrael ingreſſus eſt ꝑ eam. Dr̄ autē btā
ta ꝟgo ſion. q2 ſicut ſion erat loc⁹ eminētiſſi
mus ⁊ tutiſſim⁹ in hierl'm: ſic btā virgo in ec
cleſia etiā triūphāte. Diligit ḡ de⁹ portas ſiō
id eſt ſenſus b. ꝟginis ſup oīa tabnacła Ja/
cob. i. plus q̄ corpa aliaꝝ ꝟginū. Corpa eñi
dicunt̄ tabnacła. ij. Pe. j. Velox eſt depoſi/
tio tabernaculi mei. ad Heb. vl. Habemus
altare de q̄ edere nō hñt ꝑtātes q̄ tabnaculis
deſeruiūt. Virgines aūt hñ dicunt̄ Jacob. q2
luctate ſunt: ⁊ ſupplātauerūt fomitē q̄ in btā
ꝟgine oīno extinct⁹ fuit. Sequit̄. Glīoſa di
cta ſunt de te ciuitas dei. Btā ꝟgo ē ciuitas
dei de q̄ multa glīoſa dicta ſunt ⁊ p̄dicta ꝑ
ꝓphas. vt ē illō Eſa. vij. Ecce ꝟgo concipiet et
pariet filiū. et Eſa. xj. Egredie̾t ꝟga de radice
Jeſſe ⁊c. Et Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſu
ꝑ terrā ⁊c. et Cañ. vj. Pulcra es amica mea:
ſuauis ⁊ decora ſic̄ hierl'm. Et mlta alia glo
rioſa dicta ſunt de hac ciuitate. ❡ Sūt aūt Maria
mlte rōnes q̄b9 b. ꝟgo dr̄ ciuitas. q2 multa in q̄re dr̄ ci
ea fuerunt q̄ in ciuitate ꝯtingit reꝑire: q̄ pñt uitas.
notari i his ꝟſib9. Rex pſul ꝓpł's defenſio tē
pla domus lex. Fons ſchola ludus opes cō/
mercia pax cib9 arma. In btā eñi ꝟgine fuit
rex. ſ. chr̄s. de q̄ Apoc. xix. Rex regum ⁊ dñs
dñantiū. Itē in ea fuit pſul ipe chr̄s aſſiſtēs
pontifex futuroꝝ bonoꝝ: ad Heb. ix. Itē in
ipa fuit ꝓpł's. q2 viſcerib9 miſcđie ſue oēs cō
tinebat ⁊ adhuc ꝯtinet. vñ dr̄ mr̄ miſcđie. ſi
cut Paulus hēbat in ſe ꝓpł'm cū dicebat ad
Phił. j. Sic̄ eſt mihi iuſtū h̄ ſentire ꝓ oīb9
vob: eo q̄ habeā vos i corde meo. Et ad Ga
lat. iiij. Filioli mei q̄s iterꝝ parturio ⁊c. ḡ ha
bebat eos in vtero. Item defenſio Cañ. viij.
Ego mur⁹ ⁊ vbera mea ſic̄ turrꝭ. Itē templa
Apoc. xxj. Dñs de⁹ oīpotēs tēplū illi⁹ eſt. Et
ad lrāꝫ multa tēpla ⁊ eccłie facte ſunt ad ho
norē ipſi⁹. Itē dom⁹ eſt in ea. ſ. virginalis au
la: in q̄ chr̄s habitauit. Prouer. ix. Sapien
tia edificauit ſibi domū. Et lex. de qua Pro
uer. vl. Et lex clementie in lingua ei⁹. Et fōs
Eccł. xxiiij. Quaſi fluui⁹ dorix: ⁊ q̄ſi aq̄duct⁹
exiui de ꝑadiſo. Et ſchola. Lu. ij. Maria cō/
ſeruabat omnia verba hec conferēs in corde
ſuo. et Ludus. Zach. viij. Platee ciuitatis
implebunt̄ infantibus et puellis ludētibus.
ij. Regum. vj. Dauid ſaltabat totis viribus

corā arca.ſ.chr̄s añ btām ꝟginē:qñ adduxit
eam in ſupnam hierl'm. Vñ canit eccl'ia: Aſ
ſumpta ē maria in celū/gaudent angeli lau-
dātes bñdicūt dñm. Ecce lud⁹. Et opes ꝟtu
tis et gr̄e. Vñ dixit ei angel⁹ Lu.j. Aue gr̄a
plena. Prouer.vl. Mlt'e filie ɔgregauerūt
ſibi diuicias:tu ꝟo ſupgreſſa es vniuerſas.
Itē cōmercia. Prouer.xxiij. Veritatē emere
noli vendere ſapiam. Prouerb.vl. Syndo
nē fec̄ ⁊ vendidit ⁊ tradidit eā chananeo. Et
ps̄.cxlvij. Qui poſuit fines tuos pacē.q: in
btā ꝟgine non fuit rebellio carnis ɔ̄ ſpm̄.q:
oino extinct⁹ fuit fomes in ea. Itē cib⁹ Cant.
vij. Vent̄ tu⁹ ſic̄ aceruus tritici. In ei⁹ ei vē
tre fuit granū frumēti:cib⁹ angeloꝝ ⁊ hoīꝫ.
Vel vent̄.i.pietas. Itē arma Cañ.iiij. Mil
le clypei pendēt ex ea:oīs armatura fortiū.
L ¶ Memor ero Raab ⁊ Babylonis ſcienti-
um me.i.gentiliū ⁊ pctōꝝ:vt ad me ɔuertā
tur. Et poſtea in ꝑticl'ari determinat dicēs: Ec
ce alienigene.i. gentiles.et tyrus.i. pctōres/
alij q̄ ſunt ī anguſtia pn̄ie ſic̄ ꝑus erāt in an-
guſtia vicioꝝ. Tyrus em̄ iterp̄taṫ anguſtia
Et ppl's ethiopū.i.vicioſi q̄ erāt deformes ⁊
nigri ꝑ pctm̄. hi oēs fuerūt illic ad me recur
rentes. Memor igiṫ ero.ſ. ad miſerendū et
nō ad puniendū. Neem.v. Memēto mei ī
bonum. Raab. Per raab aūt meretricē itel
ligiṫ aīa q̄ ſe ꝓſtrauit vicijs. Raab em̄ lati-
tudo interp̄taṫ. et ſ̄cat eos q̄ vadūt ꝑ latā vi
am q̄ ducit ad ꝑditionem Mat.vij. Baby
lon ꝟo ɔfuſio interp̄taṫ:et ſignificat aīaꝫ cō
fuſam ꝓpt̄ pctā.q̄ꝝ oīm ego memor ero ⁊ mi
ſerebor ſcientiū me.i. me laudātiū:⁊ ad me
D deuoto cordē recurrentium. ¶ Nunq̄d ſion
dicet. Hoc etiam ꝺ btā ꝟgine exponiṫ/q̄ ſion
dr̄:eo ꝙ de ſion.i.de iudeis nata eſt.ſic̄ ꝓphe-
tatum eſt. Ps̄.cix. Virgam ꝟtutꝭ tue emit-
tet dñs ex ſion. Item dr̄ ſiō: q: cōtemplatiua
erat. De hac ḡ dic̄: Nunq̄d ſion.i.btā virgo
ɔtemplans celeſtia dicet corde vl' ore ꝺ filio
ſuo. Hō.ſ.purus eſt.q.d. Non: q: Oſee.xj.
ip̄e ait: Ego deus et non hō.ſ. tm̄ ī medio tui
ſanctus ⁊c̄. Quia aūt creditura erat eū eſſe
deum ⁊ hoiem. iō de vtraqꝫ natura ſubiun-
git. Hō natus eſt ī ea. Ecce humanitas. Et
ip̄e fūdauit eā altiſſim⁹. Ecce diuitas. Hoc
em̄ eēt impoſſibile in puro homine. Qui em̄
fundauit ciuitatē ꝑor eſt ipſa ciuitate. Qui
aūt naſciṫ in ciuitate poſterior eſt illa. Ho-
mo natus ē in ea. Non dr̄: puer/ſed homo.
Hiere.xxxj. Nouum faciet dñs ſup t̄ram:
femina circūdabit viꝝ. Hoc dicebat Salo
mon ſe ignorare. Prouer.xxx. Quartū peni
tus ignoro. Viam viri ī adoleſcētia.i.ī ꝟgie
Et ip̄e: nō angel⁹:fundauit eā.ſ.btām ꝟginē
Hec eſt em̄ ciuitas fundamēta hñs: cui⁹ ar
tifex ⁊ conditor de⁹: ad Heb.xj. Ecci.xxiiij.
Qui creauit me ⁊ requieuit in tabnacl'o meo.
Fūdauit.ſ.in ꝟtutib⁹.ſic̄ ciuitatē vl' t̄plum
Ipa em̄ fuit ciuitas ſūmi dei ⁊ t̄plū veri ſa
lomonis. de cui⁹ fundatiōe.iij. Reg.v.in fi-
ne dr̄: Precepit rex vt tollerēt lapides gran-
des:⁊ lapides p̄cioſos in fundamentū t̄pli
:i.ꝟtutes eminentes in fundatiōe btē marie.
Nec miꝝ.q: vt dr̄.j. Para.xxix. Non homi
paraṫ habitatio/ſed deo. Dñs narrabit.id ē
narrauit. In ſcptur̄ ppl'oꝝ.i.ꝑ ſcpturas ex-
poſitas et directas ad ppl'os. ⁊ in ſcptur̄ p̄n
cipum hoꝝ q̄ fuerunt in ea.i. Moyſi ⁊ ꝓpha
rum et apl'orū. In mlt'is em̄ ſcptur̄ narraṫ
ꝺ btā ꝟgine. Vl' ppl'os poſſum⁹ vocare pau
peres ꝓphas/ſic̄ fuit Amos. Pricipes ꝟo di
tiores ⁊ nobiliores:ſic̄ Dauid et eſaias. Vel
ppl'oꝝ.i.gentiliū.q: ſibyllinis ꝟſib⁹ eſt p̄di-
cta.et per iob q̄ gentil' fuit. Et p̄ncipū.i.pro-
phetaꝝ ꝺ iudeis. Vel p̄ncipes dicunṫ edito
res ſcpturaꝝ.vt ꝓphe et euangeliſte ⁊ apl'i.
Ppl'i ꝟo expoſitores eorundem.vt Hiero-
nymus/Aug⁹/et alij. Vl' ppl'i dicunṫ ſancti
alij ab apl'is. Principes ꝟo apl'i. Ps̄. Con-
ſtitues eos p̄ncipes ſup oēꝫ t̄ram. Et hi oēs
fuerunt in ea.i.ɔcordes fuerunt in laude ꝟ-
ginis/non ɔ̄ eam vt heretici et phariſei. Si
cut letantium oīm habitatio in te ſcā dei geni
trix. Eſa.lj. Gaudium ⁊ leticia inueniet ī ea
In forti em̄ munitiōe habitāt hoīes ſecuri ⁊
leti.in infirma āt ſunt timidi. Itē in magna
munitiōe et opulenta oīm eſt ſpes ⁊ refugiū.
Et ſil'r ad btām ꝟginē oēs ɔfugere debent q̄
eſt turrꝭ fortiſſima ⁊ inexpugnabil' ⁊ terribi
lis inimicꝭ vt caſtroꝝ acies ordiata Can.vj
Opulēta eſt ꝟtutum ⁊ graꝝ abūdantia.q:
gr̄a et gl'ia plena. Maxima āt eſt charitatꝭ
amplitudine q̄ oēs amplectiṫ Vñ ei canit ec
cleſia: Sub tuum p̄ſidium ɔfugim⁹ ſancta
dei genitrix ⁊c̄. Bñ em̄ ei competit qꝺ de fi
lio ei⁹ dr̄ Deut.xxxiij. Dilexit ppl'os. Omēs
ſcti in manu ei⁹ ſunt. Propṫ h̄ bñ dr̄: Sic le
tantiū ⁊c̄. Quia ex his oīb⁹ mlt'a ē leticia
his q̄ ad eā ɔfugiunt. Eſa.vl. Letami cū hie
ruſalem et exultate in ea oēs q̄ diligitꝭ eam.
Nos ꝟo poſſum⁹ ⁊ debem⁹ ei dicere illꝺ Iu
dith.xv. Tu gl'ia hierl'ꝫ: tu leticia iſrl': tu ho
norificentia ppl'i nr̄i. Hec Alexan. vbi.ſ.
E ¶ Nos ꝟo ſ dictum pſalmū poſſumus ad
l'ram exponere ꝺ imaculata ɔceptiōe b.ꝟgis Ps̄. Fū
Cui⁹ p̄ſeruationē ab originali pctō volēs de damēta:
clare exim⁹ ꝓphaꝝ Dauid/dixit: Fūdamē- ꝺ virgis
ta ei⁹.ſ.ꝟgis.in mōtibus ſanctꝭ. Qꝺ qual'r ī ɔceptiōe
telligaṫ expoſui in.j.pte p̄ncipali huius ope exponiṫ
ris.ſerm̄.ij.in exordꝺ. Volēs ḡ dauid oñdere
ꝙ btā ꝟgo q̄ eſt viua ciuitas dei:nunq̄ꝫ fuit
a diabolo dei inimico per pctm̄ poſſeſſa/ait
Fundamēta ei⁹ in mōtib⁹ ſctis.ſ.in mōte in-
nocentie et puritatꝭ:in monte iuſticie origi-

dicunt cū Pſ. Tu poſſediſti renes meos.i.
affectus. Idē q̄ꝫ ꝓpha inq̄t deo de electꝭ ei⁹
Pſ.lxxiij. Memor eſto ꝯgregatiōis tue: quā
poſſediſti ab īitio. Et tali mō dr̄ aliq̄ ciuitas
alicui⁹ regꝭ: q: ab eo poſſidet̄: ⁊ ſub ei⁹ dn̄io
eſt. ſic Pariſius dr̄ eſſe ciuitas regꝭ Frācie. ⁊
ſic de ſingulꝭ. Brā igit̄ ꝟgo ꝑ hunc modum
dr̄ ciuitas dei. q: ſemꝑ fuit ab illo poſſeſſa q̄
ete ⁊ ſine aliq̄ vel mīma rebellione. Vn̄ ipſa
ait Prouerb. viij. Dn̄s poſſedit me in initio
viaꝝ ſuaꝝ. Si ḡ deus ab initio ⁊ ſemꝑ poſ-
ſedit eam: ꝑfecto diabolus nunq̄ꝫ ꝑ origina
L le pctm̄ habuit eam ſibi ſubditam. ¶ Ter
tio aliqua ciuitas dr̄ alicuius in q̄ꝫtum eſt i-
habitator eius. Et ſic Nazareth dicta eſt ci-
uitas chr̄i: q: ibi conceptus ⁊ nutrit⁹ eſt. Vn̄
ꝓpē h̄ appellatus eſt Nazareus. vt hr̄ Mat.
ij. Bethleem q̄ꝫ vocata eſt ciuitas Dauid:
q: ibi natus eſt et habitauit ī puericia ⁊ ado-
leſcentia. j. Reg. xvj. Et ꝑ hunc modum brā
ꝟgo dr̄ ciuitas dei: q: deus ꝑ corꝑalē ſubam
ab ea aſſumptā habitauit in illa. Vn̄ ꝓpheta
ait Pſ. xlvij. Magnus dn̄s ⁊ laudabilꝭ ni-
mis: in ciuitate dei nr̄i ⁊c. Ipē em̄ dei filius
ī ventre eius habitauit ꝑ nouem menſes tā-
q̄ꝫ ciuis ipſius ciuitatis: ⁊ totam infantiam
⁊ puericiām trāſegit cum ea. Hec eſt illa ci
uitas fortiſſima muro roborata inexpugna
bili. de q̄ Eſa. xxvj. dr̄: Urbs fortitudinis no
ſtre ſion: ſaluator ponet̄ ī ea mur⁹ ⁊ antemu
rale. Reqrit̄ em̄ ad fortitudinem bone ciui
tatis q̄ ſit bn̄ murata ⁊ turrita. De brā āt ꝟ
gine ⁊ de deo ipām fabricante dici pōt illud
j. Mach. iiij. Edificauit ſion ⁊ ꝑ circūitum
muros altos et turres firmas: ne qn̄ venirēt
gentes et ꝯculcarent eam. Dic̄ aūt Alb. ſuꝑ
ſuꝑ Miſſus eſt. q̄ idea glīoſa dicta ſunt de
hac ciuitate. ſ. ꝟgine Maria: q: omnia que
ad ꝑfectionem ciuitatis ꝑtinent in brīſſima
ꝟgine inueniri et de ipā dici pn̄t. Fuit em̄ fū
data ſuꝑ hūilitate: ꝑ caſtitatē murata: tur-
rificata ꝑ charitatem: ditata ꝑ pauꝑtatē: cu
ſtodita ꝑ diſcretionem: libera immunitate
pctōꝝ: pacifica ſuꝑatione tentationū: diuio
officio ordinata ꝑ eleganciā meritoꝝ: edifi-
cata populoſa ꝟtute ⁊ mltitudine oim̄ dono
rū gratuitoꝝ: irrigua abūdantia miſeratio
nū: in altiſſimo ſita ꝑ excellentiā ꝓuilegioꝝ.
M Hec ille. ¶ Sequit̄ aūt Dauid ī ꝓdicto pſ.
Memor ero Raab ⁊c. Ubi ſciēdū q̄ ipē da
uid in pſalmis ſuis ſepe mutat locutionē ſu
am de vna ꝑſona in aliā. Et qn̄q̄ꝫ incipit loq
in ꝑſona ſua. ⁊ poſtea in alio ꝟſiculo loquit̄ ī
ꝑſona dei vel alterius ſic̄ eum ſpūſſanct⁹ im
pellebat. Vn̄ etiam in h̄ pſ. idem fac̄. Nam
q̄ttuor ꝟſiculos imediate ſeq̄ntes ponit in ꝑ
ſona ipſius ꝟgis dicens: Memor ero Ra-
ab ⁊ babylonis ſcientiū me. Quia em̄ raab
fuit meretrix/que poſtea fuit ꝯuerſa. de q̄ dr̄
Joſue. ij. Ingreſſi ſunt domū meretricis no
mine Raab. iō ꝑ eam ſignificant̄ alie om̄es
meretrices q̄ efficiunt̄ poſtea deuote ipſi⁹ ꝟ-
ginis et ei⁹ meritis ꝯuertunt̄. Et ſilr̄ ꝑ baby
lonē intelligunt̄ pctōres. vt ſ̄ expoſitum eſt
ſm̄ Alex. d̄ ales. Quia ḡ nll̄s eſt adeo crude
lis pctōr: nec aliq̄ adeo ſcelerata meretrix q̄
vt cōit̄ nō habeat deuotionē brē ꝟgi: et eam
nō appellet immacl̄atā ⁊ innocentē: atq̄ꝫ ſue
illibata ꝯceptionis nō credat ꝓſeruationem
Iō ipā bn̄dicta ꝟgo ꝯ impugnantes ſuā ino
centiam/ait: Memor ero Raab ⁊ Babylo
nis ſcientiū me. q. d. Meretrices ⁊ publica-
ni ꝓcedent vos in regno celoꝝ. Matth. xxj.
Quia etiam thurci et ſaraceni et alij oēs ifi
deles glīoſam ꝟginem Mariā venerant̄. et
eam credunt a pctō originali fuiſſe ꝓſerua-
tam. Vn̄ dr̄ in Alchorano mahumeti. Nul-
lus eſt ex Adā qn̄ tenuerit eum ſathan pre
ter Mariā et filium ei⁹. Quapꝓpē (vt retulit
mihi vnus frat̄ nr̄) cum in ciuitate Veneti-
arum eēt vnus theucer ibi obſes: ⁊ intellige
ret fieret q̄ſtionem de ꝯceptione ꝟgis dixit
vni nobili ciui Veneto. Miror q̄ inter vos
chrīanos ſint aliq̄ q̄ non credant mr̄em chri
ſti brām ꝟginem Mariā eē ꝯceptā ſine pec
cato originali: cū nos infideles h̄ firmit̄ cre-
damus. Illꝭ ḡ q̄ ex ꝑtinacia ⁊ obſtinatiōe ꝑſe
quunt̄ ſuam immacl̄atā ꝯceptionē/ait ipſa
ꝟgo glīoſa. Ecce alienigene et tyrus et ppl̄s
ethiopum hi fuerunt illic. ſ. ad laudandā cō
ceptionem meam. q. di. Amen dico vob̄ q̄
tyro et ſidoni remiſſius erit in die iudicij q̄ꝫ
vob̄. Matt. xj. et Luc. x. Quia etiā iudei di
cūt q̄ mr̄ Meſſie dꝫ ꝯcipi ſine pctō origina
li. Iō ſubdit: Nunq̄d ſion. i. iudea: dicet ho-
mo. i. q̄ ego ſim ꝯcepta ſic̄ alij hoīes in pctō
q. d. Non. Et aſſignat rōnē q̄re iudei dicent
eā ſine pctō ꝯceptam/dicens: Homo natus
eſt in ea: et ipē fundauit eam altiſſimus. Et
iō cum dei ꝑfecta ſint opa. Deut. xxxij. non
fundauit eam in imꝑfectione pcti. Et hoc ē
fundamentū qd̄ faciunt iudei. Sequit̄ autē
brā ꝟgo in alio ꝟſiculo dicens: Dn̄s narra-
bit in ſcꝓtur̄ ⁊c. Quia em̄ impugnātes ꝯce
ptionem ipſi⁹ ꝟgis credere nolūt ſcꝓtur̄ ꝓ-
phetaꝝ ⁊ ſacre ſcꝓture: ſacroꝝ q̄ꝫ doctoꝝ de
innocētia ꝟginali loq̄ntiū. Iō deus fec̄ ⁊ ite
rum faciet vt mlti (etiā ſeclares) ꝓ defendē-
da brē ꝟgis conceptiōe tractatus faciēt nar
rantes qualr̄ ipā bn̄dicta ꝟgo concepta ē ſi
ne pctō originali. Qui ſcꝓtores q: ſūt ⁊ erūt
plurimi: ideo eorum ſcꝓta dicūt̄ ſcꝓture po-
puloꝝ. Omnes em̄ ppl̄i debent conſurgere
ꝓ hac opione. Item faciet q̄ ꝓncipes terre-
ni recipiētes bn̄ficia ⁊ grāſ ob reuerētiā eiuſ
dem illibate conceptōis impetratas: facient

de hoc fieri ſcptura ſ: ſtatuta in ſcptꝫ autenti
cata. facientes vt oẽs eoꝝ ſubditi feſtũ puriſ
ſime ꝯceptionis mr̃is dei debeant ſolẽnr̃ ce
lebrare. ſic hodie videmus ꝑ orbẽ terraꝝ mlꝰ
tis in regionibꝫ adimplerũ. Et h̃ puidens ĩ
ſpũ btã ꝟgo ait: Dñs narrabit in ſcpturꝭ po
puloꝝ et pncipũ eoꝝ q̃ fuerũt in ea. i. q̃ in in
uocatione mee ſacratiſſime ꝯceptionis fue
runt exauditi: ⁊ receperũt bñficia. Ultimuꝫ
aũt ꝟſiclm addit Dauid ꝓpha in ꝑſona oim
deuotoꝝ eiuſdem ꝟgis/dicens: Sic vt letã
tium ⁊c. q. d. O btiſſima ꝟgo: deus filiꝰ tuꝰ
faciet diuulgari et cognoſci inocẽtiam ⁊ im
maculatã ꝯceptionẽ tuã: ⁊ ꝟificari illud qđ
ego pdixi Pſ. xxviij. dicẽs: Reuelabit dñs
ꝯdenſa: et in tẽplo eius oẽs dicent gl̃iam. ita
ꝙ oẽs chr̃iani de ea magnã feſtiuitatẽ faciẽt
⁊ leticiã: cãtantes in miſſa: Gaudeamꝰ oẽs
in dño ⁊c. Et ideo dr̃: Sic vt: et ſunt due di
ctiones: q̃ tantũ ſignificant q̃ntũ ita ꝙ. In
ipo eñ ꝟſiculo h̃ concludit ꝙ tanta ꝓdigia
coruſcabant in teſtimoniũ innocentie ſue. et
ad illius defenſionẽ fient tot ſcpture ꝙ oẽs
fideles exultabunt et letabunꝭ de ipſius ino
centiſſime ꝟgis puritate. Et h̃ ẽ qđ ait: Sic
vt oim letantium habitatio in te. Oẽs ẽ͂ per
deuotionẽ habitare debemꝰ in hac ſacratiſ
ſima dei ciuitate. Huius eñ ciuitatis habi
tatio eſt optima. iiij. Regũ. ij. Hec ẽ ciuitas
lata nimis. i. valde. Neem. vij. Et hec ẽ ciui
tas gl̃ioſa. Sophoñ. ij. In hac ciuitate deſi
derabat ipe Dauid ꝓpha intrare/dicens pſ.
lix. Quis deducet me in ciuitatẽ munitã.
Sed heu qꝛ de multꝭ indeuotꝭ ipſiꝰ btẽ ꝟgi
nis dici pt illđ Pſ. cvj. Uiã ciuitatꝭ habita
culi nõ iuenerũt.

¶ Q btã ꝟgo dr̃ caſtellũ
¶ Aſſiĩatio. viij.

n D ominꝰ nr̃ ieſus chr̃s intrauit ĩ du
plici caſtello. ¶ Primo in caſtel
lo hieroſolymitano. i. in ꝟgine bñ
dicta. Que mltꝭ đ cauſꝭ dr̃ caſtellũ
Primo rõne ſue nitide ꝟgitatꝭ. Nã caſtellũ
hꝫ nomẽ a caſtitate. ⁊ dr̃ caſtellũ. i. caſtũ liliũ
vt dr̃ glo. ſuꝑ illđ Lu. x. Intrauit ieſus ĩ q̃d
dam caſtellũ. Tale ãt caſtellũ fuit ipa bene
dicta ꝟgo: q̃ fuit ⁊ eſt nitide caſtitatꝭ ⁊ puriſ
ſime ꝟgitatꝭ lilium. Cui dr̃ Cañ. vij. Uenter
tuus ſicͭ aceruus tritici vallatus lilijs. Se
cũdo dr̃ caſtellũ rõne hũilitatꝭ. Nã caſtelluꝫ
dr̃ diminutiue de caſtro. Per caſtellũ igiꝭ ſi
gnificaꝭ ipſiꝰ humilitas: q̃ q̃uis maxia eſſꝫ
et ſuꝑ oẽs alios ſuꝑeminens: tñ de ſe parua
ſentiebat. Sciebat nanqꝫ ꝙ humilibꝫ deus
dat grãm: ⁊ ſupbis reſiſtit. Jac. iiij. Unde đ
hac humilitatꝭ ſue gratioſitate ipa ait vt ca
nit eccl̃ia. Cum eſſem paruula placui altiſſi
mo. Et Lu. j. Reſpexit hu. ancil. ſue. Tertio

dr̃ caſtellum rõne ſublimitatꝭ. Nã caſtelluꝫ
dr̃ q̃ſi alta caſa. qꝛ alijs caſis ſuꝑeminet. Ipa **Maria alta caſa ꝑꝭ tria**
ꝟo fuit alta caſa tripl'r. Primo ex ſitu. quia
eius ſtatus eſt ſuꝑ oẽm ſtatum pure creatu
re. qđ vtiqꝫ figuratũ fuit ꝑ arcam Noe: quã
aq̃ eleuauerũt in ſublime: Geñ. vij. vbi dr̃. ꝙ
arca eleuata eſt ſuꝑ aq̃s. Ipa eñ ꝟgo ſuper
oẽm purã creaturã: ⁊ ſuꝑ omẽs ꝑpl'os ẽ ſub
limata. Nam creature ſeu ꝑpl'i appellantur
aq̃ ſm Alex. de ales ſuꝑ Pſ. Aut ꝑpꝭ ſucceſ
ſionem ꝑpagis: Juxͭ illud Eccẽs. j. Gnãtio
ꝑterit ⁊ gnãtio aduenit. ſicͭ etiam flumia exe
unt a mari et ad ipm reuertunꝭ: et continue
fluunt. Et ideo etiam dicunꝭ aq̃ ꝑpꝭ motuꝫ:
qꝛ ſicͭ aq̃ ſunt in continuo motu: ita etiaꝫ na
tura humana. Uñ Ouidiꝰ. in. xv. metamor.
ait: Cuncta fluunt: omniſqꝫ vagans forma
tur imago. Non ſecus ac flumen: nec eñ cõ
ſiſtere flumen Nec leuis hora põt ⁊c. Et iđ
dr̃ Job. xiiij. Homo natus de muliere breui
viuens tpe: repleꝭ multis miſerijs. Qui q̃ſi
flos egrediꝭ ⁊ ꝯteriꝭ: et fugit velut vmbra: ⁊
nunq̃ꝫ in eodem ſtatu ꝑmanet. De q̃ etiã tã
giꝭ in. l. ij. §. ſed qꝛ diuine. C. de ve. iu. enu. ⁊
in. §. aũt. in auten. de nõ alie. aut ꝑ. re. eccl'. et
in. §. hãc dicẽres. in auten. vt oẽs obe. iu. De
angel' q̃ qꝫ dr̃ Job. iiij. Qui ſuiunt ei nõ ſũt
ſtabiles. i. ꝑ naturam. Item ꝑpl'i dicunꝭ aq̃
ꝑpꝭ vilitatem elementi. qꝛ aqua vilis et qua
ſi ꝓ nihilo reputaꝭ. Et ſil'r creatura in cõpati
one creatoris. Juxͭ illđ Eſa. xl. Gentes qua
ſi ſtilla ſitule: ⁊ q̃ſi momentum ſtatere reputa
te ſunt. Uñ omnes dicere pñt illđ Sap. ij.
Ex nihilo nati ſumus. i. creati. Item dicunꝭ
aq̃ propꝭ profunditatem. iuxͭ illđ Hierem.
xvij. Prauum eſt cor hoĩs ⁊ inſcrutabile:
quis cognoſcet illđ: q. d. nll's/niſi ſolus deꝰ
Scđo btã ꝟgo dr̃ caſtellum: quaſi alta caſa
ex alto edificio ꝟtutum. qꝛ in alto cacumine
ꝟtutum ſublimata eſt. In ipa enim comple
tum fuit illđ Luce. xxiiij. Induami ꝟtute ex
alto. Unde dicere poteſt illud Eccl. lj. Ma
nus meas extendi in altum. Tertio dr̃ caſtel
lum. i. caſa alta ex dignitate fabricatoris. qꝛ
architector huius caſtelli fuit ipe deꝰ q̃ fun
dauit ipam btãm ꝟginem: vt dr̃ Pſ. xlvij.
et. lxxxvj. Quia enim ipe eſt altiſſimꝰ: volu
it iſtud caſtellum altum fabricare vt in illo
poſſet habitare. iuxͭ illud Pſ. cxij. Quis ſi
cut dñs deꝰ noſter q̃ in altis habitat. Uolu
it itaqꝫ ſaluator noſter ab iſta caſa alta et ab
hoc caſtello altiſſimo trahere originem ſm
carnem. iuxͭ illđ Luce. j. Uiſitauit nos oriẽs
ex alto. Non enim ſolum intelligiꝭ de ortu
eterno quo ad diuinitatem: ſedetiam đ tem
porali quo ad humanitatem. Quarto pnci
paliꝭ ꝟgo gl̃ioſa dr̃ caſtellum rõne domina
tionis. Nam chr̃s non intrauit in omne ca

ſtellum .ſed textus euangelic⁹ teſtat ipm in/
traſſe in q̄ddam ſpẽale caſtellū/qd̄ denomia
tur Bethania.de quo hr̄ Joã.xj. Interp̄tat
aūt bethania obediencia ſeu domus obediē
tie.p quam v̄go gl'ioſa ſignificat. Nam ipſa
ſe obtulit ꝓmptã z obtempantē diuīe volū/
tati in incarnatiōe diuini v̄bi/ rn̄dens ange
lo:Ecce ancilla dn̄i zc̄. Quinto p̄ncipal'r dr
caſtellum rōne expugnationis. Nam filius
dei venit in Mariam vt aſſumeret arma hu
manitatꝭ:qb⁹ armis indut⁹ nouem menſib⁹
in ip̄a v̄gine occulte p̄manſit: vt ſic expugna
ret inimicū humani generꝭ/ z ex illo caſtello
ſecrete amicꝭ ſuis adiutorium p̄beret. Et i h̄
ip̄a v̄go figurata fuit.j. Regū.iiij. vbi dr:q
philiſtijm .i.demones cognoſcentes ꝙ arca
dei.i. Maria.de qua dr Pſ. cxxxj. Surge
dn̄e in reqem tuam tu z arca ſanctificatōis
tue. venit in caſtra:timuerunt dicentes: Ue
nit deus in caſtris:z ingemuerūt. O q̄t libe
rati ſunt ab inimicis z a manib⁹ demonū p
ꝓtectionem iſtius caſtri.ſ. Marie.Et quot
amici habuerunt p̄ſidium in tribulatiōib⁹/
in infirmitatib⁹/tempeſtatib⁹/ pſecutiōib⁹/
neceſſitatib⁹ zc̄. Nā Maria facta eſt adiu
torium z refugium pegrinantium tanq̄ ca
ſtellum in deſerto.Et iō eccl'ia h̄ ꝯſiderans ei
canit:Sub tuum p̄ſidium ꝯfugim⁹ ſctã dei
genitrix zc̄. In h̄ q̄ caſtello caſtitate decora/
to/humilitate munito/excellentia ſublima/
to/obedientia ditato/munitiōe repleto.ſ.in
v̄gine bn̄dicta:intrauit Jeſus.i.ſaluator no
ſter vt omnib⁹ p̄ſidium faceret z nos ab ini
micis ꝓtegeret ac liberaret. Quia v̄o caſtel
lum eſt locus q̄ vice ciuitatis regit.vt notat
.ff.de le.j.l.ſi heres.§.vicꝭ.et de le.ij.l.ticia.
§.fi.C.de fundis limitof.l.ij.z d̄ offi.p̄.p̄to.
afri.l. in nomie dn̄i.§.interea.et p Arch.in c.
ſtatutū.§.ij.in v̄bo ciuitatib⁹.d̄ reſcp̄.lib.vj
Jō poſt aſſimilatiōnē ciuitatꝭ poſui imedia/
te aſſimilationē caſtelli.Si āt accipiat caſtel
lū p receptaculo ad aquã ſuſcipiendã.vt.ff.
de aqua quot.z eſti.l.j.§.an̄penul. et no. ff.
de ſui.vr.p̄.l.fiſtula.in p̄n.z d̄ acti.em.l.fun
di.§.fi.Etiam ip̄a bn̄dicta v̄go ꝯgruentiſſi/
me dr fuiſſe hoc caſtellum/qr fuit receptacu
O lū oim aq̄ꝝ.i.gr̄aꝝ diuinaꝝ. ¶ Sc̄do p̄nci
pal'r dico:ꝙ ieſus intrauit in alio caſtello.ſ.
babylonico.i.in mūdo Nam h̄ mund⁹ recte
appellat caſtellū babyloniciū.i.ꝯfuſionis:ꝯ/
rium caſtello hieroſolymitano.i.diuine viſi
onis.Et dr caſtellum aſſaſſinoꝝ z deo rebel/
lantiū:maxīe ꝓpt ſeptem peſſimas ꝯditiōes
q̄s hꝫ.de q̄bus dicam in.xj. pte p̄ncipali hu/
ius opis.ſer.ij.pte.j. In h̄ q̄ rebelle caſtellū
.i.in mundū intrauit filius v̄gis Joan.j. In
trauit ſiq̄dem vt ip̄m eterno p̄ri ſuo ſubiuga
ret.Et iſte introitus factus eſt in vtero v̄gi/
nali.In q̄ caſtello ip̄a bn̄dicta v̄go eum reci
piens/figurata eſt p Marthã:vt diffuſius Maria p Martha figr.
dicam loco ſ̄ dicto Nam illa m'lier q̄ in ſuo
caſtello recepit dn̄m:fuit Martha: vt habe
tur Lu.x.Que hebraice interp̄tat ꝓuocans
qd̄ optime ꝯgruit bt̄e v̄gini. Nl'e em̄ p̄ces
p̄triarchaꝝ/nl'a quoqꝫ oracl'a ꝓphaꝝ/nl'e i/
ſup voces ſeu deſideria ſanctoꝝ patrum ꝓ/
uocare vnq̄ deum valuerunt vt in caſtello
huius mūdi intraret p ſalute humana. Sꝫ
humil' v̄go eum ꝓuocauit z induxit. Et ideo
angelus ei dixit: Inueniſti gr̄am apud deū.
Luc.j. Un̄ ip̄a recte dicere pōt illd̄ qd̄ ſcp̄tū
eſt.j. Regū.j. Ego ſum illa mulier que ſteti
coram te orans dominū p puero iſto. Ora/
ui z dedit mihi dn̄s petitionem meam quã
poſtulaui. Ip̄a quoqꝫ bn̄dicta v̄go cōtinue
ꝓuocat deum ad miſc̄diam ſup peccatores.
Unde de ſmone eius cum filio ſuo pōt dici
illud Judith.viij. Iſte eſt ſmo qui miſc̄diaꝫ
prouocat. Prouocat z peccatores ad penitē
tiam.iuxta illud Thren.ij.vt te ad peniten/
tiam prouocarent Item bonos prouocat ad
bn̄ opandum. Unde de ip̄a poteſt dici illud
Deut.xxxij. Sic aquila prouocans ad volã
dum pullos ſuos. ¶ Secundo figurat per
Martham.quia Martha ſyriace interpre
tat dominans. Ip̄a v̄o bn̄dicta v̄go facta ē
domina vniuerſi.Et maledictionem mulie/
rum in benedictionem conuertit. Unde di/
xit ei angelus Lu.j.Benedicta tu in mulie/
rib⁹.Item eaꝝ ſubiectionem in dominiū cō
mutauit.qr ip̄a facta eſt regina angeloꝝ et
hominū. Unde in ea v̄ificatum eſt illd̄.ij.Eſ
dre.iij.Oportet nos ſcire quia mulieres vi/
P ris dominant. ¶ Tercio figurat p Mar/
tham/que latine interp̄tat martē tenens:q
dicebat deus belli. Ip̄a em̄ glorioſa v̄go te/
nuit/ligauit/ z ꝯculcauit martem.i.diabo/
lum inimicum humani generꝭ.ſicut p̄dictū
fuerat Gen.iij. Item Judicum.iiij. vbi dr:
In manu mulieris tradet Siſara. Ip̄a igi
tur benedicta v̄go ſola meruit recipe dei fi/
lium in vtero ſuo .quia de ip̄a dici poteſt il/
lud Judith.xj. Non eſt inuenta talis m'lier
ſup terram in aſpectu/in pulcritudine/ z in
ſenſu verboꝝ. Per ip̄aꝫ igit ſaluator noſter
venit in caſtellum mundi vt ſupbiam rebel
lantium humiliaret: z duriciem obſtinato/
rum mollificaret:et immundiciã ad mūdi/
ciam reduceret:z iſti portas miſc̄die apiret:
ac a vicijs abſtiere doceret: z ad proximi di/
lectionem induceret: z ad diuinum timorē
z amorem homines prouocaret. Cui benedi
cto ſaluatori noſtro ſit cum pijſſima matre
ſua ſit infinita gloria p eterna ſecula ſeculo/
rum Amen.

¶ Incipit. X. pars huius ſmonarij/ qđ
Mariale appellat᷑: in q̄ tractat᷑ de paſſione
btē ꝟgis.ſ.gaudij et meroꝛis. Et particulari
ac ꝓprio nomine a dignioꝛi parte Expultatio
mr̄is dei nuncupat᷑.

¶ De cōpaſſione pijſſime ꝟgis ac đ plan
ctu eius. ¶ Sermo .I.

A Dies tribulatōis
⁊ anguſtie dies hec. Eſaie. xxxvij.
Oēs dies hebdomade ſctā mr̄ ec-
cleſia ſic diſpenſat: ꝙ dn̄icā diē ſctiſſime tri
nitati/ diem lune defunctis/ diē marꝫ mar
tyrib᷒ et ſctis oīb᷒: lꝫ aliq̄ dicant ꝙ petōrib᷒/
diem ꝟo mercurij angel'/ diē iouis ſpūiſctō/
diem venerꝫ paſſioni chr̄i/ diem aūt ſabbati
Sabba btē ꝟgi Marie dedicauit. Iſtam aūt diem
tū Ma- ipſi bn̄dicte mr̄i dei multꝫ ex cauſ̄ appropa-
rie appro uit. Primo rōne requietionis. Sicē em̄ in die
priat ſabbati deus requeuit ab oī ope qđ patrarat
Gen̄.ij. ita chr̄s intrans btiſſime ꝟgis vterꝫ
requeuit in ea. Nam ſpūſſanctus in nll'o ſctō-
rum inuenit plenā requiem niſi in chr̄o ⁊ btā ꝟ
gine. q: in omīb᷒ alijs ſanctis ſaltem habu
it repugnantiā peti oꝛiginal' vel venial'. ſed i
chr̄o et mr̄e eius nll'am repugnantiā iuenit:
⁊ iđ in eis ꝑfecte quieuit. Et h̄ figuratum fu
it Gen̄. viij. vbi đr: ꝙ columba de arca emiſ
ſa nō inuenit vbi requieſceret pes eius/ ſꝫ re
uerſa ē in arcam. Et ſil'r ſpūſſanctus non in
uenit in diluuio petōꝝ requiem niſi in maria.
Si ḡ dies quo deꝰ ceſſauit a creatione rerū
tꝑalium ſanctificatus eſt: q: ſummus opi-
fex deꝰ ſuam oꝑationem cōpleuit in eo. Lꝫ
opꝰ recreatiōis ſit maius ope creationis: q:
in recreatione deꝰ hō factus eſt: iux̄ illđ Jo. j.
Verbum caro factum eſt. Profecto etiā et
multo magis debuit vnus dies hebdoma-
de deputari ad recolendū h̄ myſteriū requieti
onis chr̄i in vtero ꝟginali ad honoꝛē ipſiꝰ ꝟ-
ginis. Et q: ſabbo iſte bn̄dictus ieſus q̄ſi ab
oīb᷒ opib᷒ vacans cōpleta hūana redēptiōe
⁊ recreatiōe in ſepulcro (vt.ī.dicet᷑) requeuit.
Ipa (q: ſabbm̄ interꝑtat᷑ reques) ꝯuenient᷑ ta
lis dies deputatꝰ eſt ad honoꝛē ipſiꝰ mr̄is dī
De q̄ ipē inqt Pſ. cxxxj. Hec reques mea in
ſecl'm ſecl'i: h̄ bitabo qm̄ elegi eam. Scđo h̄
factum ē rōne bn̄dictiōis: q: ſicē ipa dies ſab
bati fuit a đo bn̄dicta Gen̄. ij. ita ⁊ btiſſima
ꝟgo fuit a deo ꝑ omnib᷒ bn̄dicta. Vn̄ illi di
xit angelus ex parte dei. Lu. j. Bn̄dicta tu ī
mulierib᷒. Pr̄ em̄ eternus bn̄dixit eam acci
piendo in ſponſam: filius in mr̄em: ⁊ ſpūſſā
ctus in ſuum ſacrarium. Angelus q̄qꝫ nō ſo
lum in ꝑſona dei: ſedetiam ex parte oīm an-
geloꝝ ⁊ cunctoꝝ creaturaꝝ eā bn̄dixit. Et iđ
ſup illa ꝟba Lu. j. Btām me dicent oēs gnā
tiones. đr glo. Non ſolū creare/ ſꝫ etiā increa
te. Tertio h̄ factum ē: q: ſicē ſabbm̄ eſt medi
um int᷑ diē gaudioſum.ſ. dn̄icum diē: ⁊ dieꝫ
doloꝛoſum.ſ. feriam ſextā: ita ipa ꝟgo eſt me
diatrix int᷑ deum ⁊ hoīem. Quarto rōne ſe-
pelitiōis: q: ꝑ totum diem ſabbi corpꝰ dn̄i ī
ſepulcro ſepultū iacuit. Die em̄ venerꝫ in ſe-
ro btiſſima ꝟgo ſuo bn̄dicto filio (vt.ī.vide-
bit᷑) cū imenſo doloꝛe ⁊ lachꝛymis ſepulturā
impendit: ⁊ qn̄ illđ ſacratiſſimū corpꝰ ꝑfecte
in ſepulcro reconditū fuit: iam inceꝑat nox
ſabbi: lꝫ initium ſepulture incepiſſet in fine
ipſius diei ſexte. Et ſic ad memoꝛiā iſtaꝝ exe
quiaꝝ ad eius honoꝛem ſabbm̄ fuit dedica
tum. q: ſicē corpus filij ſui illa die fuit in tu-
mulo clauſum: ita coꝛ ꝟgis fuit doloꝛe ꝯclu
ſum. ¶ Quinto h̄ fuit inſtitutum rōne dere B
lictionis. Nā fides chr̄i ab oīb᷒ diſcipul' de
relicta eſt. ⁊ h̄ die in ipa ſola ꝟgine ꝑſtitit/ q̄
domi remāſit expectās reſurrectionem filij.
Sed q̄dam arguūt ꝙ etiā alij habuerint fi
dem tali die. Nā Joannes etiā ipē ſecutꝰ eſt
chr̄m ad crucē: ⁊ ibi manebat cū ipa ꝟgine.
Jo. xix. Itē credit᷑ int᷑fuiſſe ſepelitioni chri-
ſti cū ipa virgine. Cucurrit etiā cū Petro ad
monumentū dn̄i. vt hr̄ Jo. xx. Itē (vt đr Au
guſt. ſuꝑ Joan.) Petrꝰ q̄ negādo chr̄m fuit
moꝛtuꝰ: ploꝛando reſurrexit ⁊ reuixit. Pret-
ea Maria magdalena ſecuta ē dn̄m cū alijſ
mulierib᷒ vſqꝫ ad crucē: q̄ ſctē mulieres ſue
ſepelitioni int᷑fuerūt: atqꝫ poſtea vnguenta
parauerūt vt vngerēt corpꝰ ieſu: ⁊ cum ipſis
vnguentis ꝑrexerūt ad monumētū. vt habe
tur Mat. xxviij. Mar. vl. Lu. xxiiij. et Joā.
xx. et ꝯn̄r videt᷑ habuiſſe fidem. Quib᷒ rn̄de
tur ꝙ in ſola ꝟgine remāſit ꝑfecta fides ī paſ
ſione chr̄i. Vn̄ ſuꝑ illa ꝟba Joā. xiiij. Vt cū
factū fuerit credatꝫ/ ait glo. In apl'is nll'a fi
des remanſit in paſſiōe dn̄i. Et Aug. ſuꝑ Jo
annē đr ꝙ apl'i nō ſolū carnē chr̄i reliq̄runt:
ſedetiā mētꝫ fidē. Et Nico. de ly. ſuꝑ. iij. ſen-
ten. inqt: ꝙ ſabbo ſancto tota fides in pecto
re ꝟgis remāſit: et iđ illi ſabbm̄ dedicatū fu
it. Et h̄ oſtendit eccleſia in illis trib᷒ diebus
ꝓpe paſca ī matutino in. xv. candel' accenſis:
q̄ oēs extinguunt᷑ ꝑter vnam alijs altioꝛem
q̄ vſqꝫ ad finē remanet accēſa. Iſte em̄ cāde
le ſignificant. xj. apl'os: et q̄tuoꝛ Marias
ſcꝫ mariā magdalene/ ſalome/ alphei/ ⁊ ma-
trē dn̄i. Oēs em̄ hi erant tanq̄ꝫ cādele accēſe
ꝑ fidem. Judas em̄ an̄ paſſionē chr̄i obſcu-
ratus ⁊ extinctus fuerat a chr̄i fide ⁊ amoꝛe
Oēs aūt iſte candele extincte fuerūt in paſſi
one chr̄i ꝑter ipam ꝟginē: in q̄ remāſit lumē
fidei occultū. qđ poſtea patefactū eſt ad oēs
ſuo exēplo illuminandū. Pꝛopt᷑ h̄ etiam in
Miſſa ſabbati ꝑmiſcet᷑ tractꝰ cū all'a. i. do-

loꝛ eſt de apl'oꝝ incredulitate: ꝛ nihilominꝰ
gaudiũ de marie fide ꝛ chꝛi reſurrectione. ꝓ
pter h̄ etiam in eadẽ miſſa omittit̄ offeren/
da. q2 apl'i non erãt ↄuerſi vt ꝑ verã fidẽ do
Triplex mino poſſent offerri ¶ Ad auctes ãt ↄrias
gdꝰ icre/ rñdet̄: ꝙ triplex fuit gradus in negatione ſi/
dulitatiſ ue in credulitate apl'oꝝ. Primꝰ ꝙ oẽs fuge/
apl'oꝝ rũt Matt. xxvj. Scd̕s ꝙ vigoꝛe aſſumpto
q̇dam coꝝ ſecuti ſt̄ eũ. ſic̄ Petrꝰ ꝛ Joãnes.
ſic̄ de Petro h̄r Mat. xxvj. et Mar. xiiij. et
Lu. xxij. et de eodẽ ſil'r cũ Joãne Joan. xviij.
Tertius gradꝰ eſt ꝙ moꝛtuo chꝛo oẽs incre
duli effecti ſunt: ſola btã virgine imobili re/
manẽte ꝛ ↄſtãtiſſima in fide. In medio autẽ
gradu fuerũt Petrꝰ ꝛ Joãnes ꝛ mulieres p̄
dicte. Uel dicendũ ꝙ ſecute ſunt eũ predicti
apl'i ꝛ etiã mlieres: nõ ꝙ h̄rent verã fidẽ de
eiꝰ diuinitate: ſ3 ex q̄dã amoꝛ ꝛ dilectiõis coꝛ
dial' attractione ꝛ compaſſiõis affectiõe. O
igit̄ magnũ feiaꝝ p̄coniũ vt in ſolo pectoꝛe
femineo tota fides recõdita fuerit. Nã nal'r
natura feminea eſt fragil' ad reſiſtendũ: mo
bil' ad ꝑſeuerandũ: et parui iudicij ad ↄſulẽ
dũ. De p̄mo. ſ. d̕ eaꝝ fragilitate h̄r inſti. q̇bꝫ
alie. li. vel nõ. §. j. De inſtabilitate ꝛ incõſtã/
tia h̄r. xxxij. q. vij. c. ꝙ ꝓpoſuiſti. et in. l. filia.
C. d̕ inoffi. teſta. et in c. foꝛus. §. j. d̕ v̄. ſig. et
no. in c. de clã. deſpõ. et c. vl. de pac. lib. vj. et
xxxij. q. ij. c. mulier. ꝛ de frigi. et ma. c. vl. De
ↄſilio ãt ꝛ iudicio eaꝝ inutili vel nociuo h̄r i
l. iiij. C. de ſpon. et in. l. filia. C. d̕ inoffi. teſt.
Hunc ãt triplicem defectũ b. v̄go abſtulit a
natura feminea: q̄ in tolerãtia paſſiõis ꝛ i cõ
ſtantia fidei ꝛ dilectiõis: ꝛ in ꝑſpicacia iudi
cij ꝛ actiõis q̇ſcunq3 viros incompabil'r ex/
ceſſit. Qd̕ pꝫ ex eo ꝙ diſcipul' p̄ timoꝛe moꝛ
tis fugientibꝫ ꝛ in fide vacillãtibꝫ: ipa incon
cuſſa ſteterit: ꝛ cõſtãtiſſima ꝑſeuerauit: ꝛ in oĩ
cãu ſemꝑ meliꝰ egit. Qd̕ patꝫ ex eo ꝙ ſalutẽ
hũani generꝭ magꝭ ſm rõnem voluit q̄3 filij
ſui ab acerbiſſima pena libationẽ. Potius
q̄3 voluit eum pati aſperrimã paſſionem q̄3
hũanũ genꝰ etnã damnationẽ: vt in p̄nti ſer
mone videbit̄. Uñ Anſ. in q̇dam ſerm̄. ait:
Debet ḡ Maria merito laudari. q2 ipſa eſt
domꝰ firma: quã nec flumina/ nec venti/ nec
imbꝛes. i. varia genera paſſionũ chꝛi q̄ irrue
rũt in eã ſubuertere potuerũt a fide: ſũmer/
ſis oĩbꝫ alijs q̄ ipm̄ puꝝ hoiem crediderũt:
cũ tot ꝛ tãta tã alacrit̄ pateret̄. Et Aug. inq̇t
O btã maria q̇s tibi valeat iure graꝝ ꝛ lau/
dum p̄conia impẽdere q̄ tuo ſingulari meri
to mundo ſuccurriſti ꝑdito: Quas tibi lau
des fragilitas hũani generis ꝑſoluet: q̄ tuo
ſingulari cõmercio recuꝑandi aditũ iuenit:
Sexto deputatũ eſt ei ſabb̄m rõne paſſiõis
Paſſio em̄ ſctõꝝ eo ipo die ↄſecrari ſolet q̄
moꝛtem ꝓ chꝛo ſuſcipiunt. Et id̕ eq̇ſſimũ ẽ vt
illa dies v̄gi dedicet̄ q̄ ꝓ chꝛo eius filio dile
cto eſt paſſa. Sꝫ die venerꝭ ſctã: ꝛ die ſabbo
paſſio ipſius v̄gis ꝑdurauit: ḡ illi duo dies
deberẽt eidem v̄gi dedicari. Uerũ q2 eccl'ia
diẽ venerꝭ paſſioni filij dedicauit: ſaltẽ die
ſabbi ſue mr̄is martyrio ꝛ paſſiõi debuit de
dicare: in q̄ indicibili cruciatu afflicta fuit: ꝛ
eiꝰ aiam filial' paſſiõis gladiꝰ ptrãſiuit: vt p̄
dixerat ei ſcrũs Symeon Lu. ij. Uñ ipa di/
cere poterat v̄ba thematꝭ nr̄i. Suꝑ q̇bꝫ tres
ↄſideratiões faciemꝰ.
Prima dicet̄ v̄itatis.
Scd̕a cauſalitatꝭ.
Tertia v̄o ꝛ vltima multiplicitatꝭ.

¶ Pars. I. huiꝰ ſmonis/ q̄ d̕ v̄itatꝭ.

Querit̄ ꝓ expeditiõe hꝰ ptꝭ nũq̇d b. v̄
go tot ꝛ tãtos doloꝛes h̄uerit ex paſ L
ſione filij: tãtũq3 fleuerit ſic̄ de ea An Ma
ſcribit̄ ꝛ p̄dicat̄: Et rñdent q̇dam ria tãtuꝫ
nõ bñ intelligentes ſcp̄turas/ nec pietatẽ v̄/ doluerit
ginis ↄſiderantes: ſed de ſuo capite legẽ fa/ et fleue/
cientes ꝙ btiſſima v̄go nõ fleuit in moꝛte fi/ rit ſic̄ ſcri
lij/ nec etiam doluit Quã erroneã opionem bit̄.
ſuã conant̄ palliare tribꝫ fundamentꝭ. Et pri
mo dicunt ꝙ ipa bñdicta v̄go nõ erat ſic̄ re/
liq̄ femĩe ad lachꝛymas ꝓna. ſed erat ſapiẽs
ꝛ in oĩbꝫ ↄfoꝛmis voluntati dei. Uñ q2 ſcie/
bat ꝙ deꝰ oꝛdinauerat filiũ ſuũ debere moꝛi
ꝓ ſalute generꝭ humani: nõ dolebat ſm eos
nec doloꝛẽ exterius oñdebat: ne a volunta/
te diuina diſcoꝛdare videret̄. Scd̕o dicũt ꝙ
ipa ſacratiſſima v̄go fuit plena charitate. ꝓ
pter qd̕ compat̄ ſoli relucenti. Jux̄ illd̕ Pſ.
xviij. In ſole poſuit tabnacl'm ſuum. Quap
pter ex charitate libationem hũani generis
multum deſiderabat. Sed non ignoꝛabat
hanc libationem ꝑ moꝛtẽ filij ſui debere fie/
ri. ḡ ſm eos non dolebat: ſed d̕ moꝛte ipſiꝰ fi
lij exultabat. Tertio q2 ſciebat moꝛtem filij
ſui cito tranſiturã: ꝛ poſt triduũ filiũ ſuum
de moꝛte ad vitam glioſum reſurrecturum
ꝛ poſtea in celũ quadrageſima die aſcenſuꝝ
ꝛ indicibilẽ gl'iam ꝓpt̄ tolerationem moꝛtis
conſecutuꝝ. Uñ iſtis conſideratꝭ: potiꝰ de/
buit ſm eos gaudere q̄3 flere: ꝛ ad moꝛtẽ inci
tare filium ſuum. ſic̄ mr̄ Machabeoꝝ hoꝛ/
tabat̄ ad tolerandũ paſſionẽ filios ſuos. de
q̄ d̕r. ij. Machab. vij. Supꝛa modum autẽ
mat̄ admirabilis ꝛ bonoꝝ memoꝛia digna
q̄ ꝑeuntes ſeptẽ filios ſub vnius diei tp̄e cõ/
ſpiciens. bono animo ferebat ꝓpt̄ ſpem quã
in deum habebat. Et ſingl'os coꝝ hoꝛtabat̄
voce patria foꝛtiter repleta ſapientia: ꝛ femi
nee cogitatiõi maſculinũ animũ inſerẽs ꝛc.
¶ Sed iſte rationes ſunt friuole/ vane/ er/ Alia opi
ronee ꝛ nulle. immo ſiq̇s eas ꝑtinacit̄ tenere nio

veller(vt aliq̄ dicunt)hereticus putaretur.
Q: ſm ſctm̄ Bonauē.in.iij.diſ.xvij.ar.j.q.
j.ijſdem rõnib9 poſſet pbari chr̄m veraciter
nõ habuiſſe paſſionis dolorē.et ſic euacua-
ret tota noſtra redemptio. Nam ꝛ chr̄s fuit
ſapientiſſim9 ꝛ pdicta oīa cognouit:et cum
volũtate diuīa q̄ ad hũanitatē ſe p oīa ꝯfor-
mare voluit.et tamē veriſſime in ſenſualita-
Acerbitas doloris non incidit rationi. te ſua doluit. Dicē igit̄ ſm ſniam btī Tho-
me vbi ſ.et Scoti in eadē diſtinc.q.ij.ꝙ cõ-
tingit acerbitatē doloris eſſe in ſenſualitate
vl' in rõne. Fuerũt ḡ pdicta cõſeruata in pte
rationali ipſius virginis. Unde gaudebat
quo ad ipſam rõnem. ſed p hoc nõ tollit̄ q̄n
chr̄s et virgo ſint paſſi in parte ſenſuali ſm
pdictos doctores. Habuit ḡ virgo bñdicta
pdictas ꝯſideratiões in rõne:conſeruantes
ipſam in vera patientia:et conformantes ea
diuine voluntati ſm rõnem. Et inq̄ƺtũ ipſa
conſiderauit fructũ paſſiõis filialis.ſ.redē-
ptionem humani generis:contenta erat ſm
rationem ꝙ poti9 ipſe ſic mereret̄ q̄ƺ huma-
nũ genus eternaliter piret.imo in pte ſuperi-
ori rõnis in qua ipm̄ fructũ mortis filij ſũ-
me appetebat ꝛ deſiderabat:etiam ſumme
gaudebat:qꝛ charitate plena. Sed i pte in-
feriori ꝛ ſenſuali ſumme dolebat in corpe et
aīa ex cõpaſſiõe filij ſui:vt etiaƺ dicit doctor
ꝛ theologus irrefragabilis Alexan.de Ales
in.iij.pte ſumme.in tractatu de conceptione
chr̄i.q.xvj.in rñſione ſecundi argumẽti. Uñ
inq̄t Hieronym9 ad Euſtochiũ.et Richar-
dus de media villa in tertio. diſt.xxxij. art.
vij.q.iij.ꝙ lƺ ipſa benedicta virgo nõ fuerit
corporaliter martyrizata:tñ tāta pena ꝛ an-
xietas eam cruciauit tpe paſſiõis filij ſui ꝙ
fuit plus q̄ƺ martyr. Et hoc pñũciatum fue-
Maria plus q̄ƺ martyr rat Joel.ij.vbi dr̄. Sol vertet̄ in tenebras ꝛ
luna i ſanguinē. Sol eñ.i.chr̄s qui ē ſol iu-
ſticie verſus eſt in tenebras p mortem.ꝛ lu-
na.i.ṽgo Maria:verſa eſt in ſanguinem p
compaſſioneƺ. Tanto eñ grauius paſſa eſt
ipſa glorioſa virgo q̄ƺ alij martyres:quanto
ſuum martyriũ fuit aīe et ſpũs. Alioꝝ ṽo
martyꝝ fuit corporale. Ipſoꝝ eñ martyruƺ
corpora ptranſiuit gladius materialis.bea-
tiſſime aũt ꝛ pijſſime virginis animā ptrāſi-
uit gladius compaſſiõis. Unde quanto aīa
eſt nobilior corpore.c. ſi ſolite. de maio-
ritate ꝛ obedientia .ex.c.ſi habes.xxiiij.q.iij.
Tanto eius martyriũ fuit acerbius:qꝛ gla-
dius penetrans nobilius ꝛ delicatius ſubie-
ctũ:maiorē cauſat dolorem q̄ƺ ſi penetraret
ſubiectum minus nobile ꝛ delicatũ. Et con-
firmat Nicolaus de Lyra ſup.iij.ſniaꝝ pdi-
ctam concluſionem:dicens ꝙ beata virgo
ſuſtinuit in paſſione chriſti maius martyri-
um q̄ƺ alq̄s martyr. Et mouet̄ hac ratione

Quia dolor paſſiõis oritur a leſione carnis
cum pceptione ſenſus ꝛ redundat in animam.
Dolor ṽo compaſſionis orit̄ ꝛ incipit in ani-
ma:ꝛ redundat in ſenſum ꝛ carnem. Quan-
to igitur aīa eſt potētior ꝛ mag' dominans
ſup carnē:et caro delicatior ꝛ magis ſubie-
cta anime tanto fit maior redundantia. Et
maior dolor eſt qui incipit ab anima q̄ƺ ille
qui incipit a carne. Quia igit̄ ita erat in glo-
rioſa virgine.ergo maior dolor fuit cõpaſſi-
onis in ipa q̄ƺ dolor paſſiõis qui eſt ex parte
nature corruptibilis. Hec ille. Et Alexañ.d̄
Ales ſup p̄s.lxxviij.eādeƺ ṽitatem affirmat:
allegans Hierony.ſic dicentem. Beata dei
genitrix in ea pte paſſa eſt q̄ impaſſibilis hē.
Et ideo(vt ita fatear)qꝛ ſpũaliter et atroci9
paſſa eſt gladio paſſiõis:plus q̄ƺ martyr fu-
it. Et Bern. Beatam ṽginem alloquens ait.
Cum impi9 crudeli lancea filij tui lat9 ape-
ruit ipſius aīa ibi non erat. ſed tua plane
auelli nõ poterat. Tuā ḡ aīaƺ ptranſiuit vis
doloris:vt te nõ immerito plus q̄ƺ martyrē
pdicem9. ¶ Si aũt q̄s querat: q̄re ipſa bñ-
dicta ṽgo in tātis doloribƺ non eſt mortua:
Rñdet̄ ꝙ ſingulari dei priuilegio fuit pſer-
uata vt fides chr̄iana in ea conſeruaret̄. Itē
mult' alijs ex cauſis propter quas deus no-
luit eā mori cũ filio:nec aſcēdere cũ eo in ce-
lũ:ſed dimiſit eā in hoc mundo p mltos an-
nos poſt aſcenſionē filij ad celũ. De q̄bƺ di-
cemus in vndecima pte hui9 opis. ſer.j.pte
iij. Alia quoq; rõne probari põt btām virgi-
nem multũ doluiſſe in paſſiõe filij.maxime
fundamento topico quod ponit ph's.ij. To-
picoꝝ dicens. Si de quo minus.ḡ et d̄ quo
magis. Sed btiſſima virgo doluit q̄ñ non
habuit tantā cauſam doloris.ſ.q̄ñ perdidit
filium ſuũ in hieruſalem cũ remāſiſſet in tē-
plo. Unde cum poſtea repperiſſet eum:dixit
illi:vt habet̄ Lu.ij. Pater tuus ꝛ ego dolen-
tes q̄rebamus te. Et tamen(vt inquit Ori-
genes)nõ credebat filiũ ſuuƺ eſſe captũ aut
mortuũ:ſed dubitabat ſibi factum fuiſſe ali-
quid quod ei diſplicuiſſet.et ideo ipm̄ aſcen-
diſſe in celum. Quanto igit̄ magis creden-
da eſt doluiſſe tpe paſſiõis eius: Idē ꝗq; p-
batur p illā regulā quā ponit Bern.in ep'la
ad canonicos lugdunenſes dicēs. Qđ pau-
cis mortaliũ eſt cõceſſum:nõ eſt credendum
beate ṽgini fuiſſe denegatũ. Imo ipa bñdi-
cta virgo habuit oēs gratias et oīa puilegia
que fuerũt in alijs ſctis. Si igit̄ alicui mor-
taliũ conceſſa eſt gratia dolendi de paſſione
filij dei ꝛ ei compati:pfecto excellenti9 ē col-
lata ſue matri. Sed btūs Joannes de alfer-
na ordinis nr̄i tantam grām habuit:ꝙ dum
videbat chriſtum in cruce:lachrymas conti-
nere non valebat. Silr̄ beatus frater Jaco

Q Quare Maria nõ moriebat̄ i tantis doloribus.

ponus de tuderto etiā ipe ordinis nr̄i audi-
ens legi euāgeliū paſſiōis chr̄i: nō ſolum la-
chrymas emittebat ſꝫ etiā a ſuſpirijs ⁊ ma-
gnis clamoribꝫ nō poterat abſtinere. Vn̄ ꝓp̄
hoc exiēs de eccl'ia currebat ad cellam vt ibi
amariſſime defleret paſſiōꝫ chr̄i. Seraphicꝰ
quoqꝫ Franciſcꝰ ex abūdantia lachrymarū:
ex dolore paſſiōis dn̄i emiſſaꝝ: cecitatē ocu-
loꝝ icurrit. Si igit̄ iſti ſolū imaginē ſeu ſili-
tudinē crucifixi aſpiciētes. vl' paſſiōꝫ eiꝰ no-
minari audiētes: ſeu eā meditātes iā p̄teritā
tātū dolebāt et amariſſime flebāt. q̄d facere
debebat pia mr̄ eiꝰ ipm filiū ſuū in cruce po-
ſitum ⁊ cruciatū: occiſumqꝫ intuendo? Nū-
q̄d ipa minorē habuit amorē et cōpaſſionēꝫ
filio ſuo q̄ꝫ extranei? O crudelitas maxima
eoꝝ q̄ negāt pietatē ⁊ cōpaſſiōēꝫ v̄ginis bn̄-
Inuehit ꝯ q̄ldam dicte. ¶ Quid dicā d' illo q̄ i ſmōario cuiuſ-
dam ſcti qui p̄dicabat egregie de doloribus
v̄ginis interſeruit opinionē hāc erroneā cū
allegatiōibꝫ nōnullis: ⁊ eideꝫ ſctō attribuit?
O obſtinata malicia ⁊ duriſſima ceruicoſi-
tas. Certe ſic vere ꝯcludā. Impugnator cō-
paſſiōis mr̄is dei. Aduerſariꝰ inocētie ⁊ pu-
ritatis eiꝰ. Deriſor ſeu deteſtator euangelice
paup̄tatꝭ. Deſtructor ⁊ iſectator opeꝝ pieta-
tis. Inimicꝰ gl'ioſi nōis Ieſu. ⁊ p̄ſecutor p̄ci-
oſiſſimi ſanguis dn̄i nr̄i Ieſu chr̄i. q̄d eſt ali-
ud q̄ꝫ p̄curſor antichr̄i. ⁊ corruptor chr̄iane
deuotiōis ⁊ fidei. O p̄uerſa rabies. Naꝫ ad-
huc nō ſunt quīquagīta anni ꝙ in q̄dam ci-
uitate lombardie: vbi q̄daꝫ p̄dicator de plan-
ctu v̄ginis pp̄l'o p̄dicaſſet: quidā cōpaſſiōis
et pietatis eius aduerſarij: ipm p̄dicatorē q̄-
ſi hereticū d'mōſtrare conati ſunt: ſed tn̄ i diſ-
putatiōe remāſerūt cōfuſi. Si q̄s aūt cōtra
me inſurgere temerarie auſus fuerit: q2 pie-
tatem mr̄is dei p̄dicem. ſpero verificabitur
viſio illius deuoti v̄ſificatorꝭ q̄ metrico ſer-
mone vulgari ait. Io vidi vn coruo vlato a
lo macello molto terribil. Il becho iſangui-
nato longo e acuto a modo de coltello. Con-
tra il colūbo leuat iſuriato. Ma di che mol-
to fui imara veliato Da poi vidi el māſueto
vcello. Da capo a pedi molto ben armato.
Quello animale bruto nigro e fello Soto li
ſoi pedi hauer girato Vnde il preccone de le
mal nouelle Da lui eſſēdo tuto ſpilizato De-
be di gratia de ſaluar la pelle. Eſe partite tu-
to vergognato. ¶ Sꝫ reuertēdo ad ꝓpoſitū
noſtruꝫ dic̄ Damaſcenꝰ ſup̄ Lucā. Dolores
quos v̄go effugit pariēs: hos in paſſiōe chr̄i
ſuſtinuit. Et Ber̄. inq̄t. Fugientibꝫ apoſtol'i
in facie filij ſe oppoſuerat mat̄. ac gladio do-
loris eius aīe infixo vulnerabat̄ ſpū ⁊ cruci-
abatur affectu. Et q̄d i carne chr̄i agebāt cla-
ui ⁊ lancea: hoc in eius mēte faciebat cōpaſ-
ſio naturalis ⁊ affectiōis materne anguſtia

¶ De lachrymis etiaꝫ ipſiꝰ v̄ginis loquens — E
Anſel. in q̄dam ſermone: ait. O dn̄a quos
fontes lachrymaꝝ dicā erupiſſe de pudiciſ-
ſimis oculis tuis cum attēderes vnicum tu-
um filiū innocentē coram te flagellari: liga-
ri: mactari: et carnē de carne tua ab impijs
crudelit̄ diſſecari? Mgr̄ q̄qꝫ Jacobus de
Voragine ordis p̄dicatoꝝ in ſmone de plan-
ctu b. v̄gis ait. Maria ſtabat iuxta crucē la-
chrymis plena et doloribꝫ imerſa. Et in eo-
dē ſmone allegat p̄dictā auctoritatē bti An-
ſelmi. Idē q̄ꝫ doctor in ope ſuo de btā v̄gine
q̄d incipit. Cogitaui dies antiquos. in verbo
mare: dr̄. ꝙ mater dī appellat̄ Maria ama-
ri: q̄ſi amaꝝ mare. q2 ſicut in mari eſt amari-
tudo aquaꝝ: ita in ipa fuit amaritudo dolo-
rum in paſſiōe filij. Et ibidē etiaꝫ dr̄: ꝙ dolor — Dolor virginis fuit magnꝰ triplicit.
ipſiꝰ v̄ginis cauſatus ex filij ſui paſſiōe fuit
magnꝰ tripl'r. ſ. intenſiue: q2 vſqꝫ ad aīaꝫ pe-
netrauit. Lu. ij. Tuā ipſiꝰ aīam ⁊c. Fuit ma-
gnus extēſiue: q2 p̄ dies q̄ttuor cōtinuos ſe
extendit. Nam incepit eiꝰ dolor feria quar-
ta: q2 tunc mors chr̄i fuit tractata ⁊ firmata
Et continuatꝰ fuit in q̄ntā feriā. q2 tunc i ſe-
ro fuit captꝰ: collaphizatꝰ: ⁊ illuſus. Conti-
nuatꝰ etiā fuit vſqꝫ in feriā ſextam. q2 tūc fi-
lius eius fuit crucifixꝰ. Itē vſqꝫ ad diē ſab-
bati. q2 tūc i ſepulchro fuit clauſus. Fuit q̄ꝫ
magnꝰ oſtenſiue. q2 dolorē ſuum oſtēdebat — Circumſpecte loquaris.
⁊ manifeſtabat ſingultu cordis: abundātia
lachrymaꝝ: vocꝭ clamoroſe ꝯq̄ſtione: pecto-
ris tunſione: ⁊ manuum alliſione. Hec ille.
Que ego fidel'r extraxi ad l'ram in libro an-
tiq̄ ⁊ mēbranis ſcp̄to. Et iō nos d' b. v̄gine la-
chrymāte amariſſime in nocte paſſiōis filij
ſui bn̄dicti dicere poſſumꝰ illō Thren̄. j. Fa-
cta eſt q̄ſi vidua gētiū. Plorans plorauit in
nocte ⁊ lachryme eiꝰ in maxillis eiꝰ. Nō eſt
q̄ cōſolet̄ eam ex oībꝫ charis eius. Item ipſi
pijſſime v̄gini dicere poſſumꝰ illud Thre. ij.
Cui comparabo te: vl' cui aſſimilabo te filia
hierl'm: cui adeq̄bo te: ⁊ cōſolabor te v̄go fi-
lia ſiō? Magn̄ ē velut mare ꝯtritō tua. Quiſ
medebit̄ tui? Deduc q̄ſi torrētē lachrymas.
et p̄ diē ac noctē non des reqem tibi: neqꝫ ta-
ceat pupilla oculi tui. Ipſa v̄go rn̄dere pōt
illud Thre. j. Sūmerſum eſt cor meū in me-
metipa: q̄m amaritudine plēa ſū. ¶ Predi- — F
ctus etiā mgr̄ Jacobꝰ de voragine in predi-
cto ſmone de plāctu v̄gis in exor. inq̄t. Tan-
ta eſt pietas huiꝰ v̄gis mr̄is non ſolū erga fi-
liū naturalē: iux̄ cuiꝰ crucē ſtabat: Lu. xix. ſꝫ
⁊ erga filios ſuos adoptiuos tanta facultas
impetrādi ꝙ velit apd̄ deū patrē vt ſermoci-
nātes q̄qꝫ nutrices pp̄l'oꝝ nō aliūde cōfidāt
lac doctrine p̄ eos ꝓpinādū niſi meritꝭ eius ⁊
p̄cibꝫ ꝓcuratū. Ad q̄d efficiēdū cithara dul-
ciſſone ſalutationis ad eam vtunt̄. Sed cō-

ſuetudo eccleſie cū de paſſione filij eius Je-
ſu eſt ſmo pdicāti dicere videt illō qđ He-
liſeus pħa ait Giezi diſcipulo ſuo de ſuna-
mite morte vnigēiti ſui deplorāti. iiij. Reg.
iiij.ſcȝ. Dimitte eā:aīa em̄ eius in amaritu
dine ē.q̄ſi diceret. Nō ſalutes eā.nā cithara
illa angelice ſalutatōis in luctū v̄ſa apparet
Nā quō Aue ei dices:ab a qđ eſt ſine:et ve:
deriuatū:que doloribꝫ plena ē:vt dicere va
leat illud Michee. Ve anime mee: qa defecit
timoratꝰ a terra filiꝰ meus quē impleuit ſpi
ritꝰ timoris dn̄i. Mariā apte nūcupare non
poſſumꝰ put dn̄a vel illuminatrix iterptat:
cum facis obſcura q̄ſi luna eclipſata inueni
atur. Nolite ḡ vocare me Noemi.i.pulcraȝ
ſed vocate me Mara.i.amarā.qꝛ amaritu-
dine repleuit me dn̄s.dicere pōt cū illa No-
emi q̄ de felicitate ad infortuniū deuenerat
Ruth.j. Nam nō grā plena ſed vacua indi
cor hodie. Flecto ei genua mea ad patrē dn̄i
mei Jeſu vt miſereat filij cōmunis:et ſi me
audit. Depcor ipm filiū:vt ſuis v̄bis melli-
fluis me cōſolet.et mihi nō loquit niſi illō:
Ecce filiꝰ tuus. Qđ v̄bū vt gladiꝰ ptrāſiuit
animā meaȝ:cū p magiſtro z filio mihi dat
diſcipulus. Judeis ſupplico vt amodo cō-
patiant filio meo:z ipſi ꝯtumelias et ſubſa-
nnationes adiūgūt. Mortē inuoco vt poſt
filiū ſupſtes nō remaneaȝ.et fugit a me. Ju
xta crucē ſita ad ipāȝ clamo. Flecte ramos
arbor alta:tenſa laxa viſcera vt deoſculer fi-
liū meū.z rigida ac imobilis pſeuerat Dn̄s
tecū.vtiqȝ in me vſqȝ nūc dn̄s filius fuit me
cū.me cōfortās:me reficiēs.et ego ſecū ipm
ſequens: v̄ba eiꝰ dulciora ſup mel z fauum
audiēs:miracula eiꝰ videns:z gl'iam dei ex
eius opibꝫ magnificari pſpiciens. Nūc autē
me reliqt:aīam a corpe egredientē pr̄i recon
mēdans. Bn̄dictā me in mlieribꝫ angelꝰ di-
xit:que nunc infelicior cūctis mlieribꝫ inue-
nior. Nā que mr̄ vnq̄ȝ fuit que in p̄ſentia fi-
lij conſtituta anguſtijs z afflictionibꝫ circū
dari nō valuit vel in aliquo refrigerium illi
preſtare: Audio eū ad mortē vſqȝ ſitientē ex
maximis penis:et nec potū aq̄ frigide por-
rigere ei valeo.ſed video ſpongiaȝ aceto ple
nā z felle ad os eius apponi. Etſi felix fui et
bn̄dicta in mulieribꝫ:in partu eiꝰ nō ſentiēs
dolorē:nunc mihi video reſeruatos z adau-
ctos cruciatus:qm̄ nulla mr̄ tantū doloreȝ
vnq̄ȝ ſenſit in partu filij ſicē nunc ego in paſ-
ſione chr̄i. Sed nec martyr aliqs vl' aliq̄ in
ſuis varijs cruciatibꝫ vnq̄ȝ tantā penam p-
tulit vt nunc ego. Eſt ne bn̄dictus fructꝰ vē
tris mei Jeſus:cui oēs maledicūt iudei et
gentiles: Unus eum appellat malefactoreȝ
Aliꝰ ſeditioſum.alter blaſphematorē. multi

ambitioſum z regnū vſurpare volentē.reli-
qui mendacē aut ſeductorē:vt vermis z non
homo:opprobriū hoim z abiectio plebis eſt
effectꝰ:qꝛ z ſm legē maledictus ois q̄ pēdet
in ligno.vl'infamis. Ex q̄ ḡ in luctū cōuerſa ap
paret cithara illa angelice ſalutatōis:dimit
te eā:nec ſalutes.ſed nihilominꝰ cū ea iuxta
crucē maneas:ipam meditādo:ipam adorā
do: ipam ſalutādo:z eiꝰ auxiliū implorādo
Hec mgr̄ Jacobꝰ vbi ſ. ¶ Cuiꝰ v̄ba ſūt ve
riſſima:et ego expientia teſte pbaui. Nā cū
q̄dā die veneris ſcti hrem pplo p̄dicare d̄ paſ
ſione dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i:velleqȝ ex more bea-
te v̄gis auxiliū implorare:apparuit mihi nō
viſione imaginaria:ſed in forma viſibili cor
poralibꝫ ocul' q̄dā veſtitꝰ more pħetico:in-
dutꝰ nigris veſtibꝫ:barbā hn̄s canā vſqȝ ad
cigulū:q̄ videbat Hieremias pħa.z intelli
gēs d̄ſideriū meū ipellādi ſacratiſſimā v̄gi
nē:dixit mihi hec v̄ba. O fili mi noli moleſta
re v̄giem mariā Noli acceder ad eā p adiu-
torio:qꝛ plena ē melancolia lachrimis eā bal
neatā z intictā madefactāqȝ inueni:cōpleta
ē pħetia trenoꝝ q̄ dic eā manere q̄ſi viduā
dn̄am gētiū hodie filio ſuo puabit p iniquā
z obſtinatā gētē.ppterea cū ſit tāta tribulata
z repleta anguſtijs crudelitas eſſet eā mole
ſtare Sȝ ſi eā vis alloq z nō deſiſtere veniā
tecū te ſociādo quē vis dubito dolorē in aīo
eius augmenta. Quibꝫ dictis vidēs q̄ ego vo
lebā adire ipāȝ b.v̄ginē:apphēdit me p ma-
nū z duxit corā imagie ipſiꝰ v̄gis q̄ erat vi-
dualibꝫ veſtimētis īduta ac meſticia pleniſſima
doloribꝫqȝ q̄ſi deficere videbat. Ad cuiꝰ pe-
des ego ptinꝰ pſtratꝰ dixi. Quia vos video
afflictā z repletā doloribꝫ veni ad ſociādum
z vr̄o pticipare dolore z vos ꝯducere ad mō
tē caluarie z ibidē vobiſcū cū amaritudie cor
dis lacriāre Et ſi nece fuerit vobiſcū marty-
riſari Sed pplo iſto fidel'r paſſionē filij vr̄i
vellē intimare ſȝ de eſt mihi corpal' fortitu-
do q̄ ppt cordial'r vos rogo vt me parū i hac
alta materia z excellēti adiuuare velitis. De
ſi mirabili coſa predicare Tunc illa alta ſu-
ſpiria z gemitus emittens Tandem viſa eſt
mihi i hec verba rn̄diſſe. Ex quo nō poſſū ho
die pro liberatione filij mei gratiam inueni-
re:quomodo poſſum tibi ſuccurrere: Ubi ē
diſcretio tua:vbi eſt prudentia:vbi eſt ſapi-
entia tua:qui deberes mihi compati et cō-
dolere: per me vis gratiam inuenire. Noli
noli in auribus huius infeliciſſime matris
hodie ſalutationem angelicam perſonare.q̄
tali die mihi in amaritudine tota eſt conuer
ſa. Nō igitur mihi dicas Aue id eſt ſine ve.
ſum em̄ tota plena doloribꝫ ppt paſſionē filij
mei. Un̄ ve dicere poſſū illō Thren.j. Po-

Refert auctor d̄ ſe viſionē q̄ndaȝ q̄ nō debeat virgo ſalutari cū paſſionē chr̄i p̄dicamus

fuit me. ſ. mors fili mei deſolatam. tota die
merore ↄfectā. Et illud Job. xxx. Verſa eſt in
luctum cithara mea. ꝛ organū meū in vocē
flentiū. Ne dicas mihi Maria id eſt illūina
ta. quia hodie ſum lumine ꝓuata. ita. vt dice
re poſſim illud Threñ. v. Meſtū factū eſt
cor meū. ideo ↄtenebrati ſunt oculi mei. Nō
dicas gr̄a plena. Mea em̄ gratia ↄſumma-
ta fuit in duodeci ſtellis de qbꝫ Apoc. xij. dr
In capite eius corona ſtellaꝝ duodeci. Mo
die ꝟo poſſum dicere illō Threñ. v. Cecidit
corona capitꝭ mei. Nō etiā dicas: dñs tecū.
quē tāgere nō valeo. Propterea dicere poſ-
ſum illō qđ i eodē c. ſcptū eſt. ſcꝫ Defec̄ gau
diū cordis mei. Nō dicas: bñdicta tu in mu
lieribus. nā hodie pre omnibꝫ mlīeribꝫ ma-
ledicor. Vñ dicere valeo illō Eſa. lij. Nomē
meū tota die blaſphemaᷓ. Ne dicas: bñdi-
ctus fructꝰ ventris tui qui ab oibꝫ maledici
tur: accuſatur: ↄſpuiᷓ ꝛ flagellaᷓ. Vñ ꝟifica
tur in eo illud qđ Eſa. j. ſcptū eſt. Blaſphe-
mauerūt ſanctū Iſrael. Quapropter dicere
poteſt illō Threñ. iij. Factus ſum in deriſū
B omni populo. canticū eoꝝ tota die. Hec il-
la. De doloribꝫ etiā ꝟginis loquēs deuotus
Vbertinꝰ de caſali. lib. iij. c. xv. inqᷓt. Cogita
ꝗꝫtū potes q̄nta fuerit in corde virginis do-
lorū menſura. Nulla em̄ ratio fuit in corde
ꝟginis nō ſolū que minueret: ſꝫ nō augmen
taret huiꝰ doloris ꝟtutē. ꝙ ſi mens tua ſꝑ
dei diminuēs bōa: dicat ꝙ nō debuit tātum
dolere cū ſciret chr̄m iſta pati volūtarie. et ſe
ipſum ſi vellet de morte ꝛ de pena poſſe redi
mere. Sciret etiam ꝙ omnes electos de in-
fernali gehēna ſua liberaret morte. ꝛ ꝙ ſicut
dei filiꝰ tertia die debebat reſurgere ꝛ ex iſta
morte a deo pr̄e debebat accipe nomē ſuper
omne nomē. quo in noīe eiꝰ flecteretᷓ om̄e ge
nu. celeſtiū. ſ. terreſtriū ꝛ infernoꝝ. ꝛ nō ſolū
ipſi Jeſu: ſed etiā ꝓpter ip̄m ipſimet virgini
eius matri. Aduertas carnalᷓ aīa ꝙ hec oīa
dolorē pietatis materne multiplr̄ augmēta
bant. Et iſtoꝝ etiā reſpectu doloꝝ aculeis
amplius pungebaᷓ. ¶ Ad quoꝝ euidentiā
nota duplex fore genus doloꝝ. Quidā ma-
nātes ex impatientia ꝛ deſperatiōe mentis a
deo. ꝛ ex cōdeſcēdentia odij in ꝓximū. qbus
aīa inabyſſaᷓ in anguſtia ꝙ de deo vel de ꝓ
ximo ſe vindicare n̄ poteſt. ꝛ ꝙ velit nolit pe
nas oporteat ſuſtinere ab eiſdē. Iſti ſunt do
lores infernales et ꝓphani. q̄ ſolū reprobis
reſeruanᷓ. nec infliguntᷓ electis niſi inquātū
ad tēpus ꝓ ſuis peccatꝭ illi impie ciuitati iū-
guntur. Abſit autē talis dolor a chr̄o ꝛ a cor-
de materno: ꝛ ab om̄i eius electo. nunq̄ꝫ em̄
de hoc dolore vlᷓ modicū deguſtauit. Eſt ali
ud genus doloꝝ qđ ex cōplacētia volūtatis
aſſumiᷓ. Et ſm̄ ꝟtuales reglās ab eterna in

Duplex genꝰ doloris

fluentia dei in electoꝝ mentibꝫ menſuratur
Nec iſtius doloris poſſet vnā ſtillā habere
creatura aliq̄ in ſeipſa. Eſt em̄ ex ſpūſſancti
influxu agitātis mentē ad dolendū q̄ntum
dolere debet. Et ſicut iſte dolor eſt ſemꝑ vir-
tuoſus: ita eſt ſꝑ volūtarius. et q̄nto magis
eſt voluntariꝰ: tanto magis eſt intenſus. et
q̄nto magis eſt gratia in anima: tāto eſt ma
gis voluntaria ad augmentandū in ſe oēm
ꝟtualē dolorem. Vñ et dolores ineffabiles
corporis Jeſu a gr̄a vnionis ſumpſerunt ſue
immēſurabilitatꝭ augmentū. Vñ ꝛ ab aliq̄
bus dr̄ ꝙ illi dolores fuerunt in corde Jeſu
a diuina ſapiā diſpenſati. Quod ſic ego itel-
ligo ꝙ diuina ſapiā vidēs infinitatē culpaꝝ
offenſionis: vidit quantum dolorē require-
bat plena ꝛ abūdans ſatiſfactio eorundem.
Et q̄ꝛ nulla creatura tantā poterat in ſe dolo
rum menſurā niſi ꝑ vnionē diuini ſuppoſiti
dilatare in ſūmo: ideo ſtatuit hoiēꝫ aſſume-
re in vnitate ꝑſone. et ex tali vnione illam di
latare aſſūptā naturā ad illiꝰ inextimabilis
mēſuratiōis recepādā capturā. vñ oīa ob-
iecta occurrentia aſpectui mentꝭ chr̄i nō de-
buerūt eiꝰ ꝟtuoſum dolorē diminuere: ſed
augmētare. Tantū em̄ dolorē debuit chr̄us
aſſumere ꝛ tantū ſibi debuit diuina ſapien-
tia infūdere q̄ntum ſufficeret ad ꝑdicta oīa
bona conq̄renda ex eiꝰ paſſiōe. Et ideo ſi iſte
nō fuiſſent ſubſecute gr̄e de ſua morte: nun-
q̄ꝫ voluiſſet nō ſolū tantū dolere: ſed etiā ni-
hil tolerabile aſſumpſiſſet. Quāto autē ipſe
videbat viciniꝰ reſurrectiōem inſtare: tanto
ſciuit ꝙ tp̄e paſſiōis ampliorem oportebat
anguſtiā aſſumere: vt poſſet illoꝝ doloꝝ a
diuīa ſapiā diſpoſitoꝝ exigēte iuſticia immē
ſurabilē mēſurā adiplere. Ex qbꝫ aliq̄lr̄ pōt
videri quō dolores chr̄i inextimabiles fue-
runt. Vñ ꝛ rōnes ↄtradicentiū: phantaſma-
ta ſunt errātiū: et ignorantiū doloꝝ in Jeſu
radicē ꝛ cām. ¶ Sic ḡ fuit i chr̄o hoie: ſic ꝛ
in ipſiꝰ reuerēdiſſima mr̄e: ꝙ ad illā imenſu
rabilē mēſurā doloꝝ Jeſu ſuꝑ oēm creatu-
rā ſpūſancto influente acceſſit q̄ntum ſtatus
materne puritatꝭ: dignitas participij Jeſu:
ꝛ nature cōſortiū reqrebat. Vñ cū iſti dolo
res ſint radix oīm ꝟtutū reducte pꝰ deriua-
tionē pctī: nulli dubiū eſt ꝙ in mētes huma
nas infunditᷓ ſola īfluētia ſpūſſcti. Et q̄ꝛ fun
damētum ꝛ radix oīs gr̄e et meriti eſt dolor
cordis ꝛ corporis crucꝭ chr̄i ieſu: ideo beatam
ꝟginē tantū repleuit in ſummo de chr̄i dolo
ribꝫ q̄ntū nō pōt cape om̄is creatura mater
nali ſtatu nō euecta. Mō cogita ꝛ menſura
mētē ꝟgineā ꝛ aliq̄ntulū nauiga ī latiſſimo
mari oceano amaritudīs doloꝝ viſceꝝ mat-
noꝝ. Et cū iſti dolores ī amore fūdeᷓ: oēs ra
tiōes itēdētes amorē: itēdēt nō dubiū ꝑiter ꝛ

Dolores chr̄i fuerūt a deo diſpēſati

Dolor ꝟginis pꝰ chr̄i dolorem fuit maximꝰ

dolorē. Et ſicut nō minus dilexit chrm̄: quia
ſciuit eū eſſe filiū dei de ſe naturalr̄ genitū:
ita nō minus imo inextimabilr̄ plus dolu-
it: q2 vidit filiū dei ſic horribilr̄ tractari: vi-
lificari: ⁊ occidi in aſſumpta ⁊ de ſuis viſce-
rib9 ꝯcepta natura. Et ſic nō eſt min9 diligen
dus dei fili9: q2 iſta vidit ꝓ nr̄a redēptiōe eē
aſſumēda: ita ſibi magꝭ eſt condolēdū. q2 ſic
amoroſe tā immenſos ꝓ nobis ſuſtinuit do-
lores. Et ſicut ipe maiores dolores aſſum-
pſit ꝓ redemptōe hūani generis q̄ȝ ſi nullū
redemiſſet electū: ita ⁊ beata virgo Maria
ſibi magis cōdoluit: q2 ipſa videbat ꝙ dolo
res omniū in ſe portabat. imo ſicut ipſe fuit
oīm redēptor. ita ipa fuit oīm genitrix: me-
diatrix: recōciliatrix: excuſatrix: et aduocata
oīm pctōꝝ. Et iō cū ipa eſſet aduocata mun
di tantū dolorē ſpūſſctūs ſuis īfundit viſce
rib9 quantū ſufficiebat oīm electoꝝ genitri-
ci ad excuſandā ingratitudinē mundi. quia
ſic dura morte de ſui fabrica ſuū expellebat
auctorē: qui ad ipſos eruendos d̓ faucibus
mortis de ſinu pr̄is aduenerat: ſeruilē aſſu-
mēdo naturā. Un̄ ipa ꝓ ſe ⁊ pro toto mūdo
dignū deo morīēti et de ſe genito exhibebat
lamētū. Et q̄nto certi9 ſciebat ſeipam ꝑ filij
mortē redimi: tāto magꝭ ſibi grata ſuo con-
iungebat dolori. Et q̄nto ſciebat breui9 eſſe
tēp9 q̄ mors ad ſolū triduū debebat in mem
bris chr̄i includi: tanto magꝭ ſatagebat ſibi
toto corde cōmori ⁊ conſepeliri: et tanto ma-
gis vacabat dolori: nullo mō volens a dolo
re mortꝭ ei9 ⁊ ꝑticipatiōe paſſiōis fraudari.
Et ſic ipa ſola ꝑ grām redēptoris ipm̄ redē-
ptorē genuit: ſic ꝑ eandē grām dolorem ſue
mētꝭ pleniſſime ſola ꝑticipauit. Electrix em̄
grā q̄ ipam ad dignitatē maternā elegerat:
totā ad cōpaſſionē morientꝭ filij impellebat.
vn̄ tunc mēti ꝟginee nulla rō occurrebat de
filio niſi in rōne amaritudinis ⁊ trāſfigentꝭ
doloris. etſi aliq̄ rō mēti carnali videat̄ poſ-
ſe occurriſſe matno aſpectui: ſic abſorbebat̄
ab amaritudine maternoꝝ viſcerum ſicut
gutta aq̄ dulcis ab amariſſimo mari. Et ſic
influx9 oīm fluuioꝝ in mari ī amaritudinē
cōuertunt̄: ſic oēs cogitatōnes mare cordis
ꝟginei in amaꝝ lamentū abſorbebat. ⁊ ideo
ipa eſt ſpeculū ⁊ exēplū oīm lamentantium
mortē chr̄i: ⁊ arca ⁊ armariū doloꝝ corporꝭ
boni ieſu. Hec Ubertin9 vbi ſ. ¶ Qui etiā — *Chriſtus ſepius fleuit.*
in caplo ſeq̄nti probat dn̄m nr̄m Jeſū chri-
ſtū ſepi9 fleuiſſe. Prio in natiuitate ſua. vn̄
dicere potuit illd̓ Sap. vij. Primā vocē ſi-
milē oib9 emiſi plorās. Jtē fleuit in reſuſci-
tatione Lazari: Joan. xj. Fleuit q̄ȝ ſup ciui-
tatē Hierl̓m deſtruēdā ꝓpt̄ pctā inhabitan-
tiū. Lu. xix. Dicit aūt ꝑdict9 doctor ibidē de
chro: q̄ dixit. Bti q̄ lugēt: Mat. v. nō ſeipm

huius btitudinis bn̄dictiōe ꝑuauit: maxie
cū in eius luctu tanq̄ȝ in radice meriti oīm
electorū luctus a diuina miſericordia acce-
ptet̄. Unde in patibulo crucꝭ abunde fleuit.
Qd̓ declarās aplꝯ ad Heb. v. dt̄ ꝙ cum cla
more valido ⁊ lachrymis ſeipſum offerens
exauditus eſt ꝓ ſua reuerentia. Et ſi lachry
me (ſicut credendū eſt) reſpondebāt clamori
vocis ⁊ affectib9 mētꝭ ⁊ ſtatui ſui corpis: nō
ſolū fleuerūt illi pij oculi: ſed fontes fuerūt
irrigui lachrymaꝝ. Un̄ ⁊ oīs mēs deuota
flere cupiens hauriat ſibi aq̄s de fontib9 ſal-
uatoris. Propter hec aūt nō immerito edo-
cta ꝑ ſpūmſcm̄ ſancta mr̄ eccl̓ia tēpe chriſti
mortꝭ in eius ꝑſona deplorat. Caligauerūt
oculi mei a fletu meo. Nō eſt ergo admiran
dū ſi totum maternū cerebrū defluat in la-
chrymis: qn̄ ⁊ corp9 filij totū fluere ſangui-
nē: ⁊ oculos ei9 in lachrymas quaſi fontes
effluere: ſuo doloroſo contuebatur aſpectu.
Hec ille. Erubeſcant ꝑ negantes in btā vir-
gine fuiſſe cōpaſſionē de morte filij: cum pre
dict9 doctor eiuſdē li. ca. xiiij. dicat. Chriſt9
matri ſue dedit ꝑmatū cōpaſſionis vt eſſet
mare magnū oīs deploratiōis ⁊ lamētatio-
nis mortis ſue. Ludolfus q̄ȝ carthuſieñ. in
meditatiōib9 vite Jeſu chr̄i ca. lxiiij. inq̄t. O
qualiter tunc aīa matrꝭ intimi doloris gla
dio penetrata erat: cum ſic pene filium ſuū
deficere: lāguere: lachrymari: clamare ⁊ mo
ri: et ſe in mūdo derelinq̄ in tanto dolore et
anxietate videbat. Et q̄liter clamauit (ſi eñ
loq̄ poterat) ⁊ dixit. O fili mi dulciſſime q̄d
faciā ego meſtiſſima? Cui me miſerā cōmen
datā dimittꝭ? O pr̄ oīpotens: in man9 tuas
cōmēdo filiū meū: imo dn̄m meū ⁊ filiū tu-
um. Jam em̄ deficio: et ante filium meū in
eius conſpectu mori deſidero. Talia dicens
extimo ꝙ ꝓpter anguſtiaꝝ multitudinē vel
abſorpta erat ⁊ q̄ſi inſenſibilis vl̓ ſemimor-
tua facta: et ꝙ ſe ſuſtinere nō valēs corruit ī
faciē ſuā ſuꝑ terrā. Nullus em̄ cogitare aut
dicere poſſet q̄nta meſticia patientē ⁊ mori-
entē filium ſuſpirauerit ⁊ doluerit. Un̄ ipſa
ſuſtinebat intus qd̓ fili9 tulit foris. Deuotus
etiā ſcrūs Bern̄. in ſermone de planctu bea-
te virginis q̄ incipit: Quis dabit capiti meo
aq̄s: ſic ait de btā ꝟgine. Credo ſimiliter ꝙ
ipſa erat inter illas femīas q̄ chrm̄ ſequebāt̄
miniſtrantes ei. Nullus autē debet mirari
ſi ſequebat̄ illum: cum ipſe eſſet totus eius
dulcor ⁊ deſideriū. Hanc arbitror fuiſſe in-
ter illas dolētes: inter illas gemētes q̄ lamen
tabant̄ flētes dn̄m. Poterat hec etiā eſſe in-
ter illas filias Hieruſalē ad q̄s Jeſus ñ cla
rus imꝑio: ſed plen9 opprobrio: ſpurꝭ illit9:
et flagrꝭ afflict9: ſibiq̄ȝ in angariā mortꝭ ba
iulans crucē: ꝯuerſus ait. Filie hieruſalem

nolite flere ſup me:ſʒ ſuꝑ vos flete. O vtinã
o btã ꝟgo dolor ille ſic quotidie ĩhereret vi-
ſceribꝰ meis vt tũc inheſit tuis. Obſecro la-
chrymas illas mihi infunde q̃s habuiſti in
filij tui paſſiõe. Dic mihi ſi eras ĩ hierl'm qñ
filiꝰ tuꝰ captꝰ fuit ⁊ vinctꝰ ⁊ ductꝰ ad Annã
Et illa. In hierl'm erã qñ hec audiui:⁊ greſ-
ſu q̃cũqʒ potui ad dñm meũ fleñs perueni. Cũ
illũ fuiſſeʒ intuita pugnis ꝑcuti:alapis cedi
ſpinis coronari:⁊ opprobriũ hoĩʒ fieri:com
mota ſunt oĩa viſcera mea.⁊ defecit ĩ me ſpi
ritꝰ meꝰ.⁊ nõ erat mihi fere vox neqʒ ſenſus
erãt ⁊ mecũ mee ſorores ⁊ alie femĩe plãgen
tes eũ q̃ſi vnigenitũ. Inť q̃s erat maria ma
gdalena:que ſuꝑ oẽs alias(excepta illa q̃ lo-
q̃tur tecũ)dolebat. Dũ chr̃s clamãte preco-
ne ⁊ impante pilato ſibi baiulãs crucẽ trahe
reť factꝰ eſt ꝯcurſus pplo꞉ꝝ. Alij aũt ſuꝑ ipʒ
plãgẽtes ſeq̃bãť:alij ꝟo illudentes ridebant.

*Plãctus Marie ad filiuʒ euntẽ ad morteʒ ꝑ modum dialogi

Seq̃bãť ipm ꝓut poterat eiꝰ meſtiſſima mr̃
cũ mľieribꝰ q̃ fuerãt ſecute eũ a galilea mini
ſtrãtes ei. A q̃bꝰ velut emortua trahebãť q̃-
uſqʒ ꝑuentũ fuit ad locũ vbi crucifixerũt eũ.
vbi ante ocľos eius fuit in cruce leuatꝰ ⁊ li-
gno duriſſimo clauis affixꝰ et ipe tãq̃ȝ agnꝰ
corã tondente ſe vocẽ non dabat nec apiebat
os ſuũ. Aſpiciebat ancilla dñm ſuũ in cruce
pendentẽ morientẽqʒ turpiſſime. Tanto do
lore vexabãť ĩ mẽte ꝙ nõ poſſet explicari ſer
mone. Manabat eñi ſanguis ex q̃ttuor ꝑti
bus rigãtibꝰ vndis: ligno manibꝰ pedibꝰqʒ
clauis ꝯfixis. De vultu illius pulcritudo eť
fluxerat oĩs.⁊ q̃ erat p̃ filijs hoĩm ſpecioſus
videbãť indecorꝰ oĩm. Videbaʒ ꝙ cõplebãť
ꝓphetiã illõ ĩ eo. Vidimꝰ eũ ⁊ nõ erat aſpe-
ctus neqʒ decor.q꞉ ĩniq̃ȝ liuor ⁊ verbera fe-
dauerãt vultũ eiꝰ. Videbã me deſeri ab ipo
quẽ genui.nec ſuꝑ erat aliꝰ:q꞉ mihi erat vni
cus:⁊ iõ nõ poterat capi in me dolor meus.
Vox mea fere ꝑierat oĩs:ſed dabã gemitus
⁊ ſuſpiria.volebã loq̃ ſʒ dolor ꝟba rũpebat.
q꞉ ꝟbũ iã mẽte ꝯceptũ dũ ad formatiõʒ pre-
tẽderet oris:ad ſe imꝑfectũ reuocabat nimi
us dolor cordis. Vox triſtis ſonabat forĩ vul
nus denuncians mentĩ.ꝟba dabat amor q̃
raucũ ſonabãt. Nã lingua vocĩ mgr̃a ꝑdide
rat vſum loq̃ẽdi. Videbã mori quẽ dilige-
bat aĩa mea:⁊ tota liq̃fiebã p̃ dolorĩ ãguſtia
Aſpiciebat ⁊ ipe benigniſſimo vultu me ma
trem plorãteʒ:⁊ me voluit paucis ꝟbis ꝯſo-
lari.ſed ipa ꝯſolari nõ poterã:ſed flebã dicẽ-
do. Fili mi:fili mi.q̃s dabit vt ego moriar ꝓ
te: Moriť filiꝰ:cur tecũ ñ moriť miſera mr̃.
Amor vnice fili dulciſſime noli me derelinq̃
re poſt te:trahe me ad teipm vt ipſa moriar
tecũ. Male ſolꝰ morieris:tecũ morte ꝑimãť
iſta tua genitrix. O mors mihi miſere:noli
parcere.tu mihi ſola p̃ cũctĩ placeſ:exerce vi
res tuas:trucida matrẽ ⁊ cum filio ꝑime ſi-
mul. Fili dulcor vnice ſingulare gaudium:
vita anime mee ⁊ oẽ deſiderium:fac vt mo-
riar tecũ.q꞉ te ad mortem genui:ſine matre
noli mori. Recognoſce me miſerã ⁊ exaudi
p̃cẽ meã.exaudi me obſecro:in tuo me ſuſci
pe patibľo:vt q̃ vna carne viximꝰ vna mor-
te ꝑeamꝰ. O iudei impij nolite mihi parcere
q꞉ natuʒ crucifixiſtis et matrem crucifigite:
aut alia quacunqʒ morte ſeua me perimite:
dũmõ cũ filio meo finiar ſimul: orbas orbẽ
radio:me iudea filio gaudio et dulcore. Vi
ta mea moriť:⁊ ſalus ꝑimiť:ac de terra tolliť
oĩs ſpes mea. Cur ğ viuit in dolore mať
poſt filiũ: Tollite:ſuſpẽdite matrẽ cum ſuo
pignore. Nõ parcis proli:nõ parcas ⁊ mihi.
tu mihi ſoli mors eſto ſeua. Tunc eñi ſũme
gauderẽ ſi cũ chr̃o meo mori poſſem. Meli
us eſt mihi mori q̃ȝ vitam ducere morĩ. O
fili chare:o benigniſſime nate miſerere ma-
tris:ſuſcipe p̃ces:deſine nunc eſſe durꝰ ma-
tri qui ſꝑ ei fuiſti benignꝰ ĩ cũctĩ:ſuſcipe ma
trẽ in morte tecũ vt viuat pꝰ mortẽ ſꝑ tecum
Nihil vere dulciꝰ mihi q̃ȝ tecũ mori.⁊ vere
nil amariꝰ eſt q̃ȝ viuere poſt mortẽ tuã. O ie
ſu tu mihi pr̃:tu mihi mr̃:tu mihi ſponſus:
tu mihi filiꝰ:tu mihi oĩa eras. Nunc orbor
patre:viduor ſpõſo:deſolor ꝓle:oĩa ꝑdo. O
fili mi q̃d vltra faciã: Ve mihi ve mihi fili:
q̃ vadã:vbi me ꝟtã dulciſſime nate: q̃d mi-
hi erit ſolaciũ:q̃s mihi ſubſidiũ et cõſilium
vltra p̃ſtabit: Fili chariſſime oĩa poſſibilia
ſunt tibi.ſed ſi nõ vis vt moriar tecũ:relinq̃
mihi aliq̃d benignũ cõſiliũ. Cui dñs iam an
xius in cruce oculis ⁊ vultu annuẽs de Io-
anne ait. Mulier ecce filiꝰ tuus. Et erat ipe
Ioãnes pñs:vultu triſtĩ ac plorans. acſi ei
diceret. Mr̃ dulciſſima mollis ad flẽdum:
mollis ad dolẽdũ:tu ſcis q꞉ ad h̃ veni:et de
te carnẽ ſũpſi:vt ꝑ crucĩ patibulũ ſaluarẽ ge
nus hũanũ. Sed noli flere mulier:noli flere
dulciſſima mať:q꞉ tertia die reſurgam: tibi
qʒ apparebo. Depone ğ dolorẽ:q꞉ ad patreʒ
vado. Nõ te deſero:nõ te derelinq̃:tecũ ſuʒ:
tecũ ero oĩ tpe ſeculi. Si ſm carnẽ ſubiacco
impꝛio morĩ:ſm diuinitateʒ ſum:fui: et ero
ſemꝑ ĩmortalis ⁊ ĩpaſſibilis. Bñ ſcis vnde
ꝓceſſi ⁊ veni.non ğ triſteris ſi illuc aſcendo
vnde deſcendi.tempꝰ eſt vt reuertar ad euʒ
q̃ miſit me.et q̃ ego vado tu nõ potes modo
venire:venies aũt poſtea. Interim Ioãnes
qui eſt nepos tuus tibi reputabitur filius.
curam habebit tui:et ipſe erit tibi ſolacium
fideliſſimũ. Et tunc Ioannẽ intuitꝰ ait. Ec-
ce mater tua:ei ſeruias:curã habe illiꝰ:eam
tibi cõmẽdo.ſuſcipe matrẽ tuã:ſuſcipe ma-
trẽ meã. Hec pauca dñs dixit. Illi duo dile
cti ſꝑ fundere lachrymas nõ ceſſabãt. Tace

bant iſti duo martyres ambo:ꝛ p̄ dolore lo
q̄ nō poterāt. Iſti duo ꝟgies merētes audi/
ebāt chřm loq̄ntē:ꝛ ipm videbāt paulatim
moriētē:nec poterāt rñdere ꝟbū:q꞉ illū q̄ſi
mortuū videbāt.erāt iſti duo velut mortui.
vñ ſpūs illoꝝ voces exaltare ñ poterāt. Au/
diebāt ꝛ tacebāt.q꞉ p̄ dolore loq nō valebāt.
defecerāt eñ ſpūs eoꝝ ꝛ amiſerant ꝟtutē lo/
q̄ndi.ſol⁹ illis dolor luct⁹q꞉ remāſit amic⁹.
Amabāt flere:ꝛ flebāt amare. Amare flebāt
q꞉ amare dolebāt.nā gladi⁹ chři aīas vtro/
rūq꞉ trāſierat:ac ſeue p̄mebat vtrunq꞉.que
magꝭ amabat:ſeui⁹ flebat. In mēte mr̄ ſen/
tiebat chři dolores. vulnera chři morientis
ſeui fuerāt tortores ī aīa mřis. Mēte mater
erat ꝑcuſſa cuſpide teli.q̄ chři mēbra ſeue fo/
derūt iniq. Ipam circūierāt imēſi dolores:
nec poterāt ex refūdi int⁹ atroci⁹ ſeuientes.
Dolores nati mřis aīaꝫ gladiabant in carne
chřis ſoluebat debitū mortꝭ.q̄ꝺ grauius erat q꞉
mori aīe mřis. Interim cōmēdata mr̄e Ioā
ni:dixit. Sitio. Et dederūt ei illi q̄ crucifixe/
rūt eū acetū cū felle mixtū.quē cū guſtaſſet
noluit bibere.ſed dixit Cōſūmatū eſt. Et ex/
clamauit voce magā dī. Pr̄ in man⁹ tuas cō
mēdo ſpm̄ meū. Et ſic dicēs emiſit ſpiritum
Tūc tremuit t̄ra:tūc ſol ſua lumina clauſit.
Merebāt poli:merebāt ſidera cūcta. Dē ſu/
um iubar amiſit luna: receſſitq꞉ oīs fulgor
ab ethere alto. Sciduntꝛ duri lapides: ſcin/
duntꝛ veſtigia tēpli. Surrexerūt mřti apꝭtu
mulis ſepřcri. Cogitare libet q̄nt⁹ dolor fu/
it mřis:cū ſic dolebāt q̄ īſenſibilia erāt.non
ligua loq nec mēs cogitare valebat quanto
dolore inꝛ crucē ſtabat emortua mr̄:q̄ cōce/
pit illū ꝟgo d̄ ſpūſcō. Vox nō erat illi.dolor
abſtulerat vires.imo ſtrata iacens pſallebat
aīa q̄ſi mortua.viuens viuebat moriens:vi
uēſq꞉ moriebatꝛ.nec poterat mori: q꞉ viuens
mortua erat. In anima illi⁹ dolor ſeue ſeuie
bat.volebat mori poti⁹ q꞉ poſt mortē viuere
chři.q̄ male viuēs mortua tñ erat.ſtabat do
lens cōfecta ſeuo dolore. Hec Bern̄.vbi ſ.
[Planct⁹] ¶ In ſupioribꝫ āt ꝟbis ipe Bern̄.approbat
[Marie] illō q̄d ego poſui in breui tract.metrico paſ/
[metricuſ] ſiōis chři dī. Hic cū ꝟgineas rumor venit ſ/
[auctoris] ſet ad aures Illachrymās magni fluminis in
ſtar aq̄s. Ut potuit charā p̄terit cernere ꝓlē
Singult⁹ toto pectore meſta trahēs Pul/
ſabāt miſere celū ſuſpiria mřis Eſtq꞉ dolēs
filiuꝫ ſic lachrymata ſuum Nate mee vires
mea magā potētia ſol⁹ Solamen vite ſpeſq꞉
ſal⁹q꞉ mee. O bñdicte puer ſctōꝝ glia:mūdi
Plaſmator:mřis vita btā tue Agne dei pa
tris hāc cur mitiſſime mortē: Quid vidua
īfelix ſola relicta gerā: Quid tā terribili tibi
trāſfixe corona Nate caput:vita vis ne ꝑire
mea:tūc ieſus eximia meſtā pietate ꝑentem

Cōſpiciēs:dulci voce benignus ait Pro me
cur tātos fūdis dulciſſima fletus Mi geni
trix:obitu pone dolorē meo Nāq꞉ mea tot⁹
pēa ſaluabitꝛ orbꝭ Qua ſine celoꝝ gaudia nul
l⁹ hꝫ Deſine iā tātos ad ſidera mittere plan/
ct⁹ Iāq꞉ ocři taceat feſſa pupilla tui Nāq꞉ ci
to ꝓpa valid⁹ ꝟtute reſurgā Et baiulās vi/
ctꝭ hoſtibꝫ aſtra petā. Taceāt ḡ iā ꝛ cōfūdātꝛ
illi q̄ dicūt mřem dñi pꝰſſimā (eo q̄ ꝯſtantie
ꝟtutē hřet) ñ doluiſſe ex cōpaſſione filij:cū ēt
de deo dicatꝛ Iudic.x. Doluit dñs ſup miſe/
rijs eoꝝ. Si autē vis o p̄dicator ad fletū de
paſſiōe chři pplm̄ icitare:ſtudeas dolores
mřis ex cōpaſſiōe filij ſiř imiſcere. Illꝰ ei q̄ nō
cōpatiuntꝛ ꝟgis anxietatibꝫ:nec eas recitant
pplis p̄t dicere ipa ꝟgo illō.j. Reg.xxij. Nō
ē q̄ vicē meā doleat. Et iō ad fletū ꝛ cōpaſſi/
onē pplꝫ iclina. Btā igitꝛ ꝟgo tota fuit dolo
ribꝫ repletiſſima.vñ dicere tūc poterat illō.iiij
Reg.iiij. Caput meū doleo.ꝛ Hiere.iiij. Uē
trē meū doleo.ꝛ illō Iob.xxx. Os meū pfo/
ratꝛ doloribꝫ.expectabā bona ꝛ venerūt mihi
mala.p̄ſtolabar lucē ꝛ erupuerūt tenebre.intꝰ
ora mea efferbuerūt abſq꞉ vlla reqe: p̄uenerūt
me dies afflictiōis. In ipa ēt ꝟificatū fuit il
lud Ezech.xxx. Quaſi ꝑturiens dolebat. Et
ipa cū lachrymis loq̄ns cū filio vt eā ſecum
mori faceret:dicere poterat illud.j. Reg.j. Ex
mřitudie doloris mei locuta ſū:et illō Iob
vj. Uerba mea dolore ſt̄ plēa. De aſſociantī/
bus āt eā dici poterat illō Iob.ij. Uidebā do/
lorē ei⁹ eē vehemētē. Et ipa ēt dicere poterat
illō p̄ſ.xvij. Circūdederūt me dolores mortꝭ.
ꝛ p̄ſ.xxx. Defecī ī dolore vita mea.ꝛ p̄ſ.xxxviij
Dolor me⁹ renouat⁹ ē.et p̄ſ.lxviij. Sup do/
lorē vulneꝝ meoꝝ addiderūt.ꝛ p̄ſ.cxiiij. Tri/
bulatōēꝫ ꝛ dolorē īueni. Et d̄ illo dici poterat
illō Hiere.xlix. Tremor app̄hēdit eā. Angu
ſtie ꝛ dolores tenuerūt eā q̄ſi ꝑturiētē. De fle
tu ēt ipſi⁹ ꝟificatū fuit illō Tob.v. Cepit fle
re mr̄ ei⁹.et.x.eiuſdē li.ca. Flebat mr̄ ei⁹ irre/
mediabilibꝫ lachrymis. Et q̄d mirꝝ ſi mr̄ pi/
iſſima flebat:cū etiā d̄ angelꝭ dicatꝛ Eſa.xxxiij
Angeli pacꝭ amare flebāt. Si ēt lugebant et
flebāt apři ꝓpꝫ mortē magři. Mar. vl.q̄nto
magꝭ lugere debebat matꝛ ꝓpꝫ mortem filij.
Profecto ipa tātū fleuit q̄ dicere poterat illō
Thre.ij. Defecerūt p̄ lachrymis ocři mei:con/
turbata ſt̄ viſcera mea.ꝛ illō Hiere.xiij.di/
cebat. Plorans plorabo:et deducet oculus
me⁹ lachrymas.ꝛ illō p̄ſ.vj. Lachrymis me
is ſtratū m̄.rigabo. Tūc q꞉ ꝟificatū fuit il/
lud Eſa.33. Luxit ꝛ elāguit t̄ra.i.ipa b.ꝟgo
q̄ terra appellatꝛ ī ſacra ſcꝑtura. Hoc āt p̄di/
ctū fuerat Hiere.iiij.vbi d̄r. Lugebit t̄ra:et
merebūt celi deſup. Rñdeāt igitꝛ mihi ipu/
gnātes pietatem ꝟgis glioſe:ſi ipſa ſeruauit
oīa cōſilia ſacre ſcꝑture que potuit ſeruare.

ꝯſi dicāt ꝙ ſic:⁊ ſuꝑ oēs ꝑfectiſſime:vt oīb9
manifeſtū eſt.ꝯſideret qđ dr̄ Eccī.xxxviij. de
q̄libꝫ mortuo ēt extraneo. In mortuū ꝓduc
lachrymas ⁊ q̄ſi dura paſſus incipe plorare
Hec ibi Quid ḡ fec̄ ſuꝑ filiū mortuū q̄ ēt ex
ꝯpaſſiōe flebat ſuꝑ defunctū extraneū:Au/
diāt t'les Quid dicat Oui.li.j.d̄ reme.amo.
Quis m̄rem niſi mēt' iops i funere nati Fle
re vetat: Quid aūt flēdo diceret ponit q̄daꝫ
deuot9 vulgari ſmōe di. Incipiebat lamen
tum grande ſub cruce induta veſte bruma/
tica.Et dicebat fili mi Ecce ſperabā de te ha
bere magnā ꝯſolationē iam video te in tāt'
tormētis iā āplexabat̄ crucē ⁊ oſculabat̄ de/
fluentē ſanguinē ꝑcioſum dicēdo angel9 mi
hi dixit qđ eſſem bn̄dicta ſuꝑ oēs mulieres q̄
naſcerent̄ in terra quādo me in cubiculo ſtā
tem ſolā inueniebat ſed iā ſuꝫ ſola derelicta:
poſtea ſe inclinabat ⁊ an̄ crucem ſe iactabat
ad pedes filij ſui iacebat lachrymando cor/
de amaro ꝯquerēdo ⁊ lamentādo cū ſuſpi/
rijs ⁊ lachrymis dicebat Eliſabeth mihi hu
militer dixit ꝙ fruct9 meus eſſet bn̄dictus.
Et hodie ſicut latro tormentat9 vſqꝫ ad mor
tem a ꝑfidis iudeis abſqꝫ culpa. Et in cru/
ce poſit9 inter duos latrones O Juda in q̄
fuiſti offenſus a meo filio ꝙ eum vendidi/
ſti populo tā ingrato ille te traxit ex tuis ſce
leribꝫ ⁊ dimiſit tibi omnē offenſaꝫ tanq̄ do
min9 celi ⁊ terre.Et tu ingrate malignitate
plenus malum ꝓ bono redidiſti. O vtinam
nunq̄ in mundo fuiſſes nat9. Poſtea dixit
magdalene vide dominū qui creauit celum
⁊ terram ⁊ omnia elemēta vt poſſit pacifica
re homīnē tantū patit̄ hodie bellū vide cla/
uum q̄ vtrunqꝫ pedem ſimul cōcludit:vide
man9 ꝯfixas ſancto ligno vt hominē poſſit
dignum gratia facere:tant9 ſanguis a cor/
pore emanauit vt crux tota eſt madefacta.
Poſtea cū filius eius expiraſſet:virgo alta
voce dixit:o fili mi:quomodo me derelinq̄s
que ſum tua mater et filia. Et cum grandi
lamētatiōe amplexabat̄ crucē:⁊ ſe in ſangui
ne filij ſui balneabat. Poſtea dixit Joanni:
Ecce tuus frater:ſub cui9 pectore dormiuiſti
a capite vſqꝫ ad pedes flagellat9: ⁊ omnibꝫ
membris ꝯquaſſat9. Ecce populus iniqu9
nondū videt̄ ſaciatus.aime aime fili mi.Et
tu pr̄ eterne ꝯpatere mihi triſtiſſime matri.
Qn̄ filius tu9 in Bethlehem in magna pau
ꝑtate naſcebat̄:celi euꝫ honorabāt̄:tres ma/
gi ab oriēte ei mūera offerebāt.Sꝫ hodie in
cruce ſuſpēſus ꝓuat9 eſt oī honore.O fili mi
te in tēplū p̄ſentaui: hodie ꝑ te ſum afflicta.
Ego te in tēplo in medio doctoꝝ diſputātē
inueni:hodie te in cruce extinctum inuenio:
fili tu me ſꝑ voluiſti ſociare:hodie ego te ſo/
cio ⁊ ꝯduco ad portū amaritudīe plenū pau
ꝑibꝫ ſꝑ voluiſti ſbuēire: nūc porrige m̄ri tue
aliud ſubſidiū:fili pctōri tu apruiſti celū.Et
ip̄e tibi lancea cor tuū.Tu mutaſti aquā in
vinū:⁊ tu fuiſti potat9 felle ⁊ aceto. tu libera
ſti ꝑuū ⁊ magnū. Et oēs tibi fuerūt aduerſa
rij crudelitate r̄pleti. O altiſſime creator por
rige adiutoriū matri tue fideliſſime q̄ tantū
dolet ꝙ mors ſibi dulceſſit. Quis vnq̄ tri/
bulat9 q̄ nō habebat aliq̄lē requiē. Sꝫ tu fi
li mi inclinat9 capite corona ſpinea pūgeris.
Et corp9 tuū totū ē ſanguinatū. Oi me mo
rior dulciſſime fili:q2 circūdat dolor inaudi
tus cor meū:Et mō i terrā cado ſemimortua
Occurrūt Joānes:magdalena:iacobe ⁊ ſa/
lome ⁊ martha:videntes eā cadere:credebāt
eam mortuā:⁊ cito eam adiuuabāt ⁊ ꝯforta
bant quantū poſſibile erat:⁊ poſtea ſe iterū
erigebat ⁊ ſtringebat crucē. Multos alios
planctus ipſi9 ꝟginis ad maximā deuotiōeꝫ
inducentes poſui in.ij.ꝑte Roſarij ſmonū.
ſer.xv.q̄s h̄ breuitatis cauſa ꝑtranſeo.

¶Pars ſecunda huius ſermonis que dicit̄
Cauſalitatis.

QUidam deuotus ſacerdos q̄rit a
beata ꝟgine cauſam ſui fletus in D
ꝯpaſſiōe filij: dicēs metrice. Quid
ploras ſummi genitrix venerāda
tonantis. Et gemino triſtes lumine das la/
chrymas: An tuus atroci ſolymoꝝ carcere
vinctus Filius in lachrymas ꝓcubuiſſe iu/
bet: Te pietas materna mouet:te nobile cor
pus. Te quoqꝫ pura fides: te pia cauſa mo/
uet. Q' moritur nullo damnatus crimine
natus Inter latrones(res miſeranda)duos
Q' fluat et lacero rutilans de corpore ſan/
guis. Et nuſq̄ in toto corpe corpus hꝫ. Q'
nitidis ſtropheuꝫ dolor cuincitur ocellis Q'
quatiat tenerum canna ſceleſta caput: Fe/
daqꝫ ꝙ pulcros deturpent vndiqꝫ vultus
Sputa: ꝙ infanda gens ruit arte ferox Q'
nato raptim certant illudere capto. Et noua
ridiculis concitat acta iocis.⁊c̄. Sed vt cla
rius cauſam doloris et fletus virgialis cog Cā maxi
noſcamus eſt ſciendum ꝙ multis reſpecti/ mi dolo/
bus ipſa beata virgo habuit cauſam maxi/ rꝭ marie.
mi doloris. et Primo ratione cognitionis.
Ipa enim ſapientiſſima ſciebat ꝙ fili9 eius
tolerabat ineffabiles dolores:et ꝙ null9 vn/
q̄ fuit nec erit in mūdo ſe crudeliter marty
rizatus quin filius ſuus acerbiores penas
tolerauerit. Ipius em̄ dolor fuit maximus
oīm doloꝝ p̄ntꝭ vite.ſm̄ Ric.i.iij.di.xv.ar.
iiij.q.iij.⁊ ſ.Bona.i eo.li.diſ.xvj.ar.j.q.ij.et
h.Tho.i.iij.ꝑ.ſū.di.xlvj. ar.iiij.ꝑ totuꝫ.⁊ h̄ J
m̄lt' de cauſ. Prio rōne violatiōis.de q̄ ipſe
dn̄s ait ꝑ Pſ.Et vim faciebant q̄ q̄rebant

aīam meã .i. vitã mihi auferre. In oībꝫ eñi illis locis in q̄bꝫ extimatũ eſt vitã hoīs ꝯſiſtere: fecerũt maximã vim .i. capite ꝑ coronã ſpineã .i corde ꝑ aptionẽ lateris .in epate vel ſanguie ꝑ flagella ĩ dorſo: ⁊ clauos ĩ manibꝫ et pedibꝫ vt exiret totꝰ ſãguis. Vñ ipe ait Eſa. lxiij. Torcular calcaui ſolꝰ. ⁊ de gẽtibꝫ nõ eſt vir mecũ. q: ſola vna mulier .i. mr̄ ſua ſecũ fuit paſſa ꝑ ꝑfectã cõpaſſionẽ. ¶ Sciẽduꝫ ẽ ãt ꝙ tãta ẽ diſtãtia int̄ cruciatũ chꝛi ĩ paſſione ⁊ cruciatũ alioꝝ ſcõꝝ: q̄ntũ diſtat purus hõ a chꝛo. Qđ inuit ipe dñs: q̄ vt hr̄ Lu. xxij. in horto orãs ꝓ calice paſſionis trãſferẽdo: auulſꝰ ẽ a diſcipul' q̄ntũ iactꝰ ẽ lapidis. petra eñi ſeu lapis (vt dr̄ .j. Coꝛ. x.) eſt chꝛs: q̄ q̄ſi i infinitũ diſtat in ꝑfectiõe ab alijs. Quia ꝟo corpus chꝛi erat de ſuba ꝟgīs: ideo illa ei fuit ꝓpinq̄ſſima ĩ doloribꝫ. Scđo dolor chꝛi fuit maximꝰ rõne cauſatõis ſue occaſiõis. Tãto eñi q̄s magis affligit̄ patiẽdo q̄nto nõ ꝓ ſua ſed ꝓ culpa aliena patit̄. q: tũc ꝯ iuſticiã ⁊ eq̄tateꝫ cruciat̄. Vñ q̄nto q̄s videt ſe pati qđ meret̄ mitigat̄ eius pena. Jõ Ouid. i epiſtolis ait. Leuit̄ ex merito q̄cq̄d patiare ferẽdũ eſt. Que venit indigne pena dolẽda fuit. Sed ecõtra qñ q̄s patit̄ nõ ꝓ ſua ſed ꝓ aliena culpa: fit dolor eius maximꝰ. Jõ Mat. xxvij. dicebat latro ꝯuerſus alteri. Nos q̄deꝫ digna factis nr̄is recipimꝰ: hic aũt q̄d' Chriſtus igit̄ patiẽs ꝓ alienis delictis nõ ꝓ ſuis: maximã habuit cauſam doloris. ⁊ tãto maiorẽ q̄nto oẽs penas ꝑtulit q̄ oībꝫ hoībꝫ debebant̄ ꝓ eoꝝ peccatis. Vñ Eſaie. liij. dr̄. Vere languores nr̄os ipe tulit: ⁊ dolores nr̄os ipe portauit. Ipe vulneratus eſt ꝓpter iniq̄tates noſtras: attritꝰ ꝓpter ſcelera nr̄a. Oẽs nos q̄ſi oues errauimꝰ: vnuſq̄ſq; in viã ſuã declinauit .ſ. ꝑ diuerſa pctã: ⁊ dñs poſuit in eo iniq̄tatẽ oīm noſtꝝ. Cũ g̃ ꝓ q̄libet mortali peccato debeat̄ pena infinita ⁊ ĩfernal': pena ipiꝰ dñi Jeſu dī ⁊ hoīs q̄ ſatiſfecit ꝓ oīm hominũ pctīs fuit incõparabil'. Vñ in pſona eiꝰ inq̄t pſ. Repleta eſt malis aīa mea: ⁊ vita mea in inferno appropinq̄uit. i. ꝓ alienis delictis penas q̄ſi infernales tolerauit. Ertõ Bern̄ inq̄t in ſer. paſſiõis. O bone Jeſu q̄d tibi ẽ ⁊ morti: morti nos dediti ſumꝰ ⁊ tu ſoluis. nos peccauimꝰ ⁊ tu luis. Et iteruꝫ O hõ ꝯſidera mẽtali oculo q̄nto remunerationis debito aſtringaris: reſpice ſudorẽ ſanguineũ: alapaꝝ ꝯtumeliã: flagelloꝝ duriciã coronã ſpineã: ſputi ludibria: crucis ſuſpendiũ: oculos lãguẽtes: oris pallorẽ: fellica cibaria: acetoſa pocula: caput inclinatũ: ⁊ deniq; mortis ſuppliciũ. Cũ igit̄ filiꝰ btẽ ꝟgīs fuerit ſctiſſimꝰ ⁊ ſine vlla macula: q̄ pctm̄ nõ fecit: nec inuentꝰ eſt dolꝰ in ore eiꝰ Eſaie. liij. Idcirco ſũme dolere debuit. q: vt ſceleratiſſimꝰ occiſus eſt. Vñ Eſa. eo. c. de illo ait. Et cũ ſceleratis reputatꝰ ẽ. Exclamabat g̃ ꝟgo beatiſſima. O fili mi btiſſime tu q̄ es oīm ſctõrũ ſctiſſimꝰ / pctõr maximꝰ reputaris. tu ſapientie ꝯditor / ſtultꝰ extimaris. tu q̄ ꝓ ieffabilibus ꝟtutibꝫ tuis glĩam ⁊ laudẽ ꝓmereris / vt malefactor crudeliſſime ꝑnecaris: ex q̄ dolor tuꝰ ⁊ meꝰ ẽ ingẽtiſſimꝰ. ¶ Tertio dolor chꝛi fuit maximꝰ rõne cõplexiõis. Dicit eñi phs ĩ li. ſen. ⁊ ſanſa. ꝙ nobiliores potẽtie ſũt magis apphẽſiue obiectoꝝ. qđ pꝫ. Nã cum oculꝰ ſit nobilior ⁊ delicatior manu: manus ꝟo delicatior calcaneo: hinc ẽ ꝙ eadẽ ꝑcuſſio eq̄lit̄ facta ĩ ꝑdictis / ꝗuiorẽ penã exhibebit oculo q̄ꝫ manui vel calcaneo. Quo ꝑſuppoſito dico: ꝙ cum chꝛs deꝰ ⁊ hõ habuerit nobiliſſimã cõplexionẽ ſuꝑ oẽs hũanas creaturas: ꝑfecto ĩ morte maximã ſuꝑ oẽs dolores habuit afflictiõem. Et ꝯfirmat̄ ſic. Dixit phs ĩ li. de ſenſu ⁊ ſenſa. ꝙ oīs pena ẽ ꝑncipalr̄ in tactu. vñ qñ q̄s hꝫ vnũ mẽbꝝ freneticũ vel indormitatũ ſentit q̄ſi nihil vel modicũ punctures ĩ eo factas. ⁊ ꝓpterea hñtes nobiliorẽ tactũ magis ſũt paſſibiles. ⁊ q̄nto ſenſus tactus ẽ viuacior: tãto dolor ẽ acutior. vt dr̄. ij. de aīa. Cũ g̃ chꝛs habuerit ſenſuꝫ tactꝰ viuaciſſimũ: q: eiꝰ nobiliſſimũ corpꝰ fuit formatũ ꝟtute ſpũſſcti. ⁊ illa q̄ imediate fiũt a deo ſũt nobiliora ⁊ ꝑfectiora: dicẽte auctore ĩ li. de cauſ. Quicq̄d facit cã ſcđa: nobiliori ⁊ altiori mõ facit cã ꝑma. g̃ ⁊c. Tãto igit̄ btiſſima ꝟgo maiori cruciabat̄ dolore ex chꝛi paſſiõe q̄nto ſciebat corpꝰ eiꝰ nobiliſſimũ ⁊ delicatiſſime cõplexionis acerbiorẽ penam tolerare. ¶ Quarto ꝗuiſſima fuit pena chꝛi rõne mortificatiõis. Tanto eñi pena ẽ acerbior q̄nto velociꝰ ꝟtutẽ nature deſtruit: maxĩe vbi mẽbꝝ aliq̄d nõ corrũpit. ſed chꝛs ĩ cruce ſuſpẽſus adeo cito ẽ mortuꝰ: vt etiã p̄ſes miraret̄ g̃ ⁊c. Modꝰ ãt patiẽdi fuit ꝗuiſſimꝰ. Tũ q: patiebat̄ ĩ locis maxĩe ſenſibilibꝫ. ſ. ĩ manibꝫ ⁊ pedibꝫ in q̄bꝫ eſt magna neruoꝝ abũdãtia in q̄bꝫ maxĩe viget ſenſus tactꝰ. Tũ ꝓpt' doloris vniuerſitatẽ: q: paſſus eſt ꝑ totũ corpꝰ. Vñ ꝟificatũ ẽ illđ Eſa. j. A plãta pedis vſq; ad ꝟticẽ capitis nõ remãſit ĩ eo ſanitas. Caput eñi illđ ſctiſſimũ gazophilaciũ ſapiẽ dei pũcturis acutiſſimis corone ſpinee vſq; ad cerebꝝ penetrãtibꝫ ꝑforatũ eſt. Oculi eiꝰ piiſſimi ĩ deriſum velati ſunt. facies eiꝰ plena grãꝝ deturpata eſt ſputis ⁊ ſanguine: ita vt leproſus videret̄: iuxͣ illđ Eſa. liij. Vidimꝰ eũ q̄ſi leproſum: vñ nec reputauimꝰ eũ. Gene eiꝰ cãdide ⁊ rubicũde alapis ꝑcuſſe ſũt. vñ ipe ait Eſa. l. Corpꝰ meũ dedi ꝑcutiẽtibꝫ ⁊ genas meas vellẽtibꝫ. Aures ille q̄ melos audiũt angeloꝝ replete ſũt blaſphemijs: detractiõibꝫ: ꝯtumelijs: ⁊ irriſiõibꝫ ꝓploꝝ. vñ ipe

Diſtãtia doloris chꝛi a dolore alioꝝ

R Nobilis oꝛ cõplexio i chꝛo

T Modꝰ acerbiſſimꝰ paſſionis

ait pſ.xxj. Oēs vidētes me deriſerūt me: lo-
cuti ſūt labijs ⁊ mouerūt caput. Nares eius
brīſſime: ad cui⁹ odorē reuiuiſcūt mortui: fa
tigant̄ fetoribꝫ cadauerꝝ caluarie loci. Capil-
li delicatiſſimi capitꝭ ei⁹ ⁊ barbe violētia tra
cti aut euulſi ſūt. Os ei⁹ qd̄ tā ſanā/tā ſapidiſ
ſimā tāq̄ʒ vtiliſſimā ⁊ ꝑiſſimā doctrinā ꝓtu
lerat/ꝑcuſſum ē. ⁊ tanq̄ʒ ouis ad occiſiōem
ducꝰ n̄ apuit os ſuū. Eſa. liij. Collū ei⁹ ſua-
uiſſimū colaphis attritū ē. man⁹ ei⁹ potētiſ-
ſime: ex q̄ꝝ tactu īfirmi ſanati ſūt: ⁊ leproſi
mūdati ſūt: clauis duriſſimis cruci affixe ſ.
Pedes ei⁹ q̄ꝝ terra ſcabellū ē: q̄qʒ diſcurrē-
tes ꝑ ciuitates/villas ⁊ caſtra tātū laborauе
rūt ꝑ hoīm ſalute/ī cruce ꝑforati ſ. Vn̄ ipe
ait ꝑ ꝓpham pſ. xxj. Foderūt man⁹ meas et
pedes meos: dinūerauerūt oīa oſſa mea. To-
tū corp⁹ illō dulciſſimū qd̄ ī cibū ſaluiferū
nob relīq̄t: multꝭ dirꝭ flagellꝭ ceſū/dilacera-
tū ⁊ cruētatū ē. Vn̄ ipe ait ꝑ pſ. Ego fui fla
gellat⁹ tota die. Oſſa ei⁹ ꝯq̄ſſata ſūt. ligua
ipi⁹ aceto ⁊ felle amaricata. Vn̄ ipe inq̄t per
pſ. Dederūt ī eſcā meā fel: ⁊ ī ſiti mea pota-
uerūt me aceto. Demū eo mortuo nō ſatiati
ħ cruciatibꝫ viuētis: lat⁹ ei⁹ iā mortui lācea
trāſfixerūt. Vn̄ ipe ꝯq̄rit̄ Job. xvj. di. Circū
dederūt me lāceis ſuis: vulnerauerūt lūbos
meos. Et nō ſolū ei iniuriati ſūt: ſed etiā veſti
bus ei⁹. Vn̄ ipe ꝯq̄rit̄ ꝑ ꝓpham pſ. xxj. Diui
ſerūt ſibi veſtimēta mea: ⁊ ſuꝑ veſtē meā mi
ſerūt ſortē. Que oīa ꝯſiderās brīſſima ꝟgo
doloribꝫ pleniſſima dicebat illō Threno. ij.
Ocul⁹ me⁹ afflict⁹ ē nec tacuit: eo ꝙ nō eſſꝫ
req̄es donec aſpiceret ⁊ videret dn̄s de cel̄. i.
nō tacui a fletu: eo ꝙ nō eēt req̄es alicui mē-
bro filij mei: donec aſpiceret dn̄s. ſ. ipm reſuſ
citādo a mortuis. ¶ Quinto grauiſſim⁹ fuit
dolor rōne derelictōis. Diuitas em̄ lꝫ nunq̄ʒ
dimiſerit hūanitatē chr̄i q̄ ad vnionē: tn̄ de-
relīq̄t eā q̄ ad ꝯſolatōem tpe paſſiōis. Vn̄ ſci
endū ē ꝙ (vt dicūt doctores) tāt⁹ fuit dolor
chr̄i vt valde mirꝝ eēt q̄re nō moreret̄: niſi q̄r
phyſici dicūt ꝙ nemo ex dolore ī hac vita mo
ri pōt niſi ipe dolor cōicet̄ ſenſualitati. Sʒ
diuitas chr̄i ꝑmittebat ſenſualitatē pati vſ-
q̄ʒ ad ꝓpinq̄tatē mortꝭ. deinde ꝟtutē nouā ei
cōicabat vt magis pateret̄. vn̄ nō ſolū ſemel
ſed pluries dolorē mortꝭ ſenſit. Et iō dicunt
doctores ꝙ qn̄ diuitas dimiſit hūanitatē
facere curſum ſuū: ⁊ nō dedit ei ꝟtutē fortifi
catiuā: tūc clamauit ī cruce cū lachrymis et
clamore valido: vt ait aplꝯs ad Heb. v. di-
cēs. De⁹ de⁹ me⁹ vt qd̄ dereliq̄ſti me Matt.
xxvij. q̄ſi diceret. Clamauerūt iuſti ⁊ dn̄s ex
audiuit eos. pſ. xxxiij. Pr̄es veterꝭ ⁊ noui te
ſtamēti ī tribulatōibꝫ ſuis ⁊ cruciatibꝫ dn̄s
exaudiuit. ⁊ ſi nō ſꝑ liberādo ab illꝭ penis: tn̄
ſꝑ ꝯſolādo mentē eorꝝ. Ego aūt clamabo ꝑ

M
Quō di
uitas dre
liq̄t hūa-
nitatem
chr̄i.

die ⁊ nō exaudies. Fuit igit̄ aſperimus dolor
ei⁹. q̄r diuitas nullū ei refrigeriū pſtitit ſicͭ ce
teris martyribꝫ: ſʒ ipm q̄ ad oē gaudiū ⁊ cō
ſolatiōem derelīq̄t. Derelict⁹ etiā fuit ab ho
mibꝫ. Vn̄ ipe inq̄t ꝑ pſ. di. Qui me ꝯſolare
tur nō iueni. Nō em̄ ꝯſolabat̄ ſicͭ fieri ſolet
morti abdicatꝭ a ducētibꝫ eos. ſed ꝯtriſtaba
tur ab oībꝫ. Nā iudei illudebāt ei cū ꝑncipi-
bus ſacerdotū ⁊ blaſphemabāt eum. gētiles
ꝟo coronā ſpinā capiti īponētes ꝑcutiebant
illō. Derelīq̄rūt eū diſcipuli q̄ cum eo erāt.
Vn̄ ipe ꝯquerit̄ ꝑ pſ. di. Lōge feciſti notos
meos a me: poſuerūt me abominatiōem ſi-
bi. Derelīq̄rāt eū alie marie q̄ fidē diuitatis
ei⁹ amiſerāt. Sola igit̄ pījſſima ꝟgo tanto
acri⁹ dolebat ⁊ ei vehemēti⁹ cōpatiebat̄ q̄n-
to eū ab alijs omnibꝫ derelictū coḡſcebat.
¶ Sexto non modica fuit cauſa dolorꝭ ī N
chr̄o patiēte ⁊ mr̄e cōpatiēte ħ ꝙ cū latrōibꝫ
crucifix⁹ ē. ⁊ iſta rō pōt dici aſſociatiōis. Si
cut em̄ pati iuſtū ⁊ innocentē cū alijs ſcelis ⁊
ꝓbis viris ⁊ iniuſte ꝯdēnari ad mortē ē ali-
qd̄ refrigeriū: ita ecōtra ꝯdēnari cū ſcelera-
tis ē augmētū pene: cū ex ħ vidētes iudicent
eū ſceleſtū. Et iō ħ chr̄s horrēs ſm̄ ſenſuali-
tatē orabat ꝑ pſ. di. Ne ꝑdas cū impijs de⁹
aiam meā: ⁊ cū viris ſanguinū vitā meam.
¶ Septimo erat dolor chr̄i acerbiſſim⁹ rōe O
ſuſpēſiōis. ſ. ī cruce. Crux ei illo tpe erat ſup
pliciū valde abomiabile. q̄r ſcrip̄tū erat Deu.
xxj. Maledict⁹ oīs q̄ pēdet ī ligno. Mors
ḡ ipi⁹ fuit maxie infamie ⁊ ꝯñter acerbiſſi-
me pene. Vn̄ Aug. ī ſer. paſſiōis ait. Ipe rex
regū ⁊ dn̄s dn̄antiū mortē ſuſtinuit īmatu-
rā: q̄r ī flore iuuētutis. violentā: q̄r ab alijs ⁊
bn̄ficiatis. ⁊ acerbiſſimā: q̄r crucis. ac viliſſi
mā: q̄r ī medio latronū. Et Bern̄. ſuꝑ Cant.
inq̄t. O hūilē ⁊ ſublimē. o altiſſimū ⁊ nouiſſi
mū. o oꝓꝓbriū hoīm ⁊ gl̄ia angelorꝝ: nemo
ſulimior: nemo deſpectior. Eſto vil̄ q̄ntum
potes: nunq̄ʒ chr̄o vilior eris. Ipe ſiq̄dē rex
regū ⁊ dn̄s dn̄antiū fuit viliſſimo ꝑcio ve-
nal̄ expoſit⁹: a viliſſimo ꝓplo viliſſima paſ-
ſus. viliſſimo loco crucifix⁹. crucꝭ ſupplicio
tradit⁹: int̄ latrones poſit⁹: cū iniq̄ſſimis et
viliſſimis hoībꝫ deputat⁹. mō viliſſimo tra-
ctatus. Etem̄ tanq̄ʒ malefactor bon⁹ dn̄s ca
pit̄. tanq̄ʒ furioſus: māſuet⁹ vincul̄ aſtringit̄
tanq̄ʒ peſtifer ſaluator accuſat̄. tanq̄ʒ homi-
cida vita hoīm morti dānat̄. tanq̄ʒ leproſus
⁊ imund⁹ mūdator criminū ex menia eijcit̄.
tanq̄ʒ latro crucifigit̄. tanq̄ʒ flagitioſiſſim⁹
cōfutād⁹ ab oībꝫ et ītuēd⁹ nudat̄. ⁊ tāq̄ʒ ver
mis vilis ⁊ viliſſim⁹ ſūm⁹ de⁹ ꝯſpuit̄ ⁊ ꝯcul
cat̄. Hec ille. Que oīa inferi⁹ patebūt clari⁹. P
ꝓpter q̄ bn̄dicta ꝟgo ineffabiliter dolebat. Cōditio
¶ Octauo dolor chr̄i fuit grauiſſim⁹ rōe ꝯdi ꝑſone pa
tiōis. Quāto em̄ dignior ē ꝑſona q̄ offendit̄ tientis

tāto maioꝛ ē offenſa.ꝛ ꝑ ꝯñs ſuſtinēti ꝛ.oi ei
attinēti atqꝫ eū diligēti occaſio maioꝛis do/
loꝛis. Cū igiť dñs Jeſus eēt deꝰ ꝛ hō:digni/
oꝛ ꝑſona eē nō poterat. Et ꝗuis diuitas ſua
pati nō poſſet:tñ qꝛ hūanitas illa erat oꝛga/
nū q̄dda ꝛ q̄ſi veſtimētū diuitatis.vñ apl's
ad Phil'.ij.ait. Et habitu iuuētꝰ vt hō. Jō
oīs iniuria facta illi humanitati ꝛ coꝛpi pōt
dici facta deo.ſicͭ q̄ frāgeret vľ ſpueret ī ve/
ſtē regꝭ vľ imꝑatoꝛis q̄ īdutꝰ ē:diceret̄ face/
re iuriā nō veſti:ſꝫ regi vľ imꝑatori. Jnq̄n
tū etiā hō:erat de ſtirpe regali ꝛ ſacerdotali
genitꝰ:rex ꝛ ſacerdos ſūmꝰ:inocētiſſimꝰ ꝛ ſa
piētimꝰ:ꝛ miracul' ac ſcītate ꝛ doctrina fa/
moſiſſimꝰ. Cū igiť ei fuerint illate tot ꝯtu/
melie:irriſiōes:maledictiōes:infamatōes ꝛ
afflictiōes coꝛꝑi:inde magnꝰ ſibi exurgebat
doloꝛ ꝛ mr̄i eiꝰ. Vñ ipa exclamat dicēs illō
Bern. Heu mihi:qꝛ captiuoꝝ libertas ca/
piť:glīa angeloꝝ illudiť:deꝰ oīm flagellať:
cādoꝛ lucis eterne ꝛ ſpeculū ſine macula cō/
ſpuiť. Et cū vita oīm occidať:qd reſtat nob
miſeris niſi vt eamus ꝛ nos moꝛiamur cū eo
Dolebat ſiq̄dē piiſſima ꝟgo de iniurijs tāti
filij:tā ſancti:tā innocētis:ꝛ maxīe de offenſa
Q dei. ¶ Nono ꝗuiſſimꝰ erat doloꝛ chꝛi ꝛ ma
tris eiꝰ rōne illatiōis. Quāto eñ plures con
currūt ꝛ diuerſoꝝ ſtatuū ꝛ magiſtratuū et
amici ꝛ valde benefici ꝛ illi q̄ reputanť iuſti
ad inferendā iniuriā ꝛ moꝛtē valde ignomi
nioſam alicui:tāto maioꝛ doloꝛ ꝛ afflictio ſe
quiť in paſſo ꝛ in q̄libet attinēte ꝛ amico eiꝰ.
Statꝰ in ferētium paſſionē. multiplex — Sed ad iferēdā paſſionē itā amarā ꝛ oppro
brioſam ꝟginis filio:ꝯcurrerūt de oi genere
ꝛ ſtatu.ꝛ etiā vnꝰ q̄ ꝑus erat diſcipulꝰ ꝛ bñ/
ficiatꝰ. Et iō ꝟgo mr̄ eiꝰ dilectiſſima ſumme
doluit vidēs iplerū eſſe il' ꝺ qō ait ꝓpha pſ.
ij. Aſtiterūt reges terre ꝛ pncipes ꝯuenerūt
in vnū aduerſus dñm ꝛ aduerſus chr̄m eiꝰ.
ſcꝫ ad moꝛtē ei inferendā. Reges q̄dē aſtite
rūt.ſ. Herodes rex galilee:q̄ ſpꝛeuit eū cū ex
ercitu ſuo:ꝛ īdutū veſte alba vt fatuū remi/
ſit illū ad Pilatū vt iudicaret eū Luc.xxiij.
Rex romanoꝝ.ſ.imꝑatoꝛ Tyberiꝰ:ꝛſi nō in
ꝑſona ꝓpꝛia:tñ ꝑ ſuū locūtenentē Pilatum
tulit ſnīam moꝛtis ꝯtra eū. Mat.xxvij. Pri
cipes q̄ꝫ ſacerdotū ꝛ phariſei q̄ erāt inter ali
os pncipalioꝛes:ꝛ iuſti homies reputabanť
collegerūt ꝯſiliū vt chr̄m moꝛti traderēt ꝛ oc
ciderēt Joā xj.ꝛ ipm tanq̄ꝫ malefactoꝛē Pi
lato pñtauerūt occidendū. Mat.xxvij. Dis
etiā ꝓpl's acclamabat corā Pilato vt chr̄m
crucifigeret:ꝛ Barrabam ſceleratiſſimū di
mitteret. Et ſic factū eſt vt in pallegato c.hī
Affuit q̄ꝫ paſſiōi chꝛi ſexꝰ femineꝰ.ſ. ancilla
hoſtiaria viliſſima:q̄ licꝫ nō poſſet adire Je/
ſum ad eū illudendū ꝓpť occupatōeꝫ officij
ꝛ ꝓpť freq̄ntiā ꝓpli ipm dñm circūdātis ꝛ il/
ludētis:tñ virꝰ neq̄tie ſue exercuit ī diſcipu
lū eiꝰ Petꝝ volēs eū facere detineri cū chꝛi
ſto.vñ ꝛ manifeſtauit eū dicens. Et tu ex di/
ſcipul' es hoīs iſtiꝰ Joā xviij. Itē dixit. Et tu
cū Jeſu nazareno eras. Mat.xxvj.ꝛ Mar.
xiiij. Milites q̄ꝫ Pilati(q̄ gētiles erāt poſt
ꝟberatiōes ꝛ oppꝛobꝛia atqꝫ diuerſas affli/
ctiōes deduxerūt eū ad patibulū crucis.ꝛ ſic
oēs ꝯuenerūt aduerſus eū. Cōuenerūt etiāꝫ
bñficiati ad eiꝰ moꝛtē. Nā ipe piꝰ dñs mľta
bñficia fecerat ꝓpl'o hebꝛeoꝝ ꝛ patribꝫ eoꝝ.
ꝛ iſta vna cā fuit maximi doloꝛis in ipo.vñ
in cruce dicere poterat cūꝫ pſ. Retribuebāt
mihi mala ꝑ bonis:ꝛ odiū ꝑ dilectiōe mea.
Itē dicebat illō Michee.vj. Popule meus
q̄d feci tibi:aut ī q̄ moleſtꝰ fui tibi:rñde mi
hi. Ego pr̄es tuos Jacob ꝛ filios eiꝰ tpe fa/
mis in egypto enutriui ne ꝑires:ꝛ poſtea te
multiplicare feci ī maximū nūeꝝ:ꝛ de dura
egyptioꝝ ſuitute eduxi. A flagell' q̄bꝫ totam
egyptū ꝑcuſſi te libaui ac mare rubꝛum tibi
apui vt ꝑ illō ſicco veſtigio ꝑtrāſires:ꝛ pha/
raonē ꝑſecutoꝛē tuū cū exercitu ſuo demerſi
Māna ꝺ celo te ꝑ.xl.ānos in deſto paui.a/
quāq̄ꝫ ꝺ petra tibi eduxi:ꝛ ꝑſeq̄ntes te hoſteſ
ꝓſtraui Seon.ſ.regē Amoꝛreoꝝ:ꝛ Og regē
baſan gigātē. Terrā fluētē lac ꝛ mel donaui
tibi.ꝛ ī ea.xxx.reges ꝛ plurimas natiōes tibi
aduerſantes inffeci. Jn mōte ſinai tibi legē
dedi.ꝛ ꝺ captiuitate ꝑ Eſdrā Neemiā ꝛ Zoro
babel reduxi. De ꝗui oppſſiōe Antiochi regꝭ
te ꝑ Judā machabeū ꝛ frēs eiꝰ excuſſi Ego ꝺ
genere tuo carnē ſūpſi.ꝛ deꝰ ſum factꝰ frat
tuꝰ. Et ꝑ ciuitates ꝛ terras tuā ꝓcurādo ſalu
tē diſcurri cū anxietatibꝫ ꝛ doloꝛibꝫ ꝗpluri
mis/tibi p̄dicādo regnū dei. Cecos tuos il/
luminaui. leꝓſos mūdaui.claudos erexi.
obſeſſos a demōibꝫ libaui.ſurdis auditū re
ſtitui.mutis loq̄lā. ifirmis varijs ſanitateꝫ.
moꝛtuis vitā. Precepta dei tibi declaraui:
erroꝛes ꝯfutaui:vicia repꝛhēdi:ꝯſilia dedi:ꝛ
viā ꝑfectiōis tibi oñdi. Quid altō tibi facere
potui ꝛ nō feci: Heccine reddis dño tuo po
pule ſtulte ꝛ iſipiēs. Que oīa ꝯſiderās virgo
bñdicta ſūmope/dolebat. Vñ dicebat cū ꝓ/
pheta pſ.xxx. Defecit ī doloꝛe vita mea:ꝛ an
ni mei ī gemitibꝫ ¶ Decio aggūabať doloꝛ R
chꝛi ꝛ mr̄is eiꝰ rōne feſtiuatōis. Erat eñ ſo/ — Tps ſcꝫ paſce ad/didit dolori chꝛi.
lēnitas paſce ſeu azymoꝝ:q̄ erat p̄cipua ſuꝑ
oēs alias.in q̄ tenebanť ex lege oēs iudei cō
uenire ī hierľm ad tēplū ꝺe q̄buſcūq̄ꝫ ciuita
tibꝫ ꝛ locꝭ ad ſacrificādū. Et qꝛ ꝑ varias ca/
ptiuitates eoꝝ erāt ſatꝭ diſꝑſi ꝑ oꝛbeꝫ.ſ.ī ita/
lia:aſia ꝛ africa ꝛc̄.vt pꝫ Act.ij. De oi pene
natiōe ꝯuenerāt hierľm ad illō feſtū. Quan
to āt q̄s dānať ꝛ duciť ad moꝛtē ꝓpť malefi/
ciū ꝯcurrēte maioꝛi ꝯcurſu ꝓpli:tāto maioꝛ
ei inſurgit pena ꝯfuſiōis ꝛ erubeſcētie. Cōſi

derat em̄ ꝙ ꝗlib; vides narrabit alijs. Et ſi
ꝑegrinꝰ eſt reuerſus ad patriam ſuā referet et
diuulgabit ibi de eiꝰ dānatione ⁊ vitupioſa
morte. ⁊ ſic vbiq; īfamabit᷑. De graui at̄ crimi
ne calūnioſo .ſ. ꝺ blaſphemia dei (ꝗ erat grauiſ
ſimū pccm̄ apꝺ iudeos) accuſatꝰ fuerat: q꞉ fi
liū dei ſe dixerat. Itē ꝺ crimie leſe maieſtatꝭ:
qꝺ erat grauiſſimū apꝺ gētiles: ꝙ .ſ. voluiſſet
ſe facere regem iudeoꝝ: ⁊ ꝯñter ex ambitiōe
vſurpare imperiū romanoꝝ. vñ ī titulo cru
cis ſcpſerūt: Jeſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. ꝗſi
dicerēt. Hec ē cā paſſiōis eiꝰ. Et vt oēs poſ/
ſent legere (exꝗ de oī gēte ibi erāt .ſ. hebreoꝝ
grecoꝝ ⁊ latinoꝝ) ſcpſerēt ipm titulū lrīs gre
cis: hebraicis ⁊ latinis: vt hꝫ Joā. xix. Cōſi/
derās igit᷑ pijſſima ꝟgo tātā filij ꝯfuſionē:
tāq; publicā dā ꝑ orbē eiꝰ diffamationē: nō
poterat non valde dolere. Vñ dicebat illud
Threñ. j. Audite obſecro vniuerſi ppl̄i ⁊ vi/
dete dolorē meū. ¶ Vndecio aggrauabat᷑ do
lor eiꝰ rōne viliſicatōis .ſ. ex loci vilitate in ꝗ
crucifixꝰ ē .ſ. caluarie. in ꝗ erāt oſſa mortuoꝝ
⁊ alia cadauera. ⁊ ibi occidebāt᷑ viliſſimi ho
mies ⁊ ſceleratiſſimi malefactores. ex ꝗ ipſe
dñs ⁊ mr̄ eiꝰ augmētū habuit doloris. Vñ
dicebat pijſſima ꝟgo illꝺ Threñ. j. Idcirco
ego plorās ⁊ oculꝰ meꝰ deducet lachrymas
q꞉ lōge factꝰ ē a me ꝯſolator. Adeo at̄ ama/
riſſime flebat vt alias oēs mulieres ſuas ſo/
cias ad lachrymas ꝓuocarꝫ. ¶ Duodecimo
aggrauabat᷑ dolor eiꝰ rōne ꝑditiōis. Nā cū co
pioſa fuerit apꝺ deū redēptio. adeo ꝙ ꝑciuz
ſanguis chr̄i nō ſolū mōm: ſꝫ mille mūdos
redimere potuiſſet. tñ ipe chr̄s ⁊ mr̄ eiꝰ vide
bat fructū paſſiōis paucos debere ꝯſeq̄ ꝓpt᷑
ignauiā ⁊ ingratitudinē. Sicut em̄ ex mag
lucro qꝺ ꝗs videt ſe ꝯſeq̄ ex ſuo labore / mul
tū gaudet ⁊ ꝯſolat᷑. ita ecōtra cū aliꝗs maxi
mo labore affligit᷑ ꝓ adꝗſitione alicuiꝰ rei ⁊
videt ſe modicū fructū poſſe ꝯſeq̄: valde cō/
triſtat᷑. Quapropter chr̄s vides ꝙ multi ſūt
ꝑ paſſiōem ſuā redēpti ꝗ ad ipm: ⁊ ad celeſtē
patriam vocati. pauci ꝟo ſaluabunt᷑ ꝓpt᷑ eoꝝ
malignitatē: dicebat illud Micheę. vij. Ve
mihi q꞉ factꝰ ſum ſicꝰ ꝗ colligit racemū ī au
tūno. Nā videmiata vinea nō īuenit᷑ niſi ali
ꝗs paruꝰ racemꝰ. Et ſil̄r chr̄s paucos colli/
gebat racemos .i. paucos ad fidem ſuā ꝯuer
ſos ex paſſiōe ſua. Vnꝰ racemꝰ fuit latro cō
uerſus. Aliꝰ ꝟo cēturio ꝗ eū filiū dei ē ꝯfeſ/
ſus: vt hꝫ Mat. xxvij. Mar. xv. ⁊ Luc. xxiij.
Jeſus igit᷑ ſciēs oīa ꝗ vētura erāt Jo. xviij.
vidēs ꝗt ꝓuabant᷑ merito paſſiōis ſue: ⁊ ſic
vita eťna: dolore tāmaxio cruciabat᷑ ꝙ pote
rat dici ꝗſi īfinitꝰ. Tū q꞉ numerꝰ dānādoꝝ
ꝗ ꝓuabunt᷑ merito paſſiōis ſue / ꝺr infinitꝰ ꝗ
ad nos. Tū q꞉ ꝓuādi ſūt vita eťna ⁊ infinita
Tū q꞉ dolor dānādoꝝ erit infinitꝰ ⁊ eternꝰ.

Vñ Amb. inqt de dño Jeſu. Triſtis erat et
triſtis videbat᷑: nō ꝓ ſua paſſiōe: ſꝫ ꝓ nr̄a di/
ſperſiōe. Fuit ꝗ dolor ipiꝰ ex ꝯſideratōe ingͣ
titudis hūane ⁊ paucitatꝭ ſaluādoꝝ maior
ꝗ᷑ cruciatꝰ flagellatōis ⁊ crucifixiōis ac mor
tis corporal̄. Ut em̄ inqt Tho. ſup. iij. phyſ.
ex ꝑditiōe finis magꝭ auget᷑ dolor ꝗ᷑ ex ꝑditi
one eoꝝ ꝗ ſūt ad finē. Nā videmꝰ ꝙ qñ ali/
ꝗs ꝑ totū annū exudauit ad laborādū agrū
ſeu vineā: ſi poſtea veniat tēpeſtas ſeu prui/
na auferēs fructꝰ cāpi aut vinū: tal̄ grauiꝰ ꝺ
h̄ dolet ꝗ᷑ de labore ⁊ ſudore totiꝰ āni. Quo
ꝑſuppoſito claꝝ eſt ꝙ chr̄s h̄ fine voluit cru
cifigi: ⁊ ad h̄ elegit in cruce ſuſpēdi: iux̄ illud
Job. vij. Suſpēdiū elegit ſibi aīa mea: vt .ſ.
oēs hoīes grati exiſterēt ꝺ tāto bñficio ⁊ ſal
uarent᷑. Et iꝺ cū videret aīas futuras ingͣ/
tiſſimas ⁊ ꝓuādas merito paſſiōis ſue: ma/
gis doluit ꝗ᷑ de crucifixione. Videmꝰ nāq;
ꝙ mercator ꝗ toto tpe vite ſue inſudauit ad
ꝯgregādaſ merces .xxv. milia ducatoꝝ: ſi pꝰ
ea veniat ī mari tēpeſtas ꝗ nauē cū mercibꝫ
ſūmergat: tātū ī ſe dolorē ſuſcipit ꝗntū exti/
mauerat valorē ipaꝝ mertiū. Cū igit᷑ filius
ꝟginis vt prudēs mercator ſpacio .xxxiij. an/
noꝝ ſemꝑ inſudauerat ꝓ ſalute humani ge
neris: vidēs ꝓpter ingratitudinē ꝑdi ⁊ inua/
nū effūdi ꝑcioſum ſanguinē ſuū ꝗ ad dānā/
dos: vehemētiſſime doluit. Vñ brūs Bona
in. iij. diſt. xvj. ar. vlti. q. vl. introducit dictuꝫ
Philippi cācellarij pariēſis ꝗ in ꝑſona chri
ſti inqt. O hō vide ꝗ ꝓ te patior: nō eſt dolor
ſicut ꝓ ꝗ crucior. Ad te clamo ꝗ ꝓ te morior
Vide penas qbꝫ afficior. vide clauos qbꝫ cō
fodior. vide lāceā cū ꝗ trāffigor. Et cū ſit tā/
tus dolor exterior: extat interiꝰ plāctꝰ ꝑgra/
uior: te cū ingratū tantū expior. Propter ꝑ/
dictas aūt oēs afflictiōes dicebat ipe ꝟgis
filius illud pſ. xxxvij. Afflictꝰ ſum ⁊ humi/
liatꝰ ſum nis. Ipa at̄ mr̄ eiꝰ doloratiſſima ex
clamabat dicēs illꝺ Thre. j. O vos oēs qui
trāſitis ꝑ viā attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicꝰ
dolor meꝰ. Filiꝰ em̄ cogſcebat dolorē mr̄is
ex ſui cōpaſſiōe: ⁊ magis dolebat de h̄ ꝗ᷑ de
ſua paſſiōe. Brā ꝟgo cogſcebat imēſitatem
doloꝝ ꝗſ patiebat᷑ filiꝰ. ⁊ etiā cogſcebat ꝙ il
le magꝭ dolebat de mr̄is afflictōe ꝗ᷑ de ꝓpa
afflictiōe. ⁊ ꝓpt᷑ h̄ vnꝰ alteri cōtcabat dolorez
ſuū. ⁊ magis affligebat᷑ vnuſꝗſq; eoꝝ ex do/
lore alteriꝰ ꝗ᷑ ex ꝓprio. ⁊ ſic dolor vniꝰ gladi
abat ⁊ penerabat cor alterius: vt ait Hugo
pācera ī meditatōibꝫ paſſiōis chr̄i. ¶ Secū
do pncipal̄r dico ꝙ pijſſima ꝟgo marie an/
guſtiata fuit: ⁊ ingētes dolores ſuſtinuit qn
ꝗ᷑ alijs rōnibꝫ. Primo q꞉ mulier erat. ſcꝺo
q꞉ vnigeniti mr̄ erat. tertio q꞉ pña erat. q̄r/
to q꞉ ipm ſūme diligebat. qnto q꞉ eū iuuare
nō poterat. Primo at̄ doluit q꞉ mulier erat

Margin notes: S / Loci ſil̄r (beside "dete dolorē meū. ¶ Vndecio…"); T / Fruſtra/tio paſſi/onis ad/didit do/lorem. (beside "cias ad lachrymas ꝓuocarꝫ. ¶ Duodecimo…"); V / Maria / marie do/luit ꝓpt᷑ / qnq; (beside "pācera ī meditatōibꝫ…")

Naturalr̃ em̃ mulieres magꝫ cõpatiunt̃ tri
bulatꝫ ꝙ̃ viri. vñ mlier dr̄ q̃ſi molier a mol⸗
licie ſic dicta: mutata lr̃a. vt dt̃ Uarro: queꝫ
refert Lactã. i li. de opificio dei. c. xij. Jõ fm̃
phm̃ i li. viij. de aialibꝫ. Mulieres ſũt mol⸗
liores ꝛ maioris pietatꝫ ꝛ cõpaſſiõis ꝙ̃ viri.
Uñ mr̃ magꝫ dolet d̃ aduerſitate ꝛ morte fi
lij ꝙ̃ pr̄. Nulla ãt mlier vnq̃ fuit ſic pia ꝛ cõ
paſſiua ſic ṽgo piiſſima. g̃ nulla vnq̃ ſic fu⸗
it afflicta ex morte filij ſicut ipa. Scdo maxi
me doluit: qꝛ vnigeniti mr̃ erat. Si em̃ ali⸗
os filios habuiſſet: ſup eis ꝯſolata aliq̃ntu⸗
lũ fuiſſet. ſꝫ amiſſio vnigeniti ẽ nimiũ dolo⸗
roſa. vñ ſcptura q̃n vult exp̃mere aliquẽ lu⸗
ctũ multũ doloroſuꝫ: aſſimilat eũ luctui vni
geniti. vñ Hiere. vj. dr̄. Luctũ vnigeniti fac
tibi plãctũ amaꝝ. vbi glo. ait. Nihil dolẽti⁹
vnigẽiti morte. Et iõ qꝛ dolor dãnatoꝝ erit
ꝯuiſſim⁹. Jõ dr̄ Amos. viij. Ponã eã q̃ſi lu
ctũ vnigeniti. ſ. ſolacia mũdanoꝝ. Sic igit̃
amor vnigeniti excedit alios amores. vnde
maximi amores cõpant̃ amori vnigeniti: iu
xta illõ. ij. Reg. j. Sic mr̃ vnicũ filiũ diligit
ſic diligebam te. Jta nõ ẽ dolor maior ꝙ̃ de
morte ipi⁹. Qꝛ magꝫ etiã ſit pena de amiſſiõe
vnigeniti vl̃ oim̃ filioꝝ iſrl̃: qd̃ ad idẽ tẽdit:
ptꝫ Job. j. vbi Job audiẽdo ꝙ oĩa ſua bona
tpalia pdiderat: nõ oñdit ſig̃ dolorꝫ. ſꝫ audi⸗
ta morte filioꝝ ſcidit veſtimẽta ſua ꝓpt̃ ve⸗
hemẽtiã doloris: ꝛ tõſo capite corruit i terrã
Tertio marie doluit: qꝛ pñs erat ꝛ filiũ ſuũ
affligi videbat. Qñ em̃ aliq̃ mr̃ audit filiuꝫ
ſuũ mortuũ: mltũ dolet. qñ ãt audit eũ hor
ribili morte occiſuꝫ magꝫ dolet. ſꝫ qñ añ ocu
los ſuos cernit ipum crudeliſſime mactari.
tũc marie dolet. Uera ẽ ei ſnĩa illa Horacij
i poetria dicẽtis. Segni⁹ irritãt aios dmiſ
ſa p aures. Qꝫ q̃ ſũt ocul̃ ſubiecta fidelibꝫ.
Et illõ phi. ij. de aĩa. ſ. potẽtia ꝓpinq̃ meli⁹ p
cipit obiectũ ꝙ̃ r̃mota. Uirgo igit̃ piiſſima
vidẽs ſuũ bñdictũ filiũ pati penã ignomini
oſam: de q̃ dixert iudei Sap. ij. Morte tur
piſſima ꝯdẽnem⁹ eũ. Jtẽ penã diuturnã. q̄a
ab illa hora noctis qua capt⁹ eſt vſq; ad ho
rã nonã in q̃ expirauit: i ſupplicijs ꝛ dolori⸗
bus ſp fuit. Jtẽ penã iiuſtã. qꝛ ſicut dr̄. j. Pe
tri. ij. pctm̃ nõ fecit: nec iuent⁹ ẽ dol⁹ i ore ei⁹
Tradebat ãt ſe iniuſte. Jtẽ pena doloroſiſſi⸗
ma ꝛ acerbiſſima ineffabilr̃ cruciabat̃. Uñ
Hiero. i q̃dã ſermo. ait. Quot leſiões i corpe
chri: tot vulnera i corde mr̃is. q̃t claui pfo⸗
rãtes. q̃t ictꝰ pcutiẽtes ꝛ carnẽ rũpentes: tot
ſagitte p oculos itrãtes ꝛ totum cor ꝛ aiam
ṽgis vulnerãtes. Quarto cauſabat̃ i ea ma⸗
xim⁹ dolor ꝓpt̃ imẽſuꝫ amorẽ erga eũ. Scdꝫ
em̃ doc. ṽgo bñdicta ſola magis dilexit chri
ſtũ ꝙ̃ ſil̃ oẽs creature. Et iõ ipa dicebat Can
ti. ij. Amore lãgueo. Cũ g̃ amor ſit ṽtꝰ traſ⸗
formatiua amãtis cũ amato: vt ait Diony. i
li. de diui. no. Cũ chr̃s doluerit ſup id ꝙ̃ lin
gua hũana exp̃mere pt̃: ꝛ mima pcuſſura fa
cta i corpe ei⁹ exceſſerit paſſiões q̃s paſſi ſũt
vl̃ i futuꝝ patient̃ aliq̃ i hac vita. g̃ cũ amãs
debeat pticipare ꝛ ſentire ita icõmoda ſic cõ
moda amici: vt no. i. l. itẽ ex diuerſo. in fi. ff.
fa. her. Cũq; amic⁹ ſe debeat hr̃e ad amicuꝫ
ſic ad ſeipꝫ: vt ait phs. ix. Eth. qꝛ amic⁹ ẽ alt̃
ipe: vt inq̃t Tull̃. i li. de amici. Ↄcludit̃ ꝙ
piiſſima ṽgo indicibili dolore afflicta fuit.
Tãto em̃ q̃s magꝫ triſtat̃ d̃ morte alic⁹ q̃n⸗
to eũ pl⁹ diligebat ꝛ ei magꝫ vtil̃ ꝛ fidel̃ erat
Uñ magꝫ q̃s dolet d̃ morte filij iuuẽis pru⸗
dẽtꝫ: pulcri ſapiẽtꝫ: ꝛ ſibi obediẽtꝫ ac reuerẽtꝫ
ꝙ̃ de obitu alteri⁹ has ꝯditiones nõ hñtis.
Quia g̃ ṽgo bñdicta amittebat filiũ optim
ꝛ oẽs p̃dictas ꝯditões i ſũmo hñtẽ ꝛ ſe ſum
mope diligẽtẽ. Uñ Eccl. xxiiij. appellat̃ mat
pulcre dilectiõis. Jtẽ filiũ pdebat ſibi tã re⸗
uerẽtẽ. vñ ibidẽ dr̄ mr̃ timoris. Filiũ q̃ꝫ eã i
cruce pio affectu agſcẽtẽ. vñ i eodẽ c. appel⸗
lat̃ mr̃ agnitõis. Jtẽ filiũ ei piũ ꝛ clementeꝫ.
vñ vbi ſ. dr̄ mr ſctẽ ſpei. Jõ maior fuit do⸗
lor ꝙ̃ q̃s exp̃mere vl̃ cogitare valeat. vñ ex⸗
clamabat dicẽs illõ Hiere. ix. Quis dabit
capiti meo aq̃s: ꝛ ocul̃ meis fontẽ lachryma
rũ: ꝛ plorabo die ac nocte filiũ meũ. Nec mi
rũ ſi ipa bñdicta ṽgo pietate ꝛ charitate re⸗
pletiſſima tãtũ dolorẽ ſenſit d̃ morte dilectiſ
ſimi filij: cũ etiã q̃libꝫ mr̃ cõit̃ magꝫ diligat
filiũ ꝙ̃ ſeipam: vt inq̃t glo. in. l. videam⁹. ff.
de iureiu. ꝛ i. l. iſti q̃dẽ. in fi. p illũ textũ. ff. qd̃
me. cã. ꝛ iõ poti⁹ vellet mori ipam ꝙ̃ filium
ſicut faciebat Penelope dicẽs illõ qd̃ põit
Ouid. in eplĩs. Dij p̃cor h̃ iubeãt vt eũtibꝫ
ordine fatis. Jlle meos oculos cõprimat il⸗
le tuos. Deſiderabat em̃ ipa p̃us mori cũ vi
ro ſuo ꝙ̃ Thelemach⁹ fili⁹ ſu⁹. Quid g̃ de⸗
bebat facere ipa ṽgo ſctiſſima: Etſi fili⁹ ſtul
tus meſticia ẽ mr̃is ſue Prouer. x. qꝛ mr̃ do
let de demẽtia etiã naturali filij ſui. ſ. ꝙ pati
atur h̃ vituperiũ. q̄d debebat agere mr̃ piiſ⸗
ſima vidẽs ſapiẽtiſſimũ filiũ ſuũ tanq̃ꝫ ſtul
tiſſimũ ab oibꝫ deſpici ꝛ illudi: Quito ſum⸗
me dolebat: qꝛ ipm̃ iuuare ñ poterat. Mag
em̃ ꝯſolatio mr̃i qñ filiũ i ſua morte oſcula⸗
ri ꝛ amplecti ac adiuuare põt. Hec aũt me
ſtiſſima mr̃ i nullo filiũ ſuũ poterat adiuua
re. Audiebat ipm̃ dicentẽ Sitio. Jo. xix. ꝛ ñ
valebat ei potũ porrigere. Uidebat eũ vul⸗
neribꝫ plenũ: ꝛ nõ poterat vulnera alligare.
Ↄſpiciebat ipm̃ ſanguie irrigatũ: nec vale⸗
bat linteo abſtergere. Caput male tenenteꝫ:
nec poterat ſuſtẽtare. Jpm̃ cernebat in cru⸗
ce flẽtẽ: nec valebat ꝯſolari. Uidebat ſangui
nẽ ei⁹ i terra fluẽtẽ ꝛ nõ poterat r̃colligere. Cõ
ſpiciebat ipm̃ luto ac imũdicijs r̃epletũ: nec

valebat mundificare. Uidebat eū expirare:
nec poterat oſculari vl' d cruce deponere. vñ di
cere poterat illd .j. Reg. j. Mulier infelix nimis
ego ſum. Cū eñ diſcipuli fugiſſent: nō habe
bat adiutores vl' ꝯſiliatores ī tātis anxieta
tib9. vñ dicere poterat illd Eccī. lj. Reſpiciēs
erā ad auxiliū hoim ⁊ ñ erat. Nō ēt hēbat cō
ſolatores. Uñ dicere poterat cū pſ. Suſtinui
q ſil' ꝯtriſtaret ⁊ ñ fuit ⁊c. Et iterū dicebat d
cū eodē ꝓpha. Elōgaſti a me amicū ⁊ proxim:
⁊ notos meos a miſia. Et illd Job. xix. Dere
liquerūt me ꝓpinq mei: ⁊ q me nouerāt obliti ſūt
mei. Exclamabat āt h. ꝟgo cernēs tāta dile-
ctiſſimi filij ſui tormēta. ⁊ dicebat illd Ber.
i ſer. d paſſiōe dñi. Caput āgelicis tremebūdū
ſpiritib9 dēſitate ſpiarū pūgit. Facies pulcra
p filijs hoim ſputis iudeorū deturpat. Oculi
lucidiores ſole caligāt i morte. Aures q i ce
lo audiūt āgelicos cāt9: audiūt pctorū iſult9
Os qd docet āgelos felle ⁊ aceto potat. Pe
des quorū ſcabellū adorat cruci clauo affigūt.
Man9 q formauerāt celos ſūt i cruce extēſe ⁊
clauis affixe. Corp9 verberat. lat9 lancea pfo-
rat. Et qd pl'a: Nō remāſit i eo niſi vt p pec
catorib9 exoraret Luc. xxiij. De his afflictio
nib9 btē ꝟgis loqns Aug. ſer. viij. d paſſiōe
dñi: ait. Iuxta crucē ſtabat Maria ꝯſiderās
vultu benigno chrm pēdētē i crucis patibulo
pedib9 inītēs: man9 leuabat: amplexās cru-
cē: ruēs i oſcl'a ei9. q pte ſanguis chri vnda
rigabat: vt chrm valeret āplecti cū nō poterat
ſurſum volebat aſcēdere. Sperat amor nō-
nunq̄ q raro fieri pñt. Sibi cedere cuncta
amor ipatiēs credit. Uolebat āplecti chrm i
alto pēdētē: ſ3 man9 fruſtra i ſe coploſe redi-
bāt. ſe leuās ſurſu3 e tēra erigebat ad chrm.
Et cū tāgere eū neqbat manu collidebat ad
tērā. ⁊ pſtrata iacebat imēſitate doloris oppſſa
ſ3 eā erigere mag vis amoris imēſi ꝯpellebat:
ipetu amoris ſurgebat itēꝝ q manib9 cupie
bat attractare chrm. Cū vo vis ñ eēt deuicta
dolore: terra3 iterū petere cogebat. Hec ille.
Et qd miꝝ ſi piiſſima ꝟgo dolebat ⁊ flebat
i vnigeniti ſui morte cui cōpatiebāt oēs cre-
ature. Unde metrice d3. Angeli electi amare
flebāt: mōs ſe ꝯturbabat: terra tremebat: ſol
obſcurādo ſe oſtēdebat dolorē mortē ſui cre
atoris. Petre ſciſſe ſūt: ⁊ monumēta apta:
q3 chrs tā crudeliſſimā mortē paſſus ē

¶ Pars. iij. hui9 ſmōis q d3 multiplicitatis
Multiplr ꝟgo glioſa i hac vita fu-
it dolorib9 plēa. Prio i circūciſi-
one filij. Ipe ei bñdict9 fili9 eius
x Maria — ieſus ſic prudēs mercator volēs
doluit in — emere naīm hūanā pcio ſui ſāguis: vt d nob
circūciſi- — poſſ3 dici illd. j. Pe. j. Nō corruptibilib9 au
one chri. — ro vl' argē. redē. eſtis: ſ3 pcioſo ſang. ieſu chri.

i circūciſiōe ſua cepit effūdere ſāguinē ſuū i
arrā pcij i die paſceues ſup bāchū crucis ite-
gliter pſoluēdi. Bon9 ei mercator q aliqd emit
pmo dat arrā i ſignū rei empte: ⁊ poſtea fac
plenā ſolutōe3. Et ſilr chrs i circūciſiōe effū-
dēs ſuū ſacrū ſāguinē fecit pricipiū nre redē
ptiōis: ⁊ cepit apire portā padiſi. Ut eñ ait
Hiero. Sāguis chri clauis ē padiſi. Debet
igit qlib3 fidel' ei cōpati: ſciēs q maxim do
lorē i ipa ſanguis effuſiōe ſentiebat. Ut eñ
ſcptū ē Leui. xvij. Aia ois carnis i ſanguie ē.
Cogita g o aia deuota qnto dolore debebat
cruciari ꝟgo piiſſima. Aliq āt dicūt q ipa ñ
erat pñs circūciſiōi filij: ſ3 ibi ꝓpe diuerſori-
um fuit circūciſus. q3 mr nō potuiſſet vide-
re cruciari filiū ſuū ⁊ carnē ei9 tenerrimā ici
di. S3 tñ audiebat vocē filij lachrymātis et
vagiētis ex dolore. vñ cū lachrymis exclamat
di. O fili mi chariſſime q̄cito icipis pati et
cruciari. Alij vo dicūt q erat pñs. vñ credē-
dū ē q igēti dolore afflicta ē vidēs icidi car-
nē illā dlicatiſſimā ac paſſibilē i ſūmo rōe de
licatiſſime cōplexiōis ⁊ teneritudis cū eēt
ſolū octo dierū. Exiſtio āt q ipe dulcis puul9
i tātis dolorib9 ⁊ tormētis ſuis aſpiciebat ma-
trē: ⁊ lachrymoſis vocib9: extēſiſq3 brachijs in
mrno ſinu foueri anhelabat. Ipa vo cū fle-
te filio amaras fundēs lachrymas: eū qntū
poterat ꝯſolari ſatagebat. O Maria qd faci-
es i mōte caluarie: qd ages cū filiū tuu3 vi-
debis occiſu3 i crucis patibl'o nō parū de ſāguie
effundētē: ſ3 ex qnq3 lateris vulnerib9 riuos ſan
guis emittētē? Deſine tūc flere: expecta diem
mortis ſue. Iſta tñ initia fuerūt tuorū dolorū.
Circūciſo āt filio ipm i brachijs ſuis pia vir
go prim9 accepit: eūq3 ſuauiter amplexata ē ⁊
oſculata: atq3 lachrymis ex cōpaſſiōe emanā
tib9 vultū ei9 irrigauit. ⁊ ipa ſilr lachrymis
filij ſui genas ſuas madefecit: eiq3 mamas
(vt ei9 dolorē aliqlr mitigaret ſeu alleuiaret)
ſugēdas ꝓpinauit. ſ3 tñ a fletu ꝯtinere nō va
lebat. Cui benign9 fili9 vt flere deſiſteret an-
nuebat: ipe tñ ex dolore inciſure lachrymas
emittebat. Btā āt ꝟgo ei dicebat: Ceſſa tu fi
li flere ⁊ ego etiā ceſſabo: nō eī valeo lachry-
mas ꝯtinere cū te video plorare. ¶ Scdo do — y
luit btiſſima ꝟgo i egyptiaca pegriatiōe: qñ — Maria
ſc3 vt hr Mat. ij. ꝓpter Herodis futurā pſecu — doluit in
tionē necē habuit fugere i egyptū: ſicut āgel9 i — pegriati-
ſōnis admōuit Joſeph. Poſſum9 ei deuote — one egy-
meditari q ioſeph ex ſomno ꝯſurgēs ñ ſine — ptiaca
amaritudie dixit ſpōſe ſue ꝟgini bñdicte. O
ꝟgo dulciſſima fugiā9 repēte: q3 herodes fi
liū tuū pdere qrit. O qnt9 timor tūc ꝟginea
mētē iuaſit: qnt9ve dolor cor ipi9 benigniſſi
mū penetrauit. Puto eñ q ſine mora filiū
in brachijs ſuſcipiēs lachrymātib9 ocul' ipſa
delicata puella cū ipo ioſeph ad deſerta iter

arripuit. Cōtēplare nūc aīa deuota q̄t noctes
duxerūt īſomnes: q̄t vicibꝯ ſitꝫ eſtuabāt ar/
dore: q̄tieſ ⁊ abſq̄ꝫ cibo nocte vigilauerīt ī he
remo timore latronū et ferarꝫ. Cōpatere aīa
deuota puerlo filio ꝟgis ſic ꝑegrināti ⁊ exulā
ti. Cōpatere ēt mr̄i eiꝰ q̄ ī illa vaſta ſolitudīe
nūc fret: nūc tremit: nūc faciē ipiꝰ lachrymis
rigat: nūc eū adorat: nūc eiꝰ defler penalita/
tes. O ſi poſſibile eſſꝫ āguſtias ꝟgis q̄s paſ
ſa eſt in eundo in egyptū ⁊ manēdo ibi ꝑ. vij.
annos: q̄ſq̄ꝫ necītates paſſa fuerit inter illos
idolatras egyptiacos: q̄s ēt afflictiōes ꝑpeſ
ſa ſit ī redeūdo pꝰ ſeptēniū ꝑ illa deſerta ⁊ ꝑi/
Carmia culoſa loca cū ꝑuulo Jeſu ſeptenni: ꝑfecto a
ioſephia lachrymis ñ poſſemꝰ abſtiere. De hac āt pe/
gerſonis grinatiōe loq̄ns mgr̄ Joā. gerſon ī ſua ioſe/
phia inq̄t. Mēbra ioſeph ſōno recreās ǒfeſ/
ſa labore Corde vigil: iuſſa q̄ nūciat āgelꝰ au
dit Triſtia. ſurge Joſeph fili dauid: accipe/
mr̄ꝫ Cū puero: fuge: neu tardeſ: egyptia ru/
ra Feſtinꝰ pete: naꝫ puerꝫ trux q̄ret herodes
Perdere. mox ſpōſꝰ hūili ſtatu exilit atꝫ Vir
gineū ſpōſe thalamū meſtiſſimꝰ intrat. Fo
re maria ieſū quē cunis ſōnꝰ hebat Tunc vi
gili blāde cura deuota fouebat Vt vidit ſpō
ſuꝫ cui nō mos nocte vēire: Inſtārꝫ preſaga
mali cōclamitatio vir En q̄d id eſt. q̄d hēs: q̄
fert te ſors rogo pāde: Hen heu: ſurge cito:
puerꝫ rape: q̄rit infans. Per di crede mihi: ꝑ
reges duꝰ herodes Se dolet illuſuꝫ: ꝑpera:
mō nūciꝰ alto Demiſſꝰ celo iuſſit. nᶜ fingo re
pente Sic fieri: tibi tū ani quid virgo fuiſſe
Crediderī: noua tūc iuuenīſq̄ꝫ puerꝑa pau/
ꝑ Siplex ſueta domi regionuꝫ neſcia. tales
Tete dū voces vrgēt: ſꝫ viſa deo: mox Com
plof. māibꝰ lachrymiſq̄ꝫ ꝑ ora voluꝫ Triſtꝫ
vtrūq̄ꝫ genu añ ipa cunabla nati Flectēs te
ſternis ſtupido fixoq̄ꝫ parūꝑ Heres ītuitu:
quē cōtēplata benigne Pluria corde gemis
tādē ꝑrūpis amaro Suſpirās aio. q̄d amor
meꝰ o tener infans Ac vteri dilecte mei: q̄d
tu: q̄d agemꝰ: Iſte tuꝰ cuſtos ⁊ ego q̄ ꝑre fe/
remꝰ: Quale patebit iter: vbi ſr̄ gabriel tua
dudū Nūcia dicta mihi: dn̄s ſedē dauid illi
crede dabit iacob ipſe domo regbit in euuꝫ.
En it ī exiliū flēdi chariſſima ñ ē Hora mō:
vir ꝑtulit anxiꝰ effugiendū: Parendūq̄ꝫ dei
iuſſis: reduc bñ ſꝑa Promiſit puerꝫ ⁊ faciet
q: dux via vita ē. Exitꝰ his īfans oclīſq̄ꝫ ſere
nꝰ apꝫ: Jocundo viſus riſu coḡſcere mr̄em
Tūc aīm ſtrixit tenere pietarꝫ imago Virgi
neū gladiꝰ ꝑtrāſijt ītia cordiſ. Mox ruit ī fa
ciē pueri: ſuauiſſime fili Acriꝰ exclamitat ſin
gultās mr̄ abire Ac migre ſtatim: notas pa
triāq̄ꝫ lareſq̄ꝫ Linq̄re feſtini cogimur. ñ nr̄a
volūtas Sꝫ dn̄i fiat. ꝯiūx dilecta ioſeph vir
Blādeuꝰ replicat: lacra: cuniſq̄ꝫ reſolue In/
fantē pānis īuoluēſ. nr̄ aſellꝰ Iā me ſternit ge

rulꝰ puerīq̄ꝫ tuīq̄ꝫ. Nec mora: nocte fugā ca
piūt clā: claq̄ꝫ recedūt. Oſtiolꝰ pꝰ ſe clauſ: nul
laſq̄ꝫ ſalutes Nlla vale tota vicinia chara re
cepit. Mirādū maiꝰ inſ ſpectacla q̄le Cōſpi
cies aīa: caſus nūq̄d fuit alſ Aſpiorꝫ: ſūmaq̄ꝫ
magꝫ pietate ſtupedꝰ. Ergo cōpatere ſalte:
ꝑ cuiꝰ amore Dē fit h̄: deꝰ ē fugitiuꝰ ⁊ aduēa
ꝑ te Virgo tenella: ioſeph ḡuis euo virq̄ꝫ bi/
meſtris Infans: īgta ꝑagrat: ac dura viarꝫ.
Sat ꝑcul exierant a nazareth: haud ſine mł
to Cōtinuoq̄ꝫ metu. neu q̄s ſentiret euntes
Sine pedū ſtrepitu: ſeu flērꝫ ad vba matris
Vagitu pueri. vł ab occurſu vigilātū. Aut
aſini ruditu/latratuve canino. Vertice mō/
ticuli faciē ꝯuerſa retorſit Virgo ſuā: ſimul
ipe ioſeph/deuotus vterq̄ꝫ Subſtitit: īde do
mū/villā/tēplūq̄ꝫ ſalutāt ⁊c. Dulce vale na
tale ſolū: valeāt ⁊ amici. Tuq̄ꝫ hierlymis in
ſiō ꝟtice tēplū Dixerat. hinc cederes ꝑīſ Jo/
ſeph atq̄ꝫ maria Cōtorq̄nt greſſus: ⁊ ſemita
cepta tenet ⁊c. Veſꝑa ǒfoſſos ābos aſinū q̄ꝫ
laſſū Sera domi locat: ī q̄ diuerticula ville
Cōmodiora ioſeph reputauit: ꝑtinus vlnis
Excepit puerꝫ. ꝑꝛio̅ q̄ꝫ recliuat. Ipe ſinu
mr̄is ereptus vagit. ⁊ inde Vir dat opē dn̄e
ſatagens deſcēdat aſello Collapſu facili: ho
ſpes dat ſtabulū paleaſq̄ꝫ. Augēt ligna fo/
cū: gremio mox ꝟgo receptū Faſciolis euol
uēs īfantē igne īmanuq̄ꝫ Blāda ꝯtrectās re/
fouet ⁊c. Et. ȷ. Lux orīſ: ſurgūt īcedūt limite
cepto Poſt iter emēſū duri mł̄tiq̄ꝫ laboris.
De ꝑcul inſpiciſ q̄ſiti tr̄a canopi. Hinc hor/
ror ſubitꝰ āborꝫ corda pauorq̄ꝫ Cōcutit. ipſa
lꝫ mēs icōcuſſa reſiſtat Vir por alloq̄ſ ſpon
ſā coḡſco decora Q̄ ſis o dn̄a: gens iſta libi
dine feruens Fedis vrgeſ ſtimulſ: ſi ſciuerit
vxorē Q̄ mea ſis: mihi q̄d niſi mors o ꝟgo pa
raſ: Atq̄ꝫ pudicicie tibi diſcrimē. pharaōis
Ducet ad aſpectū mox te manꝰ iꝑꝛoba ſerui
Sors indigna nimis: nos o tibi q̄d faciemꝰ
Blāde puer: fugimꝰ neu te vnū ꝑdat Hero
des Deſerimꝰ dulceſq̄ꝫ lares charoſq̄ꝫ ꝑpi
q̄s. Ecce ꝙ irruimꝰ in tāta ꝑicula ſoli Igno/
ti atq̄ꝫ inopes/lingue ignari/deꝰ alme Nob
q̄d facere voluiſti: q̄ſo maria Filia dic mea
ſis. h̄ etas credere verꝫ Suadebit: reliquum
auxilio cōmitto ſupno. Iure q̄dē dilecte Jo
ſeph nob ita ſꝑ Sperādū: ſicca lachrymas:
trepidꝰ pauor abſit Virgo refert. nonne me/
mori nos mēte tenemꝰ Eratꝫ p̄ſce miracla:
qualr̄ abram: Qualr̄ ⁊ Saram dn̄s ſalua/
uit ⁊ auxit. Eſt oportuno ꝑrecto: tꝑe ſūmus
⁊c. Et. ȷ. Plimꝰ hinc aditu explorator q̄libꝫ
aſtat Inuigilās: gentēq̄ꝫ locumq̄ꝫ req̄rere ſo
lers Duꝫ penetrare ſuos aliq̄s vult aduena
fines Scire volēs vbi nā ꝟgo pepiſſe referſ
⁊c. Pone metum dn̄a: dixit cui copia fandi
Prima fuit: faciē regꝫ viſura: beatam Te re

putatꝫ tm̄ dic q̄ regiõe veniſtꝭ. O bone vir cõ
iunx ne tua hec vl' filia fore. Quis pr̄ ifantꝭ:
q̄ formoſiſſimꝰ alto Sãguie ſe natũ vultus
ſplẽdoꝛe fatet. Pauca Joſeph gr̄aqꝫ refert
doctiſſimꝰ heros. Uob memphitici nullas
ipẽdere dignas Sufficimꝰ gr̄es:q̄ꝝ digna
tio tãtũ ꝫ Pãdit i occurſu pꝛio ſolamẽ opẽqꝫ
Jſrl'a t̃ra nos foꝛs infeſta coegit Has oꝛas
petere:ifelix quẽ cernitꝭ huiꝰ Jnfantꝭ mr̄ mi
hi filia ſola relicta ẽ. Nanqꝫ pr̄ pueri reſidet
regiõe remota. Fama loquax aula regꝭ cito
garrula totaꝫ Egypti ipleuit celebꝛi veniſſe
puellã Urbe hieroſolyma:cuiꝰ decoꝛ atqꝫ ve
nuſtas Tanta erat vt nil vltra cetꝰ clamitat
oĩs. Ergo ſtati veniat: veniat videat adoret
Regẽ: ſitqꝫ ſuis vxoꝛibꝫ ãnumerata. Urbi i
greſſũ certati cura videndi Cõglomerat po
pulos. variãt hĩ ṽba viciſſim Hi nutꝰ ad re
gẽ:aliȷ̃ comittant eũtes Coꝛã q̄ poſiti tu ṽgo
ioſephqꝫ puerqꝫ Poplitibꝫ flexis ſolidos d̄
certis honoꝛes. Sit lꝫ adolatra:ſit flagitio
ſus:i ipo Solꝰ adoꝛat deꝰ:a q̄ cuncta ptãs.
At rex ꝯtẽplatꝰ eos:iterpꝛete lnigua Multa
petit:cauſaſqꝫ vie ſoꝛtẽ:genꝰ:oꝛtũ: Sĩ q̄ pꝛe
terea ṽgo pepiſſꝫ hebꝛea: Uirgo ſilet d̄miſ
ſo ocl'o ṽbũ capit heros Grandeuus ſetũſqꝫ
mouet ſua ſpũs oꝛa Rex i ſempiẽnũ viue:ſa
lus tibi q̄ nos Afflictos iopes ocl'o ſpectare
benig̃ Dignarꝭ.tua ſit q̄ ꝯdidit oĩa merces.
Eſt nob o rex tellꝰ galilea ꝓpago. Fertil' ⁊ di
ues fuit:i q̄ nobile regnũ: Reges iſignes:ſꝫ
nil moꝛtalibꝫ vſq̄ꝫ Tutũ l' ſtabile ẽ alienige
no dãnatu Nunc p̄mit:dicũt.tñ his oꝛacl'a
vatũ Regẽ vẽtuꝝ p̄ſcoꝝ ex ſanguie regum
Quoꝝ p̄cipui dauid et ſalomon numerant
Quos genuere pr̄es abꝛaaꝫ iſaacqꝫ iacobqꝫ
Hec cuiſp̄diues oli fuit hoſpita t̃ra Ad ſoꝛ
tẽ:ſed rex venio:q̄ cõpulit iſtã Et me cũ pue
ro fugitare ferocꝭ herodis Jmꝑiũ:q̄ cuncta
timẽs deſeuit i oẽs. Et mõ dũ regnet ꝯfũdit
faſqꝫ nefaſqꝫ. Huꝰ obinde pr̄ infantis cedere
iuſſit Hãc miſerã me dans comitẽ ꝑ ere.mo
leſtũ ⁊c. Aufugiꝰ noctu ꝑ tot diſcrimia rerũ
Tot varios caſus deꝰ huc noſ appulit.o rex
Ergo tuũ ꝓceptꝝ et maieſtatꝭ aſyluꝫ Regia
ꝑ ſi tã clemẽtia cepit egenoſ Atqꝫ ꝑegrioſ mi
ti tractare fauoꝛe. Rex fer opẽ ꝓfugis. petit
hãc ifantulꝰ iſte Cuꝫ gemitu petit hãc noua
nupta puerꝑa pauꝑ. Nulli nos erimꝰ oneri:
panẽ neqꝫ gr̄ꝭ. Sꝫ ꝑtũ ꝓpꝛȷ̃ſ maibꝫ q̄ſiſſe vo
lũtas. Rex iubet extẽplo det domos ⁊ locus
aptꝰ Nil duꝝ fiat:vis nl'la:iiuria nl'la Poꝛ
ro mẽoꝛ repetit:ptꝰ ſi ṽgis vllꝰ Jn iuda fue
rit.ita ṽbuꝫ tẽꝑat heros Ut neqꝫ ſcire neget
neqꝫ ſe cog̃ſcere reuelet. Nuꝑ ait variꝰ ſuꝑ h
rumoꝛ fuit oꝛtꝰ Urbe hierolyma:ſcribaꝝ tur
ba ſacroꝝ Cã fuit:religẽs vata r̃nſa duoꝛuꝫ
Tp̄s eis dubiũ ſꝫ poſt l'atio certa Offert ſce
ptꝝ rex tãgẽdũ mũera dõat Jmꝑat vt ſurgãt
d̄ducãtqꝫ domũ mox. Aulica tota cohoꝛs:
reſõat:plaudit:bñdicit: Jmplꝫ iuſſa libẽs:re
gẽ collaudat ouãt Cũ fremitu vario ioſeph ad
mirat ab iſto Facũdꝰ.laudat alt' ſpẽꝫ mlierꝭ
Alt' ꝯpatit puero blãdoqꝫ decoꝛo. O pr̄ opꝰ
q̄s ñ ſꝑauerit i te. Jn cꝰ ſt' coꝛda mãu regũ
qꝫ hoimqꝫ Quo vis iflectẽs ea:rex en lubicꝰ
aſꝑ. Plebs i cõpoſita:fugitiuos ſuſcipiũt:⁊
Aſpiciũt gr̄ꝭ ais:tractãtqꝫ pudice Hoſpitiũ
p̄bẽt q̄ te tu ṽgo receptas Cuꝫ ſpõſo ⁊ puero
ꝓ quo cedit aſellꝰ Ligna cibũ mẽſaꝫ vir ꝑp
at pia mr̄ Jnfantẽ lactat:euoluẽs balneat:i
de Cunis aptatꝰ doꝛmit:q̄s tp̄s in illõ Dant
laudes pẽſa:q̄tiẽs o coꝛda leuarũt Cũ mãi
bus dño pꝰ tanta ꝑcula tuti ⁊c. Et.j.p̄dictꝰ
doct' alloq̄t dñm Jeſum:⁊ interogat d̄ modo
ſue reuerſiõis d̄ egypto di. Quis tibi ſeptẽni
puero modꝰ in g̃diẽdo Tũc fuerit:dubiũ ẽt
Haiulãdꝰ vtriqꝫ parẽti Tu ñ apꝑes ſat ido
neꝰ aſꝑa ferret. Quõ longa vie diſpẽdia pes
tener.at q̄ Nõ aſino tua mẽbꝛa ſatꝭ ſuffulta
locares: Curriculꝰ ne vehit foꝛſan te ṽgo ie
ſumqꝫ Cõſetꝰ i q̄les mõ vir fabꝛefecerat vſꝰ
An ſuꝑ etatẽ diffũdit gr̄a vires Jn coꝛpꝰ vl'
iter ꝑagrat bꝛeuioꝛe dieta: Uirtus angelica
nec deeſſe miſtra putãda ẽ ⁊c. ¶ Tertiꝰ do
loꝛ btẽ ṽgis fuit qñ i tẽplo filiꝰ r̃mãſit:⁊ ipa
ꝑ triduũ eũ cũ maxio cruciatu q̄ſiuit. vñ iuẽ
to eo dixit: vt hr̄ Lu.ij. Fili q̄d feciſti nob ſic
pr̄ tuus ⁊ ego dolẽtes q̄rebamꝰ ⁊c. Jn q̄bus
ṽbis ipa expſſit titulũ magni honoꝛꝭ ⁊ affe
ctũ magni doloꝛꝭ. Magnꝰ ei honoꝛ i h no
tat q̄ꝛ vocat eũ filiũ. vñ Berñ ſuꝑ Miſſꝰ eſt
Ecce marie p̄uilegiũ. Quis ei h audeat an
geloꝝ: ſufficit em̄ eis ⁊ ꝓ mag̃ hñt q̄ꝛ cũ ſint
ſpũs ex ꝯditõe: ex gr̄a facti ſunt angeli.i. nũ
cȷ̃ dei. Maria ṽo deũ maieſtatꝭ et dñm an
geloꝝ ſuũ appellauit filiuꝫ di. Fili q̄d feciſti
nob ſic: Doloꝛẽ aũt expſſit cũ ſubdit. ecce pr̄
tuus ⁊c. Jſte aũt doloꝛ cauſabat ex tꝛiplici
tioꝛe. Unus erat ſꝫ Origꝭ. q: timebat ne iu
deos tãq̄ꝫ idignos reliq̄ſſet: et ad p̄dicãdum
gẽtibꝫ lõge receſſiſſet. Scd̄s erat ſꝫ eundem
Origꝭ. q: timebat ne ad pr̄em q̄ miſerat eum
rediȷ̃ſſet. ⁊ ſic hũanã redẽptionẽ ſic exigẽtibꝫ
demeritis generꝭ hũani nõ feciſſet. Tertius
erat: q: timebat ne in manibꝫ filioꝛuꝫ Hero
dis deueniſſet. Ut em̄ ait Ouid. in epiſtolis
Res eſt ſolliciti plena timoꝛꝭ amoꝛ. vñ inq̄t
glo. ſuꝑ Luc. Metuebat b. ṽgo ne q̄d hero
des in eis infantia patrare q̄ſierat. h archila
us in ipiꝰ pueritia iuenta opoꝛtunitate ꝑ
ficeret. De iſto autẽ doloꝛe ṽginis ⁊ Joſeph
tractat magiſter Johannes Gerſon i ſua io
ſephina: dicẽs dño Jeſu in ꝑſona virginis et
Joſeph qñ reppierũt eũ i tẽplo. Fili q̄d nob
feciſti ꝑdire totũ Per triduũ: nã nos nimis

E
Doluit maria in triduana ꝑditione filij.

anxia cura. Loq̃bat: atq; dolor validus rurſ⁹
ne pderet te te. Quereret impietas chariſſime
ſeua tyrãni. Quid ne putas agim⁹ p̄me dũ
nocte diei Una dom⁹ recipit nos ābos te ſi-
ne fili: Fit nobis nox vna vigil flem⁹ q; pcã-
tes Prio mãe cito ꝯſurgim⁹: atq; ꝓpinquos
Nũc hos: nũc illos int̄ te q̃rere cura ẽ. Teq;
die tota fili ñ inuẽientes. Qñ tertia lux orit̄
reperam⁹ ad vrbẽ. Heu nimiũ triſtes deſeſ
ſus ābelat vterq;. Iſtũ ſ; remouet iuẽtio le-
ta dolorẽ. Oram⁹ fili ne talit̄ egerꝭ vltra Nõ
faciã remãebo domi: pareboq; vob: Rñdit
puer ⁊c. Mltos alios dolores hũit beatiſſi-
ma ṽgo i p̃nti vita: vt qñ nece hũit extñs gui-
da ⁊ vicina prui ꝓficiſci ad ciuitatẽ bethlee-
miticã. ⁊ ibi cũ mltꝭ incõmodis ⁊ ſine hoſpi-
tio ꝯdecẽti ſtare ⁊ in filiũ ſuũ ibi parere. De
q̃ q: ſatꝭ dixi i. vij. pte p̄ncipali hui⁹ opis: h p
traſeo. Silr nõ declarabo h dolorẽ quẽ ha-
buit d̄ morte ioſeph. d̄ q̃ dixi. v. p. p̄n h⁹ opis
in ſer: deſpõſatiõis ei⁹. Nõ etiã referã dolorẽ
quẽ hũit qñ filio ſuo aſcẽdẽte i celũ ipa i mi-
ſerijs h⁹ mũdi remãſit. d̄ q̃ dicã i. xi pte. p̄n h⁹
opis ſer. j. Itẽ ptrãſibo dolores q̃s paſſa eſt
ꝓpt̄ tribl̄atiões ei datas a iudeis. d̄ qb⁹ dixi i
iiij. p. pn. h⁹ opis. ſolũ referã illas duas affli-
ctiões q̃s hũit ꝓpt̄ cõpaſſionẽ filij: quaꝝ pria
q̄ eſt q̃rta i ordine fuit in ei⁹ paſſiõe. vñ Am-
bro. ſup Lu. ait. q̃uis mlte tribl̄atiões trãſ-
fuderit aiam marie: tñ illa ſpãlr mrña trãſfi-
xit viſcera dño i cruce moriẽte. de q̃ p̄dixit ſy-
meõ Et tuã ipi⁹ aiaꝫ ptrãſibit gladi⁹. tãq; ſi
di. mrñis tuis viſcerib⁹ gladio tribulatiõis
trãſuerbaberꝭ. videb i cruce pẽdẽtẽ quẽ ange-
lo nũciante in ṽginitate pmanẽs filiũ edidiſti
⁊ ibidẽ ẽt ait ipe Amb. Deniq; illo pẽdẽte in
cruce: iudei p̃ntes vt deſcẽderet inſultabãt.
Apl̄i fugiẽtes d̄ cruce: illũ deſcẽdere poſſe ñ
credebãt: Que vt vidit Maria nece fuit ma-
terna piaq; viſcera ex ei⁹ cõpaſſione gladio
tribl̄atiõis trãſfigi: S; vt intelligere valeã⁹
q̃nt⁹ i ea fuerit dolor: videã⁹ q̃ntũ i illa fuerit
amor ad ipm filiũ. Cũ eñi nõ ſolũ hoies ſed
etiã oĩa alia aĩalia naturalr diligãt filios ſu-
os. viij. Eth. ꝓfecto amor ipſi⁹ ṽginis erga
filiũ ſuũ fuit in explicabilis q: ipe dñs ieſus
erat tot⁹ ipi⁹ ṽginis fili⁹ ſine pr̄e carnali. vñ
amor q̄ d; e ẽ in pr̄e ⁊ mr̄e ad filiũ: tot⁹ erat i
ſola ṽgie erga ſuũ vnigẽitũ. vt⁹ ãt vnita for-
tior ẽ diſpſa: vt d̄r i li. d̄ cauſ. Itẽ eũ ſup oẽs
creaturas diligebat: queꝫ ſciebat ſe diligere
ſup oẽs creaturas: ⁊ eẽ ſuũ creatorẽ. vñ tãto
affectu amoris ei⁹ afficiebat̄ vt mirũ ſit ꝙ ex
tãti amoris ardore ñ ſit liq̃facta. vbi aũt eſt
maior amor ibi ẽt ſequit̄ maior dolor d̄ ma-
lo dilecti. Cũ igit̄ iuẽti fuerit aliq̃ parentes qui
tantũ doluerũt de morte filioꝝ ꝙ ipi expira-
uerũt: q̃d putãdũ ẽ doloris ſenſiſſe ipaꝫ piiſſi-
mã matrẽ in tã horribili ſui filij occiſiõe: nẽ
mo ei vnq; carnẽ ſuã odio hũit: Eph. v. Con-
ſiderate vos pie mr̄es q̄ dolore anguſtiare-
mini ſi vnigẽitũ filiũ vr̄m ſctm: gl̄oſuꝫ: iu-
uenẽq; oĩb⁹ ṽtutib⁹ plenũ ſic crudelr i ꝯſpe-
ctu vr̄o mactari videretꝭ. Magne ãt cõpaſ-
ſiõis fuit mors chr̄i. q: iudei q̄ ei viuo nõ pe-
pcerũt: etiã mortuo miſeri noluerũt. ſed vn⁹
coꝝ lãcea lat⁹ ei⁹ iã mortui trãſfixit De q̃ ip-
ſe ꝯq̃rit̄ di. Job. xvj. Concidit me vulnere ſu-
p vuln⁹: ⁊ irruit i me q̃ſi gigas. ⁊ Ber in q̃dã
ſer. ad matrẽ ei⁹ cõuerſus ait. Uere btã ṽgo
aiam tuã gladi⁹ ptrãſiuit qñ crudel lãcea fi-
lio tuo iã mortuo lat⁹ apuit. Ex q̄b⁹ oĩb⁹ pa-
tet ꝙ ipa bñdicta ṽgo mltiplr paſſa eſt mar-
tyriũ. q: vt ait Ber. vbi s̄. oẽꝫ ſenſũ corporee
paſſionis exceſſit effectus ſue compaſſionis.
Aliõ q̃; martyrij ge⁹ paſſa ẽ ex filij cõmuta-
tiõe: qñ ei dixit Jeſus in cruce vt h̄r Jo. xix. — Maria
Mlier: ecce filius tu⁹. Deĩde de q̃ Ber. vbi — mltiplex
s̄. ait An nõ pl⁹ q̃; gladi⁹ fuit ser. ille. Reue- — martyriũ
ra fuit ptrãſiẽs vſq; ad diuiſionẽ aĩe ⁊ ſpũs. — ptulit.
O ineq̃ cõmutatio: ioãnes p ieſu tradit̄. ſu⁹
p dño: diſcipl⁹ p mg̃ro: fili⁹ zebedei pro filio
di: pur⁹ hõ p vero deo. Quõ ṽo tuã effectu-
oſiſſimã aiam ñ ptrãſiuit hec auditio: qñ et
nr̄a (lꝫ ſaxea: lꝫ ferrea) pectora ſola ſcindit re-
cordatio: Et Anſ. inq̃t. Dña nr̄a q̄b⁹ ſingul-
tib⁹ extimabo puriſſimũ pect⁹ tuũ vexatũ eẽ
cũ audires: Mlier ecce fili⁹ tu⁹: Quãto q̃;
dolore cruciata ſit cũ iniq̃ſſim⁹ barrabas la-
tro p̄poſit⁹ fuit in liberatiõe ſuo filio benedi-
cto: q̃s enarrabit: Extimo ãt ꝙ cum eiulatu
maxio exclamauit ſentiẽs ſuũ dulciſſimũ ie-
ſum ipi crudeliſſimo homicide poſtponi d.
O iniquũ cãbiũ. o iniquũ iudiciũ: bon⁹ deſpi-
cit̄ ⁊ iniqu⁹ poſtulat̄: iuſt⁹ punit̄ ⁊ pctõr libe-
rat̄: agn⁹ occidit̄ ⁊ lup⁹ acceptat̄: vita d̄seri-
tur ⁊ mors reſuat̄. Martyriũ etiã paſſa eſt
volũtarꝭ. q: tãtã dolebat ex cõpaſſiõe dãna-
tiõis hũani generꝭ ꝙ p redẽptiõe eius parata
erat ⁊ d̄ſiderabat i cruce mori cũ filio ſi op⁹
fuiſſet. Uñ Amb vbi s̄. ait Uirgo maria fu-
giẽtib⁹ apl̄is añ crucẽ ſtabat: ⁊ pijs ocl̄iſ vul-
nera chr̄i ſpectabat. Et q: cognouerat p ei⁹
mortẽ mũdi redẽptiõeꝫ futurã putabat au-
la regal̄ ſe ſua morte publico muneri aliq̃d
additurã: ſed ipe chr̄s q̄ fact⁹ ẽ ſic hõ ſine ad-
iutorio inter mortuos liber. ſuſcepit q̄dẽ ma-
ternũ affectũ: ſed ñ q̃ſiuit auxiliũ. Paſſa q̃;
fuit ſacratiſſima ṽgo martyriũ maceratiõis.
Intantũ eñi in filij paſſionẽ corp⁹ ſuũ ⁊ oĩa
mẽbra macerauit: ꝙ q̃dãmõ martyriuꝫ ſibi
intulit: vt ait mg̃r Jacob⁹ de voragie in ſuo
libero: beate virginis. ṽ. martyrium. vbi al-
legat Auguſtinum ſic dicẽ. Ipa quippe pia
mater immani dolore eiulans pectoraq; de-
licata contundens: ita ipſa viſcera ceteraq;

rigauerat mēbꝛa: vt iā deficiēs ad chꝛi ſunꝰ
vix potuerit ꝑuēire. ¶ Predictꝰ etiā doctoꝛ
Martyriū marie ꝯ būit .iiij. ꝯditões. vbi ſ. dicꝫ ꝙ martyriū ipſius ꝟgis būit ꝗtu=
oꝛ ꝯditões graues. ꝙ in mēte martyrizata ē:
vñ atrocꝰ paſſa eſt dū paſſiōis chꝛi gladiū
in aīa ſua ſuſtinuit ꝙꝫ ſi coꝛꝑalr̄ ꝑempta eēt
vt ait Hiero. ad Euſto. Itē qꝛ eiꝰ doloꝛ non
fuit ꝑticularis ſꝫ vniuerſal: qꝛ totā aīaꝫ re
pleuit: et nulla in eiꝰ coꝛde remāſit ꝑticula q̄
doloꝛib nō fuerit plena. vñ Hiero. vbi ſ. ait
Conſtat nempe ꝙ maria intantuꝫ doluit vt
aīam eiꝰ ꝑtranſiret ac poſſideret vis dolo=
ris ad teſtimoniū eximie dilectiōis. Item qꝛ
eiꝰ doloꝛ ñ fuit ſuꝑficial. ſꝫ ꝑcoꝛdial. nā vſqꝫ
ad coꝛdis itima ꝑtrāſiuit. nec miꝝ quia moꝛ
tē chꝛi fecerat ſuā. vñ Hiero vbi ſupꝛa iquit
Eiꝰ nimirū dilectio moꝛte foꝛtioꝛ extitit: qꝛ
moꝛtē chꝛi ſuā fecit. Itē qꝛ eiꝰ doloꝛ nō fuit
momētaneꝰ ſꝫ diuturnꝰ nā etiā pꝰ filij reſur
rectionē ꝛ aſcēſionē eiꝰ paſſiones in mēoꝛia
retinebat: ꝛ ſine magni doloꝛis gladio ꝺ eis
recoꝛdari ñ poterat. vñ dicebat illō Cant. i.
Faſciculꝰ myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi: int vbꝛa
mea ꝯmorabit. Faſciculuꝫ ei myrrhe vocat
collectiōeꝫ amaritudinū ꝛ paſſionū chꝛi: ꝗs
ipa int vbera aīe. i. i mēoꝛia deferebat. Et ex
his vulnerabat ꝑ doloꝛe: cruciabat ꝑ amoꝛe
eſtuabat ꝑ ꝺſiderio ꝛ maxīa ꝯpaſſiōe hec ille
B ¶ Ultimꝰ doloꝛ b. ꝟgis explicādꝰ i pn̄ti ſer.
Doluit ꝺ ꝛ ſepelitōis ſui filij. Nō autē ſine coꝛdis te=
maria in neritudine poſſumꝰ mēoꝛie cōmēdare penā
chꝛi ſepe= ꝛ afflictiōeꝫ: imo gladio ꝛ lāceas doloꝝ coꝛ
litione ipſius ꝟgis penetrātes i filij ſui ſepltura. vñ
ꝯtēplant ꝗdā ꝺuoti ꝙ cū b. ꝟgo ſtaret iuxta
crucē Jeſu filij ſui iam defūcti ibiqꝫ aſſocia
ta Jo. euāg. ꝛ magd. ꝛ alijs deuotꝭ mlierib
amariſſime deploꝛaret: ꝛ iaꝫ ſero appꝛopin=
ꝗnte cogitaret quō filij ſui coꝛpꝰ de cruce de
pōeret: ecce ꝙ vidit a lōge venire nicodemū
et Joſeph ab arimathia cū ſcalis et malleis
ceteriſqꝫ iſtrīs idoneis ad deponēdū coꝛpus. li
braſqꝫ cētū myrrhe et aloes ad vngēduꝫ ſeu
īuoluēdū cū eis ipm coꝛpꝰ Jeſu. ꝗs illa con
ſpiciēs (ꝛ qꝛ ꝑ mltitudīe lachꝛymaꝝ eiꝰ ocli
caligabāt ñ cogſcēs) cepit valde expaueſcere
dubitās ne cēnt ſcribe ꝛ phariſei venientes vt
de coꝛꝑe filij ſui ſic moꝛtui ēt diuerſas ſtra=
ges facerēt trahētes illō ꝑ totā ciuitatē. ſicut
magnis malefactoꝛib fieri ꝯſueuit. ꝗ pauo
reꝑterrita ad Joānē ꝛ ſocias dixit. heu mihi:
qꝛ canes rabidi iudei veniūt nōdū ſaturati
moꝛte crudeliſſima filij mei: vt coꝛꝑi eiꝰ no=
ua oppꝛoba iferāt et his dictꝭ i trā ſemimoꝛ=
tua collapſa ē. quā circūdātib marijs ꝛ eam
(ſic meliꝰ poterāt) ꝯfoꝛtātib: iteꝝ b. Joā. (et
ipe pauefactꝰ) aliꝗntiſꝑ obuiaꝫ ill ꝑrexit: vt
videreꝫ ꝛ itelligereꝫ ad ꝗd ꝑagēdū cū ill ſcalis
ꝟeirēt. Cū ꝟo ꝯguiſſꝫ nicodemū ꝛ ipꝫ ioſeph
ſtati ad ipam ꝟginē cucurrit ꝯſolās eā et di.
Bono aīo eſtote dn̄a et mr̄ mea. illi i ꝗ veni=
unt ſt diſcipli filij vr̄i et mḡri ac dn̄i mei: ꝗ
ad auxiliū nr̄m veniūt: Unꝰ ei ē Nicodemꝰ
amicꝰ nr̄. alt ioſeph ab arimathia ꝗ licētiā
ſepeliēdi ad dn̄m obtinuit a pilato. Ex ꝗbus
ꝟbis ꝟgo bn̄dicta aliqꝫtulū recreata ſurrexit
Aduēiētes ḡ ꝑdicti viri ꝺuoti nigris (vt pie
credit) veſtib iduti. pꝛio ꝗdē filiū ꝺi i cruce
pēdētē gēuflexi adoꝛauert cuꝫ ploꝛatu mag.
deinde eūtes vt viſitarēt ꝟginē pijſſimā: vi=
dēteſqꝫ ipaꝫ meſtiſſimā matrē ſqualidā ꝛ af
flictā et totā lachꝛymis madefactā: cepert la
chꝛymas emittere ꝛ gemitꝰ: nihil ꝑ doloꝛe lo
ꝗ valētes. demū aliꝗlr ſpūs rſumētes: poſt=
ꝗꝫ cū bn̄dicta ꝟgīe lachꝛymoſ ꝟbis ꝯdolue=
rūt ꝺ moꝛte filij: ad petitiōeꝫ ꝟgis ipꝫ coꝛpꝰ
ſctiſſimū ꝺ cruce depoſuerūt. Cōſidera igit
aīa deuota ꝛ diligēt intēde ꝺpoſitōis modū
Ponunt due ſcale a laterib crucꝭ oppoſite:
Joſeph aſcēdit ſcalā laterꝭ dextri: ꝛ Nicode
mus aſcēdit ſcalā laterꝭ ſiniſtri. Joſeph igit
reuerent extrahit clauū māꝰ dextre. poſtmo=
dū nicodemꝰ extrahit aliū māꝰ ſiniſtre. Dei
de deſcēdit Nicodemꝰ ꝛ vēit ad clauū pedis
Joſeph ꝟo ſuſtētabat coꝛpꝰ dn̄i. Tūc pijſſi=
ma mr̄ ꝗ ſtabat pedib ꝗntuꝫ poterat eleuata:
brachijſqꝫ extent vt filiuꝫ in ſinu ſuo reciperet
Pꝛio manū dexterā pēdētē ſuſcepit fuerēt:
poſuitqꝫ ad vultū ſuū itime deoſculās eā cū
lachꝛymis ꝛ validꝭ ſuſpirijs: dicebatqꝫ ꝟba
tanta cōpaſſiōe digna ꝙ etiā ſaxea coꝛda ad
pietatē flectere potuiſſent. Euulſo auteꝫ cla=
uo peduꝫ pauliſꝑ deſcendit. Joſeph. et ipſa
benedicta ꝟgo accepit coꝛpꝰ filij ſuis i brach
ijs: ꝛ illō tenerrime oſculabat. poſtmodū in
trā ſedēs pōit illō i gremio: ꝛ oſculat nūc ca=
put nūc māꝰ nūc os nūc pedes nūc vulnꝰ la
terꝭ: oēſqꝫ eiꝰ plagas amarꝭ lachꝛymis laua
bat: ploꝛātib oīb ꝗ aſtabāt. ꝛ hec ꝗ̄ oīa pōit
Ber. in ſer. de plāctu ꝟgi. di. Stabat maria
leuās bꝛachia in altū. et cū tāgere eū valuit:
caput: manꝰ: ꝛ bꝛachia eiꝰ depēdētia trahe=
bat ſupꝛa triſte pectꝰ ſuuꝫ: atqꝫ in oſculaꝝ āꝑ
plexꝰ ruēs de ſuo dilecto (lꝫ extīcto) ſatiari ñ
poterat. ſꝫ dū ꝺ cruce i trā coꝛpꝰ ꝺpoſitū fu
it: ſuꝑ ipm ruēs ꝑ incōtinētia doloꝛis ꝛ imē
ſitate amoꝛis ꝗ̄ moꝛtua ſtabat. Stabat ad
coꝛpꝰ extincti filij ſui mr̄ Maria: lachꝛymis
faciem rigās: ac ꝑ diuerſa toꝛꝗbat ſuſpiria.
frōtēqꝫ ꝛ genas oclōſqꝫ ꝛ oꝛa freꝗntiꝰ oſcu=
labat ipſiꝰ. lachꝛymaꝝqꝫ tanta vbertate ef=
fluebat vt carnē cū ſpū omnē in lachꝛymas
diſſolui putares. Hec ille. Mḡr aūt Jac. ꝺ
voꝛa. vbi ſ. ait Ueſpe āt depoſitū ſacratiſſi=
mū coꝛpꝰ ꝑ Nicodemū ꝛ Joſeph ſuſcipiens
i gremio mr̄: ꝗt lachꝛymaꝝ flumia: ꝗꝫ ama=
riſſimos ſinglꝰ: ꝗꝫ alta ſuſpiria: ꝗ ꝟba me=

ſticie plena ex ea pceſſerit qs poſſȝ exprimere?
cū ſingl'a mēbra p qreret tamdiu cruciata: tā
turpit' deluſa: oſcularet' ⁊ lachrymis irriga-
ret ſociata Maria magdalena ⁊ alijs Ma-
rijs ⁊ deuotꝭ mlīeribꝯ. Cū āt ſero factū eſſȝ:
deuoti hoīes pie ⁊ d̄uote corp⁹ illō̄ de brach
ijs nr̄is acipiētes poſuerūt i monumēto mē-
te cōſepulta cū eo. Hec ille. Quidā aūt deuo
tus ꝟſificatoꝛ vulgaris iqt. Habendo filiū
in brachijs infinitis eum pfudit lachrymis
maioꝛqȝ plāct⁹ nūq̄ꝫ viſ⁹ ē oſculabat' oīēs
eius plagas ocl'os. os ⁊ totū corpus ei⁹ tan-
gēdo ñ ſe ſatiabat poſtea dixit fili mi cū qn-
ta āxietate p alieno ſcelere et iniqtate moꝛ-
tē ſuſtinuiſti. Sunt iſte man⁹ et pedes filij
mei dilecti Sunt hec membra angelica qui
habebat filos meus abſqȝ omni defectu vi
detur qꝛ fuerunt lacerati per canes raibdos
poſtea ſub pectus filij cadebat foꝛtiter plan-
gēdo cū doloꝛe amariſſimo Joſeph Maria
Johannes Magdalena Martha Nicode
mus videntes mariam in tanta afflictione
et anguſtia eam moꝛituram timebant dice-
bat ad inuicem ſepeliemus corp⁹ Jeſu in mo
numentum nouū Et alleuiabimus eius af-
flictionem. Ego autem arbitroꝛ qꝛ aduenien
te nocte ipſa benedicta virgo ſepius rogata
fuit vt eius traderet corpus filij ſepeliendū.
ſed ipſa dicebat. Dimittite me hic moꝛi cū fi
lio meo: vl' ſaltē: pmittite me iterꝫ oſcl'ari eū.
et tunc oſculabatur loca clauoꝛuȝ. tangebat
coꝛonā ſpineam: mlt'oſqȝ magne compaſſio
nis actus faciebat atqȝ ad filium dicebat. O
fili dilectiſſime cur mihi nō loqris? Nonne
hoc eſt os illud benedictum qꝛ iudeis ſic dul
citer predicabat? nonne iſte ſunt ille manus
que tanta miracula faciebant? nonne iſti ſūt
illi pedes quoꝛuȝ ſcabellum adoꝛatur. O fili
dulciſſime vbi eſt ille tam delectabilis aſpe-
ctus? vbi vultus tuus let⁹ et iocundus? vbi
eſt facies illa ſerena? vbi eſt viſus ille amabi
lis? O fili mi ſpecioſe p̄ filijs hominum quō
fact⁹ es d̄foꝛmis ⁊ opprobriū hoīm? vbi eſt o
fili loqla tua ſuauis ⁊ cōuerſatio manſueta?
qre remāet ſine filio mr̄? qlis erat vita mea
ſine te fili mi? tu mihi pr̄ eras: tu mihi mr̄: tu
mihi fr̄: tu mihi ſpōſ⁹: tu mihi blād⁹ fili⁹: tu
mee d̄litie: tu mea gl'ia: tu mi oīa eras fili mi
Jn his vel ſil'ibꝯ lachrymoꝝ fletibꝯ pſeuerā-
te ipſa meſtiſſima ꝟgine qdā ſctā iportūitate
iſtabat Magd. ⁊ alij vt corp⁹ illud ſacratiſ-
ſimū tradi pmitteret ſepl'ture ꝑꝑ' ſupuenien
tē noctē. qbꝯ tādē ꝯſētiēs ⁊ corp⁹ a ſuis bra-
chijs abſtrahi pmittēs: p⁹ modicuȝ rogabat
vt iterꝫ dimitterēt illō ſel' oſculari: et poſtea
illō eis tradere differebat. ⁊ tādē traditū ite
rū repetebat. ⁊ totiēs p̄ teneritudine deficie-
bat qtiēs dabat vl' accipiebat. Tādē ſepl'tū

fuit ⁊ manibꝯ pꝑꝑis ab ipa ꝟgie i ſepl'cro coa
ptatū. qꝛ vt iqt glo. i c. vbicūqȝ. xiij. q. ij. me
li⁹ oſſa cubāt māibꝯ tumulata ſuoꝝ. De hac *De ſepul*
āt ſepl'tura inqt d̄uot⁹ Vbtin⁹ d̄ caſali li. iiij *tura xpi.*
c. xx vj. Cogita aīa d̄uota ſi corp⁹ illō̄ fuit a
ſanguie lotū vt ꝯditure aromatū eēt idone-
um. illā qȝ loturā ſanguis bibe cū amoꝛꝭ dul
coꝛe: imo teipam totā in aquā ꝯuerte vt me-
rearis illi ſacro corpi applicari. Cogita qnto
affectu ille ſctē mlīeres ſibi ſedule miſtran-
tes dū viueret illō ſacꝝ corp⁹ nitebāt' ꝯtinge
re ⁊ ſe mr̄nis fletibꝯ ſociare: ſȝ ⁊ ille dilect⁹ io
annes xp̄i amoꝛꝭ mēoꝛia ⁊ corpal' aſpect⁹ fi
xura doloꝝ pit' pfoſſus totū ſe lamēto ſacri
corpis: ⁊ qli potat' rfrigerio ſuſpirijs mr̄nis
exhibebat. vñ puto qꝛ iſtoꝝ plōgatōe fletuū
⁊ deuotoꝝ lucraminū qbꝯ mr̄ a filij corpi a-
uelli non potat ⁊ qbꝯ ipa illoꝝ coꝛda relinq-
bat i lachrymas vſqȝ ad horā cōpletoꝛij ē ſe-
pultura ꝑtracta vt hoꝛa cōpletoꝛij p tardis
accipiat' veſpis añ ſol' occaſū: vt qſi poſſit di
ci ſepult⁹ i veſpis. Piā āt ꝯcertatiōnē dilati
onis ſepulture int' d̄uotā ꝟginē ⁊ aduenien-
tes diſcipulos: d̄uotus lamētatoꝛ paſſionis
ieſu ⁊ exími⁹ doc. Ber. in qdā d̄ſcribit tract.
d̄ ſacre ꝟgis plāctu. Termiato aūt ſepl'ture
officio cogita cū qntꝭ geſtibꝯ ipm ſacꝝ ſatū
ſepl'cri mr̄na cōplectebāt' brachia / rigabant
ocl'i / oſcl'abāt' labia / ⁊ tot⁹ geſt⁹ corpis intra
ſua p̄coꝛdia abſoꝛbeꝛ' videbat' ſepulcꝝ. Am
plectere ſepl'cꝝ pia mr̄: ⁊ ſuper ipm igemina
myrrhata ſuſpiria i tuo receſſu: ipmqȝ i tuo
doloꝛe aſpoꝛta. Hec ille. Ludol. aūt carthu
ſieñ. p̄dicta oīa ꝯfirmās ⁊ lati⁹ explicās i li.
medi. vite ieſu chr̄i p. ij. c. lxv. ait: Hoꝛa veſp
tina meditaberꝭ mēte lugubri ⁊ lachrymabi
li quō mr̄ d̄ñi ⁊ alij qttuoꝛ ſtāt ꝑꝑe crucē: ne-
ſciētes qd facere debeāt. corp⁹ eñ deponere
⁊ ſepelire nō pñt: qꝛ nec vires ſufficiētes hñt
nec inſtr̄a qbꝯ d̄ponāt. recedere aūt eo ſic ma
nēre ñ audent: ⁊ diu manere nocte appꝛopin
qnte ñ valēt. Vide i qnta ſr̄ pplexitate ⁊ eis *Joſeph*
coꝛde ꝯparere. interi āt ioſeph ab arimathia *ab Ari-*
ciuitate iude. x. leucꝭ ab hierl'm diſtāte. anti *mathia*
qt⁹ dicta ramatha vñ fuerūt helchana ⁊ anna *quō pe*
pentes ſamuel'. diues ⁊ nobil' gñe. ⁊ decurio *tijt coꝛ-*
.i. d̄ oꝛdie curie: ⁊ officia curie impij rhoma *pus Je*
noꝝ admiſtrās: vir bon⁹ i ſe q̄ ad deū ⁊ iuſt⁹ *ſu ad ſe*
q̄ ad ꝑxim: ⁊ diſcipul⁹ Jeſu: ñ d̄. xij. vl'. lxxij. *peliēdū*
ſed d̄ multꝭ alijs credētibꝯ. qꝛ oēs credētes a
pn° diſcipl'i vocabant': ſȝ occultus ꝑꝑ' metū
iudeoꝝ: ne de ſynagoga expelleret': q ñ cōſe-
crat neci d̄ñi ⁊ actibꝯ ⁊ ꝯſilijs alioꝝ chr̄m pꝯ-
ſeqntium: q et ipe ſic et alij diſcipuli expecta
bat. ſ. certitudie ſpei regnū dei: nō tpale ⁊ ter
renū: ſed celeſte ⁊ et'nū. i. regnū celoꝝ a chr̄o
diſcipulis pmiſſum: venit ad ſepeliendum
chriſtum anteqȝ intraret ſabbatū: in q talia

facere ñ erat licitũ.qꝛ ei erat diſciplꝰ dñi:io
curã de corpe eiꝰ hĩc voluit vt cũ honoꝛ ſepe
liret.ꝛ nõ ſic dãnati corpꝰ ꝓijceret.ſ.h.virtute
ſãguis chꝛi iã fuſi roboratꝰ audacť oĩ timo-
re depoſito ꝛ ꝯfideꝛ̃ introiuit ad Pilatũ:nec
iudeoꝝ timẽs inimicicias nec pilati ptãtem:
ꝛ petijt magno munere vt de eiꝰ licentia tol
leret corpꝰ ieſu de cruce et ſepeliret illõ hono
rifice:h pferẽs oĩ theſauro q̃tũlibet pcioſo.
Petijt aũt h ſibi ꝯcedi:qꝛ ẜm leges hũanas
corpa dãnatoꝝ nõ dñt ſine licẽtia deponi vł
ſepeliri:ꝛ ꝑ miſit Pilatꝰ. Tum ꝓpter petentꝭ
reuerẽtiã: Tũ ꝓpť chꝛi inocẽtiã ſibi notã.et
qꝛ pl'a in morte eius viderat miracl'a In q̃-
dã aũt hiſtoꝛia hꝛ ꝙ Joſeph fuierat q̃nq3 an
nis pilato:et ꝓ ſuitio petijt et obtinuit corpꝰ
ieſu ab eo. Fit aũt h ſecl'arꝭ dignitatꝭ ioſeph
mẽtio: nõ ꝙ euãgeliſta hãc cõmẽdet ſ3 qꝛ ad
pſidem niſi tal' accedere nõ poterat. Qꝛ ĝ di
ues erat valde inſignis:ac pilato notꝰ et fa-
miliaris:potuit de facili ad pilatũ intrare et
ab eo impetrare. Qꝛ vero bonꝰ et iuſtꝰ: dignꝰ
fuit h myſterio:et meruit corpꝰ ieſu ſepelire.
vñ Beda. Magne q̃dẽ ioſeph iſte dignitatꝭ
apõ ſecl'm:ſ3 maioꝛis apõ deu3 meriti fuiſſe
laudať. vt et ꝑ iuſticiã meritoꝛu3 ſepeliendo
corpe dñico dignꝰ foret:ꝛ ꝑ nobilitatẽ potẽ-
tie ſecl'aris idẽ corpꝰ accipe poſſet. Nõ eĩ q̃
lib3 ignotꝰ aut mediocrꝭ ad pſidẽ accedeꝛ̃ et
crucifixi corpꝰ poterat impetrare. vñ et Au.
Joſeph fiducia dignitatꝭ q̃ pditꝰ erat familia
riť intrauit ad pilatũ. Jã minꝰ curãs de iu-
deis q̃s uis antea in audiẽdo dño deuitaret
inimicias eoꝝ.vñ etiã Grego. Fuerat q̃nq3
Joſeph occl'tꝰ chꝛi diſcipulꝰ. deniq3 vincl'a
timoꝛis rũpens feruentioꝛ factꝰ dñicũ corpꝰ
turpiť pendẽs a ligno depoſuit:cõparãs pci
oſam margaritã vboꝝ modeſtia. Cõſidera
nũc foꝛtitudinẽ ioſeph.qꝛ non ſolum audet
corpꝰ chꝛi petere:ſ3 etiã ſepelire.ſicut homo
ptãtem hñs plꝰ ex virtute q̃ ex adiutoꝛib9.vñ
Chꝛyſ. Inſpice aũt huiꝰ viri foꝛtitudinẽ In
moꝛtis eĩ piculũ ſe tradidit: inimicicias ad
oẽs ſumẽs ꝓpť beniuolẽtiã chꝛi. Vñ et Theo-
philus. Audet auſum laudabile3. non eĩ
cogitauit:a iudeis decidã ꝛ expellar a iudeiſ
ſi corpꝰ petã eiꝰ q̃ eſt cõdẽnatꝰ.hec Theophi.
Qui ĝ prius impfectiõe meticl'oſus et occl'tꝰ
diſciplꝰ dñi fuerat ꝓpť metũ iudeoꝝ:vitans
tunc inimicicias eoꝝ:nũc exẽplo moꝛtis chꝛi
animatus:ac virtute ꝛ vigoꝛe auctus maifeſtat
ſe:ac palã et facto cõfiteť ac oſtendit chꝛiſti
diſcipulu3 petendo eiꝰ ſepl'tura3: ꝛ exeq̃ndo
minꝰ curãs de ill'i hoc extremo officio. Con-
ceſſo aũt ſibi corpe vocauit ad ſe quẽdã nõie
Nicodemũ viꝝ ſapiẽte3 ꝛ legiſpitũ ſilr diſci
pulũ chꝛi occl'tũ. Joſeph igr̃ mercatꝰ ſindo-
nem.i.pãnũ lineũ candentẽ et mũdũ:vẽit ad
crucifixiõis locũ poꝛtãs ſecum inſtrumẽta:
quibus clauis euulſis corpus ď cruce depo
neret:et ipam ſyndonẽ qua ipſum inuolue-
ret. Iſte aũt pannꝰ mũdus et cãdidus ino-
centiã dñi et lilioſam ſignificat caſtitatem.
vt q̃ rubꝛicatꝰ fuerat ſanguine paſſiõis: can
didareť ſyndone inocẽtiſſime caſtitatꝭ. Vñ
dꝛ in canticꝭ. Dilectꝰ meus candidus et ru-
bicundꝰ. Venit ĝ Nicodemꝰ cũ eo q̃ priꝰ ti-
midus nocte ad Jeſum venerat.ſ.añ paſſio-
nẽ:ferẽs ſecũ mixturã myrrhe ꝛ aloes libꝛas
q̃ſi centũ ad ipm cõdiendu3.qꝛ hec ſua ama-
ritudine arcẽt vmes a corpib9 moꝛtuoꝝ:ꝛ q̃
plurimũ ea ꝯſuãt:nec cito coꝛruptiõi ſubij-
ci ꝑmittũt. Iſte añ paſſione3 chꝛiſti erat eiꝰ
diſcipulus:ſed occultus.poſt paſſionem vero
manifeſtauit ſe ꝛ factus eſt publicus.ſ3 nõ-
dum habebat verã fidem de reſurrectiõe.qꝛ
attulit myrrhã et aloes q̃ſi corpus eiꝰ mũiri
idigeret a putredine: ſ3 ex deuotiõe iſtã vn-
ctionẽ faceret. Corpꝰ eĩ chꝛi non indigebat
vnctiõe ꝯſeruãte ꝯ̃ putrefactionẽ. ſcptũ nã-
q3 eſt. Nõ dabis ſctm tuũ videre coꝛruptio-
nẽ.vñ Chꝛyſ. Adhuc eĩ vt de nudo homie
diſponebãt: ſed tñ multã dilectione3 demõ-
ſtrabãt.et loquitur de Nicodemo et Joſeph
Per Joſeph aũt q̃ interprať accreſcẽs: ſigni-
ficať ꝑſona creſcẽs i virtutib9:q̃ corpꝰ dñi po-
ſtulat:qñ ꝑ digna receptione eucharíſtie de-
um ſuppliciť oꝛat. Per Nicodemũ vero ꝑitũ
ſignificať doctoꝛ bonꝰ ferens mixturã.i.do-
ctrinã ex auctoꝛitatib9 ſacꝛ̃ ſcpture ꝯfectã ad
vngendum corpꝰ chꝛi myſticũ ad eiꝰ ſalutẽ:
In ſyndone etiã mũda paupertas et caſtitas
notať.et in aromatib9 virtutũ varietas deſig-
tur. Felix tñ ꝯſcia cui nõ deficit hritudo paup
tatis ꝯ̃ mundũ:mundicia caſtitatꝭ ꝯ̃ carnẽ:
ꝛ fragrãtia virtutũ ꝯ̃ diabolũ. Cũ aũt Joſeph
et Nicodemꝰ fuerũt ꝓpe crucifixiõis locũ ge
nua flectẽtes adoꝛauerũt dñm. Quos dum
vidit mꝛ̃ volẽtes deponere corpꝰ:q̃ſi ď moꝛ
te ꝯſurgẽs paululũ reuixit ſpũs eiꝰ.et appli-
cantes recepti fuerũt ꝑ eã reuerenter: et pa-
rauerũt ſe ad deponendũ:cũ q̃b9 ipſa qõ po-
terat miſtrabat adiutoꝛiũ. Corpe aũt dñi in
terrã depoſito:dña ſuſcepit caput cũ ſcapu-
lis ſuis in gremio: Magdalena vero pedes
apõ q̃s olim tantã grãm inuenerat. Alij au
tẽ circũſtabãt ꝛ plãctũ magnũ faciebãt: Cõ-
ſidera quõ feliciſſimꝰ Joſeph bꝛachijs coꝛ-
pus amplectiť: ac bꝛachijs ſtringit pectoꝛi:
et q̃ dulciť q̃q3 diligenter hriſſimꝰ Nicode
mus ſacratiſſima mebꝛa eiꝰ tractat digitꝭ et
fouet vnguẽtꝭ: vt ait Anſ. Venias ꝛ tu cha-
riſſime deuotis greſſib9 ꝛ ſpũalib9 acceſſib9
ad deponendu3 dñm deum tuum de cruce.
et ad plangendum eum cu3 ſua bñdicta ma
tre:et dicas. Deus meus bone Jeſu cõcede

Dignita tꝭ ſtatus Joſeph narrať

De nico-demo.

Quos ſi-gnẽt iſti duo .ſ. io-ſeph et ni-codemꝰ

mihi.vt q̄ cum mr̄e tua ⁊ alijs q̄ tūc aderāt
corꝑe intereſſe:⁊ ea facere nō merui.fideli tñ
deuotiōe hec eadē mente ꝑtractās:illū ad te
deū meū ꝓ me crucifixū ⁊ mortuū cōpaſſio-
nis affectū expiar.quē innocēs mr̄ tua ⁊ pe-
nitēs magdalena in ipa paſſiōis tue hora ſē
ſerūt. Et ſciendū ꝙ q̄muis iſta depoſitio dn̄i
de cruce non fuerit ſibi in penā.q2 corp9 erat
exanime. Jſtō tñ factū depoſitiōis in ſe val
de miſerabile fuit ⁊ lamētabile:ꝙ vic3 corp9
tante nobilitatꝭ tāq3 cadauer tractabat̃.⁊ b.
ꝟgo q̄ ibi aderat: penā in h̄ facto ſenſit maxi
mā. Ex h̄ aūt articl'o depoſitiōis dn̄i ð cru-
ce hn̄t duo documēta. Primū eſt ꝙ fideles
cōicātes ⁊ accipiētes corp9 dn̄i de altari: eq̄-
pant̃ illis q̄ ipm depoſuerūt ð cruce. par em̄
eſt:imo pl9 chr̄i corp9 ſumere de ara altaris
q3 de ara crucis. Jlli em̄ acceperūt eū i bra-
chijs ⁊ manib9: ſ3 iſti ſumūt i ore ⁊ cordib9.

Duo documēta q̄ depoſitiōne chr̄i de cruce.

Scōm documētū ē ꝙ ⁊ nos debm9 libent̃
chr̄m cū Joſeph ð cruce deponere. Quādiu
ei pctōr i pctis ē:chr̄m in cruce diſtētū q̄ntū
i ſe eſt vinculat ⁊ crucifigit. Pctā ei nr̄a fue
rūt cā ꝙ chr̄s crucifix9 eſt. ſ3 mox cū ꝑ pniā3
ad deū ↄuertit̃:ipm de cruce ſoluit ⁊ ðponit
⁊ int̃ brachia ſua ipm recipit. Unō ſic q̄s cō-
plectēs aliquē int̃ ſua brachia pōt facere de
eo q̄cq̄d vult:maxīe ſi illō nō repugnet Sic
pctōr ↄuerſus ꝑ pniam ↄſtringens iā chr̄m
brachijs amorꝭ:potēs eſt de eo oīa q̄ volue-
rit obtinere. Neq3 em̄ chr̄s repugnat peni
tēti:ſ3 ꝑatior eſt ad dandū grām q̄3 ille ad re
cipiēdū. Ad ↄformādū aūt ſe huic articulo
recogitet hō q̄3 lamētabile factū fuit ꝙ tale
corp9 q̄d erat de9 ſic tractaret̃ ad modū ca-
dauerꝭ.⁊ ꝙ corona glīe iacuit ſic ſupina:⁊ ꝓ
ſtrata in terra.q̄lē etiā planctū tūc b.ꝟgo fe
cerit ſuꝑ corp9 dilecti. Poſt aliquā ꝟo moru
lā rogat Joſeph dn̄am:vt ꝑmittat corp9 dn̄i
ꝑungi: ac linteaminib9 iuolui ⁊ ſepeliri Jpa
ꝟo ↄtēdebat dicēs. Nolite amici mei tacito
mihi filiū meū auferre.illū adhuc paululū3
relinq̄re mihi vt faciē ipſius valeā ↄtēplari:⁊
vidēdo inde aliq̄ntulū ↄſolari Jlli volebāt
eū tradere ſepulture: ⁊ ipa volebat eū retine
re.⁊ ſic erat hec pial'⁊ miſerāda ↄtentio īter
eos Flebat illa lachrymis irremediabilib9.
Rigabat lachrymis faciē ⁊ extincti filij cor
pus.⁊ ꝑfundebat vndiq3 plagas ei9. lapidē
q̄3 quo corp9 eius poſitū ⁊ locatū fuerat la-
chrymis madebat.in q̄ adhuc lachrymarū3
ei9 indicia apparere dicunt̃. q̄ nūc in ingreſ-
ſum ecclīe ſcti ſepulcri eſſe memorāt̃. Lauit
⁊ terſit vulnera ei9 cruētata:⁊ oſculabat̃ ea.⁊
faciē ei9 ſacratiſſimā. Aſpiciebat vulnera cor
ꝑis ⁊ vultū ei9 ⁊ caput.videbat ſpinaꝝ pun-
cturas:depilationē barbe:facie3 ex ſputis et
ſanguīe deturpatā:⁊ deſpiciēdo ⁊ flendo nō
poterat ſatiari. Uirgis dolores narrari non
pn̄t:q2 male illi erat ſic eſſe poterat.⁊ iō q̄n-
tas lamētationes vlulatus plāctus ⁊ fletus
ſuꝑ idē corp9 vnigeniti filij ſui tūc fecerit:ꝟ-
bis explicari nō poſſet. Credēdū eſt tñ ꝙ nul
los planct9 irrōnabiles fecerit.q2 dolor eius
ad rōnem ſuꝑiorē nō ꝑtingebat Magdale-
na ꝟo pedes dn̄i q̄s alia vice lachrymis com
punctiōis rigauit: tūc mlt̄omagis vndis la
chrymaꝝ cōpaſſiōis largit̃ lauit. Aſpiciebat
pedes ſic vulneratos ⁊ ꝑforatos: deſiccatoſ
⁊ ſanguinolētos ⁊ flebat amariſſime: ⁊ p̄ do
lore videbat̃ deficere.ſilr̄ flebāt vehementer
⁊ alij.ac etiā angeli p̄ſentes ibi. Un̄ Aug. O
q̄s angeloꝝ vel archangeloꝝ illic nō fleuiſſ3
vbi ↄtra naturā auctor nature īmortal' de9
mortu9 hō iacebat: Uidebant corp9 chr̄i ſic
male tractatū ab impijs: ſic laceratū iacere.
⁊ mariā totā ſuo cruētatā in cruore ſic ama-
riſſime flere:⁊ nullo mō poterāt ſuas lachry
mas refrenare. Sicut em̄ poſſibile fuit deū
ꝑ aſſumptū hoīem mori:ſic poſſibile fuit an
gelos bonos i morte dn̄i ſui dolere.hec Au
gu. Plange ḡ ⁊ tu chariſſime amare:⁊ cla-
ma cum Bern̄. dicente. O bone Jeſu q̄3 dul
citer cū hoīb9 ↄuerſat9 es:q̄3 magna ⁊ abun
dantiſſima eis largitus es: q̄3 dura ⁊ aſꝑa ꝑ
eis paſſus es:dura verba:duriora verbera:
duriſſima crucis tormēta. Contēplare etia3
bene dn̄m ⁊ ſaluatorē tuū: gira ⁊ regira:vol
ue ⁊ reuolue a latere in lat9: a plāta pedis vſ
q3 ad ꝟticē capitꝭ:⁊ nō inuenies in eo ſanita-
tē.ſed vndiq3 dolorē vbiq3 cruorē: Non em̄
eſt in eo mēbrū vel ſenſus corꝑis:q̄ ſuā affli-
ctionē ⁊ infirmitatē vel paſſionē nō ſenſerit.
Uide q̄d in q̄libet ſenſu vel in q̄libet ꝑte ſu-
ſtinuit Jn capite ſpinas in aurib9 opprobria
in oculis fletū:in ore fel ⁊ acetū: in facie ala-
pas ⁊ ſputa:in collo colaphos:in narib9 feto
rē.q2 in loco ex cadauerib9 corrupto fuit cru
cifix9.clauos in manib9 ⁊ pedib9: flagella in
dorſo: lanceā in pectore. Quia em̄ gen9 hūa
nū vulnerib9 pctōꝝ fuit plenū:ſm̄ illō Eſa.
Om̄e caput languidū ⁊ om̄e cor merēs ⁊c.
iō ieſus i om̄i ꝑte corꝑis ſui plagas ſuſcepit.
vt ꝑ ei9 liuores i toto ſanaremur. Homo ei
erat infirm9 in capite.i. intētione q̄ eſt caput
anīe.q2 in his q̄ faciebat nō ſanā intentionē
hēbat. Erat infirmus in manib9.q2 faciebat
oꝑa mala vl' remiſſa. Erat infirm9 in pedib9
q2 habebat affectionē īmundā aut terrenā.
Pes em̄ anīe eſt affect9 ⁊ amor ei9. q2 ſicut
corp9 vadit pedib9: ſic anīa vadit affectib9.
Erat īfirm9 in corde: q2 habebat cogitatōes
noxias ⁊ vanas. Erat infirm9 in toto corꝑe.
q2 hēbat totā vitā mūdanā ⁊ ↄuerſationem
vanā. Ut igit̃ chr̄s ſuis liuorib9 ⁊ vulnerib9
nos ſanaret: voluit vulnerari in capite vt ſa

Limitat rōnabil'r ſuꝑi9 dicta.

Planct9 Bern̄. de paſſione domini

naret oẽs nr̃as obliq̃s intentiones. Voluit
vulnerari in manibꝫ: vt ſanaret nr̃as ma/
las ⁊ peſſimas opatiões. Voluit vulnerari
ĩ pedibꝫ: vt ſanaret nr̃as ĩmundas ⁊ effrenas
affectiões. Voluit vulnerari ĩ corde: vt ſana
ret noxias ⁊ vanas cogitatiões. Voluit fla/
gellari ⁊ vulnerari in toto corpore vt ſana/
ret totam noſtram vitam et conuerſationẽ.
vñ. Bern. Meditare inq̃t poſitiões corpis
crucifixi ⁊ vide ſi aliq̃d eſt in eo qđ nõ potet
ꝓ te ad patrem: diuinũ illud caput multiplici
ſpinarũ dẽſitate denſatũ vſqꝫ ad cerebri te/
neritudinẽ ꝯfixũ ẽ. Ad q̃d ħ: Ne doleret ca/
put tuũ: ne tua vulneraret̃ itentio. Caligaue
rũt ĩ morte oculi ſui: et illa lumĩaria mag̃ q̃
illuminãt orbẽ ad horã extincta ſũt. Nõne il
lis obtenebrãtibꝫ tenebre facte ſunt ſup vni/
uerſam terrã. et illa duo luminaria magna
cũ ill' luminaribꝫ ſemota ſũt: Hoc aũt totũ
factũ eſt vt auerterent̃ oculi tui ne viderent
vanitatẽ: ⁊ ſi viderẽt nõ adherrerẽt. Aures
ille q̃ ĩ cel' audiũt Scũs ſcũs ſcũs dñs deꝰ
ſabaoth: audierũt in terra demoniacoꝝ vo/
ces dicẽtes Crucifige crucifige Vt q̃d iſtõ:
ne aures tue obſurdeſcerẽt ad clamorẽ pau
perꝫ: ne reciperent auditũ vanũ: ne detractio/
nis virus apertis portis vſqꝫq̃ꝫ ſuſciperent
Speciosa illa facies ſpecioſi forma p̃ filijs
hoim ſputꝫ illita eſt: afflicta colaphis: abdi/
ctaqꝫ illuſionibꝫ Quare ħ: Vt facies tua il/
luminaret̃: illuminata ꝯfirmaret̃: ⁊ diceret̃
de te: vultꝰ eiꝰ ñ ſũt ampliꝰ ĩ diuerſa mutati
Os illõ qđ angelos docet: hoĩes inſtruit qđ
dr ⁊ factũ ẽ: felle potatũ ẽ ⁊ aceto. Sed hoc
factũ eſt vt ꝟitatẽ ⁊ iudiciũ loqueret̃ os tuũ
⁊ ꝯfiteret̃ dñm deũ ſuũ. Manꝰ ille q̃ funda
uerũt celos extenſe ſunt ĩ cruce: clauiſqꝫ trãſ
uerberate duriſſimis: vt manꝰ tue extende/
rent̃ ad inopẽ. Pectꝰ illõ in q̃ ſũt oẽs theſau
ri ſapie ⁊ ſcie dei abſconditi: lancea militari
pfoſſũ eſt: vt pectꝰ tuũ a p̃uis cogitatiõibꝫ
mũdaret̃: mũdatũ ſcrificaret̃ et ꝯſeruaretur
ſcrificatũ. Pedes illi q̃ꝝ ſcabellum adorare
debemꝰ qm̃ ſcm̃ ẽ: dura trãſfixiõe tranſfixi
ſũt: ne pedes tui feſtinarẽt ad malũ: ſed cur
rerẽt ꝑ viam mãdatorum dñi. Quid plura:
Pro te carnẽ ⁊ aiam poſuit. vt corpꝰ ⁊ ſpm̃
tuũ ſibi vẽdicaret. Totũ toto ſe te cõparauit.
Huic igr̃ oẽꝫ vitã tuã o hõ dbes: q2 vitã ſuã
ꝓ tua poſuit: ⁊ cruciatus amaros ſuſtinuit
ne tu ppetuos ſuſtineres. Cui ꝟo iuſtiꝰ viuã
q̃ꝫ illi q̃ ſi nõ moreret̃ ego nõ viuerem. Hec
Ber. Qui etiã ait. Vide hõ q̃ amore te dile/
xit dñs deꝰ tuꝰ: vt veſtigia eius ſeq̃ris. Pro
te ligatꝰ eſt. vt te a vincul' pctõꝝ abſolueret.
ꝓ te flagellatꝰ ẽ: vt te a flagell' eterne damna
tionis liberaret. ꝓ te coronatus eſt ſpinis: vt
te coronaret in cel'. ꝓ te vulneratꝰ ẽ medicus

Ecce quo mõ ĩ ſin/gul' chꝛĩs crucifixꝰ oret pro nobis.

vt tu ſanareris egrotꝰ. ꝓ te crucifixꝰ ẽ: vt tuaſ
ꝯcupiſcẽtiaſ crucifigeret. ꝓ te mortuꝰ ẽ: vt te
a mortuis ſuſcitaret. ꝓ te ſepultꝰ ẽ. vt ĩ te vi/
cia ſepeliret. hec ille. Cuiꝰ ſepulture modũ
p̃dictꝰ doctor cartuſieñ vbi ſ. c. lxvj. põit di.
Tardãte hora rogat Joãnes dñam vt per
mittat aptari ⁊ ſepeliri corpꝰ dñi nr̃i anteq̃ꝫ
intret ſabbatũ. Itẽꝫ ne ꝓpter nimiã moram
poſſent a iudeis pati calumniã. Tandẽ dña
tanq̃ꝫ grata et diſcreta: ⁊ cogitãs ꝙ ipi Joã/
ni eſſet ꝑ filiũ cõmiſſa: ampliꝰ ꝯtẽdere nolu/
it. ac ſignãs et bñdicẽs corpꝰ: vt volebãt ap
tari pmiſit. Tũc vnxerũt corpꝰ ⁊ inuoluerũt
ĩ ſyndone mũda quã Joſeph emerat: ⁊ liga/
uerũt illõ linteis etiã alijs. ſ. ſudario qđ ca/
piti adhibebat̃. ⁊ inſtitis ſeu faſcijs q̃bꝫ totũ
corpꝰ alligabat̃. q̃ oĩa etiã de lino erant. ⁊ (vt
credit̃) nicodemꝰ attulerat. ⁊ cõdierunt cor/
pꝰ aromatibꝫ. ſicẽ ꝯſuetũ erat iudeis ſepelir̃ ꝑ
ſonas venerabiles. quẽ ritũ accepert̃ a pr̃ibꝫ
ſuis ſenioribꝫ. Dña tm̃ ſp tenebat caput ipiꝰ
in gremio ſuo. qđ ſibi reſeruauit aptandũ: ⁊
Magdalena pedes: apud q̃s miſc̃diaꝫ ẽ cõ
ſecuta. Tãdẽ ꝟo Magdalena pedes lachry
mis rigatos deuote abſtergit: ãplexat̃: oſcu/
lat̃ ⁊ inuoluit: ac aptat fideliꝰ q̃ꝫ meliꝰ nouit
Sic ḡ aptato reliq̃ corpe reſpiciũt ad dñaꝫ
vt ipa compleat. ⁊ oẽs planctũ re incipiunt.
Omes eñ ſic amariſſime flebãt: vt vix quiſ
q̃ꝫ eoꝝ loq̃ poſſet. videbãt eñ matrẽ oĩ ſo/
latio deſtitutã. ⁊ ſup illã dabãt potiꝰ plãctũ
q̃ꝫ ſup extinctũ dñm ſuũ. Reincipe etiã ⁊ tu
planctũ ſi forte dimiſeras eũ. Tunc domia
vidẽs ꝙ ampliꝰ differre nõ poſſet: ponit vul
tum ſup faciẽ filij ⁊ ex iundantia lachrymaꝝ
multo magis lauit faciẽ q̃ꝫ magdalena pe/
des. abſtergit autẽ ⁊ deoſculat̃ os eiꝰ: ⁊ ĩ q̃/
dam ſudario caput ipſiꝰ inuoluit. ⁊ diligent̃
aptat: ⁊ iteꝝ bñdicit eũ ⁊ ſignat. Et tunc oẽs
adorãtes flexis genibꝫ ⁊ pedes eiꝰ oſculãtes
accipiũt ⁊ portant eum ad monumẽtũ qđ a
mõte caluarie diſtat paſſibꝫ. l. Dña tenebat
caput ⁊ Magdalena pedes: reliqui ꝟo erãt
in medio. vñ Anſ. Seq̃re ⁊ tu p̃cioſiſſimũ
celi terreqꝫ theſauꝝ: ⁊ porta vl' pedes vl' ma
nus: brachiaqꝫ ſuſtẽta. Terre defluẽtes mi/
nutatim p̃cioſiſſimi ſanguis guttas curio/
ſiꝰ collige: ⁊ puluerẽ pedũ eiꝰ linge. Doloreꝫ
quẽ maria ĩ exequijs filij ſui tolerauit. olim
Dauid ĩ exequijs abner p̃figurauit. Abner
a Joab fraudulent̃ interfectꝰ erat. Cuiꝰ int̃
fectionẽ rex Dauid fereꝝ ſequẽs lugebat: ſꝫ
etiaꝫ alios ad plorãdũ incitabat. ita btã ꝟgo
⁊ alij deuoti exeq̃as chr̃i deplanxerũt: ⁊ cor/
da ſua intima cõpaſſiõe ſciderũt. Erat autẽ
ꝓpe locũ crucifixiõis hortꝰ ⁊ in horto monu
mẽtũ nouũ. ſ. ipiꝰ Joſeph ſũptuoſe factũ: et
ĩ petra exciſum. i. in vno lapide ſm̃ q̃ntitatẽ

Modus ſepl'ture dñi narratur.

Diſtãcia ſepulcri a monte caluarie.

hoīs ꝯcauatū. in q̄ nōdū q̄ſq̄ꝫ poſitꝰ fuerat. i
q̄ ſepelierūt eū reuerent̄ ⁊ deuote flexis geni
bus. magnis ſingultib⁹ et ſuſpirijs validis
et ſic dn̄m vite dedert̄ ſepulture morꝫ. Tūc
(vt ait Aug.) ad illiꝰ exeq̄as angeloꝝ milia
miliū decātabāt: q̄ oēs ꝯuenerāt ad ſepultu
rā dn̄i ſui. Illi cantabāt laudes: ſꝫ maria da
bat gemitꝰ ⁊ ſuſpiria cordis. Quare aūt in
alieno ſepulcro ſepeliri voluit: ponit Amb.
q̄ ait. Saluator in aliena ſepultura ponit̄: q̄
ꝓ aliena moriebat̄ ſalute. vt q̄d eīn illi ꝓpria
ſepultura q̄ ī ſe ꝓpriā mortē nō hēbat? Theo
phil⁹ ſ͞vo d̄r. Qui domū ī vita nō habuit pꝰ
mortē q̄ꝫ in alieno ſepulcro recondit̄. ⁊ nudꝰ
exiſtēs a Joſeph opit̄: vt oñderet abūdantiā
ꝓ nob aſſūpte paupṫatꝫ. Et Anſ. inq̄t. Pau
per ita fuit chr̄s vt nō in ſua ſed in aliena do
mo naſceret̄. ⁊ viuēs ī h̄ mūdo nō hr̄et vbi ca-
put ſuū reclinaret. nec moriēs vn̄ nuditatē
ſuā tegeret. nec mortuꝰ vn̄ inuolueret̄. nec ſe
pulcrū aut locū vbi corpꝰ ſuū poneret̄. Se-
pulto aūt dn̄o mat̄ eiꝰ oī corde amplexabat̄
ſepulcꝝ. ⁊ q̄ poterat voce bn̄dicebat filiū ſu
um. ad ſepulcꝝ ſedēs ītixa illi manꝰ exten-
debat. ⁊ deſup illud oſculans amaro nimis
dn̄m ſingultu deplorabat Acceſſit Joānes:
⁊ lugēs etiā ipe multū leuauit eā lugentē. Et
exeūtes oēs de monumēto poſuerūt lapi-
dem magnū ad oſtiū monumēti ꝓ clauſura

In alie-
no ſepul-
cro volu
it ſepeliri

C ¶ Appropinq̄nte autē nocte dixit Joannes
dn̄e ꝙ eis expediebat recedere. q2 nō erat cō-
ueniēs ibi morari. vl̄ de nocte ad ciuitatē re
dire. Tūc dn̄a ꝓut pōt ſurgit ⁊ ad monumē
tū genu flectit ⁊ ipm̄ āplectit̄ ⁊ bn̄dicit. Nā
cruciata gemitib⁹: fatigata dolorib⁹ afflicta
ploratib⁹ neq̄bat ſtare pedib⁹ tn̄ ſic poterat
a mlierib⁹ ſctis adiuta: cunctꝫ plorantib⁹ ſil̄
cū ea cepit recedere. Cū aūt venerūt ad cru-
cē: ibi ipa genu flexit ⁊ crucē adorauit. ſilr̄ et
oēs fecerūt. Cogitare itaq̄ꝫ potes ꝙ ipa fuit
p̄ma q̄ crucē adorauit. ſic etiā fuit p̄ma q̄ fi-
liū natū adorauit. Adorata aūt cruce incede
bāt ꝟſus ciuitatē hierl̄cꝫ. ſed pia dn̄a ſepe ſe
ꝯtebat retro aſpiciēs ꝑ cōpaſſionem Intran
tib⁹ aūt illis ciuitatē multi vidētes dominā
moti pietate ſuꝑ illiꝰ dolore ad luctū ꝯuerte
bant̄ amaꝝ: ⁊ ꝯcurrebāt vndiq̄ꝫ bone mr̄o-
ne. ⁊ ꝟgies ambulātes poſt ipam: ⁊ aſſocian
tes eā ꝑ viā: ⁊ ꝯſolātes ac etiā lamētantes eā
Sed ⁊ boni hoīes ꝑ q̄s trāſibat cōpatiebāt̄
eidē: ⁊ mouebant̄ ad fletū. vndiq̄ꝫ fit ploratꝰ
magnꝰ ⁊ luctꝰ. Nā dolor eiꝰ mltos faciebat
dolētes. vix lachrymas ꝯtinere poterāt q̄cū-
q̄ꝫ eā plorantē videbāt. Fiebat luctus q̄cūq̄ꝫ
trāſibat maria: plorabat ipa: plorabāt ⁊ oēs
ambulātes cū ea. plorabāt ⁊ mlti venientes
obuiā ei. Sic vtiq̄ꝫ deducit̄ a plorātib⁹ plo-
rans q̄uſq̄ꝫ ꝑuentū eſt ad domū Joānis Cū

aūt ventū eſſet ad domū: tūc ipa ꝯtens ſe ꝟ-
ſus illas dn̄as inclinauit ſe gr̄as agens Ille
ꝟo iclinātes ſe eidē valedixerūt: ⁊ cū lachry-
mis receſſerūt. In domū ḡ intrans flebat et
lugebat valde cū Joōne ⁊ magdalena ac ſo
roribus ſuis. ſoluebat dolor amaras lachry
mas. Deplorabat ꝟgo filij ſui mortē nimis
amarā in corde ſuo recolens: ac paſſionis lo
ca: ⁊ cuncta q̄ paſſus fuerat in anio voluens
Hec oīa p̄dictꝰ doctor carthuſien̄. Alius
aūt deuotꝰ p̄dicator inq̄t: ꝙ poſtq̄ꝫ pijſſima
ꝟgo ſepeliuit filiū ſuū rogauit btm̄ Joānē:
q̄ fuerat p̄ns in oīb⁹ locꝫ in q̄b⁹ ſteterat filiꝰ
eiꝰ poſtq̄ꝫ receſſit ab ipa Bethania cum iret
ad paſſionē: vt eā in eis duceret. ⁊ q̄d in eis fi
liꝰ ſuus opatꝰ erat vl̄ paſſus fuerat apiret.
Sed breuitatꝫ cā ptrāſeo quō ꝑ viā eūtes in
uenerunt in loco vbi chr̄s ceciderat cū cruce
lapidē ſanguie vultꝰ ieſu cruentatū. ⁊ ibi b.
ꝟgo amaras effudit lachrymas. lapidēq̄ꝫ il-
lū aſportauit adiutorio comitū. Pretermit
tā etiā quō eunte illa in montē ſion occurrit
ei cū fletu ⁊ meſticia dn̄s domꝰ q̄ receꝑat ho
ſpitio filiū ſuū: ⁊ ei ꝑauerat cenā. Erat ei di-
ſcipulꝰ ieſu. ⁊ ſecū ꝯdoluit de morte eiꝰ. Itē
qd̄ audiēs pijſſima ꝟgo: ꝙ in eo loco filiꝰ eiꝰ
oīb⁹ apl̄is lauiſſet pedes genuflexꝰ ante eos:
⁊ eis ſuū corpꝰ in cibū: ⁊ ſāguinē in potū de-
diſſet: rephēdit ipos apl̄os dicēs. O in gra-
ti de tāto bn̄ficio: heu nōne debebatꝫ potius
mortē ſubire q̄ꝫ tāpium ⁊ dulcē mgr̄m vr̄m
derelinq̄re. Solū dicā ꝙ cū ꝑueniſſet b. ꝟgo
ad hortū in q̄ captꝰ fuit eiꝰ filiꝰ. ⁊ in q̄ cū pri
us q̄ꝫ apprehēderet̄ factꝰ in agonia ꝓlixiꝰ ora
bat. ⁊ factꝰ eſt ſudor eiꝰ ſic gutte ſanguis de
fluentꝫ in terrā. vt d̄r Lu. xxij. Vidēs pijſſi-
ma ꝟgo terrā ſanguie madefactā ⁊ itelligēs
ꝙ ille ſanguis defluxerat de facie filij ſui ex
repn̄tatione ⁊ memoria future paſſionis: ce-
pit altiꝰ ingemiſcere ⁊ plāctus ac dolores p̄
teritos renouare. O mirabile ſpectaculū O
res nō ſine lachrymis memorāda. cū meſtiſ-
ſima mat̄ ſemimortua in terrā ſe ꝓſternit: o
ſculat̄ ſanguinē p̄cioſū dilecti filij ſui: ⁊ ſuis
ſctiſſimis manib⁹ illū recolligens d̄r: Terra
tu nō es digna poſſidere tānobilē theſaurū.
Quis poſſet a fletib⁹ ꝯtinere vidēs bn̄dictā
ꝟginē hn̄tē manꝰ ſanguinē filij ſui rubrica-
tas. ⁊ illū ſanguinē cū terra illa madefacta
reuerent̄ portantē ad domū Joānis. Or ꝟo
ex nimio plāctu deſiccate erāt lachryme ab
oculis eiꝰ. ipa cum ſuſpirijs ⁊ ſingultib⁹ for
te dicebat: O fōti: o mare: o flumi: o vui tor
renti ſorgite p̄go laq̄ a ioci mei. Si chere ſo-
lia ipianti i ſētimēti. Cū q̄ bn̄dicta dn̄a nr̄a
⁊ nos plāgamꝰ ex recordatiōe paſſionis filij
ſui vt ad eiꝰ gaudia poſtmodū ꝑueniamꝰ ⁊
cū ea letemur in glia ꝑadiſi Amen.

De paſſione gaudij ipſi[us] beatiſſime virginis Sermo ſcd's in hac pte.

D

IN gaudio eius nō miſcebit' extrane[us]. Prouer.xiiij. Quātū fuerit gaudium in mēte virgis atq[ue] leticia ꝛ ꝯſolatio ac iocūditas ꝛ exultatio etiā ī hac vita null[us] exprimere poſſ[et]: ſ[ed] nec cogitare. ipſa āt ſola nouit q̄ ſola experta eſt. Et ad h[oc] applicari poſſent v[er]ba thematiſ nr̄i. Hic aūt nō loquimur d[e] gaudio mūdano: d[e] q̄ dr̄ Eccl.ij. Riſū reputaui merorē. ꝛ gaudio dixi: q̄d fruſtra deciperis? Dicit ei Bern. in q̄dā ſer. d[e] h[oc] vano gaudio tpali. Extrema gaudij luct[us] occupat h[oc] eſt trāſitorie leticie finis: h[oc] fruct[us] glīe tpalis. Et Job.xx. ſcrptū eſt. Gaudiū hypocrite ad inſtar pūcti. Iſte āt hypocrita (vt exponit Greg. in mor.) eſt mūs: q̄ hoīem fallit pmittēdo ei dare verā leticiā quā dare nō pt. Tale gaudiū b. virgo hr̄e noluit: q̄ ī vanitate mūdi nūq[uam] delectata fuit. Habuit aūt gaudiū oīa q̄ pōt hr̄e cū merito aliq̄ pura creatura. vn̄ d[e] ipſa exponi poſſet illō.ij. Mach.iij. Gaudio ꝛ leticia repletū eſt tēplum. Ipſa em̄ (vt alibi declarauim[us]) dr̄ tēplū dei. De illa etiā exponi poſſ[et] illō q̄d fuit pdictū Eſa.lj.ſ. Gaudiū ꝛ leticia inueniet' in ea grāꝝ actio ꝛ vox laudis. Vn̄ ipſa dicebat illō Eſa.lxj. Gaudens gaudebo in dn̄o: ꝛ exultabit aīa mea in deo meo. ꝛ illō Abac.iij. Ego aūt in dn̄o gaudebo: ꝛ exultabo in d[e]o ieſu meo. Quis em̄ vnq[uam] h[oc] meli[us] dicere potuit q[uam] mat' ei[us]. Cū etiā dicat' Prouer.xxx. Iuſt[us] laudabit atq[ue] gaudebit. q̄nto mag[is] gauiſa fuit ꝛ deū ſp laudauit iuſtiſſima genitrix illi[us]? Etſi rectis corde eſt leticia pſ̄.xcvj. quā leticiā ſentiebat rectiſſimū cor inocētiſſime virginis? Etſi oīb[us] iuſtis ꝛ fidelib[us] chr̄ianis dr̄ Mat.v. Gaudete ꝛ exultate: q̄m merces vr̄a copioſa eſt ī celis. ꝛ Lu.x. Gaudete q[uia] noīa vr̄a ſcpta ſunt in cel'. q̄ntū exultare debuit virgo glīoſa: cui[us] merces ſup oēs alias erat copioſiſſima: ꝛ cuius nomē poſt nomen filij dei erat in celis deſcriptū? Etſi oīb[us] ſe diſponentib[us] ad grām recipiendā dr̄ Eſa.xij. Haurietiſ aq̄s in gaudio de fontib[us] ſaluatoriſ. q̄ntā debuit haurire leticiā illa q̄ ſup oēs ſe diſponit ad grām recipiendā? Profecto ipſa fuit pmiceria coꝝ in quoꝝ pſona dicebat Dauid pſ̄.cxxv. Repletū eſt gaudio os nr̄m: ꝛ lingua nr̄a exultatōne. vn̄ dixit Lu.j. Exultauit ſpūs meus in deo ſalutari meo. In ei[us] ei pſona pdictuꝫ fuerat p figurā illō.j. Reg.ij. Exultauit cor meū in dn̄o. Et iō dicere potuit in ipſo ingreſſu in mūduꝫ illō Eſa.lx. Exultabit aīa mea in deo meo. Ipſi q[uo]q[ue] ꝯuenire pōt illō Joel.ij. Exulta ꝛ letare terra. nā btā virgo terra in ſacra pagina appellat'. Et illō Zach.ix. Exulta ſatiſ filia ſion: iubila filia hierl'm. Quare aūt ipſa ſup alios letari deberet manifeſtū eſt. nā pſ̄.ciiij. dr̄. Letet' cor q̄rentiū dn̄m. ꝛ.ij. Paral.vj. Sc̄ti tui letēt' in bonis: dr̄ deo. Et pſ̄.ciij. Letabit' iuſt[us] in opib[us] ſuis. ꝛ Prouerb.xv. Letat' hō in ſcīa oris ſui. ꝛ eiuſdē li.c.xxiij. Qui ſapientē genuit letabit' in eo. Abſq[ue] dubio ipſa q̄ ſp dn̄m q̄ſiuit: ꝛ toto corde ei adheſit. q̄ etiaꝫ iuſticia plena: ſc̄tiſſima: ac oīb[us] bonis opib[us] ornata fuit: atq[ue] ſapiētiſſima exiſtens dei ſapiam genuit ſup oēs creaturas poterat dicere deo illō pſ̄.xxix. Circūdediſti me leticia. ꝛ pſ̄.iiij. Dediſti leticiaꝫ in corde meo. Vn̄ ei ꝯtinue dicebat illō pſ̄.ix. Letabor ꝛ exultabo in te. Adeo aūt ſupueniēs in eā ſpūſſc̄tūs letificauit ipſaꝫ q̄ eſt dei ciuitas iuxta illō pſ̄.xlv. Flumīs impet[us] letificat ciuitatē dei. q[uod] ipſaꝫ leticiā oīb[us] cōicabat. ꝛ oēs cū ea ꝯuerſantes dulcedine ꝛ iocūditate replebat. Vn̄ Sap.viij. dr̄. Nō h[abe]t amaritudinē ꝯuerſatio ei[us] Nec tediū ꝯuict[us] illi[us]: ſed leticiā ꝛ gaudiū. Q[uia] etiā b. virgo ſp erat leta et pleno gaudio diuinoꝝ. iō licꝫ naturalr' eſſet pulcra: tn̄ ex h[oc] apparebat pulcrior. Ait enim Stati[us] li.j. achillei. O q̄ntū gaudia forme adijciūt. ꝛ Pamphil[us] poeta ſui li.ca.iij. ait. Eſt cū leticia pulcrior oīs hō. Seruauit nāq[ue] mat' dei illud Phil'.iiij. Gaudete in dn̄o ſp. iteꝝ dico gaudete. Gaudium aūt habuit mltiplicit'.ſ. gaudiū charitatiſ ꝛ pacis. De q̄ ad Gal'.v. dr̄: Fructus aūt ſpūs eſt charitas gaudiū pax. ꝛc̄. Gaudiū em̄ ꝛ pax ſunt effect[us] q̄ imediate naſcunt' a ſpūſc̄tō: vt ait Beatus Thom̄.ij.ij.q.xxviij. Habuit etiā gaudiū in ſpūſc̄tō: in q̄ ꝯſiſtit regnū dei. vt dicit' ad Rho.xiiij. Habuit leticiam bone ꝯſcie. De q̄ Prouer.xvij. dr̄. Anim[us] gaudēs etatē floridā facit: ꝛ ſecura mens q̄ſi iuge ꝯuiuiū. Ecōtra v[er]o eſt d[e] mala ꝯſcia: iuxta illō Aug. in.j. ꝯfeſ. dicen̄. Iuſſiſti dn̄e ꝛ ita eſt: vt oīs animus inordinat[us] ſit pena ſibi ipſi. ꝛ Eſa.lvij. dr̄. Cor impij q̄ſi mare feruēs q̄d q̄eſcere nō pōt. Et in eodē ca. etiā ſcptū eſt. Nō eſt pax impijs. Ipſa ḡ habuit in ſūmo illud gaudiū de q̄ dr̄ Eccl.xxx. Nō eſt oblectamentū ſup cordis gaudiū. nā iocūditas cordis eſt vita hominis. Sancta q[uo]q[ue] ꝛ colūbina eius ſimplicitas mentē ei[us] letā tenebat ꝛ feliciſſimā reddebat. Inq̄t em̄ Grego.x.j. moral'. Nihil eſt ſimplici corde felicius. q[uia] q̄ innocentiā circa alios exhibet: nihil eſt q̄d pati ab alijs formidet. Habet em̄ q̄ſi arcē q̄ndaꝫ fortitudinis ſimplicitatē ſuā: nec ſuſpectus eſt pati q̄d ſe feciſſe nō meminit. vn̄ ꝛ bn̄ p Salomonē dr̄: In timore dn̄i fiducia fortitudinis. q̄ ꝛ rurſus ait. Secura mēs q̄ſi iuge ꝯuiuiū. Quaſi em̄ ꝯtinuatio refectionis eſt ipſa tranq̄lli

Gaudiū mundi

Maria hūit gaudiū mltiplicit̄er.

tas mētis. Hec ille. Flos etiā ꝟginitatꝭ nō pa
rū leticie mēti eiꝰ intulit. Ait em̄ Hiero. in
ꝓlogo ſuꝑ Joā. Virgines merito ī deo delīti
as iuenīūt. q: amore eiꝰ delicias carnis relin
quūt. Sctiſſima q̃z eiꝰ hūilitas: pia deuotio
obediētia ꝓmpta: laudabilꝭ prudētia: ceterarūq̃z ꝟtutū decor mirꝫ in modū mētē ipiꝰ le-
tificauit. Ait em̄ Greg. Abſit vt tāta ſit dele
ctatio in vicijs q̃nta eſt in ꝟtutibꝫ. Et mgr̄
ſen. i. ſ. di. j. inq̄t. Virtutes ꝓpꝰ ſe petēde ⁊ a-
mande ſūt. q: ſuos delectāt poſſeſſores ſin-
cera ⁊ pura ⁊ ſctā delectatōe: ⁊ in eis pariūt
gaudiū ſpūale. Sup oia aūt in h mōo eā le
tificauit grā diuia. ⁊ ſeptē ſpūſſcti charíſma
ta. Nā ſuꝑ illō Prouer. xiij. Lux iuſtoꝝ leti-
ficat. ait glo. Grā eſt cordis delectatio. Quā
ta ḡ habuiſſe gaudia credenda eſt: q̄ ſpūſſcti
grā fuit repleta. ⁊ q̄ in vřo ſuo angeloꝝ gau
diū ꝯcepit. Et iōo Bern. ſuꝑ miſſus eſt: inq̄t
Neceſſe erat nō modico leticie ⁊ amorꝭ ꝑue-
niente inflāmari incēdio: q̄ filiū paterne dile
ctionis cū gaudio ſctiſpūs mox erat ꝯceptu
ra. neq̃z em̄ niſi in deuotiſſimo atq̃z puriſſi-
mo corde tāta ſe cape poterat dulcedinis et
alacritatꝭ affluētia. Hec ille. Sed de his oī
bus gaudijs ꝓnūc ꝑtermittamꝰ loq̄: ⁊ iterū
de gaudio eiuſdē ꝟgis q̄n filiū amiſſuꝫ quē
ꝑ triduū cū maxio dolore q̄ſierat in tēplo in
uenit. Credendū eſt em̄ ꝙ ſumope exultauit
vñ cū maxio gaudio dicebat vicinis ſuis il-
lud Cañ. iij. Jnueni quē diligit aīa mea: te-
nebo illū nec dimittā. Pertrāſibo etiā gau-
diū qō habuit ipa bñdictiſſima ꝟgo ex eo ꝙ
ipa ſola eſt electa matꝰ filij dei. Jtē nō referā
eiꝰ exultationē quā ꝯtinue hēbat ex ꝯſidera
tione ꝙ ꝑ eiꝰ filiū tota hūana natura libera-
ta eſt ab eterna dānatōe. Si eī gaudiū ma-
gnū eſt angelꝭ ſuꝑ vno pctōre pniam agente
Lu. xv. ⁊ Mat. xviij. ⁊ c. q: tua. l. di. ⁊. xxiij.
q. iiij. §. ex his. q̄nto magꝭ ipa exultare debe-
bat ꝙ tota hūana natura ꝑ ſui ventrꝭ fructū
recōciliata. Quātū etiā letari debebat cum
videret ſe fuiſſe cām reſtaurationis angelice
mediāte filio ſuo. De q̄ ðr Col. iij. Pacificās
ꝑ ſanguinē ſuū q̄ in celꝭ ſunt ⁊ q̄ in terris ⁊c.
Solū aūt in h ſmone de gaudijs illis diſſe
remꝰ de q̄bꝫ cōitꝰ ab eccia laudatꝰ. q̄ in his cā
ticꝭ deſcribuntꝰ cū ei canitꝰ: Gaude ꝟgo matꝰ
chrī q̄ ꝑ aurē ꝯcepiſti gabriele nūcio. Gaude
q: ðo plena pepiſti ſine pena cū pudorꝭ lilio.
Gaude q: magi dona tuo nato ferunt bona
quē tenes in gremio. Gaude q: iuxͣ legē ob-
tuliſti mōi regē in tēpli ſacrario. Gaude q̄a
tui nati quē dolebas mortē pati fulget reſur
rectio. Gaude chrō aſcēdente q̄ in celꝭ te vidē
te motu fertꝰ ꝓprio. Gaude ꝟgo q: emiſit pa
cletū quē ꝓmiſit sctōꝝ collegio. Gaude q̄ pꝰ
ipm ſcādis. ⁊ eſt honor tibi grādis in celi pa

Septem gaudia ꝟginis.

latio. Vbi fructꝰ ventrꝭ tui ꝑ te nob detꝰ frui
in ꝑenni gaudio. Amē. Jſtoꝝ aūt gaudioꝝ
ꝑmū ðr ſalutatōis ſiue ꝯceptiōis. ſcðm par-
turitiōis. tertiū adorationis ſiue oblationis.
q̄rtū ꝑſitationis. q̄ntū reſurrectiōis ⁊ aſcēſi-
onis. ſextū miſſiōis ſiue receptōis. ſeptimuꝫ
q̄o appellatꝰ aſſumptionis.

¶ Pars ꝑma huiꝰ ſmonis. de ꝑmo gaudio
b. ꝟgis qō ðr ſalutatiōis ſiue ꝯceptionis.

Si aliq̄s magnꝰ imꝑator deſtinaret
vnū de ſuis ꝑncipalibꝫ ſecretarijs
⁊ ambaſiatoribꝫ ad aliquā paupcu
lam iuuenē ad accipiendū eā in ſpō
ſam dilectā ipius imꝑatoris: certe indicibi-
litꝰ ex h illa gauderet. Quātū ḡ gaudiū putā
dū eſt habuiſſe ſacratiſſimā ꝟginē: cū ei cele
ſtis ꝑanymphꝰ Gabriel genuflexꝰ corā illa
tāq̃z dña ſua reuerentꝰ decātauit ex ꝑte cele-
ſtis imꝑatorꝭ ⁊ dixit: Aue grā plena dñs te-
cū. Quis enarrare ſufficiat q̄nta ſuauitas ⁊
exultatio nō ſolū mentē ſed etiā corpꝰ ipſius
ꝟginis itrauerit: cū ipa ꝟgo dicens. Ecce an
cilla dñi ⁊c. felicitatē eťnā in vtero ſuo clau-
ſit ⁊ icarnari fecit. Sed ð hac ꝯſolatiōe dixi
in q̄nta ꝑte ꝑncipali huiꝰ opis ſmone. ij. par
te. iij. Nūq̄d ei nō ſumope exultare debebat
q̄ nō ſolū ſe grā plenā ſed etiā in ea ſtabilitaꝫ
⁊ ꝯfirmatā cognoſcebat: ⁊ ſecura de imarceſ
ſibili glīa ſua facta erat. Atq̃z ſe nō ſolū ma
trē creatoris factā eſſe videbat atq̃z ſponſaꝫ
eterni patrꝭ: ſed ⁊ totiꝰ mundi dñam ⁊ ange
loꝝ reginā. Et ideo Aug. in ſmone natiuita
tis eius inq̄t. Gratulare btā ꝟgo chrīs rex ex
ſolio ſuo venit in vtero tuo. Ex ſinu patrꝭ in
vteꝝ dignatꝰ eſt deſcendere matris ⁊c. Jpſa
q̃z bñdicta ꝟgo alios ad ꝯgaudendū ſecum
inuitat dicens. Cōgratulamini mihi oēs
q̄ diligitis dñm: q: cum eſſem puula placui
altiſſimo: ⁊ ð meis viſceribꝫ genui deū ⁊ ho
minē. Vnde ⁊ ſctā ecclꝭia admirans ait. Ge-
nuit puerpera regē cui nomē eternū. Et gau
diū matris habēs cū ꝟginitatꝭ honore. Nec
ꝑmā ſilꝭem viſa eſt nec habere ſequētē. Hoc
autē gaudiū recepit btā ꝟgo exiſtens in oro-
ne: vt oſtendatꝰ ꝙ deus mittit grās ſuas ora
tioni vacantibꝫ. vñ mgr̄ Joannes gerſon in
ſua ioſephina ait. Virgo diuiniꝰ intrat Mē
tis in arcanū ſubſtollit ſeq̃z ſuꝑ ſe Altu ſuꝑ
rapitꝰ: celos ſuꝑ euolat oēs. cuncta creata
ſilent fruitꝰ caligine diua. Nullā interturbat
tantū phātaſma q̄etem. Excedit mens acta
deo: loq̄turq̃z ſilēter. Alme patꝰ totiēs hoim
miſerate labores. Nunc miſerere pcoꝝ: etem̄
tps miſerendi. Venit: q̄ dire frangatꝰ ianua
mortꝭ. Quo celos reſeres vtinā diſrupis il-
los. O celi rorate: pluant. o nubila iuſtum.
Germinet ⁊ terra ſaluatorē bñdictū. Cōcur

E
Gaudiū hūit maria ī ſalutatōe angelica.

Metra ioſephia gerſonis de gaudio marie.

rūt ꝑiter ſacroꝝ carmina vatū. Q. dñs ꝑpe
qꝫ gens quē deſiderat omnis Adueniet: ꝑpe
ra:iam nō tardaueris ozo. Iā ſceptrū a iuda
ſublatū. iā danielis Viſio cōplenda: iā ꝟgo
puerpa fiet. Iā qꝫ vir ꝑ mlr̄ier circūdabit:ema
nuelē. Sic ſymeon: ſic anna ſenes dixere re-
cenē. Dum me deifici templi ſecreta tenerēt.
Myſteriū ꝑgrande nimis q̄s nouerit illud
Quis capiet? ſed certa fides ꝑſtāda ꝓbetꝫ.
Tꝑis articlo tali delapſus ab alto. Pretra-
dians gabriel totus feſtiuꝰ eo qꝫ Mittit̄ ad
talē: talē deferre ſalutē. Gl̄a q̄ celis. q̄ pax
ſit reddita terris Infima q̄ iūgat ſūmis: deꝰ
ac hō fiat. Virginis ingredit̄ thalamū cum
luce choruſca Cū pulcro nimiū vultu: cultu
qꝫ decoro ⁊c. vide ibi. q: nimis eſſet longum
oīa metra recitare. Inferius aūt dicit Dum
ꝓtulit ore. Ecce ancilla dei: fiat miſſuꝫ mihi
verbū. Formaꝶ ſubito nouꝰ atqꝫ nouiſſimꝰ
adā. Immēſuſqꝫ deꝰ mimos ſinuat̄ in artꝰ.
Cōiugiū mirare nouū deitas vbi nubit ⁊ .j.
Audijt vt gabriel rn̄ſa fidelia nouit. Virgi
nei vētris thalamo ꝟtute repenti. Et verbū
caro factū eſt. illō ꝓꝑius adorat. Atqꝫ pacta
vidēs mādata receſſit ab illa. Glorificās do
minū: celeſtꝫ cū comitat̄ Multa cohors iu-
bilans: hymniſqꝫ corona melodis. Gl̄ia ſit
celꝰ dño ſit pax bona terrꝫ. Mr̄ ⁊ ipa noua ḡ
to noua gaudia corde Leta canit ⁊c. ¶ Hic

Gaudiū habuit in viſitatiōe eliſabeth

ptrāſeo aliō gaudiū qō ipa ꝟgo hūit dū cre-
atorē celi ⁊ terre ac dñm angeloꝝ ⁊ iudicē ſe
clorꝫ i vt̄o ſuo hñs: gaudioqꝫ ⁊ ſuauitate re
pleta in mōtana ꝑrexit ad viſitandū Elyſa-
beth. tota ſpūſctō plena erat. ad ſalutationē
ſuā repleta de ſpūſctō eſt ipa Eliſabeth: ⁊ ex
clamauit di. Bñdicta tu iter mlr̄ieres: ⁊ bñ-
dictꝰ fructꝰ vētris tui. Et vñ h̄ mihi vt veni
at mr̄ dñi mei ad me? Ecce eñ vt facta ē vox
ſalutatōis tue i auribꝫ meis: exultauit i gau
dio īfans in vt̄o meo. Et btā q̄ credidiſti q̄m
ꝑficient̄ in te q̄ dicta ſūt tibi a dño. Tūc ma
ria tantā leticiā ampliꝰ occultare nō ꝑualēs:
cū iubilo ⁊ exultatōe mentꝫ cecinit di. Ma

Hoc gaudiū cauſabat̄ ex q̄ttuor

gnificat aīa mea dñm ⁊c. Concludendo ḡ
ꝑmā ꝑtē huiꝰ ſer. dico qꝫ h̄ ꝑmū gaudiū briſ
ſime ꝟgis cauſabat̄ ex q̄ttuor Primo ex eo
qꝫ effecta erat mr̄ illiꝰ cuiꝰ deꝰ ſolꝰ erat pr̄. ō
q̄ Aug. in. ſer. aſſūptiōis inq̄t i ꝑſona dei an
gelo gabrieli. Vade ⁊ antiquū ꝯſiliuꝫ ꝟgini
defer marie. huic ego vnicū filiū meū: q̄ cha
rioꝛ alr̄ nemo fuit. ⁊ vt pleniꝰ dicā: alteꝝ me
donare volo vt illa ſit eiꝰ mr̄ cuiꝰ ego ſuꝫ pr̄
De q̄ etiaꝫ loquēs Bern. inq̄t. Virgo maria
te mr̄eꝫ ꝑſtitit gr̄a nō natura. genitricē te di
ci voluit pietas: quā non ſinebat integritas.
Scdō cauſabat̄ gaudiū h̄ ex eo qꝫ ꝯcipiebat
opatōe ſpūſſcti ⁊ nō ex ſemine viri. vñ Aug.
vbi. ſ. etiā i ꝑſona dei pr̄is inq̄t Exiet de ſctā
ſctm̄ ꝑ illibatū vteꝝ. eritqꝫ ſine marito matꝫ
cuiꝰ ſū ego ſine ꝯiuge pr̄. Beda ꝟo ſup Luc.
ait. Spūſſctūs in ꝟgine ſuꝑuenit: q̄ ⁊ mentē
ipiꝰ ſctificauit: ⁊ in eiꝰ vtero redēptorꝫ corpꝰ
opatōe ſua ſine virili ſemīe d ipiꝰ ꝟgis car-
ne creauit. Iō Hiero. in ſmōe aſſumptiōis
inq̄t cuꝫ ad mariā acceſſit ſpūſſctūs ſic lana
cū inficit̄ ſanguie cōchiliꝫ vel muricꝫ: ꝟtit̄ in
purpurā. ſic illa ꝯuerſa eſt ſine coitu in ma-
trē. vt iā nō ſit qō fuerat: ſed purpura veriſſi
ma ad indumentū ſūmi regꝫ diuiniꝰ apciſ-
ſime dedicata. Tertio cauſabat̄ h̄ eius gau-
diū ex eo qꝫ fuit viſitata ⁊ ſalutata a tā nobi
li nūcio celeſti. Vñ Aug. vbi ſ. ait. Secreta
ꝯiugia celebrata ſunt in ꝟginali thalamo. q̄
bus Gabriel angelꝰ paranymphꝰ īterfuit. Va
de (inq̄t deꝰ) gabriel: ⁊ ethereas ſedes rumpe
⁊ bñplacitū nr̄m ꝟgini annūcia marie. hec i
colit ꝑua nazareth menia: ſꝫ ſibi patēt cele-
ſtia palatia. Quarto cauſabat̄ gaudiū eius
ex eo qꝫ ꝑ eā debebat fieri generꝫ hūani ſalꝰ.
vñ Aug. in quodā ſer. inq̄t Maria impleta
eſt gr̄a: ⁊ eua euacuata eſt culpa. maledictio
eue in bñdictionē mutat̄ marie. Eua peccan
do obfuit: maria viuificando ꝓfuit. Percuſſit
illa: ſanauit iſta.

¶ Pars. II. huiꝰ ſmonis q̄ dr̄ parturitōis.

Gaudiū q̄d hūit i ꝑturitiōe cāꝯbat ex q̄ttuor

SEcundū gaudiuꝫ ipiꝰ ꝟginis fuit i
parturitiōe. de q̄ diximꝰ in. vij. ꝑte
ꝑncipali huiꝰ opis: ſer. j. ꝑte vltimo
Fuit autē cauſatū ex q̄ttuor. Pri-
mo ex tānobili ꝓgenie. Unde inq̄t angelus
Luce. j. Hic erit magnꝰ ⁊ filiꝰ altiſſimi vo-
cabit̄. Sup quē locum dr̄ Bern. Altiſſimꝰ
nāqꝫ pater ꝯuis oīpotens ſit: nō tñ incq̄ꝗ
lem ſibi filiū gignere potuit. Fecit igit̄ ange
lum magnū ſed nō altiſſimū. Solū aūt vni
genitū: q: nō fecit ſed genuit ipm ſibi ꝑ oīa
cōparē. nec iniuriā extimat nec iacturā. Se
cūdo cauſatū eſt gaudiū h̄ ex ꝯſuato pudo-
re. vñ Aug. in ſer. de nati. dñi ait. Vir nō trā
ſibit ꝑ portam (ſicut dñs ad Ezechielē dixit)
niſi dñs deꝰ iſrl̄. Vbi euident̄ oſtēdit qꝫ ſctā
maria ſꝑ fuit ꝟgo. ſ. ante partū in ꝑtu ⁊ poſt
partū. Cōcipit ⁊ ꝟgo eſt. generat ⁊ ꝟgo eſt. la
ctat ⁊ ꝟgo eſt. Vtriqꝫ corrumpi non potuit q̄
itegritatē generauit. Tertio eiꝰ gaudiū cau
ſabat̄ ex angelica iubilatione. Audiebat eñ
angelos iubilātes. Vñ canit eccl'ia. Dū pa-
ris ⁊ gaudes ⁊c. Et Hugo de ſan. vict̄. inq̄t
Ad eiꝰ partū mltitudo cecinit angeloꝝ. Ab
ſit igit̄ vt inter angeloꝝ diſcurſus imunda
ſederit. vij. diebꝫ. Et Bern. ait. Fulget in te-
nebris lux noua de celo: gaudiū magnū euā
gelizat angelus de excelſo. laudat multitu-
do milicie celeſtꝫ. dat̄ gl̄ia deo. ⁊ pax hoībus
bone voluntatꝫ. Quarto cauſabat̄ hoc gau-

diū ex eo pariebat ſine dolore. vn̄ Ber: inquit
O beata ſumme inter mulieres bn̄dicta ſo-
la a generali maledictione libera: ⁊ a dolore
parturientiū aliena. nec mirū ſi dolorē nō in
tulit mr̄i q̄ tulit dolores totius mōi. O vere
nouitas inaudita: ꝟgo pepit: ⁊ poſt partum
īuiolata ꝑmāſit. fecūditatē ꝓlis cum carnis
itegritate. ⁊ gaudiū mr̄is hn̄s cū ꝟginitatis
honore. Et Hugo ḋ ſctō vict. ait. Btā virgo
maria nō ſolū ſine libidine ↄcepit: ſʒ neqꝫ de
ſemīe virili partū accepit. ⁊ ob h̄ ſine dolore
filiū edidit. Et Aug. in ſer. natiuitatꝭ eiuſdē
dicit. Preciſum eſt in ea illud Eue infelici-
tatis euloliuꝫ. ſ. in triſticia paries filios. qꝛ
iſta ī leticia dn̄m parturiuit. qꝛ illa peccato
rē: iſta edidit innocentē. Ipa igit̄ ꝟgo bn̄di-
cta in pariēdo dulciſſimū filiuꝫ ſuū tātā ſen-
ſit ſuauitatē. tātoqꝫ gaudio ac exultatōe fu-
it repleta: vt nr̄is neq̄at ſmōibꝫ r̄ferari. Oēs
em̄ ſui ſenſus corꝑales et ſpūales inenarra-
bilē ↄſolatiōeꝫ ꝑceperunt. O ineffabile gau-
diū marie: cū vidit ſe pepiſſe regē angelorū
ſaluatorē mōi: creatorē oīm et deū deorū: ac
dn̄m dominātiuꝫ radios ſue diuitatꝭ a toto
corꝑe emitentē Cū oculis corporeis cernebat
Meſſiam a ſctis pr̄ibꝫ tam anxie deſidera-
tū. Cūqꝫ illū in brachijs ſuis ſuſcipiens dul-
citer ad pectus ſtringebat. ⁊ ſuauiter illi lac
ſuū virgineū ꝓpinabat. Et iō in corona nr̄a
illi dixi. O maria facias me parū guſtare cō
ſolationē ⁊ inmēſuꝫ ardorē q̄ penetrabat cor
tuū quādo filiū tuuꝫ in brachijs tenebas et
ipē tuo lacte nutriebat̄ ⁊ te brachiculis ſuis
ſtrigebat ⁊ te gaudijs totā implebat. Quis
cogitare ſufficiat q̄ntuꝫ gauiſa fuerit qn̄ vi-
dit paſtores filiū ſuū reuerent̄ adorantes. q̄
dixerūt ei. Gaude maria qꝛ hodie tota curia
celeſtis cantat et iubilat. O inextimabilis
iocūditas. O incōꝑabile gaudiū. O ingen-
tiſſima ꝟginis iubilatio. Si em̄ natiuitas
filij ſui gaudiū attulit vniuerſo mōo: iux̄ il-
lud Luc. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū
qḋ erit om̄i ꝓp̄lo. q̄ntū iocunda fuiſſe putan
da eſt ei⁹ dilectiſſime genitrici. Nā de beato
Jacopono de tuderto ordinis nr̄i legit̄ in ſo
lēnitate natiuitatꝭ dn̄i nr̄i Jeſu chr̄i: cum in
choro audiſſet intonari Glia in excelſis deo
⁊c. ex memoria melliflue natiuitatꝭ chr̄i ex ꝟ
gine. ei p̄ dulcedine ſciſſum eſt cor ⁊ plen⁹ iu
bilo ⁊ ſuauitate migrauit ad dn̄m Sanct⁹
aūt Franciſc⁹ cū in nocte natiuitatꝭ dn̄i in lo
co grecij poſt euāgeliū p̄dicaret ꝓp̄lo de par-
turitione ꝟginis: viſus eſt a multꝭ hr̄e in bra
chijs ſuis dn̄m ieſuꝫ in forma pueruli ex cu
ius amplexibꝫ mirū in modū ↄſolabat̄.

¶ Pars tertia hui⁹ ſmonis que dicit̄ ado-
rationis ſiue oblationis.

TErtiū gaudiū ꝟginis glīoſe fuit in
magorū adoratione. Vn̄ ſciendū ꝑ — h
maiori hui⁹ gaudij declaratōe ꝙ d̄r
Eſa. xlv. dn̄o nr̄o ieſu chr̄o Vere tu
es de⁹ abſcondit⁹. ſctūs iſrael ſaluator. De⁹
em̄ pr̄ dedit eū manifeſtū fieri nō om̄i ꝓp̄lo
ſʒ teſtibꝫ p̄ordiatꝭ a deo. vt ait Petr⁹ Act. x.
Pertiet ei ad diuīe ſapīe ordinē vt ei⁹ dona
⁊ ſecreta nō eq̄lit̄ ad oēs: ſʒ imediate ad q̄ſ-
dā ꝑueniāt: ⁊ ꝑ eos ad alios deriuent̄. Vn̄ h̄
etiā debuit circa dn̄i ieſu natiuitatē obſerua
ri vt non oībꝫ manifeſtaret̄: ſed q̄buſdā ꝑ q̄s
poſſʒ ad alios ꝑuenire. Quapropt̄ ſā. Tho. — ¶ Nati-
in. iij. pte ſū. q. xxxvj. ar. j. d̄r. Natiuitas chr̄i — uitas xp̄i
nō debuit oībꝫ cōit̄ eſſe manifeſta. Primo q̄ — nō d̄buit
dē qꝛ ꝑ h̄ ipedita fuiſſet hūana redeptio: q̄ ꝑ — oībꝫ eſſe
crucē ꝑacta eſt. qꝛ vt d̄r. j. Corī. ij. Si cogno- — mãifeſta.
uiſſent nūqꝫ dn̄m glīe crucifixiſſēt. Scd̄o qꝛ
h̄ diminuiſſʒ meritū fidei ꝑ quā ipē venerat
hoīes iuſtificare: ſm illḋ Rho. iij. Juſticia
dei ꝑ fidē ieſu chr̄i. Si eī manifeſtꝭ iudicijs
chr̄o naſcente ei⁹ natiuitas oībꝫ appareret: iā
tolleret̄ ratio fidei. que eſt argumentū nō ap
parentiū: ad Heb. xj. Tertio: qꝛ ꝑ hoc veniſ-
ſet in dubiū veritas humanitatꝭ ipius. vn̄ḋ
Augu. d̄t in ep̄la ad Voluſianū. Si nullas
ex ꝑuulo in iuuentutē mutaret etates: nll̄os
cibos: nullos caperet ſomnos. nōne opinionē
ↄfirmaret erroris: nec hoīeʒ verū vllo modo
ſuſcepiſſe crederet̄: ⁊ dum oīa mirabil̄r face
ret auferret qḋ miſericordit̄ fecit. Vn̄ de gr̄a
dei ſaluatorꝭ erudiēdi erant om̄es hoīes ad
ſalutem. nō in p̄ncipio natiuitatꝭ ei⁹: ſed po-
ſtea tp̄e ꝓcedente: poſtqꝫ operatus eſt ſalutē
in medio terre. Unde poſt paſſionē ⁊ reſur-
rectioneʒ ſuam dixit diſcipulis Matth. vlt.
Euntes docete oēs gentes. Hec ille. ¶ No- — Natiui-
tanduʒ ſc̄o eſt ꝙ natiuitas chriſti q̄ttuor ge- — tas chr̄i
neribꝫ hoīm fuit manifeſtata. Primo ipī be — fuit q̄ttu
nedicte ꝟgini ⁊ Joſeph ſponſo eius: qui in- — or generi
ſtruendi erāt de natiuitate dei anteqꝫ naſce- — bus hoīꝫ
ret̄: qꝛ ad eos ꝑtinebat reuerentiā hr̄e prolis — manife-
ↄcepte in vtero ⁊ obſequi naſciture. Sed qꝛ — ſtata
eorū teſtimoniū ꝓpter hoc ꝙ domeſticū fuiſ-
ſet habitū ſuſpectū circa magnificationem
chriſti: Nā teſtimoniuꝫ domeſtici reprobat̄
⁊ nō valet. l. iure ciuili. C. de teſtibꝫ. qꝛ fami-
liaritas ꝓpinq̄tatis ⁊ ↄſanguinitatꝭ affectio
veritatē impedire ſolet. c. accuſatores. iij. q. v
iō oportuit vt alijs manifeſtaret̄ extraneis.
quorū teſtimoniū ſuſpectum eſſe non poſſet.
Propterea Joſeph certificat⁹ eſt ab angelo
Mat. j. dum ei dixit. Joſeph fili Dauid no
li timere accipere mariā ↄiugem tuā: qḋ em̄
in ea natum eſt de ſpūſctō eſt. Scd̄o mani-
feſtata fuit paſtoribꝫ ab angelo Lu. ij. Ter-
tio iſtis magis q̄ ꝑuenerūt ad chr̄m. xiij. die
natiuitatꝭ ei⁹. q̄ die feſtū Epiphanie. i. mani

Tres reges dicti ſut magi

feſtationis ſiue apparitōis celebrat̄. q: noua
ſtella ip̄is trib⁹ magis apparuit: vt infra vi-
debit̄. Si em̄ reuoluto anno aut etiā duob⁹
annis poſt chr̄i natiuitatē puenifſent ad chr̄i
ſtū: non īuenifſent eū in Bethleem: cū ſcri-
ptum ſit Luce. ij. ꝙ poſtq̄ ꝑfecerūt oīa ſm
legē dn̄i. ſcꝫ puer̄ ieſum offerētes in templū
reuerſi ſunt in galileā in ſuā ciuitatē Naza
reth. Quarto aūt manifeſta eſt iuſtis in tē-
plo. ſcꝫ Symeoni ⁊ Anne ꝓphetis. qui ꝺ ipo
ꝓphetauerūt: vt habet̄ Lu. ij. Et iſti oēs po-
terant dicere cum magis: Vidim⁹ ſtellā ei⁹
Matth. ij. ¶ De his ꝟo magis tria ad pre-
ſens videbim⁹. Primū dicet̄ nominationis
Scōm apparitiōis; Tertiū ꝟo oblationis.
Quo ad primū dico ꝙ iſti reges appellati ſt̄
magi. i. malefici. Vn̄ Exod. viij. Malefici
pharaonis dicunt̄ magi. ⁊ ſil'r om̄es incāta-
tores ⁊ diuini dicunt̄ magi. xxvj. q. v. ca. nec
mirū. ⁊. l. nemo. C. ꝺ malefi. Dicit aūt Chry.
ſup Mat. iſtos fuiſſe maleficos ſed poſtea
ꝯuerſos. quib⁹ voluit dn̄s ſuam natiuitatē
reuelare: ⁊ eos ad ſe adducere. vt ꝑ hoc pec-
catorib⁹ ſpem venie ꝑberet. ⁊ ſic poſt ꝯuerſio
nem retinuerūt denominationē. ſicut etiam
Simon leproſus poſt curationē. Et qui ſel'
fuit fugitiu⁹: ſemꝑ dicit̄ fugitiu⁹. l. qui ſit fu
gitiu⁹. ff. de edili. edic. Vel dicūtur magi. i.
illuſores: q: illuſerunt Herodem: ꝑ aliā viā
reuertentes ad regionē ſuam. Mat. ij. Vel
ſm Rabanū ſuꝑ Matth. magi ſunt q̄ ſin-
gulis rebus philoſophant̄. Magus em̄ he
braice dicit̄ ſcriba. grece ph̄us. latine ꝟo ſa-
piens Unde dicūtur magi. i. ſapiētia magni
vt etiā dicit Archi. in. legimus. §. ſed ecōtra
xxxvij. diſt. ⁊ in c. nec mirū. xxvj. q. v. in ꝟbo
Magi. De his magis ſic dicit Remigius.
Sciendum eſt ꝙ varia eſt de magis opinio
Quidā em̄ dicunt eos fuiſſe chaldeos. Chal
dei em̄ ſtellam ꝓ deo colebāt. ⁊ ideo dixerūt
ꝙ nuncupanti⁹ eoꝝ de⁹ oſtendit verū deuꝫ
natum. Alij ꝟo dicunt ꝙ fuerunt perſe. non
nulli etiā dicunt eos de vltimis terre finib⁹
fuiſſe. alij aūt aſſerunt eos fuiſſe nepotes. i.
deſcendētes a Balaā. ⁊ magis eſt credendū
Balaā em̄ int̄ cetera q̄ ꝓphetauit dixit Nū.
xxiiij. Orietur ſtella ex Jacob: ⁊ ꝯſurget hō de
iſrl'. eius igit̄ deſcendētes hn̄tes hanc ꝓphe-
tiā: mox vt viderūt ſtellā nouā intellexerunt
natū regem ⁊ venerūt. Hec Remigi⁹. Dicit
etiā Chryſ. ſuꝑ Mat. ꝙ deſcendētes de ge-
nere Balaam elegerunt de ſeipis. xij. ⁊ ſiq̄s
eoꝝ moriebat̄: fili⁹ eius aut aliq̄s ex ꝓpinq-
orib⁹ in ei⁹ locū ſuſtinebat̄. q̄ ſingulis annis
certo tꝑe ſuꝑ montē victorialē aſcendebūt. ⁊
ibi trib⁹ dieb⁹ orabāt deū vt eis ſtellā illā de
q̄ balaā ꝑdixerat oſtēderet. Quadā ꝟo vice
dum ſic ibidē manerent tres reges: ſtella q̄-
dam ad eos ſuꝑ montē venit q̄ hēbat formā
pulcerrimi pueri ſuꝑ cui⁹ caput crux ſplen-
debat. q̄ magos allocuta eſt di. Ite velocit̄
ī terrā iuda: ⁊ regē quē q̄ritis īuenietis. ¶ De Opinio-
hac aūt ſtellā diuerſe fuerūt opiniões. Quines ꝺ ſtel
dā em̄ dixerūt (vt ait Remigi⁹) ꝙ ſpūſſctūs la mago-
q̄ poſtea datus eſt apl'is in forma ignis: rite rum
his magis apparuit in ſpecie ſtelle Chryſ. ꝟo
ſuꝑ Matt. videt̄ tenere ꝙ fuerit angel⁹ q̄ in
tali ſpecie apparuit. Doctores aūt cōiter te-
nent ꝙ fuerit ſtella realit̄ de nouo creata: vt
ponit Nico. de lyra ſuꝑ Mat. vn̄ glo. ſuꝑ il-
lo ꝟbo Vidim⁹ ſtellā ei⁹: ait. ſ. ꝓpriā q: hanc
creauit ad oſtenſionē ſui. ¶ Quo ad ſcōm
aūt videndū ꝺ magis. ſ. q̄re ꝑ ſtellā fcā fuerit Quare
magis ꝺmōſtratio chr̄i nati. Rn̄det b. Tho. chr̄s nat⁹
in. iij. pte ſū. q. xxxvj. ar. v. di. Sic manifeſta ſe ꝑ ſtellā
tio ſyllogiſtica fit ꝑ ea q̄ ſūt magis nota ei cui demon-
eſt aliq̄d maīfeſtandū: ita manifeſtatio q̄ fit ſtrauit
ꝑ ſigna dꝫ fieri ꝑ ea q̄ ſūt familiaria illis q̄b⁹
fit. Manifeſtū eſt aūt ꝙ viris iuſtis eſt fami
liare ⁊ ꝯſuetū interiori ſpūſſcti edoceri iſtin-
ctu abſq̄ ſignoꝝ ſenſibiliū demōſtratiōe. ſ.
ꝑ ſpm̄ ꝓphetie. Alij ꝟo corꝑalib⁹ reb⁹ dediti
ꝑ ſenſibilia ad itelligibilia deducunt̄. Judei
tn̄ ꝯſueti erāt diuia rn̄ſa ꝑ angelos accipe: ꝑ
q̄s etiā legē accepant: ſm illō Act. vij. Acce-
piſtis legē in diſpoſitionē angeloꝝ. Gētiles
ꝟo ⁊ maxie aſtrologi ꝯſueti ſunt ſtellaꝝ cur
ſus reſpicere. ⁊ idō iuſtis. i. Symeoni ⁊ An-
ne manifeſtata eſt chr̄i natiuitas ꝑ interiorē
inſtinctū ſpūſſcti: iux̄ illud Luce. ij. Rn̄ſum
accepit Symeon a ſpūſctō ⁊c. Paſtorib⁹ āt
⁊ magis tāq̄ reb⁹ corꝑalib⁹ deditis: manifeſta
ta eſt chr̄i natiuitas ꝑ apparitōes viſibiles ⁊
quia hec natiuitas non erat pure terrena: ſꝫ
q̄dammō celeſtis. idō ꝑ ſigna celeſtia vtriſq̄
manifeſtat̄. vt em̄ Augu. dr̄ in ſer. de ephia.
Celos angeli habitāt ⁊ ſidera ornāt: vtriq̄ ḡ
celi enarrant glīam dei. Rōnabilit̄ aūt pa-
ſtorib⁹ tanq̄ iudeis apō q̄s frequēt̄ facte ſt̄
apparitiōes angeloꝝ: reuelata eſt natiuitas
chr̄i ꝑ angelos. magis aūt aſſuetis in ꝯſidera
tōne celeſtiū corpoꝝ manifeſtata eſt ꝑ ſignū
ſtelle. q: vt dr̄ Chryſ. ꝑ ꝯſueta eos dn̄s voca
re voluit eis ꝯdeſcendēs. Greg. aūt dr̄ in ho
me. ſuꝑ Mat. Judeis tāq̄ rōne vtentib⁹ rō
nale aial. i. angel⁹ ꝑdicare debuit. gentiles
ꝟo q̄ vti rōne neſciebāt: ad cognoſcēdū deū
nō ꝑ vocē ſꝫ ꝑ ſigna ꝑducunt̄. Et ſic dn̄m iā
loq̄ntē annūciauerūt gētib⁹ ꝑdicatores loq̄n-
tes. ita cū nondū loq̄ntē elementa muta pre
dicarent. Aug. aūt dicit in ſer. ephie. Abrae
innumerabil' erat ꝓmiſſa ſucceſſio: nō carnis
ſemine; ſed fidei fecunditate generanda. ⁊ idō
ſtellarum multitudini eſt compara. ſ. Gen̄.
xv. vt celeſtis ꝓgenies ſperaret̄. Et ideo gēti-
les in ſiderib⁹ deſignati ortu noui ſideris ex

citanᷓ vt ꝑueniant ad chꝛm̄ ꝑ queꝫ efficiunᷓ
Qualꝭ fu/erit ſtella / a magis / viſa ſemē Abꝛae. ¶ Hec aūt ſtella nō fuit vna d̄
ſtellis celeſtibꝫ ab initio creatꝭ. vñ Aug. i li.
ꝯ̄ Fauſtū d̄r. Nō ex illis erat ſtella q̄ ab ini/
tio itineꝝ ſuoꝝ oꝛdinē ſub creatiōis lege cu/
ſtodiūt. ſed nouo ꝟginis partu nouū ſidꝰ ap
paruit. Btūs ꝟo Tho. in. iij. pte ſū. q. xxxvj.
ar. vij. inq̄t. Sicut Chꝛyſ. d̄r ſuꝑ Mat. ꝙ il
la ſtella q̄ magꝭ apparuit nō fuerit vna cele/
ſtiū ſtellaꝝ: multiplr̄ manifeſtū eſt. Pꝛio q̄
dē. qꝛ nulla ſtellaꝝ hac via incedit. Hec em̄
ſtella ferebatᷓ a ſeptētrione i meridieꝫ. ita em̄
iacet Judea ad ꝑſidē vñ magi venerūt. Se
cūdo apparet h̄ ex tpe. Nō ſolū em̄ appꝛebat i
nocte ſed etiā in meridie: ꝛ ſuū fulgoꝛē oſten
debat: q̄d nō eſt ꝟtutꝭ ſtelle: ſꝫ nec lune. Ter
tio qꝛ q̄nq; appꝛebat ꝛ q̄nq; occl'tabatᷓ. Cū ei
magi intrauerūt hierl'm: occultauit ſeipſaꝫ.
deinde vbi Herodē reliq̄rūt oñdit ſeipſam
Quarto: qꝛ nō hēbat ꝯtinuū motū ſicut alie
ſtelle: ſed cū oꝑtebat ire magos: ibat. qñ aūt
eos opoꝛtebat ſtare: ſtabat. ſic̄ ꝛ de columna
nubis q̄ erat i deſerto d̄r Exo. xiij. Quīto. qꝛ
nō ſurſum manēs partū ꝟgis demōſtrabat
ſed deoꝛſū deſcēdēs h̄ faciebat. vñ Matt. ij.
d̄r ꝙ ſtella quā viderāt magi in oꝛiēte añce/
debat eos vſq; dū veniēs ſtaret ſuꝑ vbi erat
puer. Ex q̄ patet ꝙ ꝟbū magoꝝ dicētiū: Ui/
dimꝰ ſtellā eiꝰ in oꝛiēte. nō eſt ſic itelligendū
q̄ſi ipſis in oꝛiēte poſitꝭ ſtella apparuerit eis
in terra Juda: ſed qꝛ viderūt eā in oꝛiēte exi/
ſtētē: ꝛ ꝓceſſit eos vſq; i Judeā. Nō potuiſ/
ſet aūt diſtincte domū demōſtrare niſi fuiſ/
ſet terre vicina. Erat ḡ nō in firmamēto celi
collocata: ſꝫ i aere vicino terre. vt ait Fulgē/
tius. ꝛ ſm volūtatē dei mouebatᷓ: vt Leo pa
pa d̄r i ſer. ephie. Tribꝫ magis i regiōe oꝛiē/
tis ſtella noue claritatꝭ apparuit: q̄ illuſtrioꝛ
ceterꝭ: pulcrioꝛq; ſideribꝫ in ſe ītuentiū ocu/
los aiosq; ꝯuerteret vt ꝯfeſtim aduerterentᷓ
nō eſſe ocioſum q̄d tā inſolitū videbatᷓ. Hec
Differen/tia illius / ſtelle ab / aliis. ille. ¶ Ex q̄bꝫ oībus patet quō hec ſtella ab
aliis differebat oꝛigine. q̄a nō fuit creata cū
aliis a ꝓncipio mōi: ſed ſolū in natiuitate chꝛi.
Itē officio: qꝛ alie ſtelle facte ſūt vt ſint i ſig̃
ꝛ tpa: Geñ. j. hec aūt vt duceret magos. Itē
duratiōe: q̄a alie ſtelle ſt̄ ꝑpetue. hec aūt (vt
ait Nico. de Ly.) finito ſuo miſterio rediit i
ꝓiacentē materiā. Itē in ſitu ꝛ locatiōe: vt ſ.
dictū eſt. Itē in radiatiōe. qꝛ ceterꝭ ſtell' erat
lucidioꝛ: ita ꝙ ſplēdoꝛ ſolis eā obſcurare nō
poterat: ꝛ etiā in meridie ſplēdidiſſime appꝛe
bat. Itē in motu: qꝛ nō mouebatᷓ motu cir/
culari: ſed ꝓgreſſiuo. Itē i ſui demōſtratiōe
ꝛ celatiōe ad tpꝰ. Dicit q̄ꝫ btūs Tho. vbi ſ.
ar. v. Stella q̄ chꝛiſti natiuitatē manifeſta/
uit: oēm occaſionē erroꝛis ſubtraxit. Ut em̄
Aug. d̄r ꝯ̄ Fauſtū. Nulli aſtrologi ita cōſti
tuerūt naſcentiū hoīm fata ſub ſtellis: vt ali/
quā ſtellaꝝ hoīe aliq̄ nato circūitꝰ ſui oꝛdinē
reliq̄ſſe: ꝛ ad eū q̄ natꝰ ē ꝓrexiſſe aſſeuerēt. ſic̄
accidit circa ſtellā q̄ demōſtrauit natiuitatē
chꝛi. Et īdo ꝑ hoc nō ꝯfirmatᷓ erroꝛ eoꝝ qui
ſoꝛtē naſcentiū hoīm aſtroꝝ oꝛdini colligari
arbitrantᷓ. non aūt credunt aſtroꝝ oꝛdinē ad
hominis natiuitatē poſſe mutari. Similr̄ etiā
vt d̄r Chꝛyſ. non eſt hoc aſtronomie opus a
ſtellis ſcire eos q̄ naſcuntᷓ: ſꝫ ab hoꝛa natiui/
tatis futura ꝓdicere. Magi aūt tpꝰ natiui
tatis nō cognouerūt: vt hinc ſumētes initiū
a ſtellaꝝ motu futura cog̃ſcerēt: ſed potius
ecōuerſo. Et ſic Aug. dicit in ſer. Ephie: ma/
gi ab angelis aliq̄ monitiōe reuelatiōes au/
dierūt ꝙ ſtella chꝛm̄ natū ſignificaret. et ꝓ/
babile videtᷓ ꝙ a bonis: qñ in chꝛo adoꝛādo
ſalus eoꝝ iam q̄rebatᷓ. hec ille. Et idē Augꝰ.
in li. q̄ſtionū veterꝭ ꝛ noui teſtamēti: ait. Re
gē intellexerūt natuꝫ cū ſtella indice tpalis rex
ſoleat deſignari. Hi em̄ magi nō maliuolen
tia aſtroꝝ curſum: ſed reꝝ curioſitate ſpecu
labantᷓ. Leo aūt papa in ſermone ephie dicit
Preter illā ſtelle ſpeciē q̄ coꝛpoꝛeū incitauit
obtutū: fulgentioꝛ ꝟtutis radius eoꝝ coꝛda
ꝑdocuit. Btūs ꝟo Tho. vbi ſ. ar. vij. inquit
Magi ſunt ꝓmitie gentiū in chꝛo credentiū
In q̄bus apparuit ſicut in quodaꝫ ꝓſagio fi/
des ꝛ deuotio gentiū venientiū a remotꝭ ad
chꝛm̄. Et ideo ſic̄ deuotio ꝛ fides gentiuꝫ eſt
abſq; erroꝛe ꝑ inſpiratiōem ſpūſcti: ita etiā
credendū eſt magos a ſpūſctō inſpiratos ſa/
piēter chꝛiſto reuerētiam exhibuiſſe. hec ille.
¶ Quo ad tertiū ꝟo. ſ. de oblatiōe magoꝝ ꝓ *De obla/tione ma/gorum.*
dictoꝝ inq̄t Chꝛyſ. ſuꝑ Mat. Si magi regē
terrenū q̄rētes veniſſent: fuiſſent ꝯfuſi. quia
tāti itinerꝭ laboꝛē ſine cā ſuſcepiſſent. vñ nec
adoꝛaſſent: nec mūera obtuliſſent. Nūc autē
qꝛ celeſtē regē q̄rebāt: ꝛ ſi nihil regalis excel/
lentie in eo viderūt: tñ ſolꝰ ſtelle teſtimonio
ꝯtēti adoꝛauerūt. Uiderūt em̄ hoīem ꝛ ado
rauerūt deū: ꝛ obtulerunt munera dignitati
chꝛi ꝯgruentia. Auꝝ q̄dem q̄ſi regi magno
Thus q̄d in dei ſacrificio ponitᷓ imolant vt
deo. Myrrha q̄ mortuoꝝ coꝛpa ꝯdiūtᷓ ꝓbetᷓ
tanq; ꝓ ſalute oīm morituro. Greg. q̄ꝫ in ho
mel'. ephie idem ꝯfirmās ait. Magi ꝟo au/
rū: thus ꝛ myrrhā deferunt. Auꝝ q̄ppe regi
congruit. thus ꝟo in dei ſacrificio ponebatᷓ.
myrrha aūt mortuoꝝ coꝛpoꝛa condiuntᷓ. Eū
ḡ magi quē adoꝛāt etiā myſticꝭ muneribꝫ ꝓ/
dicant: auro regē: thure deū: myrrha moꝛta/
lem. Alii aūt q̄dam doctoꝛes dicunt ꝙ obtu
lerūt auꝝ in pauꝑtatꝭ ſubſidiū: thus in ſta/
bularꝭ fetoꝛis remediū: myrrhā ꝟo i teneri/
tudinis puerilis obſequiū: ad vngēda mem
bꝛa illiꝰ debilia ꝛ tenera ac delicatiſſima: qui
noſtras penalitates ꝛ infirmitates aſſūpſit

Nos aūt hrōs magos admirabiles nob red
Magi cōmēdaſ
dit labor itineratiōis.qa lōgitudo viaꝝ ñ re
traxit eos qn ꝑgerēt ad dñm nřm ieſū chri/
ſtū.nō etiā difficultas tꝑis:qa in hyeme.nō
multitudo expēſaꝝ q̄s oportebat facere.nō
teneritudo cōplexionū:q: erant delicate ꝑſo
ne.nō ꝑiculū ꝑſonaꝝ:q: eis poterāt fieri mul
te īſidie.nō timor vſurpationū.ſ.ne ſua reḡ
ab alijs interim vſurparenſ. Uenerabiles
etiā eos reddit audacia ꝯfeſſiōis:qa coram
Herode(q̄ regnū iudaicū ſibi vſurpauerat)
cōfeſſi ſt chr̄m natū eē regē iudeoꝝ. ¶ Sed
h q̄ri pōt:quō in.xiij.dieb' potuerūt magi ve
nire de vltis terre finib':vl' ſaltē de terra lon
ginq̄ vſq3 i hierl'm q̄ ē i medio tre hitabil':cū
a patria eoꝝ vſq3 i hierl'm eſſ3 via vni' anni
ſm Chryſ. Et rñdet Remigi' ꝙ puer ad quē
ꝓꝑabāt:eos i tā breui ſpacio ꝑducere potuit
Uel dicēdū ſm Hiero.ꝙ ſuꝑ dromedarios
venerūt:q̄ ſunt velociſſimi:et tantū currūt
vna die q̄ntū eq̄ in multiſ. Et tūc iᵽletū eſt il
lud Eſa.lx.Inundatio camelorꝝ operiet te dro
medarij madian ꝛ epha.Si ēt q̄raſ:q̄re po/
ti' in hierl'm ꝑrexerūt q̄3 ad aliā ciuitatē ad
q̄rēdū chr̄m:Rñdet Remigi' ꝙ hierl'm ma
gna erat ciuitas ꝛ regal'.et iō credebāt ꝙ tal'
puer ñ niſi i regia ciuitate naſci deberet. Ul'
Quare magi ve/nerūt in hierl'm
ibi ꝑrexerūt vt locū natiuitatiſ chr̄i certi' diſce/
re poſſent.q: ibi ſapiētes ſcribe ꝛ legiſ docto
res reſidebāt:vt iᵽleref q̄d dictū eſt ꝑ ꝓphā
Eſa.ij.De ſiō exibit lex ꝛ vbū dñi de hierl'm
Itē vt ſtudio magoꝝ dānaref pigricia iu/
deoꝝ:vt.ſ.eſſent iexcuſabiles.qa potuiſſent
dicere. Nos q̄dē locū natiuitatiſ ſcim':ſed tp̄s
ignoram'.Et iō magi oſtēderūt eis tp̄s:ꝛ di
dicerūt ab ip̄is locū. O q̄nta igiſ fuit ōſidia
iudeoꝝ q̄ cū ꝑ ſcp̄turas iuenirēt chr̄i aduētū
eſſe ꝓpinquū:viderētq3 reges a finib' tre ve/
niſſe ad eū q̄rendū ꝛ adorandū:iux̄ ꝓphetiā
Dauid pſ.lxxj. Reges tharſis ꝛ iſule mune
ra offerent:reges arabū ꝛ ſaba dona addu/
cent.Et adorabūt eū oēs reges ꝛc.nō curaue
rūt ad locū natiuitatiſ chr̄i eis vicinū:ꝛ ab ip̄is
demōſtratū magiſ vna cū illis ꝓperare.. S3
h deo ꝑmittēte factū eſt ꝓpter eoꝝ maliciam
Ut eñ dr in cōi ꝓuerbio Achio dio vol ma
le li tolle el ſeno. Ut etiam dr Greg.vbi ſ.iō
ſtella diſꝑuit ꝓpe hierl'm vt magi neceſſe ha/
berent ꝑcūctari ꝑncipes iudeoꝝ de ortu meſ
ſie:ꝛ ſic duplici teſtimonio firmarenſ i fide.
ſc3 ſtelle ꝛ ſacre ſcp̄ture. Ipi eñ ſcribe ꝛ pha
riſei allegauerūt ꝓphetiā Michee.v. vbi dr
Quare magi tā lōgā viā aſſūpſerūt
ꝙ meſſias naſci debebat i Bethleē. ¶ Sed
h inq̄rendū eſt:q̄ cā magos impulerit ad ſu
mēdā tā lōgā ꝛ difficilē viā:Et rñdet Aug'.
in ſermone p̄dicto:ſic dicēs. Cū al's mlti na
ti eſſent reges iudeoꝝ:nunq̄3 quēq3 illoꝝ ad
adorandū q̄ſierūt.q: nec quēq̄3 illoꝝ de celo
loquētē didicerūt. Nō itaq3 regi iudeoꝝ q̄/
les illic eſſe ſolebāt hūc tā magnū honorē lō/
ginq̄ alienigene ab eodē regno extranei a ſe
deberi arbitrabanſ:ſed talē eſſe natū didice/
rāt in q̄ adorādo ſe ſalutē q̄ ſm deū eſt ꝯſecu
turus minime dubitarēt. Neq3 eñ etas:cui
ſaltē adulatio hūana ſeruiret:nō in mēbris
purpura:nō in capite diadema fulgēs:non
pōpa famulantiū:nō terror exercit':nō glo/
rioſa fama p̄lioꝝ/hos ad eū viros ex remo/
tis terris cum tanto voto ſupplicatiōis attra
xit.iacebat in p̄ſepio puer ortꝰ recenſ:exigu'
corpe:cōtēptibilis paupꝑtate.ſed magnū ali/
q̄d latebat in paruulo q̄d illi homīes ꝑmitie
gentiū nō terrena ꝑrāte:ſ3 celo narrāte didi/
cerūt. Hec ille. Loq̄uerāt ei ꝑ appitiōe3 iſti'
ſtelle ꝙ nat' erat ille q̄ ait Apoc.vlt. Ego ſu3
gen' ꝛ radix Dauid ſtella ſplēdida ꝛ matuti
na. Quare āt ab oriēte venerint:aſſiḡt Chry
ſoſt.ſuꝑ Mat.rōnē dicēs. Ab oriēte venerēt
magi.q: vnō dies naſciſ:inde initiū fidei ꝓ/
ceſſit.q: fides lumen eſt aiaꝝ.vl' q: oēs q̄ ad
chr̄m veniūt/ab ip̄o ꝛ ꝑ ip̄m veniūt. ¶ Cur
Quare herodes turbat' ē
aūt Herodes rex turbat' ſit:tres inter alias
cauſe p̄nt aſſiḡri. Prio.ſ.vt celſitudo maie/
ſtatiſ chr̄i mōſtraref. Un̄ Gre.vbi ſ.ait. Ce/
li rege nato/rex terre turbat' ē.q: nimiꝝ ter/
rena altitudo cōfundiſ:cū celſitudo celeſtis
aperiſ. Scd̄o vt ei' iudiciaria ꝑtās cog̃ſcere
tur vel figuraref. vñ Aug'.vbi ſ.dt. Quid
erit tribunal iudicātis qñ ſuꝑbos reges cu/
na terrebat infantiſ: Tertio vt deiectio regni
diaboli oſtenderef. Un̄ Leo papa vbi ſ.in/
q̄t. Non tantū Herodes in ſemetipo turbaſ
q̄ntū diabolus in herode. Herodes eñ ho/
minē chr̄m extimabat:ſed diabolus deum:
et vterq3 regni ſui ſucceſſorē timebat:diabo
lus celeſtē ſed Herodes terrenū. Suꝑflue
tñ timebat herodes.qa chr̄s non venerat re
gnum terrenū i terra hac. Un̄ Leo papa vbi
ſ.ait ipſi herodi. Non capit chriſtum regio
tua.nec mōi dñs poteſtatis tue ſceptris eſt
cōtentus anguſtiſ. His etiā hieroſolyma tur
bata eſt de natiuitate chr̄i:cū tñ ſūme gaude
re deberet.qa vt inq̄t Chryſ.de aduentu iu/
ſti nō poterāt gaudere iniq̄. Ul' turbatam ſe
oſtendit(l3 non eſſ3) vt ſe ſuſpectā nō redde/
ret tyranno:ſi ſe letam oſtendiſſet de natiui
tate regis iudeoꝝ. Et forte hac de cauſa ne/
mo iuit cū magis ad videndū eum. Cū aūt
magi diſceſſiſſent ab Herode maliḡ ꝛ frau/
dulēto q̄ querebat occidere chriſtū:ſimulās
tamē cū magiſ ſe velle adorare eum. Ecce ꝙ
(vt dr Mat.ij.)iterꝝ eis apparuit ſtella q̄ pri
mo diſparuerat. Et in eode3 c.dr. Uidentes
aūt ſtellā magi:gauiſi ſunt gaudio magno
valde. In tota autem ſacra ſcp̄tura nullibi
reperiuntur tot verba leticie ſimul poſita q̄

q̄dē ꝟba ſunt vniſa ad denotandū ineffabile
eoꝝ gaudiū. Per tria aūt ꝟba leticie.ſ.gaui/
ſi ſunt gaudio magno: ꝑcaꝛ leticia oīm triuꝫ
potētiaꝝ aīe: q̄ tote erāt intēte ad q̄rēdū ⁊ in/
ueniēdū ꝟginis filiū: q̄ letate ſunt vehement
Dū aūt additꝛ: valde. denotaꝛ gaudium oīs
ſenſus corpis repleti leticia ex inuētiōe cħri.
Videtes em̄ ſtellā certificati ſūt ꝙ ipm̄ idu
bitanter in ꝓrio iuenirēt: cū bethleē vbi natꝰ
erat ꝓpe ad q̄nq̄ꝫ miliaria eē cog̃uiſſent. vnō
ſequiꝛ i ꝑdicto euāgelio ꝙ ipſa ſtella ꝑcedēs
eos duxit ad locū vbi erat puer: et ibi firma
ſtetit/indicans eis ꝙ ibi in illo tugurio erat
ſaluator: mōi cū ꝟgine bn̄dicta mr̄e ſua. Vn̄
ſequiꝛ. Et intrantes domū/inuenerūt puerū
cū Maria mr̄e eiꝰ. O iocunda inuētio. De/
ſideria em̄ cū cōpleta fuerint delectant aīaꝫ:
Prouerb.xiiij. Et ꝓcidentes adorauerunt eū
Vbi Bern̄. exclamat dī. Quid facitꝭ o magi
q̄d facitꝭ: Lactantē pueꝝ adoratꝭ in tugurio
vili: in vilibꝫ pānis. ergo ne deꝰ iſte: Et vbi ē
regꝭ aula: vbi curie regalis freq̄ntia: Nūq̄d
aula ē ſtabulū: thronus ꝑſepiū: freq̄ntia Jo
ſeph ⁊ Maria: Jſti inſipiētes ſunt vt fierēt
ſapientes. Hec ille. Sequiꝛ aūt. Et apꝭtꝭ the
ſaurꝭ ſuis obtulerūt ei munera: auꝝ: thus et
myrrham. Jn quo actu myſtice deſignaue/
runt conditiones quas debet habere bona
oblatio vel elemoſyna. Dum em̄ dicitur: ap/
tis. oſtendiꝛ largitas eius. theſauris: boni/
tas. ſuis: ꝓprietas. vt non ſolum elemoſyna
fiat largiꝛ ⁊ abūdanter in magna copia ⁊ de
bonis rebꝫ nō corruptꝭ: ſed etiā de ꝓprijs ⁊ n̄
alienis rebꝫ. Dū aūt additꝛ/obtulerūt: deno/
taꝛ celeritas ⁊ hilaritas: vt fiat libēter ⁊ ala/
cri aīo ⁊ vultu: ⁊ cito ꝑueniēdo petitionem
paupꝛtatꝭ ⁊ n̄ expectādo vt ꝑcibꝫ extorqueaꝛ.
Dū ꝟo dr̄: ei. ꝑcaꝛ diſcretio elemoſyne ⁊ ſince
ritas: vt.ſ. fiat diſcrete paupi ⁊ nō diuiti ſiue
nō indigēti: nec ex vana glīa vl' alio malo fi
ne: ſed ſincere ex charitate ⁊ amore dei vt ei
ſit datū qō eiꝰ cā daꝛ paupi. Dū autē additꝛ:
mūera: oñdiꝛ liberalitas elyne. vt qō ex de/
bito ⁊ ꝓ ſua mercede debet q̄s hr̄e: ei nō deꝛ
tanq̄ꝫ elyna. ⁊ ne deꝛ aliq̄d alicui ſub ꝑtextu
pietatis: vt poſtea ampliꝰ habeaꝛ ab eo. Dū
aūt dr̄ auꝝ: thus ⁊ myrrhā. q̄ tria q̄libet eoꝝ
obtulit: vt dicūt doc. vn̄ falſa ē illa ſnīa: Ga/
ſpar fert myrrhā: thus melchior: balthaſar
auꝝ. Ex hac diuerſoꝝ mūeꝝ oblatiōe deno/
taꝛ varietas elemoſyne. Nō em̄ ſufficit pau
peri dediſſe panē ſi vino vel veſtimēto idige
at: et q̄s ei ſubuenire pōt. Quid autē myſtice
deſignarēt hec tria mūera circa ꝑſonā chriſti
ſupiꝰ diximꝰ. De q̄ etiā eccl'ia in officio ephie
canit. Tria ſunt munera ꝑcioſa q̄ obtulerūt
magi dn̄o in die iſta: ⁊ hn̄t in ſe diuia myſte/
ria. in auro vt oſtendaꝛ regis potētia. in thu

re ſacerdotē magnū ꝯſidera. et in myrrha do
minicā ſepulturā. ¶ Notandū ꝟo eſt ꝙ q̄a
ordo rōnis exigit vt ſcḋm gradū dignitatis et
excellētie ⁊ valoris alicui cultꝰ exhibeaꝛ ho/
noris ⁊ reuerētie. c. ſtatuimꝰ. de maio. ⁊ obe.
Vn̄ cū magnꝰ cultus honoris ꝑpēdaꝛ i mu/
neꝝ oblatiōe: magnis ⁊ dignis ꝑſonis nō vi
lia ſed magna ⁊ nobilia ſūt donaria faciēda
⁊ offerēda. Nā vt dr̄ i c. et ſi q̄ſtiōes. de ſimo.
Jn accipiēdis vl' dādis mūeribꝫ/ꝑſone dan
tis ⁊ accipientꝭ eſt q̄litas attēdenda. ideo cū
ipſi offerētes eſſent ſapientiſſimi ⁊ cog̃ſcerēt
nobilitatē reꝝ: ⁊ eēnt diuites: q: reges ⁊ dn̄i.
et offerre vellēt ei q̄ ē potēs in celo ⁊ in terra.
q̄ dixit Matt. xxviij. Data ē mihi oīs ptās i
celo ⁊ i terra. Cōgrue elegerūt facere ei obla
tionē de tribꝫ: q̄ꝝ q̄dlibet in genere ſuo ē opti
mū. Auꝝ em̄ eſt potioris valoris inter me/
talla. thus potioris odoris inter aromata.
myrrha potioris vigoris intꝛ vnguenta. Re/
cte ꝗ̄ dn̄o ieſu obtulerunt auꝝ. q: ipe eſt rex
regū ⁊ dn̄s dn̄antiū Apoc. xix. Auꝝ nāq̄ꝫ of
ferꝛ regibꝫ ꝓ tributo. c. ſi tributū. xj. q. j. et ꝑ
glo. in c. generali. in ꝟ. regalia. de elec. li. vj.
Q: ꝟo in thure ſapia deſignaꝛ: vt ait Salo
mon Sap. vij. dicēs de ſapia: ꝙ infinitꝰ eſt
theſaurꝰ hoībꝫ. Jdeo ꝯgrue illud obtulerūt
ei in quo ſunt oēs theſauri ſapie dei abſcon/
diti. Col. ij. Et ſic in auro ⁊ thure eū ꝓfeſſi ſē
eſſe veꝝ regē de regio genere dauidico: q̄ ꝓ/
miſſus erat in lege ſup iſrael regnaturꝰ. atq̄ꝫ
ſummū ſacerdotē de ſtirpe Aarō: q̄ debebat
ſacrificare ſuū precioſiſſimū corpꝰ ſup aram
crucis. et deū ac dn̄m ſuū. Per myrrhā ꝟo
eū deſignauerūt debere ꝓ hūani generis re/
demptiōe mori: ⁊ in ſepl'cro myrrha eiꝰ cor/
pus cōditi. ſicut poſtea factū fuiſſe patꝫ Jo.
xix. Jn his q̄ꝫ muneribꝫ deſignauerunt tria
munera q̄ oēs fideles chr̄iani debent offerre
dn̄o ieſu. nam ꝓ auro theſauro ſuo: debent de
ſcrinio cordis ſui offerre ei cordialē dilectōeꝫ
⁊ charitatē q̄ ꝑ auꝝ figuraꝛ. q: ſicꝫ auꝝ ē va/
lore maximū ⁊ ꝟtute optimuꝫ. nā cor debile
reſtaurat ⁊ ꝯfortat. et ꝓpter h̄ ponꝛ i electua
rijs infirmoꝝ. Jtē in tenore ſolidū multūq̄ꝫ
durās. ſic charitas intꝛ oēs ꝟtutes ꝑncipatū
tenet. et q̄ de ea plꝰ habet: plus valet. ⁊ q̄ ni/
hil charitatis habet/nihil valet. vt patet. j.
Coꝝ. xiij. vbi apl's ait. Si linguis hoīm lo/
q̄r ⁊ angeloꝝ: charitatē aūt non habeā: nihil
ſum. Jtē charitas ſupueniens reſtaurat oīa
merita deꝑdita: et cōfortat corda debilia ad
operandū inſtanter opera virtuoſa. Et ideo
charitatem non habenti dicit dn̄s Apoc. iij.
Dicis quia diues ſum ⁊ locuples ⁊ nullius
egeo. et neſcis quia tu miſer es ⁊ miſerabi/
lis: pauper: cecus ⁊ nudus. ſed ſuadeo tibi
emere a me aurum ignituꝫ vt locuples fias

Cōditio/nes bone oblatōis vl' elyne.

Magi congrue illa tria obtulerūt

ꝛ offeras deo tuo. Charitas etiā eſt ſolida.
q꞉ tenet hoīem ſolidū ꝛ firmū in bono. Vñ
de ea inq̄t apl's vbi ſ. Charitas nūq̄ꝫ excidit
Trāſſūptiue in c. charitas nunq̄ꝫ. de pe. diſt.
ij. Et iō ꝺ hñte charitatē dici pōt illō Eccl. l.
Quaſi vas auri ſolidū. Jtē q̄libet fidelis de
bet dño ieſu offerre thus deuote laudatiōis
et orōnis. q̄a ipē ait pſ. xlix. Sacrificiū lau⸗
dis honorificabit me ꝛc. Et iōo vnuſq̄ſq̄ꝫ de
bet dicere cū eodē ꝓpha ibideꝫ: Dirigaꝶ dñe
orō mea ſicut incēſum in ꝯſpectu tuo. Eleua
tio manuū meaꝝ ſacrificiū veſptinū. Et tūc
de q̄libet tali dici poterit illō Eccl. l. Qua⸗
ſi thus ardēs in igne poſitū. Jteꝫ debem⁹ illi
offerre myrrhā carnalis afflictiōis ꝛ mortifi
cationis: pnieq̄ꝫ ꝛ macerationis. Sicut eñ
myrrha lꝫ ſit amara: habet tñ odorē bonum
et vigorē ꝯſeruatiuū a putrefactōe: ſic pnia
lꝫ videaꝶ eſſe amara q̄ ad ſenſualitatē: tñ eſt
odorifera deo: ꝛ nos pſeruat a putrefactione
vicioꝝ. et ē valde vtilis ꝛ fructifera. iuꝫ illō
Jac. j. Ois diſciplina in pñti q̄deꝫ nō videꝶ
eſſe gaudiū ſed meroris. poſtea ꝟo fructū pa
catiſſimū affert exercitatꝭ ꝑ eā. Et tūc dicere
poterit q̄libet noſtꝝ illud Eccl. xxiiij. Quaſi
myrrha electa dedi ſuauitatē odoris. ꝛ illud
Cañ. v. Man⁹ mee diſtillauerūt myrrhā: et
digiti mei pleni ſunt myrrha ꝓbatiſſima. Et
p̄dicta q̄ſi oīa ꝯfirmat Greg. i homel'. ephie.

Quantū gaudiūꝫ Maria habuit ḋ regū oblatione

¶ Sed iā ad ꝯtēplandū ꝟginis gaudiū ve⸗
niamus. Si eñ tantū gauiſi ſunt magi de
vna Jeſu chři viſione: q̄ntum gaudere debe
bat eius mater de q̄tidiana ei⁹ amplexatiōe:
oſculatiōe: lactatōe ꝛ dulciſſima ꝯuerſatōe.
Cogita aliq̄ntulū o paupercula mulier: ꝙ ſi
eſſes in puerꝑio decubans cū filio ꝛ in ma⸗
xima paupꝑtate: q̄ntū gaudiū hñes ſi aliq̄s p⸗
potens dñs corā eo genu flecteret: et ei p̄cio⸗
ſa munera offerret. Quantū ḡ gaudere debe
bat ꝟgo bñdicta: q̄ paupꝑcula exiſtens/ vidit
iſtos tres reges ſapiētiſſimos ac potētes: q̄
cū tāta comitiua de tālōginq̄s ꝑtib⁹ ad viſi⸗
tandū filiū ſuū venerant: ſtella eos ducēte:
eidē filio ſuo adorato tanq̄ꝫ eoꝝ vero deo tā
precioſa munera abūdāter offerre: ꝛ ſuis oī⸗
bus neceſſitatibus copioſiſſime ſatiſfacere.
Poſſum⁹ aūt deuote meditari ꝙ exiſtēs be
nedicta ꝟgo ſola in diuerſorio cū puero ſuo
atq̄ꝫ Joſeph: ac cū boue ꝛ aſino: ſentiens tot
gentes: eq̄s: pedites: camelos: milites: baro
nesq̄ꝫ cū turba magna veīre: cepit timere ne
iſti venirent ad ꝑdendū filiū ſuū. vñ ſubito
accipiens eū poſuit in pſepio ꝛ feno cooꝑuit
O ieſu dulcis. O impator mūdi. O infinita
maieſtas. O ſumma potētia ꝛ bonitas: quō
ſtas: vbi cubas: vbi q̄eſcis: Cōſidera modi⸗
cū o ſenſualis ꝛ carnalis q̄ gaudes mūdo et
delicijs. Vñ Berñ. inq̄t. Quid vltra gl'iaris
o diues in volutabro lecti picti ꝛc. Abſcon⸗
ſo igiꝶ dulci Jeſu inter bouē ꝛ aſinū. ecce ap
propinq̄nt ſcutiferi ꝛ famuli alieq̄ꝫ gentes.
Stella aūt ſtabat ſuꝑ locū vbi erat dñs Je
ſus: nec vltra ꝓgrediebaꝶ. Arbitrantes ḡ ꝙ
ibi eſſet: intrātes ipi reges ꝛ neminē vidētes
niſi Mariā paupꝑculā puellā ꝛ Joſeph. egre
diunꝶ: ꝛ aſpicientes ſtellā/ vident eam firmā
ſtare ſupra pſepiū. Et iteꝝ ingrediunꝶ: et nō
videntes eū: iteꝝ egrediunꝶ. ꝛ vidētes ſtellā
ſtare imobilē. tertio ingrediunꝶ/ q̄rētes vbi
erat puer q̄ nat⁹ erat rex iudeoꝝ. Quib⁹ cum
timore dixit benigna ꝟgo. O reges. o princi⸗
pes: rogo amore dei ne moleſtetꝭ me paupꝑcu
lā matrē. Tūc illi h̄ audiētes dixerūt. O vir
go ſcrā. O ꝟgo illibata. O mr̄ dei ne timeas
vidim⁹ eñ ſtellā ei⁹ in oriēte ꝛ venim⁹ cū mu
nerib⁹ adorare eū: nos venim⁹ bñfacere ꝛ nō
male. Ne tardes obſecram⁹ oñdere nob̄ de⸗
ſideriū cordis nři. O ſpes noſtra vbi es: O
gaudiū nr̄m. O expectatio nr̄a. O dulcꝭ Je
ſu oſtēde nob̄ faciē tuā ꝛ ſalui erim⁹. Vidēs
aūt pijſſima ꝟgo eoꝝ magnā deuotōem ꝛ fi
dem: ꝑrexit ad pſepiū. Cōſidera mō quō illi
reges ꝛ barones ſūma cū reuerētia ac deuo⸗
tiōe ipam ſequunꝶ eūtē ꝟſus pſepiū. Et ſubi
to b. ꝟgo cū veniſſꝫ vbi erat fili⁹/ genu flexit:
et illi ſil'r. Et tūc diſcooꝑuit benigniſſimū ie
ſū: ꝛ oñdit illis. Quē illi vidētes: ſubito de⸗
poſitꝭ coronis ꝛ ſceptrꝭ regalib⁹/ adorauerūt
eū: ꝛ nō potuerūt lachrymas ꝯtinere. ſed cū
fletu exclamarūt dicētes O diuina bonitas
vbi iaces: O ſaluator mōi. O gaudiū ange
loꝝ quō te humiliaſti: O q̄nt⁹ feruor. O ma
gnanima fides iſtoꝝ regū: q̄ nō ſuſpicati ſūt
indignū regꝭ hitaculū: nō paupꝑtatē matrꝭ:
nō viles pānīculos: nō aſꝑitatē feni: nō fedi⸗
tatē ſtabuli: nō puitatē pueri: ſꝫ i abiecto lo⸗
co ꝛ aſꝑo feno mirabanꝶ filij dei hūilitatē: q̄
exinaniuit ſemetipm Phil'. ij. Jn paupertate
mr̄is ſtupebāt de indicibili ei⁹ paupꝑtate. Jn
vilib⁹ pānicul' attēdebāt ſplēdorē ꝟtutū. Jn
mortali carne ꝯſiderabāt ieffabilē ei⁹ digna⸗
tionē. ¶ Poſſum⁹ aūt ꝯtēplari ꝙ diabolus

Quō diabol⁹ conabaꝶ reges auertere a fidē ꝑ decē argumēta.

conat⁹ ē auertere magos a fide chři: ꝛ ꝓbare
ꝙ nō erat de⁹ ſꝫ pur⁹ hō: mltꝭ rōnib⁹. Quib⁹
ſapientiſſima ꝟgo rñdit. Et primo ſic arguit
diabol⁹ dī. Jſte puer generādus annūciat⁹ ē
femie. ḡ eſt tñ hō ꝛ nō de⁹. ꝯſeq̄ntia patꝫ. q꞉
Jſaac Sāſon ꝛ Joānes baptiſta annūciati
ſunt parētib⁹ ſuis: q̄ tñ nō fuerūt niſi hoīes.
Rñdit b. ꝟgo. Veꝝ eſt ꝙ iſte puer annūcia⸗
tus ē mihi naſcitur⁹ ex me: ſed ꝟgie remanē⸗
te. q̄d de alijs nō fuit. De me eñ p̄dictū fu⸗
it Eſa. vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet filium: ꝛ
vocabiꝶ nomē ei⁹ emanuel. i. nobiſcū de⁹. Et
Ezech. xliiij. Vidi portā i domo dñi clauſaꝫ
ꝛc. et Dañ. ij. Lapis abſciſus eſt ꝺ mōte ſine

manibꝫ. Scḋo dixit diabolꝰ: Iſte puer ꝯce-
ptꝰ eſt in vtero femie: ꝗ ē hō ⁊ nō deꝰ. ptꝫ ꝯſe-
quētia. Qꝛ deꝰ cū ſit infinitꝰ oīa implet. Vn̄
ait Hiere. xxiij. Celū ⁊ terrā ego ipleo. ꝗ non
potuit claudi ꝟgīs vtero. Rn̄dit btā virgo
illō Auguſtini in libro ꝯ̄ Fauſtū maniche-
um dī. Nō plane catholica fides ꝗ chr̄m dī
filiū natū ſm carnē credit ex ꝟgine vllo mō
eundē dei filiū ſic in vtero mulierꝭ includit
q̄ſi extra nō ſit: q̄ſi celi ⁊ terre admīſtratiōes
deſeruerit: q̄ſi a prē receſſerit. ſed vos mani-
chei corde illo ꝗ nihil poteſtꝭ niſi corporalia
phātaſmata cogitare. iſta oīno nō capitꝭ ⁊c.
Dixit ꝗꝫ illō eiuſdē Aug. i epl'a ad Voluſia-
nū. Hoīm iſte ſenſus eſt nihil niſi corpa va-
lentiū cogitare: q̄ꝛ nullū pt vbiqꝫ eē totum.
qm̄ ꝑ inumerabiles ptes aliud alibi habeat
neceſſe ē. lōge alia ē natura aīe q̄ꝫ corpiſ: q̄n-
to magꝭ dei ꝗ creator ē aīe et corpis: ꝗ nouit
vbiqꝫ totꝰ eſſe: ⁊ nullo ꝯtineri loco. nouit ve-
nire nō recedēdo vbi erat. nouit abire n̄ diſ-
cedēdo ꝗ venerat. vn̄ non ē facta mutatio in
deo: ſꝫ in hoīe aſſumpto. Tertio arguit dia-
bolꝰ dī. Iſte puer natꝰ ē ex feīa: ꝗ ē hō ⁊ non
deus. Ptꝫ ꝯſeq̄ntia. qꝛ ſicut mors hoīm ſub-
ſecuta ē ex pctō ꝑmoꝝ parētū. iux̄ illō Geñ.
ij. Quacūqꝫ die comederitꝭ ex eo morte mo-
riemini. Ita ēt dolor partꝰ: ſm illō Geñ. iij.
In dolore paries filios. Sꝫ h̄ non fuit ꝯue-
niēs deo naſci cū dolore mr̄is parturientꝭ ꝗ
⁊c. Rn̄dit btā ꝟgo. Ille mulieres pariūt fi-
lios cū dolore ꝗ ꝯtraxerūt pctm̄ originale.
ego āt ſū illa d̄ ꝗ dr̄ Cañ. iiij. Tota pulcra es
amica mea: ⁊ macula nō eſt in te. Et iō pepi
filiū meū ſine dolore. Vn̄ de me ꝓpheratum
fuerat Eſaie. xxxv. Germinās germiabit ſi-
cut liliū: et exultabit letabunda et laudans.
Quarto arguit diabolꝰ dī. Iſte puer natꝰ ē
apud ciuitatē paruā. ꝗ ē hō et n̄ deꝰ. ptꝫ ꝯſe-
q̄ntia. qꝛ Eſa. ij. dr̄ De ſion exibit lex: ⁊ ꝟbū
dn̄i de hierl'm. Si ꝗ iſte puer erat deꝰ: naſci
debebat ī hierl'm. Rn̄dit ꝟgo bn̄dicta: Fili-
us dei debebat naſci d̄ ſemīe Dauid ſm car-
nē cui dixit deꝰ pꝛ pſ. cxxxj. De fructu vētrꝭ
tui ponā ſuꝑ ſedē tuā. et iō apud bethleē na-
ſci debebat a ꝗ Dauid originē traxit. ⁊ ī ꝗ na-
tus ē. j. Reg. xvj. vt iplereť ꝓphetia Mich.
v. dī. Tu bethleē ēra ephrata ꝑuula es ī mi-
libꝫ Iuda Ex te exiet dux ꝗ regat ꝑpl'm meū
iſrael. et egreſſus eiꝰ ab initio a diebꝫ eterni-
tatis. vbi trāſlatio chaldaica hꝫ. Ex te egre-
dieť meſſias. Quinto arguit diabolꝰ dicens
Iſte puer natꝰ ē plorās: ꝗ eſt hō ⁊ nō deꝰ. an̄-
cedēs ptꝫ Sap. vij. Sil'em vocē oībꝫ emiſi
plorās. Cōſeq̄ntia etiā patꝫ. qꝛ vt ait ſibylla
agrippa. ē leticia ſempiťna. Rn̄dit ſapiētiſſi-
ma ꝟgo dī. Iſte plorat ꝯgruꝰ fuit fini icar-
natiōis. qꝛ ad h̄ filꝰ dei carne ex me aſſūpta
venit in mūdū vt ꝓ pctō gn̄is hūani ſatiſfa-
ceret. De cuiꝰ fletu p̄dixit p̄dicta ſibylla dī.
Flebit deꝰ leticia ſempiťna. Vnꝰ aūt ꝓ pctō
alteriꝰ ſatiſfacit: qn̄ penā pctō illiꝰ debitā in
ſe ſuſcipit. ploratꝰ aūt eſt pena pctī qḋ eſt in
mūdū ꝑ adā itroductū. ⁊ iō ꝯgruū fuit ad fi-
nē icarnatōis vt filiꝰ meꝰ pēalitatē hāc ⁊ ali-
as ſuſcipet. ſic̄ p̄dictū fuit Eſa. liij. Vere lan-
guores nr̄os ipſe tulit: et labores nr̄os ipſe
portauit. Sexto inq̄t diabolꝰ. Iſte puer in-
uoluit pannis. ꝗ eſt hō et nō deꝰ. an̄cedēs pꝫ
Lu. ij. ibi. Inuenietꝭ infantē pānis inuolu-
tū. Cōſeq̄ntia etiā ptꝫ. qꝛ ſi deū celi celoꝝ ca-
pere nequeūt. ij. Para. vj. mlťo minꝰ pānis
pōt inuolui. Rn̄dit b. ꝟgo illud btī Maxi-
mi in ſer. de natiuitate dn̄i. Si tibi ſenſuum
tuoꝝ fragilitate minꝰ dignū videť filiū dei
d̄ femia natū credere. ꝟginē cogita pepiſſe.
Si tibi pāni qbꝫ iuolutꝰ ē fortaſſe vileſcūt
angelos collaudantes: ⁊ mltitudinē celeſtis
exercitꝰ admirare. Deꝰ ꝗ oīpotens voluit in-
uolui panniculis: iux̄ illud qḋ canit eccleſia
Mēbra pānis iuoluta ꝟgo mr̄ alligat: ⁊ ma-
nus pedeſqꝫ crura ſtricta cingit faſcia. vt ho-
minem i pctīs inuolutū ⁊ ligatū diſſolueret.
¶ Septio arguit diabolꝰ dī. Iſte puer na- J
tus ē inť aīalia. ꝗ ē hō et nō deꝰ. An̄cedēs pꝫ
Baruch. iij. vbi dr̄. In medio duoꝝ aīaliū
cognoſceris: ſm vnā trāſlationē. Cōſeq̄ntia
ptꝫ. qꝛ abſurdū videť deū ſapie ꝯditorē inter
bruta aīalia naſci. Rn̄dit btā ꝟgo: qꝛ hō per
pctm̄ factꝰ erat vt beſtia. vn̄ d̄ eo pſ. inq̄t Cō-
ꝑatꝰ eſt iumētis inſipiētibꝫ: et ſil'is factꝰ ē ill'.
Ideo dei filꝰ vt beſtialitatē eiꝰ in rōnabilita-
tē ꝯuerteret natꝰ voluit ad hoc inſinuādū in
medio beſtiaꝝ reponi. Itē vt verificareť pro-
phetia Eſa. j. Cognouit bos poſſeſſorē ſuum
et aſinꝰ p̄ſepe dn̄i ſui. Itē vt ꝑ h̄ deſignareť
ꝯuerſio iudeoꝝ ad eiꝰ fidē: ꝗ figurať ꝑ bouē
vt patuit in paſtoribꝫ. Et gentiliū ꝗ figurāť
ꝑ aſinū: vt nūc patꝫ i magꝭ. Itē ꝑ bouē deſi-
gnať maturitaſ diſcretōiſ: ꝗ ē i aīa filij mei ꝑ-
fectiſſimo mō Et ꝑ aſinū auſteritas onerꝭ: ꝗ
erit in corpe eiꝰ. Octauo arguit diabolus d.
Iſte puer natꝰ eſt in diuerſorio: ⁊ reclinatus
i p̄ſepio. ꝗ ē hō ⁊ nō deꝰ An̄cedēs ptꝫ Lu. ij.
Reclinauit eū i p̄ſepio. qꝛ nō erat ei locꝰ i di-
uerſorio. Cōſeq̄ntia etiā ptꝫ. quia h̄ indecens
videť diuine maieſtati. Rn̄dit btiſſima ꝟgo
illud ſancti Maximi in ſermone de natiui-
tate dn̄i. Si p̄ſepe in ꝗ infans iacuit deſpicꝭ
erige pauliſper oculos: ⁊ nouā in celo ſtellā
preſtantē mūdo natiuitatē dn̄icam cōtuere.
Si credis vilia: crede mirifica. Si de his ꝗ
humilitatis ſunt diſputas: que alta ſunt et
celeſtia venerare. ſ. iſtā micantē ſtellā cuius
ductu iſti reges huc venerūt. ſicut p̄dictū fu-
erat. Eſa. lx. dū dr̄. Et ambulabūt gētes ī lu-

mine tuo: ⁊ reges in ſplēdore ortꝰ tui. Nono
dixit diabolꝰ. Iſte puer vocat̃ nomīe hūano
Jeſus. ꝗ eſt hō ⁊ nō deꝰ. patꝫ ꝯn̄a. q̄a Exo. iij
dixit deꝰ Moyſi. Quid q̄rꝭ nomen meū q̄d
eſt mirabile? Rn̄dit b. v̄go illud q̄d inq̄t deꝰ
Eſa. lij. Propt̃ h̄ ſciet ꝓplꝰs meꝰ nomē meū ī
illa die: q2 egoipē q̄ loq̄bar ecce adſum. Deci
cimo arguit diabolꝰ dicēs. Iſti magi obtu-
lerūt myrrhā huic puero. ꝗ eſt hō ⁊ non deꝰ.
q2 myrrha dat̃ ad ꝓſeruatiōem a corruptiōe
q̄ nō ꝯuenit diuitati. Rn̄dit brā v̄go. Q2 im-
mortal' deꝰ ꝓ hoīm ſalute factꝰ eſt mortalis:
ideo debuit ei myrrha offerri: ꝑ quā morta-
litatꝭ aſſūptio deſignat̃. Vn̄ Can̄. iiij. ipa ait
Vadā ad mōtē myrrhe ⁊ ad collē thurꝭ. De
oblatiōe aūt iſtoꝝ regū ꝓphetatū fuit Eſa. lx.
vbi dr̄. Oēs de ſaba veniēt: auꝝ ⁊ thus defe-
rentes: ⁊ laudē dn̄o annūciātes. Tūc diabo
lus ꝯfuſus receſſit. Ipi v̄o magi ī fide robo
rati feruētiores facti ſunt. Et credēdūz eſt ꝙ
ipē bn̄dictꝰ v̄gīs filiꝰ iſtos reges q̄ tāto labo
re eū q̄ſierāt ⁊ eū tā reuerēter adorauerāt ac
tāto venerabant̃ affectu: abſq3 leticia ⁊ mag̃
ꝯſolatōe abire nō ꝑmiſit. Idcirco ꝯſideremꝰ
q̄lit̃ in brachijs matnis extn̄s aſpiciebat ma
gos hilari facie: ipſiſq3 geſtu ac nutu blādie
bat̃: et ſignis q̄b9 poterat oſn̄debat ſe letū ō il
loꝝ viſitatōe. de q̄ btiſſima v̄go ſūmopꝑe gau
debat. Joſeph v̄o lachrymabat̃ p̄ deuotiōe ⁊
gaudio. Nō em̄ credendū eſt ipm̄ Joſeph fu
iſſe abſentē qn̄ magi adorauerunt filiū v̄gis
vt q̄dā opinant̃/aſſignātes rōnē: ꝙ. ſ. dei nu
tu h̄ factū eſt: ne magi chr̄m putarent de Jo
ſeph generatū. Hec em̄ opinio n̄ videt̃ vera
Nā ſpūſſctūs q̄ duxerat magos ⁊ inſtruxe-
rat ī via de ꝑtinētib9 ad īcarnatiōeꝫ filij dei:
etiā eos inſtruxerat de miſterio Joſeph. ⁊ ꝙ
datꝰ eſſet v̄gini ſpōſus ad habendā curā pue
ri ⁊ ipſiꝰ v̄ginis. Et ideo credēdū videt̃ ꝙ fu-
erit pn̄s tali gaudio. Vn̄ Joannes gerſon in
ſua ioſephina inq̄t. Inueniſſe Joſeph paſto
res lr̄a tradit. Mentio nulla fit h̄: ſed q̄liter
huiꝰ honoris Huius myſterij māſiſſe puta
bit̃ exors. Preſertim reges q2 nō ceſſere repē
te De reditu vetito nā ſomnis viſſo facta eſt
Quid q̄d munerib9 eſt aptꝰ recipiēdis Atq3
recōdendis: an ſola relicta videt̃ Mater cū
puero: qn̄ vaga fama ꝑ orbem Inſonuit to-
tā reges veniſſe potētes In dromedarijs in
pulcro ⁊ diuite cultu. Quid ꝙ fortaſſis pre-
grādis fulgida ſtella Viſa fuit multꝭ: ſigno
q̄ ſtella pacto Materiā redit vnde fuit for-
mata p̄orē. Tātos nōne Joſeph tecū miratꝭ
honores? Nunq̄d nō matri ꝯgaudes triſtia
paſſe? Multa priꝰ puto q̄d vult hec venera-
tio q̄rꝭ? Rn̄det v̄go: vates memorata p̄ores
Mi vir: mi dn̄e ſaluādas credito gentes. Et
ſua ꝑfundet fidei luſtratio corda. Primitie

Sic Raban9 dixit ⁊ glo. ordiaria Mat. ij. q̄ ꝓferēdiſſe opioni gerſonis ⁊ auctoꝝ

veniūt: inter miracl'a nullū Matꝰ p̄dictuꝫ
eſt: totoq3 iplebit̃ orbe. Fiet ⁊ eccl'ia de gētib9
aſt ſynagogā Magna ꝓ ꝑte cecauit deuiꝰ er
ror. Diuitias reges ⁊ opes cumlare cupiſcēt
Addēt ornatꝰ tēplis cū dotib9 amplis Plu
ra dona ferēt: q̄ myſtica pl'a docebūt. Hec il
le. Credēdū q̄3 eſt ꝙ mitiſſima ⁊ hūaniſſima
v̄go Maria cernēs in his magꝭ tantaꝫ fidē
tantāq3 deuotiōem mlt'a eis ꝓcūdo ⁊ beni
gno ſermone ō filio ſuo locuta eſt: enarrādo
quō illū angelo nūciāte ꝯcepit ⁊ pepit angel'
iubilantib9 ⁊ cātantib9 Gloria in altiſſimis
deo ⁊c. quō filij ſui natiuitas ab angelo fue-
rat paſtorib9 nūciata. Cōmēdabat iſuꝑ ma-
goꝝ prudētiā: coꝝq3 ſollicitudinē atq3 beni
gnitatē: q̄ ad ipm̄ vidēdū tācito ꝓperauerāt:
⁊ ō oblatꝭ mūerib9 gr̄as referebat. Vidēſq3
ipa bn̄dicta v̄go ꝙ dulcꝭ eiꝰ filiꝰ oſn̄debat ſi-
gnis ꝙ libēter ī brachijs magoꝝ iuiſſet: q̄s
tāliben̄ videbat: illis eū liberaliſſime ꝓtulit
amplexandū ⁊ oſculandū. O v̄ginis ꝯſucta
pietas. o filij dei ꝓfunda hūilitas. o gr̄a ſu-
perceſſiua orientaliū regū: q̄ a v̄gine mr̄e fi-
liū dei incarnatū int̃ ſua pectora ſtringēdū
ſuſceperūt. Notādū v̄o ꝙ iſti magi (vt habet̃
Matt. ij.) admoniti ī ſomnis ne redirent ad
Herodē: ꝑ aliā viā reuerſi ſūt ī regiōem ſuā
Lꝫ em̄ Herodes dixiſſet eis: Ite ⁊ interrogate
diligēter de puero: ⁊ cū inueneritꝭ renūciate
mihi: vt ⁊ ego veniēs adorē eū. hoc malicio-
ſe dixerat. Vn̄ Gre. in hom̄. ephie ait. Ado-
rare eū ſe velle ſimulat: vt vicꝫ hūc ſi inueni-
re poſſit extinguat. De h̄ etiā loq̄ns Joānes
Gerſon vbi ſ. ait. Stella fuit formata noui
p̄nūcia regis. Cōſpiciūt illā reges: veniunt ⁊
in vrbe Sancta dū ſiſtunt: ꝯq̄rūt eſt vbi na
tus Judeoꝝ rex? hec vrbeꝫ q̄ſtio turbat. Te
ꝑturbato nimiū crudelis herodes. Jugit̃ an
xia fit dominādi ſeua cupido. Turba ſacer-
dotū ſcribarūq3 agmīe multo Cōmoniti ve
niunt: ⁊ dant rn̄ſa petēti. Naſcet̃ chriſtus in
iude bethleem vrbe Sicut diuina deprom-
pſit voce micheas. Auxilio nimis hūano q̄
fidere q̄runt Perdūt diuinū: fit ī vrbe recō-
dita ſtella Deforis inſpicit̃: reges p̄cedit ad
vſq3 Clara domū ſupra pueri cōſiſtere viſa
Cōgaudēt valde: crudelis clā priꝰ ipſis Rex
accerſitꝭ fallax ꝯdixerat: ite Querite de pue-
ro vt veniens deuotꝰ adorē. Mentitꝭ fraus
ficta tibi: nam ꝑdere q̄ris Non colere infan-
tem: ſic ſe ꝑq̄rere verū Fingit hypocrita: vult
expugnare reptum. Hec ille. Propter h̄ igi
tur ipſi magi per aliam viam reuerſi ſunt in
regionem ſuam. Et iδo Herodes iratus ꝙ
eſſet ab eis illuſus: fecit in odium coꝝ cōbu
ri omnes naues tharſis. quia ipſi reges erāt
de ꝑtibus illis. Et ita exponit̃ illud q̄d predi
ctum fuerat ꝑ Dauid p̄s. xlvij. In ſpū vehe-

Quid magoꝝ reuersio fecit

mēti ꝯteres naues tharsis. ¶ Hec aūt reuer
sio magoꝝ nob̄ aliq̄d insinuauit faciēdum.
Vn̄ Greg. vbi s̄. ait. Magnū ꝙo nob̄ aliq̄d
magi innuūt: cū in regionē suā p̄ aliā viā re/
uertunt̄. In eo naq̄ ꝙ admoniti faciūt / pfe
cto nob̄ insinuāt q̄d faciam⁹. Regio q̄ppe no
stra paradisus ē: ad quā Jesu cognito redire
p̄ viā qua venim⁹ ꝓhibemur. A regiōe ecem̄
nr̄a supbiēdo: inobediēdo: visibilia seq̄ndo:
cibū vetitū gustādo discessim⁹. sed ad eandē
necesse est vt flēdo: obediendo: visibilia con
tēnendo: atq̄ appetitū carnis refrenādo re/
deamus. ẽ p̄ aliā viā ad regionē nr̄am regre
dimur: qn̄ q̄ a padisi gaudijs p̄ delectamēta
discessim⁹ / ad hec p̄ lamenta reuocamur. O
igit̄ deuota aīa ꝯsidera q̄ntū exultabat vir/
go btissima: q̄ videbat pueꝝ suū a bonis re/
gib⁹ sic venerari: ꝛ a malis tm̄ timeri. De q̄
inq̄t Aug. i ser. ephie. In p̄sepe iacebat ꝛ ma
gos ab oriente vocabat. Abscōdebat̄ in sta/
bulo: ꝛ agnoscebat̄ in celo. vt agnit⁹ in celo:
manifestaret̄ in stabulo. ꝛ appellaret̄ epipha
nie dies iste: q̄d latine manifestatio dici p̄ōt.
Simul ei⁹ celsitudinē / hūilitatē q̄ cōmēdās
vt q̄ in apto celo sidereis signis mōstrabat̄:
in angusto diuersorio q̄sit⁹ inueniret̄. inuali
dus in infantilib⁹ mēbris inuolut⁹ in pānis
adoraret̄ a mag̃: timeret̄ a malis. Pie ẽ ti/
meāt reges ad p̄ris dexterā iam sedentē: quē
rex impi⁹ timuit adhuc m̄ris vbera lambētē
Et ibidē exclamat idē Aug. di. Quis est iste
rex tā paru⁹: tā magn⁹: nōdū in terr̃ loq̄ns: ꝛ
iā in celis edicta ꝓponēs: O felices reges ori
entales q̄ isti⁹ magni regis famuli facti est̃.
Vt aūt d̄t Chry. sup̄ Mat. cū ad p̄riam suā
reuersi essent p̄dicātes multos erudierūt. Et
deniq̄ cū btūs Thomas apl̄s post ascēsio/
nē dn̄i in illa regiōe puenisset: ab eo baptiza/
ti sunt: ꝛ facti sunt adiutores p̄dicatiōis ei⁹.

Corpora regū vbi sint.

Quoꝝ corpa post felicē mortē p̄mo p̄ Hele/
nā Cōstantini matrē repta / Cōstātinopolim
trāslata sūt. Deinde p̄ scm̄ Eustorgiū Me/
diolanen̄. epm̄ Mediolanū sunt p̄ducta. Et
vltio p̄ Fredericū impatorē Coloniā teuto/
nie sunt delata. Et (vt d̄r) s̄p cū facie respiciūt
v̄sus Mediolanū. ꝛ si aliq̄n reuoluant̄: itez
se v̄tūt versus ipaꝫ ciuitatē in q̄ m̄lt̃ annis
steterūt. Eoꝝ ꝙo aīe cū dn̄o iesu chr̄o ꝛ ipsa
btā v̄gine m̄re ei⁹ in celesti regno triūphāt.

℞ Pars. IIII. hui⁹ sermonis q̄ d̄r p̄ntatiōis

De q̄rto gaudio bn̄dicte v̄ginis sa/
tis dixi in. viij. pte p̄ncipali huius
opis. et ideo h̄ breuit̄ ptrāseo. Si
em̄ Symeō tantū gauisus est in
p̄sentatione paruuli Jesu in tēplo: vt viso et
amplexato eo cantauerit: Nūc dimittis ser/
uum tuū dn̄e ꝛc. q̄ntū debebat iubilare ma

ter ei⁹ videns sctm̄ Symeonē spūsctō fertē
tē obuiare filio suo: ꝛ corā eo genua flectere:
eūq̄ vt dn̄m ꝛ deū suū adorare adhuc i ma
ternis brachijs existentē: atq̄ cū hūilitate et
deuotiōe maria extendentē brachia: ꝛ dicen
tē eidem p̄ijssime v̄gini. O bona dn̄a. o geni
trix dei mei. o regio celi: obsecro placeat vob̄
dare mihi osculandū ꝛ amplexandū ac in vl
nis meis fouendū dulcissimū filiū vestꝝ sal
uatorē meū: quē tāto tp̄e expectauit ꝛ videre
desiderauit: ꝛ de cui⁹ visione rn̄sum a spūsctō
accepi. Ego em̄ ad h̄ officiū a d̄o elect⁹ sum:
ad hoc missus sum: ꝛ huic misterio reserua/
tus. Cui cū benigna v̄go filiū suū libat̄r ob/
tulisset: ꝛ a cui⁹ bn̄dicti pueri facie radij luci
dissimi exibāt: ille lachrymis ex dulcedīe de/
currentib⁹ / cū reuerēter ꝛ suauiter amplexa
tus ꝛ osculat⁹ exclamauit. O felix m̄r q̄ te be
nedictū saluatorē meū generauit. btūs vent̄
q̄ te portauit ꝛ vbera q̄ suxisti. Existiō aūt ꝙ
ip̄e Symeō ebrius spū exclamaret: Currite
currite oēs gētes ꝛ videte pueꝝ q̄ fecit celos
Currite v̄gines ꝛ letami cū Maria. currite
viri ꝛ accingimi v̄tute cū sctō Joseph. curri/
te vidue ꝛ p̄dicate ac bn̄dicite hūc sctissimuꝫ
paruulū cū Anna. currite angeli ꝛ obstupe/
scite eū in tēplo offerri cui oīa offerunt̄ sacri
ficia. currite iusti accipite leticiā. currite pec/
catores ꝛ accipite veniā. currite senes ꝛ can/
tate mecū Nūc dimitt̃ seruū tuū ſm̄ v̄buꝫ
tuū in pace. Q2 viderūt ocl'i mei salutare tu
um ꝛc. In q̄ cātico laudauit filiū v̄gis d̄ tri/
bus. Primo ꝙ esset saluator mōi. Scd̄o ꝙ
esset lumē toti⁹ orbis. Tertio ꝙ eēt glīa ple/
bis isrl̄. q2 mag̃ ē glīa iudeoꝝ ꝙ fili⁹ dei na/
t⁹ sit de eoꝝ stirpe. Nō solū aūt gauisa ē btā
v̄go de scō Symeōe cōmēdāte filiū suū: sed
etiam de btā Anna ꝓphetissa: q̄ mirabilia de
chr̄o oib⁹ p̄dicabat. De his aūt oib⁹ tractat
Joānes gerson vbi s̄. dicēs. Rn̄sum symeō
accepit desup̄ olim Non te mors rapiet nisi
chr̄m vider̃ an̄. Chr̄s vbi vēit q̄d grā sugge/
rit audit. Grā celestis radians bonitat̃ ima
go Ecce suū venit ad tēplū dn̄s dn̄ator. Ju/
ste senex timorate dei quē spūs implet Int̄/
no affatu: fac occurras veniēti Vlnis accipi
to pueꝝ: bn̄dicito dicēs Dimitt̃ dn̄e me nūc
in pace ſm̄ Verbū sctē tuū: q̄ sum seru⁹ tuus
alme. Nanq̄ tuā ꝓrijs oculis nūc cerno sa/
lutē Siue salutare quod cūctoꝝ ꝓloꝝ An/
te paras faciem lux gentibus alta reuelans
Jsrael ipse tue sal⁹ est ꝛ glīa plebis. Mēbra
senex ergo q̄uis lāguore grauata Corde vi/
gente mouet: templū petit: ornat ornanter.
Nunc ea: nunc illa loca templi suadet ala/
cris. Sic faciant alij. quia mox venit domi/
nator Prospicit ex adit̃ templiq̄ per atria
quādo Promissus veniat: vidit p̄cedere tā/

dē Betbleē ex vrbe te vgo Joſeph puerumq̄ʒ Agmine cū ſctō vicinoꝝ atq̄ʒ parētū. Spi/ rit⁹ ex tēplo ſctūs ſibi pdidit: hic eſt. Exilit ꝛ iubilat: nō ſe capit: atq̄ʒ iuuet⁹ Eſt aq̄le viſa: mens i dn̄o renouat. Forte ſacerdotū ſctā d̄ ſorte bti Tūc aderāt cū te puero venerande Joānes Uir zacharias: ꝛ olim ſteril' ſua cō iūx. Uenerat anna ſenex octogenaria vates Deq̄ʒ ieſu cūct̄ꝫ multo ſmone loquunt̄ ꝛc.

Pars. V. hui⁹ ſermonis de q̄nto gaudio btē vgis q̄d d̄r reſurrectiōis ꝛ aſcenſionis

2 Gaudiū marie de ſurrecti one dn̄i

IN iſta pte ptinet̄ gaudiū duplex q̄d ipſa vgo bn̄dicta habuit d̄ filio ſuo. Primū eſt de eius reſurrectiōe: qn̄ ſcʒ vidit dilectū filiuʒ ſuū quē in ſe/ pulcro ipa repoſuerat totū liuidū ꝛ plagatū cū tanta glīa ꝛ triūpho reſuſcitatū. O cū q̄nta dulcedine cordis ꝛ ſuauitate ſplēdidiſſi/ mū corp⁹ filij ſui deoſcl'abat̄: incipiēdo a ca pite. diſcurrebatq̄ʒ p ſingula mēbra di. O fi/ li mi q̄ʒ pulcri ſ̄t capilli tui q̄s a iudeis dila/ niatos ꝯſpexi. q̄ʒ pulcra ē facies tua: quā to/ tā liuidā ꝛ ſanguine infectā vidi. ꝛ ſic de ſin/ gulis mēbris dicebat. Decātabatq̄ʒ cū ꝓpha

Chr̄s re/ ſurgēs p̄ mo appa ruit ma/ rie

dicēs pſ. xxix. Couertiſti planctū meū i gau diū mihi. ¶ Sciendū eſt aūt q̄ ſaluator nr̄ p̄mo apparuit ſue matri poſt reſurrectōeʒ q̄ʒ alicui alteri. Un̄ Amb. in li. d̄ vgib⁹ ait. Re ſurrectionē dn̄i Maria vgo prio vidit ꝛ cre didit. Huic aūt opinioni nō ꝯt̄riat̄ illō q̄d d̄r Mar. vl. ſ. q̄ ſurgēs Jeſus apparuit primo Marie magdalene. q̄a illud dictū intelligit̄ ſicut illō Mat. xj. Int̄ natos ml'ieꝝ nō ſur/ rexit maior Joāne baptiſta. Ex q̄b⁹ tn̄ vbis non ſequit̄ q̄n chr̄s ꝛ btā virgo ſint maiores ipo Joanne baptiſta. lʒ ſint nati ex ml'ierib⁹ Sed p illa vba voluit ſaluator intimare q̄ int̄ illos q̄ ceciderāt p pctm̄ originale nemo ſurrexit maior Joāne baptiſta: ſi ei⁹ vba itel ligant̄ q̄ ad bn̄dā gl'iam celeſtem. Ex q̄b⁹ cō cludit̄ q̄ chr̄s ꝛ b. vgo q̄ nō ceciderūt i pctō originali: ꝛ p ꝯn̄s n̄ ſurrexerūt ab eo: ſūt ipo Joāne maiores. Et id̄ ipe dn̄s in p̄dict̄ꝫ vbis ſtudioſe ꝛ notant̄ dixit: nō ſurrexit nō āt ait: nō eſt vel erit maior. Et ſil'r itelligunt̄ predi/ cta vba Mar. ſ. q̄ chr̄s reſurgēs p̄mo appa ruit Marie magdalene q̄ʒ alicui alt̄i ex his q̄ aliq̄n peccauerāt. Et ideo notant̄ poſt illa vba ſtatim ſubinfert̄: a q̄ eiecerat ſepteʒ de/ monia. Et hanc opinionē tenet ſctā mr̄ eccle ſia. Et in ſignū q̄ chr̄s p̄mo appuit vgi glo/ rioſe/in die reſurrectōis dn̄i ſtationem cele brat apō ſanctā Mariā maiorē in vrbe Ro ma. Jn q̄ eccl'ia cū in p̄dicta die miſſam de/ cantaret ſctūs Greg. ꝛ dixiſſet Pax dn̄i ſit ſp vobiſcū. angel⁹ d̄ alta voce rn̄dit. Et cum ſpū tuo. Et ob h̄ cū in die Paſce papa ibi ce

lebrat: i teſtimoniū hui⁹ miracl'i: qn̄ d̄r Pax dn̄i ꝛc. nihil ſibi rn̄r. ¶ Si aūt q̄rat̄: q̄re de hac apparitiōe facta mr̄i nullā faciūt euāge/ liſte mētionē. Rn̄dēt doc. q̄ apparitiōes chr̄i exhibite mr̄i ꝛ familiaria int̄ eos colloq̄a: at q̄ʒ amoris ſublimia ſigna/intantū fuerūt i/ tellectū humanū excedētia q̄ nec potuerunt bn̄ ſciri: nec ab inferiorib⁹ dici: niſi cū tāta di minutiōe q̄ illa dicere eſſet nob eoꝝ exceſſū q̄dāmō denigrare. Itē ſpūiſctō ꝛ euāgeliſt̄ꝫ ꝓpoſitum erat illas apparitiōes deſcribere q̄ carnalib⁹ hoīb⁹ poſſent de reſurrectiōe chr̄i fidedignū teſtimoniū p̄bere. et id̄ noluerūt ponere appitiōes factas mr̄i: cui⁹ teſtimonio ꝓ filio nō credit̄. l. videamus. ff. de in litē iu. Si eīn vba extraneaꝝ pſonaꝝ deliramenta viſa ſunt iudeis: ml'to mag̃ matrē ꝓ filij ho nore delirare. Pōt aūt hec apparitio ſic ꝓba ri. Pri⁹ debuit chr̄s ꝯſolari illos q̄s pl⁹ dile/ xit: ꝛ a q̄b⁹ pl⁹ dilect⁹ fuit. ꝛ a q̄b⁹ pl'a bn̄ficia recepit: ꝛ q̄s mag̃ tribulatos ꝛ afflictos re/ liq̄rat de paſſiōe ſua ꝛ morte q̄ʒ alios. Amor eīn debet eē reciproc⁹. ix. Eth. Et bn̄ficiatus eſſe debet grat⁹ ſuo bn̄factori. l. ſed ꝛ ſi lege. §. cōſuluit. ff. de peti. here. et c. cū in officijs. de teſta. et c. de forma. xxij. q. v. Cum igit̄ ipe dn̄s ieſus nullū habuerit i h̄ mōo chariorēʒ amicū: nec a q̄ pl'a bn̄ficia recepit q̄ʒ matreʒ ſuā: cui ex p̄cepto leg̃ debebat particularem reuerētiā ꝛ honorē. Exo. xx. Deut̄. v. ꝛ Mat thei. xv. et quā eiuſdē p̄cepti obligatiōe tene bat̄ ꝯſolari pro ſuo poſſe: ſm ſniam Alex. de Ales in. iij. pte ſūme. in trac. de p̄cept̄ꝫ deca/ logi: ſup. iiij. p̄cepto. Ergo indubitāter tenē/ dū eſt q̄ p̄mo eam ꝯſolatus eſt. Nullus eīn erat in hoc mōo q̄ tantuʒ doluerit de morte ipſi⁹ dn̄i Jeſu: q̄ntum cordialiſſima mr̄ ſua Cum igit̄ ille q̄ in vno grauat̄: in alio debe/ at ſubleuari. l. cum q̄. ff. de iureiu. Cūq̄ʒ eius ſit cōmoda ſeq̄ qui icōmoda ſequit̄. l. ſm na turā. ff. de reg. iu. et. §. ūc aūt. inſti. de empt̄. ꝛ ven. et. l. id q̄d. ff. de picu. ꝛ cōmo. rei ven. et c. charitatē. xij. q. ij. et c. q̄ ſentit. de re. iu. li. vj. Jdeo nō eſt dubitandū q̄ btā vgo q̄ pri/ ma fuit in dolore filij ſentiendo: fuit etiam p̄ ma in participāda ei⁹ cōſolatiōe: vt eſſent ſo cij ꝯſolationū ſicut fuerant ſocij paſſionū ꝛ tribulationū. c. j. de ſepultu. et. ij. ad Coꝛ. j. ¶ Apparuit ḡ ipſe dulc̃ Jeſus ſue bn̄dicte matri tot⁹ iocundus: ꝛ eam ineffabili gau/ dio repleuit. q̄d ex quattuor cauſis ꝓcedebat Primo ex eo q̄ filius ſuus immortalitateʒ induerat. iuxta illud ad Romañ. vj. Chri/ ſtus reſurgens ex mortuis iam non mori/ tur: mors illi vltra non dominabitur. Un/ de Leo papa in quodam ſermone inquit: Poſt paſſionem Chriſti /ruptis vinculis. mortis: infirmitas in virtutem: mortalitas

Quare euangeli ſte nihil dicūt de appitiōe Marie

Appens chr̄s ma rie eam gaudio repleuit.

in eternitatē.⁊ ꝯtumelia tranſiuit in glīam
Scđo cauſabat̄ ex eo ꝙ videbat filiū ſuum
eduxiſſe ſctōs pr̄es de limbo: ſicut p̄nūciatū
fuerat Zach.ix.vbi dr̄ chr̄o. Tu q̄ꝫ i ſangui
ne teſtamenti tui eduxiſti vinctos de lacu in
q̄ nō erat aqua. Tertio cauſabat̄ ex eo ꝙ fili
us eius nobis oīb ⁊ p̄ncipalit̄ ſibi d̄ reſurre
ctiōe ſpē dabat: iuxta illud.ij.ad Corin.iiij.
Qui ſuſcitauit Jeſum ⁊ nos cū Jeſu ſuſcita
bit. Cū em̄ caput nr̄m chr̄s reſurrexit ꝑ cer
to tenere debemꝰ ꝙ etiā nos reſurgemus.qꝛ
corpus ſequit̄ naturā ſui capitis.l.cū in di
uerſis.ff.de reli.⁊ ſump.fune.⁊ acceſſorium
ſui p̄ncipal̄.l.cum p̄ncipalis.ff.de regu.iur.
⁊ c.acceſſoriū.eo.ti.li.vj. Et ideo inq̄t ap̄l'us
j.ad Corinth.xv. Si chr̄s reſurrexit: quō q̄
dā in vobis dicunt: qm̄ reſurrectio mortuo
rum nō erit? Quarto cauſabat̄ ex eo ꝙ vide
bat ⁊ cognoſcebat ꝙ filiꝰ eius angelicū nu
merꝝ adimplebat ⁊ eoꝝ ruinaꝫ reſtaurabat
iuxta illō pſal.cix. Judicabit in natiōib: im
plebit ruinas. Et ideo ſm Grego.in homel.
paſce.angelus q̄ annūciabat chr̄i incarnati
onē: dū in veſte alba apparuit: de ſua repara
tiōe ſuū gaudiū demōſtrauit. Cōtēplemur
ḡ deuote h̄ gaudiū ꝟginis ⁊ dicamus ei. O
Maria q̄d feciſti qn̄ filiū tuū vidiſti. Prio
te credo fudiſſe lachrymas p̄ gaudio: ⁊ poſt
ea ridendo dixiſſe. O fili delicate pulcher et
iocunde: iam ſum ꝯſolata in corde meo tri
bulato. O Maria fac me guſtare hanc dul
cedinē quā ſenſiſti qn̄ filiū poſt reſurrectio

Dialogꝰ ꝯplatiuꝰ marie ⁊ ieſu in die reſurrectōis

nē amplexata fuiſti. Poſſumꝰ aūt deuoto
corde meditari ꝙ pijſſima ꝟgo Maria q̄ ꝑ
tres dies afflicta ſteterat: ⁊ in ꝯtinuis ſuſpi
rijs adueniēte tertia die a paſſiōe ⁊ morte fi
lij affectuoſe expectat reſurrectionē eiꝰ: idu
bitant̄ credēs ꝙ tertia die reſurgeret: ⁊ ei ſta
tim appareꝛꝫ.vn̄ plorādo ⁊ lachrymādo cor
de ⁊ ore ſic dicebat O pat̄ eterne: ecce iam tē
pus inſtat vt filiū tuū ⁊ meuꝫ a mortuis re
uoces.ſuſcita ḡ illū: ⁊ ad me mitte tāto me
rore pro ſua paſſiōe afflictam. Deinde ad fi
lium dicebat. O fili mi dulciſſime. O fili io
cundiſſime. O fili amātiſſime. O fili deſide
ratiſſime. O fili gratioſiſſime. O fili ſuauiſ
ſime: quē vidi plagis repletū: ſpinis corona
tū: crudeliq̄ꝫ morte extinctū: ⁊ i ſepulcro po
ſitū: qn̄ videbo te ex mortuis triūphaſſe? Di
xiſti mihi ſepius o fili dilectiſſime Die tertia
reſurgā.ecce iam dies tertia imminet. Sur
ge ḡ dn̄e in reqem tuā: vt p̄nūciauit Dauid
pſal.cxxxj.⁊ veni vt videā te ſolaciū aīe mee
⁊ verificet̄ illud qō inq̄t ꝓpha pſal.xxix. Ad
veſperā demorabit̄ fletus ⁊ ad matutinū le
ticia. Que verba cum diceret ꝟgo bn̄dicta
tota lachrymis madefacta: ecce ꝙ in ipſam
intrauit incōſueta leticia ⁊ tantū gaudiū tā
q̄ꝫ idicibilis dulcedo ⁊ ꝯſolatio ꝙ nequibat
amplius dolere.vn̄ intra ſe cepit dicere Vn̄
hoc gaudiū mihi? nōne mortuꝰ eſt filiꝰ meꝰ?
Eſt ne forte reſuſcitatꝰ? Et tūc ad filium cō
uerſa dicebat. Dic mihi o fili chariſſime: es
ne tu ille qui venis ad me? Que ꝟba cū dice
ret: ecce apparuit dn̄s ieſus filius eiꝰ totꝰ fe
ſtiuus ⁊ decorus ac glorioſus: aſſociatꝰ oī
bus ſanctis patrib quos de limbo extraxe
rat. Qui dulciter ſalutās matrē ſuam p̄dile
ctam: amplexatꝰ eſt eam ⁊ oſculatꝰ. Et dixit
illi. Reſurrexi ⁊ adhuc ſuꝫ tecū.pſ.cxxxviij.
Regina celi letare alleluia: quia quē merui
ſti portare alleluia: reſurrexit ſicut dixit alle
luia. Unus aūt ſeraphin habebat coronā ful
gentiſſimā in manu: q̄ volebat dn̄s Jeſus
coronare matrē ſuā. Dixit ḡ iterꝝ ipe dn̄s no
ſter matri ſue. O dn̄a paradiſi ꝑ quā angeli
riſerunt.⁊ inimicꝰ ſupatus ⁊ in inferno liga
tus eſt. Ego ſum ille quē cōcepiſti ⁊ in vtero
nouē mēſib geſtaſti ⁊ genuiſti.⁊ altera die
in cruce vulneratū ⁊ mortuū vidiſti. Nunc
me vide glioſum ⁊ reſuſcitatum. Sanctos
patres ex limbo traxi.⁊ factꝰ ſum impator ⁊
dominꝰ vniuerſoꝝ o mat̄ mea bn̄dicta nūc
deſiſte plorare ⁊ pone finē tue triſticie.gau
de mecū: ⁊ impone capiti tuo coronā quam
ego attuli tibi ⁊ ſis dn̄a ⁊ impatrix mei ſtatꝰ

Gaudiū q̄d hūit i aſcēſiōe

¶ Aliud q̄ꝫ ineffabile gaudiū habuit ꝟgo
beatiſſima: cū filiū ſuū ꝑpexit totū glioſuꝫ
aſcendere in celū. Nō em̄ eſt vllatenꝰ dubi
tādū qn̄ ipa p̄ns fuerit aſcenſiōi filij ſui.cui
intfuerūt etiā ap̄l'i: vt h̄r Act.j.⁊ Mar.vlt.
Hoc aūt gaudiū ꝟgis cauſatū eſt ex q̄tu
or. Primo ex eo ꝙ filiꝰ eiꝰ ad dexterā dei ſe
dere debebat.vn̄ Mar.vl.dr̄. Et dn̄s q̄dē ie
ſus poſtq̄ꝫ locutꝰ ē eis aſſūptꝰ ē in celū: ⁊ ſe
det a dextris dei. Scđo ex eo ꝙ aīas oīm
ſctōꝝ ſecū ad celū deducebat: ſm illō qō ei p̄
dixit ꝓpheta pſal.lxvij. Aſcēdiſti i altū: cepi
ſti captiuitatē. Et Michee.ij.dr̄. Aſcēdit pā
dēs iter an̄ eos. Tertio cauſabat̄ gaudiū ex
eo ꝙ celeſtē ianuā apiebat: iuxta illō ad He
bre.iiij. Habemꝰ pōtificē q̄ penetrauit celos
Jeſum chr̄m. Un̄ eccleſia canit illi: Eterni
tatis nobis aditum deuicta morte reſeraſti.
Et iterū. Tu deuicto mortis aculeo aperui
ſti credētib regna celoꝝ. Quarto cauſabat̄
ex eo ꝙ filius eius aduocatꝰ humani gene
ris cōſtitutus erat: iuxta illud.j.Joā.ij. Ad
uocatū habemꝰ apud pr̄em Jeſum chr̄m iu
ſtū: ⁊ ipe eſt ꝓpiciatio ꝓ pctis nr̄is. Et ad He
bre.vij. Sempꝛ viuēs ad interpellādū ꝓ nob
⁊ eiuſdē ep̄l'e.ix. Chr̄s introiuit i celū vt appa
reat vultui dei ꝓ nob. Aſcēſurꝰ aūt dn̄s iocū
diſſimo vultu ⁊ ſuauiſſima voce poſt dul
ciſſimos amplexus ⁊ oſcula dixit chariſſime
matri ſue: O dilectiſſima ⁊ digniſſima geni

trix mea ⁊ infantiliū neceſſitatū meaꝝ ſedu
la miniſtratrix ⁊ particeps oīm laboꝝ meo
rū: q̄ fuiſti mecū cruci ꝯfixa ex doloꝛe mater
ne dilectiōis tenĕritudo requireret vt te nūc
mecum adducerem ad gl'iam: niſi hoꝝ dile
ctoꝝ filioꝝ tuoꝛuꝫ ⁊ puſilli gregis mei indi
gentia me moueret: quibꝫ te matrē ⁊ conſo/
latricem ac magiſtram intima pietate relin
quo: ⁊ te eis vt ipoꝝ reginam ⁊ dominā re/
cōmendo. Iteꝝ aūt veniam ad te: ⁊ cū inef/
fabili gl'ia aſſumam te. ⁊ vbi ego ſum ⁊ tu in
eternū ſis mecū

¶ Pars ſexta que dicit̄ miſſiōis .ſ. ſpiritus/
ſancti.

M Beatā v̄gnē fuiſſe p̄ſentē miſſiōi ſpi
ritusſancti: qñ in die pentecoſtes i
forma ignis ⁊ in ſpecie linguarum
deſcendit ſup̱ apl'os in mōte ſion
nulli dubiū eſt. Dicit̄ aūt pentecoſtes a pen/
te qđ eſt q̄nq3: ⁊ coſten qđ eſt decem. q2 q̄nq̄
es decem. i. quinq̄ginta dies ſunt a reſurre/
ctiōe dñi vſq3 ad ipam diem. de q̄ vide p̱ Ar
chi. in c. hūc numeꝝ. lxxxvj. diſt. Q aūt etiā
ipa bñdicta v̄go p̄ns fuerit patꝫ. q2 Act. j. dr
de apl'is poſt aſcēſionē chr̄i. Hi oēs erant
vnanimiter p̱ſeuerātes in oꝛonibꝫ cū Ma/
ria matre Jeſu. Et poſtea ſequit̄ in c. ſeq̄nti.
q2 exiſtentibꝫ illis in eodē loco factus eſt de
celo ſon⁹ tanq̄ƺ aduenientis ſpūs vehemētis:
⁊ repleuit totam domū vbi erāt ſedentes ⁊c̄
Si igit̄ ſup̱ omnes beata virgo ſpm̄ſcm̄ (vt
indubitanter tenendū eſt) recepit: p̱fecto cō
ſtat q2 de eius receptiōe mir̄ in modū exul/
tauit. Miſſio em̄ ipi⁹ ſpūſſcti totū mundū
letificauit. Vñ de filio v̄ginis canit̄ deo pr̄i
in p̄fatiōe miſſe pētecoſtes. Qui aſcēdēs ſu/
per oēs celos ſedensq3 ad dexterā tuā p̱miſ
ſum ſpm̄ſcm̄ hodierna die in filios adopti
onis effudit. Quapꝛopter p̱fuſis gaudijs:
tot⁹ i oꝛbe t̄raꝝ mūdus exultat ⁊c̄. Et iō multo
magis illū recipiētes gaudio ⁊ exultatōe p̱/
fudit. Vñ ipam bñdictā v̄ginē (q̄ ipi⁹ ſpūſ/
ſancti habitatio ⁊ ſacrariū erat) maioꝛi ⁊ in/
compabili ꝯſolatiōe repleuit. Nō ſolū autē
tūc ſed p̄us ſepi⁹ eā repleuerat: maxie in ſua
ꝯceptiōe ⁊ ſctificatiōe in vtero mr̄is: ſicut p̄
dictum fuerat ps. xlv. Fluminis impet⁹ le/
tificat ciuitatē dei: ſanctificauit tabernacu/
lum ſuū altiſſimus. Itē in cōceptiōe filij dei
iuxta illud Luce. j. Spūſſanct⁹ ſup̱ueniet i
te ⁊ v̄tus altiſſimi obumbꝛabit tibi. De hac
repletiōe p̱phetatū fuerat Sapien. j. vbi dr.
Spūs dñi repleuit oꝛbē terraꝝ. Ipa em̄ oꝛ/
bis terre dicit̄. Vnde de eo inq̄t ps. Opera/
tus eſt ſalutē in medio terre. Semp̱ g̃ gau/
dio replebat̄ v̄ginis anima: que ſemper ſpi/
ritusſancto erat repleta. Vnde dicebat deo il
lud Sapien. xij. O q̄ƺ bonus ⁊ ſuauis eſt do
mine ſpiritus tuus.

¶ Pars ſeptima huius ſermonis que dici/
tur Aſſumptionis

N Ltimū gaudiū beatiſſime virgi/
nis in h̄ ſ̄mone explicanduꝫ dicit̄
aſſumptionis. de q̄ dicā in vnde/
cima parte p̄ncipali hui⁹ opis: ſer
mone. j. ⁊. ij. ⁊ ideo hic ſuccincte pertranſeo
Quantū v̄o gauiſa ſit in glorioſa ſua aſſum
ptiōe: nullus hominū moꝛtaliū cognoſcere
pōt. Hoc aūt ei⁹ gaudiū cauſabat̄ ex q̄ttuoꝛ Gaudiū
Primo ex eo q2 in celū aſcendebat in aīa ⁊ aſſūptōis
coꝛpoꝛe. Vnde Aug. in ſ̄mone aſſumptiōis marie fu
ait. Letatur Maria leticia inenarrabili coꝛ it ex q̄ttu
poꝛe ⁊ aīa gl'ificata p̱ p̱p̱riū filiū quē in vte/ oꝛ.
ro geſſit: quē genuit: quē fouit ⁊ aluit dei ge
nitrix: dei miniſtratrix: deiq3 ſeruitrix. de q̄
quoniā aliter ſentire nō audeo: aliter dicere
nō p̄ſumo. Hec ille. Et idē ego dico de ima
culata eius ꝯceptione. Scđo cauſabat̄ eius
gaudiū ex eo q2 a tota celeſti curia fuit aſſo/
ciata. Vñ Hiero. in ſ̄mone aſſumptiōis ait.
Ad eius exequias angeli famulabant̄: ⁊ vni
uerſe celoꝝ curie ꝯgratulabant̄. Nec miruꝫ
q2 maternus illius honoꝛ eſt q̄ ex ea natus ē
Tertio cauſabat̄ h̄ eius gaudiuꝫ ex eo q2 ad
dexterā ſui filij erat collocāda: iuxta illđ ps.
xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c̄. Quar
to eius gaudiū cauſabat̄ ex eo q2 debebat eſ
ſe humani generis aduocata. vñ Bern. ait.
Ipa eſt humani generis aduocata: q̄ nō po
teſt ſuſtinere repulſam. q2m̄ apud deū inue/
nit gr̄am. Prudēs q̄dē v̄go non ſapiam: vt
Salomon: nō diuitias: nō honoꝛes: ſed gr̄i
am q̄rebat. Queram⁹ igit̄ gr̄am: ſꝫ p̱ inuen
tricē gr̄e. Ceteꝝ q̄cq̄d eſt qđ deo offerre pa/
ras: Marie cōmēdare memēto. vt eodē al/
ueo ad gr̄e largitoꝛeꝫ gr̄a redeat q̄ influxit.
Hec ille. Hec ſūt gaudia q̄ cōiter ad hono/
rē ipi⁹ b̄tiſſime v̄ginis recolunt̄. Sꝫ ſciēdū Exēpluꝫ
eſt (q2 vt legit̄) b̄tūs Thomas archieps̄ can de ſepteꝫ
tuarieſis q̄tidie cū magna deuotione repete gaudijs
bat p̄dicta gaudia dicēs. Gaude v̄go mat̄ marie.
chr̄i ⁊c̄. Semel āt cū eadē gaudia moꝛe ſoli
to in ſuo oꝛatoꝛio diceret: apparuit ei ipa v̄/
go bñdicta ⁊ dixit. Cur fili mi tm̄mō gaudes
de gaudijs meis q̄ trāſierūt: ⁊ nō poti⁹ leta
ris de illis gaudijs q̄ mō habeo in celo ⁊ q̄ p̱
petuo durabūt? Gaude igit̄ ⁊ letare de cete
ro ac exulta mecū: q2 gl'ia mea excellit digni
tatē ⁊ leticiā oīm ſctōꝝ ⁊ cūctoꝝ ſpirituū be
atoꝝ. ⁊ maioꝛē gl'iam habeo ipa ſola q̄ƺ oēs
ſimul angeli ⁊ ſcti. Gaude: quia ſicut ſol il/
luminat diem ⁊ mundū: ſic claritas mea il/
luminat totū oꝛbem celeſtem. Gaude: q2 to

ta milicia celi mihi obedit:me venerat̃ ⁊ ho-
norat. Gaude:q꞉ fili⁹ me⁹ mihi ſemꝑ eſt obe
diens:⁊ meā volūtatē ⁊ cunctas p̄ces meas
ſemꝑ exaudit. Gaude:q꞉ deus ſemꝑ ad bñ-
placitū meū remunerat ſeruitores meos in
hoc ſeculo ⁊ in futuro. Gaude:q꞉ ꝓxima ſe-
deo ſctē trinitati:⁊ veſtita ſum corpore meo
glorificato. Gaude:q꞉ certa ſum ⁊ ſecura:ꝙ
hec gaudia mea ſemꝑ ſtabūt ⁊ nunq̄ꝫ finien
tur vl' deficiēt. Et q̄cūqꝫ cū his gaudijs ſpi-
ritualibꝫ letādo in h̄ ſeculo me venerabit̃:in
exitu aie ſue de corꝑe p̄ſentiā meā obtinebit
⁊ ipām aiam ab hoſtibꝫ malignis liberabo:
⁊ in ꝯſpectu filij mei vt mecū gaudia poſſi-
deat p̄ntabo. Et de h̄ habet̃ exēplū i miracul'
ipius ꝟginis. vbi legit̃ ꝙ q̄dā q̄tidie dicebat
ſeptē eius gaudia: Qui cū veniſſet ad mortē
⁊ ipām bñdictam ꝟginem totis affectibꝫ in
uocaret:venit illa ꝟginibꝫ comitata ⁊ cum
maxima angeloꝝ multitudine ⁊ dixit illi in
firmo. Chariſſime lōgo tpe mihi gaudia p̄-
ſentaſti:veni ḡ ſecure:q꞉ nobiſcū ꝑ infinita
ſecula ꝑmaneb. Pro q̄bꝫ ꝟbis ille mirꝫ i mo
dū exultauit.⁊ cū gr̃as egiſſet felicit̃ migra-
uit ad dñm cū ipa dei genitrice eternis gau
dijs potitur⁹. Quā ꝟginē gaudioſaꝫ obſecro
vt aiam meā cū ex h̄ ſeculo migrauerit in ce
leſti palatio corā dilecto vnigenito ſuo felici
ter p̄ntare dignet̃ Amen.

¶ Incipit vndecima pars hui⁹ ſmōarij qd̄
Mariale appellat̃ In q̄ tractatur de glioſe
ꝟginis marie aſſūptiōe.⁊ ꝑticulari ac ꝓprio
noie Jubilatio angelica nūcupat̃.

A Eleuauerunt ar
cam in ſublime Gen̄.vij. Bñdicta
dei genitrix ꝟgo ꝑ arcaꝫ Noe figu
ratur. Quia ſicut illa arca p̄ſeruauit ipum
Noe cū filijs ſuis a diluuio: ita ipa(⁊ mul-
to excellēti⁹) ſaluauit totū humanū gen⁹ ab
eterna dānatiōe ⁊ de inferni ꝓfundo. vn̄ illi
canit̃ in corona nr̃a. Arca che ſalua chi vole
a te tornare da lo diluuio mortal.che ci ꝓfū
Maria arca federis da. Figurat̃ etiā ꝑ arcā teſtamēti ſiue feder̃
⁊ h̄ q̄druplici ex cā. Primo ex cauſa efficiēte
Illā em̄ arcam fecit Moyſes ex p̄cepto dei.
Exo.xxv. Btām aūt ꝟginē fecit ipe de⁹ ⁊ ha-
bitauit i ea:iuxta illō pſ.lxxxvj. Hō nat⁹ eſt
in ea:⁊ ipe fundauit eā altiſſim⁹. De⁹ em̄ in
btā ꝟgine fuit alt⁹:qñ eā in vtero ſanctifica
uit:fuit altior qñ de ea integra ei⁹ ꝟginitate
naſci voluit. Fuit ꝟo altiſſim⁹ qñ ipam ſuꝑ
oēs angelos exaltauit. Rōne igit̃ cauſe effi-
ciētis iſta arca ꝟginalis fuit nobilior ⁊ digni-
or arca federis. Scd̄o ipa arca federis figu
rat beatā ꝟginem rōne cauſe materialis. Fu

it em̄ facta de lignis ſethim Exo.xxv. que li-
gna ſm̄ Hiero. habēt leuitatē:pulcritudinē
fortitudinem ⁊ impurribilitatē. ꝑ que intel
ligunt̃ q̄ttuor dotes corꝑis eius. Corp⁹ em̄
glioſum ipius beatiſſime ꝟginis eſt leue ꝑ
ſubtilitatē:pulcrū ꝑ claritatē:forte ꝑ agilita
tem:⁊ impurribile ꝑ immortalitatē. Tertio
ipa arca dñam noſtram figurat rōne cauſe
formalis. q꞉ vt habet̃ Exod.xxv.⁊.xxxvij. ha
buit in lōgitudine duos cubitos ⁊ ſemiſſeꝫ
id eſt q̄nqꝫ palmos. Joſeph⁹ em̄ vocat h̄ cu
bitum duos palmos. In latitudine aūt ha-
buit tres palmos.⁊ in altitudine cubitum ⁊
ſemiſſem:vt in eodē ca. habet̃. Et ſimil'r iſta
arca ſpūalis fuit q̄nqꝫ palmoꝝ in lōgitudi-
ne. q꞉ ipa bñdicta ꝟgo q̄nqꝫ ſenſus ſuos vſ-
qꝫ in finē puriſſimos cōſeruauit. Fuit etiaꝫ
triū palmoꝝ in latitudine. q꞉ reſtauratiōem
angeloꝝ ac ſalutatiōem hoim ⁊ renouatio-
nē oim creaturaꝝ ꝓcurauit. Habuit etiam
hec arca cubituꝫ ⁊ ſemiſſem in altitudine q꞉
ei⁹ celſitudo humanā ⁊ angelicā nām exceſ
ſit:ſed vſqꝫ ad filij ſui excellētiā nō ꝑuenit.
Quarto ipa arca btām ꝟgineꝫ figurat rōne
cauſe final'. Dicta em̄ arca facta fuit vt ꝯti
neret tabulas teſtamēti. Deut̃.xxiij.⁊ ꝟgam
Aaron ⁊ vrnā aureā in q̄ erat māna. Hec aūt
arca ſpūal'.ſ. btā ꝟgo itra ſe ꝯtinuit chr̄m in
q̄ ſūt tres ſube.ſ. diuitas dulciſſima ꝑ man
na ſignificata:⁊ aīa ſapiētiſſima ꝑ tabulas
teſtamenti deſignata. in q̄bꝫ deſcp̄ta erat dī
ſapiētia:⁊ caro mūdiſſima q̄ reſurrexit.⁊ per
ꝟgā Aaron q̄ frōduerat deſignata fuit. Iſtā
igit̃ arcā eleuauerūt angeli i ſublime:vt di-
cūt ꝟba ꝓpoſita.ſ. i die ſacratiſſime aſſumpti
onis eiuſdē. De q̄ in p̄nti ſmōe ſeptē ꝯſide-
ratiōes faciem⁹.

Prima dicet̃ optatiōis
Scd̄a allegatiōis.
Tertia cauſatiōis
Quarta dormitōis
Quinta ꝯſolatiōis
Sexta reſurrectiōis ſiue aſſūptōis
Septima ꝟo ⁊ vltima appellabitur iubi
latiōnis.

¶ Pars p̄ma huius ſmonis que dicit̃ opta
tionis.

Beatiſſima ꝟgo maria vidēs filiuꝫ
ſuū glioſum aſcendentē in celum: B
cū ipo pariter aſcēdere exoptabat.
Cauſe aūt hui⁹ deſiderij p̄nt q̄nqꝫ
aſſignari. Prima ꝓpter appetitū naturalem
vltimi finis. Scd̄a ꝓpter inſtinctū interiorē
naturalis legis. Tertia ꝓpter clarā ꝯtēplati
onē filial' pulcritudinis. Quarta ꝓpter lon-
gā ⁊ tedioſam ꝓrogatiōem ſue ꝑegrinatōis.
Quinta ꝓpter affectuoſaꝫ expectiōem curie

triſiphātis. Primo igit̄ dico ꝙ mouebat be
atam ꝟginē ad h̄ deſiderādū appetit⁹ natu/
Maria ral' vltimi finis. Nā vt ait Ber. i li. d̄ vita cle
optabat rico. c. xxvj. Nāli deſiderio oēs ſūmū appeti
cḣo aſcē mus bonum. nec ē in nob̄ q̄es niſi eo adepto
dēre/aſcē Et Boet. in. iij. d̄ ꝯſol'. pſa. ij. inq̄t. Ois mor
dere taliū cura quā multipliciū ſtudioꝝ labor ex
ercet: diuerſo q̄dē calle ꝓcedit: ſ3 ad vnū tā/
dē btitudis finē nitit̄ ꝑuenire. Et i eodē libro
etiā d̄r. Eſt em̄ mētib⁹ hoīm veri boni nālit̄
inſerta cupiditas. ſed ad falſa deui⁹ error ab
ducit. Et Aug. xiij. de trini. ait. Ad appeten/
dā btitudinē natura cōpellit. cui ſūme bon⁹
ꝛ imutabilr̄ btūs creator h̄ indidit. Et. x. de
ciui. dei itez d̄r. Oīm certa ſnīa eſt q̄ rōne q̄/
quo mō vti, pñt btōs eſſe oēs homies velle.
Et rō hui⁹ deſiderij eſt: q2 finis nr̄ btitudo:
ſm mgr̄m ſnīaꝝ i. ij. diſt. j. ꝛ ibi ſcūs Bona.
ꝑte. ij ar. ij. q. ij. ꝛ. xix. di. eiuſdē li. art. j. q. j. ꝛ
ꝑ oēs theolologos in. iiij. diſt. xlix. marie ſan
ctū Bona. ꝛ Rich. ar. j. q. j. ꝛ btm̄ Tho. j. ij.
q. viij. art. iij. in corꝑe q̄ſtiōis. Cū ḡ oīa appe
tāt ꝑtingere ad finē ſuū: vt ait phs. ij. ꝛ. viij.
phyſicoꝝ. nō eſt mirꝝ ſi etiā nos appetim⁹ fe
licitatē ꝛ ſūmū bonū. Oīa em̄ bonū appetūt
j. Eth. j. Rheto. iij. Top. ꝛ. iiij. Meta. Hic
āt vltim⁹ finis nr̄ ꝛ h̄ ſūmū bonū ē fili⁹ ꝟgi
nis. q̄ de ſeipo inq̄t Apoc. j. Ego ſum ṗncipi
um ꝛ finis. ṗncipiū vicz a q̄ ois creatura ſū/
pſit exordiū. finis ꝟo ad quē ois creatura re
digit̄ ꝛ terminat̄: ꝛ ꝑ quē oē beatificabile fe/
licitat̄. Et iō d̄r Haymo. Finē tāto vehemē
tiori deſiderio maria appetebat q̄nto illū pl⁹
cognoſcebat: ꝛ q̄nto forti⁹ amabat. Eſt eni3
amor pond⁹ ſpūs rōnal': dicēte Aug. xiij. cō
feſ. Pōd⁹ meū amor me⁹: eo feror q̄cūq3 fe/
ror. q̄nto igit̄ h̄ pōd⁹ ē mai⁹: tāto mag̃ incli
nat ad amādū. Erq2 btā ꝟgo ſuꝑ oēs creatu
ras hūc finē. i. deū amabat. iō pl⁹ oib⁹ i eum
deſiderio ferebat̄. ꝛ ad ipm ꝑtingere: ac cū il
lo ꝯiūgi cupiebat. ¶ Scdō eā ad h̄ induce

C
Maria bat inſtinct⁹ legis nālis. Nālis em̄ inſtinct⁹
nāli inſti eſt oib⁹ aialib⁹ ad dilectōem filioꝝ. Uñ. viij
ctu d̄ſide phyſ. Ariſt. vt generātis ad genitū nālis eſt
rabat a/ amicicia. Hic aūt inſtinct⁹ ē maxie in hoīb⁹
ſcēdere nā pr̄ magis diligit filiū q̄3 ſeipm. l. iſti q̄dē.
in fi. ff. q̄d me. cā. vbi glo. d̄r idem eē de mr̄e.
Jmo dico ꝙ mr̄ teneri⁹ diligit ſuu3 filiū q̄3
pr̄: q2 magis ē certa cū eſſe ſuū filiū. l. q2 ſem
per. ff. de in ius vo. Amāt aūt parētes filios
tanq̄3 aliq̄d ſui. nā pat̄ ꝛ mat̄ eſt radix filij: fi
lius ꝟo flos ei⁹. xxxij. q. iij. c. tūc ſaluabitur.
Uñ etiā d̄r ꝙ pat̄ ꝛ fili⁹ cenſent̄ eſſe vna ꝛ ea
dē ꝑſona. l. fi. C. de impu. ꝛ ali. ſub. ꝛ vox pa/
tris vox filij. §. ei q̄. inſti. de inuti. ſtip. Dicit̄
q̄3 ꝙ null⁹ amor vincit paternū. l. fi. C. de cu
ra. fu. nec maternū. l. videam⁹. ff. de in li. iu.
Et hec oīa patēt ex ethymologia vocabuli. Fi

lius em̄ d̄r a philos grece q̄d eſt amor latine
vt nota. in. §. fi. inſti. q̄ dari tuto. poſ. q2 igit̄
in btā ꝟgie inſtinctus nāe erat ordinatiſſim⁹
ipam inclinabat ad tenerrime diligēdū fili/
um ſuū vnigenitū: q̄ tot⁹ erat ſu⁹ q̄ ad hūa/
nitatē. q2 q̄d alij filij habuerūt ab vtriſq3 pa
rētib⁹: h̄ fili⁹ ſuus totū recepat ab ipa. Ama
bat ḡ eū tanq̄3 aliq̄d ſui q̄ntū ad carnē ꝛ tan
q̄3 aliq̄d eterni pr̄is q̄ntū ad diuinitatē: ꝛ tā
q̄3 deſiderabilē q̄ntū ad vtrūq3. Uñ immēſi
tas amoris ei⁹ ñ ſinebat illā q̄eſcere i triduo
q̄ñ puer Jeſus remāſit in hierl'm Luc. ij. q̄d
oſtēdit diligētia inq̄ſitōis. De q̄ Cañ. iij. ha/
bet̄: vbi ipa ait. Surgā ꝛ circūibo ciuitatē ꝑ
vicos ꝛ plateas: querā quē diligit aīa mea.
vbi Berñ. ait. Aurora rutilās ꝯq̄ſta ē ſe diē
ꝑdidiſſe lucentē. Stella matutina admira/
ta ē triduanā ſol' abſentiā. Si ḡ deſiderauit
filij ſui pñtiā adhuc exiſtentis i terris: ſic ꝙ
q̄eſcere nō poterat. q̄ntū deſiderauit pñtiam
eius regnātis in celis ¶ Tertio ipam moue D
bat ad h̄ appetendū clara cōtēplatio filialis Cōtēpla
pulcritudinis. Quāuis em̄ nō ſit heſitandū tio moue
q̄n btā ꝟgo in hac vita pluries ꝛ manifeſte: bat mari
nō ꝑ enigmata vl' figuras diuine maieſtat̃ am aſcen
viſiōem habuerit: q̄d aſſeritur de Moyſe ꝛ dere
Paulo. de q̄b⁹ etiā illō aſſerit Aug. ad Oro
ſium. Tamē ꝑ aggrauatiōem corꝑis lumē
in q̄ fit talis viſio: nō eſt in aīa ꝑmanēs ha
bitualr̄: ſed tranſiens. Et ideo beata ꝟgo af
fectabat in celis aſcendere cū filio ſuo: vt ſi/
ne diſcōtinuatiōe eternaliter ꝯtemplaret̄ ei⁹
diuinitatē. Uñ Canticoꝝ. j. illi inq̄t. Jndica
mihi quē diligit aīa mea: vbi paſcas: vbi cu
bes in meridie. Ubi d̄r Berñ. Hic paſcis: ſ3
nō in ſaturitate. Perfrui igit̄ exoptabat fru
ctu ſuauiſſimo vteri ſui. de quo pſal. cxxvj.
inq̄t ꝓpheta. Cū dederit dilectis ſuis ſomnū
ecce hereditas dñi filij merces fruct⁹ vētris
Jn chrō em̄ eſt vera diuinitas quā videre ē
merces ꝛ glīa beatoꝝ: iuxta illud q̄d inq̄t de
us Abrae Geneſ. xv. Ego ſum merces tua
magna nimis. Jtē eſt vera humanitas: q̄ fu/
it fruct⁹ beate ꝟginis. ꝛ hanc etiā videre glo
rioſam eſt felicitas ſanctoꝝ: iuxta illud Jo/
an. xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te
veꝝ deū: ꝛ quē miſiſti Jeſum chrm. Cupie/
bat ḡ piiſſima ꝟgo ſemꝑ ꝛ ſine interruptiōe
filiū ſuū dulciſſimū videre: in quē deſiderāt
angeli ꝓſpicere. j. Pet. j. ¶ Quarto ad hoc E
ipam inclinabat lōga ꝛ tedioſa ſibi ꝓrogatio Jncolat⁹
ſue ꝑegrinatiōis. Uidebat̄ em̄ ei ꝙ iam diu ſecit eā i/
vixiſſet in hac lachrymaꝝ valle. Uñ dicebat cēdit d̄ſi
cū ꝓpha pſ. cxix. Multū incola fuit aīa mea derare aſ
Erat etiā illi tedioſa ꝑegrinatio huius vite ſūptionē
q2 habitabat inter malos ꝛ ꝑditos iudeos.
Uñ dicebat cū eodē ꝓpheta vbi ſupra Heu
mihi q2 incolat⁹ meus ꝓlongatus eſt: habi/

caui cū habitātibꝫ cedar. Cedar em̄ interp̄/tatꝛ tenebra. ⁊ ſcat iudeos tenebroſos: int̄ q̄s ipa habitabat. Dicebat ḡ ipa bñdicta virgo illō ad Phil'.j. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cū chri
F ſto. ¶ Quinto ad h̄ ipam iclinabat affectuoſa expectatio curie triūphātis. Nouerat em̄ v̄go glorioſa ꝙ tota celeſtis curia eā tanq̄ꝫ reginā ſuā cū maximo deſiderio expectabat ⁊ ideo dicebat filio ſuo illō qd̄ h̄r in pſ̄. cxlj. Educ de cuſtodia aīam meā ad ꝯfitendū nomini tuo. me expectant iuſti donec retribuas mihi. ⁊ iō me debes tecū aſſumere in celū qd̄ nō ſolū mihi erit iocundū: ſꝫ etiā toti curie tue celeſti gratiſſimū

¶ Pars ſcd̄a huius ſmonis que dicit̄ allegationis.

G Maria potuit allegar̄ cās q̄re dēberꝫ a filio aſſumi

Beatiſſima v̄go q̄ optīe ſcit allegare p alijs: etiā bñ ſciebat allegare p ſeipa. Int̄ alias aūt rōnes q̄s adducebat vt filiū inclinaret ad eā aſſumēdā ⁊ pducēdā ſecū i gl'ia celeſti: q̄druplici vſa ē fūdamēto. Quas rōnes tāgit Alexan. de ales li.ij. de laudibꝫ btē v̄gīs. ca.xiiij. Nā lꝫ de ipis allegatōibꝫ i diuis ſcriptur̄ nulla fiat mētio: tn̄ nihil obſtat ꝯtēplatiōis gra aliq̄ meditari. Dixit ḡ p̄mo ſic. Te dulcẜ fili dū eēs paruul⁹ blāda manu ſepi⁹ lenit̄ traxi. nūc itaqꝫ i recompēſatiōe felici me manu miſc̄dīe tue trahe ad te i gl'ia p̄adiſi. Ad qd̄ facit illō Hiero. i li. de honorādis parētibus Memēto parētū ꝙ tal' es q̄p manibꝫ incremēta ſūpſiſti. Scd̄o ſic ait. Tu q̄ d̄ meis viſceribꝫ lac traxiſti v̄gineuꝫ: trahe me poſt te ad tuū celeſte ꝯuiuiū: iux̄ illō qd̄ i eodē li. de hono. parē. dr̄. ſ. Exolue fili qd̄ debes: ⁊ officia debita q̄licūqꝫ exhibe famulatu. qꝛ parētibꝫ nemo pōt reddere qd̄ debet̄. Sit tibi ḡta vita illoꝝ q̄bꝫ charior ē vita tua q̄ꝫ ꝓpria. Redde amoris vicē colēde pietatis. Tertio ſic inq̄t. Tibi o fili patiēti cōpaſſa ſum. ex q̄ ḡ tua paſſio mihi ⁊ tibi fuit cōis: q̄re nō cōis eſt gl'ia? Scd̄m nām em̄ eſt cū cōmoda ſeq̄ q̄ incōmoda ſequit̄. l. ſm nām. ff. de reg. iur. ⁊ q̄ in vno aggrauat̄ in alio debꝫ ſubleuari. l. cū q̄. ff. de iureiurā. Quarto dixit ſic. Optima pars carnis mee iā celos tenet. qꝛ part⁹ ē pars viſceꝝ mr̄is. l.j. ff. de vē. inſpi. ⁊ c. ſi ad matris. de ꝯſe. diſt. iiij. Ut q̄d ḡ pars reliq̄ mole terrene habitatōis eſt depſſa. Acceſſorium em̄ debet ſequi naturā ſui p̄ncipalis. c. acceſſorium. de reg. iu. li. vj. ⁊. l. cū p̄ncipalis. ff. eodē titu. Tu ḡ qui dixiſti electis tuis Oſee.ij. Trahā vos in funibꝫ charitat̄. Tu q̄ es brachiū eterni p̄ris trahe me poſt te. Cā ti.j. c. de exilio. ſ. ad p̄riam. de morte ad vitā. de tenebris ad lucē ꝑpetuā: ⁊ de miſeria ad eternā felicitatē.

¶ Pars tertia huius ſmonis q̄ dicit̄ cauſationis.

H Pro declaratiōe hui⁹ partis q̄rit̄: q̄ de cā chr̄s mr̄em ſuā i tāp̄ijs petitōibꝫ nō exaudierit. cū em̄ bonū filiū d̄ceat exaudire mr̄em ſuā: iuxta illō. iij. Reg. ij. Pete mr̄ mi: neqꝫ em̄ fas ē vt auertā faciē meam a te. Mirabile q̄buſdā videt̄ ꝙ chr̄s tā venerabilē mr̄eꝫ ſuā quā tā tenero amore diligebat exaudire noluerit vt eā ſecū ad gl'iam adduceret. ſicut ipſa tā anxio affectu appetebat: ſed poti⁹ eā i hac lachrymaꝝ ⁊ calāitatū atqꝫ tenebraꝝ caligine remanere voluerit. Sed his heſitatiōibus ſatiſfacere volens: dico ꝙ licꝫ de⁹ i ſuis operibꝫ nr̄a adinuētiōe nō indigeat: cū certū ſit ꝙ oīa facit debito ordine: certaqꝫ rōne. qꝛ iuſtus dñs i oībꝫ vijs ſuis: ⁊ ſctūs i oībꝫ opibꝫ ſuis: vt inq̄t pſ̄. Tn̄ p deuotiōe augēda fidelium ⁊ oī ſiniſtra opiniōe tollēda a cordibꝫ chriſtianoꝝ int̄ alias poſſum⁹ aſſignare q̄ttuor cās q̄bꝫ ip̄e dñs nr̄ rōnabil'r mr̄em ſuam dilectiſſimā ſecū aſſumere noluit. Quattuor ex cauſis chr̄s aſcēdēs noluit mr̄eꝫ ſecū aſſumere.

Prima āt d̄r ꝯſolatōis reſpc̄u remanētiū
Scd̄a inſtructōis reſpectu ſcribētiū
Tertia ꝯfortatōis reſpectu patiētiū.
Quarta v̄o honoratōis r̄ſpectu obuiātiū.

I ¶ Prio igit̄ dico ꝙ chr̄s dimiſit mr̄em ſuā in terris poſt ſuā aſcēſionē rōne ꝯſolatiōis. reſpectu remanentiū. ſ. apl'oꝝ ⁊ alioꝝ fideliū. Un̄ ſup illō Joā. xix. Stabat iuxta crucē ieſu ⁊c. dt Aug. Nigitur⁹ ex h̄ mōo dñs ita ordinauit: vt vtraqꝫ eccl'ie portio triūphās vicꝫ ⁊ militās: viſibili ⁊ inuiſibili ſolatio frueret̄ p ip̄m. Aſcēdens em̄ i celū ſctis aīabꝫ ⁊ angel' ſuā diuīitatē ⁊ humanitatē ꝑpetuo cōtēplandaꝫ exhibuit. vt ſiue ingrederent̄ ſiue egrederent̄ paſcua inuenirent. Eccl'ie v̄o adhuc i terra militāti ſolaciū q̄dē viſibile ꝓmiſit: qd̄ in die pētecoſtes impleuit: qn̄ ſpm̄ cōſolatorē cordibꝫ fideliū imiſit. Solatiū v̄o viſibile qd̄ de corꝑali ei⁹ p̄ntia habebat fidelibus ſuis ſubtrahere iā voluit Et idcirco matrē eccl'ie ꝯſolatricē vice ſui d̄reliq̄t. vn̄ dum bti angeli in celis aſpicerēt illum hoīem: fideles i terris intuerent̄ cū gaudio eiuſdē hominis verā mr̄em. Hec ille. Et reuera valde gaudioſum erat ⁊ ꝯſolatoriū videre in terr̄ feminā hñtē filiū regnātē in cel'. Exiſtimo ei ꝙ ſicut mō fit ad limia apl'oꝝ: ſic fiebat tūc ad ipam ꝑegrinatio fideliū/reginā celi ⁊ terre videre cupientiū. vt ſcribit btūs Ignaci⁹ ad btm̄ Joānē euāgeliſtā. ⁊ legit̄ de btō Dionyſio ꝙ valde deſiderabat videre v̄ginē glorioſam. Cū aūt ipam vidit ꝯſiderās magnitudinē g̃raꝝ ei⁹: ⁊ excellētiā v̄tutū ac honeſtatē moꝝ ſingularēqꝫ vite ſue ſctitatē ⁊ mirabilē ipi⁹ pulcritudinē: dixit ei. Si de tu

filij diuitate nõ fuiſſ; mihi a Paulo aplo ꝑ
dicatũ: faciliꝰ te crederẽ eſſe deũ. Nec mirũ
ſi fideles ad videndã btãm ꝟginẽ currebãt:
cũ legamꝰ multos diuerſas mõi partes lu-
ſtraſſe vt aliq̃s homies viderẽt ⁊ audirẽt: ſi
cut recitat Hiero. i epla ad Paulinũ. Que
viſitatões ipis viſitãtibꝫ maximã ꝯſolatio-
nẽ afferebãt: ⁊ ipi ꝟgini i magnũ honorẽ ce-
debãt. Si em̃ glia ẽ mr̃i vniꝰ martyrꝫ vl al
teriꝰ ſcti: q̃nto honore debebat venerari mr̃
ſctiſcõꝝ filij dei? Dimiſit ꝗ xp̃s mr̃em ſuã i
terrꝫ ⁊ noluit eã adducere ſecũ i celũ. q2 aplis
R
nimis duꝝ fuiſſet ſimꝲ ꝓuari pñtia ſol ⁊ lu
Mãſit i terris vt ſcriberẽtes iſtrueret
ne. ¶ Scdo dimiſit eã in terrꝫ poſt ſuã aſcẽ
ſionẽ rõne inſtructiõis reſpectu ſcribẽtiũ: vt
ſcꝫ fideles inſtrueret de rudimẽtis fidei: ma
xime de his de q̃bꝫ nulli mortaliũ niſi ipi cõ
ſtare potuit. Quãuis aũt euãgeliſte ſpũſctõ
dictãte euãgelia ſua ſcpſerit: nihilominꝰ cre-
di pt ⁊ ꝟiſile ẽ ꝙ de talibꝫ cũ ipa ꝟgie ꝯfere
bãt. Silr ⁊ alij legẽtes euãgeliſtaꝝ ſcpta ab
ipa q̃rebãt ſi hec ita ſe habebãt. Et nõ ẽ dubi
tãdũ q̃n ſpũſſctũs plura btẽ ꝟgini reuelãda
fuauerit. Quis em̃ meliꝰ ſcire potuit de ma
gis venĩẽtibꝫ cũ ſtella. de fuga in egyptũ. de
angelica ſalutatiõe: ⁊ ꝟbis int̃ ipm ⁊ archan
gelũ gabrielẽ factis. õ natitate xp̃i. ⁊ de cir-
cũciſiõe eiꝰ. ⁊ de oblatõe ipiꝰ i tẽplo. ⁊ de reli
q̃s ad filiũ ſuũ ꝑtinẽtibꝫ: q2 ipa q̃ ſingula fu
it expta: ⁊ cũcta xp̃i opa ꝑ triginta ⁊ tres an
nos oculꝭ ꝓꝑijs aſpexit. vñ dr Lu. ij. Maria
aũt ꝯſuabat oia ꝟba hec ꝯferẽs i corde ſuo.
Et ob h̃ forte Lucas plura de xp̃i infantia
ſcpſit tanq̃ familiarior ꝟginiꝭ. nã capellanꝰ
eiꝰ aſſerit̃ fuiſſe. Reliq̃t ꝗ dñs mr̃em ſuã ma
giſtrã aploꝝ ⁊ oim fideliũ. Vñ Hiero. i ſer
mõe ad Euſtochiũ loq̃ns de btõ Joãne euã
geliſta fuiẽti ipi ꝟgini. Poſtea ſubdit. Nõ
ꝙ extimiꝰ ille ſctõꝝ chorus aploꝝ eã deſerue
rit: int̃ q̃s poſt reſurrectionẽ dñi intrãs ⁊ exi
ens familiariꝰ ꝯtulit de xp̃i incarnatiõe: tã-
to ſiq̃dem verius q̃nto ab initio ꝑ ſpm̃ſctm̃
pleniꝰ cũcta didicerat ⁊ ꝑſpexerat pleniꝰ vni
uerſa. licꝫ ⁊ apli ꝑ eũdẽ ſpm̃ſctm̃ oia cogno-
uerint: ⁊ in oẽm edocti fuerint ꝟitatꝫ. Hec
L
ille. ¶ Tertio eã dimiſit rõne ꝯfortationis
Mãſit i terris vt ꝯfortarꝫ patiẽtes.
i reſpectu patientiũ. Sciebat em̃ xp̃s fideles
ſuos ſtatim poſt aſcẽſionẽ ſuã int̃ ꝑſecutio-
nes debere fluctuare. ⁊ ꝙ ſi matrẽ ſuã ſecũ
duxiſſet: grex fideliũ deſperare potuiſſet: et
dicere ꝙ chariores ſecũ transferens ceteros
traderet obliuiõi. Sed q̃n xp̃ifideles vide-
bãt ꝙ ipam ſctiſſimã mr̃em ſuam hic reliq̃
rat multis tribulatõibꝫ ⁊ ꝑſecutõibꝫ affligẽ
dam: ſuas paſſiões eq̃nimit̃ tolerabãt ipiꝰ
ꝟgis patiẽtiſſime exẽplo. Q̃ aũt glioſa vir-
go multa aduerſa poſt aſcẽſionẽ dñi ꝑpeſſa
ſit (ꝑſertim a iudeis) teſtat̃ btũs Ignatiꝰ q̃ i
epla ad Joannẽ euãgeliſtã ait. Maria ſal-
me quã diligis filia Anne: hieroſolymis q̃n-
q2 menſibꝫ cõmorans: ⁊ q̃dã alij noti referũt
Mariã mr̃em Jeſu oim graꝝ hr̃e abũdan-
tiam. ⁊ dicũt eã in tribulatiõibꝫ ⁊ ꝑſecutiõi-
bus hilarẽ. i penurijs ⁊ indigẽtijs nõ q̃rulã
iniuriãtibꝫ gratã. ⁊ ꝙ moleſta letat̃. miſerꝫ
⁊ afflictis ꝯaffl icta. Et infra. Mirꝝ aũt ẽ ꝙ
cũ ab oibꝫ magnificet̃: a phariſeis tñ ⁊ ſcrib
ei detrahit̃. Hec ille. Si ꝗ dñs Jeſus ſuam
dilectiſſimã mr̃em q̃ nunq̃ pctm̃ cõmiſerat
in h̃ mõo pati voluit. q̃nto magꝭ nos digne
patimur q̃ q̃tidie peccamꝰ. Et iõ inq̃t Cato
in ſuis documẽtis. Qõ merito pateris pati
M
enter ferre memẽto. ¶ Quarto dimiſit eam
Manſit vt hono-raret̃ ab obuianti bus
rõne honoratõis reſpectu obuiãtiũ. Pro cu
ius declaratõe eſt ꝯſiderãdũ ꝙ prudẽs mer
cator tractãs ꝓcioſas merces ꝓus tractat et
ꝯſideratiõem facit de loco ꝯgruẽti ad illaꝝ
repoſitiõem: ⁊ illũ locũ optime coaptat ⁊ or
dinat. Et ſilr cogñſcẽs dei filiꝰ mr̃em ſuã ꝟgi
nẽ glioſam eſſe int̃ oẽs creaturas ꝓcioſam:
ꝓus voluit illi locũ ꝑparare ꝓcioſum ⁊ ame
nũ in q̃ ipa ſublimaret̃. ⁊ poſtmoduꝫ de celo
deſcẽderet ad ipam aſſumendã. Et hãc rõnẽ
tangit Hiero. i ſer. aſſũptiõis dĩ. Aſcẽdit et
ꝑparauit huic ſctiſſime ⁊ glioſiſſime ꝟgini lo-
cũ imortalitatꝫ: vt cum eo regnare poſſet in
etnũ. Et iteꝝ ibidẽ ait. Preceſſit eã dñs ad
celeſtia: vt paret ei ſicũ ipe ſuis repromiſerat
diſcipulꝭ i etbereis mãſiõibꝫ locũ. Hoc aũt i
figura ſignificatũ fuerat. ij. Reg. vj. vbi le-
git̃ Dauid regẽ feciſſe tabnaculũ iuxᷓ domuꝫ
ſuã ꝓ reponẽda arca federis. ⁊ ꝙ poſtea de-
ſcẽdit ipe cũ electis filijs iſrl: ⁊ tulit arcaꝫ de
domo Aminadab q̃ erat i gabaa. ⁊ poſuit eã
ſuꝑ plauſtꝝ nouũ. quã cũ Oza tetigiſſet: ꝑ-
cuſſus eſt a dño. Deinde Dauid cũ ipis fili
is iſrl aſſociauit arcã ipam cũ cithara ⁊ can
toribꝫ: ⁊ cũ magnis feſtiuitatibꝫ repoſuit il-
lã in loco ꝑparato ſibi. Per arcã em̃ federꝫ vt
ſuꝑ diximꝰ: itelligit̃ bñdicta ꝟgo. q̃ tali fede
re ordiata ẽ vt ipa eſſet plena grã: ⁊ ꝑ eã nos
grã r̃pleremur. ⁊ iſtõ fuit fedꝰ vt xp̃e nos ſal
uatorẽ ꝯciperet: ⁊ ꝑ ipm ꝓpitiationẽ nob̃ ꝓcu-
raret. Vñ Aug. i q̃dã ſer. inq̃t. Ad te grã ple
na loq̃r. ex grã debes o ꝑijſſima eẽ gratioſa.
cui nimiꝝ peccatoꝝ reſtauratio tante ſubli-
mitatis exiſtit cauſa. Mira loquar o dña. ſꝫ
ſi eſt multũ: adeo multũ gaudeo. Nos ei ti
bi teq̃ nobis mira neceſſitudo ꝯfederat. cuꝫ
vere ꝓ nobis habeas illud qõ habes. Si ei
nulla ꝓceſſiſſet trãſgreſſio nõ foret ſecuta re
dẽptio nr̃a. ⁊ ſi neceſſe nõ fuiſſet nos redimi
nõ fuiſſet neceſſe parere redemptorẽ. ſ. xp̃m
q̃ tabernaculũ. i. locũ ſublimẽ in celis beate
ꝟgini ſuꝑ oẽs angelos ſm̃ celſitudinem ſue
maieſtatis ꝑparauit. Deinde in die aſſumpti-

dnis eiuſdē venit cū electis filijs iſrl'.i.cū or
dinib⁹ ſctōꝝ. ⁊ recepit arcā de domo Ami
nadab.q̄ interꝑtaꝛ ꝑp̄l's. gabaa ꝓo vallis.i.
eduxit eā de ꝑp̄lo mortaliū: ⁊ de valle lachry
marū.ſ; in plauſtro poſita.i.in ſacro corꝑe.ꝑ
cuſſus ē Oza.i.iude⁹: q̄ illud tāgere tētauit.
ſcʒ murmurando. Uel pōt ꝑ Ozā ſignificari
ꝑnceps ſacerdotū.q̄ cū portareꝛ corp⁹ beate
virginis ad ſepulturā: ꝑſūpſit apponere ma
nus ad feretrū in quo erat corpus btiſſime
virginis: vt illud ad terrā deijceret. ſed ſtati
vigore brachioꝝ deſtitut⁹ eſt ⁊ dolorib⁹ ma
ximis afflictus. Qui ad exhortationē ap̄loꝝ
penitentiā agens tacto ſacratiſſimo corpore
immaculate virginis cōualuit: vt legitur in
quadā hiſtoria de aſſumptiōe ip̄i⁹. Hāc aūt
arcam aſſociauit Dauid cū cantorib⁹. quia
chriſtus cum angelis ⁊ ſanctis dulciter ca
nentib⁹ ac pſallentib⁹ eam in celum comita
tus eſt. Et nota q̄ plauſtrum dicitꝛ fuiſſe no
uū: ſuꝑ quo poſita fuit arca. quia corꝑe bene
dicte virginis reſuſcitato ⁊ incorruptibilita
te dotato reddita eſt aīa: et ſic ad dexterā
filij ſui eſt in gloria ſublimata. Uñ Aug. in
ſmone de aſſumptione eiuſdē ait. Ad hanc
gloriā tu glorioſa ꝑfecte prouecta es: vt ſu
perno rege nihil habeas ſuperi⁹ in ſuꝑnis.
Que angelicā trāſiens dignitatem vſq; ad
ſummi regis thronū es ſublimata. Ubi em̄
poſuit idē rex filius tu⁹ qð ex te ſuſcepit. ibi
te poſuit reginā de q̄ illud ſumpſit. Nec em̄
fas eſt alicubi te eſſe q̄ʒ vbi eſt id qð a te ge
nitū eſt. Hinc nos ꝑ te hereditamus miſeri
cordiam miſeri: ingrati gratiam: veniā pec
catores: ſublimia infimi: celeſtia terreni: de
um hoīes: mortales vitā: ⁊ patriā ꝑegrini.
Hec ille. Iſta igitꝛ fuit ꝑcipua cauſa quare
chrs nō aſſūpſit mrē; ſuā ſecū: vt vicʒ poſt
eā cū maiori honore ſuſcipeꝛ in celū. ⁊ ipē cū
tota celeſti curia illi veniret obuiā. Et hanc
cām aſſignat Anſ. in li. de excellētia btē ꝟgi
nis.c.vij. dñm noſtrū alloquēs ⁊ dicens: O
bone Ieſu quō pati potuiſti vt te ad regnū
glorie remeante illā beatā mrēm tuā in mi
ſerijs mūdi relinqueres: et nō ſtatim tecū re
gnaturā aſſumeres? Forſaſſis domine hoc
agere voluiſti: ne tue curie veniret in dubiū:
cui poti⁹ occurreret: tibi.ſ. dño ſuo ꝑmo ī aſ
ſūpta carne celū petēti An ip̄i mri ſilr in ip̄ʒ
regnū marno iure tecū aſcēdēti. Prudētiori
ergo ⁊ digniori cōſilio precedere illam vole
bas: q̄ten⁹ ei locū imortalitatis in regno tuo
ꝑparares. et ſic comitat⁹ tota curia tua feſti
uus illi occurreres: eāq; ſicut decebat mrē;
tuā ꝑ teip̄m exaltares. Hec ille. De his aūt
cauſ remāſiōis ſue ī h mūdo poſt aſcēſionē
filij certificata ab ip̄o filio ſuo bñdicta ꝟgo
ꝯtentiſſima remāſit. Nō em̄ petebat vt aſſu

Miraculum in aſſūptiōe marie factum.

mereꝛ cū filio niſi ſub ꝯditōe.ſ.ſi dō placeret
⁊ nō alr. ⁊ h nō fuit velle aliq̄d ꝯ diuinā vo
lūtatē: ſʒ poti⁹ ſuū velle diuīe volūtati ſubia
cere. Btiſſima etem̄ ꝟgo q̄ nūq̄ʒ peccauit: nū
q̄ʒ aliq̄d ꝯ diuinā volūtatē voluit. Et in hac
ſua petitiōe ꝯditionata fecͨ ſicͨ poſtea egit fili
us ei⁹. q̄ Mat.xxvj. inq̄t: Pr ſi poſſibile eſt
trāſeat a me calix iſte. Uerūtñ non ſic ego vo
lo/ſʒ ſicͨ tu. Fiat volūtas tua.

¶ Pars.IIII. hui⁹ ſmōis/q̄ ōe dormitōis.

Querūt q̄dā Nunq̄d glioſa ꝟgo ſit
mortua/an ꝟo ſine morte fuerit ī
celū aſſūpta. ſicͨ factū fuiſſʒ de no
ſtris ꝑmis ꝑentib⁹ ſi nō peccaſſēt:
Nā Aug. ſuꝑ Geñ. ⁊ recitat mgr in. ij. diſt.
xx. di. q̄ ſi nō fuiſſent trāſgreſſi diuinū p̄cep
tū ſine morte ſtatuto tpe fuiſſent ad melio
rē ſtatū. h ē ad btitudinē trāſlati. Ad quam
dubitatōʒ rñr q̄ lʒ btiſſima ꝟgo nūq̄ʒ hūerit
aliqð pctm̄ actuale nec etiā originale: vt icon
uincibilr ꝓbatū ē in. j. pte ꝑncipali hui⁹ ope
ris: tñ rōnabile fuit ip̄am mori. vt in eadem
pte ōclaraui rñdendo ad argumētū quo di
ci poſſʒ ōbuiſſe ceſſare morte in ꝟgine ceſſā
te in ea pctō. quā rñſionem vide ibi in. ij. ſer.
pte. ij. Et hāc ꝟiſſimā opiōnē tenent catholi
ci docꝛ. Uñ Aug. in ſer. de Aſſumptōe ꝟgis
inq̄t: Meōres ꝯditōis hūane mortē illā tem
poralē ſubijſſe mrem dei dicere nō metuim⁹
Idem q̄q; dr Damaſ. in duob⁹ ſmonib⁹ aſ
ſumptiōis eiuſdem. ⁊ Hiero. in ſer. ad Eu
ſtochiū vbi ait: Cū ꝑfecto nihil ꝯſtet niſi qð
hodierna die glioſa migrauit a corꝑe ¶ Fu
it aūt h decens q̄druplici rōne. Primo ꝓpͭ
filij ſui ꝯfirmationē. Cum em̄ chrs nām no
ſtrā aſſumpſerit: vt eadē natura q̄ peccaue
rat ſanctificareꝛ decuit vt h manifeſte oñde
ret ad ꝯfutandas multas hereſes q̄s futu
ras ꝑuouerat. Fuerūt em̄ heretici nōnulli q̄
nō ſolum nām nrām. h eſt de genere Adā eū
aſſumpſiſſe negauerūt: ſʒ oīno eū corp⁹ phā
taſticū habuiſſe aſſeruerūt. inꝛ q̄s fuerꝛ ma
nichei. Ualētin⁹ aūt heretic⁹ dixit chrm ce
leſte corp⁹ aſſumpſiſſe. Ut ḡ oñdereꝛ q̄ chrs
vere de illo genere erat qð mortē meruerat:
decuit vt eius genitrix mortē ſuſtineret. Si
ei ſine morte ad gliam fuiſſʒ trāſlata. facilr
creditū fuiſſʒ vl' q̄ nō fuiſſʒ de hūano gene
re: vl' nō ō illa ſtirpe ꝑmoꝝ pentū. ⁊ ſic ſi btā
ꝟgo nō fuiſſet credita eſſe ō ſtirpe hūana ab
adā deſcēdente. ſilr creditū fuiſſet ō chrō ei⁹
filio. Et ꝯñr viſum fuiſſet q̄ chrs ꝓ ip̄o hu
mano genere ꝯgruentē ſatiſfactionem nō fe
ciſſet: et q̄ idone⁹ redēptor nō fuiſſʒ. Mors
autē ipſius bñdicte ꝟgis oſtendit illā fuiſſe
veraciter de humano genere. ⁊ de illa ꝓpagi

N An mortua ꝑus vel an ſine morte fuerit aſſumpta.

Q Rōnabilr ōbuit maria ꝑus mori

ne de q̄ d̄r Heb. ix. Statutū eſt hoīb⁹ ſemel
mori. Scdo ꝯueniēs fuit ipſam mori ꝓpter
P filij ſui ꝯformationē. Neq̧ em̄ decuit eā me
lioris eē ꝯditiōis q̄z filiū: q̄ vere de⁹ ⁊ hō eſt.
Incōueniēs nāq̧ eēt ꝙ mēbrū p̄cederet ca-
put: cū oīa mēbra ſequāt naturā ſui capit̄. l.
cū in diuerſ. ff. de reli. ⁊ ſum. fu. Cū igit fili⁹
btē ꝟgis ſit caput toti⁹ eccl'ie. vt ait Aplus.
Col. j. Cui⁹ vtiq̧ ⁊ ꝟgo ē mēbrū. Etſi pē mor
tē ſuſtinuerit: īmo (vt inq̄t Aug. in. ij. li. d̄ ba
ptiſmo puuloꝝ) ſi null⁹ eū interfeciſſet: ſenio
defeciſſet. ꝑfecto decuit vt btā q̄z virgo mo-
Q reretur quo filio ſuo eēt ꝯformis. Tertio
h̄ ꝯueniēs fuit ꝓpter ſui meriti augmētatio
nē. Decuit em̄ grā plenā nō ſolū mereri bo-
nis operib⁹: ſed etiā paſſiōib⁹ ⁊ tribulatiōib⁹
equanimiter toleratis. Patientia em̄ opus
ꝑfectū habet Jacobi. j. Et ꝓpterea deus ſepe
immittit aduerſa ad augmentū virtutis et
meriti. vij. q. j. c. aduerſitas. ⁊. xj. q. iij. c. in cū
ctis. Et quoniā vltimū terribilium eſt mors
vt dicitur in. iij. Eth. et in. l. vltimū. ff. de pe-
nis. Ideo volūtaria ⁊ patiens eius ſuſtinen-
tia ſummū patientie genus demonſtrat vn
de meritū auget. et tanto magis in btā ꝟgi-
ne meritū augmētauit quāto ꝓ vllo ſuo cri-
mine mors illi debita nō fuit. Quarto hoc
R ꝯgruū fuit ꝓpter nr̄am cōfortationē. Natu-
Maria raliter em̄ oēs mortē timem⁹ ſcientes verā
moriť vt eſſe ſnīam. Quintiliani in li. declamationū
morientes declamatiōe. v. dicen̄. O q̄z graue eſt mori.
ꝯfortarꝫ. ſcꝫ q̄ ad ſenſualitatē carnis. Quāuis āt h̄ ti-
mor ſublat⁹ ſit qn̄ chr̄s dei fili⁹ mortē ſuſti-
nuit. tn̄ poſſet hō cogitare ⁊ dicere Bn̄ ſuſti-
nuit: q̄r n̄ ſolū hō ſꝫ ēt de⁹ fuit. Uirgo āt btā
in q̄ fuit pura hūanitas: mortē libēter ſuſti-
nuēdo: nos oēs hortata eſt ſeruare illud Ju
uenal' documētū li. iiij. ſatyra. j. dicen̄. Forte
poſce aīm mortꝫ terrore carentē. Nā vt inq̄t
Lucan⁹ li. viij. Mors vltima pena ē nō me-
tuēda viris. Un̄ Tulli⁹ in tuſcu. q̄ſti. li. j. in
fi. dicit. Teneam⁹ ⁊ nihil cēſeam⁹ eſſe malū
quod ſit a natura datū oīb⁹. Mors em̄ nō
ē mala: nec in ſorte maloꝝ ꝯputāda. v. q. j. c.
illa. in fi. Et iō p̄dict⁹ Tulli⁹ ī eiuſdē opis li.
ij. ait. Qui id qḋ vitari nō p̄t metuit: is viue
re aīo q̄eto nullomō p̄t. Qui ꝟo mortē nō ti-
met: magnū is p̄ſidiū ſibi ad btām vitā cō-
parat. Et Quītilian⁹ ī li. p̄allegato declama
tiōe. iij. inq̄t. Faciam⁹ poti⁹ de fine remediū
⁊ d̄ neceſſitate ſolatiū. Et Seneca ad Lucil-
lū. li. v. epl'aꝝ: epl'a. j. dicit. Uita cū expecta-
tione mortis data eſt. Ad hanc itur quam ti
mere demētis ē. q̄r certa expectāť: dubia di-
mittunť. Moriens itaq̧ alacri aīo bn̄dicta
ꝟgo nob̄ ⁊ oīb⁹ hoīb⁹ dicebat illḋ quod inq̄t
Quintilian⁹ vbi ſup̄ di. Exeam⁹ ſpōte ꝯſilio
pleni ſecuritati gr̄as agētes. Sol⁹ vixit quo
ad voluit q̄ mori q̄z viuere maluit. Infirme
aūt p̄ſus terreneq̧ mētꝫ ē vt numerem⁹ an
nos. Ut ei ait Plini⁹ li. vij. naturalis hiſto-
rie. c. liiij. Natura nihil hominib⁹ breuitate
vite preſtitit meli⁹. Nam vt dicit Sene. ī li.
tragediaꝝ. Mors ſola port⁹ erūnis dabit.
Et Iſido. li. j. ſoliloquioꝝ. c. j. inquit. Mors
calamitati terminū p̄bet. oēm ei calamitatē
adimit. vn̄ Boeti⁹ li. j. de cōſo. canit. Mors
hoīm felix. Et Franciſcus petrarcha in ſuis
triūphis ait. La morte he fine duna preſone
ſcura. Aia nimi gētili A ialtri he noia. chan
poſto nel fango ogni lor cura. Et Bern̄. in q̄
dam ſer. inq̄t. Mors eſt finis miſerie: victo
ria pugne: ianua vite: adeptio corone: beati-
tudinis plen⁹ īgreſſus: initiū refrigerij: para
diſi ſcala q̄ aſcēdiť in locū tabernaculi admi
rabilis vſq̧ ad mōtē dei. Et iō dicebat Sa-
lomō Prouer. xiiij. Sperat iuſtus in morte
ſua. Juſt⁹ ei ſi morte p̄occupat⁹ fuerit ī refri
gerio erit. Sap. iiij. p̄cioſa nāq̧ in cōſpectu
dn̄i mors ſctōꝝ eius: ps. cv. vn̄ d̄r. Eccs. vij.
dies mortꝫ dies natitatꝫ. His g̃ exhortatiōi-
bus. b. ꝟgis ⁊ ei⁹ exēplo nō debem⁹ mortē
timeſcere: ſꝫ cū gaudio ⁊ exl'tatiōe expectare
que (vt inq̄t Cato) ē finis oīm maloꝝ. Et ob
hāc cām de⁹ ꝑmiſit ſuā dilectā matrē mori.
Poſſum⁹ q̄z aliā aſſignare rōnē: quā ponit
ſctūs Tho. i. iij. pte ſum. q. xxvij. ar. iij. in ſo-
lutiōe p̄mi. ar. di. Btā ꝟgo nō fuit liberata a
morte ⁊ alījs penalitatib⁹: vt ꝑ illas penalita
tes toti eccl'ie theſaurizaret.

Pars quinta huius ſermonis: que dici-
tur conſolationis.

S I q̄rať q̄ btā ꝟgo in morte ſua ha-
buerit ſolatia: Rn̄detur ꝙ lꝫ ſacra
pagina de h̄ nō faciat mentionē: tn̄
ex alījs ſcripturꝫ poſſum⁹ cōprehē-
dere dormitionē btiſſime mr̄is dei multꝫ cō
ſolatōib⁹ fuiſſe repletā. Pro cui⁹ declaratōe
ē ſciēdū ꝙ Hiero. in ſer. aſſūptiōis vocat il-
lū libellū apocriphū. i. dubiū: q̄ ītitulať d̄ trā
ſitu ꝟgis. q̄ q̄dē liber etiā appellať apocriph⁹
in. c. ſctā. xv. di. Apocripha āt dicunť illa ſcri
pta q̄ꝝ auctor ignorať. vl' q̄ ī canōe ſcptura
rū nō habenť. vel q̄ nō ſūt in publico legēda
tanq̄z autētica: vel q̄ ſūt dubia ſm̄ Iſid. vj.
ety. Et ideo d̄t Hieron̄. vbi ſ. loquēs de pre-
dicto li. Ne dubia ꝓ certis recipiatis. Nō g̃
rep̄hēdit illū tanq̄z falſum: ſꝫ vult aliqn̄ hr̄i
dubiū. Et p̄dicta de ſignificatiōe apocraphi
approbat glo. in. c. canones. xvj. di. que ait.
Apocripha. i. ſine certo auctore: vt ſapientia
Salomonis. liber Jeſu filij ſirach. qui dicit
Eccl'iaſtic⁹. ⁊ liber Judicū ⁊ Tobie. ⁊ liber
Machabeoꝝ. hi apocriphi dicūť: ⁊ tn̄ legū
tur. ſꝫ forte nō generalit. Hec ibi. Quāuis g̃
in dicto li. aliq̄ ꝯtineantur q̄ non oīno conſo

S
Libri a-
pocriphi
ſic ē liber
d̄ trāſitu
virginis.

nant ꝟitati.nihil tñ obſtat etiã ibi plura ve-
ra cõtineri. Vñ ꝓ deuotoꝝ ꝯſolatiõe dicere
poſſum⁹ ꝙ bñdicta virgo in trãſitu ſuo q̃t-
tuor habuit ſolacia inter alia multa. Pri-
mũ fuit angelice reuelationis. Cum em̃ fili
us beatiſſime ꝟginis celũ aſcẽdiſſet: ipa cõti
nue deſiderabat cũ illo ꝯiũgi. ſimulqꜫ cum
ꝓpheta dicebat pſ.xlj. Quẽadmodum deſi
derat ceruus ad fontes aquaruꝫ: ita deſide
rat aĩa mea ad te de⁹. Sitiuit aĩa m̃a ad de
um fontẽ viuũ:qñ veniã ⁊ apparebo ante fa
ciẽ dei. Fuerũt mihi lachꝛy. mee panes die ac
nocte: dũ dꝛ mihi q̃tidie vbi eſt de⁹ tu⁹? Si
g̃ deſideriũ iuſti oẽ bonũ Prouer.xj.ꝓfecto
deſideriũ iuſtiſſime m̃ris dei totũ erat intẽ-
tũ circa ſummũ bonũ filiũ ſuũ.vñ eũ ſepe in
oꝛone alloq̃baꝛ dicẽs. Quãdo farai cõtento
el coꝛe mio. Tollẽdo me dal mũdo tenebro-
ſo? Quãdo adimpiraſſe il me deſio. E veſti-
ro me il palio glorioſo. Qñ vedro i chori di
bti. E te o dolce o bñdeto filio. Cõ tuti quãti
i angel aſchierati Che a venire me farai del
cielo? Quãdo in quel abyſſo de dolceza. Del
ſol veſtita e ſtelle coronata. Saro abſoꝛpto
e piẽa dalegreza. Apreſſo al tuo throno ſub-
limata? In his aũt dulcib⁹ ꝯcib⁹ atqꜫ ſuaui
bus petitiõib⁹ exñte ipa bñdicta ꝟgine: ecce
ꝙ (vt dꝛ in dicto li. de trãſitu ei⁹) apparuit ei
ãgel⁹.ſ.gabriel tot⁹ iocũd⁹ cũ ramo palma-
rũ in manu:in ſignũ ꝑfecte victorie:quã ha-
buerat de mũdo:carne ⁊ diabolo. Erat aũt
tot⁹ lucid⁹: ⁊ in forma hoĩs pulcerrima. Et
credo eum multoꝝ angeloꝝ comitiua fuiſſe
ſociatũ. Qui reuerenꝛ gl'ioſã ꝟginẽ ſalutãs
dixit ei. Aue ma dona d̃ grãde corteſia. Aue
maeſtra dogni ſ̃citade. Aue benigna verge
ne maria. Aue fontana piena de charitade.
Aue del mũdo digniſſima regina. Aue o ſpe
cio dogni ꝟitade. Aue reparo di noſtra rui-
na. Aue dogni fidel ſecura guida. Aue lucẽ
te ſtella matutina. Aue ſperãza in cui ognũ-
ſe fida. Aue ricorſo de tuti i peccatori. Aue
apozo che cognafflicto aida. Aue vadoſi lu
cidi ſplẽdori. Aue dõzella a dio deſponſata.
Aue belleza di ſupni chori. Dñs tecũ virgo
imbalſamata. Che in te apoſti tuti ſoi theſo-
ri. Et ãta gloria te ha appareglata. Ecco il tẽ
po da te deſiderato Fra trei giorni ſarai glo-
rificata. A queſto dirte da dio ſon mãdato.
Quod aũt angel⁹ apparuerit beate ꝟgini annũ
ciãs ei diẽ felicẽ trãſit⁹ ſui: nõ eſt vllatenus
dubitãdũ. qꜫ cũ ad alios miſerit de⁹ ãgelos
ad ãnũciãdũ eis finẽ vite. ꝓfecto et ẽ creden
dũ ſil'r eũ feciſſe m̃ri ſue ꝑ illã ſniam Bern.i
epl'a ad canonicos lugdunenſes. Quicquid
alijs (lꝫ pauciſſimis) eſt ꝯceſſum: nõ eſt cre-
dendũ gl'ioſe ꝟgini fuiſſe denegatũ. Si er
go btũs Martin⁹ reuelatiõe ſupna obitum
ſuũ lõge anñ ꝑſciuit. ⁊ Petr⁹ ſciuit ꝙ breuis
eſſꝫ depoſitio tabnaculi ſui. ⁊ Paul⁹ ꝙ tp̃s
ſue reſolutiõis inſtabat. Et ſil'r btũs Joan-
nes euãge. ⁊ ſctũs Frãciſc⁹. ⁊ alij q̃plꝫes ſcti
vt in coꝝ legẽdis hꝛ. multomag' h̃ ſciuit be
atiſſima ꝟgo: vt arguit Alb. ſup Miſſus ẽ.
c.clxix. Glorioſa aũt ꝟgo ill' angelis q̃ ei an-
nũciauerãt cũ gabriele archangelo h̃ bonuꝫ
nouũ: cum recedere vellent dixit illud Cañ.
v. Nunciate dilecto meo qꜫ amore langueo.
Scriptũ eſt quoqꜫ in q̃dam legẽda aſſum-
ptionis: ꝙ btã virgo ꝑ angelũ tres g̃ras a fi
lio petijt. ſ. vt oẽs apl'os ſue dormitioni pre-
ſentes hꝛet. vtqꜫ diaboluꝫ non videret. et vt
oẽs q̃ erãt in purgatorio a penis i ſuo obitu
eriperet. Que oĩa obtinuit. De p̃ma aũt g̃ra
immediate dicem⁹. Scd̃m ſolatiũ btiſſi-
me ꝟgis in trãſitu ſuo fuit apl'ice aduẽtatio-
nis. Apl'i ei cũ eſſent i diuerſ̃ mũdi ꝑtib⁹ diſꝑ
ſi: in q̃b⁹ fidẽ chꝛi ꝑ̃dicabãt: deſiderãte btiſſi
ma virgine illos videre ante mortẽ ſuã: affe
ctãſqꜫ eos eſſe p̃ñtes ſue dormitiõi: ⁊ ei⁹ coꝛ-
poꝛi impẽdere ſepulturaꝫ. domin⁹ nr̃ Jeſus
chꝛs fili⁹ eius in ictu oculi eos fecit eſſe ante
ꝯſpectũ m̃ris ſue dilectiſſime. Qui em̃ ꝑ an-
gelũ ſuũ fecit Abacuch ꝓpham in momẽto
tp̃is ꝑ capillũ de Judea in Babyloniã defer
ri. vt Danieli ꝓphete prãdiũ poꝛtaret. Dañ.
vi. ⁊ btõ Frãciſco ſocios ſuos ꝑ mundũ diſꝑ
ſos videre cupienti ꝯgregauit ad eius ꝑ̃ces.
potuit etiã apl'os ⁊ diſcipulos ſuos miniſte
rio angeloꝝ in inſtanti facere depoꝛtari. vt
genitrici ſue moriẽti debitũ exhiberent obſe
quiũ. Vel dicere poſſum⁹ ꝙ ſp̃us dñi qui ra
puit Philippũ apl'm: ⁊ ſtatim inuẽtus eſt in
Azoto. Act. viij. Simil'r eleuari fecit apl'os
oẽs ⁊ ꝓtin⁹ inueniri in virginis habitaculo.
Affuiſſe autẽ apl'os dormitioni ei⁹ affirmat
ſctũs Dionyſius aſſerens in lib. de diui. no-
mib⁹ ſe ⁊ btm̃ Timotheũ ac pl'imos chꝛiſti
apoſtolos ⁊ diſcipulos morti beate ꝟginis
interfuiſſe. De h̃ etiã inq̃t Damaſcen⁹ i quo
dam ſmone. Ex antiqua ⁊ veriſſima traditio
ne accepim⁹ ꝙ tempore glorioſe dormitio-
nis btiſſime ꝟginis cũ oẽs ſcti apl'i ad ſal-
uãdas gẽtes oꝛbẽ terre ꝑagrarẽt: in momen
to tp̃is in altũ ſubleuati Hieroſolymis con
uenerunt. Ibiqꜫ angelica eis viſio facta eſt
⁊ diuia hymnodia potioꝝ audiebaꝛ ꝟtutũ.
Cũ aũt ſcti apl'i intelligerent dei genitricis
trãſitũ imminere: cõi eã voce collaudabant
dicẽtes. Cũ in huiuſmũdi incolatu te o cele
berrima virgo haberem⁹ cohabitatricẽ q̃ſi
ipm̃ dñm deũ ⁊ magr̃m vidẽtes conſolaba-
mur. Nũc ꝟo qꜫ te trãſmigrandã cognoui-
mus: h̃ ſolũ nobis remanet refrigeriuꝫ ꝙ te
mediatricẽ habebim⁹ apud deũ. Filius tu⁹
creatoꝛ omniũ vocat te. Nemo eſt qui probi

Maria in morte hũit q̃tuor ſola cia.

Angel⁹ Marie nũciauit mortem.

Omnes apl'i fuerũt ꝯgregati in morte Marie.

Qualiter ioānes et alij apl'i ſil' venerunt ad mortem Marie.

beat' mrēm a filio. ipa natura docet honora-
ri. Nec decet te ampli' ꝑmanere ī medio na-
tionis praue ꝛ ꝑuerſe. Uade ergo in pace et
placa nob deū. Donec em̄ morabaris in ter-
ris modica te terre portio detinebat. Cū au-
tem aſſumpta eris in celis cōmune ꝓpiciato-
rium totus habebit mūdus. Hec ille. Patꝫ
ergo hui' ſancti teſtimonio apl'os morti glo-
rioſe virginis fuiſſe preſentes. Dicit' aūt in
ꝑdicto libro de trāſitu virginis ꝙ eo tēpe q̄
angelus annunciauit beate ꝟgini tranſituꝫ
ſuum: beatus Joānes euāgeliſta de licentia
virginis ꝑdicabat epheſi. Quāobrem volēs
btā virgo illū ad ſe venire. cū ſuꝑ hoc rogaſ-
ſet filiū ſuū: ſtatim intonuit celū. et in candi-
da nebula eleuat' ꝛ rapt' ipe btūs Joānes
in ꝯtinenti ſe reperit ante oſtiuꝫ dom' in q̄
morabat' ꝟgo bn̄dicta. et intrās ad btiſſimā
virginē cū maxima reuerētia ſalutauit eaꝫ.
Quē videns virgo glorioſa pre gaudio a la-
chrymis ꝯtinere nō valuit. et dixit illi. O io-
annes recordare ꝟboꝝ dn̄i magiſtri tui qb̄
me tibi recōmendauit in mrēm. Ecce ꝙ vo-
cata a dn̄o exoluere debeo ꝯditionis huma-
ne debitū. Recōmēdo igit' tibi corp' meū vt
oī diligētia ꝛ cura illd̄ ſtudeas ſepelire. Au-
diui em̄ ꝑfidos iudeos inter ſe cōſiliū feciſſe
dicētes. Expectem' donec illa q̄ chr̄m pepe-
rit moriat'. et tūc rapiem' corpus ei' ꝛ cōbu-
remus. Facies ḡ deportari an̄ feretrū meū
qn̄ corp' meū ad ſepulturā deferet' hāc pal-
maꝫ ſicut ex ꝑte dei angel' mihi eā deferens
monuit faciendū. Hec em̄ palma que vt vi-
des eſt multe claritatis. conturbabit inimi-
cos noſtros. et cuꝫ ea fient multe mirabiles
oꝑationes. Dixit aūt Joānes. O vtinā nūc
adeſſent oēs alij apl'i frēs mei vt tibi poſſent
vna mecū ꝑparare ꝯdecētes exequias et de-
bitas exoluere laudes. Hec ꝟo dicente btō
Joanne ſtatim ad petitionē beatiſſime ꝟgi-
nis apl'i oēs a q̄daꝫ nebula ſicut beato Jo-
anni factū fuerat rapti ſunt de locis in qb̄
ꝑdicabant. et an̄ portā dom' in q̄ erat ipa be-
nedicta ꝟgo ſunt delati. q̄ ſe inſimul inueniē-
tes mirati ſūt valde. Quos vidēs glioſa vir-
go multū ꝯfortata fuit. et de eoꝝ miſſione fi-
lio ſuo grās egit. Ipi ꝟo cognoſcētes ſe d̄be-
re remāere orphāos ꝛ ꝑuatos ſua dilectiſſi-
ma magrā a lachrymis abſtinere n̄ potuer't.
Quis aūt eoꝝ planctum deſcribere valeat?
Quis ipſoꝝ ſuſpiria oimqꝫ diſcipuloꝝ fle-
tus exp̄mere queat? Qn̄ em̄ chr̄s paſſus eſt
et qn̄ celos aſcēdit: ipa bn̄dicta ꝟgo ei' loco
cū ipis aplis ꝛ diſcipulis remāſit. ex quo ei'
ꝑſentia ꝯfortabant'. ꝛ dolorem quē de receſ-
ſu dn̄i habuerant aliqualiter mitigabant.
Nūc vero vtroqꝫ orbati parēte remanebāt.
Arbitrorāt ꝙ dicebāt. Quo ꝑgis mr̄ ſine fi-
lijs? Quis nos meſtos ꝯſolabit'? Quis dile-
cti magiſtri noſtri recordationē dabit? Ecce
tu ꝑgis ad alta. nos remanem' in ima. Tu
aſcēdis. nos opprimimur. Te angeloꝝ ꝯue-
tus circūdabit. fili' amplectet'. pater oſcula-
bitur. ſpūſſctūs inflāmabit. nos ꝯuētus ma-
lignātiū ꝛ ꝑfidoꝝ ſinagoga iudeoꝝ flagellis
afficiet. vinculis aſtringet. tormētis crucia-
bit. et gladio feriet ac mactabit. Sed tu ma-
ter nr̄a. tu pia eiꝫ aduocata depcare filiū tu-
um vt nobis aſſiſtat: ac nos in tātis tētatiōi-
bus ꝛ tribulationib̄ nō deſerat. Quib̄ beni-
gniſſima dn̄a inq̄t. Pugnare filij mei virilit'
et recordamini ꝟboꝝ magiſtri vr̄i dicentis.
Mat. vl. Ecce vobiſcuꝫ ſum oibus diebus
vſqꝫ ad ꝯſummationē ſeculi. Et iteꝝ. Nolite
timere eos q̄ occidūt corp': animā aūt occi-
dere nō pn̄t. Lu. xij. et rurſuꝫ Matth. x. Cū
ſteteritis an̄ reges ꝛ preſides nolite cogitare
quō aut q̄d loq̄mini. dabit' em̄ vob in illa ho-
ra q̄d loquamini. Nō em̄ vos eſtis qui loq̄-
mini ſꝫ ſpūs pr̄is veſtri q̄ loquitur in vobis.
Cū igit' filius me' ſꝑ ꝑmanſur' ſit vobiſcū:
Ego quoqꝫ nūq̄ꝫ recedēs ab eo vos nō deſe-
ram: ſed ad pugnā ꝯfortabo: apō filiū aduo-
cabo. Uos ḡ eſtote fortes ī bello: et pugnate
cū antiquo ſerpēte: et accipietis regnū et'nū.

X. Chr̄s apparuit Marie in morte ſua.

Tertiū ſolatiū fuit deifice apparitiōis. q2
dn̄s nr̄ Jeſus chr̄s filius ei' eā in ifirmitate
viſitauit. de quo beatiſſima ꝟgo indicibileꝫ
ꝯſolationē ꝑcepit. Si ei Jacob pr̄iarcha de-
ſiderauit ante mortē ſuā videre filios ſuos.
Gen̄. xlvij. ꝛ cū Joſeph vidiſſꝫ ait Jā let' mo-
riar q2 vidi faciē tuā. Gen̄. xlvj. Quātū debe-
bat p̄iſſima ꝟgo appetere viſionē vnigeniti
ſui an̄ mortē: q̄ꝫtū vt ex ipius viſitatiōe cōſo-
lari? Ipm aūt dn̄m viſitaſſe in morte matrē
ſuā nullaten' eſt dubitādū. Si em̄ apparuit
b. Joanni. ꝛ dixit ei. Ueni dilecte mi ꝛc. mul-
tomagis credendū eſt eum apparuiſſe matri
ſue dilectiſſime ꝛ in īfinitū chariori. vt dicit
Albert' ſuꝑ Miſſus ē. c. xvij. Inquit etiam
Grego. iiij. dialogoꝝ ꝛ exēplis ꝓbat ꝙ aliq̄n
ad ꝯſolationē egredientis aīe: ipe ſolet appa-
rere autor vite. Si ḡ alijs apparuit: multo
magis mr̄i: ꝑ ſupradictā Bernardi ſentētiā
Quicq̄d alijs ꝛc. Dicit' aūt in ꝑdicto libro de
trāſitu ꝟgis ꝙ ipe dn̄s Jeſus de celo deſcē-
dit cū āgelicꝭ ordinib̄. cū cetu patriarcharū
cū martyrū exercitu. cū ꝟginū choro. cū ſoci-
etate ꝯfeſſoꝝ ꝛ oium ſanctoꝝ. Qui oēs ipo
dn̄o icipiēte ſubſequētes dulcia cātica circa
lectū beatiſſime ꝟgis frequētabāt. Quar-
tū ſolatiū fuit mirifice dulcoratiōis. Ipe ei
dn̄s Jeſus poſt ſuauiſſima oſcula ꝛ dulciſſi-
mos amplex' dixit dilectiſſime mr̄i ſue illud
Can̄. iiij. dicēs. Ueni de libano ſpecioſa mea
veni coronaberꝭ. Beata autē virgo reſpōdit

illud pſ. xxxix. Ecce venio. q[uia] in capite libri ſcriptū eſt de me vt faciā volūtatē tuā deus de[us] me[us]: volui legē tuā in medio cordis mei. Et iterū ait illud pſ. cvij. Paratū cor meū de[us]. paratū cor meū. Omēs aūt angeli [et] ſancti decantabāt illō Sap. iij. Hec eſt q̄ neſciuit thorū in delicto. habebit fructū in reſpectione aiaꝝ ſanctaꝝ. Beatiſſima igit[ur] virgo vidēs dulciſſimū filiū ſuū iocūdiſſimo vultu. extenſiſq[ue] brachijs ei[us] animā vt exiret expectantē. dixit illō Lu. j. Beatam me dicent oēs gñationes. Quia fecit mihi magna qui potēs eſt: et ſanctū nomē eius. Ad filiū autē cōuerſa ait illud pſ. iiij. In man[us] tuas dñe cōmēdo ſpūm meū. Sicut aūt ab omni corruptione carnis fuerat extranea. ita ab omi dolore mortis fuit aliena. Imo cū indicibili leticia [et] inexcogitabili ſuauitate exijt illa benedictiſſima aīa cantātibus angelis [et] tota celeſti militia. et in brachijs chari filij ſui eſt recepta. O igit[ur] mira [et] iocundiſſima exultatio. O immēſum gaudiū. O ineffabilis iubilatio: cū ipa ſacratiſſima v[ir]go audiuit melliflua[m] vocē dilecti filij ſui eā ſic dulciter inuitātis. O feliciſſimus tranſitus. O mors ab alioꝝ cōmuni morte penitus diuerſificata. Alij eñ doloribus cōquaſſant[ur] in morte. Ipſa aūt v[ir]go ꝯſolatiōib[us] replebatur [et] ſuauitate. Quāuis aūt iſta mors ei fuerit dulcis. tñ ei[us] tolerantia nō fuit ſine magnis meritis. quia beatiſſima v[ir]go eam etiā ſi aſperrima fuiſſet pati voluntarie parata erat. Fuit ergo in ea mors naturaliter horribilis. ſed ꝑ grām ꝯcupita [et] delectabilis. Sicut igr̄ de beato Stephano canit eccl'ia. Lapides torrētis illi dulces fuerūt. Et de ſancto Laurētio legitur q[uod] prune ignis ei[us] carnē adurētes illi refrigeriū pſtabāt. ex qua tñ grā nō eſt ablatū meritū. Silr̄ [et] multo magis eſt credendū de morte feliciſſime v[ir]ginis. Ut aūt dr̄ in p̄dicto li. de trāſitu ipi[us] beate v[ir]ginis dñs noſter p̄cepit apl'is vt corp[us] matris ſue deportarēt ad ſepeliendū in valle Ioſaphat in monumēto nouo qō ibi inuenirēt. Aſcēdit āt celos dñs nr̄ Ieſus chr̄s cum aīa gl'ioſa ſue dilectiſſime mr̄is cū ineffabili toti[us] curie celeſtis iubilatione. et ad dexterā throni ſui in glīa eam collocauit. Statī aūt poſt illi[us] bñdicte aīe aſſumptionē cū tres pudice v[ir]gies q̄ ibi aderant corpus illud ſacratiſſimū lauare vellēt tanto ſplēdore coruſcare cepit q[uod] tangi q̄dē poterat ſed nō videri. Et tandiu ibi ꝑmanſit ille ſplendor lucis mirabilis donec ablutum fuit corp[us] ipi[us] [et] veſtitū. Qō cū ab apl'is i feretro eſſet collocatū. dixit btūs Ioannes petro. Tu Petre debes portare palmā añ feretrū. q[uia] dñs te nob p̄tulit [et] paſtorē ouiū ſui ꝯgregaūt. Cui rñdit Petrus. Tibi magis cōuenit eā portare q̄ a dño es v[ir]go elect[us]. Unde dignū eſt [et] cōgruū q[uod] v[ir]go deferat v[ir]gis palmā. Tu etiā ſup pect[us] dñi iacuiſti a q̄ hauſiſti flumia diuine ſapie. et magis ab eo dilect[us] fuiſti. Iuſtū igit[ur] videt[ur] vt tu q̄ a v[ir]ginis filio pl[us] grē recepiſti: etiā mr̄i ei[us] p̄ſtes pl[us] honoris: cui[us] fili[us] effici meruiſti. Ego vo portabo feretrū in q̄ repoſitū eſt corp[us] ei[us] alijs apl'is illud circūdantib[us] [et] deo laudes referentib[us]. Dixit āt Paul[us]: Et ego q̄ ſum min[us] oim veſtrum etiā portabo feretrū tecū. Eleuās igit[ur] Petrus cum Paulo feretrū: alijs q̄q[ue] apoſtolis adiuuantib[us]: incepit ipe Petr[us] cantare [et] dicere: Egredere iſrl' de egypto. domus Iacob de populo barbaro. Factā eſt eñ maria ſctificatio ei[us]: et in hierl'm ptās ei[us]. Dñs āt cooꝑuit feretrū [et] apl'os vna cadēte [et] lucidiſſima nebula: talit[er] q[uod] ipi nō videbant[ur]. ſed tm̄mō coꝝ vox audiebat[ur]. Cū q̄b[us] erāt etiam angeli cantātes. ita q[uod] repleuerūt totā terrā canticis [et] ſonis mirabil' ſuauitatis. Unde p̄nceps ſacerdotū cū maxima p̄pl'i multitudine currēs vt corp[us] beatiſſime v[ir]gis cōburi faceret. ꝑcuſſus eſt brachioꝝ deſtitutione [et] cruciatu maxio. ſed ꝑ pniam poſtea curatus: vt ſup̄ dictū eſt. Popul[us] aūt q̄ cū eo erat cecitate fuit ꝑcuſſus. impoſita aūt illa palma ſup eos q̄ pnia ducebant[ur] [et] credere in dñm volebāt: oēs ſanabant[ur]. Sicq[ue] bñdicte v[ir]gis corpus ſolēnib[us] exequijs eſt tumulatū. Et forte ipe dñs Ieſus ſicut ſua dilectiſſima mat[er] corp[us] ei[us] mortuū ſepelierat: ita etiam voluit corp[us] ipſius mr̄is p̄prijs manib[us] in ſepulcro coaptare. Ut eñ inq̄t glo. i. c. vbicūq[ue]. xiij. q. ij. Molli[us] oſſa cubāt manib[us] tumulata ſuorū. Cū igit[ur] de[us] ſepelierit moyſen Deut. vlti. cūq[ue] ipe dñs Ieſus int[er]fuerit exeq̄js. Marthe hoſpite ſue. vt i ei[us] legēda hr̄. q̄nto magis credēdū eſt ipm genitricis ſue exequijs honorē impēdere voluiſſe: Op[us] eñ mie eſt ſepelire mortuos. q̄ ipe p[ri]mia dominus Ieſus matris ſue ſepulture in propria perſona voluit intereſſe.

Pars ſexta hui[us] ſermonis q̄ dr̄ reſurrectionis ſiue aſſumptionis.

Licet btūs Hieronym[us] in ſmōe aſſumptiōis dubitatiue locut[us] ſit de reſurrectiōe [et] aſſumptiōe beatiſſime v[ir]gis q̄ ad corp[us]. tñ Aug. [et] Hugo de ſctō vict. alijq[ue] doctores q̄pplurimi aſſertiue ꝯfitent[ur] ipam bñdictā dei mr̄em i corpore gl'ioſo reſuſcitatā in celū aſſumptā fuiſſe. Et ita nūc ſctā rhomana indubitāter tenet eccleſia. que ſicut nunc de immaculata v[ir]ginis ꝯceptione ſolēnitatē facit. de q̄ antiquis tpib[us] certis bonis reſpectib[us] ita clare determiare noluit vt diui Auguſtini efficaciſſimis motā rōnib[us] [et] p̄ncipal'r ſcti ſpūs inſpi

y De portatione corporis marie ad ſepeliendū.

Z Quod maria ſit aſſupta cū corpore et aīa ꝓbat[ur].

ratione glīoſam dei mrē; in aīa ꝛ corꝑe brifi
catā eſſe nō ambigit. De q̄ etiā notat Archi-
dia.in.c.ne imitarꝭ.ď ꝯſti. Quā quidē verita
tē q̄ꝫ pluribꝫ ꝑbare poſſumꝰ fundamētis. Et
primo rōne ꝑfectiōis. Certū eſt eñ ꝙ beata
ꝟgo fuit gr̄a plena ꝛ ꝑfecta ſicut ei annūcia-
uit angelꝰ Lu.j. Uñ Hiero. vbi ſup ait. Ce-
teris ꝑ partes gr̄a p̄ſtat̄. Marie vero tota ſe
infudit gr̄e plenitudo. Hec ḡ gr̄e plenitudo
nō ſolū fuit in eiꝰ aīa: ſed etiā in corꝑe. quia
Maria nō conſtat niſi ex aīa ꝛ corꝑe. Hiero
nymus aūt nō dixit ꝙ gr̄e plenitudo ſe infu
derit in aīa ꝟginis: ſed in ip̄a virgine Ma-
ria. Plenitudo ḡ gratie fuit etiā in corpore
virginali in q̄ habitauit plenitudo diuinita-
tis. vñ ipſa inq̄t Eccī.xxiiij. Qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo. Cū itaq̄ꝫ gloria
debeat equari gratie. iuxta illð Eccī.iiij. Exe
quabit glīam gratie eiꝰ. Concludit̄ ꝙ ſicut
ip̄a bñdicta ꝟgo fuit plena ꝛ ꝑfecta gratia in
corpore ꝛ aīa. ita etiā fuit in eis pariter glīfi
cata. Uñ Berñ. in q̄dā ſmone inq̄t. Quātū
gratie in terris eſt adepta pre ceteris tm̄ ꝛ in
celis obtinet glīe ſingularꝭ. Et Aug. in ſmo
ne aſſumptiōis ait. Si merito pre oībꝰ mu-
lieribꝫ Marie donata eſt gr̄a. eidē in morte
erit minuēda? Abſit. Si ei mors alioꝝ ſan-
ctoꝝ ē p̄cioſa in ꝯſpectu dñi: morꝭ marie erit
p̄cioſiſſima. Sꝫ q̄ differētia eſſet int̄ mortē
ꝟginis ꝛ alioꝝ ſi nō eſt in corꝑe aſſumpta?
Et Chryſ. in quodā ſmone inq̄t de b. ꝟgine.
Plena gratia plena ꝟtutibꝫ nō pōt nō ple-
ne gr̄aꝫ poſſidere. ḡ rōne ſue ꝑfectiōis argui
tur eius aſſumptio totalis. Sc̄do idē ꝑba
tur rōne reſtaurationis. Debuit eñ reſtaura
tio correſpondere p̄uaricationi. in paradiſo
aūt terreſtri fuit vterq̄ꝫ parēs. ſ. Adā ꝛ Eua
licꝫ p̄us Adā q̄ꝫ Eua. vt pꝫ Gen̄.ij. Cū ḡ nō
ſit ꝑfectior padiſus terreſtris q̄ꝫ celeſtis. de-
buit etiā in celeſti paradiſo eē vterq̄ꝫ parens
gr̄e. ſ. chr̄s q̄ nos regenerauit ſuo ſanguīe. et
b. ꝟgo q̄ nos pauit ſue pietatis lacte. Hi eñ
in quibꝫ culpa nunq̄ꝫ fuit extra paradiſū eē
nō debuerūt. alioq̄n melior q̄ ad h̄ fuiſſꝫ ꝯdi
tio parētū culpe q̄ꝫ gr̄e. Chr̄s igit̄ p̄us celum
aſcendit ꝛ poſtea bt̄a ꝟgo. Sicut eñ vterq̄ꝫ
ſexus extra paradiſū expulſus fuit: ad oſten
dendā plenā dōnationē: ita vt oñderetur ple-
na redemptio. vterq̄ꝫ ſexus debuit in celeſti
paradiſo introduci. Alˀs quō ſperarēt mulie
res ſe eē ꝑfecte redemptas? In aīabꝫ aūt nō
eſt diſcretio ſexꝰ. Et iō inq̄t Aug. in ſermone
aſſumptiōis. Letet̄ maria vt dignū eſt leti-
tia inenarrabili glīficata in aīa ꝛ corꝑe in fi
A lio ꝓprio. ꝑ filiū ꝓpriū. ꝛ cū filio ꝓprio. Ter
tio idē ꝑbat̄ rōne cōpatiōis. Cum eñ mul-
ti ſancti iam ſint in celo cū corꝑe glīficato.
q̄re nō credamꝰ ꝙ etiā ibi ſit bt̄a virgo q̄ eſt
ſanctior vniuerſis? Et hāc rōnē tangit Hie-
ro. in ſer. aſſumptionis. Ut eñ ſcriptum eſt
Mat.xxvij. Multa corꝑa ſctōꝝ q̄ dormie-
rant reſurrexerūt cū chr̄o ꝛ introierūt in ſan
ctā ciuitatē. de q̄bꝫ ibi dicit glo. ꝙ iam ſūt cū
corꝑe in glīa. alˀs vt etiā refert Hiero. vbi ſ.
veri teſtes reſurrectōis nō fuiſſent. Scribit
q̄ꝫ idē Hiero. ad Heliodoꝝ de morte Ne-
potiani ꝙ illi reſuſcitati viſi ſunt cū corpori
bus in celeſti hieruſalē. Amb. etiā in ſermo-
ne paſcali ꝯfirmat h̄ de Joāne euangeliſta.
Itē ibidē videt̄ velle ꝙ q̄tiens celebrat̄ feſtū
reſurrectiōis dñi aliq̄ mortui ex ſctis reſur-
gūt ꝛ in celū cū corꝑe glīoſo aſſumūtur. Cū
ḡ mr̄ dei nulla gr̄a ſit p̄uata: q̄ etiā pauciſſi-
mis fuerit cōceſſa. ꝑfecto etiā ip̄a reſurrexit
et ī celū glīoſa aſſumpta fuit. Quarto idē B
ꝑbat̄ rōne p̄ceptiōis. Mādauit ei deꝰ Exo.
xx. Deut̄.v. ꝛ Mat.xv. di. Honora p̄rem tu
um ꝛ mr̄em tuā. Et apl̄s ad Eph.vj. addit.
Hoc eñ iuſtū eſt. ſ. iuſticia naturali ſm phi
loſo.viij. Eth. in fi. ꝛ. l. veluti. ff. de iuſt. ꝛ iu
re iuncto. §. legis p̄cedentis. Cū igitur chr̄s
nō venerit ſoluere legē ſꝫ adimplere. Matt.
v. Profecto voluit in oībus mr̄is ſue vene-
rande honorē cōſeruare. ſicut etiā honorifi-
cauit p̄rem ſuū. Uñ ait Joan.viij. Ego ho-
norifico p̄rem meū. Honorauit eñ eam in
vita: ei obediendo. Nam cū ſederet in tēplo
in medio doctoꝝ vocatꝰ ab ip̄a ſtatim iuit
cum ea relictis doctoribꝫ. ꝛ erat ſubditꝰ illi.
Luce.ij. Honorauit et eā in morte. cū in cru
ce illam commendauit diſcipulo Joan.xix.
Ergo ꝛ in obitu eiuſdē mr̄is ꝛ poſt mortē de
buit illi honorē exhibere. Filiꝰ eñ tenet̄ q̄n-
tum pōt ſuccurrere parētibꝫ ſuis ſm Alexan
drū de ales in.iij. ꝑte ſumme. in tractatu de
q̄rto p̄cepto decalogi. Sed dicet forte aliq̄s
ꝙ chr̄s eā honorauit pre oībus in aīa. Cui re
ſpōdeo. ꝙ h̄ nō ſuffeciſſet. Nā filiꝰ nō ſolū te
net̄ aīe p̄ris ꝛ mr̄is bñfacere. ſed etiā eorum
corꝑibꝫ. c. ceterū. lxxxvj. diſt. Sed ꝑ maio Maria
ri ꝯfirmatiōe huius argumēti dico. ꝙ chr̄s debuit in
debuit aſſumere mr̄em ſuā in aīa ꝛ corpore. aīa ꝛ cor-
q: hoc cōpetebat ſue iuſticie: ſapientie: boni- pore aſſu
tati immenſe. et ſue potentie. Primo eñ di- mi.
uine iuſticie ſue h̄ cōpetebat. Nam cum ipſe
deꝰ tantū honoret corꝑa ſctōꝝ. ꝛ a nobis ho
norari faciat: ꝑfecto iuſticie debitū eſſet: ꝙ
ſi corpus mr̄is ſue ſuꝑ terrā foret a nobis il
lud faceret venerari. Uidemꝰ eñ corꝑa ꝛ re
liq̄as ſiue cineres ſctōꝝ ī locis ī q̄bꝫ requieſcūt
cōſeruari venerabiliter in vaſis aureis ꝛ ar-
genteis. ꝛ in templis mirificis. ac in mauſeo
lis margaritis ornatis. Legimus q̄ꝫ quorū
dam ſctōꝝ corꝑibꝫ angeloꝝ miſterio monu
menta p̄parata. ꝛ ip̄a corꝑa diuina ꝟtute in-
tegra ꝛ incorrupta p̄ſeruata. Uidemꝰ inſuꝑ

ſanctoꝝ oſſa ſericis ꝛ ꝑcioſis linteamibꝫ cir/
cũdari. ꝛ cum maxima reuerentia adorari: ꝛ
qñ oſtendunt̃ lumiaria accẽdi: et a diuerſis
mũdi climatibꝫ cõfluentibꝫ gentibꝫ viſitari.
ſic pꝫ de aplĩs Petro ꝛ Paulo rhome. et d̃
ſancto Jacobo in galicia/ ꝛ ſic de reliq̃s. Le/
gimus q̃qꝫ ꝙ cũ q̃rundã ſanctoꝝ corpa eẽnt
in loco deſpecto collocata: facta ẽ reuelatio
vt inde amouerent̃ ꝛ in loco venerabili col/
locarent̃. ſic pꝫ de corpe btĩ ſtephani proto
martyris de cuius inuentiõe eccl'ia feſtũ cele
brat. Et ſil'r exemplicare poſſumꝰ de corpibꝫ
beatoꝝ Geruaſij ꝛ Prothaſij ꝛ Nazarij ac
Celſi martyꝝ: et de multis alijs. Si ḡ deus
ſic honorari fac̃ opa ſanctorũ exiſtẽtia ſuper
t̃ram: q2 fuerũt habitacl'm ſpũſſancti: ꝛ ad
coꝝ ſepulturas fac̃ cecos illuminari/ paraly
ticos ſanari/ leproſos mundari/ ſurdos au/
dire/ claudoſ ambulare/ ꝛ mortuos reſurge
re/ tantoqꝫ honore ſuos ſuos ꝛ amicos mũ
do fac̃ manifeſtos. Quanto magis ſi corpus
mr̃is ſue eſſet in terra illud manifeſtaret vt
ad viſitandum ꝛ adorandũ ipm ex toto orbe
terraꝝ ꝑplꝰs ꝯflueret: ipſiuſqꝫ reliq̃as et ſe
pulcrum maioribꝫ ſignis ꝛ ꝓdigijs illuſtra/
ret. Ex quo ḡ in nullo loco terraꝝ ꝟgis corpꝰ
venerat̃ nec repit̃. ꝓfecto ꝯſtat ꝙ tanto the/
ſauro t̃ra nõ fuit digna: et ꝙ ẽ in loco hoibꝫ
inacceſſibili ꝛ digniori q̃ꝫ terra in celo. ſ. em
pyreo/ in ꝑadiſo/ in vita et̃na. In maiori eñi
honore dꝫ haberi corpꝰ illud qð fuit ſpũſſan
cti ſacrarium ꝛ chr̃i ſpẽale domiciliũ ac tota
us trinitatis nobile tricliniũ: q̃ꝫ oĩa corporã
alioꝝ ſctõꝝ. Si aũt corpꝰ ipm ꝟginale non/
dũ ſurrexiſſet: cũ nec in celo nec in t̃ra vene/
raret̃ minus honoris illi impenderet̃ q̃ꝫ alijs
ſctõꝝ corpibꝫ ꝛ reliquijs/ qð valde abſonũ ꝛ
incõueniens eẽt. Et hanc rõnem tãgit Ber.
in q̃dam ſer. dicẽs: Qm̃ ſanctoꝝ corpa ꝑcio
ſa deus ſublimauit: vtpota Petri ꝛ Pauli
que tam gl'ioſe venerabilia reddidit ꝛ hono
re tam mirifico ſublimauit: vt ꝛ ipſis depu/
tet̃ locus venerationi congruꝰ. ꝛ ad ipa mũ
dus ꝯperet vniuerſus. Si Marie corpꝰ ſu/
ꝑ t̃ram eſſe dicat̃ cum nec deuota frequẽta/
tione fidelium veneret̃/ nec eidem deputet̃
locus honoris. Nimiꝝ chr̃s videbit̃ honorẽ
materni corpis ꝯtempſiſſe: cũ tñ ſuꝑ t̃rã ali
orũ corpa ſic honoret. Hec Berñ. Et ſi ali/
q̃s dicat ꝙ corpus btĩſſime ꝟginis ẽ adhuc
ſuꝑ t̃ram. ſed idõ deus nõ reuelauit vbi ſit. q2
nos non ſumus digni illud videre ac viſita
re. Rñdeo ſm Berñ. vbi. ſ. ꝙ de alijs q̃qꝫ
ſanctis d̃r ad Heb. xj. Quibꝫ dignꝰ non erat
mundꝰ: et tñ eoꝝ corpa nõ ſunt ꝓpt̃ hoc nob̃
occultata. Preterea corpus chr̃i vtiqꝫ ꝑcioſiꝰ
ꝛ dignius: q2 diuitati vnitum deus nob̃ tra
didit ꝯtrectandum et diſpenſandum: ḡ nõ
eſt putandũ ꝙ rõne indignitatis nr̃e ꝟgineũ
corpus nob̃ fuerit celatum. Et hanc q̃qꝫ rõ/
nem ponit Augꝰ in ſer. Aſſump. dicẽs: Nũ/
q̃d non ꝑtinuit ad benignitatem dñi matris
ſuare honorem q̃ non venit ſoluere legem: ſꝫ
adimplere. Lex aũt ſic honorem mr̃is ꝑcipit
ita ꝛ inhonorẽ dãnat. Qui ḡ p̃ ceteris illã gra
tia conceptus honorauit: pium eſt credere/
etiam in morte ſingulari ſaluatione ꝛ ſpẽali
eam gr̃a honoraſſe. Hec ille. Preterea ſi crux
quam chr̃s ad horam portauit: et in q̃ par/
uo tpe ſtetit ſic honorat̃. ꝓfecto in maiori ho
nore debuit haberi corpus imaculate ꝟgis:
in q̃ dei filius nouem menſibꝫ habitauit. Et
ſi deus in tanto honore vult haberi imagies
ꝛ picturas ſctõꝝ. certe in maiori reuerentia
voluit haberi corpus illð in q̃ imago ſua il/
libata ꝑmanſit: cũ vnigenitꝰ eius q̃ eſt ima/
go patris in eo decubauit: ꝛ ꝑ qð imago nr̃a
q̃ corrupta erat repata fuit. Et ſi in tanto ho
nore habita fuit arca teſtamẽti. q2 in ea erat
ꝟga Aaron: manna ꝛ tabule legis conſcp̃te.
In maiori ꝓculdubio honore haberi debuit
arca illa ſanctificata in q̃ habitauit ꝟga. i. ca
ro chr̃i q̃ floruit. manna. i. diuitas que oẽm
dulcedinem habuit. et tabule conſcp̃te. id ẽ
anima chriſti/ que omni ſapĩa plena fuit.
¶ Scðo hoc competebat diuine ſapie. Si
cut eñi d̃r Prouer. ix. Sapientia edificauit
ſibi domũ. Sapiens aũt architectus domuꝫ
facit pulcram intus ꝛ ex̃. Sunt ꝟo q̃dã do/
mus pulcre foris/ ſed intus turpes: ſic hypo
crite. de quibꝫ ait dñs Mat. xxiij. Ve vobis
ſcribe ꝛ pharifei hypocrite q̃ ſimiles eſtis ſe/
pulcris dealbatis/ que foris hoibꝫ appent ꝑ
cioſa: intus ꝟo plena ſunt oſſibꝫ mortuoꝝ et
omni ſpurcicia. Alie aũt domꝰ ſunt intꝰ pul
cre/ ſed turpes exteriꝰ. ſic ſunt ſui dei q̃ ſunt
pulcri intus ꝑ puritatem: ſꝫ turpes exteriꝰ ꝑ
auſteritatem. Item q2 a mũdanis hoibꝫ cõ/
temnunt̃. Alie etiam domꝰ ſunt pulcre intꝰ
ꝛ foris: ſic ſunt beati in anima ꝛ corpe gl'ifi/
cati: quoꝝ corpꝰ eſt lucidum: et anima luci/
da ꝛ formoſa. Domus igit̃ btĩſſime ꝟginis
in p̃nti vita fuit tota pulcra ꝛ intꝰ in anima
ꝑ puritatẽ: ꝛ ex̃ in corpe ꝑ ꝟgitatem. Si ḡ ſa
pientia dei in hac vita edificauit ſibi domuꝫ
tam pulcram: ad eandẽ ſapiam ꝑtinuit poſt
hanc vitam pulcritudinem eiꝰ non diminue
re/ ſed augere: vt eẽt pulcerrima intus ĩ ani
ma ꝑ felicitatem: ꝛ ex̃ in corpe ꝑ immortali/
tatem. Et idõ ſpõſus ipe celeſtis eam alloquit
tur di. Cañ. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ
macula nõ eſt ĩ te. ¶ Tertio hoc competebat
imenſe filij dei bonitati. Boni eñi filij ẽ ma/
gis ꝓuidere mr̃i ſue q̃ꝫ ſibi. Tam bonꝰ aũt fu
it filius ipe dñs ieſus ꝙ in hac vita potiꝰ vo
luit mr̃i ſue ſuccurrere eiqꝫ ꝓuidere q̃ꝫ ſibi.

C Sapie dĩ decuit mariã ſic aſſũere

D Bonitati dĩ decuit ſic aſſumere mariã

mrẽmq̧ ſuã voluit gaudere in partu: iux̄ il-
lud qḋ ei canit̄: Dum par; ꝛ gaudes ꝛc̄. Jp̄e
aūt voluit flere iux̄ illud qḋ in eius pſona dꝛ
Sap. vij. Silẽm vocem omnib⸫ emiſi plo-
rans. Cū igit̄ poſt hanc vitã corp⁹ ſuum ſibi
chr̄s conſuauerit a putrefactione: iux̄ illud
Pſ. xv. Non dab ſanctū tuū videre corru-
ptionem. Profecto etiam eſt credendum ꝙ
mrẽm ſuã ſil̄r a corpis corruptione pſuauit
Boni q̄q̧ filij eſt mr̄is hr̄e mẽoriam/ et int̄
aduerſa/ ꝛ int̄ pſpa. Chr̄s ḡ q̄ vt bon⁹ filius
int̄ aduerſa ſue paſſiōis curã habuit matr̄;:
dum adhuc eſſet paſſibil̄ et mortal̄. ꝓculdu-
bio poſtq̄ꝫ fuit int̄ pſpa. i. int̄ bona paterna/
poſtq̄ꝫ factus eſt immortal̄ ꝛ gl̄ioſus de illa
E nõ miorẽ curã geſſit. ¶ Boni etiã filij ẽ ma-
gis velle ꝙ mr̄ honoret̄ q̄ꝫ ip̄e. Chr̄s ḡ opti-
mus filius q̄ tantū honorauit mrẽm in tr̄;.
nunq̄d eã honorare deſpexit in cel̄: Boni q̄ꝫ
filij ẽ velle vt mag; ſuiat̄ mr̄i q̄ꝫ ſibi. Olim
aūt a dn̄o date fuer̄t due ſnīe Ben. iij. Una
.ſ. cõmunis viro et mulieri. ſ. Cinis es ꝛ i ci-
nerẽ reuerteris. Alia ṽo tm̄ ptinens mulieri
.ſ. Jn dolore paries filios. Chr̄s ḡ q̄ vt bon⁹
filius mrẽm ſuã a particulari mulieꝝ male-
dictione pſuauit. vt. ſ. ſine dolore: imo cum
maxima ſuauitate pareret. Profecto etiam
ab alia omnib⸫ hoib⸫ cõmuni ipam pſerua-
F uit/ a q̄ ip̄e fuit excep⁹. ¶ Quarto h̄ cõpe-
tebat ſue potentie. de q̄ inq̄t Aug. in ſer. Aſ-
ſumptionis. Si in prāte ſaluatoris eꝯ ſan-
ctoꝝ capite capillum nõ pire: eſt ꝛ mrẽm ſuã
in anima ꝛ corpe integram poſſe ſuare. ꝙ ſi
nll̄s fidelium dubitat h̄ eſſe poſſe cur dubi-
tandum eſt etiam eū velle: Legit̄ Jonam in
ventre ceti pter nālem vſum ſuaſſe incorru-
ptum ſola mīa: vt hr̄ Jone. ij. Mariam er-
go incorruptam preter nām nõ ſuabit gr̄a:
Seruatus eſt Daniel in intemperatiſſima
fame leonum: vt hr̄ Dan̄. vi. et nõ eſt ſuata
Maria tot dotata meritis dignitatū. Po-
tuit ḡ a putredine ꝛ puluere alienam facere/
q̄ ex ea naſcens potuit ṽginẽ relinq̄re. Hec il-
le. Que omnia optime pn̄t adduci ad ꝓban-
dum ꝙ chr̄s pſuauit mrẽm ſuam a pctõ ori-
G ginali. ¶ Quinto pncipal̄r btām ṽginẽ fuiſ-
ſe in anima et corpe gl̄ificatam / ꝓbat̄ rõne
dedicationis. Qḋ em̄ ſemel eſt deo dedica-
tum: nõ eſt amplius adṽſus humanos trãſ-
ferẽdum. c. mancipia. ḋ reꝝ pmu. ꝛ c. ligna.
de ꝯſe. diſt. j. et. xix. q. iij. c. q̄ ſemel. Ubi pci-
pit̄ ꝙ monaſteria ſemel deo dicata nõ ꝯuer-
tant̄ in domos ſecularium. Et ſil̄r nec hoſpi-
talia. et idem de reb⸫ ſacris. vt veſtib⸫ ſacra-
tis et vaſis eccl̄iaſticis. Sed de corpe ṽgis
dꝛ pſ. xlv. Sctificauit tabnacl̄m ſuū altiſſi-
mus. ḡ ſi non debuit hūanis vſib⸫ ꝯtrectari.
multo min⁹ decuit ipm̄ a vermib⸫ corrodi: ꝛ

puluerib⸫ maculari. Pręterea in c. ij. ḋ cuſto-
eucha. pcipit̄ vt eccl̄ie materiales fuer̄t ni-
tide: ita vt reſplendeant. et ibi etiam dꝛ ꝙ ni-
mis abſurdū videt̄ in ſacris ſordes neglige-
re q̄ dedecerent etiam in prophanis. Jn eoḋ
etiam. c. repħendunt̄ clerici tenentes corpa-
lia ſeu vaſa eccleſiaſtica immūda. Corp⁹ igi-
tur ṽgis cū ſit deo eternal̄r dedicatum ſup
omnia corpa: nunq̄ꝫ debuit aliq̄ ſorde ma-
culari: ſed ei ſummus decor et reuerẽtia de-
putari. Nõ ḡ iacet ſub tr̄e puluerib⸫/ ſꝫ glo-
rioſum venerat̄ in celi ſplẽdorib⸫. Et hãc rõ-
nem tangit Aug⁹ vbi ſ̄ dicens: Thronū di-
thalamū dei/ tabnacl̄m chr̄i/ dignū eſt ibi eſ-
ſe vbi ip̄e eſt. Tam pcioſum theſauꝝ digni⁹
eſt ſuari in celo q̄ꝫ in tr̄a. ¶ Sexto idem ꝓ- H
bat̄ rõne figurationis Ut enim ſ̄ declaratū
eſt in exordio huius ſmonis. Per arcam te-
ſtamenti figurat̄ btā ṽgo. Cum igit̄ pcepit
deus Exo. xxvj. ꝙ arca teſtamenti int⁹ ꝛ fo-
ris tota deauraret̄: ꝛ eſſet de lignis imputri-
bilib⸫. Profecto ſignificauit ꝙ virgo gl̄ioſa
arcanoꝝ dei ꝯtentiua nūq̄ꝫ putreſceret: nec
corpus eius incineraret̄: ſed tota deauraret̄
intus in anima et ex̄ in corpe ꝑ gl̄ificationẽ.
Quam q̄dem arcam deiferam vidit beatus
Joãnes euangeliſta in ſpū dum eēt in inſu-
la pathmos. Un̄ dixit Apoc. xij. Apertum eſt
templum dei in celo: et viſa eſt arca dei in tẽ-
plo. Hanc q̄q̧ arcam pu̅idit in ſpū Dauid
ꝓpha dñere rſurgere/ cū dixit dn̄o Jeſu chr̄o
Pſ. cxxxj. Surge dn̄e in requiem tuam tu et
arca ſanctificationis tue. ¶ Septimo idẽ I
ꝓbat̄ rõne vnionis. Caro enim ṽgis et caro
chr̄i/ eſt quaſi vna et eadem caro. vt ait Au-
guſtinus in ſer. Aſſumptionis dicens: Ca-
ro ieſu chr̄i/ caro ẽ ſancte ṽgis Marie quã
ſup aſtra trãſuexit: honorãs oẽꝫ hūanã nāꝫ.
ꝛ multo magis maternam Hec ille. Cum ḡ
vt dicunt phi: Jgnis de ſua natura congre-
get homogenea et diſgreget eterogenea: nõ
eſt dubitandum ꝙ ignis diuinus q̄ fecit ꝙ
beata ṽgo eſſet vnum cum chr̄o in terr;: fecẽ
etiam vt illi coniungeret̄ in celis. Et hãc rõ-
nem tangit Auguſtinus in ſmone Aſſum-
ptionis dicens: Putredo et vermis ſūt op-
probrium humane ꝯditionis. a q̄ opprobrio
cum chr̄s alien⁹ ſit marie quoq̧ natura exci-
pit̄ quam Jeſus de ea aſſumpſiſſe ꝓbat̄. vt
quo fert̄ vna pars/ ferat̄ ꝛ aliqua. Et Chry-
ſoſtomus inq̄t: Si pars ẽ cū chr̄o: ꝛ ps cū ṽ-
gine. quõ illud ſacrum de quo chr̄s carnẽ et
naturã humanã aſſumpſit tradidit corru-
ptioni: Et Aug. vbi ſ̄ iterum dic̄: Quantū
intueor ꝛ quantū video quantumq̧ intelli-
go Marie anima fruit̄ chriſto ꝛ poſſidet in
chr̄o corp⁹ qḋ genuit. Cur ḡ non etiam poſſi-
deat illud ꝑ quod genuit. ¶ Octauo idem ꝓ K

bat rõne filiatiõis. Nam chrs etiã nũc ð vere filius ỽgis/ ğ ỽgo eſt. Nam ab eo qð ẽ vl' non eſt ð oõ vera vel falſa.j.periher.ſ3 correlatiua poſita ſe ponũt ⁊ pempta ſe pimũt. vt ait Ariſt.in pdicamento ad aliqd.⁊ notãt legiſte in.l.fi.C.de accepti. ğ ỽgo maria nũc vere ð ⁊ eſt mr̃ chri:ſed anima eius non eſt mr̃ chri:cum aĩa nõ ſit ex traduce.vt probat magr̃ in.ij.ſen.diſt.xvj.c.vl.nec anima ſola ſit pſona ſm Alex.de ales in.iij.pte ſumme in tract.de aſſumptiõe hũane nãe.q.vj.vbi dic̃ mgr̃m in h non dixiſſe vex in.iij.diſt.v. vbi ait animã ſolam eẽ pſonam.quem etiã reprobat ſanctus Boñ.in.ij.diſt.vl.in qſtiõibꝫ circa lrãm.⁊ Scotus in.iij.diſti.j.in pma qſtione. Si ğ anima non eſt pſona nec hõ:pfecto anima ỽgis non homo nõ põt dici mr̃ naturalis chri hoĩs. Non etiam caro ſola ipſius ỽgis ꝑtic põt dici mr̃ chri cũ homo mortuus nõ ſit hõ ſm theologos cõmunit in.iij.diſt.xxij.qui reprobãt ibi magiſtrum. Si ğ ỽgo Maria vere mr̃ chri eſt et appellat̃ ꝺ ꝑnti vt quotidie eam nomĩat ec-

L clesia.ſequit̃ ꝙ vere ꝯiuncta eſt aĩa ei⁹ cum ſuo corpe:⁊ ſic eſt beata in vtroq3. ¶ Nono idem pbat̃ rõne pfectionis. In ipa em̃ ỽgie eſt om̃is pfectior beatitudo pfecta.vt ð ipa canit eccl'ia. Cum igit̃ omnis pars ſit impfecta ex̃ ſuum totum.vbi ait Phs.v.meta. et.iij.Phyſ. Si anima btẽ ỽgis necdũ aſſũpſit ſuum corpus:necdum h3 oẽm pfectiõe3 ſeu eſſendi modum. Cum aũt angeli omnẽ ſuã in eſſendo pfectionem habeant min⁹ eſſ3 pfecta ipa beata ỽgo q3 angeli/ qð eſt inconueniens. Et hanc rõnem tangit Magr̃ i.iiij diſt.xliiij.loquens de impfectione animarũ ſeparatax. Et allegat Aug.ſup Geñ.ad litteram.lib.xij.circa finem/di. Sicqs qrat qd ſit opus ſpiritibꝫ defunctox ſua corpa in reſurrectione ſuſcipe: ſi eis põt ſine corpibus ſua beatitudo pberi:difficil' eſt queſtio. Nec põt a nob pfecte diffiniri ⁊c̃.⁊ tandẽ concludit dicens:q2 in eis eſt natural' qdam appetitus corpus miſtrandi:quo retardant̃ quodãmodo ne tota intentione pgant in illð ſũmũ bonum donec ille appetitus cõquieſcat Et h non ſolum dicit Aug⁹ vbi s̃. ſed etiam Berñ.in lib.de diligendo deum. Si ğ aĩa ỽgis nondum habet ſuum corpus/ nondũ habet totalem ⁊ pfectiſſimã btitudinem / et necdum videt deum ita quietato appetitu ſicut vident angeli/qð eſſet valde abſurdum.

M ¶ Decimo idem pbat̃ rõne cõmunicatiõis Imparor em̃ cõmunicat ſua pꝛiuilegia imperatrici.l.pnceps.ff.de legi. Cum ğ ipe reſurrexerit glioſus.vt pꝫ Marc.⁊ Mat.vl.c. ğ et imparricem ỽginem ſ.glioſam debuit reſuſcitare ⁊ in celum ſecũ aſſumere. ¶ Undecimo idem pbat̃ rõne collocatiõis. Loc⁹ N em̃ debet eſſe ꝓportionatus locato.et econtra:Sapiens ğ locat res in locis ſibi ꝯuenientibꝫ ſm eax dignitatẽ.qð obſuauit deus q omnia in ſapia fecit.vt inqt Pŝ. Ita em̃ ordinatiſſime collocauit omnes creaturas ꝙ quelibet hab3 locum ſibi ꝯuenientem. Res em̃ dignas in loco digno poſuit. Digniores aũt in honorabiliori.vt patꝫ diſcurrẽdo machinam elementarem et celeſtẽ. Cum igitur poſt ſacratiſſimũ corpus dñi nr̃i ieſu chriſti: nil'm ſit dignius corpe ſacratiſſime ỽgis matris ſue.ſequit̃ ꝙ ſic̃ corpus chri collocatũ ẽ in cel'ſis ita et corpus ſue digniſſime mr̃is:vt ait Auguſtinus in ſmone de Aſſumptione ỽgis. Et quaſi omnes pdictas rões tangit idem Auguſtinus vbi s̃ di. De ſanctiſſimo corpe ppetue ỽgis Marie eiuſq3 ſacre anime aſſumptione loqui incipientes hoc ipm dicimus:ꝙ in ſcpturis poſtq3 dominus eã i cruce diſcipulo cõmẽdauit nihil de ea repit̃ preter qð Lucas in Actibꝫ aplox cõmẽorat dicens: Hi omnes erant pſeuerãtes vnanimiter in orõne cum Maria mr̃e ieſu. Quid ğ de morte/qd ð eius aſſumptione dicendũ eſt vbi ſcptura nihil cõmemorat niſi qrendũ rõni qd ꝯſentiat ỽitati:fiatq3 rõ ipa ỽitas ſine qua nec valet auctoritas? Si ğ btãm virginem dicimus reſolutam in cõmunẽ putredinem:ỽmem ac cinerem:deliberandum eſt ſi tante ꝯueniat ſanctitati ⁊ tante aule dei prerogatiue. Scimus em̃ dictum pmo parenti: Puluis es et in puluerem ibis. Hanc cõditionem caro chri euaſit q corruptionẽ nõ ſuſtinuit. Excipit̃ ğ ab illa generali ſentẽtia ð ỽgine ſumpta natura. Mulieri ğq3 dixit deus: In dolore paries.ſed ipa ỽgo ſine dolore genuit. Ipa ğ excipit̃ a qbuſdam generalibꝫ:quam tanta attollit dignitatis prerogatiua. Si ğ eam dicimus adhuc mort' vinculis retineri: nunqd impium erit? Si voluit dominus integram mr̃em ỽginitat' ſeruare pudore.⁊ cur non velit incorruptũ ſeruare a putredis fetore? Tantam ğ integritatem merito incorruptibilitas non putredis vlla reſolutio ſequit̃. Illud ſacratiſſimũ corpus in eſcam vermibus traditum ſentire nõ valeo/dicere pertimeſco.quam extimatione3 pcul ꝓpellit incomparabilis gr̃e munus qð ſuſcepit. Confitendum igit̃ cenſeo Maria3 ad eternitatis gaudia aſſumptã benignitate chri:honorabilius q3 ſuſceptam ceteris quã gr̃a honorauit p ceter'/atq3 ad cõmunẽ humanitatẽ non eſſe adductam poſt mortẽ putredinis:vic3 vermis et pulueris: que ſuũ ⁊ omniũ genuit ſaluatorem. Chrs igit̃ letari facit Mariam in anima et corpe nec vllam ſeq corruptiõis erumnã quam nll'a ſecuta ẽ

Loc⁹ arguit ea3 eẽ aſſumptã.

in pariendo filium integritatē corruptio: vt
ſit ſemꝑ incorrupta quam tanta ꝑfudit gr̃a
vt integrit' viuens oīm genuerit integrā vi-
tam. Hec ille cum multiſ alijs ꝓbationibus
O quas breuitatis cā h̄ ꝑtranſeo. ¶ Duodeci-
Cōditio ỽginal' arguit eā eſſe aſſumptā — mo idem ꝓbat' rōne ỽginal' ꝯditionis que re
qrebat eam aſſumi in anima ꝛ corpe ꝛ nō in
cinerē ꝯuerti. Fuit em̄ in ea magna dignitas
Et maxime qntuplex. Prima: quia mat' fuit
chr̄i deifera. ꝛ iō debuit venerari. vt s̄. ꝓba-
tum eſt. Videmus em̄ ꝙ chr̄s totus voluit
eſſe mr̄is ſue. qꝛ prēm carnalem noluit hr̄e.
voluit etiam mr̄em totam eē ſuam quā ali-
os filios noluit generare. Qui ḡ eam nolu-
it cōicare homini: nunqd eam cōmunicabit
ỽmibus? Et q ex ea noluit generari filios: nū-
qd ex ea voluit gnāri ỽmes putridos? Scie
bat em̄ ꝙ dedecus filij eſt parēs ſine hono-
re Eccl. iij. Scd̄a dignitas eſt: qꝛ fuit chr̄i fi
delis miniſtra. et iō debuit exaltari/ dicente
dn̄o Joan. xij. Ubi ſum ego illic et miniſter
meus erit. Miſtrauit em̄ ei ipm̄ ꝯcipiēdo/
in vtero gerendo/ pariendo/ in preſepio recli
nando/ fouendo/ nutriendo/ in egyptuz de-
portando/ ꝛ inde reportando/ oēmqꝫ eius in
fantiā pio mentis affectu ꝓſequendo/ ꝛ vſqꝫ
ad crucem ab eo nō recedendo/ et nō ſolū eū
ſectando pedum greſſu: ſed etiam imitatio-
nis effectu. Fuit ḡ fide ꝛ ope chr̄i miſtratrix.
ꝛ vſqꝫ ad eius mortem deuota fuitrix. Et iō
inqt Aug⁹ in qdam ſmōe. Si vbi chr̄s mi-
niſtros ſuos eē vult: ipa non eſt/ vbi ḡ erit?
Et ſi ibi ē nunqd gr̃a pari? Et ſi eq̄li gr̃a: vbi
eſt eq̄ dei cenſura/ q reddit vnicuiqꝫ ſm̄ me
P rita? ¶ Tertia dignitas eſt: qꝛ fuit veſtis
chr̄i deaurata: et ideo debuit integra reſer-
uari. Un̄ Aug⁹ in ſer. aſſumptiōis inqt: Si
elegit diuina voluntas inf' ignium flāmas
pueroꝝ veſtimenta ſuare illeſa. vt hr̄ Dan̄.
iij. Cur abnuat in mr̄e ꝓpria qd̄ elegit in veſte
aliena? ¶ Quarta dignitas eſt: qꝛ fuit dī ar
ca ſanctificata. et iō debuit in templo celeſti
collocari. Un̄ Damaſ. in ſmone aſſumptio
nis dic̄: Hodie ỽgo celeſti templo inuehit'.
hodie ſacra dei arca in templo non manufa
cto reponit'. Columba innocēs auolās ex ar-
ca. i. corpe quā deus ſuſcepit pedibꝫ requiem
adinuenit. ¶ Quinta dignitas: qꝛ fuit the-
ſaurus et gemma p̄cioſa. et iō debuit in ga-
Q zophylacio celeſti reponi et nō terre puluer-
Totalit' aſſūpta ē i teſtimoniū ỽe reſurrectionis. — bus ſordidari: vt inqt Aug. ¶ Decimoter-
tio idem ꝓbat' rōne ꝯfortationis. Sic enim
chr̄us ex reſurrectione ſua ꝛ aſcenſione ma-
gnam ſpem dedit hominibꝫ ꝙ et ipſi reſurgēt
ꝛ in celū aſſument'. vt inqt Apl's. j. ad Coꝝ.
xv. Ita etiam ex mr̄is ſue reſurrectione ꝛ aſ
ſumptione magnā ſpem dedit mulieribꝫ: ꝙ
ꝛ ipe reſurgent ꝛ aſſument' in celum ipaſqꝫ

mixꝫ in modū ꝯfortauit qd̄ et facere debuit
Ipe em̄ dn̄s vt Aug. inqt vtrūqꝫ ſexū cura-
turus aduenit. ꝑfecta aūt curatio ꝛ libatio i
reſurrectiōe manifeſtat': ḡ reſurrectio i vtro
qꝫ ſexu manifeſtari debuit in teſtimoniū ꝑfe
cte curationis. Sic igit' qntū ad virilem ſe-
xum manifeſtata eſt chr̄o reſurgente: ita et
in femina debuit apparere. In nulla āt feia
manifeſtari cōgruentius potuit vel debuit
atqꝫ decuit: qꝫ in dulciſſima mr̄e dei q in vi-
ta libera extitit ab oī corruptiōe. Et h̄ eſt qd̄
ait ꝓpha in ꝑſona chr̄i. pſ. lxxxviij. di. Thro
nus eius ſic̄ ſol in ꝯſpectu meo: et ſic̄ luna ꝑ
fecta in et'nū: ꝛ teſtis in celo fidel'. Thronus
em̄ filij dei eſt mr̄ eius: q in ꝯſpectu ipſi⁹ ſic̄
ſol fulget qntum ad gl'iaꝫ anime: et ſic̄ luna
ꝑfecta in et'num qntum ad gl'iam corpis ſi-
ne defectu: et eſt teſtis in celo fidel' ꝙ non ſo
lum viri reſurgent/ ſed etiam mulieres. R
¶ Decimoqrto idem ꝓbat' rōne ſublimati-
onis. vt. ſ. nā humana in chr̄o ꝛ in mr̄e et ſic
in vtroqꝫ ſexu ſuꝑ oēs angelos ſublimaret'.
Ipſi em̄ angeli ſciebāt nām hūanam eē eis
inferiorem ex ꝯditione nature: iux' illō Pſ.
viij. Minuiſti eū paulomin⁹ ab angelis ꝛc̄.
Sciebant etiā eam poſſe eis eq̄ri ꝑ gr̃am et
meritū. et iō angel⁹ a ſctō Joanne euangel'.
nō ꝑmiſit ſe adorari dicēs Apoc. xxij. Uide
ne feceriſ: ꝯſuus em̄ tuus ſum ꝛ fratꝝ tuorū
ꝓphaꝝ. et eoꝝ q ſuant ỽba libri hui⁹. Q āt
hūana nā i vtroqꝫ ſexu ſic mirabil'r ſuꝑ eos
deberet ſublimari: ad plenum nō cognoue-
rat. Et iō de chr̄o aſcendente qſi admirantes
dixerunt illud Eſa. lxiij. Quis eſt iſte q ve-
nit de edom: tinctis veſtib⁹ de Boſra? Iſte
formoſus in ſtola ſua gradiens in multitu-
dine ỽtutis ſue. De mr̄e aūt eius aſcendēte
dixerunt illud Can̄. vj. Que eſt iſta q ꝓgre-
dit' qſi aurora ꝯſurgens ꝛc̄. Cōdecens āt fu
it vt ſic̄ angeli habebant chr̄m regē ꝛ impa-
torē ſuū i aīa ꝛ corpe gl'ioſum: ita etiā hr̄ent
mr̄em eius reginā et imꝑatricē ſuā ſil'r gl'ifi — Maria meruit ita aſſumi
catā. Hanc āt ſublimationē meruiſſe bn̄di
ctam ỽginem ꝛ corp⁹ ei⁹ īmortalitate debu-
iſſe veſtiri: ꝓbat ſctūs Anſ. in qdā ſer. dicēs
Non dubitandum eſt beate Marie merita
apud deum icompabil'r excelluiſſe: nec ali-
quem ſcōꝝ ſingularit': nec etiā om̄es cōit' il
li ſoli equari poſſe. Juſtū eſt aūt vt cū maio
ra ei⁹ ſint apd̄ deū merita: excellētiora etiaꝫ
ab eo ꝑcipiat p̄mia. Deuꝫ porro cōſtat nihil
qd̄ iuſtū eſt negligere. Quapropter beatam
Mariā iā gl'ia reſurrectiōis dotatā: ꝛ ꝑpe-
tua īmortalitate veſtitā nr̄a p̄ſumit creduli
tas. Cū em̄ amplior ſit ei⁹ iuſticia: ꝛ copioſi
or ei fuerit data gr̃a: quō corpus ei⁹: ipſius
vicꝫ dei tēplū. ſpes adhuc reſurgendi mane
at: ꝛ ſpes q oīm aīas felici expectatione ſolici-

rat: Nūc vō p̄ſumptuoſum eſt ſi credam⁹ φ illa omnes ſctōs pceſſit in p̄mio quaꝫ ſcim⁹ oēs pceſſiſſe in merito: Cōuenit certe dei iu ſto iudicio vt magnitudo muneris amplifi- cet velocitate retributōis: p̄ſtim cum ꝓ do- ni liberalitate nihil donatoris detrahat͛ co- pie: imo vgīs cōmendet͛ iuſticia / extollant͛ merita / atq͛ accedat͛ fides nr̄a. Itē poſt aſce ſionē dn̄i q̄uis ò credulitate gentiū gaude- ret non erat ei pfecta leticia eoꝙ careret filij p̄ntia. Deſiderare āt mr̄em p̄lis p̄ntiā ſi ſen tiā / puta φ nō delinq̄. Deſiderare aūt nō ex- lit / ſed pfecte. vt nō ſolū aīa: ſ ꝫ et corp⁹ eius qd̄ fuerat ei⁹ deitatꝭ ꝯſciū ꝛ receptacl'm filio ſuo aſſiſteret. Filium āt piū ſctm̄ mr̄is com pleſſe deſideriū nō ē dubitandū. Nam cum Apl's dicat. Nemo vnq̄ꝫ carnē ſuā odio ha- buit: mlto mag̃ ipa q̄ꝫ aliq̃s carnē ſuā dile- xit. Ex cuius ſaluatorē mundi ſciebat ꝓdiſſe triclinio ſic ſpōſum e thalamo. Volebat er- go btā dn̄a vt caro q̄ oī ſtudio fuerat domi no cū aīa: q̄ꝫ ꝓxime aſtaret filio. Reſtitiſſe āt filiū volūtati genitricꝭ ſue q̃s credat. Cū ꝛ ipe in lege gentes honorari pcipiat: ꝛ in q̄- libet remota barbarie p̄les parēti honorem deferat: niſi ſiq̃s ē belua q̄ nec ab amore pa- rentū eſt vtcūq̄ꝫ aliena. Ipe igiť pietatis au ctor ꝛ nature dn̄s genti nō exhibuit qd̄ et ipē fieri pcepit ꝛ nal'r q̄lib ꝫ ſolo iſtinctu ſangui nis fac: Ipe ḡ pfectū honorē phibuit matri dulciſſime quē ipam intellexit velle magno- pere. Nō āt eēt honor pfectus niſi illā vgīne um ſuſcitaret corp⁹: vt tota aſſiſteret filio in cuius tota laborauerat obſeq̄o. celo igiť cor pus mat'nū ſuū. ſ. habitacl'm repoſuiſſe cre dendus ē. Naq̄ꝫ cū etiā ſancti nō ſe perfecte btōs exiſtimēt: niſi cuꝫ in illa reſurrectionis gl'ia ſtolam ſcđam induerit. hec dn̄a q̄ ple- no guſtu hauſerat q̄ꝫ ſuauis eſt dn̄s ad pfe- ctā btitudinē ſufficere ſibi crederet ſi tabeſa cto corpe ſolo ſpū p̄ntiam ſuam filio exhibe ret. Nec vō putandū eſt φ ſemimutilata et q̄dāmō truncata felicitate mr̄em celo indu- ceret: imo credendum eſt oēm honorē ei ex- hibuiſſe quem potuit. Quātū aūt poſſit q̃s explicet. Amplius ſcptum eſt: Anima iuſti ſedes eſt ſapie. Et idō maiori ꝛ excellentiori ſctitate caro pollebat eius q̄ꝫ cuiuſlibet ſan cti ſpūs. Porro fides nr̄a nō ambigit ſctōꝝ aīas iam regnare in celeſtib. Cū ḡ ille ſctōꝝ aīe q̄ minoris apd̄ deū ſunt ſctitatꝭ. deum p̄ ſentiali'r videāt. Iniuſtū videt͛ maioris ſan- ctitatis ꝯſciam nō idem ſaltē munus meru- iſſe. Porro ſanctoꝝ corpa q̄ fuerunt ſpiriti- bus repugnātia carnis cōpage ſoluta. quia aggrauarunt animā ꝛ in pctm̄ attraxerunt. Inobedientiā rebelluunt et in terreum ele- mentū abeunt. Animeq̄ꝫ interim longa ſpe reſurrectōis a ſordib ꝓ corpa ꝯtractꝭ purgā tur. Rebelle āt nō fuit ſpūi corp⁹ vīe vgīs q̄ nllam vnq̄ꝫ habuit aīe ꝛ corpis diſſonātiā / imo cumlatā ꝛ eq̄ta ꝓportione vtutū omniū tenuit armoniā. Quaꝓpť iniuſtuꝫ ē ei⁹ corp⁹ pulueſcere qd̄ nūq̄ꝫ aīe blanditū ē in ſcelere. Preſea cū credam⁹ corp⁹ dn̄i in celo eē ꝛ to ti mūdo ipetrare: cur nō credam⁹ eiuſdē cor poris materiā ꝛ vt ſic dicat͛ opificē. vgīnale ꝫ .ſ. carnē ibidē eē? Sed ne ſuſpitiōib agam⁹ audi breuē diſtinctionē ꝛ ꝯclude. Corp⁹ ſctē marie: aut ē in celo aut in t'ra. Immerſū em̄ mari vel p̄ īane aerꝭ rotari nēo puto niſi de- mēs dicat. Eſt ḡ vel in celo vel in t'ra. In ter ra āt nō ē credibile eē. Nā fili⁹ ei⁹ q̄ tanto mi racl'oꝝ fulgore q̄rundā ſctōꝝ corpa clarifi- cat. mlto min⁹ mr̄is ſue corp⁹ in q̄ nouē me- ſiū g̃tiſſimū habitacl'm habuit: ſi vſpiā t'ra- rū eēt inglorīū iacere pmitteret. Nō ibi ſile- ret miracl'orū gl'ia: cuncti em̄ ex oīb vrbib migrarēt pegrini. Quia igiť nec in t'ra / nec i aere / nec i mari eſſe viſil'e eſt. reſtat vt in celo eē credat͛. Hec ille.

¶ Pars. VII. huius ſmonis / que ď iu- bilationis.

Ad intelligendā iubilationē vginal' aſſumptōis ē ſciendū φ ipa bn̄di cta vgo p̄mo aſſumpta ē cū bono rabili ſocietate / qd̄ figuratū ē. ij. Regū. vj. vbi ď: φ dauid ꝛ oīs iſrl' deduce bāt arcā dn̄i cū gaudio. et erant cū dauid ſe ptē chori. Per Dauid em̄ intelligiť chr̄s. p ſeptē āt choros vniuerſitas angeloꝝ ꝛ ſctōꝝ rū: q ꝛ ſeptenari⁹ nūer⁹: ē nūerus vniuerſitatꝭ Vn̄ Greg. in homel'. magdalene inq̄t. Quia ſeptem dieb oē t'ps compbendiť recte ſepte nario nūero vniuerſitas figurat͛. Vel per ſe ptē choros intelligunť angeli / p̄iarche / pro phete / apl'i / martyres / ꝯfeſſores / ꝛ vgines / q̄ oēs ipam honorabil'r deduxerūt / et merito. q ꝛ oēs iſti eā honorare tenebanť. ſ. angeli: q ꝛ ipa angelicā vitā duxit / p̄iarche: q ꝛ ipa ò eo rum ſtirpe ďſcēdēs eos honorauit / ꝓphe: q ꝛ ipa ſpū ꝓphie plena fuit / apl'i: q ꝛ coꝝ magi- ſtra extitit. Et intelligendum eſt de ill' apl'is q̄ iam ad celos p mortē ꝫ aſcenderāt. Alij vō q̄ adhuc viuebant etiā ipſi ſpū eam in celum aſſociabant cantātes ꝛ dicētes illō qd̄ canit eccl'ia. Virgo prudētiſſima q̄ ꝓgrederis q̄ſi aurora valde rutilā ꝛ c̄. Martyres q̄ꝫ eam honorabāt ſic tenebanť: q ꝛ ipa gladio paſſi- onis pforata fuit. Itē cōfeſſores: q ꝛ ipa ſola in paſſiōe chr̄i fidē tenuit: et chr̄m ꝯfeſſa fu- it / vgīes etiā: q ꝛ ipa p̄micēria vgīnū extitit ꝛ mgr̄a. ¶ Dic aūt q̄dā doctor φ bis euacua tum eſt celū. Primo q̄n chr̄s aſcēdit. q ꝛ tunc nll's angel⁹ ƥm ip̄m in celo remāſit. ſ ꝫ oēs ob

Aſſūpta cū honorabili ſocietate

uiā chr̄o venerūt. Scđo v̄o qn̄ bꝛāv̄go aſſū
pta fuit. Quia oēs angeli ⁊ anie ſctōꝝ et ipe
chr̄s obuiā ſibi venerūt. Tertio aūt euacua
bit̄ in iudicio vl'i qn̄ oēs ī valle ioſaphat cō-
gregabunt̄. ¶ Scđo aſſūpta fuit cū ieffabi T
li iocūditate/ qđ fcatū ē .ij. Reg̃. vj. vbi đr: Aſſūpta ē cū ieffabili iocūditate
q̄ dauid ⁊ oēs filij iſrl' deducebāt arcā teſta
menti dn̄i in iubilo ⁊ in clāgoꝛe buccine ⁊ q̄
ipe dauid ⁊ oīs dom⁹ iſrl' ludebat corā dn̄o
in om̄ibꝫ lignis fabꝛefactis/ ⁊ cithar̃/ ⁊ lyr̃.
Ubi notandū q̄ ſic dic̄ Aug⁹ ſup̱ Ps̄. Tri-
plex ē ſon⁹ muſic⁹/ vn⁹ q̇ fit cū voce: ſic̄ i can
tu: ali⁹ q̇ fit cū flatu: ſic̄ i buccina tertius v̄o q̇
fit cū pulſu: ſic̄ in cithara. Prim⁹ g̃ q̇ fit cū
voce/ tāgit̄ cū đr: in iubilo. Eſt em̄ iubilatio/
cant⁹ modulatio. Scđs v̄o q̇ fit cū flatu/
tangit̄ cū đr: In clāgoꝛe buccine. Tertius
āt q̇ fit cū pulſu/ tangit̄ cū đr: In oībꝫ lignis
fabꝛefactis ⁊ cithar̃. Ex q̄bꝫ oībꝫ dat̄ intelli
gi q̄ in deductione iſtius arce diuinal' in ce-
lum fuerunt oīa genera muſicoꝝ. Un̄ ſ̄ifi-
catū fuit illđ .ij. Paral'. v. Cymbal' ⁊ pſalte-
rijs ac cithar̃ ⁊ tubis ac voce cōcrepabāt: ⁊
cunctis parit̄ in oꝛganis ⁊ lignis diuerſi ge
neris muſicoꝝ ꝯcinnentibꝫ ac vocē in ſubli-
me collētibꝫ longe ſonitus audiebat̄. Si ei
p̱ reparatione templi material' ſacerdotes ha
bentes ſtolas cū tubis/ et leuite hn̄tes cym-
bala collaudabāt ⁊ bn̄dicebant dn̄m ⁊ ei cā-
ticū decātabant: ⁊ p̄pl's iſrl' tuba cecinit ma
gnifice: ⁊ clamauit voce magna cuꝫ gaudio
magno: vt hr̄ .ij. Eſdre. v. Quanto mag̃ de-
bebant decantare celeſtium agmina hrōꝝ p̱
reparatione ⁊ reſuſcitatione atq̄ȝ glificatione
templi viui diui coꝛpis. ſ. genitric̃ creatoꝛis
ſui? Et cum ad honoꝛationē ſtatue quā Na-
buchodonoſoꝛ fecerat fuerit ſon⁹ tube et fi-
ſtule ⁊ cithare/ ſambuce/ pſalterij/ ⁊ ſimpho
nie ac vniuerſi gener̃ muſicoꝝ: vt hr̄ Dan̄.
iij. Quare in deductiōe ⁊ exaltatione regine
celi non credam⁹ vniuerſa ſonoꝝ ⁊ cantico-
rum genera affuiſſe? De hac aūt iubilatione
inq̄t Hiero. in ſer. ad Euſto. Legim⁹ q̄ȝ ſepe
ad funera: ſepulturaſq̄ȝ ſctōꝝ angelos ad-
ueniſſe ⁊ ad exeq̇as eoꝝ obſeq̇a p̄ſtitiſſe: nec
nō ⁊ aīas eoꝝ vſq̄ȝ ad celos cū hymnis ⁊ lau
dibꝫ detuliſſe ⁊ coſdē mīro lumīe reſplēduiſ
ſe. Inſup̱ adhuc viuētes ī carne ibi miri odo
ris fragrātiā p̱ſenſiſſe. Si igit̄ talia ⁊ tanta
circa defunctos de⁹ dignat⁹ ē exhibere: q̄nto
mag̃ ei⁹ genitrici ī die obit⁹ ſui credendū eſt
celoꝝ militiā obuiā adueniſſe: eāq̄ȝ igēti lu-
mine circūfulſiſſe: ⁊ vſq̄ȝ ad thꝛonū glīe p̱du
xiſſe? Nulli dubiū eſt totā illā celeſtē curiaꝫ
ſup̱ne hierl'm ineffabili leticia tunc exultaſ-
ſe. ⁊ iocundatam fuiſſe indicibili charitate:
tunctq̄ȝ oī gratulatione iubilaſſe. Qm̄ feſti-
uitas hec q̇ nob reuoluit̄ annua ill' facta eſt

ꝯtinua. Nec imerito. Credit̄ em̄ q̄ ipſe ſal-
uatoꝛ p̱ ſe tot⁹ feſtinus occurrerit: et eam cū
gaudio ſecū in thꝛono collocauerit. Alioq̄n
quō crederet̄ impleſſe qđ ipe in lege p̄cepit.
Honoꝛa p̄rem tuū ⁊ m̄rem tuā? Hec ille
¶ Tertio aſſumpta fuit cū mirabili clarita V
te. de qua đr Cā̄. vj. Que eſt iſta q̇ p̱gredit̄ Aſſūpta
q̄ſi auroꝛa ꝯſurgens ⁊c̄. Fuit aūt tūc multi eſt cū mi
plici claritate p̱fuſa. Primo luce ſup̱ſubſtā rabili cla
tiali: q: chr̄s q̇ eſt vera lux obuiā ſibi venit ⁊ ritate.
eam aſſociauit. Scđo luce ſp̄ūali. i. aīa ſua
ſup̱ oīa oī luce ⁊ glīa illuſtrata: ⁊ tunc imple
tū fuit ī ea illđ Eſa. lxiiij. Implebit dn̄s ſplē
doꝛibꝫ aīaꝫ tuā. Tertio luce coꝛp̱ali: q: eius
coꝛpus imoꝛtalitate ⁊ claritate reſplenduit.
Si em̄ iuſti fulgebunt ſic̄ ſol: (Matt. xiij.)
q̄nto magis ei⁹ coꝛpus fulgere dꝫ q̇ deū poꝛ
tauit. Quarto luce rōnali: q: omnes ſancti
q̇ erant ī celo eaꝫ aſſociauerūt. Un̄ in officio
Aſſumptionis canit eccl'ia. Sic̄ dies verni
circūdabant eā floꝛes roſaꝝ ⁊ lilia ꝯualliū.
Floꝛes roſaꝝ ſunt martyres/ lilium ꝯualli-
um ſunt ꝯfeſſoꝛes ⁊ v̄gines. Quinto luce i-
tellectuali. ſ. angelica: q: oēs angeli eā aſſoci
auerūt. quoꝝ q̇dā p̄cedebāt tanq̄ȝ domicel-
li/ quidam ſubſeq̄bant̄ tanq̄ȝ fideles miſtri
Oēs āt iubilabāt tāq̄ȝ fuitoꝛes deuoti. Ec-
ce q̄ȝ luminoſa aſcēdit: q: a ſup̱ioꝛi illūmia-
ta fuit luce ſup̱ſubſtātiali/ ab inferioꝛi luce ī
tellectuali rōnali/ ab interioꝛi luce ſp̄ūali/ ⁊
ab exterioꝛi luce coꝛp̱ali. De hac etiā iubila-
tiōe canit eccl'ia: Aſſumpta ē Maria in ce-
lum gaudent angeli laudantes benedicunt
dominum. Et in coꝛona noſtra đr: Aſſum-
pta eſt Maria in celum altum cum hono-
re ⁊ ſincera feſtiuitate qđ admirati ue dixeīt
choꝛi angeloꝛum: Que ē iſta tā honeſte vela
ta ⁊ tanq̄ȝ auroꝛa ꝯſurgens et ſol ſplendens
⁊ lumine p̱fectum. Et h̄ dubium reſoluebat̄
cum videret eā coꝛonatā et altiſſimo deo aſ-
ſiſtentē/ tunc oēs ſuas leuabant voces in iu
bilo ⁊ eā laudantes dulci armonia et nondū
a ſuis laudibꝫ quieuerūt ¶ Quarto aſſum X
pta eſt cum terribili poteſtate Juxta illđ Cā Aſſūpta
tic. vj. Terribilis vt caſtroꝛum acies oꝛdia- cū t̄ribili
ta. Tamterribilis nanq̄ȝ fuit demonibus p̄tāte.
eius aſſumptio q̄ demones de iſto aere ca-
liginoſo in quo moꝛantur penitus aufuge-
runt. Nec mirum: fugerunt em̄ perterriti a
tamterribili ſocietate. iuxta illud Cantic. vij
Quid videtis in Sunamite niſi choꝛos ca
ſtroꝛum. id eſt choꝛos angeloꝛum et omniū
ſanctoꝛum. Fugerunt etiam vulnerati a tā
ineffabili iocūditate. Demones ſemp̱ in lu-
ctu ſunt. Et ad h̄ applicari poſſet illud Eccl.
xxij. Muſica in luctu impoꝛtuna narratio.
Fuerūt q̄ȝ excecati a tāmirabili claritate. Ipi
ei tāq̄ȝ noctue diuinā claritatē ferre nō p̄nt.

Malicia ei eoꝝ penit⁹ excecauit eos Sap.
ij. Fugerēt etiā tremefacti a tā̄ terribili ꝑſāte ſic̄
eñ canis cū videt ṽgā q̄ ꝑcuſſus eſt: trit⁹ fu
git. Sic ⁊ demōes cū viderūt ṽgā ieſſe ī celū
deduci: triti aufugerūt: iuxͣ illud Eſa. xxx. A
Maria aſſilat̄ ṽge: voce dñi paueb it aſſur ṽga ꝑcuſſus. Beata
etēm ṽgo aſſilat̄ ṽge. ꝑ rōne noīs: qꝛ ṽga dꝛ
a ṽtute. nā ṽt⁹ q̄ latet in radice ſe ꝑdit ī vigo
re ṽge. In ipa āt ṽgine oīs ṽtutꝫ ꝑfectio re-
perit̄. vñ ipſa ait Eccl. xxiiij. In me oīs ſpes
vite ⁊ ṽtutꝫ. In ei⁹ etiam vigore ac fructu re
fulſit oīs ṽt⁹ radicꝫ. Radix eñ q̄ hec ṽga ꝓ-
dijt fuerūt p̄triarche. In q̄bꝫ q̄cq̄d grē ⁊ ṽtutis
fuit totū in b. ṽgie eminēti⁹ appuit. Vñ ī ei⁹
natiuitate cātat eccīa euāgeliū Mat. j. deſcri
Triplex ṽt⁹ ṽge. ptū in q̄ ponūt̄ genealogie p̄triarchaꝝ. No-
tādū q̄qꝫ ꝙ in ṽga triplex ṽt⁹ iuenit̄ ſm ꝙ ex
triplici ſuba cōponit̄. ſ. cortice/ ligno / ⁊ me-
dulla. Mediāte aūt medulla nutrit̄/ medi-
ante ligͦ ſurſū erigit̄ / ⁊ mediāte cortice ꝯ ex-
teriores ꝯrietates ꝺfenſant̄. In b. āt ṽgie tāq̄
medulla nutriēs fuit ei⁹ iterior grā. ꝺ qua
angel⁹ ei dixit Lu. j. Aue grā ple. Lignū aūt
erigēs fuit ei⁹ ꝯtēplatio aſſidua. iuxͣ illð Cāt.
iij. Que ē iſta q̄ aſcēdit ſic̄ ṽgula fumi? Ubi
notādū ꝙ ṽgula exq̄ aſcēdit: ſurſū tendit: et
ſuā ſūmitatē ṽſus celū erigit: ⁊ q̄nto magꝭ a
t̄ra recedit ⁊ ſurſū tendit: tāto ampli⁹ ſꝑ ſub
tilior fit. Et ſilr̄ btiſſima ṽgo Maria ſꝑ ſur
ſum tēdebat intētiōe ⁊ affectione. Vñ ſctūs
Odillo cluuacenſ̄ in q̄dā ſer. ait: Vnū q̄ppe
ſcim⁹ ꝓ certo ꝙ oīs marie vita ⁊ actio inten
ta fuit ſꝑ in dño. Itē ſummitatē. i. mentē ſꝑ
ad celū dirigebat. ſ. ī ꝯtēplatōe ⁊ oꝛone: ⁊ q̄n
to a t̄ra ꝑ t̄renoꝝ ꝯtemptū recedebat: ⁊ ſur-
ſum ad altū ꝑ affectū celeſtiū accedebat. tā-
to ī ꝯtēplādo ſubtilior erat. Tāq̄ꝫ āt cortex ex
teri⁹ defenſans fuit ī btā ṽgie diligēs ſui cu
ſtodia. Seruauit eī illð ꝓuer. iiij. Oī cuſto-
dia ſua cor tuū. ⁊ ꝓpt̄ hoc Cañ. iiij. appellat̄
hort⁹ ꝯcluſus. Ipa igit̄ fuit illa ṽga ṽtuoſa
de q̄ inq̄t Dauid pſ. cix. Virgam ṽtutis tue
emittet dñs ⁊c̄. Scðo aſſilat̄ ṽge rōne ger-
minis. Naſcit̄ eñ ſiue germiat̄ ex ṽga flos.
⁊ flos ipe de ṽga egrediēs ṽgā ipam nō vio-
lat/ ſꝫ fecūdat. Virga etiam nō accipit fecū-
ditatꝫ grām nec germinādi potētiā ex aliq̄ ſe
minis cōmixtione: ſed ex ſol' calore et celeſti
rore. Et ſilr̄ ex ṽga nr̄a. i. ex btā ṽgine egreſ-
ſus ē flos. ſ. dñs ieſus q̄ incarnatus ⁊ natus
ex illa abſq̄ꝫ vteri eius violatione. Vñ ſic eſt
fecūdata ꝙ tñ nullaten⁹ violata: qꝛ ſic̄ ante
ꝑtum fuit ṽgo: ita etiam in ꝑtu ⁊ poſt partū
remāſit. nec etiā ex virili ſemie habuit gene
randi potentiā: ſed ſolum ex rore celeſtꝫ grē
⁊ ex ſol' calore. i. ſpūſſcti opatione. vt hr̄ Lu.
j. dum ei dixit angelus. Spūſſctūs ſupue-
niet in te ⁊ ṽt⁹ altiſſimi obumbrabit tibi. Et
ita exponit̄ illð Eſa. xj. Egredietur ṽga ꝺ radi
ce ieſſe: et flos de radice ei⁹ aſcendet. Tertio
aſſilat̄ ṽge rōne culmis. Vrunt̄ eñ ṽga ꝑci
pue illi q̄ ſunt in aliq̄ culmine dignitatꝫ ꝯſti
tuti ſic̄ reges ⁊ dñi. et ꝓpt̄ h btā ṽgo dꝛ ṽga.
qꝛ dñs dñoꝝ deus vſus ē illa: ⁊ q̄tidie vtit̄
ad regendū nos: qꝛ ipam fecit nr̄am gubna
tricē. Et iō Pſ. inq̄t deo de btā ṽgine: Vir-
ga directiōis: ṽga regni tui. De alijs aſſimi
lationibꝫ ṽge poſui in. ij. pte ꝑncipali huius
opis in exordio ſcði ⁊ tertij ſmonis. De ere- Maria ꝑcutit demones
ctione aūt hui⁹ ṽge in celum ꝑ aſcenſionē: ⁊
de ꝑcuſſione demonū ꝓbatum fuerat Nu-
meri. xxiiij. vbi Balaam dixit: Conſurget ṽ
ga de iſrl' ⁊ ꝑcutiet duces Moab: vaſtabit
qꝫ omnes filios Seth. Huius eñ ṽge no-
minatio/ ſaluatio / et laudatio eſt demonibꝫ
valde terribilr̄: qñ eñ audiūt ipam btām ṽ-
ginem nominari: ita eſt acſi ſentirent clauā
q̄ ꝑcuterent̄. Vñ vt legit̄ in miracul' eius: cū
in forma humana apparēs diabol⁹ cuidam
mulieri eam vehement̄ vexaret: ⁊ illa nec ꝑ
aquā bñdictam: nec ꝑ ſignum crucꝫ ipm to
talit̄ expellere poſſet. tandē a q̄dam ſctō viro
edocta dixit: Sancta Maria adiuua me. ⁊
ſtatim diabol⁹ q̄ſi claua ꝑcuſſus aufugit di
cens: Diabolus intret in os illi⁹ q̄ hoc te do
cuit. Qñ etiam demon audit ſalutationem
ei⁹: ita ē acſi audiret tonitruū q̄ terreret̄. Iu
xta illð Pſ. Vox tonitrui tui in rota. Pſ.
lxxvj. Et iō de aſſumptione huius ṽge in ce-
lum exponi pōt illud Exo. ix. Extendit moy-
ſes. i. chr̄s ṽgam in celum/ ⁊ dominus. i. de⁹
pꝛ dedit tonitrua. ſ. demonibꝫ. Vñ ṽificatuꝫ
fuit illð Exo. xix. Ceperunt audire tonitrua.
Et ꝺ ipa ṽgine ⁊ de demonibꝫ in aſceſiōe ei⁹
territus pōt exponi illud Job. xxvj. Quis. ſ.
demonū poterit tonitruū magnitudīs eius
intueri? Et illud Apoc. viij. et. xvj. Facta ſūt
tonitrua ⁊ voces ⁊ flet⁹. i. lamētationes de-
monū in gl'ioſa aſcenſione ṽgis. Quapropt̄
dicere poſſum ipſi bñdicte ṽgi de demonibꝫ
illud Pſ. ciij. A voce tonitrui tui formida-
būt. De ipa q̄qꝫ dici poteſt illð Apoc. iiij. De
throno ꝓcedūt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua.
Et illð Ouið. ij. Metamor. Vñ ſolet toni-
trus ⁊ fulmina mittere terrꝫ. Sectam ergo
demonū ꝑcutit btā ṽgo tanq̄ꝫ tonitruū Vñ
illi dicere poſſumus illud Ezech. xliij. Vox
tonitrui tui ṽberauit eam. Qñ etiam diabo
lus audit ipam imaculatā dei genitricē lau
dari: ita ē acſi ſentiret gladium q̄ iugularet̄
Et h figuratum fuit Judith. xiij. Ubi Iu-
dith pugiōe amputauit caput Holofer. Iu
dith eñ iterꝑtat̄ ꝯfitens ⁊ gl'ificās deū ⁊ ſi-
gnificat btāꝫ ṽginē/ q̄ ſemꝑ deū gl'ificauit.
In cui⁹ aſſumptione demones q̄ſi gladio ꝑ
cuſſi ſunt. Et ad h applicare poſſum⁹ illð qð

p̄dictū fuerat Hiere.xx. Corruent gladio ini
mici. De ipa q̄ȝ btā v̄gine v̄ificatum eſt illō
qō inq̄t deꝰ Zach.ix. Ponam te q̄ſi gladiuȝ
fortiū. Et iō vnicuiq̄ȝ chriano dr̄ deus illud
eiuſdem li.v.c. Sume tibi gladiū acutum.
Et illō Judic.ix.et.j. Reg.xxxj. Euagina gla
dium.i.deuotionis btē v̄ginis/ ꝛ p̄cute.ſ.de
mones. O igit̄ ſtrenue miles ieſu chri: accin
gere gladio tuo ſup femur tuum potentiſſi
me. Ps.xliiij. Hoc inquā gladio de quo dr̄
Hiere.xlviij. Maledictus q̄ p̄hibet gladiū
ſuum a ſanguine.i.a demonum vulneratio
ne mediante huius ſanctiſſime v̄ginis deuo
tione ꝛ inuocatione. Omnibꝫ em̄ fidelibꝫ in
q̄t deus illud Ezech.v. Gladium euaginate
poſt eos. Jſte eſt em̄ gladius q̄ deus prote
git caſtra fideliū. Ad qō applicari poſſet il
lud qō dr̄.j. Mach.iij. Protegebat caſtra
y gladio ſuo. ¶ Sed dimiſſis demonibꝫ ex
Oēs āge dn̄e nr̄e aſſumptione ꝯtriſtatis reuertamur
li iubila ad iubilationem ſpirituum beatoꝝ. d̄ q̄bus
bāt Ma inq̄t Alexāder d̄ ales ſup Sen̄.li.vj.c.j. Jn
rie aſſū ſtante temporis articl'o quo in celum Ma
ptioni ria eſt aſſumpta/ extimo nō ſolum angelos
inferioris ordinis/ ſedetiam alioꝝ ordinum
gl'ioſe mr̄i dei debitum honorem impendiſ
ſe. Uidere em̄ mihi videor angelis: inferio
ris ordinis nūciaſſe mr̄i dei voluntatem fi
lij eam vocantis ad ſolium gl'ie. Archange
los nunciaſſe eius aduentum celeſti curie.
Ptātes intueor ad irruendū in ptātes tene
braꝝ ne molirent̄ forte inſidias latent̄ ſe pre
paraſſe. Principes ſigniferos q̄ agenda erāt
diſponentes p̄ncipal'r. Dominationes ꝟo vt
huiꝰ noue ſolennitatis diem agāt celeberri
mū ſpēal'r iniūgentes. Throni illā reginaȝ
decent̄ locauerūt ad dexteram filij in ſolio
regni ſuo. Cherubin prudent̄ ꝛ diſcrete debi
tam impēderūt reuerētiam. Seraphin igne
charitatis pleni feruentiſſimo amore vene
rabant̄ dn̄am ſuam. ꝛ ſic Dauid ꝛ oēs ange
li deducebant arcam feder̄ dn̄i cum iubilo
Hec ille. Hiero. q̄ȝ in ſer. Aſſumptōis ait
Non credo vnq̄ȝ in celo ſolēniorē fuiſſe p̄ceſ
ſionem. Quis em̄ magna fuerit in chri aſcē
ſione: ſatis iſta videt̄ fuiſſe ſolennior. Hec il
le. De q̄ p̄ceſſione aſſumptionis v̄ginal' etiā
loq̄ns Bern̄. inq̄t: Per compatione vtriuſ
q̄ȝ illa maieſtate potētior: ſed iſta pompa ſo
lēnior Jnueniunt̄ q̄ ipe angeli ſoli redempto
ri occurrere potuiſſe. Mr̄i ꝟo filiꝰ ipe cū to
ta celeſti curia tā angeloꝝ q̄ȝ iuſtoꝝ hoim
accurrēs: euexit eam ad btām ſeſſionē. Hec
ille. Simil'r credi p̄t ſm̄ Fran. de mayr.i q̄
dam ſer. tūc animabꝫ q̄ erant in purgatorio
aliquā gr̄am factam fuiſſe. vn̄ forte pl'ime ꝛ
forſan omnes btām v̄ginem aſſociantes ad
reqeȝ eternam euolauerūt/ qō ego exiſtimo
indubitant̄ factū fuiſſe. Quā āt venerabilit̄ q̄ȝ reuerēt̄
ſit ſuſcepta a tota trinitate nō p̄t hūanis v̄ ter ſit ſu
bis explicari. Si enim filio prodigo iux̄ pa ſcepta a
bolam ſaluatoris pr̄ occurrit cū gaudio: et tota trini
cecidit ſup collū eiꝰ: ꝛ oſcl'atꝰ ē eū Lu.xv. O tate
q̄nto cū gaudio deꝰ pr̄ hanc non p̄digam fi
liam/ ſȝ liberaliſſimā ac optimā bonoꝝ ſuo
rū diſpēſatricē recepit in ſue felicitat̄ ꝯſorti
um? Quāta cū exultatione paracletꝰ ſpūſſā
ctus recognouit ſuū ſacratiſſimū habitacu
lū? Quantis ꝟo cū iubiliationibꝫ dei filius
hūanitatis ſue illuſtrauit hoſpitiuȝ? Audi
Bern̄. in ſmone aſſūptionis dicentē. Quis
em̄ etiamſi linguis loquat̄ hoim ꝛ angeloꝝ
explicare q̄at queādmodū ſupueniente ſpū
ſctō ꝛ obūbrante ꝟtute altiſſimi caro ſit fa
ctū ꝟbū dei: p̄ qō facta ſt̄ omnia: ꝛ dn̄s vni
uerſitatis quē nō capit vniuerſitas creatu
re intr̄ v̄ginea ſeſe clauſerit viſcera factus hō?
Sed ꝛ illō cogitare q̄s ſufficiat q̄ȝ glorioſe
hodie mūdi regina p̄ceſſerit: ꝛ q̄nto deuoti
onis affectu tota in eiꝰ occurſū p̄dierit cele
ſtiū legionū ml'titudo? Quibꝫ canticis gl'ie
thronum ſit deducta/ q̄ȝ placido vultu/ q̄ȝ ſe
rena facie/ q̄ȝ diuerſis amplexibꝫ ſuſcepta a
filio ſup oēm exaltata creaturā. Cū honore
inquā illo q̄ tāta mr̄ digna erat. Cū illa gl'ia
q̄ decuit tantū filiū. Felicia proꝛſꝰ oſcl'a la
bijs impſſa lactent̄ cui v̄gineo mr̄ applaude
bat in gremio. Nūq̄d non feliciora cenſebi
mꝰ q̄ ab ore ſedent̄ in dextra pr̄is hodie btā
ſalutatōe ſuſcepit cū aſcēderet ad thronum
gl'ie cātās ꝛ dicēs: Oſcl'et̄ me oſcl'o oris ſui.
Chri gn̄ationem Marie aſſumptionem q̄s
enarrabit? Hec ille. Jn q̄bꝫ ꝟbis innuit de
uotꝰ doctor ꝙ ſic chri incarnatio explicari n̄
p̄t/ ſic nec gaudiū v̄ginalis aſſumptionis
Et in eodem ſmōe arguendo etiam dic. Si
nec oculꝰ vidit/ nec aur̄ audiuit/ nec in cor
hois aſcendit q̄ p̄parauit deꝰ diligentibꝫ ſe.ſcȝ
Eſa.lxiiij.et.j. ad Cor.ij. Quid p̄parauit geni
trici ſue. Sctūs q̄ȝ Bern̄. ep̄s ꝛ martyr d̄ iu
bilatiōe v̄ginal' aſſumptionis in ſuis home
lijs inq̄t: Hodie btām v̄ginem celi ſuſcepe
rūt letando/ angeli gaudendo/ archangeli
iubilando/ throni exultando/ dn̄atōes pſal
lendo/ p̄ncipatꝰ armonizando/ ptātes citha
rizādo/ cherubin ꝛ ſeraphin hymnizādo/ at
q̄ȝ ad ſupnū diuie maieſtatis tribunal d̄du
cēdo Hec ille. Et Hiero. in ſer. Aſſumptio
nis ait: Hec eſt dies p̄clara: i q̄ vſq̄ȝ ad thro
ni celſitudinem intemerata mr̄ ꝛ v̄go p̄ceſ
ſit: atq̄ȝ in regni ſolio ſublimata poſt chriſtū
gl'ioſa reſedit. Sic itaq̄ȝ vbiq̄ȝ ꝯfident̄ de il
la ſctā dei canit eccl'ia qō de nullo ſctōꝝ fas
eſt credere vt vltra angeloꝝ merita trāſcen
derit: q̄ȝ ſi ſil'itudo p̄mittit̄ veritas denegat̄
Ad cuiꝰ p̄fecto exeq̄as q̄ntū fas ē credere fa

mulabant angeli: ꝛ vniuerſe celi cõgratula-
bant curie. q: credendũ ẽ militiã celoꝝ cum
ſuis agminibꝫ feſtiue obuiã veniſſe genitri
ci dei. eãq; vſq; ad thronũ olim ſibi etiã an
ꝯſtitutionẽ mũdi ꝑpatũ cũ laudibꝫ et cãticis
ſpũalibꝫ ꝑduxiſſe. Cũ em̃ gaudiũ ſit in celis
de q̃libet peccõre conuerſo: multomagis pu-
tanduꝫ eſt ꝓ tãte ꝟginis exultatiõe ꝛ glia ꝙ
exultatio ſit in ſupnis. Cuius nimiꝝ feſtiui-
tas oim̃ ſupnoꝝ eſt gl'iatio. celicolarũq; cõ-
gratulatio. ꝑſertim q: eius celebritas laus
ꝛ fauor eſt ſaluatoꝝ. Vñ credim⁹ ꝙ nõ hũc
tm̃ diẽ ſolennẽ ducũt ꝓ ei⁹ amore annuum:
verũetiã cõtinuum ꝛ eternũ iocunditatis et
leticie: venerationis ꝛ obſequij. cũ om̃i tripu-
dio amoris ꝛ gaudij. Nec immerito ois il-
la celeſtis ciuitas cõgratulatur ꝛ veneratur
mrẽm cuius ſemꝑ adorat filium regeꝫ. ante
quẽ tremũt poteſtates ꝛ curuant omne genu
Quã ſi diligent' aſpicias nihil ꝟtutis eſt. ni-
hil ſpecioſitatis ꝛ gl'ie qꝺ nõ in ea reſplẽdeat
Et iõ ſi placet tal' ꝛ tãta ꝟgo: placeat ꝛ opus
virtutis ei⁹. Cui⁹ vita oim̃ eſt diſciplina. cu
ius mores inſtituta ſunt omniũ eccleſiaꝝ q̃
precellit cũctis: ꝛ ſupeminet vniuerſ. Pro-
pterea q̃cunq; ꝟgo ſibi ab ipſa optat ꝑmiuꝫ
ꝛ implorat auxiliũ: debet ei⁹ imitari exẽpluꝫ
Vñ ꝛ Bernñ. in ſmone aſſumptionis dicit.
Precioſum hodie munus terra noſtra di-
rexit in celum: et dando et excipiendo felici
amiciciaꝝ federe copulent' humana diuinis
Illo em̃ aſcẽdit fructus terre ſublimis: vnꝺ
data optima deſcẽdunt. Aſcendens in altũ
ꝟgo ſancta Maria. dabit quoq; ipſa dona
hominibꝫ Siq̃dẽ nec facultas ei deeſſe põt
nec voluntas. Regina celoꝝ miſericors eſt
mr̃ vnigeniti dei. Nihil em̃ ſic põt poteſtatꝭ
eius ſeu pietatis magnitudineꝫ cõmendare
niſi forte aut ñ credit' dei fili⁹ honorare ma-
trẽ aut dubitare q̃s põt oĩno in affectu cha
ritatis trãſiſſe Marie viſcera: i q̃bꝫ dei cha
ritas nouem mẽſibꝫ corpalit' requieuit. Et hec
q̃dẽ ꝓpter vos dixerim frẽs. vt tñ iterim ſile-
am bñficia que ꝑ ipſius glorificatiõe conſe
quimur. Si eã diligimus: gauderem⁹ vti-
q;. q: vadit ad filiũ. niſi forte (qꝺ abſit) inuẽ
trici gratie omnimodis inueniamur ingra-
ti. Quẽ ei in caſtellũ mũdi hui⁹ intrantẽ ꝑus
ipſa ſuſcepat: ab eo ſuſcipit' hodie ſanctam in
grediẽs ciuitatẽ. Sed cuꝫ q̃nto putas hono
re: cũ q̃nta exultatiõe: cũ q̃nta glia: Nec in
terris locus dignior ꝟginalis vteri tẽplo. in
quo dei filiũ Maria ſuſcepit: nec in celis re
gali ſolio q̃ beatã Mariã hodie filius ſubli
mauit. Deuot⁹ quoq; Anſelm⁹ in q̃dam
ſmone ait. Cũ chrĩs mrẽm i regnũ ſuũ aſſu-
mere: ꝛ ei magnificẽtiã gl'ie decreuiſſet oſten
dere. cuius ꝓcor dignitatis ꝛ honoris appa-

Z
Quanto honoris apparatu virgo ſit aſſumpta.

ratibꝫ intendebat tota curia angeloꝝ. ꝗbus
vocibꝫ exultatiõis atq; ſalutꝭ reſonabãt vni
uerſa tabernacula antiquoꝝ patrũ ipi curie
tũc nuꝑ aſſociatoꝝ. Certe crediderim om̃es
illi⁹ patrie ciues feſtiuiori ſolito ꝛ ſublimio-
ris decoris nitore ad aduẽtũ mr̃is dñi ſui ꝑ
parari. ac noua q̃daꝫ ꝛ ineffabili iocũditatꝭ
gratia ꝓ tante rei expectatiõe cõiubilare. Et
q̃d mirꝝ: Ipe em̃ Jeſus deus ꝛ dñs oim̃ fili⁹
ipi⁹ caſtiſſime ꝟgis ꝛ dñe rex: ei ſicut vnice
matri ſue tot⁹ feſtiuus occurrere voluit. ne
aliq̃s de familiaribꝫ ſuis ſe a tãti gaudij im-
mẽſitate ſubtraheret. Vtiq; moris int' homi
nes eſſe ſcit'. vnũquẽq; bonũ ſeruũ cuiuſcun
q; prepotẽtis dñi: eo maiori gaudio in aduẽ
tu amici ſui exultare: quo ipm dñm ſuuꝫ co
gnoſcit aduentantẽ amicũ magꝭ amare. Cũ
ꝟo de aduentu parẽtũ filij ſui agit'. de quoꝝ
ſpeciali dilectione nullis vlla dubitatiõe te-
net'. illi nimiꝝ magis felicẽ ſe extimat: q̃ ma
iori iubilo ꝛ feſtiuiori occurſu leticie frena re
laxat. Si ergo hec ita ſe habẽt apꝺ hoies q̃
bus ſi qua bonitas eſt longe tam ſupnoꝝ ci
uium bonitati impar eſt. ꝯtemplet' anim⁹ q̃
ad poteſt. quo gaudio. qua feſtiuitate. quibꝫ
ꝯcentibꝫ iubilabãt oẽs beatoꝝ ſpirituũ ordi
nes. qñ ꝛ vnicã mrẽꝫ dñi ſui aduẽtare. ꝛ ipꝫ
dñm deũ ſuũ ei videbãt oĩ gl'ia ſua decorã-
tum velle occurrere. Stipat⁹ itaq; mille mi
libus. imo innumerabilium angeloꝝ agmi-
nibꝫ: de⁹ ipe huic pijſſime mr̃i ſue de h̃ mũdo
migrãti occurrit. eãq; ſuꝑ oẽs celos exalta-
tam cũcte ſecũ creature ꝑeni iure dñaturã
in throno gl'ie collocauit. O dies tãti occur
ſus glorioſa. O felix dies tãpclare exaltatio-
nis. Beata ꝛ celebris dies tã ſublimis glori
ficatiõis. feſtiua ꝛ om̃i ſeculo admirabil'. Di
es em̃ illa nõ ſolũ te dñam ineffabilit' ſubli-
mauit: ſꝫ etiã ipm celuꝫ quod penetraſti: nec
non ꝛ cũcta q̃ in eo ſunt noua et inextimabi-
li gloria decorauit. Noua q̃dem grã celum
decorauit: qua ꝑorẽ gl'iaꝫ ei⁹ ex pñtia tua vl
traq; dici poſſit aut cogitari magnificauit.
Nã tu dña illuc aſcẽdẽs noua illꝺ ac ꝑcellẽ-
ti ꝟtutũ tuaꝝ dignitate irradias. Immẽſa
q; miſerationũ ꝛ gratiaꝝ tuaꝝ luce ꝑluſtrat
Eadẽ q̃ꝫ dies tui aſcenſus eos q̃ ciues celi ab
initio creature eſſe meruerũt ſolito feſtiuio-
ri exultatõis gaudio induit. Quia nãq; per
glorioſum fructũ fecũde virginitatis tue vi
dent ſemiruptã ciuitatẽ ſuaꝫ reintegrari: ve
re in tuo aduẽtu ꝑ quẽ tantũ bonũ meruerẽt
gaudij ſui magnitudo iure debuit augmen
tari. Terrã etiã dies exaltatõis tue o beatiſ
ſima feminaꝝ mira grã irrigauit. q: dum te
quã de ſe ꝛ in ſe alioꝝ hoim lege ꝓgenitã no
uit vſq; ad creatoris oim̃ thronũ exaltari te
cognoſcit antiq̃ maledictõis penã quã i pec

Tot⁹ exclamatoribꝫ ſm anſelmi.

cato primoꝝ filioꝝ ſuoꝝ ſe merito excepiſſe
ſciebat: iã ꝑ tãte bñdictiõis tue abundantiã
ſe euadere indubitant credebat. Quid am
pliꝰ dicere poſſum dña? Immenſitatẽ q̃ppe
glꝛe ⁊ glꝛie tue deſiderare cupienti ſenſus de/
ficit lingua fateſcit. Queãdmodũ ei oĩa q̃ in
celo ſũt ꝑ glificationẽ tuã ineffabilr decorã
tur. ita ꝑ eãdẽ glificationẽ cuncta q̃ in terra
ſubſiſtũt mirabilr ſublimant. Si in gloria
nempe q̃ ꝑ tuã beatã ⁊ itegerrimã ꝟginitatẽ
deum ſuũ quẽ non cognouerãt agnoſcere et
cognitũ colere atq; amare meruerunt. Im/
menſe dignitatis decus receperunt: quã do
te ſuꝑ oẽs celos aſcendere: ac in dextera dei
ſui bñdicti filij tui exaltari cognouerũt. In
eo etiã didicerũt ſe eidẽ deo ſuo totũ debere
qð ſũt: qñ tu q̃ inter illa ⁊ de ill' vna fuiſt tã/
tam dignitatis eminẽtiã meruiſti. Nihil igit
aut idolis hoĩes: aut vile alie rerum ſpecies
idoloꝝ cultoribꝰ ſe debere intellexerunt. qñ
⁊ ſingl'arẽ auctorez ſui ex caſtiſſimo vẽo tuo
ad reſtitutionẽ ꝑme creatiõis ſue ꝓgenitum
ſuſceperũt. Et te per quam amiſſam digni/
tatem ſuã recupauerunt. oĩ creature tã ſubli
mit ꝑponi intellexerunt. Quas igit laudes
q̃s ve grãꝝ actiões nõ ſolũ humana ſed etiã
oĩs creatura huic ſacratiſſime virgini debet.
Puriſſima nanq; ſctitas atq; ſanctiſſima
puritas piiſſimi pectoris eiꝰ: omnem omnis
creature puritatẽ ſeu ſctitatẽ incõꝑabili ſub
limitate trãſcendẽs hõ ꝓmeruit. vt operatrix
perditi orbis digniſſime fieret. Unde quid
laudis ꝓ tam ineffabili bono ipſe ꝑ eam re/
paratus mũdus ei iure debeat cor alicuius
ſub carne mortali viuẽtis extimare nullate/
nus ſufficit. Utiq; cũcta q̃ deꝰ fecit ⁊ vtiliter
bona in eo ſtatu q̃ ꝯdita fuerũt eẽ deſtiterũt
ſed ꝑ hãc beatiſſimã ꝟginẽ in ſtatũ ꝓſtinum
reſtituta ſũt. Sicut ḡ deus ſua potẽtia cun/
cta patrãdo pater eſt et dñs omnium: ita be
ata Maria ſuis meritis cuncta reparando
mater eſt ⁊ domina reꝝ. Deꝰ eñi eſt dominꝰ
omniũ ſingula in ſua natura ꝓpria iuſſione
ꝯſtituẽdo. ⁊ Maria eſt dña reꝝ, ſingula cõ/
genite dignitati ꝑ illaz quã meruit gratiam
reſtituendo. Et queãdmodum deus ex ſua
ſubſtantia genuit eũ ꝑ quẽ cunctis originez
dedit. ita Maria de ſua carne peperit illum
qui in decorem ꝑme creatiõis oĩm cũcta re/
ſtituit. Itẽ ſicut nulla reꝝ ſpecies niſi ꝑ dei
filiũ facta ſubſiſtit. ita lex debite dãnatiõis
neminẽ deſerit niſi quem ab ea filius Ma/
rie abſoluit. Quis igit iſta recto ſenſu ⁊ cor/
de ſincero ꝑpẽdẽs plene ꝑcipeq̃at excellentiã
dñe huius ꝑ quã tã ineffabili grã ⁊ tã inexti/
mabili erectione erectꝰ eſt mundus? Quis
inquã mirã ⁊ omni re ꝑter hanc inauditam
mulieris iſtiꝰ grãm oculis mentis aſpiciens
nõ obſtupeſcat. ⁊ nõ modo elinguis: verum
etiam tante rei comprehenſione prorſus im/
munis fiat? Quapropter ea que nobis impe
netrabilia ſunt: intermittentes ꝑcibꝰ impe/
trare nitamur. vt quod intellectu capere ne/
quimꝰ ſalutari effectu obtinere mereamur.
Aſcendat igit fidelis anĩa in mentis ſpeculã
⁊ q̃ntũ põt videat in q̃nta ſublimitate loca/
ta ſit dña noſtra. Oĩs creatura a deo eſt fa/
cta. ⁊ deus ex Maria factus. Deus omniũ
factor ſe ex Maria fecit: ⁊ ſic cuncta refecit
qui potuit omnia ex nihilo facere: noluit ea
violata ſine Maria reficere. Deus igitur ẽ
pater reꝝ creatarum. ⁊ Maria eſt mater re
rũ creataꝝ. Deus illũ genuit per quem ſunt
omnia facta. ⁊ Maria illũ genuit ꝑ quẽ ſũt
oĩa refecta ⁊ ſaluata. Per has ḡ ratiocina/
tiões impoſſibile eſt vt aliq̃s homo ad eam
conuerſus ⁊ ab ea reſpectꝰ damnet. quia ipſa
genuit eum ꝑ quẽ mortui reuiuũt ⁊ ꝑ quez
homines ex peccato ſaluant. Et qꝛ nõ eſt iu/
ſtificatio niſi quã ipſa in vtero fouit: non eſt
ſalus niſi quã ipſa peperit. Ipſa ḡ eſt mater
iuſtificantis et iuſtificatoꝝ. Ipſa mater ſal/
uantis ⁊ ſaluãdoꝝ. Igit mater dei qui ſolꝰ
damnat: qui ſolus ſaluat: quẽ ſoluz timemꝰ
In quo ſolo ſperamus eſt mater noſtra. iu/
dex ⁊ ſaluator noſter eſt frater noſter. Quo/
modo ḡ deſperemus cũ ſalus ſiue dãnatio
ex boni fratris ⁊ pie mrĩs pendeat arbitrio.
Nunq̃d ſuſtinebit bonꝰ frater puniri frẽs
quos redemit? Bona mater damnari fili/
os ſuos quoꝝ ipſa redẽptorem genuit? Dul
cis mater rogabit dulcẽ filiũ ſuũ piũ fratrez
noſtꝝ: filiũ ꝓ filijs: vnigenitũ ꝓ adoptatis.
pius filiꝰ audiet libenter ꝓ filijs. vnigenitꝰ
pro his quos adoptauit. dominus ꝓ his q̃s
liberauit. Hec ille. ¶ Exultemus ergo etiaz
nos cum celicolis ⁊ creaturis vniuerſis ꝓ/
vt poſſumus. ⁊ talem ac tantam ꝟginẽ ma/
treq; piiſſimaz pro noſtro modulo laudare
ſtudeamus. Ad quod nos hortat Hierony
mus vbi ſuꝑ dicẽs. Hodie glioſa ſemꝑ vir/
go Maria celos aſcendit. rogo gaudete. qꝛ
ineffabiliter ſublimata cum xp̃o regnat in
eternũ. Regina mũdi hodie de terris ⁊ de pre
ſenti ſeculo nequam eripit. Iteꝝ dico gaude
te. qꝛ ſecura ð ſua immarceſſibili glia ad ce/
leſtiã ꝑuenit palatiũ. Exultate inq̃; ⁊ gaude/
te. et letet omnis orbis. qꝛ nobis hodie oĩbꝰ
interuenientibꝰ eius meritis ſalus aucta eſt
vobis quoq; diligentibꝰ eã honor et virtus
amplior q; preſtat ⁊ gratia. Idcirco dilectiſ
ſimi letamini et exultate qꝛ ſi deuz ore ꝓphe
tico in ſanctis eius laudare iubemur. mul/
tomagis eũ in hac celebritate beate virginis
matris eius oportet cũ hymnis ⁊ canticis di/
ligentius extollere. ⁊ dignis deo iubilare ꝑ

H
Hortat laudare ꝟginez ⁊ exultare de eiꝰ aſ/ ſũptione

coniugijs. ac myſticis honorare muneribꝰ. Nul-
li em̄ dubiũ eſt q̄n totũ ad gl'iam laudis eiꝰ
ptineat q̄cq̄d digne genitrici ſue impenſum
fuerit ac ſolẽnit̄ exhibitum. Propt̄a hortor
vos ⁊ cõmoneo in hac ſacra ſolẽnitate geni-
tricis dei marie. nolite ceſſare a laudibꝰ. O
ſi v̄go es gaude. q2 meruiſti eſſe ⁊ tu qd̄ lau
das. tm̄ cura vt ſis q̄ digna laudare poſſis.
O ſi continẽs es ⁊ caſta venerare et lauda:
q2 nõ aliunde ꝯſtat vt poſſis eſſe caſta q̄3 ex
gr̄a chr̄i: q̄ pleniſſime fuit in maria quã lau-
das. O ſi ꝯiugata certe es aut peccatrix ni-
hilominꝰ ꝯfitere ⁊ lauda. q2 inde oībꝰ miſe-
ricordia ꝓfluxit gr̄a vt laudẽt. Et q̄3uis non
ſit ſpecioſa laus in ore pctõris: noli ceſſare a
laude. q2 inde ꝑmitt̄r tibi venia vnõ ⁊ oībꝰ
vt laudes. Alioq̄n niſi iuxta modulũ ĩgenij
nr̄i deum in ſctīs ſuis laudare ſtudeamus
quõ eum ſm̄ ꝙ canimꝰ. iuxta multitudinē3
magnitudinis eis laudare poterimꝰ? Omi-
no hoc p̄termittendũ nõ eſt qd̄ impleturi ſu
mus q̄nq3 ſm̄ ꝙ dicit̄. Beati q̄ habitant in
domo tua dñe. in ſecula ſeculoꝝ laudabunt
te. Oẽs g̃ parit̄ feſtiuitatẽ gl'ioſe ſemꝑ v̄gis
Marie deuotiſſime celebremꝰ. q2 hec eſt di-
es p̄clara: in q̄ meruit exaltari ſuper choros
angeloꝝ. ⁊ ꝑuenire vltra q̄3 noſtre humani-
tatis eſt natura. vbi nõ ſubſtãtia extollit̄ ſed
gl'ie magnitudo mõſtrat̄. cum eleuat̄ ad dex-
terã p̄ris: vbi chr̄s introiuit ꝓ nob pontifex
factus ĩ eternũ ad celi palatiũ. Hec inquam
eſt p̄ntis diei feſtiuitas: in q̄ gl'ioſa ⁊ felix ad
ethereũ ꝑuenit thalamũ. Que ꝑfecto feſtiui
tas ſicut ⁊ v̄go incõꝑabil' eſt ceteris v̄ginibꝰ
ita ⁊ incõꝑabilis eſt oīm ſctõꝝ feſtiuitatibꝰ
⁊ admiranda etiã v̄tutibꝰ angelicis. ꝓpter qd̄
ex ꝑſona ſupnoꝝ ciuiũ in eiꝰ aſcenſiõe admi-
rãs ſpãſſetis; ait in canticis. Que eſt iſta q̄
aſcẽdit ꝑ deſertũ q̄ſi virgula fumi ex aroma
tibꝰ? Et bñ q̄ſi virgula fumi. q2 gracilis ⁊ de
licata. q2 diuīs extenuata diſciplinis. et con
cremata intꝰ ĩ holocauſtũ incẽdio pij amo-
ris ⁊ deſiderio charitatis. vt v̄gula inq̄t fu-
mi ex aromatibꝰ. Nimiꝝ q2 multis erat re-
pleta v̄tutũ odoribꝰ. manãſq3 ex ea fragra-
bat ſuauiſſimꝰ odor etiã ſpiritibꝰ angelicis.
Hec ille. ¶ Btus vo Anſel. vbi s̄. rogat be-

B
Dep̄catõ
Anſelmi
ad virgi-
nẽ ꝓ nr̄a
ſalute.

atã v̄ginẽ ſic exaltatã dicẽs. Cogita q̄ſumus
⁊ recogita apud te pijſſima mr̄. q2 nõ ad da-
mnãdũ ſ3 ad ſaluãdũ pctõres ꝯditor nr̄ fa-
ctus eſt hõ ex te. Cur itaq3 non iuuabis nos
peccatores q̄ in tãtã celſitudinẽ es ꝓpter nos
eleuata. vt te dñã habeat ⁊ veneret̄ tota pa
riter creatura? An ideo vtꝝ pereamꝰ ampli
us nõ curabis. q2 q̄cq̄d de nob miſeris vltra
euenIat: gl'ie tue nulla iactura inde ꝑueniat?
Et h̄ q̄dem fortaſſis aliquo modo bona do-
mina poſſes: ſi ꝓ tui ſolꝰ exaltatione ⁊ vtili-

tate mr̄ dei facta fuiſſes. ſed vtiq3 deꝰ q̄ ho-
minem aſſumpſit ex tua caſtiſſima carne: h̄
fecit ꝓ tua ⁊ nr̄a cõi ſalute. Si g̃ tu q̄ plena
ſalute es potita n̄ itẽdis vt eadẽ ſalus ꝓ mo
dulo nr̄o etiã ad nos vſq3 ꝑtingat. iam tuo
rũ ſufficiens cõmodoꝝ nr̄oꝝ negligens eſſe
videbaris. q̄ ꝓ totiꝰ mūdi ſaluatiõe meruiſti
fieri mr̄ altiſſimi. Hec Anſelmꝰ. Beatꝰ aũt
Augꝰ. eandẽ v̄ginẽ alloq̄ns in q̄dam ſmone
ait. Accipe itaq3 qualſcũq3 meritis tuis im-
pares gr̄aꝝ actiões ⁊ laudes. Et cum ſuſcipi
es vota: culpas nr̄as orando excuſa. Admit
te nr̄as preces intra ſacrariũ pie exauditio-
nis. ⁊ reporta nobis antidotũ reconciliatio-
nis. Sic ꝑ te excuſabile qd̄ ꝑ te ingerimus
fiat ĩpetrabile qd̄ fida mẽte poſcimꝰ accipe
qd̄ offerimꝰ: ⁊ impetra qd̄ rogamus. excuſa
qd̄ timemus. q2 nec potiorẽ meritis inueni-
mus ad placãdaꝫ irã iudicis q̄3 te q̄ merui-
ſti mater exiſtere eiuſdẽ redemptoris. Suc
curre g̃ miſeris: iuua puſillamines: refoue
flebiles: ora ꝓ populo interueni ꝓ clero. inter-
cede ꝓ monachoꝝ choro: exora ꝓ deuoto fe-
mineo ſexu: ſentiãt oẽs tuum iuuamen q̄cũ-
q3 deuote celebrãt tuaꝫ aſſũptionẽ. Si tibi
cõpaſſio ꝓ afflictis. ſit plꝰ affectꝰ ſuꝑ celorũ
ꝑegrinis. Et cũ te ſꝑ lerantẽ aſpicis. flecꝰ q̄cq3
nr̄os ad deũ ipſa admittas Eũq3 vt ꝓpriũ fi
liũ ꝓ nobis interpelles p̄camur. Nos enim
adhuc ĩ hac terra affligimur. opprobrijs af
ficimur: eſurimus: ſitimus: ſomnum pati-
mur: in carcere retinemur. Tu v̄o in celeſti-
bus regnis p̄lata es cunctis v̄ginum choris
Tu agnũ q̄cũq3 preterit ſeq̄ris. Tu v̄gine-
os choros ⁊ ab incẽtiue carnis illecebris ali
enos ꝑ albẽtia lilia: roſaſq3 vernãtes: ad fon
tẽ ꝑennis vite potãdos ĩuitas. Tu in illo
btõꝝ feliciſſimo regno p̄mi ordīs dignitate
adepta. plantis roſidis aberrans int̄ ꝑadiſi
amenitatẽ: gramīcoſq3 ⁊ grocos tenero po-
plite ꝑgis feliciq3 palma violas ĩmarceſſibi-
les carpis. Tu btīs ſine fine choris ꝯiuncta
angelicis archãgeliſq3 ſociata: ĩdefeſſa voce
ſctũs clamare n̄ ceſſas. Tu ĩ cubiculo regis
btitudīe gẽmis ac margaritis ornata exiſtis
Tibi thronꝰ ab angel'ē locatꝰ ĩ aula regis eter
ni. Teq3 ip̄e rex regũ vt mr̄e3 verã et decorã
ſpõſa3 p̄ oībꝰ diligẽs amoris ãplexu aſſociat
Nec miꝝ ſi dignet̄ tibi aggaudere deus re-
gnãs in cel'. quẽ tu ꝑuulũ ex te hoīem natu3
totiẽs oſculata es ĩ terris. Has g̃ tuas felici-
tates poſſidẽs ꝯuertere ad nr̄aꝝ miſeriarũ
ſalutẽ. Int̄ hec frẽs chariſſimi toto mẽtis af
fectu beatiſſime v̄ginis interceſſionibꝰ nos
cõmittamꝰ. eiuſq3 patrocinia oī niſu implo-
remꝰ vt dũ nos ſupplici eã obſequio frequẽ
tamꝰ in terris: ipa nos ſedula p̄ce cõmendare
dignet̄ in celis. Neq3 em̄ dubiũ eſt eam q̄ me

ruit ꝓ liberādis ꝓferre ꝑciū poſſe plus ſan/
ctis oībꝫ liberatꝭ impēdere ſuffragiū. Sꝫ
qd nobis ꝓdeſt hāc interpellare vocibꝫ:niſi
etiā humilitatis eiꝰ exempla teneamꝰ. Cur
remꝰ ḡ dilectiſſimi frēs vt cū huiꝰ diei feſti/
uitati intereſſe cupimꝰ veſtimētis humilita
tis atqꝫ charitatis induti appareamꝰ. Non
nos inuidia aliene felicitatis torqat.non ira
vſqꝫ ad diuiſionē dilaniet.non cupiditas a
nobꝭ chrm excludat.ñ ſeculi nos triſticia ex/
urat.nō ꝓſpitas eiꝰ icaute decipiat. nō luxu
ria inqnet.nō immūdicia polluat. nō elatio
corrūpat:nō ſupbia inflet.vt cū nos ꝟtuti/
bꝰ ornatos:charitate ꝯiūctos.hūilitate fun/
datos.btā dī gēitrix Maria ſue nos feſtiui/
tati int̄eſſe pſpexerit:ardētiꝰ ſubuenire feſti
net apud filiū ꝛ dn̄m ſuū ieſū chrm ſaluato
rē nr̄m.q coronis pēnis regni clarificat ſan/
ctos ſuos ꝛ ē et̄na laus ꝛ expectatio oībꝫ ſan
ctis ſuis. Hec ille. Cui dulciſſimo redēptori
nr̄o atqꝫ glīoſiſſime mr̄i ſue ſit infinita laus
ꝛ glīa ꝑ oīa ſecula ſeculoꝝ Amen.

De eiuſdē glīoſiſſime ꝟginis aſſumptione
Sermo.ij.

¶ Feſtū aſſūptiōis eſt maiꝰ oībꝫ alijſ

Domini eſt aſſū

ptio noſtra ꝛ ſancti iſrl' regis nr̄i
pš.lxxxviij. Glīoſe aſſumptionis
ꝟginal' feſtū rēſpectu vltimi finis eſt maior
ſolēnitas oim feſtiuitatū ipiꝰ btiſſime ma/
tris dei. Si em̄ oim hoim finis vltimꝰ ē fe/
licitas. vt ꝑ theologos i.iij.di.j btificāde i ſū
mo ꝟginis finis ſūma erat felicitas quā cō/
ſecuta ē i ſua ſacratiſſima aſſūptiōe. Quia ḡ
ſcḋm Solonis phi ſniaꝫ. phia ſolūmō a fine
ꝯſecrat̄.ꝛ finis eſt poſtrema ꝑfectio rei.vt in
l.j.ff.d.iu.ꝛ iu.ꝛ res plꝰ attribuit̄ fini q̄ꝫ ꝑnci
pio vt.ff.de ſq̄ quoti.ꝛ eſti.l.j.§.hoc interdi
ctum. Item finis habet rōem optimi et eſt
cauſa cauſaꝝ.ij.phyſ. Vn̄ Ariſt.j.ꝛ.v.meta
phyſ.inqt. Finē optimū eſſe in vnaqq̄ꝫ re cē
dicimꝰ.q: eſſe rei confert. Et.iij. Topic.ait.
Melior eſt finis oībꝫ q̄ ſūt ad finē. Dicit q̄ꝫ
cōmētator ſuꝑ.ij.metaphy. Qui deſtruit fi/
nē:deſtruit oē bonū. Et phs.iij.phy.ꝛ.j.d ce/
lo ꝛ mūdo inqt. Vanū ē oē qḋ ſuū nō attingit
finē. Vn̄ inuanū ille hō viuit q ad ſuum feli/
cē finē nō ꝑtigit. Ad quē nullus ꝑuenire pōt
donec eſt in hac mortali vita iux̄ illḋ Oui.
iij.metamor. Vltima ſꝑ expectāda dies ho/
mini diciqꝫ btūs. Añ obitū nemo ſupmaqꝫ
funera debet. Iō ipa ꝑiſſima ꝟgo toto cor/
dis affectu hunc ſuū feliciſſimū finē q̄tidie
pꝰ filij aſcēſſionē:vt i ꝑcedēti ſmōe diximus
expectabat Vn̄ dicebat ſuo ſpōſo celeſti Ohe
fa hormai ꝯtēto il me de ſio. Che ꝯtemplar
te poſſa o dolce ſpoſo. E videre lo aſpecto
glorioſo Grato e gentil dil me fiol adorno.
Quādo ſara.quando ſara quel giorno Che
cō dolceza te poſſa goldere. Qn̄ ſera che poſ
ſa poſſidere. El mio fio de chi ina morata ſo
no:. Poi che fiol me feſti el ꝑmo dono facen
do me de ti inamorare. Famel ſecūdo.e non
mel denegare. Che ꝑſto venga aldiſiato fi/
ne. In quelle pietre reducēte e fine. Nel lā/
pezare luſtrodi ogi toi. fame peegiare fiol
poi che ne foi. Ferita e ſagitata in mezo el
corē. Succorre fio a q̄ſto grā dolore. Cō toi
ſuaui e ꝑcioſi vnguēti. De fiol mio fa che rā
to ñ ſtēti. E coſſi hormai el mio lachrymare
Chi me dara le pēne da volare. E vſiro fora
de cotāte ſpine. Torome fora de le triſte ꝯfi
ne Del tenebroſo e faſtidito mōdo. E volaro
dal me fiol iocūdo Fiol decoro e cādido gi
lio E ſoto lumbra del dolce mio fio. Staro
gaudēte e leta in ſempit̄no. Iut nel grēbo di
quel ſignor eterno. Darome pace e viuaro
zoioſa. Fra tanta turma electa e glīoſa Do
gni ꝟtu e grā ornata e bella. Ma triſta mi
che anchora nō ſono a quella. Nō vedo an/
chora el charo filiolo mio. Fin che non gion
go al fin dil me deſio. Ceſſar nō potero mai
d dolere Fil pero fiol el to volere ¶ His vel
ſīlibꝫ ꝟbis deū freq̄nt̄ ꝟgo bn̄dicta depreca
bat̄. Siqs āt illā int̄rogaſſꝫ qn̄ ad ethereas
māſiōes eēꝫ ꝑuētura Ipa rn̄dere potuiſſet
ꝟba thematis nr̄i Sup qbꝫ ſeptē alias cōſi
deratiōes faciemꝰ

Prima dicet̄ electionis
Scḋa inuitationis
Tertia introductionis
Quarta trangreſſionis
Quinta obuiationis
Sexta oſtenſionis
Septia ꝟo ꝛ vltia appellabit̄ ſublimatōis

Pars prima huius ſmonis que dicitur ele
ctionis

Ro expeditōe ꝑme pt̄ſ dicere poſ/
ſumꝰ de mr̄e dei illḋ qḋ recitat̄ in
euāgelio ſue aſſūptōis. ꝛ ē ſcꝑtu ꝫ
Lu.x. vbi dr. Optimā ptē elegit ſi
bi Maria q ñ auferet̄ ab ea i et̄nū Traſſū/
ptiue i c.niſi cū ꝑdē.§.nec putes.d re.ū Iſta
ei ꝟba ꝓꝑe ñ ꝯueniūt alicui ſcō nec alicui an
gelo.nec ēt ipi do.ſꝫ tm̄ ipi ꝟgi glīoſe. Cū ei
optimū dicat̄ cuiꝰ bonitati ñ eſt poſſibil' ad/
ditio. Optimū naqꝫ ꝟcat ꝑncipalē gradum
bonitatis.ff.de ꝟbo.obli.l.vbi aūt nō appa/
ret.ꝟ:at cū optimū. Cū nō ſit aliquis ſanctꝰ
vel angelus ad cuius ꝑfectionem non poſſit
aliqd addi.iō nulli ſcō vel angelo poterunt
ꝟba iſta ꝓꝑie ꝯuenire. Et cū deꝰ nō habeat
partē bonitatis ſed totū. Ipē ei vt ait Aug.
in li.de vero cultu.ꝛ Plato i Timeo.j. Eſt
bonitas īfinita Et vt inqt Anſ.i lib. mono/

logion eſt ſūmū bonū quo nihil maius co/
gitari poteſt.ideo nec ipſi deo p̄dicta ꝟba poſ/
ſunt cōuenire. Sola aūt glorioſa virgo opti
mā partem habet. Ad cuius ꝑfectiōez inq̄tū
eſt pura humana creatura aliquid addi non
poteſt. Et ē media inter creatorē q̄ totū tenet.
ꝛ omnē aliā creaturā q̄ partē bonā vel meli/
Triplex electio orē poſſidet. Ipſa nāqꝫ partē optimam obti
net. Inuenit̄ enī bonū: melius et optimum.
l.exigēdi.i glo. C. de ꝑcu.ꝛ.l.ſi mlier.ff. d̄ mi
no. Et ſilr̄ triplex ē electio.ſ.bōi a malo ꝛ̄pro
bato. de qua in c.hinc etenī.xlix. diſ.ꝛ hec eſt
incipiētiū. Secūda electio eſt meliorꝭ int̄ bo
na.qd̄ ſꝑ eſt preeligendū.j.ethicoꝝ.ꝛ.iij.to/
picoꝝ.et c.nō mediocriter. de ꝯſecra. diſt.v.
et hec electio eſt ꝓficiētiū. Tertia eſt optimi
inter meliora quod ſꝑ debet eligi. vt in aut̄.
d̄ defenſione ciuitatis. circa p̄ncipiū.ꝛ iſta ē
electio ꝑfectoꝝ. Manifeſtū eſt aūt ꝙ cū ipſa
ꝟgo eſſꝫ ꝑfectiſſima: nō tm̄ elegit ſimplicit̄
bona. nec tm̄ de bonis meliora ſed de melio
ribꝫ optima. Iſtā ꝟo optimā partē elegit in
Caſtitas habꝫ treſ partes. mundo et in celo. Prima pars optima quā
elegit in mūdo multiplex fuit. Primo enim
elegit partē optimā d̄ caſtitate Caſtitas aūt
tres habet partes. Una eſt caſtitas cōiugal̄
de q̄ ad Heb.xiij.d̄r. Honorabile ꝯiugium
et thorus immaculat᷒. Et iſta eſt pars bona
que habet fructum triceſimū. Alia eſt caſti/
tas vidualis. et hec ē melior. q̄ habꝫ fructū
ſexageſimū. Tertia ꝟo eſt caſtitas ꝟginalis
ꝛ hec ē optima. q̄ habet fructum centeſimū
Et iſtā p̄tē elegit ſibi Maria. Ut tn̄ oſtēde/
ret ꝙ nullū bonū ei defuit: ꝛ ꝙ fuit oībꝫ cō
munis ꝑſona: voluit eē ꝯiugata cū cōiugali
bus: ꝛ vidua cū viduis: et immaculata ꝟgo
cū ꝟginibꝫ immaculatis. vt inquit Bern̄. in
quodā ſmone. Et quoniā multe fuerūt que
ſeruādo ꝟginitatē eius exēplo poſt eam p̄tez
optimā elegerūt. ideo ipſa elegit partē ſuper
optimā.ſ. virginitatē cū fecunditate. ſiue fe/
cūditatē cū virginitate. Un̄ Bern̄. in ſmōe
aſſumptionis inquit. Optimaꝫ partē elegit
ſibi Maria. quia bona q̄dem eſt fecūditas
ꝯiugalis. melior ē caſtitas vidualis. optima
ꝟo fecūditas virginea ſeu virginitas fecun
da. Et iſtud p̄uilegiū ſolūmodo eſt Marie
E qd̄ alteri nō fuit datū. ¶ Secundo ipſa btā
Humilitas habꝫ tres gradus virgo elegit partē optimā de hūilitate. Hu
militas enī habet tres partes ſiue gradus.
d̄ quibꝫ tractat glo. in cle.j. de reli. do. Pri/
mus grad᷒ ē ſubijci ſuo ſuꝑiori. ꝛ de hac d̄r
ad Hebre.vl. Obedite p̄poſitꝭ veſtrꝭ: ꝛ vos
ſubijcite illis. Et iſta eſt pars bona. Secun
dus ꝟo grad᷒ ē ſubijci ſuo equali. iuꝫ̄ illud
ad Rho.xij. Honore inuicez preuenientes.
Et iſta eſt pars melior. Terti᷒ gradus ē ſub
ijci inferiori Iuxta illud Luc.xxij. Qui ma/
ior eſt veſtꝝ: fiat ſicut minor. Et facit de pe.
diſ.ij.c.j. Et iſta ē ꝑs optima quā elegit ma/
ria. q̄ nō tm̄ fuit obediēs ſuo ſuꝑiori.ſ. deo
dicēs Luce.j. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſm
ꝟbū tuū. Et non ſolum ſuo equali.ſ. Ioſeph
ſpōſo ſuo quē ſibi preponebat dicēs chriſto
Luce.ij. Pater tuus ꝛ ego ꝛc̄. ſed etiam ſuo
inferiori ſe ſubiecit.ſ. Eliſabeth. apud quaꝫ
tribꝫ menſibꝫ manſit ꝛ ei humiliter ſeruiuit.
Ipſa enī de deo ſentiebat digna: de ſe parua
de ꝓximo ꝟo magna. Sed multi cōtrariuꝫ
faciunt. Cōtra q̄s dicit̄ Leuit.xxj. Non acce
dēt ad miniſteriū dei q̄ fuerint grādi vl̄ par/
uo vel torto naſo. Illi aūt hn̄t grandem na/
ſum: q̄ de ſe ſentiunt magna. ſicut ſunt vane
glorioſi Illi ꝟo paruū: qui de ꝓximo ſenti/
unt modica. ſicut ſunt p̄ſumptuoſi. Illi aūt
hn̄t tortū naſum q̄ de d̄o ſentiūt indigna. ſi/
cut ſunt heretici. q̄ in ſcripturis ſanctis tor/
tas expoſitiones faciūt ꝛ de deo erronea di/
cunt. ¶ Tertio elegit beata ꝟgo optimā p̄/ F
tem de ꝑfectione vite. Eſt enī vita actiua: q̄ ē
pars bona. Alia eſt cōtemplatiua. et hec eſt
melior. Tertia vero eſt ex vtraqꝫ cōpoſita. et
hec eſt optima quā elegit Maria. Id̄o figu/
rata eſt ꝑ Martham. q̄ fuit actiua. ꝛ Ma/
gdalenā ſororē ſuaꝫ que fuit cōtēplatiua. vt
ait Gregori᷒ ꝛ Auguſtin᷒ ſuper Lucam. Lu
ce enī. ꝓ tria dicunt̄ de Martha. que ſūt per
tinentia ad vitā actiuā. ꝛ optime inueniunt̄ i Martha ſig̃e Mariaꝫ
benedicta ꝟgine. Primum eſt ꝙ ipſa excepit
Ieſum in domū ſuam. Scd̄m ꝙ ſatagebat
circa freq̄ns miniſteriū. Tertium ꝟo ꝙ ſolli
cita erat ꝛ turbabat̄ circa plurima. Primuꝫ
enī opus ſignificat chr̄i ꝯceptionez in vtero
ꝟginali factā. Qd̄ igit̄ dicit̄ in euangelio aſ/
ſumptiōis ꝙ intrauit Ieſus in q̄ddaꝫ caſtel/
lum. ſignificat ingreſſuꝫ filij dei in hūc mū/
dū. Dicit̄ aūt mūdꝰ caſtellū. q̄ habꝫ ꝯditōes Mūd᷒ d̄r caſtellum
caſtelli rebellis. Primo q̄ fundamētū eius
inſtar caſtri eſt in alto ſuꝑbie et vanegloriè.
ꝓprie reputatiōis ac pōpe. ꝛ ab ipſa ſuperbia
(vt d̄r Tob.iiij.) ſumpſit initiū oīs ꝑditio
Scd̄o quia eſt munitū lapidibus durꝭ qui
frangi non poſſunt.ſ. obſtinationibꝫ ꝛ con/
ſtructum eſt ſaxis duriſſimis. ſcꝫ auaricie.
vſure: rapine: fraudulētie ꝛ ſimonie. Iſti enī
lapides ita ſunt duri vt nō frangantur mal/
leo verbi dei. Quis enī eſt qui velit reſtitue
re vſuras: furta ꝛ rapinas: ꝛ beneficia ſimo/
niaca relinquere: De auaro nanqꝫ ꝟificat̄ il
lud Iob.xlj. Cor eius indurabit̄ quaſi lapis
Tertio quia habet foſſatum plenum aquis
immundis ꝛ fetidis luxurie. cum ranis cla/
mantibꝫ ꝛ perſuadentibꝫ in eis permanere.
De luxurioſis enim moraliter verificatur il
lud Exod.viij. Et bulliet fluuius: id eſt. libi
do ꝛ concupiſcentia. ranas: id eſt. malas co/

gitationes ꝛ locutiones. Et illud qđ in eodē
c. habetur. ſ. aſcenderūt rane: operuerūtqꝫ
terrā egypti. Et de his tribus malis ꝯditōi
bus huiꝰ caſtelli mūdani dicitur. j. Joan. ij
Omne qđ ē in mūdo: aut eſt ꝯcupiſcētia car
nis: aut concupiſcētia oculoꝝ: aut ſuperbia
vite. Quarto q: eſt clauſū cū pontibus ele
uatis: ac ianuis ꝛ ſeris. Et ſimiliter caſtellū
mundi eſt clauſum non recipiēs dilectionē
proximi per inuidiam. Unde de inuido dici
poteſt illud. iiij. Regum. xxv. Clauſa eſt ciui
tas. ſ. mentis ſue. Quinto quia habet proui
ſionē diuerſarum eſcarum per gulam. Unū
de vētre guloſi verificatur illud Eccl. xxxvj.
Omē eſcam mādūcabit vēter. et eſt cibus ci
bo melior. De guloſis etiā dicit̄ ad Philip.
iij. Quoꝝ deꝰ venter eſt. Sexto: quia habet
arma diuerſoꝝ generū per iram. vt blaſphe
miam. contumeliam: et maledictionē. Unū
de de iracundis dicitur pſ. lvj. Dentes eorū
arma ꝛ ſagitte. ꝛ lingua eorum gladius acu
tus. Septimo: quia eſt quietū ꝛ ſecurum ꝑ
acidiā qua ſe reputat tutum in negligentia
ꝛ pigritia et pſumptione ſua. Unū de demo
nibꝫ intrantibus in acidioſis dici poteſt illō
Judicū. xviij. Uenerūt ad populū quieſcen
tem atqꝫ ſecurum ꝛc. Quia aūt iſtud caſtel
lū mūdi erat inobediēs et rebelle deo patri
Ideo ipſe miſit filiū ſuum ad ipm ſubiugā
dum. quaſi diceret ei illō Matth. xxj. Ite i
caſtellum quod contra vos eſt. Quod etiam
habetur Marc. xj. ꝛ Luce. xix. Ipſum ḡ ca
ſtellū intrāte dño: mulier quedā Martha
nomine excepit illū in domū ſuā. Martha
aūt interpretatur domina ſeu prouocās. Et
ſignificat beatam virginē. que ſua maxima
humilitate prouocauit dei filiū vt veniret in
domū vteri ſui virginal. ꝛ ipa domia aptiſ
ſime dr̄ que ſup oīs dominata eſt ſue ſenſu
alitati ꝛ carni. nec aliq̄ alia creatura digna
fuit recipere dei filiū i domum vteri ſui niſi
ipſa. Unū canit eccl'ia. Domus pudici pecto
ris tēplū repente fit dei. intacta neſciens vi
rum: verbo ꝯcepit filiū. Nūqꝫ autem factū
fuit tam excellēs opus vite actiue ſicut fecit
ipſa virgo benedicta concipiendo deum in
B
vtero ſuo. ¶ Secūdū opus actiue vite qđ
Q maria Chriſto miniſtrauit ſicut martha.
euangeliū narrat de Martha eſt. q ſatage
bat circa frequens miniſteriū Et ſimiliter q̄
opus fecit beata virgo chriſti conuerſatione
Et pmo in eius natiuitate. i qua (vt ait Hie
ronymꝰ) nulla obſtetrix fuit: nullius mulierꝫ
ſedulitas interceſſit. Ipſa benedicta virgo
puerum natum de terra leuauit: ipſum nu
dum pannis inuoluit eum fameſcentem la
cte cibauit et potauit. Ipſa eum veſtiebat ꝛ
denudabat ꝛ īfirmū etate brachijs ſuis por
tabat. O qꝫ frequenter enim vt filium ſuum

oſculabat̄. ꝛ vt deum amplexando venerabā
tur. Ipſa ei fecit tunicam inconſutilem. ipſa
eū in tribulatiōe crucis poſitum viſitauit.
ꝛ eum vſqꝫ ad ſepulturā pſecuta eſt. Ipſa ei
nō ſolū in infantili etate: ſed vſqꝫ ad mortē
ſollicite miniſtrauit. Et iō ipa ait Eccl'i. xxiiij.
In habitatōe ſancta coram ipſo miniſtraui
Clerici ei ꝛ religioſi qui ſeruant ordinatio
nes et cerimonias ſue religionis ꝛ bñ dicūt
officium in choros. ꝛ bñ predicant. ſi hoc fa
ciunt vt honorificent̄ ab hominibꝫ. non mi
niſtrant coram deo: ſed coram mūdo. Et ſi
mil'r laici ieiunantes vel elemoſynas facien
tes: eccl'ias ſeu capellas aut hoſpitalia edi
ficari facientes vt laudent̄ ab hoibꝫ: non mini
ſtrāt coram deo: ſed coram hoibus. Et iō iā
receperunt mercedem ſuam de operibꝫ vite
ſue actiue. Beata autē virgo que ſatagebat
circa frequens miniſteriū chri. coram deo ip
miniſtrauit. quia oīa opera ſua ad ipſius
gl'iam fecit. ¶ Tertium opus quod dicit̄ đ
D
Martha: eſt q ſollicita erat: et turbabatur
Quomō maria ſic martha turbabatur
erga plurima. Et ſimiliter pijſſima virgo in
paſſiōe filij turbata eſt ſm partem ſenſitiuā
ꝛ ſollicita fuit circa plurima. Nam cū Joan
nes euāgeliſta venit ad nūciādum ei q filiꝰ
eius captus erat: non remaſit pene in ea ſpi
ritus pre dolore. Et tandem ad ſe aliquan
tulum reuerſa ſollicitabatur quomō poſſet
eum videre ꝛ alloqui ante mortem. Cumqꝫ
pergens de Bethania in hieruſalem: mane
obuiaſſet filio q̄ ducebat̄ ad Pilatum. cer
nēs faciem eius ſputis infectam. alapiſqꝫ tu
mefactā. ipſumqꝫ more latronis duci ad mor
tem manibꝫ poſt tergū ligatū: vix valens for
mare vocē pre lachrymis qbꝫ erat plena: vt
ait archiepſ Florētinus in. iiij. parte ſumme
titu. xv. c. xliij. §. j. dicebat. Heu fili: ego ex
pectabam te iſto mane ad prandium: ſed vi
deo q oportet te prandere in menſa doloris.
Quādo vero ductus eſt ad caluarie locū ba
iulās ſibi crucem dicebat. Heu fili quid fa
ciā infelix ſine te filio meo: Utinā daret̄ mi
hi illa crux ad portādum ſicut te portaui in
vtero meo. Qñ aūt in cruce clamauit dicēs.
Sitio: multū ſollicitabatur vt poſſet ei vel
aquā ad bibendū tradere. His aūt dicitur i
euangelio Martha martha. qa affligeba
tur in vtroqꝫ. ſ. in anima et in corpore. Tur
babatur quoqꝫ dolore erga plurima. quia
videbat apoſtolos fidem perdidiſſe de chri
ſti diuinitate. ſicut turbaretur quilibet per
fectus chriſtianus: ſi videret oēs chriſtia
nos fidem relinquere. Turbabat̄ quoqꝫ q
iudei (de quorum ſtirpe proceſſerat) filium ſu
um crucifigi facerēt: ex quo dominarentur
Turbabat̄ etiā de latrōe malo ꝛ đ alijs blaſ
phemātibꝫ chrm. Turbata eſt ex vulnerati

one lateris filij ſui. Unde dicere poterat illud pſ.vj. Conturbata ſunt oīa oſſa mea id eſt.apoſtoli qui dicūt' oſſa eccleſie.q: ſuſtentauerunt corpus eius. Erāt autem oſſa beate virginis:in qua tunc erat tota eccl'ia de quorum conturbatione ipa valde cōturbabatur ex compaſſione ꝛ dolore. Unde ſequit' ꝛ dicit cum eodem ꝓpheta. Et aīa mea turbata eſt valde. Et pſ.cxlij. In me turbatum eſt cor meū. Ex quib' omnib' patꝫ quomodo beata virgo elegit optimaꝫ partē vite actiue per Martham deſignat. ¶ Quantum ꝟo ad opera vite contēplatiue p Magdalenam deſignate:tria etiam notant'. Et pmum eſt quod dicit' Maria ſedens ſecus pedes domini.audiebat verbum illius Qō quidem opus ipſa benedicta virgo fecit perfectius omni creatura. Nam Magdalena audiebat verbum domini in paucis ſermonib' reſpectiue.ſed beata virgo non ſolum audiebat filium ſuum publice p̄dicantem: ſed etiam in priuato a puericia vſqꝫ ad mortem audiuit ab eius melliſluo ore verba vite eterne. Ipa eū prudentiſſima virgo quotidie interrogabat filiū ſuū de ſecretis celeſtib'. Et ille ad eiꝰ ꝯſolationem ſuauit' inſtruebat eā de celeſtib'.vnde poſſumꝰ ꝯſiderare ꝛ cōtemplari ꝙ ipa bñdicta virgo ſciens filium ſuū etiā in puerili etate tantā hře omnium ſcientiā q̄ntam nunc habet in celis:ponebat illū ad ſedēdū. et ipa ſtabat ad pedes eius et dicebat. Rogo te fili dilectiſſime:vt mihi dicas aliq̄d de ordinib' angelorū quō ſtant in celis. qm̄ Moyſes et alij ꝓphe de h̄ nihil dixerūt. Item de animab' ſctis q̄liter in angelicis choris collocabuntur. Cui dulcis et optimus filius rñdebat Mater mea chariſſima ſcias ꝙ ego cū p̄re meo ꝛ ſpū ſancto creaui celū empyreū: quod ita appellat'. a pyr qō eſt ignis.q: in moduꝫ ignis fulget Qō q̄dem celum nouē angeloꝝ ordinib' repleui.ſ.angelis:archangelis:principatibus poteſtatib':ꝟtutib':dñatiōib':thronis:cherubin ꝛ ſeraphin. Et in iſtis ordinib' ſpirituum beatoꝝ collocabunt' aīe ſctōꝝ ſm eorū merita. In ordine eī angeloꝝ collocabuntur illi q̄ de peccatis ſuis pniam faciēt. et iō pmū thema p̄dicatiōis mee erit Pniāꝫ agite appropinquabit eī regnuꝫ celoꝝ. Mat.iiij. In ſcdo ordine.ſ. archangelorūꝫ. q̄ eſt in decuplo pulcrior et pfectior: collocabunt' illi q̄ vltra pniam habebunt etiā actualem deuotionē q̄ eſt plus q̄ꝫ penitentia ꝛ ſic in operib' deuotis perſeuerabūt.vt de ipis verificet' illud Exō.xxxv.ꝛ.j. Paral.xxix. Obtulerūt mēte ꝓmptiſſima atqꝫ deuota p̄mitias dño. In tertio ordine.ſ. p̄ncipatuū: q̄ eſt in decuplo pfectior p̄cedēte collocabunt' miſericordes in operib' corpalib' ꝛ ſpūalibus. de quib' ego dicam Matth.v. Beati miſericordes qm̄ ipſi miſericordiam ꝯſequētur. In quarto ordine poteſtatum adhuc in decupulo perfectiori p̄cedēte:collocabunt' patientes.qui multa aduerſa equanimiter tolerabunt.quib' ego dicā Luce.xxj. In patientia veſtra poſſidebitis aīas veſtras. In q̄nto.ſ.ꝟtutū.ponētur pacifici. q̄ cū oīb'(q̄ntū in eis eſt)pacem habentes: nulliqꝫ malum ꝓ malo reddentes.queſierunt etiā inter alios pacē ponere.de q̄b' ego dicā Mat.v. Beati pacifici:qm̄ filij dei vocabunt'. In ſexto ſcꝫ dominationū.beātificabunt' prelati tam eccleſiaſtici q̄ꝫ ſeculares.qui per portam intrauerunt ad dignitatē.ꝛ non per ſimoniā vel ambitionem.et bene gubernauerunt ſubditos ſuos:puniendo malos ꝛ premiando bonos de quibus Pſ.inquit: Beati qui faciunt iudicium ꝛ iuſticiā in oīm tempe. De quibus etiā dicit apoſtolꝰ meꝰ Paulus.j.ad Tim.v. Qui bene preſunt duplici bonore digni ſunt. In ſeptimo.ſ.thron oꝝ:collocabunt' illi qui pfecte ſeculū deſerentes:paupertatem voluntariā obſeruabunt. Qui mecū iudicabūt mundanos.ſicut ego dicā eis Mat.xix. De ipis etiā dicā Mat.v. Bti paupes ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. In octauo.ſ. cherubico ordine erunt ſapientes doctores aīmaꝝ.qui nō ſolum ipi bene viuent: ſed etiā alios ſua ſapiētia ꝛ doctrina ad vitā eternaꝫ pducent.de quib' dicit' Dañ.xij. Qui docti fuerit fulgebūt q̄ſi ſplēdor firmamēti. Et q̄ ad iuſticiā erudiūt mltos q̄ſi ſtelle in perpetuas eternitates. Qui eī fecerit ꝛ docuerit hic magnus vocabit' in regno celorū. vt ego dicam Matth.v. In vltimo autē ordine.ſ. ſeraphico.qui ſicut omnes alij precedentes ſunt pfectiores in decuplo alijs inferioribus ita ipſe eſt pulcrior ꝛ perfectior in decuplo ipo cherubico ordine.ſtabunt illi qui erunt perfecti in ardenti charitate ſuper omnes alios:ſicut apoſtoli ꝛ alij ſimiles. Seraphin enim ardens interpretatur et iſti implebunt p̄ceptum meū Leuit.vj. vbi dixi. Ignis ſp ardebit in altari meo. De quo igne amoris ego dicam Luc.xij. Ignem veni mittere in terram: ꝛ quid volo niſi vt ardeat. His aūt auditis dixit ei bñdicta: Et ego fili in quo ordine collocabor? Cui benignus filius reſpōgit. Tu mater mea chariſſima: qui perfectior es omnibus creaturis:in nullo iſtorum ordinum collocaberis.ſed ſup omnes ſpiritus angelicos exaltaberis: Nam due cathedre ꝛ ſedes fulgentiſſime ſunt nobis preparate in celo. Una mihi in qua ſedebo vt rex celorum. Et alia tibi ad dexteram meam in qua ſedebis vt regina angeloruꝫ ꝛ omnium

Quomō Maria ī vita cōtēplatiua optimaꝫ ptem elegit.

Quō ſinguli ī ſingul' ordinib' āgeloꝝ collocabunt'.

ſanctoꝝ. Et hoc quidem figuratum fuit .iij.
Regum .ij. vbi legitur ꝙ cum mater Salo
monis iret ad eum: ipſe Salomon aſſur-
rexit ei honorabilit̄. ⁊ fecit parari matri ſue
ſedem iuxta ſedem ſuaȝ. Alia aūt die interro
gabat virgo btiſſima filiū de ordine iudicij
vniuerſalis. ⁊ de penis purgatorij ⁊ inferni.
Et ſic per ſingulos dies doctrine eius incen
debat. Qñ aūt cepit chriſtus publice predi-
care. ſequebatur virgo benedicta filium: au
diens deuote verbum eius. Unđ venerabi-
lis Beda ſuper illud Luc. xj. Beati qui au-
diunt verbum dei ⁊c̄. ait. Beatam eſſe ma-
trem ſuam ſaluator dixit que verbuȝ dei au
diuit. et plus q̄ȝ om̄es mortales cuſtodiuit
R ❡ Secundū opus vite contemplatiue oſtē
dit euangelium Luce. x. in eo ꝙ Martha
dixit de Magdalena: Soror mea relinquit
me ſolam miniſtrare. Hoc autem opus fe-
cit beata virgo precipue poſt chriſti aſcenſio
nem. que tota erat intenta orationi ⁊ contē-
plationi. Unde dicere poterat illud apoſto-
li ad Philip. iij. Noſtra autem ꝯuerſatio in
celis eſt. ❡ Tertiū vero opus quod pōt no-
tari de vita ꝯtemplatiua eſt in hoc quod di-
citur Porro vnum eſt neceſſariū. Uita em̄
cōtemplatiua ſolum illud cogitat. cupit et
diligit: qđ eſt neceſſarium vltime perfectiōi
humane abſtracta a pluralitate temporali-
um actionū ⁊ occupationū exterioꝝ. vñ in-
uenit magnā quietem ⁊ dulcedinē. ⁊ eſt ſine
mūdana ꝑturbatiōe. Et iđ de ſapientia que
reperit̄ in ꝯtemplatiōe dicit̄ Sapientie. viij
Nō habet amaritudinē ꝯuerſatio ei⁹: neqȝ
tedium cōuictus illius: ſed gaudiū ⁊ letici-
am. Et talis fuit beatiſſima virgo q̄ ſoli deo
adherebat. ⁊ illi ita ꝯiuncta erat vt ab omni
bus terrenis penitus ſeparata videret̄. Dice
batqȝ cum pſ̄. Mihi autē adherere deo bo-
num eſt: ponere in dn̄o deo ſpem meā. Unde
de ipſa inquit Hieronymus in ſermone aſ-
ſumptionis. Puto quicq̄d cordis eſt. quic-
quid virtutis humane ſi totū adhibeas non
ſufficiat vt cogitare valeas: quāto indeſinen
ter cremabat̄ ardore pij amoris. Quāt̄ mo
uebat̄ repleta ſpirituſancto celeſtium ſecre-
torum incitamētis: dum reuolueret animo
cuncta que audierat ⁊ que viderat ⁊ cogno-
uerat. nouis q̄ppe inflāmabat̄ quotidie deſi
derioꝝ affectib⁹. totāqȝ eaȝ incanduerat di-
uinus amor ⁊c̄. Ex quib⁹ omnibus patȝ quo
modo ipſa benedicta virgo elegit optimam
partem. nō ſolum vite actiue ſed etiā ꝯtem-
platiue. quod etiam manifeſtuȝ eſt; ex his q̄
ſcribit Hieronym⁹ in q̄dam epiſtola dicens
ꝙ ipſa beata virgo amane vſqȝ ad tertiam
orationi vocabat. A tertia vero vſqȝ ad no-
nam circa aliqua opera honeſta dedita erat

Poſt nonā aūt angelo deferente ſibi refecti
onez: cū parcitate ⁊ gratiarūactione eam ſu
mebat. Reliquū ṽo tempus circa quattuor
expēdebat. quia aut legebat. aut orabat. aut
laborabat corpore. ſȝ mēte deo vacabat. aut
loca ſācta viſitabat. ſcȝ annunciationis ange
lice. natiuitatis chriſti. paſſionis et ſepulcri.
atqȝ locum aſcēſiōis. ⁊ cetera loca in quibus
filius eius aliqua mirabilia operatus erat.
❡ Quarta ipa beatiſſima ṽgo elegit partez Z
optimam de gratie cumulatione. De⁹ enim In gr̄ijs
habet quadruplicez gratie menſurā. de qua Maria
habetur Lu. vj. ſ. bonā. que eſt accipient̄ iu optimaȝ
ſtificatōem. ⁊ hec ē ps bona. ꝯfertā: q̄ alicui pt̄e elegit
ꝯfert̄ ñ ſolū ad ſui iuſtificatiōeȝ: ſȝ etiaȝ ad
alioꝝ ſaluatōeȝ. ⁊ hec ē ps melior. Coagita-
tam: qñ de⁹ gr̄am i aīa agitādo q̄ cōfirmat
ſicut. fac his q̄s i vtero ſctificat. Et hec ē ps
optima. Superfluentē aūt quā in tāta abū-
dantia tribuit. vt eā accipiēs de ſua plenitu
dine i alios effundat. Et hec ē ps ꝓpria que
fuit in chr̄o et beatiſſima ṽgine. Uñ illis di
cere poſſumus illud apoſtoli Eph. j. Scđm
diuitias gratie ei⁹ que ſuꝑabundauit i vo
bis ⁊c̄. ❡ Quito elegit optimam partem de M
omni bono ſtudio et operatione. Quidam In om̄i
eniȝ intēdūt proximo per eruditionez. et hec opatione
eſt pars bona. Alij intendūt ſibi ꝑ diſcuſſio- optimaȝ
nem. et hec eſt ps melior. Alij ṽo intendunt pt̄e elegit
deo ꝑ vacatōnē. Et hec ē pars optima. Ma-
ria aūt ⁊ primo intendebat ꝑ doctrinā ⁊ ſibi
ꝑ cuſtodiā. ⁊ deo ꝑ meditatione intnā. Uñ
dicere poterat cum pſ̄. Medita⁹ ſum nocte
cū corde meo. ſ. deo vacādo: ⁊ exercitabar. ſ.
ꝓximū erudiēdo. ⁊ ſcopebā ſpm̄ meū. ſ. ꝯſcie
tiā meā diligent̄ diſcutiēdo. ❡ Scđo ꝑnci- N
paliter dico ꝙ btiſſima virgo elegit optimā In celo
partē in celo. Et h̄ pōt ꝯſiderari mltipliciter optimaȝ
Et primo q̄tum ad ſubiectū in quo eſt gl̄ifi pt̄e elegit
cata. ſcȝ in corꝑe ⁊ aīa. Gloria em̄ quā de⁹
dat ſanct̄ ſuis tres habet ptes Una eſt qua
glorificat eoꝝ corꝑa in terris ſicut ſcp̄tuȝ eſt
Eccl. xl. Corꝑa eoꝝ in pace ſepulta ſūt. ⁊ no-
mina eoꝝ viuent in ſecula. Et hec eſt pars
bona. Alia eſt q̄ gl̄ificat aīas eoꝝ in celo. ꝟ
q̄ ſcp̄tū eſt Apoc. vj. Date ſunt eis ſingl'e ſto
le albe. i. dotes aīe. Et hec eſt ps melior. Ter
tia ṽo eſt q̄ gl̄ificat vtrūqȝ. ſ. corp⁹ ⁊ aīam qđ
erit in btā reſurrectiōe. Et iſtam pt̄e optimā
Maria elegit q̄ in corꝑe ⁊ aīa gl̄ificata fuit.
Petrus q̄̄ ⁊ Paul⁹ ac ſctūs Jacob⁹ ⁊ multi
alij ſcti habent partē bonā. q2 eoꝝ corꝑa ho-
norant̄ in terris. Habēt etiā partē meliorez.
q2 eoꝝ aīe gl̄ificant̄ in celis. Sed nō hūt ptē
optimā. q2 eoꝝ corꝑa adhuc iacent in ſepul-
cris. Alij ſcti volāt in celū cū vna ala. i. cum
gl̄ia anime. Jſta aūt eſt illa mlier amicta ſo
le que volauit in deſertū. id eſt in celū. ab an

gelis derelictũ.cũ duab⁹ alijs.i.cũ glificatõe
anie ⁊ corpis.vt dr Apoc.xij. Alij ſcti veſti/
unt tm vna ſtola anie. Hec aũt eſt illa mu/
lier de q̃ dr Prouer.vlt. Byſſus ⁊ purpura
indumentũ ei⁹. Per byſſum eni(q̃ eſt veſtis
cãdida)intelligit glificatio anie. Per pur/
purã autẽ q̃ eſt veſtis regalis.vt nota.C.nul
li licere vel in frenis.l.j. in ꝟbo chlamydib⁹.
intelligit glificatio corpis ꝟginal' qḋ de re/
D gali ſtirpe deſcendit. ¶ Scḋo ꝯſideratur ei⁹
glificatio q̃tum ad moduz q̃ aſſumpta eſt.
Quedã eni anie aſſumunt in celũ p vnũ an/
gelum. Iuxta illḋ Exo.xxiij. Ecce ego mit/
tam angelũ meũ q̃ introducat te in locũ quẽ
paraui tibi dicit dñs. Et iſta eſt pars bona.
Alie ꝟo anime aſſumunt a plurib⁹ angelis.
iuxta illḋ Luc.xvj. Factũ eſt vt moreret La/
zarus mendic⁹.⁊ portaret ab angelis ⁊c. Et
iſta eſt pars melior. Sed ſi omnes angeli ⁊
ſancti ⁊ ipe chrs obuiaret anie.⁊ eã glorioſe
duceret in celum.iſta eſſet pars optima. Et
talem partẽ elegit btã ꝟgo. vt ſup declaraui
P mus. ¶ Tertio ꝯſideratur q̃tum ad locuz ad
quẽ aſſumpta eſt. Alique eni anie aſſumunt
ad ordines infime hierarchie. ⁊ iſta eſt pars
bona. Alie ꝟo ad ordines medie hierarchie.
⁊ iſta eſt ps melior. Alie aũt ad ordines ſup
me hierarchie. ⁊ iſta eſt pars optima. Bea/
ta igit virgo Maria que ſup omes angeli/
cas hierarchias:⁊ ſup omnẽ ſanctoꝝ altitu/
dinem eſt exaltata. iuxta illud qḋ in figura
dicit Gen.viij. Requieuit arca ſup montes
Armenie.i.ſup omes beatos celeſti curie. Et
vltra hoc eſt locata a dextris filij. Iuxta il/
lud ps.xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c.
Profecto optimã partẽ celi empyrei elegit.
Q ¶ Quarto ꝯſideratur q̃tuz ad officiũ ſibi cõ/
quadru/ miſſum. Deus eni ei cõmiſit q̃druplex offi/
plex offi/ cium.ſ. ſup iuſtos ⁊ bonos vt eos in gratia
ciũ deus dei cuſtodiat. Et iḋo illi canit eccl'ia Maria
cõmiſit mater gratie. Et iſta eſt pars bona. Item ſu
Marie per peccatores ⁊ malos vt ad penitentiã re/
cipiat ⁊ cõuertat. Et ideo appellat mater miſe
ricordie Et hec dicit pars melior. Item ſup
morientes vt eos ab inſidijs diaboli cuſtodi/
at ⁊ ꝓtegat. Et ideo ei canimus. Tu nos ab
hoſte ꝓtege. Et iſta eſt ps optima. Item ſup
mortuos. vt coꝝ animas ſuſcipiat ⁊ in celũ
deducat. Et ideo ei canim⁹ ⁊ hora mortis ſu/
R ſcipe. Et iſta eſt pars ſup optima. ¶ Quin/
to ꝯſideratur quantũ ad euaſionẽ ſcz omis pe
ne. Alique eni anime iuſtoꝝ vadunt ad pur
gatoriũ.qḋ eſt ſub terra. In quo pena ignis
valde terribili purgant coꝝ pctã. De q̃ igne
habet in.§.hic autẽ.de peni.di.vij. Et hec eſt
pars bona.qꝛ licet patiant penas: tñ ſunt in
gratia dei Vt p theologos in.iiij. diſt.xlv.
Alie autẽ anie que non cõmiſerunt peccata
ita grauia vt mereant puniri pena ignis pur
gatorij: purgant aliq̃ pena leuiori in h mõo
ſm Rich.in.iiij.diſt.xxj.ar.j.q.ij. Et di.xlv
ar.j.q.ij. Et ſanctũ Bona.in eodẽ lib.diſ.xx.
art.j.q.vj. Aliquas etiã anias ſic purgari te
ſtat Greg.in q̃rto dialogoꝝ. Et hec eſt pars
melior. Alie vero anie que nihil purganduz
habent: ſed plene bonis operib⁹ tranſeũt de
hoc mundo.ſtatim ⁊ imediate celũ aſcendũt
Et hec eſt pars optima. De iſtis eni ſic mori
entib⁹ dicit Apoc.xiiij. Beati mortui qui in
dño moriunt. Amodo eni iam dic ſpũs vt
requieſcant a laborib⁹ ſuis. Opa eni coꝝ ſe
quunt illos. Que ꝟba nõ intelligunt de eũ/
tibus ad purgatoriũ.qꝛ illi non requieſcũt a
laborib⁹ ſuis.imo maiores patiunt afflictio
nes q̃z ante patiebant in hac vita. Iſtã g̃ ptẽ
optimã ſup omes btiſſima ꝟgo elegit q̃ ni/
hil vel minimũ purgandũ vnq̃z habuit ⁊ oi
bus ꝟtutib⁹ ornata d hac vita migrauit. Et
iḋ ſup oẽs ſctõs exaltata in celeſti gl'ia fuit.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis que dici
tur inuitationis.

Legit in p̃dicto li.de tranſitu btẽ ꝟ/ S
ginis ꝙ tertia die ſue dormitionis Qual'r p
reſurrexit ipa bñdicta mat dei p̃ſen ſingulos
tib⁹ apl'is:⁊ i celũ gl'ioſa aſſumpta celos fu/
fuit. Sed cũ Thomas ſol⁹ defuiſſet:⁊ ideo it inuitata
ipaz reſurrexiſſe credere nollet. ſtati ex aere vt in eis
cincturã ipius ꝟginis ad ſe delatã recepit. et maneret.
ſic credidit.hoc tñ apocriphũ reputat. Legi h tractat
tur aũt i hiſtoria entimiaca.li.iij.c.iiij.ꝙ re/
ſurgente btã ꝟgine ei⁹ veſtimenta in monu/
mẽto remãſerunt cũ ſudario: ſed poſtea Iu
uenalis eps Hieroſolymitanus miſit illa
Marciano impatori in vrbe Conſtantino/
politana vbi honorifice collocata fũt. Sed
ꝯtẽplationis grã dicit q̃dã deuot⁹ p̃dicator
ꝙ ipa benigniſſima ꝟgo inuitata fuit: vt ſic
glorioſa ſaltez remaneret in terra p aliquos
dies.⁊ potuerũt fideles chriani eã aſcende/
re velle ad celuz cernentes allegare multas
ſil'itudines quas ipa habet cũ terra. Et po/
nit Alex. de Ales aliquas capꝫ ſup ps.xxiij. Q Ma
exponens illa ꝟba. Dñi eſt terra.id eſt virgo ria hz ml'
Maria. Et dr iſtas ſil'itudies ꝯtineri in his tas ſil'itu
ꝟſibus. Nigra.rotunda.capax.mediãs.cir/ dines cũ
cũdata.fera. Integra.ſtans.hũilis.cibat oia terra
ꝯtinet auꝫ. Nigra autẽ dicit.qꝛ fuit de gene
re iudeoꝝ.q̃ nigri fuerũt ⁊ obſcuri p infideli
tatẽ erga chrm. Item qꝛ fuit vilis exterius
reputata ab eis. vñ ipa ait Cañ.j. Nigra ſũ
ſed formoſa. Item ſicut terra eſt elementũ
q̃litate obſcurũ ⁊ de ſe opacũ. vt dr in.xiiij.
lib.de ꝓprie.re. Itẽ ipa bñdicta ꝟgo fuit ni/
gra ⁊ obſcura in paſſiõe filij p dolorẽ ⁊ affli/
ctionẽ.iux illud Eſa.xxxiij. Luxit ⁊ elanguit

terra. Et eiuſdē li. c. lx. dr. Ecce tenebre operi
ent terrā. i. btām virginē Mariā. Scdo ad
modū terre fuit rotūda. Sicut ei terra eſt ele-
mentū figuratiōe ſphericū. vt dr in pdic. lib.
de ꝓprie. re. ⁊ ponit Baſiliꝰ in li. hexameron
ſic b. ꝟgo fuit rotunda. i. ꝑfecta Vñ illi inqt
ſpōſus eiꝰ celeſtis Can. vi. Veni colū. mea.
ꝑfecta mea ⁊c. Btā igit ꝟgo dr fuiſſe figure
ſphericę. inqtū habuit plenitudinē grē. Nā
ſicut figura ſpherica ꝓbat a pho eſſe ꝑfectior
oīm figuraꝝ. ita ⁊ ipa fuit ꝑfectiſſima femi-
naꝝ. Id aūt qd phi vocant ſperā terre ſacra
ſcptura appellat orbē terre. Glorioſa ḡ ꝟgo
Maria eſt illa figura ſpherica ⁊ orbicularis.
de q ps. inqt deo. Orbē terre ⁊ plenitudinē
T eius tu fundaſti. Tertio ſicut terra licz reſpe
ctu celi ſit quātitate minima. eſt tamen in ſe
maxima. Vnd eſt omniū viuentiū corꝑaliū
receptaculū. vt dicit in pdicto li. de ꝓprie. re.
Et ſimilit beata ꝟgo licet reſpectu dei ſit mi
nima: tamen in ſe eſt maxima ⁊ capaciſſima
adeo ꝙ vt ipſa inquit Eccl. xxiiij. Qui crea-
uit eam requieuit in habitaculo eius. Que er-
go fuit receptaculū dei: etiā omnes ad ſe cō-
fugientes recipiet. Ipſa em̄ eſt refugium et
receptaculū ſecuꝝ oim ad eam deuote recur
rentium. Et ꝓpter hoc data eſt hoibus a deo
Iuxta illud ps. Terrā autē dedit filijs ho-
minū Vnde ipſa non ſoluz eos recipit beni-
gne qñ ad eam ꝯfugiunt. ſed etiā miſericor-
diter inuitat vt ad ipam recurrant: dicens.
Eccl. xxiiij. Tranſite ad me oēs qui cōcu-
piſcitis me ⁊c. Hec em̄ eſt illa terra de qua
inquit ꝓpheta ps. xxxij. Miſericordia domi-
ni plena eſt terra. ¶ Quarto tra eſt mediū
V mundi. vt dicit in dicto libro de ꝓprietatibꝫ
reꝝ ⁊ ponit Iſid. li. iiij. Etymol. c. i. Et ſimilr
btā virgo eſt media inter deū ⁊ hominē que
ita bñ mediauit ꝙ ꝑ eius mediū ſaluteꝫ deꝰ
homini ꝯtulit. De quo ps. inquit Operatꝰ
eſt ſalutē i medio terre. Et figurata fuit ipa
bñdicta ꝟgo ꝑ Heſter. que liberauit popu-
lum iſrael morti adiudicatū Heſter. iiij. Et
ꝓpter hoc in die paſſionis ſtetit iuxta crucē
ex parte aquilonis. quaſi inter peccatores ⁊
filiū ſuum. ¶ Quinto ſicut terra eſt circun
X data aquis: ita beata ꝟgo fuit circundata tri
bulationibꝫ in morte filij. Et ſicut aque nō
ſūmergunt terrā. ita nec aque tribulationū
potuerūt ſuffocare ꝟginē glioſam. Iuxta il
lud Can. viij. Aque multe nō potuerunt ex-
tinguere charitatē. ¶ Sexto ſicut terra aq
Y glutino ſeruat integra. vt dicitur in pdicto
lib. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. ⁊ ponit Baſilius in li
bro hexameron. Ita btā virgo glutino aque
diuine gratie ſeruata eſt ſemꝑ integra ꝑ vir
ginitatē. Iuxta illud Eſaie. xj. Ecce ꝟgo ꝯci-
piet ⁊c. Et Ezech. xliiij. Porta hec clauſa erit
⁊ non aparietur ⁊c. ¶ Septimo ſicut terra eſt Z
ſtabilis. Iuxta illud Eccles. j. generatio pte-
rit ⁊ generatio aduenit terra aūt in eternum
ſtat. Et ido ſm Iſid. xiiij. Etymol. dicit ſolū
qꝛ eſt elementū ſolidū. Item dicit mūdi fun
damentū. quia oīa alia corꝑa mundi mo-
uent circa eam. ſ. celum. ignis. aer ⁊ aqua: ſꝫ
ipa ſtat ſicut fundamentū imobile. Sic be
ata ꝟgo ſicut fidei fundamentū fuit ſꝑ ſta-
bilis in ea aplis tñ ⁊ alijs chrianis ab ea re
cedētibꝫ tpe paſſionis chri. Item ipa ſꝑ ſtat
corā deo ad intercedendū ꝑ nobis. ſicut pro
miſit Eccl. xxiiij. dicēs. Vſqꝫ ad futurū ſecu
lum nō deſinam. id eſt vſqꝫ ad diem iudicij
nō ceſſabo interpellare deū ꝑ vob. ¶ Octa-
ua terra eſt corpus infimū: ſicut celuꝫ eſt ſu- A
premū. Iuxta illud Prouer. xxv. Celum ſur
ſum ⁊ terra deorſum. Et ſilr btā ꝟgo in con
ſideratione de ſe infimā ⁊ abiectā ſꝑ reputa
uit. vñ viliſſimo ⁊ infimo nomie feminaꝝ ſe
ancillā appellauit: dicēs Luc. j. Ecce ancilla
dñi ⁊c. ¶ Nono ſicut dr in li. de ꝓprie. re. xiiij
⁊ ſunt ꝟba Iſid. xiij. etymol. Terra oīa ci- B
bat. ⁊ nutrit oīa indigētia alimēto. Et ſilr
btā ꝟgo cibauit totum mundū fructu vētri
ſui. de quo pdixerat ps. dicēs. Dñs dabit be
nignitatē. ⁊ terra noſtra dabit fructū ſuum.
Vñ de ea dicit Prouerb. vlt. Dedit cibaria
ancillis ſuis. i. deuotis. ¶ Decimo de terra
inquit Iſid. vbi ſup. Terra mater eſt fecun C
ditatis. qꝛ nullū vegetabile pōt creſcere niſi
in terreſtri ſubſtantia radicet. Et ſilr btiſſi-
ma ꝟgo fertiliſſima fuit. De cuiꝰ fertilitate
exponi pōt illud Gen. j. Producat terra her
bā virentē. i. oīs ꝟtutis opatione. ¶ Vn-
decimo de terra ait Iſid. vbi ſup. ꝙ natura-
liter eſt frigida ⁊ ſicca. Et ſilr btā virgo fuit
frigida ⁊ ſicca ꝑ carnis incorruptionē. qꝛ ca
ruit humore luxurie ⁊ calore cōcupiſcentie.
Vnd de illa exponi poſſet illud Iudicū. xv.
Terrā aridam dediſti mihi Et Deut. xxviij
Terra quā calcas ferrea eſt Ferꝝ em̄ eſt fri
gidū ⁊ ſiccum. ¶ Duodecimo de terra inqt
Baſilius vbi ſ. ⁊ ponit in pdicto li. de ꝓprie.
reꝝ. ꝙ eſt corpus equalibꝫ ſpacijs a celo re-
motū. ⁊ id celi centrū a ſapientibꝫ eſt vocatū
Vnde ⁊ phs inqt. ꝙ terra eſt ꝓprijs equili-
brata ponderibꝫ. Quelibꝫ em̄ ſuaꝝ ptiū ſuo
pondere nitit ad mūdi mediū. q niſu ⁊ incli
natione ſingulariū ꝑtium tota circa centrū
eqlibrata ſuſpendit. ⁊ equalit immobilis re-
tinet. ſicut ſcptum eſt. Qui fundaſti terram
ſuꝑ ſtabilitatē ſuam: nō inclinabit in ſeculū
ſeculi. Hec Baſilius. Et ſilr btiſſima ꝟgo
dicit centrū celi. qꝛ ad ipam oēs reſpiciūt
tāqꝫ ad mediatricē. Et ipa ſemꝑ fuit firmiſſi-
ma in dei amore. ſicut pdixerat ps. dicēs de
deo. Firmauit orbē terre q nō ꝯmouebit. Et

equalib⁹ affectionū bonoꝝ ponderib⁹ ſp li-
brata fuit medio axe diuie charitatis. Et ad h
exponi poſſet illō Claudiani dicētis de deo li.
D j. Tellurē medio librauerit axe. ¶ Decimo-
tercio de elemēto terre dr idē Baſili⁹ vbi ſ.
q̄ eſt oīm corpoꝝ corpulentiſſimū. Et ſimi-
lit̄ bt̄a ṽgo fuit corpulentiſſima ꝑ p̄uilegia-
tionē. qꝛ ip̄a corpus ṽgineū poſſedit in mōo
ꝛ corpus diuinū portauit in vtero ꝛ corpus
glⁱoſum poſſidet in celo. Vñ de deuotis ei⁹
dici pōt illō. j. Paral. iiij. Inuenerūt terraꝫ
latiſſimā: quietā ꝛ fertilem. Corpus em̄ bt̄e
ṽginis fuit terra quieta a paſſionib⁹ carna-
lib⁹ ꝑ ṽginitatē. fertilis ꝑ fecunditatē. ꝛ la-
E tiſſima ꝑ glīe eternitatē. ¶ Decimoquarto
de terra inq̄t Iſid. vbi ſup. ꝛ ponit̄ in dicto
libro de ꝓprie. reꝝ. Quāuis terra ſuꝑficialit̄
exteri⁹ ſit indecora. intrinſec⁹ tñ ꝯtinet mul
ta p̄cioſa. Ex quadā em̄ celeſtis influentie i-
preſſione in interiorib⁹ terre venis p̄cioſe gē
me ꝛ nobilia metalla generant̄. vñ ꝛ terre ṽ
tuoſitas ſub q̄dam extrinſeca deformitate
occultat̄. Hec ille. Et ſilr̄ bñdicta ṽgo in ex
teriorib⁹ ſe paupculā ꝛ viliſſimā oñdebat. ſꝫ
intus diuitijs ſpūalium donoꝝ plena erat.
Unde de ei⁹ exteriori abiectione exponi pōt
illō Hier. iiij. Aſpexi terrā: ꝛ ecce vacua erat
Et illud Gen. j. Terra aūt erat inanis ꝛ va-
cua. De diuitijs ṽo ſpūalib⁹ ip̄a dicere pt̄ il-
lud Gen. xlj. Creſcere me fecit deus in terra
F paupertatis mee. ¶ Decimoq̄nto terra ſm ſe
tota eſt q̄eta. ꝛ nō ſolū ſibi ſedetiā alijs. Vñ
inq̄t Iſid. vbi ſup. Terra dr ſolum. qꝛ eſt ele
mentū ſolidū cuiuſlibet corꝑis q̄ntūcunq̄ꝫ
ponderoſi: ſuſtinēs totam molem. vñ q̄libet
grauia ſurſum mota q̄uſq̄ꝫ terrā ſtabilē tan
gunt ꝑmanēt inq̄eta. ſed cū ꝑuenerint ad ter
ram q̄erant̄. Hec ille. Et ſilr̄ beatiſſima ṽgo
ſemꝑ fuit q̄etiſſima ꝑ mentis ſue pacificatio-
nem. ꝛ ab oīb⁹ animi vagationib⁹ remoti
onē. vñ ei attribuit̄ ſabbatū: qō eſt dies quie
tis. iux̄ illō Leuit. xv. Sabbatū erit terre ve
ſtre. Oēs q̄ꝫ ei adherētes ꝑ deuotionē q̄e-
tos trāquillos facit. ita vt de ip̄is poſtea di
ci poſſit illō. ij. Paral. xxiij. Letatus eſt pp̄ls
terre ꝛ quieuit. ¶ Decimoſexto terra dr ſca-
bellū pedum dei. Mat. v. c. Et ſilr̄ fuit bt̄a
ṽgo ꝑ filij dei ſusceptionē. Quaſi em̄ pedes
dei q̄bus mediantib⁹ ſtetit in ei⁹ vtero fuert̄
aīa ꝛ caro chꝛi. Et ideo inq̄t ipſe deus Eſa.
lxvj. Terra eſt ſcabellū pedū meoꝝ. ¶ De-
cimoſeptimo vt dr in p̄dic. li. de ꝓprie. rerū.
Bona terra ſi roꝛe fuerit ꝑfuſa aut cōpluta
mollificat̄: impinguat̄ ꝛ melioꝛat̄. Et ſilr̄ q̄ꝫ
to meli⁹ cultiuat̄: tanto maioꝛ fructuū ab-
undantia ab illa ꝓducit̄. Et ecōtrario eſt de
nō cultiuata. Iux̄ illud Ouid. in. v. de triſti-
bus. Fertilis aſſiduo ſi non renouet̄ aratro.
Nō niſi cū ſpinis germē habebit ager. Et pa
ri modo btīſſima ṽgo fuit cultiuata aratro
ſpūſſcti ꝛ madefacta roꝛe gratie dei. Vñ de
illa dr in figurā Judicū. vj. Oīs terra ro- H
re madens. ¶ Decimooctauo: vt inq̄t Iſid. Terra
xiiij. etym. Terra ideo ſicca appellat̄ qꝛ terit̄. dr hum⁹
Et humus dr ab humido mari cui ꝯiungit̄ tell⁹. ops
Et tellus: qꝛ fruct⁹ eius tollim⁹. Item dicit̄ arida.
ops. qꝛ opem fert frugib⁹: vel qꝛ ex ip̄ſa ꝯſe-
quit̄ opem victus quelibet corꝑaliter viuēs
creatura. Dicit̄ q̄ꝫ arida. qꝛ arature ꝛ cultu-
re eſt apta. vel qꝛ ab aqua ſiccitate ꝛ aridita
te ꝓpria eſt diſtincta. Qꝫ em̄ humida ſit: hoc
ab aque vicinitate ꝓcedit. Et ſilr̄ ip̄ſa bñdi-
cta virgo diuerſis tribulationib⁹ attrita: cō-
grue terra appellari pōt. Fuit em̄ a ꝑfidis iu
deis ſepius ꝯculcata ꝛ deſpecta. vt in p̄cedē
ti ſmone diximus. Unde ip̄a dicere pōt illō
pſ. lv. Conculcauerūt me inimici mei. Ap-
pellari quoq̄ꝫ pōt humus ab humido humi
litatis. ꝛ tellus. qꝛ de gratijs eius oēs tol-
limus. iuxta illud Bern. De plenitudine ei⁹
accipiunt vniuerſi. Item ops qꝛ oīb⁹ ad
eam recurrentib⁹ opem impendit. Vñ in co
rona noſtra ei dr. Per te han gratia tuti. I
creature. Ciaſcuno afflicto in te remedia tro
ua. Poteſt etiā appellari arida. qꝛ vnuſquiſ
q̄ꝫ pōt in ea arare ꝑ deuotionē. Vnō de ip̄ſa
exponi pōt illud Hiere. xxvj. ꝛ Michee. iij.
Sion q̄ſi ager arabit̄. Quilibꝫ aūt arās hāc
aridā pōt ſperare. q̄ maximū fructū recolli
get. Iuxta illud. j. ad Coꝛ. ix. Debet in ſpe
arare q̄ arat. Ue aūt in dieb⁹ illis q̄ñ verifi
cabit̄ de hac terra illud Gen. ij. Homo non
erat q̄ operaret̄ terrā. Arida etiaꝫ dicit̄. i. ſic-
ca. ſ. ab oī humoꝛe peccati. Unde qꝛ nec in
coꝛꝑe nec in aīa vnq̄ꝫ habuit vllam fedita-
tem ſeu coꝛruptionē pcti: ideo de illa exponi
poteſt illud Judicū. vj. In omni terra ſicci-
tas. Et de ip̄a etiā exponi moralit̄ pōt illud
Gen. j. Appellauitq̄ꝫ aridam terraꝫ. ¶ Hec I
eſt illa terra de qua dic̄ deus cuilibet deuo-
to ſuo illud. Gen. xij. Ueni in terrā quā mō-
ſtrauero tibi. De quo etiam in figurā dixit
Moyſi Gen. xv. Semini tuo dabo terram
hanc. Quā quidē terrā dedit nobis habitan
dā dicēs illō Gen. xx. Ecce terra corā vob eſt
Et ideo vnicuiq̄ꝫ deuoto cultiuatori ei⁹ inq̄t
ipſe deus. In pinguedine terre erit benedi-
ctio tua Gen. xxvij. Omnes ergo chꝛiani ne
gocient̄ in hac terra que ſpacioſa ꝛ lata eſt.
Gen. xxxiij. De qua etiam in figuraꝫ dixit
deus Moyſi Exodi. iij. Terra in qua ſtas
ſancta eſt. O igit̄ deuoti chꝛiani ꝯſiderate
terrā qualis ſit. Nume. xiij. Quia ſi cā bene
ꝯſideraueritis dicetis. Terra quā circūiui-
mus valō bona eſt. Num. xiiij. Hec eſt illa
t̄ra de q̄ in figurā dixit Moyſes: Deut. viij

Dñs de⁹ tuus introducet te in terrã bonam
terrã riuoꝝ aquaꝝq; ꝛ fontiuz in cui⁹ cãpis
erũpunt fluuioꝝ abyſſi. Terrã frumẽti hoꝛ
dei ac vineaꝝ. in qua ficus et malogranata
ꝛ oliueta naſcunt. Terrã olei ac mellis in q̄
abſq; vlla pecunia comedes panẽ tuũ. ꝛ reꝝ
oĩm abũdantia pfrueris. Gras igit agim⁹
tibi dñe deus q̄ verificaſti in nobis illud Jo
ſue. xxiiij. vbi dixiſti. Dedi vobis trãm ĩ qua
nõ laboraſtis. Vñ nos dicere poſſum⁹ illud
Judicũ. xviij. Vidimus terrã valde opulẽ-
tam. Et de nobis dici põt illd. j. Paral. iiij.
Inuenerũt trãm latiſſimã: quietã ꝛ fertilẽ.
Beatus igit ille d quo dici poterit illd Job
j. Poſſeſſio eius creuit in terra. Qui ꝯfiden
ter dicere põt illud Ps. xxvj. Credo videre
bona dñi in trã viuentiũ. Omes ḡ petõres
qui volunt ſaluari debent p deuotionẽ ṽgi-
nis ṽificari facere illud ps. lxxj. Inimici ei⁹.
ſcz dei terrã lingent. ꝛ nõ eſſe de illis de qƀ
dicit Prouer. x. Impij nõ habitabũt ſup ter
ram. Hec eſt illa terra de q̄ dicit Cañ. ij. Flo
res apparuerũt in trã nrã. q: flores oĩm vir-
tutum refulgent in ṽgine Maria. Hec eſt
illa terra q̄ abſq; p̄cio põt cõparari. Juxta il
lud ps. xv. Pro nihilo habuerũt terrã deſi-
derabilẽ. Hec eſt illa deo gratiſſima terra. d
qua in figurã dixit ei Salomon Sap. xij.
Que tibi oĩm charioꝛ eſt terra. Et ido nos ei
valde obligati ſumus q̄ nos fecit inhabita-
toꝛes terre ſue ſancte. Sap. xij. de q̄ Eccs. j.
dr. Latitudinẽ terre qs dimenſus eſt? qſi di
ceret: nullus. Et eiuſdẽ li. ca. xx. ſcriptum eſt
Qui opat terrã ſuã viſitabit aceruũ frugũ.
De q̄ terra creata eſt medicina oĩm ſaluãdo
rũ: iuxta illud Eccl. xxxviij. Altiſſim⁹ de ter-
ra creauit medicinã. De q̄ etiã dr Eſa. xj. Re
pleta eſt trã ſcia dñi. Si qs autẽ vult a deo
grãs recipe: pri⁹ debet ad iſtã terraz aſpicere
vt ṽificet illd Eſa. xlix. vbi dr deo. Vultu in
terrã demiſſo adoꝛabunt te Deus aũt dicet
vnicuiq; deuoto matris ſue illud Hiere. ij.
Recoꝛdatus ſum tui qñ ſecuta es me in ter
ra q̄ nõ ſeminat. Per quã ſignificat ṽgo be
nedicta q̄ virili ſemĩe nõ fuit ſeminata. Hec
eſt illa terra q̄ in oĩni ſua pte fuit glĩficata.
Vñ dicere poſſum⁹ deo illd ps. cviij. Sup
oẽm terrã glĩa tua. De quo etiã dicere poſſu
mus illud Baruch. iiij. Fecit terraz in etno
tpe. Hec eſt illa terra de qua dicit ipſe deus
Ezech. xx. Seruiet mihi oĩs domus iſrl in
terra in q̄ placebũt mihi. Sed heu q: de qui
buſdã cõqueri põt deus dicẽs illud Hiere.
xvj. Cõtaminauerũt terrã meã. ſ. eã infamã
do ꝛ p̄dicãdo fuiſſe petõ ꝯtaminatam. Ego
aũt dico eis illd Joel. ij. Noli timere terra.
ſed exulta ꝛ letare: zelatus eſt eñi dñs terrã.
Et ido faciet ab oĩbꝫ cognoſci. ꝙ nunq; fuit
maculata. ſed ſp de ipã ṽgine dici potuit il-
lud Abachuch. iij. Et laude ei⁹ plena eſt trã.
Ipam eñi terrã ab oĩni coꝛruptiõe mirabi-
lit pſuauit deus. de quo dr ps. xiij. Qui fa-
cit mirabilia in celo ꝛ in terra. ¶ Dixerũt ḡ R
fideles chꝛiani: videntes beatiſſimã ṽginez in
aña ꝛ coꝛpe glĩoſam velle in celũ aſcendere
Poſtq; tot ſiĩitudines cũ terra habuiſti. et
totiẽs in ſacra ſcptura noĩe tre figurata fui-
ſti placeat maieſtati tue moꝛari aliquãtulũ
ſup terrã. vt de hac terra materiali verificet
illud Eſa. vj. Plena erit oĩs terra maieſtate
eius. Beata autẽ virgo rñdit Paulo. q̄ forte
erat vn⁹ ex poſtulãtibꝫ hanc grãm O Pau
le: nõne tu dixiſti ad Col. iij. Si ꝯſurrexiſtis
cum chꝛo: q̄ ſurſum ſunt q̄rite: nõ q̄ ſup ter-
ram. Preterea his tpibꝫ ṽificata eſt illa ſen-
tentia Juuenal dicentis. Terra malos homi
nes nũc educat atq; puſillos ꝛc. Et illd O-
ſee. iiij. Nõ eſt veritas. nõ eſt miſcdia. nõ eſt
ſcia dei in terra. Nã maledictũ homicidiũz:
furtũ ꝛ adulteriũ iundauerũt ſup terrã. Et
iõ nolo remanere ampli⁹ in ea. ¶ Tunc vt Z
ꝯtemplat q̄dam deuotus: dixit ei vn⁹ alius
ex ipis fidelibꝫ chꝛianis. O benedicta ṽgo ſi
in terra habitare nõ vis: ſaltẽ ſup aquas ali
qƀ diebꝫ remanere digneris. Tu eñi habes
ꝓprietates aque. de qƀ ſcptum eſt in lib. de
ꝓprie. re. vbi dr. Aqua eſt inter oĩa elemen- Aque ꝓ-
ta vtiliſſimũ elementũ. Celuz eñi temperat. prietates
terrã fecundat. aerẽ ſuis vapoꝛibꝫ incoꝛpo-
rat ꝛ ꝯdenſat. ſcandit in ſublime. ꝛ celũ ſibi
vendicat. Aque etiã ſunt oĩm naſcentiũ cau
ſa. q: fruges gignũt. ac arboꝛes ꝛ plantas p
ducunt. Itẽ ſoꝛdes detergũt. petã abluũt. et
potũ ſitientibꝫ tribuunt. Eſt inſup aq̄ terre
ꝯtinuatiua. penetratiua ac repletiua. ꝛ nutri
tiua oĩm inferioꝝ. caloꝛiſq; celeſtis tempera-
tiua. Niſi eñi hec inferioꝛa ſuis exhalatiõibꝫ
tẽperaret: oĩa in nihilũ p ꝯflagrationẽ vi ca-
loꝛis ṽterent. Hec ab aĩalibꝫ potata nutri
mentũ traducit in carnis vegetationẽ. Hec
piſcibꝫ dat ſpiraculũ: ſicut aer aĩmãtibꝫ p̄-
bet vitã ꝛ animationẽ. Hec ſui diffuſione p
interioꝛes ptes terre facit partiũ ei⁹ vnionẽ.
Terra eñi ꝓpter intenſionẽ ſiccitatis diſſolue
ret in puluerẽ niſi ps cuz pte humoꝛoſitate
aquea vniret. Hec oĩm coloꝝ ꝛ ſapoꝝ eſt ſu
ſceptiua. Hec mouet a fundo ſiue centro ad
circũferentiã. nec ſiſtit donec q̄rat ei⁹ ſuper-
ficies ſm equidiſtantiã a cẽtro terre. Hec in
ſup lucẽ a radijs ſolis receptã reflectit in ce-
leſtia ꝛ refundit. Et iõ q: ſupficiẽ habet ſpe-
culare: p actionẽ reflexi lumĩs reꝝ obiectaꝝ
imagines in ſe repſentat. ꝛ intuentiũ facies
ad modũ ſpeculi manifeſtat. Hec etiã radi-
os ſolis ipius ſubam penetrãtes diffundit.
ꝛ in amplioꝛẽ latitudinẽ extendit. Et ido re-

Quomõ Maria ꝑ aquã ſignificat. in ſe viſas facit apparere maiores q̄ ſint i ſe
ipſis. Quas etiã ꝓprietates tu beatiſſima vir
go ⁊ m̃ltas alias habes in teipſa. ſic ꝑpende
re põt q̄libet q̄ tuas velit v̄tutes ⁊ excellenti
as ꝑſcrutari. Tu etiã figurata es ꝑ illã aq̄m
de q̄ d̄r Num̃.xix. Qui aqua expiationis nõ
fuerit aſperſus: imund⁹ erit. ⁊ manebit ſpur
cicia ei⁹ ſuꝑ eũ. De q̄ etiã d̄r eiuſdẽ li.c.xxj.
Quicq̄d ignẽ nõ potuerit ſuſtiere aq̄ expia-
tionis ſanctificat. Peccator em̄ q̄ ignẽ diui
ne iuſticie ⁊ vltõis ſuſtinere ñ põt. ꝑ te ſctifi
cat̃ vt igne īfernali nõ cõburat̃. Tu es aqua
frigida.i. refrigeratiua aĩe ſitienti. Prouer.
xxv. Tu es illa aqua in q̄ reſplẽdet vultus ꝓ
ſpicientiũ. Prouer.xxvij. Tu es aq̄ de petra
altiſſima ꝓpinata. Sap.xj. id eſt: a deo miſ-
ſa hoib⁹. d̄ qua d̄r Eſa.l. Cõputreſcẽt piſces
ſine aqua. Piſces em̄.i. hoies q̄ in mari hui⁹
mundi ſunt poſiti: deficient ſine deuotione
⁊ ꝓtectione tua. Sed heu q̄ tu cõqueri po-
tes de q̄buſdã indeuotis tuis ⁊ dicere illud
Hiere.ij. Me dereliquerũt fontẽ aque vi-
ue. Tu etiã es aqua puriſſima de q̄ fit men-
tio Ezech.xxxiij. Tu es fons aque ſplendi-
de. de quo h̄r Apoc.xxij. Tu es aq̄ vite. de q̄
d̄r ꝑallegato.c. Accipe aquã vite gratis. Tu
es appellata Maria a ꝯgregatiõe aquaꝝ.i.
graꝝ in te. Iuxta illð Gen̄.j. Cõgregatiões
aquaꝝ appellauit maria. Et in eodem ca. d̄r
Spũs dñs ferebat̃ ſuꝑ aquas Ergo ⁊ tu de
bes ſuꝑ eas ferri. ⁊ nobiſcũ aliq̄zdiu cõmo-
rari. Rñdit aũt btiſſima v̄go. Cum in ſacra
ſcptura ꝑ aq̄s etiã ſignificet̃ pctm̃. Iuxta il-
lud Can̄.viij. Aque m̃lte nõ potuerũt extin-
guere charitatẽ. Item cũ ꝑ aq̄s tribulatões
deſignent̃. Vñ in ꝑſona filij mei in paſſione
poſiti ꝑdixerat ꝓpha pſ.lxviij. Saluum me
fac de⁹ qm̄ intrauerũt aq̄ vſq̄z ad aiam meã
Et iõ idem ꝓpheta dicebat deo pſ.cvj. Libe
ra me de aquis m̃ltis. nõ videt̃ ꝯueniens q̄
ego remaneã ſuꝑ aquas. q̄ in aia ⁊ corpore
M Q. Maria h̄z ꝓprietates aeris. glorificata dicere poſſuz cũ eodẽ ꝓpha pſ.xvij
Aſſumpſit me de aquis m̃ltis. ¶ Aſcendit
g̃ beata v̄go in aera. qð appellat̃ celũ aereuz.
vt inq̄t Fran. de Mayro. in q̄dam ſmõe. q̄
ſua ſphera totã terrã ⁊ aquã ambit. Et iõ de
mones habitãtes in aere appellant̃ aues celi
⁊ volucres Matth.xiij. ⁊ Lu.viij. q̄ circũ-
quaq̄z volitant. Q̄ autẽ aer dicat̃ celũ patz
Prouer.xxx. ibi. Viam aquile in celo ⁊c̃. Et
ij. Paral̃. vlti. vbi d̄r. Si clauſo celo pluuia
nõ fluxerit ⁊c̃. Itẽ appellat̃ aer celũ. inſti. de
reꝝ diui. §. fere. ⁊. ff. de vſufructu. l. ſi cui⁹. §
inde queſitũ. Inuitata aũt fuit btã v̄go vt
aliquo tpe remãeret in aere. Et potuit illi ſic
dici Cũ (vt d̄r in li. de ꝓprie. reꝝ) aer natura-
liter ſit ſuꝑ̄pſius diffuſiu⁹ ⁊ extenſiuus. trã-
ſparenſq̄z ⁊ ꝑſpicuus ⁊ celeſtis v̄tutis ac in-
fluentie ⁊ impſſionis ſolaris lumis recepti-
uus. ⁊ ſuꝑ oĩa alia elemẽta leniſſim⁹. ⁊ vir
tutem reſpirãdi oĩb⁹ animãtib⁹ miniſtra-
tiuus. Quas oĩes ꝯditiones aeris ⁊ m̃lto
plures ⁊ excellẽtiores tu v̄go bñdicta habes
ſic ptz ꝯſideranti tuas ꝓrogatiuas. Tu em̄
grãs tuas liberaliſſime oĩb⁹ cõmunicas ⁊
diffundis. Vñ dicere potes illud Sap.vij.
Sine inuidia cõmunico. Tu es oĩb⁹ trã-
ſparẽs ꝑ oĩm v̄tutum exemplaritatẽ. Tu ce-
leſtis ⁊ diuīe grẽ: ⁊ eterni ſolis influentiã ſu
per oẽs creaturas recipiens illũinaris. ita vt
de te dici poſſit illud Apoc.xxj. Claritas dei
illũinabit eam. Et illð Sap.x. Dedit illi cla
ritatẽ eternã. Nunq̄z em̄ aliq̄ tenebra pcti te
obſcurauit. Nam a tua ꝯceptione remouit
deus oẽm pcti originalis tenebroſitatez. ita
vt de illo dici poſſit illð Virgi.v.eney. Aera
dimouit tenebroſuz ⁊ diſpulit vmbras. Tu
etiã ſuꝑ oĩes ſctõs es mitiſſima ⁊ manſue
tiſſima. Vñ tibi canit eccl'ia dicens. Virgo
ſingularĩ inter oẽs mitis. Tu etiaz es illa de
q̄ dici põt illud Iob.xij. In cui⁹ manu aia
oĩs viuentĩ: ⁊ ſpũs vniuerſe carnis. Rñ-
derũt aũt angeli dicẽtes. Que ſocietas lucĩ
ad tenebras. ij. ad Cor.vj. Quãuis ei aer in
ſuꝑiori pte ſit lucidus ꝓpter ſolem ſuꝑexiſtẽ
tem. ⁊ in īferiori pte ꝓpter radioꝝ ſolariũ re-
uerberationẽ. In medio tñ interſtitio eſt ob
ſcurus ⁊ tenebroſus. in quo habitãt demo-
nes. vt ꝑ theologos i. ij. ſen. di. vj. vbi Tho.
ar. iij. Et ibi manent ad hoĩm exercitationẽ:
ſecũ tñ ſemꝑ portantes infernũ: nõ materia
liter nec localiter: ſed ſpũaliter. vt inq̄t gloſa
ſuꝑ Iaco. ij. c. dicẽs. Demones quocũq̄z va-
dunt ſꝑ ſecũ infernũ portãt q̄ ſꝑ ardẽt. In eo
dem q̄z loco (vt inq̄t Bona. in. ij. diſ. vj. in q̄-
ſtionib⁹ circa l'ram) eſt turbulẽtia ⁊ vexatio
⁊ varietas impſſionuz. Et hinc eſt q̄ freq̄nt̃
mouẽt ventos: ⁊ tempeſtates ac pluuias In
ipſo etiã loco eſt frigiditas. ⁊ ibi generant̃ to
nitrua fulgura: ⁊ grãdines. Dixerũt g̃ angeli
btẽ v̄gini. Aſcẽde ſupius. Lu.xiiij. ¶ Cum N
igit̃ btiſſima v̄go ad ſpherã ignis ꝑueniſſet
rogata eſt vt ibi aliq̄ntulũ remaneret. Et po-
tuit ſic ei dici. Tu btã v̄go ꝑ charitatĩ ardo
rem ſꝑ cũ deo manere delectaris. Deus aũt
aſſimilat̃ igni. Vñ Deut.iiij. dicit̃. Deus no
ſter ignis ꝯſumens eſt. Ergo in igne debes
aliquãtiſper remanere. marie q̄ ignis ſpũſ-
ſcti te ſuꝑ oĩes alios amplius inflãmauit.
Vñ ſic inq̄t ſctũs Odilo in q̄dam ſmone.
Credimus ipſam interfuiſſe gaudijs aſcenſi
onis dñice. ⁊ in die ſctõ Pentecoſtes cũ apo
ſtol' ſpũſſcti grãm ꝑcepiſſe. quã ꝯſtat eam a
ꝯceptione chr̄i pleniſſime habuiſſe. Hec ille
Quia em̄ tu v̄go ad receptionez ignis ſpũſ-
ſcti te ceteris ampli⁹ ⁊ diligenti⁹ diſpoſuiſti

⁊ ceteris ſolicitus cuſtodiſti. ideo ipſe ignis ſpūſſancti maiorē in te operationē ⁊ ꝟtutē habuit.

Quatuor diſpoſitiua ad recipiendum ſpiritūſctm̄

¶ Quattuor eñi ſunt diſpoſitiua ad recipiendū ſpm̄ſctm̄. q̄ om̄ia tu pfectiſſime habuiſti. Primū eſt deuota oro. Ad qđ inuendū dixit ſaluator Joan. xiiij. Ego rogabo patrē ⁊ aliū paracletū dabit vob. Vñ canit eccl'ia. Orantibꝰ apl'is deū veniſſe nunciat. Hoc aūt tu ꝟgo bñdicta habuiſti. De apl'is eñi ſpm̄ſctm̄ recipientibꝰ ſcptum eſt Act. j. Hi oēs erāt pſeuerātes in orōibꝰ cū Maria matre Jeſu. Scđm diſpoſitiuū eſt pfūda humiliatō. iuxta illđ Eſa. lxvj. Sup quē requieſcet ſpūs meꝰ niſi ſup humilē ⁊c. Tu ꝟo ſup oēs humillima fuiſti. Vñ in tuo cantico cecíniſti. Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Quapropter Petrus rauen. ſup Miſſus eſt: ait. Ecce quā vocauit angelꝰ dñam: ipſa ſe agnoſcit ⁊ ꝯfitet ancillā. q2 deuotꝰ animꝰ infuſis bñficijs creſcit. ⁊ ad obſequiū auget ⁊ grām. non aūt ad ſupbiā ⁊ arrogantiā ꝓſilit vel ptumeſcit. Tertium diſpoſitiuū eſt cordis purificatio. Vñ ꝓpha volens petere ſpūſſcti infuſionē: Primo petit cordis mundationē dicens pſ. l. Cor mundū crea in me deus ⁊ ſpm̄ rectū innoua in viſceribꝰ meis. Tu ꝟo hanc purificationē ſup om̄es habuiſti. quā pater eternꝰ ſcrificauit. iuxta illđ pſ. xlv. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus. quā filius q̄ eſt ſplendor patrꝭ illuſtrauit. Vnde Apoc. xij. Appellaris mľier amicta ſole. ⁊ quā ſpūſſanctꝰ purificauit. Juxta illud Luce. j. Spūſſanctus ſuꝑueniet in te. Quartū diſpoſitiuū eſt mētis trāquilla vacatio. Vñ chr̄s inq̄t apl'is Lu. vl. Sedere in ciuitate q̄uſq3 induamini ꝟtute ex alto. Sedete. i. a ſupfluis curis q̄eſcite. Tu vero pfectiſſime obſuaſti ſemꝑ illđ pſ. xxxiij. Vacate ⁊ videte q̄m ſuauis ē dñs ⁊c.

Quartuor ꝯſuauerit ſpm̄ ſctūm in Maria

Q. aūt ignē ſpūſſancti ſup oēs alios cuſtodierꝭ manifeſta eſt. Nam q̄ttuor fuerūt q̄ iſtū ignē in te cuſtodierūt. Primū ē: q2 in te habuiſti ignē diuinū ⁊ ꝑpetuū q̄ nūq̄3 extinguit. ſ. dei filiū q̄ in vtero tuo nouē menſibꝰ habitauit. Nã licet ꝑ natiuitatē ſuā receſſerit a tuo vētre. nō tñ receſſit tua mente. ſed ſemꝑ ignē ſpūſſcti in te incēdebat. Ipſe eñi inq̄t Luc. xij. Ignē veni mittere i terrā. ⁊ q̄d volo niſi vt ardeat. Scđm eſt. q2 habebas pabulum ꝯtinuū. ſ. bona opa. Nunq̄3 eñi ocioſa fuiſti Vñ de te đr Prouer. vl. Panē ocioſa nō comedit. Et ideo in te ꝟificatū eſt illud Leuit. vj. Ignis ſemꝑ ardebit in altari meo. i. in te que fuiſti altare dei. Quē nutriet ſacerdos. i. chr̄s ſūmus pontifex. ſubijciens ligna. i. ꝟtutū opa ꝑ ſingulos dies. Tertiū eſt: q2 habebas ſufflatoriū. i. amorē dei. q̄ ꝯtinue cor tuū incendebat. ⁊ in cor tuū ſufflabat. Qđ quidē ſufflatoriū q2 mľti nō hñt. iuxta illđ Hiere. vj. Defecit ſufflatoriū in igne Ideo ignē ſpūſſancti in ſe nequeūt ꝯſeruare. Quartū eſt: q2 habebas feruorē deſiderioꝝ q̄ ſe mutuo inflāmabant Sicut eñi ex colliſione lapidum ignis excutit. ſic ex agitatione ſcrōꝝ deſiderioꝝ calore ſpūſſancti mens tua inflāmabatur. ⁊ diuinis ꝯſolationibꝰ replebat. iux illđ pſ. cij. Qui replet in bonis diſideriū tuum. Tu quoq3 o benedicta ꝟgo ꝟtutem ac operationē ⁊ ꝓprietatē ignis in te ſup omnes alios habuiſti. Nam vt habet in lib. de ꝓprie. reꝝ Inter alias ignis ꝓprietates eſt inflāmare: purgare: illuminare ⁊ vnire.

Maria hꝫ ꝓprietates ignis

Sicut patꝫ de duobꝰ ferris que adinuicē vniri nō poſſunt niſi ꝑ ignem. Tu ꝟo beatiſſima ꝟgo non tm̄ recepiſti ignem ſpūſſancti in tua ſanctificatione. ⁊ in filij dei ꝯceptione. ac in linguis igneis inviſibili de celo miſſione q̄ te totā inflāmauit. purgauit. illuminauit. ⁊ cuꝫ deo vniuit. ſed etiā om̄es ignis ꝓprietates in te recepiſti. Tu eñi inflāmas frigidos ⁊ ꝓpter hoc mater pulcre dilectiōis appellarꝭ Eccl. xxiiij q2 ad dei amorē ⁊ dilectionē frigidos ⁊ tepidos inflāmas ⁊ accēdis. Item imūdos purgas a pctis. ⁊ ꝓpter hoc in p̄dicto. c. mater timoris nominarꝭ. q2 vt đr Prouer. xv. Per timorē dñi declinat omnis hō a malo. Per ignorantiā q̄3 tenebroſos illūinas ad dei cognitionem. ⁊ ꝓpter hoc in p̄allegato. c. dicerꝭ mater agnitionis. Item hoīes elongatos et diuiſos a deo vnis ⁊ copulas ei. ⁊ ꝓpter hoc in eodem. c. vocarꝭ mater ſancte ſpei. ꝑ ſpem eñi homo approximat deo Heb. vij.

Maria figurat ꝑ ignē

Tu etiam o ꝟgo glorioſa in ſacra ſcriptura ꝑ igneꝫ figurata es. Vnde Exod. xiij. đr q̄ deus p̄cedebat ꝓpl'm ſuū ꝑ noctē in colūna ignis. De quo etiā ꝓpha ait pſ. ciiij. ⁊ ignem vt luceret eis. ꝑ noctē. Te eñi q̄ſi noſtrā columnā miſit deus vt nos an̄cederes. ⁊ igne tue exēplaritatis illuſtrares. ⁊ in terrā ꝓmiſſiōis ꝑduceres. Dicit q̄3 Exod. xix. q̄ deſcendit dñs in igne. Tu eñi fuiſti ille ignis in q̄ deus deſcēdit. Vñ dicit Exod. iij. Apparuit dñs in flāma ignis in medio rubi. Tu ei fuiſti flāma illa in qua apparuit deus incarnatꝰ. Tu es ille ignis ꝑpetuus qui nūq̄3 deficiet. Leuit. vj. Tu es quaſi ignis effulgēs Eccl. l. Et iō tua p̄ſentia debes aliq̄3tulū elementū ignis decorare. Reſponderūt autē angeli dicētes q̄ tāclariſſime ꝟgini ꝯueniebat locus incōparabiliter dignior ⁊ clarior. Ignis nāq3 in ſua ſphera non lucet ab extra expandendo ſplendorē ſuum ꝓpter defectuꝫ materie. Si eñi ab extra mitteret ſplendoreꝫ ſuum eclipſaret om̄es ſtellas que ſupra ipm̄ ſunt. Sicut manifeſtū eſt de duabꝰ candelis accēſis quaꝝ vna alteri facit vmbrā. Licet ḡ ignis

de ſui natura ſic lucidus: tñ nõ diffundit ſu
os radios ꝑ orbẽ rõne p̃dicta. Uñ Diony.li.
xij. d angelica hierarchia inqͣt: ꝙ ignis i ſua
eſſentia eſt occult⁹: inuiſibilis ⁊ incognitus
ac circũuelat⁹ ſplẽdoribꝫ. Que v̾ba exponẽs
eius cõmẽtator ait. Dicit̃ occultus. q2 in ſua
eſſentia ſenſibilr̃ nõ videt̃. Inuiſibilis ⁊ in-
cognitus d2: qꝛ ſine ſubiecta materia nõ ꝑci
pit̃. Dicit̃ etiã circũuelat⁹ ſplẽdoribꝫ. nã ſplẽ-
didi ignis radij circũuelant̃. q2 ad ſecretum
ſubſe ſue ſinum reducti ab hũanis ſenſibꝫ oc
cultant̃. His dict̃ ſctũs Ioã. bap. inqͣt bea-
te v̾gini. Lʒ o bñdicta dei mr̃ tu habeas p̃di
ctas ꝓprietates ignis: et alias mltas q̃s poſu
it Dionyſi⁹ vbi ſ. di. ꝙ ignis eſt corpus ſen-
ſibile lõge excellẽti⁹ ⁊ ſubtili⁹ oibꝫ alijs rebꝫ
corporalibꝫ: ⁊ nature ſpũali ꝓximũ. et eſt tra
dẽs ſe omnibꝫ ſibi quoq̃ modo approximan
tibꝫ. mouens vniuerſa ſe participãtia. reno
uatiuus oim. nature cuſtos. clarus. diſtin-
guens ⁊ reſiliẽs. ſurſum mouẽs. excelſus. ſꝑ
motiuus. cõprehẽſiu⁹ ⁊ mutatiuus ac poten
ter actiuus. et inter oĩa alia elementa natu-
ram hñs puriorẽ ⁊c. Tñ q2 vt d2 in li. de ꝓꝓe
tatibꝫ re. ignis de ſui natura ſꝑ ſurſũ aſcẽdit
vt etiã d2 phus. iiij. meta. ꝑ hoc figurat ꝙ tu
q̃ tota fuiſti ignea diuio amore: ⁊ ſꝑ in mõo
aſcẽdiſti de altitudine vni⁹ v̾tut̃ ad altitudi
nẽ alteri⁹ maioris. debes etiã nũc aſcẽdere in
altum q̃ntũ potes ad locũ tibi ab et̃no depu
tatũ. vt v̾ificet̃ de te illud pſ. xxxij. Aſcendit
ſuꝑ cherubin ⁊ volauit: volauit ſuꝑ pennas
ventoꝝ. i. oim angeloꝝ. Tũc Gabriel archã-

O
Maria
hʒ ꝓpeta
tes lune.

gelus dulciter intonuit. Aſcẽde ſuꝑi⁹ o ſpe-
cies ⁊ decor totius curie celeſtis. Aſcendit g̃
v̾go beñſſima celum lune in q̃ inuitata eſt vt
aliq̃ntulũ moraret̃ ꝓpter ꝓprietates lune q̃s
ipſa habuit. ⁊ potuit ei ſic dici. Luna d2 q̃ſi
luminũ vna. i. ꝑncipalis ⁊ maxima. q2 corpi
ſolari in magnitudine ⁊ pulcritudine eſt ſi-
millima. vt d2 in li. de ꝓprie. re. vbi etiã dicit̃
Luna eſt pulcritudo noct̃. Que oĩa tibi cõ
ueniũt o beñſſima feiaꝝ. Uñ appellar̃ Cañ.
vj. pulcra vt luna. Sicut em̃ luna noctẽ illu
minat: fugat tenebras: ambulantibꝫ in no-
cte iter oñdit. ſic tu vallem lachrymaꝝ tene-
broſam. i. mõi: ⁊ ſiluã fer̃ plenã illũinas. er-
rãtes reducis. ⁊ pctõribꝫ iter q̃ ad celeſtẽ pa-
triã ꝑuenire poſſint oſtendis. Sic etiã luna
ſuũ lumẽ recipit a ſole: ⁊ receptuʒ reflectit in
terrã: vt in eodẽ li. d2. ⁊ fuit ſnĩa phi i libro ele
mẽtoꝝ. Ita tu a ſole iuſticie filio tuo illumi
naris. iuxta illõ Apoc. xxj. Lucerna eius eſt
agnus: ⁊ receptũ lumẽ in mõm reflect̃. Tu
em̃ es lumen ad reuelationẽ gentiuʒ: ⁊ gl'ia
plebis tue iſrael. Lu. ij. Et ideo i hoc celo lu-
ne cõuenienter poteris ꝑ aliq̃s dies ꝑmane
re. Rñderũt ãt angeli. Nequaq̃ʒ ita erit. Lu
na em̃ eſt inſtabilis ⁊ mutabilis. Uñ de inſi
piẽte d2. Stult⁹ vt luna mutabit̃ Ecci. xxvij
Ipſa aũt eſt ⁊ fuit ſemꝑ q̃eta. Itẽ luna pati
tur eclipſim. nec ſemꝑ illuminat̃. Ipa auteʒ
ſemꝑ eſt clara ⁊ luminoſa: ⁊ nunq̃ʒ illi deeſt
lumẽ. ⁊ ideo de ipa d2 Apoc. xij. Et luna ſub
pedibꝫ ei⁹. Quapropter aſcẽdere debet ſuꝑi⁹

P
Maria
hʒ ꝓpeta
tes mer-
curij

¶ Cum aũt ad celũ mercurij ꝑueniſſet: inui
tata eſt vt ibi cõmoraret̃. et potuit ei ſic dici.
O bñdicta v̾go tu noſti ꝙ mercuri⁹ a poet̃
appellat̃ de⁹ ſapiẽ ⁊ eloq̃ntie. q̃a ſꝫm Ptolo-
meũ dat eſſe ſtudioſos ⁊ facũdie amatores.
Et ꝓpter hoc Licaonij appellabant Paulum
mercuriũ rõne eloq̃ntie. vt d2 Act. xiiij. Iteʒ
ſcis ꝙ a p̃dictis poetis (marie a Lucano) d2
deus aquaꝝ dũ ait: Quãtũ dñs ꝑcuſſit aq̃-
rũ ⁊c. Itẽ q2 ipſe mercuri⁹ ẽ cit⁹ in ſuo motu:
d2 ab ipſis poet̃ curſor deoꝝ ſiue planetaꝝ.
Ipe etiã ſꝑ cũ ſole gradit̃: ⁊ nunc añ ſolẽ: nũc
poſt ſolẽ: ⁊ nunc iuxta ſolẽ inuenit̃. vt d2 in li.
de ꝓpri. re. Tu v̾o es oim ſapientiſſima ⁊ elo
q̃ntiſſima. Unde ꝓpter tuã facũdiã dicit ti-
bi ſpõſus celeſtis Cañ. ij. Sonet vox tua in
auribꝫ meis. vox em̃ tua dulcis. Inſuꝑ tu ꝑ
patientiã omnibꝫ aquis tribulationũ dñata
fuiſti q̃ tuam nõ potuerũt extinguere chari
tatẽ Cañ. viij. Tu etiã citiſſima ⁊ feſtina es
in ſubuentione ⁊ auxilio pctõꝝ: q̃bus miſer-
ta: ſolem. i. filium tuũ aſſocias. nuncq̃ʒ añ il
lum genu flect̃ ⁊ ipm ꝓ eis deꝑcar̃. nũc p⁹
illũ vadens ꝑſuades vt parcat. nũc iuxta il-
lum ſedens, rogas vt eos illuminet. ſemꝑq̃ʒ
illi ꝓxima ꝑ amorẽ charitat̃ ↄſortio ſociar̃.
Uñ dicere potes illud Cañ. ij. Dilect⁹ meus
mihi ⁊ ego illi. Dixerũt aũt angeli b. virgini
Aſcende alti⁹ regina celi: q̃a adhuc grandis
nobis reſtat via. nec hic loc⁹ tibi ↄuenit. Ipe
em̃ mercuri⁹ a poet̃ iſamat̃ ꝙ cũ venere for-
nicat⁹ fuerit. Tu v̾o ſemꝑ v̾go puriſſima fu
iſti. et ideo non bñ ↄueniunt nec in vna ſede
morant̃ maieſtas ⁊ amor. Mercuri⁹ q̃ʒ i li.
de ꝓprie. re. mõ maſculin⁹: mõ feminin⁹ eſſe
deſcribit̃. q̃a ſe ↄuertit ad naturã illi⁹ cui cõ-
iungit̃. et cum bonis bon⁹: cum malis autẽ
malus effici d2. Tu v̾o o optĩa feiaꝝ ⁊ ſꝑ ite
merata v̾go cũ bonis bona es: ⁊ cũ malis ſꝑ
plena pietate fuiſti: ⁊ eis tua bñficia miſeri-
cordie p̄ſtitiſti: ac eos tuo exẽplo ad bonũ cõ
uertiſti. Ut em̃ ſcp̃tũ eſt in c. nõ ẽ. xxxij. q. j. q̃
bon⁹ ꝑmãet: nõ polluit̃ ſi malo ſociet̃. ſed po-
ti⁹ ſuo exẽplo mal⁹ in bonũ ↄuertit̃. Quo di
cto alti⁹ in celũ euolauit. ¶ Intrãs ãt illa ce
lum venet̃ iuitata fuit ſic Tu ſcis beñſſima
v̾go ꝙ ven⁹ a poet̃ appellat̃ dea amoꝝ. q̃a a-
more mẽtes iſlãmat ⁊ dura pectora mollia
fac. vt d2 i li. p̃dcõ d ꝓꝓ. re. Et tu ſilr̃ mr̃ pul
cre dilectõis appellar̃ Ecci. xxiiij. Tu ei tãte
charitat̃ extitiſti ⁊ tãto pe deũ amaſti ꝙ euʒ

Q
Maria
hʒ ꝓpeta
tes vene
ris.

amore tuo captū ad te traxiſti. eūq; tibi ſpō-
ſum ac filiū feciſti. Inſuꝑ mltaꝝ ꝟginū cor-
da eiꝰ amore inflāmaſti: ita vt poſt te filij tui
amore ardētes ipm ſeqnt̄ q̄cūq; ꝑrexerit: ſic
ꝑ ꝓphā fuerat p̄dictū pſ. xliiij. vbi dr̄. Ad-
ducent̄ regi ꝟgies pꝰ eā. Ipa q̄3 venꝰ (vt dr̄ i
li. de ꝓprie. re.) dr̄ lucifer: q2 ſꝑ p̄cedit ſolē. ha-
betq; colorē cādentē ⁊ refulgētē ſil'r electro:
et ſuꝑ oīa ſidera fulgētiꝰ lucet. ꝓpt̄ qđ appel-
lat̄ iubar: q̄ſi ſplēdorē emittēs. Tu ꝟo ortū
ſolis etni n̄ ſolū p̄ueniſti: ſ3 etiā eū mōo ori-
ri feciſti: ⁊ nouē mēſibꝫ i ꝟēo tuo baiulaſti: et
illa ſtella q̄ ſolē peꝑit fuiſti: ac oīs ſplēdoꝝ ⁊
decoris radios ꝑ vniuerſum orbem emiſiſti
Vn̄ d̄ te pt̄ dici illđ Job. xxv. Suꝑ quē non
ſplēdet lumē illiꝰ. Et illđ Ezech. xliij. Splen-
debat t̄ra a maieſtate eiꝰ. Vt et ait Miſael
⁊ Ptolomeꝰ: ⁊ ponit̄ i p̄dicto li. d̄ ꝓp. re. Ve-
nus diſponit ad pulcritudinē: ad delectatio-
nē viſus ⁊ odoratꝰ: guſtꝰ: auditꝰ ⁊ tactus: et
facit cantores ⁊ amatores muſicoꝝ. Tu ꝟo
o pulcerrima mulieꝝ ſola delectaſti totā ce-
leſtē curiā q̄ de tua ꝯceptiōe imacl'ata: nati-
uitateq; ac filij dei generatiōe ⁊ parturitōe
mellifluis cātic̄ ac iubil' exultauit. et nūc cū
hymnis ⁊ laudibꝫ atq; oīs gener̄ muſicorū
ſonis te aſcēdentē comitat̄. Statī3 āt angeli
rn̄derūt. Noli h̄ morari ꝟgo bn̄dicta q̄a hec
venꝰ a poet̄ adult'a fuiſſe ꝑhibet̄: ⁊ ſepiꝰ for-
nicata: vt cū mercurio: ⁊ cū troiano Anchiſe.
vt Virgiliꝰ tāgit in. j. eneiđ. Tu āt ſꝑ imacu-
latā ꝟginitatē ſuaſti. hec inflāmat peſtifera
libidine: iux̄ illđ moral' poete documētū. Cū
te detineat vener̄ dānoſa voluptas ⁊c. Tu
ꝟo iflāmas charitate. Aſcēde ḡ ſupiꝰ: q̄a glo-
rioſior tibi corona multoq; dignior hilario

℞ Maria h3 ꝓprietates ſol'.

debet̄. ¶ Aſcēdens igit̄ celū ſolis: ibi ſil'r in-
uitata fuit. ⁊ potuit ei ſic dici. Tu bn̄ cogui-
ſti o ꝟgo ſapiētiſſima q ſol radios mittēs i
feces: n̄ ificit̄ ab eis. Tu ꝟo itrās i hūana ge-
neratiōe pctō ifecta: n̄ es cōtamiata: imo aīa
tua itrās corpꝰ ad modū radij ſolar̄: illiba-
ta ⁊ imacl'ata remāſit a pctō origiali. Vn̄ ti-
bi canit eccl'ia. Sic ſolar̄ radiꝰ corruptiōis
neſciꝰ itraſti mr̄is viſcera o gl'ioſa dn̄a. Ite3
ſol dr̄ q̄ſi ſolꝰ lucēs: ſm grāmaticos. ſic etia3
dr̄ in hiſt. ſchol'. ca. iiij. eo q ſit fons totiꝰ lūi-
nis: cuiꝰ radiatōe ſuꝑiora ⁊ iferiora radiant̄.
vn̄ vt dr̄ i p̄dicto li. d̄ ꝓp. re. eſt maior oibꝫ lu-
minaribꝫ celi in q̄ntitate ⁊ dignitate ac clari-
tate ⁊ ꝑtāte: atq; effectuū mltiplicitate. Et in
eodē etiā li. dr̄: q ſol ſuo ꝓprio motu ordiato
⁊ imꝑturbato ordinat ⁊ ꝑficit vniuerſa. De
q̄ inq̄t Amb. i hexamerō. Sol eſt oculꝰ mūdi:
iocūditaſ diei: pulcritudo celi: mēſura tpm:
virtꝰ ⁊ vigor oim naſcētiu3: domꝰ planetaꝝ:
decor ⁊ ꝑfectior oim ſtellarū. Et Marcianꝰ
phs (vt etiā recitat̄ in p̄dicto li. d̄ ꝓprie. re.) dr̄

Sol eſt p̄ncipiū luc̄: rex nature: mēs mūdi:
fulgor olympi: ⁊ moderator firmamenti. Et
Plato i Timeo ait. Sol a deo factꝰ eſt q̄ſi
ꝯditor rex: lucē emittēs clariſſimā q̄ cet'a il-
luſtrant̄. Et Ariſt. in li. de elemēt̄ inq̄t. Sol
h3 lumē ꝓprium. ſtelle ꝟo ⁊ luna lumē a ſole
adq̄ſitū. ſic q̄n a cādela ſpeculū ei appoſitū il-
luminat̄. Itē dr̄ Marcianꝰ: vt etiā refert̄ i p̄-
dicto li. d̄ ꝓp. re. q ſol i medio ſigniferi ince-
dens biſſenos radios emittit ex ſe q̄bꝫ ſuꝑi-
ora ⁊ iferiora illuſtrant̄. Diony. q̄3 i li. de di-
ui. no. ca. v. de ꝓprietatibꝫ ſolis loq̄ns ait: q
nō ſolū illūinat: ſ3 etiā renouat: nutrit: cuſto-
dit: ꝑficit ⁊ diſcernit: vnit ⁊ refouet: fecunda
facit: auget: mutat: collocat: plātat: remouet
et viuificat oīa. Hec ille. Cuiꝰ ꝟba expōnēs
cōmētator dr̄: q ſol i ſua ſub̄a ⁊ eēntia h3 oī-
modā ſimplicitatē et ꝑpetuā ꝑmanētiā ac i-
corruptibilitatē et ſūmā ad motū habilitatē
et agilitatē: ſūmāq; actiuitatē et ꝟtute3. Nā
h3 ꝟtutē illūinatiuā. L3 eni eiꝰ lumē q̄nq; ab
hoibꝫ auferat̄: vtputa terre interpoſitōe vel
lune: tn̄ in ſuo lūine nūq̄ deficit. Itē ꝟtute3
renouatiuā. Nā poros terre apit: ⁊ ꝟtutē la-
tentē in radicibꝫ ad actū ꝑducit: ⁊ terre ſuꝑfi-
ciē herbis frōdibꝫ et floribꝫ renouat et reue-
ſtit. Itē h3 ꝟtutē nutritiuā. q2 ad iteriora ra-
dicū et ſeminū ſolar̄ radiꝰ ſubintrās: calore
ſuo hūiditatē terre diſſoluit: et vi ſua attra-
ctiua de illa hūiditate attrahit: ac i nutrimē-
tū terrenaſcētiū ꝯuertit. Itē ꝟtutē h3 iferio-
rū ꝯſeruatiuā et ſaluatiuā. nā elemēta ꝓpter
ꝯtrietatē quā hn̄t int̄ ſe: ad inuicē ſe deſtrue-
rent: niſi ꝑ ꝟtut̄ celeſt̄ (maxime ſolis) influ-
entiā cōciliarent̄. et ſic i eſſe debito ſaluaren-
tur. Itē h3 ꝟtutē ꝑfectiuā. q2 q̄d calor eleme-
tar̄ incipit agere i generatiōe corpoꝝ: calor
ſolar̄ ꝑficit ⁊ deducit ad debitū cōplemētū.
Virtutē q̄3 diſcretiuā. nā colores ⁊ reꝝ ſpēs
q̄ in tenebris ſunt ꝯfuſe ⁊ icognite: ꝑ ꝟtutem
ſolar̄ lumis agnoſcunt̄ ⁊ ab iuicē diſcernū-
tur. Itē virtutē vnitiuā. q2 vnit ⁊ ꝯcordat ac
cōciliat planetas i ſuis effectibꝫ. et ꝓpter hoc
collocatꝰ ē mediꝰ int̄ planetas. Habet q̄3 vir-
tutē fecūdatiuā q2 vim generandi. ⁊ varias
ſpēs ꝑducēdi ꝯfert iferioribꝫ. Nihil eni fru-
ctificat vel creſcit vbi ſolis radiꝰ nō attingit
Et de hac ꝟtute tangit phs. ij. phyſ. dicēs q
ſol ⁊ hō generant hoiem. Itē h3 ꝟtutē ꝯfor-
tatiuā qua mediante corꝑa aīaliū in ſuis vi-
ribꝫ fortificant̄. Et ſimil'r eſt de alijs viuen-
tibꝫ q̄ eiꝰ approximatōe in vigore meliorant̄:
et ꝑ eiꝰ elōgationē debilitant̄. ſic patet de flo-
ribꝫ q̄ apiunt̄ in ortu ſolis. ſed in eiꝰ declina-
tione marceſcunt ⁊ claudunt̄. Virtutē etia3
habet tēpoꝝ et dieꝝ mutatiuā: ordinatiuā et
diſtinctiuā. q2 ſm eiꝰ aſcēſum et deſcenſu3 ꝑ
ſigna auſtralia et ſeptentrionalia facit temꝑ-

poꝛa diuerſa in q̄litatibꝫ. ꝛ dies longioꝛes ꝛ
breuioꝛes noctibꝫ. Itē hȝ v̄tutē inferioꝝ īfoꝛ
matiuā. q2 ſm eiꝰ appropinq̄tionē ꝛ elōgatio
nē facies hoīm ꝛ aīaliū coꝛpa caloꝛe ꝛ vigo
re diſponunt̄. Unde dt̄ Ptolomeꝰ (vt etiam
refert̄ in li. de ꝓꝓrie. reꝝ.) ꝙ ſol facit hominē
coꝛpulētū: facit pulcrū ꝛ coloꝛatū ꝛ magno-
rū oculoꝝ. Et q2 natos ī ſua ꝯſtellatiōe facit
pulcros: ideo depingit̄ in facie pulcri pueri.
Uñ etiā appellat̄ phebꝰ. i. pulcer. Habet q̄ꝫ
v̄tutē purificatiuā. Radioꝝ em̄ ſuoꝝ diſp-
ſiōe ſubtiliat aerē ꝛ diſgregat: ac ꝯſumit va
poꝛem inficientē aerem: ꝛ diſpergit ac fugat
auram peſtilentē. Item habet v̄tutem cale-
factiuam: inflāmatiuā ꝛ v2itiuā. iuxta illud
Uirgilij. viij. eneid. Sol mediū celi cōſcēde-
rat igneꝰ oꝛbem. Et v̄tutem attractiuā. q̄a ca
loꝛe ſuo attrahit humoꝛes ꝛ vapoꝛes a mari
et ab alijs aquis: q̄ poſtea ī pluuias ꝛ niues
et ſimilia cōuertunt̄. Itē v̄tutē viſicatiuā. q2
inter omnes planetas maxime diſponit ani-
malia ad animationē ꝛ viuificationē. ꝛ nihil
poſſet viuere in terra niſi iuuaret̄ ſolis vigo
re ꝛ influentia. Item habet v̄tutem ſue ma-
xime quantitatis ꝛ magnitudinis ac veloci
tatis occultatiuā. Nam cum ſit octies ma-
ioꝛ tota terra: vt dicit Macrobiꝰ: ꝓpter alti-
tudinem ſui ſitus vix bipedalis videt̄. et ī eiꝰ
aſpectu viſus humanus decipit̄. quia homi
nibꝫ videt̄ maioꝛ in ſuo oꝛtu et occaſu qñ ab
eis magis elongat̄ q̄ꝫ in puncto meridiei qñ
eis magis appropinq̄t. Itē cū ꝯtinue moue-
atur velociꝰ ſagitta: tm̄ ab aliq̄ moueri nō vi
det̄ ꝓ nimie em̄ claritatꝭ intenſione ꝛ exceſſu.
ſicut eiꝰ q̄ntitas: ſic ꝛ motꝰ velocitas hūanū
viſum ſubterfugit. Hec oīa cōmētatoꝛ vbi
ſ̄. et ponit̄ in p̄dicto li. de ꝓꝓri. re. Quas oēs
ſolis ꝓꝓrietates ꝛ mlt̄o plures tu v̄go bñdi-
cta in te hr̄e cogſcerꝭ ſiq̄s tuas v̄tutes volu-
erit ſpeculari: ꝛ ad ſpūalem intelligētiā v̄tu
tes ipſius ſolis reducere. Tu igit̄ virgo que
tanti es ſplendoꝛis: tante lucꝭ: tanti decoꝛis:
tante gl̄ie ꝛ tanti fulgoꝛis: vt tua p̄ntia ſup-
ni reſplendeant ꝛ inferi: q̄ ſicut ſol oꝛit̄ ſuper
bonos ꝛ malos. Mat. vj. et c. ſi. xxviij. diſt.
ita claritatē tuā oībꝫ impertirꝭ. Et nō ſoluꝫ es
mōi p̄nceps ꝛ oꝛbis oculus. ſed ſi mille eēnt
mūdi ꝛ oꝛbes: oēs tuis radijs fulgētiſſimis
illuſtrares. Tu cuiꝰ intelligentia ſol appella
tur: dicente btō Cipꝛiano in q̄dam ſmōe. Le-
go ꝛ intelligo ꝙ v̄go Maria q̄dā mūdus i-
telligibilis ꝛ admirandus eſt: cuiꝰ terra ſoli-
ditas humilitatꝭ: cuiꝰ mare latitudo chari-
tatis: cuiꝰ celū altitudo ꝯtēplatiōis: cuiꝰ ſol
ſplēdoꝛ intelligentie: cuiꝰ luna decoꝛ mūdi-
cie: cuiꝰ lucifer fulgoꝛ ſctītatꝭ: cuiꝰ arcturus
gr̄a ſeptifoꝛmis: cuiꝰ ſidera ceteraꝝ oꝛnamē
ta v̄tutū pulcerrima. Tu etiā q̄ in ſacra ſcri-
ptura ſol vocarꝭ: dicente ꝓpha pſ. xviij. In ſo
le poſuit tabernaculū ſuū. ſ. deꝰ. debes pau-
liſꝑ in ſolis celo demoꝛari. Et eo maxime: q2
maieſtatē tuam ꝯgruit ſonis dulciſſimis re
creari: q̄ in h̄ celo ꝑcipi p̄nt. Dicit̄ em̄ in li. de
ꝓꝓrie. re. Ex mutuo ꝯcurſu oꝛbiū ꝛ motu cō-
trario planetaꝝ dicūt ſapiētes generari con
cētū ꝛ armoniacā ſuauitatē. Uñ Macrobiꝰ
in li. Ciceronis ait. In impulſu ꝛ motu ipo-
rū oꝛbiū efficit̄ ſonꝰ ille q̄ acuta cū grauibꝫ tē
perans eq̄lē armoniā efficit ꝛ concentū. Ad
hāc āt armoniā celeſtē ꝑficiēdā hoc facit ſol
in ſuo circulo q̄d facit media choꝛdula ī mu
ſico inſtrumēto. Hec ibi. His aūt auditꝭ ce
cinerunt angeli illō Eccl. xxvj. Sic ſol oꝛiēs
mōo: ſic mulieris bone ſpēs in oꝛnamētū do
mus ſue. Que domꝰ nō eſt h̄: quam videlicꝫ
domū iſta fulgētiſſima v̄go debet oꝛnare. ſꝫ
eſt multo altioꝛ. Et ideo ipſi angeli dulciter
decantādo breuiſſime v̄gini dixerūt. Aſcende
ſupius. ¶ Peruenerūt ḡ ad celū martꝭ vbi
etiā inuitata fuit. ꝛ potuit ſic ei dici: Mars
a gētilibꝫ ē appellatꝰ deus belli. vt dr̄ in li. de
ꝓꝓrie. re. vbi etiā hr̄ ꝙ iſte planeta diſpōit ad
audaciā ꝛ foꝛtitudīnē ꝛ victoꝛiā de hoſtibꝫ. ꝛ
etiā inclinat ꝛ diſponit ad igneas opatiōes
fabroꝝ. ſ. ꝛ ferrarioꝝ. Tu v̄o victoꝛioſiſſima
v̄go de oībꝫ hoſtibꝫ ſꝑ triūphū ꝛ victoꝛiā ha
buiſti: ſic̄ p̄dixerat dñs diabolo a te ꝯterēdo
dicēs Gen. iij. Ipa ꝯteret caput tuū. Nūeri
q̄ꝫ. xxiiij. ꝓpheratū fuerat Cōſurget virga de
iſrl̄ ꝛ ꝑcutiet duces moab. i. demones. Unō
in cui figurā Moyſi dr̄ Exo. xiiij. Leua v̄gā
tuā ꝛ extēde manū ſuꝑ mare. i. ſuper malig̃o
ſpūs q̄ ꝯturbāt mare huiꝰ mōi. Tu homies
puſillanimes factos ꝑ pctm̄: facꝭ aīoſos ꝑ
gr̄am eis impetratā. Uñ dicis eis illō Eſa.
xxxv. Dicite puſillanimis: cōfoꝛtami ꝛ noli
te timere ꝛc̄. Tu das fidelibꝫ tuis de mali-
gnis hoſtibꝫ victoꝛiā. Uñ de te dici pōt illō
ij. Machab. x. Prout ſibi placet dat ignis
victoꝛiā. Tu ēt charitate tua coꝛda moꝛtali
um oī metallo durioꝛa facꝭ liq̄da ꝛ tenera ꝑ
deuotiōēꝫ. ita vt v̄ificet̄ illō Judith. xvj. Pe
tre ſic̄ cera liq̄ſcēt. Tu debiles in ſeruitio dei
facꝭ ex feruoꝛe foꝛtes et robuſtos: ita vt ō tu
is bellatoꝛibꝫ dici poſſit illō Joſue. x. Foꝛtiſ-
ſimi bellatoꝛes eiꝰ. Rñderūt āt angeli dicē-
tes. Neq̄q̄ꝫ o dña h̄ ꝑmanere debes. q2 iſte
mars appellat̄ deꝰ belli. tu v̄o dea pacꝭ. Hic
(vt dr̄ ī dcō li. ō ꝓꝓ. re.) ad iracūdiā ꝛ ꝑturba
tionē cōmouet. tu v̄o q̄etē ꝛ tranq̄llitatēꝫ ani
ꝓcuras. Aſcēde ḡ ſupiꝰ. ¶ Ad celū āt iouis
cū ꝑueniſſet: etiā ibi iuitata fuit: ꝛ talibꝫ v̄bis
iuitās eā vti potuit. Tu noſti ꝙ ſm fabl'as
poetaꝝ ꝛ gētiliū erroꝛes Jupit̄ dr̄ q̄ſi iuuās
pr̄. q2 appellabat̄ ſumꝰ deoꝝ ꝛ coꝝ pr̄. Et hic
planeta ī li. de ꝓꝓ. re. dr̄ eē beniuolꝰ: calidꝰ: ꝛ

S Maria hȝ ꝓꝓꝛieta tes mr̄is

T Ꝓꝓꝛie tates Jo uis.

hūidus:in ſuis q̄litatib⁹ tēpat⁹:in colore ar-
gente⁹:cādidus: clarus: ac blādus. Et iō in
ei⁹ circulo cām felicitatꝫ antiq̄ phi poſuerūt.
vt dr̄ Marcian⁹ phs. Et ipe repmit maliciā
naturalē ſaturni. Itē in corpe hoīs coopa-
tur ad pulcritudinē ⁊ honeſtatē. Pulcꝝ em̄
colorē:niueū ⁊ rubore pmixtū cauſare ſolet:
pulcroſq̄ ocl'os ⁊ dētes ac crines: barbāq̄
rotūdā. vt inq̄t Ptolome⁹. ⁊ etiā ponit̄ in p̄-
dicto li. de ꝓꝛie. rex. vbi etiā dr̄ ꝙ p̄eſt aeri ⁊
ſanguini ac ſanguinee cōplexiōi. Et ſub ipſo
ꝯtinent̄ honores ⁊ diuitie ac optimū idumē-
tū. Itē ſm aſtrologos indicat ſapiam:rōnē
⁊ v̄itatē. Et qn̄ apparet in aſcēdēte deſigt re-
uerentiā:honeſtatē:fidē: ⁊ diſciplinā. et erit
finis ad ſaluatōem: ⁊ oīm ſignoꝝ celeſtium
Maria ꝯfortat bonitatē. Hec ibi. Quas oēs ꝓꝛie-
hʒ ꝓpꝛieta tates tu v̄go bn̄dicta i te hēs:vt patꝫ tuas ex
tes iouis celleñtias ītuēti. Tu em̄ es regina celi ⁊ dn̄a
angeloꝝ ⁊ oīm ſctōꝝ. ⁊ parēs reſtauratiua
oīm creaturaꝝ. Tu benigna es:feruēs ⁊ hu-
milis:mediū v̄tutꝫ tenēs:oī argēto cādidior
⁊ q̄ſi nouū ſpeculū in q̄ ſol ſplēdet et̄ne ḡlꝫ:
q̄ bonitate tua natū ex te deū mitigas: ⁊ pla-
catū hoīb⁹ reddis. Cui⁹ figura hr̄. j. Re. xxv
de Abigail:q̄ acceſſit i occurſum Dauid ira-
ti ⁊ veniētꝫ cū exercitu ſuo vt vlciſceret̄ ſe de
viro ei⁹. vn̄ ſua hūilitate ⁊ bonitate placauit
illū. Sub te q̄ꝫ o impatrix mūdi ꝯtinent̄ ho-
nores:diuitie ⁊ indumētū optimū. iux̄ illud
q̄d dr̄ deo pſ. xliiij. Aſtitit regina a dextrꝫ tu-
is in veſtitu deaurato circundata varietate.
Tu q̄ꝫ pepiſti illū q̄ eſt ſapia dei pr̄is. j. Cor.
j. In q̄ ſunt oēs theſauri ſapie dei. ad Col. ij.
Qui ē via veritas ⁊ vita: Ioā. xiiij. et c. ſi cō-
ſuetudinē. viij. diſt. Tu deuotos tuos facis
pulcros in ꝯſpectu dī:rubicūdos charitate:
niueoſq̄ mūdicia ⁊ puritate:reuerētes: ho-
neſtos:fideles ⁊ morigeratos: eoſq̄ in omi
bono cōfortas: ⁊ poſtremo ſaluos ac felices
reddis. Quib⁹ dixiſti Prouer. viij. Qui me
inuenerit īueniet vitā: ⁊ hauriet ſalutē a dn̄o
Quib⁹ de cauſis i celo iſto debes aliq̄ntulū
ſaltē demorari. Rn̄derūt aūt angeli dicētes
Nō eſt ꝯgruū te o dn̄a nr̄a in h̄ celo moram
trahere. Iſte ei Iupiter a poetꝫ īfamat̄ ꝙ ſe-
pi⁹ cōmiſit adulteria. de q̄b⁹ tractat Ouid. i
li. metam. Tu v̄o es v̄go illibata. Preterea
vt legit̄ in li. p̄dicto de ꝓꝓe. re. Iupiter i. xij
ſigno ſignificat fuiturē ⁊ triſticiā; ac paupta-
tē ⁊ ifirmitatē:q̄ nullaten⁹ tibi ꝯueniūt. Aſcē-
de igit̄ alti⁹: q2 in ſublimiori loco expectarꝫ.
V ¶ Aſcendit ḡ celū ſaturni. et ibi etiā inuita-
Propꝛie ri ſic potuit. O dn̄a q̄ ꝯſolarꝫ meſtos:cōſide-
tates ſa- ra ꝙ ſaturn⁹ (vt dr̄ in li. de ꝓꝛie. re.) planeta
turni. eſt melācholic⁹: maliuolus:frigidus:ſicc⁹:
nocturnus ⁊ pōderoſus:falſidic⁹ atq̄ inſta-
bilis:et ſenex depingit̄ cū facie curua ac co-
lore pallido aut liuido ſic̄ plūbū. duaſq̄ hʒ
mortiferas q̄litates. ſ. frigiditatē ⁊ ſiccitatē
Et iō fet⁹ ſub ipſi⁹ ꝯſtellatiōe nat⁹ ⁊ cōcept⁹:
vl' morit̄:vel peſſimas ꝯſequit̄ q̄litates. Nā
ſaturn⁹ ſm Ptolomeū i li. d̄ iudicijs aſtroꝝ
facit hoiem plerūq̄ eſſe fuſcū ac turpē: ⁊ ad
mala opa inclinat ⁊ ad pigriciā triſticiamq̄.
Et q̄uis iſte planeta dicat̄ ſaturn⁹ a ſaturan-
do: vt dr̄ in p̄dicto li. de ꝓꝛie. re. tn̄ nūc a poe-
tis habet̄ q̄dāmō in deriſum. Vn̄ Ouid. in
ep̄lis dr̄. Saturn⁹ p̄ijt:pierūt ⁊ ſua iura ⁊c̄.
Et ideo debes h̄ aliq̄ntiſp morā trahere ⁊ ei⁹
peſſimas q̄litates ex tua bonitate vel in bo-
nas cōmutare: vel ſaltem aliq̄liter tempare.
Rn̄dit aūt tunc dn̄s Ieſus et dixit ſue bn̄-
dicte matri. Lꝫ in p̄dicto li. de ꝓꝛie. re. dicat̄
ꝙ ſaturn⁹ diſponit ad ſapiam ⁊ doctrinā: ⁊
tu ſapientiſſima mr̄ mea de teipa ſemp dice-
re potuerꝫ illd̄ Eccl. xxiiij. In corde meo do-
ctrina ſapie. Q̄uis etiā diſponat ad diuitias
ꝯgregādas. de te āt dicat̄ Prouer. vl. Mul-
te filie ꝯgregauerūt ſibi diuitias:tu v̄o ſup-
greſſa es vniuerſas. Tn̄ nō ꝯuenit te oī leti-
cia ⁊ iubilatōe digniſſimā in loco iſto meſti-
cie cauſatiua demorari: vel imutare ei⁹ natu-
ralē q̄litatē ſibi ab initio iditā ad decorē vni-
uerſi. Et his dictꝫ cepit dulciter decantare il-
lud Can. ij. Iā hyems tranſijt:imber abijt ⁊
receſſit:ſurge amica mea ⁊ veni. Et ſtatim i-
troduxit illā in celū ſtellatū. ⁊ ibi poſuit i ca-
pite ei⁹ coronā ſtellaꝝ duodeci. de q̄ hr̄ Apo
ca. xij. ¶ In h̄ aūt celo vt pmanere vellet ali- X
q̄diu:ſic potuit iuitari. O glioſa v̄go tu hēs
i te oēs ſtellaꝝ ꝓꝛietates q̄s ego poſui i ter-
tia pte p̄ncipali hui⁹ opis. ſer. vl. Tu em̄ fui-
ſti illa ſtella matutina q̄ chr̄m et̄ne diei ſolē
tenebroſo mūdo adduxiſti. Tu ſtella matuti-
na q̄ chr̄ianos nauigātes p mūdi pelagus ad
portū ſalutꝫ adducis ⁊ dirigꝫ. Vn̄ in hui⁹ fi-
gurā dr̄ Matt. ij. Stella antecedebat eos vſ-
q̄dū veniēs ſtaret ſup̄ vbi erat puer. ſ. ieſus:
q̄ ſal⁹ īterp̄tat̄. Stelle āt iſti⁹ noīe ꝯgrue tu
vocarꝫ. Quia ſic hec ſtella q̄ vulgarit̄ dr̄ la- Maria
tramōtana de loco ſuo nunq̄ moueri videt̄ hʒ ꝓpꝛieta
et tn̄ in ſphere circulo circūuoluit̄. vt dr̄ in li. tes poli
de ꝓꝛie. rex. Sed q2 circulū hʒ breuiſſimū
q̄ſi nō videt̄. vn̄ ⁊ imobil' dr̄. Sic tu o ſtella
diuina: q̄uis in ſtatu gratie imobilit̄ pmā-
ſeris ⁊ ab ipſo p motū alicui⁹ peccati nunq̄
receſſeris:tamen in ſphere. i. charitatꝫ circu-
lo:motu dilectionis diuine velociſſime cu-
curriſti. Dicit em̄ Bern̄. ꝙ q̄ amat vehemen-
tius currit veloci⁹ ⁊ puenit citius. Amor aūt
tuus fuit p modū cuiuſdā circulationis. q̄a
motus circularis eſt ab eodem in idem. Tu
v̄o ſic deū amabas ꝙ oīa alia non niſi ꝓpter
ipſum diligebas. Et ſic oīs amor tuus ab eo
incipiebat ⁊ ad ipm redibat. Vnde Eccl. xl.

iiij. dixiſti. Girū celi circuiui ſola. girū celi. i. celeſtiū amorē. Et bn̄ dixiſti: ſola. q2 nulli⁹ ſctī amor fuit ita i deū totalr̄ direct⁹ ſicͭ amor tu us. Vn̄ ꝛ breuiſſimū circulū hēbat. q2 p⁹ cō- tēplationē dei oīa q̄ occurrebāt ſtatiʒ refere- bas i eū: ꝛ oīs tua actio ſꝑ integra fuit in dn̄o Jn̄ē ſicͭ illa ſtella a pollendo vocat̄ pol⁹: q2 ſꝑ pollet hoīb9. ꝛ nunq̄ȝ occidit: vt dr̄ in p̄dicto li. de ꝓprie. re. Sic tu ſplēdorē tuū nūq̄ȝ mōo ſubtrahis. Et ſic (vt i pallegato li. dr̄) ad hāc ſtellā aſtrologi potiſſime reſpiciūt. q2 ꝑ ei⁹ ſi- tū diſcernunt̄ termini ꝛ ſit⁹ aliaꝝ ſtellaꝝ ꝛ ce leſtiū circuloꝝ. Sic ſcī q̄ ſunt veri aſtrolo- gi celeſtia ꝯtēplātes potiſſime ad te recurrūt ꝛ attēdūt. q2 ſit⁹ ſiderū. i. māſiones btōꝝ q̄s habent in celo: ꝛ termi celeſtiū circuloꝝ. i. ꝑ- fectōes angeloꝝ ꝑ te diſcernūt̄ tanq̄ȝ ꝑ ipoꝝ dn̄am ꝛ reginā. et ꝑ te etiā tanq̄ȝ ꝑ celi portā oēs q̄ ſaluant̄ itroducunt̄. Jtē ſicut iſta ſtel- la ꝑ giꝝ arcturi ſibi ꝓpinq̄ ab alijs ſtellis eſt diſtincta: a cui⁹ vicinitate polus arctic⁹ ē vo cata. Arcturus eīn eſt curr⁹ ſepteʒ ſtellaꝝ: q̄ iſtā ſtellā circūeunt: faciētes ei q̄ſi circulū et coronā. vt hr̄ in dicto li. de ꝓprie. reꝝ. Sic tu coronis oīm ſctōꝝ q̄ in ſeptē ordinib9 diſtin guunt̄ decorarꝭ ꝛ coronarꝭ. angeloꝝ. ſ. patri- archaꝝ: ꝓphetaꝝ: apl'oꝝ: martyꝝ: cōfeſſoꝝ ꝛ ꝟginū. Qua ex re debes in iſto celo tibi val- de ꝯdecēti aliq̄ntulū ſtare. marie q̄a iſtud ce lū eſt ornatum varietate ſtellaꝝ: ſicut tu de- corata es diuerſitate ꝟtutū. Rn̄dit aūt btā ꝟgo. Celū hoc ſicͭ ꝛ alij inferiores ſꝑ mouet̄ ꝛ inſtabile ē. Vn̄ Ariſt. in li. de cauſis elemen toꝝ dr̄. Celū iſtud inq̄etū eſt ꝛ mobile natu- raliter: cui⁹ mot⁹ ē reuolubil' ſuꝑ axē ꝛc̄. Ego aūt in oīb9 reqem q̄ſiui: iō in hereditate dn̄i morabor Eccl. xxiiij. Quaprop̄t aſcēdere vo lo ſupi⁹. ¶ Peruenit̄ ḡ poſt hec ad celū cry ſtallinū. de q̄ dicit mgr̄ ſen. in. ij. diſt. xiij. ſm̄ opinionē Bede: q̄ factū eſt ex aq̄s in modū cryſtalli ſolidarꝭ. Aq̄s eīn ſuꝑ celos colloca tas ſc̄pture nobis auctoritas inſinuat. Naȝ Gen̄. j. dr̄ de deo. Diuiſit aq̄s q̄ erāt ſub fir- mamento ab his q̄ erant ſup̄ firmamentū. Firmamentū aūt eſt celū ſtellatū. Nā in eo dē ca. dr̄ q̄ fecit deus ſtellas ꝛ poſuit eas in firmamēto celi. Et dr̄ firmamentū: q̄a eſt fir mū. i. ſolidū ꝛ incorruptibile ac in ꝑpetuum ꝑmanēs. Unde hac ratōe octaua ſphera ſtel larū q̄ ꝯtinet ſub ſe alias ſepteʒ ſpheras pla- netaꝝ vocat̄ firmamentū a deo in p̄dicto c. vbi dicit̄: Appellauitq̄ȝ firmamētū celū. Et ita exponit Nicola⁹ d' Lyra. Jn h̄ āt celo q̄d eſt ſupra firmamētū ſiue octauā ſpherā vl' ce lum ſtellatum q̄d idē eſt: inuitari potuit ad manendū beata ꝟgo talib9 verbis. Jſtud ce lum eſt nature ſubtilis ꝛ celeſtis. tu ꝟo lʒ ha ctenus in terra fueris: vitā tn̄ ſꝑ celibē acti-

Arctur⁹ q̄d ſit.

Celū cry- ſtallinuʒ q̄re ſic dr̄

taſti. et tante ſubtilitatꝭ vt in te filius dei in conceptiōe intraret. ꝛ in natiuitate ſua extra te exiret: ꝛ ꝑ te tranſiret non apertis clauſtrꝭ virginalib9. ſicut intrat ꝛ exit ſolis radi⁹ per cryſtallū. Jn iſto etiā celo bn̄dicit̄ de⁹. Vn̄ Dan̄. iij. canebāt tres pueri in fornace ignis dicentes: Benedicite aque om̄es que ſuꝑ ce los ſunt dn̄o: laudate ꝛ ſuꝑexaltate eū in ſe- cula. Tu ḡ que ſemꝑ deum bn̄dixiſti ꝛ ꝑ oīa ſecl'a bn̄dicere intēdis: quare in hoc benedi- ctionis loco nō morarꝭ? Conſiderare etiā de bes q̄ aq̄ iſte nō ſunt frigide: fluxibiles: hu- mide ꝛ ponderoſe. ſed diuina potētia ſūt ita leuigate ꝛ ſubtiliate q̄ in naturā celeſtē ſunt cōuerſe. et ideo ꝑmanēt fixe ꝛ ſolide ꝑſpicue q̄ȝ ꝛ tranſparētes ſicut alij celi. vt dr̄ in predi cto li. de ꝓprie. reꝝ. Tu ꝟo nunq̄ȝ habuiſti fri giditatem alicui⁹ peccati. Tu fuiſti ſine flu xu vicioꝝ. tu non frigida ꝑ negligentiā vl' te piditatē: ſed feruida ꝑ charitateʒ ſꝑ extitiſti: atq̄ȝ ponderoſitatē iniq̄tatum vel ꝯcupiſcē- tiaꝝ nunq̄ȝ habuiſti. De q̄b9 inq̄t Pſ. Qm̄ iniq̄tates mee ſuꝑgreſſe ſunt caput meum: ꝛ ſicͭ onus graue grauate ſūt ſuꝑ me. Sed fu- iſti leuis ad volandū in altū ꝑ ꝯtēplationeʒ Unde de te ſub nomīe nubis dr̄ Eſa. xix. Ec ce dn̄s aſcendet ſuꝑ nubem leuē ꝛc̄. Tu fui- ſti ſolida ſtabiliſq̄ȝ in omni ꝟtute. Jn te q̄q̄ȝ tranſparet omnis ꝑfectio ſanctoꝝ. Tuq̄ȝ fu iſti ꝑſpicua ꝑ oīm bonoꝝ moꝝ exemplarita- tē. Preterea ſicut dr̄ in pallegato li. de ꝓpri. reꝝ. Celū cryſtallinū a ſuꝑiori celo. ſ. empy- reo recipit lumē ac luminoſitatis plenitudi nem quā in inferius celū effluit ꝛ effundit. Tu ꝟo a celo diue trinitatis tuā recipis cla ritatē quā ꝑ orbem vniuerſū diffundis. Vn̄ tibi dicere poſſunt non ſolū mortales hoīes: ſed etiā ſcī oēs cum Pſ. Jn lumīe tuo vide bimus lumē. Jn te eīn velut ī cryſtallo relu- cet ſplēdor oīs ſcītatis. Unde Amb. in li. de virginib9 inquit. Sit vobis tanq̄ȝ in imagi ne deſc̄pta virginitas vitaq̄ȝ Marie: a qua velut a ſpeculo refulget ſpēs caſtitatis ꝛ for ma virtutꝭ. Hinc ſumatis licʒ exempla vbi tanq̄ȝ in exemplari magiſteria ſunt expreſſa ꝓbitatꝭ ꝛc̄. Et Hierony. in epiſtola ad Chro maciū ꝛ Heliodoꝝ de te ait. Jn vigilijs iue- niebatur prior: in ſapientia legis eruditior: in humilitate humilior: in carminibus Da- uid p̄ſtantior: in charitate gratioſior: in pu- ritate purior: et in omni virtute perfectior. Hec ille. Preterea ſi teneat̄ opinio quorun dam aſtrologoꝝ: que recitat̄ in p̄dicto libro de ꝓprietatib9 reꝝ. ſ. q̄ celum cryſtallinū ſup̄ firmamentū eſt collocatū ad imper⁹ firma- menti moderatiōem: vel ad caloris genera- ti ex eius velociſſimo motu repreſſioneʒ: vt calor ille celeſtꝭ ad tēperantiā duceret̄: ita q̄

Maria hʒ ꝑꝑetates celi cryſtalli- ni.

Celū cry- ſtallinuʒ tēpat ca- lorem fir mamēti.

ex celi inflāmatiōe mūdus inferioꝛ diſpēdiū
nō patiat̄. Hoc q̄ȝ tibi ꝯuenit q̄ diuīe vindi-
cte impetū moderarſ: ⁊ iracūdie eiꝰ caloꝛem
tēperas ac repmis: atq̄ȝ ab inflāmatiōe ⁊ ex-
terminio interuētu tuo mōm ꝯſeruas ⁊ de-
fendis. Et ideo ſicͨ celū cryſtallinū eſt mediū
inter celū empyreū ⁊ ſtellatū: ita tu es medi
atrix dei ⁊ hominū. O igit̄ ſpōſa illiꝰ q̄ mit-
tit cryſtallū ſuam ſicut buccellas: pſ. cxlvij.
ꝑmane aliq̄ntulū in celo iſto cryſtallino. O
intemerata mr̄ chr̄i añ cuiꝰ ſedeȝ vidit beatꝰ
Joannes tanq̄ȝ mare vitreū ſimile cryſtallo
Apocal̄. iiij. Cui etiā oſtēdit idem filius tuꝰ
fluuiū aq̄ vite ſimilē cryſtallo: Apocal̄. xxij.
Poſtq̄ȝ ita placet cryſtallus filio tuo: place-
at ⁊ tibi pauliſper requieſcere i eo. Non em̄
frigidus vētus aquilo h̄ flauit: ⁊ gelauit cry
ſtallus ab aqua Eccl̄. xliij. Sed celum iſtud
cryſtallinū fabricauit diuia ſapia. Nec in lo
co iſto eſt aſpectus quaſi cryſtalli hoꝛribilis
De quo habet̄ Ezech. j. Sed eſt pulcritudo
niuei candoꝛis. His aūt dictis reſpōdit be-
ata ꝟgo illō Eccl̄. xxiiij. Ego in altiſſimis ha
bito. ſ. in mōo ꝑ oīm virtutū altitudineȝ. Et
ideo nūc debeo eleuari ad altiſſima paradi-
ſi palatia. Angeli ꝟo addiderunt. Nō decet
alibi collocare matrē q̄ȝ vbi eſt eius filius:
quē altioꝛ locus tenet. Et iđo aſcende altius
o virgo glorioſa: ⁊ iam ingredere beata celi
menia. ¶ Intrauit ḡ bn̄dicta dei mater ce-
lum empyreū. De quo dicit Rabanꝰ ⁊ Baſi
lius in hexameron. Celū empyreuȝ eſt coꝛpꝰ
puꝝ: natura ſimpliciſſimū: de coꝛpulētia ha
bens minimū: quia ſubtiliſſimū eſt. ⁊ p̄muȝ
mundi firmamētū: quantitate maximū: q̄li
tate lucidum: figuratione ſphericum: locali
ſitu ſup̄mū. quia a centro remotum: ampli-
tudine ſpirituū ⁊ coꝛpoꝝ viſibilium ⁊ inuiſi
bilium contentiuū: dei ſummū habitaculū.
Licȝ enim deus ſit vbiq̄ȝ: tamen ſpecialit̄ di
citur eſſe i celo: quia ibi relucet potiſſime ſue
virtutis operatio. Et ideo celum dicit̄ ſpeci-
aliter ſedes dei. Eſa. lxvj. Item dicit̄ thronꝰ
dei Matt. v. et c. ſi chriſtus. de iureiurādo.
De quo celo inquit ſanctus Bonauen. in. ij.
diſt. vj. in queſtionibꝫ circa litterā: ꝙ poteſt
recte appellari palatium. tum ꝓpter ſpacioſi-
tatem. tum etiā ꝓpter amenitatē ⁊ claritateȝ.
Eſt em̄ clariſſimū ⁊ ſplendidiſſimū. De quo
etiam ait Scotus in. iij. diſt. xlix. ꝙ ē lumi
ne pleniſſimū: et omni iocunditate gratioſū
Cuius pulcritudinē admirans Dauid inq̄t
pſ. lxxxiij. Quā dilecta tabernacula tua dn̄e
virtutum: concupiſcit ⁊ deficit aīa mea in
atrijs dn̄i. Et iterum ibidem dicit deo. Me
lioꝛ eſt dies vna i atrijs tuis ſuper milia. De
ip̄o etiam celo ait ſanctus Bonauentura in
ij. diſt. ij. art. iij. q. ij. in coꝛpoꝛe queſtionis: ꝙ

Celū em pyreum quid ſit.

eſt maximū mole quia omnia alia coꝛpora-
lia cōtinet. Et iō Baruch. iij. dr̄. O iſrl̄ q̄ȝ ma
gna eſt domꝰ dei: ⁊ ingēs locꝰ poſſeſſiōis eiꝰ:
magnus ⁊ nō habens ꝯſummatiōeȝ. ¶ Eiꝰ
aūt q̄litates deſcribūt̄ Apoc. xxj. vbi bt̄ūs
Joānes inq̄t. Oſtendit mihi angelus ciuita
tem ſanctā hierl̄m habentē claritateȝ dei. Et
erat ſtructura eiꝰ ex lapide iaſpide. Ipſa ꝟo
ciuitas de auro mundo. Fundamēta muri
ciuitatis omni lapide p̄cioſo oꝛnata: ⁊ poꝛte
eius erant ex margaritis. et platee ciuitatis
auꝝ mundū. Hec ciuitas nō eget ſole neq̄ȝ
luna vt luceāt in ea. quia nox nō eſt illic. Nā
claritas dei illuminat illā: ⁊ lucerna eius eſt
agnus. Hec ibi. Quod q̄dem celū Frāciſcꝰ
petrarcha in ſuis triūphis appellat ſuauiſſi-
mū montē oīs iocunditatſ. De q̄ bt̄ūs To-
bias loquens: dicebat ſui li. ca. xiij. Beatus
ero ſi fuerint reliq̄e ſemis mei ad videndam
claritatē hierl̄m. ſ. ſupne. Et ſequit̄. Poꝛte
hierl̄m ex ſapphyro ⁊ ſmaragdo: ⁊ ex lapide
p̄cioſo oīs circūitꝰ muri eiꝰ. ⁊ ꝑ vicos eiꝰ can
tabit̄ all'a. In h̄ ergo admirabiliſſimo celo i-
troducta ip̄a bn̄dicta ꝟgie: q̄s enarrare vale
at ineffabiles ſonos diuerſoꝝ inſtrumētoꝝ:
q̄s melodias: q̄s cātꝰ dulciſſimos angeloꝝ:
q̄s apparatū indicibilē explicare ſufficiet: q̄s
laudes ⁊ grāꝝ actiones ei ab omnibꝫ ſanctis
redditas poterit contemplari. Uidere autē
mihi videoꝛ p̄t̄iarchas inter ſe dicētes. Hec
eſt illa benedicta filia noſtra que de lumbis
noſtris venit: et nos de omni maledicto eri-
puit. Prophetas ꝟo cantantes ⁊ illam digi
to ſignantes ⁊ dicentes. Hec eſt illa de q̄ tā
mira ⁊ ſtupenda ꝓphetauimus. Martyres
ꝟo dicebant. Hec eſt illa gl'ioſa virgo ꝑ quā
animati ſumꝰ ⁊ ad p̄liū incitati. Cōfeſſoꝛes
quoq̄ȝ ⁊ anachoꝛite dicebāt. Jā iam veni be
ata: iam veni deſiderata oībus nobis. Poſt
quos ꝓcedebat maxima ⁊ pulcerrima tur-
ba ꝟginum in capitibꝫ floꝛida ſerta haben-
tium: que omnes bn̄dicte virgini reuerentiā
facientes dicebant: Gratias tibi inumerabi
les referimus ſacratiſſima ꝟgo: que tuo exē
plo nos de mōi fetoꝛe ⁊ coꝛruptiōe eduxiſti:
et ad locum iſtum ameniſſimū ꝑuenire feci
ſti. Tunc bt̄ūs Joānes baptiſta de ipſa be-
nedicta ꝟgine ait omnibꝫ angelis ⁊ ſanctis.
Dn̄s in celo parauit ſedē ſuā: ⁊ regnū eiꝰ oī-
bus dn̄abit̄. pſ. ciij. Iſta em̄ eſt q̄ aſcēdit ſupꝫ
celū celi ad oꝛientē: pſ. lxvij. Ad ip̄aȝ aūt vir
ginē ꝯuerſus dixit. Aperuit tibi dn̄s theſau
rū ſuum optimū celū: Deut̄. xxviij. Unō in
veritate tibi dicere poſſum illud pſ. lxxxviij
Tui ſunt celi ⁊ tua eſt terra. Te em̄ fecit deꝰ
dn̄am ⁊ impatricē vniuerſi oꝛbis. Et iđo tu
potes dicere illō Job. xlj. Oīa q̄ ſub celo ſūt
mea ſunt. In h̄ ḡ loco ꝑmane o bn̄dicta vir-

Qualitas celi empyrei.

go. loc⁹ eni est ſpacioſus ad manendū. Geñ. xxiiij. In optimo ꝗ ei⁹ loco fac habitatiõem. Geñ. xlviij. Et aſcēde in locū habitatõis glorie tue. pš. xxv. Et tūc dicere poterꝫ cū eodē ꝓpha pš. xxx. Statuiſti in loco ſpacioſo pedes meos. Tūc aūt Dauid. i. chꝛis: ⁊ oēs filij iſrl' id eſt angeli poſuerūt arcā dñi i locū ſuū. ij Regū. vj. Et Salomō. i. chꝛs: cū ꝑplo dei. id ē vniuerſa curia celeſti: ipſam arcā collocauit in tēplo. iij. Regū. viij. ⁊. ij. Paral'. v. i. ī celo empyreo i loco altiſſimo. Et tūc btā virgo filiū amplexata dixit. Inueni quē diligit aīa mea. tenebo illū nec dimittā. Cañ. iij. Dixit ꝗꝫ. Hec requies mea in ſeculū ſeculi h̄ habitabo qm̄ elegi eā. pš. cxxxj.

B ¶ Pars tertia hui⁹ ſmõis q̄ dicit̄ introductionis.

Beatā ꝟginē ſup oēs celos debere aſcēdere ꝓphetatuꝫ fuit Eſa. ij. vbi dr̄. Et erit in nouiſſimis dieb⁹ p̄parat⁹ mōs: dom⁹ dñi i ꝟtice mõtiū. ⁊ eleuabit̄ ſup celos. Noſtra aūt trāſlatio dicit: ſup colles. i. ſup oēs brōꝝ ordies. In oībus ꝗ celis debuit introduci bñdicta mater
Qualit̄ Maria introducta ē i. xij celos — dei ꝓpter ſingularia ꝑuilegia q̄ ipa habuit. Uñ dr̄ quidam deuot⁹ theolog⁹: ꝙ ipa introducta fuit in duodecim celis materialibus. Quoꝝ p̄mū dr̄ aereū. qḋ quidē aſcendit per ꝟtutē humilitatis ſingularit̄ in ea renitētis plus q̄ꝫ in ceteris creaturis. Quia ſicut h̄ celum eſt inferius ceteris. ita corꝑ ipi⁹ virginis. humilius oib⁹ ſenſit duꝫ dixit angelo. Ecce ancilla dñi Luc. j. Uñ dicit Berñ. ſup Miſſus eſt. ꝙ cor ꝟginis glioſe in hoc ꝟbo penetrauit centrū terre ꝑ humilitatē. ⁊ iō meruit exaltari. Et hāc cauſam exaltatiõis ſue aſſignat ipa btā ꝟgo Elizabeth: dicēs in ſuo cātico Luc. j. Quia reſpexit humilitateꝫ ancille
C ſue ⁊c. ¶ Scḋo aſcēdit celum ethereū ſiue olympiū. Licꝫ aūt phs faciat differētiā inter iſtos celos. vt refert̄ i li. de ꝓprie. re. tm̄ ꝑnūc poſſum⁹ ꝓ eodeꝫ accipe. Ether aūt grece dr̄ ſplēdor latine: ſm Iſi. i li. Etym̄. Et dr̄ ether ſup̄ma regio aeris in q̄ eſt ꝑpetuus ſplēdor: ⁊ nunq̄ꝫ ē obſcuritas. q: vmbra terre nō pōt illuc ꝑuenire: vt dr̄ i p̄dicto li. de ꝓprie. re. Et figurat btām ꝟginē q̄ ſp fuit ſplendida: ⁊ ad quā nunq̄ꝫ ꝑuenit vmbra pcti. Uñ de ipa ſp dici potuit illud Eſa. xviij. Sicut lux meri-
Maria olymp⁹ — diana clara ē. Olymp⁹ aūt (vt dr̄ in p̄allegato li. de ꝓprie. reꝝ) eſt mōs macedonie excelſ⁹ nimis. i. valde. ita vt ſub illo nubes eē dicātur. Uñ ait Uirgili⁹. Nubes exceſſit olympus. Et ideo appellat̄ celū. Tante em̄ eſt altitudinis ꝙ oēs excedit aeris turbies ⁊ paſſiones. Uñ phi ibi aſcēdētes vt curſus ⁊ ſitus ſtellaꝝ inſpicerent. vt ibi poſſent viuere portabāt ſecū ſpōgias aq̄ plenas: vt ꝑ attractionē aq̄ aerē redderēt ſpiſſiorē ⁊ groſſioreꝫ Eſt em̄ ibi aer ſumme puritatis: vt dr̄ magiſter hiſtoriaꝝ. Et figurat btiſſimaꝫ ꝟginē q̄ ſup oēs mōdi turbines ſp illeſa permāſit. Et vt ait Anſ. tāta puritate renituit q̄ ſub deo neq̄t maior intelligi. Iſtud aūt celū ethereū ſiue olimpiū intrauit ꝟtute fidelitatis. Sicut em̄ h̄ celum oēs tenebras expellit. ſic ipa ſingulari⁹ ceteris creaturis ꝑ ſuā excellenteꝫ fidē oēm hereſim extinxit. Uñ illi canit eccleſia: Gaude Maria ꝟgo cūctas hereſes ſola interemiſti in vniuerſo mōdo. Nā cū in paſſione dñi obſcuritas infidelitat̄ intraſſet corda oim diſcipuloꝝ ⁊ apl'oꝝ: ⁊ fidē eoꝝ extinxiſſet: lumē ⁊ claritas fidei in ipa ꝟgine ſola remāſit. Et ꝓpt̄ h̄ oēs cādele accēſe in die paraſceues in matutinis extinguunt̄ p̄ter vnā
¶ In tertio celo lune bñdicta virgo meruit exaltari ꝑ grām ſanctificationis. Quia ſicut celum lune ꝓpter frigidā influentiā cōtēperat caliditatē inordinatā ignis ⁊ ſolis in hec inferiora. ita grā ſctificatõis ſue nedū fomitem ⁊ ignē ꝯcupiſcētie tēperauit: ſed etiā penitus extinxit. Uñ ſup illa ꝟba Luc. j. Spiritusſctūs ſupueniet i te ⁊ ꝟtus altiſſimi obumbrabit tibi. Ait Aug. i li. de ꝯcordia euāgeli. ꝙ illud obūbrare fuit fomitē extirpare. C
¶ Quartū celū mercurij introiuit ꝑ ꝟtuteꝫ patiētie. q: ſicut ſup̄ diximus in parte p̄cedēti Sicut Mercuri⁹ dr̄ dñari aq̄s: ita ipa ꝑ tolerātiā ſup oēs aq̄s tribulationū illeſa ꝑmanēs eis dñata fuit. Habuit em̄ ꝟtutē patiētie in aduerſ̄ ſup oēs alios viatores. Qḋ patuit in martyrio anie ab ipa tolerato tpe paſſiōis chꝛi. ei⁹ em̄ aīam ꝑtrāſiuit gladi⁹ doloris. Luc. ij. Cū ꝗ martyriū anie ⁊ ſpūs ſit nobili⁹ martyrio carnis. ſequit̄ ipam bñdictaꝫ ꝟginē ſup oēs meruiſſe exaltari ſup̄ h̄ celū ꝑ patiētie ꝟtutē. D
¶ In q̄nto celo veneris exaltata eſt ꝑ ꝟtutē pietatis. q: ſicut h̄ celū ē cauſatiuū amicicie ꝓpter ſuā benignā influētiā: ita ipa ꝟgo glioſa poſt chꝛm maiores cauſauit amicicias q̄ꝫ oēs mōdi hoies q̄ vnq̄ꝫ fuerūt vl' erūt: q: pacificauit deū ⁊ hoies. ⁊ amiciciam etiā ꝯtrahi fecit int̄ hoiem ⁊ angelū: adeo ꝙ i celo ſūt ꝯiūcti ſil': nō ſolū ꝑ amorē ſꝫ etiā ꝑ habitationē. Amicicia aūt eſt vni⁹ ab altero ꝯiūctio. vt notat̄ in. l. ſi fuerit. ff. de re. du. E
¶ Sextū celū ſolis aſcendere ꝓmeruit ꝓpt̄ ſuā mirabilē ſapiam. Sicut em̄ ꝑ ipi⁹ ſolis illuminatiõem oia viſibilia vident̄: ita bñdicta ꝟgo ſua illuminata ſapiētia oia intelligibilia itellexit: ⁊ luce clari⁹ cognouit. Uñ i ei⁹ ꝑſona expōi pñt illa ꝟba q̄ p̄dixit Dauid pš cxxxviij. Et aīa mea cognoſcet nimis. Et nos illi dicere poſſum⁹ illḋ qḋ i eodē pš. dr̄. ſ. Tu cognouiſti oia nouiſſima ⁊ antiq̄. ¶ In ſeptio F

G celo martis p ỽtutē fortitudinis meruit ex/
altari.q2 ſicut ĥ celū (vt p̄dixim⁹ i pte p̄cedē/
ti) ad actuz fortitudinis eſt inductiuū. Sic
ipa bn̄dicta ỽgo nos ad fortitudinē inducit
dicēs nobis illō qd̄ canit eccl'ia in feſto apl'o
rū: Eſtote fortes in bello ꝛ pugnate cū antiq̄
ſpēte ꝛc̄. De ei⁹ aūt fortitudie dr̄ Salomon
H Prouer. vl. Mulierē fortē qs iueniet? q.d.
nullā ei ſilem inuenire poterim⁹ ¶ Super
octauo celo iouis exaltari ꝓmeruit ꝓpt̄ ỽtu
tē tēperātie. q2 ſic iupit̄ eſt i q̄litate tēpatiſſi/
mus: ita dn̄i mr̄ fuit modeſtiſſima ꝛ tēpera/
tiſſima i ſuis ſenſib⁹. Seruauit nāq3 mode
ſtiā nō ſolū i interiorib⁹ ſenſib⁹ ſ3 etiā i exte/
rib⁹: iux̄ illō Phil'. iiij. Modeſtia vr̄a nota
ſit oīb⁹ hoīb⁹. ¶ Nonū celū ſaturni aſcēdit
p ỽtutē paupꝫtatꝫ. q2 ſicut ſaturn⁹ dr̄ maliuo
lus oīb⁹ iſtꝫ inferiorib⁹: ſic ipa p ỽtutē paup
tatꝫ hec oīa inferiora ɔtēpſit. Vn̄ ĥ mōo ipa
dicere potuit illō Judith. ix. Cōtemnā illū ꝛ
ỽtutē ei⁹. ¶ Decimū celū ſtellaꝝ aſcēdit per
ỽtutē ſue miſcd̄ie. Sicut em̄ ĥ celū h3 influ
entiā gnālē ad hec inferiora. ſic ipa poſt deū
gnālit̄ influit tā iuſtis q̄3 pctōrib⁹ ſalutis re
media. Vn̄ pſ̄ inq̄t. Miſcd̄ia dn̄i plena eſt
terra. Que q̄dē terra ē illa de q̄ idē ꝓpħa di/
xit deo pſ̄. lxxxiiij. Bn̄dixiſti dn̄e terrā tuaz.
I ¶ Vndecimū celuz. ſ. cryſtallinū ỽgo bn̄di
cta itroiuit p ỽtutē pſeuerātie. Sicut em̄ p̄/
dictū celū l3 ſit de aq̄s formatuz: q̄ de ſui nā
ſūt fluxibiles. tn̄ (vt in p̄cedēti pte dixim⁹) n̄
fluit ſ3 ſolidū pmanet. Ita bn̄dicta ỽgo lic3
peccata ſit ĥ iudeis q̄ erāt fluxibiles p pctm̄
tn̄ ipa nunq̄3 fluxit. ſed ɔtinue in dei gr̄a ſta
bil' ꝛ firma pſeuerauit: ꝛ iō oīb⁹ ỽtutib⁹ ſoli
da pmāſit. Vn̄ de ea p̄t dici illō Eccl'i. l. Qua
ſi vas auri ſolidū ornatū oī lapide p̄cioſo.
K ¶ Duodecimū celū. ſ. empyreū aſcēdit ỽtu
te ſue gl'ificatōis. Sic em̄ ĥ celū ē magꝫ glo
rioſuz oīb⁹ alijs cel': iux̄ illō pſ̄. lxxxvj. Gl'io
ſa dicta ſūt de te ciuitas dei. ita btiſſima dei
mr̄ gl'ioſior ē oīb⁹ ſctis: ꝛ iō debuit i loco glo
rioſiori exaltari: ꝛ ibi ſup oēs btōs collocari.
De q̄ gl'ificatōe p̄dixit de⁹ Eſa. lx. dicēs. Do
mū maieſtatis mee gl'ificabo

¶ Pars q̄rta hui⁹ ſermonis que dicit̄ trāſ
L greſſionis.

AScēdēs btā ỽgo ad p̄paratū ſibi
a filio habitaculū: viſitauit mā
ſiōes oīm btōꝝ: vt q̄dā deuot⁹ p̄/
dicator ɔtēplat̄. de q̄b⁹ inq̄t ſalua
tor Jo. xiiij. In domo pr̄is mei māſiōes mlt̄/
te ſūt. Et p̄mo viſitauit decimū choꝝ. i. q̄ (vt
Chorus puerorum inq̄t ſctūs Bona. i. iij. ſen. diſti. ix.) ſūt pueri
poſt baptiſmū ſtati decedētes. ꝛ alij q̄ nō fu
erūt tāti meriti vt mererent̄ puenire ad ordi
nes āgeloꝝ. ſ3 ſolūmō ſaluati ſūt merito paſ

ſiōis chr̄i. Iſti āt btī rogauerūt btiſſimā ỽgi/
nē: vt i eoꝝ ſocietate moraret̄. Cui ipa rn̄dit
Quaſi balſamū nō mixtū odor me⁹ Eccl'i. xx/
iiij. i. ego fui impmixta ꝛ intacta ab oī fetore
pcti. Vos āt oēs corrupti fuiſtis pctō ſalte3
originali. ꝛ iō vobiſcū nō remaneo: ſ3 tn̄ vos
ɔtinue gl'ie mee fulgorib⁹ illuſtrabo. ¶ Vi Chor⁹ ỽginum
ſitauit q̄3 ỽginū ordinē: q̄ oēs genib⁹ flexis
obſecrarūt eā vt i eaꝝ ſocietate remaneret di
cētes. Tu fuiſti mgr̄a nr̄a. dn̄a nr̄a: ꝛ mr̄ ac
abbatiſſa nr̄a. ordinēq3 nr̄m iſtituiſti: ordia/
ſti: tenuiſti ꝛ ɔſecraſti. Decet āt mgr̄am mo/
rari cū diſcipul'. dn̄am cū ancill'. abbatiſſam
cū ſubditis: ac mr̄em cū filiab⁹ ſuis. ꝛ eo ma
xime: q2 tu i te habuiſti tres excellētias. ſ. pu
ritatē i mēte. ỽgitatē in carne: ꝛ claritatē i cō
uerſatiōe. de q̄b⁹ dr̄ Sap. iiij. O q̄3 pulcra ē
caſta gnātio cū claritate. Nos āt q̄ntū nob
poſſibile fuit tibi ſil'es fuim⁹. Cū ḡ ſilitudo
ſit cā dilectōis: ɔiūctōis ꝛ aſſociatōis Eccl'i.
xiij. ꝛ. viij. Eth. Jō i nr̄o debes ɔſortio pma
nere. Rn̄dit aūt bn̄dicta ỽgo. Oēs vos aliq̄
mō pdidiſtis puritatē vr̄am ſaltē p pctm̄ ve
niale. q2 de vob̄ illud Prouer. xxiiij. verifica/
tū ē. ſ. Septies in die cadit iuſt⁹ ꝛ reſurgit.
Et illō. iij. Reg. viij. Nō eſt hō q̄ nō peccet.
Ego āt q̄ſi liban⁹ nō inciſus euaporaui ha/
bitationē meā. Eccl'i. xxiiij. Puritas em̄ mea
nullo vnq̄3 vel minimo pctō fuit inciſa vl' de
prauata: q̄ꝓpter vobiſcū remanere nō de/
beo. ſed tn̄ faciam vos a filio meo coronari.
Cui canit eccl'ia: Jeſu corona ỽginū. Itē de
corabo vos ſeq̄la filij mei: cui iteꝝ canitur:
Qui paſcis int̄ lilia ſept⁹ choreis ỽginū. Et
rurſum. Quocūq3 pgis ỽgies ſequunt̄ atq3
laudib⁹ poſt te canētes curſitant: hymnoſq3
M dulces pſonāt. ¶ Viſitauit inſup ɔfeſſores
ꝛ anachoritas. Qui dixerūt ei. Vtinam tibi Chor⁹ cōfeſſorum
placeret o dn̄a gl'ioſa habitare cū ſeruis tu/
is: q̄ deū corde/ore/ꝛ ope ɔfeſſa fuiſti: ſicut
ꝛ nos ad cui imitatiōem ɔfeſſi fuim⁹: ſuan
tes ɔſiliū archāgeli Raphael' dicētis Tob.
xij. Cōfitemini ei. ſ. deo: q2 fecit vobiſcū mi/
ſericordiā. Opa em̄ dei reuelare ꝛ ɔfiteri ho
norificū ē. Rn̄dit btā ỽgo. Cōfitebor dn̄o ni
mis i ore meo: ꝛ in medio multoꝝ laudabo
eū. pſ̄. cviij. Verūtn̄ vobiſcuz nō pmanebo.
q2 ſicut cedr⁹ exaltata ſum in libano. Eccl'i.
xxiiij. i. ſicut cedrus libani eſt alta ſup oēs
arbores. ita ego exaltari debeo ſup oēs ɔfeſ
ſores: vbi ppetuā de vobis memoriā3 ego ꝛ
filius me⁹ corā pr̄e eterno faciem⁹. Jpe em̄
ait Mat. x. Oīſ q̄ ɔfitebit̄ me corā hoīb⁹: ɔfi
tebor ꝛ ego eū corā patre meo q̄ in celis eſt.
¶ Poſtea ĥo viſitauit martyres q̄ ipam ſi/ N
militer inuitauerūt ad ſecū pmanendū dicē Chorus martyrum
tes. Tu in mōo diuerſis afflictiōib⁹ vexata
fuiſti. Vn̄ Thren. ij. tibi dicit̄. Magna eſt

velut mare ꝯtritio tua. In hac aūt dolore inex
plicabili decorata fuiſti ꝯſtātia iextimabili.
Nos vero tui exēplo multas patiēter tolerauī
mus paſſiōes. Vñ de nob canit eccl'ia. Os
ſancti q̄nta paſſi ſunt tormēta ⁊c. Et iō ſicut
tibi fuim⁹ ſocij paſſionū: debem⁹ etiā eē cō-
ſolationū. c. j. de ſepul. Reſpōdit aūt btā vir
go. Vos fuiſtis martyres. ego aūt pl⁹ q̄ mar
tyr ꝑ paſſionē filij mei. in qua meā ipi⁹ aiam
ꝑtrāſiuit gladi⁹. vt mihi ꝑdixerat ſctūs Sy
meon Luc. ij. Qñ em̄ latus filij mei lancea
ꝑforauit: aīa ei⁹ in ſuo corpe nō erat. aīa vero
mea in corpe meo erat: qñ ipa lancea ꝑfora-
bat. Diſſecabatur q̄ caro mea videns carnē
vnigeniti mei laniari. Diſſecabat' autē aīa
mea vidēs aīam eius tā grauiter ꝯtriſtari.
Diſſecabat' q̄ q̄ ſpūs me⁹ vidēs diuinitatē
ipi⁹ tā ignominioſe tractari. Quia ḡ aīa eſt
dignior corpe. c. cū infirmitas. de pe. ⁊ remiſ.
⁊ c. ſedulo. xxxviij. diſ. Iō martyriū aīe (qd
eſt digni⁹ martyrio corpis) meret' alti⁹ exal-
tari. Et ꝓpt' hoc ego q̄ſi palma exaltata ſum in
cades. Eccli. xxiiij. Per palmā aūt victoria
intelligit'. Cades vero interꝑtat' ſctā: ꝑ quam
vos eſtis ſignificati: q eſtis ſancti. i. ſanguie
tīcti. Lz aūt i vro choro nō morabor: vos tñ
mirū in modū ꝯſolabor. Nā ſicut me⁹ filius
ē rex veſter: cui canit eccl'ia: Rex glioſe mar
O tyrū. Ita ego ero veſtra regina. ¶ Viſitauit
Chorus aploꝝ q̄ manſiōes aploꝝ: in quib⁹ licz apl'i tūc nō
eſſent. tñ ſi ibi fuiſſent inuitata eēt. Vel ſi for
te tūc aliquis eoꝝ ibi erat. potuit eā ſuo no
mine ⁊ alioꝝ omniū ſic ad ibi manendū ex-
hortari. De nobis o vgo intemerata dr q̄ ſu
mus ſal terre: lux mūdi: lucerna ardens: ⁊ ci
uitas ſup monte poſita. Tu aūt tanq̄ opti-
mū ſal terre q̄ plurimos a pcti putredine ꝓ
ſeruaſti: ⁊ inſipidū mūdū ꝯdiuiſti. ac tanq̄
fulgētiſſima lux mōi ad dei cognitiōem il-
luminaſti: ⁊ mōm tenebroſum illuſtraſti: ac
tanq̄ lucerna ardētiſſima ad dei amorē mul
tos iflāmaſti. ⁊ mōm frigidū charitatis igne
accēdiſti. ⁊ tanq̄ ciuitas ſup montē poſita:
viſcera ⁊ ſinū miſcdie tue oib⁹ aperuiſti. Cū
ſis ḡ aploꝝ mgrā ⁊ gubernatrix: debes ī eo
rū collegio demorari. Reſpōdit btā virgo.
Nō relinquā vos orphanos: ſed ꝯtinue vi-
debo vos: ⁊ gaudebit cor veſtrū. Ego ei ſum
tanq̄ plantatio roſe in hiericho Eccl'i. xxiiij.
Hiericho nāq̄ iterꝑtat' luna. ⁊ ſignificat ec
cl'iā. i. aploꝝ ꝯgregationē: q ipam eccl'iam
plantauerūt. Quilibet aūt veſtrū o apl'i fui
t vna roſa ꝑ aliquā ſpecialē grām q̄ redolu
it. Ego vero fui tanq̄ plantatio roſe. q: in me
fuerūt vniuerſalr oēs grē q in vobis fuerūt
ſingulares. Vos ḡ eſtis roſe corā deo redolē
tes. ego vero ſū plātatio roſe: q int' vos nō loci
ſituatiōe ⁊ māſiōe: ſed ꝑ grās q̄s habetis fa
miliarit' maneo. Nā maneo cū Petro ꝑ di-
uinitatis ⁊ humanitatis filij mei cognitiōes
Quia ipe dixit ei: vt hr̄ Matth. xvj. Tu es
chrūs fili⁹ dei viui. Cū Paulo ꝑ altā ꝯtēpla
tionē: q ait Eph. iij. Nrā aūt ꝯuerſatio in ce
lis eſt. Cū Andrea ꝑ ꝑcordialē ad crucē de-
uotionē. q cū deberet ⁊ ipe i cruce poni: ſa-
lutauit deuote ipam crucē di. Salue crux ꝓ
cioſa: q in corpe chrī dedicata es. ⁊ ex mēbris
ei⁹ tanq̄ margaritis ornata. Suſcipe diſci
pulū eius q pepēdit in te magiſter me⁹ chrūs
Cū Jacobo aūt ſuū ꝑ viciorꝝ euitationē. Cū
Joāne ꝑ vginitatis ꝯſeruationē. vgo em̄ ele
ctus a dño: vgo in euū ꝑmāſit: vt canit eccle
ſiā. Cū Thoma ꝑ fortiū operꝝ aggreſſionem
Ipe em̄ dixit alijs apl'is Joan. xj. Eamus ⁊
nos ⁊ moriamur cum eo. Cū Jacobo alphei
ſum ꝑ ſingularē in vtero ſanctificationem.
Cū Philippo ꝑ ſpecialē cū filio meo famili-
aritatē: ſicut p3 Joā. vj. ⁊ xij. c. Cū Bartho
lomeo ꝑ feruentē orationē. Vñ (vt in ei⁹ legē
da habet') clamabāt demones dicētes. Bar-
tholomee icēdūt me orōnes tue. Cū Mat-
theo ꝑ terrenorꝝ deſpectionē. Cū Simone ꝑ
mādatorꝝ dei ꝓmptā executionē Et cū Tad
deo ꝑ mūdiciā ⁊ puritatē. Nā in hiſtoria Ec
cleſiaſtica vocatur corcul⁹. i. cordis cultor.
¶ Viſitauit poſtmodū chorꝝ ꝓphetarꝝ: qui P
eā rogauerūt: vt ſecū manere dignaret': dixe Chorus
rūtq̄. Tu habuiſti ſpm̄ ꝓpheticū ſic̄ ⁊ nos: ꝓphetarꝝ
q̄re ḡ nō erit etiā cōis habitatio? Pares em̄
cū parib⁹ veteri ꝓuerbio facile ꝯgregant': vt
inq̄t Therenti⁹. Reſpōdit btā vgo. Aliq̄ ex
vobis ꝓphetauerūt de ꝑteritis: alij vero de pñ-
tib⁹ occultis vel longinqs. alij aūt ⁊ cōmuni
ter oēs de futuris. Ego aūt ꝓphetaui de ꝑteri
tis: pñtib⁹ ⁊ futuris. Et ſic i ſion firmata ſuz:
⁊ in ciuitate ſctificata ſilr requieui: ⁊ i hierl'm
ptās mea. Eccl'i. xxiiij. Sion q̄ppe ſpeculatio
interꝑtat': ⁊ ſignificat viſionē ꝓpheticā: in q̄
ego ſuꝑ oēs exaltata ſuz. Vñ etiā dicere poſ-
ſum illud qd in eodē c. hr̄. ſ. Et q̄ſi cypreſſus
in mōte ſion. Per cypreſſum nāq̄ (cui⁹ folia
vt dr Plateari⁹ ſunt medicinalia) ſignifica-
tur ſpūs ꝓphetie. Verba em̄ ꝓphetarꝝ fuerūt
animab⁹ valde ſalutifera ⁊ medicinalia. Qr
igit' requieuit in me ſpūs multiplex ꝓphetarū:
multiplici debeo ſuꝑ oēs ꝓphetas glia ſubli
mari. De me em̄ vificatū eſt illud. ij. Pet. j.
Habetis firmiorē ꝓpheticū ſmonē. Et illud
Eccl'i. xlvj. Exaltauit vocē illius in ꝓphetia.
nō tñ vos deſolatos relinquā. Fili⁹ em̄ me⁹
vult reddere mercedē ſuis ſuis ꝓphetis Apo
cal. xj. Vñ nūc totalr cōplebit' deſideriū ve-
ſtrū: de q ſcptū eſt Mat. xiij. ⁊ Luc. x. Mul
ti ꝓphete voluerūt videre. ſ. dñm Jeſum in
carne: ⁊ nō viderūt. Nā nō ſolū eū nūc vide
tis regē vrm glioſum: ſed etiā me reginā vē

ſtrā in eternū videre poteritis ſup oīa ſide-
Q ra incōpabilit̄ renitēte. ¶ Viſitauit poſtre-
Chorus patriarcharum mo choꝝ patriarchaꝝ:q̄ ei dixerunt. Tu es
filia nr̄a:tu es os ꝛ caro nr̄a.tu fuiſti bacul⁹
ꝛ v̄ga ſenectutis nr̄e.ḡ tanq̄ꝫ filia debes pa-
tres tuos tua p̄ntia honorare:tāq̄ꝫ caro no-
ſtra debes tua p̄ntia nos fouere.tanq̄ꝫ v̄ga
nr̄a debes tua p̄ntia nob̄ ꝯſolationē ip̄edere
Dauid āt q̄ appellat̄ p̄triarcha Act.ij.ſubiū-
xit dicēs. Fac vt adimpleat̄ ꝓheria quā ego ꝑ
genitor tu⁹ poſui pſ.xxij. dicēs. Virga tua
ꝛ bacul⁹ tu⁹ ip̄a me ꝯſolata ſūt. Rn̄dit aūt
bt̄ā v̄go. Ego q̄ſi oliua ſpecioſa i cāpis:Eccī.
xxiiij. Sol⁹ em̄ de⁹ d̄r eē ip̄a oliua:ꝑ quā fi-
gurat̄ miſcōia:quia ip̄e deus eſt ip̄a miſcōia
Vos v̄o habuiſtis oleū miſcōie:cui⁹ operi-
bus d̄diti fuiſtis. Ego aūt fui ſicut oliua:q̄ꝛ
miſereri eſt mihi q̄ſi ꝯuerſum in nām. Sū
etiā q̄ſi oliua ſpecioſa ꝛ formoſa atq̄ꝫ pulcer
rima in ramis/folijs ꝛ fructu.q̄ꝛ miſericor-
diā habuit in corde exhibēdo materne com
paſſiōis affectū:ꝛ in ore ꝓ ſalute mōi apud
deū inuocādo ꝛ intercedēdo:ac in ope ꝯferē
do miſeratōis auxiliū vniuerſal'r oib⁹ ꝛ vbi
q̄ꝫ:ꝛ in oi neceſſitate:atq̄ꝫ tēporib⁹. Itez vos
ſaluādoꝝ numeꝝ carnalit̄ auxiſtis ex filioꝝ
veſtroꝝ ꝓpagatiōe. Ego aūt q̄ſi vitis fructi-
ficaui ſuauitatē odoris. Eccī.xxiiij. Illū em̄
fructū ꝓtuli ſine q̄ nullus pōt ſaluari.ꝛ q̄ or
bē vniuerſuꝫ ſalutari odore repleuit. Vn̄ di-
cere poſſum illud qd̄ in p̄allegato c.ꝯtinet̄.ſ.
Ego quaſi therebinth⁹ expādi ramos meos
Veſtre em̄ generatōes ꝛ veſtre nuptie reple
uerūt terrā.mea aūt v̄ginitas repleuit para-
diſum.c.nuptie.xxxij.q.j.ꝛ ideo debeo in al
tiori loco ſublimari:ꝛ maioris ac dignioris
fruct⁹ mercedē excellētiorē ꝛ copioſioreꝫ re-
portare. Nō em̄ de me dictū fuit illd̄ Tob.
vj. In copulatiōe ſctōꝝ patriarchaꝝ admit
teris. Sed in pſona mea p̄nūciauit ſapiens
Eccī.xxiiij.dicēs. In habitatiōe ſctā coram
ip̄o miniſtraui. Nō tn̄ vos deſero patres ne
q̄ꝫ derelinq̄:licꝫ maiora mihi ꝯferant̄ i cele-
ſti regno p̄mia. Ego em̄ oib⁹ ſine inuidia cō
munico. Sap.vij. Vn̄ de vob̄ d̄r.j.ad Coꝝ.
x. Pr̄es nr̄i oēs ſub nube fuerūt.ꝛ illd̄ Mar.
xvij.etiā de nobis dici pōt. Ecce nubes luci-
da obūbrauit eos. Ego nāq̄ꝫ ſicut nubes ro-
ris in die meſſis(Eſa.xviij.) cōſcabo vobis
ꝯſolatōeſ meas:ꝛ obūbrabo vos radijs glo
rie mee.ita q̄ v̄ificabit̄ de vob̄ illd̄ Exo.xiij.
Nō defuit eis colūna nubis ꝑ diē q̄ erit ꝑpe
tuus. Et illd̄ Exo.xxiiij. Operuit nubes mō
tem. Et illd̄ eiuſdē li.xl.ꝛ Nume.xvj. Opuit
nubes tabernaculū.i.choꝝ patriarchaꝝ. Et
illd̄ Exodi.xvj. Gl'ia dn̄i apparuit in nube.
Nūc ḡ aſcēdente me ſup̄ vos v̄ificabit̄ illud
Nume.x. Eleuata eſt nubes de tabernaculo

Poſſum⁹ ḡ q̄ꝫ deuote meditari q̄ ip̄a beni- R
gniſſima v̄go viſitauit oēs hbrōꝝ ſpirituum
ordines:eoſq̄ꝫ trāſcēdit.licꝫ ab eis vt ibi mo
raret̄ inuitata fuerit. De q̄b⁹ angelicis ordi-
nib⁹ inquit Raban⁹ in lib.de myſterio cru-
cis. Nouē ſunt ordines angeloꝝ:vt ſcp̄ture
ſctē nob̄ cōmēdat auctoritas.h̄ eſt:angeli:ar
changeli.p̄ncipat⁹:p̄tātes:v̄tutes dn̄atōes:
throni:cherubin ꝛ ſeraphin. Cū ḡ p̄mū ordi
nē angeloꝝ ingreſſa fuiſſet dixerunt ei. Tu Officiuꝫ
noſti o virgo bn̄dicta q̄ officiū angelicū eſt angeloꝝ
cuſtodire hoiem:iuxta illud pſ.xc. Angelis
ſuis deus mādauit de te:vt cuſtodiant te in
oib⁹ vijs tuis. Sicut em̄ tyroni eunti ad bel
lum de bono ꝓuidet̄ magiſtro:q̄ ſciat oīa
ad bellum neceſſaria illi oſtendere:vicꝫ q̄ ex
parte hoſtē aggredi debeat:ictuſq̄ꝫ cauere.
Sic miſericors de⁹ humanā fragilitatē co-
noſcens eſſe inexpertā ꝛ ineptā ad bellandū
ꝛ reſiſtendū fraudulēto hoſti infernali:ne ī
aliq̄ ab ip̄o ſathana decipiat̄:ꝛ ꝑ fraudulen
tiam vincat̄:dedit vnicuiq̄ꝫ hoim vnū ex no
bis angelis ſuis fidelib⁹ tanq̄ꝫ magiſtꝝ exꝑ
tū ſcientē oia neceſſaria ꝓ humana ſalute.ſic
dicūt theologi in.ij.diſ.xj. Itē ſicut ambulā
ti ꝑ viā nō tutā ſed ꝑiculis plenā dant̄ cuſto
des ꝛ ductores.ita cuilibꝫ hoi q̄ꝫdiu eſt via
tor deputat̄ vn⁹ ex nob̄:ne fallat̄ ab illis ma-
lignis ac ſupbis ſpiritib⁹.de q̄b⁹ inquit pſ.
In via q̄ ambulabā abſcōderūt laqueū mi-
hi. Vn̄ ꝛ Ariſto.in li.de ſecretis ſecretoꝝ ad
Alexandꝝ ait. Neſcis q̄ teſte Hermogene
egregio doctore duo ſunt ſpūs q̄ te cuſtodi-
unt:quoꝝ vn⁹ ſtat ad dexterā ꝛ alius ad ſi-
niſtrā cuſtodiētes ꝛ ſcientes opa tua:ꝛ refe-
rentes factori tuo quicq̄d feceris.h̄ ſolum in
v̄itate debet o Alexander te retrahere ab oī
inhoneſto ope. Hec ille. Per q̄s angelos in
telligit vnū ex nobis q̄ ſtat ad dexterā:ꝛ ali
um angelū ſathane qui ſtat ad ſiniſtrā. Vel
q̄ꝛ erat plat⁹ duos habebat bonos angelos
cuſtodes:ſm̄ q̄ſdaꝫ. ¶ Nos ḡ angeli dei cu- Qualit̄
ſtodimus hoiem multipl'r.ſ.remouēdo ab angeli cu
eo peccatū p̄teritū:increpādo eū vt ab eo re ſtodiunt
cedat. Vn̄ vt habet̄ Judicū.ij.cū angel⁹ ine hoiem
crepaſſet filios iſrael:ip̄i eleuauerūt vocē cū
fletu. Itē eripiēdo a pctō p̄ſenti:vt patet in
eductione Loth ꝛ vxoris eius de ſodomis.
id eſt de pctī ꝯſuetudine Geneſ.xix. Itē im
pediendo pctm̄ futuꝝ:vt pꝫ Numeri.xxij.
de Balaā:q̄ ad maledicendū ꝓp'lo iſrl' ꝑgēs
ab angelo impedit⁹ ē. Vn̄ Bern̄.inq̄t. Quo
tiens grauiſſima cernit̄ ſurgere tētatio ꝛ tri
bulatio vehemēs iminere:inuoca angelū cu
ſtodē tuū:directorē tuū:adiutorē tuū in oi-
bus oportunitatib⁹ tuis.in tribulatiōe em̄
nō dormitat:ſed q̄n̄q̄ꝫ ad tēpus diſſimulat.
Nos ḡ q̄ꝫ o bona dn̄a ꝑegimus hominem

ꝛ in bono gr̄e ſtudem⁹ illuꝫ ꝯſeruare multi-
plicit̄.ſ.oē impedimētū ad bonū remouēdo.
Vñ Exodi.xij.angel⁹ ꝑcuſſit ꝓmogenita egy-
pti:vt ꝓpter h̄ pharao dimitteret ꝑp̄lm dei ſa-
crificare in deſerto ꝛ nō ſuffocaret eū ſicut ꝓ-
us faciebat. Itē a pigricia excitādo. Vñ Za-
charias inq̄t ſui li.c.iiij. Angel⁹ dn̄i excita-
uit me q̄ſi hoīem q̄ excitat̄ a ſomno. Itē i vi-

Angeli ꝓcurat iuſtificatiōnē hoīs.

am p̄nie ducēdo ꝛ reducēdo. Vñ vt p̄ꝫ To-
bie.v.angel⁹ dn̄i Tobiā duxit in itinere ſuo.
ꝛ etiā reduxit incolumē. Nos etiā iuſtifica-
tionē hoīs ꝓcuram⁹ multipl̄r. Primo mo-
uēdo ad ꝯtritionē.qđ i figurā p̄ꝫ Tob.xj.
vbi ad documētū angeli de felle(ꝑ qđ intel-
ligit̄ ꝯtritio) liniti ſūt oculi.ſ.cordis Tobie
ceci. Scđo purgādo labia ad ꝯfeſſionē. Vñ
Eſaie.vj. Labia Eſaie purgant̄ calculo igni-
to. Tertio gaudēdo ad ſatiſfactionē:iux̄ illō
Luc.xv. Gaudiū ē angel' dei ſup vno pctōre
p̄niam agēte. Nos etiam defendim⁹ hoīem
multipliciter. Primo p̄tāte demōis refrenā-
do. Vñ Tob.viij. angel⁹ religauit demonē
in deſerto ſupiori. Et Apoc.xx. Angel⁹ liga-
uit demonē:ꝛ miſit eū i abyſſum. Scđo cō-
cupiſcētiā ip̄i⁹ hoīs debilitādo. Vñ Gene.
xxxij.angel⁹ tetigit neruū femoris Jacob et
emarcuit. Tertio memoriā paſſiōis chr̄i hu-
manis mētib⁹ imp̄mēdo. Vñ angelo dictū
fuit Ezech.ix. Signa thau ſup frōtes viroꝝ
gemētiū ꝛ dolētiū. Defendim⁹ inſup hoīem
ab inimicis. Vñ Apoc.vij.dixit angel⁹. No-
lite nocere terre ꝛ mari neq̄ꝫ arborib⁹. Ter-
ra eñ ſunt pueri nouiter de terra nati.mare
ſunt adoleſcētes ꝛ iuuenes velut mare ferui-
di:ꝛ inſtabiles ꝑ ꝯcupiſcētias. Arbores ſūt
ſenes i vita ꝓlōgati. De q̄b⁹ omib⁹ inq̄t pſ.
Immittit angel⁹ dn̄i i circūitu timētiū eū ꝛ

Angeli cōſolant̄ homi[n]es

eripiet eos. Nos q̄q̄ꝫ ꝯſolamur hoīem p̄mo
v̄bis.vñ Zacharias inq̄t ſui li.c.j. Angel⁹ lo-
q̄bat̄ i me v̄ba ꝯſolatoria ꝛ bōa. Scđo cor-
roborādo ꝛ fortificādo.vñ Tob.v.inq̄t angel⁹.
Forti aīo eſto ꝛc̄. Et Dañ.xij.dixit angelus
Danieli:q̄ corruerat in terram. Noli timere:
pax tibi:ꝯfortare ꝛ eſto robuſt⁹. Tertio ſpē-
rādo. Vñ ſuo angelo pōt q̄lib⁹ hō dicere il-
lud Hiere.xvij. Spes mea tu i die afflictio-
nis. Quarto refrigerādo. Vñ Dañ.iij.dr̄.q̄
angel⁹ dn̄i deſcēdit cū trib⁹ pueris i forna-
cē:ꝛ excuſſit flāmā ignis de fornace.ꝛ fecit
mediū fornacis q̄ſi ventū roris flantē.ꝛ nō
tetigit eos oīno ignis:neq̄ꝫ ꝯtriſtauit:nec q̄c-
q̄d moleſtie intulit eis. Nos etiā o gl'ioſa do-
mina adſum⁹ hoī ad p̄ſentandū ei⁹ vota in

Angeli hoīum vota p̄ntāt.

ꝯſpectu altiſſimi. Vñ Berñ.inq̄t ſup Cant.
Diſcurrit angel⁹ medi⁹ int̄ dilectū ꝛ dilectā
vota offerēs ꝛ referēs dona ꝛc̄. Itē p̄ntam⁹
orōnes hoīs corā deo. Vñ Tob.xij.dixit an-
gelus. Qñ orabas cū lacbrymis ego obtuli
orōnē tuā dn̄o. Allegam⁹ inſup corā deo ꝓ
ip̄o hoīe. Vñ Job.xxxiij.dr̄. Si fuerit ꝓ eo
angel⁹ loq̄ns miſerebit̄ ei⁹.ꝛ Zach.j.reſpon-
dit angel⁹ dn̄o dicēs. Dn̄e exercituū vſq̄ꝫ q̄
tu nō miſereris hierl'm ꝛ vrbiū iuda q̄b⁹ ira-
tus es: Itē annūciam⁹ ei ſniam ꝛ volūtateꝫ
dei. Vñ Dañ.ix.dixit angel⁹ Danieli. Ego
veni vt nūciarē tibi:q2 vir deſideriorū tu es.
Reuelam⁹ q̄ꝫ hoī ſaluationē aīe ſue.vñ an-
gel⁹ dixit Eſa.lv. In leticia egrediemini:ꝛ ī
pace deducemini ꝛc̄. Itē hoīem p̄ſeruamus.
Vñ Judith.xiij.dixit ip̄a Judith Viuit do-
min⁹:q2 cuſtodiuit me angel⁹ ei⁹ ꝛ hinc eun-
tē ꝛ ibi cōmorantē ꝛ inde reuertentē. Et Ge-
neſis.xxxij. Cuꝫ Jacob valde timeret Eſau:
angelos ſibi obuios habuit ip̄m adiuuare
paratos.vñ ait. Caſtra dei ſunt hec. Itē nos
p̄param⁹ hoī viam:q̄ ducit ad vitā.vñ Ma-
lach.iij.inq̄t de⁹. Ecce ego mitto angelū me-
um q̄ p̄parabit viā añ faciē tuā. Ip̄m q̄ꝫ ho-
minē ꝑ viā p̄paratā in celū deducim⁹. Vnđ
Exo.xxiij.dixit de⁹. Ecce ego mitto angeluꝫ
meū q̄ cuſtodiat te in via ꝛ inducat i terram
quā ꝓmiſi p̄trib⁹ tuis. Et Luc.xvj.dr̄. Factū ē
vt moreret̄ Lazar⁹ ꝛ portaret̄ ab angel' i ſi-
nū Abrae. Que oīa cū tu o b̄ndicta v̄go ex-
hibeas hoī:debes in h̄ angelico collegio re-
manere:q̄ nr̄o fungeris officio. Rn̄dit bea-
ta v̄go. Officiū v̄r̄m ē regularit̄ circa ſingu-
lares ꝑſonas.nā vn⁹ angel⁹ vnū hoīem cu-
ſtodit:ꝛ aliū angelū cuſtodientē habꝫ vir:et
aliū mulier. Vñ ſup illō Mat.xviij. Ange-
li eoꝝ ſp̄ vidēt faciē p̄tris:dr̄ gl. Hiero. Ma-
gna ē dignitas aīaꝝ:vt habeat vnaq̄q̄ꝫ ab
exordio ſue creatōis angelū ad ſui cuſtodiā
deputatū. Ego v̄o nō tm̄ vnū viꝝ vl' mulie-
rē:ſꝫ oēs mōi hoīes cuſtodio:ꝓtego ꝛ ꝯfuo.
Vñ Berñ.inq̄t. Maria oib⁹ ſinuꝫ miſcđie
ſue aperit:vt de plenitudīe ei⁹ capiāt vniuer-
ſi ꝛc̄. Quapropter ſum figurata ꝑ gallinam
q̄ pullos ſuos cuſtodit ſub alis ſuis:vt dici-
tur Mat.xxiij. Quia ḡ officiū v̄r̄m ſupgra-
dior:iō ſup vos debeo eleuari. Tūc aūt oēs
angeli decātauerūt ei illō pſ.xliiij. Specie
tua ꝛ pulcritudine tua:intēde ꝓſpere ꝓcede
ꝛ regna. ¶ Aſcēdit ḡ ad ſcđm ordinē ſpiri-

S Officiuꝫ archāgelorum

tuū br̄oꝝ:q̄ ſil'r eā inuitauerūt dicētes. No-
ſtrū officiū eſt cuſtodire multitudinē genti-
um ꝛ ciuitatē vl' ꝓuinciā. Vñ Eſa.lxij.dixit
dn̄s. Sup muros tuos hierl'm ꝯſtitui cu-
ſtodes.vbi glo.inquit.i.archāgelos. Rn̄dit
btā v̄go. Ego nō tm̄ vnā ciuitatē ſeu gētē vl'
ꝓuinciā cuſtodio:ſꝫ vniuerſuꝫ orbē ꝛ oēs ꝓ-
uicias:ciuitates ꝛ gētes. Vñ Berñ.inq̄t de
me. Ip̄a p̄clara ſtella ſuis radijs totū illu-
miat mđm ꝛc̄.ꝛ iō ſup archāgelos debeo ſb-
limari. Tūc illi decantauerūt ei: Felix nāq̄ꝫ
es ſacra v̄go Maria ꝛ oi laude digniſſima

ꝛ iõ ſup nos aſcẽde:q꞉ maiori glĩa digna es

T ¶ Cũ igiꝛ aſcẽdiſſet ad ordinẽ pncipatuũ:
Officiuʒ principatuum ab eis q̃ʒ inuitata fuit vt ibi moraretꝛ:q꞉(ſicẽ
ipa facit)officiũ eoꝝ eſt cuſtodire pncipes ꝛ
p̃eſſe regnis.vñ appellanꝛ pncipatꝰ eo ꝙ pn
cipibꝰ p̃ſint:vl q꞉ eos cuſtodiãt. Rñdit aũt
btã v̄go. Ego nõ ſolũ pncipibꝰ terrenis p̃fui
ſed etiã pncipi celeſti:ꝛ de eo curã ꝛ cuſtodi
am habui.q̃(vt dr Apoc.xix.)ẽ rex regũ ꝛ dñs
dñantiũ. Jtẽ i oĩ ꝑplo ꝛ i oĩ gẽte pmatũ te
nuit. Eccl'i.xxiiij.Et iõ officiuʒ vr̃m excelſi ꝛ
altiꝰ mereor eleuari. Tũc pncipatꝰ ei cecine
rũt. Specioſa facta es ꝛ ſuauis i delicijs tu
is ſctã dei genitrix.ꝛ iõ aſcẽde ſupiꝰ:q꞉ nr̃am
V excedis pulcritudinẽ. ¶ Peruenit g̃ ad or
Officiuʒ poteſtatum dinẽ ptãtũ:a q̃bꝰ etiã inuitata fuit vt cũ eis
pmaneret:q꞉ officiũ eoꝝ eſt arcere potẽtiam
demonũ. Vñ Jſi.i li. Etym.ait. Ptãtes ſũt
q̃ aduerſ ptãtibꝰ pncipanꝛ:ꝛ ſua ptãte refre
nãt neq̃ciã ſpirituũ malignoꝝ:ne plus q̃ȝ ꝑ
mittunꝛ a dõ exercere audeãt neq̃ciã ſuã:vl
humanis ſenſibꝰ inherere. Jpa aũt Cañ.vj.
appellaꝛ terribil' vt caſtroꝝ acies ordinata.
Rñdit btã v̄go. Ego nõ ſolũ demõibꝰ in ae
re habitãtibꝰ vl in terra domior:ſʒ etiã ↄtra
oẽs infernales demões impiũ ptãtis mee ex
erceo. Vñ dicere poſſuʒ illõ Eccl'i.xxiiij. Om
ſublimiũ ꝛ excelſoꝝ colla ꝓpria virtute calca
ui:ꝛ pfundũ iferni penetraui. Et homĩes a
me a dmõibꝰ libati dicere mihi pñt illõ Ju
dith.xiij. Bñdictꝰ deꝰ q̃ ꝑ te ad nihilũ redegit
inimicos nr̃os. Tũc ptãtes dixerũt ei. Scri
ptũ eſt. Ois aĩa ptãtibꝰ ſublimioribꝰ ſubdi
ta ſit:ad Rom.xiij.xj.q.j.c.magnũ.ꝛ.xxiij.
q.v.c.pdeſt.ꝛ.q.viij.i pn.ꝛ d cẽſ.c.ois aĩa.ꝛ
iõ tibi ſubiecti erimꝰ.q̃ꝓpꝛ aſcẽde ſup no
ſtrã regionẽ:q꞉ maiorẽ nob habes ptãtem.
X ¶ Aſcẽdit g̃ choꝝ v̄tutũ:a q̃bꝰ ſilr ad ſecuʒ
Officiuʒ virtutũ. manendũ fuit inuitata.q꞉ ipa multa fecit et
ↄtinue facit miracl'a.qđ ptinet ad officiũ v̄
tutũ. Vñ Ber.i li.de ↄſideratiõe ait. Virtu
tes ſũt q̃ꝝ motu vl ope ſigna ꝛ pdigia fiunt
Sed btã v̄go rñdit eis dicẽs. Ego officium
iſtõ excellẽtiꝰ oĩbꝰ vob habui.q꞉ nunq̃ȝ deus
fecit ad alicuiꝰ v̄m inſtãtiã illõ ſtupẽdiſſi
mũ miraculũ qđ ad inſtantiã meã fecit.ſ.ꝙ
vna creatura reſpectu eiuſdẽ eſſet maꝛ ꝛ fi
lia:ꝛ ꝙ in partu ꝛ poſt partũ remaneret v̄go
incorrupta.ꝛ ꝙ creatorẽ generaret creatura
ꝛ ꝙ minor ↄtinet in ſe maiorẽʒ:qđ fuit oĩm
nouitatũ nouiſſimũ:iuxta illud Hiere.xxxj
Nouũ faciet dñs ſup terrã:femina circũda
bit viꝝ. Quia g̃ in vtero meo deꝰ fecit mira
culũ miraculoꝝ.in cuiꝰ cõpatiõe miracula
vr̃a ſũt minima:iõ maiori debeo collocari i
glĩa. Tũc v̄tutes oẽs dixerunt ei. Scit ois
populꝰ mulierẽ te eẽ v̄tutis Ruth.iij.ꝛ ꝙ i
manu tua v̄tus ꝛ potẽtia.j. Paral'.xxix. Te
igiꝛ laudat ois v̄tus celoꝝ.ꝛ tibi ẽ glĩa i ſecu
la ſeculoꝝ amen.ij. Paral'.vlt. ¶ Aſcẽdit g̃ Y
ad ordinẽ dñationũ:a q̃bꝰ ẽt inuitata fuit vt Officiuʒ dominationum
cũ eis maneret.q꞉ officiũ ipoꝝ eſt(vt ait Jſi
do.vij.Etym.)alijs inferioribꝰ angel' p̃ſide
re:ꝛ eis p̃cipe:ac eos mittere.vñ.Zach.ij.dr:
ꝙ vnꝰ angelꝰ p̃cepit alteri dicẽs. Curre cito
ad pueꝝ iſtũ ꝛc. De q̃ btũs Greg.inq̃t. Quã
diu mũs durat:angeli angelis:ꝛ demones
demonibꝰ p̃ſunt. Jpa v̄o bñdicta v̄go mit
tit angelos vbicũq̃ʒ ſibi placet:ꝛ eis p̃eſt et
domiaꝛ. Reſpõdit aũt glĩoſa dei mr̃. Vos
ſolũ mittitis inferiores angelos ꝛ eis p̃eſtis
ego aũt mitto oẽs ꝛ oĩbꝰ p̃ſum:q꞉ oĩm ſum
dña ꝛ regina angeloꝝ.ꝛ iõ dixit mihi deꝰ il
lud Deuꝛ.xv. Tu dominaberis dñatiõibꝰ
plurimis. Tũc dixerũt ei dñatões. Tua eſt
glĩa:ꝛ tu dominaberis oĩm.j. Paral'.xxix.ꝛ
regnũ tuũ oĩbꝰ dominabiꝛ. Ps.cij. Tu igiꝛ
collocari debes cũ filio tuo ſup oẽm pncipa
tũ ꝛ ptãtẽ ꝛ v̄tutẽ ꝛ dñationẽ Eph.j. ¶ Aſcẽ Z
dit igiꝛ v̄go btiſſima choꝝ thronoꝝ:q̃ inui Officiuʒ thronoꝝ
tauerũt eã dicẽtes: Nr̃am debes tua p̃ſentia
illuſtrare ſocietatẽ:q̃ ſil'eʒ nob habes digni
tatẽ. De nob eĩm inq̃t Jſiđ.in.vij.lib.Etym.
Throni ſũt agmina angeloꝝ:q̃ ſedes eloq̃o
latino dicunꝛ ſic vocati:q꞉ ꝛ illis ↄditor p̃ſi
det:ꝛ ſua iudicia ꝑ eos diſponit:iuxta illud
ps.ix. Sedes ſup thronũ q̃ iudicas iuſticiã.
Et ibidẽ. Parauit in iudicio thronũ ſuum.
De te v̄o dixit deꝰ ps.lxxxviij. Thronꝰ eius
ſicut ſol in ↄſpectu meo. Reſpõdit aũt v̄go
bñdicta. Hoc officiũ valde excellẽtiꝰ in me
fuit:in q̃ deꝰ ſublimiꝰ requeuit ꝛ ſedit q̃ȝ i vo
bis.q꞉ in vob ſolũmõ ſpũaliter requeſcit:ꝛ in
me nouẽ menſibꝰ ſpũaliter ꝛ corꝑaliter reſe
dit. Vñ dicere poſſum illud Eccl'i.xxiiij. Qui
creauit me requeuit i tabernaculo meo. Et iõ
etiã dicã illud qđ ibidẽ haberꝛ ſcʒ. Ego in al
tiſſimis habito.i.habitare volo.ꝛ thronꝰ me
us meꝰ i colũna nubis.i.iuxta nubẽ humani
tatis filij mei:q̃ ſole tegiꝛ diuinitaſ. Et tunc
mihi dici poterit illud.ij. Regũ.vij. Thro
nus tuꝰ erit firmꝰ in ꝑpetuũ. Et Prouerb.
xxix. Thronꝰ eiꝰ i eternũ firmabiꝛ. Ego q̃ʒ ſũ
thronꝰ dei multo excelſior q̃ȝ vos:q꞉ per me
thronũ grẽ ꝛ miſcđie eiꝰ Heb.iiij. Judicat
deꝰ ꝑplos i eq̃tate.ps.xcvij. De me etiã intel
ligiꝛ illõ Eſa.xxviij. Spũs iudicij ſedet ſuꝑ
thronũ. Tũc dixerũt throni: Eleueꝛ thronꝰ
Dauid ſuꝑ iſrl'.ij. Reg.iij. ponaꝛq̃ʒ thronus
mr̃is regis ad dexterã eiꝰ.iij. Reg.ij. ¶ Ad B
choꝝ ãt cherubicũ cũ ꝑueniſſet inuitata fuit Officiuʒ cherubin
vt ipa q̃ ſapiẽtiſſima extitit ſuꝑ oẽs hoĩes cũ
eis pmaneret:i q̃bꝰ ſingulari mũere ẽ ſcia di
vt inq̃t Gre.ſuꝑ Mat.ꝛ ꝓpꝛ h cherubin ple
nitudo ſcie iterptaꝛ. Rñdit btã v̄go. In me
eſt maior ſcie plenitudo q̃ȝ i vob. Vñ Bern.

de meait. Profundiſſima diuĩe ſapiẽtie pe-
netrauit abyſſum.ꝛ idõ oportet ꝟificari illud
pſ̃.xvij. Aſcẽdit ſuꝑ cherubin ꝛ volauit. De
beo ei ſociari filio meo:cui dꝛ pſ̃.lxxix.ꝛ.c-
xix.ꝛ Eſaie.xxxvij. Qui ſedes ſuꝑ cherubin.
Tũc dixerũt oẽs cherubin vidẽtes gl'ioſam
B ꝟginẽ ſuꝑ ſe eleuari: Gl'ia dñi dei aſſũpta ẽ
Officiũ de cherub. Ezech.ix. ¶ Aſcẽdit ꝰ ꝟgo bñdi-
ſeraphin cta ad choꝝ ſeraphicũ.in q̃ etiã ad manẽdũ
fuit inuitata.nã ille q̃ erat pmꝰ ĩ illo ordine
allegauit excellẽtiã ſuã:quã ponit Iſid.vij.
Ety.ꝛ dixit. O ꝟgo beſſima tu noſti ꝙ nos
ſeraphin.i.ardẽtes appellamur:eo ꝙ inter
nos ꝛ deũ nulli alij interſũt.ꝛ idõ q̃nto ei vi-
cinꝰ collocamur:tãto magis claritate diui-
ni luminis iflãmamur:ꝛ tãto maiori claritate
illuſtramur q̃nto ardẽtiori motu dilectiõis
intime inflãmamur. Vñ nr̃m ꝓpriũ officiũ
eſt ardere charitate ꝛ dilectiõe. Tu ꝟo ſuꝑ
oẽs hoĩes charitate dei ꝛ primi exarſiſti:ſer
uãs illud qđ de te in figurã dictũ fuit a deo
Exodi.xxvij. Ardeat lucerna ſemꝑ ĩ tabna-
culo.ꝛ illud Leuit.vj. Ignis ĩ altari meo ſꝑ
ardebit.mane ꝰ ĩ ordine iſto.in q̃ ſũt ꝑfectio
nes oĩm inferioꝝ ordinũ:vt inq̃t Diony.i li.
de angelica hierarchia. Quia tu ĩ te habui-
ſti oẽs hꝛoꝝ ſpirituũ ꝓprietates. Angelꝰ eñ
interꝑtaꝝ miſſus:vt ait Iſi.vij.Etym. Oẽs
nãq; angeli ſũt admiſtratorij ſpũs miſſi ꝓ-
pter eos q̃ hereditatẽ capiũt ſalutis Heb.j.
Vñ Bern.ait deo. Dñe q̃d eſt hõ q: innotu
iſti ei:aut filꝰ hoĩs q: reputas euꝫ. Deniq;
mittis ei vnigenitũ tuũ:imittis ſpm̃ tuũ:ꝓ-
mittis vultũ tuuꝫ.ꝛ ne q̃d vacet in celeſtibꝫ
ab oꝑe ſollicitudĩs:illos etiã hꝛos ſpũs ꝓpẽ
nos mittis in miſteriũ nr̃m. Hec ille. Ange
li eñ inferioris ordinis mittunꝝ ad ſingula
riũ ꝑſonaꝝ defenſionẽ ꝛ reuelationẽ.qđ pa
tuit.iij. Regũ.xix.vbi angelꝰ portauit He-
lie ſubcinericiũ panẽ ꝛ vas aq̃:q̃ comedit et
bibit:ꝛ ambulauit ĩ fortitudĩe cibi illiꝰ vſq;
ad montẽ dei. Archãgeli ꝟo mittunꝝ ad ſin-
guloꝝ rectoꝝ eruditionẽ:ꝛ ad ſecretoꝝ ma-
ioꝝ reuelationẽ.vñ Gabriel vt archãgelus
Zachariã põtificẽ docuit.ꝛ natiuitateꝫ chꝛi
tibi o ꝟgo ſacratiſſima nũciauit. Luc.j. Pri
cipes mittunꝝ ad ꝑncipũ inſtructionẽ:vt pa
tet Dañ.x.vbi ponunꝝ tres ꝑncipes Perſa-
rũ:Grecoꝝ ꝛ Medoꝝ.q̃s oẽs angelꝰ dñi in
ſtruxit. Poteſtates mittunꝝ ad demonũ et
ꝛ tẽtationũ reꝑſſionẽ.qđ patuit Exodi.xiij.
vbi angelꝰ inꝝpoſuit ſe inꝝ egyptios ꝑſequẽ-
tes filios iſrael:ac exercitũ pharaõis ꝛ ipos
filios iſrl'. Virtutes mittunꝝ ad miraculoꝝ
oꝑationẽ.qđ patuit Tob.xj.de angelo q̃ To
biã illumiauit:ꝛ filiũ eiꝰ a deglutiõe piſcis
eripuit. Dominatões mittunꝝ ad ſenſuum
ſub dominio rõnis ſubiugatõem.qđ patuit

in figurã Gene.xvj.vbi ãgelꝰ dixit Agar an
cille vt ad dñam ſuã rediret ꝛ ſe ei ſubijceret
Throni mittunꝝ ad iudicij iformationẽ.ha-
bẽt eñ informare iudices vt legẽ intelligãt
ꝛ obſeruẽt. Vñ Act.vij.dꝛ. Accepiſtis legẽ ĩ
diſpoſitiõe ãgeloꝝ. Cherubin mittunꝝ ad ſci
entiaꝝ eruditionẽ:vt patuit Apoc.x.đ ange
lo q̃ hebat libꝝ ĩ mãu. Et eiuſdẽ li.xviij.đ an
gelo a cuiꝰ claritate terra illumiata ẽ. Nos
ꝟo ſeraphin mittimur ad cordiũ iflãmatio-
nẽ:qđ patuit.iiij. Reg.ij.i angel' q̃ ĩ curru i-
gneo ꝛ eq̃s igneis apparuerẽ. Hec ãt oĩa bñ
ficia tu exhibes hũano generi.ꝰ fieri debes
hitatrix nr̃i tabnaculi. Tũc oẽs ſeraphin ce-
perũt eã rogare dicẽn. O ſctã dei mr̃ ꝛ oim:
o ſacra ꝟgo ꝟginũ:o ſctiſſima mediatrix dei
ꝛ hoim.o dña ꝛ regina celoꝝ:o iperatrix ex-
ercituũ cũctoꝝ ãgeloꝝ.decet te ardore ꝛ icẽ
dio charitatꝫ duotiſſimã ĩ ſuꝑmo iſto ordie
nr̃o nobiſcũ rñderꝫ:vt tuo felici ꝯſortiõ ꝑfru
amur. Rñdit aũt bñdicta ꝟgo. Valde mihi
cõplaceo ꝛ ſũme ꝯgratulor đ vr̃o diuio ardo
re:ſꝫ tñ decꝫ me altiꝰ aſcẽdere:q: vos ſupa-
ui ĩ amore. Si eñ deꝰ ab oibꝫ ẽ amãdꝰ mĺ-
to magꝫ ab illa cuiꝰ ẽ filꝰ. Nõ ãt ẽ mirꝝ ſi ego
mr̃ dei plꝰ diligã filiũ meũ q̃ꝫ alij eiꝰ ſubditi
cuiuſmõi eſtis vos o ſeraphin ꝛ oẽs alij an-
geli. Ego eñ ſum mr̃ pulcre dilectõis. Eccl'i
xxiiij. Preterea opꝫt impleri ſcpturã Gene.
ij.vbi deꝰ ait. Nõ ẽ bonũ hoiem eẽ ſolũ:faci
amus ei adiutoriũ ſimile ſibi. Cũ ꝰ oẽs ſcti ꝛ
ſctẽ dei aſſociati ſint vobiſcuꝫ ꝛ alijs ordibꝫ
inferioribꝫ:ꝛ oẽs alij in poſteꝝ gl'ificandi ſi
mili mõ đbeãt vobis aſſociari:ita ꝙ nullus
beatꝰ ſolitariꝰ erit.ſed homies angelis erũt
ſocietate ꝯiuncti:ſic ꝑdictũ fuit Deuꝝ.xxxij
vbi dꝛ de deo. Cõſtituit terminos populorũ
iuxta numeꝝ filioꝝ.i.angeloꝝ. Filꝰ tñ deuſ
meꝰ ꝛ hõ ſuꝑ oẽs angelicos ordines merito
eleuatꝰ nõ habꝫ ibi ſocietatẽ ſibi q̃ ad huma
nitatẽ. Et idõ ſicut ego in mũdo fui ei ſocia in
tribulatiõibꝫ:ita etiã ei debeo aſſociari ĩ ꝯſo
latiõibꝫ Et ſicut ille ibi aſcẽdit vt ꝯtinue ap-
pareat vultui dei ꝓ hoibꝫ. Heb.ix.ita ego de
beo ibi aſcẽdere vt apparcã vultui ipiꝰ filij
ꝓ pctõribꝫ.ꝛ ſic humanũ genꝰ habeat ſemꝑ
añ faciẽ dei adiutoriũ ſimile chꝛo ad ꝓcurã-
dã ſuã ſalutẽ. Vñ ſctã mr̃ eccl'ia ĩ orone ſecre
ta vigilie mee aſſũptiõis orat deũ di. Mu-
nera nr̃a dñe apđ clemẽtiã tuã dei genitricꝫ
cõmendet oro:quã de h ſeculo trãſtuliſti:vt
ꝓ pctis nr̃is apđ te fiducial'r inꝝcedat. Aſcẽ
dã igiꝝ ſuꝑ vos ad pꝛem meũ ꝛ patrẽ vr̃m:ꝛ
deũ meũ ꝛ deũ veſtꝝ. Ipe eñ me vocat di.
Veni dilecta mr̃ mea:veni chariſſima geni-
trix mea ꝛ ponã in te thronũ meũ. Aſcẽdẽte
aũt illa:dixerũt q̃dã angeli obſtupeſcẽtes đ
ĩmẽſitate gl'ie eiꝰ. Que eſt iſta q̃ aſcendit đ

deſerto delitijs affluēs innixa ſup̄ dilectū ſu
um: Can̄. vij. Quib⁹ rn̄derūt alij āgeli. Jſta
ē ſpecioſa int̄ filias hierl'z. Merito āt btiſſi
ma v̄go maria oēs āgeloꝝ ordies trāſcēdit:
q̄ oēs eoꝝ pfectiōes excellētiori mō poſſedit.
Vn̄ Alb. ſup̄ Miſſus ē. c. cxciij. ↄcludēs in
q̄t. Patꝫ ḡ gl'ie btiſſima v̄go oēs ꝓprietates
angeloꝝ hn̄s ſup̄ oēs angelos ⁊ oēs hierar‐
chias ē exaltata: ita ꝙ ſinguloꝝ ⁊ oīm ꝓprie‐
tates ⁊ dona ipa ſola vniuerſal'r ⁊ ſingula‐
riter i ſūmo poſſidet vniuerſa

¶ Pars q̄nta hui⁹ ſmonis que dicit̄ obui‐
ationis.

C
Quō curia celeſtis marie in aſſūptiōe obuiauit

SCriptū eſt. iij. Regū. ij. ꝙ Salo‐
mon ſurrexit in occurſum Berſa‐
bee mr̄is ſue ⁊ adorauit eā: ⁊ ſedit
ſup̄ thronū ſuū. poſitusq̄ꝫ ē thron⁹
mr̄i regis: q̄ ſedet ad dexterā ei⁹. Quia autē
oīa in figuram ↄtingebāt illis. j. ad Coꝝ. x.
Hec obuiatio Salomōis figurauit obuia‐
tionē chr̄i: qn̄ in occurſum iuit cū curia cele
ſti mr̄i ſue in celū aſcēdenti. Quis aūt exco‐
gitare ſufficiat ſupne patrie iocūditatē atq̄ꝫ
ſolēnitatē: qn̄ ſurrexit rex gl'ioſus chr̄s feſti‐
uus ⁊ letus: ⁊ regali decore laureat⁹: totāq̄ꝫ
hrōꝝ ciuitatē cōmouit: vt oēs celi ciues oc‐
currerēt ſecū mr̄i ſue. O ſolēnitas gl'ioſa. o
iubilus inexplicabilis: o feſtiuitas ineffabi
lis. cū ſurrexit rex Salomon. i. chr̄s: i occur‐
ſum matris ſue. ecce q̄ꝫ mirifica obuiatio.
⁊ adorauit eā: ecce q̄ꝫ ſtupēda veneratio. po‐
ſitusq̄ꝫ eſt thronus mr̄i regis: ecce q̄ꝫ altiſſi‐
ma ſublimatio. ſeditq̄ꝫ ad dexteram ei⁹: ecce
q̄ꝫ immediatiſſima ↄiūctio. Nō tm̄ āt dn̄s
Jeſus hō laureat⁹ corpe gl'ificato occurrit
ſue bn̄dicte mr̄i cum toto angeloꝝ exercitu
oīmq̄ꝫ ſcōꝝ comitiua. ſed etiā ip̄e rex etern⁹
de⁹ trin⁹ ⁊ vn⁹ pōt dici huic ſacratiſſime vir
gini triūphaliter obuiaſſe: nō motu locali ſꝫ
cōplacētia fauorabili ⁊ gl'ificatōis influen‐
tia p̄ncipali. Primo em̄ pater p̄ q̄ndā a ꝓpro
bationeꝫ occurrit hrē v̄gini: ⁊ amplexat⁹ eſt
ſpōſam caſtiſſime dilectiōis: ſingulariſſime
fecūdatōis: ⁊ ſollicitiſſime educatōis. Que
ſingulari mūdicia v̄ginitatis: ⁊ ampli⁹ ꝓfun‐
diſſima abyſſo humilitatis placuit ſibi altiſ
ſimo patri. cui ⁊ filiū ſuū vnigenituꝫ dedit:
quē ipa de ſuis caſtiſſimis viſcerib⁹ ↄcepit ⁊
pepit: ⁊ diligētiſſime enutriuit. Hāc ḡ ſpon
ſam corā tota celeſti curia etern⁹ pat̄ recog‐
nit mr̄em vnigeniti ſui ⁊ regni ſui ↄſortē. ⁊
⁊ dixit illō Eſa. lx. Domū maieſtatꝫ mee gl'i
ficabo. Sicq̄ꝫ bn̄dicta v̄go q̄ſi alt̄a Heſter
de triclinio femiaꝝ. i. d' eccl'ia militāte addu
cta ē p̄ totā militiā celeſtꝫ curie ad cubiculū
ſupni reg'. cui poſt dulces amplex⁹ dixit cū
pſ. Tenuiſti manū dexterā meā: ⁊ i volun‐
tate tua deduxiſti me ⁊ cū gl'ia ſuſcepiſti me
Et tūc donauit illi de⁹ fontalē fecūditatē ad
generandū ſpūalit̄ oēs electos: ⁊ etiā ad leti
ficādos ipos angelos in aliq̄ guſtu ⁊ gradu
⁊ expientia diuinoꝝ: vt inq̄t ſctūs Bernardi
nus i ſer. aſſūptiōis. q̄ incipit: Surge dn̄e in
reqͥem tuā. Jpa igit̄ v̄go ex h̄ accepit a patre
rōnē patnitatꝫ ⁊ ſublimitatꝫ regal' ac impial'
ſup̄ oēm creatāꝫ nām. ¶ Scd̄o occurrit ei

D
Chr̄s ei obuiauit

ip̄e fili⁹ i gl'ia ſue maieſtatis oīb⁹ māifeſtās
hāc eē ꝓiſſimā genitricē ſuā: q̄ ipm̄ ↄcepit:
pepit ⁊ nutriuit: atq̄ꝫ ei in aſſūpta nā fidelit̄
ſeruiuit. vn̄ reuerētia filiali ipam reuerēter
adorauit. O bone Jeſu rex eterne gl'ie: q̄d ē
ꝙ mulierē adoras? Volo inq̄t eaꝫ adorare:
q: duo ipaꝫ faciūt adorādā. Primū ē rō ma
ternitatis. Scōm ē meritū humilitatis. Nā
in ea fuit matnitas ſingularis ⁊ humilitas
incompabil'. Primo igit̄ dn̄s Jeſus adora‐
uit eā rōne mr̄nitatis: nō vt q̄lecūq̄ꝫ matreꝫ
ſed ſingularis ſufficiētie: magificētie: ⁊ dili‐
gētie. Primo ſingularis ſufficiētie: q: ſine
virili ſemie ſola ex ſpūſctō ↄcepit. Scd̄o ſin
gularꝫ magnificētie: q: nulla p̄ter ipam de‐
um genuit. nulla alia poſt partū mr̄ v̄go p̄‐
māſit. Tertio ſingularꝫ diligētie. q: nulla vn
q̄ꝫ mr̄ filiū tantū dilexit: atq̄ꝫ ſic ſollicita pro
eo fuit. imo nec oēs alie ſimul ſumpte. Sic
ḡ in ipo ↄceptu nullū habuit ſociuꝫ: ita ⁊ in
iſto honore nullū habebit ↄſortiū. Et ſicut i
tali filio nullā habuit parē. ſic ⁊ in h̄ honore
nullā habebit ↄſimilē. Et ſicut in p̄cordiali
ſollicitudine nullā habuit cōpabilē: ita ⁊ in
gl'ia nullā habebit creaturā eq̄lē. Scd̄o aūt
chr̄s adorat mr̄em rōne abyſſus humilita‐
tis. Nā vt d' Luc. xxiiij. Qui ſe humiliat ex‐
altabit̄. Quia igit̄ in hūilitate nō habuit cre
aturā ſil'em: i exaltatiōe nō hēbit ↄſortē. Eſt
q̄ppe triplex mod⁹ ꝑmiādi v̄tutes. Prim⁹ p̄
euacuatiōnē: vt in fide ⁊ ſpe. q̄b⁹ euacuatis
ſuccedit viſio fidei ⁊ tētio ſpei. ⁊ de h̄ mō fa
cit mētionē Paul⁹. j. Coꝝ. xiij. di. Cū vene‐
rit q̄d pfectū ē: tūc euacuabit̄ q̄d ex pte ē. Se
cūd⁹ mod⁹ ē p̄ completionē: vt i charitate ⁊
pl'ib⁹ v̄tutib⁹ cardialib⁹: q̄b⁹ addet̄ cōpletio
abſq̄ꝫ defectu. De q̄ modo tāgit Salomon
Prouer. iiij. di. Juſtoꝝ ſemita q̄ſi lux ſplen
dēs ꝓcedit: ⁊ creſcit vſq̄ꝫ ad pfectū diē. Ter‐
ti⁹ mod⁹ eſt p̄ oppoſitionē. ſicut ē in paupta
te ⁊ eſurie ac luctu atq̄ꝫ humilitate: q̄b⁹ de⁹
oppoſita repromittit. Naꝫ ip̄e dn̄s teſtatur
Mat. v. di. Bti paupes ſpū: qm̄ ipoꝝ eſt re
gnū celoꝝ. Beati q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiaꝫ:
qm̄ ipi ſaturabunt̄. Bti q̄ lugēt: qm̄ ipi ↄſo
labunt̄. De humilitate āt d' Job. xxij. Qui
humiliat⁹ fuerit erit in gl'ia. Vide ḡ quō in
v̄gine bn̄dicta ipius humilitas ⁊ diuina bo
nitas q̄dam pia oppoſitiōe ↄtendunt Ma

ria ſe hūiliat:ſe vilificat: ſeipam deſpicit: et
abiectā reputari appetit. deus ṽo eā extollit
glorificat ⁊ exaltat. Maria nō ſolū ſe hūili-
at ſ3 in humilitate ſub oī rōnali creatura ſe
abyſſat. de⁹ aūt nō ſolū eā exaltat ſ3 ſup oēm
etiā angelicā creaturam magnificat. ⁊ ſubli
mis deus eā vt ſuā reuerēdiſſimā mrēm re-
uerenter adorat:⁊ ad ea3 venerandā honore
inextimabili corpaliter ſe inclinat. O ſtupē-
dū pdigiū ⁊ inaudite altitudis faſtigiū: vt
a muliere dei filius recognoſcat ſuū eē hūa
nū. Quid nō debuit ṽgini ɔcedere quā tan-
tū voluit honorare? Profecto iſto reſpectu
honoris nō reſpiceret dei fili⁹ milleſies mil
le milia ſeraphin:⁊ īfinities (ſi dici liceat) in-
finitos. ſed nec ipi ſil' oēs poſſent vere deum
diligere:⁊ ṽe ipo frui vt filio vteri ſui: ſicut

E fecit ipa btā virgo. ¶ Tertio occurrit ṽgini

Spūſſā-
crus ob-
uiauit
Marie.

glioſe ſpūſſctūs recogſcēs fornacē ſui amo
ris:⁊ officinā ſue ſtupēde opatōis: in q̄ ⁊ de
q̄ fabricatū eſt corp⁹ mūdiſſimū filij dī ⁊ no
ua infuſa aīa: ambo ſil' tāq3 vnā naturā hūa
nā īegrā atq3 pfectā in pſona filij dei vniuit
Ondit aūt ſpūſſctūs oīb⁹ electis expſſe q̄ in
hac officina ⁊ p eā fabrefecit q̄cq̄d ī gr̄a miri
ficū opat. Et q̄ in hac totū ignē opatiōis vir
tuoſe recluſit: quē vnq3 dare diſpoſuit crea-
ture rōnal. Sic ḡ tota trinitas vniformi et
ɔcordi volūtate hāc ſacratiſſimā ṽginē oſtē
dit eſſe ſuā ſponſa3 incōicabil' charitatis celi
reginā inattingibilis dignitatꝭ: mūdi dn̄a3
imꝑceptibilis prātis. electoꝝ oīm genitricē
piā īexplicabilis pietatis. oīm dei hoſtiū cō-
culcatricē triūphātiſſimā inſupabil' ſtrenui
tatis oī3 celeſtiū theſauroꝝ diſpēſatricē lar-
giſſuā p ſue cōplacētia volūtatꝭ. oīm ſupna-
rū deliciaꝝ ⁊ ɔſolationū guſtatricē affluen-
tiſſimā in triclinio diuine maieſtatꝭ. Vn̄ Ber.
ſup Can̄. exponēs illō Can̄. viij. Que eſt iſta
q̄ pgredit' de deſerto delitijs affluēs: innixa
ſup dilectū ſuū. ait. Sup hūc innitit' mr̄ illa
feliciſſima: et in aureo reclinatorio diuine ma
ieſtatis recūbēs: inter ſpōſi: imo filij ſui bra-
chia requieſcit. O quāta dignitas: q3 ſpecialis
glīa inniti ſup illū quē reuerent' angelice ptā-
tes. Hec ille. Abſurdū ḡ eſt vt tam glīoſam
ṽginē nō venerent' lingue hoīm quā tota tri
nitas ſic honorat: tanq3 venerat' ſublimitas
angeloꝝ. Occurram⁹ igit' ⁊ nos deuotiōe et
ſpū ipi b̄ndicte ṽgini aſcēdēti ī celū: ⁊ ei⁹ triū
phātiſſimā aſſumptionē debita veneratiōe
recolamus dicen̄. Canti zoioſi e dolce melo-
dia. Faciamo tuti ab humile Maria ⁊c. vi-

F de in corona nr̄a ṽginis btiſſime.

Aſſum-
ptio ma-
rie fuit fi
gurata.

¶ Pars ſexta hui⁹ ſmonis q̄ dr̄ oſtenſionis
Secundum ſanctū Bernardinū in quo-
dam ſermone aſſumptionis. ꝓbetā Da
uid oſtenſa fuit in ſpū excellētiſſima aſſum-
ptio et exaltatio mr̄is dei. Unde ait domio
Jeſu chr̄o. Pſ. cxxxj. Surge domine in re-
q̄em tuam: tu et arca ſanctificationis tue. id
eſt non ſolum tu a mortuis reſurge: ⁊ in req̄
em pādiſi tui poſt labores humane redēpti-
onis aſcende/ſed etiam arca tue ſctificatōis
.i. mr̄em tuam q̄ te ſanctū ſctōꝝ genuit: re-
ſurgere facias/et eam ī req̄em tuam aſſume
ſibi a te añ ſecl'a ppatam. Btā eīm ṽgo ap-
pellat' arca. Nam arca dr̄ ab arcendo: eo q̄
arceat et phibeat viſum: vt dr̄ ſanctus Ber-
nardinus vbi ſ. Et ſimil'r btā ṽgo arcuit p
nouem menſes filium dei in vtero ſuo. Et
addit: ſanctificationis tue/ quia eam ſctifi-
cauit: iux' illud Pſ. xlv. Sanctificauit tab-
naculum ſuum altiſſimus. Ait ḡ: tu et arca
ſanctificationis tue. id eſt: ſic fuiſtꝭ ſup oēs
creaturas in gr̄a ſublimati: ita ſup omnes
aſcendite glorificari. Simili etiam mō oſtē
ſa eſt glorificatio matris dei Joanni euan-
geliſte in ſpecie arce Apoc. xij. vbi ait: Viſa
eſt arca dei in templo: et facta ſunt fulgura ⁊
voces et tremotus. Per ipſam eīm arcam ī
telligitur beatiſſima ṽgo. Nam arca (vt ali
bi dicimus) facta erat ex lignis ſethim: vt hr̄
Exo. xxv. Lignum aūt ſethim ſm Hiero^m.
h3 leuitatem/pulcritudinem/fortitudinem
⁊ impurribilitatem. Per q̄ intelligunt' q̄ttu

Quattu-
or ṽtutes
btē ṽgis.

or ṽtutes ipſi⁹ b̄ndicte ṽgis. Nam leuitas
ɔuenit eius pauptati: p quam fuit a trenis
affectib⁹ ⁊ ſolicitudib⁹ exonerata. Vn̄ Eſaie
xix. dr̄: Deſcendit dn̄s ſup nubem leuem. id ē
Mariam paupem/q̄ nubes q̄dem fuit: q2
ex trā nata eſt/ſed tn̄ fuit leuis: q2 a mundi
affectib⁹ prorſus exonerata. Pulcritudo ṽo
competit eius puritati: p quam īmunis fuit
ab oī deformitate peti: cui dr̄ Can̄. iiij. Tota
pulcra es ⁊c. Fortitudo aūt competit ei⁹ ſta
bilitati. ſ. in fide ⁊ patiētia. iux' illō Prouer.
vl. Fortitudo et decor indumentū ei⁹. ⁊ Eccl
xxvj. Colūne auree ſup baſes argēteas ⁊ pe-
des firmi ſup plantas ſtabil' mulieris. Im-
putribilitas ṽo competit eius ṽginitati: iux' il
lud Sap. vj. Clara eſt que nūq3 marceſcit.

Triplex
templu3
arce

¶ Templū aūt in q̄ hec arca fuit eſt triplex
Vnū ī q̄ fuit b̄ndicta ⁊ ſctificata. ſ. vter⁹ ma
tris ſue. ſ. btē Anne. vn̄ in figurā dr̄. iij. Re.
viij. q̄ intulerūt arcā dn̄i in locū ſuu3 ī ora-
culū tēpli in ſctā ſctōꝝ. Hec eīm arca federꝭ
fuit beatiſſima ṽgo. quā deus auferēs ſteri-
litatem parentū: et angelus pmiſſionē defe-
rens ⁊ Joachim opam pbēs: introduxerūt in
locū ſuu3. i. in vterum btē Anne. de qua ſub
dit: in oraculum templi. Ipſa eīm btā Anna
quoddam templū dei fuit: cui⁹ oracl'm erat
mens ei⁹ deuota deo et orōni dedita. In cu-
ius etiam vtero beata virgo ſanctificata fuit

vt eēt ſctā ſctōꝝ.i.ſup oēs ſctōs ſctificata.vel
vt ipa bn̄dicta ꝟgo in vtero mr̄is ꝑpararet
ad generandū ſctūm ſctōꝝ. Scōm tēplū in
q̄ viſa fuit hec arca fuit tēplū Salomonis:
in q̄ fuit purificata.ꝛ i eo obtulit filiū ſuū dō
in die purificatiōis.Lu.ij.Tertiū ꝟo tēplū i
q̄ fuit gl'ificata eſt templū celi empyrei.de q̄
inqt Ps.Dn̄s in tēplo ſctō ſuo: dn̄s in celo
ſedes eius. In hoc igit tēplo celeſti deducta
fuit hec ſacratiſſima arca cū indicibilibꝫ tri
pudijs ꝛ iubilationibꝫ .Et idō in ꝑdicta vi-
ſiōe Joānis dr̄ ꝙ facta ſūt fulgura ꝛ voces
et terremotus. Fulgura.ſ.ad terrorē demo-
nū:q̄ oēs ex terrore in fugā ꝯuerſi ſunt. Vo-
ces ꝟo oīm ſctōꝝ atqꝫ angeloꝝ iubilantium
Terremotus aūt.i.cōmotio iudeoꝝ ꝯcurrē

G tiū. Oſtenſa etiā fuit alio mō aſſumptio
Maria ipſius btiſſime ꝟginis ꝑdicto Joāni euāge-
fuit aſſū- liſte Apoc.xij.vbi ait. Signū magnū appa-
pta vtilr. ruit i celo mulier amicta ſole:ꝛ luna ſub pe-
dibus ei⁹.ꝛ in capite eius corona ſtellaꝝ.xij
In qbꝫ ꝟbis oñdit ꝙ ipa btā ꝟgo aſſumpta
fuit vtiliter:ſublimiter: mirabiliter ꝛ hono-
rabiliter.Vtiliter qdē ſi ꝯſideremus officiū
ad qd̄ aſſumpta eſt. qd̄ oñdit i ſigno.vn̄ ait.
Signū magnū apparuit in celo.i.btā virgo
Maria aſſumpta ē in celū:vt eēt nob̄ ſignū
Sūt aūt qdā ſigna directiua : vt ſūt cruces
in via. Et ſigna diſtinctiua:vt ſūt termini in
agris. Et ſigna oñſiua: vt circulus añ taber
nā.Btā igit ꝟgo fuit ſignū magnū.i.magna
ſignificās. Ipa eñi nos dirigit ſicͭ ſtella ma-
ris. Ipa etiaꝫ nos a pctis diuidit. ſicͭ aurora
q̄ diuidit diē a nocte. Ipa etiā ꝑ nob̄ filio ꝑ-
ces fundit ꝛ vbera oñdit. Vñ eſt altera He-
ſter:q̄ apud regē ꝑ nob̄ aſſiſtit.Oēs g̃ ſigne-
mus aīas nr̄as deuotiōe iſtius magni ſigni
vt ſub eius ꝓtectiōe viuamus ſecuri. Nā res
ꝑſumit eē illius cuius eſt ſignū qd̄ in ea re
perit:vt ait Bal.in aut.'dos data.C.de do-
na.añ nup.de q̄ vide ꝑ Joānē an.in additio-
nibus ad ſpecu.in ti.de ꝑſcrip. Scd̄o fuit

H aſſumpta ſublimit:ſi ꝯſiderem⁹ ſitū: qꝛ ipa
Subli apparuit in celo empyreo ſup oēs ordīes an-
miter. geloꝝ.iuxta illd̄ Ps.viij.Eleuata eſt magni
ficētia tua ſup celos. Itē appuit in celo tāqꝫ
regina in throno ad regnādū cū filio: ſm fi-
gurā.iij.Reg.ij.Itē apparuit tanqꝫ aduoca
ta in curia ad interpellandū ꝑ mūdo. Vñ fi
gurata eſt in illa ſapiente muliere q̄ intrauit
ad Dauid ad interpellandū ꝑ Abſalone.ij.
Reg.xiiij. Itē apparuit tāqꝫ hoſpita ad re-
colligendū ingredičtes. Et idō in eius aſſū-
ptiōe cantat euangeliū de Martha:q̄ chr̄m

I recepit in hoſpitio ſuo:vt hr̄ Lu.x. Tertio
Mirabi aſſumpta eſt mirabilit qd̄ apparet ſi ꝯſidere
liter. mus ſexū:qꝛ mulier. Miꝝ eſt autē valde ꝙ
mulier appareat i celo: q̄ hoīem expulit a pa

radiſo. Sed nota ꝙ btā ꝟgo dr̄ mulier ſex⁹
diſcretiōe:nō corꝑis fractiōe:iuxta illd̄ Eccī.
xxvj. Sicut ſol oriēs mūdo in altiſſimis dei
ſic mulieris bone ſpēs in ornamētū domus
ſue. Ornamētū eñi domus eccl'ie fuit exem-
plū ꝟginitatis eius. Vel ſicͭ ſol oriēs ꝛ in al- Qualiter
to exiſtens illuminat mūdū : ſic ipa bn̄dicta maria di
ꝟgo in aſſumptiōe aſcēdēs illuminauit celū cat ml'er
qd̄ dr̄ domus dei. vñ Maria interptat illu mltiplr.
minatrix. Licet g̃ appellatiōe mulierꝫ regula
riter intelligat illa q̄ fuit corrupta.ff.d̄ ꝯtra.
emp.l.alioqn.ꝛ de ope.no.nū.l.de pupillo.§
et gn̄aliter.ꝛ de edil.edi.l.qritur.§.mulierē.
ꝛ de act.emp.l.ex empto.§.ſi quis virginē.ꝛ
xxvij.q.j.c.nec aliq̄. Quñqꝫ tñ mulieris appel
latiōe intelligit etiā ꝟgo.l.mulierꝫ.ff.de ver-
bo.ſig.de q̄ dic vt ibi ꝑ doc.ꝛ in.l.mulier.co.
ti. Vñ mulieribꝫ legatꝫ etiā ꝟgines ꝯtinent.
l.ſuis legatis.§.mulieribꝫ.ff. de leg.iij.et de
au.ꝛ argē.le.l.argumēto.§.ſcd̄o.et ſic accipi
tur in ꝑdicta auctate. Itē dr̄ mulier bn̄dicta
ꝟgo ex ꝓlis fecūditate:nō ex mētis fragilita-
te. Muliebris eñi ſexus cōiter eſt fragilis
inſti.qbꝫ ali.li.vel nō.§.j.et eſt inſtabil.xxxij
q.vij.c.qd̄ ꝓpoſuiſti.ꝛ no.ꝑ glo.in.c.j. de clā-
deſt.deſpon.ꝛ facit.c.vl.de pac.lib.vj. Item
dr̄ mulier nō ex fatuitate vel ex vicioꝝ multi
plicitate.ſicut illa cui dr̄. Tanqꝫ vna de inſi-
pietibꝫ mulieribꝫ locuta es. Tob.vj.ꝛ.xxxij.
q.viij.c.cōuenior. Vel vt illa de q̄ dr̄. Mu-
lier que erat in ciuitate peccatrix:Lu.vij.ſed
dr̄ mulier ex ꝟtutū ſingularitate. velut Ju-
dith de qua dictū fuit Judith.xj. Non eſt ta
lis mulier ſup terrā: in ſenſu:in pulcritudie:
et in ornatu ꝟboꝝ. Non etiā dicit mulier ex
debilitate ꝛ mutabilitate. ſicut de femina in
quit Poeta. varium ꝛ mutabile ſꝑ Femina
de q̄ extra de verboꝝ ſig.c.forus.§.finali.et
facit.xxxij.q.ij.c.mulier.ꝛ d̄ fri. et male.c.vl.
et in.l.filia.C.de inoffi.teſta. Sꝫ eſt illa mu
lier de q̄ dr̄ Prouerb. vlti. Mulierē fortem
quis inueniet ꝛc̄.et de qua in figurā dr̄ Ju-
dith.xiij. Vna mulier hebrea fecit confuſi-
onē in domo Nabuchodonoſor. Et Prouer
bioꝝ.xj. Mulier gratioſa inueniet gloriam.
et.xij. Mulier diligēs corona eſt viro ſuo.ꝛ
xiiij. Mulier ſapiens edificat domū ſuā.et
xv. Beatus q̄ inuenit mulierē bonaꝫ.et.xxj.
Mulier timēs deū ipa laudabit. Et iō vni-
cuiqꝫ nr̄m moralit dr̄ Eccī.vij. Noli diſcede
re a muliere ſenſata quā ſortitus es i nomie
dn̄i.btūs eñi q̄ habitat cū muliere ſenſata.ꝛ
mulieris bone btūs vir:Eccī.xxvj. Mulier
eñi fortꝫ oblectat viꝝ ſuū. ꝛ ꝑs bona mulier
bona. Ibidē. Et gr̄a ml'ierꝫ ſedule d̄lectabit
viꝝ ſuū. Et datū dei ē ml'ier tacita ꝛ ſenſata
ꝛ gr̄a ſup gr̄aꝫ ml'ier ſctā ꝛ pudorata. Ibidē.
Tal' g̃ fuit illa mulier.i.btiſſima ꝟgo: q̄ ap-

R Paruit ĩ celo. Quarto aſſūpta fuit honora
biliṫ q̄ð patȝ ſi ꝯſideres ornatū ſui corporis
Honorabiliter. q꞉ ſole amicta. ſiue pedū eius꞉ q꞉ luna ſub pe
dibꝫ eiꝰ. ſiue capitꝭ꞉ q꞉ ĩ capite eiꝰ corona ſtel
laꝝ duodeci. Aſcēdit ḡ. b. ỽgo amicta ſole. ĩ.
circūdata diuitate filij ſui. et luna ſub pedi
bus eiꝰ. ꝑ qð ꝑpetua ſtabilitas eiꝰ deſignaṫ.
Luna em̄ iſtabilis eſt ⁊ nō diu manet plena
et deſignat mūdū ⁊ om̄ia terrena inſtabilia
q̄ maria ꝯtēnēs pedibꝫ cōculcauit꞉ ⁊ ad celū
vbi oīa ſtabilia ſunt anhelauit. Corona ỽo
q̄ cōſueuit honoris eſſe ſignū꞉ ſignificat da
tū fuiſſe ipi btē ỽgini honorē ſibi cōdignuȝ.
Per. xij. autē ſtellas apoſtoli intelligūtur q̄
in obitu ⁊ aſſumptiōe ipiꝰ gl'ioſe ỽginis pre
ſentes fuiſſe dicunṫ. Mulieri autē ipſi date
ſunt due ale ad volandū. ꝑ quas itelligiṫ ꝙ
tam in corꝑe q̄ȝ ĩ aīa volauit ad celū. Petrꝰ
aūt Joānis ſuꝑ Apocal'. xij. exponēs p̄dicta
verba꞉ Mulier amicta ſole ⁊c. ait. In iſtis
verbis notanṫ tria que facta ſūt in die aſſū
ptiōis. Primū eſt corporis ipiꝰ gl'ificatio. q̄
notatur ibi. Mulier amicta ſole. ĩ. Maria
amicta corꝑis gl'ificatiōe. que conſiſtit in q̄t
tuor dotibꝫ eiꝰ. ſ. claritate꞉ agilitate꞉ ſubtilita
te ⁊ ipaſſibilitate. que oīa in ſole ſignificātur.
Radius em̄ ſolis ē clarꝰ ⁊ agilis. nā ſubito
ab oriēte in occidentē volat. Itē ſubtilis eſt
q꞉ intrat vitrū ſine aliq̄ fractione. Itē eſt im
paſſibil'꞉ quia nec gladio nec lapide vel alio
aliq̄ pōt ledi. Et ꝓpter hoc dic̄ dn̄s. Mat.
xiij. Fulgebūt iuſti ſicut ſol. vbi dicit Bern̄.
Quis erit ſplendor aiaꝝ꞉ quādo ſolis ſplen
dorē habebit lux corpoꝝ. Hec etiā gl'ificatō
anime et corꝑis figuraṫ. Eſaie. lxj. vbi dicit
deus. Dabo eis coronā pro cinere. ĩ. gloriam
anime ꝓ humilitate patientie. et oleū gaudij
ĩ. ſtolā ſeu gl'iaȝ corporis ꝓ luctu. ĩ. ꝓ miſe
ria corꝑali. Oleū em̄ eſt ſanatiuū ſeu mitiga
tiuū doloris. per quod ſignificaṫ impaſſibi
litas. Item eſt penetratiuū꞉ per quod ſigni
ficaṫ ſubtilitas. Eſt etiā leue. vnde omibꝫ li
quoribꝫ ſupnatat. ꝑ quod ſignificatur agili
tas. Itē lucidū eſt et cibus luminis. ꝑ quod
ſignificaṫ claritas. Hāc igiṫ coronā cū oleo
habuit virgo bn̄dicta q̄ in aīa ⁊ corꝑe gl'ioſo
in celū ē aſſumpta. Fuit etiā ipſa beatiſſima
Maria amicta ſole. virgo ĩ celo militātis eccl'ie amicta ſole꞉ id ē
maxima caſtitatꝭ claritate. Habuit nāqꝫ ca
ſtitatē clariſſimā ⁊ altiſſimā. Clara eſt em̄
⁊ alta caſtitas ꝯiugalis꞉ clarior ⁊ altior caſti
tas vidualis꞉ ſed clariſſima ⁊ altiſſima fuit
eiꝰ caſtitas ỽginalis. Un̄. j. ad Chor. xv. dr.
Alia ē claritas ſolis꞉ alia lune ⁊ alia ſtellaꝝ.
Claritas ſolis eſt cōtinētia virginalis꞉ clari
tas aūt lune eſt cōtinētia viduaṫ. ſȝ claritas
ſtellarum eſt continentia cōiugalis. Oēs ta
mē has claritates habuit ipa bn̄dicta mater
dei. q̄ fuit ỽgo꞉ coniugata ⁊ vidua. vn̄ Ecci.
xxiiij. inq̄t꞉ In me oīs grā vite. ſ. ỽginal'. con
iugal'. et vidual'. In triumphāte aūt eccl'ia
in aſſumptione fuit amicta ſole. ĩ. oīm ſctōꝝ
ꝯgregatione. q̄ cum maximo gaudio eam ad
thronum gl'ie ꝯduxerunt. vn̄ in figuram dr
Num. x. Eleuata eſt nubes. ĩ. ỽgo Maria
⁊ ꝓfecti ſunt filij iſrl' ꝑ turmas ſuas eam co
mitādo. Qð p̄dictū etiam fuerat Ecci. xxiiij.
vbi dr꞉ In dn̄o honorabiṫ꞉ ⁊ in medio popu
li gl'ificabiṫ꞉ ⁊ in eccl'ijs altiſſimi apiet os ſu
um꞉ ⁊ in ꝯſpectu ỽtutis illius gl'iabiṫ꞉ ⁊ ĩ ple
nitudine ſancta admirabiṫ꞉ et in m̄titudine
electoꝝ habebit laudem꞉ ⁊ inṫ bn̄dictos bn̄
diceṫ. Sic̄ ḡ bn̄dicta ỽgo in t̄ra tenuit p̄ma
tum. vt ipa ait Ecci. xxiiij. In omni t̄ra ſte
ti꞉ ⁊ in omni pp'lo ⁊ in omni gente p̄matū te
nui. ita etiā in celo p̄matū eſt cōſecuta ſuper
omnes electos꞉ ⁊ iō in p̄dicto ca. etiā dic̄꞉ Et
radicaui in pp'lo honorificato꞉ ⁊ in partes dī
mei hereditas illius꞉ ⁊ in plenitudine ſctōꝝ
detentio mea. ¶ Dr̄ aūt luna ſub pedibꝫ eiꝰ P
ĩ. omnis defectus ⁊ imꝑfectio. Tūc ei reple
ta fuit omni bono ſine aliq̄ defectu. Un̄ di
cere potuit cuȝ ꝓpha Pſ. xxij. Dn̄s regit me
⁊ nihil mihi deerit꞉ in loco paſcue ibi me col
locauit. Quattuor aūt ſunt q̄ gerunt defe Quattuor ſunt q̄ gerūt defectum
ctum boni. Primū eſt ſuꝑbia꞉ iuxͣ illō Pſ.
Defecerūt framee in finem. Et iſte defectꝰ ð
ſignaṫ in luna꞉ q̄ a paganis dicebaṫ regia ce
li. Un̄ dicebāt Hiere. vij. Faciamꝰ placen
tas regine celi. Suꝑbia em̄ vult audire pla
cētia. Hāc aūt lunam. ĩ. defectū ſuꝑbie꞉ ſup
peditauit btā ỽgo ꝑ veram humilitateȝ. De
q̄ Lu. j. ipa inq̄t. Reſpexit humilitatē ancil
le ſue. Scðm eſt impatientia꞉ iuxͣ illud Job
iiij. Uenit ſuꝑ te plaga ⁊ defeciſti. Et h̄ etiā
vicium ſignaṫ in luna. cum dr꞉ Joel. ij. ꝙ lu
na ỽteṫ in ſanguinem. ĩ. anima in furorem et
iracundiā. ſ. ꝑ impatientiā ⁊ iram꞉ ꝑ quā ſan
guis ebullit. vel ꝑ quam ſanguis effundiṫ.
Et hunc quoqꝫ defectum Maria ſuppedi
tauit꞉ que tota mitis ⁊ patiens fuit. Un̄ ipſa
ait Ecci. xxiiij. Spūs meus ſuꝑ mel dulcis꞉
⁊ hereditas mea ſuꝑ mel ⁊ fauum. Tertiū ē
auaricia꞉ iuxͣ illō Eſa. xl. Deficient pueri. id
eſt auari. ⁊ laborabūt. Auari em̄ ad moduȝ
pueroꝝ plꝰ ſunt amatores bonoꝝ tꝑaliū q̄ȝ
regni celoꝝ. Et h̄ etiam defectus ſignaṫ i lu
na que eclipſaṫ ex vmbra terre. ĩ. aīa ex auari
cia t̄renoꝝ. Et de hoc pōt exponi illud Luce.
xxj. Luna non dabit lumen ſuū. Sed hunc
defectum btā ỽgo ſuppeditauit ꝑ pauꝑtateȝ
⁊ terrenoꝝ omniū ꝯtemptum. Unde ei dici
tur Can̄. iiij. Tota pulcra es amica mea꞉ et
macula. ſ. terrene auaricie꞉ nō ē in te. Quar
tum ē vanitas gl'ie꞉ iuxͣ illō Pſ. Defecerūt
in vanitate dies eoꝝ. Et h̄ etiam defectꝰ deq

ſignaꝛ in lune mutabilitate: qꝛ tpal' glīa eſt
mutabilis. vn̄ Eccī. xxvij. dꝛ. Stultus. i. hō
tpalī ꝛ vane glīe dedit⁹: vt luna mutabitur.
Hūc qꝫ defectū maria ſuppeditauit q̄ mūdi
glīaꝫ deſpexit. Deſpexit ei oēꝫ glīaꝫ exteriorē
q̄rēs ſolūmō interiorē. i. ꝯſcīe: iuxꝭ illō pſ. xliiij.

Quattuoꝛ impediunt defectum. — Ois glīa ei⁹ filie regis ab intus. Sꝫ h̄ etiaꝫ
ē notādū: q̄ q̄ttuoꝛ ſūt q̄ ipediūt defectū. pri
mū ē patiā, de q̄ dꝛ Jac. j. Patiētia op⁹ pfe
ctū hꝫ. ꝛ ibidē. Ut ſitis pfecti ꝛ itegri in nullo
deficiētes. Scdm eſt ſpei ꝯſtātia. vn̄ Eſa. xl.
dꝛ. Qui ſperāt in dn̄o mutabūt fortitudinē
aſſumēt pēnas vt aqle: currūt ꝛ n̄ laborabūt
atqꝫ ambulabūt ꝛ nō deficiēt. Tertiū ē mēo
ria dn̄ice paſſiōis. vn̄ Heb. xij. dꝛ. Recogita
te eū q̄ talē a pctōrib⁹ aduerſ⁹ ſemetipm paſ
ſus eſt ꝯdictionē: vt n̄ fatigemi aīs vr̄is defi
ciētes. Quartū eſt deſideriū celeſtiū: iuxta il
lud pſ. Ingrētes aūt dn̄m nō deficiēt oī bo
no. Et ad Gal. iij. ait. Pau. Bonū facientes
n̄ deficiam⁹. tpe ei ſuo metem⁹ nō deficiētes
Et hec oīa fuerūt in beata ꝟgine: vt pꝫ ei⁹ vi
tā diſcurrēti. Corona aūt. xij. ſtellaꝝ in ca

M. Plena btitudo ꝯſiſtit in duodeci. — pite ei⁹ ſignificat plenā btitudinē: que ꝯſiſtit
in. xij. gaudijs padiſi. q̄ ſignificanꝛ p. xij. fru
ct⁹ ligni vite Apoc. vl. Quoꝝ duo oriūtur a
deo. ſ. viſio diuitatꝭ: et gaudiū de ꝯtēplatiōe
hūanitatꝭ chri: in q̄b⁹ cōſiſtit vita etna. Joā.
xvij. Alia duo cauſanꝛ a loco. ſ. celo empyreo
q̄ꝝ vnū cauſaꝛ ex celi ſpacioſitate: et aliud ex
eius ſpecioſitate. Alia duo a ꝯſortio beatoꝝ
vnum a ſocietate angeloꝝ. aliud ex ſocietate
hoīꝫ. Alia duo a mūdo: vnū de pulcritudie
creaturaꝝ. aliud de ſtabilitate eaꝝ. Alia ꝟo
duo ab iferno: vnū ab euaſiōe: ꝛ aliō ex clau
ſiōe. Alia inſup duo a ſeipā: vnū de ſtola aīe
aliud aūt de ſtola corpis glīoſi. et ita exponit
Petrus Joannis vbi. ſ.

Pars ſeptima huius ſermonis que dici
tur ſublimationis.

Inq̄t deuot⁹ Ber. in ſer. aſſumptio
nis. Sublimis iſta dies ꝛ ſplendi
dior ſole refulgurās: in q̄ ꝟgo regal'
ad thronū dei pr̄is euehiꝛ: et in ipi⁹
trinitatis ſede repoſita naturā etiā angelicā
ſollicitat ad vidēdū: tota ꝯglomeraꝛ ange
loꝝ frequētia: vt videāt reginā ſedentē a dex
tris dn̄i ꝟtutū in veſtitu deaurato ꝛ ī corpe
īmaculato circūdatā varietate graꝝ. ꝛ diſtin
ctā mltiplicitate ꝟtutū. Scūs qꝫ Bernardi
nus in ſer. pallegato ait. Sꝫ q̄b⁹ laudib⁹ ſer
uit⁹ hoīm reginā efferet angeloꝝ: ꝛ q̄ pconia
dilatet mortalis anguſtia vel officiis ſubmi
niſtret: cui celeſtia parēt ꝛ famulāꝛ obſeq̄o ce
lici ciues: Que fert xenia: q̄s laudes atten
tet hūana penuria: cui⁹ glīaꝫ āgelice miranꝛ
ꝛ pdicāt ptātes: Quibus digna honoribus
plauſus hoīm acclamabit ī terrꝭ quā ſpūꝫ
agmina btōꝝ iugiter veneranꝛ in celis: Nō
eſt pfecto facultatis hūane ꝟginē glīoſaꝫ vt
mereꝛ efferre nobis q̄ votū gerim⁹ obſequē
di: talē credere ſufficiat tantāqꝫ fateri quātā
null⁹ hoīm valeat explicare. Sufficere forſi
tan pōt: ꝛ illi cui ſūmā ad ipm cedit ad glo
riā q̄ hodie ſup angelos aīa ꝛ corpe exaltata
oīm hoīm ꝛ voces excellit ꝛ ſupat intellectū.
Hec ille. Uolēs autē dn̄s nr̄ Jeſus chrs
matrē ſuā dilectiſſimā reſuſcitare a mortuis
et in celeſti glīa ſublimare. dixit ei illō Eſaie
lj. Eleuare eleuare cōſurge hieruſalē. Ipa ei
virgo bn̄dicta q̄ fuit tota pacificata: ꝛ dei vi
ſione mirabiliter illuſtrata: merito appellaꝛ
hierl'm: q̄ interpretatur viſio pacis. Bis autē
ait eleuare: ꝛ ſemel cōſurge. vt eleuationē tā
mentis q̄ꝫ corpis in glīa deſignare oſ̄dat. et
vt ad ſui ſilitudinē a mortuis glīoſa reſur
gat. Nec mirꝝ ſi ipa ꝟgo ſacratiſſima eleua
ta eſt ſup oēs btōs in celis: q̄ in pn̄ti vita ſu
per oēs eleuata eſt in terris Eleuata ei fuit in Maria
mūdo eleuatiōe glīoſa tripl'r. Primo p emi fuit h̄ ele
nētiā ſcītatis ſup mūdiciā ꝟginū ꝛ angelo uata tri
rū. Scdo p excellētiā ꝯuerſatōis ſup obediē pliciter.
tiā martyꝝ ꝛ ꝯfeſſoꝝ. Tertio p altitudinē cō
tēplatiōis ſup eminentiā aplōꝝ: ꝓpheraꝝ et
patriarchaꝝ. Et hanc triplicē eleuationē (vt
inq̄t ſctūs Bernardinus vbi ſ.) myſtice no
bis oſ̄dit ſcriptura in eleuatōe arce: Noe: in
eleuatiōe rote: ꝛ in eleuatiōe aq̄le. Primo q̄
dem eleuata fuit p eminentiā ſcītatis. pin
de Gen. vij. dꝛ. Multiplicate ſunt aque. ſ. p
pter exuberantiā gratie ſublimitatis ꝛ ſancti
tatis. Multiplicatio em̄ aquaꝝ in arca de
notat gratiaꝝ plenitudinē in Maria. Ipa
em̄ eſt fons hortoꝝ ꝛ puteus aquaꝝ viuen
tiū. vt ſcribiꝛ Can. iiij. Et hortus irriguus ꝛ
fons aquaꝝ cuius non deficient aque. Eſai.
lviij. De aūt aque graꝝ eleuauerūt arcā in
qua ſaluatū eſt vniuerſum ſemē generatiōis
electoꝝ in ſublime a terra. i. ab omni terreni
tate ꝛ amore infecto. Diciꝛ autē ī ſublime:
qꝛ ad hanc puritatē ꝛ mundiciā nulla pura
creatura aſcendit nec angeli nec ꝟgines. naꝫ
angeli mundiciā em̄ habent in mēte: ꝟgines
vero in mente ꝛ carne. Sed glīoſa virgo cū
quadā vtriuſqꝫ pfectiōe ſup oēm creaturam
eſt eleuata in ſublime. Scdo aūt eleuata fu
it p excellentiā ꝯuerſatiōis deſignatā in ele
uatione rote. de q̄ Ezech. j. dꝛ. Apparuit rota
ſup terrā. iuxta q̄ttuor animalia habēs quat
tuor facies: et aſpect⁹ rotarū ꝛ opus eaꝝ q̄ſi
viſio maris. Et ſequiꝛ. Cū eleuarētur aīalia
de terra eleuabanꝛ rote. ſpūs em̄ vite erat in
rotis. Per illa q̄ttuor animalia myſtice do
ctrina euangelica deſignaꝛ. Per rotā ꝟo q̄t
tuor facies habentē ꝟgo benedicta denotaꝛ
que quattuor habet virtutes: ſm quas vita

actiua regit̄: ⁊ oīmoda ꝑfectiōe ad euangeli
cā ꝯformat̄. Et qm̄ he ṽtutes licꝫ vniant̄ in
grā: diſtīguunt̄ tn̄ in opatōe ſua. iō dr̄ pl'alit̄
ꝙ rote ille eleuabant̄. q: ṽtutes in ea fuerūt ī
ſūmo ꝑfectiōis tā ad agēdū q̄ꝫ ad patiendū.
⁊ h̄ in tantā incomp̄henſibilitatē intellectui
humano vt merito dicat̄ ꝙ aſpect⁹ rotaꝝ et
opus eaꝝ erat q̄ſi viſio marꝭ. Nā ie[x]timabi
liter ſupauit oēm obediētiā ⁊ actionē atqꝫ cō
uerſationē ꝯfeſſoꝝ ⁊ martyꝝ. Nā i oībꝫ ipis
fuit pond⁹ difficultatꝭ ad bonū: ⁊ ꝓnitas ad
malū. In ipa aūt virgine bn̄dicta nullū fuit
oīno retardatiuū. Fuit em̄ rota volubil' ſ̄m
oēm ſpūſſancti motū. Tertio aūt eleuata ē
ꝑ excellentiā ꝯtēplatiōis ⁊ h̄ deſignatū fuit
ī eleuatōe aq̄le. de q̄ Job. xxxix. dr̄. Nūq̄d ad
p̄ceptū tuū eleuabit̄ aq̄la: ⁊ in arduis ponet
nidū ſuū? Ipa em̄ btiſſima virgo ſup omēs
apl'os: ꝓphetas: patriarchas: ⁊ q̄ſcūqꝫ mun-
di hoīes eleuata eſt ꝑ ſapiam ⁊ ꝯtēplationeꝫ
ſicut aq̄la eleuat̄ ſup oēs aues in aerē. Et de
his tribꝫ eleuatiōibꝫ tangitur Can̄. vj. vbi de
ipſa beatiſſima ṽgine dicit̄. Que eſt iſta q̄ ꝓ
gredit̄ q̄ſi aurora ꝯſurgēs: et hoc in ſanctita
te. pulcra vt luna. et in cōuerſatiōe electa vt
ſol: ⁊ hoc in cōtēplatiōe: terribilis vt caſtroꝝ
acies ordinata: ⁊ h̄ in oīm p̄dictoꝝ cōnexiōe
Que quaſi oīa ponit ſanct⁹ Bernardin⁹ ad
P litteram vbi ſ͡. Ubi etiā dicit ꝙ ipſa bn̄di
Eleuata cta ṽgo trāſiens ex hoc mūdo eleuata eſt ad
eſt ad tri- culmē triplicꝭ dignitatꝭ. ſ. altiſſime: latiſſime
plicez di- et firmiſſime. que tria in eleuatiōe diuie ma
gnitatez. gnificentie: diuine ſedis ⁊ mōtis immobilis
figurant̄. Primo q̄dē eleuata eſt ad culmen
dignitatꝭ altiſſime: vt ſit regnū ṽginis altū.
Et de hoc pſ̄. inq̄t. Eleuata eſt magnificētia
tua ſup celos. Porro ſingularis magnificē
tia dei fuit btā ṽgo. q: i ei⁹ exaltatōe pl⁹ ma-
gnificat̄. ⁊ ēt ipa bn̄dicta ṽgo i ſua hūiliatōe
deuotōe: graꝝ actiōe: ⁊ oīm bonoꝝ dei frui-
tione plus magnificat deū q̄ꝫ omnis creatu
ra alia ſiml' ſumpta. Un̄ merito dr̄ eleuata
ſuper celos. i. ſuper angelos vniuerſos. Q:
ſicut filius dei dn̄s Jeſus ſedet ad dexteraꝫ
maieſtatis in excelſis tanto melior angelis
effectus quāto pre illis differēti⁹ nomē here
ditauit: ad Heb. j. Quod nomē ꝑfecto eſt vt
ṽe ſit de⁹ ꝑ grām vnionis. Sic ⁊ mater ipi⁹
Jeſu tanto oīibus angelis melior eſt quā-
Q to pre oīībus in dignitate maternali abun
dat. Scd̄o eleuata eſt ad culmē dignitatis
latiſſime: vt ſit regnū ei⁹ latū. vn̄. ij. Reg. iiij.
dr̄. Quō intrauit Dauid: ſic faciam cū eo: vt
eleuet̄ thron⁹ eius ſup Judā ⁊ Hieruſalem
a Dan vſqꝫ Berſabee. Thron⁹ aūt iſte in q̄
ſedit ⁊ req̄euit Dauid. q̄ manu fortis ⁊ vul-
tu deſiderabil' īterp̄tat̄. i. Jeſus dei fili⁹. fu-
it glorioſa ṽgo maria: que eleuata fuit ad la
titudinē regni: vt de ea dici poſſit ꝙ nō ſolū
dn̄at̄ a Dan vſqꝫ ad Berſabee: ſꝫ a mari grē
vſqꝫ ad mare grē: ⁊ a flumie īfluxuū diuino
rū vſqꝫ ad terminos orbis terraꝝ regnās ſup
oēm creaturā. Tertio eleuata eſt ad cul- R
men dignitatis firmiſſime. Un̄ Eſa. ij. dicit̄
Erit in nouiſſimis diebꝫ p̄paratus mons do-
mus dn̄i in vertice mōtiū: ⁊ eleuabit̄ ſup col
les. Mons em̄ iſte in q̄ bn̄placitū eſt deo ha
bitare in eo. ⁊ de q̄ abſciſus eſt lapis ſine ma
nibꝫ: eſt gl'ioſa ṽgo. de q̄ ſine humano opere
natus eſt chr̄s Jeſus lapis angularis. q̄ re-
pleuit vniuerſam terrā. Hic aūt mōs eleua
tus eſt ſup colles: q: ṽginis ipi⁹ dignitas eſt
ſup oēs ſublimiſſima ⁊ latiſſima: ⁊ ſup cun-
ctos firmiſſima ⁊ incōcuſſa: ita vt moueri n̄
poſſit ſublimitas mōtis q̄ꝫdiu durat firmi-
tas lapidis. nec regnū mr̄is q̄ꝫdiu durat im
periū ꝓlis. De cui⁹ impio dr̄ Dan̄. vij. Pote
ſtas eius poteſtas eterna que nō auferetur:
⁊ regnū qd̄ nō corrūpet̄. Et hec triplex eleua
tio ꝑmōſtrata eſt Eſa. vj. vbi inq̄t ꝓpha. Ui
di dn̄m ſedentē ſup ſoliū. q: im̄obiliter req̄e-
uit ſup glorioſam virginē rōne dignitatꝭ fir
miſſime. Soliū inquā excelſum ⁊ eleuatuꝫ
rōne dignitatis altiſſime. ⁊ plena erat oīīs
terra maieſtate eius rōne dignitatis latiſſi-
me. Hec ſctūs Bernardinus vbi ſup. Bea-
tus q̄qꝫ Bern̄. in quodā ſermone ait. Nec in
mundo dignior locus fuit ṽginalis vteri tē-
plo q̄ Maria dei filium ſuſcepit: nec in celo
ſublimior regali ſolio q̄ Mariā marie fili⁹
ſublimauit. ſ. in aīa ⁊ in corꝑe: ſic ipa deſide-
rabat dicens filio ſuo aſcēdēti in celū. trahe
me poſt te. ſ. totaliter. nō em̄ dicebat ſolūmō
cū Dauid pſ̄. xlj. Sitiuit aīa mea ad deum
fontē viuū: ſed etiā cū btō Job ſui li. c. vij. Li
bera me dn̄e ⁊ pone me iuxta te. ſ. totaliter q̄
ad aīam ⁊ corpus. Tanta aūt excellētia exal
tauit dei filius matrē ſuā ſuper oēs choros
angeloꝝ ꝙ ſicut dr̄ q̄dā doctor deuot⁹: ſi ibi
vbi ipa reſidet eēt m̄ltitudo: nouā ꝯſtitueret
hierarchiā. Licꝫ aūt nullus dubitet ipam
gl'ioſam virginē Mariā ſup oēs angelicas S
hierarchias ⁊ ſup oēs btōs ſublimatam: tn̄ Mariaꝫ
hāc ṽitatē nōnullis ꝓbauim⁹ rōnibꝫ q̄ itelle ſup omes
ctus habeat materiā ſpeculādi: ⁊ affect⁹ iſtā aſſūptaꝫ
met̄ deſiderio imitādi. Pria āt rō dr̄ purita ꝓbat ra-
tis. Sic ei ĝuia natural'r tēdūt deorſuꝫ: ita tionibus
leuia ſurſū. iiij. de celo ⁊ mūdo. ⁊ q̄ꝫto aliq̄d ē
leui⁹ tāto magꝭ aſcēdit donec ad terminū ſi
ue ſpherā ſue nature p̄fixā attigit. Creatura
aūt rōnal' ſ̄m ſpm̄ tāto ē leuior q̄ꝫto ē purior
a petō. vn̄ petm̄ appellat apl's pōd⁹. Heb. xij
di. Deponētes oē pōd⁹ ⁊ circūſtās vos petm̄
Cui⁹ ĝuedinē ſenſerat Pſ̄. cū dicebat. Qm̄
iniq̄tates mee ſupgreſſe ſūt caput meū: ⁊ ſic
onus ĝue ĝuate ſūt ſup me. Nulla aūt pura

creatura fuit.b.ꝟgine purioꝛ.q̄ nulla leuioꝛ.
Sup oēs igit̃ aſcēdit rōne ſue puritatis. vn̄
dicit Anſel.in quodā ſmone. Sicut nulla p̄t
ſub deo maioꝛ puritas ꝟginis puritate itel-
ligi.ſic ſub deo loc⁹ ſibi ꝓpinquioꝛ jtelligi n̄ dꝫ
illo ad quē ꝟgo ē aſſumpta. Et iō Bern̄.ſup
pſ.inqt. O.ꝟgo ꝟga ſublimis q̄ꝫ in ſublimē
verticē ſctā erigerꝭ vſqꝫ ad ſedēt̄ i throno:ꝛ
vſqꝫ ad dn̄m maieſtatis.Et Hiero.in q̄daꝫ
ſer.ait.Si i domo p̄ris māſiōes m̄lte ſt̃ cre
dim⁹ ſpledidioꝛē m̄ri filiū p̄ſtitiſſe.quā oliꝫ
edificauit ſibi domū ſubnixā colūnis. vij.i.
T vij.ſpūſſcti donis. Scdo idē ꝓbat̃ rōe hu
militatꝭ ineffabilis. Regl'a ei ꝟiſſima a chꝛo
eſt tradita Lu.xviij.ꝙ oīs q̄ ſe hūiliat exalta
bit̃.vn̄ apl's Phil'.ij.arguit: ꝙ q: chꝛs hūi-
liat⁹ ē ꝛc.iō de⁹ exaltauit illū.ꝛ dedit ei nomē
ſup oē nomē. De h etiaꝫ hꝛ puer.xxv. vbi dꝛ.
Gliaꝫ p̄cedit hūilitas. Cū g̃ aliq̄ pura crea-
tura nō reptat̃ ipa btā ꝟgie hūilioꝛ: ꝯueniēs
eſt vt ēt nulla ſit in gl'ia altioꝛ ꝛ ſublimioꝛ.vt
ſicut aq̄ q̄nto magꝭ deſcēdit:tāto alti⁹ aſcēdit
ita ꝛ ipa hūillima ꝟgo q̄ꝫto in iferioꝛi abyſſo
hūilitatꝭ deſcēdit:tāto i ſublimioꝛi gl'ie loco
ſit eleuata.De cui⁹ ꝓfundiſſima hūilitate lo
quēs Ber.ſup Miſſus ē inqt. Que eſt hec
hūilitas tā ſblimis q̄ cedere neſcit honoꝛib⁹:
inſoleſcere gl'ia neſcit: m̄r dei eligit̃:ꝛ ancillā
ſe noīat. Tertio idē ꝓbat̃ rōne dignitatis
V Videm⁹ ei ꝙ de⁹ cuilibꝫ rei dputauit locū ſꝫ
ſuā dignitatē. Terra ei q̄ſi fex oīm in ifimis
iacꝫ. Sup eā eſt aq̄ tāq̄ꝫ dignioꝛ. deinde aer
poſtmodū ignis:p⁹ quē ſphera lune.ꝛ ſic de
alijs cel'.q̄ꝝ q̄libet tāto i maioꝛi altitudie cō
ſiſtit q̄ꝫto maioꝛi nobilitate ꝛ dignitate iferi
oꝛa p̄cellit.Sil'r in locꝭ collocari ſolēt hoīes
ſꝫ coꝝ dignitatē.vn̄ ꝑabolice loq̄ns dn̄s ait
Lu.xiiij.Cū iuitat⁹ fuerꝭ ad nuptias n̄ diſcū
bas i p̄mo loco:ne foꝛte honoꝛatioꝛ te ſit iui-
tat⁹:ꝛ veniēs q̄ te ꝛ illū inuitauit: dicat tibi.
Da huic locū ꝛc.Cū g̃ ꝟgo bn̄dicta p⁹ deum
ſit digniſſima ꝛ ſup oēꝫ purā creaturā excel-
lētiſſima.eo ꝙ ē m̄r dei. pꝫ ꝙ decꝫ eā locū hr̄e
ſupmū int̃ oēs creat̃as ꝛ deū. Quarto idē
X ꝓbat̃ rōe ḡtioſitatꝭ.Gr̄e ei debet̃ gl'ia.iuxta
illud pſ.lxxxiij. Gratiā et gloꝛiā dabit dn̄s.
Maioꝛi aūt gr̄e maioꝛ debet̃ gl'ia.et maxie
maxima. q: ſic ſe habꝫ ſimpl'r ad ſimpl'r ita
magis ad magis.ꝛ maxime ad maxime. ſm
ph'm.iiij.topic.Sꝫ.b.ꝟgo ſup oīs creat̃as
puras fuit gr̄a plena.iuxta illō Hie.ad Eu-
ſto.Ceteris p partes gr̄a p̄ſtat̃: Marie āt
tota ſe infudit gratie plenitudo . g̃ illi debet̃
ſumm⁹ gl'ie loc⁹.Vn̄ Bern̄.in ſmōe aſſum-
ptiōe ait. Quātū pl⁹ gr̄e adepta ē in terris p̄
Y ceteris:tm̄ ꝛ in celis obtinet gl'ie ſingularis
Quinto idē ꝓbat̃ rōe charitatꝭ . Charitas ei
eſt menſura ſm quā mēſurant̃ p̄mia:vt q̄ꝫto

plus charitatꝭ q̄s habuerit:tāto etiā pl⁹ gl'ie
accipiat: ꝛ i celis ſublimioꝛ fiat. Quia g̃ btā
virgo ſup oēs creaturas exarſit charitate.q:
nō tm̄ amauit chꝛm vt deū: ſꝫ etiā vt filiū ꝓ
pꝛiū.vn̄ Can̄.ij.dicebat. Fulcite me floꝛibus
ſtipate me malis:q: amoꝛe langueo. Jō ſup
oēs creaturas q̄s ſupauit charitate debuit
exaltari in celeſti retributiōe. De ipa em̄ inqt
Hiero.ad Euſto.Totā eā incāduerat diui-
nus amoꝛ:ꝛ ardoꝛ ꝯtinu⁹ pfuſi amoꝛis.Cū
igit̃ charitas ꝛ amoꝛ ſit ſpūalis ignis . de q̄
hꝛ Luc.xij.ꝛ ignis naturalit̃ aſcēdat:ſequit̃
ꝙ ipa ꝟgo bn̄dicta q̄ ſup oēs igne diuini
amoꝛꝭ plena fuit ad altitudinē gl'ie ſup oēs
aſcēdit. Sexto idē ꝓbat̃ ratiōe meritatōis
Vt em̄ dꝛ.j.Coꝛ.iij.ꝛ in.c. p̄ſens cleric⁹.xx. Z
q.iij. Vnuſq̄ſqꝫ ꝓpꝛiā mercedē recipiet ſm ꝓ
pꝛiū laboꝛē.Scdm g̃ meritū hic habitū ha-
bebit̃ locus in p̄mio.ſꝫ ipa bn̄dicta ꝟgo plus
meruit ſola q̄ꝫ oēs alie creature . vn̄ ſanctus
Bonauē.in.iij.di.iiij.ar.ij.q.ij. dt ꝙ ipa pl⁹
meruit intēſiue poſt ānūciationē q̄ꝫ oēs ſcti
ꝛ ſctē dei ſil'.g̃ ꝛc. Septimo idē ꝓbat̃ rōe A
paſſibilitatis.Dicit em̄ apl'us.ij. ad Coꝛ.j.
Sicut ſocij paſſionū eſtꝭ:ita ꝛ ꝯſolatōis eri
tis.ad qd̄ etiā ē text⁹ in.c.j.de ſepul.Vn̄ q̄n-
to plura q̄s toꝛmēta tolerauit ꝓ chꝛo . tanto
gl'ioſioꝛ erit in celo. Et ideo dicebat btūs An
dreas.Tāto meo regi ero acceptioꝛ q̄nto ꝓ
eius amoꝛe fuero ꝑmanēs in toꝛmentis con-
feſſoꝛ.Et ꝓpter hoc petentib⁹ apl'is Joāne ꝛ
Jacobo gl'e celſitudinē:r̄ndit dn̄s Matth.
xx.Poteſtis bibere calicē quē ego bibiturus
ſum:Dicūt etiā doctoꝛ.in.iiij.di.xlix. ꝙ mar
tyrib⁹ ꝓpter paſſiōes toleratas dat̃ aureola
ſed btiſſima ꝟgo plus eſt paſſa q̄ꝫ aliq̄s mar
tyrū:iuxta illud Lu.ij. Et tuā ipius aīam ꝑ-
trāſibit gladius. Vn̄ dt Hiero.ꝙ tātus fu-
it doloꝛ ipius ꝟginis : ꝙ licet nō fuerit moꝛ-
tua:tn̄ fuit pluſq̄ꝫ martyr.Qd̄ etiā inqt Ri-
char.nr̄ i.iij.diſt.xxxiij.ar.vij.q.iiij. Ergo ſu
per oēs alios eſt i celeſti curia laureata ꝛ gl'i-
ficata. Cuius exaltatioꝛ ſublimatio(vt inqt Aſſum-
ſctūs Bernardinus vbi ſ.) eſt nobis valde ptio ma-
ꝓficua.nā dū reſidet iuxta filiū tria militāti rie eſt no
eccl'ie patrocinia p̄ſtat. Primo ei dirigit ex- bis valde
pediēdo viā.Scdo ꝓtegit repellēdo pugnā. vtilis.
Tertio irrigat impetrādo gr̄am. Et hec tri-
plex eleuatio figurata eſt in ſacra ſcriptura.
Prima em̄ q: dirigit:figurata eſt Exod.xiiij.
vbi dn̄s ait Moyſi. Eleua ꝟgā tuā ꝛ extēde
manū tuā ſup mare:ꝛ diuide illud vt gradi
ant̃ filij iſrl' in medio maris ꝑ ſiccū. Hec em̄
ꝟga ad cui⁹ eleuationē p̄pat̃ via ꝓpl'o dei: eſt
gl'ioſa ꝟgo Maria. cui⁹ patrocinio oīs pe-
ne amaritudo ꝓpl'o dei dulcoꝛat̃: ꝛ iter ad in
grediendā terrā ꝓmiſſiōis diſponit̃. Vn̄ ipi
bn̄dicte ꝟgini dicere poſſumus illud Sap.

xxiij. Dediſti in mari viā: ⁊ in flumib⁹ ſemitā
firmiſſimā: oñdēs q: potēs es ex oīb⁹ ſana-
re. etiā ſi ſine rate q̄s adeat mare. Scđa figu
ra de ꝓtectiōe bř. Num. x. vbi dř. ꝙ cū eleua
ret arca dicebat Moyſes. Surge dñe ⁊ diſ
ſipent inimici tui: et fugiant q̄ oderūt te a fa
cie tua. Ex q̄ figura myſtice innuit ꝙ cū bea-
tiſſima v̄go eleuata eſt in celū: demonis po-
tētia imminuta ē ⁊ diſſipata. vñ ip̄a inq̄t Ecci.
xxiiij. Suꝑboꝝ ⁊ ſublimiū colla ꝓpria v̄tute
calcaui. Tertia v̄o figura de irrigatione bř.
Job. xxxviij. vbi dř. Nūq̄d eleuabis in nebu
la vocē tuā: ⁊ ipet⁹ aq̄rū opiet te? Vox in ne
bula eleuata ē gr̄a ꝑ oīoēs v̄gis ipetrata. ad
quā ſeq̄t impet⁹ aq̄ꝝ: q: ꝑ ip̄am ipetrat iflu
entia graꝝ atq: remiſſio pctōꝝ. Unde Ecci.
xliij. dř. Medicina oīm in feſtinatōe nebule
ē eſt: i feſtina aſſūptiōe v̄gis bñdicte. q: oēs
q̄ volūt pticipes fiūt gr̄e ſue. Jō ip̄a in tanta
glia ſublimata oēs inuitat vt ad ip̄az recur
rāt ꝑ gr̄a ipetrāda. dicēs illđ Ecci. xxiiij. Trā
ſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitis me: ⁊ a generati
onib⁹ meis adimplemini. ſ. in p̄nti vita reci
piētes gr̄am: ⁊ in futuro eternā gliaz. Amē.

Incipit duodecima ⁊ vltima pars huius
ſmonarij qđ Mariale appellat. in q̄ tractat
de b̄tiſſime v̄ginis Marie coronatiōe ſiue
glorificatiōe. Ex ꝓprio ac particulari nomine
Triumphus dñe paradiſi appellatur.

Poſuit diadema

regni in capite eius Heſter. ij. Ad
gloriaz ⁊ honorē beatiſſime virgi-
nis matris dei exordiū ſumamus a verbis
deuotiſſimi eius beati Bern. in p̄ncipio cu-
iuſdam ſermonis de aſſumptione eiuſdē: q̄
ait. Hic totū occurrat ingeniū: ⁊ aureus ſer
mo tot⁹ reluceat maieſtate. Volūtaria oris
mei beneplacita ſibi faciat genitrix dei: dña
mūdi. regina celi. Jpſa ſenſum acuat: diri-
gat ſtilum: et linguā pauperis venuſtiori re
ſpergat eloquio. Quod ⁊ ip̄a mihi hodie im
partiri dignetur: vt de magnificētijs ei⁹ ali-
quid ſaltē balbutiēdo dep̄romā. Cuius glo-
riam in ſpū videns ꝓpha Dauid inquit deo
pś. xliiij. Aſtitit regina a dextris tuis in ve-
ſtitu deaurato: circūdata varietate. Jn qui-
bus v̄bis oſtēdit ꝙ ip̄a glioſa v̄go tanq̄ re-
gina celi diademate coronata ſedet a dextriſ
filij veſtita aurato charitat; indumēto. atq:
circūdata varietate oīm virtutū atq: graꝝ.
De cuius triūphantiſſime v̄ginis gl̄ificati-
one locuturus tria deuotis mētib⁹ ſpeculan
da myſteria ꝓpono.
Primū dř coronatiōis.
Scđm qualificatiōis.
Tertiū v̄o recordatiōis.

¶ Pars. I. hui⁹ ſmōis/ q̄ dř coronatiōis.

De glioſa v̄gine Maria: i cui⁹ capi- B
te poſuit de⁹ diadema regni cele-
ſtis poſſum⁹ dicere illđ Ecci. xlv.
Corona aurea ſuꝑ caput ei⁹. Sed
h̄ opepciū ē videre: nūq̄d ip̄a bñdicta v̄go ſi
cut nūc ē regina celi: ita etiā cū viueret eēt re
gina mūdi vł ſaltē regni iudaici? Pro cui⁹ Utrū re-
dubij declaratiōe q̄rit p̄mo Utrꝝ in reḡ ſuc- gnū ſuc-
cedat ordine ſucceſſiōis/ an v̄o ꝑ electionez? ceſſiōe vł
Ad qđ ꝯcluſiue dico teneri ꝙ ſuccedit ꝑ ſuc electione
ceſſionē ꝑ tex. notabilē in c. licz deuoto. ⁊ ibi teneat
Panor. i. ij. coll'. in. v. no. ⁊ allegat bonā glo.
i c. deniq:. vij. q. j. cū alijs allegatōib⁹. Sec⁹
āt ē i impio in q̄ ſuccedit ꝑ electō3: ſm Pa. i
c. venerabilē. de elec. Et ſic p̄ma ꝯclō ꝓcedit
in reḡ ꝑticl'ari: nō āt i vłi. Et fac glo. i c. moy
ſes. viij. q. j. Et rō eſt ſm Bal. in. l. ex h̄ iure
. ff. đ iuſti. ⁊ iu. q: indignū eēt ꝙ monarchia
impij q̄ nemī ſubeſt iret ꝑ ſucceſſionē in ma
nib⁹ pupilli vel pupille. Sed đ reḡ ꝑticulari
mag; tolerat/ q: ē ſubditū impio. Cōfirmāt
q̄q: p̄dicta ꝙ regnū trāſeat ꝑ ſucceſſionē ad
quēcūq: đ domo reg; ſuata ordis ꝓrogati-
ua: etiā vſq: ad centeſimū g̃dū ꝑ ea q̄ detmi
nat Bal. in c. j. in p̄n. i. vlt. coll'. đ feudo mar
chie. vbi h̄ exp̄ſſe tenet. Et corroborant p̄di-
cta: q: in ſcp̄tura diuina in oīb⁹ libr; Regū
⁊ Paral. videm⁹ ꝙ ſuccedebat ꝑ gradus or
dine ſucceſſiuo. Sacra aūt ſcp̄tura pōt alle
gare ad deciſionē cauſaꝝ ſm glo. i. §. ſingūt
in aut. vt iudices ſine q̄q̄ ſuf. coll'. ij. ¶ Se- Utrꝝ ifi-
cūdo ꝓ deciſiōe p̄me dubitatiōis q̄rit Utrū deles poſ
infideles poſſint creari reges? Et rñdetur ꝙ ſint crea
ꝙ non. etſi ſunt: ſunt de facto ⁊ nō đ iure. vt ri reges
detminat Panor. in đ. c. venerabilē. đ elec. ⁊
glo. in ꝓemio inſti. Et patz: q: reges vngunt
c. j. de ſacra vnc. cui⁹ nō ſunt capaces hereti
ci ⁊ infideles. Jmo ſi rex chrianus efficeret
hereticus/ ꝑderet regnum: vt inq̄t Bal. in. l.
j. in. xiij. colūna. C. đ emanci. libe. in repetiti
one. ¶ Tertio q̄rit Nunq̄d femine poſſint An feīe
ſuccedere in regno? Et rñdet Panor. exp̄ſſe ſuccedāt
in c. dilecti filij. in fine p̄mi no. ⁊ clarius i. iij. in reḡ
colū. in glo. iij. ex̄ de arbi. ꝙ ſic. ⁊ facit tex. in
c. cum deuotiſſimā iuncta ſuſcep̄tione. xij.
q. ij. Jdem q̄q: tenet p̄dictus Panor. in c. ſi
gnificauit. de reſcp̄. in. iij. no. Secus aūt ē
in feudo: vt detminat p̄dictus Panor. in lo
cis p̄alleg. ⁊ omnes doctores in. §. et quia. đ
his q̄ feu. da. poſ. ꝑ illū rex. ⁊ glo. ibi: q̄ dīc ꝙ
femina nō ſuccedit i feudis niſi in trib⁹ caſi
bus. Prio q̄n noīata eſt iueſtitura. Scđo
q̄n feudū redemit a dño. Tertio q̄n dñs ei
dedit ꝓpter ſuitium patr;. Jn quib⁹ caſibus
ab aliquo ex parētib⁹ nō eſt inquietanda. vt
in c. ſiquis ſine filio maſculo. quēadmo. feu.

ad fi.per Bal.aũt in d.§.z q2.addit quartũ
caſum.ſ.quãdo feudũ eſt datũ ad nullũ ſer
uitiũ.q2 nõ extãtibꝫ maſculis ſuccedet femi
na. Quintũ caſum ponit Odefre.in ſua ſu-
ma.ſ.qñ feudũ erat queſitũ iure emptionis.
z hoc eſt potius ex natura ꝯtract⁹ q̃z feudi.
Sextũ caſum addũt quidã in feudo ꝯceſſo
ad certũ ſeruitiuz qð femina põt explicare ꝑ
ſe vel ꝑ aliũ.ff.de vſufru.ac.l.ſiquis titio.et
l.ſi mulieri.ſm Jaco.de belaper.q̃ dr̃ q̄ fuit
in facto in regno Apulie.Feminas aũt regu
lariter nõ ſuccedere in feudis pꝫ in.c.filia.d
ſucceſſi.feudi.Q̄ autẽ deficiẽtibꝫ maſculis
femĩe ſuccedãt in regno z in comitatu tenet
etiã Bal.in.l.in multis.ff.d ſta.ho.z Arch.
in.d.c.cũ deuotiſſimã.xij.q.ij.dicit hoc fuiſ-
ſe de ꝯſuetudine.Et idẽ videt̃ tenere glo.in.l.
fi.C.de arbi.vbi dat exemplũ comitiſſe Ca-
pue z Marelle.Cynus q̃z idem affirmat in
d.l.fi.z dat exemplũ de Marilla:q̃ fuit filia
regis Italie.z poſt mortẽ patris multas re
xit ciuitates in italia:z tẽpla mlta ꝯſtruxit:
q̃ adhuc extãt.Et iſta ꝯſuetudo maxie videt̃
extare in ꝑtibꝫ gallicanis.d.c.dilecti.de arbi.

Utrum femine habeãt regna ꝑ maritos

Quarto querit̃ nunq̃d mulieres habeant
aliqñ regna:iuriſditões z comitat⁹ ex radijs
mariti qbꝫ coruſcãt.l.femine.ff.de ſena.z.§.
hoc itaq;.i aut.de ꝯſu. Et rñdet̃ q̄ ſic:vt de
terminat Panor.in d.c.dilecti filij.de arbitrij
His autẽ oĩbꝫ ꝓſuppoſitis dico q̄ dñs nr̃
Jeſus chr̃s fuit ille rex de ſemine Dauid: cu
ius regnũ eſt fidele deo in ꝑpetuũ: vt diffu-
ſe ꝓbaui in ꝑma ꝑte roſarij ſmonũ: ſer.xiiij.
ꝑ.iij.Qui quidẽ rex ꝓmiſſus fuit ipi Dauid
a deo:vt habet̃.ij.Reg.vij.Cũ ergo oẽs no-
bilitates z dignitates reſpectu ſanguinis ha

Q̄ ad mariã iure reſpectet regnũ iudaicum.

buerit chr̃s a ſola mr̃e ſua:cõſtat q̄ ipa ṽgo
bñdicta recta linea deſcẽdit d genere Dauid
z ei debebat̃ regnũ iudaicũ qð fuerat ab He
rode alienigena vſurpatũ.Et h̃ regnũ ei cõ-
petebat vel ꝓpter defectũ maſclorꝫ ex maſcu
lino genere recta linea a Dauid deſcẽdentiũ
vel q2 ſi q̃ erãt:q2 ingratiſſimi erãt deo: vt ha-
bet̃ Eſa.j.ĩdo ad ipam ṽginẽ gratiſſimã de-
uolutũ erat ius regni iudeorꝫ qð illis deus
donauerat.Qñ eñ ꝑmogeniti ſunt ingrati
tũc regnũ trãſuoluit̃ ad ꝓximiores in ḡdu.c
licet.vbi Inno.de voto.Licet autẽ chr̃s no-
luerit admiſtrare regnũ tẽporale.imo fuge-
rit qñ iudei voluerũt eum cõſtituere ſibi re-
gem:Joan.vj.tamẽ vere erat rex iudeorꝫ.et
nõ falſum ſed verum titulum ſcripſit Pila-
tus ſuper crucem.ſ.Jeſus nazarenus rex iu
deorũ:Joan.xix.Hanc autẽ dignitatem(vt
ſupra diximus)trãſmiſit in ipm mater ſua
que fuit filia Dauid z regina ſui regni.Uñ
ipe Dauid cum dixiſſet pſalmo.xliiij.Aſtitit
regina a dextris tuis zc̃.immediate ſubiun
xit.Audi filia z vide zc̃.Iſtud autẽ regnum
iudaicũ quia erat particulare: potuit in mu
lierẽ ꝑuenire eo modo quo ſupra declaratuꝫ
eſt.Et poſito q̄ fuiſſet imperiuꝫ vniuerſale
etiã ad ipam ꝑtinuiſſet.quia rõ aſſignata ꝑ
Bal.quare ad iperiũ nõ ꝑueniat̃ ꝑ ſucceſſio
nem:nõ militat in ipa btã ṽgine:q̃ etiã in vẽ
tre mr̃is fuit capax oĩs rõis:et ad regimẽ to
ti⁹ mũdi aptiſſima.Et poſito ſine ꝑiudicio
veri q̄ ipa nõ eẽt ꝓximior ad ſucceſſionẽ ipi⁹
regni iudaici.ſaltẽ nõ põt negari qn ad ipm
Joſeph de iure ꝑtineret:qui de regio ſemine
deſcẽderat ꝑ rectã lineã maſculinã.vt patet
Matth.j.Et cõſequẽter ipa ṽgo vxor regis
erat regina:et gaudere debebat priuilegijs
eius.l.princeps.ff.de legi.Itẽ ipſa erat ſpõ-
ſa dei:vt declaraui in quarta parte ꝑncipali
hui⁹ opis:ſermone.xij.par.vl.Deus aũt eſt
imperator celi z terre:et ꝯſeq̃nter ipa erat ipa-
trix mũdi dũ adhuc viueret.Preterea cũ(vt
ſ.diximus)imperãs mũdo debeat per electio
nẽ ꝓmoueri.in electione aũt electores teneã
tur eligere meliorẽ z ſapiẽtiorẽ atq; ſufficiẽ-
tiorẽ:ſm q̄ determinat Nicolaus de ly.ſuꝑ
Joan.xxj.c.z beatũ Thomã in q̃li.vj.q.vj.
Cumq; ipa benedicta virgo eſſet oĩbꝫ puris
hoĩbꝫ qui vnq̃ fuerũt ſapientior z ſufficien-
tior et plena donis ſpũſſcti: vt declaraui in
quarta parte principali huius operis: ſmo-
ne quinto z ſexto.ergo ad ipſam ex electione
fiẽda ꝑtinebat imperiũ z gubernatio totius
mundi.Preterea chriſto ſm humanitatẽ

Etiã imperiũ toti⁹ mũdi.

dedit deus imperiũ et monarchiam totius
mundi.vñ ipe ait Matth.vl.Data eſt mihi
oĩs ptãs in celo et in terra.Sꝫ filio ſine libe
ris moriẽti ſuccedit mr̃.l.fi.C.de ſenatuſcon
ſul.tertu.z iſti.eo.ti.§.ſꝫ nos.z.§.ſꝫ cũ.ergo
ipa erat imperatrix toti⁹ mũdi.Sicut autẽ
eius fili⁹ vt nos doceret fugere mũdi hono
res noluit in regali ſede z throno reſidere:ſꝫ
voluit miſtrare z nõ miſtrari Mat.xx.Uñ
lꝫ ſuũ eẽt regnũ mũdi:iuxta illð Joã.j.In ꝓ
pria venit zc̃.tamẽ q2 nõ venerat imperium
exercere:ait Joan.xviij.Regnũ meũ nõ ẽ de
hoc mũdo.Silr̃ fecit eius bñdicta mr̃:que
etiã noluit vacare regimini mũdi:ſiue alicu
ius tẽporalis regni:q2 curã z gubernationẽ
habebat dei filij ſui.Maior eñ fuit incõpa
biliter ei⁹ dignitas i regẽdo deũ q̃z fuiſſet in
gubernãdo totũ mũdũ.Sicut aũt abſonuꝫ
z valde indignũ atq; vituꝑioſuꝫ eſſet.q̄ ali-
q̄s ſapiẽtiſſim⁹ atq; nobiliſſim⁹ rex hñs gu
bernationẽ ſui regni: vacaret gubernationi
vni⁹ aſini.ita z multomagis abſurdiſſimũ
fuiſſet q̄ ṽgo gl'ioſa q̃ gubernatrix ꝯſtituta
erat filij dei:attẽderet z occuparet̃ circa gu-
bernationẽ alicui⁹ tꝑalis z tranſitorij regni
O igit̃ regina nr̃a ſereniſſima ꝑfecto tu di

C Exorat i reginam mūdi.

cere potes illō. j. Eſdre. j. Oīa regna t̄re deꝫ
dit mihi dn̄s. Et nos tibi dicere poſſumꝰ il-
lud Tob. xiij. In oīa ſecl'a regnū tuū. et ps̄
cxliiij. Regnū tuū regnū oīꝫ ſcl'oꝝ. ꝛ Dan̄.
ij. Regnū qd̄ in et̄nū nō diſſipabit̄. veni ḡ ꝛ
ſup nos regnū accipe Judic̄. xix. De reḡ em̄
tuo dici p̄t illō ps̄. ciij. Et regnū ipſiꝰ oībꝫ do
minabit̄. ꝛ Lu. j. Regni eiꝰ nō erit finis. Tu
nāqꝫ in te habes oēs boni reg̃ ꝛ bone regine
pꝓetates. de q̄bꝫ Ariſto. tractat in li. ō regi.
p̄nc̄. et Egidius in eodē tractatu lib. j. c. viij
vbi ait: Regem decet eē diuinū ꝛ ſemideuꝫ.
In eiuſdē etiā op̄is lib. ij. c. xix. iterū inq̄t: ꝙ
rex nō p̄t eē nimis liberal' erga ſubditos ſu
os: imo vix p̄t ꝑtingere ad lib̄alitatē ſibi cō-
uenientē. Tu ṽo ad ip̄am ꝑfectionē lib̄alita
tis ꝑuenisti q̄ nob ſubditis tuis in oībꝫ nr̄is
nc̄itatibꝫ lib̄aliſſime ſuccurr̃. Scis eñ ꝙ ait
Oui. in. ij. ō ponto. Regia (crede mihi) res ē
ſuccurrere lapſis: Conueniēs hoī eſt hoiem
ſuare voluptas. Et iō dicere potes cū Juſti
niano imp̄atore. in. l. p̄uilegia. §. fi. C. de ſa-
ſanc. ec. Hūanitat̃ nr̄e ē egenis pſpicere: et
dare op̄am vt paupibꝫ alimēta nō deſint. O
igit̄ lib̄aliſſima dn̄a ꝑfecto ſi non eēs nr̄a re
gina rōnibꝫ p̄allegat̃: nos q̄ ſumꝰ p̄pl's dei
ꝯſtituerēmꝰ te reginā nr̄am. Pp̄l'us em̄ ꝯſti
tuit ſibi regē. j. Reg. xj. et. ff. ō ori. iu. l. ij. §.
in initio. et. §. exact̃. Ad h̄ em̄ ꝑagendū nos
attraheret bonitas tua. Ait nāqꝫ Tulliꝰ in
or̄one ad ceſarē. Nihil eſt tā populare q̄ꝫ bo
nitas. O regina excellentiſſima: tu ꝛ filiꝰ tu
us eſtis illi de q̄bꝫ p̄ncipal'r dixit deꝰ puerb.
viij. Per me reges regnant ꝛc̄. traſſumpti-
ue in epl'a: inr̄ claras. C. de ſum. trin̄. ꝛ fi. ca.
Beti aūt ſunt illi q̄ viuunt ſub v̄ro regimine.
Verificat̄ em̄ illa Platonis ſn̄ia quā refert
Boeciꝰ i. ij. de ꝯſo. ſcꝫ ꝙ bt̄e eēnt ciuitates ſi
aut ph̄i regnarēt aut reges philoſopharent̄.
Quia em̄ bonꝰ rex dꝫ h̄re oīa iura in ſcrinio
pectoris. l. oīm. C. de teſta. ꝛ dꝫ eē plenꝰ ſapia
. l. penl'. C. ō his q. vt indi. Vn̄ ph̄s in. j. rhe-
to. c. xx. ait: Principes opt̄et ſape. Jō tu ꝑfe
ctiſſime cū filio tuo ſuaſti illō qd̄ inq̄t Sa-
lomon Sap̄. vj. dicēs: Cōcupiſcentia ſapie
deducet ad regnū ꝑpetuū. Et iō o reges p̄pl'i
diligite ſapiam vt in ꝑpetuū regnet̃. Diligi
te lumē ſapie oēs q̄ p̄eſtis p̄pl'is. Mltitudo
em̄ ſapientū ſanitas ē orbis terraꝝ: ꝛ rex ſa
piēs p̄pl'i ſtabilimentū ē. Hec ille. Tu q̄qꝫ o
clementiſſima ṽgo merito es regina: q̄ꝛ ꝑfe-
ctiſſime ſemp̄ fuit in te pietat̃ ꝛ mīe admini
ſtratio: q̄ ad quēlibꝫ bonū regē ꝑtinet: iuẋ il
lud Prouerb. xx. Miſcōia ꝛ ṽitas cuſtodi
unt regē: ꝛ roborat̄ clemētia thronꝰ eius. Et
eiuſdē li. ca. xvj. Clemētia reg̃ q̄ſi imber ſe-
rotinus. Tu etiā habes in te illā boni regis
ꝯditionem/ quā ponit Caſſiod. lib. iij. epl'aꝝ

epl'a. l. di. Felicitas regnāt̃ eſt famulantes
amare. Et Tulliꝰ i philippic̃ li. ij. inq̄t: Cha-
ritate ac beniuolētia ciuiū ſeptū opt̄et eē p̄n
cipē mag̃ q̄ꝫ armis. Et Sene. in lib. trageō.
dr: Decet timeri ceſarē/ ſꝫ plꝰ diligi. Tu em̄
feciſti illō qd̄ poſtea nob ꝯſuluit faciēdū de
uotꝰ tuꝰ Jſiō. lib. ij. ſoliloq̄oꝝ. c. xl. di. A ſub
ditis venerari mag̃ q̄ꝫ timeri ſtude. Taleq̄ꝫ
te redde ſubdit̃ vt mag̃ amer̃ q̄ꝫ timearis
Nō ſis t̄ribil' in ſubdit̃: ſic eis dn̄are vt de-
lectet ſuire. Hec ille. Et ideo nos valde dele
ctat ſuire tibi. Lꝫ em̄ dicat̄ ꝙ ſuitꝰ morti cō
parat̄. l. ſuitutē. ff. ō reg. iu. l. cū h̄ ſtatꝰ. §. ſi
donator. ff. de do. int̄ viꝝ ꝛ vx. l. inēdicit. ff.
de ꝯdi. ꝛ demon. et. §. ſi ṽo. in aut. ō nup. tn̄
ſuire tibi nob eſt vita ꝛ ꝯſolatio imēſa. Vn̄
tu potes dicere de deuot̃ ſuitoribꝫ tuis illō
ij. para. xij. Sciāt diſtātiā ſuitut̃ mee ꝛ ſer
uitut̃ regni t̄raꝝ. Et q̄d miꝝ o ṽgo benigniſ
ſima ſi nob eſt iocūdū tibi ſuire: cū ſuierit
Jacob ꝑ rachel ſeptē annis: ꝛ videbant̄ dies
pauci p̄ amor̃ magnitudīe Gen̄. xxix. O bo
na dn̄a tu ſcis ꝙ ſuꝰ tuꝰ ſum ego. ps̄. cxv. ne
igit̄ trāſeas ſuū tuū Gen̄. xviij. ſed ꝑ tua be
nignitate dignare dicere ō me Erit mihi ſer
uus ſempit̄nꝰ. ij. Regū. xxvij. ꝛ illō Eſa. xlij.
Ecce ſuꝰ meꝰ: ſuſcipiā eū. electꝰ meꝰ: cōpla-
cuit ſibi in illo aīa mea. Placeat hūanitati
tue dicere mihi illō Eſa. xlix. Seruꝰ meꝰ es
tu: q̄ꝛ in te gl'iabor.

¶ Pars. II. huiꝰ ſmōis/
q̄ dr̄ ḡlificationis:

D

Quia ḡ diximꝰ b̄tiſſimā ṽginē a dō
coronatā diademate: pulcrū erit
videre q̄lis ſit ꝛ q̄d ſignificet iſta
corona. Dic̄ āt glo. i cle. romani.
ō iureiur̄. ꝙ diadema ꝓprie dr̄ corona imp̄ia
lis vel regia/ ꝛ ſic dr̄ a dia qd̄ ē duo: ꝛ demo
demis: q̄ꝛ ex ſui rotūditate p̄nᵐ demit et fi-
nē. ꝛ fit ſolū ex auro ꝛ lapidibꝫ p̄cioſis. Pro
iſtiꝰ āt ꝑtis expeditione declarabimꝰ illō qd̄
dixit btūs Joānes euangel'. Apoc̄. xij. ſ. Si
gnū magnū app̄uit i celo: mlier amicta ſole
lunā ſub pedibꝫ h̄ns: ꝛ i capite eiꝰ corōa ſtel-
laꝝ. xij. In q̄bꝫ ṽbis q̄nqꝫ myſteria deſignāt̄
Primū dr̄ ſignatiōis/ ibi: Signū magnū.
Scōm appaitiōis/ ibi: apparuit i celo. Ter
tium gl'ificationis/ ibi: mulier amicta ſole.
Quartū ꝯculcatiōis/ ibi: lunam ſub pedibꝫ
h̄ns. Quintū ṽo coronatiōis/ ibi: ꝛ in capi-
te eius ꝛc̄. ¶ Quo ad p̄ᵐ dico ſm ſctm̄ Ber
nardinū in ſer. aſſumptiōis: ꝙ btā ṽgo dr̄ tri
plicit̄ ſignū magnū. p̄mo. ſ. magne gr̄e. ſecū
do magne gl'ie. tertio magne intelligentie.
Primo nāqꝫ fuit btā ṽgo ſignū magne gr̄e
incarnatiōis filij dei demōſtrate ꝛ date. Si

E Maria dr̄ ſignū magnū triplr.

gnū eni̅ operit ⁊ claudit illð qð ſignū eſt. Et
ſil'r ipa brā ꝟgo in imacl'ato vtero ſuo ex do
no grē magne ⁊ ineffabil' clauſit ⁊ opuit fili/
um dei ꝓ nob. Vñ Ezech. xxxij. ait dñs: So
lē nube tegam. i. chr̄m in ꝟgine abſcōdam. ⁊
Eſa. vij. dr̄: Dabit dñs ipe vob ſignū. ecce ꝟ/
go ꝯcipiet ⁊c̄. Ipa igr̄ ꝟgo ſctiſſima magne
grē nob ſignū fuit: dū deū ꝑ carnis aſſūptio
nem fec̄ ee̅ nobiſcū ex grā ſua. Et ꝓptea Ga/
briel angelus Lu. j. ad eam inqt: Inueniſti
grām apð deum. Quia ipa ſola ⁊ nō alia cre
atura grām ꝑ euam ꝑditā nob reinuenit. vñ
ipa dicere pōt generi hūano illud Oſee. xiiij
Ex me fructus tu9 inuētus eſt. Scðo ipa be
nedicta ꝟgo fuit ſignū magne gl'ie: taz vtiqȝ
magne ꝙ vltra qȝ dici poſſit ſupat in gl'ia: ⁊
letificat oēs angelos ⁊ ſctōs. Vñ Ecci. xliij.
dr̄: A luna ſignū diei feſti. Ad lr̄am eni̅ i ꝑn
cipio lunarꝭ menſ luna aſpectib9 hoīz occul
tat: et tn̄ a ſole illuminat: ⁊ ei ꝯiunctiſſima ē.
Tūc etiā apð iudeos erat feſtū neomenie Et
ſil'r btiſſima ꝟgo Maria in aſſumptiōe ſua
ocul' abſcōſa: ⁊ a tota trinitate dei formata/
atqȝ filio ſuo in gl'ioſa ſede ꝯiuncta: feſtum
ſupne ac magne gl'ie nouo gaudio et leticia
ꝯſecrauit. Vñ Prouer. xij. dr̄: Mulier gra/
tioſa. i. beata ꝟgo vere gratioſiſſima: inuenit
gl'iam. ſ. nouā in ꝑadiſo. Et merito qdē iue/
nit gl'iam nouā in celo: q amiſſam grām in/
uenit in t̄ra. Tertio btā ꝟgo ē ſignū magne
intelligentie. Signū eni̅ ducit in ſignati co
gnitionē. ⁊ ſil'r ipa ꝟgo gl'ioſa ſup oēm crea/
turā ducit in ſapiam ⁊ intelligentiam dei fi/
lij ſui. Hinc Eſa. xlv. de ipa dñs inqt: Exal/
tabo ad ꝑpl'm ſignū meū. i. ꝑ ſignum meum
qð eſt ꝟgo bñdicta altā intelligentiā dabo d̄
meipo ⁊ filio meo. Propt̄ h̄ etiam dr̄ porta
celi: qr ꝑ eam alta ⁊ ſacra celi ⁊ ſcpturaꝝ / ac
ſacramentoꝝ myſteria reſerant. De ipa qqȝ
bñdicta ꝟgine dixit de9 Noe ⁊ filius eius in
figurā Gen. ix. Erit ſignum federꝭ int̄ me ⁊
vos. Qñ aūt aliqs hȝ verā deuotionē ipi btē
ꝟgi: ſignum hȝ de intrando gl'iam ꝑadiſi. et
illi pōt dici de ipa illud Exod. xiij. Erit quaſi
ſignum in manu tua. Quando ꝟo de9 tāgit
cor alicuius deuotione ipius ſacratiſſime ꝟ
ginis: pōt dici illud Heſter. viij. Sceptrum
aureum ꝓtendit q ſignum clemētie demon
ſtrat. Dicat ḡ qlibet chr̄ianus deo illud Pſ.
lxxxv. Fac mecum ſignū in bonū: vt videāt
q oderunt me ⁊ ꝯfundant: qm̄ tu dñe adiu/
uiſti me ⁊ ꝯſolatus es me. Hoc ē ſignū ſalu
tis oīm gentium. de q exponi pt̄ illð Eſa. v. ⁊
xj. Leuabit dñs ſignum i natōes. Et iō cuili
bet chr̄iano dr̄ Eſa. vij. Pete tibi ſignū a do
mino deo tuo. Predicatorib9 aūt ꝟbi dī ego
dico illud Eſa. lxij. Trāſite trāſite ꝑ portas:
ꝑparate viā ꝑpl'o planum facite iter: ⁊ eleuate ſi
gnū ad ꝑpl'os qð dñs auditū fec̄ in extremis
t̄re. ⁊ illð Hiere. iiij. Leuate ſignū in ſion. ⁊
eiuſdem li. c. l. Annūciate in gentib9 ⁊ audi/ Auctor
tum facit: leuate ſignum ⁊ nolite celare. Ego lib. mor9
aūt ſciēs ꝙ vt legit̄ in officio feſti d̄ niue. btā vt hunc
ꝟgo gratiſſimū habuit ꝙ Joānes patricius cōpōeret
rome ſibi edificauit templū. vñ ei dixit: Sci libꝝ
re te volo qm̄ tuaꝝ reꝝ hereditatūqȝ ꝑpetu
um ſucceſſorē tibi volui ꝓuidere: vt dū mihi
domū in t̄ra ꝯſtruxerꝭ: ego tibi in cel' copio/
ſum theſauꝝ viuū ⁊ et̄nā ꝯſtruam manſio/
nem. Cogitaui h̄ ſignum ꝟgineū leuare: et ꝑ
vniuerſum orbē deferre ꝯponēdo h̄ opuſcu
lum qſi palatiū portatile ad eiuſdē ꝟgis glo
riam fabricatū. ⁊ iō ꝑdicator qlib; ꝯſiderās
qð ego hūc libꝝ cōponerē: pt̄ dicere illð Job
xxxj. Quis mihi tribuat adiutorē vt deſide/
rium meū audiat oipotēs ⁊ libꝝ ſcribat: vt i
humero meo portem illū: ⁊ circūdē illū qua
ſi coronā mihi. Per ſingl'os grad9 meos ꝓ/
nūciabo illū ⁊ qſi ꝑncipi offerā eū. Hec ibi.
Rogaui autē dñm vt in me ꝟificari faceret
illð Zach. vj. Ipe extruet t̄plū ⁊ portabit
gl'iam. ſ. btē ꝟgis / ꝑ totū mundū. vt ipa vir
go dicere poſſit illð Eſa. lxvj. Videbūt gl'iaz
meā. ſ. in h̄ libro deſcptā. ⁊ ponā in eis ſignū
. ſ. ſalutis. ⁊ mittā ex eis q ſaluati fuerint ad
gentes in mare / in africā / in libyam / in itali
am ⁊ greciā ⁊ ad inſulas lōge ad eos q non
audierūt de me. ⁊ iō nō viderūt gl'iam meā. E
⁊ annūciabūt gl'iaz meā gentib9. ¶ Scðm Maria
myſteriū qð in ꝑdictis ꝟbis bti Joā. tangit̄ tanqȝ ſi/
dr̄ apparitiōis / dum ſubdit: appuit in celo. gnuȝ ap/
In triplici eni̅ celo appuit. h̄ ꝟginale ac cele paruit i
ſte ſignū: vt dr̄ btiſſim9 pr̄ me9 ſcūs Bernar t̄plici ce/
dinus vbi ſ. q iſta duo ſigna ꝑ italiā depor/ lo
tauit: ⁊ adorari atqȝ venerari fec̄. ſ. nomē ie
ſu ⁊ gl'ioſe ꝟgis. ꝓpt̄ qð nunqȝ fuit heretic9 /
ſed fidei chr̄iane zelator ꝑcipuus nec d̄ hui9
ſigni veneratōe vnqȝ penituit: vt ſcpſit hō q
dā: ſȝ vſqȝ ad mortē in ipſius adoratione ꝑſe
uerauit. Loquendo aūt de h̄ ſigno virgineo
dic ipe ſanctus Bernardin9 ꝙ apparuit ꝑmo
in celo eccl'ie. ſcðo in celo gl'ie. tertio ꝟo in ce
lo anime. Primo nāqȝ apparuit in celo eccle
ſie militantis. de q exponi pōt illð qð idē Jo
annes ſcpſit Apoc. xxj. dicens: Vidi celū no
uum ⁊ terram nouā. In h̄ eni̅ celo appuit vt
omnib9 bñ viuendi ꝑberet exēplū. Vñ Am/
bro. in li. ꝟginitate ait de ipa ꝟgine. Vt de ce/
teris eius ꝟtutib9 taceam ꝟgo erat nō ſoluȝ
corpe: ſed etiā mēte / corde humil' / ꝟgo ḡuis
⁊c̄. Et infra. Talis fuit Maria vt eius ſoli
us vita oīm ſit diſciplina. Scðo h̄ ꝟginale
ſignum apparuit in celo gl'ie. cū. ſ. in anima
⁊ in corpe in celū aſſumpta eſt ipa ꝟgo gl'io/
ſa. ex cuius illuſtratiōe tota celeſtis curia de
corat. Vñ Ber. in qdā ſermōe inqt: Marie

pñtia totus illuſtraſ orbis: adeo vt ipa cele
ſtis hierlm clarius rutilet ꝟginee lāpadis il
luſtrata fulgore. Et Ecci. xliij. dr: Spēs celi
in viſione glie. ſ. mřis dei. Tertio inſuꝑ h ꝟ
ginale ſignū appuit ꝛ ꝗtidie apparet in celo
aīe. d q̄ celo inqt Ps. Celum celi dño. Celū
em̄ cum a celādo ſit dictum: animā deſigna
re pōt q̄ nob̄ celata manet. Celum aūt celi dr
ꝓ eo ꝙ ꝑ inhabitando celo creata eſt. Hoc
igiſ ꝟginale ſignum apparet in celo anie. qñ
eam viſitat ꝛ replet ſpūali ꝯſolatione. Debꝫ
ḡ ql̄ibet fidel' chřianus deuotionis ocl'os le
uare ad ꝯtemplandū h ſignum: ꝛ rogare vt
animā ſuam digneſ viſitare: vt poſſit poſt
ea ei dicere illud Job. x. Uiſitatio tua custo
diuit ſpm̄ meū. ¶ Tertium myſteriū a bea
to Joanne tactū in ꝟbis pallegatꝭ dr glĩfica
tionis / dum ait: Mlier amicta ſole. Tripli
ci em̄ ſole dr amicta btā ꝟgo Maria. Prio
ſole amoris / q̄ ad voluntatē ſuā q̄ dei amo
re feruet. Scdo ſole ſplēdoris / q̄ ad intelle
ctum q̄ dei lumine ſplendet. Tertio ſole ful
goris / q̄ ad corpus qđ excepto do totū ꝑadi
ſum vltra oēs btōs fulgoribꝫ replet. vt inqt
ſctūs Bernardinus in loco p̄dicto. vbi ꝓſe
quens addit. Primo igiſ btā ꝟgo dr amicta
ſole. ſ. calidiſſimi ꝛ ignitiſſimi amoris q̄ ſuꝑ
omnes btōs diligit deū ꝛ humilitatē filij ſui
Uñ Bern. ait: Hoc em̄ amoris igne labia ꝓ
phete purganſ. iſtoqꝫ ſeraphin accēduntur.
Longe ꝟo aliſ hec ꝟgo meruit nō velut ſum
matim tangi: ſꝫ operiri magꝭ ac circūfundi.
ꝛ tanqꝫ ipo igne ꝯcludi. Sane cādidiſſimꝰ
atqꝫ calidiſſimus huius mlierꝭ amictus cu
ius omnia tā excellenſ irradiata noſcunſ vt
nihil in ea nō dico tenebroſum vel ſaltē mi
nus lucidum: ſed nec tepidum liceat ſuſpi
cari. Hec ille. Scdo aūt dr amicta ſole ſplē
dorꝭ. ſ. q̄ ad lucem glie quam eiꝰ anima ha
bet. Uñ Bern. inqt: Deniqꝫ ipa ē mlier ami
cta ſole. i. induta ieffabili claritate. Amicta
inquam lumie ſicͤ veſtimēto. de q̄ ait apl'us
Induimi dñm Jeſum chřm. Nā glĩa ipſiꝰ
dei ſuꝑ oēm creaturā ornata fuit. Tertio eti
am dr amicta ſole fulgoris / q̄ ad lucem quā
hꝫ in corꝑe ex redundantia glie q̄ ſibi a deo ī
anima daſ. De q̄ Bern. ait: Qꝫ familiaris ei
facta es o dña / qꝫ ꝓxima / imo qꝫ intima: ve
ſtiſti eum ſuba carnis: ꝛ ille te glĩa ſue ma
ieſtatis / veſtiſti nube ſolē: ꝛ ipa ſole veſti
ris. ſ. tam in corꝑe qꝫ in anima. ¶ Quartū
myſteriū qđ dr ꝯculcationis / tangit btūs io
annes vbi ſ. di. Lunam ſub pedibꝫ hñs. qđ
exponit ſanctus Bernardinꝰ in ſer. p̄dicto d
ipa btā ꝟgine. Habet em̄ luna mutabilita
tem / cauſat frigiditatē atqꝫ luciditatē. Per
mutabilitatē ſignificanſ bona tꝑalia q̄ mu
tabilia ꝛ defectibilia ſunt vt luna. Btā em̄ ꝟ

F
Maria amicta triplici ſole.

G
Maria oia terrena ꝯculcauit

go omnia terrena ꝯtempſit: ne aliq̄ mō impe
dirent aut retardarent eius dilectionem ad
chřm. Unđ merito ipa inqt Ecci. xxiiij. Ego
mř pulcre dilectionis. Amor em̄ cōmutabi
lis boni ſemꝑ aliq̄ mō drogat amori incom
mutabil' boni. Proinde Augꝰ in. x. ꝯfeſ. ait
deo: Minus te amat q̄ tecum aliqđ amat
qđ non ꝓpť te amat. Frigiditas aūt ſignifi
cat mundanam prudentiā frigidā atqꝫ no
cturnam. Et hanc ſub pedibꝫ ꝟgo hñs ꝑtim
ſpreuit atqꝫ ꝯculcauit eam / ꝑtimqꝫ famla
tui ſuo ſubiecit: qꝛ ea tm̄ ad dei laudem vſa
fuit. Luciditas ꝟo ſcat claram creaturaꝝ i
telligentiam: ꝛ hāc etiam ſub pedibꝫ habu
it. Nā oim creaturaꝝ cognationē in compa
tione ad ſuꝑeminentē chři ſciam paruipēdit
Cū em̄ apl's Paulus h fecerit. Uñ ipe inqt
ad Phil. iij. Que mihi fuerūt lucra: hec ar
bitratus ſum ꝓpť chřm detrimēta. Exiſtimo
em̄ oia detrimentū eſſe ꝓpť eminentē ſciaꝫ ie
ſu chři ꝛc. Quanto magꝭ ipa bñdicta ꝟgo h
egit q̄ mř extitit ſaluatoris. ¶ Quintū my
ſteriū a btō Joāne tactū in pallegatis ꝟbis /
dr coronatiōis / dū ait: Et in capite eius ꝛc.
Qđ ſm ſcm̄ Bernardinū vbi ſ. pōt tripl'r i
telligi. Primo mō vt duodecim ſtelle coro
ne eius ſunt. xij. apl'i chři: qꝛ btē ꝟgis meritꝭ
fuerūt electi: ꝛ poſt ruinā in chři morte ſunt
ad fidē reformati ac ꝑ eius inſtructionē edo
cti. Nā ipa gl'ioſa ꝟgo ē ſingl'aris ciuitas il
la de q̄ ſcribiſ Apoc. xxi. In q̄ oēs electi my
ſtice ꝯtinenſ: ꝛ in q̄. xij. apl'i ponunſ. xij. lapi
dum p̄cioſoꝝ fundamēta. Et ſil'r. xij. marga
rite: ex qbꝫ fiunt. xij. porte: q̄ deſignāt. xij. pa
triarchas / q̄ oi lapide p̄cioſo ornati ſunt: ꝛ ꝑ
q̄s fides venturi filij dei ipſius btē ꝟgis me
ritis ad poſteros pr̄āſiuit. Scdo mō. xij. ſtel
le eius corone ſunt. xij. luminoſe cogitatōes
ſeu illuminationes mentis ꝟginal'. Prima
ſtella eſt cognitio corꝑalium nāturum. Scda
ſpūalium ſubaꝝ. Tertia ſciaꝝ intellectuali
um. Quarta ꝟtutum affectualium. Quita
inſtitutaꝝ diuitus legum. Sexta infuſaꝝ a
deo graꝝ. Septima irrephenſibilium iudi
cioꝝ. Octaua incomꝑhenſibilium miſcdiaꝝ
rum. Nona inumerabiliū meritoꝝ. Deci
ma remunerabilium p̄mioꝝ. Undecima tē
poraliū decurſuum. Duodecima eťnaliū rō
num. Hec ille. Qui etiā ſubdit ꝙ tertio mō
xij. ſtelle in corona ꝟgis ſunt. xij. ꝑuilegia q̄
ea regnante ꝛ glĩoſa in celo p̄cibꝫ eius impe
tranſ nob̄ q̄ militamꝰ ꝛ laboramꝰ in mūdo.
Prima em̄ ſtella eſt cecoꝝ illumiatio. Unđ
ipa ait Ecci. xxiiij. Illuminabo oēs ſperātes
ī dño. Scda lapſoꝝ eleuatio. iuxť illđ Dañ.
xj. Cūqꝫ corruerīt ſbleuabūſ auxilio puulo
. i. auxilio btē ꝟgis / q̄ puula dr ꝓpť humilita
tem. Tertia ſordidoꝝ lauatio ſiue purgatio

H
Duodecim ſtelle i corōa Marie qđ ſcēt

Duodecim ꝑuilegia marie

Vñ in figuram dꝛ.j. Reg.xxv. Ecce famŀa
tua ſit in ancillã vt lauet pedes ſuoꝝ tuoꝝ.
Hec em̃ inqt Abigail ad Dauid.i. Maria
ad chꝛm: vult em̃ lauare ꝯſcias nr̃as: intel/
lectum ⁊ affectum nr̃m a ſoꝛdib⁹ viciorum.
Quarta ſtella eſt deſolatoꝝ letificatio. Vñ
Cañ.j. illi dꝛ: Melioꝛa ſunt vbera tua vino.
Qđ vt ait Pſ̃. letificat coꝛ hoïs. Quinta ẽ
tentatoꝝ adiuuatio. Vñ ip̃a inqt Ecci.xxiiij
Quaſi platanus: q̃ habꝫ folia ad modũ ſcu
ti exaltata ſum iux̃ ꝑpl'os baptizatos. Et iđ
in tentationib⁹ ſuis dꝫ illi dicere qlibꝫ chꝛia
nus illđ pſ̃. xxxiiij. Apꝑhende arma ⁊ ſcutũ
⁊ exurge in adiutoꝛiũ mihi ⁊c̃. Sexta eſt in
aduerſis roboꝛatio Vñ Eſa.xxviij. dꝛ: Vrbs
fortitudis nr̃e ſion.i. bt̃a ꝟgo Maria. Se/
ptima eſt moꝛtuoꝝ reſuſcitatio. Vñ ip̃a ait
Ecci.xxiiij. In me oïs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝭ. O/
ctaua induratoꝝ mollificatio. Vñ in figu/
ram dꝛ Num.ij. Cũqꝫ ꝑcuſſiſſet Moyſes ꝟ/
ga bis ſilicem egreſſe ſũt aq̃ largiſſime. Vir
ga em̃ eſt bt̃a ꝟgo. iux̃ illđ qđ canit eccleſia:
Virga Jeſſe floꝛuit: ꝟgo deũ ⁊ hoïem genu
it ⁊c̃. Silex eſt coꝛ duꝝ: Bina aũt ꝑcuſſio fit
qñ ip̃a ꝟgo fac̃ pctõꝛẽ declinare a malo ⁊ fa/
cere bonum. a q̃ egrediunt̃ aq̃ largiſſime la/
chꝛymaꝝ. Nona ſtella eſt ad Jeſum chꝛiſtũ
directio/ ſiue vie ſalutꝭ demonſtratio. Ipſa
em̃ fuit figurata ꝑ illã colũnã ignis ⁊ nubiſ.
de q̃ hr̃ Exo.xiij. q̃ introduxit filios iſrl' i ter
ram ꝓmiſſiõis. iux̃ illđ pſ̃. ciiij. Dedit nubẽ
in ꝓtectionẽ coꝝ ⁊ ignem vt luceret eis ꝑ no
ctem. Decima ſtella eſt in hoꝛa moꝛtꝭ ſubuẽ
tio. Vñ Ecci.xv. dꝛ de ip̃a. Obuiabit illi q̃ſi
mr̃ honoꝛificata. Vndecima ſtella ẽ ꝯ ignes
purgatoꝛij refrigeratio. Vñ Hiere.xviij. dꝛ
Nunqđ đ petra agri deficiet nix libani: id ẽ:
refrigeriũ de Maria poſt moꝛtẽ nr̃am. q.d.
nõ. Duodecima ſtella ẽ in vita celeſti ſua pꝛe
ſentia oïm btõꝝ letificatio ⁊ delectatio. Vñ
ei dicent illđ Judith.xv. Tu gl'ia hierl'm/ tu
leticia iſrl'/ tu honoꝛificẽtia ꝑpl'i nr̃i ¶ Quar
to dicere poſſum⁹ ꝙ ꝑ.xij. ſtellas ĩtelligũt̃ .xij
ei⁹ ꝑuilegia ſiue ꝓrogatiue. Prima aũt ꝓro
gatiua ẽ ſpẽal' dei pr̃is electio ad op⁹ icarna/
tiõis filij ſui. Vñ in figurã ꝑdictum fuerat
Gen.xxiiij. Virgo q̃ egredit̃ ad hauriendã
aquã: ip̃a ẽ quã ꝑparauit de⁹ filio dñi mei.i.
chꝛo. Potuerũt em̃ eẽ ꝟba angeli Gabꝛielis
loq̃ntꝭ đ ꝟgine Maria q̃ ꝑma egreſſa eſt ad
hauriendã aquã grẽ. đ q̃ Eſa.lv. inqt deus:
Oẽs ſitientes venite ad aq̃s ⁊c̃. De hac autẽ
electiõe etiam ꝑdixerat Pſ̃. di. Elegit eã de
us ⁊ ꝑelegit eã. Scđa ꝓrogatiua eſt filij dei
ſpẽal' deſpõſatio. Vñ.ij. ad Coꝝ.xj. dꝛ: De/
ſpõdi em̃ vos vni viro ꝟginẽ caſtã exhibere
chꝛo. In veteri em̃ teſtamẽto ſummus pon
tifex nõ ducebat vxoꝛem/ niſi ꝟginem. vt hꝫ

[Margin: Duode/cim pro/gatiue marie]

Leui.xxj. Tertia ẽ ſpũſſcti fecũdatio. Vnde
Matt.j. dꝛ: Inuenta ẽ in vtero hñs de ſpũ/
ſctõ. Quarta ẽ filij dei ꝯceptio ⁊ ꝑturitio. iu
xta illđ Eſa.vij. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊c̃. Quinta
eſt dei ꝯiunctio ſiue ꝯuerſatio. Vnđ ip̃a ait
Cañ.ij. En dilectus me⁹ mihi ⁊ ego illi/ q̃ pa
ſcit̃ int̃ lilia. ſ. ꝟginitatꝭ ⁊ puritatꝭ mee/ vel int̃
vbera ⁊ brachia mea. Sexta eſt dei medita
tio. iux̃ illđ.j. Coꝝ.vij. Mlier innupta ⁊ ꝟgo
cogitat q̃ dei ſunt: vt ſit ſctã coꝛꝑe ⁊ ſpũ. Se
ptima ẽ in libꝛo vite deſcꝑtio: de q̃ dꝛ Apoc.
vij. Habes pauca nomina in ſardis. i. in vir
ginib⁹/ q̃ nõ inq̃nauerunt veſtimẽta ſua. id ẽ
coꝛꝑa/ ⁊ nõ delebo nomina coꝝ đ libꝛo vite.
Ip̃a aũt dicere põt illđ Pſ̃.xxxix. In capite
libꝛi ſcꝑtum ẽ de me. Octaua eſt celi oꝛnat⁹
⁊ pulcritudo/ iux̃ illđ Ecci.xxiiij. Spẽs celi
gl'ia ſtellaꝝ. i. ꝟginum/ q̃ dicunt̃ ſtelle: quia
de die nõ lucẽt: ſꝫ in veſꝑis incipiunt apꝑere
.i. in pñti latent; ſed in futuro apꝑebunt q̃d
ſunt. Vñ.j. Jo.iij. dꝛ: Filij dei ſumus. ſꝫ nõ/
dum apꝑuit q̃d erimus. Nona eſt ꝑfecta đi
aſſimilatio. đ q̃ dꝛ Apoc.x. Virgines ſunt et
ſequunt̃ agnum q̃cũqꝫ ierit. Decima ẽ noui
cantici decantatio/ qđ tm̃mõ ꝟgines decan/
tabunt/ iux̃ illđ Apoc.xiij. Cantabũt ſcti cã/
ticũ nouũ ⁊c̃. Vñ ꝓpha ait Pſ̃.cxxxvj. Quõ
cantabim⁹ canticũ dñi in t̃ra aliena. i. in car
ne coꝛrupta. Vndecima ẽ maioꝛis fruct⁹ ꝓ/
miſſio. Nam fruct⁹ triceſim⁹ ꝓmittit̃ ꝯiuga
tis/ ſexageſim⁹ viduis/ centeſim⁹ aũt ꝟgib⁹.
vt dicũt doc. in expõne ꝑabole Matth.xiij.
Duodecima ẽ duplicꝭ coꝛone adeptio. Naꝫ
ipſi debet̃ aurea ⁊ aureola. Vñ in figurã dꝛ
j. Mach.iiij. Oꝛnauerũt faciẽ tẽpli coꝛonis
aureis. Facies em̃ q̃ ẽ nobilioꝛ ⁊ altioꝛ pars
coꝛꝑis: ꝟcat coꝛp⁹ ꝟginale/ qđ ẽ nobili⁹ ⁊ alti⁹
oïm mẽbꝛoꝝ eccl'ie. Oꝛnauerũt aũt faciẽ nõ
tm̃ vna coꝛona/ ſꝫ coꝛonis aureis. Aurea ꝓ
charitate ei debet̃ ⁊ aureola ꝓ ꝟgitate. Et lꝫ
he coꝛone cõpetãt etiã aliȷs ꝟgib⁹: tñ ſingl'a/
rius competunt ipſi bñdicte ꝟgĩ. et iđ he.xij
ſtelle dicunt̃ eẽ in coꝛona capitis eius. qꝛ ip̃a
eſt oïm ꝟginũ ꝑmitiua ⁊ regina. ¶ Quinto
dicere poſſum⁹ ꝙ iſte.xij. ſtelle ſunt.xij. oꝛdi
nes. ſ.ix. angeloꝝ/ ⁊ tres ſctõꝝ. ſ. martyꝝ/ cõ
feſſoꝝ ⁊ ꝟginũ/ q̃ oẽs eã coꝛonãt: qꝛ ip̃aꝫ ꝑpe
tue venerant̃: mirãt̃ ⁊ laudãt. Seraphin ei
mirãt̃ ⁊ laudãt i ea charitatẽ ſuccẽſam. Che/
rubin ſapiam tã ꝓfundã. Thꝛoni p̃tãtẽ ⁊ q̃e/
tẽ in đo ſic tranq̃llã. Dñatões tãtã ſuꝑ ange
los ꝑeminẽtiã. Virtutes tãtã miracl'oꝝ effi
caciã. P̃tãtes tantã ſuꝑ demões potentiaꝫ.
Principat⁹ tantã de oïb⁹ regnis ꝓuidentiã.
Archangeli tantã de oïb⁹ locꝭ diligẽtiã. An/
geli tantã de oïb⁹ ⁊ ſingul' hoïb⁹ cuſtodiam.
Martyres tantã i tribl'atione ꝯſtantiã. Cõ
feſſoꝛes tantã ſobꝛietatẽ ⁊ ꝑſeuerantiam. Virgi

[Margin: K Duode/cim ſtel/le ſr.xij. oꝛdies i celo]

nes ỽo tantā ipſi⁹ puritatē ⁊ mūdiciā. Vñ il li dicere poſſumus illō .ij. Para. vi. Te laudat omnis ỽtus celoꝝ/ ⁊ tibi ē gl'ia in ſecl'a ſeculoꝝ: Amen.

¶ Pars.III.hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ recordatiōis.

2 Q̄ro q̄ dr̄ corona marie q̄ mō ſit inſtituta.

In mēoriā ⁊ recordatōeȝ triūphātiſſime coronatiōis dn̄e ꝑadiſi debēt oēs deuoti chr̄i q̄tidie coronā dicere deuota mēte Ad quā īducere pn̄t vnūquēq; ea q̄ in cōmendationē angelice ſalutatiōis dixi in .v.pte ꝑncipali huius opis. ſmōe.xij. In hac āt corona dicit̄. lxiij. Aue Maria:in cōmēorationē annoꝝ q̄b⁹ ipa ỽgo bn̄dicta vixit in h̄ mundo. Lȝ eīm de tpe annoꝝ eius in pn̄ti vita fuerint varie opiones:tn̄ hec videt̄ cōmunior :⁊ pn̄t ſic ei⁹ anni computari.vicȝ ꝙ qn̄ ꝯcepit dei filium com pleſſet annū q̄rtūdecimū ⁊ intraſſet q̄ntūdecimū ꝑ tantū tp̄us ꝙ poſtea qn̄ pepit ſuū bn̄dictum filiū cōpleuerat q̄ntūdecimū annū. Quia ỽo eius filius mortu⁹ eſt trigintatriū ānoꝝ.iō ipa tūc habebat ānos .xlviij. Poſt aſcenſionē ỽo filij ſui vixit annis.xiiij.cōpletis ⁊ intrauit q̄ntūdecimū annū: et ſic ipa vixit in h̄ mundo annis. lxij.completꝭ ⁊ tetigit de.lxiij. Et ob h̄ ei⁹ vita dr̄ fuiſſe annoꝝ.lxiij. ſic̄ et eius filius dr̄ ſteriſſe mortuus trib⁹ diebus:q2 tetigit ō trib⁹ dieb⁹. In hac aūt corona interponit̄ Pr̄ nr̄ ⁊ ab eo incipit̄ vt ſignificet̄ ꝙ oēm gr̄am ſuā recepit ipa bn̄dicta ỽgo a pr̄e celeſti a q̄ oē datū optimū ⁊ oē donū ꝑfectū deſcēdit. Jaco.j. vt etiam dr̄ glo. in.l. ij. ff. de legi. Sciendū ē aūt ꝙ aliq̄ poſtq̄ȝ dixerunt q̄nq̄es Aue Maria: dicūt vnum Pr̄ nr̄: ad memoriā q̄nq; vulneꝝ ſaluatorꝭ. Alij ỽo poſtq̄ȝ dixerunt ſepties: et h̄ ad mēoriā ſeptē gaudioꝝ ipſi⁹ ỽgis. Alij poſtq̄ȝ nonies dixerunt Aue Maria :inr̄ponunt Pr̄ nr̄: vt ſcent ꝙ btā ỽga exaltata eſt ſupra nouē choros angeloꝝ. Alij ỽo poſtq̄ȝ dixerūt decies: vt denotent ꝙ ipa gl'ioſa ỽgo eſt eleuata ī decimo choro celeſti. Alij autē poſtq̄ȝ dixerunt xij. Aue Maria dicunt vnū Pr̄ nr̄: in mēoriā corone.xij.ſtellaꝝ q̄ eſt in capite ipi⁹ ſcriſſime ỽgis. Ultimis aūt trib⁹ Aue Maria īterponit̄ Pr̄ nr̄ ad reuerentiam ſctiſſime trinitatꝭ. Sed q̄liſcunq; dicat̄ ꝑdicta corona: totū redūdat in laudem dei ⁊ ipſius bn̄dicte ỽgis Ego igit̄ dico omnib⁹ chr̄icolis illō ad Rom. vi. Salutate Mariam q̄ multū laborauit in nob. Ad h̄ aūt faciendum nos inuitat ſancta mr̄ eccl'ia q̄ eā diuerſimode ſalutat dicens: Salue ſcrā parens. Et Salue regina miſeōie. Aue regina celoꝝ. Aue maris ſtella ⁊c̄. Principal' ỽo ei⁹ ſalutatio deportata eſt a celo.ſ. Aue Maria / q̄ non debet reputari res mul'iebris vel ſolū ſpūalium gentiū/ſȝ oim chr̄ianoꝝ. Meli⁹ ē aūt dicere vnū Aue Maria corde deuoto ⁊ cū animi feruore q̄ȝ centū cū tepiditate ⁊ indeuotiōe. c.nō mediocrit̄. de ꝯſe. di. v. ¶ Jpam āt coronā deuote dicentes inumerabilia bn̄ficia ab ipa bn̄dicta ỽgine ꝯſequent̄. De q̄b⁹ aliq̄ tangit ꝓpha Ps. lxiiij. dicēs: Bn̄dices corone anni benignitatis tue: et campi tui replebunt̄ vbtate. Pingueſcent ſpēoſa deſti ⁊ exultatione colles accingent̄. Induti ſunt arietes ouiū ⁊ valles abundabunt frumēto. clamabunt etem̄ hymnuȝ dicent: Que oīa pn̄t exponi moral'r de facientib⁹ coronā ipi⁹ ỽginis. Ex q̄b⁹ ỽbis poſſum⁹ colligere tres fructus ꝑncipales corone ỽginal'. Prim⁹ dr̄ bn̄dictionis/ibi: bn̄dices corone ⁊c̄. Scd̄s impinguationis/ibi: pingueſcent ſpēoſa deſerti. Terti⁹ ỽo dr̄ inchoationis.ſ. ꝑadiſi/ vl' cōformationis.ſ. cū celeſti curia/ibi: cātabunt ⁊c̄. Quo ad pᵐ dr̄ ꝓpha ipi bn̄dicte ỽgi. Bn̄dices corone anni.i.annoꝝ. Et ponit̄ nūer⁹ ſingl'arꝭ ꝓ pl'ali: ſic̄ etiam Exo. viij. dr̄: Venit muſca g̃uiſſima. Et Virgi. in. ij. enei. inq̄t. ⁊ armato milite cōplent.i.armatꝭ militib⁹ Benedic̄ aūt b. ỽgo corone annoꝝ benignitatis ſue.i. q̄b⁹ ipa benigniſſima vixit in h̄ mūdo Vñ facientes coronā ⁊ ꝯſequent̄ totius vite ſue memoriā: obtinent mul'tiplicem bn̄dictionem.ſ. opatiuam/remiſſiuam/compenſatiuā /ꝯfortatiuam/ ⁊ cumulatiuam. Bn̄dictionem aūt opatiuam conſeq̄mur a deo vicȝ a pr̄e celeſti: eo ꝙ eius dilectiſſima ſpōſa a nobis in ipa corona venerat̄ a filio. q2 eius chariſſima mr̄ honorat̄ / ⁊ a ſpū ſancto: quia vas theſauri ipius a nob in reuerentia hr̄. Cum eīm cuilibȝ ſancto dicat deus illō Gen̄. xxvij. Qui bn̄dixerit tibi in bn̄dictionib⁹ repleat̄. Profecto ille q̄ faciendo coronā bn̄dic̄ ỽginem Mariam: a tota trinitate bn̄dicit̄. ⁊ de plenitudine bn̄dictionū ipſius ỽgis recipit. Non ḡ amittit̄ illa hora q̄ in faciēda corona expendit̄: ſȝ deo ꝯſecrat̄ ⁊ a tota trinitate acceptat̄. Quia ỽo dei dicere eſt facere. Iux̄ illud pſ. añpenultimi. Jp̄e dixit ⁊ facta ſunt. Jō eius bn̄dicere et ē bn̄facere. Et ꝯn̄r de⁹ q̄ facientes coronā bn̄dicit eis bn̄fac̄. ¶ Remiſſiuam q̄ȝ bn̄dictionē ꝯſeq̄mur faciendo coronam. Nam cū bn̄dictio ſacerdotꝭ/ epi/ cardinal' ⁊ pape remittat de pctis venialib⁹ ſm̄ Franc̄. mayr̄. ⁊ alios theol'. in. iiij. ſniaꝝ diſt. xx. et Joānē andree in ꝓemio ſexti. et ibi doctores ſup illō: Saluatē ⁊ aplicam bn̄dictionē. Mul'to magꝭ bn̄dictio dei q̄ eſt magꝭ curialis. ¶ Sciendum eſt aūt ꝙ a diuerſis ſūmis pontificibus conceſſe ſunt diuerſe īdulgentie dicentib⁹ Aue Maria. que licȝ credā M

Fruct⁹ ⁊ vtilitates dicentiū coronaȝ marie.

tur eſſe maioꝝ numeri q̄ꝫ nunc exp̄mam: ta-
men colligendo ea ſolum q̄ ꝑ certo ſciūt Qñ
q̄s dic̄ Aue Maria: ꝯſequit̄ indulgentiam
cclxxxviij. dieꝝ. Et qñ dic̄ Jeſus totidē. Et
qñ dr̄ Sancta Maria: habent̄ .xl. dies d̄ in-
dulgentia. Quia igit̄ in corona dr̄ ſexaginta
tribꝫ vicibꝫ Aue Maria et Jeſus ac San-
cta Maria ꝛc̄. id̄ in ſumma quis faciens co
ronā ꝯſequit̄ dies. 273658. de indulgentia
Vn̄s aūt frat̄ Cherubinus de ſpoleto ordi
nis nr̄i impetrauit a ſummo pōtifice centuꝫ
dies de indulgentia ꝑ omnibꝫ facientibꝫ co-
ronā. Et ſic in ſumma erunt ducenti ſeptua-
gintatriamilia ſeptingentiquinq̄ginta octo
dies indulgentie ꝑ q̄libet corona. ¶ Felicis
aūt recordationis Sixtus papa quart⁹ oi-
bus dicentibꝫ in ſtatu gr̄e infraſcp̄tā oꝛoneꝫ
ſiue ſalutationē ipſius v̄gis q̄ a ml'tꝭ dr̄ i co
rona / ꝯceſſit indulgentiā duodecim miliuꝫ
annoꝝ ꝑ q̄libet vice q̄ dr̄: Aue ſanctiſſima
Maria mr̄ dei / regina celi / porta paradiſi /
dn̄a mundi / ſingularis ꝛ pura / tu es virgo
Tu ꝯcepiſti chr̄m ſine pctō. Tu pepiſti crea
torem ꝛ ſaluatorem mūdi / in q̄ non dubito.
Libera me ab omni malo: ꝛ ora ꝑ peccatis me-
is Amen. ¶ Bn̄dictionem q̄ꝫ compenſati-
uam recipiūt faciētes coronā. In recompen
ſatione em̄ iſtius bn̄dictionis q̄ in ipa coro-
na bn̄dicunt dei mr̄em: bn̄dicunt̄ ipſi nō ſo
lum a deo / ſꝫ etiam a tota curia celeſti. Oēs
em̄ angeli ꝛ bt̄i dicunt bt̄e v̄gi illō Nu. xxiiij
Qui bn̄dixerit tibi ſit ipe bn̄dict⁹. vñ cū bn̄
dicimus ipam v̄ginem ꝛ eius filium: rn̄det
ipa dei genitrix et oīs padiſus ſecum: Sitꝭ
ꝛ vos bn̄dicti. Dr̄ em̄ in cōi ꝓuerbio: Quale
v̄bum dixeris tale audies. Et vulgarit̄ di-
cit̄: Tal manico e tal cortello. Ipſa ḡ pijſſi-
ma v̄go nos reſalutat qñ eam ſalutam⁹. alit̄
nō h̄ret in ſe v̄banitatem ac curialitatē. Nā
ſi alicui q̄s dicat: Bonus dies / ille ſi non eſt
valde ruſticus rn̄det: Bonus dies ꝛ bonus
annus. Quanto ḡ magis h̄ faciet bt̄a virgo
nob̄ ſalutantibꝫ eam? Habet em̄ valde gra-
tas ſalutationes nr̄as. Nam ſi Octauian⁹
impator emit ꝑ decēmilibꝫ nūmis vnū cor-
uum cuiuſdā romani: q̄ inſtruct⁹ ab illo ſa-
lutauerat ipm impatorē reuertentē victori-
oſum de p̄lio / dicens: Aue impator inuicte:
vt refert Macrobi⁹. Etſi impator Tiberi⁹ ꝛ
romani ita charū habuerūt coruū aliū: quia
eos ſalutabat i foro: ꝙ poſtea d̄ ei⁹ morte val
de doluerūt. vt refert Plini⁹. x. nālis hiſto-
rie. ꝑfecto ml'to chariores hꝫ v̄go bn̄dicta il-
los q̄ ipam cordialr̄ ſalutant. Vn̄ legit̄ ꝙ q̄-
dā abbas mortu⁹ poſtea reſuſcitat⁹ ꝛ a mo-
nachis ſuis interrogatus q̄d vidiſſet in alia
vita rn̄dit: O filij: q̄ vult ſaluari ſepe ſalutet
Mariam: Ut em̄ inq̄t Ber̄n. Non venit ad

Tota curia celeſtis recōpenſat coronā marie

De coruo Octauianū ſalutante

veniam q̄ neſcit amare Mariā. ¶ Bn̄dicti-
onem etiā ꝯfortatiuam recipim⁹ deuote fa-
ciendo coronam. Nam efficimur filij ipi⁹ v̄-
ginis: ꝛ ꝯnr ab ea tanq̄ꝫ a bona mr̄e confortamur. Vn̄ ſciendum eſt ſm doc. maxime car
di. Petꝝ dami. Franc̄. de May. ꝛ Petrum
ioanis ſup Joan. ꝙ ipſi (vt h̄r Joā. xix) chr̄s
in cruce dixit bt̄e v̄gi de Joan. Mulier ecce
filius tuus. Tanta fuit potentia hui⁹ v̄bi ꝙ
fec̄ ipm Joannem veꝝ filium adoptiuū ipſi
us v̄gis: ꝛ dedit ei affectum filialeꝫ erga ma
trem / ꝛ eꝫ: immo maiorē q̄ꝫ ſit cōit̄ int̄ filiū
nālem ꝛ mr̄em eius. q2 maior eſt vis gr̄e q̄ꝫ
nature. c. reuera. de ꝯſe. di. ij. Quia v̄o Joā-
nes interp̄tat̄ in q̄ eſt gr̄a. ipe Joannes acce
pit hanc filiationē ꝑ omnibꝫ q̄ voluerint cēꝛ
viuere in gr̄a dei ꝛ ipſius v̄gis. Impator em̄
celeſtis ſtans in tribunali cruciꝭ nos adopta
uit in filios mr̄is ſue dicens ei de q̄libꝫ nr̄m
Ecce filius. q. d. Aſſigno ꝙ tibi ſint filij oēs
q̄ voluerint eſſe tui deuoti: ꝛ te reuerent̄ ſic̄
mr̄em ſalutare ꝛ venerari. Et id̄ ipa nos fili-
os ſuos non pōt refutare: ſed cogit̄ materna
pietate ꝯſolari. Vn̄ ait illō Eſa. xlix. Nunq̄d
obliuiſci poteſt mater infantuli ſui? etſi ipa
oblita fuerit: ego nō obliuiſcar tui. Mr̄ em̄
dulcius amat filium q̄ꝫ pat̄: quia non tan-
tum paſſus eſt pat̄ in ipo filio in lucem ꝑdu
cendo quantum mat̄. Debet igit̄ ipſa beni-
gna v̄go nos tenere diligere ſic̄ membra fi-
lij ſui / qui eſt frat̄ noſter. et pro indiuiſo da-
re nob̄ paradiſum ꝛ hereditatem celeſtē. Et
hec corona eſt quaſi ꝓteſtatio q̄dam et dep̄-
catio filial' / acſi diceremus. Nos o pijſſima
v̄go ſumus tui filij: et id̄ petimus bn̄dictio
nem matnam. q2 bn̄dictio mr̄is firmat do-
mos filioꝝ. Ecci. ¶ Bn̄dictionem q̄ꝫ cu-
mulatiuam. ſ. donorum ſpūalium ꝛ gr̄arū
atq̄ꝫ meritoꝝ recipimus faciendo coronam
Et iſte eſt fructus ſecundus ipſius corone q̄
dr̄ impinguationis / ꝛ ideo ſubdit Prophe-
ta: Et campi tui replebuntur vbertate. Pin
gueſcent ſpecioſa deſerti ꝛc̄. De ipa enim v̄
gine et de nob̄ poteſt dici illud Ps. Benedi
xit eis ꝛ multiplicati ſunt nimis ꝛc̄. De hac
etiam bn̄dictione ꝛ fructu corone q̄ bn̄dici-
mus bt̄am v̄ginē p̄dictum fuit Prouer. xj.
vbi dr̄: Anima que bn̄dic̄ impinguabit̄ Per
campos ār q̄ ſunt lati intelligunt̄ mundani:
q̄ ſine diſtrictu obedientie alterius viuunt i
ſpū ꝓprie libertatis. Et iſtis coronam facien
tibꝫ dat bt̄ā v̄go vbertatem fructuum: diui
tiaꝝ honoris ꝛ gl'ie: ita ꝙ etiā dormiendo di
tant̄. Jtē cōſolationē filioꝝ eis tribuit: atq̄ꝫ
eis ſue miſcd̄ie ſinū apit. Ul' ꝑ campos intel
ligunt̄ iuſti: vt exponit Alexander d̄ ales. q̄
ſuſcipiunt ſemē v̄bi dei ꝛ pluuiā gr̄e diuine.
ꝛ iſtis dat bt̄ā v̄go vbertatem bonoꝝ opeꝝ.

Bn̄dicti Marie confortamur per opationē corone.

Per orōnē corōe cumulam⁹ graꝫ.

Per ſpecioſa aūt deſerti intelligunt̄ boni reli
gioſi et religioſe fugientes campos.i. terre-
nas occupationes ⁊ mūdialiū ꝯuerſatiōes.
Deſertum em̄ dr̄ monaſterium: qꝛ a mūdanis
voluptatibꝫ eſt elongatū. In q̄ cum poſuiſti
filiam: non amplius recordarꝭ de illa/ vl' ra
ro ipſam viſitas eſ'ymis: et tn̄ h̄ deſertum ſpe-
cioſum ſic̄ ꝑadiſus: in q̄ freq̄ntant angeli dī
Religioſos ḡ facientes ſibi coronam facit
btā ỽgo impinguari charitate ⁊ deuotione.
Per colles āt intelligunt̄ dn̄i ⁊ ꝓncipes tꝑa
les: q̄s replet ꝯſolationibꝫ ſi coronam ſuam
facere nō omittant. Sequit̄: Induti ſt̄ arie
tes ouium.i. capita ſpūalia: vt ſacerdotes/
epī/ ⁊ cardinales: quos īduit veſtimēto ſan
ctitatꝭ/ ⁊ valles abundabūt frumēto.i. pau-
peres ⁊ deſpecti habebūt grām dei ꝑ ỽtutez
N corone. Et iō noſter frat̄ Jacobꝫ dalecorone
de prouincia ſcti Franc̄. q̄ quotidie faciebat
mltas coronas btē ỽgi: hortabat̄ omnes vt
facerent coronam et inſtruebat quō eam fa
cere deberent. Vn̄ etiam epī nō diſcedebant
ab eo qn̄ ꝑmitterent ei facere coronā: et vixit
lxx. annis in ỽginitate. Quātas aūt vtilitates
recipiat faciens coronam deuoto corde non
Exē pla poſſet ỽbis demonſtrari. Legit̄ aūt q̄ q̄daz
d̄ corona iuuenis diſſolutus ⁊ a bono ꝓpoſito deuiatꝰ
marie facta deuotiōe corone liberatus eſt ⁊ ad bn̄-
faciendū reductus. Mat̄ etiam q̄dam bn̄s
filium prauum ꝑ ỽtutē corone obtinuit illiꝰ
emendationē. Quidam q̄ꝫ peruſinus poſi
tus in ꝓfundo turris deſꝑanſq̄ꝫ poſſe euade
re q̄nq̄ꝫ coronas dicebat in die: ⁊ ſic liberatꝰ
fuit. Quadam etiam die cū nōnulli merca-
tores florentini venirent de Lugduno vnus
eoꝝ poſt ſocios remanens plane dicebat co
ronam: et qꝛ ſolus erat a latronibꝫ aggreſſꝰ
eſt/ q̄ totum eius veſtimentū in fruſta inci-
derūt: et coronam quā in manu habebat at
q̄ꝫ carnem eiꝰ nō tetigerunt. In q̄dam q̄ꝫ la
cu exn̄te q̄dam deuoto btē ỽgis diabolꝰ tan-
tam tēpeſtatē ꝯcitauit q̄ nauis ſiue barcha
ỽſata eſt. Famulus aūt cuiuſdam deuoti ꝑ
timore mortꝭ ſtrinxit collū eiꝰ. Ipe ỽo cum
corona in manu inuocabat btām ỽginē vt
ipm adiuuaret: ⁊ ſic libatus eſt. Legit̄ q̄ꝫ q̄
in q̄dam nauicl'a cū eēnt q̄dam pueri ludē-
tes: int̄ alios erat ibi filius cuiuſdā paupis
q̄ q̄tidie faciebat coronā ỽgis. Vn̄ ſubmer-
ſa naui oībꝫ aliis ſuffocatꝭ ille liber ſuꝑ aq̄s
ambulans euaſit. Vulterre etiam in morte
Pij pape ꝓpt̄ magnā niuem cecidit tectū do
mus: ⁊ oīa ſuꝑ caniciū ſteterūt. qꝛ ibi erant
duo filij paupis vidue q̄ q̄tidie faciebant co
ronā. Ad qō miracl'm videndū cucurrerūt
oēs de ciuitate. Itē felteri vxor cuiuſdā medi
ci capta a thurcꝭ: ꝓpt̄ coronā liberata fuit i-
tacta cū filia ſua. Itē oruieti q̄dā demonia-
ca dixit dn̄o ſuo: Dic officium ỽgis. Cui ille
rn̄dit Neſcio legere. Et poſtea traxit coronā
de manica dicēs: Hoc ē meū officiū: ⁊ aliō
neſcio. Tūc illa dixit: Bn̄ bene fratello mio.
Queſto he el meliore hochono che tu poſſe
trouare. Legit̄ q̄ꝫ q̄ ſuꝑ norſiā ad lacū pila
ti vnꝰ deſperatus cepit clamare dicēs. O de
mones venite. Qui ſtatim cū furore venien
tes dixerūt. Quid vis: q̄d vis: Et ille ait. Por
tate me vobiſcū qꝛ nolo ampliꝰ viuere. Illi
aūt reſpōderūt Nō poſſumus ꝓpter coronā
illā quā feciſti hodie. Quidā etiā ſcholaris
peruſij ꝯpetēs quādā mulierē iuenit necro
mātē: q̄ in circulo q̄dā intrare ipm faciēs at-
q̄ꝫ demōes inuocans ab ipſis rn̄ſum habuit
q̄ in h̄ malo ei auxilium ꝓbere nō poterāt ꝓ-
pter coronam quā fecerat. O ꝓcioſa corōa et
gl'ioſe ỽgini gratiſſima: q̄ tante es ỽtutꝭ vt
demonū ſuꝑes ꝓtatem. Nec īmerito. nam ꝑ
ipſam coronam bn̄dicimus illam: ꝑ cuiꝰ bn̄-
dictionem confracte ſunt diabolice ꝓtates.
Qn̄ aūt in corona dicimus ipſi bn̄dicte ỽgi-
ni: Bn̄dicta tu in mlierībꝫ. ꝑinde eſt acſi di-
ceremus Bn̄dictus ſit dies in quo nata es.
bn̄dicta hora qn̄ orabas: bn̄dicta qn̄ fuiſti
deſponſata: bn̄dicta qn̄ fuiſti annūciata ⁊c̄.
Et ſic renouamus ei coronam ab angelo ſi-
bi d̄ ꝑadiſo allatam. Ipa ỽo vnicuiq̄ꝫ noſtꝝ
rn̄det: Bn̄dicta ſit vita tua: ⁊ bn̄dicti anni
tui/ menſes ⁊ dies ⁊c̄. ¶ Tertius fructꝰ co O
rone dr̄ inchoationis ꝑadiſi/ vel ꝯformatio- Per orō
nis cū patria celeſti: in qua bti laudant gl'io nē coroē
ſam ỽginem tanq̄ꝫ ſuam reginā. Qn̄ em̄ fa- cōforma
cimꝰ coronā: ꝑinde ē acſi eius capiti coronā mur cele
imponeremꝰ ⁊ ipſam nr̄am reginā ꝯſtituere- ſtibꝫ
mus. Corona em̄ ſolūmō dat̄ regibꝫ ⁊ regis.
Tūc ḡ ei dicimꝰ: O Maria imꝑatrix celi re
ginaq̄ꝫ mūdi: ecce q̄ te elegimꝰ ꝓ regina nr̄a
⁊ nos ſeruulos tuos facimꝰ: ⁊ ī ꝑpetuum ſub
imperij tui ſeruitute viuere volumus. Et iōo
ſumꝰ mittentes coronas an̄ thronū Apoca.
v. thronum. ſ. tue maieſtatis. Quia aūt mi-
ſerꝭ miſcdia eſt neceſſaria: q̄ eſt plenitudo ỽ-
tutū. c. in ſingul'. lxxxvj. di. ⁊ nos ſumꝰ miſe
ri: iō tibi offerimꝰ coronam: non q̄ egeas no
ſtris coronis aureis vel argenteis: ſed vt ꝑ h̄
ꝯfitētes te eē magnā reginaz mereamur ſub
dn̄io tuo ſemꝑ ꝑmanere. Scimꝰ em̄ q̄ non
ꝓt rex alienare caſtꝝ/ villā/ aut ciuitatē inui
tis hoībꝫ ībabitantibꝫ: ſm Hoſtiē. in. c. dile
cti. d̄ maio. et obe. ⁊ Pau. d̄ caſtro in q̄dam
ꝯſilio ſuo. Et iōo poſtq̄ꝫ nr̄a regina facta es
nō poterꝭ nos refutare ſine ꝯſenſu nr̄o. Illō
em̄ ſolū q̄s dr̄ poſſe facere qō de iure ꝑ iuſte
facere ꝓt. c. faciat. ⁊ ibi glo̅. xxij. q. ij. O igit̄
dn̄a et regina nr̄a: ecce q̄ nos ſerui tui ꝓmitti
mus tibi ſeruare oēm illā fidelitatē quā tenē-
tur q̄libet boni ſubditi cuſtodire erga dn̄m

ſuū. de q̄ h̄r in c. de forma. xxij. q. v. et iō etiā
tu teneris erga nos eſſe fidel'. Nā ſic dr in p̄
dicto. c. Dñs q̄z fideli ſuo in his oib' vicem
reddere dz/ qḋ ſi nō fecerit: merito cenſebit̄
maledictus ꝛc. ¶ Debet aūt vnuſq̄ſq3 chri
ſtianus ſe ꝛ ſua oīa in manu tua cōmittere:
ꝛ nā ꝑmittere tranſire diē q̄n ſaltē vnā dicat
coronā ad laudē tuā. Et q̄zuis male quis vi
uat non dz vnq̄z a tua deuotione diſcedere.
Vñ exclamabat q̄dam bon⁹ ac deuot⁹ p̄di
cator di. Non te ſpizar da maria, et iterum:
Affrōtatiue a maria. Nam ſi h̄ ꝑuilegiū ha
bet cardinal' ꝙ ponat pileū ſiue capellū ſuū
ſup̲ caput illius q̄ ducit̄ ad iuſticiā/ liberat̄:
ſm Baldum et Paulum de caſtro in. l. ad
dictos. C. a ꝓpel. A fortiori pallium btē v̄gis
p̄t nos ab oib' mal' liberare. Tālata em̄ eſt
eius miſcdia ꝙ ſi aliquē deuote facientē co
ronam ſuam viderit in medio miliū demo
nū trahi ad ſupplicīū: eū ꝓtin⁹ libabit. Nec
ꝑmittet aliquē male finire q̄ ei⁹ coronā reue
rent̄ ſtuduerit facere. Vñ legit̄ ꝙ q̄dam iu
uenis ad reuerentiā ipi⁹ v̄gis oī die q̄ dura
bant roſe ꝛ flores: faciebat capellū de ipſis
roſis ꝛ florib': ꝛ ponebat ſup̲ caput btē v̄gis
ad modū corone. Qñ aūt deficiebāt roſe: ꝓ
q̄libet roſa flexis genib' dicebat vnū maria.
Accidit aūt ꝙ q̄dam die tranſibat p̲ q̄ndam
ſiluam in q̄ latrones erant: et añq̄z intraret
voluit ſoluere btē v̄gī qḋ debebat et ſolitus
erat. Dum aūt dicebat Aue maria: ipa bñdi
cta v̄go accipiebat vnam roſam de ore eius
ipo neſciente. Qḋ videntes latrōes q̄ delibe
rauerant ꝓus ipm̄ occidere: venerunt ad eū
interrogātes ipm̄ q̄nā eēt illa dña q̄ extrahe
rat roſas de ore eius. Qui rn̄dit illam eē be
atā v̄ginem mariā: quā roſis honorabat. Et
ipi latrones hoc audito ꝯuerſi ſunt ad dñm
¶ Legit̄ q̄q3 ꝙ q̄dam deuota iuuencula do
cuit q̄ndam auiculā dicere Aue maria: ita
ꝙ garriendo vix aliud ꝓferebat. Quadā au
tem die volucris rapax ipam rapuit ꝛ aſpor
tauit. Que cum clamaret Aue Maria: ſta
tim illa auis rapax mortua cecidit: ꝛ auicl'a
ad gremiū iuuēcule eſt reuerſa. ¶ Quantū
v̄o ipa angelica ſalutatio q̄ dr in corona ſit
grata ipſi v̄gini ꝛ filio eius patz. Nam legit̄
ꝙ q̄dam mulier docebat filios ſuos ꝛ alios
paruulos ſalutare btām v̄ginem/ atq3 affe
ctuoſe deſiderabat videre filium eius. Qua
dam aūt die vidit puerulum valde decoꝝ
ꝛ formoſum: ꝛ vocans illum cepit eū docere
ſalutationem angelicā/ ꝛ cum diceret: Bñ
dictus fructus ventr' tui/ rn̄dit puerulus:
Vex dic' ml'ier: qz ego ſum bñdict⁹. Et vo
lens ml'ier ipm̄ puerulum in vlnis app̄hen
dere/ ait: Eia es ne tu ille quē ego q̄tidie vi
dere deſidero? Et in his v̄bis diſparuit puu

P Etiā peccator nō deſiſtat ab orando coronā.

Q Q̄z grata ſit angelica ſalutatio

poſtmodū feruenti⁹ dilexit. ¶ Legit̄ etiā ꝙ
miles q̄dam diues ꝛ nobil' ſecl'o abrenūcia
uit ꝛ ordinē ciſtercienſiū īntrauit neſciēs l'ras/
erubeſcentes aūt monachi tānobilē virū int̄
laicos deputare: dedert̄ ei mḡrm ſi forte ali
q̄d vl' modicū addiſcere poſſet: ꝛ ſic int̄ mo
nachos ꝑmaneret. Qui nihil oino p̄ter h̄. ſ.
Aue maria addiſcere potuit/ qḋ tāauide re
tinuit: vt q̄cūq3 deambularet ꝛ q̄cq̄d ageret
illud inceſſant̄ diceret. Tandē morit̄ ꝛ in ci
miterio cū alijs frib' ſepelit̄. Et ecce ſup̲ ei⁹
tumulū excreuit lilium p̄cioſum hñs in q̄li
bet folio Aue maria iſcp̄tū l'ris aureis. Cur
rentes āt oēs ad tāgrande ſpectacl'm: terrā d̄
tumulo effodert̄: ꝛ radicē lilij de ore defun
cti ꝓcedere reppererūt. Vñ intellexerūt cū
q̄nta deuotione illa duo v̄ba dixerat: quem
ipa btā v̄go tāto ꝓdigio illuſtrauerat. ¶ Le
git̄ q̄q3 in chronicis ordis nr̄i ꝙ q̄dā frat̄ nr̄
v̄gis gl'ioſe valde deuot⁹ ſolit⁹ erat nūq̄z co
medere in die niſi ꝓus coronam v̄gis feciſſz.
Contigit autē vt q̄dam die cum reliq̄s frib'
prandere cepiſſet corone imeor: cū aūt p̄mū
bolū comediſſet: recordatus ē ꝙ nōdum co
ronam fecerat: ꝛ tact⁹ dolore cepit anxi⁹ cau
ſas ꝑquire quō diſcederet ab alijs: ꝛ bñdi
ctam v̄ginem ex more ſalutaret. Tandē inu
it p̄ri guardiano vt ſe ire dimittat q̄ſi aliqua
duceret̄ neceſſitate. Quo impetrato mox ec
cleſiā petit: ꝛ añ v̄gis figuram cepit coronā
facere. Interuallo aūt facto cū non reuerte
ret̄: timens guardian⁹ ne aliq̄d mali ei acci
diſſet: p̄cepit vni fratꝝ vt eū ꝑquireret. Qui
p̲ totū monaſteriū diſcurrēs ꝛ illū non inue
niens: tādē ipm̄ reppit in eccl'ia orantē: ꝛ fa
cientē coronam añ imaginē gl'ioſe v̄gis. Vi
ditq3 ipam bñdictam v̄ginē i forma pulcer
rime ml'ieris: ꝛ ꝓpe eam duos angelos q̄ de
ore ipſi⁹ fris dicent' Aue maria accipiebant
vnā roſam i ſingul'/ dū diceret Jeſus: popli
te flexo ꝛ capite inclinato: q̄s roſas ponebāt
in corona ipſi⁹ v̄gis. In ſingul' āt P̄r nr̄ for
maliū int̄ponebāt. Finita aūt corona b. v̄go
illam in capite ſuo poſuit: ꝛ ſic in celū aſcen
dit. Qḋ videns frat̄ ille ſtupefact⁹ alijs frib'
enarrauit. Et extūc alij frēs habuerunt ipm̄
deuotum btē v̄gis in maiori reuerentia: atq3
ei⁹ exēplo incitati ſunt ad dicendam quoti
die deuotius coronā ipſius v̄gis bñdicte p̲
infinita ſecl'a: Amen.

¶ De eiuſdem dñe p̲adiſi triumphāti co
ronatione. ¶ Sermo. .II.

In perpetuū co ronata triūphat Sap. iiij. In exal
tatiōe v̄gis gl'ioſe in celū v̄ificatum

fuit illud quod in figuram dicit᷑.ij. Paral.
xx. Facta eſt celebritas grandis in Hieru-
ſalem qualis nō fuit a diebus Salomonis
in illa ciuitate. Nec immerito. Nam honor
eſt impendēd⁹ illi quē princeps honorat. L.
de domeſticis ꝛ ꝓtectoribus.l. vnica.in glo.
vltima. Vñ ſi curiales pape viderēt ipſum
papā aſſurgere ad honorādū aliquē: ꝑfecto
etiā ipſi illū ſūmope honorarēt. Uidētes igr̄
oēs angeli ꝛ beati deū tantū honorare btām
ꝟginē: ꝛ ipſm regē celeſtem chrīm tāta celebri
tate ac iubilo obuiare ſue mr̄i i celū aſſumē-
de: atqꝫ illā cū tātis feſtiuitatibꝫ ad celū de-
ducere. et in throno fulgentiſſimo collocatā
corona triūphantiſſima coronare: ꝑfecto et
ipſi regine ſue exaltationē ſic mirabilē ieffabi
Dialog⁹ a q̄ debe rꝫ maria deferri. libꝫ exultatiōibꝫ ꝓſecuti ſunt. Cōtemplat᷑ au
tē qdam deuot⁹ p̄dicator ꝙ dū bñdicta vir-
go deberet in celū deferri: fuit facta diſputa
tio q̄s deberet eā deportare. Abraam eīn di
cebat ꝙ ſibi fuerat primo ꝓmiſſa Geñ.xxij.
ꝛ ideo ad eū ptiebat. Dauid dicebat ꝙ quia
etiā ſibi ꝓmiſſa erat: ꝛ ipſe erat rex: idō ꝯueni
enti⁹ ad eū ptinebat delatio regine. Sanct⁹
Joachim pr̄ ei⁹ dicebat ꝙ ipſi erāt pentes re
motiores ipſi⁹ ꝟgis: ꝛ idō nō ad eos ſed ad ſe hu
iuſmodi officiū ptinere. Sctā ꝟo Anna di-
cebat. Ego ipſam ſepi⁹ portaui dū eſſꝫ puula
ꝛ ideo etiā nūc debeo illā portare: qꝛ ē mea fi
lia. Jtē qꝛ ꝯueniēti⁹ ē mlierē a mliere deferri
qꝫ a virꝫ. p ar. i c. mlieres. de iudi.li.vj. Sā
ctus autē Joſeph inquit. Ego ſum ſponſus
eius: ꝛ duxi eā in egyptū: ꝛ inde eam reduxi
ꝛ debeo ꝓpe ipſam ſpōſam meā ſublimari ra
tōe mr̄imonij. Indecēs ei eſſꝫ ſi illā quā ſpō
ſam habui i tribulatōibꝫ. ꝛ cui⁹ comes fui i
miſerijs hūanis: nō haberē etiā ꝓximā i cō-
ſolatiōibꝫ ꝛ iubilatiōibus ſupnis. Uolo igr̄
adimplere illud Gene.ij. Relinquet hō pa
trē ꝛ matrē ſuā et adherebit vxori ſue. Tunc
dn̄s Jeſus interrogauit matrē a quo vellet
deferri. Cui illa reſpondit. Manus peccato
ris nō moueat me. pſ.xxxv. Cum autē ange
li hoc audierūt dixerūt. Ergo ad nos ptinet
eam portare qui nunqꝫ peccauimus. Tunc
dominus Jeſus inquit matri ſue. Uis ma-
ter mea ab angelis deferri q̄ omnes animas
portāt. Rñdit bñdicta virgo. Mihi adhe-
rere dō bonū eſt. pſ.lxxij. Et iterꝫ ait. O dul
ciſſime fili: ego cū te peperi: nolui ſeruitricē:
ſed meis ꝓprijs manibꝫ te pānis inuolui at-
qꝫ nutriui ꝛ educaui. Tunc dn̄s Jeſus dixit
illud Eſa.xlvj. Ego feci.ſ.te ſic glioſā: ꝛ ego
feram: ꝛ portabo.ſ. ad ſedē tibi ab eterno p̄-
paratā: ¶ Quia ꝟo nihil iordiatū ē laudabi
S le.§. inordiatū. in aut. de here. ꝛ fal. Jdō hec
glorioſe virginis exaltatio et coronatio cum
maximo ordine facta eſt. Cum enim in celū

delata eſſet cū ꝓceſſione ſolenniori q̄ vnquā
facta fuerit in padiſo. ꝛ baiulo digniori qui
eſſe poſſit: atqꝫ cū ordinatiſſimo modo de q̄
ptactuꝫ eſt in ſupiori parte principali huius
operis. Inceperūt omnes angeli et beati ce-
lebrare feſtū dedicatōnis templi virginal' et
exaltatōis atqꝫ coronatōis eius. Unde ſan-
ctus Michael ꝛ Gabriel decantauerūt in-
uitatoriū dicentes. Uenite adoremus regē
regum: cui⁹ hodie ad ethereū virgo mat᷑ aſ-
ſumpta eſt celū. Et eis reſpondebāt oēs cho
ri ſil' ſicut fieri ſolet i officio matutinali. Et
poſtea hymno decātato cecinerūt angeli pri
mā antiphonā.ſ. Exaltata ē ſancta dei geni-
trix ſup choros angelorꝫ ad celeſtia regna.
Scdam ꝟo añā decātauit tota hūana na-
tura di. Paradiſi porte p te nob apte ſunt q̄
hodie glioſa cū angel' triūphas. Tertiā aūt
antiphonā decātauit btūs Joānes bap. di-
cens. Bñdicta tu in mlieribꝫ ꝛ bñdict⁹ fru-
ctus vētrꝫ tui: qui hodie te portauit in celis:
quē tu ſepe portaſti in terris. Quartā añam
cecinit Jacobꝫ maior dicēs. Specie tua ꝛc.
Quitā ſanctus Stephan⁹ protomartyr di.
Adiuuat eam ꝛc. Sextā oēs cognati et affi-
nes ipſi⁹ b. ꝟgis dicētes. Sic letātiū oīm no
ſtrū ꝛc. Et ſil'r alias antiphonas diuerſi in-
tonabāt: ꝓut his Michael ꝛ Gabriel cāto-
res p̄ncipales recōmittebāt. Primā aūt an-
tiphonā ad laudes decātauit dn̄s Adā di.
Aſſūpta eſt maria ꝛc. Scdā ſctūs Noe di.
Maria ꝟgo aſſūpta ē ꝛc. Tertiā Abraā di.
In odorē ꝛc. Quartā oēs pr̄iarche a q̄bꝫ ipſa
deſcēderat dicētes. Benedicta filia tu a dn̄o
ꝛc. Quitā oēs ꝓphete dicētes: Specioſa fa-
cta es ꝛc. Completis aūt pſalmis ꝛ antipho
nis: dn̄s Jeſus ſacerdos magnus paradiſi:
hebdomadarius in hac ſolēnitate dixit ora
tionē.ſ. Dn̄e ſancte pater omnipotens ſempi
terne deus q̄ glorioſum habitaculū noſtrū
bñdicte mr̄is mee fulgoribus illuſtraſti: at-
qꝫ totā curiā nr̄ā ei⁹ dulci p̄ntia letificaſti:
ꝯcede ꝓpiti⁹ vt quiſquis ipſius ſacratiſſime
virginis deuot⁹ extiterit i terris: ei⁹ felici cō
ſortio pfrui mereat᷑ in celis. Qui mecū et cū
ſpūſancto viuis et regnas in ſecula ſeculoꝝ.
Omēs aūt angeli ꝛ beati reſponderūt Amē
O dies iocūdiſſima. O celebritas ſtupēdiſſi
ma. O ſolēnitas incōpabilis qua nunqꝫ pa-
diſus habuit maiorē. cum regina Sabba
cū tot aromatibꝫ eſt i hierl'm ingreſſa. iij. Re
gum.x. cum ſcꝫ glioſa celorꝫ regina repleta
omniū virtutū aromatibꝫ ſup omēs angeli
cos choros ꝛ ordines atqꝫ hierarchias: i q̄r-
ta hierarchia prope filiū eſt exaltata: vt pro-
bat Alber. ſup miſſus eſt.c.cxc: vbi etiā dic.
ꝙ ipſa mag' diſtat ab ordie ſeraphico i digni
tate ꝛ glia qꝫ ſeraphic⁹ ordo ab alijs iferio-

Proceſſio et ordo i aſſū ptiōe marie eſt habita

ribꝫ. De cuiꝰ virginis exaltatõe inq̄t Aug. in
quodã ſmõe eã alloq̄ũs ꝛ dicẽs. Tibi thro
nus glĩe regis collocat̃ in aula regni. Teqꝫ
ipe rex glĩe vt mr̃em verã et decorã ſponſam
pre omibꝫ diligẽs amoris amplexu aſſociat
ſibi. Que verba exponens Alb. vbi ſup̄ ait.
Ex hac auctoritate q̄ttuoꝛ ſequunt̃ cõcluſio-
nes. Si poſitꝰ eſt ei thronꝰ regis. ḡ idẽ ſuus
thronꝰ ꝛ regꝭ dꝫ. Ergo ſup oẽs thronos. Itẽ
ſi mr̃ regꝭ. ḡ iux̄ regẽ. Itẽ ſi ſpõſa regꝭ. ḡ iux̄
regẽ. Itẽ ſi ipã ꝫ improportionabilit̃ plꝰ oibꝫ
creaturis diligit. ergo improportionabiliter
ſup oẽs collocauit. O dilectiſſimi: hodie fa-
cte ſunt nuptie in ꝑadiſo. Hodie rex Aſuerꝰ
id ẽ deus: fecit pari cõuiuiũ ꝑmagnificũ ꝑn-
cipibus ſuis. et fecit nuptias Heſter. i. glĩo-
ſe ſponſe ſue. nũciauitqꝫ pacẽ cũctꝭ populis
ſuis Heſter. ij. O igit̃ regina nr̃a ad ꝯnubiũ
eterni regis adducta. ſi nõ vis nobis ſeruu-
lis tuis porrigere de pinguibꝫ ꝛ delicatis ci-
bis nuptiaꝝ tuaꝝ: ſaltẽ aliq̄ fragmenta mi
caꝝ q̄ cadũt de mẽſa tua nob̄ ſic̄ catulis por
rige: vt de tua ineffabili iocũditate aliq̄d vel
minimũ guſtare valeamꝰ. Uos ṽo o deuoti
chr̄iani: ꝯſiderãtes ꝙ hodierna die ipa vir-
go aſcẽdit ad tãſublimẽ gloriã ne ſinatis il-
lam abire niſi vt dicebat q̄dam deuotus pre
dicatoꝛ prius dimittat vobis la bene anda-
ta. Tãta aũt eſt ſolẽnitas huiꝰ diei ꝙ eccle-
ſia ſtatuit in c. alma mater. de ſen. ex li. vj. ꝙ
etiãſi eſſet interdictũ in aliqua terra vel ciui
tate. debent in ipa ſolẽnitate api porte eccle-
ſiaꝝ: ꝛ pulſari campane: ꝛ officiũ ſolenniter
dici ad honorẽ ipiꝰ virgis hodie ſic venera
bilit̃ coronate. ¶ Uerꝫ qꝛ i ꝑma ꝑte ꝓceden-
tis ſermõis ꝓbauimꝰ ipam glĩoſam ṽginẽꝫ
eſſe imꝑatricẽ mũdi: ad quã dignitatẽ ſubli-
mata fuit in pũcto ꝯceptõis filij dei. Ideo d
eius coronatione loq̄ volentes dicimꝰ ꝙ ſm
gloſam in Cle. romani ꝑncipes. de iureiu-
Imꝑatoꝛ coronat̃ triplici corõa. ſ. Ferrea vl
tra montes in Aquiſgranis. quã accipit ab
archiepiſcopo Colonienſi. et ſignificat eius
fortitudinẽ. Argentea ab epõ mediolanenſi
modoetie. et ſignificat eiꝰ mundiciã et puri
tatẽ. Et aurea rhome a papa. ꝛ ſignificat eiꝰ
ſuꝑioritatẽ ꝛ excellentiã ſup oẽs reges ꝑnci-
pes gẽtes et natões. Dic̃ tñ ꝑdcã glo. ꝙ Hẽ
ricus imꝑatoꝛ recepit argenteã coronã Me
diolani in eccleſia ſancti Ambroſij. Albricꝰ
autẽ de roſate in ſuo reꝑtorio ſiue dictiona-
rio: in ṽbo Corona. inq̄t. De iſtis tribꝫ coro-
nis inueni in q̄dã ſermõe i feſto bti Stepha
ni hoc modo. Imꝑatoꝛ recipit tres coronas
Primã in alemania ab archiepõ Mogun-
tino. ꝛ hec eſt argẽtea. Et qñ archiepõs dat ſi
bi ipam coronã: dicit ei: Iſtã coronã mihi cõ
ſerues. q̄ſi dicat ꝙ i aĩa ſua ꝛ corꝑe ſuo dꝫ eẽ

T

Imperator coronat̃ triplici corona.

mũdus ꝛ purꝰ ſicut argentũ. qḋ eſt puꝝ inẗ
alia metalla Scḋam coronã recipit in Me
diolano ab archiepõ mediolanẽſi i eccl̃ia ca
thedrali. et eſt ferrea. ꝛ recipit eã genuflexo ꝛ
archiepõs dicit ei. Iſtã coronam mihi defen
des. nõ intelligẽs de ipa corona materiali. ſꝫ
ſicut ferrũ eſt metallũ ex quo fiũt infiniti la
bores. ꝛ ẽ duriſſimũ et fortiſſimũ. ita imꝑa-
toꝛ debet paratꝰ eẽ ad ſuſtinẽdũ oẽm laborẽ
corꝑalẽ ꝓ poſſe. ꝛ eẽ ꝯſtãtiſſimꝰ ꝛ fortiſſimus
in iuſticia exhibẽda. maxime pupillis ꝛ vidu
is ac miſerabilibꝫ ꝑſonis. Tertiã coronã re-
cipit rhome a ſũmo pontifice. vel ab alio lo
co eiꝰ. ꝛ iſta ẽ aurea. Et qñ papa eam ſibi im-
ponit: dicit. Eſto fidelis vſqꝫ ad mortẽ: ꝛ da-
bo tibi coronã vite. Apoc. ij. Et iſta deſignat
fidelitatẽ ꝛ prudentiã ſciẽdi diſcernere malũ
a bono. Sic eñi auꝝ ẽ ꝑcioſiꝰ oibꝫ alijs me-
tallis. ita ſcire diſcernere bonũ a malo eſt di
gniꝰ alijs ſciẽtijs. ¶ Iſtꝭ ḡ tribꝫ coronis fuit
coronata mr̃ dei. Cũ eñi corona det̃ ꝓpt̃ habi
tam victoriã d hoſtibꝫ. iux̄ illḋ. ij. ad Timo.
ij. Nõ coronabit̃ niſi qui legitie certauerit.
Ipa bñdicta ṽgo debuit coronari que perm̄
ex oi ꝑte debellauit ꝛ deuicit. vt inq̄t Aug. in
li. de natura ꝛ gr̃a. Illa nãqꝫ fuit tã victori
oſa ꝑliatrix vt ipa: q̄ caput ſerpẽtꝭ antiq̄ con
triuit. Geñ. iij. Et iḋ in ſignũ fortitudinis ei
ꝯueniẽter data fuit corona ferrea. Itẽ argẽ-
tea rõne puritatꝭ. q̄ tãta in ea fuit ſm Anſel
mũ in li. de ꝯceptu ṽginali. ꝙ illa maioꝛ nul-
la ſub deo valet itelligi. Uñ Hiero. i ſmone
aſſumptiõis ait. Nihil eſt candoris. nihil eſt
ſplẽdoris. nihil eſt numĩs: qḋ nõ reſplẽdeat
i ṽgie glĩoſa. Aurea q̄ꝫ corona debuit coro-
nari rõne ſuꝑioritatis et ſufficientie. Unde
ſm ſeraphicũ Bonauẽturã i. iij. ſen. diſt. iij.
Ipa tãte fuit ꝑfectiõis etiã añ ꝯceptiõeꝫ filij
tãtiqꝫ luminis ꝛ aptitudĩs regẽdi: ꝙ ṽe digna
erat eẽ monarcha totiꝰ mũdi. Cõſidera ergo
o aĩa deuota ꝙ ſi qñ coronat̃ papa vl̃ imꝑa-
toꝛ fit celeberrima feſtiuitas. multo maioꝛ
facta ẽ in celo in die coronatiõis ipius glori-
oſiſſime regine paradiſi. Si ṽo corona acci
piatur ꝓ glĩa victorie. vt. l. j. C. d athletis. li.
x. ꝛ d re iudi. l. ꝯmodis. Profecto ipa glori
oſa ṽgo victorijs inumerꝭ illuſtrata in ꝑpe
tuũ coronata triũphat. vt dicũt ṽba thema-
tis noſtri. Sup quibus duas tm̃ coronas
ipſiꝰ dñe nr̃e declarabimꝰ.

Prima dicitur excellẽtiaꝝ.
Scḋa ṽo lapidũ ꝑcioſoꝝ.

Pars prima huius ſermonis de corona ex-
cellentiaꝝ bt̃e ṽginis.

Innũerabiles ſt̃ excellẽtie bt̃e ṽgis
q̄bꝫ tanq̄ꝫ fulgentiſſima corona illu
ſtrat̃. q̄ꝝ ꝑma põt dici mũdiſſime
puritatꝭ. d q̄ ſatꝭ dixi i ꝑma ꝑte ꝑnci

Maria triplici corona coronata e.

T

Maria excellētiſſime puritatis

palı h⁹ opis. In qua ꝓbaui ipſam intemera
tā dei mrē3 puriſſimā fuiſſe ⁊ ab oi labe pctī
penit⁹ elongatā3. qd fuit ꝯueniēs ꝓpt̄ tria. q̄
ponit ſctūs Bonauē. in. iij. diſ. iij. Primo ꝓ
pter diaboli ꝯfuſionē. Cōgruū eñ erat vt il
la q̄ opprobriū noſtꝝ auferre debebat. ⁊ nos
ꝑ filiū ſuū de diabolica ſeruitute eripe venie
bat: ipſum inimicu3 vinceret ⁊ ſuparet. Vñ
Bern. et Aug. exponēs illud Geñ. iij. Ipſa
ꝯteret caput tuū. ait. i. ſuggeſtiō3 tuā. q2 nul
la diaboli ſuggeſtio i mēte ipi⁹ ꝟgis ingredi
potuit. ⁊ ſic ab omni peccato immunis fuit
Scdo ħ ꝯueniēs fuit ꝓpt̄ nr̄a3 itercesſione3.
Congruebat eñ vt illa que humani generis
aduocata eſſe d̄bebat tāta puritate fulgeret
vt nullū peccatū haberet qd ei⁹ ꝯſcientiā re
morderet. Tertio ꝓpter diuinā deſponſatō3.
Cōgruū eñ fuit vt illa que placuit altiſſimo
deo. ita ſic fieret ei⁹ ſpōſa et mater vnigeniti
filij ſui. vt eſſ3 imaclata mēte ſic̄ erat iteme-
rata carne. Indecēs nāq3 fuiſſet ꝙ pctōꝝ ad
uocata eſſet peccatrix. corona ⁊ gl'ia iuſtoꝝ i
iuſta: Sponſa dei polluta. Specialiſſimu3
reclinatoriū verbi dei fractū ⁊ infectū. Sa-
crariū ſpūſſcti violatū. totiuſq3 trinitat̄ tri-
cliniū cōtaminatū. Et iō inq̄t Berñ. Decuit
regina ꝟginū ſingulari ꝑuilegio ſanctitatis
abſq3 pctō ducere vitā. q̄ dū pcti morti q3 pa
reret ꝑemptorē. mun⁹ vite ex iuſticia p̄ oib⁹
obtineret. Hec ille. Vt ḡ dei genitrix eſſ3 pu
riſſima ſuꝑ oēs puras creatas de⁹ eā ꝑſua-
uit nō ſolū a pctō actuali ſ3 etiā ab originali
Nā ꝓculdubio illō ē mag̃ mōm et puꝝ qd
nūq3 fuit ſordidatū: q̄3 illud qd ſel' fuit infe-
ctum ⁊ poſtea purgatū. Hec āt p̄ma excellē
tia mūdiſſime puritat̄ b. ꝟgis alio noīe ap-
pellari p̄t imunitat̄ ab oī pctō. Scda excel
lentia d2 ḡtificatiōis. quā tetigit angel⁹ Lu.
X
Excellēt
ḡtificata

j. Nā cū dicēdo Aue: demōſtraſſ3 p̄mā excel
lentiā p̄dictā. poſtea ſubdidit ſcdā3 dicēs. ḡ
tia plena. Eſt aūt ſciendū ſm Aug. ad Bo-
nifacium. ⁊ in. li. enchyridiou. i. vj. de trini.
c. viij. ꝙ gr̄a ē forma q̄ meret̄ augeri. nō q̄dē
augmēto ⁊ q̄ātitate molis. vt dic̄ Rich. nr̄ i
j. diſt. xvij. ſed q̄nutate ꝟtutis. Et cōſeq̄nt̄ ēt
aliqñ meret̄ diminui. q2 circa qdcūq3 habet
fieri vnū oppoſitoꝝ: h3 fieri ⁊ reliquum: ſm
ph'm. Sicut ḡ nō oia alba ſunt eq̄liter alba
nec oia calida ſunt eq̄lit̄ calida. Vnū eñ h3
duos gradus albedis ſeu caliditat̄. ⁊ aliud
tres vl' q̄tuor. ⁊ iō vnū ē albi⁹ ⁊ calidi⁹ alte
ro. Sil'r oēs ſcti hñt gr̄am: ſ3 nō eq̄lit̄. Nam
vn⁹ h3 vnā: ali⁹ aliā. Vn⁹ h3 duos gradus.
ali⁹ tres. ⁊ ſic de ſingul'. Oēm aūt gr̄a3 quā
ꝑ grad⁹ dedit de⁹ alijs ſctis. ipi bñdicte ꝟgi
dedit plenarie ⁊ vniuerſal'r. vt inq̄t Hiero. i
ſmone ad Euſtochium di. Ceteris ꝑ ptes ⁊c̄

y
Virgial' fecunditas

Tertia excellētia eſt ꝟginalis fecunditatis
de qua angelus vbi ſuꝑ illi dixit. Paries q̄
dē filiū: ⁊ virginitatis nō patieris detrimē-
tū. Quia igit̄ ipa b̄tiſſima regina nr̄a ſola fu
it mr̄ ⁊ virgo icorruptiſſima. Ideo bñdicta
ſuꝑ omnes mulieres appellat̄. M eñ vna
mulier ſit virgo ⁊ mr̄ ſil' ⁊ ſemel: eſt impoſſi
bile ꝑ naturā. Oportet ergo ꝙ illa que vult
eſſe virgo nō ꝯcipiat filios. Etſi vult habere
filios: oꝑtet ꝙ amittat virginitatem. Unde
oēs ph'i naturales habuerūt ꝓ ipoſſibili ꝟgi
nē ꝯcipe ⁊ parere: atq3 inuiolatā ꝟginitatem
ſuare. ¶ Maria tu ſola ⁊ ꝟgitatē illibatiſ-
ſimā obſuaſti: ⁊ filiū ꝯcepiſti ac pepiſti. ⁊ iō
tibi ſoli hec excellētia cōpetit: ꝙ. ſ. ꝟginitate3
⁊ fecūditatē ſil' habuiſti. Hoc aūt ſingulare
ꝑuilegiū illi tibi ꝯtulit: apud quē nō erit im
poſſibile omne ꝟbū. Lu. j. M eñ mulier nō
poſſit eſſe ſil' mr̄ ⁊ ꝟgo: ħ eſt idō: q2 de⁹ dedit
hūc ordinē reb⁹ ꝙ nō poſſit mli'er ꝯcipe ſine
ſui cōtamiatōe. Cū ḡ ei⁹ ſit tollere cui⁹ ē da
re. l. q̄ damnare. ff. de re iudi. ꝑfecto ipe de⁹
hūc ordinē potuit mutare in mr̄e ſua vt ꝟgo
ꝯciperet: imo mutare poſſet in oib⁹ mulieri-
bus ſi vellet. Vt eñ dicit b̄tūs Tho. in. j. p̄
te ſūme. q. cv. ar. vj. et habet̄ ab Aug. xxvj. ꝯ
Fauſtū. Deus ſic reb⁹ certū ordine3 indidit:
vt tñ ſibi reſeruaret ꝙ ipſe q̄nq3 aliter eſſet fa
cturus. Nō eñ de⁹ eſt ſubiect⁹ ordini ſecū-
daꝝ cauſaꝝ: imo talis ordo eſt ſubiect⁹ deo
q2 ab ipō deo ꝓcedit: nō ꝑ neceſſitatē nature
ſed ꝑ arbitriū volūtatis. Potuiſſet ei ⁊ aliū
ordinē reꝝ ꝯſtituere. Vñ Hugo in lib. d̄ ſa-
cramētis ait. Qui fecit vt vnū corpus eſſet i
vno loco: fecit quō voluit. Etſi voluiſſet al'r
facere potuiſſet. Hec ille: Ex quib⁹ omnibuſ
patet ꝙ nō recte locutus eſt ille qui dixit ꝙ
ad hoc vt mr̄ dei ꝯcipet̄ ſine pctō origiali: ne
ceſſe erat ꝙ ꝯcipet̄ de virgie icorrupta rema
nēte p⁹ ꝯceptū. q̄ſi de⁹ ñ poſſit facere mūdū
de immūdo ꝯceptū ſemine: qd eſt ꝯ diuina3
ſcptura Job. xiiij. Sicut ḡ de⁹ q̄ ab et̄no ele-
gerat glioſam virginē in matrē ſuā. i ēa mu-
tauit ordinē generalē ꝯceptōis ſue: vt. ſ. ꝯci-
pet̄ ſine infectōe pcti. Ita etiā mutauit ordi-
nē ꝯceptus ſui. vt. ſ. ipa ꝯcipet ſuata ꝟgitate
qd fuit mirabile. Unde Orige. in hom. nati
uitatis dñi ait. O magne admiratōis gr̄a. o
inenarrabil' ſuauitas. O ineffabile magnu3
q3 ſacr̄m. Ipa b̄tā ꝟgo: ipa mr̄ dñi: ipa eius
ancilla: plaſmatio ei⁹ ipa q̄ genuit. Quis vn
q̄3 iſta audiuit? Quis vidit talia? Quis cogi
tare potuit ſi l'ia vt mr̄ ꝟgo eſſ3 intacta: et ge
neraret ac virgo ꝑmaneret? Hec eteni ꝟgo
ſctā genuit dñm ſ3 itacta ꝑmāſit. Mr̄ effe-
cta eſt ſ3 ꝟginitatē nō amiſit. Virgo genuit
et ꝟgo ꝑmāſit. Mr̄ filij tacta ē: caſtitat̄ ſigil

Z lum nõ ꝑdidit. Hec ille. ¶ Quarta ei⁹ excel
Maria lẽtia eſt. q᷑ ipa ſola fuit mr̄ dei ineffabiliſſi-
ſola mat ma. ⁊ iſta excellẽtia põt dici mr̄nitatꝭ. Hoc
dei aũt ꝑuilegiũ ſi bñ ꝯſidereť ẽ maximũ ⁊ ſtu-
pẽdũ. Lz ei magnũ ꝑuilegiũ fecerit xp̄s Ce
cilie. Lucie Catarine Agnete Agathe Urſu
le: ⁊ alijs ꝟgib⁹. ſ. ꝙ ſint ei⁹ comites. Un̄ ipi
canit eccl'ia. Quocũqȝ ꝑgis ꝟgies ſequũť ⁊c̄
Itẽ licȝ magnũ ꝑuilegiũ fecerit Ade. ſ. ꝙ in
lũbis ei⁹ fuerit oẽs hoies mũdi: glioſe tñ vir
gis ꝑuilegiũ h̄ ẽ mai⁹. Oẽs em̄ ſup̄ dicti licet
ſint excelſi: ſublimes ⁊ digni: tñ deo ſt̄ ſubdi
ti ⁊ nõ plati. Ipa ꝟo bñdicta ꝟgo lȝ ſit ſubie
cta dõ inq̄ȝtũ creatura: ſupior tñ illi dr̄ ⁊ pla
ta inq̄ȝtũ ẽ ei⁹ mr̄. Un̄ Luc. ij. de xp̄o deo et
hoie ſcp̄tũ ẽ ꝙ erat ſubdit⁹ illi. O ieffabil' di
gnitas Marie: q̄ imꝑatori oim̄ meruit ipe-
rare. De hac q̄rta excellẽtia loq̄ns Ber. inq̄t
Iſta ẽ nr̄e ꝟgis ſingularꝭ glia ⁊ excellẽs pre-
rogatiua: ꝙ vnũ eũ dẽqȝ filiũ cũ deo pr̄e me-
ruit hr̄e cõẽȝ. Et Amb. ſup Luc. ait. Bñ gr̄a
plena dr̄. q᷑ gr̄aȝ quã nulla alia habuit a deo
auctore ꝯſecuta ẽ. q᷑ mr̄ di ẽ effecta Et Anſ.
inq̄t. Maria ꝑpť peccõres facta ẽ mr̄ dñi: q̄a
ea ſanctior: ea caſtior: ea hũilior i genere hu
mano nulla potuit iueniri. Merito ḡ in tã-
A ta debuit excellẽtia collocari. hec ille ¶ Qui
Maria ta ei⁹ excellẽtia dr̄ familiaritatis. Ipa em̄ ſu
deo fami per omnes fuit ⁊ eſt deo familiariſſima. Ui-
liariſſia demus ꝙ ſeculi homines habẽt familiarita
tẽ dñoꝝ valde charã. et reputãt magnã gra-
tiã: ꝙ ſint eoꝝ intrinſeci ⁊ domeſtici. Et quã
to maior eſt princeps: tãto ceterꝭ parib⁹ ma-
iores ſe reputãt cubicularij: camerarij ⁊ ſecre
tarij ei⁹. Quis aũt eſt maior ꝑnceps: nonne
de⁹ q̄ eſt ꝑnceps principũ: ⁊ dñs oim̄ dñoꝝ.
Ergo q̄ habet magnã familiaritatẽ ipi⁹: ha-
bet magnũ ꝑuilegiũ ſiue excellẽtiã. Lȝ aũt ma
gnã familiaritatẽ habuerint ap̄li cum xp̄o
Un̄ illis dixit Luc. x. ⁊ Mat. xiij. Bti ocl'i q̄
vidẽt q̄ vos videtis. Multi em̄ ꝓphe ⁊ iuſti
cupierũt videre q̄ vos videtis. ⁊ nõ viderũt
Quia licȝ aliq̄ antiq̄ patres ⁊ ꝓphete viderit
xp̄m ꝑ fidem alõge ꝓſpiciendo. nõ tñ ipſuȝ
viderũt p̄ſentẽ inter eos cõuerſando ⁊ docẽ-
do ſicut ap̄li. Et ideo dicunť beati ſm̄ Ni-
co. de lyra. q᷑ in eis fuit cõpletũ qđ antiquis
patrib⁹ erat ꝓmiſſum. Quãuis etiã magnã
familiaritatẽ oñderit ipe dñs Joãni euãge
liſte: q᷑ i pectore ſuo illũ recũbere ꝑmiſit. Jo
an. xiij. De q̄ etiã fit mẽtio eiuſdem euãgelij
xxj. c. Licȝ q̄ȝ magnã familiaritatẽ oſtẽderit
Magdalene cui ꝑmiſit ꝙ lauarȝ ſibi pedes
ac crine tergeret: oſcularet ⁊ vngeret Lu. vij
incõꝑabiliť tñ maior fuit familiaritas quã
ſecũ habuit btiſſima ꝟgo. Quis em̄ ẽ magis
domeſtic⁹ alicui⁹ filij q̄ȝ mr̄ ei⁹: Nonne do-
meſtica ⁊ familiarꝭ fuit virgo bñdicta domi
ni Jeſu: q̄ illũ. ix. mẽſib⁹ in vtero ſuo porta-
uit. ⁊ ex vẽtre ſuo ꝓtulit ⁊ peꝑit. et ſui pecto-
ris mãmas ei dedit. ⁊ ꝓprijs manib⁹ pluri-
es lauit. et faſcia ac pannis inuolutũ alliga-
uit. et ipm amplexib⁹ amoroſis ſepi⁹ contre-
ctauit. ⁊ dulciſſima oſcula labijs ei⁹ impſſit
⁊ ſuis manib⁹ pluries cibauit. et cũ eo vſqȝ
ad mortẽ ei⁹ ꝯuerſata fuit: Ipa igť filio ſuo
ſup oẽs fuit intriſeca: q᷑ erat ei⁹ genitx dul-
ciſſima q̄ eũ carne veſtierat. ita ꝙ totã hũa-
nitatẽ ei dederat. Un̄ inq̄ȝtũ hõ p̄rem nũq̄ȝ
habuit. ⁊ ipa fuit ſibi pr̄ ⁊ mr̄ et oia. Captro-
pter inq̄t Aug. Nec mirꝝ Maria ſi dignať
tibi ꝯgaudere de⁹ regnãs i celis quẽ paruu-
lũ ex te hominẽ natũ totiẽs oſculata es i ter-
ris. ¶ Sexta excellẽtia ei⁹ dicitť poteſtatis. B
Ipa em̄ vt inq̄t ſctũs Bernardin⁹ i q̄dã ſer Maria
mone potuit facere d deo qđ de⁹ nõ põt face potẽtiſſi-
re de ſeipſo. Impoſſibile em̄ eſt deũ ex ſe ge- ma
nerare filiũ niſi deũ etnũ: ifinitũ ⁊ imortalẽ:
⁊ tñ h. ꝟgo ex deo ꝯcepit ⁊ genuit filiũ: nõ ſo
lũ deũ ſȝ etiã hoiẽȝ tꝑalẽ: finitum ⁊ mortalẽ
Ipa q̄ȝ ſup oẽs creaturas ẽ potẽtiſſima. Li-
cet em̄ oẽs ſcti i celo potẽtes ſint apd deũ: ta
men: ipa oẽſ excedit i potẽtia. Nec immerito
Ipa ei eſt mr̄ celeſtꝭ iꝑatoris. Itẽ q᷑ ſcti ſunt
potentes apud deũ ꝓpter merita. Unõ quia
vn⁹ meruit plus alio: idõ ẽ potentior eo. Ipa
aũt glioſa ꝟgo pl⁹ meruit ſola q̄ȝ oẽs ſcti ſil.
ḡ apd deũ cũctꝭ ẽ potẽtior. ⁊ idõ ipa ait Eccl'i
xxiiij. In hierl'm p̄tãs mea. ſ. ſup omẽs alios
ſanctos. Sed q̄d tanta potentia Marie no
bis ꝓdeſt: ſi illa de nobis non curaret: Sed
o xp̄iane bonũ nouũ nũcio tibi. Sic Ma-
ria apd deũ oib⁹ ſctis potẽtior eſt: ita ⁊ ꝓ no
bis apd deũ diligẽti⁹ itercedit ⁊ feruẽti⁹. Et
idõ peccõr ne ꝑmittas te deſperatõis barathro
demergi: ſȝ ꝯfidenť ad iſtã potẽtiſſimã ⁊ cle-
mentiſſimã aduocatã recurre. Ipa em̄ oino
tibi ſuccurret: q᷑ et poterit. Si enim potuit
deũ facere hoiem. ⁊ creatorẽ creaturã. ifini-
tũ finibilẽ. ipaſſibileȝ mortalẽ. imẽſũ ꝑuulũ.
eternũ tꝑalẽ. inuiſibilẽ ⁊ icorporeũ viſibileȝ
ac corporeũ. atqȝ diuinã maieſtatẽ ſb̄ forma
ſerui. Etſi ſuis blãdicijs et virtutib⁹ potuit
deũ trahere de celo in terrã. multo magis ⁊
facilius poterit nos trahere d terra ad celuȝ.
O igiť ſereniſſima regina nr̄a. q᷑ ſubeſt tibi
cũ voluerꝭ poſſe. Sap. xij. ideo miſererꝭ oim
q᷑ omnia potes. Sap. xj. Tu em̄ fuas illud
Tob. iiij. Quõ potueris ita eſto miſericors.
¶ Septima excellẽtia dicitť nobilitatꝭ: de q̄ C
dixi in ſcd̄a pte ꝑncipali hui⁹ opis. ſer. j. pte Maria
ij. Ubi declarauim⁹ ꝙ omnes dignitates ⁊ nobiliſſi-
nobilitates q̄ poſſũt eſſe i aliquo indiuiduo ma.
humano ſm̄ originẽ ſanguis fuerũt in ipſa
beata ꝟgine. Et idõ debem⁹ eã p̄ferre in nobi
litate omib⁹ ꝑncipib⁹ ⁊ principiſſis regib⁹ et

reginis.impatoribꝫ ⁊ impatricibꝫ.⁊ oibꝫ po
teſtatibꝫ ⁊ dñis.ceteriſqꝫ hoibꝫ qbuſcūqꝫ:qꝛ
ipa inter oēs puras creaturas obtinet nobi/
litatis pncipatū. Excedit eñ oẽs qs appel
lat impator nobiles ꝓbataſqꝫ pſonas.l.oim
C.de teſta. Itē illos de qbꝫ dicit in.l.nobilio
res.C.de comer.⁊ merca. Nobiliores nata
D libꝫ ⁊ honoꝝ luce conſpicuos ⁊c. ¶ Octaua
excellētia dꝛ pſeruationis.de qua ſic inquit
ſanctꝰ Bernardinꝰ in qdā ſmone. Maria
ſola p multa annoꝝ milia añqꝫ naſcerek pri/
mo ⁊ pncipalit adā ⁊ euā ⁊ totā poſteritatez
pſeruat in eē. Conſtat nẽpe ꝙ ex ꝓpria tranſ/
greſſiõe Adā ⁊ Eua ñ ſolū morꝫ ſed etiā an/
nihilatõis exterminium meruiſſent ⁊ diuina
vltio q pſonaꝝ acceptionē ignorat.ſicut nec
culpā angelicā:ſic nec etiā hūanā dimiſiſſet i
punē. Sꝫ ob pcipuā reuerētiā ⁊ ſingulariſſi
mā dilectõꝫ quā habebat ad ꝟginē pſuauit
qꝛ eā ab eterno ſup oẽs creaturas deo nō
vniendas q creande erant ſupexceſſiue dile/
xit. Propterea pſeruati ſūt protoplaſti nec
vt merebantur in nihilū ſūt redacti. Ratio
huiꝰ eſt.qꝛ hec benedicta puella i lūbis erat
Ade ſm ſeminalē rõnem. Potētiaqꝫ pducē
de puelle i pmis parētibꝫ impſſa erat donec
educerek in actū. De ipa nāqꝫ naſci debebat
filiꝰ dei Jeſus q ſolū ſm corpulētā ſubſtātiā
in Adā exñs:erat ſoluꝫ de ꝟgie ⁊ ō nll'a alia
educēdus. Indulſit ḡ miſericors deꝰ paren
tibꝫ pmis.nec eos annihilauit.qꝛ ſic non fu/
iſſet exorta hec ꝟgo.nec p ꝯñs chꝛs ſiue deꝰ
carnem veſtiſſet humanā. Ergo ꝓpter iſtam
nobilē creaturā deꝰ ſaluauit pmos parētes
de pma eoꝝ tranſgreſſiõe. Geñ.iij. Noe ō di
luuio iundāte. Geñ.vij. Abraā de cede regꝭ
Codorlaomor. Geñ.xiiij. Iſaac de hiſmaele
Geñ.xxj. Jacob de Eſau. Geñ.xxvij. Juda
icum populū de egypto ⁊ ō ipia Pharaõis
manu Exodi.xij. Et de mari rubro. Exo.xiiij
De vitulo in deſerto. Exo.xxxij. De manibus
diuerſoꝝ regū tyrānoꝝ.ſ.de nabuchodono/
ſor. Dan.iij. De captiuitate babylonie:vt p/
dictū fuit. Eſa.xiij.⁊.xliij. Et aſſyriorum.iiij
Reg.xvij. Dauid de leone ⁊ vrſo.j. Reguꝫ
xvij. De golia eodē.c.⁊ de Saule.j. Regum
xviij. Et vt breui ſmone cūcta ꝯphendā oēs
liberatiões ⁊ idulgētias factas i veteri teſta
mēto ñ ambigo deū feciſſe ſolū ꝑ huiꝰ bñdi/
cte puelle reuerētia ⁊ amore: quibꝫ eam deꝰ
in ſua pdeſtinatõe prehonorādā cūctꝭ operi/
bus ſuis ab eterno pordinauit. Hec ſanctꝰ
E Bernardinꝰ. ¶ Nona eiꝰ excellētia dꝛ meri
Maria tatiõis.de q idē ſctūs vbi ſ.ait. Plꝰ meruit
i meritis gl'ioſa ꝟgo i vno ſuo ꝯſenſu.ſ.ꝯceptiõis filij
excellētiſ dei qꝫ oēs ſiue angeli ſiue hoies i cūctis ſuis
ſima. actibꝫ motibꝫ ⁊ cogitatõibꝫ. Et qdem oēs q
meruerūt:nihil amplꝰ mereri potuerūt niſi

ſm diuerſos ſtatꝰ ⁊ gradus felicitatꝭ gl'iam
eterne. Hec autē ꝟgo in illo cõſenſu meruit
pmatū orbis:dominiū mūdi:ſup oēs crea/
turas ſceptrū regni:plenitudinē oim grarū:
omniū ꝟtutū:omniū donoꝝ:omnium bea/
titudinū:omniū fructuū ſpūs oim ſciarum
⁊ maxime altiſſime theologie.interptatiõis
ſmonū:ſpūs ꝓphetie:diſcretõis ſpuūm:opa
tõis ꝟtutū:grē ſanitatū. Meruit fecūditatē
in ꝟginitate.maternitatē filij dei ꝙ ſit ſtella
maris:porta celi.⁊ ſup oia ꝙ diuie miſicor/
die ſit regina.et ꝙ regina miſicordie noiek.
Hec ille. Maximū autē meritū ipiꝰ ꝟginis
fuit ꝙ ipa ſola meruit eſſe mater dei.qꝺ qn/
te ſit excellentie oñdit ſctūs Bernardinꝰ vbi
ſup dicens. Perſona ꝟgis tante ſupexcellen
tie eſt ꝙ nec in pſonis increatꝭ:nec i angelis
vel hoibꝫ inuenik hec incogitabil' dignitas.
ſcꝫ ꝙ habeat deū filiū.niſi in pſona diuina q
eſt patrꝭ.et in vna hūana que ē matrꝭ. Ma/
xima ḡ dignitas ⁊ excellētia gl'ioſe ꝟgis que
gl'iam eiꝰ magnā oñdit eſt ꝙ ſit mr̄ dei.qꝺ
maiꝰ eſt qꝫ ꝙ ſit dña creaturaꝝ dei. Hoc ei
depēdet ab illo ſic ramus a radice ſua. Ergo
certitudinalr̄ tenendū eſt ꝙ ipſa eſt ſup oēs
ordies āgeloꝝ tāqꝫ p ſe implēs ⁊ ꝯtinēs vnū
integꝝ ac totalē ſtatū cui ſꝫ rectā rõeꝫ alſa p/
ſona ꝯgrua nō pt addi.qꝛ ipe ſtatꝰ ex ſui rõe
ꝓpt dignitatē icõicabilē exigit vnitatē.ſic ei
nullatenꝰ decet plēs eſſe chꝛos nec deū plu
res hoies eē:ſic nullo mō decet dei filiū niſi
vnā ſolā matrē naturalē habere. Itē rõ natu
ral' ex ḡtuita lege apte ac directe dictat ꝙ mr̄
regis oim ē i ſede regia ſup oēs ordies mini
ſtroꝝ ⁊ militū collocāda. ¶ Vñ qꝛ eſt electa
in mr̄eꝫ:electa ē ad dignitatē trāſcēdētē oēm F
gradū miſtroꝝ ⁊ famuloꝝ:qꝛ rõ mr̄ni amo/
ris eiꝰ q ferk i deū vt i filiū ſuū realē:a nullo
alio affectu cuiuſcūqꝫ q nō ē realit parēs dī
pterqꝫ ab ipa vnqꝫ pticipari pōt. Nā vt dicik
ad Heb.j. Sic filꝰ dei Jeſus ſedet ad dexte
rā maieſtatꝭ i excelſ:tāto melior angel' effe/
ctus qnto differētiꝰ nomē p ill' hereditauit.
qꝺ nomē eſt vt ſit ꝟe deꝰ p graꝫ vniõis:ſic et
mr̄ dñi ieſu gl'ioſa Maria tāto melior āgel'
eſt effecta:qꝫto pre oibꝫ creaturꝭ hereditauit
vt obtineret digniſſime mr̄is nomē. Vñ ꝓ/
pheta ait. Eleuata ē magnificētia tua ſup ce
los deꝰ. Magnificētia eñ dei dicta ē virgo
Maria. Nā ſic i pma ꝯditõe magnificatꝰ ē
deꝰ.quia de nihilio tā ſublime vniuerſū ⁊ tā
ſublimes angelos cōdidit. Sic qꝫ in repati
one non minꝰ magnificatꝰ eſt:qꝛ de hūana
natura infecta:pdita et damnata chꝛm ho/
minē ꝓpagauit.⁊ de muliebri ſexu in ordine
rõnaliū ſm cōem curſū infimū.et mr̄eꝫ ſibi
⁊ toti celeſti curie dedit. In q qdē apparet ꝙ
magnꝰ ⁊ excelſꝰ dñs hūilia reſpic. Et ido re/

ſperit humilitatẽ ãcille ſue: vt ex hoc eũ ma
gnificẽt oẽs generatiões angelice et hũane.
q̃ ſicut magnificẽtia diuine ꝟtutis ⁊ impe-
rioſitas in hoĩe chr̃o reſplendet. ſic viſceroſa:
tenera ⁊ materna magnificẽtia pietatꝪ i chr̃i
mr̃e ſplẽdeſcit. Et h̃ q̃dẽ intantũ ꝙ ſic chr̃us
ſpũaliter eſt genit⁹ et cõceptus i corde vniuſ
cuiuſq̃ʒ beati vl̃ iuſti. Sic exẽplo naturalis
matris filij dei oẽs in ip̃m vt verũ filiũ incar
deſcãt. Hec aũt mr̃is magnificẽtia ampli⁹
magnificat deũ q̃ʒ ois creatura alia ſil̃ ſum
pta. Vñ merito eleuata dr̃ ſup̃ celos. i. ſuper
G angelos vniuerſos. Hec ille. ¶ Decimã ex-
cellẽtiã q̃ dr̃ famulatiõis põit ſctũs Bernar
din⁹ vbi ſup̃ di. Tot creature ſuiunt gl̃ioſe
ꝟgini Marie q̃t ſuiũt trinitati. Oẽs nempe
creature queçũq̃ʒ gdũ teneãt in creaturꝪ ſiue
ſint ſpũales: vt angeli: ſiue rõnales: vt hoĩeſ
ſiue corꝑales: vt corꝑa celeſtia vl̃ elemẽta. et
oia q̃ ſũt in celo vl̃ i t̃ra: ſiue dãnati ſiue bti
q̃ oia ſũt diuio impio ſubiugata: gl̃ioſe ꝟgi
ſũt ſubiecta. Ille ei q̃ fili⁹ dei ẽ ⁊ ꝟgis bñdi-
cte volens (vt ſic dicã) paterno p̃ncipatui q̃-
dãmodo p̃ncipatũ equiꝑare maternuʒ: ipſe
q̃ de⁹ erat mr̃i famulabat̃ in terra. Vñ Luc.
ij. ſcp̃tũ ẽ d ꝟgie et gl̃ioſo ioſeph: Et erat ſub
ditus ill̃. Pretea hec eſt ꝟa. Diuio imperio
oia famulãt̃ ⁊ ꝟgo. ⁊ iteꝝ hec ẽ ꝟa. Imperio
H ꝟgis oia famulãt̃ ⁊ de⁹. ¶ Vndecia excellẽ-
Maria tia ei⁹ dr̃ ſucceſſiõis. de qua idẽ ſctũs vbi s̃.
lege ſuc- inquit. Lege ſucceſſionis ⁊ hereditario iure
ceſſionis toti⁹ vniuerſi debet̃ h̃re ꝟgi p̃mat⁹ ⁊ regnũ.
mũdi do Quãuis ãt bñdicta ꝟgo p⁹ filiũ fuerit nobi-
mina. lior ꝑſona q̃ fuerit vl̃ futa ſit i orbe t̃raꝝ. Tã
te ẽt ꝑfectõis ꝙ etiã ſi nõ fuiſſʒ mr̃ dei: nõ mi
nus debuiſſʒ eẽ dña mũdi. Tñ ſm leges q̃-
bus regit̃ mũd⁹. iure hereditario oẽm mõi
hui⁹ ꝓmeruit p̃ncipatũ ⁊ regnũ. q̃ fili⁹ ei⁹ i
p̃mo inſtãti ſue ꝯceptiõis monarchiã ꝓme-
ruit ⁊ obtinuit vniuerſi: ſic̃ ꝓpha teſtat̃ dicẽſ
Dñi ẽ terra ⁊ plẽitudo ei⁹ ⁊c. Ex iure g̃ cõce-
ptõis filij dei ꝟgi incũbebat totũ illð ꝓcura-
re ⁊ admiſtrare qð extũc filio datũ ẽ vſq̃ʒ ad
etatẽ legitimã filij ſui ſicut ipi⁹ diligẽs nutx
⁊ tutrix ſm ꝙ volũt iura. de q̃ tractat̃ L. qñ
nulli. tuto. of. fun. p̃t. i aut. mr̃i et auie. et ibi
Cin⁹ et Bar. ff. de teſta. tu. l. ſiq̃s ſub ꝯditõe
⁊ Spe. i ti. de tuto. §. nũc videdũ. ꝟ. vt autẽ.
⁊ ibi Jo. an. i addi. Seq̄t̃ ãt ſctũs Bernardi
n⁹ vbi s̃. Nec tñ ẽ miꝝ ſi tã generoſa regina
admiſtrãdi orbẽ curã omiſerit. P̃rio q̃ feia
ſcðo q̃ puella. tertio q̃ ꝟgo ꝟecũda. quarto
q̃ pauꝑcula. q̃nto q̃ cure filij dei ⁊ ſue erat
totalit̃ deſiderata. ſexto q̃ ñ credebat̃ mater
dei. nec recipiebat̃ vt orbis dña: ſic̃ nec fili⁹
ei⁹: q̃ vitã totius orbis ⁊ mores ordinabat. ⁊
tñ nõ eſt vt de⁹ agnit⁹. nec vt orbis rex et he-
res recept⁹. Vñ Jo. j. dr̃. Mũd⁹ ꝑ ip̃m fact⁹
eſt. ⁊ mũd⁹ eũ ñ cog. ⁊c. Sciẽs igr̃ mr̃ i filio
vim latẽtꝪ diuitiarꝪ: curã admĩſtrãdi rẽ publi
cã dreliq̃t. At vbi hõeſte poterat ꝑ poſſe exeq̃-
bat̃: ſic p3 Jo. ij. ꝙ i reipublice ſolatiũ ⁊ au-
gmẽtũ vinũ i nuptijſ poſtulauit. ac dolẽs q̃re
bat filiũ ne mũd⁹ ꝑdidiſſʒ dñm. Quĩmo cũ
fili⁹ ei⁹ vnic⁹ moreret̃ i cruce: cũ nec vllũ ha-
buiſſet i terris q̃ de iure ſuccederet ei: mr̃ ei⁹
ſm oia iura ſucceſſit. ac ꝑ h̃ p̃ncipatum oim
adq̃ſiuit Succeſſiõeʒ ãt hãc nuſq̃ʒ legimus
reuocatã: ſʒ diuio mũere oꝑante: ⁊ gr̃a ꝟgis
ip̃etrãte: cernim⁹ expſſi⁹ elucidari q̃tidie dũ
cã dñaʒ ⁊ reginã oim ꝑdicam⁹. De monar-
chia ãt vniuerſi nũq̃ʒ chr̃s teſtat⁹ ẽ eo ꝙ ſine
mr̃iſ ꝑiudicio neq̃ʒ poterat fieri Inſuꝑ noue
rat ꝙ põt mr̃ irritare filij teſtamẽtũ ſi i ſui ꝑ
iudiciũ ſit ꝯfectũ. Itẽ p̃t accuſare vt i officõ
ſum. vt p3 ꝑ glo. i. l. cũ fili⁹. ff. de ioffi. te. Se
quit̃ aũt p̃dict⁹ ſctũs ꝯcludẽs et dicens. Ex
his oibꝫ aptiſſime claret ꝙ mat̃ Jeſu maria
hereditario iure oim q̃ ſũt infra deũ hʒ rega
I le dñiũ: ⁊ inclytũ hʒ p̃ncipatũ. ¶ Duodecia
ei⁹ excellẽtia dr̃ diſpẽſatõis. de q̃ ſctũs Ber- Maria
nardin⁹ vbi s̃. ait. A tpe q̃ ꝟgo Maria cõce omĩ gra-
pit i vtero verbũ dei q̃ndã vt ſic dicã iuriſdi tiaꝝ diſ-
ctionẽ ſeu auctoritatẽ obtinuit i oi ſpũſſcti ꝓ pẽſatrix.
ceſſiõe tp̃ali. ita vt nulla creatura aliquaʒ a
deo obtinuit gr̃am vl̃ ꝟtutẽ niſi ſm ipſi⁹ pie
mr̃is diſpẽſatõeʒ. Hinc Bernard⁹ deuotiſſi
mus ait. Nulla gratia venit de celo ad ter-
ram niſi trãſeat ꝑ manus Marie. ⁊ Hiero.
in ſer. de aſſumptiõe inquit. In chr̃iſto fuit
plenitudo gratie ſicut in capite influẽte: In
Maria ꝟo ſicut in collo tranſfundẽte. Vñ
Cantico. vij. de virgine ad chr̃iſtũ Salomõ
ait. Collũ tuum ſicut turris eburnea. Nam
ſicut ꝑ collũ vitales ſpũs a capite deſcẽdũt
in corpus: ſic ꝑ virginẽ a capite chr̃iſto vita
les gratie in ei⁹ corpus myſticũ trãſfundũt̃.
Vñ iſte eſt ordo diuinaꝝ gr̃aꝝ defluxus: vt
p̃us a deo influant in chr̃i animã benedictã
deinde in animã virginis mr̃is. deinde in ſe
raphin. ⁊ ſic ſucceſſiue i alios ordines ange-
loꝝ ⁊ ſanctoꝝ. Demũ in eccl̃iam militanteʒ.
Cum eñ tota natura diuina: totũ etiã ſcire
poſſe ⁊ velle diuinũ intra ꝟgis vteꝝ extite-
rit clauſum: nõ timeo dicere ꝙ oĩs fluxus
gratiaꝝ quãdã iuriſdictionẽ habuit hec vir-
go. de cui⁹ vẽo q̃ſi de q̃dã diuitiarꝪ oceano ri
ui et flumia emanabant oim gr̃aꝝ. Reuera
maternitas dei hãc i mũdo naturali iure ob
tinuit dignitatẽ: vt regina miſericordie ſicut
p̃dictũ eſt merito nuncuꝑet̃. et hoc ꝓpter filij
magnificentiã: q̃ eſt rex regũ ⁊ dñs dñantiũ
Repio nanq̃ʒ i rege nr̃o chr̃o duas digniſſi
mas dignitates. vic3 ꝙ ſit etern⁹ de⁹ genit⁹
ab etno: ⁊ eternũ ꝓducat. eo ꝙ ſp̃mſctm̃ ſpi
ret. ⁊ ip̃e clauſus in ꝟgis vtero i eternitate a

deo p̄re deꝰ generabat̃ eternꝰ. Et i eadē et̃ni
tate ip̄e in ventre m̃ris deū inſpirabat ⁊ ꝓdu
cebat Iſtā filij dignitatē.ſ.ꝙ ſit generatus a
deo.tāinfinito mō v̄go benedicta participat
vt Jeſus nō dicat̃ verꝰ filiꝰ dei q̄ȝ filiꝰ v̄gis
nec maioꝛ ⁊ mioꝛ q̄ ad diuitatē. nec dignioꝛ
eſt dei filiꝰ in thꝛono paterno ſedens:veſtitꝰ
claritate quā habuit anq̄ȝ mūdꝰ fieret q̄ȝ pā
nis paupib⁊ inuolutꝰ.et intra fenū in p̄ſepio
reclinatꝰ. Et qꝛ b.v̄go ē mr̃ tal' filij q̄ ꝓducit
ſpm̄ſctm̄.iō oīa dona:v̄tutes ⁊ gr̃e ipiꝰ ſpūſ
ſancti.qb⁊ vult.qn̄ vult.quō vult ⁊ quantuȝ
R vult:ꝑ manꝰ ipiꝰ adminiſtrant̃. Hec ille. Et
Maria de hac excellētia etiam dicet̃ i.xxij.excellētia.
oim ꝑfe ¶ Tertiadecima excellētia eiꝰ dꝛ ꝯſummati
ctionum onis.de q̄ idē ſctūs vbi ſ̄.inqt. Oēs mundi
cōſūma naturas ⁊ ꝑfectiōes vltia ſua ꝑfectōe v̄go ſa
trix cra cōpleuit. Licȝ eīm deꝰ i mūdi creatiōe ni
hil ꝓduxerit imꝑfectū ſȝ oīa ꝑfecta.ſicut eoꝝ
exigebat natura.tn̄ vltie ꝑfectōis ꝯſumma
tio vſq̄ȝ ad ꝑtū v̄gis dilata ē.⁊ ſoli v̄gi reſer
uata. Oia eīm entia vnū ens nobiliſſimū ap
petebāt.viuētia vnū nobiliſſimū viuēs. Con
ceptōes nobiliſſimū ꝯceptum. Natiuitates
optimū naſcibile. Rōnalia ſingulariſſimuȝ
rōnale. Spūalia excellentiſſimū ſpūale. Et
breuit̃ oēs creature appetebāt vnū q̄ddaȝ
puꝝ creatū. His aūt ſic exiſtentib⁊ ꝑfectꝭ:ꝓ
uiſum eſt mūdo de vna femia ſup̄ oēs bene
dicta:q̄ vnico ſolo ꝑtu oib⁊ generib⁊ reꝝ ſū
mā et vltimā ꝑfectōeȝ adduxit. Aduerte dili
gēs aīa:ꝙ hec bn̄dicta puella tātā ꝑfectōem
attulit vniuerſo ꝙ vlteriꝰ ꝑfectōis nō eſt ca
pax. Nec deus p̄t oꝛdinata poteſtate ipm ꝑ
ficere vltioꝛi ꝑfectōe.imo ſi ip̄e p̄ꝛ vl' ſpūſſan
ctꝰ de femia naſceret̃ nihil accreſceret oꝛbi.
Qꝛ q̄cq̄d nobilitatis.q̄cq̄d deitatis.et q̄cq̄d
et̃nitatꝭ ē:totum i oꝛbe diffuſuȝ ē et ꝓductū
ꝑ v̄ginē i illo eterno ſuppoſitū qō generauit
b.v̄go. Nec v̄gini magnū ē ꝙ ꝑfectōib⁊ oꝛb
vltimā ꝑfectionē adduxit:cū ⁊ ipi vniuerſi
tatꝭ auctoꝛi vt ita dixerim n̄ nulla adduxerit
puta eterno p̄ncipio iceptōis exoꝛdiū. Eter
nitati diuie t̄pale periodū. Infinitati imēſe
q̄ntitateȝ coꝛpoꝛeaȝ. Speciei et̃ne pulcritu
dinē nouā.ꝓ q̄b⁊ ſcp̄tū ē. Ois cōſūmatiōis
vidi finē.q̄ ſcȝ eſt btā v̄go Maria. Hec ille.
L Quartadecia excellētia eiꝰ dꝛ oꝛōis.de q̄ in
quit ſanctus Bernardinꝰ vbi ſ̄. De carne
v̄gis bn̄dicte ⁊ i ꝑte coꝛꝑis eiꝰ p̄cioſa ꝯſiſtit
ꝑficit̃ ⁊ t̃miat̃ totū decꝰ ⁊ pōdꝰ ſacr̃oꝝ eccie
dei. Certū eſt eīm ꝙ oīs inſtitutio ſacr̃oꝝ et
oīa alia ſacr̃a tāq̄ȝ in vltimū finē:ad ſacrum
oīȝ ſacr̃oꝝ excellētiſſimū.ſ. eucbariſtie:oꝛdi
nant̃:qō q̄dē ſacr̃m ꝯficit̃ dum panis in coꝛ
pus chꝛi ꝯſecrat̃ qō ipa v̄go bn̄dicta d̄ ſuis
M puriſſimis ſanguinib⁊ generauit. ¶ Quin
tādecimā excellentiā ponit idē ſanctus Ber
nardinus vbi ſup̄.que appellat̃ retributōis
ſic di. Sola benedicta virgo Maria plꝰ fe
cit deo vl' tātū (vt ſic dicam) quantū fecit de
us toti generi humano. De hoc autē dixi i ſe
xta parte principali:ſermone.ij.parte.iij. Et
vide ibi. ¶ Sextādecimā excellentiā eiꝰ que N
dicit̃ incomp̄henſibilitatis: ponit ideȝ ſctūs Oim gr̃a
vbi ſupꝛa dicens. Sicͭ diuie ꝑfectiōes omni arū ma
intellectui incōp̄henſibiles ſunt: Sic ꝑfecti rie perfe
ones gr̃arū quas virgo ſuſcepit i ꝯceptōe fi ctio incō
lij dei ſoli intellectui diuio ⁊ chꝛo ac ſibi cō p̄heſibil.
p̄heſibiles extiterunt.et q̄dem ꝙ deus gene
raret deum:nulla requirebat̃ in deo diſpoſi
tio.cū ei ex natura cōueniret vt ꝑ viā intelle
ctus ꝓduceret verbum ꝑ omnia ſibi equale
Jmo impoſſibile eſt ꝙ nō generet deum ꝓ
pter ſuā fecunditatē:ſed ꝙ femina cōciperet
⁊ pareret deū eſt ⁊ fuit miraculū miracl'oꝝ.
Oportuit ei:vt ſic dicā feminam eleuari ad
q̄ndaȝ quodāmodo equalitatē diuinā ꝑ q̄n
dam q̄ſi infinitatē ꝑfectionuȝ ⁊ gratiarum.
quam equalitatē nunq̄ȝ creatura experta eſt
Unde credo ꝙ ad illā abyſſum impſcrutabi
lem omniū chariſmatū ſpūſſancti que i bea
tā v̄ginē deſcenderūt in hoꝛa diuine cōceptī
onis itellectꝰ angelicus vl' humanus nūq̄ȝ
potuit attingere. Qō declarans angelꝰ Ga
bꝛiel Lu.j.cū ab eo q̄reret b.v̄go dicēs. Quō
fiet iſtud ⁊c̃.reſpondit ſe tātū myſteriū ignora
re di. Spūſſctūs ſupueniet in te ⁊c̃.q̄ſi dice
ret. qō a me q̄rꝭ ignoꝛo:ſȝ et̃ne ſapie auctoꝛ q̄
ſibi ſoli h̄ altiſſimū myſteriū reſuauit te per
illuminatiſſimā experientiā edocebit. Hec
ille. ¶ Decimaſeptia eius excellētia dꝛ ꝯfoꝛ O
mitatis.quā ponit etiā ſctūs Bernardinus M̃rnita
vbi ſ̄.dicēs. Aia chꝛi ⁊ chꝛs inq̄ȝtū hō trāſcē tis gdus
dit omnē oꝛdinē pure creature ſeu create na chꝛo con
ture. Gradus autē matris cōfoꝛmis eſt ipſi foꝛmis ē
homini chꝛo:cuiꝰ humanatio intantū tran
ſcendit omnē oꝛdinē p̄mie ꝯditōis ꝙ eſt omi
no extra et ſupꝛa itegritatē oꝛdis vniuerſi.⁊
ꝓpt̃ea nō potuit ꝯtineri ab vniuerſo. Sed di
gnitas maternitatꝭ dei ſic ꝑpi incarnatiōis
cōnexa eſt ꝙ omino aliter n̄ potuit dari. Un̄
eccl'ia ad v̄ginem ait. Quē celi capē nō pote
rāt tuo gremio contuliſti. Hinc etiā ipa btā
virgo Ecc̃i.xxiiij.inqt Girū celi circuiui ſola
Igit̃ huiꝰ m̃rnitatꝭ atq̄ȝ m̃rne dignitatꝭ oꝛ
do eſt ſupꝛa totalē integritateȝ p̄mi oꝛdinis
vniuerſi.⁊ ꝑ ꝯn̄s ſup̄ totalē integritatem an
gelicoꝝ oꝛdinū atq̄ȝ hierarchiaꝝ. Un̄ Ber.
in q̄dā ſmōe ait. O vēter capacioꝛ celis:dif
fuſioꝛ terris.latioꝛ elementis:q̄ illū contine
re valuit quē totꝰ mūdꝰ ꝯp̄hēdere n̄ potuit.
⁊ q̄ trib⁊ digitꝭ molē terre appēdit. ¶ Decia P
octaua eiꝰ excellētia p̄t dici trāq̄llitatꝭ.de q̄ i
q̄t idē ſcūs vbi ſ̄ Chꝛi filial' aſpectꝰ ad m̃reȝ
ſingulariſſimꝰ ⁊ amoꝛoſiſſimus ac trāſcēdē

ciſſimus eſſe debet::ita ꝙ totam celeſtē curiā
ſimul ſumptā ꝑter matrē non debet aſpicere
ſub tali reuerentia.nec ſub ordine talis aſpe
ctus ſeu amoris. Quāto autē dei aſpect⁹ al-
tius fert̃ in aliquē beatorū fortius et altius ꝑ
beatitudinē ſe imp̄mit illi ⁊ tanto altius ſuſ-
cipit̃ et conſpicit̃ ac acceptat̃ ab eo. Igit̃ inex
plicabile eſt ſub ꝗnta altitudine et latitudīe
⁊ gl'ie intimitate dei fili⁹ ſe ingerit ſue matri
Et conſimilit̃ ſub quanta altitudine:latitu-
dine ⁊ intimitate ſuſcipit̃ ab eadē. Talis aūt
dei ad eos fictio glorie in hmōi aſpectibꝫ be
atoꝝ eoꝝ ſiqdem gl'ie ſedes ē. vñ antedictus
aſpectus dei ad matrē ſua regia ſedes eſt Et
eius in eo ſeſſio ſeu fixio eſt ei⁹ regal' ⁊ glio-
ſa corona. Vñ Hiero.in ſer.aſſumptōis ait
Nō eſt in celis ſublimior locus regali ſolio
Q ꝙ Mariā marie fili⁹ ſublimauit. Decima-
Maria nona excellētia ei⁹ dr̄ capacitatꝭ:ꝺ ꝗ idē ſan
donoꝝ ⁊ ctus vbi ſupra ait:ſm Diony. In regno celo
gl'ie capa rū oīa inferioꝝ dona in ſuperioribꝫ in tanta
ciſſima ꝑexcellentia ſunt ꝙ quaſi nulla cōparatio eſt
niſi ſicut eſt circūferentia ad ſuū centrū. Cū
ergo beata virgo ſupra omnē ordinē ſit in tā
tū ꝙ ſe facit ordinē incōmunicabilē: ſicut p̄-
dictū eſt: ſequit̃ ꝙ ſup inferiores omēs ordi
nes tam angeloꝝ ꝗꝫ hominū ſil' ſūptoꝝ ipſa
improportionabilit̃ eſt p̄lata. Et quicq̄d eſt
glorie in omni inferiori gl'ificata natura tā
angelica ꝗꝫ humana:h̄ multo p̄excellentius
eſt in virgine matre dei. Nec dubiū hoc red
dat alioꝝ beatoꝝ multitudo nūeroſa et ma
gna:quia hoc nihil facit ad rē maioris gl'ie
eſſentialis ſeu ſubſtantialis. Nā in ſpūalibꝫ
illud maius qꝺ eſt melius reputat̃. Vñ pl⁹
de ſubſtātiali gl'ia eſt in vno ſeraphin ꝗꝫ ſic
in omnibus inferioribꝫ angelis:ſi ꝑ impoſſi
bile ſm numeꝝ multiplicarent̃ in infinitum
Superaddendū quoqꝫ eſt ꝙ nullus inter pu
ras creaturas ordo in celis tantū ſupat or-
dinem immediate ſibi cōiunctū:ꝗntum glo
ria matris dei ſupat omne qꝺ ei inferius eſt
Et ad hanc intelligētiā manuducere pōt con
ſideratio graduū et ordinū eccl'iaſticoꝝ. Nā
ꝗcq̄d poſſunt ordines īferiores: poteſt etiam
ſacerdotalis gradus:et incōpabilit̃ pl⁹ Sic
ep̄s ſup ſacerdotes:et papa ſup ep̄os. Idem
quoqꝫ intelligi valet in corporalibꝫ vniuerſi
Nam oīa ſupiora ꝯtinēt oīa inferiora ⁊ etiā
plus. Et ſimiliter in gradibus gl'ie infinita
ſapiētia dei pleiſſime ordiauit. Nā ſm apo-
ſtolū ad Rho.j. Inuiſibilia dei a creatura
mūdi ꝑ ea ꝗ facta ſunt intellecta ꝯſpiciunt̃.
id ē cōſpectu intelligūt̃. Hec ille. ❡ Vigeſi-
ma eius excellētia dicit̃ vniōis.quā idē ſan-
ctus vbi ſupra ſic declarat dicēs. Quāto be-
ati magis vniunt̃ cum deo:tanto glorioſio-
res fiunt in eo.omnes aūt creature ſimul iun

cte non tantū vniunt̃ deo ꝗntum ſola beata
virgo. ❡ Ad cuius intelligētia notādū eſt Sex gra
ꝙ ſex ſunt aſcēſus ſeu ḡdus vnionis ī deum dus vni-
quibꝫ creature ī eū ḡdatim aſcēdūt. Prim⁹ onis ī de
eſt creatiōis.ſecūdus cognitiōis.terti⁹ dile- um.
ctōis.quart⁹ gl'ificatiōis.quintus materna
lis cōceptiōis.ſextus ꝑſonalis vnionis. Pri
mus aūt vnionis aſcēſus eſt creatōis.i.ꝑ ꝑ-
ticipatōem eſſendi:ꝑ quam entia cōiungun
tur deo vt cauſe efficiēti ⁊ finali. Secund⁹
ſcꝫ cognitionis fit per vim cognitōis ſiue in
telligēdi:ꝑ quā itellectualia vniūt̃ dō vt ſub
iecto itelligibili ꝑ grām fidei ꝗ vniāt̃ ei vt ſu
ꝑnaturali credibili. Tertius.ſ.dilectiōis fit
ꝑ donū gratificantis amoris: ꝑ qꝺ vnimur
deo tanqꝫ amico ⁊ amato. Quart⁹ ſcꝫ gl'ifi-
catōis fit ꝑ viſionē et fruitionē glorie ſempi
terne:ꝑ quam anima vnit̃ deo ⁊ obiecto bea
tificato facialit̃ viſa. Quint⁹.ſ. maternalis
cōceptōis fact⁹ eſt in incarnatōe verbi ꝑ quā
beata virgo facta eſt mater dei.ita vt vna at
qꝫ eadem eſſꝫ caro virginis ⁊ charo chr̄i:nō
ꝯſiderata ī chr̄o diuinitate eius. Sext⁹ autē
ſcꝫ perſonalis vnionis ſoli chriſto competit.
In quolibet autē iſtoꝝ exiſtens excedit in in
finitū quēlibet alteri⁹ inferioꝝ grad⁹. Quia
inferior in ſua ſpecie infinities multiplicat⁹
ſupiori equipari non valet:qꝺ ſic patere pōt.
Primū eīm ptꝫ:qꝛ eſſe in infinitū excedit nō
eſſe.qꝛ talia infinita nō equalent mīmo pun
cto eſſendi. Scōm etiam ptꝫ.qꝛ infinita in-
tellectualia intellectu carētia vni intellectui
equiualere non poſſunt. Tertium etiam pa
tet:quia infideles et inimici deo non equi-
ualēt vni fideli ⁊ amico dei. Vñ ꝓuerb.xvj.
ſcp̄tū ē. Melior ē vn⁹ timēs deū ꝗꝫ mille fi-
lij ipij. Quartū etiā ptꝫ.quicq̄d dari pōt ci-
tra viſionē dei:nō equalet vni btō. qꝛ oīa ſil'
ſumpta nō facerēt vnū beatū:ꝗuis ꝓ ꝗnto
maior gradus gl'e ſpe ⁊ meritorie ⁊ ꝑ modū
ſemiarij ī dono glorie cōp̄hendat̃. ⁊ ꝗdā mō
tale donum dici valeat quo ad ꝗd excedere
inferioris gl'ie gradū. Quintū ꝗꝫ ptꝫ.nā illa
vnio ꝗ eſt ꝑ originalē ſiue maternalē conce-
ptionē:trāſcendit oēs inferiores in infinitū
ꝓut in hac vniōe ſiue aſcēſu includit̃ mater-
nus amor ſibi correſpōdens vt plenarie con-
ſūmatus.qꝛ ſicut cōmunis amorꝭ ḡdus cō-
ſūmat̃ in gl'ia.ſic maternus dei amor ꝯſum
mat̃ in Maria. Sextū et vltimū inſup pa-
tet. Nā aſcēſus ꝗ eſt ꝑ ꝑſonalē vnionē tante
trāſcēdētie eſt ꝙ reliqui citra ipm̄ infinities
mltiplicati nō poſſent illi equiualere. Et lo
quor ꝓut in ꝑſonali vniōe includit̃ beatifi-
cata inflexio mētis ꝑſonaliter deo vnite. Ec
ce ergo ꝙ ꝗntus aſcenſus vniōis in deū.ſ.ꝑ
maternalē ꝯceptionē in infinitū excedit oēs
alios precedētes. Ex quo manifeſte apparet

ꝙ q̄ntū in p̄n̄ti ſecl'o talis vnio exceſſit alias
vniones in gr̄a: tantū nūc in ꝑadiſo excedit
i gl'ia. Hec ille. ❡ Uigeſimapma excellētia — S Maria ſuꝑ oēs gl'ificata
ei⁹ quā p̄dict⁹ ſctūs tāgit in ꝟbis ꝑpoſitꝭ ðꝛ
gl'ificatōis. vñ etiā ait vbi s̄. ſic̄ excepto chꝛo
tāta gr̄a a dño ꝟgini data eſt: q̄ꝫta alicui cre
ature dari poſſibili erat. ita data ē illi largi-
tas gl'ie. nā in ꝑadiſo diuīe gl'ie ꝑticipatio ce
terꝭ qðamō ꝑ ꝑtes daꝛ. ſed ſm Ber. btā ꝟgo
Maria diuīe ſapīe ꝓfūdiſſimā vltra q̄ꝫ cre
di valeat penetrauit abyſſū: vt q̄ꝫtū ſine ꝑſo
nali vniōe creature ꝯditio patiꝛ illi luci i ac-
ceſſibili videaꝛ imerſa. Hec ille. Qui etiam
ait. Scti collocāꝛ i celo inꝛ angeloꝝ hierar-
chias ſm merita ſua. Aliqs em̄ collocaꝛ inꝛ
angelos. ali⁹ ꝟo inꝛ archāgelos. qꝛ magꝭ me
ruit. ali⁹ aūt alti⁹ qꝛ pl⁹ meruit. Tu ꝟo maꝛ
dei digniſſima vbi collocata es? An in p̄ma
hierarchia vl' in ſcða vl' in tertia? Certe nō: ſꝫ
alti⁹. Data eſt ei tibi ſedes altiſſima ꝓpe fili-
um tuū dulciſſimū. Et iō bñdicta tu ſuꝑ oēſ
ml'ieres. i. ſuꝑ oēs creaturas ꝓpꝛ ſupdicta p̄-
uilegia ⁊ innūerabilia alia q̄ tibi tulit dulciſ
ſim⁹ fili⁹ tuus q̄ ſit bñdict⁹ in ſecula ſecl'oꝝ
Amē. Idē q̄ꝫ ſctūs vbi s̄. inqt. Dñs ait Jo.
xiiij. In domo p̄ris mei māſiones ml'te ſūt
. i. ſm glo. diuerſa p̄mia meritoꝝ. Et. j. Coꝝ.
xv. ðꝛ. Stella a ſtella differt i claritate. i. btūs — In btitu dine duo ꝯſideraꝛ
ab alio btō in btitudīe. ❡ Uñ eſt aduerten-
dū ſm Rich. ⁊ Bona. in. iiij. di. xlix ꝙ in bti
tudīe duo ꝯſiderāda ſꝛ. Primo btitudinis
obiectū. i. increatū bonū. qð etnūs vnū ⁊ idē
ab oib⁹ ꝑticipaꝛ. Scðo ꝯſiderāda eſt ipa di
ſpoſitio btōꝝ ꝑ quā illð bonū clare videndo
⁊ ꝑfecte diligēdo ꝑticipāt ipm. Et ꝑte igꝛ ob
iecti ꝑticipati null⁹ alio beatioꝛ ē. ſed oēs in
gl'ia ſꝛ eq̄les. qꝛ idē eſt ſubiectū qð ꝑticipant
oēs. Sꝫ ex ꝑte diſpoſitōis btōꝝ vn⁹ alto be
atioꝛ ē. qꝛ vn⁹ alio deū clari⁹ videt ⁊ ꝑfecti⁹
amat. His igiꝛ p̄miſſis notādū eſt ꝙ imēſa
dilectio btōꝝ quā inꝛ ſe hñt multiplicat inꝛ
eos q̄ſi īfinitū numeꝝ gaudioꝝ ſꝫ ꝑfectiōeꝫ
diligentiū ⁊ dilectoꝝ. Ex q̄ creſcūt ſtupendo
mō differētie gl'ie accidētal' inꝛ illos. Tres
ei ſūt differētie inꝛ btōs. Quidā nāqꝫ inꝛ ſe
in gl'ia ſꝛ eq̄les. Quidā ꝟo aliis maioꝛes. et
alij minoꝛes Et ſm Aug. ſuꝑ Joā. inꝛ eos nō
eſt aliq̄ inuidia diſparꝭ claritatꝭ. q̄m regnat in
oib⁹ vnitas charitatꝭ Et Greg. in moꝛali. in
qr. Tāta vis in illa pace nos ſociat: vt qð in
ſe q̄ſqꝫ nō accepit: h̄ ſe accepiſſe i alio exultet.
Una cūctꝭ erit btitudo leticie. q̄ꝫuis nō vna
ſit oib⁹ ſublimitas vite. Et ab his oib⁹ ſic cō
coꝛdib⁹ honoꝛaꝛ ꝟgo btā. Primo em̄ ſunt q̄
dā in gl'ia eq̄les. ⁊ hi duplicāt p̄dictā accidē
talē gl'iam ex mutuo amoꝛe. qꝛ in eq̄li mēſu
ra ſe diligūt ⁊ ſe diligeꝛ cognoſcūt. vñ q̄lib ꝫ
btūs de q̄libꝫ ſibi in gl'ia coeq̄li tātū gaudet
q̄ꝫtū de ſemetip̄o. extēſiue tñ nō intenſiue. ⁊
idē de ꝯſimilib⁹ infra dicēdis ſm Rich. vbi
s̄. Scðo aūt q̄dā ſꝛ in gl'ia maioꝛes. ⁊ hi du
plicāt ſibi gl'iaꝫ accidētalē ꝓ q̄libꝫ q̄ in gl'ia ē
ſibi minoꝛ. qꝛ de gl'ia cuiuſlibꝫ illoꝝ minoꝝ
tātū gaudēt q̄ꝫtū de ſua ꝓpria. cum quēlibet
ipoꝝ ſꝫ ſuā capacitatē ītelligūt gl'ioſū. Ter
tio ꝟo q̄dā in gl'ia ſūt minoꝛes. ⁊ hi totiēs du-
plicāt ſibi gl'iam accidētalē q̄tiēs gl'ioſioꝛes
ſe eſſe cog̃ſcūt eos q̄ ꝓpꝛ amoꝛē eoꝝ duplicāt
gl'iaꝫ ſuā. Nūc ꝰ ad ꝓpoſitū ſtatuam⁹ ex vna
ꝑte itegral'r totū amoꝛē quē hñt ſcti adiuicē
Atqꝫ ex altā ꝑte amoꝛē q̄ minoꝛ btūs diligit — Maioꝛ eſt amoꝛ mimi bti ad mariā q̄ꝫ oium btōꝝ ad inuicem.
gl'ioſaꝫ ꝟginē. Et credo ꝙ tal' amoꝛ minimi
gl'ioſi excedat oēm aliū amoꝛē btōꝝ ſil' ſum
ptū tā angelicū q̄ꝫ hūanū nō inſpiratū i bea
tā ꝟginē vel in chꝛm hoīem ſeu in ipm deū.
Et licꝫ ad h̄ pl'es poſſent rōnes dari. tñ huic ra
tis cā q̄ttuoꝛ ſubiūgam⁹. Primo rōne ꝯce-
ptionis. Tal' em̄ minim⁹ btūs clare cogno
ſcit ꝙ btā ꝟgo cuꝫ ſit maꝛ dei plus poſuit ꝓ
ſua ſalute q̄ꝫ poſuerit vel ponere potuerit to
ta rōnal' natura ſil' ſumpta: ꝯſiderata excel-
lentia dilectiſſimi filij ſui q̄ fuit inſtrumētuꝫ
ſue redēptionis: ſaluatiōis ⁊ gl'ificationis.
Cōſideratꝭ etiā ꝟginis meritis ⁊ ſuffragijs
ac exēplis. Scðo rōne cōpaſſionis. tal' nem
pe btūs apte ītelligit ꝙ tota rōnalis natura
nō ſuſtinuit nec ſuſtinere potuit tantū dolo
rē ⁊ penā ꝓ ſua redēptōe q̄ntā ſola ſuſtinuit
dei maꝛ: ꝯſiderata dilectōe ei⁹ erga filiū ſuū
Tant⁹ etem̄ fuit doloꝛ ꝟgis i moꝛte chꝛi ſm
q̄ſdā ꝙ ſi in oēs creaturas q̄ pati poſſunt di
uidereꝛ: oēs ſubito interirēt. hic tñ doloꝛ vir
tute ſp̄ūſcti q̄ ſuꝑuenit in eā in ipi⁹ aīa clau
debaꝛ. nec ſenſitiue ꝑti coꝛpis: ne aū debituꝫ
tp̄s ſubito moꝛereꝛ ꝑmittebaꝛ effundi. Ter
tio rōne gl'ificatiōis. Tāta eſt em̄ gl'ia ꝟgis
mr̄is dei: ſic ex p̄cedētib⁹ patꝫ. ꝙ tantū exce
dit in gl'ia naturā angelicā ⁊ humanā ſimul
iunctā: q̄ꝫtū circūferētia firmamēti excedit
in magnitudine ſuū centꝝ: cū ītelligat in fi-
lio ſuo ſe q̄ſi alteꝝ ipm deitate veſtitā Quar
to rōne dilectiōis Tant⁹ eſt em̄ amoꝛ b. vir-
ginis ad quēlibet minimū gl'ioſum: ꝙ i re-
gno celoꝝ natura angeli ⁊ hūana diligēs ali
quē iam beatū eſt ſic p̄dicꝛ q̄ſi centꝝ ad cir
cūferentiā firmamēti. vl' min⁹ reſpectu amo
ris q̄ ipſa ꝟgo gl'ioſa minimū beatū amat:
ꝯſiderato fontali p̄ncipio vñ talis amoꝛ ori
ginē habꝫ. Et ꝓpter hūc amoꝛē ꝟgis gaudiū
duplicaꝛ: duꝫ illū btm̄ iuxta capacitatē ſuā
cernit pleno ⁊ q̄eto deſiderio gl'ioſum. Et ſic
ꝑ hunc amoꝛē ⁊ ꝑ hūc modū ꝓ q̄libet ſancto
ml'tiplicaꝛ ꝟginis gaudiū in celo. Uidēs āt
ſe minim⁹ btūs tantū diligi a ꝟgīe ꝙ ꝓpꝛ eū
tanta in ea gl'ia creſcit: in tantū inflāmaꝛ in
amoꝛē eius: ac tantū letificaꝛ de gl'ia eius ꝙ

ꝯtiens intelligit eā ſe in glīa ſupare: totiens
de glīa ei⁹ pl⁹ q̄ȝ de glīa ꝓpria iocundat̄. Si
ḡ minor ſanct⁹ q̄ eſt in regno celoꝝ tantuȝ a
beata ꝟgine dilectus eſt: ⁊ tantū diligit eaȝ
neceſſario ſequit̄ ꝙ om̄es ſancti q̄ in glīa ſūt
maiores: ampli⁹ diligant̄ ab ea: atq̄ȝ ampli⁹
ꝑ amorē ⁊ dilectionis feruorē inardeſcant in
eam. Ex quo accidētal' glīa in ea ꝓpter illos
⁊ in om̄ibꝫ ꝓpter illā multiplicat̄. Quis ḡ ex
ꝑmere paſſet infinitatē gaudij ⁊ amoris q̄bꝫ
actiue ⁊ paſſiue glīoſa ꝟgo Maria hac ac-
cidentali gloria varie iocundat̄ ⁊ honorat̄.
Om̄es aūt he differentie beatoꝝ pn̄t dici lu
na ſub pedibꝫ ei⁹ collocata. q: tantū differt
ei⁹ accidentalis glīa a gloria oīm p̄dictoꝝ
q̄ȝtū ſol a ꝓprietatibꝫ lune. Hec ſctūs Bern

T

Maria oīm grārū dei diſpēſatrix

ardinus. ¶ Vigeſimaſecunda excellētia ei⁹
dicit̄ cōmiſſionis. De q̄ ſctūs p̄dictus vbi ſ.
ait. Varietas qua circūdata aſſiſtit ꝟgo glo
rioſa a dextriſ dei eſt grāꝝ. que. ſ. nob̄ in hoc
ſecl'o ꝑegrinis diſpenſat̄ ꝑ eam: vn̄ maxime
honorat̄. Ad hoc em̄ ſingl'are officiū diuini
tus ab eterno elect⁹ eſt. Vn̄ ipa Prouer. viij
teſtat̄ dicēs. Ab et̄no ordinata ſum. ſ. diſpen
ſatrix grāꝝ celeſtiū. Ut aūt h̄ officiū ſuū fa
cili⁹ exequi poſſet. ꝓpe ſancte trinitatiſ maie-
ſtatē eſt in glīa ſublimata. Et iſtud eſt dia-
dema ſpeciei ⁊ corona glorie q̄ ꝟgo ſuꝑ ange
los coronat̄. vt intra trinitatiſ glīam ipa ſola
ampli⁹ ſit euecta ac plus beatiſſime trinita
tis diligat glīam: capiat: ſentiat ⁊ fruat̄. q̄ȝ
oīs alia pura creatura ſil' ſumpta. de cuius
gloria poſt filiū ꝑticipant vniuerſi. Hec ille
Qui etiā ibidē exorat ipam bt̄am ꝟginē ex-
clamās ⁊ dicēs. O femia ab om̄ibꝫ ⁊ ſuꝑ oīa
bn̄dicta. Tu nobilitas ⁊ ꝓſeruatio gn̄is hu-
mani. Tu meriti latitudo ⁊ cōſūmata p̄ſtās
oīm creatoꝝ. tu vnica mater dei. tu dn̄a vni
uerſi. regina mundi. Tu diſpenſatrix oīum
grāꝝ. Tu ꝯſūmatio vniuerſi ⁊ eccl'ie ſctē de
cor. Tu nr̄a ſatiſſactio digna corā largitore
cūctoꝝ bonoꝝ. Tu oīm ꝟtutū bonoꝝ ⁊ gra
tiaꝝ incōꝑhenſibilis magnitudo. Tu p̄ele-
ctū ⁊ digniſſimū faſciculū a ꝑmo artifice fa-
brefactū eſſentie dei capax tēplū dei. Tu hor
tus deliciaꝝ. tu exēplū oīm bonoꝝ. ꝯſolatio
deuotoꝝ. ⁊ toti⁹ ſalutiſ radix ⁊ ornamētum.
Tu porta celi: leticia ꝑadiſi: ⁊ vltra q̄ȝ dici
poſſit glīa ſūmi dei Vere balbutiendo has
laudes ⁊ excellētias tuas ꝓnūciam⁹. ſȝ tuā ī
mēſā dulcedinē ſuꝑplicit̄ exoram⁹: vt tu ſup
pleas benignitate tua inſufficiētias nr̄as vt
te digne laudare poſſim⁹ ꝑ infinita ſecl'a ſe-

V

culoꝝ Amē. ¶ Nos aūt dicere poſſum⁹ cō
firmādo ſuꝑdicta ꝙ bt̄iſſima ꝟgo eſt cācel-
laria ī celeſti curia. Nā videm⁹ ꝙ in cācella
ria dn̄i pape ꝯcedūt̄ tria genera lr̄aꝝ. Que-
dā ſt̄ ſimpliciſ iuſticie: Alie ſt̄ pure grē. ⁊ ter-
tie ſūt mixte q̄ ꝯtinēt iuſticiā ⁊ grām. Et ſm

De⁹ pat / hȝ trei cā / cellarios / in curia / ſua.

hūc modū de⁹ ī curia ſua celeſti hȝ tres can
cellarios. Prim⁹ ē ad quē ſpectat dare lr̄as
ſimpliciſ iuſticie. Et iſte ē michael archāgel⁹
q̄ ſm picturaꝝ repn̄tationē pōderat aīas in ſua
ſtatera. ſ. tam bonas q̄ȝ malas: vt bonis ſm
magnitudinē bonoꝝ det̄ magnitudo p̄mio
rū. iux̄ illō Zach. iiij. Exeq̄bit grām grē ei⁹
Malis aūt ſm menſurā delicti det̄ mēſura
ſuꝑplicij: iuxta illō Apoc. xviij. Quātū glīfi
cauit ſe ⁊ ī delitijs fuit tātū date ei tormētū
⁊ luctū. Et Prouer. xvj. dr̄. Pond⁹ ⁊ ſtate-
ra iudicia dn̄i ſūt. Facit ad p̄dicta lex pedi⁹
ff. de incen. rui. ⁊ nau. cū ſi. Scd̄s cācellari⁹
ad quē ſpectat dare lr̄as mixtas. ſ. iuſticie et
miſc̄die eſt b. petr⁹ apl's q̄ in palacio dei ē ia-
nitor ꝯſtitut⁹. vbi ſt̄ due porte. ſ. porta iuſti-
cie ⁊ miſc̄die. Nā ꝑ portā iuſticie ingrediūt̄
illi q̄ ſaluant̄ ex opibꝫ iuſticie. ꝑ portā ꝟo mi-
ſc̄die ingrediunt̄ illi q̄ ſaluant̄ ex ſola dei mi-
ſc̄dia ⁊ grā ſine opibꝫ. Et iſtā differētiā tāgit
apl's ad Rho. iiij. di. Ei aūt q̄ opat̄ merces
nō iputat̄ ſm grām ſȝ ſm debitū. Ei vero q̄
nō opat̄ credēti aūt in eū q̄ iuſtificat impiū
reputat̄ fides ei⁹ ad iuſticiā ſm ꝓpoſitū grē
dei ſic̄ ⁊ Dauid dr̄. beatitudinē hoīs cui de⁹
decepto fert iuſticiā ſine opibꝫ: cū ait Bt̄ūs
vir cui nō iputabit dn̄s pctm̄. Hec ille. Jō
Petr⁹ pingit̄ cū duabꝫ clauibꝫ. q: cum vna
apit portā iuſticie illis. ſ. q̄ dicere pn̄t cū pſ.
Apite mihi portas iuſticie. ⁊ igreſſus in eas
ꝯfitebor dn̄o ⁊c. Cuȝ alia ꝟo apit portā grē
⁊ miſc̄die. ſ. illis q̄bꝫ dr̄ ad Ephe. ij. Grā em̄
iuſtificati eſtis ꝑ fidē. ⁊ h̄ nō ex vob. Dei em̄
donū eſt: nō ex opibꝫ ne q̄s gloriet̄. Tertius
cancellari⁹ eſt ille ad quē ſpectat dare litte-
ras pure grē ⁊ miſc̄die. Et h̄ officiū habȝ be-
ata ꝟgo. ⁊ iō dicit̄ mat̄ grē ⁊ miſc̄die. Vn̄ re-
fert Maurili⁹ rho. archiepſ. ꝙ cū q̄dā bt̄ē
ꝟgini deuot⁹ in tribulatione mīta eſſet. ipa
glīoſa ꝟgo ſibi apparuit: ⁊ an ſe cognoſceret
requiſiuit. Quo rn̄dēte ꝙ nō: Jlla ait. Ego
ſum miſc̄die mat̄. Deinde ſubdit idē archi-
epſ. O Maria mat̄ ſctā grē ⁊ miſc̄die. mat̄
pietatis ⁊ indulgentie: aperi ſinum pietatis
⁊ ſuſcipe mortuos in peccatis. Jſtas autem
litteras miſc̄die dat ſoluȝ in p̄ſenti vita. Nā
animabꝫ decedentibꝫ q̄buſdā dat lr̄as pure
gratie. alijs vero ſimpliciſ iuſticie. ⁊ q̄buſdā
mixtas. ſ. iuſticie ⁊ grē. Quidā em̄ fuerūt ſi-
bi valde deuoti. ⁊ iſtis dat litteras pure grē
ꝑ quas mādat vt detur eis glīa ſine aliqua
purgatorij pena. Alij aūtē fuerūt miſeri pec
catores ⁊ ei⁹ indeuoti. ⁊ iſtis dat lr̄as ſimpli
cis iuſticie. ꝑ quas mandat vt eis fiat cōdi-
gna vindicta. Alij fuerunt in deuotione te-
pidi ⁊ remiſſi. ⁊ iſtis dat lr̄as iuſticie et grē
ſiml' ꝑ quas mādat vt ⁊ grā eis fiat. ⁊ tamē

illis inferaƭ aliq̄ purgatoꝛij pena ꝓpᷣ negli-
gentiā ꝛ toꝛpoꝛē. Et iſta ſignificanƭ i Heſter
regina q̄ vt habeƭ Heſter.viij.ca.ſcpſit lr̄as
vt iudei ſaluarenƭ: ꝛ hoſtes interficerenƭ: et
paupib⁹ munuſcula darenƭ. Judei em̄ figu
rant b.v̾ginis deuotos q̄ ipam laudāt ꝛ glo
rificāt. qꝛ iude⁹ interp̄taƭ ꝯfitens. ꝛ iſti poꝛ
tant ſecū lr̄as ſue ſaluatōis. Hoſtes ſūt pec
catoꝛes miſeri. ꝛ iſti poꝛtant ſecū lr̄as ſue da
mnatiōis. Pauperes ſunt in deuotione te-
pidi ꝛ remiſſi. ꝛ iſti poꝛtant ſecū lr̄as ſue pur
gationis. p quas mandaƭ vt denƭ eis munu
ſcula.i.parua p̄mia. Nam fiet q̄dem eis gra
tia ꝓpter aliq̄lem deuotōem. ſed parua ꝛ cū
purgatoꝛij pena ꝓpter negligentiā ꝛ toꝛpoꝛē

x
Maria ſup oīms affectuoſiſſime diligēda

¶ Uiceſimatertia excellentia beate v̾gis dꝛ
affectiōis. p cui⁹ declaratiōe ꝓbabim⁹ hanc
v̾iſſimā ꝯcluſionem trib⁹ rōnib⁹. ſ. ꝙ queli-
bet aīa teneƭ affectuoſe ꝛ coꝛdialr̄ diligere
btām v̾ginē ſup oēs puras creaturas. Pri-
ma aūt rō dꝛ ſublimatōis. Teſte em̄ Sene
ca.v.de bn̄ficijs. Quicūq3 nō reddit equiua
lens p ſuſcepto bn̄ficio: viciū igratitudinis
incurrit. Et Greg. ait. Cū augenƭ dona: rō-
nes etiā creſcūt donoꝝ ꝛc. q̄ſi dicat Grego.
ꝛ Seneca. Tāta debet eſſe dilectio ꝛ chari-
tas cuiuſlibet erga bn̄factoꝛeʒ ſuū q̄nta ē
dignitas ꝛ bonitas doni ſuſcepti ſeu bn̄ficij
qđ pꝫ. Nā ſi q̄s ſublimaret vnū viliſſimū ru
ſticū ad dignitatē militis: comitis: vl̄ mar-
chionis: talis vtiq3 tantū tenereƭ illū dilige
re q̄ eū ſublimauit q̄ntū fuit donū ſublima-
tiōis ꝛ dignitatis illi collate. Multo āt ma
gis eū tenereƭ diligere ſi euꝫ ſublimaſſet ad
dignitatē ducalē: regalem aut imꝑatoꝛiam
Sed ſi illū ſublimaret ad dignitatē ep̄alem
vel ad cardinalatū ſeu ad papatū. tanto em̄
magis tenereƭ diligere q̄nto ſp̄uales dignita
tes oēs tēpoꝛales excedūt. vt dꝛ in c. ſolite. de
maioꝛi. ꝛ obedi. ꝙ ſumm⁹ pōtifex imꝑatoꝛē
āncellit in ſp̄ualib⁹. q̄ tāto ſūt tēpoꝛalib⁹ di-
gnioꝛa q̄nto aīa p̄ferƭ coꝛpi. Ex q̄b⁹ omnib⁹
paꝫ q̄ntū debet bn̄dicta v̾go amari ab hu-
mana natura q̄ illā ꝓuexit ac ſublimauit et
exaltauit vſq3 ad dignitatē ꝛ altitudinē diui
nitatis atq3 ipam nām humanā q̄ in compa
tiōe dei eſt viliſſima deificauit dum illā deo
ꝯiūxit ī vnitate pſone. ſup quā dignitatē ipe
de⁹ cū oī potētia ſua nullo pacto poſſet hu-
manā nām magis eleuare ꝛ ſublimare. Naꝫ
ex tali inſepabili ꝯiūctiōe deus fact⁹ eſt ho-
mo ꝛ hō deus. q̄ gr̄a ꝛ q̄ dono nihil mai⁹ vn
q̄3 ab ipo deo recipi poſſet: dicēte Aug. i. iij.
de trini. c. xix. In reb⁹ p tēpus oꝛtis illa ſum
ma ꝛ excellētiſſima gr̄a eſt ꝙ hō in vnitate
pſone deo ꝯiunct⁹ eſt. Et Bern̄. dꝛ. Jdcirco
dei filius ex clemētia hō factus eſt vt homo
fieret deus. qua clemētia nulla maioꝛ potu-

Incarnatōis vnio maxima

it reperiri. Et ꝙ hoc ſit veꝝ ꝓbaƭ rōne ꝯiun
ctionis ſiue aſſimilatiōis. Teſte em̄ pho i li.
de ꝓꝛie. reꝝ. Inferioꝛ ſpecies ſupioꝛi ꝯiun
cta accipit ſimilitudinē ꝛ denominationem
ſupioꝛis ſpeciei: vt paꝫ in fluminib⁹: q̄ cum
habeant ſpecifica nomīa cum p ſe exiſtūt. ta
men cum ꝯiunguntƭ cū mari pdunt nomen
ꝓpꝛiū: ꝛ mare appellanƭ. Similr̄ ſi filia ali-
cui⁹ ruſtici ꝯiungereƭ i matrimonio cū aliq̄
rege vel imꝑatoꝛe: reſpectu talis ꝯiūctiōis
nō ampli⁹ ruſtica: ſed magis regina vel im-
peratrix vocareƭ. humanitas igiƭ q̄ mediāte
intemerata v̾gine ꝯiūcta fuit diuinitati ver
bi dei. gaudet ꝑuilegio ipi⁹ diuinitatis duꝫ
hō ex ipa ꝯiūctione deus digne appellaƭ. O
grādis dignitas. o magna ſublimitas. o in-
effabile ꝑuilegiū. o inenarrabilis prerogati
ua. ꝙ ipa btā virgo (vt ſic dixerim) fecerit de
deo hominē: ꝛ de homine deū. Cū em̄ (vt ait
Anſelm⁹ in libꝛo monologion) deo nihil ma
ius cogitari poſſit. Hec bn̄dicta v̾go ad tā-
tam dignitatē ſublimauit humanū gen⁹ ꝙ
maioꝛ nō valet cogitari. Nullius em̄ digni
tatis ꝛ excellētie ſunt angeli ꝛ archangeli ac
q̄3 omnes alij beati ſp̄us in compatiōe hoīs
deificati. cum tamē ante talē ſublimationeꝫ
humane nature: minoꝛ angel⁹ paradiſi nobi
lioꝛ eſſet necdum natura ſed gloꝛia quolibet
homine nondū beatificato. ꝓpter qđ ꝓpheta
inquit deo pſal. viij. Minuiſti eū paulo mi
nus ab angelis. Et ſaluatoꝛ ait de Joāne ba
ptiſta Math. xj. Qui minoꝛ eſt in regno ce
loꝝ maioꝛ eſt illo. ¶ Ad hanc aūt dignitatē
deificationis peruenit natura humana me-
rito ipius v̾ginis glorioſe. q̄ predictam ho-
minis deificationē plus ſola meruit q̄3 q̄dli
bet indiuiduū humane nature. Et p̄mo ra-
tione fidelitatis. quia maioꝛem fidem de in
carnatiōe filij dei: ꝛ de homīs deificatōe ha
buit q̄3 q̄libet alia pſona humana. Unde iō
ꝯcepit dei filium. quia ſup oīs credidit in-
carnādū. Et ꝓpter h̄ illi dixit Elizabeth Lu
ce. j. Beata que crediditi ꝛc. Scđo h̄ ꝓme-
ruit ratōe puritatis. quia em̄ puriſſima fu-
it ſuper oēs puras creaturas: ideo digna
fuit ꝙ deus cum eius puriſſima carne vni-
retur: ꝛ de eius puriſſimo ſanguine coꝛpus
chr̄i foꝛmareƭ. Scđm em̄ Alexan. de ales i
iij. parte ſumme. q. v. arti. xvj. in coꝛpe q̄ſtio
nis. ꝛ arti. xix. etiaꝫ in coꝛpe q̄ſtionis. Beata
virgo etiam i coꝛpoꝛe matris ſue habuit pu
ritatē maximā qua excedebat puritatē Ade
quam habuit ante peccatū. Iteꝫ exceſſit pu
ritatem angeloꝝ. quia illi creſcere non poſ-
ſunt in merito nec decreſcere. nec ſimiliter in
puritate. Beata aūt virgo potuit proficere
ī merito: ꝛ nunq̄3 defecit. ſed vſq3 ad vltimū
puritatiſ gradū poſſibilē creature nō vnite

y
Incarnatōis vnionē maria oīb⁹ alijs plus ſola meruit.

deo ꝑuenit: vñ oēm puritatē rõnalis creatu
re poſt filiū exceſſit: ⁊ ideo ei⁹ incarnatiõem
ꝓmeruit. Tertio hanc meruit rõne humili-
tis. Quia eñ ipa ſup oēs humillima fuit. iõ
dei fili⁹ volēs altitudinē ſuā humiliare vſqꝫ
ad aſſumptionem viliſſime carnis morta-
lis: iuxta illud Phil. ij. Chrūs exinaniuit ſe-
metipm formā ſui accipiēs ⁊c. Nõ debuit
incarnari in ipa ꝟgine humiliori creatura q̃
vnqꝫ fuerit vel erit: vt ꝓfundiſſima humili-
tas creature īfinitā humilitatē ſuſcipiet ma
ieſtatis diuine. Etiã Bern. aſſignans rõnē
q̃re btã ꝟgo facta ē mr̄ dei. ait ſup Miſſus
eſt. Humil' eñ fuit in corde. humil' in ꝟbis.
humil' in factis. humil' in ↄuerſatõe. humil'
⁊ ī obſequijs. Dicit q̄ꝫ ſctūs Bona. in. iij. di
ſtin. iiij. ar. ij. q. ij. ꝙ btã ꝟgo Maria pl⁹ me-
ruit dicēdo humilr̄: Ecce ancilla dñi: q̄ꝫ ſi-
mul mereri poſſēt oēs pure creature. Quar
to h̄ ꝓmeruit rõne charitatis. qꝛ eñ ois cha
ritas ⁊ amor cuiuſcūqꝫ creature tã humane
q̄ꝫ angelice: cõparat⁹ amori ⁊ charitati bea-
te ꝟginis: eſt q̄ſi q̄dã ſtilla liq̄ris in cõparatõe
aq̄ maris: vt alibi declaratū eſt. Ideo dei
ſapiētia (que vt ait Prouer. viij. Ego dili-
gētes me diligo) cernens ſe amari magis ab
ipa ꝟgine q̄ꝫ ab oī alio indiuiduo humane
nãe. potui⁹ voluit (vt dignū erat) ei ↄiūgi ꝑ
amorē ⁊ nature vniõnē q̄ꝫ alicui alteri. Et
ꝓpterea Hiere. xxxi. inq̄t eidē ꝟgini. In cha-
ritate ꝑpetua dilexi te: iõ attraxi te miſerās

Maria oim pijſſima.

tui. Quinto h̄ ꝓmeruit rõne pietatis. Teſte
eñ Amb. pietas ⁊ clementia eſt p̄clariſſima
atqꝫ excellētiſſima ꝟtus. Vñ Tulli⁹ in ora
tione facta ꝓ laude ceſaris dixit. ꝓut etiã re-
citat Aug. in. ix. li. de ciui. dei. c. ix. Nulla de
ꝟtutib⁹ plurimis gratior aut admirabilior
eſt miſcdia. Hoies eñ ad deos nulla re ꝓpi-
us accedūt q̄ꝫ ſalutē hoib⁹ dãdo. Pijſſim⁹
ḡ dei fili⁹ nõ niſi ī pijſſima ꝟgie Maria de-
buit incarnari. Ipa nãqꝫ ſup oēs creaturas
puras pietate repleta fuit. Nã ante incarna
tionē filij dei adeo peccatorib⁹ a via ꝟitatis
errantib⁹ cõpatiebat: ⁊ ꝓ eis diuinã maieſta
tem iugiter deprecabat. ꝙ de eius cõpaſſiõe
dr̄ Threno. ij. Facta eſt magna velut mare
ↄtritio tua. Habebat eñ maximū zelū ani-
maꝝ ad imaginē dei creataꝝ: ⁊ ad implen-
dã paradiſi domū. Vñ dicebat deo illõ pſ.
lxij. Zelus dom⁹ tue comedit me. Filio q̄qꝫ
ſuo morienti magis cõpaſſa eſt q̄ꝫ ois ſimul
pura creatura. vt diffuſe ꝓbaui ī decima pte
p̄ncipali hui⁹ opis. ſmõe. j. Licꝫ q̄ꝫ ſic tener
rime cõpaterẽ eidē vnigenito ſuo quē ꝓprijs
oculis cõſpiciebat a ꝑfidis iudeis ſic crude-
liter flagellari ⁊ crucifigi. tamē eiſdem cõpa
tiebat. ⁊ pro ipis patrem ⁊ filiū ac ſpm̄ſcm̄
cordialiter depcabat: vt remiſſiõem de tan
to peccato ⁊ crimie tã horribili mererenẽ ac-
cipere. Unde ſm Bernardū ꝓmptior erat ī
remiſſione iniuriaꝝ a crucifixorib⁹ ſuo filio
illataꝝ: q̄ꝫ eſſent crucifixores in illatiõe eaꝝ.
O charitas ineffabilis. O amor incõparabi
lis. O pietas viſceroſa. O miſericordia ex-
ceſſiua ꝟginis benedicte. Profecto ſi poſſi-
bile fuiſſet ꝙ aliqua mulier cõcepiſſet ⁊ pe-
periſſet oēs angelos ⁊ homies: ⁊ hi oēs occi
derenẽ in p̄ſentia ipius matris. ⁊ ipa occidē
tibus eos iniuriã remitteret: licꝫ magna di
cereẽ ipius clemētia. Maior tñ fuit pietas
⁊ clemētia ipius pijſſime ꝟginis: dū libera-
liter pepcit illis q̄ ſuū ⁊ dei filiū occiderunt
Cui⁹ vita omnib⁹ angel' ⁊ hoib⁹ incompa-
biliter erat magis extimãda. ¶ Reuertēdo
igiẽ ad p̄ncipale ꝓpoſitū: dico ꝙ cū humana
natura (vt ſup̄ dixi) ſit deificata mediãte ꝟ-
gine. q̄ dignitas eſt ſublimitatis atqꝫ altitu
dinis infinite: teneẽ qlibet hõ. ⁊ ſi nõ actu cū
ſit impoſſibile: tñ deſiderio ⁊ volūtate ipam
ſacratiſſimã ꝟginē infinito amore ⁊ infinita
charitate cūctis dieb⁹ vite ſue: imo ī eternū
cordialiter diligere. ¶ Scõo idē ꝓbaẽ rõne

Z
Maria affectuoſiſſime diligēda

dignificatiõis. Sicut eñ habeẽ ī c. clerici of
ficia. de vi. ⁊ ho. cle. Maiori dignitati ma-
ior cõpetit ornat⁹ ⁊ honor. Cuꝫ igiẽ btiſſima
ꝟgo ſit digniſſima mr̄ dei. q̄ dignitas excedit
oēm humanã ⁊ angelicã dignitatē. iõ ſuper
oēs creaturas debꝫ reuereri ⁊ amari. Et con
firmaẽ p̄dicta rõ ſic. Bonū naturalr̄ eſt dili
gibile ſm phm. j. Eth. ḡ q̄nto mag' aliq̄d ha
bet de bonitate: tãto magis ē diligibile. Sꝫ
btã ꝟgo ſup oīs puras creaturas fuit ⁊ eſt
optima: ḡ ſup oēs ē diligēda. Deus nãqꝫ illi
ↄtulit tantã bonitatē ac grãm: tãtãqꝫ digni
tatē ꝙ maiorē alicui pure creature deo non
vnite ꝑſonalr̄ ↄferre nõ potuit. qꝛ nulla tal'
creatura maioris bonitat' vl' grẽ atqꝫ digni
tatis capax fuit: vt pꝫ ex dictis btĩ Bona. in
j. diſt. xliiij. Et iõ ipam dei mr̄em teneneẽ oēs
angeli ⁊ rõnales creature diligere ⁊ reuereri
ſup oēs alias creaturas. Imo ſi de⁹ d̄ nouo
crearet alios angeloꝝ atqꝫ creaturaꝝ itelle-
ctualiū ſpēs oib⁹ alijs creat' digniores. nul-
li⁹ tñ eēnt dignitatis (vt ſic loq̄r) in cõparatõe
dei genitric': tenerētur ipam ſup oēs creatu
ras amare ⁊ reuereri ¶ Tertia rõ dr̄ dilecti

A

onis. Cū eñ amor debeat eſſe reciproc⁹. ix.
Eth. vt pꝫ etiã ī leonib⁹ ⁊ meretricib⁹. ⁊ qḋ
pl⁹ eſt etiã ī brutis. Vñ Eſa. j. dr̄. Cognouit
bos poſſeſſorem ſuuꝫ: ⁊ aſin⁹ p̄ſepe dñi ſui.
Hinc eſt ꝙ btã ꝟgo vnūquēqꝫ cordialiẽ dili
gat. ḡ vnuſq̄ſqꝫ (niſi ſit peior adultero ⁊ ca-
ne atqꝫ beſtijs) eã ex corde diligere debꝫ. ¶ Q
aūt btã ꝟgo nos cordialiſſime diligat: patꝫ

Amor ē q̄ntuplex

ſic declarãdo. Cum eñ ſit q̄ntuplex amor. ſ.
ſeruilis: quē habet ſeruus ad dñm ſuuꝫ. de

q̄ dr̄ Mat. xxiiij. ꝛ Luc. xij. Fidel' ſuꝰ ꝛ pru
dens quē ↄſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. Se
cūdꝰ aūt amor ſocial'. de q̄ dr̄ Eccl'i. vj. Ami
co fideli nulla ē compatio. ꝛ nō ē ↄdigna pō
deratio auri ꝛ argēti ꝯ bonitatē illiꝰ. Et au
ctor libri q̄ dr̄ Facetꝰ. c. v. canit. Utiliꝰ homi
nibil ē q̄ȝ fidꝰ amicꝰ. Tertiꝰ v̄o dr̄ amor na
tural'. put ē parētū ad filios. ꝛ ecōtra. q̄ ma
ior ē p̄cedētibꝫ: de q̄ dr̄. viij. Eth. Generātis
ad genitū nālis ē amicicia. ſ. magna. Quar
tus āt ē amor mr̄imonial'. ſ. viri erga vxorē:
ꝛ ecōtra. ꝛ iſte amor excedit ſup̄ dictos. Un̄
Gen̄. ij. dr̄. Relinq̄t hō p̄rem ſuū ꝛ matrem
ſuā ꝛ adherebit vxori ſue. ꝛ erūt duo ī carne
vna. Sed q̄ntꝰ amor dr̄ celeſtial'. q̄ eſt celeſti
um angeloꝝ ꝛ beatoꝝ. ꝛ excedit oēs p̄dictos
Eſt em̄ tāte pfectiōis ꝛ magnitudīs q̄ ſo
lus amor vniꝰ angeli ad nos eſt pfectior ꝛ in
tenſior actu q̄ȝ oīs amor. Quadruplex p̄di
ctus actiuꝰ ꝛ paſſiuꝰ in p̄n̄ti vita. q̄m ex di
uina viſiōe cauſat̄ amor pfectior ꝛ efficacior
q̄ȝ ſimpl'r ex fide. Et poſito q̄ angelꝰ inferio
ris chori nos diligat cū mille gradibꝫ chari
tatis. claꝝ eſt q̄ archangelꝰ q̄ eſt maioꝛ ca
pacitatꝭ ī decuplo nos magꝭ diligit. ſ. cū de
cēmilibꝫ ḡdibꝫ charitatꝭ. Aſcēde ḡ̄ ſucceſſi
ue vſq̄ȝ ad ſeraphin: ſp̄ multiplicādo amorē
ī decuplo. Quibꝫ p̄actꝭ ſi ponat̄ ab vno latē
oīs amor p̄dictꝰ q̄ntuplex: ab alia v̄o amor
p̄dicte v̄gīs. dico q̄ ip̄a ſola incōpabil'r nos
plꝰ diligit maioriq̄ȝ charitate nob̄ afficit̄ q̄ȝ
Maria nos plus oibꝫ diligit — oēs p̄dicti ſiml'. Nā ſicut p̄dictū eſt ſm̄ ſentē
tiā Diony. i li. de angelica hierarchia. Chari
tas ꝛ amor ſupioris ordinis ī cōpatiōe infe
rioris: ē ſicut circūferētia ad ſuū centꝝ. Et iō
cū btā v̄go ſit ſup̄ oēs ordīes ꝛ hierarchias
angelicas exaltata intantū q̄ ip̄a facit ordi
nē ꝛ hierarchiā incōmunicabilē vt p̄diximꝰ.
ſequit̄ q̄ oīs amor angeloꝝ ꝛ ſc̄tōꝝ in com
paratiōe eiꝰ eſt centꝝ terre in compatiōe ad
circūferentiā ip̄ius terre ꝛ oīm celoꝝ. ꝛ ſicut
apex ꝛ acumē acꝰ in compatiōe totiꝰ maris
Un̄ de ip̄a inq̄t Hiero. ī ſmōe ad Euſtoch.
Totā eā incāduerat diuinꝰ amor. ſ. nō ſolū
in amorē ſui: ſed etiā nr̄i. ꝛ iō ip̄am cordialiſ
B — ſſima dilectione amare tenemur. ¶ Uigeſi
Maria a chr̄o ſuper oms hōrata. — maq̄rta excellētia eiꝰ dr̄ honoratiōis. Dei nā
q̄ȝ filiꝰ honorauit mr̄em ſuā in vita: ī morte:
ꝛ poſt mortē. Nā in vita ip̄ius mr̄is ſue q̄t
tuor illi fecit honores. ¶ Primꝰ honor fuit
q̄ magis famā ipiꝰ q̄ȝ p̄priaȝ zelauit. ꝛ h̄ q̄n
ſpōſam illā habere voluit. Potiꝰ em̄ voluit
putari ad tp̄s q̄ eēt natꝰ ex matrimonio q̄ȝ
mr̄em ſuā infamari d̄ adulterio. Un̄ Amb.
ſup Luc. ait. Idcirco chr̄s voluit mr̄em ſuā
deſpōſari: ne temerate v̄ginitatis aduretet̄ in
famia. Maluit aūt aliq̄s de ſuo ortu q̄ȝ de
mr̄is pudore dubitare ꝛc. Sc̄do eā honora

uit q̄n p̄ ceteris mulieribꝫ q̄ fuerūt an̄ illam
ꝛ q̄ poſtea fuerūt, vel erūt ip̄am elegit ī ma
trē. Un̄ ei dr̄ Seduliꝰ poeta. Nec p̄mā ſimi
lē viſa eſt nec habere ſeq̄ntē. Solo ſine exē
plo placuiſti femina chr̄o. Tertiꝰ honor fu
it: q̄n dignatꝰ ē eiꝰ filiꝰ vocari ꝛ ſubijci. Un̄
Bern̄. ſup Miſſus eſt inq̄t. Eia deū regem
hoīm ꝛ angeloꝝ ſuū audacter appellat filiū
dicēs. Fili q̄d feciſti nob̄ ſic? Ecce Marie p̄
uilegiū. Quis em̄ h̄ audeat angeloꝝ? Dein
de deſcēdit cū illis ꝛ venit ī nazareth: ꝛ erat
ſubditꝰ illis. Quartꝰ honor fuit q̄n eā ī cru
ce exiſtēs diſcipulo cōmēdauit. Un̄ Petrus
dami. ait Cōmiſit dn̄s Petro claues eccl'ie.
voluit ꝛ btō Joāni cuſtodiā delegare marie
Mater eſt Maria ꝛ mat̄ eccl'ia. Sed ma
ria mat̄ chr̄i. eccl'ia mr̄ chr̄ianoꝝ. De maria
chr̄s carnē ſuſcepit: eccl'iam v̄o de laterꝭ ſui
carne p̄duxit. Ex Maria p̄dijt ſm̄ carnē na
tꝰ: ꝛ eccl'iam ptulit carne iā mortuꝰ. Ex ma
ria voluit naſci: ꝛ p̄ eccl'ia dignatꝰ eſt mori.
Ex maria ſemel' natꝰ eſt ī pſona ſua. ex eccl'ia
naſcunt̄ q̄tidie mēbra ſua. Dixit aūt domi
nus Petro. Tibi dabo claues regni celoꝝ
Sȝ nunq̄d ꝛ btā v̄go nō celū fuit. ī cuiꝰ v̄ro
v̄giali nouē mēſibꝫ tota diuitatꝭ plenitudo
pmāſit. Hec ille. Sc̄do honorauit chr̄s ma
trē ſuā ī morte ſua. q̄ ad eiꝰ obitū cū tota ce
leſti curia aduenit. ꝛ ad feliciꝰ exuendū d̄ mi
ſeria huiꝰ mōdi ip̄am inuitauit. dicēs illō Cā
tic. ij. Surge p̄pera amica mea: colūba mea
formoſa mea ꝛ veni. Jā em̄ hyems tranſijt:
imber abijt ꝛ receſſit ꝛc. Que v̄ba exponens
Hugo d̄ ſc̄tō vict. dr̄ q̄ hyems ꝛ imber ē vi
ta mortal' q̄ tāq̄ȝ hyems ad aggrediēdū bo
nū ē pigra ꝛ ad pſeuerādū ē nubila. ꝛ tanq̄ȝ
iber ē ad malū laſciua. Nā hyems iteriꝰ cō
ſtrigit: iber v̄o exteriꝰ ſoluit. Et ſil'r vita p̄n̄s
iteriꝰ ↄſtrigit fratnā charitatē: exteriꝰ autē
diſſoluit ad mōdi vanitatē. Hyems igit̄ trāſ
ijt btē v̄gini: ꝛ imber ab ea receſſit. q̄ nunq̄ȝ
ī fratna charitate ↄſtricta: nec ad mūdanas
voluptates ē diſſoluta. ꝛ iō ad etnas d̄litias
a ſuo bn̄dicto filio eſt inuitata. Tertio hono
rauit eā poſt mortē: q̄ tertia die ſue dormi
tiōis cū tota celeſti curia ad eā venit: ꝛ ī cor
pore ꝛ anima ip̄am gl'ificauit. ꝛ in throno
gl'ie ad dexterā ſuā eā collocauit: vt declara
ui ſ. ī p̄cedēti pte p̄ncipali huiꝰ opis ſer. j.
C
¶ Sicut aūt chr̄s eā honorauit: ita ꝛ nos — Mariā nos p̄ poſſe bonorare debemus
p̄ poſſe debemꝰ ip̄am honorare. Prio rōne
v̄tuoſitatꝭ. Nā vt inq̄t phs. iiij. Eth. Uirtuti
pfecte nō pōt fieri ↄdignꝰ honor. Si ḡ ho
mies v̄tuoſi debēt honorari: vt admonet i
perator in. ſ. illō. in aut. de mono. col. j. vbi ait.
Uir deo amabil' ī ↄuerſatiōe ſc̄tā lōgeuū vi
te pagēs tp̄s. pollēſq̄ȝ animi v̄tutibꝫ. ꝛ cor
poris opatiōibꝫ veneret̄. q̄ ī eo gr̄a dei relu

cet. Profecto ipa ꝟtuoſiſſima dei gēitrix ſu
per oēs grā dei ꝛ ꝟtutibꝫ plena: debet ſuper
oēs honorari. Scḋo rōne ſupioritatis. Naꝫ
j. Pet.ij. dr̄ Regē honorificare. Si ḡ reges
debēt honorari a ſubditis: multo magis re-
gina ꝛ imꝑatrix toti⁹ orb. Tertio rōne bn̄fi
cialitatis. Nā ſm̄ phm̄.ix. Eth. Bn̄ficiat⁹ q̄-
libꝫ debꝫ i aliq̄ r̄cōpēſare: ꝛ ḡtitudinē oñde
re erga ſuū bn̄factorē. Ad h̄ facit. l. ſed ꝛſi le
ge. §. ɔſuluit. ff. de peti. her̄. ꝛ c. ꝰ forma. xxij.
q. v. ꝛ c. cū i officijs. teſta. Cū ḡ a bn̄dicta vir
gine inumera bn̄ficia receperim⁹ ꝛ q̄tidie re
cipiam⁹. nec in aliq̄ alio poſſum⁹ recōpēſare
ſeu reddere vicē niſi i reuerētia ꝛ amore. ſeq
tur ꝙ ad ipi⁹ honorē ꝛ r̄uerētiā debem⁹ q̄ti
die aliq̄d facere ipamq꞉ poſt deū toto corde
diligere. Niſi em̄ ipa ꝟgo eſſet: iā ſepi⁹ ɔ̄ pec
catores ira diuia deſeuiſſet: illoſq꞉ ꝑemiſſet
Sꝫ brā ꝟgo tanq꞉ pia mr̄ eos abſcondit. iux
illḋ ps̄. xxx. Abſcōdes eos i abſcondito faciei
tue. Sicut em̄ pauo vidēs pullos ſuos ſibi
nō aſſimilari: valde odit illos. ꝛ niſi mr̄ eos
abſcōderet: ſtati ipos occideret. Sꝫ femella
ducit eos in abſcōdito: ꝛ occulte nutrit eos
donec plume eoꝝ aſſimilēr̄ p̄nis. qḋ p̄r cer
nēs libenr̄ poſtea videt eos. Sic diuia iuſti
cia vidēs pctōres diſſil'es chr̄o i opibꝫ: odit
illos. atq꞉ ꝑderet niſi mr̄ pia ꝛ aduocata pec
catoꝝ ꝟgo bn̄dicta eos abſcōderet ꝛ ꝓtege-
ret ſub alis ſue miſcḋie: donec reuocet eos a
pctis. facietq꞉ ipos ſil'es chr̄o i ꝟtutibꝫ ꝛ bo
nis opibꝫ. ꝛ tūc eos rep̄ntat p̄ri celeſti q̄ illos
oculo gr̄e ſue libenr̄ intuer̄. Que oīa ɔſide-
rās Aug. inq̄t ipi glīoſe ꝟgini. O brā virgo
maria q̄s digne valet graꝝ ꝛ laudū ꝓconia
īpēdere: q̄ tuo ſingulari aſſenſu mūdo ſuccur
riſti ꝑdito? Quas tibi laudes fragilitas hu
mani generꝭ pſoluet q̄ ſolo tuo cōmertio re-
cuꝑandi aditū īuenit ꝛc̄. Ex cui⁹ ꝟbis colli-
git. xxv. excellētia ipi⁹ ꝟgis q̄ dr̄ laudatiōis.
Laudare em̄ eā debēt oēs ꝓpt̄ debitū: meri-
tū ꝛ exēplū. Pⁱo q̄dē eā laudare debem⁹ ꝓ-
pter ḋbitū: q꞉ cū eſſem⁹ ꝑditi ipa nob ſalutē
attulit: ꝛ a morte eťna nos libauit. Et iō ipa
dicere pōt illḋ Ezech. vj. Recordabunr̄ mei
liberati ꝛc̄. Scḋo ꝓpt̄ meritū qḋ inde ɔſeq-
mur. Nā ex h̄ liberamur a ɔfuſiōe eterna: ꝓ-
ſeruamur a culpa. ꝛ digni efficimur vita eť-
na. Jpa em̄ inq̄t Eccl'i. xxiiij. Qui audit me
nō ɔfunder̄. ꝛ qui operanr̄ i me nō peccabūt.
Qui me elucidāt vitā eternā habebūt. Ter
tio debem⁹ eā laudare ꝓpter exemplū. Habe
mus em̄ exēplo ab angelo q̄ eam tā reuerenr̄
ſalutauit. A filio q̄ ipaꝫ i tāta reuerētia ha-
buit ꝙ ei ſubdit⁹ eſſe voluit Luc. ij. A ſpū ſā
cto q̄ in eā ſupuenit. Luc. j. Spūſſctūs ſup-
ueniet in te ꝛc̄. A p̄re celeſti: q̄ eā ſctificauit.
pſal. xlv. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſ-
ſim⁹. Et a toto mūdo: q̄ eā brām ꝓteſtar̄ ꝛ dr̄.
Vn̄ ipa Luc. j. ait. Ecce em̄ ex h̄ brām me di
cent oēs generatiōes. ¶ Nō poſſum⁹ tn̄ ſuf
ficienter eā laudare ꝓpt̄ q̄ttuor cauſas. Pⁱ
mo ꝓpt̄ nr̄am indignitatē. de q̄ Hiero. i ier.
ad Euſto. inq̄t. De tali tātaq꞉ ꝟgine loq̄ me
idignū eē ɔfiteor ꝛc̄. Scḋo ꝓpt̄ ſuā dignita-
tem. De q̄ venerabil' Beda ait. Si rex vni
uerſitas ſingul' diſticta ſpeciebꝫ i brē dei ge
nitricꝭ Marie laudē magnis ſucclamet vo
cibꝫ: tn̄ dignitatē eius intelligētibꝫ ſurditas
h̄ vel ſilentiū apparebit. Et Damaſcen⁹ ait.
Licꝫ mille ora: mille lingue: voxq꞉ ferrea ſit
Sed nec ſi oēs lingue hominū ɔuenirēt eaꝫ
mirificꝭ poſſent efferre ꝓconijs. Dim em̄ pre
conū excedit magnitudinē. ꝛ oē eloquiū ad
eius excellentiā inſufficiēs inuenir̄. Tertio
ꝓpter nr̄am imbecillitatē. Vn̄ Aug⁹. ait. O
felix puerperiū: iocundū angel': optabile ſan
ctis. neceariū ꝑditis. ɔgruū ꝓfugatꝭ. Quid
ḡ dicā pauꝑ ingenio: cū de te quicq̄d dixero
minor laus eſt q̄ꝫ tua dignitas merer̄: q̄d de
te digne referā: cū nō ſufficiat lingua carnis
tuas enarrare ꝟtutes? Et Damaſ. ait. Qua
liter eā laudare poterit mortal' hoīs ꝟbum:
q̄ de ſe ꝓtulit ꝟbū qḋ manet in eternū? Que
lingua in ei⁹ laude inuenier̄ idonea: q̄ illum
genuit cui oīa bn̄dicūt: ꝛ cū tremore obedi-
unt elemēta? Jmpares igir̄ illi ſūt oēs hūa-
ne ligue ꝓconū. q̄ de itemerate carnis ſue vi
ſceribꝫ cibū nob ꝓtulit aiaꝝ. Et Hiero. vbi
ſup̄ dr̄. Profecto nec ſcitas nec facūdia mi-
hi ſuppetit vt brām glīoſaꝫ ꝟginē digne lau
dare queā. Om̄ (vt verꝝ fatear) q̄cq̄d hūanis
dici pōt ꝟbis: min⁹ eſt a laude ꝟgis. Quāto
eā ſufficienr̄ laudare nō poſſum⁹ ꝓpt̄ ꝟborū
penuriā ꝛ pauꝑtatem. q꞉. ſ. ꝟba ad h̄ idonea
nob deficiūt. Vn̄ Aug. dr̄. O brā ꝟgo ſi celū
te vocē: altior es. ſi mr̄em gentiū dicā: ꝓcell'.
ꝛc̄. Et Petr⁹ dami. ait. Cū btiſſime dei geni
tricis laudes ſcribere volum⁹: nulla inueni-
mus ꝟba q̄bꝫ illas digne exꝓmēdo ſufficere
valeam⁹. Tollit em̄ facultatē ſmōis mate-
teria ſingularis. Et Gerard⁹ ep̄us ꝛ martyr
inq̄t. Vtinā tot mihi eſſent lingue q̄t ſūt ce-
li ſtelle: vt oēs illas poſſem ɔuertere i laudeꝫ
genitricis dei. nec tn̄ ſic me valerem ſatiare.
¶ Vigeſimaſexta ei⁹ excellētia dr̄ cōitatis.
Jpa em̄ fuit pſona cōis: nō ſingularis: vt cū
oībꝫ ɔueniret. ꝛ ad oēs ſe ꝑtinere oſtēderet.
Primo nāq꞉ fuit ɔtēplatiua ꝛ actiua. q꞉ eni
actiui ſepe deſpiciūt ɔtēplatiuos: appellātes
eos ocioſos: ꝛ ɔtēplatiui actiuos tāq꞉ t̄reniſ
actibꝫ nimis intētos. Jō ipa voluit eſſe in h̄
duplici ſtatu: vt vtrūq꞉ approbaret. Et ideo
appellar̄ ſol Cañ. vj. q꞉ ſic ſol ē in medio pla
netaꝝ: ſic ꝛ ipa ē in medio ɔtemplatiuoꝝ ꝛ
actiuoꝝ. Planete q̄deꝫ ſuꝑiores ſignificanꝫ

Mariā oēs lau-
dare ɔ̄be
mus ꝓpt̄
tria

F
Nō ſuffi
cim⁹ ma-
riam lau
dare

H
Maria
oībꝫ cōiſ
ſima

ꝯtẽplatiuos/ q̄ magis appropinq̄nt ad celū. Planete vero iferiores figurat actiuos/ q̄ magis applicant̃ terreniſ. Ipſa g̃ bñdicta virgo tanq̄ ſol/ ẽ in medio/ iflāmãs ꝯtẽplatiuos ĩ diligẽdo: ⁊ actiuos illũinans in agẽdo. Scd̓o ipa fuit religioſa ⁊ laica. ſepe em̄ religioſi laicos ꝯdẽnãt: ⁊ laici religioſos iudicant. Et iõ b. virgo fuit clauſtral': q꞉ ĩ ſuo thalamo hitabat: ⁊ foras ſine mag̃ necitate vl' vtilitate nõ exibat. Et fuit laical': q꞉ ceterꝭ femis ſe ꝯformabat: ⁊ cũ eis ad templũ ⁊ ad dies feſtos ibat: vt ptꝫ Lu.j. Et iõ figurat̃ p tẽplũ. iux̃ illud Ps. dicentꝭ deo: Suſcepim⁹ de⁹ miſc̓diam tuã in medio templi tui. Sicẽ em̄ templũ eſt loc⁹ cõis laicꝭ ⁊ clericꝭ: ſic ad ipam oẽs cõit̃ accedere pñt. Laici: vt terrena ſapient̃ diligant. Et religioſi: vt mũdana ꝯtẽnant. Tertio fuit virgo ⁊ ꝯiugata. Uirgines em̄ deſpiciebãt ꝯiugatas tanq̄ corruptas. Et ꝯiugate deſpiciebant virgies tanq̄ īfecũdas. Et iõ in h̓ duplici ſtatu eẽ voluit ⁊ vtrũq̄ approbare. Et iõo figurat̃ p firmamẽtũ/ qd̓ ẽ in medio aq̄ꝝ. Nam aq̄ ſupiores in cryſtallũ conuerſe ſcant virginitatem. Aq̄ vero inferiores fluxibiles/ mrimoniũ. Btã igit̃ virgo eſt tanq̄ firmamentũ in medio iſtaꝝ aq̄ꝝ: virgines ꝯfirmans in ꝓpoſito caſtitatis: ⁊ cõiugatas in ſtudio bone operationis. Quarto fuit p̄lata et ſubdita. ſepe em̄ p̄lati d̓ſpiciunt ſubditos: ⁊ ſubditi iudicãt p̄latos. Et iõ ipa fuit p̄lata qñ in mrẽꝫ dĩ fuit aſſumpta: et tñ fecẽ ſe ſubditã qñ ſe vocauit ancillã. vñ figurat̃ p lignũ vite. de quo dr̓ Geñ.ij. Lignum vite in medio paradiſi. Paradiſus em̄ figurat eccl̓iam: in q̄ ſunt p̄lati ⁊ ſubditi: in q̄ꝝ medio eſt btã virgo tanq̄ lignũ vite reficiẽs p̄latos cibo ſapie. iux̃ illd̓ Eccl.xv. Cibauit illuꝫ pane vite ⁊ intell'ꝭ. ⁊ ſubditos cibo ſalutarꝭ obedientie. De q̄ dr̓ Io.x. Meus cibꝰ ẽ vt faciã voluntatem ei⁹ q̄ miſit me. Quinto fuit ꝯſolata ⁊ tribl'ata. Sepe ei tribulati ꝯſolatos iudicant: ⁊ ꝯſolati tribulatos ꝯtemnũt. Et iõ ipa fuit in maxia ꝯſolatione qñ ei angelus aduentum filij dei nũciauit: ⁊ qñ ipm ſaluatorẽ mundi ꝯcepit. Unð dixit Luc.j. Exultauit ſpũs me⁹ ĩ deo ſalutari meo. Fuit etiã ĩ maxia tribulatõe qñ filium ſuũ crucifixum vidit. et iõ figurat̃ per lunam Cañ.vj. Luna em̄ lucet ĩ nocte: ⁊ qñq̄ etiam appet in die. ſed tñ lux ei⁹ magꝭ apparet in nocte. Et ſil'r btã virgo apparet hiſ q̄ ſũt ĩ die ꝯſolatõis: erudiẽs eos ne euaneſcãt p inanem leticiam: ⁊ hiſ q̄ ſunt ĩ nocte tribulationis: ꝯfortans illos ne frangant̃ p impacienciã. Magꝭ ãt lucet hiſ q̄ ſunt ĩ tribulatione q̄ ill' q̄ ſunt in ꝯſolatione. Sexto fuit iuſta: ⁊ tñ nõ vitauit petõꝝ remedia. vt patuit ĩ eius purificatõe Lu.ij. Sepe ãt iuſti deſpiciũt petõres: ⁊ petõres vilipẽdũt iuſtos: et tñ ipa fuit iuſta: vt iuſti p eã recipiãt grãm. ⁊ voluit petõꝝ hr̃e remedia: vt petõres p illã ſperent inuenire veniã: ⁊ iõ figurat̃ p auroram Cañ.vj. ⁊ p ſtellã matutinã. Eccl.l. Aurora em̄ ⁊ ſtella matutina ſunt medie int̃ noctẽ ⁊ diẽ: ⁊ ipa ẽ media int̃ petõres ⁊ iuſtos. Per ipam em̄ petõres recipiunt miſc̓diam ⁊ iuſti felicitatem etnam. Septio fuit diues ⁊ paup. Sepe ei diuites vilipẽdũt paupes: ⁊ pauperes ipos diuites dãnãdos putãt: ⁊ iõ ipa diuitias hr̃e voluit: qñ magi ſuo filio aurũ obtulerũt: ſed tñ pauptatẽ elegit: q꞉ illð paupibꝰ erogauit: vt ex h̓ dareť itelligi ꝙ ⁊ diuites ⁊ paupes pñt ſaluari: ſꝫ tñ tutior ẽ via pauptatꝭ q̄ vbratꝭ. Et iõ figurat̃ p oliuã in campis Eccl.xxiiij. ad quã oẽs tã diuites q̄ pauperes accedere pñt. Ad ipam ei accedũt pauperes vt ſpũalibꝰ diuitijs ditent̃. Accedũt ⁊ diuites vt in ſuis diuitijs dirigant̃. ¶ Uice ſima ſeptima excellẽtia ei⁹ dr̓ ꝯtritionis. Ipa em̄ ꝯtriuit caput ſerpentꝭ infernal' ſicẽ illi ꝓdixerat de⁹ Geñ.iij. di. Ipa ꝯteret caput tuum. Per caput aũt intelligi põt eius ſuggeſtio vl' ꝓtãs aut aſtutia. Primũ caput. i. ſuggeſtionem ipa ꝯtriuit ⁊ fregit: ita ꝙ nll'a diabolica ſuggeſtio ad ipam appropinq̄re auſa fuit. Uñ Fulbert⁹ epus ait: Quid eſt caput terere: niſi ꝑncipalẽ diaboli ſuggeſtiõeꝫ reſiſtẽdo ſupare. Btã igit̃ maria caput ei⁹ cõtriuit in h̓ ꝙ virginitatẽ ⁊ humilitatem ſuauit. Uirgitate nãq̄ extinxit ꝯcupiſcentiã carniſ ⁊ hũilitate ſupbiã mentꝭ. Scd̓m caput diaboli. ſ. ꝓtãtem ei⁹ ipa ꝯtriuit p filium ſuũ p quẽ ipm diabolũ ſuo dñio ſpoliauit. Uñ filius ei⁹ dicebat Ioan.xij. Nũc ꝑnceps hui⁹ mũdi eijcieť foras. Tertiuꝫ caput. ſ. aſtutia diaboli diuidit̃ ĩ tria capita. ſ. in ſapiam terrenã animalẽ ⁊ diabolicã. ſic dr̓ Iac.iij. Sed ipa ꝯtriuit ſapiam terenã p pauptatẽ aialẽ. i. carnalẽ p virgitatẽ/ ⁊ diabolicã. i. ſupbiã p humilitatẽ. Ul' pt dici ꝙ diabol⁹ ẽ malicioſus. imũd⁹. ſupbꝰ ⁊ aſtut⁹. ipa igit̃ ꝯtriuit malicioſum p charitatẽ ſuam. iux̃ illð Iudith.ix. Percutiã cũ labijs charitatis mee. Sicẽ em̄ ſerpens ſp portat venenũ ĩ ore/ ſic diabol⁹ ſemp portat maliciã in ſuggeſtiõe. Et ꝯ̃rio btã virgo ſemp portauit charitatis medelã in corde/ ope/ ⁊ ſmõe. Et ſic ſpẽs qñ lapidibꝰ obruit̃ fundit⁹ necat̃/ ſic diabol⁹ qñ orõnibꝰ btẽ virgis pcutit̃ ab oĩ ſua malicia enervat̃. Et iõ bñ dr̓: Percutiã euꝫ labijs charitatis mee. Labia em̄ charitatꝭ Marie ſunt ei⁹ orões q̄s ꝓ nob̓ effundit ex intimo amore cordis. Scd̓o ꝯtriuit imundũ p virgitatẽ ſuã. Demones em̄ dicunt̃ imũdi. q꞉ imũdicias diligũt ꝓcurãt ⁊ ſuadẽt. ⁊ ĩ cordibꝰ imũdoꝝ libent̃ habitant. Sꝫ iſtos imũdos ipa ꝯtriuit merito ſue virgitatꝭ ⁊ puritatꝭ. Uñ ĩ figuram dr̓

Maria caput ſerpentꝭ cõterens.

Judith.ix. Erit mēoꝛiale noīs tui cū man⁹
femie deiecerit eū. Jſta ē em̄ illa man⁹ de q̄
dͬ Prouer. vlt. Manū ſuā miſit ad foꝛtia.
Que aūt ſint illa foꝛtia dͬ ibidē: Accinxit foꝛ
titudine lūbos ſuos/ roboꝛauit brachiū ſuū
Tertio ꝯtriuit ſupbū p hūilitatē ſuā. Vn̄ in
figurā dͬ Judith.xiiij. Vna mlier hebꝛea fe
cit ꝯfuſionē i domo nabuchodonoſoꝛ regis.
Sic em̄ mag̃ ꝯfuſio eēt alicui gigāti ſi vna
puella ipm̄ vinceret vel ligaret. Sic ſupbis
demōib⁹ mag̃ ꝯfuſio fuit: qn̄ iſta puella bn̄
dicta p ſuā hūilitatē coꝝ ſupbiā ſupauit. iu
xta illō Job.xl. Ligab eū ancill' tuis .vna ei
ꝯ maioꝛib⁹ ancill' dī. imo maioꝛ oīm fuit be/
ata ꝟgo: q̄ p ſuā hūilitatē ligauit diaboli po
teſtatē. Quarto ꝯtriuit diabolū aſtutū. iux
illō qd i figurā dictū fuit Judic. iiij. Jn ma
nu feīe tradet̄ ſyſara.i. diabol⁹. Jpe em̄ dia
bol⁹ ē valde aſtut⁹. Vn̄ apl's inqt.ij. Coꝛ.xi.
Timeo ne ſic̄ ſpens ſeduxit euā aſtutia ſua:
ita ꝛ ſenſus vr̄i coꝛrūpat̄ ꝛc̄. Virgo aūt ma/
ria ē valde ſapiēs. Vn̄ puer.xiiij. dͬ: Mlier
ſapiēs edificat domū ſuā.i. eccl'iam militan
tē. Jpe igit̄ ſyſara tradit⁹ ē i manu femie. qꝛ
aſtutia diaboli tradita ē ſapie marie. qꝛ illō
qd diabol⁹ aſtute cogitat. h ipa ſapient' oꝛdi
nat. Jſta ē illa mlier ꝯ q̄ dͬ.ij. Reg.xx. Ex/
clamauit mlier ſapiens ꝯ ciuitate. Et.ſ. Jn/
greſſa ē ĝ ad oēꝫ pplm: ꝛ locuta ē ei ſapient'/
q̄ abſciſum caput ſibi pꝛicerēt ad Joab. Jpa
em̄ ꝟgo maria mlier ſapiētiſſima ad deū cla
mat: qn̄ ſuis oꝛonib⁹ p nob apud deū intpel
lat. Tūcqꝫ ſapient' ad pplm loqt̄ qn̄ ei⁹ inſpi
ratiōib⁹ illūinamur Tuncqꝫ caput ſibi āpu

Victoria Marie super diabolū.

tat qn̄ diabolicas ſuggeſtiōes frāgit penit⁹ ꝛ
eneruat. ¶ Vl' pt dici q p h qd dͬ: Jpa ꝯte/
ret caput tuū: oñdit̄ victoꝛia ꝟgis ſup diabo
lū q̄druplici rōne. Pꝛio rōne ꝯterētiſ/ cū dͬ:
ipa. qꝛ nō fuit vir: ſꝫ femia. Scdo rōne mo/
di ꝯterēdi/ qꝛ nō pcuſſit/ nec vulnerauit: ſed
ꝯtriuit. qd em̄ pcutit̄ vl' vulnerat̄: intdū re/
ſanat̄/ qd ꝟo ꝯterit̄ nunq̄ꝫ vlteri⁹ repat̄. Ter
tio rōne ptiſ quā ꝯtriuit: qꝛ nō caudā/ ſed ca/
put.i. ſuggeſtionē ſuā. ſerpens em̄ i cauda p
cuſſus euadit: ſꝫ i capite ꝯtrit⁹ nunq̄ꝫ reſur/
git. Fec̄ ĝ btā ꝟgo moꝛe boni militiſ q̄ lanceā
ſuā in capite aduerſarij ſui: nō i pectoꝛe frā/
gere q̄rit. Quarto rōne pſone quā ꝯtriuit. qꝛ
nō aliquē ꝯ puis demōib⁹: ſꝫ ipm̄ pncipem
demonioꝝ ꝯtriuit/ qd notat̄ cū dͬ: caput tu/
um. Jlle em̄ ſerpēs q̄ euā decepit: figurabat
luciferꝝ/ q̄ ē caput alioꝝ demonuꝫ. Jpſi igit̄
bn̄dicte ꝟgi ſupplicabat hūanū gen⁹ dicēs il
lud Eccl.xxxvj. Tolle aduerſarium ꝛ afflige
inimicū: ꝛ ꝯtere caput pncipis inimicoꝝ no
ſtroꝝ Et iteꝝ illō pſ.ix. Cōtere bꝛachiū pctō
ris ꝛ maligni. Et illō Job.xl. Cōtere impios
in loco ſuo. Jpa ꝟo bn̄dicta ꝟgo ipſis demo
nib⁹ dixit: Conterā ſupbiā duricie vr̄e Leui.
xxvj. Jn ipſa igit̄ gl'ioſa ac victoꝛioſa ꝟgine
ꝟificatum fuit illō Eccl.xlvij. Contriuit ini
micos vndiqꝫ. Contriuit em̄ diabolū de ſu
pbia tentantē malleo hūilitatis: tentantem
de auaricia malleo paupꝛtatis/ tentātem de
luxuria malleo caſtitatis/ tentantem de gu/
la malleo ſobꝛietatis/ tentantem de ira mal
leo ſuppoꝛtationis/ tentantē de inuidia mal
leo charitatiſ/ et tentantē ꝯ acidia malleo ſo/
licitudis. ¶ Viceſimaoctaua ei⁹ excellentia

I Maria oīb⁹ deliciis affluens.

dͬ delicioſitatiſ. Jpa ei habuit delitias ſpūa
les ꝛ celeſtes tā in mūdo q̄ꝫ in celo. iux illud
Can.vi. Que eſt iſta q̄ aſcēdit de deſto deli
cijs affluens innixa ſup dilectum ſuū. Pꝛio
em̄ habuit delitias ſpūales in h mūdo. De
qb⁹ dͭ Bern. Quid niſi delitias dixerim ꝟ/
ginitatiſ decus cū munere fecunditatiſ/ hūi/
litatiſ inſigne/ diſtillantiſ charitatiſ fauū/ mi/
ſericoꝛdie viſcera/ plenitudinē grē/ ꝛ ꝓroga/
tiuā gl'ie ſingl'ariſ. Hec ille. Scdo habuit ꝯ
litias celeſtes: ꝛ iſte ſunt in triplici differētia
Aliq̄ em̄ ſunt gnāles/ aliq̄ ſpēales/ ꝛ alique
ſingulares. Pꝛime delitie gnāles ſunt oīb⁹
ſanctiſ cōes. De q̄liber em̄ ſctō dͭ Aug⁹ q in
eṫnitate dei viget/ in ꝟitate dei lucet/ ꝛ in dei
bonitate gaudet. Jſte aūt delitie cōes nobili
us ſunt in ꝟgine q̄ꝫ in ceteriſ ſctis: qꝛ iocūdi⁹
gaudet/ clarius videt/ ꝛ nobilius viget. Vn̄
Sap.iiij. dͬ: O q̄ꝫ pulcra eſt caſta gnātio cū
claritate. Jn h em̄ q dͬ: caſta gnātio: notat̄
q iocundi⁹ gaudet: ex eo q ꝟgo pmāſit ꝛ tn̄
genuit. Jn h ꝟo q dͬ: cum claritate/ notat̄
q clari⁹ videt. Jn eo aūt q ſtatim ſubinfert̄:
imoꝛtal' eſt em̄ memoꝛia illi⁹: denotat̄ q no/
bilius viget. Quod aūt ipa bn̄dicta ꝟgo clarius
videat deum oīb⁹ ſctis/ ptꝫ p ſniam Dion.i
li. de ange. hier. dicentis: q q̄nto vn⁹ angel⁹
vl' vna anima altioꝛi fungit̄ loco/ tanto clari
us videt deum. Cum ĝ ꝛc. Vn̄ Hiero. inqt
Eleuat̄ ſup oīes choꝛos angeloꝝ: vt poſſit
ſpēm vultūqꝫ videre ſaluatoꝛiſ: quem ama/
uerat/ ꝯcupierat ex toto deſiderio coꝛdis Et
Aug⁹ ait: Marie anima claritate fruit̄ chꝛi
ſti: ꝛ gl'ioſis ei⁹ aſpectib⁹ ſemp pn̄s/ ſemp cō
ſpiciens/ ſemp videre ſitiēs inextimabil'r pa
ſcit̄. ¶ Scde delitie dicunt̄ ſpēales/ q̄s non

K Delitie ſpēales

oēs ſcti poſſident: ſed tm̄ ꝟgines/ martyres
ꝛ doctoꝛes: hn̄tes aureolam. put dicūt theo
logi in.iiij. diſt.xlix. Et has delitias excellen
tiſſime hꝫ gl'ioſa virgo. Eſt em̄ coꝛonata au
reola ꝟginū. qꝛ ipa ē regina oīm ꝟginuꝫ. Eſt
coꝛonata coꝛona martyꝝ. qꝛ ipa pl⁹ q̄ꝫ mar/
tyr fuit: vt ait Hiero. Eſt coꝛonata coꝛona
pdicatoꝝ. qꝛ in ipa ſola remanſit fides de fi
lio dei: quam alijs pdicauit: ꝛ eos in fide ro
boꝛauit. Sed ad pn̄s loquendo nō ſolū de
delitijs ꝟginū: dico q hn̄t coꝛonā ſiue aure/

olā in capite. Qð ſignificatū fuit Exoð.xxv.
vbi de⁹ pcepit fieri ſup̄ arcā coꝛonā auream.
Itē ſunt fulgidi in coꝛpe.iux̄ illud Apoc.iij.
Ambulabūt mecū in albis: ꝛ cantāt canticū
mirabile: vt h̄r Apoc.ij. Et hn̄t familiarita-
tē chꝛi i ſocietate.iux̄ illð Apoc.xiiij. Hi ſe-
quunt̃ agnū q̄cūq̄ ierit. Hec aūt delitie glo-
ſi⁹ fuerūt i v̄gīe Maria. de q̄ ð͛ Apocal.xij.
Mulier amicta ſole ꝛc. Alie em̄ v̄gīes hn̄t
coꝛonā aureolā.ipſa aūt coꝛonā.xij.ſtell' ad
oꝛnatā. Alie decoꝛant̃ veſte alba.ꝛ ipa ē ſole
amicta. Alie ſequunt̃ agnum pedibꝰ ſuis.ꝛ
ipa h̄z lunā ſub pedibꝰ ſuis.i.eccl'iaʒ militā-
tē ꝛ triūphātē ſub ipſo ſuo. Alie cātāt ꝓ con-
z ſeruata v̄ginitate.ꝛ ipa ꝓ v̄ginitate ꝛ fecun-
Delitie ditate.ꝛ iðo ibi ð͛. In vt͛o hn̄s ꝛc. ¶ Tertio
Marie h̄z delitias ſingulares: q̄ notant̃ cū ð͛.inni-
ſingula- xa ſup̄ dilectū ſuū. Ubi notādū q̄ q̄ttuoꝛ in
res ſunt ter alias ſunt ei⁹ delitie ſingulares. Primo
q̄ttuoꝛ ð͛ ſecuritas:quā maxīe habuit in mðo. Se
cura em̄ erat q̄ ꝑ peccm̄ nūq̄ȝ cadere poterat
q̄ ſup̄ deū innixa erat. Ait em̄ Ps. Qui ɔfi
dūt i dn̄o ſic̄ mons ſion: nō cōmouebit̃ i et-
nū ꝛc. Erat em̄ ſecuriſſima de ſua ꝑenni gr̄a
ꝛ gl'ia.q͛ ꝑ ſctificatiōeȝ erat in diuina gr̄a cō
firmata. iuxta illð ps.xlv. Flumīs impet⁹ le
tificat ciuitatē dei:ſctificauit tabernaculuȝ
ſuū altiſſim⁹. de⁹ in medio ei⁹ n̄ cōmouebit̃
Scðā v͛o ð͛ magna dignitas. Innixa enim
erat ei a q̄ angelice ptātes reuerēdo reſiliunt
ꝛ in cui⁹ cōſpectu aſpiciēdo tremūt.iux̄ illð
qð canit eccl'ia. Tremūt vidētes angeli ꝛc.
Et quē laudāt angeli: adoꝛant dn̄atiōes:tre-
mūt ptātes ꝛc. Tertia ð͛ ptās. Qui em̄ ali-
cui rei innitit̃ v͛tuteȝ ei⁹ ſibi aſſumit.ꝛ ea ſic̄
vult vtit̃. Et ſil'r ipa dei mr̄ de oīpotētia filij
ſui cui eſt īnixa q̄ntū vult ſibi aſſumit. Et iō
dic̄ Eccl'i.xxiiij. In hierl'm poteſtas mea. Et
Ber.inq̄t. Quare miſereri nō poterit mr̄ oī
potētie: Quinta eſt filij ſui tota ꝓprietas. qð
notat̃ cū ð͛: ſup̄ dilectū ſuū. Alij em̄ filij nō
ſunt total'r mr̄is:ſed etiā ſūt p̄ris. Iſte āt fi-
li⁹ tot⁹ btē v̄gis q̄ ad hūanitatē fuit.q͛ nul
lū carnalē pr̄em habuit. Et iō ipſa tota ſup̄
eū innixa fuit:ꝛ ei⁹ delitias abūdātiſſime de-
guſtauit. ꝛ ꝓpt̄ h̄ ipe illi inq̄t Cān.vij. Quā
pulcra es ꝛ q̄ȝ decoꝛa chariſſima in delitijs.
De iſta q̄ȝ delicatiſſima v̄gine v̄ificatū fuit
Illud Job.xxij. Sup̄ oīpotētē delitijs afflu
es: ꝛ eleuabis ad deū faciē tuam. Rogabis
eū ꝛ exaudiet te: ꝛ in vijs tuis ſplendebit lu-
mē. Qui em̄ hūiliat⁹ fuerit erit in gl'ia.ꝛ qui
inclinauerit oculos ſuos ipſe ſaluabitur. O
igit̃ v̄go delitijs plēa: q̄ dixiſti Prouer.viij.
Et delitie mee eſſe cū filijs hoīm. Fac vt de
nob̄ v̄ificet̃ illð Neem.ix. Abūdauerūt deli-
M tijs a bonitate tua magna. ¶ Uigeſimano-
na excellētia btē v̄gis ð͛ q̄ſitionis. Ipſa em̄

ſingulariter deū q̄ſiuit: et inuenire meruit: Maria
eo q̄ eū q̄ſiuit ſuo tp̄e: loco: ꝛ modo. Primo deū q̄re-
em̄ q̄ſiuit eū ſuo tp̄e.ſ.gr̄e. ꝛ iō inuenire me- re ꝛ inue
ruit gr̄aȝ dei.et ꝑ ɔn̄s ipm̄ deum. Et iō dixit nire me-
ei angel⁹. Inueniſti gr̄aȝ apð deū: Luc.j. Et ruit
hoc ſignificatū eſt Lu.ij. vbi ð͛ q̄ p⁹ triduū
inuenit filium ī tēplo. Prima em̄ dies fuit
tp̄s an̄ legē: ꝛ nō poterat inueniri. Nā lȝ ro-
gaſſet Moyſes dicēs Exo.iiij. Obſecro dn̄e
mitte quē miſſur⁹ es.nō fuit exaudit⁹. Se-
cund⁹ dies fuit tp̄s ſub lege: in q̄ etiā nō po-
tuit inueniri. Un̄ lȝ dixiſſet Eſa.iui li.ca.lxij.
Utinā dirūperes celos ꝛ deſcēderes. tn̄ nō
fuit exaudit⁹. Tertia aūt dies fuit tp̄s gr̄e.
Et in iſta die ſi q̄rit̃: de facili iuenit̃. Unð ð͛
Eſa.lv. Querite dn̄m dū inueniri pōt: inuo
cate eū dū ꝓpe ē. ¶ Scðo q̄ſiuit eū ſuo loco N
Sed notādū eſt q̄ chꝛs tribꝰ loc̄ fuit q̄ſit⁹ Chꝛs q̄-
ſcȝ In p̄ſepio a paſtoꝛibꝰ.in tēplo a parenti- ſit⁹ eſt in
bus.ꝛ i ſepulcro a ſctis m'l'ieribꝰ. Primo pa tribꝰ loc̄
ſtoꝛibꝰ fuit dictū Lu.ij. Inuenietis īfantē in
p̄ſepio. Ubi ſciendū q̄ chꝛs inuenit̃ in hūili
tate.ꝛ iō ð͛. Inuenietis infantē. Itē inuenit̃
i paup̄tate: et iō ſubdit̃: pannis īuolutū. In-
uenit̃ etiā in carnis maceratiōe. et iō addit̃:
poſitū in p̄ſepio. In his aūt tribꝰ loc̄ Ma-
ria deū q̄ſiuit ꝛ inuenit.ſ.in hūilitate: hn̄ ſe
ancillaȝ vocauit. In paup̄tate: qn̄ oīa terre-
na ɔtēpſit.ꝛ ī carnis maceratiōe ſiue aſpita-
te: qn̄ v̄ginitatē deuouit. Hoīes aūt mūda-
ni deū q̄rere ecōtrario volūt ī delitijs: in di-
uitijs: ꝛ in honoꝛibꝰ.ſed ibi non inuenit̃.iux̄
illud Job.xxviij. Nō inuenit̃ in terra ſuauit̃
viuētiū.i.carnaliū ꝛ delicioſoꝝ. Abyſſus ð͛
nō eſt mecū.i.hūana cupiditas: q̄ non habet
fundū.q͛ ſic̄ ð͛ Eccl'i.v. Auar⁹ n̄ implebit̃ pe
cunia. Et mare loquit̃ nō eſt mecū.i.tumēs
ſup̄bia. Sup̄bꝰ em̄ iſtar mar̄ ſp̄ ɔ̄ alios in-
tumeſcit: ſemꝑ feruet: ſemꝑq̄ȝ eſt in motu et
ꝑturbatōe.iux̄ illud Eſa.lvij. Coꝛ impij q̄ſi
mare feruēs qð q̄eſcere non pōt. Scðo chꝛs
q̄ſit⁹ fuit in tēplo a parētibꝰ. Un̄ vt h̄r Lu.ij
dixit ei b.v̄go. Pr̄ tu⁹ ꝛ ego dolentes q̄reba-
mus te. Primo em̄ q̄ſierunt eū in comitatu
ꝛ nō inuenerūt. Poſtmodū q̄ſierūt illū inter
cognatos ꝛ notos.et ſil'r nō inuenerūt. Tā-
dē q̄ſierūt eū in tēplo: ꝛ iuenerūt. ¶ Eſt aūt O
ſciēdū q̄ repit̃ q̄druplex amoꝛ.ſ.ꝑuat⁹: mū- In tribꝰ
dan⁹: domeſtic⁹: et diuin⁹. Nō potuerūt igit̃ amoꝛibꝰ
ipm̄ inuenire apð ſeipſos.q͛ non inuenit̃ in chꝛs q̄rit̃
amoꝛe ꝓprio ſiue ꝑuato: cū ille amoꝛ ſit peri- ſed in q̄r
culoſus: iuxta illð.ij.Tim.iij. Inſtabūt tp̄a to iuenit̃.
periculoſa et erūt hoīes ſeipos amantes ꝛc.
Secūdo nō inuenit̃ in comitatu hoīm mū-
danoꝝ.q͛ nō inuenit̃ in amoꝛe mundano iu
xta illud Joā.xiiij. Spūs v̄itaꝭ quē mūd⁹
nō pōt recipe. Tertio nō inuenerūt eū inter
cognatos ꝛ notos.quia nō inuenit̃ in amo-

re parentū. Vñ Bern. inqt. Quō bone Jesu
inter cognatos meos te inueniā. q inter tuos
minime es inuēt⁹: Jnuenerūt autē ipm in tē-
plo dei. i. in amore spūali ⁊ diuio: iuxta illud
Joā. xiiij. vbi ipe ait. Siqs diligit me ſmo-
nē meū seruabit. ⁊ ad eū veniem⁹ ⁊ māsionē
apō eū faciē⁹. Et de his qtuor amorib⁹ dicit
idē saluator Lu. xiiij. Siqs venit ad me. ⁊ ñ
odit patrē suū ⁊ matrē. Ecce amor domesti-
cus. Adhuc aūt ⁊ aīam suā. Ecce amor ꝓua-
tus. Et q nō baiulat crucē suam Ecce amor
mūdan⁹. Jlle eñ crucē baiulat q crucifix⁹ ē
mūdo ⁊ mūdus sibi. Et venit post me. Ecce
amor spūal' ⁊ diuin⁹. Tertio fuit qsit⁹ i mo-
numēto a sctis mulierib⁹. sed ibi eū iacentē
nō inuenerūt. Et ꝓpt̄ h̄ b. ꝟgo cum eis ire no
luit. siue ꝓpter dolorē quē habuisset vidēdo
sepulcrū. siue ꝓpter languorē quē incurrerat
ꝓpter filij sui obitū. siue q: sciebat eum resur
rexisse gl'iosum ⁊ īmortalitate indutū. Cre-
dendū est eñ q ꝑmo appuit ipsi mr̄i q̄z alte
ri p⁹ resurrectionē: iux̄ illō Sedulij poete
Sp̄ ꝟgo manēs: huiusce visib⁹ astās Luce
palā dñs ꝑus obtulit ⁊c̄. Absurdū eñ fuis-
set si ꝑus extraneos de sua resurrectiōe leti-
ficasset: et mr̄i desolate vltimo apparuisset.
De⁹ qri- ¶ Tertio qsiuit deū debito mō. Mod⁹ aūt
dēt debi- qrēdi deū ſm Dioñ. ē triplex. Prim⁹ ē ꝑ sen
to modo sibiliū manuductionē: iux̄ illō Sap. xiij. A
magnitudie speciei ⁊ creature cogſcibil'r po
terit creator hoꝝ videri. Et Rho. j. dr̄. Jnui
sibilia dei ꝑ ea q facta sūt itellecta ꝯspiciunt̄
Et iste mod⁹ cogſcēdi est mag̃ ꝑuuloꝝ ⁊ in
cipiētiū. Scōs mod⁹ ē ꝑ itellectualiū opa-
tionē. ⁊ iste mod⁹ ē magis ꝓuectoꝝ et ꝓfici-
entiū q relinquūt sensibilia ⁊ visibilia ⁊ con
uertūt se ad itellectualia. Et tales deū iuue-
niūt: q ait Prouer. viij. Qui vigilauerit ad
me: īueniet me. Terti⁹ modus ē ꝑ imediatā
vnionē. ⁊ iste ē ꝑfectoꝝ q relinquunt sensibi-
lia ⁊ deserūt intellectualia creata ⁊ imedia-
te ad diuia ascēdūt: ⁊ deiformes effecti deo
se imediate vniūt. Et istū modū qrendi deū
habuit b. ꝟgo. De⁹ eñ dr̄ ignis: sol: ⁊ amor.
Btā aūt ꝟgo intātū fuit igne diuio iflāma-
ta q qdāmō fuit i ignē ꝯuersa. Cū eñ dicat
Chrys. de Paulo: q sic ferrū imissū in ignē
totū efficit̄ ignis: sic ipe charitate succēsus:
tot⁹ effect⁹ ē charitas. ꝓfecto h̄ mlto magis
dici pōt de ꝟgie bñdicta. Jtē intātū fuit so-
le diuio ꝑlustrata q ipo sole fuit amicta: vt
dr̄ Apoc. xij. Jtē intātū fuit amore diuio re-
pleta q tota fuit in amorē liqfacta. vñ dice-
bat Cañ. v. Aīa mea liqfacta ē vt dilect⁹ lo
Q cut⁹ est. ¶ Trigesima ei⁹ excelletia dr̄ reqe
tionis. Sup oēs eñ puras creaturas qetē
inferioris hois ⁊ vacatiōem mēt̃ sꝑ dilexit. ⁊
iō i thalamo suo clauso ostio morabat̄. Vnō

inqt Ber. sup Missus ē: q nō ē ex edēdū q Maria
angel⁹ Gabriel qñ ad eā salutādā prexit osti vacatiōe
um aptū iuenerit. sed subtilitate nature sue mēt̃ i de
clauso ostio introiuit. Voluit aūt b. ꝟgo tu um quie
multus fugere ⁊ sibi vacare mlt̃ de causis
Primo vt orōnes suas secreti⁹ deo offerret
Scdo vt suā castitatē cauti⁹ custodiret. Et
istas duas causas ponit Ber. vbi s̄. di. Jn-
gressus ē angel⁹ i secretariū pudici cubicli:
vbi ipa clauso ostio orabat p̄rē i abscōdito.
q: nimiꝝ sibi i ꝓposito erat frequētias hoim
fugere ⁊ colloqa vitare: ne vel orāt̃ silentiū
turbaret̄: vl' ꝯtinēt̃ castitas tētaret̄. Tertio
qsiuit qetē mēt̃: vt ad suscipiēdā grāz spūs-
sctī se habilitaret. q: reqescit sup hūilē ⁊ quie
tū. Esa. lxvj. Vñ apl'i receperūt spmsctm se-
dētes. i. a cur̃ secl'arib⁹ qescētes. Hinc etiā
est q filij isl' māna recipe ñ potuerūt q̄zdiu
fuer̄t i egypto ⁊ donec habuerūt farinā egy-
pti: ⁊ donec trāsierunt mare eypyti. Jlle eñ
esse in egypto dr̄ q adhuc ē in pctō. et ille hz
farinā egypti q retinet occasiones pcti. et ille
nōdū trāsiuit mare egypti q adhuc intricat̄
cur̃ mōi. ¶ Quia igit̄ b. ꝟgo ꝑfectā mēt̃ qe R
tē habuit: iō spūsscts in ea ꝑfecte qeuit. Jn Spūssa
qbusdā ꝟo nullo mō reqescit. Jn alijs reqe- ct⁹ diuer
scit lz nō ꝑfecte. Jn qbusdam ꝟo reqescit ꝑfe simode i
cte. Nā in pctōrib⁹ ñ reqescit. q: i eis est pu- hoib⁹ qe
gna ꝯtinua. Jn sctis ꝟo ꝑegrināntib⁹ reqescit cit
semiplene. q: i eis ē reqes semiplēa. Jn sctis
aūt triūphātib⁹ ꝑfecte reqescit. q: i eis ē req-
es ꝑfecta. Et q: i b. ꝟgie fuit requies ꝑfecissi
ma: ⁊ ipsa bñdicta di mr̄ sꝑ vacauit diuinis:
ideo spūsscts ꝑfectissime i illa reqeuit. Vñ
ipa inqt Ecci. xxiiij. Jn oib⁹ reqem qsiui: ⁊ in
hereditate dñi morabor. Tūc p̄cepit ⁊ dixit
mihi creator oim. Et q creauit me reqeuit in
tabernaculo meo. Jn figurā aūt p̄dictoꝝ le
git̄ Gen. viij. q Noe trib⁹ vicib⁹ colūbā emi
sit de arca. Jn ꝑma aūt vice non reqeuit: q:
loca paludosa iuenit. Jn scda ꝟo vice reque
uit: sed nō ꝑfecte reqeuit eñ aliq̄ztulū in ar-
bore oliue. sed cito ad arcā rediit: Jn tertia
aūt vice reqeuit ꝑfecte. q: vltra ad arcā ñ re-
diit. Per qō datur intelligi q corda paludo
sa. i. imunda: spūsscts fugit. Jn cordib⁹ ꝟo
sctoꝝ ꝑegrinantium quiescit. sed nō ꝑfecte.
quia in eis aliquā carnis repugnantiam in-
uenit. Jn cordib⁹ aūt sanctorū triumphan-
tium ꝑfecte reqescit. quia in eis nullam peni
tus repugnantiā carnis reperit. Et isto mo-
do in benedicta virgine ꝑfectissime reque-
uit: cuius caro spiritui non repugnabat: nec
aliqs mot⁹ inordinatos emittebat. sed rōni
penit⁹ obediēs fuit. ¶ Possum⁹ q̄z dicere q S
ipa qetissima ꝟgo reqeuit i seipsa ⁊ reqescit Maria
in nob. Reqeuit ei Prio i seipa in h̄ mūdo: reqeuit
⁊ nūc reqescit i celo. Jn h̄ eñ mūdo reqeuit in se

quo ad corpus ⁊ animã. Quo ad corpus:q̃
vt ſupra dictũ eſt:eius caro cũ aĩa nõ habuit
pugnã ſicut habet caro alioꝝ.iuxta illud ad
Gal'.v.Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̃.Aĩa
vero eius ꝑ amorẽ cũ deo vnita fuit.et ideo
perfecte cũ ipſo requieuit.Vñ dicere poterat
cum ꝓpheta pſ̃.iiij.In pace in idipm̃ dormi
am ⁊ requieſcam. Scd̃o requieſcit mõ in celo in
corpe ⁊ aĩa. Vñ ipa inq̃t Eccĩ.xxiiij.In ciui
tate ſancta ſil'r requieui. Requieſcit em̃ eius cor
pus in deo q̃ꝫtũ ad oẽs ſenſus. Nã oculi eiꝰ
requieſcũt in videdo faciẽ chr̃i.Aures eiꝰ ĩ au
diẽdo vocẽ illiꝰ.Nares eiꝰ in odorãdo odo
rẽ chr̃i.Os eius in loq̃ndo ore ad os cũ filio
Manus eius in tangẽdo ꝑſonã chr̃i.Sil'r
eiꝰ aĩa in dõ ꝑfecte requieſcit.eiꝰ ĩtellectꝰ ĩ pul
critudine ſũme veritatis.eius volũtas ĩ dul
cedine ſumme ſuauitatis.eiꝰ memoria in cõ
tinuatiõe eternitatis.Et ꝓpter iſta dicit̃ de q̃
libet beato.et multo magis põt dici de illa.
Eſa.xxxij.Sedebit ꝓpl'us meꝰ in multitudi
ne pacis.in tabnacul' fiducie ⁊ in requie opulẽ
ta.Ipa em̃ modo ſedet ⁊ requieſcit in multitu
dine pacꝫ q̃ꝫtũ ad viſionẽ ⁊ pulcritudinẽ ſũ
me veritatis.et ĩ tabernaculis fiducie q̃ꝫtuꝫ
ad eťnitatẽ ſecuritatꝫ.⁊ in requie opulẽta q̃ꝫtũ
ad dulcedinẽ ſumme ſuauitatis ¶ Secũdo — Maria
ꝑncipaliter dico ꝙ requieſcit in nobis. Vñ no — requieſcit ĩ
tandũ eſt ꝙ ipa requieſcit ĩ ſex generibꝫ homi — ſex hoibꝫ
nũ:et hoc tangit Eccl'i.xxiiij.vbi ait. Girum
celi circũiui ſola:⁊ ꝓfundũ abyſſi penetraui
et in om̃i terra ſteti.⁊ in om̃i ꝓpl'o ⁊ in omni
gente ꝑmatũ tenui.⁊ omniũ excellentiũ ⁊ ſu
blimiũ colla ꝓpria virtute calcaui:⁊ in om̃i
bus requiẽ q̃ſiui. Ex q̃bꝫ ṽbis hẽ ꝙ ipa cõtẽ
platiuos fac̃ ꝯtinue delectari ꝯtẽplãdo celeſtia
⁊ id̃o ait. Girũ celi circũiui ſola. Tũc ei girꝫ
celi circũit qñ ꝯtẽplatiuos celeſtia deſidera
re facit.Ipa q̃ꝫ p̃ſũptuoſos a ſua p̃ſumptiõe
reuocat:faciẽs eos timere ſupplicia eterna.
⁊ ideo ait.ꝓfundũ abyſſi penetraui.Tũc em̃
ꝓfundũ abyſſi penetrat:qñ facit ꝙ p̃ſũptuo
ſus penã eternã formidat. Ipa etiã tribula
tos ad patiẽtiã animat.⁊ ideo ait.⁊ in flucti
bus maris ambulaui. Tũc em̃ in fluctibus
maris ambulat qñ amaricatos ad ṽtutẽ pa
tientie reuocat.Ipa q̃ꝫ auaros deſpicere fac̃
terrena.⁊ ideo ait. In omni terra ſteti. Tũc
em̃ in cordibꝫ terrenoꝝ ſtat:qñ eos ad terre
noꝝ ꝯtẽptũ ꝓuocat. Ipa etiã pctõres ſupa
re facit vicia ⁊ peccata.et id̃ ait.In om̃i ꝓpl'o
et in om̃i gẽte ꝑmatũ tenui. Peccatores em̃
dicũtur ꝓpl'i.i.depopulati.q̃ demones eos
ꝑ diuerſa vicia depopulant̃. Dicunt̃ etiã gẽ
tes quaſi gẽtiliter viuẽtes. Tunc aũt ipa in
omni populo ⁊ in om̃i gẽte tenet ꝑmatũ:qñ
facit vt ipi pctõres vincãt ⁊ ſupent oẽ pctm̃.
Ipa q̃ꝫ ſupbos reuocat ad hũilia.⁊ id̃ ait.et

oĩm excellentiũ et ſublimiũ colla ꝓpa ṽtute
calcaui. Tũc em̃ excellẽtes ⁊ ſublimes calcat
qñ ſupbos ⁊ arrogãtes ad ṽtutẽ hũilitatꝫ in
clinat. In oibꝫ ḡ dictꝫ ſex generibꝫ hoim ſic
correctꝫ ⁊ ſic reuocatꝫ ipa requieſcit.et id̃ ſub
dit.Et in his oibꝫ requiem q̃ſiui. O igit̃ bñdi
cta ṽgo q̃ ita libent̃ q̃eſcis in nob:fac vt etiã
nos requieſcamꝰ in te.⁊ dic nob illð Judic.ix.
Sub vmbra mea requieſcite Quia ṽo tu ſp ĩ
deo requieuiſti:id̃ etiã deꝰ ſp requieuit ĩ te.Vñ d̃
te ait Pſ̃.cxxxj. Hec requies mea in ſecl'm ſe
culi:h̃ hitabo qm̃ elegi eã. Tu ḡ ṽgo bñdi
cta ſup oẽs puras creaturas requiem habes.
Nã requies ẽ fructũ ſui laborꝫ hr̃e.l.oẽs. Vbi
glo.in ṽbo requiem.C.d̃ fer.De te ṽo q̃ infini
tã laboꝝ tuoꝝ mercedẽ poſſides:dici pt illð
qð dr̃ i.l.fi.C.d̃ aꝓpa.ꝑ.pro.li.xij.ſ. Requieꝫ la
boꝝ ſuoꝝ portauerit ⁊c. ¶ Triceſima pma — T
excellẽtia hũiſſime ṽgis dr̃ vulneratõis. Vul — Maria
nerata em̃ fuit ml'tꝫ gladijs ſiue ſagittꝫ ꝑ q̃ — ml'tꝫ gla
bus in celeſti gl'ia remunerationẽ maximaꝫ — dijs vul
ꝑcepit. Primꝰ gladiꝰ fuit timorꝫ:ꝑ q̃ rogat — nerata.
deũ pſ̃.dicẽs: Cõfige timore tuo carnes me
as. Iſtũ em̃ gladiũ b.ṽgo habuit:ꝑ quẽ oĩa
carnis vicia reſecauit. Habuit em̃ nõ timo
rẽ ſuilẽ/ſꝫ filialẽ:q̃ ꝑmanet in ſecl'm ſecl'i.⁊ q̃
aĩam fac̃ pulcram. Vñ ipa inq̃t Eccĩ.xxiiij.
Ego mr̃ pulcre dilectionis ⁊ timoris.Scd̃s
gladiꝰ fuit diuĩ ſmõis.d̃ q̃ dr̃ Heb.iiij.Ser
mo dĩ ẽ viuus ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oĩ gla
dio ancipiti.Iſtũ em̃ gladiũ Maria in cor
de portabat:q̃ dei ṽba ſp in ſuo corde ꝯſer
uabat/iuxt̃ illð Lu.ij. Maria aũt conſuabat
oĩa ṽba hec ꝯferẽs ĩ corde ſuo. Vñ Amb.in
q̃t:Nec hiſtoria nec l'r̃e docent beãm Mari
am gladio vitã finiſſe. Incertũ ẽ aũt vtꝝ Sy
meon ꝑ gladio materiali dixerit/an ꝓverbo
dĩ valido ⁊ acutiore oĩ gladio ancipiti. Ter
tiꝰ gladiꝰ fuit amorꝫ.de q̃ ipa inq̃t ſpõſo ſuo
celeſti.Vulnerata charitate ego ſuꝫ.De his
tribꝫ gladijs inq̃t Berñ.Eſt ſagitta q̃daꝫ ti
mor dñi q̃ carnis deſideria ꝯfigit ⁊ interficit
vt ſpũs ſaluꝰ fiat.Eſt etiã ſagitta ſmo dĩ vi
uus ⁊ efficax penetrãs vſq; ad diuiſionẽ aĩe
⁊ ſpũs.Eſt ẽt ſagitta electa amor chr̃i q̃ aĩaꝫ
marie nõ ſolũ ꝯfixit:ſꝫ etiã ꝑtranſiuit vt nul
lã in pectore ṽginali ꝑticl'aꝫ vacuã amore re
liq̃rit/aut certe ꝑtrãſiuit eã vt veniret vſq;
ad nos:vt de plenitudie eius oẽs accipemꝰ.
Quartꝰ gladiꝰ fuit ꝑſecutionis.q̃ ml'tas cũ
apl'is ꝑſecutões eſt ꝑpeſſa:vt alibi declara
ui. Quĩtꝰ aũt gladiꝰ dr̃ doloris q̃ vulnerata
fuit in filij paſſiõe. Vñ exponẽs Berñ.illa ṽ
ba Symeõis Lu.ij.Et tuãipſiꝰ aĩam ꝑtrãſi
bit gladiꝰ/inq̃t:Vere ita ꝑtranſiuit vt eã plꝰ
q̃ꝫ martyrem p̃dicemꝰ. In q̃ nimiꝝ ſenſum
corpee paſſiõis excellit compaſſiõis affectꝰ.
De his duobꝫ gladijs vltimis ait Amb.ſu

per Luc. In ſcriptura ſacra gladij noīe tpalꝫ
tribulatio figurat. Juxͣ illō. Gladiū euagi-
nauerūt petores. Et iterū. Gladiꝰ eoꝝ intret i
corda ipſoꝝ. Et de Joſeph tribulato dicit.
Ferrū ptrāſiuit aīam eius. Quāuis aūt mlte
tribulationes aīam trāſfoderint ꝟginis be-
atiſſime. illa tn̄ illic ſpecialiter deſignat que
materna tranſfixit viſcera dn̄o in cruce mo-
riente. Hec ille. Dis ergo qnqȝ vulneribꝫ: ſicut
filio ſuo fuit ꝯformis: Jta etiā facta eſt par-
U ticeps eiꝰ infinite ꝯſolatiōis. ¶ Trigeſima
Maria ſecunda eius excellētia dr̄ magnificationis.
deū ſum Nulla enī pura creatura ita deū laudauit ꝛ
me mag magnificauit ſicͭ ipa. Sunt aūt inter alia de
ficans. cem per que deꝰ magnificari ꝛ laudari pōt:
ſcȝ vox hūana: tuba: pſalteriū: citbara: tym-
panū: organum: cymbalū: ſiſtrum: lyra ꝛ ty-
bia. De quibus generibus inſtrumentoꝝ
legitur. ij. Regū. vj. vbi dicitur. qꝫ Dauid et
oīs populus laudabāt dn̄m in oībus lignis
fabrefactis ꝛ citbaris et lyris. ꝛ tympanis et
ſiſtris ꝛ cymbalis ꝛc. Ꝙ aūt bn̄dicta virgo
deū magnificauerit oībus iſtis modis oſtē-
ditur ꝑ canticū eius. cuiꝰ decē verſiculi iſtis
decem inſtrumētis optime ꝯcordant. Quia
enim primo humana lingua deus laudari
debet: ideo beata virgo in principio ſui can-
tici decātauit. Magnificat aīa mea dn̄m.
Quo qdem mōvt ait Tho. in. iiij. diſt. xliij.
ſancti in patria deū laudāt. Secūdo lauda
ri poteſt deꝰ pſalterio. Et ideo qꝛ pſalterium
exultare facit: ipa ait. Et exultauit ſpūs meꝰ
in deo ſalutari meo. Tertio laudare poſſu-
mus deū tympano. Et qꝛ tympanū de corio
fit aſinino: qđ eſt valde humile ꝛ abiectum:
ideo ait. Quia reſpexit hūilitatē ancille ſue.
Quarto laudat deꝰ organo. et qꝛ organū in
feſtiuitatibꝫ pulſat: ideo ait. Quia fecit mihi
magna qui potens eſt. Quinto laudat cym
balis. et quia cymbalū eſt inſtrumētū pium
ideo in qnto verſu oſtendit magnā dei miſe
ricordiā cōceſſam humano generi: dicēs. Et
miſericordia eius ꝛc. Sexto laudat deus ſi
ſtro. Siſtrū autē eſt inſtrumentū quo vte-
bantur mulieres ad magnificandā victoriā
et potētiā Dauid ꝯ ſupbum Goliā: vt habet
j. Regū. xviij. Et ideo ait. Fecit potentiā in
brachio ſuo. Septimo laudat tuba. ꝛ qꝛ tu-
ba eſt inſtrumentū excitās belligeros viros
ad pugnā ꝛ inimicos vincendū: ideo cecinit
Depoſuit potentes de ſede. Octauo laudat
deus tybia: que dulcē facit melodiā. ꝛ qdam
modo ſuos audiētes ſua ſatiat ſuauitate. iō
ait. Eſurientes impleuit bonis. Nono lauda-
tur citbara. q in modū humani pectoris for
mata eſt. ꝛ in brachio pulſat dulci melodia.
ideo cecinit. Suſcepit iſrael puerū ſuū. De-
cimo laudat deus lyra. ꝛ qꝛ longa eſt ꝛ arcu

pulſat: ideo ipa virgo oſtendēs adimpleta q
longo tēpore patribus fuerāt ꝓmiſſa cecinit
dicens. Sicut locutꝰ eſt ad patres nr̄os ꝛc.
Bene ergo decē verſibꝫ deū magnificauit vt
oſtēderet ſe oībus inſtrumētis deū laudaſ-
ſe. Nō ſolū autē ipa ſic excellēter deū magni
ficauit: ſed etiā alios ad deū magnificandū
ꝓuocauit. Unde Bern̄. in ſmone aduentus
ait. Angelus ipe amplius homini nō loque-
bat: patriarcha defecerat. deerat ꝓpheta. ſa-
cerdos auaricie ſtudebat. dux nō inueniebā
tur quādo venit dn̄s: intantū vt auderet di
abolus dicere oīa regna mundi fore ſua. vt
patet Matth. iiij. Et ipe filius dei qui iā pre
dicare ceperat nō inueniens dn̄m laudātes:
veraciter dixit ſe nō habere vbi caput ſuū re
clinaret. ſ. Matth. viij. ꝛ Lu. ix. Erat igitur
dn̄s nō ſolū puulus ſed fere nullus in ꝯſpe-
ctu hoim. ꝛ eius laus totaliter defecerat. Jō
ꝟgo ſola: mutefacta hoim labia ad dn̄m lau
dandū inuitat dicēs. Magnificat aīa mea
dn̄m. quaſi dicat. Oēs gentes magnificate
euȝ. pſ. lxvj. Et qꝛ ipa ſup oēs magnificauit
deū. ideo deus qui ait. j. Reg. ij. Qui me ho
norificauerit glorificabo eū. ſup oēs illam
in celeſti gloria magnificauit et exaltauit. x
¶ Trigeſimatertia eiꝰ excellētia dicit vnita
tis. multas alias autē ptrāſeo cauſa breuita
tis. Si enī de illis loqui vellem: verificaret
illud qđ ait Aug. in ſermōe quarte dn̄ice de
aduentu dicēs. Faciliꝰ me tpꝯ qȝ copia deſe-
ret. Dico igit pro expeditiōe huius partis qꝫ
maxima fuit vnitas inter bn̄dictā virginem
ꝛ deum. Eſt autē quadruplex vnitas. ſ. car-
nalis: que eſt inter virū et vxorē qui ſūt duo Unitas
in carne vna. Geneſ. ij. Et iſta vnitas fuit in quadru-
ter beatā virginē ꝛ deū: quia eam ſibi in ſpō plex inter
ſam accepit. et ſpirituale matrimoniū cū ea deum et
cōtraxit: Juxta illud Oſee. ij. Deſponſabo te Mariā
mihi in fide. Jſtud aūt matrimoniū fuit ini
tiatum ꝑ angelū ꝑ verba de futuro: quando
ei dixit. Ecce ꝯcipies ꝛ paries filiū. Deide fu
it ratificatū ꝑ verba de pn̄ti quādo ipa vir
go ꝯſenſit et dixit. Ecce ancilla dn̄i ꝛc. Dein-
de fuit cōſumatū qn̄ filiꝰ dei in ea incarna-
tus eſt. Et tūc fuerūt duo in carne vna: qꝛ in
corpe chri generādo fuerūt duo. ſ. ipa virgo
ꝛ ſpūſſctūs qui de eiꝰ carne corpus illud for
mauit. Scđa eſt vnitas naturalis q eſt iter
patrē ſeu mrē ꝛ filiū. de q dr̄ Gen̄. xliiij. vbi
Judas ait ꝯ frē ſuo beniamin. Si itrauero
ad prēȝ meū ꝛ puer defuerit: cū aīa illiꝰ ex hꝰ
aīa depēdeat morit. Ex iſta āt vnitate natu
li fit qꝫ mr̄ dȝ diligere filiū tāqȝ rē ſuā. et filiꝰ
dȝ honrare mrēȝ tāqȝ cāȝ ſuā. ꝛ mr̄ ac filiꝰ dn̄e
cōicare ſibi actiōes ꝛ paſſiōes ſuas. Jſta igit
naturalis vnitas fuit inter chr̄m ꝛ beāȝ ꝟgi
nē. Jpa enim filiū diligebat tanqȝ rem ſuaȝ.

Unde poterat dicere illđ.ij.Regū.j. Sicut
mater vnicum diligit filiū :ita te diligebaꝫ.
Et filius honorabat matrē vt cauſam ſuaꝫ.
vnde erat ſubditus illi.Luce.ij.Et mater et
filius cōmunicabant adinuicē ſuas actio-
nes.Nam filius fuit tante clementie ꝙ cre-
aturam ſuā fecit matrē ſuam. et mater tan-
te fuit excellentie ꝙ creaturam ſuam fecit fi
lium ſuū.Cōmunicabāt etiam ſibijnuicē ſu
as paſſiones.Nam in chriſti paſſione ⁊ ma
ter fuit vulnerata gladio doloris: vt ſupra
dictum eſt. et filius fuit vulneratus affectu
maxime compaſſionis. Unde oblitus ſuo-
rum vulneꝝ matrē conſolatus eſt dicēs Jo
y annis.xix.Mulier ecce filius tuus. ¶ Uel
Compaſ cōmunicatio paſſiōis ⁊ actiōis poteſt aliter
ſio tplex. aſſignari. Eſt eñ triplex compaſſio. ſcilicet
accidētalis:quādo ſeruus cōpatitur domi-
no ſuo. Naturalis :quādo mater cōpatit̄ fi-
lio.Eſſentialis quādo mēbrū cōpatit̄ capiti
ſuo.Fuit enim virgo benedicta cōpaſſa chri
ſto tanꝙ ancilla dño.et vt mater filio.Com
municauit etiā mater filio ſuā actionē in cō
trahēdo.q: ibi poſuit ſuū ꝯſenſū. Itē in ge-
nerando. q: ibi poſuit materiale principiū.
Itē in ſaluādo humano generē.q: ibi poſuit
ſuā ſollicitudinē ⁊ ſtudiū. Tertia vnitas eſt
ſocialis inter amicū ⁊ amicū. De qua dicitur
Actuū.iiij. Multitudinis autē credentium
erat cor vnū ⁊ aĩa vna.Et iſta vnitas ami-
cicie facit inter amicos omnia eſſe cōmunia
Amicoꝝ eñ omnia debent eſſe cōmunia.ij.
pol.Omnis eñ amicicia in cōmunicatione
eſt:vt ait Phs.viij. eth.c.vij. Iſta autē vni
tas ⁊ cōmunicatio fuit inter chriſtum ⁊ ma
trem eius.Nam omnia que fuerūt filij: fue-
runt matris.et omnia que fuerūt matris:fu
erunt filij.Filius enim tria habuit.ſ.carnem
animā ⁊ diuinitatē.Et iſta tria fuerunt ma-
tris.ſ.caro ꝑ generationē.anima per amorē.
et diuinitas ei⁹ ꝑ fruitionē.Similr̄ ⁊ mr̄ ha
buit humilitatē:virginitatē ⁊ fecunditatem
Et hec oĩa fuerunt filij.q: iſta ab illo ipa re-
Maria cepit. Quarta vnitas eſt ſpūalis :ꝙ eſt inter
charitate animā et deū:de qua dicit̄.j.Cor.vj.Qui ad
accenſa. heret deo vnus ſpūs eſt cū eo.Et iſta vnitas
fuit matris ad filiū. Intantū autē fuit cum
eo vnita:ꝙ vt ſup̄ dictū eſt tota erat in amo
rem ꝯuerſa.Et ſicut ferrū miſſuꝫ in igne to-
tū efficit̄ ignis:ſic eius aĩa charitate ſuccen-
ſa:tota facta eſt charitas. imo mltomagis in
flāmata fuit ꝙ ferrū ignitū.nā ferrū ſic inflā-
matū pōt aq̄ extingui.et retinet de natura fer-
ri.et nō pōt niſi cū ꝑcuſſionibus flecti.Chari
tas autē inflāmata ipſius benedicte virginis
nullis aquis tribulationū extingui potuit.
Unde Cañ.viij.dr̄.Aq̄ multe nō potuerunt
extinguere charitatē.Inſuꝑ dr̄ amore mūdi
nihil oĩno habuit : ſed tota amore diuino in
flāmata fuit. Unde Hieroñ.in ſermone ad
Euſtochiū inquit.Totam eā incāduerat di-
uinus amor:ita vt in ea nihil eſſet quod mū
danus violaret affect⁹.Ad ipam etiā flecten
dam ad miſericordiā nō oportet vti magna
violentia ꝑcum:ſed leui deuotiōe cordiū.et
ideo vocatur virgula:q: cito flectitur.Un-
de Canticorū.iij. de ea dicitur. Que eſt iſta
que aſcendit ꝑ deſertū ſicut virgula fumi ex
aromatibꝫ myrrhe ⁊ thuris: et vniuerſi pul-
ueris pigmentarij. Ipa eñ habꝫ flexibilita
tem ad miſericordiā:et iō dicit̄ virgula.Ha
bet leuitatē per oĩmodā innocentiā. q: nūꝙ
habuit aliqđ peccati pondus:et ideo dicitur
fumi.Habet etiā redolentiā ꝑ odoriferā fa
mam.⁊ ideo dicit̄: ex aromatibꝫ. Item habꝫ
deuotionē internā.⁊ ideo dicit̄ thuris. Item
habet oīm virtutū plenitudinē ⁊ abundan-
tiā.⁊ iō dr̄.⁊ vniuerſi pulueris pigmentarij.
¶ Trigeſimaquarta eius excellētia dicit̄ li-
bertatis. Nā libeꝝ arbitriū habuit in bono Z
ꝯfirmatū.et ideo nulli voluit cōſentire pctō. Liberū
Potētia eñ liberi arbitrij multis modis po arbitriū
teſt cōſiderari. Primo prout ſe habet indif- ꝯſiderat̄.
ferenter ad hoc ⁊ ad illud.i.ad peccandū vel
nō.Et hoc modo fuit in Adam in ſtatu inno
centie. Unde dicit̄ Eccl.xv. De⁹ ab initio cō
ſtituit hominē:⁊ reliq̄t eū in manu ꝯſilij ſui.
Secūdo cōſiderat̄ cū diſpoſitiōe ad peccan
dum.Et hoc ē in regeneratis poſt baptiſmū
quia adhuc remanet in eis fomes ⁊ diſpoſi-
tio inclinans ad peccandū.Tertio cōſidera-
tur cū quadā quaſi neceſſitate ad peccandū.
et hoc modo eſt in nō regñatis ꝑ baptiſmū.
quia fomes in illis non eſt tm̄ diſpoſitio ad
peccandū ſed quaſi quedā neceſſitas. Quar
to conſiderat̄ cum diſpoſitiōe ad nō peccan
dum.et hoc modo fuit in ſanctificatis in vte
ro:ſicut in Hieremia ⁊ Joanne baptiſta. et
multo excellētius illis in glīoſa virgine ma
ria:quā de⁹ in pmo inſtāti ſue ꝯceptiōis pre
ſeruauit ab originali peccato. ⁊ ſimul ſancti
ficauit omnē fomitē ad malū ab ipa penitus
elōgādo.Quīto ꝯſiderat̄ cū neceſſitate ad n̄
peccandū. Et hoc modo eſt in angelis ⁊ bea
tis.⁊ fuit in ipa benedicta virgine ab inſtan
ti incarnatiōis chr̄i in ea in qua ſecundo fuit
ſanctificata ⁊ in gratia cōfirmata.ita ꝙ poſt
illam ſanctificationē nō habuit potentiā ad
peccādū.Et ꝗtū ad h̄ fuit in ſtatu angelorū
⁊ btōꝝ.q: habuit libeꝝ arbitriū in bono cō-
firmatū. Uñ Aug.in li.de natura ⁊ grā inq̄
De btā ꝟgine nullam ꝓrſus cū de pctis agit̄
habere volo queſtionē.Scimus eñ ꝙ plus
grē ei fuit collatū ad vincēdū ex oī pte pctm̄
q̄ ꝯcipe ⁊ parere meruit quē ꝯſtat nullū ha-
buiſſe peccatū. Sicut aūt āgeli ⁊ ſcti in grā

cōfirmati habet liberꝫ arbitriū in bono ꝯfir
matū. ita ecōtrario demones hñt ipm liberꝫ
arbitriū in malo ꝯfirmatum: ſm theologos
maxime ſcḋm Bonauē. in. ij. di. vij. ⁊ ſilr dā⸗
nati. Brā autē virgo hanc excellētiā habuit
ſup oēs puros hoīes. nā qḋ alij hñt poſt hāc
vitā: ipa in hac vita. ſ. ꝯfirmationē liberi ar⸗
A bitrij in bono. ¶ Trigeſimaqnta eius excel
Maria lentia dicitur liberalitatis. Sup oēs etenim
liberaliſ puras creatās ipa fuit liberal'. Uñ ei⁹ libe⸗
ſima. ralitas mltis reb⁹ aſſimilat̃. Primo ſoli: qꝛ
ſicut ſol orit̃ ſup bonos ⁊ malos: vt ait ſalua
tor Mat. v. ita ei⁹ liberal' miſericordia relu
cet ſup bonos vt eos in grā cuſtodiat. et ſu⸗
per malos vt illos a malo conuertat. Unde
Bern. ait. Uirgo beata autē velut alterꝫ ſolē
induit. qꝛ ille ſup bonos ⁊ malos indifferen
ter orit̃. Sic ipa q̄ꝫ pterita merita nō diſcu⸗
tit: ſꝫ oīb⁹ exorabilē ac clemētiſſimā ſe expo⸗
nit. oīumqꝫ neceſſitates ampliſſimo miſerat̃
affectu. Scḋo aſſimilat̃ elemoſynarie libe⸗
rali. Uñ Prouer. vl. dicit̃. Manū ſuā ape⸗
ruit inopi. ⁊ palmas ſuas extendit ad paupe
rē. Cui⁹ liberalitas oñdit̃. ⁊ qꝛ manū hꝫ ap⸗
tam. ⁊ brachiū extēſū ad paupes. et qꝛ manū
hꝫ elemoſynis plenā. Nulla eñi laus eſſet ele
moſynarie libali ſi manū aptā teneret: ⁊ bra
chiū ad paupes extēderet: ſꝫ ipam manū va⸗
cuā hrēt. Brā igit̃ ṽgo tāq̄ꝫ dei elēoſynaria
inrauctū eſt liberal' qꝛ dat faciliter. ⁊ iḋo tenet
manū aptā. ⁊ qꝛ dat oīb⁹ cōit̃: iō tenet brachi
um extenſum. ⁊ qꝛ dat oīb⁹ abūdāter: iō ma
nū habꝫ elēoſynis plenā. Tertio aſſilat̃ mu⸗
lieri forti. Nā de ipa dicit̃ Prouer. vl. Sur
rexit ⁊ diuiſit pḋā domeſticis ſuis: ⁊ cibaria
ancillis ſuis. Et ibidē. Oēs domeſtici ei⁹ ve
ſtiti ſunt duplicib⁹. Ipa eñi qbuſdā dat ciba
ria grāꝫ. Et iō dꝛ. Dedit cibaria ancill' ſuis.
Alijs ṽo dat duplicia veſtimēta: ṽtutū. ſ. the
ologicaꝫ ⁊ politicaꝫ. ⁊ ideo dicit̃. Oēs ami
ci ei⁹ veſtiti ſūt duplicib⁹. Quibuſdā aūt dat
victoriā: qñ. ſ. ipos vincere mūdū: carnē ⁊ di
abolū facit. ⁊ eis tāq̄ꝫ domeſticiſ ſuis illos in
pḋaꝫ ꝯcedit. ⁊ iō dꝛ. Deditqꝫ pḋā domeſticiſ
ſuis. Quarto aſſimilat̃ piſſime mrī. Unde
ipa dicit Eccl. xxiiij. Ego mr̄ ⁊c̄. Ipa eñi fri⸗
gidos in amore dei ad dilectionē inflāmat. ⁊
iō dicit. Ego mr̄ pulcre dilectiōis. Supbos
q̄ꝫ ⁊ pſūptuoſos ad ſui recognitionē timore
diuie maieſtatiſ hūiliat. ⁊ ideo inqt. ⁊ timoriſ.
Tenebroſos etiā ⁊ igrātes ad cognitionē dei
illuminat. ⁊ ideo ſubdit. ⁊ agnitiōis. Ipa inſu
per i pfundū deſpatiōis demerſos ad ſpē ve
B nie reuocat. et iō ſubdit. et ſancte ſpei. Quin
Maria to aſſimilat̃ hoſpiti munifico ⁊ curiali. Uñ
hoſpitat̃ ipi dꝛ Eccl. xxiiij. In Jacob inhabita ⁊ i iſrl'
cū tribuſ hereditare ⁊c̄. Ex qb⁹ verbis habet̃ qꝛ ipa ho
pſonis ſpitat̃ ⁊ habitat cū tribus generib⁹ pſonarū.

Quidā eñi ſūt actiui. ⁊ cū his habitat dādo
eis firmā ad opandū ꝯſtantiā. Et ideo dicit̃.
In Jacob inhabita. Per Jacob eñi (q̄ inter⸗
ptat̃ luctator) itelligūt̃ actiui: q̄ ſūt i mltipli
ci luctatiōe iſti⁹ mūdi. Alij ṽo ſūt ꝯtēplatiꝰ
ui cū qb⁹ habitat iperrādo eis viſionem dei
ſincerā. ⁊ iḋo dꝛ. In iſrl' hereditare. Iſrl' eñi
interptat̃ vir vidēs deū. Alij aūt ſunt pfecti
q̄ habēt vitā actiuā ⁊ cōtēplatiuā. Et cū his
electis ⁊ pfectiſ habitat dādo eis vitā firmaꝫ
⁊ pſeuerantē. Et ideo ſubdit̃. Et i electiſ meis
mitte radices. Ex qb⁹ oīb⁹ patꝫ qꝛ ipa bñdi⸗
cta ṽgo ē liberaliſſima. Liberal' eñi dr̄ ille q̄
eſt larg⁹ ⁊ munific⁹. et q̄ libēter donat et nō
murmurat. Uñ liberaliter exponit̃. i. large.
magnifice: plene ⁊ benigne. vt notat̃ p Archi
diac. i. c. ſtatutū. §. inſup. de reſcp. li. vj. q̄ oīa
fuerūt in ipa dña nr̄a ſup oēs. Si ṽo accipi
atur liberalitas p bonitate. vt in. l. ne q̄s. ff. q̄
ſen. ſi. ap. reſcin. etiā h̄ mō fuit liberaliſſima: D
qꝛ oīm optima. Ipa eñi ē imago bonitatiſ il Maria
lius. ſ. dei vt dꝛ Sap. vij. ¶ Trigeſimaſexta oīm ṽtu⸗
ei⁹ excellētia dꝛ ſuſceptiōis. Oēs eñi ſctōꝝ vir tū ſuſce⸗
tutes tā noui q̄ꝫ veteriſ teſtamēti a ṽgie pleni ptiua.
tudinē ſuſceperūt. veteris qdē i ṽgie futura.
noue ṽo legis ſcti in ṽgine iā facta. Et vt cla
rius iſta videant̃. q̄dā ſctōꝝ noui ⁊ veteriſ te
ſtamēti ꝯnumerari ṽtutes pñt. Claruit nan
q̄ꝫ Abel in veti teſtamēto ṽtute inocētie. vñ ⁊
dñs reſpexit ad munera eius. Ben. iiij. Cla⸗
ruit Enoch ṽtute mūdicie. vñ et tulit illum
deus. vide Ben. vj. Claruit Noe ṽtute ſpei.
vñ ⁊ ſperans a diluuio p arcā liberari ex dei
ſpāli mādato illā miro mō fabricauit Ben.
vj. Claruit Abraam ṽtute fidei. Bene. xxij.
Credidit Abraā ⁊ reputatū eſt ei ad iuſticiā
vñ ⁊ filiū imolare voluit. vt ibidē dꝛ. Claruit
Iſaac ṽtute obediētie. vñ ⁊ pr̄i in ſui imola⸗
tiōe nō ꝯdixit di. Ben. xxij. Ubi eſt victima
⁊ holocauſtū pr̄ mi? Et rñdens pat̃ ait. Dñs
puidebit fili mi ⁊c̄. Claruit Jacob ṽtute ami
citie. vñ ⁊ dñs ei mlta ſecreta reuelauit. vt de
ſcala ⁊c̄ Ben. xxviij. Claruit Job ṽtute patie
vñ nec ꝯ dñꝫ locut⁹ ē. Job. j. Claruit Moy⸗
ſes ṽtute māſuetudīs. vñ ⁊ dño ſēp māſuete
rñdit. ⁊ iō māſuetiſſim⁹ dictus eſt. Nūe. xij.
c. Claruit Dauid ṽtute hūilitatiſ. vñ ⁊ iumē
tū ſe eē dixit pſ. lxxij. dū ait. vt iumētū fact⁹
ſum apḋ te. Claruit Salomon ṽtute ſapie.
vñ ⁊ ſapiēter de duab⁹ meretricib⁹ iudiciuꝫ
dedit. iij. Re. iij. Claruit Ezechias ṽtute pe⸗
nitētie. vñ ⁊ verſa facie ad parietē fleuit ama
re. Eſaie. xxxviij. ⁊ iiij. Regum. xx. Claruit et
Daniel virtute intelligentie. Unde ⁊ ſomni⸗
um Nabuchodonoſor expoſuit Daniel'. iiij.
caplo. Claruit Suſanna virtute caſtimo⸗
nie. Unde et potius mori elegit q̄ꝫ ſenibus
conſentire. Daniel is. xiij. Et iſti ſufficiant ex

veteri lege. Nunc etiã ſanctos q̃ſdã noue le/
gis cõmemoremus. Claruit nanq̃ʒ Joannes
baptiſta ṽtute penitentie. Unde ⁊ a teneris
annis eremũ petijt. ſicut canit eccleſia dicẽs
Antra deſerti teneris ſub annis ⁊c̃. Claruit
Petrus ṽtute cõſtantie poſt ſpũſſancti miſ
ſionem. vnde ⁊ letanter ibat ad crucem. Cla
ruit ⁊ Paulus virtute fortitudinis. vnde ⁊
dicebat. Cum infirmor fortior ſũ. ij. ad Cor.
xij. Claruit Andreas ṽtute animoſitatis. Unñ
⁊ animoſe crucem ſalutauit: dicens. Salue
crux p̃cioſa ⁊c̃. Claruit Joannes euãgeliſta
virtute doctrine. vnde ⁊ ceteris altius into
nuit dicens. In p̃ncipio erat verbum ⁊c̃. Jo
an. j. Claruit Jacobus frater Joannis euã/
geliſte virtute credulitatis. Unde ipſe ⁊ Jo/
annes relictis omnibꝫ ſecuti ſunt chriſtum:
Matth. iiij. Alter Jacobus virtute claruit
ſanctitatis. vnde ab omnibꝫ iuſtus eſt appel
latus. Claruit Philippus ṽtute ſollicitudi
nis. Unñ ⁊ fratri ſuo Nathanaeli dixit. In
uenimus meſſiam veni ⁊ vide: Joan. j. Cla
ruit Bartholome⁹ virtute p̃dicatiõis. vnde
et multas p̄egrinauit regiones/ dei verbum
ſeminãdo. vt patʒ in Legenda eius. Claru/
it Mattheus ṽtute fidei. vnde ⁊ prim⁹ ſcri
pſit euangeliũ. Claruit Simon ṽtute obe/
dientie. Unde ⁊ Simon obediens interp̃ta
tur. Claruit Thomas ṽtute hũilitatis. vñ ⁊
domino hũiliter reſpondit: Dñs meus ⁊ de
us meus. Joan. xx. Claruit Judas taddeus
virtute animoſitatis. vnde ⁊ ꝯtra hereticos
epiſtolam ſcp̃ſit dicens. Hi ſunt nubes ſine
aqua. Judas aũt ſcarioth ſuam ṽtutẽ p̃di/
dit: vnde ⁊ laqueo ſe ſuſpendit. Quid d̃ alijs
dicam? O ſancti ⁊ ſctẽ dei: q̃t q̃ntiſq̃ʒ ṽtutibꝫ
Nota longe a nobis diſtantibꝫ claruiſtiſ. Sed q̃ſo
anima mea: audi Iſid. de ſũmo bo. li. ij. c. xj.
Si ad boni inq̃t incitamentũ diuina (q̃bus
monemur) p̃cepta deeſſent: p̄ lege nobis ſan
ctoꝝ vita ſufficeret. At cõtra: dum ⁊ de⁹ p̃ce
ptis ſuis admoneat: ⁊ vita ſctõꝝ boni op̃is
exempla p̃ponant: nulla eſt iam de reatu ex/
cuſatio. q̃a ⁊ lex dei aures nr̃as q̃tidie p̃pul/
ſat. et ſanctoꝝ documenta noſtri cordis inti
ma p̃uocant. Etſi prauoꝝ ſepe ſecuti ſum⁹
exempla: cur nõ imitamur ſanctoꝝ digna ⁊
laudabilia facta? Etſi apti ſum⁹ imitari ini/
micos in malũ: cur pigri ſumus imitari iu/
ſtos in bonum? Exemplo igit̃ ſanctoꝝ vari/
as ſectare ṽtutes. Humilitatis ex chr̃o. De
uotiõis ex Petro. Charitatiſ ex Joãne. Obe
dientie de Abraã. Patientie de Iſaac. To/
lerãtie de Jacob. Caſtitatie de Joſeph. Mã
ſuetudinis de Moyſe. Conſtantie de Joſue
Benignitatiſ de Samuele. Miſericordie d̃
Dauid. Abſtinentie de Daniele. Sic ⁊ cete/
ra facta p̃oꝝ: quo labore: quo moderamine:
quave intentione vel compunctiõe generan
tur: vir ſanctus imitando cõſideret. Hec il/
le. Quid igit̃ h̃ de virgine dicẽs? niſi q̃ cete/
ris p̄ partes: in Mariã autẽ tota ſe infudit
gratie plenitudo. quare ⁊c̃. Et ideo antiq̃ in
virgine ſancta futura ſuaꝝ ṽtutũ: ⁊ moder/
ni ab ea iam dei mr̃e facta ſumpſerũt origi/
nẽ ⁊ plenitudinẽ. Et p̃pter h̃ ipſa inquit Eccĩ
xxiiij. In plenitudine ſanctoꝝ detentio mea

¶ Habet quoq̃ʒ alias innũeras excellẽtias E
quas deuotiſ mentibꝫ cõtemplãdas relinq̃.
Solũmodo aliq̃s tangã que incipiũt ab ali
qua litteraꝝ alphabeti: ſic inuocãdo ⁊ oran
do eam p̄ diſcurſum ſingulaꝝ lr̃aꝝ. A. Ad/
uocata humani generiſ defende cauſam no/
ſtram: ⁊ ora p̄ nobis. B. Bñdicta ſuper oẽs
mulieres: fac nos a tuo filio benedici. C. Cõ
ſolatio deſperatoꝝ ⁊ ꝯfortatio eoꝝ: ne p̄mit
tas nos in deſp̄ationis barathrũ mergi. D.
Dulcedo deuotoꝝ: fac nos deuotõis ſuaui/
tate repleri. E. Excellentiſſima oĩm creatura
rũ: recõmẽda nos tuo ⁊ nr̃o creatori. F. Fõs
diuinaꝝ gr̃aꝝ: ſitientibꝫ ⁊ arentibꝫ nob̃ aq̃s
ſalutares effunde. G. Gratioſa deo: angelis
⁊ hoĩbꝫ: fac nos ſponſo ſuo celeſti gratioſos
H. Honorificẽtia populi chr̃iani: fac nos i/
tentos eſſe tue veneratiõi. I. Impatrix p̄adi
ſi: impetra nob̃ vt efficiamur participes tui
regni. K. Kariſmatũ dei diſpenſatrix: paup̄
p̄tatẽ ⁊ mẽdicitatẽ nr̃aʒ ſubleua. L. Laboran
tiũ requies ⁊ refrigeriũ: eternã nob̃ pauſatio/
nem p̄ſta. M. Mater nr̃a ⁊ dei: fac nos cũ
filio tuo fratre noſtro cõiũgi. N. Nobilitas
mũdi ne dimittas nos peccati ignobilitate cõ
fundi. vel Nutrix pupilloꝝ ⁊ orphanoꝝ: no
bis miſeriſ ⁊ orphanis ſubueni. O. Ornamẽ/
tũ vniuerſi fac nos virtutibꝫ ⁊ bonis moribꝫ
ornari. P. Pacificatrix diſcordantiũ: nos
diſcordes ⁊ rebelles tuo nato iubeas cõcor/
dari. Q. Quarte hierarchie p̄ſidens: nos in
tertia fac locari. R. Regina celi ⁊ terre nos
tuos ſeruos ſuſcipe. S. Spes oĩs tribulati
adiuua nos naufragos in h̃ mari. T. Turre/
la opp̄ſſoꝝ ſeuientiũ in nos: iram cõpeſce de
monũ. U Uita mũdi: fac recludi portas mor
tis ⁊ iferni. Noſq̃ʒ tecũ fac deduci i terra vi
uentium Amen.

¶ Pars. II. huius ſermonis de corona lapi
dum p̄cioſorum.

O E glorioſa ṽgie i celˀ triũphãtiſſime
coronata: poſſum⁹ dicere deo illõ
pſ. xx. Poſuiſti ĩ capite ei⁹ coronã Sexagi
de lapide p̄cioſo. Hec aũt corona tarres la
eſt ſexagitatriũ lapidũ p̄cioſoꝝ ſm nũeꝝ an pides co
noꝝ q̃bꝫ vixit ipa bñdicta ṽgo Maria i hoc rone ma
mõo. Quia ṽo nouem ſunt ordines angelo rie.
rũ: ideo hanc coronã ipſi angeli fabricãtes p̄

quolibet ordine poſuerūt ſeptē lapides. Ita
ꝙ in ſupma hierarchia recepit. xxj. in media
totidē: ꝛ in infima ſilr. Supma aūt hierar-
chia ſm Diony. in li. de angelica hierarchia
dicit̃ grece Epophonia: in qua dicunt̃ eē tria
loca triū celoꝝ: iuxta ꝓprietates triū ordinū
angeloꝝ ipſi⁹ hierarchie. Prim⁹ locus dicit̃
eſſe coloris rubei, ſecundus coloris albi. ter-
tius ꝟo coloris flaui. Prim⁹ locus ꝯtinet ſe
raphin: q̄ depingunt̃ in colore rubeo ꝓpt̄ im
menſe charitatꝫ ardorē. Sunt em̄ magꝫ inflā
mati amore diuino q̄ꝫ oēs aliꝭ angeli. Et iſti
ponūt ſeptē lapides p̄cioſos ad fabricādā co
Alabaſtrum — ronā ardentiſſime ſeraphine. ¶ Prio. ſ. ala-
baſtrū: q̄d eſt lapis candidus intercinct⁹ va
rijs coloribꝫ. de q̄ inq̄t Iſido. xvj. li. ethim. ca.
v. ꝙ vnguenta interpoſita ꝯſeruat incorru-
pta. Et ideo Magdalena ſumpſit alabaſtꝝ
plenū vnguento: Joan. xij. et effudit ſup ca-
put Jeſu. Iſte autē lapis ſignificat incorru-
ptiōem q̄ fuit in btā virgine: ſine q̄ nō fuiſſet
digna ſuſcipe in ſe vnguentū p̄cioſum para
diſi. Ut em̄ d̄r. j. Coꝝ. xv. Corruptio incorru
ptionē nō poſſidebit. Ecōtra ꝟo d̄r Sap. vj.
G Incorruptio facit eſſe primū deo. ¶ Scđs
Auripigmentū — lapis d̄r auripigmentū. ꝛ alio noīe vocat̃ ar-
ſeraſcus: auri ſpēm p̄rendens in colore. ꝛ ha
bet ꝟtutē diſſoluendi: attrahēdi ꝛ mūdificā
di: vt d̄r i li. de ꝓprietatibꝫ reꝝ. Et ſcat int̃ be
atā ꝟginem ꝛ Joſeph diſſolutiōem q̄ntū ad
carnalē copulā ꝛ mūdiciā caſtitatꝫ vtriuſqꝫ:
ac mundū ꝛ purū matrimoniū cū maxima
amoris attractione. et q̄ ad oīa q̄ ad eſſentiā
mr̄imonij reqrunt̃. De quo ſatis dixi in. iiij.
H pte p̄ncipali hui⁹ opis ſmone vltio. ¶ Ter-
Adamas — tius lapis dicit̃ adamas. de quo dicit̃ in li. đ
ꝓprie. reꝝ. ꝙ appellat̃ gēma recōciliationis ꝛ
amoris. Eſt aūt adamas (vt inq̄t Iſido. xvj
li. ethimo. ca. de cryſtallis) lapis indic⁹ duricie
marie ꝛ valde fortꝫ: q̄ nulli cedit materie: nec
ferro q̄dē: nec igni: nec vnq̄ꝫ incaleſcit. Unā a
grecis/vis indomita appellat̃. Sed cū ſit i-
uictus ac ferri igniſqꝫ ꝯtēptor: rūpit̃ tn̄ ſan
guine hirci calido ꝛ recēti: cuius fragmentꝫ
ſculptores in ſignandis ꝛ pforādis gemmis
vtunt̃. Que oīa poſſent btē ꝟgini couenienter
aptari. ſed ſolum vnā aſſimilatōem explana
bo breuitatꝫ cā. Et ſilr̄ faciā đ alijs lapidibꝫ:
lꝫ ponā diuerſas eoꝝ ꝓprietates relinq̄ns p-
ſpicaci lectori eaꝝ applicatiōem ꝓut ei vide-
bitur. Sicut ḡ adamas nulli cedit metallo
ſeu malleo p̄cutienti: ita btā ꝟgo īfrāgibilis
ſtetit in patientia: ꝛ nulli ceſſit pſecutiōi. Ta
cta tn̄ ſanguine calido filij ſui/fuit mollifi-
cata ad cōpaſſionē: ꝛ in teneritudinē reſolu-
I ta. ¶ Quart⁹ lapis d̄r ametiſt⁹ etiaꝫ ip̄e in-
Ametiſtus — dicus: qui iter gemmas purpureas obtinet
p̄ncipatū: ſm Iſiđ. vbi ſ. et leuiter fundit ac
emittit quaſdā flāmas. et valet ꝯtra ebrieta
tem. ꝛ facit virilē. Et (vt d̄r in li. de ꝓprie. re.)
valet ad repellendā malā cogitatiōem: ꝛ ad
bonū ꝯfert intellectū. ꝛ ineſt ei mollicies ad
ſculpendū. Et ſimil'r btā ꝟgo int̃ oēs beatos
charitate purpureos obtinet p̄ncipatū. Nā
de illa d̄r Prouer. vl. Byſſus ꝛ purpura indu
mētū ei⁹. Ipſa em̄ tota facta eſt purpura. i.
charitas. iuxta illud Can. iij. Aſcenſum pur-
pureū media charitate cōſtrauit. ¶ Quint⁹ K
lapis dicit̃ achates. a flumine eiuſdē nōis Achates
exiſtentis in Sicilia: iuxta quē gēma prius
fuit inuenta vt dicit Iſido. vbi ſ. Nō aūt i
pluribꝫ locis inuenit̃. Et habet diuerſas p-
prietates ſm diuerſa loca in quibꝫ generat̃:
que ſimul collecte ſunt iſte (ꝓut ponit̃ in li.
de ꝓprie. reꝝ) Ualere em̄ dicit̃ ad tempeſta-
tes auertendas. ad ſiſtēdū flumina: ad regū
fortunas. ad vitanda p̄icula. Item d̄r redde
re hominē gratū ꝛ placentū ꝛ facūdū. ac vi-
res conferre. Item viſum fouere. ꝯtra ſitim
ꝓdeſſe: ꝛ cōtra venenum valere. Hanc autē
gemmā merito poſuerunt ſeraphin in coro-
na ipſi⁹ ꝟginis: que ſup omnes creaturas fu
it a deo dilecta atqꝫ illi gratioſa: noſqꝫ ei red
dit placidos ꝛ gratos. Unde de illa dicere
poſſum⁹ illud ad Eph. j. Gratificauit nos in
dilecto filio ſuo. ¶ Sext⁹ lapis d̄r albeſton L
qui etiā ſm Aug. xxj. de ciui dei. dicit̃ aſſue- Albeſtō
ſton. Et (vt idem ait Aug⁹.) inuenit̃ in Ar-
chadia. et ſemel accenſus nunq̄ꝫ extinguitur
Unde dicit Iſiđ. vbi ſ. ꝙ apud gētiles in q̄-
dam templo veneris erat factū candelabrū
in q̄ erat lucerna ſic ardens vt nulla tēpeſta-
te: nulloqꝫ imbri extingui poſſet. Et ſilr̄ lu-
cerna beate ꝟginis fuit inextinguibilis. de
qua in figurā dixit deus Moyſi Exo. xxvij.
Ardeat lucerna ſemp in tabernacl'o teſtimo
nij coram dño. ꝛ purpure⁹ erit cultus ꝛc̄. Et
Sap. vij. dicit̃. Inextinguibile eſt lumē illi⁹
O potentes ſeculi. O p̄ncipes. O amatores
mūdi: q̄nto tp̄e durat lucerna laudū vr̄aꝝ?
Cito lucerna impioꝝ extinguet̃: Prouerb.
xxiiij. Lucerna aūt ꝟginea ſemper pſeuerat:
ſempqꝫ lucet: nullas patit̃ tenebras. Nunq̄ꝫ
apud ipſam virginem eſt nox: ſed ſemp me-
ridies. quia vt d̄r Eſa. xviij. ſicut lux meridi-
ana clara eſt. ¶ Septimus lapis dicit̃ abſi- M
cos. de quo dicit Iſiđ. vbi ſ. ꝙ eſt pondero- Abſicos
ſus ꝛ niger: venis diſtinctus rubētibꝫ. ꝛ cale
factus ab igne/ſeptem diebꝫ tenet calorem.
Et ideo figurat btām ꝟginē q̄ eſt pōderoſa.
id eſt plena diuino amore. Q: vt ait Aug. in
li. ꝯfeſ. Amor me⁹ pōdus meū ꝛc̄. Erat etiaꝫ
grauida ꝛ ponderoſa diuie dulcedinis imē-
ſitate: nigra ꝟo hūilitate. Unde inq̄t Can.
j. Nigra ſum ſed formoſa. Iteꝫ diſtincta eſt
venis rubentibꝫ. i. omniū ſanctoꝝ ꝛ angeloꝝ.

rũ amoribꝫ.q̄ ꝑ venas amoꝝ tanq̄ ꝑ meatus
q̄ſdã feruntᷣ in illã. Iſte etiã lapis calefactꝰ
igne diuĩo.ſeptẽ diebꝫ tenuit calorẽ.i.in omĩ
tpe. Ait em̃ Greg. in q̄dã omel' de magdale
na. Quia ſeptẽ diebꝫ om̃e tẽpus ꝯprehendit
N recte ſeptenario nũero vniuerſitas figuratᷣ.
Alabandina. ❡ Poſt ſeraphin acceſſerũt cherubin offerẽ
tes.vij.alios lapides ꝓcioſos in corona ipiꝰ
ꝟginis. Cherubin autẽ depinguntᷣ in colore
albo.q2 vt ait Algazel. Albedo cauſatᷣ ex lu
ce clara ⁊ mlta in corꝑe ꝑſpicuo.⁊ hoc bene
ꝯuenit cherubin.eo ꝙ poſt ſeraphin ſunt vi
ciniores diuine ſapiẽtie.a qua claritatẽ ma
ximã recipiũt. Primꝰ aũt lapis ab eis obla
tus dr̃ Alabandina. ⁊ eſt gẽma ſic dicta:ab
Alabanda regione Aſie. cuiꝰ color ſimil' eſt
calcedonio.vt dic̃ Iſi.vbi ſ. Scd̃m aũt Di
Maria chriſtum prouocauit ad effuſionem ſanguinis. aſcoridẽ. Alabandina eſt gẽma clara ⁊ ſub
ruffa vt ſardiꝰ.cuiꝰ ꝟtus eſt ſanguinẽ ꝓuoca
re ⁊ augmẽtare. Et hec ꝓꝓrietas optime con
uenit btĩſſime ꝟgini. nã cuꝫ redẽptio hũani
generꝭ nullo alio modo ꝯgruentiꝰ fieri poſ
ſet q̄ꝫ ꝑ effuſionẽ ſanguĩs Ieſu chri. vt ꝓbat
paulꝰ ad Heb.ix.vbi etiã ait. Et ſine ſangui
nis effuſione nõ fit remiſſio. Btã ꝟgo iſtum
ſanguinẽ ꝓuocauit:dum ipm̃ dei filiũ ad aſ
ſumendã carnẽ humanã induxit. ⁊ ꝯſequẽt
ad effundendũ ſanguinẽ in ara crucꝭ ꝓ ſalu
te mundi. Und̃ Bern. in q̄dam ſmone ait.
Hec eſt q̄ totius mũdi ſalutẽ obtinuit ⁊ re
parationẽ oĩm impetrauit. Cõſtat em̃ ipam
ꝓ hũano genere fuiſſe ſollicitã:cui dictũ eſt.
Inueniſti grãm apud deũ.grãm.ſ.redẽptio
nis nr̃e quã q̄rebas. Hec ille. Nos ꝟo ꝯtem
plari poſſumꝰ ꝙ btã ꝟgo dixit filio illd̃ Nũ.
xviij. Sanguinẽ em̃ fundes ſuper altare. Et
ipſe ait. Hic eſt ſanguis meꝰ noui teſtamẽti
O qui ꝓ mltis effundetᷣ in remiſſionẽ peccatoꝝ.
Agiriſtꝭ. Mat.xxvj. ⁊ Mar.xiiij. ❡ Scd̃s lapis dr̃
Agiriſtis.q̄ habꝫ colorẽ argenteũ.⁊ dr̃ refre
nare animoꝝ imperꝰ ⁊ iracundias.vt refertᷣ
in li.de ꝓꝓri.rex.⁊ recitat etiã Iſi.vbi ſ.in c.
d̃ gẽmis aureis. Et hec etiã ꝓꝓrietas optime
ꝯuenit glioſe ꝟgini. Nam deꝰ adeo erat ira
tus hũano generi ꝙ nulliꝰ hoĩs ꝓce flecti po
tuerat.licꝫ ſepius ꝓpulſatꝰ lachrymis ſctõꝝ
patrũ. Adam nãq3 vixit nõgentis ⁊.xxx.an
nis.vt ſcribitᷣ Gen.v. Semꝑ in ſacrificijs ⁊
orationibꝫ ⁊ diuino cultu clamãs ⁊ dicens.
Parce dñe parce:⁊ ne des hereditatẽ tuã in
ꝑditionẽ. Joel.ij. Cui rñdit deus Non par
cã:⁊ nõ ꝯcedam ⁊ nõ miſerebor. Hiere.xiij.
Idem q̄ꝫ orauit Seth filiꝰ adam.q̄ vixit an
nis nongentiſduodecim Abel occiditᷣ ⁊ ſan
guis eiꝰ clamat vt miſereatᷣ.⁊ nõ eſt miſertꝰ
Noe vir iuſtus in ſimplicitate cordis ſui ex
clamauit ad dñm. Silr ⁊ Abraã volẽs im
molare filiũ. Sic Iſaac ꝯſentiens imolari.

⁊ Jacob cũ.xij. pr̃iarchis filijs ſuis. Moy
ſes etiã ⁊ Dauid cum omĩbꝫ ꝓphetꝭ obſecra
uerunt deum ⁊ tñ eos nunq̄ꝫ voluit exaudi
re.de q̄bus dici poteſt illud pſ.xvij. Clama
uerunt ad dñm.nec exaudiuit eos. Iſta aũt
dulciſſima ꝟgo eius iram mitigauit ⁊ hu
manũ genus ei recõciliauit ꝑ filium ſuũ iu
xta illud ad Col'.j. Cõplacuit ꝑ eum recõci
liari om̃ia ꝑ ipm̃ pacificans ꝑ ſanguinẽ cru
cis ⁊c̃. ❡ Tertius lapis dr̃ Aſtrion. qui eſt P Aſtrion.
lapis indicus cryſtallo ſilis:in cuius centro
lucet q̄ſi ſtella. Sic aũt dr̃ ab aſtris eo ꝙ eis
oppoſita eaꝝ fulgorẽ rapit vt dic̃ Iſid.in c.
de cryſtallis.⁊ ponitᷣ in li.de ꝓꝓrie.rex. Et ſi
militer hanc ꝓꝓrietatẽ habet ꝟgo benedicta.
Stelle em̃ dicũtᷣ om̃es boni ⁊ ſcti.vt decla
raui in tertia ꝑte ꝓncipali huiꝰ opis.ſmone.
vj.in exordio. Quaꝝ ſtellaꝝ fulgorẽ iſte la
pis.i.btã ꝟgo rapit.q2 ſua ſctitas alioꝝ oĩm
beatoꝝ ſctitatem obumbrari in ſui compa
tione facit. Et ad hoc applicari poſſet illud
Joel'.ij. Stelle retraxerũt ſplendorẽ ſuum. Q
❡ Quartꝰ lapis dicitᷣ Allectoriꝰ. de q̄ dicitᷣ Allectorius.
in li.de ꝓꝓrie.rex.ꝙ valet ad faciendũ hoĩeꝫ
ꝯſtantẽ ⁊ victorẽ diſcretũ ⁊ oratorẽ: ⁊ ad re
formãdũ amicos.atq3 ſitim extiguit. Has
aũt ꝓꝓrietates ⁊ ſilr alioꝝ lapidũ ꝑdictoꝝ ⁊
infra dicendoꝝ.licꝫ recitẽ vt ab alijs poſitas
nõ tñ ex hoc approbo.nec in omni ꝑte veras
eſſe credo.ſed ſolum ab alijs deſcriptas refe
ro.⁊ aliquas eaꝝ ad veras btẽ ꝟginis ꝓꝓrie
tates aſſumo. Iſtius q̄ lapidis ꝓꝓrietates lꝫ
om̃es habeat bñdicta dei mater:vnã tñ non
minimã habet ſcꝫ extinctionis ſitis. Om̃es
em̃ ſitim habemꝰ felicitatꝭ eterne.⁊ tanq̄ꝫ ca
nes feſſi aridã emittimꝰ linguã anhelantes
ad aquã ſalutis ꝑpetue: quã btã ꝟgo nobis
ꝓpinauit. De qua ipa dicere põt illd̃ Jo.iiij.
Qui biberit ex aqua quã ego dabo ei:fiet in
eo fons aque ſalientꝭ in vitã eternã. Ipſa nã
q3 ꝓtulit fontẽ ꝑadiſi.ſ.filiũ ſuũ.qui aquas
gratiaꝝ ſuaꝝ om̃ibꝫ ſitientibꝫ gratis ⁊ abũ
danter effudit dicens Eſa.lv. Om̃es ſitien
tes venite ad aq̄s.⁊ q̄ nõ habetꝭ argentũ ve
nite ⁊c̃. Similitᷣ ⁊ beata ꝟgo nos inuitat ad
extinguendã hanc ſitim:⁊ ait Cant.v. Bibi
te amici mei ⁊ inebriamini chariſſimi. Hec
em̃ eſt illa aqua ab ipſa dña noſtra nobis ꝓ
curata.que ſola inebriare facit ebrietate per
petua.de qua ꝓpheta inq̄t deo pſ.xxxv. In
ebriabuntᷣ ab vbertate domus tue ⁊ torren
te voluptatis tue potabis eos. ❡ Quintus R
lapis dicitᷣ aſterida ⁊ eſt gẽma candida infu Aſterida
ſam ꝯtinens lucẽ ſicut ſtellã intus ſe mouen
tẽ.redditq3 ſolis radios candidãtes. vt di
citur in lib.de ꝓꝓrie.rex. Ex qua figuratᷣ ipa
glioſa ꝟgo que fulſit vt ſtella. Unde de ea ꝑ
dictum fuerat. Nume.xxiiij. Orietᷣ ſtella ex

Jacob ꝛc. Reddiditq̄ȝ radios ſolis cãdidã-
tes. Sol em̃ iſte ē ch̄ris q̄ habȝ radios igne-
os q̄ ad diuinitateȝ. iuxͣ illud Heb. xiij. De⁹
noſter ignis eſt. et ideo d̄r Dan̄. vij. Fluuius
igne⁹ rapidusq̄ȝ egrediebaꝛ a facie ei⁹. Sed
iſte lapis in ſe recipiēs hos radios (iuxta il-
lud Job. xl. Sub ipo erant radij ſolis) fecit
eos candētes ꝑ hūanitateȝ. Vn̄ d̄r Dan̄. vij.
Antiqu⁹ dieꝝ ſedit: veſtimentū ei⁹ albū ſicut
S Amati-ſtes nix. ¶ Sext⁹ lapis d̄r amatiſtes: qui (vt ait
Iſīd. li. xvj. et ꝑ mol. ca. x.) ſi tangit veſtē igni
apponendã: ignis non appropinq̄t. et in igne
poſitus non comburiꝛ. ꝛ omnib⁹ magorum
maleficijs obuiat ꝛ reſiſtit. Que proprietas
virginis imaculate ꝑſeruatiōem a pctō ſigni
ficat. nã veſtꝭ anie d̄r corp⁹. ei⁹ aūt ania tan-
gens. i. intrans ei⁹ corpus: q̄d rōne originis
erat igni cōcupīe apponendū: ex ꝟtute ſibi a
deo indita / ipm ab oī cōcupia ꝛ igne carnal'
voluptatꝭ ꝑſeruauit: atq̄ȝ ingrediēs naturaȝ
humanã pctō originali ignitã cōbuſta nō fu
it: q̄nimo illeſa penit⁹ in illa ꝑmanēs: omnē
T magoꝝ. i. demonum maliciam debellauit.
Berill⁹ ¶ Septim⁹ lapis d̄r berillus: q̄ (vt d̄r in li.
de ꝓprie. reꝝ) venit d̄ India: ꝛ eſt coloris au
rei. et d̄r hr̄e ꝟtutē ꝯ ꝑicula hoſtiū. et ꝯ lites
facere inuictū ꝛ mitē: ꝛ valere ad bonū inge
niū: ꝛ hoīem magnificare: ꝛ amorē cōiugalē
nutrire. Sed hoꝝ determiatōe dimiſſa: vnã
ſolam ꝓprietatē ei⁹ declarabim⁹ q̄ poniꝛ in p̄
dicto libro. ſ. ꝙ oculos hūidos ſanat. Siq̄s
ḡ ex aliq̄ humiditate cecitatē incurrerit: vir
tute hui⁹ lapidis viſum recuꝑabit. Sicut
igiꝛ cecitas (vt ait Conſtãtin⁹) eſt miſerrima
Mala oim paſſionū: ita iſte lapis curatiu⁹ cecitatꝭ:
cecitatis eſt maxime ꝑcioſus. Cecitas aūt has malas
taȝ aie q̄ȝ ꝯditiones habet. Prio em̄ ſine vinculo car
corporis cerat ꝛ ligat. Scdo iudiciuȝ tollit. Vn̄ inq̄t
ph̄s. j. phyſ. ꝙ cec⁹ non iudicat de colorib⁹.
Tertio decipit in accipiēdo vnū ꝓ altero: vt
argētū ꝓ auro ꝛc. Quarto trãſeūdo pontes
vel malos paſſus cogiꝛ plus credere cec⁹ ca-
ni q̄ȝ ſibi. Quinto ſepe timet vbi nō eſt timē-
dū. ꝛ ecōtra. Sexto ſepe cadit. Septio nun-
q̄ȝ eſt ſecur⁹. Octauo aliq̄n̄ ſe putat tectū et
oib⁹ eſt ꝯſpicu⁹. Nono faciē eleuat ꝟſus ſo-
lem: ꝛ a ſole non illuminaꝛ: nec aliq̄d videre
poteſt. Decimo ſi puerū ductorē ſuū ꝟberat
ab eo puniꝛ ꝛ deſeriꝛ. Lȝ aūt magna īfirmi-
tas ſit cecitas hec corꝑalis: maior tn̄ eſt ſpū-
alis. ſ. pcti. Que p̄mo facit aiam captiuã dia
bolo. q2 a q̄ quis ſuꝑat⁹ eſt: eius ꝛ ſeruus eſt
ij. Pe. ij. Scdo iudicium ratōis obnubilat
Sicut de pctō ire d̄r Cato: Jra impedit ani
mū ne poſſit cernere verū. Et de iſtis duob⁹
malis inq̄t Boetius in. j. de ꝯſol. loquēs de
anīa paſſionib⁹ inordinatꝭ ceca: nubila mēs
eſt Vinctaq̄ȝ frenis hec vbi regnãt. Tertio

talis cecus magis eligit mūdi vanitates q̄ȝ
celeſtes ꝛ eternas diuitias. Quarto pl⁹ cre-
dere vult latrantib⁹ ꝛ ſuſurrãtib⁹ q̄ȝ dei p̄di
catorib⁹. Quinto timet vbi nō eſt timendū.
iuxta illud p̄ſ. Trepidauerūt timore vbi nō
erat timor. Timet em̄ offenſam hoim ꝛ non
offenſam dei. Timet mala tꝑalia ꝛ nō etn̄a.
Sexto ſepe cadit in aliq̄d aliud pcm̄: q̄ ni-
hil eſt abominabili⁹: vt ait Aug⁹. in medita
tionib⁹ ſuis. Dicit nanq̄ȝ Grego. in moral'.
Peccatū q̄d ꝑ pniam nō diluiꝛ: mox ſuo pō-
dere ad aliud trahit. Septimo ſemꝑ eſt in
ꝑiculo damnationis: ſciēs ſi ſic moreret eſſȝ
damnat⁹. iuxta illud q̄d de peccatorib⁹ inq̄t
Ps̄. Deſcendant in infernū viuentes. Octa
uo ſcelera ſua fiunt publica et ipſe cecus cre
dit ſe non videri. et ab omnib⁹ ſignaꝛ digito
et nō credit. Nihil em̄ occultū quod non re-
uelet Matth. x. Nono orat ꝛ nō exauditur.
q2 pctōres deus nō exaudit. Jo. ix. Decimo
angelū ductorē ſuum ꝯtemnit. q̄a non facit
ſm̄ eius monita. Et ille deſerit eū: dicēs illō
Hiere. lj. Curauim⁹ babylonē ꝛ n̄ eſt cura-
ta: derelinquam⁹ eã. Vbi gloſa ait. Medici
ſunt angeli: q̄s a nob̄ repellim⁹ dū eoꝝ cōſi-
lio nō adq̄eſcim⁹. q̄d eſt intelligēdū ſm̄ ſan-
ctū Bonauen. in. ij. di. ij. ꝙ angelus tūc nos
d̄r deſerere: qn̄ eius cuſtodia nō habet effe-
ctum ꝛ eſt ſine fructu q̄ ad nos. O grandis
infirmitas. O maxima egritudo O miſera
mortaliū ꝯditio: attēde ꝛ ꝯſidera vn̄ optatã
poſſis recuꝑare ſalutē. O cece pctōr quē mū
danaꝝ voluptatū humiditas excecauit. De
q̄ d̄r Job. xlj. Habitat in locis humentib⁹. ſ.
diabol⁹ vt excecare poſſit voluptuoſos. Re-
curre ad medicã que te pōt ꝛ deſiderat ꝑfe-
cte ſanare. Ipſa em̄ (q2 multos q̄tidie ſanat
cecos) dicere pōt illud Job. xxix. Oculus fui
ceco. Dic ḡ ei. O alta. o ſupma. o incomꝑabi
lis cherubina: illumina oculos mentis mee:
vt aliq̄n̄ videre merear in patria celeſti filiū
tuum ſpecioſum forma p̄ filijs hoim et fa-
ciem tuã decorã ꝛ pulcram nimis. Tertio V
loco throni coronauerūt beatam ꝟgineȝ / ſe-
ptem alios lapides ꝑcioſos in ei⁹ corona im
nentes. Dicunꝛ aūt throni ſedes equitatis vel
ſedes dn̄i: eoꝙ dn̄s ꝑ eos iudicia ſua diſcer
nat ꝛ in eis iudicãdo ſedeat. In ipſis em̄ ſin
gulariter relucet iudicij rectitudo: ſm̄ ꝙ ait
Diony. vbi ſupra. Et iſti depinguntꝛ in colo-
re flauo: qui eſt medi⁹ inter rubeū ꝛ album.
et ſignificat rectitudinē iudicij participan-
tis de iuſticia ꝛ miſc̄dia. equitas em̄ dicitur
mediare iter miſericordiã ꝛ iuſticiã. ¶ Pri
mus aūt lapis dicitur calculus: qui vt diciꝛ Calcul⁹
in li. de ꝓprietatib⁹ reꝝ: eſt rotūdus atq̄ȝ du
riſſimus: purus et ex omni parte leuiſſim⁹.
vn̄ ꝛ tactum delectat. Huic aūt ꝯtrari⁹ eſt

ali⁹ lapis q̄ dicit̃ ſcrupul⁹. Eſt ei aſperrim⁹.
ecsi int̃ pedē ⁊ calceū inciderit: valde nocet. ⁊
ab eo ſaxa dicūt̃ ſcrupea. i. aſpera. vt ait Iſid̄
xvj. li. Etym̄. c. iij. Hic aūt calcul⁹ ſignificat
puriſſimā v̄ginē mariā. q̄ eſt leuiſſia inq̄ʒtū
nūq̄ʒ habuit aliq̄d pond⁹ pcti. rotūda q̄ʒ to⸗
tum orbē girat ſua miſcd̄ia. iuxta illd̄ q̄d ipa
ait Ecci. xxiiij. Gyꝛ celi circuiui ſola. Eſt āt
duriſſima demōibꝰ: ſed māſueta hoibꝰ. Vn̄
ei canit eccl'ia Virgo ſingular̄ inter oēs mi
tis. Ei aūt eſt ꝯrius ſcrupul⁹. i. diabol⁹ q̄ in⸗
ſidiat̃ calcaneo ei⁹. Vn̄ dixit de⁹ ipi demo⸗
ni Gen̄. iij. Inimicicias ponā inter te ⁊ mľie
rē. ⁊ ſemē tuū ac ſemen illi⁹: ⁊ tu inſidiaber̄
calcaneo ei⁹. ¶ Scd̄s lapis d̄r ſardonicus
x Sardonicus. ſiue ſardonix. q̄ (vt d̄r Iſid̄. xvj. Etym̄. ⁊ po⸗
nit̃ in li. de ꝓpꝛie. reꝝ) ꝯſtat ex tribꝰ coloꝛibꝰ.
Nā niger eſt in imo: candid⁹ in medio. ⁊ ru⸗
be⁹ q̄ſi miniū in ſupmo. Itē hec ſola gēma i
ſigillando de cere ſuba nihil euellit. Inuenit̃
aūt apud arabes ⁊ Indos. ⁊ luxuriā repelle
re dicit̃. ac valere ad humilitatē ⁊ pudiciciā
Huius aūt lapidis ꝓꝛietas dn̄e nr̄e corone
optime ꝯuenit. q̄ fuit nigra in imo p humili
tatē. iuxta illd̄ Can̄. j. Nigra ſum ⁊c̄. Sʒ cā
dida i medio p puritatē mētis ⁊ carnis v̄gi⸗
nitatē. iuxta illd̄ Ecci. xlviij. Pulcritudinem
candoꝛis ei⁹ admirabit̃ ocul⁹ ⁊c̄. Itē rubea
in ſupmo: p feruentē charitatē. iuxta illud
Prouer. vlti. Purpura indumētū ei⁹. Pur
pura eīn rubeū habet coloꝛē. Itē ipa ſola be
nedicta v̄go generādo filiū nihil de pcti coꝛ⸗
rupti ōe accepit. Et docet ſuos deuotos eſſe
caſtos in coꝛpibꝰ. humiles in coꝛdibꝰ ⁊ pudi
cos in moꝛibꝰ. Recte ḡ figurat̃ p gēmā ſar⸗
donicā. de q̄ d̄r Iob. xxviij. Nec lapidi ſar⸗
donico p̄cioſiſſimo. Ipſa eīn eſt p̄cioſiſſima
⁊ nob vtiliſſima gēma. ¶ Tertius lapis d̄r
y Carbunculus. carbūcul⁹. q̄ eſt p̄cioſiſſim⁹: ſic dict⁹. q̄ʒ lucʒ
vt carbo ignit⁹. ⁊ lucet in tenebꝛ̄ adeo vt flā
mas ad oculos vibꝛet vt ignis. Coloꝛ ei⁹ eſt
igne⁹ ⁊ candidā habet venā. ⁊ a grec̄ d̄r an⸗
tros. a vulgo rubin⁹. a q̄buſdā balagi⁹. ſed
ſunt diuerſe ſp̄es carbunculi. quaꝝ. xij. aſſi⸗
gnat Iſid̄. li. xvj. Etym̄. c. xiiij. ⁊ gignit̃ in Li
bya ſm̄ eundē Hic aūt lapis ſignificat beiſ⸗
ſimā v̄ginēʒ. q̄ nobis pctōꝛibꝰ lucet in nocte
hui⁹ vite. ⁊ mittit ad oculos nr̄i intellect⁹ ra⸗
dios ſuos nos illuminātes. Candidā q̄ʒ ha⸗
buit venā. q̄ʒ mūdo lacte de celo miſſo i ſua
vbera filiū ſuum poꝛtauit tam ſuaui vena.
Hui⁹ etiā ſūt duodecim ſpecies. q̄ʒ ipa duo
decim apoſtolis doctrinā dedit de filio ſuo
⁊ taliter eos illūinoſos fecit vt poſtea p vni
uerſum oꝛbē diſcurrētes: radijs v̄itatis coꝛ⸗
z Chryſopaſſus. da moꝛtaliū illuſtrarēt. ¶ Quart⁹ lapis d̄r
Chryſopaſſus. q̄ venit de ethiopia queʒ lux
celat ⁊ pdit obſcuritas. De nocte eīn eſt ig⸗
neus: de die aūt aureus. vt ait Iſid̄. vbi ſ̄. ⁊
ponit̃ in li. de ꝓpꝛie. reꝝ. Recte igit̃ hic lapis
ponit̃ in coꝛona v̄gis: vt ſignificet̃ ꝙ ipa ge⸗
nuit eum qui p cryſopaſſum figurat̃. ſ. dn̄m
nr̄m Jeſum chꝛm̄. Que lux inacceſſibil' cla
ritat̄ ſue diuine celat ab oclis moꝛtaliū. iuꝛ
illud q̄d ipe ait Exod. xxxiij. Nō videbit me
hō ⁊ viuet. Deū eīn nemo vidit vnq̄ʒ. Joā. j.
Sed in nocte hui⁹ ꝑene vite paſſibil' veſti
tus ⁊ cognitus in noſtra infirmitate. ac ve⸗
ſtitus hūana carne. Vn̄ dicebat aplo Tho⸗
me. Uide manus meas ⁊c̄. Et ſequit̃. Quia
ego ipe ſum. Joan. vl. ¶ Quint⁹ lapis dicit̃ A
calcedoni⁹. q̄ figurat beatā v̄ginē rōne gene Calcedonius.
ratōnis. q̄ʒ vt dicit Iſid̄. vbi ſ̄. ſupno imbꝛe
generat̃. Et ſil'r ipſa beata v̄go fuit generata
ſupno imbꝛe. i. diuina gr̄a coopante. ſ. p mi⸗
raculū ex parētibꝰ ſterilibꝰ. ſicut legit̃ in hi⸗
ſtoꝛia de natiuitate ei⁹. De hac aūt generati
one fit mētio Apoc. xxj. vbi dicit̃. Fundamē
tū tertiū calcedoni⁹. Tria ei ſunt hūani ge⸗
neris fundamēta. Primū eſt gr̄a ſic in his
q̄ pducti ſunt imediate a deo. vt Adam per
creationē. ⁊ Eua p miraculū de coſta. q̄d to⸗
tum fuit ex gr̄a liberali. Scd̄m fundamētū
eſt natura. ſic in his q̄ pducunt̃ p viā gene⸗
ratiōis abſq̄ʒ miracl'o. ſicut oīes cōiter ge
nerant̃ hoīes. Tertiū v̄o eſt mixtū ex gratia
⁊ natura ſic in his q̄ pducti ſunt p grām de
parentibꝰ ſterilibꝰ. ⁊ ſic fuit btā v̄go. Et ideo
ipa fuit calcedoni⁹ h̄ns tertiū fundamētum
Dicit̃ etiā calcedoni⁹ rōne inuētionis. Naʒ
(vt ait Iſi. vbi ſ̄.) ad repcuſſuʒ lune plene in
uenit̃. Quaſi ei plenitudo lune. i. plenitudo
gratie fuit quādo btā v̄go nata eſt: ⁊ mater
ſaluatoꝛis inuenta. Propter q̄d inq̄t apl'us
ad Gal'. iiij. At vbi venit plenitudo tpis: mi
ſit deus filiū ſuū natū ex mľiere ⁊c̄. Item d̄r
calcedoni⁹ rōne coloꝛatiōis. q̄ʒ calcedonius
pallido coloꝛe eſt coloꝛat⁹. Palloꝛ aūt ꝯue⸗
nit timenti. q̄ʒ timētes palleſcūt. Item ꝯue⸗
nit abſtinēti. Vn̄ abbas Iſaac de ſyria in li⸗
ſuo d̄ vita ſolitario ſiue monaſtica ait. ꝙ de
coꝛ monachi eſt palloꝛ ⁊ macies. Q aūt btā
v̄go habuerit palloꝛē timoꝛis: p3 Ecci. xxiiij
vbi ipa appellat̃ mater timoꝛ̄. De abſtinen⸗
tia v̄o eius ſat̄ dixi in. iiij. pte. p̄ncipali hui⁹
opis. ſer. iij. pte. iij. ⁊ ſil'r de dono timoꝛis ei⁹
in eadē pte. ſer. vj. pte. v. Dicit̃ etiā calcedoni
us rōne vigoꝛis. q̄ʒ vt d̄r in lib. de ꝓpꝛie. reꝝ.
hic lapis ſculpture reſiſtit. Nā tante ſolidi⸗
tat̄ eſt vt nō ſit ſuſceptiu⁹ inciſionis ⁊ extra
nee ſuſceptiōis. Et ſil'r b. v̄go nulli⁹ carnalis
impſſionis ſeu coꝛruptionis ſuſceptiua fuit
q̄ʒ v̄go ante ptū. in ptu. ⁊ poſt ptū extitit. Di
cit aūt Diaſcor⁹ (vt recitat̃ in li. de ꝓpꝛie. reꝝ)
ꝙ iſte lapis valet ad vincēdas cās. ⁊ ꝯtra il
luſiones demonū. q̄ ꝓꝛietas ꝯuenit glioſe

ꝟgini.q̄ aduocādo ꝓ nob apȝ deū:nos vince
re in om̄i cā facit ⁊ ꝯtra demonū īpugnatio
[B] nes ⁊ illuſiones defendit. ¶ Sext⁹ lapis dr̄
[Chryſolitus] Chryſolit⁹ veniēs de ethiopia.de q̄ dr̄ in lib.
de ꝓprie.re.ꝙ lucȝ vt auꝝ.⁊ ꝙ terret ⁊ fugat
demones et iuuat ꝯtra timores nocturnos
⁊ ꝯfortat itellectū ſm Diaſco.q̄ om̄ia ꝯpetūt
btē ꝟgini. Itē ibidē dr̄ ꝙ iſte lapis melācho
liā minuit aut depellit. Eſt aūt melancholia
humor ſpiſſus ⁊ groſſus ex fece ⁊ turbulen
tia ſanguis generat⁹. Et dr̄ a melon qḋ eſt ni
grū et choli:qḋ eſt humor.vñ melācholia dr̄
niger humor. ⁊ a phyſicis cholera nigra ap-
[Proprietates melāchollicorum.] pellaꝝ.cui⁹ ſunt plures mali effect⁹. Primo
em̄ iſtā cholerā nigrā hñtes ſemꝑ triſtes ſūt
ſine cā alia ab ipa cholera. Vñ interrogati
q̄re ſic triſtenꝝ:rñdēt ſe neſcire. Scḋo (vt dr̄
Galien⁹) mortē timent plus q̄ȝ debēt. q2 fu-
mus melācholie occupat cerebꝝ. Tertio le-
ui cā plangūt. Quarto ꝑtinacit̄ tacēt. Quin
to ſe putāt plurꝭ eſſe q̄ȝ ſint. Sexto melācho
lia īfirmitates incurabiles facit. Septimo
difficil' eſt cognitōis.de q̄ infirmitate fit mē
tio in.l.ij.ff.de edil.edic. Cōtrarios aūt effe-
ctus habuit b.ꝟgo.q̄ ꝑmo ſꝑ leta fuit ꝑ ꝯſcie
ſerenitate.dicēs cū apl'o.ij.Coꝝ.j. Gl'ia nr̄a
hec eſt teſtimoniū ꝯſciētie nr̄e. Scḋo mortē
nō timuit trāſitura ad vitā īfinitā plenā glo
ria. Vñ dicebat cū eodē apl'o. Mihi viuere
chr̄s eſt:⁊ mori lucrū Phil'.j. Tertio pepit
eū q̄ cām flet⁹ abſtulit. Vnḋ Aug.inq̄t Eua
lachrymas: Maria gaudiū in ventre porta
uit. Quarto non tacuit ꝑtinacit̄ ſed cito rñ-
dit Ecce ancilla dñi. Lu.j. Quinto nō ſe pu-
tauit plurꝭ eſſe: ſed ſe vilem reputauit dicēs
Reſpexit hūilitatē ancille ſue. Sexto ſemꝑ
fuit ſana ⁊ fortꝭ. De ipa em̄ ſola dr̄ ꝑ excellē-
tiā Prouer.vlt̄. Mulierē fortē q̄s inueniet
Septimo fecit deū nob cognoſcibilē.⁊ hitu
carnis ſilē nob. Cōgruit ḡ h lapis corone ꝟ
gis.q̄ fuit plena leticia ⁊ nō melācholia. Et q̄
ipam a nob melācholiā expellit ⁊ leticiā atq3
exultationē animis nr̄is īfundit.⁊ ꝓpt̄ h ap-
pellaꝝ leticia iſrl'. Judit.xv. Vñ q̄libet eius
deuot⁹ pōt illi dicere illḋ pſ.iiij. Dediſti leti
[C] ciā in corde meo. ¶ Septim⁹ lapis dr̄ Celi-
[Celidonius.] doni⁹.cui⁹ due ſꝛ ſpēs. Aliq̄ em̄ celidonij ſꝛ
nigri.⁊ alij ruffi. Celidoni⁹ niger.vt dr̄ in la-
pidario.⁊ in li.de ꝓpri.re. facit ꝯtra nociuos
hūores ⁊ febres.⁊ lot⁹ aq̄ ſanat ocl'os. Ruf-
fus aūt vt dr̄ in locꝭ ꝑallegatꝭ inꝛ alias ꝓprie
tates valet ꝯtra antiquū dolorē.⁊ ꝯ inſaniā
⁊ ꝯ lunaticā paſſionē. Lunatici aūt dicūꝛ illi
q̄ incremētū lune vel ei⁹ decremētū timēt.et
maxie in capite. Corpa em̄ nr̄a ſubiecta ſūt
corpib celeſtib.vt dr̄ Alb.in ſuo itroducto
rio ī aſtrologia. Et cerebꝝ maxie patiꝛ ex in
fluētia lune. Huic aūt bñdicte ꝟgini luna ñ
eſt dñata.ſed ipa illā habet ſub pedib ſuis.
Apoc.xij. Itē ei oia corpa celeſtia obediunt
ſup q̄b eſt exaltata. Vnḋ ipa ꝑdixerat illud
Eſa.xxviij. Sup aſtra celi exaltabo ſolium
meū. Et ideo merito eſt celidonio coronata.
¶ In ſcḋa q̄ȝ hierarchia dicūꝛ eſſe tria loca [D]
triū coloꝝ ſm ꝯditiōes triū ordinū angeloꝝ.
Prim⁹ loc⁹ dr̄ purpue⁹ in q̄ ſunt dñatiōes
Color aūt purpure⁹ plus hȝ de rubedine q̄ȝ
de albedine.⁊ pl⁹ hȝ de albedine q̄ȝ de nigre
dine.⁊ inueniꝛ in q̄buſdā cōchulis marinis
ꝑ modū guttaꝝ ſanguineaꝝ.q̄ addite colo-
ri rubeo acuūt illū colorē vt ait Iſi.xix.Ety.
ca.de tincturꝭ. Et h color ꝯuenit ordini dña-
tionū.q̄ (vt ait Diaſco.vbi ſ.) ſuadēt ⁊ iſtru
unt nos deponere ſuilem timorē:⁊ totaliꝛ i
deū ferri. Et iḋ ꝯgrue deſcribūꝛ in loco pur
purei colorꝭ.q̄ acuit rubeū.i. acuit ſanguinē
ſpargendū ꝓ chr̄o.vt nō timeam⁹ eos q̄ occi
dunt corp⁹ Mat.x. Iſte aūt dñationes po-
nunt.vij.lapides ꝑcioſos in corona ꝟginis.
Quoꝝ ꝑm⁹ diciꝛ cryſtall⁹ qui ex aq̄s ꝟtiꝛ in [Cryſtall⁹]
glaciē.⁊ ex glacie m'ti tpis ꝟtiꝛ in lapidē du
rū:⁊ trit⁹ ac cū melle potat⁹ vbera replet la-
cte:ſi ex cā calida lac ſit amiſſuȝ vt ait Diaſ.
⁊ poniꝛ in li.de ꝓprie.re. Q aūt cryſtall⁹ ge-
nereꝛ ex aq̄: ꝓbat Arꝭ.i li.methero. ⁊ Greg.
in moral'.de q̄ ſcꝑtura ſacra expſſam mētio
nē facit Ecc̄i.xvij.di. Flauit aq̄lo ⁊ ꝯgelauit
cryſtallū ab aq̄. Iſte aūt lapis ꝯuenit btē ꝟ-
ginis corone.in ſignū ꝙ ipa fuit ī m'titudi-
ne aq̄ꝝ.i.tribulationū.de quib dixi in.x.pte
ꝑncipali hui⁹ opis.ſmone.j. Vñ potat dice
re cū ꝓpha pſ.lxviij. Saluū me fac de⁹ q̄m̄
intrauerūt aq̄ vſq3 ad aīam meā. Sed ipſa
in ipis aq̄s facta eſt magꝭ firma ſolida ⁊ du
ra.i.ꝯſtans. q2 diuine in oīb ſe ꝯformabat
volūtati Item ex aq̄s generata eſt.i.m'titu
dine ac plenitudine gr̄aꝝ cōſtipata ⁊ ornata
Ipſa q̄ȝ vbera ſcrē mr̄is eccl'ie.in q̄bus defe
cerat lac ex nimia caliditate ꝑſecutiōis.reple
uit lacte doctrine ꝓ educādis puerꝭ.i.nouel
lis in fide. Vñ dicere pōt cū apl'o.j.ad Coꝝ.
iiij. Lac vob potū dedi:nō eſcā. Oēs ḡ debe
mus iſtud lac melliſluū ⁊ ſuauiſſimū degu
ſtare iuxta illḋ.ij. Pet.ij. Quaſi mō geniti i
fantes lac ꝯcupiſcite. ¶ Scḋs lapis dr̄ Ce- [E]
ram⁹ hñs colorē ceruleū:⁊ inueniꝛ in germa [Ceram⁹]
nia.alꝛ āt īueniꝛ ī hiſpania rutilās vt flāma
⁊ vterq3 cadit de locꝭ tonitrui.⁊ dr̄ ꝯtra vim
fulguꝝ opitulari.vt ait Iſi.xvi.Etym.c.xiij
⁊ poniꝛ in lapidario.⁊ in li.ḋ ꝓpri.re.vbi etiā
dr̄ ꝙ valet in ꝑlijs vincēdis ⁊ ad dulces ſom
nos. O ſtulti o populares:q̄ vota facitis ſo-
lū aliq̄b ſctis:credentes ꝙ hi ſoli hēant au-
toritatē ꝯtra grādinē ⁊ tonitrua ⁊ celi ſagit-
tā. Verū eſt ꝙ ipſi pñt iuuare: ſed nō ſine ꝟ
gine bñdicta. Sagitta celi eſt peſtilētia:fa-

mes.bellũ. infirmitas.ꝛ caſus repentin⁹.ac
oĩs aduerſitas.de q̈bꝫ inq̇t Deut.xxxij.Ine
briabo ſagittas meas ſanguine. Et Dauid
ij.Reg.xxij.de ipĩs ait. Miſit ſagittas ſu
as et diſſipauit eos:fulgura multiplicauit
ↄturbauit eos. Si vis ḡ ab his ſagittis libe
rari recõmenda te deuote btē ṽgini. Et tūc
ṽificabiť in ea illō pſ.xc.Scuto circūdabit
te veritas ei⁹.nõ timeb a timore nocturno.
A ſagitta volãte ĩ die:a negocio ꝑambulãte
in tenebris:ab incurſu ꝛ demonio meridia
no.Si vis etiã hr̄e victoriã ĩ plijs ꝯ q̈ſlibet
hoſtes:ad ipaꝫ victorioſiſſimã dñam recur
re.ꝛ ſpare poterĩ ab oĩpotēte aſſuturã victo
riam.ij.Mach.xij.Faciet q̈ꝫ te hr̄e dulciſſi
mũ illũ ſomnũ.de q̄ dr̄ pſ.cxxvj.Cũ dederit
F dilectis ſuis ſomnũ:ecce hereditas dñi filij
Corall⁹ merces fructus ṽtris. ¶ Tertius lapis dr̄
Corallus.de q̄ dr̄ Iſi.in.c.de gēmis rubeis
q̄ naſciť in mari rubro.ꝛ q̈ꝫdiu tegiť aq̄s li
gnũ eſt.ſꝫ ſtatim qñ extrahiť ꝛ tangiť aere in
lapidē indurať.ſũt aũt rami eius ſub aq̄ cã
didi ꝛ molles ꝛ extracti cũ retibꝫ rubeſcũt ꝛ
lapidificanť. Quãto aũt apō nos p̄cioſa eſt
indica margarita.tanto p̄ciſior eſt corallus
apō Indos.vt ait idē Iſi.vbi ſ̄.vbi etiã ait
q̄ magi hũc dicũt reſiſtere ꝯ fulmē.ꝛ idē eti
am dr̄ in lapidario.ꝛ in li.d̄ ꝓpri.re.ſcp̄tũ eſt
Ipius.ſ.coralli ē mira ptãs. Fulmia.tipho
nes:tēpeſtateſq̈ꝫ repellit. Eſt aũt duplex.ſ.al
bus ꝛ ruffus:ꝛ nũq̈ꝫ vltra ſemipedē longior
inueniť. Ruffus aũt maxīe valet ꝯ oēm flu
xum ſanguis.ꝛ ꝯ epilentiã.ꝛ ꝯ diabolica et
vana monſtra.multiplicat fruct⁹ꝛ valet ad
expediēdos fines ꝛ p̄ncipia negocioꝝ. Hec
ibi.Que licet non ſint oĩa ṽa:tñ ipa bñdicta
ṽgo habet has oēs ꝓprietates.vt patꝫ ei⁹ ex
cellentias ſpeculãti.Dicit autē Zoroaſtes q̄
corallus maxīe ↄfert cordi.ꝛ ipa ṽgo cor no
ſtrũ ↄfortat dãs nob ſpem eterne ſaluť. Vñ
H q̈libet ei⁹ deuot⁹ dicere pōt illō Eccĩ.lj.Leta
Corneol⁹ tũ eſt cor meũ in ea ¶ Quartus lapis diciť
Corneolus.de q̄ ſcp̄tũ eſt ĩ lapidario.q̄ iter
alias ꝓprietates valet ad mitigãdũ iras.Cũ
igiť de⁹ pať nr̄ celeſtĩ merito ſit ꝯ nos irat⁹
ꝓpter pctã nr̄a.ꝛ de iure poſſet nos p̄uare he
reditate celeſti.qꝛ fecim⁹ei iniurias.ꝛ cũ ma
lefactoribꝫ ↄuerſati ſumus:ꝛ facti ſum⁹ ma
lefactores cũ eis.ꝛ alia multa mala ꝑpetra
uim⁹.q̈bꝫ ſ̄m leges pōt fili⁹ p̄uari heredita
te paterna.de q̈bꝫ hr̄ in.§.cãs.in auť.vt cũ.
de aꝑpel.co.col.viij.ꝛ ꝑ glo.in c.q̈ntauallis
de iureiu. Iſte tñ lapis p̄cioſiſſim⁹ adeo irã
eius mitigauit q̄ (remiſſa oĩ offenſa) in nũe
ro bonoꝝ filioꝝ nos recepit. Vñ deo ſic ab
ea mitigato:ipa inq̇t illō pſ.lxxxiiij.Miti
gaſti oēm irã tuã.auertiſti ab ira indignati
onis tue.Et eccl̄ia ei dr̄. Motũ fluctuuꝫ ei⁹
tu mitigas.pſ.lxxxviij. Nos igiť q̄ p̄us era
mus ire filij mediãte ipa ṽgine facti ſumus
filij dei. Vñ ſctũs maxim⁹ in q̈dã ſ̄mone ait
Eua poſteros ex ſua carne naſcētes trãſmit
tit ad iferos.bñdicta Maria ex ſua ꝓle na
tos dirigit ad celos. Ex carne Eue dicũť fi
lij hoim nati.ex btē Marie filio renati dicũ
tur filij dei.Cedat ḡ nũc improperiũ Eue qꝛ
vniuerſi ſum⁹ leti ꝑ ptũ ſctē ṽginis Marie
Hec ille. ¶ Quint⁹ lapis dr̄ Dionyſia Iſte H
aũt lapis ſi aq̄ ↄterať vinuꝫ ex ea fragrat qō Dyoniſia
ebrietati reſiſtit.vt ait Iſi.xvj.li.etym.ꝛ po
niť in li.de ꝓprie.re. Ipa aũt ṽgo tacta ꝛ con
fricata aq̄ diuīe gr̄e.figurauit nob illō vinũ
dulciſſimũ qō letificat cor hois.pſ.ciij. Vi
nũ inquã illō qō mũdane voluptatĩ ebrieta
tē extinguit.ꝛ qō ↄfortat ſtomachũ.de quo
moraliť exponi poſſet illō.ij.Tim.v. Mo
dico vtere vino ꝓpter ſtomachũ. Illud dico
vinũ qō ↄfortat amaricatos.de q̄ dr̄ Pro
uer.xxj. Date ſicerã merentibꝫ ꝛ vinũ his q̄
amaro ſunt corde. In ſignũ aũt hui⁹ ꝓprie
tatis ṽginalis.aq̄ꝝ hydrie ad nuptias ſunt I
in vinũ ↄuerſe.Ioan.ij. ¶ Sextus lapis dr̄ Diado
diadocos.de q̄ dr̄ in li.de ꝓprie.re.q̄ eſt apt⁹ cos
ad rñſa a demonibꝫ obtinēda.. Hic aũt la
pis aꝑpellať ſacer.ꝛ quē mors ſternit adhor
ret.vt dr̄ in Lapidario. Btiſſima aũt virgo
oĩa q̄ vult rñſa obtinet a demonibꝫ ill' inuitĩ
Nã ſic boni angeli amore obediũt regine ce
li.ſic demões timore. Ipa q̈ꝫ morientes ĩ pec
cato mortali abhorret.ꝛ nullũ eis auxiliũ ꝑ
bet. ¶ Septim⁹ lapis dr̄ Electrũ. Hic aũt K
lapis ex q̈dã arbore fluit q̄ dr̄ ſuctũ.ꝛ qñ pri Electrũ
mo fluit de arbore hꝫ liquorē gumi ſed poſt
indurať calore vl' frigore in duriciē lapidis
ꝑſpicui.vt dr̄ in dicto li.de ꝓpri.re.vbi etiam
dr̄ q̄ clari⁹ lucet iſte lapis q̈ꝫ q̄cũq̈ꝫ metalla.
ꝛ ꝓdit venenũ. Aliud ṽo eſt gen⁹ electri qō ē
metallũ.ſꝫ de h̄ ad pñs nõ loq̇mur. Dico ãt
q̄ hui⁹ lapidĩ ꝓꝑetas ↄgruit btē ṽgini. Nã
ꝑ metalla ſignificanť ſcti in q̈bꝫ ſculpiť ima
go diuĩa.iuxta illō qō in figurã dr̄ Ezech.xl.
In ipĩs oſtijs tēpli cherubin ꝛ ſculptura pal
maꝝ ꝛc. Suꝑ oĩa aũt iſta metalla hic lapis
ṽgineus fulget. Ipſa eñi b.ṽgo tota fuit in
lumīe diuīe claritatĩ abſorpta:ſic aq̈la altiſ
ſime volãs in lumīe ſol' magĩ celo aꝑpropin
quat q̈ꝫ alie aues. Itē diaboli inſidias laten
tes ſub ſpecie boni.ꝛ eius venenoſas ſugge
ſtiones ꝓdit ꝛ manifeſtat. Diabol⁹ eñi ſepe
ſe trãſfigurat in angelũ lucĩ.vt dr̄.ij.Cor.xj
¶ Scdõs locus dr̄ nigri coloris.Eſt aũt ni L
gredo p̄uatio claritatĩ.ſ̄m pħm in li.de ſen. Officiũ
ꝛ ſenſa. Qui locus ↄuenit p̄ncipatibꝫ.quoꝝ p̄ncipat⁹
officiũ eſt inſtruere q̈liter hoies gradus in
feriores debeãt ſubdi hoibꝫ gradus ſupiorĩ
ꝛ vt ſe p̄uatos extimēt oĩ reuerentie claritate

in compatiõe ſupiorꝝ.q̃ꝝ mãdata ſuſcipiant
q̃ſi a ſupno lũine. Hi aũt angeli ſil'r offerũt
in corona ꝟginali. vij. p̃cioſos lapides. quo-
Ethites rũ p̃mus dr̃ Ethites. q(vt dr̃ in li. d. ppe re.)
inueniť in litore maris Indici ꝛ Perſici. ꝛ ẽ
coloris punicei. ſic dr̃ in Lapidario. ꝛ eſt du
plex vt ait Iſi. vbi s. ſ. maſcl'us et femina. et
ſp bini iueniunť in nidis aq̃laꝝ. nec ſine his
parere valet aq̃la. ꝛ ꝑpter h̃ aq̃la iſtos lapil-
los fuat in nido ſuo. De hoc etiã lapide dr̃ in
Lapidario. ꝛ in dicto li. d. ppe. re. ꝙ ꝯfert ad
ſobrietatẽ. ꝛ ad augendas diuitias ꝛ amorẽ
ꝛ ad victoriã ꝛ fauorẽ. ꝛ ꝙ appoſitus p̃gnã-
tib9 facit eas cito parere. Hic autẽ lapillus
maſculus ſignificat feruorẽ charitatis ꝟgi-
nis bñdicte. Alter ꝟo femellus ſignificat hu
millimã eius ꝟginitatez. Hos em̃ duos la-
pides aq̃la nr̃a diuĩa in nido cordis ſui po-
ſuit. ꝛ ſic eternũ dei filiũ ſine aliq̃ integritatꝭ
M ſue violatiõe parturijt. ¶ Scd̃s lapis diciť
Emathi- Emathites. q(vt dr̃ in li. de ppe. re.) venit d̃
tes. Africa ꝛ India. vt etiã inq̃t Iſi. xvj. li. etym.
Et valere dr̃ ꝯ oculoꝝ dolores. ꝛ habet ꝟtu-
tẽ ꝯſtringendi fluxũ ſanguinis. ꝛ dr̃ ab emat
q̃d eſt ſanguis. ꝛ thites q̃d eſt ſiſto ſiſtis. vñ
ꝓdeſt ſanguinẽ vomẽtib9. ꝛ diſentericis ſin-
gulare p̃ſidiũ eſt. habet etiã ꝟtutẽ ꝯ venenũ
ꝛ ſerpẽtis morſum. Sꝫ de his ꝓprietatib9 q̃
oẽs ponunť in p̃allegato li. ꝓprietatũ reꝝ. et
ſingule p̃nt btẽ ꝟgini applicari. ſolũ dico ꝙ
ſic ſerpens antiquus momordit ꝓtoplaſtos
pctõ ſupbie q̃ eſt initiũ oĩs pcti. vt dr̃ Ecci. x
Ita iſte lapis diuinus ſanauit eos. i. btiſſi-
ma ꝟgo ſua humilitate. imo etiã ip̃m ſerpen
tem ꝯtriuit. Vñ Beda in quadã homel'. in-
quit. Decebat vt ſic̃ ſerpẽtꝭ morſu Eua cor-
ruit. ita ſerpentꝭ interitu ꝑ Mariã reſurge
ret. Sic̃ ãt ex ſupbie radice oĩa vicia naſcũ-
tur. ſic ex fonte hũilitatꝭ oĩa bona generan-
tur. ꝛ ideo curata plaga. ꝛ interfecto ſerpente
ſanguis pctõꝝ reſtrĩgiť. ꝛ effluere ceſſat ꝟtu
te huius lapidis. Sanguis inq̃ꝫ ille de quo
inq̃t deo ꝓpha Dauid pſ̃. l. di. Libera me de
ſanguinib9 ꝛc̃. ¶ Tertius lapis dr̃ Elictro-
N pia. ꝛ ẽ gẽma viridis. guttis puniceis ac ve-
Elictro- nis ſanguineis ſupſpſa. Que ſi ponať in aq̃
pia. radijs ſolis oppoſita eã ebullire facit ꝛ aquã
in vaſe poſitã reſoluit in nebulã. ꝛ poſt palu-
lum reſoluiť in guttulas pluuiales. vt dr̃ in
dicto li. de ꝓprie. re. vbi etiã ſic h̃r. Hec gem-
ma videť poſſe facere mira. Nã poſita i pel-
ui in aq̃ clara radios ſolis mutat. ꝛ ex aeris
repcuſſiõe obumbrare videť radioꝝ ſolariũ
claritatẽ ꝛ q̃ndã inducere in aere ſanguineũ
colorẽ. ita vt q̃ndã ſolis eclipſim facere vide
atur. Et ꝓpter hoc Elicitropia. i. ſolis auerſio
nuncupať. ꝛ hoc expſſe dr̃ Iſi. et Diaſco. Et
in Lapidario dr̃. Ex re nomẽ hñs eſt elictro-
pia gẽma. Que ſolis radijs in aq̃ ſubiecta
bacillo. Sanguineũ reddit mutato lumine
ſolẽ. Eclipſimq̃ꝫ nouã terris effũdere q̃rit ꝛc̃
Et dr̃ Iſid. ꝙ ꝑ hoc manifeſtať incantatoꝝ ꝛ
magoꝝ ſtulticia: q̃ in ſuis ꝓdigijs gloriãť.
Illudũt em̃ hoim aſpectus in his q̃ opãť:
ſicut fac̃ gẽma ſupdicta. Hec ille. Hec aũt
gẽma figurat b. ꝟginẽ Mariã. q̃ q̃ſi pallia-
uit diuinitatẽ hũanitate. ꝛ potẽtiã infirmita
te. ꝛ ſic ſol diuinitatꝭ xp̃s q̃ſi obſcuratus in-
duit ſanguineũ colorẽ in colũna. et in cruce:
q̃n exiuit de corpe eius ſanguis p̃cioſus. Et
de hoc tangiť Eccs. xij. vbi dr̃. Tenebreſcat
ſol et lumẽ: et reuertãť nubes poſt pluuiam.
Ioel'. ij. Sol vertet in tenebras et luna in O
ſanguinẽ. ¶ Quart9 lapis dr̃ Enidros qui
vt dr̃ in li. de ppe. re. ſp deſudat et emittit la- Enidros
chrymas. nec tñ liq̃ſcit aliq̃ mõ nec fit minor
vñ in Lapi. caniť. Perpetui flet9 lachrymis
diſtillat enidros. Qui velut ex pleni fontis
ſcaturigine manat. Hec autẽ gẽma figurat
ꝟginẽ p̃ijſſimã. Quis ei enarrare poterit cõ
tinuũ ei9 fletũ. amaras lachrymas. ſuſpiria.
gemituſq̃ꝫ de morte filij ſui. q̃n euꝫ videbat
in cruce agonizantẽ ꝛc̃. de q̃b9 ſatis dixi in. x.
pte p̃ncipali hui9 opis. ſer. j. Licꝫ aũt multũ
plorauerit. iux̃ illõ Threñ. Plorans plora-
uit in nocte ꝛ lachryme ei9 in maxill' tñ ei9 pa
tientie ꝟtus in aliq̃ iminuta nõ fuit. q̃ꝛ ſem-
per voluntatẽ ſuã cũ diuino bñplacito ꝯfir-
mauit. Vñ de illa dici põt pſ̃. lxxxiij. Aſcẽſio
nes in corde ſuo diſpoſuit i valle lachryma-
rũ in loco q̃uẽ poſuit. ¶ Quītus lapis dici P
tur Epiſtites. de q̃ dr̃ in li. de ppe. re. ꝙ eſt la Epiſtites
pill9 rutilãs ꝛ rubicũdus q̃ ſolí oppoſitus
ignẽ ꝛ radios emittit. ꝛ ſi in aquã feruẽtẽ fu
erit piect9 ceſſat ei9 ebullitio ꝛ poſt modicũ
frigeſcit. vt dr̃ Iſi. ꝛ Diaſco. Itẽ dr̃ coercere
locuſtas et volucres. ꝛ nebulas nociuas ac
grãdines a fructib9 t̃re. Et ſil'r b. ꝟgõ ex̃ns
iuxta ſolẽ iuſticie filiũ ſuũ tres radios emit-
tit. Primũ ꝯ locuſtas. q̃ ſaliẽdo paꝝ eleuãť
a terra. ꝛ ſignificãt auaros. q̃ q̃ſi vipe repẽt
ſup terrã ꝛ oĩa deuorare volũt ſua auiditate
iux̃ illud Deuť. xxviij. Locuſte deuorabunt
oĩa. Sꝫ b. ꝟgo radio ſuo illuminãs auaros
ipos ab illa auiditate liberat. Vñ de ipa di-
ci põt illõ Exod. x. Flare fec̃ ventũ ab occidẽ
te vehemẽtiſſimũ. ꝛ arreptã locuſtã ꝓiecit in
mare rubꝝ ꝛc̃. Scd̃m radiũ mittit ꝯ volu-
cres. i. ſupbos. q̃ alte volare nitũť. ꝛ eos deij
cit ad hũilitatẽ. iux̃ illõ Ecci. xxij. Mittẽs la
pidẽ i volatilia deijcit ea. Tertiũ radiũ mit
tit ꝯ luxurioſos. ꝛ facit frigidaꝫ aquã q̃ p̃us
feruebat igne luxurie. ¶ Sext9 lapis diciť Q
Excolliceros. q̃ iueniť in Libya. ꝛ eſt diſtin- Excolli-
ctus. xl. colorib9. ꝛ iõ tale nomẽ accepit. atq̃ꝫ ceros.
oculos aſpicientes hoĩs facit tremulos. vt

dr in li. de ꝓpri. re. q̄ ꝓprietas etiā ipſi bn̄dicte ꝟgini ꝯgruit. Nā q2 de⁹ ꝯq̄rebat̄ ꝓ .xl. annis offenſus fuerat a generatōe hac pſ. xciiij Ideo ꝟgo btā .xl. diebꝫ poſt filij reſurrectiōꝫ aſſidue orauit deū ꝓ peccātoribꝫ tāq̄ȝ pia mat̄: Act. i. Et iſti .xl. dies fuerunt q̄ſi .xl. colores iſti⁹ lapidis p̄cioſi. Hic q̄ȝ lapis ꝟgine⁹. oculos mentis facit tremuleros. q2 nemo tāti ingenij eſt q̄ recte intueri poſſit ipſius ꝟginis dignitatē. Poſſumus ḡ tremere ſed ad plenuȝ intelligere neq̄mus. ¶ Septim⁹ lapis dr Gagates. q̄ p̄mo in Sicilia in gigāte flumine fuit repert⁹. ꝛ ab eo noīatus. de q̄ dr in li. de ꝓpri. re. ꝙ incēſus odore ſuo ſerpētes fugat. demoniacoſq̄ȝ ꝓgit. ꝛ demōibꝫ ꝯri⁹ eſſe putat̄. Itē ꝟginitatē ꝓdit ſcḋm Diaſco. q̄ ait. ꝙ aq̄ ei⁹ bibita. ſi bibens eſt ꝟgo nō vrinabit Si non eſt ꝟgo: ſtatim vrinā emittit. etiā ꝯ voluntatē ſuā. Itē hec gēma (vt in dicto lib. dr) attritu digitoꝝ calefact⁹ paleas leues ſibi appoſitas attrahere ꝯſueuit. Item potata ꝯfert hydropicis. q2 nociuū ꝯſumit humorē ꝛ dr ꝯfortare epar. Itē eius puluis appoſitus dentibꝫ: roborat debiles ꝛ laxatos. Iteꝫ multū dr valere ꝯ phātaſmata ꝛ nocturnas demonū vexationes. Itē dr ſedare dolores ventris: qn̄ ſtomach⁹ patit̄ caſu aliq̄ ſubuerſionē. Itē valde accelerat ꝑtū ꝛ adiuuat parturiētē. vt dr in Lapidario. De h̄ etiā lapide dt Iſi. ꝙ in aq̄ accendit̄. i oleo ꝟo extinguit̄. q̄ð eſt mirū. Hec ille. Licet iſta ſint mirabilia: tn̄ mirabilior eſt ꝟgo bn̄picta. Et ideo ꝑ hūc lapidē p̄cioſuȝ eſt ſignificata. Nihil em̄ vnq̄ȝ mirabili⁹ fuit q̄ȝ ꝙ ipſius ꝟgīs corpuſculū tābreue ꝯtinuerit totū deum totā dei potentiā. totāq̄ȝ ei⁹ ſapiam ꝛ clementiā Imo ꝯtinuit oēs creaturas. q2 q̄ð ꝯtinet vas etiā ꝯtinet vinū vaſis. Uirgo igit̄ ꝯtinēs deū in q̄ ſunt oīa: ꝯſeq̄nter cū creatore ꝯtinuit oīa creata. O igit̄ admirabilis femīa q̄ deū peperit: filiū lactauit ꝟgo. ꝛ in vt̄o tenuit cuncta tenentē. tulitq̄ȝ in brachijs oīa ferentē. Itē ipſa ꝓdijt ꝟginitatē. q2 deus nō elegiſſet corruptā in matrē. Itē fugauit phātaſmata ꝛ illuſiones demonū. q2 pepit eū q̄ deſtruxit oīa tēploꝝ idola. ꝛ eiecit diabolū de mūdi p̄ncipatū. iuxta illð Ioā. xij. Nūc p̄nceps hui⁹ mūdi eijciet̄ foras. Recte igit̄ hic lapis ponit̄ in corona ꝟginis q̄ in aq̄ accēdit̄. q2 in tēpore tribulatōis tanq̄ȝ bona aduocata ꝓ nobis feruētius orat. In oleo ꝟo extinguit̄. q2 a tpe ꝓſpitatis ad illā nō recurrētes illi⁹ adiutorio ꝑuant̄. ¶ Tertius loc⁹ iſti⁹ hierarchie dr cimbrij coloris. q̄ a vulgo appellat̄ ſanguis draconū. Dū em̄ elephātes implicant̄ ꝯ dracones: irruunt ipſi elephantes ſuꝑ eos: atq̄ȝ ipſos dracones obruūt. q̄ȝ fuſus cruor terraȝ inficit. fitq̄ȝ pigmentū q̄cq̄d terraȝ tinxerit.

R
gagates.

S
Officiū
ptātum

Iſte aūt color ꝯgruit ordini ptātū. Poteſtates nāq̄ȝ dicūt̄. q2 maligni ſpūs eoꝝ potētia coercent̄: ne tantū noceāt q̄ȝtum cupiunt. vt dt Diony. in li. de ange. hierar. Bn̄ ḡ in colore cimbrij diademata ſua collocant. q2 ſunt q̄ſi q̄dā elephātes q̄ ſerpētes malignos hūani generis hoſtes interficiūt. Quare in ſignū victorie loca ſue ſtationis rubricare dicunt̄. Hi aūt ſilr̄ in corona ꝟginis ponūt .vij. lapides p̄cioſos. ¶ Quoꝝ p̄m⁹ dr galactides q̄ hꝫ colorē cinereū. ꝛ eſt guſtu ſuauis. ꝛ ſi attritus fuerit: q̄ddaȝ lac de ſe emittit. vt dt Iſi. Hic lapis in ore clauſus: turbat mentē. ꝛ circundat⁹ collo vbera lacte replet. Et ſilr̄ b. ꝟgo hr̄e dr colorē cinereū rōne hūilitatis. ꝛ eſt tota dulcis ac ſuauis. ꝛ ſi atterat̄ ꝑ freq̄nteȝ inuocationē. vel in collo. i. in corde alliget̄ ꝑ deuotioneȝ. replet lacte. i. ſpūali ꝯſolatione. Si aūt q̄s eū in ore poſuerit: mentē ei⁹ turbabit. q2 ſi q̄s de ipſa glorioſiſſima ꝟgine loqui voluerit: q̄d de illa ſufficient̄ dicat penitus ignorabit. Nā vt Hiero. i ſer. ad Euſto. ait Quicq̄d hūanis dici pōt ꝟbis: min⁹ ē a laude ꝟgīs. ¶ Scðs lapis dr Heraxipen qui (vt dr in li. de ꝓpri. re.) eſt niger. ſꝫ ſuꝑat ꝟtute colorē. de q̄ etiā dr i Lapidario. ꝙ dilectū reddit ꝛ amabilē eū ſuꝑ quē eſt. Et ſilr̄ b. virgo Maria nigra ꝑ hūilitatē ſuꝑauit ꝟtute hūanā ꝯditionē. Nā ei dei mr̄ ſit effecta: maius eſt q̄ȝ cōphēdere poſſit mēs hūana. Ipſa q̄ȝ ſi dilexerim⁹ eā faciet nos deo dilectos et amabiles. Vn̄ dicere pōt Ioā. xiiij. Qui diligit me diliget̄ a p̄re meo. i. a deo. q̄ eſt p̄r nr̄ ꝑ creationē. ꝛ btē ꝟginis ꝑ ſingularē electionē ¶ Tertius lapis dr Iaſpis. q̄ eſt viridis coloris. ꝛ dr reꝓmere febres ꝛ hydropiſim in his q̄ geſtant ipm̄ caſte. ꝛ adiuuare parturientē. ꝛ fugare phātaſmata. ꝛ int̄ ꝑicula facere hoīem tutū: atq̄ȝ interiorē refrigerare ardorē: ꝛ fluētē cōpeſcere ſanguinē ac ſudorē ꝛ luxuriā cohibere. vlcera q̄ȝ inueterata ſanare. ꝛ ſordes ocl'oꝝ purgare. ac viſuȝ acuere ꝛ ꝯfortare. atq̄ȝ maleficijs ꝛ incātationibꝫ reſiſtere. Et tot credit̄ hr̄e ꝟtutes q̄r habet diuerſas venulas ꝛ colores. vt dt Diaſ. ꝛ ponitur in li. de ꝓpri. re. Quas oēs ꝓprietates hꝫ btā ꝟgo. Sed ſoluȝ declarabim⁹ quō curat hydropiſim. ꝛ ſanat ocl'os. acuēs viſuȝ. Hydropicus em̄ (id eſt auarus) ſꝑ ſitit ꝛ ocl'os ſuos nūq̄ȝ ſatiat. ſed ſꝑ aliena deſiderat: ꝛ cōgregare maiores diuitias anhelat Vnð auctor aſtrolabij inq̄t. Hydropico ſitis nunq̄ȝ ſatiat̄ auarus. Ex lucro lucri mt̄iplicando ſitim. Hanc aūt infirmitatē curat btiſſima ꝟgo ſuo exemplo. q2 ſꝑ pauperrime vixit. ꝛ ꝓpter hoc diuitijs ſpūalibꝫ a deo repleta fuit. Vn̄ Luc. i. cecinit. Eſurientes impleuit bonis: ꝛ diuites dimiſit inanes. De ipſis aūt hy

Galactides.

T
Heraxipen.

V
Iaſpis

dropicis ſic curatis ab h lapide ꝓcioſo ⁊ di-
uino dici pōt illō Sap. xj. Data eſt illis re-
q̄es de lapide. ¶ Quart⁹ lapis dr̄ Hiacyn-
x Hiacyn-thus thꝰ. q̄ (vt recitat̄ in li. de ꝓp̄rie. re.) eſt mirabi
lis v̄tutis. q̄r aeri marie ſe ꝯformat vt in nu
bilo ſit nubilus. ⁊ i ſereno ſit ſeren⁹. Et iſti⁹
v̄tus eſt ꝯferre leticiā: ⁊ ꝯtrariari melācho-
lice q̄litati. Eſt em̄ ꝯfortatiue v̄tutis. Reſi-
ſtit etiā diuerſis peſtilentijs. q̄ ſolent in aere
ſepi⁹ generari Uigorē etiā dat mēbris. vege
tat neruos. ⁊ dulcē ac ſalutiferū dat ſaporē
Jrē veneno obſiſtit. ⁊ toſico ꝯtrariatur ſm̄
Diaſco. Has aūt ꝓp̄rietates oēs beatiſſima
v̄go habuit. Sed ſolū dico ad p̄ns q̄ ip̄a tē
pore nubilo nubiloſa fuit. ſ. t̄pe paſſionis fi-
lij ſui. ⁊ t̄pe gaudij gauiſa ē vt declaraui in.
x. ꝑte p̄ncipali hui⁹ op̄is. ſer. ij. Jpſa q̄z mōo
leticiā ꝯtulit ꝑ ſuū bn̄dictū partū. De q̄ an-
gelos ad paſtores ait Lu. ij. Annūcio vobis
y Jris gaudiū magnū ⁊c̄. ¶ Quintus lapis dicit̄
Jris. q̄ primo in Arabia iux̄ mare rubꝝ eſt
inuent⁹. nūc aūt in pluribꝫ locis inuenit̄. ſ. i
germania ⁊ hybernia. ⁊ in multis regionibꝫ
aq̄lonis. Eſt aūt in colore ꝑſpicuus ⁊ cryſtal
lo ſimil': vt dicit Jſid. Et dr̄ iris ꝑ ſilitudinē
arcus celeſtꝭ q̄r ꝑcuſſus ſole ſub tecto: ſp̄es
⁊ colores arcus celeſtis in ꝓximos parietes
oppoſitos rep̄ntat. Et int̄ ceteras v̄tutes tol
lit dolores parturientꝭ Un̄ in li. de ꝓp̄rie. re.
ſic dr̄ de illo. Hic lapis (vt fertur) cooperat̄
parturienti. vel vt citius pariat. vel ſaltē vt
dolorē partus facili⁹ ſuſtineat. ⁊ nō totū de
ꝑiculo ꝑtimeſcat. Recte igit̄ hic lapis ponit̄
i corona v̄ginis: vt ſignificet̄ q̄ lꝫ cōmunis
maledictio data fuerit ml'ieri a deo Gen̄. iij
vbi ait. Jn dolore ⁊ erumna cōceptus tuos
paries. ip̄a tn̄ v̄go ab ea fuit exempta. Unō
illi canit̄. Gaude q̄r deo plena peꝑiſti ſine pe
na cum pudoris lilio. Jtem alias ml'ieres a
cruciatu ⁊ ꝑiculo part⁹ liberat ſi ad ei⁹ auxi
liū deuote recurrant. Un̄ cuilibet earꝝ que
ſine ꝑiculo filios peꝑerunt eiuſdē v̄ginis in-
teruentu: ip̄a pōt dicere illō pſ̄. lxxx. Jnuoca
z Jena ſti me ⁊ libaui te. ¶ Sext⁹ lapis dr̄ Jena. ō
q̄ ſic dr̄ in li. de ꝓp̄rie. re. Jena eſt gēma que ſi
ſub lingua hoīs fuerit poſita: ip̄m dicūt p̄re
dicare plurima futura. vt dr̄ Jſido. ⁊ Lapi.
Hec ibi. Dicigit̄ lapis merito in v̄gīs coro
na collocat̄. q̄ ſuꝑ oēs ꝓp̄has ō futurꝭ p̄dice
re ſciebat. q̄r lapidē iſtū. i. ſp̄ūſſcti dictatū: cō
tinue ſub ligua deferebat Un̄ dicere poſat
cū ꝓp̄ha pſ̄. xliij. Lingua mea calam⁹ ſcribe
A Kauma velocit̄ ſcribentꝭ. ¶ Septim⁹ lapis dicitur
kauma. q̄ vt dr̄ in li. ō ꝓp̄rie. re. eſt colorꝭ nūc
albi: nūc ſubnigri: nūc ſubrubicūdi. nunc q̄z
ſub varijs coloribꝫ eſt diſtinct⁹. Eſt autē ſic
dictus a kaumate. q̄ō eſt idē q̄ō incendiū. q̄r
in locis calidis inuenit̄. Cui⁹ v̄tus ſm̄ Dia-
ſco. eſt curare hydropiſim diuerſam ⁊ diuer
ſis imaginibꝫ ſculpit̄ ⁊ polit̄ Hec ibi. Et ſi-
milit̄ beatiſſima v̄go vt hoīm corda ad filij
ſui voluntatē ꝯtrahat. nūc blandicijs vtit̄.
nunc minis ⁊ aliq̄n nos flagellis ꝑcuti ſinit
vt qui tanq̄z de genere ſeruoꝝ amore nō tra
himur. ſaltē verberibꝫ emēdemur. Aliquos
etiā delitijs ⁊ ꝯſolatiōibꝫ ſp̄ūalibꝫ allicit. ita
vt cum ſuo bn̄dicto filio dicere poſſit illud
Joan. xij. Omnia traham ad meip̄m. Jpſa
q̄z v̄go bn̄dicta videt̄ alba ꝑ manſuetudinē
⁊ gr̄e ſubminiſtrationē. nigra ꝑ ſui ſubtracti
onem. q̄r eius p̄ntia clarificat. obumbrat ab
ſencia. Jtem rubere ꝑ punitionis ꝑmiſſionē
⁊ ꝑ varios effect⁹ dr̄ mutari in coloribꝫ. De
qua mutatōne admirat̄ Hieremias ꝓp̄heta
Thren̄. iiij. dicens. Quomō mutatus eſt co
lor optimus. ¶ Jn tertia q̄z hierarchia ſunt B
tria loca que dicunt̄ eſſe triū coloꝝ. Prim⁹
locus dicit̄ indici coloris. Jndicus autē co-
lor dicit̄ aereus ſiue celeſtꝭ. ⁊ reperit̄ in Azu-
rio. vt ponit̄ in lib. de ꝓp̄rie. reꝝ. Et iſte locus
ꝯuenit ordini virtutū. quoꝝ officiū (vt inq̄t
Grego. iiij. moral'.) eſt operari miracula. q̄ Officiū
ſolum fieri poſſunt virtute celeſti ⁊ diuina. v̄tutum.
ſm̄ Aug. in lib. de vtilitate credendi. Pre-
dicte aūt virtutes celeſtis in corona v̄ginis
ponūt ſeptē alios lapides ꝓcioſos. ¶ Quo-
rū p̄mus dicit̄ Kabietes. qui vt dicit̄ in lib. Kabietes
de ꝓp̄rie. reꝝ. eſt traſlucidus ⁊ cryſtallo ſimi
lis. ⁊ dicit̄ ꝯferre ad habendā eloquentiam:
gr̄am ac honorem. ⁊ defendere a noxijs ⁊ ve
nenoſis. ac curare tumores epatis ⁊ ſplenis.
vt dicit Diaſco. Hic autem lapis in corona Cōmen-
v̄ginis merito collocatur. in ſignum ſue cla- dat̄ facū-
riſſime eloquentie. De facundia vero ſermo dia rheto
nis inquit Tullius. ij. de oratore. Quid ad- rici ſmo
mirabilius q̄z res ſplendore illuſtrata ver- nis.
borum: Tantam vim habet illa que recte a
bono poeta eſt vox. atq̄z nimirū regina rerū
oratio. vt non modo inclinatum erigere aut
ſtantem inclinare. ſed aduerſantem atq̄z re-
pugnantem vt imperator bonus ac fortis
capere poſſit. Et Seneca in lib. de ꝯſolatiōe
ad Paulinū ait. Poteſt eloquētia que par-
ua ſunt approbare ꝓ magnis ⁊ rurſus ma-
gna attenuare ⁊ ad ima deducere. Jmo tan
te virtutis eſt eloquentia: vt ſententias ſer-
monis pro libito ꝯuertere queat. ⁊ falſa pro
veris ſuggerere. Jnquit em̄ Seneca ad Lu
cillum. Jncredibile eſt q̄z facile magnos vi-
ros dulcedo orōnis abducat a vo. Hui⁹ au-
tem rei ſunt exempla plurima. Refert enim
Tullius in tuſculanis queſtionibꝫ q̄ Egeſi
as cyrenaicus ph̄s Cyrene ciuitatis egypti
adeo eloquenter diſſerebat de bono mortꝭ.
⁊ de malo vite p̄ſentꝭ q̄ mlt̄i mortē ſibi ma
le inferebant. Un̄ fuit ꝓhibit⁹ a rege Pro-

lomeo illa amplius edocere. De Tullio q̄ꝫ
ait Lactantius. iij. diuinaꝝ inſti. aduerſus
gen. Tullius ſummus pħs ſecte achademi
ce perfectus oꝛatoꝛ ſua eloq̄ntia coꝛda hoim
in mātbꝫ habuit. Plutarchus etiaꝫ inq̄t. ꝙ
cū ipe Tulliꝰ oꝛaret ꝓ quīto ligario. q̄ ex ad-
uerſarijs ceſaris erat: tāta gr̄a facūdie admi
rabilis fuit vt ceſar i pl'imos coloꝛes vultū
ꝯuerit: manifeſtūq̄ꝫ fuit ꝙ animꝰ ceſaris ꝯte
bat. q̄re ipe ceſar dulci victꝰ oꝛōne eū a crimi
ne libauit. De eloq̄ntia q̄ꝫ poetica inq̄t Oꝛa
cius i poetria. Ut pictura poeſis erit: q̄ ſi ꝓ-
pius ſtes te capiat ⁊c̄. Et Gualfredus i iro-
nia curie papalis ait. Sepius audiſti ꝙ vis
ſermonibꝫ apta ē. Et ꝙ naturā callida verba
mouent. Hec aūt facundia marie eſt neceſ-
ſaria doctoꝛibꝫ ⁊ mgr̄is. C. ð ꝓfeſ. ⁊ medi. l.
magiſtros. li. x. Et de ꝓfeſ. q̄ in vꝛ. conſtan. l.
l. vnica. li. xj. Itē aduocatꝫ. vt no. in aut. de
iudi. §. ij. col. vj. Iſta aūt eloq̄ntia lꝫ fuerit i
multꝫ oꝛatoꝛibꝫ tā chr̄icol' q̄ꝫ paganis: in nul
lo tn̄ tanta fuit q̄nta i magiſtra eccl'ie catho
lice ⁊ aduocata noſtra virgine benedicta: q̄
ſua dulci facundia impatoꝛē celi ⁊ terre ira-
tum pacificauit. ⁊ non vni tm̄ homi ipſi con
trario. ſed toti generi humano liberatione a
moꝛte eterna impetrauit. Intantū etiā au-
res dei ſua oꝛatiōe demulſit: vt illū attrahe-
ret a ſummo celo vſq̄ꝫ ad terrā. Et tā dulciter
allocuta eſt vt ſuaſerit deo fieri hominē. Tā
q̄ꝫ ſuauiter cecinit ꝙ ſe i filiū deus illi dona-
uit. O lingua diſerta btē ꝟgis. O aduoca-
ta eloq̄ntiſſima: q̄ ſua dicendi ꝟtute ⁊ effica-
cia chirographū noſtre dānatiōis de magni
dei manibꝫ cadere fecit. ¶ Scd̄s lapis dici
tur Kalcophanꝰ: q̄ (vt ponit' in li. ð ꝓpͥe. re.)
eſt niger ⁊ coloꝛe depictus. ⁊ geſtatꝰ in oꝛe dꝛ
clarificare vocē: ⁊ defendere a raucedie fau-
ces: vt tradit' in Lapidario. Redditq̄ꝫ vocē
ſonorā que maxime eſt neceſſaria bono oꝛa-
toꝛi: ſm̄ Quintilianū ð oꝛatoꝛia inſtit'. Hec
igit' gēma eſt coꝛone btē ꝟginis ꝓpoꝛtionata:
ad innuendū dulcedinē ⁊ ſonoꝛitatē vocꝭ eiꝰ
qua ad deum ꝓ nobis interpellat. De q̄ inq̄t
illi eius ſpōſus celeſtis Can̄. vj. Sonet vox
tua in auribus meis. Uox em̄ tua dulcꝭ. Et
viij. ca. Fac me audire vocē tuā. ¶ Tertiꝰ la
pis dꝛ Liguriꝰ. de quo dꝛ in li. de ꝓpͥe. re. ꝙ
valet ꝯ doloꝛē ſtomachi: ⁊ ſtringit fluxū ven
tris ꝑturbati. et valet ictericis ⁊ diſcoloꝛatꝭ.
q̄a ꝑditū coloꝛē eis reſtituit. Hic etiā lapis
recte ponit' in coꝛona btiſſime ꝟginis: q̄ ha-
buit ſtomachū optimū. Malū em̄ ſtoma-
chum habentes/aſſumptū cibū vel nō reti-
nent ſed euomunt: vel retentū in malos hu-
moꝛes ꝯuertunt. Ipa aūt virgo bn̄dicta ci-
bū ꝟbi dei auidiſſime ⁊ ſaluberrime aſſum-
pſit. De q̄ dꝛ Iaco. j. Cū māſuetudine ſuſci-
pite inſitū ꝟbū qð pōt ſaluare aīas veſtras.
Un̄ q̄ ipm cibū retinuit ⁊ in nutrimētū bo-
nū cōuertit. ſ. bonaꝝ cogitationū ⁊ opeꝝ: ið
de illa dꝛ Luc. ij. Maria aūt ꝯſeruabat oia
verba hec conferēs in coꝛde ſuo. ¶ Quartꝰ
lapis dꝛ Liparea: q̄ (vt dꝛ in li. de ꝓpͥe. reꝝ)
venit de Scythia. et ſm̄ ꝙ legit' mirabilis ē
ꝟtutꝭ. Cum em̄ venatoꝛes ꝑſequunt' beſtias
ille ꝑgunt ad iſtum lapidē: ⁊ ipm ītuent' tan
q̄ꝫ patronuꝫ. Quo pn̄te: nec venatoꝛ: nec ca-
nes illis nocent. Quid aūt ſunt canes: quid
venatoꝛes: niſi diabolus: caro ⁊ mundus: q̄
nos capiunt retibus ſuis. Sed ſi inueneri-
mus hunc lapidem diuinum/tuti erimus.
Erūt em̄ omnes inimici nr̄i ſicut canes mu-
ti non valentes latrare. Eſa. lvj. ¶ Quintꝰ
lapis dꝛ Margarita: q̄ pōt ꝯſiderari q̄ntuꝫ
ad ſui generatiōem: q̄litatē: ⁊ ꝟtutē. Gene-
rant' aūt margarite (ſm̄ Iſi. vt etiā dꝛ i li. de
ꝓpͥe. re.) i cōchulis marinis. vn̄ ⁊ a mari vo
cant' margarite. Certo em̄ tpe ⁊ maxime tpe
verꝭ ⁊ in autūno tpe conchule ad litꝰ marꝭ ſe
trāſferūt ⁊ ibi ſe aperiunt ⁊ roꝛē celeſtē inter
viſcera ſua recipiunt. Ex cuius coagulatiōe
margarite generant'. Et ideo in p̄dicto li. dꝛ:
ꝙ margarite naſcunt' in carne cōche ſicͭ i pi-
ſciū cerebꝛo lapilli aliq̄n inueniunt'. Iſta aūt
coclea ſiue cōchula figurat btām ꝟginē q̄ ſe
ꝑuit vt roꝛē celeſtē reciperet: ⁊ margaritaꝫ. i.
chr̄m itra ſua viſcera ꝯciperet. Nā ꝑuit ange
lo ꝯſenſū ſuū vt deo in oībꝫ obediret q̄n di-
xit: Ecce ancilla dn̄i. Itē ꝑuit chr̄o vteꝝ ſu
um vt eū ibi reciperet. Aꝑuit q̄ꝫ ſpūiſctō anim
ſuū vt i eā ſuꝑueniret. Et pꝰ talē aꝑtionē cō-
ſenſus ſui ⁊ vteri atq̄ꝫ animi roꝛ celeſtꝭ ſpūſ-
cti in eam deſcendit. ⁊ iſtā margaritā in eiꝰ
vtero generauit. De hac āt roꝛatiōe ſpūſſan
cti ⁊ ipſiꝰ btiſſime ꝟginis aꝑtiōe dꝛ Eſa. xlv.
Roꝛate celi dſuꝑ ⁊ nubes pluāt iuſtū: aꝑiat'
terra ⁊ germiet ſaluatoꝛē. Scd̄o margarita
pōt ꝯſiderari q̄ntū ad ſuā q̄litatē. Sunt em̄
ipſe margarite pulcre: candide: ⁊ clare. Ille
em̄ q̄ ſunt tales ſunt melioꝛes q̄ꝫ ille q̄ flaue
ſcunt. Nam illas q̄ ſunt pulcre cādide ⁊ cla
re generauit roꝛ matutinus. Alias āt gene-
rauit aer veſꝑtinus. Hec igit' margarita ſic
pulcra: candida et clara ſignificat btām vir
ginē Mariā que fuit pulcra in mente ꝑ pu-
ritatem. candida in carne ꝑ virginitatē ⁊ ca-
ſtitatē. ⁊ clara in opē ꝑ ſanctitatē. Un̄ Sap.
iiij. dicit'. O q̄ꝫ pulcra eſt ⁊c̄. Ecce pulcritu-
do mentꝭ: caſta generatio. Ecce candoꝛ ⁊ vir
ginitas carnis. cum claritate. Ecce claritas
et ſanctitas operꝭ. Tertio margarita pōt cō
ſiderari q̄ntū ad ꝟtutē. Habet autē ꝟtutem
abſterſiuā. q̄a mēbꝛa a ſuꝑfluis hūoꝛibꝫ abſ-
tergit. Itē reſtrictiuā. q̄ fluxū ſanguis ⁊ vē
tris reſtringit. Uirtutē q̄ꝫ confoꝛtatiuā. q̄a

E Kalcophanꝰ.

D Liguriꝰ.

E Liparea.

F Margarita

coꝛ debile ꝯfoꝛtat. vt dr Plini⁹. Et eodē mō btā virgo ꝑ grām quā nobis infundit habet ꝟtutē abſterſiuā inq̄ntū abſtergit pctā ꝓteri ta. Itē reſtrictiuā inq̄ꝫtū reſtrigit animū ne fluat ad pctā futura. et ꝯfoꝛtatiuā inq̄ꝫtū cō foꝛtat coꝛ ⁊ foꝛtificat ꝯtra mala p̄ntia. Et iō ipſa inq̄t Eccl. xxiiij. In me oīs gratia vie ⁊ veritatꝫ: in me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutꝫ. Ipſa eñ dat nob grāꝫ vite: qñ de peccatis ꝓteritꝫ im-petrat nob veniā per quā a peccati moꝛte re-ſuſcitat̄ pctoꝛ. Dat grām ꝟitatꝫ: qñ ꝯtra fu-tura ꝑicula dat cautelā: ꝑ quam hō ipa ꝑicu la vitare ſciat. Item dat grām ꝟtutꝫ: qñ cō tra mala p̄ntia dat ꝯſtātiā ꝑ quā hoīem foꝛ-tificat vt a malis p̄ſentibus tueri ſe valeat. Dicit̄ q̄ꝫ in p̄dicto li. de ꝓpri. re. ꝙ margarita q̄ eſt naturalr̄ ꝑfoꝛata ⁊ rotunda: eſt melioꝛ Et ſimilr̄ btā ꝟgo fuit naturalr̄ ꝑfoꝛata. q̄a ab inſtanti ſue ꝯceptiōis fuit diuia grā pene trata. Item fuit rotūda. i. oīb ꝟtutib circū data. Unde in figurā eius que thꝛon⁹ dei fu it: dicit̄. iij. Reg. x. Sūmitas thꝛoni rotūda erat.

G
Ma-
gnes.

Sext⁹ lapis dr magnes: et venit de India: vt inq̄t Iſiđ. xvj. ethi. Ei⁹ aūt ꝟtus inter alias eſt ferrū attrahere. Hoc aūt lapi de vtuntur marinarij cū ferro. quod virtu-te lapidis fert̄ verſus tramontanam. Ex quo ſcire poſſunt vbi ſunt. et multa maris peri-cula: ſcopulos ⁊ infoꝛtunia deuitāt. Nos au tem ſumus in mari hui⁹ mōi varijs agitati ꝓcellis: ⁊ ꝑiclitamur / niſi dirigamur ad poꝛ tum ſalutis: mediāte ꝟtute iſtius diuīe ma gnetis. Ipſa eñ ferrū. i. animā noſtrā ferre-am (hoc eſt induratā) diriget ꝟſus tramōta nam. i. ꝟſus ſeipam ꝑ deuotōem: que eſt ſtel la maris: facietq̄ꝫ nos videre ꝑicula in q̄bus ſumus: ⁊ veꝝ ꝟſus poꝛtum: an ꝟo in p̄cipi-tium ꝑgamus. Et tandem ipſius directione ab omnib fluctuatiōib liberati / optatis ſu ꝑne patrie litoꝛib applicabim⁹. Pertranſeo aūt h̄ illud q̄d ponit̄ in li. de ꝓprie. re. ſm Di-aſco. et Lapidariū. ſ. ꝙ hic lapis valet ad re-conciliandū maritos vxoꝛib. et auget grām et decoꝛem in ſermone. Item ꝙ puluis eius aſperſus ꝑ q̄ttuoꝛ angulos domus ſuꝑ car-bones: faciet ſubito videri exiſtentib in do-mo ꝙ domus ruat. ⁊ hoc ꝓcedit ex ꝟtigine ⁊ cōmotione cerebꝛi. Quod poteſt beate virgi ni applicari: cuius ſublimitatē ſiq̄s voluerit ad plenum intueri: nō ſolum cerebꝛi ſed etiā intellect⁹ alteratiōem incipiet pati.

H
Melle-
ctros.

¶ Septi mus lapis dr mellectros. licꝫ a quibuſdam appellet̄ mellantes. ⁊ ſic dicit̄: eoꝙ dulcem ⁊ melleum emittit ſuccum ſiue ſudoꝛē. vt po-nitur in libꝛo de ꝓprie. re. ſm Iſiđ. Hic autē ſuccus dulciſſimus procedit a beata virgi-ne que tota repleta eſt dulcedie. Uñ Berñ. inq̄t. Filioli mei q̄d trepidatis ire ad Mari am? Non auſtera eſt. non amara: ſed mel et lac ſub lingua ei⁹. Hec peccatoꝝ ſcala, Hec mea magna fiducia. hec tota ſpei mee ratio. Quid eñ miꝝ? poteſt ne illius repellere ma trē: aut a matre repelli? neutrū plane. Non ḡ trepidet ad eaꝫ accedere humana fragilitas Tota eñ ſuauis eſt ⁊ dulcis. Iſte aūt ſucc⁹ virginalis grē non ſolum nos deo pacificat ſed etiam oculos cecos noſtre mentis illūi-nat. Et ideo Berñ. oꝛabat dicens. Dñe Jeſu chꝛe q̄ illuminas oēm hoīem venientē in hūc mōm: mitte in me radios illius ſtelle de qua natus es ſol: qui illuminet tenebꝛas mentis mee. Figura aūt huius illuminatōis habet̄ j. Reg. xiiij. vbi dr ꝙ Jonathe oculi illūina-ti ſunt ex deguſtatiōe mellis. Iſte etiam li-quoꝛ ſuauiſſimus vulnera amarū ſanat. Et ideo Aug. in quodam ſermōe exoꝛat di. Eia o generalis oīm ſpes: dulcis vulneꝝ noſtro rū medicina. Tu noſtrꝫ medere languoꝛib q̄ poſt ſalutare lauacrū tot abluenda cōmiſi mus quot illicita ꝑpetrauim⁹.

I
Officiuꝫ
archāge-
loꝛum.

¶ Scđs lo-cus iſtius vltīe hierarchie dr ſpiritꝫ ſiue phe nicei coloꝛis: quo libꝛoꝛum capita notant̄. et colligit̄ in littoꝛib marꝫ rubꝛi: vt dr in li. de ꝓprie. re. Hic aūt coloꝛ cōpetit archāgelis. i. p̄ncipib. Sic eñ p̄ncipes ponunt̄ in capite menſe: ſic archāgeli angelis p̄ferunt̄. Et iſte coloꝛ libꝛoꝝ (vt dixim⁹) initijs ꝓponit̄. Hi āt archangeli. vij. alios lapides p̄cioſos i coꝛo-na virginis offerūt.

Meno-
phitis

¶ Quoꝝ p̄m⁹ dr Me-nophitꝫ. ⁊ venit de Egypto. de q̄ ſic dr in li. đ ꝓprie. re. Hec gēma talis eſt nature ſm Iſi-do. ꝙ trita ac ſuꝑ loca q̄ vrenda ſunt vel ſe-canda poſita: vel cū aceto linita: ita facit ob-ſtupeſcere coꝛpus vt non ſentiat cruciatum Hic igit̄ lapis in coꝛona virginis debuit po ni: que ſm carnem debebat comburi fomite pcti oꝛiginalis q̄ eſt q̄ſi q̄dam ignis ardoꝛeꝫ ꝯcupiſcentie accendens: ꝟtute lapidis diui-ni. i. gratie p̄ſeruantis: ad inſenſibilitatē re-ducta eſt: ita ꝙ nullū penit⁹ ignē ꝯcupiſcen-tie ſenſit. Uñ dicere pōt illđ Eccl. lj. In me-dio ignis non ſum eſtuata.

K
Myrtes

¶ Scđs lapis dr Myrtes. de q̄ dr in li. de ꝓprie. re. ꝙ in co-loꝛe eſt ſilis myrte: q̄ compꝛeſſus ſpirat odoꝛē ſicut nard⁹. Btā aūt ꝟgo ꝯpꝛeſſa. i. grauida pepit filiū miri odoꝛis dicēs. Ecce odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ agri pleni: cui benedixit dñs Geñ. xxvij. ⁊ Cañ. j. Nard⁹ mea dedit odo-rem ſuauitatꝫ. vnde totā domū. i. vniuerſuꝫ mōm: repleuit odoꝛe vnguenti Joan. xj.

L
Medo

¶ Tertius lapis dr medo ſiue medus. ⁊ in-uenit̄ in medoꝝ regione. Cui⁹ virtus (vt dr i li. de ꝓprie. reꝝ) eſt contra cecitatem oculoꝝ. Item ſanat podagrā: ſi cum lacte mulieris maſculū parturientꝫ tepet̄. Et ſili mō valet ꝯ doloꝛē renū ⁊ freneticā paſſiōeꝫ. Ipa ꝟo btā

ꝟgo freneticos pctõres ſanat. ſic pctꝫ.qꝛ fre-
netici tenent ligari.c.nõ oĩs.v.q.v.Et ſil'r pec-
catũ ligat aĩaꝫ.iuxͣ illõ Eſa.v. Quaſi vincu
lum plauſtri pctm̃.Ipa ꝟo beatiſſima ꝟgo
a pctõ liberãs:dicit illõ Eſa.lij.Solue vincu
M la colli tui captiua filia ſiõ.❡Quart⁹ lapis
Melo- dr melochitus ſiue melocites.q̄(vt dr in di-
chitus cto li.de ꝓpri.re)naſcunt in arabia.⁊ cunas ĩ
fantium a nociuis dr cuſtodire.Beata autẽ
virgo cuſtodit nos filios ſuos ab oĩb⁹ mal'.
Unde illi dic̃ quilibet eius deuot⁹ illud pſ.
N xvj.Cuſtodi me vt pupillã oculi:ſub vmbra
Noſech. alarum tuaꝝ ꝓtege me ❡Quint⁹ lapis dr
noſech.Cui⁹ ꝓprietas eſt:vt dr in li.de ꝓprie.
re.ꝙ icluſus anulo vrit digitũ quẽ tangit p̄
ſente veneno.et etiaꝫ dicit mutare colorẽ.et
ſic ꝓdit venenũ vt poſſit vitari.Et ſil'r beata
ꝟgo pcti mortalis venenũ et maliciã nobis
oñdit:et ſp vrit tangẽtis digitũ.id eſt ꝯſciaꝫ
in qua figit nouaculã.et ſtipulum de tali ve
neno.iuxta illõ Prouer.xij.quaſi gladio pũ-
O git ꝯſcia.❡Sextus lapis dr onychinus qui
Onychi- inuenitur in india et arabia.In h̄ aũt lapide
nus vt dr in li.de ꝓprie.re.ſpeculari pñt hoĩes:et
aſtãtiũ imago videt in eo q̄ſi ĩ ſpecl'o.In be
atiſſima ãt ꝟgie oĩm ſctõꝝ ꝟtutes et merita
vident.nec aliq̄d põt eſſe iuſticie vel ꝟ tutꝭ q̄
nõ ſit in ꝟgine gl'ioſa.Uñ Aug.in ſmo.j.de
eius aſſumptiõe ait.Cuius iuſticie cuiuſue
ſanctitatis ꝟgo hec indigere potuit.que ad
oĩa efficacia grẽ plenitudinem accepit?Aut
q̄s potuit in eius aĩa vl' corpe loc⁹ eẽ vicioꝝ
qñ ad celi vicẽ ꝯtinẽtꝭ oĩa dei tẽplũ ẽ effecta?
Hec reuera dom⁹ illa ẽ de q̄ ꝑ Salomonẽ
dr.Sapientia edificauit ſibi domuꝫ:excidit
columnas ſeptem.Septeꝫ nãqꝫ virginalis
hec dom⁹ colũnis fulcita eſt.qꝛ veneranda
hec mr̃ dñi ſepteꝫ ſpũſſcti donis dotata fuit
Quã talẽ vtiqꝫ eterna ſapĩa edificauit:vt di
gna oĩno eſſet ex qua ipẽ carnẽ aſſumeret.
Quid aũt dignius hac ꝟgie?Quid ſancti⁹
in hũani generꝭ ſerie potuit exoriri?Cui nul
lus pr̃iarchaꝝ.nullus ꝓphetaꝝ null⁹ antiq̄
rũ ſequẽtiũ patꝝ.nullus ꝓrſus hoĩm potuit
cõpari.Nã quõ quiſq̄ꝫ huic extimabitur cõ-
pandus et conferendus:cuꝫ hec admirabil'
ꝟgo cunctoꝝ celſitudinẽ trãſcendat morta-
liũ.atqꝫ partu ſuo btõꝝ etiã excedebat meri
tũ angeloꝝ?Idẽ qꝫ in ſmõe eiuſdẽ diei inq̄t
Oim q̄dẽ ſctõꝝ mẽorie mirabiles:nihil tñ
in gl'ia ſic pñs ſolẽnitas.Abel ꝑ ſacrificium
noiat.Enoch ꝑ ꝯtemplationeꝫ memoratur
Melchiſedech ſic dei imago p̄dicat.Noe ꝑ
iuſticiã laudat.Abraã ꝑ fidẽ approbat.Iſa-
ac ꝑ normã memorat.Jacob ꝑ luctamẽ bñ-
ficat.Joſeph ꝑ caſtimoĩã honorat.Job per
patientiaꝫ magnificat.Moyſes ſic legiſla-
tor extollit.Jeſus naue ſic dux p̄fert.Heli-
as ſicut zelotes teſtificat.Eſaias ſic locutor
dei ſcribit.Dauid ſic prudẽtiſſimus p̄dicat
Ezechiel ſicut ſpeculator arcanoꝝ admira-
tur:Salomon ſic ſapiẽs noiat.Sed nullus
talis in mõdo q̄lis genitrix dei Maria.Quẽ
eñ oẽs illi in enigmate viderũt.ipa tulit in-
carnatũ in vtero.Hec ille.❡Septim⁹ la- P
pis dr Optalius ſiue opulus ſm Iſi.q̄(vt Optali⁹.
dr in dicto li.de ꝓꝓ.re.)eſt diuerſaꝝ gẽmaꝝ
coloꝛib⁹ diſtinct⁹.Eſt ei in eo carbũculi ge-
nus.ignis ametiſti.fulgẽs purpura.ſmara-
gdi nitẽs viriditas.et ſinguli colores ſub q̄-
dã varietate ſũt lucẽtes.nomẽ ãt habet a pa
tria.Et ipm lapidẽ India ſola gīt.vt dr Iſi.
Et tot credit hẽe ꝟtutes q̄t colores.De q̄ dr
in Lapidario ꝙ oculos ſe portantis ſuat il-
leſos et acutos.Sꝫ alioꝝ oclos circũſtanti-
um obducta nube recõdit:vt nõ videãt vel
aduertãt q̄ ſunt corã eis.Hic autẽ lapis in
ꝟginali corona ꝯuenienter ponit.Ipſa eñ ei
q̄ eã defert in corde ꝑ deuotiõem:ſuat ocu-
los ꝑſpicaciſſimos.vt videre poſſet cũcta ꝑ-
tinẽtia ad ſalutẽ:ita vt de ipo dici q̄at illud
Eccl.xxiij.Oia videt oculus eius.Ecõtra ve
ro de indeuotꝭ ipi⁹ dici p̄t illõ pſ.cxiij.Ocu
los hñt ⁊ ñ videbũt.Et pſ.lxviij.inq̄t ꝓpha
Obſcurent oculi eoꝝ ne videãt.❡Tertius Q
⁊ vltimus locus celi et empyrei et tertie hie-
rarchie dr eẽ purpurini colorꝭ.Purpurina
autẽ apud pictores nomẽ a puritate ſortita
eſt cuius materia generat in his locis q̄ ſolis
curſus illuminat affluẽter.vt dr Iſi.in ca.de
tincturis.De ſup̄dictꝭ aũt nouẽ colorib⁹ tra
ctat Plinius li.xxxv.c.ix.vſqꝫ ad.c.xxxiij.et
Iſi.li.xviij.⁊.xix.etym̃.Hic aũt vltimus lo-
cus cõperit ãgelis rõe ſue puritatꝭ.Qui vꝫ
alios lapides p̄cioſos ponũt in corona ꝟgi-
nali ad cõplemẽtũ ei⁹ ❡Quoꝝ pm⁹ dr Py- Pyrites
rites.a pyr grece qõ eſt ignis latine.de q̄ dici
tur ĩ li.de ꝓꝓ.re.Huic lapidi plurim⁹ ignis
ineſt.õ facili eñ ſcintillas emittit.⁊ tenẽtis
manũ ſi vehemẽti⁹ p̄mat adurit.ꝓpt qõ ab
igne nomẽ accepit.õ q̄ dr ĩ lapidario.Tãgi
vult leniter:blãda qꝫ manu teneri.Nã p̄ſſus
nimiũ digitos tãgentis adurit.Et talis fu-
it bñdicta ꝟgo q̄ igne diuini amoris accenſa
emittebat ſcintillas ignitas.i.feruẽtes oro-
nes ad deũ.⁊ ignita exẽpla ad ꝓximũ.q̄b⁹ eũ
ad feruorẽ ſpũs accẽdebat.Uñ verificatũ ẽ
in ea illud pſ.xlix.In conſpectu eius exarſit
ignis.Et pſ.xvij.A facie eius exarſit ignis
Digitos qꝫ eã nimiuꝫ p̄mentis adurit.qꝛ ſi
q̄s eius admirabiles excellentias ad plenuꝫ
ꝑſcrutari ⁊ deſcribere voluerit:tanq̄ꝫ ad ta-
ctũ ignis cito ad ſe man⁹ ab incepto ope re-
trahere coact⁹ erit.Et iõ mihi hec ſcribẽti.et
ad indagatiõeꝫ atꝫ declarationẽ ꝟginalis ſub-
limitatꝭ ꝑtingere nõ valenti.dici p̄t illõ Exo.

ſiij. Retrahe manũ tuã in ſinũ tuũ. ¶ Se-
R cũdus lapis dr̃ plonites. de q̃ ſic hr̃ in li. de
Plõites ꝓprie. re. Plonites eſt lapis q̃ dr̃ eẽ femineꝰ.
Nã certo tpe cõcipit ꝛ parit ↄſil'em lapidẽ: ꝛ
ↄfert ꝑgnantibꝫ: vt dr̃ Diaſco. Hec ibi. Btã
aũt ꝟgo pulcerrima: ſapiẽtiſſima ꝛ ſctiſſima
genuit filiũ ſibi ſil'eꝫ. ſ. pulcerrimũ: ſapiẽtiſſi
mũ ꝛ ſctiſſimũ. vñ appellat̃ ſctũſſctõꝝ Dañ.
S ix. ¶ Tertiꝰ lapis dr̃ pateron. de q̃ dr̃ ĩ dicto
Paterõ. li. de ꝓprie. re. ꝙ eſt multoꝝ coloꝝ ſparſoꝝ ꝛ
pariter diſtinctoꝝũ. nã niger ꝛ rubeꝰ viridis
pallenſqꝫ videt̃. Purpureꝰ crociꝰ qꝫ ſil' pra-
ſiiqꝫ coloris. De ipſo etiã dr̃ in Lapidario ꝙ
facit hoĩem audacẽ ꝛ ĩuictũ illo die qñ vide
tur mane oriẽte ſole. Cuiꝰ rei dimiſſa det̃mi-
natiõe veritatꝭ ſeu falſitatꝭ: dico ꝙ hũc lapi
dem ꝑcioſuꝫ in ſpũ viderat illo mane beata
ꝟgo q̃ meruit effici mr̃ dei. ſ. in aurora. xxv.
die Martij. Tũc eñi adeo facta ẽ audax ꝙ
deũ de celo ad terrã traxit. Itẽ adeo victori-
oſa ꝙ illiꝰ hoſtꝭ prãtem ↄtriuit de q̃ dr̃ Job
xlj. Non eſt ptãs ſup terrã q̃ compet̃ ei: q̃ fa
T ctus eſt vt nullum timeret. ¶ Quartꝰ lapis
Sapphy dr̃ Sapphyrꝰ. de q̃ dr̃ in li. d ꝓpri. re. ꝙ eſt gẽ
rus. ma cerulea celo ſereno in colore ſimilis: atqꝫ
optima eſt int̃ gẽmas ꝛ ſũme ꝑcioſa: ꝛ regũ
digitꝭ magis apta. ꝛ ꝙ in multꝭ locis iuenit̃.
ſed oriẽtalis ſiue indicꝰ ſapphyrꝰ meliꝰ iudi-
cat̃: ꝛ maxĩe qñ hꝫ q̃ſdã puluereſ aureos in-
termixtos. Hic lapis maxĩe cõmẽdat̃ ĩ La-
pidario: ita ꝙ ꝑ ſui excellentia gẽmaꝝ gem-
ma vocat̃. Nã corpꝰ vegetat ꝛ integra mem
bra ꝑſeruat. ſtellãqꝫ habet relucenteꝫ: ꝑ cuiꝰ
refulgentiã eius virtus indicat̃. In medio
aũt vene ſapphyri velut in ventre q̃daꝫ ſpẽs
carbunculi inuenit̃. et ideo a multꝭ ſapphy-
rus mr̃ carbũculi credit̃: eoꝙ in eiꝰ venis gi-
gni a pluribꝫ ꝑhibet̃. De h aũt ſapphyro inq̃t
Diaſco. ꝙ multũ valet ad diſcordiaꝝ recon
ciliationẽ ꝛ ad pacẽ reformandã. Et ꝙ habꝫ
ꝟtutẽ caloris innaturalis repſſiuã. vnde de
ipſo dr̃ in Lapidario. Corpis ardorẽ refrige
rat interiorẽ. Nã in febribꝫ (multũ caumati-
cis ꝛ incẽtiuis) refrigeriũ ꝑbet ſapphyrꝰ ſi iu
xta venas cordis pulſatiles ſuſpẽdat̃. Item
habet ꝟtutẽ ↄfortatiuã. et ideo dr̃ valere con
tra cordiacã ꝛ quãlibet paſſionẽ melancholi
cã. Item repmit nimiũ ſudorẽ. vt dr̃ ĩ Lapi-
dario. Itẽ hꝫ ꝟtutẽ fluxus ſanguis reſtricti-
uam. vñ ſi ſapphyrus oriẽtalis tẽporibꝫ appo
nat̃: ſolet reſtringere ſanguinẽ d naribꝫ ꝓflu
entẽ. Itẽ ꝟtutẽ habet ſingularꝭ tumoris ꝛ i-
flature ſedatiuaꝫ. Certũ eſt eñi ꝙ apoſtema-
tũ repmit inflaturã: ſi in ꝑncipio iflãmatõis
nociue citiꝰ apponat̃. Itẽ valet ↄtra antracẽ.
Nã habet ꝟtutẽ malicie ꝛ venenoſitatꝭ eius
expulſiuã. ꝛ illiꝰ furioſitatẽ repmit ꝛ expellit
ne eius malicia ſpũs inficiat̃. et illius fumũ
ad cor aſcẽdere nõ ꝑmittit: vt dr̃ Diaſco. Itẽ
vim habet veneno ↄtrariã: ꝛ ipiꝰ penitꝰ extin
ctiuã. vnde ſi araneã infra pyrideꝫ poſuerꝭ ꝛ
verum ſapphyrũ indicũ ſiue aliũ ſupra pyri-
dis orificiũ aliq̃zdiu tenuerꝭ: aranea eiꝰ vir-
tute victa q̃ſi ſubito morietur: vt dr̃ Diaſco.
Item habet vim viſus ↄſeruatiuã ꝛ ſordes
oculoꝝ ſine grauamie purgat. Unde ſcptũ
eſt. Tollit ex oculis ſordes: de fronte dolorẽ
Item habet vim vulneꝝ curatiuã Nam vt
dr̃ Diaſco. puluerizatus ꝛ lacti admixtꝰ vl-
cera ſanat. Item tante auctoritatꝭ fuit lapis
iſte apud veteres paganos ꝛ gentiles ꝙ ab
eis fuit Apollini ſingularit̃ conſecratus. Et
cum ipm Apollinẽ ſacrificioꝝ tpe ↄſulerẽt:
certificari citiꝰ putabant ſi ſapphyrũ tunc in
pñtia haberent. vnde in Lapidario dicit̃. Et
plus q̃ꝫ reliq̃s amat hanc hydromantia Hẽ
mas: vt diua queat ꝑ eam reſponſa mereri.
Item hunc lapidẽ magi ſingl'ariter diligũt
q̃a ſm eoꝝ opinionẽ (lꝫ erroneã) ꝑ ipſiꝰ ꝟtu-
tẽ q̃dam miracula ſe credũt opari. Et h tan
git in Lapidario vbi dr̃. Hic lapis vt perhi
bent educit de carcere vinctuꝫ. Obſtruſaſqꝫ
fores ꝛ vincula tacta reſoluit. In h aũt oẽs
recitatores ↄueniũt ꝙ hec gẽma dr̃ amatrix
caſtitatꝭ. Et ideo ne eiꝰ effectus ꝑ imundiciã
portãtꝭ aliq̃ mõ impediat̃: debet ille q̃ eã por
tat caſte viuere. Uñ dr̃ in lapidario. Sed q̃
portat eã caſtiſſimꝰ eẽ iubet̃. Itẽ d: in lapida
rio ꝙ valet ad tollendã inuidiã: ꝛ expellẽdũ
timorẽ: ꝛ ad faciẽdũ audacẽ ꝛ victorẽ: et fir-
mandũ in bono: ꝛ ad faciendũ mitẽ ac hũilẽ
ꝛ benignũ. que oĩa diſpoſitiue ꝛ nõ effecti-
ue intelligunt̃. Hec oĩa ĩ dicto li. de ꝓprie. re.
Properates ãt iſtiꝰ gẽme optie ↄueniũt ꝟgi
ni hñdicte: nõ ſolũ diſpoſitiue ſed etiã effecti
ue. Sed ſolũ ꝓ nũc breuit̃ dico ꝙ ſic ſapphy
rus ẽ ſup oẽs gẽmas: ita ꝟgo gl'ioſa ẽ ſup pu
ras creat̃as. Et ſic ſapphyrꝰ Apollini: ita ipa
deo ẽ ↄſecrata. et ſic ſapphyrꝰ regꝭ digito cõ-
uenit: ita b. ꝟgo di filio celeſti regi ↄueniẽs
mr̃ fuit: q̃ digitꝰ dei dr̃. iuxͣ illd Exo. viij. Di-
gitꝰ di ẽ hic ¶ Quitꝰ lapis dr̃ ſmaragdꝰ: cui V
aſſilat̃ btiſſima ꝟgo. et pꝛis rõne colorꝭ. Nã Smara
vt ait Iſid. ꝛ ponit̃ ĩ li. d ꝓpri. re. Smaragdꝰ gdus
gẽmaꝝ oĩm viridiũ obtinet ꝑncipatũ. Nul
li eñi herbe vel gẽme maior ĩeſt viriditas q̃ꝫ
ſmaragdo: q̃ viriditate ſua herbas virentes
ſupat. Quaſi ãt gẽme vl' herbe virides ſunt
ſacratiſſime ꝟgies: q̃ carnis virorẽ ſp ↄſuãt.
Inter q̃s btiſſima ꝟgo obtinet ꝑncipatũ. iu
xta illd pſ. xliiij. Adducent̃ regi ꝟgines poſt
eã. Poſt eã. ſ. nõ ſolũ ordine ſed etiã dignita
te. q: ſ. ꝟginitati eiꝰ nulliꝰ vnq̃ꝫ ꝟgitas potu-
it coeq̃ri. Eiꝰ aũt ꝟginitas ꝛ hũilitas ita deo
grate fuerũt ꝙ q̃ſi due porte extiterũt ꝑ q̃s ĩ
eam chr̃s intrauit. Et iõ dr̃ Tob. xiij. Porte

bierl'm ex ſapphyro ꝛ ſmaragdo edificabũt
Nã ꝑ ſapphyꝝ (q̃ tumorẽ ſedat) intelligiꝉ eiꝰ
hũilitas: q̃ ſoluit tumorẽ elatiõis. ſed ꝑ ſma
ragdũ (q̃ ẽ viridis coloris) intelligiꝉ ỽgitas
carnis. Scdo dr ſmaragdꝰ rõne nitoris. qa
vt in pdicto libro de pp. re. dr. tantꝰ eſt nitor
ſmaragdi ꝙ eiꝰ viror nec i ſole aliq̃ mõ obũ-
braꝉ. Et ſilr tantꝰ fuit nitor puritatꝭ ꝛ ỽgini-
tatꝭ dñe nr̃e ꝙ ſolẽ iuſticie chr̃m gignẽdo vl'
pariẽdo in nullo ꝑdidit ſuã integritatẽ. Ter
tio ſic dr rõne repñtationis. qa (vt dr vbi ſ̃.)
ſi corpꝰ ſmaragdi extẽſum fuerit ꝛ exterſũ ſi-
ue politũ: ad modũ ſpecl'i imagines repñtat
Et ſilr btã ỽgo cuiꝰ corpus fuit extẽſũ ex di
uinali grauidatiõe. Itẽ exterſum ꝛ politũ ex
oĩs imũdicie elõgatõe: ꝛ oim ỽtutũ adorna
tiõe: imagines nob repñtauit. ſ. diuinã ꝛ hu
manã. qa ỽbũ incarnatuz nob ꝑtulit. ſ. dñm
Jeſum chr̃m: q̃ inq̃ntũ ỽbũ eſt imago patrꝭ
ꝛ figura ſube eiꝰ Col'. j. Et ſm carnẽ ſiue hũa
nitatẽ ẽ (vt ita dicã) imago matrꝭ. ſ. hõ ex ho-
mine in ſilitudinẽ hoim factꝰ: ꝛ habitu inuẽ
tus vt hõ Phil. ij. Ul' btã ỽgo q̃ fuit vt ſpe
culũ politũ ꝛ exterſuz ꝑ ſuã maximã purita-
tẽ repñtat nobis imagĩes oim ỽtutũ: vt eas
imitemur. Itẽ ꝛ q̃rto dr ſmaragdus ratõne
tinctionis. Uñ in pdicto li. de ꝓpri. re. dr de p
cedenti ꝛ ſeq̃nti ſilitudine ſic. Smaragdꝰ
habet corpꝰ ſpeculare ꝛ ꝑſpicuũ obiectaꝝ fi-
guraꝝ ꝛ imaginũ oſtenſiuũ. Habet q̃z viro
rẽ ſui multiplicatiuũ. Ex ſe em̃ generat radi
um: q̃ virore tingit aerẽ circũfuſũ. Et ſilr be
ata ỽgo emiſit ex ſe radiũ qñ pepit dei filiuz.
Uñ canit eccia. Sicut ſidꝰ radiũ ꝓfert ỽgo
filiũ pari forma. Neq̃z ſidꝰ radio: neq̃z mr̃ fi
lio fit corrupta. Quo filio ſuo viriditate i.
ỽgiali carne q̃ ip̃m induit: nõ tm̃ circũſtãtes
ꝛ ꝓxios ei iudeos: ſed etiã totuz mõm tinxit.
ſcꝫ tinctura baptiſmali. Nam chr̃s tactu ſue
mũdiſſime carnis quã ex ỽgine traxit: vim
regeneratiuã ꝯtulit aq̃s q̃bus fideles tigun
tur ꝛ baptizanꝉ. Quinto dr ſmaragdꝰ ratiõe
ỽtuoſe opationis. Dicit em̃ Diaſco. ꝛ etiam
poniꝉ in li. de ꝓprie. re. ꝛ in lapi. ꝙ ſmaragdꝰ
valet ad diuitiaꝝ augmentũ. Btã aũt ỽgo
opes ſpũales nob auget: dũ mltiplices gra
tias iperrat: vel dũ nos ad bñ opandũ ꝛ me
rita cumulãdũ iuuat. Itẽ vbi ſ̃. dr ꝙ ſmara
gdus collo ſuſpẽſus a morbo caduco pſuat
Et ipa bñdicta ỽgo nos a caſu pcti repmit ꝛ
ꝯſeruat. Itẽ ibidẽ dr ꝙ ſmaragdus laſciuos
motꝰ refrenat: ꝛ ꝯ illuſiões ꝛ phãtaſmata de
monũ valet. Et btiſſima ỽgo ꝯ illuſiões ꝛ tẽ
[illegible]ta demonũ ac ꝯ laſciuie libidinẽ auxi
liũ nob pſtat. Itẽ vbi ſ̃. dr ꝙ ſmaragdꝰ me-
moriã ꝑditã repat. Et ſilr btã ỽgo q̃ oia ỽba
et geſta chr̃i cõſeruabat in corde ſuo: poſtea
ſctis euangeliſtꝭ retulit. ꝛ ꝯſeq̃nter ꝑ eos ad

memoriã filiũ reduxit. Itez ibidẽ dr ꝙ ſma-
ragdus viſum ꝯfortat. Et ipa ỽgo gl'ioſa vi
ſum noſtꝝ ꝯfortauit: ꝓducẽdo nob veꝝ lu-
men chr̃m q̃ illuminat oẽm hoĩem venientẽ
in hunc mõm: Joã. j. Itẽ vbi ſ̃. dr: ꝙ ſmara
gdus valet ad ſedãdũ tempeſtates. Et ipſa
pijſſima ỽgo nos in huiꝰ mõi fluctibꝫ piclij-
tantes dirigit ꝛ defendit. et ꝓpter h̃ ab eccl'ia
appellaꝉ ſtella marꝭ. De ipa q̃z dña nr̃a expo
nere poſſumus illud Ecci. xxxij. Sicut in fa
bricatione auri ſignũ eſt ſmaragdi. Or bñ-
dicta dei mater eſt ſignũ refulgẽs in gl'ia ce-
leſti/ multo magis q̃z ſmaragdus in medio
auri. de q̃ ſigno dr Apoca. xij. Signum ma
gnũ apparuit in celo Mulier amicta ſole ꝛc̃
¶ Sextus lapis dr Sardiꝰ: q̃ eſt rubei co- x Sardiꝰ.
loris. et ſic appellaꝉ qa pmitꝰ in ſardis eſt re
ꝑtus. vt dr Iſid. ꝛ poniꝉ in li. de ꝓpri. re. Ubi
etiã dr ſm Diaſco. ꝙ incẽdit gaudiũ ꝛ expel
lit timorẽ: audaces reddit: ꝛ acuit mentẽ: et
geſtantẽ ſe ab incãtatiõibꝫ ꝛ maleficijs tueꝉ:
ac ipo pñte non nocet onyx: q̃ eſt alius lapis
hñs q̃ſdam nociuas q̃litates. Lz aũt pdicta
gẽma nullã pdictaꝝ ꝓprietatẽ hẽt: habet tñ
eas ỽgo bñdicta: q̃ ſuis deuotis auget ꝛ incẽ
dit gaudium: dicens illud Mat. v. Gaude
te ꝛ exultate qm̃ merces veſtra copioſa eſt in
celis. Expellit q̃z timorẽ illũ d' q̃ inquit Ps.
Trepidauerũt timore vbi ñ erat timor. Au
daces etiam nos facit ꝯtra diabolũ ꝛ ab eiꝰ
maleficijs defendit: ita ꝙ eiꝰ deuotiõe in cor
dibꝫ noſtris exiſtente: nob nullatenꝰ nocere
põt. Unde de q̃libet ipſiꝰ deuoto dici põt il-
lud pſ. lxxxviij. Filius iniq̃tatꝭ ñ apponet no
cere ei. ¶ Septimus ꝛ vltimꝰ lapis dr So-
lix. de q̃ dr in li. de ꝓprie. re. ꝙ eſt gẽma cãdi- y
da ꝛ tranſlucens: ſic dicta eo ꝙ ad ſimilitu- Solix.
dinem ſolis in orbe fulgentis radios gerat:
vt dicit Iſid. in ca. de candidis gẽmis. Et ſi
militer beata ỽgo ſole clarior ꝑ orbẽ vniuer-
ſum radios ſue claritatis effundit/ quibus
omnes deuotos ſuos illuminare nõ deſiſtit
Unde ipſa Ecci. xxiiij. inquit. Illuminabo
oẽs ſpantes in dño. De ipſa aũt virgine cla-
riſſima loq̃ns Dãtes in. xxij. cantu ꝑadiſi in
quit. E beatrice dixe Eccole ſchiere. Del tri-
umpho di chr̃o. e tuto il fructo Ricolto del
girar di q̃ſte ſpere. paruemi chel ſuo viſo ar
deſſe tuto. E li ogi hauea ſi de leticia pieni
che paſſar mi ꝯuieni ſenza cõſtructo. q̃ le ne
pleniluni ꝛ ne ſereni Triuia ride tra le nim-
phe eterne. Che depingon il ciel ꝑ tuti i ſeni
Uidio ſop̃ miliara de lucerne vn ſol che tu
te q̃nte lacẽdeua come fa il noſtro le viſte ſu
perne. E ꝑ la viua luce trãſpareua la lucente
ſubſtãza tanto chiara nel viſo mio che nolla
ſuſtieua. O beatrice. o dolce guida e chara
Ella mi dixe Quel che ti ſobranza e ỽtu da

tui nullo ſi ripara Quiui e la ſapiēza e la pos
ſanza ch'apri le ſtrade itra li cielo z la terra vñ
fugia ſi longa diſtāza. Como foco da nube ſi
diſſerra p dilatarſi ſi che nō vi cape. E for di
ſua natura i giu ſaterra. La mēte mia coſſi
tra qlle dape. Fca piu grāde di ſe ſteſſa vſio.
E che ſi feſſe rimēbrar nō ſape. Apzili ogi eri
guarda chi ſon io. Tu hai vedu te cos e che
poſſente. Se facto a ſoſtener lo riſo mio Jo
era coma quei che ſi riſente Di viſſo ne obli
ta che ſingegna īdarno di redur laſi a lamē
te. Quādio vdi qſta ꝓferta degna. Di tanto
grado che mai nō ſi ſtingue Del libro chel p
terito raſſegna. Se me ſouaſſer tute qlle lin
gue che polimia colle ſoze fero. Del lacte loz
dolciſſimo piu pingue. Per aiutarmi al mi
leſmo del vero. Nō ſi verria cātādo il ſcō ri/
ſo. E quāto il ſcō aſpecto facea mero. Et .j.
Perētro il cielo ſceſe vna facella Formata i
terchio dozo a gauiſa di corona. E cinſela e
giro ſe itorno ad ella. Qualuncha melodia
piu dolce ſona Qua giu. z a ſe piu lania tira
parebbe nube che ſquarzata tona. Cōpara/
ta al ſonar di qlla lyra vñ ſincozonaua il bel
ſapiro Del qle il ciel piu chiaro ſinzafira. io
ſono amoze āgelico che giro lalto leticia che
ſpira del ventre Che fu albergo del noſtro
diſiro E gireromi dona del ciel mētre che ſeg
uirai tuo filio. et farai dia Pia la ſpera ſup/
ma per che lientre. Coſſi la circula ta melo/
dia Si ſigi laua. z tuti li altri lumi. Faceaz
ſonar il nome de Maria Lo real manto di
tuti volumi. Del mondo che ferue e piu ſa/
uiua. Nel alito de dio z ne coſtumi Hauea
ſop di noi laterua riua. Tāto diſtante che la
ſua pueza. La douio era anchoz ñ appariua
Pero ñ hebber li ogi mei potēza di ſeguitar
la coronata fiama. Che ſi leuo apſſo a ſua ſe
mēſa. E come fātolichen ver la māma. Ten
de le brachia poi chel lacte preſe. Per lanio
chen fin di forſi i ifiama Ciaſcun di quei cā
doze i ſu ſi ſteſe. Cō la ſua fiama. ſi che lalto
affecto. Chaucāo a maria mi fu paleſe Indi
rimaſerli nel mio ꝯſpecto Regina celi cātan
do ſi dolce Che mai da me nō ſi pti il dilecto
O qnta beluberta che ſe ſo folce. In qlle ar
che richiſſime che fozo. A ſemiare q gio bōe
bobolce Quiui ſi gode e viue del theſozo.
Che ſa qſto piāgendo nel exilio Di babylon:
oue li laſcio lozo Quiui triūpha ſoto lalto fi
lio. Di dio z di maria di ſua victozia. E con
lāticho z col nouo conſilio Colui che tienle ci
aue di tal gloria. Hec ille. ¶ Pro ꝯcluſiōe

In btām ꝟginē ex/orādo cō cludit li/brum.

aūt huiꝰ opis debet qlibet ad glīaz ipſiꝰ bñ/
dicte ꝟgis ſeragies z ter exclamare. vt qb la
pidib p angelos coronā ei factā declarauī/
mus: ipſi clamozib alterā cōponamꝰ. O igr
fōs grē ſupne. O armariū oim diuitiaꝝ ſa
piētie z ſcie dei. O cib z refectio hūane men
tis. O ſtella matutina. O vita nr̃a. O dulcꝫ
mr̃ z pia. O auxiliatrix in oi calamitate. O
mr̃ pietatꝫ. O vena nr̃e ſalutꝫ. O ꝓncipiū no
ſtri amozis. O redēptrix vniuerſi. O muta/
trix curſus naturalꝰ. O recupatrix pditi oz/
bis. O renouatrix hūane nature. O media/
trix dei z hoim. O ſpes ſolida nr̃e mercedis
O ductrix oīs fidelis errātꝫ. O fundamētū
nr̃e fidei. O mare in q defluūt oīa flumia di
uinoꝝ chariſmatū. O ſagitta ꝯ ſerpentē an
tiquū. O portꝰ ꝯſiderabilꝰ. O ſchola oīm vir
tutū. O pons piculoſi huiꝰ mūdani flumis.
O ardoz ſupni amozis. O ſcala p quā in ce/
lū aſcendit. O vas z templū ſpūſſcti. O ſpe
culū in q reſplēdet oē bonū. O norma iuſti/
cie. O caſtitatꝫ magrā. O inocētie forma. O
aū nr̃m iudicē aduocata fideliſſima. O glo
ria angeloꝝ. O decoz oim celoꝝ. O diſpēſa/
trix donoꝝ dī. O ꝟgo mr̃ eterni ꝟbi. O poz
tinaria padiſi. O aq melliflua q das bibere
oī ſitienti. O exēplar hūilitatꝫ. O ſecretaria
eterni ꝯcilij. O tabnaculū ſcēm. O refugiuꝫ
nr̃e miſerie. O viuificatrix ab eterna mozte.
O theſauraria altiſſimi. O puella ſuper oēs
ꝑelecta. O vox ꝓphaꝝ. O ꝯſideriū pr̃iarcha
rū. O flāma inē ſeraphin. O lumē ad cheru
bin. O throna inē thronos. O dña inē dña/
tiones. O maria ꝓnceps inter ꝓncipatꝰ. O
colūna oīs prātis. O ꝟtutū ſupma virtꝰ. O
archangela inē archāgelos. O oīm angelo/
rū oznamētū. O hortꝰ delitiaꝝ. O corona iu
ſtoꝝ. O triumphꝰ celi empyrei. O filia pr̃is
eterni. O genitrix diuine maieſtatꝫ. O ſpon
ſa paracleti. O regina z imparatrix orbis vni/
uerſi: defende nos a malignis ſpiritib: z fac
vt in die iudicij audiamꝰ vnigenitū filiū tu/
um nob dicētē: Venite bñdicti pr̃is mei: poſ
ſidete regnū qd vobis paratū eſt ab origine
mōi. In q regno perenniter te laudare z glo
rificare valeamꝰ vna cū ipo dilectiſſimo fi/
lio tuo Qui cū eterno pr̃e z ſpūſcō viuit z re
gnat deꝰ p oia ſecula ſeculoꝝ Amen.

Mariale eximij viri Bernardini de Bu
ſti Ordinis ſeraphici Frāciſci / tractās de ex
cellentijs regine celi: multa diligētia recolle
ctum Impēſis circūſpecti viri archibiblio/
pole Joānis rynman In officina induſtrij
Henrici Gran / ciuis i oppido impiali H/
genaw: Impſſum anno ſalutꝫ nr̃e M[illegible]
In Vigilia natiuitatꝫ Marie finit feliciter

Bibliothèque Nationale et Universitaire Strasbourg